1a
13812
IN
C8.2
5.

BIBLIOTECA
DE LA
Universidad de Salamanca.
Sala 1 Est. 36 Tab. 3 Núm. 5

b1607905x

Joannes grammaticus in analiticam

1ª
13812

Num. 38. cap. 2. num. 5.

Ἰωάννου τοῦ γραμματικοῦ, εἰς τὰ ὕστερα ἀναλυτικὰ Ἀριστοτέλους, ὑπόμνημα.

Ἀνωνύμου εἰς τὰ αὐτά.

Εὐστρατίου εἰς τὰ αὐτά.

IOANNIS GRAMMATICI IN POSTERIORA RESOLVTORIA ARISTOTELIS, COMMENTARIVM.

INCERTI AVTHORIS IN EADEM.

EVSTRATII IN EADEM.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

Nequis alius impune aut Venetiis, aut uſquam locorum hunc Euſtratii commentarium imprimat, Senatus Veneti decreto cautum eſt.

M D XXXIIII.

ALDVS PIVS MANVTIVS ROMANVS ALBERTO PIO CARPENSIVM PRINCIPI S. P. D.

i Oannis Grammatici, cui ob labores assiduos, quorum constat eum fuisse perstudiosum (φιλόπονος γοῦν, φιλόπονος, ποθὲν ἡ πονεῖν προήγετο) Philoponono inditum est cognomentum, in priora Philosophi resolutoria commentarios statim post Ammonium in librum de interpretatione (ut par erat, & librorum Aristotelis ordo exigebat) excusos cura nostra publicare constitueram. Sed quia, quos is ipse Philoponus in resolutoria posteriora composuit, paratiores, correctioresq; haberentur, illos nunc damus, daturi deinceps deo fauente & reliquos. Quoniam uero inter imprimendum uaria nobis fuere exemplaria, nihil aut addere, aut diminuere, aut commutare audentes (temerarium enim id quidem) quæ uaria uisa sunt, asteriscis signanda curauimus, inde operi absoluto addenda, quo unicuiq; pro arbitrio suo de illis liceret diiudicare. In secundum etiam resolutoriorum librum duplicem nacti expositionem, utranq; iussimus informãdam. nihil enim præterire est animus, quod utile fore studiosis uisum fuerit. quod si euenerit, quod speramus, (ἐλπίδες γοῦν οὐ ξωΐσιον) tanquam præludium, quæ dedimus, fuisse dicent omnes, præ iis, quæ Iesu Deo Opt. Max. annuente sumus daturi. Sub tuo uero hæc iucundo mihi nomine Alberte Pie doctiss. ex Neacademia nostra in studiosorum manus emittimus. Tu nanque es & præsidium, & dulce decus meum. Venetiis, mense Martio. M. D. IIII.

Sudas de Philopono hæc.

ii ωάννης γραμματικὸς ἀλεξανδρεύς, ὁ ἐπικληθεὶς φιλόπονος. τούτου συγγράμματα πάμπολλα, γραμματικά, φιλόσοφα, ἀριθμητικά, ἐξηγητικὰ, τῆς τε θείας γραφῆς, καὶ κατὰ τῶν δημοκλοῦ προκλείων ἐπιχειρημάτων, καὶ κατὰ σεβήρου. Hoc est, Ioannes Grammaticus Alexandrinus cognomento Philoponus. Huius quamplurima in grammaticis, in philosophia in arithmetica, in rhetoricis, in diuinis opera. tum contra duodeuiginti Procli argumenta, & contra Seuerum.

Sudas idem de Philopono in dictione πρόκλος sic.

o ὗτός ἐστι πρόκλος, ὁ πλούταρχος μὲν πορφύριον κατὰ χριστιανῶν πλὴν μακρὰ, καὶ ἐφύβρισεν αὐτῆς γλώττης ματαίως. πρὸς ὃν ἔγραψε ἰωάννης ὁ ἐπικληθεὶς φιλόπονος πάνυ θαυμασίως ὑπαντήσας κατὰ τῶν δεκαοκτὼ ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ, ἢ δείξας αὐτὸν καὶ τοῖς ἑλληνικοῖς, ἐφ' οἷς μέγα ἐφρόνει, ἄμαθῆ, καὶ ἀδόητον. Id est, Hic is est Proclus, qui post Porphyriũ in Christianos sceleſtam & contumelioſam ſuam linguam ſecundus mouit. aduerſus quem Ioãnes cognomento Philoponus ſcripſit, atq; egregie admodum duodeuiginti illius argumentis occurrit, oſtenditq;, eum in græcis quoq;, in quibus ſibi maxime arrogabat, imperitum fuiſſe, ac fatuum.

Studioſis. S.

I oannis Grammatici libros in Ariſtotelis poſteriora reſolutoria denuo impreſſuri, dedimus operam, ut exirent emendatiores, q̃ antea fuerant. itaq; ex doctiſſimorum hominum lucubrationibus multa, in quibus uera lectio deſyderabatur, caſtigauimus. Addidimus etiam, quo magis philoſophiæ ſtudioſis conſuleremus, Euſtratii commẽtarium, nunq̃ antehac excuſum, in eadẽ Ariſtotelis poſteriora. Quæ uos omnia ita accipietis, ut breui præclara quædam alia in eundem Ariſtotelem expectetis. Valete. M. D. XXXIIII.

ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΑΓΘΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΟΥΣΙΩΝ ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΙΝΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΡΙΣΤΑΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΓΡΩΤΟΝ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

» ΓΑΣΑ διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις διανοητικὴ, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως· φανε
» ρὸν δὲ δεῖ θεωροῦσιν ὧδὶ πᾶσιν.

Omnes dialecticæ cōmentationes tendunt in demōstrationē tanquam in finem & causa illi comparatæ sut

ὁ ἐξέρευχος τύπ τῷ γράφειν· μ go letra de tirar

*οὗτο μὲν βιβλίον, λέγω δὴ ὁ περὶ ἀποδείξεως λόγος, ἔστι τέλος τῆς λογικῆς πραγματείας· τὰ δὲ ἄλλα λογικὰ μαθήματα, ὅσ᾽ πω ἀποδείξιν ἡμῖν παρεδώκεν ὁ ἀριστοτέλης· λέγω δή, τήν τε περὶ τῆν ἀσφόλων φωνῶν διδασκαλίαν ἣν πραγματεύεται, καὶ πρὸ περὶ τῆν προτάσεων, ἣν τῷ περὶ ὁρμηνείας, καὶ πρὸ περὶ τῆν συλλογισμῶν, ἣν τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς, *ἐν οὕτω καὶ ὧδὶ τούτων ὡς κατὰ τῆν ἄλλων ὁλῷ προελθόμεν, καὶ πάνυ γ᾽ εἰκότως δεῖν ἐποιήσεν. ὡς γὰρ οὐ δυνατὸν γνῶναι πρὸ λύσιν, ἢ πρὸ σύσεως ὁρμονίας, ἐν μὴ ἀσφόλως εἰδότα κιθαρίζειν, ὧδὲ πάλιν εἰ τύχοι, ἐν ὁ ἐξέρευχος τύπον γράφειν, ἐν μὴ ἀσφόλως εἰδότα γράφειν, οὕτως ἀδυνάτον γνῶναι ἐν ἀποδεικτικὴν συλλογισμόν, πρὸ τῷ μαθεῖν ἐν ἀσφόλῆ συλλογισμόν· ἔστα ἐπειδὴ ὁ ἀσφόλῆς συλλογισμὸς σύγκειται ἐκ προτάσεων, οὐ δυνατὸν δὲ αὖθ προτάσεων γνῶναι ἐν ἀσφόλῆ συλλογισμόν, παρεδώκεν ἡμῖν ὁ περὶ ὁρμηνείας, ἐν ᾧ περὶ προτάσεων διδάσκει· πάλιν δὲ ἐπειδὴ ἀδυνάτον ὄντ γνῶναι τὰς προτάσεις αὖθ τῆν ἀσφόλῶν φωνῶν, ἐξ ὧν σύγκειντ᾽, πρὸ τῷ περὶ ὁρμηνείας παρεδώκεν ἡμῖν τὰς κατηγορίας, ἐν αἷς διδάσκει ἡμᾶς περὶ τῆς τῆν ἀσφόλῶν φωνῶν δυνάμεώς τε, καὶ σημασίας· καὶ ἐπεὶ συλλογισμοῦ πλείονα εἴδη, ὡς ἐν τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς ἐξ᾽ πλειόνων ἐλέξαμεν, ἤ, τε σοφιστικὸς, ὁ διαλεκτικὸς, καὶ ὁ ἀποδεικτικὸς, ἐν μὲν ἀποδεικτὸν συλλογισμόν, ἐν τούτοις ἡμῖν παρεδίδωσι. ἐν δὲ διαλεκτικὸν, ἐν τοῖς τοπικοῖς, ἐν ᾧ πῶς αὖ ἐφ᾽ ἑκάστ᾽ πρά τις ἐπιχειρήσειε παρεδίδωσιν, ἵνα μὴ ἐξ ἃ πατώμεθα ὑπὸ τῆν προσδιαλεγομένων ἡμῖν. διδάσκει δὲ ἡμᾶς καὶ περὶ τῷ σοφιστικοῦ συλλογισμοῦ, ἐν τοῖς σοφιστικοῖς ἐλέγχοις, ὡς πρὸ ἀλεξητήριον ἡμῖν φαρμακὸν παρέχων, ὡδὶ ἐ ἀποφεύγειν ὡς αὐτὸς φησι τοὺς σοφιστικὰς ἐνστάσεις, ἂν κρόπον καὶ οἱ ἰατροὶ διδάσκοντες τὰ δηλητήρια τῆν φαρμάκων, οὐκ ἐπὶ ἐ χρῆσθαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ ἐ φεύγειν· μηδεὶς γὰρ ὑπολαμβανέτω, ὡς πρὸ οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὡς περὶ σοφιστικῶν συλλογισμῶν ὄντ τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος, περὶ λόντων γὰρ μᾶλλον, οὐ κατασκευάζοντων τῆν τοιούτων συλλογισμῶν ἐ εἶδος· ὅλον, πολὺ ἐ ὑπερέχον, τῷ ὑπερεχομένου μέγεθος ἔχει. ἐ δὲ λάττονον ὑπερέχει τῆς γῆς, ἐ λάττονον ἀρκ᾽ μείζον ἔστ τῆς γῆς. τοὐναντίον δὲ μᾶλλον ἐλέγχους τῆς τοιαύτης οὐ ἐκείνοις ἡμῖν ὁ ἀριστοτέλης παρεδίδωκε. διόπερ οὐδὲ ἐπιγέγραπται ἐ βιβλίον περὶ σοφιστικῶν συλλογισμῶν, ἀλλὰ σοφιστικοὶ ἔλεγχοι. ὁ γὰρ λόγος τοῖς φιλοσόφοις ὄντ περὶ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ, οὐκ ἐξ᾽ ἐνδόξων, ἀλλ᾽ ἐξ᾽ ἀναγκαίων τε, καὶ αὐτοπίστων προτάσεων ἐ εἶναι ἔχοντος· διὸ καὶ ἀδυνάτον ὄντ μετα πεισθῆναι, ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀσκήσει ἐπόμενον τῆν λόγων. οὐδὲ γὰρ ἀσφόλως πείθεται οὐδένοις δεῖ προσώποις, ἐ τὸν οἰκεῖόν τοῦ γὰρ ἔσται, ἀλλὰ πῶ ἀληθείαν διώκειν μετὰ ἀποδείξεως, καὶν ἅπαντες οὐ βούλωντ᾽.

ὅτι μὲν οὖν τέλος τῆς λογικῆς πάσης πραγματείας ἡ ἀποδειξις, δῆλον γέγονε. τῆς δὲ ἀποδείξεως ἐδεήθησαν οἱ φιλόσοφοι, ὡς ὀργάνου πρὸς κατόρθωσιν τῆν τῆς φιλοσοφίας μερῶν, τῷ θεωρητικοῦ φημὶ, καὶ τῷ πρακτικοῦ. ὥσπρ γὰρ ὁ τέκτων διακείνει ἐ οὗτ᾽ ξύλον ἀπὸ τῷ καμπύλου, τῇ σάθμῃ κεχρημένος, καὶ ὁ οἰκοδόμος ἐν ἴσον τοῖχον ἀπὸ τῷ κεκλικότος τῇ καλιᾷ, οὕτω καὶ ὁ φιλόσοφος τῷ ἀποδεικτικῷ καινόν διακείνει, καπὸ μὲν τὸ θεωρίαν, ἐ ἀληθῆ, ἀπὸ τῷ ψεύδους. καπὸ δὲ τὸ πρᾶξιν, ἐ ἀγαθὸν, ἀπὸ τῷ κακοῦ. ἀποδειξις τοίνυν ὄντ συλλογισμὸς ἐπιστημονικὸς, ἐξ᾽ αὐτοπίστων, ἢ ὁμολογουμένων λόγων λαμβανόμενος πρότερον ὄντ τῇ τάξει ἐ προκειμένου βιβλίου τῆν σοφιστικῶν ἐλέγχων. ὅτι μὲν γὰρ ἔπεσθαι τοῖς τοπικοῖς ὠφελον, οὐ ἐκείνοις ἀπηλείξαμεν· τοῖς γὰρ πιθανοῖς ἐλλιμπανθέντες, ἐᾶσον τοῖς ἀναγκαίοις προσβάλλομεν. ὅτι δὲ προσῆκεν

Sophismata docm aristoteles ut inv ventur nō ut ex cerentur· aliog iocos ee non seria

Quæ sit demōstra tionis utilitas

κάστα

κατέτω

Ordo libri

ἐθοκινήτου

τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων, δῆλον οὐ τεύθεν. ἄχρηστος γοὺρ παντελῶς εἰς ἀπόλειξιν ἐκείνη ἡ πραγματεία καὶ παρεμβάλλειν μεταξὺ ταύτην, τῶν εἰς ἀπόλειξιν ζωτεινουσῶν πραγματειῶν, ἄκαιρον. *καὶ ἄλλως δὲ, οὐδὲ, πρὸς ἡ ἀληθὲς γνῶναι, τοῖς ψεύδεσιν οὐ διαρίβειν, οὐδ᾽ ἡ μὴ δυνάσθαι τούτους λανθάνειν οὐ ἕξει τῶ ἀκοῦσ᾽ ἡμουμένους. καὶ ρίτον, εἰ ἡ ψεύδος τῇ παρατεθείσῃ τῆς ἀληθείας ἐλέγχεται, ἀκήλου, τόν δεῖ πρότερον εἰδέναι πὼ ἀληθείαν. εἶτα λοιπὸν οὐ ἕξει ταύτης ἡμουμένου, ἐκεῖ ἡ τῶ ψεύδους ἔλεγχον τῇ πρὸς ταύτην παραβολῇ χωρῆσαι. Ισέον δὲ ὅτι, καὶ οὐ ταύθα ὁ ἀριστοτέλης, ἑαυτῷ ἀκολουθεῖ κατὰ ἡν τάξιν τῆς διδασκαλίας, καὶ αὐχεται ἀρχὴ τῶν καθολικωτάτων

Γᾶσα γοὺρ φησι διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις διανοητική, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. εἰθ᾽ οὕτως ἐκεῖ τὰ μεταξὺ δρᾶχεται, τουτέστι ἡ προκείμενον. ἐπειδὴ γοὺρ ἐθέλει διδάξαι ἐκάτερον ἡ ἀπόλειξις γίνεται, ἀκὴ ἔσχε πρότερον καταστήσασθαι βούλεται, ὅτι ἑκατέρων προεγνωσμένων γίνεται ἡ ἀπόλειξις. εἶτα λοιπὸν, τίνα ἐστὶ ταῦτα. ἵνα ἔν λείξῃ ὅτι ἐκ προεγνωσμένων ἡ ἀπόλειξις, καθόλου λέγει τοῦτο, ὅτι καὶ πᾶσα διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις, ἐκ προϋπαρχόντων καὶ προεγνωσμένων γίνεται. εἰ δὲ ἔσχε, ἔστ δὲ καὶ ἡ ἀπόλειξις διδασκαλία τις καὶ μάθησις, καὶ ἡ ἀπόλειξις ἀρχὰ, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. τουτέστιν, ἐκ κοινῶν οἰκείων. ἀδύνατον γοὺρ ἄλλως ἀπόλειξαι, μὴ πρότερον λαβόντας ἡμᾶς ἐκ κοινῶν οἰκείων προτάσεις τινὰς ὁμολογουμένας· ὡς πρὸ γοὺρ ἀδυνάτου ὑπὸ τῶν γεωμετρικῶν θεωρημάτων κατασκευάζει, ὅτι αἱ λύο πλευραὶ τῆς τετρώνου τῆς λοιπῆς μείζονές εἰσι, πρὸ τῆ γνῶναι ἡ ἀπλῶς ρίπτον, ἢ πὼ ἀπλῶς πωϊᾶν, οὕτως ἀδυνάτου ὄντος γνῶναι ἀπόλειξιν, ἀνεῦ προϋπαρχούσης γνώσεως

Γᾶσα διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις. Γινώσκειν χρὴ ὅτι λύο τόποι ὑπάρχουσι, ἀφ᾽ ὧν πᾶσα γίνεται γνῶσις, ὡς φησι καὶ πλάτων. μάθησις, καὶ εὕρεσις. ἡ γοὺρ μανθάνοντες παρ᾽ ἑτέρου γινώσκομεν, ἢ εὑρίσκοντες αὐτοί. φησὶν οὖν ὁ τούτοις ὁ ἀλέξανδρος οὐ καλῶς λέγειν, ὅτι γνῶσιν οὐ ταύθα ἔπε πὼ εὕρεσιν, ἵν᾽ ἢ λεγόμενον, Γᾶσα διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται εὕρέσεως. οὐκ ἔστι δὲ ἀληθές. ὡὐ γὰρ παραλιπὼν, σαφῶς ἡμῖν παρελίσωσι ἐν τοῖς εὑρέσεως λόγον. ἄλλως τε, καὶ τῆς εὑρέσεως πάντως προϋπάρχει ἡ ξήτησις. ὥστε ἐ εὑρεθεῖ, οὐκ ἔστι τῆν αὐτηπίστων. λέγω δὴ τῶν κοινῶν οἰκείων, ἢ τῆν ἀφ᾽ ἁπάσης γνωσκομένων. πρώτη γοὺρ ἡ τούτων ἐπιβολὴ, καὶ οὐκ ἀφ᾽ ἄλλων ἔχει ἐ πιστέν. πολλὴ τούτων δὲ ξήτησις οὐδὲ μία γίνεται. ὥστε καὶ πᾶσα εὕρεσις, ἐκτινος καὶ αὐτὴ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως, ὡς πρὸ καὶ ἡ μάθησις. τί οὖν διαφέρει ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως, τῆ ἐκ μαθήσεως ἀκούειν, ἢ ἀφ᾽ εὑρέσεως. ἑκατέρου γοὺρ, τι τούτων προεγνῶσθαι αὐάγκη. ἅμα δὲ ἔσχε, ἀδυνάτου. τουτέστι, πὼ μάθησιν, καὶ πὼ γνῶσιν. καὶκεί νων γοὺρ αὐάγκη ἀφ᾽ ἄλλης εἶναι μαθήσεως. Γᾶσα γοὺρ φησι διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις. καὶ ἔσχε ἐπ᾽ ἄπειρον. οὐκ ἀρχὰ ἐ γνώσεως αὐτὴ εὑρέσεως ἀκουσέον, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἐκ προεγνωσμένου τινός, καὶ προομολογουμένου, καθ᾽ ὃν ἀδύνατον τόπον ἡ ἐκείνου γνῶσις προϋπάρξασα. εἶτα ἐκ μαθήσεως, εἴτε ἀφ᾽ εὑρέσεως, εἴτε καὶ τῆν αὐτοπίστων ἔστι, καὶ αὐκποδλείκτων· ἡ μὲν τοι διδασκαλία, καὶ ἡ μάθησις, τῷ μὲν λόγῳ κεμένῳ, τάυτα ἔσι· τῇ δὲ χώσει, μόνον διαφέρουσιν. ὥστπερ γοὺρ ἡ ὁδὸς ἀθλιώθεν εἰς θήβας, καὶ ἡ ἀφὸ θηβῶν εἰς ἀθλιῶς, τῇ μὲν χώσει διαφέρουσι, τῷ δὲ ὑποκειμένῳ αἱ αὐταί εἰσιν, οὕτω καὶ ὧδε τῆς μαθήσεως, καὶ τῆς διδασκαλίας· *ἀφὸ μὲν γοὺρ τοῦ διδασκάλου πρὸς ἡν μαθητὼ ὡς ἐ δρύεικνουμένην, διδασκαλία προσαγορεύεται. ἀφὸ δὲ τοῦ μαθητοῦ ὥστι πάθος τοῦτ᾽ αὐτὸν γινόμενον, μάθησις καλῶς δὲ εἶπεν ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. εἰ γοὺρ πᾶσα διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται μαθήσεως, εἰς ἄπειρον προβαίη αὖ ὁ λόγος· πάλιν γοὺρ ἐκείνης τῆς μαθήσεως, προϋποκειμένω μάθησιν ζητήσαιμεν αὖ, κἀκείνης ἐπέδαν, καὶ ἔσχε ἐ ἐπ᾽ ἄπειρον· οὕτω δ᾽ αὖ ἀνῄρητο πᾶσα γνῶσις· καὶ οὐδὲν ὅλου τε ἂν γνῶναι· ἵνα γοὺρ εὖ, τι μάθωμεν, ἄπειρα προμαθεῖν ἔλει. τῶ δὲ ἀπείρου, γνῶσις οὐκ ἔστιν, ὅπρ ἄπορον· ὥστε καλῶς ἔπεν ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως θαυμασίως ἡ προσέθηκε ἐ, διανοητικὴ, πρὸς ἀποδιαστολὴν τῆς αἰσθητικῆς γνώσεως· ἡ γοὺρ αἰσθητικὴ γνῶσις, οὐκ ἔχει προϋποκειμένω γνῶσιν. *οἷον, ὅτι ἔσχε τῶδε καθηκτέρου ἔστι· ἡ γοὺρ αἴσθησις αὐτὴ διδάσκει, καὶ μὴ προϋποκείστο πρόγνωσις· ὡσαύτως δὲ καὶ ὅτι οὗτος σωκράτης· ἡ γοὺρ αἴσθησις, ὑποληπτικὴν αὐτὴν πάλαι ἀγνοούμενον. ἄλλως τε, καὶ διανοητικὴν εἶπεν αὐτὴν οὐκ ἀποδεικτικὴν, ἐπεὶ ἐ καθόλικώτερον ἀνίων, ἵνα πάντα συλλογισμὸν λάβῃ, καὶ ἐν διαλεκτικῇ, καὶ ἐν σοφιστικῇ, καὶ πὼ ἐ παιτωγῇ, καὶ τὰς ῥητορικὰς πίστεις γίνεται οὖν οὐ πρώτῳ σχήματι συλλογισμὸς τοιοῦτος· ἡ ἀπόδειξις, διανοητική ὅτι γνῶσις· πᾶσα διανοητικὴ γνῶσις, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. ἡ ἀπόδειξις ἀρχὰ, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. διανοητικὴ δὲ λέγεται γνῶσις, ἐπειδὴ οὕτη *λειπνύει, καὶ χορηγεῖ ἡμῖν πὼ ὁδὸν πὼ ὧδε τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους εἰπὼν δὲ ὅτι πᾶσα διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως, πίστωται ἔσχε ἐκ τῆν ἄλλων τεχνῶν, καὶ τῆν συλλογισμῶν, καὶ ἰᾷ ἐ παιτωγῆς, καὶ ὀῇ ῥητορικῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπρ ὄντων ἰᾷ ὠθυμημάτων, καὶ ἐκ παραλειγμάτων. ὀῇ μὲν τῶν ἄλλων τεχνῶν,

Demonstratio fit ex communibus sententijs ex xouōn ginomenh

Contra alexandrum aphrodis.

Plato Alexander

Duo modi scuendi disciplina & inuentio explatone.

ἀυλοπίσων κὴ ἀναποδάκτων

D. inter didascaha & matheſin.

πίστιν confirmat

Rhetoricū argumentū enthymema & exēplū

τεχνῶν, ὅτι οἶδεν ἐ τύχοι, καὶ προγινώσκει ὁ μέλλων σκυτοτομεῖν, ὅτι ἡ μὲν δέρμα, τμητὸν ἔστιν. ὁ δὲ σίδηρος, τέμνει. προγινώσκων οὖν ἔσχε, σίδηρον ἐαυτῷ εἰς ἔσχε. καὶ λοιπὸν διδάσκεται καὶ ποίῳ ῥόπῳ ὀφείλει τέμνειν· καὶ ὁ ἰατρὸς, ὁμοίως. προεισῶς ὅτι ἡ μὲν σῶμα τέμνεται, ὁ δὲ σίδηρος τέμνει, φορέται ὠδὶ πὼ χειρουργίαν. καὶ οὕτω μὲν ὠδὶ τῆν τεχνῶν ὁρᾶται ἡ προεγνωσις. καὶ ὠδὶ τῆν συλλογισμῶν δὲ, αὐάγκη πάντως τὰς προτάσεις προεγνῶσθαι, καὶ συγκεχωρῆσθαι ὡς ὁμολογουμένας, εἶτα λοιπὸν πὼ τούτων σύνθεσιν τεχνικῶς ποιησάμενον, ἐπαγαγεῖν ἡ συμπέρασμα. καὶ ὀῇ ἐ παιτωγῆς δὲ, οὕτως ὅτι πιστώσασθαι. εἰ γοὺρ βουληθείω μαθεῖν εἰ πᾶν ζῶον πὼ κάτω γένυ κινεῖ, λέγω ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἄνθρωπος, καὶ βοῦς, καὶ κύων, ἡ τὰ λοιπὰ, πὼ κάτω γένυ κινεῖ. ἤλειψε γοὺρ σε ταύθα, ὅτι προϋπάρχουσά ὄψις ἡ ἐκάστου τῆν καθ᾽ μέρος γνῶσις, ὀῇ ἧς λοιπὸν ἡ καθόλου συλλογιζόμεθα. ἐκ δὲ τῶν ὠθυμημάτων πάλιν, ἔστι συλλογίσασθαι οὕτως, ὡς ὠδὶ τῆν ῥητορικῶν. ὅτιον, ὁλεῖνα καλλωπίζεται, μοιχὸς αὖρ. καθ᾽ ἁλιμπάνουσι δὲ οὗτοι πὼ μίαν πρόταση πὼ λεγουσαν, πᾶς ὁ καλλωπιζόμενος, μοιχός. καὶ οὗτοι δὲ προγινώσκουσι, ὅτι διαβάλλεται ἡ καλλωπίζεσθαι· ὠθύμημα δὲ εἴρηται, ἀφὸ τῶ καθ᾽ ἁλιμπάνειν τῶν νῶ ὠθυμεῖσθαι πὼ μίαν πρόταση. ὠδὶ δὲ τῶ παραλείγματος, οὕτως ὁρᾶται ἡ προγνωσις. ὅτιον, οὐ λεῖ δὲ δῆναι αἰχίνη χρήματα. καὶ γοὺρ πεισίστρατος λαῖων, ἐ τυραννήσειν· ὥστε καλῶς εἴρηται ᾧ ἀριστοτέλει, ὅτι πᾶσα μάθησις, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως.

ΑΪΤΕ γοὺρ μαθηματικοὶ τῆν ἐπιστημῶν, ὀῇ τούτου τῶ ῥόπου πρὸς αἴνονται. καὶ τῆν ἄλλων ἑκάστη τεχνῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ταῦτὸ τῶν λόγους, οἵτε ὀῇ συλλογισμῶν ἡ ὀῇ ἐ παιτωγῆς. ἀμφότεροι γοὺρ ὀῇ προγινωσμενῶν ποιοῦνται πὼ διδασκαλίαν.

ΑΪτε γοὺρ μαθηματικοὶ, τουτέστι λογικοὶ ἐπιστῶσι, ὀῇ αὐτῆν πιστοῦσι. τουτέστι, ὀῇ τούτου τῶ ῥόπου κατορθοῦται. τουτέστι, ὀῇ τῆς προγνώσεως κατορθοῦται, ὡς εἰρήκαμεν. ὁμοίως δὲ ἔσχε, καὶ ὠδὶ τῆν ἄλλων ἔστι λεῖν τεχνῶν, καὶ ταῦτὸ τῶν λόγους, ἤγουν τῶν συλλογισμούς. οἱ γοὺρ τὰ τῶ καθόλου ἐκ τῆν μερικῶν, καὶ τὰ μερικὰ ἐκ τῆν καθόλου πιστούμενοι, ὀῇ συλλογισμῶν πιστοῦσι ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως.

ΟΙ ΜΕΝ λαμβανόντες, ὡς παρὰ ξωνικόπων. οἱ δὲ λεικνῶτες ἡ καθόλου ὀῇ τῶ ὅλου εἶναι ἡ καθ᾽ ἑκάστου.

Ξωνικόπων, αὐτὶ τῶ προσδιαλεγομένων φησί. ῥᾳ γοὺρ βούλομαι καταπιθάσαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθανάτος, λεῖ πρότερον λαβεῖν ἐκ τῶ προσδιαλεγομένου ὡς προεγνωσμένου, ἡ, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, ἡ αὐτοκίνητον, ἀθανάτον. εἰ δὲ μὴ δέχεται ἔσχε, λεῖ ὀῇ ἄλλων καταισκευάσαι, ὅτι ἡ αὐτοκίνητον, ἀεικίνητον. καὶ οὕτως ἀποδείκνυσιν, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος.

ΩΣΑΥΤΩΣ δὲ, καὶ οἱ ῥητορικοὶ συμπέθουσιν. ἡ γοὺρ ὀῇ παραδειγμάτων ὅ ἐστιν ἐπαγωγὴ. ἡ ὀῇ ὠθυμημάτων ὅπρ ὄντων συλλογισμός.

ποιεῖν ὅτι, ὁμοίως τοῖς τῆν φιλοσόφων συλλογισμοῖς, καὶ οἱ ῥητορικοὶ γίνονται, ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως. ὡς γοὺρ ἐλέξαμεν, καὶ ἐ παράδειγμα, ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως γίνεται. καλῶς δὲ εἶπε ἐ συμπέθουσι. καὶ γοὺρ ὁ πλάτων φησὶν οὐ χόρτος, ὅτι δύο εἰσὶ πίστεις. ἡ μὲν, διδασκαλικὴ· ἡ δὲ, πιστευτική. καὶ τῇ μὲν διδασκαλικῇ, κέχρηται οἱ φιλόσοφοι, ὡς ὠδὶ ἀληθεῖσ᾽ διαλεγόμενοι. τῇ δὲ πιστευτικῇ, οἱ ῥήτορες, ὡς ἂν ἐπιτηδείοντες πείθειν μᾶλλον, ἡ τὰληθῆ προβάλλεσθαι.

ΔΙΧΩΣ δ᾽ἀναγκαῖον ἔκεσον, ὀῇ προγινώσκειν. τὰ μὲν ῥᾳ ὅτι ἔστιν προϋπολαμβάνειν ἀναγκαῖον· τὰ δὲ τί ἐ λεγόμενόν ἔστι, ξωνικῶς ὀῇ δῆλα· τὰ δ᾽ ἄμφω.

ἐρηκὼς ὅτι πᾶσα διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως, καὶ πιστωσάμενος ἔσχε καὶ ἐκ τῆν ἄλλων τεχνῶν, καὶ ἐκ τῆν συλλογισμῶν, καὶ ἐκ τῆς ἐ παιτωγῆς, καὶ ἐκ τῆν ῥητορικῶν πιστέων, βούλεται νῦν παραδοῦναι, τίνα ἔστι τὰ προγινώσκεσθαι ὀφείλοντα· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ μὴ πᾶσι τῆν καθ᾽ μερος ἐπιστημῶν νῦν ἔστιν ἡ μὲν ὁ προκείμενον, ἀλλ᾽ ἁπλῶς πᾶσι ἀποδεικτικῆς μεθόδου, οὐκ ὀφέλομεν ξητῆσαι, τὰ καθ᾽ ἑκάστην ἐπιστήμην προγινώσκεσθαι ὀφείλοντα, *ἀλλὰ τὰ καθ᾽ πὼ ἁπλῶς ἀποδεικτικὴν. οὐκ αὖ δὲ ἔσχε γνῶμον, εἰ μὴ μάλιστα καθ᾽ ποίους τόπους προγινώσκεται τὰ προγινωσκόμενα. ἔσχε δὲ πάλιν, οὐκ αὖ ἄλλως ἡ μὲν ὑπάρξει, μὴ μαθοῦσιν οὐ τίσιν ὅλως ἔστιν ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη, ἰᾷ ὀῇ τίνων πράγματα ἔσται. ἀναγκαῖον τοίνυν ταῦτὸ τοῦτον πρότερον διαλαβεῖν, φημὶ τοίνυν, ὅτι ὠδὶ πάσης ἀποδείξεως, δύο τοῦτα θεωρεῖται. τό, τε πρόβλημα, ὃ προτίθεται εἰς ἀπόδειξιν, καὶ αἱ προτάσεις, δι᾽ ὧν ἡ πρόβλημα κατασκευάζεται. πάλιν δὲ, ὠ παντὶ προβλήματι, δύο πῶ τοῦτα θεωρεῖται. τό, τε διδόμενον, καὶ ἡ ζητούμενον. οἷον, ὠ τῷ προβλήματι, τῷ, ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, ὁ μὲν λάτων κέμενος ὅρος, λέγω δῆ ἡ ψυχὴ, δέδοται. ζητεῖται δὲ ὁ κατηγορούμενος, εἰ ἀθάνατος· οὗ μόνου δὲ ὠ τοῖς προβλήμασι, τοῖς καθ᾽ αὐτὰ συμβεβηκόσι τοῖς πράγμασι ζητοῦσιν, δύο ἐσκαμεν ἡ δεδομένον, καὶ ἡ ζητούμενον. ἀλλὰ καὶ ὠ τοῖς ἡ ὠ

Cnthymema um de dictum

Duplex est fides magistrahs & sua

Plato

In omni demonstratione duo considerari problema ipsum & propositiones & propositiones

In problemate cōsiderari & datū & quaesitū

ἀπ. πίστιν. quā emendatione confirmat quod statim sequitur ἐπιλαβόντες πίστιν μᾶλλον

α ——
β ——
γ ——

ἔστιν ὅλως ἐπιζητοῦσιν, ἡ αὐτὴ διαίρεσις θεωρεῖται· οἷον, οὐ τῷ προβλήματι ᾧ ζητοῦμέν τι εἰ ἔστι ζῷον
ὁ ταγέλαφος δεδομένου μέν ὅτι ὁ ζῷον, ζητούμενον δ', ὁ ταγέλαφος· ζητεῖται δ' ὁ πρόβλημα, ἀλλ' ὅτι ὅτι
ζῷον, τῷ ὁ δ' ἀναγκαῖς, ἀλλ' εἰ τοιοῦτον ζῷον· ἡ γὰρ προσθήκη τῷ ταγέλαφος, ὁ δ' ὁ ζῷον ὁ μολογεῖ-
ται ὅτι τα δι' αὐτῶ τινα ἐπιζητεῖ· ὥσπερ οὖν τοῦτος καὶ ζητῶσιν ἡμῖν εἰ ὁ τόδε κενόν ὅτι, δεδομένου μέν ὅτι
ὁ τόπος, ζητούμενον δέ, ὁ εἰ κενός ἐστι τὸ πᾶσαι αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἡ τα συλλογίζει ὁ πρόβλημα,
τοῦ λάχιστον μοί εἰσι δύο, ἃς ἐνίοτης μὲν ἢ τὰ μόνος ἀποδείξεων προλαμβάνειν δεῖ· οὐ δ' οἷόν τε
συμπεραίνειν τι, μὴ πᾶσῶν ἢ προτάσεων γνωρίσεως· ἁπλῶς μοί τοι αὖθι ἀποδείξεως, ἀδύνατον
ἀμφοτέρας ἴσως προειρῆσθαι τὰς προτάσεις. μάλιστα δὲ αὐάγκη πλὴν μείζονα, ὡ πᾶν τινος ἀνάγκη οὗ
τι ἢ κοινῶν ἀξιωμάτων, ὧν χωρὶς ἀποδεῖξαι τι, ἀδύνατον· αἱ δὲ ἐλάττες προτάσεις, ἐπειδὴ
ἄπειροι κομβ ἐνίοτον δ' θεώρημα ἰδίαι τινὸς λαμβάνουσι· ἐνίοτης ἀδύνατον ἁπλῶς πᾶσης ἀποδεί-
ξεως αὖθι, τὰς ἐλάττονας προειρῆσθαι προτάσεις. τοῦτο δ' ἔχον μοί τοι οὐ τοὺς μείζοσι προτάσεσι,
λέγω δὴ τοὺς ἀξιώμασι· ἡ αἱ ἐλάττες δυνάμεθα, ἴσιαι δύθειῶν ⟨τῶν κειμένων, ἢ α βγ, ἐαὐ εἴπω
ὅτι ἐπεὶ ἐνάτρα τὴν α β, τὴν γ ὅτιν ἴσην, καὶ ἀλλήλαις αἰρᾶ εἰσὶν ἴσαι αἱ α β, δ ε· ἀ, τὰ τῷ αὐτῷ
ἴσα, καὶ ἀλλήλοις εἶναι ἴσα, ἐμπεδείχεται δῆλον ὅτι ἡ ἐλάττων προτάσις ἡ λέγουσα, αἱ α β,
τῇ γ, εἰσὶν ἴσαι, οὐ τῇ λεγούσῃ, τὰ ᾧ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ὅτιν ἴσα⟩ καὶ οὐ τῷ συλλογισμῷ δὲ τῷ
λέγοντι, ὁ ἄνθρωπος, ζῷον· ἀ ζῷον, οὐσία· ὁ ἄνθρωπος οὐσία, ἡ ἐλάττων πρότασις ἡ λέγουσα ὁ ἀν-
θρωπος ζῷον, ἐμπεδείκνυται μείζονι ἡ ὅτι, δῆλον ὅτι τῇ μείζονι τῇ λεγούσῃ, ἀ ζῷον οὐσία ⟨ὡς τε τελέα ὅτι
τὰ προλαμβάνεσθαι κοινῶς ὀφέλοντα πάσης ἀποδείξεως· ὁ δεδομένου, ἀ ζητούμενον, ἀ ἀξίω-
μα· οἷον, ὡς ὠὶ παρακλείσματος, οὗ ᾧ πρώτῳ θεωρήματι τὴν διπλεύθου στοιχείων, ζητοῦντί ὠὶ
τὴν δυθείαν δυθείᾳ πεπρασμένην, τετράγωνον ἰσόπλευρον συστήσασθαι, ἔστι δεδομένον μέν, ἡ δυθεῖα
ἡ πεπρασμένη. ζητούμενον δέ, ἀ ἰσόπλευρον τετράγωνον· ἀξίωμα δέ, οὗ μὲν τοῖς προσυλλογισμοῖς,
ὅτι αἱ ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς πὶν τοῦ κύκλου περιφέρειαν προσπίπτουσαι δυθεῖαι, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶ,
καὶ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ὅτιν ἴσα· οὗ δὲ ᾧ συμπεράσματι, ὅτι τετράγωνον ἰσόπλευρόν
ὅτι, ἀ ⟨ὀρθῶν τετρῶν δυθειῶν ἴσων περιεχόμενον⟩ καὶ σκόπει ὡς πάντα τὰ εἰρημένα, προείληπται ᾧ
γεωμέτρῃ· τίς τε ὅτιν ἡ δυθεῖα, καὶ τίς ἡ πεπρασμένη, καὶ τί ἀ ἰσόπλευρον τετράγωνον, καὶ ἔτι τὰ
λοιπὰ ἀξιώματα· τινὰ δὲ, καὶ παρεάται τῷ γεωμέτρῃ οἷον, τίς ἡ βάσις, καὶ τί ἀ ἐφαρμόζον, καὶ
τί ἀ ἴσον, ὡς οὐ τῇ συνηθείᾳ γνωρίμων ὄντων τούτων τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα, καὶ οὐ τοῖς ἐπιστήμαις,
καὶ τέχναις, ἐπειδὴ δυρήσεις· οἷον, οὐ ἰατρικῇ, δεδομένον μέν ὅτιν ἐ τύχοι, ἀ πυρέττειν ἀν ἄνθρω-
πον· ζητούμενον δέ, τί ἀ εἶδος τῦ πυρετῦ, ἡ ἀ προηγούμενον αἴτιον, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰατρικῆς
θεραπείας· ἀξίωμα δέ, ὅτι τὰ ἐναντία, τῶν ἐναντίων ἰάματα. οὐκ ὡς πρῶτ δὲ αἱ ἐπιστῆμαι προειλημμένα
ἔχουσι κοινῶς τὰ ἀξιώματα, ἡ τοῦ ὅρους, δι' ὧν αἱ ἀποδείξεις γίνονται, οὔτω καὶ ὠὶ τῶν τεχνῶν
ἕκαστον γίνεσθαι δυνατόν· οἷον, φυσιολόγῳ, ἡ ἰατρικῆς· ἀόριστοι γὰρ οὗτοι, ἕκαστον ποιεῖν οὐχ οἷοί τε
εἰσὶν· εἶναι μοί τοι γε χρὴ, ὅτι ἔστιν ὅτε, καὶ ᾧ δεδομένον, ζητούμενον γίνεται, καὶ ᾧ ζητούμενον,
δεδομένον· οἷον, οὗ μὲν τῷ πρώτῳ θεωρήματι, ἐχόμεν δεδομένον πὶν δυθεῖαν· οὗτη οὖν ἡ δυθεῖα ἡ νῦν
δεδομένη, γίνεται ζητούμενον οὗ ᾧ τετραγωνισθήσεται θεωρήματι τῷ λέγοντι, ἐαὐ πρός τινι δυθείᾳ,
καὶ τῷ πρὸς αὐτῇ σημείῳ δύο δυθεῖαι μὴ ὠὶ τὰ αὐτὰ μέρη κείμεναι, τὰς ἐφεξῆς γωνίας δυσὶ ὀρ-
θαῖς ἴσας ποιήσωσιν, ἐᾶ δυθεῖα ἔσονται ἀλλήλαις αἱ δυθεῖαι· εἰ γὰρ δείξω ὅτι ἐπ' δυθείας εἰσὶν ἀλλή-
λαις αἱ δυθεῖαι, τότε ἀποφαίνομαι, ὡς ἔστι μία δυθεῖα, εἰ γε δυθεῖα γραμμή ὅτιν, ἡ τις ᾗ ἴσου τοῖς ἐφ'
ἑαυτῆς σημείοις κεῖται· ὥστε ᾧ δεδομένον, γέγονε ζητούμενον πάλιν ἐαὐ εἴπω ὅτι πᾶν ᾧ τριγώνου
αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶν, ἔλαχον δεδομένον τρίγωνον· ἐαὐ

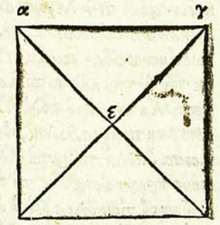

μοί τοι λαβὼν τὸ ζάτωνον ᾧ, α β γ δ, ἀγάγω πὶν β γ διάμεζον, καὶ τε-
μῶ δίχα ταύτην τὰ ᾧ ε σημεῖον, καὶ ἐκπέσω ἐκ τῆν γωνιῶν τῆν τε
⟨ὑπὸ γα β, καὶ τῆν ⟨ὑπὸ β γ δ, ἔδει ᾧ ε σημεῖον δύο δυθεῖαν, τὴν τε
α ε, καὶ πὶν ε δ, ζητῶ, πότερον, τριγώνου ὅτι ᾧ α γ δ, ὅτερ νῦν ζητού-
μενον γίνεται; εἰ γὰρ δείξω τὴν τε α ε, καὶ πὶν ε δ, μίαν δυθεῖαν, δῆλον
ὅτι τριγώνου ὅτι ᾧ α γ δ· εἰδέναι μοί τοι χρὴ, ὅτι ὅτι τινὰ δεδομένα, ἃ
μηδέποτε ζητούμενα γίνεται· οἷον, ἐαὐ εἴπω ᾧ δοθὲν μέγεθος κινῆσαι,
οὐδέποτε ἔσται ᾧ μέγεθος ζητούμενον· καὶν εἴπω πάλιν σφαῖραν, οὐδέ
ποτε ταύτην ζητουμένην θριῶ· ἀεὶ γὰρ αὐτὴ δέδοται· ᾧ μοί τοι κύκλος
καὶ ῥῶ ἐς ἀεὶ δεδομένος ὅτιν οὐ τοῖς ἐπιπέδοις· οὐ μοί τοι τοῖς εὐθείοις, δυρίσκομεν αὐὼν ζητούμενον,
ὡς οὐ τούτῳ τῷ θεωρήματι· ἐαὐ δὲ σφαῖρα ἐπιπέδῳ τμηθῇ, ἡ τομὴ κύκλος ὅτιν· οὐδείς οὖν ζητεῖ ε
τόδε σφαῖρα, εἰ τόδε κύκλος οὐ ἐπιπέδῳ, εἰ τόδε μέγεθος· ταῦτα γὰρ ἐκ τῆς αὐοθήσεως ἐλήφθαι-
τὰ μὲν οὖν οὐ οἷς ἡ ἀπόδειξις, ταῦτα· οὐ τούτοις μὲν οὖν καὶ ᾗ τούτων, πᾶσα ἀπόδειξις πρᾶγ-
ματος δόξαν δὲ φησι δῖον προγινώσκοντας, δύο· τό, τε τί ὅτιν, ἡ τὶ σημαίνει, καὶ ᾧ ὅτι ὅτι· καὶ

φησὶν,

Modi p quos cognoscimus ea quæ construit demóstrationem.

Quedá data esse quæ núqm possunt ee quæsita

Cutlidas

Tria sunt ante omnē demóstratiónē præitura. Datū. Quæsitū. Axioma.

Ἠδὺ πολὺ φίλτατος ὡς Θησεὺς ἁρμόνιος

Propositiones p̄ quas confirmatur problema minimum duas esse

Maiorē p̄positionē demonstrationis oportet ee communem dignitatem .i. axioma

Minorē propositionem maiore contineri

Est u quod datum fit quæsitū & e contrario

Τί ὅτιν
Τί σημαίνει
ὅτι ὅτι

ℓ. Hermolaus p̄ sint sine ut sint uertit

ℓ. ταὐτὸν. ut. 5. uersu faciei sequētis & ultimo huius

ℓ. Datum habet quod est & qd significet
ℓ. Quæsitū quid significet tantū modo
ℓ. Axioma .i. profatū aut plogū quod est

ω ℓ. τραγέλαφον

11. 1. si præcognitu fuisset non esset quæsitū, neq: .n. quæ nōscimus quærim)

φησὶν, ὠδὶ τῷ δεδομένου, δεῖ προγινώσκεσθαι καὶ ὅτι ὅτι, καὶ τί σημαίνει, ἡ τί ὅτιν· ὠδὶ δὲ τῷ ζητου-
μένου, οὐ ᾧ ὅτι ὅτι, ἀλλὰ ᾧ τὶ σημαίνει, ἡ τί ὅτιν· οἷον, δεδομένης οὔσης τῆς πεπρασμένης δυθείας,
δεῖ προειρῶσθαι, καὶ ὅτι πεπρασμένη ὅτιν ἡ δυθεῖα, καὶ τὶ σημαίνει τοῦνομα· ὠδὶ δὲ τῷ ζητουμέ-
νου, τουτέστι τῷ ἰσοπλεύρου τριγώνου, ᾧ τὶ σημαίνει μόνον· οὐ γὰρ οἰ τοῦθα προειρῶσθαι δεῖ ᾧ ὅτι
ὅτιν, ἐπεὶ οὐκ αὖ ὧν ζητούμενον· ὠδὶ μέν τοι τῷ ἀξιωμάτων, λέγω δή, ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ
ἀλλήλοις ὅτιν ἴσα, καὶ τῶν λοιπῶν, μόνον ᾧ ὅτι ὅτι δεῖ προειρῶσθαι· ἐαὐ δέ τις ἀπορρίπτῃ, τί οὖν,
οὐ δεῖ ἡμᾶς εἰδέναι καὶ ᾧ τὶ σημαίνει; φήσομεν, ὅτι μάλιστα μὲν ὡς ὁ μολογούμενον ἕξιν παρῆκεν·
ἀδύνατον γὰρ εἰδέναι τι, ὅ, τί ὅτι, ἐν μὴ εἰδότα ᾧ τὶ σημαίνει, ὡς πᾶν ταγέλαφον ἀδύνατον εἰδέ-
ναι ὅ, τί ὅτιν, ἀγνοοῦντα τὶ σημαίνει· ἐν τὶ σημαίνει ἀγνοοῦντα ὅ, τί ὅτιν, οὐ μὲν εἰδότα ὅ, τί ὅτιν,
ἀγνοεῖν ὠδέκεται ᾧ τὶ σημαίνει· ἔπειτα ᾧ τὶ σημαίνει, οὐκ ὠδὶ προτάσεων ὅλων λαμβάνεται,
ἀλλ' ὠδὶ μόνον τῶν ὅρων. διαφέρει ὠδὶ μὲν τὸ δεδομένου, καὶ ζητουμένου, ἐπεὶ ἄρα ταῦτα, δεῖ
προειρῶσθαι τὶ σημαίνει ἑκάτερος τῶν ὅρων· ὠδὶ μοί τοι τῶν ἀξιωμάτων, ἐπειδὴ προτάσεις
τινῶν τοί, οὐ ᾧ τὶ σημαίνει ζητοῦμεν, ἀλλ' ὅ, τί ὅτι· ᾧ γὰρ τὶ σημαίνει, μᾶλλον αὖ ὠδὶ τῶν ὅρων τὸ ἀξιώ-
ματος χώραν ἔχοι, οὐ μοί τοι ὠδὶ τῆς ὅλης προτάσεως· ἡ γὰρ ἡ πρότασις, ᾧ ὑπερέχειν ἄλλο ἄλλῳ
σημαίνει· εἰδέναι δὲ δεῖ καὶ κἀνέο, ὅτι τῶν ἄλλων ἀξιωμάτων, τὰ μὲν, κοινῶς πάσης ἐπιστήμης ὑπο-
βεβλῆται· τὰ δὲ, ποτ' τὰ δὲ, καὶ μᾶς μόνης· οἷον, ᾧ μὲν ὠδὶ παντὸς, πλὴν καταφάσιν, ἡ πλὴν ἀποφά-
σιν ἀληθεύειν, ὠδὶ πάσης ἐπιστήμης χώραν ἔχει· καὶ γὰρ καὶ οἱ τοῖς κοινοῖς τέχναις, καὶ τοῖς πρὸς
ἀλλήλους ὁμιλίαις, τῷ τοιούτῳ χρώμεθα ἀξιώματι· ᾧ μοί τοι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἴσα,
καὶ ἐαὐ ἀφ' ἴσων ἴσα ἀφαιρεθῇ, τὰ καταλειπόμενα ὅτιν ἴσα, σοφίσονται αὖ μάζει ἐπιστήμαις· καὶ
γὰρ καὶ μουσικῇ, καὶ γεωμετρίᾳ, καὶ ἀριθμητικῇ, τούτοις κέχρηται· ᾧ δὲ, τὰ ἐφαρμόζοντα
ἐπ' ἄλληλα, ἀλλήλοις ἴσα ὅτι, μόνῃ τῇ θεωρίᾳ προσήκει. διχῶς δ' ἀδυνάμεθα προγινώσκειν, καὶ
τὰ ἑξῆς· εἰρήκωσ δ' ἰχῶς δ' ἀδυνάμεθα προγινώσκειν, ἐπαγάγοιεν δ' τόπους· φησὶ γὰρ ὅτι τὰ μὲν, ὅ, τί
ὅτι προϋπολαμβάνειν ἀναγκαῖον· τὰ δὲ, τί ᾧ λεγόμενον ξυνιέναι δεῖ· τὰ δὲ, ἄμφω. καὶ δῆλη ἡ αἰτία
ἐκ τῶν εἰρημένων, τῷ εἶναι ἴσα, ᾧ δεῖ προλαμβάνεσθαι ποίσης ἐπιστήμης· ὧν μὲν οὖν ἁπλῶς
τὸ ὅ, τί ὅτι, καὶ ᾧ τὶ σημαίνει.

ΟΙΟΝ ὅτι, μὲν ἄρτιον ἡ φῦσει, ἡ ἀποφήσει, ἀληθὲς, ὅ, τί ὅτι· ᾧ ἴσιγώνιον, ὅτι τοδὶ σημαίνει· πλὴν
δὲ μονάδος ἄμφω καὶ τὶ σημαίνει καὶ ὅτι ὅτιν.

Τὸ μὲν γὰρ δεδομένον, ἔχει καὶ ᾧ ὅ, τί ὅτι, καὶ ᾧ τὶ σημαίνει· ᾧ δὲ ζητούμενον, ᾧ τί σημαίνει μόνον· ᾧ
δὲ ἀξίωμα, ᾧ ὅ, τί ὅτι.

ΕΣΤΙ δὲ γνωρίζειν τὰ μὲν, πρότερον γνωρίζοντα· τῆν δὲ καὶ ἅμα λαμβάνοντα πλὴ γνῶσιν.
οἷον ὅσα τυγχάνει ὄντα ὑπ' ᾧ ηω. ὅλου, ὧν πλὴ γνῶσιν· ὅτι μὲν γὰρ πᾶν ἴσιγωνον ἔχει δυσὶν ὀρθαῖς
ἴσας, προῄρει· ὅτι δὲ τόδε ᾧ οἰ τῷ ἡμικυκλίῳ ἴσιγώνιον ὅτιν, ἅμα ἐπαγόμενος ἐγνώρισεν.

Ἀ δὲ, καὶ ἅμα λαμβάνοντα πλὴ γνῶσιν ἐπῶν ὅτι πᾶσα διδασκαλία, καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋ-
παρχούσης γίνεται γνώσεως, νῦν προτίθεται ὧδε δυρέσεως ἕπειν δεῖξαι, ὅτι καὶ αὖτη ἐκ
προϋ παρχούσης γίνεται γνώσεως· ἔπειδὴ γὰρ ἡ διανοητικὴ γνῶσις, ἡ ὁδὶ διδασκαλία ἀ ἡμῖν πα-
ραγίνεται, καὶ ὁδὶ μαθήσεως, ἡ ὁδὶ ζητήσεως καὶ δυρέσεως, ἀνάγκη δὲ οἰ ἐκ τόδε τῆν τόπων, ἐκ
προεγνωσμένων τινῶν γίνεσθαι πλὴ γνῶσιν ἡμῖν, διαφέρει δεῖξαι ᾧ ἕτερον τῆν τόπων, μέτεισι
καὶ ὧδὶ ᾧ λοιπὸν, ὡς εἶναι δῆλον, πᾶσι γνῶσιν διανοητικὴν, εἴτε ἐκ διδασκαλίας καὶ μαθή-
σεως οὔσαν, εἴτε ἐκ ζητήσεως καὶ δυρέσεως, ἐκ προεγνωσμένων τινῶν παραγίνεσθαι· φαίνοιτ' δὲ διά-
λεκτικὴ καὶ ὧδὶ δυρέσεως, πρότερον ὧδὶ τῷ γνωρίζειν προτίθεται διδάξαι, ὡς ηω. διαλεκτικὸν
ὄντος, ὡς δείξομεν ἐπεξιόντες τῷ οἶον γνωρίζειν, δύο εἰσὶ τρόποι· ἐς μὲν, ὅταν προεγινώσκοντες τί, οὕ-
τως ἐπιστῶμεν προσβάλλομεν, λήθης μὴ μεσολαβησάσης· οἷον, ὅταν πρώτως ἐωρακότες πινὰ, εἶτα τοὺ-
του πλὴ μνήμλω ἔχοντες, πάλιν αὖθις ἴδωμεν, λεγόμεθα ταῦτ' γνωρίζειν· ἐὰν δὲ λήθη μεσολαβήσει,
εἶτ' αὖθις πλὴ προτέραν αὖτῆ γνῶσιν ἔξομεν, οὐκέτι γνωρίζειν ταῦτ' λέγομεν, ἀλλὰ ἀναμιμνήσκεσθαι·
εἰς μὲν δὴ πρῶτος τρόπος οὗτος· δεύτερος δὲ, ὡς ὅταν ἔχοντες τὴν ηω. ὅλου πλὴ οὐσίαν, μυρικὴν τιν

Datū & quæsitū, terminos ee no propositiones

Propositio aliqd alteri messe significat

Axiomata ppositiones esse

ἁπαν ἢ φῦσει ἢ ἀποφήσει ἀ ληθές

Inuentione fieri etiam ex præexistenti cognitione

γνωρίζειν uniuersalius ÷ inuētione

Noscendi duos ee modos.

γνωρίζειν ——
ἀναμιμνήσκεσθαι

προσλάβωμεν, ἃ μὴ πρότερον ἐθεασάμεθα, ἐνίοτε δεῖν ἐφαρμόσωμεν τῷ καθόλου, οὗ πλὴ γνῶσιν ἔλαμεν. οἷον, εἰ θεασαιτό τις πλὴ μαγνῆτιν λίθον ἕλκουσαν τὸν σίδηρον, εἰ μὲν μὴ εἴη προεγνωκὼς ὅτι πᾶσα ἡ τοιαύτη λίθος ἕλκει τὸν σίδηρον, οὐ λέγοιτο ὁ τοιοῦτος γνωρίζειν ὅτι μαγνῆτις ἐστὶ λίθος τόδε ὁρῶν, ἀλλὰ πρώτως μανθάνει, εἰ τῷ διαλόγοντος ἠπορήσει, ὡς πᾶσα ἡ μαγνῆτις λίθος, ἕλκει τὸν σίδηρον· εἰ δὲ δεῖν εἴη προεγνωκὼς, προσβάλλων τῇ μερικῇ λίθῳ, εὐθὺς, γνωρίζει ὅτι οὕτη ἐστὶν, ἡ καθὸ τὸ καθόλου ἐκεῖνο εἶδος ἀναχωρεῖ. διὸ οὖν ὁπόταν τούτῳ γνωρίσεως ὄντων, καὶ τὸ μὲν διότι τὸν τρόπον φησὶν ὁ ἀριστοτέλης γίνεσθαι πλὴ εὕρεσιν, ὅταν μερικοῖς τισι θεωρήμασι μὴ προεγνωσμένοις ἡμῖν, πλὼ γνῶσιν οὕτω λαμβάνοντες δίον, ἐὰν ὦσι τὰ ἰσοσκελοῦς τετρώνου τὰ α β γ, ἀφ' ἧς κορυφῆς ἐπὶ πλὼ βάσιν πλὼ β γ ἀχθεῖσαι, ἀγάγωμεν πλὼ α δ, ὡς δίχα τέμνειν πλὼ βάσιν, καὶ διὸ τετράωνα ἴσ β ἀνάγκης γίνεσθαι τὰ α β δ, α δ γ, ἐὰ προδηλοῖεν ἡμῖν εἰς ζήτησιν, πόθεν, τὰ γινόμενα χρίωνα, λέγω δὴ τὰ α β δ, α δ γ ἴσα ἐστὶν ἢ μή, τοῦτο πλὼ γνῶσιν εὑρήσομεν ἐφαρμόζοντες οὕτω ἄλλοις τισὶ καθολικωτέροις θεωρήμασι προεγνωσμένοις ἢ μὴν· ἐπειδὴ γὰρ προεγνώκαμεν, ὅτι τὴν ἰσοσκελῶν τετρώνων αἱ πρὸς τῇ βάσει γωνίαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶ, καὶ ὅτι ἐὰν διὸ χρίωνα τὰς διὸ πλευρὰς τὰς δυσὶ πλευραῖς ἴσας ἔχῃ ἑκατέραν ἑκατέρᾳ, ἔχῃ δὲ καὶ πλὼ γωνίαν τῇ γωνίᾳ ἴσην, πλὼ ἀπὸ τὴν ἴσων εὐθειῶν περιεχομένῃ, καὶ πλὼ βάσιν τῇ βάσει ἴσην ἕξει, ἢ τὸ χρίωνον τῷ χρίωνῳ ἴσον ἔσται· ἢ αἱ λοιπαὶ γωνίαι, ταῖς λοιπαῖς γωνίαις ἴσαι ἔσονται ἑκατέρα ἑκατέρᾳ, ὑφ' ἃς αἱ ἴσαι πλευραὶ ὑποτείνουσιν. ἐρώμεν δὲ σοὶ τῷ προκειμένῳ, ὅτι τὸ ἰσοσκελὲς χρίωνον, τὸ α β γ χρίωνον, ἴσην πλὼ ἀπὸ α β γωνίαν, τῇ πλὼ ἀπὸ α γ β γωνίᾳ, ἢ διὸ πλευρὰς διὸ πλευρὰς ἴσας· πλὼ μὲν α β, τῇ α γ, ὅτι τὸ ἰσοσκελὲς τοῦ χρίωνου. πλὼ δὲ β δ, τῇ δγ, ὅτι πλὼ δίχοτομίαν τῆς β γ βάσεως, πλὼ τῆς α δ καθέτου. ὅτι λοιπὸν οἶμαι ὡς καὶ τὸ ὅλον χρίωνον τὸ α β δ, ὅλῳ τῷ α δ γ, ἴσον ἐστὶ, καὶ αἱ λοιπαὶ γωνίαι, ταῖς λοιπαῖς γωνίαις· ἢ μὲν πλὼ α β δ, τῇ πλὼ α δ β, ἢ δὲ πλὼ α β γ τῇ πλὼ α γ δ. λέγομεν οὖν ζητῆσαί τε, καὶ εὑρηκέναι θεῖον τὸ θεώρημα, προῦποκειμένων τινῶν θεωρημάτων, οἷς ἐφαρμόζοντες τὸ προκείμενον, πλὼ γνῶσιν αὐτῆς ἕξομεν. καὶ οὕτως ὡσὶ πάντων, ἵνα σωφελῶμεν λόγον εἰδέναι μὲν τοι χρὴ, ὡς ὅταν λέγω ἐκ προεγνωσμένων καθολικῶν τινῶν πλὼ γνῶσιν γίνεσθαι, οὐχ οὕτω λέγω καθολικωτέρων, ὡς τὸ λέγομεν τὸ γένος τῆς εἴδους εἶναι καθολικώτερον, ἀλλ' ὅτι ἁπλῶς ἐκ τινων ἄλλων θεωρημάτων καθολικῶν. καὶ διαφέρει φαμὲν, καθολικώτερον εἶναι πλὼ γνῶσιν τῆς εὑρέσεως, διότι κατὰ μὲν διόρθρον τρόπον τῆς γνωρίσεως, ἡ εὕρεσις γίνεται, καὶ τὰ ζητούμενα τοῖς ὁμολογουμένοις ἐφαρμοζόντων ἢ μὴν· ἡ δὲ γνῶρισις, πλὴ πλείονων θεωρεῖται· καὶ γὰρ καὶ εἰδὼ τὸ προτέρου τρόπου· οὐ δεῖν δὲ φημι, ὅτι ταυτὸν ἐστὶ γνώρισις, καὶ εὕρεσις, ἀλλ' ὅτι τῷ τρόπῳ, ᾧ ὁ διότερον εἶδος γίνεται τῆς γνωρίσεως, τῷ αὐτῷ καὶ ἡ εὕρεσις· διαφέρει δὲ, ὅτι ἡ μὲν γνώρισις, πρόσεστι ἀναίρεσις, καὶ ἀγνοίας· μὴ προϋπαρχούσης, ὁ φαμὲν ἐφαρμόζειν τῷ καθόλου· ἡ δὲ εὕρεσις, ἀνεῦ ζητήσεως, καὶ ἀγνοίας· μὴ μετὰ ζητήσεως γίνεται· δέλεκται οὖν ὡς πᾶσα γνῶσις διανοητικὴ, εἴτε διὰ διδασκαλίας καὶ μαθήσεως, εἴτε διὰ ζητήσεως καὶ εὑρέσεως, ἐκ τινων προεγνωσμένων ἢ μὴν παραγίνεται· τοῦτον ἐπιλύεται καὶ πλὼ σὺν τῷ μονώνει πόρειαν. σὺ δὲ κείνοις γὰρ τὸ σωκράτους προτείναντος τὶ θεώρημα ζητῆσαι, ἢ κελεύσαντος ὁρίσασθαι πλὼ αἵρεσιν, καὶ κείνου μὴ δοὺς θέντος, εἶτα τὸ σωκράτους εἰπόντος, ὅτι εἰ ζητήσομεν, πάντως εὑρήσομεν, ὁ μονώνει ἐπαπορεῖ τῷ λόγῳ καὶ φησὶν, ὡς οὐκεῖη ὅλως εὑρεσις. * γὰρ ζητούμενόν φησιν, ἀδύνατον ἢ τοι προεγνῶσθαι, ἢ μή· εἰ μὲν οὖν μὴ εἴη τὸ ζητούμενον προεγνωσμένον, οὐδὲ ἂν εἰ προσβάλλοιμεν αὐτῷ, γνωρίζοι δοὺς ἂν εἴη, ὅτι τόδε ἐστὶν ὁ ζητοῦμεν· μὴ εἰδότες γὰρ σωκράτην, οὐδ' ἂν ἀπαντήσωμεν αὐτῷ, γνωρίζοι αὐτὸν δοὺς ἂν ἀμάθοι· εἰ δὲ προεγνωκότες αὐτὸν εἴημεν, οὐδ' ἂν αὐτὸν ζητεῖν λεπόμεθα, οὐδὲ εὑρίσκειν ὁ ἤδη ἴσμεν· ὥστε ὅλως οὐκ ἔστιν, οὔτε ζητῆσαί τι οὔτε εὑρεῖν. καὶ πρὸς ταῦτα, ὁ σωκράτης ἐν δοὺλον ἀναγκῶν ἐν τῷ μονώνος, καὶ ὁρῶντων αὐτὸν, ἐποίησεν αὐτὸν θεώρημά τι ὑβρίζειν, ὃ μὴ πρότερον ἤδει. λέγω δὴ, ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς διαμέτρου τοῦ τετράωνου οὗ ἐδιγραφόμενον τετράωνον, διπλάσιόν ἐστὶ τοῦ τετράωνου οὗ ἐστὶν ἡ διάμετρος· ἡ δὲ λέξις, οὕτω πρόεισιν. ἀναγράφει τετράωνον, τὸ α β γ δ, καὶ ἄγει διαγώνιον αὐτοῦ, ὅ ἐστι διάμετρον, πλὼ α δ· καὶ αὖθις γράφει ἐκ τῆς β δ πλευρᾶς, τετράωνον, τὸ β ζ δ ε· καὶ ἐκ τοῦ α ζ, τετράωνον ἐτέρον, τὸ α β, η θ. καὶ ἐκ τῆς β θ, ἕτερον τὸ β ζ, θ ι· * δῆλον οὖν ὅτι ἴση ἐστὶν ἑκάστη τῶν πλευρῶν, τοῦ α β γ δ τετραώνου, ταῖς τοῦ ἄλλου τετραώνου τοῦ β δ ε ζ. ὁμοίως δὲ πάλιν καὶ

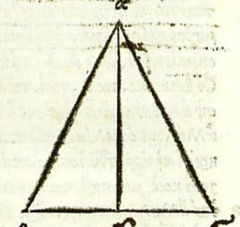

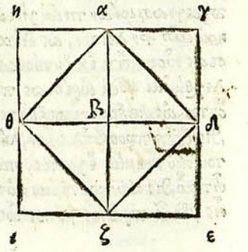

ἑκάστη τῶν τοῦ α β, θ η, ταῖς τοῦ β ζ, ιθ. καὶ ἵνα ζωτόμως εἴπω, τοῦδὲ ἐ πρῶτον τετράωνον γνώμονα τοῦδε τὸ πᾶσι, καὶ ἐπιζεύγνυσι τὴν λοιπὴν τετράωνον, τετραπλάσιόν ἐστι, τοῦτο δὲ πλὼ α θ, θ ζ δ, δ α ζ δῆλον οὖν ὅτι ἐ γε, η τετράωνον, τετραπλάσιόν ἐστι τοῦ α β, γ δ τετράωνου. δίκαιον γὰρ αὐτῷ ἴσα τοῦδε τὰ τέσσαρα αὖθις ἴσα ὅλῳ ἐστὶ, τετραπλάσιά ἐστι τῆς ἐξ ἀρχῆς ὁ μολογεῖται καὶ ἐπειδὴ αἱ διάμετροι τὴν ἀναγραφόντων τετράωνων τετράωνον, ἔκαστον αὐτὴν εἰς δύο ἡμίωνα ἴσα τέμνουσι· διὰ δὲ παντὸς τετραπλεύρου πλὼ διάμετρον δίχα αὐτὸ τέμνειν, ἕκαστον αὖθις τὴν ὁκτὼ ἡμίωνων, ἴσον ἐστὶν ἑκάστῳ τὴν λοιπῶν· ὥστε ἐ γε, η τετράωνον, τετραπλάσιόν ἐστι τοῦ α β, ξ θ τετράωνου· τοῦτο μὲν γὰρ ζ α, θ δ τετράωνον, τέσσαρα ζήτωνα ἐδεήχει ἵνα· ἐ δὲ γε, η, καὶ ταῦτα τὰ τέσσαρα ἡμίωνα, καὶ ἔτι ἄλλα τέσσαρα, ἴσα αὐτοῖς· ἐ δὲ γε, η τετράωνον, τετραπλάσιόν ἐστι τοῦ α β γ δ τετράωνου· διπλάσιον δὲ, τοῦ α δ ζ θ τετράωνου· ὥστε ἐ α δ ζ θ τετράωνον, ὅπερ ἀναγράφει ἀπὸ τῆς α δ διαμέτρου, διπλάσιόν ἐστι τοῦ α β δ γ τετράωνου, ὅπερ ἦλει δεῖξαι· οὕτω μὲν οὖν ὁ σωκράτης διὰ τὴν ὑρωτήσεων ἐποίησεν ἐν οἰκείᾳ τοῦ μονώνος, ὅπερ μὴ ἦλει πρότερον εὑρεῖν θεώρημα, ἀπὸ τινων προομολογημένων, ἀναγκῶν αὐτὸν εἰς τὸ ζητούμενον· ὥστε τὰ διὰ ζητήσεως, καὶ εὑρέσεως, εἰς γνῶσιν ἡμῖν ὑρχόμενα, ἐκ τινων προεγνωσμένων ἢ μὴν παραγίνεται, καὶ οὐ τὰ αὐτὰ ἀναγκῆ εἰδέναι τε, καὶ μανθάνειν τὸν τε ζητοῦντα, καὶ τὸν εὑρίσκοντα, ἀλλ' ἄλλα μὲν ζητεῖν, ἀξ ἄλλων δὲ προομολογημένων, πλὼ εὕρεσιν τὴν ζητουμένων ποιεῖσθαι. ὥστε οὐκ ἔξει χώραν οὐδὲ ἡ τοῦ μονώνος ἀπορία, ἀναιρούσα πλὼ εὕρεσιν, οὐδὲ ἡ τὴν σοφιστῶν, ἐ εἰδέναι τι καθόλου ἀναιρούσα τῷ τοιούτῳ τρόπῳ κρύψαντες γὰρ τοῦδὲ πλὼ χεῖρα τὶ τύχοι χρίωνον, ὑρώτων λέγοντες οὕτως· οἶσθα τε ὅτι πάντων χρίωνον αἱ διὸ πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσί; φησάντων δὲ ἡμῶν ὅτι ναί, προτείνουσι τὸ ζίτωνον λέγοντες, καὶ μὴν τόδε οὐκ ἤδειτε * ὅτι ζίτωνόν ἐστιν, οὐδὲ ὅτι τοῖς διὸ πλευραῖς τῆς λοιπῆς μείζους ἔχει ἤδειτε· ἐ αὖθις ἄρα καὶ οἶσθα τε, καὶ οὐκ οἴδατε, ὅπερ ἄτοπον. παύτας οὖν τοὺς ἀπορέοντάς τινες καλῶς ἐπιλύοντές φασιν, ὅτι πᾶν ὃ αὖ οἶσθα χρίωνον, τόδε τοὺς διὸ πλευραῖς τῆς λοιπῆς μείζους ἔχειν οἶσθα. καὶ ὠδὶ τὴν ὁμοίων ὡσαύτως· οἶσθα καὶ * ἐπισκόπει ὁ ἀριστοτέλης, ὡς καλῶς ἐπιχειροῦσι λύειν τοὺς ἐκείνων ἀπορέοντας· οὐδὲ μοῦ γὰρ οἱ τοῖς θεωρήμασι, πλὼ προοδὸν λω παύτην παρειλήφαμεν, ὅτι ὁ σὺ οἶσθας ζίτωνον, ἢ ὁ σὺ οἶσθας τετράωνον, ἀλλὰ καθόλου, ἢ πάντων χρίτωνον, ἢ πάντων τετράωνον. καὶ τούτοις ἐπαπορέσαι, αὖθις πλὼ ἀλήθειαν λύσιν ἐκ τῆν ἤδη θεωρημένων, ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν ἐ αὖθις κατ' ἄλλο μὲν εἰδέναι, κατ' ἄλλο δὲ μὴ εἰδέναι. ἐ γὰρ οἱ τῇ χειρὶ κρυπτόμενον ζίτωνον, καὶ τὰ μὲν ἐ καθόλου, ὅτι τοὺς διὸ πλευρὰς τῆς λοιπῆς μείζους ἔχει οἶσθε, αὖθις μά τοι ἐκεῖνο ἐ μβρικῶν, οὐκέτι οἶσθε· * οὕτω δὲ καὶ πάντας ἀνθρώπους κατὰ μὲν καθόλου ἴσμεν, τοῦδε κατὰ μέρος, οὓς οὐκ εἰσόμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀγνοοῦμεν. καὶ πάλιν καθόλου εἰδότες, ὅτι οὐδεμία ἡμίονος κύει, ὑβαίφνης ἡμίονον ἰδόντες πλὼ γαστέρα ὑβοκωθεῖσαν, ἀπατώμεθα, ἢ νομίζομεν κύειν, μὴ ἐφαρμόζοντες ἐ μβρικῶν ἐπὶ καθόλου. καὶ ἔμπαλιν, δῶμεν ἐ κατὰ μὲν ἐ μβρικῶν εἰδέναι τι, κατὰ δὲ ἐ καθόλου ἀγνοεῖν· οἷον, ὅτι τῷ ἰσοσκελοῦς χρίτωνου, αἱ διὸ πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσί· καὶ γὰρ καὶ ὁ ἰδιώτης οὐκ ἀγνοεῖ· οὐκέτι δὲ κοὐ πανὸς χρίτωνου. ὥστε ἐ μὲν μβρικῶν, οἶσθε· ἐ δὲ καθόλου οὔ· οὐ μόνον δὲ κατὰ ταῦτα δῶμεν εἰδέναι τι, καὶ μὴ εἰδέναι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λόγον τῆς γνώσεως· δῶμεν γοῦν τι ἐ ἐπ' ἀθείας εἰδέναι, μὴ εἰδέναι αὐτὸ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ· καὶ ἔμπαλιν, οἷον, ὅτι ἡ διάμετρος ἀσύμμετρός ἐστι τῇ πλευρᾷ, δέλεκται μοί τοι διὰ δύναμιν τῷ γεωμέτρῃ· ἐπεχείρησαν δέ τινες τὴν φιλοσόφων καὶ ἐπ' ἀθείας αὐτὸν λαβεῖν· ὥστε καὶ διὰ δύναμιν εἰδότα, δύξει ἀγνοεῖν ἐ θεώρημα τῇ ἐπ' ἀθείας δείξει. ἔστι δὲ γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα, τὴν δὲ, καὶ ἅμα λαμβάνοντα πλὼ γνῶσιν. ταῦτα ἀμφότερα δύνασθαι ἐ καὶ τοῖς διὸ τρόποις ἐφαρμόζειν τῆς γνωρίσεως ἑκάτερον ἑκατέρῳ, ᾗ ἄμφω μοί τοι τῷ διυτέρῳ * οὕτως ἐ μὲν, γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα, αὖ ἁρμόζοι αὖ τῷ πρώτῳ τρόπῳ, καθ' ὃν γνωρίζομέν τι, καὶ πρότερον αὖθις ἔστιν ἐγνωκότες. ἐ δὲ, τὴν δὲ καὶ ἅμα λαμβάνοντα πλὼ γνῶσιν, τῷ διυτέρῳ τρόπῳ αὖ ἁρμόζει, καθ' ὃν ἅμα ἔστι προσβάλλειν τινὶ γνωρίζομεν αὐτὸ μὴ πρότερον αὐτὸ ἐγνωκότες, τῷ ἐφαρμόζει αὐτὸ ἐ μβρικῶν ἐ καθόλου· ἅμφω δὲ τῷ διυτέρῳ οὕτως· ἔστι δὲ γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα, τουτέστι τὰ κατὰ καθόλου· τῶν δὲ, καὶ ἅμα λαμβάνοντα πλὼ γνῶσιν· τουτέστι, τὰ μβρικά· οἷς πρώτως προσβάλλοντες, λέγομεθα αὐτὰ γνωρίζειν, τῷ ἐφαρμόζειν αὐτὰ τοῖς καθόλου τοῖς προεγνωσμένοις ἡμῖν. τὰ δὲ παραδείγματα, ὡς πρὸς ἐν διὸ τρόπον· ὅτι δὲ τόδε ἐ οὐ τῷ ἡμικυκλίῳ ζίτωνόν ἐστιν, ἅμα ἐπαγόμενος ἐγνώρισε· ἐ ἐπαγόμενος, αὖτὸ τὸ προσβάλλων αὐτῷ κατὰ πλὼ ἀλήθειαν, ἐγνώρισεν· ἐπεὶ ἡ διὰ τὴν κατὰ μέρος γνῶσις, ἐ πανὸς λέγεται· γνώσκομεν δὲ τὰ μβρικὰ, διὰ ἀλήθειας· αὖτὸ δὲ τὸ εἰπεῖν * οὐ τῇ χειρὶ, εἶπεν οὐ τῷ ἡμικυκλίῳ, πλὼ ἀσάφειαν ἐπιτηδεύων· ὥστε ἐ οὐ τῇ χειρὶ λαυθανόν ζίτωνον, ὡς μὲν ζίτωνον, διὰ τὸ καθόλου ἐγνώρισεν· ὡς δὲ τοιόνδε ζίτωνον, δι' ἐ παγωγῆς, οὐκ ἐκ τινων προϋποκειμένων· τοιαύτη γὰρ πᾶσα ἡ αἰσθητικὴ γνῶσις, ἣν οὐδὲ γνώρισιν φαμὲν, ἀλλὰ γνῶσιν ἁπλῶς. ὅτι μοί τοι τὰς φρὲς

ἐπὶ τῷ προσβαλῶμεν. quod paulo ante dixit προσβαλῶμεν

Platonis in menone dubitatio

m. 2. priorú hoc

Possumus aliqd in parte scire & in genere ignorare

ἐπαγωγή. i. inductio unde ducta

Obscuritatis affectator aristoteles

γωνίαισ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει, καὶ αὖθ τῆς ἐπαγωγῆς ἐγνώσεισ, ᾧ ἔχειν οὐ ἐαυῷ προῦπάρχοντα
ἢν τῷ ηφ ἡθλου λόγον· ὁτι πᾶν ϑίτωνον τρὶς ϑεῖς γωνίαισ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει· ἅμα οὖν ἐγνω ὁτι
ϑίτωνον, δι᾽ ὑϑς ἔγνω ὅτι καὶ δυσὶν ὀρθαῖς τρὶς γωνίαισ ἴσας ἔχει.

» ΕΝΙΩΝ γὰρ ὄντων ἐν τόπῳ ἡ μάϑησίσ ϑτι, καὶ οὐ σῇ τῷ μέσου ἐ ἔσχατον γνωρίζεται, ὅσα
» εἴδη τῶν ηφϑ ἕκαστα τυγχάνει ὄντα· καὶ μὴ ηφϑ ὑποκειμένου τινός.

Γ ρὸσ ἐ προσεχὲσ ἀπήντησεν, ὅτι τινὰ μαϑήσομεν οὐκ ἐφαρμόζοντεσ αὐτὰ ἄλλοισ, ἀλλ᾽ ἅμα ᾧ προσ
ἔβαλλεν αὐτοῖσ, πρὶν πρώτην γνῶσιν αὐτῆν ἀναλαμβάνοντεσ· οἷον, ὅτι τόδε ἐ ϑίτωνον, ἡ ὅδε ὁ κύ-
κλοσ, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν, ἁπᾶν γνωρίζειν λεγόμεϑα, ἀλλὰ πρότερον μαϑήσοντεσ· ταῦτα δὲ πάντα με-
ειμένά ϑτιν· ὁ καὶ αὐτὸσ δῆλὸν ἐποίησεν, ὅσα εἴδη τῆν ηφϑ ἕκαστα τυγχάνει ὄντα, καὶ μὴ ηφϑ ὑποκειμένου
τινόσ λέγεται· ὅταν μόν τοι ἐ ϑίτωνον θεασάμενοι συλλογισώμεϑα, ὅτι δύο ὀρθαῖσ ἴσουσ ἔχει τὰσ
γωνίασ, γνωρίζειν λεγόμεϑα ὄχϑοσ διά τινοσ μέσου, τῷ ηφ ἡθλου αὐὸ ἐφαρμόζοντεσ. οἷον, ὅτι πᾶν
ϑίτωνον τρὶς ϑεῖς γωνίασ δυσὶν ὀρθαῖσ ἴσασ ἔχει· Σημειωτέον δὲ ὅτι πᾶν σῇ τῆσ αἰσθήσεωσ γνῶσιν, μά-
ϑησιν εἶπε. πῶσ ὁ καὶ σ᾽ αὐχαῖσ ἐπῶν, πᾶσα διδασκαλία, ἢ πᾶσα μάϑησισ, αὐτισελλόμενοσ,
εἶπε ἐ διανοητικὴν, ὡσ καὶ αἰσθητικῆσ τινοσ μαϑήσεων οὔσησ. σ᾽ γὰ τοῖσ ἐπαγωγαῖσ, μόνον τὰ ηφϑ
ἕκαστα γινώσκομεν, καὶ οὐ τὰ ηφ ἡθλου.

» ΓΡΙΝ δ᾽ ἐ παρελθεῖν ἢ λαβεῖν συλλογισμὸν, πρόπον μέν τινα ἴσωσ φατέον ἐπίσασθαι, πρόπον
» δ᾽ ἄλλον, οὔ· ὁ γὰρ μὴ ἦλθεν εἰ ϑῖσ ἁπλῶσ, ὅλωσ πῶσ εἰδήσει; ὅτι δύο ὀρθὰσ ἔχει ἁπλῶσ. ἀλλὰ σῆλον
» ὡσ ὡδὶ μέν ἐ ἐπίσασται· ὅτι ηφ ἡθλου ἐπίσασται. ἁπλῶσ δὲ οὐκ ἐπίσασται.

Τ ουτέστι, πρὶν ἢ ηφτὰ πῶ ἄνϑησιν προσβάλλομεν τῷ κεκρυμμένῳ ϑιτώνῳ, ηφτά τι μέν λεγόμεϑα
αὐὸ ἐπίσασϑαι, τῷ εἰδέναι ὅτι πᾶν ϑίτωνον, τρὶς ϑεῖς γωνίασ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσασ ἔχει· τοῦτη γὰρ
τῇ δυνάμει, καὶ ἐ κεκρυμμένον ϑίτωνον ἐγνώκαμεν. ηφτὰ τί δὲ ἀγνοοῦμεν, τῷ μὴ εἰδέναι εἰ ϑίτω-
νόν ϑτιν ὅλωσ ἐ κεκρυμμένον· εἰ γὰρ ἀγνοοῦμεν ὅτι ϑίτωνον, σῆλον ὅτι ὡσ οὐδὲ εἰδυσὶν ὀρθαῖς ἴσασ
ἔχει τρὶς γωνίασ ἐγνώκαμεν· ὃ οὖν οὕτω γνώσκων, ὅτι μὲν πᾶν ϑίτωνον τρὶς ϑεῖς γωνίασ δυσὶν
ὀρθαῖς ἴσασ ἔχει, προσῆλθε τῷ ηφ ἡθλου· ὅτι δὲ ϑίτωνόν ϑτι ἐ κεκρυμμένον* σ᾽ τῇ χειρὶ, ἠγνόει. διὸ
οὐδὲ εἰ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσασ ἔχει τὰσ γωνίασ ἦλθε.

» ΕΙ ΔΕ μή, ἐ σ᾽ τῷ μόνῳ ἀπόρημα συμβήσεται, ἢ γὰρ οὐδὲν μαϑήσεται, ἢ ἃ οἶδεν. οὐ γὰρ δὴ
» ὡσγέ τινοῦ ἐγχειροῦσι λύειν, λεκτέον.

Ε ἰ δὲ μὴ ἔστ ἀληϑὲσ φησὶν εἶη ὅπερ ἔπομεν, ὅτι σ᾽δέχεται ἐ αὐὸ καὶ εἰδέναι, καὶ μὴ εἰδέναι. ηφτὰ
μὲν ηφ ἡθλου, εἰδέναι. ηφτὰ δὲ ἐ μόριον, ἄγνοειν, χώραν ἕξει ἔνϑα τῷ μόνῳ ἀπορία, ὃ ἤδη
προφθάσαντεσ ἐρήκαμεν.

» ΑΡΑ οἶλασ᾽ ἄπασαν δυάσδε ὅτι αὐτίαν, ἢ οὗ. φήσαντεσ δὲ, προσήνεγκε τινὰ δυάσδε ὃ οὐκ ἐῶτο
» εἶναι ὡσ᾽ τ᾽ οὐ σ᾽ αὐτίαν· λύουσι γὰρ, οὐ φάσκοντεσ πάσαν εἰδέναι δυάσδε αὐτίαν οὖσαν, ἀλλ᾽ ὃ ὅτι
» σιν ὅτι δύας· καί τοι ἴασι μὲν οὐ πᾶν πῶ ἀπόδειξιν ἔχουσι καὶ οὐ ἔλαβον. ἔλαβον δ᾽ οὐχὶ πάντεσ οὐ
» αὐ εἰσῶσιν, ὅτι ϑίτωνον ἢ ὅτι αὐτίμοσ ἀλλ᾽ ἁπλῶσ ηφτὰ πρώτησ αὐτίμου καὶ ϑιτώνου· οὐδὲ μέν γὰρ
» πρόταισισ λαμβάνεται τοιαύτη, ὅτι τῶν συνδυάσεων αὐτίμόν. ἢ ὃ σύ οἶδασ δυοῖν ἀρτίοιν. ἀλλὰ ηφτὰ
» πάντασ. ἀλλ᾽ οὐδὲν οἶμαι κωλύει, ὃ μανθάνεται τισ, ἔστι ὡσ ἐπίσασϑαι. ἔστι δ᾽ ὡσ ἀγνοεῖν.

*Ε ἰ πῶν ὅτι οὐχ οὕτωσ ἐπιλυσόμεϑα πῶ ἀπορίαν, ὡσ πρὸ τινοσ ηφκῶσ ἐπεχείρησεν λύειν αὐτῶ, πρῶ-
τον ἐκτίϑησι πῶ δοκοῦσαν ἐκείνων ἐπίλυσιν, εἶτα πῶ ἑαυτῆ, ἔχουσαν οὕτωσ· ἀλλ᾽ οὐδὲν οἶμαι κω-
λύει ὃ μανθάνεται τισ, ἔστιν ὡσ ἐπίσασϑαι. ἔστι δ᾽ ὡσ ἀγνοεῖν. σ᾽ τεῦϑεν αὐῶσ πῶ ἀλυϑὴ ἐπίλυσιν τῆσ
ἀπορίασ τίϑησιν, ὅτι οὐδὲν ϑῖ κωλύσει, ἢ ηφτά τι μὲν ἀγνοεῖν, ηφτά τι δὲ ἐπίσασϑαι. ἐπίσα-
ϑαι μὲν ἐ τύχοι. ηφτὸ ἐ ηφ ἡθλου. ἀγνοεῖν δὲ, ηφτὸ ἐ μόριόν. ἢ ἐμπαλιν. ἐπίσασϑαι μὲν, τῇ
διάδυασ᾽ τοῦ δείξει, ἀγνοεῖν δὲ, τῇ ἐσ᾽ οὐϑείασ· ἢ ἐμπαλιν· ποτὲ μὲν ϑῖ ὅ, τί ϑῖν ἀγνοεῖν, ποτὲ
δὲ τί ϑῖν. ἔτι δὲ καὶ ὁ μανθάνων ἀστρονομίαν, ὅτι καὶ ἄστρα, οἶδεν. ὅτι δὲ οὕτωσ ϑῖν, ἢ οὕτωσ, ἀγνοεῖ.
ὑσδρον γὰρ μανθάνει, ὅτι τοιόσδε τετραγωνισμὸσ, τόδε δηλοῖ ἐπίσημη δέ, καὶ ἐπίσασϑαι, τῆσ ἀπο-
δείξεωσ διαφέρει· ἐπίσημη γὰρ ἔστιν αὐτὴ ἡ διάϑεσισ, ἢ ἐπίνομένη ἢ μὲν ηφδὲ τῶν πραγμάτων· ἀπό-
δειξισ δέ, ὁδόσ, ηφϑ᾽ ἣν ἢ τούτων γνωμένη γνῶσισ· ἔτι δὲ καὶ ηφ ἡθλικώτερόν ἔστ ἐ τῆσ ἐπίσημησ
ὄνομα τῆσ ἀποδείξεωσ· οὐ μ᾽ εἴ τισ ἐπίσασϑαι λέγοι τοι, ἢ ἀποδεικνύναι δύνασϑαι. ὁ μέν τοι ὁρισ᾽τέ
λησ νῦν, ὡσ γνῶσι μώτερόν ὄσησ τῆσ λέξεωσ, ἐ ἐπίσασϑαι, αὐτὶ τοῦ ἀποδεικνύναι, ἔλαβον.

» ΑΤΟΠΟΝ γὰρ εἰ ὃ οὐκ οἶδέ πωσ μανθάνει, ἀλλ᾽ εἰ ὡδί πωσ. οἷον, ἢ μανθάνει, καὶ ὡσ.
Τ ὸ ἀρτιοπτῶν μόριον, ᾧ ἄτοπον σῶ τα κτόν, ἵν᾽ ἢ ἐ λεγόμενον τοιοῦτον· οὐκ ἄτοπον σ᾽ ἐαί πᾶν ὅπερ
τισ ἐ πεπλέγεται γνῶσκειν πῶσ, ἢ τοι ηφτὸ ἐ ηφ ἡθλου μανθάνει ἐ κεῖνο ηφτὰ ἄλλου τόπον, ἢ γοῦν
ηφτὰ ἐ μόριον ἀγνοῶν, ἢ ἐ ἀνάπαλιν. εἰ γὰρ μανθάνει ηφτὰ ἐ μόριον, σ᾽δέχεται αὐὸ ἔσ᾽ον
ηφτὰ ἐ ηφ ἡθλου εἰδέναι, ὃ μανθάνει· ὁ μοίωσ δὲ καὶ εἰ ηφτὰ ἐ ηφ ἡθλου μανθάνει τι, οὐκ ἀδυνά-
των αὐὸ ηφτὰ ἐ μόριον εἰδέναι ἔσ᾽ον, ὃ μανθάνει· καὶ εἰ σ᾽ὀρθογείοις ἀγνοεῖ, οὐκ ἄτοπον δυνάμει εἰδέ-

(ϑιτώνον ἢ ϑίτωνα ἐστὶν ἀπόδειξισ — Da

ϑίτωνα ἐστὶν μάϑησιν ἤτοι

ϑίτωνα ἐστὶν ἀπόδειξισ — Da

ϑίτωνα ἀπὸ τοῦ ἀποδεικτικὰ ἐστὶν aristoteles

α ὁμολογουμένων. mde
m correctione libri

η ναι. ἐ μὲν τοι εἰδέναι ἐ αὐὸ ηφτὸ ἐ αὐὸ, καὶ μὴ εἰδέναι, τῆν ἀδυνάτων ὄϑι καὶ ὡσ, τουτέστι, ηφ-
η τὸ ἐν τόπον τῆσ μαϑήσεως. ἐ γὰρ μανθάνοι ἐν ἐπ᾽ οὐϑείασ, σ᾽δέχεται προεἰδέναι ἐν σὶ ἀδυνά-
του· καὶ εἰ ἐν σὶ ἀδυνάτου, ὁμοίωσ.

» ΕΡΙΣΤΑΣΘΑΙ δὲ σὶόμεϑα ἑκάστον ἁπλῶσ, ἀλλὰ μὴ ἐν σοφιστικὸν τόπον ἐν ηφτὸ συμβε-η
» βικὸσ ὅταν τὴν τ᾽ αὐτίαν σὶώμεϑα γινώσκειν σὶ᾽ ἣν ἐ πράγμα ἔϑιν ὅτι ἐκείνου αὐτία ὄϑι, καὶ μὴ σ᾽δέ-η
» χεσϑαι ηφτ᾽ ἄλλωσ ἔχειν· σῆλον τοίνυν ὅτι τοιοῦτόν τι ἐ ἐπίσασϑαί ὄϑι.

Δ ύο τόπων ὄντων, ηφϑ᾽ οὓσ γνώσκομέν τι, ἢ σὶδασκαλία, καὶ μάϑησισ, ἢ ζητήσεωσ, καὶ εὑρέσεωσ,
δλέξασ ὅτι ἐφ᾽ ἑκατέρου ἐ ἐπροεγνωσμένων τινῶν ἢ γνῶσισ ἡμῖν παραγίνεται, εἰ πῶν τε καὶ τί-
νά ϑτιν ἃ προεγνῶσϑαι ὀφέλει, ὅτι ἁπλῶσ μὲν σὶδὶ πάσησ ἐπισήμησ τὰ κοινὰ ἀξιώματα, οἷ, ὅτι
σὶδὶ παντὸσ ἢ κατάφασισ, ἢ ἡ ἀπόφασισ ἀληϑεύει, ὡσ πρὸ σὶδὶ τῆν ηφϑ᾽ ἕκαστα ἐπισημῶν τὰ ἴδια
ἑκάστησ ἐπίσημησ, καὶ ὅτι ηφϑ᾽ ἑκάστην ἀποδείξειν προεγνῶσϑαι δεῖ πρὸσ τοῖσ ἀξιώμασι, τό, τε δε-
δομένον, καὶ ἐ ζητούμενον γένωσ λοιπὸν σὶδὶ ἀποδείξεωσ βούλεται δὶαλαβεῖν, καὶ ἐπεὶν τί ποτέ ὄϑιν
ἀποδείξισ, *καὶ ὅτι ὀξυπολοίων προτάσεων ἡ ἀποδείξισ γίνεται· αὕτη δὲ τῆσ ἀποδείξεωσ, πῶ ἐπι-
σήμῳ, καὶ ἐ ἐπίσασϑαι λαμβάνει. γνωσειμώτερα γὰρ τῆσ ἀποδείξεωσ καὶ τοῖσ πολλοῖσ, ταῦ-
τά εἶσιν. ἑκάστου γοῦν ἐπίσασϑαί τι οἰόμεϑα, ἀπολελυκέναι δὲ τί ποτέ ὄϑιν, ὁ πολὺσ ἀνϑρωποσ οὐκ οἶ-
δε· διαφορὰν δὲ ἐπίσημή τε, καὶ ἐ ἐπίσασϑαι ἀποδείξεωσ· ὅτι ἐπίσημη μέν ὄϑιν, αὐτὴ ἡ διάϑεσισ ἡ
ἐπίνομένη ἢ μὲν ηφδὲ τῶν πραγμάτων· ἀπόδειξισ δέ, ἡ ὁδόσ, ηφϑ᾽ ἣν ἢ τούτων γίνεται γνῶσισ· καὶ
ἄλλωσ, ηφ πολλαχῶ τοῦ ὄϑιν ἡ ἐπίσημη τῆσ ἀποδείξεωσ· ἔτι τι μὲν γὰρ ἀποδείξεωσ, πάντωσ καὶ ἐπι-
σήμη· οὐκ εἴ τι δὲ ἐπίσημη, πάντωσ καὶ ἀποδείξεωσ· αἱ γὰρ κοιναὶ ἔννοιαι, ἐπίσημαί μέν εἶσιν, ἀπο-
δείξεισ δ᾽ οὔ· ἀναποδείκτοι γὰρ εἶσιν ἐπίσημαι, αἱ κοιναὶ ἔννοιαι· λέγεται δὲ καὶ εἰδικώτερον ἐπι-
σήμη, ἢ τισ ἐσ τῶν ἐν σιῶ ῥέχει τῇ ἀποδείξει· ηφδὲ ἵσ νῦν ζητεῖ. *οὕπωσ ἀφ᾽ γένουσ τῆσ ἐπισήμησ,
ἐδὶ πῶ εἰδικῶ ἐπίσημόν ἢ τῆσ ὄϑιν ἀποδείξεωσ μετὰλη[illegible] καὶ ἄλλωσ. ἐδὶ ἐ σαφέσϑερον πῶ μετά-
λη[illegible] ἐ ποιήσατο ἐκ τῆσ ἀποδείξεωσ, ἐσ πῶ ἰϑίωσ μοῦσαν ἐπίσημόν, ὡσ ἐ ὀρϑὲν εἰπόντεσ δλέξο-
μεν. ἵνα οὖν μάϑωμεν τί ποτέ ὄϑιν ἡ ἀπόδειξισ, πρῶτον τί ποτέ ὄϑιν ἡ ἐπίσημη παραδίδωσι καὶ
φησὶν, ὅτι ἐπίσασϑαί τότε λεγόμεϑα ἐ πρᾶγμα οὕτωσ ἔχειν, ὅτε καὶ πῶ αἰτίαν αὐὸ τᾶ, ηφϑ᾽ ὃν οὕ-
τωσ ὄϑιν γινώσκομεν· καὶ ὅτι οὐκ σ᾽δέχεται ἔσ᾽ον ἄλλωσ ἔχειν· οἷον, ὅτι ἐκλειψισ σελωνιακὴ μέν γί-
νεται, δλέ῾ πῶ τῆσ γῆσ αὐτίφραξιν, ἡ λιακὴ δὲ, δλέ῾ πῶ ὑπερβολὴν τῆσ σελήνησ. καὶ λεγόμεϑα τό-
τε ἐπίσασϑαι, ὅτι πεπείσμεϑα ὡσ τὰ προειρημένα συμπτώματα, τούτων ὄϑιν αἴτια, καὶ οὐκ σ᾽-
δέχεται ἄλλωσ ἔχειν· ὅτ᾽ ἐν τῷ ηφτὰ συμβεβηκόσ ὄϑι· ἐπίσημη δὲ, καὶ ἐ ἐπίσασϑαι ἀποδείξεωσ· οὐ πῶ
ηφτὰ συμβεβηκόσ ἀποδείξισ, ἀλλὰ τῆ κυρίωσ· οὐχ ὡσ πάντων εἰδῶν τῆσ ἐπισήμησ, ἀλλὰ τῆ
ηφδὲ πῶ ἐπισημονικῶ γνῶσιν· μὴ σοφιστικὴν δὲ ῥόπον εἰπὼν ἀντιδέσειε τῇ κυρίωσ ἐπισήμῃ· ἐν
σοφιστικὸν ῥόπον εἶσι γὰρ δηλονότι καὶ ἄλλοι συλλογισμοὶ μεταξὺ τῆν τε σοφιστικῶν, καὶ τῆν ἐπι
σημονικῶν· ἀλλ᾽ ἤ μοί τοι, καὶ ὀξὺ εἰκότων ηφτασκευάζοντεσ, οὐ μῶ ἐν ἀποδεικτικὸν ῥόπον, οὔ
τε ἐν σοφιστικόν· οἷον, ὡσ οἱ λέγοντεσ, ὁδείνα ηφλλοπισὴσ, μοιχὸσ αὖγε· ὁ δείνα νύκτωρ ϑαλαττεύει,
κλέπτησ αὖγε· ἡ γυνὴ γάλα ἔχει, τέτοκεν αὖγε· ταῦτα γὰρ πιθανὰ μὲν τεκμήρια, οὐ πάντωσ δ᾽ αἰτί-
α τῦ συμπεράσματοσ· δυνατὸν γὰρ καὶ ηφλλοπισὴν εἶναί τινα, μὴ μοιχὸν δέ· καὶ νύκτωρ ϑαλα
τεύοντα, μὴ κλέπτη δέ· καὶ γάλα ἔχειν, μὴ τετοκέναι δέ· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ οἱ σοφισταὶ παραλογιζόμε-
νοι, τὰ τοῖσ συμβεβηκόσιν ὑπάρχοντα, καὶ τοῖσ ϑῶ κατὰ μούοισ φασὶν ὑπάρχειν· καὶ ἐμπαλιν,
τὰ τοῖσ ϑῶ κατὰ μούοισ, καὶ τοῖσ συμβεβηκόσιν· οἷον, ὁ λυκὸν ἑκεῖνο, κύνεόσ ὄϑιν, ὁ δὲ κύνεοσ, ζῶόν
ὄϑι, ὁ λυκὸν ἄρα ζῶόν ὄϑι· ὁ δὲ λυκὸν, χῶμά ὄϑι, ὁ ἄρα χῶμα, ζῶόν ὄϑι, ὁ ϑῶ κατὰ μούῳ ὑ-
πάρχον· ὑπάρχει γὰρ τῷ κύνῳ ὁ ζῶον, τῷ συμβεβηκότι λέγουσιν ὑπάρχειν ὁ ϑῶ κατὰ μούον·
καὶ ἐμπαλιν, οὕτω· ὁ μιμύδιον, λυκὸν· ὁ λυκὸν, χῶμα, ὁ μιμύδιον ἄρα χῶμα. ὃ τῷ συμ-
βεβηκότι ὑπάρχει, καὶ τῷ ϑῶ κατὰ μούῳ λέγουσιν ὑπάρχειν· καὶ πάλιν, ὁ χρόνοσ, σ᾽ κινήσει, ἢ
κίνησισ, σ᾽ τῷ κινουμένῳ, ὁ χρόνοσ ἄρα σ᾽ τῷ κινουμένῳ· ὁ τῷ συμβεβηκότι ὑπάρχον, καὶ τῷ
ϑῶ κατὰ μούῳ λέγουσιν ὑπάρχειν· ἡ μὲν γὰρ κίνησισ, σ᾽ τῷ κινουμένῳ· κινήσεωσ δὲ μέῖον ὁ χρόνοσ,
ἐπεὶ πολλοὺσ ἀνάγκη χρόνουσ εἶναι· νῶῖ δὲ ἐσ ὁ χρόνοσ πάσησ κινήσεωσ, *μεβρητικὸσ ὢν ὁ αὐτόσ.
οἱ μὲν οὖν ϑῶ σοφιστικοὶ συλλογισμοὶ, ἀφ᾽ συμβεβηκότων ὡσ εἴρηται, ϑὺ παραλογισμοὺσ ποιοῦσι.
οὐ μὲν ἔ τισ συλλογισμὸσ ἀφ᾽ συμβεβηκότοσ τί ηφτασκευάζει, ἤδη καὶ σοφιστικόσ ὄϑιν· ἐαὶ γὰρ εἴ
πω ἡ γυνὴ γάλα ἔχει, τέτοκεν αὖγε, ἢ σ᾽τῷϑα ηφπόσ ὄϑι, καὶ πῦρ αὖγε, ἀφ᾽ συμβεβηκότων μὲν ὁ
συλλογισμὸσ, οὐκέτι δὲ ἡ σοφιστικόσ· ἐπεὶ σῶ ὡσ ἔπομεν ἐκ τῆν συμβεβηκότων οἱ σοφιστικοὶ συλλο
γισμοὶ συνεσήκασι, ἡ οἱ ἄλλοι ἢ ὡσ ἔφαμεν, ἐκ ἐκ τ᾽ ηφϑ᾽ αὐὸ ὑπαρχόντων τοῖσ πράγμασι ηφτασκευά
ζουσιν, ἀλλ᾽ ἐκ τ᾽ ηφτὰ συμβεβηκόσ. συμβαίνει μ᾽ τ᾽ μοιχὸν ηφλλοπίζεαζ, ἡ ἐν κλέπτη νύκτωρ
ϑαλαττάζ, οὐ μῶ πάντωσ ὁ ηφλλοπισμὸσ, ἢ σ᾽ νυκτὶ ϑαλάττη, τ᾽ ἱερημένων ἐσὶν αἰτία· δῆλ᾽ ὅτι ἐν
ἐν ῥόπου κοινῶσ πάντασ ϑῦ παρὰ ἐν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν σοφιστικοὺσ ἐκβάλεσϑαι.

Quid sit scire

Repetitio antecedentium

Axiomata uel esse cómunia omnium scientiarum uel propriata cuiusq; scientiæ

ἐπίσημη ἀπόδειξισ — Da

Cómunes sententiæ scientiæ sunt, demonstrationes non sunt

Sophistæ quæ sunt subiecti tribuunt prædicato & e cótrario

Nó oés syllogismi accidente sunt sophistici

μεβάλλειν. 2. transitú uel acceptione unius pro altero.

ϑῶ σ᾽ἔτ᾽ πᾶ τῶ ἐπισημονικῶ γνῶσιν σοφιστικῶν ὄντων

λαὸς unde dictú

Cur in medio terra

Demonstrationis diffinitio

Altera species scié tiæ quæ nó comparatur demonstratiõe

Demonstratio syllogismus scientificus

Scientiæ exactæ diffinitio

Scientiã demonstrationem necessariũ esse fieri ex ueris primis & immediatis

ΚΑΙ γὰρ καὶ οἱ μὴ ἐπισάμενοι, καὶ οἱ ἐπισάμενοι, οἱ μὲν οἴονται αὐτὸ οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἐπισάμενοι, καὶ ἕλοιντο. ὥστε τὸ οὐκ ἀεὶ ὡς ἔστιν ἐπιστήμη, τοῦτ' ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν.

Οἷον, νομίζουσί τινες ὅτι διὰ τοῦτο λαοὺς κεκλῆσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι τὸν ἀνθρωπον μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐπιζέφυροντος τοῦ Διὸς διὰ τὸ γλυκάνασθαι πάλιν ἀνθρώπους, λίθους ὄπισθεν βαλεῖν, καὶ διὰ βαλλομένους λίθους, γένεσθαι ἀνθρώπους. καὶ φασὶν ἐπίστασθαι διὰ τοῦτο οὕτως ἔχειν, διότι ταύτην αἰτίαν οἴονται τῆς ὀνομασίας τοῦ λαῶν, καὶ λέγουσι μὴ οὐκ ἐνδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν διὰ τοῦτο. ὁμοίως καὶ οἱ οἰόμενοι πρὸ γῆν εἶναι, διὰ τὸ τὸν οὐρανὸν ὀξέως περιδινεῖσθαι, ἐπίστασθαι νομίζουσιν. ὅτι τε διὰ ταύτην αἰτίαν τοιοῦτον οἴονται εἶναι, καὶ οὐκ ἀλλαχοῦ σῆμα τῆς γῆς νομίζουσιν. εἰ οὖν διὰ τοῦτο ἐπίστασθαι, δῆλον ὅτι ἀπόδειξίς ἐστι συλλογισμὸς ἐπιστημονικὸς, ἐφ' ᾧ ἡ ἀπόδειξις ἐπιστήμης ἐστὶν ὡς ἤδη εἴρηται διὰ συλλογισμοῦ, ἢ συλλογισμὸς οὗ ἡ συμπέρασμα διὰ ἀληθῶν προτάσεων, καὶ ἀμέσων, καὶ γνωριμωτέρων, καὶ αἰτίων τοῦ συμπεράσματος, ἐπιστήμιλιν τινὰ ἐμποιεῖ ἡμῖν καὶ ὁ ἐπίστασθαι. ὅτι δὲ πᾶς συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων, τίνα δ' ἐστὶ καὶ ὑπάρχειν ταῖς προτάσεσι τὸ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ, αὖθις καταριθμητέον.

ΕΙ μὲν οὖν καὶ ἕτερός ἐστι τοῦ ἐπίστασθαι τρόπος, ὕστερον ὁρίσωμεν. ἐπειδὴ δὲ ἐπιστάμεθα καὶ διὰ τῆς ἀποδείξεως γινομένης, ἔστι δὴ καὶ ἕτερον εἶδος ἐπιστήμης, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἀποδεικτικὸν, ἀλλ' αὐτόπιστον, καὶ ἄνευ συλλογισμῶν, οἷον ἡ τοῦ ἀξιώματος γνῶσις· αὕτη γὰρ οὐ διὰ ἀποδείξεως ἡμῖν παραγίνεται, ἀλλ' αὐτόπιστός ἐστι, πολλῷ ἧς μετ' ὀλίγον ὁρᾶν, δῆλον δὲ καὶ φανερόν, ὅτι πολλὰ μὴ τοῦ ἕτερόν τῆς ἐπιστήμης εἴδους, ὁρίσωμεν ὕστερον. πολλὰ δὲ τῆς διὰ ἀποδείξεως ἐπιστήμης, ἃ λέγομεν. καλῶς ἄρα ἐλέγομεν, ὅτι οὐ πολλῆς τῆς γνώσεως, καὶ μᾶλλον ἐπιστήμης ἐν λόγου ποιεῖται, ἀλλὰ πολλῆς τῆς εἰδικώτερον λεγομένης, καὶ ἰσοδυναμούσης τῇ ἀποδείξει.

ΦΑΜΕΝ δὲ καὶ διὰ ἀποδείξεως εἰδέναι. εἰ πάν ὅτι εἰ μὴ καὶ ἕτερός ἐστι τρόπος τοῦ ἐπίστασθαι ὕστερον ὁρίσωμεν, ἐπήγαγον, φαμὲν δὲ καὶ διὰ ἀποδείξεως εἰδέναι, αὐτὸ τοῦ ἐπίστασθαι· τὸ εἰδέναι μεταλαβόντες. πάλιν οὖν τὸ εἰδέναι εἰς τὸ ἐπίστασθαι αὖ τιμεταλαμβάνων, ἐπιφέρει.

ΑΓΩΔΕΙΞΙΝ δὲ λέγω, συλλογισμὸν ἐπιστημονικόν. ἐπιστημονικὸν δὲ λέγω, καθ' ὃν τῷ ἔχειν αὐτὸν ἐπιστάμεθα. εἰ τοίνυν ἔστι τὸ ἐπίστασθαι οἷον ἐλέγομεν.

Οὐ πᾶν ἐπιστήμιλον ἀρκτὸν εἰς τὸν ἀεὶ ἄγει τὴν ἀποδείξειν. εἰ πάν γὰρ τί ποτέ ἐστιν ἐπιστήμη, λέγειν καὶ πολλὰ ἀποδείξεως, ὡς ἔστι συλλογισμὸς ἐπιστημονικὸς, ὅπερ ἴσον ἐστὶ τῇ ἐπιστήμῃ τῇ διὰ συλλογισμοῦ γινομένῃ. τί μὲν γὰρ οἰόμεθα πᾶν ἐπιστήμιλον εἶναι, εἰ πεν. *ὅτι ὅταν τὸ πρᾶγμα διὰ τοῦ αἰτίαν ἐστὶ γινώσκωμεν. τοῦτ' ἔστιν, ὅτι ἐστὶν ἐκείνου αἴτιον, καὶ οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν· ὅταν οὖν πᾶν τοιαύτην γνῶσιν διὰ συλλογισμοῦ λάβωμεν, ὁ τοιοῦτον ἀπόδειξιν εἶναι φαμέν· ὥστε ἔστιν ἡ τοιαύτη ἐπιστήμη τῇ ἀποδείξει. ἢ εἴ τις ἀκριβέστερον θεωρήσειεν, ἐπιστήμη μέν ἐστιν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τῆς ἀποδείξεως, καὶ ἡ ἕξις ἡ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης ἐγγινομένη τῇ ψυχῇ· ἀπόδειξις δέ, ἡ λόγος πᾶν συλλογιστικὸν ἐπιστήμιλον, καὶ ἡ ὁδὸς ἡ οὕτω γινομένη. τί μὲν οὖν ἐστὶν ἀπόδειξις, εἴρηται. τίνα δὲ δεῖ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ ὑπάρχειν, ἀπαριθμητέον.

ΑΝΑΓΚΗ καὶ πᾶν ἀποδεικτικὸν ἐπιστήμιλον, ἐξ ἀληθῶν τ' εἶναι, καὶ πρώτων, καὶ ἀμέσων. ἀπῶν πᾶν ἀποδείξειν εἶναι ἐξ ἀληθῶν, καὶ πρώτων, καὶ ἀμέσων, διδάσκει τί ἐστιν ἀληθῶν, καὶ πρώτων, καὶ ἀμέσων. δῆλα γὰρ συλλογισμὸν γένεσθαι ἀληθῆ, οὐ μόνον ἐξ ἀληθῶν. οἷον, ὁ ἄνθρωπος, λίθος. ὁ λίθος, ζῷον. ὁ ἄρα ἄνθρωπος, ζῷον. ἀληθὲς μὲν γὰρ τὸ συμπέρασμα, καὶ τὸ σῆμα συλλογιστὸν δοκοῦν, οὐκ ἐξ ἀληθῶν μόνον τοῦ προτάσεων. τὸ μὲν τοῦ ἀποδεικτικὸν συλλογισμόν, *ἐξ ἀληθῶν προτάσεων εἶναι. καὶ πρώτων, καὶ ἀμέσων, καλῶς τῷ πρώτων προσθήκε τὸ ἀμέσων. ἐὰν μὲν γὰρ λάβωμεν ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ σὺ τοῦθ' ἕτερόν τι συλλογίσωμαι, οἷον, ὅτι εἰσὶν αἱ ἄλλου αἱ ψυχαὶ, ἐκ πρώτων μὲν συλλογισάμενος, οὐ μόνον ἐξ ἀμέσων. οὐδὲ γὰρ ὁμολογημένον ἐστὶν ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχήν, ἀλλὰ δέεται καὶ ταύτης ἀποδείξεως. ἀνάγκη οὖν καὶ τὸν τοῦτον ἀποδείξειν, ἢ ἐξ ἀμέσων εἶναι, ἢ ἐξ ἀναποδείκτων, καὶ ταύτης ἐπ' ἄπειρον. ὥστε ἦν οὗτος ἐπιστημονικὸς συλλογισμὸν, δεῖ ἐκ πρώτων, καὶ ἀμέσων προτάσεων εἶναι. τουτέστιν, ἀναποδείκτων, καὶ αὐτοπίστων· ἐπεὶ γὰρ πᾶσα ἀπόδειξις, ἤτοι συλλογισμός διάτινων μέσων ὅρων πραγματοῦται, διαφέρει τὰς εἰς ἦν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν παραλαμβανομένας προτάσεις, ἀμέσους εἶναι δεῖν εἶναι. τουτέστι, μὴ δεῖσθαι μέσου ὅρου δι' οὗ δείκνυται ὑπάρχειν τῷ κάτω κειμένῳ. ἢ καὶ τηγορούμενον, *ἢ μὴ εἶναι. δῆλα δ' ἦν δι' ὅτι πρώτων, καὶ ἀμέσων οὕτως εἰρῆσθαι, διότι ἔστι τινὰ ἄμεσα μὲν, οὐ πρώτα δὲ, ἃ οὐ προσχρώμενα τῇ ἀποδεικτικῶν, ἀλλ' ἔχοντα, ἃ μὴ δεῖται. οἷον, ὅτι τόδε τὸ ἡμιμόριον λυκνὸν ἐστὶν, ἄμεσος πρότασις. οὐ δεῖται γὰρ μέσου ὅρου εἰς πίστιν. καὶ ὅτι ὅδε σωκράτης ἐστὶν, ἀλλ' οὐ τῇ τοιούτων ἀμέσων χρεία εἰς τὸ ἀποδεῖξαι, ἀλλὰ τῇ πρώτων, καὶ κοινῶν αἰωνίων, ἃς τὰ ἀποδεικτικὰ ὡς ὕσθρα τῇ φύσει προτάσεις, καὶ ὡς αἰτίοις αἰτιατὰ ἔχουσι.

ΚΑΙ γνωριμωτέρων.

Δεῖ γὰρ μὴ μόνον ἄμεσα καὶ πρώτα εἶναι τὰ παραλαμβανόμενα εἰς τὸ ἀπόδειξιν, ἀλλὰ καὶ γνώριμα. δύο γὰρ ἦν τινα *τῶν ἀξιωμάτων δι' αὐτεπισταίων τοῖς πολλοῖς, μὴ εἶναι γνώριμα. δῆλα, ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα, αὐτοπίστου ἐστὶ, ὅπερ οὐκ ἂν ῥᾳδίως οἱ πολλοὶ γνωρίσειαν· δεῖ οὖν τὰ γνώριμα καθ' ἡμᾶς εἶναι.

ΚΑΙ προτέρων, καὶ αἰτίων τῷ συμπεράσματος.

Αἰτίων τῷ συμπεράσματος, αὐτὶ τῆς προσοχῆς αἰτίων, ἀλλὰ μὴ τῆς πόρρω. ἐπάγει γὰρ ὅτι, οὕτως αἱ αρχαὶ ἔσονται οἰκεῖαι τῷ δεικνυμένου. ὅτι μὲν γὰρ ἐκ προτέρων αἀναγκαῖον τὴν ἀπόδειξιν εἶναι, σαφές· εἰ γὰρ πρὸς τὴν δεῖξιν παραλαμβάνονται, ἀναγκαῖα πρότερα αὐτὰ παραλαμβάνειν. *ἀλλὰ δεῖ μὴ μόνον πρότερα εἶναι, ἀλλὰ καὶ αἴτια τῷ συμπεράσματος. δύο γὰρ πρότερα μὲν παραλαβεῖν, μὴ αἴτια δέ· δεῖ, ὡς εἴ τις βούλοιτο δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ λάβοι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα. ἔλαττον γὰρ πρότερα μὲν τὰ ἄμεσα, τὰ εἰς τὸ ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα, μὴ αἴτια δὲ ὄντα τῷ συμπεράσματος. δεῖ δὲ μεξὺ τῷ ἓ πρῶτα, τὰ ἄμεσα, καὶ αἴτια εἶναι.

ΟΥΤΩΣ γὰρ ἔσονται καὶ αἱ αρχαὶ οἰκεῖαι τῷ δεικνυμένου. συλλογισμὸς μὲν ἂν ἔσται καὶ ἄνευ τούτων, ἀπόδειξις δὲ οὐκ ἔσται. οὐ γὰρ ποιήσει ἐπιστήμιλον.

Ὥστε εἰ οἰκεῖαι δεῖ εἶναι τὰς αρχὰς τῷ δεικνυμένου, δῆλον ὅτι τὰ προσοχὴ αἴτια λαμβάνειν δεῖ, καὶ οὐκ ἀσφαλῶς αἴτια. τὰ γὰρ πορρώτερα αἴτια, δύνατον καὶ ἄλλου εἶναι αἴτια, καὶ οὐκ οἰκεῖα τῷ δεικνυμένου. τὰ γὰρ τέσσαρα στοιχεῖα, αἴτια μὲν τῷ ἑτέρου σώματος, οὐ προσοχὴ δὲ αὐτῷ ἐστὶν αἴτια (καὶ γὰρ καὶ τῆς ἄλλων στοιχείων σωμάτων) ἡ δὲ αὐτῶν τῆς χυμῶν συμμετρία, προσοχῆς αἰτία τῷ ἡμετέρου σώματος. ἔστιν μὲν ὡς ὑλικὸν. ὡς δὲ ποιητικὸν αἴτιον, προσοχὴς αἴτιον ὁ ποιητὴς, ᾧ ἢ οὐκ ἐνδέχεται μορφικὴ φύσις ὑφ' οὗ ἔθ' ὁ ὅλον ἔστιν ἀναγωγεύειν, προτέρων αἰτίων. ὡς ὅπερ ἐπὶ τῷ ἀμέσων στοιχείων ἔταξε ὁ πρώτων, οὕτω καὶ νῦν φησι προτέρων αἰτίων. ὁ προτέρων δὲ, αὐτὶ τῷ προσοχῶν ἀκουτέον. οὕτω γὰρ φησιν ἔσονται αἱ αρχαὶ οἰκεῖαι τῷ δεικνυμένου. ὁ μὲν γὰρ εἰς πίστιν τῆς μοιχείας ὁ νὺξ καὶ λωποδυμὸν λαμβάνειν, οὐκ οἰκεία ἡ αρχὴ τῷ συμπεράσματος, ἀλλ' αἴτιον ὁ πρότερον τῷ δεικνυμένου. ἀλλὰ καὶ ὁ ὠδὶ τῷ ζωδιακοῦ κύκλου κινεῖσθαι ὁν ἥλιον, καὶ νῦν σελλώνη, αἴτιον μὲν ἔστι τῆς τῷ ἡλίου ἐκλείψεως, οὐ προσοχὴς δὲ αἴτιον. ὁ μέντοι ὑποφερόμενος τῆς σελλώνης ὑπὸ ἥλιον, καὶ κατὰ μέσον τῷ ζῳδιακοῦ κύκλου κινούμενος, οἰκεία τε τῇ προσοχὴς αρχὴ τῆς ἀποδείξεως, τῆς δεῖ τῆς ἐκλείψεως τῷ ἡλίου. δεῖ δὲ καὶ νῦν τῆς ἀποδείξεως πρόσθεν, ἀφ' τῆν αἰτίων καὶ πρώτων νῦν αρχὴν ποιεῖσθαι, καὶ τελευτᾶν εἰς τὰ αὐτιατά τε, καὶ ὕσθρα. οἷον, ἐκ τῆς αὐτιφράξεως αρχεσθαι, καὶ τελευτᾶν εἰς νῦν ἔκλειψιν, λέγοντας οὕτως. ὁ ἥλιος αὐτιφράττεται ὑπὸ τῆς σελλώνης. ὁ αὐτιφρακτὸμενον ἐκλείπει, ὁ ἥλιος αρχὰ ἐκλείπει. εἰ γὰρ ἀρὰ τῷ αὐτιατῷ ὠδὶ ὁ αὐτιον παλινδρομήσομεν, οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις ὁ τοιοῦτον. οἷον, ὁ ἥλιος ἐκλείπει· ὁ ἐκλείπον, αὐτιφράττεται, ὁ ἥλιος ἀρὰ αὐτιφράττεται.

ΑΛΗΘΗ μὲν οὖν δεῖ εἶναι, ὅτι οὐκ ἔστι ὁ μὴ ὂν ἐπίστασθαι. οἷον ὅτι ἡ διάμετρος, σύμμετρος. ἐκ πρώτων δ' ἀναποδείκτων, ὅτι οὐκ ἐπίστανται μὴ ἔχον ἀπόδειξιν αὐτῶν.

Περιεγεγράφασιν ἕνιοι τὸν ἀπειρημένων. διαζεύξαι φησὶν ἐπομένως δεῖν ἐξ ἀληθῶν εἶναι τὸν ἀποδείξιν, ὅτι εἰ μὴ εἴη ἐξ ἀληθῶν, οὐδὲ ἐπίσταμεν γενέσθαι οὐ δέχεται. οὐ γὰρ ἔστι τῷ μὴ ὄντος ἐπιστήμη, τουτέστι τῷ ψεύδους. ὁ δὲ μὴ ὂν, αὐτὶ τῷ ψεύδους παρέλαβεν εἰπεῖ δέ τις ἐπεὶ ὅτι τί οὖν *οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη τῷ μὴ ὄντος ὅτι μὴ ὄν; ἀλλ' οὐ ζεύξαι φησὶν, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστι ὁ μὴ ὂν ἐπίστασθαι ὡς ὄν. ὁ γὰρ μὴ ὂν ἐπίστασθαι ὡς μὴ ὄν, τουτέστιν ὅτι οὐκ ἔστιν, ἐπιστήμη ἔστι. καὶ ὅτι οὐ ζεύξαι φησὶν, ἐδήλωσεν ἐν τῷ παραλείγματι. φησὶ γὰρ ὅτι ἡ διάμετρος, σύμμετρός ἐστι τῇ πλευρᾷ, ὅπερ ἔστι ψεῦδος, τῷ τετραπλεύρου πῶ διάμεζον σύμμετρον εἶναι τῇ πλευρᾷ. *εἰ γὰρ διέλοιτο ἡμῖν ἀναστρέφων, ὅτι ὁ ἀφ' τῆς πλευρᾶς ἐλήλυθεν δὶς ἐπὶ τετρώνων. ὁ δὲ ἀφ' τῆς διαμέτρου, τετράγωνα. ἀλλὰ ὁ ἀφ' τῆς διαμέτρου, ἀσύμμετρόν ἐστι τῷ ἀφ' τῆς πλευρᾶς. οἷον, φορῆ ἐπεὶ, εἰ εἴη ὁ ἐμβαδὸν τῷ ἀφ' τῆς πλευρᾶς κε, πέντε τινῶν οὔσης τῆς πλευρᾶς, ἀνάγκη ὁ ἀφ' τῆς διαμέζου τριακοντα εἶναι. ἢ εἴπερ ὁ ἀφ' τῆς πλευρᾶς συμβάλλοι εἰς σὲ, τι τῶν τετρώνων τῶν ἐκ τῆς πλευρᾶς, ἀνάγκη ὁ ἀφ' τῆς διαμέτρου ἀσύμμετρον εἶναι. οὐδένα δ' ἂν ἀριθμὸν ζητήσας, εὑρήσεις φορμόζοντα τῇ διαμέτρῳ, σύμμετρον τῇ πλευρᾷ ὄντα. ὁ ζ μὲν ὑπ' οὐκ ἔστιν. ἰῶ γὰρ αὖ ὁ τετράκωνον μθ'. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἢ. ἰῶ γὰρ αὖ ὁ τετράκωνον ξδ'. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ζ, καὶ μάλιον. πῶς γὰρ ἀριθμὸς μεξὰ μοιρὶς ἐφ' ἑαυτὸν πολυπλασιαζόμενος, εἰς μέριον καταλήγει. ὁ δὲ τῆς διαμέτρου τετράκωνον, οὐ κατέληγεν εἰς μέριον. ὥστε οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς οὐδεὶς οὔτε πλήρης, οὔτε μεξὰ μοιρίου, ὃν ἔχει *ἡ διάμετρος, ὥστε εἶναι σύμμετρος τῇ πλευρᾷ. Ἀληθῆ μὲν οὖν δεῖ εἶναι, ὅτι οὐκ ἔστι ὁ μὴ ὂν ἐπίστασθαι. οἷον, ὅτι ἡ διάμετρος σύμμετρος. ἐκ πρώτων δ' ἀναποδείκτων, ὅτι οὐκ ἐπίστανται μὴ ἔχον ἀπόδειξιν αὐτῶν. Ἐκ πρώτων ἔφη ἀναποδείκτων, ὅτι εἰ μὴ εἰσὶν ἀνα-

Elementa. 4. causæ sunt corporis nostri nõ tamẽ propinquæ

καθέλου diametrú

Nõ existentis nõ est scientia. 1. falsi

πόλειπται, ἀλλ' ἀποδειπτικῶ τὰ εἰς πλῶ ἀπόλειξιν λαμβανόμενα, οὐκ ἐπίστασται ὁ πρόβλημα, μὴ ἐκ τούτων ἔχων ἀπόλειξιν. χρεία γὰρ ἐὰ μὴ βεβαίως οἶδε τὰς τῆν προτάσεων ἀποδείξεις, ζητεῖν πάλιν ἀποδείξεις. ὅπερ ἀῶ εἶπε πρώτων ἀμέσων, ἔδει σὺ τοῦθα πρώτων ἀναποδείκτων. ἐπειδὴ ὡς εἴπομεν, πόσα ἀπόδειξις διά τινων μέσων ὅρων περαίνεται, δῆλ. ἔδει οὕω φησιν εἰπομεν ἐκ πρώτων ἀναποδείκτων, ὅτι τὰ ἀποδειπτικῶ, τὰ εἰς πλῶ ἀπόδειξιν λαμβανόμενα, οὐ γινώσεται ἀπόδειξις, μὴ καὶ ἐκείνων προαποδειγμένων. καὶ ἄλλως. Τὰ εἰς πλῶ ἐκείνων ἀπόδειξιν περαλαμβανόμενα, ἢ πρῶτά ἐστι, καὶ ἄμεσα, ἢ ἀποδειπτικῶ· καὶ ἀνάγκη ἢ ἐῶ ἄπειρον προϊέναι, ἢ κατὰ τὴν τάσιν εἰς τινα πρῶτα καὶ ἄμεσα, ἃ ὧν βούλεται ὁ ἐπισημονικὸς συλλογισμὸς πραγοῦσθαι.

ΤΟ ΓΑΡ ἐπίστασθαι ὧν ἀπόδειξίς ἐστι μὴ κατὰ συμβεβηκός, τὸ ἔχειν ἀπόδειξίν ἐστιν· αὐτό τε καὶ γνῶσει μώτερα λέγει εἶναι καὶ πρότερα. αἰτία μὲν, ὅτι τότε ἐπιστάμεθα, ὅταν τὴν αἰτίαν ἐπλῶμεν.

Tunc scimus quando causam scimus

Ε ἵπων ὅτι εἰ μὴ ἀναποδείκτων ἐστὶ τὰ πρῶτα, ἃ ὧν ἡ ἀπόδειξίς ἐστιν, οὐκ ἐπίστασται μὴ ἔχων καὶ τὴν πρώτων ἀπόδειξιν, αὖῶ ἔδει δῆλ. τούτων κατασκευάζει λέγων, τί ποτέ ἐστι τὸ ἐπίστασθαι. ἐπίστασθαι γὰρ φησίν ἐστι, τὸ ἔχειν τούτων ἀπόδειξιν μὴ κατὰ συμβεβηκός, ἐφ' ὧν δῶμεν ἡμῖν ἀποδείξειν. τὸ δὲ ὧν ἐστιν ἀποδείξεις προσέθηκεν, ἐπειδὴ ὡς ἤδη εἴπομεν, ἐπίστασθαι καὶ τὰς κοινὰς ἀξιώσεις, ἀλλ' οὐ τῷ ἔχειν αὐτῶν ἀπόδειξιν. κρείττων γὰρ ἡ κατὰ ἀποδείξιν ἢ πύπτων ἐπίστημη. τὸ δὲ μὴ κατὰ συμβεβηκός προσέθηκεν, ὅτι οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός, ὥσπερ ἡ ἐπιφάνεια λέγεται εἶναι ὁρατὴ, ἀλλ' οὐ καθ' αὑτὸ, ἀλλ' ἢ συμβέβηκεν αὐτῇ τὸ χρῶμα καθ' αὑτὸ ὁρατόν. καὶ πῶς σελλῶμ λεγόμεθα ἐπίστασθαι ὅτι σφαιρική, ἀλλ' οὐ καθ' αὑτὸ, ἀλλ' ἢ συμβέβηκεν αὐτῇ τοιᾶσδε τοῦ φωτισμοὺς ἔχειν, σθεν ὡς ἀφ' ὑσδρων, καὶ αἰτιατῶν, ὧδε πρῶτα, καὶ αἰτια καθ' ὅσαμε· ὁμοίως καὶ τὰς ψυχὰς ἀθανάτους φαμὲν, διότι τοῖς κατὰ χρόνον μένοις ἐναίσματα γίνεται. οὐ γὰρ ἂῶ ἔδει ἐγίνετο, εἰ πδρ ἅμα τῇ τοῦ σώματος διαλύσει, εἰς ὃ μὴ ὂν αἱ ψυχαὶ αἰτελύοντο. ἀλλ' αἱ τοιαῦται πᾶσαι διέξεις, οὐκ ἐπισημονικαί, ἀλλ' ἐκ συμβεβηκότων, καὶ οὐκ ἐκ τῆν καθ' αὑτὰ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων· διὸ δὲ τὰς ἀποδείξεις, ἐκ τῆν καθ' αὑτὰ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων πδραίνεσθαι.

Cómunes sentétiæ scíut nó tamé p demostratiónem

Demonstrationes nó scientificę sed p accidés

ΚΑΙ πρότερα, εἴπδρ αἰτία, καὶ προγνωσκόμενα, οὐ μόνον ἐν ἑτέρου χρόνου τῷ ξωιέναι, ἀλλὰ καὶ τῷ εἰδέναι ὅ, τί ἐστι.

Τ ᾧ ξωιέναι, τουτέστι τὸ εἰδέναι τί σημαίνει ἢ τί ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τὸ εἰδέναι ὅ, τί ἐστι καὶ σκόπει ὅτι καὶ φησι κατὰ τοὺς δύο τρόπους εἰδέναι τὰ ἀξιώματα· δῆλ. ἔδει φησιν εἰρήκαμεν δεῖν πρότερα εἶναι, ἐπειδὴ καὶ αἰτια τὰ γὰρ αἰτια, προϋπάρχει τῶν αἰτιατῶν, καὶ ἔτι ὀφείλοντα προγινώσκεσθαι κατ' ἀμφοτέρους τοὺς τῆς προγνώσεως τρόπους, ὅτι τε ὅτι γινωσκόντων ἡμῶν, καὶ τί σημαίνει.

Σημειωτέον δὲ σὺ τοῦθα, ὅτι οὐ ἀρχὰς ἐὰ πῶν λέγει τὰ ἀξιώματα κατὰ τὸ ὅ, τί ἐστι προγινώσκεσθαι μόνον, οὐ μὴν καὶ κατὰ τὸ ὅτι σημαίνει, σὺ τοῦθα δὲ κατὰ τοὺς δύο τρόπους φησὶ δεῖν τοῦτα προγινώσκεσθαι. πῶς γὰρ οἷόν τε εἰδέναι τό δε τὸ, τί ἐστι, μὴ εἰδότα τὸ τί σημαίνει; καὶ δῆλ. ἔδει καὶ σὺ αἰτίας ἐλέγομεν, ὅτι ὡς ὁμολογημένον ἔδει παρῆκε.

Non esse idem prius natura & nobis. Idé in principio physicæ auscultationis

ΠΡΟΤΕΡΑ δ' ἐστὶ καὶ γνωσει μώτερα, διχῶς· οὐ γὰρ ταυτὸν τὸ πρότερον τῇ φύσει, καὶ πρὸς ἡμᾶς πρότερον· οὐδὲ γνωσει μώτερον, καὶ ἧμῖν γνωσει μώτερον. λέγω δὲ πρὸς ἡμᾶς μὲν πρότερα καὶ γνωσει μώτερα τὰ ἐγγύτερον τῆς αἰσθήσεως· ἁπλῶς δὲ πρότερα καὶ γνωσει μώτερα, τὰ πορρώτερον· ἔστι δὲ πορρωτάτω μὲν, τὰ καθόλου μάλιστα· ἐγγυτάτω δὲ, τὰ καθ' ἕκαστα καὶ αὐτίκειται ταῦτ' ἀλλήλοις.

Τ ὅτι πρότερα. μᾶλ γὰρ ἐπεῖν πῶ ἐλάττονα πρότασιν, ὄγκους εἰς πῶ μείζονα. οἷ), ὁ ἄνθρωπος, ζῷον. αὐτὰ ἐλάττων ἐστὶ καὶ ἡ μείζων, πᾶν ζῷον, οὐσία· ἰδοὺ ἐκ τῆν προτάσεων τῇ φύσει, ἦγουν δῆλ. τὸ ζῷου, καὶ τῆς οὐσίας, ἐλείφθη ἐν ἕκαστον· ἦγουν ἐν ἄνθρωπον, ὅ ἐστιν οὐσία ἄλλως. ἐπειδὴ ἐμνήσθη τῆ προτέρου, λέγων δεῖν ἐκ προτέρων, καὶ προγινωσκομένων εἶναι πῶ ἀπόδειξιν, οὐκ ἔστι δὲ σὺ σημαινόμενον τὸ προτέρου, βούλεται νῦῶ εἰπεῖν ποσαχῶς λέγεται τὸ πρότερον, καὶ κατὰ ποῖον σημαινόμενον σὺ ταῦθα τὸ πρότερον παρέλαφε· καὶ λέγει τοῦτα, ἅπερ ἀλλάκις εἰρήκειν, ὅτι κυρίως μὲν ἔστι πρῶτα καὶ γνωσει μώτερα, τὰ τῇ φύσει πρῶτα· τουτέστι, τὰ καθόλου, ἅπερ ἡμῖν ἔστιν ὑσδρα. καθ' ἕτερον δὲ τρόπον πρότερα λέγεται ὡς πρὸς ἡμᾶς, τὰ ἡμῖν * πρώτως γινωσκόμενα. τουτέστι, τὰ μᾶλ καθ' ἡμᾶς. πρώτως γὰρ κατ' ἄληθειαν οὐ δρῶμεν τὰ τοῦτα, πρώτως γινώσκομεν δὲ τοίνυν ἐκ τῆν τῇ φύσει πρώτων δεῖ ἐν ἀποδεικτικῶ συλλογισμῶ γίνεσθαι, πρῶτα αὐτὰ σὺ τοῦθα παρέλημπαι, οὐ τὰ ἡμῖν πρῶτα καὶ γνωσει μώτερα, ἀλλὰ τὰ τῇ φύσει. ταῦτα δὲ αὐτίκειται ἀλλήλοις· ἡ γὰρ τῇ φύσει σαφὲς καὶ πρῶτον, ἡμῖν ὑσδρον καὶ ἀσαφέσδρον· ἡ δὲ τῇ φύσει ἀσαφέσδρον καὶ ὑσδρον, πρὸς ἡμᾶς πρότερον καὶ σαφέσδρον.

Senfiha ṕmú noscimus

ΕΚ ΓΡΩΤΩΝ δ' ἐστὶ, τὰ ὄγ αὐτῶν οἰκείων ταυτὰ γὰρ λέγω, πρῶτον καὶ ἀρχήν.

Τ οὗτο ἤδη εἶπε καὶ αὖῶτόσε· ἀλλ' ἐπεὶ μετὰ ξὺ διαίρεσιν τῆ προτόρου ἐποιήσατο, ἐπανέλαβε τὸν λόγον, καὶ σαφέσδρου ὀγκῆσαι τοῦ πῶς λέγει πῶ ἀπόδειξιν ἐκ πρώτων δεῖν εἶναι, καὶ τίνα ποτέ ἐστι τὰ πρῶτα ταῦτα· ἐκ πρώτων γάρ φησι λέγω, τὰ ὄγ αὐτῶν οἰκείων. πρώτη γάρ ἐστιν ἡ αὐτὴ τό του, οὗ ἐστιν αὐτὴ· τίνος δέ ἐσιν αἱ ἀποδειπτικαὶ αὐταὶ, ἐπήκουν.

ΑΡΧΗ δ' ἐστὶν ἀποδείξεως, πρότασις ἄμεσος. ἄμεσος δὲ, ἧς μὴ ἔστιν ἄλλη προτόρα.

Primú & príncipiú idem ee

Immediatæ propositiones quæ sint

Τ αὐτὸς μὲν γὰρ συλλογισμοῦ, αὐτὴ ἔστιν ἡ πρότασις· αὐτὴ δὲ αὐτὴ τῆ συμπράσματος· ταύτη δὲ συμπράσματα λέγεται, ὡς ἐὰ δὴ αὐτὴν τὰς προτάσεις ἀναγόμενον· ἀλλ' αἱ μὲν τῆ διαλεκτικοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις, σὐδὲ ἐξ εἰσιν· αἱ δὲ τῆ σοφιστικοῦ, ψευδεῖς ὡς ἐπίπαν, καὶ παρὰ πῶ ὁμωνυμίαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· ἡ ψεῦδος ἔχουσι· αἱ δὲ τῆς ἀποδείξεως, ἄμεσοι. ἄμεσοι δὲ εἰσι προτάσεις, αἱ ὅλῳ θεν ἡ πίσω ἔχουσι, καὶ μηδενὸς ἐτέρου μέσου ὅρου εἰς ἀπόδειξιν τὸ ὑποκειμένου τῷ ὑποκειμένῳ δεόμεναι. ἄμεσος γὰρ ἐστὶ φησιν, ἧς μή ἐστιν ἄλλη προτόρα· πᾶσα γὰρ συλλογιστικὴ δείξις γίνεται, μέσου τινὸς ὅρου παραλαμβανομένου, ἢ δι' ἑαυτῆ δύ' ἄκρους συνάγοντος· τοὺς δὲ εἰς ἀπόδειξιν παραλαμβανομένους προτάσεις, δεῖ πρωτίστας εἶναι, ἢ μὴ δι' ἑτέρων ἀποδειχνυμένους. δῆλ. ἔδει δι' ἀμέσους ταύτας προτάσεις ἐκάλεσε, τουτέστιν, αὐτοπολείκτους, διότι τὰ κοινὰ ἀξιώματα. ὧν πρὸς πίστιν, οὐ δεόμεθα ὅρου μέσου συνάπτοντος δι' ἑαυτῆ, ἀμοιρικῶ τρόπου τῷ καθολικωτόρῳ, δῆλ. ἀ μὴ ἔστιναί τι αὐτὸ αὐτὸ ἀρχοειδέστερον· οἷ), ἐὰν θελήσω δεῖξαι εἰ τύχοι, ὅτι ἡ ψυχὴ ἅπαντος ἧς κατ' οὐσίαν, κέχρημαί τινι μέσῳ ὅρῳ, δι' ἑαυτῆ τὰ ἄκρα συνάγοντι, δῆλ. ἀ μὴ ἔστιναι πρώτην ἢ ἄμεσον πῶ τοιαύτην ἀπόφασιν, καὶ τίθημι ἀθανάτος, λέγων ὅτι, ἡ ψυχὴ ἀθανάτος. ἀθανάτου ἅπαντος ἧς κατ' οὐσίαν, ἡ ψυχὴ ἄρα ἅπαντος ἧς κατ' οὐσίαν. πάλιν δὲ, ἐπειδὴ ἐλήφθησα πρότασις οὐκ ἔστι πρωτίστη, οὐδὲ αὐτόπιστος, δέομαι πάλιν εἰς πῶ ἐκείνης κατασκευῆ, ἄλλου τινὸς μέσου ὅρου, τῆ πάλιν δι' ἑαυτῆ τὰ ἄκρα συνάγοντος· καὶ ἕως ἂῶ κατανήσω εἰς προτάσεις, αὐταποδείκτους, καὶ ἀμέσους. οἷον, εἰ τύχοι, ἀεικίνητος ἡ ψυχή· ἀεικίνητον, ἀθανάτου. πάλιν, ἐπειδὴ ἀεικίνητον εἶναι αὐτῶ, ἐκ οἷου θεν ἔχει πῶ πίστιν, ἐτόδου ὅρου δέομαι μετὰ ξὺ τοῦτα κατασκευάζοντος. οἷον, ὅτι αὐτοκίνητος ἡ ψυχὴ ἢ τί τοιοῦτον. ὁμοίως ἐὰν θελήσω δεῖξαι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐσία ἐστὶ κέχρημαι μέσῳ ὅρῳ τῷ ζῴῳ, ὅτι τὸ ζῷον ἐστὶ οὐσία. * καὶ εἰ ἔδει εἶπα, ἀμέσῳ πρὸς πῶ τούτου πίστιν κέχρημαι πάλιν ὅρῳ μέσῳ, ὅτι τὸ ζῷον αὐθυπόστατον, τὸ δὲ αὐθυπόστατον, οὐσία· καὶ οὕτω σωθήσεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐσία· καὶ ἔστιν αὕτη ἡ πρότασις, λέγω δὴ τὸ ὅτι αὐθυπόστατον, οὐσία πρώτη καὶ ἄμεσος. καὶ τὴν τηλικαύτην εἰς τὸν ὅρον τῆς οὐσίας. ἔδει γὰρ ἐστὶν οὐσία, ὃ καθ' ἑαυτὸ ὑφέστηκε, μὴ οὐ δέεται ἑτέρου πρὸς τὸ εἶναι. * ἐὰ δ' ἔτι εἰς τοὺς ὁρισμοὺς καταντήσαντες συλλογιζόμεθα, οὔτε εἰς τὰ κοινὰ ἀξιώματα, ἔτι πρὸ αὐτῶν προϊέμεθα· οὐδὲν γὰρ οὔτε τῶν ὁρισμῶν ἀρχοειδέστερον, οὔτε τῶν κοινῶν ἀξιωμάτων, ἐξ ὧν πάντως ἡ ἀπόδειξις ἐστίν· οὐχ ὡς πάντως δὲ ἐν τοῖς ἀποδείξεσι τούτῳ ἡμῶν τῷ τρόπῳ χρωμένων φησὶν· ἡ μὲν γὰρ κυρίως ἀπόδειξις, τῷ ὄντι ἐκ πρώτων, καὶ ἀμέσων, ἢ γνωσει μωτέρων, τὰ διὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὀφέλει, καὶ αἰτιωτέρων. ἐπειδὴ δὲ οὐ πάντως ἐκ τῆ φύσει γνωσει μων, καὶ ἡμῖν ἔστι γνώσει μον, συμβαίνει πολλάκις ἐκ τῆν ὑσδρων ἡμᾶς τὰς πίστεις τῆν προτέρων ποιεῖσθαι, * δῆλ. ὡς ἔστιν, γνωσει μώτερα ἡμῖν εἶναι τὰ ὑσδρα. καὶ κατὰ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς διαίρεσης, τεκμηριώδες, καὶ ἄλυτον. ὅθεν καὶ ἡ ἀπόδειξις ὀνομάζεσθαι ἔσχεν, ἡ μὲν γὰρ κυρίως ἀπόδειξίς ἐστιν ὡς εἴρηται, ἐκ τῶν προτέρων πιστουμένη τὰ διότρα, ὅταν συνδράμῃ ἡ τῇ φύσει πρῶτον, καὶ γνώσει μον, καὶ ἡμῖν εἶναι γνωσει μώτερον. ὅταν δὲ ὅπερ μὴ παρῇ, ἀλλ' ἀναγκαζόμεθα ἐκ τῆν ὑσδρων τὰ πρῶτα διεκνύειν, ἡ τοιοῦτον εἶδος τῆς διαίρεσης, τεκμηριώδες καλεῖται. δῆλ. δὲ ἡ ἄλυτον τῆν τεκμηρίων ἡ ἐξ ὧν τὸ τῆς ἀποδείξεως ὄνομα. οἷον, ζητουμένου τὸ, εἰ σφαῖρα ἡ σελλῶν τῷ σχήματι, καὶ μὴ ἐχόντων ἡμῶν μήτε αὐτόθεν ὅπερ εἰδέναι, μήτε ἐκ τινων ἀρχοειδεστέρων ὅπερ πιστώσασθαι, ἐκ τῆν φωτισμῶν αὐτῆς, οἷ πδρ εἰσὶ δεκτικοὶ τὸ σχήματος αὐτῆς, καὶ αἰτιατοὶ, ὅπερ πιστούμεθα ἐκ εἶναι δηλαδὴ, αὐτῶν σφαιροειδῆ, ὅπερ ὄντι πρῶτον τῶν φωτισμῶν, καὶ αἴτιον αὐτῆν ἐπεὶ γὰρ ὁρῶμεν αὐτῶν δίς τὸ μῶσος μιωσειδῆ γινομένῳ, δίς δι' ὅλο του, δίς ἀμφικυρτον, ἅπαξ παντάπασιν, συλλογιζόμεθα ἐκ τούτου σφαιροειδῆ εἶναι. εἰ γὰρ ὧδ' ἔστιν, ὅλος αὐτῆς ὁ δίσκος ἀθρόως ἡ κατελάμπετο, ἢ οὐ κατελάμπετο, τῷ ἡλίου αὐτῇ προσβάλλοντος. ἐπειδὴ δὲ ὄντι σφαιρική, ἔστι δὲ ὁ ἥλιος αὐτῆς ὑψηλότερος, συμβαίνει ἀεὶ τὸ πρὸς ἓν ἡλίου τετραμμένον αὐτῆς μέρος φωτίζεσθαι, ἢ ἔδει κατὰ μέρος γίνεσθαι, ἕως ἂῶ κατὰ διάμεσον αὐτῷ γενομένῃ, τὸ πρὸς αὐτὸν ἀφορῶν ὅλον ἡμισφαίριον φωτισθῇ. ἔστιν οὖῶ ὁ φωτισμὸς αὐτῆς, τεκμήριον τῷ σχήματος αὐτῆς. καὶ οὐ δῆλ. τὸ οὕτω φωτίζεσθαι, σφαιρικήν ὄντι, ἀλλὰ δῆλ. τὸ σφαιρικῶ εἶναι, συλλογίζεσθαι τὰ καθ' ἑαυτὸ φωτισμῶν, ἐκ τῷ αὐτίου τὸ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τῇ φύσει πρῶτον καὶ αἴτιον, λέγω δὴ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, ἄδηλον ὧῶ ἡμῖν, δῆλοι δὲ αὐτῆς εἰσιν οἱ φωτισμοὶ, κεχρήμεθα τῷ δευτέρῳ εἰς πίστιν τῷ προτόρου κατὰ πρόσασιν. καὶ ἐπειδὴ ἄλυτά ὄντι τὰ τοιαῦτα σημεῖα, ἢ τεκμήρια, δῆλ. ἔδει καὶ

Primú & príncipiú idem ee

Cxemplú fillogismi demonstratiui

αὐθυπόστατον, & οὐσία

Si nó præmittimus vel ad diffinitiones vel ad communes sententias, ulterius procedédū. ἢ ml. n. est prius, diffinitiæ & cómunium animi conceptiones

Demóstrationis genus quod dicitur τεκμηριώδες

Una quinque sunt, σχόλιον, ἀμφίκυρτος, παραλλήλους πρίσασιν

αὐτόθ. expsa met re

τὰς ἐκ τούτων πίστεις, ἀποδείξεις ποιλοῦμεν ποιατὰ τὰ δύο τρόπα μέρη ἀποδείξεως.

ΓΡΟΤΑΣΙΣ δ' ἐστὶν, ἀποφάνσεως ἓν ἕτερον μόριον οὖ ποιθ' αὑτό.

πειδὴ ὅλως ἐμνήσθη προτάσεως, βούλεται ἀναμνῆσαι ἡμᾶς τὰ σημαινόμενα, τῆς τε προτάσεως, *καὶ τῆς ἀποφάνσεως, ἢ ἀντιφάσεως. ἢ λέγει ταῦτα, ἄνευ τοῦ ἐν ἄλλοις εἶπε ποθὲν αὐτό. ἔστιν οὖν φησὶ πρότασις, τῆς ἀποφάνσεως. ποιλῶς προσέθηκε τὸ ἕτερον μόριον. τουτέστιν, ἢ τὸ ποιατάφατικὸν, ἢ τὸ ἀποφατικόν. τὸ δὲ, οὗ ποιθ' αὑτὸ προσέθηκεν, ἐπειδὴ ὡς εἴρηται ἢ οὐ τῷ ποθὲ ἐμμενέσαι, διὰ τοῦτο πρὸς τὸ ἀποδείξειν παραλαμβανομένας προτάσεις. μὴ ὁμωνύμως ἔχειν τὸν ὅρους, ὅπερ τῶν σοφιστῶν ἴδιον, ἀλλ' οἷα τῷ σημαινομένῳ τῶν ποιατηγορουμένου, ποὶ τῶν ὑποκειμένου, ἢ ποιατάφασιν ἢ ἀποφάσιν. *δῆλον δὲ ποὶ ἐκ τούτου ὅτι ἀπόφανσις, ποὶ πρότασις, ποὶ πρόβλημα, ποὶ τὰ λοιπά, τῷ μὲν ὑποκειμένῳ, ταὐτά ἐστιν. ᾧ δὲ μόνον διαφέρουσιν. ἡ μὲν ἀπόφανσις ὅτου γέννηταί μέρος συλλογισμοῦ, πρότασις ποιλεῖται.

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ μὲν, ἡ ὁμοίως λαμβάνουσα ὁποτερονοῦν. ἀποδεικτικὴ δὲ, ἡ ὡρισμένος θάτερον ὅτι ἀληθές. διαλεκτικὴ πρότασις, ἀμφότερα ὁρῶντα. ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ ἄλλου ζῷον, ἢ οὐκ ἔστι ζῷον· ἢ δὲ, ἀποδείξεις, θάτερον ὁρῶντα, ἀλλὰ μέαν πρότασιν ποιὰ ἀληθῆ λαμβάνει. ὁ μὲν ἀποδεικτικὸς, οὐχ ὁμοίως λήψεται ὁποτερονοῦν τὴν μορίων τῆς ἀποφάνσεως, ἀλλὰ μόνως τὸ ἀληθές, καὶν μηδενὶ δοκῇ, μήδ' εἴη οὕτω δοξόν. ὁ μέντοι διαλεκτικὸς, ἐφ' ἑκάτερα χρώμενος τοῖς λόγοις, λήψεται ὁποτερονοῦν μόριον τῆς *ἀντιφάσεως. καὶν μὴ ἀληθὲς εἴη ἀλλ' οὕτω δοξόν, καὶν μόνῳ τῷ προσδιαλεγομένῳ δοκοῦν. διαφέρει μὲν τὸ διαλεκτικοῦ, εἶπε τὸ ὁποτερονοῦν. ὡδὶ δὲ τὸ ἀποδεικτικοῦ, θάτερον, ὅ αὐ εἴη ἀληθές.

ΑΠΟΦΑΝΣΙΣ δὲ, ἀντιφάσεως ὁποτερονοῦν μόριον.

κόπει πῶς ἐκ τῶν μοριακοτέρων ὧδὶ τὰ ποιαθολικώτερα προῆλθεν. ἐκ τῆς προτάσεως, εἰς τὸ ἀποφάνσιν. ἢ ἐκ τῆς ἀποφάνσεως, εἰς τὸ ἀντιφάσιν. ἢ ἐκ τῆς ἀντιφάσεως, εἰς τὸ ἀντίθεσιν τί δ' ἔν φησιν ὅτι ἀπόφανσις, ἢ ἀντιφάσεως ὁποιουδὴ μόριον. ἤτοι τὸ ἀποφατικὸν φησὶ, ἢ τὸ ποιατάφατικόν. ἑκάτερον γ' ὁμοίως ἀπόφανσις ποιλεῖται. διὸ ταῦτα δ' ἐλέγομεν οὐ τῷ ἢ ἑρμηνείας, τὸ ἀπόφανσιν ὡς γένος εἰς εἴδη διαιρεῖσθαι, εἰς τὸ ποιατάφασιν ἢ ἀπόφασιν. ἔστι γὰρ ποὶ τὰ εἴδη, οἷονεὶ μόρια τῶν γενῶν.

ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ δὲ, αὐτίθεσις. ἧς οὐκ ἔστι μεταξὺ ποιθ' αὑτήν. μόριον δ' ἀντιφάσεως, ᾧ μὲν τί ποιά τινος ὄλη, ποιατάφασις. ᾧ δὲ τι ἀπό τινος ἀπόφασις.

ἀντίφασις μεταξὺ αὐτῆς, ὥδεν δ' ἴσον ἐπιδέχεται. ἔστι δὲ ἡ αὐτίθεσις γένος τῆ ἀντιφάσεως. τριχῶς δὲ τοῦ αὐτικειμένου αὐτῆς, ἢ ποιθ' ἕξιν, ἢ στέρησιν, ἢ ὡς τὸ ποιατάφατικὸν, ἢ ὡς τὸ ποιατὰ ἀντιφάσιν. τὸ οὖν ἄλλων δύο τῆς ἀντιθέσεως εἰδῶν μὴ ὄντων ἀμέσων, λευκοῦ δὲ καὶ μέλανος, μεταξὺ φαιόν. δεῖ οὖ δὴ ἀρίστου, ἢ μήτε δεῖν μήτε ἀρίστου. ὅλως δὲ ἢ τυφλώσεως, ἤτοι τὸ μὴ ὅλως δεκτικὸν τούτων, ἢ δεκτικὸν μὲν, μήπω δὲ δεδεγμένον, ὡς τὸ σκυλάκιον. δῆλον μόνον τὸ ποιατὰ ἀντίφασιν εἶδος τῆς ἀντιθέσεως, ἀμέσου δύο ὄντων τὸ ὄντων καὶ μὴ ὄντων, τὸ ἀληθὲς διαιροῦσα πρὸς τὰ ἄλλα, ἢ ἐπειδὴ τὸ οὐ λευκὸν δυνατόν τις λαβεῖν, ἢ τὸ φαιὸν εἰ τύχοι, ἢ τὸ μέλαν, ἢ ἄλλοτι τοιοῦτον. ποιθ' αὑτὸ οὖν, ἵνα μὴ ὡς πρὸς ἕτερον λάβωμεν τὸ οὐ λευκὸν, ἀλλ' ὡς ἀπόφασιν μόνως τοῦ λευκοῦ. τὰ δὲ μόρια τῆς αὐτιφάσεως, ἀσυλλόγιστα ποιατάφασις δύο καὶ ἀπόφασις. ἔφερεται γὰρ ὡς αὐτίφασις δύο μάχη ποιατάφασις, καὶ ἀπόφασις, διαιροῦσα τὸ ἀληθὲς ἐκ τοῦ ψεύδους.

ΑΜΕΣΟΥ δ' ἀρχῆς συλλογιστικῆς θέσις μὲν λέγω, ἣν μὴ δύο δείξαι, μηδ' ἀνάγκη ἔχειν τι μαθησόμενόν τι. ἔσιν λέγει, ὧν μὴ δύο δείξαι μὴ δὲ ἀνάγκη ἔχειν τὸν μαθησόμενον, ὅτι διδάσκει τί. διαφέρει δὲ θέσις ἀξιώματος, ὅτι ἡ μὲν θέσις, ἐκεῖνο ἔστιν αὐτόπιστος τῷ μανθάνοντι, ἀλλ' ἐκ τοῦ διδάσκοντος παραγίνεται. τὸ δ' ἀξίωμα, οἷκοθεν ὁ μανθάνων ἔχει ἢ προβάλλεται. ἢ ὅτι ἡ μὲν θέσις καὶ δύο ἀναπόδεικτος, ὁμως δείκνυται παραμυθίαν ἔχουσα. οἷον, ὅσοι ἐκ τοῦ κύκλου πρὸς πὸν διαφέρειν, ἴσους ἀλλήλων εἰσὶ τὰ δ' ἀξίωματα, οὐκέτι. τὰ γὰρ δι' ὅλης δύο τέταρα, οὐ χρείαν ἔχει. ἌΛΛΟΣ. εἰ πὼν κοινῶς τίς δύο ἢ ἄμεσος πρότασις οὐ ποσὶ ἀποδείξει, ὅτι ἡ πρωτίστη ἀρχὴ τῶ ἀποδεικτικῶ *πρὸς ἀπόδειξιν. ἐπεὶ διαφορά δύο τὰ σημαινόμενα τῆς ἀμέσου προτάσεως, νῦν διαίρεσιν αὐτῆς ποιεῖται ἢ φησὶν, ὅτι τῶν ἀμέσων προτάσεων, αἱ μέν εἰσι θέσεις, αἱ δὲ ἀξιώματα, καὶ κοιναὶ οὐσίαι. καὶ ἀξιώματα μέν εἰσιν, οἷς οἷκοθεν ἀποδείξεως ἴσμεν. ὧν τὰ μὲν, πρὸς ποσὸν ἢ μᾶν ἐπιστήμην συμβάλλεται ὡς εἴρηται. τὰ δὲ, πρὸς τελείωσιν. δίον, ὅσα ποθὲν ποσὸν ποταγίνεται. τὰ δὲ, πρὸς μίαν, ὧν τὰ παραλείγματα ἤμεν εἴρηται. θέσις δέ δύο καὶ αὐτὴ μὲν ἀναπόδεικτος, ἢ βραχείαν ποίνυ δεομένη παραμυθίαν. δίον, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ κέντρου προσπίπτουσαι δύο εἰσὶ πρὸς πὸν ποθὲν διαφέρειαν τοῦ κύκλου, *ἴσαι εἰσὶν ἀλλήλαις, ἢ ἀφ' ποινῆς σημείου, ὡδὶ ποὶν σημείου δύο εἰσὶ πρὸς πὸν ποθὲν διαφέρειαν τοῦ κύκλου, ὡς πᾶν τρίγωνον ἐκ τριῶν δύο εἰσὶν ὀρθαὶ. οὐ τοσοῦτον γὰρ εἰσὶν αὐτόπιστα, ὡς πᾶν τὰ ἀξιώματα. διαφέρει δὲ ποὶ ἄλλως τῆ ἀξιωμάτων, ὅτι τὰ μὲν ἀξιώματα, ἤτοι τὰς ποινὰς ἐννοίας, ποὶ οἷκοθεν προβαλλόμεθα ὡς εἴρηται. τὰς δὲ θέσεις παρὰ τῆ διδασκάλα μανθάνομεν.

Propositio gd

Apophansis
Protasis
Problema
} Idé

Dialectica propositio

ἀπόφανσις dicitur
altera pars contradictionis siue affirmatiua seu negatiua. dicitur. n. enunciatio ut genus in species
.s. affirma. & negat.

Antithesis qdruplex

Pulchrú documentú

ἀντίφασις, μάχη δύο καταφάσεις ἢ ἀποφάσεις

Thesis
Axioma
} D a

Immediata ꝓpositio gd

κοιναὶ ἔννοιαι
ἀξιώματα
} Idem

ἐχ. vide quomodo accipiat. i. credat. probatú habet

προβαλλόμεθα amplectimur, agnoscimus.

ἀποδείξου .sc. in emendationib

μανθάνομεν ποιθ' ἑκάστην ἐπιστήμην. τί δέ ποτε γὰρ ὁ ἀριθμητικὸς, ᾧ ἔστιν ἕκαστον τῶν μονάδα ἀδιαίρετον. ἢ ὁ γεωμέτρης, τὰ ἐρημικά, ποὶ ὁ ἰατρὸς, ᾧ ἔστιν ἓν τῆν τεττάρων στοιχείων τὰ σώματα. ποὶ ὁ φυσικὸς, ᾧ πάντα τὰ φυσικῶ σώματα, ὑᾧ ὕλης ἔστιν ποὶ εἴδους. ποὶ πῶ φύσιν, ἀρχὴν εἶναι, κινήσεως ποὶ ἠρεμίας. τῆς δὲ θέσεως, τοῦτο τὸ εἶδος. ἢ μὲν γὰρ, ὑπόθεσις. ἢ δὲ, ὁρισμός. ποὶ ὁρισμὸς μέν ἐστιν, ὃ ᾧ τί ἐστι τῶ πράγματος δηλοῦ. οἷ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ζῷον λογικὸν θνητόν. ὑπόθεσις δὲ, ᾧ τί ποιατά τινος ποιατηγορούσα ἢ ἀποφάσκουσα. ποὶ δῆλον δήπου ὅτι οὐκ ἔστι τοῦτο τῷ ὁρισμῷ ᾧ τί ποιατὰ τινος ποιατηγορεῖν. οὐ ποιατηγορεῖ γὰρ τὸ ἄνθρωπου, ᾧ ζῷον λογικὸν θνητὸν, ἀλλὰ τί ἐστι ᾧ ὑποκείμενον λέγει. πῶ γὰρ οὐσίαν τὸ πράγματος, οἱ ὁρισμοὶ λέγουσιν, οὐ ποιὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ. ᾧ γὰρ ποιατηγορούμενον, ἕτερον δεῖ εἶναι τῶ ὑποκειμένου. οὐδὲν γὰρ αὐῷ ἑαυτῶ ποιατηγορεῖται. οὐδὲ γὰρ λέγει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἄνθρωπός ἐστι. ἀλλὰ τῶν μέσων προτάσεων, αἱ μὲν, θέσεις, αἱ δὲ, ἀξιώματα. ποὶ τίνα μὲν τὰ ἀξιώματα, δῆλον. τῆς δὲ θέσεως, ᾧ μὲν, ὑπόθεσις. ᾧ δὲ, ὁρισμός. τῆς δὲ ὑποθέσεως ἐστὶ, ᾧ ἀπόφασις, ποὶ ᾧ μονόμυος ποιαλουμένη ὑπόθεσις. ποινὸν μὲν οὖν ποᾶσης ὑποθέσεως, ᾧ μὴ ἐκ φυσικῆς συνοίσεως ἠρτῆσθαι, ἀλλ' ἐκ τοῦ διδασκάλου τιθέσθαι. ἀλλ' ὅσαι μὲν τῆν ὑποθέσεων γνώσεως, ποὶ ἀεί ἅμα τῷ ἀκοῦσαι προσίεται ὁ μανθάνων, ὑποθέσεις οὖν ταῦτα ποιαλοῦνται. ὅσαι δὲ ζῳφεῖς οὐδὲν γνώσεως, ἀλλὰ δόξαν μὲν ποιατασκευῆς, ἀπαραδείκτους δὲ παρὰ τοῦ διδασκάλου λαμβάνουσι, ταῦτα αἰτήματα ποιαλεῖται. ᾧ δὲ αἴτημα διαιρεῖται, εἰς τε ᾧ μεταξὺ γνωσκόμενον, ποὶ εἰς ᾧ ἀμφίσημον. οἷον, τῷ γεωμέτρου λέγοντος τὰς ὀρθὰς ἴσας εἶναι οὐδεμίαν, ὁ ἀκροατὴς ἀγνοεῖ ζητῶν, ὁπότερα λέγει, ἢ ὅτι ἴσαι εἰσὶν ἀλλήλαις, ἢ ὅτι ἴσους ἐσὶν αἱ ὀρθαὶ, οὔτε ὅτι ἄνισοι. λαμβάνει μέντοι ὁ γεωμέτης ὁμολογούμενον. πάλιν τῷ γεωμέτρου λέγοντος, δύο εὐθεῖαι χωρίον οὐ περιέχουσιν, ὁ ἀκροατὴς τοιῶν οἴήσεται, ὅτι περιέχουσι τενόντι χωρίον. ποὶ ποδὲ τῷ σημείου πείθεται ὅτι οὐκ ἀμέγεθες, ποὶ ποδὲ τῆς γραμμῆς δοξάζει, ὅτι ἔχει πλάτος. ἓν δὲ ᾧ ἀξίωμα ἥλουσι διαρεῖν εἰς τε ἴδιον, ποὶ ᾧ ποινόν. ἐστὶ γὰρ ᾗ ἑνίοις τινῶν ἐπιστημῶν ἀξιώματα. *ὡς ᾧ, τὸ ἐφαρμόζοντα ἐπ' ἄλληλα ἴσα ἀλλήλοις εἶναι, μόνης γεωμετρίας. ποὶ ᾧ τὸ αὐτὸν τῆν αὐτῶν ἴσμεν, μόνης τῆς ἀριθμητικῆς. εἰσὶ δὲ ποὶ ποιναὶ ποᾶσῶν, ὡς ᾗ αὐτιφάσεις. ἁμέσου δὲ ἀρχῆς συλλογιστικῆς ἔφη, αὐτὸ τὸ ἀποδεικτικῆς. οὐδενὸς γὰρ δεῖ συλλογισμοῦ ᾗ ἄμεσος πρόταση, ἐὰν μὴ τὸ ἀποδεικτικοῦ. ποιαλῶς δέ, ᾧ τῶ μὴ δεῖ δεῖξαι. οὐ γὰρ δείκνυται ᾗ θέσις, ἀλλὰ λαμβάνεται, ποὶν ὑφ' ἑτέρου ἀποδειχθῆ.

ΗΝ δ' ἀνάγκη ἔχειν ἓν ὁποιῶ μαθησόμενον, ἀξίωμα. ἔστι γὰρ οἷα τοιαῦτα. δεῖν γὰρ μᾶλλον ὧδὶ τοῖς τοιούτοις ἐώθαμεν λέγειν ὄνομα θέσεως. δ' ᾗ μὲν ὁποτερονοῦν τῆν μορίων τῆς ἀποφάνσεως λαμβάνουσα. οἷον λέγω ᾧ εἶναι τὶ ᾗ μὴ εἶναι τὶ, ὑπόθεσις. ᾗ δ' ἀφ' οὗ τούτου, ὁρισμός.

ὑδὲ δεῖν' φησὶν ὡς πᾶσις ὑποιοῦσιοῦν, ὅτι τὰ ἀξιώματα δεῖ ὧδὶ πάσης ἐπιστήμης τὰ αὐτὰ εἶναι, ἀλλ' ὅτι ποτὲ ἐπιστήμην, ἀφ' ἧς ἦν μαθησόμενον οἷκοθεν ἔχειν, ταῦτα ἀξιώματα ποιαλεῖται. ἔστι γὰρ οἷα τοιαῦτα. τοιαῦτα φησὶν ἃ οἷκοθεν ὁ μανθάνων προβάλλεται ποιθ' ἑκάστην ἐπιστήμην. οἷς φησὶ, ποιὰ τὸ ἀξιώματος ὄνομα, ἐπιφημίζειν ἐώθαμεν.

Ο ΓΑΡ ὁρισμὸς, θέσις μού δύο. τί δέ ποτε μὲν γ' ὁ ἀριθμητικὸς μονάδα τὸ ἀδιαίρετον εἶναι ποι-

Theseos species
Hypothesis
Diffinitio
} D

In diffinitione n predicari de su iecto eximium

Non dici hó ÷ hó

Hypotheseos spec
Petitio
Hypothesis

Petitionis diuisi

Diffinitio idé cum diffinito no diuersa

Ptolemæus

Petitionis diuisi

Axiomatis diuisio

ὑπόθεσις ὑθέτης ἀποφατικὴ
Axioma gd
Thesis gd
Hypothesis

Thesin duplicé

τὸ δὲ ποσόν· ὑπόθεσις δ' οὐκ ἔστι. ἡ γὰρ τί ἐστι μονὰς, καὶ τὸ εἶναι μονάδα, οὐ ταυτόν.
*Ὅτι μὲν γὰρ ὁ ὁρισμὸς θέσις ἐστὶ δῆλον· τί δ' ἐμεθαγόν' ἂν ἄνθρωπον ἐν τύχοι ξώων λογικὴν θνητόν. μονάδα δὲ, ἢ οὐ ἀριθμῷ διαίρετον εἶναι καὶ τὸ ποσόν· ὑπόθεσις δὲ οὐκ ἔστιν· ἴσως μὲν γὰρ φαμὲν ἔστω τόδε μονὰς, ὑπόθεσιν τότε φαμὲν· οὐ μοί τοι τοῖς ὁρισμοῖς ἀποφαινόμεθα, μᾶλλον δὲ τί ἐστι τὸ πρᾶγμα, ἑτέρου δὲ ἐστὶ τὸ καθ' ἕκαστον εἶναι μονάδα, καὶ τῆς μονάδος, καθ' ὑποθέσιν τὴν οὐσίαν αὐτῆς, τί ποτέ ἐστι λέγειν.

ΕΡΓΕΙ δὲ δεῖ πιστεύειν τε καὶ εἰδέναι τὸ πρᾶγμα, τῷ τοιοῦτον ἔχειν συλλογισμὸν, οὗ καλοῦμεν ἀπόδειξιν. ἔστι δ' οὗτος τῷ τὰδ' εἶναι ἰδίᾳ ὧν ὁ συλλογισμὸς, ἀνάγκη μὴ μόνον προγινώσκειν τὰ πρῶτα· ἢ πάντα, ἢ ἔνια, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον. ἀεὶ γὰρ δι' ὑπάρχει ἕκαστον, ἐκεῖνο μᾶλλον ὑπάρχει· οἷον δι' ὃ φιλοῦμαι, ἐκεῖνο μᾶλλον φίλον, ὥστ' ἐπεὶ δι' ἴσμεν δι' ἃ τὰ πρῶτα καὶ δι' ἃ πιστεύομεν, ἐκεῖνα ἴσμεν τε καὶ πιστεύομεν μᾶλλον. ὅτι δι' ἐκεῖνα καὶ τὰ ὕστερον· οὐχ οἷόν τε δὲ πιστεύειν μᾶλλον ὧν οἶδεν, ἃ μὴ τυγχάνει μήτε εἰδὼς, μήτε βέλτιον διακείμενος, ἢ εἰ ἐτύγχανεν εἰδώς.

Ἐπεὶ δὴ ἔφαμεν, ὅτι δεῖ τὰ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα καὶ γνωρίμου τρόπον εἶναι τὴν πρότασιν τοῦ συμπεράσματος, αὖ ἐστὶ προτάσεως ἀναγκαίας συλλογισμὸς· φησὶν οὖν, ὅτι ὅταν δύο τινὰ ὦσι, καὶ ὑπάρχῃ τι τῷ ἑτέρῳ ὅλῳ ἃ λοιπὸν, ἀνάγκη ἐκεῖνο μᾶλλον ὑπάρχειν, δι' ὃ καὶ τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχειν λέγομεν. οἷον εἰ φιλοῦμεν ἐν διάστασιν ὅλῳ ἐν πεῖσθαι, ἐν πεῖσθαι μᾶλλον φιλοῦμεν. ὥστε εἰ ἐν συμπέρασμα ὅλῳ τοῖς προτάσεσι πιστεύομεν, ἀνάγκη δῆλον τοῖς προτάσεσι, πολλῷ μᾶλλον πιστοτέρῳ τῷ συμπεράσματος εἶναι. εἰ γὰρ πρὸ τὴν ἀρχῶν πίστιν λαβόντες πιστεύομεν τῷ συμπεράσματι, οὐκ ἀπόδειξις αὐτῷ ἔσται μᾶλλον ἢ ἀπάτη. ὥστε εἴτις ἐν δείκνυσι λέγει, τοῦδε τόδε ἐόντος, ἡμεῖς δὲ μὴ εἰδότες ἐν ἐπόντα εἴτε ἀληθῆς ἐστὶν εἴτε μὴ, πιστεύομεν τοῦδε τόδε εἶναι· ἐπεὶ καὶ ὅτι ἐστὶν ἀληθὲς, δῆλον ὅτι εἰ μὴ ἐκείνος ἀξιόπιστος εἴη, οὐδ' ἂν ὁ μαρτυρούμενος ἔχοι ἐν εἶναι ἀληθές. διὸ ὁ σωκράτης ἀσφαλέστερον πρὸς ἐν πῶλον, οὐδὲ μόνα εἶναι λέγοντα ἐν αἰρχέλαον, ἀπεκρίνατο εἰ πῶν, οὐκ οἶδε. οὐ γὰρ πω συνέγνωκα τῷ ἀνδρὶ οὐδ' οἶδα ὅπως ἔχει παιδείας τε καὶ δικαιοσύνης. ⟨Α πορροῦσι δέ τινες οὐ τούτῳ λέγοντες, τί οὖν, ἐπειδὴ δῆλόν ἐν οἶνον ὑπάρχει ἐν μεθύειν τῷ ἀνθρώπῳ, ἆρα ἐν μεθύειν μᾶλλον οἰ τῷ οἴνῳ ὄζειν; ἢ ἐπειδὴ δῆλόν ἐν ξίφος τεθνηκέναι ἄνθρωπον, ἐν τεθνηκέναι μᾶλλον ὑπάρχει τῷ ξίφει, καὶ εἰ τῷ κινουμένῳ ὑπάρχει ἐν ἠρεμεῖσθαι δῆλον πῶν κίνησιν, μᾶλλον ἢ κίνησίς ἐζι ἠρεμῆ ἢ ὁ κινούμενος· καὶ μυρία τοιαῦτα. ⟩ φαμὲν οὖν ἐπιλυόμενοι πῶν ἀπορείαν, ὅτι ὅταν δύο τιοὶ ἐν αὖ ὑπάρχῃ, ὑπάρχῃ δὲ τῷ ἑτέρῳ τούτων ἐν αὖ ὅλῳ ἐν λοιπὸν, πολλῷ δήπου πρότερον καὶ μᾶλλον ἐκείνῳ ἔσται ὑπάρξει· οἷον, εἰ τῷ ὕδατι ἐν ἠρεμῷ εἶναι ὅλῳ ἐν πῦρ ὑπάρχει, δῆλον ὅτι μᾶλλόν ἐζι ἐν ἠρεμόπυρον ἐν πῦρ· ὁμοίως δὲ σώματι ἐν ψυχρὸν ὑπάρχει ὅλῳ πῶν χιόνα, πολλῷ δήπου μᾶλλον ἐν ψυχρὸν τῇ χιόνι ὑπάρξει· ὅθεν καὶ αὖθις ἔσται αὖ ἐν τὸ ἀνιτιθέμενος, εἰ ἔστιν, ὅτι ἐκείνο μᾶλλον ὑπάρχει, ὡς δι' ὃ κἀκεῖνο ἐν πρῶτον τοιοῦτον ὑπάρχει. οὐχ ὑπάρχει δὲ ὅλως τῷ οἴνῳ ἐν μεθύειν, ἵνα καὶ μᾶλλον εἴπωμεν ὅτι ἐκείνῳ ὑπάρχει, ἢ τῷ πίνοντι. οὐδὲ τῷ ξίφει ἐν τεθνάναι, οὐδὲ τῇ κινήσει ἡ ἠρεμότης. δοκεῖ δέ μοι ὀρθῶς ἡ ἐπίλυσις τῆς ἀπορείας ἔχειν. οὐ γὰρ ὅλως ἐπίλυσις τῶν ἀπόρων, ἀλλ' ἀνασκευὴ τῶν προβλήματος ἢ αἴτησις τοῦ αἰτουμένου· δεῖξαι γὰρ προσῆκε, ὅτι ἀνάγκη τοὺς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανομένους προτάσεις, οὐ μόνον προεγνῶσθαι τῶν δεικνυμένου, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον· ὥστε καὶ ἀμφότερα προὔδει δεῖξαι· ἐν μὲν ὅτι προγινώσκεσθαι δεῖ, καὶ ὅτι μᾶλλον γινώσκεσθαι· ἐπεὶ δὲ οὔτως ἐπιλυσώμεθα, ἐν μὲν δεῖν γνωρίζειν τὰς προτάσεις ὁμολογούμενον λήψεται. ζητήσει δὲ μόνον, ὅτι καὶ αὐτὰς δεῖ μᾶλλον προεγνῶσθαι τῶν ἀποδεικνυμένου, ὡς ἔστιν συμπεπτωκὸς μόνον ἐν πρόβλημα, ἀλλ' οὐ δῶρ ἡ λέξις βούλεται. καὶ δῆλον δῶρ δεῖ ταῦτα παραμυθίαν ὁ λόγος, ὅτι δεῖ τὰς προτάσεις, προεγνῶσθαι τῶν συμπεράσματος.

Ἐπεὶ δὲ δεῖ πιστεύειν τε καὶ εἰδέναι τὸ πρᾶγμα· εἰ οὖν ἐν συμπέρασμα φησὶ πιστεύομεν δῆλον ἐν συλλογισμόν, λέγω δὴ ἐν ἀποδεικτικὸν, πᾶς δὲ συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων, ἀνάγκη πάσας τὰς προτάσεις μὴ μόνον προγινώσκεσθαι τῶν συμπεράσματος, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐκείνου πιστοτέρας εἶναι· μὴ γὰρ ἐκείνων πιστευομένων, οὐδὲ ἐν συμπέρασμα πιστὸν αὖ γένοιτο· ἀνάγκη τοίνυν μὴ μόνον προγινώσκειν πάντα τὰ πρῶτα ἢ οἷα, ἀλλὰ μὴ μᾶλλον τὰ πρῶτα, δηλονότι τὰς προτάσεις.

Dubitatio Solo

ζητῆσαι δ' ἄξιον πῶς ἔφαμεν, ἢ πάντα ἢ οἷα. ἀνάγκη γὰρ δήπου πάσας τὰς προτάσεις, προεγνῶσθαι καὶ ἐν πιστὸν ἔχειν. εἰ γὰρ ⟨ἀμφιβάλλοι⟩ τις ἀμφιβάλλοι, οὐδ' ἂν ἐν συμπέρασμα ἀληθὲς, ἢ μόνον ὁμολογημένον ὑπάρχοι. ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι οὐ πάσας δεῖ ἡγεῖσθαι τῶν προτάσεων, ἀλλ' ὅτι ἢ πόσας αὐτοπίστους εἶναι, ἢ πάσας· τὰς δὲ λοιπὰς, διὰ τῶν ἀποδείξεως πῶν πίστιν ἔχειν· οἷον, ἢ ψυχὴ, ἀπαθὲς τι οὐσία· ἐν ἀπαθὲς ἐστὶ οὐσία, ἀθανάτου· ἐν ἀπαθὲς ἐστὶ οὐσία, ἀθανάτου· ἢ ψυχὴ αὖ ἀθανάτου· ἰδοὺ τοίνυν αὐτοθα ἢ μὲν μείζων πρότασις, ἢ λέγουσα ἐν ἀπαθὲς ἐστὶ οὐσία ἀθανάτου, αὐτόπιστός ἐζι καὶ ἀναπόδεικτος· ἢ δὲ ἐλάττων, δέεται ἀποδείξεως, τῆς, ὅτι ἡ ψυχὴ, ἀπαθὲς ἐζι ἐστὶ οὐσία· ἐν δὲ ἀπλοῦν ἐστὶ οὐσία, ἀπαθὲς ἐζι ἐστὶ οὐσία, ἢ ψυχὴ αὖ, ἀπαθὲς ἐζι ἐστὶ οὐσία· ὥστε οὗτος ὁ συλλογισμὸς

∴ ft. μία

ἀμφιβάλλοι. 1. claudicet

In syllogismo demóstratiuo nō est necesse utramq; p̄ positionē ee p̄ se notam. Sed altera nota, altera p̄ demostrationē fidem accipe.

Thesm diffimtioné ee

Hypotheſis, qd

Propter quod unú quodq; eſt, illud magis eſt.

Archelaus

σοφαλέστερον] cautiꝰ consideratius. Securiꝰ

Socratis reſpoſū attende

Dubitatio Solo

λογισμὸς, φησὶ δὴ ὁ προῤῥηθεὶς, πῶ μείζονα ἰῶ ἔφημεν, αὐτόπιστον ἔχει, πῶ δὲ ἐλάττονα, δεομένην ἀποδείξεως. ὧδ' γὰρ τῶν μὴ ἀποδεικτικῶν συλλογισμῶν, εἰ ὅτε καὶ τὰς προτάσεις ἀγνοοῦντες, ἢ πάσας ἢ πιὰς, συγχωροῦμεν τῷ συμπεράσματι· διόῤ ὅτιν ὁ αὐτῷ μείζονι συλλογισμός· ὅτι γὰρ δίδακτὸν ἐν ἡ ἀρετὴ, συλλογίζεται ἅπως· ἢ ἀρετὴ, ἐπιστήμη· ἢ ἐπιστήμη διδακτὸν, ἢ ἀρετὴ ἀρα διδακτόν· οὗ τούτῳ γὰρ τῷ συλλογισμῷ, ἢ μὲν μείζων πρότασις, δῆλον ὅτι ἐπιστήμη διδακτόν· ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ συμπέρασμα· καὶ γὰρ ἡ ἀρετὴ διδακτόν· οὐκέτι δὲ καὶ ἡ ἐλάττων ἐν πιστὸν ἔχει· οὐδὲ γὰρ εἰ ἡ ἀρετὴ ἐπιστήμη δῆλον ἴσμεν ἴσως δὲ τις ἀκριβέστερον ἐπίστασας, οὐδὲ τῇ μείζονι συγχωρήσει, ὅτι ἡ ἐπιστήμη διδακτόν. εἰ γὰρ ἐλείφαμεν ὅτι τῆς ἐπιστήμης ἡ μὲν ἐζιν ἀναπόδεικτος, ὡς ἡ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν, ἡ δ', δι' ἀποδείξεως ἡ μὲν παραγίνεται· αἱ δὲ κοιναὶ αὗται οὐκ εἰσὶ διδακτοὶ, δι' οὐκ ἄλλῃθες, ἐν πάλαι ἐπιστήμην διδακτὸν εἶναι· ὥστε οὐδὲ ἡ μείζων ἔχει ἐν ἀληθὲς, εἴγε καθόλου ἀληθεύει. εἰ δὲ μὴ καθόλου, ἀσυλλόγιστον γίνεται ἐν ἅμα, δῆλ' ἐν πῶ μείζονα γίνεσθαι μερικῶς καὶ δῆλον οὐ τοῦδε, ὅτι καὶ αὐτοτρόπως οὕθα ἔλεγεν, ἀνάγκη μὴ μόνον προγινώσκειν τὰ πρῶτα ἢ πάντα ἢ οἷα, ἐν προγινώσκειν, ὡδὶ τῶν κοινῶν ἀξιωμάτων ἐλαμβάνετο, δι' ἃ ἀποδείξεως προγινώσκειν, καὶ δῆλ' ὅτιν πρόσῳθεν ἐν οἷα· ἰδοὺ γὰρ καὶ οὐ ταυθα σαφῶς τῶν προτάσεων τὰς μὲν εἶναι εἰδέναι, τουτέστι δι' ἀποδείξεως γνώσκειν, τὰς δὲ, κρεῖττόνως ἢ κατὰ ἀπόδειξιν εἰδέναι· τὸ γὰρ βέλτιον διακείμενος ἢ εἰ ἐτύγχανεν εἰδώς, ὅτιν σημαίνει τουτέστι, κρεῖττόνως αὐτὰς γνώσκειν, ἢ κατὰ ἀπόδειξιν.

ΣΥΜΒΗΣΕΤΑΙ δὲ ὅτιν, εἰ μή τις προγινώσκοιτο τῶν δι' ἀποδείξεως πιστευόντων· μᾶλλον γὰρ ἀνάγκη πιστεύειν ταῖς ἀρχαῖς ἢ πάσαις ἢ τισὶ τῶν συμπεράσματος.

Συμβήσεται δὲ ὅτιν, εἰ μή τις προγινώσκοιτο τῶν δι' ἀποδείξεως πιστευόντων· ὅτιν ποῖον, ἐν αὐτῶν οὐπω εἶπεν· εἶεν δὲ ὅτι οὐκ οἷόν τε πιστεύειν μᾶλλον τῶν προτάσεων τῷ συμπεράσματι, εἰ μή τις προγινώσκοιτο τὰς προτάσεις τῶν συμπεράσματος. ὅτιν οὖν ἀδύνατον· λέγω δή, ἐν μὴ προεγνωκότα τὰς προτάσεις, πιστεύειν αὐτῶν μᾶλλον τῷ συμπεράσματι· συμβήσεται γὰρ ὧν μὴ προεγνωκότι μὲν τὰς προτάσεις, εἰδέναι δὲ ἐν συμπέρασμα λέγοντι, τοὺς αὐτοὺς οἷς λέγει, δῆλ. μὲν γὰρ ἐν εἰδέναι ἐν συμπέρασμα, ἀνάγκη αὖ ἐν καὶ τὰς προτάσεις εἰδέναι. ἐπειδὴ δὲ μήτε δι' ἀποδείξεως τυγχάνει εἰδὼς τὰς προτάσεις, μήτε κρεῖττόν ἢ κατ' ἀπόδειξιν, ἀδύνατον ἢ ἄλλως τι εἰδέναι κυρίως, οὐκ ἄρα εἴσεται τὰς προτάσεις· ἀλλὰ μὲν ἀνάγκη λέγει εἰδέναι δῆλ. ἐν καὶ ἐν συμπέρασμα λέγειν εἰδέναι· τὰς αὐτὰς ἄρα καὶ εἴσεται, καὶ οὐκ εἴσεται· εἴσεται μὲν, δῆλ. ἐν ὁμολογεῖν εἰδέναι· οὐκ εἴσεται δὲ, δῆλ. ἐν ἀγνοεῖν τὰς προτάσεις· εἰ γὰρ ἐν συμπέρασμα λέγοι πιστεύειν μὴ προεγνωκὼς τὰς προτάσεις, πρόδηλον ὡς οὐδὲ ἐν συμπέρασμα εἴη ἐγνωκώς. εἰ οὖν τοῦτο ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα μὴ προεγνωκότα τὰς προτάσεις, εἰδέναι ἐν συμπέρασμα· ἐν δὲ εἰ μή τις προγινώσκοιτο τὴν δι' ἀποδείξεως πιστευόντων, ὁ ἀλέξανδρος, αὐτὸ τῶν πιστευομένων ὑγιέως ἐνόησεν. ἵν' ἢ τὸ λεγόμενον τοιοῦτον· εἰ μή τις προγινώσκοιτο, δηλονότι τὰς προτάσεις τὴν δι' ἀποδείξεως πιστευομένων, τουτέστι τὴν συμπεράσματων, ἵνα ληφθῇ τὸ, πιστευόντων, αὐτὸ τῶν πιστευομένων, καὶ ἔχητον μὲν καὶ ὅτιν διανοίας ὑγιοῦς. ἐαὐ δὲ καὶ πιστευόντων ἀκούωμεν, πάλιν ἔχεται ἡ λέξις τοιαύτης οὐνοίας· εἰ μή τίς φησι τὴν πιστευόντων αὐθρώπων, δῆλ. πῶ ἀποδείξεως προγινώσκεται τὰς προτάσεις.

ΤΟΝ δὲ μέλλοντα ἕξειν πῶ ἐπιστήμην πῶ δι' ἀποδείξεως, οὐ μόνον δεῖ τὰς ἀρχὰς μᾶλλον γνωρίζειν· καὶ μᾶλλον αὐτοῖς πιστεύειν ἢ τῷ δεικνυμένῳ.

Οὐ βούλεται λέγειν, τοιοῦτόν ἐζι· ὅτι οὐ μόνον τῶν συμπεράσματος τὰς προτάσεις δεῖ παραλαμβάνειν πιστοτέρας εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτικειμένων αὐταῖς· οἷον ἐ δῆλ. τὸ λαβεῖν ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄντος κατασκευάζοιτό τι, δεῖ ὅτιν τὸ ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄντος γίνεσθαι, οὐ μόνον τῶν συμπεράσματος πιστότερον εἶναι, ἀλλὰ ἢ τῶν αὐτικειμένου αὐτῷ, λέγω δή, τῶν γίνεσθαί τι ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄντος, εἰ γὰρ οὕτως ἔχει· δῆλ. τοῦτου ὡς δυνατόν ποτε καὶ ἄλλως ἔχειν, δῆλον ὅτι οὐδὲ αὐτὸν σωζόμενον τὸ συμπέρασμα, ἀμεταπίπτωτον ἔσται οὕτω πράττειν, ὥστε μὴ δυνατὸν ἄλλως ἔχειν. ⟨οὗ μόνον δεῖ τὰς ἀρχὰς μᾶλλον γνωρίζειν. δεῖ φησι, μὴ μόνον τὰς προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα σαφῶς εἰδέναι, ἀλλὰ μὴ δ' ἔχειν ἄλλο τι τῶν αὐτίων τούτοις πιστότερον, τούτων τῶν προειρημένων· ἐαὐ γὰρ ἔχῃ πιστότερα τὰ αὐτικείμενα τοῖς ἀρχαῖς, ἔσται αὐτῷ ὁ συλλογισμὸς ὁ τῆς ἐναντίας ἀποδείξεως· καὶ αὐτὸ τὸ εἰπεῖν τὸ κρεῖττον ὠφέλιμον, ὁρᾷ, τὸ κρεῖττον ὠφέλιμον· εἴπομεν δὲ πῶ ἐπιστήμῳ τοιαύτην ἕξιν, ὥστε μὴ δυνατὸν ἄλλως ἔχειν.

ΑΛΛΑ μὴ δι' ἄλλο αὐτῷ, πιστότερον εἶναι, μὴ δὲ γνωρίμου τρόπον τὰ αὐτικειμένων τοῖς ἀρχαῖς ἐξ ὧν ἔσται συλλογισμὸς ὁ τῆ ἐναντίας ἀποδείξεως. ἐπεὶ δὲ δεῖ τὸν ἐπιστάμενον ἁπλῶς ἀμεταπίπτωτον ἕξιν· οὐ δεῖ φησι, ὅτιμὴ ἄλλό τι πιστότερον εἶναι, ἀλλὰ μὴ εἴη πιστότερον τῶν αὐτικειμένων τοῖς ἀρχαῖς, ἐξ ὧν συμβήσεται (λέγω δὴ, τῶν αὐτικειμένων) ψευδῆ συλλογισμὸν γίνεσθαι. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ λαβεῖν μηδὲν δεῖν ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς γίνεσθαι, ἀληθὴς συλλογισμὸς γέγονε, δῆλον ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου τούτου, ψευδὴς συναχθήσεται συλλογισμός.

Ioan. Gram. in post. anal. b iii

Alexander

∴ i. si de alīq̄ propositioé ita psuasum habet. ita existimat

Vide in emendationib) correctioné huius Loci

Λ Π. Τἀναντία λέγειν. ut in emendationibus

ΕΝΙΟΙΣ μὲν οὖν δῆλ. ἦν δεῖν τὰ πρῶτα ἐπίστασθαι, οὐ δικαίᾳ ἐπιστήμη εἶναι· τοῖς δ' εἶναι μὲν, πάντων μὲν τοι ἀποδείξεις εἶναι· ὧν οὐδὲ τὸδον οὐτ' ἀληθὲς οὔτ' ἀναγκαῖον.

Ἰσὶ φησι δῆλ. ὁ πρέπειν εἰδέναι τὰ πρῶτα, ἤτοι, τὰς προτάσεις τὰς ἐξ ἀποδεικτικῶν καὶ αὐτοπίστων, οὐ δικαίᾳ ἐπιστήμη εἶναι ἀποδεικτική· τὴς γὰρ φησι δυνατὸν πάντα, αὐτόπιστα καὶ ἄνευ ἀποδείξεως δυείσκειν. ἄλλως. ἔλεγεν οὖν ὁ ἦν τοῖς ἀποδείξεως διαλεγόμενον, μὴ μόνον ὅσα σωτέ νει εἰς θεωρίαν αὐτῆς παρασκεύαι, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῖς τὴν τἀναντία διαταπομένοις, ἐλέγχειν. δῆλ. ὅτι οὖν οὕτως ὁ ἀριστοτέλης ἐπῶν τί ποτε ἔστιν ἀπόδειξις, νῦν προτίθεται τοῖς τἀναντία τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδείξεως διαταπομένοις ἐλέγχειν· εἰσὶ δὲ οὗτοι, οἵτε μὴ εἶναι ὅλως ἀποδείξιν αὐτικρυς λέγοντες, καὶ οἱ πάντα εἶναι ἀποδεικτὰ λέγοντες· ἀλληθὲς δὲ ἐπεῖν καὶ αὐτοὶ αἱρούντες ἀπόδειξιν, δι' ὧν πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι λέγουσιν ὡς μεμνησόμεθα· ἀνάγκη γὰρ δή που, ἢ μηδενὸς ὅλως εἶναι ἀπόδειξιν, ἢ πάντων εἶναι· ἢ τινῶν μὲν, εἶναι, τινῶν δὲ, οὔ. ἐλέγχομεν οὖν τοὺς τε λέγοντας μὴ εἶναι ὅλως ἀπόδειξιν, καὶ τοὺς πάντα εἶναι ἀποδεικτὰ λέγοντας, ὡς τὰ λιπῶν ὁ ἀληθὲς, ὁ τινῶν μὲν εἶναι ἀπόδειξιν, τινῶν δὲ μὴ εἶναι ἀπόδειξιν, ὕσδον δείκνυσι, τίνων μέν ἐστιν ἀπόδειξις, τίνων δὲ οὐκ ἔστι· καὶ τί δή ποτε μὴ πᾶν αὐχὴν ἔσται ἐζήτησεν· εἰ γὰρ οὐ τοῖς ἀποδείξεσιν πρότερόν ἐστι τοῦτ' ἐστὶν, εἶναι πρότερον τὸ εἶναι, ἀποδείξιν ποιήσαι, εἶτα ὁ τί ἐστι παραδοῦναι. ἀλλὰ πρῶτον παραδοὺς ὁ τί ἐστιν, οὕτω νῦν ὧν ὁ ἐστι μεταβέβηκεφαμὲν οὖν ὅτι ὡς πρὸς οὐ τῇ ὧδλ τὸ κενοῦ ζητῆσαι, πρότερον πῶς σῶναι τὸ κενοῦ παραδῶναι, τί ποτε ἔστιν ὁ κενὸν ὑφλαμβάνομεν, εἶτα οὕτως ἐξήτησε ὧδλ αὐτὸ καὶ εἰ τὸ ἐστιν εἴτε οὐ, ὅπως σύναυθα πῶς σῶναι παραδοὺς τῆς ἀποδείξεως πρότερον, οὕτως ἐζήτησεν εἰ τὸ ἐστιν ὁ τοιοῦτος τῆς ἀποδείξεως ὅρος, εἴτε μή· οὐ γὰρ ἦν οὐδόλως ἔχομεν πῶς ὧδλ τὸ τί ἐστὶ ὁ ζητούμενον, ἢ τί σημαίνει σῶναι, ἢ ἀμυδρὰν τῆς σημασίας αὐτῆς φαντασίαν ἔχομεν, * οὐ τούτοις πρότερον ὁ ὧδλ τοῦτου ζητοῦμεν, εἶτα ὧδλ τὸ εἰ ἐστιν· εἰ δὲ εἰδέναμεν πῶς σῶναι πῶς ὧδλ τὸ ὑποκειμένῳ πράγματος, οὐδ' ἂν εἰ ἔστιν ἢ μή, γνῶναι δυνηθέημεν· ἐφ' ὧν μοί τοι φανερὸς ὅτι τί ποτε σημαίνει τοιοῦτος, οὐ τούτοις πρότερόν ὁ ὧδλ τὸ εἰ ἐστι ζήτησις. οἷον ἔστω ὁ τραγέλαφος· ὁ δῆλον γὰρ ὅτι τί ποτε ἔστιν ὁ τοιοῦτον ζῶον, οἱ μῦθοι βούλονται. εἰ οὖν ὧδλ τοῦ τοιούτου εἴη σκέψις, πρότερον ἦν εἰ ἐστι ζήτησον, εἰ τοιοῦτον ὁ ζῶον. εἰ δὲ λεγθείη οὖν ὅτι οὐκ ἔστιν, οὐδὲ μέλ ἔτι ἡ κατὰ λῆψιν ἔσται ἡ μία σκέψις, περὶ τῶν λοιπῶν περὶ αὐτὸ προβλημάτων· εἰ δὲ δεικνύοι ὅτι ὅδι, τότε λοιπὸν ἐπισημονικὸ πρότερον καὶ πῶς ἔστι τί ὅδι σκέψιν ποιούμεθα. εἰ δὲ πῶς περὶ τὸ ζητουμένου σῶναι ἀμυδρὰν ἔχομεν, τί ποτε βούλεται δηλοῦν τοῦτο, πῶς οἷόν τε περὶ τούτου ζητεῖν, εἰ τὸ ὅδι εἴτε μή; ἐπεὶ οὖν οὐδὲ σαφῆς, οὐ πάντη ὧδ δῆλη ἡ περὶ τῆς ἀποδείξεως ἔννοια, εἰκότως διδυξεσε πρῶτον τί ποτε εἶναι ἀπόδειξιν, ἵνα σοῦμεν ὅτι συλλογισμόν τοιόνδε, οὗτος ἐζήτησε εἰ τὸ ὅδι ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς εἴτε μή· ἐπεὶ δ' ἦν τὰ εἰς τὰ περὶ τ' ἀπορίαν τὴν τῆς ὅσον εἰς λύσιν αὐτῆς ἐπεῖν ἐπεδέχετο πραγμάτων, ἐλθωμεν ἐπὶ πῶς τὸ ῥητοῦ ὑβήνησιν ἀνάγκη δή που πάντως, ἢ μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν, ἢ πάντων. ἢ τινῶν μὲν εἶναι, τινῶν δὲ μή· πάντες οὖν καὶ ἢ μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν λέγοντες, καὶ οἱ πάντα εἶναι ἀποδεικτὰ, ὡς τινὰ μὲν, τινὰ δ' οὔ, κοινῶσιν ἡμῶν ὑπὸ τῶν εἰκότως τοῦτ' ἔστιν ἀπόδειξις, ἀνάγκη προεγνῶσθαι τὰ πρῶτα (ὅπερ καὶ ἀληθὲς ἦν, καὶ ἦδη ἡμῖν ὑπὸ τῆς ἀποδείξεως ὅρῳ παραδέδωκε) ἢ δεῖν ἐκ πρώτων καὶ γνωσιμωτέρων εἶναι πῶς ἀπόδειξιν· οἱ μοί τοι ἢ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι λέγοντες, ἢ μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν, προσετίθεσαν τῷ ἑπομένῳ ἢ δι' ἀποδείξεως οὕτως· εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἀνάγκη τὰ πρῶτα εἰδέναι δι' ἀποδείξεως, ἢ τις προσθήκη, καὶ πῶς αὐτίαν αὐτοῖς τῆς ἀπορίας ἐποίει τοῦτο· ὧν τῷ σωημένῳ χρώμενοι, οἱ μὲν μὴ εἶναι ἀπόδειξιν τιθέμενοι, καὶ σκοδαξον ὅτι, τῷ ἀδυνάτῳ τῶν ὑποθετικῶν χρώμενοι συλλογισμῷ, ὅτι ἦν δόκον εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἀνάγκη προεγνῶσθαι τὰ πρῶτα δι' ἀποδείξεως· ἀλλὰ μὲν ἀδύνατον προεγνῶσθαι τὰ πρῶτα δι' ἀποδείξεως, οὐκ ἔστιν ἄρα ἀπόδειξις· δῆλον δ' ὅτι καὶ αὐτοὶ κακῶς πῶς πρόσληψιν ἐλάμβανον· πάντες γὰρ ἐπόμενον,

ὁδὶ συλλογισμὸν τοιόνδε, notanno dú loquendi

ὁ δ' scil. σωημένῳ logi. n. de σωημένῳ syllogism hypothetici

ω vacat in emendatiõb)

μενον, οὕτω σωκῆσον ἢ ἡγούμενον· δῆλον αὐάπαλιν οὖ τῷ ὡρώτῳ τῆν ἀποδεικτικῶν τιθεμένους ἡγούμενον σωκάγεσθαι ἢ ἑπόμενον· εἰ γὰρ εἴποιμι οὕτως, εἰ ἄνθρωπός ἐστι, καὶ ζῶον· εἶτα προσλήψει χρῆσαι μὲ τῷ ἑπομένῳ, ἀλλὰ μὴν ἔστιν ἀληθὲς ὁ σωάγειν, καὶ ἄνθρωπος ἀρ' ἀναγκαίως οὕτω τῇ προσλήψει χρώμενοι, ψευδὲς σωκῆσον συμπέρασμα ἐποιήσαμεν· ἐπὶ δὲ πῶς πρόσληψιν, λέγω δή, ἀλλὰ μὴν ἔστιν εἰδέναι τὰ πρῶτα δι' ἀποδείξεως, ἔστιν ἦν τρόπον τινὰ μὴ ἔστι φασὶ διά τινων πρώτων ἀποδεικνύσθαι αὐτὰ, ἀλλ' οὕτω ἔστι τῇ κύκλῳ δείξει αὐτὰ ἀποδείξαι· ἡ δὲ κύκλῳ δείξις γίνεται, λαμβανόντ' ἢ μῶν ἦ συμπέρασμα, ἢ πῶς ἑτέρων τῶν προτάσεων αὐτισφόντων, ἢ καταδεικνύοντ' πῶς λοιπὴν· οἷον εἰ ἦ συλλογισμῷ τῷ λέγοντι, ὅτι ὁ ἄνος γελαστικὸν· ἦ γελαστικὸν, νοῦ ἢ ἐπιστήμης δεκτικὸν, ὁ ἄνθρωπος ἄρα νοῦ ἢ ἐπιστήμης δεκτικὸν· εἰ πῶς ἑτέραν τῶν προτάσεων, λέγω δή, πῶς ὁ ἄνθρωπος γελαστικὸν, τῇ κύκλῳ δείξει καταδεικνύσαι βουλόμεθα, φαμὲν οὕτως· ὁ ἄνθρωπος, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν· ἦ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, γελαστικὸν, ὁ ἄνθρωπος ἄρα γελαστικὸν· ἢ ἐπεὶ ὁ ἦν ἠρξάμεθα πῶ ἀρχῶ, λέγω δή, τῆς προτάσεως τῆς λεγούσης ὁ ἄνθρωπος γελαστικὸν, νῦν εἰς ὅδε καταλήξαμεν, συμπεράσματι αὐτῇ χρησάμενοι, δι' ἧς δὲ κύκλῳ δείξεις ἦ τοιοῦτον κύκλον, ὅδ' ἦ τῷ αὐτῷ χρῆσθαι, καὶ αὖχῃ καὶ τέλει. οὕτως οἶδ' ὡς οἱ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι λέγοντες, ἀλλὰ καὶ τοὺτους, ὡς τὸν πάντα εἶναι ἀποδεικτὰ τὰ διαμέσους ἐλέγχομεν ὁ φιλόσοφος, ἀλληθὲς ὑ παγορεύει· ὅτι τινῶν μοί ὅδι ἀποδείξεις, τινῶν δ' οὐ· καὶ παραδίδωσι τίνα οὐκ ἔστιν ἀποδεικτὰ· ὅτι αἱ ἄμεσοι προτάσεις, ἃ δὴ ἀξιώματα καλοῦμεν, κρείττονα ἢ καθ' ἀπόδειξιν ὄντα· εἰ μὲν γὰρ ὅδι ἀποδείξεις, αὐάγκη προεγνῶσθαι τὰ πρῶτα· οὐ μὲν τοι δι' ἀποδείξεως προεγνῶσθαι αὐτὰ αὐάγκη, ἀλλ' ὅσα μὲν μὴ ὅδι ἄμεσα, ταῦτα αὐάγκη δι' ἀποδείξεως προεγνῶσθαι· ὅσα δὲ ἄμεσά ὅδι καὶ κοιναὶ σῶναι, ταῦτα οὐ δι' ἀποδείξεως προεγνῶσθαι αὐάγκη, ἀλλ' εἰδέναι αὐτὰ αὐτόθεν κρεῖττόνως ἢ κατ' ἀπόδειξιν.

ΟΙ ΜΕΝ γὰρ (ἔφη) θέμενοι μὴ εἶναι ὅλως ἐπίστασθαι, οὔτοι εἰς ἄπειρον ἀξιοῦσιν αὐάγεσθαι· ὡς οὐκ αὖ ἐπισταμένους τὰ ὑσδρα δῆλ. τὰ πρότερα, ὧν μή ὅδι πρῶτα.

Οἱ μὲν γὰρ ὑποθέμενοι μὴ εἶναι ἀπόδειξιν, λέγουσιν ὅτι ἡ ἀπόδειξις δῆλ. προτέρων ὅδι, ἐκείνα τὰ πρότερα πάλιν ὀφείλουσιν ἔχειν πρότερα. καὶ εἰ ἔχουσιν ἐκείνα πάλιν δῆλ. προτέρων· εἰ δ' οὐκ ἔχουσι πρότερα, οὐδὲ ἀπόδειξις ἔσται. ἄλλως· ὅσοι φασὶν ὑπέθεντο μὴ ὅλως ἀπόδειξιν γίνεσθαι μὴ προεγνωσμένων τῶν πρώτων διά τινων ἄλλων προτέρων, οὗτοι ἀξιοῦσι τοὺς λέγοντας εἶναι ἀπόδειξιν, ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, εἰ τὰ πρῶτα δι' ἄλλων πρώτων κατασκευάζοι. μὴ γὰρ αὖ ἄλλως τὰ ὑσδρα γνῶναι, μὴ ἐγνωσμένων τῶν πρώτων. εἰ δὲ ἐπ' ἄπειρον ἀδιεξίτητον, ἀπήρτηται οὖρα ἡ ἀπόδειξις. ὅδε δὲ ἔλεγον, οἵτε οὕτως εἰς ἄπειρον ἰέναι τὰ πράγματα ὑποτιθέμενοι, καὶ οἱ ὑπὲ ἐπόθεσιν ὅδε λαμβάοντες, εἰ πᾶν δέοι ἀεὶ τὸ πρῶτα δι' ἀποδείξεων ἄλλων προτέρων γνώσκειν.

ΟΡΘΩΣ λέγοντες. ἀδύνατον γὰρ τὰ ἄπειρα διελθεῖν.

Κατὰ τοῦτό φησιν ὀρθῶς ἔλεγον, ὅτι μὴ προεγνωσμένων τῶν πρώτων, οὐκ ἂν γνώσκοιτο τὰ μετ' ἐκεῖνα τὰ πρότερα· ὅδε μὲν γὰρ ὀρθῶς ἔλεγον, καὶ αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδείξεως ὅδε ἔθετο· * οὐκέτι δὲ ὀρθῶς ὑπέθοντο, ὁ δι' ἀποδείξεως τοῦτα δεῖ γνώσκεσθαι·

ΕΙ ΔΕ ἴσανται καὶ εἰσὶν αὐρχαὶ, τοὺτας ἀγνώστους εἶναι, ἀποδείξεώς γε μὴ οὔσης αὐτῶν· ὅπερ φασὶν εἶναι ἦ ἐπίστασθαι μόνον.

Εἰ μὴ ἐπ' ἄπειρόν φασι τὰ πράγματα προϊέναι, ἀλλ' ἔστί τι πρῶτιον, αὐάγκη ὅδε ἀποδείξεως εἰδέναι· ἢ δὲ ἀπόδειξις διά τινων πρώτων, οὐκ αὖρα ὅδε οὐδέχεται ἐπίστασθαι· τοῦτου δὲ μὴ γνωσθέντος, οὐδ' αὖ τῆν μετ' αὐτὸ τι γνῶναι δυνήσεται ἡ ἀπόδειξις.

ΕΙ ΔΕ μή ὅδι τὰ πρῶτα εἰδέναι, οὐδὲ τὰ ἐκ τούτων εἶναι ἐπίστασθαι ἁδὲ ἁπλῶς ἁδὲ κυρίως· ἀλλ' ὑβ θέσεως, εἰ ἐκεῖνά ὅδι.

Εἰ δὲ μή ὅδι τὰ πρῶτα τῆν πρότερόν εἰδέναι, οὐ δὲ τὰ μετὰ ταῦτα· ἢ ἀπόδειξις οὐκ ἔσται, ἀλλ' ὑβ ὑποθέσεως πάντα γνώσκεται. ἢ δὲ ὑπόθεσις, τίθησί τι κατά τινος, ἢ πιστεύειν αὐαγκάζει εἶναι οὕτως, καὶ ἀπόδειξιν οὐκ ἄγει. ἀλλ' ὑβ θέσεως, εἰ ἐκεῖνά ὅδι· ἁπλῶς μὲν γὰρ, ἀπόδειξις οὐκ ἔστι δῆλ. τὰ ἐριμένα, ὑβ ὑποθέσεως δέ τι δυνατὸν κατασκευάσαι, ὅπερ οὐκ ἔστι κυρίως ἀπόδειξις· οἷον εἰ τὰ δύο πέντε εἰσὶ, καὶ τὰ πέντε δύο ἀδιεῖν. καὶ ἐμὴ γῆ πῦρ ὡτόν, καὶ πῦρ ἀθάνατον· ἀλλ' οὐχί.

ΟΙ ΔΕ, ὡδὶ μὲν τῷ ἐπίστασθαι ὁμολογοῦσι· δι' ἀποδείξεως γὰρ εἶναι μόνον· ἀλλὰ πάντων εἶναι ἀπόδειξιν, οὐδὲν κωλύει· οὐδὲ ἐχεσθαι γὰρ κύκλῳ γίνεσθαι πῶς ἀπόδειξιν· καὶ ὑβ ἀλλήλων.

Οὗτοί φησιν ὁμολογοῦσιν ἢ ἀπόδειξιν τῆν πρώτων δι' ἀποδείξεως προεγνωσμένων· τὰ δὲ πρῶτα μὴ διά τινων ἄλλων προτέρων κατασκευάζεσθαι, ἀλλὰ κύκλῳ εἶναι πῶς ἀπόδειξιν, ἐκ τῶ ὑσδρων τὰ πρῶτα * κατασκευάζοντας, ὡς εἴπομεν πρότερον. ΑΛΛΑ πάντων εἶναι ἀπόδειξιν, οὐδὲν κωλύει· ὁσοι δὲ ὁμολογοῦσιν ἀπόδειξιν εἶναι, ἢ ὅτι πάντα ἀποδεικνυται λέγουσιν, οὐδὲν κωλύει γίνεσθαι πῶ κύκλῳ δείξει, καὶ ἐκ τῆν μερικῶν δείκνυσθαι τὰ καθόλου, καὶ ἐκ τῆν καθόλου τὰ

Dubitatio

In demonstrationibus prius est inquirere si quá qd est. Solutio

In quibus prius quærendum est An sit quá qd sit

Circularis demóstratio quomodo fiat

Quorundá ee demonstratione quorundá nõ ee

Quæ nõ sũt immediata ea nõ demonstrari possunt quæ sunt, minime

ἐξ ὑποθέσεως qd ponere qd sit

4. 2. asserunt Τὰ πρῶτα δεῖν δι' ἀποδείξεων ἄλλων πρότερων γινώσκειν

Si duo sunt quinq: ergo quinque sunt duo. Et si terra ÷ penata plumas habebit. nõ esse pro pre demonstrationes.

μβρικῶ. ὁ γὰρ εἰδὼς ὅτι σωκράτης, καὶ πλάτων, ἄνθρωποί εἰσιν, οἶδεν ὅτι καὶ ὁ ἄνθρωπος, σωκράτης, καὶ πλάτων εἰσί. καὶ ὅτι ὁ εἰδὼς τὰ δύο τέσσαρα, οἶδεν ὅτι καὶ τὰ τέσσαρα, δύο δύο.

ΗΜΕΙΣ δὲ φαμεν, οὔτε πάσαν ἐπιστήμην ἀποδεικτικὴν εἶναι, ἀλλὰ πλὴν τῆν ἀμέσων, ἀναπόδεικτον. καὶ τοῦθ' ὅτι ἀναγκαῖον, φανερόν. εἰ γὰρ ἀνάγκη μὲν ἐπίστασθαι τὰ πρότερα καὶ ἐξ ὧν ἡ ἀπόδειξις, ἴστασθαι δέ ποτε τὰ ἄμεσα, τοῦτ' ἀναπόδεικτα ἀνάγκη εἶναι.

Α ἀβὼν περὶ τῆν προειρημένων ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, αὐτὸ γὰρ τὸ καταδικάζειν μὴ εἶναι ἀπόδειξιν, εἰς τὸ γνῶναι πλὴν ἀπόδειξιν γέγονε. διὰ ἀποδείξεως γὰρ ἔδειξαν μὴ εἶναι ἀπόδειξιν. εἰ γὰρ ἔστιν ἀπόδειξις φασιν, ἀνάγκη διὰ ἀποδείξεως γνῶναι τὰ πρῶτα. ἀλλὰ μὲν ὁ ἐπόμενος ψόγος, καὶ ὁ ἡγούμενος αὐτῶν. ἔστιν δὲ αὐτὸ, ἀπόδειξις ἔστιν. ὥστε αὐτῷ τῷ καταδικάζειν πλὴν ἀπόδειξιν, ἀπόδειξιν καταδικάζουσιν. λαβὼν οὖν ἔστι παρ' αὐτῆν ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, δείκνυσιν ὅτι ἀδύνατον πάντα διὰ ἀποδείξεως εἰδέναι, ἔστω γὰρ τὸ παρ' οὗ τὴν ἀπόδειξιν ποιούμεθα. εἰ γὰρ δεῖ ἀεὶ τὰ ἄνευ διά τινος μέσου ὅρου καταδικάζομεν, ἀνάγκη δὴ οὗ οὐ εἰς μὴ οἷόν τε εἶναι μέσον τινὰ ὅρον λαβεῖν, ἀλλ' εἰς ἕκαστά τινα ἄμεσα καταντᾶν, τοῦτο δεῖ ἀναπόδεικτα εἶναι. ὥστε καὶ ἔστιν ἀπόδειξις, δῆλον τὸ παρ' ἐκείνων εἰρημένα, καὶ οὐ πάντων ἔστιν ἀπόδειξις, δῆλον· τὸ μὴ πάσιν πρόσεσιν μέσον εἶναι, ἀλλ' εἶναί τινα καὶ ἀμέσους προτάσεις, ὧν ἀπόδειξις μὲν οὐκ ἔστι, δῆλον· τὰ δὲ ἄμεσα αὐτὰς εἶναι, δῆλον· τὸ αὐτὸ πάντας εἶναι, καὶ κρεῖττόν ἡ κατ' ἀπόδειξιν πλὴν τοῦδε αὐτῆν ἡμᾶς ὑπόληψιν ἔχειν, καὶ δῆλον ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐλέγομεν διαφέρειν πλὴν ἐπιστήμην τῆς ἀποδείξεως, τῷ εἶδι πλέον εἶναι πλὴν ἐπιστήμην.

ΤΑΥΤΑ δὴ οὕτως λέγομεν. καὶ οὐ μόνον ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ ἀρχὴν ἐπιστήμης εἶναί τινα φαμὲν, ἐξ ὧν ὅρους γνωρίζομεν.

Α ρχὴν ἐπιστήμης δὲ νοῶ φησι. τοῦτο γὰρ τὰς ἀρχὰς ἀναγκαιοτάτους, καὶ οἱονεὶ ὅρους οὔσας γνωρίζομεν. οἱ δὲ ἀρχὴν νοῦν θεῖον νοήσαντες, οὐ καλῶς εἰρήκασιν. διττὴν φησιν εἶναι πλὴν ἐπιστήμην. ἡ πλὴν δὴ τῶν ἀξιωμάτων συμβαίνουσαν ἐπιστήμην οἱ τοῖς προβλήμασιν, ἡ αὐτὴν πλὴν τῆν ἀξιωμάτων. ἄλλως. ὁ μὲν φιλόσοφος πλὴν ὀρθήν σιν τῶν προκειμένου ἐρωτῆ, οὕτως ἀπέδωκεν ἀρχὴν μὲν ἐπιστήμης ἐν νοῦ εἰληφῶς, ἃ ἐν ἡμέτερον, ἀλλὰ ἐν θεῖον καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς. ὅρους δὲ, τὰ νοητὰ τῇ θεᾷ εἴδη, ὅρους δὲ αὐτὰ καλεῖσθαι, δῆλον· τὸ πράττειν εἶναι πάντων· ὡς γὰρ ἀρὸ μονάδος τε καὶ σταλῆς ἀρχὴ τοῦ, καὶ εἰς μονάδα δηλύεται. καὶ εἰσὶ τῶν μὲν ἐκ τοιούτων ὁδῶν εὐτυχεῖς, αἱ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὅρον τῶν πραγμάτων ὅρους αὐ ἔποιμεν, τῶν μὲν ἀληθινῶν, τὰ οὐρανία σώματα. ἐκείνων δὲ, τοὺς* νοητοὺς οὐσίας· καὶ πάντων κοινῶς πλὴ πρώτην ἀρχὴν. ὅρος δὲ λέγει αὖ, ὡς πρὸς τοὺς ἀποροῦντας πλὴ ἀπόδειξιν, τῷ ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, ὅτι οὐ μόνον ἀπόδειξιν λέγομεν, ἀλλὰ μὴ δὲ εἰς ἄπειρον ἥκειν τὰ πράγματα, ἀλλ' εἶναί τινα ἡ ἀρχὴν ἀποδείξεως, ἡ τινι τῶν ὅρους τῆν πραγμάτων γνώσκομεν, ὅταν τῆς ἐκεῖθεν ἐλλάμψεως τύχωμεν. ὁ μὲν οὖν φιλόσοφος οὕτως εἶπεν. ἡμεῖς δὲ μᾶλλον φυσικώτερον καὶ προσφυῶς τῷ ῥητῷ, ὁ Θεμίστιος τῆν προκειμένων πλὴ διάνοιαν ἤγηνται, ἀρχὴν μὲν ἀποδείξεως εἶναι λέγων ἐν ἡμέτερον νοῦν, ὅρους δὲ, ἃ ἐξ ὧν σύγκειται τὰ ἀξιώματα. τουτέστι, ἐν ὑποκείμενον καὶ ἐν καταγορούμενον. οἷον ὅτι ἐπὶ πάντων ἡ ἢ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀληθεύει. τὸν οὖν ὅρους, οὐ διὰ ἀποδείξεως γνώσκομεν, ἀλλ' ὥσπερ ἡ αἴσθησις αὖθυ ἀποδείξεως γνώσκει τὰ αἰσθητὰ, καὶ κρεῖττον αὐτὰ γνώσκει, ἢ ὅπερ διὰ ἀποδείξεως αὖ ἐγίνωσκον, οὕτω καὶ ὁ νοῦς ἀσφαλὴς ἐπιβολὰς τούτοις ἐπιβάλλων, ἀναποδείκτως πλὴ φύσιν αὐτῶν* αἱρεῖ, ἃ ἐξ ὧν συμβαίνει τὰ ἀξιώματα. λέγομι αὖ οὖν, ὅτι οὐκ ἀνάγκη ἐπ' ἄπειρον ἰέναι τὰ πράγματα, ἀλλ' ἔστι τις καὶ ἀρχὴ* ἐπιστήμης, ὁ νοῦς αὐτὸς ὁ ἐπιβάλλων τοῖς πράγμασι, καὶ μὴ διόμενος ἀποδείξεως,* αὐτὸς ὢν ἀρχή.

ΚΥΚΛΩ δὲ ὅτι ἀδύνατον ἀποδείκνυσθαι ἀσφαλῶς, δῆλον. εἴπερ ἐκ προτέρων δεῖ πλὴ ἀπόδειξιν εἶναι μὴ γνωρίμων πρότερον. ἀδύνατον γὰρ ἔστι τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῶν ἅμα πρότερα μὴ ὑστερα εἶναι. εἴπερ ἐκ προτέρων δεῖ πλὴ ἀπόδειξιν εἶναι, καὶ γνωρίμων πρότερον. εἰ ἡ κύκλω δείξις οὐ τοῖς ἀποδείξεσι παραλαμβάνεται ὡς ἀναγκαία, διότι οὐδὲν κωλύει ἐκ τῆν πρὸς ἡμᾶς προτέρων, γενέσθαι φησὶ πλὴ ἀπόδειξιν, οὐ καλῶς ὡρισάμεθα ἐν κυρίως εἰδέναι, μὴ αἰτίων εἶναι, καὶ τῇ φύσει προτέρων. ἐστὶ γὰρ καὶ ἐκ μὴ τοιούτων εἰδέναι. εἰ δὲ καλῶς ὡρισάμεθα, ἡ ἐστὶ τὰ ἀπόδειξις, οὐ κυρίως ἀποδείξεις, εἰ δ' οὕτω φησὶ τὰ μὲν ὄντα φύσει πρότερα, τὰ δὲ πρὸς ἡμᾶς ὕστερα, οὐκ ἔστιν ἁπλῶς εἰδέναι, ἀλλὰ διττὸν ἔχει καὶ ἄλλον νοῦν ὁ λόγος. ὅτι δὲ φησι κυρίως ἀδύνατον ἀποδείκνυσθαι γένεσθαι τῆν πρώτων, τῇ κύκλῳ δείξει δεικνυμένων, τουτέστιν ἐκ τῆν ὑστέρων, δῆλον οὐ τοῦθ' ἁφαμεν γὰρ οὐ τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδείξεως, δεῖν ἐκ πρώτων γίνεσθαι πλὴ ἀπόδειξιν. πρώτων δὲ τῇ φύσει. ἡ δὲ κύκλω δείξις τὰ πρῶτα διὰ τῆν ὑστέρων ἐδείκνυεν, ἀδύνατον αὖρε πλὴ κύκλω δείξιν οὖ τῇ ἀποδείξει τῆν πρώτων παραλαμβάνεσθαι. μή ποτε οὖν φησιν οὐ καλῶς ἀποδεδώκαμεν ἐν τόπον τῆς ἀποδείξεως, λέγοντες ἐκ τῆν τῇ φύσει προτέρων, καὶ ὁ ἐκ τῆν πρὸς ἡμᾶς προτέρων, ὡς ὅπερ ἐλέγομεν καὶ ἐν στρογγύλης

στρέφεσθαι τῆς σελλήνης, διὰ τῆν πρὸς ἡμᾶς πρώτων καταδικάζεσθαι, ἔστιν δὲ φησὶ ψεῦδος, ἀλλὰ καλῶς ὁ παρ' ἡμῶν ἀποδέδοται ὅρος. ἐν γὰρ ἐκ τῆν ὑστέρων τὰ πρότερα καταδικάζειν, οὐκ ἀεὶ ἀναγκαῖον, ἀλλ' οἷς τὰ ὕστερα ἄλυτά ἐστι τεκμήρια, ὥσπερ ἐν τέρμα οὔσης, πῦρ εἶναι ποτε εἶναι. ἡ ἐν τοιῶσδε φαντιζομένης τῆς σελλήνης, στρογγύλην εἶναι.* ἐν μὲν τοι ἐκ τῆ ὠχρὰν εἶναι πλὴ γυναῖκα καταδικάζειν ὅτι τόκε, τῆ αὐτῆ ὄντος σημείου, καὶ τὸ δὲν ἐκ ζόφον ἀποδείξεις αὖ ἐν τὸ οὖτον λέγοιτο. καὶ ὧδε πλὴν ἀλύτων δὲ τεκμηρίων, οὐ κυρίως ἀπόδειξιν αὖ* ἐν τοιοῦτον φαίημι, ἀλλὰ ὅλον δεῖν τεκμηρίων ἀπόδειξιν, εἴπερ διὰ ἐκ τῆν αἰτίων τὰ αἰτιατὰ καταδικάζειν, ὅπερ τῆς κυρίως ἀποδείξεώς ἐστιν ἴδιον. καὶ οὐκ ἐκ τῆν αἰτιατῶν τὰ αἴτια.

ΕΙ ΜΗ ἐν ἑτέρου τρόπου. οἷον τὰ μὲν, πρὸς ἡμᾶς, τὰ δ' ἁπλῶς. ὃν ὅπερ τρόπον ἡ ἐπαγωγὴ ποιεῖ γνώριμον.

Ε ἴρηται γὰρ ὅτι διττὸν ἐν τὸ πρότερον. ἐν μὲν, πρὸς ἡμᾶς. ἡ δὲ, πρὸς πλὴ φύσιν, ἐν δὲ, πρὸς ἡμᾶς. ἡ δὲν κυρίως ἀπόδειξις, ἀφ' τῆν φύσει πρώτων τὰ διότι καταδικάζει. ἡ δὲ τεκμηριώδης, ἐκ τῆν ὑστέρων τὰ πρῶτα.* οἷον ὅτι καὶ ἡ δί' ἐπαγωγῆς ἀπόδειξις, ἐκ τῆν καθ' ἕκαστα μερῶν τὸ καθόλου καταδικάζουσα, τοῦτ' ἐστὶν ἐκ τῆν ὑστέρων τὰ πρότερα. πόθεν γὰρ ὅτι πᾶν ζῶον πλὴ κάτω γένυν κινεῖ.* λέγουσι μὲν τὰ καθ' ἕκαστα μέρος ἀπειρεθμουμένη ζῶα. καὶ ὅτι τῆν μορίων τὸ καθόλου καὶ ἐκ τῶ ὑστέρου ἐν πρότερον.

» ΕΙ ΔΟΥΤΩΣ, οὐκ αὖ ἐν ἐν ἁπλῶς εἰδέναι καλῶς ὡρισμένον, ἀλλὰ διττόν.

Ε ἰ δ' οὕτω φησὶ τῇ ἀποδείξει χρώμεθα, ποτὲ μὲν δι' ἐκ τῆν πρωτέρων τὰ ὕστερα, ποτὲ δὲ δι' ἐκ τῆν ὑστέρων τὰ πρότερα καταδικάζοντες, καλῶς οὐ τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδείξεως ἐλέγομεν, δεῖν ἐκ τῶν τῇ φύσει προτέρων καὶ αἰτίων ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις.

» ΗΟΥΧ ἁπλῶς ἡ ἑτέρα ἀπόδειξις. ἡ χρώμενη ἐκ τῆν ἡμῖν προτέρων.

Τ ουτέστιν, εἰ δὲ ὁ παρ' ἡμῶν ὅρος τῆς ἀποδείξεως καλῶς ἀποδέδοται, ἐν δεῖν ἐκ τῆν τῇ φύσει προτέρων τὰ ὕστερα καταδικάζεσθαι, ἡ ἑτέρα οὐ κυρίως αὖ λέγοιτο ἀπόδειξις, ἡ ἐκ τῆν ὑστέρων τὰ πρῶτα καταδικάζουσα, ἀλλ' ὡς εἴπομεν, τεκμηριώδης καὶ λυτὴ δείξις.

» ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ δὲ τοῖς λέγουσι κύκλω πλὴ ἀπόδειξιν εἶναι, οὐ μόνον ἐν ναῦ εἰρημένον, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο λέγειν. ἡ ὅτι τῶτ' ὄντος, εἰ τῶτ' ὄντος, οὕτως δὲ πάντα ῥᾴδιον δείξαι.

Ε λέγεται τῶν μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν λέγοντας, προσῆκτο ἐλέγξαι καὶ τῶν τὰ πάντα ἀναπόδεικτα εἶναι <ἐπιθεμένους, τῷ δυνήσεσθαι αὐτοῖς ἐμπεῖν τῶν συλλογισμοὺς δι' ἧς τὴν κύκλω καλουμένης δείξεως. καὶ ἔδειξεν οὐ μὲν οὖν ἄτοπον καὶ πρώτων ἐπόμενον αὐτοῖς, ἐκ τῆν ὑστέρων τὸ πρῶτα, καὶ ἐκ τῆν μορίων τὸ καθόλου δείκνυσθαι. δεύτερον δὲ δείκνυσι ἄτοπον ἑπόμενον, ἐκ τὸ αὐτὸ τῆν αὐτῆν, καὶ ἀσυμφέρον λαμβάνειν καὶ συμφέρον. νῦν δὲ* εἰς ἕτερον ἄτοπον ἀποχωρεῖ· ἐν λόγων, καὶ φησὶ συμβαίνειν τοῖς λέγουσι κύκλω πλὴ δείξιν εἶναι, μηδὲν ἄλλο λέγειν, ἡ ὅτι ἐκάστου δεῖ δεῖξαι ὅτι ἔστιν, ἐπειδὴ δεῖξαι ὅτι ἔστιν. οἷον διατὶ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, διότι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος. διατὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶον, διότι ὁ ἄνθρωπος ζῶόν. ὅπερ ὅτι καταγέλαστον. ἀσάφειαν δὲ πάλιν οὐκ ἐποίησε τῇ τε ζωὴν θεὶ σωτομάς χρησάμενος, καὶ τῷ ὠδὶ μόνον στοιχείων γενέσθαι ἐν λόγον παραλείγματι μὴ χρησάμενος. λέγω δή, ὅτι στοιχεῖα παρέλαβεν αὐτὰ προτάσεων. ἡ ἔτι στοιχεῖα λαβὼν αὐτὰ ὅρων, οὐχ ὡς ὅρους αὐτοῖς, ἀλλ' ὡς προτάσεσι κέχρηται. λαβὼν γὰρ καὶ τὸ α καὶ τὸ β καὶ τὸ γ, καὶ ὅτι λέσας τῶν τὰ ὅρους, ἑκάστου αὐτὰ προτάσεως εἴληφεν, οὐδὲν τι ξένον ποιῶν, οὐδ' ἐναντῶ ἀσύνηθες. πολλαχοῦ γὰρ τὰ στοιχεῖα, αὐτὰ προτάσεων παραλαμβάνει. καὶ γὰρ καὶ οἱ τῷ διὰ τριῶν τῶν προτάσεων ἀπαλυτικῶν τῷ τοιούτῳ χρησάμενος, λέγω δὴ στοιχεῖα παραλαβὼν αὐτὰ προτάσεων, αὐτὸ δὴ ἔδειξε τὸ προειρημένον εἰ πεῖν, ὅτι τὸ α οὐκ ὄρου καλῶ, ἀλλὰ πρότασιν. ἡ μὲν οὖν αἰτία τῆς ἀληθείας, αὐτὴ λαβὼν δὲ τὸ α καὶ τὸ β καὶ τὸ γ, τῷ μὲν α κέχρηται, αὐτὶ τῆν μίαν προτάσεων τῶ συλλογισμοῦ, ἡ αὐτὶ τῆς ἐλαττόνος, παραλελοιπὼς πλὴ μείζονα, ὡς οὐ ταύτῃ θεωρουμένῳ. τῷ δὲ β, κέχρηται αὐτὶ συμπεράσματος. καὶ ἐπεὶ ἡ κύκλω δείξις ὅπερ εἶπον, τὸ συμπέρασμα λαβοῦσα ὡς ἐλάττονα προτάσιν, καὶ αὐτὶ ταύτης ἐφαρμόζει πλὴ ἑτέραν, οὕτω πλὴ λοιπὴν καταδικάζει, πάλιν τῷ μὲν β κέχρηται ὡς ἐλάττονι προτάσει, ὅπερ ἴσῳ συμπέρασμα τῶ πρώτου συλλογισμοῦ. προσυπακουομένης* δηλονότι καὶ τῆς ἑτέρας πάλιν, καὶ οὕτω τῇ λοιπῇ ὡς συμπεράσματι κέχρηται, ἡ τις ἴσῳ ἀρχῆς μὲν α, καλεῖ δὲ αὐτὸ αὐτῷ γ, ἵνα δῆλ. τῆς ἑτέρότητος τὸ συμπέρασμα δηλώσῃ. ὅτι δὲ τὸ γ αὐτὶ τῶ α παρέλαβε, δῆλον αὐτὸς ποιεῖ. ἐπειδὴ γὰρ σωμήθετο ὅτι ὅσον ἀφ' τῆς ὀνομασίας τῆν στοιχείων οὐδὲν δύναται ἄτοπον συμβῆναι, ἐγκ δῆλ. μὲν τὸ α τὸ ε δ' λειπόμενον. δῆλ. δὲ τὸ ε τὸ γ, ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον φησὶν, ὅτι κείσθω τὸ α, ἐφ' οὗ τὸ γ. τουτέστι, τὸ αὐτὸ κείσθω ἡμῖν ὑπάρχον τὸ α τῷ γ. συμπέρασμα ποιεῖ αὖρε, ὅτι τῶ α ὄντος, τὸ γ ὄντος. ὅπερ οὖν αὖ πρότερον πρότασις, νῦν κείσθω συμπέρασμα. ὥστε εἰ τῶ μὲν α ὄντος, τὸ β ὄντος, τῶ δὲ ε ὄντος, τὸ γ ὄντος, τοῦτον δὲ ἓν τὸ α τῷ γ, συμπέρασμα αὖρε ὅτι τῶ α ὄντος, τὸ γ ὄντος. ἵνα δὲ τοῖς παραλείγμασι σαφέστερον προσῇσω τὸν λόγον, φημὶ οὕτως. ἐλήφθω αὐτὶ μὲν τῶ α πρότασις ἡ λέγουσα, ὁ ἄνθρωπος χαλασηνός. καὶ συμ-

Ex causis effectus no ex effectibus causas colligit uera demonstratio.

Quando ex priori bus, nobis fieri possit demostrati dicta tamé cóiecta rahis nõ propria

Propria & uera d monstratio ex pr oribꝰ naturæ

Inductio ex poster oribus naturæ a hgit priora. obi non ÷ uera demo

facetissime. Hoc est ga hoc est.

In. 2. prior

Dupliciter esse scientiã

νοῦς ἀρχὴ ἀπόδειξης ἀλλ' ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμᾶς ὅροι ἡ τὰ νοητὰ ἡ ἰδέα ἀγαθοῦ Themisti

An ex probis nobis nõ natura fiat aliquando demonstratio

ἀ. ἐφ' ὧν ἀρχὴ ἀπόδειξης ἐστὶν ἀναπόδεικτος ἐπιστήμη ἐστὶν ἀναπόδεικτος ἐπιστήμη ἐστὶν ἀναπόδεικτος ἐπιστήμη

α. ἄνος ζῳαστικόν.
Τὸ ζῳαστικὸν νοῦ μὴ ἐπιστήμης δεκτικόν. Ergo
β. ἄνος νοῦ μὴ ἐπιστήμης δεκτικόν.
β. νοῦ μὴ ἐπιστήμης δεκτικὸν ζῳαστικόν. Ergo
γ. ἄνθρωπος γελαστικός

παικυέσθω αὐτῇ πρότασις μείζων τίς, ᾧ γελαστικὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· σωάγεται δέ, ᾧ ἂν ἄνθρωπον νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶναι· καὶ κεκλήσθω ᾧ τοιοῦτον συμπέρασμα, β. ἐπεται οὖν τῷ α, τουτέστι τῷ ᾧ ἂν ἄνθρωπον γελαστικὸν εἶναι, ᾧ ε. λέγω δὴ ᾧ β, ᾧ ἂν ἄνθρωπον νοῦ μὴ ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶναι· καὶ εἴ τινος ζητοῦντος τόδε ὅτι ᾧ α ὄζει, τουτέστιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος γελαστικὸν, θελήσαιμεν εἰς ἀποσκευὴν τούτου τῇ κύκλῳ λείξει χρήσασθαι, φαμὲν οὕτως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, ὅπερ ὧν ᾧ β, πάλαι μὲν συμπέρασμα, νῦν δὲ ὡς ἐλάττων πρότασις παραλαμβάνεται, σωυπακουομένης καὶ τῆς μείζονος ἀπὸ ἀντιστροφῆς, τῆς λεγούσης ᾧ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, γελαστικὸν. καὶ σωάγωται συμπέρασμα, ὁ ἄνθρωπος ἄρα γελαστικὸν, ὅπερ ὧν ᾧ α, ὄζ αὐτῆς μὲν πρότασις, νῦν δὲ συμπέρασμα. ἀλλὰ ᾧ α, γ αὖ ὡς ἐνώλεσεν ὄζ ἀρχῆς, ὡς εἶπον, τῇ ἐτερότητι ᾧ συμπέρασμα δεῖξαι βουλόμενος τελευταῖον δὲ ἐπαναλαβὼν ᾧ λόγον φησὶν, ὅτι ὅπερ ὄζ ἀρχῆς ἐνώλεσε γ, ὅδε' ὄζιν ὅπερ ὄζ ἀρχῆς ἐνώλουν ἀεὶ οὖν τῷ α ὄντος ᾧ β ὄζι, τῷ δὲ ε ὄντος, ᾧ γ ὄζιν, ὅπερ ὄζι τοῦ ᾧ α. τῷ α αὖ ὄντος, ᾧ α ὄζιν. ἀλλὰ μὴν τῷ α ὄντος, ᾧ β ὧν, τῷ α αὖ ὄντος, ᾧ α ὄζιν οἱ αὖ α κύκλῳ δείκνυσθαί τι λέγοντες, οὐδὲν ἔτρον φασιν, ἢ ὅτι ἔνωσεν ἐπειδὴ ὄζι, ὁμῶς ὅδε' ὄζι δυνάμενον δὲ ὅπερ εἶπον, ᾧ α αὐτὶ τῆν ἀπὸ προτάσεων παραλαμβάνειν. ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ τῇ ἀντιστροφῇ τῷ συλλογισμοῦ λέγοντες τῷ β ὄντος ᾧ γ ὄζι, τουτέστι, ᾧ α ὄζι, λαμβάνομεν ᾧ α, οὐκ αὐτὶ τῆν ἀπὸ προτάσεων, ἀλλ' αὐτὶ μιᾶς, ὅπερ συμπέρασμα ποιούμεθα, ἵνα μὴ δέξωμεν οἱ τῇ ἀντιστροφῇ, τῷ α τὰς ἀπὸ προτάσεις ὡς οἱ συμπεράσματι λαμβάνειν, ὁμῶς ὅδε' βέλτιον ἔνωσεν τῆν στοιχείων αὐτὶ μιᾶς προτάσεως παραλαμβάνειν, ὡς τῆς λοιπῆς συνεπινοουμένης, καὶ τὸ ᾧ τῆν οἱ συμμάτων τόπον· οἷον, ὁ λείαι καλλωπιστὴς, οὐκοῦν μουσικός. σωυπακουομένης δῆλον ὅτι καὶ τῆς μείζονος τῆς λεγούσης, πᾶς καλλωπιστὴς, μουσικός. οὕτως οὖν καὶ εἰ λέγομεν, εἰ ὁ ἄνθρωπος γελαστικὸς, ὁ ἄνθρωπος ἄρα νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, κατὰ παραλογισμὸν σωεπινοοῦμεν καὶ πᾶν μεῖζον πᾶν λέγουσαν, ᾧ γελαστικὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.

» Συμβαίνει δὲ τοῖς λέγουσι κύκλῳ πᾶν ἀπόδειξιν εἶναι· οὐ μόνον ᾧ νεῦ εἰρημένον· τουτέστιν, ἐκ τῆν ὑσδρῶν τὰ πρότδρα, καὶ ἐκ τῆν μοβρικῶν τὰ καθόλου δείκνυσθαι. Ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο λέγειν, ἢ ὅτι ὅδε' ὄζιν, ἐπειδὴ ὅδε' ὄζι· τουτέστι, ᾧ, τὰ αὐτὰ τῆν αὐτῶν καὶ πρότδρα καὶ ὑσδρα εἶναι, καὶ γωσεμώτδρα, καὶ ἀγνωστότδρα, ὅπερ ἄτοπον.

» ΔΗΛΟΝ δὲ ὅτι ὅδε' συμβαίνει, ζῴων ὄρων τε θείων.

Ι οὐ τόφησι συμβαίνειν τοῖς λέγουσι κύκλῳ πᾶν ἀπόδειξιν εἶναι· καὶ ὅτι ὅδε' ὄζιν, εἰ ὅδε' ὄζι, ζῴων τε θείων ὄρων, καὶ ὅδε' εἰκότως· ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀπόδειξις, τοῦ λάχιστον, ἐκ ζῴων ὄρων. ὅδε' δὲ, ἐπειδὴ μὴ πᾶς συλλογισμός. ὥστε ἡ κύκλῳ λείξις, τοῦ λάχιστον μὲν, ἐκ ζῴων ὄρων. προτάσεων ᾗ δύο.

» ΤΟΜΕΝ γὰρ δὴ ἐκ πολλῶν ἢ ὀλίγων ἀναγκάζεσθαι φασὶ, οὐδὲν διαφέρει, ἐξ ὀλίγων δ' ἢ δυοῖν· ὅταν γὰρ τῷ α ὄντος, ὄζ ἀνάγκης ἢ ᾧ β· τούτου δὲ, ᾧ γ, τῷ α ὄντος, ἔσται ᾧ γ·

Cópositus syllogism) Δ ωα. ἐν γὰρ δή που σωῆτω συλλογισμῷ γραμμούς, ὅτι πολειόνων τε ὅρων συλλογίξεσθαι, καὶ ἀναγκάσθαι ἐκ τῆν κύκλῳ λείξει· καὶ οὐδὲν διαφέρει, εἴτε πολείους εἰσὶν οἱ ὅροι, εἴτε ἐλάττους. ᾧ μὲν τοι ἐξ ἐλαττόνων τῶν ζῴων μὲν ὅρων, λίθο δὲ προτάσεων λέγειν πᾶν ἀναγκάζειν γίνεσθαι, ἀδύνατον· ἐπειδὴ μὴ δὲ συλλογισμοῦ οἷόν τε δέχεται γίνεσθαι, ὅταν γὰρ τῷ α ὄντος τουτέστιν ἢ τοῦ τῆς ἐλαττόνους προτάσεως, ἢ ἀμφοῖν ὡς πρότερον εἴπομεν. ἐξ ἀνάγκης ἢ ᾧ β· τουτέστι, ᾧ συμπέρασμα· τούτου δὲ, ᾧ γ· τούτου δὲ ᾧ ε, φανερόν· ὅπερ εἴλημπται μὲν ὄζ ἀρχῆς ὡς συμπέρασμα, νῦν δὲ ὡς πρότασις. ᾧ δὲ γ ὡς εἴπομεν, ὡς συμπέρασμα παραλαμβάνει· ὥστε τῷ α ὄντος, ὄζ ἀνάγκης ᾧ γ ὄζιν· ἀλλὰ ᾧ γ, τῶν ᾗν παραλαμβάνει τῷ α, ὡς ἐφεξῆς δείκνυσι· φησὶ γοῦν οὕτως.

» ΕΙ ΔΗ τῷ α ὄντος, ἀνάγκη ᾧ ε εἶναι· τούτου δ' ὄντος, ᾧ α. ὅδε' γὰρ ἰὼ ᾧ κύκλω. κείσθω ᾧ α ἐφ' οὗ ᾧ γ. ᾧ οὖν τῷ β ὄντος, ᾧ α εἶναι λέγειν, ὄζι ᾧ γ λέγειν. ὅδε' δ' ὅτι τῷ α ὄντος, ᾧ γ ὄζι. ᾧ δὲ γ ᾧ α αὐτό. ὥστε συμβαίνει τῷ κύκλῳ φάσκουσιν εἶναι πᾶν ἀπόδειξιν, οὐδὲν ἔτρον, πλὴν ὅτι τῷ α ὄντος ᾧ α ὄζιν. οὕτω δὲ πάντα δείξαι ἐφάδιον.

Ο ρᾶς ὅτι αὖα λέγων τῷ β ὄντος ἔσαι ᾧ γ, ᾧ γ αὐτὶ τῷ α παρειλάμβανες; ἰδοὺ οὖν σε ταὐτὰ σαφῶς φησιν, ὅτι τῷ β ὄντος, ἀνάγκη ᾧ α εἶναι. καὶ ὅτι, ὅπερ νῦν ἐλάμβανεν α, ἐκεῖ γ ἐνώλει, ἐπήγαγε λέγων, κείσθω ᾧ α ἐφ' οὗ ᾧ γ. ὡσανεὶ ἔλεγεν, ἴσως ᾧ ἀ ὅπερ ᾧ γ. ᾧ γοῦν τῷ β ὄντος, ᾧ α λέγειν εἶναι εἰπών, ἔπι σαφέστερον ἐπεξηγήσατο τῷ τ' αὖ ᾧ φῶς λέγων· ὅτι ὅταν κεχρημένος τῇ κύκλῳ λείξει εἴπω, ὅτι τῷ β ὄντος ἔστι ᾧ α, οὐδὲν ἄλλο λέγω, ἢ ὅπερ πρότδρον ἔλεγον. ὅτι τῷ β ὄντος, ἔστι ᾧ γ. ὅδε' δὲ, ὅτι τῷ α ὄντος ἔστι ᾧ γ. ὅδε' δέ φησι ᾧ γ ὄζ ἀρχῆς ἐλείκνυμεν, ὅτι τῷ α ὄντος, ὄζ ἀνάγκης καὶ αὖ ᾧ ιω. ἔαγε ᾧ μὲν β, ὁμῶς τῷ α ἐλείκνυτο, ᾧ δὲ γ, ὁμῶς τῷ β. ἀλλὰ ᾧ γ ταὐτὸν δὲ λείκνυται τῷ α· ὥστε σωάγεται οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὅτι τῷ α ὄντος, ἀνάγκη τὸ γ εἶναι. τουτέστι τῷ α ὄντος, τὸ ὄζιν.

» ΟΥ ΜΗΝ ἀλλ' οὐδὲ ὅδε' δυνατὸν, πολλῶ ὧδὶ τούτων ὅσα ἀλλήλοις εἴπεται ὡς πρὸ τοῦ ἰδία.

In syllogismo cópositu quo do possim retro ire circulariter ratiocinando intendú. nō. n. hic exponitur sed intellige syllogismū compositu ex terminis conuertibilib). in his. n. tantum habet locū circularis ratiocinatio ut scatur

Corrigendum ex emendationibus, τῶ δὲ ἐπισεσῴφην αὐτῆς σῴζει δυνάμενα οὕτω. τὸ ζῳαστικὸν καθ' ἕκαστος λίθου. Τὸ ζῳαστικὸν καθὰ παντὸς λίθου ἢ οὐ τισεσῴφηται οὕτως. ὁ λίθος. Sed neg: placet hæc emendatio neg: etiam prior lectio

Ο τι τῇ κύκλῳ λείξει, οὐδὲ ὡὼ ὅδε' συμβαίνει, ᾧ ὧδὶ πάντων τὰ αὐτὰ δι' ἑαυτῆς ἀπολεικνύναι. ἐπεὶ ὧ μὴ ἔρις ὅροι παραλαμβάνουσιν οὕτως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, ὥστε ἕνωσεν πρὸς τοὺς λοιποὺς αὐτισεφέειν· τουτέστιν, ὡς τε ὑβισάξειν αὐτούς· τῷ δὲ ὄζιν ἐπεὶ, ὅτι δεῖ ὑβ ἰδίων αὐτὸν συμπεσθαι· οἷον ἄνθρωπος, γελαστικὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. ἕνωσεν γοῦν τούτων, πρὸς τὰ λοιπὰ αὐτισεφέει· εἰ γὰρ μὴ εἶεν οὕτως κείμενοι οἱ ὅροι, οὐδὲ ὅλως τῇ κύκλῳ λείξει χρῆσθαι δυνατόν· οὐ γὰρ δυνάμην αὐτισεφέλαι τὰς προτάσεις, ἐπερ ἡ καθόλου καταφατική, οὐ πρὸς ἑαυτὴν αὐτισεφέει, ἀλλὰ πρὸς τὴν μοβρικὴν καταφατικήν.

» ΕΝΟΣ μὲν οὖν κειμένου, δέδεικται, ὅτι οὐδέ ποτ' ἀνάγκη τί εἶναι ἕτερον.

Ε πειδὴ εἶπεν αὐτοτρόπως, ὅτι ὅδε' συμβαίνει τελῶν ὅρων τε θέντων, καὶ ὅτι δι' ἐλαττόνων οὐκ ἀνάγκη τοῦτο ὅδε', νῦν κατασκευάζει παναλαβὼν φησὶν, ὅτι δέδεικται ἡμῖν ἐν τῷ πρώτῳ τῆν ἀναλυτικῶν δηλαδὴ τῆν προτδρων, ὅτι οἷός κειμένου ὅρου ἢ προτάσεως, συλλογισμὸν γενέσθαι ἀδύνατον. οὔτε γὰρ ἐὰν εἴπω ἄνθρωπος, ἢ λίθος· ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι, σωαχθήσεταί τι συμπέρασμα ὄζ οἷός τούτων, εἰ ἐπερ συλλογισμός ἐστι λόγος, ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν οὐ τινὸς, ἕτερόν τι τῇ κειμένων συμβαίνει.

» ΛΕΓΩ δ' οἷός, ὅτι οὔτε ὅρου οἷός, οὔτε θέσεως μιᾶς τεθείσης.

Γ αρατηρητέον, ὅτι πῶ πρότασιν, θέσιν ἐνώλεσε. ὅδε' δὲ εἶπεν, ὅτι αὖω μὲν διαιρῶν τὰς ἀμέσους προτάσεις, πῶ διαίρεσιν ἐποιήσατο εἰς ᾧ ἀξίωμα καὶ πῶ θέσιν· πῶ δὲ θέσιν δείλεν· ἐὰς τε τὰ αὐτήματα καὶ τοὺς ὁρισμούς· νεῦ δὲ κοινὰς πάσῃ πρότασιν θέσιν ἐνώλεσεν.

Β ΕΚ ΔΥΟ δὲ θέσεων πρώτων καὶ ἐλαχίστων, οὐδὲν ἔτι δέχεται ἐπερ καὶ συλλογίσασθαι.

Δ ύο πρώτων δέ· τουτέστι, τῶν ἀπλουστάτων. ἐπειδὴ ὁ συλλογισμὸς ὁ ἐκ πλειόνων προτάσεων συγκείμενος, οὐκ ἐκ πρώτων σύγκειται, ἀλλ' ἔστ σύνθετος, ἐκ προσυλλογισμῶν κατεσκευασμένος· ὁ μοί τοι ἐκ δύο προτάσεων συγκείμενος συλλογισμὸς, ἐκ πρώτων τούτων προσεχῶς ἔχει πῶ γένεσιν· ᾧ δ' ἐπερ καὶ συλλογίσασθαι, αὐτὶ τῆ ἐπειδὴ καθόλου ὁ συλλογισμὸς τοῦ λάχιστον, ἐκ δύο προτάσεων σύγκειται. ὥστε καὶ ἡ κύκλῳ λείξις.

» ΕΑΝ μὲν οὖν ᾧ α τῷ β μὴ τῷ γ ἕπηται· μὴ ταὐτὰ ἀλλήλοις καὶ τῷ α. οὕτως μὲν οὖν οὐδέ κεται ὄζ ἀλλήλων δείκνυσθαι πάντα τὰ αὐτὴ θέντα ᾧ πρώτῳ σήματι ὡς δέδεικται οἱ τοῖς πρὸ συλλογισμοῦ. propria species

Ι συτέστιν ἐὰν μὲν οἱ ἄκρες ὅροι οἱ τεθέντες ἴδια ὦσιν, ὥστε καὶ αὐτισεφέειν πάντας πρὸς πάντας, τό τε δυνατὸν αὐτισεφέαντας πῶ μέζονα τῆν προτάσεων, καὶ ταύτην ζῳοθέντας μετὰ τῆ συμπεράσματος, οὕτω πῶ λοιπὴν δείκνυσθαι ὁμοίως καὶ πῶ μείζονα δυνατὸν ἀποδείξαι τῇ κύκλῳ δείξει, αὐτισεφέοντας πῶ ἐλάττονα, καὶ ταύτῃ σωάπτοντας ᾧ συμπέρασμα, σωάγειν πῶ μείζονα. ὅδε δὲ, οὐ τῷ πρώτῳ σήματι μόνον δυνατὸν, ὡς δείκνυται οὐ τῷ τοῦδὶ συλλογισμοῦ.

» ΔΕΔΕΙΚΤΑΙ δὲ καὶ ὅτι οὐ τοῖς ἄλλοις σήμασιν, ἢ οὐ γίνεται συλλογισμὸς, ἢ οὐ τοῦδὲ τῆν ληφθέντων· τὰ δὲ μὴ αὐτιστηρούμενα αὐδὰ μοῖς ὄζι δείξει κύκλῳ· ὥστ' ἐπειδὴ ὀλίγα ταῦτα οὐ ταῖς ἀποδείξεσι, φανερὸν ὅτι κενόν τε καὶ ἀδύνατον ᾧ λέγειν ὄζ ἀλλήλων εἶναι πῶ ἀποδείξιν. καὶ ὅδε' ὅδε' οὐδέχεσθαι πάντων εἶναι ἀπόδειξιν.

Ε ν γὰρ τῷ δευτέρῳ τῆν προτδρων ἀναλυτικῶν, πολλῶ λόγον ἐσχήκατο τοῦδὲ τῆς κύκλῳ δείξεως, οἷς ὅ δείξειν, ὅτι οὐ μὴν ᾧ πρώτῳ σήματι, εἰ ληφθεῖεν οἱ ὅροι αὐτισεφέοντες πρὸς ἀλλήλους, δυνατὸν ἐνώσην τῆν προτάσεων, τῇ κύκλῳ δείξει συλλογίσασθαι. ὧδὶ μοί τοι τῆν λοιπῶν σημάτων, ὅδε' οὐκ οἷόν τε δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ οὐδὲ ἄλλως δείκνυταί τι, ἢ ἔτρόν τι παρὰ τὰ κείμενον οἷον, εἰ ἐποιμεν οὐ δευτέρῳ σήματι οὕτω. ᾧ γελαστικὸν, καὶ τὸ πανὶς ἀνθρώπου, ᾧ γελαστικὸν, καὶ τὸ μηδενὸς λίθου, καὶ θελήσαιμεν τῇ κύκλῳ δείξει ἐνώσην τῆν ἄλλων προτάσεων κατασκευάσαι πῶ μὲν καταφατικῶ οὐ λως δυνησόμεθα δείξαι, ἐγὼ οὐ παντὶ συλλογισμῷ τῇ χείρονι τῆν προτάσεων ἔπεται ᾧ συμπέρασμα. αὐτισεφέσης γοῦν τῆς ἀποφατικῆς, καὶ τῷ συμπεράσματος εἰλημμένου ὡς προτάσεως, λίθο ἀποφατικοῦ γίνονται οὐ πρώτῳ σήματι, καὶ οὐδὲν οὕτω σωαχθήσεται. οἷον, εἰ εἴη μι ὁ ἄνθρωπος κατὰ μηδενὸς λίθου, ὅπερ ὧδὶ συμπέρασμα, ὁ λίθος κατὰ οὐδενὸς γελαστικοῦ· ὥς τε πῶ μὲν καταφατικῶ δείξει ὅλως οὐκ οἷόν τε δέχεσθαι· εἰ δὲ πῶ ἀποφατικῶ δείξει θελήσομεν, πῶ δὲ αὐτισεφέουσαν αὐτῆ δείξει δυνάμεθα, οὕτως· ὁ λίθος, κατὰ οὐδενὸς ἀνθρώπου· ὁ ἄνθρωπος κατὰ παντὸς γελαστικοῦ, καὶ σωάγεται, ᾧ λίθος ἄρα κατὰ οὐδενὸς γελαστικοῦ. ἢ θέλομεν δὲ ἡμεῖς δείξαι, ὅτι ᾧ γελαστικὸν κατὰ οὐδενὸς λίθου. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι αὐτισεφέοντος τοῦ συμπεράσματος λείκνυται ᾧ ζητούμενον, ἀλλ' ἡμεῖς τε φαμὲν ὅτι, αὐτόθεν ἀνὰ τῆς αὐτισεφοῦς, οὐ συνάγεται ᾧ ὄζ ἀρχῆς εἶσεν μοί τοι ὅτι, δυνατὸν μὴ εἰς ᾧ πρῶτον σῆμα ἀνάγοντας ἢν συλλογισμὸν, ἀλλὰ φυλάττοντας ᾧ ἴδιον τοῦ δευτέρου σήματος, δείξαι πῶ ἀποφατικῶ. ἔσω δὲ ὁ συλλογισμὸς, οὕτω· ᾧ γελαστικὸν, κατὰ οὐδενὸς λίθου· ᾧ γελαστικὸν, κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ὁ ἄνθρωπος

Quando habeat locum circularis ratiocinatio

Vniuersalis affirmatiua in se ipsam conuertitur in terminis conuertibilibus aliàs in præcedenti

Ex uno termino aliquando etiam propositione syllogismus non fieri

Thesin appellat unumquemque omnium propositionem

Ἐκλογὴ τοῦ συλλογισμοῦ. i. propositionum

Dubitatio 2a. Solo. qm nota

Omnis homo risibilis
Omne rationale homo
Omne rationale risibile

Omne risibile homo
Oē rationale risibile
Omne rationale hō
Omnis hō rationalis
Omne rationale risibile
Omnis hō risibilis

Omnis homo risibilis
Nullus lapis risibilis
Nullus lapis homo

Nullum risibile lapis
Nullus lapis homo
Nullum risibile hō

Nullus hō lapis
Omne risibile hō
Nullū risibile lapis

Secundū emendationes
Nullus lapis risibile
Omnis homo risibile
Nullus hō lapis

Nullus lapis risibile
Omnis hō risibile
Nullus hō lapis. ergo
Nullus lapis hō
Nullus lapis homo
Omne risibile hō
Nullū risibile lapis
Nullus lapis risibile

+ adde tu etiam si semp conclu datur particulariter m. 3. figura

Contra Aristotelē

Oé risibile hó
Oé risibi sapiæ capax
Oé sapiæ capax hó

Probatio mino

Oé sapientiæ capax hō
Omnis hō risibile
Oé risibile sapiæ capax

Ex necessarijs fieri omnē demonstrationem

καθ' αὐτὸ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν

ἀναγκαῖον ἄλλως ἔχειν

καθ' παντὸς qd

ἀρχὴ καθ' οὐδενὸς λίθου. εἰ τούτῳ οὖν ᾧ συλλογισμῷ, ἐὰν λάβω τὸ συμπέρασμα, καὶ αὐτὸ ἐρῶ τὴν καταφατικὴν πρότασιν, τὸ διὰ τριῶν φυλάττω σχῆμα, καὶ συμπεράνω τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν, οὕτως· ὁ ἄνθρωπος, κατ' οὐδενὸς λίθος· ὁ ἄνθρωπος, κατὰ παντὸς γελαστικοῦ, συνάγεται ὁ τὸ γελαστικὸν, κατ' οὐδενὸς λίθου· εἰ δὲ τῷ τετάρτῳ σχήματι ἔλεγε μὴ ὁ φιλόσοφος μηδὲν συνάγεσθαι τῇ κύκλῳ δείξει, ὅτι τὸ μὴ μόριον πάντα συνάγεσθαι οὐ δεῖ τρίτῳ σχήματι· μορικοῦ δὲ ὄντος τοῦ συμπεράσματος, ἐκθελήσομεν δεῖξαι μίαν τὴν προτάσεων καθολικὴν οὖσαν τῇ κύκλῳ δείξει, οὐ δυνατὸν· λαμβάνοντες γὰρ τὸ συμπέρασμα μόριον, καὶ πάλιν ἑτέραν* τὴν προτάσεων ὅπως αὖ ἔχοι, οὐ συνάξομεν τὸ λοιπόν. ἐγὼ δέ φημι, ὥσπερ ὁ ἀριστοτέλης ἐφ' ὧν εἴωθε παραδείγμασιν οὐ τῷ πρώτῳ σχήματι, διὰ τὸ ὑβρίζοντας λαβεῖν τοὺς ὅρους, οὐδὲν ἐκώλυε πάλιν καθόλου καταφατικὴν πάλιν πάσι μέσῃ γελαστικὸν ἀντιστρέφειν εἰς ἑαυτὴν, οὕτως οὐδὲν ἄτοπον ἦ ἐν τῷ τρίτου σχήματος τοὺς ὅρους ὑβριζομένους, καθόλου τε συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα, καὶ καθόλου συναγόμενον, οὕτω τῇ κύκλῳ δείξει καὶ τὰς προτάσεις ἀποδείκνυσθαι δυνατόν· ὁ ἄνθρωπος, κατὰ παντὸς γελαστικοῦ· τὸ νοῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, κατὰ παντὸς γελαστικοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἄρα, κατὰ παντὸς τὸ νοῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ· πάλιν μὲν οὖν ἐλάττονα πρότασιν λείπουμεν, τὴν εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναλύσει, λαβὼν τὸ συμπέρασμα, καὶ πάλιν μείζονα· πάλιν δὲ μείζονα, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ, οὔτε τῇ ἀναγωγῇ τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, οὔτε διὰ αὐτὸ τὸ δι' ἄτου.

ΕΓΕΙ δ' ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, οὐ δεῖν ἐπιστήμη ἁπλῶς, ἀναγκαῖον αὖ εἶη τὸ ἐπιστητόν, τὸ καθ' αὑτὸ ἀποδεικτικὸν ἐπιστήμη· ἀποδεικτικὴ δ' ἔστιν ᾗ ἔχομεν τῷ ἔχειν ἀπόδειξιν.

Ἐκ τοῦ μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν λέγοντας, καὶ οὐ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι ἀποτελεσθήσεσθαι, καὶ λοιπὸν ἐπαίνεσιν ὧδε τὸ ὂν αὐτῆς. ὅτι δὲ ἄν, δηλόσει τί ποτ' ἐστὶν ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη. καὶ ἐπεὶ ταύτην οὐ δυνατὸν γνῶναι, ἂν μὴ εἰδότα τινῶν ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, ἀναλαμβάνει τὸν ὧδε τούτων λόγον, καὶ διδάσκει πάλιν τὸ περιεχόμενον τῇ ἀποδείξει ὕλην, καὶ φησὶν ὅτι ἡ ἀπόδειξις, οὐχ ἁπλῶς ἀληθῶν ἐπιστήμη ἐστὶ μόνων, ἀλλὰ τῇ ἀμέσων· εἰ δὲ ἔστιν, ἀναγκαῖον· οὐκ ἄρα ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις. εἰ δὲ ἀναγκαῖον, ἀνάγκη δήπου καὶ ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων εἶναι αὐτήν. οὐ γὰρ οἷόν τε ἐκ μὴ ἀναγκαίων προτάσεων, ἀναγκαίον τι ἀποδεῖξαι. ὥστε ἐπεὶ ἀναγκαῖον ἡ ἀπόδειξις, καὶ ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων, δεῖ φησι λαβεῖν ἡμᾶς, τίνα τὸ ἐστὶ τὰ ἀναγκαῖα προβλήματα ὧν ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, καὶ τίνων αὖ τὰ ἀναγκαῖα προτάσεις, ἐξ ὧν ὁ ἀποδεικτικὸς γίνεται συλλογισμός. ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσαι πρότασις τί κατὰ τινος, ἢ τί ἀπό τινος κατὰ φάσκει, καὶ ἔστιν ἡ κατὰ παντὸς, ἡ κατὰ τινος· καὶ ἡ καθ' αὑτὸ ἡ κατὰ συμβεβηκός, δεῖ τὰς ἀποδεικτικὰς προτάσεις, κατὰ παντός τε κατὰ φάσκειν, ἢ ἀποφάσκειν· καὶ καθ' αὑτὸ, καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκός, οὐ πρότερόν φησι γνωσόμεθα τίνων εἰσὶν αἱ ἀναγκαῖαι προτάσεις, αἷς ἐς πᾶν ἀπόδειξιν ἡ μῶν συμβαλλόμεναι, πρὶν αὖ μάθωμεν, τί ποτ' ἐστὶ τὸ κατὰ παντὸς, καὶ τί τὸ καθ' αὑτὸ, καὶ τί τὸ κατὰ συμβεβηκός. ἅπερ οὖν ἐπεξελθὼν τοῖς προειρημένοις, παραδώσει καὶ πάλιν αὖθις τὴν ἀναγκαίων προτάσεων τε, καὶ προβλημάτων διδασκαλίαν. Ἐπεὶ δ' ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν οὗ ἐστὶν ἐπιστήμη ἁπλῶς· ὅτι μὲν οὖν τὸ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, καὶ τὸ ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν τωὐτὸν, δῆλον· ἀλλ' ἔστιν ἡ μὲν ἐφέδρον καὶ μᾶλλον οὐ πρώτως πιθανὴ πάλιν διάνοιαν αὐτῆς, τὸ ἀδύνατον· ἀμέλει γοῦν λέγοντες πολλάκις, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ φλεβοτομηθῆναι τὸν νοσοῦντα· εἰς πολέμου παρασκευὴν τῆς τῶν ἀναγκαίων σημασίαν, ἐπιφέρομεν τὸ ἀδύνατον, λέγοντες, ὡς ἀδύνατον ὑγιαῖναι, μὴ φλεβοτομηθέντα. ὅθεν οὖν καὶ αὐτὸς ὡς σαφέστερον λαβὼν τὸ ἀδύνατον, ἐκ τούτου σημήνας τὸ ἀναγκαῖον. ἐὰν γὰρ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν τὸ ἐπιστητὸν, ἀναγκαῖον δή που εἶναι.

ΕΞ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ἀρχὰ συλλογισμὸς ἔστιν ἡ ἀπόδειξις.

Ἐξ ἀναγκαίων δηλονότι προτάσεων, εἴγε μὴ οἷόν τε ἐκ μὴ ἀναγκαίων συναγαγεῖν, ὅπερ ὡς σαφὲς πεποίηκεν.

ΛΗΠΤΕΟΝ ἀρχὰ ἐκτίνων καὶ ποίων αἱ ἀποδείξεις εἰσί. πρῶτον δὲ διορίσομεν τί λέγομεν τὸ κατὰ παντὸς. καὶ τί τὸ καθ' αὑτό. καὶ τί τὸ καθόλου.

Ὁ ἐκ τίνων καὶ ποίων, οὐκ ἐκ παρελήλυθε εἰρηται· ἀλλὰ διὰ μὲν τῶν, τίνων, δηλοῦται τὰ προτάσεων· διὰ δὲ τῶν ποίων, τὰ προβλημάτων· τούτων γάρ ἔστιν ἡ ἀπόδειξις, ὡς δεῖ κατασκευάζειν, δηλονότι ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων.

ΚΑΙ κατὰ παντὸς μὲν οὖν λέγω, ὃ αὖ ἦ· μὴ ἐπί τινος μὲν, τινὸς δὲ μή.

Τὸ μὲν τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς, τὸ κατὰ παντὸς ὡρίσατο λέγων, *ὅταν μηδὲν ᾖ λαβεῖν τοῦ ὑποκειμένου, καθ' οὗ οὐ κατηγορεῖται ὁ κατηγορούμενος· ὁμοίως καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς, ὅταν μηδὲν ᾖ τοῦ ὑποκειμένου καθ' οὗ λέγεται ὁ κατηγορούμενος. οὐ ταὐτὸν δὲ τὸ κατὰ παντὸς, ὃ παραλαμβάνεται τὰ εἰς μεθόδους τοὺς ἀποδεικτικούς, ὅπερ τε αὐτὸ φησι δεῖν ὑπάρχειν, καὶ ἔτι τὸ ἀεὶ ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ μὴ ποτὲ μὲν, ποτὲ δὲ μή. ἐκεῖ μὲν γὰρ κατὰ παντὸς ἔλεγε, τὸ παντὶ ὑπάρχειν ἐκ

καὶ μὴ ἀεί, οὐδὲ γοῦν τὸ ἀεὶ ἐκεῖ ἔχωλεν, ἐπειδὴ οὐ τοιοῦτος ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς ἐποιεῖτο ὁ λόγος, ἀλλ' ἁπλῶς τοιοῦτος συλλογισμὸς, οἷ ᾧ τούτου μόνου δεῖ χρεία, τοῦ πάσι τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχειν τὸν κατηγορούμενον· οὐ τοίνυν μὴν τοι τὸ καὶ παντὶ, καὶ ἀεί· ἢ ὅτι φησὶ δεῖν δεῖ τὸ κατὰ παντὸς οὐ ταῖς ἀποδείξεσι παραλαμβανόμενον, δῆλον ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ἣ φερομένων πρὸς τοὺς ἀποδεικτικοὺς προτάσεις· οἱ γὰρ ἐπισκέμενοι φησὶ πρός τινα πρότασιν ἀποδεικτικὸν, οὐ μόνον οἷον τε ἐλέγχειν αὐτὸν, εἰ λείπεται μὴ παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν τὸ κατηγορούμενον, ἢ μὴ ὑπάρχειν, ἀλλ' εἰ καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, ἢ μὴ ὑπάρχει.

ΟΙΟΝ, εἰ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου ζῷον· εἰ ἀληθὲς τόδε εἰπεῖν ἄνθρωπον, ἀληθὲς καὶ ζῷον. καὶ εἰ νῦν θάτερον, καὶ θάτερον.

Τοῦτ' ἔστιν, εἰ τὸ ζῷον* κατὰ παντὸς ἀνθρώπου ὑπάρχοντος ἀληθὲς· εἰ ἦν λεῖπε ἀληθὲς εἰπεῖν ἄνθρωπον, ἀληθὲς δήπου καὶ ζῷον λέγειν. Καὶ εἰ νῦν θάτερον, καὶ θάτερον· τοῦτ' ἔστιν τὸ κατηγορούμενον, ἄνθρωπον τόνδε τινὰ καὶ ξῷον ὑπάρχειν, οὐ ποτὲ μὲν ὄντα ξῷον, ποτὲ δὲ οὐ ζῷον ἔστι, ἀλλ' ἀεὶ ζῷόν τε ὄντα, καὶ ἄνθρωπος εἶναι λέγεται. ὧδε δὲ τῷ καθόλου, οὐχ ἅπαξ, ἀλλ' ἄνθρωπον μὲν ὄντα, ποτὲ μὲν οὐδέκοτε καθόλου, ποτὲ δὲ μή· ζῷον δὲ ἢ θνητὸν, οὐ ποτὲ μὲν ἔστι, ποτὲ δ' οὔ. ἀλλ' ἀεί.

ΚΑΙ εἰ οὗ πάσῃ γραμμῇ στιγμή, ὡσαύτως.

Οὐτοσὶν οὐ ποτὲ μὲν ἐπάρξει τῇ γραμμῇ ἡ στιγμὴ ποτὲ δ' οὔ, ἀλλ' ἀεὶ ἔσται ἔξει.

ΣΗΜΕΙΟΝ δὲ, καὶ γοῦν τὰς συτάσεις οὕτω φερόμενοι, ὡς κατὰ παντὸς ὁρωτώμενοι, ἢ εἰ ἐπί τινί μή· ἢ εἰ ποτὲ μή.

Σημεῖον δὲ φησι τὸ κατὰ παντὸς, τοιοῦτον εἶναι, οἷον εἴποιμεν ἂν αὐτὸ λόγον· ὁρωτώμενοι γοῦν συγχωρήσουσι ταῖς ἀποδεικτικαῖς προτάσεσιν, οἷον εἰ πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, εἰ πᾶς ἄνθρωπος διαλέγεται, τὰς εὐτάσεις προφερόμενοι, οὐ μόνον ζητοῦντες, εἰ παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, ἀλλ' εἰ καὶ παντὶ μὲν, οὐκ ἀεὶ δέ.* οἷον τῇ μὲν ὅτι παντὶ ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον, συγχωροῦμεν καὶ παντὶ ἀεὶ ὑπάρχειν· τῇ δὲ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος διαλέγεται, οὐκέτι συγχωροῦμεν, οὐ δὲ φήσομεν παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν τὸ κατηγορούμενον, διότι μὴ ἀεὶ ὑπάρχει. ἔστι γοῦν δῆλον, ὅτι μὴ ὑπάρχει παντὶ, ὁ κατὰ παντὸς, εἰ μὴ ἀεὶ κατὰ παντὸς ἔστι τῷ ὑποκειμένου ὁ κατηγορούμενος.

ΚΑΘΑΥΤΑ δ' ὅσα ὑπάρχει οὗ τῷ τί ἐστιν· οἷον ζῳτόνῳ γραμμή· ἢ γραμμῇ, στιγμή· ἢ γοῦν οὐσίᾳ αὐτῆς, ἐκ τούτων δεῖ· καὶ οὗ τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι τί ἐστιν οὗ ὑπάρχει.

Ὁρισάμενος τί ἐστὶ τὸ κατὰ παντὸς, μετίεσιν ὧδε τὸ καθ' αὑτό· τέσσαρα δὲ παραδίδωσι τὸ καθ' αὑτὸ σημαινόμενα· ὧν πρῶτον μέν φησι καθ' αὑτὸ λέγεσθαι, ὃ οὐ τῷ τί ἐστι τινὸς κατηγορούμενον, ὅπερ καὶ οὗ τῷ ὁρισμῷ ἐκείνου παραλαμβάνεται· οἷον, καθ' αὑτὸ ὑπάρχειν φαμὲν, τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον, καὶ ᾧ ζῳτόνῳ τὸ σχῆμα, καὶ τῇ γραμμῇ ἡ στιγμή· τό, τε γοῦν ξῷον καθ' αὑτὸ τῷ ἀνθρώπου κατηγορούμενον, καὶ οὗ τῷ ὁρισμῷ τούτου παραλαμβάνεται· ἄνθρωπος μὲν γοῦν φησὶν ἐστὶ ζῷον λογικὸν θνητόν· ὁμοίως δὲ καὶ ζῳτόνου σχῆμά ἐστι· τὸ γοῦν ζῳτὸν καθ' αὑτὸ τὸ ἀνθρώπου κατηγορούμενον· φαμὲν γοῦν γραμμῇ εἶναι, εὐθυσηγῆς· ἢ γραμμῇ εἶναι, πάσῃ στιγμῆς· ἢ γραμμῇ εἶναι, πάσῃ ἐξ ἴσου τοῖς ἐφ' ἑαυτῆς σημείοις κειμένῃ. ἴσεον δὲ ὅτι, οὐκ ἔστι τῆς γραμμῆς κυρίως τὸ λεγόμενον. οὐ πάνυ γοῦν οἰκείως εἰρῆσθαι δοκεῖ, οὐδὲ οὗ γραμμῇ ἡ στιγμὴ ὑπάρχει, ἀλλὰ μᾶλλον οἰκείως τις ὁρισμὸς αὖ εἴη τῆς γραμμῆς ὁ λέγων, μέγεθος ἐφ' ὁπότερα διαστατόν· τὰ γοῦν τοῦτο τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανόμενα, συστατικὰ δεῖ τῆς γραμμῆς, καὶ οὗ αὐτῇ ὑπάρχει.

ΚΑΙ ὅσοις τῶν οὐ παρεχόντων αὐτοῖς, αὐτὸ οὗ τῷ λόγῳ οὗ ὑπάρχουσι τῷ τί ἐστι δηλοῦσι. οἷον τὸ οὐ ζῷον ὑπάρχει γραμμῇ· καὶ τὸ ἀδιαίρετον· καὶ τὸ ἀδιαίρετον καὶ αὐτὸν, ἀριθμῷ.

Οὗτο δηλοῦσθον τῷ καθ' αὑτὸ σημαινόμενον· φαμὲν γοῦν καθ' αὑτὸ, καὶ ὧν τὰ κατηγορούμενα αὐτοῖς οὗ τοῖς ὁρισμοῖς παραλαμβάνεται· οἷον, ὁρίζόμενοι πάλι σμότητα, παραλαμβάνομεν οὗ τῷ ὁρισμῷ αὐτῆς, ἐν κατηγορούμενον· λέγω δὴ πάλι ὅτινα· λέγοντες, σμότητα εἶναι, κοιλότητα οὗ ῥῖνα. ὁμοίως καὶ ὧδε οὗ ὁρίζόμενοι, παραλαμβάνομεν πάλι γραμμῆς, οὗ οὗ λέγοντες εἶναι, πάθος γραμμῆς, ἢ τις ἐξ ἴσου τοῖς ἀφ' ἑαυτῆς σημείοις κεῖται, ἢ ἧς τὰ μέχρι τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ, ἢ ὅπως ἄλλως ὁρίσωνται αἱ τις. ὁμοίως δὲ καὶ καθ' ἑτερότητας, ἤτοι καθ' ἑτερότητα φαμὲν εἶναι, πάθος γραμμῆς, πρὸς ἣν ἀφ' ἑνὸς σημείου τῆς αὐτῆς κειμένων, πάσῃ ἐπ' εὐθείας ἴσαι ἀλλήλαις εἰσί.* ἢ δηλονότι τμῆμα κύκλου εἶναι λέγω, ὃ κατὰ τὴν καθ' ἑτερότητα, ἀλλ' οὐ κυρίως· μᾶλλον γοῦν κατὰ πᾶν κλιθεῖσα κύκλου ἐστὶν ἡ καθ' ἑτερότητα καθ' ἑτερότητα δὲ ὁ κύκλος, ὡς περ καὶ ὁ γνωμένης ὡρίσατο ὡσαύτως καὶ αὖτον φαμὲν ἀριθμὸν, ὃν διαιρούμενον δίχα· καὶ καθ' ἑτερότητα ἀριθμὸν, ὃν μὴ διαιρούμενον δίχα· ἢ ἐν τῇ ὁμοίων ὡσαύτως· ὃ μὲν οὖν δηλοῦσθον σημαινόμενον τῷ καθ' αὑτὸ, ὅσοις ἔχει δέ τινα ἀσάφειαν ἡ λέξις, τοῖς αὐτοῖς κεῖμένου, διότι αὖτὸ τοῦτον ὃ τισὶ παραλαμβάνοντες, σαφὲς ποιοῦμεν τὸ λεγόμενον οὕτως· καὶ ὅσοις τῶν κατὰ συμβεβηκὸς οὐτισιν ὑπαρχὸ των, αὐτὰ οὗ τῷ λόγῳ οὗ ὑπάρχουσι, τῷ τί ἐστι δηλοῦσι τοῦτ' ἔστιν, αὐτὰ τὰ καθ' αὑτὸ κείμενα οἷς ὑπάρχουσι τὰ συμ

καθ' αὐτὸ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν

καθ' παντὸς qd

βεβηκότα, οὐ τῷ λόγῳ παραλαμβάνοντες τὴν συμβεβηκότων, τῷ δηλοῦσθαι ἐν τί ἐστι. τουτέστι, ἐν εἶναι οὐ τοῖς ὁρισμοῖς αὐτὴν, ὡς εἶναι ἐν ὅλον τοιοῦτον. καὶ τοῦτό φησι λέγω καθ' αὑτὰ, τὴν οὐ ἄλλοις ὂν εἶναι ἐνόντων, ὅσων οὐ τοῖς ὁρισμοῖς τὰ δεδομένα αὐτὴν παραλαμβάνεται.

» ΚΑΙ ἐν πρῶτον καὶ σύνθετον· καὶ ἰσοπλευρον· καὶ ἑτερόμηκες.

αὶ ταὐτά φησι καθ' αὑτὰ, ὑπάρχειν τῷ ἀριθμῷ, διότι οὐ ᾧ ἐνόντων τούτων ὁρισμῷ ἐν ὑποκείμενον αὐτοῖς, λέγω δὴ ἐν ἀριθμὸν παραλαμβάνομεν. Ἰσέον δ' ὅτι ὁ ἀλέξανδρος, πρῶτον ἀριθμὸν ἀκούει οὐ τοῦθ', οὐ ἐν καθ' αὑτὸ πρῶτον, ἀλλ' ἐν πρὸς ἄλλον πρῶτον· ἔστι δὲ πρῶτος ἀριθμὸς, ὁ δεδομένος μονάδος μόνης μεζούμενος· οἷον, ὁ ε· ὁ ξ· ὁ ια ὁ ιζ· οὔτε γὰρ δεδομένος δυάδος, οὔτε ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου ἀριθμοῦ μεζοῦνται οὗτοι, πλὴν δεδομένος μονάδος μόνης μεζοῦνται. ἔστι δὲ καὶ δεδομένοι ἀριθμοὶ, οἱ ἐκ μονάδος, καὶ ἄλλου τινὸς ἀριθμοῦ ἢ ἀριθμῶν μεζουμένοι· οἷον ὁ ε· καὶ γὰρ δεδομένος δυάδος, καὶ τετράδος, καὶ μονάδος· ὁμοίως καὶ ὁ θ· πρὸς ἀλλήλους δὲ πρῶτοι λέγονται ἀριθμοὶ, οἱ μονάδι μόνῃ μεζούμενοι κοινῷ μέζῳ.* οἷός ἐστιν ὁ κ ζ· καὶ ὁ λε· τούτων γὰρ ἑκάτερος μὲν καθ' αὑτὸν, οὐκ ἔστι πρῶτος ἢ ἀσύνθετος· μεζόμενοι γὰρ ὁ μὲν κ ζ, δεδομένος τῷ γ· καὶ θ· ὁ δὲ λε, ἑνὶ τῷ ε καὶ ζ· πρὸς ἀλλήλους δὲ πρῶτοι καὶ ἀσύνθετοί εἰσι. μόνῃ γὰρ τῇ μονάδι κοινῷ μέζῳ χρῶνται· ὅτι δὲ οὐκ ὡς ὁ ἀλέξανδρός φησι δεῖ πρὸς ἀλλήλους πρώτους οὐ ταὐτὸν παρειλῆφθαι, ἀλλὰ δυ' ἁπλῶς πρώτους, φανερὸν, ἐπεὶ ὧν οὐκ εἶπεν ὁ ἀριστοτέλης πολυθωπικῶς πρώτους ἀριθμοὺς, ἀλλὰ πρῶτον ὁμοίως καὶ ὁ ἰσόπλευρον καὶ ἑτερόμηκες, ὁ ἀλέξανδρος οὐκ ἐν δὴ ἀριθμῶν ἔλαβε, σπερ ἐν καὶ εἰκὸς ἐπινοῆσαι. οὐ μὴν ὁ ἀριστοτέλης ἐν δὴ σχημάτων ταῦτα τέθεικεν, ἀλλ' ἐν δὴ ἀριθμῶν. καὶ γὰρ φαμὲν ἰσοπλεύρους ἀριθμοὺς εἶναι τοὺς τετρακώνους. οἷον, ἐν θ· διότι τὸ γ· πολυπλασιασθὲν τὸ ἐφ' ἑαυτὸν, γέγονε θ· ἑτερόμηκες δὲ οὐ δὴ αὐτῶν ἀριθμῶν πολυπλασιασθὲν τὸν γενόμενον· οἷον, ἐν γε· ἑτερόμηκον λέγομεν. συμβαίνει γὰρ ἐκ τοῦ ε· πολυπλασιασθέντος ἐν δὴ ἐν γ· ὅτι δὲ οὐκ ἐν δὴ σχημάτων ἔλαβε ὁ ἰσόπλευρον καὶ ἑτερόμηκες, ἀλλ' ἐν δὴ ἀριθμῶν, ἐδήλωσεν ἐν δὴ ὧν ἐπήγαγε λέγων.

» ΚΑΙ πᾶσι τούτοις συνυπάρχουσι οὐ τῷ λόγῳ τῷ τί ἦν εἶναι λέγοντι· οἷον μὲν γραμμῇ· οἷον δὲ ἀριθμός· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν δὴ τὴν ἄλλων, τὰ τοιαῦθ' ἑκάστοις καθ' αὑτὰ λέγω.

ουτέστιν, οὐ τοῖς ὁρισμοῖς πάντων τῶν ἐρημένων, οὐ ὑπάρχει τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς. οἷον μὲν γραμμῇ· δηλονότι οὐ ᾧ ἐνθεῖα καὶ διαφορεῖ ἡ γραμμῇ· οὐ δὲ τοῖς ἄλλοις, ἀριθμός. δῆλον οἷον ὅτι ὁ ἰσόπλευρον καὶ ἑτερόμηκες, ἐκ ἐν δὴ σχημάτων ἔλαβεν, ἀλλ' ἐν δὴ ἀριθμῶν· οὐ γὰρ οὐ τῷ ὁρισμῷ τῶν ἰσοπλεύρων ἢ ἑτερομήκων σχημάτων, πλὴν γραμμῇ ὡς ὑποκείμενον παραλαμβάνομεν, οὐ γὰρ ὑπόκειται τούτοις, ἀλλὰ ὁ σχῆμα. καὶ εἰσὶ ταῦτα πάθη οὐ τῆς γραμμῆς, ἀλλὰ τοῦ σχήματος.

» ΟΣΑ δὲ μὴ δεδόσθω ὑπάρχει, συμβεβηκότα· οἷον ὁ μουσικῷ, ἢ λευκῷ, τῷ ζῴῳ.

ουτέστιν, ὅσα δὲ μήτε οὐ τῷ ἑαυτῆν ὁρισμῷ ὁ ὑποκείμενον λαμβάνει, μήτε οὐ ᾧ τὸ ὑποκείμενον ὁρισμῷ ὁ καθηγορούμενον παραλαμβάνεται, ταῦτα καλῶ συμβεβηκότα· οἷόν φησι ὁ μουσικῷ, ἢ ὁ λευκῷ ᾧ ζῴῳ, ἅπερ καὶ χωρίζεσθαι αὐτῶν πέφυκε. τί οὖν ζητήσειεν ἄν τις, καὶ ἃ μὴ χωρίζοντα τὴν συμβεβηκότων, ταῦτα καθ' αὑτὰ φήσομεν εἶναι, οἷον ὁ μέλαν ᾧ κόρακι; οὐδαμῶς. οὗτος γὰρ διωρίσατό τινα ἁπλῶς καθ' αὑτὰ τὴν συμβεβηκότων ὑπάρχειν καὶ τοῖς ὑποκειμένοις· ὥστε κἂν ἀχωρίστα ᾖ συμβεβηκότα, μὴ σωτελῆ δὲ εἰς ἐν τὴν ὑποκειμένων ὁρισμὸν, ἢ εἰς ἐν ἑαυτὴν ὁρισμὸν τὰ ὑποκείμενα οὐ παραλαμβάνει, οὐκ αὖ εἴη τοῦτα καθ' αὑτὰ, τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχοντα· καὶ πῶς γνωσόμεθα, ποῖα μὲν τὴν ἀχωρίστων συμβεβηκότων εἰς ἐν ὁρισμὸν τὴν ὑποκειμένων ὀφείλει παραλαμβάνεσθαι, ἢ εἰς ἐν ἑαυτῶν ὅρον ἑκάτερα παραλαμβάνειν, ποῖα δὲ, οὔ. φημὶ τοίνυν, ὅσα τὴν ἀχωρίστων συμβεβηκότων ὁρισμῶν ὑπάρχει μοὶ καὶ τὴν αὐτὴν φύσει ἢ οὐδεμιᾷ ἄλλῃ, ταῦτα καθ' αὑτὰ ὑπάρχει οὐ ἑκάτερα· ὅσα δὲ μὴ ὁρισμῶν τινὶ φύσει ὑπάρχει, ἀλλὰ δυνάμει ἢ τελείωσιν ὑπάρχειν, ταῦτα κἂν ἀχωρίστα ᾖ, οὐ λέγεται καθ' αὑτὰ τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχειν.

» ΕΤΙ ὁ μὴ καθ' ὑποκειμένου λέγεται ἄλλου τινός· οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶν ὁ τόδε τι ὄν, Σωκράτους δεῖ καὶ λευκὸν· ἢ δ' οὐσία καὶ ὅσα ὁ δέ τι σημαίνει, οὐχ ὁ τόδε τι ὄν τὰ δεῖ ὑποκειμένου, ἅπερ δεῖ· τὰ μὲν δὴ μὴ καθ' ὑποκειμένου, συμβεβηκότα· τὰ δὲ καθ' αὑτὰ λέγω· τὰ δὲ καθ' ὑποκειμένου, συμβεβηκότα.

εἰ τὸν δεῖ σημαινόμενον τὴν καθ' αὑτὸ, ὃ οὐκέτι ἄλλο τι ὂν κατ' ἄλλα καθηγορεῖ οἷοι ἦσαν οἱ πρῶτοι λόγοι τόποι· ἀλλ' ἁπλῶς ὃ μὴ δι' ἄλλο δεῖ, μήτε οὐ ἄλλῳ ὁ εἶναι ἔχειν ἀνάγκη δεῖ τὰ συμβεβηκότα· ἀλλ' ἃ καθ' αὑτὰ ὑφέστηκεν, οἷον ἡ μορφὴ οὐσία· τὰ μὲν γὰρ συμβεβηκότα, αὐτῆς λέγεται εἰς ὁ εἶναι· αὐτὴ δὲ, οὐδενός. ἔστιν οὖν οὗτος τέταρτος τόπος τὴν καθ' αὑτό. ΕΤΙ ὁ μὴ καθ' ὑποκειμένου λέγεται· τουτέστι, ὁ μὴ οὐ ὑποκειμένῳ ἄλλῳ τινί δεῖ, ὡς πρῶτον ὁ βαδίζειν· λέγεται γὰρ ἄνθρωπον εἶναι, εἶτα βαδίζειν, καὶ ἔστιν οὐ ὑποκειμένῳ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ βαδίζειν. τὰ μὲν δὴ, μὴ καθ' ὑποκειμένου· τουτέστι, μὴ οὐ ὑποκειμένῳ· αὐτὴ γὰρ τὴν οὐ ὑποκειμένου παρείληφε, καθ' αὑτὸ δεῖ.

» ΕΤΙ δι' ἄλλον τόπον, ὁ μὲν δι' αὑτὸ ὑπάρχον ἑκάστῳ, καθ' αὑτό· ὁ δὲ μὴ δι' αὑτὸ συμβεβηκός· οὐ

» γὰρ δι' ὁ βαδίζειν ἵσταται. ἀλλὰ σωτέον φαμὲν εἶναι· εἰ δὲ δι' αὑτὸ, καθ' αὑτό.

ΤΟΥΤΟ τέταρτον τὸ καθ' αὑτὸ σημαινόμενον, ὃ ἀπλῶν τινος γίνεται μὴ καθ' ὑποκειμένου συμβεβηκός. οἷον, εἰ βαδίζοντος ἵστασθαι φησιν, οὐ φαμὲν καθ' αὑτὸ ὁ δι' αὑτὸ βαδίσαν ἵστασθαι, ἀλλὰ καθ' ὑποκειμένου συμβεβηκός. ἡ γὰρ καὶ εἰ μὴ ἐβάδιζεν, ἵστασθαι· ὅτι οὐδὲ εἰ ὀρύττων θησαυρὸν εὗρέ τις, αἴτιον φαμὲν τὸ ὀρύττειν τῆς τὸ θησαυροῦ εὑρέσεως καθ' αὑτὸ, ἀλλὰ καθ' ὑποκειμένου συμβεβηκός· οὐ γὰρ δι' ὃ ὤρυττεν· εἰ μή τι σφαγὴν ὁ θάψας τις, αἰτίαν τοῦ θανάτου καθ' αὑτὸ πῶς σφαγὴν φαμέν· οὐ γὰρ συμβέβηκε τῇ σφαγῇ ὁ θάψας τις, ἀλλ' αἰτία ἡ σφαγὴ τοῦ θανάτου γέγονε τοῦτο μὲν οἷον, τοῦ πολέμους σῴζεσθαι παρεσκεύασεν· οὐ πάντα δὲ ταῦτα τὰ σημαινόμενα τοῦ καθ' αὑτὸ, συμβάλλεται εἰς πῶς ἀποδεικτικῶν μέθοδον, ἀλλὰ μόνοι οἱ δύο τρόποι τοῦ καθ' αὑτὸ, χρησιμεύουσιν εἰς τὸ προκείμενον. τὴν γὰρ ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων ἐστὶ καὶ ἀεὶ. οὔτε γὰρ συλλέγεται μὴ οὖ τῷ ὁρισμῷ τῆς σιμότητος πῶς ῥὶν παραλαβεῖν, οὔτε τὸ οὖ τῷ ὁρισμῷ τινῶν παραλαμβανόμενα συλλέγεται, μὴ καὶ ἀεὶ καὶ παντὶ ᾧ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν, ὡς πρῶτον ᾧ αὐθρώπῳ ᾧ ζῴῳ ὁ δίπους τρόπος,* ὡς τοῦλ τὰ ἄτομα μάλιστα καταγνόμενοι, τοῦτα γὰρ κατ' οὐδενός ἐστιν ἑτέρου, ἢ τόδε τι σημαίνει· τὴν γὰρ ἀτόμου, ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν, ὡς διεχθήσεται οὐ τοῖς ἑξῆς· ἀλλ' οὐδὲ ὁ τέταρτος τρόπος χρησιμεύσει εἰς ἀπόδειξιν. οὐδὲ γὰρ μόνη ἡ σφαγὴ, αἰτία τοῦ θανάτου. οὐδὲ πάντως, εἰ μὴ τύχοι καιρίαν οὖσα. ὥστε οὐκ ἀεὶ· οὐδὲ ὁ σὺν ἐστὶ τῆς μόνον τελέων, σωτηρίας αἴτιον, οὐδὲ ἀεί· θέλει δὲ ἡ ἀπόδειξις, καὶ ὁ ἀεὶ ἔχειν. δῆλον δὲ οἷον, οὐκ ἐνδέχεσθαι εἰς ἀπόδειξιν οὐδὲ ὅσον.

» ΟΙΟΝ, εἴ τις σφαττόμενος ἀπέθανε, καὶ κατὰ σφαγὴν, ὅτι δῆλον ὁ σφάττεσθαι· ἀλλ' οὐ σωτέον
» σφαττόμενον ἀποθανεῖν.

Α αναγκαίως δὲ προσθῆκε ὁ κατὰ σφαγὴν, τουτέστι, δῆλον πῶς σφαγήν. οὐ δέχεται γὰρ ἡ μὴ σφαττόμενον, ἀποθανεῖν· οἷον, εἰ μὴ εἰς τόπῳ ἔτυχε βαλών, ὁ δὲ φόβος καὶ ἡ ἔκπληξις, ἡ ὁ ἐμπαρμένος τὸ θανάτου χρόνος, ἦν θανάτου οὐκ ἐποίησε, κατὰ τινα τύχην οὐ ᾧ καιρῷ τῆς σφαγῆς ἐπῆλθε, ὡς εἴ τις καὶ λουόμενος, ἢ ἐσθίων ἀπεθανεν. εἰ γὰρ οὕτω τύχοι, οὐ καθ' αὑτὸ, οὔτε ὁ λουτρὸν, οὔτε ὁ ἐσθίειν, οὔτε ἡ σφαγὴ, τὸ θανάτου ἔσχε αἴτιον, ἀλλ' ἔτυχεν οὕτως.

» ΤΑ ΑΡΑ λεγόμενα διὰ τὴν ἁπλῶς ἐπιστήμην καθ' αὑτὰ οὕτως, ὡς οὐ ὑπάρχειν τοῖς καθηγορουμένοις ἢ οὐ ὑπάρχεσθαι, δι' αὐτά τε ὄντα, καὶ ἐξ ἀνάγκης.

Α παρειλημμένος τὰ ἐρημένα τὸ καθ' αὑτὸ τέσσαρα σημαινόμενα, τὸ πλήρους οὕνεκεν τῆς διαιρέσεως ὡς ἤδη εἴπομεν, νῦν ἀφορίζεται καὶ λέγει, ὅτι τὰ δύο τὰ πρότερα σημαινόμενα τὸ καθ' αὑτὸ, συμβάλλεται ἡμῖν εἰς τοὺς ἀποδεικτικοὺς μεδόλους, τὰ δὲ λοιπὰ δύο, οὐκέτι· τὸ μὲν γὰρ τελέου, αὐτόθεν· οὐδὲ γὰρ ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖ, ἀλλ' ἔστιν ἁπλοῦν, φωνὴ σημαντικὴ οὐσίας· τὸ δὲ τέταρτον, εἰ καὶ ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖ ὡς αἴτιον αἰτιατοῦ, καὶ ἐξ ἀνάγκης τὸ αἴτιον αἴτιατὸν εἶναι αἴτιον φαμὲν, ἀλλ' οὐκ εἰς πρότασιν τοιοῦτον συμβάλλεται, μᾶλλον δὲ, εἰς ὅλου συλλογισμοῦ γένεσιν· οἷον, ἡ σελήνη ἐκλιμπάνει, δῆλον πῶς ἐπὶ πρόσθησιν τῆς γῆς, οὐχ ὡς οὐ πρότασις δεῖσα παραληφόμενα, μᾶλλον δὲ ὡς εἶδος, εἰς γένεσιν τοῦ ὅλου συλλογισμοῦ συμβάλλεται ἡμῖν ἡ αἰτία τῆς ἐκλείψεως, εἰς μέσου ὅρου χώραν παραλαμβανομένη· οἷον, ὡς οὐ τῷ συλλογισμῷ τούτῳ· ἡ σελήνη, ἐπιπροσθεῖται τῆς γῆς· καὶ ἐπιπροσθούμενον ἐκλείπει, ἡ σελήνη ἄρα ἐκλείπει. ἰδοὺ οὐ ταῦθα αἴτιον ὄντος τοῦ ἐκλιμπάνειν πῶς σελήνην τῆς ἐπιπροσθήσεως τῆς γῆς, οὐ παρελήφθη δεῖσα πρότασις, ἀλλ' εἰς γένεσιν ἡμῖν τοῦ μέσου ὅρου συνεβάλλετο. πῶς δὲ ἀκριβεστέραν ταδὶ τούτου ἔξετασιν, ἐροῦμεν, ὅτε αὐτὸς τούτου μεμήνυται μόνα οἷόν τε τὰ πρῶτα δύο τοῦ καθ' αὑτὸ σημαινόμενα, χρήσιμα ὑπάρχει πρὸς τοὺς ἀποδεικτικοὺς μεδόλους, ἐξ ἀνάγκης τε ὑπάρχοντα, καὶ καθ' αὑτό· καὶ ὅτι μὲν τὸ πρῶτον σημαινόμενον τοῦ καθ' αὑτὸ, ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ αὐτόθεν δῆλα προφανῆς, εἴρηται καὶ ἐν τοῖς ὁρισμοῖς τινος παραλαμβανόμενα, δεῖ ὑπάρχειν ἐκείνοις, ἐξ ἀνάγκης. διὸ πρῶτον οὐδὲ κατασκευάσει αὐτὸ ὁ ἀριστοτέλης ἀξιοῖ τοῦτο δὲ δεῖ δῆλον ὅτι δεῖ· δὲ ἐν τῷ ἑαυτῆς ὁρισμῷ τὸ ὑποκείμενον παραλαμβάνει, δηλονότι μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, τῷ μὴ παντὶ ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ τὸ κατηγορούμενον· οὐδὲ γὰρ παντὶ ἀριθμῷ, ὁ τοδιτῆον, ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἀρτίον παντὶ ἀριθμῷ· δείκνυσί γε μὴν καὶ ταῦτα ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχοντα παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ, ᾧ πῶς αὐτίθεσιν τούτων, ἄμεσον εἶναι, καὶ ἰδοὺ καμὲν τῇ αὐτιφάσει· ὡς πρὸ γὰρ ἡ αὐτίφασις ἐν δὴ πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιροῦσα καὶ τὸ δῆλον δὲς καὶ τὸ ἀδύνατος, πᾶσί τε ὑπάρχει, ἢ οὐκ ὑπάρχει· καὶ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ, καὶ τῷ θάτερον τὴν μορίων ἐπὶ πάντων αἰρόμενον, ἀλλὰ τῷ πάντως τὴν δύο τὸ ἕτερον, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τὴν προκειμένων. ἐπειδὴ ἐπὶ παντὸς ἀριθμοῦ, ἢ τὸ ἄρτιον, ἢ τὸ τοδιτῆον, δῆλον ὅτι φαμὲν καθ' αὑτὸ, καὶ ἀεὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν αὐτὰ, τῷ πάντως δεῖν θάτερον μορίου τῆς αὐτιθέσεως, ἐφ' ὧν πέφυκε κατηγορεῖσθαι αἰρόμενον ἄλλως τε, καὶ ἐφ' ὧν ἐνῳ θάτερον τὴν μορίων τῆς αὐτιθέσεως κατηγορεῖται, ἐπὶ τούτων δηλονότι τὸ κατηγορούμενον, παντί τε ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ. εἰ δὲ παντὶ, καὶ ἀεὶ ἐξ ἀνάγκης· οὕτως δὴ ταῦτα διοριστέον, μέτεισιν ἐπὶ πῶς διδασκαλίαν

Quartus & ultimus modus

Quinà ex 4. modis essendi ka Paulo conferat ad demostrationem

Singularia non cè demostratio habere τὸ ἀφ'

Demostratio non

ἀυλόθεν

ἐκλιμπάνει ἡ σελήνη

Quæ proponuntur in diffinitione alicuius rei necessaria sint rei

Accidentia quæ sint

Dubitatio solo

Dubitatio cum solutione eximia

Tertius modus

καθ' ὑποκείμενου· τὸ ἐν ὑποκειμένῳ

ἀλλοῦ τὸ

ut Socrates plato. De hoc 2. modo in ultimo cómento faciunt sequentis sic logitur. τὸ μὲν δὴ τέταρτον αὐτόθεν, ὡς δὴ ἄλλου καθηγορεῖ ἀλλ' ὅτι ἐν ἁπλοῦν φωνὴ σημαντικὴ οὐσίας ἢ τινός.

ἀυλόθεν· thico· e uestigio· bis dese

τῷ καθ' αὑτὸ (τὰ γὰρ λεγόμενα, ἐπὶ τὴν ἁπλῶς ἐπιστήμην. ἐπειδὴ ἀπαιρεθήσεται τῷ καθ' αὑτὸ τὰ σημαινόμενα, καὶ ἐδόξαζε τοῦτ' εἶναι τὸ δύο τὴν πρώτων μόνων ὡς ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει αὐτῇ ἐναντίον, σωπάγει ὁ χρήσιμον ἑαυτῷ εἰς τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους ἐξ τούτων, ἐκ τῆς διαλειμμένων ὁ ἀναγκαίων τῇ ἀποδεικτικῶν μεθόδων συμπεραινόμενος. διαμένει γὰρ ἔξω φησίν, ὅτι εἰ μὴ πλῖνθα ἡ μὲν τὰ καθ' ἑκάστα ἀπαιρεθημένα, τῷ καθ' αὐτὸ ἐστίν, ἀλλὰ δύο τὴν ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων ἐστίν.

ΟΥ ΓΑΡ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν ἢ ἁπλῶς, ἢ τὰ ἀντικείμενα. οἷον, γραμμῇ, ὁ δυϊκὸν, ἢ ὁ ἡμιπύλον. καὶ ἀρτιάριθμον, ὁ ἀπειρον ἢ ὁ ἀρτίτιον.

ἁπλῶς ἐπίστασθαι, τὰ κυρίως ἐπιστάσθαι φησὶ τὸ παραλαμβανόμενα εἰς προτάσεις, ἃ τοιοῦτόν ἐστιν ὡς ἐνυπάρχειν τοῖς κατηγορουμένοις, ἢ ἐνυπάρχεσθαι αὐτοῖς τὰ κατηγορούμενα. διὰ τούτων δὲ τῶν δύο τρόπους τῆς σημαινομένων, τῷ καθ' αὑτὸ δεδήλωκε. τοῦτο γὰρ δέδεικται διὰ ἀνάγκης καὶ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα, διὰ ἀναγκαίων αἰτημάτων αἱ ἀποδείξεις ὅπερ δὲ εἶπον διὰ τῷ ἐνυπάρχειν καὶ ἐνυπάρχεσθαι, δύο τρόπους τῆς καθ' αὑτὸ σημαίνει. διὰ μὲν τῷ ἐνυπάρχειν, ἐν πρώτων. ἐπειδὴ γὰρ ἕκαστον ἐν τῷ ἰδίῳ ὁρισμῷ ἔχει ἐν εἶναι, καὶ ἔστι δι' ἐκεῖνο, διὰ ταῦτα εἰ ἐνυπάρχειν ἐν κατὰ κειμένου τοῖς κατηγορουμένοις. οἷον ἐν ἄνθρωπον ἐν τῷ ζῴῳ, καὶ λογικῷ, καὶ θνητῷ, ἅπερ αὐτὰ κατηγορεῖται, διότι τὸ εἶναι ἐν τούτοις ἓν ἀνθρώπῳ. καὶ ἐπεὶ ἀντικειμένως εἶχεν ὁ διὰ τοῦ ὅρος τῷ προτέρῳ, ἐν μὲν γὰρ τῷ προτέρῳ, τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸν ἑαυτῷ ὁρισμὸν. παρελάμβανε τὸ κατηγορούμενον· ἐν δὲ τῷ διὰ τοῦ δεύτερῳ, τὸ ἀνάπαλιν. τουτέστι, τὸ κατηγορούμενον εἰς τὸν ἑαυτῷ ὁρισμὸν, παρελάμβανε τὸ ὑποκείμενον, διὰ ταῦτα εἶπεν ὡδὶ τῷ προτέρου τὸ ἐνυπάρχειν, ὡδὶ τῷ διὰ τοῦ εἶπε, τὸ ἐνυπάρχεσθαι τὸ κατηγορούμενον ἐν τῷ ὑποκειμένῳ. ὡδὶ γὰρ τούτου, διὰ τὸ ὑποκείμενόν ἐστι τὸ κατηγορούμενον. διὰ γὰρ τὸν ἀριθμὸν, ὑπάρχει τὸ ἀρτίον ἢ τὸ ἀδιαίρετόν· καὶ διὰ ταῦτα εἴρηκεν αὐτὸ ἐνυπάρχεσθαι τῷ ὑποκειμένῳ. τουτέστιν, ἐν ἐκείνῳ τὸ εἶναί τε ἔχειν καὶ σώζεσθαι. τὸ μὲν ἁπλῶς ὡδὶ τῷ προτέρου ὅρου ἐκ πλείονων· οὐ γὰρ οἷόν τε τὰ εἰς ὁρισμόν τινος παραλαμβανόμενα, μὴ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ἐξ ἀνάγκης τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν. τὸ δὲ ἢ τὰ αὐτικείμενα, πρὸς τὸν διὰ τοῦ δεύτερον ὅρον. καὶ ὡδὶ τοῦ γὰρ ἀνάγκη παντὶ ᾧ ὑποκειμένῳ τινὶ ὅλῳ αὐτῆς εἶναι ὑπάρχειν. πᾶς γὰρ ἀριθμὸς, ἢ ἀρτίος ἐστὶν ἢ περιττός. καὶ πᾶσα γραμμὴ, ἢ ἡμιπύλη ἐστίν· ἢ διθεῖα. δῶμα τὸν μὲν τοι καὶ τὸ ἁπλῶς, ἐπὶ τῷ διὰ τοῦ ἐνλαμβάνειν δύο. ἁπλῶς μὲν, ὅταν πᾶσιν τοῖς αὐτῆς ὑπάρχειν κατηγορήσωμεν, ὅταν πᾶς ἀριθμὸς ἀρτίος ᾖ, ἢ περιττός· μὴ πᾶν σῶμα τὸ ἐμψυχόν, ἢ βαρύ, ἢ κοῦφον. τὰ αὐτικείμενα δὲ εἶπεν, αὐτὶ τῷ, ἀν θάτερον τῶν αὐτικειμένων, ὅταν ὡς ἡδὺ εἶπον, τὸ ἕτερον μόριον τῆς αὐτιθέσεως ἀποληφθέντες, διὰ τῷ δεικτικοῦ κατηγορήσωμεν. διὰ πάσης δηλώσεως, τὸ ἀρτίον, ἢ τί τοιοῦτον ἐνδείσκεται δὲ, ὅτι ἐπί τινων τὴν καθ' αὐτὸ συμβεβηκότων διὰ ἐκλιπέον εἰρῆσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἐπιστητῶν. ταῦτα δὲ δῆλα τὰ κατὰ ἀφαίρεσιν. διὸ μὴ ἔλεγε τῶν τα, ἐπὶ τὴν ἁπλῶς ἐπιστητῶν. σιμότης δὲ ῥινὸς καὶ δυϊότης, οὐ τὴν ἐπιστητῶν (οὐδὲ γὰρ τὴν ἀφαιρέσεως· τι λαμβάνομεν.

ΕΣΤΙ γὰρ τὸ αὐτὸν, ἢ διφήσις, ἢ ἀντίφασις, ἐν τῷ αὐτῷ γένει. οἷον αὐτὸν τὸ μὴ ποδιαῖον, ἐν ἀριθμοῖς ἢ ἕπεται.

ἐπειδὴ εἶπεν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, ἢ ἁπλῶς ἢ τὰ αὐτικείμενα αὐτὸ δεῖξαι καὶ σημῆναι διὰ τούτων βούλεται. τὰ γὰρ ἄμεσα τὴν ἑαυτῶν, εἰς ταυτὸν σωρέχει, διφήσει τε, καὶ ἕξει, καὶ καταφάσει τε καὶ ἀποφάσει. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τὴν δεκτικῶν ὕλεώς τε, καὶ τυφλότητος, ἀναγκαῖον πάντως θάτερον τὴν αὐτικειμένων ὑπάρχειν, ὁμοίως δὲ, καὶ τῆς αὐτιφάσεως, ἀνάγκη πάντως τὸ ἕτερον μόριον ὑπάρχειν τοῖς αὐτικειμένοις, οὕτω καὶ ἐπὶ τὴν ἀμέσων ἑαυτῶν, ἀνάγκη τὸ ἕτερον μόριον ὑπάρχειν τῷ δεκτικῷ τὴν ἑαυτῶν. διὸν ᾧ ἀριθμῷ, τὸ ἀρτίον ἢ τὸ ἀδιαίρετόν. ᾗ τῷ ἀνθρώπῳ, ζῷον ἢ θνητόν. καὶ τοῖς σώμασι, τὸ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον. καὶ ὅλῳ ἕξεσ τὸ ἑαυτῶν, πάντως ἐσόδωμεῖ, ἢ τῇ διφήσει, ἢ τῇ ἀποφάσει, τὰ αὐτικειμένου μορίου ᾧ τινὶ. διὸν, τῷ ἀρτίῳ. ἐσόδωμεῖ τὸ μὴ ποδιαῖον. οὐ γὰρ ἀριθμῷ, τὸ μὴ ποδιαῖον, πάντως ἀρτίόν ἐστιν. ὁμοίως καὶ διφητικοῦ τις εἴποι, αὐτὶ τῷ μὴ ποδιαῖον τὸ ἀπειρον, ἐσόδωμεῖ ᾧ ἀρτίῳ. ἐπεὶ οὖν ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ παντὸς ἡ αὐτίφασις, τουτέστιν, ἢ ἡ καταφάσεις ἀληθὴς, ἢ ἡ ἀπόφασις, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τὴν δεκτικῶν, ἢ ἡ ἕξις ἀληθεύσει, ἢ ἡ διφήσις. ἐλείφαμεν δὲ τούτοις ἐσόδωμοῦντα τὰ ἄμεσα αὐτία, ἀνάγκη ἄρα καὶ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τοῖς δεκτικοῖς (τὸ δὲ ἢ ἡ αὐτίφασις, αὐτὶ τῷ, τὸ αὐτιφάσκον τῷ αὐτίῳ τῷ τετάρτος. εἰ

Contrario modo se habet. 2. modus ad primum

σιμότης, κεκυρτότης, ῥὶς, ῥινός

κῦρτόν, κοῖλον, κοῖλος, κοίλου

τὰ κατὰ ἀφαίρεσιν

τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν· 17

τος. εἰ γὰρ ἐτέθη ὁ αὐτίον, ἐπειδὴ τούτου ἐναντίον ἐστὶ ὁ περιττὸν, ἔστι δὲ τούτῳ αὐτιφάσιον ὁ μὴ περιττὸν, ἐσόδωμεῖ διὰ που ὁ μὴ περιττὸν, τῷ ἐναντίῳ τῷ περιττοῦ, ὅ ἐστι τῷ αὐτίῳ (ὅπερ οὖν εἶπων, λέγω δὴ ὅτι ἐστὶ τὸ ἐναντίον, ἢ διφήσις, ἢ αὐτίφασις, ἐπειδὴ ἔδοξεν αὖ τούτῳ ὡς ἐξισάζοντας λαμβάνειν, διφήσιν τε καὶ ἕξιν, καὶ καταφάσιν καὶ ἀποφάσιν, εἶπε χωρὶς ὅτι ἐφ' ὧν ἡ διφήσις καὶ ἡ ἀπόφασις, ὧδὶ τούτων καὶ τὴν ἐναντίαν ὁ ἔτδον μόριον. ἐπειδὴ εἰ μὴ ἔστιν ὁ ζαγέλαφος ποδιαῖος, οὐχὶ οὐκ ἔστι· διὰ ἕξιν οὖν ἀκριβολογούμενος, προσέθηκε ὁ, ἐν τῷ αὐτῷ γένει. τουτέστιν, ἐν τῷ πεφυκέναι ἐνυπάρχειν τὴν αὐτικειμένων ἐν τῷ αὐτῷ γένει σωίστασθαι, ὧδὶ τούτων γὰρ τὰ αὐτικείμενα διφήσει τε, καὶ ἕξει ἐσόδωμεῖ, καὶ καταφάσει. οὐ ἀριθμῷ γὰρ φησιν ὁ μὴ ποδιαῖον, ὅπερ ἔστιν ἀπόφασις, οὐ ἀρτίον ἔστιν. οὐκ ὅτι φησὶν ἐς ταυτὸν ἄγω τῇ καταφάσει τὴν ἀπόφασιν, ἀλλ' οὐ γὰρ ἀρτίον, καταφάσις, ὁ δὲ μὴ ποδιαῖον, ἀπόφασις, ἀλλ' οὕτω φησὶ ὁ αὐτίον μὴ ποδιαῖον εἶναι, καθὸ ἔπεται ὧδὶ τὴν τοιούτων τῇ καταφάσει ἡ ἀπόφασις. ἕπεται γὰρ τῷ αὐτίῳ, ὁ μὴ ποδιαῖον. καὶ τῷ μὴ αὐτίῳ, ὁ ποδιαῖον. καὶ τῷ διθεῖ, τῷ μὴ ἡμιπύλῳ, διὰ τὴν ἄμεσον τὴν ἐναντίων αὐτίθεσιν. ὥστε οὐ ταυτὸ φησι τῇ διφήσει λέγω τὴν καταφάσιν καὶ τὴν ἀπόφασιν, ἄλλο γὰρ καὶ ἄλλο. εἰ μὲν γὰρ εἶπω οὐκ αὐτίον, ἀθεῖαν μόνον ὁ αὐτίον· εἰ δὲ εἶπω ποδιαῖον, τεθεικὸς ὁ ποδιαῖον. οὐ ταυτὸν οὖν, ἀλλ' ὅμως ὧδὶ τὴν ἄμεσον συνέχει. ὁ γὰρ λέγων ἀριθμόν τινα μὴ εἶναι αὐτίον, οὐδὲν ἔτδον λέγει, ἢ ὅτι ποδιαῖός ἐστι. καὶ ὁ λέγων ῥῖνα μὴ εἶναι διθεῖαν, οὐδὲν ἕτδον λέγει ἢ εἶναι ἡμιπύλιον.

ΩΣΤΕ εἰ ἀνάγκη φάναι ἢ ἀποφάναι, ἀνάγκη καὶ τὸ καθ' αὑτὸ ὑπάρχειν. ὁ μὲν οὖν καθ' ὅλου πάντος τε ὑπάρχει καὶ καθ' αὑτὸ καὶ ᾗ αὐτὸ. διωρίσθω ἐν τρόποις εἴρηται.

ΟΥΤΟΣΙ, εἰ ὧδὶ παντὸς ἢ ἡ καταφάσις, ἢ ἡ ἀπόφασις. ἰσόδωμεῖ δὲ ὧδὶ τὴν ἄμεσων τοῖς ἐναντίοις ἢ αὐτίφασις, ἐξ ἀνάγκης αὖ ὧδὶ τὴν τοιούτων ἄμεσων, τὰ ἐναντία τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρξει.

ΚΑΘΟΛΟΥ δὲ λέγω, ὃ αὖ καθ' ὅλου παντός τε ὑπάρχει καὶ καθ' αὑτὸ καὶ ᾗ αὐτὸ. φανερὸν αὖ ὅτι καθόλου, ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τοῖς πράγμασι. ὁ καθ' αὑτὸ δὲ καὶ ᾗ αὐτὸ, ταὐτὸν οἷον καθ' αὑτὸ τῇ γραμμῇ ὑπάρχει στιγμή. καὶ ὁ δυϊὸ καὶ γὰρ ᾗ γραμμή. καὶ τῷ τετράγωνῳ ᾗ τέτρωνον, δύο ὀρθαί. καὶ γὰρ καθ' αὑτὸ ὁ τέτρωνον, δύο ὀρθαῖς ἴσον.

παρειθημένος τὰ τῷ καθ' αὑτὸ σημαινόμενα, καὶ ἀφορισάμενος τὸ χρήσιμα πάσης τῆς ἀποδεικτικῆς μεθόδου, μέτεισιν ἐς τὸ καθόλ τοῦ καθόλου διδασκαλίαν. τέλος δὲ δίδε τοῦ καθόλου τὰ σημαινόμενα ὁ ἀριστοτέλης (σὺν μὲν, ὁ ἁπλῶς λεγόμενον παντὶ, ὑπάρχειν ὁ κατηγορούμενον. καὶ μὴ καθ' αὑτὸ ὑπάρχῃ, ὡς φαμὲν παντὶ αἰθίοπι ὁ μέλαν, ἢ παντὶ ἀνθρώπῳ ὁ βαδίζειν. διάτορον δὲ, ὁ καθόλου τέ ὅτι καὶ καθ' αὑτὸ, ὡς φαμὲν πάσῃ δηλοῖ ὁ αὐτίον (τέτον δὲ, ὁ καθ' αὑτὸ τέ ὅτι καὶ κατὰ παντὸς, καὶ πρώτως, ὅπερ νῦν καὶ παραδίδωσι, κατὰ τὰς ἀποδεικτικὰς παραλαμβανόμενα μεθόδους. οἷον, ὁ παντὸς τετράγωνου τὰς ἅρας γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι· ὁ γὰρ ὑπάρχειν μὲν τῷ σκαληνῷ τὰς ἅρας γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας, καὶ παντὶ καθ' αὑτὸ, ἀλλ' οὐ πρώτως· οὐ γὰρ ᾗ σκαληνὸν, τὰς ἅρας γωνίας ἔχει δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας, οὐδὲ ᾗ ἰσοσκελές. καὶ γὰρ μὴ ἦν σκαληνὸν, οὐδὲν κωλύει δίτρωνον ἕτδον εἶναι, ἐχον τὰς ἅρας γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας. πρώτως οὖν τῷ τετρώνῳ ὑπάρχει, ὁ τὰς ἅρας γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν. διότι καὶ παντὶ τετρώνῳ, καὶ καθ' αὑτὸ παντὶ, ᾗ πρώτως. οὐδενὶ γὰρ ἄλλῳ πρὸ τῷ δικαίου ὑπάρχει. εἰ γὰρ ὑπάρχει σχήματί τινι ὁ τὰς ἅρας γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, ἀλλ' οὐ παντὶ σχήματι, οὐδὲ ᾗ σχῆμα, ἀλλ' ᾗ δίτρωνον καὶ ἕξιν φησὶν ὁ καθόλου, εἰς πᾶν ἀποδείξιν δεῖν παραλαμβάνειν. εἰ δὲ ἕξιν, συμβήσεται μηδὲν εἶναι ἀποδεικτικὸν, ὃ μὴ αὐτιεξέφει πρὸς ὁ κατηγορούμενον. καὶ ἵνα σωτόμως εἴπω, μόνους εἶναι τοὺς ὁρισμοὺς καὶ τὰ ἴδια ἀποδεικτικοὺς, διὰ ὁ αὐτιεξέφειν πρὸς τὰ ὁρισά. ὁ μέντοι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι, μὴ εἶναι ἀποδεικτὸν, διότι μὴ πρώτως τῷ ὑποκειμένῳ ὁ κατηγορούμενον ὑπάρχει. καὶ φησὶ πρὸς ἕξιν ὁ θεμίστιος, ὅτι καὶ τὰ γένη, καὶ αἱ διαφοραὶ τὴν ἀποδεικτικὸν, εἰ καὶ μὴ ᾗ ἰσάξουσι πρὸς τὰ κατὰ κειμένα, ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ καθ' αὑτότε καὶ παντὶ τῷ κατὰ κειμένῳ ὑπάρχουσι. καὶ ὅλον ὅτι ὁ ἀριστοτέλης, πᾶν κυρωτάτην καὶ μάλιστα ἀπόδειξιν, καὶ τῷ πρώτῳ προέπουσιν φιλοσόφῳ διασκοπούμενος, ταύτην φησὶν εἶναι πᾶν καθόλικώτατα δεικνύουσαν. ὅλον οὖν ὅτι ἀδύτρα αὐ εἴη μέρα ἀποδείξεως, τὰ ὧδὶ τὴν ἀνῶν καὶ τὴν διαφορῶν παραλαμβανόμενα. πρώτα δὲ καὶ μάλιστα, ἁπλῶς αὖ ἐς παρέδωκε (πῶς δὲ πρὸς τούτῳ κἀκεῖνο ἐφαίνεν, ὡς ταῦτα φησὶν ὁ ἀριστοτέλης, οὐχ ὅτι πᾶν τὰ ἀποδεικτικὰ ὀφείλει αὐτιεξέφειν, ἀλλὰ ταῦτα τὰ συμβαλλόμενα πρὸς πᾶν ἀποδείξειν. οἷον, οἱ τῇ ἀποδείξει, τῷ, ὁ δίτρωνον τὰς ἅρας γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, παραλιπέον, ὅτι ἐὰν εἰς δύο εὐθείας παραλλήλους εὐθεῖα ἐμπέσῃ, τὰς ἐναλλὰξ γωνίας, ἴσας ἀλλήλαις ποιεῖ. καὶ ἔστ' ἐξ αὐτιεξέφον. οὗ ᾧ γὰρ αἱ ἐναλλὰξ γωνίαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶν, ἐκεῖ εἰς δύο παραλλήλους εὐθείας, εὐθεῖα ἐμπέπτωκε. ἔξεσ δὲ δι ψεύδους. οὐ γὰρ ἔξεσ' φησὶν ὁ ἀριστοτέλης, ἀλλὰ ᾗ αὐτὴν τὴν ἀποδεικτι-

Ioan. Gram. in post. anal. c

Tria significata τὲ καθόλ agnoscit aristoteles

1.
2
3

πρώτως melle ah qd quomodo intelligendū fit

Themistius

In demōstratiōe bene grauius esse

Homo est animal an sit demonstrabile

κων ἐν λόγον ποιεῖται, ὡς οὐ τῇ λέξει ἐπισημειωσόμεθα· ἄλλως τε, ἢ οὐδὲ πάντα τὰ εἰς πλὴ ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα αὐτῆς ἕφεισ γὰρ ἡ δεῖξαι ὅτι αἱ δεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσί, παρελαμβάνεται ἡ, προσεκβαλλομένης μιᾶς τῶ τριγώνου πλευρᾶς, * πλὴ ἐκ τῶ δυσὶ ταῖς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον ἴσην εἶναι, καὶ οὐκ αὐτῆς ἕφει. οὐ γὰρ ἔτι * πλὴ ἐκ τῶ γωνίαν ταῖς ἐντὸς ἴσην ἔχει, ὅδε τριγώνου ὄβι, μίαν πλευρὰν ἔχον προσεκβεβλημένην. καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τριγώνου, δῆλον ἐν ὅδε συμβαίνει. Ταῦτα ἐκ παρελλήλου πως ἐν σημαίνοντα παρέλαβεν ὡς ἐφεξῆς αὐτῶ ὁρᾶ. ἐν καθ' αὑτὸ γὰρ φησι καὶ ἡ εὐθεῖα, ταυτόν. πρῶτον δὲ εἰ πῶς λέγει ἐν καθόλου καθ' αὑτό τι εἶναι καὶ καθ' ἑαυτὸ πανταχῆς, ἐφεξῆς καὶ πλὴ τὴν διαφορὰν ἐπάγει. λέγω δή, ἐν ἡ πρώτως λέγει τοῖς καθ' ἑαυτὸ γραμμοῖς ὑπάρχειν. Ἴσεον τοίνυν ὅτι ὁ μὲν ἀριστοτέλης, οὐ τούτοις ἐν αὐτό φησιν εἶναι, ἐν καθ' αὑτό, καὶ ἐν ἡ αὐτό· εἴ τι μὲν γὰρ ἡ αὐτό, ὅδε καὶ καθ' αὑτό· οἱ δὲ περὶ ἐν Θεόφραστον, διαφόρειν ταῦτα λέγουσι. καθόλικώτερον γὰρ εἶναι ἐν καθ' αὑτό, τῷ ἡ αὐτό· εἴ τι μὲν γὰρ ἡ αὐτό, ὅδε καὶ καθ' αὑτό· οὐκ εἴ τι δὲ καθ' αὑτό, πάντως καὶ ἡ αὐτό· τῷ γὰρ Διπλασίῳ· ἡ τριγώνου ὄβιν ὑπάρχει, ἐν τοῖς δεῖς γωνίαις δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν· ἀλλὰ καὶ καθ' αὑτό· τῷ δὲ ἰσοσκελεῖ, καθ' αὑτό μὲν ὑπάρχει, οὐκέτι δὲ ἡ αὐτό· οὐ γὰρ ἡ ἰσοσκελὲς ὑπάρχει αὐτῷ, ἐν τοῖς δεῖς γωνίαις δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν· εἰ γὰρ ὅδε, οὐκ ἂν τῷ ἰσοσκελεῖ, ἐπεὶ μὴ ἰσοσκελὴ, ἀλλ' ἡ ἀσκαλῶς Διπλασίονά ὄβι. ταῦτα μὲν οἱ περὶ Θεόφραστον. ὁ μέντοι ἀριστοτέλης, ὁρᾶ· ἐπί τινων ταῦτα συμβέβηκε, ταυτὸν εἶναι ἔφη ἄμφω· ἐν γὰρ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, καθ' αὑτό τε ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἡ αὐτό. οὐ γὰρ ἡ ζῷόν ὄβι, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν ὄβιν, οὐδὲ ἡ ὄγκωσιν, ἢ ἐμψυχον, ἀλλ' ἡ ἄνθρωπος. ὅδε καὶ γὰρ ὅδε μόνον τῷ ζῴῳ εἶναι νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικῷ· καὶ τῷ πεδεστῷ αὐτῷ ἀριθμῷ, ἐν μὴ εἰς ἴσα διαιρεῖσθαι δυνάμενον, καθ' αὑτό τε καὶ ἡ αὐτό ὑπάρχει.

» Τὸ καθόλου δὲ ὑπάρχει τότε, ὅταν ἐν δεῖ τῷ τυχόντος καὶ πρώτου δειχνύηται. οἷον ἐν δύο ὀρθὰς ἔχειν, οὔτε τῷ σχήματι ὄβι καθόλου. καίτοι ἔστι δεῖξαι καὶ τὰ σχήματος ὅτι δύο ὀρθὰς ἔχει· ἀλλ' οὐ τῷ τυχόντος σχήματος. οὐδὲ χρῆται τῷ τυχόντι σχήματι ὁ δεικνύς· ἐν γὰρ τετράγωνον σχῆμα μὲν, οὐκ ἔχει δὲ δύο ὀρθαῖς ἴσας· ἐν δὲ ἰσοσκελὲς ἔχει μὲν ἐν τυχὸν δύο ὀρθαῖς ἴσας· ἀλλ' οὐ πρῶτον· ἀλλὰ ἐν τρίγωνον πρότερον· ὁ τοίνυν ἐν τυχὸν πρῶτον δύο ὀρθὰς ἔχον.

Ο ὕτος οὖν ὁ τρίτος προσδιορισμὸς τῷ καθόλου· ἐν δὲ ἐπὶ τῷ τυχόντος, τουτέστιν, ὅταν τῷ τυχόντι τῶν ὑπὸ τῇ καθηγουμένῳ, αὐτῷ ἐν καθηγουμένῳ ὑπάρχῃ. οἷον, τῷ τυχόντι διπλασίῳ, ἐν τοῖς δεῖς γωνίαις δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, καὶ μὴ μόνῳ τῷ τυχόντι, ἀλλὰ καὶ πρώτῳ· οὐ γὰρ πρώτως τῷ σκαληνῷ, ἀλλὰ τῷ πρίτνῳ ὑπάρχει, τῷ τοῖς δεῖς γωνίαις δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν.

» Ἡ Οποιῶν ἄλλο, τούτῳ πρώτῳ ὑπάρχει καθόλου, ἢ ἡ ἀπόδειξις καθ' αὑτὸ τοῦ καθόλου ὄβιν.

Ω φησι καὶ πρώτῳ τυχόντι ὑπάρχει ἐν καθηγουμένου, τούτου ἡ ἀπόδειξις, καὶ καθ' αὑτό ὄβι καὶ καθόλου. τῶν δ' ἄλλων, ὅσοις τῷ τυχόντι μὲν ὑπάρχει ἐν καθηγουμένῳ, μὴ πρώτοις δὲ, τούτων καθ' αὑτό τινά φησι δόξαν, οὐ κυρίως οὐδὲ καθόλου ὄβιν * ἡ ἀπόδειξις. διότι, εἰ ὁ γωνιοειδὴς λειχνύει παῖς ἐν ἰσοσκελοῦς ζητοῦντος τοὺς δεῖς γωνίαις δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι, τούτῳ καθ' αὑτό τινα δόξαν οὐ καθ' αὑτὸ οὐδὲ καθόλου ὄβιν ἡ ἀπόδειξις. διότι οὐχ ἡ ἰσοσκελὲς ὑπάρχει αὐτῷ ἐν τοὺς δεῖς γωνίαις δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, ἀλλ' ἡ τρίγωνον. ταύτῃ οἷν οὐκ ἔστι καθ' αὑτὸ ἡ ἀπόδειξις τούτου· καθόλου μέντοι καὶ ἐπὶ ἰσοσκελοῦς παῖς ἀληθεύει ἐν καθηγουμένου, ταύτῃ ἀν καθ' αὑτὸ τὰ λεύτερα μέχρι τῆς ἀποδείξεως, λέγω δ' ἀν καὶ ἐπὶ τούτων ἡ ἀπόδειξις καὶ σκόπει πῶς σαφῶς δῆλα τούτων, οὐ τοὺς πλὴ ἀπόδειξιν χρησιμεύοντά φησιν εἶναι, ἀλλ' ὅπερ ἔλεγον, τὰ ἀποδεικτά· καὶ ἡ ἀπόδειξις γὰρ φησι καθ' αὑτὸ τῷ καθόλου ὄβιν.

» Τῶν δ' ἄλλων, τόπον τινὰ οὐ καθ' αὑτό· οὐδὲ τῷ ἰσοσκελοῦς οὐκ ἔστι καθόλου, ἀλλ' ἐπὶ πλέον.

Ε ν τῷ εἰπεῖν τόπον τινά, ἔδειξεν ὅτι μὴ τὰ καθ' αὑτὸ μὲν ὑπαρχόντα, μὴ πρώτως ᾖ, ἔστιν ἀπόδειξις, ἀλλ' οὐ τοιαύτη· κυριωτάτη δ' καὶ πρώτως τὰ τοιούτων ὄβιν ἀπόδειξις. λεύτερον δὲ, καὶ τῶν λοιπῶν.

» Δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν· ὅτι πολλάκις συμβαίνει διαμαρτάνειν· ἢ μὴ ὑπάρχειν ἐν λειχνύμενον πρώτου καθόλου ἢ δοκεῖ λειχνύεσθαι καθόλου πρώτου. ἀπατώμεθα δὲ ταύτην πλὴ ἀπάτην, ὅταν ἢ μηδὲν ᾖ λαθεῖν αὐτῶν πορεῖ ἐν καθ' ἑκάστου ἢ τὰ καθ' ἕκαστα.

Δ ιόλεξαι τοίνυν τῷ καθόλου, νῦν βούλεται παραδοῦναι τὰς αἰτίας τῆς ἀπάτης, * καθ' ἃς πολλάκις μὴ ἀποδεικνύοντες τί ἐν καθόλου καὶ τὰ τὸ αὐτοῦθα παρεδεδομένα, ὅμως δοκοῦμεν καθόλου ἀποδεικνύναι. δεῖς δὲ φησιν αἰτίας εἶναι τῆς τοιαύτης ἀπάτης τὴν μὲν, ὡς ὅταν μοναδικῶν τι ἢ καὶ καθ' ἕκαστα, ἐφ' οὗ ποιούμεθα τὰς ἀποδείξεις· διότι, ἢ γῆ, οὐ μέσῳ τῷ παντὸς κεῖται. ἢ ὅτι ὁ κόσμος σφαιρικὸς, ἢ τὰ τῷ ἡλίῳ ἴδια συμβαίνοντα συμπτώματα. ἐπὶ τούτων γὰρ δοκοῦμεν καθόλου ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις, διότι καθ' αὑτὸ ὑπάρχει τὰ λειχνύμενα, καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ παρ' ἐκεῖνα, οὐκ ἔστι μέντοι ὅτε καθόλου. καὶ γὰρ εἰ τρικόνου ἦν κόσμοι, ἢ τρικόνου ἦλιοι, ἢ γαῖαι τρίκονοι, τὰ τοιαῦτα ἂν καὶ ἐπ' ἐκείνων ἤρμοσεν. * καὶ γὰρ ὡς πρὸ εἰ σκαληνὸν ἐν μόνον τρίγωνον, ἐπὶ τούτου

Non omnia quæ assumuntur ad demonstrationē conuertuntur

καθ' αὑτό ἢ αὐτό — Idem

Theophr

καθόλου ἢ αὐτό — Da secundum theophrastu

Tres causæ erroris ut putemur demonstrasse quū non demostraue rimus uniuersaliter

Terrā esse in medio totius uel mundum esse sphæricu non esse demonstrationes qa non sunt propositiones uniuersales

Prima causa

τούτου ἐλείκνυμεν ὅτι τὰς δεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει, οὐκ ἂν καθόλου ἦν ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις, διότι οὐχ ἡ σκαληνὸν, ἐλείκνυτο ἐν τοιούτου αὐτῷ ὑπάρχον, ἀλλ' ἡ τρίτωνον, οὕτω καὶ τὰ λειχνύμενα ἐν δὴ τῇ μοναδικῶς ὑφεσηκότων, οὐκ ἂν εἶεν καθόλου, δι' ὅτι οὐκ ἐπεισδὴ μία γῆ, οὐδὲ ἐπεισδὴ ἐς ἥλιος, τοῦτα αὐτοῖς συμβέβηκεν, ἀλλ' ἐπεισδὴ ἀπλῶς ἥλιος, καὶ ἐπεὶ ἀπλῶς γῆ, ὥστε εἰ καὶ πολέους ἦσαν, ταῦτ' ἂν καὶ ἐπ' ἐκείνων ἤρμοσεν· οὐκ αὖπα καθόλου λείκνυται, τὰ ἐπ' ἐκείνων λειχνύμενα.

» Ἡ μὴ, ἀλλ' ἀνώνυμον ἦ, ἐν δὴ διαφόροις εἶλει πράγμασιν.

Δ υσῶπα αὐτία τῆς ἀπάτης, ὅτον οὐ τι κοινόν, ἀνώνυμον δὲ ἦ ὅδε, καὶ δι' ὃ μὴ ἔχειν κοινόν τι ὄνομα, ἀναγκαζόμεθα ἐφ' ἑκάστου εἴδους ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις· οἷον λείκνυται οὐ τῷ ἐβδόμῳ ἐν βιβλίῳ τὴν δυνηλείδου στοιχείων, ὅτι ἐὰν τέσσαρες ἀριθμοὶ ἀνάλογον ὦσι, καὶ οὐ πολλάκις ἀνάλογον ἔσονται. * δίον, ὡς ἔχει ὁ λβ πρὸς ἓν ις, οὕτως ἔχει καὶ ὁ ιβ πρὸς ἓν δ, καὶ οὐ πολλάκις ἀνάλογον ἔσονται· ἔστω, ὡς ἔχει ὁ λβ πρὸς ἓν ιη, οὕτως ἔχει καὶ ὁ ις πρὸς ἓν δ· ἀλλ' ἐν αὖ δὴ ὅδε, καὶ οὐ τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ ἐπὶ μεγεθῶν λείκνυται. ὅτι ἐὰν τέσσαρα μεγέθη ἀνάλογον ὦσι, ἢ οὐ πολλάκις ἀνάλογον ἔσονται· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ χρόνων, ἐν αὖ ἐν διεχθήσεται. ὅτι ἐὰν τέσσαρες χρόνοι ἀνάλογον ὦσι, καὶ οὐ πολλάκις ἀνάλογον ἔσονται· τῆς οὖν αὐτῆς διέξεως καθ' ἑκάστου τούτων λειχνυμούσης, μὴ ὄντος δὲ κοινοῦ τινος καθ' ὃ οἷόν τε λόγῳ πάντα ἀποδειχθῆναι, οὐ φαμὲν καθόλου εἶναι τούτων πλὴ ἀπόδειξιν. ὡσπερ γὰρ ἐπὶ τῶ ἰσοσκελοῦς εἰ ἰδίᾳ διέξεις ἐν τοὺς δεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, καὶ ἐπὶ σκαληνοῦ ἰδίᾳ, καὶ ἐπὶ ἰσοσκελοῦς, οὐκ ἔστιν ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις καθόλου, ἐπεὶ μὴ ἐπί τινος κοινοῦ καὶ ὅλος γενόμενος ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶ ἀσκαλῶς διπλασίου. ᾧ πρώτῳ ἐν τοιούτου σύμπτωμα ὑπάρχει, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶ προκειμένων, ἐπεισδὴ οὐκ ἔστι τί κοινὸν ᾧ πρώτῳ ἐν σύμπτωμα ὅδε ὑπῆρξεν, οὐ μετέχοντος ἀριθμοί τε, καὶ χρόνοι, καὶ μεγέθη, καὶ τῶ συμπτώματος μετόχου, οὐ φαμὲν καθόλου εἶναι πλὴ ἐφ' ἑκάστου τούτων ἰδίᾳ χωρισμοῖσι ἀποδείξεις. εἰ δέ τις καὶ ἐπὶ τούτων δυοῖν τί κοινὸν καθηγορεῖσθαι, οἷον ἐν ποσὸν, ἀλλ' οὕτω ἐφ' ὧν μὴ ὄβι ἐν κοινὸν ὀνομασμένον, ἐπὶ τούτων οὐκ ἔσται καθόλου ἡ ἀπόδειξις· ἴσως δὲ οὐ δῶμα ἐν ἐπὶ τῶ ποσοῦ χρήσασθαι τῇ τοιαύτῃ ἀποδείξει κοινῶς, εἴγε ἐν ποσὸν τε εἶχε, καὶ ἐν τόπον, καὶ ἐν λόγον, ἀ μή ὄβιν ὑβ' ἀφαιρέσεως λαβεῖν τῆς ἀποδείξεως. ἐπὶ γὰρ τῆς ὑβ' ἀφαιρέσεως λαμβανομούων λειχνύμεν. ἄλλως τε δὲ, εἰ οὐ παντὶ ποσῷ ὅδε ὑπῆρχε ἐν σύμπτωμα, καὶ ἀληθὴς ἦν ἐν λέγειν, ὅτι ἐὰν τινα ποσὰ ἀνάλογον, ἢ ᾧ μεγέθει, καὶ οὐ πολλάκις ἀνάλογον ἔσονται, οὐδ' οὕτως πρῶτος καὶ ἐπὶ τῶ ποσοῦ ἐγίνετο ἡ διέξεις. οὐδὲ γὰρ ἡ ποσοῦ ὑπάρχει αὐτῷ ὅδε ἐν σύμπτωμα· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ ποιῶν, ἡ αὐτὴ σώζεται ἀνάλογία· ὅτι ἐὰν τέσσαρά τινα ποιὰ ἀνάλογον ᾖ, καὶ οὐ πολλάκις ἀνάλογον ἔσονται οὕτως οὖν ὁ πλάτων οὐ μορίαν λαμβάνειν ἀνάλογίαν· ὥστε μὴ ἐπὶ ποιῶν προχωρεῖ ἡ αὐτὴ λέξις, μὴ οὖν ἐπὶ ποσῶν μόνων. δῆλον δὲ ὅτι κοινὴ τούτοις παρακολουθῶ ἀποδείξαι. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ ποσῶν μόνων καθόλου λαμβάνοντα ἐν λόγον δῶμα ἐν ἀποδείξαι. οἷον, ἐάν τινα τέσσαρα ποσὰ ἀνάλογον ᾖ, καὶ οὐ πολλάκις ἀνάλογον ἔσονται· οὐδὲ γὰρ πάντα τὰ ὡς ἔτυχε ποσὰ λαμβανόμενα, ἀνάλογον εἶναι δῶμα ται, ἀλλὰ μόνον τὰ ὁμοειδῆ. ἔστι δὲ ὡς εἶπον καὶ ὁ λόγος, καὶ ὁ τόπος, ποσὰ· καὶ οὐκέτι ἐπὶ τούτων αἱρήσει ἡ ἀπόδειξις, ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ μεγεθῶν καθόλου, εἰ μὴ καὶ αὐτὰ ὁμοειδῆ εἴη· ἔστω σαν δὴ τέσσαρα μεγέθη, οἷον γραμμὴ, ἐπιφάνεια, τόπος, σῶμα· ἐπὶ τούτων, οὔτε ᾧ οὐ λόγῳ, οὔτε ᾧ οὐ πολλάκις χρήσασθαι δῶμα τὸν, οὐ γὰρ ὡς ἡ γραμμὴ ἔχει πρὸς πλὴ ἐπιφάνειαν, οὕτως ὁ τόπος πρὸς ᾧ οὐ αὐτῷ σῶμα. οὐ γὰρ εἰ τριγώνου σῶμα, οὕτω καὶ ὁ τόπος τῶ σώματος, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ᾧ ἀνάλογον ἦ, οὐκέτι ἔστω καὶ ᾧ πολλάκις. οἷον, ὡς ἡ περίμετρος τῶ κύκλου πρὸς ᾧ κύκλον, οὕτω ιβ ἡ τῶ τριγώνου ἔχει πρὸς ᾧ τριγώνου, ἀλλ' οὐκέτι καὶ ᾧ πολλάκις· οὐ γὰρ δῶμα ται τινα χώραν, ἢ λόγον ἡ περίμετρος τῶ τριγώνου πρὸς πλὴ περίμετρον τῶ κύκλου λαβεῖν, ἀλλ' ὁ κύκλος πρὸς ᾧ τριγώνου, ἀνομοειδῆ γὰρ τούτα τὰ μεγέθη.

» Η τυγχάνηι ὄν, ὡς οὐ μόριον ὅλου, ἐφ' ᾧ λείκνυται.

Ο τρίτος τόπος ὄβιν οὗτος τῆς ἀπάτης, οὐ ᾧ ὠνομασμένον μοί ὄβι ἐν καθόλου, οὐ γίνεται δὲ ἐν τοῦτο ἡ ἀπόδειξις, ἀλλ' ἐφ' ἑκάστου ἰδίᾳ τῶν εἰσῶν. ἡ δὲ τῆς λέξεως διάνοια, τοιαύτη. ἡ φησὶ ἐφ' οὗ γίνεται ἡ ἀπόδειξις κυρίως οὐκ ἦ καθόλου, ἀλλ' ὡς οὐ μόριον ὅλου, εἰ ἐπὶ τῶ ἰσοσκελοῦς γένοιτο ἡ ἀπόδειξις, * ἐπὶ τούτου ἐν τριγώνου, ὡσοῦ μόριον ὅλον ὑπάρχει, ἐφ' οὗ ἀποδείκνυται. τουτέστι, τῶ ἰσοσκελοῦς τυγχάνει, ὡς οὐ μόριον ὅλου ὑπάρχον ἐν κοινὸν γένος, τουτέστι ἐν τριγώνου. ἐν γὰρ γένος ὅλον τί ὄβι, καὶ οἷον μόριόν τι ἐν εἶδος. ἡ οὖν οὕτω νοητέον πλὴ λέξιν, ἢ τοιῶσδε. ἡ τυγχάνει ὂν ἐν μόριον τόπον, λέγω δὴ ἐν ἰσοσκελὲς, ὡς ὅλον οὐ μόριον ἐν τετράγωνου, ἐφ' οὗ κυρίως ἡ ἀπόδειξις γένοιτ' ἂν,

Secunda causa Euclides

σύμπτωμα

Plato

ὡς οὐ μόριον τῷ τριγώνῳ ὅλον τι ὂν τὸ ἰσοσκελές, διότι εἰς τὸν τῆς ἰσοσκελοῦς ὁρισμόν, τὸ τελεύτων παρειλημμένον. τὰ δὲ εἴς τινος ὁρισμὸν παρειλημμένα, μόρια ὄντων ἐκείνου. ἀλλὰ τοῖς ἐπιφερομένοις, σύμφωνος μᾶλλον ἡ προτεθεῖσα ζήτησις. ἐπάγει γοῦν.

» ΤΟΙΣ γὰρ οὐ μόριον ὑπάρξει μᾶλλον ἢ ἀπόλειξις. καὶ ἔσται καθ' παντός. ἀλλ' ὅμως οὐκ ἔστι τοῦ
» τοῦ πρώτου καθόλου ἡ ἀπόλειξις. λέγω δὲ τοῦτον τὸν πρῶτον, ἢ τοῦτου ἀπόλειξιν, ὅταν ἡ πρώτου
» καθόλου.

ΩΣΤΕ μόριος εἶπεν, οὐ τὸ γένος οἷον τὸ τριγώνου, ὡς μόριος τοῦ ὁρισμοῦ γινόμενον, ἀλλὰ τὸ εἶδος. οἷον, τὸ ἰσοσκελές, καθ' οὗ καθ' παντὸς μὲν ἀποδείκνυται, ἀλλ' οὐ πρώτως. λέγω δὲ τοῦτον τὸν πρῶτον, ἢ ἕξιν ἀπόλειξιν· ἢ τοῦτου, αὐτὸ τοῦ καθόλου λαμβάνει. κέχρηται δὲ τούτῳ τῷ σημαινομένῳ τῷ ἢ, αὐτὸ τῷ εἶναι καθόλου πλὴν ἀποδείξεις, ἐφ' οὗ καὶ πρώτου καὶ καθόλου δείκνυται. καθ' παντὸς μὲν γὰρ καὶ ἕξιν ἰσοσκελοῦς, τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, ἀλλ' οὐ πρώτως, ἀλλὰ τοῦ τριγώνου πρώτου. τούτου οὖν καθόλου πρώτου ἡ ἀπόδειξις.

» ΕΙ ΟΥΝ τις δείξειεν ὅτι αἱ ὀρθαὶ οὐ συμπίπτουσι, δύξειεν ἂν τούτου εἶναι ἡ ἀπόλειξις, διὰ τὸ
» ἐπὶ παντῶν εἶναι τὴν ὀρθῶν, οὐκ ἔστι δέ, εἰ πρὸς μὴ ὅτι ὡσὶ ἴσαι γίνεται ἕξις, ἀλλ' ἢ ὅπως ἂν ὦσι ἴσαι
Ε ἐπὶ πλεῖον γίνεσθαι πλὴν ἀπείρων, λοιπὸν τὴν φύσιν πρόπον τὰ παραδείγματα * διὰ τούτων ἐκτίθεται. φαίνεται οὖν χρῆται τῇ τάξει τῶν παραδειγμάτων, ὁμοίως τῇ τάξει τῶν πρόπων, ἐπὶ γὰρ προκειμένου παράδειγμα τὸ τελευταῖον τρίπρον. δείκνυται δὲ, οὕτως ἐὰν εἰς δύο ὀρθείας ὀρθεῖα ἐμπίπτουσα, τὰς ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίας, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ποιῇ, * ἐκβαλλομένας εἰς ἄπειρον ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, ἐπὶ οὐδέτερον συμπεσοῦνται αἱ δύο εἶναι. ἐὰν οὖν τις ὡς ἐπὶ δύο ὀρθῶν ποιήσεται τὸν λόγον, δοκεῖ μὲν καθόλου δείκνυσθαι, οὐκ ἔστι δὲ καθόλου. διότι οὐκ ἐν δυσὶν ὀρθαῖς ὡρισμέναις ὑπάρχει τὸ συμπέρασμα δεῖξαι τοῖς δύο εἶναι, ἀλλὰ τυχὸν δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαις. κἂν γὰρ ἡ μὲν ἡ μέσεια ὀρθή, ἡ δὲ μέσ, ἡ μέσεια, ἡ ὁπωσοῦν ἄλλως, οὐδὲν ἧττον ἀκολουθεῖ τὸ μὴ συμπίπτειν ἐκβαλλομένας τὰς δύο εἶναι.

» ΚΑΙ εἰ τρίγωνον μὴ ὧν ἄλλο ἰσοσκελὲς, ἰσοσκελὲς ἂν ἐδύκει ὑπάρχειν.
Τ οὗτο τῷ πρώτου τόπου παράδειγμα. * οἷον ὅτι εἰ σὺ τι ὧν τρίγωνον μόνον, οἷον ἰσοσκελὲς. ἐδύκει ἂν δεῖξαι τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, καθ' ὃ ἰσοσκελὲς ἔστιν ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ εἶναι καθόλου· νῦν δὲ, οὐκ ἔστιν. οὐ γὰρ ἡ ἰσοσκελὲς δεῖξαι ὑπάρχει, ἀλλ' ἡ τριγώνου. ὥστε οὐ καθόλου, ἢ ἐπὶ τῷ ἰσοσκελοῦς ἀπόλειξις, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τῷ τριγώνου. οὕτως οὖν ἐὰν καὶ ἐπί τινος τῶν μοναδικῶν ἀπόλειξις γένοιτο, οὐκ ἂν εἴη καθόλου. καὶ γὰρ εἰ πλείονα ὧν ὅμοια, ἢ αὐτὴ ἂν ᾖ ἐπὶ τούτων ἕρμασιν ἀπόλειξις.

» ΚΑΙ τὸ ἀνάλογον, ὅτι σκαληνὲς ἢ ἀριθμοί. καὶ ἢ γραμμαί. καὶ ἡ σφαῖρα, καὶ ἡ χρόνοι.
Τ οὗ δηλονότου πρόπου παράδειγμα. * ὃ δέ φησι, τοιοῦτόν ἐστιν. ὅτι τὸ δείκνυσθαι ἐπὶ ἀριθμῶν εἶναι ἀνάλογον, καὶ σκαληνὲς, ἢ ἀριθμοὶ εἶεν δοκεῖ αὐτοῖς ὑπάρχειν, ὁμοίως καὶ ταῖς γραμμαῖς ἢ γραμμαί, καὶ τοῖς λοιποῖς ὡσαύτως, διὰ τὸ μὴ ὠνομάσθαι ἐπὶ πάντων τούτων, τὸ κοινόν.

» ΩΣΠΕΡ ἐδείκνυτό ποτε χωρὶς, οὐδενὸς μόνον γε καθ' παντὸς μιᾷ ἀποδείξει δειχθῆναι· ἀλλὰ
» διὰ τὸ μὴ εἶναι ὠνομασμένόν τι, πάντα ταῦτα οὖσ', ἀριθμοί· μήκη· χρόνοι· σφαῖραι· καὶ ἕδει διαφόρειν
» ἀλλήλων, χωρὶς ἐλαμβάνετο.
Τ ὁ ποτὲ, οὐ χρονικῶς ἀκουστέον, ἀλλ' οἱονεὶ ὁλοχερέσδρου καὶ οὐκ ἀκριβῶς. φησὶν οὖν, ὡς εἰ ὁλοχερέσδρου ἀπεδείκνυτο ἐφ' ἑνὸς ὄντος, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι ἡμᾶς τί ἐστι τὸ ἐπὶ πάντων τούτων, * οἷ κοινοῖς καθηγορούμενον· οἷον, εἴτε τὸ ποσὸν, εἴτε ὅτι οὖν ἄλλο, καθ' ὃ ἀριθμοί τε, καὶ μεγέθη, καὶ χρόνοι, * ὧν ἐστὶ τῷ κοινῷ αὐτῶν γένει. ἐπεὶ οὖν ἕδει μὲν ἄγνωστα, διαφόρους δὲ παῦτα ἀλλήλων τοῖς εἴδεσιν, ἑνὸντος χωρὶς ὧν ἑνὸς τούτων ἀπόλειξις γίνεται. καὶ δοκοῦμεν καθόλου ἀποδεικνύναι, μηδὲν καθόλου ἀποδεικνύντες.

» ΝΥΝ δὲ καθόλου δείκνυται.
Κ αἱ τὸ νῦν δὲ καὶ τοῦθα, οὐ χρονικῶς ἀκουστέον. ἀλλ' οἷον ἀκριβῶς, ἢ καθ' τὰς ἀορίστικῶς μεθόδους.
» ΟΥ ΓΑΡ ἢ γραμμαί. ἢ ἢ ἀριθμοὶ ὑπῆρχεν, ἀλλ' ἢ τοδί. ὁ καθόλου ὑποτίθεται ὑπάρχειν.
Τ ὁ εἶναι ἀνάλογον καὶ σκαληνὲς, οὐχ ὑπάρχει φησὶ τοῖς γραμμαῖς ἢ γραμμαί, οὐ δὲ τοῖς λοιποῖς ἢ ἐκείνα ὄντων, ἀλλ' ἢ ὅτι τὸ κοινῶς καθ' παντῶν ὑπάρχον, ὅπερ ἐστὶν αὐτοῦ μόνον. τὸ δὲ ὑποτίθεται, * αὐτὶ τοῦ, δεῖται τὸ κοινῶς αὐτοῖς ὑπάρχον ἐπιθεωρῆσαι.

» ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ οὐδ' ἂν πις δείξειε καθ' ἑνὸς τρίγωνον ἀποδείξει ἡ μιᾷ ἢ ἑτέρᾳ ὅτι δύο ὀρθὰς ἔχει
» ἑνὸς τρίγωνον, τὸ ἰσόπλευρον χωρὶς καὶ τὸ σκαληνὸν καὶ τὸ ἰσοσκελὲς, οὕτω οἶδε τὸ τρίγωνον ὅτι δύο ὀρθαῖς ἴσον ἐὰ μὴ τὸν σοφιστικὸν τρόπον. οὐδὲ καθόλου τρίγωνον, οὐδὲ ἐὰ μηδὲν ὄντι παρὰ τοῦτα τρίγωνον ἑκάστου. οὐ γὰρ ἢ τρίγωνον οἶδεν· οὐδὲ πᾶν τρίγωνον, ἀλλ' ἢ κατ' ἀριθμόν· κατ' εἶδος δ' οὐ πᾶν· καὶ εἰ μηδὲν ὄντι ὁ οὐκ οἶδε.
Κ ὧν δ' ἐλέχθη τίς φησιν ἕκαστον τῶν εἰδῶν τῷ ἑνὸς τὸ καθόλου ἴδιον ἐνδέχεσθαι, καὶ μηδὲν

παραλείπειν

παρελίπειν τῶν εἰδῶν, ὅτι οὐκ οὕτως καθόλου ἀπέλειξεν, οὐ φαμὲν τοιοῦτον ἀπόλειξιν εἶναι, διότι μὴ ὡς ἐπί πινος κοινοῦ ᾧ πρώτῳ ὑπάρχει τὸ συμπέρασμα ἔλειξεν, ἀλλ' ἔοικέ πως τοιοῦτος τρόπον εἶναι συλλογισμοῦ δείκνυσθαι, ἐκ τῶν μορίκων, καθ' ὃ τῶν καθόλου συλλογίζεσθαι, ἢ οἱονεὶ ἐκ τῶν συμβεβηκότων, τοὺς καταστάσεις ποιούμενος. κἂν γὰρ ὡς ἔπον πάντα ἐπέλθῃ τὰ * τὸ τελεύτων εἴδη, οὐκ ἢ τρίγωνα οἶδεν, ὅτι τοὺς δύο ὀρθαῖς ἴσας ἔχουσιν, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν αὐτὰ μόριον καθ' αὐτὸ μέν τοι τὸ κοινὸν αὐτῶν εἶδος, οὐκέτι, εἰ καὶ μηδὲν τῶν καθ' αὐτὰ μόριον ἀγνοεῖ.

» ΓΟΥΝ οὐκ οἶδεν ὅτι καθόλου, καὶ πότ' οἶδεν ἁπλῶς.
Τ ἵνι οὖν φησι χαρακτηρίσωμεν, πότε μὲν καθόλου γίνεται ἡ ἀπόλειξις, πότε δὲ οὔ; φησὶν οὖν, εἰ μὲν παντῶν ἓν τρίγωνον εἶναι καὶ ἰσοσκελὲς δείξω, ὥσπερ λώπον καὶ μάκρον, ἓν δὲ ἐπὶ τῷ ἑτέρου καθόλου ἡ ἀπόλειξις, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἂν καθόλου ἓν· ἐπεὶ δὲ μὴ παντῶν, τίνι διακεινούμεν, ἐπὶ ὁποτέρου τούτων καθόλου πρώτου γίνεται ἡ ἀπόλειξις; καὶ παραδώσω τούτου κανόνα τοιοῦτον· ἕν τινος πρώτου φησὶν ἀναιρεθέντος, συναναιρεῖται τὸ σύμπέρασμα, ἐπὶ τούτου καθόλου γίνεται ἡ ἀπόλειξις. οἷον τόδε τῷ δικαίῳ ὑπάρχει, καὶ τὸ, χαλκῷ εἶναι, καὶ τὸ, ἰσοσκελεῖ, καὶ τὸ, δικαίῳ, καὶ τὸ, σχήματι, καὶ τὸ, πλάτος ἔχειν. ἀλλ' οὔτε τῷ χαλκοῦ ἀναιρεθέντος, συναναιρεῖται τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, οὔτε τῷ ἰσοσκελοῦς. τῷ μὲν τοι δικαίου ἀναιρεθέντος, κἂν τὸ σχῆμα μείνῃ, καὶ τὸ πλάτος ἔχειν, ἀναίρεται τὸ σύμπέρασμα· εἰ δέ τις εἴποι τί οὖν φησιν ἀναιρεθέντος τοῦ σχήματος, ἢ τοῦ ἔχειν πλάτος, οὐ συναναιρεῖται τὸ συμπέρασμα, φημὶ δὲ, τὸ ἐκ δύο γωνιῶν καὶ ἴσων, δυσὶν ὀρθαῖς εἶναι; καί φημι· * ἀλλ' οὐ πρώτων τούτων ἀναιρεθέντων, ἀλλὰ τοῦ δικαίου πρώτου. δύο γὰρ ἂν εἴη τι καὶ σχῆμα εἶναι, καὶ πλάτος ἔχειν, οἷον εἴ τι εἴη τρίγωνον. τὰς δὲ τρεῖς γωνίας οὐ τοῦ μὴ ἔχειν δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας, ἀλλὰ τῷ δύο. διὸ δὲ τὸ σχῆματι τῷδε ἔχεσθαι καὶ τὸ δικαίου καὶ τὸ σκαληνὸν, συμβαίνει τὸ, ἀναιρεθέντος τοῦ σχήματος, συναναιρεῖσθαι καὶ τὸ συμπέρασμα. πρώτως οὖν τῷ δικαίου ἡ ἀπόλειξις, διότι καὶ τῷ τυχόντι δικαίῳ ὑπάρχει, καὶ πρώτως ὄντος, οὐ μοί τοι τῷ σχήματι· διότι μὴ παντὶ, μὴ δὲ πρώτου τούτου ἀναιρεθέντος, συναναιρεῖται κἀκείνη.

» ΔΗΛΟΝ δή, ὅτι εἰ τῶν ἐν τῷ δικαίῳ εἶναι καὶ ἰσοσκελεῖ δύο ἓν τρίγωνον, ἢ ἓν ἰσοσκελὲς ὑπάρχει,
» ἀλλ' ἕτερον· ὑπάρχει δὴ ἓν δικαίων, οὐκ οἶδε.
Ε κάθω μὲν, οἷον εἰ οἶδος τῷ δικαίου, λέγω δή· ὁ ἰσοσκελὲς, τῶν ἐν τῷ δικαίου, ἐπεὶ ἰσοσκελὲς καὶ δικαίων, μηδενὸς ἄλλου ὄντος δικαίου, ἀλλὰ τῷ ἰσοσκελοῦς μόνου. πόθεν δὲ, ὅτι εἰ καὶ ἐπεξέλθοι πόσι τοῖς εἴδεσι, καὶ τῶν ἐν τῷ ἐπεῖν πάντα τὰ εἴδη τῷ δικαίου καὶ δικαίων, οὐκ ἔσται καθόλου ἡ ἀπόλειξις, ἢ ὡς ἐπὶ τῷ ἰσοσκελοῦς γένοιτο, διὰ τὸ πῶς τῷ καθόλου φύσιν ὑφιστῆσθαι πῶν μορικοτάτων, καὶ ἐπὶ ταύτης ὑπάρχειν τὸ συμπέρασμα, ἃ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἐλείκνυτο. * οὔτε τι εἰ ὧν τῷ δικαίων, αὐτὸ τὸ ἰσοσκελὲς ᾗ ἰσοσκελὲς, ἢ ἰσοσκελεῖ ὑπῆρχεν αὖ τὸ συμπέρασμα, ὅτε πᾶσιν ἅμα, ἢ ἐκείνα ὅτιν ἕκαστον ὑπῆρχεν, ἀλλ' ἢ ἁπλῶς δικαίων. δεῖ οὖν ἁπλῶς δικαίων ὑπάρχειν τι, ποιεῖ ἂν πῶ ἀπόλειξιν. ἡ μὲν ἓν διαφοίαις τῶν εἰρημένων, αὕτη. τὸ δὲ τῆ λέξεως ὀκλάζον, ᾧ δή πως ἔχει. ποτὲ ἓν ἂν οἶδεν ὅτι καθόλου. πῶ αὐτίφασιν ἠρώτησε, τίνι διακεινούμενοι; πότε οὐκ ἴσμεν καθόλου καὶ τὸ αὐτῷθα παραδεδομένα, καὶ πότε ἴσμεν; καὶ πρῶτον ἀπαιτᾷ πῶς τὸ δύο τρόπον, λέγω δὴ πῶς πῶ καθάφασιν, τουτέστι, πότε καθόλου γίνεται ἡ ἀπόλειξις. φησὶν οὖν ὅτι, εἰ τῶν ἐν τῷ δικαίῳ τε εἶναι καὶ ἰσοσκελεῖ, ἢ ἑνὸς ἢ πᾶσιν, ὑπακουομένου ἀεὶ κοινοῦ, τῷ οἶδεν ἁπλῶς. εἰ δ' ὧν τῶν ἐν τῷ δικαίῳ τρίγωνον καὶ ἰσοσκελὲς, ὡς ἄρ καὶ ἐξίφος. ὑπῆρχε δὲ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τῷ δικαίῳ, ἢ τρίγωνόν ἐστι, δῆλον ὅτι ὁ οἶδεν τῷ ἰσοσκελοῦς δείξας, ἀφωρισμένως οἶδεν καὶ ἐπὶ τῷ δικαίου. τῶν ἐν γὰρ ᾧ ἐπεῖν. δικαίων τε καὶ ἰσοσκελοῦς. εἰ δὲ μὴ τῶν τόν φησιν ἀλλ' ἕτερόν ἐστι δικαίῳ τε εἶναι καὶ ἰσοσκελεῖ, ὡς πῦρ καὶ τῷ ῥάῳ τε εἶναι καὶ ἀιθερώδει ἕτερον, ἢ δὲ ἀπόλειξις ὡς ἐπὶ ἰσοσκελοῦς γένοιτο, καὶ οὐκ ὡς ἐπὶ δικαίου. ἐν δὲ συμπέρασμα τοιοῦτον οὐκ ἀπόλειξις, οὐκ ἢ ἰσοσκελοῦς ἐστιν, ἀλλ' ἢ δικαίου ὑπάρχει, οὐ φαμὲν ἂν τοιοῦτον εἰδέναι καθόλου τούτων οὕτω δείξαι· πότε ἐστὶ καθόλου ἡ ἀπόλειξις, καὶ πότε οὔ, ἐφεξῆς καὶ ἐν κωνόνα ἐν τούτων διακεινούμενον παρεχόμενοι.

» ΓΟΤΕΡΟΝ δ' ἢ δικαίου, ἢ ἢ ἰσοσκελὲς ὑπάρχει, καὶ πότε καθ' τῶθ' ὑπάρχει πρῶτον· καὶ
» καθόλου τινὸς ἡ ἀπόλειξις.
Ε ἐπὶ πῶν πότερον δὲ ἢ δικαίου, ἢ ἢ ἰσοσκελὲς ὑπάρχει ἐν καθόλου δεικνύμενον, ἵνα μὴ ὡς ἐπὶ μορικοῦ δόξῃ πειθεσθαι πῶ ἀπόλειξιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ καθολικώτερον· λέγω, καὶ πότε καθ' τῶθ' ὑπάρχει πρῶτον· ὅπερ ὑφηγούμενος ἐπήγαγε, τὸ, καὶ καθόλου τινός ἡ ἀπόλειξις. τουτέστι, κοινῷ λόγῳ, πότε γνωσόμεθα ἐπί τινος, ὅτι καθόλου ποιούμεθα τὰς ἀποδείξεις.

» ΔΗΛΟΝ ὅτι ὅταν ἀφαιρουμένων, ὑπάρξῃ πρώτῳ, οἷον ᾧ ἰσοσκελὲς χαλκῷ δικαίῳ, ὑπάρξουσι δύο ὀρθαί. ἀλλὰ καὶ τῷ χαλκοῦν εἶναι ἀφαιρεθέντος. καὶ τῷ ἰσοσκελὲς. ἀλλ' οὐ τῷ σχήματος, ἢ πλάτος. ἀλλ' οὐ πρώτων· τίνος οὖν πρώτου.

Nota significationem huius aduerbij πολλαχῶς

Nota significationem τοῦ νῦν.

Regula

ΤΟΥΤΕΣΤΙΝ, ὅταν ἐν πλείοσιν ἢ κατὰ τῶν αὐτῶν λεγομένων, οἷον κατὰ τοῦδε τοῦ τριγώνου, ᾗ, χαλκοῦ εἶναι, ᾗ, ἰσοσκελές, ᾗ, τετράγωνον. ᾗ, ἔχειν πλὴν περίμετρον, εἰ οὕτω τύχοι τεσσάρων ποδῶν, καὶ εἴ τι ἄλλο αὐτῷ ὑπάρχει, ἐὰν ἀφαιρουμένων τὴν ἄλλων, οὗ δὲ τινος κατὰ λειπομένου, μεῖζον ἢ τοὺς ῥηθέντων τὴν γωνίαν δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, ἐκείνῳ ὑπάρχει πρώτῳ τῷ κατὰ λειπομένῳ ᾗ. συμπέρασμα. καὶ ἐκείνου δὴ ᾗ. συμπέρασμα. τούτου δὲ ἀφαιρεθέντος, συναναιρεῖται δὴ καὶ ᾗ. συμπέρασμα.

ΕΙ ΔΗ τετράγωνον κατὰ παντὸς ὑπάρχει καὶ τοῖς ἄλλοις. καὶ τούτου κατὰ παντὸς δῆλον ὅτι ἡ ἀπόδειξις. οὗτος ἐστιν, εἰ τετράγωνον ἀφαιρεθέντος δὴ δὴ τούτῳ πρώτῳ συναναιρεῖται καὶ ᾗ. συμπέρασμα, δῆλον ὅτι, τούτου δὴ κατὰ παντὸς δῆλον ἡ ἀπόδειξις. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς λοιποῖς ὑπῆρχε ᾗ. συμπέρασμα, τῷ τε ἰσοσκελεῖ φημὶ, καὶ τῷ σκαληνῷ, καὶ τῷ σχήματι, καὶ τοῖς λοιποῖς.

ΕΙ ΟΥΝ δέδειν ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη ἐξ ἀναγκαίων ἀρχῶν.

εἰρῆσθαι ὅτι ᾗ. ἐπιστήμην τε καὶ ἀπόδειξιν ἀναγκαίαν δεῖ, καὶ ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων, ἐζήτησε νῦν τίνα δεῖ τὰ ἀναγκαῖα προβλήματα, ὧν δεῖν ἡ ἀπόδειξις, καὶ τίνων αἱ ἀναγκαῖαι προτάσεις, ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς ἀποδεικτικὸς γίνεται συλλογισμός. καὶ ἐπειδὴ συνέβαλλετο αὐτῷ πρὸς πᾶν τοῦτο γνῶσιν, ᾗ διδάξαι πῶς ᾗ. κατὰ παντὸς, καὶ ᾗ. καθ' αὑτὸ, καὶ κατὰ μέρους, πρότερον συλλογίζεται τούτων ἕκαστον, εἶτα λοιπὸν ἀκολούθως εἴρηται διαλῦσαι τὰ ἀναγκαῖα προβλήματα, συλλογίζων ἐξ ὧν ἡ ἀπόδειξις. ἅμα γὰρ πᾶν συλλογίζεται καὶ διδάσκαλίαν ποιούμενος, εἶπε συλλογίζεσθαι τὴν τοιούτων εἶναι τὰς ἀποδείξεις καθ' αὑτό. λέγω δὴ τὴν πρώτων καὶ κατὰ μέρους, καὶ ὧν ἀναιρουμένων, ἀναιρεῖται ᾗ. συμπέρασμα, ὃ θέλομεν δεῖξαι ὑπάρχον τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ ὅτι ἐκ τούτων κυρίως δεῖ φησιν ἡ ἀπόδειξις. τὴν δὲ ἄλλων, πρόπου τινὰ κατὰ συμβεβηκός. προσέθηκε δὲ καὶ τὰς αἰτίας, διὰς πολλάκις μὴ ἀποδείξαντες ᾗ. κατὰ μέρους, οἰόμεθα ἀποδεδειχέναι ταῦτα οὖν εἰπὼν, εἰκότως νῦν μέτεισιν ὧδε ᾗ. λέγων τὰς διδασκαλίας. λέγω δὴ, διδάξαι τινὸς εἰσὶν αἱ ἀναγκαῖαι προτάσεις, ἐξ ὧν τὰ ἀποδεικτικὰ προβλήματα συλλογίζόμεθα φησὶν οὖν, τὴν καθ' αὑτὸ δεῖ εἶναι τὰς ἀποδεικτικὰς προτάσεις. δεικνύει δὲ ὅτι, ὑποθετικῷ χρώμενος συλλογισμῷ τοιούτῳ εἰ ἀποδείξεις ἐξ ἀναγκαίων, τὰ δὲ ἀναγκαῖα μόνα καθ' αὑτὰ, ἐν τῇ καθ' αὑτὸ ἀρχαὶ ἀποδείξεις καὶ δῆλον ὅτι, δύο τινὰ ἐλήφθαι ἐν ᾧ συλλογισμῷ τοῦτο τὰ ἡγούμενα. λέγω δὴ, τό, τε πᾶν ἀπόδειξιν ἐξ ἀναγκαίων εἶναι, καὶ τὰ ἀναγκαῖα μόνα καθ' αὑτὸ εἶναι. οἷς ἀμφοτέροις, ἕπεται ἅμα ᾗ. ἑπόμενον, ᾗ. πᾶν ἀπόδειξιν εἶναι ἐκ τῆν καθ' αὑτό. οὐ ξένον δὲ τῆν συλλογισμῶν, ᾗ. δύο παραλαμβάνεσθαι τὰ ἡγούμενα. ἔστι γὰρ ὅτε μὲν ἑκάτερα τῆν ἡγουμένων, οὐκ ἕπεται ᾗ. συμπέρασμα. τουτέστι, τὸ ἑπόμενον. ἀμφοτέροις δὲ ἅμα ἕπεται, ὡς δεδείκται ἡ μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ μὲν οὖν συλλογισμὸς, οὗτος. κατασκευάζει δὲ ἑκάτερον τῆν ἡγουμένων, τό, τε πᾶν ἐπιστήμην ἐξ ἀναγκαίων εἶναι, καὶ τὸ τὰ ἀναγκαῖα μόνα, εἶναι καθ' αὑτό. πῶς δὲ ταῦτα κατασκευάζει, τὸ ῥητὸν ἐπεξιόντες εἰσόμεθα, τὸ μὲν οὖν εἰ ἔστιν ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη ἐξ ἀναγκαίων ἀρχῶν, τῆν δύο ἡγουμένων δεῖ τὸ πρότερον. ὁ θεὶς, δύο πᾶν τούτου κατασκευάζει ᾗ. πάγει. φησὶ γὰρ οὕτως.

Ο ΓΑΡ ἐπίστασθαι, οὐ δύναται ἄλλως ἔχειν.

ΕΠΙΣΤΑΜΕΘΑ γὰρ δηλονότι, οὐ μόνον τὸ συμπέρασμα, ἀλλὰ καὶ τῆν προτάσεων ἕνεκεν, δι' ὧν καὶ τὸ συμπέρασμα ἔγνωμεν. εἰ γὰρ μὴ ἔχοιμεν ἐπιστήμην τῆν προτάσεων, οὐδὲ τὸ συμπέρασματος πᾶν ἐπιστήμην ἔχειν δυνάμεθα, μὴ ἔχοντες τὰς προτάσεις, ἐξ ὧν ἡ ἀπόδειξις. ὃ δὲ ἐπιστάμεθα, ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν. τὸ δὲ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, δεῖν ἀναγκαῖον. ἐκ δὲ τῆν ἀναγκαίων προτάσεων αἱ ἀποδείξεις, ἐξ ἀναγκαίων ἄρα ἡ ἀπόδειξις.

ΤΑΔΕ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα, ἀναγκαῖα τοῖς πράγμασιν.

οὗτο τῆν ἡγουμένων τὸ δεύτερον φησὶ γάρ, ὅτι τὰ καθ' αὑτὸ ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασιν, ἀναγκαῖα δεῖ. πάλιν δὲ θεὶς δεῖν, δύο καὶ πᾶν κατασκευάζει αὖτῆ δὲ πάγει. δι' ὧν φησιν, Α μὲν γὰρ οὗ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει. τοῖς δ' αὐτὰ οὗ ᾧ τί ἐστι κατηγορουμένοις αὐτῶν. ὧν θάτερον τῆν αὐτοκειμένων ἀναγκαῖον ὑπάρχειν τοῖς πράγμασι. λέγω δὴ τῆν κατὰ τὸ πρότερον τρόπους. παῦται γὰρ ἐν τὰ καὶ ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖται. ὧν τὰ μὲν οὗ τῷ τί ἐστι τῆν ὑποκειμένων κατηγορεῖτο. ὡς τὰ κατὰ τὸν πρότερον τρόπον τῆ καθ' αὑτό. τὸ γὰρ ζῷον, οὗ τῷ τί ἐστι τῆ ἀνθρώπου κατηγορεῖται. τὰ δὲ οὗ τῷ λόγῳ τῷ ἑαυτῆ τῷ δηλοῦτι τὸ τί ἐστι τὸ ὑποκείμενον, εὐυπῆρχε τῷ κατηγορουμένῳ. ὡς τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον. οὗ γὰρ τῷ λόγῳ τῷ τῆ αὐτίου, φημὶ δὴ τῷ αὐλιθμῷ, αὐλιθμὸς ὑπῆρχε. τὰ δὲ οὗ τῷ τί ἐστι πάντων κατηγορούμενα, ταῦτα ἀναίρησις αὐτοῖς ὑπάρχει. ὁ γὰρ ὅρος ἐμοῦ, ἀναίρησις ὑπάρχει τῷ ὁρίσῳ. τὰ αὖτα καθ' αὑτὸ ὑπάρχοντα, ἀναγκαῖα ἐστιν. ὅτι μὲν οὖν τὰ καθ' αὑτὸ ἀναγκαῖα, οὕτω δείκνυσιν ὅτι δὲ καὶ μόνα τῆν ὑπαρχόντων ποιῶν ἀναγκαῖα τὰ καθ' αὑτὰ, κατασκευάζει οὕτω. πᾶν γὰρ φησιν, ἡ οὕτως ὑπάρχει τινὶ, λέγω δὴ καθ' αὑτὸ κατὰ τοὺς προτέρους τρόπους τῆ καθ' αὑτό, ἢ κατὰ συμβεβηκός. τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπῆρχον, οὐκ ἐξαναγκὴς ὑπάρχει. μόνα ἄρα τὰ καθ' αὑτὰ τῆν ἐξαναγκὴς εἰσὶν ὑπαρχόντων.

II. ſſ. σύμπλωμα ἢ ἐκ μέρους δὲ καθόλου ἢ ἀπόφασις. ἀφαιρεθέντος δὲ τοῦ γραμμικοῦ ἢ τοῦ ἰσοσκελοῦς ἢ τοῦ ἔχειν περίμετρον ἀπορήσαντός τινος τοῦ τετράγωνου, μένει ἐν τῷ τετράγωνον τὸ σύμπλωμα, τούτου δὲ ἀναιρεθέντος

ἀφαιρουμένων τῶν ἄλλων. Nota pro superioribus.

Νῦν ἡγούμενα ἐν τῷ συλλογισμῷ

Diffinitio necessario inest diffinito

Sola quæ per se insunt. 1. καθ' αὑτὰ necessario inesse

ἀυτόθεν

Sola quæ per se insunt necessaria esse & e contrario

Ex contingentib⁹ propositionibus colligere videri necessaria & conclusionem non scire

---

τῶν. πάλιν οὖν λέγω. εἰ παντὶ ἡ καθ' αὑτὸ ὑπάρχει τινὶ, ἡ κατὰ συμβεβηκὸς, ὃ δὲ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει, ἐξ ἀναγκαίων ὑπάρχει, ὃ ἄρα καθ' αὑτὸ ὑπάρχει, οὐ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει. λέγεται ἄρα τὰ ἐξ ἀναγκαίων ὑπάρχοντα, καθ' αὑτὸ ὑπάρχειν σωθήσεται οὖν ὁ προκείμενος ὑμῖν συλλογισμοῦ συλλογισμὸς, ἐν ᾧ πόσον ἔδειχθησαν ἀποδείξεις, ἐξ ἀναγκαίων. τὰ δὲ ἀναγκαῖα, καθ' αὑτὸ πᾶσα ἄρα ἀπόδειξις, ἐκ τῆν καθ' αὑτὸ, ὅπερ δείξαι προέκειτο. δῆλον ἂν δὲ ἐκ τῶν αὐτόθεν καὶ ἐν τῷ ἀριστοτέλους συλλογισμὸν κατηγορικὸν ποιεῖν, ἀλλὰ κατηγορικὸς γινόμενος ἀσυλλόγιστον ἐποίει. τὸ σχῆμα, οἷ δι' ὅλου τρόπου σχήματι ἐκ δύο κατηγορικῶν γινόμενος. δῆλον ἔσται οὖν ὅτι καθόλου δεῖ αὐτὸν μᾶλλον συμπέλειαν. δύο μὲν ἡγουμένων παραλαμβανομένων, ὧν δὲ ἐπομένου.

ἔστι δὲ ὅλος ὁ συλλογισμὸς τοιοῦτος εἰ ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη ἐξ ἀναγκαίων ἀρχῶν, * τὰ δὲ ἀναγκαῖα καθ' αὑτὰ τοῖς πράγμασιν ὑπάρχουσι, φανερὸν ὅτι ἐκ τοιούτων τινῶν αὖ εἴη ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμός. εἰ δὲ κατηγορικῶς ὡς πρὸ εἶπον συμπέλεόμεν, * γίνεται ὁ μέσος ὅρος ἐξ ἀναγκαίων ἀρχῶν, κατηγορούμενος. ἐν δὲ τοῖς ἀποδείξεις, καὶ ἐν καθ' αὑτὸ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων, ἄκρου ὅρου ὄντος κειμένου. καὶ ἰδοὺ σχῆμα δι' ὅλου τρόπου, ἐκ δύο κατηγορικῶν καὶ ἔστιν ἀσυλλόγιστον. δῆλον ἔσται γίνεται ἡ συμπέλοκη κατηγορικὴ εἰ ἀποδείξεις ἐξ ἀναγκαίων ἀρχῶν. κεῖται δὲ ὅτι, τὰ καθ' αὑτὸ μόνα ἀναγκαῖά δεῖν, ἔσεται ἄρα καὶ ἐν τοῖς ἀποδεικτικοῖς ἀρχαῖς, ἀναγκαῖα ἔσται καὶ καθ' αὑτοῖς. ἀλλὰ μὲν ἐν πρότερον, καὶ ἐν δι' ὅλου ἄρα. πῶν δὲ τῶ σωζομένου κατασκευὴν, λέγω δὴ ὅτι ἀναγκαίως τῷ ἡγουμένῳ ἐν ἑπόμενον ἕπεται, ἐπίσης γὰρ δῆλον τῶ ἐπεῖν, ἅπαν γὰρ ἢ οὕτως ὑπάρχει, ἢ κατὰ συμβεβηκός. τὰ δὲ ἐξ ἀναγκῆς ὑπάρχοντα οὐ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει, τὰ ἄρα ἐξ ἀναγκῆς ὑπάρχοντα κατὰ παντὸς καθ' αὑτὰ ἀναγκαῖά δεῖ, ἡ τὰ ἀναγκαῖα, καθ' αὑτά. οὐκοῦν εἰ δέδοται ὅτι ἐν τῆν ἀναγκαίων προτάσεων ἡ ἀπόδειξις, δέδοται δὲ ὅτι καὶ μόνα τὰ καθ' αὑτὰ ἀναγκαῖά δεῖν, ἀκολούθως ἕψεται, ἡ ἐν τοῖς ἀποδείξεις ἐν τῆν καθ' αὑτὸ εἶναι. ταῦτα δὲ γὰρ δεῖν εἰπεῖν, ἐξ ἀναγκαίων εἶναι τοὺς ἀποδείξεις καὶ ἐν τῆν καθ' αὑτὸ, εἰπὸν μόνα τὰ ἀναγκαῖα καθ' αὑτὸ, * καὶ τὰ καθ' αὑτὸ ἀναγκαῖα.

ΩΝ ΘΑΤΕΡΟΝ τῆν αὐτοκειμένων ἀνάγκη ὑπάρχειν, φανερὸν ὅτι ἐκ τοιούτων τινῶν αὖ εἴη ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμός.

ΔΕΙΚΝΥΤΑΙ γὰρ ὡς ἐν τῷ δι' ὅλου τρόπῳ τῷ καθ' αὑτὸ, ἀμέσου τῆς αὐτιθέσεως οὔσης, ὅτι θάτερον τῆν αὐτοκειμένων ἐξ ἀναγκῆς ὑπάρχει ᾧ ὑποκειμένῳ.

ΑΡΑΝ γὰρ οὕτως ὑπάρχει. ἡ κατὰ συμβεβηκός. τὰ δὲ συμβεβηκότα οὐκ ἀναγκαῖα.

ἀπὸ τούτων δείκνυσιν, ὅτι μόνα τὰ καθ' αὑτὸ, ἀναγκαῖά δεῖν. ὅπερ ὡς ἔφην, ἐκ τῷ ὅλου σωζομένου γίνεται κατασκευή, κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον.

Η ΔΗ οὕτω λεκτέον, ἡ ἀρχὴ θεμένοις, ὅτι ἡ ἀποδείξεις ἀναγκαίου δεῖ καὶ εἰ ἀποδέδεικται, οὐκ οἷόν τε ἄλλως ἔχειν. ἐξ ἀναγκαίων ἄρα δεῖ εἶναι τὸν συλλογισμόν. ἐξ ἀληθῶν μὲν γὰρ δεῖ καὶ μὴ ἀποδεικνῦσθαι συλλογίζεσθαι. ἐξ ἀναγκαίων δ' οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἡ ἀποδεικνῦσθαι. ἔδειχθη γὰρ ἤδη ἀποδείξεώς δεῖ.

λέγουσι ἐπιχειρήσασι κατασκευάζει ὃ λεγόμενον, ὧν δεύτερόν δεῖ τὸ προκείμενον. καὶ ἐπεὶ οὖ τῷ πρώτῳ ἐπιχειρήματι λαβὼν ὅτι δεῖ τὰς ἀποδεικτικὰς προτάσεις ἐπίστασθαι, καὶ ἐκ τούτου δείξας, ὅτι καὶ ἀναγκαίας αὐτὰς δεῖ εἶναι, ἐξ ὧν πάλιν σωθήσεται. ὅτι καὶ ἐκ τῆν καθ' αὑτὸ ὑπαρχόντων εἰσὶν, οὐ τοῦτον ἐξ ἄλλης ἀρχῆς ποιεῖται πῶν ἐπιχείρησιν. ἐξ αὐτῆς φημι τῆ ἀποδεικτικοῦ προβλήματος, ἡ τῆ συμπεράσματος, ὅπερ καὶ μᾶλλόν δεῖ σαφέστερον εἰ γὰρ ἡ ἀποδείξεις τῆν ἐξ ἀναγκῆς δεῖν ὑπαρχόντων, καὶ μὴ οἷόν τε ἄλλως ὑπάρχειν, τὰ δὲ ἀναγκαῖα, ἐξ ἀναγκῆς, οὐ γὰρ οἷόν τε τί ἀναγκαῖον, εἰ μὴ ἐξ ἀναγκαίων σωθήσεται, ἡ αὖ ἀποδείξεις, ἐξ ἀναγκαίων δεῖ προτάσεων. ἐξ ἀληθῶν μὲν γὰρ καὶ μὴ ἀναγκαίων προτάσεων, συλλογισμὸν γενέσθαι ἀληθῆ οἷόν τε. ἀποδεικτικὴν δὲ, ἀδύνατον. οἷον ὁ σωκράτης καθίζει. ὁ καθίζον, διὰ σκιᾶλων κινεῖται. ὁ σωκράτης ἄρα, διὰ σκιᾶλων κινεῖται. οὐκοῦν ἐξ ἀληθῶν καὶ ἀληθῆς ὁ συλλογισμός, οὐ μὴν τοι ἀποδείξεις ὁ τοιοῦτον, διότι μήτε ἀναγκαῖον ὁ συμπέρασμα, μήτε ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων. καὶ τί λέγω οἷδὲ τούτων, οἷς καὶ χωρίζεσθαι δύναται. τῆ κατὰ μέρους ὁ κατηγορούμενον, ὅπου γε οὐδὲ οἷδὲ τῆν ἀχωρίστων συμβεβηκότων μὴ μοί τοι μοῖα καὶ μόνη φύσει ὑπαρχόντων, οὐδέχεται συλλογισμὸν ἀποδεικτικὸν γενέσθαι, διὰ τὰ ἤδη καὶ ἐν εἰρημένα οὐ τοῖς ἐμπροσθεν ἀλλὰ δὴ καὶ ἀναγκαῖον ἡ ὁ συμπέρασμα, οὐδὲ οὕτως ἀποδείξεις δεῖ ὁ τοιοῦτον. οἷον, ὁ σωκράτης κινεῖται διὰ σκιᾶλων. ὁ διὰ σκιᾶλων κινούμενον, ζῷόν δεῖν, ὁ σωκράτης ἄρα, ζῷόν δεῖ. δεῖ γὰρ αὖτι εἰδέναι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπίστασθαι, ὁ ἐξ οὐδεχομένων προτάσεων ἀναγκαίου τι δοκεῖν σωθήσεται συμπέρασμα.

ΣΗΜΕΙΟΝ δ' ὅτι ἡ ἀποδείξεις ἐξ ἀναγκαίων, ὅτι καὶ τὰς οὐσίας οὕτω φέρομεν πρὸς τοὺς οἰκείους ἀποδεικνῦσι. ὅτι οὐκ ἀναγκαῖον οἰόμεθα ἢ ὅλως οὐδέχεσθαι ἄλλως. ἢ οὐ γε κατὰ τῶ λόγου.

Nō esse demonstrationem

Socrates ambulat

Ambulans p̄ crura mouet

Socrates p̄ crura mouetur

Socrates mouetur p̄ crura

Quod per crura mouetur ÷ al

Τ εἰτον ἔστιν ἐπιχείρημα, τὸ εἶναι πλὴ ἀποδείξιν ἐξ ἀναγκαίων. εἰ γὰρ προτεθείη τις ἡμῖν ὡς ἀποδεί-
ξεικται πρότασις, ἐλέγχειν αὐτὴν ὀιόμεθά φησιν, ἐαν δείξωμεν μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ κατη-
γορούμενον, τῷ ὑποκειμένῳ εἶναι δὲ δεικνὺς ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ κοινὸ τις οὐνοιὰ ἔστι πολλῶν τοιοῦ ἀποδείξεως ἡ
αὐτὴ, λέγω δὴ τὸ ἐξ ἀναγκαίων εἶναι πλὴ ἀπόδειξιν, φησὶν ὅτι, οὐ μόνον οἱ πρὸς ἀλήθειαν ὁρῶντες
αὐτὴν λέγουσι ταῖς προτάσεσιν, ᾧ οὐκ ἐνδέχεται μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ ὑποκειμένῳ τὸ κατηγορούμενον,
ἀλλὰ καὶ οἱ διαλεκτικὸν τρόπον σκέπτεσθαι αὐτὴν λέγοντες, πολλάκις καὶ ἀναγκαίας οὔσης τῆς
προτάσεως, ἐμποδίζεται τῷ λόγῳ συλλογισμοῦ, φασὶ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. οὕτως οὖν κοινὴ ἔστιν
ἔννοια, τὸ τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους, ἀναγκαίας εἶναι δεῖν εἶναι.

» ΔΗΛΟΝ δ' ἐκ τούτων ὅτι οὐθεὶς οἰ λαμβάνειν οἰόμενοι καλῶς τὰς ἀρχὰς, ἐαν ἔνδοξος ἢ ἡ πρό
» τασις ἀλλ' ἀληθὴς, οἷον οἱ σοφιστικοί· ὅτι τὸ ἐπίστασθαι, τὸ ἐπιστήμῃ ἔχειν. ἐπὶ τὸ ἔνδοξον ἢ μὴ, ἀρχὴ ἔστιν.
Ε εἰ δὲ δεῖ εἶναι φησὶν ὅτι δεῖ πλὴ ἐπιστήμῃ ἐξ ἀναγκαίων εἶναι, γελοῖοι ἄρα οἱ νομίζοντες ἀποδεικνύ-
ναι, ἐαν ἐνδέχεσθαι ἢ ἀληθεῖς ἢ μὴ προτάσεις προτείνωσι, μὴ ἀναγκαίας δὲ, ὡς πρὸ οἱ σοφιστικοί. ὁρῶ
ντες γὰρ εἰ ἐπίστασθαι ὁ γεωμέτρης τὰ κατὰ γεωμετρίαν, καὶ ἔστιν λαβόντες φασὶν, ὅτι ἐπίστα-
σθαί ἔστι, τὸ ἐπιστήμῃ ἔχειν· ὁ δὲ ἔχειν ἐπιστήμῃ, ἐπιστήμῃ ἔστιν εἰδέναι, ὁ δὲ εἰδὼς ἐπιστήμῃ ἐπί-
στασθαί τί ποτέ ἔστιν αὐτὴ· ὁ αὖ ἐπιστάμενος, οἶδέν ὅ, τί ἔστιν ἐπιστήμη· ὁ δὲ γεωμέτρης ἐπίστασθαι, ὅ γε-
ωμέτρης αὖ ἐπίστασθαί τί ἔστιν ἐπιστήμη. οὐτωθὲ δὴ λαβόντες ἀληθῆ πρότασιν, ὅτι ἐπίστασθαί ὁ γεω
μέτρης, καὶ ὅτι ὁ ἐπιστάμενος ἔχει ἐπιστήμην, καὶ τί τὸν πλὴ οὕτω δοὺν ὅτι ὁ ἔχων τί, οἶδέν ὃ ἔχει, οὕτως
οἴονται ἀποδεδειχέναι, ὃ δεῖν ἦν γεωμέτρην εἰδέναι τί ποτέ ἔστιν ἐπιστήμη· ἐλέχθη δὲ ὅτι ἡ ἀπόδει-
ξις οὐκ ἀπλῶς ἐξ ἀληθῶν, οὐδὲ ἐξ ἐνδόξων, ἀλλ' ἐξ ἀναγκαίων, καὶ οἰκείων, καὶ πρώτων τῶν ὑπο-
κειμένου, ἀποδεικτικὴ γίνεται. ὥστε εἰ ἐν τις φύσις ὡρισμένη ἐπιστήμης, ἔλεγεν ἦν ἐπιστήμονα πάν
τως ἔχειν· οὐκ ἂν οὖν ἀποδεικνύοιεν ἐλέγοντο οἱ οὕτω συλλογιζόμενοι· εἰ δὲ μή ἔστι τις ὡρισμένη φύσις
ἐπιστήμης, ἀλλὰ πᾶσα ἐπιστήμη, ἢ γεωμετρία ἢ ἀστρονομία, ἢ ἑκάστης τῶν κατὰ μέρος, οὐκ ἄρα
τινὰ ἔξονται ἐπιστήμην, καὶ ὁ πλὴ ὡς τί ἔστιν ἐπιστήμη εἴσεται. ὥστε ὁ γεωμέτρης, γεωμετρικὴν μὲν ἐπι
στήμην ἔχει, ᾗ αὐτὴ τὸ ποτέ ἔστιν οἶδεν· ἁπλῶς δὲ τί ἔστιν ἐπιστήμη, οὐκ οἶδε. διότι μὴ δέ ἔστι τις φύσις τῆ
ἡμῶν ἑπτὸς ἐπιστήμης, ἀλλ' ἔστι φωνὴ μόνον μορφῶν διαφόρων κατ' εἴδος πραγμάτων κατηγορεμένη, μᾶλ
λον δὲ διαφόρων κατὰ γένος. τινὲς δὲ ἐξηγοῦνται εἶναι τὸ χωρίον σοφιστικὸν τρόπον, ὅτι ὁς· εἰ ἐπίστα-
σθαί ἔστιν ἐπιστήμῃ ἔχειν, ὁ δὲ ἐπιστήμῃ ἔχειν, ὁ ἐπίστασθαί ἔστι, ὁ ἐπίστασθαι ἄρα ἐπιστήμῃ
ἔχει. οὐκέτι μοιόντων ἔστιν ὧδὶ τῷ σημαινομένου, ἀλλὰ μεταβαινόντων ὧδὶ τὰς φωνὰς, μεταλαμβά
νοντος τὸν λόγου. ὁ μὲν ᾗ ἐπιστάμενος, ἔχει ἐπιστήμῃ, αὐτὸ φημι, ὁ δὲ τῆς φωνῆς τῆς ἐπιστήμης
σημαίνομενον. ὁ δὲ λέγειν ὁ ἐπιστήμῃ ἔχειν, ἐπιστήμῃ ἔχει, οὐκέτι μοιόντων ἔστιν ὧδὶ τῷ σημαινομέ-
νου. ἀλλὰ μεταβαινόντων ὧδὶ τὰς φωνὰς· καὶ μονονουχὶ λεγόντων, ὅτι ἡ φωνὴ αὐτὴ ἡ λέγουσα ὁ
ἔχειν ἐπιστήμῃ, αὐὸ ὁ τῆς ἐπιστήμης ὄνομά ἔστι. προσφυέσθαι δὲ μοι δοκεῖ, ἡ πρώτη ᾗ ἡγήσις.

» ΑΛΛΑ ὁ πρῶτον τῷ γένους ταῦτ' ἐ λείκνυται, καὶ πολλὰ δὲς οὐ πάνυ οἰκεῖον.
Α ληθὲς μὲν γὰρ, ὅτι πᾶν ἰσοσκελὲς δίτονον τοῖς ζῶς τοῦ ἔχει· οὐκ οἰκεῖον δὲ ἐπι
στήμῃ, διότι μὴ ἐφ' οὗ πρῶτου λείκνυται ὁ τοιοῦτον, προῆλθεν ἡ ἀπόδειξις.

» ΟΤΙ ᾗ ἀναγκαίων εἶναι δεῖ ὁν συλλογισμὸν, φανερὸν καὶ ἐκ τῶνδε.
Ε τὸν ἐπιχείρημα, ὅτι ᾗ ἀναγκαίων ἡ ἀπόδειξις. εἰ οὖν τότε φησὶν οἰόμεθα ἐπίστασθαι, ὅταν ὁν λό-
γον καὶ πλὴ αἰτίαν οἴδεμεν, δὶ ὃ ἔστιν ᾗ ἀναγκαίων ὁ συμπέρασμα. ὁ δὲ ὁν λόγον καὶ πλὴ αἰτίαν
ἀγνοῶν, οὐκ ἔστιν ἐπιστήμων. ἄτοπον δὲ τῶ συμπεράσματος αἱ προτάσεις, ἀνάγκη δή που ᾗ ἀνα-
καίων αὐτὰς ὑπάρχειν. εἰ γὰρ ὁ μὲν συμπέρασμα ἀναγκαίου ἔστιν, αἱ δὲ προτάσεις οὐδεχόμεναι, ὁ
δὲ οὐδεχόμενον οὐδέχεται καὶ μὴ εἶναι, δῆλον ἄρα, ὅτι ὁ μὲν συμπέρασμα εἴσεται ᾗ ἀνάγκης
ὑπάρχον, ὁν δὲ λόγον τούτου καὶ πλὴ αἰτίαν οὐκ εἴσεται, εἴγε τὰς προτάσεις δι' ὧν λείκνυται, οὐ-
δέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν· ὁ δὲ ὁν λόγον ἀγνοῶν, οὐκ ἔστιν ἐπιστήμων, οὐκ ἄρα οὐδέχεται πλὴ ἀπό-
δειξιν ᾗ οὐδεχομένων προτάσεων εἶναι. ὥστε ᾗ ἀναγκαίων εἶναι πᾶσα ἀνάγκη.

Ε ΕΙ ΓΑΡ ὁ μὴ ἔχων λόγον τῶ διατὶ, οὔσης ἀποδείξεως, οὐκ ἐπιστήμων.
Α κριβῶς δὲ προσέθηκε ὁ οὔσης ἀποδείξεως. τῶν γὰρ ἀξιωμάτων, ἔστι μὲν ἐπιστήμη· ᾗ ἐπιστήμονες ἢ
αὐτὸ λεγόμεθα, λέγειν δὲ αὐτὸ οὐκ ἔχομεν, διότι μὴ δέ ἔστιν αὐτὸ ἀπόδειξις, ᾧ μὴ ἢ αὐτὴν πρότερόν
τι καὶ ἀρχοειδέστερον. τούτων οὖν ἐπιστήμονες πῶς ἀρ' ἐροῦμεν, πρὶν ὁν λόγον αὐτῶν γνῶναι;

ΕΙΗ δ' ἂν ὥστε ὁ α, κατὰ τὸ γ ᾗ ἀνάγκης ὑπάρχειν. ὁ δὲ β ὁ μέσον. δι' οὗ ἀπελείχθη μὴ ᾗ
ἀνάγκης, οὐκ οἶδε διότι. οὐ γὰρ ἔστι ἐπὶ ὃ δῆλον ὁ μέσον. τὸ μὲν γὰρ, οὐδέχεται μὴ εἶναι. ὁ δὲ συμπέρα
σμα ἀναγκαῖον.

Ι ὸ μέντοι α κατὰ παντὸς τῶ γ, ᾗ ἀνάγκης ὑπάρχειν, ὡς συμπέρασμα ἐλήφθαι, ὅπερ ᾗ ἀνάγκης
ὑπόκειται. ὁ δὲ β ὁ μέσος ὅρος, ὁ τ' προτάσεων χρήσιμος, δι' οὗ δείκνυται ὁ συμπέρασμα. εἴ τις
οὖν οἴοιτο τὸν μὲν ἄνθρωπον ᾗ ἀνάγκης εἶναι ζῶον, τούτου δὲ αἴτιον εἶναι νομίζοι τὸ ᾧδὶ πεπτεῦ
ὁν ἄνθρωπον,

∴ λόγον ·rf·

Ἀξιωμάτων ἔστιν ὧν ἐπιστήμην ἢ ἐπιστήμονες ἐσμεν ἀυτῶν λεγόμεθα & reliqua Nota

Medium terminum appellat propositionum genitorem.

Ἰστο τὸ χωρίον. huc locum. vulgo passo

Ἀδύνατον ἐστὶ τὸν ἀποδεικτικὸν ἐπιστήμονα εἶναι τῶν ἀρχῶν τῶν ἀποδείξεων ἐπιστήμονα. (Ἀρχὴ δὲ ἀποδείξεως λέγω πρότασιν ἀμέσου ἐξ ἣν ἀναγκαῖον ἐστὶν ἀπόδειξιν εἶναι. ἀμέσου δὲ ἐστὶν ἣ οὐκ ἔστιν ἄλλη πρότερα ἐξ ἣν δειχθήσεται.) εἰ γὰρ ἐπιστήμονες ἐσμεν ἐπιστητῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄνευ ἐπιστήμης ἐπιστητὸν ἐπιστητῶν ἄρα ἐστὶν ἐπιστήμονες ἐσμεν. ἐπιστητὸν δὲ ἐστὶν ἀπόδειξις ἐπιστητῶν ἄρα ἐστὶν ἀπόδειξις ἐπιστητῶ

» ἀληθῶν· ὅταν δὲ ὁ μέσον ᾖ ἀναγκαῖος, καὶ ὁ συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖος· ὥσπερ καὶ ἐξ ἀληθῶν ἐξ
» ἀναγκαίων, ἀληθὲς ἀεὶ ἔσται συλλογισμός· ὁ γὰρ Α κατὰ τοῦ Β ἐξ ἀναγκαίων κατὰ τοῦ Γ· ἀναγκαῖον τοί-
» νυν καὶ τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχειν.

Ἐπειδὴ δέδεικται, ὅτι ἀναγκαῖον ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων εἶναι πᾶν ἀποδεῖξαι, ἴσως ἂν τις οἰηθείη σαφῶς αὐτὸν ἐξειρωδηκέναι ἐκεῖνα, λέγων μὴ εἶναι ὅλως ἀμφίβολον ὅρον, εἰ δέοι τὸ ἀποδεικτικοῦ συμπεράσματος ἐξ ἀναγκαίων ὄντος, καὶ τὰς προτάσεις τὰς ὅρον συναγούσας ἀναγκαίας εἶναι. πῶς γὰρ οὐ δέχοιτο συμπέρασμα ἀναγκαῖον εἶναι, ὃ μὴ ἐξ ἀναγκαίων συνῆκται προτάσεων, ὁμολογήσειεν. ὅτι δὲ ἀναγκαίου, οὐ πάντως ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων, οὐ πρόχειρον συνιδεῖν· δυνατὸν γὰρ καὶ μὴ ἐξ ἀναγκαίων, ἀναγκαῖον συναγαγεῖν. ὥσπερ γὰρ καὶ μὴ ἐξ ἀληθῶν προτάσεων, ἀληθὲς συμπέρασμα γίνεται, οὕτω μὴ ἐξ ἀναγκαίων, ἀναγκαῖον· εἰ γοῦν οὕτω φήσομεν, σήμερον ἢ ἔτος ἔστιν ἢ ἔτος οὐκ ἔστιν, ὁ οὐρανὸς κινεῖται, σήμερον ἄρα ὁ οὐρανὸς κινεῖται, συναγαγόμενόν τι ἀναγκαῖον συμπέρασμα. οὐ γὰρ οἷόν τε μὴ κινεῖσθαι τὸν οὐρανόν. *ἐκ προτάσεων μέντοι οὐ δεκτικῶν ὄντων, ζωὴ ἢ ἀναγκαῖον συμπέρασμα. δυνατὸν ἄρα ἐξ οὐ δεκτικῶν προτάσεων καθάπερ ἐλείχθη, ἀναγκαῖον συναχθῆναι συμπέρασμα, ὥσπερ καὶ ἐκ μὴ ἀληθῶν ἀληθὲς ἐκ μέντοι ἀναγκαίων προτάσεων, ἀδύνατον μὴ ἀναγκαῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα. ὃ δὲ οὐ δεχόμενον, ἀπαλλαγὴν ἔχει τῷ ἀναγκαίῳ. προτάσεων γὰρ οὐ δεκτικῶν οὐσῶν, συνῆχθαι ἀναγκαῖον συμπέρασμα, ὥσπερ νῦν ἔφαμεν· συμπεράσματος δὲ οὐ δεκτικοῦ ὄντος, ἀδύνατον μὴ οὐ δεκτικὰς εἶναι τὰς προτάσεις. διὸ τοίνυν καὶ ἐξ οὐ δεκτικῶν ἀναγκαίων τι συναχθήσεται, ὃ οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῦ ἀληθοῦς· ἐδείκνυμεν γὰρ ὅτι ὁ ἀποδεικτικὸν συμπέρασμα, πάντως δεῖ μὴ ἐξ ἀναγκαίων εἶναι προτάσεων· διόπερ καὶ πρὸς τοῦτο ἀνῃρεῖτο ἂν ὁ προσλάβοι, ὅπερ δεῖ μόνον οὐ ταῖς ἀποδεικτικαῖς προτάσεσι παραλαμβάνειν. ἔτι δὲ ὅτι καὶ ὅτε φαμὲν ἐκ μὴ ἀληθῶν ἀληθὲς συνάγεσθαι, καὶ ὅτι ἐκ μὴ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον, οὐ δῆλον πῶς τῆς προτάσεων φύσιν συνάγεσθαι· φαμὲν ὁ συμπέρασμα, ἀλλὰ δῆλον πῶς τῶν ἄκρων τοιαύτην πρὸς ἀλλήλους ἔχόντων· οἷον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συλλογισμοῦ· οὐδὲ γὰρ δῆλον ὁ ὕεσθαι κινεῖται ὁ οὐρανὸς, ἀλλ' ἐπειδὴ συμβαίνει κινουμένου μὲν τοῦ οὐρανοῦ ὕεσθαι, δῆλον ὁ καὶ ὁ ὕεσθαι κινεῖσθαι ὁ οὐρανός·

ξαι ὑϱ ἀνάγκης ὑπάϱχειν, ᾧ καθηγουμένου τῷ ὑποκειμένῳ. (Τῶν δὲ συμβεβηκότων μὴ καθ' αὑτὰ, ὧν τρόπον διωϱίσθη τὰ καθ' αὑτά· τουτέστι, τὴν μὴ καθ' αὑτὸ συμβεβηκότων, μὴ δὲ τοιαύτην φύσιν ἐχόντων, οἵαν διωϱισάμεθα τὰ καθ' αὑτὰ ἔχειν συμβεβηκότα, τούτων οὐκ ἔστι φησὶν ἀπόδειξις.

ΚΑΙΤΟΙ ἀπορήσειεν αὐτὶς ἴσως. Dubitatio

ἐπειδὴ εἶπε μὴ εἶναι τὴν συμβεβηκότων, ταῦτ' ἂν δὲ εἰπεῖν τῆς οὐδεχομένης φύσεως ἀπόδειξιν, ἀσφϱῶς οὐ τούτοις, καὶ φησὶν, εἰ μὴ οὐδέχεται ἀπόδειξιν συμβεβηκότων γενέσθαι, δῆλ. ᾧ οὐδέχεσθαι τὴν ἄλλως ἔχειν, οὐκ ὑϱ ἀνάγκης ἔπεται τὸ συμπέϱασμα. δῆλ. τί οὖν ὅλως προτείνομεν πϱότασιν ἐκ τὴν συμβεβηκότων, καὶ συλλογιζόμεθα, καὶ φαμὲν ἔπεσθαι ταῖς τοιαύταις προτάσεσι τὸ συμπέϱασμα τὸ, ἂς ἐλείξαμεν μὴ ὑϱ ἀνάγκης ἐπόμενα τὰ συμπέϱασματα; ἐπιλυόμενος δὴ τὸ ἀπορίαν φησὶν, ὅτι διττὸν τὸ ἀναγκαῖον· τὸ μὲν, δι' αὐτὸ τὴν ἀναγκαίων τὸ φύσιν, τὸ δὲ, δῆλ. τὸ ἀκολουθεῖν. δεδομένων γὰϱ τῶν πϱοτάσεων ὑποῖαι αὖ εἶεν, ὑϱ ἀνάγκης ἀκολουθήσει καὶ τὸ συμπέϱασμα, κἂν μὴ ὕλης ᾖ ἀναγκαίας. οὕτω γοῦν ὡϱίζετο τὸ συλλογισμὸν, λόγον εἶναι λέγων, ἐν ᾧ τεθεισῶν τῶν πϱοτάσεων, δι' αὐτὰς ἔπεται τὸ συμπέϱασμα, οὐ δῆλ. τὸ αὐτῶν φύσιν. τὸ μὲν οὖν καθ' αὑτὰ τὸ ἀκολουθεῖν ἀναγκαῖον, παντὶ συλλογισμῷ ἕπεται. τὸ μέντοι καθ' αὑτὰ φύσιν ἀναγκαῖον, ἤδη δῆλ. τὸ ἀκολουθεῖν, καὶ δῆλ. τὸ ὑποκειμένῳ ὕλῃ, ταῖς ἀποδείξεσιν. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς δῆλον τὸ φησὶ τὸν προσδιαλεγόμενους τὰς προτάσεις, καὶ ἐκείνων συγχωϱησάντων αὐταῖς, ὑϱ ἀνάγκης τοῖς δοθείσαις ὑπ' αὐτῶν προτάσεσιν, ἀκόλουθον σωάγομεν τὸ συμπέϱασμα. ἐν μέντοι ταῖς ἀποδείξεσιν, οὐκ ἀπλῶς δῆλον τὰ ὁϱώμενα τοῖς προσδιαλεγομένοις τίθεσθαι, ἀλλ' ὑϱ αὐτῆς τῆς τῶν πϱαγμάτων φύσεως λαμβάνειν τὰς προτάσεις.

ΤΙΝΟΣ οὖν ἕνεκα τοῦτα διὰ ὁϱᾶσθαι δοκεῖ τούτων, εἰ μὴ ἀνάγκη τὸ συμπέϱασμα εἶναι. αὐτὰ μὲν φησιν αὐτὰ τὰ, τὰς οὐδεχομένας προτάσεις (δοκεῖ τούτων δὲ, αὐτὰ τὰ, τὴν ἑπομένων αὐταῖς συμπεϱασμάτων.

ΟΥΔΕΝ γὰϱ διαφέϱει εἴτε ὁϱᾶσθαι τὸν τυχόντα, εἴτε εἰπεῖν τὸ συμπέϱασμα. μοιόν δέ φησιν οὐδεχομένας ὁϱᾶσθαι τὰς προτάσεις, καὶ ὧδε ταύταις συμπέϱασμα σωάγειν, τῷ καὶ τὰς τυχούσας καὶ ἀσυναϱτήτους προτάσεις ἐπισωάζειν, καὶ τὸ τυχὸν αὐταῖς ἐπισυμβαίνειν συμπέϱασμα. οἷον, ὁ ἄνθϱωπος δοκεῖ παϱτεῖ, ὁ ἵππος χϱεμετίζει, ὁ ἄνθϱωπος ἄϱα οὐσία. εἰ γὰϱ ὧδε τὴν οὐδεχομένων συλλογισμῶν μὴ ἕπεται τὰς προτάσεσιν, ὑϱ ἀνάγκης τὸ συμπέϱασμα, ὁϱῶντες δὲ ὅμως ἡμᾶς τὰς τοιαύτας προτάσεις οὕτω δοκοῦμεν σωάγειν, τί διαφέϱει καὶ ὁπωσοῦν ἄλλως ὁϱᾶσθαι τὰς προτάσεις, τὸ τυχὸν σωάγειν συμπέϱασμα; οὔτε γὰϱ τούτοις δῆλ. τὰς προτάσεις ἕπεται τὸ συμπέϱασμα, οὔτε ἐκείναις.

ΔΕΙ ΔΕ ὁϱᾶσθαι οὐχ ὡς ἀναγκαῖον εἶναι δῆλ. τὸ ἐϱωτηθὲν, ἀλλ' ὅτι λέγειν ἀνάγκη τῷ ἐκεῖνα λέγοντι· καὶ ἀληθῶς λέγειν, ἐὰν ἀληθῶς ᾖ ὑπάϱχοντα.

Ἐνταῦθα ἡ λύσις τῆ ἀπορίας· οὕτω φησὶ δεῖ ὁϱᾶσθαι ἡμᾶς τὰς οὐδεχομένας προτάσεις, οὐχ ὡς ἀναγκαίας οὔσης τῆς τὸ συμπέϱασματος φύσεως δῆλ. τὰς προτάσεις, ἀλλ' ὅτι τῷ ἐκεῖνα λέγοντι, καὶ ἀληθῶς λέγοντι· τουτέστι, τῷ τιθεμένῳ τὰς προτάσεις καὶ ἀληθῶς τιθεμένῳ, τούτῳ ἕπεται καὶ τὸ συμπέϱασμα λέγειν ἀληθῶς. (τὸ δὲ οὐχ ὡς ἀναγκαῖον εἶναι δῆλ. τὰ ἐϱωτηθέν, οὐ δέον φησὶν, ὅτι οὐκ ἀναγκαῖον τὸ συμπέϱασμα εἶναι δῆλ. τὰς προτάσεις (ἀνάγκη γὰϱ πάντως τὴν προτάσεων ἀληθῶν οὐσῶν, καὶ τὸ ἐξ ἀμάχτος ἐϱϱωμένον, καὶ τὸ συμπέϱασμα σωάγεσθαι) ἀλλ' ὅτι οὐχ ἡ αἰτία τὸ εἶναι οὖ ταῖς προτάσεσι τὸ ἀναγκαῖον σωάγεσθαι συμπέϱασμα τὸν, ὅπεϱ δεῖ τοῖς ἀποδεικτικοῖς εἶναι συλλογισμοῖς· δεῖ γὰϱ πάντως πὼ αἰτίαν τὸ συμπέϱασματος, οὗ τοῖς προτάσεσιν ἐμφανέσθαι. οἷον, ἡ σελλὼν ἐπιπϱοσθεῖται· τὸ ἐπιπϱοσθούμενον ἐκλείπει, ἡ σελλὼν ἄϱα ἐκλείπει· ἰδοὺ οὗ ταῖς προτάσεσιν αἰτία τῆς ἐκλείψεως ἡ ἐπιπϱόσθησις. πάλιν, ὁ ἄνθϱωπος τὴν καθ' αὑτὸ ὑφεστώτων· τὸ καθ' αὑτὸ ὑφεστὼς, οὐσία, ὁ ἄνθϱωπος ἄϱα οὐσία· πάλιν οὕτω δῆλ. ἡ αἰτία τὸ συμπεϱάσματος, οὗ ταῖς προτάσεσι· τουτέστιν, ὁ μέσος ὅϱος· τὸ γὰϱ εἶναι τὸν ἄνθϱωπον οὐσίαν, αἴτιον τὸ καθ' αὑτὸ ὑφεστάναι. ὅτι γὰϱ δῆλ. οὐσία, τὸ καθ' αὑτὸ ὑφεστὼς· ἐὰν μέντοι οὕτως εἴπωμεν, ὁ ἄνθϱωπος γυμνάς, τὸ γυμνῶν, ζῷόν δῆλ. ἄνθϱωπος αὖ ἄϱα ζῷόν δῆλ. ἀλληθεῖς μὲν αἱ προτάσεις· καὶ τεθεισῶν τῶν προτάσεων, *ἀνάγκη δῆλ. τὸ μέσα σωάγεσθαι τὸ συμπέϱασμα· ἀλλ' οὐκ αἴτιοι αἱ προτάσεις τὸ συμπεϱάσματος. οὐ γὰϱ δῆλ. τὸ γελᾶν ἢ ὅλως γελαστικὸν εἶναι, δῆλ. ὅτι ζῷόν δῆλ. ἀλλ' ἕπεται μὲν τῷ γελαστικῷ εἶναι, τὸ ζῷον, οὐκ αἴτιον δὲ τὸ γελαστικὸν τὸ ζῷου, ὡσπεϱ οὐδὲ τὸ βαδίζειν, ἢ ζωϱιστικὸν, ἢ τὸ ἀνχγινώσκειν, ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων οὐδέν· εἰ καὶ πάντως αὐτοῖς ἕπεται, ἀλλ' αἴτιον τὸ ἀνθϱώπου. εἰ δ' οὖν μέσος ὅϱος ληφθείη τὸ ἀποδεικτικὸν, τότε καὶ ἀναγκαίως ταῖς προτάσεσιν ἕπεται τὸ συμπέϱασμα, καὶ δῆλ. ταῖς προτάσεις δῆλ. Διττὸς γὰϱ ὁ τοιοῦτος ϱόπος· ἢ γὰϱ ὅτι πάντως τεθεισῶν αὐτῶν ἕπεται τὸ συμπέϱασμα, ἢ καὶ ὡς τῆς αἰτίας ἐκ τὸ συμπεϱάσματος θεωϱουμένης, οὗ τῷ μέσῳ ὅϱῳ. οὐδὲ γὰϱ ἔστι ἕπεταί τινι, πάντως τὸ ἑπομένου, αἴτιον τὸ ᾧ ἕπεται. *ἕπεται μὲν γὰϱ ὁ

Conclusione sequi ex propositionibus propter ipsas non propter eam naturam

Propositiones no esse causam ut sequatur conclusio necessaria nisi in demonstrationibus. Notandum documentum

Inh° syllogis. Homo ridibile animal. ergo homo animal propositiones non esse causa ~~necessitatis~~ conclusionis. Non. n. qa est risibile est animal. Sed sequitur ad risibile animal. Neg: enim si qd sequitur ad aliud omnino causa est eius quod sequitur id quod precedit Eximia traditio

*ἢ τὸ συμπέϱασμα ἕπεσθαι διὰ τὰ κάμελα. exemend.

γοϱὸν (ἕπεται τῷ πυϱὶ καὶ τῷ τοιῷδε φωτισμῷ τῆς σελλώνης ᾧ σφαιϱοειδὲς· ἀλλ' οὐκ αἴτιον οὔτε τὸ καθ' αὑτὸ τὸ πυϱὸς, οὔτε οἱ φωτισμοὶ *τῆς τοιάσδε σφαίϱας ἕπεσθαι οὖν εἰσὶ τινα οἷς πάντως ἕπεται ἕτεϱα, *δῆλ. (ἕπεσθαι οὐδέχεται καὶ δυνοῦσιν ἐκ τῶν τοιούτων συλλογίζεσθαι ἀληθῶς ὄντι, ἐ καὶ μὴ ἀποδεικτικῶς.

ΕΓΕΙ δ' ὑϱ ἀνάγκης ὑπάϱχει τοῦδε ἕκαστον γένος ὅσα καθ' αὑτὰ ὑπάϱχει. καὶ ἕκαστον. φανεϱὸν ὅτι τοῦδε τὴν καθ' αὑτὰ ὑπαϱχόντων αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀποδείξεις. καὶ ἐκ τῶν τοιούτων εἰσί.

Δοκεῖ οὖν τοῦτο τὸν τολογεῖν ὁ φιλόσοφος· ἃ γοϱ ἔστιν αὐτὸ τὸ, ταῦτα καὶ οὐ τοῦτο φησι· λέγω, δὴ ὅτι οὐκ οὐδέχεται πὼ ἀπόδειξιν, ὑϱ οὐδεχομένων εἶναι προτάσεων, καὶ ταῖς αὐταῖς καταδυνάμεις πάλιν κέχϱηται· οὐ μάτην δὲ ἔδοξε ποιεῖ, ἀλλ' ἕπεσθαι βούλεται σὐτοῦτο ἡμᾶς διδάξαι, ὅτι δεῖ πὼ ἀπόδειξιν ὑϱ οἰκείων τῶν καθ' ἕκαστον γένος τοῦδε ὅ ὅδε ᾧ πϱόβλημα καὶ τὰς προτάσεις λαμβάνειν, καὶ μὴ ἀποδεικνύναι, τι χωμετεικὸν θεώϱημα εὐτύχοι, *ὑϱ ἀϱιθμητικῶν (πϱοτάσεων λαμβάνοντα. δῆλ. ἔδοξε γοϱ ἔλεγεν αὐτοτὸν, ὅτι οὐ πᾶν ἀληθὲς οἰκείου ἀποδείξει, ἀλλα ᾧ πϱῶτον τὸ οἰκείου γένους τοῦδε ὃ ἀποδείκνυται. ἔδοξε δὲ δείκνυσιν ἐκ τὸ πϱοσλαβεῖν, ὅτι ἐκ τῶν καθ' αὑτὸ εἰσὶν αἱ ἀποδείξεις, δῆλ. ἔδοξε οὖν πϱότϱοπον ἡμᾶς (ὥστε μεμνῆσθαι τὴν ἀποδεικνυμένων, ὅτι ἐκ τῶν καθ' αὑτὸ καὶ τὴν ὑϱ ἀνάγκης, αἱ ἀποδείξεις. ἐπεὶ δὲ ὑϱ ἀνάγκης ὑπάϱχει τοῦδε ἕκαστον γένος. φησὶν οὖν τὰ καθ' αὑτὰ ὑπάϱχοντα ἑνώσεν γένει, ταῦτα ἐξ ἀνάγκης ὑπάϱχει, ἐπειδὴ καὶ μόνα ταῦτά δῆλ. τὰ ἐξ ἀνάγκης ὑπάϱχοντα, ὡς ἐλείχθη αὐωτοτὸν· εἰ δὲ αἱ ἀποδείξεις ἀναγκαῖαι τέ εἰσι καὶ ἐξ ἀναγκαίων, ἐκ τῶν καθ' αὑτὸ αὐτὰ ἀποδείξεις, καὶ τοῦδε τὴν καθ' αὑτὸ ὑπαϱχόντων. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα ὡς εἶπον, καὶ αὐωτοτὸν δῆλεκτον.

ΤΑ μὲν γοϱ συμβεβηκότα, οὐκ ἀναγκαῖα· ὥστ' οὐκ ἀνάγκη ᾧ συμπέϱασμα εἶναι, διότι ὑπάϱχει· οὐδὲ ἀεὶ εἴη, μὴ καθ' αὑτὸ δ' οἷον οἱ δῆλ. σημείων συλλογισμοί.

Οἷον, ὅτι μὴ καθ' αὑτὸ ὑπάϱχει, ταῦτα καὶ τὰ συμβεβηκὸς ὑπάϱχοντα· τὰ δὲ καὶ τὰ συμβεβηκὸς ὑπάϱχοντα, οὐδέχεται μὴ ὑπάϱχειν, οὐκ ἀϱα ἐκ τῶν τοιούτων γένοιτ' ἂν ἀπόδειξις. καὶ γὰϱ μηδέποτε φησὶ χωϱὶζεσθαι τὰ τοιαῦτα συμβεβηκότα τῆς σελλώνης, καὶ μὴ καθ' αὑτὸ δὲ ὑπάϱχη αὐτοῖς, οὐδ' οὕτω ἐξ αὐτῆς ἀπόδειξις ἔσται, δῆλ. τὰ πολλάκις εἰϱημένα· τοῦτον δὲ παϱάδειγμα τίθησι, τὸν δῆλ. σημείων συλλογισμούς, οἵτινές τὰ αἴτια ἐκ τῶν αἰτιατῶν συλλογίζονται· ἐκ γοϱ τῶν διαφόϱων φωτισμῶν τῆς σελλώνης, ᾧ σφαιϱοειδὲς αὐτὸ ἔχειν σῶμα σωάγουσι. καὶ ἐκ τὸ καπνὸν φαίνεσθαι, ᾧ, πῦϱ εἶναι. δεῖ γοϱ *ἐν καὶ κυϱίως ἀεὶ ὑπάϱχει τοῖς δεικνυμένοις, οὐκ ἔστιν ὧδε τούτων ἀπόδειξις, ὅτι μὴ ἐξ αἰτίων τὰ αἰτιατὰ συλλογίζονται, μὴ δὲ ἐκ τῶν πϱώτων τὰ διότϱα, ὅπεϱ δεῖ πὼ κυϱίως ἔχειν ἀπόδειξιν, ἀλλ' ἀνάπαλιν.

ΤΟ γοϱ καθ' αὑτὸ, οὐ καθ' αὑτὸ ᾧ ἐπίστασθαι, οὐδὲ διότι· ᾧ δὲ διότι ἐπίστασθαι δῆλ. ᾧ δῆλ. τὸ αἰτίου ἐπίστασθαι.

Καθ' αὑτὸ γοϱ ὄντος τῆς σελλώνης σφαιϱοειδοῦς, ὁ δῆλ. τῆν φωτισμῶν αὐτῆς ἔδοξε συλλοπιζόμενος, οὐ καθ' αὑτὸ ᾧ ἔξει τοῦτον πὼ ἐπιστήμιν. τουτέστιν, οὐκ ἐκ τὸ αἰτίου εἴσεται ᾧ αἰτίαν, ἀλλα δόπον τινὰ καὶ τὰ συμβεβηκός.

ΔΙ' αὐτὸ ἀϱα δεῖ καὶ ᾧ μέσον τῷ τείτῳ, καὶ ᾧ πϱῶτον τῷ μέσῳ ὑπάϱχειν.

Ἐ γοϱ ᾧ πϱῶτον τῷ τείτῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάϱχει, ὑπάϱχει δὲ δῆλ. ᾧ μέσον, δεῖ ἀϱα ᾧ μέσον, τῷ μὲν τείτῳ καθ' αὑτὸ ὑπάϱχειν, τῷ δὲ πϱώτῳ ὑποκεῖσθαι, ἵν' οὕτως δι' αὐτὸ καὶ ᾧ πϱῶτον δείξῃ καθ' αὑτὸ ᾧ ὑπάϱχον τῷ τίτῳ.

ΟΥΚ αὖϱα ὄδιν ἐξ ἄλλου γένους μεταβάντα δεῖξαι· οἷον, ᾧ γωμετεικὸν, ἀϱιθμητικῇ.

Ἐξαπατᾶ ὅτι ἡ ἀπόδειξις ἀναγκαία τε ὄδι καὶ ἐξ ἀναγκαίων. καὶ ὅτι μόνα τὰ καθ' αὑτὰ ἀναγκαῖα, συτυθὲν ὡς πϱδεῖπον, πόϱισμά τι σωάγει ᾧ νεῦ δεικνύμενον. ἔδοξε δὲ ὄδιν, ὅτι οὐκ οὐδέχεται τὰς ἀποδείξεις τὰς ἄλλῃ τινὶ ἐπιστήμῃ ἐφαϱμοζούσας, ἐφαϱμόσαι καὶ ὧδὶ ἄλλῃ. ἔδοξε δὲ φησὶ, ὅτι οὐχ οἷόν τε τῇ ἀποδείξει ᾗ ἀπεδείξαμεν, γωμετεικόν τι θεώϱημα τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀϱιθμητικὴν ἀποδείξαι· ἵνα δὲ ἔδοξε ποιήσῃ, πϱότϱοπον διαίϱεσιν ποιεῖται τὴν οὐ ταῖς ἀποδείξεσι παϱαλαμβανομένων, ὅπεϱ καὶ ἐξ ἀϱχῆς ἐποίησε. ἔστιν γοϱ φησιν εἶναι, τὰ οὐ τῇ ἀποδείξει παϱαλαμβανόμενα. τάτε ἐξ ὧν δείκνυται ᾧ συμπέϱασμα, τοῦτα δὲ εἰσὶ τὰ ἀξιώματα, καὶ τὸ συμπέϱασματος, οἵτε τὸ κείμενος ὅϱος, καὶ ὁ καθηγουμένος τούτων ὄντων οὐ ταῖς ἀποδείξεσι, τοῖς μὲν ἀξιώμασι φησιν, οὐδέχεται τοῖς αὐτοῖς ὧδὶ διαφόϱων ἐπιστημῶν χϱήσασθαι. καὶ γοϱ ὁ γωμέτϱης καὶ ὁ ἀϱιθμητικὸς ὁϱᾷ, ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἴσα. τῷ μέντοι κείμενῳ ὅϱῳ, ᾗ τῷ καθηγουμένῳ, οὐκ οἷόν τε τῷ αὐτῷ ὧδὶ δύο ἐπιστημῶν χϱήσασθαι, εἰ γε διαφοϱα ταῖς διαφόϱοις ἐπιστήμαις τὰ κείμενα. καὶ νεῦ μὲν οὕτως ὁλοχϱεσδὸν φησιν, ὅτι δυνατὸν τοῖς αὐτοῖς ἀξιώμασιν ὧδὶ διαφόϱων ἐπιστημῶν χϱήσασθαι. *ποσῶν δὲ ἀκϱιβολογήσεται τοῦδὶ τούτου φησὶν οὖν οὕτως ὁϱᾶσθαι, ὅτι λέγων ὁ γωμέτϱης τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις εἰσὶν ἴσα, οὐχ ἁπλῶς πᾶν ἴσον πο-

Peccat in tantologia Aristoteles

Oportet demóstrantes colligere ex causis causata & è primis secunda nó è contrario

Tria esse quae assumuntur ad cóclúdam demóstration

Diuersae scientiae non utentur eisdé axiomatis

ex emendatione b)

ex emendatione b)

ex emendatione b)

ex emendatione b)

ex emendatione b)

φαλήλεται, ἀλλὰ τὰ τῷ αὐτῷ μεγέθει ἴσα· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀριθμητικὸς, τοῦ αὐ τῷ ἀριθμῷ ἴσους ἀριθμοὺς, καὶ ἀλλήλοις ἴσους ὁρᾷ.

Tria esse in omni demonstratione

ΤΡΙΑ γάρ ἐστι τὰ αὐ τοῖς ἀποδείξεσιν· αὐ μὲν, τὸ ἀποδεικνύμενον συμπέρασμα.

Conclusioné accipit pro prædicato conclusioms

τοῦτ' ἔστιν, ὁ κατηγορούμενος αὐ τῷ τῷ συμπεράσματι ὅρος, οὗ ἡ ἀποδείξις, ἢ ὑπάρχοντα τῷ λεγομένῳ, ἢ μὴ ὑπάρχοντα δείκνυσι.

ΤΟΥΤΟ δ' ἔστι τὸ ὑπάρχον γένει τινὶ καθ' αὑτό· αὐ δὲ, τὰ ἀξιώματα· ἀξιώματα δέ ἐστιν, ὧν ὄντων ὑπομένοντος τοῦ συμπεράσματος φησι, ὡς πρὸ πολλαχοῦ εἰώθαμεν λέγειν.

ΤΡΙΤΟΝ δὲ τὸ γένος τὸ ὑποκείμενον· οὗ τὰ πάθη καὶ τὰ καθ' αὑτὰ συμβεβηκότα δηλοῖ ἡ ἀπόδειξις· ὧν μὲν οὖν ἡ ἀπόδειξις,

Axiomata maiores esse propositiones syllogismorum.

subiectú minoris propositionis est subiectú etiam conclusionis

οὗτός ἐστιν, ὁ ὑποκείμενος αὐ τῷ συμπεράσματι ὅρος· οὗ ἡ ἀπόδειξις, τὰ καθ' αὑτὸ ὑπάρχοντα λείκνυναι βούλεται.

ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ τὰ αὐτὰ εἶναι.

οὗτός, τὰ ἀξιώματα, ἃ τινά ἐισιν αἱ μείζους προτάσεις αὐ τοῖς συλλογισμοῖς.

ΩΝ ΔΕ τὸ γένος ἕτερον, ὥσπερ ἀριθμητικῆς, καὶ γεωμετρίας, οὐκ ἔστι πῶς ἀριθμητικῷ ἀποδείξει ἐφαρμόσαι ἐπὶ τὰ τοῖς μεγέθεσι συμβεβηκότα, εἰ μὴ τὰ μεγέθη ἀριθμοί εἰσι.

Axiomata maiores esse propositiones syllogismorum.

Ων φησιν ἐπιστημῶν τὸ ὑποκείμενόν ἐστι διάφορον, ἐπὶ τούτων οὐκ ἐπιδέχεται τοῖς αὐτοῖς προτάσεσι, λέγω δὴ τοῖς ἐλάττοσι χρῆσθαι· εἰ αὐτὰ δὴ ταῦτα, οὐδὲ τὸν ὑποκείμενον αὐ τῷ συμπεράσματι ὅρον τὸν αὐτὸν λαβεῖν, εἴγε ὁ αὐ τῷ συμπεράσματι ὑποκείμενος ὅρος, ὁ αὐτὸς καὶ τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἐστὶν ὑποκείμενος· εἰ οὖν μὴ τὰ αὐτὰ ὑποκείμενα ἐστὶ τοῖς διαφόροις ἐπιστήμαις· γεωμετρία μὲν γάρ, μεγέθη, ἀριθμητικὴ δὲ, ἀριθμοί ὑπόκειται· ἑτέρου δὲ, μεγέθη τε καὶ ἀριθμοί· οὔτε ὁ ὑποκείμενος ὅρος ὁ αὐτὸς ἔσται, διαφόρων ὄντων τῶν γενῶν, οὔτε κατηγορούμενος ὁ αὐτός· οὐ γὰρ οἷόν τε τὸν αὐτὸν τῶν διαφόρων γενῶν ἐνάρτιον καὶ περιττόν τε καὶ καθ' αὑτὸ κατηγορεῖσθαι, ὡς ἐμπροσθεν παραδέδοται.

Geometria & optice ⁊ perspectiua subalternæ sunt scientiæ

Magis uniuersalé & priorē esse geometriam optica · & differentiam interambas

ΤΟΥΤΟ δὲ ὡς οὐδέχεται ἐπὶ πάντων, ὕστερον λεχθήσεται.

οὐτό φησι τὸν τὰς ἐλάττους προτάσεις ἐπὶ πάντων ἐπιστημῶν οὐδέχεσθαι τὰς αὐτὰς λαβεῖν, ὁρῶμεν μετὰ ταῦτα. λειχθήσεται γάρ ὅτι οὐδέχεται οὐ τοῖς ὑπαλλήλοις ἐπιστήμαις, τὰς ἐναντιωτάτας τῇ μοβικωτάτῃ ἐπιστήμῃ προτάσεις, ταύτας καὶ οὐ τῇ καθολικωτάτῃ λαμβάνειν· οἷον, ὧν γεωμετρικὸς, καὶ ὀπτικὸς· τὰς γὰρ τῆς ὀπτικῆς προτάσεις, οὐδὲ τὸν γεωμέτρην, οὐδ' ὁ κοινὰ τὰ ὑποκείμενα εἶναι· οἷον, τὸ εὐθείας λαμβάνειν, καὶ τοὺς τας συμπιπτούσας, ἢ παραλλήλους τῷ ἑτέρᾳ τε, καὶ τρίγωνα, καὶ τὰ τοιαῦτα· οὐ τοιούτους οὖν, οὐδ' ὁ εἶναί τινα κοινὰ ὑποκείμενα, οὐδέχεται τὰς οὐ τῇ μοβικωτάτῃ ἐπιστήμῃ, λέγω δή, τὰς παραλειφθείσας προτάσεις ἐλάττονας, τὰς αὐτὰς καὶ οὐ τῇ καθολικωτάτῃ παραλειφθῆναι, οὐ μόνοι τοῖς οὐ τῇ γενικωτάτῃ ἐπιστήμῃ, τοιούτους πάντως καὶ ἡμοβικωτάτῃ παραλήλεται. καθολικωτάτῃ γάρ καὶ αὐτοχρειδεστάτη ἐστὶν ὀπτικὴ, ἢ γεωμετρία μὲν ἡ γεωμετρία, τοῦδε ἁπλῶς γραμμὰς, καὶ ἁπλῶς σχήματα καταλήγεται, μὴ ἐπισκεπομένη οὐ τινί ποτέ ἐσιν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ἀφαιρέσεως, αὐτογραμμὰς, καὶ αὐτογωνίας, ἢ αὐτοσχήματα θεωροῦσα· ἡ μέν τοι ὀπτικὴ, τοὺς οὐ ὄψει γραμμὰς καὶ τὰς γωνίας, διὰ τῶν τοιούτων τὰς ἐκ τοῦ τῶν γνωμόνων ὄγκου καὶ τὰ σχήματα θεωρεῖ· διαζεῦξαι οὖ πάσας τὰς τῆς γεωμέτρου γραμμὰς ὀπτικὸς παραλήλεται· οἷον, τὰς ἐκ τοῦ κώνου ἴσας εἶναι, καὶ τὰ ὅμοια· οὐδὲν γὰρ τῶν τοιούτων τῷ ὀπτικῷ συμφέρει· ὁμοίως καὶ ὡς ἰατρικῆς, καὶ φυσικῆς· ἐπισκέλεται δ' ὁ ἰατρὸς, ἢ ὁ φυσικὸς, πῶς ἂν πνεῦμα, ἢ λήλεται οὐ προτάσει, ἀ ἀπαιτεῖν τόνδε· ἀλλ' ὁ μὲν φυσικὸς, ἁπλῶς τοῦδε ἀναπνοῆς ἐπισκέλεται, τί τό δεῖ τόδε, καὶ ἐκ τίνων αἰτίων ἔχει πῶς γένεσιν. ὁ δὲ ἰατρὸς, τοῦδε μόνης ἀνθρωπείας ἀναπνοῆς, καὶ τοῦτον, τοσοῦτον μόνον πῶς παρὰ φύσιν ἔχουσαι, καὶ ἐμποδίζομένῳ, ἐπισκέλεται τί τῷ ἐμποδίου ἀ ἄτιον, καὶ πῶς ἰαθήσεται, οὕτως ἔχει καὶ ὡδὶ μουσικῆς, καὶ ἀριθμητικῆς, καὶ ὅσαι ὑπάλληλοι τῇδ' ἐπιστημῶν εἰσιν.

Medius terminus genitor est propositionum.

Medium ita demum cognatum est extremitatib) si propositiones sint necessariæ & p se · Ergo in hoc syllog. oīs hō al. nullus lapis hō al. Nullus lapis hō Medium nullā ht cognationem cū altera extremitate · ⁊ lapide

Η δ' ἀριθμητικὴ ἀπόδειξις ἀεὶ ἔχει τὸ γένος τοῦδε ἧς ἡ ἀπόδειξις ἢ αἱ ἄλλαι ὁμοίως· ὥστε ἡ ἁπλῶς ἀναγκαῖον τὸ αὐτὸ εἶναι γένος, ἢ πῃ· εἰ μέλλει ἡ ἀπόδειξις μετα βαίνειν· ἄλλως δ' ὅτι τὰδυνατον, δῆλον· ὅτι οὐκ ἐπιδέχεται τοὺς αὐ ἄλλῃ ἐπιστήμῃ παραλειφθείσας προτάσεις ὡδὶ ἄλλῃ ἁρμόσαι, καταισθάνεσθαι δεῖ τούτων· οὐ ἐνίοτε γάρ φησιν ἀποδείξει, τῇδὶ τοῦδὲ τοῦ τὴν πῶς ἐπιστήμῃ παραλαμβανομένων, τὸ αὐτὸ καὶ οὐ γένος· τοῦτ' ἔστι, τὸ ὑποκείμενον παραλαμβάνεται· εἰ τοίνυν οὐ πάσῃ ἀριθμητικῇ εἰ τύχοι ἀποδείξει, τὸ αὐτὸ παραλαμβάνεται ὑποκείμενον, οἷον ἀριθμοὶ, ὁμοίως δὲ *καὶ οὐ πάσῃ γεωμετρικῇ ἀποδείξει, τὸ αὐτὸ πάλιν ὑποκείμενον τῇ γεωμετρικῇ· οἷον τὰ μεγέθη, ἁδυνάτου τοὺς μὲν τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον ἐχούσας ἐπιστήμας, ταῖς αὐ ταῖς προτάσεσι χρῆσθαι· οὐ γὰρ μέγεθος ὅρος, συγγενὴς ὢν τοῖς ἀκροις, εἴγε τῆδ' ἐξ ἀνάγκης ἢ τῆδ' καθ' αὑτὸ αἱ προτάσεις· ὁ δὲ μέσος ὅρος γενικὰς τὰς προτάσεις, οὐκ ἀρχὰς αἱ διάφοροι ἐπιστῆμαι ταῖς αὐ ταῖς προτάσεσι χρήσονται· ὥστε οὐδὲ τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ

ἐξ ἀφαιρέσεως · ꝑ abstractionē · Nota ꝑ simplicia

αὐτογραμμὰς · αὐτογωνίας · αὐτοσχήματ·

ἀφ · deest, ex emēdatio

κατηγορουμένῳ τε καὶ κατηγορουμένῳ. *εἰ οὖν δεῖ φησὶ τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξεσιν ὧδὶ διαφέρων ἐπιστημῶν χρήσασθαι, ὀφείλουσιν ἢ ἁπλῶς ἀνάγκη ἢ αὐ τῷ γένος ἔχειν, ἢ πῃ· ἁπλῶς μὲν τὸ αὐτὸ, ὡς ὧδὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης, οἷον, γεωμετρίας· ἀεὶ γὰρ τὰ πρότερα θεωρήματα, ἀρχαὶ καὶ προτάσεις γίνονται τῇδὶ δευτέρων· ὁ γὰρ δείκνυται οὐ τῷ προτέρῳ θεωρήματι, τοῦτο ἐκ τινὸ ἀποδείξεων τῶν δευτέρου παρείληπται, καὶ οὕτως ὧδὶ πάντων· πῃ δὲ τὸ αὐτὸ, ὡς ἔπομεν ὧδὶ τῆν ὑπ' ἀλλήλων ἐπιστημῶν· ἅ εἰ ἔχει τὸ γένος τοῦδε ἧ ἡ ἀποδείξεις, καὶ εἰ ἄλλαι ὁμοίως· τὸ ἀεὶ, αὐτὶ τοῦ καθόλου παρείληπται. τουτέστι, καθόλου ὧδὶ πάσης ἀριθμητικῆς ἀποδείξεως, τὸ αὐτὸ γένος παραλαμβάνεται.

αὐτὶ τοῦ καθόλου

ΕΚ ΓΑΡ τῶν αὐτῶν γένους, ἀνάγκη τὰ ἄκρα, καὶ τὰ μέσα εἶναι· εἰ γὰρ μὴ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα ἔσαι.

ὅτι ἀδύνατον καθ' ἄλλον τρόπον μεταβαίνειν τὰς ἀποδείξεις, ἀπ' ἄλλων ὧδὶ ἄλλασ' ἐπιστήμας, λείκνυσι δὲ τοῦτο· τριῶν γὰρ ὅρων παραλαμβανομένων οὐ τῇ ἀποδείξει, λύο μὲν τῶν ἄκρων, οὗτος δὲ τῶ μέσου, οὗ φησιν ἀναγκαῖον ἐκ τῶν αὐτῶν γένους παραλαμβάνεσθαι· οἷον, ὧδὶ ἀριθμητικῆς μὲν, ὄγδ ἀριθμῶν· ὧδὶ δὲ γεωμετρίας, ἐκ μεγεθῶν, καὶ τῶν ἄκρων ὡσαύτως· προείληπται δὲ, ὅτι καθ' αὑτὸ ἑκάτερα ἑκατέρου κατηγορεῖσθαι· καὶ ἦν μέσου, τῷ μὲν, κεῖσθαι, τῷ δὲ, κατηγορεῖσθαι· ὥστε εἰ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν γένους παραλειφθεῖεν, οὐκ ἔσονται καθ' αὑτὸ ἀλλήλοις ὑπάρχοντες, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός.

Lege hoc cómentú plenius m emendatoīb

ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ τῇ γεωμετρίᾳ οὐκ ἔστι δείξαι ὅτι τῶν αὐτῶν μέτ ἐπιστήμη· ἀλλ' οὐδ' ὅτι δύο κύβοι κύβον· οὐδ' ἄλλη ἐπιστήμη ἐστὶν αὕτη πρὸς ἄλληλα, ὥστ' εἶναι βάτερον κεῖσθαι βάτερον· οἷον τὸ ἐπίπεδον πρὸς γεωμετρίαν· καὶ τὰ ἀρμονικὰ πρὸς ἀριθμητικήν.

Historia milgata

ὁ μὲν γὰρ λειχνυῶν ὅτι τῶν αὐτῶν μέτ ἐπιστήμη, οὐκ ἔστιν ἴδιον γεωμετρίας, διότι μὴ ἐκ τῶν ὑποκειμένων τῇ γεωμετρίᾳ ἐλλιμμάνοι εἰσὶν οἱ ὅροι· μᾶλλον δὲ, διαλεκτικῆς, ὅτις πῶς πρώτην μεμυημένη φιλοσοφίαν, τὰ πάντα πειρᾶται λειχνυῶαι, ὡς πρὸ πάντων αὐτῇ ὑποκειμένων. *ὁμοίως δ' ὅτι οὐδὲ οἱ δύο κύβοι κύβος, γεωμετρίας δεῖ δηλονότι ἀποδείξαι, στερεομετρίας δὲ μᾶλλον· γεωμετρία μὲν γὰρ ἐστὶ τὰ ἐπίπεδα ἔχει πῶ σκέψιν· στερεομετρία δὲ, ἐστὶ τὰ στερεά· κύβος δὲ ὑποκείμενον τῇ στερεομετρίᾳ· ἐν δὲ οἱ δύο κύβοι κύβος, στερεὸν φησι, πῶς οἷόν τε τὸν κύβον διπλασιάσαι, καὶ πάλιν μένειν τὸ κύβου χῆμα· ἔοικε δὲ ὀλίγ τοῦ τυχόντος πῶ πολυθρύλλητον αὐτὶ πεῖσθαι ἱστορίαν· δηλοῖς γὰρ λοιμῷ ἔασιν, ἐχρήσατο ὁ ἀπόλλων, ἀ παλαιγόσαθαι τὸ λοιμοῦ, εἰ ὧν βωμὸν διπλασιάσουσιν, κυβικὸν ἔχοντα χῆμα· οἱ δ' ἐπιφωνοδόμησαν προσθέντες τῷ προτέρῳ ἕωμῷ ἕτερον κύβον ἴσον· ἀλλ' ἡ τῶν δύο κύβων σωμάτων, τὸ τοῦ κύβου χῆμα ἠλλοίωσε· γέγονε γ' αὐτὸ κύβου, δοκεῖ· τοῦ λοιμοῦ δὲ μὴ παυσαμένου, ἐχρήσατο ὁ θεὸς μὴ πεφυκέναι αὐτὸν τὸ προσταχθέν· ὁ μὲν γὰρ, προσέταξε διπλασιάσαι τὸν κύβον· τουτέστι, βωμὸν κατασκευάζαι κυβικὸν τοῦ προτέρου διπλάσιον· οἱ δὲ, κύβον ἀντὶ κύβου ἐπέθηκαν· ἦλθον οὖν πρὸς τὸν πλάτωνα ζητοῦντες μεθοδον, πῶς ἂν τὸν κύβον διπλασιάσειεν· ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς φησιν, ἔοικεν ὑμῖν ὀνειδίζειν ὁ θεὸς ὡς ἀμελοῦσι γεωμετρίας· ὁ δὲ τοῦ κύβου διπλασιασμὸς, εὑρεθήσεται φησιν, ἐὰν δύο εὐθεῖαι δύο μέσαι ἀνάλογον εὑρεθῶσιν· καὶ ἔστω ὁ προβλημα, τοῖς μαθηταῖς προεβάλετο· οἵτινες οὐ καὶ ταύτῃ τοῦ γεωγράφασιν, ὡς δεδώκασι μεχρι τοῦ νῦν, ἀλλ' οὐδ' ὁ γεωμέτρης ταῦτ' ἐπισημήνατο· δύο μὲν γὰρ εὐθειῶν εὐθειῶν, μέσον ἀνάλογον εὑρεῖν, οὐχ ἕτερο πῶ ἀπόλειψιν. ὁμοίως δὲ, καὶ οὐ τῷ περίσματι τοῦ λγ τοῦ πρώτου τῶν στοιχείων, ὡς ἐὰν ὦσι τέσσαρες εὐθεῖαι ἀνάλογον ἑφεξῆς, ἔσαι ὡς ἡ πρώτη πρὸς πῶ τετάρτην, οὕτω τὸ ἐκ τῆς πρώτης στοιχείου παραλληλεπίπεδον πρὸς τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς δευτέρου, τὸ ὅμοιόν τε καὶ ὁμοίως ἀναγραφόμενον τοῦτ' μοί τι ἀπολλωνίᾳ τῷ πέργαίου δεῖν εἰς ἕτερο ἀπόλειψιν, ὡς παρμενίων φησὶν ὧ καὶ ἐκ τῶν ὁμοίων ἔχουσιν οὕτως· δύο δοθεισῶν εὐθειῶν αὐτίσων, δύο μέσας ἀνάλογους εὑρεῖν· ἔστωσαν δὲ αἱ δοθεῖσαι δύο εὐθεῖαι αὐτίσοι, αἱ ΑΒ· ΒΓ· καὶ κείσθωσαν, ὡς τε ὀρθὴ γωνίαν περιέχειν πῶ ΑΒΓ· καὶ συμπεπληρώσθω τὸ ΒΔ παραλληλόγραμμον, καὶ διάμετρος αὐτοῦ ἤχθω, ἡ ΑΓ· καὶ περὶ τὸ ΑΓ δίπλευρον γεγράφθω ἡ μικύκλους, τὸ ΑΔΓ· καὶ ἐκβεβλήσθωσαν αἱ ΒΑ, καὶ ΒΓ ἐπ' εὐθείας· καὶ τῇ ΓΔ ἴση κείσθω ἡ ΓΖ· καὶ ἐπιζευχθεῖσα ἡ ΖΔ· διὰ δὲ τοῦ σημείου οὗτος, ὡς τε πῶ ΖΔΓ, ἴσην εἶναι τῇ ΕΒ· ἔστω δὲ, ὡς ἂν τύχαμεν λαμβάνεται ἀναπόλειπτον· φανερὸν δή, ὅτι καὶ ἡ ΖΕ, τῇ ΔΓ ἴση ἐστίν· ἐπεὶ οὖν κύκλου τοῦ ΑΔΓ εἴληπται σημείου ἐκτὸς τὸ Ζ, ἀπὸ δὲ τοῦ Ζ δύο εὐθεῖαι αἱ ΖΒ· ΖΓ ἐπροσπίπτουσι, τέμνουσι δὲ τὸν κύκλον κατὰ τὰ ΑΔ σημεῖα· τὸ ἄρα ὑπὸ τῶν ΒΖ· ΖΓ, ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν ΖΑ· ΖΔ· ἴσον δέ ἐστι τῷ ὑπὸ τῶν ΒΗ· ΗΓ, ἴσου ὄντος τοῦ ὑπὸ τῶν ΖΔ· ΔΓ· ἴσον δὲ τὸ ὑπὸ τῶν ΖΔ· ΔΓ τῷ ὑπὸ τῶν ΖΕ· ΖΓ· ἴσον γὰρ ἐστὶν ἑκατέρᾳ ἑκατέρᾳ· ἡ μὲν ΖΕ, τῇ ΔΓ· ἡ δὲ ΖΓ, τῇ ΕΗ· κοινὴ ἡ ΖΔ· τὸ ἄρα ὑπὸ τῶν ΒΖ· ΖΓ, ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν ΒΗ· ΗΓ· ἔστι δὲ καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ΒΗ· ΗΓ, ἴσον ὄντι τῷ ὑπὸ τῶν ΕΗ· ΗΓ· ἴσον δὲ τὸ ὑπὸ τῶν ΕΗ· ΗΓ, τῷ ἀπὸ τῆς ΕΖ, ΖΓ· ἴσον γὰρ ἐστὶν ἑκατέρᾳ ἑκατέρᾳ· ἡ μὲν ΖΕ, τῇ ΖΓ· ἡ δὲ ΕΗ, τῇ ΗΓ· κοινὸν τὸ ἀπὸ τῆς ΗΖ· ἴσον ἄρα ἐστὶ τὸ ὑπὸ τῶν ΒΖ· ΖΓ, τῷ ἀπὸ τῆς ΖΕ· ἔστι δὲ καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ΒΖ· ΖΓ, ἴσον ὄντι τῷ ἀπὸ τῆς ΖΔ· ἴσον ἄρα ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῆς ΖΕ, τῷ ἀπὸ τῆς ΖΔ· ἴση ἄρα ἡ ΖΕ, τῇ ΖΔ· ἔστι δὲ καὶ ἡ ΖΕ, τῇ ΕΒ· καὶ ἡ ΕΒ ἄρα τῇ ΖΔ ἐστὶν ἴση· ἔστιν ἄρα ὡς ἡ ΖΒ, πρὸς τὴν ΒΗ, οὕτως ἡ ΖΓ, πρὸς τὴν ΖΔ· ἀλλ' ὡς μὲν ἡ ΖΒ, πρὸς τὴν ΒΗ, οὕτως ἡ ΖΑ, πρὸς τὴν ΑΔ, καὶ ἡ ΔΓ, πρὸς τὴν ΓΗ, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἡμιτόνων· ἴση δὲ ἡ μὲν ΔΓ, τῇ ΑΒ· ἡ δὲ ΑΔ, τῇ ΒΓ·

Geometra ⁊ Euclides

Apollonius pgæus

Parmeno

μέθοδον

μέθοδον · artē. modú ·

καὶ ὡς αὖρα ἡ ᾱ β̄, πρὸς πλὺ γ̄ η̄, οὕτως ἡ ζ̄ ᾱ, πρὸς πλὺ ᾱ δ̄. ἰσ̄ δὲ καὶ ὡς ἡ ζ̄ β̄, πρὸς πλὺ β̄ η̄, τουτέστιν ἡ ᾱ β̄, πρὸς πλὺ η̄ γ̄, ἡ η̄ γ̄, πρὸς πλὺ ζ̄ ᾱ. καὶ ὡς αὖρα ἡ ᾱ β̄, πρὸς πλὺ η̄ γ̄, οὕτως ἥπτε η̄ γ̄, πρὸς πλὺ ζ̄ ᾱ καὶ ἡ ζ̄ ᾱ, πρὸς πλὺ β̄ γ̄. αἱ τέσσαρες αὖρα εὐθεῖαι αἱ ᾱ β̄, η̄ γ̄, ζ̄ ᾱ, β̄ γ̄, ἐφεξῆς ἀνάλογόν εἰσι. καὶ διατῦτο ἔσται ὡς ἡ ᾱ δ̄ πρὸς πλὺ β̄ γ̄, οὕτως ὁ ἀπὸ τῆς ᾱ β̄ κύβος, πρὸς ἐν ἀπὸ τῆς η̄ γ̄. ἐ οἷς διπλασίων ἐστὶ τετρὰς ἡ ᾱ β̄ τῆς β̄ γ̄, ἔσται καὶ ὁ ἀπὸ τῆς ᾱ β̄ κύβος, διπλασίων τῦ ἀπὸ τῆς η̄ γ̄.

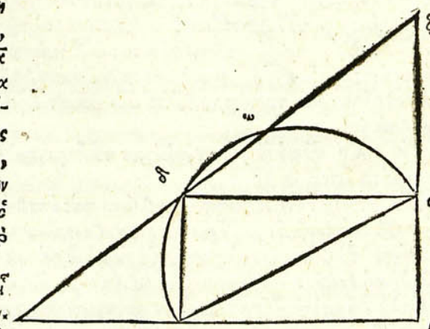

ΟΥ Δ' ἔστι ὑπάρχει ταῖς γραμμαῖς μὴ ἡ γραμμαί. καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆ ἰδίων. οἷον ἡ καλλίστη τῆς γραμμῆς ἡ εὐθεῖα. ἡ δὲ ἀντίας ἔχει τὴν ἀδιαφορέαν. οὐ γὰρ ἦν ἴδιον γένος αὐτῆς ὑπάρχει, ἀλλ' ἡ κοινόν τι.

Ε ἰ γὰρ λέγοιτό φησιν ἡ εὐθεῖα καλλίστη τῆς γραμμῆς. ἐπειδὴ μὴ καθὸ γραμμή ὑπάρχει αὐτῆ ἡ κάλλος, πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ὑπάρχει, οὐκ ἔστι γεωμέτρου ἡ τῦτ' ἐπισκέψασθαι. παραδείγματος δὲ οὕνεκεν, πλὺ εὐθεῖαν εἶπε καλλίστην τῆς γραμμῆς. πλὺ γὰρ τῦ αὐτῦ φασι τὴν γραμμὴν εἶναι καλλίστην, ὅλῳ ἡ ὁ μοιομερὴς εἶναι. καὶ παῦ μέρος αὐτῆς, παντὶ μέρει ἐφαρμόζειν. ὁμοίως καὶ εἰ λέγοιτο ἡ εὐθεῖα ἀντίας τῆ αὐτῆ ἀδιαφορέα, οὐδὲ ἔδεν ὁ γεωμέτρης ἐπισκέψεται. οὐ γὰρ ἦ γραμμαί ὑπάρχει αὐτοῖς, ἢ ἡ καλλος, ἢ ἡ ἀντίστης, πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ταῦτα ὑπάρχει. ὥστε οὐ παραλήψεται *ἡ χωμετρικὴ ἐπιστήμη τὰ τοιαῦτα, ὡς μὴ ὄντα οἰκεία, μὴ δὲ πρῶτα τῆ ὑποκειμένου γένους. ταῦτα γὰρ ὑπάρχουσι ταῖς γραμμαῖς ὡς κοινόν τι.

ΦΑΝΕΡΟΝ δὲ καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ προτάσεις καθόλου ὧν ὁ συλλογισμός, ὅτι ἀνάγκη τὸ συμπέρασμα ἀΐδιον εἶναι.

Ε ντεῦθεν βούλεται δεῖξαι, ὅτι οὐδὲ ὁδὸς τῆ φθαρτῆ οὐδέχεται ἀπόλειξιν εἶναι. δεικνύει δὲ ἔδεν, ἐκ τῆ προαποδεδειγμένων. ἐ γὰρ ἐκ τῆ καθ' αὑτὸ καὶ τῆ ὧν ἀνάγκης ὑπαρχόντων αἱ ἀπολείξεις, οὐκ ἴδιόν τε τῆ φθαρτῶν τι ἀπολείκνυμι. τὰ γὰρ φθαρτὰ οὐ τῆ ὧν ἀνάγκης ὑπαρχόντων, ἀλλὰ τῆ ποτὲ μὲν, ποτὲ δ' οὔ. *δεῖ δὲ ὧδε δεδεῖχθαι, ὅτι ὧν ἀναγκαίων προτάσεων αἱ ἀπολείξεις, ταῖς δὲ ἀναγκαίαις, πάντως ἀναγκαῖον ἔπεται καὶ τὸ συμπέρασμα. ἀναγκαίου δὲ συμπεράσματος ὄντος, δεδεῖχθαι ὅτι δυνατὸν, οὐδεχομένου εἶναι τὰς προτάσεις. τῆ μὲν τοι προτάσεων ἀναγκαίων οὐσῶν, οὐκ οἷόν τε μὴ ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα. ὥστε ἐ ὧν ἀναγκαίων προτάσεων αἱ ἀπολείξεις, ταῖς δὲ ἀναγκαίαις, προτάσεσι *πάντως ἀΐδιον ἦν ὧν ἀμεταπτωτον καὶ ἀναγκαῖον ἔπεται τὸ συμπέρασμα. οὐ δὲ δεῖ χθαι τῆ φθαρτῶν τι ἀπολειχθῆναι. γὰρ φθαρτὸν τι εἶη τὸ ἀπολειπόμενον, ἐπειδὴ ἀνάγκη πᾶσα, ἢ οὐ τῷ συμπεράσματι, ἤτοι προσλήματι ὑποκείμενον ὅρον, ἐν αὐτὸν ᾱ. καὶ οὐ τῆ ἐλάττονι προτάσει. φθαρτὸν δὲ ὄντος τῦ προσλήματος, φθαρτὸς δή που καὶ ὁ ὑποκείμενος οὐ αὐτῷ ὅρος. ἐν αὐτὸν δὲ ἔδεν καὶ τῆ ἐλάττονι προτάσει ὑποκεῖσθαι. τὰ δὲ τῆ φθαρτῶν καθ' ὑπερβολὴν ὑπάρχει. οὐδὲ καθ' αὑτὸ, ὅλῳ ἀ οὐδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν. ὥστε καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις, οὔτε τῆ καθ' αὑτὸ ἔσται, οὔτε τῆ καθόλου. πλὺ μὲν δὴ μείζονα ἀνάγκη πάντως οὐ παντὶ συλλογισμῷ καθόλου εἶναι. φθαρτὸν δὲ ὄντος τῦ προσλήματος ὡς εἶπον, φθαρτὸν ἀνάγκη καὶ πλὺ ἐλάττονα πρότασιν εἶναι. ἢ ὅλῳ ἔδεν οὔτε καθ' αὑτὸ ὑπάρχει αὐτῆ ἡ καθηγορούμενον, οὔτε καθόλου, ὅλῳ ἀ οὐδέχεσθαι ποτε καὶ μὴ ὑπάρχειν. μόρια δὲ ὧν γινομένης τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἢ μὴ ἀναγκαίας, καὶ τὸ συμπέρασμα μόριον ἔσται καὶ οὐκ ἀναγκαῖον. οὐκ ἄρα οὐδέχεται τὴν φθαρτῶν ἀπόλειξιν γενέσθαι, ἀλλ' ἔρηται ὅτι τὴν ὧν ἀνάγκης, καὶ τὴν καθόλου ὑπαρχόντων, αἱ ἀπολείξεις.

ΤΗΣ τοιαύτης ἀπολείξεως. καὶ τῆς ἁπλῶς εἰπεῖν ἀπολείξεως.

ουτέστιν ἧς αἱ προτάσεις καθόλε λαμβάνονται. εἶται ἐπειδὴ πάσης ἀπολείξεως καθόλου δεῖ εἶναι τὰς προτάσεις, ἃς πάντως ἀΐδιον ἔπεται τὸ συμπέρασμα, προσέθηκε τὸ, ἢ τῆς ἁπλῶς εἰπεῖν ἀπολείξεως. τουτέστι, καινῷ λόγῳ πάσης ἁπλῶς ἀπολείξεως, ἀΐδιόν ἔστι τὸ συμπέρασμα.

ΟΥΚ ἔστιν ἄρα ἀπόλειξις τῆ φθαρτῶν. οὐδ' ἐπιστήμη ἁπλῶς. ἀλλ' οὕτως ὡς πᾶ καθ' ὅλου συμβεβηκός. ὅτι οὐ καθόλου αὐτῦ ἔστιν. ἀλλὰ ποτέ. καὶ πῶς.

Κ αλῶς οὐκ εἶπε καθ' ὅλου συμβεβηκός, ἀλλ' ὡς πᾶ καθ' ὅλου συμβεβηκός. τῦ γὰρ ὅτι σωκράτης ζῶον, ἀπόλειξις μὲν

∴ rf. ἴδιον. ex emendatiõ mb)
rf. οὐκ ἄρα.

vocat ex emendat.

Vtra sit linearú pulcherrima recta an circularis

Nullius corruptibilium esse demonstrationem

Necessaria existente conclusione propositiones possunt esse contingentes. Si autem propositiones sint necessariæ fieri negat ut cõclusio non sit necessaria.

Maiorem in omni syllogismo necessario esse universalem. qd duces de ysacis & ὁμαλός in tertia f. ergo intelligo in. f. f.

Socrates est animal nõ esse demonstrationem

ἔστι ζῶον, ἀλλα καλα συμβε βηκὸς τοῦτο ὑπάλλαξ σωκράτη ex emendatiõmb)

ἡ. τοῦτο ὑπαρχὰ σωκράτη ex emendatiõmb)

∴ rf. οἷον. exeme.

In quo ∴ proprie demonstratio ut animatum. Sensile.

Diuersitas exempl rium

Vniuersale est quo inest primo & omn & semp. i. τὸ καθόλ

Nõ p & pse socrates est animal. Sed ga, omnis hõ ∴ al. & oe sensile animal

Nõ potest ex necessa rijs concludi corru ptile qd.

Quoniam minor p positio est corrupt lis necessariú ∴ ut sit particularis

Omnis homo ∴ ál nõ est proprie uni uersalis propositio

Corruptibiliú non ee demonstratione

Diffinitionú tria genera.

Iræ diffinitio

Demõstrationes o causis colligunt causata

Causa materiæ ∴ forma & propter tale uel tale form ∴ talis uel talis rpsa materia

λείξις μὲν οὐκ ἔσται, διότι φθαρτὸν ὁ σωκράτης. πόθεν δέ τινα, καὶ τὰ συμβεβηκὸς αὐτῷ λέγοιτο αὐτῷ ἡ ἀπόλειξις εἶναι, ὅτι ἐφ' οὗ ὄλως ἡ ἀπόλειξις. *ἔδεν οὖν ἔστι σωκράτης. λέγω δὴ, τὸ ἔμψυχον. τὸ αὐθητικὸν, ὃ καθ' αὑτὸ καὶ πρώτως * ὄλῳ ζῶον, ἀλλ' οὐ καὶ συμβεβηκὸς, ἔδεν ὑπάρχει ὁ σωκράτης ἀλλὰ ποτὲ, διαφέρει οὐ κυρίως καὶ συμβεβηκὸς ὁ σωκράτης ζῶόν ὄλῳ, ἀλλα πόθεν τινὰ καὶ τὰ συμβεβηκὸς, διότι ἡ μὲν ἀπόλειξις, ἐ ἄλλου ὄλῳ κυρίως, καθ' οὗ προσχῶς τὸ ζῶον καθηγορεῖται, οἷον τῦ αὐθητικοῦ. δ' ἐκείνου δὲ ἐ αὐτὸ ἡ σωκράτης, λέγοι τ' αὐ ἀπολείκνυσθαι ὅτι ὄλῳ ζῶον. τὸ δὲ μὴ ἀεὶ ὄν, πόθεν τινὰ τοῖς καὶ συμβεβηκὸς αὐτῷ εἶναι; διτῶς δὲ φέρεται ἡ φράσις. τὰ μὲν γὰρ πλείω τῆ αὐτῆ γράφω ἐγχωρεῖ, ὅτι τῦ καθόλου αὐτῦ ὄλῳ. τινὰ δὲ, ὅτι οὐ καθόλου αὐτοῦ ὄλῳ. καὶ ἡ μὲν διαυτῦρα γραφὴ, ἡ λέγουσα οὐ καθόλου, ἐκφεύξεται αὐ εἶη. τουτέστιν, ἐπεὶ μὴ καθόλου τὸ εἶναι σωκράτην ζῶον, καθόλου γὰρ λῶ τὸ πρώτως καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ τῷ ὑπαρχειμένῳ ὑπάρχον. ἡ δὲ ἀπόλειξις, τῆ τοιούτων. *τὸ δὲ ἀλλὰ ποτὲ καὶ πῶς, τουτέστιν, ὅτι ποτὲ τῦ σωκράτους τὸ ζῶον καθηγορεῖται, ἐ' αὖ δῆλον ὅτι ἡ ὁ σωκράτης τὸ δὲ καὶ πῶς, ὅτι οὐ πρώτως. οὐδὲ καθ' αὑτὸ ὁ σωκράτης ζῶον, ἀλλ' ἐπεὶ πᾶς ἄνθρωπος ζῶον, πᾶν δὲ αὐθητικὸν ζῶον, ὁ δὲ σωκράτης καὶ ἄνθρωπος, καὶ αὐθητικὸς, ὅλῳ ἔδεν ὁ σωκράτης ζῶον. λεῖ δὲ πλὺ ἀπόλειξιν, καθ' αὑτὸ τὸ πρώτως τῷ ὄντι καιμλίῳ ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐτέρα γραφὴ ἡ λέγουσα, ὅτι τῦ καθόλου *αὐτῦ ὄλῳ τὸ αὐτὸ τοῦτο βούλεται δηλοῦν, τουτέστιν, ἐπειδὴ πᾶς ἄνθρωπος ζῶον, ὅλῳ ἔδεν καὶ σωκράτης ζῶον. *παντὶ γὰρ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον ὑπάρχειν ὧν λῶ πλὺ φθαρτὸν πρότασιν, καὶ καὶ συμβεβηκὸς τῷ ὄντι λαβεῖν, ὡς ἐ ἐλέγομεν ὁ σωκράτης λευκός ὄλῳ. ἀλλ' ἵνα τὴν φθαρτὸν προτάσεων, τοὺς μᾶλλον ἐπιζούσας τὴν ἀπόλειξιν παραλάβῃ, ὅλῳ ἔδεν παρέλαβε τὰς οὐσιώδη ἐχούσας τὸ καθηγορούμενον. οἷον ὅτι ὁ σωκράτης ζῶον, ἢ τί τοιοῦτον. καὶ ὅλῳ ἔδεν ἐπειδὴ τοιαύτας ἔλαβε τὰς προτάσεις, εἶπε τὸ, ὡς πᾶ καθ' αὑτὸ συμβεβηκός.

ΟΤΑΝ δὴ τοιαύτη, ἀνάγκη πλὺ ἑτέραν μὴ καθόλου εἶναι πρότασιν καὶ φθαρτὴν. φθαρτὴν μὲν ὅτι καὶ τὸ συμπέρασμα οὕτως.

Ο ταν δὲ φησὶ τὸ φθαρτὸν συλλοπζώμεθα, ἀνάγκη τὴν δύο προτάσεων πλὺ ἐλάττονα, καὶ φθαρτὸν εἶναι, καὶ μὴ καθόλου. φθαρτὸν μὲν, διότι καὶ τὸ συμπέρασμα φθαρτὸν, εἴγε μὴ οἷόν τε ἐξ ἀναγκαίων φθαρτόν τι συμπεραθῆναι.

Τ ΜΗ καθόλου δὲ, ὅτι τὸ μὲν, ἔσται. τὸ δὲ, οὐκ ἔσται ἐφ' ὧν.

Τ ουτέστιν, ἐπειδὴ φθαρτὸν εἶναι ἀνάγκη πλὺ ἐλάττονα πρότασιν, ἀνάγκη καὶ μερικὸν εἶναι ταύτην. ἐφ' ὧν γὰρ ἀληθεύει, τὸ μὲν αὐτὴν ἔσται, τὸ δὲ οὐκ ἔσται. *ὅ μὲν γὰρ αὐτῶν οὕπω ἐφθαρται, ἔδεν ἔσται ὁ δὲ ἐφθαρται, ἔδεν οὐκ ἔσται. ὧν δὴ τὸ μέν ὄλῳ, τὸ δὲ οὐκ ἔστι, τούτου τὸ *κατ' ἀκόλουθον καθηγορούμενον μόριον εἶναι ἀνάγκη. οἷον εἴ τις λέγοι, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ζῶον, ἐπειδὴ πᾶς ἄνθρωπος φθαρτὸς, ἀνάγκη τῶν μὲν ἐφθαρμένων εἶναι, τῶν δὲ, εἶναι. εἰ δὲ ἔδεν, οὐ καθόλου ἔσται, τὸ πάντα ἄνθρωπον ζῶον εἶναι. οἱ γὰρ φθαρέντες οὐ ζῶσι. ὥστε τὸ τινὰς εἶναι ζῶα, μᾶλλον ἀληθεύει. μείζονὸς δὲ οὔσης τῆς ἐλάττονος προτάσεως, ἀποδεικτικὸν οὐ γίνεται συμπέρασμα.

Ω ΣΤΕ οὐκ ἔστι συλλογίζεσθαι καθόλου, ἀλλ' ὅτι ναῦ.

Τ ούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, οὐκ ἔσται φησὶν ἐκ τῆ τοιούτων προτάσεων τὸ καθόλου συλλογίσασθαι, ἀλλ' ὅτι ναῦ. κυρίως γὰρ ὄλῳ καθόλου, τὸ καὶ παντὸς, καὶ πρώτως. καὶ οὐ ποτὲ μὲν οὕτως ἔχον, ποτὲ δ' οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀεὶ. τὸ δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ζῶον εἶναι, οὐ καθόλου. *οὐ καθόλου γὰρ ὄλῳ ναῦ ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι καὶ οἱ νῦν ὄντες ἄνθρωποι, καὶ οἱ γενόμενοι καὶ οἱ γενησόμενοι, ζῶά εἰσιν, ἀλλ' ὅτι οἱ ναῦ ὄντες ἄνθρωποι, παντὸς ζῶά εἰσιν. οὔτω γὰρ ἂν τὴν φθαρτὴν ἀληθὲς τὸ καθόλου, οὐ μὴν ἁπλῶς, ἀλλ' οὐ τοιοῦτον τὸ εἰς τὰς ἀποδείξεις καθόλου σωτελοῦν, ἀλλ' ἁπλῶς. καὶ οὐ ποτὲ μὲν οὕτω, ποτὲ δὲ οὐχ οὕτως εἶναι, ἐφ' ὧν καθηγορεῖται. οὐκ ἔστιν αὖρα τὴν φθαρτῶν ἀπόλειξις.

ΟΜΟΙΩΣ δ' ἔχει καὶ περὶ ὁρισμούς. ἐπεὶ πᾶ ὄλῳ ὁ ὁρισμὸς ἢ ἀρχὴ ἀποδείξεως. ἢ ἀπόλειξις ἢ συμπέρασμά τι ἀποδείξεως.

Ω σπερ φησὶ τὴν φθαρτὴν οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, οὕτως οὐδὲ ὁρισμὸν αὐτὴν οἷόν τε εἶναι. πᾶς γὰρ φησὶν ὁρισμὸς, ἀρχή ὄλῳ ἀποδείξεως, ἢ συμπέρασμά τι ἀποδείξεως, ἕξεσι μόνη διαφέρουσα. εἴρηται δὲ σὺν τῷ περὶ ψυχῆς, ὅτι τρία τὰ εἴδη τὴν ὁρισμῶν. οἱ μὲν γὰρ, ἐκ τῆς ὕλης εἰσὶν, οἱ δὲ, ἐκ τῦ εἴδους, οἱ δὲ, ἐκ τῦ συναμφοτέρου. οἷον, ὁ *τὸν μὸν ὁρισμὸν ἐξομένος ἐκ τῆς ὕλης ὁρεῖ, ἕξιν εἶναι τὸ περιμορφὸν αἷματος. ἐκ δὲ τῦ εἴδους, ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως. ἐκ δὲ τῦ συναμφοτέρου, ἕξεσιν τοῦ περιμορφίου αἵματος, διὸ ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως. οἱ μὲν οὖν ἐκ τοῦ εἴδους ὁρισμοὶ, ἀρχικοὶ εἰσι τὴν ἀποδείξεων. αἱ γὰρ ἀποδείξεις, ἐκ τὴν αἰτίων τὸ αὐτὸ συλλογίζονται. *αἴτιον δὲ τῆς ὕλης ὁ εἶδος καὶ ἡ τοιάδε ὕλη τοιῦδε εἴδους. εἰς ἀπόλειξιν οὖν τῦ ἁπλῶς εἰδους ὁρισμῷ, ἕξεσιν ὁ τόπον. ὁ δεῖναι ὀρέγεται ἀντιλυπῆσαι. τῦ ὀρεγομένῳ ἀντιλυπῆσαι, ἕξει ὁ

Ioan. Gram. in post. anal.

ἢ οἱ τὸ καθ' ἑκάστου καθόλου φύσιν ἔχοντα τὸ καθ' ἑκάστου ex emendatiõmb)

ὄλῳ. ex emenda.

καθ' ἑκάστου ex emendatiõmbus

ὡς γὰρ ἐν τῷ τοιούτῳ ὅλος ἢ ἡ τοιάδε ὕλη ἐστὶν. exeme.

d

ὡρισμένοι ἄνοι ζῶά ἐστι ἢ οἱ ἐγγεγραμμένοι. ἐστὶ δὲ οἱ ἐγγεγραμμένοι ἔστε οἱ ἐγγεγραμμένοι ἔστε οἱ ἐγγεγραμμένοι, ἀλλοίως οἱ ὄντες ἄνοι πάντες ζῶά ἐστι. ex. eme

demonstratio nó confir ex effectibus causas, sed e contrario

Omnis diffinitio uel principiú demonstrationis, uel conclusio demonstrationis uel demonstrationis uel demonstratione situ solú differens

Diffinitioné corruptibiliú dari nó posse neq: esse bona diffinitioné Socrates ÷ ál rationale mortale Ná diffo conuertit cum diffinito quod hic non fit.

Vnius eclipsis tá qm rei corruptibilis nó esse demonstrationé sed omniu uniuersaliter

Proposiciones quae dicuntur οἰκεῖαι. in demonstratione cuiusmodi sint. Pulchra praeceptio.

Bryson

Alexander

Bryssonis quadratura circuli

ὡσαύτως τοῖς ἄλλοις.

ΑΙ ΔΕ τῆν πολλάκις πυνομένων ἀποδείξεις καὶ ἐπιστήμαι. οἷον σελλώνης ἐκλείψεως, σῆλον ὅτι ἡ μὲν τοιαίδε εἰσὶν, ἀεί εἰσιν ἢ γίνονται ἀεί, καὶ τὰ μόρος εἰσὶν ὡς πρὸς ὅλη ἔκλειψις, ὡσαύτως τοῖς ἄλλοις.

ΠΕΙΣΘΗΤΕ δὲ τῆν φθορτῶν μὴ εἶναι ἀπόλειξιν, ζητεῖ τοὺς τῆν ἀϊδίως μὲν γινομένων, φθειρομένων δὲ *καὶ τὰ μὴ συνεχῶς ἀλλὰ διακόπτεσθαι χρόνοις διαστήμασιν, οἷον ἔστω τοὺς σελλωνικῆς ἐκλείψεως. εἰ γὰρ ἐνῆσι τῆν ἐκλείψεων φθορτή ὕλην, ἐκλείπουσι γὰρ ἡ σελλώνη πάλιν φωτίζεται, πῶς ὧδὶ τούτων φαμὲν ἀπόλειξιν εἶναι; καὶ φησὶν, ὅτι ἐνῆσι μὲν τῆν καὶ μόρος ἐκλείψεων, οὐκ ἀπόλεικτή· ἐπεὶ πρὸ ὕλη γένετὴ, καὶ φθορτή· ἡ δὲ ἀπόλειξις, οὐχ ὡς ἐπὶ τῆσδε τῆς ἐκλείψεως γίνεται τῆς καὶ τήνδε πῶ ὥραν γινομένης, οὐκ ἔστιν ἀπόλειξις, εἰ μὴ οὕτως ὡσπερ καὶ τῆν ἄλλων φθορτῶν *ἐλέγομεν μὴ εἶναι ἀπόλειξιν, τῷ μὴ σὺ τούτοις τὸ καθόλου ἀπολείπυσθαι. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῆν παρασελλωνίων νοητέον.

ΕΓΕΙ δὲ φανερὸν ὅτι ἑκάστου ἀποδείξαι οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἢ ἐκ τῆν ἐκείνου αὐτῶν, αὖ τὸ δεικνύμενον ὑπάρχει ἢ ἐκεῖνο, οὐκ ἔστι τὸ ἐπίστασθαι ἁπλῶς ἀλλ' ἢ ἐκ τῆν ἀϊδίων καὶ ἀναποδείκτων δεικνῦ καὶ ἀμέσων. ἔστι γὰρ οὕτως δεῖξαι ὥσπερ βρύσωνα τὸν τετραγωνισμόν.

ΤΙΝΙ δ' ἔξεστι προσέτι φάναι τοῖς καθόλου ἐπιστήμης δεδειγμένοις· ὅτι οὐκ ἀμφισβητοῦσι ἀποδείξειν, τὸ ἀληθῆς τε καὶ ἀμέσους λαβεῖν προτάσεις, ἀλλὰ οἰκείαις τοῦ ὑποκειμένου ἀποδεικτικῶς εἶναι ἐπιστήμας. ἐὰν μὲν γὰρ εἴπω οὕτω, πῶς λίθος, κέχρωσται. πάλιν τὸ κεχρωσμένον, σῶμά ἐστι· πῶς οὖν λίθος σῶμά ἐστιν, ἔλαβον μὲν προτάσεις ἀληθῆς καὶ ἀμέσους· οὐδενὸς γὰρ ὄρου δέομαι μέσου πρὸς τὸ ἀποδεῖξαι, οἷον, ὅτι ὁ λίθος κέχρωσται, ἢ ὅτι ὁ λίθος σῶμά ἐστιν, οὐ μέσος οἰκείος ὁ μέσος ὅρος τοῦ ὑποκειμένου. τὸ γὰρ κεχρῶσθαι, πολλοῖς καὶ ἄλλοις ὑπάρχει· δεῖ δὲ ὡς πολλάκις εἴρηται, πῶς ἀποδείξειν ἐκ τῆν οἰκείων ἑκάστου ἀρχῶν γίνεσθαι· τουτέστιν, ἵνα ὁ μέσος ὅρος οἰκείος ὑπάρχῃ τοῖς ἄκροις, καὶ μηδενὶ ἄλλῳ κοινός· ὥστε δεῖ φησιν οὐ μόνον ἀληθῶν καὶ ἀμέσων, ἀλλὰ καὶ ἐκ οἰκείων τοῦ συμπεράσματος εἶναι τὰς προτάσεις. ἐπεὶ οὖν οὕτω φησὶ καὶ τὸν βρύσωνος τετραγωνισμὸν δεῖξαι δυνατὸν, ἐκ τινῶν κοινοτόρων, καὶ μὴ ἐκ τῆν οἰκείων ἀρχῶν τοῦ προκειμένου· ὁ μὲν οὖν ἀριστοτέλης περὶ τοῦ τοῦ βρύσωνος γεγονότος τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου, τοσοῦτόν φησιν, ὅσον ἡ τοῦ παρεγγράμματος ἀπήτει χρεία· ὁ δὲ ἀλέξανδρός φησιν ἐν βρύσωνα ἐπιχειρῆσαι τετραγωνίζειν ἐν κύκλον ἐν χῶρον ἔχοντα πάντος φησὶν ἐγγραφομένου εἰ τῷ κύκλῳ σχήματος βυθυγράμμου, μείζων ἐστὶν ὁ κύκλος. τοῦ δὲ περιγραφομένου, ἐλάττων. ἐγγράφεσθαι δὲ λέγεται εἰ κύκλῳ βυθύγραμμον, ὅταν ἑκάστη γωνία τοῦ ἐγγραφομένου σχήματος, ἅπτηται τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας· τὸ κύκλου. περιγράφεσθαι δὲ περὶ κύκλον βυθύγραμμον, ὅταν ἑκάστη πλευρὰ τοῦ περιγραφομένου σχήματος, ἅπτηται τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας· ἐπεὶ οὖν φησιν ὁ βρύσων, ὅτι μὲν περὶ τὸν κύκλον τετράγωνον, τὸ ΑΒΓΔ κύκλον τετράγωνον, τὸ ΕΖΗΘ, μεῖζόν ἐστι, τοῦ ΑΒΓΔ κύκλου. τὸ δὲ εἰ τῷ ΑΒΓΔ κύκλῳ, ἐγγραφόμενον τετράγωνον, τὸ ΚΛΜΝ, ἐλαττόν ἐστι τοῦ ΑΒΓΔ κύκλου. τὸ αὖτε μεταξὺ τοῦ

Hic deest asteriscos ut uidebis in emendatioibus ubi longum leges commentú

τοῦ ΩΞΟ μείζονος τετράπλευρον, καὶ τοῦ ΚΛΜΝ ἐλάττονος γραφόμενον τετράπλευρον, ὡς τὸ ΠΡ, ἴσον ἔσται τῷ ΑΒΓΔ κύκλῳ. τὸ μὲν οὖν μεταξὺ τοῦ τε μείζονος καὶ ἐλάττονος τοῦ τετραπλεύρων, τὸ τῷ κύκλῳ ἴσον τετράπλευρον εἶναι ἀληθές· τὸ τίνι δὲ τόπῳ τοῦ μεταξὺ σημείων τὸ ἴσον πίπτει τετράπλευρον, οὐκ ἀπέλαιξεν· ἔστω γὰρ φορὲ ἐπεὶ ὁ μὲν κύκλος ΙΒ τινῶν· οἷον τὸ μεῖζον τετράπλευρον, ΙΣ· τὸ δὲ ἔλαττον τετράπλευρον, η· οὐχ ἁπλῶς οὕτω, τὸ μεταξὺ τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος ἔστω ἴσον τῷ κύκλῳ τῷ τοῦ αὐτῶν ΙΒ ὄντι, ἀλλὰ τὸ οὐ ἴσως ὑπερβαλὼν· τοῦ γὰρ θ, καὶ ι, ια, τε καὶ ιγ, καὶ τοῦ λοιποῦ, μεταξύ ἐστι τοῦ ΙΣ· ἀλλ' οὐκ ἐστὶν ἴσον τοῖς ΙΒ· ἔλειπε γοῦν κἀκεῖνον οἰκείως τῇ γεωμετρικῇ ἐπιστήμῃ παραδοῦναι, καὶ τοῦ ποῖον σημεῖον τοῦ μεταξὺ, πίπτει τὸ ἴσον τετράπλευρον· καὶ μὴ ἁπλῶς ἅττως, τὸ μεταξὺ ἴσον ἀποφαίνεσθαι· εἰ δὲ καί τινι ἀποδείξει ἐχρήσατο, ὡς ὁ τοῦ ἀριστοτέλους μάνιπέτετος λόγος, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆν τῆς γεωμετρικοῦ οἰκείων αὐχῶν ὄντων ἡ ἀπόλειξις. ὅθεν δὲ φασι καὶ αὐτιφῶντα τετρωκέναι, γράμμιον βυθεῖαν ἐφαρμόσαντα τῇ τοῦ κύκλου τοιαυτοφερείᾳ ὡς ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὃ οὐδ' ὄντων ἀδυνάτου· μόνος δὲ ὁ αὐτὸς μήσης δοκεῖ τούτου ἐπιτυχεῖν, ὡς ὁ Θέων ὁ τῷ πρώτῳ τῆν τῆς συνταίρεως ἐστοιχειωμάτων φησὶν, ἐκθεὶς τὴν τε ἀπόλειξιν, καὶ πῶ τὸ σχήματος ἐστὶ γραφῶν, οὗ ἡ λεῖκνυται ἐκ τῆς τοιαυτοφερείας τοῦ κύκλου, καὶ τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, ὅτι παλάσιον εἶναι τοῦ κύκλου. λεῖκνυται δὲ οὕτω δή· τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· τουτέστιν, ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ ἐκ τῆς τοιαυτοφερείας τοῦ κύκλου, καὶ τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, οὔτε μεῖζον δύνατον εἶναι τοῦ κύκλου, οὔτε ἔλαττον, ὡς καὶ οὐ τῷ δευτέρῳ τῆν στοιχείων, πολλαχοῦ τῆν ἐκείνου θεωρημάτων λεῖκνυται, ὀλλ' τῆς τοιαύτης ἀποδείξεως ἁλλὰ τοὺς τῆς ἐπιλαμβανόμενοί τινος τῆς ἀποδείξεως, φασὶν, ὡς ὧδὶ μὲν τῆν ὁμοίων, τὸ λεικνύμενον μήτε μεῖζον εἶναί τινος, μήτε ἔλαττον, ἴσον εἶναι ἐκείνῳ, πάντως ἀληθές· ὧδὶ μέν τοι τῆν ἐτεροίων, οὐκ ἔχει οὕτως, καὶ φασὶν ἀποδεικνύντες τὸ λεγόμενον, οὕτως· ἔστω γὰρ φασὶ τῆν ἀρχῆθεν θεωρημένη ΛΒΓ τοῦ ΔΕΖ κύκλου τοιαυτοφερείᾳ ἐφ' ἑκατέρῳ τῆν ΑΒ, ΒΓ εὐθειῶν· καὶ γεγράφθωσαν ἐφ' ἑκατέρῳ τῆν ΑΒ, ΒΓ εὐθειῶν, τὰ μικύκλια, τὰ ΑΗΒ, ΒΘΓ· ἐπεὶ οὖν ἑκατέρα τῆν ΑΒ ΗΒ, καὶ ΕΒ ΒΓ γωνίαν, ἴσαι εἰσὶν, ἡμικυκλίων γὰρ εἰσὶν· ἐλάττων δὲ ἡ ΑΒ ΒΕ, τῆς ΑΒ ΒΓ, τῇ ΕΒ ΒΓ, τῇ ἴσῃ τῇ ὑπὸ ΑΒΗ· προστεθείσης οὖν τῆς ΑΒ ΒΗ, τῇ ΑΒ ΒΕ, ἔσται ὅλη ἡ ΑΗ ΗΕ, ὅλῃ τῇ ΑΘ ΓΕ ἴση· ἀλλ' ἡ μὲν ΑΘ ΓΕ, ὀρθὴ ἐστιν· ἡ δὲ ΑΗ ΗΕ, οὐκ ὀρθή, πρὸς οὓς ὁρῶμεν, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐτροχυὴ λεικνύετε ἴσας· ἡ μὲν γὰρ ΑΗ ΗΕ γωνία, ΑΒ ΒΕ βυθειῶν βυθεῖαν περιέχεται· ἡ δὲ ΑΒ ΒΕ, βυθύγραμμός ἐστιν· ὃ γοῦν συμβαίνει τῇ ἡμετέρᾳ ἀποδείξει, τὸ λεικνύειν ἐτροχυὴ μὴ τινα ἴσα ἀλλήλοις εἶναι, μὴ ὅμοια δὲ, ἔστω καὶ τῇ ἐρημένῃ· λεικνύει γοῦν κἀκείνη τετράπλευρον μὲν, ἴσον κύκλῳ εἶναι, ἐτροχυλὲς ἐτροχυλεῖ, οὐ μὴν τοι ὅμοιον. ὅτι δὲ δυνατὸν ἐτροχυλὲς ἐτροχυλεῖ ἴσον λεικθῆναι, καὶ ἀφ' τούτου δῆλον ἔστω καὶ ἀναντίῤῥητον· ἔστω γοῦν κύκλος ὁ ΑΒΓΔ, τοῦ κέντρου τὸ Ε· καὶ ἐγγεγράφθω εἰ αὐτῷ τετράπλευρον, τὸ ΑΒΓΔ· καὶ διάμετροι αὐτοῦ ἤχθωσαν, αἱ ΑΓ, ΔΒ· καὶ γεγράφθω ἐπὶ τῆς ΑΔ, ἡμικύκλιον, τὸ ΑΖΔ· ἐπεὶ οὖν οἱ κύκλοι πρὸς ἀλλήλους εἰσὶν ὡς δὲ λεικται τῷ στοιχείῳ τῷ, ὡς τὰ ἀφ' τῆν διαμέτρων τετράγωνα, ἔστι δὲ τὸ ἀφ' τῆς ΑΓ, διπλάσιον τοῦ ἀφ' τῆς ΑΔ, τὸ ἄρα ΑΔΓ ἡμικύκλιον, διπλάσιόν ἐστι τοῦ ΑΖΔ ἡμικυκλίου, ἡ δὲ ΑΖΔ ἡμικυκλίῳ κοινὸν ἀφῃρήσθω, τὸ ΚΑΔ τμῆμα· λοιπὸν ἄρα τὸ ΑΕΔ τρίγωνον, τῷ ἡμίσει ἐστὶ μείζονι ἴσα ἐστὶν, ἐτροχυλὲς ἐτροχυλεῖ· καὶ οἱ ἄλλοις δὲ πολλοῖς τοῦτο δεικνύουσι, ποδὶ ὧν οὐ χρέαν ποιῶ λέγειν· ἐπὶ πλὼ σαφηνείαν δὲ ἐπαινετὸν τοῦ ῥητοῦ.

ΚΑΤΑ κοινόν τε γοῦν δεικνύουσιν οἱ τοιοῦτοι λόγοι, ὃ καὶ ἐτοῖμόν ὑπάρξει· δι' ὃ καὶ ἐπ' ἄλλων ἐφαρμόττουσιν οἱ λόγοι οὐ συνεχῶν.

Antypho
Archimedes
Theon

Théo in primo cómentariorum cóstructionis. 1. almagesti ut dicunt

*Τὸ γὰρ ἐν τῷ μεταξὺ τῶν μείζονος καὶ τῶν ἐλάττονος, καθ' ὃ ἐοίκασι ὁ Ερύσιππος τετραπωνίζειν φῶν κύκλον, οὐκ ἴδιον γεωμετρέιου, ἀλλὰ κοινὸν καὶ ἄλλων τῶν εἰδῶν, καὶ μᾶλλον διαλεκτικῆ προσῆκον, ἢ γεωμερίᾳ, διότι μὴ ἐκ τῆν γεωμετρικῶν ἀρχῶν ἀ προκείμενον δειικνύουσιν.

ΟΥΚΟΥΝ οὐκ ἢ ἐκεῖνο ἐπίσταται, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός. ᾧ γὰρ ἀδύνατον ἢ ἀπόδειξις. καὶ ἐπ' ἄλλο γένος. ἔκαστον δ' ἐπιστάμεθα μὴ κατὰ συμβεβηκός, ὅταν κατ' ἐκεῖνο γινώσκωμεν καθ' ὃ ὑπάρχει ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν ἐκείνου ἢ ἐκείνο.

Εἰ μὴ ἐκ τῶν ἀρχῶν φησι τῶν οἰκείων ἐδείκνυε ἀλλ' ἐκ τῶν τετραπωνισμῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν κοινοτάτων, οὐκ ἂρχε ἐκ τῶν καθ' αὑτὸ, ἀλλ' ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπαρχόντων ἐδείκνυε. τί δ' ὅτι ἀ μὴ καθ' αὑτὸ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς δειικνύναι, ἐφεξῆς ἐπήγαγεν· ὅτι ὅταν γινώσκωμέν τι ἐκ τῆν οἰκείων αὐτοῦ ἀρχῶν, καὶ μὴ ἐκ τινων κοινοτάτων, δυναμέων καὶ ἄλλοις ὑπάρχειν. καὶ ὅλῳ ἔοικε καὶ αὐτοτράπεζα ἔλεγε, μὴ εἶναι τ' φθαρτῶν ἐπιστήμλν μὴ δὲ ἀπόδειξιν, εἰ μὴ οὕτως ὡς πρ κατὰ συμβεβηκὸς λέγων, ἀ ἀπό τινων κοινοτάτων ποιεῖσθαι πλὴν ἀποδειξιν.

Per accidés demóstrare est per quedá communia & nó propria

ΟἼΟΝ ἀ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν ᾧ ὑπάρχει καθ' αὑτὸ, ἀ εἰρημένον ἐκ τῆν αρχῶν τ' τούτου. ᾧ γὰρ τετράπλευρον καθ' αὑτὸ ὑπάρχει, ἀ, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τοὺς γωνίας. ὅθεν καὶ ἀποδείκνυ ἔοικε, οὐκ ἐκ τινων κοινοτέρων, ἀλλ' ἐκ τῆν οἰκείων τῷ κατηγορουμένου ἐπιστημῶν ἀρχῶν. ὅπως δὲ λείκνυσιν ὁ γεωμέτρης τοὺς τῷ τετράπλευρον γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι, καὶ πρότερον μὲν εἴρηκ, καὶ νῦν δ' ἀναμνήσομεν· ἐκβάλλων γὰρ πλὴν μίαν πλευρὰν, τῷ τριγώνου ἐφ' ὑθείας, ὡς τῷ αβγ, πλὴν βγ ὑδὶ ἀ δ, δείκνυσι πλὴν ἐκτὸς πλὴν ὑπὸ αγδ, δυσὶ τοῖς αὖ τῷ τε ὑπὸ αγβ, καὶ βαγ, ἴσην. καὶ κοινῶς προστιθεμένης τῆς ὑπὸ αγδ, πάλιν εἰσὶν ἴσαι, αἱ μετὰ αβγ, βαγ. αγβ, τῇ μετὰ αγβ, αγδ. ἀλλὰ γωνίαι αἱ μετὰ αγβ, αγδ, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, δι' ἑτέρου δείκνυται θεωρήματος, οὗ ἡ πρότασίς ἐστι τοιαύτη. ἐὰν εὐθεῖα ἐπ' εὐθείαν σταθεῖσα γωνίας ποιῇ, ἢ δύο ὀρθὰς, ἢ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ποιήσει. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ὁ ὅρος ὃς φησιν, ὅταν εὐθεῖα ἐπ' εὐθείων σταθεῖσα γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ ὀρθὰς ἑκατέρα τῶν ἴσων γωνιῶν. καὶ ταύτην τὴν ὧν τῶν ὅρους καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς γεωμετρίας, οὐκέτι πρωτοτύπως ξητοῦμεν· ἀλλ' ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν ἔχομεν ἀ τρίτων ἀποδεικνύμενον.

α
ε γ δ

Ω'ΣΤΕ καθ' αὑτὸ φησιν ὑπάρχει καὶ τῷ μέσῳ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον, ὡς φέρε εἰπεῖν, τῷ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι τοὺς τριγώνου γωνίας, ἀ τοὺς δύο γωνίας τοὺς ἔλαττον ἢ δυσὶν ὀρθαῖς σταθείσας ποιεῖ. ἔχομεν γὰρ τὸ τρίγωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι, διὰ τὸ ἀναγκαῖον ἀ μέσον ἐν τῇ αὐτῇ τῆν ἄκρων συζυγίᾳ εἶναι. ἔστι δὲ μέσος, ὅρος ἀ τοὺς ἐφεξῆς τῷ τριγώνου δύο γωνίας, δισὶ τοῖς οὐκ ἴσας εἶναι. τοῖς γὰρ τρισὶ τῷ τριγώνου καθ' αὑτὸ ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, παντὸς καὶ ὁ μέσος ἐν τῇ αὐτῇ συζυγίᾳ ἔσται τῆν ἄκρων.

Demonstratio quum nó fit ex propriis subiecti principijs, fieri solet ex principijs scientiæ proximæ.

ΕΙ ΔΕ μὴ, ἀλλ' ὡς τὰ αρμονικὰ, διʼ αριθμητικῆς.

Octo ad sex epitritú ee numerú & sesquiphonó ga uno & eodé numero mensurat .s. duali

ἴ δὲ μὴ ἐκ τῆν τῷ κατηγορουμένου φησὶν οἰκείων αρχῶν ἡ ἀπόδειξις γίνοιτο, ἀλλ' ἐκ τῆν αρχῶν τ' ἐπιστήμης τῆς προσεχῶς περιεχούσης, καὶ πλὴν προκειμένλν, ἀναγκαῖον πλὴν ἀπόδειξιν ἐκ ταύτης γίνεσθαι, εἰ σφῷ τῷ ὅτι ἐστὶν ἀποδείξις. οἷον, εἰ τὰ αρμονικὰ δειικνύομεν διʼ τῆν αρχῶν τῆς αριθμητικῆς· ὁ γὰρ μουσικὸς, σύμφωνόν φησι εἶναι πλὴν διὰ τετάρων εἶναι τύχοι ἁρμονίαν, διότι ἡ τοιαύτη αρμονία ἐν ἐπίτριτον ἔχει λόγον. ὁ δὲ ἐπίτριτος σύμφωνος· ὅπως δὲ σύμφωνος ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκ αὐδείξεως ὁ αρμονικὸς. αριθμητικοῦ γὰρ, ἀ ποῖοι συμφώνων λόγοι διαλέγεσθαι· οἷον ὅτι ὁ ἡ ἐπίτριτος ὢν πρὸς ἐννέα, καὶ σύμφωνός ἐστι, διὰ τῷ κοινῷ μέτρῳ μετρεῖσθαι ἀμφοτέρους· ἡ γὰρ δυὰς, τρισάκις μὲν ἐννέα μετρήσει, τετράκις δὲ τὰ ὀκτώ. εἴρηται δὲ ὅτι ἐκ τῆν ὑπ' ἀλλήλων ἐπιστημῶν, οὐδὲν κωλύει μεταπίπτειν τὰς ἀποδείξεις.

ΤΑ δὲ τοιαῦτα δείκνυται μὲν ὡσαύτως. διαφέρει δὲ ἀ μὲν γὰρ ὅτι, ἑτέραν ἐπιστήμης. ἀ γὰρ κείμενον γένος, ἑτέραν. ἀ ὃ διότι, τῆς αὐτῆς καθ' αὑτὰ τὰ πάθη ἐστίν· ὥστε καὶ ἐκ τούτων φανερὸν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀποδείξαι ἕκαστον ἁπλῶς, ἀλλ' ἢ ἐκ τῶν ἰδίων αρχῶν.

Τὰ τοιαῦτα δέ φησι, τουτέστι τὰ ὑπὸ τῆν αρχῶν τῆς γεωμετρίας ἐπιστήμης δειικνύμενα, ὁμοίως μὲν δείκνυται τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐκ τῶν οἰκείων αρχῶν δειικνυμένοις. τουτέστιν, ἐπιστημονικὴ ὄντων τούτων ἀπόδειξις. διαφέρει δὲ, ὅτι ἐπ' ἐκείνων μὲν, καὶ ἀ ὅτι, ᾧ ἀ διότι, ἐκ τῆς αὐτῆς ὄντος ἐπιστήμης· καὶ γὰρ ἀ τὰς ἴσης γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι, καὶ αἱ αρχαὶ ὧν ἔοικε δείκνυται, γεωμετρέιου ὄντων· ἀδὲ μέν τοι τῆς μουσικῆς οὐ ἡ τὰ ἀποδεικνύμενα διὰ τῆν αρχῶν τῆς αριθμητικῆς ἀποδείκνυται. ἀ μὲν, ὅτι τῆν ἀποδεικτικῶν, *οἷον, ὅτι σύμφωνος ἔστιν ἡ αρμονία, μουσικῆς ὄντος· ἀ δὲ, διότι. τουτέστι, διατὶ σύμφωνος, καὶ τίνος οἱ σύμφωνοι λόγοι, αριθμητικῆς· ὁ μὲν οὖν Εὐκλείδης ἐποίει, τοῦτο ὄντος

ἡ ἡ. γεωμετρίας. ut ipse exponet proximo cómento

ἡ ἡ διὰ. τ. μουσικῆς ex emendationib)

τοῦτο ὄντος. διὰ σωτομέαν δεῖ πῶν, ἀ μὴ μ' ὅτι, ἐτοίμασε ἐπιστήμης, μὴ εἰ πῶν δὲ ποίας. εἶτα ἐπειγάτων, ἀ δὲ διότι ἐτοίμασε, προσῆκε τῆς αὐτῆς, ἀδιεκνύμενος ἀ ὅτι, τῆς ὑποκειμένου. εἰ γὰρ ἐτοίμασε μὴ ἀ ὅτι, ἐτοίμασε δὲ ἀ διότι, ἔστι δὲ ἀ διότι τῆς αὐτῆς, λείπεται τῆς ὑποκειμένου εἶναι ἀ ὅτι ᾗ δῆς καθ' αὑτὸ τὰ πάθη ὄντος, διότι ὧδὶ τῆν ὑπ' ἀλλήλων ἐπιστημῶν, τὰ καθ' αὑτὰ συμβεβηκότα ἀμφοτέραις, τῇ γωνικοτάτῃ πρώτως συμβέβηκεν.

ΑΛΛΑ τούτων αἱ αρχαὶ, ἔχουσι ἀ κοινόν.

Prima philosophia omnium scientiarú principia metiunt & demonstrat. Vnde ars artium & scientia scientiarum dicta est. Nota ex mro petro hispano

Ἀ νῦν τῶν αἱ αρχαὶ τούτων, καὶ τῆν ὑποκειμένου, καὶ τῆν ἐπαίνου, ἐπὶ ἀ κοινὸν πάσης ἀπάγουσαι. τουτέστι, πλὴ πρώτην φιλοσοφίαν. αὕτη γὰρ πάσης ἐπιστήμης τοὺς αρχοὺς διορίσειε τε, καὶ ἀποδείκνυσι. ὅθεν καὶ τέχνη τεχνῶν, καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν εἴρηται. δόκει δέ μοι οὕτω μᾶλλον, ἀκολούθου ἀκούειν τῶν προκειμένου. ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι οὐ δέχεται καὶ ἐκ τῆν αρχῶν τῆς ἐπαίνου, ἀποδείξαι τὰ τῆς ὑποκειμένου. εἶτα καὶ πλὴν διαφορὰν προσῆκεν, ἡ διαφθορὰν τοῦ οὕτως ἀποδεικνυμένα, πρὸς τὸ ὅλῳ τῆν οἰκείων αρχῶν ἀποδεικνύμενα· ὅτι οὐκ ἀποδείκνυται διότι ὑᾷ οἰκείων αρχῶν, ὅλῳ τοῦτό φησιν ὅτι αἱ τούτων αρχαὶ, ἔχουσι ἀ κοινόν. τουτέστιν, αἱ τῶν ὑᾷ ἀλλήλων ἐπιστημῶν αρχαὶ, κοιναί εἰσιν· οἷον, αριθμητικῆς καὶ μουσικῆς· κοιναὶ γὰρ αρχαὶ τῶν καὶ ἀμφοτέραις ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀποδείξεως γίνεται. εἰ γὰρ ᾗ δόκει μᾶλλον αριθμητικῆς εἶναι τὰ διʼ ὧν ἡ μουσικὴ *ἀποδείκνυσιν, ἀλλ' οὐχ ὅλως αὕτη ἡ αριθμητική, αρχαὶ ὄντι αρμονίας. ὥστε καὶ αἱ τῆς αριθμητικῆς αρχαὶ, *ἴσαι εἰσὶ τοῖς τῆς αρμονίας· τὰ γὰρ τῶν ἐπάνω κατηγορούμενα, καὶ τῆν ὑποκάτω κατηγορεῖται. ὁμοίως καὶ ἐπὶ φυσικῆς, καὶ ἀστρολογικῆς, καὶ γεωμετρίας, καὶ μηχανικῆς.

ΕΙ ΔΕ φανερὸν ἔοικε, φανερὸν καὶ ὅτι οὐκ ἔστι τοὺς ἑκάστου ἰδίας αρχὰς ἀποδείξαι. ἔστιν γὰρ εἶναι ἀ πάντων αρχαί. καὶ ἐπιστήμη ἡ ἐκείνων, κύρια πάντων. καὶ γὰρ ἐπίσταται μᾶλλον ὁ ἐκ τῆν αὐτοτράπεζα αἰτίων εἰδώς. ἐκ τῶν προτέρων γὰρ οἶδεν, ὅταν μὴ ᾗ αἰτίατων εἰδῇ αἰτίαν. ὥστε ἐ μᾶλλον οἶδε καὶ μᾶλιστα, κἂν ἐπιστήμη ἐκείνη εἴη, καὶ μᾶλλον καὶ μᾶλιστα. ἡ δ' ἀπόδειξις, οὐκ ἐφαρμόττει ἐπ' ἄλλο γένος.

Prima philosophia de q̃ in metaphysicis agitur.

Ὁρισμά τι κατὰ τῶν γεωμέτραν ἐκ τῆν ἐρημένων σωλογεῖ. εἰ γὰρ μὴ σὰ δέχεται φησὶν ἀποδείξαί τι, εἰ μὴ ἐκ τῆν οἰκείων ἑκάστου αρχῶν, φανερὸν οὐ εἴη, ὡς οὐκ σὰ δέχεται οὐδεμίαν ἐπιστήμην τὰς οἰκείας αρχὰς ἀποδεικνύναι, εἴ γε πᾶσι μὲν ἀποδείξειν ἐκ τῶν οἰκείων δεῖ γίνεσθαι αρχῶν. τῆν δὲ αρχῶν αρχὰς εἶναι οὐκ οἷόν τε. εἰ δὲ ὅτι φησὶν ἐπιστήμην, ἡ τοὺς ἑκάστου αρχὰς ἀποδεικνύουσα, ἐκείνη αὐ εἴη ἡ οὗτος ἐπιστήμη καὶ αρχή, ὑᾧ ἧς τοὺς τῶν *ἄλλων αρχὰς καὶ ἐπιστήμας ἀποδεικνύειν δυνατόν. ἡ δὲ πάντων αρχὴ κοινὴ, ἐκείνη αὐ εἴη ἡ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, καὶ τέχνη τεχνῶν, ἡ τις ὅτιν ἡ πρώτη φιλοσοφία δοκεῖ ἧς σὶ τοῖς μετὰ τὰ φυσικὰ διαλέγεται. εἰ γὰρ ἐπίσταται μᾶλλον ὁ ἐκ τῆν πρώτ' αρχῶν γινώσκων, αὕτη δὲ ἐκ τῶν κοινῶν καὶ πάσης ἐπιστήμης αρχῶν γινώσκει, αὕτη αὐ εἴη μᾶλλον, ἐπιστήμη καὶ αρχή. ἐπεὶ εἰ μὴ ἡ ὅλῳ τούτων ἡ γνῶσις δι' ἄλλων αἰτίων ὑπάρχει· αὕτη γὰρ ὧν ἡ κυρίως ἐπιστήμη, ἡ ἐκ πρώτησων αρχῶν ᾗ μόνων αἰτίων, μηδεμιᾶς δὲ αἰτίας, πινώσκουσα τὸ πράγματα.

ΑΛΛ' ἡ ὡς εἴρηται, αἱ γεωμετρικαὶ ἐπὶ τοὺς ὀπτικοὺς ἡ μηχανικοὺς. καὶ αἱ αριθμητικαὶ ὧδὶ τοὺς αρμονικούς.

Difficile est nosse si ratio procedit de monstratiue

Ὅτι οὐκ σὰ δέχεται φησὶν ἐπαλλάττειν τὰς ἀποδείξεις ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημῶν, εἰ μὴ ἔσαι ὑποπλοκὴ· ὥστε τοὺς τῆς ἐπάνω ἀποδείξεσι χρῆσθαι πλὴν ἔω ἐκείνη τε ταπεινοτέρα. διὸ καὶ ἡ ὀπτικὴ, τοῖς τῆς γεωμετρίας ἀποδείξεσι χρῆσθαι. ᾗ ἡ μηχανικὴ, ὡσαύτως. ᾗ ἡ αρμονικὴ, τοῖς τ' αριθμητικῆς.

Observa hoc documentum quod maxima ambiguitates & tenebrarú caligines admit studiosis

ΧΑΛΕΠΟΝ δ' ὅτι ἡ γνῶναι εἰ οἶδεν ἡ μή. χαλεπὸν γὰρ ἡ γνῶναι εἰ ἐκ τῶν ἐνόντων αρχῶν ἴσμεν ἡ μή. ὅπερ ὅτι ἐστὶν εἰδέναι. διόμεθα δ' αὖ ἔχομεν ὅτ' ἄλλων τινῶν συλλογισμῶν καὶ πρώτων ἐπίσασθαι. ἡ δ' οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ συζυγῆ δεῖ εἶναι τοῖς πρώτοις.

ΧΑΛΕΠΟΝ φησὶ ἡ γνῶναι, εἰ ἐκ τῶν ἐνόντων αρχῶν ἴσμεν, ἢ μή. τουτέστι, ἡ γνῶναι εἰ ἐκ τῶν ἐνόντων αρχῶν ἴσμεν ἡ μή, ἀδύνατον ἐστὶν εἰδέναι. διόμεθα γὰρ ἐαὐ ἀληθεῖς λάβωμεν τὰς προτάσεις καὶ ἀμέσους, ὅτι καὶ ἀποδεικτικῶς ἐλάβομεν. ἡ δὲ, οὐκ ἔστι τοιοῦτον, *εἰ γε δείκνυται δεῖν μὴ μόνον ἀληθεῖς εἶναι τὰς προτάσεις, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν οἰκείων αρχῶν εἰλημμένας. διὸ ἔοικε μὲν πρῶτον θεώρημα καὶ ἡ διάμετρος τῆς γεωμετρίας, κυρίως ἀποδείκνυται. τὰ δ' ἐφεξῆς, ἀληθῶς μὲν συλλελόγισται, οὐμὲν ἀποδεικτικῶς. οὐ γὰρ ᾗ οἰκείων προτάσεων ἕκαστον ἀποδείκνυται, οὐδὲ ἀμέσων. ἀεὶ γὰρ τὰ διάμετρα, τοῖς δεδειγμένοις χρησάμενα δείκνυται. καὶ τὰ χριστικὸν πάντων δὲ ὅμως, καὶ ὁ ἐπὶ τούτων γινόμενος συλλογισμὸς, ἀποδείξεις λέγονται, εἰ μὴ οὕτω τῆς καὶ ταῦτα ἀποδείκνυσθαι λοιπόν, ὅτι πάντως διὰ τ' προτάσεων ἐπὶ τὰς γεωμετρικὰς αρχὰς ἀναφέρουσι, δι' ὧν τὰ πρῶτα δείκνυται. ἔοικε δὲ προϊὼν καὶ αὐτὸς φησιν ἐπεὶ οὖν χαλεπὸν ἡ εἰδέναι πλὴν φύσιν τῆν πραγμάτων, καὶ τὰ καθ' αὑτὰ ἡ ἐνόησε φύσει ὑπάρχοντα, διὰ ἔοικε χαλεπὸν καὶ ἡ εἰδέναι, πότερον ἀποδείκται ὁ συλλογισμὸς, ἢ οὔ;

ΛΕΓΩ δ' αρχὰς αἰ ἐνόησε, γένει ταύτας, ἃς ὅ, τί ὅτι μὴ σὰ δέχεται δείξαι.

ἀποδέχεται ἄλλομος αὐτὴ ἡ ἀριθμητικὴ &c ex emendationib)

ἡ μὴ ἀρμονικὴ αὐτοῖς ἤτοι. ex emendationib)

ἀπ. λέγοι

οἱ ἄλλων ποιημῶν ἀρχὰς ἀποδέχονσιν πάντων κοινὴ ἀρχὴ μὴ ἐκείνη τέχνη τεχνῶν ex emendationib).

πως καὶ ἐπὶ τὴν λοιπῶν ἀξιωμάτων πόλιν ὁ ἀριθμητικὸς ὁμοίως τῷ αὐτῷ κεχρημένος ἀξιώματι, ὡς ἐπὶ μόνων τῶν αὐτῷ ὑποβεβλημένων χρῆται. ὥστε ὁμώνυμα τὰ ἀξιώματα, οὐ μὴν τὰ αὐτά.

» ΤΑ μὲν ἴδια ἑκάστης ἐπιστήμης, τὰ δὲ κοινά.

Ε ἴπωμεν πρότερον, ὅτι τὴν ἀξιωμάτων οἷς κεχρήμεθα εἰς τὰς ἀποδείξεις, τὰ μὲν ὅλῃ κοινὰ, ἢ παντῶν, ἢ πολλῶν, τὰ δὲ, ἴδια ἑκάστης ἐπιστήμης. ἴδια μὲν, οἷον γεωμετρίας. ὅτι τὰ ἐφαρμόζοντα ἐπ' ἄλληλα, ἴσα ἀλλήλοις ἐστί. πλειόνων δὲ κοινὰ, ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα.

» ΚΟΙΝΑ δὲ, κατ' ἀναλογίαν. ἐπεὶ χρήσιμόν γε ὅσον οὐ τῷ λόγῳ πᾶν ἐπιστήμῃ γένει.

Κ οινὰ δέ φησι λέγω, οὐ κυρίως, ἀλλὰ κατὰ τὰναλογίαν, ὅτι ὡς πρὸς ἐπὶ μεγεθῶν ἀληθὴς ὁ λόγος, οὕτω καὶ ἐπ' ἀριθμῶν. ὥστε, οὐ κατὰ τὸ κοινὸν ἢ κοινότης, ἀλλα κατὰ τὸ ἀξίωμα μόνον. ὡς πρὸς ἀμέλει καὶ πρὸς κλίνης λέγονται, ἢ ὄρους κορυφή. ὁμοίως δὲ καὶ ξύον ὀξὺ ἀναλογίαν οὕω λαμβάνομεν πρὸς ὁμωνυμίαν. τὸ μὴ τοῦ κοινοῦ, ὁμολογουμένως ἐπρὸν δόξαν.

» ΙΔΙΑ μὲν, οἷον γραμμῇ τοιανδί. καὶ τὸ εὐθύ. κοινὰ δὲ, οἷον τὸ, ἴσων ἴσα καὶ ἀφέλῃ, ὅπ
» ἴσα τὰ λοιπά. ἑκάνων δ' ἑκάστου τούτων, ὅσον τὸ τῷ γένει. ταυτὸν γὰρ ποιήσει, κἂν μὴ κατὰ πάν-
» των λάβῃ, ἀλλ' ἐπὶ μεγεθῶν μόνων. τῷ δ' ἀριθμητικῷ, ἐπ' ἀριθμῶν.

Ο ὅτι γραμμή ἐστι τις δῆλον, ῥύσις σημείου, ἢ στιγμὴ ῥυῖσα μήκη, ἢ μέγεθος ὑφ' οὗ διαστατόν. εὐθεῖα δὲ γραμμή ἐστι, ἥτις ἂν ᾖ ἴσου τοῖς ἐφ' ἑαυτῆς σημείοις κεῖσθαι, ἢ ἧς τὰ τοιάδε μέσα τοῖς ἄκροις ἐπικρύπτει. ταῦτα γὰρ ἴδια γεωμετρίας ἐστίν.

» ΕΣΤΙ δ' ἴδια μὲν, καὶ ἀναμβάνεται εἶναι. πρὸς ἃ ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ τὰ ὑπάρχοντα καθ' αὐ
» τά. οἷον μονὰς ἢ ἀριθμητική. ἡ δὲ γεωμετρία, σημεῖα καὶ γραμμάς.

Ε ἰπών τίνα κοινὰ ἀξιώματα, καὶ τίνα ἴδια, λέγει καὶ τίνα τὴν δεδομένων καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην ἴδια. ταῦτ' οὖν φησὶν ὅτι δεδομένα ἐστὶν ἴδια ἑκάστης ἐπιστήμης, ἅπερ ἀεὶ μὲν ὡς ὄντα λαμβάνει, ζητεῖ δὲ τίνα τούτοις καθ' αὑτὰ συμβέβηκεν. οἷον, μονάδος μὲν, ἢ ἀριθμητικὴ· γεωμετρίᾳ δὲ, γραμμὰς καὶ σημεῖα. τὰ δὲ καθ' αὑτὰ τούτοις συμβεβηκότα ζητοῦσι.

» ΤΑΥΤΑ γ' λαμβάνουσι, τὸ εἶναι καὶ τὸ δὶ εἶναι. τὰ δὲ τούτων πάθη καθ' αὐτὰ, τὶ μὲν σημαί-
» νει ἕκαστοι λαμβάνουσιν. οἷον ἡ μὲν ἀριθμητικὴ, τὶ τὸ περισσὸν, ἢ ἄρτιον, ἢ τετράγωνον. ἢ κύβος.

Τ ουτέστιν, ὅ, τί ὅτι, καὶ τὸ σημαίνει τούτων ἕκαστον. τὰ δὲ καθ' αὐτὰ τούτοις συμβεβηκότα πάθη, κατὰ μόνον τὸ τί σημαίνει, τῶν παθῶν ἕκαστον λαμβάνεται τοῦ τῆς ἐπιστήμης. ζητεῖται δὲ, εἴτε ὅτι ἐστὶν εἴτε μή.

» Η ΔΕ γεωμετρία τί τὸ ἄλογον. ἢ τί τὸ κεκλάσθαι ἢ νεύειν.

Τ ουτέστιν, ὅτι περὶ ἀλόγων μεγεθῶν. διαλαμβάνει γὰρ περὶ τούτων ἡ γεωμετρία. τί μὲν σημαίνει τὸ ἄλογον μέγεθος λαμβάνουσι, ὅτι τὸ ἀσύμμετρον, καὶ μὴ κοινὸν ἔχον μέτρον πρὸς ἕτερον, ὡς ἐπὶ τῆς διαμέτρου τοῦ τετραγώνου καὶ τῆς πλευρᾶς· εἴτε μή τι ἄλογος ἡ διάμετρος, εἴτε μή, οὐκέτι λαμβάνει, ἀλλὰ δείκνυσι. εἰ ἔστιν ἀνάλογον, γράφεται γὰρ καὶ οὕτως, ὅτι καὶ περὶ ἀναλόγων μεγεθῶν διαλαμβάνει. κοινὸν δὲ ἔχει τι καὶ πρὸς ἀριθμητικὴν ἔχει· οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο τὸ κεκλάσθαι τῷ νεύειν. τὸ μὲν γὰρ κεκλάσθαι, ἔστιν ἐπὶ μιᾶς γραμμῆς, ἧς οὐκ ἔστι πάντα τὰ μέρη ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις, ἀλλ' ὡς ἔτυχε νεύειν δὲ λέγονται εὐθεῖαι, αἳ τινος ἐκβαλλόμεναι, κατὰ σημεῖον συμπίπτουσιν, ὡς πρὸς ἡ διάμετρος πρὸς τὴν πλευράν.

» ΟΤΙ δ' ὄντα δείκνυσι διά τε τῆς κοινῶν καὶ ἐκ τῆς ἀποδεδειγμένων. καὶ ἀσχολία ὡσαύτως.
Τ ἀκατὰ αὐτὸ φησιν ὑπάρχοντα πᾶσι τοῖς ἑρμηνεύσι, δείκνυσιν αἱ ἐπιστῆμαι ἐκ τινων κοινῶν ἀξιωμάτων, καὶ ἐκ τῶν ἤδη προαποδεδειγμένων θεωρημάτων. οὐ γὰρ πάντα ὁμῶς τῶν ἀξιωμάτων δείκνυται προσεχῶς. ὁ γὰρ τρίτον, ὁμῶς τῷ δευτέρου δείκνυται, καὶ ἐκείνο ὁμῶς τῷ πρώτου. ἀσχολίαν δὲ, πλὴν ἀσχολούμεθα φησὶν. καὶ ἐπὶ ταύτης γὰρ, τὰ μὲν κατὰ μόνον τὸ τί σημαίνει λαμβάνεται. τὰ δὲ, καὶ ὅτι, τί ὅτι ζητοῦνται.

» ΓΑΣΑ γὰρ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη, τοιάδε τίς ἐστιν. ὅσά τε εἶναι τίθεται. ταῦτα δ' ἐστὶ γένος,
» οὗ τὴν καθ' αὐτὰ παθημάτων ὅτι θεωρητική. καὶ τὰ κοινὰ ἃ λέγομεν ἀξιώματα, ἀφ' ὧν πρώ-
» των ἀποδεικνύουσι.

» ὃ δὲ τί ἦν λαβόντες πλὴν ἀρχὴν, πλὴν διαίρεσιν τῆς οὐσίας ὅτι πᾶσα ἀπόδειξις, ἐποιησάμεθα ὅτε
» εἶναι τίθεται. ταῦτα δὲ ὅτι, γένος. τουτέστι, τὰ δεδομένα γένος ἐστὶ λέγεται, δηλονότι, ᾧ ὑπο
» κείμενον ἑκάστη ἐπιστήμη ἀφ' οὗ πόρισμα δεδομένος λαμβάνεται, ὡς ἐν πομενικοῖς ἐμπροσθεν.

» ΚΑΙ τὰ τούτου πάθη, ὧν τί σημαίνει ἕκαστον λαμβάνει.

Τ ουτέστι τὰ ζητούμενα, ἃ καθ' αὐτὸ συμβέβηκε τοῖς κατὰ μόνον. ἀμόνου, ᾧ τί ἕκαστον σημαίνει λαμβάνεται.

» ΕΝΙΑΣ μὲν τοι ἐπιστήμας οὐδὲν κωλύει ἔνια τούτων παρορᾶν. οἷον τὸ γένος μὴ κατὰ τί θέσθαι
» εἶναι, αὐτὴ φανερὸν ὅτι ἐστίν.

Axiomatō diuersæ species

τοῖς κλίνης κορυφὴ ὄρους

ὡσπερ ἀφῇ τοῖς ἄκροις

Data & quæ ut existentia sumuntur in singulis scientijs

κεκλάσθαι νεύειν

Nō omnia p axiomata continuo & immediate pbātur. Tertiū. n. p secundū probāt

Genus qđ dicatur

ex emendationibus

Nō est cuiuslibet scientiæ sua ipsius principia demonstrare

In duo quū minimū dividitur demonstratio

Subiectū datur. Prædicatū est in quæstione

Diuisio demōstrationis

Propositiones nō modo oportet scire qđ significent sed etiam quod sint

Alexander

Alexander reprehenditur.

Trianguli aliquando assumuntur

Vnitas & magnitudo nunquam sunt in quæstione sed semper assumuntur.

τοῦ λόγου προσδεῖται τὸ ἀξίωμα ἀλλὰ ὡς ἐπὶ μόνων μεγεθῶν ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀξιωμάτων πάντων ὁμοίως ἢ ὁ ἀριθμητικὸς τῷ αὐτῷ κεχρημένος ex emendationibus

Ὁ ὅτι ἀνάγκη τοῦ τί κατὰ πάντος τοῦ. ō.

ex emendationibus

ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ῥίζα ἐστὶν ἐξ ὧν πᾶσα ἀπόλειξις, ἐνδέχεται πάντων μὲν τὸ τί σημαίνει ἑκάστου φησὶ προσλαμβάνεσθαι ⸀καὶ τὴν ἐπιστήμων, ἐπί τινων δέ, καὶ τὸ ὅ, τί ἐστίν· οὐ πάντως δέ, οὔτε τὰ ἀξιώματα προσλαμβάνουσι αἱ ἐπιστῆμαι, οὔτε τὸ ὑποκείμενον γένος ὑποτίθενται ὡς ὂν· ὃ δὴ ⸀ἔδοξε φησὶν ἐφ' ὧν τὴν ἑρμηνείαν ζητῶν εἰ ἔφερε τί εἴη ἑκάστου, οὐκ ἀναγκαῖον ⸀καὶ τὴν ἐπιστήμων προσλαμβάνεσθαι. οὐ γὰρ δείκνυται ὁ φυσικὸς τί σημαίνει τὸ θερμόν, ἢ τὸ ψυχρόν· ὁμοίως δ' οὐδὲ ὁ γεωμέτρης, τί ἐστι τὸ μέγεθος δείκνυται, ὅτι τὸ τοιοῦτον σημαίνει ἐστὶν ἐξ αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως.

» ΟΥ̓ γὰρ ὁμοίως δῆλον, ὅτι ἀριθμός ἐστι καὶ ὅτι θερμὸν καὶ ψυχρόν.

Ο' μὲν οὖν ⸀λόσοφος οὕτως ἔλεγεν· ὅτι ὁ μὲν ἀριθμητικὸς δείκνυται, τί ἐστιν ἀριθμός, καὶ τί ἐστι μονάς· ὅτι ἀριθμὸς μού ἐστι, τὸ ἐκ μονάδων συγκείμενον πλῆθος· μονὰς δέ, καθ' ἕκαστον τῶν ὄντων οὗ λέγεται. ὁ δὲ φυσικὸς οὐκ δείκνυται τί ἐστι τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν, ὅμως δὲ δῆλα εἶναι ταῦτα ἐκ τῆς αἰσθήσεως. καὶ ἔστιν ἡ διαφορὰ ἐν τούτῳ θα, τὸ μὲν ὅτι δείκνυσθαι· τὸ δὲ οὐ δείκνυσθαι· τὸ δὲ ἀλέξανδρος καὶ ἀμφοτέρους μὲν δείκνυσθαι φησιν· ἀλλὰ τὸν μὲν ἀριθμητικὸν μᾶλλον δείκνυσθαι τὸν ἀριθμόν, ἢ πλὴν μονάδα· τὸν δὲ φυσικὸν, ἧττον τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμόν· ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει τὰ ἀληθές, ὅσα φέρεται γὰρ ἐγνωσται τῇ αἰσθήσει τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν, ἢ ἄλλο τι τῶν φυσικῶν, ἢ πρὸς ὁ ἀριθμός· καὶ διὰ ⸀ἔδοξε ἡ τοιαύτη ζήτησις ἀποδοκιμάζεται.

» ΚΑΙ τὰ πάθη μὴ λαμβάνειν τὸ σημαίνει αὐτὰ δῆλα. ὥστερ οὐδὲ τὰ κοινὰ, οὐ λαμβάνει τὸ σημαίνει τὸ ἴσα ἀφ' ἴσων ἀφελεῖν ὅτι γνώρισμον.

Ο'' τι οὐδὲ τὰ καθ' αὑτὸ συμβεβηκότα πάθη ἐὰν ᾖ δῆλα δείκνυται ὁ ἐπιστήμων, οὐδὲ μὴν τὰ ἀξιώματα. οὔτε γὰρ τί σημαίνει τὸ ἐφαρμόζοντα ἐπ' ἄλληλα ἴσα ἀλλήλοις εἶναι, οὔτε μὴν τί ἐστι τὸ, ἐὰν ἀφ' ἴσων ἴσα ἀφαιρεθῇ, τὰ καταλειπόμενα ἐστὶν ἴσα. καὶ ἐπί τινων παθῶν, ὁμοίως· οὐκ δείκνυται γὰρ ὁ γεωμέτρης, οἷον, τί ἐστι τὸ τὰς δοθὰς γωνίας ἴσας εἶναι, ἢ τί εἰσὶν αἱ ἐφεξῆς γωνίαι. καὶ ἐνδέχεται τὴν ἄλλων ὡσαύτως.

» ΑΛΛ' οὐδὲν ἧττον τῇ γε φύσει ῥίζα ταῦτά ἐστι, καθὸ ὅ, τε λείκυυσι. καὶ ἀλείκυυσι. καὶ ἐξ ὧν.

Ε' αὐτὰ φησι ταῦτα πάντα προσλαμβάνεται ⸀καὶ τὴν ἐπιστήμων, ἐὰν τέ τινα παραρρῶνται δῆλα· ὃ δὲ ἀρχὴς, οὐδὲν ἧττον ἐνδέχεται πάσης ἐπιστήμης ῥίζα ἐστὶν, ἐξ ὧν συνέστηκε πᾶσα ἀπόλειξις· τό, τε γένος καθ' ὃ τὰ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα ἀποδείκνυσιν ἡ ἐπιστήμη, ὅπερ καὶ δεδομένον ἐστὶ, καὶ αὐτὰ τὰ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ πάθη, ὅπερ ἐστὶ ζητούμενον, καὶ ῥίζαι τὰ ἀξιώματα, ἐξ ὧν ὑπάρχοντα δείκνυται, τὰ πάθη τοῖς ὑποκειμένοις.

» ΟΥ̓Κ ἔστι δ' ὑπόθεσις οὐδ' αἴτημα, ὃ ἀναγκαῖον εἶναι δι' αὐτὸ, καὶ δοκεῖν ἀνάγκη.

Ε ἰπὼν ῥίζαι εἶναι τὰ ἐξ ὧν πᾶσα ἀπόλειξις, καὶ ὅτι ταῦτα προσλαμβάνουσιν αἱ ἐπιστῆμαι, πάντα μὲν καθ' ἓν τί σημαίνει, τινὰ δὲ, καθ' ἓν ὅ, τί ἐστι, *καὶ ὅ, τι συμβαίνει ἐπί τινων ἐπιστημῶν, αἵτινες δέ τινα τούτων μὴ λαμβάνεσθαι, δῆλα δὲ δῆλα εἶναι ἐκ τῆς ὑπαρχῆς, ὡς πρὸς ἀμέλει, οὐδὲ τὰ ἀξιώματα προσλαμβάνουσιν οἱ καθ' μέρος ἐπιστήμονες τὰς σημασίας· δῆλα δὲ τοῦτο εἶναι ἐκ τῆς ὑπαρχῆς· ὅτι, τί σημαίνει τὸ ἐὰν ἀφ' ἴσων ἴσα ἀφαιρεθῇ, τὰ καταλειπόμενα ἐστὶν ἴσα, καὶ τὸ πᾶν αὐτὸ ἐφ' αὑτοῦ ἐφαρμόζειν· ἐπειδὴ ὅλως ἐμνήσθη τῶν ἀξιώματος, βούλεται τὴν τοιαύτην διότητα καὶ αὐτὰ παραδοῦναι ἡμῖν, καὶ διαιρεῖν αὐτὸ, ἀπότε τὴν καθολουμένων ὑποθέσεων ἢ αἰτημάτων, καὶ ἔτι ταῦτα ἐξ ἀλλήλων τε καὶ τὴν ὁρισμῶν· ἤδη μὲν οὖν καὶ ἐν ἀρχαῖς παραδέδοται ἡ τούτων διαίρεσις· ἐπειδὴ δὲ καὶ νῦν τούτων μέμνηται, βέλτιον πᾶσιν ἡμᾶς τὴν προκειμένων διαίρεσιν, αὐτὰ κεφάλαια ποιησαμένους, αὖθις πᾶσιν ἐν τέλει θέσθαι διαίρεσιν, ἔχουσιν οὕτως τὴν ἀμέσων προτάσεων, αἱ μὲν αὐτόπιστοί εἰσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις κοινῶς συμπεφυκῖαι, αἱ δὲ, οὐ πᾶσιν. αἱ μὲν οὖν κοινῶς συμπεφυκῖαι πᾶσι, δῆλα· ὃ οἴκοθεν ἔχειν τὸ πιστὸν, καλοῦσι τὰ ἀξιώματα· τὰ κοιναὶ ⸀ὀνοιαῖαι δὲ μὴ πᾶσι συμπεφυκῖαι, ἀλλὰ τισὶ, καλοῦσι τὰς θέσεις καὶ τὴν θέσεων, αἱ μὲν, τί ἐστιν ἑκάστου φασὶν, αἱ καλοῦσι τὸν ὁρισμοί· αἱ δὲ, ἄλλο ἄλλ κατηγοροῦσιν, αἱ καλοῦσι τὰς κοινῷ ὀνόματι, ὑποθέσεις καὶ τὴν ὑποθέσεων· αἱ μὲν ἀληθῆς τέ εἰσι, καὶ δοκοῦσι λαμβάνονται τῷ μανθάνοντι παρὰ τὸ ἐπιστήμονος, αἱ δὲ μὴ δοκοῦσι μὲν οὖν δοκοῦσι τοῖς μανθάνουσι λαμβάνομέναι, καλοῦσι τὸ ἰδίῳ ὀνόματι ὁ μωνύμως τῷ γένει, ὑποθέσεις· αἱ δὲ μὴ δοκοῦσι, αἰτήματα· καὶ τὴν ὑποθέσεων ὅσα μὲν μετὰ τὸ δοκεῖν τῷ προσδιαλεγομένῳ μὴ ἀληθῆς εἶναι, οὐ πολλῆς δέονται ἐπιστάσεως, εἰς τὸ πῶς αἱ αὐτοῖς θεωρηθῆναι ἀλήθειαν, καλοῦσι τὰς κυρίως ὑποθέσεις. οἷον εἰ θέλοι τὶς καταστοχάζεσθαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, δρωτήσει ἂν προσδιαλεγόμενον, εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος εἶναι, ἢ εἰ τὰ ἐναντία ἐξ ἀλλήλων γίνεται. εἰ μὲν οὖν συγκατάθηται τῇ δρωτήσει, φύσει οὕτως ἔχειν· *εἰ δὲ οὔ, χρήζει μὲν ταῦτα ἐπισκέψεώς τινος· ἀλλ' οὖν ἀληθῆ τέ εἰσι, καὶ τῷ ὀλίγου ἐπισκέψαντι, δῆλός ἐστιν οὕτως ἔχοντα γίνεται. *ταῦτα οὖν καλεῖται κυρίως ὑποθέσεις τὴν ἀμέσων προτάσεων τὸ τοιοῦτον εἴδους καὶ τὴν ὁρισμῶν, ὅσοι φανερὰν ἔχουσι τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν. οἷον, ῥίζωνόν ἐστι, χῆμα ἐκ γιῶν εὐθειῶν περιεχόμενον· κύκλος δέ ἐστι, χῆμα ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς

Alexander Alexandri enarratio explodituꝛ.

Tria ex quibus constat demonstratio, quæ singulis apte exponuntur hic

Propositiones immediatæ. quæ.

Axiomata & communes sententiæ

Theses. θέσεις

Diffinitiones

Hypotheses genericæ

Hypotheses specie

Petitiones

Hypotheses immediatæ propositionum

μῆς περιεχόμενον, πρὸς ἣν ἀφ' οὗ σημείου τῶν ἐντὸς τοῦ κύκλου, πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν προσπίπτουσαι εὐθεῖαι, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσίν. εἰ γὰρ γράφοι τὶς τὸ μὲν ἐχόμενος τοῦ κύκλου, καὶ τὸ τὰς ἐκ τοῦ κέντρου ἴσας εἶναι, τῷ μόνον καταναοήσαντι, ὅτι τὸ ἐκ τοῦ κέντρου καθ' ὃ ἔδοκε τὸ ἐπτὸν σκέλος τοῦ διαβήτου τοῦ χράφοντος τὸν κύκλον, εἰδὲ τὸ λοιπὸν σκέλος διάστημα, μέχ' ὅτου εὐθεῖα, ἥτις πάντα χάθα τοῦμεχομένη, γένοιτ' ἂν κύκλου· καὶ εἰδὲ τὴν παραπλησίων ὡσαύτως, ὀλίγης δεήσει ἐπιστάσεως. *ὅσαι δὲ δοκοῦσι τῷ προσδιαλεγομένῳ ἀληθεῖς μὲν εἶναι, ἀποδείξεως δὲ δέομεναι, καὶ ἐπεξόδου ἀσφαλοῦς τοῦ πρὸς ἣν μανθάνοντα, ὑποθέσεις μού εἰσι καὶ αὗται, οὐ μὴν κυρίως· διὸν πάλιν οἱ ὅροι· τούτων γὰρ ὅσοι μὲν οἴκοθεν ἔχουσι τὴν πίστιν μέχ' τοῦ δοκεῖν τῷ μανθάνοντι, οὗτοι κυρίως καλοῦνται ⸀καὶ θέσεις, ὡς ἤδη εἴπομεν. ὅσοι δὲ οὐκ οἴκοθεν ἔχουσι τὰς πίστεις, ἀλλὰ δέονται ἀποδείξεως, οἷον ὁ τοῦ σημείου ὅρος, καὶ ὁ τῆς γραμμῆς, ἢ ὁ τῆς ἐπιφανείας, ὑποθέσεις εἰσὶν· ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν ἥλιον μείζονα εἶναι τῆς γῆς, ἢ πλὴν γῆν οὐ τῷ μέσῳ εἶναι, ἢ κοῦφον λόγον ἔχειν, ἢ ὅ, τι δοκοῦ τῷ προσδιαλεγομένῳ λαμβάνεται, ἐπειδὴ ἀποδείξεως ταῦτα δέονται. λαμβάνεται δὲ αἰτοποδείκτως, οὗτοι ὡς πρὸς ἣν μανθάνοντα καλοῦσι ὑποθέσεις· καὶ δῆλον ὅτι καὶ ὁ ὁρισμὸς, ὑποθέσις ἐστὶν, ὡς εἶναι τῷ ὑποκειμένῳ ὁ αὐτὸ, διαφορὰν δὲ τῇ αἰσθέσει, ὥσπερ καὶ καταφάσις, καὶ ἀπόφασις, καὶ πρότασις, καὶ πρόβλημα, καὶ συμπεράσμα· ὅταν μὲν οὖν μέρος προτάσεως ὁ ὁρισμὸς λαμβάνηται, ὑποθέσις ἐστὶ· ὅταν δὲ τύχοι ἐν τῷ κύκλου ὁρισμὸν, οὐ προτάσει παραλαμβάνομεν, *προβλήματα λέγοντες. αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν προσπίπτουσαι εὐθεῖαι, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσίν· ἢ ὅταν δὲ εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα, τὰς ἐφεξῆς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ποιεῖ, λῆμμα τὸ ἐξῆς ὅταν δὲ μὴ αὐτὴ προτάσεως παραλαμβάνηται, ἀλλ' ὡς αὐτὸ ἔδοξε τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ὑπογράφη, τότε ὁρισμός ἐστιν οὐχ ὑπόθεσις· ἢ μοί τοι ὑπόθεσις, οὐ πάντως καὶ ὁρισμός ἐστι. καὶ γὰρ ὅτι τὰ ⸀αὐτία ἐξ ἀλλήλων, ὑπόθεσις μὲν, οὐκέτι δὲ καὶ ὁρισμός· καὶ τὸ τὴν σελήνην ἐκ τῆς ἡλίου φωτίζεσθαι, *ὑπόθεσις μὲν, οὐκ ἔστι δὲ καὶ ὁρισμὸς, ἢ δοκοῦ τα· διὸ ⸀ἔδοξε γὰρ, τῷ προσδιαλεγομένῳ λαμβάνοντες ὅσα μὲν οὖν τῶν ὑποθέσεων δοκοῦσι τῷ μανθάνοντι, ἢ τῷ προσδιαλεγομένῳ, εἰδικώτερον ὑποθέσεις καλοῦνται, ὡς ἔφημεν ὁμωνύμως τῷ γένει· ὅσοι δὲ μὴ δοκοῦσι τῷ προσδιαλεγομένῳ, ἀληθεῖς δ' εἰσὶ καὶ ὀλίγης δόμεναι παραμυθίας, καλοῦνται κυρίως αἰτήματα· οἷον, *πάντι κύκλῳ καὶ διαστήματι κύκλου γράφεσθαι, ἢ ἀπὸ παντὸς σημείου, ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν, καὶ τὰ τούτοις ὁμοιοειδῆ· μὴ δοκοῦσι, εἰ μὲν ψευδεῖς εἶεν, οὐ ταύτας δὲ τῇ τῶ προσδιαλεγομένου δόξῃ, ἢ καὶ ἀληθεῖς μὲν, ἀπολείποντος δὲ ἀποδείξεως δέομεναι, καλοῦνται πρὸς *ἣν μανθάνοντα αἰτήματα. *καὶ ψευδεῖς μὲν, ὡς εἰ καὶ αὐτοῖς τὶς τῶν ⸀ἐπὶ δημόκριτον συγχωρήσειαν αὐτῷ ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ τὰ ἄτομα· ἢ τῶν ⸀ἐπ' ἀναξαγόραν τὶς, ὅτι αἱ ὁμοιομέρειαι. ἀληθεῖς δὲ ἢ ἀπολείποντος δέομεναι παραμυθίας, ὥσπερ ἡ λέγουσι τὰς ἀπὸ ἐλαττόνων, ἢ μύο ὀρθῶν ἐκβαλλομένας, συμπίπτειν δῆλον γὰρ καὶ λαμβάνει μὲν ὡς αἴτημα ὁ γεωμέτρης, ἀναποδείκτως· πολλῆς δὲ δεῖται τῆς ἀποδείξεως, ὡς βιβλίον ὁλόκληρον τόν τε πτολεμαῖον, καὶ ἐν πρόκλου, καταβαλέσθαι εἰς ⸀ἔδοξε πολλάκις δὲ, καὶ αὐτία ἐστὶ τὰ αἰτήματα τῇ τῶ προσδιαλεγομένου δόξῃ· εἰ συγχωρεῖ μού τοι ὁ προσδιαλεγόμενος, ἵνα συμπεράνθῃ τι· οἷον, εἰ τις δοξάζων μὴ εἶναι κενὸν, συγχωρήσειε ἐν εἶναι κενὸν, ἵνα ἐλέγξῃ, εἰς τί τῷ αὐτοῦ τι χρησιμεύει τὰ τῆς ὑποθέσεως πολλάκις ἢ, καὶ οὐδὲ τόδυον αὐτῷ δοκεῖ τὴν αὐτικειμένων· οἷον, εἰ ⸀ἐν ἀδράστου αὐτίους εἶναι, ἢ ⸀ἐπὶ οὓς· παλιν δ' αὖ συγχωρεῖ τῷ συλλογιζομένῳ ὁ βούλεται λαβεῖν, ἵνα ἐν σωκράτους ᾖ· πάντως οὖν, καὶ ἐν αἴτημα καὶ ἡ ὑπόθεσις, πάντως ἀληθεῖς· ἐν δὲ αἴτημα, οὐ πάντως μὲν ἀληθὲς, συγχωρούμενον δὲ, παρὰ τὸ πρὸς ὃν ὁ λόγος. ⸀ἡ μὲν οὖν πᾶσαι διαίρεσις αὕτη διαφόρους οὐσι δὲ ἀλλήλων τὰ ἑρμηνεύα· τὰ μὲν ἀξιώματα, τὴν καθ' ὑπόθεσιν· διότι ⸀ἐξ οὐ ἀρχῆ τῶν τα διεκερίναμεν· τὰ μὲν ἀξιώματα, συμπεφύκασι πᾶσι, καὶ οἷον ἔχειν αὐτὰ ἕκαστος προσάλλεται, καὶ μὴ ὁ διδάσκαλος ἔστη· αἱ μὲν τοῦ ὑποθέσεις, εἰ καί τινες τρόπῳ τινὶ δῆλα ἐν ἐφεῖς αὐτόπιστοι εἶεν ὡς πρὸ τὰ ἀξιώματα, ἀλλ' οὐ δύνανται ἕκαστος οἴκοθεν αὐτὰ προχειρίζεσθαι, ἀλλὰ δεῖται μὲν ἀκούσαι τινὸς αὐτῶν παρὰ τὸ διδασκάλου· ἀκούσας γε μὲν, οὐ πάντως δεῖται καταστοχάσθαι εἰς πῶ τούτων δεήσει, ὡς ἐκ τούτων προφανῆ πῶ ἀληθειαν· οἷον, ὅτι τελειωνόν ἐστι, ἐκ γιῶν τριῶν ⸀ἐπιφερομένων· τετράπλευρον δέ, ἐκ τεσσάρων· καὶ ὀρθογώνιον μὲν, *ἐκ ὀρθῶν ἔχον γωνίαν, καὶ ὅσα τοιαῦτα καταλήγει τὴν μὲν οὖν κυρίως ὑποθέσεων, ταύτῃ διαφόρους τὰ ἀξιώματα τῆς ἢ κυρίως αἰτημάτων, διαφόρους τὰ ἀξιώματα καὶ αἱ ⸀ἐπὶ θέσεις αἱ μὲν ⸀ἐπὶ θέσεις, ὅτι δοκοῦσι λαμβάνονται τῷ μανθάνοντι τὴν αἰτημάτων οὐ πάντως δοκούντων, αὐτου μὲν παρὰ τὸ διδασκάλου συγχωρηθῶσι· οἷον, ὡς εἰ λέγοι, συγχωρήθω μοι ἐκ τοῦ σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν, καὶ παντὶ κέντρῳ καὶ διαστήματι κύκλον γράφεσθαι· ἀμφοτέρους δὲ· διότι αἱ μὲν ⸀ἐπὶ θέσεις, καὶ τὰ ἀξιώματα, ἐν πιστὸν ἔχουσι· τὰ δὲ αἰτήματα, βραχέσι' ἢ καὶ πολείονος δέονται παραμυθίας· πῶ μὲν ἓν

Democritus
Anaxagoras
Ptolemæo
Proclus

Hypotheses nó pre prie

Petitions. αἰτήματ.

Axiomata
Hypotheses secundum naturam

Petitiones proprie
Axiomata
Hypotheses

τούτων διάκεισιν, οὐ αὐχαῖς παρασκόπως κεῖνται· διακείνει τὰ ἀξιώματα, τὰ ἀπό τε τῆν πρὸς ἀν μανθάνοντα τ. λόγον θέσεων καὶ αὐτημάτων, καὶ ταῦτ' ἀπ' ἀλλήλων ὅτι τὰ μὲν αὐτήματα, τῆν ὑπο θέσεων διαφόρει, τῷ τὰς μὲν λόγου θέσεις, δι νοήσας εἶναι τῷ μανθάνοντι. τὰ δὲ αὐτήματα οὐκέτι δοκοῦντα, ἀλλὰ συγχωρούμενα· τὰ δὲ ἀξιώματα, ἀμφοτέρων, τῷ τὰ μὲν, εἶναι κοινῆ καὶ πάσι δοκοῦντα, ᾗ οὐκ ἦν ἔχοντα πρὸ ἀληθειαν· τὰς δὲ λόγου θέσεις, ἃ πᾶσι δοκούσας, μήτε μὴν τὰ αὐτήματα· ἢ δὲ ὁρισμῶν πάντα διαφόρουσι, τῷ ταῦτα μὲν πάντα προτάσεις εἶ, ἄλλο ἄλλας ποιητικὰ φούσας, ἤτοι ποιόλου, ἢ οὐ μόρει· ᾗ ἢ ποιαφατικῶς, ἢ ἀποφατικῶς, τοῦ δὲ ὁρισμὸς, μήτε καθόλα, μήτε οὐ μόρει, ἄλλο ἄλλου ποιητικὸν, μήτε ποιαφατικῶς, μήτε ἀποφατικῶς, ἀλλὰ μόνον ποιτὸ τί ὅτιν ἑκάστῳ ἐστὶν εἶναι δηλοῦν. εἰ δὲ ποτε οἱ ὁρισμοὶ παρελήφθεισ' οὐ προτάσει, οὐκέτι ὁρισμοὶ μεἰσουσιν, ἀλλὰ προτάσεις γίνονται, ἔχουσι μὲν λόγου κείμενον τὸ ὁρίζειν, ποιητικὸν δὲ, τὸν ὁρισμὸν· καὶ τότε γίνονται καὶ αὐτοὶ, λόγου θέσεις τινὶ διαφόρει ἀξίωμα λόγου θέσεως τε, καὶ αὐτήματος, λέγει, ὅτι ἀξίωμα μὲν ὅτιν, ὃ δι' αὐτὸ τό ὅτιν ἀνάγκη, ᾗ δοκεῖ ᾗ ἀνάγκης οὕτως ἔχειν, ὅπῃ οὐδὲ τῇ λόγου θέσει ὑπάρχει, οὐδὲ τῷ αὐτήματι· ἡ μὲν γὰρ ὑπόθεσις, οὐ δοκεῖ ᾗ ἀνάγκης ἔχειν οὕτως ὡς ἔχει, ἐπεὶ μὴ δὲ πᾶσι δοκεῖ· τὸ δὲ αὐτημα, οὐ δόλως δοκεῖ ὡς εἴρηται.

» ΟΥ̓ γὰρ πρὸς ἂν ἔξω λόγον ἡ ἀπόδειξις, ἀλλὰ πρὸς ἂν οὐ τῇ ψυχῇ· ἐπεὶ οὐδὲ συλλογισμός· ἀεὶ γὰρ ὅτιν οὐ σῆναι πρὸς ἂν ἔξω λόγον· ἀλλὰ πρὸς ἂν ἔσω λόγον οὐκ ἀεί.

Ἐ πειδὴ εἶπε τὸ ἀξίωμα, ἀνάγκη τε οὖν εἶναι καὶ δοκεῖν ᾗ ἀνάγκης, ἵνα μή τις ἔτι ὅτι οὐ πάντως δοκεῖ τὸ ἀξίωμα ᾗ ἀνάγκης εἶναι, τί γὰρ ἐὰν μὴ συγχωρῇ τις ὅτι ἐδὲ πανὸς, ἢ ἡ ποιτάφασις, ἢ ἡ ἀπόφασις ἀληθεύει; ἢ ἐὰν ἀρὰ ἴσον ἴσα ἀφαιρεθῇ, τὰ ποια λειπόμενα ὅτιν ἴσα; πρὸς ὃν ἀπαντῶν, φησὶν, ὅτι αἱ ἀποδείξεις, οὐ πρὸς ἂν ἔξω λόγον ἀποτείνουσι, τουτέστιν, οὐ τῇ προφορᾷ τῶ λόγου· οὐδὲ γὰρ ἐὰν ὀρθικῶς τις καὶ τοῖς οὐ αργόσι μάχηται, παρὰ δόξαν οὐκ ἀπόδειξις ὁ ἀποδεικτικὸς λόγος, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν πρὸ τῆν πραγμάτων φύσιν, καὶ πρὸς ἂν οὐ διάθετον λόγου· οὐδὲ γὰρ ἐὰν λέγῃ τις μὴ εἶναι ἀληθὲς * ἐδὲ πανὸς, ἢ ἡ ποτάφασις, ἢ ἡ ἀπόφασις, οὕτω πάντως ᾗ φρονεῖ ὁ τοιοῦτος. διὰ δόξαν οὖν φησιν, ὅτι τὰ ἀξιώματα εἴπομεν ᾗ ἀνάγκης τε εἶναι, καὶ δοκεῖν ᾗ ἀνάγκης, οὐ πρὸς ἂν συγχωρεῖσθαι ποιτὰ ἂν προφορικὸν λόγον τῆν προσδιαλεγομένων, ἀλλὰ ποιτὰ πρὸς οὐ τῇ ψυχῇ διάθεσιν· ἐπεί φησιν εἰ πρὸς ἂν προφορικὸν λόγον γένοιντο αἱ ἀποδείξεις, οὐ μόνον ἀπόδειξις οὐκ ἂν δέχεσθαι γένοιτο, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως συλλογισμόν· διὰ τοῦτο γὰρ μηδεμιᾶ ποιταφατικῇ προτάσει συγχωρῆσαι ὁ προσδιαλεγόμενος, λέγων εἰ τύχοι μὴ ᾗ ἀληθὲς, ἂ πᾶν ζῶον, οὐσία ἔστιν εἶναι, ἢ πᾶν σῶμα, τεχνῇ διαφθαρτὸν, ἢ ἰῶ τινα ἄλλα ποιταφατικὰ πρότασιν· ποιταφατικῆς δὲ μὴ συγχωρουμένης προτάσεως, συλλογισμὸς οὐ γίνεται· ἀλλ' εἰ καὶ ποιτὸ ἂν προφορικὸν λόγον οὐ συγχωρεῖ ὁ τοιοῦτος, ἀλλ' οἷν ποιτὰ ἂν οὐ διάθετον, πάντως οὕτως ἔξει. ὥστε καὶ αἱ ἀποδείξεις, πρὸς ἂν οὐ τῇ ψυχῇ λόγον εἰσὶν, οὐ πρὸς ἂν ἐκτός.

» ΟΎΣΑ μὲν οὖν λειπτὰ ὄντα λαμβάνει αὐτὸς μὴ δεῖξαι, τοῦτ' ἐὰν μὲν δοκοῦντα λαμβάνῃ, τῷ μανθάνοντι πρὸ τί θέτεται, καὶ ἔστιν οὐχ ἁπλῶς ὑπόθεσις, ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνον μόνον· ἐὰν δὲ ἢ μηδὲ μιᾶς οὐ οὔσης δόξης, ἢ καὶ σαντίασ' οὐσίσης λαμβάνῃ, ἀ αὐτὸς αἰτεῖται· καὶ τοῦτο διαφόρει ὑπόθεσις καὶ αἴτημα. ἔστι γ' αἴτημα ἀ ὑπεναντίον τῷ μανθάνοντος τῇ δόξῃ· ἢ ὃ αὖτις ἀποδεικτὸν ὂν λαμβάνῃ καὶ χρῆται μὴ δεῖξασ'.

Τ ί διαφόρει ἢ πρὸς ἂν μανθάνοντα ὑπόθεσις τῶ αἰτήματος, διακείνει ὅλῳ τούτων. πλὴ γὰρ ἀπλῶς ὑπόθεσιν τῶ ἁπλῶς αἰτήματος, οὐ αὐχαῖς διέκεινε φησὶν οὖν ὅτι, τῆν δεομένων ἀποδείξεως, ὅ ὅρος μὲν δοκοῦντα λαμβάνου ται τῷ μανθάνοντι, τοῦτα λόγου θέσεις ποιεῖται, οὐκ ἀπλῶς ὑποθέσεις, ἀλλὰ πρὸς ἂν μανθάνοντα ὑποθέσεις· ἐὰν δὲ μὴ δοκοῦντα, ἢ καὶ τὰ ἐναντία οἷς δοκεῖ τῷ μανθάνοντι, τοῦτα ποιεῖται αἰτήματα· τούτων δὲ τὰ παραλείγματα, προεθέμεθα.

» ΟΙ μὲν οὖν ὅροι, οὐκ εἰσὶν ὑποθέσεις· οὐδὲ γὰρ εἶναι ἢ μὴ εἶναι λέγουσι· ἀλλ' οἱ τοῖς προτάσεσιν αἱ ὑποθέσεις· δεῖν δ' ὅρους μόνον ἐξωισθαι δεῖ·

Ἐ ναῦθα διακείνει δεῖν ὅρους ἀφ' ἧν ὑποθέσεων· ὅτι αἱ μὲν ὑποθέσεις, ἄλλο ἄλλου ποιτὸ γεροῦσιν, ἢ ἀποφάσκουσιν· οἱ δὲ ὅροι, οὐδὲν, οὔτε ποιτὰ φάσκουσί τινος, οὔτε ἀποφάσκουσιν, ἀλλ' ἢ μόνον τί ὅτιν ἑ προκείμενον λέγουσιν· ὥστε αἱ μὲν ὑποθέσεις, οἱ τοῖς προτάσεσι πάντως· οἱ δὲ ὅροι, οὐκ οἱ προτάσεσιν, ἀλλ' ἐνίοτε φάσεσι μόνον, τί ὅτι ἑ λεγόμενον ξωισθαι παρέλοντες.

» ΤΟΥΤΟ δ' οὐχ ὑπόθεσις· εἰ μὴ καὶ ἑ ἀκούειν ὑπόθεσίν τις φήσειεν εἶναι.

Τ ὸ λέγειν φησὶ ἓν ὁρισμὸν εἶναι ὑπόθεσιν, ὅμοιόν ὅτιν ὡς πᾶν αὖτις εἴποι, ἑ καὶ ἑ φωνῆς ἁπλῶς ἀκούειν, καὶ ξωισθαι ἑ ποιτὸ ἂν προφορικὸν λόγον τῆν φωνῆς δηλούμενον, ὑπόθεσιν εἶναι· οἷον, ἄνθρωπος, κύων, καὶ τὰ τοιαῦτα. δεῖν γὰρ εἶπεν ἀκούειν· ἀλλ' ἡ μὲν ὑπόθεσις, δι' αὖ ἓν δεῖν λέγεται ὑπόθεσις, ὅλῳ ἑ ὑπο τῇ θεῖναι ἄλλο ἄλλῳ ὑπάρχειν· οἷον, πλὴ ψυχὴν ἀθανάτου εἶναι, ἢ θνητήν· ἑ κόσμου γλυκὺν εἶναι, ἢ πικρόν· οὐ γὰρ ἑ ἁπλῶς λέγειν πλὴ ψυχὴν ἀθανάτου, ἢ ἑ κόσμου γλυκὺν, δεῖν ὑπόθεσις· ἐπεί τοι γε

Petitiones
Hypotheſes
Axiomata
Diffimitioes
a D

Axioma
Hypotheſis
Petitio
a D

Demonſtrationis ueritas non pendet ab exteriore ſermone. ſed ab interiore aĩ aſſenſu

Hypotheſis non ſimpliciter ſed ratione diſcetis

Petitiones quæ ſint

Diffimitiones
Hypotheſes
a D

Hypotheſis unde ſic dicta

τοι γε τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅπῃ αὐ ἐστε, πᾶσα λέξις ὑπόθεσις ἔστει. ὡς οὖν ὁ πᾶσα λέξις σημαίνουσά τι λέγεται ὑπόθεσις, οὕτως οὐδὲ οἱ ὁρισμοὶ ὑποθέσεις· τί γὰρ σημαίνει ὁ ὁρισὸν δηλοῦσιν ὅτι ὑπάρχει τινὶ ἢ οὐχ ὑπάρχει, οὐκ ἄρα οἱ ὁρισμοὶ ὑποθέσεις.

» ἈΛΛ' ὅσων ὄντων τῷ ἐκεῖνα εἶναι, γίνεται ὁ συμπέρασμα. »

Τ ουτέστι, ὁ εἶναι τὰς προτάσεις, καὶ ὁ συμπέρασμα ἀναγκαῖον· προτάσεις ἄρα τινές εἰσιν αἱ ὑποθέσεις· ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς πᾶσα πρότασις ὑπόθεσις· οὐδὲ γὰρ ὁ εἶναι ὁ ἄνθρωπον ζῶον, ὑπόθεσις. ἢ δέ πως ἔχουσα πρότασις, ἐκείνη ὅτιν ὑπόθεσις· τί δὲ διαφόρει αὐτήματός τε καὶ ἀξιώματος, ἀκριβῶς διεξέλθομεν.

» ΟΥ̓ Δ' ὁ γεωμέτρης ψευδῆ τίθεται, ὡς πᾶν τινες ἔφασαν λέγοντες, ὡς οὐ διὰ τῷ ψεύδει χρῆται· ἐν δὲ γεωμέτρῃ ψεύδεσθαι λέγοντα ποσταῖαν πλὴ οὐ ποσταῖαν· ἢ εὐθεῖαν πλὴ γραμμήν, οὐκ εὐθεῖαν οὖσαν· ὁ δὲ γεωμέτρης οὐδὲν συμπεραίνεται τῷ τὴν εἶναι γραμμὴν, ἵν' αὐτὸς ἔφθεγκται, ἀλλὰ τὰ διὰ τούτων δηλούμενα.

Ἐ πειδὴ ἔφαμεν ὅτι οὐ πρὸς ἂν ἔξω λόγον ἀποτείνουσι αἱ ἀποδείξεις, ἀλλὰ πρὸς ἂν οὐ τῇ ψυχῇ, δεῖν πιστοῦται ἐκ τῆν ἐπισημῶν· τινὲς γὰρ δεῖν μὴ συνειδότες, ὡς ἔφαμεν ἂν γεωμέτρῃ μὴ ἄλλη ἀποδείκνυσθαι, διὰ ὁ ψευδὴς ὡς ὡὸντο λαμβάνειν λόγου θέσεις. λαμβάνει γὰρ ὁ γεωμέτρης εἰ τύχοι τὸν δὲ κύκλον εἶναι, μὴ ὄντα κύκλον· ἢ τήνδε εὐθεῖαν, μὴ οὖσαν εὐθεῖαν· καὶ οὕτως τὰ ἑξῆς συμπεραίνεται. φησὶν οὖν, ὅτι ἐπεὶ μὴ πρὸς ἂν ἔξω λόγον ἡ ἀπάντησις, ἀλλὰ πρὸς ἂν οὐ τῇ ψυχῇ, διὰ δόξαν καὶ ὁ γεωμέτρης, οὐ πρὸς ἃ λαμβάνει εὐθεῖαν ποιεῖται τὰς ἀποδείξεις, *ἀλλὰ ποτὲ πλὴ ἑαυτοῦ νόησιν, ποτὲ δὲ ἃ λαβὲ καὶ πλὴ γραμμὴν· καὶ οὕτως ἐδὲ πάντων.

» ΕΤΙ τὸ αἴτημα, καὶ ἡ ὑπόθεσις πόσαι ἢ ὡς ὅλον, ἢ ὡς οὐ μόρει· οἱ δ' ὅροι, οὐδέτερον τούτων. »

Δ ιὸ τὰ διάκεισιν αὖτη τῆν ὅρων, πρὸς τὰ αἰτήματα, καὶ τὰς τοῦ θέσεις· διότι αἱ μὲν ὑποθέσεις καὶ τὰ αἰτήματα, ἤτοι ὡς ἐδὲ μόρους τινὸς λέγεται, ἢ ποιτὰ πάντος· ἐπεὶ καὶ πᾶσα πρότασις, ἢ ποιόλου ὅτιν, ἢ οὐ μόρει· οἱ μὲν τοι ὁρισμοὶ, οὐδὲν, οὔτε ποιτὰ πάντος, οὔτε ποιτά τινος *λέγουν τ' αὖ· οὐ γὰρ φαμὲν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, ἑ ζῶον λογικὸν θνητὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, ἀλλ' αὐ ἑ ἂν ἄνθρωπον εἶναι, ζῶον λογικὸν θνητὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.

» ΕἸΔΗ μὲν οὖν εἶναι, ἢ οὔτι παρὰ τὰ πολλὰ, οὐκ ἀνάγκη εἰ ἀποδείξεις ἔσται. »

Ἐ πειδὴ εἶπε πολλάκις δεῖν τὰς ἀποδεικτικὰς ποιόλου εἶναι * προτάσεις τῶ ὑποκειμένου, ὡήθη δ' ἄν τις διὰ τούτου τὰς ἰδέας εἰσάγεσθαι, εἴγε ἐκείνας προὐτίθεσαν εἶσαι ποιτὰ τῶν ὑποκειμένους αὐτὰς, διὰ δεῖν ταύτην ἀναιρῶν πλὴ ὑπόνοιαν, ταῦτα τίθησιν, ὅτι οὐχ ἕπεται τῇ ἀποδείξει, ἑ τὰς ἰδέας εἰσάγεσθαι· αἱ μὲν γὰρ ἰδέαι, ὑβρημέναι τῆν πολλῶν οὖσαι, οὔτε ποιτὰ πάντος, οὔτε ποιτά τινος λέγουν τ' αὖ· ἡ δὲ ἀποδείξεις, ἑ πρώτως ποιτὰ πάντος ὑποτίθεται· καὶ δεῖν εἶναι ἑ ποιόλου λέγει· δεῖν δέ φημι, ἑ οὐ τοῖς πολλοῖς συμβατὰ τεταγμένον εἶδος· ὥστε οὐ τὰς ἰδέας εἰσάγει ἡ ἀποδείξεις. εἰ δὴ μὲν οὖν ὅτιν, ἢ οὐ τι παρὰ τὰ πολλά· ἔστι δὲ ἡ τῷ ῥῆτῷ διαίωσις αὕτη· ὅτι οὐκ ἀνάγκη οὐ τοῖς εἰρημένοις τοῦδε ἀποδείξεως λόγοις, σωεισάγεσθαι τὰς ἰδέας· ὡς ἐνοῖση οὐ ὅτιν. εἰ γὰρ καὶ λέγομεν δεῖν εἶναι ἑ ποιόλου οὐ τοῖς ἀποδείξεσιν, ἀλλ' οὐ φαμὲν εἶναι τοιοῦτον αὐτὸ, *οἷον φαμὲν ἐδὸς φορὲ τῆν πολλῶν ζώων ἑ ποιτὰ τὰς ἰδέας εἰσάγοντες· καὶ σκόπει ὅπως ἀπαρέσκεται τῇ δοξῇ τῆν ἰδεῶν δόξῃ· ὥστε μὴ ὅπῃ αὖτις ὑπανιόσειεν *οὐ τοῖς παρ' αὐτῇ εἰρημένοις, ὡς τῆς δοξῆς τῆν ἰδεῶν εἰσαγομένης οὐνόματος, ἐδὲ προλαβὼν αὐτὸς ἀποκρούεται. καὶ ἐφεξῆς δέ, τὸ ἐτύσιμα τὰς ἰδέας αὐτὸς ἐπισκώπτων ποιλεῖ·

» ΕἸΝΑΙ μού τοι οὐ ποιτὰ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐπεῖν ἀνάγκη· οὐ γὰρ ἔστιν ἑ ποιόλου, οὐ μὴ ὅτιν ἢ ἐστὶ φησὶν ἀποδείξεις, τὰς ἰδέας μὲν ἀνάγκη μὴ εἶναι· οὐ μού τοι ποιτὰ πολλῶν ἀνάγκη· εἰ γὰρ ὡς ἐδείξαμεν ἀνάγκη οὐ τοῖς ἀποδείξεσι ἑ ποιόλου παραλαμβάνεσθαι, ἑ δὲ ποιόλου, πάντῃ τῷ κεμούῳ ὑπάρχει, ἐπεὶ καὶ ἀεὶ, καὶ πρώτῳ, καὶ ποιθ' αὑὸ, ἀνάγκη πάσης ἀποδείξεως οὔσης, εἶναι οὐ τι ποιτὰ πολλῶν ὑπάρχον. μὴ γὰρ ὄντος τούτου, οὐδὲ ποιόλου ἔσται φησίν.

» ἘΑΝ δὲ ἑ ποιόλου μὴ ᾖ, ἑ μέσον οὐκ ἔσται· ὥστ' οὐδ' ἀποδείξεις.

Ε ἰ γὰρ μὴ ποιόλου τῷ μέσῳ ἑ μεῖζον ποιτὴ γορεῖται, οὐ πρώτως· οὐδὲ ᾗ αὐτό ὅτιν ὑπάρχει τῷ μέσῳ ἑ μεῖζον· τοιοῦτον γὰρ ἐδείχθη ἑ ποιόλου· εἰ δὲ μὴ πρώτως τῷ μέσῳ ἑ μεῖζον ὑπάρχει, οὐδὲ μέσον ὅτι κυρίως, ἀλλὰ δεῖται ἑτόρου μέσου ὅρα, ᾧ πρώτως ὑπάρχει ἑ μεῖζον· διὸ, εἰ μὴ ποιόλου τῷ ἴσον σκελοῦς ἑ τὰς ῥεῖς τωνίαω δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν, οὐκ ἔσται ἑ ἰσοσκελὲς μέσον· μέσου γὰρ ἑτόρου δεήσεται τῷ τειῶνου, ᾧ πρώτως ὑπάρχει, ἑ ἔχειν τὰς ῥεῖς τωνίαω δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας. οὐκοῦν ἀνηρημένου τῷ ποιόλου, ἑ κυρίως μέσον ἀνῄρηται. τῷ δὲ κυρίως μέσου ἀνηρημένῳ, ἀνῄρηται ἡ ἀποδείξεις. δι' ἀμέσων γὰρ προτάσεων, ἡ ἀπόδειξις. ὥστε εἰ μὴ ὁ μέσος εἴη κυρίως μέσος, οὐδὲ ἄμεσος ἡ πρότασις· τούτου δὲ μὴ ὄντος, οὐδὲ ἀποδείξεις ἔσται.

» ΔΕἸ ἄρα τί οὖ καὶ ἑ αὐὸ ὡὸν πλειόνων εἶναι μὴ ὁ μούνου μον· ἑ δὲ μὴ οὐδέχεσθαι ἄμα φαίνε »

Petitiones
Hypotheſes
Diffimitiones
a D

Ideæ ἀφωρισμέναι τῶν πολλῶν de nullo prædicantur

Το ζῶον τῶν πολλοὶ ζώων συγκαταταγμένον

Ἐρετισμὸς ἀπὸ τῆς ῥίσεως appellat ideas ariſtoteles

καὶ ἀποφαίνει, οὐδὲ μίαν λαμβάνει ἀπόδειξις.

κ ἀλλὰ μὴ ὁμοίως μου προσκεῖται. καὶ γὰρ ὁ ἀριστοτέλης ὄνομα οἶ, ἡ τὸ ἐλάττονος φορέτικε, ἀλλὰ ὁμωνύμως. ἐπί τε τοῦ ἄσχε, καὶ τοῦ ζώου, καὶ τοῦ ὀρχάνου. καὶ ὁ κύων, ὁμοίως. *ἐπί τε τοῦ ἄσχου, καὶ τοῦ ζώου, τοῦ τε χρυσίου, καὶ θαλαττίου. καί τινων φιλοσόφων. ὁμωνύμοις δὲ, οὐδεὶς διαλεκτικὴ ἀποσχίσεως χρήσεται, *μήτοι γε ἡ ἀποδεικτική.

ΑΛΛ' ἡ ἐὰν δὴ λέξει καὶ ὁ συμπέρασμα οὕτως.

οὐδὲ μία φησὶν ἀπόδειξις κέχρηται τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως (ἀπόδειξις δὲ, ἡ ἐᾶ βούλεσθαι) εἰ μὴ ὅταν καὶ ὁ συμπέρασμα δέῃ τῷ ἀξιώματι χρήσασθαι τῆς ἀντιφάσεως, τότε γὰρ, καὶ συλλογισμῷ τοιούτῳ χρήσεται ⟨ποτὲ ὁ χρὰξ οὕτω σωναγαγὼν ὁ συμπέρασμα, ἐροῦμεν ὅτι οὐθὰ μὴ οὐ δέχεται ὁ ἡμιτεμορούμενον τῷ ⟨οὐ κειμένῳ, ἡμιτὰ τι μὲν ὑπάρχειν, ἡμιτὰ τι δὲ μὴ ὑπάρχειν. ἵνα γὰρ δείξωμεν ὅτι οὐδαμῇ οὐδὲ μῶς σωναληθεύει ἐπὶ τῆν τοιούτων ἡ ἀντίφασις, ὁξὺ ἔσχε δέομεθα καὶ τοιοῦτον σωναγαγεῖν συμπέρασμα ⟨ἐπεὶ γὰρ προσεχῶς ἔλεγεν, ὅτι τοῖς ἀξιώμασι κέχρηται αἱ ἐπιστῆμαι, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὰ ⟨ὁ τοῖς προτάσεσιν· δῖ), φορέ ἐπεῖν, ⟨ἐπειδὴ ὁ ᾱ, καὶ ὁ β̄ τῷ γ̄ ἴσον, τὰ δὲ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα, καὶ ὁ ᾱ αρχ τῷ β̄, ἴσον ἐστί. ὁ δὲ τῆς ἀντιφάσεως ἀξίωμα, ὡδὶ πάντων μὲν τῆν ὄντων, καὶ μὴ ὄντων διαιρεῖ ὁ ψεῦδος καὶ τὸ ἀλήθειαν. δοκεῖ δὲ ἐπί τινων πραγμάτων μὴ οὕτως ἔχειν, ἀλλὰ δύνασθαι σωναληθεύειν τὸ ἀντίφασιν. οἷον, ὡδὶ τῆς ψυχῆς, φαμὲν τὸ ψυχὴν καὶ ἀθάνατον, καὶ οὐκ ἀθάνατον. καὶ σῆλον ὅτι ἡμιτ' ἄλλο καὶ ἄλλο. τουτέστι, τῇ μὲν οὐσίᾳ, ἀθάνατον, καὶ ἀΐδιον, τοῖς δὲ σὺ θρυγέσις, οὐκέτι ὁμοίως τὰ στοιχεῖα· καὶ ἀγέννητα, ἡ γλυκὺ καὶ ἡμιτὰ μὲν τὰς ὁλότητας, ἀγέννητα· τουτέστιν μὴ ἐτέρου ὂν ἐτέρου πυόμενον. ἡμιτὰ δὲ τὰ μέρη, γλυκέα· ὡσαύτως καὶ ὁ οὐρανὸς, κινεῖται καὶ οὐ κινεῖται. *οὐ κινεῖται μὲν γὰρ ἡμ. ὅλου, ὅτι οὐ ἐν ὅλον ἀμείβει τόπον. κινεῖται δὲ, ἡμιτὰ τὰ ἑαυτῆς μέρη πρὸς ἐν κόσμον. καὶ ἐᾶ ἄλλων δὲ πολλῶν, ἐν αὐτῷ οὖροι τῆς αὐξήσεως· ὅθ' ὅσον ἐπί τινων συμπράττουσι τὸ ἡμιτά φασιν, ἀσυμβόλως μεθα καὶ τὸ ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ σῆξη χώραν ἔχειν ὡδὶ τῷ προκειμένου, ἡμιτά τι, καὶ ἡ ἀπόφασις. οἷον, ὡδὶ τῷ νοῦ, ⟨ἐ συλλογιζόμεθα ὅτι ἀθάνατός ἐστιν, ἡ ἀΐδιος, ἵνα μὴ σῆξη ὅτι οὕτως ἀθανατός ἐστιν ὥσπερ καὶ ἡ ψυχή, *οὐ δυνάμεθα ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸ ἀπόφασιν ἡμιτά τι ἀληθεύουσαν παρατιθέναι οὐ τῷ συμπεράσματι, ὅτι ἀθάνατος αὖρα ὁ νοῦς καί οὐκ ἀθανάτος, ναὶ ἀΐδιος, καὶ οὐκ ἀΐδιος. ὁμοίως καὶ ὡδὶ τῆν παραπλησίων. ζητεῖ οὖν οὐ τούτοις, ὅτι καὶ ὡδὶ τῆν τοιούτων συμπερασμάτων, οὐ ποίῳ ὅρῳ τῷ συλλογισμοῦ δεῖ κεχρῆσθαι τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματι, ἵνα καὶ οὐ τῷ συμπεράσματι τούτῳ χρησόμενοι, δείξωμεν ὅτι μόνον ὁ ἐτέρου μέρεος τῆς ἀντιφάσεως ἀληθεύει, καὶ οὐδὲ μῶς ὁ λοιπόν. σῆλον γὰρ ὅτι, οὐδὲ σωναληθεύσαι δυνάτε ὂν οὐ τῷ συμπεράσματι, εἰ μὴ οὐ ταῖς προτάσεσι παρείληπται ⟨τρεῖῶν οὖν ὄρων ὄντων οὐ τῷ συλλογισμῷ, οὐ ποίῳ αὐτῆν χρηστέον τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματι. καὶ σῆλον μὲν, ὅτι οὐ προτάσεσιν ἡ ἀντίφασις· δυνατὸν μὲν τοι καὶ ὁ ἐνίοτε ὅρῳ θεωρῆσαι αὐτῆν, ὡς πρὸ ὅταν λέγωμεν, ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος, λίθος καὶ οὐ λίθος, οἱ τινὸς ἀόριστοι· ἐνίοτε οὖν τῷ τοῦδε ὁρισμῷ ⟨ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ ταῖς προτάσεσι τὰ ἡμιτάφασκόμενά τινων, ἡ ἡμιτάφασκεται, ἡ ἀποφάσκεται, καὶ τὰ αὖριστικὰ μόρια τὰ ποιοῦντα τὸ ἀπόφασιν, σῆλα ὅρῳ σωτάττεται μόνῳ, ὁξὺ ἔσχε ὡς ὡδὶ ὅρων θεωρεῖται ὁ ἀξίωμα τῆς ἀντιφάσεως, σωεπινοουμένῳ σῆλον ὅτι, καὶ τῶ λοιπῶ τῶ συμπληρούντος τὸ πρότασιν. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐπειδὴ ὡς εἶπον πάντα τὰ οὐ τῷ συμπεράσματι θεωρούμενα θεωρῆται καὶ οὐ ταῖς προτάσεσι, καὶ οὐχ οἷόν τέ ἐστιν εἶναί τι οὐ τῷ συμπεράσματι, ὃ μὴ προσείληπται οὐ ταῖς προτάσεσιν. ὡς δὲ εἶπον ἐπί τινων συμπερασμάτων, ὁ ὅλον ἀξίωμα τῆς ἀντιφάσεως συμπεραινόμεθα, λέγοντες εἰ τύχοι, ὅτι τόδε ζῷόν ἐστι, καὶ οὐχὶ ζῷόν, ζητεῖ ποῦ τῆν προτάσεων τῷ συλλογισμῷ χρηστέον τούτῳ ⟨τρεῖῶν οὖν ὄντων ὅρων οὐ ταῖς προτάσεσι, δῆλον δὴ τῷ τοιούτῳ σχήματι προφορεῖσθαι, ὅτι τόδε, καὶ οὐχὶ τόδε. καὶ φησὶν ὅτι μόνως οὐ τῷ μείζονι, οὐ οὐδενὶ δὲ τῆν ἄλλων. εἰ γὰρ παραλημφόμεθα τι α τῆν ἄλλων ἡμιτὰ ⟨ὅλον ἐν τόπον, οὐδὲ μῶς ἡ μὲν χρησιμεύσει πρὸς τὸ συμπέρασμα. *καὶ τί λέγω μηδὲν χρησιμεύειν ἡ μὲν εἰς τὸ συμπέρασμα· ὅλως γὰρ, οὐδενὶ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως οὐ δέχεται χρήσασθαι, ὡδὶ τῷ ἐλάττονος καὶ τῷ μέσου ὅρου. *ἐᾶ γὰρ οὐ ἀντίτον σωναληθεύσεται, καὶ οὕτω σωναληθεύειν ὡδὶ τῆν αὐτῆν αὐάγκην πᾶσα πὶ ἀντίφασιν, χωρεῖς εἰ μὴ ὁριστέον τες εἶεν οἱ ὅροι· δῖ), ὡς ἐφ' οὗ τίθησιν αὐτὸς συλλογισμόν, ὁ ἡμιλίας, ἄνθρωπος. ὁ ἄνθρωπος, ζῷόν καὶ οὐχὶ ζῷόν. ὁ ἡμιλίας· ἀρχ, ζῷον καὶ οὐχὶ οὐ ζῷόν ⟨τῇ δὲ αὐαιρέσει τῆς ἀντιφάσεως, οὔτε ὡδὶ τῆ ἐλάττονος σὐδέχεται χρήσασθαι, ἀντίτον γὰρ σωαχθήσεται τῆς ἡμιτάφασεως, καὶ κυρίως ἀληθεύσει καὶ ἡ ἀπόφασις, ἀλλ' οὐ τῇ ἡμιτάφασει κυρίως σωαληθεύει ἡ ἀπόφασις. οὐ γὰρ μόνον ὁ ἡμιλίας ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ ὁ οὐ ἡμιλίας, εἰ καὶ μὴ πᾶς ὁ οὐ ἡμιλίας· ὥστε οὐκ σὐδέχεται εἰπεῖν ὅτι ὁ ἡμιλίας καὶ οὐχὶ ὅτι ἡμιλίας ἄνθρωπος. καὶ γὰρ ὁ μὴ ἡμιλίας, ἄνθρωπός ἐστιν, εἰ καὶ μὴ πᾶς· ὅῖ), σωκράτης, πλάτων· ὁξὺ τοῦτο δ' οὐδὲ ὡδὶ τῷ μέσου χρηστέον, τῷ τῆς ἀντιφάσεως

ὁ μὲν καλλίας ἄρος ἐστὶν ἡ μὴ πᾶς βίον σωκράτης πλάτων

Lut. s. contingit in illis quae possunt inesse & nō inesse secundum diuersam rationē

ἡ αὐτὸ γὰρ τὸ ἐναντίον ἢ σωαληθεύειν ἐπὶ αὐτῶν ἀναγκαῖον πᾶσαν τὴν ἀντίφασιν. exemplum

∴ Intelligo de mente quae hanc mundi agitat molem & toto se corpore miscet. i. deo

λόγου deest

ἐᾶ

□ Videtur desiderari negationem ζῷον. & Legendum, ἢ ἐᾶ ἐκ ἀθάνατος ἢ ἀΐδιος ἢ ἐᾶ οὐκ ἀΐδιος. Cui lectioni astipulatur themistius & latina translatio

Dignitas contradictionis

Multa esse & nō esse diuersa ratione nō est absurdū

Impropositionibus est contradictio. nihil minus potest considerari in terminis ypsis.

ἀόριστοι ὅροι ἐν τῷ ἀποδείκνυσθαι

ἀπόδειξις ἡ ἐᾶ βούλεσθαι

ἀξιώματι. οὐ γὰρ μόνον ὁ ἄνθρωπος ζῷον, ἀλλὰ καὶ ὁ οὐκ ἄνθρωπος, εἰ καὶ μὴ πᾶς· δῆλον δὲ ὅτι συναληθεύειν λέγοντες ὡδὶ τῷ ἐλάττονος ὅρου καὶ μέσου πρὸ αὐτίφασιν, οὐ πρὸ κυρίως λαμβάνομεν αὐτίφασιν, ἀλλ' οἷος ὅρου μόνου θέσιν καὶ *αἵρεσιν· ὧ φησιν ἐνομολογοῦμεν οὐ τῷ ποδὶ ὁρμωγέα, ἀδύνατον ⟨κείμενον· ἡ γὰρ ἀπόφασις, αὐαίρεσις ἔστι ποιητικὴ ὅρου μόνου ὅρου, ἀλλὰ τῷ ⟨κειμένου. αὐτίφασιν οὖν οὐ τούτοις, τῷ ὅρους φαμὲν ἑαυτοῖς οὐ τὰς προτάσεις· ἡ δὲ κυρίως αὐτίφασις, οὐ προτάσει ἔστιν. αἱ δὲ οὐ ὅροις αὐτίφασεις, εἰ οὐ ⟨κειμένου τύχει ληφθεῖσα οἱ ὅροι, οἷος καὶ τῷ αὐτοῦ ἀμφοτέρων ποιητικῆ ὁρουμένου, δύναιτ' ἂν σωαληθεύειν ὡς εἴρηται, ὁξὺ ἔσχε οὖν οὔτε οὐ τῷ ἐλάττονι ὅρῳ, οὔτε οὐ τῷ μέσῳ, δυνατὸν ἔστι τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως χρήσασθαι ὡς εἴπομεν. μόνους οὖν οὐ τῷ μείζονι χρηστέον, τῷ ἀξιώματι τούτῳ λέγοντας, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον, καὶ οὐχὶ οὐ ζῷον· οὕτω γὰρ σωάγειν δυνησόμεθα. ἡμιλίαν· αὖρα, ζῷον, καὶ οὐχὶ οὐ ζῷον· ἀλλ' ὁ μὲν ἀριστοτέλης, ὧν ἐλάττονα, καὶ ὧν μέσον, ὡς ⟨κείμενους ὅρους λαβὼν, οὐ τοῦς ἐλιξεν, ὅτι μὴ δυνατὸν ἐᾶ αὐτῆν τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως χρήσασθαι· ⟨ἐπειδὴ δὲ ὁ μέσος ὅρος οὐ μόνον ὑπόκειται τῷ μείζονι, ἀλλὰ ἡμιτηρεῖται καὶ τῷ ἐλάττονος, ἐᾶν ἡμιτηρούμενον αὐτὸν λάβωμεν, οὐδὲν κωλύει ἡμᾶς ὡδὶ τούτου χρήσασθαι τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως· φημὶ γὰρ, ὅτι ὁ ἡμιλίας ἄνθρωπός ἐστι, καὶ οὐχὶ οὐκ ἄνθρωπος. *ἀλλ' οὐκ ἀεὶ δυνατὸν τούτῳ οὕτως χρήσασθαι, ἀλλ' οὐδὲ λυσιτελήσει ἡμῖν πρὸς τὸ συμπέρασμα· ὃ ζητούμενον ὅξυ ἐστί, *ἐφ' ὧν χρώμεθα συλλογισμῶν οὐ τῷ συμπεράσματι τῆς ἀντιφάσεως, οὐ ποίῳ τῆν ὅρων χρώμεθα αὐτῷ ὡς χρησιμεύοντι ἡμῖν εἰς τὸ σωαγαγεῖν τοιοῦτον συμπέρασμα· μόνως οὖν οὐ τῷ μείζονι χρηστέον τούτῳ τῷ ἀξιώματι, ἐφ' ὧν βουλόμεθα καὶ συμπέρασμα τοιοῦτον σωαγαγεῖν· οὐ γὰρ οὕτω ἦν σκοπὸν τῆν προκειμένων ἀφορισέων, ἡ λεκτέον, ὅτι πρόκειται αὐτῷ δείξαι πῶς κεχρήμεθα οὐ τοῖς συλλογισμοῖς τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως. πῶς μὲν οὐ τοῖς ἐᾶ βούλεσθαι, πῶς δὲ οὐ τοῖς δι' ἀδυνάτου. καὶ τίς ἡ πρὸς ἄλληλα τούτων διαφορά· ὅτι οὐ μὲν τοῖς ἐπὶ βούλεσθαι, οὐκ ἀεὶ, ἀλλ' ἐφ' ὧν καὶ ὁ συμπέρασμα τοιοῦτον εἶναι βουλόμεθα· ὡδὶ δὲ πὸν δι' ἀδυνάτου, δείκνυσι ὡδὶ μὲν τῆν ἐᾶ βούλεσθαι οὐ τῇ μείζονι προτάσει, ἡ ἁπλῶς οὐ τῷ τέλει, ἡ ὁμοίως τῷ συμπεράσματι. ὡδὶ δὲ τῆν δι' ἀδυνάτου, οὐ τῇ ἐλάττονι, ἡ ἁπλῶς οὐ τῇ ἀρχῇ· πᾶσα γὰρ δείξις ἡ δι' ἀδυνάτου, βούλεται οὐ τῇ ἀρχῇ κεχρῆσθαι τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως· τίθεται γὰρ ὁ γεωμέτρης πρὸ ἀδύνατον, ἡ συμμέτρον εἶναι, ἡ ἀσύμμετρον· καὶ λαβὼν ἐν ἕτερον μέρος τῆς ἀντιφάσεως ἐν ψεῦδος, οἷον, ὅτι σύμμετρός ἐστι, καὶ δείξας τούτῳ ἀδυνάτου τι ἀκόλουθον, ὅτι ἴσονται τὰ αὐτὰ αὑτοῖς καὶ ὑπεναντία, οὕτω σωάγει τὸ ἀντικείμενον· ὁ δὲ θεμίστιος ἐν σκοπὸν τῆν προκειμένων, ὡς πρὸς τὰ προειρημένα ἀποδίδωσιν· ⟨ἐπειδὴ γάρ φησιν (ὡς εἶπον οὐ τοῖς ἐπάνω) ὅτι οὐ πάντως παραλαμβάνουσιν αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ ὧν αἱ ἀποδείξεις ἐᾶν ὦσι σαφῆ, αὐὸν ὅξυ βούλεται νῦν δείξαι· ὡδὶ γὰρ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως, οὐδεμίᾳ χρῶνται ἐπιστῆμαι συλλογιζόμεναι, ἀλλὰ δῆλον ἐν εἶναι οὐ αὐγὲς καὶ πρόδηλον, παρορᾷ, ὡς δῆλον πᾶσιν ὄντος, καὶν μὴ ὁ συλλογιζόμενος χρήσηται αὐτῷ οὐ λήμματι. εἶτα ⟨ἐπειδὴ ⟨ἐπὶ τινων συλλογισμῶν αὐάγκη αὐτῷ χρῆσθαι ὡς λήμματι, λέγει, ὡδὶ τίνων τε συλλογισμῶν αὐτῷ χρώμεθα, ὅτι ἐφ' ὧν τοιοῦτον ⟨σωαγαγεῖν βουλόμεθα συμπέρασμα, καὶ πῶς οὐ τοῖς λήμμασι προσλαμβάνεται.

» ΔΕΙΚΝΥΤΑΙ δὲ λαβοῦσι, ὁ πρῶτον ἡμιτὰ τῆ μέσου, ὅτι ἀληθὲς ἀποφαῖναι δ' οὐκ ἀληθές. »

Δ εἰκνυταί φησι ὁ τοιοῦτον συμπέρασμα, λέγω δή, ὁ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως κεχρημένον, ἐᾶν λάβωμεν, ὅτι ὁ πρῶτος ὅρος τουτέστιν ὁ μείζων, ἀληθὲς μὲν τῆ μέσου ἡμιτα φάσκεται, οὐκ ἀληθὲς δὲ *οὐ ἡμιτα φάσκεται· τουτέστιν, ὅτε καὶ ἐπὶ τῆ μείζονος ὅρου χρησόμεθα τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως· τῆς γὰρ ἡμιτα φάσεως ἀληθευούσης ἐπ' αὐτῆ, μηδὲν μῶς ἀληθεύειν καὶ τῷ ἀπόφασιν.

» ΤΟ ΔΕ μέσον, οὐδὲν διαφέρει εἶναι καὶ μὴ εἶναι λαβεῖν, ὡς δ' αὕτως καὶ ὁ τελευτον. »

Τ ουτέστιν, οὐδὲν κωλύει ὁ μέσου ὅρου, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἐλάττονα, καὶ ἡμιτα φατικῶς καὶ ἀποφατικῶς λαβεῖν· ὡς τε εἰ μηδὲν κωλύει ἅμα καὶ ἡμιτα φατικοὺς αὐτοὺς καὶ ἀποφατικοὺς λαμβάνεσθαι· ἀδύνατον αὐτῷ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως *χρήσασθαι, ὅπου γε σωαληθεύει· ἡμιτὰ δὲ ὁ ἀλέξανδρος, οὕτως ὁρμώθυται· εἰ καὶ ἀληθὲς ἔστι ὁ ἡμιτὰ τῆ μέσου αὐτοῦ ὁ ἐν μείζονα ὅρον ἡμιτηρεῖσθαι, καὶ ἡμιτὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆ, ἀλλ' οὐδὲν γε διαφέρει πρὸς ὁ συλλογισμὸν καὶ ὁ προκείμενον συμπέρασμα, ὁ οὕτω λαμβάνειν, ἡ ὁ ἐν μέσον ἡ ὁ ἔσχατον.

» ΕΙ ΓΑΡ ἐδύνατο ἡμιτὰ οὐ ἄνθρωπον ἀληθὲς εἰπεῖν, εἰ καὶ μὴ ἄνθρωπον ἀληθὲς, ἀλλ' ἡ μόνον ἄνθρωπον ζῷον εἶναι, μὴ ζῷον δὲ μή· ἔστι γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν ἡμιλίαν εἰ καὶ μὴ ἡμιλίαν, ὅ μῶς ζῷον· μὴ ζῷον δ' ὂν ἄτιον δὲ, ὅτι ὁ πρῶτον οὐ μόνον ἡμιτὰ τῆ μέσου λέγεται, ἀλλὰ καὶ ἡμιτ' ἄλλου, ὁξὺ ὁ εἶναι ἐπὶ πολειόνων· ὡς τ' οὐ δεῖ ὁ μέσον, καὶ αὐτὸ ὅξυ καὶ μὴ αὐὸ, πρὸς ὁ συμπέρασμα οὐδὲν διαφέρει. »

Τ ὁ μὲν γὰρ ἐδύνατο ἡμιτὰ οὐ ἄνθρωπος ἀληθὲς εἰπεῖν, ἴσον ἔστι τῷ ὁ ζῷον ἡμιτὰ παντὸς ἀνθρώπου· ὁ γὰρ λέγων ἡμιτὰ οὐ ἄνθρωπος παντὸς ἡμιτ' ἐκείνου ζῷον, ὅξυ λέγει, ὅτι ἡμιτὰ παντὸς ἀνθρώπου ὁ ζῷον.

ἀόριστος ὑποκείμενο
ἡ κυρίως ἀντίφασις
ἐν προτάσει ἐστίν

Syllog. ad impossi. ꝙ fiat

Themistius

Alexander

χρήσασθαι τὰ ἀλημμένα. τοῦτ' ἐστὶ τὸ τῆς ἀντιφάσεως ἀξίωμα μόνως ἐν τῷ μὴ ζωὴ τὸ ὁρισμὸν λαμβάνεσθαι ὁριστικὸν, οὗτος ἐστὶν ὁ διὰ τὸ μέσου ἀποδεικνύμενος ἤγε τῷ ἀξιώματι

εἰ οὖν δέδοται καὶ ἐλπὶς πρότασις τοιαύτη κατὰ παντὸς ἀνθρώπου ζῴου, οὐ μὴν καὶ μὴ ζῴου· ἀλλ' ὅλον ἔσται μόνον εἰ οὕτω ληφθείη, αὕτα ρηθεῖσα εἰς τὸ ψευδὲς συμπέρασμα, ὅτι κατὰ παντὸς ζῴου, οὐ ζῴου δ' οὔ. εἰ ἔσται ὡς ὅδε ὡς λεχθῶσι προκείμενον. καὶ γὰρ εἰ ἀληθὲς φησίν εἶναι κατὰ ἀνθρώπου ζῷον, καὶ κατὰ μὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρωπον κατὰ κολλίου, καὶ μὴ κατὰ κολλίου, ἀλλὰ πορίζεται λαμβανόμενα, καὶ οὐδὲν εἰς τὸ προκείμενον συμπέρασμα συντελεῖ αὕτα ρηθέντα· γὰρ ἐκεῖνο μόνον ληφθὲν τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, οὐ ζῷον δὲ οὔ· μόνη γὰρ ἡ μείζων πρότασις ληφθεῖσα οὕτω, χρήσιμος εἰς τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα· Ὅτι οὐδὲν ἧττον λυσιτελήσει πρὸς τὸ συμπέρασμα ὁ μέσος ὅρος, οὐ μόνον τῷ μὴ δεῖν ἀθεῖν ἐπ' αὐτοῦ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως κεχρῆσθαι, ἀλλ' οὐδὲ αὖ τὸ σωαληθεύειν ἐπ' αὐτοῦ πῶς ἀντιφάσιν τῷ συμπεράσματι, λυσιτελήσει ἢ μὴν πρὸς τὸ συμπέρασμα· οὐδὲ τέλεον πιθανὸν ἔξει εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτον, εἴτε σωαληθεύει, εἴτε καὶ μή, ὡς γε ἐπὶ μόνου τοῦ μείζονος λυσιτελεῖ σωαληθεύουσα ἡ ἀντίφασις· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐλάττονος, οὐ συναληθεύουσα.

» ΤΟ δ' ἅπαν φαῦλαι ἡ ἀποφᾶναι, ἢ εἰς τὸ ἀδιώρατον ἀπόλειξις λαμβάνει. καὶ τοῦτο, οὐδ' ἀεὶ κατὰ
» ὅλου· ἀλλ' ὅσον ἐπὶ πολύ· ἐπὶ πολὺ δ' ἐπὶ τῶν γένους· λέγω δ' ἐπὶ τῶν γένους, οἷον τοδὶ ὁ γένος τοὺς ἀποδεί-
» ξεις φόρει ὡς πρὸ ἔρηται καὶ πρότερον.

Ε ἐπὶ πολὺ πῶς ἐπὶ τῆς ὑθείας διεξέως κεχρήμεθα τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως, καὶ πότε, λέγει καὶ ἐπὶ τῆς διαδιωρίστου. ὅτι πᾶσαι μὲν ἡ διαδιώριστος κέχρηται αὐτῷ, οὐ μὴν κατόλου· τοσοῦτόν γε αὐτῷ ἐκφεύγει ἐπιστήμη κέχρηται, ἐφ' ὅσον ἐπὶ πολὺ δέδοται αὐτῇ, καθ' ὅσον καὶ ἐκφεύγει τὴν ἐπιστημῶν δέδοται αὐτῇ ἐπί τινων ὑποβεβλημένων αὐτῇ· οἷον, γεωμετρία μὲν, ἐπὶ μεγεθῶν· ἀριθμητικὴ δὲ, ἐπὶ ἀριθμῶν. καὶ ἄλλοι πᾶ, ἐπὶ τῶ ἰδίων ὑποκειμένων. ὅταν οὖν λέγῃ ὁ γεωμέτρης, ἢ σύμμετρον, ἢ ἀσύμμετρον, ἢ ἀσύμμετρον, οὐ τοιοῦτον λαμβάνει, ὡς δυνάμενον εἰ τύχοι καὶ τὸ λεῦκον σημαίνειν, καὶ τὸ ζῷον, καὶ τὸ μὴ ὄν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀντιδιῃρημένον τῷ οἷ μεγέθει συμμέτρῳ. εἰ γὰρ καὶ μὴ ἐπὶ παντῶν τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων δήλοι τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, ἀλλ' ἐπὶ μόνων μεγεθῶν οὐδὲν ἧττον ἂν αὐτοῖς ἐχρήσατο. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀριθμητικὸς, καὶ ἕκαστος τῶν κατὰ μέρος ἐπιστημῶν· μόνος δὲ ὁ πρῶτος φιλόσοφος, καὶ ὁ διαλεκτικὸς χρήσαιτο αὐτῷ ὡς κοινῷ τε καὶ ἐπὶ παντῶν τῶ ὄντων ἢ μὴ ὄντων δηλοντι.

» ΕΓΩΙΚΟΙ νωνοῦσι δὲ πάσῃ αἱ ἐπιστῆμαι ἀλλήλαις κατὰ τὰ κοινά.

Ε ἴπε καὶ αὖωτρόω, ὅτι τῶν ἀξιωμάτων τὰ μὲν, κοινὰ τὰ τοιάδε ἐπὶ πάσης αὐτῆς μόζουσα ἐπιστήμης. τὰ δὲ, ἐπὶ πολεῖόνων, τὰ δὲ, ἐπὶ μιᾶς· κατὰ τὰ κοινὰ τὰ οἷα τῶν ἀξιωμάτων, πᾶσαι ἐπικοινωνοῦσιν αἱ ἐπιστῆμαι. κατὰ μὲν γὰρ τὰ δεδομένα, ἢ τὰ ζητούμενα, οὐδεμία ἐπιστήμη ἐπικοινωνεῖ ἑτέρᾳ, εἰ μὴ ἔσαν ὑπάλληλοι κατὰ μόριόν τι τὰ κοινὰ τῶν ἀξιωμάτων, πᾶσαι ἐπικοινωνοῦσιν ἀλλήλαις. οἷον, ἐπὶ τῶ πῶς αὐτίφασιν μὴ οἷόν τε σωαληθεύειν ἀλλήλοις. τοῦτο γὰρ πᾶσαι τέχνη καὶ πᾶσα ἐπιστήμη χρῆται. ταῦτα μὲν οὖν καὶ οἱ τοῖς ἔμπροσθεν εἰπεῖν· ἔστω δὲ πάλιν οἱ τούτοις ἀναλαμβάνει τὸν τοδὶ τοῦτον λόγον, ἵνα προσθῇ, ὅτι καὶ ἡ διαλεκτικὴ τούτῳ κέχρηται τῷ ἀξιώματι. ἡ αὐτὴ ἡ πρώτη φιλοσοφία, ἰῶ καλεῖ σοφίαν οἱ τοῖς μετὰ τὰ φυσικά· καίτοι γε τὰς ἀρχὰς πάντων ἀποδεικνύουσα. κατ' αὐτὸ δὲ ἔδοξε τὸ τῆς αὐτιφάσεως ἀξίωμα, ὁρμώμενος αὐτῷ τοῖς ἄλλοις κέχρηται. ὁ γοῦν Ἀριστοτέλης οἱ τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ τῆν μετὰ τὰ φυσικά, καί τοι ὡς ἔπον καὶ αὐτὸ τὸ τῆς αὐτιφάσεως ἀποδεικνὺς ἀξίωμα, ὅμως ἐχρήσατο αὐτῷ οἱ τοῖς λόγοις τοῖς πρὸς τὸν ἀναταλη-
ψίαν ἐσάγοντας, καὶ ἀορισίαν οἱ τοῖς πράγμασιν. ἀποκείνεδε γὰρ μὲν φησιν, ἢ οὐκ ἀποκείνεδε. ὁπόρ αὐτίφασις, ὡς δέον πάντως συγχωρῆσαι θατέρῳ μορίῳ, ἢ μὴ δύνασθαι ἀμφότερα ἀπαρνήσασθαι. εἰ μὲν γὰρ μὴ ἀποκείνεδε φησιν ἢ μέν, * οὐ καλῶς πρὸς φυτὰ καὶ λίθους ἢ μὲν διαλέχεσθαι· πῶς δὲ ὅλως ἢ πεῖθεν ἡμᾶς ἐπιχειρεῖτε, ὅτι ἀναταληπτία ἔστι, μηδὲν πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ἀπορημένοι; εἰ δὲ ἀποκείνεδε, καὶ διδάσκετε ἡμᾶς, πάντως ὀνόματι χρήσεδε πρὸς τὸν διδασκαλίαν, καὶ οἰόμασιν οὐκ ἀσήμοις, ἀλλὰ πραγμάτων * τινῶν σημαντικοῖς. καὶ τὰ ἑξῆς. εἰ δὲ καὶ ἐνόησε ἐπιστήμη κέχρηται τῷ ἀξιώματι τῆς αὐτιφάσεως, ἀλλ' οὐχ ὡς κατὰ ὅλου αὐτῷ κέχρηται, ἀλλ' ὡς μορίῳ, καὶ καθ' ὅσον αὐτῇ χρησιμεύει. τοῦτ' ἔστιν, ὡδὶ μόνου τῶ ὑποκειμένου αὐτῇ γένους. καὶ τῶθ' ἵνα μὴ ὡς ἐδὶ δόξαν ἀναστρόφῳ ὅθεν καὶ ἄξιον ἀπορῆσαι, πῶς οἱ ταῦθά φησιν ἐπικοινωνεῖν ἀλλήλαις τὰς ἐπιστήμας κατὰ τὰ κοινά. εἰ γὰρ μὴ ὡς κατὰ ὅλοις κέχρηται ἀλλ' ὡς ἰδίοις, οὐδ' ἂν ἐπικοινωνεῖν λέγοιντο ἀλλήλαις. φαμὲν οὖν ὅτι, εἰ καὶ σωτελοῦσι τὰ κατὰ ὅλοις τῶν ἀξιωμάτων ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ταύτῃ ἐνόησε ἴδια ἑαυτῆς τὰ κοινὰ φιέται, ἀλλ' οὖν αὐτὴ ἡ τῆς αὐτιφάσεως σημασία, κοινὴ ὑθ', καὶ οὐδὲν διαφόρει, εἴτε ἐπὶ μεγεθῶν ληφθείη, εἴτ' ἐπὶ ἀριθμῶν, εἴτ' ἐπ' ἄλλου τινός· πάντως γὰρ ἡ αὐτίφασις, τινός ὑθ' αὐτίφασις. ὡς μὲν οὖν αὐτίφασις ἁπλῶς, ταύτῃ κοινὴ ὑθ' πάσης ἐπιστήμης· ὡς δὲ τοδὶ μεγέθη, ἢ ἀριθμούς, ἢ τὰ τούτοις συμβαίνοντα, ταύτῃ λοιπὸν ἰδικὴ γίνεται. ὡ αὐτὸ δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

Prima hæc philosophia quam appellat sapientiam in libris μετὰ τὰ φυσικά

Aristoteles

Si nó respondetis, non nobis ociú colloquedi cú plantis & lapidib.

Dubitatio Solo

» ΚΟΙΝΑ δὲ λέγω οἷς χρῶνται ὡς ἐκ τούτων ἀποδεικνύντες. ἀλλ' οὐ τοδὲ ὧν δεικνύουσιν. οὐδ' ὧ »
» δεικνύουσι. »

Ι ουτέστι τὰ ἀξιώματα, οἷς ὥσπερ ἀρχαῖς πᾶσαι ἐπιστήμη χρωμένη, * τὰ προκείμενα ἀποδεικνύουσι τοῖς τῶν πασῶν γὰρ ἐπιστημῶν ἀξιώμασι κέχρηται, ἐπειδὴ τοδὲ πάντων συλλογίζεται. ἀλλ' ἑκάστη μὲν ἐπιστήμη, ἐκ τῶν καθ' αὑτὸ ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασι τοδὲ αὐτῶν διαλέγεται. ἡ δὲ διαλεκτικὴ, ὡς ἐν δεξεῖ. πειρᾶται γὰρ δεῖξαι ὁ διαλεκτικὸς, ὅτι αἱ δύο τῆ τετρώνου τρίγωνοι, τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶν, οὐκ ἐκ τῶν καθ' αὑτὸ ὑπαρχόντων τῷ σχιστῷ, ὡς ὁ γεωμέτρης, ἀλλ' ὡς ἐν δόξεων τινῶν. οἷον, ἐὰ τύχῃ ὅτι οὕτω μείζους εἰσὶν, * ὅτι σχιστὸν ἐδὶ γῆς γραφόντος ὡς τῆ α β γ, καὶ τεθέντος χόρτου ἐδὶ μᾶς τῶν γωνιῶν τῆς πρὸς τῷ β, εἰ ἀφεθείη ἄλογον ζῷον κατ' αὐτῆ, ἀφ' ἑτέρας γωνίας τῆς πρὸς τῷ α, οὐ δῆ τῶν α γ, γ β τοδὲ χόρτου, ἀλλα δῆ μᾶς τῆς α β, οὕτω προφανὲς ἐν τοὺς δύο τοδὲ τοὺς τῆς λοιπῆς μείζους εἶναι· πῶ σωτομωτόμαν γὰρ ἡκον ἐν ζῷον, δεῖκνυσι πῶ μίαν ἐλάττονα εἶναι τῶν δύο.

» ΚΑΙ ἡ διαλεκτικὴ πάσας. »

Ι ουτέστιν ἡ πρώτη φιλοσοφία, ἢ τις καὶ πάντα τὰ ἀξιώματα ἀποδεικνύειν πειρᾶται. ὅμως καὶ αὕτη τούτοις κέχρηται, καὶ μάλιστα, τῷ κοινοτάτῳ πάντων ἀξιώματι τῇ αὐτιφάσει, ὡς πρὸ εἴπομεν καὶ ἐν ἀελσοτέλη οἱ τῇ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματείᾳ χρησάμενον τῷ τῆς αὐτιφάσεως ἀξιώματι, οἱ τοῖς πρὸς τοὺ ἀναιροῦντας τὴν κατάληψιν λόγοις. ὅτι γὰρ οἱ πρὸς ἐκείνους λόγοι, οὐ μεμικτοί τινός εἰσιν ἐπιστήμονος, ἀλλὰ τῷ πρώτου φιλοσόφῳ, προφανές· ἐνόησε μὲν γὰρ ἐπιστήμη, τοδὲ οὗ τί γένος κατηγόρηται, ὡς πολλάκις εἴρηται. μόνη δὲ ἡ πρώτη φιλοσοφία τῇ ἡ διαλεκτικὴ, ὑπόκειται ἔχει πάντα τὰ ὄντα. ᾧ οὖν τοδὲ τῶν ὄντων πάντων διαλέγεσθαι, εἴτε ὡρισμένῳ ἔχει φύσιν εἴτε μή, τῆς πρώτης φιλοσοφίας ὑδίν.

» ΚΑΙ εἰ τις κατὰ ὅλου πειρᾶτο δεικνύναι τὰ κοινά· οἷον ὅτι ἅπαν φαῦλαι ἡ ἀποφᾶναι· ἢ ὅτι ἴσοις ἀφ' ἴσων· ἢ τῶν τοιούτων ἄπτα· ἡ δὲ διαλεκτικὴ, οὐκ ἔστιν οὗτος ὡρισμένων τινῶν· οὐδὲ γένους οἱ ὁς τινος. οὐ γὰρ ἀνῄρηται· ἀποδεικνύντα γὰρ ἐκ ἔστιν δρᾶτὰν, δῆ· ᾧ τῆ αὐτικειμένων ὄντων μὴ δεῖκνυσθαι ᾧ αὐτό· δεῖκται δὲ ἔδοξε οἱ τοῖς τοδὲ συλλογισμοῦ.

Ε ἴπῶν ὅτι, τοῖς κοινοῖς πᾶσαι κέχρηται αἱ ἐπιστῆμαι, καί τοι γε πρὸ πάντων, καὶ ἡ διαλεκτικὴ, ᾗ ἡ πρώτη φιλοσοφία, οὗτοθεν διακείνει πῶ διαλεκτικῶ, τῆν τε ἄλλων πασῶν, ᾗ τῆς πρώτης φιλοσοφίας· τῆν μὲν ἄλλων πασῶν, ὅτι ἐνόησε μὲν τῶν ἄλλων, τοδὲ οὗ τί γένος κατηγόρηται. αὕτη δὲ τοδὲ πάντων· ἅμα δὲ πασῶν διαφόρει, καὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας· ὅτι ἡ μὲν διαλεκτικὴ, δρᾶτὰ ἐν προσδιαλεγόμενον, καὶ ᾗ αὐτῆ λαμβάνουσα τὰς προτάσεις, οὕτως ἐκ τῶν δοθεισῶν παρ' ἑκάτερου προτάσεων, ᾧ προτεθὲν κατασκευάζει, ὃ καὶ ᾗ ἐνάντιόν τῆν μορίων τῆς αὐτιφάσεως ᾧ αὐ ᾧ κατασκευάζει. δίων, εἰ τύχοι βουλόμενος κατασκευάσαι πῶ ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, δρᾶτὰ ἐν προσδιαλεγόμενον, πότερον δοκεῖ αὐτῷ αὐτομένητον εἶναι πῶ ψυχὴν, ἢ οὔ; καὶ ὁποῖον αὖ μόριον τῆς αὐτιφάσεως ἀφαιρεῖσθαι ὁ προσδιαλεγόμενος, δεῖξαι λαβών, πειρᾶται δεῖξαι πῶ ἀθανασίαν αὐτῆς, ᾗ συδέξων ὅτι μὴ πιθανῶν, οὐμὲν ᾗ ἀληθείαν. οὐ δὲ ἐκ τῶ καθ' αὑτὸ ᾧ τῷ πράγματι ὑπαρχόντων· αἱ μὲν τοι ἐπιστῆμαι, οὐχ οὕτως· οὐδὲ γῆ δρᾶτὰσαι, λαμβάνουσι τὰς προτάσεις, ἀλλ' ᾗ αὐτῆς τῆς τῆν πραγμάτων φύσεως αὐτὰς λαμβάνουσι, κᾆν μηδεὶ δοκῇ οὕτως ὁ βούλεται, οὐδὲ ᾗ ἑκατέρου μορίου τῆς αὐτιφάσεως ᾧ αὐ ᾧ σωάγουσι· δεῖκται γὰρ ἔδοξε οἱ τῷ λυτέρῳ τῶ πρώτων ἀναλυτικῶν, ὅτι ἀποδεικτικῶς ᾧ αὐ ἐκ τῶν αὐτικειμένων σωαχθῆναι ἀδιώατον· λέγω δὴ, ἐκ τε τῆς κατὰ φάσεως, καὶ ἐκ τῆς ἀποφάσεως. ὁδὶ ἔδοξε οὖν ᾗ δρᾶτήσεως αἱ ἐπιστῆμαι λαμβάνουσι τὰς προτάσεις, οὐδὲ γὰρ αὖ μὴ ὁδὶ ἐκ τῷ προσδιαλεγομένῳ συγχωρῆσαι τῇ ἀληθῆ προτάσει, ἀλλὰ τῇ ψευδεῖ, διωήσεται σωαγαγεῖν ἐπιστημονικῶς ᾧ προκείμενον· ὁδὶ ἔδοξε οὖν ὁ ἐπιστήμων αὐτὸς, ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων τὰς προτάσεις λαμβάνει ἔστι μὲν οὖν ὅτε, καὶ ἐνδέχεται ἐκ τῶν ἐναντίων * σωάγουσι ᾧ αὐτὸ· ἀλλὰ ὁδὶ μὲν τὸ ἑτέρου μορίου τῆς αὐτιφάσεως τὸ ἀληθὲς δηλονότι, ἐπ' οὐθείας λειπνύουσι ᾧ προκείμενον· ὁδὶ δὲ τὸ λοιποῦ ᾗ τοι τὸ ψευδὲς, εἰς ᾧ ἀδύνατον ἀπάγουσα. ἀλλ' ὅτι τῷ αὐτῷ τρόπῳ τῆς λείξεως, ᾧ αὐ ᾧ σωαχθῆναι ἐκ τῶν ἐναντίων, ἀδύνατον, ὅπερ ποιεῖ ὁ διαλεκτικὸς· ὅτι γὰρ ὑδὶ πρόοιαι, ᾗ ἐκ τὸ εἶναι πῶ ψυχὴν ἀθάνατον, λειπνύει, * καὶ ἐκ τὸ μὴ εἶναι, ὁπότε ἐνόησεν τῶν μορίων τῆς αὐτιφάσεως λαμβάνων, ᾧ αὐ ᾧ κατασκευάζει ὁ διαλεκτικός· οὐ τοῦτό γε νομίζων ὅτι σὺδὲ δέχεται σωαληθεύειν πῶ αὐτίφασιν, ἀλλ' εἰς αὐτό γε δεῖξαι ᾧ ἄτοπον σωαχθὲν ᾧ ἐναντίον· τί οὖν ἐπειδὴ ἀποδεικνύουσα καὶ ἡ πρώτη φιλοσοφία, οὐκ δρᾶτὰ τὰς προτάσεις ἀλλὰ λαμβάνει, ὁδὶ δεῖξαι τοδὲ οἱ τί γένος ἔχει. οὐχὶ δὲ πάντα τὰ ὄντα αὐτῇ ὑπόκειται· μή ποτε οὖν ἔσται ἀποδεικνύουσα γὰρ οὐκ ἔστιν δρᾶτὰν, ἐκ εἴρηται πρὸς ἀπόδειξιν τῷ μὴ τοδὲ οἱ τί γένος αὐτῶν κατηγορεῖσθαι. διωατὸν γὰρ καὶ τοδὲ οἱ τί

Singulæ scientiæ circa unum aliquod genus subiectum uersantur. solæ prima philosophia, & dialectica habent pro subiecto omnia entia

Quo differat dialectica a prima philosophia & ab omnibus aliis scietij

γένος ἡγοῦμαι νομίζω, μὴ ἀποδεικτικῶς ἀξιοῦν δρωτήσεως λαμβάνειν τὰς προτάσεις, ἀλλὰ πρὸς τὸ οὐκ ἔστιν ὡρισμένων τινῶν. ἵνα μὴ τοῦτον σημαίνῃ *τὰ μὲν ἀμφοτέρων, ἔκτε τὸ μὴ εἶναι ὡρισμένων τινῶν, καὶ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι οὗός τινος γένους, ἀλλ' ἵνα δηλῶ μᾶλλον τὸ εἶναι ὡρισμένων τινῶν σημαίνῃ, ὅτι οὐκ ὡρισται αὐτῇ τινὰ μέρεα τῆν ἀντιφάσεων ὡς πρὸ τὸ ἐπίσημον· τῇ γὰρ γεωμερίᾳ, ὡρισται τὸ λείξαι, πλὴν διάμετρον ἀσύμμετρον τῇ πλευρᾷ· τὸ δ' ἀντίον δὲ, οὐ. καὶ τὸ τετράγωνον ὅτι αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους· τὸ δ' ἀντίον δὲ, οὐδὲ μῶς· καὶ ὧδὶ ἐπίσημον τῆν θεωρημάτων, τὸ ἕτερον αὐτῇ μέρεον ὡρισται τῆς ἀντιφάσεως· τὸ λοιπὸν δὲ, οὐδὲ μῶς· καὶ ὧδὶ τῆν λοιπῶν ἐπισημῶν, ὡσαύτως· τῇ διαλεκτικῇ δὲ, οὐχ ὡρισται τὸ ἕτερον μέρεον τῆς ἀντιφάσεως, ἀλλ' ὡς εἶπον δ' ἐκατέρου τῆν μερέων ἡγοῦμαι σκυβάξει, εἰς ἀντίφασιν ἀποδεικτὸν ἦν προσδιαλεγόμενον, καὶ ἄμαχον λείξαι ἀσυνδάξειν. καὶ πρὸς ἡγοῦμαι σκυβλῶ τὸ ὅτι οὐκ ἔστιν ὡρισμένων τινῶν εἶπε, τὸ οὐ γὰρ ἀπόδειξιν. ἀποδεικνυῶσι γὰρ, οὐκ ἔστιν ὁρωτᾶν· ὁρωτᾷ γὰρ οὐχ ἵνα ἀποδείξῃ, ἀλλ' ἵνα τὸ ἀντίκα τοῖς δοθεῖσι ἡγοῦμαι σκυβάσῃ. ἤγουν, ἵνα ἐκ τῆν παρ' ἐκείνου δοθέντων ὁποῖα ἀνάγκη, τὸ προκείμενον αὐτῷ ἡγοῦμαι σκυβάσῃ. τὸ δὲ, οὐδὲ γένους οὗός τινος, ὡς ζωφερὲς οὐ ἡγοῦμαι σκυβάσει. *πάντη γὰρ φανερόν ἐστιν, ὡς οὐκ ἔχει ὅπῃ τὸ ζητούμενον ὡρισμένως ἡ διαλεκτική.

ΕΙ ΔΕ τὸ αὐτό ἐστιν ὁρώτημα συλλογιστικὸν· καὶ πρότασις αὐτῇ φάσεως· προτάσεις δὲ ἡγοῦμαι ἐπίσημον ἐπίσημόν ἐστιν ὧν ὁ συλλογισμὸς ὁ ἡγοῦμαι ἐπίσημον· εἰη αὖτι ὁρώτημα ἐπίσημονικόν· ἐστιν ὧν ὁ ἡγοῦμαι ἐπίσημον οἰκεῖος γίνεται συλλογισμός· δῆλον αὖρα ὅτι οὐ πᾶν ὁρώτημα γεωμετρικὸν αὖ εἴη· οὐ δ' ἁπλῶς ἀκόν· ὁμοίως δὲ καὶ ὧδὶ τῆν ἄλλων.

futuru ~ nõ nome

ούλεται λείξαι δ' ἀπὸ τούτου, ὅτι οὔτε πᾶν ὁρώτημα ὁρώτησει ἐπίσημον τῆν κατὰ μέρος ἐπισημῶν, ἀλλὰ μόνον ὅσα ὁρωτᾷ οἰκείας ἐπίσημον. δῆλον), ὁ γεωμέτρης, τὰ γεωμετρικά· ὁ ἀριθμητικὸς, τὰ ἀριθμητικά· οὔτε πρὸς πᾶν ὁρώτημα ἀποκρίνεται, ἀλλὰ μόνον εἰς ὁπόσα ὁρῶται *ἀπ' ἐπίσημον τῆν ἐπισημῶν· λείπουσι δὲ ἕξω, πάνυ σαφῶς καὶ σωτόμως· εἰ γὰρ ὁ συλλογιστικὸν φησιν ὁρώτημα τῶν τόδι κατ' ἐκάτερον μέρεον τῆς αὐτιφάσεως, ὅπερ τόδι πρότασις. τουτέστιν, εἰ ὁ συλλογιστικὸς ὁρώτων, πρότασιν ὁρωτᾷ· οἷον, πότερον, ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, ἢ οὔ. πότερον, ὁ κόσμος ἀΐδιος, ἢ οὔ. αἱ δὲ ἐπίσημον καὶ προτάσεις (ἀπ' ὧν ὁ συλλογισμὸς) ὡρισμέναι εἰσὶ κατ' ἐκάτερον ἐπίσημον, τοῦτο αὖ εἴη ὁρώτημα *ἐπίσημονικὸν, ὃ αὖ ἡ πρότασις τινος ἀπ' ὧν κατ' ἐκάτερον ἐπίσημον συλλογισμὸς γίνεται· εἰ γὰρ μὴ ἐκ τούτων εἴη, οὐδ' ἂν ἐπίσημονικὸν εἴη τὸ ὁρώτημα· εἰ γὰρ τὸ ἐπίσημονικὸν ὁρώτημα, *ὡς πρὸς πρότασιν ἐπίσημονικὸν ὁρωτᾷ, εἴτε ἀποφατικὸν εἴτε κατα φατικὸν· αἱ δὲ προτάσεις, κατ' ἐκάτερον ἐπίσημον ὡρισμέναι εἰσίν. οὔτε δὲ τῷ γεωμέτρῃ αἱ τῷ μουσικῷ ποτε χρησιμεύουσιν· οὔτε τῷ ἀστρονόμῳ, αἱ τῷ ἀριθμητικοῦ· οὐ πάσῃ αὖρα αἱ προτάσεις ὁρωτῶντες τῷ γεωμέτρῃ· οὐδὲ ἐκάστῳ τῆν κατὰ μέρος ἐπισημῶν, ἀλλ' ὅσοι τῷ ὑποκειμένου γένους εἰσὶ, δῆλον· οὐδὲ ἀποκείνεται ὧδὶ πᾶσιν ὁρώτησιν. οὐδὲ ἐαὐ τις ὁρωτήσῃ ἐν γεωμέτρῃ, ποτέρα καλλίων τῶν γραμμῶν, ἡ δύθεῖα, ἢ ἡ περιφέρεια, πρὸς πῶ τοιαύτην ὁρώτησιν οὐκ ἀποκειστέον, ἀλλὰ πρὸς μόνα τὰ αὐτῷ τῷ ἐπίσημα ἀνηκούσας, ἢ τῇ προσοχῇ ὑπ' ὀρθὸν αὐτὴν· καὶ γὰρ τὰ τῆς προσοχῆς ὑπ' ἐκάστην ἐπίσημον λέγεται εἶναι ὁ ἐν

τες δὲ φῆναι αὐτοῖς, ἃ μὴ συγχωρήσειεν αὐτῷ μεμέχθαι, ὁ μὲν εὐθεῖαν ἐφαρμόζειν τῷ διαφορᾷ. *ὁ δὲ, μεῖζον καὶ ἔλαττον τῶ κύκλου γράφων τετράωνα, καθὰ καὶ οἱ ἄλλοις εἰρήκαμεν, ὀξὺ τῶ μεταξὺ τῶ μείζονος καὶ ἐλάττονος γραφομένου τετραώνου, τῷ ἴσου τῷ κύκλῳ τετράωνον οἴεται δεικνύειν. ἀλλ' οὕτω μὲν κακῶς πρὸς γεωμέτρας διαλέγονται, μὴ χρώμενοι διαλεκτικαῖς ἀρχαῖς· ὁ μὲν τοι Ἱππωκράτης, τέσσαρας μὲν ἴσους ἀποδείκνυς οὐ κακῶς, ἵνα δὲν εἶναι τετράωνῳ· ἐκ γὰρ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν ταῦτα δείκνυσιν, ὡς ἡμεῖς οἱ τοῖς ἔμπροσθεν ἀπεδείξαμεν, ἕνα μὲν ἴσον ἴσον ὄντα οἷ τε τετρώνῳ, τῶν ἐκδιαιρέσεως τῶ τετράτου τοιγώνων, οἴεται καὶ ἄλλως τὸν κύκλον τετραωνίζειν. ἁμαρτάνει δὲ καὶ οὗτος, καθὰ καὶ ἐπὶ μόρους, καὶ ἐπὶ πανῶς ἠξίου.

ΔΗΛΟΝ δ' ὅτι οὐδ' ἐλάγχει γεωμέτρῃ, ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός· ὥστ' οὐκ ἂν εἴη οἰκεῖος ἀγεωμέτροις ἀνδράσι τοῖς γεωμετρεῖσθαι διαλεκτέον. λήσει γὰρ ὁ φαῦλος διαλεγόμενος· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχει ἐπιστημῶν.

Ε' αὐ γὰρ τις μὴ γεωμετρικὸς ἐρωτήσας ἐν γεωμέτρῃ ποτὲ δοκῇ καλλίστην τῶν γραμμῶν ἡ εὐθεῖα, ἢ ἡ τοῦ διφορᾶς· εἶτα ἐκείνου ἀπειρότερον ἀποκινήσαμένου ὅτι ἡ εὐθεῖα, ἐὰν δόξῃ ἐλέγχειν αὐτὸν, οὐ γεωμέτρῃ ἤλεγχεν. οὐ γὰρ τοῦ τῶν προσηκόντων γεωμετρεῖν ἤλεγχεν, ἢ εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός. ἐπειδὴ ζωμένου ἐν ἐλεγχομένου γεωμέτρῃ εἶναι. οὐ γὰρ ἡ γεωμέτρῃ ἤλεγχεν· ὥσπερ οὐδὲ ἡ ἰατρὸς ὁ ἰατρὸς ἐλέγχεται, ἐλεγχθεὶς εἰς μουσικὴν θεωρήματα. *ὥστε οὐκ ἂν εἴη οἰκεῖος τοῖς περὶ γεωμετρεῖσθαι διαλεκτέον· λήσει γὰρ ὁ φαῦλος διαλεγόμενος. *ὥσπερ γὰρ ἐνίοτον τοῦτο τῶν οἰκείων δεῖ ἐρωτᾶν, οὕτω καὶ ἐν γεωμέτρῃ, καὶ οὐχ ἧττον ἀγεωμέτρην τὸν τοῦτο γεωμετρεῖσθαι διαλεκτέον. οὐ γὰρ ἴσασιν οἱ ἀνεπιστήμονες κείνειν τοὺς ἐπιστήμας· διὸ πολλάκις ὁ φαῦλος, κρείττων δόξει εἶναι τῶ ἐπιστήμονος.

ΕΠΕΙ δ' ἔστι γεωμετρικὸν ἐρώτημα, ἆρ' ὅτι καὶ ἀγεωμέτρητα; καὶ παρ' ἐνίοτην ἐπιστήμην τὸ κατὰ τὸν ἀγνοιαν τὸν ποίαν γεωμετρικὸν ὅτι.

Ε' ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι οὐ πᾶν ἐρωτητέον ἐν γεωμέτρῃ, ἢ ἐν ἰατρῷ, ἢ τινα τῶν ἄλλων ἐπιστημόνων, ἀλλὰ μόνα τὰ τῇ οἰκείᾳ ἐπιστήμῃ αἰήκοντα, καὶ ὅτι οὐ πρὸς πᾶν ἐρώτημα ἀποκειτέον ἐν ἐπιστήμονι, ἀλλὰ πρὸς μόνα τὰ οἰκεῖα· ὅτον, ἐν γεωμέτρῃ πρὸς τὰ γεωμετρικὰ, καὶ ἐν ἰατρῷ πρὸς τὰ ἰατρικὰ, ζητεῖ σὺ τούτοις, αὖθις ὥσπερ ὅτι γεωμετρικὸν ἐρώτημά τε, οὕτως ὅτι καὶ ἀγεωμέτρητα; καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὡσαύτως· καὶ εἴπερ εἰσὶ, ποῖά εἰσι ταῦτα· καὶ κατὰ ποίαν ἀγνοιαν ἀγεωμέτρητα ἂν εἶεν· καὶ ἵνα σαφῆ ποιήσωμεν ἐν λόγῳ, ἐκ τῆς ἐφεξῆς αὐτῷ πλατύτερον ῥηθησομένων λαβόντες, καὶ τὰ αὐτὰ διαιρήσωμεν· διττὸν οὖν φησι πῶ ἀγνοιαν εἶναι. πῶ μὲν, κατὰ ἀπόφασιν· πῶ δὲ, κατὰ διάθεσιν· καὶ κατὰ ἀπόφασιν μέν φησι, πῶ μηδεμίαν ἔννοιαν ἔχουσιν τοῦδε τοῦ πράγματος· κατὰ διάθεσιν δὲ, πῶ ἔχουσιν μὲν τοῦδε τοῦ πράγματος ἔννοιάν τινα, πλάνῃ οὐκ ἀσφαλῆ, καὶ ἀκίνητον βεβαίως· οἷον, ὁ μὴ εἰδὼς ὅλως εἴτε εἰσὶ παράλληλοι δύο εὐθεῖαι εἴτε, καὶ μή· *εἰ δὲ καὶ οἶδεν, εἴτε συμπίπτουσιν, εἴτε καὶ μὴ, οὗτος πῶ κατὰ ἀπόφασιν ἄγνοιαν ἔχει· εἰ δέ τις οἴοιτο τὰς παραλλήλους συμπίπτειν, οὗτος πῶ κατὰ διάθεσιν ἔχει ἄγνοιαν· κακῶς γὰρ τοῦδε τῶ πράγματος διάκειται, ᾗ ὁ πλάτων, διπλῶ ἄγνοιαν καλεῖ κατὰ ποίαν οὖν τὴν ἀγνοιῶν *τὰ ἀγεωμέτρητα, καὶ τὰ ἀμουσικὰ ἐρωτήματα γίνονται, δι' ἐρώτησεως πειθόμενοι πῶ διδασκαλίαν παλιν δὲ τῆς κατὰ διάθεσιν ἀγνοίας διχῆ διαιρουμένης, ὡς καὶ πλάτων φησὶν, ἤτοι κατὰ πῶ ὕλῃ, ἢ κατὰ τὸ εἶδος τὴν συλλογισμῶν· ὁ γὰρ παραλογιζόμενος ἔσω ἐν, ὅτι αἱ παράλληλοι συμπίπτουσιν, ἤτοι ψευδεῖς προτάσεις λαβὼν, καὶ τούτους συλλογιστικῶς συμπλέξας, οὕτω ψευδὲς συνάγει συμπέρασμα· ἢ ἀληθεῖς μὲν, λαβὼν προτάσεις, ἀσυλλογίστως δὲ ταύτας συμπλέξας· δι', οὐ διὰτοῦτο σχήματι ἐκ δύο *κατα φατικῶν· Πότερον οὖν τούτων μᾶλλον ἀγεωμέτρητόν ἐστιν ἐρώτημα, ὁ κατὰ πῶ ὕλῃ ἡμαρτημένος συλλογισμὸς, ἢ ὁ κατὰ τὸ εἶδος, ἢ καὶ ἀμφότεροι; Φημὶ δή, ὥσπερ τὸ ἀρρύθμου διτὸν, τὸ μὲν ὃ μηδαμῶς πεφυκὲ ῥυθμὸν ἔχειν· οἷον, εἴτις τὸ σημεῖον λέγοι ἄρρυθμον, τῷ μὴ πεφυκέναι ἔχειν ῥυθμόν· τὸ δὲ τῷ ἔχειν μὲν, κακῶς δέ· ὥσπερ φαμὲν τὸν ἴχνος ἄρρυθμον τὸν κακορρύθμου, οὕτω καὶ τὸ ἀγεωμέτρητον, ἢ τὸ πάντη οὐ ἀποφάσει ὂν γεωμεσίαν, ἢ τὸ κακῶς μὴ αὐεπιστημόνως τελευτώμενον· τοιοῦτον δὲ δεῖ τὰ κατὰ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας· οἷον, εἰ μουσικὸν τις ἐρώτησει τὸν γεωμέτρῃ θεώρημα, ἢ ἰατρικὸν, ὥσπερ γὰρ τῆς κατὰ ἀπόφασιν ἀγνοίας δεῖ· καὶ ὅπω ὥσπερ ἀγεωμέτρητον, ὥσπερ τὸ σημεῖον ἄρρυθμον· οὐ γὰρ εἶδεν ὅτι οὐ προσήκει τὸ ἐρώτημα γεωμετρεῖσθαι· εἰ δέ τις λέγοι τὰς παραλλήλους συμπίπτειν, κατὰ μὲν τοῦδε παραλλήλων καὶ τοῦδε συμπτώσεως αὐτῶν λέγει, γεωμετρικὸν δεῖ τὸ πρόβλημα· κατὰ δὲ φησι συμπίπτειν τὰς παραλλήλους, ἀγεωμέτρητον· τουτέστι, κακογεωμέτρητον· ὥσπερ καὶ τὸν κακορρύθμου ἴχνος, ἄρρυθμον λέγομεν. καὶ ἔστι ὥσπερ, τῆς κατὰ διάθεσιν ἀγνοίας· ταύτης δὲ διτῆς οὔσης ὡς ἔφαμεν, τὸ ψευδὲς ᾗ κατὰ ταύτην συνάγεται, ἢ παρὰ τὸ ἁμαρτάνειν κατὰ πῶ ὕλῃ, ἢ παρὰ πῶ ἀσυλλόγιστον συμπλοκὴν τῶ προτάσεων, φαίνεται ὅτι οὐ γεωμετρίᾳ τὰ ψευδάρια, ἀεὶ παρὰ πῶ τῆς ὕλης ἁμαρτίαν

Hippocrates chius

ὁ peccabat q̄ draturā hippocratis

Duplicem esse ignorātiā alterā secundum negationem, alteram secundū dispositionem. & hanc posteriorem Plato

plato duplicē ignorantiā appellat. lege chartā. 42. dorso Plato

ibi immemes

Vter syllogismus magis nitiosus qui peccat in materia an q̄ peccat in forma

Ψευδάρια. falsitates

∴ 1. haec dictio πόιαν habuerit accentum in prima

ἁμαρτίαν γίνονται. ψευδεῖς δὲ λαμβάνοντος τοῦ γεωμέτρου τὰς προτάσεις, καὶ οὕτω ψευδὲς συμπέρασμα συνάγοντος, οὐδέποτ' ἂν εὕροις τὸ γεωμετρεῖν πῶ ὕλῃ μὴ ἀληθῆ, τὸ συμπέρασμα δὲ ἀσυλλόγιστον, ἀλλὰ παρὰ πῶ ὕλῃ μόνον πίθεται τὸ ἁμαρτήμα κωλεῖ δὲ ὁ ἀριστοτέλης κοινῶς μὲν ἀμφοτέρα, ἁμαρτίαν· ἰδίως δὲ πῶ παρὰ τὸ σχῆμα. ἤγουν, πῶ ἀσυλλόγιστον ἁμαρτίαν, παραλογισμὸν ἐνάλεσεν, ἐπεὶ οὐκ ὕλικῶς ἐκ συλλογιστικῶν γίνεται λόγων. πῶ δὲ παρὰ πῶ ὕλῃ, αὖτο τοῦτο ἁμαρτίαν κακὸν αὖτη μὲν ἡ ἐρώτησις ἔχει οὕτως· ἐὰν κατ' ἐρώτησιν ὁ λόγος προάγεται τοιοῦτος, ἐὰν προσῇδε ἀσπάζεται τὸ αὖρα, καὶ παραξιώται, τὸ ποίαν· ἐὰν δὲ παραξιώται τὸ αὖρα, ὀξιώται δὲ καὶ τὸ ποιαὸν φόρε γὰρ καὶ αὕτη ἡ γραφὴ οὕτως ὀξιῶ τὸ ποιαὸν· ὅτι ἐπεὶ εἰσὶ γεωμετρικὸν ἐρωτήματα, εἰσὶν αὖρα καὶ ἀγεωμέτρητα. καὶ πῶ κατὰ πῶ ἄγνοιαν πῶ ποιαὸν, ἤτοι πῶ τοιαῦδε. λέγω δή, πῶ κατὰ διάθεσιν ἐπισωιστέμενα ἀγεωμέτρητα ἐρωτήματα, ἐκεῖνά εἰσι τὰ κυρίως ἀγεωμέτρητα· καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ὀξήγησις προφυεστέρα τε ἅμα, καὶ σαφεστέρα τῆς προτέρας. καὶ παρ' ἐνίοτην ἐπιστήμην τὸ κατὰ πῶ ἄγνοιαν πῶ ποιαὸν, γεωμετρικὸν ὅτι. *διττῆς οὔσης τῆς ἀγνοίας ὡσπερ εἴπομεν, τοῦδε ἧς καὶ ἐφεξῆς πλατύτερον ῥηθήσεται, τῆς μὲν κατὰ ἀπόφασιν, τῆς δὲ κατὰ διάθεσιν, κατὰ ποιαὸν ἄγνοιαν οὐ ἐνίοτε ἐπιστήμη ἐρωτήματα λέγομεν ἀγεωμέτρητα· ὅταν δὲ τῶ ἀγεωμέτρητα, σωυπακούεται, καὶ τὰ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἐπιστήμας· ἤγουν, μὴ ἰατρικὰ, μὴ μουσικὰ, μὴ τὰ λοιπά· οὐκ ἔστι δὲ ἀγεωμέτρητα, ἀλλὰ γεωμετρικὰ, ᾧ τινι τῶ κατ' ἄγνοιαν σωαπόμενον, ἵν' ᾖ τὰ κατ' ἄγνοιαν γεωμετρικὰ, φανερὸν ὅτι, ἴσον ὂν τὸ ἀγεωμέτρητα.

Ε' ΚΑΙ πότερον ὁ κατὰ πῶ ἄγνοιαν συλλογισμὸς, ὁ ἐκ τῶν αὐτικειμένων συλλογισμὸς, ἢ ὁ παραλογισμός.

Γ' εἰν διελεῖν πῶ ἄγνοιαν ποιοῖς λέγομεν, πρότερον τοὺς τρόπους διαιρεῖ καθ' οὓς γίνεται ἡ πᾶσα ἐπιστήμη ἡ ἁμαρτία τῶ ἀληθοῦς· λέγω δή, τὸν τε κατὰ πῶ ὕλῃ, καὶ ἐν κατὰ τὸ σχῆμα· κατὰ κοινοῦ δὲ ἀκουστέον* τὸ ἀγεωμέτρητον· ἤγουν, κατ' ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους· καὶ ἔστιν ἡ τῶ ῥητοῦ σωύταξις, οὕτως. πότερον, ἀγεωμέτρητόν ὂν ἐρώτημα ὁ κατὰ πῶ ἄγνοιαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν αὐτικειμένων, τουτέστιν, ὁ κατὰ πῶ διάθεσιν ἄγνοιαν ἐκ ψευδῶν δηλαδὴ προτάσεων γινόμενος συλλογισμὸς, αὐτοῦ γὰρ αὐτικεῖνται τοῖς ἀληθέσιν, ἢ ὁ παραλογισμὸς; τουτέστιν, ὁ παρὰ πῶ κατὰ τὸ σχῆμα ἁμαρτίαν γινόμενος, ὃν οὐδὲ συλλογισμὸν εἶπε, διὰ τὸ μὴ ἐῤῥῶσθαι τὸ σχῆμα· καὶ τὸ κατὰ πῶ ἄγνοιαν δὲ κατὰ κοινοῦ λιπτέον, καὶ ἐπὶ τοῦ παραλογισμοῦ.

Ε' *ΚΑΤΑ γεωμετρεῖσθαι δέ, ἢ ὑπ' ἄλλης τέχνης· οἷον τὸ μουσικὸν ὅτιν ἐρώτημα. ἀγεωμέτρητον παρὰ γεωμετρίᾳ· τὸ δὲ τοὺς παραλλήλους συμπίπτειν οἴεσθαι, γεωμετρικὸν πως μὴ ἀγεωμέτρητον ἄλλον ζόπον. διττὸν γὰρ ἔστι. ὥσπερ τὸ ἀρρύθμου, καὶ τὸ μὲν ἑτέρου ἀγεωμέτρητον τῷ μὴ ἔχειν· ὥσπερ τὸ ἀρρύθμου. τὸ δὲ ἑτέρου, τῷ φαύλως ἔχειν.

Ε' ταῦθα διαιρεῖ πῶ ἄγνοιαν τήν τε κατὰ ἀπόφασιν καὶ πῶ κατὰ διάθεσιν, καὶ φησὶ τὸ μὲν ὑπ' ἄλλης τέχνης ὀρώτημα, κατὰ ἀπόφασιν εἶναι ἀγνοούμενα· τὰ δ' ἀπ' αὐτῆς ψευδῆ, κατὰ διάθεσιν. τὸν κατὰ ποίαν οὖν τούτων ἀγεωμέτρητα, ἐφεξῆς δηλῶν τὴν παραλειγμάτων τούτων πίθησιν. κατά τι μὲν γεωμετρικὸν ὅτι, τῷ δὲ ὅρους ἔχειν ἐκ γεωμετρίας· τῷ δὲ ψευδῆ λαμβάνειν, ἀγεωμέτρητον· ἢ ὅπερ καὶ μᾶλλον δοκεῖ βέλτιον, τὸ ἑτέρου τρόπου τῆς ἀγνοίας· τὸ κατὰ ἀπόφασιν, διακείνει ἐν κατὰ διάθεσιν. καὶ τὰ ἐφεξῆς δὲ ἐπαγόμενα, ταύτης ἔχεται τῆς ὑποθέσεως. διττὸν γὰρ ἐν ἀγεωμέτρητον φησιν, ὡς περ μὴ ἐν ἀῤῥύθμου, κατὰ δὴ αὖ τρόπον πλατύτερον πεδὶ τούτου ἐρήκαμεν.

ΚΑΙ ἡ ἄγνοια αὕτη, ἡ ἐκ τῆδ τοιούτων ἀρχῶν ἐναντία.

*Αὕτη ἡ ἄγνοια ἡ εἰρημένη, δηλονότι, ἐν φαύλως ἔχειν· φαύλως δὲ ἔχειν, ἐν ὑπ' ἀρχῶν, ἤγουν προτάσεων οὐκ ἀληθῶν· αἱ γὰρ ψευδεῖς, τοῖς ἀληθέσιν ἐναντίαι· οὕτω δὲ καὶ αὖτοτόν ἐν ἐκ ψευδῶν ὕλης συλλογισμὸν, κατὰ ἄγνοιαν ἐκ τῶν αὐτικειμένων ἐνάλει συλλογισμόν· δῆλον οὖν ποιήσας ὅτι διττῶν ὄντων ἐν ἀγεωμέτρητον ὀρώτημα, ὥσπερ ἐν ἀῤῥύθμου, ἢ ἐν μὴ δι' ὅλως ἔχον οἰκειότητα πρὸς πῶ γεωμεσίαν, ἢ ἐν φαύλως ἔχον· ἔστι δὲ ἐπῶν καὶ ἐν ὄν δεῖ ἐν φαύλως ἔχον, ἐν ἐκ τῆδ ἐναντίων προτάσεων τοῖς ἀληθέσι· ἐν ἑτέρου τρόπου, ἐν παρὰ πῶ σὺ τῷ σχήματι ἁμαρτίαν πνόμενον, παντελῶς ἐχώρισε γεωμετρίας· διότι ὥσπερ εἶπον, οὐδὲν ψευδάριον σὺ γεωμετρίᾳ σωάγεται, παρὰ πῶ σὺ τῷ σχήματι ἁμαρτίαν.

Ε' ΕΝ δὲ τοῖς μαθήμασιν, οὐκ ἔστιν ὁμοίως ὁ παραλογισμὸς, ὅτι ἐν μέσου ἔστιν ἀεὶ διτόν. κατά γε γὰρ τούτου παντὸς. καὶ ἔστιν πάλιν κατ' ἄλλου λέγεται παντός.

Ε' ἔπων τίνα δεῖ τὰ ἀγεωμέτρητα ὀρωτήματα, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ κατὰ ἐνάσην ἐπιστήμην οὐκ οἰκεῖα τῇ ἐπιστήμῃ, ὅτι κατ' ἀγνοιαν γίνονται, ἢ πῶ κατ' ἀπόφασιν, ἢ πῶ κατὰ διάθεσιν, βούλεται σὺ τοῦδε εἰπεῖν, ὅτι οὐχ οὕτως οἱ παραλογισμοὶ σὺ τοῖς ἐπιστήμαις γίνονται, ὡς σὺ τοῖς διαλεκτικαῖς μεθόδοις· ἧττον γὰρ σὺ τοῖς ἐπιστήμαις παρενοχλεῖ ὁ ψεῦδος, ἢ ὅπερ σὺ τοῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις. αἴτιον δὲ τούτου, ὁ μέσος ὅρος ὁ διαῶς λαμβανόμενος. παντὶ γὰρ τῷ ἐλάττονι ὑπάρχει.

In geometria uirtuū penes materiā sed nunq̄m aliter.

ψεῦδος

Circulus Carmina & circulus uersus

Variatio medij paralogismú creat

Paralogismus
Sapientes discunt
Discentes nesciunt
Sapientes nesciunt
Paralogismus
Homo est animal
Animal dissyllabú
Homo dissyllabú
Paralogismus
Olera fuit sup terra
Quod est sup alio est maius illo. ergo
Olera sut maiora terra

Determinatio seu signú adiungitur prædicato sed subrecto tútú

Quo modo intelligédum sit carmina appellari circulú

Herodotus in vita homeri

καὶ ἡ κατὰ τούτου παινὴς ὁμοίως. ἐπεὶ οὖν οἱ λαμβάνεται, πολλοὶ δέ εἰσι τὴν ὅρων ὁμωνυμίαν, ἐὰν λήφθῃ κατ' ἄλλο μὲν σημαινόμενον κατηγορούμενος τοῦ ⸀σωκεκμένου, λέγω δή, τοῦ ἐλάττονος, κατ' ἄλλο δὲ αὐτοῦ *ὁ μείζων κατηγορούμενος, παραλογισμὸς γίνεται, οἷα πολλάκις οἱ τοῖς διαλέξεσι γίνονται. οἷον, οἱ σοφοί, μανθάνουσιν· οἱ μανθάνοντες, οὐκ ἴσασιν, οἱ σοφοὶ ἄρα οὐκ ἴστασι· ἡ γὰρ μανθάνειν, ὁ μωνυμον, καὶ ἐὰν τοῦ σωιέναι, καὶ ἐὰν τοῦ διδάσκεσθαι λεγόμενον· λανθάνει οὖν ἡ ἀπάτη, ὅτι τὸ μωνυμον, καὶ ἐὰν τοῦ σωιέναι· καὶ πάλιν, ὁ ἄνθρωπος, ζῷον· ἡ ζῷον δισύλλαβον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα δισύλλαβος· διττὸν γὰρ ὁ ἄνθρωπος, ἐπί τε τῆς οὐσίας, καὶ ἐὰν τοῦ ὀνόματος· καὶ γὰρ ἡ πρᾶγμα λέγεται ἄνθρωπος, καὶ ἡ ὄνομα ⸂πάλιν, τὰ λάχανα τῆς γῆς ⸀ὑπάρχει, ἡ ὑπάρχον τοῦ ὑπάρχομένου μεῖζον, τὰ λάχανα ἄρα τῆς γῆς μείζονα· ἡ γὰρ ὑπάρχειν, ἤτοι ἡ κατὰ μέγεθος ὑπάρχειν λέγεται, ἢ ἡ ὑπάρχειν ἐπιφάνειαν εἶναι· ἐπεὶ οὖν οὐ πάντα ὡρισμένα τινὰ πράγματα οἱ διαλεκτικοὶ πάντων ἔχουσιν, οὐδὲ τῶν μέσων ὡρισμένων, πολλὰς ἀπάτης ἀφορμὰς ἔχουσιν. ἐὰν δὲ τῆν ἐπιστημῶν, οὐχ οὕτως· ὡρίσται γὰρ τὰ κατ' ἐμὴν ἐπιστήμην πράγματα, καὶ οὐδέποτε παρὰ πάντα ὁ μωνυμία πάντων ἐν αὐτοῖς γίνεται. οἷον, ὡς αὐτός φησιν, εἰ λέγοιτο κύκλος καὶ τὰ ἔπη καὶ ἡ ἁλμα, εἴτις ὀρθοτήσειε ἐν γεωμέτρῃ εἰ ὁ κύκλος ἁλμα, οὗτος πάντα φαντασίαν ἀπορείλει, εἰς ἣν γραφόμενον κύκλον· καὶ οὐκ ἀορισταίνει τοῦτο ποίου κύκλου ὁ λόγος ἔστιν, ἢ ποσαχῶς ὁ κύκλος· κύκλον γὰρ οὐδὲν ἕτερον οἴονται οἱ γεωμέτραι, ἢ ὃ ⸀σωκ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενον ἁλμα· ἐπεὶ οὖν ὡρισμένα εἰσὶ τὰ ⸀σωβεβλημένα τῇ γεωμέτρῃ, καὶ οὐδὲ μέν ὁ μωνυμία παρὰ ταῖς ἐπιστήμαις, ἤτοι ὅτι παραλογίζεσθαι οὐ κατ' αὐταῖς· ὡρίσται γὰρ ἑκάστου ὅρου ἡ σημασία· οἷον, τί ἔστι κύκλος, καὶ τί γραμμή, καὶ τί ἐπίπεδον, καὶ τί ἀ συμπίπτειν, καὶ ἐνίοτε τῶν λοιπῶν ὡσαύτως, καὶ εἰσὶν οἱονεὶ διατετυπωμένα οὐ τῇ ψυχῇ τὰ ἁλματα· ἅμα οὖν τῷ ἀκοῦσαι κύκλον, εὐθὺς ἐν οὐ τῇ ψυχῇ τετυπωμένον κύκλον νοεῖ, καὶ εἰς ἀορισίαν οὐκ ἀποφέρεται. οὐδὲ γὰρ εἰ ὀρθωθείη ὅτι κύκλος τὰ ἔπη συγχωρήσει, ἕξιν μόνον εἰδώς, ὃ παρ' ἑαυτῷ ὡρίσται τὰ ⸀σωβεβλημένα τῇ διαλεκτικῇ· οὐ μὴν οὖν ταῖς ὁμωνύμοις φωναῖς, τὰ ἐπὶ ἄλλου σημαινομένου λεγόμενα, *ἐπ' ἄλλων σημαινομένων μετα φέροντες παραλογιοῦνται.

ΤΟ δὲ κατηγορούμενον οὐ λέγεται πάντων.

ἐπειδὴ ἔστι ἡ μέσον κατὰ παντὸς τοῦ ἐλάττονος, ἡ δὲ μεῖζον, κατὰ τοῦ μέσου παντὸς, ἀλλ᾽ μεμνήσθαι ἡμᾶς τῆν εἰρημένων οὐ τῷ ἐπὶ ὁμωνύμου· ὅτι τῷ κατηγορουμένῳ, ὁ προσδιορισμὸς οὐ σωτάττεται· οὐ γὰρ φαμὲν ὁ ἄνθρωπος πάντων ζῴων, ἀλλὰ μόνως τοῖς ⸀σωκεκμένοις.

ΤΑΥΤΑ δέ ἐστιν, οἷς ὁρᾶν τῇ νοήσει.

αὐτα, τοῦ ὅρους φησίν· ὁρᾶν δὲ, οὐ τοῖς μαθήμασι δηλονότι· ἐπὶ τούτων γὰρ ὁ λόγος· οὐ δὲ τοῖς μαθήμασί φησιν, οὐκ ἔστιν ὁμοίως, παραλογισμὸς, ὀλίγ ἡ διττὸν τοῦ μέσου ὅρου· ἕκαστος γὰρ ὅρος τῶν οὐ τοῖς μαθήμασι, ὀλίγ ἡ ὡρισμένον, οἷ λείξις ἔστι· καὶ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι κύκλον, ἢ τοιοῦτόν τι, οὗτος ὁρᾷ ὁ ἐπιστήμων ἡ λεχθὲν οὐ ἑαυτῷ γεγραμμένον· καὶ οὐ φροντεται ἐπ' ἄλλοτι σημαινόμενον· ἀλλ᾽ ἐπὶ μόνου ἔστιν, οὐ καὶ ἐν ὁρισμὸν οὐ ἑαυτῷ ἔχει.

ΕΝ ΔΕ τοῖς λόγοις λανθάνει.

ουτός ἐστιν, οὐ τοῖς διαλεκτικοῖς σωουσίαις, λανθάνει τὰ ὀνόματα ὀλίγ ἡ μὴ ὡρίσθαι.

ΑΡΑ πᾶν κύκλος ἁλμα; ἀὸ δὲ γράψῃ, δῆλον· τί δὲ τὰ ἔπη κύκλος; φανερὸν ὅτι οὐκ ἔστιν.

εἴτις φησὶν ὀρθοτήσειε ἐν γεωμέτρῃ εἰ πᾶς κύκλος ἁλμα; δῆλον ὅτι ἀποκεκλήσεται ὅτι ναὶ, καταγράφων ἐν κύκλον· καταγράφων δέ, ἤτοι οὐ τῇ φαντασίᾳ, ἢ οὐ τῷ ἀβακίῳ. *εἰ δ᾽ ἐπανόρθοτ αὐθις αὖθις, τὰ δὲ ἔπη κύκλος, ἵνα σωαγάγῃ τὰ ἔπη αὖα ἁλμα, οὐκέτι συγχωρήσει ἡ τὰ ἔπη κύκλον εἶναι. *οὐ γὰρ ἐφαρμόζει αὐτοῖς ὁ τῶ κύκλου ὁρισμὸς, οὐ ἔχουσιν οὐ τῇ ψυχῇ ⸂κύκλον δέ φησι τὰ ἔπη, ἤτοι τὰ ἐπιγράμματα τὰ οὕτω πεποιημένα, οὐχ ὡς τῇ κατὰ τὸ τέλος τῶ πρώτου στίχου λέξει, ἀκολουθούσης τῆς αὐχῆς τῶ λιθτρόου. καὶ τούτῳ τῶ τέτου, καὶ ἐφεξῆς, ἀλλ᾽ ὡς δύναθαι ἐν αὐ ἐν στίχον καὶ αὐχὴν καὶ τέλος ποιεῖσθαι. οἷόν ἔστι καὶ ⸀σωρ.

χαλκὴ παρθένος εἰμὶ, μίτι λου δ᾽ οὐ σήματι κεῖμαι,
ἐς τ᾽ αὐ ὕδωρ τε νάᾳ, καὶ δένδρεα μακρὰ τε θήλῃ,
ἠέλιός τ᾽ αἰεὶ λάμπῃ, λαμπρά τε σελήνη,
αὐτῶ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ οὐὶ τύμβῳ,
ἀγελέω παρεοῦσι, μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

Ορα γὰρ ὅτι ὡσπῦ οὐ κύκλῳ, ἕξεσι φωδὺν, ἀφ᾽ οἵου δ᾽ αὖ τις στίχου βούλοιτο αὖξαθαι καὶ εἰπεῖν, αὐτῶ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ οὐὶ τύμβῳ· εἶτα, χαλκὴ παρθένος εἰμὶ· εἶτα, αὐτῶ τῇδε μένουσα· εἶτα, ἐς ἀὸ ὕδωρ τε νάᾳ, καὶ τὰ ἑξῆς. λέγει δὲ Herodotus ἡρόδοτος οὐ τῷ βίῳ τῶ ὁμήρου, ὁμήρου εἶναι ἡ ἐπίγραμμα εἰς μίδαν τῆν φρυγῶν βασιλέα· ἡ τοιοῦτον

νων τὰ τοιαῦτα ἐπιγράμματα κύκλον φησὶν, ἢ κύκλον λέγει, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, οὕτω καλούμενα, ἢ ὡς πάσῃ ἱστορίαν ὠφελοῦντά που, ἢ ὡς πάντων ἐγκυρῶν τε καὶ φιλοσόφων, τῆν τε καθόλου καὶ τὰ μέρος, ὠφελοῦσαν τὰ ἐγκύκλια· ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τι κύκλος ἰδίως ὀνομαζόμενον· ὃ ποίημα, τινὲς μὲν, εἰς ἕτερους, τινὲς δὲ, εἰς ὅμηρον ἀναφέρουσι· ὠφελεῖ μὲν γὰρ τὰ ἄλλα τῆν μαθημάτων, οὐ πάντες γε φέροντες. οἱ, ὠφελεῖ ἀκτεκλῶ, ἢ ὠφελεῖ ἐρωτεκλῶ, ἢ ἄλλω τινά· ὠφελεῖ τοῦτα μεῖζον χρόνον, πάντες γε φέροντες καὶ οἱ ὠφελεῖ τὰς ἄλλας λογικὰς ἐπιστήμας σωουσιάζοντες, ἢ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὀλίγ ἡ πάντας τοὺς ποιητὰς ὠφελεῖ τὰς αὐτὰς ἱστορίας εἰλήφασι· τοῦτο δὲ δόξουσι μὲν ἴσως τὰ κωμικά, τῆν ἐγκυκλίων ἀποκεῖσθαι. φημὶ δὲ, ὅτι μάλιστα μὴ ἡ αρχαία κωμῳδία, οὐδὲ τούτων ἀπέλακται, ἀλλὰ παρεμβέβληνται πολλαχοῦ ἱστορίαι, αἷς καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ χρῶνται. ἄλλως τε δὲ, ὅτι καὶ κυρίως μὲν τὰ ἄλλα εἴρηται ἐγκύκλια. κατὰ συνεκδοχὴν δὲ καὶ ταῦτα.

ΟΥ ΔΕΙ δ᾽ εἶσασιν εἰς αὐὸ φέρειν, αὖ ἢ ἡ πρότασις ἐπακτική· ὥσπῦ γὰρ οὐδὲ πρότασίς ἐστιν, ἢ μὴ ἔστιν ὠφελεῖν· οὐ γὰρ ἔσται ὠφελεῖν πάντων· ἐκ τῆν κατὰ μέρος δ᾽ ὁ συλλογισμὸς, δῆλον ὅτι οὐδ᾽ εἶσασις. αἱ αὐταὶ γὰρ προτάσεις καὶ εἰσάσεις. ἰῶ γὰρ φέρει εἶσασιν, αὐτη γένοιτ᾽ αὖ πρότασις· ἢ ἀποδεικτικὴ ἢ διαλεκτική.

λέγει δῆλ τούτων, ⸂ἕξιν· ἔστι ⸀πρὸς τὸν τοιούτους φησὶ παραλογισμοὺς, οἷός ἔστι καὶ ὁ νῦν προκείμενος, ὁ λέγων, τὰ ἔπη κύκλος, ὁ κύκλος ἁλμα· τὰ ἔπη ἄρα ἁλμα. δεῖ οὖν φησὶν εἰσαμένους, τὰς εἰσάσεις μὴ δι᾽ ἐπαγωγῆς φέρειν· οἷον, εἰ τύχοι τὰδε καὶ *τάδε τὰ ἔπη προφέροντες ὡς οὐκ εἰσὶν κύκλοι, ἀλλὰ καθολικῶς εἰσάσεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἕπος κύκλος· ὥσπερ γὰρ, οὐδὲ πρότασίς ἐστιν ἀποδεικτική, *ἢ μή ἔστι καθόλου, διότι ἐκ τῆν καθόλου ὁ συλλογισμὸς, οὕτως οὐδὲ εἶσασίς ἐστιν ἐπιστημονική· *ἢ μή ἔστι καθόλου· ἡ γὰρ εἶσασίς φησιν αὐτὴ, καὶ τὸ συλλογισμοῦ μέρος γίνεται. οἷ), εἰ μὲν γὰρ εἶσαίη τὶς πρὸς τὸ πρότασιν τὸ λέγουσαν τὰ ἔπη κύκλος, λέγων οὐδὲν ἕπος κύκλος συμπέρασμα γίνεται τοῦ συλλογισμοῦ ἡ εἶσασις, λεγόντων οὕτως, οὐδὲν ἕπος ἁλμά ἔστι· πᾶς δὲ κύκλος ἁλμά ἔστιν, οὐδὲν ἄρα ἕπος κύκλος ἔστιν· εἰ δὲ πρὸς τὸ συμπέρασμα φέρεται ἡ εἶσασις ἡ λέγον, ὅτι *τὰ ἔπη ἁλμα, δρεῖ οὕτως· οὐδὲν ἕπος, κύκλος ἔστιν· ὁ δὲ κύκλος ἁλμά ἔστιν, οὐδὲν ἄρα ἕπος ἁλμα· καὶ ὁ μὲν φιλόσοφος οὕτως ὑβήγήσατο τὸ χωρίον· ἐμοὶ δὲ, οὔτε καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, ἀεὶ γὰρ δεῖ πρὸς εἶσασιν συμπέρασμα εἶναι τοῦ συλλογισμοῦ, τοιαύτην γὰρ δεῖ, δῆλον ὅτι ἀποδείξαι ἵνα πρὸς αὐτικειμένῳ αὐτῆ δείξωμεν μὴ καλῶς οὖσαν, οὔτε τοῖς ὡρισμένοις συμφωνεῖν λέξεσι· ἰῶ γὰρ φέρει φησὶν εἶσασιν, αὐτη γένοιτ᾽ αὖ πρότασις, ἢ ἀποδεικτικὴ, ἢ διαλεκτική. *διόπῦ πρὸς ἀκριβῆ τὸ χωρίον ὑβήγησιν, δοκεῖ καλῶς ἔχειν ὑπὸῦ θέσθαι, ἐς αὖ οὐ τύχοιμι καὶ ἄλλοις ὑβηγητοῖς.

ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ δ᾽ οὐίους ἀσυλλογίστως λέγειν, ὀλίγ ἡ λαμβάνειν ἀμφοτέρους τὰ ἐπόμενα.

ἐπῶν ὅτι, ἤτοι οὐ τοῖς ἐπιστήμαις γίνεται ὁ παραλογισμὸς, ἢ οὐ τοῖς διαλεκτικαῖς μεθόδοις, ὀλίγ ἡ ἐν μέσον ὁ μωνυμον οὐ τοῖς διαλεκτικαῖς μεθόδοις λαμβάνεσθαι, οὐ δὲ τοῖς ἐπιστήμαις μηκέτι, βούλεται ναῦ καὶ ⸀σωδὲ τῆν παρὰ ἡ ἁλμα ἡ μαρτημένων συλλογισμῶν εἰπεῖν· οἱ γὰρ παρὰ πᾶν ὁ μωνυμίαν τῶ μέσου ὅρου πνόμενοι παραλογισμοὶ, οὐκ αὖ εἶεν παρὰ ἡ ἁλμα ἡ μαρτημένοι· *κυρίως γὰρ καὶ κατ᾽ ἀλήθειαν οἱ τοιοῦτοι οὐδὲ συλλογισμοὶ αὖ εἶεν, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἑκάστου δύο προτάσεις διεσπασμέναι ἀλλήλων· ὀλίγ δὲ πᾶν ὁ μωνυμίαν, δοκεῖ ὁ μέσος σωῦφ᾽ θαι τοῖς ἄκροις· καὶ σωῦφ᾽ θαι συλλογιστικῶς ⸂εἰ πάντων οἶμαι ὅτι παρὰ ἐν μέσον ὅρον ὁ μωνυμον ὄντα, πολλάκις οὐ ταῖς διαλέξεσι γίνονται πολλοὶ παραλογισμοὶ, ὅταν οὐ ταῖς ἐπιστήμαις οὐ συμβαίνει, ναῦ βούλεται λέξαι καὶ τὸν παρὰ ἡ ἁλμα γινομένους οὐ ταῖς διαλέξεσι παραλογισμοὺς, καθ᾽ οὓς πάλιν διαφέρουσιν αἱ ἐπιστήμαι τῆν διαλέξεων. γίνονται οἶμαι φησὶ καὶ παρὰ ἡ ἁλμα παραλογισμοὶ, ὀλίγ ἡ πολλάκις ἐν αὐ ἐν μέσον, τοῖς δύο ἄκροις ἐπαγ. τουτέστι, ὀλίγ ἡ λαμβάνειν οὐ λιθτρῷ ἁλματι, δύο καὶ παντὸς φαντικοῦ. οἷον) ἀ ὅτι ἐὰ ἡ αὐὸ τοῖς δυσὶν ἕτερ), καὶ ἑκάτερα ἀλλήλοις ἕτερ). ἡ δὲ, οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ συγγενῆ εἶεν ἐκάτερα. ἕτερα ⸀γὰρ ἡ λίθῳ ἡ ἀνθρώπῳ ἡ οὐσία, *ἀλλ᾽ οὐχ ἕτερα ἡ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. ἤγουν, ὁ λίθος τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ ὁ ἄνθος τῷ λίθῳ, ὀλίγ ἡ μὴ εἶναι ὁμογενῆ, ὡς πῦρ φησὶ καὶ ὁ Θαλῆς καῦδὲ ἐπάγει. σωελογίζετο γὰρ, ὅτι ἡ πῦρ οὐ πολλαπλασίονι αὐαλογίᾳ αὔξεται ἡ τὸν ζόπον πᾶσαν· ἡ πῦρ τάχιστα αὔξεται. τὰ δὲ πολλαπλασίονι αὐαλογίᾳ αὐξόμενα, τάχιστα αὔξεται. ἡ πῦρ ἄρα, οὐ πολλαπλασίονι αὐαλογίᾳ αὔξεται. καίτοι φησὶν οὐδέποτε οὐ τοῖς τοιούτοις οὐ δέχεται ὑγιῆ ποίησαι ἡ λόγον ἤτοι ἡ συλλογισμόν. ὅμως οἶμαι ὅσωπερ οἱ, ἀσυλλογίστως συμπεπλέκουσι τὰς προτάσεις. ὅτε γὰρ οἱ ὅροι ὑβιστάνουσιν *ὡς οὐ δέχεσθαι αὐτὸς ἔφην, τότε ὅσωπερ ἡ κατηγορούμενον ὑγιῶς ποίησαι ἡ ἁλμα· οἷον, ἡ ἐπιστήμης δεκτικὸν, κατὰ παντὸς ἀνθρώπου καὶ γελαστικοῦ· ὁ ἄνθρωπος ἄρα, κατὰ παντὸς γελαστικοῦ· ἐαὐ οἶμαι αὐτὸς ἔφη ἡ ἐν ἄνθρωπον, καὶ ἡ ἐπιστήμης δεκτικὸν, λέγων ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατὰ παντὸς νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ, ὑγιὲς ποιήσει ἡ ἁλμα, ὥσπερ καὶ ὠδὶ τοῦ προκειμένου. ἐαὐ γὰρ αὖτι τοῦ εἰπεῖν, ἡ οὐ πολλαπλα-

Circulares discipinæ quæ.

Circulus poema.

Philosophú intelligi uel Ammoniú præceptoré uel Alexándru uel aliú huius modi

Differatur diligétio & magis exacta expositio quo ad nicidam malos expositores. Nota ingemuitatem philosophi q bone deus diuersim ab arrogantia & elatóe indoctissimorú nostri temporis sophistarú

Syllogismú in quo medíú est æquocú nó esse proprie & uere syllogismú

Cæneus sophistes

Ex his quæ in initio huius paginæ dicuntur de circulo poemate datur intelligi mi fallor circulares poetas uocatos esse qui circa communes fabulas aut historias uersarentur. qua ipsa re comici a cyclicis distinguebantur & forte a dithyrambicis & iambor compositoribꝰ & aliis huiusmodi. Scriptore aute cyclicú de quo horatius putamus eum esse q opus composuit κύκλος dictum. Nam de bello troiano tractabat opꝰ illud de q horatius & cyclos poema in homerum refertur troiam belli scriptorem ut ipse appellat horatius

Alexáder contra Alexandrum quem ait malú mathematicum

Proportio πολλαπλασίων

Proportio ἐπιμόριος

Hemiolia proportio

Epitrita

Proclus

οἱονεὶ ἀναλογίαν αὐξόμενον, τάχιστα αὔξεται, εἴπωμεν δὲ τίς ὁ τάχιστα αὐξόμενος ὁ πολλαπλασίων; ἀναλογία αὔξεται, ὑγιὲς ποιοῦμεν τὸ χῆμα, εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγοντες, καὶ τὸ αὐτὸ τὸ σωτάγομεν· τὸ δὲ ὁ πολλαπλασίων ἀναλογίαν αὐξέσθαι, ὁ μὲν ἀλέξανδρος οὐκ οἶδ' ὅ, τι παιδιῶν διαδὴ μὴ πολλὴν ἔξιν μαθηματικὴν ἔχων, φησὶ λέγειν αὐτὸν, τὰ δὲ πολλαπλασίονα ἀναλογίας αὐξόμενα, τάχιστα αὔξεσθαι, ὡς ἂν εἴπωμεν, ὡς δύο πρὸς τετράκις, οὕτω διακόσια πρὸς τετρακόσια, ἀγνοήσας ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος ὁ λόγος, τῶν δύο πρὸς τέσσαρα. καὶ τῶν διακοσίων, πρὸς τετρακόσια πολλαπλασίων, ἀλλ' ἐπιμόριος· πολλαπλασίων μὲν γὰρ λόγος *καλεῖται ὃν αὐτὸς ἀριθμὸς, ὅταν ὁ ἐλάττων δὶς, ἢ τρὶς, ἢ τετρακάκις, καὶ ὁσαπλασίων ἂν μείζων, οὐκ ἐλλείπων τινὶ τῶν μείζονι, ἐλάττων ἑαυτῷ· οἷ, ὧν διπλασίων ὁ βˉ πρὸς ἂν δˉ, καὶ ὁ δˉ πρὸς ἂν ηˉ. ἢ ὧν τετραπλασίων, ὡς ὁ γˉ, πρὸς ἂν θˉ. καὶ ὁ θˉ, πρὸς ἂν κεˉ. καὶ ὧν τοῖς ἄλλοις ὁμοίως. ἐπιμόριος δέ, ὅταν ὁ μείζων ὅλον ἔχῃ ἂν ἐλάττονα, καὶ μόριόν τι ὧν αὐτοῦ, ἢ τέταρτον, ἢ ἑφεξῆς. οἷον, ὁ γˉ τῶν δˉ ἐπιμόριος· ἔχει γὰρ ὅλον ἂν δˉ, καὶ ἐν ἥμισυ αὐτοῦ· διὸ καὶ ἡμίολιος κέκληται παρὰ τὸ ἥμισυ. καὶ ὁ τέσσαρα τῶν γˉ, ἐπίτριτος· ἔχει γὰρ ὅλον ἂν γˉ, καὶ ἐν τρίτον αὐτοῦ· οἱ γοῦν παρὰ τὸν ἄλλον ἑξαπλασίονος προσληφθέντες εἰς ἀπόδειξιν αὐτῶν μοι, ὅ, τε βˉ καὶ γˉ. καὶ ὁ σˉ, καὶ ὁ τˉ, οὐκ ὧν λόγῳ εἰσὶ πολλαπλασίονι, ἀλλ' ὧν ἐπιμορίῳ. ἤγουν, ἡμιολίῳ· ὧν οἷς καὶ αὔξησις οὐ γίνεται ὡς πρὸ ὧν τοῖς πολλαπλασίοις. οὐ γὰρ ὡς ὁ βˉ πρὸς ἂν γˉ, οὕτω καὶ ὁ γˉ πρὸς ἕτερόν τινα. ἴστω γοῦν μέχρι τούτων ὁ λόγος· οὐδὲ ὡς ὁ σˉ πρὸς ἂν τˉ, οὕτω ὁ τˉ πρὸς ἕτερόν· οὐκ αὖθις λοιπὸν, ὧν τούτοις τάχιστα ἡ αὔξησις γίνεται, ὥσπερ ὧν τοῖς πολλαπλασίοις ὅλῳ ἔδει καὶ ὁ πρῶτος καθάπερ ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν, οὕτως ἰδιηγεῖτο τὸ χωρίον· δεῖ φησὶν ἐκκεῖσθαι τὸ ἴσον ὡς ἀριθμοὺς ἐκ μονάδος ὧν τῷ αὐτῷ πολλαπλασίονι λόγῳ· ἔστω δὴ διπλάσιον· οἷον, αˉ βˉ. γˉ. δˉ. εˉ. ϛˉ. ζˉ. ηˉ. θˉ. ιˉ. ιαˉ. ιβˉ. καὶ ἑφεξῆς δῆλον ἀπὸ γοῦν τῆς ἀπείρου προϊόντα. καὶ ἔστιν ὡς ἡ μονὰς πρὸς ἂν βˉ, οὕτως ὁ βˉ πρὸς ἂν δˉ, καὶ ὁ δˉ πρὸς ἂν ηˉ, καὶ ὁ ηˉ πρὸς ἂν ιεˉ. καὶ ὁ ιεˉ πρὸς ἂν ιβˉ. καὶ ἑφεξῆς. ὧν οἷς τῆς τοιαύτης ἀναλογίας προϊούσης εἰς ἄπειρον, τάχιστα γίνεται ἡ αὔξησις, κατὰ τοὺς πολλαπλασίονας λόγους. οὐ γοῦν μόνον ὧν τῷ διπλασίῳ ὅλῳ συμβαίνει, ἀλλὰ κἂν τοῖς τριπλασίοις, καὶ τοῖς τετραπλασίοις, καὶ τοῖς λοιποῖς ἅπασιν. ὡδὶ μὲν τοι τῶν ἐπιμορίων οὐδὲ ὁ ἀλέξανδρος ὑπέθετο, οὐδὲ μὴν· οὐ γοῦν ὡς ὁ ϛˉ πρὸς ἂν γˉ καθάπερ εἴρηται, οὕτως ἔστιν ἑφεξῆς εὑρεῖν καὶ ἐν γˉ πρὸς ἕτερόν τινα τῶν μετ' αὐτὸν, ἐν αὐτὸν λόγον ἔχοντα. ὅπως δὲ δεῖ διεξιέναι τὰ τοιαῦτα ἐπὶ μερέσιν, ἑφεξῆς μεθόδου δεῖ ἀριθμητικῆς. ὧν ὃ νικήσας τὴν ἀσαφειαν παρεξιδώσιν.

Caneus

ΟΙΟΝ καὶ ὁ καινὸς ποιεῖ, ὅτι τὸ πῦρ τῇ πολλαπλασίονι ἀναλογίᾳ. καὶ γοῦν τὸ πῦρ ταχὺ χεῖσθαι ὡς φησι· καὶ αὖτη ἡ ἀναλογία· οὕτως δ' οὐκ ἔστι συλλογισμός.

*Εἴρηται ὅτι ὁ καινὸς οὗτος, σοφιστὴς ὧν· ὃς τις ἔλεγεν, ὅτι τὸ πῦρ τῇ πολλαπλασίονι ἀναλογίᾳ χεῖσθαι, δεῖ τὸ τάχιστα αὔξεσθαι. κατασκευάζων δεῖν αὐτὸ τῷ εὐθυτόνῳ χήματι, ἐκ δύο κατηγορικῶν, καὶ ποιῶν τὸ χῆμα ἀσυλλόγιστον· καὶ τὸ μὲν πῦρ ταχὺ χεῖσθαι, ἐλάττοσι ποιῶν πρότασιν· τὸ δὲ πῶς πολλαπλάσιον ἀναλογίαν ταχὺ αὔξεσθαι, μείζονα.

Duæ affirmatiuæ in 2ª. f.ª. possunt reduci ad syllogisticá figurá quando ita sunt ad accidi termini in maiore propositione ut possit maior conuerti. aliqui minime ut. Omnis hō risibile Omne rationale risibile. Omne rationale hō. Dempto sic. Omne risibile hō Omne rationale risibile Omne rationale homo

ΑΛΛΕΙ τῇ ταχίστῃ, ἀναλογίᾳ ἕπεται ἡ πολυπλασίος.

ΤΟΥΤΕΣΤΙΝ, ἐὰν δὲ αὐτιστρέψωμεν τοὺς ὅρους τῆς μείζονος προτάσεως, καὶ εἴπωμεν, ὅτι τῇ ταχίστῃ χεομένῃ ἡ αὔξησις, ἕπεται ἡ πολυπλασίων ἀναλογία· γίνονται γοῦν τότε οἱ πρώτῳ χήματι δύο κατηγορικαί· ΣΟΦΙΣΤΙΚΤΟΝ ΟΙΩ, εἰς τὸ ταχίστῃ.

ΚΑΙ τῷ πυρὶ ἡ ταχίστη, οἱ τῇ κινήσει ἀναλογίᾳ.

ΤΟΥΤΕΣΤΙΝ, ὅτι τὸ πῦρ τάχιστα κινεῖται, οὗπερ ἔστιν ἡ ἐλάττων πρότασις. τὸ δὲ τάχιστα κινούμενον, οἱ τῇ ταχίστῃ κινεῖται ἀναλογίᾳ, τὸ πῦρ ἄρα, οἱ τῇ ταχίστῃ κινεῖται ἀναλογίᾳ. οὐδὲν γοῦν διαφέρει, εἴτε ὡδὶ τῆς γεννήσεως τοῦ πυρὸς, εἴτε ὡδὶ τῆς κινήσεως, τοῦτο λέγεται.

ΕΝΙΟΤΕ μὲν γοῦν οὐκ οἶδ' ἔχεται συλλογίσασθαι ἐκ τῶν εἰλημμένων. ὁτὲ δὲ οἶδ' ἔχεται, ἀλλ' οὐχ ὁρᾶται.

Ἴσωμεν ὅτι τὰς οἱ ἀδυτόρῳ χήματι δύο κατηγορικὰς, ἔστιν ὅτε δυνατὸν τοιαύτας εἶναι εἰς συλλογιστικὴν χῆμα, ὅτε εἰσὶν ὑγιαίζοντες οἱ ὅροι, ὡς δυνατὸν αὐτιστρέψαι τὴν μείζονα, ἵνα ἀνάγωμεν αὖθις εἰς τὸ πρῶτον χῆμα. ὅταν δὲ μὴ ὑγιαίζωσιν, οὐκέτι. ὁ δὲ, ἀλλ' οὐχ ὁρᾶται. τουτέστιν, ὅτι εἰ καὶ ἔστιν ἔπ' τινων τοιούτων ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα σωάγειν, διὰ τὰς προτάσεις ὡς πρὸ εἶπον ὡδὶ τῶν ὑγιαζόντων χρωμένους τῇ αὐτιστροφῇ τῆς μείζονος, ἀλλ' οὐχ ὁρᾶται τὸ ἀναγκαῖον, διὰ τὸ ἀσυλλόγιστον τῆς συμπλοκῆς τῶν προτάσεων. οὐδὲ γοῦν ἡ συμπλοκὴ αἰτία, ἀλλὰ τὸ ὑγιαίζειν τοὺς ὅρους, ὡς δυνάσθαι καὶ ὑγιῶς συμπλέκεσθαι.

ΕΙ δ' ὡδὶ ἀδυνάτου ἐκ ψευδῶν ἀληθὲς δεῖξαι, ῥᾴδιον αὖ ὡδὶ τὸ ἀναλύειν.

Φ ἕτερόν τι μεταβέβηκε, καθ' ὃ πάλιν διακρίνει τοὺς ἀποδεικτικοὺς συλλογισμοὺς τῶν διαλεκτικῶν· *ὅτι ῥᾴων ἡ ἀνάλυσις ἐν τοῖς ἀποδείξεσιν, ἢ ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς· ἀνάλυσιν δὲ καλοῦσιν

λοῦσιν οἱ γεωμέτραι, πρὸ εὑρεσιν τῶν προτάσεων, δι' ὧν συμπέρασμα· ὅτον, εἰ προτεθείη μὲν συμπέρασμά τι ἀληθὲς, ὅτι τόδε τρίγωνόν ἐστιν ἰσόπλευρον, πρὸ μεθόδου δι' ἧς εὑρίσκομεν τὰς προτάσεις δι' ὧν ἔστι συμπέρασμα, ἀνάλυσίν φασιν εἶναι μὲν γοῦν προτεθέντος, πῶς ἂν συσταίη τρίγωνον ἰσόπλευρον, δεῖ τῶν προτάσεων εὑρέσεως τὸ συμπέρασμα, ἀπό τινων ὡμολογημένων αἱρέσεως, καὶ λήξαντες εἰς τὸ ζητούμενον, καὶ πεπραγέναι τὸ τοιοῦτον συστήσεως· ἡ ἀνάλυσις δὲ, ἔμπαλιν ἔχει τῇ συνθέσει. λαβόντες γοῦν τὸ πρότερον ζητούμενον, ὡς ὁμολογούμενον, ὅτι τόδε τρίγωνόν ἐστιν ἰσόπλευρον, ζητοῦμεν τίνων ἂν εἶεν αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἔδει κατασκευάσθαι, ἵνα ἐξ αὐτῶν ἀναλύοντες, εὑρίσκωμεν αὐτὰς, ἕως οὗ φθάσωμεν εἴς τινα ὁμολογούμενα, καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς γεωμετρίας· ἢ ἔστι δεῖξαι ἐξέσεως ἀκροτάτης, τὸ δυνάσθαι συνορᾶν εἴκοσιν συμπέρασμα ἐκ ποίων προτάσεων συνήκται φησὶν οὖν, ὅτι αἱ μὲν ἐξ ἀληθῶν μόνων προτάσεων τὰ ἀληθῆ συνήγετο συμπεράσματα, ῥᾴδια λῦσαι ἡ ἀνάλυσις, ὡορισμένων κατὰ δεῖξιν οὐσῶν τῶν συναγκτικῶν τῶν συμπεράσματος προτάσεων. νῦν δ' ἐπεὶ καὶ ἐκ ψευδῶν συνάγεται συμπέρασμα ἀληθὲς, ἀόριστοι δὲ αὖται, δυσχερὴς αὐτῶν ἡ *ἀνάλυσις. καὶ τοῦτ' πάλιν διαφέρουσιν, οἱ ἀποδεικτικοὶ συλλογισμοὶ τῶν διαλεκτικῶν. οἱ μὲν οὖν διαλεκτικοὶ, ἅτε δὴ καὶ ἐξ οὐδέξεων ὄντες, καὶ ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπαρχόντων τῷ πράγματι, ἀορίστους ἔχουσι τὰς τῶν αὐτῶν συμπεράσματος αἰτίας προτάσεις. σωαχθείη γοῦν αὖ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον, καὶ ἐκ τοῦ κινεῖσθαι, καὶ ἐκ τοῦ βαδίζειν, καὶ ἐκ τοῦ διαλέγεσθαι, καὶ ἐξ ἄλλων μυρίων. ἀλλὰ καὶ ἐκ ψευδῶν προτάσεων ὥσπερ εἶπον σωαχθείη αὖ ἀληθὲς συμπέρασμα. εἰ δ' οἶν τις ὠδὶ τούτων ἀπολύσειε πάσας τὰς σωακτικὰς τῶν συμπεράσματος ὑγιαζούσας προτάσεις, οὐκ ὀλίγως τούτου τεύξεται, δεῖ· πῶς ἀορίσταν αὐτῶν. ὡδὶ μέν τοι τῶν ἐπιστημῶν οὐχ οὕτως. οὔτε γὰρ ἐκ ψευδῶν προτάσεων, οὔτε ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἐκ τῶν πρώτων καὶ κατ' αὐτὸ σωάγεται τὰ ἐπιστημονικὰ συμπεράσματα. ὡορισμένα δὲ ταῦτα, ῥᾴδια δὲ μᾶλλον ἢ ὡδὶ τὰ ἀόριστα, διαῤῥᾴδιον μᾶλλον ὡδὶ τῶν ἐπιστημῶν ἡ ἀνάλυσις, ἢπερ ὡδὶ τῶν λόγων.

» ΑΝΤΕΣΤΡΕΦΕ γοῦν αὖ ὑγῆ ἀνάγκης. ἔστω γοῦν· τὸ ἀὸν· τούτου δ' ὄντος, ταὸδ' ἔστιν ἀὶ οἶδε ὅτι
» ἔστιν, οἶδ' ὁ βˉ ἐκ τούτων αὖρα δείξω ὅτι ἔστιν ἐκεῖνο.

ΤΟΥΤΕΣΤΙΝ, εἰ ὑγῆ ἀληθῶν μόνων τὰ ἀληθῆ συνήγετο, ῥᾴδια λῦσαι ἡ ἀνάλυσις, δεῖ· ὁ αὐτιστρέφειν πρὸς τὸ συμπέρασμα τὰς προτάσεις. εἰ γοῦν εἴη τὸ μὲν συμπέρασμα τὸ πρῶτον. *αἱ δὲ δεῖξαι συνάγουσαι προτάσεις ἀληθεῖς οὖσαι, καὶ γνωσκόμεναι ὅτι εἰσὶν, οἶδ', ὁ βˉ ἐστὶ γοῦν τῶν δύο προτάσεων λαμβανόμενον τὸ βˉ τῶν τὸ βˉ ὄντος, ὑγῆ ἀνάγκης ὢν τὸ ἀ· καὶ τῶν τὸ ἀ πάλιν ὄντος, τὸ βˉ ὢν ὑγῆ ἀνάγκης. ὥστε καὶ ῥᾴδια λῦσαι ἀὖ ἡ τῶν προτάσεων εὕρεσις, δεῖ· ὁ ὑγῆ ἀνάγκης ἕπεσθαι τῷ συμπεράσματι.

» ΑΝΤΙΣΤΡΕΦΕΙ δὲ μᾶλλον τὰ αὖ τοῖς μαθήμασιν, ὅτι οὐδὲν συμβεβηκὸς λαμβάνουσιν, ἀλ-
» λὰ καὶ τούτῳ διαφέρουσι τῶν αὖ τοῖς διαλόγοις, ἀλλ' ὁρισμούς.

*ΑΝΤΙΣΤΡΕΦΟΥΣΙ δὲ φησι μᾶλλον αὖ τοῖς μαθηματικοῖς συλλογισμοῖς, τὰς συμπεράσματα πρὸς τὰς προτάσεις, καὶ αἱ προτάσεις πρὸς τὰ συμπεράσματα. διὸ καὶ εὐχερὴς ὅτιν ἡ τῶν μαθηματικῶν προτάσεων εὕρεσις. καὶ τὸ μέσου ὅρου δι' οὗ προσχῶς σωάγεται τὸ συμπέρασμα· δὲ ἀλλ' ὁρισμούς, πρὸς τὸ λαμβάνουσι σωτακτέον· ἵν' ἢ οὕτω σωημμένον· αὐτιστρέφει δὲ μᾶλλον τὰ αὖ τοῖς μαθήμασιν, ὅτι οὐδὲν συμβεβηκὸς λαμβάνουσιν, ἀλλ' ὁρισμούς· δὲ ἀλλὰ καὶ τούτῳ διαφέρουσι τῶν αὖ τοῖς διαλόγοις, δεῖ· μέσου· διαφέρουσι δὲ, ὅτι αἱ μὲν διαλεκτικαὶ, πολλὰ καὶ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς λαμβάνουσιν. αἱ δὲ ἐπιστῆμαι, τὸ ὁρισμοὺς καὶ τὰ κατ' αὐτὸ τοῖς πράγμασιν ὑπάρχοντα· ταῦτα δὲ ὡορισμένα.

» ΑΥΞΕΤΑΙ δ' οὐ δεῖ· τῶν μέσων, ἀλλὰ τῷ προσλαμβάνειν. οἷ), ὁ ἂ τῶν βˉ. δεῖ· δὲ, τῶν γˉ. πάλιν δεῖ· τῶν δˉ.

Ε Φ' ἕτερόν μεταβαίνει διακειμένων ὁμοίως τοῖς ἐπιστήμαις τῆς διαλεκτικῆς. ἔστι δὲ καὶ δεῖ· ἀκόλουθον τοῖς πρὸ αὐτῶ. φησὶν οὖν δεῖ· δεῖ, ῥᾴδιαν εἶναι πῶς ἀνάλυσιν ὡδὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἐπεὶ καὶ ἡ συνθεσις ἀπλουστέρα, καὶ ἡ τῶν λόγων αὔξησις. οἱ μὲν γοῦν τοὺς ἐπιστήμας αὐξομένων τῶν συλλογισμῶν, ἢ ἀεὶ βουλομένων ἢ μὴν συμπεράσματα συμπεράσμασιν ἐπὶ σωάπτειν, ἀεὶ τοὺς ὅρους ἐξωθεν προσίθεμεν, καὶ οὐδέποτε μεταξύ· οἷ), εἰ δεῖ· τὸ ἀ βˉ δέδεικται ὁ γˉ, ἀεὶ ἡ πρόθεσις τῶν ὅρων, ἐξωθεν γίνεται· τῷ γˉ γοῦν, προσίθετο ὁ δˉ· οὐδέποτε δὲ μεταξὺ τὸ ἀ βˉ, ἢ τὸ βˉ γˉ· μὴν γοῦν πρῶτον θεώρημα οἱ γεωμετρίας, δεῖ· τῶν ὅρων δέδεικται καὶ τῶν ἀξιωμάτων· ὁ δὲ λύτερον, δεῖ· τὸ ἀˉ. καὶ δεῖ· τὸ βˉ, ὁ γˉ. καὶ οὕτως ἑφεξῆς ἡ αὔξησις γίνεται, μηδέποτε μέσου ὅρου ἐπεντιθεμένου, ἀλλ' ἀεὶ ὡδὶ σωαπτομένου τοῖς πρώτοις· τούτου δὲ αἴτιον, ὅτι ἐκ τῶν κατ' αὐτὸ, καὶ πρώτως ὑπαρχόντων, αἱ ἀποδείξεις. καὶ οὐκ οἶδ' ἔχεται δι' ἐμμέσου προτάσεως ἀποδεικνύναί τι· ἢ γοῦν ἐκ τῶν ἀξιωμάτων δείκνυται τὰ θεωρήματα οὐ τοῖς ἐπιστήμαις, ἢ ἐκ τῶν προαποδεδειγμένων, ἅπερ ἐκ τῶν ἀξιωμάτων δέδεικται· ὡδὶ δὲ τῶν ἄλλων, οὐχ οὕτως, ἀλλὰ

Quid geometræ moi ἀνάλυσιν ζοῶσι δε

σώσεως. ι. σώροσθ

ἕξεως ἀκροτάτης .ι. summinus & consuetudinis habit

Theoremata scientia uel cõmunibus sentétijs probantur uel his quæ a cõmunib) sentétijs fidé acceperunt. hoc supra etiã dictũ fuit a philopo

διχῶς ἡ τῆι συλλογισμῶν αὔξησις γίνεται· αὔξονται γὰρ οἱ διαλεκτικοὶ συλλογισμοὶ τῆι μέσων ὅρων, ἔστιν ὅτε μὲν, μέσων ἐπεντιθεμένων, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἔξωθεν προσλαμβανομένων· ὅτι δὲ, ὅτι οὐκ ἄμεσοι αἱ διαλεκτικαὶ προτάσεις, ἀλλ' ἐνδοξοι, ἢ ἐκ συμβεβηκότων· δῆλ. εἰ τύχοι, ἐὰν εἴ πω οὕτως, ὁ ἄνθρωπος νοῦς καὶ ἐπιστήμης δεκτικός· ἡ δὲ νοῦς καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, ζῶον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶον. ἔστιν ἐν συλλογισμοῖς, *οὐκ ἔστιν αὐξῆσαι μεταξὺ ὅρους ἐπεντιθέντα. ἐὰν δὲ ἅπτωσιν οὕτως· ὁ ἄνθρωπος, λαλεῖ· ἡ λαλοῦν ζῶον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶον, αὐξῆσαι δυνάμεθα ἔστιν ἐν συλλογισμοῖς, δῆλ. ἐπειδὴ μέσων ὅρων, ὅτι οὐκ ἄμεσοι αἱ προτάσεις δεῖ), ὁ ἄνθρωπος λαλεῖ· ἡ λαλοῦν, κινεῖται· ἡ κινούμενον ζῶον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶον· πάλιν πόθεν ὅτι ἡ κινούμενον ζῶον; ὅτι ἡ κινούμενον μὴ ὑφ' ἑτέρου, ἐαυτὸ κινεῖ· ἡ ἐαυτὸ κινοῦν, ζῶον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶον. καὶ οὕτως ἀεί δῆλ μεταξὺ ἐπεντιθέντα ὅρους, αὔξειν τὸν συλλογισμούς· ὅτι δὲ καὶ ἔξωθεν, προφανές· ὥστε καὶ ταύτῃ διαφέρουσιν οἱ ἀποδεικτικοὶ συλλογισμοὶ τῶν διαλεκτικῶν· ὅτι οἱ μὲν, οὐδένα μεταξὺ ἐπεντιθέασιν ὅρον, ἀλλὰ μόνον ἔξωθεν· οἱ δὲ διαλεκτικοὶ, καὶ μεταξὺ, καὶ ἔξωθεν.

» ΚΑΙ τῶτ' εἰς ἄπειρον.

*Εἰ γὰρ τοῖς ὑπάρχουσι θεωρήμασιν οὐ τοῖς ἐπιστήμαις, ἔστιν ἐπισωρεύειν ἔξωθεν ἕτερον, δῆλ. ὡδὶ τοῖς ἤδη ὑπάρχουσιν εἰ ἕτερα εὑρίσκονται, καὶ εἰς ἄπειρον ὡς πρὸς ἡμᾶς δῆλον ὅτι· ὅτι οὐκ οὕτω τετελείωκαμεν τὰς ἐπιστήμας, ὡς μὴ δύνασθαι ἕτερόν τι ἐφευρεθῆναι θεώρημα, ἀλλ' ἀεὶ δυνατὸν δῆλ. τῶν προαποδεδειγμένων, ἕτερα ἐφευρίσκειν.

» ΚΑΙ ἐς τὸ ἐλάττον· οἷόν), τὸ ἃ καὶ *κατὰ τῶ β, καὶ κατὰ τῶ ε.

Ὅτι καὶ ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη γίνεται ἡ αὔξησις τῶν συλλογισμῶν, ὅμως οὐδέποτε ἐῶν τῶν ἐπισημῶν μεταξὺ ἐπεντιθέτων ὅρος γίνεται ἀεὶ ἐφ' ἑκάτερα, δεῖξον ἐν χρόνῳ, ὡς ἐφ' ὧν αὐτὸς τίθησι παραδειγμάτων· παραλαμβάνει γὰρ τὸ μὲν α, αριθμόν. ἐφ' ἑκάτερον δὲ τούτου, τὸ β καὶ τὸ δ. ἢ κατὰ τὸ μὲν β, ἀδιαίρετον αριθμόν· τὸ δὲ δ, αὖ πιον ὁμοίως ἐκεῖνο μὲν τὸ β, τὸ γ ἀδιαίρετον αριθμὸν ὡρισμένον, τῶ β ὄντος ἀδιαιρέτου αριθμοῦ ἀορίστου· ὁμοίως καὶ ἐκεῖνο τὸ δ τὸ ε, ὃ καλεῖ αὖ πιον ἀριθμὸν ὡρισμένον, τῶ δ αὖ πίου ἀορίστου ὄντος εἰ οὖν τὸ μὲν α ὁ αριθμὸς, λέγω δὴ ὁ ἀσπλῶς εἴτε ἄπειρος ἐστὶν εἴτε πεπερασμένος, οὐδὲν γὰρ πρὸς τὰ νῦν διαφέρει ὑπάρχει τῷ τε β καὶ τῷ δ· τουτέστι, τῷ ἀδιαιρέτῳ αριθμῷ καὶ τῷ αὖ πίῳ· τὸ δὲ β, ὁ ἀδιαίρετος αριθμὸς, ὑπάρχει τῷ γ, ὡρισμένῳ τινὶ αριθμῷ ἀδιαιρέτῳ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ δ αὖ πιος ἀόριστος, ὡρισμένῳ τινὶ αὖ πίῳ τῷ ε, ὑπάρχει δῆλον ὅτι. οὕτως οὖν ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη ἡ αὔξησις γίνοιτο, καὶ ἐς τὸ ἐλάττον τὸ ἃ, καὶ κατὰ τὸ γ, καὶ κατὰ τὸ ε. δῆλον δὲ ἐπεὶ καὶ κατὰ τὸ δ, κατὰ τὸ ε εἶπεν. *ἐφεξῆς οὖν διαιρῶν, μᾶλλον δὲ μὲν ἃ, κατὰ τὸ δ, κατηγορεῖ· ἡ δὲ δ, κατὰ τὸ ε.

» ΟΙΟΝ, ἔστιν αριθμὸς ποσὸς, ἡ καὶ ἄπειρος· δεῖξον ἐφ' ᾧ α.

Τὸν αριθμὸν ἀσπλῶς ἀόριστον λαμβάνει, εἴτε ἄπειρος εἴη ὁ αριθμὸς, εἴτε πεπερασμένος.

» *Ὁ ἀδιαίρετος αριθμὸς ποσὸς, ἐφ' οὗ β. ἀόριστος ἀδιαίρετος, αριθμὸς ἐφ' οὗ γ. ἔστιν ἄρα ἡ α κατὰ τὸ γ. ἢ ἔστιν ὁ αὖ πιος ποσὸς αριθμὸς, ἐφ' οὗ δ. ὁ αὖ πιος αριθμὸς, ἐφ' οὗ ε, ἔστιν ἄρα ἡ α κατὰ τὸ ε. ῥάδιον δὲ καὶ τοῦτο τῷ φιλοσόφῳ δῆλ. τούτων διεῖδαι, τί διαφέρουσιν οἱ ἡ ὅτι κατασκευάζοντες συλλογισμοὶ, τῆι ἡ διότι κατασκευάζόντων· καὶ φησὶν ὅτι, κατὰ οὐ α μὲν τόπον διαφέρουσι, τῷ τῶ μὲν ἡ ὅτι κατασκευάζοντας ἑτέρους εἶναι ἐπισήμης, τῶ δὲ ἡ διότι, τουτέστι πῶς αἰτίαν τὰ πράγματος, τῆς ἀποδεικτικῆς· ταῦτα δὲ πῶς ἔχει, ἐφεξῆς λέξει διαφέρουσι δὲ οὗτοι οἱ συλλογισμοὶ, καὶ κατὰ ἕτερον τόπον· ὅτι οἱ μὲν ἡ διότι κατασκευάζοντες, δι' ἀμέσων προτάσεων συμπεραίνουσι· ἡ γὰρ αἰτία τῷ πράγματος, κατὰ οὐκ ὀφείλει καὶ προσεχῶς ὑπάρχειν τῷ πράγματι. οἱ δὲ ἡ ὅτι κατασκευάζοντες, δι' ἀμέσων προτάσεων συλλογίζονται· οἷόν), ὅτι τὰ νότια ἄστρα, τὰ χεν δύσεσι τὴν βορείων. εἰ μὲν οὖν οὕτως εἴη πομεν, τὰ νότια ἄστρα πορρωτέρω εἰσὶ τοῦ βορείου πόλου. τὰ πορρωτέρω τοῦ Ζορείου πόλου, θᾶττον δύνουσι τὴν βορείων· τὰ νότια ἄρα ἄστρα, θᾶττον δύνουσι τὴν Ζορείων· οὗτος ὁ συλλογισμὸς, δι' ἀληθῶν προτάσεων ἀληθὲς κατασκευάσει· ὅσον γὰρ ἀφεστήκασι τοῦ βορείου πόλου τὰ ἄστρα, τοσοῦτον θᾶττον δύνουσι· διὸ καὶ ὁ ἀρίστος φησιν,

» Ἀλλ' ἀεὶ τοῦρος προφορέσδρος ἠνιόχοιο,

» Εἰς ἑτέρ' ἰέναι κατὰ βυθὸν, ὁ μὴ λυσίη πυρ ἀελλάων.

οὐ μὲν οὖτη ἡ αἰτία τῷ τὰ χεῖρα οὐτὰ δύνειν, ἢ προορώτερον εἶναι τοῦ βορείου πόλου. καὶ δῆλ. τοῦτο, τῷ ὅτι ἔστιν οὗτος ὁ συλλογισμὸς, καὶ οὐ τῷ διότι· εἰ μέν τοι οὕτως εἴποιμεν, ὅτι τὰ νότια ἐλάττονα ἔχει πῶν ὑπὸ γῆς ἀφεδρείαν τὸ ἀσπλῶς γῆν, τὰ δ' ἐλάττονα ἐχοντα πῶν ὑπὸ γῆς ἀφεδρείαν, θᾶττον δύνουσι, τὰ νότια ἄρα θᾶττον δύνουσιν· αὕτη αὖ ἔσῃ κυριωτάτη αἰτία τῷ θᾶττον δύνειν, καὶ δῆλ. τῷ τὸ διότι ἔστιν ὁ συλλογισμὸς οὗτος πάλιν, ὁ μὲν δῆλ. τῷ αὐτοκίνητον εἶναι πῶν ψυχὴν ἀποδείξας ὅτι καὶ ἀθάνατος, οὐ δι' ἀμέσων ἀπέδειξεν· ὁ μὲν τοι ἐκ τῷ ἀρχικῷ εἶναι ζωῆς, οὗτος δι' ἀμέσων· πῶς δὲ, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν ὅτι, ἡ ὅτι, ἔστι καὶ δι' ἐμμέσων δεῖξαι, μὴ δι' ἀμέσων. ὁμοίως καὶ ἡ

Differentia inter syllogismos asserentes τὸ ὅτι & asserentes τὸ διότι

Causa rei per se & immediate inest ipsi rei

Axatus

Dubitatio

Syllogismos asserentes τὸ ὅτι alterius esse scientiæ asserentes autem τὸ διότι demonstrationis esse. possunt tamen syllog. τὸ ὅτι secundariæ ee demõstra

α. Numer)

β. impar

γ. impar certi)

δ. Par.

ε. Par certi)

α Lege finẽ pmo facies charte 3)

καὶ ἡ διότι δεῖ οὖν τῷ διότι ἐλέγομεν εἶναι συλλογισμοὺς ἀσπλῶς τοῦ διατί τόδε γίνεται καὶ σκιάζοντας, καὶ μὴ προσεχῶς ἢ ἀποδιδομένη αἰτία, ἀλλ' ἐμμέσως· καὶ γὰρ ἡ ἐκλιμπάνειν πῶν σελλώνων, δῆλ. ἡ κατὰ διάμεσον γίνεσθαι τῷ ἡλίῳ, τῷ διότι εἶναι ἐλέγομεν ἐν συλλογισμοῖ. διότι φησὶ τῆς ἐκλείψεως αἰτίαν εἶναι πῶν κατὰ διάμεσον τῆν φωτήρων ἀπόστασιν· καίτοι, οὐ προσεχῶς αὐτὰ αὕτη, ἀλλ' ἐμμέσως· προσεχῶς δὲ, ἡ ἐπιπροόθησις τῆς γῆς. *τῷ δὲ ὅτι, ἐν λέγονται, οὐ διατὶ ἐκλείπει ἡ σελλώνη, ἀλλ' ὅτι ἀσπλῶς ἐκλείπει, καὶ αὐτόπτοισι εἴων αἱ προτάσεις· δῆλ. ἡ σελλώνη παυσέλλωσ οὖσα, σκιᾶ οὐ ποιεῖ· σκιᾶ δὲ μὴ ποιοῦσα οὐ παυσελλώνη, ἐκλείπει, ἡ σελλώνη αὖπα ἐκλείπει· ἰδοὺ γὰρ οὐ τούτοις, ἄμεσοι μὲν αἱ προτάσεις· οὐδενὸς γὰρ δέονται μέσου, εἰς ἃ δεῖξαι ὅτι ἐκλείπει· οὐ μὲν τῷ διότι ὄδιν οὗτος ὁ συλλογισμὸς, οὐ γὰρ ἔχει πῶ αἰτίαν τῆς ἐκλείψεως οὐ ταῦθα τοίνυν πάντα συλλογισμοὶ, ἐν μὴ προσεχῶς πῶ αἰτίαν τῷ πράγματος ἔχοντα, τῷ ὅτι εἶναι λέγει· ὥστε καὶ ἐν δῆλ. τῷ κατὰ διάμεσον γίνεσθαι τῷ ἡλίῳ πῶ σελλώνῳ κατασκιάζοντα ἐκλείπειν, τῷ ὅτι λέγει· καὶ ὧδε ἐπὶ τόδον μόρος ἀπόλειξις· ἡ ἡ ὅλον ὧδε τελμηρὸς ἀπόλειξις· ὡδὶ μὲν οὖν τὴν αὐτιστρεφόντων, οὕτως *καὶ πλάκις δὲ τῷ μὲν αἰτίου ὄντος, ἀνάγκη καὶ ἡ αἰτιατὸν εἶναι· οὐ πάντως δὲ τῷ αἰτιατῷ ὄντος, καὶ ἡ αἴτιον· *καὶ πάλιν τῷ αἰτιατῷ μὲν ὄντος, ἔστι πάντως καὶ ἡ αἴτιον· οὐ πάντως δὲ τῷ αἰτίου, καὶ ἡ αἰτιατὸν· καὶ ὡδὶ τῷ προτέρου· εἰ μὲν γὰρ τέτοκεν ἡ γυνὴ, πάντως καὶ ὠχρὰ ὄδιν· οὐ πάντως τῷ ὠχρὰ εἶναι, ἀκολουθεῖ ἡ τετοκέναι· οὐδέχεται γὰρ τῷ αὐτῷ πλείονα *εἴδη εἶναι αἰτίας· καὶ φόβον, καὶ νόσον, καὶ ἕτερα· ὁμοίως εἰ πολλὰ βεβάδικε κέκμηκεν· οὐ μὲν εἰ κέκμηκεν, ἤδη καὶ πολλὰ βεβάδικε· δυνατὸν γὰρ καὶ ἐκ πλείονος ἄλλης ὁδοῦ πεπονηκέναι· καὶ δῆλον ὅτι ὡδὶ τούτων, τῷ μὲν διότι, συλλογισμὸς ἔσται· τῷ δὲ ὅτι, οὐκ ἔσται· ἀεὶ μὲν γὰρ δῆλ. τῆς αἰτίας πρόεισιν ὡδὶ τούτων ὁ συλλογισμὸς, καὶ κατασκευάζων ἡ αἰτιατόν· οὐ δύναται δὲ ἐκ τῷ αἰτιατῷ δεῖξαι ἡ αἴτιον, δῆλ. ἡ μὴ αὐτιστρέφειν. *ὡδὶ γὰρ τούτων τῷ μὲν ὅτι, ἔσται συλλογισμὸς, οὐ μὲν τῷ διότι· τῷ δὲ δεῖν τόδε τόδε· λέγω δή, τῷ ἡ μὲν αἴτιον, ἐπεσθαι τῷ αἰτιατῷ, οὐ πάντως δὲ καὶ ἡ αἰτιατὸν, τῷ αἰτίῳ· οἷ), εἰ τέτοκεν ἡ γυνὴ, πεπλησίακεν αὐσοί· οὐκέτι δὲ καὶ αὐτιστρέφειν δυνατόν· ὅτι εἰ πεπλησίακεν ἡ γυνὴ αὐσοὶ, καὶ τέτοκε· ἡ καρπῶν μὲν ὄντων, πάντως καὶ ὑετὸς γέγονεν· ὑετῷ δὲ χειμῶνος, οὐ πάντως καὶ καρποί ἔσονται· καὶ ὡδὶ τῆι τοιούτων δὲ, μόνον τῷ ὅτι γίνεται συλλογισμὸς, οὐδὲν μᾶλλον δὲ τῷ διότι.

» ΤΟ Δ' ὅΤΙ διαφέρει καὶ ἡ διότι ἐπίστασθαι· πρῶτον μὲν αἱ τῇ αὐτῇ ἐπιστήμῃ· καὶ αἱ ταύτῃ διχῶς.

Solo

Syllogism διότι q astruunt διὰ τί τόδε γίνε

Immediatæ aliqñ propositiones & syllogismus nõ est τοῦ διότι.

Semp causa ponitur in medio termino & medius termin est causa conclusio

syllogism τε διότ semp ex immediat non tñ e cõtrariu

Diffa inter syllogismos τοῦ ὅτι & τοῦ διότι

Demonstratione quæ uocat τεκμηρίωσ c. 1. correctrales

Διῶς τοί τούτων τοῦτ' ἔστιν ἐκ Παίτιαλῶν. ex emenda.

Lect. καὶ τὰ λύτρα. ex emendatiõib)

Ε ἰ πῶν ὅτι πρῶτον μὲν ᾧ τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ, οὐκ ἐπήγαγεν ὅτι καὶ αἱ ἄλλη δὲ καὶ ἄλλη, ἀλλὰ πρῶτον εἰ πῶν πῶς ᾧ τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ, ὅτι διχῶς, καὶ διεξελθὼν τοὺς δύο τρόπους, τότε μετὰ πολλὰ λέγει, πῶς καὶ κατὰ ἄλλω καὶ ἄλλω διαφέρουσιν.

» ΕΝΑ μὲν τρόπον, ἐὰν μὴ δι' ἀμέσων γίνηται ὁ συλλογισμός. οὐ γὰρ λαμβάνεται ἡ πρῶτον αἰτιον· ἡ δὲ τὸ διότι ἐπισήμη, κατὰ τὸ πρῶτον αἴτιον.

Τ ουτέστιν, ἐὰν μὴ ἄμεσοι ὦσιν αἱ προτάσεις, τὸ γὰρ ὅτι, ἔσται τότε ὁ συλλογισμός. ὁ δὲ τὸ διότι συλλογισμός, ἡ πρῶτον θέλει ἔχειν αἴτιον, ᾧ τῷ μέσῳ ὅρῳ.

» *ΑΛΛΟΝ δι' ἀμέσων μὲν, ἀλλὰ μὴ δι' τὸ αἰτίου. ἀλλὰ τῇ ἀντιστρεφόντων, δι' τὸ γνωρισμωτέρου. κωλύει γὰρ οὐδὲν τῇ ἀντικατηγορουμένων γνωρισμώτερον εἶναι οὐ ὄντος ἡ μὴ αἴτιον. ὥστ' ἔσται δι' τούτου ἡ ἀπόδειξις.

*Ὁ δὲ τρόπος οὗτός ἐστι, καθ' ὃν διαφέρει ἡ ὅτι τὸ διότι. ἔστι δὲ οὗτος τὸ ὅτι καὶ τῇ προτάσεων ἀμέσων οὐσῶν· ἀντιστρεφόντων δὲ τὸ αὐτοῦ καὶ τὸ αἰτιατοῦ, ὅταν γνωρισμώτερον ᾖ τὸ αἰτίου ἡ αἰτιατὸν, καὶ ἐκ τῆς γνωρισμωτέρου τὰς συλλογίζηται, τότε τὸ ὅτι θεωρεῖται συλλογισμὸν, ᾗ οὐ τὸ διότι, ὥσπερ ὅταν ἐκ τοῦ αἰτίου ἡ αἰτιατὸν, τὸ διότι· ὅτι δὲ ὧδε τούτων καὶ τὸ ὅτι ἀμεσοί εἰσιν αἱ προτάσεις, σαφὲς ἐκ τῶν παραλειγμάτων. ἡ γὰρ τέφρα οὖσης, εἶναι πάντως καὶ πῦρ ἄμεσον. οὐδενὸς γὰρ ἄλλου δεόμεθα μέσου ὅρου εἰς πίστιν.

» ΟΙΟΝ, ὅτι ἐπὶ οἱ πολαίπτες, δι' τὸ μὴ σίλβειν. ἔστω ἐφ' ᾧ γ', πολαίπτες· ἐφ' ᾧ β', ἡ μὴ σίλβειν· ἐφ' ᾧ α', ἡ ἐπὶ οὖς εἶναι. ἀληθὲς δὲ ἡ β' κατὰ τοῦ γ' ἐπεῖν· οἱ γὰρ πολαίπτες οὐ σίλβουσιν· ἀλλὰ ἡ α' κατὰ τοῦ β'. ἡ γὰρ μὴ σίλβειν, ἐπὶ οὖς ἐστί.

Γ ρότερον τοῦ δευτέρου τρόπου τῇ ᾧ τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ, τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι συλλογισμῶν, ποιεῖται τὰ παραλείγματα. ἐὰν μὲν γὰρ εἰ πῶ μοί φησιν οὕτως, ὅτι οἱ πολαίπτες οὐ σίλβουσι, τὰ μὴ σίλβοντα; ἐπὶ οὖς εἰσιν· οἱ πολαίπτες οὐκ ἐπὶ οὖς εἰσιν· οὗτος τὸ ὅτι ἔσται ὁ συλλογισμός. ὁ γὰρ μέσος ὅρος, οὐκ ἔστιν αἰτία τῷ πράγματος. *οὐ γὰρ ἡ μὴ σίλβειν αἴτιον τὸ ἐπὶ οὖς εἶναι αὐτὴν οὐ πολαίπτας, μᾶλλον δὲ αἰτιατόν. δι' γὰρ ἡ ἐπὶ οὖς εἶναι, οὐ σίλβουσι· τεκμηριώδης οὕτω ἡ διέξις, καὶ ὁ συλλογισμὸς τὸ ὅτι.

ΤΟΥΤΟ δ' ἐλήφθω δ' ἐπαγωγῆς, ἢ δι' αἰσθήσεως. ἀνάγκη οὖν ἃ τῷ γ' ὑπάρχειν. ὥστ' ἀπόδειξιν εἶναι ὅτι οἱ πολαίπτες ἐπὶ οὖς εἰσιν, οὗτος οὖν ὁ συλλογισμός, οὐ τὸ διότι· ἀλλὰ τὸ ὅτι δῆλον· οὐ γὰρ δι' τὸ μὴ σίλβειν, ἐπὶ οὖς εἰσιν· ἀλλὰ δι' τὸ ἐπὶ οὖς εἶναι, οὐ σίλβουσιν.

Τ ὸ σχῆμα τοῦ συλλογισμοῦ πρῶτον ἐκθεὶς ἐκ δύο κατηγορικῶν, καὶ ἓν μέσον ὅρον ἀόριστον, λέγω ἡ τὸ μὴ σίλβειν, καὶ ἐλάττονα μὲν πρότασιν πῶ γβ', μείζονα δὲ πῶ βα', καὶ πῶ ἀποδεδειγμένην πρότερον ἐκ τῶν ἐλάττονος ὅρου τὸ γ' ποιησάμενος, ὑπέρθεν ἐκ τῶν μείζονος τὸ α', πάλιν ὑπέρθεντο ἴσως ἐν οὖ ὅλῳ καὶ κατὰ παντὸς ἐμφαίνων.* ὧδε τούτων γὰρ ὄντι τῇ σχέσει διαφέρειν· τὸ δὲ τὸ ἐπὶ οὖς εἶναι τὸ μὴ σίλβειν, ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς φησι καὶ τῆς αἰσθήσεως ἐλήφθω. ὁ γὰρ ἡ ᾧ τοιῶδε, οὐ διαβρυκτικός, ἀλλ' αὐτὶ τοῦ καὶ εἰλημμένον. ὅτι, εἰ αἰγύπτιον ἐπὶ οὖς παραθείης, οὐκ ὄψει σίλβοντα· πόρρω δὲ, σίλβοντα θεάσῃ. ὁμοίως δὲ τὸ λυχνιαῖον φῶς, πόρρωθεν μὲν ὁρώμενον, δοκεῖ σίλβειν, καὶ κωδὸν ἀποσπᾶν ἠδύ ζειν. ἐπὶ οὖς δὲ ὑπάρχον, οὐδὲν τοιοῦτον ἐμφαίνει. δι' ὃν καὶ οἱ πολαιπτεῖς τὴν ἀσβόλων σίλβειν δοκοῦσιν. οἱ δὲ πολαιπτώμενοι, οὐκέτι· καὶ αὐτῶν δὲ τὴν πολαιπτομένων οἱ πορρωτέρω, μᾶλλον σίλβουσιν. ὁ γοῦν τῆς ἀφροδίτης, καὶ τοι μέγιστος ἡμῖν φαινόμενος, ὅμως ἀσίλβει, δι' ὃ ἐπὶ τα εἶναι· τοῦτον ἢ αἴτιον, ὅτι πρόσουσι αἱ ὄψεις, ἀσθενέσθαι γίνονται, μὴ δι' ὃν μᾶλλον πόρρωσεν· οὕτω τὸ φωτὸς, τῆς σιλπνότητος ἔχουσι πλὴ φαντασίαν· ἐπὶ τοῦτο δὲ ὄντων τῶν λαμπρῶν σωμάτων, ἐῤῥωμενέσθαι αὐτοῖς προσβάλλουσι αἱ ὄψεις, ἢ τὸν πόρρωσιν ὑπ' αὐτῶν· δι' ὃν γοῦν δι' ἀσθενεστέρως ἔχοντες ὄψεις, καὶ ἐκ τῆς σιλπνότητος, τὰ λαμπρὰ τῶν σωμάτων σίλβειν νομίζουσιν. οἷον ἡ λυχνιαῖον φῶς, ἢ τι τοιοῦτον· αἱ δὲ ἐπὶ πολὺ ἀσθενεῖς οὖσιν αἱ ὄψεις, οὐδὲ προσβλέψαι ἡ λιχνιαῖον φῶς δύνανται, πολλῷ προσβαλλούσης τῆς σιλπνότητος· ὥστε τὰ ἐπὶ οὖς ὄντα, οὐ σίλβουσιν.

» Ε Γ χωρεῖ δὲ καὶ δι' θατέρου, θατέρου διειχθῆναι. καὶ ἔσται τὸ διότι ἡ ἀπόδειξις. οἷον ἔστω ἡ γ', πολαίπτες· ἐφ' ᾧ β', ἡ ἐπὶ οὖς εἶναι. ἡ α', ἡ μὴ σίλβειν. ὑπάρχει δὴ καὶ ἡ β' τῷ γ' καὶ ἡ α' τῷ β' ἡ μὴ σίλβειν. ὥστε καὶ ἡ α' τῷ γ'. καὶ ἔστι τὸ διότι ὁ συλλογισμός. ἐλήφθαι γὰρ ἡ πρῶτον αἴτιον· πάλιν ὡς πῶ συλλήβω διεικνύουσιν ὅτι σφαιροειδὴς δι' τὴν αὐξήσεων· εἰ γὰρ ἡ αὐξανόμενον οὕτως, σφαιροειδὲς· αὐξάνει δ' ἡ σελήνη, φανερὸν, ὅτι σφαιροειδὴς. οὕτως μὲν οὖν τὸ ὅτι γίγνεται συλλογισμός. αὖθ' πάλιν δὲ τὸ ἑξῆς τὸ μέσου τὸ διότι· οὐ γὰρ δι' τὰς αὐξήσεις, σφαιροειδὴς ἔστιν· ἀλλὰ ἡ σφαιροειδὴς εἶναι, λαμβάνει τὰς αὐξήσεις τοιαύτας· σελήνη, ἐφ' ᾧ γ'· σφαιροειδὴς, ἐφ' ᾧ β'· αὐξήσεις, ἐφ' ᾧ α'.

Γ ρὸ τούτου μὲν γὰρ, δι' τὸ μὴ σίλβειν, ἡ ἐπὶ οὖς εἶναι αὐτὸν ἐλείκνυτο· μέσου μὲν ὄντος ὅρου τὸ μὴ σίλβειν, μείζονος δὲ τὸ ἐπὶ οὖς εἶναι· ἐὰν δὲ ἀντιστρέλωμεν φησὶ τούτων πῶ τάξιν καὶ ἡν μὲν μείζονα ἡ

ἡ. cómune ápli τοῦ. καὶ

Scientia propter qd .i. τὸ διότι p prima causam fit

Syllogismus τοῦ ὅτι ÷ quando medius terminus non est causa rei · nihil minus est demonstratio. cōiecturalis tamé

cur Causa scintillationis planetae careant. stellae fixae nō careant eximiū documentū

ἐπὶ οὖς εἶναι μείζον δῶμεν, ἡν δὲ μέσον ἡ μὴ σίλβειν μείζονα, ποιοῦμεν τὸ διότι συλλογισμόν. κυρίως γοῦν ἡ αὐτίκ, οὐ τῷ μέσῳ θεωρεῖται. οἷ), οἱ πολαίπτες ἐπὶ οὖς εἰσι. ἡ δὲ ἐπὶ οὖς ὂν οὐ σίλβει, οἱ πολαίπτες ἄρα οὐ σίλβουσιν. οὗτος οὖν τὸ διότι ἔστι συλλογισμός. ἐκ γὰρ τοῦ αἰτίου ἡ αἰτιατὸν δείκνυται. λέγω δή, ἐκ τοῦ ἐπὶ οὖς εἶναι, ἡ μὴ σίλβειν.

» ΕΦ' ΩΝ δὲ τὰ μέσα μὴ αὐτιστρέφει, καὶ ἔστι γνωρισμώτερον ἡ αἴτιον, ἡ ὅτι μὲν δείκνυται, ἡ δι' οὗ.

Ε πὶ τοῦ τῇ αὐτῇ παράλειγμα ἐπιζήσει. ᾗ οὗ καὶ πρότερον εἴπομεν ἡμῖν ὡς. ὅτι εἰ μὲν ἐκ τοῦ σχήματος τῶν φωτισμοὺς τῆς σελήνης συλλογισόμεθα, τὸ διότι ἔσται ὁ συλλογισμὸς, ἐκ τοῦ αἰτίου ἡ αἰτιατὸν (ὠμάτων. εἰ δὲ ἐμπαλιν, τὸ ὅτι.

» ΕΤΙ ΕΦ' ΩΝ ἡ μέσον ἔξω τίθεται. καὶ γὰρ ᾧ τούτοις, τὸ ὅτι, καὶ οὐ τὸ διότι ἡ ἀπόδειξις.

» οὐ γὰρ λέγεται ἡ αἴτιον· οἷ) διατὶ οὐκ ἀναπνέει ὁ τὸ χος, ὅτι οὐ ζῶν. εἰ γὰρ ἔξω τοῦ μὴ ἀναπνέειν

» αἴτιον, ἔλει ἡ ζῶον, εἶναι αἴτιον τοῦ ἀναπνεῖν. οἷ) εἰ ἡ ἀπόφασις αἰτία τῷ μὴ ὑπάρχειν, ἡ κατάφασις

» αἰτία τῷ ὑπάρχειν. ὥστε ρεῖ ἡ ἀσύμμεζα εἶναι τὰ θερμὰ καὶ ψυχρὰ τοῦ μὴ ὑγιαίνειν, ἡ, σύμμεζα

» εἶναι, τοῦ ὑγιαίνειν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἡ κατάφασις τοῦ ὑπάρχειν, ἡ ἀπόφασις τοῦ μὴ ὑπάρχειν. ἰδὲ δὲ

» τὴν οὕτως ἀποδεδομένων, οὐ συμβαίνει ἡ λεχθέν· οὐ γὰρ ἅπαν ἀναπνεῖ ζῶον.

Ε ἰ πῶν ὅλῃ τὴν αὐτιστρεφόντων αἰτίων καὶ αἰτιατῶν, λέγω ἡ ὅλῃ τὴν μὴ αὐτιστρεφόντων. ὅταν οὖν φησι μὴ αὐτιστρέφῃ ὁ μέσος ὅρος πρὸς ἡν μείζονα, τουτέστι, ἡ αἴτιον πρὸς ἡ *αἰτιατὸν, τὸ δὲ αἰτίου ἡ αἰτιατὸν γνωρισμώτερον ἡ (αὐαίτιον δέ φησι ἡ αἰτιατὸν) ὥσπερ οὖ τῷ λέγοντι συλλογισμῷ, ἡ γυνὴ τέτοκεν, ἡ τετοκυῖα αὐδρὶ πεπλησίακε, γνωρισμώτερον γάρ ἡ τετοκέναι. τούτῳ δ' ἕπεται ἡ πεπλησιακέναι. τῷ δὲ πεπλησιακέναι, οὐ δεῖ. οὗτος οὖν τὸ ὅτι ἔσται ὁ συλλογισμὸς, οὐ τὸ διότι, διότι ἐκ τοῦ αἰτιατοῦ τὸ τετοκέναι, ἡ αἴτιον, τὸ πεπλησιάσαι αὐδρὶ σωήκαγεν, ὡς πάντως ἐπομένου τῷ αἰτιατῷ τὸ αἰτίου. εἰ γάρ τοι τέτοκεν, αὐδρὶ πεπλησίακεν. ὧδε τὴν οὕτως οὖν ἐχόντων, οὐκ ἔστ ἡ διότι συλλογίσασθαι, δι' ἡ μὴ πάντως ἕπεσθαι τῇ αἰτίᾳ *ἡ ἀποτέλεσμα. τὸ δὲ ἑτέρου τρόπου, οὐκ ἐμνήσθη. λέγω δή, τὸ ὅτι τὸ μὲν αἰτίου ὄντος, καὶ ἡ αἰτιατὸν ὄν. τὸ δὲ αἰτιατῷ ὄντος, οὐ πάντως ἡ αἴτιον, διότι μὴ δὲ κυρίως ἁπλῶς ἡ τετοκέναι αὐτὸν ὡχρίασεν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς, εἴγε μὴ πᾶσα ὠχρίασις ἁπλῶς ἡ τετοκέναι. ἐὰν δὲ λάβωμεν τινα ὠχρίασιν μὴ ἁπλῶς τὸ τετοκέναι γινομένην, ἀλλ' ὑπ' ἄλλου τινός, οὐ κατὰ λόγος φησὶν ὧδε πού τῆς, ὅτι τὸ αἰτιατῷ ὄντος, ἡ αἴτιον οὐκ ἔστιν. οὐδὲ γὰρ ὄντι ἡ τοιαύτη ὠχρίασις αἰτία ἡ τοῦ τετοκέναι. ἀλλ' ἄλλου τινός. ἀδιάφορον γὰρ κατὰ λόγου τί εἶναι, μὴ ὄντος τοῦ αἰτίου. εἰ γοῦν πᾶν ἡ τι ὁμοῦν ὑπ' αἰτίου γίνεται, πάντως ἀνάγκη τὸ αἰτιατῷ ὄντος, καὶ ἡ αἴτιον εἶναι. ἡ δὲ αἴτιον τῆς πολαίης, ἡ ὁμωνυμίας, καὶ ἡ διώκεσθαι ἡ αὐ ἡ εἴδους ἡ πάθος, ἁπλῶς πολαιόνων αἰτίων γίνεσθαι. δι' ἃ ὅσον μόνον ἔλαβε, ἡ δύνασθαι τὸ αἰτίου ὄντος, μὴ πάντως εἶναι ἡ αἰτιατόν. οὐ μὴν τοιῶν αὐτίον. τὸ δὲ αἰτιατῷ ὄντος, μὴ εἶναι ἡ αἴτιον. ⌈Ἀλλ' εἰ τὴν πρός τι ἡ αἴτιον καὶ ἡ αἰτιατὸν, πῶς φαμὲν αὐτὰ μὴ αὐτιστρέφειν, καὶ οὐ δέχεσθαι τὸ αἰτίου ὄντος, ἡ αἰτιατὸν μὴ εἶναι; φαμὲν οὖν ὅτι, δύναμει ἡ αἴτιον λέγομεν καὶ οὐκ ἐνδρ γείᾳ δύναμιν εἶναι μὴ ὄντος τοῦ αἰτιατοῦ. οὐ γὰρ ὡς αἴτιον λέγομεν εἶναι, ἀλλ' ὡς πρᾶγμα· οἷ), ὁ οἰκοδόμος δύναται εἶναι, οἰκίαν μὴ οὔσης, καθ' ὃ ἔξιν ἔχει τοιαύτε· εἰ μὲν τοι ὡς αἴτιος ληφθείη, ἀνάγκη πάντως καὶ ἡ αἰτιατὸν εἶναι. τὴν πρός τι γὰρ ταῦτα. καὶ ὡς ἔστι θάτερον, καὶ θάτερον· εἰ γὰρ ἡ αἴτιον δύναμει, καὶ ἡ αἰτιατὸν δύναμει· εἰ δὲ ἐνδρ γείᾳ ἡ αἴτιον, καὶ ἡ αἰτιατὸν πάντως ἐνδρ γείᾳ. Εἰ πῶν ὅτι ὁ τὸ ὅτι, καὶ ὁ τὸ διότι συλλογισμὸς κατὰ πῶ αὐτῷ ἐπισήμῃ καὶ κατὰ δύο τρόπους γίνεται, καθ' οὓς μὲν, ὅτι ὁ μὲν τὸ διότι δι' ἀμέσων μόνως προτάσεων πᾶσ' αἴνεται, ὁ δὲ τὸ ὅτι, καὶ δι' ἀμέσων, καὶ δι' ἐμέσων. καθ' ἕτερον δὲ, ὅτι ὁ μὲν τὸ ὅτι, ἐκ τοῦ αἰτιατοῦ ἡ αἰτίου συλλογίζεται. ὁ δὲ τὸ διότι, ἐκ τοῦ αἰτίου ἡ αἰτιατὸν, θεὶς τὸ διὰ τριῶν τρόπου τελείσα παραλείγματα, τό, τε κατὰ τὸν ἀσδρα σ', καὶ ἡ κατὰ πῶ σελήνη, τὸ προτέρου παράλειγμα οὐδὲν ἔδηκε δῆλ. ὅτι ὥσπερ οὖν, ἐποιναλαμβάνει τὸν ὅλῃ τὸ πρώτου τρόπου λόγον, ἵνα καὶ αὐτὸν δῆλ. ποιᾷ παραλειγμάτων πιστώσηται. οὐδὲ γὰρ ὡς ἐτέρου τινὰ τρόπον ἔστιν ἐκτιθέμενος, τῆς αὐ τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ διαφορᾶς τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι, οὕτως αὐέλαβε τοῦτο. οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἑτέρου τινὰ δύρεῖν, ἀλλ' ὡς εἶπον, ἵνα καὶ τὸ πρώτου παράλειγμα θῆται. τί οὖν ἔστι, ἡ ἐφ' ὧν ἡ μέσον ἔξω τίθεται. κατ' αρχὰς μὲν ὁ ἀλέξανδρός φησιν, ὅτι δι' τούτων, ἡ διὰ τρίων

αὐτῶν ὧν ὁ ἀριστοτέλης φησίν. οὓς μὲν γοῦν τινὲς συλλογισμοὺς τοῦ μέσου σχήματος, λέγω δὴ λυτέρου, ἐφεξῆς τιθέασι, οἷς φησιν. ὁ δὲ συλλογισμὸς γίνεται τῆς τοιαύτης αἰτίας οὖ *ὃ λυτοδρῷ σχήματι, ὡς δὴ μηδὲν ἐρηκὼς τοῦδε αὐτῷ· ὅτι δὲ ἐν πόρρω τιθεῖτο ἂν μέσον ὅρον, οὐδὲν ἄλλο αὐτῷ σημαίνει, ἢ ἐν ἀφεστηκέναι τῆς προσεχοῦς αἰτίας, ὅπερ καὶ οἷς πάλιν μετ' ὀλίγον φησίν. ἐοίκασι δὲ αἱ τοιαῦται τῶν αἰτιῶν τοῖς ηωβ ὑπὸρ βολὴν ἐρημικοῖς. ἔστιν δὲ ὅτι, ἐν τελέον ἀποσήμηνται ἐν μέσον εἰπεῖν. τοῦτ' ἔστι, τῆς αἰτίας ἀποσήμανται. τοῦδε μὲν οὖν τούτου, τοσοῦτον τιθησι δὲ παρέλειγμα τὸ ἐμμέσων προτάσεων, τοιοῦτον. εἰ γὰρ ἡ ελήσεται μοί φησι δῆξαι ὅτι οὐκ ἀναπνεῖ ὁ τοῦχος ὅλῳ ἐν μὴ εἶναι αὐτὸν ζῷον, τῷ ζῷον δηλονότι μέσου ὅρου ὄντος, τῷ ὅτι ἔστιν ὁ συλλογισμός· οὐ γὰρ πλὴν προσοχῇ αἰτίαν τὸ πράγματος ἔλαβεν, οὐ γὰρ ὅλῳ ἔστιν οὐκ ἀναπνεῖ ἐπεὶ μή ἐστι ζῷον. εἰ γὰρ ἔστιν ὡς φησιν αἴτιον τὸ μὴ ἀναπνεῖν ὁ τοῖχον, ἐν μὴ εἶναι αὐτὸν ζῷον, ἔλλει πᾶν ζῷον ἀναπνεῖν. νυνὶ δὲ πολλὰ τῶν ζῴων οὐκ ἀναπνεῖ. οἷον, τὰ ὄστομα πάντα, καὶ οἱ ἰχθύες. ἀλλ' ἡμεῖς μὲν γοῦν ὁ μὲν μή ἐστι ζῷον, ἔστιν μὴ δὲ ἀναπνεῖν. καὶ ἔπεται τῷ ἡγουμένῳ, ἐπόμενον· οὐμὲν ἔστιν αἴτιον τὸ μὴ ἀναπνεῖν. ἀλλ' ὁ ὅλῳ τῷ μὴ ἔχειν ἐν τοῖχον πυθόμενος συλλογιζόμενος ὅτι οὐκ ἀναπνεῖ, τῷ διότι ἐστὶ συλλογισμόν. πλὴν αἰτίαν γοῦν τοῦ πράγματος ἔλαβεν τῷ μέσῳ ὅρῳ. ὁ δὲ ὅλῳ τῷ μὴ εἶναι ζῷον, τῷ ὅτι, διότι ἀφέστηκε τῆς αἰτίας· ὁ μέσος ὅρος. ἐν ταύθα δὲ εἰκότως ἀπορήσειεν αὖ τις, πρὸς τὰ παρὰ τοῦ ἀριστοτέλους εἰρημένα. οἷς φησιν, εἰ γοῦν ἐν μὴ εἶναι ζῷον τοῦ μὴ ἀναπνεῖν αἴτιον, ἔλλει ἐν ζῷον εἶναι αἴτιον τοῦ ἀναπνεῖν δοκεῖ γὰρ τῇ λέξει αὐτῇ δηλοῦν ποιησάμενος ἐπόμενον, ἤτοι, πλὴν αὐτισροφῶ. εἰ γοῦν ἐν μὴ ζῴου φησιν αἴτιον τοῦ μὴ ἀναπνεῖν, ἐν ζῷον αἴτιον ἔσται τοῦ ἀναπνεῖν. ἔστι γοῦν ἡγούμενον *μὲν ἐν ζῷον. ἑπόμενον δὲ ἐν, ἀναπνεῖν τί οὖν φαμὲν πρὸς ταῦτα, ὅτι εἰ μὲν ὡδὶ προτάσεως, ἀπλῶς ἐποιεῖτο ἐν λόγον, ἦν τοι πλὴν αὐτισροφῶ λέγων οὕτως, ὅτι εἰ ἐν μὴ ζῷον οὐκ ἀναπνεῖ, ἀνάγκη ἐν ζῷον πᾶν ἀναπνεῖν, τῷ ὄντι ηωκῶς ἐχρήσατο τῇ ζωῇ αὐτιθέσει αὐτισροφῶν· νῦν δὲ οὐχ οὕτως εἶπεν. οὐχ' ὡδὶ προτάσεως ἀπλῶς ὅλῃ ἔθετο ἐν λόγον, ἀλλ' ὡς ὡδὶ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ. διὸ οὐκ εἶπεν· εἰ γοῦν τῇ ἀποφάσει ἔπεται ἐν μὴ ὑπάρχειν, καὶ τῇ καταφάσει ἕψεται ἐν ὑπάρχειν, ἐν ἀναπνεῖν δηλονότι. ἀλλ' εἰ ἡ ἀπόφασις αἰτίας τοῦ μὴ ὑπάρχειν, ἡ καταφάσις αἰτίας τοῦ ὑπάρχειν. ἵνα ὡς ἔπον λάβῃ, ἐν αἴτιον ἢ ἐν αἰτιατόν. ὡδὶ τούτων δὲ ὡς ἔπον, ἀλλὰ δῆλος ἐκ τῆς ἡγουμένου ποιήσεσθαι πλὴν αὐτισροφῶ. οἷον, εἰ ἐν πολισάζειν αἰσθάνεσθαι γυναικὸς, αἴτιον τοῦ τίκτειν αὐτὰς, ἐν μὴ πολισάζειν αὐτὰς, αἴτιον τοῦ μὴ τίκτειν. ἢ εἰ τοῦ μὴ ναυαγεῖν ἐν μὴ πλεῖν αἴτιον, τοῦ ναυαγεῖν ἄρα, ἐν πλεῖν αἴτιον ἔσται· καὶ εἰ τοῦ μὴ εἶναι κυρτοὺς αἴτιον ἐν μὴ ὕσαι, τοῦ εἶναι αὖ αἴτιον αὖ εἶη ἐν ὕσαι. καὶ ὡδὶ πάντων ὡσαύτως· ὥστε οὐ ηωκῶς ἀρ' τοῦ ἡγουμένου ἐποιήσατο πλὴν αὐτισροφῶ, αἴτιον λαβών· οὐ γὰρ τοῦτοις, τοῦ ὅτι, καὶ οὐ τοῦ διότι ἡ ἀπόλειξις. ὅτι δὲ ἐξῆς τιθεῖτο οὐ λέγει οὐ ᾧ λυτοδρῷ εἶναι σχήματι, δῆλον καὶ ὑφ' αὐτῶν τούτων· καὶ τούτων γοῦν φησι μόνον τοῦ ὅτι καὶ οὐ τοῦ διότι ἡ ἀπόλειξις. ὥστε λέγοι ἂν ὅτι οὐδέποτε οὐ ᾧ λυτοδρῷ σχήματι τοῦ διότι συλλογισμὸς γίνεται. *ἔστιν δὲ ψεῦδος. ἔστι γοῦν καὶ οὐ λυτοδρῷ σχήματι συλλογισμὸς τοῦ διότι οἷον οὐ τῇ ⟨ωβ⟩ πλὴν ὀρθῶ σφαῖραν οἰκήσει, ὁ κύκλος ὃν κινεῖται ὁ ἥλιος, ἴσον ἔχει ἐν ⟨ωβ⟩ γῆν ἢ μείζκλιον τῷ ⟨ωβ⟩ γῆν. οὗ οἷς ἔστι μείζων ἢ ἡμέρα καὶ ἐλάττων, οὐκ ἔστιν ἴσον ἐν ὑπὸρ γῆν μέρος τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου τῷ ⟨ωβ⟩ γῆν. οὗ τῇ ⟨ωβ⟩ πλὴν ὀρθὴν αὖρα σφαῖραν οἰκήσει, οὐκ ἔστι μείζων ἡμέρα καὶ ἐλάττων· καὶ ἔστιν οὗτος τοῦ διότι συλλογισμός. ἡ γὰρ προσοχὴς αἰτία, οὐ τῷ μέσῳ ὅρῳ. καὶ ὅπερ αὐτὸς φησι τοῦ ἀναχάρσιδος, οὐ σκύθαις ἄμπελοι οὐκ εἰσίν· ἔνθα μέθη ἔστιν, ἄμπελοί εἰσιν, οὐ σκύθαις ἄρα μέθη οὐκ ἔστι. καὶ οὗτος δηλονότι ὁ συλλογισμὸς τοῦ διότι ἔστι. προσοχὲς γὰρ αἴτιον τοῦ μὴ εἶναι μέθην, ἐν μὴ δὲ ἄμπελους εἶναι. καὶ ἔστι ἐν σχῆμα λυτοδρον καὶ ὡδὶ ἄλλων πολλῶν ἐν αὐτό.

» Ὁ δὲ συλλογισμὸς γίνεται τῆς τοιαύτης αἰτίας· οὐ τῷ μέσῳ σχήματι· οἷ ἔστω ἐν α, ζῷον· ἐφ' οὗ
» ἐν β, ἐν ἀναπνεῖν, ἐφ' ᾧ γ τοῖχος. τῷ μὲν οὖν β παντὶ ὑπάρχει ἐν α· πᾶν γὰρ ἀναπνέον, ζῷον.
» τῷ δὲ γ, οὐδενί· ὥστε ἐν β τῷ γ οὐδενί· οὐκ ἄρα ἀναπνεῖ ὁ τοῖχος.

Τ ουτέστιν, οὐ οἷς ὁ μέσος ὅρος ἔξω τίθεται, ἢ γίνεται ἐν συμπέρασμα ἀποφατικόν. δῆλον γὰρ ὅτι ἐὰν καταφατικὸν ᾖ, οὐ τῷ πρώτῳ λείκνυται σχήματι ἐὰν δὲ ἀποφατικὸν, οὐ τῷ λυτοδρῷ σχήματι. ὥσπερ ὡδὶ τῶν προκειμένων οὐδεὶς τοῖχος. ζῷον. πᾶν ἀναπνέον ζῷον, οὐδεὶς ἄρα τοῖχος ἀναπνεῖ. οὐ σκύθαις ἄμπελοι οὐκ εἰσίν. ἔνθα εἰσὶν αὐλητρίδες ἄμπελοι εἰσὶν, οὐ σκύθαις ἄρα οὐκ εἰσὶν αὐλητρίδες. ἢ δῶ ἐν ἢ ὅλῃ τῷ πρώτου σχήματος ἐρωτᾶσθαι ἐν συλλογισμὸν, τήν τε ἀποφατικὴν πρότασιν αὐτισροφῆναι, ἢ ἐν συμπέρασμα. εἰτ' οὐδεὶς τοῦ χος. ζῷον, ἢ οὐδὲν ζῷον τοῦ χος. ἀλλὰ ἢ πᾶν ἀναπνέον ζῷον. ἢ σωάγει οὐχὶ οὐδεὶς τοῦ χος ἀναπνεῖ, ἀλλ' οὐδὲν ἀναπνέον, τοῦ χος. αὐτισροφέντος οὕτω καὶ τοῦ συμπεράσματος, γίνεται οὐδεὶς τοῦ χος ἀναπνεῖ. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπολούσδορον ὅλῳ τοῦ λυτοδρόου σχήματος σωήγετο, ὅλῳ ἔσται οὕτως ἐπι· ζητητέον δὲ πλὴν αἰτίαν, διατὶ μὴ καὶ ὡδὶ τοῦ προκειμένου γίνεται οὐ πρώτῳ σχήματι συλλογισμός· καὶ γοῦν δῶ ἀν ἐν καὶ ὡδὶ τοῦ πρώτου σχήματος, ἀποφα-

Exemplū mediatarū propositionū

Insecta omnia & pisces nō spirare

Dubitatio cōtra Arist.

Solo

De conuersione in syllogismis hypotheticis. N

Quæstio

Nullus paries animal
Omne spirans animal
Nullū spirans paries. Ergo
Nullus paries spirans

2ª. f.ª

Nullū animal paries
Omne spirans animal
Nullū spirans paries. Ergo

1ª. f.ª

ff. τῷ

□ m nulla f. est me syllogym, qa m p. f. minor non est negatiua. Neg. etiam est. 2ª aut. 3ª potest tamen reduci ad primam p conuer. signem

valeat 39

τικὴν σωάγεσθαι συμπέρασμα. ὡς ὅταν εἴπω, πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, οὐδὲν ζῷον λίθος, οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος λίθος. διατὶ οὖν μὴ καὶ ὡδὶ τῶν προκειμένου; φημὶ οὖν ὅτι ὅταν μὲν εἴπω πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, οὐδὲν ζῷον λίθος, οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος λίθος, οὐκ ἄπτιον ἔλαττον ἐν μέσον ὅρον τῶν μὴ καταγορεῦσθαι τῶν ἐλάττονος ἐν μείζονα. οὐδὲ γοῦν ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι, ὅλῳ ἔστιν οὐκ ἔστι λίθος. ἀλλ' ὡδὶ τὴν αἰτίαν δεῖ ἐν μεῖζον ὅρον τῶν ἐλάττονος ἀποφάσκεσθαι, καὶ ἄπτιον γίνεσθαι τῶν δι' ἑαυτῶν, καὶ ἐν μείζονα ἀποφάσκεσθαι τῶν ἐλάττονες· ὥσπερ γοῦν καὶ ὡδὶ τὴν καταφατικῶν συλλογισμῶν, ὅλῳ ἔστιν ὁ μείζων τῶν ἐλάττονος καταγορεῦται, ἐπειδὴ καὶ ὁ μέσος. καὶ ὅλῳ τῶν μέζου καταγορεῦται καὶ αὖθις τῶν ἐλάττονος, οὕτω δηλονότι καὶ ὡδὶ τὴν ἀποφατικῶν δεῖ γίνεσθαι· εἴγε τῷ ὄντι ἄπτιον δεῖ εἶναι ἐν μέζον, τῶν ἐν μείζονα τῷ ἐλάττονι μὴ ὑπάρχειν. καὶ ἀποφάσκεσθαι ἐν μέσον τῶν ἐλάσσονος. καὶ δι' ἑαυτῶν ἐν μείζονα τῶν ἐλάττονος ἀποφάσκεσθαι· ἐπεὶ οὖν θέλει τῶν ἐλάττονος, ἀποφάσκεσθαι ὁ μέσος. οὐ δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι, οὐκ οἰ δέχεται πλὴν ἐλάττονα πρότασιν ἀποφατικὴν εἶναι, ὅλῳ ἔστιν οὐκ οἷόν τ' ὄντι οἰ τῷ πρώτῳ σχήματι, ἀποφατικὸν συλλογισμὸν τῆς αἰτίας γίνεσθαι, ἐμὴ ὡς ἔπον δύο αὐτισροφὰς ποιησώμεθα, τῆς τε ἀποφατικῆς προτάσεως, καὶ τῶν συμπεράσματος. ὅπερ δὴ ἔπον, ὅταν εἴπω πᾶς ἄνθρωπος ζῷον. οὐδὲν ζῷον λίθος, οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος λίθος, οὐκ ἔστιν ἄπτιος ὁ μέσος ὅρος τῶν συμπεράσματος, ἀλλ' ἡ φύσις αὐτὴ τὴν ὅρων. ἐν μὲν γοῦν μηδὲν ζῷον λίθον εἶναι, ὁμοίως ὄντι ὡσπερ αὖ εἰ μὴ δὲ ξύλον εἶναι εἴπομεν τις μὴ δὲ ἄλλοτι τὴν παρὰ τὸ ζῷον. ἐν δὲ λέγειν πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, οὐκ ἄπτιον τῶν μὴ εἶναι ἐν ἄνθρωπον λίθον. ἐπεὶ καὶ μὴ ζῷον ὢν, ἠδύνατο μὴ εἶναι λίθος ὅταν μοί τοι εἴπω οὐδεὶς ἄνθρωπος ἄψυχον, πᾶς λίθος ἄψυχον, οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος λίθος, ἄπτιόν ὄντι τῶν μὴ εἶναι ἐν ἄνθρωπον λίθον, ἐν μὴ δὲ ἄψυχον εἶναι. ἐπειδὴ γοῦν γένος ὄντι τῶν λίθου ἐν ἄψυχον, οὗ μετέχει δὲ τῶν γένος ὁ ἄνθρωπος, ὅλῳ ὥσπερ οὐδὲ πινος τὴν ⟨ζῷ⟩ ἐν γένος εἰσῖδεν μεδέξει, ὧν ὄντι καὶ ὁ λίθος. μόνως αὖρα οἰ τῷ ὑλοτοδρῷ σχήματι ὁ τῆς τοιαύτης αἰτίας συλλογισμός.

ΕΟΙΚΑΣΙ δὲ αἱ τοιαῦται τῶν αἰτιῶν, τοῖς ηωβ ὑπὸρ βολὴν ἐρημικοῖς. ἔστιν δ' ὅτι, ἐν τελέον ἀποσήμηνται ἐν μέσον εἰπεῖν· οἷ ἐν τῶν ἀναχάρσιδος. ὅτι οἰ σκύθαις οὐκ εἰσὶν αὐλητρίδες. οὐδὲ γοῦν ἄμπελοι. ηωκῶς μὲν δὴ πλὴν αὐτῷ ἐπισήμῳ, καὶ ηωκῶς πλὴν τῶν μέσων δέσιν, αὖται διαφορὰ εἰσὶν τῶν ὅτι πρὸς ἐν διότι συλλογισμόν.

μὲν φιλόσοφος ἐν τοῖς ηωβ ὑπὸρ βολὴν ἐρημικοῖς *φησὶν ἐρῆσθαι τῷ ἀριστοτέλει, αὐτὶ τῶν τοῖς ἐν λῦ διεσηκῶσι. καὶ τούτου ὄντος ἐν ἐπιφερόμενον· ἐν ἀποσήμηνται ἐν μέσον ὅρον τῆς προσεχοῦς αἰτίας· εἰπεῖν· τοῦτ' ἔστι, μὴ προσοχὴ αἴτιον εἶναι ἐν μέσον ὅρον, ἀλλὰ πόρρωτερόν. οὐ δῆλον δέ μοι δοκεῖ ἡ λέξεις σημαίνειν. αὖθις γοῦν τῶν ἀπὸ τούτου λόγου αἰρόμενος ἔφηκε, ἐν ἐφ' ὧν δὲ ἐν μέσον ἔξω τίθεται· τοῦτ' ἔστι, πόρρω τῆς προσεχοῦς *αἰτίας· πλὴν δῆλον ἔγειν ἔοικε τὰ πόρρω αἰτία τοῖς πόρρω ἴσην αἰτίοις, πολὺ ἐν ἀνωκάλου ἴσον φαίνεται. ἀλλὰ ἀπὸ τούτου καὶ ὁ δὲ μέσιος φησὶ τοῖς ηωβ ὑπὸρ βολὴν ἐρημικοῖς, ἴσον ὄντι τῷ ἐπεῖν τοῖς ἐν τῶν ἀπὸ λόντος, ἤγουν ἐν ἀπὸ λουσίας λαμβανομένοις. ἤρκει γοῦν πρὸς ἐν δεῖξαι μὴ ἀναπνεῖν ἐν τοῖχον, ἐπεὶ ὅτι πυθόμενον οὐκ ἔχει· ἐν δὲ ὅλῳ τῶν μὴ εἶναι ζῷον, πρὸς ὑπὸρ βολὴν καὶ ἐν ἀπὸ λουσίας ἐλήφθαι· ὁμοίως ἐν μὲν τὰ νότια θάττον δύειν, ὅλῳ ἐν ἐλάττονα ἔχειν πλὴν ὑπὸρ γῆς ἀποφορᾶν, ἡνίκα ἐν ἐς ἀπόδειξιν· ἐν δὲ ὅλῳ ἐν πορρώτερον εἶναι τῶν βορείου πόλου, ἐν τῶν μᾶλλον, ἤγουν ἐν ἀπὸ λουσίας ὄντι εἶναι καὶ ὑγρούμενος τί ὄντι ἐν ηωβ ὑπὸρ βολὴν, ἐπήγαγε, ἐν τελέον ἀποσήμηνται ἐν μέσον ὅρον, τοῦτ' ἔστι, πόρρωτερόν τῆς κυρίως αἰτίας· τῷ γὰρ οὕτως εἰπεῖν ἐν λύγον, δείκνυται ἡ τῶν λόγου ὑπὸρβολή. εἰ γὰρ ὅλῳ ἐν μέσον ὅρον ὁ συλλογισμὸς, καὶ οὗτός ὄντι αἴτιος τῶν συμπεράσματος, ὁ ἐκ τοιούτων ὅρων δείκνυσιν, ἐκ τῶν ἀπὸ λουσίου δείκνυσιν. εἰ γοῦν σωήγετο ἐν συμπέρασμα ὅλῳ μέσου πόρρω ἀφεστηκότος τῆς αἰτίας· πολλῷ μᾶλλον ὅλῳ τῆς αἰτίας αὐτῆς δείκνυσιν αὖθις τοιαύτην φησὶν αἰτίαν ἡ αὐάχαρσις ὁ σκύθης ἀποδώσωκε, τῶν μὴ εἶναι οἰ σκύθαις αὐλητρίδες· ὁρῶντι θεὶς γοῦν εἰ οὐκ εἰσὶν οἰ σκύθαις αὐλητρίδες, ἀπεκρίθη οὐδαμῶς, ἐπειδὴ οὐδὲ ἄμπελοι. πόρρω γοῦν καὶ οὗτος ἀποδώσωκε ἐν αἴτιον τῶν μὴ εἶναι οἰ σκύθαις αὐλητρίδες. προσοχὲς μὲν γοῦν αἴτιον ⟨ὦ⟩ τῶν μὴ εἶναι αὐλητρίδες, ἐν μὴ μεθύσκεσθαι, τῶν δὲ μὴ μεθύσκεσθαι, ἐν μὴ εἶναι ἀμπέλους. φορέεται δὲ ἔξω οἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπομνημονεύμασιν.

f. τῷ

ΑΛΛΟΝ δὲ τόπον διαφορεῖ ἐν διότι τῶν ὅτι, ἐν δι' ἄλλης ἐπισήμης ἐνώτερον θεωρεῖν. τοιαῦτα δ' ὄντι, ὅσα οὕτως ἔχει πρὸς ἄλληλα. ὥστ' εἶναι θάτερον, ⟨ὦ⟩ θάτερον· οἷον τὰ ὀπτικὰ πρὸς

* Τοῦ διαφορεῖν ἐν ὅτι καὶ ἐν διότι οἰ τῇ αὐτῇ ἐπισήμῃ, οἰ ταῦθα ἐν λόγον ἀπέδωκε. ὅλῳ τῶν εἰπεῖν, ἄλλον δὲ τρόπον διαφορεῖν ἐν ὅτι, ἐν δι' ἄλλης ἐπισήμης ἐνώτερον θεωρεῖν ⟨ὅτι⟩ οὕτω φησὶ τὴν ἐπισημῶν ὑπάλληλοι εἰσὶν, οὕτως ἔχουσιν· καὶ οἱ μὲν τῆς ηωτοδρῶ ἐπισήμης συλλογισμοὶ, τῶν ὅτι εἰσὶν. οἱ δὲ τῆς ωτοδρῶ, τῶν διότι. ἔστω δὲ καὶ ὡδὶ παραδείγματος, οἷ λέγει ὁ ὀπτικὸς, διατὶ τὰ

Solo

Semp medium esse c sam conclusionis

In prima figura minore nūquā ee negatiuā

Pulcherrimā ration aduerte qre 4 f galem negatiue, nihil colligat. nō ⁊ tm ppetuū ut pat char. 4 fa. 2

Anacharsis

Philosophū appell interprete aristo tehis nescio quem

Themistius

Medius terminus efficit syllogismū & id ipse est causa cōclusionis

□ ἀπὸν οἱ τὸ ὅτι διαφέρει τοῦ διότι ἐπίσασθαι, πρῶτον μὲν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστήμῃ, ἐν ἄλλῃ δὲ τρόπῳ ἀπόδοσιν ἐποιήσατο ἀπὸν ἄλλον τρόπον τὸ δι' ἄλλης ἐπιστήμης θεωρεῖν. ὅσα οὕτω φησὶν. ex emendatione mea

Cur quæ magis distant minora, quæ propesùt maiora videantur.

μὴν πόῤῥωθεν ὁρώμενα ἐλάττονα φαίνεται. τὰ δὲ ἐπίπεδα μείζω. καὶ ἀποδίδωσι τούτου πλὴ αἰτίαν λέγων, ὅτι τὰ ὑπὸ μείζονος γωνίας ὁρώμενα, μείζονα φαίνεται. τὰ δὲ ἐπιπέδα ὁρώμενα τὰ αὐτὰ ὄντα, ὑπὸ μείζονος γωνίας ὁρᾶται, ἢ ὅτε πόῤῥωθεν· ὥστε δῆλον ὅτι τὰ ὁρώμενον μέγεθος, ἡ γλ. ἡ δὲ ὄμμα, πρὸς τῷ α σημείῳ. ὄψεις δὲ, αἱ βγ ἰοῦσαι ἐκ τῆς ὄμματος, καὶ προσβάλλουσαι τῷ ὁρατῷ. καθ' ἃς καὶ ἡ αὐτίλημψις γίνεται, αἱ αγ, αδ. ἀποτελεῖται δὴ κῶνον βάσιν μὲν ἔχων, τὴν ὁρώμενον μέγεθος ἡ γλ. πολυθρὰς δὲ, τὰς αδ, αγ. ἀκρίνασα τὰς ἐκ τῆς ὄμματος. κορυφὴν δὲ αὖ τὸ ὄμμα, δῆλ. ἡ α. ἐὰν οὖν κινηθῇ τὸ ὄμμα καὶ γένηται ἐπὶ τὸ β * σημεῖον, ἀφ' οὗ πρὸς εὐθείας προσβάλλουσι τῷ ὁρατῷ αἱ βγ, βδ, ἀποτελοῦσι ἕτερον κῶνον, τὴν βγ δ. οὗ κορυφὴ μὲν πάλιν τὸ β. βάσις δὲ, τὸ ὁρώμενον μέγεθος, ἡ γλ. πολυθρὰς δὲ, αἱ βγ, βδ. ἀκτινοβολοῦσαι ἐκ τῆς ὄμματος προσβάλλουσι τῷ ὁρατῷ. ἔστιν οὖν δύο κῶνω, βάσιν μὲν ἔχοντε πλὴ αὐτὴν. κορυφὰς δὲ ἡ πολυθρὰς διαφόρους. ὅτι μὲν οὖν τὸ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ μείζονος γωνίας ὁρᾶται, λέγει ὁ ὀπτικός. δῆλον μὲν οὖν τοῦτο καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ γβδ γωνίας μείζων ἐστὶ τῆς ὑπὸ γαδ, οὐκέτι δὲ ὁ ὀπτικὸς λείπουσιν, ἀλλ' ὁ γεωμέτρης. ὅτι δὲ ἐὰν τετράγωνον ᾖ πλὴν πολυθρὰν ἀφ' τὴν πρὸς ὀρθὰς δύο εὐθείαις ἐφ' τὸ τετράγωνον συνεστάθωσιν, αἱ συνισταμένη τὴν λοιπὴν τὸ τετράγωνον πολυθρᾶν, ἐλάττονες μὲν ἔσονται, μείζονα δὲ γωνίαν περιέξουσιν. ἐπὶ δὲ ἡμῖν εἰς τὸ προκείμενον θεώρημα ἐπόρηται, ὃ ὀπτικὸν φησιν. ὧν νῦν προδεικτέον μνημονεῦσαι, ὅτε ἐν τῷ προκειμένου ἔξω ποιήσωμεν τὸν λόγον.

ΚΑΙ τὰ μηχανικὰ πρὸς στερεομετρίαν. καὶ τὰ ἁρμονικὰ, πρὸς ἀριθμητικήν. καὶ τὰ φαινόμενα, πρὸς ἀστρολογικήν.

Stereometria — a — D
Geometria

Δ ιαφέρει ἡ στερεομετρία τῆς γεωμετρίας. ὅτι ἡ μὲν, περὶ τὰ ἐπίπεδα πλὴ σκέψιν ποιεῖται. ἡ δὲ, περὶ τὰ στερά. * ἔστιν οὖν ἡ στερεομετρία, αὐχρειοδεστέρα τῆς μηχανικῆς. ἡ γὰρ μηχανικὴ, τοῖς ἐν τῇ στερεομετρίᾳ δεδειγμένοις ὡς ἀρχαῖς ἢ αἰτήμασι κέχρηται. φαινόμενα λέγει πλὴ παρατήρησιν τῶν φαινομένων, πλὴ περὶ τὴν ναυτῶν γνωμοσύνην. δῆλ. ὅτι τῆδε τῇ ἡμέρᾳ τόδε ἢ ἄστρον ἐπιτέλλει. καὶ περὶ τὴν ἄλλων πάντων ἁπλῶς ἐκ παρατηρήσεως ἴσασιν. ἀλλ' ἡ μὲν μὴ ναυτῶν παρατήρησις, ἐπὶ ὅτι μόνον δῆλα ἔσῃ δῆλον. ἡ δὲ ἀστρονομία, καὶ τοὺς αἰτίους τούτων παραδήλωσι.

Phaenomena quæ sint

ΣΧΕΔΟΝ δὲ σωφρονιμοί εἰσι τούτων τὴν ἐπιστημῶν οἱ ἀστρολογικὰ. ἤτε μαθηματικὴ καὶ ἡ ναυτική.

Κ αλῶς εἶπε ὁ χωδῶν, οὐ γὰρ πάντη σωφρονιμοί εἰσιν, ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ὁμώνυμοι. εἰ γὰρ ἦσαν ὁμώνυμοι, οὐδὲν ἂν εἶχον κοινὸν πρὸς τὰ πράγματα. νῦν δὲ πλὴ τὰ αὐτὰ κατηγόνται. ἃ δὲ καὶ ὅλως ἀφεῖδρύν τις ἀποβολὴ τούτων τῶν λόγους, κοινοὺς ὄντας τούτους. δῆλ. ἔστις εἴποι ἀστρολογίαν εἶναι γνῶσιν τὴν γνωμοσύνων κατ' οὐρανόν, κοινὸν ἀποδώσει ὅρον τῆς τε ναυτικῆς καὶ ἀστρολογίας, καὶ μαθηματικῆς.

ΚΑΙ ἁρμονικὴ, ἤτε μαθηματική, καὶ ἡ κατὰ πλὴ ἀκολουθ. οὐ ταύθα γὰρ ὁ μὲν ὅτι, τὴν αἰσθητικῶν εἰδέναι. ὁ δὲ διότι, τὴν μαθηματικῶν. οὗτοι γὰρ ἔχουσι τὴν αἰτίαν τὰς ἀποδείξεις.

Ἡ μὲν τὴν πυθαγορείων μουσικὴν, λόγῳ πλὴ ἁρμονίαν διακείνει, οὐκ αἰσθήσει. ἡ μού τοι δημώδης μουσικὴ, αἰσθήσει μόνῃ ὁ ἀναρμοστον καὶ ὁ ἁρμοστικὸν κείνει. διόπερ αὐτὴ μὲν ὁ ὅτι μόνον οἶδεν. οἷον ὅτι σύμφωνος ἡ ἁρμονία. ἡ δὲ μαθηματική, καὶ τὸν λόγον διατὶ σύμφωνος. διὸ καὶ ἡμῖν ὡς αὐτοῦ ἐπισκώπτων φησίν. ὅτι ὥστε τῆδε νῦν προσηκόντως.

ΚΑΙ πολλάκις οὐκ ἴσασι ὁ ὅτι, καθάπερ οἱ κατὰ τὸν ἡλιον θεωροῦντες, πολλάκις οἶδα τὴν καθ' ἕκαστον, οὐκ ἴσασι δι' ἀποδείξεως.

Ω ς περ * γὰρ ὁ μὴ εἰδὼς ὅτι οὐδεμία ἡμέρα μήκιστον κύει, πολλάκις ἑωρακὼς ἡμέραν ὠγκωμένην ἔχουσαν πλὴ γαστέρα, * οὐδέχεται λαβεῖν ὅτι κύει. ἡ μὴ ἐπισήσας τῷ κατὰ τὸν ἡλιον λόγῳ, ὅτι οὐδεμία κύει ἡμέρα. ἢ ὅτι ὁ παρὸν ζῶον οὐκ ἔστιν ἡμέρα, οὕτω καὶ αἱ τῆδε διότι ἐπιστῆμαι, πολλάκις ὁ κατὰ μέρος ἀγνοοῦσι δι' ἀποδείξεως, * καίτοι γε ὁ κατὰ τὸν ἡλιον εἰδὼς. δῆλ. καὶ ὁ μουσικὸς πολλάκις συμφώνου ἁρμονίας ἀκούσας, οὐκ οἶδεν εἰ σύμφωνος, καίτοι κατὰ τὸν ἡλιον εἰδὼς πίνδε οἱ σύμφωνοι λόγοι. ὁμοίως καὶ ὁ ἀστρονόμος. εἰδὼς ὅτι τὰ βόρεια τῶν ἄστρων τὰ συναπτείλαντα τοῖς νοτίοις ὕδατα δύνουσι τῶν νοτίων, πολλάκις ἑωρακὼς ἐν τούτῳ πρὸ τοῦ ἡλιόχου δύοντα, οἰήσεται καὶ προαπατεῖλαι τοῦ ἡλιόχου. * καὶ δῆλ. ἕξει καὶ περὶ αὐτοῦ δῦναι, δι' ἀποδείξεως τὰ τὰ νοτιώτατα τῶν βορείων, καὶ ὕδατα ἀπατέλλουσι. καὶ πρότερα δύνουσι.

ΕΣΤΙΔΕ ταῦτα ἃ ὧν ἕτερα τί ὄντα πλὴ οὐσίαν, κέχρηται τοῖς εἴδεσι, τὰ γὰρ μαθήματα, πλὴ ἕδη ὕλην. οὐ γὰρ καθ' ὑποκειμένου τινός. εἰ γὰρ καὶ καθ' ὑποκειμένου τινός τὰ γεωμετρικὰ ὕλην, ἀλλ' οὐχὴ χωριστοῦ, καθ' ὑποκειμένου.

Ε πειδὴ εἶπε ὁ ὅτι τὴν αἰσθητικῶν εἶναι, ὁ δὲ διότι, τὴν μαθηματικῶν, αἰσθητικὸς καλῶν, αὖμα πλὴ καὶ πλὴ ἀκολουθ. καὶ ἀστρολογίαν πλὴ κατὰ πλὴ ναυτικὴν, οὐταύθα βούλεται εἰπεῖν τί-

νος εἰσὶν αἱ μαθηματικαί. καὶ ὅτι ὅσοι τὴν ἐπιστημῶν ἄλλο μού τι εἰσὶ κατ' οὐσίαν, οὐ κέχρηνται μοί τοι ἐκείνῳ, ἀλλὰ μόνου ὁ εἴδος ἀποσυλῶσι τῆς ὕλης αὐτῆς, μαθηματικαὶ λέγονται ναυτικὴ μὴν γὰρ, ἀστρολογία. καὶ μουσική, ἡ κατὰ πλὴ ἀκολ. οὐ τοῖς εἴδεσι κέχρηται μόνοις καθ' αὐτὰ, ἀλλ' αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ τῶν πραγμάτων. αἱ μού τοι μαθηματικαὶ, τοῖς εἴδεσι μόνοις, οὐδὲ μῶς πλὴ οὐσίαν ἐπιλογιζόμεναι, οὐδὲ αἰσθήσει προσεκχρησμοῦσαι.

Mathematicæ N

ΕΧΕΙ δὲ καὶ πρὸς πλὴ ὀπτικὴν, ὡς αὐτὴ πρὸς πλὴ γεωμετρίαν, ἄλλη πρὸς ταύτην. δῆλ. ὁ καθὸ τῆς ἴεισδος. ὁ μὴν γὰρ ὅτι, φυσικοῦ εἰδέναι. ὁ δὲ διότι, ὀπτικοῦ. ἢ ἀσαλῶς ἡ κατὰ τὸ μάθημα.

Alexander

Ο ὗ λόγον ἔχει φησὶν ἡ ὀπτικὴ πρὸς πλὴ γεωμετρίαν, ἕτερον δὲ λόγον ἔχει τῆς ἄλλης ἐπιστήμης πρὸς πλὴ ὀπτικὴν. ἡ μὲν ἀλέξανδρός φησιν, ὅτι ἡ ἐπισκεπτομένη ὁ καθὸ τῆς ἴεισδος θεώρημα, οὕτως ἔχει πρὸς πλὴ ὀπτικὴν, ὡς ἔχει ἡ ὀπτικὴ πρὸς πλὴ γεωμετρίαν. ὥσπερ γὰρ ἡ γεωμετρία μόνοις κέχρηται τοῖς εἴδεσιν αὐθυ τὴν ὑπὸ κειμένων. ὁ μὲν τι ὀπτικὸς, πλὴ σὺν τῷ ἀφῃ αὐθείαι παραλαμβάνει, ὅτις ὑποκείμενον ἔχει τὰς ὄψεις, φυσικὴν οὖσαν σῶμα. καὶ λαμβάνει μὲν ἡ ὀπτικὴ μόνον ὁ ὅτι. ἡ δὲ γεωμετρία, καὶ ὁ διότι δείκνυσιν, οὕτως ἔχει καὶ ἡ ὁ θεώρημα τῆς ἴεισδος * ὑγιεῖ τάττουσι, πρὸς αὐτὴν πλὴ ὀπτικὴν. ταῦτα μὲν ὁ ἀλέξανδρος. ὁ δὲ πρόκλος ἔλεγε πλὴ κατοπτρικὴν δηλοῦν. ὁ ν αριστοτέλην. κατοπτρικὴς γὰρ ὁ καθὸ τῆς ἴεισδος θεώρημα. ἡ γὰρ κατοπτρικὴ, καθὸ αἱ κλάσεων ποιεῖται τῶν λόγους. ὁ δὲ ὀπτικὸς * καθὸ τὴν τοιὰς ὄψεσι συμβαινόντων ἐπισκοπεῖ. καὶ κέχρηται τοῖς τῆ ὀπτικοῦ ὁ κατοπτρικός. ὁ μὲν γὰρ ἀσαλῶς λαμβάνει τὰ συμβαίνοντα καθὸ πλὴ ἴεισν, ὅτι δίχροος. ὅτι οὐ καλείσθω δύο. ὅτι οὐδέποτε μείζων ἡμικυκλίου γίνεται. καὶ τὰ ὅμοια * ἅπερ καὶ φυσικὸς δύναται εἰδέναι. διότι δὲ τοῦτα γίνεται, ὁ ὀπτικὸς ἐπίσταται. διὸ καὶ ὁ κατοπτρικὸς οὕτως ἔχει πρὸς ὃν ὀπτικὸν, ὡς ὁ ὀπτικὸς πρὸς ὃν γεωμέτρην. ὅτι δέ φησιν ὁ πρόκλος, ὃν κατοπτρικὸν οὐ τούτοις σημαίνει ὁ αριστοτέλης, βεβαιοῦσι ἐξ ὧν αὐτὸς ὁ αριστοτέλης ἐπιφέρει. τὸ μὲν γὰρ ὅτι, φυσικοῦ εἰδέναι. ὁ δὲ διότι, ὀπτικοῦ. ἢ ἀσαλῶς, ἢ τῇ κατὰ τὸ μάθημα. δῆλ. γὰρ τούτων αἰνίττοιτο αὖ ὃν κατοπτρικόν. ὁ γὰρ κατοπτρικὸς, οὐχ ἁπλῶς ὀπτικὸς, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῆς ἴεισδος μάθημα. ὁ δὲ τῆς ἴεισδος μάθημα, * παρὰ πλὴ τῆν ὄψεων ἀνάκλασιν διδάσκει συμβαίνει.

Proclus

καθοπτρικὴ

Num plures quàm duæ prides & alia eius accidentia

ΓΟΛΛΑΙ δὲ καὶ τὴν μὴ ὑπ' ἀλλήλασ ἐπιστημῶν, ἔχουσιν οὕτως, δῆλ. ἀφικὴ πρὸς γεωμέτρην. ὅτι μὲν γὰρ τὰ ἕλικα τὰ ποδιφορῆ ἕρακλ. τόρσον ὑγιάζεται, τῇ ἀφυῆ εἰδέναι. διότι δὲ, τῇ γεωμέτρου.

Catoptricus ita se habet ad opticú ut opticus ad geometra

Ε ἶπε διαφέρειν τὸ ὅτι συλλογισμὸν τὸ διότι, καὶ τὸ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ πλείω. καὶ ἔλεγε, πῶς ὧδὶ τὴν ὑπ' ἀλλήλων ἐπιστημῶν διαφέρουσι. νῦν δὲ δείκνυσιν, ὅτι ἡ διαφορὰ αὕτη, καὶ ἐπὶ πάντων μὴ ὑπ' ἀλλήλων οὐσῶν φαίνεται. καὶ φησὶν, δῆλ. ὁ μὲν ἁπλῶς λέγει, ὅτι τὰ ποδιφορῆ τὴν ἑλικῶν, δυσαφυλωτότερα τὴν οἰκείαν ἄλλοις σχήμασιν ὄντων. τούτου δὲ πλὴ αἰτίαν ὁ γεωμέτρης λέγει. ὅτι ὁ κύκλος πάντων τὴν ἰσοπεριμέτρων σχημάτων, πολυχωρητότερός ἐστι. καὶ ἀεὶ γὰρ τὴν ἰσοπεριμέτρων τὰ πολυγωνιώτερα, πολυχωρητότερα. καὶ ἐπεὶ ὁ κύκλος τέλος ἐστὶ τὴν πολυγωνίων, δῆλ. ἔσχε πάντων τὴν σχημάτων ἐστὶ πολυχωρητότατος. διὸ καὶ ποδιφορὲς ἕλικος, πολείονος δέεται καιροῦ, ὡς χρονιωτέρα σὺν αὐτῷ τῆς ἀναπληρώσεως καὶ τῆς συναυλώσεως γνωμούσης. διὸ καὶ μὴν οὖν αὐτὴ ἡ αἰτία μὴ ὑγιῶς ἐρῆσθαι. καὶ γὰρ ἐὰν δύο ζώματα ὑπερβάλλωμεν ἴσα περιμέτρων. ἀλλὰ ὁ μὲν μεῖζον, οὐ διάγραμμον, ὁ δὲ ἔλαττον, κυκλοτερὲς, τὴν τε περίμετρον ἐλάττονα ἕξον, καὶ ὁ ἔμβαδὸν, οὐδὲν ἧττον δυσαπουλωτότερον ἔσται ὁ πολυχωρητότερον εἶναι ὁ ποδιφορὲς, ἕξον συμβαίνει. ἀλλ' ἔοικε μᾶλλον αὖτον εἶναι τούτου, ὁ μὴ παρακεῖσθαι ταλησίον τὰ ὑγιαίνοντα τὴν μορίων, ἀλλὰ πόῤῥω. καὶ δῆλ. ἕξον δυκφραίνειν πλὴ φύσιν σωτάγειν αὐτά. διὸ μὴ τέμνουσιν οἱ ἰατροὶ, τὰ τοιαῦτα τὴν ζωμάτων. καὶ γωνίας ποιοῦσιν, ἵνα ὁ ποδιφορὲς ἀφανίσωσι σχῆμα. οὖθα μὲν γὰρ εἰσι γωνίαι, ὀλίγου ὄντος τοῦ μεταξὺ διαστήματος τὴν ὑπαινόντων μορίων, δυάσαται δῆλ. ὁ μὴ πόῤῥω εἶναι τὰ ὑγιαίνοντα, ζωσάγειν αὐτὰ ἡ φύσις καὶ ἀπουλοῦσθαι. τὸ δὲ ἑτέρῳ παραλείγματι ἀληθὲς χρήσασθαι ὡδὶ τῷ προκειμένου, ἐὰν λάβωμεν ἰατρικὸν, καὶ ἀστρολογικόν. ὁ μὲν γὰρ ἰατρὸς λέγει, ὅτι αἱ ἕβδομοι τὴν ἡμερῶν σὺν τοῖς νοσήμασι, κείσιμοι. διατὶ μού τοι κείσιμοι, οὐκ οἶδεν. ὁ μού τοι ἀστρολόγος, * λέγει καὶ πλὴ αἰτίαν, ὅτι δῆλ. τὰ τεταρτημορικὰ καὶ διαμετρικὰ τὴν σελήνης σχήματα, καὶ ἑβδομαῖα.

Dies critimos appellat philoponꝰ non criticos

Τ ΩΝ δὲ σχημάτων, ἐπισημονικώτατόν ἐστιν, ὁ πρῶτον ὕβδιν. αἴτε κατὰ μαθηματικοὶ τὴν ἐπισημῶν δῆλ. τούτου φθείρουσι τὰς ἀποδείξεις. οἷον, ἀριθμητικὴ καὶ γεωμετρία, καὶ ὁ πτικὴ. ἢ χρῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ὡς ἐπὶ τοῖς πλείοσις, δῆλ. τούτου τὴν σχήματος ὁ τὴν διότι γίνεται συλλογισμός.

Δέτραν intralatione latina alteram & alteram

Γ ρόκεται δῆλ. τούτων δεῖξαι, ὅτι οἰκειόν ὕβδι μάλιστα τοῖς ἐπισημονικοῖς συλλογισμοῖς, ὁ πρῶτον σχῆμα, καὶ ἕξον πολλαχόθεν δείκνυσι. ἢ πρῶτον ἐκ τὴν παίσας τὰς ἐπιστήμας ὅσας εἰσὶ τὴν διότι, τούτῳ μάλιστα τῷ σχήματι τὰ οἰκεῖα θεωρήματα συλλογίζεσθαι. σωτανίκης δὲ, δῆλ. τὴν δευτέρου σχῆμα

Magis causæ sunt affirmationes qm negationes

Causæ, uniuersalium sut

Demonstrationes frequenter p diffinitiones fiunt.

Diffinitionú scientiá p solá primá figurá uenari possumus

Diffinitiones, uniuersalium sunt.

Diffinitionú nó esse demonstrationem

Diffinitionis nó esse diffinitionem sed descriptionem

Omnis demonstratio p immediatas fit propositiones

Secunda & Tertia figura p ficiuntur p primam

Nemo singulariter ré diffinit sed uniuersaliter.

τος· πρῶτον μὲν, ὅτι αἰτιά ἐστι καὶ μᾶλλον τὰ κατα φατικά· οὐ δὲ τῷ ἀδυνάτῳ σχήματι, οὐδὲν σωάγεται κατα φατικόν· οὐ δὲ τῷ τείτῳ, σωάγεται μὲν, ἀλλὰ πάντα μερικά· τὰ δὲ αἰτιατῶν κατηγόρων εἰσί· σπανίως δὲ ἀποφατικὰ συμπεράσματα αἱ ἐπιστῆμαι σωάγουσιν. *οἷον ὁ χαμαίρης. ὡς ὅταν λέγῃ, ὧδὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας δυοὶ ταῖς αὐταῖς εὐθείαις ἄλλαι δύο ἴσαι, οὐ συσταθήσονται ἐκ τριῶν ἐπὶ τρία * πρὸς ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ σημείῳ, ὧδὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ αὐτὰ πράγματα ἔχουσαι ταῖς ὑβ αὐχῖς εὐθείαις. εἶεν γὰρ ἀποφατικὴν ἔδει ἡ ἀναγωγὴ πρῶτον μὲν οὖν, ὅτι ἐνδέχεται ἀποδείξει ἡ πρῶτον σχῆμα· διὸτρον δὲ, ὅτι αἱ ἀποδείξεις τὰ πολλὰ, ὅτε τῶν ὁρισμῶν γίνονται. πλὴν δὲ τῆν ὁρισμῶν ἐπιστήμων, ὅτι μόνου τὰ πρώτου σχήματος ἡ ἀρχὴ δύναται ὁμωάγειν· ἑκάστου γὰρ τῆν οἰκείων ὑποθέσεων παραλαμβανομένων, οὐ κατα φάσει παραλαμβάνεται. οἱ δὲ τῷ διὰ τρίτου, κατα φατικὸν οὐ δείκνυται. οἱ δὲ τῷ τρίτῳ, κατὰ μέρους μόνως οὖν ὅτι τὰ πρώτου σχήματος ἡ ἐπιστήμη τῆν ὁρισμῶν, ἀεὶ ὁρισκόντων ἡμῶν, τὰ τῷ ὅλῳ κειμένῳ ὑπάρχοντα, καὶ ἐπὶ σωτιθέντων τῷ γένει τὰς διαφορὰς, ἕως οὗ ὑβισάσωμεν τῷ ὁρισῷ ἓν ὁρισμόν· ὅτιον, εἰ βουληθείημεν ὁρίσασθαι ἓν ἄνθρωπον, ζητοῦμεν πρῶτον τί ἐ γένος τὰ ἀνθρώπου· εἶτα συλλογισάμενοι ὅτι ζῷον, πάλιν τῆν διαφορῶν ἐνοῦσιν συλλογιζόμεθα. καὶ ἐπὶ σωτιθέμενοι τῷ γένει, ἕως ἐ σωαθροισθῆν ἐπὶ τρεῖς ἢ πρὸς ἐ προκείμενον. καὶ ὅτε φασὶν εἶναι ἓν ὁρισμὸν τὰ ἀνθρώπου τὸ πεζὸν δίπουν ἄπτερον· οὗτος δὲ εἶναι τόδε τοῦδὶ ὁρισμὸν, οὐ δι' ἀποδείξεως λαμβάνεται· οὐκ ἔστι γὰρ τῆν ὁρισμῶν ἀποδείξις, ὡς οὐ τῷ ὀγδόῳ βιβλίῳ τῆν τοπικῶν ἀποδέδεικται· ἀλλ' ὅλῃ αὐτῆς τῆς σωαγέσεως, δεῖ γνωρίμους εἶναι τὸν ὁρισμούς· ἐπεὶ, μὴ δὲ ὁρισμός ἐστιν ὁρισμοῦ, εἰ μὴ αὖ λόγου γραφή τις· ἐκ δὲ τῆν ὁρισμῶν, αἱ ἀποδείξεις εἰσὶν αὖ οὕτω λόγου γραφὴ ὁρισμοῦ ἡ τοιαύτη ὁρισμός ἐστι, ὃ ἐκ τῆν κοινοτάτων μὲν εἰλημμένος λόγος, καὶ κατ' οὐσίαν ὑπαρχόντων, ἴδιος δέ πινος γνώμονος δυνάμενον δὲ καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς ταύτης, συλλογίσασθαι ἓν ὁρισμόν· οἷον ὁ ζῷον λογικὸν θνητὸν, λόγος ἐστὶν ἐκ τῆν κοινοτάτων μὲν εἰλημμένος καὶ κατ' οὐσίαν· ἴδιος δὲ, ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἐκ τῆν κοινοτάτων εἰλημμένον, ἴδιόν τινος ὑπάρχον, ὁρισμός ἐστιν ἐκείνου, οὗ ἐστὶν ἴδιον· ὁ αὖ ζῷον λογικὸν θνητὸν, ὁρισμός ἐστιν ἀνθρώπου καὶ κατὰ τέτον δὲ λόγον φησὶν οἰκεῖον μάλιστα ἐπιστήμῃ, ὁ πρῶτον σχῆμα, ὅτι ὅτε μὲν ἐδὲν προσδέεται τῆν ἄλλων σχημάτων, τὰ δ' ἄλλα δεῖται τούτου· παίζ μὲν γὰρ ἀποδείξεις δι' αὐτῆν ἀμέσων γίνεται προτάσεων ἐαν μὲν οὖν ἔμμεσοι ληφθῶσιν αἱ προτάσεις καὶ δι' ἐκείνων ἀποδείξαι, *λαμβάνομεν μέσον ὅρον, ἕως οὗ ἀναγάγωμεν εἰς τὰς ἀμέσους προτάσεις. ὅτε δὲ οὐ δι' ἄλλα σχήματος δυνατὸν ποιῆσαι, ἐ μὴ διὰ τῆ πρώτου οἷον τί λέγω, οὐ τῷ διὰ τρίτου σχήματι, ἔστω δεδειγμένον τί· καὶ δέον ἔστω ἐκείνην τῆν προτάσεων ἀποδείξαι· πλὴν μὲν οὖν καταφατικὴ, ὅτι διὰ μόνου τοῦ πρώτου σχήματος οὐδέχεται δεῖξαι, ζ φές· ὁ μὲν γὰρ διὰ τρίτου, οὐδὲν κατα φατικὸν συνάγει· ὁ δὲ τείτου, οὐδὲν καθόλου· διὰ μόνου ἄρα τῆ πρώτου σχήματος οἷόν τε δεικνύναι πλὴν κατα φατικήν, ὁμοίως καὶ πλὴν ἀποφατικήν· οὐ μὲν γὰρ τῷ τείτῳ οὐ δείκνυται, διότι μερικὸ τὰ τῆ τείτου συμπεράσματα. *ἀλλ' οὐδ' οὐ τῷ διὰ τρίτου διότι πρὸς ὁ δεικνύναι πλὴν ἀποφατικὴν, ἀναγκαῖον κατα φατικῆς προτάσεως· ἐν δύο γὰρ ἀποφατικῶν οὐδὲν δείκνυται· ἐκείνῳ δὲ πάλιν πλὴν κατα φατικὴν ἀδύνατον δεικνύναι, εἰ μὴ διὰ τῆ πρώτου σχήματος· μὴ δεικνύσης γὰρ ἐκείνης, οὐδὲ ἡ ἀποφατικὴ δείκνυται χωρὶς, εἰ μὴ ἄμεσος εἴη καὶ αὐτόπιστος ἡ κατα φατικὴ πρότασις ἡ δ' ἄλλως, δέδεικται οὐ τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς, ὅτι οἱ οὐ τῷ διὰ τρίτου καὶ οὐ τῷ δι' ἄτου σχήματι συλλογισμοὶ, οὐκ ἔχουσι τὴν ἀναγκαῖον φαινόμενον τελειοῦν ταῖς δὲ τῆς εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀνακτωγῆς. καὶ διὰ τοῦτα ἄρα πάντα, οἰκεῖόν ἐστιν ἐπιστήμῃ, τὸ πρῶτον σχῆμα.

» Ὥ"στε καὶν διὰ τῆτ' εἴη μάλιστα ἐπιστημονικὸν κυριώτατον γὰρ τῆ εἰδέναι, τὸ, διότι θεωρῆν. Ε ἡ ἀποδείξεις μᾶλλον τῆς αἰτίας ἐστὶ συλλογισμὸς, αἱ δὲ τῆς αἰτίας συλλογιζόμεναι ἐπιστῆμαι, τούτῳ μάλιστα τῷ σχήματι κέχρηται. σωαναίνεις δὲ τῷ διὰ τρίτου κυριώτατον αὖ εἴη μάλιστα, καὶ οἰκεῖον πρὸς ἐπιστήμην ἐστὶν ὁ σχῆμα.

» Ε"ΙΤΑ πλὴν τῆ τί ἐστιν, ἐπιστῆμαι διὰ τούτου μόνου τῆ σχήματος, θεωρῆσαι δυνατόν· οὐ μὴ π' ᾧ μέσῳ » σχήματι, οὐ γίνεται κατηγορικὸς συλλογισμός· ἡ δὲ τῆ τί ἐστιν ἐπιστῆμη, κατα φάσεως· οὐ δὲ ᾧ ἐχάτῳ » γίνεται μὲν, ἀλλ' οὐ καθόλου· ἡ δὲ τί ἐστι τῆν καθόλου ἐστίν· οὐ γὰρ πῆ ἐστὶ ζῷον δίπουν ὁ ἄνθρωπος. Τ ουτέστι πλὴν τῆν ὁρισμῶν, εἴγε οἱ ὁρισμοὶ κατηγορικοί τέ εἰσι καὶ καθόλου· οὐδεὶς γὰρ λέγει ὅτι πῆ δίπους ἄνθρωπος, ὁριζόμενος ἓν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καθόλου· πᾶς ἄνθρωπος ζῷον λοιπὸν δίπουν.

» Ε"ΤΙ ὅτε μὲν ἐκείνων οὐδὲν προσδεῖται· ἐκεῖνα δὲ δεῖ τούτου κατα τυκνοῦται καὶ αὔξεται. » ἕως ἂν εἰς τὰ ἄμεσα ἔλθῃ. φανερὸν οὖν ὅτι κυριώτατον τῆ ἐπίστασθαι ἡ πρῶτον σχῆμα. Τ ουτέστι, ἡ μὲν πρῶτον τῆν προτάσεων μὴ οὐσῶν ἀμέσων, αὐτὰ ρκες αὖ ἑαυτῆ ἀεὶ μεταξὺ ἐπεντιθέναι μέσα, ἕως ἂν εἰς τὰς ἀμέσους * φθάσωμεν προτάσεις· καὶν γὰρ ἀποφατικὴ ᾖ τὸ συμπέρασμα, δεῖξαι καὶ δεικνύμενα τῆ διὰ τρίτου σχήματος, ἢ αὐτόθεν, ἢ δι' αὖ τισγοφῶν δεῖξαι τοῦτο ἡ ἀποφατικὴ οἷον εἰ δεῖ δεῖξαι τῷ β ὑπάρχον, καὶ λάβωμεν μέσον ὅρον τὸ γ, ἀναγκαῖον δὴ τοῦ ὑπάρχειν τῷ γ τὸ α· εἰ δὴ τῷ γ τὸ α, καὶ τῷ β τὸ α· ἀλλὰ μὴν τῷ β οὐχ ὑπάρχει τὸ α· ἀνάγκη ἄρα τῷ γ μὴ ὑπάρχειν τὸ α· εἰ δὲ τῷ γ μὴ ὑπάρχει τὸ α, οὐδὲ τῷ β ὑπάρξει τὸ α· ἀλλὰ μὴν ὑπῆρχε· ἀνάγκη ἄρα τῷ β τὸ α ὑπάρχειν· ὥστε καὶ ἡ ἀποφατικὴ διὰ τρίτου δείκνυται.

Ergo si uolumus remouere a · ab omni · p. faciem) sic p · 2 · fm figuram · Nullū · a · est · r. Omne · p · est r. Ergo Nullum · p · est · a. & postea p' ma conuersa maiore ~~& minore~~ ~~Nullum~~ Nullum · r. est · a. Omne · p. est · r. ergo Nullú · p. est · a.

Φ δαόωμεν · ~~quemamus~~

qa m · 2 · a f. quú medíú prædicetur de utro q: extremo necesse ÷ ut de altero affirmetur de altero negetur. Nã ex · 2 · affirmatiuis m · 2 · f. nihil colligitur.

† ex se · tralatio latina

∴ ſt. ἡ ζῴον

Per 2 · fm modo
Omne á · est · t
Nullú · β · est · r
Nullum · β · est · á
Reductio ad primá
Omne · á · est · r
Nullum β · est · r · ergo
Nullum · t · est · β ·
Nullum · á est · β · er
Nullum · β · est · á

που εἶδος, ἢ τῆ ἀ κατηγορεῖσθαι ἢ τῆ β εἶναι μὲν οὖν δυνατὸν κατὰ παντὸς τῆ β κατηγορεῖσθαι τὸ γ, αὐτόθεν δεξόμενον τὸν ἄπειρος· ὅτι δὲ ἀ κατ' οὐδενὸς τῆ γ· τὸ γ κατὰ παντὸς τῆ β· τὸ ἀ αὖ, κατ' οὐδενὸς τῆ β εἶ δὲ μὴ β μὴ κατηγορεῖτο τῆ δὲ ἀ, δυνατὸν μὲν διὰ τῆ διὰ τρίτου σχήματος ἀποφῆσαι τὸν ἄπειρον ἀλλήλων· εἰ γὰρ τὸ γ κατὰ παντὸς μὲν τῆ ἀ, κατ' οὐδενὸς δὴ τῆ β, οὐδὲν δήσεται μόνου τῆ διὰ τρίτου σχήματος· δυνατὸν γὰρ καὶ διὰ τῆ πρώτου· τὸ γὰρ γ, κατὰ παντὸς μὲν τῆ ἀ, κατ' οὐδενὸς δὲ τῆ β· ἀλλὰ καὶ τὸ β, κατ' οὐδενὸς τῆ γ· καὶ συνάξει τὸ β κατ' οὐδενὸς τῆ ἀ, καὶ αὖτισυλλογίσασθαι τὸ συμπέρασμα, εὑρήσει ὅτι καὶ τὸ ἀ κατ' οὐδενὸς τῆ β· ἀλλὰ μὲν τοι τῆ διὰ τρίτου σχήματος, οὐχ οἷόν τε ὡς ἐλείξαμεν· τὸ γὰρ ἥμισυ, ὅλως ἀχρηστον εἰς ἐπιστῆμαι, εἴγε μηδὲν μόριον αἱ ἐπιστῆμαι συνάγουσιν.

Ω"ΣΠΕΡ δὲ ὑπάρχειν τὸ ἀ τῷ β οὐ δεδέκτο τὸ ἄτομος, οὕτω καὶ μὴ ὑπάρχειν ἐξ ὑποθέσεως. »

Ε' πειδὴ δ' ἔστιν ὅτι τὸ μὲν πρῶτον σχῆμα οὐ δείκνυται τῆ ἄλλων, ἐκεῖνα δὲ διὰ τῆ πρώτου σχήματος κατασυνάγεται καὶ αὔξεται, ἕως ἂν εἰς τὰς ἀμέσους ἔλθῃ προτάσεις, ἐπεντιθεμένων ἀεὶ μέσων ὅρων, δι' ὧν αἱ προτάσεις δείκνυνται, βούλεται διὰ ξαυῶν διὰ τούτων, ὅτι αἱ ἄμεσοι προτάσεις, οὐ μόνον κατα φατικαί εἰσιν ἀλλὰ καὶ ἀποφατικαί. ἔστι γὰρ καὶ ἀμέσως ἄλλο ἄλλου ἀποφῆσαι· καὶ παρορίζουσιν ἡμᾶν καινότερον τούτοις, πῶς δεῖ γινώσκειν τὰς ἀμέσως ἀποφασκομένους ἀλλήλων ὅρους. οὐ γὰρ δύνασθε ἔστιν εἰπεῖν τίνος μὲν γὰρ ἄμεσοι κατα φάσεις, παντὸς εἰδέναι· ὅτι αἱ τινῶν ἔχουσι κατηγορούμενον πρώτως ὑπάρχον τῷ ζῷον κειμένῳ, καὶ οὐδεὶ ἄλλῳ πρὸς αὐτό· τὰ μὲν ψῦχῶ ματος, ἀμέσως οὐσία κατηγορεῖται· καὶ ἔστιν τὰ ἐμψύχου· καὶ ὧδὶ τῆ λοιπῶν ὡσαύτως· ὧδὶ δὲ τ' ἀποφάσεων, οὐκ ὀλίγης ἡ διάκεισις· τί οὖν φησιν; ὅτι ὅταν οἱ ἀποφασκόμενοι ἀλλήλων ὅροι τοιοῦτοι ὦσιν, ὡς μηδέτερον αὐτῶν ἔχειν ἄλλον τοιοῦτον κατα φασκόμενον αὐτό, ὅλῃ· ἡ εἶναι αὐτὸν τῶν ψυικωτάτων καὶ δυνάσθαι τινῶν ψυῶν κατηγορεῖσθαι, τότε ἀμέσως λέγονται ἀλλήλων ἀποφάσκεσθαι· ἀμέσους γὰρ προτάσεις τούτας λέγομεν, ὧν μὴ σὺ δέχεται μεταξὺ παρεμπεσεῖν τινα ὅρον καὶ ποιῆσαι συλλογισμόν· ἐὰν δὲ ὁ ποτοσοσῶ τῆ ὅρων ἔχῃ τινὰ ἓν αὐτῆ κατηγορούμενον, οὗτος δυνάται μεταξὺ παρεντεθεὶς, ποιῆσαι συλλογισμόν· κατηγορούμενον μὲν τῆ ἑτέρου, τῆ δὲ λοιποῦ ἀποφασκόμενος ἢ γὰρ ἐνέχων ἓν λοιπὸν ἀποφασκόμενον· ἵνα δὴ μὲν τῆ προτέρου, ἡ διάτορον ποιήσῃ σχῆμα· δὴ δὲ τῆ διὰ τρίτου, ἡ πρῶτον· ὡς τε μόνως ἀμέσοι ἀποφάσεις αὖ τοιαῦται, αἱ ἀμφοτέρους ἐχόντων δύο ὅρους, ἐκ ψυικωτάτων ψυῶν· ὡς εἴγε ἡ θάτερος αὐτῶν, ἢ καὶ ἀμφότεροι τῶν ὑπαλλήλων εἶεν, οὐκ ἔστιν ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἄμεσος.

» Λ ΕΓΩ δὲ ἀτόμως ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν, τῷ μὴ εἶναι αὐτῶν μέσον.

Ο" τι ἡ ἀτόμως ἡ αὖ ἡ σημαίνει ἡ ἀμέσως, σαφῶς ἐδήλωσε· καλῶς δὲ ἡ ἀμέσως, ἀτόμως ἔτερ· διότι μὴ σὺ δέχεται τὰς ἀμέσους προτάσεις τμηθείσας, τῇ ἐπενθέσει τῆ μέσου ὅρου, πλὴν μίαν πρότασιν δύο ποιεῖσθαι.

» Ο"ΥΤΩ γὰ οὐκ ἔστιν κατ' ἄλλο ἡ ὑπάρχειν, ἢ μὴ ὑπάρχειν.

Ω" σπερ γὰρ ἐαν εἴπω ὁ ἄνθρωπος οὐσία, οὐ πρῶτως κατηγορεῖ τῆ ἀνθρώπου πλὴ οὐσίαν, ἀλλὰ κατ' ἄλλο· καὶ διὰ ταῦτα οὐκ ἄμεσος ἡ πρότασις, διὰ γὰρ ἡ λογικόν· καὶ ταῦτα, διὰ ἡ ζῷον· καὶ ταῦτα, διὰ ἡ σῶμα· καὶ μόνως τῆ μὲν σώματος, ἡ οὐσία κατηγορεῖται ἀμέσως· τῆ δὲ ἀνθρώπου, ἡ λογικὸν, διότι μὴ σὺ δέχεται ἄλλον ὅρον μεταξὺ τούτων παρεμπεσεῖν ᾧ πρώτως ὑπάρξει ἡ κατηγορούμενον, οὕτω καὶ ἄμεσοι ἀποφάσεις αὖ ταῦται αἱ εἶεν, αἷς μὴ σὺ δέχεται, ἄλλου κειμένου ἀποφασθήναι ἓν ὅρον· τότε γὰ ἀμέσως *καὶ οὐκέτ' ἄλλοι ἀπόφασις.

» Ο"ΤΑΝ ΜΕΝ οὖν ἡ ἀ ἡ ἓν β σὺ ὅλῳ τινὶ ᾖ, ἢ καὶ ἄμφω οὐκ σὺ δέχεται ἡ ἀ τῷ β πρώτων μὴ ὑπάρχειν.

Τ ὸ μὲν β, κειμένου ὅρου λαμβάνει· ἡ δὲ ἀ, ἀποφασκόμενον τῆ β· καὶ φησὶν, ὅταν ἡ θάτερος αὖ τῶν σὺ τινι καθολικωτέρῳ· τουτέστιν, ὅταν ἔχῃ τι ἑαυτῆ κατηγορούμενον, ἢ καὶ ἀμφότερα· οὐκ ἔστιν ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἄμεσος· οὐ γὰρ πρώτως ἀποφάσκεται τῆ ζ· ἡ ἀ· ἀλλὰ διὰ μέσου ἄλλου.

» Ε"ΣΤΩ γὰ ἡ ἀ σὺ ὅλῳ τῷ γ, οὐκοῦν εἰ ἡ ζ μὴ ἔστιν σὺ ὅλῳ τῷ γ.

Α μβάνει πρότερον ἡ μὲν κειμένου μὴ σὺ τινι ἄλλῳ ὄν, ἀλλὰ ψυικώτατον γένος· ἡ δὲ κατηγορούμενον σὺ τῷ γ εἰ οὖν ἡ γ παντὶ μὲν τῷ ἀ ὑπάρχει, ἡ δὲ β οὐδενὶ, καὶ ἡ ἀ οὐδενὶ τῷ β ὑπάρξει· ὥστε οὐκ ἄμεσος ἡ ἀβ πρότασις, ἀλλὰ διὰ μέσου τῆ γ ἀποφάσκεται ἡ ἀ τῆ β· ἐπειδὴ γὰρ ἡ οὐδενὶ τῷ β, διὰ ταῦτα οὐδὲ ἡ ἀ μόριόν ἐστι τῆ γ· ἐλήφθω δὲ καὶ ὅροι, ὧδὶ μὲν τῆ ἀ εἰ τύχοι, ἡ συνεχὲς· ὧδὶ δὲ τῆ β, ἡ οὐσία· ὧδὶ δὲ τῆ γ, ἡ ποσότης εἰ οὖν ἡ ποσὸν παντὶ μὲν σωεχὲς· οὐδεμιᾷ δὲ οὐσίᾳ, οὐδὲ ἡ σωεχὲς οὐδεμιᾷ οὐσίᾳ ὑπάρξει· τοῦτ' ἔστιν, οὐδεμία οὐσία σωεχὲς ἐστίν· ἐπειδὴ μὴ δὲ ποσόν· ἰδοὺ οὖν τῆ ἑτέρου ὅρου τοῦτ' ἔστι τῆς οὐσίας ἀμέσου ὄντος, τῆ δὲ λοιποῦ μὴ ἀμέσου, οὐ γίγνεται ἄμεσος ἡ ἀπόφασις.

» Ε"ΓΧΩΡΕΙ γὰ ἡ μὲν ἀ εἶναι, οὑτινιοῦν· ἡ δὲ β μὴ εἶναι σὺ τούτῳ, συλλογισμὸς ἔσται τῆ μὴ

Ioan. Gram. in post. anal. f

Verbi gratia · Nulla ~~q~~htas ÷ subſt^a est immediata negatio · Si autē diceremus · Nulla albedo ÷ subſt^a nō esset immediata ga inter albedinem & ~~q~~htatem est color & ipsa ~~q~~htas 5^a ~~potest~~ primu & anteqm de ullo alio negatur de ~~q~~htate · secūdo de colore tertio & ultimo de albedine

Τὸ ἀμέσως alio nomine dicitur ἀδιαμέσως & cur ?

Subſt^a de corpore prædicatur immediate & rationale de homine

β · subiectū
á · prædicatū negati

a · Continuū
β Substantia
r · Quantum

Oé cótinuú quátu
Nulla Subſt^a ~~q~~ntu
Nulla Subſt^a cótinuum

Species quæ cõtradimi dunt genus de se mu tuo negant. Quadridé genus reducuntur. ut rationale, irrationale

Egregia annotatio. posse per 2am f. am monstrari propositio nem negatiuam si affirmatiua fuit immediata

α. Substantia
β. Continuum
ſ. Quantum

Omne continuũ quitú Nullũ quantũ substª Nullum cõtinuũ Substª

α. Corpus
β. Continuũ

Omne cõtinuũ quátũ Nullũ quntũ corpus Nullum continuũ corpª

Catenam illam deducta a quolibet prædicamento. quá recentiores appellant rectá lineá prædicamentalé Aristoteles συζυγίαν uocat

» ὑπάρχειν· ἀ ἀ β. εἰ γοῦν τῷ μὲν ᾱ παντὶ τὸ γ. τῷ δὲ β μηδενὶ, οὐδενὶ τῷ β τὸ ἀ.
Ε' πεισθῆ εἶπε τὸ ᾱ εἶναι οὐ ὅλῳ τῷ γ. τὸ δὲ β οὐ μηδενὶ τῷ γ, τὰ δὲ αὐτὰ διαιρούμενα εἴδη καὶ ἀποφάσεσθαι ἀλλήλων, καὶ ⸌τὸ⸍ τὸ αὐτὸ *γένος ἀνάγεται. οἷ), τὸ λογικὸν οὐδενὶ ἀλόγῳ ὑπάρχει, οὐδὲ μὴν τὸ ἄλογον οὐδενὶ λογικῷ. καὶ μὴν ὅμως ἀμφότερα, οὐ ὅλῳ εἰσὶ τῷ ζώῳ, ὅθεν ⸌διὸ⸍ ἵνα μήτις πάντα τὰ ἀποφασκόμενα ἀλλήλων τοιαῦτα εἶναι οἰηθῇ, ὡς τῶν ἑτέρου ὑπό τι κατηγορικὸν τεθέντων ἀναιρουμένου, καὶ τὸ λοιπὸν ἀναφθρεῖσθαι, ὅθεν ⸌διὸ⸍ τοῦτο προσέθηκεν ⸌ὅτι⸍ ἐγχωρεῖ τὸ μὲν ἕτερον τῶν ἀποφασκομένων οὐ ὅλῳ τινὶ εἶναι. τὸ δὲ ἕτερον μὴ εἶναι οὐ αὐτῷ τούτῳ, ὡσπερ ἀμέλει ἐφ' ὧν εἴπομεν *ὅρων, τὸ μὲν συνεχὲς οὐ ὅλῳ τῷ ποσῷ· ἡ δὲ οὐσία οὐ οὐδενί. εἰπὼν δὲ ὅτι ἐγχωρεῖ, *οὐ δὶς μὲν ἐγχωρεῖ, ναῦ οὐκ εἴρηκεν, ἐφεξῆς δὲ παραδήσει ⸌ἐπισημειωτέον δὲ, ὅτι τὸν συλλογισμὸν, οὐ διὰ τοῦδε σχήματι ἐποίησατο· τὸ γὰρ γ παντὶ μὲν τῷ ᾱ φησί· τῷ δὲ β, οὐδενί· ὅταν μὲν γὰρ ὁ κατηγορούμενος ὅρος τοῦ ἀποφατικοῦ προσλήμματος, οὐ ἄλλῳ τινὶ κατηγορικῷ ᾖ, ὁ συλλογισμὸς μὲν, οὐ διὰ τοῦδε σχήματι γίνεται. δῆλον δὲ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ· ἀλλ' οὐκέτι σωάγουσι τὸ ᾱ οὐδενὶ τῷ β· ἀλλὰ τὸ β οὐδενὶ τῷ ᾱ· τῆς συναπράσματος αὐτῷ γραφούσης, οὐδὲ τὸ ᾱ οὐδενὶ τῷ β ὑπάρξει ⸌διὸ⸍ δὲ ἀναγκαίως ἐπεσημειωσάμεθα. διότι κατὰ πᾶν οὖν τοῦ πρώτου σχήματος ἔφησεν. οὐ δέχεται δὲ καὶ διὰ τοῦ διὰ τοῦδε σχήματος, πᾶν ἀποφατικὸν διέξει πρότασιν, ἐὰν ᾖ κατὰ φατικὴ ἄμεσος ᾖ, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴπομεν, καὶ νῦν τοῖς ⸌διὰ⸍ λήμασιν ἐπισωσάμεθα. πᾶν γὰρ ἀποφατικὸν πρόταση πᾶν λέγουσιν, οὐδεμία οὐσία σωεχὲς, εἰ θελήσομεν διέξει τε τὸ ὄντος μετὰ τοῦ τοσοῦδε, γίνεται συλλογισμὸς οὐ διὰ τοῦδε σχήματι, ἄμεσον πᾶν κατὰ φατικὸν πρόταση ἔχων. τὸ γὰρ τοσὸν παντὶ μὲν σωεχὲς, οὐδεμιᾷ δὲ οὐσίᾳ· ὥστε οὐδὲ τὸ σωεχὲς ἔσται μὲν οὖν ὁ κατηγορούμενος τῆς ἀποφάσεως ὅρος οὐ ὅλῳ τινὶ εἴη, οὐ διὰ τοῦδε σχήματι γίνεται ὁ συλλογισμὸς ὡς ἐλέξαμεν. εἰ δὲ ὁ ⸌τὸ⸍ κείμενος εἴη οὐ κατηγορικῷ τοῦδε ὑπάρχων, τότε ὁ συλλογισμὸς, *καὶ οὐ διὰ τοῦδε γίνεται καὶ οὐ πρώτῳ, ὡς ἐφεξῆς τήθησιν.

» ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν ⸌ὁ⸍ ὅλῳ τινί ἐστιν. οἷ), οὐ τῷ δ. τὸ μὲν γὰρ δ, παντὶ τῷ β ὑπάρχει· τῷ δὲ ᾱ οὐδενὶ τὸ δ. ὥστε τὸ ᾱ οὐδενὶ τῷ β ὑπάρξει διὰ τοῦ συλλογισμοῦ.
λ αμβάνειν ναῦ αὐτίστροφον. τὸ μὲν ⸌τὸ⸍ κείμενον οὐ ἄλλῳ. τὸ δὲ κατηγορούμενον, οὐκέτι πρὸς ἕτερόν τὸ μὲν ᾱ οὐσία, τὸ δὲ β, σωεχές· τὸ δὲ δ, τοσόν ⸌παντὶ μὲν οὖν σωεχεῖ, τὸ τοσὸν ὑπάρχετο· τοσῷ δὲ οὐδενὶ, οὐσία· ὥστε οὐδὲ σωεχεῖ οὐδενὶ, οὐσία. οὐκ ἄρ' ἄμεσος ἡ πρότασις ἡ λέγουσα, οὐδὲν ⸌σωεχὲς οὐσία.

» ΤΟΝ αὐτὸν δὲ τρόπον δειχθήσεται, καὶ εἰ ἄμφω οὐ ὅλῳ τινί ἐστιν· ὑπό quodq; in suo toto
ἴον, ἔστω τὸ ᾱ, σῶμα· τὸ δὲ β, σωεχές· ἔστιν οὖν δῆλον, ὅτι τὸ μὲν ᾱ, οὐ ὅλῳ τινὶ τῇ οὐσίᾳ ἐστί· τὸ δὲ β, οὐ τῷ ποσῷ· οὐκ ἄμεσος οὖν ἀποφανθήσεται τὸ ᾱ τῷ β. τοῦτ' ἔστιν, ὅτι τὸ σῶμα κατ' οὐδενὸς σωεχοῦς γίνονται δὲ δύο συλλογισμοὶ οἱ προειρημένοι.

» ΟΤΙ οὐ δέχεται τὸ β μὴ εἶναι, οὐ ᾧ ὅλῳ ἐστί τὸ ᾱ. ἢ πάλιν τὸ ᾱ οὐ ᾧ τὸ β, φανερὸν ἐκ τῆν συσοιχιῶν, ὅθεν μὴ ἐπαλλάττουσιν ἀλλήλαις. εἰ γὰρ μηδεν τῆν οὐ τῇ ᾱγ δ συσοιχία καὶ κατὰ μηδενὸς κατηγορεῖται τῆν οὐ τῇ βεζ, τὸ δ ᾱ οὐ ὅλῳ ἐστὶ τῷ θ φανερὸν ὅτι τὸ β οὐκ ἔσται οὐ τῷ θ, ἐπαλλάξουσι γὰρ αἱ συσοιχίαι.
Ε πὼν ὅτι ἐγχωρεῖ τὸ μὲν ᾱ εἶναι οὐ τινὶ ὅλῳ, τὸ δὲ β μὴ εἶναι οὐ τούτῳ, νοῦν ἔθος διέξαι βάλεται· συσοιχίαν οὖν κατ' ἐκ τῆν γένους κατὰ παραμελῶν σειρά· οἷ), οὐσίαν, σῶμα, ἔμψυχον, ζῷον, λογικόν. *καὶ πάλιν ἐπαλλάττουσι μὲν πρὸς αὐτὸ συζυγία, τοῦτ' ἔστι κατὰ τί μὲν διαφέρουσα, κατὰ τί δὲ κοινωνοῦσα· οὐσία, σῶμα, ἄψυχον, ἄλογον, οὖ ἔστι γὰρ κοινὰ ἔχουσι γένη τὴν τε οὐσίαν καὶ τὸ σῶμα· ἄλλη δέ τις συσοιχία μὴ ἐπαλλάττουσα πρὸς τὸ πρῶτον· τοῦτ' ἔστι, μὴ κοινωνοῦσα· ἔσω πόσον, σωεχὲς διωρισμένον, ἀριθμός ⸌ὅλον οἷον φησὶν ἐκ τῆ μὴ ἐπαλλαττούσων, ὅτι οὐ δέχεται τὸ α ὅρον, οὗ τινι εἶναι· τὸ δὲ ἕτερον, μὴ εἶναι οὐ τούτῳ. εἰ γὰρ λάβοιμεν οὗ ἀ ὅρον τὸ μέσον, *καὶ ἀποφήσει μοί τινος ὅρου τῆν οὐ τῇ ἄλλῃ συσοιχίᾳ· οἷ), ζῷον ἀεὶ παντὸς σωεχοῦς, τὸ μὲν ζῷον ⸌ἐστὶ⸍ τὸ σῶμα ἀναχθήσεται, ἢ ⸌ἐστὶ⸍ πὼν οὐσίαν· οὐκέτι μὲν τοι καὶ τὸ σωεχές· εἰ γὲ καὶ τὸ σωεχὲς ⸌ἐστὶ⸍ τὸ οὗ ἀναχθήσεται ὑφ' ὃ καὶ τὸ ζῷον, ἐπαλλάξουσιν αἱ συσοιχίαι. ἀλλ' οὐκ ἐπαλλάττουσιν.

» ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ εἰ τὸ β οὐ ὅλῳ τινί ἐστιν.
ουτ' ἔστιν, ἐγχωρεῖ τὸ ᾱ μὴ εἶναι οὐ τούτῳ, οὐ ᾧ καὶ τὸ δ.
» ΕΑΝ δὲ μηδὲ τρόπον ᾖ οὐ ὅλῳ μηδενὶ, μὴ ὑπάρχῃ δὲ τὸ ᾱ τῷ β, ἀνάγκη ἀπόμους μὴ ὑπάρχειν. εἰ
» εἰ γὰρ ἔστω τὶ μέσον, ἀνάγκη θάτερον αὐτῶν οὐ ὅλῳ τινὶ εἶναι.
ουτ' ἔστιν, ἐὰν μὴ τὸ ᾱ μὴ δὲ τὸ β οὗ τινι κατηγορικῷ ὑπάρχῃ, ἀλλ' ὧσιν αὐτὰ κατηγορικώτερα, ἀποφάσκεται δὲ τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρου, ἀνάγκη ἀμέσως ἀποφάσκεσθαι.
» Η ΓΑΡ οὐ τῷ πρώτῳ σχήματι· ἢ οὐ τῷ μέσῳ ἔσται ὁ συλλογισμός· εἰ μὲν οὖν οὐ τῷ πρώτῳ, τὸ
» ⸌ἔσται οὐ ὅλῳ τινί· κατηγορικῷ γὰρ δεῖ πρὸς ὅρον γίνεσθαι πρότασιν.

sed. ſ. in alio toto

Ε ἴπερ εἴη φησὶν μέσος ὅρος μεταξὺ τοῦ ᾱ καὶ τοῦ β, ὁ συλλογισμὸς γίνεται καὶ οὐ πρώτῳ σχήματι καὶ οὐ διὰ τοῦδε. ὅτι τὸ β ἔσται οὐ ὅλῳ τινί. καὶ οὐκ ἔσται κατηγορικῶς τὸν. ὅτι δὲ ὅρον ἀληθές, δῆλον· δεῖ γὰρ πρὸ ἐλάττονα πρόσασιν κατηγορικῶ εἶναι· ἐλάττων δὲ ὅρος, ὁ β. ὥστε εἰ εἴη μέσος ὅρος, ὁ γ παντὶ μὲν ὑπάρξει τῷ β. τὸ ᾱ δὲ, οὐδενὶ αὐτῷ τῷ γ ὑπάρξει. ὥστε τὸ σχῆμα, πρῶτον γίνεται εἴπομεν δὲ καὶ τούτων ἥδη.
» ΕΙΔΕΝ τῷ μέσῳ, ὁπότερον ἔτυχε. πρὸς ἀμφοτέρους γὰρ *ληφθέντος τοῦ κατηγορικοῦ, γίνεται
» συλλογισμός.
Ε' αὖ δὲ τεθέντος μέσου ὅρου διὰ τοῦδε γίνεται σχῆμα, δῆλον ὅτι ὁ μέσος ἑκατέρου τῆν ὅλων ἀποφάσκεσθαι. τούτου δὲ αἴτιον, τὸ οὐ διὰ τοῦδε σχήματι ἀδιάφορον εἶναι οὐ ὁποιοδήποτε προτάσει *πᾶν ἀποφατικὸν εἶναι. τὸ γὰρ γ εἴτε τῷ μὲν ᾱ μηδενὶ ὑπάρχει, τῷ δὲ β παντὶ, εἴτε τῷ μὲν ᾱ παντὶ, τῷ δὲ β οὐδενὶ, καὶ διὰ ἀμφοτέρων δῆλον ὡς ἀναγκαῖον εἶναι, ὅτι τὸ ᾱ οὐδενὶ τῷ β. ὥστε οὐκ ἔσται ἄμεσος ἡ *ᾱ β ἀποφατικὴ πρότασις. εἴτε γὰρ τῷ ᾱ παντὶ ὑπάρξει μέσον, ὥσπερ οὐ τῷ διὰ τοῦδε σχήματι, εἴτε τῷ β ὡς οὐ τῷ πρώτῳ καὶ τῷ διὰ τοῦδε, οὐκ ἔσται ἄμεσος *ἡ ᾱ β πρότασις.
» ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ δὲ ἀποφατικῶν οὐσῶν, οὐκ ἔσται. φανερὸν οὖν ὅτι οὐδέχεταί τε ἄλλο ἄλλῳ
» μὴ ὑπάρχειν ἀτόμως, καὶ πότ' οὐ δέχεται. καὶ πῶς, εἰρήκαμεν.
Ι' να μήτις εἴπῃ ὅτι οὐ δέχεται μέσον ὅρον ληφθῆναι μηδετέρῳ τῆν ἄκρων ὑπάρχοντα, καὶ οὕτως διὰ συλλογισμῶν ἀποφάσκεσθαι τὸ ᾱ τῷ β, ἀμφοτέρων γνησίκωτάτων ὄντων, διὰ τοῦτο προσέθηκεν· ὅτι εἰληφθείη τοιοῦτος ὁ μέσος, *ὥστε μήτε κατὰ παντὸς τοῦ β εἶναι, μήτε κατὰ παντὸς τοῦ γ, ἀμφότερα αἱ προτάσεις ἔσονται ἀποφατικαί. καὶ οὕτως ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία.
» ΑΓΝΟΙΑ δ' ἡ μὴ κατὰ ἀπόφασιν ἀλλὰ κατὰ διάθεσιν λεγομένη, ἔστι μὲν ἡ διὰ συλλογισμοῦ
» γνομένη ἀπάτη.
Γ ροσῆκον δ' ἦν ἐπισήμονι μὴ μόνον ὅσα εἰς πᾶν διδασκαλίαν αὐτήκει τῆς ἐπιστήμης παραδιδόναι, ἀλλὰ καὶ πᾶν παρεπομένην τῇ ἐπιστήμῃ ἀπάτην ἐκτίθεσθαι. οὕτως οὖν καὶ ὁ ἀριστοτέλης εἰπὼν, τί ποτέ ἐστιν ἐπιστήμη, καὶ ἐκ τίνων, τίς τε ἡ διαφορὰ τοῦ διότι συλλογισμοῦ πρὸς ἓν τοῦ ὅτι, καὶ ὅτι ὥσπερ εἰσὶ ἄμεσοι κατάφασεις, οὕτως εἰσὶ καὶ ἀποφάσεις ἄμεσοι, ἐπειδὴ πρὸς πᾶν διδασκαλίαν τῆς ἀπάτης σωεβάλλετο αὐτῷ ὁ περὶ τῶν ἀμέσων ἀποφάσεων λόγος, νῦν προτίθεται διδάξαι, κατὰ πόσους τρόπους γίνεται, οὐ τοῖς ἐπισήμαις ἡ ἀπάτη· ἵνα δὲ ὕστερ κατὰ πόσους τρόπους γίνεται οὐ τοῖς ἐπισήμαις ἡ ἀπάτη, κέχρηται διαιρήσει τοιαύτῃ, ἢ φησὶν, ἡ ἄγνοια, ἢ κατὰ ἀπόφασίν ἐστιν, ἢ κατὰ διάθεσιν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς κατὰ ἀπόφασιν ἀγνοίας οὐδὲ μνήμην οὐ ποιεῖται. ἐπειδὴ μὴ δὲ ὅλως ⸌περὶ⸍ ἐστὶν ἐπιστήμη· ἔστι δὲ κατὰ ἀπόφασιν ἄγνοια (ὡς καὶ πρώην εἴπομεν) ἡ ἀπλῆ κατὰ λου μένη. διὰ, οὐκ οἶδεν ὁ διώτης περὶ τετρώνου, εἴτε τὰς χρείς γωνίας ὀρθαῖς ἴσας ἔχει, ἢ οὔ. ἀπλῆ δὲ, ὅτι ἀγνοῖ, αὐτὸ δεῖον οἶδεν ὅτι ἀγνοεῖ· ὥστε οὐδὲ οὐ χαίνει τῷ ἐπισήμονι, οὐδὲ ⸌περὶ⸍ τούτων ἐστὶν ἐπιστήμη· ἔστι δὲ κατὰ ἀπόφασιν ἄγνοια ⸌ὅτι⸍ ἀντικειμένη τῇ ἀληθεῖ γνώσει ψευδὴς. οἷον, εἴτις λέγοι ὅτι τὰ τετρώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς ἐλάττους εἰσί· κατὰ διάθεσιν δὲ εἴρηται αὐτῇ, ὅτι διάκειταί πως κατ' αὐτὸ *ἀγνοῶν, καὶ οἴεται εἰδέναι ἡ πάντα μᾶς· διὸ καὶ διπλῆ κα λεῖται ἡ τοιαύτη ἄγνοια. οὐδὲ γὰρ οἶδεν ὅ, τι οὐκ οἶδεν. ἀλλὰ μὴ εἰσῶς, ᾗ αὐτὸ ἔστ' ἀγνοεῖ ὅ, τι ἀγνοεῖ· αὖθις οὖν ἡ κατὰ διάθεσιν ἄγνοια, ἡ ⸌περὶ⸍ τὰς ἀμέσους γίνεται προτάσεις, ἢ ⸌περὶ⸍ τὰς ἐμμέσους. ὥσπερ γὰρ ἔστιν ἀληθῶς κατάφησαι ἢ ἀποφῆσαι ἄλλο ἄλλου ἀμέσως, *οὕτως ἔστι καὶ ψευδῶς κατάφῆσαι ἢ ἀποφῆσαι ἀμέσως. οἷον, εἰ ἀληθὲς εἴη τὸ μηδενὶ ποιῷ ὑπάρχειν πᾶν οὐσίαν ἄμεσος ἀπόφασις οὖσα, ἔστι ψευδὴς κατάφασις ἡ λέγουσα, ἡ οὐσίᾳ παντὶ ποιῷ ὑπάρχει· ὁμοίως καὶ εἰ ἀληθὲς ἡ ἄμεσος κατάφασις ἡ λέγουσα, ἡ οὐσίᾳ παντὶ σώματι ὑπάρχει, ψευδὴς αὖθις ἡ λέγουσα, ἡ οὐσίᾳ οὐδενὶ σώματι ὑπάρχει, ἄμεσος οὖσα ἀπόφασις· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων· ἢ οὖν ⸌περὶ⸍ τὰς ἀμέσους προτάσεις γίνεται ἡ ἀπάτη, τουτέστιν, ἡ ψευδὴς ὑπόληψις, ἢ ⸌περὶ⸍ τὰς ἐμμέσους ⸌περὶ⸍ ἐκ τούτων, ἢ μεθ' συλλογισμοῦ ἢ ἄνευ συλλογισμοῦ, ἡ ἀπάτη. ὅτι γὰρ τῶν τετρώνου αἱ δύο γωνίαι δυσὶν ὀρθῶν ἐλάττονές εἰσιν, οὐδέχεται καὶ ἄνευ συλλογισμῶν ἡ πάντα μᾶς δοξάζειν, ὥσπερ αὖτις κατὰ πᾶν ἀληθῆ παρακούει, ἢ παρορᾷ· οὐδέχεται δὲ καὶ διὰ συλλογισμοῦ (μᾶλλον δὲ παραλογισμοῦ) ἀπατᾶσθαι ⸌ἢ μὲν οὖν ἄνευ συλλογισμοῦ ἀπάτη, ἀπλουστέρα ἐστίν. οἷον, ὡς εἴτις ἐκ παραδόσεως δοξάζοι ὅτι ἐκ τῆν ἀτόμων τὰ φυσικὰ σώματα, ἢ ὅτι αἱρχαὶ δύο εἰσὶ τῆν ὄντων, λόγῳ μηδενὶ χρώμενος εἰς ἀπόδειξιν· ἡ δὲ διὰ συλλογισμοῦ ἀπάτη, ποικιλωτέρα ἐστὶ καὶ πολυχιδής· καὶ γὰρ οἱ συλλογισμοὶ, μᾶλλον δὲ οἱ παραλογισμοὶ, ποικιλώτεροι, δι' ὧν αὐτὴν ἀπατηθείη ⸌ἡ δὲ⸍ κατὰ φατικὸς ἔσται ὁ συλλογισμὸς δι' οὗ ἡ ἀπάτη, ἢ ἀποφατικός· εἰ μὲν οὖν κατὰ φατικὸς εἴη ὁ παραλογισμὸς, πάντως οὐ τῷ πρώτῳ γνώσεται σχήματι· ἐπεὶ τὸ ἀληθὲς ὧ ἀποφατικὸν κατὰ τοῦτο, τὸ αὐτικείμενον αὖθις τούτῳ ψεῦδος, ἔσται κατάφατικὸν κατὰ τοῦτο, καὶ ἐπεὶ πᾶν ὑποδυόμεθα ἀπάτην τῇ ἐπιστήμῃ σκοποῦμεν. ἔστι δὲ

Ignorantia secúdum negationé qd fit dicta alias simplex

Ignorantia secúdú dispositionem qd fit & unde sic dicat quæ & duplex dicit secundum

ἐκπλαδόσεις

Syllogismi seu paralogismi uarij sunt & multiplices

Lege. λέγεται δὲ κατὰ διάθεσιν ἄγνοια. ex emendatione

ἔχων. ex emendatio.

ω τῶ ϑλιτϑω τ πρώ|ων αναλυ
τικῶν. ex emendationibus.

καὶ ἡ ἐπιστήμη τῆ ιϑ.ϑόλου, πάντως καὶ ἡ ἀπάτη ὀφ. τῆ ιϑ.ϑόλου παραλογιεῖται. οὐ γὰρ ὀφ. τῆδε αὐτιφατικῶς ἀντικειμένων, ἀλλὰ ὀφ. τῆδε τῶν ἐναντίων. ταῦτα δ' ὅτι τὰ ιϑ.ϑόλου, ἵνα καὶ δύνασιν ἔχη ἐπιστήμης εἰ τοίνυν ιϑ.τα φατικὸς εἴη ιϑ.ϑόλου ὁ παραλογισμὸς, πάντως ὀφ. τῆ πρώτου ἁμαρτος πδραν ϑήσεται. οὔτε γὰρ ὀφ. τῆ ἀδυνδόν, ἐπεὶ μηδὲν σωάγει ιϑ.τα φατικὸν, οὔτε ὀφ. τῆ ἀ|τίου, ἐπεὶ μηδὲν σωάγει ιϑ.ϑόλου εἰ οὖν ιϑ.τα φατικὸς εἴη καὶ ἄμεσος ὁ παραλογισμὸς, ἢ τὰς δύο ἕξει προτάσεις ψδυλεῖς, ἢ πλὴ ἐ πδραν μόνλω. καὶ εἰ τὰς δύο ψδυλεῖς ἕξει, ἢ αἱ δύο ιϑ.ϑόλου ψδυλεῖς ἔσονται, ἢ ἡ μὲν ιϑ.ϑόλου, ἡ δὲ ὑπὸ μέσους. *ἄμφω μὲν οὐσῶν ψδυσῶν τῆ ιϑ.ϑόλου, ὁ μέσος ὅρος ὃς λαμβάνεται εἰς πλὴ τῶ συλλογισμοῦ γένεσιν, ἀλλότρειός ὅτι παντελῶς τῆν ἀκρωνδίλ, ἀμέσου οὔσης ἀποφάσεως ἀληϑοῦς, τῆς λεγούσης ὅτι ἡ οὐσία οὐδεμιᾷ ποιότητι ὑπάρχει, τῆς ὁ αὐτὸς ἀπάτης λεγούσης, ὅτι ἡ οὐσία πάσῃ ποιότητι ὑπάρχει, εἰ ὁ συλλογισμὸς δι' οὗ ἡ ἀπάτη γέγονε ὀφ. δύο ψδυσῶν προῆλθε προτάσεων, καὶ ἀμφοτδρῶν ιϑ.τὰ πᾶν ψεῦδος, ὁ ληφθεὶς μέσος ὅρος, ὑπ' οὐδετδρου τῆν ἄκρων ἀκχϑήσεται. οὔτε γὰρ πλὴ οὐσίαν. οὔτε γὰρ πλὴ ποιόν. ἀλλ' ἔστιν αὐτῶν παντελῶς ἀλλότρειος. δῆ δὲ τύχοι, ἔστω ποσόν. ἔσται γὰρ ὁ παραλογισμὸς, οὐσία παντὶ ποσῷ. ποσὸν πάσῃ ποιότητι. οὐσία ἀρ' παντὶ ποιῷ. τοῦτ' ἔστι, πάσῃ ποιότητι οὐδέχεται δὲ ὅπδν εἶπον πλὴ ἑτδραν τῆν προτάσεων, μὴ ιϑ.ϑόλου ψδυδῆ εἶναι. ἀλλ' ἐπί τι ψδυδῆ. καὶ ταύτην οὐκ ἄλλω τινὶ ἢ πλὴ ἐλάττονα. γίνεται δὲ τοιαύτη, ὅταν ὁ μέσος ὅρος ἐκ τῆν ἄκρων ἐν ἐλάττονι ὅρου ὄντων λαμβάνηται. οἷον, εἰ λευκότης εἴη, ἄκρον τὸ ποιόν. χιὼν γὰρ αὐτῆ. φαμὲν γὰρ οὕτως. ἡ οὐσία πάσῃ λευκότητι. ἡ λευκότης, πάσῃ χιόνι τι. καὶ αὕτη ἡ πρότασις, οὐ ιϑ.ϑόλου δῖ ψδυδής, ἀλλ' ἐπί τις δέ δῖν ἡ ιϑ.ϑόλου πρότασις ψδυδής, καὶ τίς ἡ ἐπί τι, αὕτη. *οἱ τοῖς προτδοῖς αἰσαλυτικοῖς διηθερωμένοις ἐδίδαξε. ιϑ.ϑόλου γὰρ φησι ψδυδῆ εἶναι πρότασιν, πλὴ τὸ ἐναντίον τῆ ιϑ.ϑόλου ἀληθεῖ εἰσάγουσαν. οἷον, ἀλληϑές δῖν ἐ λέγουσα, οὐδεὶς ἄνϑρωπος λίϑος. ψδυδὴς δέ, ἡ ἐναντία ταύτη, ἡ λέγουσα πᾶς ἄνϑρωπος λίϑος, ἐναντίον γὰρ τὸ πᾶς, τῷ οὐδεὶς. δῆλον οὖν ιϑ.ϑόλου ψεῦδος, τὸ παντελῶς ἀναιρούμενον τὸ ἀληϑὲς ἐπί τι δὲ ψδυδὴς, ἡ αὐτιφατικῶς ἀντικειμένη. ἀληϑοῦς γὰρ οὔσης τῆς λεγούσης τὸ λογικὸν *οὐ παντὶ ζῴῳ, ψδυδὴς δῖν ἐπί τι ἡ λέγουσα τὸ λοπικὸν *παντὶ ζῴῳ. οὕτω μὲν οὖν ἐὰν μόφ τδαι ἐδὲν ψδυδὲς δῖ ὢν συμπδραίνειν τὸ ψεῦδος δεῖ ἡ ἑτδραν ἀληϑῆ εἶναι, οὐκ ἀνάγκη τὸ ἄλλω εἶναι ἀληϑῆ, ἢ πλὴ μείζονα. πλὴ δ' ἐλάττονα, οὐδέποτε δίον τε. ἐπεὶ γὰρ γνώριμόν τα *εἴδη ἐλήφϑησαν καὶ ὁ ἐλάττων ὅρος καὶ ὁ μείζων, δῆλον ὅτι ὡς οὐκ ἀνάγκη τὸ ἐν μέσῳ ὅρον ἀληϑῶς ιϑ.τα φάσκεσϑαι τῆ ἐλάττονος. ἰδὲ γὰρ ἐλέγχου γὰρ οὕτως εἶναι αὐτῆ ἀνάγκη. ὑπόκειται δὲ ὁ ἐλάττων ὅρος γένος, γνώριμόν τα. *ἀλλ' οὐδὲ δυνατόν τι ὑβισάζειν τῷ ἐλάττονι ὁ μέσος ὅρος. οὐδὲν γὰρ δῖ τοῖς γνώριμοτάτοις γένεσιν ὑβισάζον. οὐκ ἄρα ἀνάγκη τὸ ἐλάττονα πρότασιν ἀληϑῆ εἶναι. μόνως ἄρα ἡ μείζων ἔσται ἀληϑής. δυνατὸν γὰρ εἶναι μέσον ὅρον τινὰ τῆν ἄκρων ἐν μείζονα. καὶ οὕτως ὁ μὲν μείζων ὅρος αὐτῆ, ἀληϑῶς ιϑ.τα φάσκεται. οὔτε γὰρ ἐλάττονος, ψεῦδος ὡς ἔτυχεν, εἰ λάβοι με τὸ σῶμα. οὐσία μὲν γὰρ παντὶ τῷ σώματι ὑπάρχει, ὅτ' ἀληϑές. σῶμα δὲ πάσῃ ποιότητι, καὶ ἔστι ψεῦδος. οὕτω γὰρ σωαχϑήσεται οὐσία πάσῃ ποιότητι ὑπάρχειν οὕτω μὲν οὖν ιϑ.τα φατικῆς οὔσης καὶ ἀμέσου τῆς ἀπάτης, τοσαυτάκις γίνεται ὁ παραλογισμὸς. πῶς δὲ ἀποφατικῆς οὔσης τῆς ἀπάτης, καὶ πῶς ἐμέσου καταφατικῆς τε καὶ ἀποφατικῆς, προϊόντες δηλώσομεν. πρότδρον πλὴ λέξιν δ' ἧς ἐν προτδρον ἐκτίθεται τρόπον, ὅτ' ἐδόμεν ὀβελτίζοντες.

» ΑΥΤΗ δ' οὖ μὲν τοῖς πρώτως ὑπάρχουσιν, ἢ μὴ ὑπάρχουσι, συμβαίνει δῆλον. ἢ γὰρ ὅταν ἀπλῶς ιϑ.τα λάβῃ ὑπάρχειν, ἢ μὴ ὑπάρχειν, ἢ ὅταν ὀφ. συλλογισμοῦ λάβῃ πλὴ ὑπόλημμ.

Ε ἐ πῶν ὅτι ἡ μὴ κατὰ ἀπόφασιν ἄγνοια. ἀλλ' ἡ κατὰ διάϑεσιν, μόνη δῖν ἡ ὀφ. συλλογισμοῦ γνώμων ἡ ἀπάτη. καὶ ὀφείλων ἐπαγαγεῖν, ὅτι δῖ καὶ ἡ ἄνϑρ συλλογισμοῦ (δῆλον γὰρ ὡς ἀνϑρωπος ζῷον) ὅμως ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον καὶ φησίν, αὕτη δὲ, τουτέστιν, ἡ κατὰ διάϑεσιν γνώμη, ταύτην γὰρ διαρεῖ, εἴ τε πλὴ ὀφ. συλλογισμοῦ, καὶ εἰς πλὴ ἄνϑρ συλλογισμοῦ. ἢ ἀπὸ μὲν τοῖς πρώτως ὑπάρχουσιν, ἢ μὴ ὑπάρχουσι. τουτέστιν, οἷ ταῖς ἀμέσοις προτάσεσιν. ἢ ἀποφάσεσι. τουτέστιν, ἢ κατηγορικαῖς, ἢ ἀποφατικαῖς. οἷ ἐνόησε γὰρ τούτων ἔστι καὶ ἄνϑρ συλλογισμοῦ πλὴ οἷ ἀντίαν ἀπάτην δοξάζει, ἢ μεϑ' συλλογισμοῦ, δηλῶς εἴτε συμβαίνειν. ἴσως δέ, καὶ βουληϑεὶς ὅδ αὐχῆς τῆς μεϑ' συλλογισμοῦ ἀπάτης πλὴ διαίρεσιν δῆλος ποιήσασϑαι πρὶν μνηνϑῆναι τῆ ἄνϑρ συλλογισμοῦ, εἴτε ἐ ἔστι μὲν ἡ ὀφ. συλλογισμοῦ γνωμὴν ἀπάτη. εἶτα πάλιν καλὸν νομίσας πρότδρον εἰπεῖν πολλαχῶς ἡ κατὰ διάϑεσιν γίνεται ἀπάτη, ἐπανῆλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπεν. αὕτη δ' οὖ μὲν τοῖς πρώτως ὑπάρχουσι, ἢ ταῖς ἑξῆς.

» ΤΗΣ μὲν οὖν ἀπλῆς ιϑ.τα λήφϑως, ἀπλῆ ἡ ἀπάτη. τῆς δὲ ὀφ. συλλογισμοῦ, πολείους.

Ε αὐ γὰρ ἀπλῶς καὶ δίχε συλλογισμοῦ τις πλὴ ἀπάτην λάβῃ τοῖς τοιαύτης ψευδοῦς ὑπολήψεως, ἀπλῆ δῖν ἡ ἀπάτη. ἄτε γὰρ ἄνϑρ συλλογισμοῦ τινος γνώμων, οὐκ ἔστι ποικιλία τῆς οὐ αὐτῆ οὐδὲ διαίρεσις ὥσπδρ ἐπὶ τῆς ὀφ. συλλογισμοῦ γνωμῆς.

» ΜΗ ὑπαρχέτω γὰρ ϑ. ἀ μηδενὶ τῷ β. ἀτόμως. οὐκοῦν ἐὰν συλλογίζηται ὑπάρχειν ϑ. ἀ ὧ β, μέσον

» μέσον λαβὼν ϑ. γ ἢ παντὶ μώος ἔσται ὀφ. συλλογισμοῦ. οὐδέχεται μὲν οὖν ἀμφοτδρᾶσ' τὰς προ- »
» τάσεις εἶναι ψδυδεῖς. οὐδέχεται δὲ πλὴ ἑτδραν μόνον. »
*Εαὐ ἄμεσος ἡ ἡ ἀπόλη ἀπόφασις, ἐαὐ ὀφ. συλλογισμοῦ γίνηται ἡ αὐτικειμένη ταύτη ιϑ.τα φάσις, λήψεται μέσον τινὰ ὅρον, οἷ), ϑ. γ, καὶ συλλογιεῖται ἢ παντὶ μώος ὀφ. μέσου τῷ γ, ὅτι ϑ. ἀ παντὶ τῷ β ὑπάρχει. ποσαχῶς δὲ γίνεται παραλογισμὸς οὐ τούτῳ, ἐφεξῆς ἐπάγει.
» ΕΙ ΓΑΡ μήτε ϑ. ἀ μηδενὶ τῷ γ ὑπάρχει, μήτε ϑ. γ μηδενὶ τῷ β, εἰλήπται δ' ἐν ιϑ.τα δραι ἀπάπτε »
» λιν, ἄμφω ψδυδεῖς ἔοντε. »
Ε ἰ ὁ ληφϑεὶς φησι μέσος ὅρος οὕτως ἔχει πρὸς τὸν ἄκρους, ὥστε τόντε μείζονα αὐτῆ ἀποφάσκεσϑαι, καὶ αὖ ἐν τῆ ἐλάττονος, ἐλήφϑη δὲ ιϑ.τὰ παραλογισμὸν αὖ πάλιν. λέγω δὲ τόντε μείζονα ὑπάρχειν τῷ μέσῳ, καὶ ἧττον τῷ ἐλάττονι, δῆλον ὡς ὀβ ἀμφοτδρῶν ψδυσῶν *ἐλήφϑη ὁ παραλογισμός.
» ΕΓΧΩΡΕΙ δ' οὕτως ἔχειν ϑ. γ πρὸς ϑ. ἀ καὶ ϑ. β, ὥστε μήτε ιϑ.τὰ ϑ. ἀ εἶναι μήτε ιϑ.ϑόλου »
» τῷ β. ϑ. μὲν γὰρ β ἀδυνάτου εἶναι οὐ ὅλῳ τινί. πρώτως γὰρ ἐλέγετο αὐτῷ ϑ. ἀ μὴ ὑπάρχειν. »
Ε πειδὴ εἶπεν ὅτι οὐ δέχεται ἀμφοτδρᾶσ' τὰς προτάσεις εἶναι ψδυδεῖς, πῶς οὐ δέχεται δῖν, ὀφ. τούτων προσϑησιν. ὅταν φησὶν ὅπως ἔχῃ ϑ. μέσον, ὥστε ϑ. μέσον ὅρον μήτε ιϑ.τὰ ϑ. μείζονα εἶναι ἄκρον, μήτε τῆ ἐλάττονος ιϑ.τηγορεῖσϑαι. τοιοῦτος δέ δῖν ὅταν ἄλλος ἢ ἐνδδέχεται. ἔστι δὲ ὅλου τῆ πεῤῥώτος χωρίου ἡ κατὰ ῥᾶν διαίωσις αὐτῆ. οὐδέχεται μὲν γὰρ φησι ϑ. ἀ παντελῶς συλλογιζόμενον, μὴ μόνον ἐκ τῆ λαμβάνειν ἀμφοτδρᾶσ' τὰς προτάσεις ψδυδεῖς, σωάγειν συμπδρασμα ψδυδὲς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆ ϑατδραν μόνλω, λέγω δὴ πλὴ ἐλάττονα ὡρισμένως. καὶ τοῦτης γὰρ μόνης ψδυδοῦς εἰλημμένης, ψδυδὲς συμπδρασμα σωαχϑήσεται. εἰ γὰρ ἀληϑῶς καὶ ἀμέσως ἀποφάσκεται ἡ οὐσία τῆ ποιοῦ, καὶ αὖτης τῆ ποῦ ϑ. ποιόν. λεχϑήσονται δὲ αἱ προτάσεις αὐάπαλιν, ἤγουν ιϑ.τα φασκόμεναι, καὶ ἀμφοτδραι ψδυδεῖς ὅλαι δ' ὅλου ἔσονται. καὶ ϑ. συμπδρασμα ψδυδὲς. καὶ ιϑ.τα συδυάζων ϑ. λόγου, φησίν. ἐγχωρεῖ γὰρ οὕτως ἔχειν ϑ. μέσον ὅρον, ἤγουν ϑ. ποσὸν, πρὸς ἐν μείζονα πλὴ οὐσίαν. καὶ πρὸς ἐν ἐλάττονα ϑ. ποιόν, ὥστε ἀλλόφυλον εἶναι. καὶ μήτε ιϑ.τὰ τῆ μείζονος πεειέχεσϑαι, μήτε πρὸς ἐν ἐλάττονα ἔχειν χώσιν τινὰ καὶ οἰκειότητα, ὥστε ϑωδιέχειν αὐτόν. ἀλλὰ »
πάντῃ τῆ ἀ καὶ τῆ β εἶναι, ἀλλόφυλον μὲν ὀβ β, ἤτοι ϑ. ποιὸν γένος ὂν γνώριμόν τα, ἀδύνατον »
ιϑ.τὰ ἄλλο τι τελεῖν. ὅτι καὶ ϑ. ἀ ἡ οὐσία, ἀμέσως τῆ β ἤγουν τῆ ποιοῦ ἀπεφάσκετο. ἡ δὲ οὐσία οὐκ ἔχει τοιαύτην φύσιν ὥστε ϑωδιέχειν πάντα τὰ ὄντα. ἀλλὰ καὶ αὐτη, τῆν μὲν ιϑ.τηγορεῖται ὡς ἐμ ϑωδιεχομένων αὐτῆ. τῆν δὲ ἀποφάσκεται, ὡς μὴ τελουμένων ὑπ' αὐτόν. ὡσαύτως δὴ ἀποφάσκεται καὶ τῆ β, ἤτοι τῆ ποιοῦ.
» ΤΟ ΔΕ ἀ οὐκ ἀνάγκη πᾶσι τοῖς οὖσιν εἶναι ιϑ.ϑόλου. ὥστε ἀμφότδραι ψδυδεῖς. Ἀλλὰ καὶ »
πλὴ ἑτδραν οὐ δέχεται ἀληϑῆ λαμβάνειν. οὐ μὲν τοι ὁ ἑτέραν ἔτυχεν, ἀλλὰ πλὴ ἀ γ. ἢ ὀβ γ β πρό- »
τασις ἀεὶ ψδυδὴς ἔσται, ὅτ' ϑ. οὐ μηδενὶ εἶναι ϑ. β. »
*Ὅτι οὐ δέχεται καὶ ϑ. ἀ, μηδενὶ τῷ γ ὑπάρχειν. εἰ μὲν γὰρ τι γνωρικώτατον τῶν ὄντων ὂν καὶ τοιοῦτον εἰλήφαμεν εἶναι ϑ. ἀ, οὐκ οἷόν τε ὧν ἐκεῖνο, μὴ πάντως οὐ ιϑ.τα φάσει παραλαμβάνεσϑαι. ὀβ ἂν ἐλήφϑη μέσον, ὥστε πάντως ιϑ.τ' ἐκείνου ὧν, καὶ κεῖνο ιϑ.τὰ παντὸς τῆ ἐλάττονος ιϑ.τηγορεῖτο. ἐπειδὴ δὲ οὐδέν δῖν τοιοῦτον γνωρικώτατον γένος, ὥστε ιϑ.τὰ παντῶν τῆν ὄντων ιϑ.τηγορεῖσϑαι, οὐ δέχεται ἀλλόφυλον λαμβάνεσϑαι ϑ. μέσον καὶ οὕτως οὔτε ὁ μείζων αὐτῆ ιϑ.τηγορήσεται, οὔτε αὖτος τῆ ἐλάττονος.
» ΤΗΝ δὲ ἀ γ ἐγχωρεῖ οἷον, εἰ ϑ. ἀ καὶ τῷ γ καὶ τῷ β ὑπάρχει ἀτόμως. »
Ο ὅτι δὲ πλὴ μείζονα πρότασιν πλὴ ἀ γ ἐγχωρεῖ ἀληϑῆ εἶναι, ὀφ. τούτων πιστοῦται. οὐ δέχεται γὰρ φησι ϑ. ἀ, καὶ τῷ β καὶ τῷ γ ὑπάρχειν ἀτόμως ιϑ.τὰ τοῦϑα δὲ πῶς φησιν ὑπάρχειν ἀμέσως ϑ. ἀ καὶ τῷ γ καὶ τῷ β, πολλὴ ζήτησις τῷ ἀλεξάνδρῳ γέγονε. καὶ μεϑ' τὰ πολλὰ λέγει πλὴ ἀληϑῆ τῆ ῥητοῦ διαίωσιν. ὅτι ὑπάρχειν οὐ τοῦϑα λέγει, οὐ ϑ. ιϑ.τα φάσεσϑαι, ἀλλ' ἁπλῶς ϑ. ιϑ.τηγορεῖσϑαι, εἴτε ιϑ.τα φατικῶς, εἴτε ἀποφατικῶς. οὐ δέχεται οὖν φησι ϑ. ἀ, ἀμέσως καὶ τῆ ϑ καὶ τῆ γ ιϑ.τηγορεῖσϑαι. ἀλλὰ τῆ μὲν γ, ιϑ.τα φατικῶς, τῆ δὲ β, ἀποφατικῶς. εἰ γὰρ εἴη ϑ. γ οὗτος ιϑ.τὰ ϑ. ἀ, καὶ μὴ μεϑ' πλείονα. οἷον, τῆ ἀ ὄντος οὐσία, εἰ ϑ. γ εἴη ϑ. οὗτος πλὴ οὐσίαν, οἷον ϑ. σῶμα τούτου, ταύτη ἀμέσως ἡ οὐσία ιϑ.τηγορήσεται. τῆ δὲ ϑ τουτέστι τῆ ποιοῦ, ἀμέσως ἀποφανήσεται. εἰ δὲ ἀμέσως οὐ δέχεται τῆ γ ιϑ.τηγορεῖσϑαι, οὐ δέχεται αὖρα ἀληϑῆ εἶναι πλὴ μείζονα πρότασιν, λέγω δὴ πλὴ ἀ γ.
» ΟΤΑΝ γὰρ πρῶτον ϑ. αὖϑ πλείονων ιϑ.τηγορῆται, οὐδέτδρου οὐδετέρου ἔσται. »
Ε πειδὴ εἶπεν ὅτι ἡ γ β πρότασις ἀεὶ ψδυδὴς δῖ, τουτέστιν ἡ ἐλάττων. ἡ μὲν τοι μείζων, ἤτις ἡ ἀ γ, δύναται ἀληϑὴς εἶναι. ὅτι μὲν οὐ δέχεται πλὴ μείζονα ἀληϑῆ εἶναι, ἐδείξαμεν εἰ πῶν, οἷον εἰ ϑ. ἀ ιϑ τῷ γ καὶ τῷ β ὑπάρχει ἀτόμως. ὅτι δὲ ἡ ἐλάττων ἀεὶ ψδυδὴς δῖ, δείκνυσι ιϑ.ϑολικῷ τινι λόγῳ χρώ-

ωαμὶ ποιῶ ἤγουν πα
ση ποιότητι. Nota.

Vniuersalis propositio falsa. & secundum qd falsa quæ sit

Ignorantia secundum dispositionem sola p syllogismú fit & & potest fieri sine syllogismo

χωρίον. i. Loci hic est lectionis

β. Qualitas

α. Substátia

Alexander

μενος. καὶ δῆλον χωρὶς φησίν, ὅτι ὅταν οὗτοι μὴ ᾖ ἀνὴρ ἀλλ' ἐλλείπων καὶ ἀπολείπων τοῦ ὁμοιωθῆναι, ἢ πάντων καταφατικῶς, ἢ πάντων ἀποφατικῶς· ἢ τῆς μὲν καταφατικῶς, τῆς δὲ ἀποφατικῶς, τῆς λοιπῶν οὐδὲ οὗ, οὐ οὐδενὶ τῆς ἄλλων ὑπάρχει. καὶ ἴσως μέν γε πλὴ τῆς λόγου ἀληθεύει, τοῖς καὶ τὰ μόρια ἐπερείδοντες χωρὶς ἄρα, καὶ τῷ γ καὶ τῷ β ἀποφασιέσθω ἀμέσως. λέγω ὅτι, οὐδὲ ἀνὴρ β οὐδενὶ τῷ γ ὑπάρξει. εἰ γὰρ ἔστιν ψεῦδος, πάντως ὑπάρξει τῷ γ ἀνὴρ β. εἰ δὲ οὗτος ἀνὴρ α μὲν οὐδενὶ τῷ β, ἀνὴρ δὲ β παντὶ τῷ γ, ἀνὴρ α οὐδενὶ τῷ γ ὑπάρχει, ὅλῳ μέσου τοῦ β ὑπέκειτο δὲ ἀμέσως μὴ ὑπάρχειν. οὐδενὶ οὖν τῷ γ ὑπάρχει ἀνὴρ β ὅλῳ. τὰ αὐτὰ δή, οὐδὲ ἀνὴρ γ οὐδενὶ ὑπάρξει τῷ β. ἀλλὰ δὴ καὶ ἀμφοτέρων ἀμέσως καταφασιέσθω ἀνὴρ α, καὶ τῷ β λέγω καὶ τῷ γ. πάλιν οὖν οὐχ ὑπάρξει ἀνὴρ β τῷ γ. εἰ γὰρ ὑπάρξει, ἐπεὶ ἀνὴρ α παντὶ τῷ β. ἀνὴρ δὲ β παντὶ τῷ γ, καὶ ἀνὴρ α ἄρα παντὶ τῷ γ ὑπάρξει, ὅλῳ μέσου τοῦ β. ἀλλ' ὑπέκειτο *ἀμέσως μὴ ὑπάρχειν. ὁμοίως οὖν οὐδὲ ἀνὴρ γ οὐδενὶ τῷ β ὑπάρξει. ἀλλὰ δὴ τῷ μὲν ἑτέρου καταφασιέσθω ἀμέσως. ἀποφασιέσθω δὲ τῷ λοιποῦ. οἷον, ἀνὴρ α παντὶ μὲν ὑπαρχέτω τῷ β ἀμέσως. οὐδενὶ δὲ τῷ γ. λέγω ὅτι οὐδὲ ἀνὴρ β, οὐδενὶ τῷ γ ὑπάρξει. εἰ γὰρ παντὶ, ἐπεὶ καὶ ἀνὴρ α παντὶ τῷ β. ἀνὴρ δὲ β παντὶ τῷ γ, καὶ ἀνὴρ α παντὶ τῷ γ ὑπάρξει. ἀλλ' ὑπέκειτο οὐδενί. ὁμοίως οὐδὲ ἀνὴρ γ οὐδενὶ τῷ β. εἰ γὰρ παντὶ, ἐπειδὴ ἀνὴρ α οὐδενὶ τῷ γ. ἀνὴρ δὲ γ παντὶ τῷ β, ἀνὴρ α οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ β, ἀλλ' ὑπέκειτο παντί. ὅλῳ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἐὰν ἐλάττονα ᾖ ὧν ἀμέσως καταγορεύεται ἀνὴρ α, οὐκ εἰ δέχεται ἐκείνων τι τῆς λοιπῶν ὑπάρξαι τινί. ἐπεὶ τοίνυν ὅταν ἀνὴρ αὐτὸ ἀμέσως καταγορεύεται τινῶν, ἐκεῖνα ὑπάρχειν ἀλλήλοις ἀδύνατον. ὑπάρχει δὲ ἀνὴρ α, καὶ τῷ ε καὶ τῷ γ. ἀδύνατον ἄρα *τὸ β γ ἀλλήλων καταφάσκεσθαι. ὥστε ὁ παραλογισμὸς καταφάσκων ἀνὴρ γ τοῦ β, ψευδὴς πάντως ποιήσει πλὴ ἐλάττονα πρότασιν.

ΔΙΑΦΕΡΕΙ δ' οὐδὲν, οὐδ' εἰ μὴ ἀτόμως ὑπάρχει. ἢ μὲν τῷ ὑπάρχειν ἀπάτη, ὅλῳ τούτων γε οὐ οὕτως γίνεται μόνως. οὐ γὰρ ὧν οὐ ἄλλῳ σχήματι τῷ ὑπάρχειν συλλογισμός.

Ὑπῆρχε δὲ προσεχῶς ἑρμηνεύειν ἔσω, ὅταν γὰρ πρώτως ἀνὴρ καταγορεύεται πλειόνων, ἀλλὰ πῶς ἀνὴρ πῶς αὖτε, ἀνὴρ ἀλλὰ καὶ πλὴ ἐστὶ τρόπων οὐ δέχεται ἀληθῆ λαμβάνειν. οὐ μὲν τοι ὀρθῶς ἔτυχεν, ἀλλὰ πλὴ α γ. εἶτα ἐφεξῆς, διαφόρει δὲ οὐδὲν οὐδ' εἰ μὴ ἀτόμως ὑπάρχει. τουτέστι, πῶς ἀνὴρ γε νοεῖσθαι πλὴ μείζονα πρότασιν ἀληθῆ, πλὴ α γ, οὐδὲν διαφόρει, εἴτε ἀμέσως καταφάσκοιτο ἀνὴρ α τοῦ γ. τουτέστιν, ὁ μείζων ὅρος τοῦ μέσου. εἴτε μὴ ἀμέσως, ἀλλὰ ὅλῳ πλειόνων. τουτέστιν, εἰ μὴ ὁ μέσος εἴη ἔσω ἀνὴρ μείζονα αὐτοὺς τε ταγμένους, ἀλλὰ μεῖζα πολλά. τοῦ γὰρ α οὐσία οὗτος. *τοῦ δὲ γ σῶμα, μέσως αὖ τοῦ καταγορεύεται ἀνὴρ α. εἰ δέ τι τῆς καταφορᾶς, οἷον ζῷον, ἢ λογικὸν, ἢ ἐπιστήμην τοιοῦτον, οὐκ ἀμέσως μὲν ἀνὴρ α τοῦ γ, ὑπάρχει δὲ ὅμως ἀληθῶς. πρὸς οὖν ἀνὴρ γλυφέσθαι πλὴ μείζονα πρότασιν ἀληθῆ, οὐδὲν διαφόρει εἴτε προσεχῶς ἔσω κέοιτο τῷ μείζονι ὁ μέσος, εἴτε μεῖζα πολλά.

Ἡ ΔΕ τοῦ μὴ ὑπάρχειν οὔτε τῷ πρώτῳ καὶ τῷ μέσῳ σχήματι. πρῶτον οὖν εἴπωμεν πόσαχῶς οὐ τῷ πρώτῳ γίνεται, καὶ πῶς ἐχρυσοῦν τὴν προτάσεων. σὺ δέχεται μὲν οὖν ἀμφοτέρων ψευδῶν οὐσῶν.

Ἐ Ἴσπω μὲν ὅτι πρόκειται αὐτῷ, σοὶ δὲ τῆς σὺ ἀντίας ἀπάτης τῇ ἐπισήμῃ διαλαβεῖν. καὶ ὅτι ἡ καὶ τὰ διὰ δεσιν ἀπάτη, ἢ σοὶ δὲ τὰς ἐμείους γίνεται προτάσεις, ἢ σοὶ δὲ τὰς ἀμείους. καὶ ὅτι καὶ ἐνῳ τέρου, ἢ μετὰ συλλογισμοῦ ὄντων, ἢ ἄνευ συλλογισμοῦ ἔστιν. καὶ ὅτι καταφατικῆς μὲν οὔσης τῆς ἐπισημονικῆς ἀποφάσεως, ἤτοι προτάσεως, ἢ σὺ ἀντίας ἀπάτη, τῆς σὺ ἀντίας ἔσται ἀποφάσεως, οὐ τῆς αὐτιφατικῶς αὐτικειμένης, ὅλῳ ἐν *σοὶ δύνεσθαι πλὴ ἐπισήμῃ, καὶ ἧκειν τὸ καθόλου σωτήριον. ἀποφατικῆς δὲ οὔσης τῆς ἐπισημονικῆς προτάσεως, ἢ ἀπάτη καταφατικὴ ἔσται. ἐπεὶ δὴ οὖν εἴρηται πῶς γίνεται ἢ ἀπάτη, ἢ σοὶ δὲ τὰς ἀμέσους καταφατικὰς προτάσεις καταφατικὴ οὖσα, ὅτι σὺ μόνῳ τῷ πρώτῳ σχήματι, καὶ ἤτοι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων οὐσῶν ψευδῶν, ἢ θατέρου μὲν ψευδοῦς λείπουσι πῶς γίνεται ἢ ἀποφατικὴ ἀπάτη, ἢ τοῖς ἀμέσοις καταφατικῶς αὐτικειμένη προτάσεσι γίνεται οὖν φησι καὶ σὺ τῷ πρώτῳ, καὶ σὺ τῷ ἀνυτόδῳ σχήματι. διότι ἀνὴρ καθόλου ἀποφατικὴν, σὺ ἀμφοτέροις συνάγεται. καὶ ὅτι δι' ἀμφοτέρων ψευδῶν προτάσεων, ἤτοι ὅλῳ θατέρου μόνης ψευδοῦς, θατέρου δὲ μόνης ἀληθοῦς πῶς δὲ ἑκάτερον συμβαίνει καὶ τὰ μόρια, πλὴ λέξιν ἐπεξιόντες εἰσόμεθα καὶ τῶς λείπουσι, πῶς σὺ τῷ πρώτῳ σχήματι λείπουσι, ὑπὲρ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ψευδῶν.

ΟΙΟΝ εἰ ἀνὴρ α καὶ τῷ γ καὶ τῷ β ὑπάρχει ἀτόμως. ἐὰν γὰρ ληφθῇ ἀνὴρ μὲν α τῷ γ μηδενὶ, ἀνὴρ δὲ γ παντὶ τῷ β, ψευδεῖς αἱ προτάσεις.

Α ἀμβαίνει πάλιν μείζονα μὲν ὅρον, ἀνὴρ α. ἐλάττονα δὲ, ἀνὴρ β. καὶ πάλιν καταφάσει ἀμέσως, ἀνὴρ α τοῦ β οἷ, ἔστω ἀνὴρ μὲν α, ζῷον. ἀνὴρ δὲ β, πεζόν. ἀνὴρ ζῷον τοίνυν ἀμέσως, ὑπάρχει παντὶ πεζῷ. ἢ οὖν ἀπάτη ἢ λέγουσα, ἀνὴρ α μηδενὶ ὑπάρχειν ᾧ β, ἢ δυνατὸν αὖ σὺ πρώτῳ σχήματι ἐκ δύο ψευδῶν προτάσεων, σωπάσειν ἔσῳ ἔμμεσον. ἔλαθεν οὖν ὅρον τοιοῦτον, ὥστε ἦν μείζονα, καὶ αὐτὸ καὶ τοῦ ἐλάττονος ἀμέσως καταγορεύεσθαι καταφατικῶς. τουτέστιν, ὃ ὗς τὰ *σοὶ ἦν μείζονα ὅρον, αὐτιδιῃρημένον ἀλλήλοις *εἶναι. οἷον, εἰ ὁ μείζων εἴη οὐσία, ὁ δὲ ἐλάττων σῶμα, ἀνὴρ αὐτιδιῃρημένον τῷ σώματι ὑποδύεσθαι τὴν ἐπίσημην

ληβοι, οἷον ὁ μείζων ex emendationibus

Τέως. prius

Nota

Quid posthac ostendit

ὡς ἐξιόντες τὴν λέξιν

α. Maior extremitas
β. Minor extrem.

α. Animal
β. pedestre.

Omne pedestre animal
Deceptio
Nullú pedestre animal.

Nullum volatile animal
Omne pedestre volatile
Nullú pedestre animal

ἐγραψεν, ut traq: falsa

Nullum mortale animal
Omne rationale mortale
Nullum rationale animal

Egrapsen altera falsa omnino. altera semifal

σώματι εἶδος *τουτέστιν ἀνὴρ ἀσώματον, μέσος ἔστω. ὁμοίως δὴ εἰ μείζονα ἔλαβε ἀνὴρ ζῷον, ἐλάττονα δὲ ἀνὴρ πεζὸν, μέσον ἔστω ἀνὴρ πλωτόν, ὁ ἔστιν αὐτιδιῃρημένα τῷ πεζῷ. δῆλον οὖν ὅτι καὶ τῷ πλωτῷ καὶ τῷ πεζῷ, ἀμέσως ὑπάρχει ἀνὴρ ζῷον τοιούτου οὖν ὄντος τοῦ μέσου, εἰ λάβοι ἀνὴρ μὲν α, μηδενὶ τῷ γ ὑπάρχειν, ἀνὴρ δὲ γ παντὶ τῷ β, δῆλον ὅτι ἀμφότεραι ἔσονται ψευδεῖς. ἐδείξαμεν γὰρ καὶ δῆλον, ὅτι ὅταν οἱ τινὲς δύο τινῶν ἀμέσως καταγορεύται, εἴτε καταφατικῶς, εἴτε ἀποφατικῶς, ἢ τοῦ μὲν καταφατικῶς, τοῦ δὲ ἀποφατικῶς, ἐκείνων οὐδέτερον οἷόν τε οὕτω ὑπάρχειν ὥστε εἰ λάβοι ἀνὴρ α καὶ τῷ οὐδενὸς μὲν τῷ γ, παντὶ γε αὖ τῷ ὑπάρχοντος τοῦ α. καὶ ἀνὴρ γ παντὶ τῷ β, οὐδενί γε *ὀφείλοντος ὑπάρχειν, ἀμφὼ λήψεται ψευδῆ ἔστω χωρὶς εἰπόμεν μείζων μὲν ὅρος ἐφ' οὗ ἀνὴρ α, ζῷον. ὁ δὲ μέσος ἀνὴρ γ, πλωτόν. ὁ δὲ ἐλάττων ἀνὴρ β, πεζόν. ἔστω οὖν ζῷον ἀμέσως ὑπάρχει ἀμφοτέροις. ἐὰν οὖν τις λάβῃ ὅτι ζῷον μὲν οὐδενὶ πλωτῷ. πλωτὸν δὲ, παντὶ πεζῷ, ἀμφοτέραι μὲν ταῖς προτάσεις ψευδεῖς λήψεται. σωπάσει δὲ, ὅτι ζῷον οὐδενὶ πεζῷ ἔσται. ἀνὴρ δὲ ἀμφοτέραι, μὴ καθόλου λαβεῖν ψευδεῖς. δῆλ), ἀνὴρ μὲν ζῷον, παντὶ λογικῷ ὑπάρχει. ζωὴ ἀναιρήσεται δὲ ἀνὴρ μὴ ὑπάρχειν, ληφθέντος μέσου ὄρου θνητοῦ. εἰ οὖν εἴποιμεν ζῷον οὐδενὶ θνητῷ, ἀνὴρ θνητὸν παντὶ λογικῷ, ἀνὴρ ζῷον οὐδενὶ λογικῷ, ἢ μὲν μείζων ἔσται καθόλου ψευδὴς, ἢ δὲ ἐλάττων ἢ καταφατικὴ ἐπί τι ψευδής. δεῖ οὖν ἀνὴρ μέσον ὅρον λαβεῖν τινὶ μὲν ὑπάρχοντα ᾧ ἐλάττονι, τινὶ δὲ μή. ληφθέντος γὰρ παντὶ ὑπάρχειν, ἐπί τι ἔσται ψευδὴς ᾗ δὲ μείζονα λαβεῖν ἐπί τι ψευδῆ, οὐκ ἀνέχεται, τῷ γὰρ καθόλου τοῦ ὅντος, εἰ ληφθείη τις ὅρος τῶν ὑπ' αὐτὸ, παντὶ μὲν αὖῳ, ἀληθῶς ὑπάρξει ἀνὴρ α, οὐδενὶ δὲ ψευδῶς, εἰ ὁ ἀλλόφυλος τῷ α εἴη ὁ ληφθείς, οὐδενὶ μὲν οὖῳ ὑπάρξει ἀνὴρ α ἀληθῶς, *παντὶ δὲ, ψευδῶς. οὐκ αὖ οἷόν τε πλὴ μείζονα πρότασιν ἐπί τι ψευδῆ εἶναι.

ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ δὲ καὶ τῆς ἑτέρας ψευδοῦς οὔσης, καὶ τούτης ὁποτέρας ἔτυχεν. ἐγχωρεῖ γὰρ πλὴ μὲν α γ ἀληθῆ εἶναι. πλὴ δὲ β γ, ψευδῆ.

Τέως λαμβάνει πλὴ μὲν μείζονα, ἀληθῆ πλὴ ἀποφατικὴν. πλὴ δὲ ἐλάττονα, ψευδῆ. δῆλον δὲ ὅταν ὁ μέσος ὅρος ἀμφοῖν ἀλλόφυλος ληφθῇ. οἷον ζῷον. λίθος. λογικὸν ζῷον, οὐδενὶ λίθῳ ὑπάρχει. λίθος, παντὶ λογικῷ ὑπάρξει, ζῷον αὖρα οὐδενὶ λοιπῷ. καὶ ἔστιν ἡ ἀποφατικὴ μόνη ἀληθής οὕτω μὲν οὖν δῆλ) τὴν ὅρων σαφῆς οὗτος ὁ λόγος. αὖ δὲ καὶ διά τινων καταβολικωτέρων λόγων δεῖξαι πειρᾶται.

ΤΗΝ μὲν α γ ἀληθῆ, ὅτι οὐ πᾶσι τοῖς οὖσιν ὑπάρχει ἀνὴρ α.

Ὅτι δὲ οὐδέχεται πλὴ ἀποφατικὴν, λέγω δὴ πλὴ μείζονα ἀληθῆ λαμβάνεσθαι, σωτόμως δείκνυσι. διότι οὐκ ἔστι τινὰ τοιοῦτον ὅρον λαβεῖν, ὥστε πάντων τῶν ὄντων καταγορεύεσθαι. εἰ μὲν γὰρ ὡ κοινόν τι γένος πάντων τῶν ὄντων, καὶ ἔσται ἐλήφθη σὺ τῷ μείζονι ὅρῳ, οὐκ οἷόν τε ὡ ἔσται ὡς ἀληθῶς ἀποφήσει, ἀλλὰ πάντων τῶν ὄντων ὡς ἀληθῶς καταφάσκετο, ὥσπερ εἰ πλὴ οὐσίαν *ἐλάβομεν. μὴ δὲν δὲ ὡ ἐκ τῶν σοὶ πλὴ οὐσίαν, πάντως αὖ παντὸς τοῦ ληφθέντος καταφάσκεσθαι. ἐπεὶ οὖν μή ἐστι *τις κοινὸς ὅρος πάντων τῶν ὄντων, ἀλλὰ διῃρημένα ἐσὶν αἱ κατηγορίαι, σὺ δέχεται λαμβάνειν ἀεὶ ὧν ἑκατέρου γένους ὅρον, οὗ ἂν μείζονά ἐστιν ἀληθῶς ἀποφῆσαι. ὅτι δὲ τῆς μείζονος ἀληθοῦς ληφθείσης, ἀδύνατον πλὴ ἐλάττονα ἀληθῆ ληφθῆναι, ἀλλὰ πάντως ἔσται ψευδής, δῆλον. εἰ γὰρ παντὶ ᾧ ἐλάττονι ὁ μείζων ὑπάρχει, οὐδενὶ δὲ ᾧ μέσῳ ὅλῳ ἀλλόφυλον αὐτὸ εἶναι, δῆλον ὅτι οὐδὲ ὁ μέσος οὐδενὶ ὑπάρξει τῷ ἐλάττονι. εἰ γὰρ τῷ γενικωτάτου ὄντι ἀλλόφυλος δῆλον ὅτι καὶ πάντων τῶν ἀνὴρ γενικωτάτων. ὥστε εἰ ληφθείη ὁ μέσος ὅρος παντὶ τῷ ἐλάττονι ὑπάρχειν, πάντως ψευδὴς ἔσται ἡ πρότασις οὕτω μὲν οὖν ἡ μὲν δεῖξις, ὡς οὐκ οἷόν τε τῆς μείζονος ἀληθοῦς οὔσης ἀποφατικῆς, πλὴ ἐλάττονα καταφατικὴν ὑπάρχειν, ἀληθῆ εἶναι. τὸ μὲν τοι ἀριστοτέλης ὅλῳ τὴν σχημάτων, καὶ τὰ δύο τρόπους δείκνυσιν αὖ ἀνὴρ ὡς. ὧν ὁ μὲν πρώτος, τοιοῦτος.

ΤΗΝ δὲ γ β ψευδῆ, ὅτι ἀδύνατον ὑπάρχειν ᾧ δ ἀνὴρ γ, ᾧ μηδενὶ ὑπάρχει ἀνὴρ α. οὐ γὰρ ἔτ' ἀληθὴς ἔσται ἡ α γ πρότασις.

Ε' νδέχεται φησὶ, μᾶλλον δὲ ἀνάγκη πλὴ ἐλάττονα πρότασιν πλὴ γ β, ψευδῆ εἶναι. ἐπεὶ δὴ πρῶτ ἀδύνατον ἦν, εἰ πρῶτ ἀληθὴς ἀνὴρ α τῷ γ ἀποφάσκοιτο, ἀνὴρ γ τῷ δ ἀληθὴς καταγορεύοι. εἰ γὰρ ἀληθὴς καταφάσκοιτο ἀνὴρ γ τῷ δ, οὐκέτι ἀληθὴς ἀνὴρ α τῷ γ ἀποφάσκεται. εἰ γὰρ ἀνὴρ γ παντὶ τῷ δ ὑπάρχει, ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ ἀνὴρ α παντὶ τῷ δ ὑπάρξει, σὺ τῷ τετάρτῳ σχήματι σωπάθήσεται ἀνὴρ α τινὶ ᾧ γ ὑπάρχειν. ἀλλ' ὑπέκειτο μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ γ ἀνὴρ α. ὥστ' οὐκ σὺ δέχεται τῆς μείζονος καὶ ἀποφατικῆς ἀληθοῦς οὔσης, πλὴ ἐλάττονα καὶ καταφατικὴν ἀληθῆ εἶναι.

Α'ΜΑ δὲ εἰ καὶ εἰσὶν ἀμφότεραι ἀληθεῖς, καὶ ἀνὴρ συμπέρασμα ἔσται ἀληθές.

Ο' τι καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἀδύνατον τῆς μείζονος ἀληθοῦς οὔσης, μὴ παντὸς ψευδῆ εἶναι πλὴ ἐλάττονα. εἰ γὰρ καὶ αὐτὴ εἴη ἀληθὴς, καὶ ἀνὴρ συμπέρασμα ἔσται ἀληθές. ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. οἷον, εἰ ἀνὴρ α μηδενὶ τῷ γ ἀληθῶς. ἀνὴρ δὲ γ παντὶ τῷ β ἀληθῶς, καὶ ἀνὴρ α οὐδενὶ τῷ β ὑπαρξει ἀληθῶς. ἀλλ' ὑπέκειτο παντὶ ὑπαρχειν. οὐκ ἄρ' σὺ δέχεται τῆς μείζονος ἀληθοῦς οὔσης, μὴ παντὸς πλὴ ἐλάττονα ψευδῆ εἶναι.

Hæc demonstratio cuius deceptionem subiungit

∴ ff τὴν

Τέως. 2. nunc

Ioan. Gram. in post. anal.

Catholicon

α. Animal
γ. Volatile
β. Pedestre

α. maiore. γ
β. γ. Minorem

Nullus lapis alĩ
Oẽ rationale lapis
Nullú rationale a

Non potest esse ullus terminus talis q prædicetur de omnibus entibus

» ΑΛΛΑ καὶ πλὴ γ̄ β̄ οὐδέχεται ἀληθῆ εἶναι, τῆς ἑτδρας οὔσης ψευδοῦς· δῆλ εἰ ὁ β̄ καὶ οὐ τῷ γ̄ καὶ οὐ τῷ ᾱ ὑπάρχειν, ἀνάγκη γὰρ θάτερον ⸀θάτερον εἶναι. ὥστ' ἀνὴ λάβῃ ὁ ᾱ μηδενὶ τῷ γ̄ » ὑπάρχειν, ψευδὴς ἔσται ἡ πρότασις. φανερὸν οὖν ὅτι καὶ τῆς ἑτδρας ψευδοῦς οὔσης καὶ ἀμφοῖν, » ἔσται ψευδὴς ὁ συλλογισμός.

Ε ΝΤΑΥΘΑ ὁ αὐτικείμενος ⸀διορίσεται. ὁ πλὴ μὲν ἐλάττονα ἀληθῆ εἶναι· πλὴ δὲ μείζονα ψευδῆ. τοῦτο δὲ συμβαίνει φησὶν, εἰ ληφθείη μέσος ὅρος τοιοῦτος, ὥστε εἶναι ὁν ἐλάττονα ὑπ' αὐτὸν, καὶ αὖ ὁν οὐ τῷ μείζονι· εἰ γὰρ οὕτως ληφθείη ὁ μέσος, ὥστε ὁν ἐλάττονα καὶ οὐ τῷ εἶναι καὶ οὐ τῷ μείζονι, ἀνάγκη φησὶ θάτερον ⸀θάτερον εἶναι· τουτέστι, τόν τε μέσον ⸀θάτερον ὁν μείζονα, *καὶ ὁν ἐλάττονα ⸀θάτερον ὁν μέσον. εἰ δ' ἁμέσως ὑπάρχει τῷ β̄ ὁ ᾱ, ὑπάρχει δὲ καὶ ὁ γ̄ τῷ β̄, πᾶσα ἀνάγκη ὑβρίσαι ὁ ᾱ καὶ ὁ γ̄· ὥστε καὶ ὁ ᾱ οὐ τῷ γ̄ δεῖ. καὶ ὁ γ̄ οὐ τῷ ᾱ. τοιαῦτα γὰρ δεῖ τὰ ὑβρίσαι- ζοντα εἶναι, ἔστω ὁ ᾱ γελαστικὸν· ὁ β̄, ἄνθρωπος· μέσος δὲ ὅρος ἔστω, ὁ ὀρθοῦσθαι πεπτηκώς· δῆλον οὖν ὅτι ὁ μὲν ἄνθρωπος οὐ τῷ ὀρθοῦσθαι πεπτηκώς· ὁ δὲ ὀρθοῦσθαι πεπτηκὼς, οὐ δῆτα γελαστικῷ· ὁ δὲ γελαστικὸν, οὐ τούτῳ· καὶ σωτέρω δείσθω τὰ μήκη τῶν ὅρων τούτους ὑβρίσαι ζοντας λεκτέον· οὕτω δ' ἐχόντων, ὁ μείζων ψευδῶς ἀποφάσει τῆς μέσου· ὁ δὲ μέσος, ἀληθῶς κατα φάσει τῆς ἐλάττονος.

» ΕΝ ΔΕ τῷ μέσῳ σχήματι, ὅλως μὲν εἶναι ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις ψευδεῖς, οὐκ ἐνδέχε- Ε ται· ὧν ὁ ⸀ἀρχὸς οὐ δῆ πρώτῳ σχήματι ἐδείκνυ τὴν ἀμέσων προτάσεων ἀποφατικῶν γένεσθαι· ὁ ψεῦδος οὐδέχεται, μέτεισιν ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα, καὶ φησὶν, ὅτι οὐκ οὐδέχεται τὰς προτάσεις κατηγόρ ψευδεῖς παραλαμβάνειν. καὶ δεῖξαι τέως προτίθεται δεῖξαι ἔστω γὰρ ὁ ᾱ παντὶ τῷ β̄ ὑπάρχειν, καὶ λεγέτω τὶς, ὅτι οὐδενὶ· καὶ περάσθω οὐ δεύτερῳ σχήματι δεῖξαι συναγαγεῖν· λέγω οὖν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται οὐδετέραν τὴν προτάσεων ὅλων δ' ὅλης ψευδῆ λαβεῖν· εἰ γὰρ τῷ μέσῳ σχήματι δεῖ ἦν μέσον ὅρον, οἷον ὁ γ̄, τῷ μὲν κατα φάσκεσθαι, τῷ δὲ ἀποφάσκεσθαι δῆλον ὅτι τοιοῦτον δεῖ εἶναι ἦν μέσον, ὥστε καὶ οὗ ἀποφάσκεται, ψευδῶς ἀποφάσκεται· καὶ οὗ κατα φάσκεται, ψευδῶς κατα φάσκεσθαι. καὶ οὗ κατα φάσκεται, ψευδῶς κατα φάσκεσθαι. οὗ κατά τι μὲν ἀληθῶς, κατά τι δὲ ψευδῶς· ἀλλὰ δῆλα ψευδῶς· δεῖ δὲ φησιν ἀδύατον. πῶς δὲ δεῖ ἀδύατον, δ' αὐτῶν τὴν λέξεων εἰσόμεθα.

» ΟΤΑΝ γὰρ ὁ ᾱ παντὶ τῷ β̄ ὑπάρχῃ, οὐδὲν ἔσται λαβεῖν ὁ τῷ μὲν ἑτδρῷ παντὶ, θατδρῷ δ' οὐ- » δενὶ ὑπάρξει. Τ ΟΥΤΟΣΙΝ ἐὰν τῷ β̄ παντὶ ὑπάρχῃ ὁ ᾱ, οὐκ οὐδέχεται τοιοῦτον ὅρον ἐπινοῆσαι, ὥστε τῷ μὲν ἑτδρῷ αὐτῶν παντὶ ὑπάρχειν, τῷ δ' ἑτδρῷ μηδενί. εἴτε γὰρ τῷ ᾱ παντὶ ὑπάρχει, καὶ τῷ β̄ ὑπάρξει· ὁ τῷ β̄, ⸀ἐστὶν ὁ ᾱ ὅλῃ, εἴτε τῷ ⸀ε παντὶ ὑπάρχει ὁ γ̄, πάντως καὶ τινὶ τῷ ᾱ ὑπάρξει· ⸀ἐστὶ γὰρ ὁ ᾱ εἶναι ὁ ⸀ζῷον ὁ ζῴῳ παντὶ λογικῷ ὑπαρχόντῳ· εἰ οὖν λάβοι μέ τι ὁ τῷ ᾱ παντὶ ὑπάρχει, οἷον πλὴ οὐσίαν, πάντως καὶ τῷ λογικῷ ὑπάρξει· ὁμοίως ἐλήφθω τί παντὶ τῷ λογικῷ ὑπάρχον· οἷον εἰ τύχοι, ὁ λόγῳ χρῆσθαι, πάντως ⸀ἔστ καὶ τινὶ ζῴῳ ὑπάρξει· ὁμοίως εἴτι ἀποφάσκοιτο τῷ ζῴου. οἷον, εἰ τύχοι ὁ ἄψυχον, ⸀ἔστ πάντως καὶ τῷ λογικοῦ ἀποφάσκοιτο· ὁμοίως δὲ καὶ εἴτι τῷ λογικοῦ ἀποφάσκοιτο· οἷον εἰ τύχοι ὁ ἄλογον, πάντως ⸀ἔστ καὶ ζῴου τι ὰς ἀποφάσκεται· οὐκ αὖ οὐ δέχε- ται λαβεῖν τι, ὃ, τῷ μὲν παντὶ οἷόν τε κατα φῆσαι, τῷ δὲ παντὶ, ἀποφῆσαι· εἰ γὰρ τῷ ἑτδρῷ κατα φάσκοιτο, πάντως καὶ τῷ λοιπῷ, ἢ κατ ὅλου ἢ ὡδὶ μέρους· εἰ μὲν γὰρ τῷ μείζονος κατ ὅλου κατα φάσκοιτο, πάντως καὶ τῷ ἐλάττονος κατ ὅλου κατα φανῆσεται· μέρος γὰρ ἦδη τῷ μείζονος ὁ ἐλάττων· εἰ δὲ τῷ ἐλάττονος κατ ὅλου κατα φάσκοιτο, τῷ μείζονος ὡδὶ μέρους κατα φανῆσεται. ὁμοίως εἰ τῷ ἑτδρῷ ἀποφάσκοιτο παντὸς, πάντως καὶ τῷ λοιποῦ, ἢ κατ ὅλου, ἢ ὡδὶ μέρους ἀφ- φανῆσεται, ὥσπερ καὶ ὅτε κατα φάσκετο. τούτου οὕτω ἐχόντος, ἐὰν λάβωμεν ὁν μέζον τῷ μὲν ἀποφασκόμενον κατ ὅλου ψευδῶς, τῷ δὲ κατα φασκόμενον κατ ὅλου ἀληθῶς, δῆλον δήπου ὅτι οὔπω εἰδοὺς κατ ὅλου ἀποφάσκεται, τούτου ἀληθῶς κατ ὅλου κατηγορηθήσεται· καὶ οὐ ψευδῶς κατ ὅλου κατηγορεῖται, τούτου ἀληθῶς κατ ὅλου ἀποφανθήσεται. δεῖ δὲ ἀδύατον ἐλείξαμεν· οὐκ ἄρα οἷόν τε ἐν δευτέρῳ σχήματι κατ ὅλου ψευδεῖς ἀμφοτέρας λαβεῖν τὰς προτάσεις.

» ΔΕΙ δ' οὕτω λαμβάειν τὰς προτάσεις, ὥστε τῷ μὲν ὑπάρχειν, τῷ δὲ μὴ ὑπάρχειν, εἴπερ ἔ- » ×σται συλλογισμός. Ε ΝΥ γὰρ ᾧ δευτέρῳ σχήματι, ἀνάγκη ἓν πάντως ἀνόμοιον μόνον εἶναι τὰς προτάσεις, εἴπερ ἔλειπε συλλογισμὸν εἶναι ὁ σχῆμα· ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς ὑφηνύμενος πλὴ ἐπισήμως, χρήσασθαι τοῖς συλλογισμοῖς ἐρρωμένοις κατὰ ὁ σχῆμα· *τῇ δὲ ὕλῃ μόνῃ ὁ ψεῦδος λήψεται, ὥσπερ καὶ τοῖς ἔμπροσθεν εἴπομεν· σοφιστικὸν γὰρ ὁ παρὰ ὁ σχῆμα τὸν παρλογισμοὺς ποιεῖσθαι.

» ΕΙ ΟΥΝ οὕτω λαμβανόμεναι φυλεῖς, δῆλον ὡς οἰ αὐτίως ἀπάλιν ἐξόσι· δεῖ δ' ἀδύατον. Ε πειδὴ ἔλειπεν ὅτι οὐκ οὐδέχεται τοιοῦτον ὅρον εὑρεῖν, ὥστε τὸ μὲν παντὸς κατα φάσκεσθαι, τὸ δὲ, ἀποφάσκεσθαι. καὶ ἀληθῶς ὁ πότερον, ἐκ τούτων δείκνυσιν, ὅτι οὐ φυλεῖς δ' ὅλου ἀμφοτέρας, οἷόν τε λαβεῖν. εἰ γάρ φησιν οὐδέχεται ὁ γ̄ τὸ μὲν κατα φῆσαι παντὸς ψευδῶς, τὸ δὲ ἀποφῆσαι παντὸς

λ. Risibile
β. Homo
γ. Rectiambulú

De. 2ª. fª.

Omne rationale ál
Deceptio
Nullum rationale ál

Minor extremitas pars est maioris

In. 2ª. fª. necesse est propositiones habere diuersa qualitatem.

ὑποδυόμενος. Tralatio latina subingrediens

παντὸς ψευδῶς, δῆλον ὅτι οἱ αὐτίαι αὐτοῖς, ἀληθεῖς ἔσονται. Εἰ γὰρ ὁ γ̄ μηδενὶ τῷ ᾱ ψευδῶς παντὶ ἀληθῶς ἔσται. ὁμοίως γὰρ εἰ τῷ β̄ παντὶ ὑπάρχει ὁ γ̄ ψευδῶς, οὐδενὶ ὑπαρξεῖ ἀληθῶς. ὥστε τῷ μὲν κατηγορηθήσεται παντὸς * ψευδῶς. τῷ δὲ ἀποφανθήσεται. ὅσπερ δὲ δέδειχται ἀδύατον· ταῖς μὲν γὰρ κατ ὅλου ψευδέσι προτάσεσιν, αἱ αὐτικείμεναι ἀληθεῖς οὐκ ἐνδέχονται εἶσαι· τουτέστιν, κατ ὅλου· ταῖς δὲ ἐπὶ τὶ ψευδέσιν, αἱ αὐτικείμεναι ἀληθεῖς, αἱ αὐτιφατικαὶ εἰσιν. εἰ γὰρ ὁ λίθος παντὶ ἀνθρώπῳ ψεῦδος, ὁ αὐτικείμενον ἀληθές· ὅσπερ γὰρ οὐκ ἔστ ὁ αὐτιφατικὸν ὁ οὐ παντὶ, ἀλλ' ὁ οὐδενί· ὁμοίως εἰ ὁ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ψευδῆς, ὁ αὐτικείμενον ἀληθὲς ἔσται. οὐκ ὅτι ὁ ζῷον τινὶ ἀνθρώπῳ ἀληθῆς, ἀλλὰ παντί· ὥστε ταῖς κατ ὅλου ψευδέσι *καὶ αὐτικείμεναι αἱ ἀληθεῖς, κατ ὅλου εἰσίν. ὥστε εἰ ὁ γ̄ τῷ μὲν ᾱ οὐδενὶ ψευδῶς. τῷ δὲ β̄ παντὶ ψευδῶς· καὶ ὁ κατ ὅλου ἄμφω ἀληθῆς ἀνὴ λέγειν· ὅτι τῷ μὲν ᾱ παντὶ ὁ γ̄, τῷ δὲ β̄ οὐδενί· ὅσπερ δὲ ἀδύατον δέδειχται· καὶ ἄλλως, εἰ ἀληθῶς τῷ μὲν ᾱ παντὶ, τῷ δὲ β̄ οὐδενὶ, καὶ ὁ ᾱ τῷ β̄ οὐδενὶ ὑπαρξεῖ· ὑπέκειτο δὲ παντὶ· ὁ οὖ συμβήσεται καὶν μὲν β̄ οὐδενὶ ψευδῶς, τῷ δὲ ᾱ παντὶ· ἀδιάφορον γὰρ οὗ τῷ δευτέρῳ σχήματι ὁ ὅρος ὑπτίθεται ὁ οὖν ἐν οὕτω λαμβανόμεναι ψευδεῖς, τουτέστιν, εἰς ὁ συλλογίσασθαι ὁ ἀπο- » φατικὸν συμπέρασμα ψευδὲς ὂν οὐ δευτέρῳ σχήματι, δέοι πλὴ μὲν ἀποφατικῷ λαβεῖν, πλὴ δὲ κα- ταφατικῷ· καὶ τούτας ψευδεῖς δῆλον, δῆλόν φησιν ὡς αὖθ' πάλιν ἔξουσι· τουτέστιν, ἡ ἀποφατι- κὴ κατα φατικὴ γινομένη, ἀληθὴς ἔσται· ὁμοίως καὶ ἡ ἀποφατικὴ κατα φατικὴ· ὅσπερ δὲ, δέδεικται ἀδύατον· ὥστε οὐκ οἷόν τε κατ ὅλου ψευδεῖς ἀμφοτέρας λαβεῖν.

» ΕΣΤΙΤΙ δ' ἐνδεχόμενον οὐδὲν κωλύει ψευδῆ εἶναι οἷον εἰ ὁ γ̄ καὶ τῷ ᾱ καὶ τῷ β̄ πλὴ ὑπάρχει. » οὐ γὰρ τῷ μὲν ᾱ ληφθῆ παντὶ ὑπαρξεῖ, τῷ δὲ β̄ μηδενὶ, ψευδεῖς μὲν ἀμφότεραι αἱ προτάσεις, οὐ » μὴν τοι ὅλαι ἀλλ' ἐπί τι. καὶ αὖθ' πάλιν δὲ τε ἐνδέχεται τῷ σχηματικοῦ, ὡσαύτως.

Δ εἰρεσαι ὅτι οὐκ οἷόν τε ψευδεῖς δῆλον λαβεῖν ἀμφοτέρας, μέτεισι τὰς ἐπί τι ψευδεῖς λαβεῖν, καὶ δείκνυσιν, ὅταν γὰρ ὁ μέσος ὅρος οὕτως ἔχῃ πρὸς ἀμφότερα τὰ ἄκρα, ὡς ὑπὸ μέρους ἑνὸς τοῦ ὁ κατηγορεῖσθαι, δῆλον ὅτι εἰ ληφθείη τῷ μὲν μηδενὶ ὑπαρχειν, τῷ δὲ παντὶ, ἀμφότεραι ἐπί τι ψευ- δεῖς ἔσονται· οἷόν, ἔστω ὁ μὲν ᾱ ζῷον· ὁ δὲ β̄, λογικόν· ὁ δὲ γ̄, μέσος ὅρος θνητόν· δῆλον δὴ ὅτι ὁ θνη- τὸν, τινὶ ζῴῳ· καὶ τινὶ λογικῷ ὑπάρχει· ἐὰν οὖν ληφθῇ τῷ μὲν ζῴῳ μηδενί· τῷ δὲ λογικῷ παντὶ, ἀμφω ψευδεῖς ὡδὶ μέρους ἔσονται· *πᾶν μηδενὶ μὲν λογικῷ, παντὶ δὲ ζῴῳ, ὡσαύτως. ὁ δέχε ται καὶ πλὴ μὲν ἑτδραν κατ ὅλου ψευδῆ εἶναι· πλὴ δὲ ἑτδραν ἐπί τι· λέγω ὅτι εἰ μὲν ἡ μείζων κατ ὅλου ψευδὴς ληφθείη, ἀδύατον πλὴ ἐλάττονα ἐπί τι ψευδῆ ληφθῆναι· ἀλλὰ πάντως ἀληθῆς ἔσται· εἰ δὲ ἡ ἐλάττων κατ ὅλου ψευδὴς ἔσται, δύατον ἡ μείζων καὶ κατ ὅλου ἀληθὴς εἶ- ναι· δύατον δὲ καὶ ἐπί τι ψευδῆ. ⸀ἔστ γὰρ οὕτως ἡ μείζων κατ ὅλου ψευδὴς. λέγω ὅτι οὐκ οἷόν τε πλὴ ἐλάττονα, ἐπί τι ψευδῆ εἶναι· ἀλλὰ πάντως ἀληθῆ· εἰ γὰρ τῷ γ̄ παντὶ τῷ ᾱ ἀληθῶς ὑπαρχει, ληφθείη δὲ μὴ ὑπάρχειν ψευδῶς· δῆλον ὅτι ἀληθὲς ἔσται εἰπεῖν, ὁ γ̄ παντὶ τῷ ᾱ ἡ ὑπάρχειν, ὁ γὰρ τῷ ᾱ παντὶ ὑπαρξεῖ, ὅσπερ καὶ τῷ β̄· πάλιν εἰ μηδενὶ τῷ ᾱ ὑπάρχει ὁ γ̄, δῆλον ὅτι οὐδὲ τῷ β̄ οὐδενί· ἐὰν δ' ἦν ληφθῇ τῷ μὲν ᾱ παντὶ *τῷ δὲ β̄ οὐδενὶ ὁ γ̄, ἡ μὲν κατα φατικὴ, ψευδὴς ἔσται ἡ μείζων· ἡ δὲ ἀπο φατικὴ, ἀληθὴς ὅροι δὲ τούτων, τὸ μὲν πρώτου ὁ μείζων, ζῴου· ὁ δὲ ἐλάττων, λογικόν· ὁ μέσος, οὐ- σία· τὸ δὲ δευτέρου μείζων μὲν καὶ ἐλάττων, ὁ αὐτός· μέσος δὲ, ὁ ἄψυχον· ἀλλὰ δῆ ἡ ἐλάττων ὑπο- κείσθω κατ ὅλου ψευδὴς· ἐὰν οὖν ὁ μέσος ὅρος ἀλλότριος *ληφθῇ τῶν ἄκρων, κατ ὅλου ἀληθὴς ἔ- σται ἡ μείζων· λέγω γὰρ οὕτως, ἄψυχον παντὶ λογικῷ, κατ ὅλου ψευδὴς· καὶ εἰ γίνεται ἡ μείζων ἀλη- θὴς κατ ὅλου, ἄψυχον οὐδενὶ ζῴῳ· ἐὰν δὲ ὁ μέσος οἰκεῖος ᾖ τῷ ἐλάττονι, ὡς δύα σθαι αὐτῷ παντὶ ὑπάρχειν, ἐπί τι ψευδὴς ἔσται ἡ μείζων· οἷον, εἰ ὁ μὲν μείζων εἴη λογικόν· ὁ δὲ ἐλάττων, ἄνθρωπος· ὁ δὲ μέσος, θνητόν· εἰ οὖν ἐστὶν ἐπὶ παντὶ θνητὸν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ θνητὸν παντὶ λογικῷ, δῆλον ὅτι ψευδὴς ἔσται ἡ μείζων.

» ΤΗΝ δ' ἑτδραν εἶναι ψευδῆ, καὶ ὁ ποτδρανοῦν οὐ δέχεται. »
Ε ΝΔΕΧΕΤΑΙ γὰρ τῆς ἑτδρας ἀληθοῦς οὔσης, πλὴ ἑτδραν ψευδῆ εἶναι· καὶ τουτὴν, ὧν τὸ μὲν πλὴ ἐλάτ- τονα, ποτὲ δὲ πλὴ μείζονα· τῆς μὲν οὖν ἐλάττονος προτάσεως ἀποφατικῆς οὔσης, εἰ μὲν ἡ μείζων ἀλη- θὴς εἴη, ἡ ἐλάττων κατ ὅλου ψευδὴς ἔσται. εἰ δὲ ἡ ἐλάττων ἀληθὴς εἴη, οὐ δέχεται πλὴ μείζονα ποτὲ μὲν κατ ὅλου ψευδῆ εἶναι, ποτὲ δὲ ἐπί τι· ἔστω οὖν ἡ μείζων ἀληθὴς, κατα φατικὴ οὖσα· εἰ οὖν ὁ γ̄ παντὶ τῷ ᾱ ὑπάρχει, ὧ ἀνάγκη καὶ τῷ β̄ παντὶ ὑπάρξει· μέρος γὰρ τὸ ᾱ τὸ β̄· ἀλλὰ καὶ τὸ γ̄ παντὶ τῷ ᾱ ὑπάρχον τος, καὶ ἔτι τὸ ᾱ παντὶ τῷ β̄, ὅσπερ γὰρ ὑπόκειται, σωζομένης τοῦ τῷ πρώτῳ σχήματι ὁ γ̄ παντὶ τῷ β̄· ὥστε εἰ ὅσπερ οὕτως ἔχει, ληφθείη δὲ ὁ γ̄ μηδενὶ μὲν τῷ β̄ ὑπάρ χον, παντὶ δὲ τῷ ᾱ· ἡ μὲν μείζων ἀληθὴς ἔσται, ἡ δὲ ἐλάττων, κατ ὅλου ψευδής· οὐκ οὐ δέχεται δὲ ἐπί τι ψευδῆ εἶναι πλὴ ἐλάττονα ἀποφατικὴν οὖσαν· διότι ὁ παντὶ ὑπάρχει τῷ ᾱ, ὅσπερ καὶ τῷ β̄ παν τὶ ὑπάρξει· εἰ ληφθείη οὕτως οὐδενὶ, κατ ὅλου ψευδὴς ἔσται οἷόν ἔστω μείζων μὲν, ζῷον· ἐλάττων δὲ, λο γικόν· μέσον δὲ, ἔμψυχον· εἰ οὖν ὁ ἔμψυχον παντὶ μὲν ζῴῳ λέγοιτο ὑπάρχειν, μηδενὶ δὲ λογικῷ,

Τέως

Τέως

Maior - Animal
Minor - Rationál
Mediú Substátia

Maior. Animal
Minor Rationale
Mediú. Animatú

α. Animal
β. Rationale
γ. Mortale

ndifferens ÷ m. 2ª
fª negatiua ꝓpositi

δῆλον ὅτι ἡ ἐλάττων καὶ ὅλου ψευδὴς ἔσται. ἐὰν δὲ πλὴν ἐλάττονα λάβωμεν ἀληθῶς ἀποφατικὴν οὖσαν, δεῖ ἐν μέσον, ἢ παντὶ παντὸς τοῦ μείζονος λαβεῖν ἀλλότριον, οὕτω γὰρ καὶ τοῦ ἐλάττονος ἔσται ἀλλότριος, ἢ τοῦ μὲν ἐλάττονος ἀλλότριος, τοῦ δὲ μείζονος οὐκέτι· ἀλλ' εἰ μὲν τοῦ μείζονος εἴη ἀλλότριος, ψευδῶς μὲν καὶ τὸ ἀφαιρήσεται τοῦ α παντὸς, ἀληθῶς δὲ τοῦ β ἀποφανήσεται· ὅλον, εἰ ἐν μέσον ἄψυχον εἴη. ἄψυχον γάρ, ἀληθῶς μὲν οὐδενὶ λογικῷ ὑπάρξει· ψευδῶς δὲ, παντὶ ζῴῳ καὶ ὅλου. εἰ δὲ τοῦ ἐλάττονος εἴη ἀλλότριον ἐν μέσον, οἷόν ἐστιν ἄλογον, ἀληθῶς μὲν λογικὸν ἄλογον ἀποφανήσεται· ἐπί τι δὲ ψευδῶς παντὶ ζῴῳ ἔσται, ἐπειδὴ μόρος τοῦ β ἐστὶ τὸ α, οὕτω μὲν οὖν τῆς ἐλάττονος ἀποφατικῆς οὔσης.

Ο ΓΑΡ ὑπάρχει τῷ α παντὶ, καὶ τῷ γ, ὑπάρχει.

Εἰ γὰρ τὸ γ φησὶ τῷ α παντὶ, καὶ τῷ β παντὶ ὑπάρξει. ἐπεὶ τὸ α τῷ γ παντὶ ὑπάρχει.

ΕΑΝ οὖν ληφθῇ τῷ μὲν α ὅλῳ ὑπάρχειν τὸ γ. τῷ δὲ β ὅλῳ μὴ ὑπάρχειν, ἡ μὲν γ α, ἀληθὴς ἔσται. ἡ δὲ γ β, ψευδής.

Ἰσὼ μείζονα σχῇ τοῦ πόρου ἐλαττοῦσθαι ἀληθῆ. ψευδῆ δὲ πλὴν ἐλάττονα.

ΓΑΛΙΝ ὁ τῷ β μηδενὶ ὑπάρχει, οὐδὲ τῷ α παντὶ ὑπάρξει. εἰ γὰρ τῷ α, καὶ τῷ β. ἀλλ' οὐχ ὑπῆρχεν. ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ γ τῷ μὲν α ὅλῳ ὑπάρχειν. τῷ δὲ β μηδενὶ, ἡ μὲν γ β πρότασις, ἀληθής. ἡ δ' ἑτέρα, ψευδής.

Βούλεται λοιπὸν πλὴν ἐλάττονα λαβεῖν ἀληθῆ. εἰ οὖν ὁ μέσος φησὶ μηδενὶ τῷ β ὑπάρξει, ἐπειδὴ μέρος τὸ β τοῦ α, οὐδὲ τῷ α παντὶ ὑπάρξει. τὸ γ. εἰ δὴ παντὶ τῷ α, τὸ γ, ἐπεὶ καὶ τὸ α παντὶ τῷ β, καὶ τὸ γ παντὶ τῷ β ὑπάρξει. οὐ πρώτῳ σχήματι ὑπόκειται δὲ, οὐδενὶ. ὥστε οὐ παντὶ τῷ α τὸ γ ὑπάρξει.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ μεταθέντος τοῦ στερητικοῦ. ὃ τὸ μηδενὶ ὑπάρχει τῷ α, οὐδὲ τῷ β οὐδενὶ ὑπάρξει. ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ γ τῷ μὲν α ὅλῳ μὴ ὑπάρχειν τῷ δὲ β ὅλῳ ὑπάρχειν. ἡ μὲν α γ πρότασις, ἀληθὴς ἔσται. ἡ δ' ἑτέρα ψευδής. καὶ πάλιν ὁ παντὶ τῷ β ὑπάρχει. μηδενὶ λαβεῖν τῷ α ὑπάρχον, ψευδός. αὐάγκη γὰρ εἰ τῷ β παντὶ καὶ τῷ α τινὶ ὑπάρχειν. ἐὰν οὖν ληφθῇ τῷ μὲν β παντὶ ὑπάρχειν τὸ γ. τῷ δὲ α μηδενί. ἡ μὲν γ β ἀληθὴς ἔσται. ἡ δὲ γ α, ψευδής. φανερὸν οὖν ὅτι καὶ ἀμφοτέρων οὐσῶν ψευδῶν, καὶ τῆς ἑτέρας μόνον, ἔσται συλλογισμὸς ἀπάντων τῶν τοιούτων.

Συντέτριμμαι, εἰ ἡ μείζων πρότασις ἀποφατικὴ εἴη, ἀληθοῦς μὲν οὔσης αὐτῆς, ἡ ἐλάττων καὶ ὅλου ψευδὴς ἔσται. εἰ δὴ τὸ γ μηδενὶ τῷ α, τὸ δὲ α παντὶ τῷ β, τὸ γ οὐδενὶ τῷ β ὑπάρξει. οὐ πρώτῳ σχήματι. ἐὰν οὖν ληφθῇ παντὶ τῷ β τὸ γ, καὶ ὅλου ψευδὴς ἔσται. οἷον, ἄψυχον οὐδενὶ μὲν ζῴῳ, παντὶ δὲ λογικῷ. ἐὰν μέντοι ἡ ἐλάττων ἀληθὴς ᾖ μόνως, ἐπί τι ψευδὴς ἔσται ἡ μείζων. οἷον παντὶ τῷ β ὑπάρχει, τοῦτο καὶ τῷ α τινὶ ὑπάρξει. εἰ γὰρ τὸ γ παντὶ τῷ β, ἀλλὰ καὶ τὸ α παντὶ τῷ β, οὐ τελείῳ σχήματι, τὸ γ τινὶ τῷ α ἔσται. ἐὰν οὖν ληφθῇ οὐδενὶ, ἐπί τι ψευδὴς ἔσται. ὅροι δὲ, ὅσιον, ζῷον. πεζόν. πτηνόν. πεζὸν γὰρ οὐδενὶ πτηνῷ, ἀληθὲς. τινὶ δὲ ζῴῳ. ἐὰν οὖν λάβωμεν πεζὸν οὐδενὶ ζῴῳ, ἐπί τι ψευδὴς ἔσται.

ΕΝ ΔΕ τοῖς μὴ ἀτόμως ὑπάρχουσιν ἢ μὴ ὑπάρχουσιν, ὅταν μὲν ὅλῳ τῷ οἰκείου μέσου γίνηται τὸ ψεύδους ὁ συλλογισμὸς, οὐκ οἷόν τε ἀμφοτέρας ψευδεῖς εἶναι τὰς προτάσεις· ἀλλὰ μόνον πλὴν πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ.

Quo modo decaptio fiat circa ꝓpositiões mediatas. & primũ in prima figura

Subſtantia
Animal
Homo

Nulla Subſtantia animal
Omnis homo animal
Nullus homo ſubſtantia

ΠΕΡΙ ΔΕ τοῦ πῶς παραδοῦναι τοὺς τῆς ἀπάτης συλλογισμοὺς, καὶ τὰ πόσους γίνονται τρόπους. εἴρηται δὲ ὅτι ἡ πρὸς τοὺς ἀμέσους γίνεται ἡ ἀπάτη προτάσεις, ἢ πρὸς τοὺς ἐμμέσους. διοριστέον οὖν πῶς γίνεται πρὸς τοὺς ἀμέσους προτάσεις, νῦν μετὰ τοῦτο δὲ εἰρήσεται καὶ πρὸς τοὺς ἐμμέσους. καὶ ἐπειδὴ καὶ αὗται δίχη γίνονται, ἤγουν ἀποφατικῶς καὶ καταφατικῶς, παραδώσομεν δὲ πρότερον τοὺς καταφατικοὺς συλλογισμοὺς, ἐν μηδενὶ ὑπάρχον παντὶ ὑπάρχειν λέγοντας, νῦν παραδώσομεν καὶ τοὺς ἀποφατικοὺς, ἐν παντὶ ὑπάρχον μηδενὶ ὑπάρχειν λέγοντας. καὶ πρώτους γε τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ποιησόμεθα, καὶ φησὶν, ὡς ὅταν μὲν ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς ὅλῳ τῷ αὐτῷ μέσου συνάγῃ ἐν ψεῦδος δι' οὗ καὶ ἐν ἀληθὲς συνάγεται, πάντως ἢ μὲν ἐλάττων πρότασις ἀληθὴς ἔσται· ἡ δὲ μείζων πάντως ψευδὴς, καὶ καθόλου ψευδὴς ἔσται γε· ἀληθῶς συνῆκται ὅτι τὸ α παντὶ τῷ β ὅλῳ μέσου τοῦ γ, τοῦ μὲν α παντὶ τῷ γ ὑπάρχοντος, τοῦ δὲ γ παντὶ τῷ β. σύλλεται δὲ ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς συναγαγεῖν, ὅτι τὸ α οὐδενὶ τῷ β. ὅλῳ τοῦ αὐτοῦ μέσου, δῆλον ὅτι πλὴν μὲν ἐλάττονα ἀεὶ ὡς ἔχει φύσεως καταφατικὴν φυλάξει, ἵνα συλλογιστικὸν ᾖ τὸ σχῆμα· πλὴν δὲ μείζονα καταφατικὴν οὖσαν καὶ αὐτὴν, εἰς ἀποφατικὴν μεταλήψεται· εἰ οὖν ἀληθὲς ᾖ τὸ παντὶ τῷ γ τὸ α ὑπάρχειν, λαμβάνει δὲ ὅτι οὐδενὶ, ὅλῳ ψευδὴς ἔσται· ἔστωσαν δὲ ὅροι, οὐσία. ζῷον. ἄνθρωπος. εἰ γὰρ ἐλήφθημεν δεῖξαι οὐσίαν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, ὅλῳ μέσου τοῦ ζῴου πάντος δείξομεν. ὁμοίως καὶ ἡ ἀπάτη βουλομένη, ὅτι ἡ οὐσία οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, τῷ αὐτῷ μέσῳ ὅρῳ χρήσεται. καὶ δρεῖ πλὴν οὐσίαν μηδενὶ ζῴῳ ὑπαρχειν. καὶ ἔστιν ἡ πρότασις αὕτη ὅλη ψευδής. ζῷον δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ, ἢ τίς ἐστιν ὅλη ἀληθὴς· ὡς πρὸ οὗ ἀποδεικτικοῦ ὄντος τοῦ συλλογισμοῦ, ἢ ἐναντία ἀπάτη τῷ αὐτῷ μέσῳ χρωμένη, πλὴ μὲν ἐλάττονα, πλὴ αὖπλὴ ἀεὶ φυλάττει, διότι καταφατική· πλὴ δὲ μείζονα

Nullus equus animal
Omnis homo equus

Animal. lapis. homo

Medy termin p quos probatur nomine ee animal sunt. Animatum. Rationale. Brutes & similes.

Medy termin p quos colliguntur syllogismi demõstrativi sunt accepti ex his quae secundũ substantiam insunt

Antyphasin aliter hic capi qm solet

πᾶ, εἰς ἀποφατικὴν μεταλαμβάνουσα ψευδῆ ποιεῖ. ὅπως καὶν διαλεκτικὸς μὲν ᾖ ὁ συλλογισμὸς, ἀληθὴς δὲ, ὁ ἐν αὐτοῦ τούτῳ σωπάτων, ὅλῳ τῷ αὐτῷ μέσου σωπάξει. λέγει γὰρ ὅτι πλὴ ἐλάττονα ἀληθῆ ἔξει ἀεὶ· πλὴ δὲ μείζονα καὶ ὅλου ψευδῆ, ὅλῳ τοὺς αὐτοὺς αὐτίσει. εἰσὶ δὲ μέσοι ὅροι δι' ὧν οἱ ἀποδεικτικοὶ σωπάγονται. οἱ ἐκ πᾶ καὶ οὐσίαν ὑπαρχόντων λαμβανομένοι. οἷον, εἰς ἐν ἐξαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον, μέσοι αὖ εἰσιν ὅροι. ἔμψυχον. λογικόν. ὧν πάντων καὶ οἱ παραπλήσιοι, οὓς καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς συνοιχίας ποιεῖ. οἱ δὲ διαλεκτικὸς ἐν αὐτὸ συνάγοντες, ἐν διαλέγωνται τυχὸν λαμβάνουσι μέσον ὅρον, ἐν κινεῖσθαι ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐν ἐγρηγορέναι, ἢ καθεύδειν, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐπὶ τούτων μέσῳ χρησάμενοι, συνάγουσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον· οὓς καὶ αὐτὸν πάλιν τῆς αὐτῆς συνοιχίας ποιεῖ· διότι ἐκεῖνοι μὲν πάντες, ἀποδεικτικῶς συνάγουσι τὸ συμπέρασμα· οὗτοι δὲ, διαλεκτικῶς.

ΛΕΓΩ δὲ οἰκείου μέσου, δι' οὗ γίνεται τῆς αὐτιφάσεως ὁ συλλογισμός. ὑπαρχέτω γὰρ τὸ α τῷ β ὅλῳ μέσου τῷ γ. ἐπεὶ οὖν ἀνάγκη πλὴ γ β καταφατικὴν λαμβάνεσθαι συλλογισμοῦ γινομένου. ἀντίφασιν οὐ ταύτην, οὐ πλὴ κυρίως αὐτίφασιν λέγει, ἀλλὰ πλὴ τῇ ψευδεῖ ἐναντίαν καὶ ὅλως ἀληθῆ πρότασιν. φησὶν οὖν, ὅτι δεῖ τὸν καὶ ὅλου οἰκείου μέσου, δι' οὗ ἡ αὐτικειμένου τῷ ψευδεῖ, ἀληθὲς συνῆκται συμπέρασμα.

ΔΗΛΟΝ ὅτι ἀεὶ αὕτη ἔσται ἀληθής. οὐ γὰρ αὐτισχέφεται. ἡ δὲ α γ ψευδής. ταύτης γὰρ αὐτισχεφομένης, ἐναντίοις γίνεται ὁ συλλογισμός.

Οὗτός ἐστιν, μετὰ λαμβάνεται εἰς ἀποφατικὴν ἐκ τῆς ἀπάτης. οὐχ οἷόν τε γὰρ ἐν πρώτῳ σχήματι ἀποφατικὴν εἶναι πλὴ ἐλάττονα. πλὴ μὴ τοι μείζονα δεῖ αὐτισχέφαι, ἤγουν μεταλαβεῖν. καὶ αὐτὴ καταφατικὴς ποιήσει ἀποφατικὴν, ἵνα ἐν ἀποφατικὴν ψευδῆ συναχθῇ. εἰ τοίνυν ἡ καταφατικὴ οὖσα ἀληθὴς δέδεικται, δῆλον ὅτι ἡ ἀποφατικὴ ψευδὴς ἔσται.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ εἰ δι' ἄλλης συνοιχίας ληφθείη ἐν μέσον οἷον ἐν γ. εἰ καὶ ἐν τῷ α ὅλῳ δεῖ. καὶ κατὰ τὸ β καταγορεύεται παντὸς. ἀνάγκη γὰρ πλὴ μὲν γ β πρότασιν μὴ εἶναι. πλὴ δ' ἑτέραν αὐτισχεφέσθαι. ὥσθ' ἡ μὲν ἀεὶ ἀληθὴς, ἡ δ' ἀεὶ ψευδής.

Ἔ ἄλλης φησὶ συνοιχίας, τουτέστι μὴ δι' ἧς οἱ ἀποδεικτικοὶ μέσοι εἰλήφθησαν· ἀλλ' δι' ἧς ληφθέντων αὖ οἱ διαλεκτικοί. καὶ ὡσὶ τούτων οὖν ἐν τῷ αὐτῷ μέσῳ χρήσεται ὁ τῆς ἀπάτης ᾧ καὶ ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμὸς ἐχρήσατο, τὰ αὐτὰ συμβήσεται.

ΚΑΙ χωδὲν ἧττον τοιαύτη ἀπάτη ἡ αὐτὴ δέδεικται τῇ ὅλῳ τῷ οἰκείου μέσου.

Αὐτὴ φησὶ δέδεικται ἀπάτη, ἡ ὅταν ἐν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν λαμβανομένη, τῇ ὅταν ἐν διαλεκτικὸν, ὅταν τῷ αὐτῷ χρήσηται μέσῳ ἡ ἀπάτη, ᾧ καὶ ὁ ἐν ἀληθὲς συνάγων. καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων ἡ μὲν μείζων, ἀεὶ ψευδὴς· ἡ δὲ ἐλάττων, ἀεὶ ἀληθής. διαφέρουσι δὲ, τῷ τὸν μέσους, δι' ἄλλης καὶ ἄλλης συνοιχίας εἶναι ὡς εἴρηται.

ΕΑΝ δὲ μὴ ὅλῳ τῷ οἰκείου μέσου γίνηται ὁ συλλογισμὸς, ὅταν μὲν τὸ α ἢ ἐν μέσον· τῷ δὲ β μηδενὶ, ὑπάρχειν ἀνάγκη ψευδεῖς εἶναι ἀμφοτέρας.

Αὖ φησι μὴ τῷ αὐτῷ χρήσηται μέσῳ ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς ᾧ καὶ ὁ τῆς ἀληθείας ἐχρήσατο ἀλλ' ἑτέρῳ, καὶ δέχεται καὶ τοὺς δύο ψευδεῖς εἶναι καθόλου. δῆλον, εἰ μέσος ληφθείη τοιοῦτος, ὡς εἶναι μὲν τὸ α ἐν μείζονα, ἀπτισυμβήσεται δὲ τῷ ἐλάττονι. δῆλον, εἰ ἐν ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. θέλων δὲ δεῖξαι ὅτι οὐδενὶ, λάβοι μέσου ὅρον εἰ τύχοι ἐν ἵππον. ἵππος γὰρ ζῷον οὐδενὶ ἵππῳ. ἵππος παντὶ ἀνθρώπῳ. καὶ ἀμφότεραι ψευδεῖς καθόλου. ἐὰν δὲ ὁ μέσος ὅρος ληφθῇ μοριαίως τῷ ἐλάττονος, ἡ μὲν μείζων ἔσται ὅλη ψευδής. ἡ δὲ ἐλάττων ἐπί τι ψευδής. οἷον, εἰ ἐν ζῷον παντὶ ἀλόγῳ ὑπάρχει, λάβοιμεν δὲ μέσον ὅρον ἐν χρεμετιστικὸν ζῷον μὲν γὰρ οὐδενὶ χρεμετιστικῷ. καὶ ἔστιν ὅλη ψευδής· χρεμετιστικὸν δὲ, παντὶ ἀλόγῳ. καὶ ἔστιν ἐπί τι ψευδής. δῶμεν δὲ καὶ πλὴ μείζονα λαβεῖν ἐπί τι ψευδῆ. πλὴ δὲ ἐλάττονα καθόλου ψευδῆ. ἐὰν δὲ λάβωμεν τοιοῦτον μέσον, ὃς τῷ μὲν ἐλάττονός ἐστιν ἀλλότριος, τῷ δὲ μείζονι τινὶ μὲν ὑπάρχει, τινὶ δὲ οὐχ ὑπάρχει. οἷον, λογικὸν, θνητὸν, ἄπελον. λογικὸν μὲν γὰρ, οὐδενὶ θνητῷ. καὶ ἔστιν ἐπί τι ψευδὴς. θνητὸν δὲ, παντὶ ἀπέλῳ. καὶ ἔστι καθόλου ψευδὴς. οὕτω μὲν οὖν ἀμφοτέρων οὐσῶν ψευδῶν. δῶμεν δὲ πλὴ ἑτέραν μὲν ἀληθῆ, πλὴ δ' ἑτέραν ψευδῆ εἶναι. εἰ γὰρ ὁ μέσος ἀμφοτέρων τὴν ἄκρων ἀλλότριος ληφθῇ, ἡ μὲν μείζων ἀληθὴς ἔσται· ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου ψευδής. οἷον ζῷον, λίθος, ἄνθρωπος. ζῷον μὲν γὰρ, οὐδενὶ λίθῳ. λίθος δὲ, παντὶ ἀνθρώπῳ. καὶ ἔστιν ἡ μὲν μείζων ἀεὶ ἀληθής. ἀποφατικὴ γὰρ. ἡ δὲ ἐλάττων, ἀεὶ ψευδής. ἐν γὰρ μέσον, ἀμφοτέρων ἀλλότριον. ὥστε ἀληθῶς μὲν αὐτοῦ, ἐν μεῖζον ἀποφάσκεται. ψευδῶς δὲ αὖ ἐν τοῦ ἐλάττονος καθόλου τοῦτο ἐλάττονα δὲ, ἀληθῆ λαβεῖν. καὶ πλὴ μείζονα ψευδῆ, οὐκ ἐνδέχεται, τοῦ μέσου ὅρου μὴ οἰκείου ὄντος. εἰ γὰρ ἐν γ τῷ β παντὶ. ἔστι δὲ καὶ ἐν α τῷ β παντὶ. καὶ ἐν α τῷ γ τινί. ὑπόκειται δὲ καὶ οὐδενὶ. καὶ ἄλλως εἰ ἐν β καὶ τὸ γ ὅλῳ καὶ τὸ α, καὶ τούτων θάτερον ὑπὸ θάτερον ἔσται. ὥστε οὐ δυνήσεται ἀποφάσκεσθαι ἀλλή-

λων, καὶ ὁ ᾱ καὶ ὁ γ̄. ἀλλ' οὐδὲ ἀληθῆ μὲν οἷόν τε πλὼ μείζονα λαβεῖν. πλὼ δὲ ἐλάττονα ἐπί τι ψευδῆ. οἷ. εἰ ὁ ᾱ οὐδενὶ τῷ γ̄. ὁ δὲ γ̄ τινὶ τῷ β̄ ἀληθῶς. εἰ γὰρ ὁ γ̄ παντὶ τῷ β̄, ἐπί τι ἔσται ψευδὲς. τινὶ αὖ ἀληθές. ὥστε καὶ ὁ ᾱ αὖ οὐ παντὶ τῷ β̄. ὑπόκειται δὲ καὶ παντί, ὅπερ ἀδύνατον.

ΛΗΠΤΕΑΙ γὰρ οὐ πάντως ἢ ὡς ἔχουσιν αἱ προτάσεις, εἰ μέλλοι συλλογισμὸς ἔσεσθαι· οὔτως δὲ λαμβανομένων, ἀμφότεραι γίνονται ψευδεῖς. οἷον εἰ ὁ μὲν ᾱ ὅλῳ τῷ β̄ ὑπάρχει, ὁ δὲ γ̄ μηδενὶ τῷ β̄, αὖθις ἀμφοῖν τούτων συλλογισμὸς ἔσται. καὶ αἱ προτάσεις ἀμφότεραι, ψευδεῖς.

Ε᾽ ναντίως δ᾽ ἦλον ὅτι, ἢ ὡς ἔχουσι φύσεως. εἰ γὰρ ὁ γ̄ ὅλῳ τῷ β̄ ὑπάρχει ὁ ᾱ. ἀλλὰ μὴν ὁ γ̄ οὐδενὶ τῷ β̄ ὑπάρχει. εἰ οὖν δεῖ συλλογιστὴν γενέσθαι ὁ σχῆμα, ἐναντίως λαμβανέσθω ὡς αἱ προτάσεις *ἢ ἔχουσιν. ὥστε πλὼ μείζονα ἀποφατικῶς γενέσθαι· πλὼ δὲ ἐλάττονα καταφατικῶς· αἷς οὕτω λαμβανομέναις, ἀμφότεραι ψευδεῖς ἔσονται.

Ο᾽ΤΑΝ δὲ μὴ ᾖ ὅλον τὸ ᾱ ὁ μέσον οἷον ὁ δ̄, ἢ μὲν ᾱ δ̄ ἀληθὴς ἔσται, ἡ δὲ δ̄ Ϛ̄, ψευδής, ἡ μὲν γὰρ ᾱ δ̄ ἀληθής, ὅτι οὐκ ἦν ὧν τῷ ᾱ· ἡ δὲ δ̄ β̄ ψευδής, ὅτι εἰ ἦν ἀληθής, καὶ ὁ συμπέρασμα ἦν ἀληθὲς. ἀλλ' ἦν ψευδος.

Α ἐγὼ πῶς ἡ μὲν ἑτέρα ψευδὴς, ἡ δὲ ἑτέρα ἀληθὴς γίνεται· ὅταν φησὶν ὁ μέσος ἀλλότριος ᾖ τοῦ μείζονος· ἀληθῶς γὰρ αὐτὸ ἀποφάσκεται ὑπ᾽ ἀνάγκης· τῷ οὖν ᾱ μηδενὶ τῷ γ̄ ὑπάρχοντος ἀληθῶς, οὐδὲ ὁ γ̄ οὐδενὶ τῷ β̄ ὑπάρξει· εἰ οὖν ληφθείη παντὶ, ψευδὴς ἔσται· εἰ δέ τις λέγοι ὅτι οὐδέχεται ὁ μὲν ᾱ μηδενὶ τῷ γ̄ ὑπάρχειν, ὁ δὲ γ̄ παντὶ τῷ β̄, καὶ ὁ ᾱ δῆλον ὅτι οὐδενὶ τῷ β̄ ὑπάρξει· ὑπέκειτο δὲ παντί.

Β ΔΙΑ᾽ ΔΕ᾽ τὸ μέσου σχήματος γινομένης τῆς ἀπάτης, ἀμφοτέρας μὲν οὐκ οἶδέχεται ψευδεῖς εἶναι τὰς προτάσεις ὅλας· ὅταν γὰρ ᾖ ὁ β̄ Ϛ̄ ὁ ᾱ, οὐδὲν οἶδέχεται τῷ μὲν παντὶ, τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχειν· καθάπερ ἐλέχθη καὶ πρότερον· πλὼ ἑτέραν δ᾽ ἐγχωρεῖ· καὶ ὁποτέραν ἔτυχεν. εἰ γὰρ ὁ γ̄ καὶ τῷ ᾱ καὶ τῷ β̄ ὑπάρχει, ἐὰν ληφθῇ τῷ μὲν ᾱ ὑπάρχειν, τῷ δὲ β̄ μὴ ὑπάρχειν, ἡ μὲν ᾱ γ̄ ἀληθὴς ἔσται· ἡ δ᾽ ἑτέρα ψευδής· πάλιν εἰ τῷ μὲν β̄ ληφθείη ὁ γ̄ ὑπάρχειν, τῷ δὲ ᾱ μηδενί· ἡ μὲν γ̄ β̄ ἀληθὴς ἔσται· ἡ δ᾽ ἑτέρα, ψευδής. ἐὰν μὲν οὖν σβριτικὸς ἢ τῆς ἀπάτης ὁ συλλογισμὸς, εἴρηται πότε καὶ ὁξὲ τίνων ἔσται ἡ ἀπάτη.

Ε ἐπὶ τῶν πῶς οἶ τῷ πρώτῳ σχήματι γίνεται ὁ τῆς ἐμμέσου ἀπάτης συλλογισμὸς ἀποφατικὸς ὤν, αὐτικείμενος τῇ ἀληθεῖ καταφάσει, νῦν λέγει πῶς καὶ ὡδὶ τὸ ὀλυτδύο σχήματος γίνεται· καὶ πρῶτον μὲν ὁρίει, ὅπερ καὶ τοῖς ἀμέσοις εἴρηκεν· ὅτι οὐκ οἶδέχεται καὶ ὡδὶ τούτου ἀμφοτέραν τὸ καθόλου ψευδεῖς λαβεῖν· αἱ δὲ ἀποδείξεις, αἱ αὐταί· ἀμφοτέρας μὲν τοι οἶδέχεται, ἐπί τι ψευδεῖς λαβεῖν· καὶ ἵνα σωτόμως εἴπω, ἅπερ ὡδὶ τῶν ἀμέσων συμβαίνειν ἐλείφαμεν προτάσεων, ταῦτα καὶ ὡδὶ τούτων συμβήσεται.

Β ΕΑΝ δὲ καταφατικὸς, ὅταν μὲν ὁξὲ τοῦ οἰκείου μέσου, ἀδύνατον ἀμφοτέρας εἶναι ψευδεῖς. αὐάγκη γὰρ πῶς γ̄ β̄ μένειν, ἅπερ ἔσται συλλογισμός. καθάπερ ἐλέχθη καὶ πρότερον· ὥστε ἡ γ̄ ᾱ ἀεὶ ἔσται ψευδής. αὐτὴ γὰρ ὄβσι ἡ αὐτιστρεφομένη. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ὑβ̄ ἄλλης συστοιχίας λαμβανοίτο ὁ μέσον, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ ὡδὶ τῆς σβριτικῆς ἀπάτης, ἀναγκαῖον γὰρ, πῶς μὲν ᾱ β̄ μένειν, πῶς δὲ ᾱ δ̄ αὐτιστρέφεσθαι· καὶ ἡ ἀπάτη ἡ αὐτὴ τῇ πρότερον.

Ε ἰ πῶν ὡδὶ τῆς ἀποφατικῆς ἀπάτης τῆς μὴ ἀμέσου, βούλεται καὶ ὡδὶ τῆς καταφατικῆς ἀπάτης ἐπιέναι· πάλιν δὲ καὶ αὖτη οὐ μάνῳ τῷ πρώτῳ σχήματι γίνεται· ὁ γὰρ ὅλου τόδου, ἀποφατικὸς πάντως συνάγει· ὁ δὲ τέταρτον, μόριον. ὡδὶ τούτων γὰρ ὅταν ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς δι᾽ αὐτοῦ τοῦ μέσου γένηται, δι᾽ οὗ καὶ ὁ ἀληθὴς εἴτε ἀποδεικτικὸς, εἴτε διαλεκτικὸς, αὐάγκη πᾶσα πῶς μὴ ἐλάττονα, ἀεὶ ἀληθῆ εἶναι. ἡ αὐτὴ γὰρ ὄβσι τῇ τοῦ ἀληθοῦς συλλογισμοῦ. πῶς δὲ μείζονα, ἀεὶ ψευδῆ. ἀποφατικῆς γὰρ οὔσης τῆς μείζονος οἶ τῷ ἀληθεῖ συλλογισμῷ, οἶ τῷ τῆς ἀπάτης μεταληφθήσεται εἰς καταφατικὸν, ἵνα γένῃ καταφατικὸν ὁ συμπέρασμα. εἰ τοίνυν ἡ ἀποφατικὴ ἀληθὴς, ἡ καταφατικὴ ψευδὴς ἔσται. μόνον οὖν ἡ μείζων ἔσται καθόλου ψευδής. εἰ γὰρ αὐτιστρεφεῖη ἡ ἐλάττων, τοῦτ᾽ ἔστι μεταληφθείη καταφατικὴ οὖσα εἰς ἀποφατικὸν, ἀσυλλόγιστον ποιήσει ὁ σχῆμα. ὥστε ἡ μὲν ἐλάττων, ἀεὶ ἀληθὴς ὄβσι· ἡ δὲ μείζων ψευδής.

Ο᾽ΤΑΝ ΔΕ᾽ μὴ ὅλῳ τῷ οἰκείου ἐὰν μὲν ᾖ ὁ δ̄ Ϛ̄ ὁ ᾱ, οὕτω μὲν ἔσται ἀληθὴς· ἡ ἑτέρα δὲ ψευδής.

Ε αὐ ὁ καταφατικὸς τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς, μὴ ὅλῳ τῷ αὐτῷ μέσου τῷ ἀληθεῖ πῶραύηται, οἶδέχεται καὶ ἀμφοτέρας εἶναι ψευδεῖς καθόλου τοὺς προτάσεις, ὡς ὅταν ὁ μέσος ᾖ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων ἀλλότριος· οἷον, Ϛ̄ κείσθω ζῷον μηδενὶ λίθῳ ὑπάρχειν· εἰ οὖν τις λέγοι παντὶ καὶ μετὰ ξύλου λάβοι ἀλλότριον ἀμφοτέρων, οἷον ὁ ξύλον· ζῷον παντὶ ξύλῳ· ξύλον παντὶ λίθῳ, καὶ ἀμφοτέρας ἔλαβε καθόλου ψευδεῖς. ἀμφοτέρας δὲ λαβεῖν ἐπί τι ψευδεῖς, ἀδύνατον· οἶδέχεται μὲν τοι πῶς μείζονα, καθόλου λαβεῖν ψευδῆ· πῶς δὲ ἐλάττονα ἐπί τι, εἰ λάβοι μέσον ὅρον μόριον.

De. Za. figura

De affirmatiua decep tione mediata quae in sola prima figura fit

κώτερον τῶ ἐλάττονος. οἷ), εἰ τύχοι κεραυνίτην λίθον. ζῷον γοῦ, παντὶ κεραυνίτῃ· κεραυνίτης, παντὶ λίθῳ· καὶ ἔστιν ἐπί τι ψευδὴς· πῶδ᾽ ἔχει γὰρ ὁ λίθος καὶ ὢν κεραυνίτην λίθον· πάλιν ὑβ̄ ἀάκυμνα ποιήσει πλὼ μὲν μείζονα ἐπί τι ψευδῆ· πλὼ δ᾽ ἐλάττονα καθόλου ψευδῆ, εἰ λάβοι *καθόλου κώτερον τῶ μείζονος μέσου ὅρον· οἷ), ζῷον, ἔμψυχον, λίθος. οὕτω μὲν οὖν ἀμφότεραι ψευδεῖς γίνονται· ὢν δὲ καὶ πλὼ ἑτέραν μὲν εἶναι ψευδῆ, πλὼ δὲ ἑτέραν ἀληθῆ. ἐὰν μὲν γὰρ ὁ μέσος ᾖ πῶ μείζονα ᾖ, ἡ μὲν μείζων, ἀληθὴς ἔσται. ἡ δὲ ἐλάττων, ψευδής. οἷ) ζῷον, παντὶ ἀνθρώπῳ· ὁ ἄνθρωπος, παντὶ λίθῳ· ἐὰν δὲ ὁ μέσος πῶδ᾽ ἐχῃ πῶ ἐλάττονα, ἡ μὲν μείζων, ψευδής. ἡ δὲ ἐλάττων, ἀληθὴς. οἷον, ζῷον παντὶ ἀψύχῳ· ἄψυχον, παντὶ λίθῳ· ἔσται πῶ δὲ καὶ πλὼ ἑτέραν ἀληθῆ εἶναι· πλὼ δὲ ἑτέραν, ἐπί τι ψευδῆ· οἷον, εἰ ὁ μέσος ὅρος ληφθείη καθολικῶς τῶ μείζονος· ἐγὼ γὰρ ὅτε ὁ αὐτὸς ᾖ τῷ ἐλάττονι, ὑπάρχειν· ἡ μὲν μείζων ἐπί τι ψευδὴς ἔσται· ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθὴς· οἷον, ζῷον παντὶ σώματι· σῶμα, παντὶ λίθῳ· ἐὰν δὲ ὁ μέσος μοριακῶς ἔχῃ, καὶ τῶ μείζονος καὶ τῶ ἐλάττονος, ἡ μὲν μείζων, ἀληθὴς· ἡ δὲ ἐλάττων ψευδὴς ἐπί τι· οἷον, σῶμα παντὶ λίθῳ· λίθος ποίᾳ οὐσίᾳ· ἐπισημειοῦσθαι δὲ λεῖ, ὅτι οὐ ταὐθὰ ᾖ ὁ συμπέρασμα ἐπί τι ψευδὲς ὄβσι καθόλου δὲ ὄντος τῶ συμπεράσματος ψευδοῦς, ἀδύνατον πλὼ μείζονα μὲν, ἀληθῆ εἶναι· πλὼ δὲ ἐλάττονα, ἐπί τι ψευδῆ.

Ε ΕΓΧΩΡΕΙ γὰρ ὁ ᾱ πλείοσιν ὑπάρχειν, ἃ οὐκ ἔστιν ὑπάλληλα· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ὁ δ̄ Ϛ̄ ὁ ᾱ, αὖ τὴ μοί· ἀεὶ δῆλον ὅτι ὄβσι ψευδὴς· καταφατικὴ γὰρ λαμβάνεται.

Ε ὑταὐθα, αὖτὶ τῶ καθηγορεῖσθαι ἤτοι καταφατικῶς, ἢ ἀποφατικῶς εἰλήφθαι· ὁ ὑπάρχειν. ἐπεὶ γὰρ ὑπόκειται ὁ ᾱ μηδενὶ τῷ β̄ ὑπάρχειν, ὑπέκειτο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ᾱ παντὶ τῷ δ̄, ὡς σωάγεσθαι δῆλον ὅτι ὁ δ̄ οὐδενὶ τῷ β̄, καὶ ὁ β̄, οὐδενὶ τῷ δ̄· οὐδὲν φησὶ ἔσεσθαι ἀδύνατον *πλείοσιν ὑπάρχειν ὁ ᾱ, ἢ καταφατικῶς, ἢ ἀποφατικῶς, ἢ τὴν μὲν καταφατικῶς, τὴν δὲ ἀποφατικῶς· ἐκείνα δὲ μὴ εἶναι ὑπάλληλα. οἷον ὁ ᾱ, τῷ μὲν δ̄ παντί· τῷ δὲ Ϛ̄ *οὐδενί· καὶ ὁβ̄ ἔσεσθαι ὁ δ̄ οὐδενὶ τῷ β̄ οὐ δυνατὸν σχήματι· καὶ ὁρισ τούτων, ζῷον, ἄνθρωπος, λίθος· καταγρεῖται γὰρ ὁ ζῷον, καὶ ἀνθρώπου καὶ λίθου, τῷ μὲν καταφατικῶς, τῷ δὲ ἀποφατικῶς, μὴ ὄντων τῷ ἀνθρώπου καὶ τῷ λίθου ὑπαλλήλων· ἡ καὶ ἀμφοτέρων καταφατικῶς, ὡς ὁ ζῷον ἀνθρώπου καὶ ἵππου· ἡ ἀποφατικῶς, ὡς ὁ ζῷον, λίθου, καὶ ξύλου· καὶ δῆλον ὅτι οὔτε ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ λίθος, οὔτε ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος, οὔτε ὁ λίθος καὶ ὁ ξύλον ἐσὶν ὑπάλληλα.

Ε ΤΗΝ δὲ δ̄ β̄ οἶδέχεται καὶ ἀληθῆ εἶναι καὶ ψευδῆ· οὐδὲν γὰρ κωλύει ὁ μὲν ᾱ τῷ δ̄ μηδενὶ ὑπάρχειν· ὁ δὲ δ̄ τῷ β̄ παντὶ· οἷον ζῷον· ἐπισήμη· ἐπιστήμη δὲ, μουσική· ζῷον μὲν γὰρ πᾶσα ἐπιστήμη, ψευδῶς· ἐπιστήμη δὲ, πᾶσα μουσικὴ ἀληθῶς.

Ε ΟΥΔΑΥ μήτε ὁ ᾱ μηδενὶ τῷ δ̄· μήτε ὁ δ̄ μηδενὶ τῷ β̄· φανερὸν οὖν ὅτι μὴ ὄντος τοῦ μέσου Ϛ̄ ὁ ᾱ, καὶ ἀμφοτέρας ἐγχωρεῖ ψευδεῖς εἶναι· καὶ ὁποτέραν ἔτυχε· ποσαχῶς μὲν οὖν ἡ δ̄ πίνων ἐγχωρεῖ γίνεσθαι τὰς καθ᾽ συλλογισμὸν ἀπάτας, εἴτε τοῖς ἀμέσοις· καὶ αἱ τοῖς δι᾽ ἀποδείξεως, φανερόν· φανερὸν δὲ καὶ ὅτι εἴτις αἴσθησις ἐκλέλοιπεν, αὐάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλελοιπέναι· λῶ δὲ ὁδὶ ἀδύνατον λαβεῖν.

Τ ὁ προκείμενον οὖ τούτοις ὄβσι δῆξαι, ὅτι εἴτις τὴν αἴσθησιν ἐκλέποι, καὶ ἡ ὡδὶ ταύτην καταπιπομένη ἐπιστήμη, ἐκλέλοιπεν αὖ· οἷον, ὡδὶ τὴν ἀκουστὸν μὲν ἐπιστήμη ὄβσι ἡ αὐρμονική· τὴν δὲ ὁρατὸν γεωμετρία τε καὶ ἀστρονομία, καὶ ὅσαι Ϛ̄ τοιαῦται· ὁ πτικὴ τε καὶ καταπτικὴ, καὶ ναυτικὴ, καὶ αἱ λοιπαί· πάντων δὲ τὴν αἰσθητὸν, γνῶδν ἡ αὐριθμητική· ἐκπέσοῖ γὰρ τὴν αἴσθησιν ἅπαντα· ὁ τι κοινὸν πάντων τὴν αἰσθητὸν αὐριθμός· αἱ ἐπιστῆμαι δὲ ὡδὶ τὰ καθ᾽ αὑ· ὁ τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρχουσι διαλέγονται· δῆλον ὅτι, ἐπὰν τις αἴσθησις ἡμῖν ἐκλέλοιπε· δῆλον ὅτι αἰσθήσεως μὴ οὔσης τῆς τὴν αἰσθητὸν γνωστικῆς, πάντως αὐάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλελοιπέναι· ὥσπερ εἰ τύχοι εἰ μὴ ἔχομεν πῶ ἀκουστικὸν αἴσθησιν, ἐκλελοίποι αὖ ἡμᾶς πάντως ἡ αὐρμονικὴ ἐπιστήμη, ἰῶ νῶ τυγχάνομεν ἔχοντες· ὁμοίως εἰ μὴ εἴη ἡ ἁπτικὴ αἴσθησις, ἐκλελοίποι αὖ τοὺς ἰατροὺς ἡ σφυγμικὴ ἐπιστήμη· γεύσεως δὲ μὴ οὔσης, ἐκλελεῖποι αὖ πάλιν ἡ τῆς *ποιότητος τὴν χυμῶν διακριτικὴ ἐπιστήμη, καὶ ὡδὶ τὴν ἄλλων ὡσαύτως· ὁ μὲν οὖν προκείμενόν ὄβσι δῆξαι. δείκνυσι δὲ αὐ ὁξὲ τούτου τὸ πρότερον· εἰ γὰρ ἀδύνατόν φησι τὴν ὡδὶ τῆς ἐπιστήμης τί μαθεῖν εἰ μὴ ὁξὲ τὴν καθόλου, οἷον, ὅτι πᾶν σῶμα εἰ τύχοι ζεῖς διαστάσεις ἔχει, ἢ ὅτι παντὸς τετράγωνου αἱ ἀφ᾽ ὁποτερασοῦν τῆς λοιπῆς μείζονές εἰσιν, ἢ ὅτι πᾶν ὁ πῦρ ἀτομον μιᾷ διαστάσει λέγεται τὸ πῦρ ἀτομον μόνου, ἢ ὅτι πάντα τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ὄβσιν ἴσα. εἰ τοίνυν αἱ τὴν ἐπιστημῶν ἀφορμὲς ὁξὲ τὴν καθόλου προῖξιν, τὰ δὲ καθόλου εἰδέναι ἢ λαβεῖν, ἀφορμὴν οὐ τα μὴ ὁξὲ ποιωγῆς, ἀδύνατον· ὅταν γὰρ αὐτῆσις ὁν μανθάνειν, ἀδύνατον· ἐπεὶ καὶ ἡ ἐπαγωγὴ ἐκ τῶν καθ᾽ ἕκαστα ἐσὶ τὰ καθόλου· ἀδύνατον δὲ ἐκ τῶν καθ᾽ ἕκαστα γνωρίζειν, ὅσα μὴ ἔστιν ἐπαγωγὴ· ἐπεὶ καὶ ὁ διὰ μέσου συλλογισμὸς ἐκ τῶν καθόλου ἐσὶ τὰ καθ᾽ ἕκαστα· ὥστε ἀδύνατον

Particularim esse sensum nó scientiam, & pticularia inductione gignere scientiá

Sensus nõ ee causam scientiæ. Nec. n. perius causa melioris, sed anima nostra excitata, sommo pressa illos intelligit & scit aurea uerba.

Plato

Ex sensibus corpe notioné animam plato in phædone

Quæ dicuntur tà ἐξ ἀφαιρέσεως

βαίνοντα συγχωρηθῶμεν αἰσι ἀφ' που ἑνὸς σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν, ἢ τί τῶν λοιπῶν αἰτημάτων τε καὶ ἀξιωμάτων, τούτων τὰς πίστεις δι' ἐπαγωγῆς κομίζεις. εἰ τοίνυν τὰ μὲν καθόλου λαμβάνομεν δι' ἐπαγωγῆς, ἐπαγωγὴ δὲ χρήσασθαι οὐκ ἔστιν, ἂν μὴ ἕκαστα αἴσθησιν, τῇ γὰρ καθόλου μέρος ἡ ἐπαγωγή, τὰ δὲ μέρη αἰσθητά, δῆλον ὅτι αἰσθήσεώς τινος ἐκλιπούσης καὶ ἐπιστήμη τῆς ἐκλείψει ἡ κατὰ τὴν συμβεβηκότων *τοῖς καθ' ἕκαστα αἴσθησιν ἐκείνῳ αἰσθητοῖς, ὧν ἡ αἴσθησις ἐκλέλοιπεν. οὐδὲ γὰρ ὁ ἐκλελοιπὼς τῆς τυφλὸς, ἕξει ἐπιστήμην χρωμάτων ἢ σχημάτων. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἐκλελοιπὼς τῆς κωφὸς, ἕξει ψυχὴν ἀνάρμονικὴν ἐπιστήμην. ὅπου γε καὶ αὐτὸ τὸ λαλεῖν ἐσβέσται καὶ οὐδέ που ὄξος τούτων ὄζειν φαμὲν, ὅτι αἱ αἰσθήσεις αἵτιαί εἰσι τῆς ἐπιστήμης. οὐ γὰρ ἧττον ἡ χεῖρον τὸ κρέας ὄντος αἴτιον εἶναι. ἀλλ' ὅτι αἱ ψυχαὶ ἢ μᾶν ὡς καθ' ὅμοιον, ἢ ὑπνου τῆς γλυκέσης καὶ τερπνοτάτου, δέονται τῆν αἰσθήσεων, ὑβυπνιζουσῶν καὶ ἀφανιζουσῶν ἂν οὐ ἡμῖν τῆς γνώσεως ταύτης ἀφορμὴν παρεχούσης. καὶ ὥσπερ ὁ οὐ λήθη τινὲς τῆν φίλων βαθεῖα γλυκάνοντος, ἐκ αὖ ποτε ἴσως ἐλθοι εἰς σύνοιαν ἐκείνου μηδεμιᾶς αὐτῷ ἀφορμῆς ἔξωθεν γλυκαινούσης. ἐπεισὲν δὲ μάτιόν τις τῆ φίλου λέξῃ ἢ ἕτερόν τι, βύβλος κινεῖται εἰς σύνοιαν τῆ γνωρίμου, καὶ οὐ ἑαυτῷ δὲ ἐκείνου τύπους ἀνακινεῖ, οὕτω δὴ καὶ τὰ αἰσθητὰ ὀρεχθίζουσι πὼς ψυχὴν προβάλλεσθαι δὲ σωσουσιασμούς αὐτῆ τὴν πειραλειγμάτων λόγους. οἷον εἰς ἓν οὐρανὸν ἀναβλέψαντες, *καὶ πὼ τῆν οὐ αὐτῷ βύταξίαν ἰδόντες, εἰς πὼ τῆ τοξεύοντος ὀρχόμεθα σύνοιαν, καὶ ἐκεῖ πὼ ἀσώματον διάμειν, ἐκ τῆν σωμάτων παλινδρομοῦμεν. ἀλλὰ καὶ δι' ἀκοὴς ἐκεῖ πὼ κείσιν τῆ ἀληθοὺς ὀρχόμεθα. καὶ ἐκ τῆς αἰσθητῆς ἁρμονίας, ἐκεῖ τὸν καθόλου τῆς ἁρμονίας λόγους διὸ καὶ ὁ Πλάτων δεδόσθαι φησὶν ἡμῖν ὥστε καὶ ὀφθαλμοὺς πειρᾶ τῆ δημιουργοῦ, δι' ὧν ἡ τῆς φιλοσοφίας ἐπορεσάμενα γένος. ὅτι γοῦν *καὶ ἐκ τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων λαμβάνει πὼ γνῶσιν ἡ ψυχὴ, δέλεικται ἡμῖν ὡς οὐ τοῖς εἰς ἓν φαίδωνα.

ΕΙΓΕΡ μανθάνομεν, ἢ ἐπαγωγῆ ἡ ἀποδείξει. ἔστι δ' ἡ μὲν ἀπόδειξις ἐκ τῆν καθόλου, ἡ δ' ἐπαγωγὴ ἐκ τῆν καθ' ἕκαστα μόρους ἀδύνατον δὲ τὰ καθόλου θεωρῆσαι, μὴ διὰ ἐπαγωγῆς.

ἀ μὲν γὰρ ἀξιώματα ἐπαγωγῆ μανθάνομεν· καὶ τὰ αἰτήματα τῆ καθόλου ὄντα προτάσεις. δῆλα τούτων δὲ τὰ ἀποδεικτά. δῆλα γὰρ τῆν καθόλου αἱ ἀποδείξεις. εἰ οὖν ἀδύνατον τὰ καθόλου ἰδεῖν ἂν αἱ ἀποδείξεις χωρὶς ἐπαγωγῆς θεωρῆσαι, ἀδύνατον καὶ αὖθυ αἰσθήσεως ἐπίστασθαι τὰ καθόλου. φημὶ δὴ τὰ ἀξιώματα, ἰδεῖν ὧν αἱ ἀποδείξεις.

ΕΓΕΙ καὶ τὰ ἰδεῖν ἀφαιρέσεως λεγόμενα, ἔσται δι' ἐπαγωγῆς γνώριμα. κἂν τις βούλητε γνώριμα ποιεῖν ὅτι πάρεστι ἐνίοτε γένεσιν.

τι καὶ τὰ λεγόμενα ἐξ ἀφαιρέσεως εἰ καὶ δοκεῖ τῇ διανοίᾳ γνωρίζεσθαι καὶ μὴ διεῖσθαι αἰσθήσεως, ὅμως καὶ ταῦτα δι' ἐπαγωγῆς καὶ αἰσθήσεως γίνεται γνώριμα. ἀκούσας γὰρ ὁ αὖτι τῇ γλωμετέρα προσοιῶν, ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἐσὶν ἴσα· ἢ μὴ πάνυ σωθεὶς ἢ λεγόμενον, τῇ ἐπαγωγῇ δῆλον γνωρίσει. *λεγόντων ἡμῶν· ὥστε ἐπὶ δὲ ἓν μεγέθη ἐνὸς τόρον αὐτῶν φόρε ἐπεῖν αὐὰ δύο πήχεις ἔχον. εἰ δὲ καὶ τρίτον πρὸς ἑκάτερον τῆν ἐρημιῶν δίπηχυαίων μεγεθῶν παρατιθέμενον, ἴσον δύρίσκεται. δῆλον ὅτι καὶ ἐκεῖνα πρὸς ἄλληλα ἴσα εἰσίν. ὁμοίως ἐὰν ἀεὶ ἴσων ἴσα ἀφαιρεθῇ, τὰ καταλειπόμενα ἴσα γίνεται, γνωρίσει ἢ λεγόμενον δῆλα τῆν καθ' μόρος ἐπαγομένων, καὶ αὐτὴς τῆς αἰσθήσεως. ὁμοίως καὶ ὧδι τῆν λοιπῶν πάντων.

ΚΑΙ ἐ μὴ χωρίσαι εἰσὶν, ἢ τοιονδὶ ἕκαστον.

ουτόστι, ἢ ἐ μὴ καθ' αὐτὰ ὑφέστηκεν ἢ ἕκαστον εἶναι λέγεται, οἷ ἐ ἴσον *τῇ ἐπιφανείᾳ· ἢ τῷ μήκει· ἢ τοιοῦτόν τι ἕτερον· ὁμοίως γὰρ ὄζει αὐτὰ καὶ δι' ἐπαγωγῆς πιστώσασθαι, ὅτι ἡ ἐπιφάνεια, μήκος μόνον καὶ πλάτος ἔχει. *ἐπεισὴ μᾶλλον ὄζομεν πιστεύομεν ἐπαγωγῆς γνωμένης δῆλα τῆν αἰσθητῶν. καὶ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἐσὶν ἴσα δῆλα τῆς ἐπαγωγῆς ἐπιστεύσαμεν μήποτε οὖν καὶ ὧδε τῆν ἀφαιρέσεως σὺ τούτοις φησὶν, ὅτι καὶ ταῦτα τῇ ἐπαγωγῇ γνώσκομεν. οἷον ὅτι τυγχάνοντος ἀνθρώπου πὼ καθ' γένων κινεῖ, ἢ ὅτι δί' ποὺς ὄζει. ἢ ὀρθοῦ ὧδε ποτὲ πτηνικός. ταῦτα δ' οὐδὲ καθ' ἑπάσιαν δύναται χωρισθῆναι τῆν ἀποκειμένων. ὥσπερ οἱ κύκλοι, καὶ τὰ τείπωα, καὶ τὰ λοιπά· καὶ ὅτι τούτων ἑκάστη φησὶν ἢ τοιονδὶ ὄζει, τῇ ἐπαγωγῇ γνώσκομεν.

ΕΓΡΑΧΘΗΝΑΙ δὲ μὴ ἐ ἔχοντας αἴσθησιν, ἀδύνατον τῆν γὰρ καθ' ἕκαστον ἡ αἴσθησις. οὐ γὰρ οἰδέχεται λαβεῖν αὐτῶν πὼ ἐπιστήμην οὔτε γὰρ ἐκ τῆν καθόλου αἷόν ἐ ἐπαγωγῆς. οὔτε δῆλα τῆς ἐπαγωγῆς αἷόν τῆς αἰσθήσεως.

αυτος ἀπόδοσις ὄζει τῆς σωτάξεως τῆν ἄνω ἐιρημενῶν. *ἐ πὼν γὰρ ὅτι καὶ τὰ καθόλου γνωρίζομεν δι' ἐπαγωγῆς, καὶ κατασκευάσας ὄζειν δῆλα τῆν ἐξῆς, ἐ λέπου τῇ σωτάξει οἰ τοῦθα ἀποδέδωκεν ἐπὼν, ἐπαχθῆναι δὲ μὴ ἔχοντας αἴσθησιν ἀδύνατον. εἰ γὰρ ἡ ἐπαγωγὴ τῆν μορικῶν ὄζει γνῶσις, τὰ δὲ μορικὰ αἰσθητὰ, τὰ δὲ αἰσθητὰ τῇ αἰσθήσει γνώσκομεν, ἂν οὖν μὴ ἔχοντα αἴσθησίν τινα, οὐκ οἷόν τε δι' ἐπαγωγῆς γνῶναι τὰ τῇ αἰσθήσει ἐκείνῃ καθ' ἕκαστα βεβλημένα αἰσθητά. εἰ τα ἴνα μήτις ἐπῃ, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ δι' ἐπαγωγῆς οἷόν τε τοῦτα γνῶναι δῆλα ἂν μὴ ἔχειν *αὖθυ

Verba aurea. Nota

Inductione particularim esse notionem

Videtur deesse negatio. - μὴ ut patet statim & etiam ex textu aristo.

Τὰ λεγόμενα ἐξ ἀφαιρέσεως. 1. quæ possimt p̃intellectum abstrahi a materia & subiecto. ut patet ex uersu a fine. 12.

ἀντιλιπτικὴ ἀλάθησις.

αὖθησιν, ἀλλ' οὖν τῷ λόγῳ δῶμεν ἂν αὐτὰ γνῶναι, αὖθ' ὅτῳ ἐλέγχων ἐπίσταμεν, οὐ γὰρ οἰδέχεται φησιν λαβεῖν αὖθ' ἂν πὼ τούτων ἐπιστήμην. οὔτε γὰρ ἐκ τῆν καθόλου ἄνευ ἐπαγωγῆς, οὔτε δι' ἐπαγωγῆς ἄνευ αἰσθήσεως. εἰ γὰρ ὁ λόγος καὶ ἡ ἐπιστήμη τῆν καθόλου ὄζει, οὐ τῆν μορικῶν. ἡ δὲ τῆ καθόλου γνῶσις, δι' ἐπαγωγῆς ἡ μὲν γίνεται. ἡ δὲ ἐπαγωγὴ, δῆλα τῆς αἰσθήσεως. ὁ αρα μὴ ἔχων αἴσθησιν, οὐδὲ ἐπαχθῆναι δύναται. ὁ δὲ ἐπαχθῆναι μὴ δυνάμενος, οὐ δὲ τὰ καθόλου ἐπίσταται. ἀνάγκη οὖν πᾶσα, αἰσθήσεως ἐκλειποὺσης, καὶ πὼ ἐπιστήμῃ ἐκλελοιπέναι τῆν τῇ αἰσθήσει ἐκείνῃ βεβλημένων αἰσθητῶν.

ΕΣΤΙ δὲ παῖς συλλογισμὸς δῆλα ζιῶν ὅρων· καὶ ὁ μὲν λειπνῶσαι δυνάμενος, ὅτι ὑπάρχει ἡ α τῷ γ, δῆλα ἡ ὑπάρχειν τῷ β· καὶ ὄζει ἡ γ. ὁ δὲ ἐρωτικὸς, πὼ μὲν ἕτοιμα προτάσεις ἔχων, ὅτι ὑπάρχει τί ἄλλο ἄλλῳ· πὼ δ' ἕτοιμα, ὅτι οὐχ ὑπάρχει.

ΕΥΠΟΘΕΣΙΝ δὲ τοῦτο θεώρημα παρεσκευάσθαι μὲν. λέγω δή, ὅτι οὐκ οἰδέχεται ἐπ' ἄπειρον προϊόντα πὼ ἀποδείξειν· τουτέστιν, ὅτι οὐχ οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον ἡ ληφθὲν συμπέρασμα λαβόντας, καὶ ἐπισωμάσαντας ἕτερον ὅρον, ποιῆσαι συλλογισμόν· δείκνυσι δὲ ὄζει δῆλα τῆ δείξαι, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄπειρον προϊόντων αἱ καταγωγαί. εἰ γὰρ ἐπ' ἄπειρον προΐοιεν, ἀνάγκη ἴσως πᾶσα δή που, καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐπ' ἄπειρον προϊέναι. ἐπεισὴ δὲ οὐκ ἐπ' ἄπειρον προΐασιν, ἀλλ' ἵστανται καὶ εἰσὶν αὐτῶν καθολικώτατα γένη, δῆλον ὅτι, οὐκ οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον προϊέναι τὰς ἀποδείξεις. ὁ δὲ φιλόσοφος, ἐν σκοπῶν ἔλεγχον τῆν προκειμένων εἶναι, ἡ δείξαι ὅτι ἀμέσοί εἰσιν αἱ προτάσεις. ἐπεισὴ γὰρ εἴτε δείκνυσι τὰς ἀποδείξεις ἐξ ἀμέσων εἶναι προτάσεων, αὖθ' ὅτῳ πὼ προτίθεται δείξαι, ὅτι ἄμεσοί εἰσιν αἱ τῆν ἀποδείξεων προτάσεις. ὄζει δὲ δείκνυσι δῆλα τῆ δείξαι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄπειρον αἱ καταγωγαὶ προΐασι. ὄζει δὲ ὧδι μὲν τῆν ἀμέσων ἀποφάσεων, ἀλλ' ἧς ἴσιν· ἀδύνατον γὰρ ὧ ἄλλως ἀμέσου ἀπόφασιν εἶναι, μὴ ὄντων καθολικωτάτων γενῶν τινῶν. οὗτοι γὰρ ἄμεσοι ἐλέγοντο εἶναι ἀποφάσεις, ὧν τὰ καθολικώτατα γένη ἀποφάσκοιτο ἀλλήλων. καταφάσεις μὲν τοι, οὐδὲν κωλύει ἀμέσους εἶναι, καὶ ἐπ' ἄπειρον οὐσῶν τῆν καταγωγῶν. οὐ γὰρ ἁπλῶς τὸ καθολικώτατα ζητοῦμεν ὧδι τῆν ἀμέσων καταφάσεων, ἀλλὰ τὸ προσεχῶς ὑπάρχοντος πίσιν. ὥστε μὴ δύνασθαι μεταξὺ παρεντεθῆναι ὅρον ἀμέσως γὰρ σωκράτους, ὁ ἄνθρωπος καταφάσκεται· μὴ δὲ ἀνθρώπου, ἡ λογικόν. καὶ τούτου, ἡ ζῷον· οὐ γὰρ οἰδέχεται μεταξὺ παρεντεθῆναι ὅρον, ᾧ πρώτως ὑπάρχει ἡ καταγορούμενον· εἰ δὲ λῆ τι ἀκριβέσθρον εἰπεῖν, ἀμφότερα δι' ἀλλήλων δείκνυται. ὅτι τε οὐκ ἐπ' ἄπειρον αἱ ἀποδείξεις προΐασι, καὶ ὅτι εἰσὶν ἄμεσοι προτάσεις. *ἐ γὰρ μὴ εἶσιν ἄμεσοι προτάσεις, ἀνάγκη ἐπ' ἄπειρον προΐναι τὰς ἀποδείξεις. εἴτε μὴ ἐπ' ἄπειρον αἱ ἀποδείξεις προδρόμου τοι, ἀνάγκη πᾶσα, εἰς ἀμέσους καταλήγειν προτάσεις. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς τῶν προκειμένων, οὗτος. πρότερον δὲ ἀναμνήσθηναι τῆν ἀποφατικῶν, ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς. δείξει οὖν, ὅτι οὔτε πὼ ἀποφατικῶ προτάσιν οἰδέχεται ἐπ' ἄπειρον προϊέναι, ὥστε ἀεὶ δύρίσκειν τί τῶ ἔσχατον κειμένου ἀποφασκόμενον, οὔτε πὼ καταφατικῶ οἰ. εἰ ἡ α, μηδενὶ ὑπάρχει τῷ β, ἡ δὲ β τῷ γ, καὶ ὄζει τῷ δ'. καὶ ὄζει ἐπ' ἄπειρον. ὁμοίως δὲ καὶ ὧδι τῆν καταφατικῶν.

ΦΑΝΕΡΟΝ οὖν, ὅτι αἱ μὲν ἀρχαὶ, καὶ αἱ λεγόμεναι ὑποθέσεις αὐταί εἰσιν. λαβόντα γὰρ τῶν τα, οὕτως ἀνάγκη δείκνυναι.

ΑΡΧΑΣ καὶ ὑποθέσεις, τὰς προτάσεις λέγει. ἔσχατον γὰρ τούτων, ὁ συλλογισμὸς γίνεται.

ΟΙΟΝ, ὅτι ἡ α τῷ γ ὑπάρχει δῆλα τῆ β· πάλιν δ' ὅτι ἡ α τῷ β, δι' ἄλλου μέσου. καὶ ὅτι ἡ β τῷ γ, ὡσαύτως.

ὡ γὰρ δείξαι ὅτι ἡ α παντὶ τῷ β, ἀλλὰ καὶ ἡ β παντὶ τῷ γ, ἔλειξεν ὅτι καὶ ἡ α παντὶ τῷ γ. ἀλλ' ἐὰν θελήσωμεν πάλιν καὶ τῆν προτάσεων ἐναντίαν δείξαι, μέσον ὅρον λαβόντες, τῶν ἡ πῶμον. ζητεῖ οὖν εἰ ἔστιν ἐπ' ἄπειρον δύνασθαι ποιεῖν.

ΚΑΤΑ μὲν οὖν δόξαν συλλογιζομένοις καὶ μόνον διαλεκτικῶς, δῆλον ὅτι ἔστιν μόνον σκεπτέον, εἰ ὄζει ὧν οἰδέχεται οἱ δοξοτάτων γίνεσθαι συλλογισμός. ὥστ' εἰ καὶ ἔστι τῇ ἀληθείᾳ τῆν ἀ β μέσον, δύνασθαι δὲ μὴ εἶναι ὁ δῆλα τούτου συλλογιζόμενος, συλλελόγισται διαλεκτικῶς. πρὸς δ' ἀλήθειαν, ἐκ τῆν ὑπαρχόντων δεῖ σκοπεῖν. ἔχει δ' οὕτως.

ΕΠΕΙΣΗ εἶπεν ὅτι αἱ ἀποδείξεις οὐκ ἄλλως γίνονται ἢ ὄζει τῆν ἀμέσων προτάσεων, φησὶν ὅτι εἰ διαλεκτικῶς συλλογίζονταί τινὲς· ἐπεισὴ οἱ διαλεκτικοὶ συλλογισμοὶ, οὐκ ὄζει ἀναγκαίων, ἀλλ' ὄζει οἰ δόξεων *ἔχουσι ἐλλιμμέλειαν τὰς προτάσεις, ἐὰν ἄμεσοι μὴ ὦσι, δοκῶσι δὲ τῷ προσδιαλεγομένῳ ἄμεσοι εἶναι, οὐδὲν ἧττον ὁ τοιοῦτος διαλεκτικῶς συλλογίζεται. ἡ γὰρ διαλεκτικὴ, ὄζει οἰ δόξεων ἐστὶ συλλογισμῶν, ἐστὶ δὲ ἡ διαλεκτική. οἷον εἰ εἴποι μέ οὕτως ἡ ψυχὴ ἀεικίνητος. ἡ ἀεικίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. εἰ γὰρ δόξει οἰ δόξον εἶναι, ἡ πῶς ψυχὴν εἶναι ἀκίνητον, καὶ μηδενὸς ὅρου λεῖσθαι

Theorema pulcherrimum

Philosophu interpte rursus citat

Negationes immediatæ quæ ducát

Eximú documenti p̃ propositiones immediatas, nó quam generalissimas sed quæ proxime & immediate adiacent alicui ut Socrates est homo & homo ē rationale & rationale est al

Quid hic intẽdat

Propositiones appellat principia & hypotheses

εἰς ἀπόδειξιν, λήψεται ὁ δοκῶν ἄμεσον. ὁμοίως καὶ ὃ δέξῃ αὐτοκίνητον εἶναι πᾶν ψυχὴν ἀμέσως, ὁ δοκῶν ὡς ἀναγκαῖον λήψεται. οὕτω μὲν οὖν ὁ διαλεκτικὸς ὁ μέντοι ἀποδεικτικὸς, οὐ ὁ δοκῶν ἄμεσον λήψεται ὡς ἄμεσον, ἀλλὰ ὁ τῇ φύσει ἄμεσον.

» ΕΡΓΕΙΔΗ δέ ἐστιν ὃ αὐτὸ μὲν κατ' ἄλλου κατηγορεῖται μὴ κατὰ συμβεβηκός. λέγω δὲ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς, οἷον τὸ λευκὸν πότ' ἐκεῖνο φαμὲν εἶναι ἄνθρωπον, οὐχ ὁμοίως λέγοντες καὶ τὸν ἄνθρωπον λευκόν.

Præducationú quædá sunt secundú naturá quædá præter natá

πειδὴ τῶν κατηγοριῶν αἱ μέν εἰσι κατὰ φύσιν, αἱ δὲ παρὰ φύσιν κατὰ φύσιν μὲν, ὅσαι ἡ τὰ καθολικώτερα τῶν μᾶλλον κατηγοροῦσιν. ἡ τὰ συμβεβηκότα τῇ οὐσίᾳ· παρὰ φύσιν δὲ, ὅσαι τὰ ὑποκείμενα ποιοῦσι μᾶλλον τὸ συμβεβηκὸς, κατηγορούμενα δὲ, πῶς οὐσίαν· ὡς ὅταν εἴπωμεν, ὅτι τὸ λευκὸν ἐκεῖνο, ἄνθρωπός ἐστι. τὸ μέλαν τόδε, κόραξ ἐστὶ παρὰ φύσιν δὲ τὰ τοιαῦτα λέγονται, ὅτι κατὰ φύσιν μὲν ὑποκείνται αἱ οὐσίαι, αἱ ταῦται δὲ, ὑφίστανται τὰ συμβεβηκότα. ὅταν δὲ, ὑποκείμενον μὲν φωνήσωμεν τὸ συμβεβηκὸς, τὸ μὴ πεφυκὸς ὑποκεῖσθαι, κατηγορήσωμεν δὲ τούτου πῶς οὐσίαν, ἢ τις ὑποκεῖσθαι πέφυκε, παρὰ φύσιν ποιῆσαι πῶς κατηγορίαν· ἐπεὶ δὲν ζητεῖ εἰ ἐπ' ἄπειρον αἱ κατηγορίαι προΐασιν, εἰκότως πρότερον προσδιορίζεται, ὅτι τοῖς κατηγορίαις αὐτῶν ὁ λόγος τῶν κατὰ φύσιν οὐ τῶν παρὰ φύσιν, εἰ ἐπ' ἄπειρον αὖται προΐασιν, εἴτε τὰ καθολικώτερα τῶν μᾶλλον κατηγορούμενα, οἷον, τὸ ἄνθρωπον τὸ λοιπόν· καὶ τούτου τὸ ζῷον· καὶ τούτου τὸ ἔμψυχον· καὶ ἔστιν ἐπ' ἄπειρον οὕτω τοῦτο προχωρεῖν, ἢ ἴσως ταῦτα ὁμοίως εἰ ἦν σωκράτην εἴπομεν λευκὸν, καὶ τούτου κατηγορήσομεν τὸ χρῶμα· καὶ ἔτι τούτου τὸ ποιόν· καὶ ἔστιν ἐπ' ἄπειρον, ἢ καὶ οὐκ ἴσως. εἰκότως οὖν καὶ πρῶτον τῶν τοιούτων κατηγοριῶν ποιεῖται τὸν λόγον. ἐπειδὴ αἱ ταῖς ἐπιστήμαις λαμβανόμεναι, καὶ τὰ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα τοῖς πράγμασιν· οἷον, εἰ πᾶν τρίγωνον τὰς ἐντὸς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει, οὕτω καὶ τὰς ἐφεξῆς ἴσας ἔχει καὶ ἐπ' ἄπειρον, ἢ ἴσως ταῦτα οὐ· ὁ μὲν οὖν σκοπὸς τῶν προκειμένων, δῆλος· κρίσει δὲ κέχρηται αὐτοῖς πρὸς τοῦτο ὁ λόγος· ζητεῖ γὰρ πρῶτον μὲν εἰ τὸ ἐσχάτου κατὰ μηδενὸς ὄντος ὁρισμοῦ· οἷον τῆς εἰδικωτάτου εἴδους ἢ τὸ ἄτομον ἐνδέχεται τὰ κατηγορούμενα ἐπ' ἄπειρον προΐασι· οἷον, εἰ σωκράτης εἴη ἢ ἐσχάτως κατὰ μηδενὸς ὄντος ὁρισμοῦ· τούτου δὲ κατηγορεῖτο ὁ ἄνθρωπος, καὶ τούτου τὸ λογικὸν, εἶτα τὸ ζῷον καὶ τὸ ἔμψυχον· καὶ ἔστιν ἐπ' ἄπειρον. Δεύτερον δὲ εἰ τῶν ἐσχάτως κατηγορουμένου ὁρισμοῦ ὄντος, οἷον τῆς γλυκωτάτου γένους· ὥστε μὴ εἶναί τι αὐτῶν ἕτερον κατηγορούμενον, *εἰ ἡ ἰδέα τὸ κατὰ τοιοῦτόν ἐστιν ἐπ' ἄπειρον προέισι. Καὶ τρίτον, εἰ τῶν ἄκρων ὁρισμοῦ ὄντων, λέγω δὴ, τοῦ τε κατηγορουμένου καὶ τοῦ κειμένου, τὰ μέσα ἄπειρά ἐστιν. ὥσπερ εἰ τύχοι ἡ ἰδέα τῶν συνεχῶν, ὁρισμοῦ τῆς πράξεως, τὰ μεταξὺ τῇ διαιρέσει ἄπειρα, οὕτω δὴ καὶ ἰδέα τῶν κατηγοριῶν· ὁρισμοῦ τοῦ, τε ἐσχάτως κειμένου, οἷον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τοῦ ἐσχάτως κατηγορουμένου, οἷον τῆς οὐσίας, τὰ μεταξὺ τούτων ἄπειρά ἐστιν. ὥστε εἴτις δειλήσεται κατὰ μὴ συμβεβηκὸς ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου ἰδέᾳ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀπελθεῖν, μὴ ἂν δυνηθείη διὰ πᾶν ἄπειρον. εἰ οὖν δειχθείη ὅτι ἔστι καὶ ἰδέᾳ κατηγορεῖται, οὔτε ἰδέᾳ οὔτε καθ' ἕκαστον ἰδέᾳ τὰ μέσα ἄπειροι αἱ κατηγορίαι, πρόδηλον ὡς οὐδὲ μᾶς ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον *ἰέναι τὰς κατηγορίας. τούτου δὲ ὄντος, οὐδὲ αἱ ἀποδείξεις ἐπ' ἄπειρον προΐασι· καὶ ἰδέᾳ ἔστιν· καὶ ὁ προοιμίοις ἐλέγχεσθαι πρὸς οὓς πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι λέγοντας, ὅτι συμβαίνει τοῖς οὕτω λέγουσιν οὐκ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι, ἀλλ' ὅλως *μηδὲ μᾶς εἶναι ἀπόδειξιν, εἰ γὰρ αἱ ἀποδείξεις μὴ ἰδέᾳ ἀρχῶν, ἀρχὰς δὲ λαβεῖν οὐκ εἶναι, ἰδέᾳ· ἐπ' ἄπειρον προΐασι τὰς κατηγορίας.

» Ο ΜΕΝ γὰρ οὐκ ἔστιν ὅρον τι ὧν, λευκόν ἐστι. τὸ δὲ λευκὸν, ὅτι συμβέβηκε τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι λευκόν. ἔστιν οὖν οἷα τοιαῦτα. ὥστε κατὰ αὐτὰ κατηγορεῖσθαι.

Declaratio Loci q̃ sup̃ præcessit in prooemio

Ο" ταν μὲν γὰρ φησι τὸν ἄνθρωπον λέγωμεν εἶναι λευκὸν, οὐκ ἔστιν ὅρον τι ὃν ὁ ἄνθρωπος, τούτῳ λευκὸς λέγεται εἶναι. αὐξυπόστατον γὰρ ἐστιν ὁ ἄνθρωπος. ὥστ' ἐὰν αὐξυπόστατον μὲν ὁ ἄνθρωπος, οὐ τούτῳ δὲ ὑπάρχει τὸ λευκὸν κατὰ φύσιν, λέγωμεν μὲν τὸν ἄνθρωπον, κατηγοροῦμεν δὲ αὐτοῦ τὸ λευκόν· ὅταν δὲ εἴπωμεν τὸ λευκὸν ἄνθρωπον εἶναι· ἐπειδὴ τῷ λευκῷ ἄλλό τι προύπτον λέγεσθαι, εἶναι γλυκέα τὸ λευκόν· ἡμεῖς δὲ λέγομεν τὸ λευκὸν ὡς καθ' αὑτὸ *ὑφεστὼς· εἶτα κατηγοροῦμεν αὐτῶν, ὅπερ αὐτῷ λέγεσθαι πέφυκεν, εἰκότως παρὰ φύσιν ποιούμεθα τὴν κατηγορίαν.

αὐξυπόστατον ὁ ἄνθρωπος

» Ε ΣΤΩ δὴ τὸ γ τοιοῦτον, ὃ αὐτὸ μὲν, μηκέτι ὑπάρχει ἄλλῳ. τούτῳ δὲ, τῷ β πρώτῳ. καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλο μεταξύ. καὶ πάλιν τὸ ε τῷ ζ ὡσαύτως. καὶ ἔστω τῷ β. ἆρ' οὖν ἔστω ἀνάγκη εἶναι, ἢ οὐ δέχεται εἰς ἄπειρον ἰέναι.

Hypotheſis prima

Η πρώτη ὑπόθεσις. ὥστε ὁρισμοῦ τοῦ ἐσχάτου ὄντος, ὃ μόνως μὴ ὑπόκειται, οὐδὲ μᾶς δέ ἐστὸν ἄπειρον κατηγορεῖται. ἰδέᾳ βούλεται, εἴτε ἐπ' ἄπειρόν εἰσι τὰ κατηγορούμενα προϊόντα δῆλα τῶν μέσων, εἴτε μή. *οἷον εἰ ἔχατον κατὰ κείμενόν ἐστι τὸ γ. ἵνα λάβωμεν τὸ κατηγορούμενον αὐτῶ ἀμέσως. καὶ πάλιν τούτου τὸ ἀμέσως κατηγορούμενον. καὶ ἔστω ἐφεξῆς.

» ΚΑΙ πάλιν εἰ τῷ μὲν α μηδὲν κατηγορεῖται καθ' αὑτό. τὸ δὲ α τῷ β ὑπάρχει πρώτῳ. μεταξὺ δὲ μηδενὶ

» δὲ μηδενὶ προτάξῳ καὶ τὸ ὃ τῷ η· καὶ ἔστω τῷ β, αὖρα καὶ ἔστω ἴσα θαι ἀνάγκη, ἢ καὶ τοῦτ' οὐ-
» δέχεται εἰς ἄπειρον ἰέναι· διαφορὰ δὲ ἔστω τὸ πρότερον τοσοῦτον, ὅτι τὸ μὲν, ἔστιν· αὖρα οὐ δέχε-
» ται αὖρα ἐξαμιλῶ ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ μηδενὶ ὑπάρχει ἑτέρῳ· ἀλλ' ἄλλο ἐκείνῳ ὧδὶ τὸ ἀεὶ εἰς ἄπειρον ἰέναι.
» θάτερον δὲ αὖρα ἐξάμενον ἀφ' ἑαυτοῦ. ὃ αὖ τὸ μὲν ἄλλου. ἐκείνου δὲ μηδενὶ κατηγορεῖται ὧδὶ τὸ κατὰ
» σκοπεῖν, εἰ οὐ δέχεται εἰς ἄπειρον ἰέναι· ἔτι τὰ μεταξὺ αὖρα οὐ δέχεται ἄπειρα εἶναι ὁρισμῶν
» τῶν ἄκρων. λέγω δ' οἷον εἰ τὸ α τῷ γ ὑπάρχει. μέσον δ' αὐτῶν τὸ β. τὸ δὲ β καὶ τὸ α ἑτέρα. τούτων
» δ' ἄλλα· αὖρα καὶ ταῦτα εἰς ἄπειρον οὐ δέχεται ἰέναι, ἢ ἀδύνατον.

Hypotheſis 2ª

Hypotheſis 3ª

Η' διαφορὰ ὑπόθεσις, ὁρισμοῦ μὲν τὸ κατηγορούμενον κατὰ τιθεῖσα, καὶ οὗ μὴ οὐ δέχεται τι ἄλλο κατηγορεῖσθαι, ζητοῦσα δὲ εἰ ὄντος τῶν ἀμέσων πρώτων ὧδὶ τὸ κατὰ κείμενον ἐπ' ἄπειρον προέισιν· ἔτι
η τὰ μεταξὺ αὖρα οὐ δέχεται ἄπειρα εἶναι ὁρισμῶν τῶν ἄκρων· ἢ τρίτη ὑπόθεσις, ὥστε εἶναι
» τὸ γλυκὺ τὸν ὁρισμόν, ὁμοίως καὶ τὸ εἰδικώτατον. ζητοῦσα δὲ πότερον τὰ μεταξὺ ἄπειρά ἐστιν ἢ οὔ. ὥστε μήτε τὸ κατηγορούμενον ὄντος τῶν ἀμέσων πρώτων φθάσαι ποτὲ ὧδὶ τὸ εἰδικώτατον. ὁ-
πόταν μόνως κατὰ κείμενον ᾖ, μήτε εἰδικώτατον ὁμοίως ὄντος τῶν *ἀμέσων ἀνίων, φθάσαι ποτὲ ὧδὶ τὸ γλυκὺ τὸν. τούτης δὲ τῆς κατὰ θέσεως ἀληθοῦς οὔσης, ἀδύνατον ἄμεσον εἶναι πρότασιν. ἀλλὰ μὴν οὐκ ὧδὶ πάσης τῆς ληφθείσης ἐστὶ μεταξὺ ἐμβάλλειν ὅρον. ἐπεὶ, εἰ ὥρισται μὲν τὰ πράγματα. καὶ ἔστι *τῷ ἐξάτῳ, λέγω δὴ τῷ γλυκωτάτῳ, ἀμέσως πινὶ κατὰ κειμένῳ κατηγορεῖσθαι. μὴ ἔστω δὲ τῶν ληφθέντων ὅτιν ὁρισμῶς τινὸς κατηγορεῖν, ἀνάγκη πᾶσαι πεπράσμοιαι εἶναι τὰ μέσα. *εἰ γὰρ πάντα δυνατὸν ὅτιν ἀμέσως τινῶν κατηγορεῖν, δῆλον δήπου ὅτι ὁρισμοῖαι εἰσὶν αἱ ἄμεσοι κατηγορίαι. ὥστε οὐκ ἄπειρα τὰ μέσα. εἰ δὲ ἄπειρα κατὰ κείνοιτο, οὐκ ἔστιν ἄμεσον λαβεῖν κατηγορίαν ἐφ' ἑκάστου μὲν οὖν καὶ εἰσοῦσιν ἐπισκεψώμεθα, εἴτε ἀληθὲς ἐστὶν εἴτε μή, λέγω δὴ ὁρισμῶν ὄντων τῶν ἄκρων. τῶν δὲ μεταξὺ ἀπείρων ὄντων, οὐκ ἔστιν ἄλλο ἄλλου ἀμέσως κατηγορεῖσθαι. αὐτὸς δὲ, εἰς τὰ μεταξὺ ἄπειρα οὕτω φησὶ συμβαίνειν. ὥστε ἀεὶ τῆς ληφθείσης προτάσεως οὐδέχεσθαι μέσον ὅρον λαβεῖν. καὶ μηδέποτε ἄμεσον δύνασθαι λαβεῖν πρότασιν.

» Ε ΣΤΙ δὲ ὅτιν σκοπεῖν τοῦτο, καὶ εἰ αἱ ἀποδείξεις εἰς ἄπειρον ὄγκον τοι. καὶ *εἰ ἔστιν ἀπόδειξις
» ἁπάντως, ἢ πρὸς ἄλληλα πεφύκε τοι.

Ι οὐ σκοπὸν τῶν προκειμένων δῆλα τούτων ἡμῖν ἐδήλωσεν, εἰ ἐπ' ἄπειρον ἢ μᾶν αἱ τῶν προτάσεων κατηγορίαι προΐασιν, ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐπ' ἄπειρον προΐσαι, ἀεὶ τῷ συμπράσματι προστιθέντων ἢ μῶν ὅρου, καὶ τοιοῦτον συλλογισμόν. εἴτε ἐπ' ἄπειρον προσλάμβανοιτο αἱ ἀποδείξεις, ἀνάγκη καὶ τὰς κατηγορίας ἐπ' ἄπειρον προΐσαι. καὶ ἔστι τῆς αὐτῆς σκέψεως ἐπιτάξον τούτων ζητεῖν· ὁ δὲ, ἢ πρὸς ἄλληλα πεφύκε, τοῦτό τὰ ἄκρα, ἅπερ ἀποδείξαι βουλόμεθα πεφύκοῦσθαι εἰς ἄλληλα· ὁ δὲ κατηγορούμενον δῶμα ὧν δῆλα τῶν μέσων προϊόν, φθάσαι ὧδὶ τὸ κατὰ κείμενον· ὁμοίως καὶ τὸ κατὰ κείμενον ἀνίον δῆλα τῶν μέσων, φθάσαι ὧδὶ τὸ κατηγορούμενον· εἰ γὰρ πεφύκε τὰ μέσα, δῆλον ὡς οὐκ ἄπειρα τὰ μέσα· τὸ αὖ δὲ ὅτιν φησὶ καὶ τὸ ζητεῖν, εἰ παντὸς ὅτιν ἀπόδειξις· εἰ γὰρ παντὸς τῆς ληφθέντος ἔστιν ὅρον κατὰ τὸ καθολικώτερον. ὅτιν δὲ συμβαίνει εἰ ἐπ' ἄπειρον προβάλλον ταί αἱ κατηγορίαι. αἱ δὲ ἀποδείξεις ἐκ τῶν καθολικωτέρων, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι πάν· τὸ δὲ ἀληθὲς εἰπεῖν, οὐδὲ σὺ, εἴ γε αἱ μὴ κυρίως ἀποδείξεις, ἐκ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν· τὰς δὲ πρώτας ἀρχὰς λαβεῖν οὐκ ἔστιν ὅλῳ *ἐπ' ἄπειρον προΐσαι τὰς κατηγορίας· εἰ γὰρ τὸ ληφθὲν εἰς ἀπόδειξιν ἄλλου *δέοιτο ἀποδείχθαι καὶ αὖ τὸ ληφθὲν εἰς ἀπόδειξιν ἐκείνου ἀποδείξαι δεῖ, καὶ ὅτιν εἰς ἄπειρον. τῆς ἀρχῆς δὲ μὴ δεομένης, οὐδὲ ἀποδεῖξαι οἷόν τε· πῶ δὲ ἀρχὴν λαβεῖν οὐκ ἐνδέχεται, δῆλον, ὡς οὐδενός ὅτιν ἀποδείξεις.

» Ο ΜΟΙΩΣ δὲ λέγω καὶ ὧδὶ τῶν διαιρετικῶν συλλογισμῶν καὶ προτάσεων.

Ω" ὅπερ φησὶ ζητοῦμεν εἰ ἔστιν ἐπ' ἄπειρον ἄλλο ἄλλα κατηγορεῖσαι, οὕτω δὴ καὶ ὧδὶ τῶν ἀποφάσεων, εἰ οἷόν τε ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον προΐσαι τὰς ἀποφάσεις· οἷον εἰ τῷ α μηδενὶ τῷ β ὑπάρχει. εἰ μὲν οὖν πρώτως οὐχ ὑπάρχει τῷ β τὸ α, δῆλον ὡς οὐκ ἐπ' ἄπειρον προέισιν ἡ ἀπόφασις. εἰ δὲ μὴ οἷόν τε πρώτως τί φησὶ ἀποφῆσαι, ἐπ' ἄπειρον ἀνάγκη τὰς ἀποφάσεις ἰέναι. οἷον μὴ ὑπαρχέτω τῷ β τὸ α ὅλῳ μέσου τοῦ γ. εἰ οὖν τὸ α μηδενὶ τῷ γ. τὸ δὲ γ παντὶ τῷ β, τὸ α οὐδενὶ τῷ β. πάλιν τὸ α μηδενὶ ὑπαρχέτω τῷ γ ὅλῳ μέσου τοῦ δ. εἰ τὸ α οὐδενὶ τῷ δ, τὸ δὲ δ παντὶ τῷ γ, τὸ α οὐδενὶ τῷ γ. ὁμοίως *δειχθήσεται ὅτι οὐκ ὑπάρχει τὸ α τῷ δ, ὅλῳ μέσου τοῦ ζ. καὶ ὅτιν ἐπ' ἄπειρον, δῆλον ὅτι. ἀνάγκη γὰρ μὴ οὖσης ἀμέσου ἀποφάσεως, μὴ δὲ τὰς κατὰ φάσεις πεπράσμοιαί σοι δεῖ εἶναι. ἀλλ' ἔστιν ἐπ' ἄπειρον προΐσαι· ἀλλὰ μὲν τῶν τε κατὰ φάσεων πεπράσμοιαί σοι οὐσῶν, πάντως τὴ αἱ ἀποφάσεις πεπράσμοιαί εἰσι, καὶ ἔστι ἄμεσος ἀπόφασις· εἰ γε μὴ οἷόν τε δέχεται αὖθις κατὰ φατικὴς προτάσεως, ἀποφατικὴν δειχθῆναι.

» ΟΙΟΝ εἰ τὸ α μὴ ὑπάρχει τῷ β μηδενὶ, ἤτοι πρώτῳ, ἢ ἔσαι τί μεταξὺ ᾧ προτάξῳ οὐχ ὑπάρ
» χει. οἷ δὲ ἢ τῷ β ὑπάρχει παντί. καὶ πάλιν τούτου ἔτι ἄλλῳ προτάξῳ, οἷον τὸ θ, ᾧ τὸ ι παν

L. 1. si termini sint conuertibiles inter se

τὴν ὑπάρχει. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ἡ ἄπειρα ὁῖς οὐχ ὑπάρχει πρότερόις, ἢ ἴσα ταῦ. ἐπὶ δὲ τῶν ἀντιστρεφόντων οὐχ ὁμοίως ἔχει.

ΚΑΤΗΓΟΡΕΙΤΑΙ δὲ μὴ πρώτως ἀποφάσκηται τοῦ β τὸ α, ἀλλὰ διά τινος ἄλλου μέσου. οἷον τοῦ η. ὅπερ τὸ η, ἀναγκαῖόν πάντως παντὶ ὑπάρχειν τῷ β. οὕτω γὰρ τὸ μὲν α μηδενὶ *τῷ β ὑπάρχοντος. τὸ δὲ η παντὶ τῷ β, διὰ μέσου τοῦ η, *ἀποφάσκεται τὸ α τῷ γ. ὁμοίως καὶ ἐὰν μεταξὺ δυείσκεται τὸ θ. ὧδὶ δὲ τῶν ἀντιστρεφόντων, οὐχ ὁμοίως ἔχει.

ΟΥ γὰρ ὄντι σὺ τοῖς αὐτικατηγορουμένοις, οὐ πρώτου κατηγορεῖται ἢ τελευταίου.

Ὑ τὰ αὐτά φησιν οὐδέτερα ζητεῖν ἐπὶ τῶν ἀντιστρεφόντων, ἅπερ ἐξητῆσθαι ἐπὶ τῶν μὴ ἀντιστρεφόντων. οὔτε γὰρ τὸ ἔσχατον ΚΑΤΑ κείμενον ὡρίσθαι σὺ τοῖς ἀντιστρέφουσιν, οὔτε τὸ ἔσχατον κατηγορούμενον. τῷ γὰρ ἀντιστρέφειν πάντα ἀλλήλοις, εἴτε τὸ ἔσχατον ΚΑΤΑ κείμενον λάβοις, βλέπουσ ἕλληφας· τὸ ἔσχατον κατηγορούμενον· *ἀντιστρέφόντων γὰρ τῶν ὅρων, τὸ ἔσχατον ΚΑΤΑ κείμενον, ἔσχατον κατηγορούμενον γίνεται. εἴτε τὸ ἔσχατον κατηγορούμενον λάβοις, βλέπουσ ἔχεις καὶ τὸ ἔσχατον ΚΑΤΑ κείμενον, διὰ πῶ αὐτῶ αἰτίαν. οἷον ἀντιστρέφουσι πρὸς ἄλληλα, τὸ γελαστικὸν. τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν. τὸ ὀρθοῦσθαι παθητικὸν. τὸ θαλαττούμενον. ὁ ἄνθρωπος. τὸ λογικὸν, θνητόν. οὗ τούτοις οὖν, οὔτε τὸ ἔσχατον ΚΑΤΑ κείμενόν ὅτι λαβεῖν, οὔτε τὸ ἔσχατον κατηγορούμενον. ὁ γὰρ αὐτὸ πόθοιο ἔσχατον κατηγορούμενον, δεῖξαι καὶ ἔσχατον ΚΑΤΑ κείμενον οἷόν τε εἶναι. ὥστε εἴτε ἐπὶ τὸ ἄνω τὸ ἄπειρον, ἀναγκαῖον πάντως καὶ ἐπὶ τὸ κάτω εἶναι. εἴτε ἐπὶ τὸ κάτω, πάντως καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω. οἷον εἰ ἐπὶ ἔσχατον ΚΑΤΑ κείμενον ὁ ἄνθρωπος, τοῦτο μὲν ὑπάρξει παντὶ, τὸ γελαστικόν. τοῦτο δὲ, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. καὶ τοῦτο τὸ λογικὸν, θνητόν. καὶ τοῦτο, τὸ ὀρθοῦσθαι παθητικόν. καὶ τοῦτο τὸ θαλαττούμενον. καὶ ὅσα ἄλλα αὖτις ἐπινοήσειε τις ἁρμόσαι τοῦ τοῖς. ἀλλὰ πάλιν τὸ θαλαττούμενον ὑποθεὶς ἔσχατον. διαίρεσιν τὸν ἄνθρωπον κατηγορούμενον. καὶ ἕκαστον τῶν λοιπῶν, πρὸς τὰ λοιπὰ πάντα, πῶ αὐτῶ ἔχει σχῆσιν. ὥστε μία μόνον ἐπὶ τούτοις ζήτησις, εἰ ἔστιν διαίρειν ἄπειρα ἁρμόσαι τοῦ πρὸς ἄλληλα.

ΓΑΝΤΑ γὰρ πρὸς πάντα, ταύτῃ γε ὁμοίως ἔχει.

ουτός ἐστιν, ἢ ὡς ΚΑΤΑ κείμενα λαμβάνεσθαι, ἢ ὡς κατηγορούμενα, πάντα πρὸς πάντα πῶ αὐτῶ σχῆσιν ἔχει.

ΕΙΤΕ ἔστιν ἄπειρα τὰ κατ' αὐτοῦ κατηγορούμενα, εἴτ' ἀμφότερά ἐστι τὰ ἀπορηθέντα ἄπειρα.

ουτός ἐστιν εἰ ληφθέντος τινός, ἄπειρα εἴη τὰ κατ' αὐτοῦ κατηγορούμενα· ἀνάγκη ἐὰν ἀμφότερα τὰ ἀπορηθέντα εἶναι, καὶ ἄπειρα κατηγορεῖν, καὶ ὧδὶ τὸ κάτω κατοῦσιν, ἐὰν ἄπειρον ἔξεστιν ΚΑΤΑ κείμενόν τι λαμβάνειν.

ΓΛΗΝ εἰ μὴ ὁμοίως δέχεται ἀντιστρέφειν· ἀλλὰ τὸ μὲν, ὡς συμβεβηκὸς, τὸ δὲ, ὡς κατηγορείαν.

Ε' πὶ τῶν ὡρισμένων ὅρων φησὶν, ὅπερ αὖ τῷ ἑτέρῳ τῶν ἄκρων συμβῇ, δεῖξαι πάντως καὶ τῷ λοιπῷ ἕξαι, ὅπερ ἐπομένως ἔφη, ἐν τυχόντα τῶν ὡρισμένων, ὁμοίως ἔχειν πρὸς πάντας. τοσοῦτον δὲ μόνως διαφέρουσιν ἀλλήλων, διότι τῶν ὡρισμένων, οἱ μὲν, οὐσίαι εἰσὶν· οἱ δὲ, κατ' αὐτὸ συμβεβηκότα τοῖς οὐσίαις. καὶ ταύτῃ γε οὐχ ὁμοίκ ἡ ἀντιστροφὴ τῶν κατηγορειῶν. ἀλλ' ὁτὰν μὲν ΚΑΤΑ κειμένης τῆς οὐσίας οἷον τοῦ ἀνθρώπου, κατηγορεῖται τὸ συμβεβηκὸς, οἷον τὸ γελαστικὸν εἰ τύχοι, ἢ τὸ ὀρθοῦσθαι παθητικὸν, κατὰ φύσιν *γίνεσθαι πῶ κατηγορειῶν. ὅταν δὲ ΚΑΤΑ κείμενον ᾖ τὸ γελαστικὸν, ἢ τὸ ὀρθοῦσθαι παθητικὸν, κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖται δὲ ὁ ἄνθρωπος τινὸς τούτων, παρὰ φύσιν. ἐκβέβληκε δὲ πῶ μὴ παρὰ φύσιν κατηγορείαν, συμβεβηκός. πῶ δὲ κατὰ φύσιν, ἁπλῶς οὕτως κατηγορείαν. μέλλει γὰρ μετ' ὀλίγον διαίρεσιν ποιεῖσθαι τῶν κατηγορουμένων. καὶ ὅσα μὲν κατὰ φύσιν τινῶν κατηγορεῖται *τοῦτα κατ' ἐκλέσει κατηγορείαν. ὅσα δὲ παρὰ φύσιν, κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορείαν.

ΟΤΙ ΜΕΝ οὖν μεταξὺ οὐκ ἐνδέχεται ἄπειρα εἶναι, εἰ ὧδὶ τὸ κάτω καὶ τὸ ἄνω ἴσασι ταῦ αἱ κατηγορείαι, δῆλον. λέγω δ' ἄνω μὲν, πῶ ὧδὶ τὸ κατ' ὀλου μᾶλλον. κάτω δὲ, πῶ ὧδὶ τὸ κάτω μόρος. ἐὰν γὰρ τῶν ΚΑΤΑ κείμενον κατὰ τοῦ ζ, ἄπειρα τὰ μεταξὺ ἐφ' ὧν β, δῆλον ὅτι οὐδὲ χοιτ' αὖ. ὥστε καὶ ἀπὸ τοῦ α ἐπὶ τὸ κάτω, ἑτέρου ἑτέρου κατηγορεῖσθαι εἰς ἄπειρον. πρῶτον γὰρ ἐπὶ τὸ ζ ἐλθεῖν, ἄπειρα τὰ μεταξὺ καὶ ἀπὸ τοῦ ζ ἐπὶ τὰ ἄνω ἄπειρα, πρῶτ ἐπὶ τὸ α ἐλθεῖν. ὥστ' ἐ ταῦτα ἀδύνατα, καὶ τοῦ α καὶ τοῦ ζ, ἀδύνατον ἄπειρα εἶναι τὰ μεταξύ.

ροθέμενος δείξαι ὅτι οὐκ οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον προῖέναι τὰς κατηγορείας, καὶ ὅτι εἰσὶ προτάσεις ἄμεσοι ὧν εἰς τὰς ἀποδείξεις διόμεθα, διέλε τὰς κατηγορείας τε τὰς κατὰ φύσιν καὶ εἰς τὰς παρὰ φύσιν, ἵνα προσδιορίσηται ὅτι ὁ λόγος νῶν ἡμῖν, περὶ τῶν κατὰ φύσιν δῆλ κατηγορειῶν, οὐ περὶ τῶν παρὰ φύσιν· καὶ ἐπὶ τούτων ῥᾳδίως ἡμῖν ὑπέδειξε τὸ ΚΑΤΑ κείμενον διαίρεσιν. ἡ γὰρ τοῦ ἐχάτου ΚΑΤΑ κειμένου ὡρισμοῦ

Notanda hæc.

Diffa inter prædicationem naturalem & cõtra naturam · quarũ priore simpliciter appellat prædicationem · posteriore accidens

Hypotheses trees

ὡρισμοῦ ἐὰν ἄπειρον προῖσιν αἱ κατηγορείαι ὧδὶ τὸ ἄνω, ἢ τοῦ ἐχάτου κατηγορουμένου ὡρισμένου, ὧδὶ τὸ κάτω ἡ πρόοδος γίνεται, ἢ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων ὡρισμένων, καὶ τοῦ ΚΑΤΑ κειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὰ μεταξὺ ἄπειρα. ὅπερ νῦν προτίθεται πρότερον ἐλέγξαι. ἡ γὰρ τετάρτη ὑπόθεσις, σωνελέγχεται τοῖς δύο τοῖς πρώτοις. λέγω δή, ἡ ΚΑΤΑ τι ἐκμένη καὶ ὧδὶ τὸ κάτω καὶ ὧδὶ τὸ ἄνω ἐὰν ἄπειρον *εἶναι πῶ κατηγορείαν, σωνελέγχεται τοῖς δύο πρώτοις. εἰ γὰρ μηδετέρα ἰδίᾳ δέδεικται ἀληθὴς, δῆλον ὅτι *οὐδ' ἅμα ἄμφω. ὅτι δὲ τῶν ἄκρων ὡρισμένων ὄντων, οὐκ ἐνδέχεται τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι, διέκνυσι δεῖξον ἐν τρόπον· λαμβάνει κατηγορούμενον μὲν, τὸ α. ΚΑΤΑ κείμενον δὲ, τὸ ζ. τὰ δὲ μεταξὺ τούτων, τὸ β. εἰ οὖν ὡρισμένου τοῦ α καὶ τοῦ ζ, τὰ μεταξὺ, οἷον τὸ β ἄπειρα εἴη, ἀδιάκτον δέδεικται τὸ ζ. ἢ ἀπὸ τοῦ ε, ὧδὶ τὸ α. τὸ γὰρ ἄπειρον ἀδιεξήτητον τοῦτο οὕτως ἔχοντος, οὐκ ἂν εἴη πεπερασμένα τὰ ἄκρα. ἡ γὰρ τῶν πραγμάτων πρόοδος, αὖχε τοῦ μὲν, ἀπὸ τοῦ κατολικωτάτων. προῖσι δὲ, ὧδὶ τὸ μερικώτατα. καὶ ἡ μεταβάσεως ἀπὸ τοῦ μερικωτάτων ἀρξαμένη, ἀπάπαλιν τῇ φύσει. οὕτω δῆλ τοῦ μέσων προῖσιν ὧδὶ τὰ κατολικώτατα. ὥστε δῆλον ὅτι τὰ μεταξὺ, πάσας ἀνάγκη πεπερασμένα εἶναι. οὔτε γὰρ ἡ φύσις ἔφθασεν *ἀπ' ὧδὶ τὰ μερικώτατα, οὔτε ἡ μεταβάσεως ὧδὶ τὰ κατολικώτατα, εἰ τὰ μεταξὺ τούτων ἄπειρα ἰῶ. εἰ γὰρ ὅτι κατολικώτατον τόν δεῖ τὸ α ἐγωμοκάζει προϊόντες ἐκ τοῦ μερικωτάτων ὧδὶ τὰ κοινότατα *καὶ κατολικώτατα, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν ποτε ἐγωμοκάζοι ὅτι κατολικώτατον ἰῶ τὸ α, *εἰ μὴ διὰ τοῦ μέσων πάντων ὡλθύσαιμεν. καὶ βύρόντες αὖ τὸ πάντα ἐκείνα ταθελέγομεν, κατολικώτατον ὀνομάσαμεν. διὸ οὐ δή μὴ ὡλθύσαμεν, διὸ οὐκ ἴσμεν, εἴτε κατολικώτατόν δεῖ τὸ α, ἢ μερικώτατον. ἀνάγκη αὖτα πᾶσαι τοῦ ἄκρων ὡρισμένων ὄντων, μὴ εἶναι ἄπειρα τὰ μεταξύ. ὅμοιον γὰρ ἐ λέγειν δεῖξαι, ὡσπερ αὖ εἰ λέγοι τις τὸν ἀπὸ μονάδος ἐως δεκάδος ἀριθμὸν πεπερασμένον εἶναι κατὰ τοὺς ἄκρους· ὁῖ οὐτοῦ πῶ μονάδα, καὶ πῶ δεκάδα. τοὺς δὲ μεταξὺ τούτων, ἄπειρα εἶναι. ὡσπερ οὖν δεῖξαι οὐκ ἐνδέχεται. ἔστι γὰρ ἄπειρος κατ' ὀλιγέαν ὁ ἀριθμὸς οὐ τῇ χλιάσει, *οὕτω δὲ τῶν ἄκρων ὅρων ὡρισμένων ὄντων, τῶν μεταξὺ ἐνδέχεται ἀπείρους εἶναι. εἰ δέ τις λέγοι, τί κωλύει ὡσπερ τοῦ συνεχοῦς ὡρίσθαι μὲν τοὺς ἄκρους, τοὺς δὲ μεταξὺ τούτων ἄπειρα εἶσιν εἰς πᾶν συνεχὲς ἐὰν ἄπειρον διαιρεθῇ; οὕτω δὴ καὶ ὧδὶ τῶν κατηγορειῶν τῶν μὲν ἄκρους ὡρίσθαι, τῶν δὲ μεταξὺ ἀπείρους εἶναι, φήσομεν πρὸς ταῦτα· ὅτι ὧδὶ τῶν συνεχῶν *οὐχ ὑπάρχει οὐδ' ὁρίζεσθαι τὰ μεταξὺ ἄπειρα, ἀλλὰ δυνάμει κατὰ πῶ ἐὰν ἄπειρον διαίρεσιν, ἡ ἀπείρου ἔχει. ὧδὶ μὲν τοι τῶν κατηγορειῶν, ἀνάγκη πᾶσαι τὰ μέσα οὐδ' ὁρίζεσθαι προῦπάρχειν· κἂν γὰρ μὴ ληφθῶσιν, ἀλλ' οὖν εἶναι αὐτὰ ἀνάγκη. ἐπεὶ ὡς ἐπί τι χλινικὸν τὸν ἀνάγουσι τὸ α. εἰ τοίνυν ὡρίσαι μὲν τὰ ἄκρα· ἄπειρα δ' εἶσι τῷ ἀριθμῷ τὰ μεταξὺ, οὐδὲν ἕτερον ὅπερ ἐπὶ τοῦ συμβαίνει, ἢ τὸ λέγειν ἀριθμόν τινα ὡρισμένον κατὰ τὸ ἐλάχιστον, ὡρισμένον δὲ καὶ κατὰ τὸ μέγιστον, ἔχειν δὲ τοὺς μεταξὺ τοῦ, τε μεγίστου καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἀριθμοὺς ἀπείρους, ὅπερ ἀδύνατον. παντὸς γὰρ ἀριθμοῦ τῶν ἄκρων ὡρισμένων, πεπερασμένοι πάντως καὶ οἱ μεταξὺ ἀριθμοί. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται τ' ἄκρων ὄντων ὡρισμένων, τοὺς μεταξὺ ὅρους ἀπείρους εἶναι.

ΟΥΔΕ γὰρ ἔστις λέγοι ὅτι τὰ μὲν ὅροι τῶν α. β. γ. ἐχόμενα ἀλλήλων, ὥστε μὴ εἶναι μεταξύ. τὰ δ' οὐκ ἔστιν λαβεῖν, οὐδὲν διαφόρει.

Ε' πειδὴ δὲ προκείμενόν ὅτι δεῖξαι, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄπειρον προῖασιν αἱ ἀποδείξεις, ἀλλὰ κατανῶσιν εἰς τὰς ἀμέσους προτάσεις, αἷ τινῶν οὐ δέονται ἀποδείξεως, οὐδὲ δυνατὸν ἐκείνας δι' ἀποδείξεως δεῖξαι, ἀλλ' εἰσὶν αὐτόπιστοι, καὶ δῆλ. ὅτερ προέθετο δεῖξαι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄπειρον προῖασιν αἱ κατηγορείαι, πρόκειται νῦν ὑπόθεσις ἡ λέγουσα, ὅτι τὰ μὲν ἄκρα *ὡρίσται· τὰ δὲ μεταξὺ, ἄπειρα εἰσι· καὶ εἰ πρὸ οὐδέποτε ἐλθοιμεν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἄκρου ἐπὶ τὸ ἕτερον, ἀεὶ γὰρ δι' ἐμμέσων ἀνάγκη ὁδεύειν, ἵνα μή τις εἴποι, ὅτι κωκῶς ΚΑΤΑ τίθεται τὰς μεταξὺ κατηγορείας ἐμμέσους εἶναι, εἰσὶ γάρ τινες καὶ ἄμεσοι, δῆλ. ὅτερ φησὶν ἐὰν μὴ πᾶσαι ἐμμεσοι ὦσιν, ἀλλὰ τινὲς μὲν ἄμεσοι, τινὲς δὲ ἐμμεσοι, οὐδὲν ἧττον ἀνάγκη συμβήσεται. ἀφ' οὗ γὰρ εἰσὶν ἐμμεσοι, ἐκεῖθεν ὁδεύοντες ἐπὶ τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων οὐδέποτε ἤξομεν εἰς αὐτό. οἱ), εἰ μεταξὺ τοῦ ΚΑΤΑ, εἴη *τὸ γε. λέγομεν δὲ ἀπὸ τοῦ α μέχρι τοῦ γ, εἰς ἀμέσους κατανῶσιν. ἀπὸ δὲ τοῦ γ λοιπὸν ἐμμεσοί εἰσιν αἱ προτάσεις, δῆλον ὅτι ἀπὸ τοῦ γ, οὐδέποτε ἤξομεν ἐπὶ τὸ ε. δῆλ. τοῦτο δὲ οὐδὲ ἀπὸ τοῦ ε ἐπὶ τὸ α, οὐδέποτε ἤξομεν, *ἴσεον δὲ ὅτι εἰ ἄπειρα εἴη τὰ μεταξύ, δυνατὸν καὶ δι' ἀμέσων προτάσεων χρωμένης τῆς προόδου, μηδέποτε ἀπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἄκρων ἀφίξεσθαι, φθάσαι ἐπὶ τὸ λοιπόν. τοῦ μὲν γὰρ ΚΑΤΑ κειμένου προσεχῶς ἐπιτυγχάνεται τὸ ὑποκείμενον δὲ προσεχῶς τῷ α τὸ β. καὶ οὕτως ἐφεξῆς οὐδέποτε καταντήσομεν εἰς τὸ ἄκρον τὸ α, ὥστε προσεχῶς κατηγορεῖσθαι τὸ ΚΑΤΑ τὸ α, τοῦ κατὰ τὸ ζ, δῆλ. τὸ ὑποδέσθαι ἡμᾶς ἄπειρα εἶναι τὰ μέσα. τὸ δὲ ἄπειρον, ἀδιεξήτητον.

Ο' ΓΑΡ αὐλάβων τὸν ζ, ἕξαι πρὸς τὸ α, ἢ πρὸς τὸ ζ, ἢ ἄπειρα τὰ μεταξύ, ἢ οὐ. ἀφ' οὗ δὴ πρῶτον ἄπειρον, εἶτ' οὐδύς, εἶτε μὴ οὐδύς, οὐδὲν διαφόρει. τὰ γοῦν μεχὶ τούτου, ἄπειρά ἐστιν.

Hypothesis · 4 ·

Quod extremis finitis existentib) nequeunt media infinita esse probatur.

Nostra cognitio a magis particularib) ad cognitiones ad magis uniuersalia tendit contra quã nã facit

Numerus actu infinitus est nõ generatione.

Exima instantia

Institutũ Aristotelis Hypothesis

Α νάγκη φησὶν ἄπειρον ὄντων τῶν μέσων, ὅπερ καὶ αὐτὸν λιμφθῆ, τούτου τε καὶ τῶν ἑτέρου τῶν ἄκρων, ἢ τοῦ Α ἢ τοῦ Ζ, τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι. ὥστε πάλιν ἐφ' ὧν ὄντι ἄπειρα, οὐδέποτε ἡγητέον εἶναι οὐ δυνάμενα. εἰ γὰρ μήτε τοῦ ΔΒ ἐφ' Ζ ἄπειρα ἔσται, μήτε τοῦ ΔΒ ἐφ' Α, ἀνάγκη πᾶσαι καὶ ἐφ' ὅλον τὸ ΑΖ ἀπηρασμένον εἶναι. ὑπόκειται δὲ τὰ μέσα ἄπειρα. ὥστε οὐδὲν διαφέρει, εἴτε ΔΒ ἐστὶ μέσων εἴτε ἡ πρόσθος, εἴτε μὴ ΔΒ ἐστίν.

» ΦΑΝΕΡΟΝ δὲ καὶ ΔΒ τῆς σβρητικῆς ἀποδείξεως ὅπως ἔσται, εἴπερ ΔΒ τῆς καταγορικῆς ἔσται ἐπ' ἀμφότερα. »

Ο τι τῶν καταφατικῶν ἀποδείξεων μὴ ἐπ' ἄπειρον προϊουσῶν, ἀλλ' ἑσταμένων, ἀνάγκη πᾶσαι καὶ τὰς ἀποφατικὰς ἀποδείξεις ἑστάναι. καὶ μὴ ἐπ' ἄπειρον προβαίνειν, δείκνυσι δι' ἀδυνάτου. οἷον μὴν οὖν λόγῳ ἔστω σαφὲς αὖ γένοιτο. εἰ γὰρ πᾶν ἀποφατικὸν πρόβλημα, δείκνυται καὶ καταφατικῆς προτάσεως λαμβανομένης, καὶ οὐκ οἷόν τε συλλογισμὸν γενέσθαι ἄνευ καταφατικῆς προτάσεως· αἱ δὲ καταφατικαὶ προτάσεις ἵστανται, πάσας δήπου ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφατικὰς ἵστασθαι· μὴ εἶναι τινα ἀμέσους. εἰ γὰρ μὴ στήσει ἀλλ' ἀεὶ ἑτέρῳ τινὶ *πρώτῳ ὑπάρξουσιν, ἐκεῖνο πρὸς ὃ πρότερον πάντως καταφατικῶς συμπεπλακήσεται. ἐὰν ἄπειρον οὖν τῶν ἀποφάσεων προϊουσῶν, συμπερικλῄσουσι καὶ αἱ καταφάσεις αὐτοῖς. ἔσται δὲ ἀδύνατον· στήσουσι οὖν καὶ αἱ ἀποφάσεις [ὡς πρὸς δὲ διεξοδικῶς καὶ ὑπὲρ τῶν τελείων σχημάτων ἔσται δείκνυσιν· ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἀποφατικὸν πρόβλημα καὶ οἱ τοῖς ἄλλοις δείκνυσι σχήμασι, καθ' ἕκαστον δι' ἀδυνάτου ἔσται τῶν σχημάτων ἐπ' ἄπειρον οὐδὲν ἔσται προϊούσας ἀποφατικὰς ἀποδείξεις.

» ΕΣΤΩ γὰρ μὴ οὐδενὶ ὑπάρχον μήτε ὑπὸ μηδὲν ἐπ' ἄπειρον ἰέναι. λέγω δ' ὕστατον, οὗ οὐ μὲν ἄλλῳ μηδενὶ ὑπάρχει· ἐκεῖνο δὲ ἄλλο οὗ Β μήτε ἀρχὴ τοῦ πρώτου ὑπὸ Β ὕστατον. λέγω δὲ πρῶτον, οὗ αὖ Β μὲν ἔσται τινὶ ἄλλου, ἔσται δὲ κείνου δὲ μηδὲν ἄλλο. εἰ δὴ τοῦτ' ἔστι, δῆλον ὡς καὶ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως στήσει. »

Ε ἰλήφθω φησὶν ἡμῖν οὗ Α τοῦτο δείσει ἀδύνατον εἶναι καταφατικῶς ἀρξὸ τοῦ ἑκάστου ὑπὸ Β πρῶτον ἐπ' ἄπειρον ἰέναι διὰ τῶν μεταξύ· ἀλλ' οὐδὲ ἀρξὸ τοῦ πρώτου ὑπὸ Β ἕκαστον, ἵνα Β δειγμένον ὡς οὗ Α τοῦτο δείσει λάβῃ, οὐ δῆτα φησὶν ἔτω δειγμένον. ἀλλ' ὅτι Α τοῦτο κείσθω ἡμῖν ὡς δειγμένον, Β μήπω δειγμένον· λέγω δὴ Β μήτε ἀρξὸ τοῦ καθ' αὑτὸ αἱρεθέντος ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, εἰς ἕκαστόν τε καὶ μόνως καταγορευόμενον ἀφωρισθαι, μήτε ἀρξὸ τοῦ ἅπαξ αἱρεθέντος ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, *εἰς ἕκαστόν τι καὶ μόνως καταγορευόμενον. ὁμοίως δὲ καὶ ἀρξὸ τοῦ ἅπαξ αἱρεθέντος μὴ ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, ἀλλὰ καταντᾶν. *ἐπεὶ δὴ τοῦτο τὰ ἄπειρα αἱ δύο εἶχον τοῦτο δείσει, οὐδέπω μήν τοι ἐλήλεγκται ὡς ἀδύνατον, ἀξιοῦμεν συγχωρεῖσθαι αὐτῷ, ἵνα δῆλον τοῦτο δείξῃ ὡς ἐπ' ἄπειρον ἰέναι τὰς ἀποφάσεις ἀδύνατον ὄντι μεταξὺ γ' ἀναλαμβάνει τὸν τοῦδε τοῦ καταφάσεων λόγον. καὶ δείκνυσι δῆλον τοιόνδε ὅτι ἀδύνατον καθ' ὁντιναοῦν τρόπον, ἐὰν ἄπειρον ἰέναι τὰς καταφάσεις.

» ΤΡΙΧΩΣ γὰρ δείκνυται μὴ ὑπάρχον. »

Τ ουτέστι, καὶ οὐ τοῖς ἅπασι σχήμασι δείκνυται, ὡς οὐδείκται ἄλλο ἄλλου ἀποφάσκειν. ἀλλὰ πάντως δεῖ καταντᾶν εἰς ἀμέσους ἀποφάσεις. τίνος δ' εἰσὶν αἱ ἄμεσοι ἀποφάσεις, φθάσας εἰλήφαμεν.

» Η' ΓΑΡ ᾧ μὲν ὁ Γ ᾧ δὲ Β ὑπάρχει παντὶ ᾧ δὲ Β, οὐδενὶ ᾧ Α. »

Γ ρῶτον οὖ πρώτῳ σχήματι δείκνυσιν, ὅτι ἐπ' ἄπειρον ἀδύνατον ἰέναι τὰς ἀποφάσεις. ἔστω γὰρ ὁ Α μηδενὶ τῷ Β ὑπαρχεῖν· ὁ δὲ Β, παντὶ τῷ Γ ὑπαρχεῖν· δῆλον ὅτι, ᾧ Α οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρξει. καὶ δῆλον ὅτι εἰ μὴ ἀμέσως ᾧ Α τοῦ Β ἀποφάσκοιτο, ἀλλὰ δι' ἑτέρου τινὸς οἷ τοῦ Δ, ἀνάγκη ᾧ Δ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν· οὕτω γὰρ δειχθήσεται ᾧ Α δι' μέσου τοῦ Δ, μηδὲν ὑπάρχειν τῷ Β· ᾧ γὰρ Α, οὐδενὶ τῷ Δ· ᾧ δὲ Δ παντὶ τῷ Β, καὶ ᾧ Α οὐδενὶ τῷ Β· πάλιν εἰ μὴ ἀμέσως ἀποφάσκοιτο τοῦ Δ ᾧ Α, *ἀλλὰ δι' ἑτέρου μέσου τοῦ Ε, δείσει πάλιν ᾧ Ε παντὶ τῷ Δ ὑπαρχειν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. εἰ δὴ οὖν μηδενὸς οὐ δέχεται *ἐμμέσως ἀποφῆσαι ᾧ Α, ἀλλ' ἀεὶ τοῦ ληφθέντος, ἑτέρου πρὸ ἑτέρου οὐχ ὑπάρξει. καταφατικῶς γὰρ αὐτοῦ καταγορεῖται καὶ οὐκ ἀποφατικῶς ᾧ πρὸ αὐτοῦ ληφθέν, τῆς πρὸς τῷ Α μόνης προτάσεως ἀποφατικῆς λειπομένης· δῆλον ὅτι ἐπ' ἄπειρον αἱ ἀποφάσεις οὐ προΐασιν· εἰ γὰρ αἱ ἀποφάσεις ἐπ' ἄπειρον προΐασι, δῆλον ὅτι δυνατὸν καὶ τὰς καταφάσεις ἐπ' ἄπειρον προϊέναι. τοῦτο δὲ ὑπόκειται ἀδύνατον. ὥστε οὐδὲ τὰς ἀποφάσεις οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον προϊέναι. οὐ γὰρ ἂν πρότερον ἀποφάσκοιτο ὁ μείζων, εἰ πρὸ τοῦ ἐφεξῆς, οὗτος πάντως καταφατικῶς καταγορηθήσεται. δι' οὗ τούτου δὲ μέσου, ὁ μείζων τοῦ ἐλάττονος ἀποφάσκεται.

» ΤΟΥ μὲν τοίνυν Β Γ καὶ ἀεὶ τοῦ ἑτέρου διαστήματος, ἀνάγκη καθίζειν εἰς ἄμεσα. καταγορεικὸν γὰρ ἔσται τὸ διάστημα· ᾧ δ' ἑτέρου δῆλον ὅτι εἰ ἄλλῳ οὐχ ὑπάρχει πρότερόν οἷ τῷ Δ, ἔσται δείσει τῷ Β παντὶ ὑπαρχειν· καὶ εἰ πάλιν ἄλλῳ πρότερόν τοῦ Δ οὐχ ὑπάρχει, ἐκεῖνο δείσει τῷ Δ παντὶ ὑπάρχειν. »

Τ στέσιν, ἀνάγκη πῶς ἐλάττονα πρότασιν καταφατικὴν ἔχων, μὴ ἐπ' ἄπειρον προϊέναι, δῆλον ὑπὸ κεῖσθαι ἡμῖν

ἢ μὲν μὴ ἐπ' ἄπειρον προϊέναι τὰς καταφάσεις, βραδύξειν δὲ εἰς ἄμεσα· τουτέστι, προϊούσας τὰς καταφάσεις, φθαίειν ποτὲ εἰς ἄμεσον πρότασιν, ὥστε μὴ ἐνδέχεσθαι ποτὲ τὴν ὁρῶν ἐκείνων ἑτέρου ὑφηγεῖσθαι καταβολικῶν τρόπων.

» ΩΣΤΕΡΕΙ ἡ μὲν ἐπὶ τὸ κατὰ τοῦτο ἴσα τοῦ ὁδὸς, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τὸ ἄνω στήσεται. καὶ ἔσται τι πρῶτον ᾧ οὐχ ὑπάρχει ἑτέρου τι. »

Ε πὶ τὸ ἄνω ὁδὸν λέγει, τὰς ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ὅρου αἰωρούσας καταφατικὰς προτάσεις. ἐπεὶ γὰρ μὴ ἐνδέχεται φησὶ τῶν καταφατικῶν προτάσεων ὅρους ἐπ' ἄπειρον λαμβάνειν, ὡς καταγορεύεσθαι αὐτῶν τοῦ ἐλάττονος, ἀλλ' ἵστασθαι τὸ καταβολικώτατον λήψεσθέ τος, καὶ οὐκ ἐνδέχεται ἑτέρου τινὸς αὐτῶν καταφάσκεσθαι, δῆλον ὅτι στήσεται καὶ ἡ ἐπὶ ἄνω *ὁδὸς τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων, εἰς μίαν ἄμεσον πρότασιν λήγουσα, πλὴν ἁπλῆ· ἄμεσος γὰρ ἀπόφασις αὕτη ἂν εἴη, ὅταν καταβολικωτάτου γένους ὄντος τινὸς, ἐμείζων ὅρος ἀποφάσκηται. τοιοῦτον δὲ ἀνάγκη εἶναι τὸν μέσον. ἑσταμένων οὖν τῶν καταφάσεων, στήσονται καὶ αἱ ἀποφάσεις.

» ΓΑ'ΛΙΝ εἰ μὲν Β παντὶ τῷ Α. τῷ δὲ Γ μηδενὶ, ὁ Α τῷ Γ οὐδενὶ ὑπάρχει. πάλιν ἔξω ἐλεῖν ἐλέγξει, δῆλον ὅτι ἡ δι' οὗ τὸ ἄνω ὁπόσου λειφθήσεται, ἢ δι' οὗ τὸ τέλειον. ὁ μὲν οὖν πρῶτος, ἔφη ται, ὁ δὲ δεύτερος, λειφθήσεται. »

Δ είξας ἐπὶ τῶν πρώτου σχήματος, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον ἰέναι τὰς ἀποφάσεις, δείκνυσι νῦν διὰ τοῦ δευτέρου. ἔστιν δὲ πάλιν μέσος ὅρος, ὁ Β. ἀποφασκόμενος μὲν τοῦ ἐλάττονος τοῦ Γ, καταφασκόμενος δὲ τοῦ μείζονος τοῦ Α. ὥστε ᾧ. πλὴν μείζονα πρότασιν καταφατικὴν, συμβαίνει δὴ ὅτι ᾧ Α οὐδενὶ τῷ Γ. εἰ οὖν μὴ ἀμέσως ᾧ Β τοῦ Γ ἀποφάσκοιτο, ἀλλὰ δι' ἑτέρου, οἷ τοῦ Δ, δῶσιν φησὶ δι' μέσου τοῦ Δ ἀποφῆσαι ᾧ Β τοῦ Γ, διὰ τὸ τοῦ πρώτου σχήματος καὶ διὰ τοῦ δευτέρου, καὶ διὰ τοῦ Δ τέλειον. πῶς μὲν οὖν φησι, διὰ τοῦ πρώτου, φθάνοντες ἐλέγξαμεν. νῦν δὲ ἐπιμενοῦμεν πῶς διὰ τοῦ δευτέρου ἔσται γ' ᾧ Δ τῷ μὲν Β παντὶ ὑπάρχειν, τῷ δὲ Γ οὐδενὶ, σωληφθήσεται ὁ Β μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν. καὶ πάλιν εἰ μὴ ἀμέσως ᾧ Δ τοῦ Γ ἀποφάσκοιτο, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ Ε. πάλιν τῆς μὲν μείζονος καταφατικῆς γνωμούσης τῆς ΕΔ, τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς τῆς Ε Γ, σωληφθήσεται ὁ Δ οὐδενὶ τῷ Γ. καὶ ἀεὶ λεῖ οὗ τῷ δευτέρῳ σχήματι καταφατικῷ μὲν ποιεῖν πλὴ μείζονα, ἀποφατικῷ δὲ πλὴ ἐλάττονος. [ἐφιλοτιμήσατο δὲ εἰπεῖν, καὶ ἐπὶ ὅρων γυμνάσωμεν ἐν λόγον. ἔστω γὰρ ὑπὸ ἀρχῆς, ἀστὶ μὲν τοῦ Α τοῦ μείζονος ὅρου, ἵππος. ἀστὶ δὲ τοῦ ἐλάττονος τοῦ Γ, λίθος. ἀστὶ δὲ τοῦ μέσου τοῦ Β, *χρεμετιστικὸν, ἀλλὰ διὰ μέσου ἑτέρου τινὸς, οἷ τοῦ αἰθητικοῦ· ᾧ χρεμετιστικὸν παντὶ μὲν ἵππῳ, λίθῳ δὲ οὐδενί· ᾧ δ' ἵππος αὖ, οὐδενὶ λίθῳ ὑπάρξει· εἰ τοίνυν μὴ ἀμέσως τοῦ λίθου ἀποφάσκοιτο ᾧ χρεμετιστικὸν, ἀλλὰ διὰ μέσου ἑτέρου τινὸς, οἷ τοῦ αἰθητικοῦ, ᾧ αἰσθητικὸν, παντὶ μὲν χρεμετιστικῷ ὑπάρξει, οὐδενὶ δὲ λίθῳ. οὕτω γὰρ ᾧ χρεμετιστικὸν, οὐδενὶ λίθῳ ὑπάρξει. πάλιν εἰ μὴ ἀμέσως ᾧ αἰσθητικὸν τοῦ λίθου ἀποφάσκοιτο, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ ζώου, ζῴων μὲν παντὶ αἰσθητικῷ ὑπάρξει, οὐδενὶ δὲ λίθῳ, καὶ οὕτω ᾧ αἰσθητικὸν οὐδενὶ λίθῳ. πάλιν εἰ μὴ ἀμέσως ᾧ ζῴων τοῦ λίθου ἀποφάσκοιτο, καὶ ἔξω ἐφεξῆς. οὕτως οὖν προϊόντων ἡμῶν, καὶ τὴν καταφάσεων ὑπ' ἀνάγκης ἴσταμένων, πάσας ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφάσεις στῆναι· δῶσαν δὲ μὲν οὖν καὶ τῆς ἐλάττονος καταφατικῆς λαμβανομένης, ᾧ οὐ ᾧ ἔξω διεξελθεῖσαι. ποτὲ μὲν τῆς ἐλάττονος, ποτὲ δὲ τῆς μείζονος· ἀλλ' ἐδόκει καταβολικωτάτου στοιχείων αὐξῆσαι τὰς καταφάσεις, ἵνα αὐτῆς ἀρχὴς λάβωμεν καταφατικῶν πρότασιν, ταύτην δεῖ καὶ ἐφεξῆς λαμβάνειν. οὕτω δὲ λαβόμενοι, εἰ τοῦ ὑπ' ἀρχὴς μέσου ὅρος, ἀεὶ τοῦ καταβολικωτάτους μέσους ὅρους λαμβάνομεν. εἰ γὰρ ποτὲ μὲν οὕτω λάβοιμεν, ποτὲ δὲ τοῦ καταβολικωτάτους οὐ ἀποφάσκεται, καὶ οὕτω μὲν συλλογισμὸν ποιοῦμεν. οὐ μὴν δὲ καταὶ στοιχείαν αὐξόμεν τὰς καταφάσεις. οἷον, χρεμετιστικὸν παντὶ ἵππῳ, καὶ οὐδενὶ λίθῳ. καὶ ἵππος οὐδενὶ λίθῳ εἷς ἐλέγξαι ᾧ ὅτι ᾧ χρεμετιστικὸν οὐδενὶ λίθῳ, *δύναμαι μὲν οὖν διὰ τοῦ χρεμετιστικοῦ ᾧ καταβολικώτερον μέσον ὅρον λαβεῖν μοι, οἷον ᾧ αἰσθητικόν. καὶ διὰ ταῦτα ὥσπερ δὴ καὶ ἐποιησάμεν αὐτῷ. δύναμαι δὲ καὶ ᾧ καταβολικώτερον τοῦ λίθου λαβὼν, οἷον ᾧ αἰσθητόν. οὗτος γὰρ, λίθῳ μὲν παντὶ χρεμετιστικὸν δὲ οὐδενὶ, *σωσαγάγειν ᾧ χρεμετιστικὸν οὐδενὶ λίθῳ. ἀλλ' ἐκείνως μὲν τὰς καταφάσεις ἴσχυσαν καταστοιχείαν. χρεμετιστικὸν γὰρ ἵππῳ παντί. ᾧ δὲ αἰσθητικὸν, τῷ χρεμετιστικῷ, καὶ τούτῳ ᾧ ζῷον. οὕτω μὲν τοι οὐκέτι. ἀλλὰ ποτὲ μὲν πρὸς τὴν μείζονι προτάσει ἰδίαν ἡ καταφάσις, ποτὲ δὲ πρὸς τὴν ἐλάττονι.

» ΟΥ'ΤΩ δ' ἂν δείκνυσι, οἷ ὅτι ᾧ Α, ᾧ μὴ Β παντὶ ὑπάρχει· ᾧ δὲ γ οὐδενὶ εἰ ἀνάγκη ὑπάρχειν τί ᾧ Β. »

Τ ουτέστι δῶσαν νῦν ἀποφατικῶν πρότασιν, διὰ τοῦ μέσου σχήματος δείξαι, εἰ οὕτως ἔχει ὁ μέσος, ὥστε ἄλλοτι αὐτοῦ καταγορεῖσθαι. τουτέστιν, εἰ μὴ ἐπὶ τὸ καταβολικώτατον, ἀλλὰ καταγορεύοιτο αὐτοῦ ᾧ Δ. ἔστω γὰρ, δῆλον ὅτι ἀνάγκη τοῦ γ ἀποφάσκεσθαι. καὶ οὕτω διὰ μέσου τοῦ Β, ᾧ γ ἀποφανθήσεται. ἔστι δὲ ἡ συντάξις τοῦ λόγου καθ' ὑπόθεσιν. ᾧ γὰρ ἐφεξῆς, οὕτως ἂν δείκνυσι. εἰ ἀνάγκαιόν ὑπάρχειν τί τῷ Β, οἷον ὅτι ᾧ Δ, τῷ μὲν Β παντὶ ὑπάρχει τῷ δὲ γ οὐδενί.

» ΚΑΙ ΓΑ'ΛΙΝ εἰ ἔστω τῷ γ μὴ ὑπάρχει, ἄλλο τῷ Δ ὑπάρχει ὁ τῷ γ οὐχ ὑπάρχει. »

De Prima f^a

Negatio immediata quæ fit

α. equus
γ. Lapis
β. Hinnibilis

κατεχε
Omnis equus hinnibi
Nullus lapis hinnibi
Nullus lapis equus

In 3. fa. nihil concluditur ... sed singularia omnia nisi ἐκ περισσοῦ. Nota hoc magno opere

οὐτόφησι· ἢ, εἰ μὴ ἀμέσως ἀποφάσκοιτο τῷ γ, ἀνάγκη ἄλλοτι· δῖ· ἢ ε, τῷ μὲν δ παντὶ ὑπάρχειν, τῷ δὲ γ μηδενί.

» ΟΥΚΟΥΝ ἐπεὶ ἢ ὑπάρχειν ἀεὶ τῷ αὐτῷ δύσι τοῦτο, σήσεται καὶ ἢ μὴ ὑπάρχειν. η

Ε ἴσται δ' ἡδὴ τί σημαίνει αὐτῷ ἢ αὖω καὶ ἢ κάτω, καὶ ἢ πρῶτον καὶ ἢ ὕστατον· ὅτι μὲν οὖν ἀφωρισται τὸ πρῶτον, ὃ αὖ ἢ μὴν ἄλλου κατηγορεῖται· τούτου δὲ, μηδὲν ἄλλο· ὁμοίως κάτω καὶ ὕστατον, ὃ αὖ ἢ μὴν οὐδενὸς κατηγορεῖται, αὐτὸ δὲ, ἄλλο. φησὶν οὖν, ἐπειδὴ αἱ κατηγορίαι σήσεται ἐὰν δ' ἢ αὖω, τουτέστι, φθάσαι δεῖ ἐὰν δ' ἢ κατὰ τὸ ὅλον κατὰ τοῦ ὅλου σήσεται, ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφάσεις σῆναι, *ἔγγε ἀπόφασιν ἔμμεσον οὐκ εἶναι δεικνῦσαι αὖθις κατὰ φάσεως.

» Ὁ ΔΕ τέλος πρὸς ἓν, εἰ ἢ μὲν ἀ τῷ β παντὶ ὑπάρχει· ἢ δὲ γ μὴ ὑπάρχει, οὐ παντὶ ὑ- η
» πάρχει ἢ γ ὧ ἢ α· πάλιν δὲ ἔστω ἡ δι' ἧς ἡ αὖω ἐρημένων, ἢ ὁμοίως δειχθήσεται· ἐκείνως μὲν δὴ
» ἴσται· εἰ δ' οὕτως πάλιν λήψεται ἢ β τῷ ε ὑπάρχειν, ᾧ ἢ γ μὴ παντὶ ὑπάρχει· καὶ ἔστω πά- η
» λιν ὁμοίως· ἐπεὶ δ' ἓν πόκειται ἴσταθαι καὶ ἐὰν δ' ἢ κάτω, σήλον ὅτι σήσεται καὶ ἢ γ οὐκ ὑπάρχον-
Μ τι ἔπηλθεν ἐὰν δ' ἢ τέλος ἁπλῶς, εἰ ᾧ κατὰ δόλου μὲν οὐδὲν δείκνυται, μᾶλλον δὲ παύεται, πολλῷ ἐκπερ-
ειουσίας, καὶ εἰ τούτῳ δείκνυσθαι συγχωρεῖ ἢ κατὰ δόλου ἀποφατικὴν· καὶ οὕτω δείκνυσιν ὅτι, οὐδὲ δὴ τοῦτο ἐνδέχεται ἐὰν δ' ἄπειρον εἶναι τὰς ἀποφάσεις. λαμβάνει δὲ πάλιν ἐλάττονα κατὰ φατικὴν, πάλιν ἄβ. δείκνυσι γὰρ πάντως * πρὸς τῷ α, πάλιν ἐλάττονα εἶναι κατὰ φατικὴν· ἀποφατικὴν δὲ πάλιν μείζονα, πάλιν γβ· εἰ οὖν ἢ γ οὐδενὶ τῷ β, ἢ δὲ α παντὶ τῷ β, ἢ γ οὐ παντὶ τῷ α. εἰ οὖν δύοι δὴ μέσου ἄλλου δείξει ὅτι ἢ γ οὐδενὶ τῷ β, πάλιν δὴ τὸ τέτου σχήματος δεῖ πάντοτε πάλιν ἀποφατικὴν μείζονα ποιεῖν, καὶ ἐν μέσον ὅρον, ἀεὶ μᾶλλον τὸν λαμβάνειν τὸ ἐλάττονος, ἵνα καὶ κατηγορεῖσθαι αὐτὸ δύνηται ὁ ἐλάττων ὅρος, ἔστω μείζων μὲν, ζῷον· ἐλάττων δὲ, ἀναίσθητον· μέσος δὲ, ἄψυχον· ἀναίσθητον δ', παντὶ ἀψύχῳ· ζῷον δὲ οὐδενὶ ἀψύχῳ, καὶ ζῷον οὐ παντὶ ἀναισθήτῳ, ὅσον ἐὰν τοὺς προτάσεων· εἰ οὖν δύοι δείξει πάλιν ἀποφατικὴν, λέγω δ' ὅτι ζῷον οὐδενὶ ἀψύχῳ, δεῖ μέσον ὅρον μᾶλλον λαβεῖν τὸ ἐλάττονος· * λέγω τὸ ἀψύχου, ἢ λίθου· ἄψυχον παντὶ λίθῳ· ζῷον οὐδενὶ λίθῳ. καὶ ζῷον οὐδενὶ ἀψύχῳ πάλιν εἰ δύοι πάλιν ἀποφατικὴν δείξει, δεῖ μέσον λαβεῖν μᾶλλον τὸν τοῦ λίθου· οἷον εἰ τύχοι μαγνῆτην λίθον, καὶ οὕτως ἐφεξῆς· ἐπεὶ οὖν καὶ ἐὰν δ' ἢ κατὰ φάσεως ἴσται αἱ κατὰ φάσεις, δῆλον ὅτι καὶ αἱ ἀποφάσεις σήσουσι· καὶ δῆλον ὅτι, ἐὰν μὲν τὸ πρώτου καὶ ἧττον τέλειον σχήματος, ἢ ὁδὸς ἐὰν δ' ἢ κατὰ δόλου ἐπὶ τὸ ἔλαττον ἐλθεῖν· ἐν τούτῳ δὲ τῷ τέλει, ἐπειδὴ μᾶλλον τὸ ἐλάττονος * ὁ μέσος, καὶ ἐὰν δ' ἢ κατὰ μέσοις.

» ΦΑΝΕΡΟΝ δ' ὅτι καὶ ἐὰν μὴ μᾶς ὅλῳ δείκνυται, ἀλλὰ πάσαις, ὁτὲ μὲν ἐκ τοῦ πρώτου σχή- η
» ματος, ὁτὲ δὲ ἐκ τοῦ ἧττον, ἢ τέλειον, ὅτι καὶ οὕτως σήσεται. πεπράσμεθα γὰρ εἰσὶν αἱ ὁδοί.

Ε' πειδὴ ὡς ἐὰν δ' ἢ κατὰ μέσου ἰδίᾳ σχήματος ἐποιήσατο τὰς ἀποδείξεις, κἂν μὴ δι' ἑνὸς φησι σχήματος προ-
ίοιεν δι συλλογισμοὶ, ἀλλ' εἰ τύχοι ἡ μὲν κατὰ φατικὴ πρότασις δείκνυσι διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, ἡ δὲ ἀποφατικὴ ἡ παραλειφθεῖσα εἰς δεῖξιν αὐτῆς, μικέτι διὰ τοῦ πρώτου δείκνυται, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἧττον, ὁμοίως καὶ ἡ ἀποφατικὴ πάλιν ἡ παραλειφθεῖσα εἰς πάλιν δεῖξιν αὐτῆς διὰ τοῦ τέλειου, καὶ οὕτως ἐφεξῆς, ποικίλλεται διὰ τῶν σχημάτων ἡ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων δείξεις, καὶ οὕτως ἀνάγκη εἰς τὰς ἀμέσους κατιέναι στάσεις. εἰ γὰρ εἰσὶ τὰ πάντα σχήματα, εἰ ἐκείνοις δὲ ἐδείχθη πεπρασμένα καὶ αἱ ἀποφατικαὶ καὶ αἱ κατὰ φατικαὶ προτάσεις, δῆλον ὅτι καὶ ἡ ἐκ πάντων συγκείμενον, πεπρασμένον ἔσται.

» ΤΑ ΔΕ πεπρασμένα πεπρασμένως ἀνάγκη πεπρᾶσθαι πάντα. ὅτι μὲν οὖν ἐὰν δ' ἢ τῆς στε- η
» ρήσεως, εἴπερ καὶ ἐὰν δ' τὸ ὑπάρχειν ἴσται, δῆλον.

Γ επρασμένα πεπρασμένως εἶπε, διότι ὡς εἶπον καὶ τὰ σχήματα πεπρασμένα εἰσὶ, καὶ αἱ εἰ ἐκείνοις προτάσεις· τινὰ δὲ τὴν ἀντιγραφὴν, αὐτὴ τὸ πεπρασμένως, πολλάκις ἔχει· δῆλον δὲ ἐστὶ, διότι οὐ ἐδέχετο καὶ τὴν εἰ ἐκείνοις προτάσεων πεπρασμένων οὐσῶν, ἢ ἐκ πάντων ἄπειρον εἶναι, εἰ ὁ τῶν σχημάτων ἀριθμὸς ἄπειρος ἐστὶν· νῦν δὲ δύο εἰσὶ τὰ πάντα.

» ΟΤΙ δ' ἐὰν ἐκείνων λογικῶς μὲν θεωρῶσιν, ὧδε φανερόν· ἐπὶ μὲν οὖν τὴν εἰ τῷ τί ἐστι κατηγο- η
» ρουμένων, δῆλον· εἰ γὰρ ἐστὶν ἐείσασθαι, ἢ εἰ γνωστὸν ἢ τί ἐστιν εἶναι, τὰ δ' ἄπειρα μὴ ἐστὶ διελθεῖν, ἀ-
» νάγκη πεπρᾶσθαι τὰ εἰ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα.

Δ εἴρασται ὅτι τὴν ἄκρων πεπρασμένων ὄντων, ἀνάγκη καὶ τὰ μέσα πεπρᾶσθαι, καὶ ὅτι κατὰ δόλου τὴν κατὰ φάσεων πεπρασμένων οὐσῶν, ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφάσεις πεπρασμένας εἶναι, μέ-
τεισιν ἐπὶ τὰς λοιπὰς τὴν ΛΩ θέσεων. λέγω δὴ ὅτι, οὔτε ἐπὶ τὰ αὖω ἄπειρος ἡ πρόοδος, οὔτε ἐπὶ τὰ κάτω. καὶ μάλιστά γε δείκνυσιν, ὅτι πού τι οἷόν τε *ἐὰν ἄπειρον ἐπὶ ἢ αὖω εἶναι. ἔστω γὰρ μάλιστά δεῖ, καὶ ἢ δειχθῆναι δόμενον. ἢ γὰρ μὴ ἐπὶ ἢ κάτω, ἐὰν ἄπειρον εἶναι τὰς κατηγορίας· σχεδὸν προφανὲς ἅπασι· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι ἔχομέν μέν τι ἐν τοῖς κατηγορίαις τὰ ἄτομα· τοῦτα δὲ κατ' οὐδενὸς

// prædicamenta & suma genera intelligé

Alexander Philosph. Hinc apparet philosphū interpretari aristotelis, quā citat? esse alexandru quūm ante citauerit alexandrum.

Quæ sint logica ep cheremata

Quod ea quæ prædicantur inquid nō prædicentur in infimum.

Logicō epichirem

Singula cognoscūt p̄ suas diffinitiones

Diuisio eorū quæ prædicantur

Prædicationes naturales & secundū accidens

De Prædicatoribus

In hac p̄positioē album est color. ui dēdū an color producet de albo

κατ' οὐδενὸς κατηγορῆται. εἰ μέν τοι ἐὰν ἄπειρον εἰδέχεται ἰέναι ἐπὶ ἢ αὖω ἀληθεῖν, *ἢ ἀνάγκη καὶ μέχρι ποσοῦ, οὐ ῥᾴδιον συνιδεῖν δεῖξαι· πολλοστῶν ἐπιχειρημάτων. καὶ πρῶτον μὲν λογικὸν τρόπον, ἔπειτα δὲ καὶ πραγματικὸν τρόπον. λογικὸν τρόπον δέ φησιν ἐπιχειρήματα ὁ Ἀλέξανδρος τὰ ἐπὶ τὴν ὁρισμῶν, οἷς πρώτοις κέχρηται· λαμβάνει γὰρ ὅτι εἰσὶν ὁρισμοὶ, καὶ ἔστι ὁρίσασθαι τὰ πράγματα, μὴ δείξας ὅτι εἰσὶν ὁρισμοί· ὥσπερ καὶ ἐν τῷ δηλονότι τὴν λογικῶν ἐπιχειρημάτων λαμβάνει δεῖξαι ὁμολογούμενον, ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις· ὁ μὲν τοι φιλόσοφος ἔλεγε, μὴ δεῖξαι λέγειν λογικὰ τὰ ἐπιχειρήματα· ἐπεὶ οὐ ργὲς γὰρ ὅτι εἰσὶν ὁρισμοί, εἰ μὴ ἀκριβῶς ἐπισκοπήσαιμεν· ὡς δὲ ἴσως πῇ διαφέρει ὁ ἴσως ἀνθρώπου, καὶ τῇ κοινωνεῖ, καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως· δεῖξαι δέ, * ἐπεὶ ἐδήλωται τὰ κατ' οὐσίαν ἐνίοις κοινά τε καὶ ἴδια ὑπάρχοντα ὑφ' ὧν οἱ ὁρισμοὶ· ἀλλ' οὐδὲ λογικὰ πάλιν ἔλεγε φάσκων ἐν αὐτοῖς τόλμη, τὰ πιθανὰ μὲν, ἐκ ἀληθῆ δέ, ἀλλὰ τὰ ὑφ' ἁπλῶν μὲν προτάσεων καὶ ἀληθῆ· οὐ μὴν τὰ ἀποδεικτικὰ, ἀλλὰ κοινότοδα δυνάμενα τελέσαι ἐφορμῆσαι· δι' ὧν οὐ τὰ καθ' αὑτὸ μόνον κατηγορούμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁπωσοῦν κατηγορούμενα δείκνυται μὴ ἐπ' ἄπειρον προϊόντα· διαίρεσιν αἰ ἐκ τὴν ὁρισμῶν δείξεις, αἷς καὶ πρώτοις κέχρηται ὅτι γοῦ φησι τὰ ἐπὶ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα οὐκ ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον κατηγορεῖσθαι, δῆλον ἐντεῦθεν· δῖ· ἐπὶ τῷ τί ἐστι τὸ ἀνθρώπου κατηγορεῖται ἢ ζῷον, ἢ λογικόν· τὸ δὲ ζῴου πάλιν ἐπὶ τῷ τί ἐστι, κατηγορεῖται ἡ οὐσία, ἢ ἔμψυχον, ἢ αἰσθητικόν· ὅτι οὖν ταῦτα οὐκ ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον προϊέναι, δείκνυσιν οὕτως· εἰ γνωσκόμενα τὰ πράγματά ἐστιν, ἕκαστον δὲ γνώσκεται διὰ τοῦ οἰκείου ὁρισμοῦ, οἱ δὲ ὁρισμοὶ, ἐκ ὑλῶν καὶ τῶν οἰκείων τοῦ πράγματος διαφορῶν, ἀνάγκη δήπου εἰ γνώσκομένου τοῦ ὁρισμοῦ, ἐνδέχεται καὶ ἕκαστον τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ περιεχομένων· πάλιν δὲ διὰ ἐν οἰκείου ἑκάστου ὁρισμοῦ, παραλαμβάνεται ἢ γένος ἑκάστου καὶ ἡ διαφορά· εἰ τοίνυν εἰς ἄπειρον αἱρέσεις αἱ κατηγορίαι, καὶ πάντων ληφθέντων ἔχει τι ἕτερον ἑαυτοῦ κατὰ δόλου κατὰ γνωρικὸν τρόπον· γνῶναι δὲ ἑκάστου οὐκ ἐνδέχεται ἐν μὴ εἰδότα τί τε καὶ τοῦ τοιούτου γένος ὅτι, καὶ τινῶν αἱ διαφοραί· τὰ δὲ ἄπειρα διελθεῖν ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα, ἢ ὁρίσασθαί τι, ἢ ὅλως γνῶναι· λέγω γὰρ εἰς ἐν γνῶναι ἐν ἀνθρώπου λαβεῖν ἐν ὁρισμὸν αὐτοῦ· τουτέστι, ἢ γένος, καὶ τὰς διαφορὰς· καὶ τοῦτων ἑκάστου, ἵνα γνῶμεν ἢ αὖ ἢ ποιῆσαι καὶ ἐπ' ἐκείνων· ὡσαύτως καὶ ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον· εἰ τοίνυν ἢ ἄπειρον διελθεῖν ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα γνῶναι ἐν ἀνθρώπου, ἢ ὁρίσασθαί τι· ὥστε εἰ ἐνδέχεται ἀγνοεῖσθαι τὰ πράγματα, καὶ ἀληθῶς ὁριζόμεθα, ἀδύνατον ἄρα ἐπ' ἄπειρον ἰέναι τὰς κατηγορίας· ἐνδέχεται ἄρα ἐπὶ χειρήματα λήγειν ἐκ ὑλέσεως· διοτὶ πρώτων μὲν ἡ τῶν ὁρισμῶν λύσις τῆς λογικῆς ἐστὶν ἐφόδου· ἐπειτα, ὅτι τοῦ τῷ αὐτῷ δείκνυμεν ὅτι οὐδὲ ἄλλη τὴν κατηγοριῶν ἐπ' ἄπειρον πρόεισι· τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως τὰ ποιοῦ δρῶμεν, καὶ ὡσαύτως τὰ ποσοῦ· καὶ τούτων γὰρ ἡ γνῶσις, διὰ τῶν ὁρισμῶν· διὰ ἐνδέχεται οὐδὲ αἱ κατὰ τὰς οὐσίας τῶν συμβεβηκότων κατηγορίαι, ἐπ' ἄπειρόν εἰσιν· εἰ γὰρ ἐνῆσαν τὴν κατηγοριῶν ταῦτα πεπρᾶσθαι, καὶ ἐκ πάντων δῆλον ὅτι πεπρασμένον ἔσται.

» ΚΑΘΟΛΟΥ δὲ ὧδε λέγομεν· ἔστι γὰρ ἐπεῖν ἀληθῶς ἐκ λευκὸν βαδίζειν· καὶ ἐκ μέγα ἐκεῖνο, η
» εἶναι ξύλον· καὶ πάλιν ἐκ ξύλον μέγα εἶναι· καὶ ἐν ἄνθρωπον βαδίζειν. η

Ε' πειδὴ βούλεται δεῖξαι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄπειρον γίνονται αἱ κατηγορίαι, διαίρεσιν πρῶτον ποιεῖται τῶν κατηγορουμένων, πόσους κατηγορεῖται· ὁπερ καὶ ἡδὴ μέν ἐποίησε· νῦν δὲ σαφέστερον ἐπέξεισι· δύο γὰρ τούτων ὄντων ἐν τοῖς οὖσι, τῶν τε οὐσιῶν καὶ τῶν συμβεβηκότων, ἢ οὐσία οὐσίας κατηγορεῖται, ἢ συμβεβηκὸς οὐσίας· ἢ οὐσία συμβεβηκότος, ἢ συμβεβηκὸς, συμβεβηκότος· καὶ οὐσία μὲν οὐσίας, ὡς ὅταν εἴπω ἐν ἄνθρωπον εἶναι ζῷον· συμβεβηκὸς δὲ οὐσίας, ὡς ὅταν ἐν ἄνθρωπον εἴπω λευκὸν εἶναι· καὶ τούτοις μὲν ἁπλῶς καλεῖ κατηγορεῖσθαι, καὶ κατὰ φύσιν δῆ, ἢ, τε κοινοτέρα οὐσία, τῆς μερικωτέρας κατηγορεῖται καὶ ἐπὶ ἢ συμβεβηκὸς τῆς οὐσίας· οὐ γὰρ κεῖται ἐπὶ τῆς οὐσίας ἢ συμβεβηκὸς, ὅταν ἢ οὐσία συμβεβηκότος κατηγορεῖται, ὡς ὅταν εἴπω, ἢ λευκὸν ἐκεῖνο ξύλον εἶναι· συμβεβηκὸς δὲ συμβεβηκότος, ὡς ὅταν εἴπω, * ἢ λευκὸν ἐκεῖνο φαλακρόν ἐστι· τὰ τοιαῦτα δὲ φησὶν, οὐδὲ κατηγορεῖσθαι· ὅλως λεκτέον· ἢ ὅλον οὐσίας κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖσθαι, καὶ παρὰ φύσιν κατηγορεῖσθαι· οὐδὲ γὰρ πέφυκεν οὔτε συμβεβηκὸς συμβεβηκότι ὑποκεῖσθαι, οὔτε μὴν συμβεβηκὸς οὐσίας· διαιροῦσι δὲ καὶ ταῦτα· καὶ πῇ μέν φασιν εἰδικωτέραν καὶ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖσθαι, πῇ συμβεβηκὸς συμβεβηκότος κατηγορούμενον· συμβέβηκε γὰρ τῷ φαλακρῷ καὶ λευκῷ εἶναι· πῇ δὲ παρὰ φύσιν, πῇ οὐσίαν συμβεβηκότος κατηγορούμενον· κυρίως γὰρ αὐτὴ παρὰ φύσιν, ἢ * πέφυκε ὑποκεῖσθαι κατηγορούμενον· ὑποτίθεται δὲ καὶ συμβεβηκὸς συμβεβηκότος κατὰ φύσιν κατηγορεῖσθαι, ὡς ὅταν ἢ κατὰ δόλου τοῦ μερικωτέρου κατηγορούμενον· οἷον ἢ λευκὸν, χρῶμά ἐστι· καὶ μήποτε οὐδὲ δεῖ οὕτω τούτων λέγειν συμβεβηκὸς, συμβεβηκότος κατηγορεῖσθαι· οὐδὲ γὰρ συμβέβηκε τῷ λευκῷ τῷ χρώματι εἶναι, ἀλλὰ ἢ χρῶμά ἐστι ἢ λευκόν· ὡς ἢ κατὰ δόλου τοῦ μερικωτέρου. *κατηγορεῖται δὲ, οὐχ ὡς συμβεβηκὸς συμβεβηκότος, ἀλλ' ὡς κατὰ δόλου

praedicatur accidens de accidenti uel secum dú naturá uel contra naturam.

Illud magnú, hgmú est Illud lignum magnú: Homo animal est.

subiecta. his quae de ppsis praedicantur substantialiter, uel sunt ὅπερ τὸ καθ' ὑποκειμένου, uel ὅπερ τὸ καθ' ὑποκειμένου τι confer haec cum his quae de hac materia dicuntur facie sequente pe finem.

Simpliciter praedicare. & uel non praedicare uel secundum accidens praedicare gd fit.

κωτδρον μδ' ικωτδδου διέλωμεν τοίνυν ὁ μόριον ἔσται δ' ἁπλ. καὶ φύσωμεν, ὡς ὅταν συμβεβηκὸς συμβεβηκότος κατηγορῆται, ἢ παρὰ φύσιν γίνεται ἡ κατηγορία (ὡς ὅταν δι' ἄλλης κατηγορίας συμβεβηκὸς, ἄλλου συμβεβηκότος κατηγορῆται) ἢ κατὰ φύσιν, ὡς ὅταν ἄμφω ἐκ τῆς αὐτῆς ὥσι κατηγορίας τοσαυταχῶς οὖν τὴν κατηγοριῶν λεγομένων, ζητοῦμεν νῦν πῶδε τὴν κατὰ φύσιν κατηγορίαν. αἱ τινὸς καὶ κυρίως εἰσὶ κατηγορίαι, εἴτε ἐπ' ἄπειρον αὖται προδήλον ἐσται, εἴτε μή. δεῖ γὰρ ἥδη τε ὅμως ἐκ πῶδιουσίας, ὅτι οὐδὲ τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας οἰόν τε ἐπ' ἄπειρον ἀνενεγκεῖν. καὶ δόλου οὖν φησι πῶδε πάσης κατηγορίας λέγομεν, ποσαχῶς λέγεται. ὁ δὲ λέγειν ὁ λευκὸν ἁπλ. ἕξειν, συμβεβηκὸς ὄδι συμβεβηκότος κατηγορεῖν. διὸ καὶ τοῦτον ἐμνήσθη πρῶτον. ὁ δὲ λέγειν ὁ μέγα ἐκεῖνο ξύλον εἶναι, οὐσίαν κατὰ συμβεβηκότος κατηγορεῖ. ὁ μὲν γὰρ μέγα, τῆ ποσοῦ. ὁ δὲ ξύλον, τῆς οὐσίας. ὁ δὲ ξύλον μέγα εἶναι, συμβεβηκὸς τῆς οὐσίας. ὁ δὲ οὐσίαν οὐσίας κατηγορεῖν, οἷ ὁ ἄνθρωπος ζῶον εἶναι, νῦν παρῆκεν. ὡς ἤδη εἰ πῶ οἷ ὃ ἐς αὐτίας ἔλεγλον, ὧδι τὴν οἷ τῷ τί ὄδι κατηγορουμένων. δῆλον οὖν ὅτι, ὡς σαφὲς παρῆκεν.

ΕΤΕΡΟΝ δή ὄδι ὁ οὕτως εἰπεῖν, καὶ ὁ ἐκείνως.

Οὕτω μὲν, ὡς ὅταν εἴπωμεν ὁ ξύλον εἶναι μέγα· ἐκείνως δὲ, ὡς ὅταν εἴπωμεν, ὁ μέγα ἐκεῖνο ξύλον εἶναι, καὶ τὰ λοιπά. ὁ μὲν γὰρ ὄδι κατὰ φύσιν, ὁ δὲ παρὰ φύσιν.

ΟΤΑΝ μὲν γὰρ ὁ λευκὸν εἶναι φῶ ξύλον, τότε λέγω, ὅτι ᾧ συμβέβηκε λευκῷ εἶναι, ξύλον ὄδι. ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ κείμενον τῷ ξύλῳ ὁ λευκόν ὄδι.

Τ ουτέστιν, οὐκ αὖ ὁ λευκόν φημι * κείμενον εἶναι τῷ ξύλῳ. ἔσται γὰρ ἀδιάκτον, ἀλλ' ὅτι ᾧ οὐσίᾳ συμβέβηκε ὁ λευκὸν, αὕτη ξύλον ὄδι.

ΚΑΙ ΓΑΡ οὔτε λευκὸν ὄν, οὔθ' ὅπδρ λευκόν τι, ἐγένετο ξύλον· ὡς τ' οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός.

ἐπειδὴ τὰ κείμενα τοῖς κατὰ φύσιν κατηγορουμένοις, ἢ ὅπδρ ὁ κατηγορούμενόν ὄδι ἕκαστον, ἢ ὅπδρ ὁ κατηγορούμενόν τι. οἷ ὁ ἄνθρωπος λέγεται ζῶόν τι· καὶ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος, ἢ ὅπδρ ὁ ζῶόν, ἢ ὅπδρ ζῶόν τι· ὅταν γὰρ ὑξιστί (ζωστὸ, τε κείμενον καὶ ὁ κατηγορούμενον, τότε ὁ κείμενόν ὄδι ὅπδρ καὶ ὁ κατηγορούμενον. οἷ ὁ ἄνθρωπος, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικός. καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸ ὄδι, ὅπδρ ὁ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· ἔσται καὶ ὧδι τῶν ἀτόμων· οἷον λέγεται ὁ προσὸν, ἄνθρωπος εἶναι· καὶ ἔστιν ἢ ὅπδρ ἄνθρωπος, ἢ ὁ ὅπδρ ἄνθρωπός τις. ὁμοίως καὶ τόδε λευκόν ὄδι. ἢ ἔστιν ἢ ὅπδρ λευκὸν, ἢ ὅπδρ λευκόν τι· ὅλῶς ἔσται οὖν φησιν ὅτι ὅταν εἴπω, τόδέ τι λευκὸν ξύλον εἶναι, οὔτε ὅπδρ λευκὸν, οὔτε ὅπδρ λευκόν τί φημι κείμενον εἶναι τῷ ξύλῳ. οὐδὲ γὰρ πέφυκεν ἡ ποιότης τῇ οὐσίᾳ κεῖσθαι. ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνο ᾧ συμβέβηκεν εἶναι λευκὸ, ἔσται ξύλον ὄδι. εἰ δὲ ἔσται, κατὰ συμβεβηκὸς οὖρα φαμὲν ὁ λευκὸν ξύλον εἶναι. καὶ ἔστι κυριωτάτη ἡ κατὰ φύσιν τῆς παρὰ φύσιν. διότι ἡ κατὰ φύσιν, ἀπλῆ ἐστι πᾶσι τάξις.

ΟΤΑΝ δὲ ὁ ξύλον λευκὸν εἶναι φῶ, οὐχ ὅπδρ ἑτέρόν τί ὄδι λευκόν. ἐκεῖνο δὲ συμβέβηκε ξύλῳ εἶναι, οἷον ὅταν ὁ μουσικὸν λευκὸν εἶναι φῶ. τότε γὰρ ὅτι ὁ ἄνθρωπος λευκός ὄδι, ᾧ συμβέβηκεν εἶναι μουσικῷ λέγω, ἀλλὰ ὁ ξύλον ὄδι ὁ κείμενον, ὅπδρ καὶ ἐγένετο. οὐκ ἕτερόν τι ὄν, ἢ ὅπδρ ξύλον. ἢ ξύλον τί.

*Ὅταν φησὶν εἴπωμεν ὁ μουσικὸν λευκὸν, οὐχ ὅπδρ λευκὸν λέγομεν, ἀλλ' ὅτι κεῖσθαι φαμὲν τῷ λευκῷ, ᾧπδρ συμβέβηκεν εἶναι μουσικῷ. ὅθ' ἔσται καὶ ὁ μουσικὸν λευκόν ὄδι κατὰ συμβεβηκὸς λέγομεν. οὕτω δὴ καὶ ὅταν εἴπωμεν ὁ ξύλον λευκὸν εἶναι, οὐχ ἕτερόν τι φαμὲν εἶναι κείμενον τῷ λευκῷ, ᾧ συμβέβηκεν εἶναι ξύλον, ἀλλ' αὖ ὁ ὅπδρ ξύλον ὄδι. ἢ ὅπδρ ξύλον τί, φαμὲν λευκὸν εἶναι. αὐτὴ γὰρ ἡ τῦ ξύλου οὐσία, ὑπόκειται τῷ λευκῷ.

ΕΙ ΔΗ διέλομοῦσθαι, ἔστω ὁ οὕτω λέγειν κατηγορεῖν· ὁ δ' ἐκείνως, ἤτοι μηδαμῶς κατηγορεῖν· ἢ κατηγορεῖν μὲν μὴ ἁπλῶς· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ κατηγορεῖν. ἔστι δ' ὡς μὲν ὁ λευκὸν, ὁ κατηγορούμενον. ὡς δὲ τὸ ξύλον, τὸ οὗ κατηγορεῖται.

ἐπειδὴ μὴ ἐφόρντιζον οἱ ἀρχαῖοι τῆς διαφορᾶς τῦ οὕτω κατηγορουμένων ἤθδαι ὀνόματα, ὀλί τῦτο αὐτὸς ὀνόματοῦ θετέι, ὡσαῦτ καὶ ὁ ταῖς κατηγορίαις ἐποίησε * κατὰ τὸν πῶδε τὸ πρός τι λόγους, πηδαλιῶτον τὸ πηδάλιον ὀνόμασας, καὶ πῖδρωτον, καὶ κεφάλωτον, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΥΠΟΚΕΙΣΟΜΑΙ δὴ τὸ κατηγορούμενον κατηγορεῖσθαι ἀεί, οὗ κατηγορεῖται, ἁπλῶς· ἀλλὰ μὴ κατὰ συμβεβηκός· οὕτω γὰρ αἱ ἀποδείξεις ἀποδεικνύουσιν.

Δ ιελῶν τὸ κατηγορούμενα ποσαχῶς κατηγορεῖται, * ἢ εἰ πῶν εἰ διέλομοῦσθαι, ἔστω τὸ μὲν ἁπλῶς κατηγορεῖν, τὸ δὲ, ἢ μηδόλως ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖν, πολλαχῦτδρον ἐπιδρόμενος τὸ προκείμενον, αὐξλαμβάνει τὸν λόγον· καὶ τοῖς κατὰ μδρος * διατείνει. φησὶν οὖν ὅτι, κεῖσθαι δὴ τῦτα εἶναι τὰ κυρίως κατηγορούμενα, ὅσα μὴ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖται· τὸ δὲ ἀεὶ προσέθηκεν, οὐχ ὅτι δεῖ τὸ κατηγορούμενον ἀεὶ κατηγορεῖσθαι, ἀλλ' ὅτι ἀεὶ ὅσα μὴ κατὰ συμβεβηκὸς

κὸς κατηγορεῖται, ταῦτα κυρίως ὄδι κατηγορούμενα· τίνα δὲ ταῦτα, ἤδη φθάσας εἰπεῖν· ὅσα, ἢ οἷ ᾧ τί ὄδι τὴν οὐσίαν κατηγορεῖται, ἢ συμβέβηκε τοῖς οὐσίαις· ὅτι δὲ τὰ κυρίως κατηγορούμενα ταῦτά ὄδι, δείκνυσιν οἷς φησιν· οὕτω γὰρ αἱ ἀποδείξεις δεικνύουσιν.

ΩΣΤΕ Η οἷ τῷ τί ὄδι ἢ ὅτι ποιόν. ἢ ποσόν. ἢ πρός τι. ἢ ποιοῦ. ἢ πάσχον. ἢ ποῦ. ἢ πότε, ὅταν οἷ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορῆται.

Ε ἰ γὰρ αἱ ἀποδείξεις, τὰ ὑπάρχοντα οἷ τοῖς πράγμασιν ἀποδεικνύουσι, ἔσται δ' ὄδι, ἢ οἷ τῷ τί ὄδι τὴν πραγμάτων, λέγω δὴ τῶν ὁρισμούς, οἳ τινές εἰσι κατ' οὐσίαν τοῖς ὁρισταῖς, ἢ ὁ ποιὸν τὴν οὐσιῶν, ἢ ὁ ποσόν, ἢ τινὰ τὴν ἄλλων κατηγοριῶν. οἷ, ὅταν μὲν ξυτῶμεν εἰ τύχοι πῶδε οὐρανοῦ, πότερον, ἐκ τὴν τοσούτων στοιχείων συνέστηκεν, ἢ ἑτδαῖόν τινός ὄδι οὐσίαν, τό τί ὄδι αὐτὸ ξυτῶμεν. ὅταν δὲ πότερον σφαιροειδὴς ὄδι, ἢ ποῖόν τι ἑτερον ἔχει σῶμα, ὁ ποιόν. ὅταν δὲ ἄπειρος, ὁ πεπερασμένος, ὁ ποσόν. ὅταν δὲ πότερον * τὴν οἷ ὁ ἐς αὐτὸ αὖτις ὄδι, ὁ πρός τι. ὅταν δὲ πότερον ὁρᾷ ἐς τόδε ἢ οὔ, καὶ ὁρᾷν αὖ ἐκ αὐτὸ πάσχει, ἢ οὔ, ὁ ποιεῖν καὶ ὁ πάσχειν. ὅταν δὲ πότερον ἀΐδιος ἢ οὔ, ὁ ποτέ. καὶ ἐπὶ τὴν λοιπῶν δὲ ὡσαύτως. εἰ τοίνυν πῶδε ταῦτα μὲν πᾶσα ἀποδείξεις. ταῦτα δὲ τὴν οὐσιῶν κατηγορεῖται. λέγω δή, εἴτε ὁρισμοὶ, καὶ τὰ μδρη αὐτῶν, καὶ αἱ λοιπαὶ κατηγορίαι, εἰσίν αἱ ταῦτα εἶναι τὰ κυρίως κατηγορούμενα· ὅτι δὲ τοσαῦτα μόνα αἱ κατηγορίαι αἱ κατὰ τὴν οὐσιῶν λεγόμενα, ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς λαμβάνει· ὁ γὰρ ἀναίρεσις τὴν ὄντων, πάντως * ἴσως μίαν τούτων ἀνάγκη.

Τί οὖν οὐκ ἀποδείκνυσιν ὁ γεωμέτρης τὰ συμβεβηκότα τοῖς σχήμασιν, οἷ ὅτι τὸ τετράγωνου αἱ διάμετροι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, καὶ ὅτι αἱ ἀπὸ τὸ κέντρου τὸ κύκλου ἐκὶ πᾶν πῶδε περιφέρειαν ἴσαι εἰσί. καὶ ὁ ἀριθμητικὸς τὰ τοῖς ἀριθμοῖς συμβαίνοντα; πῶς οὖν οὐ συμβεβηκότα συμβεβηκόσιν ἀποδείκνυσι. φανερὸν οὖν οὕτω ὅτι ταῦτα εἰ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει τοῖς σχήμασιν, ἀλλὰ συμπληρωτικὰ τῆς οὐσίας αὐτῶν εἰσι. καὶ οἷον ἐκ ποιοῦ διαφοραί, ἃς χωρίζονται τὴν ἄλλων. οἷ οὖν ταῦτα ἐπισκεπτόμενοι, οὐ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχοντα τοῖς σχήμασιν ἐπισκέπτονται, ἀλλ' αὐτὰ πῶ ὑπαρξίν αὐτῶν ὅπως ἔχει, καὶ ἐκ τίνων ξυνέστηκεν. ὥσπερ γὰρ οὐκ ὡς ἄλλῳ ἀλλότι ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ ὁ, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. ἢ ὁ θνητόν, ἢ τί τὴν ἐν τῷ λογικῷ τῦ, ἀλλ' ἐκ τούτων συμβαλλομένου, οὕτω καὶ ὁ κύκλος ἐκ πάντων τὴν οἷ θεωρουμένων οἷ αὐτῷ θεωρεῖται. ὁμοίως καὶ ὁ τετράγωνου οὐκ αὖ εἴη ὁ μὴ ἔχει τὰς ἴσας γωνίας ὀρθαῖς ἴσας, ἢ τὰς δύο πλευρὰς τὰς λοιπὰς μέζους. ἀλλ' ἔτι τούτων χωριστέον τὸ τετράγωνου, οὗπερ καὶ ὁ εἶναι τετράγωνου ἀπόλυσι. καὶ ὧδι πάντων ὡσαύτως. πλὴν ὅτι ἐκεῖνο προφανές, ὡς οὐδὲ μία ἐπιστήμη, * ἢ συμβεβηκότα συμβεβηκόσιν ἀποδείκνυσιν, οἷον ὁ τετράχει ἐ τύχοι ὁ λευκόν. ἢ συμβεβηκότι οὐσίαν, ὡς λευκῷ ὁ ξύλον· ὥστε δῆλον ὅτι παρὰ φύσιν, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς αἱ τοιαῦται κατηγορίαι [A πορήσει δ' αὖτις πῶς ἀποδείξεις φησὶ τοὺς δεικνυούσας τὰ συμβεβηκότα τοῖς οὐσίαις· οἷον, ὅτι ἡ γῆ σφαιροειδής. ἢ ὅτι τοῖς δὲ ἔχει τοὺς τοιότητας, ψυχρὰς, ἢ ξηρὰς ἐ τύχοι. καὶ φαμὲν ὅτι οὕτως δείκνυσιν ὁ γεωμέτρης ὅτι σφαιρικὴ ἡ γῆ, οὐχ ὡς καθ' αὐτὸ, οὐδὲ πρώτως ὑπάρχοντος * τῦ σφαιρικοῦ σχήματος τῇ γῇ, ἀλλ' ὡς ἁπλῶς τοιαύτης τῷ σχήματι οὔσης τῆς γῆς, δείκνυσιν ὑπάρχον ὁ σφαιροειδές. ἀμέλει κἂν ἑτδαῖτίς * πῶ οὐσίαν ᾖ ἡ γῆ, τὰ αὐτὰ δὲ πῶδε αὐτῷ συνέβαινεν, ἅπδρ καὶ πῶδε ταύτην, οὐδὲν ἧττον ἔλεγεν καὶ ἐκείνη ὁ σφαιροειδὲς ὑπάρχον. τῷ δὲ σχήματι τῆς γῆς καθ' αὐτὸ ὁ σφαιροειδὲς ὑπάρχειν [ὧδι οὖν δῆλ. ἔσται φησὶν ἀποδείξεις εἶναι τὰς πῶδε τὰ συμβεβηκότα ταῖς οὐσίαις κατὰ γινομένας ἐπιστήμας, ἢ ὅπδρ μὴ μᾶλλον, κοινότδρον ἔοικε τῆς ἀποδείξεως εἰ τοῦθα εἰρηκέναι ὄνομα, καὶ οὐ κατὰ τὰ προάνω αὐτῷ πῶδε αὐτὸ διοεισμόσα. ἵνα πᾶσιν ἀπλῶς δείξειν ἀλληδῆ, μὴ ἐξ ἀλληδῶν προτάσεων, ἀποδείξειν εἰ τοῦθα ἀκούσωμεν. κατὰ δὲ φαμὲν καὶ τὸν ῥήτορα ἀποδεικνύειν καὶ τὸν γραμματικὸν ἁπλῶς, ἐὰν ἀληθῶς τι ἀποδεικνύωσιν.

ΕΤΙΤΑ μὲν οὐσίαι σημαίνουσι, ὅπδρ ἐκεῖνό· ἢ ὅπδρ ἐκεῖνό τι σημαίνει καθ' οὗ κατηγορεῖται.

Κ αὶ τὸ κοινοῦ προσυπακούειν δεῖ ὁ κεῖσθαι ἢ μᾶλλον καὶ ἔσται, καὶ ὁμολογείσθω, ὅτι ὅταν τι οὐσιῶσῶς κατηγορεῖται τινος, ὁ οὗ κατηγορεῖται, ἢ ὅπδρ ὁ κατηγορούμενόν ὄδι, ἢ ὅπδρ ἐκεῖνό τι. εἴπομεν δὲ ἤδη πῶδε τοῦτο. ἐὰν μὲν γὰρ εἴπω ὅτι ὁ σωκράτης ἄνθρωπός ὄδι ἢ ζῶόν, εἰ μὲν πρὸς ἓν ὁρισμὸν ἀπίθω λόγον, ὅπδρ ὁ κατηγορούμενόν ὄδι, ἔσται δὲ καὶ ὁ κεῖσθαι κείμενον. εἰ μὲν τοι ὡς γένος, ἢ εἶδος ὁ κατηγορούμενον θεωρήσω, ὅπδρ τί ὄδι ζῶον, ἢ ὅπδρ τὶς ἄνθρωπός ὄδι ὁ σωκράτης. ἢ κεῖ οὕτως. εἰ μὲν ὄδι ὁ κεῖσθαι κείμενον εἰδός, λέγεται ἁπλῶς καὶ καθόλου ὅπδρ ὁ κατηγορούμενον, ἤτοι ὁ γένος. εἰ δὲ ὄδι ὁ ὑποκείμενον ἄτομον, τότε λέγεται μετὰ προσδιορισμοῦ ὅπδρ τί ὁ κατηγορούμενον. ὁ γὰρ τί προσκείμενον, παραστατὴν ὄδι τῆς τῦ κεῖσθαι κειμένου ἀτόμου τὸ ἔχει δὲ τὸ ἀκατάλληλον ἡ λέξις ἐξῆς. δόκει γὰρ σύαυτὸν λέγειν οἷς βούλεται. βούλεται μὲν γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ὁ ὑποκείμενον, ὅπδρ ὁ κατηγορούμενόν ὄδι. ἢ ὅπδρ τί. δόκει δὲ ἐξῆς τῆς συνηθείας τὴν λέξεων, ὁ σύαυτὸν λέγειν μᾶλλον. τουτέστιν, ὅτι ὁ κατηγορούμενον, ὅπδρ ὁ κεῖσθαι κείμενόν ὄδι. ἢ ὅπδρ τί. καθ' ὑποκειμένου δὲ ὁ τῆς λέξεως ἀναγνωσθομένης, ἔσται ἡ τῦ ῥήτορος διαίρεσις κατὰ τὸν ἑαυτῆς ἀκόλουθον, διὰν ἀποδιδῶ

καινότδρον. Π.

Πρ. φαμὲν

□ declarat alijs uerbis & aliomodo quod mox ante dixerat

Quae dicantur prius praedicata

Coelú an sit compos ex. 4. elementis. ex aha aliqua subst

Dubitatio Solo

Non tamquam aliud di alio praedicat de h mine susceptum tisk doctrina & mortale sed tanquá substantiala illi

Dubitatio Solo

Demonstratio alia significatione qm hactenus capta si

Aptius hic qm facu proxima dictu.

Ἀτομοστος

μὴν· ἔχει δὲ οὕτως· τὰ μὲν οὐσίαν σημαίνοντα, σημαίνει ἢ τοι δηλοποιοῦσι καὶ παρεισῶσιν ὅτι ἐκεῖνο
ᾧ λόγῳ κεῖμενον, δηλονότι καθ' οὗ κατηγορεῖται οὐσιωδῶς, ἢ κατηγορούμενόν ἐστιν ἀπλῶς, ὅπερ ἐ-
κεῖνο· ἢ ὅπερ ἐκεῖνό τι. Ἔτι τὰ καθ' οὗ κατηγορεῖται τὰ οὐσίαν σημαίνοντα, ἢ ὅπερ ἐκεῖνο· τοῦτ' ἔστι
ᾧ κατηγορούμενον, ἢ ὅπερ ἐκεῖνό τι σημαίνει· καὶ ὅλως φησὶν ἡμῖν λέγω κεῖσθαι, συμβεβηκότα τοῦ
τοιαῦτα καλεῖσθαι, ὅσα κατ' ἄλλου μὲν λέγεται, ᾧ δὲ λέγω κεῖσθαι μηδενὸς τούτοις, μήτε ὅπερ
ᾧ κατηγορούμενόν ἐστι, μήτε ὅπερ ᾧ κατηγορούμενόν τι· ὅταν γὰρ εἴπω ᾧ ἄνθρωπον λευκὸν εἶναι,
οὔτε ὅπερ λευκόν ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, οὔτε ὅπερ λευκόν τι· συμβέβηκε γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ λευκὸν μη-
δὲν σημαῖνον εἶναι ᾧ ἐστὶ καθ' αὑτό.

Οὐσίαν δὲ μὴ οὐσίαν σημαίνει, ἀλλὰ κατ' ἄλλου λέγεται ὃ μή ἐστι μήτε ὅπερ ἐκεῖνο·
μήτε ὅπερ ἐκεῖνό τι συμβεβηκὸς· οἷον κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ᾧ λευκὸν οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, οὔτε
ὅπερ λευκόν, οὔτε ὅπερ λευκόν τι· ἀλλὰ ζῷόν ἴσως· ὅπερ γάρ ζῷόν ἐστιν ὁ ἄνθρωπος. Οὐσίαν δὲ μὴ οὐσίαν
σημαίνει, λέγω κατά τινος λέγεσθαι κεῖσθαι καὶ μὴ εἶναί τι λευκόν, ὃ οὐκ ἕτερόν τι ὂν
λευκόν ἐστι.

Καθ' ὑποκειμένου δὲ λέγω, ᾧ ὅσα μὴ σημαίνει οὐσίαν, οὐ λέγω κεῖσθαι τινὶ ἔχειν ᾧ εἶναι· ᾧ γὰρ
καθ' οὗ λέγω κεῖσθαι οὐ τοῦθα, *κατὰ τινος χρυσίου ἐλάβομεν αὐτὸ τὸ οὗ λέγω κεῖσθαι. οὐ δὲ τοῖς κατηγο-
ρίαις, διαφορὰν ἔφησεν εἶναι τὸ οὗ λέγω κεῖσθαι, καὶ τὸ καθ' οὗ λέγω κεῖσθαι λέγεσθαι· ὥστε οὐ
τοῦθα κατὰ τινος χρυσίου ἐχρήσατο τῷ τοιούτῳ αὐτὸ θαυμάζω ἔφησιν οὖν οὐ λέγω κεῖσθαι λέγεσθαι τὸ συμ
βεβηκός τε· οὐδὲν γὰρ τῶν συμβεβηκότων αὖ ᾧ καθ' οὗ ᾧ ὑφέστηκεν. ἀλλὰ δεῖ πρότερόν τι εἶναι·
οἷ ἄνθρωπον ἢ ξύλον, ἢ τί τοιοῦτον· εἶτα λευκὸν εἶναι, ἢ μέλαν, ἢ τετράπηχυ, ἢ τι τῶν ὁμοίων. εἶτα
ἐπειδὴ πρὸς τοῦτον οὕτω ὑποδέδεται αὐτέπιπτεν ὁ περὶ τῶν ἰδεῶν λόγος. *φασὶ γὰρ φασὶν οἱ περὶ
τούτων δοξάζοντες πάντων τῶν πραγμάτων ἰδέαν, ὑλῆς μιᾶς παρούσης ὕλην καὶ αὐτὰς καθ' αὑ-
τὰς ὑφεστώσας· ὡς ἵππον καὶ οὕτως ὀνομάζουσι ᾧ αὐτῷ ἐφ' ἑκάστης προστιθέντες· οἷ αὖ ᾧ ζῷον, αὐτο-
ανθρωπος· αὐτοῖσον· αὐτοκαλόν· καὶ μετὰ τὸ ὅπερ· οἷ ὅπερ ζῷον· ὅπερ ἄνθρωπος· ὅπερ ἴσον· ὅπερ
καλόν· καὶ ὡσὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. διὰ ταῦτα δὲ οὕτως αὐτὰ καλοῦσιν, ὡς εἰλικρινῶς ταῦτα οὐ-
σίας, ὅπερ καὶ λέγουσι, ὡς ἐκεῖνοί γε οἴονται· ᾧ γὰρ αὐτῷθα *καλόν, οὐχ ὅπερ αὐτὸ ᾧ καλόν, τοῦ
τέστιν ἡ οὐσία τοῦ καλοῦ δύνασθαι εἶναι, ἀλλὰ ᾧ αὐτῷθα καλὸν ἐπιμεμίχθαι τῷ σώματι· καὶ ᾧ ἴ-
σον τῷ αὐτῷ, τὴν ὑλὴν φησί· σῶμα γὰρ αὐτὴ καὶ αὐτῷ ἀνάγκη εἶναι, ἢ λευκότητα, ἢ ἰσότητα, πάν-
τως γὰρ ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἴδη ὑλικὰ ὄντα, οὐκ ἄλλως κεῖσθαι δύνασθαι, ἢ ᾧ τινι κεῖ-
σθαι σώματι, ἢ ἁπλῶς ὕλῃ. πῶς οὖν καθ' ἑαυτὰ ὑφίστασθαι ταῦτα, ἃ μὴ πέφυκεν ὑφίστασθαι καθ'
αὑτά· ὁπότε φησὶ καὶ ἔστιν οὐδὲν ἡ μὲν πρὸς τὸν νοῦν λόγον σύμπτωσιν εἶναι· ἀεὶ γὰρ ἀπολείξεις τε
εἰς τὴν τοιούτων εἰλῶν γένεσιν, ἀεὶ χωρὶς ὕλης ὑποστῆναι οὐ δύνασθαι. γεωμετρία γὰρ καὶ ἀριθμη-
τικὴ, καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ, *καθ' ἃ τοιαῦτα εἴδη τὰ αὐτὰ ὕλῃ κατὰ γένεσιν, εἰ καὶ ἀφαιρεματι-
κῶς τὰ τοῖς εἴδεσι συμβεβηκότα μόνα σκοποῦσιν· ὥστε ταῦτα δηλαδὴ τὰ ἄυλα φάσκοντες μὴ οὐ-
δέχεσθαι καθ' αὑτὰ ὑφίστασθαι, ἀλλὰ πάντως αὐ ὑφεστηκότα ἔχειν ᾧ εἶναι, οὐκ ἀμαρτήσομεν συμ
βεβηκότα τοῦ καλοῦτες καὶ φασὶν εἶναι τούτων ἀπολογούμενοι, ὡς εἶναι μὲν ἰδέαν τῶν πραγ-
μάτων, οὐ δημιουργούς· *διαφέρειν λόγους, καθ' οὓς τὰ πάντα παρήγαγε· τούτους δ' ὀφείλειν
πάντως εἶναι ὑφεστηκότας αὐ αὐτῷ τῷ δημιουργικῷ νῷ, τουτέστι θεῷ· τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἀριστοτέλης
σαφῶς τιθέμενος πάντα γοῦν αὐ ᾧ ἐστὶ γένεσιν αὐ τοῖς μὲν τὰ φυσικὰ, ὅτι ὡσαύτως ἐν τῷ σπέρ-
ματι πάντα τὰ μέλη ὑπάρχει τῷ σπέρματος γένεσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς αὐ τῷ σπερματικῷ τάξεως, οὕτω καὶ ἡ αὐ τῷ κό-
σμῳ τάξις, οὐκ ἐκ τοῦ τόματος γένεσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς αὐ τῷ δημιουργῷ, καὶ ὅτι αὐ τῷ ἰαζῷ κάμνοντι, αὐτὸς
ἐστιν ὁ λέγων, ὅτι ὁ δημιουργικὸς νοῦς ἐαυ ἐν ὁρᾶν, πάντα ὁρᾷ, καὶ ὅτι ὁ νοῦς *καθ' ὃ βούλεται ἐστὶ
πάντων εἰλῶν, καὶ εἰδῶν ἐστι· ᾗ αὐ τῷ ἀσωμάτῳ νοητῷ, οὐ γέ φησιν οἱ λέγοντες πῶς νοητὸν τόπον εἰλῶν·
ἀλλὰ πρὸς οὓς καθ' ἡμᾶς φησιν ἐκλαμβάνοντας πῶς ἀσωμάτῳ τῷ ἰδέαν δόξαν, καὶ ὁμοιοῦσι λευκότητα
καθ' αὑτὴν ὑφίστασθαι, καὶ μὴ αὐ τῷ δημιουργικῷ λόγῳ· ἢ ἀνθρωποτητα, ἀσώματον, οἱονεὶ εἶναι τὸ

*ἢ πῶς τὰ τοιαῦτ· ἴδια· ὥστε ταῦτα φάσκοντες μὴ ἂν δέχεσθαι καθ' αὑτὰ ὑφίστασθαι ἀλλὰ πάντως ex emendatiomb)

ἀνέπιπτεν· contra occurrebat

τὰ προσιόντα φαινόμενα τῇ διαφωνίᾳ τὰ ἀναιρετικὰ δοκιμασίᾳ ἐξέκλινε τῆς ἀπιθάνους τῶν λόγων γινόμενα· ὡσανεὶ ἔλεγεν οἱ πρὸς τῶν ἰδεῶν λόγοι. ex emendatiomb).

καθ' ὑποκειμένου ἀντὶ τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ καθ' αὐτοχρησικῶς

ἰδέας quas sint & quod appellentur αὐτοάνθρωπος. αὐτοζῷον quæ ὅπερ ἄνθρωπος ὅπερ ζῷον. & cæt.

περετίσματα quæ·

ἀφαιρεματικῶς· Nota pro superioribus

Quo modo ἰδέας defendant & illarum patrocinium suscipiunt

ἐρώτων καὶ χέραδος, καὶ πάσας ἀσωμάτους, ἢ τὰ τοιαῦτα· εἰώθει δὲ ἀεὶ ᾧ λόγῳ ᾧ καθ' ἓν τοιού-
των ἰδέαν ἐπιφέρειν· ἐμοὶ δὲ πάνυ δοκεῖ ἀπίθανος ἡ τοιαύτη ἀπολογία· εἰ γὰρ τῶν δημιουργικῶν
νοῦ οὐσῶν ἰδεῶν ἐλάμβανεν ὁ πλάτων ὑποτίθετο, οὐκ ἂν ποτε πρὸς ταῦτα ἀντέλεγεν ὁ ἀριστοτέ-
λης· πάντα γοῦν γε καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ λέγει καθ' ἓν λόγον· ὧν ἐπισημειούμεθα
δι' αὐτὸ τοῦτο· ex emendatiomb)
ὅτι δὲ οὐ δύναται ὁ πλάτων μὴ τοιαῦτα ἐλέγχειν τῶν ἰδεῶν· ἑξῆς δὲ καθ' ἓν λόγον· ὧν ἐπισημειούμεθα
ὅτι δὲ οὐκ ἐποίησε· φαίνεται δὲ ἀεὶ μαχόμενος αὐτῷ τῷ λόγῳ τῷ πλάτωνος καθ' ἓν τούτων
ἀποδοξάζειν τι δόγματι· *καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς ὁμοίως νοοῦσιν· οἱ γὰρ τοῖς μετὰ τὰ φυσικὰ, πολλοὺς
καὶ μακρούς κατατείνει τὸ δόγματος *λόγους· ἐρωτᾶται δὲ ὅτι καὶ ζῴων τῷ πλάτωνος καὶ τε-
ρατῶν τῶν καθ' ἓν τούτου τὸ δόγματος, οὐ ἔστι ὁ ἀριστοτέλης τῷ πλάτωνι· καὶ φαίνεται γε τῷ ὄντι ὁ
πλάτων, οὐ λόγους ἀπλῶς οὐ τῷ δημιουργῷ οἰόν τε λέγειν εἶναι τὰ εἴδη, ἀλλ' αὐτοῖς καθ' αὐτὰ
ὑπόστασιν διδοὺς· καὶ εἶναί τι αὐτοῖσον· καὶ αὐτοζῷον· καὶ τὰ τοιαῦτα· πρὸς ἃ καὶ ᾧ ἂν δημιουργὸν
ὡς ἐκ παραδειγμάτων ἐκείνων, δημιουργῆσαι τὰ τῇδε.

Ἔτι εἰ μὴ ἔστι ἔξω τοῦδε τοῦδί ποιότης, καὶ ἐκεῖνο τούτου· μὴ δὲ ποιότητος ποιότης, ἀδύνατον αὐτὴ κατη-
γορεῖσθαι ἀλλήλων οὕτως.

Ἐπειδὴ ἔστι τῶν κατηγοριῶν τὰς μὲν εἶναι κατὰ φύσιν, τὰς δὲ παρὰ φύσιν, αὖ ᾧ ἔξω θέλει νῦν
δεῖξαι, ὅτι τῷ ὄντι παρὰ φύσιν εἰσὶν αἱ τοιοῦτοι κατηγορίαι. ἅμα δὲ δείκνυσιν, ὅτι οὐδὲ τὰς παρὰ
φύσιν κατηγορίας, οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον προϊέναι· δείκνυσι δὲ ἔξω, τῇ καλουμένῃ ἀνάσει, καὶ
αὐτὴ παρασάσει· καὶ πρῶτον μὲν, τῇ αὐτὴ παρασάσει κέχρηται. ἔπειτα δὲ, τῇ ἀνάσει. συγχωρή-
σας γὰρ πρότερον εἶναι καὶ τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας, δείκνυσιν ὅτι, οὐδὲ οὕτως ἐπ' ἄπειρον
προϊέναι. ἔπειτα δὲ, ὅτι οὐδὲ ὅλως οἷόν τε εἶναι κατηγορίας, τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας·
καὶ πρῶτον μὲν, ὡς ἐκεῖ μιᾶς τῆς κατηγορίας ποιότητος χρῄζει ᾧ ὁ λόγος. ἔπειτα δὲ καὶ κοι-
νῶς ἐκεῖ πασῶν τῆς παρὰ φύσιν κατηγορίας· αὖ τοῦ δεῖσαι, ὅσοι ἡ οὐσίαν συμβεβηκότος κατηγο-
ροῦσιν· ἢ συμβεβηκὸς συμβεβηκότος. οἷ λευκὸν, τετράπηχυς· ἢ μουσικὸν σημοῦ· χωρεῖς εἰ μὴ ᾧ κατηγο-
ρούμενον οἷ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει τῷ πλάτωνι κεῖσθαι τοιοῦτα δὲ εἰσιν, οἷα γένη εἰσὶ τῶν πλάτωνος·
οἷ, τὸ λευκοῦ ᾧ χρῶμα· ἢ εἶδος, οἷ, τὸδε τὸ λευκοῦ, λέγω δὴ τὸ ἀτόμου, ᾧ ἁπλῶς λευκόν· ἢ διά-
φοραι, ὡς τὸ λευκοῦ ᾧ διακριτικὸν· καὶ τὸ ἀνθρώπου ᾧ λογικὸν, ἢ ᾧ θνητόν· ὅτι δὲ εἰ καὶ συγχωρή-
σομεν κατηγορίας εἶναι τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας, οὐδὲ οὕτως οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον ἰέναι
τὰς κατηγορίας, δῆλον οὐ τοῦδε· πλάτωνος γὰρ ᾧ ξύλον τὸ λευκοῦ κατηγορεῖσθαι· ἢ τοι οὖν οὐ
τῷ τί ἐστι ᾧ ξύλον τὸ λευκοῦ κατηγορεῖται, ἢ ὡς συμβεβηκὸς οὐ τὸ· ἀλλ' εἴτε οὐ τῷ τί ἐστιν οὐ τὸ κα-
τηγορεῖται, ἀνάγκη μὴ ἐπ' ἄπειρον ἰέναι τὰς κατηγορίας· ἔξω γὰρ ἐλείξαμεν ἐκ τῆς ὁρισμοῦ,
ὅτι τοιαῦτα τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα. εἴτε πάλιν ὡς συμβεβηκός· καὶ οὕτω πάλιν πεπέ-
ρανται· προϊοῦσαι γὰρ ἀεὶ τῆς συμβεβηκότων αἱ κατηγορίαι, ἐπὶ τὰ οὐ τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατηγο-
ρούμενα προσέχουσαι· οἷ, εἰ κατὰ σωκράτους κατηγορεῖται ᾧ λευκὸν, προϊοῦσα ἡ κατηγορία, τοῦ
λευκοῦ κατηγορήσει ᾧ χρῶμα· ἢ τούτου ᾧ ποιόν· τοῦτο δὲ, οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται· οἷ ᾧ ποιόν,
τῷ χρώματος· καὶ τούτου ᾧ λευκὸν. ὥστε πάλιν, ἐπειδὴ τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα πεπέρα-
σται, καὶ τὰς τοιαύτας κατηγορίας πεπέρασθαι ἀνάγκη· ὅτι δὲ οὐ δύλως κατηγορίαι εἰσὶ, δείκνυ-
σιν οὕτως· πρότερον δὲ ὡς ἔπον, ὡς ἐπὶ μιᾶς τῆς κατηγορίας, οἷον τῆς ποιότητος ποιεῖται τὸν λό-
γον· προσλαμβάνει δὲ καὶ τινὰ ὑπόθεσιν, ὅτι οὐκ δέχεται ᾧ αὐτῷ τῷ αὐτῷ ποιότητα εἶναι· ἀλλ'
οὐδὲ ὅλως ποιότητα εἶναι ποιότητος· οἷον, εἰ ἡ λευκότης ποιότης, οὐχ ἕξει ἑτέραν τινὰ ποιότητα
ὡς ἔστι τῷ λευκοῦ· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ πάντων ὁρᾷς, ὅτι ᾧ αὐτῷ τῷ αὐτῷ οὐκ ἐνδέχεται γένος εἶ-
ναι· ἢ ᾧ αὐτῷ τῷ αὐτῷ, ποσὸν εἶναι· οἷον, εἰ ᾧ λευκὸν τῷ ξύλου εἴη ποιότης, οὐκ ἐνδέχεται καὶ ᾧ ξύ-
λον ποιότητα εἶναι τῷ λευκοῦ· οὐδὲ εἰ γένος εἴη τῷ ἀνθρώπου ᾧ ζῷον, οὐκ ἐνδέχεται καὶ ᾧ ἄν-
θρωπον γένος εἶναι τῷ ζῴου· ἔξω οὖν ἴδῃ αὐτῆς τῆς ὁρίγεσθαι γνώσεως τοῦτο δὴ προειλημμένου,
εἰλήφθω ἡμῖν μία τῶν κατηγοριῶν, ἡ ποιότης· καὶ κατηγορείσθω ἀλλήλων τὰ μὴ ἡ πάλληλα εἴδη.
οἷον ᾧ σιμὸν τῷ λευκοῦ· εἰ οὖν μὴ οὐ τῷ τί ἐστι ᾧ σιμὸν τῷ λευκοῦ κατηγορεῖται οὐ γὰρ ἐστιν ὑ πάλ-
ληλα ταῦτα· δῆλον ὅτι ποιότης ἐστὶ τῷ λευκοῦ ᾧ σιμόν· ἀλλὰ μὴν καὶ ᾧ λευκὸν, ποιότης ὦ· ἔσται
αὖ ποιότης ποιοῦ, ὅπερ ἀδύνατον. καὶ ἐπειδὴ μὴ μόνον ᾧ σιμότης τῷ λευκοῦ κατηγορεῖται, ἀλλὰ
καὶ ᾧ λευκὸν τῆς σιμότητος, λέγομεν γὰρ ὅτι ᾧ σιμὸν ἔστιν ᾧ λευκόν ἐστιν, ἔσται αὖ καὶ ᾧ λευκὸν
τῆς σιμότητος ποιότης· ἐκ πρώτου αὖ ἐκ τοῦδε ποιότης ἐστὶν, ὅπερ ἀδύνατον· διὰ τὰ αὐτὰ αἰ-
τία, οὐδὲ ποσὸν ποσῷ ἔσται· οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδέν, αὖ ᾧ ἑαυτῷ· εἰ δὲ ἔξω ἀδύνατον, οὐδὲ τὰ οὐσίαν τινὸς
τῶν συμβεβηκότων οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι οὐ δέχεται, ὅπερ πρὸ τούτου συνεχωρήσαμεν· ἐ-
πεὶ γὰρ ᾧ ξύλον τῷ λευκοῦ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται· οἷ ὡς διαφορὰ, ἢ ὡς γένος· ᾧ δὲ λευκὸν πάλιν
τῷ ξύλου, δῆλον ὅτι οὐσιωδῶς ὑπάρχει τῷ λευκῷ ᾧ ξύλον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ᾧ λευκὸν τῷ ξύλου κα-
τηγορεῖται ἔξω γὰρ ἐλέγομεν ἐκ τῆς οὐ ὁρίγεσθαι) *καὶ ᾧ λευκὸν οὐσιωδῶς αὖ κατηγορεῖτο τῷ ξύλου·

Non placet phlopo ratio eorū q defen dunt ideas plato mis. Notandū do cumentū

Plato

ἐνίοτε ἀντιπαράστασις

Quæ sint prædicat ones præter natā & nota exceptionū

Prædicationes cōtra natura nō ee prædicatiō probat.

Non potest de qlibet esse sui ipsius & sic de cæteris prædica mentis. Ergo nō di cemus Albedo est qualitas nec esse

Non potest esse qlitas qlitatis siue qlis

Substātia nō potest prædicari de accidente in eo quod quid est

∴ hæc nō est prædicatio contra naturā de qbus logtur: sed exemplo docet acci dentia quæ prædicantur de subiecto nō prædicari in infinitum. Si ergo homō prædicatur ut accidens de albo aut album prædicatur de Socrate non prædicatur in infinitū

ἐνίοτε ἀντιπαράστασις

ἢ τὸ λευκὸν ἀνάγκη τοῦ ξύλου οὐσιωδῶς κατηγορεῖσθαι. ex emendatiomb)

Δ probationē antedictorū subiungit in facie sequēte

Quae substantialiter prædicantur de subiectis. Vel sint genera uel species uel differetiæ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

Nota documentū

εἰ γὰρ δύο τι ἀλλήλων ἀντικατηγορεῖται ἀλλήλων, οὗ ζῴου ἐστὶν ἕτερον τοῦ ἑτέρου κατηγορεῖται, εἴτε οὐσιωδῶς, εἴτε κατὰ συμβεβηκός, καὶ ἐστὶν ἀνθρώπου ἕτερον τοῦ ἑτέρου οὕτω κατηγορήσεται. οἷον εἰ σωκράτους κατηγορεῖτο ὁ φιλόσοφον, δῆλον ὅτι συμβέβηκε τῷ σωκράτει ὁ φιλόσοφον εἶναι· οὐκοῦν κἀν τόδε ὁ φιλόσοφον σωκράτην εἴπωσί τις, δῆλον ὅτι συμβέβηκε ὁ φιλόσοφον σωκράτην εἶναι· ὁμοίως εἰ τῷδε τῷ ἵππῳ σωθείσῃ ὁ χλυκὺ, καὶ τῷ χλυκεῖ τῷδε σωθέν ἵππῳ εἶναι· καὶ εἰ ὁ φιλόσοφον φαλακρὸν συμβέβηκεν εἶναι, καὶ ὁ φαλακρὸν συμβέβηκεν εἶναι φιλόσοφον· καὶ ὡδὶ τὴν κατ' οὐσίαν κατηγορουμένων ὡσαύτως· οἷον εἰ ὁ ζῷον κατ' οὐσίαν ἔμψυχόν ἐστι, καὶ τί ἔμψυχον κατ' οὐσίαν, ζῷον ἔσται· καὶ ἐπὶ πάντων, ἐν οἷς ἡ αὐτὴ ὁδός· οὐκοῦν εἰ τῷ λευκῷ ὁ ξύλον οὐσιωδῶς λέγοι τις ὑπάρχειν, ἐπειδὴ καὶ ὁ λευκὸν τὸ ξύλου κατηγορεῖται, καὶ ὁ λευκὸν αὖρα τοῦ ξύλου οὐσιωδῶς κατηγορηθήσεται· εἰ δὲ ἀμφὼ ἀλλήλων οὐσιωδῶς ἀντικατηγορεῖται, ἔσται τί φύσιν αὐτὼ ὅπερ αὐτό· εἴρηται δ' ὅτι ὁ ὑποκείμενον ὅπερ ὁ κατηγορουμένου ἐστὶν ἢ ὅπερ αὐτό τι ἦν. ὅταν οὐσιωδῶς κατηγορεῖται ὁ κατηγορούμενον. εἰ τοίνυν καὶ ὁ ξύλου ὅπερ λευκόν ἐστι, καὶ ὁ λευκὸν ὅπερ ὁ ξύλου ἐστί, καὶ ὁ ξύλου, ὅπερ ὁ ξύλου ἐστί· καὶ ὁ λευκὸν, ὅπερ ὁ λευκόν ἐστι, ἡ αὐτὸ ἑαυτοῦ κατηγορηθήσεται. ὅρος δὲ κατηγορίας ἔστω γὰρ οὕτως αὐτὸ ἑαυτοῦ, ἢ γένος, ἢ διαφορὰ τῶν γε οὐσιωδῶς κατηγορουμένων, ἢ γένη ἐστὶ τῶν ὑποκειμένων, ἢ εἴδη, ἢ διαφοραί· εἰ δὲν γένος ἐστὶ τοῦ λευκοῦ ὁ ξύλου, καὶ πάλιν ὁ λευκὸν ἑνὸς γένος ἢ διαφορὰ τοῦ ξύλου, σωθείσεις ὅτι ὁ ξύλου τοῦ ξύλου, ἢ γένος ἐστὶν, ἢ διαφορὰ, αὐτὸ ἄρα ὅπερ αὐτό· ὥστε εἰ ταῦτα ἀδυνάτου, ἀδυνάτου αὖρα, ἢ πλὴν οὐσίαν τὴν συμβεβηκότων κατηγορεῖσθαι, ἢ τὰς ἑτεροειδεῖς ποιότητας ἀλλήλων. ἴσως δ' ἄν τις ἀπορήσειεν, ὅτι τούτῳ τῷ λόγῳ, οὐκ ἔστιν οὐσιωδῶς τινὰ ἀντικατηγορεῖσθαι ἀλλήλων· καίτοι ἀληθὲς ἐστὶν εἰπεῖν, καὶ ὅτι τὸ ζῷον ἔμψυχόν ἐστι κατ' οὐσίαν, καὶ τί ἔμψυχον ζῷόν ἐστι. *τῷ γὰρ ζῴου γένος τὸ ἔμψυχον. ἔστι δὲ καὶ τί ἔμψυχον, ζῷον. ἔσται ἄρα τί αὐτὸ ὅπερ αὐτό, καὶ αὐτὸ ἑαυτοῦ γένος. μήποτε οὖν καὶ ἐπὶ τούτων δεῖ λέγειν, ὅτι ἀληθὲς μὲν τὸ λέγειν τί ἔμψυχον ζῷον. κατηγορεῖται δὲ τοιοῦτον, οὐκ ἔστιν ὁμοίως. ἄλλο γὰρ εἶναι δεῖ τὸ κατηγορούμενον, καὶ ἄλλο τὸ ὑποκείμενον· τὸ δέ τι ἔμψυχον, ταυτὸν ὂν τῷ ζῴῳ. οὐκ αὖρα ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖται. ὥστε οὐδὲ κυρίως ἡ τοιαύτη κατηγορία ἐστίν, ὡσαύτως οὐδὲ ἡ λέγουσα, τόδε τὸ ξίφος, μάχαιρά ἐστιν. ὁ ἄνθρωπος ζῳότός ἐστιν. ἀλλ' ἀληθὲς μὲν τὸ οὕτω λέγειν, κατηγορία δ' οὐκέτι. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων. καὶ μὲν ἐπὶ πάντων ἂν ἄνθρωπον γελαστικὸν εἶναι, κατηγορία ἐστί. λέγομεν γὰρ ὑπάρχειν τῇ οὐσίᾳ τὸ συμβεβηκός. ἐὰν δὲ ἐπὶ πάντων τὸ γελαστικὸν ἄνθρωπον εἶναι, ἀληθὲς μὲν εἴρομεν, οὐκ ἔστι δὲ κατηγορία τὸ τοιοῦτον. οὐ γὰρ οἷόν τε ὑποκείμενον εἶναι τὸ γελαστικὸν τῷ ἀνθρώπῳ· ὅτι δὲ κατὰ μηδενὸς οὐκ οἷόν τε κατηγορίαν παρὰ φύσιν γενέσθαι, δῆλον οἷόν τε τοῦτο. οὐδὲν τὴν συμβεβηκότων κατ' αὐτὸ εἶναι δυνατόν, ἀλλὰ πάντα οἷόν τε τόδε τί ἔχειν τὸ εἶναι. ἀδυνάτου αὖρα ὄντος τοῦ συμβεβηκότος, ὑποκείμενον ποιῆσαι καὶ κατηγορῆσαι αὐτοῦ τόδε τι. πάλιν εἰ μὴ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτὸ κατηγορεῖτο, ὥσπερ τὸ λευκοῦ τὸ χρῶμα. γένος γὰρ τὸ λευκοῦ τὸ χρῶμα. καὶ οὐχ ὡς οἷόν τε ὑποκείμενῳ τῷ λευκῷ τὸ χρῶμα κατηγορεῖται. εἰ μὲν τοιοῦτο τὸ λευκὸν σῶμα εἶναι, δῆλον ὅτι ὡς οἷόν τε ὑποκειμένῳ τῷ λευκῷ εἶναι, φαμὲν τὸ σῶμα. ὅρος δὲ ἀδυνάτου· ἀδυνάτου αὖρα κατηγορίαν εἶναι πλὴν παρὰ φύσιν κατηγορίαν.

ΑΛΛΑ ΛΗΘΕΣ μὲν εἰπεῖν οἷόν τε ἐστί. κατηγορῆσαι δὲ ἀληθῶς οὐκ οἷόν τε ἐστί· ἡ γὰρ ὡς οὐσίαν κατηγορηθήσεται. τί μὲν φησι τόδε τὸ λευκὸν ξύλον εἰπεῖν, ἢ τόδε τὸ σῶμα, φιλόσοφόν ἐστιν ἀληθὲς εἰπεῖν. κατηγορίαν δὲ τοιοῦτον οὐκ ἀληθὲς κατέλειφ· ἔφθη γὰρ εἰπών, τὰ μὲν κατὰ φύσιν κατηγορούμενα, κυρίως κατηγορεῖσθαι· τὰ δὲ παρὰ φύσιν, ἢ μὴ ὅλως κατηγορεῖσθαι, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖσθαι καὶ οὐ κυρίως. ὥστε οὐ ταυτὸν τόδε τι εἰπεῖν εἶναί τι, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖν.

ΟΙΟΝ εἰ γένος ὂν ἡ διαφορὰ τῶν κατηγορουμένων. ταῦτα δὲ δέδεικται ὅτι οὐκ ἔστιν ἄπειρα, οὔτ' ἐπὶ τῶν κατὰ.

ἐπὶ τῶν δὲ ἡ κατ' οὐσίαν κατηγορηθήσεται, ἕλει προσθεῖναι, ἢ ὡς συμβεβηκός. ὅρος δὲ παρῆκεν ἡμῖν νοεῖν. οἷον τοι τῇ κατὰ σκιᾷ προσέθηκε· δείξας γὰρ πῶς οὐκ οἷόν τε ὡς οὐσίαν κατηγορεῖσθαι, καὶ δῆλα παραδείγματα τὰ λεγόμενα πίστωσάμενος, ἐπήγαγεν, οὐδὲ μὲν τῶν ποιοῦ, ἢ τὴν ἄλλων οὐδέν, ὃ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖται.

ΟΥΓΕΓΙ τῷ ἀνθρώπου ὄν ποιον. ὅρος ζῷον. ὅρος δὲ ἕτερον.

*ὅτι κατὰ πλὴν ἐπὶ τῶν ἄνω ὡς εἴρηται προόδου, ἴσως τοί ποτε τὰ οὐσιωδῶς κατηγορούμενα, δῆλον. ἐπὶ γὰρ δέ ποιον, ὡς κατὰ πολὺ μᾶλλον κατηγορεῖται τῶν ἀνθρώπου. τῶν δέ ποιός ἐστι, ἐπὶ ζῷον. τῶν ζῴου, ἐπὶ ἔμψυχον. καὶ οὕτω πεδὰ τῶν ἐπὶ τῶν ἄνω τοιαύτη κατηγορία εἰς αὐτὸ κατανυτήσασα πλὴν οὐσίαν.

ΟΥΔΕ ἐπὶ ζῷον κατ' ἀνθρώπου. ὅρος δὲ κατὰ κατὰ μέρους. ὅρος δὲ κατ' ἄλλου, οἷόν τῷ τί ἐστιν· οὐ τέσιν, οὐδὲ πάλιν κατὰ πλὴν ἐπὶ τῶν ἐχόντων ὑποκείμενον κατὰ δόξαν ἐστὶν ἄπειρον ἡ κατηγορία πρόεισιν.

Aliud oportet esse prædicatū & aliud subiectū. Vnde nō ÷ propria prædicatio quoddam animatū, est animal. & si uere dicatur. quē admodū nō ÷ uera prædicatio ensis est Machera. Nihilominus homo ÷ risibilis bona est prædicatio ga prædicatur accidens de subst[a]

Risibile autem est homo & si uere dicatur nō est tamen recta prædicatio ga accidens non potest esse subiectū subst[a]

Quū dico albū est color prædicatio est in gd nō tamē prædicatur color de albo ut de subiecto sed ut genus de specie. quū autē dico. Album est simū Tamen de subiecto prædicatur similitudo de albo. Sed prædicatio est falsa & impossibilis

Quū dico Hoc albū homū ÷ uel Hoc simū philosophū ÷ uerū dico prædicatio tamē non est uel si est p accidēs est.

Prædicatio contra naturā nullo pacto subsistere potest & quom id pbetur patitur tamē hoc exceptionem.

σιν, ἵνα ὡς τὸ ζῷον κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου οὐ τῷ τί ἐστι, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὕτως κατὰ τοῦ ἱππίου οὐ τῷ τί ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ ἱππίος πάλιν κατηγορεῖται κατ' ἄλλου τινὸς οὐ τῷ τί ἐστιν· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἴσα ταῦτα ἢ ὧδὶ ἡ κατὰ προόδου εἰς αὖθις ἐν ἐσχάτου ἵστασθαι κείμενον, ἤτοι ἐν ἱππίου κατὰ τινὸς οὐσίας.

ΤΗΝ ΜΕΝ γὰρ οὐσίαν ἄπειρον, ἔστιν οἷόν τε διεξελθεῖν νοοῦντα· ὡς τ' οὕτ' ὧδὶ ἡ αὖθις, οὔτ' ἐπὶ τῶν κατὰ ἄπειρα. ἐκείνῳ γὰρ οὐκ ἔστιν οἷόν τε διεξελθεῖν, ἢ τὰ ἄπειρα κατηγορεῖται.

Ἰωὶ τοιαύτην φησὶ, πλὴν μὴ γυμνικωτάτην, ἀλλὰ πλὴν μετ' αὐτῶν παίζων. οἷον, παίζεται τὰ ὑπάλληλα γένη καὶ εἴδη μέχρι τῶν ἀτόμων· ὁ γὰρ ὡς ἁπλῶς γὰρ φησιν οὐσίαν οὐδέν τι τῶν καθολικωτάτων δεῖσθαι διεξελθεῖν, ἀλλὰ δι' ἐπαγωγῆς γνώσεται εἰ τοίνυν πλὴν τοιαύτην ποσὴν οὐσίαν ἔστιν οἷόν τε διεξελθεῖν ἐν, ἀδιάτον αὖρα ἐστὶν ἄπειρον προϊόντα ἐπὶ τοῖς κατηγορεῖσθαι. ἐν μὲν γὰρ οἷόν τε διεξελθεῖν· ἀπείρων τούτων, ἵνα εἰδεῖη ἕκαστον τῶν οὐ τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανομένων· τὰ δὲ ἄπειρα διελθεῖν ἀδιάτον. ὥστε εἰ ἀληθῶς διελόμεθα, οὐκ ἔτ' ἐπ' ἄπειρον αἱ κατηγορίαι· ἐν γὰρ οἷόν τε διελθεῖν τὰ εἰδότα ἕκαστον τῶν οὐ τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανομένων. οὐδὲ γὰρ ἄλλως οἷόν τε δέχεσθαι ὁρίσασθαι. νοεῖ δὲ ἕκαστον, ἑκάστου ὁρισμὸν ἀποδιδούς. *ὥστε εἰ ἐπ' ἄπειρον αἱ κατηγορίαι, ἀνάγκη καὶ πλὴν οὐσίαν διεξελθεῖν.

ΩΣ μὲν δὴ γένη ἀλλήλων ἀντικατηγορηθήσεται· ἔστι γὰρ αὐτὸ ὅπερ αὐτό τι.

ρότερον συγχωρήσας, ὡς γένος ἢ διαφορὰν κατηγορεῖσθαι τὰ παρὰ φύσιν κατηγορούμενα, καὶ δείξας ὅτι οὐκ ἐπ' ἄπειρον αἱ κατηγορίαι, νῦν καὶ πρὸς αὐτὸν δῆλον ἔσται, ὅτι οὐκ οἷόν τε ἀντικατηγορεῖσθαι ἀλλήλων ὡς γένη. εἴπομεν δὲ ἤδη ἐκ τούτου.

ΟΥΔΕ μὲν τοῦ ποιοῦ, ἢ τὴν ἄλλων οὐδέν, ἀλλὰ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖται. πάντα γὰρ ταῦτα, συμβέβηκε, καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν κατηγορεῖται.

ἐπὶ τῶν γὰρ ἄνωθεν τὸ ὡς οὐσία κατηγορηθήσεται, καὶ κατὰ παράλειμμα δεδωκὼς ἢ μὲν νοῆσαι τὸ κατὰ συμβεβηκός, εἰ τὰ ἐλέγξας τὸ ὡς οὐσίαν, νῦν ἐλέγχει τὸ ὡς συμβεβηκὸς κατηγορεῖσθαι, τὸ παρὰ φύσιν κατηγορούμενον. καὶ πρῶτον μὲν ὡς ὧδὶ μᾶς κατηγορείας τῷ ποιοῦ ἐποιήσατο τὸν λόγον, οὐθαέλεγεν, ἔτι εἰ μή ἐστι τόδε τῶν δὲ ποιότης. νῦν δὲ κοινῷ λόγῳ δείκνυσιν, ὅτι οὐδὲ μία τὴν παρὰ φύσιν κατηγορειῶν, οὐδέχεται ὡς συμβεβηκὸς κατηγορεῖσθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίαν τὴν συμβεβηκότων, οὔτε τὰς λοιπὰς ἀλλήλων κατηγορούμενα. ἡ δὲ ἀπόδειξις, ὅτι πᾶσαι αἱ κατηγορείαι συμβεβηκότα εἰσὶ τὴν οὐσίαν. οὐδὲ μία δὲ τῇ λοιπῇ συμβέβηκε. διότι μὴ δὲ οἷόν τε ἄλλοις ὑποκεῖσθαι δυνάμενον, εἰ μὴ οὐ τῇ οὐσίᾳ.

ΑΛΛΑ δὲ ὅτι οὐδὲ εἰς τὰ ἄνω ἄπειρα ἔστι.

ρεῖς ὑποθέσεις ὑπέθετο, καθ' ἃς οἷόν τε ὄντα ἐπ' ἄπειρον ἰέναι τὰς κατηγορείας. ἐλέγξας δὴ πλὴν μίαν, λέγει δὴ πλὴν τοῦ μιᾷ ὁρισμῶν τὴν ἄκρων, τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι. εἶτα διεξελθὼν ὅτι καθόλου τὴν κατὰ φάσεων πεπερασμένων οὐσῶν, ἀνάγκη πᾶσαι καὶ τὰς ἀποφάσεις πεπερασμένας εἶναι, καὶ μὴ ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, μετέλθων ὧδὶ τὰς λοιπὰς τὴν ὑποθέσεων. καὶ διεξελθὼν ὅτι οὐχ οἷόν τε ὧδὶ ἡ ἄνω ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, διεξελθὼν ὅτι τὸ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, οὐκ εἰσὶν ἄπειρα τῷ τί ἐστι δὲ κατηγορεῖσθαι τὰ γένη μὴ εἰς διαφορὰς τὴν εἰσῶν, οὐ μόνον ὧδὶ τῆς οὐσίας, ἀλλὰ καὶ ὧδὶ τὴν ἄλλων κατηγορειῶν ὅτι δὲ οὐκ ἐπ' ἄπειρόν εἰσι τὸ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, ἐπειδὴ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ. εἰ γὰρ ἄπειρα εἴη φύσιν, οὐδὲ ὁρίσασθαι τὸ πράγματα, οὐδὲ γνῶναι οἷόν τε ἔσται. εἰ γὰρ βουληθείημεν ὁρίζεσθαι ἐν ἄνθρωπον, καὶ εἴποιμεν ζῷον εἶναι λογικὸν θνητὸν, ἵνα γνῶμεν ἁπλῶς τί σημαίνει ὁ ὁρισμὸς, δεῖ ὁρίσασθαι ἕκαστον τῶν οὐ τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανομένων, καὶ πάλιν ἐκείνων ἕκαστον. εἰ οὖν μὴ ἴσασι αἱ κατηγορίαι ἀδιάτον ὁρίσασθαι τί· ἐπ' ἄπειρον ἰέναι, ἀδιεξίτητον· γνῶναι δὲ τί οὐκ οἷόν τε δέχεσθαι, τῶν αὐχὼν αὐτὸ μὴ δίκην ὡσμένων. λέγω δὴ τὸ γένους· οἷόν, ἀνθρώπου γνῶναι οὐκ ἔστι μὴ ἐγνωσμένου τὸ ζῷου. δὲ τὸ ζῷον πάλιν *οὐ δυνατὸν γνῶναι, μὴ τὸ γένους αὐτὸ ἐγνωσμένου. ἀλλὰ δέχεσθαι οὐκ ἐπ' ἄπειρον. ὁμοίως μὴ ὧδὶ ποδοῦ· μὴ ποιοῦ· καὶ τῶν ἄλλων. ταῦτα οὖν ἐπῶν, μὴ δελήθεσ ἐν λόγον ἐπεκτείναι, μὴ μόνον ὧδὶ τὴν κατ' οὐσίαν κατηγορουμένων, ἀλλὰ καὶ ὧδὶ τὴν συμβεβηκότων τοῖς οὐσίαις, καὶ ταῦτα γὰρ κατηγορουμένα τὴν οὐσίαν, φαμὲν γὰρ ἐν ἀνθρώπου λευκὸν εἶναι, ἢ τεέπηχεν, ἐλάβομεν ἐκ διαιρέσεως, ποσαχῶς τὰ κατηγορούμενα κατηγορεῖται καὶ ἐλέγξαι ὅτι τὴν κατηγορουμένων, τὰ μὲν, κυρίως λέγεται κατηγορεῖσθαι, ὅσα κατὰ φύσιν κατηγορεῖται, ὡσπερ ἐν ζῷον τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἐν χρῶμα τοῦ λευκοῦ, καὶ ὅσα οὐ κατὰ μέρους ἐκείνῳ, καθ' οὗ κατηγορεῖται, ὡσπερ τὰ συμβεβηκότα τὴν οὐσιῶν. παρὰ φύσιν δὲ κατηγορεῖται, ἢ τε οὐσία τὴν συμβεβηκότων, καὶ τὰ συμβεβηκότα τὴν συμβεβηκότων, ὅσα μὴ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται ἐλέγξας, ὅτι οὐδὲ αἱ παρὰ φύσιν κατηγορείαι ἐπ' ἄπειρον προσδέχονται. ταῦτα δὲ δείξας, ἀναδέχει εἰς ἐν προκείμενον. ὅρος δὲ ἐν, ἐν λέξει ὅτι ὧδὲ

Quod ea quæ prædicantur substantialiter non procedunt in infinitum neq; sursum neq: deorsum

Summa genera non possunt diffiniri sed descriptione cognoscuntur.

καθ' ἁπλῶς

Genera & differentiæ prædicantur, ga de speciebus, neq; in prædicamento substantiæ sed & in cæteris præ.

Quæ prædicantur proprie. quæ im proprie

Hoc dicit ga album ÷ color est propria prædicatio & in gd minime minus prædicatur accidens de accidente. quod & supra dictum ÷

ἄτοπον

ἐκ τῆς c᾽ραφῆ. nota p
superioribꝰ ubi corrupte lege
batur c᾽ρῆς & ῥᾶ
post ῥητὸς sic leges

Quod accidentia quae prædicantur de subſt non prædicẽtꝫ ſurſũ neꝛſus in infinitum

Logicæ demonſtrationẽs in de in fine ſequẽtis faciei

Quod accidentia quae prædicantur de subſt non prædicentur in infinitum deorſũ ueꝛſus

τὰ συμβεβηκότα ὧδὶ μὲν ἀνωτέρω ἄπειρον τὴν οὐσιῶν κατηγορούμενα. καὶ πλείονι πάλιν ὄντα, ἀλλὰ τὴν προσδιειλημμένων. διόπερ ἐλέγομεν καὶ λογικῶς ἀνελεῖν πᾶν τοιαύτην μέθοδον τῆς ἀποδείξεως, διότι οὐκ ὧδὶ μόνων τὴν κατ᾽ οὐσίαν ὑπαρχόντων καὶ τὴν καθ᾽ αὑτὸ ἁρμόζει, ἀλλὰ καὶ ὧδὶ πάντων τὴν ὁπωσοῦν κατηγορουμένων κατὰ φύσιν. διόπερ οὕτω λοιπὸν ἀποδεικτικῶς καὶ μὴ λογικῶς πλείονσι μὴ ἐπ᾽ ἄπειρον ἰέναι τὰς κατηγορίας, οὐκ ἀνέχεται λοιπὸν τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἐκείνοις, ὧδὶ πάντων ἀπλῶς τὴν κατηγορουμένων χρήσασθαι, οὕτως· ἆρα λογικῶς πλείξεις φησὶ τὰς κοινοτόπους καὶ τελείοσιν ἐφαρμοζούσας; ὅπερ οὖν εἰπὸν, πλείνσιν οὐ τοῦτοις, ὅτι οὐδὲ τὰς ἀπὸ τὴν συμβεβηκότων τοῖς οὐσίαις κατηγορίας ἀνέχεται ἐπ᾽ ἄπειρον ἰέναι. πλείνσι δὲ, ὡς τῶν ἐλεγμένων. εἰ γὰρ ἐλέχθη ὅτι τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, πάντα πεπράσμενα εἰσὶ, πεπερασμένα δὲ καὶ τὰ γένη τὴν κατηγοριῶν, ἔστιν γὰρ ἓν τῆς οὐσίας ἔγωμεν, πᾶν γὰρ ὅ ἐανῆπτης, ἔστω μίαν τὴν δέκα κατηγοριῶν ἀνάγεται. εἰ τοίνυν καὶ τὰ γένη τὴν κατηγοριῶν πεπέρασται, καὶ τὰ οὐ ἐκείνοις δὲ γένη ἢ εἴδη πεπέρασται (ἔστιν γὰρ δεῖξαι τοῦτο) δῆλον ἄρα ὅτι καὶ αἱ ἐπὶ τὰ συμβεβηκότων κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορίαι, πεπέρασμέναι εἰσί. τὸ γὰρ ἐκ πεπερασμένων συγκείμενον, καὶ αὐτὸ πεπέρασται· οὐδὲν δὲ χεῖρον ἴσως καὶ ὧδὶ παραδείγματος γυμνάσαι τὸν λόγον. ὅτι, εἰ κατηγορεῖτο τὸ ἀνθρώπου, ἢ τὸ ζῷον τὸ λευκόν· καὶ δειλήσομεν γινῶναι τί ποτέ ἐστι τὸ κατηγορήθη τὸ ἀνθρώπου, ἀνάγκη δήπου ἔστιν εἰσάσθαι, ὅτι ἔστι χρῶμα διακριτικὸν ὅλεως. κατηγορήσομεν οὖν τὸ λευκοῦ τὸ χρῶμα. καὶ πάλιν εἰ τύχοι τούτου τὸ ποιόν· δείκνυται δὲ ὅτι, τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, πάντα πεπέρασται· ὁμοίως δὲ καὶ ὧδὶ τὸ ποσοῦ καὶ τὴν λοιπῶν. δείκνυται ἄρα, ὅτι καὶ αἱ ἐκ τὴν συμβεβηκότων κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορίαι, ὡς ὧδὶ τὸ ὧδε πεπέρασμέναι εἰσίν· ὅτι δὲ καὶ ὧδὶ τὸ κατὰ αἱ κατηγορίαι πεπερασμέναι εἰσὶ, λέγω δή *ὧδὶ τὰ κείμενα, συντόμως δείκνυσι· πάντα γὰρ φησὶ τὰ συμβεβηκότα, κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορεῖται. ὧδὶ δὲ τὰ οὐ τῷ τί ἐστι πάντα. ὧδὶ μὲν τὸ ὧδε, τὸ οὐ τῷ τί ἐστιν αὐτῆς κατηγορούμενα. ὧδὶ δὲ τὸ κατ᾽ οὐδενὸς ἄλλου κατηγορεῖται. εἰ τοίνυν ὧδε ἔστι ὧδὶ τὸ κατὰ ἡ οὐσία, τῆς δὲ οὐσίας κατηγορεῖται τὰ οὐ ᾧ τί ἐστι τῆς οὐσίας, καὶ τὰ συμβεβηκότα πάντα, δῆλον ἄρα ὅτι καὶ ὧδὶ τὸ ὧδε πεπέρασται πάντα τὰ κατηγορούμενα. ἔστιν γὰρ δείκνυται δῆλ. τὴν ὁρισμῶν, καὶ ὧδὶ τὸ κατὰ. ἔχομεν γὰρ ὅτι τῆς ὁρισμοῦ τὰ συμβεβηκότα πάντα· ἀλλὰ καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ συμβεβηκότα· ὥστε καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ συμβεβηκότα. ἔστιν δὲ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ συμβεβηκότα, καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ οὐσίας· ὥστε καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ οὐσίας. ἔστιν δὲ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ οὐσίας, καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ συμβεβηκότα· ὥστε καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ συμβεβηκότα. ἔστιν δὲ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ συμβεβηκότα, καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ οὐσίας· ὥστε καὶ τὰ ὧδε κατηγορεῖται ἐπὶ τὰ οὐσίας.

» ΕΚΑΣΤΟΥ γὰρ κατηγορεῖται, ὃ ἀν σημαίνῃ, ἢ ποιόν τι, ἢ ποσόν τι, ἢ τί τὴν τοιούτων, ἢ τὰ οὐ τῆς οὐσίας. ταῦτα δὲ πεπέρανται, καὶ τὰ γένη τὴν κατηγοριῶν πεπέρανται. ἢ γὰρ ποιόν. ἢ ποσόν. ἢ πρός τι. ἢ ποιοῦ. ἢ πάσχον. ἢ πού. ἢ πότε.

Ε ἴστω τινα εἰσὶ τὰ κατηγορούμενα, ἀπειρεθμῆται. ὅτι ἢ τοι αἱ τὸ συμβεβηκότος κατηγορίαι, ἢ τὰ οὐ τῆς οὐσίας. τὰ δὲ οὐ τῆς οὐσίας φησὶ, τὰ οὐ τῷ τί ἐστι τὴν οὐσιῶν κατηγορούμενα. ταῦτα δέ εἰσι τὰ γένη, καὶ τὰ εἴδη, καὶ αἱ διαφοραί· πάντα γὰρ ταῦτά φησι, δείκνυται πεπέρασμένα ὧδὶ τὸ ὧδε. εἴτα ἐπειδὴ οὐδείχθη καὶ ἑνώσης κατηγορίας πεπερασμένα ἐλούσης γένη, μηδὲν ἧττον εἶναι τὰς κατηγορίας ἀπείρους, εἴγε τὰ γένη τὴν κατηγοριῶν μὴ δέκα εἶεν μόνον, ἀλλ᾽ ἄπειρα. ἀπείρων γὰρ ὄντων τὴν ὑλῶν, πάντων δὲ κατὰ τὰς οὐσίας κατηγορουμένων, *καὶν ἑνώσῃ πεπερασμένη ὑπάρχῃ, ἄπειρα πάλιν συμβαίνει εἶναι τὰ κατὰ τὰς οὐσίας κατηγορούμενα. ὅθεν δεῖ καὶ τοῦτο προσθῆναι μὴ τὸ, ὅτι καὶ τὰ γένη τὴν κατηγοριῶν πεπέρασται. εἶτα καὶ ἄπειρα μὴ εἶναι τῶν τα.

» ΥΠΟΚΕΙΤΑΙ δὲ οὐ καθ᾽ οὗ κατηγορεῖσθαι.

Ε ν ταῖς ἀποδείξεσι δηλονότι. δεῖ γὰρ εἶπε καὶ ἔμπροσθεν. ὅτι αἱ ἀποδείξεις, ὧν, τι τούτων λείπουσιν, ἢ ποσόν, ἢ ποιόν. ἢ τί τὴν ἄλλων, ὅταν οὐ καθ᾽ οὗ κατηγορηθῇ. δῆλον γὰρ μὴ συμπεπλεγμένως ποιεῖσθαι ἐκ πλειόνων τὰς κατηγορίας, ὡς ὅταν εἴπω, σωκράτης ἄνθρωπος φιλόσοφός ἐστιν· ἀλλ᾽ οὐχ εἷς ὁ κατηγορούμενος ὅρος. λείπει δὲ οὐ τοῖς συλλογισμοῖς ἁπλοῦς εἶναι τοὺς ὅρους. *ὃ δὴ δεῖ οὕτω δεῖ προσθῆναι, οὐχ ὅτι εἰ μὴ οὐ καθ᾽ οὗ κατηγορηθείη, λυμαίνεταί τι ἢ μὴ ἐπ᾽ ἄπειρον ἰέναι τὰς κατηγορίας· ἀλλ᾽ ὅτι αἱ πρὸς τοὺς συλλογισμοὺς *πόρισμα κατηγορίαι, τοιαύτας εἶναι θέλουσιν.

» ΑΥΤΑ δὲ αὐτῶν ὅσα μὴ τί ἐστι, μὴ κατηγορεῖσθαι. γ. γραδicamentu

Τ ουτέστι, καὶ δεῖ ἢ μὴν ὑπόκειται, μηδεμίαν κατηγορίαν αὐτῶν ἑαυτῆς κατηγορεῖσθαι, εἰ μὴ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖτο. οἷ), οὐ κατηγορεῖται ἢ λευκὸν τὸ φαλακροῦ εἰ οὕτω τύχοι. ἢ μὲν τοι χρῶμα, τὸ

λευκοῦ. τί γὰρ μᾶλλον ἐστὶ τὸ χρώματος ἢ λευκόν. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἄλλο συμβεβηκὸς ἄλλου κατηγορεῖται συμβεβηκότος. ταῦτα δὲ νῦν ἀναλαμβάνει, ἵνα διακρίνῃ τὰς κατὰ φύσιν, καὶ τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας.

» ΟΥ̓ συμβεβηκότα γὰρ ἐστὶ πάντα. ἀλλὰ τὰ μὲν καθ᾽ αὑτά· τὰ δὲ, καθ᾽ ἕτερον τρόπον· ταῦτα »
» δὲ πάντα κατ᾽ ἐκείνου τινὸς κατηγορεῖσθαι φαμέν. ἢ δὲ συμβεβηκὸς οὐκ ἔστιν ἐκείνου τι. »

Τ ὸ γὰρ χρῶμα τῷ λευκῷ μὲν, καθ᾽ αὑτὸ ὑπάρχει· σωκράτει δὲ, καθ᾽ ἕτερον τρόπον. συμβέβηκε γὰρ αὐτῷ, καὶ οὐ καθ᾽ αὑτὸ αὐτῷ ὑπάρχει. ὁ δὲ γὰρ σωκράτης, *αἴτιός ἐστιν ἀποδείξεως τὴν προειρημένων. λέγω δὴ τὸ κατηγορεῖσθαι ἀλλήλων τὰ συμβεβηκότα. εἴγε οὐ μόνον ἐστὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ὑπακείμενον, καθ᾽ ἕτερόν τρόπον ἐκείνου γένεσθαι, ἀδύνατον.

» ΟΥ̓ΔΕΝ γὰρ τῶν τοιούτων τί θεμεν εἶναι, ὃ οὐχ ἕτερόν τι ὂν λέγεται ὁ λέγεται. »

Ο τι οὐδὲν τῶν συμβεβηκότων ἐκείνου ἕτερόν τινι γένεσθαι φυσάται, ὃ δὲ τούτων δείκνυσιν. ἑκάστων γὰρ τούτων ἄλλοτι πρότερον ὄν, οὕτως ἐκεῖνο λέγεται. ἢ γὰρ λευκὸν, ἢ ξύλον ἐστὶ, ἢ λίθος, ἢ τί τοιοῦτον. εἶτα λευκὸν εἶναι λέγεται, ὁμοίως ἢ *δίπηχυ, δεξιὸν, ἢ τῶν ἄλλων ὁποῖ.

» ΑΛΛ᾽ αὐτὸ ἄλλου. καὶ ἄλλ᾽ ἄπειρα καθ᾽ ἑτέρου. »

Α υτὸ μὲν φησὶ τῶν συμβεβηκότων ἑκάστου, οὐδενὶ ὑποκείται. αὐτὸ δὲ καθ᾽ ἑτέρου τινὸς λέγεται. καὶ ἄλλο κατ᾽ ἄλλου. οἷ), λευκὸν μὲν εἰ τύχοι, χιόνος, ἢ λίμνης, ἥου. μέλαν δὲ, κατὰ τὸ πάσης ἢ ἑβαίνου. ἢ τι νὸς τῶν ἄλλων. οὕτως δὲ τῶν αὐτογράφων ἔχουσιν. ἀλλ᾽ αὐτὸ ἄλλο. καὶ ὧδε καθ᾽ ἑτέρου. λέγοι δ᾽ ἄν, οἷον εἰ λευκὸν μὲν καθ᾽ ἀνθρώπου κατηγορεῖτο. ὧδε δὲ κατὰ σωκράτους, καὶ τὸ λευκὸν κατὰ σωκράτους.

» ΟΥ̓ΤΕ εἰς τὸ αὖθις οὔτε καθ᾽ οὗτος, οὔτ᾽ εἰς τὸ πάλιν ὑπάρχειν λεχθήσεται. »

Δ ιὰ τελείων ἔλειξε ὧδε, ὅτι οὐχ οἷόν τε καθ᾽ οὗτος οὐ κατηγορεῖσθαι ἐπ᾽ ἄπειρον. οὐ δὲ τοῖς ἐφεξῆς δείξει ὅτι οὐδὲ οὐ κατὰ τελείων. πολλὰ γὰρ καθ᾽ οὗτος οὐδέποτε οὐ συλλογισμῷ λαμβάνεται κατηγορούμενα. καὶ ἄλλως. εἰ οὐ καθ᾽ οὗτος μὴ κατηγορεῖται ἐπ᾽ ἄπειρον δῆλον ὅτι, οὐδὲ τελείοις καθ᾽ οὗτος. οὐ γὰρ τοῖς τελείοσι, πολλαὶ μοιάδες.

» ΚΑ Ὸ ὧν μὲν γὰρ λέγεται τὰ συμβεβηκότα, ὅσα οὐ τῇ οὐσίᾳ ἑνὸς του. ταῦτα δὲ οὐκ ἄπειρα. »

Ε ἰπὼν ὅτι οὔτ᾽ ὧδὶ τὰ αὖθις, οὔτ᾽ ὧδὶ τὸ κατὰ, ἢ ἄπειρον, ἑνὸς τόδον τούτων δείκνυσι καὶ πρῶτον, πῶς οὐκ ὧδὶ τὸ κατὰ καθ᾽ ὧν γὰρ φησι τὰ συμβεβηκότα κατηγορεῖται, τουτέστι τὰ κείμενα τοῖς συμβεβηκόσιν, αἱ οὐσίαι εἰσίν. οὐσίαι δὲ, τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη καὶ τὰ ἄτομα. λέγομεν γὰρ καὶ ὅτι ἢ ζῷον λευκὸν, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος λευκός ἐστι, καὶ ὅτι ὁ σωκράτης λευκός. πεπέρασμέναι δὲ αἱ οὐσίαι εἰσίν. εἴπομεν γὰρ ὅτι, εἰς ἔλαττον τὰ ἄτομα κατὰ λήγουσιν. ὥστε εἰ ὑπόκειται μὲν πᾶσα κατηγορία αἱ οὐσίαι, πεπέρασμέναι ἄρα ἐπὶ ἢ κάτω αἱ κατηγορίαι.

» ΑΝΩ δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ συμβεβηκότα, ἀμφότερα οὐκ ἄπειρα. »

Ο τι οὐδὲ ἐπὶ ἢ ἄνω ἄπειρα. τὰ γὰρ ἐπὶ τὰ ἄνω τὴν κατηγοριῶν φησι, τὰ οὐ τῇ οὐσίᾳ ἐστὶ. λέγομεν γάρ, ὁ ἄνθρωπος ζῷόν. ἢ ζῷον, ἔμψυχον σῶμα. ἢ σῶμα, οὐσία. καὶ τὰ συμβεβηκότα δὲ πάντα πεπέρανται. καὶ γὰρ ταῦτα κατὰ τὴν οὐσιῶν κατηγορούμενα. ταῦτα δὲ πάντα, δείκνυται ἔμπροσθεν πεπερασμένα. εἴπαμεν δείκνυμεν, ὅτι τὰ οὐ τῷ τί ἐστι πάντα πεπέρασται. ἐδείχθη γὰρ ἐκεῖ δῆλ. τὴν ὁρισμῶν, ὅτι ἑνώσῃ τὴν κατηγοριῶν πεπέρασται. ὥστε ἐπὶ ἢ ἄνω καὶ ἐπὶ ἢ κάτω πεπερασμέναι εἰσὶν αἱ κατηγορίαι.

» ΑΝΑΓΚΗ ἄρα εἶναί τι οὗ πρῶτόν τι κατηγορεῖται. καὶ τούτου ἄλλο. καὶ ὧδε ἵστασθαι. μὴ »
» εἶναί τι. ὃ οὐκέτι οὗτε κατ᾽ ἄλλου προτέρου, οὔτε κατ᾽ ἐκείνο ἄλλο πρότερον κατηγορεῖται. εἰς μὲν »
» οὖν λόγος λέγεται ἀποδείξεως οὗτος. »

Σ υμπεραίνεται δὴ τούτων τὰς λεγόμενα. καὶ φησὶν, ἀνάγκη εἶναί τι ἔλαττον, οὗ πρώτως κατηγορεῖταί τι. ὧδε δὲ ἢ ἄτομον. οὗ πρώτως κατηγορεῖται ἢ εἰδικώτατον εἶδος. μὴ οὖν κατὰ σωζέσθαι προσούσων τὴν κατηγοριῶν, *ἵστασθαι ἡ πρόοδος αὐτῶν εἰς τι ἔλαττον, καθ᾽ οὗ οὐδὲν ἕτερον κατηγορεῖται. ὥστε καὶ τὰ ἄκρα ὥρισται καὶ τὰ μέσα.

» ΕΓΙ δὲ ἄλλως, εἰ ὧν πρότερα ἄπειρα κατηγορεῖται, ἐστὶ τούτων ἀπόδειξις. ὧν δ᾽ ἔστιν ἀπόδειξις, οὐ- »
» τε βέλτιον ἔχειν ἐγχωρεῖ πρὸς αὐτὰ τὸ εἶδέναι, οὔτ᾽ εἰδέναι ἄνευ ἀποδείξεως. »

Κ αὶ ὅτι μὲν ἡ τρόπον λογικὴν καλεῖ, οὐ δῆλ. πλὴ αὐτὴν αἰτίαν. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τὰ ἐόντων ἁρμόζει τὸ αὐτοῦθα λεγόμενα, ἀλλ᾽ ἐπὶ μόνων τὴν ἀποδεικτικῶν. ἄλλοτι λαμβάνει ἢ εἶναι ἀπόδειξιν. ταύτην δ᾽ αὖ ἁρμόζοι ἡ τὸ ἀλεξάνδρου ἐξήγησις, ἢ ἐπὶ τὸ πρότερου ἐπιχειρήματος, λογικὴν αὖ ἢ δῆλ. ὅτι λέγοντος, δῆλ. ἢ λαμβάνειν ὡμολογούμενον, ὅτι εἰσὶν ὁρισμοί. καὶ τοῦτ᾽ ἔλειξε καὶ ὅ αὖθις, ὅτι δ᾽ ἀποδείξεως. ὥστε οὐ δοκεῖ ἀναφλείκτως ὧδε εἰληφέναι. μήποτε οὖν ἢ λογικῶς ἐπ᾽ ἀμφοτέρων ἀκουστέον, ὅτι μὴ ἐπ᾽ αὐτῶν τὴν καθ᾽ αὑτὸ κατηγορουμένων γυμνάζει ἢ λόγον, ὅπερ ποιεῖ οὐ τοῖς ἑξῆς,

Antigrapha

Multa prædicata de uno ſubiecto nõ prædicantur ſurſũ in ſyllogiſmo ũqꝫ

Logicus modus Alexandri

ἀλλ' ἓν τινῶν ἐστὶν ὅρων. διον, τὸ λαβεῖν ὅτι εἰσὶν ὁρισμοὶ, καὶ ὅτι εἰσὶν ἀποδείξεις. δηλῶ μοί τοι τὸ νῦν ἐπιχειρήματος δείκνυσιν, ὅτι ἀπείρους εἶναι τὰς μεταξὺ ἡγητηρείας, τὴν ἄκρων ὡρισμένων ὄντων, οὐκ εὐδέχεται. λαβὼν καὶ σὺ ταῦθα ὡμολογημένον ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, ἀπάγει πάλιν εἰς ἄτοπον ἐν λόγον. ὅτι εἰ ἐστὶν ἄπειρον εἶναι αἱ ἡγητηρείαι, ἀδύνατον καθ' ἣν ἀπόδειξιν. ὡμολογημένον δὲ λαμβάνει, τὸ εἶναι ἀπόδειξιν, ὅτι οὐ αἱ ἀρχὴ ὅρων δείκνυσιν, οὐ δι' ὧν ἐστὶ πρὸς τὸν ἀναιρουῦντας τὴν ἀπόδειξιν, καὶ πρὸς τὸν ἅπαντα τὰ ἀποδεικτὰ εἶναι λέγοντας πρόσεισιν οὕτω ἡ λέξις, δεῖξον ἐν ζόπον. ὧν δέ φησι προτάσεων, τούτων δέ ἐστιν ἀπόδειξις. ὧν δὲ δέ ἐστιν ἀπόδειξις, οὐκ εὐδέχεται ταύτα εἰδέναι μὴ δι' ἀποδείξεως. ἡ γὰρ ἀπόδειξις, ἐκ προτάσεών τινῶν πιστοῦται τὰ δι' ὧν δέ ἐστί τινα πρότασα, ἀδύνατον αὐτὰ γνῶναι, μὴ προεγνωσμένων τὴν πρώτων. δύο γὰρ τρόποι γνώσεως. ὅ, τε ἐκ τῶν προτάσεων τὰ δι' ὧν πιστούμενος, καὶ ὁ κρείττων ἢ καὶ ἀπόδειξις ὁ τῶν κοινῶν λεγομένων νοήσεων, καθ' ὧν τὰς ἀμέσους γνώσομεν προτάσεις, καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας, οὐκ ἐκ προτάσεών τινῶν αὐτὰς γνώσκοντες. οὐδὲ γὰρ ὄδιν αὐτῶν πρότασα. ἀλλ' ἀμέσως αὐτὰς ἐπιβάλλοντες, ὡς ἡ ἀλήθησις τοῖς αἰσθητοῖς ἀδιάλειπτον δὲ τὰ ἀποδεικτὰ ὄδιν ἐν τόπον γνῶναι ὡστε εἰ ἐστὶν ἄπειρον χωρεῖσιν αἱ ἡγητηρείαι καὶ τὸ μέσον ἀδιάλειπτον ὑπάρξειν ἀμέσων πρότασιν. ἀμέσου δὲ προτάσεως μὴ ληφθείσης ἀλλὰ πάσης τῆς ληφθείσης ἐχομένης μεταξὺ ἑτέρου ὅρου, ἀποδειξιν γενέσθαι ἀδύνατον, εἴγε ἡ ἀπόδειξις τισὶ προτάσεις τὰ δι' ὧν πιστοῦται. τὴν δὲ προτάσεων μὴ ἐγνωσμένων ἀδιάλειπτον τὰ δι' ὧν γνωσθῆναι (γνώσομεν δὲ τὰς πρότασα, ἤτοι διὰ ἀποδείξεως εἰ καὶ εἰσὶ προτάσεις) ἢ κρεῖττόνως, ἢ καὶ ἀπόδειξιν, εἰ κοιναί εἰσιν ἔννοιαι, ἢ προτάσεις ἄμεσοι. ἔστ' ἄπειρον δὲ τὸ ληφθέντος ἔχοντος τι ἑαυτὸ προηγούμενον, ἐπεὶ μὴ δυνατὸν διελθεῖν τὸ ἄπειρον, μήτε κρεῖττόνως αὐτὸ γνῶναι, ἢ καὶ τὰ ἀπόδειξιν, ἀνάγκη ἄρα μηδόλως αὐτὸ γνώσκειν. ὥστε ἀναιρεῖσιν ἀπόδειξιν, καὶ ὅλως γνῶσιν καὶ καὶ τὰ λήψεις οἱ ἐπ' ἄπειρον προϊόντα λέγοντες τὰς ἡγητηρείας. εἰ δὲ ἔστιν ἄτοπον, καὶ ἔστιν ἀπόδειξις, οὐκ ἐπ' ἄπειρον ἄρα αἱ ἡγητηρείαι. δῆλα δὲ καὶ ἐξ ἀκολουθίας, ὅτι οὐ μόνον αἱ μεταξὺ οὐκ ἄπειροι, ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ τὸ ἄνω. καὶ τούτων γὰρ ἀπείρων οὐσῶν, ἀναιρεῖται ἡ ἀπόδειξις, εἴγε ἡ ἀπόδειξις ὁδῷ τὴν ὁρισμῶν. ὁρισμοὺς δὲ ἀξιοῦμεν ἀδιάλειπτον, ἐπὶ τὸ ἄνω ἀπείρων οὐσῶν τὴν ἡγητηρειῶν, ὡς ἐδείξαμεν πρότερον.

ΕΙ ΔΕ τόδε ὁδῷ τὴν δὲ γνώσιμον, τόδε δὲ μὴ ἴσμεν, μηδὲ ἐλαττον ἔχομεν πρὸς αὐτὰ τὸ εἰδέναι, οὐδὲ ὁδῷ τούτων γνώσιμον ἐπιστησόμεθα.

γὰρ ὅτι τινα πρότασα καὶ ἀρχὴ εἰδέναι ἀπόδειξιν, ὁδῷ τὸ αὐτὸ ἀρχὴ ὅρον ἀποδείξεως δὲ μὴ ἐστιν, μηδὲ ὁδῷ λόγου ἡσεως, τουτέστιν, εἰ μὴ πᾶσα ἀπόδειξις ὁδῷ λόγου ἡσεως πρόεισιν, *ἀλλὰ ἔστι τι καὶ ἁπλῶς ἀπόδειξαι μηδεμιᾷ λόγου ἡσει χρησάμενον ὁδῷ ὑπολήσεως δὲ ἀπόδειξις λέγεται, ἢ λαμβάνουσα ἀπόδειξιν, ἢ οὐ τούτῳ ἓ τόδε τι δείκνυουσα. οἷ, ὡς εἴ τις λέγοι, συγχωρήθω μοι ὅτι ἔστι πρόνοια, καὶ δείκνυμι ὅτι ἔστιν ἡ ψυχὴ ἀθάνατος. ἢ συγχωρήθω μοι τὴν ψυχὴν εἶναι ἀθάνατον, καὶ δείκνυμι ὅτι χωρεῖσι ὁδῷ σωμάτων. ὁδῷ ὑπολήσεως γὰρ αἱ τοιαῦται ἀποδείξεις καὶ οὐκ ἁπλῶς.

ΩΣΤΕ ΕΙ τὰ ἄπειρα μὴ ἐγχωρεῖ διελθεῖν, ὧν ὁδῷ ἀπόδειξις, παῦτ' οὐκ εἰσόμεθα δι' ἀποδείξεως εἰ οὖν μὴ δὲ ἓλαττον ἔχομεν πρὸς αὐτὰ τὸ εἰδέναι, οὐκ ἔστιν ἐπίσασθαι δι' ἀποδείξεως ἁπλῶς, ἀλλ' ὁδῷ ὑπολήσεως. λογικῶς μὲν οὖν ἐκ τούτων αὖτις πιστεύσειε ἂν τὸ λεχθέντος.

ΕΙ παντὸς φησι τὸ ληφθέντος ὁδῷ τι αὐτόθροον, πάντα ἀνάγκη ἀποδεικτὰ εἶναι. ἐκ προτάσεων γὰρ αἱ ἀποδείξεις. ἀλλ' ἔστωσαν ἡ ἄπειρον ἀδιεξίτητον, οὐδὲν ὁδῷ πάλιν ἀποδείξαι, εἴ γε ἀδύνατον ἀποδείξαι, μὴ ἐγνωσμένης τῆς ἀρχῆς. ὥστε εἰς αὐτίφασιν ἄγεται ὁ λόγος, τῷ καὶ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι, καὶ μηδὲν ὑδέχεται ἀποδεικνυσθαι.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΣ δὲ δῆλα τὴν δὲ συμπερασθόδου, ὅτι οὔτ' ἐπὶ τὸ ἄνω οὔτ' ἐπὶ τὸ κάτω ἄπειρα τὰ ἡγητηρούμενα ὑδέχεται εἶναι αἱ ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἐπισήμαις. ὁδῷ ὧν ἡ σκέψις ὄδιν. ἡ μὲν γὰρ ἀποδείξεις ὄδιν τὴν ὅσα ὑπάρχει ἡ καθ' αὐτὰ τοῖς πράγμασι. καθ' αὐτὰ δὲ λέχθη.

εἰς ἓν κοινότοθρον, ὅτι οὐδεμία ἡγητηρεία ἐπ' ἄπειρον πρόεισι. βούλεται νῦν ἰδίως δῆλα τὴν ἀποδεικτικῶν τὸ αὐτὸ ὅρον λέγειν ἀποδεικτικοὶ δὲ καθ' αὐτὸ ζόποι δύο. ἢ γὰρ τὰ ἐν ὁρισμὸν τὴν ὑποκειμένων

Duos esse modos sciendi

Priora cognoscimus duobus modis

Priora. 2. modis noscimus

Demonstratio ex hypothesi qd.

Demonstrationes ex prioribus fiunt.

Demonstrativi modi kaf' aὐtò duo sunt

.l. ἄτοπον. uel lege τοῦτο. τὸ ἄτοπον ut uersus habitus. 6. & 10.

κειμένων παραλαμβανόμενα, ὡς τὰ σὺ τῷ τί ὄδι ἡγητηρούμενα, οἷ ἐ ζῶον τὸ ἄνθρωπον. ἢ ἄπορ εἰς ἐν ἑαυτῶν ὁρισμὸν τὰ κειμένα παραλαμβάνει. ὡς ἐ δυνατὸν, καὶ ἡ σμότης, καὶ τὰ τοιαῦτα. λείπουσιν οὖν ὅτι, ὧδέν τούτων ἐστὶν ἄπειρον πρόεισιν. οἷ *ἄνθρωπου ἡγητηρεῖται καθ' αὐτὸ ἐ ζῶον τούτου δὲ ἐ ἔμψυχον. ἢ ἐφεξῆς, ὅτι οὐκ εὐδέχεται ταῦτα εἰς ἄπειρον ἰέναι. ὁμοίως τῷ ἀριθμῷ καθ' αὐτὸ ὑπάρχει ἐ δυνατόν. τούτῳ δὲ ἐ πρῶτον καὶ ἀσύνθετον. καὶ τούτῳ εἰ τύχοι ἐ δυνατόν, ὅτι οὐδὲ ταῦτα εἰς ἄπειρον πρόεισιν. ἀναλυτικῶς οὖν ἡγαλεῖ τὰς τοιαύτας λέξεις, ἀντὶ τοῦ ἀποδεικτικῶς. δῆλον ὁ σκοπὸς πάσης τῆς ἀναλυτικῆς *ἐπιστήμης, ἡ ἀποδείξεις ὄδιν. οὕτω γοῦν ἡ πρώτη ἀρχὴν τῶν ἀναλυτικῶν ἐποιήσατο, ἐρικῶς, πρῶτον ἐπεὶ οὖδεί τί καὶ τινός ὄδιν ἡ σκέψις, ὅτι οὖδεί ἀποδείξειν, ἢ ἐπισήμης ἀποδεικτικῆς. ἐπεὶ οὖν πᾶσαν πρὸ οὖδεί ἀποδείξεως πραγματείαν οὕτως ἐνομάσεσεν ἀναλυτικὴν, ἐκ μερῶν ἐ πᾶν ὀνομάζας, δῆλ. ὅτι καὶ πάσας τὰς ἀποδεικτικὰς ἀναλυτικὰς ἐκάλεσεν. καὶ γὰρ σκοπὸς ἡμῖν ὄδι δῆλ. πάσης τῆς μεθόδου ταύτης τῶν παρὰ τοῖς παλαιοῖς συλλογισμοὺς ἐπισκέψασθαι, εἰ ἀναγκαῖοι καὶ τελικοί, καὶ τελικῶς ἀναλύσαι ἢ ἀγαγεῖν ἐπὶ τὰ σήματα, τοῖς τελικὰ αὐτῶν ἐπισκέψασθαι, εἰ ἀναγκαῖα ἢ ἀποδεικτικά. δῆλ. ὅτι οὕτω εἰς τὸ χρησιμωτάτου μέρους αὐτῶ, ἡ πᾶσα πραγματεία κλήθη. ὅτι δὲ οὐδὲ τὰ σὺ τοῖς ἀποδείξεσι ἡγητηρούμενα ἄπειρα ὄδι, δείκνυσι ἐν ζόπον. ἡγητηρεῖται γὰρ σὺ τοῖς ἀποδείξεσι τὸ καθ' αὐτό. τούτων δὲ δύο ὄντων ζόποι. πρῶτος μὲν, τὰ σὺ τῷ ὁρισμῷ τῷ ἐπικειμένου παραλαμβανόμενα. καθ' αὐτὸ γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐ ζῶον καὶ ἐ λοπὸν ὑπάρχει. ὁμοίως τῷ λίθῳ ἐ ἄψυχον. καὶ ὡδὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. δεύτερος δὲ ζόπος ὁ τῶν καθ' αὐτὸ, ὅσα σὺ τῷ ἑαυτῶν ὁρισμῷ ἐ ἐπικειμένου παραλαμβάνει, ὡς ἐ ἰσόπλευρον, καὶ αὐτίον, ἐν ἀριθμῶν, ἢ ἐ δύο καὶ κεραμπύλον, πῶν γραμμῶν. καὶ ἐ σιμὸν πῶν ῥῖνα. καὶ πρῶτόν γε δείκνυσιν ὅτι τὰ ἡγητὰ ἐν δεύτερος ζόπον τὸ καθ' αὐτὸ, οὐκ ἐπ' ἄπειρον πρόεισιν. οἷ, εἰ ἐ ἰσόπλευρον ὑπάρχει τῷ ἀριθμῷ, ἀνάγκη δή που σὺ τῷ λόγῳ τὸ ἰσοπλεύρου ὑπάρχειν ἐν ἀριθμόν. *καὶ πάλιν σὺ τῷ λόγῳ τὸ πρώτου καὶ ἀσύνθετου, ὑπάρξει ἐ ἰσόπλευρον καὶ ὁ ἀριθμός. ὁμοίως καὶ εἰ ἄλλό τι καθ' αὐτὸ ὑπάρξει τῷ πρώτῳ σὺ τῷ λόγῳ ἐκείνῳ παραληφθήσεται τὰ ὑποκάτω πάντα, τό, τε πρῶτον, καὶ ἐ ἰσόπλευρον, καὶ ὁ ἀριθμός. ἐπεὶ δὲ ἰσόπλευρον καθ' αὐτὸ νῦν ὁ λόγος. καὶ τούτων τὸ δεύτερος ζόπος. τὰ δὲ ὑπόθεσις ἔχει ἐπ' ἄπειρον προϊόντα, δῆλον ὅτι ἀεὶ τὰ ὑποκείμενα ἕως ἐν ὁρισμὸν αὐτῶν παραληφθήσεται, οὐ μόνον τὰ προσεχῆ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξῆς τοῦτο. ἐ γὰρ τῷ ἰσοπλεύρῳ ὑπάρχει ἐ πρῶτον, ἀνάγκη δή που σὺ τῷ τοῦ πρώτου ὁρισμῷ, μὴ μόνον ἐ ἰσόπλευρον παραληφθήναι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀριθμόν. εἰ δ' ἄπειρα ἐλήφθη τὰ καθ' αὐτὸ, καὶ παῦτα ὑπάρχει, δῆλον ὅτι εἰς ἐν τινῶν ὁρισμὸν, ἄπειρα ἔσται τὰ παραλαμβανόμενα. ἀλλ' εἰς ζόπος μὲν οὐ φαίνεται ὁ ἀριστοτέλης ἀπόρων ἐν λόγον. εἰ γε γὰρ ἄν τις πρὸς εἶδος, ὅτι οὐκ ἔσται λαβεῖν ἐ ἕκαστον τῶν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων ἀπείρων ὄντων. εἰ δὲ εἶδος, τῆν μεταξὺ πάντως ἔσται ἐ λαμβανόμενον. τούτου δὲ οὐκέτι ἄπειρα ἔσται τὰ σὺ τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανόμενα. ὥστε γὰρ ὑποκείμενον. δῆλ. ὁ ἀριθμός. ὅτι καθ' οὖ λάβω τῆν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων, πάντως τὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀριθμοῦ, πεπερασμένα ἔσται. ἄπορ λείπει τῷ ὁρισμῷ τούτου παραλαμβάνεσθαι. ὥστε οὐ δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι ἡ εἰς εἶδος ἐ ἄτοπον ἀπαγωγή. διότι μὴ τὰ ἡγητηρούμενα εἰς ἐν ὁρισμὸν τῶν κειμένου παραλαμβάνεται, ἀλλ' ἐμπαλιν. εἶδος μοί τοι ἐ ἄτοπον προσηκόντως ἂν διωθοῖτο τρόπῳ τῶν καθ' αὐτὸ ἐπιφέρεται. διότι οὐ τῷ ὁρισμῷ τῶν ὑποκειμένου τὰ ἡγητηρούμενα παραλαμβάνεται. ταῦτα δὲ ὑπόκειται ἄπειρα εἶναι. ἐκήνου φανεροῦ ἀπάγοντος, ἀλλ' οὐκ εἰς εἶδος ἐ ἄτοπον ἀπήγαγε τὸν λόγον, ἀλλ' ὅτι εἰ ἄπειρα εἶσι τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα, συμβήσεται ἄπειρα ὑπάρχειν τῷ οἷ. λέγω δὴ τῷ ἀριθμῷ. ἐ γὰρ πρῶτον ὅπερ ὑπάρχει τῷ ἰσοπλεύρῳ. δῆλον ὅτι καὶ τῷ ἀριθμῷ ὑπάρξει. ἢ ἐ τῷ πρώτῳ ἔτερόν τι ὑπάρξει, εἶδος αὖ ὑπάρξει καὶ ᾧ πεντῷ καὶ τῷ ἀριθμῷ. ὥστε συμβήσεται ᾧ οἷ λέγω δὴ τῷ ἀριθμῷ ἄπειρα ὑπάρχειν. εἰ δὲ εἶδος' φησὶν ἀδύνατον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ὧδὶ ἐ ἀνω ἄπειρα ἔσται. ὅπερ ὑπέκειτο. ὧδὶ ἐ ἀνω δέ φησιν ἐ τοῦ ἀριθμοῦ ὧδὶ ἐ ἰσόπλευρον. καὶ ἐ πρῶτον. καὶ ἐ ἐφεξῆς. οὐκ αὖρα σὺ δέχεται ἐπ' ἄπειρον *ἢ καθ' αὐτὸ ἐν δεύτερον ζόπον τῷ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντος. ὁ μὲν δὴ ἀριστοτέλης ἀπήγαγε τὸν λόγον εἰς τὸ ἀδύνατον, εἰ πεῖν ὅτι μὴ σὺ δέχεται ἄπειρα ὑπάρχειν ᾧ οἷ τοιαῦτα τοιαῦτα δὲ, δῆλον ὅτι τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα. εἶδος δὲ προσέθηκεν, οὐχ ὅτι σὺ δέχεται ἑτέρα μὴ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα ἄπειρα εἶναι οἷ. ἀλλ' ἤτοι ἐπειδὴ ταῦτ τῷ καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων ὁ λόγος νῦν, καὶ ἐ συμβαῖνον ἐπὶ τοῖς καθ' αὐτὸ πρὸς ἀντίστασιν λῶ τῷ μείζω τὸ συνεχοῦς, ὅτι ἐκείνα δῆλα ἄπειρά ὄδιν ἁπλῶς γοῦν τοσοῦτον ἐ πῶν, ὅτι μὴ σὺ δέχεται ἄπειρα ὑπάρχειν τῷ οἷ, πῶς εἶδος οὐκ σὺ δέχεται οὐ προσέθηκενε ὁ μοί τοι ἀλέξανδρός φησιν, ὅτι συμβαίνει ἢ οὕτω ἐ ἄπειρον σὺ ὀργεία εἶναι. εἶδος δὲ οὐ προσθῆκε τοῖς προκειμένοις ἐ πάγειν. αὖ ἐ εἶδος ὑπετίθετο σὺ ὀργεία εἶναι *ἐ ὑποκείμενον. ὥστε οὐδὲν ἄτοπον λείπει εἶδος εἶναι. ἔλεγεν οὖν ὁ φιλόσοφος, ὡς πρὸς τὸν ὁρισμοὺς τείνειν ἐν λόγον, ὅτι συμβήσεται σὺ τοῖς ὁρισμοῖς ἄπειρα παραλαμβάνεσθαι. ἐ μοὶ δὲ, οὐδὲ εἶδος δοκεῖ ἀληθὲς εἶναι.

Ioan. Gram. in post. anal.

h

Analyticæ monstrationes. 1. Demonstratio. Nã scopus omnis omnis analyticæ scientiæ est demonstratio

Analytica scientia una de dicta est. denominato videlicet abeuntis parte toto.

In demonstrationibus præcantur quæ καθ' αὐτὸ. quorũ sunt duo modi

Τῶ πρώτῳ ὑπάρχει τὸ πρῶτον

Primũ quod inest impari inest & numero

Alexander Philosophus

Ex hoc etiã loco apparet philosophum quẽ citat philoponus nõ esse Alexandrũ

Contra Philosophũ interpretem.

πάλιν δὲ τῷ πρώτῳ λόγῳ τοῦ πρώτου ὑπάρχει, τό, τε πρῶτον, καὶ ὁ ἀριθμός. ὁμοίως. ex emendatione b).

περιέχειν τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα. ex emendatione.

λέτω δή, ὅτι οὐκ εἰς ἄπορον ἀπάγει ὁ λόγος ὁ ἀριστοτέλης, *ἐπ, συμβαίνει γὰρ οὕτω ἄπειρα
ὑπάρχειν τῷ οἱ ὑποκειμένῳ, ὡς δείξομεν πλὴν λέξιν ἐπεξιόντες. εἰς ὃν ὁρισμὸν δὲ τῶ ἀριθμοῦ πα-
ραλαμβάνεται, τὰ ηθ αὐτὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ. ὥστε πρὸς τοῦ ὁρισμοὺς αὖθ σωτείνει ὁ λόγος.
ὅτι μὴ οἷόν τε τούτους, ὑφ᾽ ἀπείρων σωεστηκέναι. ἀλλ᾽ ὅτι εἰ τὰ ὑπάρχοντα τῷ ἀριθμῷ ἄπειρα
εἶεν, τοῦτα δὲ ηθ αὐτῷ ὑπάρχει, ἀδιώατον γνῶναι ἂν μὴ ἐόντα πάντα τὰ ηθ αὐτῷ αὐτῷ ὑπάρ
χοντα. οὐ γὰρ ἂν ἐλέγομεν φύσιν ζητοῦσι, μὴ εἰδότες τίνα ποτέ ἐστι τὰ ηθ αὐτῷ αὖθ ὑπάρχοντα. ὥσ
τε εἰ ἄπειρά ἐσι τὰ ηθ αὐτῷ ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασι. τὰ δὲ ἄπειρα γνῶναι καὶ διεξελθεῖν οὐδύ
νατον, ἀδιώατον ἄρα γνῶσιν τῶ πραγμάτων ἔχειν. ὥστε εἰ ἔσθ᾽ ἄτοπον, ἀδιώατον ἄρα ἔσ᾽ οἱ ἄπει
ρα ὑπάρχειν, ηθ αὐτῷ προσίζησι δὲ τούτοις καὶ ἕτερον ὁ ἀλέξανδρος, λέγων μὴ οἷόν τε ἄπει
ρα ἦ. τὰ ηθ αὐτῷ ὑπάρχοντα κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον. τοῦτο γὰρ φησιν ἀεὶ, ὧδε ἐλάττον πρόει
σιν. ὥσπερ γὰρ τῶ ἀριθμοῦ ἡ πρώτη ἐστὶν ἐλάττων, ἢ ἡ πρώτου ἐστὶν ἐλάττων τῆ πρώτης, οὕτως εἰ
ἢ τῷ πρώτῳ ἔτερόν τι ὑπάρχει, ἐστὶν ἐλάττων αὖθ, κἀκείνου τῶ πρώτου. καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως ὧδε ἡ
ἐλάττων προϊόντα, εἰς τὰ ἄτομα τελευτῶσιν. οὐκ ἄρα οἷόν τε ἐστὶν ἐστὶν ἄπειρον προϊέναι τὰ τοιαῦτα.
εἰ μὲν γὰρ ὧδε ἡ μεῖζον ἐγίνετο ἡ πρόοδος, εἶχεν ἂν τινα λόγον. *ἔτε ἐπ᾽ ἄπειρον πρόεισιν ὡς ὧδε ἡ
μεῖζον ἡ τῶ ἀριθμοῦ προκοπή. εἰ δ᾽ ἐπὶ τὸ ἐλάττον ἡ πρόοδος, ἀνάγκη δήπου ηα ταυτησι εἰς τὰ ἄτο
μα, ὡσπερ ἡ ὧδε ἡ ἐλάττων τῶ ἀριθμοῦ προκοπὴ εἰς τὴν μονάδα ηα ταυτὰ. δὴ οὖν οὐ δέχεται ἐστὶν
ἄπειρον προϊέναι τὰ ηα τὰ ἐν ἀδύτερον τρόπον τῶ ηθ αὐτῷ ὑπάρχοντα τῆς πράγμασι. καὶ οὕτω
μὲν ταῦτ᾽ τῶ ἀδυτέρου τρόπου τῶ ηθ αὐτῷ ὑπάρχοντα. τὰ δὲ οὐδὲ τὰ κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον τῶ ηθ αὐτῷ ἄπει
ρα ἔσι, ἐφεξῆς δείκνυσιν ὧδε τῷ ζῴου. εἰ γὰρ τοῦτα μὲν οἷόν τε ὑπομένειν παραλαμ-
βάνεται, οἷ᾽ ἡ ζῴου εἰς ὁρισμὸν τῶ ἀνθ᾽. μὴ τῶ ζῴου ἡ ἔμψυχον. ὧδε δ᾽ ἐστὶν ἄπειρον προέισιν, οὐκ
οἷόν τε ἐστὶν αὖθα ὁρίσασθαι. ὥστε εἰ ὧδε ψεῦδος, μὴ ἔστιν ἡ ὀρθὴ τῶ ὁρισμῶν γνῶσις, ἀποδέδεικται ἄρα τὰ
οἷόν τε τί ἐστι τῶν πραγμάτων ηα τηγορούμενα μὴ μοι γὰρ ἀπόλειξίς ἐστι τῶν ὅσα ὑπάρχει ηθ αὐτῷ ἡ
τοῖς πράγμασι *ὀρθὴ τῶ ὁρων. τουτέστιν, ὅσων ηθ αὐτῷ ὑπάρχουσι τοῖς πράγμασιν ἀπόλειξεις.

ΟΣΑ τε γὰρ οἷ᾽ ἐκείνοις οἷ᾽ ὑπάρχει οἷ᾽ τῷ τί ἐστι. καὶ ὅις αὖτὰ οἷ᾽ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχουσιν αὐτοῖς.
πρῶτος τρόπος φησὶ τῶ ηθ αὐτῷ λέγεται, ἐφ᾽ ὅσων πραγμάτων τὰ ηθ αὐτῷ λεγόμενα, οἷ᾽ τῷ
τί ἐστιν αὐτοῖς ὑπάρχει. ὁ δὲ δεύτερος τρόπος τῶν ηθ αὐτῷ λέγεται, ἐφ᾽ ὧν αὖτὰ τὰ ὅις ὑπάρχει λέ
γεται ηθ αὐτά. τουτέστι τὰ λόγῳ κείμενα αὐτοῖς, οἷ᾽ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχουσιν αὐτοῖς. οἷον, ἡ ὁις ὑπάρ
χει ηθ αὐτῷ τῷ σιμῷ, οἷ᾽ τῷ τί ἐστιν.

ΟΙΟΝ τῷ ἀριθμῷ ἡ ἀθυπλόν. ὃ ὑπάρχει μὲν ἀριθμῷ. οἷ᾽ ὑπάρχει δ᾽ αὖτὸς ὁ ἀριθμὸς οἷ᾽ τῷ λό
γῳ αὐτῶ. καὶ πάλιν ἀπλῆτος ἡ ἡ διαιρεῖν οἷ᾽ ᾧ λόγῳ τῷ τῶ ἀριθμοῦ οἷ᾽ ὑπάρχει.
ἀρχὰ λείγματα τῶ δύο τρόπων παραδίδωσιν οἷ᾽ ᾧ αὖθ. τῶ μὲν ἀδυτέρᾳ, ἡ πρῶτον. ὧδε γὰρ ηθ αὖ
τῷ μὲν ὑπάρχει ᾧ ἀριθμῷ. ὁ δὲ ἀριθμὸς, οἷ᾽ ᾧ ὁρισμῷ τῶ πρώτου παρελαμβάνει. τῶ δὲ προτέρᾳ,
ἡ ἀπλῆτος καὶ ἡ διαιρετόν. ταῦτα γὰρ ὑπάρχοντα ᾧ ἀριθμῷ, οἷ᾽ ᾧ ὁρισμῷ *τῶ πεπτοῦ παρε
λαμβάνεται. ὁρίζόμενοι γὰρ ἡν ἀριθμὸν, ποτὲ μὲν ἡ ἀπλῆτος παραλαμβάνομεν. φαμὲν γὰρ ἀριθ-
μὸν εἶναι ἡ ἐκ τῶν μονάδων σωαγόμενον ἀπλῆτος, ποτὲ δὲ, ἡ διαιρετόν. λέγοντες ἀριθμὸν εἶναι
πολὺ διωρισμένον.

ΤΟΥΤΩΝ δ᾽ οὐδὲ τέτρα οἷ᾽ δέχεται ἄπειρα εἶναι, οὔτε ὡς ἡ ἀθυπλόν, τῶ ἀριθμοῦ.
ἰ ἡ οὐδὲ τέτρα ἐπὶ τε τῶ ἀπλήθους καὶ τῶ διαιρετῶ ἀκούσομεν, ἅπερ ἀμφότερα τῶ προτοῦ τρό-
που ἰῶ παρεκλείγματα, ἐικότως διοίσομεν προκειμένων ἡ, οὔθ᾽ ὡς ἀθυπλόν τῶ ἀριθμοῦ, ἵνα καὶ
ἡν δεύτερον τρόπον σημαίη. εἰ δὲ ἡ οὐδὲ τέτρα ὧδε τὴν δύο τρόπων εἴρηται, τὸ οὔθ᾽ ὡς τὸ ἀθυπλόν τῶ
ἀριθμοῦ, κατ᾽ ἐπαναλῆψιν εἴρηται. ἐπειδὴ οἷόν τε πρῶτον προτίθησιν ἐλέγξαι.

ΓΑΛΙΝ γὰρ αὖ τῷ ἀθυπλῷ ἄλλο εἶη ᾧ οὐ ὑπῆρχεν ὑπάρχοντι.
ἰ ἓ τέτρον τί φησι ηθ αὐτὸ ὑπάρξει ᾧ ἀθυπλῷ, ᾧ πινι ὑβ ἀνάγκης, τὸ πεπτὸν οἷ᾽ ᾧ λόγῳ ὑπάρξει,
αὐτῶ ἐκείνου ὑπάρχοντος ηθ αὐτὸ ᾧ ἀθυπλῷ, ἀνάγκη καὶ οἷ᾽ ᾧ ἐκείνου λόγῳ τὸν ἀριθμὸν παρα-
λαμβάνεσθαι. ᾧ μὲν οὖν φιλόσοφος οἷ᾽ ᾧ, οἷόν δὲ ἐ ἐστὶν, ὑπέσιξεν, ἵνα σημαίη, εἰ δὲ οἷόν οὕτως ἔχει.
καὶ ὑπάρχει ἕτερόν τι ᾧ ἀθυπλῷ. τὸ δὲ λοιπὸν, ἐκ τῶ πρώτου ηα τὰ σωέχειαν αὐέγω. εἰ γὰρ τῶ
το οὕτως ἔχει φησὶ καὶ ὑπάρχει ἕτερόν τι ᾧ ἀθυπλῷ, καὶ οἷ᾽ ἐκείνῳ πρώτου οἷ᾽ ἀριθμὸς οἷ᾽ ὑπάρ-
ξει, ἡ ὧδε τὸ ἀθυπλόν, πρώτου δ᾽ ἀνάγκη αὐξομένῳ. ὥσπερ οὖν εἰ ἐπομεν πρῶτον ὑπάρχειν ᾧ αὖ-
θρώπῳ τὴν οὐσίαν, ἡ ὧδε τὸ ζῷον ἦμεν δ᾽ οὐ δυνατὸν ηα τὰ ἓν ἀνθρώπου τεθεᾶσθαι ἡ ἔσοτιμή. πρῶτα γὰρ παν-
ταχοῦ ὁ ἀριστοτέλης, τὰ προσεχῆ λέγει οὐ τὰ πορρώτερω. ἔσοτικτέον οὖν ᾧ πρώτῳ.

ΤΟΥΤΟ δ᾽ ἐστὶ, πρῶτον ὁ ἀριθμὸς οἷ᾽ ὑπάρξει.
ἰ πῶν οὖν αὖ τῷ ἀθυπλῷ ἄλλο εἶη. λέγει ὡς οἷ᾽ παραλείγματι, ὁ ποῖον ἄλλο. *εἰ γὰρ ἔσ᾽ φησιν ὡς
ἔσω ἡμεθα ὑπάρχειν τῷ ἀθυπλῷ πρῶτον, τουτέστιν ἐν ἀριθμὸν ἐν λεγόμενον πρῶτον, ἓν μονά-
δι μάνῃ μεζούμενον κοινῷ μεγέθει. οὗτος δὲ τῶν ἀρτίων μὲν οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει πλὴν μάνῃ τῇ δυάδι ὧν τῶν

διωῶτη

Alexander

Τοῦ ἀριθμοῦ τὸ πρῶτον ἐπῆγατον. ἢ τὸ πρῶτ ἐπ᾽ ἔλατον τοῦ πρώτ

Quod etiam quæ prædicat κατ᾽ αὐτὸ primo modo non sint infinita.

Primus & secundus modo eor quæ prædicat κατ᾽ αὐτό

Philosoph

Contra philosophū interpretem

Prima aristoteles appellat quæ sunt immediata no quæ procul distant

Numer q dr primus mensurat) sola unitate cōmu
mensura est tm duabꝰ

* το. τῶν. ἀρτίων, τουτέστι τῶν ὅσα ὑπάρχει κατ᾽ αὐτὸ τοῖς πράγμασι τοῦτ᾽ ἔστιν ἀποδείξεις. ex emendatiōib).

δι. αὖτη γὰρ μάνη τῶν αὐτίων μοναδὶ μάνῃ μεζεῖται. τετρεῖσι δὲ πέσιν ὑπάρχει, τῷ γ, τῷ ε, τῷ ζ,
καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι. δῆλ. ὅσοι εἴπη αὖ τις ηθ αὖτῷ ὑπάρχειν τῷ δευτέρῳ ἢ πρώτου. εἰ οὖν τῷ πε
μπτῷ φησιν ὑπάρξει ηθ αὖτῷ ὁ πρῶτον, καὶ οἷ᾽ τῷ τῶ πρώτου ὁρισμῷ ὁ ἀριθμὸς παραληφθή-
σεται, ὡς πρὸ καὶ ἢ δευτέρου. καὶ αὐτῶν τούτων τῶν ἀριθμῷ ὑπαρχόντων.

ΕΙ ΜΕΝ οὖν μὴ οἷόν τε τὰ ἄπειρα τοιαῦτα ὑπάρχειν τῷ οἱ, οὐ δ᾽ ὧδε ἢ ἀνάγκη ἔσται ἄπει
ρα. ἀλλὰ μὲν ἀνάγκη γε πάντα ὑπάρχειν τῷ πρώτῳ, οἷ τῷ ἀριθμῷ. καὶ κείνοις ἢν ἀριθμόν.

ΤΑ τοιαῦτα φησι, τουτέστι τὰ ηθ αὖτῷ ηα τηγορούμενα, οὐδὲ ὧδε ἢ ἀνάγκη ἔσται ἄπειρα. εἰ γὰρ ὧδε ἢ
ἀνάγκη φησὶν ἀρ᾽ τῶ ἀριθμοῦ, τό, τε δευτέρου καὶ τὸ ἑφεξῆς. εἰ δὲ οὕτως ἄπειρα ἐσ᾽ ἐν, οὐπω δ᾽ ἢ πλὴν ἐπισή-
μλω ἀναιρήσομεν, ἢ ἡ πρόοδος ἢ ἀρ᾽ τῶ ἀριθμοῦ ἐπ᾽ ἄπειρον τῷ ηθ αὖτῷ αὖθ ὑπαρχόντῳ ἀδιώατος.

ΩΣΤ᾽ αὐτισφέροντα ἔσται, ἀλλ᾽ οὐχ ὑποτείνοντα.

ΕΠΕΙΔΗ εἶπεν ὅτι εἰ μὴ οἷόν τε ἄπειρα ὑπάρχειν, τῷ μὴ οἷόν τε εἶναι ἄπειρα ὑπάρχειν τῷ οἱ, οὐδὲ
ὧδε ἢ ἀνάγκη ἄπειρα ἔσται, αὖθ᾽ ὧδε ἑφεξῆς ηα τασκευάσων. εἰ γὰρ ἀνάγκη τῷτε ἀριθμῷ *παντὶ
ὑπάρχειν, καὶ κείνοις πᾶσιν ἦν ἀριθμόν, αὐτισφέρουσι πρὸς ἄλληλα δῆλόν ὅτι. καὶ οὔτε ὁ ἀριθμὸς
ὑποτείνει καὶ ἐπὶ πολλὸν ὅτι πάντων τῶν ηθ αὖτῷ ὑπαρχόντων αὖτῷ, οὔτε τὰ ηθ αὖθ᾽ ὑπάρ
χοντα ὑπὸ τείνει ἦν ἀριθμόν. εἰ δὲ μὴ οἷόν τε οἷόν τε εἶναι ἄπειρα τῷ ἀριθμῷ ὑπάρχειν, οὐδὲ ἦν ἀριθ-
μὸν ἀπείροις ὑπάρχειν οἷόν τε ἐστίν.

ΟΥΔΕ μὴν ὅσα οἷ᾽ τῷ τί ἐστιν οἷ᾽ ὑπάρχει, οὐδὲ ταῦτα ἄπειρα. οὐδὲ γὰρ αὖ εἴη δείξασθαι ὡς τ᾽
εἰ τὰ μὲν ηα τηγορούμενα ηθ αὖτῷ, πάντα λέγοιτο. ταῦτα δὲ μὴ ἄπειρα, ἴσταιτο αὖ τὰ ὧδε ἢ ἄ-
νω. ὥστε καὶ ὧδε ἢ ηα τω. εἰ δ᾽ οὕτως, καὶ τὰ οἷ᾽ τῷ μεταξὺ δύο ὅρων ἀεὶ πεπερασμένα.
οἷον ὅτι οὐδὲ οἷ᾽ τῷ προτοδύω τὴν ηθ αὖτῷ ἐπ᾽ ἄπειρον χωρεῖσιν αἱ ηα τηγορίαι.

ΕΙ ΔΕ οἷόν τε ἐστὶν, δῆλον ὅση καὶ τὴν ἀπολείξεων ὅτι ἀνάγκη ἀρχάς τε εἶναι καὶ μὴ πάντων
εἶναι ἀπόλειξιν, ὥσπερ ἔφαμεν τινὰς λέγειν ηα τ᾽ ἀρχάς. εἰ γὰρ εἰσὶν ἀρχαὶ ὥστε πάντα ἀπολειπτὰ,
οὔτ᾽ εἰς ἄπειρον οἷόν τε βαδίζειν.

Δ εἰρῆσθ᾽ ὅτι ηα τ᾽ οὐδένα τόπον ἔσω ἀφ᾽ ἐπ᾽ ἄπειρον οἷόν τε χωρεῖν τὰς ηα τηγορίας, λοιπὸν σωά
γει οἷόν τε, οὐ πᾶν ἐνηα καὶ ταῦτα πάντα κεκίνηκε. λέγω δὴ ὅτι εἰσὶν ἀρχαὶ τὴν ἀπολείξεων αἱ ἄ-
μεσοι προτάσεις. καὶ οὐχ οἷόν τε τὰς ἀπολείξεις ἐπ᾽ ἄπειρον προϊέναι. εἰ γὰρ μὴ ἄμεσοι εἶεν προτά-
σεις, καὶ δῆλ. ἔσ᾽ μὴ ἴσταιτο αἱ ἀπολείξεις, ἀλλ᾽ ἀεὶ ὧδε πάσης τῆς ληφθείσης προτάσεως ἔσι λα
βὰ λόντα μέσον ὅρον ποιῆσαι συλλογισμὸν. δύο ἄρα ὅρων ὡρισμένων, οἷ᾽ δέχεται μεταξὺ ἄπειρος
εἶναι, ὅπερ ἐδείχθη ἀδιώατον.

ΤΟ γὰρ εἶναι τούτων ὁποτοδονοῦν, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ εἶναι μηδὲν διάσημα ἄμεσον καὶ διαίρε
τον. ἀλλὰ πάντα διαιρετά. τῷ γὰρ οἷ᾽ ἐς ἐμβάλλεσθαι ὅρον ἀλλ᾽ οὐ τῷ προσλαμβάνεσθαι, ἀφορίζε-
σθαι τὸ ἀποληπτόμενον. ὥστ᾽ εἰ τέτ᾽ ἐστὶν ἄπειρον οὐδέχεται εἶναι, οἷ᾽ δέχοιτ᾽ ἂν δύο ὅρων ἄπειρα
μεταξὺ εἶναι μέσα. ἀλλὰ τέτ᾽ ἀδιώατον, εἰ ἴσαιτο αἱ ηα τηγορίαι ἐπ᾽ ἐ ἄνω καὶ ἐ ηα τω. ὅπ δὲ
ἴσαιτο, δῆλοι καὶ τοῖς λογικοῖς μὲν πρότερον. αὖθα λυτικῶς δὲ νυνί.

Ο ἐ ὧ ἄπειρον ἑαυτὸ ἐξ ἀφορίζεται ἀφορίζεις, καὶ μὴ εἶναι αὖτὰς ἀφορίζεων, ἢ πάντα ἀπολειπτὰ εἶναι
λέγειν, οὐδὲν ἑτέρον ἐστὶν φησιν, ἢ μηδεμίαν εἶναι λέγειν ἄμεσον πρότασιν. αἱ δ᾽ ἀπολείξεις, οὐκ ἐξω-
θεν προσλαμβάνουσα προΐασιν, ἀλλ᾽ οἷ᾽ μέσω. δῆλ. εἰ ἐ α *τῷ β παντὶ τῷ γ, ἐ α
παντὶ τῷ γ. εἰ δ᾽ ἔσ᾽ ἀπλήσιμον ἀπλεῖαι πόθεν ὅτι ἐ α τῷ β ὑπάρχει, μεταξὺ παρεμβαλοῦμεν ὅρον
τὸ α ἢ τὸ ε. ὁμοίως πάλιν εἰ ἀπλήσιμον ἀπλεῖαι ὅτι ἐ α τῷ δ ὑπάρχει, μεταξὺ πάλιν τὴν
δ, παρεμβαλοῦμεν ὅρον ἐ ε. καὶ οὕτως ἑφεξῆς. ἔσται οὖν μεταξὺ δύο ὅρων ὡρισμένων, ἅπειρα τὰ
αὐτὰ θεμίλια, ὅπερ ἀδιώατον. δείκνυται γὰρ ὅτι αἱ ηα τηγορίαι ἄνω ἀρχόμεναι, ἐπὶ ἐ ηα τω ἴσαν-
ται. καὶ ἐ ηα τω ἐπὶ ἐ ἄνω. ὥστε εἰ ἀδιώατον δύο ὅρων τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι, οὔτε πάντα
ἐστὶν ἀπολειπτὰ, αἱ γὰρ ἄμεσοι προτάσεις αὐταπόλειπτοι, οὔτε ἐπ᾽ ἄπειρον ἡ ἀπόλειξις προέισιν, ἀλλ᾽
εἰσὶν ἀρχαὶ ἀπολείξεως αἱ ἄμεσοι προτάσεις.

ΔΕδειγμένων δὲ τούτων, φανερὸν ὅτι ἐαύτι *ἐ αὖθ᾽ συσὶν ὑπάρχῃ, οἷ᾽ ἐ α τῷ τε γ καὶ τῷ δ.
πειδὴ ἔλειξεν ὅτι εἰσὶν ἀρχαὶ ἀπολείξεως αἱ ἄμεσοι προτάσεις, ἐκ τούτων ἕτερόν τι θεώρημα συνά
γει. ὅτι ὅταν τί τελειόνων ηα τηγορῆται ὧν μηδὲν ἔ λοιπῶν ηα τὰ παν᾽ ἐς θάτερον ηα τηγορῆται,
οὐκ ἀεὶ ηα τά τι κοινὸν, ᾧ ηα τηγορούμενον ἐκείνων ηα τηγορῆται, ἀλλ᾽ ἔστιν ὅτε καὶ ἀμέσως (οἷ) τί λέ
γω, σωκράτους ἢ ἀλκιβιάδου ηα τηγορῆται ἡ οὐσία ηα τά τι κοινὸν ἐ τύχει ᾧ ἔμψυχον. ἐπεὶ γὰρ
καὶ σωκράτης καὶ ἀλκιβιάδης ἔμψυχα, ᾧ δὲ ἔμψυχον οὐσία, δῆλ. τῶ κοινοῦ τούτου τῶ ἐμψύχου
ηα τηγορῆται σωκράτους καὶ ἀλκιβιάδου ἡ οὐσία. ὁμοίως ᾧ ἔμψυχον, ηα τά τι κοινὸν ᾧ ζῷον ηα τη-
γορῆται. καὶ ᾧ ζῷον ὁμοίως ηα τά τι κοινὸν ᾧ λοιπὸν, ηα τηγορῆται αὐτῶν. ἆρα οὖν καὶ
πάντα οὕτως ηα τηγορῆται; ἀλλ᾽ ἐ οὕτω πάντα, οὐκ ἔστι λαβεῖν πρότασιν ἄμεσον. ἀλλὰ πάσης

Quid sit κατ᾽ αὐτὸ ὑπάρχειν τῷ πρώτῳ τῶ πρώτου

Redit unde digressus ÷

Optima collectio ex tedutorū

Theorema alterū

† ἢ. ἐνδέχεσθαι

τῆς λιφθείσης, μεταξὺ οὐδὲν δέχεται προστιθέναι ὅρον. ὥστε ἄκρων δύο ὡρισμένων, μεταξὺ ἄπειροι ἔσονται ὅροι ἀδιάφορον. κατηγορεῖται γὰρ αὐτῆν ὁ ἄνθρωπος· καὶ οὐ κατά τι κοινὸν, ἀλλ' ἀμφοτέρων ἀμέσως. ὅτι δὲ προσέθηκε τὸ διαφέρημα, ἐπειδὴ πρὸ τούτου ὑπέφετο οὐ κατὰ ὅλος κατηγορεῖσθαι· καὶ οὕτως ἔλεγεν, ὅτι οὐχ οἷόν τε οὕτως ἐπ' ἄπειρον προΐεναι. ταῦτα δὲ προσέθηκε διεκνύς, ὅτι οὐ μόνον οὐ κατὰ ὅλος οὐχ οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον προΐεναι, ἀλλ' οὐδὲ οὐ κατὰ τελειόνων.

ΜΗ κατηγορουμένου θατέρου κατὰ θατέρου. ἢ μηδαμῶς, ἢ μὴ κατὰ παντὸς, οὐκ ἀεὶ κατὰ κοινόν τι ὑπάρξει.

οὗτο αἰαγκαίως προσέθηκεν, ὅτι δεῖ τὰ ⟨κατὰ⟩ κείμενα, ἢ μηδόλως ἀλλήλων αὐτῶν κατηγορεῖσθαι, ἀλλ' εἶναι ἄτομα ἢ αὐτοδιηρημένα ἀλλήλων. ὥσπερ αὖ εἰ ἡ οὐσία ὅλῳ μέσου τῷ ἐμψύχου, καὶ ὅλῳ μέσου τούτου κατηγορεῖτο τῷ ζώου· μὴ ὅλῳ μέσου τῷ ζώου, κατηγορεῖτο τῷ λογικοῦ μὴ τῷ ἀλόγου· ταῦτα γὰρ ὅλῳ ἀντιδιαιρεῖσθαι, οὐδέτερον οὐδετέρου κατηγορεῖται. ἢ εἰ καὶ κατηγορεῖται θάτερον κατὰ θατέρου, μὴ κατὰ παντὸς κατηγορεῖται· οἷον γὰρ *ὁ λογικὸν κατὰ παντὸς τῷ θνητῷ κατηγορεῖται, οὕτε δὲ θνητὸν κατὰ παντὸς τῷ λογικοῦ. ὅτι δὲ ὅπερ εἴπον, ἀναγκαίως προσέθηκεν· εἰ γὰρ θάτερον κατὰ θατέρου κατηγορεῖτο παντός. οἷον, εἰ ὁ λογικὸν εἴη καὶ ἄνθρωπος κατὰ παντὸς τῷ ἀνθρώπου ὁ λογικὸν, οὐκέτι κατά τι κοινὸν ἀμφοτέρων κατηγορεῖται ὁ κατηγορούμενον. οἷον, εἰ τύχοι ἡ οὐσία ὅλῳ τῷ ζώου, ἀλλὰ τῷ ἑτέρου ὅλῳ τῷ ἑτέρου κατηγορεῖται. τῷ γὰρ ἀνθρώπου, ὅλῳ μέσου τῷ λογικοῦ κατηγορηθήσεται. οὐκέτι ἀμφοτέρων ἡ ἑτέρου τινός. κακῶς οὖν προσέθηκε, ὁ μὴ κατηγορουμένου θατέρου κατὰ θατέρου, ἢ μηδαμῶς, ἢ κατὰ παντός. ὁ αὖ ὅρος ἀρμόσει δῆλον ὅτι, κἂν μὴ δύο ᾖ ἀλλὰ πλείονα κατ' ὧν κατηγορεῖται.

ΟΙΟΝ τῷ ἰσοσκελεῖ καὶ τῷ σκαληνῷ, εἰ ὁ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν κατὰ κοινόν τι ὑπάρχει. ἢ γὰρ σχῆμά τι ὑπάρχει, καὶ οὐχ ἥ ἕτερον.

ὧν αὐτιγράφων, τὸ μὲν, δυσὶν ὀρθαῖς ἔχει· τὸ δὲ, τρίγωνον· εἰ μὲν οὖν εἴη δυσὶν ὀρθαῖς, *ὁ δὲ ἐπιφερόμενον ὡς τινα τῆν αὐτιγράφων ἔχει, ἢ γὰρ τρίγωνόν ὑπάρχει, σαφὲς ὃ λεγόμενον ὑπάρχει, ὅτι τῷ ἰσοσκελεῖ, καὶ τῷ σκαληνῷ ἢ ἑκάτερον ῥίπτωνον ὑπάρχει ἑκατέρῳ, δηλαδὴ ὁ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τὰς γωνίας· καὶ οὐχ ἥ ὁ μὲν ἰσοσκελὲς, ὁ δὲ σκαληνόν· τῷ γὰρ ἰσοσκελεῖ, ἢ ἰσοσκελὲς, ὁ τὰς πρὸς τῇ βάσει γωνίας ἴσας ἔχειν ὑπάρχει. ὁμοίως καὶ τῷ σκαληνῷ ἢ σκαληνὸν, ἑτέρου τινὸς κατὰ τί ἐν κοινῷ, ὅπερ δεῖ ὁ ῥίπτωνον ὑπάρχει ἑκατέρῳ τὰς γωνίας ἴσας ἔχειν. εἰ δὲ εἴη σχῆμά τι, πλειόστεον ὁ σχῆμα, ἢ ἧ πῆσας δυθείας, μὴ ἐγκλίτες ὁ τὶ ἄρεμον μόριον ὄν. λέγοι γὰρ ἂν ὅτι ὡς σχῆμά τι. ὅπερ δὲ δεῖ ὁ ῥίπτωνον, ὑπάρχει αὐτοῖς ὁ εἰρημένον. εἰ δὲ εἴη τί φασιν ὀρθαῖς ὁ, σχήματι προπαροξυτονητέον ὡς δυτικῶ. καὶ ὁ λόγος τοῦτ' ἔπεται τριγώνων. λείκνυται δ' ὅτι παντὸς σχήματος τῶν πολυπλεύρων ἐκβαλλομένων, αἱ ἐκτὸς γωνίαι τέτρασιν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσί. *μὴ λεκτέον οὖν τῷ τετράγωνον. εἰ γὰρ ἐμάχετο τῇ τῷ τετράγωνου γωνίᾳ μετὰ τῆς ἐκτὸς αὐτῆς συνεστώσης γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶ, δῆλον ὅτι αἱ τε ἐκτὸς τῷ τετράγωνου τρεῖς γωνίαι, καὶ αἱ ἐκτὸς τρεῖς, ἓξ ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν. ὧν αἱ ἐκτὸς δύο ἴσαι εἰσὶ τέτρασιν ὀρθαῖς ἴσαι. λοιπαὶ ἄρα αἱ ἐκτὸς δύο, τέτρασιν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν. ὁμοίως δὲ λεχθήσεται καὶ ἐπὶ τῆν λοιπῶν σχημάτων.

ΤΟΥΤΟ δ' οὐκ ἀεὶ οὕτως ἔχει. ἔστω γὰρ ὁ Β, καθ' ὃ ὁ Α, τῷ Γ δ' ὑπάρξει. δῆλον τοίνυν ὅτι μὴ ὁ Β τῷ Γ καὶ τῷ Δ κατ' ἄλλο κοινόν· καθ' ἕτερον. ὥστε δύο ὅρων μεταξὺ, ἄπειροι αὖ ἐμπίπτοιεν ὅροι, ἀλλ' ἀδιάφορον. κατὰ μὲν τοίνυν κοινόν τι ὑπάρχειν οὐκ ἀνάγκη ἀεὶ ὁ αὐτὸ τελείοσιν· ἐπεὶ πῶς ἔσται μέσα διαστήματα.

ΟΥ τοῦτ' ἔστιν οὐκ ἀεὶ κατὰ κοινόν τι τούτων ἔσται ὁ κατηγορούμενον, ἀλλ' ἔσται πρῶτόν τινων, ὃ καὶ ἀμέσως αὐτῆν κατηγορήσεται.

ΕΝ μὲν τοι τῷ αὐτῷ γένει καὶ ἐκ τῆν αὐτῶν ἀτόμων ἀνάγκη τῶν ὅρους εἶναι, ἐπεὶ τῆν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων, ἔσται ὁ κοινόν. οὐ γὰρ ἰῷ ὄφ ἄλλου γένους εἰς ἄλλο γένος διαβαίνει τὰ δεικνύμενα. οὐς ἀποδεικτικοὺς δῆλόν ὅτι ὅρους· ἐπεὶ τοι γε τῶν διαλεκτικοὺς οὐκ ἀνάγκη τῷ αὐτῷ γένει ᾖ· ἐπεὶ μὴ ὄφ ἐνδέχεσθαι μὴ ἐκ συμβεβηκότων αἱ διαλεκτικαὶ δείξεις. τῶν μὲν τοι ἀποδεικτικοὺς, ἀνάγκη τῷ αὐτῷ γένους ᾖ· τῷ αὐτῷ δὲ γένος φησὶν, αὐτὶ τῷ ἓν ὑποκείμενον, ὡς εἰς γένος ἀνάγεται ἓν τὰ κατηγορούμενον. ἐπεὶ ὅπερ μὴ οἷόν τε ἦν ὄφ ἄλλου γένους εἰς ἄλλο μεταβαίνει δείξει. εἴρηται γὰρ μὴ ἐμπροσθεν, ὅτι οὐχ οἷόν τε τὰ ἰατρικὰ γεωμετρικῶς ἀποδεῖξαι, μὴ τὰ γραμματικὰ ῥητορικῶς. ὅθεν μὴ δοκεῖ μοι τῷ αὐτῷ γένος λέγειν, οὐχ ἁπλῶς τὰ ὑπὸ πλῶ αὐτῶ κατηγορίαν. τελείως γὰρ ἐπίσταται, τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ κέχρηται. ἀλλὰ γένος φησὶ τὸ ἐπίσταμης. οἷον ὅτι δεῖ τῶν κατηγορουμένων ὅρους μὴ τῶν ὑποκειμένης, οἷον γεωμετρίᾳ μὲν, ὑπὸ τὰ οἷ γεωμετρίᾳ μόρια εἶναι· οἷον εἰ τύχοι, ὑπὸ τὰς γραμμὰς, ἢ τὰ σχήματα, ἢ τὰ τοιοῦτον· ὡ δὲ τῶν λοιπῶν ὁμοίως ἐπίσταμαι. ὃ δὲ μὴ ἐκ τῶν τῶν ἀτόμων, τουτέστιν, ἐκ τῶν αὐτῶν ἀτόμων *κατὰ κειμένους. ἵνα καὶ τὰ ἄτομα κατὰ ὧν οἱ ὅροι κατηγορῶνται, κατὰ τὰ αὐτὰ γένη ἀνάγωνται, καὶ οἱ ὅροι οἷ ὧ τῷ συλλογισμῷ ὅ, τε κατηγορούμενος καὶ ὁ *κατὰ κείμενος, τῆν αὐτῶν ἀτόμων

ἀμέσων

Ioan. Gram. in post. anal. h iii

μων κατηγορῶνται, ἢ ἀποφατικῶς, ἢ κατὰ φατικῶς.

ΦΑΝΕΡΟΝ δὲ καὶ ὅτι ὅταν ὁ ἀ τῷ β ὑπάρχῃ, ἐὰν μὲν ᾖ τι μέσον, ἔστι δεῖξαι, ὅτι ὁ ἀ τῷ β ὑπάρχει· καὶ στοιχεῖα τούτου ᾖ τοῦτα καὶ τοιαῦθ' ὅσα μέσα ᾖ αἱ γοῦν ἄμεσοι προτάσεις, στοιχεῖα· ἢ πόσαι, ἢ αἱ κατ' ὄγδοον. εἰ δὲ μή ᾖ σιν οὐκέτι ᾖ σιν ἀπόδειξις. ἀλλὰ ἢ ἰῷδὶ τὰς ἀρχὰς ὁδὸς, αὐτὴ ᾖ σιν· ἐπεὶ δ' ἔλεικται ὅτι ἔστιν ἑτέρου ἑτέρου ἀμέσως κατηγορεῖν, δῆλον ὅτι φησὶν ὅταν τί τινος οὕτως κατηγορῆται, οὐκ ἔστιν αὐτῶ ἀποδεῖξαι, ἐγγὺς πάσαι ἀπόδειξις μέσου ὄντος παραλαμβανομένου γίνεται. ὥστε ὧν μὴ ᾖ σι μέσου ὄρου θεῖναι, οὐδὲ ἀποδεῖξαι τὰ τοιαῦτα οὐ δέχεται· οὐ γὰρ ἀποδεικτικοὶ αἱ ἄμεσοι προτάσεις· τοιαῦτα δὲ, αἱ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα ἀποδείξεως, αἱ ἄμεσοι προτάσεις· ᾗ αἱ ἀρχαὶ μὲν πρῶτοί εἰσι ὅροι· ἀλλὰ καὶ ὡς οὐ πρότασίς σιν, αἱ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα, αἱ ἄμεσοί εἰσι πρότασις· καὶ ᾗ τοῦ πόσου φησὶν αἱ ἄμεσοι προτάσεις, αἱ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖά εἰσι τῆν συλλογισμῶν, ἢ αἱ κατὰ ὅλου· οἷ τί λέγω, εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔμψυχός ᾖ σι, χρῶμαι τοιούτῳ συλλογισμῷ· ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ᾖ σι λογικόν· τὸ δὲ λογικὸν ζῷον, ἔμψυχον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἔμψυχον. ὡσ̣τε αἱ προτάσεις, οὐκ εἰσὶν ἄμεσοι· λείκνυται γὰρ, ἢ μὴ μείζων, μέσου ὄρου λιφθέντος τῷ ζῷου· τὸ λογικὸν γὰρ ζῷον. τὸ ζῷον, ἔμψυχον, τὸ λογικὸν ἄρα ἔμψυχον· καὶ ἔστιν ἄμεσος πρότασις, τὸ λογικὸν ζῷον, ἔμψυχόν ᾖ σιν, καὶ τὸ ἔμψυχον λογικόν· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς ἐλάττονος, *εἰ λάβοιμεν τὸ λογικὸν μέσον ὄρον τῷ ζῷου καὶ τῷ ἀνθρώπου, ἐκ τοῦδέ σι τῆν προτάσεων, ἄμεσος ἔσται· ἢ τοι οὖν φησι πᾶσαι αἱ ἄμεσοι προτάσεις ἀρχαί εἰσι ᾗ στοιχεῖα τῆν συλλογισμῶν, ἢ αἱ κατὰ ὅλου· κατὰ ὅλου δὲ λέγει, ἢ τὰς κοινὰς ἐννοίας, ἢ τὰ γενικώτατα· οἷ, ὁ σῶμα εἰ τύχοι οὐσία ᾖ σιν, ἢ τί τοιοῦτον.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ εἰ τὸ ἀ τῷ β μὴ ὑπάρχει. εἰ μὲν ᾖ σιν, ἢ μέσον, ἢ πρότερον ᾧ οὐχ ὑπάρχει, ἔστιν ἀπόδειξις· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἔστιν.

ΟΤΙ ὡσπερ ἰῷδὶ τὰ κατὰ φάσεων αἱ μὲν ἔμεσοι ἀποδεικτοί εἰσιν, αἱ δὲ ἄμεσοι, οὐκ ἀποδεικταὶ, ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα ἀποδείξεως, οὕτω καὶ ἰῷδὶ τῆν ἀποφάσεων· ἔγομεν οὖν ὡσαύτως ἀποδεικτὸν μένον, ὅτι οὐ πάντα εἰσὶν ἀποδεικτὰ, εἴγε αἱ μὲν ἀποδείξεις ἐκ τῆν ἀρχῶν· ἀρχαὶ δὲ, αἱ ἄμεσοι προτάσεις. τῆν δὲ ἀμέσων προτάσεων, ἀρχαὶ οὐκ εἰσὶν, δέλεικται γὰρ ὅτι εἰσὶν ἄμεσοι προτάσεις.

ΑΛΛ' ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα τοσαῦτ' ᾖ σιν, ὅσοι ὅροι. αἱ γὰρ τούτων προτάσεις, ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως ἐσ̣ὶ σι. καὶ ὡσπερ σῖαι ἀρχαί εἰσιν αἱ ἀποδεικτοί, ὅτι ἔστι τόδε τῳδί· καὶ ὑπάρχει τόδε τῳδί· ἴσῃ καὶ οἱ ὅροι ἀρχαὶ, ὅσοι ἀλλήλων ἀμέσως κατηγορῶνται. εἰσὶ δὲ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐκ τούτων προτάσεις, ὡσπερ καὶ αἱ ἐκ τῆν σιωνύμων ἀρχαὶ, εἰσὶ μὲν ὕλη καὶ εἴδος· εἰσὶ δὲ, καὶ τὰ ἐκ τῆς συμβολικῆς τούτων πρώτως σιωτεθειμένα σώματα, λέγω δὴ τὰ στοιχεῖα.

ΟΥΤΩΣ οὐκ ἔστι τόδε τῳδί· οὐδὲ ὑπάρχει τόδε τῳδί·

ΩΣΤΕ αἱ μὲν ἔσονταί τι· αἱ δὲ μὴ ἔσονταί τι, ἔσονται ἀρχαί·

ΟΥ τοῦτ' ἔστιν, ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῆν ἀποδείξεων, αἱ μέν εἰσι κατὰ φατικαί, αἱ δὲ ἀποφατικαί·

ΟΤΑΝ δὲ δεῖ τί δεῖξαι, λαμβάνειν, ὃ τῷ β πρώτου κατηγορεῖται, ἔστω ὁ γ· καὶ τούτου ὁμοίως ὁ α· καὶ οὕτως ἀεὶ βαδίζοντι, οὐδέ ποτε ἴῷ ὡ τόδε πρότασις· οὐδὲ ὑπάρχον λαμβάνεται, τῷ α οὐ τῷ λειπομένῳ, ἀλλ' ἀεὶ ὁ μέσον πυκνοῦται, ἕως ἀδιαίρετα γένηται καὶ οἷ.

Ὁ προκειμένου δῆλ. τούτων δεῖξαι, τίνα σχῆσιν ἔχει ὁ μέσος ὅρος πρὸς τοὺς ἄκρους, κατὰ τὰ τέλεια σχήματα, οὗτος τοῖς κατηγορικοῖς συλλογισμοῖς, καὶ οὐ τοῖς ἀποφατικοῖς· καὶ φησὶν ὅτι οὐ μὲν τοῖς κατηγορικοῖς, οὐδέποτε τῷ κατηγορουμένου ἔξω πίπτει ὁ μέσος. τὸ δὲ κατὰ κειμένου, ἰῷδὶ μὲν τοῦ πρώτου καὶ ἁπλοῦ σχήματος, ἀεὶ ἔξω πίπτει· διωρθρώσαντες δὲ πρότερον τὰ ἰῷδὶ τῆν κατηγορικῶν λεγόμενα, οὕτως ὁρίζομεν καὶ πρὸς τῆν ἀποφατικῶν· ᾗ ἓν ἔξω πίπτειν ἰῷδὶ τῆν κατηγορικῶν, σημαίνει τῷ αριστοτέλει, ὁ ἰῷδὶ τελεῖον εἶναι. δεῖ δ' δεῖ κατηγορεῖσθαι· οὐδέποτε οὕτω φησὶν οὐ κατὰ φατικῷ συλλογισμῷ, ὁ μέσος τοῦ μείζονος κατηγορηθήσεται· ὅτου, εἰ δεῖ δεῖξαι ὁ α τῷ β ὑπάρχειν οὐ πρώτῳ σχήματι, λήψομαι μέσον ὄρον ἀμφοῖν· καὶ ὡσπερ οὐ τῷ προβλήματι, ἢ συμπεράσματι κατηγορεῖται ὁ μείζων τουτέστι *ὁ α, οὕτω καὶ οὐ τῷ συλλογισμῷ μόνος κατηγορεῖται· κατηγορηθήσεται δὲ ὁ μὲν α, τοῦ γ· ὁ δὲ γ, τοῦ β· οὐ δὲ τῷ ἰῷδὶ τρόπῳ, δῆλον ὅτι κατὰ φατικὸν οὐ δείκνυται. ὥστε οὐδέποτε *τοῦ μείζονος κατὰ φατικῶς ὁ μέσος κατηγορηθήσεται· οὐ δὲ τῷ τείτῳ, οὔτε τοῦ μείζονος οὔτε τοῦ ἐλάττονος ὁ μέσος ὅρος κατηγορηθήσεται, εἰ γε ἀμφοτέροις δεῖ αὐτὸν ὑπάρχειν οὕτω μὲν ἓν ἰῷδὶ τῆν κατηγορικῶν. ἰῷδὶ δὲ τῆν ἀποφατικῶν φησιν, ἰῷδὶ μὲν τοῦ πρώτου σχήματος, ὡσαύτως οὐδέποτε τοῦ κατηγορουμένου οὐκ ἔξω πίπτει ὁ μέσος, ἀλλ' ἔστιν ἀεὶ ὁ μεί-

Omnis demonstratio medium aliquod sumit. Quando autem nihil sumitur de alio immediate nec demonstratur. Immediatae propositiones non sunt demonstrationes.

Immediatae propositiones nó sunt demonstrabiles. sed sunt principia demonstrationum

ὡσ̣τοῦ μέζονος ἀκρου τοῦ ἐλάττονος ἄκρου ποτ' οὖν ἔτυχε καθ' ὅλικὰς ὁ μέσος emendationibus. & recte

Quá habitudinem habeat medium ad extremitates in omnibus figuris. in affirmatiuis syllogismis quidem negatiuis

ἐξω πίπτειν. ext cadere qd significat Aristoteles

Principia corporum compositorum sunt. Materia & forma. & ité principia sunt elementa quae ex his conflata sunt. Qui igitur dico aliquid compositum esse ex materia & forma quaero quae materia accipienda sit: prima ne an elementa: Ego elementa dicere. Nam sicuti ordine ad immediata & proxima principia, composita referunt. dicunt. n. propositiones componi ex terminis nó ex litteris ita animalium materia elementa acciperem nó primã. Hoc contra quosdã sophistas

ἀρχὴ. ὁ πρῶτος στω μὴ ἐστὶ τῶ ἄλλο. λογισμὸς. ex emendationibus

Nullus ἀλ est lapis. Omnis hō est ἄλ. Nullus hō ÷ lapis

ζων ὥσπερ οὐ τῷ προβλήματι, ἤτοι συμπεράσματι ποιητηρούμενος, οὕτω καὶ οὐ ταῖς προτάσεσιν. οὐ δὲ τῷ τελέτῳ φησὶν οὔτε τῶ ἐλάττονος, οὔτε τῶ μείζονος ἔξω πίπτει. ὅρος δέ ἐστιν, οὐδενὸς αὐτῶν ὢν μέσος. οὐ τῷ ἀδυτόρῳ φησὶ σχήματι, οὐδέποτε τῶ ἐλάττονος ὅρου, ἔξω πίπτει ὁ μέσος. ἔλεγεν οὖν ὁ φιλόσοφος, ὅτι οὐκ οὐδέχεται ὧδε τούτου ὄντος μὴ ἔξω πίπτειν, ὁ μὴ ποιητηρεῖσθαι ἀκούων. ἀμφοτέρων γὰρ φησὶν οὐ τῷ ἀδυτόρῳ σχήματι, ὁ μέσος ποιητηρεῖται. εἰ οὖν τὴν δύο ποιητηρεῖται, πῶς φησὶ τῶ ἐλάττονος μὴ ἔξω πίπτειν ἔλεγεν οὖν μὴ *ἄλλως ποιεῖσθαι ὅρον δυνατὸν, εἰ μὴ ὁ ἔξω πίπτειν τῶ ἐλάττονος, ἄλλως ἀκούομεν. νυνὶ οὖν αὐτὸ τῶ οὐδέποτε, πῶς ἔχειν αὐτῶ ἀμείβει ὁ μέσος τῶ ἐλάττονος. καὶ ὅρον εἶναι ὁ ἔξω πίπτειν τῶ ἐλάττονος ὁ μέσον, ὁ πῶς ἔχειν τῶ ἐλάττονος *ἀμείβειν ὁ μέσον. ὅρον οὖν φησιν ὧδε τῶ ἀδυτόρου σχήματος οὐ γίνεται. οὐδέποτε γὰρ ὁ ἐλάττων γίνεται ποιητηρούμενος ὥσπερ οὐ τῷ τελέτῳ, ἀλλ' ὥσπερ οὐ τῷ προβλήματι, ὡσαύτως κείμενος ὅτιν ἀεὶ ὁ ἐλάττων, οὕτω καὶ οὐ τῷ συλλογισμῷ. τῷ ποιητὸ ὁ ἀδυτόρου σχῆμα μένει ὁ ὡσαύτως κείμενος, μὴ ἀμείβων πῶς ἐαυτῶ ἔχειν. ὅρον δὲ ὄντος, ὅτι καὶ τῷ πρώτῳ ὑπάρχει σχήματι. καὶ οὐ τούτῳ γὰρ ἀεὶ ὁ ἐλάττων, ὡσαύτως κείμενος ὅτι παῦται μὲν οὖν ὅτι τὰ οὐ ταῦθα λεγόμενα, μηδὲν πολέσον ἔχοντα τῆν οὐ τοῖς τελεσὶ σχήμασιν ἐρημιλούντων πῶδε τῆς ἴσεως τῆν τελείων ὅρων. μὴ δὲ ἀναγκαίου τινὸς οὔσης τῆν εἰς ἀπόδειξιν χρησιμεύοντων οὐ ταῦθα παρεμβεβλημένα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ.

ΕΣΤΙ δὲ οὗ, ὅταν ἄμεσος γένηται, καὶ μία πρότασις ἁπλῶς, ἡ ἄμεσος. καὶ ὡς ὥσπερ οὐ τοῖς ἄλλοις ἡ ἀρχὴ, ἁπλοῦν. ὅρον δ' οὐ παντὸς ὁ αὐτό.

ΠΕΙΣΘΗ ἴσως ὅτι ἀεὶ ὁ μέσον πυκνοῦται, ἕως ἀδιαίρετα γένηται, *καὶ οὐ τὶ λέγει οὐ συλλογισμῷ. ὁ δὲ οὐ δῆλ. ὅρον προσῆκεν, ὅτι ταῖς ἀμέσοις προτάσεσι μέχρι τοῦ τοῦ ποιητὰ πυκνοῦται ὁ συλλογισμὸς προσλαμβάνων μέσους, ὅρους, ἕως αὖ εἰς τὰς ἀμέσους φθάσῃ προτάσεις, αἵτινές εἰσιν ἀρχαὶ τῶ συλλογισμοῦ καὶ οἷ μονάδες πυκνὸς ἀδιαίρετοι. ὥσπερ γὰρ φησὶν οὐ μὲν ἀριθμῷ, ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ ἀδιαίρετον ἡ μονάς ὅτιν, καὶ οὐ γραμμῆ στιγμὴ, καὶ οὐ χρόνῳ ὁ νῦν, καὶ ἄλλο οὐ ἄλλῳ, οὕτω καὶ οὐ συλλογισμῷ ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ ἀδιαίρετον, αἱ ἄμεσοι προτάσεις εἰσὶν. οὐκέτι γὰρ εἰς τὰς διαιρεθῆναι εἰς δύο προτάσεις δυνατὰι, ὡς ὥσπερ αἱ ἐμμεσοι.

ΑΛΛ' οὐ βαρεῖ μὲν, μακρὸν δὲ μέλει, σίεσις. ἄλλο δ' οὐ ἄλλῳ, οὕτως οὐ συλλογισμῷ ὁ οὐ, πρότασις ἀμεσος.

ΑΡΧΑ δὲ ἐγκατος δὲ οὖσα, ἀρχὴν μὲν τῶ βαρύτου πῶ μυᾶν φησιν. ὅλως γὰρ ὧδε τούτων ἀρχὴ οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖν ὁ μέγεθος. εἰ δὲ ὅρον, οὐκ ἂν εἴη ὁ πρῶτον καὶ ἡ ἀρχὴ τῶ βαρύτου. ἀλλ' ἡ ἀρχὴ πρὸς πῶ ἡμετέραν σωήθειαν. ὥσπερ καὶ νυνὶ ἡμεῖς κεχρήμεθα ἐκάτῳ καὶ ἀδιαιρέτῳ βαρεῖ, τῷ *πεντάτῳ μόριι τῶ κερατίου, ὃ ὅτι κόκκος ἑὸς σίτου. μέχρι γὰρ τούτου ποιούμεθα πῶ διαίρεσιν τῶν σαθμομιλῶν ἰσεῖος δὲ ὅτιν ἡ πρώτη αἴσθησις τῆν φθόγγων ἀπήχησις. ἧς πρώτης αὐτιλαμβάνεσθαι δυνάται ἡ ἡμετέρα αἴσθησις. ἤγουν, ἡ ἀκοή. τοιαύτην δὲ φασὶ τὸ τέταρτον εἶναι τῶ ἐπογδόου λόγου.

ΕΝ δ' ἀποδείξει καὶ ἐπιστήμη, ὁ νοῦς. οὐ μὲν οὖν τοῖς δειικτικοῖς συλλογισμοῖς τῶ ὑπάρχοντος, οὐδὲν ἔξω πίπτει.

ΕἸΠΕ γὰρ οὐ προοιμόις, ὅτι οὐ μόνον ἐπιστήμιν εἶναί τι φαμὲν, ἀλλὰ καὶ ἀρχὴν ἐπιστήμης, ἡ τοὺς ὅρους γινώσκομεν. ἡ μὲν οὖν ἄμεσος πρότασις, γένοιτ' ἂν ἁπλῶς ἀρχὴ συλλογισμοῦ. καὶ γὰρ καὶ οὐ τοῖς διαλεκτικοῖς ὅτιν οὐ δοξός τις ἄμεσος πρότασις. ἐπιστήμης δὲ καὶ ἀποδείξεως, ἁπλῶς ἀρχὴ ὁ νοῦς. καθ' ἓν τοὺς κοινὰς ὑπονοίας θεωροῦμεν. διαπερ δὲ μὴ καὶ τῶ διαλεκτικοῦ συλλογισμοῦ ἀρχὴν εἴπε πῶ δόξαν, ὡς γὰρ ὁ νοῦς κοινὰς ὑπονοίας αἱρεῖται ὧδ' ὧν αἱ ἀποδείξεις, οὕτως ἡ δόξα τοὺς διαλεκτικοὺς καὶ οὐ δόξους προτάσεις. φαμὲν οὖν ὅτι, οὐκ εἴπε διαλεκτικοῦ συλλογισμοῦ ἀρχὴν εἶναι πῶ ἄμεσον πρότασιν, ἀλλ' ἁπλῶς συλλογισμοῦ. ὡς οὖν συλλογισμοῦ ἁπλῶς, ἀρχὴ αὖ εἴη ἡ ἄμεσος πρότασις.

ΕΝ ΔΕ τοῖς ὁρητικοῖς, ἔνθα μὲν ὁ ἀεὶ ὑπάρχειν, οὐδὲν τούτου ἔξω πίπτει. οἷ εἰ ὁ α τῷ β ὧδε. τῷ γ μή. εἰ γὰρ τῷ μὲν β παντὶ ὁ γ. ὁ δὲ γ μηδενὶ ὁ α. πάλιν αὖ δῆλ ὅτι τῷ γ ὁ α οὐδὲν ὑπάρχει, μέσον λαπτέον τῶ α καὶ γ. καὶ οὕτως ἀεὶ πορεύσεται.

ΔΕῖ ὑπάρχειν λέγει ὁ ποιητηρούμενον. ὅρον γὰρ ὅτι ὁ ὑπάρχον τῷ ὁποιουμόῳ. ὅρον οὖν φησιν οὐ τῷ πρώτῳ σχήματι, οὐδὲν ἔξω πίπτει. τουτέστιν, οὐδὲν αὐτῶ ἀποφάσκεται. μόνως γὰρ οὐ πρώτῳ σχήματι τῶ μέσου ὁ μείζων ἀποφάσκεται.

ΕΑΝ δὲ δῆλ εἰδέαι ὅτι ὁ ΔΓ τῷ Ε οὐχ ὑπάρχει, τῷ, ὁ γ τῷ μὲν ΔΓ παντὶ ὑπάρχειν. τῷ δὲ Ε μηδενί. ἡ μὴ παντὶ, τῷ Ε οὐδέτ' ἔξω πίπτει. ὅρον δ' ἔστιν ᾧ οὐ δεῖ ὑπάρχειν.

ΜΕτήλθον ὧδε ὁ ἀδυτόρου σχῆμα. διὸ καὶ τὰ στοιχεῖα ἠμείφθη. καὶ ἔστ ὁ μὲν ΔΓ, μείζων ὅρος. ὁ δὲ Ε, ἐλάττων. μέσος ὁ γ. ποιεῖ δὲ ὁ ἐῷ οὐ δεῖ ὑπάρχειν. τῶ δ' ὑποκειμένων οὐ τοῖς προβλήμασιν ἡ συμπεράσμασιν,

Ἀόμδω. exemendationib)

Nullú animal est lapis
Omnis homo ÷ animal
Nullus homo est lapis
Nullus homo est lapis
Omnis homo est animal. ÷ lapis

ἐτέρατεν

ἀτελεσῶν

Dubitatio Philosoph

Verba ab aristotele imtiliter inserta & nihil ad rem facientia

Prima principiú ponderis secúdú Aristotelé quod ÷ sume notándú

Primú pondus est pars .4. ceratij uel hñt alia exemplaria octaua .1. grammatici

Sicut qd sit

Scientiæ & demóstrationis principij est intellectus quo contemplamur cómunes animi conceptiones

Dubitatio

Solº

Maior

Minor

Mediú

Ὁμοίως ἡ οὐδὲν ὑπάρχειν ἐνδέχεται τῷ μὲν ΔΓ παντὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ Ε μηδενὶ ὑπάρχειν. ἐὰν γὰρ

ὁ δὲ λέως καὶ ὁ κατὰ τὸ τελαμῶνος, καὶ ὁ κύων ὁ κατὰ τὸ χρυσόιον, καὶ τὸ θαλαττίου, ἢ τὸ ἀστρώτου, τῷ οὖν τὴν μὴ ὄντων ὡὸ ὁ κ. Θόλου. εἰ δὲ ἔστις τις ὁρισμὸς τὸ κ. Θόλου, καὶ μία τις κοινὴ φύσις πολλοῖς οὖσα παρέχουσα, ψεῦδος ἦ λέγειν τὴν μὴ ὄντων εἶναι ἢ κ. Θόλου, *ἀλλὰ δῆλον οὗσά τις ὅτι κοινὴ· ἀλλ' αὕτη οὐ χωρὶς καὶ καθ' ἑαυτὴν ὑφεστηκὸς ἀλλὰ διὰ πάντων τὴν κατὰ μέρος διήκουσα, ἢ ἐν αὐτοῖς ὑφεστηκυῖα, καὶ ὥσπερ τὰς τὸ συμβεβηκότος καὶ τὴν οὐσίαν ἢ ποσόν, ἢ ποιόν, ἢ τοῖς λοιποῖς, εἶναι μίαν φύσεις διωρισμένας τὴν ἄλλων ἐνόησεν φαμὲν, οὐ μὴν καθ' αὑτὴν ὑφεστηκυῖαν, ἀλλ' ἐν τοῖς μερικοῖς ἔχουσαν πῶς ὑπόστασιν· καὶ οὐ παρὰ τὰ μὴ ὑφεστηκέναι καθ' αὑτὴν, οὐδὲ εἶναι αὐτὴν φαμὲν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐνόησιν κοινῷ λόγῳ ὡρίσθαι, τί τὴν ὄντων εἶναι, καὶ ὑφεστάναι· καὶ τοῖς μερικοῖς ἔχειν πῶς ὑπάρξιν, οὕτω δὴ καὶ τοῦδε τὴν κ. Θόλου φαμὲν, ὅτι δὲ μὲν ἡ τὸ τελείων φύσις ἑτέρα παρὰ τὰς πάντων τὴν μερικῶν· λέγω δὴ τὰ ἰσοσκελοῦς, τὸ σκαληνοῦ, τὰ ἰσοσκελοῦρου· οὐ μὴν ἔξω τούτων ἔχουσα πῶς ὑπάρξιν· ἔστι γὰρ τῷ ὁρίζεσθαι λόγῳ σκαληνὲς ἀεὶ πάντων τὴν κατὰ μέρος οὖσα αὐτὰ τὴν μὴ ὄντων ἦ κ. Θόλου, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τὴν μερικῶν ἦ κ. Θόλου, εἴγε ὅλως μὲν ἄφθαρτον, τὰ δὲ μερικὰ πάντα φθαρτά· μᾶλλον δὲ τὴν ὄντων ἦ ἄφθαρτον, ἢ πᾶν ἦ φθαρτόν· εἰ δὲ τὴν ὄντων ἦ κ. Θόλου, οὐδὲ ἀπάτης αἰτία ἢ τὸ κ. Θόλου *λέξις· οὐ γὰρ ἦ μὴ ὄν ὡς ὂν λεκτικὲς· οἱ δὲ ἄλλο ἦ κ. Θόλου λεκτικωτέρους, ὡς αὐτὸ καθ' αὑτὸ ὑφεστηκὸς παρὰ τὰ μερικὰ, ποιοῦντες ἦν τοιοῦτον λόγον· καὶ ὥσπερ οὐ τῆς ἀποδείξεως ὄντων αἱ μαρτυρίαι, ἀλλὰ τὸ ἀκούοντος· οὐ γὰρ χωριστὸν ἔστι τι εἶναι ἦ κ. Θόλου ἢ ἀπόδειξις· εἴ τις οὖν ὡς τοιοῦτο χωριστὸν ἀκούσι, αὐτὸς τῆς ἀπάτης ἑαυτῷ γένεται αἴτιος.

» Ὡς δ' αὖτως καὶ τοιοῦτον τῆς ἀποδεικτικῆς λεγομένης, καὶ τῆς εἰς ἦ ἀδύνατον ἀγωγῆς ἀποδείξεως· πρῶτον μὲν οὖν ἐπισκεψώμεθα τοιοῦτον τῆς κ. Θόλου καὶ τῆς κατὰ μέρος· δηλώσαντες δὲ τοῦτο, καὶ τοιοῦτον τῆς δεικτικῆς λεγομένης· καὶ τῆς εἰς ἦ ἀδύνατον εἴπωμεν. Δόξειε μὲν οὖν τάχ' ἂν εἶναι ὡδὶ σκοποῦσι, ἡ κατὰ μέρος εἶναι βελτίων. εἰ γὰρ καθ' ὧν μᾶλλον ἐπιστάμεθα ἀπόδειξιν, βελτίων ἀπόδειξις.

Ἀ νὶ τὸ τῆς ἐπ' ἀδύνατον· αὕτη γὰρ ὅτι κυρίως ἀπόδειξις, ἢ ἐπ' ἀδύνατον ἦ πρᾶγμα δεικνύουσα· ἢ γὰρ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ, οὐκ αὐτὸ δεικνυσι, ἀλλὰ τὸ ναντίον ἀναιρεῖ.

» Αὕτη γὰρ αἱρετὴ ἀποδείξεως· μᾶλλον δ' ἐπιστάμεθα ἕκαστον, ὅταν ἐν αὐτὸ ἐσῶμεν καθ' αὑτὸ, ἢ ὅταν κατ' ἄλλο. οἷ ἦν μουσικὴν Κορυσκον, ὅταν ὁ Κορυσκος ἢ ὅταν ὅτι ὁ ἄνθρωπος μουσικός· ὁμοίως δὲ καὶ ὡδὶ τῶν ἄλλων.

Α ὕτη γὰρ φησιν αἱρετὴ ἀποδείξεως, ὅταν μὴ δι' ἄλλο γένηται, ἀλλὰ δι' ἑαυτό.

» Ἡ δὲ κ. Θόλου, ὅτι ἄλλο, οὐχ ὅτι καθ' ἑαυτὸ πεπύγκεν ἐπιδεικνυσι· οἷ ὅτι ἰσοσκελὲς, οὐχ ὅτι ἰσοσκελὲς, ἀλλ' ὅτι τείωνον· ἡ δὲ κατὰ μέρος, ὅτι αὐτό· εἰ δὴ βελτίων μὲν ἡ καθ' αὑτὸ, τοιαύτη δὴ ἡ κατὰ μέρος, τῆς κ. Θόλου μᾶλλον καὶ βελτίων αὖ ἡ κατὰ μέρος ἀποδείξεις ἔσῃ.

Ἡ κ. Θόλου φησὶ δείξεις, οὐ καθ' αὑτὴν ὅτι, ἀλλὰ διὰ τὰ μερικά· ὅταν γὰρ τὰ τῷ ἰσοσκελεῖ καθ' αὑτὸ ὑπάρχοντα διὰ τὸ κ. Θόλου δεικνύωνται, οἷ ὅτι ἦ ἰσοσκελὲς τείωνον, τὰς πρὸς τῇ Κάσει γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ἔχει, οὐχ ἦ τείωνόν ὅτι δείκνυται, ἀλλ' ἦ ἰσοσκελές. δῆλον δὲ ὅτι ψεύδει παραλείγματι κέχρηται, ἐπεὶ μὴ οἷόν τε ὧν ἀληθεῖ χρήσασθαι. οὐδὲ γὰρ ὡς ὡδὶ τείωνόν δείκνυται, τὰ τῷ ἰσοσκελεῖ ὑπάρχοντα, ἀλλ' ὡς ὁρᾷ ἐφεξῆς· ἀλλ' ὅταν τὶς ἦ μὴ ὑπάρχον δεικνύῃ τῷ κ. Θόλου ὑπάρχον, οὐδὲ ἀπόδειξις ἦ τοιοῦτόν ὅστις· οὐδὲν γὰρ κατ' ἄλλο ἦ κ. Θόλου δείκνυται ὑπάρχειν.

» Ἔτι εἰ ἦ μὲν κ. Θόλου μή ὅστί τι παρὰ τὰ κ. Θ ἡμᾶς· ἢ δι' ἀπόδειξις δόξειε μᾶλλον εἶναι· τί τὸ κ. Θ ὅ ἀποδείκνυσι· καί τινα φύσιν ὑπάρχειν οἷ τοῖς οὖσι τοιαύτην· οἷ τείωνόν ὡδὶ τὰ τινὰ, καὶ σχήματος ὡδὶ τὰ τινά· καὶ ἀριθμοῦ ὡδὶ τοὺς τινὰς ἀριθμούς· βελτίων δ' ἡ ὡδὶ ὄντος ἢ μὴ ὄντος· ἢ δι' ὧν μὴ ἀπατηθήσεται, ἢ δι' ὧν.

Τ ὧν δὴ τοῦτον καὶ τείτην ἀπορίαν ἅμα σωτέλεξον· ὅτι ἦ κ. Θόλου οὐδὲν ὅστι παρὰ τὸ κ. Θ ἃ κατὰ καὶ ὅτι ἀπάτης ἡ μὲν αἴτιον γίνεται τι Θεμιστίοις ἦ μὴ ὄν, ὡς ὄν· ὡς γὰρ ὂν καθ' αὑτὸ παρὰ τὰ μερικὰ ἦ κ. Θόλου ὑποτιθέμεθα.

» Ἔστι δὴ μὲν κ. Θόλου, τοιάδε.

Τ οιαύτη εἶπεν, οἵαν εἶπε τό, τε μὴ ὂν ὡς ὄν, οὐ τοῦτο Θεμιστίου· καὶ δι' αὐτὸ δῆλον ἀπάτης ἡ μὲν αἰτία γινομένη· πῶς δὲ ταῦτα συμβαίνει, κατασκευάζει ἐκάστοτον ἰδίᾳ· καὶ πρῶτον τὸ κ. Θόλου *μὴ ὄν, ὡς ὂν ὑποτιθέμενον διὰ τὴν ἐπαγωγήν.

» Προϊόντες γὰρ λεκτικώτερον ὥσπερ ὡδὶ τὰ ἀνάλογον· οἷ ὅ, τι αὖ ἡ τοιοῦτον, ἔσται ἀνάλογον, ὃ οὔτε γραμμή· οὔτε ἀριθμός· οὔτε στερεόν· οὔτ' ἐπίπεδον, ἀλλὰ παρὰ ταῦτά τι· εἰ δῶμεν κ. Θόλου μὲν μᾶλλον αὕτη, ὡδὶ ὄντος δ' ἧττον ἡ κ. Θόλου τῆς κατὰ μέρος καὶ ἐμποιεῖ δόξαν ψευδῆ, χέρων αὖ εἴη ἡ κ. Θόλου τῆς κατὰ μέρος.

Ω σπερ φησὶν ὁ γεωμέτρης λεκτικώτερον ὅτι ἐὰν τέσσαρσι γραμμαὶ ἀνάλογον ὦσι, καὶ αἱ ἄλλαι ἐξ ἀνάλογον ἔσονται,

ἔσονται, οὕτω καὶ ἐὰν τέσσαρες ἐπίπεδοι, καὶ ἐὰν τέσσαρα στερεά· καὶ ἀπλῶς ὡδὶ τῶν κ. Θόλ. οἵ), ἐὰν τέσσαρα τοιαῦτα ποσὰ ἡ μεγέθη· καίτοι ὁ ποσὸν ἀπλῶς ἢ ὁ μέγεθος, οὐκ ἔστιν αὐτὸ ἐκ γραμμῆς, ἢ ἐπιπέδου, ἢ στερεοῦ· ὅμως ὡς ὄντος τινὸς παρὰ ταῦτα, οὕτως ἐπ' αὐτὸ ποιεῖσθαι τὸν λόγον· ὁ αὖ δὴ ὥσπερ ὡδὶ τὰ ἀνάλογον πολλοῦσιν οὗτοι, ὥσπερ πάντες ὅσοι κ. Θόλου τί ἀποδεικνύουσι. λαβόντες γὰρ ὅτι ὁ ἵππος ζῷόν ὅστι, καὶ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὁ κύων, ἡ τὰ λοιπὰ, *ἀποδεικνύουσι, καὶ ἀπλῶς ὅτι ζῷόν ὅστιν, ὥσπερ ὡς ἐπὶ τὸν τὴν ἐρημιῶν ζωτίθεντες μὴ ὂν αὖ ἐπὶ τὸν. ὥστε ὁ μὴ ὂν ζωτίθεται. ὁμοίως καὶ αὖ τὴν ἀτόμων, ὡδὶ τὰ εἴδη ἀνιόντες ἐστὶν αἱ μὲν κ. Θόλου ὡδὶ ὁ μὴ ὂν ἔχουσιν, αἱ δὲ μερικαὶ ὡδὶ ὁ ὄν, κρεῖττον δὲ ὂν τῶν μὴ ὄντος, καὶ αἱ μερικαὶ αὖ ἀπολείξεις, τὴν κ. Θόλου κρείττους. δι' αὖ δὴ δόξειε φησι, καὶ δύξη ἂν δύο ἐποιητικὴν ὅστι ὁ κ. Θόλου, εἴγε ὁ μὴ ὄν, ὡς ὂν ἀξιοῖ ζωτίθεσθαι ἡμᾶς. ὥστε καὶ ἀπάτης ὅστιν ἡ μὲν αἰτία· καὶ ταύτη οὖν ἡ μερικὴ κρείττων.

» Καὶ πρῶτον μὲν, οὐδὲν μᾶλλον ὡδὶ τὸ κ. Θόλου ἢ τὸ κ. τὰ μέρος, ἔστιν λόγος ὅστιν· εἰ γὰρ, δύσιν ὁρισθῆς ὑπάρχειν, μὴ ἦ ἰσοσκελές· ἀλλ' ἦ τείωνον, ὁ εἰσῶς ὅτι ἰσοσκελες ἦττον οἶδεν ἢ αὖ, εἰ ὁ εἰσῶς ὅτι τείωνον.

Ἐ ντεῦθεν λοιπὸν αἱ τὴν ἀπορίαν λύσεις· καὶ τέως γε πρὸς πᾶν προτόδραν *πᾶν λέγουσιν βελτίονα εἶναι πᾶν κατὰ μέρος ἀποδεικνύειν, ἐπάγει ἐν ἔλεγχον, ὡς ὧδὶ εἴπωμεν. βέλτιον οὐχ ὡς ἡμεῖς εἰς δύο ἐν λόγον διαλύομεν, ἀλλὰ συμπεπλεγμένως. δῆλα δὲ καὶ φησὶν ὁ ἔστιν λόγος, τουτέστιν ὁ πρότερος, ὃν νῦν δηλονότι εἴπομεν, ὡς οὐδὲν μᾶλλον ὡδὶ τὸ κατὰ μέρος ὅστιν, ἢ τὸ κ. Θόλου· αὐτίκα ὁ ὅμως δεῖ δεῖξαι ἔπειδὴ γὰρ οὕτως εἰπεῖν ὡς ἡμεῖς εἴπομεν νῦν, ὁ δὲ φησιν, οὐδὲν μᾶλλον ὡδὶ τὸ κ. Θόλου ὅστιν, ἢ τὸ κατὰ μέρος· βούλεται γὰρ δηλῆσαι ὅτι καὶ ἡ κ. Θόλου ἀπόδειξις, καθ' αὑτὸ ὅστι καὶ οὐ κατ' ἄλλο. πῶς δὲ, φησὶν· οὐδὲν μᾶλλον ὡδὶ τῆς κατὰ μέρος, ἢ ὡδὶ τὸ κ. Θόλου. καίτοι πρόδηλα δηλῆσαι ὅτι μὲν τείωνον, καθ' αὑτὸ τοῖς ῥᾴοις ἐωνίασε δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει· ἡ δὲ ἰσοσκελὲς, οὐκέτι· ἀλλὰ τῷ ἰσοσκελεῖ κατ' ἄλλο ὑπάρχει· δῆλον δὲ ὅστι τὸ τείωνον. πῶς οὖν φησιν οὐ πιθανὰ, οὐδὲν μᾶλλον ὡδὶ τῆς κατὰ μέρος, ἢ τῆς κ. Θόλου· ὡς δὴ ἀμφοτέρων καθ' αὑτὸ οὐσῶν. φημὶ οὖν ὅτι ὡς πρὸς τὸ παράδειγμα αὐτῷ τείνει ὁ λόγος. ἐπειδὴ γὰρ τὸ παράδειγμα, λέγω δὴ τὸ, κορύσκον μουσικὸν εἶναι, καὶ τὸν ἄνθρωπον μουσικὸν εἶναι· τὸ μὲν μερικὸν, καθ' αὑτὸ ἔχει τὸ μουσικὸν· τὸ δὲ κ. Θόλου, δῆλα δὲ μερικὸν, δῆλα δὲ δῆλον φησιν ὡδὶ τὴν τοιούτων παραδειγμάτων, οὐδὲν μᾶλλον ἕξει τὰ μερικὰ τὸ καθ' αὑτὸ, οὗ οἷς οὐ δήλως τῷ κ. Θόλου τὸ σύμπτωμα ὑπάρχειν, ἐφ' ὧν καὶ τοῖς κ. Θόλου ὑπάρχειν, δι' αὐτὸ μᾶλλον ὑπάρχει, ἢ δῆλα τὰ μερικὰ· ὅταν γὰρ ὑπάρχῃ τινὰ τῷ κ. Θόλου, καὶ τῷ μερικῷ, οὐ τῷ κ. Θόλου δῆλα τὸ μερικὸν ὑπάρχει, ἀλλ' ἔμπαλιν τῷ μερικῷ δῆλα τὸ κ. Θόλου.

» Ὅλως τε, εἰ μὲν μὴ ὄντος ἢ τείωνον· εἰ τὰ λεκτικώτερον, οὐκ ἂν εἴη ἀπόδειξις.

Ἐ πειδὴ πρὸ τούτου σωενεχώρησε καὶ τῷ μερικῷ εἶναι τὸ καθ' αὑτό· εἰ τὰ δὲ μηδὲν μᾶλλον καὶ τῷ καθόλου εἶναι τὸ καθ' αὑτό, νῦν αὖ τὸ δῆλον ἀναιρεῖ, τὸ ὅλως *τοῖς μερικοῖς εἶναι τὸ καθ' αὑτὸ, τῇ κ. Θόλου μὴ ὑπάρχειν ὑπόστασει· καὶ χρησάμενος πρότερον μὲν τῇ αὐτὶ παραστάσει, νυνὶ δὲ τῇ οὐσίᾳ, λύει τὸ ἐπιχείρημα· ὅλως γὰρ φησιν οὐδὲ φημὶ τοῖς μερικοῖς τὸ καθ' αὑτὸ εἶναι· ὡδὶ γὰρ τὸ προτεθὲν τὸ παραδείγματος τὸ ὅτι οὐδὲν ὑπῆρχεν ὅλως τῷ ἀνθρώπῳ τὸ μουσικὸν εἶναι, ἀλλὰ τῷ μερικῷ μόνῳ· ὥστε τὸ λέγειν ὅτι τὸ καθόλου κατ' ἄλλο ὑπάρχει, ψεῦδος· εἴγε μὴ δὲ ὅλως ὑπάρχει τῷ καθόλου· εἰ γὰρ ὅλως ὑπάρχει τί τῷ καθόλου, πάντως καὶ καθ' αὑτὸ ὑπάρξει. τῷ δὲ μερικῷ, δῆλα τὸ καθόλου, ὥσπερ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ λογικὸν, καὶ τῷ ζῴῳ, τὸ αἰσθητικὸν· καὶ τῷ τείωνῳ, αἱ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι· καὶ ὡδὶ πάντων ὁμοίως. Ὅλως τε εἰ μὲν μὴ ὄντος ἢ τείωνον, εἶται λεκτικώτερον· τουτέστιν, εἰ τὸ σύμπτωμα μὴ ὑπάρχει τῷ καθόλου ἢ τοιοῦτόν ὅστιν· οἷ εἰ τύχοι τῷ τείωνῳ ἢ τείωνόν ὅστι, τὸ ἔχειν πῶς πρὸ μέσου εἰ τύχοι πέντε, ἢ τῷ ἀνθρώπῳ ἢ ἀνθρωπὰς ὅστι τὸ εἶναι μουσικὸν, εἰτά τις τὸ μὴ ὑπάρχον ὡς ὑπάρχον λέγοι, οὐκ ἀποδείξει ὁ τοιοῦτος· ψεῦδος γὰρ τὸ τοιοῦτον· καὶ ὥσπερ τὸ ἀληθὲς οὐδέποτε ἐλέγχεται, οὕτω τὸ ψεῦδος οὐδέποτε ἀποδείκνυται. οὐδὲ κατ' ἄλλο αὐτῷ ὑπάρξει ὅπερ ὅλως αὐτῷ οὐχ ὑπάρχει.

» Εἰ δὲ ὄντος, ὃ εἰσῶς ἔλαττον ἢ ἔλαττον ὑπάρχει, μᾶλλον οἶδεν·

Τ ουτέστιν, εἰ δὲ ὄντος τὸ συμπτώματος τὸ καθόλου ἢ τοιοῦτόν ὅστιν ἀποδείκνυσί τις ὅπερ, οἷ τῷ τείωνῳ τὰς δύο ὀρθὰς τῆς λοιπῆς μείζους ἔχειν· ὁ δὲ καθ' αὑτὸ εἰσῶς τι, μᾶλλον οἶδεν· ὁ τὸ καθόλου ἄρα εἰσῶς, μᾶλλον οἶδεν· καθ' ὧν δὲ μᾶλλον ἴσμεν κρεῖττον αὕτη, κρεῖττον αὖ ἡ καθόλου.

» Εἰ δὴ τὸ τείωνον ὡδὶ τελέον ὅστι· καὶ ὁ αὖ τὸς λόγος καὶ μὴ καθ' ὁμωνυμίαν τὸ τείωνον·

» καὶ ὑπάρχει παντὶ τειώνῳ, τὸ δύο, οὐκ αὖ τὸ τείωνον ἢ ἰσοσκελὲς, ἀλλὰ τὸ ἰσοσκελὲς ἢ τείωνον ἔχει τοιαύτας τὰς γωνίας· ὥστε ὁ καθόλου εἰσῶς, μᾶλλον οἶδεν ἢ ὑπάρχει, ἢ ὁ κατὰ μέρος· βελτίων αὖ ἡ καθόλου τῆς κατὰ μέρος.

Ὅλως

Σύγκρισις
ἀντιπάθασις

Generale & unmerſale nō eſſe ex numero nō entiū ſed aliqd eſſe

Demoſtratio propriè tōv τὸ πρᾶγμα & dicitur ſic ad differētiā τῆς διαδοχῆς quæ nō oſtendit rem ſed ei contrariū extinguit

Omnis animal Sa
Omnis hō animal
Omnis hō Subſta
Grámata

Quidam hō nō Sa
Omnis homo animal
Quoddam animal nō Sa
Omalos

Inuerſe ductū ab ariſtotele

Quando alegd meſt generali & particulari, nō meſt generali & particulare ſed ē contrario particulari p generali

Σύγκρισις
ἀντιπάθασις

Neq: uerũtas redarguitur. neq: falſitas demonſtratur

ἀναλαμβάνει ἐν λόγον, ᾗ σωιάγει συμπεραινόμενος, εἰ ὁ τελώνιον φησι τῶ ἰσοσκελοῦς εἶδει εἶναι ὄν, ὑπάρχει γὰρ καὶ τῷ σκαληνῷ καὶ τῷ ἰσοσκελεῖ, ᾗ οὐκ ἔστι τὸ κοινὸν εἶδος φαίνη ὁ μώνυμος τῶ τελώνου, ἀλλ' εἰς ὁρισμὸς, ᾗ μία φύσις, ὑπάρχει δὲ παντὶ τελώνῳ, ὁ τὰς ῥᾴδιος τῶν ἀορθήτους ἴσας ἔχειν. δῆλον ὅτι, οὐ δῆ· ὁ ἰσοσκελὲς ὑπάρχει τῷ διλίτνῳ ὁ τοιοῦτον· οὐχ ᾗ αὐ παντὶ διλίτνῳ ὑπάρχειν, ἀλλὰ τῷ ἰσοσκελεῖ μόνῳ. ἀλλὰ δῆ· ὁ διλίτνου τῷ ἰσοσκελεῖ· ὥστε ἡ αὐτὸ μᾶλλον ἡ αὐβόλου, καὶ βελτίων τῆς μοριῆς δῆ· εἶδος. ἡ αὐλῶς δὲ προσέθηκε, ὁ μὴ αὐτὸ ὁμωνυμίαν. ὑπάρχει γὰρ παντὶ κωὶ ὁ οὐσίαν εἶναι, ἀλλ' οὐκ ᾗ κύων· οὐδὲ γὰρ ὅτι τις οὐσία, κωὸς ἀπλῶς ᾗ κύων ἡ αλεῖται ὥσπερ τῷ ζώου, ἀλλ' ὁ μώνυμος φαυή· * τῷδε ζώῳ ὑπάρχειν ὁ οὐσίαν εἶναι, οὐ πᾷθα μά τοι οὐκ ἔστι ὁ διλίτνου ἡ αὐτὸ ὁ μωνυμίαν κοινὸν, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ ὁ εἶδος.

ἜΤΙ εἰ μὴν εἴη τὶς ὁ λόγος. καὶ μὴ ὁ μωνυμία ὁ ἡ αὐβόλου, εἴη αὖ οὐδὲν ἧττον οἰκεῖον τῆν ἡ αὐτὰ μέρος, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, ὅσω τὰ ἄφθαρτα οἰ ἐκείνοις ὄντ· τὰ δὲ ἡ αὐτὰ μόρος ἄφθαρτα μᾶλλον. ῥᾳδίως γὰρ ἂν τὶς ἀπορήσειε διὰ τί ποτ' ἐστὶν ὁ ἡ αὐβόλου φησὶ μὴ φωνὴ τὶς ὄντι ὁ μώνυμος, ὡς ἡ, αἰσ. ἡ κύων. ἡ τί τοιοῦτον, ἀλλ' ἔστιν ἐς τις καὶ κοινὸς ὁρισμὸς τῶ ἡ αὐβόλου, οὗ μόνον φησὶν οὐκ ἔσται τῆν μὴ ὄντων ὁ ἡ αὐβόλου, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ὂν τῶ μερικοῦ. εἰ γε τὰ μὲν μοριὰ φθαρτὰ, τὰ δὲ ἡ αὐβόλου, ἄφθαρτα.

ἜΤΙ τὸ οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχον λαμβάνειν τί εἶναι ὅρον παρὰ ταῦτα· ὅτι οὐ δηλοῖ, οὐδὲν μᾶλλον ἢ ὡδὶ τῆν ἄλλων, ὅσα μή τι σημαίνει, ἀλλ' ἢ ποιόν· ἢ πρός τι· ἢ ποιεῖν.

ἘΠΕΙΔΗ ἡ ἀπορία ἐλέγχει, ὅτι ὁ ἡ αὐβόλου ὡς αὐτὸ ἡ αὐβ' αὐτὸ ὑπάρχειν, οὕτως ἔχοντι δεῖν ταῦτα οἱ ποιοῦντες τῶν λόγους. καὶ ἐ τὸ ὂν τῆν μοριῶν, δῆ· ὅρον φησὶν, εἰ καὶ ἐ τὸ ὂν ὅτι τῆν μοριῶν. καὶ ὅτι τὶς μία φύσις ὡρισμένη, ἐ τὸ ἁπλοῦν ἡ τῆν μοριὰ μόρος. ἀλλ' ὅμως οὐ χωρὶς ἔχοντι δεῖν ταῦτα εἶναι. καὶ ἐ κ ὁ τῆν μοριῶν αὐτὸ ἡ αὐβ' αὐτὸ ὑφεστῶμεν, ἀλλ' εἶναι μή τοι ἐ τὸ ἁπλοῦν τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ λόγῳ. τῷ μὲν τοι ἔχοντι μόνῳ, οὐκ ἐ τὸ ἁπλοῦν εἶναι τῆν μοριῶν. ὥσπερ καὶ τὰ συμβεβηκότα ἐ τὸ ἁπλᾶ μὲν εἶναι φαμὲν τῆς οὐσίας, οὐ μὲν τοι καὶ κεχωρισμένα αὐτῆς. ὥστε, οὐ ψεῦδος ἔχοντι δεῖν ταῦτα οἱ ἔχοντι δέμενοι ἓ τὸ ἁπλοῦν εἶναι ὁ ἡ αὐβόλου τῆν μοριῶν. οὐλ' ἀ ποίτης ἡ μὲν αὐτὸν γίνεται ὁ ἡ αὐβόλου, ὁ μὴ οὖν ὡς ὂν ἔχοντι δεμένοις.

ΕΙ ΔΕ αὐτὸ, οὐχ ἡ ἀπόλειξίς ἐστιν αἰτία, ἀλλ' ὁ ἀκούων.

οὐτέσιν, εἰ δὲ χωρὶς λαμβάνει ὁ ὑφεστηκὸς τῆν μοριῶν, οὐχ ἡ ἀπόλειξις αἰτία τῷ χωρισὸν λαμβάνεσθαι ὁ ἡ αὐβόλου, ἀλλ' ὁ ἡ αὐκῶς τῆς ἀποδείξεως ἀκούων. ὥσπερ γὰρ κἂν εἴ τις τῷδὶ ποιότητος διαλέγοιτο ὡς οὔσης φύσεώς τινος, καὶ πολλὰ φιλοσοφῆς καὶ παχυόσης, εἰ τά τις ἀκούσας ἔχοντι νοήσειν αὐτὸ ἡ αὐβ' αὐτὸ ὑφεστηκυῖαν πὼ ποιότητα ἔχοντι δεῖσθαι ἂν λέγοντα, τῆς τοιαύτης ἔχοντι νοίας καὶ ψεύδους δῆξης, οὐχ ὁ λέγων ὧδ' αἴτιος, ἀλλ' ὁ ἡ αὐκῶς τῆς ἀποδείξεως ἀκούων, οὕτω καὶ εἴ τις τῆς ἀπολείξεως ὧδὶ τῆν ἡ αὐβόλου φιλουμένης ἐν λόγον, ἑ τόδός τις νομέζοι χωρισὸν εἶναι ὁ ἡ αὐβόλου, αὐ ὃς ἑαυτῷ τῆ ψεύδους αἴτιος, οὐ μὲν ἡ ἀπόλειξις, ὁ ψεύδους ὑποτίθεται ζητήσεις δ' ἄν τις βέλτιος, πῶς σωέσθοντι τὰ αὐταῦθα εἰρημένα, τοῖς οἰ τῷ προοιμίῳ τῆς ὧδὶ ψυχῆς πραγματείας. αὐ τούτοις γὰρ ὁ ἡ αὐβόλου μόνον φησὶν εἶναι· καὶ εἶναι οὐσίαν τῷ λόγῳ ἑ τόδα τῆν μοριῶν, ἀλλὰ καὶ ἄφθαρτον εἶναι, καὶ πρώτην τῆν μοριῶν, ὡς ἐφεξῆς λέγει· οἰ δὲ τοῖς ὧδὶ ψυχῆς, παῦν τοὐναντίον. ἢ οὐδὲ εἶναι ὅλως τὸ ἡ αὐβόλου, ἢ ἓν πᾶρ καὶ ἓν, ὑσᾶρ ὁ ὅτι τῆν μοριῶν. τοῦτ' ἢ δῆλον ὅτι οὐδὲ ἄφθαρτον αὖ εἴη, εἴγε καὶ τὰ μοριὰ φθαρτά· ἔχει δὲ ἡ λέξις ἡ οἰ τῇ ὧδὶ ψυχῆς οὕτως. Εὐλαβητέον δὲ ὅπως μὴ λανθάνῃ. ὁ τόδον εἰς λόγος αὐτ' ὅτι ἡ αὐβάπᾶρ ζώῳ, ἢ ἡ αὐβ' ἕκαστον, ἑ τόδος. οἷ κοινὸς, ἀνθρώπου, θεοῦ. τὸ δὲ ζῶον τὸ ἡ αὐβόλου, ἤτοι οὐδέν ἐστιν, ἢ ὑσᾶρ ὁμοίως δὲ κἂν εἴ τι κοινὸν ἄλλο κατηγορεῖτο ἄλλως τε πῶς οἷόν τε τὸ ἡ αὐβόλου ἐ μὴ κεχώρισται τῆν μοριῶν, ἀλλ' οἰ τοῖς ἔχει πὼ ὑπόστασιν, πῶς πάλιν αὐτοδιόν τε ἄφθαρτον εἶναι, εἰ μὴ τῷ ὁρισμῷ λόγῳ. ὥσπερ γὰρ ὁ ἰδίως ποιὸς οὕτω καλούμενος, οὐκ ἄφθαρτος κατὰ τὸν ἀριθμὸν, οὕτως οὐδὲ τὸ μοναδικὸν εἰδος οἰ τοῖς κατόμαις ἄφθαρτον διαμένει· ἀλλὰ τῷ ὑποκειμένου φθαρτός, ἀνάγκη πᾶσα, καὶ αὐτὸ φθαρῆναι ὡς ἐφ' αὐτῷ τὸ εἶναι ἔχον· τὸ δὲ χωριζόμενος, οὐκ αὐτὸ ὅτι κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ἀλλ' οἰ αὐτό. τὸ δὲ ὑπόλειμμα τῷ ἰδίως ποιοῦ, ἡ νοεῖς ὅτι ἡ κατὰ ζωϊδίκαμεροῦν, καὶ τέλος πᾶσας μὲν ἀμείβομένη, τὸ δ' εἶδος τὸ ἐξ ἀρχῆς φυλάττουσα. οἰ ταῦθα γὰρ τῷ μὲν ὁρισμῷ λόγῳ τὸ αὐτὸ εἶδος τῆς νεὼς πεφύλαχται· τῷ μὲν τοι ἀριθμῷ οὐκέτι· οὕτω δὲ καὶ ὧδὶ τῆν φυσικῶν εἰδῶν φαμέν. εἰ γὰρ μή ὅτι χωρισὰ, ἀλλὰ πὼ ὑπάρξιν ἔχει οἰ τοῖς μοριοῖς, τῆν ὑποκειμένων φθειρομένων, καὶ αὐτὼ φθαρῆναι ἀνάγκη πᾶσα· ἡ δὲ ἀφθαρσία, κατὰ τὸν ὁρισμὸν μόνον λόγον, τὸν αὐτὸν ἀεὶ μένοντα. ὥσπερ γὰρ οὐχ ἡ λευκότης ἡ οἰ ὑπάρχουσα νεὼς οἰ πᾶσι κοινῶς τοῖς λευκοῖς σώμασιν, ἡ αὐτὴ ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῇ λευκότητι τῇ ὧδὶ τῆν χρόνων σκλάπωνος, οὕτω δὴ οὐδὲ τὸ ζῶον τὸν νεὼ τῷ τότε, οὐδὲ ἄλλο τῆν τοιούτων οὐδέν· ἡ τοίνεω ἀφθαρτα ὄντα οὐκ ἔστιν οἰ τοῖς μοριοῖς, ἡ οἰ τοῦ τοῖς ὄντα, οὐκ ἔστιν ἄφθαρτα. ταῦτα μὲν οὖν, ὡς τελέσφορον οἰ ἐτόροις ἡμῖν ὄψεται θήσεται. νεὼ

χωρισμὸς. separatio

ὁ ἰδίως ποιός

Quid sit ὁ ἰδίως ποιός

μοναδικὸν εἶδος

φυσικὰ εἴδη

De Naturis communibus. Notanda sententia. Incorruptibilia vel non sunt in singularibus sed ipsa per se subsistunt, aut si non sint aliud est enim in singularibus non sunt

Dubitatio ex libris de anima

λ. ff. σωάσει vel potius σωσει
∴ ff. αὐτοῖς
ff. γένος
ut char. 68. f. 2. ver. 12

δίωμεν ὡδὶ τὰ ἑξῆς τῷ λόγου.

ἜΤΙ εἰ ἡ ἀπόλειξις μὴ ὅτι συλλογισμὸς λειπτικὸς γινόμενος

ἐπισυλάμενος τὰς ἀπορίας δι' ὧν ἐδόκει ἡ μοριὰ ἀπόλειξις κρείττων εἶναι τῆς ἡ αὐβόλου, νεὼ βούλεται αὖ ὁ ἡ αὐβ' αὖ ὁ διόρισμα ἡ τα σκυβάσαι, ὅτι ἡ ἡ αὐβόλου τῆς μοριῆς κρείττων· λείπουσι δὲ ὅρον δῆ· τελειόνων ἐπιχειρημάτων. ὧν τὸ πρῶτόν ὅτι τοιοῦτον ἐστὶ ἡ ἀπόλειξίς φησιν οὐδὲν ἕτερόν ὅτι ἡ συλλογισμὸς, πὼ αἰτίαν τῷ πράγματος ἡα τα σκυβάζων· ὁ δὲ ἡ αὐβόλου, πρῶτον αἴτιον τῷ πράγματος, τότε δὲ μάλιστα ἴσμεν ὁ πρᾶγμα, ὅταν πὼ πρῶτην καὶ κυριωτάτην αἰτίαν αὐτ' τῷ λ. μαθωμεν, βελτίων αὖρα ἡ αὐβόλου τῆς ἡα τα μόρος, καὶ μᾶλλον ἐπιστήμη οἰκεία· ὅτι δὲ ὁ αὐβόλου αἰτιώτερον, λείπουσιν ἐκ τῷ ἡαθ' αὐτὸ μᾶλλον ὑπάρχειν ὁ αὐβόλου ὡς ἔφηται ἔμπροσθεν. εἰ γὰρ ἡ αὐβόλου μὲν λῆξις ἡαθ' αὐτὸ ὁ δὲ ἡαθ' αὐτὸ, μᾶλλον αἴτιον τῷ μὴ ἡαθ' αὐτὸ, ἡ αὐβόλου αὖρα μᾶλλον αἰτία, τῆς ἡα τα μόρος ἀποδείξεως. λείπουσι δὲ καὶ ἄλλως, ὅτι πρῶτον καὶ αἰτιώτερον ὁ αὐβόλου. οἰ γὰρ τῷ ζητεῖν ὁ διατὶ, μέχρι τοσοῦτου αἴμεν ζητοῦντες ὁ διατὶ, μέχρις αὖ εἰς ὁ πρῶτον αἴτιον φθάσομεν. καὶ ἔστι ἀκούοντες, ἱστάμεθα λοιπὸν τῆς αἰτήσεως, τούτου αἰτιωτάτου ὄντος. οἷ διατὶ προσλαθὸν ὁ λεῖνα, ἵνα εἰς ἀγορὰν ἐμβάλῃ. διατὶ δὲ εἰ ἔβαλεν εἰς ἀγορὰ, ἵνα ὠνήσηται λάχανα τυχὸν, ἢ ἀχθωῖ. διατὶ δὲ ἔστι, ἵνα φανῶν ὑγραίνῃ πὼ κασδρα. ὑγραίνει δὲ πὼ κασδρα διατὶ, ἵνα ὑγιάνῃ. καὶ ἐ μὲν πρὸς ὁ τῷ σώματος ἀγαθὸν μόνον βλέποιμεν, ἔστι ἀκούοντες, πὼ σκοπῖ μωτάτην αἰτίαν ἔχομεν, καὶ οὐκέτι ἐ τόδόν τι ζητοῦμεν. εἰ δὲ πρὸς ὁ τῆς ψυχῆς ἀγαθὸν ὁ σκοπὸς τείνει. φαμὲν· διατὶ δὲ ὑγιάναι βούλεται, ἵνα σωῖ ἦται καὶ τὰ ἀρετικὰ οἰ ἔργειν. ἔστι δὲ, ἵνα αὐσαίμεν ἡ· καὶ ἔστι ἔστι πρῶτον καὶ κυριώτατον αἴτιον τῷ εἰς ἀγορὰ ἐμβαλεῖν, ἡ αὐσαι μονία· καὶ ἔστι ἀκούοντες ἔχομεν πὼ αἰτίαν τῷ πράγματος καὶ οὐ μόνον ὡδὶ τῷ τελικοῦ αἰτίου ἔστι οὕτως ἔχει, ἀλλὰ καὶ ὡδὶ τῆν ἄλλων πάντων. οἷ), πῶς ὁ κασβριὰς γέγονε, ὅτι ἐκ χαλκοῦ. ὁ χαλκὸς δὲ πῶς ἐν κασβριάσται ἐποίησεν, ὅτι σκληθεὶς ἐχύθη δὲ διατὶ, ἐπειδὴ μέτα λλοι. χυτὰ γὰρ τῆν μεταλλων τινὰ, ὧν ὅτι καὶ ὁ χαλκὸς. καὶ ἔστι πάλιν ἀκούοντες, ἔχομεν τῆς ὑλικῆς αἰτίας πὼ κυριωτάτην καὶ ὡδὶ τῷ ποιητικοῦ ὡσπύτως αἰτίου. διατὶ ἐγένη ὁ ἀνθρώπος, διότι σὺ τῇ μήτρᾳ ἐκυοφορήθη καὶ διεσπλάσθη. διατὶ δὲ ἐκυοφορήθη, δῆ· ὁ, ὁ ἄρρεν σπερμελθεῖν τῷ θήλει. ἔστι δὲ διατὶ γέγονε, ἐπειδὴ ἔχει ὁ μὲν ἄρρεν, τῷ προῖέναι ὁ σπέρμα. ὁ δὲ, τῷ δέχεσθαι δυάμενον. καὶ ἀκούοντες ἔστι, ἔχομεν τῆς ποιητικῆς αἰτίας ὁ κυριώτατον. ὁμοίως καὶ ὡδὶ τῷ ἀνθρώπου. διατὶ ὁ σωκράτης οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ ὅτι ἀνθρώπος ἐστιν· ὁ δὲ ἀνθρώπος τοιοῦτον. διατὶ δὲ τοιοῦτον ὁ ἀνθρώπος, ἐπειδὴ ᾗ ζῷον. διατὶ δὲ ὁ ζῷον τοιοῦτον, ἐπειδὴ ἔστ' ἐστὶν ἡ τῷ ζώου οὐσία καὶ ὁ ὁρισμὸς ἐν οἷς ὡδὶ πάντων τῆν αἰτίων, τότε μάλιστα ἴσμεν, ὅταν μηκέτι ὑπάρχῃ τί αἴτιον ἄλλο τῷ πραγματος ᾗ ὁ ἔχοντον ἐκεῖνο μάλιστα αἰτιώτερον εἶναι φαμὲν, καὶ πρώτως καὶ ἡαθ' αὐτὸ αἴτιον ἔστι, διότι οὐ δι' ἄλλο τι, ἀλλὰ δι' αὐτό ὅτι τοιοῦτον. τοιαῦτα δὲ ὅτι καὶ τὰ ἡα τα ἔχοντα τὸν ὁμοιον, ταῖς ἀποδείξεσι τῆν αἰτίων. οἷ), τίδε ὁ χαλκοῦς ἰσοσκελές, τὰς ἐν ἡς γωνίας, τέτρασιν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει. διατὶ, ἐπειδὴ καὶ πᾶν τρίγωνον. διὸ οὖν ὁ τρίγωνον ἡαθ' αὐτὸ ἔχει ὁ τοιοῦτον παθος, οὐδὲ μῶς. ἀλλ' ἡ γραμμὴ ὅτι οὐ γράμμον. ἔστι δὲ οὐκέτι δι' ἄλλο τι, ἀλλὰ δι' αὐτό. ὥστε ἔστι μᾶλλον αἴτιον. ἔστι δὲ ἡα τα ἡαθόλου. ὁ αὖρα ἡα τα ἡαθόλου, μᾶλλον αἴτιον. ὁ δὲ μᾶλλον αἴτιον τῷ ἧττον αἰτίου, βέλτιον. ὁ αὖρα ἡα τα ἡαθόλου, βέλτιον τῷ ἡα τα μόρος.

ΤΗΣ αἰτίας καὶ τῷ διατί. ὁ ἡα τα ἡαθόλου δι' αἰτιώτερον.

ἡ παρελλήλου, ὁ τῆς αἰτίας καὶ τῷ διατί. ἐπεὶ δὲ ὁ ἡαθόλου αἰτιώτερον, ἐπεται λοιπὸν σωάγειν, ὅτι καὶ ἡ ἀπόδειξις τῷ ἡαθόλου, βελτίων. μᾶλλον γὰρ τῆς αἰτίας. ἀλλὰ πρὶν σωαγαγεῖν ὁ συμπέρασμα, πρότερον λείπουσι πῶς ὁ ἡαθόλου αἰτιώτερον.

ΩΣ ΓΑΡ ἡαθ' αὐτὸ ὑπάρχει τί, ἔστι αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον. ὁ δὲ ἡαθόλου πρῶτον, αἴτιον αὖρα ὁ ἡαθόλου. ὥστε καὶ ἡ ἀπόδειξις βελτίων. μᾶλλον γὰρ τῷ αἰτίου καὶ τῷ διατὶ ἔστι.

Ἐ τὰ ὑπάρχοντα *συμπεράσματα τῷ ἡαθόλου ἡαθ' αὐτὸ ὑπάρχει. ᾧ δὲ ἡαθ' αὐτό τι ὑπάρχει, τοῦτο τῷ ὑπάρχοντος αὐτῷ, οὐχ ἕτερόν τι αἴτιον ἔχει, ἀλλ' αὐτὸ ἑαυτῷ ἔστιν αἴτιον. ἔστι γὰρ ἔστι πρῶτον. ὁ δὲ πρῶτον αἴτιον μᾶλλον αἴτιον, τῷ ἡαθόλου αὖρα μᾶλλον αἴτιον. ὅτι δὲ τὰ ὑπάρχοντα τῷ ἡαθόλου ἡαθ' αὐτὸ ὑπάρχει, τῷ δὲ ἡα τα μόρος δῆ· ὁ ἡαθόλου, πολλάκις εἴρηται.

ἜΤΙ μέχρι τούτου (ἠπόρουν ὁ διατὶ. καὶ τότε οἰόμεθα εἰδέναι, ὅταν μὴ ᾖ τι ἄλλο, ἢ ἔστι ὁ γινόμενον ἢ ὄν.

ὅτι ὁ ἡαθόλου αἰτιώτερον, καὶ δῆ· τούτων λείπουσι. ζητοῦντες γὰρ φησὶ ὁ διατὶ μέχρι τῷ ἡαθόλου ἀΐμεν. καὶ ὅταν εἰς ἔστι φθάσωμεν, παυόμεθα τῆς ζητήσεως· ὡς δὴ πὼ κυριωτάτην αἰτίαν τοῦ πράγματος εὑρηκότες. ὥστε ὁ ἡαθόλου μᾶλλον αἴτιον ὁ ὅταν μὴ ᾖ, τί ἄλλο ἢ ἔστι. τουτέστιν, ὅταν μὴ ᾖ δυνατὸν ἄλλο καθολικώτερον τούτου αἴτιον ἀποδοῦναι, ἀλλὰ ὁ ἀποδοθὲν ἢ ὁ ἔχοντον καὶ κυριώτατον τῆν αἰτίων. οἷ) τῷ τετράγωνον τὰς δύο ὀρθὰς ἴσας ἔχειν, αἴτιον ὁ

Demonstratio mihi aliud ἐστὶ συλλογισμὸς βεβαιοῦντος τὸ αἴτιον τῷ πράγματος

Causa finalis

Causa materialis

Causa efficiens

Causa formalis

Curricatur aliqd esse pse. & cur aliud

Τὸ καθόλου est principium rei causa & maxime propria

Quae accidunt τῷ καθόλου καθ' αὑτὸ ὑπάρχει. quae autem τῷ κατὰ μέρος principium τὸ καθόλου

ff. συμπτώματα ex emendatione

τείτωνον. καὶ μέχρι τούτου ἀνελθόντες, οὐδὲν πρᾶττόμεν ἄτοπον διερίσκομεν. ὁμοίως δὲ τὰς ἐκ τῆς τέτασαρσιν ὀρθὰς ἴσας εἶναι, ἢ διὰ γραμμῆς χῆμα. καὶ οὐδὲν πρᾶττόμεν ζητοῦμεν ἢ δὲ γινόμενον, ἢ ὃν ἔπεν, ἐπειδὴ τῆ αἰτίαι, τὰ μὲν ὑπάρχει ὄντα οὐ γινόμενα. ὡσπερ οὖν τοῖς μαθήμασι καὶ τοῖς φυσικοῖς. ἔστι γὰρ τὸ τείτωνον καὶ τὸ χῆμα, οὐ τῷ ἀποδίδοθαι τὰς αἰτίας, διατὶ αἱ δεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσί· τὸ δὲ, οὐκ εἰσὶ μὲν, γίνονται δὲ, ὡς ἐπὶ τῆς πραικτῶν. καὶ οὐ τῷ φθονεῖν ἡμῖν εἰπόντες παραλείγματος, ὅτι προῆλθεν ἵνα ἐμβάλῃ εἰς πλῶ ἀγορά. ἔδοξε δὲ, ἵνα ὠνήσηται λάχανα. ἔδοξε δὲ, ἵνα ὑπεκάγῃ πλῶ χαράδα. ἔδοξε δὲ, ἵνα ὑπαὴρ. ἔδοξε δὲ, ἵνα αὐξηπλῶ ἐπιτηδλῶ. ἔδοξε δὲ, ἵνα δῶσι μοῦσᾳ. ταῦτα τὰ αἴτια οὐκ εἰσὶ μὲν, γίνονται δέ.

ΤΕΛΟΣ γὰ καὶ πρᾶσαι δὲ ἔχαστον ἤδη οὕτως ἔχει. οἵ τίνος οὕνεκα ἦλθεν. ὅπως λάβῃ δὲ αὐξηύειον. ἔδοξε δὲ ὅπως ἀποσῶ ὁ ὤφελε. ἔδοξε δὲ ὅπως μὴ ἀδικήσῃ. ἢ οὕτως ἰόντες ὅταν μηκέτι δι' ἄλλο μὴ δι' ἄλλου οὕνεκα, δῆλ. ἔδοξε. ὡς τέλος φαμὲν ἐλθεῖν καὶ εἶναι καὶ γίνεσθαι. καὶ τότε εἰσῆναι μάλιστα διατὶ ἦλθεν.

Τὸ οὕτω φησὶν ἔχαστον, τουτέστι δὲ τοῖς ἀποδόσεσι τῆ αἰτίαν, ἔστιν ἔχαστον, ἔδοξε ἤδη τέλος ἔστι, καὶ πρᾶσαι τῆ αἰτίαν, μηδὲν ἔχον ἑαυτῷ αἰτιώτερον. ἢ δὲ παράδειγμα ὁ ἑξῆς τίθησιν, ὡς ὠδὶ τοῦ τελικοῦ αἰτίου ὄντος.

ΕΙ ΔΗ ὁμοίως ἔχει ὠδὶ πασῶν τῆ αἰτιῶν, καὶ τῆ διατί. ὠδὶ δὲ τῆ ὅσα αἴτια οὕτως ὡς οὖ οὕνεκα, οὕτως ἴσμεν μάλιστα, καὶ ὠδὶ τῆ ἄλλων ἀρα τότε μάλιστα ἴσμεν, ὅταν μηκέτι ὑπάρχῃ θάτερο, ὅ, τι ἄλλο. ὅταν μὲν οὖν γινώσκωμεν, ὅτι τέτ' ἄρσαν αἱ ἔξω ἴσαι. ὅτι πισοσκελές, ἐπὶ λείπεται διατὶ ἢ ἰσοσκελὲς, ὅτι τείτωνον. καὶ ἔδοξε, ὅτι χῆμα, διὰ γραμμῆς. εἰ δὲ ἔδοξε μηκέτι δι' ἄλλο, τότε μάλιστα ἴσμεν. καὶ ηφ. ἡλου δὲ τότε, ἢ ηφ. ἡλου ἀρα βελτίων.

Ε' πειδὴ ὅπερ εἶπον ἢ παράδειγμα ὠδὶ τῆ τελικοῦ αἰτίου ἐποιήσατο, βούλεται ἐκ τούτου συλλογίσασθαι, ὅτι καὶ ὠδὶ τῆ ἄλλων πάντων αἰτίων ὡσαύτως ἔχει. ὠδὶ πάντων οὖν φησι τῆ αἰτίων ἅπερ εἰώθαμεν ἢ διατὶ ἐρωτώμενοι ἀποδίδόαι, ὁμοίως ἔχει. τουτέστιν, ὡσαύτως ἀποδίδομεν τὰς αἰτίας ἐρωτώμενοι ὠδὶ πάντων. ἐδείξαμεν δὲ ὠδὶ τῆ τελικοῦ, ὅτι τότε μάλιστα ἴσμεν, ὅταν ἢ ἔχατον εἰδῶμεν αἴτιον. καὶ ηφ. ὃ οὐκ ἔστιν ἕτερον ἀποδοῦναι. δῆλον οὖν ὅτι καὶ ὠδὶ τῆ λοιπῶν ὡσαύτως ἔχει. εἰπομεν δὲ ἡμεῖς πάντων ὡσαυτοδείγματα. τὸ δὲ ὅταν μηκέτι ὑπάρχῃ ἔδοξε, ὅτι ἄλλο. τουτέστιν, ὅταν μηκέτι ὑπάρχῃ ἔδοξε ὃ λέγεται ὑπάρχειν, ὅτι ἄλλο τί ἔστιν. οἷ), ὅταν μηκέτι δι' ἕτερόν τι ὑπάρχῃ ἢ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τὰς ἔξω γωνίας. ἀλλ' ἢ δῆλ. ἢ τείτωνον. ὁμοίως ἢ τέτασαρσιν ὀρθαῖς τὰς ἐκ τῆς γωνίας ἴσας εἶναι, οὐχ ὅτι ἰσοσκελές, οὐ δι' ὅτι τείτωνον, ἀλλ' ὅτι χῆμα διὰ γραμμῶν. οὐκέτι μὲν τοι δι' ἕτερόν τι. τὰ δὲ τοιαῦτα, τῆς εἰδικῆς αἰτίας * ἔστιν ἀποδείξεις. εἰδόσιον γὰρ τῆ διὰ γραμμῆς χήματος, ἢ τὰς ἐκ τῆς γωνίας τέτασαρσιν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν. ὡς ὅπερ καὶ τετρώνου, ἢ τὰς ἐκ τῆς δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν. ὥστε εἰ ὅτε ἢ ἔχατον αἴτιον ἴσμεν μεθ' ὃ οὐκέτι ἔστιν ἄλλο, τότε μάλιστα ἴσμεν. ἢ δὲ τοιοῦτον, ηφ. ἡλου ἔστι. ηφ. ἡλου γὰρ ἢ χῆμα, ἢ ἢ τείτωνον. ἢ ηφ. ἡλου ἀρχὰ εἰδότες, τότε μάλιστα ἴσμεν. καὶ αὐτὴ βελτίων ἔστιν ἀπόδειξις.

ΕΤΙ ὅσα αὖ μᾶλλον ηφ. τὰ μόρια ἢ, εἰς τὰ ἄπειρα ἐμπίπτει. ἢ δὲ ηφ. ἡλου, εἰς ἢ ἄπλουν καὶ ἢ πρᾶσαι. ἔστι δ' ἢ μὲν ἄπειρα, οὐκ ἐπίστηται. ἢ δὲ πεπράωται, ἐπίστηται. ἢ ἄρα ηφ. ἡλου, μᾶλλον ἐπίστηται ἢ ηφ. τὰ μόρια.

Ε' τι καὶ δῆλ. τούτων διείκνυσιν ὅτι ἢ ηφ. ἡλου ἀπόδειξις κρείττων τῆς μορικῆς. ἢ μὲν γὰρ ηφ. ἡλου φησὶν ἀπόδειξις, ὠδὶ ἢ πρᾶσαι καὶ ἢ οὗ πρόεισιν. ἢ δὲ μορικὴ, ὠδὶ τὰ ἄπειρα. ἄπειρα γὰρ τὰ ηφ. δέκαστα. ἢ δὲ ἄπειρον, ἀγνωστον ἐπιστήμῃ. τῆ γὰρ πεπερασμένων μὴ ὁρισμένων ἔστιν ἢ ἐπιστήμη. ὥστε κρείττων μὲν ἢ ὠδὶ ἢ πρᾶσαι καὶ ἢ οὗ πρόεισι χείρων δέ, ἢ ὠδὶ ἢ ἄπειρον. ὅσῳ δὲ ηφ. ἡλιακὸν τρῶν τί ἔστι, τοσοῦτον ἐπὶ τῷ ἔστι τῆ πρᾶτος καὶ τῆ οἷός. ὅσῳ δὲ μορικὸν τρῶν τι, ἐπὶ τῆς ἀπειρίας καὶ τῶν πολλῶν, δῆλον οὖν καὶ οὗτῦθεν, ὡς κρείττων ἢ ηφ. ἡλου τῆς μορικῆς.

ΑΓΟΔΕΙΚΤΑ ἄρα μᾶλλον τὰ ηφ. ἡλου. τῆ δὲ ἀποδείκτων, μᾶλλον ἀπόδειξις.

Α' ποδεικτὰ μᾶλλον τὰ ηφ. ἡλου, ἐπειδὴ τῆ ἀπείρων οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις. ὥστε ὅσα μὲν ἐπὶ τῷ ἔστι τῆ οἷός, ταῦτα μᾶλλον ἀποδεικτά. ὅσα δὲ ἐπὶ τῆ ἀπείρων, ταῦτα ἦττον ἀποδεικτά. ἐπὶ τῷ δὲ τῆ οἷός τὰ ηφ. ἡλου, τὰ ηφ. ἡλου ἄρα, μᾶλλον ἀποδεικτά.

ΑΜΑ γὰρ μᾶλλον τὰ πρός τι βελτίων ἄρα ἢ ηφ. ἡλου, ἐπεὶ πρᾶσαι καὶ μᾶλλον ἀπόδειξις.

Ε' πειδὴ εἴπερ τῆ μᾶλλον ἀποδεικτῶν μᾶλλον εἶναι ἀπόδειξιν, ἔδοξε αὖ ηφ. τὰ σκοπεῖν. εἰ γὰρ τὰ πρός τι ἄμα τῇ φύσει εἰσὶ, δῆλον ὅτι ὡς αὖ ἔχῃ ἢ ἕτερον, οὕτως ἔχει καὶ ἢ λοιπόν. * εἰ γὰρ ὧδε μᾶλλον ἔστι τῆδε φίλος, καὶ ἐκεῖνός ἔστι μᾶλλον τῆδε φίλος. ὥστε καὶ τὰ ἀποδεικτὰ, ἀποδείξει ἔστιν ἀποδεικτά, καὶ τῆ μᾶλλον αὖ ἀποδεικτῶν μᾶλλόν ἔστιν ἀπόδειξις.

ΕΤΙ εἰ αἱρετώτερόν ἐστιν ηφ. ἡλου ἕν ἢ καὶ ἄλλο, ἢ ηφ. ἡλου μόνον οἶδεν. ὁ δὲ πλῶ ηφ. ἡλου ἔχων, οἶδε καὶ πλῶ ηφ. τὰ μόρια. οὗτος δὲ ἢ ηφ. ἡλου οὐκ οἶδεν. ὥστε κἂν οὕτως αἱρετώτερόν ἐστιν.

// ut Vicimus uicino uicimus. Magis uicinus magis uicino magis uicimus. Amicus amico amicus. ergo magis amicus magis amico magis amic

Causarú quedá sint existentes nõ gentae aliae nõ sint sed gignú tur

Quae sint ad aliqd simul sint magis

Ε' τερον ἐπιχείρημα. κρείττων φησὶν ἀπόδειξις, ηφ. ὃ ὅλῳ ἐλάττονα ἴσμεν τῆς ηφ. ὃ ὅλῳ ἐλάττονα. οἷ) ὁ ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους, κρείττων ἔστι τῆ ἐπὶ τοὺς ἐν Πέρσαις μόνους ἢ πολείτους. δῆλ. μὲν οὖν τῆς ηφ. ὅλου ἀποδείξεως, καὶ τὰ μόρια ἴσμεν. ὁ μὲν τοι μορικόν τι ἐπίστης, οὐκ οἶδε τὰ ηφ. ὅλου. ὥστε οὐ οὕτω, κρείττων ἢ ηφ. ὅλου τῆς ηφ. τὰ μόρια.

ΕΤΙ δὲ ὧδε. ἢ γὰρ ηφ. ὅλου μᾶλλον εἰδηκέναι ἔστι, τῷ δῆλ. μέσου λειπωμάτων ἐπὶ πλέον ὄντος τῆς ἀρχῆς. ἐπὶ πλέον δὲ, ἢ ἄμεσον. ἔδοξε δ' ἀρχή. εἰ οὖν ἢ ὑπ' ἀρχῆς τῆς μὴ ὑπ' ἀρχῆς, ἢ μᾶλλον ὑπ' ἀρχῆς, τῆς ἧττον. ἀκριβεστέρα ἀπόδειξις. ἔστι δὲ τοιαύτη ἢ ηφ. ὅλου μᾶλλον, κρείττων αὖ εἴη ἢ ηφ. ὅλου. οἷ) εἰ εἴληπται ἀποδείξαι ἢ ἃ ηφ. τὰ ὅ, μέσα τὰ ἐφ' ὧν βγ. λέγω δὴ ἢ β. ὥστε ἢ δῆλ. τούτου, ηφ. ὅλου μᾶλλον.

Ε' τερον ἐπιχείρημα. εἰ πᾶσαι ἀπόδειξις ὑπ' ἀρχῶν, κυριώτεραι ἢ αἱ τῶν ἀρχῶν αἱ πρώτισται ἀρχαί. ὁ μὲν ἐκείνας οἶδεν, ὑπὸ τὰς ὑπ' αὐτὰς οἶδεν. ὁ δὲ τὰ ηφ. ὅλα οἶδεν ὡς πρᾶτον εἴπομεν, ὑπὸ μορικὴν οἶδεν. ὁ δὲ ἔδοξε οἶδεν, οὐ πάντως ὑπὸ τὰ ηφ. ὅλου οἶδε. κυριωτάτη οὖν ἀπόδειξις, ἢ ἐκ τῶν πρώτισων ἀρχῶν ὑπὸ αἰτίων. αἱ δὲ δῆλ. τὰ ηφ. ὅλα ἀποδείξεις, τῶν μέσων μᾶλλον ἐχόντων ἐπὶ πλέον τὰ πρώτων ἀρχῶν. ὅσῳ δὲ μορικώτεροι, τοσούτῳ πορρώτεροι οἱ μέσοι οἷ). ἐθελήσωμεν διέξαι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος σῶμά ἐστι, δυνατὸν ἔδοξε δῆλ. τελειόνων διέξαι μέσων. καὶ γὰρ δῆλ. τῆ ἐμψύχου ἐστὶ τύχοι, καὶ δῆλ. τῆ ζώου, καὶ δῆλ. τῆ λογικοῦ. ἐπὶ τοῦτο δὲ τῆς ἀρχῆς λέγω δὴ τῆς οὐσίας, ἢ ζῷον μᾶλλον, ἢ ἢ λογικόν. καὶ τοῦ ζώου μᾶλλον, ἢ ἔμψυχον. ὥστε εἰ ἡ ἀπόδειξις ἢ δῆλ. τῆ ἐπὶ τοῦτο τῆς ἀρχῆς, κυριωτέρα καὶ βελτίων. αὕτη δὲ μᾶλλον ηφ. ὅλου, * μᾶλλον αὖρα ἀπόδειξις ἢ ηφ. ὅλου αὖ εἴη. ηφ. ὅλικωτέρα δὲ ταύτην φησὶν, ὡς μέσῳ χρωμένῳ ηφ. ὅλικωτέρᾳ καὶ σημειωτέον ὅτι, οὐ τοῦθ' ἅπλως φησὶ ηφ. ὅλικώτερον μᾶλλον ἢ μορικώτερον. οὐδὲ γὰρ μορικὸν ἔφησι, ἢ ἔχον ἢν μορικὴν ἔφησι προσδιορισμόν, οἷ) ἢν τὶς ηφ. ὅλικὴν δὲ ἢ ἔχον ἢν πᾶς. ἀλλ' ὅρος χρώμενον ηφ. ὅλικωτέρᾳ οἶδε. εἴτε μέσις ὡς ἤδη εἴρομεν, εἴτε ἄκρος. οἷ), ἢ πᾶς ἄνθρωπος ζῷόν. μορικώτερον αὖ εἴη τῆ πᾶς ἄνθρωπος οὐσία. ἢ ζητούμενον δὲ λῶ, ὅτι ὁ μορικὴν διεικνύων συλλογισμὸς, ἕτερος τῆ ἢ ηφ. ὅλου διεικνυώτος. οἷ), ἢ πᾶς ἄνθρωπος ζῷόν, καὶ ἢ τὶς ἄνθρωπος ζῷόν.

Α' ΛΛΑ τῆ μὲν ἐριμιλίων σία, λογικῇ ἔστι. μάλιστα δὲ δῆλον ὅτι ἢ ηφ. ὅλου κυριωτέρα, ὅτι τῆ προτάσεων, πλῆ μὲν προτάσεων ἔχοντες, ἴσμεν πῶς καὶ πλῆ ὑστέραν. καὶ ἔχομεν δυνάμει. οἷ) εἴτις οἶδεν ὅτι πᾶν τείτωνον δυσὶν ὀρθαῖς, οἶδε πως καὶ εἰ μὴ οἶδε ἢ ἰσοσκελές, ὅτι τείτωνον. ὁ δὲ τὴν ἔχων πλῆ πρότασιν, ἢ ηφ. ὅλου οὐδαμῶς οἶδε. οὔτε δυνάμει, οὔτε ἐνεργείᾳ. καὶ ἢ μὲν ηφ. ὅλου, νοητή. ἢ δὲ κατὰ μόρος, εἰς ἄθροισιν τελευτᾷ. ὅτι μὲν οὖν ἢ ηφ. ὅλου βελτίων τῆς κατὰ μόρος, τοσαῦθ' ἡμῖν ἐρήσθω.

Ο μωνυμῶ δὲ λέγει τινὰ τῆ ἐριμιλίων ἐπιχειρημάτων. οὐχ ὅτι πιθανὰ μὲν, οὐκ ἀληθῆ δὲ, ἀλλ' ἀληθῆ μὲν, κοινότοπα δὲ. καὶ οὐκ ὠδὶ μόνων τῆ ἀποδεικτῶν αὐξομόζονται, ἀλλὰ καὶ ὠδὶ ἑτέρων τινῶν. οἷ) ὅτι κρείττων ηφ. ὃ ὅλῳ ἔδοξε καὶ ἄλλο οἶδέ τις. ἢ ηφ. ὃ ὅλῳ ἔδοξε μόνον. ἔδοξε γὰρ αὐξομόζει αὖ καὶ ὠδὶ τῆ μὴ ἀποδεικτῶν. οἷ), κρείττων ἢ εἰδέναι τεκτονικῶ καὶ λαξευτικῶ, τῷ, ἢ ἕτερον τούτων μόνον εἰδέναι. καὶ ὠδὶ ἄλλων τελειόνων ἀζυγότος. τοῦτο γὰρ ἀποδεικτὸ, οὐκ ἔστιν αὐξομόζοι δ' αὖ καὶ ὠδὶ ἀποδείξεως. ὅτι δ' ἢ ηφ. ὅλου ἐστὶν, τελείονα οἶδεν ἢ ὁ ἢ μορικήν. ὁμοίως καὶ ἢ ὅτι μέχρι τούτου ζητοῦμεν ἢ διατί, καὶ τότε οἰόμεθα εἰδέναι, ὅταν μὴ ᾖ, ὅτι ἄλλο. ἢ ἔδοξε, ἢ γινόμενον, ἢ ὄν, ἢ διατί. ὅταν μὴ ᾖ ὅτι ἄλλο. καὶ γὰρ καὶ ὠδὶ τῆ μὴ ἀποδεικτῶν ἔδοξε αὐξομόζει. ὡς ὅταν τῆ ηφ. ἔστε ἢ ἔδοξε. οἷον διατὶ προῆλθεν ὁ λείπα τῆς οἰκίας, ἵνα ὠνήσηται λάχανα. καὶ τὰ ἑξῆς. τὰ μὲν τοιαῦτα φησὶ κυριώτατα τὰ λείπυται. ἢ δ' αὖρα ηφ. ὅλου, κρείττων τῆς κατὰ μόρος. καὶ ὀβ ἐκείνου, ὅτι ὁ μὲν πλῆ ηφ. ὅλου ἔχων, δυνάμει ἔχει καὶ πλῆ μορικῶ. ὁ δὲ πλῆ μορικῶ ἔχων, οὔτε δυνάμει, οὔτε ἐνεργείᾳ ἔχει πλῆ ηφ. ὅλου, εἰ καὶ συμβαίνει πολλάκις ἢν ἢ ηφ. ὅλου εἰδότα, καὶ ταύτῃ ταῦτα ἔχοντα καὶ ἢ ηφ. τὰ μόρος. ὅτε δ' ἀνεπισταισίαν, τινὰ τῆ μορικῶν ἀγνοεῖν, ὡς πρὸ ἑβδόμου καὶ πρὸ ἕβδομον. ὅτι ὁ ἐθελῶς ὅτι οὐδὲ μέχρι μέσους κύει, ἑωρακὼς ἢ μόνον ὡρακμόλιν ἔχουσαν πλῆ κοιλάδα, οἰήσεται ἴσως ὅτι κύει. καὶ ὁ ἐθελῶς ὅτι τῆ ἰσοσκελῶν τειτώνων αἱ πρὸς τῇ βάσει γωνίαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶν, ἑωρακὼς ἰσοσκελές, οἰήσεται ὡσπερ εἶπον δ' ἀνεπισταισίαν, ὅτι ἂν ἔχει ἴσας τὰς πρὸς τῇ βάσει. ὁμοίως καὶ ὅτι ἢ μὲν ηφ. ὅλου, μᾶλλον ὠδὶ ἢ νοητὴν καὶ σὺ ὁηλύει. ἢ δὲ ηφ. τὰ μόρια, ὠδὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ ἄπειρα. ἐκ τούτων οὖν φησι μάλιστα διείκνυται κρείττων ἢ ηφ. ὅλου τῆς ηφ. τὰ μόρος.

ΟΤΙ δὲ ἢ διεικτικὴ τῆς ὁριστικῆς κρείττων, αὐτοῦθεν δῆλον. ἔστω γὰρ αὕτη ἢ ἀπόδειξις βελτίων, τῆ ἄλλων τῆ αὐτῶν ὑπαρχόντων.

Λυσάσας ἢ πρότερον τῆ προβλημάτων, μετέρχεται νῦν ὠδὶ ἢ δεύτερον. λέγω δή, ὅτι κρείττων ἢ ηφ. παφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς. διείκνυσι δὲ ὧδε, ἔδοξεν ἢν ῥόδον ἐᾶν φησι δύο ὧσιν ἀποδείξεις, ἢ δὲ ἢ μὴ δῆλ. ἐπὶ πλέον μέσων συμπεραινθείσα, ἢ δὲ ἕτερα δι' ἐλαττόνων μέσων, ἢ ἄλλων τῆ αὐτῶν ὄντων, ἢ δι' ἐλαττόνων κρείττων ἔστι τῆς δῆλ. ἐπὶ πλέον. τῆ ἄλλων δὲ τῆ αὐτῶν ὄντων προσέθηκε, τουτέ-

Exemplú

Notandú alterh accipere καθολ κάτθον ἢ μὴ κάτ ἔχον

λογικὰ epichemata

Transit ad secundum problema

ΣΙΝ, ὁμοίως ὄντων γνωρίμων τῆι οἱ ἀμφοτέραις ταῖς ἀποδείξεσι μέσων. εἰ γὰρ ἡ ΔΖ τῆς ΖΗ πλείονων μέσων, γνωρίμωτέρους ἔχει τοὺς μέσους τῆς ΔΓ ἐλαττόνων, ἡ δὲ ΓΖ τῶν γνωρίμωτέρων, κρείττων ὁμοίως δὲ ὄντων γνωρίμων, ἡ ΔΓ ἐλαττόνων μέσων αἱρετωτέρα· μᾶλλον γὰρ ἐπιτρέπω τῆι νῶι οὐ δργέσθαι· εἰ γὰρ ἡ νοῦ ἀνδργεία κρείττων τῆς συλλογιστικῆς, ἡ δὲ νοῦ ἀμέσως τοῖς νοητοῖς ἐπιβάλλεται, δῆλον αὖρα ὅτι καὶ τῆς συλλογιστικῆς ἡ ΔΓ ἐλαττόνων μέσων αἱρετωτέρα· μᾶλλον γὰρ ἐπιτρέπω τῆι νῶι οὐ δργέσθαι· εἰ γὰρ ἡ νοῦ ἀνδργεία κρείττων τῆς συλλογιστικῆς· ἡ δὲ νοῦ ἀμέσως τοῖς νοητοῖς ἐπιβάλλεται, δῆλον αὖρα ὅτι καὶ τῆς συλλογιστικῆς, ἡ ΔΓ ἐλαττόνων μέσων ὡς ἐπὶ ζυγοῦ τῆι ἀμέσωι γνώσει, μᾶλλον ἂν εἴη κρείττων· δῆλον, εἰ ἐπὶ ἃ βουλόμεθα ἀποδείξαι τῶι ὑπάρχον, δείκνυται δὲ ποτὲ μὲν διὰ μέσων τῆι ΒΓ, ποτὲ δὲ διὰ ἐλαττόνων, τῆι ΖΗ, ἡ δὲ τῆι ΖΗ ἔστι διὰ ἐλαττόνων μέσων οὖσα, κρείττων ἔσται τῆς διὰ τῆι ΒΓ· δῆλον ὅτι δὲ κρείττων, δῆλον ἐντεῦθεν· τῆι μέσων ὅρων ἀεὶ οἱ πρότροποι γνωρίμωτεροι· δῆλον, ἐφεξῆς ὅρων ὄντων τῆι Α. Β. Γ. Δ. Ε. καὶ τῆι ἐφεξῆς ἀπάντων ἡγητέον μᾶλλον τὸ Α. τὸ ἐγγύτερον αὐτῶι γνωρίμωτερον· γνωρίμωτερον γὰρ ὅτι τὸ Α τῶι Β ὑπάρχει, ἢ ὅτι τοῖς ἐφεξῆς· καὶ πάλιν ὅτι τὸ Α τῶι Γ, ἢ ὅτι τῶι Δ καὶ τῶι Ε. καὶ πάλιν ὅτι τὸ Α τῶι Δ. ἢ ὅτι τὸ Α τῶι ἐφεστῶτι δὲ ὅροι, ψυχή, ζῶον, λογικὸν, ἄνθρωπος· εἰ οὖν αἱ διὰ τῆι πρώτων μέσων ἀποδείξεις γνωρίμωτεραι, αἱ δὲ διὰ τῆι γνωρίμωτέρων κρείττους, κρείττων αὖρα ἀποδείξις ἡ λειπνύουσα, ὅτι τὸ Α τῶι Γ ὑπάρχει διὰ τῆς ΓΒ, *τῆς ὅτι τὸ Α τῶι Ε ὑπάρχει διὰ τῆς ΒΓ. ὡς οὖν ἔχει ἡ ΑΔ. διὰ τῆι ΒΓ, οὕτως ἔχει καὶ ἡ ΑΕ, διὰ τῆι ΖΗ, καὶ ΑΕ, τῆς διὰ τῆι ΒΓ ΔΓ, κρείττων ἔσται· εἰ οὖν ἡ διὰ ἐλαττόνων μέσων κρείττων τῆς διὰ πλειόνων, δῆλον ὅτι ἡ ἀποφατικὴ διὰ πλειόνων, ἤπερ ἡ καταφατικὴ, χείρων ἂν εἴη τῆς καταφατικῆς ἡ ἀποφατικὴ πλείοσι δὲ λέγω, οὐ τῶι ἀριθμῶι, ἀλλὰ τῶι εἶδει οἷον, εἰ ἀποφατικὸς συλλογισμὸς εἴη, ὅτι τὸ μὲν Α τῶι Β οὐδενὶ· τὸ δὲ Β, παντὶ τῶι Γ. εἰ τοι δέοι ἐκτὸς τῶν προτάσεων καταστῆσαι, ἡ μὲν καταφατικὴ, διὰ καταφατικῶν τῶι μέσων δεικνύσι τοι· ἡ δὲ ἀποφατικὴ, διὰ ἀποφατικῆς καὶ καταφατικῆς. διὰ πλειόνων αὖρα τῶι εἶδει ἡ ἀποφατικὴ, ἤπερ ἡ καταφατικὴ δείκνυται. ὥστε κρείττων οὐ ἂν εἴη τῆς ἀποφατικῆς ἡ καταφατική· καὶ ἄλλως· ἡ αὐτάρκης καὶ μηδενὸς ἐτέρᾳ σκοπὴν εἰς τελείωσιν, κρείττων τῆς καὶ ἄλλου σκοπίνης· ἡ μὲν δὴ καταφατική, οὐδενὸς ἄλλου δείκνυται· ἀλλ' αὐτὴ καθ' αὑτὴν δείκνυται· ἡ δὲ ἀποφατική, δείκνυται τῆς καταφατικῆς· οὐδέποτε γὰρ ἄνευ καταφάσεως ἀπόφασις δείκνυται· οὐδὲν γὰρ ἐκ μόνων ἀποφατικῶν δείκνυται· ὥστε καὶ τούτῃ κρείττων ἂν εἴη ἡ καταφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς. τουτέστιν, εἴτε αἰτήματα εἴη· εἴτε ὑποθέσεις· εἴτε προτάσεις, ἡ ἀπλῶς διὰ ἐλαττόνων προτάσεων, κρείττων τῆς ἐκ πλειόνων.

Ἡ ΕΞ ἐλαττόνων αἰτημάτων· ἢ ὑποθέσεων· ἢ προτάσεων· εἰ γὰρ γνώριμοι ὁμοίως, ἡ βάττον γνῶναι διὰ τούτων ὑπάρξει· δῆλον δ' αἱρετώτερον.

ΟΥΤΕΣΙΝ ἵνα πᾶσιν ὁμοίως γνώριμοι ὦσιν· ἢ οὓς δοξοι· ἢ ἀπολειπτικοί· ἢ ἐκ τῆι καθ' ὁ συμβεβηκὸς ὑπαρχόντων, ὁμοίως ἐλλημμέναι· ἢ τῆι καθ' αὑτό· καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα προτάσεων ὑπάρχει· τούτων οὖν τῶν αὐτῶν οἵων, *ἡ δὲ ἐλαττόνων μέσων ὅρων καὶ προτάσεων, τῆς διὰ πλειόνων βελτίων.

ΛΟΓΟΣ δὲ τῆς προτάσεως, ὅτι βελτίων, ἡ διὰ ἐλαττόνων, καθόλου δέ, ὅδε· εἰ γὰρ ὁμοίως εἴη ὁ λόγος, γνώρισμα εἶναι τὰ μέζω.

Ὁ δὲ λόγος δὲ, τουτέστιν αἰτία καὶ ἀπόδειξις τῶι τὰς διὰ ἐλαττόνων κρείττους εἶναι, τῆι ἄλλων τῆι αὐτῶν ὄντων.

ΤΑ δὲ πρότερα γνωρίμωτερα, ἔστω ἡ μὲν διὰ μέσων ἀπόδειξις τῆι Β. Γ. Δ, ὅτι τὸ Α τῶι Ε ὑπάρχει· ἡ δὲ, διὰ τῆι Ζ. Η, ὅτι τὸ Α τῶι Ε.

Εἰ γὰρ θελήσαιμεν δεῖξαι ὅτι τὸ ἔμψυχον ὑπάρχει τῶι ἀνθρώπωι, ὄντων μεταξὺ τοῦ ζώου τοῦ λογικοῦ, γνωρίμωτερόν ἐστι τὸ ὑπάρχειν τὸ ζῶον τῶι λογικῶι, ἢπερ τῶι ἀνθρώπωι· διὰ γὰρ τοῦ ὑπάρχειν τὸ ζῶον τῶι λογικῶι, δείκνυται ὅτι καὶ τῶι ἀνθρώπωι ὑπάρχει τὸ ζῶον· γνωρίμωτερον δὲ τὸ δι' οὗ, τοῦ δι' ἐκείνου γνωσθέντος.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ ἔχει, ὅτι τὸ Α τῶι Δ ὑπάρχει, καὶ τὸ Α τῶι Ε· τὸ δι' ὅτι τὸ Α τοῦ Δ πρότερον καὶ γνωρίμωτερον, ἢ ὅτι τὸ Α τῶι Ε. διὰ γὰρ τούτου, ἐκεῖνο ἀποδείκνυται· πιστότερον δὲ τὸ δι' οὗ· καὶ ἡ διὰ τῆι ἐλαττόνων αὖρα ἀπόδειξις βελτίων, τῆι ἄλλων τῆι αὐτῶν ὑπαρχόντων.

ΟΥΤΩΣΙ, διὰ μέσων ἴσων· ὥσπερ γὰρ τὸ Α τῶι Δ διείληφε διὰ τῆι Β. Γ, οὕτω τὸ Α τῶι Ε διὰ τῆι Ζ. Η. ὑπόκειται δὲ καὶ ὁμοίως γνώριμα τὰ μέσα· εἰ οὖν ὁμοίως γνώριμον, ὅτι τὸ Α τῶι Ε διὰ τῆι Ζ. Η. τὸ ὅτι τὸ Α τῶι Δ, διὰ τῆι Β. Γ· γνωρίμωτερον δὲ τὸ ὅτι τὸ Α τῶι Δ, διὰ τῆι Β, Γ, ἢ τὸ Α τῶι Ε, διὰ τῶν Β. Γ. Δ. ἢ τὸ Α αὖρα τῶι Ε, διὰ τῆι Ζ. Η· γνωρίμωτερον, τὸ ὅτι τὸ Α τῶι Ε διὰ τῆι Β. Γ. Δ. διὰ ἐλαττόνων αὖρα γνωρίμωτερον.

ΑΜΦΟΤΕΡΑΙ μὲν οὖν, διά τε ὅρων ὄντων, καὶ δύο προτάσεων δείκνυνται· ἀλλ' ἡ μὲν, ἔστιν

ΤΙ λαμβάνει· ἡ δὲ, καὶ ἔστιν καὶ μὴ ἔστιν τι· διὰ πλειόνων αὖρα, ὥστε χείρων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ δὲ ὅλου ὅτι ἡ διὰ ἐλαττόνων, καὶ μὴ προσθεὶς ἐάν τε τῶι ἀριθμῶι ἐλαττόνων, ἐάν τε ᾧ ἔλαττον, ἀλλ' ἁπλῶς ὅτι ἡ διὰ ἐλαττόνων τῆι αὐτῶν ὄντων βελτίων ἐστί, νῦν ὡδὶ τῶι αὐτῶι προκειμένου μεταφέρει τὸν λόγον· καὶ φησὶν, ὅτι ἡ μὲν ἀποφατική, καὶ διὰ ἀποφατικῶν, καὶ διὰ καταφατικῶν δείκνυται· ἡ δὲ καταφατική, διὰ μόνων καταφατικῶν· ὥστε εἰ διὰ πλειόνων ἡ ἀποφατική, κρείττων ἂν εἴη καταφατική.

ΕΤΙ ἐπειδὴ δέδεικται ὅτι ἀδιάτον ἀμφοτέρων οὐσῶν ἐριστικῶν τῆι προτάσεων γίνεσθαι συλλογισμὸν, ἀλλὰ τῶι μὲν δεῖ τοιαύτην εἶναι, τῶι δ' ὅτι ὑπάρχει.

ΟΥΤΟ οὐχ ὡς ἕτερον ἐπιχείρημα τίθησι τοῦ πρὸς αὐτῶι, *ἀλλὰ ὡς ὂν καταστικὸν, ὅτι διὰ ἔστιν, ἡ μὲν ἀποφατικὴ δείκνυται τῆς καταφατικῆς· ἡ δὲ καταφατικὴ, οὐ δείκνυται τῆς ἀποφατικῆς. ὅτι δέδεικται ἐξ ἀποφατικῶν μόνων προτάσεων οὐδέποτε γίνεται συλλογισμός. διὸ καὶ εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ δέδεικται, οὐκ αὐτὰ πέφυκε πρὸς τὸ ἐπειδὴ· ὡς αὐ αἰτιολογικῶς εἰρημένου τοῦ ἐπειδὴ, πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ.

ΕΤΙ πρὸς τούτῳ δεῖ τόδε λαβεῖν· τὰς μὲν γὰρ καταγωγὰς, αὐξανομένης τῆς ἀπολείψεως, ἀναγκαῖον γίνεσθαι βελτίους· τὰς δὲ ἐριστικὰς ἀδιάτον εἶναι βελτίους μᾶς οὐ παντὶ συλλογισμῶι· ἔστω γὰρ μηδενὶ ὑπάρχον τὸ Α ᾧ μὲν ὅσων τὸ Β. ᾧ δὲ τὸ Γ ὑπάρχον παντὶ, τὸ Β. αὖ δὲ ἓν πάλιν αὖξειν τὰς προτάσεις, μέσον ἐμβλητέον τοῦ μὲν Α Β ἔστω ᾧ Δ. τοῦ δὲ Β Γ, τὸ Ε. τὸ μὲν δὴ Ε φανερὸν ὅτι καταγωγικόν· τὸ δὲ Δ τοῦ μὲν Β καταγωγικόν· πρὸς δὲ τὸ Α ὡς ἐριστικὸν κεῖται. τὸ μὲν γὰρ Δ παντὶ ᾧ Β. τὸ δὲ Α οὐδενὶ δεῖ ᾧ Δ ὑπάρχειν. γίνεται οὖν μία ἐριστικὴ πρότασις. ὁ δ' αὐτὸς τρόπος καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρων συλλογισμῶν. ἀεὶ γὰρ τὸ μέσον τῆι καταγωγικῶν ὅρων, καταγωγικὸν ἐπ' ἄμφω πρότασιν, τοῦ δὲ ἐριστικοῦ, ὡδὶ βάτερα ἐριστικὸν ἀναγκαῖον εἶναι· ὥστε αὖτη μία τοιαύτη γίνεται πρότασις, αἱ δ' ἄλλαι καταγωγικαί.

ΟΥΤΟ δοκεῖ μοι οὔτε ἐπιχείρημα εἶναι, οὔτε ὡς συμβαλλόμενόν τι εἰς τὰ προειρημένα τεθεῖσθαι, ἀλλ' ὡς πρὸ πρότασιν τῆς ἐριμένων αὐαφανεῖ· ἔστι δὲ ἀξιολογώτατον τὸ θεώρημα ἔχον οὕτως· ἐὰν συλλογισμός φησιν ὑπάρχειν ἀποφατικὸς, εἶναι δεῖν ἢ τὰς προτάσεις καταστικὰς παρεντιθεμένων μεταξὺ *ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ὅρων. εἶτα πάλιν τὰς ἐκείνου τοῦ συλλογισμοῦ ἐγκαταστικὰς προτάσεις· καὶ ἔσται ἐπὶ πλεῖον γίνεται, καταπυκνουμένων μέσων ὅρων τῆι προτάσεων, οὐχ ὡς αὖ τις ἔσοιτο λάβοι· ὁμοίως αὖται καταφατικαὶ αὔξουσαι προτάσεις, καὶ αἱ ἀποφατικαί· ἀλλὰ μόναι μὲν αὔξουσαι αἱ καταφατικαί· αἱ δὲ ἀποφατικαὶ, οὐκέτι· οὐ παντὶ γὰρ ἀποφατικῶι συλλογισμῶι, ἐφ' ὅσῳ αὖ καταπυκνωθῶσιν αἱ προτάσεις, ἀδιάτον πλείονα μᾶς ἀποφατικῆς γενέσθαι πρότασιν, ὅπερ δοκεῖ παράδοξον εἶναι· ἀεὶ γὰρ οὐ τῆι ἀποφατικῆι προτάσει ἐμβαλλομένου μέσου ὅρου, ἡ μείζων ἀποφατικὴ γίνεται· οἷον εἰ ᾧ μὲν Α μηδενὶ ᾧ Β ὑπάρχει, ᾧ δὲ Β παντὶ ᾧ Γ· ὅτι ἡ γΒ πρότασις καταπυκνουμένη, μόνως καταφατικὸς ποιεῖ τὰς προτάσεις· ἡ δὲ ἀποφατικὴ, οὐκέτι· εἰ γὰρ θέλοιμεν δεῖξαι ὅτι οὐδενὶ ᾧ Β ὑπάρχει τὸ Α, διὰ μέσου *τοῦ Δ, ἀναγκαῖον λαβεῖν, ὅτι τὸ Α οὐδενὶ ᾧ Δ ὑπάρχει. τὸ δὲ Δ, παντὶ ᾧ Β ὑπάρχει· πάλιν ἐὰν δέηι δεῖξαι, ὅτι τὸ Α οὐδενὶ *ᾧ Δ διὰ μέσου τοῦ Ε, ἀναγκαῖον τὸ Α μηδενὶ ᾧ Ε ὑπάρχειν· καὶ οὕτως ἐφεξῆς· πῶς οὖν φησι μὴ πλείους μᾶς γίνεσθαι τὰς ἀποφάσεις. λέγω οὖν ὅτι καλῶς προσέθηκεν, οὐ ἅπαντι συλλογισμῶι· ἐὰν γὰρ σιωπῶμεν ὅλως τὰς προτάσεις καὶ ποιήσωμεν οἷα συλλογισμὸν, μία μόνη διείσκεται ἡ ἀποφατική, ὅτι ᾧ Α, οὐδενὶ ᾧ Ε. *τὸ Ε, παντὶ ᾧ Δ. τὸ Δ, παντὶ ᾧ Β, παντὶ ᾧ Γ. τὸ Α ἄρα, οὐδενὶ ᾧ Γ· ὥστε ἡ μὲν ἀποφατική, μία· αἱ δὲ λοιπαὶ πάσαι, καταφατικαί· ὥστε πᾶς ἀποφατικὸς συλλογισμὸς, εἴτε ἁπλοῦς εἴτε σύνθετος, μίαν ἔχει ἀποφατικὴν πρότασιν· ἀλλ' ὁ μὲν ἁπλοῦς, καὶ μίαν καταφατικήν· ὁ δὲ συνθετος, πλείονας τὰς καταφατικάς· ὥσπερ δὲ ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν συμβαίνει, πυκνουμένων τῶν συλλογισμῶν, μία μὲν ἀποφατικὴ ἔσται· αἱ δὲ λοιπαὶ πάσαι καταφατικαί.

ΕΙ ΔΗ γνωρίμωτερον διὰ ὃ δείκνυται, καὶ πιστότερον· δείκνυται δ' ἡ μὲν ἐριστικὴ, διὰ τῆς καταγωγικῆς· αὕτη δὲ δι' ἐκείνης οὐ δείκνυται, προτέρα καὶ γνωρίμωτέρα οὖσα καὶ πιστοτέρα, βελτίων αὐτῆς εἴη.

ΤΟΔΟΝ δοκεῖ ἐπιχείρημα· γνωρίμωτέρον ὅτι φησὶ καὶ πιστότερον τὸ δι' οὗ δείκνυταί τι, ἐκείνου τοῦ δείκνυμένου· δείκνυται δὲ ἡ μὲν ἀποφατικὴ, διὰ τῆς καταφατικῆς· αὕτη δὲ δι' ἐκείνης, οὐκέτι· γνωρίμωτέρα αὖρα καὶ πιστοτέρα τῆς ἀποφατικῆς ἡ καταφατική, διὰ δοκεῖ καὶ κρείττων.

ΕΤΙ ἐὰν χὴ συλλογισμοῦ, ἡ καθόλου πρότασις ἄμεσος· ἐστὶ δ' ἡ μὲν τῆι ἐριστικῆι, καταφατικὴ· οἱ δὲ τῆι ἐριστικῆι ἀποφατικῆι, ἡ καθόλου πρότασις· ἡ δὲ καταφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς πρότερα καὶ γνωρίμωτέρα. διὰ γὰρ τοῦ καταφάσιν ἡ ἀπόφασις γνώριμος.

ΤΟΔΟΝ δοκεῖ ἐπιχείρημα. τῆι συλλογισμῶν φησὶν, αἰχμαὶ εἰσιν αἱ ἄμεσοι, καὶ καθόλου προτάσεις. τῆι

πόρισμα Corollarium.

Theorema ualde eximium.

Actio siue opatio intellectiua melior opatione syllogistica quia immediate apprehendit intelligibilia

Aegatio minqm demonstratur sine affirmatione. minl. n. ex solis negatiuis demōstrat

μᾶλλον ἡ κατηγορικοῦ, ἢ κατηγορικὴ ἄμεσος· τῆς δὲ ἀποφατικοῦ, ἔστω νῦν ἡ ἀποφατικὴ ἄμεσος· δῆλον δὲ φημι, ὅτι τῆς ἀποφάσεως, οὐ μόνον ἡ ἄμεσος * πρότασις ἀρχὴ ἡ τῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ καὶ ἄμεσος κατάφασις. τέως νῦν δεῖξαι ἐπιλήφθω ὅτι ἀποφατικοῦ συλλογισμοῦ ἀρχή, ἡ ἄμεσος ἀπόφασις. καὶ γὰρ αὕτη δεῖ ἡ κυρία τῆς συμπεράσματος. ἀεὶ γὰρ τῇ χείρονι τὴν πρότασιν ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα. εἰ τοίνυν αἱ μὲν τῶν συλλογισμῶν ἀρχαὶ αὗται εἰσὶ δὲ ἡ κατάφασις, πρότερα τῇ φύσει τῆς ἀποφατικῆς καὶ γνωριμώτερα. μὴ γὰρ οὔσης τῆς καταφατικῆς, οὐδὲ ἡ ἀποφατικὴ ἔσται. ἔστι γὰρ ἡ μὲν καταφατικὴ, ἕξις τις· ἡ δὲ ἀποφατική, στέρησις. πρότερα δὲ ἡ ἕξις τῆς στερήσεως. καὶ μὴ οὔσης ἕξεως, οὐδὲ ἡ τῆς ἕξεως στέρησις ἔσται. ἡ μὲν γὰρ στέρησις, ἕξεως δεῖ στέρησις· ἡ δὲ ἕξις, οὐκέτι δεῖ στέρησως ἕξις. ὥστε, πρότερα τῇ φύσει ἡ ἕξις καὶ τῷ γνώριμῳ. καὶ ὅλῳ πλείῳ ἕξις, καὶ ἡ τῆς ἕξεως στέρησις γνωριμωτέρα. ὥστε εἰ πρότερα μὲν καὶ γνωριμώτερα ἡ καταφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς, ἡ δὲ ἐκ γνωριμωτέρων καὶ προτέρων ἀπόδειξις κρείττων τῆς μὴ ἐκ τοιούτων, κρείττων αὖρα ἡ καταφατικὴ ἀποδείξεις δεῖ τῆς ἀποφατικῆς.

ΚΑΙ προτέρα ἡ κατάφασις, ὡς περ καὶ τὸ εἶναι τοῦ μὴ εἶναι· ὥστε βελτίων ἡ αἰρετὴ τῆς ἀποδεικτικῆς, ἢ τῆς στερητικῆς· ἡ δὲ βελτίοσιν αἱρεταῖς χρωμένη, βελτίων.

Ὁ εἶναι τοῦ μὴ εἶναι φησιν, ὡς περ πλεῖξις τῆς στερήσεως· τοῦ γὰρ μὴ ὄντος, οὐκ ἔστιν ὅλως γνῶναι τί· οὐδὲ γὰρ τούτου ἀπόφασιν γνῶναι δυνάμεθα· εἰ γὰρ μὴ γνῶμεν, ὅ, τι σημαίνει ἱππόκενταυρος, ἢ τραγέλαφος, οὐδὲ πλεῖ τούτου ἀπόφασιν γνῶναι δυνησόμεθα· ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων, λέγω δὴ τῶν μὴ ὅλως ὑφεστώτων, δεῖ κατὰ πλεῖ γνῶσιν προϋφεστάναι πλεῖ κατάφασιν τῆς ἀποφάσεως, ἵνα εἰδείημεν καὶ τί ἐστιν ὃ ἀποφάσκομεν.

ΕΤΙ αἱρετωτέρα ἀπόδειξις ἡ μὴ ἐκ τοῦ ἀναγκαίου ἐστὶν ἡ στερητική.

ΟΥΤΟ ταυτόν ἐστι τοῖς πρὸ αὐτοῦ· εἶπε γὰρ καὶ αὖθις ὡς ὅτι γνωριμώτερον, δι' οὗ δείκνυται τί· δείκνυται δὲ, οὐ δῆλον τῆς ἀποφατικῆς ἡ καταφατική, ἀλλὰ δῆλον τῆς καταφατικῆς. αἱρετωτέρα ἄρα ἡ καταφατική. καὶ πάλιν ἐφεξῆς, ὅτι προτέρα ἡ καταφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς, ὡς περ καὶ τὸ εἶναι, τοῦ μὴ εἶναι.

ΕΠΕΙ δ' ἡ καταγορικὴ τῆς στερητικῆς βελτίων, δῆλον ὅτι καὶ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀγωγῆς. δεῖ δὲ εἰδέναι τίς ἡ διαφορὰ αὐτῶν· ἔστω δὴ τὸ α μηδενὶ τῷ β ὑπάρχον τῷ β· τῷ δὲ γ τὸ β παντὶ, ἀνάγκη δὲ τῷ γ μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ α.

ΜΕΤΑΛΗΨΟΝ οὖν τὸ τέλειον τῶν προβλημάτων, λέγω δὴ ὅτι ἡ ἐπ' εὐθείας ἀπόδειξις, κρείττων τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· ἢ συμβαίνει νῦν πλεῖ ἀποφατικὴν τῆς ἐπ' εὐθείας, τῇ δὲ τοῦ ἀδυνάτου ἀποφατικὴ· εἰ γὰρ ἀπαγωγὴ ἡ ἀποφατικὴ ἐστὶ τῆς δι' ἀδυνάτου κρείττων, ἔστι δὲ κρείττων ἡ καταφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς, δῆλον ὅτι ἐκ πολλοῦ τοῦ ὁμοίου καὶ ἡ καταφατικὴ ἡ ἐπ' εὐθείας, τῆς δι' ἀδυνάτου κρείττων αὐτῆς ἔσται. ἐπεὶ δὲ οὐκ οἰόν τε γνῶναι ἐν μὴ εἰδότα τί ποτε ὅλως δεῖ τούτων ἑκάτερον, δῆλον πρῶτον ἐκτίθεσθαι τίς τέ ἐστιν ἡ ἐπ' εὐθείας ἀπόδειξις, ἢ τίς ἡ δι' ἀδυνάτου, ἵνα τοῦθ' ἁλοίπου αὐτῇ τῇ ἐκθέσει τούτων, ἅπαξ ἅπαντες οἱ ὕστερον ἔσονται, ἐπελάζοντο τοῦ ἀριστοτέλους ὡς κακῶς ἐκτιθεμένου· ἐν δὲ δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς ἡμεῖς οὕτω πρῶτον μὲν ἐκθησόμεθα ἐν ἐπ' εὐθείας· καὶ ἐν δι' ἀδυνάτου, ὡς αὐτὸς ἡμῖν οἱ τῷ ἁβυτόκῳ τὴν προτέραν ἀναλυτικῶν παραδέδωκεν· εἶτα ἐκθησόμεθα καὶ τὰ συναυθα αὐτῷ εἰρημένα· καὶ τελευτῶν τὰς αἰτίας, * ἃς βούλοιτο δοκοῦσιν ἐπιφέρειν οἱ ὕστερον γεγονότες· καὶ μετὰ ταῦτα, εἰ τινα δυνησόμεθα ἡμεῖς ἀπολογίαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀριστοτέλους ἐπινοήσασθαι. ἔστιν οὖν ἐπ' εὐθείας δεῖξις, ἡ δῆλα τὴν τελεῖον ὅρων· οἷον μὲν τὸ πρώτου σχήματος, ἐν μὲν μείζονα τὸ μέσου καὶ τῆς γοροῦσα, ἐν δὲ μέζονι, τὸ ἐλάττονος· οἷον τὸ α, οὐδενὶ τῷ β· τὸ β, παντὶ τῷ γ, τὸ α ἄρα οὐδενὶ τῷ γ· οἷον δὲ τὴν λοιπὴν, καὶ τὰ ἐν εἰρημένον τρόπον, ὡς τοῖς πρὸ τὴν τελείων σχημάτων· ἡ μὲν οὖν ἐπ' εὐθείας, αὕτη· εἰ δὲ βουληθείημεν ὅτι τὸ α οὐδενὶ τῷ γ ὑπάρχει δῆλα τὸ ἀδυνάτου δεῖξαι, λαμβάνομεν ἐν αὐτικείμενον αὐτιφατικῶς τῷ συμπεράσματι· λέγω δή, τὸ, τινὶ τῷ γ ὑπάρχειν τὸ α ὡς ἀληθές· εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ μηδενὶ τῷ γ ὑπάρχειν, ἀληθὲς τὸ τινί· λαμβάνομεν οὖν, ὅτι τὸ α τινὶ τῷ γ ὑπάρχει· καὶ κεχρήμεθα ταύτῃ ὡς ἐλάττονι προτάσει. εἶτα ἐξωθεν προσλαμβάνομεν ἑτέραν πρότασιν τὸν ὅλου καὶ καταφατικὴν· οἷον ὅτι τὸ δ, παντὶ τῷ α· τὸ δὲ α τινὶ τῷ γ· καὶ συνάγεται ὅτι τὸ δ, τινὶ τῷ γ· ἔστιν οὖν ὡς ψεῦδος ὁμολογοῦμεν μὲν καὶ ἀδύνατον, ὡς δείξεσι καὶ δῆλα τὴν παραλειγμάτων· πόθεν οὖν συνήχθη ψεῦδος; ὅτι τὸ δ τινὶ τῷ γ ὑπάρχει, δῆλα τὸ σχῆμα, ἢ δῆλα τὰς προτάσεις. * καὶ εἰ δῆλα τὰς προτάσεις, δῆλα πλεῖ μείζονα, ἢ δῆλα πλεῖ ἐλάττονα, ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρα· ἀλλὰ μὲν τὸ σχῆμα ὑγιές· καὶ ἡ ἁλὶ πρότασις, ἀληθὴς εἶναι ὑπόκειται· ἀληθὴ γὰρ τὴν ἐλάφαμεν· λείπεται ἄρα πλεῖ ἐλάττονα, ψευδῆ εἶναι. ἀδύνατον γὰρ ὧν τὸ σχήματος ἐρέωμένου ὄντος, καὶ ἀμφοτέρων οὐσῶν τὴν προτάσεων ἀληθῶν, ψεῦδός τι συνάγεσθαι· ἐπεὶ οὖν δῆλα ἐστὶν ἡ τινὶ

// ſ. loco maioris propoſitoꝝ ā tinì

Rationes quibus ꝓbat priorē natura ēe affirmatione negatiue

Quod demonſtratio ἡ διὰ τοῦ ἀδ᷑ melior ē ducente ad impoſſibile & cōparatio inter tlm ἐπ' εὐθ᷑ negatiuam & tlm ꝙs ἀδυνάτου negatiuam

Ariſtoteles reprehenditur ab omnibus expoſitoribus

Demóſtratio διὰ τοῦ ἀδ᷑ negatiua ſiue affirmatiua ꝙd.

Demonſtr᷑ διὰ τοῦ ἀδυνάτου ꝙd.

Nullū . β . eſt . α
Omne . γ . eſt . β ,
Nullum . γ . eſt . α
ἡ διὰ τοῦ ἀδ᷑ m p a
f. ἐγγραπτον

Quoddam . γ . eſt . α .
Omne . α . eſt . δ
Quoddam . γ . eſt . δ .
ἡ διὰ τοῦ ἀδυνάτου in a p. f.a γραφίδι

ā tinì tῷ γ ὑπάρχειν, συνήχθη ὅτι τὸ δ τινὶ τῷ γ· ψεῦδος δέ, ὅτι τινὶ τῷ γ τὸ δ οὐ πάρχει, ψεῦδος αὖρα καὶ τὸ ā tinì tῷ γ ὑπάρχειν. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς αὖρα τὸ, μηδενὶ ὑπάρχειν· ἐλείχθη οὖν δῆλα τῆς ἐφ' ἑαυτοῦ ἀπαγωγῆς, ὁ προκείμενον δῆλα δύο συλλογισμῶν, καταγορικοῦ τε καὶ ἀποφατικοῦ· τὸ καταγορικοῦ μὲν προσυλλογισμοῦ ὄντος, τὸ δὲ *ἀποφατικοῦ ὁ προκείμενον οὐκ ἐν (καθάπερ τοῦ ἀδυνάτου. ὁ μὲν γὰρ καταγορικὸς τοῦτον μόνον συνήγαγεν, ὅτι τὸ δ τινὶ τῷ γ ὑπάρχει. ὁ δὲ *ἀποφατικὸς προσέλαβε τοῦτον ἐν τόπου εἶναι ἀληθὲς τὸ ā tinì tῷ γ ὑπάρχειν, ἀληθὲς ἔσται καὶ τὸ δ τινὶ τῷ γ ὑπάρχειν, ὅπερ συνήγαγεν ὁ καταγορικὸς συλλογισμός. ἀλλὰ μὲν ψεῦδος τὸ ἐπόμενον, καὶ τὸ ἡγούμενον αὖρα· οὐκ αὖρα τινὶ τῷ γ ὑπάρχει τὸ δ οὐδενὶ αὖρα, ὅπερ ἔλειπε δεῖξαι· ἔστω δὲ ἡ ὠδὶ παράλειγμάτων. ἡ μὲν ὁ λόγος σαφέστερος. ὑποκείσθω γὰρ δεῖξαι δι' ἀδυνάτου, ὅτι ὁ λίθος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. λαμβάνω οὖν, ὅτι τινὶ ἀνθρώπῳ, ὁ λίθος ὑπάρχει· εἶτα προσλαμβάνω καταφατικῶς τοῦ ὅλου. δῆλον, ὅτι ἄψυχον παντὶ λίθῳ ὑπάρχει· ἀλλὰ μὲν καὶ λίθος τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, ἄψυχον αὖρα τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. ψεῦδος δὲ ψεῦδος καὶ ἀδύνατον δι' οὗδεν ἕτερον, ἢ δῆλα πλεῖ ἐλάττονα πρότασιν πλεῖ λέγουσαν, ὅτι λίθος τινὶ ἀνθρώπῳ συνήχθη δεῖ, ὅτι εἰ λίθος τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, καὶ ἄψυχον τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· ἀλλὰ μὲν τὸ ἐπόμενον ψεῦδος, καὶ τὸ ἡγούμενον αὖρα, *ὅτι ἀνθρώπῳ λίθος ὑπάρχει· δεῖ οὖν ἀποφατικὴν εἶναι τὸ ὀφεῖλον λειχθῆναι, ἢ παραλαμβανομένη ἐξωθεν πρότασις καταφατικὴ ὀφείλει εἶναι καὶ μείζων· τὸ γὰρ αὐτὸ κείμενον τῷ καθόλου ἀποφατικῷ, μερικὸν δεῖ καταφατικὸν, ὅπερ οὐ τῇ ἐλάττονι πάντως πάρεστι προτάσει· εἰ δὲ καταφατικὴν εἶη τὸ λειπόμενον, εἰ μὲν μερικὸν εἶη, λέγω δὴ ὅτι τινὶ ὑπάρχει, ἢ προσλαμβανομένη ἔξωθεν, καταφατικὴ μὲν ὁμοίως δεῖ, ἐλάττων δὲ πρότασις πάντως αὐτὴ ἔσται. δῆλα δεῖξαι ἀδιάφορον, εἴτε καθόλου εἶη, εἴτε μερικὴ· τῷ γὰρ μερικῷ καταφατικῷ ὅπερ θέλομεν δεῖξαι δι' ἀδυνάτου, ἀντικείμενον, καθόλου δεῖ ἀποφατικὸν· ἀνάγκη οὖν δεῖξαι μείζονα γενέσθαι πρότασιν. ὥστε ἡ προσλαμβανομένη, * καταφατικὴ μὲν ἔσται· ἀδιάφορος δέ, εἴτε καθόλου εἴτε μερικὴ· εἰ δὲ ἀποδεικνύμενον καθόλου εἴη καταφατικὸν, ἡ μὲν ἔξωθεν προσλαμβανομένη, πάλιν καθόλου ἔσται καταφατικὴ· οὐκέτι μὲν τοι δῆλα τῷ πρώτου σχήματος οὐδέχεται συλλογίσασθαι· ἡ γὰρ αὐτικειμένη τῇ ἀληθεῖ, μερικὴ δεῖ ἀποφατικὴ· καὶ οὔτε μείζων δυνάτου εἶναι δῆλα μερικὴ εἶναι, οὔτε ἐλάττων, δῆλα ἀποφατικὴ· γίνεται οὖν ὁ καταγορικὸς συλλογισμὸς, οὐ δι' ὅλου τῷ, ἡ οὐ τῷ ἡμίσει τῆς μὲν οὖν δεῖ ἐπ' εὐθείας δεῖξις, καὶ τίς ἡ δι' ἀδυνάτου, εἴρηται· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, ὅτι ἡ μὲν ἐπ' εὐθείας, ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα συλλογίζεται· ἐκ γὰρ τῆς προτάσεως τὸ συμπέρασμα· ἡ μέν τοι δι' ἀδυνάτου, ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα· τῷ γὰρ ψεῦδες εἶναι τὸ συμπέρασμα, αὖθις συνάγει τὴν πλεῖ πρότασιν· ἡ μὲν γὰρ ἐπ' εὐθείας, δῆλα τῷ μηδενὶ τῷ β τὸ ā ὑπάρχειν, τῷ δὲ παντὶ τῷ γ, συνήχθη ὅτι τὸ ā, οὐδενὶ δὴ γ· ἡ μέν τοι δι' ἀδυνάτου πρότασις, τὸ αὐτικείμενον τούτῳ ἐποίησε. λέγω δὴ τὸ ā, τινὶ δὴ γ· καὶ ἐκ τούτης τῆς ἐτέρας προτάσεως, τὸ δὲ· ὅτι τὸ δ παντὶ δὴ ā, ὡς ὑγιὲς θέμενοι, συνήχθη ὅτι τὸ δ, τινὶ δὴ γ ὑπάρχει. τῇ τῆς ἀναιρέσει τοῦ συμπεράσματος τούτου, ἀνῄρηται τῇ πλεῖ πρότασιν. ὥστε ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα συνήχθη. καὶ τὰ φύσει γε, πρώτου τοῦ συμπεράσματος αἱ προτάσεις· καὶ δῆλα κρείττων ἡ ἐπ' εὐθείας, τῆς δι' ἀδυνάτου· διότι ἡ μὲν, ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα· ἡ δὲ, ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα διείκνυσι. τῇ ὅτι ἡ μὲν ἐπ' εὐθείας, δῆλα τοῦ μηδενὶ τῷ β τὸ ā ὑπάρχειν, τῷ δὲ παντὶ τῷ γ, συνήχθη ὅτι τὸ ā, οὐδενὶ δὴ γ· ἡ μέν τοι δι' ἀδυνάτου πρότασις, τὸ αὐτικείμενον τούτῳ ἐποίησε. λέγω δὴ τὸ ā, τινὶ δὴ γ· καὶ ἐκ τούτης τῆς ἑτέρας προτάσεως, τὸ δὲ· ὅτι τὸ δ παντὶ δὴ ā, ὡς ὑγιὲς θέμενοι, συνήχθη ὅτι τὸ δ, τινὶ δὴ γ ὑπάρχει. τῇ τῆς ἀναιρέσει τοῦ συμπεράσματος τούτου, ἀνῄρηται τῇ πλεῖ πρότασιν. ὥστε ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα συνήχθη. καὶ τὰ φύσει γε, πρώτου τοῦ συμπεράσματος αἱ προτάσεις· καὶ δῆλα κρείττων ἡ ἐπ' εὐθείας, τῆς δι' ἀδυνάτου· διότι ἡ μὲν, ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα· ἡ δὲ, ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα διείκνυσι. τῇ ὅτι ἡ μὲν ἐπ' εὐθείας, δῆλα τοῦ μηδενὶ τῷ β τὸ ā ὑπάρχειν, τῷ δὲ παντὶ τῷ γ,

Syllogiſmus διὰ τοῦ ἀδ᷑ τοῦ ex. 2. ſyllogiſmi conflatur categorico & hypothetico

Pro demóſtratioé διὰ τοῦ ἀδυνάτου. quando ꝙ probatur eſt negatiū uel affirm. ſpulchrū documentū

Diᵃ. inter demonſtrationes διὰ τοῦ ἀδ᷑ & διὰ τοῦ ἀδυνάτου

Cur dignior demóſtratio ἐπ' εὐθ᷑ quā διὰ τοῦ ἀδυνάτου

Deductio ad impoſſibile circularis demóſtratio ſolet appellari & cōmixtam eſſe ex categorico & hypothetico ſyllogiſmo ſemp

Nullū . β . eſt . α
Quoddam . β . eſt . α .
Omne . γ . eſt . β .
Quoddam . γ . eſt . α .
Nullū . α . inſenſile
Quoddā . α . inſenſile
Omnis hō animal
Quidā hō inſenſilis

Reprehēſus ariſtotelis ab interpretibus ſuis

Ioan. Gram. in poſt. anal. i

Nullū . α . Lapis
Oīs hō animal
Nullus hō Lapis
ἐγγραπτον

Quidam hō lapis
Omnis lapis mamms
Quidam hō mammis
καταφατικὴ διὰ τοῦ ἀδ᷑ ἐγγραπτον δεῖ
ὁπὸ ἀποφατικὴν & ἐγγραπτον emendatio.

Omnē . α . ſenſile
Quidā hō . α . l.
Quidam hō Senſilis
Nullus hō ſenſilis
Oē riſibile homo.
Nullū riſibile ſenſile . uel
Nullꝰ homo ſenſilis
Quoddam riſibile hō

ράσματος ὅπερ ἤδη εἶπον ποιήσασθαι πῶς δι' ἀδυνάτου δείξειν ἀλλ' ὧδε τῆς προτάσεως· διόρθρου, πῶς φασι λέγεις τὸ Α τῷ Β ὑπάρχειν, πότερον τινὶ, ἢ παντί· εἰ μὲν γὰρ τινὶ, ἀσυλλόγιστον ποιεῖς τὸν συλλογισμόν· μοριακὴ γὰρ ἡ μείζων. εἰ δὲ τὸ ὑπάρχειν αὐτὸ τῷ παντὶ ὑπάρχειν λήψη, οὐ σωάγεις ὃ ζητεῖς. ἔστω γὰρ τὸ Α τῷ Β παντὶ *καὶ τὸ Α τῷ Γ παντὶ. καὶ ἔστω ψεῦδος ψεῦδος, καὶ ἀδυνάτου σωσα χθέν, δῆλον τὸ λαβεῖν τὸ Α τῷ Β παντὶ ὑπάρχειν. εἰ οὖν λαβεῖν ὅτι τὸ Α τῷ Β παντὶ ὑπάρχει, συνήχθη ὅτι τὸ Α τῷ Γ παντί. ἔστω δὲ ψεῦδος, ψεῦδος αρα ἡ, τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν. εἰ δὴ τὸ ψεῦδος, τὸ αὐτικείμενον ἀληθὲς ἔσται. λέγω δή, ὁ, οὐ παντί· οὐκ ἔστι δὲ ὧδε ὁ ἐβουλόμεθα δείξαι, ἀλλ' ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει· ἃ μὲν δὴ ἐναλλάσσει τῷ λόγῳ *δοκοῦντες ὄλλογα λέγειν οἱ ἰδιῶται, παῦτά ἐστι. αἱ δ' ὑπὸ τῶν ἀριστοτέλους ἡμῖν ἀπολογήσασθαι πρόκειται, οὕπως ἔχουσιν· ὅτι δὲ οὐ ῥόπον πῶς διαφορὰν τῶν ζιῶν σχημάτων οἱ τῷ πρώτῳ τὰ ἀναλυτικῶν οἱ δείξασθαι ἡμῖν βουλόμενος, διάφορα παρέλαβε στοιχεῖα· ὧδε μὲν τὸ πρώτου σχήματος, τὸ Α. Β. Γ· ὧδε δὲ τὸ δευτέρου, τὸ Μ. Ν. Ξ. ὧδε δὲ τὸ ζίτου, τὸ Π. Ρ. Σ, οὕτω καὶ οἱ παῦθα, ἵνα ὧδε δείξητε ἡμῖν ὧδε τῶν ἀδυνάτων ὅρων πῶς ἐστ' ἀδυνάτου καὶ πῶς δι' ἀδυνάτου δείξειν, δῆλον ὅτι οὐ προσέλαβεν ἔξωθεν ἕτερον ὅρον· καὶ γὰρ ἐπεισδὺν τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καὶ ἐπ' ἀδυνάτου καὶ δι' ἀδυνάτου δείξαι δηλήσομεν, οὐδὲν ἔξωθεν προσλαμβανόμενον ὧδε τῆς δι' ἀδυνάτου· ἀλλοις ἐχρησάμεθα οἱ τῇ ἐπ' ἀδυνάτου δείξει, τοῖς αὐτοῖς χρησόμεθα καὶ ὧδε τῆς δι' ἀδυνάτου, πῶς τάξιν μόνον αὐτῶν ἀμείβοντες· τὸ δ' αὐτικείμενον τὸ συμπεράσματος λαβόντες, καὶ προστιθέντες αὐτῷ μίαν τῶν προτάσεων, οὕτω πῶς λοιπὸν *δείκνυμον. ἔστω γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β· τὸ Β παντὶ τῷ Γ· καὶ συνάξεις ὅτι ἀληθεύεται, τὸ Α παντὶ τῷ Γ· οὐκοῦν μὴ οὖν ἐπ' ἀδυνάτου δείξεις ἀδυνάτου δέ, εἰ τις μὴ συγχωρήσειε τὸ Α παντὶ τῷ Γ, δῆλον ὅτι οὐ παντί· ἐπεὶ δὴ τὸ μὲν Α οὐ παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α αρα οὐ παντὶ τῷ Β, ἀλλ' ὑπέκειτο παντί· τὸ γοῦν ψεῦδος ἠκολούθησεν, οὐχ ὅτι τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐνήλλαξ ὑπάρχειν, ἔστω δή· ἀληθὲς τὸ ὑπόκειται, ἀλλ' ὅτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ· ψεῦδος αρα ἔστω, ἀληθὲς δὲ τὸ παντί ἐστιν ὧδε ἡ δι' ἀδυνάτου δείξις τοῖς αὐτοῖς ὅροις χρῆται τῇ ἐπ' ἀδυνάτου, ὅταν δι' ἀμφοτέρων γένηται ὁ συλλογισμός· δῆλον ἔστω ὧδε ἐκ τῆς ἡμετέρας τῶν ὅρους ἐστὶ δὲ τὸ Β, δῆλον τὸ ἀδυνάτου λαμβάνει δειχνύμενον, οὐχ ὡς προτάσει χρώμενος τῇ· καὶ παύτην ἀποδείξαι βουλόμενος δῆλον τὸ ἀδυνάτου, ἀλλ' ὡς προσλήψει χρώμενος· *λέγω γὰρ ὅτι τὸ μὲν Α οὐ πάρχει τῷ Β· τὴ πρὸς διορισμὸν οὐ προστιθεὶς, οὐ παντὶ δ' ὡσαύτως εἰδέναι· *τὰς δ' ἀπροδιορίστους ὁ ἀριστοτέλης, ἰσοδυναμεῖν φησι ταῖς μοριακαῖς. ἐπεὶ τὸ μὲν Β τῷ Γ ὑπάρχει παντί· τὸ δὲ Α τῷ Γ τινὶ, αὐτικειμένως δηλονότι τῷ συμπεράσματι, σωάγει οἱ δίτῳ σχήματι, τὸ Α τινὶ ὧ Β ὑπάρχειν. ὑπέκειτο δὲ οὐδενὶ· ἠκολούθησε δὲ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν· ἀλλ' ὅτι μὲν τὸ Α τῷ Β ἐλάττονα πρόσοισιν ἀληθῆ ὄντα λογικῶς μεμάθηκε, καὶ τὴν ἀπόδειξιν ἐποιήσατο, ἀλλὰ δῆλον πῶς ἂν ψεύδους παραδεδωκὼς τὴν λικοῦ τὸν ἀμαρτήμα ἀμαρτεῖν, ὡς οἱ ζητοῦντες ὑπενόησαν, τὰς ἀπροδιορίστους προτάσεις ἰσοδυναμεῖν τοῖς μοριακοῖς μὴ λογισάμενοι. ἀλλ' ἡμεῖς ὡς εἰκὸς πῶς ἐσφῆ τῶν φιλοσόφου ἀπολογίαν ποιησάμενοι, ὧδε τὰ ἑξῆς μετίωμεν.

ΟΥΤΩ μὲν δὴ ληφθέντων, δεικτικὴ ἡ σχηματικὴ αὐτῆς ἀπόδειξις· ὅτι τὸ Α τῷ Γ, οὐχ ὑπάρχει· ἡ δὲ εἰς τὸ ἀδυνάτον, ὧδε ἔχει· εἰ δέοι δείξαι ὅτι τὸ Α τῷ Β οὐχ ὑπάρχει.

ουτέστιν ἐπ' ἀδυνάτου ἡ ἀποφατικὴ ἀπόδειξις γίνεται· διότι ὅτι οὐ τὸ συμπέρασμα τῶν ἐπ' ἀδυνάτου συλλογισμοῦ προτίθεται μὴ δι' ἀδυνάτου δείξαι ἀλλὰ πῶς μείζονα πρότασιν τῶν συλλογισμοῦ ἀποφατικῶν οὖσαν καταφατικῶν σωάγει, ὅπερ ἤδη εἴπομεν.

ΛΗΠΤΕΟΝ δ' ὑπάρχειν, καὶ τὸ Β τῷ Γ· ὥστε συμβαίνει τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχειν.

ημείωσαι πάλιν, ὅτι ὐκ εἰ τὸ παντὶ ὑπάρχειν ἢ τινὶ, ἀλλ' ἁπλῶς ὑπάρχειν· ἴσμεν γὰρ ὅτι τοὺς ἁπλῶς ὑπαρχούσας προτάσεις, ἤτοι τοὺς ἀπροσδιορίστους, ἰσοδυναμεῖν τοῖς μοριακοῖς ὁ ἀριστοτέλης φησί· *καὶ δῆλον τὸ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β, καὶ τὸ Α τῷ Γ, αὐτὶ τοῦ τινὶ ὑπάρχειν νοεῖται.

ΤΟΥΤΟ δ' ἔστω γνώριμον καὶ ὁμολογούμενον, ὅτι ἀδυνάτου· οὐκ αρα οἷόν τε τὸ Α τῷ Β ὑπάρχειν. εἰ οὖν τὸ Β τῷ Γ ὁμολογεῖται ὑπάρχειν, τὸ Α τῷ Β ἀδυνάτου ὑπάρχειν.

ὐχ ὑπόθεσιν ἁπλῶς λαμβάνει αὐτὸ ἀπόδεικτον, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας τὸ πιστὸν ἔχουσαν. εἰ γὰρ ὧδε ὅρων τῆς ὧδε πρὸς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν ἐκτίθειτο τὸν συλλογισμὸν, δύρήσει τὸ ἀδυνάτου τῷ συμπεράσματος· δυνατὸν μὲν γὰρ ἐκ ψευδῶν προτάσεων ἀληθές τι συλλογίζεσθαι, ἀλλ' οὐκ ἀεί· διόπερ καὶ οὕτως εἴπερ ἔστω δ' ἔστω γνώριμον καὶ ὁμολογούμενον, ὅτι ἀδυνάτου· εἰ γὰρ καὶ ἀληθές τι ἐκ ψευδῶν συνάγεται, ἀλλ' οὐ διὰ τὰς προτάσεις, ἀλλὰ διὰ πῶς φύσιν τῶν ὅρων· εἰ δὲ τὸ συμπέρασμα διὰ τὰς προτάσεις συνάγοιτο, ἐκ ψευδῶν τὸ ψεῦδες συναχθήσεται, καὶ ὧδε ἀληθῶν τὸ ἀληθὲς πάντως ἂν συνάγοιτο.

ΟΙ μὲν οὖν ὅροι ὁμοίως τάττονται.

ἴπωμεν τοίνυν τὸν τε ἐπ' ἀδυνάτου συλλογισμὸν, καὶ τὸν δι' ἀδυνάτου, βούλεται λοιπὸν εἰπεῖν τί τε κοινὸν ἔχουσι. καὶ τί διάφορον. ὁμοίως δὲ φησι πρέπεσθαι τοὺς ὅρους.

Omne animal sensile
Omnis homo animal
Omnis homo sensilis

Quidam homo nõ ÷ sensilis
Omnis hõ animal
Quoddã animal nõ ÷ sensile

ὁμαλὸς

γράμματα

Omne . β . est . á
Omne . γ . est . β .
Omne . γ . est . á

Quoddam . γ . non est . á
Omne . γ . est . β
Quoddam . β . nõ ÷ á

ὁμαλὸς

διαφέρει ἡ ἀπόδειξις ἡ παύτην ἀποδείξαι βουλόμενος ἐκ τοῦ ἐναντίου.

Defensus aristote. a calúnia quorũ interpretũ

Quando eandem cõclusionem uolumus probare ἢ τῇ ἐπ' ἀδυνάτου ἢ δι' ἀδυνάτου· non accipimus extra terminos in syllog. δι' ἀδυνάτου sed q̃bus usi sumus in demonstratioe ἐπ' ἀδυνάτου eisdem utimur in δι' ἀδυνάτου mutato tantũ ordine. Notandũ documentum. & quod magis explicat quæ paulo ante tradita sunt à philopono in hoc ꝓprio cõmento.

Philosophũ hic aristotelẽ appellat

Propositiones ὑπόλοιπας & indeterminatas idem ualere cũ particularib). ex

Si qđ falsis uerũ crepat nõ fit a ꝓpositionib) sed à terminorũ natura.

ΔΙΑΦΕΡΕΙ δὲ τὸ ὁποτέρα αὐτῶν ἡ γνωρισμωτέρα ἡ πρότασις ἡ σχηματική· πότερον ὅτι τὸ Α τῷ Β οὐχ ὑπάρχει, ἢ ὅτι τὸ Α τῷ Γ.

ροτάσεις ἀποφατικὰς καλεῖ, αὐτό τε τὸ ἀποφατικὴν συμπέρασμα, καὶ πῶς ἀποφατικῶ πρότασιν διαφέρει οὖν φησιν ὁ ἐπ' ἀδυνάτου τὰ δι' ἀδυνάτου καὶ τὰς ἀποφατικὰς προτάσεις ταύτας. εἰ μὲν γὰρ τὸ συμπέρασμα γνωρισμώτερον εἴη τῆς προτάσεως, γίνεται ὁ δι' ἀδυνάτου συλλογισμὸς ἐκ τῶν ὑσέρων τὸ πρότερα σωάγων. εἰ δὲ ἡ πρότασις γνωρισμωτέρα εἴη τοῦ συμπεράσματος, γίνεται ἐπ' ἀδυνάτου ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὕσερα συλλογιζόμενος.

ΟΤΑΝ μὲν οὖν ἡ τὸ συμπέρασμα γνωρισμώτερον ὅτι οὐκ ἔστιν, ἡ εἰς ἀδύνατον γίνεται ἀπόδειξις· ὅταν δὲ ἡ ἐν τῷ συλλογισμῷ ἡ, ἀποδεικτική.

ουτέστιν, ὅταν ἡ ἐν τῷ συλλογισμῷ λαμβανομένη πρότασις γνωρισμωτέρα ἡ τοῦ συμπεράσματος, δεικτικὴ γίνεται ἡ ἀπόδειξις· τουτέστιν, ἐπ' ἀληθείας, ὡς αὐτό, ὅτι ὁ προτίθεται δεικνύουσα, τῆς δι' ἀδυνάτου, τῇ αἱρέσει τὸ αὐτικειμένου ἄκρου συλλογιζομένης.

ΦΥΣΕΙ δὲ προτέρα, ὅτι τὸ Α, τῷ Β· ἢ ὅτι τὸ Α, τῷ Γ· πρότερα γὰρ ἴσι τὰ συμπεράσματος, τὰ ἴσῳ ὧν τὸ συμπέρασμα· ἔστι δὲ τὸ μὲν Α τῷ Γ μὴ ὑπάρχειν, συμπέρασμα· τὸ δὲ Α τῷ Β, ἴσῳ οὗ τὸ συμπέρασμα.

ἴπωμεν τίνι διαφέρουσιν ἀλλήλων, συγκρίνει λοιπὸν πρὸς ἀλλήλα τὰς δείξεις· καὶ δείκνυσιν ὅτι ἡ ἐπ' ἀδυνάτου κρείττων τῆς δι' ἀδυνάτου, ἅτε ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὕσερα συλλογιζομένη ἐκείνης οὖσα τοιαύτης ἐχούσης, καὶ ἐκ τῶν ὑσέρων τὰ πρῶτα συλλογιζομένης, ὡς ἔχουσιν αἱ τεκμηριώδεις καλούμεναι δείξεις, ἐκ τῶν αἰτιατῶν τὰ αἴτια καταδυκνύουσαι, τῆς κατὰ φύσιν ἀποδείξεως ἀφαπαλλαχούσης, ἐκ τῶν αἰτίων συλλογιζομένης τὰ αἰτιατά.

ΟΥ γὰρ εἰ συμβαίνει ἀναιρεῖσθαί τι, εὐθὺς συμπέρασμά ἐστιν ἐκεῖνα δὲ ἴσῳ ὧν.

ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι καὶ ἡ δι' ἀδυνάτου ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὕσερα συλλογίζεται, οὐ τῷ λέγειν εἰ τὸ Α Β, καὶ τὸ Α Γ, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ Α Γ ψεῦδος· καὶ τὸ Α Β ἄρα ψεῦδος. ἔλαβε γὰρ οὐ τῇ ἀναιρέσει προτάσεων μᾶλλον, ἢ τὸ Α Γ· συμπέρασμα δέ, τὸ Α Β. φησὶν οὖν, οὐκ εἴπερ σωαναιρεῖ ἑαυτῷ, καὶ τὸ μᾶλλον ἐκείνου πρότασις, ἐκεῖνο δὲ τούτου συμπέρασμα. ἀλλ' ἡγούμενον μὲν καὶ ἑπόμενον ἴσῳ οὐ τοῖς ἁπλῶς ἀποδεικτικοῖς συλλογισμοῖς· πρότασις δὲ καὶ συμπέρασμα οὐκ ἔστι. τῶν γὰρ προτάσεων φησὶν, ἡ μοῦ ἴσῳ μείζων, ἡ δ' ἐλάττων. οὐκ ἔχουσι δὲ οὕτω πρὸς ἄλληλα οἱ τοῖς ἁπλῶς ἀποδεικτικοῖς συλλογισμοῖς, ἡγούμενον καὶ ἑπόμενον· οὐδ' ἕτερον μᾶλλον αὐτῶν, οὔτε μείζονα πρόταξιν, οὔτ' ἐλάττονα ἴσῳ εἰπεῖν. πολλῶ γὰρ ἧττον οὐδὲ ἡγούμενον εἴη αὐ πρότασις συλλογισμοῦ. ἔστω δὲ ἴσῳ συλλογισμὸς, εἴγε ἐκ μιᾶς προτάσεως συλλογισμὸς οὐ γίνεται.

ΑΛΛΑ μὴν ἴσῳ γε, συλλογισμὸς ἴσῳ αὖ πως ἔχη, ὥστε ἡ ὅλον πρὸς μέρος, ἢ μέρος πρὸς ὅλον ἔχειν.

ὁ ἴσῳ οὖ, τουτέστιν αἱ προτάσεις· προτάσεις οὖν οὐ συλλογισμῷ ἐκεῖναί εἰσιν, ὧν ἡ μὲν μείζων, ὅλον τὶ ἴσῳ· ἡ δὲ ἐλάττων, μόριον αὐτῆς· καὶ ὅτι μὲν ἀμφοτέρων καταφατικῶν οὐσῶν τὴν πρότασιν, ἡ μὲν μείζων, ὅλον τί ἴσῳ· ἡ δὲ ἐλάττων, μόριον αὐτῆς· σαφὲς· ἀεὶ γὰρ τὸ κατηγορούμενον ὧδε πλέον ἴσῳ τοῦ ὑποκειμένου, καὶ πολλαχοῦ· ἀλλὰ καὶ ἀποφατικῆς οὔσης τῆς μείζονος, ὁ αὐτὸς λόγος. ἴσῳ γὰρ τότε ὁ μέσος ὅρος πρὸς τὸν μείζονα, εἴγε αὐτὸς ἐφεῖ πρὸς ἑαυτὸν, ἡ καθόλου ἀποφατικὴ· ὥστε εἰ ὁ μέσος τοῦ ἐλάττονος ὧδε πλέον ἴσως δὲ ὁ μείζων ὅρος τῷ μέσῳ καὶ τὸ αὐτὸ ἀφελῶ, ὧδε πλέον αὖ ἡ μείζων πρότασις ἔσται ἴσῳ δὲ καθολικωτέρα τῆς μείζονός φασι πῶς ἐλάττονα, εἰ καὶ ἡ μείζων μοριακωτέρα ἴσῳ.

ΑΙ ΔΕ τὸ Α Β, καὶ τὸ Α Γ προτάσεις, οὐκ ἔχουσιν οὕτω πρὸς ἀλλήλας·

ουτέστι, τὸ οἷ τοῖς ἁπλῶς ἀποδεικτικοῖς συλλογισμοῖς ἡγούμενον καὶ ἑπόμενον· προτάσεις δὲ εἴπεν, αὐτὶ τῆς ἀποφάσεις· οὐκ ἔχουσιν οὖν φησιν οὔτω τὸ ἡγούμενον καὶ τὸ ἑπόμενον· ὥστε τὸ μὲν εἶναι καθολικώτερον καὶ πρότερον, τὸ δὲ, μοριακώτερον ὕ τε καὶ ὕσερον.

ΕΙ οὖν ἡ ἐκ γνωρισμωτέρων καὶ προτέρων, κρείττων· εἰσὶ δ' ἀμφότεραι μὲν τῷ μὴ εἶναι τι πιστὰ, ἀλλ' ἡ μὲν ἐκ προτέρου, ἡ δι' ἴσῳ ὑσέρου, βελτίων ἁπλῶς αὖ εἴη εἰς τὸ ἀδύνατον ἡ σχηματικὴ ἀπόδειξις· ὥστε ἡ ἐὰν τούτων βελτίων ἡ καταγορική, δῆλον ὅτι ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἴσῳ βελτίων.

ὑ τὸ λοιπὸν συμπέρασμα τὸ προκείμενον. καὶ φησὶν ὅτι, εἰ καὶ ἡ ἐπ' ἀδυνάτου καὶ ἡ δι' ἀδυνάτου διά τινος ἀποφάσεως πιστοῦται, ὁ βούλονται πιστώσασθαι· ἤτε γὰρ ἐπ' ἀδυνάτου τῷ λαβεῖν μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν τὸ Α, ἔλειξεν ὅτι οὐδὲ τῷ Γ ὑπάρχει τὸ Α· ὁμοίως καὶ ἡ δι' ἀδυνάτου, τῷ δείξαι ὅτι οὐκ ὑπάρχει τὸ Α τῷ Β· εἰ οὖν ἐνομίσαμεν μὲν διά τινος ἀφαιρέσεως τὸ πιστὸν ἔχει, ἀλλ' ἡ μὲν ἐπ' ἀδυνάτου, ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὕσερα, ἐκ τῶν ὑσέρων τὰ πρότερα, κρείττων· ἡ δὲ δι' ἀδυνάτου, ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὕσερα, ἡ δι' ἀδυνάτου· εἰ δὲ ἡ ἀποφατικὴ ἀπόδειξις ἐπ' ἀληθείας, κρείττων τῆς δι' ἀδυνάτου· τῆς δὲ ἀποφατικῆς ἡ καταφατικὴ κρείττων, πολλῷ δή που καὶ τῆς δι' ἀδυνάτου ἡ καταφατικὴ ἐπ' ἀληθείας, κρείττων ἀν εἴη.

D. inter demostratiné ἐπ' ἀληθείας & δι' ἀδυνάτου

Demóstrationes cóclusturales quæ ꝺ differunt à naturalib)

In hypothetícis syllogísmis nõ esse propositionẽ & cõclusionẽ sed antecedens & consequens

Maior ꝓpositio totíus quoddam est. Minoris uero pars illius. siue sit affirm. seu negatiua. eximia deductio

Ioan. Gram. in post. anal.

ii. ff. τοῦτο δὲ οὐχ ὅτι συλλογισμὸς ἀλλ' ὅτι ἐξ ἐκείνων ἐκ τῶν ἐξ ἐκείνων ἐκ τῶν ἐξ ἐκείνων ἐκ τῶν

ΑΚΡΙΒΕΣΤΕΡΑ δ' ἐπιστήμης, καὶ προτέρα ἥτις τὸ ὅτι καὶ διότι ἢ αὐτή.

κ αἰ δὴ τούτων πάλιν, θεωρήματα ἡ μὲν τελέως παρειλήφυια χρήσιμα τῇ τοῦ ἀποδείξεως θεωρίᾳ· καὶ πρότερόν γε ποία ἐπιστήμη, ποία δ' οὔ, δῆλον· ἔστιν ἄκρως βεβαίως φασὶν οἱ ὅτι, πολλαχῶς ἐπιστήμης ἐπιστήμης ἀκριβεστέρα εἶναι λέγεται καὶ πρῶτον μέν, ἡ τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι ἐπισταμένη, τῆς τὸ ὅτι μόνον γινωσκούσης ἀκριβεστέρα· οἷ), ὅτι ἡ εἰδυῖα ὅτι δῆλα πῶς ἐπὶ πρόθυμον τῆς σελήνης ἐκλείπει ὁ ἥλιος, ὅταν γίνηται αὐτῷ κατὰ μέσον· καὶ ὅτι πάλιν ἡ σελήνη ἐκλείπει εἰς πῶ σκιᾶ τῆς γῆς ἐμπίπτουσα, ἀκριβεστέρα ἔστιν ἐπιστήμη τῆς εἰδυῖα, ὅτι ἡ σελήνη σφαιροειδής ἔστι, δῆλα δὲ τοιῶσδε φωτίζεσθαι· αἱ μὲν γὰρ πρότεραι καὶ ἐν ὅτι πλείοσι καὶ ἐν διότι· αὕτη δὲ ὅσον ἐκ τούτου, ὅτι μόνον σφαιροειδὴς ἔστιν ἡ σελήνη οἶδεν, ἀπό τινων συμπτωμάτων ἔσται τεκμαιρομένη· οὐ γὰρ αὐτὸν τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα τοῦ φωτισμοῦ παρακολουθήματος τοιοῦτόν ἐστιν· ἐνδέχεται γὰρ καὶ ἐπίπεδον εἶναι, ἐν τῇ πέμπτῃ εἶναι οὐσίᾳ· ἢ ἀΐδιον τυγχάνει εἶναι, ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον· ὥστε μόνον τοῦ ὅτι ἔστιν ἡ τοιαύτη ἐπιστήμη· καὶ αἱ μὲν ἐκ τῶν προτέρων, τὰ ὑστερα ἴσασιν· αὕτη γὰρ ἔστιν ἡ τοῦ διότι γνῶσις· ἡ δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρῶτα· εἰς μὲν οὖν τρόπος ἀκριβεστέρας ἐπιστήμης οὗτος.

ἈΛΛΑ μὴ χωρὶς τοῦ ὅτι τῆς τοῦ διότι·

ου τοῦτο ὑπερβατὸν ἀναγωστέον, χωρὶς τῆς τοῦ διότι· ἀλλὰ μὴ τοῦ ὅτι χωρὶς τῆς τοῦ διότι· ὁ γὰρ ἐν ὅτι μόνον εἰδὼς χωρὶς τοῦ διότι, οὐκ ἀκριβῶς οἶδε.

ΚΑΙ ἡ μὴ καθ' ὑποκειμένου τῆς καθ' ὑποκειμένου· οἷ), ἀριθμητικὴ ἁρμονικῆς.

δ οὗτος τρόπος οὗτος καθ' ὃν ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἔστιν ἀκριβεστέρα· καθ' ὑποκειμένου δὲ οὐ λέγει ἐν καθόλου, ὡς οὐ ταῖς κατηγορίαις παρέδωκεν· οὕτω γὰρ σωφέβαινε τοιωῦτον λέγειν οὐ βούλεται. οὐ γὰρ βούλεται τῆς τοῦδε τινὸς ἐπιστήμης ἀκριβεστέραν εἶναι πῶ τῆν μοβρικῶν καὶ κατὰ μέρος· τῆς δὲ μὴ καθ' ὑποκειμένου φησὶν (ὡς δῆλα τῶν παραδεδειγμένων ἐνίοτε) τὰ ἄυλα ἢ νοητά· καθ' ὑποκειμένου δέ, τὰ αἰσθητὰ καὶ ὑλικά· κρείττων οὖν φησιν ἡ τοῦδε τὰ ἄυλα καὶ νοητὰ κατὰ γνωμόνων, τῆς τοῦδε τὰ ὑλικὰ καὶ αἰσθητὰ κατὰ γνωμόνων· δῆλα δὲ ὅτι ἀριθμητικὴ κρείττων ἢ ἀκριβεστέρα ἀρμονικῆς· ἡ μὲν γὰρ, αὐτοὺς καθ' αὑτοὺς ἐπισκέπτεται τοὺς λόγους τῆν ἀριθμῶν· ἡ δὲ, τοὺς αὐτοὺς χρησθαὶς· ὁμοίως γεωμετρία, ἀκριβεστέρα ὀπτικῆς· ὅτι ἡ μὲν, τὰ συμβαίνοντα αὐτοῖς καθ' αὑτοὺς τοῖς σχήμασι καὶ ταῖς γραμμαῖς, ἁπλῶς ὕλης ἐπισκοπεῖ· ὀπτικὴ δὲ, τὰ συμβαίνοντα ταῖς ὄψεσι, τοιῶσδε σχηματιζομένοις.

ΚΑΙ ἡ ἧς ἐλαττόνων τῆς ἐκ προθέσεως· οἷ), γεωμετρία ἀριθμητικῆ.

ε οὗτος ὅδε τρόπος καθ' οὗ ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἔστιν ἀκριβεστέρα· ἡ γὰρ τοῦδε ἀστρολογία φησὶν ἔχουσα, τῆς τοῦδε τὰ σωθετικὰ ἔχούσης ἀκριβεστέρα· ταῦτα γὰρ φησὶν ἐκ προθέσεως· οἷ), τὰ ἀποδοσίου σφαιρικά, ἀκριβεστέρα ἔστιν ἐπιστήμη τῆς τῶν αὐτολύκου τοῦδε κινουμένης σφαίρας· ὁ μὲν γὰρ, ἁπλῶς τὰ συμβαίνοντα τῇ σφαίρᾳ σκοπεῖ, μὴ προσυλλογιζόμενος εἴτε κινεῖται εἴτε μή· ὁ δὲ αὐτόλυκος, τὰ τῇ κινουμένῃ σφαίρᾳ συμβαίνοντα θεωρεῖ· ἀεὶ δὲ αἱ προσθῆναι δὴ τοῖς ὠδὶ ἐπιστήμαις, μοβρικώτερα τὰ πράγματα φροῦσι· καὶ δῆλα ἔσται, ἧπερ ἀκριβεστέρα· ὁμοίως ἡ αὐτολύκου, τοῦδε κινουμένης σφαίρας ἀκριβεστέρα ἔστιν ἀστρονομίας· *ἥδε γὰρ λοιπὸν μετὰ τῆς ὕλης πῶ θεωρεῖαν τῆς κινουμένης σφαίρας ποιεῖται τὴν δὲ γε πῶ κινουμένῳ θεωρεῖ· λέγω δὴ πῶ οὐρανίαν· διὸ δὴ ἧ τὸ ἀκριβοῦς λέγεσθαι· πάντα γοῦν τὰ οὐ ἀστρονομικὰ λειπόμενα, οὐ πῶ ἐφάτην ἀκρίβειαν ἐπαιρέλλεται, ἀλλὰ πῶ ἐπὶ πᾶς· οἷ), λέγουσιν ἀφεστήκεναι * ἡλίου τῆς σελήνης, ὅσον ἡ σελήνη ἀφέστηκε τῆς γῆς· μείζον μὲν, ἢ ὀκτωκαιδεκαπλάσιον· ἐλάττον δὲ, ἢ εἰκοσαπλάσιον· ἀκατηφὲν γὰρ οὐ τούτοις, ἡ ἐπὶ πᾶς τῆς ἀληθείας ἐλθεῖν· καὶ ὠδὶ πάντων τῆν λειπομένων οὐ ἀστρονομία, ὁ αὐτὸς λόγος· ὥστε τὰ ἀποδοσίου σφαιρικὰ πρὸς τὰ τοῦδε κινουμένης σφαίρας αὐτολύκου, οὐκ ὡς στοιχεῖα προσλαμβάνονται ἀστρονομίας, ἀλλ' ὡς ἀρχαὶ καὶ αἴτια τῆν οὐ ἀστρονομίᾳ ἀποδεικνυμένων· δι' αὐτῶν γὰρ τῆν αἰτίαν ἐκεῖνα ἀποδείκνυνται· καὶ ὃν λόγον ἔχει ἀριθμητικὴ πρὸς ἁρμονικὴν, ἢ γεωμετρία πρὸς ὀπτικὴν, τοῦτον ἔχει τὰ ἀποδοσίου σφαιρικὰ, πρὸς τὰ τοῦδε κινουμένης σφαίρας· καὶ πῶν τοῦτο πρὸς ἀστρονομίαν· ἀεὶ γὰρ αἱ αὐτοτάτω ἐπιστῆμαι, αἴτιαι τῆν ἧττον τοῦτο.

ΛΕΓΩ δὴ ἐκ προθέσεως, οἷον μονὰς οὐσία ἄθετος· σιγμὴ δὲ οὐσία θετός, ταύτην ἐκ προθέσεως· ποιεῖ δὴ τῆς ἧς ἐλαττόνων ἢ τῆς ἐκ προθέσεως παρειλήφαμεν ἐπὶ τὸ αριθμητικὴν καὶ γεωμετρίαν, αριθμητικὴν μὲν ὡς ἀπλουστέραν, γεωμετρίαν δὲ ὡς σωθετωτέραν, πρὸς τοῦτο οὕτως ἔχει, δῆλα τούτων προσθῆκεν· εἰ πῶν χρὴ, λέγω δὴ ἐκ προθέσεως πρότερον πῶς ἡ αριθμητικὴ ἁπλουστέρα· λέγω· ἔσται λοιπὸν, πῶς καὶ ἡ γεωμετρία ἐκ προθέσεως φησὶν οὖν, ὅτι ἡ μὲν αριθμητικὴ, αρχὰς ἁπλουστέρας χρῆται· χρῆται γὰρ ὁ αριθμητικὸς τῇ μονάδι ὡς αρχῇ· χρῆται δὲ καὶ ὁ γεωμέτρης τῷ σημείῳ· καὶ αὐτῷ μονάδι τινὶ ὄντι· ἀλλ' ὁ μὲν αριθμητικὸς, ἁπλουστάτην λαμβάνει πῶ μονάδα, ἵν' καὶ ὀνομάζει ἄθετον· ὁ δὲ γεωμέτρης, λαμβάνει μονάδα ἤτοι σιγμὴν, κειμένῳ τοῦ, ἵν' καὶ ὀνομάζει θετήν· ἁπλουστέραν δὲ ἡ ἁπλῶς μονάδα λαβεῖν, τὴ μονάδα κειμένῳ λαβεῖν· ἡ δὲ εἰπεῖν

Solé distare a luna quàm luna distat a terra plus quàm decies octies, minus autem quàm undecies

11. ff. προσθῆκαι

δὲ εἰπεῖν μονάδα ἄθετον, οὐ κατὰ πρόθεσιν ἔχει ἡ ἄθετον ὡς αὖ τις ἐνόησειεν· οὐ γὰρ ὡς πρὸ ἐκεῖ τῆ εἰπεῖν μονάδα θετὸν πρόθεσις ἡ θετὸν, οὕτω καὶ ἐκεῖ τῆ εἰπεῖν μονάδα ἄθετον, πρόθεσις ἡ ἄθετον· οὐδὲν γὰρ * προσίθησι ἡ ἄθετον, σβήσις δὲ καὶ ἀπόφασις, ἀλλ' οὐ θέσις· ἐπειδὴ γὰρ εἶπων λέγω μὴ ἐκ προθέσεως, πρότερον τ' αὖθι προθέσεως προσίθηκε παράδειγμα εἰπών· οἷ), μονὰς οὐσία ἄθετος· εἶτα ἐκ διαστολῆς τῆς ἐκ προθέσεως εἰπὼν παράδειγμα, σιγμὴ δὲ, οὐσία θετὸς, δῆλα δὲ μὴ ταυτὸν θήναί τινα, προσίθηκε ἡ, ταύτην ἐκ προθέσεως· τουτέστιν, ὅτι πῶ θετῶ σιγμῶ φημὶ ἐκ προθέσεως, καὶ οὐ πῶ ἄθετον μονάδα οὐσίαν· δὲ εἶπε πῶ μονάδα καὶ τῶν πυθαγορείους, ὡδὶ ὧν πολλάκις ἡμῖν εἴρηται, ὅτι συμβεβηκὸς τὰ εἴδη καὶ τὰς τῆν πραγμάτων φύσεις καὶ οὐσίας, δῆλα τῆν αριθμῶν ἐσήμαινον.

ΜΙΑ δ' ἐπιστήμη ἔστιν, ἡ ἑνὸς γένους ὅσα ἐκ τῆν πρώτων σύγκειται, καὶ μέρη ἐστὶν ἡ παῦτη τούτων καθ' αὑτά.

ΕΤΕΡΟΝ δ' ἐπιστήμης ἔστιν ἕτερα, ὅσων αἱ ἀρχαὶ, μήτε ἐκ τῆν αὐτῶν, μήθ' ἕτερα ἐκ τῶν ἑτέρων· ἴ γὰρ αἱ τοῖς αὐτοῖς χρώμεναι ἀρχαῖς ἐπιστῆμαι, αἱ αὐταί εἰσι, δῆλον ἀρχὰς ἕτερα αἱ ἐπιστῆμαι, ὅταν μὴ τοῖς αὐτοῖς χρῶνται ἀρχαῖς ἀκριβῶς δὲ πάνυ προσίθηκε, ἡ μήθ' ἕτερα ἐκ τῆν ἑτέρων· εἰ γὰρ καὶ ἀρχαῖς μὲν τοῖς αὐτοῖς μὴ χρῶνται· τοῖς δὲ τῆς ἑτέρας θεωρήμασιν ἀρχαῖς ἡ ἑτέρα χρῶτο, καὶ αὐταί εἰσιν αἱ αὐταί εἰσιν· ὡς ὠδὶ γεωμετρία ἔχει καὶ ὀπτικῆς· ὡς γὰρ ἀρχαῖς λαβοῦσα, τὰ ἐν γεωμετρίᾳ δεδειγμένα ἡ ὀπτικὴ, οὕτω τὰ οἰκεῖα θεωρήματα δείκνυσιν· αἱ αὐταί γοῦν αὐτοῖς· δεῖ δῆλα τοὺς ἑτέρας ἐπιστήμας, μὴ τοῖς αὐτοῖς κεχρῆσθαι ἀρχαῖς, μήτε πῶ ἑτέραν τοῖς τῆς ἑτέρας θεωρήμασιν ὡς ἀρχαῖς κεχρῆσθαι.

ΤΟΥΤΟΥ δὲ σημεῖον, ὅταν εἰς τὰ ἀναπόδεικτα ἔλθῃ· ἡλίου φησὶν ὡς αὖ ταί εἰσιν ἑτέραι ἐπιστῆμαι ἃς ἐρήκαμεν, ὅταν εἰς τοὺς ἐναίσης ἀναποδείκτους ἀρχὰς ἀφίκηται· δεῖ γὰρ οὐ τοῖς ἑτέραις ἐπιστήμαις, μηδεμίαν ἔχειν ταύτας συγγένειαν· ὠδὶ μὲν γὰρ τῆς ὀπτικῆς εἰ εἰς τοὺς ἀναποδείκτους ἀρχὰς ἀφίκηται ἐθελήσομεν, εἰς ταύτας ἀφ' ἑλευσόμεθα, εἰς ἃς καὶ ἐκ τ' κατὰ γεωμετρίαν θεωρημάτων ἀφίκοντες κατεντῶμεν· ὥστε ὅσων μὲν αἱ ἀναπόδεικτοι ἀρχαὶ αἱ αὐταί, αὖ μιᾶς εἰσιν ἐπιστήμης· ὅσων δὲ τὰ ἀναπόδεικτα μηδεμίαν ἔχει κοινωνίαν, αὖ ταῦτα ἕτερα.

ΔΕΙ γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ γένει εἶναι τοῖς ἀποδεικτικοῖς.

ω ᾧ γένει ρίζωταί εἰσι καὶ παραλληλόγραμμα, καὶ κύκλοι, καὶ τὰ ὅμοια, εἰσὶ δὲ ὧν ἕλλει τῷ ποσοῦ ᾧ σωεχεῖ, ὧν τούτῳ εἰσὶ ἡ τὰ στοιχεῖα τὰ ἀναπόδεικτα, ἐξ ὧν τὰ κατὰ γεωμετρίαν ἀποδείκνυται.

εἰ δὲ οὐ τῷ αὐτῷ γένει καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ ἐκ τούτων, δῆλον ὡς ἅπασαι ὅσαι ἐπιστημῶν μή εἰσι αὐτοῦ εἰσιν αἱ πρῶται ἀρχαί, ἑτεραί εἰσιν αὗται, οἷον αὕτη ὅτι μία ἐπιστήμη, ἢ ὅσοι οὕτω τι γένος ἐκτεταγμένον ὁμοίως δὲ καὶ ὅσαι γραμμικαί, καὶ ἐπίπεδα, καὶ τὰ ὅμοια· τῆς δὲ μονάδος καὶ ἀρτίας, καὶ τοδιτί, καὶ τὰ ὅμοια· ἔστι γὰρ τὰ μὲν οὐ τῷ συνεχεῖ· τὰ δὲ οὐ τῷ διωρισμένῳ.

ΣΗΜΕΙΟΝ δὲ καὶ τούτου, ὅταν τὰ λειπόμενα δι' αὐτῶν, οὐ τῷ αὐτῷ γένει ὦσι καὶ συμπνεῖ. οὐ μὴ ἑτεραὶ ἐπιστήμης εἶναι, σημεῖον ἐστὶ, τὸ τὰς ἀναποδείκτους ἀρχὰς ἑτεραὶ εἶναι· τὸ δὲ πάλιν ἀρχὰς ἑτεραὶ εἶναι τὰς ἀναποδείκτους, σημεῖόν φησιν εἶναι, τὸ τὰ δι' αὐτῶν ἀποδεικνύμενα, μὴ εἶναι οὐ τῷ αὐτῷ γένει. οἷον, τὰ ἀριθμητικὰ καὶ τὰ γεωμετρικά· τὰ μὲν, οὐ τῷ συνεχεῖ, τὰ δὲ, οὐ τῷ διωρισμένῳ. διὸ καὶ ἀρχαὶ ἑτεραι· καὶ ἔξω ἐκείνων ἡ γὰρ ἀρχὴ, τίνων ἐστὶν ἀρχή· καὶ τοῦτο πρός τι ταῦτα. εἴτε οὖν τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διάφορα εἶεν, ἀνάγκη καὶ τὰς ἀρχὰς εἶναι διαφόρους. εἴτε διάφοροι εἶεν αἱ ἀρχαὶ, ἀνάγκη καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν, διάφορα εἶναι.

ΓΛΕΙΟΥΣ δὲ ἀποδείξεις εἶναι, τὰς αὐτὸ ἐγχωρεῖ. οὐ μόνον ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας λαμβάνοντι, μὴ ἐν συνεχεῖ μέσον.

Φ ἔστορον θεώρημα μεταβέβηκεν, εἰ οὐ δέχεται ὅλῳ πλειόνων ἀποδείξεων, ἐν αὐτῷ ἀποδεῖξαι, ἢ ἑνὸς ἀποδεικτῷ, μέχρι τίνι ἡ ἀπόδειξις· καὶ σαφὲς ὡς πολλαχῶς, ἐν αὐτῷ ἀναποδείκτῳ, ὅτι οὐ μόνον οὐ δέχεται ἐν αὐτῷ ἐνεῖναι ὅλῳ καὶ ὅσα ἐστὶν ἑνὸς τρόπου πλείονα. δῆλον δὲ ἐκ τῆς γραμματικῆς· πλείοσι μὲν προστίθεται· ἑνὸς δὲ κατ' ἄλλου καὶ ἄλλου ἐπιβολῇ· ἐν αὐτῷ ἀποδεικνύοι. ὥστε ἀνάγκη γὰρ πλείονα εἶναι τὰ αὐτὸ ἀποδεικνύμενα, καὶ οὐ μόνον πλείονα μέσους φησὶν ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας, ἀλλὰ καὶ ὧν ἄλλης καὶ ἄλλης. ἐκ τῆς αὐτῆς οἷον συστοιχίας φησὶ μέσους, τοῦ παλλήλους. διὸ, εἰ δεικνύοιμεν δεῖξαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐσία ἐστὶ, ὥσπερ δεῖξαι ὅλῳ μέσου τοῦ σώματος, καὶ ὅλῳ μέσου τοῦ ζῴου, καὶ ὅλῳ μέσου τοῦ λογικοῦ· ἀλλὰ ταῦτα, ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας· ὥσπερ δὲ μὴ ὧν ἑτέρας συστοιχίας δεῖξαι, εἰ λάβοι τὸ δι' ποιῶ μέσου, ἢ τὸ ὀρθοῖ τοῦδε παντικῷ, ἢ τὸ διαλέγεσθαι, ἢ τί τοιοῦτον· ταῦτα γὰρ οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας τοῖς προτέροις· οὕτω φησὶν, εἰ καὶ ἐκ διαφόρων συστοιχιῶν οἱ μέσοι, ὧν ὧν τὸ αὐτὸ ἀποδεικνύουσι, οὐδεμίαν ἔχουσιν οὗτοι κοινωνίαν πρὸς ἀλλήλους· ἀλλ' ἀνάγκη τοῖς ἑτέροις τὴν ἑτέρων ἀποφάσκεσθαι, ἢ καὶ ἀνάγκη κοινωνίαν τινὰ ἔχειν αὐτούς. καὶ φησὶν, ὡς ἀνάγκη καὶ κοινωνίαν αὐτοῖν ἔχειν τινά. ποιοῦσι γὰρ μεῖζω τὸ ἔλαττον μείζονος ὅρου οὗ τὸ προβλήματι, ἢ συμπεράσματι, τέλειον σῶμα· ὥστε ἀνάγκη καὶ αὐτοῖς ὅλῃ μέρους κοινωνεῖν ἀλλήλοις. οἷον, εἰ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον, ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἄνθρωπος δίπους, σωμάτεις ὅτι δίπουν ὁ λόγος καὶ ὅλῃ πάντων ὁ ζῴων· ὁ αὖτε λόγος καὶ ὅλῃ πάντων ὧν Α, τοῦ γ· καὶ δ· καὶ ζ, ἀλλὰ καὶ ὅλῃ ἑτέρα· δι' ἓν τῷ Α μεταβάλλειν· τὸ δὲ ἐφ' ᾧ δ, μηνοειδαι· τὸ δὲ β, ἥδεσθαι· καὶ πάλιν τὸ η, ἥρεμίζεσθαι· ἀλληθὲς οὖν καὶ τὸ δ τῷ β· καὶ τὸ Α ᾧ δ, μηνοειδαι· τὸ δὲ β, ἥδεσθαι· καὶ πάλιν τὸ η, ἥρεμίζεσθαι· ἀλληθὲς οὖν καὶ τὸ δ τῷ β· καὶ τὸ Α ᾧ δ ηρεμηγορεῖσθαι· ὁ γὰρ ἡδόμενος κινεῖται· καὶ τὸ κινούμενον, μεταβάλλει· πάλιν τὸ Α τῷ η· καὶ τὸ η τῷ ϛ, ἀλληθὲς ηρεμηγορεῖν· πᾶς γὰρ ὁ ἡδόμενος, ἠρεμίζεται· καὶ ὁ ἠρεμιζόμενος μεταβάλλει· ὥστε δι' ἑτέρων μέσων, καὶ οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας ὁ συλλογισμός.

Τ ὁ μὲν Α β, προβλημα λαμβάνει· καὶ τὸ μὲν β, ἔλαττον κείμενον ὅρον· τὸ δὲ Α· ηρεμηγορούμενον· μέσους δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας, τὸ γ, καὶ τὸ δ, καὶ τὸ ζ. ἑτέρα δὲ συστοιχία, * τὸ δ· καὶ τὸ η· καλεῖ δὲ τὸ μὲν Α, μεταβάλλειν· τὸ δὲ ϛ, ἥδεσθαι· δι' ὧν οὕτω φησὶ δεῖξαι, ὅτι τὸ ἡδόμενον μεταβάλλει καὶ ὅλῃ μέσης τῆς κινήσεως, καὶ ὅλῃ τῆν ἔσω πλὴν κίνησιν εἰδῶν· διὸ τὸ ἡδόμενον, κινεῖται· τὸ κινούμενον, μεταβάλλει, τὸ ἡδόμενον ἄρα μεταβάλλει· πάλιν, τὸ ἡδόμενον ἀλλοιοῦται· τὸ ἀλλοιούμενον μεταβάλλει, τὸ ἡδόμενον μεταβάλλει· καὶ ἔστι σωεχὲς μὲν τῷ ἥδεσθαι, τὸ ἀλλοιοῦσθαι· τῷ δὲ ἀλλοιοῦσθαι, τὸ κινεῖσθαι· οὐ μόνον δὲ ὅλῃ τῆν συστοιχιῶν μὲν, οὐ σωεχῆ δὲ τὸ αὐτὸ δεῖ δεῖξαι, ἀλλὰ καὶ ὅλῃ τῆν μὴ συστοιχιῶν, οἷ τὸ ἠρεμίζεσθαι· τὸ γὰρ ἡδόμενον, ἠρεμίζει· τὸ ἠρεμίζον μεταβάλλει, τὸ ἡδόμενον ἄρα μεταβάλλει· ἠρεμίζεσθαι δὲ λέγει ὡ τῷ πέμπτῳ τῆς φυσικῆς, ἐν πρὸς αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἠρεμίαν εἶναι. ἄλλο μὲν γὰρ εἶναι ἐν ἠρεμεῖν, οἷον αὖ τὸ ἀκινησίαν εἶναι, ἄλλο δὲ τὸ ἠρεμίζεσθαι· * δεῖ δὲ δεῖ τὸ ἔλαττον τῆς κινήσεως· μέσος οὖν δεῖ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἠρεμίας, τὸ ἠρεμίζεσθαι· δῆλον δὲ ὅτι ἡ ἡδονὴ, ὡ τοῦτῳ μάλιστα γίνεται τῷ μορίῳ τῆς κινήσεως, ὡ ὅσους τὴν κινήσεων τοιοῦδε ἄθαι ὑπάρχει.

ΟΥ μὴν ὥστε μηδέτερον, κατὰ μηδέτερον λέγεσθαι τὴν μέσων· ἀνάγκη γὰρ τῷ αὐτῷ τινὶ ἀμφω ὑπάρχειν.

Ε τι φησὶν κἂν ᾖ ἄλλης ἢ ἄλλης συστοιχίας εἶεν οἱ μέσοι τὸ αὐτὸ προβλήματος, ἀνάγκη ἢ αὐτῷ ἐπὶ μέρους ἀλλήλοις ὑπάρχειν, ὅλῃ τὸ δί τον ποιεῖν σχῆμα μεθ' ἓν ὑποκειμένης ὥς πρὸ εἴπομεν. οὗτον γοῦν ἢ ἐπὶ τῶν προκειμένων. τό, τε γὰρ ἠρεμίζεσθαι τινὶ κινησιμόφῳ ὑπάρχει, ἢ τὶ κινούμενον ἠρεμίζεσθαι.

ΕΓΙΣΚΕΥΑΣΘΑΙ δὲ καὶ ὅλῃ τὴν ἄλλων σχημάτων, ποσαχῶς ἂν δέχεται τὸ αὐτὸ συλλογισμόν.

συλλογισμόν.

Ε πεισθῆναι οὐχ ὡς ὧδὶ τὸ πρώτου σχήματος ἐποιήσατο τὴν λόγων, ἢ μὲν ἐπιφέρει ζητῆσαι ἢ ὧδὶ τῶν ἄλλων σχημάτων ποσαχῶς τὸ αὐτὸ χωρεῖται συλλογισμὸν ἂν δέχεται· οὕτω ὡς καὶ ὧδὶ τὴν ἄλλων καὶ ὅλῃ τὴν ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας· μέσων λεῖξαι τὸ οὐ δυνατόν. καὶ ὅλῃ τὴν μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας.

ΤΟΥ δ' ἀπὸ τύχης οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη δι' ἀποδείξεως· οὔτε γὰρ ὡς ἀναγκαίου, οὐ δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ ἀπὸ τύχης ὄντων· ἀλλὰ τὸ παρὰ ταῦτα γινόμενον· ἡ δ' ἀπόδειξις θατέρου τούτων· πᾶς γὰρ συλλογισμὸς, ἢ δι' ἀναγκαίων, ἢ ὅλῃ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προτάσεων· καὶ εἰ μὲν αἱ προτάσεις ἀναγκαῖαι, καὶ τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον· εἰ δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ τὸ συμπέρασμα τοιοῦτον· ὥστ' εἰ τὸ ἀπὸ τύχης μήθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μήτ' ἀναγκαῖον, οὐκ ἂν εἴη αὐτοῦ ἀπόδειξις.

Ε τι φησὶ τὴν ἀπὸ τύχης, οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις· τί δὲ λέγω ἀπόδειξις, ἀλλ' οὐδὲ συλλογισμὸς ὅλως· δεῖκνυσι δὲ ὧδε· συνέστω μὴ πᾶς γὰρ φησὶ συλλογισμὸς· ἢ ἀναγκαίας ἔχει τὰς προτάσεις, ἢ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· καὶ εἰ μὲν ἀναγκαῖαι εἶεν αἱ προτάσεις, ἀναγκαῖον ἢ τὸ συμπέρασμα ἶσθι· εἰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, καὶ τὸ συμπέρασμα ὡσαύτως· τὸ δὲ ἀπὸ τύχης, οὔτε ἀναγκαῖον, οὔτε ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· ἀλλὰ τὴν ἐπ' ἔλαττον· ἀδύνατον ἄρα ὅλῃ συλλογισμοῦ, τὸ ἀπὸ τύχης εἰδέναι· οὐδεὶς γὰρ συλλογισμὸς, ἐπ' ἔλαττον ἀληθεύοντας ἔχει τὰς προτάσεις· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· μόνως οὖν δι' ἀληθήσεως ἴσμεν τὸ ἀπὸ τύχης, οὐ μὴν ὅλῃ συλλογισμοῦ.

ΟΥΔΕ δι' αἰσθήσεως ἔστιν ἐπίστασθαι.

Τ ὁ προκείμενον ὅτι δεῖξαι, ὅτι ἡ αἴσθησις οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη. καὶ γὰρ ὁ δόξειεν ἂν τοιοῦτον εἶναι αἴσθησις καὶ ἐπιστήμη, ἔξωθεν ἐν φόπου. εἰ γὰρ δὴ καὶ ἡ αἴσθησις ποιοῦ τινὸς ἀντιληπτική, χωριστὸν γὰρ καὶ φόφων καὶ τὴν τοιούτων, καὶ ἡ ἐπιστήμη δὲ ὅλῃ τὸ ποιοῦ κατηγόρηται· γεωμετρεῖα γὰρ ὅλῃ σχήματος, ἢ τὰ τούτοις συμβεβηκότα καθ' αὐτό· καὶ ἡ μουσικὴ ὅλῃ τὰς ἁρμονίας τὴν φόφων· ἀλλὰ δὴ καὶ μεγέθους, καὶ κίνησις, καὶ ἀριθμὸς, τὴν κοινῶν αἰσθητῶν. * ὅλῃ δὲ ταῦτα, καὶ ἄσχολον μὲν καὶ ἀριθμητικὴ κατηγόρηται. Εἰ τοίνυν ὅλῃ αὐτὰ καὶ αἴσθησις καὶ ἐπιστήμη ἔχει, πῶς οὐκ εἰσὶν αἱ αὐταὶ ταύτην δὴ πῶ ἀπορίαν ἐπιλυόμενος, φησὶν· ὅτι εἰ καὶ ὅλῃ τὰ αὐτὰ ἔχει καὶ ἡ αἴσθησις καὶ ἡ ἐπιστήμη, ἀλλ' οὐχ ὡσαύτως· ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις, τὴν μορίκων ἀντιλαμβάνεται· οὐ γὰρ ἅπτεται ὡς παῦν λευκὸν οἶδεν, ἢ πάντα κύκλον, ἀλλὰ παῦν τόδε τι ἐν μορίῳ, ἐν οὗ τινι τόπῳ, οἷα καὶ νῦν ὑφεστώς· ἡ μὲν τοι ἐπιστήμη, παῦν ἅπτεται λευκὸν οἶδεν· ὅπου δι' ὃ ἢ, καὶ οὐχὶ ἐν νῦν ὄν, ἀλλὰ ἐν γενόμενον παῦν, καὶ ἐν ἀεὶ ἐσόμενον· ὥστε εἰ ἡ μὲν ἐν μορίῳ οἶδε ἐν κείμενον παῦ, καὶ νῦν ὑπάρχον, ἡ δὲ ἐν καθόλου καὶ ἀεὶ ὄν, οὐκ ἂν εἴη ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη· οὐδὲ ἐν αἰσθητὸν ἐπιστήμη, ἂν εἴη. οὐδὲν γὰρ τὴν μορίκων, ἐπιστητὸν ἅπλως τε, εἰ καὶ ὅλῃ τοδὶ ἐν ποιοῦ ἀμφότερα καταγίνονται, ἀλλ' οὐ ὅλῃ ἐν αὐτό. ἀλλ' ἡ μὲν αἴσθησις, ὅλῃ ἐν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχον· ἡ δὲ ἐπιστήμη, ὅλῃ ἐν ποιοῦ ἀμφοτέρα καταγίνονται, ἀλλ' οὐ ὅλῃ ἐν αὐτό. ἀλλ' ἡ μὲν αἴσθησις, ὅλῃ ἐν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχον· ἡ δὲ ἐπιστήμη, ὅλῃ ἐν ποιοῦ σωλογιστικὸν

Simplex intelligẽtia & sine cognitione causæ

Vtrũ omnis notio quæ nosci ptiam causam sit melior omni notione quæ nõ nouit cõpulchra dubitatio

Notio communiũ omnium conceptionũ melior scientia

Dubitatio solo

Cognitio p sensũ nõ scientia. Sed intellectus ex his quæ sensus sæpe nouit uel pcepit colligit τὸ καθόλου

Quæstio quomodo p res pellucentes penetret lux an p poros

λαμπήρων. lucernas apud Sophoclẽ in aiace telamonio

Sensus nõ apprehendit quod est lapis sed φ grauis dur albũ & huiusmodi Ergo recte Epicharmus νοῦς ὁρᾷ κ̓ νοῦς ἀκούει. τἆλλα κωφὰ καὶ τυφλὰ τῆς λοιπῆς αἰσθήσεως.

οὐ μόνον δὲ φησι τῆς αἰσθήσεως, ἀ τοιοῦτον ᾗ. τόδε τι μᾶλλον, λέγω δὴ ἀ μετὰ αἰτίας, ἀλλὰ καὶ τῆς νοήσεως τῆς ἀπλῶς καὶ ἀνευ αἰτίας· δῆλ. εἴ τις ἁπλῶς νοεῖ ὅτι ἀ τετρωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς ἐν τῷ τριγωνῳ, μὴ γινώσκοι δὲ πῶς αἰτίαν ταύτης τῆς νοήσεως, τί μᾶλλον τοῦτο τῆς μετὰ τ̓ αἰτίας. ἆρα οὖν φησι καὶ πάσης ἁπλῶς τῆς ἀνευ αἰτίας νοήσεως κρείττων ἡ μετὰ αἰτίας; οὐδαμῶς· δῆλ. ὅταν οὖν ᾗ. λῶς προσέθηκεν, ὅσων ἐστὶν ἀ αἴτιον. τουτέστιν, ὅταν ἐπὶ τῆς αὐτῆς νοήσεως ὑπάρχῃ ἑτέρου τὸ ὅτι ἀ αἴτιον. ἐπὶ τούτων γὰρ ἡ μετὰ τῆς αἰτίας κρείττων, * ἐπεὶ δὲ μετὰ τῆς αἰτίας ἐκείνη, ἡ δῆλ. ἀ μὴ εἶναι τί αὐτῶν ἀρχικώτερον καὶ αἰτιώτερον, ἑτέρου δέ ἐστιν ὁ τῆς νοήσεως αὐτῶν λόγος. καὶ γὰρ οὐκ ἐπειδὴ ἀνευ αἰτίας ἴσμεν τὰς κοινὰς ἐννοίας, χείρων ἐστὶν ἡ ἐπὶ αὐτῶν γνῶσις, τῆν ἄλλων τῆν μετὰ τῆς αἰτίας γινωσκουσῶν· κρείττων γὰρ ἐπιστήμης, ἡ τοιαύτη γνῶσις· οὕτως οὖν φαμὲν καὶ ὧδε τῆς γνώσεως τὸ πρῶτον αἴτιον· κρείττων γὰρ ἡ μετὰ αὐτὸ γνῶσις, ποίησις ἐπιστήμης. ὧδε τούτοις δὲ ἀπορεῖ, πῶς εἰ πᾶν οὐκ ἔστιν ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη οἷ τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέγομεν, ὅτι εἰ αἴσθησις τις ἐκλείπει, ἀνάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλείπειν· ταῦτα γὰρ οὐ συνέπεται ἀλλήλοις. εἰ γὰρ ἐκλειποῦσης αἰσθήσεως τινος, καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλείπειν ἀνάγκη, ἔοικεν ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη εἶναι. φησὶν οὖν ὅτι εἰ καὶ ἐκλειποῦσης αἰσθήσεώς τινος, ἀνάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλείπειν· ἀλλ̓ οὖν οὐ δῆλ. ἐστὶν ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη ὄντι. αἴσθη μὲν γὰρ αἰσθήσεως, οὐκ ἀν εἴη ἐπιστήμη. ὥσπερ καὶ αἴσθη κεθαρᾶσαι, καὶ αἴσθη τῆς τῆν φθόγγων τῆν ὀξέων καὶ τῆν βαρέων συμφωνίας, οὐκ ἀν εἴη ἁρμονία. οὐ μὲν οἱ φθόγγοι ἐσὶν ἁρμονία, ἀλλ̓ ὁ τεχνικὸς λόγος, ὃ ἐκ τούτων πῶ ἁρμονίαν ἐπινοῶν, οὕτως οὖν οὐ δ̓ αἴσθης αἰσθήσεως ἐπιστήμη γένοιτ̓ ἀν. οὐ μὲν ἡ τῆς αἰσθήσεως γνῶσις ἐπιστήμη ὄντι, ἀλλ̓ ὁ νοῦς ὁ ἀφ̓ τῆν αἰσθήσεων ᾗ. ΗΔ. τόλου συλλογιζόμενος. τῆς γὰρ αἰσθήσεως ὄντι ἡ τόδε τῦ λευκοῦ αἰσθησις. καὶ πάλιν ἄλλου. * ἡ καὶ πολλάκις τῦ αὐτῦ. καὶ οὕτως ἐκ τῆν πολλάκις τῇ αἰσθήσει ἐγωσμένων, ὁ νοῦς ᾗ. ἁπλῶς ΗΔ. τόλου λευκὸν συλλογίζεται. καὶ ὧδε πάντων ὡσαύτως. ὥστε εἰ ἐκ τῶν ΗΔ. τὰ μέρος ᾗ. ΗΔ. τόλου συλλογίζεται ὁ νοῦς, εἰκὸς ἐκλειποῦσης καὶ ἀρχῆς καὶ τὰ ΗΔ. τὰ μέρος γινωσκούσης, ἐκλείπει καὶ ὁ τῦ ΗΔ. τόλου συλλογισμός. ὄντι δὲ ὄντι ἡ ἐπιστήμη εἴτα καὶ παραδείγματι χρῆται τοιούτῳ. Ζητῦμεν νῦν φησι πῶς ὀφ̓ τῆν λαμπήρων δίεισι ᾗ. φῶς· λέγω δὴ τῆν ὑελίνων, ἢ τῆν κεραττίνων, καὶ τῆν τοιούτων. καὶ οἱ μὲν φασι, ὀφ̓ ᾗ. πόρους εἶναι λεπτοὺς ἐν τῇ ὕελῳ, ἢ ἐν τῷ κέρατι· ἢ μᾶν δὲ ἀφανεῖς τῇ λεπότητι· δίεισι δὲ ᾗ. φῶς δἰ αὐτῶν· καὶ οὕτω δἰ αὐτῶν φωτίζεται ὁ τοῦδε τοῦτο ἀήρ. ἄλλοις δὲ οὐ δοκεῖ ὄντι ἀληθὲς εἶναι. οὐδὲ γὰρ ἂν ΗΔ. τὰ σωλῆνα ἔλεγε φωτίζεσθαι δἰ αὐτῶν. ἀλλὰ σκιάζεσθαί τινα τόπους ὧν μὴ ἔχοντας πόρους, ἀλλὰ ᾗ. διαφανὲς σῶμα, αἴτιόν ὄντι τῦ διαδίδοσθαι πῶ τῦ φωτὸς εἰ ὄψιγειαν· φησὶν οὖν ὅτι, ὥσπερ ὧδε τούτου εἰ ἐωρῶμεν πόρους ἔχοντας πῶ ὕελον, καὶ δἰ αὐτῶν διϊούσας τὰς ἀκτῖνας, οὐκέτι ἂν ἡ πορήσαμεν πῶς δίεισιν αἱ ᾗς. ᾗ. φῶς, ἀλλὰ ζ. φῶς ἡ πισάμεθα μᾶν, ὅτι ΗΔ. τόλου δῆλ. πάσης ὕελου οὕτω δίεισι ᾗ. φῶς. οὐ μὲν ᾗ. ἰδεῖν ὅτι δῆλ. τῆς δε τῆς ὕελου διϊλῦθε ᾗ. φῶς ὄψιν, ἐπισάμενον ἂν, ἀλλ̓ ἐκ τῦ πολλάκις ὁρᾶν ὄψιν, ὁ λόγος ζωπήρχειν, ὅτι καὶ ὧδε πάσης * συμβαίνει ὄψιν ὕελον. ἡ τῆς μὴ νεῶ οὖσης ὕελου ὄψιν συμβαίνειν ὁρᾶσθαι· καί τοι ἡ αἴσθησις ᾗ. νεῶ μόνου οἶδε καὶ ᾗ. ὁρᾶσθαι. νεῶ δὲ ἐπεὶ ὄψιν οὐχ ὁρῶμεν οὕτω πυνθάνομενον, οὐδ̓ ἐπισάμεθα τούτου ἕνεκεν, οὕτω φαμὲν καὶ ΗΔ. τόλου ὧδε πάσης αἰσθήσεως· ἐκλειποῦσης μὲν αἰσθήσεως, ἐκλείπειν καὶ ἐπιστήμην· οὐ μὲν ταυτὸν εἶναι αἴσθησιν καὶ ἐπιστήμην.

ΕΙ γ̓ καὶ ἔστιν ἡ αἴσθησις τῦ τοιοῦδε, καὶ μὴ τῦ δέ τινος, ἀλλ̓ αἰσθάνεσθαί γε ἀναγκαῖον ᾗ. δέ τι καὶ ποῦ καὶ νῦν. ᾗ. δὲ ΗΔ. τόλου καὶ ὧδε πᾶσιν, ἀδύνατον αἰσθάνεσθαι. οὐ γὰρ τόδε. οὐδὲ νῦν· οὐ γ̓ ἂν ἰῶ ΗΔ. τόλου. ᾗ. γ̓ ἀεὶ καὶ ποτ̓ ἀχοῦ, ΗΔ. τόλου φαμὲν εἶναι. ἐπεὶ οὖν αἱ μὲν ἀορισίας ΗΔ. τόλου· τῶν τα δὲ οὐκ ἔστιν αἰσθάνεσθαι, φανερὸν ὅτι οὐδὲ ἐπίσασθαι δἰ αἰσθήσεώς ὄντι.

ουτέστιν, εἰ καὶ ἡ αἴσθησις τῦ ποιοῦ αὐτιλαμβάνεται, οὐ γὰρ ὅτι λίθος αὐτιλαμβάνεται ἡ αἴσθησις, ἀλλ̓ ὅτι λευκόν· ἢ ὅτι σκληρόν, ἢ ὅτι ζαρύ, ἢ τί τοιοῦτον, ὧν μὴ ἐπιστήμη αὐτιλαμβάνεται, ἀλλ̓ οὖν φησι τῦδέ τινος αἰσθάνεται, τουτέστι τῦ μορίκου, καὶ τῦ οἱ τῷδε τῷ τόπῳ ὄντος. ὄψιν γὰρ σημαίνει ᾗ. ποῦ καὶ ᾗ. νεῶ ὄντος, καὶ οὐχ ἁπλῶς πανῆς, ὥσπερ ὄντι ἡ αἴσθησις ἴδιον. ἡ μὲν τοι ἐπιστήμη, οὐ τῦ μορίκου αὐτιλαμβάνεται, οὐδὲ τῦ ποῦ κειμένου, οὐδὲ τῦ νεῶ ὄντος, ἀλλὰ τῦ πανταχοῦ καὶ ἀεί· τοιοῦτον γάρ ᾗ. ΗΔ. τόλου. οὐκ ἄρχ τῆν αὐτῶν αἴσθησις αὐτιλαμβάνεται καὶ ἐπιστήμη. ὥστε εἰ τῆν μὴ ΗΔ. τόλου αὐτιλαμβάνεται ἡ αἴσθησις, ἡ δὲ ἐπιστήμη τῆν ΗΔ. τόλου, οὐκ ἀν εἴη ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη. οὐδὲ ᾗ. αἰσθητόν, ἐπιστητόν.

ΑΛΛΑ δῆλον ὅτι καὶ εἰ ὧ αἰσθάνεσθαι ὅτι ᾗ. τετρωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς τωνίας, ἐζήτῦμεν ἂν ἀπόδειξιν. καὶ οὐκ ὡς φασί τινες ἡ πισάμεθα· αἰσθάνεσθαι μὲν γὰρ ἀνάγκη ΗΔ. τόλου· ἡ δ̓ ἐπιστήμη τῷ ᾗ. ΗΔ. τόλου γνωρίζειν ὄντι.

ινές φασιν ὅτι εἰ ἐωρῶμεν ᾗ. τετρωνον τὰς ὄψιν τωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχον, ἐπισάμεθα ἂν δἰ αἰσθήσεως. φησὶν οὖν αὐτὸς ὅτι εἰ καὶ ἠσθανόμεθα τῦ τοιούτου, οὐκ ἂν ὧ ἐπιστήμη ὄψιν· τῦδε γὰρ τῦ τριγώνου

Τὸ ἀεὶ καὶ πανταχοῦ καθόλου φαμὲν εἶναι

λόγος ἐπιστήμης καὶ ἀποδείξεως

τετρώνου αἰσθανόμεθα οὐ μὲν παντός. ἡ δὲ ἐπιστήμη, τῦ ΗΔ. τόλου ὄψι γνῶσις.

ΔΙΟ καὶ εἰ ὧδί τῆς σελήνης ὄντες ἐθεωροῦμεν αὐτιφράττουσαν τὸν γῆν, οὐκ αἰσθόμεθα τὸν αἰτίαν τῆς ἐκλείψεως· ἠσθανόμεθα γὰρ ὅτι ἐκλείπει· καὶ οὐ διότι ὅλως· οὐ γὰρ ὧ τῦ ΗΔ. τόλου ἡ αἴσθησις. οὐ μὲν ἀλλὰ ἐκ τῦ ἐθεωρᾶν πολλάκις ὄψιν συμβαίνον, ᾗ. ΗΔ. τόλου αἰ θεμένους, ἐκ τῦ ΗΔ. τόλου ἐκ τῦ ὁρᾶν. ὄψι, ἐπορέαν τες, ἀπόλειψιν ἡλίου ἐκ γῆς ΗΔ. τόλου ὄψι γνῶσις. ἐκλείψεως δὲ ΗΔ. τόλου ὄψι γνῶσις. ὅτι εἰ ἠσθανόμεθα· καὶ ὅτι ὄψιν ἐκλείπει· καὶ οὐ διότι ὅλως· οὐ γὰρ ὧ τῦ ΗΔ. τόλου ἡ αἴσθησις. οὐ μὲν ἀλλὰ ἐκ τῦ ἐθεωρᾶν πολλάκις ὄψιν συμβαίνον, ᾗ. ΗΔ. τόλου αἰ θεμένους, ἐκ τῦ

τῶ ἀληθοῦς τῇ φύσει διάφεσιν. καὶ ἔτοδα τοῦτα ἀλλήλων. Οὐκ ἄρα οἷόν τε πάντων τῶν συλλογισμῶν, τοὺς αὐτοὺς εἶναι ἀρχάς· τί οὖν φησιν, οὐχὶ καὶ ἐκ ψευδῶν προτάσεων ἀληθὲς συμπέρασμα δέχεται σωναγαγεῖν συμπέρασμα; φημὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος λίθος, ὁ λίθος ζῶον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶον· ψευδῆ μὲν προτάσεις ψευδεῖς, τὸ δὲ συμπέρασμα, ἀληθές· ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκ ψευδῶν, ψευδὲς συνάγεται συμπέρασμα. Ὥστε ἐκ τῶν αὐτῶν, καὶ ψευδὲς καὶ ἀληθὲς συμπέρασμα, ὅσον ἐπὶ τῷ ἀληθεῖ καὶ ᾧ ψευδεῖ φησιν οὖν ὅτι, εἰ καὶ οἷόν τε ἐκ ψευδῶν ἀληθὲς συμπέρασμα σωναγαγεῖν, ἀλλὰ δεῖ ἄνοεξ γίνεται μόνον· ἐπεὶ τοι γ' οὐ δυνήσεται τῶν προτάσεων τῶν ψευδῶν συλλογίσασθαι ἕκαστον, ἀνάγκη πᾶσαι ἐκ ψευδῶν προτάσεων αὐτὰς συλλογίσασθαι· ἀδύνατον γὰρ ἀληθὲς προτάσεις, ψευδὲς συμπέρασμα σωναγαγεῖν· τὰ μὲν τοι ἀληθῆ συμπεράσματα, ὕδ ἀληθῶν προτάσεων, οὐχ ἁπαξ ἔστιν ἀεὶ μένει, ἐν δ' ἀληθῶν τὰ ἀληθῆ σωάγεσθαι, ἀλλ' ὅσον οὐ ἀναπτυκτώσης ἐν συλλογισμὸν ἀεὶ τὰς προτάσεις ἀποδεικνύς, ἐν αὖ συμβήσεται, λέγω δὴ ἐν τῶν ἀληθῶν συμπέρασμα, ἀληθεῖς λαμβάνειν καὶ τὰς προτάσεις.

ΟΙΟΝ εἰ ἐν ἀ ἀναπτυκτὸ τῷ γ' ἀληθὲς· ἐν δὲ μέσον ἐν β' ψευδὸς· οὔτε γὰρ ἐν ἀ τῷ β' ὑπάρχει, οὔτε ἐν β' τῷ γ'· ἀλλ' ἐὰν τούτων, μέσα λαμβάνεται τῶν προτάσεων, ψευδεῖς ἔσονται· ὅλῳ δὲ ἐν τὸν συμπέρασμα ψευδὲς ἐκ ψευδῶν εἶναι. τὰ δ' ἀληθῆ ὕδ ἀληθῶν. ἔτοδα δὲ τὰ ψευδῆ καὶ τἀληθῆ.

Τὸ μὲν ἀναπτυκτὸ γοῦμενον, τὸ δὲ γ' ἔλαττον κείμενον· ἐν δὲ ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέρως ψευδῶς συμπλεκόμενος, ὡς τὰς δύο προτάσεις ψευδεῖς γίνεσθαι· ἐὰν οὖν φησι μέσα ληφθῆ τῶν προτάσεων τούτων, οἷ), μέσον τὸ ἀ β', καὶ β' γ' ψευδῶν ὄντων, ἀνάγκη καὶ τὰς σωναγούσας ταῦτα προτάσεις ψευδεῖς εἶναι· ἐν γὰρ ψεῦδος, ἐκ ψευδῶν σωάγεται.

ΕΙΤΑ οὐδὲ τὰ ψευδῆ ἐκ τῶν αὐτῶν ἑαυτοῖς ἐστι γὰρ ψευδῆ ἀλλήλοις, καὶ οἷα τε ἅμα εἶναι.

Ὑ μόνον φησὶ δῆλ. ἔστιν διάφοροι αἱ ἀρχαὶ τῶν συλλογισμῶν· διότι οἱ μὲν ὕδ ἀληθῶν εἰσι προτάσεων, οἱ δὲ ἐκ ψευδῶν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκ ψευδῶν ὄντες συλλογισμοὶ διάφορους ἔχουσι τὰς ἀρχάς· οὐδὲ γὰρ τὰ ψευδῆ τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις· τῶν γὰρ ψευδῶν, τὰ μὲν ὅτιν οἷα τε, τὰ δὲ, ἀδύνατον συνυπάρχειν· τὰ δὲ οὔτε οἷα τε ἅμα εἶναι, οὔτε ἀδύνατα ἀπλῶς, ἀλλ' ἐνδεχόμενα μὲν συνυπάρχειν, ὅμως δὲ μὴ συνυπάρχοντα· οἷ), ἐὰν μὲν εἴπω ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἀδικία ἐστίν, ἢ ὁ δίκαιος ἄδικος, ἢ ἡ σωφροσύνη ἀκολασία, ψεῦδος οἷα τε ἅμα εἶπον· ἐὰν δὲ εἴπω ὁ ἄνθρωπος ἵππος ἐστίν, ἢ ὁ λίθος ξύλον, ψεῦδος ἀδύνατον εἶπον· οὐ γὰρ οἷα τε ταῦτα ἀλλήλοις, ἀλλὰ μόνον ἀδύνατα συνυπάρχειν ἀλλήλοις· ἐὰν δὲ ἀκρατεύου σωκράτους εἴπω ὅτι σωκράτης οὐ περιπατεῖ, ἢ βαδίζοντος ὅτι οὐ βαδίζει, οὔτε ἅμα εἶπον ψεῦδος, οὔτε ἀδύνατον, ἀλλ' ἐνδεχόμενον· εἰ τοίνυν πολλαχῶς μὲν ἐστὶ ψεῦδος, ταῦτα δὲ τὰ αὐτὰ εἶναι ἀλλήλοις ἀδύνατον, δῆλον ὅτι ἀδύνατον τῶν ψευδῶν συλλογισμῶν, τοὺς αὐτοὺς εἶναι ἀρχάς· ὥστε εἰ μή δὲ τῶν ψευδῶν αἱ αὐτοὶ ἀρχαὶ, φαλῶ γε δή που πάντων.

ΟΙΟΝ, ἐ πλὼ δικαιοσύνη εἶναι ἀδικίαν· ἢ λευκίαν· καὶ ἐν ἄνθρωπον, ἵππον· ἢ βοῦν· καὶ ἐ ἴσον, ἢ μεῖζον ἢ ἔλαττον.

Ὁ μὲν τούτων οἷα τε ψεῦδος, ἐ πλὼ δικαιοσύνη ἀδικίαν εἶναι· ἐ δὲ ἀδύνατον λευκίαν εἶναι πλὼ δικαιοσύνη· ὥσπερ οὖν καὶ ἐ ἐν ἄνθρωπον ἵππον, ἢ βοῦν εἶναι ἀδύνατον· ὁμοίως καὶ ἐ, ἐ ἴσον μεῖζον ἢ ἔλαττον εἶναι ἀδύνατον καὶ οἷα τε, *ἢ ὡς ἂν ἴσον ἁπλῶς ἐ μεῖζον καὶ ἔλαττον λάβωμεν.

ΕΚ ΔΕ τῶν κειμένων ὧδε. οὐδὲ γὰρ τῶν ἀληθῶν αἱ αὐτοὶ ἀρχαὶ πάντων· ἔτοδαι γὰρ πολλῶν τῷ γένει αἱ ἀρχαὶ, καὶ οὐ δ' ἐφαρμόσουσι· οἷ) αἱ μονάδες ταῖς στιγμαῖς οὐκ ἐφαρμόσουσιν· αἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔχουσι θέσιν· αἱ δὲ ἔχουσιν.

Δ εἰ ἄρα ὡς αὐτὸς εἶπε λογικῶς, ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντων τῶν συλλογισμῶν αἱ αὐτοὶ ἀρχαὶ· λογικῶς δὲ, διότι ὧδε πάντων ἁπλῶς τῶν συλλογισμῶν καὶ ψευδῶν καὶ ἀληθῶν, νῦν βούλεται ὧδε μόνων τῶν ἀληθῶν γυμνάσαι ἐν λόγον μᾶλλον δὲ τῶν ἀποδεικτῶν (ἔστι γὰρ φησι τοῦτο ἐκ τῶν κειμένων συλλογισμῶν, λέγω δὴ τῶν ἀποδεικτικῶν) δείξομεν ὅτι οὐχ οἷόν τε πάντων τῶν τοιούτων συλλογισμῶν, τοὺς αὐτοὺς εἶναι ἀρχὰς· δείκνυσι δὲ ἔστιν, ἀλείσιον ἐπιχειρήσαν· ὅτι οὔτε τοὺς προσεχεῖς ἀρχὰς τῶν ἀποδεικτικῶν συλλογισμῶν οἷόν τε τοὺς αὐτοὺς εἶναι, οὔτε τοὺς πρώτους· καὶ τέως ὅτι οὐκ εἰσὶν αἱ αὐτοὶ αἱ προσεχεῖς ἀρχαὶ πάντων· δείκνυσιν οὕτως· εἰ γὰρ συγχωροῖς μὲν τῶν συμπερασμάτων αἱ προτάσεις, ὕδ ὧν τὰ συμπεράσματα ἤτοι τὰ προβλήματα· τὰ δὲ προβλήματα οὐ τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις, ἀλλὰ πολλὰ ἡ τῷ γένει διέστηκε· διέστηκε γὰρ τὰ γεωμετρικὰ θεωρήματα, τῶν ἀριθμητικῶν τῷ γένει· τὰ μὲν γὰρ, τὸ διαιρεῖσθαι ποσὸν ὅτι, τὰ δὲ τὸ σωνεχοῦς· ταῦτα δ' ὁμοίως τῶν μουσικῶν ἑτέρα· τὰ μὲν γὰρ, ποδὶ τὰς ἁπτομένας τῶν βαρέων, καὶ ὀξέων ἔχει φθόγγων, καὶ πλὼ τούτων συμμετέαν· καὶ ταῦτα μὲν τοῦ τὸ ποιοῦ· ἑκάτερα δὲ τὸ ποσοῦ· ὁμοίως οὐδὲν κοινὸν πᾶσι τοῖς θεωρημένοις, πλὴν τοῦ ἀτρεκοῦς προβλήματα· τὰ μὲν γὰρ ἀτρεκοῦς προβλήματα, αὐτοῖς τοῖς οὐσίαν με-

Τὰ συμπεράσματα· ἢ τὰ προβλήματα

Medicorum problemata substantias ipsas cum materia considerat

λογικῶς quomodo intelligendum sit

Τέως. ιγ

τὰ τῆς ὕλης σκοπεῖ· ἐκεῖνα δὲ, ἢ ᾧδὶ ἢ ποιόν, ἢ ᾧδὶ ἢ ποσὸν ἢ κατὰ γίνεται· εἰ τοίνυν τὰ προβλήματα ἔτοδα, συμβαίνει δὲ τούτων αἱ προτάσεις, ἀνάγκη δή που μὴ τοὺς προτάσεις διαφόρους εἶναι τῷ γένει· οὕτω γοῦν διαφορεῖ εἰσὶ φησιν, ὡς μὴ δὲ ὕδ ὁρμᾶσθαι ἀλλήλαις, τουτέστι, μὴ κατηγορεῖσθαι πλὼ ἑτέραν τῆς ἑτέρας κατὰφατικῶς. ἔστιν γὰρ ὅτι ἐφαρμόττειν· ἔστι γὰρ οἷ μὲν ἀριθμητικὴ ἀρχὴ ἡ μονὰς, οἷ δὲ γεωμετρεῖα, ἐ σημεῖον· ταῦτα δὲ οὐκ ἐφαρμόττει ἀλλήλοις, εἴ γε ἐ μὲν θέσιν ἔχει, ἐ δὲ οὐκ ἔχει θέσιν ὁμοίως ἀριθμητικῆς μὲν ἀρχαί εἰσι τῶν ἀριθμῶν τὸ μὲν εἶναι αὐτίους, τὸ δὲ ᾧδὶ τοὺς· γεωμετρεῖαι δὲ, ἐ πλὼ γραμμὴ εἶναι μέγεθος ἐφ' οὗ διαστατόν· πλὼ δὲ ἐπιφάνειαν, ὡδὶ δύο· ταῦτα δὲ πῶς ἂν ἐφαρμόσειεν ἀλλήλοις, ἢ κατηγορηθεῖεν κατ' ἀλλήλων· τὰ αὐτὰ ἂν εἴποιμι καὶ ὡδὶ ἰατρικῆς, καὶ μουσικῆς, καὶ γεωμετρεῖας, καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν· οὐκ ἄρα οὐδὲ τῶν ἀληθῶν συλλογισμῶν αἱ αὐτοὶ ἀρχαί.

ΑΝΑΓΚΗ δέ γε ἢ εἰς μέσα ἐφαρμόττειν, ἢ ἄνωθεν ἢ κατωθεν· ἢ τὸν μὲν ἔσω ἔχειν, τὸν δὲ, ἔξω τῶν ὅρων.

Ἐ πειδὴ εἴπεν ὅτι οὐκ ἐφαρμόττουσι, δείκνυσιν ὃ τοῦθα τί σημαίνει ἐ ἐφαρμόττειν, αὐτὸ τὸ ἐ κατηγορεῖσθαι ἐ ἕτερον τὸ ἑτέρου, ἢ (ἔστι κεῖσθαι· ἢ οὖν εἰς μέσα ἐφαρμόττει φησὶν, ὡς ὡδὶ τὸ πρώτου σχήματος· ὡς ἐ μὲν τῶν ἄκρων ἦγουν τῷ μείζονι (ἔστι κεῖσθαι, τὸ δ' ἐλάττονος κατηγορεῖσθαι, ἢ ἄνωθεν ὡς ὡδὶ τὸ μέσου, ὥστε ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων *κατηγορεῖσθαι· ἢ κάτωθεν ὡς ὡδὶ τὸ τελείου· ὥστε ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις (ἔστι κεῖσθαι. οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς, τὸν μέσους ὠνόμαζε. ζητοῦσι δὲ καὶ ἐν τούτοις, πῶς φησιν ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἐφαρμόττειν ἐ μέσον τοῖς ἄκροις. εἰ μὲν γὰρ κατὰφατικοὶ ἀμφοτέρω λάβοιμεν τὰς προτάσεις, ἵνα μὴ ἐφαρμόζῃ ὁ μέσος τοῖς ἄκροις, ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία γίνεται· εἰ δὲ δέοι συλλογιστικὴν γενέσθαι, πλὼ ἑτέραν ἀποφατικὴν δεῖ εἶναι. πῶς οὖν φησιν αὖθωσεν ἐφαρμόζειν τοῖς ἄκροις. καὶ φαμὲν ὅτι οὐ πρόκειται νῦν αὐτῷ ᾧδὶ συλλογιστικῶν ἢ ἀσυλλόγιστων συζυγιῶν παραδοῦναι· οὐδὲ ἁπλῶς συλλογιστικὴν ἐκθέσθαι συζυγίαν, ἀλλὰ μόνον ἢ μὲν παραδοῦναι ποσαχῶς ὅτιν ὅροι ὅροις ἐφαρμόσαι· οὐκέτι μὲν τοι τῶν προτάσεων συμβολικὴ τίς ποτ' ὅτι.* κατὰ ὡς οὖν ἔφαμεν, ὅτι ὡς ἐφαρμόττει φησὶν ἐ ἁπλῶς κατηγορεῖσθαι θάτερον θατέρου, εἴτε κατὰφατικῶς, εἴτε ἀποφατικῶς ἢ μή ποτε δὲ ἢ ἀπλοῦς δεῖ ἀκούειν δεῖ τῷ αὐτὸ ἀνάγκη δέ γε, ἢ εἰς μέσα ἐφαρμόττειν, ἢ αὖθωσεν ἢ κάτωθεν· τουτέστιν, ἀναγκη μέσους ὅρους παραλαμβάνειν, ἢ μείζονας, ἢ ἐλάττονας· ὅτιν γὰρ δηλονὸ ἐ αὖθωσεν ἢ κάτωθεν· αὖθωσεν δὲ οὐκ ἐν τῷ συλλογισμῷ, ἀλλ' ἐν τῷ συμπεράσματι· ἢ πάλιν κάτωθεν· ἐ δὲ ἢ τὸν μὲν ἔσω ἔχειν, τὸν δὲ ἔξω τῶν ὅρων, ἤτοι ἐκ παραλλήλου ταῦτον τῷ πρὸ αὐτοῦ ὅτι· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς ἐξόθεν κεῖσθαι τὴν θέσει ἔλεγε τὸν μέσους τὸ δ' ὑστέρου καὶ τὸ τρίτου σχήματος. ἐν ἐ δὲ, τὸν τὸ πρώτου, δῆλ. ἐ ἐφεξῆς κεῖσθαι τοῖς ἄκροις· ἢ ἔσω μὲν φησι τοὺς (ἔστι κειμένους ὅρους, ἔξω δὲ, τοὺς τὸ κατηγορουμένους. τουτέστιν, οἱ ἐφαρμόζειν λεγόμενοι ὅροι, ἢ ὑ πόκεινται τοῦτοις οἷς λέγονται ἐφαρμόζειν, ἢ κατηγορεῖσθαι τῶν αὐτῶν· ἔσω δὲ φησι τοὺς (ἔστι κειμένους, ἔξω δὲ τοὺς κατηγορουμένους· διότι κατέχουσιν οἱ κατηγορούμενοι τοὺς (ἔστι κειμένους· ἐ δὲ ᾧδὶ ἔχον ἔξωθεν ὄν, ᾧδὶ ἐχεῖ οὐκ ἐς ἑαυτὸ, ἔχον ἐ ᾧδὶ ἐχόμενον.

ΑΛΛ' οὐδὲ τῶν κοινῶν ἀρχῶν οἷόν τ' εἶναι πάσας, ὕδ ὧν ἅπαντα δείκνυται. λέγω δὲ κοινὰς, οἷ) ἐ πᾶν φάναι ἢ ἀποφάναι· τὰ γὰρ γένη τῶν ὄντων ἑτέρα· ἢ τὰ μὲν, τοῖς ποσοῖς. τὰ δὲ, τοῖς ποιοῖς ὑπάρχει μόνοις· μεθ' ὧν, δείκνυται δῆλ. τῶν κοινῶν.

Δ εἰ ἄρα ὅτι οὐχ αἱ αὐτοὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν αἱ προσεχεῖς ἀρχαὶ, δείκνυσιν ὡδί· ὅτι, οὐδὲ αἱ καθόλου καὶ κοιναὶ οἷόν τε πάντως αἱ αὐτοὶ ὡδὶ πάσης ἐπιστήμης· ἐπεὶ γὰρ ὑπενόησεν ἄν τις τοῦτ' ἂν αὐτὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν ἀρχὰς, τῷ τὰ κοινὰ ἀξιώματα τὰ αὐτὰ εἶναι ἅς πάσαι αἱ ἐπιστῆμαι κέχρηνται· οἷ), ὅτι ὡδὶ παντὸς, ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀληθεύει· καὶ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα. καὶ τὰ ὅμοια· δῆλ. ἔστιν φησὶν ὅτι οὐδὲ ταύτην ἐνδέχεται τὰς αὐτὰς εἶναι πασῶν τῶν ἐπιστημῶν ἀρχάς· κέχρηνται μὲν γὰρ τοῖς κοινοῖς ἀξιώμασι, πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι· οὐ μὴν ὧδὲ δ' αὐτῶν μόνων τὰ προκείμενα θεωρήματα ἀποδείκνυουσιν, ἀλλὰ πάντως ἑκάστη ἐπιστήμη πρὸς τῷ κοινῷ ἀξιώματι, καὶ ἑτέραν λαμβάνει πρόταστν, ἐκ τοῦ (ἔστι βεβλημένου αὐτῇ γένους. ὧν συμβαλεῖ ἑαυτῷ κοινῷ ἀξιώματι, οὕτω φαίεται πῶς ἀποδείξειν· οἷ), ζουλομένη δείξαι ὅτι ἡ διάμετρος τοῦ τετραγώνου ἀσύμμετρος τῇ πλευρᾷ, λαμβάνει ὅτι σύμμετρος· καὶ δῆλ. τοῦτου καὶ τοῦ κοινοῦ ἀξιώματος τοῦ λέγοντος ὡδὶ πάντως, ἢ ἡ κατάφασις, ἢ ἡ ἀπόφασις, δείκνυσι καὶ ὅτι ἀσύμμετρος. ὁμοίως λαβεῖν ὅτι ἥδε ἡ δυθεῖα τῇδε ἴση, καὶ ὅτι ἑτέρα τῇ αὐτῇ ἴση, δῆλ. τούτου καὶ τοῦ κοινοῦ ἀξιώματος, δείκνυσιν ὅτι καὶ ἀλλήλαις αἱ δυθεῖαι μόναι ἴσαι εἰσὶ· καὶ ὡδὶ πάντων ὡσαύτως ἔστι τοίνυν μὴ μόνον δῆλ. τῶν ἀξιωμάτων αἱ δείξεις προσχρῶνται, ἀλλὰ δεῖ πάντως καὶ ἐκ τοῦ (ἔστι βεβλημένου γένους, ἑτέραν παραληφθῆναι πρότασιν ἀρχῆς λόγον ἐχούσαν πρὸς τὸ συμπέρασμα. οὐ τὰ αὐτὰ δὲ γένη πάντων, προδήλον ὡς οὐδὲ αἱ αὐτοὶ ἀρχαὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, ὅπερ καὶ

Principia geometrarum & musicorum

Punctum thesin habet unitas non habet

Quaestio

SOLO

ἐξωθεν ἐκτὸς καθάπερ τὴν θέσιν τοὺς μέσους τοῦ β'. τοῦ γ'. σχήματος

dixit in priorib. vtrosq; aut vtros ex quibus

quam. 2ᵉ. f. numqm est eadē qualitas propositionum.

ὲν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται. οὐδὲ τὰ ἀξιώματα τὰ αὐτά ἐστιν ἑκάστῃ παιδῶν τῇ ἐπιστήμῃ· οὐδὲ τοῖς κοινοῖς κεχώρισται ἀεὶ αἱ ἐπιστῆμαι, ἀλλὰ προσοικειοῦσιν αὐτὰ ἑκάστῃ τῷ ὑπὸ γένει, τὰς ἀποδείξεις ποιοῦσαι. οἷον, κοινὸν μέν ἐστιν, ὡς ἐὰν ἀπὸ τετραγώνου τινὰ ἀνάλογον ὦσι, καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ἀνάλογον ἔσονται· κέχωρισται δὲ τοῦτο τῷ ἀξιώματι τούτῳ ἑκάστης ὑπὸ μόνων τῶν μεγεθῶν, ἐὰν τετράγωνα μεγέθη λέγῃ ἀνάλογον ὦσιν· ὁ δὲ αὐτὸς ἀριθμητικὸς, ἐὰν τετραγώνου ἀριθμοί. ὁ δὲ φυσικὸς, ἐὰν τετραγώνου κινήσεις, ἢ τετραγώνου χρόνοι. ὥστε οὐδὲ τοῖς ἀξιώμασιν ἀπείρακτος τοῖς αὐτοῖς χρῶνται αἱ ἐπιστῆμαι.

ΕΤΙ αἱ ἀρχαὶ, οὐ πολλῷ ἐλάττους τῶν συμπερασμάτων. ἀρχαὶ μὲν γὰρ, αἱ προτάσεις. αἱ δὲ προτάσεις ἢ προσλαμβανομένου ὅρου, ἢ ἐμβαλλομένου ὅρου εἰσίν.

ΕΤ' ἄτοπον ἐπιχείρημα. εἰ ἢ στὰν φησιν αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, ἦν ἂν καὶ ἀριθμῷ ὡρισμέναι. οὐδὲ γὰρ ἀδύνατον γνωσθῆναι ἢ δυνάμενον ὅτι κοιναί εἰσι πάσης ἐπιστήμης, εἰ ἦν ἀόριστοι κατ' ἀριθμὸν, ἢ οἷ ἄπειροι. νῦν δὲ ἐστὶν ἐναντίον τοῦτο ὡρισμένας, δηλονότι οὕτως ἐνθυμούμενοι οἱ ὅσοι ἀποφαίνονται, ὅτι ταῖς αὐταῖς πάσαις ἐπιστήμαις χρῆται, οὕτως ἀποφαίνονται τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχὰς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. ὥσπερ γὰρ ἢ παντὸς λόγου κοιναί εἰσιν αἱ ἀρχαὶ, ἢ δὲ ὅσοι καὶ ἀριθμῷ ὡρισμέναι. λέγω δὴ τὰ εἰκοσιτέσσαρα στοιχεῖα. καὶ παντὸς σώματος κοιναὶ αἱ ἀρχαὶ, αἵ τε προσκεῖσθαι, τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. καὶ αἱ πρῶται ἢ ὕλη καὶ ἡ εἶδος, οὕτω δὴ καὶ τῶν ἐπιστημῶν κοιναὶ εἶεν ἂν αἱ ἀρχαὶ ἀριθμῷ ταὐτὰς ὁτιοῦν. νυνὶ δὲ πολλῷ πλείους εἰσὶ τῶν προβλημάτων ἤπερ τῶν συμπερασμάτων. ταῦτα δὲ, ἀόριστα καὶ ἄπειρα κατ' ἀριθμόν. καὶ αἱ ἀρχαὶ ἄρα, ἄπειροι, καὶ ἀόριστοι κατ' ἀριθμόν. τοιαῦται δὲ οὖσαι, πασῶν αἱ αὐταὶ εἶναι οὐ δύνανται, ὡς ἐποιμεν ἤδη. οὐκ ἄρα αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. ὅτι μὲν οὖν τὰ προβλήματα ἢ συμπεράσματα ἀόριστά ἐστι κατ' ἀριθμὸν, καὶ ἐνίοις ἐπιστήμαις, καὶ ἡ μὲν ἄπειρα καὶ ἀπροσδιόριστα, δῆλον. οὐδέποτε γὰρ ἐπιλείπουσιν. ὅτι δὲ τούτοις σημαίνονται αἱ προτάσεις, αἵτινές εἰσι τῶν συλλογισμῶν ἀρχαὶ, δείκνυσιν οὕτως. αἱ γὰρ προτάσεις φησὶν, ἢ προσλαμβανομένου ὅρου, ἢ ἐμβαλλομένου γίνονται. οἷ, εἰ εἴη πρόβλημα ἐφ' ὃ λέγον ὅτι, πᾶσα ὅτι ἡ α τῷ β ὑπάρχει, ὅρου μεταξὺ παραπεσόντος, δύο μὲν γίνονται αἱ προτάσεις, οὗ δὲ ἡ συμπέρασμα. εἰ γὰρ τεθείη μέσον τὸ α β ἡ γ, προτάσεις μὲν δύο γίνονται, αἱ α γ, γ β, οὗ δὲ συμπέρασμα. πάλιν ἐὰν πλείω α γ προτάσιν λέξαι θελήσωμεν, μέσον ἐμβάλλοντες ὅρον ἢ ζ εἰ τύχοι, πάλιν δύο μὲν προτάσεις προσίθεν ται, οὗ δὲ ἡ συμπέρασμα. καὶ οὕτως ἀεὶ ὅρου τιθεμένου ἐν τῷ μέσῳ, διπλάσιοι αἱ προτάσεις τῶν συμπερασμάτων γίνονται. οὕτω μὲν οὖν εἰ μετὰ ξὺ ὁ προσκείμενος ὅρος ἐμβληθείη, εἰ δὲ ἔξω, ὁ προσκείμενος ληφθείη οὗ ὁς ὅρου προσεθέντος, μία πρότασις καὶ οὐ συμπέρασμα προσίθετο. ὥστε ἐπὶ σωτηρίαν τῶν συλλογισμῶν, μονάδι μόνῃ πλεονάζειν τὰς προτάσεις τῶν συμπερασμάτων, οἵ, εἰ ἐπὶ συλλογισμὸς ἦν ἀρχῆς, ὅτι ἡ α τῷ β, ἡ δὲ β τῷ γ, ἡ α ἄρα τῷ γ ὑπάρχει. εἰ τοίνυν ἔξωθεν προσετέθη ὅρος ὁ δ, προστίθεται πρότασις μία, καὶ συμπέρασμα οὐ. ὑπάρξει γὰρ ἡ β τῷ δ, δῆλα μέσου τοῦ γ εἰ δὲ βούλει σωσαγαγεῖν, ὅτι καὶ ἡ α τῷ δ ὑπάρξει, ποιήσεις ἡ α γ συμπέρασμα, πρότασιν δὲ ἡ πλὴν β δ. ὥστε ἰσαρίθμως τοῖς συμπεράσμασι σωθήσονται καὶ αἱ προτάσεις, μονάδι μόνῃ πλεονάζουσῶν τῶν προτάσεων, δῆλα ἡ κατὰ τὸν πρῶτον συλλογισμὸν, δεῖν πάντως δύο προτάσεων οὐσῶν, ὧν συμπέρασμα γίνεσθαι. εἰ δὲ οὕτως ἔχουσιν αἱ προτάσεις πρὸς τὰ συμπεράσματα, ὥστε ἢ διπλάσιους αὐτῶν εἶναι, εἰ μέσος ἐμβάλοιτο ὁ προσκείμενος ὅρος. ἢ μονάδι πλείους, εἰ ἔξωθεν προσίθοιτο, πῶς αὖ ὁ ἀριστοτέλης φησὶν ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοσοῦτόν εἰσι αἱ προτάσεις, οὐ πολλῷ ἐλάττους τῶν συμπερασμάτων. κἀκεῖ μὲν ἐλέχθη πλείους οὖσαι. φημὶ δὲ ἐγὼ ὅτι, οὐ προσκειμένου αὐτῷ τοῦ τοῦτον ἀκολουθήσαι, ὅπως ἔχωσιν. ἀλλ' ἐπειδή τοι ἀόριστα εἶναι τὰ συμπεράσματα, καὶ ταύτῃ ἄπειρα ὡμολόγηται, ἠρκέθη τοσοῦτον μόνον εἰπών, ὅτι εἰ μὴ πολλῷ ἐλάττους ἦσαν, οὐκ οἶόν τε ἦν κοινὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν τὰς ἀρχὰς. δυνατὸν δὲ καὶ ἐλάττους λέγεσθαι τῶν συμπερασμάτων αἱ προτάσεις, εἰ μὴ δίς ἢ αὖ ἢ παραλαμβάνοιτο. ποτὲ μὲν ὡς πρότασις, ποτὲ δὲ, ὡς συμπέρασμα. ὅπερ δὲ, ὅταν ὁ ὅρος ἐξωθεν προσίθηται. οἷ, ἢ α, παντὶ τῷ β. ἢ β, παντὶ τῷ γ. ἢ α ἄρα, παντὶ τῷ γ. ἐὰν προσθῶμεν ἢ δ, μίαν μὲν προσίθεμεν πρότασιν πλὴν γ δ, δύο δὲ συμπέρασματα, τό, τε α δ, καὶ ἢ β δ. εἴτε γὰρ ἢ α τῷ β ἐποιμεν, καὶ ἢ β τῷ δ, εἰλήπται ἤδη ἢ β τῷ δ *οὗ συμπέρασμα. εἴτε ἢ α τῷ γ. ἢ δὲ γ τῷ δ, ὁμοίως ἀμφότερα εἰλήπται. ἀλλ' οὕτω πολλῷ ἐλάττους συμβαίνει γίνεσθαι τῶν συμπερασμάτων τὰς προτάσεις. εἰ γὰρ πλείους οἱ ὅροι ἐπιζευχθήσονται, ἰσάριθμοι μὲν τοῖς ὅροις προσεθήσονται αἱ προτάσεις. πολλῷ δὲ πλείονα τὰ συμπεράσματα. τοσαῦτα γὰρ γίνονται τὰ συμπεράσματα ὅρου προσκειμένου, ὅσοι εἰσὶν ἐκείνοι οἱ ἐκκείμενοι ὅροι πάντες παρὰ δυάδα. ἕνωσις γὰρ τῆς αὐτοτόνου μετὰ τῶν προστεθέντος ποιήσει συμπέρασμα, χωρὶς τῶν παραπεπλεύτου τος δὲ ὄντων. ὁ πρὸ τῶν προστεθέντος. οὗτος γὰρ μετὰ τῶν προστεθέντος, πρότασιν ποιεῖ οὐ συμπέρασμα.

ΕΤΙ τὰ συμπεράσματα ἄπειρα, οἱ δὲ ὅροι, πεπερασμένοι. ἔτι αἱ ἀρχαὶ, αἱ μὲν, ὑπ' ἀνάγκης, αἱ δὲ, οὐκ ἀναγκαῖαι. οὕτω μὲν οὖν σκοπουμένοις, ἀδύνατον τὰς αὐτὰς ἀρχὰς εἶναι, πεπερασμένας ἀπείρων ὄντων τῶν συμπερασμάτων.

αἱ δεῖ ποτε συνάγεσθαι, ὅτι ἀδύνατον τὰς αὐτὰς ἀρχὰς ὑπάρχειν τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν. ἢ γὰρ τῶν προτάσεων, αἱ μὲν εἰσὶν ὑπ' ἀνάγκης, αἱ δὲ οὐκ ἀναγκαῖαι. ὑπ' ἀνάγκης δὲ, ἀναγκαῖον καὶ ὑπ' οὐκ ἀναγκαίων οὐκ ἀναγκαῖα συμπεραίνεται. ἀδύνατον οὖν ἐκ τῶν αὐτῶν ἐπιστήμης τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχάς. ὧν γὰρ ὑπ' ἀναγκαίων καὶ οὐκ ἀναγκαίων συμπεραίνεται, τούτων οὐκ ἔσονται αἱ ἀρχαὶ ἀναγκαῖαι. οὐδ' ὧν ἀναγκαῖαι, οὐκ ἀναγκαῖοι.

ΕΙ δ' ἄλλως πῶς λέγοι τις. οἷ ὅτι αἷσὶ μὲν γεωμετρέω. αἷσὶ δὲ, ἀριθμῶν. αἷσὶ δὲ, ἰατρικῆς, τί αὖ εἴη ἂν λεγόμενον ἄλλο, πλὴν ὅτι εἰσὶν ἀρχαὶ τῶν ἐπιστημῶν. ἃ δὲ τὰς αὐτὰς φαῖεν γελοῖον. ὅτι αὐτοῖς αὐταῖς αἱ αὐταί. πάντα γὰρ οὕτως γίνεται ταυτό.

ΕΤ' τι φησὶν εἰ οὕτω λέγοι τις εἶναι τὰς αὐτὰς ἀρχὰς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, οὐχ ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν πάντα δείκνυσθαι, ἀλλ' εἶναι μὲν διαφόρους ἀρχὰς καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην. καὶ ἄλλως μὲν τὰ ἰατρικὰ θεωρήματα δείκνυσθαι, ἄλλως δὲ τὰ γεωμετρικά. ἄλλως δὲ ἄλλα. οὕτω δὲ λέγει τὰς αὐτὰς ἀρχὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν, ὡς ὅτι αὐταὶ ἑαυταῖς αἱ αὐταί εἰσιν. οἷ), αἱ ἰατρικαὶ ἀρχαὶ αὐταὶ ἑαυταῖς αἱ αὐταί εἰσιν. ὁμοίως καὶ αἱ γεωμετρέω καὶ τῶν λοιπῶν, γελοῖόν τι λέγει φησίν. οὕτω γὰρ πάντα ταὐτὰ ἔσται αὐτὰ ἀλλήλοις. ἕκαστον γὰρ ἂν ἑαυτῷ, ἂν αὐτό ἐστιν.

ΑΛΛΑ μὴν οὐδὲ ἐξ ἁπάντων δείκνυσθαι ὅτιοῦν, δεῖ ἐστὶ ξυγχεῖν ἁπάντων εἶναι τὰς αὐτὰς ἀρχὰς. λίαν γὰρ δῆλον. οὔτε γὰρ ἐν τοῖς φανεροῖς μαθήμασι δεῖ γίνεται, οὔτε τῇ ἀναλύσει δυνατόν. αἱ γὰρ ἄμεσοι προτάσεις ἀρχαί. ἔτερον δὲ συμπέρασμα προσληφθείσης γίνεται πρότάσεως ἀμέσου.

ΟὐΔὲ οὕτω φησὶν οἰητέον εἶναι τὰς αὐτὰς πάντων ἀρχὰς, ὡς ἐκ τῆς τυχούσης ἀρχῆς πάντων τῶν δυναμένων δείκνυσθαι. καὶ ἀπλῶς ἐκ πασῶν τῶν ἀρχῶν πάντα καθ' ἑκάστην δεῖ· οὕτω φησὶ ψεῦδος ὄν, ἐλέγχεται καὶ ἐκ τῆς ὑπαγωγῆς, καὶ ἐκ τοῦ λόγου. οὐδὲ γὰρ οὕτως ὁρῶμεν ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς πάντα δεικνύμενα, οὐ μόνον τὰ κατὰ διαφόρους ἐπιστήμας. οἷ), οὐκ ἐκ τῆς αὐτῶν τὰ γεωμετρικὰ καὶ τὰ ἀριθμητικὰ δείκνυται, ἢ μουσικά, ἀλλ' οὐδὲ τὰ κατὰ τὰς αὐτάς. οἷ ἄλλων μὲν γὰρ δείκνυται, ὅτι τὸ διπλάσιον αἱ τῶν διπλασίων γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαί εἰσιν. οἷ ἄλλων δέ, ὅτι ἡ διάμετρος ἀσύμμετρος τῇ πλευρᾷ. καὶ ὅλως τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. ὥστε ἐπεὶ δεῖ ὁρᾶσθαι γινόμενον ἐκ τῆς συναγωγῆς, ψεῦδος ἂν λέγειν οἷ ἁπάντων τὰ πάντα δείκνυσθαι. καὶ τῷ λόγῳ δὲ τοῦτο ἀδύνατον δείκνυσιν οὕτως. καθαλύοντες γὰρ φησὶ τὸν συλλογισμὸν, εἰς τὰς ἀμέσους καταντῶμεν προτάσεις. μέχρι τούτου καθαλύομεν. μέχρις ἂν ἢ εἰς ἀμέσους καταντήσωμεν προτάσεις. οὔτε δὲ οἱ ὁρισμοὶ οἱ αὐτοὶ πάντων, οὔτε αἱ ἄμεσοι προτάσεις αἱ αὐταί. ἄλλης * γὰρ μέσου φησὶ προσληφθείσης προτάσεως, ἄλλο γίνεται καὶ ὁ συμπέρασμα. οἷον, ὅτι σωκράτης οὐσία ζῷόν. ἀναλύοντες δι' ὧν σωήχθη ζῷον πρότασιν, οἷον ὅτι ἄνθρωπος. καὶ ζῷον ὅτι ζῷον, καὶ οὕτως ἐφεξῆς, ὅταν φθάσωμεν εἰς ἄμεσον πρότασιν * πλὴν ὅτι σῶμα; καὶ ζῷον οὐσία, παυόμεθα τῆς ἀναλύσεως. ὁμοίως ὅτι ἡ δυὰς ποσόν ἐστιν, ἀναλύοντες φαμὲν, ὅτι αὐτὸς ζῷον δὲ, ἀριθμός. ζῷον δὲ, διωρισμένον. ζῷον δὲ, ποσόν. ἄλλο δὲ, ἄμεσος πρότασις ἡ λέγουσα, ἢ διωρισμένον ποσόν ἐστι. καὶ ἡ λέγουσα * ὅτι ἢ σῶμα, οὐσία ἐστὶ τὰ αὐτὰ καὶ ὧδὶ τῶν ὁρισμῶν. καὶ ἐπὶ τὸ τελευταῖον ὅτι αἱ ζεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν ἀναλύοντες, εἰς ἣν ὁρισμὸν τῆς δυθείας καὶ γωνίας, καταντῶμεν. ἢ ὧδὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως. καὶ οἱ ὁρισμοὶ δὲ διάφοροι, ἐπειδὴ καὶ τὰ πράγματα. δὲ οὐ τοῖς φανεροῖς μαθήμασι, τουτέστι, τοῖς ὑλικοῖς, καὶ σωευγωσμένοις ἢ μῶν.

ΕΙ ΔΕ ΛΕΓΟΙ τίς τὰς πρώτας ἀμέσους προτάσεις, τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχὰς, μάχοιτ' ἂν ἐν οὐδενὶ γένει ἐστίν.

Ο" τι οὐδὲ οὕτω δυνατὸν τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχὰς, τῷ τὰς ἀμέσους προτάσεις ἐξ ὧν οἱ συλλογισμοὶ, τὰς αὐτὰς εἶναι. μία γὰρ φησὶν οὐ ἐνδέχεται γένει πρότασις ἄμεσος. οἷον, οὐ ἀριθμητικῇ μὲν, ὅτι ἡ μονὰς ἀδιαίρετος. οὐ γεωμετρέα δὲ, ἢ σημεῖον. καὶ ἄλλη οὐ ἄλλῳ. διαφόρων οὖν τῶν γενῶν ὄντων, καὶ αἱ ἄμεσοι διαφόρους προτάσεις ἔσονται. οὐδὲ τις εἴποι ἂν ἰδὲ ἀριθμῆς, ἢ φυσικῆς, ἢ μουσικῆς, μέαν γε πρώτην εἶναι πλὴν ἄμεσον πρότασιν. ὧδὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, οὐκ ἔχω λέγειν. * ἀλλ' οὐδ' οἱ τοῖς δὲ καθ' ἡγεμονίαν, οὐκ ἔστι δεῖν ἰδεῖν. καθ' ἑκάστην τῶν αὐτῶν, τοὺ λάχιστον δύο εἶσιν ἄμεσοι αἱ πρῶτοι, εἰς τὰ αὐτὰ διήρημένα γε ἀλλήλοις εἴδη. ἔτι διαιρεῖται εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον ἢ οὐσία καὶ ὁ ποσόν, εἰς ἃ σωεχὲς καὶ ὁ διωρισμένον. καὶ ἑκάστου τῶν προσεχῶς * καθηγορουμένων, γένος ὄντων ἀμέσως καθηγορούμενον.

ΕΙ ΔΕ μήτε ὑπ' ἀποσῶν ὡς δεῖον δείκνυσθαι ὅτιοῦν μὴ δι' οὕτως ἐτέθη. ὥσθ' ἑκάστης ἐπιστήμης εἶναι ἐτέθη. λέπεται εἰ συγχωρεῖς αἱ ἀρχαὶ πάντων. * ἀλλ' ἐκπωσὶ μὲν, τα δι'. ἐκ δὲ πωσὶ, τα δι'. φανερὸν δὲ καὶ ὅτι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται. δείκνυται γὰρ ὅτι ἄλλαι ἀρχαὶ τῷ γένει εἰσὶν, αἱ τῶ

Omnium corporum propinqua principia sunt 4. elementa. prima autem materia & forma

Quod problemata & conclusiones cuiuscunq: scientiae indefinitae sint & nobis infinitae ac incognobiles

Omne .β. est .α.
Omne .γ. est .β.
Omne .γ. est .α.
Omne .δ. est .β.
Omne .δ. est .α.
Idest.
Omne corp? subst^a
Omne animal corp?
Omne animal subst^a
homo .ε. ζῷον
Omnis homo corp?
Omnis homo subst^a
Omnis hō corp?
Vel sic
Omne animal subst^a
Omnis homo subst^a

Dubitatio
Solo

ἐλέγχεται ἐκ τῆς ἀναγωγῆς ἐκ τοῦ λόγου

ἀναλύοντες τοὺς συλλογισμούς.

Quomodo in demonstrationibus procedimus resolvendo usq: ad demonstrationes

διαφόρων τῷ γένει. αἱ μὲν γὰρ ἀρχαὶ διῃρημέναι ὑβ ὧν τε, καὶ ἃ δεῖ· ὅ. αἱ μὲν οὖν ὑβ ὧν, κοιναί, αἱ δὲ ἃ δεῖ ὅ, ἴδιαι. δῆλον ἀριθμὸς μεγέθους.

Δ ιεξελθοῦσι πάντας τοὺς τρόπους, καθ' οὓς οἷόν τε ἐν τοῖς πᾶσιν τὴν ἐπιστήμην τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχάς, συμβαίνει τοῖς τὰ ἐναντία τὸν αὐτὸν προστιθεῖσιν· εἰ γὰρ μήτε ὑβ ἀπείρων, ὅπως δεικνύουσι, δεῖ δὲ καὶ τὰ ὑβ δύο τρόπους νοεῖσθαι δυνάτους. ἤτοι ὅτι ἐκ πάσης ἐνούσης δείκνυσι, ἢ ὅτι ἐνούσης πάντα. εἰ οὖν μήτε οὕτως αἱ αὐταὶ πάντων τὴν δεικνυμένων ἀρχαί, μήτε μὴν πᾶν δύνηται ἐκείνῳ ὑπόθεσιν εἶναι δυνατὸν, ὡς ἐνούσης μὴ ἐπιστήμης ἴδιαι ἀρχὰς ἐχούσης, ἐνούσην δὲ αὐτῇ ἑαυτῇ πᾶν αὐτῷ εἶναι. εἰς ἔτι φησὶ παραλείπουσι τρόπος, καθ' ὃν δυνατὸν τὰς αὐτὰς εἶναι λέγειν ἀρχάς. ἴσως γὰρ βέλτιστ', ὅτι οὕτως αἱ αὐταὶ εἰσιν ἀρχαί, οὐχ ὅτι ὑβ τὴν αὐτῶν πάντα δείκνυται, ἀλλ' ὅτι συγγενεῖς μὲν πᾶσαι, ἄλλαι δὲ πρὸς ἄλλο ἐπιστήμῃ χρήσιμοι. ὥσπερ καὶ αἱ γεωμετρικαὶ ἀρχαί, ἑαυτοῖς μέν εἰσι πᾶσι γεωμετρικαί. *ἄλλη δὲ πρὸς ἄλλο χρήσιμα διαφέρουσι γὰρ ἀρχαὶ τυγχάνουσιν, ὁ σημεῖον, ἡ γραμμή, ὁ ἐπίπεδον, καὶ τὰ λοιπά· ἀλλὰ ὑβ μὲν τὸ, ὁ σημεῖον ἀμφοῖν εἶναι, δείκνυται τυγχάνον τόδε ὁ διάφορα· ὑβ δὲ τῆς γραμμῆς ἄλλο, καὶ ἄλλο, δι' ἄλλου. τί οὖν κωλύει καὶ πάντων μὲν τῶν ὄντων συγγενεῖς εἶναι τὰς ἀρχάς, δι' ἄλλων δὲ ἄλλα δείκνυσθαι. ὑβ τῶν δὲ μὲν, τὰ γεωμετρικὰ, δι' ἄλλων δὲ, τὰ ἀριθμητικὰ, ἢ φυσικὰ, ἢ ὁτιοῦν ἄλλο. ὅτι δὲ οὐδὲ οὕτω φησὶν οἷόν τε δέχεσθαι, καὶ δεῖ δῆλον ἐκ τῶν προσδεδειγμένων. δείκνυται γὰρ, ὅτι αἱ ἀρχαὶ, συγγενεῖς εἰσι τοῖς ἀπ' αὐτῶν· τὰ δὲ πράγματα, διάφορα τοῖς γένεσιν. ὥστε μὴ αἱ ἀρχαὶ διάφοροι τοῖς γένεσι. δῆλον γὰρ οὐσῶν τῶν ἀρχῶν ὡς δέδεικται, ὑβ ὧν αἱ ἀποδείξεις, οὔτ' ἂν δ' εἶσιν αἱ κοιναὶ σύνοιαι, καὶ ἃ δεῖ αἱ ἀποδείξεις. αὗται δ' εἶσιν αἱ ἄμεσοι ἀρχαί, ἤγουν προτάσεις, ὑβ ὧν αἱ ἀποδείξεις αἱ αὐταί. οὐ φημὶ δὲ ὅτι πᾶσαι αἱ κοιναὶ σύνοιαι τὸ αὐτὸ γένους εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι πᾶσαι αἱ ἐπιστήμαι χρῶνται αὐτοῖς. αἱ μὲν τοι *ἃ δεῖ αὐτῆς, ὑβ ἀνάγκης διάφοροι τῷ γένει· ἕτερον γὰρ ἀριθμὸς τὸ μεγέθους. ἀπιδήλου γὰρ ἀλλήλοις. ὁ μὲν γὰρ μέγεθος, συνεχές ἐστι ποσόν. ὁ δὲ ἀριθμὸς, διωρισμένον ποσόν· δῆλον οὖν ὅτι καὶ αἱ προτάσεις αἱ λαμβανόμεναι ἐν ἑκάστῳ ὑβ τὸ ἀριθμοῦ, ἔστε ἀεὶ ἐν παντελῶς τοῖς ἀφ' τὸ μεγέθους λαμβανομέναις· οὐδὲ μὴν ἀρχὰ διωρισμένου τοῖς αὐτοῖς εἶναι πάντων ἀρχάς.

Theorema

Differt scientia ab opinione quo?

Τ ὸ δ' ἐπιστήμην καὶ ἐπιστήμη, διαφέρει τῷ δόξασθαι καὶ δόξης· ὅτι ἡ μὲν ἐπιστήμη καθόλου καὶ δι' ἀναγκαίων· ἡ δὲ ἀναγκαῖον, οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν·

Κ αὶ ἔστιν οἰκεῖον τοῖς δεῖ ἐπιστήμης λόγοις ὁ διάφορα, διακρίνουσι ἢ μὲν πᾶν δόξαν ἀφ' τῆς ἐπιστήμης, ἢ ὁ δόξασθαι ἀφ' τοῦ ἐπιστητοῦ. διακρίνει δὲ πᾶν μὲν δόξαν τῆς ἐπιστήμης, τῷ τρόπῳ τῆς ὑπολήψεως· ὁ δὲ δόξασθαι, τῷ ἐπιστητῷ, τῷ δείξαι διάφορα εἶναι τὰ ἐνδεχόμενα δόξῃ τε καὶ ἐπιστήμῃ· οὐδὲ γὰρ ἀρχαὶ διακρίνει ἀφ' ἀλλήλων τοὺς σύνεγγεισας, εἰς ὁ ἀποδείξαι, ὅτι καὶ δεῖ ἃ ἢ οὐ σύνεγγεις διάφορος· ἀπορήσει γὰρ ἐφεξῆς, μήποτε διάφορά ἐστι δόξα μὲν καὶ ἐπιστήμη, ἀλλ' οὕτω καὶ ὁ ἐνδεχόμενον ὁ αὐτὸ, ὡς δυνατὸν ἅπτεσθαι ὁ αὐτὸ, ὅπερ ἐστὶ δοξαστὸν, δῆλον καὶ ἐπιστητὸν εἶναι, ὡς εἶναι τὸ αὐτὸ ἢ δόξαν καὶ ἐπιστήμην· καὶ εἰ δῆλον, πῶς πάλιν οὐ ταὐτὸ ὁ δόξα καὶ ἐπιστήμη ἐστί. δῆλον οὖν ἀμφότερα διείρηνται ὅτι καὶ ἡ δόξα τῆς ἐπιστήμης ἑτέρα, καὶ ὁ δοξαστὸν τοῦ ἐπιστητοῦ· δόξαν δὲ φησι πᾶν ἀληθῆ, *τοῦτην γὰρ βούλεται διαιρεῖναι τῆς ἐπιστήμης. τῇ γὰρ ψευδῆ δόξῃ κατ' οὐδὲν ἔοικεν ἐπιστήμῃ διαφέρειν οὖν ἡ ἐπιστήμη τῆς δόξης· ὅτι ἡ μὲν ἐπιστήμη, ὑπόληψίς ἐστιν ἀμετάπειστος, καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἐχουσα· ἡ δὲ δόξα, ὑπόληψις ἧ οὐδέχεται καὶ ἄλλως ἔχειν· ἐν τούτων δὲ καὶ τὸ αὐτὸ ἀ ὁρῶσιν οἱ λέγοντες ὅτι ἀληθὲς μὲν ἦν ἐπιστήμην καὶ δόξαν, ἀλλ' ἕτερον ἦν τὸ ἐπιστητὸν καὶ δοξαστόν· ἐπιστήμην μὲν γὰρ ἔστιν, ὅπερ ὑβ ἀνάγκης ἔστι καὶ ἀδύνατα τοῦ ἄλλως ἔχειν· εἶτ' ἦν ὁ θερμαίνειν ἦν πῦρ, καὶ ἦν οὐρανὸν κύκλῳ κινεῖσθαι. δοξαστὸν δὲ, ἦν πεφυκὸς ἄλλοτε ἄλλως ἔχειν. ἔτι δὲ πάλιν, καὶ δόξα καὶ ἐπιστήμη, διαφορά ἐστον· καὶ καθ' αὐτὸ τοῦτο οὕτω πάλιν, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ ἐπιστήμη διαφθείρουσιν· εἰ γὰρ ἡ μὲν τοῦδε ἄλλο, ἡ δὲ τοῦδε ἄλλο ἔχει κατὰ κείμενον· ὥστε δυσὶ τούτοις διαφθείρει τῆς δόξης πᾶν ἐπιστήμῃ. τῷ, τε ὅσῳ τῆς ὑπολήψεως, καὶ τῷ κατὰ κείμενῳ τοῦδε ὃ ἡ ὑπόληψις ὅτι δὲ ἡ δόξα τοῦδε τὰ ἐνδεχόμενα ἄλλως ἔχειν καθ' αὑτὰ γίνεται, καὶ πᾶν τοῦτων ὑπόληψιν, δόξαν εἰώθαμεν καλεῖν, πιστοῦται καὶ ὁ τοῦ λόγου, καὶ ὁ τῆς κοινῆς τὴν ἀνθρώπων χρήσεως. τὴν γὰρ ὄντων φησὶ, τὰ μὲν οὕτως ἔχειν, ὡς μηδέποτε ἄλλως ἔχειν. τὰ δὲ, μόνον ὑπάρχει. οὐ μὴν ὑβ ἀνάγκης, ἀλλ' οἷά τε ἔχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν. καὶ δῆλον ὅτι διαίρεσιν ποιούμενοι τὴν ὄντων, οὐ παραλιπόμενα τὰ καθ' αὑτὰ. ταῦτα γὰρ οὐκ ὄντα. εἰ ὁ ἐν αὐθρωπῳ εἶναι ἄλογον εἶναι τοῦδε τούτων οὖν φησιν ὑπόληψις αὐτὴν, ἡ δόξα ἡ τοῦδε τούτων, ἃ ὑπάρχειν οὐδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν. εἰ ἐν σωκράτην λούεσθαι ἢ μή, ἢ ἀλογοσοφεῖν, ἢ μή. ὅτι γὰρ ἡ ἐπιστήμη οὐ κατὰ γίνεται τοῦδε τούτου, δῆλον. ἡ μὲν γὰρ, ἐπίστασις τίς ἐστι καὶ μονὴ τὴν ὑπειλημμένων, ὡς καθ' αὑτὰ ἄλλως ἔχειν, ὑβ οὗ καὶ ὁ ὄνομα εἴληφεν· ἡ δὲ δόξα, ὑπόληψις ἀπατὴ, ἐν' καὶ μεταπεσεῖν οὐδέχεται. οὐ γὰρ καθ' αὑτὸ ἄλλως ἔχοντα ὅτι ἀθανάτος ἡ ψυχὴ, οὐδεὶς μεταδόξαζει, πιθανοῖς δ' τυγχάνουσι λόγοις, ὅτι θνητὴ· ἦν μή τοι ἐπιστάμενον ὅτι ἀθανάτος, καθ' αὑτὸ ποτε πιστεῦσαι, ὅτι θνητὸ. ἐπιστήμη. unde dicta

Cur quae sunt quaedam ita sint ut aliter esse nequeant. alia sint qdé sed non necessaria. possint. n. aliter se habere. De impossibilib). nulla mentio. non enim sunt.

πιθανοῖς uerisimilib). credebilib)

τὴν ἕξιν. εἰ οὖν τὰ μὲν οὐδεχόμενα διαφθαρῆναι καὶ ἄλλως ἔχειν, *ἀνάγκη καὶ τοῦτο ἢ δόξα. ἡ δὲ ἐπιστήμη, εἰ τὰ ἀδιάφθαρτα ἄλλως ἔχειν· τὰ ἀρα ἀδιάφθαρτα ἄλλως ἔχειν, δυνατὰ αὖ εἴη ἄλλως ἔχειν, ὅπερ ἀδιάφθαρτον καὶ ἄτοπον. εἰ τοίνυν μὴ οἷόν τε ἐνδέχεσθαι ἀνάγκη καὶ τοῦτο εἶναι πῃ ἐπιστήμην, λείπεται ἀνάγκη καὶ τοῦτο πῃ δόξαν ἀναγκαῖον γίνεσθαι. ὅπερ δι' ἓξεως προὔκειτο καὶ ἡ κοινὴ δὲ τὴν αὐθρώπων χρῆσις μαρτυρεῖ· ὅταν γὰρ βεβαίως ἴσμεν τί, εὐθέως ἅπτεσθαι τῷ ἐπίστασθαι· ὅταν δὲ τὴν διαμένειν καὶ ἄλλως ἔχειν, ᾠόμεθα κεχρῆσθαι τῷ δοξάζουσιν οἱ πολλοὶ ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ μὴν χρώμεθα ἤδη τὴν ὑβ ἀνάγκης ὑπαρχόντων τῇ φωνῇ, ἀλλ' ἢ τῷ ἐπίστασθαι, ἢ τῷ ἴσμεν, ἢ γινώσκομεν, ἢ τοῖς τοιούτοις. ἐκ δὲ τὴν εἰρημένων δῆλον, ὅτι δόξαν οὐ ταὐτὸν ἀναγκαῖα ἐπιστήμη, ἀλλ' ὡς εἶπον πῃ ἀνάγκη τὰ οὐδεχόμενα ὑπολήψεως δὲ ἀνάγκη τὰ ἀναγκαῖα ἐπιστήμη, εἰ μὴ ἄνευ συλλογισμοῦ καὶ τῆς αἰτίας εἴη, ἐπιστήμη ἀναλῆ τὸ ὅτι. εἰ δὲ μέσα συλλογισμοῦ καὶ τῆς αἰτίας, ἐπιστήμη τὸ διότι. ὡσαύτως δὲ καὶ δόξαι, πῃ μὲν ἄνευ συλλογισμοῦ, τὸ ὅτι μόνον· πῃ δὲ μέσα συλλογισμοῦ, καὶ τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι.

» Ε ΣΤΙ δὲ τινα ἀληθῆ μὲν καὶ ὄντα, οὐ δεχόμενα δὲ ἄλλως ἔχειν· δῆλον οὖν ὅτι καθ' αὑτὰ μὲν ταῦτα ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν. εἴη γὰρ ἂν ἀδιάφθαρτον ἄλλως ἔχειν.

Ε ἰ πῶν οὐ τίσιν ἡ ἐπιστήμη, βούλεται ἐπεὶν καὶ ἡ δόξα αὐτίσιν. εἰ πῶν δὲ ὅτι δεῖ τινα ἀληθῆ, προσῆκε καὶ ὄντα. ὁ μὲν ἀλέξανδρος ὑβ ηὐλισμένος ἐν χωρίον, φησὶν ὅτι δῆλ. δεῖ προσῆκε καὶ ὄντα, ἐπειδὴ καὶ ἐνδέχεται τὴν μὴ ὄντων δεῖ ἃ ἀληθῆ. ὡς ὅταν εἴπω, ὅτι οὐκ ἔστι ζαγύλαφος. ἔλεγε δὲ ὁ φιλόσοφος μὴ ἀναλῆ λέγειν δεῖ ἦν ἀλέξανδρον. οὐ γὰρ δόξης φησὶ ἀ τὰ τοιαῦτα εἰδέναι, ἀλλ' ἐπιστήμης. ἀ γὰρ μὴ ὄν μὴ, ἀληθῶς δὲ λεγόμενον ὅτι οὐκ ἔστι, δεῖ ἀδιάφθαρτον ἄλλως ἔχειν· αὕτη δὲ οὐ δόξης, ἀλλ' ἐπιστήμης ἡ ὑπόληψις. ἐκ παραλλήλου οὖν ἔλεγχος δεῖν ἀκούειν ἀ ἀληθῆ μὲν ὄντα εἰδὴ τὴν αὐτὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὡδὶ τὴν μὴ ὄντων ὅτι ἀ ἀναγκαῖον, μᾶλλον δὲ ἀ ἀδιάφθαρτον, ἔστι δὲ καὶ ἀ οὐδεχόμενον. ὅταν μὲν γὰρ ᾖ εἴπω ζαγύλαφος οὐκ ἔστιν, ἀληθὲς εἴπον, καὶ ἀδιάφθαρτον εἶναι. ὅταν δὲ εἴπω, νεῦ οὐ λούομαι, νεῦ οὐ βαδίζω, μὴ λουόμενος μὴδ' βαδίζων, ἀληθὲς μὲν εἶπον μόνον, μὴ οὐδεχόμενον μού τοι ᾖ. δῆλον ὅτι τὴν οὐδεχομένου μὴ ὄντος, δόξα αὐτὴν οὐκ ἐπιστήμη. ὥστε χώραν ἔχει ἡ τὴν ἀλεξάνδρου ὑβήνησις. προσκείσθω γὰρ αὐ ἀ, ὄντα, πρὸς διάκρισιν τ' ἀληθῶν μὲν καὶ οὐδεχομένων ἄλλως ἔχειν, μὴ ὄντων δὲ· ὡς ἀ ἦν μὲν λουόμενον εἰπεῖν μὴ λούεσθαι. ἦν δὲ βαδίζοντα, μὴ βαδίζειν.

» Α ΛΛΑ μὲν οὐδὲ νοῦς· λέγω γὰρ νοῦν, ἀρχὴν ἐπιστήμης, οὐδὲ ἐπιστήμη ἀναπόδεικτος. δῆλον δὲ ὅτι ὑπόληψις τῆς ἀμέσου προτάσεως.

Β ουλόμενος δεῖξαι ὅτι ταῦτα τὰ οὐδεχόμενα ἢ ἄλλως ἔχειν, μόνη τὴν λογικῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ἡ δόξα ἡ κατὰ γένεσιν, διαίρεσιν ἢ μὲν παραδίδωσι τὴν λογικῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων καὶ καλεῖ πῃ μέν πνα, νοῦν· πῃ δὲ, ἐπιστήμην· πῃ δὲ, δόξαν πῃ δὲ ἐπιστήμην, διαιρεῖ δ' ἀεὶ εἰς τε πῃ δεῖ συλλογισμοῦ γνῶσιν τὴν ἀναγκαίων, καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων, καὶ εἰς πῃ ἀναπόδεικτον ἐπιστήμην πῃ δὲ ἀναπόδεικτον· ὧν πρὸ καὶ πρότερον διείλεν εἰς τε πῃ τὴν ἀμέσων προτάσεων ὑπόληψιν, καὶ εἰς πῃ τὴν κοινῶν σύνοιαν γνῶσιν, ἃ ὧν καὶ τὴν ἀμέσων οἷά τε ἀποδεικτικοὶ συλλογισμοὶ *γίνονται, καλεῖ ἀναπόδεικτον ἐπιστήμην. ὁμοίως δὲ καὶ πῃ δόξαν διαιρεῖ, ὡς ἤδη φθάσαντες εἴπομεν. νοῦν δὲ φησι πῃ ἀκρότατην τῆς ψυχῆς δυνάμιν, καθ' ὃ ἡ τὴν θεῶν ἀπόληψις καὶ τὰς τοὺς καλουμένους ἀρχὰς ἐπιβολὰς γίνεσθαι. εἴπε δὲ καὶ οὐ τοὺς ἐμπροσθεν, ὅτι οὐ μόνον ἐπιστήμην εἶναι τινα φαμὲν, ἀλλα καὶ ἀρχὴν ἐπιστήμης ἢ ὅρους γνώστικον. ὅρους καλῶν τὰ θεῖα καὶ νοητὰ εἴδη, ὡς ὁρίζοντα καὶ ὑποδεικνύντα τὴν ὄντων. ἀρχὴν δὲ ἐπιστήμης, ἣν τοιοῦτον νοῦν καλεῖ, διότι ἡ τὴν κοινῶν σύνοιαν λήψεις, καὶ ὅλως ἡ τὴν ἀμέσων προτάσεων γνῶσις, ἄνευ συλλογισμοῦ ἡ μὲν παραγνωμονική, ἐφ' ἑκάστης δὲ, καὶ καθ' ἕκαστος οὐδεχεται τὴν νοῦ τοῦτον. δῆλον οὖν ὅτι ἡ διάνοια κοινῶς αὖ καὶ τὰ γοριθεῖα καὶ τὰ τοιαῦθα παραδέδωμεν, τῆς τε ἐπιστήμης καὶ τῆς δόξης τῆς δῖ' συλλογισμοῦ, τῆς ποιᾶς αὐτῶν οὐδεχεται· ὄνομα οὐσας καθ' αὑτὸ μὲν οὖν τὴν διανόμεων τῆς ψυχῆς, τοσαῦτα διείλεκται· δὲ ὅτι ἡ ἐπιστήμη δῖ' συλλογισμοῦ οὐκ ἔχει καθ' αὑτὰ οὐδεχόμενα, εἴη αὐτὴ μὲν καθ' αὑτὴν ἀναγκαίων πρόεισι, καὶ τὴν ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων, τὰ δὲ οὐδεχόμενα ἄλλο τε ἄλλως ἔχειν, δείκνυσιν ὅτι πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ ὁ νοῦς καθ' αὑτὰ οὐδεχόμενα ἕξει, εἴ γε ἀρχή ἐστιν ἐπιστήμης. οὐδὲ μὲν ἡ ἀναπόδεικτος ἐπιστήμη· ἡ γὰρ αὐτὴ τῆς δῖ' συλλογισμοῦ ἐπιστήμης, ἀρχὴ ἐστιν. λείπεται οὖν πῃ δόξαν καθ' αὑτὰ οὐδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν καὶ γίνεσθαι, ἡ καὶ διαφορὰ τῆς ἐπιστήμης. εἶδος δὲ ἓν αὐτῷ ἡ προκείμενον δείξαι.

» Α ΛΗΘΗ Σ δ' ἐστὶ νοῦς καὶ ἐπιστήμη καὶ δόξα. καὶ ἃ δῖ' τούτων λεγόμενον. ὥστε λείπεται δόξαν εἶναι, καθ' ἃ ἀληθὴς μὲν ἡ ὑπόληψις· οὐδεχόμενον δὲ καὶ ἄλλως ἔχειν.

Ω σπερ συμπεράσματά ἐστιν τῆς εἰρημένων· εἰ γὰρ αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς, αἷς ἀληθεύομεν αὐτοί εἰσιν αἱ εἰρημέναι. λέγω δή, νοῦς, ἐπιστήμη, καὶ δόξα, καὶ τὰ δῖ' τούτων λεγόμενα. τουτέστιν, ὅσα ἀεὶ ἐν τούτων δῖ' συλλογισμοῦ λειχθείη, ἀληθῆ εἴσι. *πῶν δῖ' συλλογισμοῦ λέγων ἐπιστήμην καὶ δόξαν.

Verutabé etiá esse nō entiú. ut cum dico non esse hircocerui

Esse scientiá. q̄ est. solú sine syllogismo & causa. Cum syllogismo autē & causa quare est. idē de opinione

Alexander Philosophus

Philosoph contra alexādrum

An eorum quae nō sūt neq; possunt cē habe ativa scientia

Defensus alexander

Rationales animae potentiae

Mens

Scientia

Opinio

Scientiae diuisio

Aliud cē immediatas propositiones aliud cōmunes animi conceptiones

νοῦς fúma animae pars q̄ diuina apprehendimus fm phcā conatib)

Principiú scientiae mentem siue intellectum ēe. i. νοῦς

παιδοις

Notandú in margine antiquae tralationis latinae pro philosopho hoc q̄ aristotelis enarrator est porphyriú notatum esse. Vnde datur intelligi philosophú frequenter à philopono citatum Porphyriú esse. Hoc magis quod simplicius in physicen cōmentarijs φιλοσοφώτατον eum uocat

δόξα ἀβέβαιον

Opinoné circa uera esse nó tamé necessaria sed quæ possunt aliter se habere.

Immediatas propositiones esse non solum demonstratiuas, sed & demonstrationis dialecticas ac probabiles ~~haberi~~ etiã

Dubitatio

ἀκολουθήσοφ ἀμφὶ τοῦ ἀναλύσοφ τὸν συλλογισμόν.

τῇ δὲ ὄντων, τὸ μὲν ὃ ἐστιν ἀναγκαῖα ἀπόδ ἐστι καὶ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν· τὰ δὲ, οὗ δεχόμενα ἔχει δὲ ἡ ἐπιστήμη τοῦδὲ τὰ ἀναγκαῖα, λέγεται πὼ δόξαν τοῦδὲ τὰ ἀληθῆ μὲν ἔχειν, ἀμὶ ἀναγκαῖα, ἀλλ' οὐ δεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν· καὶ αὕτη μὲν αὐτῶν αὖ ἔστι ἡ διαφορά.

ΤΟΥΤΟ δ' ἐστὶν ὑπόληψις, τῆς ἀμέσου προτάσεως καὶ μὴ ἀναγκαίας.

οὐτ' εἰσὶν ἡ δόξα, ἡ τις τοῦδὲ τὰ οὐ δεχόμενα καταγίνεται, ὑπόληψίς ἐστι τῆς ἀμέσου προτάσεως μὴ μὴ ἀναγκαίας· ἐπομένως γὰρ καὶ πρότερον, ὅτι οὐ μόνον ἀποδεικτικαί εἰσιν αἱ ἄμεσοι προτάσεις, ἀλλὰ καὶ διαλεκτικαί τε μὴ οὐδοξοι· εἰ γάρ τινι δόξει ὡμολόγηται, ἡ πὼ ἡδονὴν καὶ τὰ φύσιν εἶναι οὐδὲν γέλοια, ἡ τοιοῦτον διαλεκτική ἐστι πρότασις ἄμεσος· ὁμοίως καὶ ὁ, τῷ πλάτωνι δοκεῖ ἀθάνατον εἶναι πὼ ψυχήν· *καὶ ἔστι καὶ ἔστιν ἄμεσος πρότασις οὐδοξος.

ΚΑΙ ὁμολογουμένων δ' οὕτως τοῖς φαινομένοις ἔστε δὲ δόξα, ἀβέβαιον· καὶ ἡ φύσις ἡ τοιαύτη. πρὸς δὲ τούτοις. οὐδεὶς οἴεται δοξάζειν, ὅταν οἴηται ἀδυνάτως ἄλλως ἔχειν, ἀλλ' ἐπίστασθαι. ἀλλ' ὅταν εἶναι μὲν οὕτως, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλως, οὐδὲν κωλύει τότε δοξάζειν· ὡς τῶ μὲν τοιούτου δόξαν οὖσαν. τῶ δ' ἀναγκαίου ἐπιστήμην.

τι τοῦδὲ τὰ οὐ δεχόμενα ἄλλως ἔχειν ἡ δόξα, καὶ ἐκ τῆς κοινῆς χρήσεως ἔστε πιστοῦται. φαμὲν γὰρ ἀβέβαιον εἶναι πὼ δόξαν, διότι τὸ ⊂τῶ κείμενα αὐτῇ, οὐδέχεται καὶ ἄλλως ἔχειν· τούτων οὖν μεταπεσόντων, καὶ ἡ τοῦδὲ αὐτῶν δόξα μεταπίπτει, ὡς ὄν ἀληθῶν ψευδὴς γνωμόλη, ἡ καὶ ὅλως μεταβαλομένη. οὕτω γοῦν φαμὲν τοῖς πράγμασι τὰς δόξας τῇ ἀνθρώπων συμμεταβάλλεσθαι. οὐκ ἂν δέ τις ἐ τοιοῦτον εἴποι ἰδεῖ ἐπίσταμαι, ὅτι μεταβάλλοντα αἱ ἐπιστῶμαι. ἢ ὅλως ἀβέβαιον ἡ ἐπιστήμη. ἔπειτά φησιν οὐδεὶς ἀνθρώπων οἴεται δοξάζειν τοῦδὲ τινος, ὅταν οἰδεν ὅτι οὐκ ἂ δέχεται ἄλλως ἔχειν ἐ πράγμα, ἀλλ' ἐπίστασθαι· δοξάζει δὲ, ὅταν οἴεται διωάσθαι καὶ ἄλλως ἔχειν· τὶς γὰρ ἂν εἴποι ποτὲ, ὅτι δοξάζω τοῦδὲ τῆλιον ὅτι ἀπατελεῖ αὔριον· ἀλλ' ὅτι ἔσται νέφος τύχοι, ἡ πόλεμος, ἢ τί τοιοῦτον· ὡς δὴ τῆς μὲν δόξης, τοῦδὲ τὰ οὐ δεχόμενα ἐχούσης, τ' δὲ ἐπιστήμης, τοῦδὲ τὰ ἀναγκαῖα.

ΓΩΣ οὖν οὐκ ἔστι ἐ αὐτὸ, δοξάσαι καὶ ἐπίστασθαι· καὶ διατὶ οὐκ ἔστιν ἡ δόξα ἐπιστήμη, εἴ τις δύσει ἅπαν ὃ οἶδεν οὐδέχεσθαι δοξάζειν.

πορίαν τινὰ δεῖ τούτων ἐκτίθεσθαι, ὧν πρὸ τοῦδον εἰρήκαμεν· μήποτε γὰρ φησιν, εἰ οὐδέχεται ἐ αὐτὸ δοξασὸν ἅμα καὶ ἐπιστητὸν εἶναι, ἢ ἡ δόξα ἢ ἡ ἐπιστήμη, ἐ αὐτό ἐστιν. οἷ' ὅτι ἔστιν ἐκλείψις ἐ τύχοι μὲν τοσάδε ἡμέρας· εἰ μέν τις οὕτως οἴοιτο ὡς μὴ οὐδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν, ἀλλ' ἢ ὄν ἀνάγκης δύξα γένεσθαι, οὗτος ἐπίσταμαι ἔχει τούτου. εἰ δέ τις ἐ αὐτὸ δύξα οἴοιτο μὲν ὅτι ἔστι, οὐ πολλοῦ δὲ ὄν ἀνάγκης δύξα ἔσεσθαι, ἀλλ' οὐδέχεσθαι καὶ μὴ γένεσθαι, τῶ αὐτῶ τούτου δόξαν ἔχει οὐκ ἐπίσταμαι. ὁμοίως εἴ τις οἴοιτο ἐ τελείτων διωάσθαι ποτὲ καὶ μὴ δύο ὀρθὰς ἴσους ἔχειν τοὺς ἐφεξῆς γωνίας, δόξαν ἔχει τοῦδὲ τούτου οὐκ ἐπίσταμαι. εἰ δέ τις οἴοιτο, μηδέποτε οὐδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν, ἐπίσταμαι. οὐδέχεται αὖτε τῶ αὐτῶ δόξαν ἔχειν καὶ ἐπίσταμαι. καὶ οὐ διήρηται ἐ δοξασὸν τῶ ἐπιστητῶ. δῆλον δὲ φησι καὶ τοῦδὲ τὸ δεῖν. οὐδέχεται γὰρ ὡς ἐπὶ δόξαν εἶναι τῶ αὐτῶ καὶ ἐπίσταμαι, ἀλλ' οὐ συλλογισμοῦ κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον, ἐ ὅτι μόνον εἰδότος τινὸς ἢ δοξαστῶς ἢ ἐπιστημονικῶς, οὕτω δὴ καὶ δῆλον συλλογισμοῦ· εἰ ὁ μὲν δι' ἀναγκαίων κατασκευάζει ἐ τελείτων, ὅτι τὰς ἓξ ὀρθὰς ἴσας ἔχει· ὁ δὲ δι' οὐδεχομένων προτάσεων. καὶ ἀναλύων ἐκ τοῦδὲ τὸ μὲν, μέχρι τοῦ ἀναλύσει, μέχρις ἂν εἰς τὰς ἀμέσους ἔλθῃ προτάσεις, ὃ μὲν ἀναγκαίας, ὃ δὲ οὐδεχόμενος. ὥστε ἔστιν ὁ αὐτὸ καὶ δοξαστῶς καὶ ἐπιστημονικῶς τὶς συλλογίσασθαι, καὶ ἡ ἀνάλυσις μέχρι τῶν ἀμέσων προτάσεων ἐδεῖ ἐκτοῦδὲ, ἔοικε τῶ αὐτῶ οὐδέχεσθαι καὶ ἐπίσταμαι καὶ δόξαν εἶναι. καὶ οὐ διαφόρει ἐ δοξαστὸν τῶ ἐπιστητῶ. εἰ δὲ ἔστιν οὕτως ἔχει, ὡ ἡ δόξα τῇ ἐπιστήμῃ ἡ αὐτὴ ἐστιν· ἡ μὲν οὖν ἀπορία ἐδεῖ τοσοῦτον· πρῶτον δὲ πὼ λέξιν τῆς ἀπορίας ἐπελθόντες, ὕστερον πὼ λύσιν ἐπισκεψόμεθα. Γῶς οὖν ἐστι ἐ αὐτὸ δοξάσαι καὶ ἐπίστασθαι, καὶ διατὶ οὐκ ἔστιν ἡ δόξα ἐπιστήμη, εἴ τις δύσει ἅπαν ὃ οἶδεν, οὐδέχεσθαι δοξάζειν, μέχρι τῆς εἰ ταὐθὰ ἡ ἀπόδοσις. εἴ τίς φησιν ὑπόθοιτο ὅτι οὐ ἐστιν ἐπιστήμη, τούτου καὶ δόξαν οὐδέχεσθαι εἶναι κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον, πῶς οὐκ ἂν εἴη ἐ αὐτὸ δοξαστόν τε ἅμα καὶ ἐπιστητόν.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ γὰρ, ὁ μὲν, εἰ σὺς· ὁ δὲ δοξάζων δῆλ τῆ μέσων, ἕως εἰς τὰ ἄμεσα ἔλθῃ. ἀκολουθήσει, αὐτὶ τῶ ἀναλύσει τὸν συλλογισμὸν, ἕως εἰς τὰς ἀμέσους ἔλθῃ προτάσεις δῆλ τῆ μέσων ὁρῶν· οἱόν ὅτι δι' οὐδεχομένων προτάσεων κατασκευάσει ὅτι ἀθάνατοι αἱ ψυχαί, ἔστον τὸν τόπον. πάντες ἄνθρωποι τιμῶσι τοὺ τάφους τῆ προγόνων· οἱ τιμῶντες τοὺ τάφους τῆ προγόνων, θεραπείαν εἶνεκα τῆ κατὰ χρημάτων ἔστε φιλοῦσιν· οἱ θεραπείαν εἶνεκα ἔστε ποιοῦντες, εἶναι τούτους ἠναγκάσται οὓς θεραπεύουσιν, οὐδεὶς γὰρ ἐν μὴ ὄντα θεραπεύσειεν ἄν, εἰσὶν ἄρα τῆ κατὰ χρημάτων αἱ ψυχαί, καὶ οὐ συνεφθάρησαν τοῖς σώμασιν· αἱ δὲ τῷ σώματι φθαρσίτι μὴ συμφθαρῆναι, ἀλλ' οὖσαι μέχρι πὼ ἐκείνου φθορᾶ, ἀθάνατοι ἂν εἶεν, αἱ ψυχαὶ ἄρα τῆ ἀνθρώπων ἀθάνατοι. ἔστιν οὖν ἀναλύοντα ἐ συλλογισμὸν, μέχρι τοσούτου ἀναλύσει, μέχρις ἂν εἰς πὼ ἄμεσον κατατήσωμεν

σωμεν πρότασιν. λέγω δὴ ὅτι πάντες τιμῶσι τοὺς τάφους τῆ προγόνων. ἔστω γὰρ ἄμεσος δοξαστὴ πρότασις, ἐκ τῆς συναγέλασε πὼ πίστιν ἔχουσα.

» ΩΣΙΤΕΠΕΡ ἐκείνων οἴδε, καὶ ὁ δοξάζων οἴδεν· ὥσπερ γὰρ καὶ ἐ ὅτι δοξάζειν ἔστι, καὶ ἐ διότι.
» ἔστω δὲ ἐ μέσον· Η' εἰ μὲν οὕτως ὑπολήψεται τὰ μὴ οὐδεχόμενα ἄλλως ἔχειν, ὥσπερ ἔχειν τοὺς ἐφεξῆς
» σιοὺς, δι' ὧν αἱ ἐκ πολλείψεις, οὐδὲ δοξάσει· ἀλλ' ἐπίστασται· εἰ δ' ἀληθῆ μὲν ᾖ, οὐ μεύ τοι τοῦτό γε οὐ
» τοῖς ὑπάρχειν κατ' οὐσίαν μὴ κατὰ ἐ εἶδος, δοξάσει μὴ οὖν ἐπίστασται ἀληθῶς μὴ ἐ ὅτι μὴ ἐ διότι.
Τ ουτέστιν εἰ ἔστιν ὁ ἐπιστήμων μέχρι τῆ ἀμέσων αἰτιῶν, οὐ μόνον ἐ ὅτι οἶδεν, ἀλλὰ καὶ ἐ διότι. οὕτω γὰρ καὶ ὁ δοξάζων δῆλ πὼ αὐτὼ αἰτίαν· ὅτι γὰρ ἔστιν φησι, δῆλον ὄν ἐπίσταται. ὥσπερ γὰρ φησιν ἐ ὅτι δοξαστικῶς εἰδέναι, οὕτω καὶ ἐ διότι· ὁ γὰρ συλλογισμὸς ὁ γὰρ ἀποδεικτικὸς ἔστιν· εἰ μὲν γὰρ ὁ μέσος ὅρος δι' οὗ ὁ συλλογισμὸς οὐδεχόμενος εἴη, τῶ ὅτι ἔστιν ἡ δόξα· εἰ μέν τοι ἀναγκαῖος, τῶ διότι ἔστιν ἐπιστήμη· ὥσπερ οὖν τοῦ ὅτι ἔστιν ἐπιστήμη καὶ τοῦ διότι, οὕτω δὴ καὶ τῆ δοξάζειν. εἰ οὖν οὐδέχεται ἐ αὐτὸ ποτὲ μὲν δι' ἀμέσων ἀναγκαίων γνῶναι, ποτὲ δὲ δι' οὐδεχομένων, ἐ αὐτὸ αὖτε ἔστι καὶ δοξάσαι καὶ ἐπίστασθαι, ὅπερ ἔλει δείξαι.

» ΕΑΝ μὲν δῆλ τῆ ἀμέσων, δοξάσει· ἐὰν δὲ μὴ δῆλ τῆ ἀμέσων, ἐ ὅτι μόνον δοξάσει.
Γ ρουσι παιουσέσι ἐ διότι· τουτέστι, τῶ διότι δόξαν ἔξει· εἰ πὼν γὰρ ὅτι δοξάσει καὶ οὐκ ἐπίσταται, ἀληθῶς, καὶ ἐ ὅτι καὶ ἐ διότι, πῶς ἐ διότι ἐ συνεχὴς, τὰ ἑξῆς ἐπήγαγε εἰ πὼν, ἐὰν μὲν δῆλ τῆ ἀμέσων δοξάσῃ, ἐ διότι δηλονότι.

» ΤΟΥ δ' αὐτοῦ δόξα καὶ ἐπιστήμη οὐ πάντως ἔστιν· ἀλλ' ὥσπερ καὶ ψευδὴς καὶ ἀληθὴς τοῦ αὐτοῦ
» ἐ ὁπόν τινα, οὕτω καὶ ἐπιστήμη καὶ δόξα τοῦ αὐτοῦ· καὶ δόξαν ἀληθῆ καὶ ψευδῆ· ὡς μέν τινος λέγου
» σιν τοῦ αὐτοῦ εἶναι, ἄτοπα συμβαίνει αἱρεῖσθαι, ἀλλά τε καὶ μὴ δοξάζειν ὁ δοξάζει ψευδῶς.

*Α πορήσας ὅτι τοῦ αὐτοῦ οὐδέχεται δόξαν καὶ ἐπιστήμην εἶναι πὼς οὖν ταὐτὸν ἐπιστήμη καὶ δόξα, νεῦ οὐ τοῦτο τῶ μέσῳ, καὶ τῆ ἀπορίᾳ πὼ λύσιν ἐπιτίθησι. καὶ φησιν ὅτι οὐ τοῦ αὐτοῦ οὐδέχεται εἶναι δόξαν καὶ ἐπιστήμην, ὡσπερ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ δόξαν οὐδέχεται τοῦ αὐτοῦ εἶναι. πρότερον δὲ διωρθρώσας πὼς τοῦ αὐτοῦ οὐδέχεται καὶ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ εἶναι δόξαν, οὕτω δείκνυσιν ἐκ τοῦ παρειλήμματος, καὶ ἐπιστήμην *καὶ δόξαν οὐ τοῦ αὐτοῦ εἶναι οὐδέχεται. ἔστιν οὖν φησι τοῦ αὐτοῦ πὼς καὶ ψευδὴς δόξα καὶ ἀληθὴς, ὁ ὅπον τινά· καθ' ὃ μὲν γὰρ τῶδε οὐ ἔστιν ἀληθὴς δόξα, τῶδε τούτου ἔστι καὶ ψευδὴς. οἷ', εἰ ὁ μὲν δοξάζοι ὅτι ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, ἑτέρος δὲ ὅτι θνητή· τῶ γὰρ τῶδε οὐ καὶ ἐ αὐτὸ ⊂τῶ κείμενον τὴν τε ἀληθῆ εἶναι δόξαν καὶ πὼ ψευδῆ, οὐ τῶ τοῦ αὐτοῦ ἔστιν ἀληθὴς καὶ ψευδὴς δόξα. *οὐ μὲν ὡς τὰς αὐτὰς εἶναι ἀλλήλοις, τήν τε ἀληθῆ καὶ ψευδῆ· συμβήσεται γὰρ τὰ ἄτοπα τῷ λόγῳ· πρῶτον μὲν ἐ πὼ αὐτὼ εἶναι πὼ ἀληθῆ τῆ ψευδεῖ· τὸν δὲ ἐπεῖν, ἐ ἀληθὲς τῷ ψεύδει. ἔστιν δὲ ἔστι ἐ πὼ αὐτὶ φασιν στωαληθεύειν. ἡ γὰρ αὐτίφασις, διαιρεῖ ἐ ἀληθὲς καὶ ἐ ψεῦδος· ἐπεὶ τί φησι συμβήσεται ὁ δοξάζει τὶς μὴ δοξάζειν. εἰ γὰρ δοξάσιμον ὅτι ἔστιν ἐ τύχοι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, ἀληθὲς δὲ ἔστιν, ψεῦδος δ' ἦλον ὅτι ἐ μὴ εἶναι ἀθάνατον· εἰ οὖν τῶν ἐν τούτῳ ἐ ἀληθές, ἐ δοξάζειν ἀθάνατον εἶναι, πάντως ἀδύνατον καὶ ἄτοπον. ὥσπερ οὖν ὧδὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς δόξης ἔχει, οὕτω καὶτοδὲ δόξης καὶ ἐπιστήμης· τῷ μὲν γὰρ τοδὲ οὐ καὶ ἐ αὐτὸ ⊂τῶ κείμενον εἶναι, τήν τε δόξαν καὶ πὼ ἐπιστήμην, τοῦ αὐτοῦ ἄμφω. καὶ γὰρ καὶ ὁ ἐπισάμενος λέγει, ὅτι τοῦ τετράγωνου αἱ δεῖς τριάδι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσί· καὶ ὁ δοξάζων, καὶ ἀληθεῖς ἀμφότεραι αἱ ⊂τῶν λήψεις· καὶ ταύτῃ τοῦ αὐτοῦ δόξα καὶ ἐπιστήμη· διαφόρουσι δὲ τῷ τρόπῳ· ὅτι ἡ μὲν ἐπιστήμη, ἐ ἀναγκαίας ὑπάρχον, ὑπάρχειν λέγει ἀναγκαίως· ἡ δὲ δόξα, οὐδοχομένως· δῖ ὁ μὲν ἐπιστήμων λέξει, ἀναγκαίως πεπεῖσθαι ἐν ἡλίῳ· ὁ δὲ δοξάζων, οὐδεχομένως πεπεῖσθαι· διαφόρουσιν τῷ τρόπῳ τῆς ⊂τῶν λήψεως· ὥστε τοδὲ ἐ αὐτὸ μὲν, οὐδέχεται ἀμφοτέρως εἶναι· τοὺς αὐτοὺς δὲ εἶναι, ἀδύνατον· ὥσπερ οὐδὲ πὼ αὐτὼ τῇ ψυλλεῖ πὼ ἀληθῆ δόξαν· ψεῦδος δὲ, καὶ ἐ λέγειν ἐ ἀναγκαίως ὑπάρχον, οὐδεχόμενον· ὥστε κοινωνοῦσι μὲν ἡ κατὰ ἐ ⊂τῶ κείμενον, τῷ τε τοδὲ οὗς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀμφοτέρως εἶναι, καὶ ἀληθεύειν τοδὲ αὐτοῦ· διαφόρουσι δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἐπιστήμη, καὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἀποφάνσεως ἀληθεύει· ἡ δὲ δόξα, ψεύδεται. εἰ δὲ ὁ τρόπος τῆς ἀποφάνσεως, δῆλον ὅτι οὐδὲ δοξαστὸν, ἐ ἐπιστητὸν οὐδέχεται εἶναι· ἐ γὰρ εἶναι πὼ ψυχὴν ἀθάνατον, ἐπιστητὸν μὲν, ἀληθὲς· δοξαστὸν δὲ, ψευδές· εἰ γὰρ ἐ δοξαστὸν οὐδέχεται καὶ ἄλλως ἔχειν· ἐ δὲ εἶναι πὼ ψυχὴν ἀθάνατον, εἰ ἀθάνατος εἴη, οὐκ οὐδέχεται ἄλλως ἔχειν. οὐδὲ ἐ ἔχειν ἐ τελείτων δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας τοὺς ἐφεξῆς γωνίας οὐδέχεται ἄλλως ἔχειν. οὐκ ἄρα οὐδέχεται τὸ ἐπιστητὸν δοξαστὸν εἶναι. ἀλλὰ ἀληθῆ μὲν πὼ αὐτὼ τοδὲ αὐτοῦ οὐδέχεται δόξαν εἶναι. εὖ δὲ ἢ εἶναι δοξαστὸν οὐκ οὐδέχεται, ἐπεὶ μὴ δὲ πὼ δόξαν ἐπιστητὸν εἶναι οὐδέχεται. εἰ μὲν ἀκολουθῶν ὁ δοξάζων τῷ ἀποδεικτικῶς δεικνύοντι, καὶ ἐδὴ τὰς ἀμέσους προτάσεις φθαίοι, οὕτως ἀποδείξεται τοὺς λόγους· ἢ καὶ αὐτὸς χρήσεται ὡς ἀποδεικτικοῖς· καὶ ἀναγκαίοις· καὶ οὐδὲ δοξάζειν λεχθήσεται. εἰ δὲ καὶ ἀληθῆ μόνον ταῦτα λογίσεται, ἢ καὶ ὡς τοιούτοις χρήσεται, δοξάσει ἀληθῶς καὶ οὐκ ἐπίσταται. ὥστε εἰ καὶ

Immediata propositio probabilis

Quo cómunicant & differunt scientia & opinio

Scibile gdé nó ÷ opinabile. Opinioné tamé de eo haberi uerá possibile eſt. cæterú ipſum ſcibile negt eſſe opinabile

χῶ̃ται, ἢ καθάπαξ οὐ δέχεσθαι καὶ μὴ ὡσαύτως ἔχειν ταῦτα νενόμικεν, ὥστε ἢ αὐτὴ οὐκ ἔσται δόξα ἀληθὴς καὶ ἐπιστήμη.

» ΕΡΕΙ δὲ ὁ αὐτὸ πολλαχῶς λέγεται, ἔστι μὲν ὡς οὐ δέχεται. ἔστι δ' ὡς οὔ.

Ε ἰ μὲν οὖν τὸ αὐτὸ τινὶ εἶναι λεγόμενον καὶ τὰ πάντα ταῦτα ἐνδέχεται δόξαν καὶ ἐπιστήμην. ἐπειδὴ δὲ τὸ αὐτὸ πολλαχῶς λέγεται, λέγονται γὰρ τὰ αὐτὰ εἶναι, ἢ τῷ ὑποκειμένῳ, ἢ τῷ λόγῳ, ἢ τῷ πως σοῦ ἄλλως, οὐδὲν κωλύει καὶ πλὴν δόξαν, καὶ πλὴν ἐπιστήμην καὶ τὰ μὲν τῷ αὐτοῦ εἶναι, καὶ τὰ δὲ οὔ, ὡς ἔφημεν ἐπάνω.

» ΤῸ ΜΕΝ γὰρ σύμμετρον εἶναι πλὴ διάμετρον ἀληθῶς δοξάζειν, ἄτοπον. ἀλλ' ὅτι ἡ διάμετρος

» πλὴ λῶ αἰ δόξαι τὸ αὐτὸ, οὕτω τῷ αὐτοῦ.

Ε' τι δὲ παραδείγματος ἓν λόγον ποιεῖται καὶ φησὶ, τὸ μὲν γὰρ λέγειν οὕτω τῷ αὐτοῦ εἶναι πλὴ ἀληθῆ καὶ ψευδῆ δόξαν, ὡς τὰς αὐτὰς εἶναι ἀλλήλαις, ἄτοπον· δῆλ. πλὴ λέγουσιν ὅτι σύμμετρος. ἔσται γὰρ τὸν αὐτὸν τὸ ἀληθὲς τῷ ψευδεῖ· πῶς οὖν τῷ αὐτοῦ ἀληθὴς δόξα καὶ ψευδής, τῷ πλὴ οὐ εἶναι καὶ τὸν αὐτὸν ἀσύμμετρον πλὴ διάμετρον.

» ΤΟ δέ τι λῶ ἢ ἑκατέρῳ κατὰ τὸν λόγον, οὐ τὸ αὐτό· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπιστήμη καὶ δόξα τῷ αὐτῷ.

Ε' τόδος γὰρ ὁρισμὸς, δηλονότι τῆς ἀληθοῦς δόξης καὶ ψευδοῦς, ἔτι δόξης, καὶ ἐπιστήμης.

» Η' ΜΕΝ γὰρ οὕτω τῷ ζώου, ὥστε μὴ οὐ δέχεσθαι μὴ εἶναι ζῶον· ἢ δ' ὡς τ' οὐ δέχεσθαι.

Η' μὲν ἐπιστήμη φησὶν οὕτως ἀποφαίνεται πλὴ τῷ ἀνθρώπου, ὡς εἴη ζῶον, ὡς ἀδύνατον ὄντος τῷ μὴ εἶναι αὐτὸν ζῶον· ἡ μού τοι δόξα, ὡς οὐ δεχομένως ὄντος ζώου.

» ΟΙΟΝ, εἰ ἡ μὲν ὅπερ ἀνθρώπου ἐστὶν, ἡ δὲ, ἀνθρώπου μὲν· μὴ ὅπερ δὲ ἀνθρώπου· ἐν αὐτῷ γὰρ

» ὅτι ἀνθρώπος· ἡ δὲ, ὡς οὐκ αὐτό.

Τ ουτέστιν, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ δόξα εἰ τύχοι πλὴ σωκράτους λαμβάνει ὅτι ἀνθρώπος ἐστὶν. καὶ ταύτῃ ἀμφὶ ἀληθεύουσιν· ἀλλ' ἡ μὲν ἐπιστήμη, ὅπερ ἀνθρώπου εἶναι λέγει ἐν σωκράτει, ᾧ οὐκ ἔστι παρὰ τὸν ἐν πόντῳ εἶναι ἀνθρωπον εἰπεῖν, ἀδύνατον γὰρ μὴ εἶναι ἐν σωκράτει ἀνθρωπον· ἡ δὲ ὡς οὐ δέχεσθαι καὶ μὴ εἶναι ἀνθρωπον· ταύτῃ οὖν ἡ διαφορὰ κατὰ τὸν τόπον τῆς λύσεως.

» ΦΑΝΕΡΟΝ δ' ἐκ τούτων, ὅτι οὐδὲ δοξάζειν ἅμα τὸ αὐτὸ καὶ ἐπίστασθαι οὐ δέχεται· ἅμα γὰρ

» ἂν ἔχοι τὸ πόλημον, τῷ ἄλλως ἔχειν καὶ μὴ ἄλλως τὸ αὐτὸ. ὅπερ οὖν οὐκ οὐδέχεται. οὐ ἄλλῳ μὲν γὰρ ἐνδέχεται οὐ δέχεσθαι οὐδέχεται τῷ αὐτῷ ὡς εἴρηται. οὐ δὲ τῷ αὐτῷ, οὐδ' οὕτως οἷόν τε· ἔξει γὰρ τὸ πόλημον ἅμα. δῆλ. ὅτι ὁ ἀνθρωπος. ὅπερ ζῶον· εἶδος τι λῶ τὸ μὴ οὐ δέχεσθαι εἶναι μὴ ζῶον καὶ μὴ ὅπερ ζῶον· εἶδος γὰρ ἔστι τὸ οὐ δέχεσθαι.

Ε δ' ἐλείκτεται ὅτι τῷ αὐτοῦ δόξα εἶναι καὶ ἐπιστήμη, καὶ τὰ μὲν δωατὸν, καὶ τὰ δὲ οὐ δωατόν. καὶ οὕτως οὐ δωατὸν, ὡς ἀδύνατον πλὴ αὐτὸ εἶναι πλὴ ἐπιστήμην καὶ πλὴ δόξαν, δῆλον δὲ ποιοῦσιν ὅτι οὐδὲ δοξάζειν ἅμα πλὴ τῷ αὐτῷ καὶ ἐπίστασθαι οὐ δέχεται. καλῶς οὖν προσέθηκε τὸ ἅμα. τὸ ἄλλῳ μὲν γὰρ καὶ ἄλλῳ χρόνῳ δωατόν· δωατὸν γὰρ πρότερον δοξάζοντας, ὅτι καθ' ὁμοιότητα τῆς συλλύσης ὁ ἥλιος ἐκλιμπάνει, ὡς οὐκ ἐξαναγκὴς τούτου γινομένου, ὡς ὅπερ ἐν ἐπικουρόν φασι δοξάζειν, ὑσδρον ἐπιστημονικῶ πλὴ τούτου ὑπόλημψιν κτήσασθαι τοῖς ἀεὶ ὑπομένουσι τὰ αὐτὰ. οἷα μὲν τοι καὶ ἐν αὐτῷ ἅμα τὸν τόν· ἤγουν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον δοξάζειν τὸ ὅτι ἐστὶν οὕτω γίνεται καὶ ἐπίστασθαι, τῷ ἀδωάτων ἐστί. τὸ αὐτὸ γὰρ ἅμα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὑπολήψεται, καὶ δωάσθαι ἄλλως ἔχειν, ἢ μὴ δωάσθαι ἄλλως ἔχειν, ὅπερ ἄτοπον· κατὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐπιστήμην αὐτῷ ἔχων, ὑπολαμβάνει μὴ οὐ δέχεσθαι ἄλλως ἔχειν· κατὰ δὲ δόξαν ἔχει, ὑπολαμβάνει ἢ ἄλλως οὐ δέχεται ἔχειν· δῆλον γὰρ ὅτι τοῦ ὄντος τῷ σημαινομένου ἐπὶ τῷ αὐτῷ, κατὰ μὲν τὸ ἕτερον τὴν σημαινομένων ἀδώατον εἶναι ἅμα ἐπὶ τῷ αὐτῷ δόξαν τε καὶ ἐπιστήμην· ὡς πλὴ αὐτὸν ὑπόλημψιν, ἅμα καὶ δόξαν εἶναι καὶ ἐπιστήμην. κατὰ δὲ τὸ ἕτερον οἷόν τε κατὰ τὸ αὐτὸ τῷ ὑποκειμένου. ἀλλὰ καὶ τοῦτο, εἰ ἄλλοι εἶεν οἱ πρὸς αὐτῷ δοξάζοντες καὶ ἐπισάμενοι· εἰ δὲ εἷς λέγοιτο, οὐδὲ κατὰ δύο, ἐπὶ τῷ αὐτῷ λεχθείη αὖ. ἢ δὲ αἰτία, ὅτι ἅμα ἕξει τὰς αὐτικειμένας ὑπολήψεις, ἐδώρησε πρὸς τοῦ αὐτοῦ.

» ΤΑ' ΔΕ' λοιπὰ πῶς διέ διανέμαι ἐπί τε διανοίας καὶ νοῦ· καὶ ἐπιστήμης· καὶ τέχνης· καὶ

» φρονήσεως· καὶ Σοφίας.

Ε' πειδὴ δ' ὅλου τοῦ βιβλίου πρὸς ἀποδείξεως καὶ δόξης διέλαβεν, ὑπέρχουσι δὲ καὶ ἕτεραι τῆς ψυχῆς δωάμεις, μᾶλλον δὲ οὐδύναται, ἃς αὐτὸς κατενεθμήσατο, πλὴ αἰτίαν ἡμῖν εἰπεῖν ἠβουλήθη, διὰ τί ὧν τούτοις, οὐ διέλαβε πρὸς αὐτῶν· καὶ φησὶ ὅτι, οὐ τῆς προκειμένης ἐστὶ πραγματείας πρὸς τούτων διαλαβεῖν, ἀλλὰ πρί τινων μὲν ἡ διαλεκτικὴς, πρί τινων δὲ, φυσικῆς πραγματείας. προὐθεμην δ' αὐ καὶ ὑμεῖς ὅτι πρί τινων καὶ θεολογίας· διείλεκται μὲν οὖν τὴν ἡ διαλεκτικὴ πραγματείας, πρὸς φρονήσεως, καὶ τέχνης. πρὸς γὰρ τὰ πρακτὰ καὶ τέχνη ἔχει καὶ φρόνησις. οὐ δὲ τῆς θεολογικῆς, λέγω δὴ τῆς μετὰ τὰ φυσικὰ, οὐ τῷ ἐλάττονι ἄλφα, πρὸς νοῦ καὶ ἐπιστήμης, καὶ διανοίας, καὶ δόξης, οὐ τοῖς λογικαῖς καὶ φυσικαῖς πραγματείαις· οὐδὲν δὲ χεῖρον ἴσως

ὀλίγα πρὸς αὐτῶν εἰπεῖν οὐ τῷ παρόντι. ἡ μὲν οὖν φρόνησις καὶ ἡ τέχνη, πρὸς πρακτικὰ καὶ οὐ δεχόμενα ἔχει, ἢ τὰ ἐφ' ἡμῖν· διόπερ ἐκ τούτων ἢ οὐ τῇ ἠθικῇ πραγματείᾳ πρὸς αὐτῶν διείλεκται. ἀλλὰ τῆς μὲν τέχνης ὡρίσται καὶ ἐν τέλος, καὶ τὰ πρὸς τὸ τέλος. οὐδὲ γὰρ ὡς αὐτὸ τεχνίτης βούλεται ἐπιτήδευσίς τις τεχνητὸς τὰ εἴδη, ἀλλ' ὡς ἡ χρεία ἀπουτεῖ· οὐδὲ γὰρ οὐ τῷ τεχνίτῃ δῆλ. οὐ ἐδέλη εἶδος ἐπιτήδευμα τῇ νυί, ἢ τῇ κλίνῃ, ἢ τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ' ὡς ἡ χρεία ὥσει σειή· μὴ τοι φρόνησις, καὶ ὁ τέλος ἔχει ἄφεσιν, ᾗ τὰ πρὸς τὸ τέλος ἄλλοτε ἄλλα λαμβάνειν τοι. δῆλ. ἐβουλώσαμεθα τοῖς δὲ πολεμήσαι, ἢ ἀπελθεῖν οὐ τῷ τόδε, καὶ οὐ πάντως δῆλ. ἢ βουλή. ἢ δῆλ. θανάτου, ἢ δῆλ. νόσου, ἢ δῆλ. χειμῶνα, ἢ δι' ἕτερα πολέονα· καὶ τὰ πρὸς τὸ τέλος δὲ, οὐ τὰ αὐτά· δῶ ἀν γοῦν ὡς καὶ πεζοῦ τε αὐτὸν, καὶ κωπηλάτου χρήσιμον, ἢ ναυσί· καὶ ἐβουλώσαμεθα μὲν πολλάκις ναυσὶν, οὐκ ἐβέβη δὲ· πάντα ταῦτα καὶ οὐ δεχόμενα καὶ τὴν ἐφ' ἡμῖν· ἡ δὲ δόξα ὧδε πλέον δοκεῖ καὶ τέχνης ἢ φρονήσεως· ἐπεκτείνεται γοῦ μέχρι καὶ τῆν οὐκ ἐφ' ἡμῖν· δῆλ. ἐπειδὲν θεασώμεθα πῶς σελήνη ἀφ' ὁσουδοῦ οὖσα, καὶ τὰ κέρατα ἐχούσα ἀμβλέα, φαμὲν ὅτι *οὐκ ἄμβρος ἔστι· καὶ ὅσα πλὲ τὴν διοσημείων γράφουσι· ταῦτα δὲ οὐ δεχόμενα μὲν, οὐ μὴ τοι τὴν ἐφ' ἡμῖν· ἡ δὲ διάνοια τῆς δόξης ἐστὶν ὧδε πλέον· διόπερ οὐ μόνον ὧδε τὴν δοξαστικῶν, ἢ τοι διαλεκτικῶν συλλογισμῶν λέγεται, ἀλλὰ καὶ ὧδε τὴν ἀποδεικτικῶν· ὅτι δὲ πάντες κεχώρηται τὴ διανοίᾳ, ταῦτ' ἂν δὲ εἰπεῖν τῇ συλλογιστικῇ ἀτυχῆ, καὶ οἱ τεχνῖται, καὶ αἱ πράξεις, εἴρηται πολάκις· ἡ δὲ ἐπιστήμη ὡς εἴρηται, οὐ μόνον ὧδε τὴν μέσῃ συλλογισμοῦ ἀποδείξεων λέγεται, ἀλλὰ καὶ ὧδε τὴν ἀνδυ συλλογισμῶν· λέγω δὴ, τῆς ἀποδείξεως τὴν ἀμέσων προτάσεων· ὥστε ταύτῃ μὲν ὧδε πλέον τῆς διανοίας· καὶ τὸ δὲ ἡ διάνοια καὶ ὧδε τὴν δοξαστῶν λέγεται, ταύτῃ ἐπ' ἐλάττον τῆς διανοίας· ἡ ἐπιστήμη, *ἔστι δὲ καὶ ὁμοία, ᾗ τοιαύτην τὴ ἐπιστήμη, ἢ ἔστις ἀκεραιότερον διελεῖν βούλοιτο, τὸν ἀκρότατον τὸν νοῦ, καὶ οἷον ἡ τελειότης αὐτῆς, αὐτὴ αὖ καλοῖτο σοφία, καθ' ὧδε ἡ τὴν θεῶν καὶ νοητῶν εἰδῶν αὐτίληψις γίνεται, σοφία κλιθεῖσα ἀπὸ τοῦ οἰονεὶ σοφία τῆς οὔσης, δῆλ. ὃ δ' αὐτῆς τὸ θεῖα ἡ μὲν σαφῆ γίνεσθαι· τὰ γὰρ θεῖα, ὡς αὐτὸς φησιν ὁ ἀριστοτέλης, φανότατα τῶν τε εἰσι καὶ σαφέστατα· φανότατα μὲν, δῆλ. πλὴ ἑαυτῶν φύσιν· εἰδὰ γὰρ δῆλ. καθαρὰ ἀνδυ ὕλης, ἀνδυ δωάμεως οὐ δρῦσια ὄντα· ἡ δὲ γνῶσις ἡ μὲν κατὰ τὰ εἰδὰ γίνεται· διόπερ καὶ ἡ ὕλη τῷ ἑαυτῆς λόγῳ ἄγνωστος, ὡς ἀφέδεος· νόθῳ δὴ λογισμῷ λαπῇ, ὡς ὁ πλάτων φησί· δῆλ. ὃ μὴ δωάσθαι ἡμᾶς ἐπιβλητικῶς *τὴ φύσει ταύτης πλησιάσαι· ἢ μᾶλλον ἔχειν πλὴ φύσιν αὐτῆς, δῆλ. ὃ μηδὲν εἰδὸς ἔχειν αὐτήν· ὅσα οὖν εἰδὰ καθαρὰ ἀνδυ ὕλης, τοιαῦτα δῆλον ὅτι σαφέστατά δ' ἐστὶ καὶ φανότατα. γίνεται δὲ ἡμῖν ἀσαφῆ οὐ δι' ἑαυτὰ, ἀλλὰ δῆλ. πλὴ ἡμετέραν ἀδένειαν· ὥσπερ οὖν καὶ ὁ ἥλιος φανότατος ὢν καὶ γνωσιμώτατος μᾶλλον τῶν ἄλλων πάντων ἀσθρων, καὶ πάντων τῶν ὄντων, ἀλλὰ τοῖς νυκτερίσι δῆλ. πλὴ ἀδένειαν τῆς ὁρατικῆς δωάμεως, ἀόρατος ὢν καὶ ἀμυσρός, *καὶ μᾶλλον δηλαδὴ τῶν λοιπῶν ἀστρων, οὕτω δὴ καὶ ἡ μὲν τὰ θεῖα ἐπεὶ οὖν ἡ σοφία τελειοθείσα τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ παραγινομένη, τῶν θείων πλὴ αὐτίληψιν παρέχεται, τούτῃ τοι ὅπερ εἴρην, καὶ τοῦτον τὸ ὀνόματος κεκλήρωται, οἷον σαφοῦσί ζουσα ἡμῖν, *ἅπερ ἀσαφῆ καὶ ἄγνωστα εἶναι ἐδύκει· σοφίαν μὲν οὖν ὄρῳμεν εἶναι νοῦ δὲ, ἡ τῶν νοδρῶν αὐτίληψις καὶ τῶν ἀμέσων προτάσεων· διὰ καὶ ἀρχὴν ἐπιστήμης ἐλέγομεν εἶναι ἀλλ' νοῦν, ἢ τοὺς ὅρους γινώσκομεν· πλὴ γοῦν τῶν δέκα κατηγοριῶν δύρεσιν οὐδενὶ ἄλλῳ ἔστιν, ἢ τῷ ἰφ' αὑτῷ τινές εἰσι ποιὸς ἐπιστήμης, καὶ παντὸς συλλογισμοῦ ἀρχαί.

» ΤΑ' μὲν, Φυσικῆς, τὰ δὲ, ἠθικῆς θεωρείσω μᾶλλον ὄντ.

Φ υσικὴν θεωρίαν λέγει, οὐ πλὴ ὧδε τὴν φυσικῶν πραγμάτων διαλεγομένῳ, ἰῶ ἰδίως καλούμενη Φυσιολογίαν, ἀλλ' ἁπλῶς πλὴ ὧδε τὴν ὄντων διαλεγομένῳ ᾗ ὄντα ὄντ. ἔστε φυσικὴν εἶναι ταῦτα, ἢ ὑπὸρ τούτων.

» Η' Δ' ἀγχίνοια ἐστὶν εὐστοχία τὶς οὐ ἀσκέπτῳ χρόνῳ τοῦ μέσου. δῆλ. ἔστις ἰδὼν ὅτι ἡ σελήνη ἀεὶ λαμπρὸν ἀεὶ ἔχει πρὸς τὸν ἥλιον, ταχὺ συνοήσας διατὶ ἐστὶν, ὅτι διὰ τὸ λάμπειν ἀεὶ τοῦ ἡλίου· ἢ διαλεγόμενον πλουσίᾳ, ἐγὼ δὲ οἶδα ὅτι συνείξεταί· ἢ διότι φίλοι, ὅτι ἑτεροί, τοῦ αὐτοῦ.

Ε' πὶ τοῖς ἀπειθμημένοις ζητεῖ, τί ποτ' ἐστὶν ἀγχίνοια. καὶ φησὶν, εὐστοχία οὐ ἀσκέπτῳ χρόνῳ τοῦ μέσου ὅρου, τουτέστιν, εὕρεσις τῆς αἰτίας· τοῦ προβλήματος, ἥτις γίνεται μέσος ὅρος οὐ τῷ προβλήματι, καὶ ποιεῖ συλλογισμόν· ἡ δὲ οὐ ἀσκέπτῳ χρόνῳ, αὐτὶ τοῦ οὐ ἀμφιβαίᾳ, *οὐ ᾧ δίχα τοῦ σκέπτεσθαι, ἡ εὕρεσις τοῦ μέσου γίνεται· καὶ τὰ παραδείγματα δῆλα. οἷον εἴ τίς φησιν ὁρῶν θεὶς διατὶ ἡ σελήνη ἀεὶ ἡ πεφωτισμένον αὐτῆς μέρος πρὸς τὸν ἥλιον ἔχει, ἀποκεινέται βλέπεσθαι καὶ μὴ σκιερὰμενος, ὅτι ἡ λαμπρὸν ἐκ τοῦ ἡλίου δέχεται, δῆλον ὅτι μὴ πρότερον εἰσῶς ἔστιν, ἀλλὰ καὶ νῦν εὑρηκὼς, ὁ τοιοῦτος ἀγχίνους καλεῖται. καὶ ἡ τοιαύτη εὐστοχία, ἀγχίνοια ἐστὶν. ὁμοίως εἴ τις ἰδὼν πένητα πλουσίᾳ διαλεγόμενον, εἰκάσειεν ἂν ὅτι ἀνάσσασθαι βούλοιτο, ὁμοίως ἀγχίνοια τὸ τοιοῦτον· ὁμοίως εἴ τις ἰδὼν δύο τινὰς φίλους καὶ συμμύστας, εὐθὺς εἰκάσειεν, ὅτι τοῦ αὐτοῦ εἰσιν ἐχθροί, ἢ ὁρῶσι τοῦ αὐτοῦ, ἢ τί τοιοῦτον, ἀγχίνους ὁ τοιοῦτος· τῷ γὰρ ὅτι, τοιαῦτ' εἶναι αἱ τῶν

ὅπῃ ἄτοπον. τ. uere absurdū ualde absurdum. ut ὅπῃ ὄν. ὅπῃ ἄνθρωπον

ὅπῃ ἄνθρωπον. uerū hominem tralatio latina. ut ὅπῃ ὄν illud primi physicorū. 1. uerum ens

Opinari & scire simul eádem rem fieri negt. diuerso autem tempore fieri potest. de eodé homine loquor Epicurus.

Subeunte luna solé obscurari epicurus nó putabat esse necessariam.

Theologice. τ. metata physica

φρόνησις. prudétia

νοῦς. intellectus

σοφία. Sapientia

ἐν τῷ ἡάττονι ἄλφα

Ἀπ. πεφαλαίωμεν ἡμῖν ἢ ὑμῖς. astipulate etiam latina tralatioe

Ἀπ. τὴν φύσιν αὐτῆς ἔχειν ἀπὸ τοῦ μηδὲν εἶδος ἔχειν ex emendationib)

Ἀ μᾶλλον δηλαδὴ τὰ λοιπὰ τῶν ἄστρων ex emendationib)

Ἀπ. τὴν ἀρχὴν ἐπιστήμης

τέχνη. Ars

Prudétia. φόνησις

Opinio. δόξα

Limæ obtusa post cutum cornua argumentū imbriū

Διάνοια. τ. ratiocinatio. siue syllogisticus discursus

Scientia ἐπιστήμη

Quo superet scientia ratiocinationé siue διάνοιαν & quo superetur ab ea. N

Sapientia. σοφία

qd & an idé q scientia & unde fit dicta

Si diuina sunt nobis ignota hoc fit ob imbecillitatem nostra nó q ipsa nó sint pfficua maxime & apta

Intellectus. τ. νοῦς hoc est opatio aīæ sic dicta de hys. n log in mitio huius commenti dicturū & q officiū habeat. & q est pncipiū scietiæ. lege char. 7ª fa. τ. in medio

Sollertia. τ. ἀγχίνοια qd?

πολλῶν ὁ μοῦνος μοι φιλίαι, οὐδὲν τῆς ἀληθοῦς φιλίας ἐπιφορόμενοι. θεῖον γὰρ τι χρῆμα ἡ φιλία καὶ σωφρονιστικόν. καὶ πῶς δικαιοσύνη ὡς φησιν ὁ πλάτων ἐπαναβεβηκυῖα. εἰ γε δικαιοσύνη μὲν, φιλίαι δὲ εἶεν, φιλία δὲ δικαιοσύνης, οὐδὲν μᾶλλον. ἀλλ' οἱ πολλοὶ, ψυχρῶν μοῦνος ὁ πρᾶγμα μετὰ χόντων. ἐχθροὶ τῷ ὄντι μᾶλλον ὄντες, ἢ πρὸ φίλοι. πῶς τοιαύτην οὖν τὴν πολλῶν φιλίαν, οὐ ταύτα φησὶν ὁ ἀριστοτέλης.

Plato Amiciciam superiorem esse iustitia ipsa. Nam iustitia indiget amicicia ipsa. Nō e contrario

ΓΑΝΤΑ γὰρ τὰ αἴτια τὰ μέσα. ὁ ἰδὼν τὰ ἄκρα, ἐγνώρισε. ὁ λαμπὸν εἶναι ὁ, πρὸς ὁ λ ἥλιον, ἐφ' οὗ ἀ. ὁ λάμπειν ἀφὸ τοῦ ἡλίου, β. σελλήνη, ὁ γ. ὑπάρχει δὴ τῇ μὲν σελλήνῃ τῷ γ, ὁ β, λ ὁ λάμπειν ἀφὸ τοῦ ἡλίου. τῷ δὲ β, ὁ ἀ. ὁ πρὸς τοῦτ' εἶναι ὁ λαμπὸν, ἀφ' οὗ λάμπει. ὥστε καὶ λ τῷ γ ὁ ἀ, δι' οὗ τοῦ β. λ

ὁ ἀγχίνους φησὶν ὁ ἰδὼν τὰ ἄκρα ἐγνώρισε τὰ μέσα. ἅπερ εἰσὶ τὰ αἴτια καὶ τὴν ἄκρων συναπτικά. καὶ διάγραμμα ἐφεξῆς τίθησι, τίνα τε τὰ ἄκρα, καὶ τί ὁ μέσον, ὃ ἐγνώρισε. σαφῆ δὲ τὰ λεγόμενα, καὶ ἤδη ἡμῖν εἰρημένα.

φιλοπόνου, τῆς εἰς ὁ πρῶτον τῆς ὑστέρων ἀναλυτικῶν τοῦ ἀριστοτέλους, τέλος.

ΟΝ μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς ἀποδεικτικῆς, ἐδείξαμεν ὡς ἔστιν ἀπόδειξις, καὶ ὁποῖ τίνων προτάσεων αὕτη γίνεται. ἔτι καὶ τί διαφέρει ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς τῶν ἄλλων συλλογισμῶν. καὶ ὅτι οὐ μόνον τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς, ὁ μέσος αἴτιος ἐστὶ τοῦ συμπεράσματος, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ τοῦ πράγματος. οὐ δὲ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ, ὁ μέσος αἴτιός ἐστι καὶ τοῦ συμπεράσματος, καὶ τοῦ πράγματος καὶ λοιπόν, ἔδει διδάξαι ἡμᾶς τοῦ μέσου, πῶς ἐστιν αἴτιος τοῦ πράγματος. καὶ διαιρεῖ ἰδίαν διδασκαλίαν, καὶ κοινὴν τοῦ καὶ τοῦ καὶ τοῦ καὶ πῶς ἀποδείξειν μέσου ποιεῖται ἐπεὶ καὶ οὐ τῇ οὐ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου, ὁ κοινὸς τῶν προτάσεων λόγος ζητημάτων οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἀλλ' ἢ κατασκευὴ τοῦ δεῖν ζητῆσαι καὶ ὑποτάξαι κοινὴν τοῦ καὶ τοῦ καὶ τοῦ καὶ πῶς ἀποδείξειν μέσου, ὡς αὖ καὶ οὗτος μετ' ἐπιστήμης λαμβάνεται προτάσεων γὰρ ὄντων καθόλου τῶν ζητημάτων, οὐ ἐνόησε τούτων κοινὴν τοῦ καὶ τοῦ μέσου ἐστὶν ἡ ζήτησις. καὶ ἐπεὶ οὗτος ἀναγκαῖος ὁ μέσος ἐστὶν ὡς οὐ ἀρχῇ παντὶ ζητήματι τούτου εἶναι πῶς ζήτησιν, ἔδει καὶ αὐτοῦ οὐ κατὰ παράδοξον εἰπεῖν, ἀλλ' ἰδίαν ποιήσαι πραγματείαν ἐπεὶ δὲ ὁ μέσος ὅρος ἐστὶν ὁρισμὸς οὐ τῇ ἀποδείξει, κατὰ συμβεβηκὸς διδάσκει καὶ ὅρου. κυρίως γὰρ διδάσκει καὶ ὁρισμοῦ, οὐ τῷ ἑβδόμῳ τῆς μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματείας τούτου θ' δὲ, οὐχ ὡς καὶ ὅρου διδάσκει, ἀλλ' ὡς καὶ αἰτίου καὶ μέσου ἐπεὶ δὲ ἡ ἀποδείξεις ἀνάλυσις λέγεται, μέρος δὲ τῆς ἀποδείξεως ἡ παροῦσα πραγματεία ὡς καὶ τοῦ μέσου τῷ οὐ αὐτῷ διδάσκουσα ὁδῷ δεῖ καὶ ἡ παροῦσα πραγματεία ἀναλυτικὴ ἐπιγέγραπται. ἐπιγέγραπται δὲ ἀναλυτικὴ, τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς ἀποδεικτικῆς, οὐχ ὡς τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῆς. τοῦτο γὰρ ἀναλυτικὴ ἐπιγεγράφθαι, ἀφὸ τοῦ τιμιωτάτου μέρους τῆς ἀναλογιστικῆς μεθόδου. τιμιώτατον δὲ μέρος αὐτῆς, τὸ σύνταγμα τὸ διδάσκον καὶ ἀναλύσεως τοῦ συλλογισμοῦ εἰς τὰ ζήματα. ἀναλύομεν γὰρ τὸν συλλογισμὸν εἰς τὰς προτάσεις. καὶ ταύτας, εἰς τοὺς ὅρους. καὶ λαμβάνομεν τὸν μέσον. καὶ οὐ τοῦθεν δυείσκομεν οὐ ποίῳ ζήματι συλλελόγισται. εἰ γὰρ ἐκεῖνα χρείαν τῆς ἀποδεικτικῆς ὡς ἐκεῖνος οὐ ἀρχῇ τῶν τειῶν ζημάτων ἔφηκεν, ὡς ἡ στέψις καὶ ἀποδείξεως ἐστὶ, τὸ δὲ οὐ οὐ ἐνόησε τιμιώτερον τοῦτο καὶ τοῦ, τιμιώτερα ἡ ἀπόδειξις τῆς πρὸ αὐτῆς ἀλλ' ἐπεὶ ἡ εἶδός ἐστιν ἀναλύσεως ἡ ἀποδεικτικὴ, ἀναλυτικὴ ὀνομάζεται. ἡ ἀναλύσεως γὰρ ἡ μὲν αἱ ἀρχαὶ τούτης δυείσκονται, ἀφὸ τῆς ἡ μὲν προτάσων αὐτοῦσιν καὶ τὰ τῇ φύσει πρότερα. ἤγουν, τὰ αἴτια. πρῶτον γὰρ γνωρίζομεν τῇ αἰσθήσει, ὡς ἡ σελλήνη ἐκλείπει. ἡ δὲ διαύσια ὕστερον ἀναλαφήσασα, δυείσκει πῶς αἰτίαν. φησὶ γὰρ, ἡ σελλήνη ἐκλείπει. τὸ ἐκλεῖπον αὐτιφράττεται, ἡ σελλήνη αὖχ αὐτιφράττεται. ἔστιν ἀνάλυσις ἐκ τῶν αἰτιατῶν ἰοῦσα καὶ τὰ αἴτια. εἶτα ἡ ἀπόδειξις, ἐκ τῶν αἰτίων καὶ τὰ αἰτιατὰ κρίτειση. ἡ σελλήνη αὐτιφράττεται. τὸ αὐτιφραττόμενον ἐκλείπει, ἡ σελλήνη αὖχ ἐκλείπει. καὶ πάλιν ὁρῶμεν πῶ γῆν στειρεύω καὶ φαμμὸν, ἡ γῆ σείεται. στειρεὰ δὲ, πνεῦμα οὐ τοῖς κοιλώμασιν αὐτῆς ἀποκλείεται, ἔστιν ἡ ἀνάλυσις. εἶτα ἡ ἀπόδειξις, οὐ τῇ γῆ πνεῦμα ἀποκλείεται. πνεύματος ἀποκλειομένου σεισμὸς γίνεται, οὐ τῇ γῇ αἰτίᾳ σεισμὸς γίνεται. ἡγοῦν διὰ ταύτην πῶ αἰτίαν ἐπιγέγραπται ἀναλυτικὴ, ἡ διότι οὐ τῇ ἀποδείξει τὸ κῦρος ἔχει ὁ μέσος ὅρος. οὗτος δὲ ὁ μέσος, ὁρισμός ἐστι τοῦ πράγματος. ὁ δὲ ὁρισμὸς, ἀφ' ἀναλύσεως δυείσκεται. ὁρῶν γὰρ τὸν ἄνθρωπον, ἀναλύω εἰς τὰ ἀφ' ὧν ἡ φύσις συνίσταται. ἤγουν, τὸ λογικὸν, τὸ θνητὸν, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. καὶ οὕτω λαμβάνων συνίστημι τὸν ὁρισμόν. ἀνάλυσις ἐστὶν ἡ ἀφὸ τῆς μερικῶν καὶ κατ' ἐνέργειαν ἰοῦσα ἐπὶ τὰ κατὰ δύναμιν ἄνοδος, ἄχρι καὶ αὐτῶν τῶν γενικωτάτων ἐστὶν ἀνάλυσις καὶ ἡ ἀφὸ γνώσεως τινος εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τὰ αἴτια ἐπάνοδος. ἀφ' ὧν τὸ εἶναι ἔχει καὶ τὸ γνωρίζεσθαι, κατὰ τὸ σημαινόμενον τῆς ἀναλύσεως. καὶ ἡ ἀπόδειξις ἀνάλυσις λέγεται. ἀνάλυσίς ἐστι, καὶ ἡ ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ὑστέρων ἀναστροφή, ἰοῦσα τὰς ἀρχὰς ἢ τὰ αἴτια, ἀφ' ὧν τὰ αἰτιατὰ πῶ σύστασιν ἔχει. εἴληπται δὲ ἡ λέξις μεταφορικῶς, ἀφὸ τῆς ἀποδήμων καὶ ἀναστρεφόντων εἰς τὰ οἰκεῖα. καὶ ἡ εἰς τὰ οἰκεῖα ἀφὸ τῆς ξένων ἐπάνοδος, ἀνάλυσις λέγεται. λέγεται ἀνάλυσις, καὶ ἡ ἀφὸ τῆς σωθέντων ὁδὸς, ἰοῦσα τὰ σωθέντα, ἀφ' ὧν σωθέντα ἦν. ἔστι δὲ συλλογισμοῦ ἀνάλυσις εἰς τὰ ζήματα. ἀναλύομεν γὰρ τὸν συλλογισμὸν, εἰς τὰς προτάσεις καὶ εἰς τοὺς ὅρους.

Ἀρχὴ τῆς ἰωάν

Primú sensu noscimus aliqd, deinde Mens. ι. διάνοια accipiens illud & uersans & agitans pficit & mittit causam syllogizans. /

In alijs syllogismis medium causa est cōclusionis non rei, in demonstratiuo utrunq;

Medium in demonstratione ÷ diffinitio

ἀπόδειξις ἀνάλυσις dicitur.

Analytica unde dicitur hocopus.

Priora analytica unde sic dicta.

διάνοια. ι. Mens

Analysis gd. N

Analyseos species demonstratio

Medium demōstrationis diffinitio est rei

Diffinitio ex analysi inuenitur.

Analyseos multæ significationes. & unde sic dicta.

Α ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ἔστιν ἴσα τῷ ἀριθμῷ, ὅσα περ ἐπιστάμεθα. ζητοῦμεν δὲ τέτταρα τὸ ὅτι. τὸ διότι. εἰ ἔστι. τί ἐστιν. ὅταν μὲν γὰρ πότερον τόδε ἢ τόδε ζητῶμεν εἰς ἀριθμὸν ἰόντες, οἷον πότερον ἐκλείπει ὁ ἥλιος ἢ οὔ, τὸ ὅτι ζητοῦμεν. σημεῖον δὲ τούτου· διῄροῦντες γὰρ ὅτι ἐκλείπει, πεπαύμεθα καὶ ἐὰν ἀρξώμεθα εἰσάγοντες ὅτι ἐκλείπει, οὐ ζητοῦμεν πότερον. ὅταν δὲ εἰσάγωμεν τὸ ὅτι, τὸ διότι ζητοῦμεν. οἷον εἰ ὅτι ἐκλείπει, καὶ ὅτι κινεῖται ἡ γῆ, τὸ διότι ἐκλείπει, ἢ διότι κινεῖται, ζητοῦμεν.

Ὅ Φασὶν εἶναι τὰ ζητούμενα προβλήματα, τοσοῦτοί εἰσι καὶ οἱ τρόποι, καθ' οὓς ἐπιστάμεθα καὶ γινώσκομεν· τέτταρα δὲ εἰσι τὰ ζητούμενα, τέτταρσι δὴ ἄρα εἰσὶ καὶ οἱ τρόποι καθ' οὓς γινώσκομεν· ὥσπερ γὰρ καὶ τὸ προβλημα καὶ συμπέρασμα, ταῦτα μὲν εἶσι τῷ πρᾶγμα κεῖσθαι, τῷ δὲ λόγῳ ἕτερα. οἷον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ πρόβλημα, καὶ συμπέρασμά ἐστιν. ὅταν γὰρ προβάλλωμεν εἰς ζήτησιν καὶ αἰτώμεθα δόξαν ἀποδείξει, λέγεται πρόβλημα· ὅταν δὲ ἀποδειχθῇ λέγεται συμπέρασμα, οὕτω καὶ τὰ ζητούμενα καὶ τὰ γινωσκόμενα, ταῦτα μὲν εἶσι τῷ πρᾶγμα κεῖσθαι, τῷ δὲ λόγῳ ἕτερα. εἴρηται μὲν γὰρ ἀγνοοῦσι ὅτι ἔστι φύσις θεοῦ, ἢ κενὸν τυρός· ὅταν δὲ μάθωσι ὅτι ἔστι, πέπαυται τῆς τοιαύτης ζητήσεως· ἡ γὰρ πρώτη μοι ἀγνοουμένου καὶ διαζητουμένου, γέγονε γνωσκόμενον. καὶ πάλιν μεταβαίνω εἰς ἕτερον ἀγνοούμενον ζήτημα. ζητῶ γὰρ τί ἔστι θεὸς, καὶ τί κενὸν τυρός. καὶ μαθόντες ἔστι, πέπαυται τῆς ζητήσεως· γέγονε γὰρ μοι γνωσκόμενον τὸ ζητούμενον· εἰς τέτταρα αὖ ἄρα ἀνάγοντες τὰ ζητούμενα καὶ εἰς τέτταρα τὰ γνωσκόμενα πάντα ταῦτα τὰ γὰρ ὡς εἶπον, εἰσὶ τῷ πρᾶγμα κεῖσθαι ταῦτα καὶ εἰσὶ δι' αὐτῶν· τί ἔστι, τὸ εἰ ἔστι. τὸ ὅτι ἔστι, καὶ τὸ διότι. τούτων δὲ τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστιν εἰσὶν ἁπλᾶ· τὸ δὲ ὅτι, καὶ τὸ διότι σύνθετα. ἐκείνα μὲν γὰρ ἁπλοῦ τινος καὶ οὐδὲν ὅρου πλὴ ζήτησιν ἔχουσιν· οἷον, εἰ ἔστι τὸ αἰτιατὸν τῆς σελήνης· καὶ διαζητοῦντες ὅτι ἔστι, ζητοῦμεν τὸ διατί· τὸ ἐκλείπειν, ὑπάρχει τῇ σελήνῃ. τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι ὡς ἐπὶ σύνθετα πλὴ ζήτησιν ἔχοντα πρόσταξις ἐστὶ, καὶ τί ἔστι, τῶν ἐπὶ ἁπλῶν πλὴ ζήτησιν ἐχόντων. πρότερα γὰρ ἡμῖν καὶ γνωριμώτερα τὰ σύνθετα, ὡς τῇ φύσει τὰ ἁπλᾶ· ἀφαίρεσις δὲ τῶν ἐπὶ τί ἐστιν σύνθετα προβλήματα ζητούμενα, ἔστι δὲ ἐπὶ τὰ ἀριθμὸν ἴσα τὸ δὲ ἀριθμὸς, ἓν σημεῖον καὶ ἀδιάστατον μονάδων συνίστασαι· ὡς ἡδονὰς, καὶ ῥιπάς· ἡ δὲ μονὰς, ἁπλῆ ἔστι· καὶ ὅλῳ ὅρῳ τὰ ἁπλᾶ προβλήματα λέγεται μοναδικὰ καὶ οὐσιαῖα. ὅταν γὰρ ζητῶμεν πότερον τόδε ἔστι τόδε. ἤτοι ἐκλείπειν. ἢ σφαιροειδὲς ὑπάρχειν τῇ σελήνῃ, ἢ ὅτι ζητοῦμεν μέσον δὲ ὅρου, ὅτι ζητοῦμεν ἢ ὅτι διῄροῦντες γὰρ ὅρου, οὐκέτι τόδε τοῦτο ζητοῦμεν.

ΤΑΥΤΑ ΜΕΝ ΟΥΤΩΣ· ἔνια δ' ἄλλον τρόπον ζητοῦμεν· οἷον εἰ ἔστιν, ἢ μὴ ἔστι κένταυρος. ἢ θεός.

Ἴσως τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι, οὕτω ζητοῦμεν ὡδὶ σωθῆναι τινὸς προβλήματος· σύνθετον δὲ ἔστι πρόβλημα, τὸ ἔχον κεῖσθαι καὶ κατηγορούμενον ἕν τι ἄλλο τόδε τινος· ἴσως δὲ καὶ ζήτησις τῶν εἰ ἔστι καὶ τί ἔστιν, μὴ ἁπλοῦ τινος ὅρου καὶ οὐσίας· οἷον, εἰ ἔστι κένταυρος. ἢ τί ἔστι κένταυρος.

ΤΟ ΔΕΙ ΕΣΤΙΝ ἢ μὴ, ἁπλῶς λέγω. ἀλλ' οὐκ εἰ λευκὸς, ἢ μή· γινόντες δὲ ὅτι ἔστι, τί ἔστι ζητοῦμεν· οἷον τί οὖν ἔστι θεὸς· ἢ τί ἔστιν ἄνθρωπος· ἃ μὲν οὖν ζητοῦμεν, καὶ ἃ διῄροῦντες εἴδαμεν, ταῦτα καὶ τοσαῦτά ἐστι.

ΟὗΤΟ ἐρρηκε διαιρῶν· ὅτι ἀρχὴ τῶν εἰ ἔστιν. φαίνεται γὰρ καὶ ὡδὶ τὸ ὅτι, ζητούμενον· εἰ ἔστιν. ἤτοι, εἰ ἔστι τί αἴτιον τῷ ἐκλείπειν πλὴ σελήνῃ. καὶ φασιν ὅτι ἐν καὶ ἄμφω· εἰ ἔστι ζητοῦσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν ὅτι, ζητεῖ εἰ ἔστι τί αἴτιον τῷ ἐκλείπειν πλὴ σελήνῃ. καὶ φησὶν ὅτι καὶ ἄμφω τὸ εἰ ἔστι ζητοῦσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν ὅτι, ζητεῖ εἰ ἔστι τί αἴτιον τῷ ὑπάρχειν τόδε τῷδε· ἀλλ' οὐκ ὅρον λαβόντες, οἷ. ἀεὶ ἡ ψυχὴ, ζητοῦμεν ὡδὶ τοῦτο εἰ ἔστι ἀεὶ ἡ ψυχὴ, ὄντος τοῦ ἔστι κατηγορουμένου. καὶ διῄροῦντες εὕρομεν, ζητοῦμεν τί ἔστι.

ΖΗΤΟΥΜΕΝ δὲ, ὅταν μὲν ζητῶμεν τὸ ὅτι ἢ τὸ εἰ ἔστιν ἁπλῶς, αὐτὰ ἔστι μέσον αὐτοῦ, ἢ οὐκ ἔστιν. ὅταν δὲ γινόντες ἢ τὸ ὅτι ἢ τὸ εἰ ἔστιν.

Ἄ νοῶν δείκνυσιν ὅτι τέτταρά εἰσι τὰ ζητούμενα, μὴ διαιρήσας αὐτὰ εἰς τε τὰ ἁπλᾶ καὶ τὰ σύνθετα, νῦν πρὸς πλείονα σαφηνισμὸν τούτων ἐπιδιαιρεῖ ταῦτα. μὴ τὸ μὲν εἰ ἔστι μὴ τὸ ὅτι ἔστιν τοῦτο εἶναι ζητεῖν μὴ εἰς τί πάπτει. καθὸ μὴ ἄμφω, ἐάν ἔστι τις αἰτία ζητοῦσι τῷ πράγματος καὶ τὸ εἰ ἔστιν αἰτίαν ζητῆ τινός τινος ὅρου κεκειμένου, νοῦ, ἢ ψυχῆς· τὸ δὲ ὅτι ἔστιν, ζητεῖ αἰτίαν πράγματος τινος οὐ κεκειμένῳ θεωρουμένου· τὸ δὲ τί ἔστιν, ἢ τὸ διατί ἔστι, πάλιν ταυτίζει. καθὸ τὸ μὲν τί ἔστι, ζητεῖ τὸν ὁρισμὸν τοῦ πράγματος τῆς ἐκλείψεως αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν λεχθείσης· τὸ δὲ διατί λαμβάνει ἔσσον τὸν ὁρισμὸν μέσον ὅρον, οὐ τῇ ἀποδείξει τὸ διατί ἡ σελήνη ἐκλείπει· ἅμα δὲ καὶ δείκνυσιν, ὅτι τὰ τέτταρα ζητούμενα, εἰς πλὴ ἀποδειξιν χρησιμεύουσιν· πάντως γὰρ πλὴ αἰτίαν ζητοῦσιν· τὸ δὲ αἴτιον, τὸ μέσον ἔστι. συλλογίζεται οὖν οὕτως· οὗ πάσι τοῖς ζητουμένοις, τὸ αἴτιον ζητεῖται· ἔστιν δὲ τὸ μέσον ἔστιν, οὗ πάσιν αὖ τοῖς ζητουμένοις τὸ μέσον ἔστιν.

Quæsita & cognita subiecto idem sunt ratione sunt diuersa.

Compositū problema quod dicatur.

Videtur esse idē τὸ ὅτι & τὸ ἐστι. Sed differūt & quæsit differentia

εἰ ἔστιν causam quærit alicuius termini subiecti puta. intellectus. Animæ

Τί ἔστιν & διατί ἔστιν idem uidentur sed differunt

In omnibus quæsitis causa quæritur. Causa autem medium est. Ergo in oīb⁹ quæsitis mediū quæritur

II. ῥ. πρόσταξις. ῃ. præposit

Videtur hic deesse aliquid uerborū ut. Ταὐτὸ δὲ συμβαίνει ἔστι τὸ τί ἐστι. uel aliqd huiusmodi

Ἢ ΤΟ ὡδὶ μόρους, ἢ τὸ ἁπλῶς, πάλιν τὸ διατὶ ζητῶμεν, ἢ τὸ τί ἔστι, τότε ζητοῦμεν τί τὸ μέσον. λέγω δὲ τὸ ὅτι, ἢ τὸ εἰ ἔστιν, ὡδὶ μόρους καὶ ἁπλῶς, ὡδὶ μόρους μὲν, ἆρ' ἐκλείπει ἡ σελήνη, ἢ οὔ ἔστιν; εἰ γὰρ ἔστί τι ἢ μὴ ἔστί τι, οἷς τοῖς τοιούτοις ζητοῦμεν. ἁπλῶς δὲ, εἰ ἔστιν ἢ μὴ, σελήνη ἢ νύξ. συμβαίνει αὖρα οὐ πάσῃ τοῖς ζητήσασι ζητεῖν, ἢ εἰ ἔστι μέσον· ἢ τί ἔστι τὸ μέσον· τὸ μὲν γὰρ αἴτιον, τὸ μέσον. οὐ πᾶσι δὲ δῆλον ζητεῖται. ἆρ' ἐκλείπει; ἆρ' ἔστι τί αἴτιον; ἢ οὔ; μετὰ ταῦτα γνόντες ὅτι ἔστι τι, τί οὖν τὸ ἔστι ζητοῦμεν.

Δ ἀλλὰ μὴν τὸ ὡδὶ μόρους, ἐδήλωσε τὸ σωθῆναι ζητούμενα προβλήματα· ὅτι δὲ τὸ ἁπλῶς, τὸ δὲ σωθῆναι διαιροῦσι εἰς ὑποκείμενα, καὶ κατηγορούμενα, μὴ μόριζόντες, ἃ καὶ ἐνῴκλεσεν ὡδὶ μέρους τὸ σωθῆναι· διότι ἡ σωθῆσις, μόριζόν ἐστι πρᾶγμα· ἡ γὰρ οὐσία ἡ γλυκωτάτη λεγομένη, μὴ ὡδὶ τῶν ἀληθῶν οὐσιῶν εἰ προλάβοι τὸ σῶμα, μόριζόν ἐστι καὶ ὡδὶ μόνων τῶν ἀληθῶν λαμβάνεται· ἐπεὶ δὲ καὶ ἀληθεῖς οὐσίαι, ἡ ἔμψυχαί εἰσιν ἡ ἄψυχοι, προσλαβοῦσα τὸ ἔμψυχον ἐμόριζόν θη. ἔτι ὡδὶ μόνων τῶν ἐμψύχων· εἰ δὲ τὸ λογικὸν, ἔτι μόριζόν ἐστι καὶ δῆλον ὡδὶ τὸ ἁπλῶς, ἐδήλωσε τὸ ἀπλοῦν πρᾶγμα οὗ πλὴ αἰτίαν ζητεῖ· τὸ εἰ ἔστιν εἰ γὰρ ἔστι τι ἢ μὴ ἔστι τί ἡγοῦμαι, αἰτίᾳ τοῦ ἐκλείπειν πλὴ σελήνην, ἢ αὖξειν ζητοῦμεν. ἁπλῶς δὲ ζητεῖν εἰ ἔστί τις αἰτίᾳ οὗ ὅρου τινος ὅρου. οἷ), τίς ἔστιν αἰτίᾳ τοῦ εἶναι σελήνην, ἢ νύκτα.

ΤΟ γὰρ αἴτιον τοῦ εἶναι μὴ τοδὶ, ἢ τοδὶ, ἀλλ' ἁπλῶς πλὴ οὐσίαν. ἢ τὸ μὴ ἁπλῶς. ἀλλά τι τῶν καθ' αὑτὸ ἢ κατὰ συμβεβηκὸς, τὸ μέσον ἔστι. λέγω δὲ τὸ μὲν ἁπλῶς, τὸ οὐσίᾳ κείμενον· οἷ) σελήνην ἢ γῆν. ἢ ἥλιον. ἢ ῥίζαν.

Ἢ ἴσως, τοῦ ζητεῖν εἰ ἔστι τίς αἰτία τοῦ εἶναι μὴ τόδε. ἢ ἴσως μὴ σωθῆναί τι, ἀλλ' ἁπλῶς ζητεῖν οὐσίαν οὅς τινος ὅρου οὐσίᾳ κείμενου. ἢ ἴσως, γῆς, ἢ ἡλίου. εἴ τε μὴ ἁπλῶς ζητεῖς αἰτίαν οὅς τινος ἁπλοῦ τοῦ. ἀλλά τινος θεωρουμένου οὗ τινι οὐσίᾳ κείμενῳ, ἢ καθ' αὑτὸ, ἢ κατὰ συμβεβηκός. τουτέστι, σωθῆναί τινος, τὸ μέσον ἔστι τὸ ζητούμενον.

ΤΟ ΔΕ τι, ἐκλελειμμένως τὰ αἰσθητὰ, εἰ οὐ μέσῳ ἢ μή. οὐ πάσι δὲ τούτοις φανερόν ἔστιν ὅτι τὸ αὐτό ἔστι, τὸ τί ἔστι. καὶ διατί ἔστι. τί ἔστιν ἐκλειμμένως, σεληνης οὐσα γῆς αὐτὴ φράξεως. διατί ἔστιν ἐκλειμμένως. ἢ διατὶ ἐκλείπει ἡ σελήνη, ὅλῳ· τὸ ἀπολείπειν τὸ φῶς, αὐτὶ φράξεως οὔσης γῆς. τί ἔστι συμφωνία, λόγος ἀριθμῶν οὐ ὀξεῖα ἡ βαρεῖα. διατὶ συμφωνεῖ τὸ ὀξὺ τῷ βαρεῖ, ὅλῳ τὸ λόγον ἔχειν ἀριθμῶν τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρύ. ἆρ' ἔστι συμφωνεῖν τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρύ· ἆρ' ἔστιν οὐ ἀριθμοῖς λόγος αὐτῶν; λαβόντες δ' ὅτι ἔστι, τί οὖν ἔστιν ὁ λόγος· ὅτι δ' ἔστιν τῆς μέσου ἡ ζήτησις, δῆλοῖ ὅσων τὸ μέσον αἰσθητῶν· ζητοῦμεν γὰρ, μὴ ἠθημοί· οἷ) τῆς ἐκλείψεως εἰ ἔστιν ἢ μή· εἰ δ' ἔστιν ὡδὶ τῆς σελήνης, οὐκ αὖ ἐζητοῦμεν, οὔτ' ἐγίνετο, οὔτε διατί· ἀλλ' ἅμα δῆλον αὖ ὡδὶ.

Ο τί δηλοῖ τὰ συμβεβηκότα καὶ πάθη καὶ τὰ ὑπάρχοντα οὐ τινι. οἷον ἡ ἔκλειψις οὐ τῇ σελήνῃ θεωρεῖται κατὰ συμβεβηκός. τὸ δὲ σφαιροειδὲς σχῆμα, καθ' αὑτὸ τῷ δεῖ οὐ μέσῳ ἢ μὴ, δῆλον δηλοῖ. ὡς αὐτάρκη ὄντ' ἔστι τῆς αὐτῆς εἶναι πλὴ γῆν μέσην, ἢ οὐκ ἔστι. κενὸν τυρός· λόγου ἐπέχει. καθ' ὃ γῆς, τὸ μὲν αἰσθητὸν καὶ κατηγορεῖται κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ τῷ μέσῳ εἶναι τὸ πῶς καθ' αὑτό. τὸ δὲ ἔχειν τὰς δύο σελήνας οἷ) τινες, ἤγουν μείζους τῆς μιᾶς, κατὰ συμβεβηκός. σωπεμφθησε δὲ τοῖς οὐσίαις τὸ πλείονον, ὡς μαθηματικῶν οὐσιαν. τὸ γὰρ οὐσιᾶν, αἱ μὲν εἰσὶ νοηταὶ, ὡς ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχή. αἱ δὲ αἰσθηταὶ, ὡς ὁ σωκράτης καὶ ὁ πλάτων. αἱ δὲ διαιροῦνται, ὡς τὸ πλείονον καὶ τὸ ἧττον. ἔλειξε γοῦν ὡς οὐ πᾶσι τοῖς ζητήμασι, τὸ μέσον ζητεῖται. Α πορήσειε δ' ἄν τις, ἐπειδὴ τῶν ζητημάτων τὰ μὲν ἐστιν ἁπλᾶ, τὰ δὲ συνθετα. ὡδὶ μὲν τὴν σωθῆσιν ἁπλῶς, καὶ ἁπλῶς λέγῃς, τὸ μέσον ζητεῖσθ' εἶγε πᾶν μέσον μεταξὺ δύο ἄκρων ἐστί. τὸ δὲ σωθῆσιν διαιρεῖται εἰς δύο ὅρους, τόν τε ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον. ὧν μεταξὺ δυνατὸν ἐστὶ μέσον λαβεῖν. ὡδὶ δὲ τῶν ἁπλῶν ζητημάτων ἐφ' ὧν ζητεῖται ἡ αἰτία, οὅς τινος ὅρου, πῶς ἐστι δυνατὸν μέσον λαβεῖν ὅρου καὶ φαμὲν ὅτι, ὡδὶ μὲν τῶν ἁπλῶν οὐσιῶν, ἤγουν τῶν νοητῶν τῶν ἀϋλῶν θεωρουμένων, ὡς ἐστιν ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ, ὡδὶ τούτων τὸ εἶδος, ἤγουν ὁ ὁρισμὸς, οὐκ ἄλλο τί ποτε ἐστὶ παρὰ τὸν ὁρισμόν. ὁρισμὸς τοῦ νοὸς ἐστὶ δύναμις τῆς ψυχῆς αὐτιλητπικὴ τῶν θείων καὶ νοητῶν. οὕτος γοῦν ὁ ὁρισμὸς καὶ ὁ νοῦς τοιοῦτα εἰσι. καὶ εἰ τοιοῦτα καὶ οὕ, πῶς δυνατὸν λαβεῖν μέσον ὅρον αὐτῶν. ὡδὶ δὲ τῶ σωμάτων, καὶ μᾶλλον θεωρουμένων, οἷόν ἐστὶ καὶ ὁρισμὸς αὐτὸ τὸ ζῷον λοιπὸν θνητὸν σωπτὸν καὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ οὐ αὐτῷ θεωρεῖται, ἀλλ' οὖν ἐστὶ δυνατὸν κεχωρισμένου ὅρου λαβεῖν. κἂν ὅτι κεχωρισμένος ληφθῇ, ἐτοῖα τίς δυνατὸν παρὰ τὸν ἄνθρωπον. καὶ ὅλῳ τούτων ὡδὶ τῶν τοιούτων ἐστὶ δυνατὸν, μέσον ὅρον ληφθῆναι τὸ αἴτιον. ἄλλως τε γοῦν καὶ αὐτὸς ὡς ἀδυνάτου ὄντος ὡδὶ τὴν ἁπλῶς οὐσιῶν νοῦ, τε καὶ ψυχῆς μέσον ὅρον ληφθῆναι τούτου, χάριν παραδείγματος ἔλαβε καὶ τῶν τεσσάρων παθῶν τινὰ καὶ γυμνάζει τὸν λόγον ἐπ' αὐτῶν, ὅθεν καὶ δείκνυσι τὸ αὐτὸ εἶναι, τὸ τί ἔστι καὶ τὸ διατί. καθὸ τὸ μὲν ζητεῖται ὡδὶ ἁπλοῦ, τὸ δὲ ὡδὶ σωθῆναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ. τῷ δὲ τρόπῳ τῆς χρήσεως ἑτέρα. οἷ μὲν ἐκλείψει πάθος οὔσης τῆς σελήνης, θεωρεῖται ἢ τὸ τί ἢ τὸ διατί. χρώμεθα δὲ τούτοις τῷ τί ἢ

Simpliciter quæritur est causam alicuius termini subiecti. ut qua causa fit luna uel nox

Ex substantijs aliæ intelligibiles. ut intellectus & anima. aliæ sensibiles ut Socrates. Plato. Aliæ cogitabiles ut triangulus. quadrangulus.

Dubitatio solo intellectus differt

I. ῥ. κέντρου

ῃ. ῥ. τόπῳ

ω. ῥ. ὕλης

τῷ διὰτί, ἄλλως καὶ ἄλλως. εἰ μὲν λάβωμεν τὸν ἐκλειψιν αὐτὸν καθ' αὑτὸν, ξητοῦμεν τί ἐστὶν αἴτιον τῆς ἐκλείψεως. καὶ φαμὲν, σύνοδος φωτὸς τῆς σελήνης ⟨καὶ⟩ ἀντιφράξεως τῆς γῆς· εἰ δὲ ξητοῦμεν εἰ ἐκλειψις ὑπάρχει τῇ σελήνῃ, ἤγουν διὰτί ὑπάρχει, λαμβάνομεν μέσον ὅρον τὸ τί ἐστιν ἤγουν τὸν τέρμονα τοῦ φωτὸς τῆς σελήνης, τὸν γινομένων ⟨καὶ⟩ ἀντιφράξεως τῆς γῆς· ὡσαύτως καὶ ἡ συμφωνία, πόθος ἐστὶν οὐ ὀξεῖ φθόγῳ καὶ βαρεῖ θεωρούμενον· σπουδὴ μὲν ζητεῖς, τὸ δὲ τί συμφωνία, δρᾷς λόγῳ ἀριθμῷ οὐ ὀξεῖ καὶ βαρεῖ. λόγος δέ ἐστιν οὐ ἀριθμοῖς θεωρούμενος, ὁ ἐπίτριτος. ὁ ἡμόλιος· καὶ ὁ διὰ πασῶν. διὰ πασῶν δὲ λέγω τὸν διπλάσιον λόγον, ὅταν ὁ βαρὺς φθόγγος τοσοῦτον ἔχῃ τὸν ὀξὺν· τὸν ἐπίτριτον ἔχει λόγον, ὅταν ὅλον ἔχῃ τὸν ὀξὺν καὶ τὸ τέταρτον αὐτοῦ· ὅτι δὲ ἐστὶ τῆς μέσου ἡ ζήτησις δῆλον ἐστὶ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ⟨τοῦ⟩ ὀργανικοῦ, ἤγουν τῆς αἰσθήσεως. ὡδὶ γὰρ τὴν αἰσθητῶν πραγμάτων, ἐπίστηθον δὲ φημὶ τὸν σελήνιον ἐκλείπειν, ἐφ' ὅσον τὸ μέσον ἐστὶν αἰσθητὸν, ἤγουν διὰ τῆς αἰσθήσεως γνωριζόμενον, ζητοῦμεν ὡδὶ τούτων, ἐὰν ἐστί τι αἴτιον τῆς ἐκλείψεως πόρρω καὶ τοιοῦτον τῆς σελήνης· καὶ διὰ ταῦτα μὴ αἰσθανόμενοι, καὶ ὁρῶντες τὸ αἴτιον τοῦτο. οὐ γὰρ ὁρῶμεν πῶς ἡ γῆ ἀντιφράττεται· καὶ παρεμποδίζεται ὡς μὴ δέχεσθαι τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας. εἰ δ' ἦμεν ὡδὶ τῆς σελήνης, ὁρῶμεν ἂν πῶς ἀντιφράττεται ⟨ὑπὸ⟩ τῆς γῆς· καὶ οὕτως οὐκ ἂν ἐζητοῦμεν, εἰ γίνεται ἔκλειψις, ἢ μή· ἀλλ' ἅμα δῆλον ἂν ἦν. ἤγουν ἅμα τῷ ἰδεῖν πῶς ἐμπεσοῦσα τῷ κενῷ ἀντιφράττεται. καὶ παρεμποδίζεται δέχεσθαι τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, ἐγνωρίζομεν ἂν καὶ τὸ αἴτιον.

ἐκ γὰρ τοῦ αἰσθάνεσθαι, καὶ τὸ καθόλου ἐγένετο ἂν ἡμῖν εἰδέναι· ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις, ὅτι νῦν αὐτὸ ἀντιφράττει· καὶ γὰρ δῆλον ὅτι νῦν ἐκλείπει· ἐκ δὲ τούτου, τὸ καθόλου ἂν ἐγένετο.

οὗτο λύσις ἐστὶν ⟨ἀπόρου⟩ σταθερᾶς. ἴσως γάρ τις ἠπόρησεν, εἰ ἡ ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐστὶ πρᾶγμα ἐπίσηθον, ὃ δὲ ἐπίσηθον καὶ αἰσθητόν ἐστιν ἕτερα, ὡς καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ αἴσθησις, πῶς τὸν ἔκλειψιν ἐπίσηθον οὖσάν φασιν ⟨τινὲς⟩ καὶ αἰσθητὴν, φησὶν οὖν, οὐ λέγω τὸν καθόλου ἔκλειψιν τὸν ἀεὶ γινομένων δῆλα τὸν αὐτίφραξιν αἰσθητὸν, ἀλλ' αἰσθητὸν λέγω ἔκλειψιν, ὧν νῦν ὁρῶ γινομένων. ἐκ γὰρ τοῦ αἰσθάνεσθαι, ἤγουν τῆς αἰσθήσεως, καὶ ὧδὶ πολλάκις ἰδεῖν ὧδὶ γινόμενον ἐπισωάγεται ἡ σελήνη καὶ ἐκλείπει· ἐκ δὲ τοῦ μυρίου ὁ πολλάκις εἴδομεν γινόμενον ἐπεγένετο ἡμῖν ἡ καθόλου ἐπιστήμη· ἤγουν ὅτι πάσης ἔκλειψις τῆς σελήνης, καὶ ἀεὶ γίνεται, δῆλα ἦν λόγου τῆς ἀντιφράξεως.

ὥσπερ οὖν λέγομεν τί ἐστὶν εἰδέναι, τὸ αὐτὸ ἐστὶ καὶ διὰτί ἐστι· ὧδὶ δ' ἡ ἀπλῶς καὶ μὴ τῶν ὑπαρχόντων τινὶ, ἢ τῶν ὑπαρχόντων· οἷ ὅτι δύο ὀρθαί· ἢ ὅτι μᾶζον, ἢ ἔλαττον. οὐτέστιν, οὕτω λέγω τὸ αἰσθητὸν καὶ τὸ ἐπίσηθον τοῦτο, ὡσπερ καὶ τὸ τί ἐστὶ καὶ τὸ διὰτι τοῦτο· ὡς γὰρ τὸ τί καὶ τὸ διὰτι τοῦτο μιᾷ ἐστιν τῷ ⟨τὸ⟩ κειμένῳ, τῷ δὲ λόγῳ ἕτερα. ἄμφω γὰρ ὠδὶ τὸ ἐκλείπειν πῶς σελήνιον θεωροῦσαι ⟨τὸ⟩ γοῦν ἐκλείπειν πῶς σελήνιον, αἰσθητὸν μὲν γίνεται ἐπὶ πολλοῖς πῶς νῦν γινομένων ἔκλειψιν. ἐπίσηθον δὲ ἐπὶ πῶς καθόλου καὶ ἀεὶ γινομένων. τοῦτο γοῦν· ἤγουν τὸ ταυτὸ εἶναι τὸ τί καὶ τὸ διὰτι, εἴτε λάβοις τὸ τί ὡς ἁπλῶς θεωρουμένων καὶ μὴ ὑπαρχόντων οὐ ἑτέρῳ· ἤγουν τὸν καθαυτὸ ὑφεστῶτων ὡς ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ, εἴτε λάβοις τὸ τί τὸν ὑπαρχόντων οὐ ἄλλῳ καὶ θεωρουμένων, ὡς ἡ ἔκλειψις οὐ τῇ σελήνῃ· καὶ ὁ δύο ὀρθαὶ οὐ τῷ τετράγωνῳ. ἤγουν τὸ ἔχειν τὰς ἅρας τριγώνου ἰσοπλεύρου ἴσας, ὡσαύτως καὶ τὸ μεῖζον καὶ ἔλαττον οὐ τῷ τετράγωνῳ. αἱ γὰρ δύο πλευραὶ, μείζους εἰσὶ τῆς μιᾶς.

ὅτι μὲν οὖν πάντα τὰ ζητούμενα μέσου ζήτησις ἐστὶ, δῆλον. πῶς δὲ τὸ τί ἐστὶ δείκνυται. καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀπαιτήσεως· ἢ τί ἐστιν ὁρισμὸς ἢ τίνων, ἐπῶμεν· διαπορήσαντες πρῶτον ὧδὶ αὐτῶν. εἰ ἔστιν ὅτι καὶ τὰ τέσσαρα ζητήματα ὧδὶ τὸ μέσου ζητοῦσι, ζητεῖ δὲ ὧδὶ τὸ ὅρου, εἰ δυνατὸν ἐστὶν ἀποδεικνύεσθαι ὡς τόδε ἐστὶν ὁρισμὸς τῷδε. καὶ τῆς ἐστὶν ὁ τρόπος τῆς ἀπαιτήσεως· ἤγουν, καὶ πῶς ἀπάγονται εἰς τὸν ἀποδεικτὸν· καὶ τίς ἐστὶν ὅρος, καὶ τίνων ἐστὶν ὁρισμός· πρῶτον δὲ τὸ ζητῆσαι ὧδὶ τούτων ὧν εἴρομεν, διαπορεῖ πρῶτον εἰ τοῦτόν ἐστὶν ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις καὶ ὁριστὸν καὶ ἀποδεικτόν. ζητήσει δ' ἄν τις εἰ ὧδὶ τὴν ζητημάτων ἐζήτει καὶ τὸ μέσου, τίνος χάριν μετέστησεν ὧδὶ τὸ ζητεῖν ὧδὶ ὁρισμοῦ καὶ ὁρισοῦ. καὶ ἀποδείξεις καὶ ἀποδεικτὸν, ἢ τοῦτό ἐστιν ἢ ἕτερα καὶ φαμέν· ὡς ἐπεὶ δὴ προσχὼς εἴρηκε, τὸ τί καὶ διὰτι ταυτόν· δῆλόν δὲ τὸ τί ἐστὶν ὁρισμόν· τὸ δὲ διὰτι, πῶς ἀποδείξιν· ἵνα μή τις ⟨ἄρα⟩ λάβῃ ταυτὸν εἶναι τὸν ὁρισμὸν ᾗ πῶς ἀποδείξιν, τούτου χάριν λῦ γινόμενα διαφορὰν δῶσιν πρῶτον τούτου· αὖθ' ὁρμᾶμε δὲ εἰς τὸ καθολικώτερον, εἰς τὸν συλλογισμόν. εἰ γὰρ δείξει ὡς ὁρισμὸς καὶ συλλογισμός ἐστιν ἕτερα, καὶ τὸ ὁρισὸν καὶ τὸ συλλογιστὸν. ἀνάγκη λοιπὸν, καὶ πῶς ἀποδείξιν καὶ τὸν ὁρισμὸν ἕτερα εἶναι, καὶ τὸ ὁρισὸν καὶ ἀποδεικτόν· εἴδους γὰρ τὸ συλλογισμοῦ ἡ ἀπόδειξις ⟨ὡρωτήσας⟩ γοῦν καὶ ἀπορήσας εἰ ἔστι δυνατὸν τὸ αὐτὸ καὶ οὗ καὶ διὰ ὁρισμοῦ εἰδέναι καὶ διὰ ἀποδείξεως

Cú capimus echpsin ipsam p se ipsam quae rimus quae est causa echpsis

Si quaerimus si echpsis inest lunae · 1 quaerit est echpsis lunae · N patet ergo qd sit 'd

Dubitatio

Solo

Τί ἐστιν

διὰ τί ἐστιν

eclipsari lunam sensile est si capias praesentem eclipsin · Scibile autem si consideres in uniuersum eclipses quae fuerunt & futurae sunt · q. idē pt ee sensile & scibile diuersa rōe

Dubitatio

Solo

Τί ἡ διαπόρησις. idem

Species syllogismi est demonstratio

διὰ ἀποδείξεως, ὡς εἶναι τὸ αὐτὸ ἄμα καὶ ὁρισὸν καὶ ἀποδεικτὸν, ἐπάγει τὸν ἀποκρισιν, ἢ διὰ ἀδυνάτου ⟨ἔδειξε⟩· καὶ συλλογίζεται οὐ πρώτῳ σχήματι οὕτως· ὁ ὁρισμὸς, τὸ τί ἐστὶ σημαίνει· παῦν δὲ τὸ τί ἐστὶ καθόλου καὶ κατηγορικὸν, πᾶς ἄρα ὁρισμὸς καθόλου καὶ κατηγορικόν· οὐ πάντες δὲ οἱ συλλογισμοὶ καθόλου καὶ κατηγορικοί εἰσιν· οἱ γὰρ οὐ τῷ διὰ τοῦδε σχήματι ἀποφατικοί εἰσιν, οἱ δὲ οὐ τῷ τελίτῳ, μερικοί· συλλογίζεται δὲ οὐ διὰ τοῦδε σχήματι οὕτως· ὁρισμός ἐστι καθόλου καὶ κατηγορικὸς ἐστὶν· οὐ πᾶς συλλογισμὸς καθόλου καὶ κατηγορικός ἐστιν, οὐ πᾶς ἄρα συλλογισμὸς τὸ τί ἐστὶ δηλοῖ.

ἈΡΧΗ δ' ἔστω τῶν μελλόντων λῶν πρῶτον ἐστὶν οἰκειοτάτη τῶν ἐγχωμίων λόγων· ἀπορήσειε γὰρ ἄν τις ἆρ' ἐστὶ τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ὁρισμῷ εἰδέναι καὶ ἀποδείξει, ἢ ἀδύνατον· ὁ μὲν γὰρ ὁρισμὸς τὸ τί ἐστιν εἶναι δηλοῖ· τὸ δὲ τί ἐστὶν ἄπαν καθόλου καὶ κατηγορικόν· συλλογισμοὶ δ' εἰσὶν, οἱ μὲν δεικτικοί· οἱ δ' οὐ καθόλου οἱ μὲν οὐ διὰ τοῦδε σχήματι, δεικτικοὶ πάντες· οἱ δ' οὐ τῷ τελίτῳ οὐ καθόλου. γόμενα δὲ, τὰ προσηκόντως ῥηθέντα νόησον, καὶ νοεῖται οὕτως· ἀρχὴ δ' ἔστω τῶν μελλόντων ῥηθήναι, ὧδὶ ὁρισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, ἢ τις ἐστὶν οἰκεία τοῖς ἐγχωμίοις καὶ τοῖς προσηκόντως ῥηθεῖσιν· ἵνα καὶ ἀσωμάτιστος ὁ λόγος γένηται· προσηκόντως δὲ εἴρηκεν, ὡς τὸ τί καὶ διὰτι ἐστὸν ταυτό· ἢ ἐγχώμανα νόει τὰ προσηκόντως μέλοντα ῥηθήναι· ἀρχὴ γοῦν ἐστὶ φησὶ τῶν μελλόντων ῥηθήναι ὧδὶ ὁρισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, οἰκεία τοῖς προσηκόντως ῥηθησομένοις· πρὸ γοῦν τοῦ ζητῆσαι τί ἐστὶν ὁρισμὸς, καὶ τίνων ἡ ἀπόδειξίς ἐστιν αὐτοῦ, ζητεῖ προσηκόντως εἰ τοῦτόν ἐστὶ τὸ ὁρισὸν καὶ τὸ συλλογιστὸν· καὶ ὁρισμὸς καὶ συλλογισμός.

ΕΙΤΑ οὐδὲ τῶν οὐ τῷ πρώτῳ σχήματι καθηγορικῶν ἁπάντων ἐστὶν ὁρισμός. οἷ ὅτι πᾶν τέτρωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει.

ἐξαῦ ὅτι οὐ τῷ διὰ τοῦδε σχήματι οἱ συλλογισμοὶ ὁρισμοὶ οὐκ εἰσὶν, δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ οὐ τῷ πρώτῳ σχήματι συλλογισμός, ὁρισμός ἐστι καταφατικός· διότι ὁ μὴ συλλογισμὸς, δείκνυσί τι πάθος ὑπάρχον οὐ τινὶ ⟨τῶν⟩ κειμένῳ· οἷ τὸ ἔχειν τὰς ζεῖς τριγώνου δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ὑπάρχει τῷ τετράγωνῳ· δείκνυσι δὲ οὕτως, ὅτι μέσου τοῦ δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς ὅτι ἴσαι εἰσὶν· οἱ δὲ ὁρισμοὶ οὐ δείκνυσί τι πάθος οὐ ὑπάρχον τινὶ ⟨τῶν⟩ κειμένῳ, ἀλλ' οὐσίαν οὗ ὅς τινος ⟨τῶν⟩ κειμένου. τετράγωνον γὰρ φαμὲν, τὸ ⟨τὸν⟩ ἴσων γραμμῶν περιεχόμενον· εἰ δέ τις εἴποι πῶς φησι τὸν ὁρισμὸν, οὐσίαν δηλοῖ, δηλοῖ γὰρ συμβεβηκὸς, λευκὸν γὰρ ἐστὶ χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως, λέγομεν ὡς νὴ τὸ λευκὸν χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως, τοῦ εἴδους τοῦ λευκοῦ δηλοῖ· τὸ δὲ εἴδος φησι, καὶ οὐσίαν σημαίνει· πᾶσα γὰρ ὑπαρξις οὐσία λέγεται.

ΤΟΥΤΟΥ δὲ λόγος ὅτι τὸ ἐπίστασθαι ἐστὶν, τὸ ἀποδεικτὸν, τὸ ἀποδειξιν ἔχει.

οὐ εἶναι τὸν ὁρισμὸν καὶ πῶς ἀποδείξιν ἕτερον· διότι τὸ ἐπίστασθαι τὸν ἀποδεικτικὸν, οὐκ ἄλλο τί ἐστὶν, ἀλλ' ἢ τὸ ἔχειν ἀποδειξιν· ἤγουν, τὸ διὰ ἀποδείξεως γινώσκειν αὐτό.

ΩΣΤΕ ὠδὶ τῶν τοιούτων ἀποδείξις ἐστὶ, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη αὐτῶν καὶ ὁρισμός. ἐπίσταιτο γὰρ ἄν τις καὶ κατὰ τὸν ὁρισμὸν οὐκ ἔχων πῶς ἀποδειξιν.

ἤγουν τῶν ἀποδεικτῶν, ἀποδείξις ἐστὶν ἡ ταυτὰ ποιοῦσα· δῆλον ὡς ὁρισμὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται· ἤγουν, οὐχὶ καὶ διὰ ὁρισμοῦ αὐτὰ γνωσόμεθα· εἰ γὰρ σώσομεν τὸ ἀποδεικτὸν διὰ ὁρισμοῦ γνώσκεσθαι· ἐπίσταιτο γὰρ αὖτις τὸ ἀποδεικτὸν διὰ ὁρισμοῦ· οὐ μὴν τοι διὰ ἀποδείξεως, ἢ διὰ ἀπὸ τοῦ.

ΟΥΔΕΝ γὰρ κωλύει μὴ ἅμα ἔχειν· ἤγουν ἡ δὲ πίστις, καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· οὐδὲν γὰρ πώποτε ὁρισάμενοι ἔγνωμεν, οὔτε τῶν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων· οὔτε τῶν συμβεβηκότων.

ΤΟΥΤΟ λύσις ἐστὶν ⟨ἀπόρου⟩ σταθερᾶς καὶ ἀπορίας· ἴσως γάρ τις ἐζήτησεν· ἀρά γε οὐκ ἔστι δυνατὸν τὸ αὐτὸ γνῶναι καὶ διὰ ὁρισμοῦ καὶ διὰ ἀποδείξεως· ἀλλ' οὐχ ἅμα, ἤγουν ὡσαύτως· ἀλλὰ κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον λόγον· ἢ γὰρ ἐκλειψις καὶ οὐ τῇ σελήνῃ θεωρεῖται· ἀλλ' οὖν δυνάμεθα ταύτην χωρίσαι αὐτῆς· καὶ οὐ ἐπινοίᾳ μόνον αὐτὸ καθ' αὐτὸ λαβεῖν. ἵνα καὶ διὰ ὁρισμοῦ πιστώσωμεθα ὡς ἔστιν αὐτίφραξις ⟨τῆς⟩ γῆς· εἰ δὲ θεωροῦμεν πῶς ἐκλειψιν οὐ τῇ σελήνῃ, ἀπεδείξαμεν ταύτην ὑπάρχειν τῇ σελήνῃ διὰ ἀποδείξεως ⟨ὡσαύτως καὶ⟩ τὸ ἰσόπλευρον τρίτωνον, ἔστι διὰ ὁρισμοῦ καὶ διὰ ἀποδείξεως γνῶναι, ἀλλ' ἄλλως καὶ ἄλλως· διὰ ὁρισμοῦ μὲν, ὅταν εἴπω ἰσόπλευρόν ἐστι τρίτωνον, τὸ ⟨τὸν⟩ τριῶν ἴσων πλευρῶν συγκείμενον· ἔστι δὲ ἀποδεικτικῶς δείξαι ὅτι ἔχει τὰς ἅρας πλευρὰς ἴσας ἴσαις· ὅταν δύο κύκλοι διὰ τὴν κέντρων ποιοῦντες τέμνωσιν ἀλλήλους, καὶ πῶς διάμετρον ἕκαστον πῶς αὐτῶν, τότε τὸ ἐκ τῆς διαμέτρου συγκείμενον τρίτωνον, καὶ τὴν δύο εὐθειῶν τὴν ἀπὸ τῆς ἁφῆς ἀχθεισῶν ἄχρι τῶν κέντρων ἰσόπλευρόν ἐστιν· αἱ γὰρ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐκβαλλόμεναι εὐθεῖαι, ἴσαι εἰσὶν ἀλλήλαις· εἰσὶ δὲ πιστώσασθαι καὶ βεβαιῶσαι δεῖ καὶ διὰ ἐπαγωγῆς· οὐ γὰρ πώποτε διὰ ὁρισμοῦ ἔγνωμεν τὴν ὑπαρχόντων οὐ τινὶ, καθ' αὑτὸ, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς· ἤγουν τὴν ἀποδεικτικῶν. καθ' αὑτὸ γὰρ ἐστὶ τῇ σελήνῃ, τὸ σφαιρικὸν χῆμα· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, τὸ ἐκλείπειν.

ΕΤΙ εἰ ὁ ὁρισμὸς οὐσίας τίς γνωρισμὸς τάχ' τοιοῦτα φανερὸν ὅτι οὐκ οὐσίαι· ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς ἅπαντος οὐ πᾶς ἡ ἀπόδειξις δῆλον· τί δ' οὖ ὁρισμὸς ἅρα παντὸς ἀποδείξις ἐστὶν, ἢ οὔ·

Quod nō omnis syllogismus diffinitio sit & p consequens neq: demonstratio

Diffinitio qd ÷ esse significat

Quo intelligendum sit diffinitionē subst tiā significare. quam interdū significet accidens.

Speciē substantiā significare. qa omnis existentia substantia dicitur

Analyd possimus scire p demostratiōnē & diffinitionem simul sed diuersa ratione ./

·l· ff· d τοῦ

Ἡ γοῦν ἐὰν ὁ ὁρισμὸς οὐσίαν δηλοῖ, τὰ δὲ τοιαῦτα ἀποδεικτικῶν οὐκ οὐσίαι εἰσὶν, ἀλλὰ πάθη αὐτῶν τινι
ἐστὶ κειμένῳ θεωρούμενα, λοιπὸν ἀρὰ ἡ ἀπόδειξις ὁρισμὸς οὐκ ἔστιν. Οὐδὲ ἀποδεικνὺν δι' ὁρισμοῦ
γνώσεται τις. ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἀποδεικνύν οὐκ ἔστι καὶ δι' ὁρισμοῦ εἰδέναι, ἤγουν ὁ ὁρισὸν καὶ δι' ἀπο-
δείξεως δεῖν εἰδέναι. ἢ οὔ. καὶ φησίν.

Εἶς μὲν δὴ λόγος καὶ τοῦδε τοῦτον ὁ αὐτός. τῷ γὰρ οὗ ἐστὶ μία ἐπιστήμη. ὥστ' ἐπεὶ δὲ ἐπίστα
σθαι τὸ ἀποδεικτόν ἐστι τὸ πῶς ἀποδείξιν ἔχειν, συμβήσεταί τι ἀδύνατον. ὁ γὰρ τὸν ὁρισμὸν ἔχων,
οὐδὲν ἀποδείξεως ἐπιστήσεται.

Ἕτερος γὰρ ὁ ἀποδεικνὺν ἐλέγξαμεν μὴ εἶναι δυνατὸν δι' ὁρισμοῦ εἰδέναι, οὔτω νῦ ὁ ὁρισὸν δεικνύσεται
μὴ δυνατὸν ὄν. δι' ἀποδείξεως γινώσκεσθαι, λαβόντες ὡς ὁμολογούμενον, ὅτι παντὸς οὗ τὸ πρᾶγμα
τος ἦν τὸ τί ἐστὶν ἐπίσταται καὶ γνῶσις. ἢ ἢ δι' ὁρισμοῦ, ἢ ἢ δι' ἀποδείξεως. εἰ γοῦν τὸ ἐπίστασθαι τὸ
ἀποδεικτόν ἐστι, τὸ δι' ἀποδείξεως γινώσκειν αὐτό. εἰ τὸ ὁρισὸν ἐστὶ καὶ τὸ ἀποδεικτόν (τοῦτο γὰρ συμ-
βήσεται) ἀδύνατον. ὅτι ὁ ἔχων τὸν ὁρισμὸν, ἤτοι ὁ γινώσκων τί δι' ὁρισμοῦ, ἐπίστασθαι αὖτὸ ἄνευ
ἀποδείξεως ὅπερ ἄτοπον.

Ἔτι αἱ ἀρχαὶ τῆν ἀποδείξεων, ὁρισμοὶ ὧν ὅτι οὐκ ἔσονται ἀποδείξεις, δῆλον ὅτι πρότερον.
ἢ ἔσονται αἱ ἀρχαὶ ἀναπόδεικτοι, καὶ τῆν ἀρχῶν ἀρχαί. καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον βαδιεῖται, καὶ τὸ
πρῶτα ὁρισμοὶ ἔσονται ἀναπόδεικτοι. ἀλλ' οὐδὲ εἰ μὴ παντὸς τὸ αὐτὸ, ἀλλά τινος τὸ αὐτὸ ἔστιν
ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ἢ ἀδύνατον. οὐ γὰρ ἔστιν ἀπόδειξις οὗ ὁρισμός. ὁρισμὸς μὲν γὰρ τὸ τί ἐστι.
καὶ οὐσίαν. αἱ δ' ἀποδείξεις φαίνονται πᾶσαι ὑπάρχουσαι καὶ λαμβανούσαι τὸ τί ἐστιν οἷον αἱ
μαθηματικαί. τί μονὰς. καὶ τὶ τὸ εὐθύγραμμον. καὶ αἱ ἄλλαι ὁμοίως.

Εἰ οἱ ὁρισμοὶ εἰσὶν ἀρχαὶ τῆν ἀποδείξεων, αἱ δὲ ἀρχαὶ ἀναπόδεικτοι, λοιπὸν καὶ οἱ ὁρισμοὶ ἀναπό-
δεικτοι ἔσονται. εἰ δὲ οἱ ὁρισμοὶ εἰσὶν ἀναπόδεικτοι, ἀνάγκη καὶ τῶν ὁρισμῶν ἕτερα εἶναι ἀρχεῖα
τέτρα, εἴγε πᾶσα ἀπόδειξις, ἐξ ἀρχῶν τινῶν καὶ πρώτων γίνεται. καὶ τούτων ἕτερον πρότερον.
καὶ οὗτος ἐπ' ἄπειρον. καὶ εἰ οὐκ ἔστι λαβεῖν ἀρχὰς ἐξ ὧν ἀεὶ ὁρίσεσθαι ἀρχεῖα τέτρα, ἀναιρεῖται ἡ
ἀπόδειξις καὶ οὐκ ἔσται. ἢ εἰ μέλλει εἶναι ἀπόδειξιν, ἀνάγκη τὰ πρῶτα, καὶ καθ' ἃ πῶν ἀρχὴν τῶν
ὁρισμοὺς εἶναι ἀναπόδεικτους. καὶ εἰ ἀναπόδεικτοι οὗτοι, λοιπὸν ἀρὰ καὶ ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ ἀπόδει-
ξις ἕτερα. καὶ εἰ ἕτερα ταῦτα, πῶς ἔσται καὶ δι' ὁρισμοῦ εἰδέναι τὸ αὐτὸ καὶ δι' ἀποδείξεως γινώ-
σκεσθαι; ἀρ' ἔστι τι, ᾧ καὶ δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως ἀνάγκη γινώσκεσθαι, ὡς εἶναι τὸ αὐτὸ ᾗ
ὁρισὸν καὶ ἀποδεικτόν. καὶ φησὶν, ἢ ἀδύνατον, οὐ γὰρ δεῖ δυνατὸν ἀποδείξει εἶναι τῆ ὁρισοῦ πρᾶγ
ματος. ὁ μὲν γὰρ ὁρισμὸς, τὸ τί ἐστὶ παιεῖ, καὶ πῶς οὐσίαν τῆ πράγματος. αἱ δ' ἀποδείξεις, ὡς πολ-
λοὶ αἱ μαθηματικαί, (ὥστε γίνεται καὶ ὡς ὁμολογούμενον λαμβάνουσι τὸ τί ἐστιν. οὐ μὴν δὲ καὶ
ἀποδεικνύουσιν αὐτό. αὐτίνωμ ἡ γεωμετρία ὡς ὁμολογούμενον λαμβάνει τὸ εἶναι σημεῖον, οὗ μέρος οὐ-
δὲν, καὶ γραμμὴ δεῖ μήκος ἀπλατές. καὶ ἡ ἀριθμητικὴ, τὸ εἶναι μονάδος ἀρχὴν ἀριθμοῦ.

Ἔτι πᾶσα ἀπόδειξις τί καθ' τινος δείκνυσιν. οἷ) ὅτι ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν. οἱ δὲ τῷ ὁρισμῷ, οὐδὲν ἕτε-
ρον ἑτέρου κατηγορεῖται. οἷ) οὔτε τὸ ζῷον κατὰ τῆ δίποδος. οὔτε ὄζον κατὰ τῆ ξώου. οὐδὲ δὴ κατὰ
τῆ ἐπιπέδου τὸ σχῆμα. οὐ γὰρ δεῖ τὸ ἐπίπεδον σχῆμα. Ἔτι ἕτερον τὸ τί ἐστι καὶ ὅτι ἔστι δείξαι.
αἱ ὄζον ἕτερον ἐπιχείρημα δεικνύον τὸ ὁρισμὸν τῆς ἀποδείξεως ἕτερον. καὶ φησὶν, ὡς πᾶσα ἀπό-
δειξις, ἢ κατὰ φατικῆν δείκνυσί τι, ἢ ἀποφατικήν. οὐδὲν δὲ τῆν κειμένων οὐ τῷ ὁρισμῷ ἕτερον ἑτέ-
ρου κατηγορεῖται, οὔτε ὄζον κατ' ἐκείνου. καὶ πάλιν ὁρισμὸς τῆ πρώτου, τὸ σχῆμα ἐπίπεδον. οὔτε
τὸ οἷον τὸ σχῆμα κατὰ τῆ ἐπιπέδου κατηγορεῖται, οὔτε ὄζον κατ' ἐκείνου. οὐκ ἀρὰ ὁ ὁρισμὸς ἀπό-
δειξίς ἐστιν.

Οἱ μὲν οὖν ὁρισμοὶ τί ἐστὶ δηλοῖ ἡ δὲ ἀπόδειξις, ὅτι ἢ ἐστὶ τόδε κατὰ τῆδε, ἢ οὐκ ἔστιν.
Ἤγουν, οὐσίαν τινὸς πράγματος. ἢ δι' ἀπόδειξις, ἤγουν τὸ ὅτι οὐσίαν οὐ παιεῖς, ἀλλ' ὅτι τόδε τὸ πά-
θος, ἤγουν τὸ ἔχειν τὰς ἴσας τοῖς δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας, δείκνυσιν ὑπάρχον ᾧ πρώτῳ, ἢ μὴ ὑπάρχον.

Ἕτερον δὲ ἕτερα ἀπόδειξις.

Ἀπόδειξιν εἰ τοῦθα πῶς γνῶσιν ἔλαβε. εἰ γοῦν τῆν ἑτέρων καὶ διαφερόντων αἱ γνώσεις ἕτεραί εἰσι,
τὸ δὲ ὁρισὸν καὶ τὸ ἀποδεικνὺν ἕτερα.

Ἐὰν μὴ ὡς μέρος ᾖ τί τῆς ὅλης. ὄζον δὲ λέγω, ὅτι δείκνυται τὸ ἰσοσκελὲς δύο ὀρθαῖς, εἰ πᾶν
τρίγωνον δείκνυται. μέρος γάρ. τὸ δὲ τί ἐστὶ καὶ ὅτι ἔστι δείκνυται. μέρος γὰρ τὸ δὲ τί ἐστὶν. οὐ γὰρ δεῖ θατέρου θατέρου μέρος. φανερὸν ἀρὰ ὅτι οὔτε οὗ ὁ ὁρισμὸς, τούτου πάντως ἀπόδει
ξις, οὔτε οὗ ἀπόδειξις, τούτου πάντως ὁρισμός. ὥστε ὅλως τῆ αὐτῆ οὐδενὸς σαδέχεται ἄμφω ἔχειν.
ὥστε δῆλον ὡς οὐδὲ ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις, οὔτε τὸ αὐτὸ ἀδύνατον. οὔτε θατέρου τὸ θατέρῳ. καὶ γὰρ αὐ
τὰ κειμένα ὁμοίως ἔχει. ταῦτα μὲν οὖν μέχρι τούτου διωρθώθω.

Τοῦτο λύσις δεῖν αὐτάσεως. ἴσως γάρ τις αὐέσῃ λέγων, πῶς φησι τῆν ἑτέρων ἑτέρας εἶναι τὰς γνώ
σεις. ἰδοὺ τὸ ἰσοσκελὲς καὶ σκαληνὸν ἕτερα. ἀλλὰ καὶ οὕτω δῆλον ἀποδείξεως γνώσομεν ὡς τὸ σκα-

λινον δύο ὀρθὰς ἔχει, δι' αὐτῆς γνώσκομεν, ὡς καὶ τὸ ἰσοσκελὲς οὕτως ἔχει. λύων οὖν πῶ οὐσασις
φησὶν, εἰ καὶ ἕτερα ἐστὶ ταῦτα, ἀλλ' οὖν τὸ μὲν τρίγωνόν δεῖν ὅλον, τὸ δὲ ἰσοσκελὲς μέρος, καὶ δια-
φέρει μέλλουσιν ἀποδείξειν. τὸ μὲν πᾶν ἔχειν, τῷ μὲν σκαληνῷ ὑπάρχει καθ' αὐτό. τῷ δὲ ἰσοσκε-
λεῖ ὡς σκαληνῷ, τὸ δὲ μέρος. δῆλ ἔχειν τὸ μὲν ὁρισὸν γινώσκομεν δι' ὁρισμοῦ. τὸ δὲ ἀποδεικνὺν, δι' ἀπο-
δείξεως. οὐ γὰρ δέχεται τῆ αὐτῆ καὶ οἷός τῆ ὁρισοῦ ἄμφω εἶναι καὶ ὁρισμόν. ὥσ-
τε τὸ ἀποδεικνὺν, δι' ὁρισμοῦ καὶ ἀποδείξεως γινώσκεσθαι. οὐκ ἀρὰ ἡ ἀπόδειξις καὶ ὁ ὁρισμὸς, οὔτε
ταυτά ἐστιν, οὔτε ἕτερον θατέρου ὑφ' ἑτέρου. εἰ γὰρ ταυτὰ, ἤγουν αὖ καὶ τὸ ὁρισὸν καὶ ἀπο
δεικνὺν τὰ κειμένα ταυτά. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὅτι οὐκ ἐστὶ ταυτὰ ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ ἀπόδειξις,
διηπορήσθω οὕτως. ἤγουν διαπορητικῶς καὶ διαλεκτικῶς, καὶ κοινότερον δειχθησόμεν. διαπορητι
κὰ δὲ λέγονται, τὰ κοινότερα καὶ διαλεκτικὰ ἐπιχειρήματα. ἴδιον γὰρ τῆ διαλεκτικοῦ δεῖ, τὸ δια
πορῆσθαι. οἷ), εἰ πρόκειται ταῦτ' ἢ ἁδυνὴ ἀγαθὸν, ἐπειδὴ δυνάμεως ἑφ' ἑκάτερον τὸ ἐπιχειρεῖν, καὶ ὄζ-
πονδὲ μὲν τῆν ἐπιχειρημάτων διεικνύειν ταύτην ἀγαθὸν, ὄζ. τῶνδε δὲ οὐκ ἀγαθὸν, διαζεύξ ἐπὶ πο-
ρεῖα ἀποφήνασθαι εἴτε ἀγαθὸν δεῖν εἴτε καὶ μή.

Τοῦ δὲ τί δεῖ πρότερόν δεῖν συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ἢ οὐκ ἔστι καθάπαξ νῦν ὁ λόγος ὑπέδετο.
τέτερον προθέμενος ζητῆσαι δι' ὅλης τῆς πραγματείας, πρῶτον μὲν, εἰ ἔστιν ὡς τόδε δεῖν ὁρισμὸς τῆ
δε. εἶτα πῶς δεῖ δυνατὸν εἰς πῶ ἀπόδειξιν ἀναγαγεῖν τόνδε, καὶ τότε τί δεῖν ὁρισμὸς, καὶ οὕτω τί-
νων δεῖ, πρὸ τῆς τούτων ζητήσεως ἐζήτησεν εἰ ταυτὸν δεῖν ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. καὶ διέξασ', ἕτε-
ρον ζητεῖ ὁ πρῶτον προέθετο. καὶ ὁρώτησας εἰ ἔστι δυνατὸν ἀποδείξαι ὡστε δεῖν ὁρισμὸς τῆδε, ἀ-
πεκρίνατο ἢ οὐκ ἔστιν.

Ὁ μὲν γὰρ συλλογισμὸς τὶ καθ' τινος λείκνυσι δῆλ τῆ μέσου. ὁ δὲ τί δεῖν, ἴδιόν τε, καὶ οὐ
τῷ τί δεῖ καθηγορεῖται. τοῦτο δ' ἀνάγκη αὐτισζέφειν.

Ρὸ τῆ ἐπιχειρῆσαι ζητῆσαι ὁ εἶπομεν, λαμβάνει δύο λήμματα εἰς πῶ ἀπόδειξιν τῆ προκειμένῃ χρή-
σιμα. καὶ ὁ μὲν οἷ) ἔωσται τῷ συλλογισμῷ (τῷ ὅτι πᾶς συλλογισμὸς λείκνυσι τί καθ' τινος, δῆλ. μέ-
σου τινὸς ὅρου. ὁ δὲ ἕτερον λῆμμα, ἔωσται τῷ ὁρισμῷ τῷ ὅτι, ὁ τί δεῖ. καὶ ὁ ὁρισμὸς ἴδιον λέ-
γεται τῆ ὁρισοῦ. καὶ οὐ τῷ τί δεῖ καθηγορεῖται εἰ σωσθήσεται καὶ ἄμφω οὐ τῷ αὐτῷ καὶ οὐ ὁρι-
σμὸ. δυνάσται αὐτισζέφειν καὶ ὁ ὁρισμὸς πρὸς ὁ ὁρισὸν καὶ ὁ ὁρισὸν πρὸς τὸν ὁρισμόν, καὶ αὐ-
τηγορεῖσθαι ἀλλήλων. ὡς ὁ ζῷον λογικὸν θνητὸν, καὶ ἴδιόν δεῖ τῷ ἀνθρώπῳ, μόνῳ γὰρ αὐτῷ
δεῖ, καὶ οὐ τῷ τί δεῖ καθηγορεῖται αὐτῆ. ὁρωτηθεὶς γὰρ τί δεῖν ἄνθρωπος, ὁ ζῷον λογικὸν καὶ
ὁ ἑξῆς ἀποκρίνεται, ὁ γελαστικὸν ἴδιον μὲν δεῖ τῆ ἀνθρώπου. καὶ αὐτηγορεῖται. ἀλλ' οὐχ ὁρι-
σμὸς δεῖ, διότι οὐ τῷ τί δεῖ καθηγορεῖται. ὁ δὲ οὐσίαν ἐμήνυσε ἀληθῆ, οὐ τῷ τί δεῖ καθηγο-
ρεῖται τῆ ἀνθρώπου. ἀλλ' οὐχ ὁρισμὸς δεῖ ὅλως, διότι ὁ μὴ εἶναι αὐτῆ μόνου ἴδιον.

Εἰ γὰρ ὁ ἀῆ γ ἴδιον, δῆλον ὅτι καὶ τῆ β. καὶ ὅλως, τῆ γ. ὥστε πάντα ἀλλήλων. ἀλλὰ
μὴν καὶ εἰ ὁ α οὐ τῷ τί δεῖν ὑπάρχει παντὶ τῷ β. καὶ καθόλου ὁ β παντὸς τῆ γ οὐ τῷ τί δεῖ λέ-
γεται, ἀνάγκη καὶ ὁ α οὐ τῷ τί δεῖ τῆ γ λέγεσθαι. εἰ δὲ μὴ οὕτω τις λήψεται δι' ὅλων, οὐκ ἀ-
νάγκη ἔσται ὁ α τῆ γ καθηγορεῖσθαι οὐ τῷ τί δεῖν. εἰ ὁ μὲν α τῆ β οὐ τῷ τί δεῖ, μὴ καθ' ὅσου δὲ ὁ β
οὐ τῷ τί δεῖ. ὁ δὲ τί δεῖν ἄμφω ταῦτα ἔξει. ἔσται αὖρα καὶ ὁ β καθ' τῆ γ ὁ τί δεῖν. εἰ δὴ ὁ τί δεῖ,
καὶ ὁ τί ἦν εἶναι ἄμφω ἔχει, ὧδὶ τῆ μέσου ὅρου ἔσται πρότερον ὁ τί ἦν εἶναι. ὅλως τε εἰ δεῖ δει-
ξαι, τί δεῖν ἄνθρωπος. ἔστω ὁ γ ἄνθρωπος. ὁ δὲ α ὁ τί δεῖν, εἴτε ζῷον δίπουν. εἴτε ἄλλό τι. εἰ τοίνυν
συλλογιεῖται, ἀνάγκη καθ' τῆ β ὁ α παντὸς καθηγορεῖσθαι. τοῦτου δ' ἔσται ἄλλος λόγος μέσος.
ὥστε καὶ ὄζ ἔσται, τί δεῖν ἄνθρωπος. λαμβάνει οὖν ὁ δεῖ δεῖξαι. καὶ γὰρ ὁ β δεῖ τί δεῖν ἄνος.

Ἐ νταῦθα ὁ γὰρ, ἢ αὐτὶ τῆ δὲ λιπτέον, ἢ αὐτὶ τῆ δῆ, εἰ λάβῃς τὰ λήμματα ἀπηρτισμένα ἀχρὶ τῆ αὐ-
τισζέφειν. εἰ δὲ ἄχρι οὗ τῷ τί δεῖ καθηγορεῖται, ὀφείλεις λαβεῖν ὁ (γ ἀκατασκεύαστον τῆ πρὸ
αὐτῆ. ἀλλὰ προθεωρητέον ὄζον, εἰ μέλλει τις ἀποδείξαι ὡς ὁ α ὁρισμὸς δεῖ τῆ γ, ὄζ. μέσου τῆ β
ὀφείλει καὶ ὁ α καὶ ὁ β ὁρισμὸν λαβεῖν. ἔστω ὁ α ζῷον πεζὸν δίπουν. ὁ δὲ β, ζῷον λογικὸν θνητόν.
ὁ δὲ γ, ἄνθρωπος. ἄλλως γὰρ οὐκ ἔστι διεξελθεῖν ὁ α ὁρισμὸν εἶναι τῆ γ, εἰ μὴ καὶ ὁ μέσος λαφθῇ ὁ-
ρισμός. οὐχὶ γὰρ ἀποδείξεως ὁ ὁρισμός. εἰ μέλλει διεξελθεῖν τόδε ὁρισμὸς τῆδε, τοῦτο τοῦ εἰς ἀπό
δειξιν αὐτῆ μέλλοντα λαφθῆναι, ἀνάγκη αὐτισζέφειν. ἤγουν ὁρισμὸς εἶναι. εἰ γὰρ ὁ α ἔστιν ἴδιον
καὶ ὁρισμὸς τῆ γ, δῆλον ὡς ὁ α καὶ τῆ β ἔσται ὁρισμὸς, καὶ ὄζ ὁ β, τῆ γ ὁρισμός. ὥστε πάν
τας τοὺς ὅρους αὐτισζέφειν καὶ αὐτηγορεῖσθαι (καὶ οὐ τῷ τί δεῖν. ἤγουν εἰ ὁ α ὁρισμός δεῖ καὶ
καθηγορεῖται παντὸς τῆ β. καὶ ὁ ζ, ὡς ὁρισμὸς καθηγορεῖται τῆ γ. ἀνάγκη ἢ ὁ α οὐ τῷ τί δεῖν,
ἤγουν ὁρισμὸν τῆ γ εἶναι. εἰ δὲ μὴ οὕτω τὶς διεξέλθοι, ἤγουν δύο, λάβῃ ὅρους καὶ οὐ ὅ α καὶ οὐ τῷ
β, οὐκ αὖ ποτε ἀποδείξῃ ὁ α ὁρισμὸν εἶναι τῆ γ. ὧδὶ πάσης γὰρ ἀποδείξεως ὁ μέσος ὅρος ὁρι-
σμὸς λαφθήσεται οὐ μαθήσει. εἰ γὰρ τὸ α ὡς ὁρισμὸς καθηγορεῖται τῆ β, ὁ δὲ β οὐχ ὡς ὁρισμὸς
καθηγορεῖται καθόσου καθηγορεῖται, ἤγουν τῆ γ, οὐδὲ ἀπόδειξις γνώσεται τῆ α πρὸς τὸ γ. ἀπ-

Solo

Diaporetica epicheremata quæ

Dialectici propri est dubitare

λήμματα δύο

Syllogismi officiú

Diff°. propriú ÷ diffiniti, & in qa ÷ prædicatur de illo & cõuertitur cum illo

Risibile ꝓpriú ÷ hominis & conuertitur cum illo, sed nõ ÷ diffinitio qa non prædicatur in qd

. γαῤ . αὐτὶ τῆ δὲ ἢ αὐτὶ τῆ δῆ

. Al pedestre bip

. Al ratioale mortale

. Γ. Homo

Omnis unius rei ignotum, Scientia & cognitio ma ÷ uel per diffinitionem uel per demonstrationem.

Ueri negat ut demonstrabile p diffinitionē nos camus & diffinibile p demonstrationem

Diffinitiones sunt principia demonstrationū, quæ quidsint indemonstrabilia consequitur diffinitiones ee indemonstrabiles

Concluditur diffinitione & demonstrationē esse diuersa

Rei diffinitæ nō est demonstratio & cum diffinitur demonstrari. qa demōstratio omnis supponit & qđ si confessum assumit qd sit rpsa res quod diffinitio facit

ἀπόδειξις αὐτὶ τῆ γνῶσις

Διαπορήσθω

Dubitatio

Τί ἐστιν ὁ τί ἦν εἶναι ὁ ὁρισμός

Omnis diffiniti una est diffinitio

φωγοῦν ταῦτα, ὃ καὶ β', ὀφείλουσιν ἔχειν ὡς ὁρισμούς, ἤγουν ἄμφω αἱ προτάσεις· εἰ γοῦν μὴ ἄμφω αἱ ὁμοῦ τί ἐστιν ἤγουν τί ἐστιν εἶναι καὶ ὁρισμός, καὶ οὐ ἀρχὴ αἰτήσεται ὁ ἀμφισβητῶν, ὃ ἀ ὁρισμὸς τοῦ γ', ὅπερ ἄτοπον. ζητῶν γὰρ ἀποδεῖξαι ὃ ἀ ὁρισμὸν τοῦ γ', ὡδὶ τὸ μέσον ὅρον ἔλαβεν ὡς ὁμολογούμενον πρὸ τῆς ἀποδείξεως, ὃ τί ἐστιν εἶναι. ἤγουν ὁρισμὸς τοῦ γ'. καὶ λοιπόν, ἀποδεῖξαι ὃ δεῖξαι ὃ ἀ ὁρισμὸς τοῦ γ'. πανταχοῦ γὰρ ὁρισμοῦ, εἰς ἐστιν ὁρισμός, οὐκ ἔλαβεν οὐ τῇ ἐλάττονι προτάσει. οὐκ ἀρχὴ ἐστὶν ἀπόδειξις τοῦ ὁρισμοῦ· ὅλως τε εἰ ἔστι δεῖξαι ὃ τί ἐστιν ὁρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. ὡδὶ τοίνυν δὲ τοῦ β' ἔστω ἄλλος ὁρισμός, μέσον ὃ ζῷον λογικόν. ὥστε οὐ δεῖται δεῖξαι, ἤγουν οὐ ζητεῖ, ἔλαβε πρὸ τῆς ἀποδείξεως, εἰ παὶ ὃ β' ὁρισμὸν τοῦ γ'.

Δεῖ δ' οὐ ταῖς συσὶ προτάσεσι καὶ τοῖς πρώτοις καὶ ἀμέσοις σκοπεῖν· μάλιστα γὰρ φανερὸν ὃ λεγόμενον γίνεται.

ἱερόμυσοι τινὲς ἀποδεικνύειν ὃ ἀ ὁρισμὸν τοῦ γ' οὐ τῷ λαβεῖν καὶ ὃν μέσον ὁρισμὸν ἵνα λάθωσιν οὐ ἀρχὴ αἰτούμενοι, παρεμφαίνουσι καὶ οὐ τῇ μείζονι προτάσει καὶ οὐ τῇ ἐλάττονι τὰ ἴδια τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὃ ὀρθοδοξοπαπικόν. λέγω δὲ μὴ λαβεῖν ταῦτα τὰ ἴδια μεταξὺ τῶν προτάσεων, ἀλλ' ἀμέσως λαβεῖν αὐτάς. ὃ ἀ ἦν τὰ τοῦ β'. καὶ ὃ β' ἦν τὰ τοῦ γ'. ἵνα φανερὸν γένηται ὃ λεγόμενον. ἤγουν, ὃ οὐ ἀρχὴ αἰτεῖται.

Οἱ μὲν οὖν ὅλῳ ὃ αὐτιστρέφειν λεγόντων τί ἐστι ψυχὴ ἢ τί ἐστιν ἄνθρωπος· ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν ὄντων, ὃ ἐξ ἀρχῆς αἰτοῦντες· δῆλον ἐστὶν ἀξιώσει ψυχὴν εἶναι ὃ αὐτὸ ἑαυτῷ αὖτον τοῦ ζῆν· ἔσται δ' ἀριθμὸν αὐτὸν ἑαυτὸν κινοῦν τα· ἀνάγκη γὰρ αὐτὸν εἶναι ψυχήν, ὅπερ ἀριθμὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν κινοῦντα. οὕτως ὡς ὃ αὐτὸ ὄν. οὐ γὰρ εἰ ἀκολουθεῖ ὃ ἀ τῷ β'· καὶ ἔστω τῷ γ', ἔσται ὃ γ' ὃ ἀ ὃ τί ἐστιν εἶναι.

Εἰς ἄτοπον ὡς οὐκ ἔστι δυνατὸν ἀπόδειξιν τοῦ ὁρισμοῦ γενέσθαι, κἂν σὺ τῷ μείζονι ὅρῳ καὶ τῷ μέσῳ ὁρισμοὶ κεῖνται, νοῦ δὲ οὗτοι ὅτι, καὶ ἐὰν λόγους λάβῃς αὐτιστρέφοντας, οὐδὲ οὕτως ἀποδείξεις, τόν δὲ ὁρισμὸν εἶναι τοῦδε. ὃ γὰρ οὐ ἀρχὴ καὶ οὕτως αἰτεῖ. ὡς ὁ ξενοκράτης Συλλόμενος δεῖξαι ὃ, ἀριθμὸς αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν ὁρισμὸν εἶναι τῆς ψυχῆς, ἔλαβε μέσον ὅρον, ὃ αἴτιον αὐτὸ ἑαυτῷ τὸ ζῆν. οἱ δ' ὅροι οὗτοι αὐτιστρέφουσιν· εἴ τι γὰρ ψυχή, ἔστιν αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν καὶ εἴτι αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, ἔστι καὶ ψυχή· τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ ψυχή· ἀριθμὸς ἐστιν αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν. καὶ εἴτι ἀριθμὸς αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν, ψυχή, καὶ εἴτι αἴτιον ἑαυτῷ τοῦ ζῆν, ἀριθμός ἐστιν αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν. καὶ ὃ αὖθις πάλιν. ὡς γὰρ οὐ ἀρχὴ αἰτεῖται ὁ συμπέρασμα ὅτι ἡ λύπη οὐδὲ μία ἡδονή· ἡ δὲ ἡδονὴ πᾶσα χαρά, ἡ λύπη ἄρα οὐδεμία χαρά· διότι καὶ ἡ ἡδονὴ καὶ χαρὰ ταυτόν· ὥστε αὐτὸν ἑαυτῷ λαμβάνει εἰς ἀπόδειξιν, οὕτω καὶ ἄτοπον αὐτὸν ἑαυτῷ τοῦ ζῆν, ταυτὸν ἐστὶ τῇ ψυχῇ· ὥστε ὁ λέγων ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν ὑπάρχει παντὶ τῷ αὐτῷ ὅτι αὐτῷ ἑαυτῷ τοῦ ζῆν, οὐδὲν ἄλλο λέγει, ἀλλ' ἢ ὃ ἀριθμὸς αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν ὑπάρχει τῇ ψυχῇ ὡς ὃ αὐτὸ ὄν, διότι ὃ αἴτιον αὐτὸ ἑαυτῷ τοῦ ζῆν, ταυτόν ἐστι τῇ ψυχῇ.

Ἀλλὰ ἀληθὲς εἰπεῖν ἔσται μόνον.

Ἤγουν, ἀληθὲς εἰπεῖν ὡς ὃ ἀριθμὸς αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν ἔπεται τῇ ψυχῇ, καὶ ὑπάρχει αὐτῇ. οὐ μέντοι γε καὶ ὁρισμός ἐστιν αὐτῆς.

Οὐδ' εἰ ἐστί ὃ ἀ, ὅπερ τι καθ' αὑτὸ τοῦ β' καθηγορεῖται παντός· καὶ γὰρ ὃ, ζῷόν εἶναι, καθηγορεῖται καθ' αὑτοῦ ἀνθρώπου εἶναι· ἀληθὲς γὰρ πᾶν ὃ ἀνθρώπου εἶναι, ζῷόν εἶναι· ὥσπερ καὶ πᾶν ἄνθρωπον ζῷον· ἀλλ' οὐχ οὕτως, ὥστε οὐ εἶναι· ἐὰν μὲν οὖν μὴ οὕτω λάβῃ οὐ συλλογιεῖται ὅτι ὃ ἀ ἐστὶ τοῦ γ' ὃ τί ἐστιν εἶναι καὶ ἡ οὐσία· ἐὰν δὲ οὕτω λάβῃ, πρότερον ἔσται εἰληφὼς τῷ γ' ὅτι ἐστὶ τί ἐστιν εἶναι ὃ β'. ὥστ' οὐκ ἀποδέδεικται· ὃ γὰρ οὐ ἀρχὴ εἴληφεν.

Ἀμβαίνει εἰς καταστικὸν τῶν λεγομένων τὰς οὐσίας, διότι καὶ καθ' ὁρισμῶν ὁ λόγος ἐστίν· οὗτοι δὲ οὐσιῶν εἰσὶν οὐ συμβεβηκότων φησὶ γοῦν, εἰ λάβοις ὃ ἀ ζῷον, ἢ ἐν ὁρισμὸν τοῦ ζῴου, ὃ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική· ὃ δὲ ἄνθρωπον· ἢ τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀνθρώπου· τὸ δὲ ὅπερ τί ἐλάβομεν, αὐτὶ τοῦ οὐσιωδῶς. φησὶ γοῦν ὡς ὅπερ τὸ ζῷον ἢ ὁρισμὸς τούτων, καταγορεῖται ὅπερ τί, ἤγουν οὐσιωδῶς καταὶ παντὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἢ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. εἰ μὲν οὖν μὴ οὕτω λάβῃ ὁρους αὐτιστρέφοντας δύο, οὐ ἀρχὴ αἰτεῖ· ζητεῖ γὰρ εἰ τὸ αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν ὁρισμὸς ἐστὶ τῆς ψυχῆς, ἔλαβεν πρὸ τῆς ἀποδείξεως ὡς ὁμολογούμενον, ὅτι τὸ β' τὸ αἴτιον αὐτὸ ἑαυτῷ τοῦ ζῆν. Τὸ τί ἦν εἶναι. ἤγουν ὁρισμός ἐστι τοῦ γ'.

Ἀλλὰ μὲν οὖν ἡ διὰ τῶν διαιρέσεων ὁδὸς συλλογίζεται, καθάπερ οὐ τῇ ἀναλύσει τῇ τῶν σχημάτων ὡς εἴρηται. οὐδὲ μοῦ γὰρ ἀνάγκη γίνεται τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι, πανδὶ ὄντων. ἀλλ' ὡς ὅπερ οὐδὲ ὃ ἐπάνω ἀποδέδεικνυσιν.

Ἰδωδὶ πολλάκοντα ἐπειρῶντο διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν τόδε ὁρισμὸν εἶναι τοῦδε, λέγοντες ὡς εἰ ὁ ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ συσταικῶν διαφορῶν σύγκειται, ἐξαμοῦ διὰ τῆς διαιρετικῆς καὶ ὃ ζῷον ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ ἑνώσην διαφορά· ἤγουν ὃ πεζὸν καὶ ὃ δίπουν ὁρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου φασὶ πεχείρουν γοῦν οὕτως, ἢ ζῷον ἢ ἄψυχόν ἐστιν· ἀλλὰ μὴν ζῷόν ἐστιν, οὐκ ἄρα ἄψυχον· ἢ πάλιν ὁ ἄνθρωπος ζῷόν. παὶ ζῷον, ἢ πεζόν, ἢ πτηνόν, ἢ εἰνοσιον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα πεζόν. οὐ μὴν δὲ πτηνόν, οὐ δὲ εἰνόσιον. καὶ πάλιν ὁ ἄνθρωπος ζῷον· παὶ δὲ ζῷον ἢ πολύπουν, ἢ πεζόν, ἢ δίπουν, ὁ ἄνθρωπος ἄρα δίπουν. ὅπου γοῦν διέξαντες ἐνόησον τούτων ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, ἐλεγον καὶ ὃ ὅλον ὃ ζῷον πεζὸν δίπουν ἀποδείξαι ὁρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου· ὃ δὲ ἀριστοτέλης, ἐλέγχει καὶ αὐτοὺς μὴ συλλογιζομένους, καὶ ἀποδεικνύοντας. λαβὼν ὃ ἴδιον τοῦ συλλογισμοῦ ὅτι ὃ γίνεσθαι ὃ πρᾶγμα. ἤγουν ὃ σωάγεσθαι ὃ συμπέρασμα ὑπὸ ἀνάγκης, ἀφὸ τῶν κειμένων καὶ ληφθεισῶν προτάσεων· οἱ δὲ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ἀποδεικνύοντες ὃ ζῷον ἢ ὃ πεζὸν, ἢ ἐν ὅρον ὁρισμὸν ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ὑπὸ ἀνάγκης σωάγουσι ταῦτα ἀφὸ τῶν κειμένων ὡς μὴ ἔχειν χώραν τοῦ βουλομένου ζητεῖν, διατὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον πεζόν, ὥσπερ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῶν μεριῶν ὁ διεκνύων, ὃ μὴ δόλου οὐκ ἀποδείκνυσιν. οὐ γοῦν εἰ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος πῶ κάτω γένω κινοῦσιν, ἀνάγκη καὶ πᾶν ζῷον πῶ κάτω γένω κινεῖν· οὕτως οὐδὲ διὰ τῆς διαιρέσεως δυνατόν ἐστι συλλογίζεσθαι ἐν ὁρισμόν.

Οὐ γὰρ διὰ ὃ συμπέρασμα ὁρῶντάν, οὐδὲ τῷ δοῦναι εἶναι· ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι ἐκείνων ὄντων, καὶ μὴ φῇ ὁ ἀποκρινόμενος· αὖθις ὁ ἄνθρωπος ζῷον, ἢ ἄψυχον. εἶτ' ἔλαβε ζῷον, ὃ συλλελόγισται. παλίν ἄπαν ζῷον, ἢ πεζὸν ἢ εἰνόσιον· ἔλαβε πεζὸν καὶ ὃ εἶναι ἐν ἄνθρωπον ὃ ὅλον ζῷον πεζὸν, οὐκ ἀνάγκη ἐκ τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ λαμβάνει καὶ ὅδε.

Ἤγουν, οὐ γοῦν ἐφ' ὅσων σωάγεταί τι συμπέρασμα ὑπὸ συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, ὡδὶ τούτων ἔχει ἄδειαν δοῦναι καὶ συγχωρῆσαι ὃ σωαγὲν συμπέρασμα, ἢ μὴ δέχεσθαι. ἐπεὶ γοῦν ὑπὸ ἀνάγκης σωάγεται, καὶ ἄκων παύτως δεῖ δέχεται. ὡδὶ δὲ τῶ διαιρετικοῦ, δεῖ ἐστιν. ἀλλ' ἐξουσία τῷ βουλομένῳ ὁρᾶσθαι, διατὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον· διατὶ πεζόν· καὶ εἰ μὴ βούλεται δέχεσθαι ταῦτα, εἰ δὲ μήγε οὐ συγχωρήσει. εἶτα λέγει καὶ πῶς ὑπὸ τῆς διαιρέσεως ἐλείκνυον ταῦτα.

Διαφέρει δ' οὐδὲν ὡδὶ πολλῶν ἢ ὀλίγων οὕτω ποιεῖν· ὃ αὐτὸ γοῦν ἐστὶ συλλογισμὸς μὴ ὄν καὶ ἡ χρῆσις γίνεται τοῖς οὕτω μεταποῦσι καὶ τῶν ἀδεχομένων συλλογισθῆναι.

Ἐπεισὴ οὖν ἔλαβον ὁρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, σωέβαινεν ἔχειν δύο διαφορὰς ὃ πεζὸν καὶ ὃ δίπουν· φησὶν οὖν, ὡς οὐκ ἀδύνατον ἦν τὸν ὁρισμὸν τοῦ ζῴου πεζὸν δίπουν, καταγορεῖσθαι τοῦ ἀνθρώπου ἀληθῶς, ὡσαύτως δὲ καὶ οὐκ ἀδύνατον ἦν ὅλον ὁρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου τὸ δὲ ἀριστοτέλης, ἐλέγχει καὶ αὐτὸν μὴ συλλογιζόμενον, καὶ ἀποδεικνύοντας. λαβὼν ὃ ἴδιον τοῦ συλλογισμοῦ ὅτι ὃ γίνεσθαι ὃ πρᾶγμα. ἤγουν ὃ σωάγεσθαι ὃ συμπέρασμα ὑπὸ ἀνάγκης, ἀφὸ τῶν κειμένων καὶ ληφθεισῶν προτάσεων· οἱ δὲ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ἀποδεικνύοντες ὃ ζῷον ἢ ὃ πεζὸν, ἢ ἐν ὅρον ὁρισμὸν ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ὑπὸ ἀνάγκης σωάγουσι ταῦτα ἀφὸ τῶν κειμένων ὡς μὴ ἔχειν χώραν τοῦ βουλομένου ζητεῖν, διατὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον πεζόν, ὥσπερ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῶν μεριῶν ὁ διεκνύων, ὃ μὴ δόλου οὐκ ἀποδείκνυσιν. οὐ γοῦν εἰ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος πῶ κάτω γένω κινοῦσιν, ἀνάγκη καὶ πᾶν ζῷον πῶ κάτω γένω κινεῖν· οὕτως οὐδὲ διὰ τῆς διαιρέσεως δυνατόν ἐστι συλλογίζεσθαι ἐν ὁρισμόν.

Τί γὰρ κωλύει ὅπερ ἀληθὲς μὲν ὃ πᾶν εἶναι καταὶ τοῦ ἀνθρώπου· μὴ μέντοι γε τί ἐστιν εἶναι δηλοῦν.

ὁ γοῦν, αὐτὶ τοῦ δὲ ληπτέον· οὐ γοῦν τοῦ προσλαβόντος ὅτι καταστικὸν ἐστὶν, ἀλλ' ἔτερον ἐπιχείρημα. φησὶν οὖν, ὡς οὐκ ἀδύνατον ἦν ὅλον μέρος τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ζῴου πεζὸν δίπουν, καταγορεῖσθαι τοῦ ἀνθρώπου ἀληθῶς, ὡσαύτως δὲ καὶ οὐκ ἀδύνατον ἦν ὅλον ὁρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου τὸ δὲ ἀριστοτέλης, ἐλέγχει καὶ αὐτὸν μὴ συλλογιζόμενον, καὶ ἀποδεικνύοντας. λαβὼν ὃ ἴδιον τοῦ συλλογισμοῦ ὅτι ὃ γίνεσθαι ὃ πρᾶγμα. ἤγουν ὃ σωάγεσθαι ὃ συμπέρασμα ὑπὸ ἀνάγκης, ἀφὸ τῶν κειμένων καὶ ληφθεισῶν προτάσεων· οἱ δὲ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ἀποδεικνύοντες ὃ ζῷον ἢ ὃ πεζὸν, ἢ ἐν ὅρον ὁρισμὸν ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ὑπὸ ἀνάγκης σωάγουσι ταῦτα ἀφὸ τῶν κειμένων ὡς μὴ ἔχειν χώραν τοῦ βουλομένου ζητεῖν, διατὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον πεζόν, ὥσπερ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῶν μεριῶν ὁ διεκνύων, ὃ μὴ δόλου οὐκ ἀποδείκνυσιν. οὐ γοῦν εἰ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος πῶ κάτω γένω κινοῦσιν, ἀνάγκη καὶ πᾶν ζῷον πῶ κάτω γένω κινεῖν· οὕτως οὐδὲ διὰ τῆς διαιρέσεως δυνατόν ἐστι συλλογίζεσθαι ἐν ὁρισμόν.

Ἔτι τί κωλύει ἢ προσθεῖναί τι, ἢ ἀφελεῖν, ἢ ὑπὸ βεβηκέναι τῆς οὐσίας.

αὖται εἰ μὲν λάβοις πρὸς τὰ προσειχῶς ἀνωφθέντα ὡδὶ ὁρισμοῦ, ὡς καταστικὸν ἐκείνων ληφθήσεται· ἐπεὶ γὰρ εἶπεν ἀληθὲς μὲν λέγεσθαι ἐν σωφθέντα λόγον καταὶ τοῦ ὁρισμοῦ, μὴ μέντοι γε εἶναι ὁρισμὸν αὐτὸν, τρόπους τινὰς τίθησι καθ' οὓς ἐγχωρεῖ ἐν καταγορούμενον ἀληθῶς καταὶ τινος μὴ ὁρισμὸν εἶναι αὐτὸ· οἷ γὰρ τῷ ζῴων λογικὴν θνητὸν, νοῦ καὶ ἐπίσημος δεκτικὴν, τί κωλύει φησὶ προσθεῖναί τί τῆς οὐσίας, ἤτοι συμβεβηκὸς, ἐπεκεῖνα τῶν οὐσιωδῶς ὑπαρχόντων οἷ τῷ ὁρισμῷ· οἷ), γραμματικὴν, ἢ γελαστικὸν. ὁ γοῦν ῥηθεὶς ὁρισμὸς προσλαβὼν θάτερον τούτων, ἀπώλεσε τὸ εἶναι καὶ ὁρισμός. ὡσαύτως δὲ καὶ αὐ ἀφέλῃς τινὰ τῶν οὐσιωδῶς οἷ τῷ ὁρισμῷ ὑπαρχόντων καὶ ὁρᾷς ζῴων λογικὸν, δεῖ ὁρισμὸς οὐκ ἔστι δηλῶ τὸ μὴ μόνον τὸν ἄνθρωπον δηλοῦν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα.

Xenocrates

Nulla uoluptas mœror
Omne gaudiũ uoluptas
Nullum gaudiũ mœror

Plato

Quomodo platonis obiectio procedebat ad constituendã diffinitionem

Syllogismi ꝓprium necessario sequ cõclusionẽ ex propositionib

∴ 1. ꝯmuis demus &c ꝛ non tamen

ὡσαύτως καὶ εἰ ὑπόδρᾶς τὰ μεταξύ· καὶ ὁρᾶς ζῷον νοῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· οὗ δὲ ἕξις ἔστιν ὁ ορισμός· δεῖ γὰρ ἐν ὁρισμῷ ἐκ πλειόνων εἶναι διαφορῶν.

ΤΑΥΤΑ μὲν οὖν παρείσθω μοί.

Ἠ γοῦν παρεῖσθαι καὶ συμβαίνει γίνεσθαι ταῦτα· ἤγουν, πλὴν πρόθεσιν πλὴν ἀφαίρεσιν καὶ πλὴν ὑπόδρασιν, οὐ τοῖς ὁρισμοῖς, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ γίνονται τῷ ὁρισμοῦ.

ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ δὲ λύεσθαι, τῷ λαμβάνειν τὰ οὐ τῷ τί ἐστι πάντα· καὶ ἐν τῷ ἐφεξῆς τῇ διαιρέσει ποιεῖν· αἰτούμενον ἐν πρώτῳ, καὶ μηδὲν παραλείπειν· ἕξις δὲ ἀναγκαῖον, εἰ ἅπαν εἰς πλὴν διαίρεσις ἐμπίπτει· καὶ μηδὲν ἐλλείπει· ἕξις δ' ἀναγκαῖον.

Ἠ γοῦν παραθεῖναι τρόπους καθ' οὓς λυθήσεται ἡ ἀκολουθία αὕτη τοῦ ὁρισμοῦ, καὶ οὔτε ὑπόδρασις γενήσεται οὐ αὐτῷ, οὔτε πρόθεσις· οὔτε ἀφαίρεσις πρόθεσις μὲν οὖν οὐ μὴ γένηται, εἰ λαμβάνοις πάντα τὰ οὐσιώδη μόνα καὶ τὰ ἐφεξῆς· καὶ τὰ προσεχῶς οὐ τῇ διαιρέσει κείμενα· πρῶτον μὲν γὰρ κεῖται ἐν ζῷον· ἕξις προσεχῶς διαιρήσεις εἰς ἐν λογικόν· καὶ ἐν λογικόν, εἰς ἐν θνητόν· καὶ ἐφεξῆς· ταῦτα γοῦν εἰ ἐφεξῆς λαμβάνοις οὐ τῷ ὁρισμῷ, ὡς κεῖνται οὐ τῇ διαιρέσει, ἐκφύγῃς καὶ πλὴν ὑπόδρασιν· ὡσαύτως οὐδὲ παραλλάξεις τί· εἴγε λάβοις ἐν πρῶτον, ἤγουν ἐν ζῷον· εἶτα μηδὲν τι παραλλάξεις τὴν οὐσιωδῶς ὑπαρχόντων τῷ ὁρισμῷ τοῦτο δ' ἀναγκαῖον· ἤγουν, εἰ ἅπαντα τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα τῷ ὁρισῷ λάβοις εἰς πλὴν διαίρεσιν, εὑρήσεις ταῦτα καὶ λήψῃ οὐ τῷ ὁρισμῷ· ἕξις δὲ ἐν μηδὲν παραλιπεῖν οὐ τῷ ὁρισμῷ ὧν εἴπομεν, ἀναγκαῖον ἔσται.

ΑΤΟΜΟΝ γὰρ εἶδος εἶναι· ἀλλὰ συλλογισμὸς ὅμως οὐκ ἔστιν· ἀλλ' εἰ πᾶν ἄλλον τρόπον γνωρίζειν ποιεῖ· καὶ ἕξις μὲν οὐδὲν ἄτοπον· οὐδὲ γὰρ ὁ ἐσχάτων ἴσως ἀπολείκνυσιν· ἀλλ' ὅμως δηλοῖ τι· συλλογισμὸν δ' οὐ λέγει ὁ ἐκ τῆς διαιρέσεως ἐλλέπων ἐν ὁρισμόν· ὡς πᾶν γὰρ οὐ τοῖς συμπεράσμασι τοῖς ἄνω τῆν μέσων· ἐὰν τις εἴπῃ ὅτι τούτων ὄντων ἀνάγκη τοδὶ εἶναι οὐ δέχεται ὁρῶντα ἐν διατὶ, οὕτω καὶ οὐ τοῖς διαιρετικοῖς ὅροις· τί ἐστιν ἄνθρωπος, ζῷον θνητόν· ὑπόπουν δίπουν ἄπερον, διατὶ καθ' ἑκάστην πρόθεσιν. ὁρᾶι γὰρ καὶ λείπει τῇ διαιρέσει ὡς οἴεται, ὅτι πᾶν ἢ θνητόν, ἢ ἀθάνατον· ὁ δὲ τοιούτος λόγος ἅπας, οὐκ ἔστιν ὁρισμός· ὥστε εἰ ἀπελείκνυτο τῇ διαιρέσει, ἀλλ' οὐχ ὁρισμὸς οὐ συλλογισμὸς γίνεται· Ἀλλ' ἀρ' ἐστὶ καὶ ἀφαιρέσει ἐν τί ἐστι κατ' οὐσίαν, ὕλῃ ἕκαστα· πρόθεσις δὲ λαμβάνεται ἐν μὲν τί ἐστιν ἐν ἐκ τῆν οὐ τῷ τί ἐστιν ἰδίων· τοδὶ δὲ οὐ τῷ τί ἐστι μόνα· καὶ ἴδιον ἐν πᾶν. ἕξις γὰρ ἐστὶ ἐν εἶναι ἐκείνῳ, ἢ πάλιν εἶλιφε ἐν τί ἐστιν εἶναι καὶ οὐ τούτῳ.

Ἠ γοῦν, εἰ πάντα τὰ συνιστῶντα ἐν ὁρισμὸν λάβοις οὐ τῷ ὁρισμῷ, ἄτομον ποιήσεις ἐν ὁρισμόν, ἤγουν ἐφωμόζοντα μόνῳ τῷ ὁρισῷ καὶ οὐδενὶ ἑτέρῳ· πλὴν αὖ ἐν ἅπασιν καὶ ἀνεπίληπτον ἕξει, ὁρισμός, ἐκφυτῶν τὰς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ· ἀλλ' οὖν συλλογισμὸς οὐκ ἔστι· καὶ ταῦτα μὲν συνεβιβάσθη πρὸς ἐν ὁρισμόν· ἃ δὲ λάβοις ἐν ὅτι, τί κωλύει ἢ προσθήκη τί ὡς ἕτερον ἐπιχείρημα, οὕτω συμβιβάσεις τὰ ῥητά· ἐπεὶ πολλὰ διαιρέσεως ἓν ὁ λόγος, ὅτι ἀπολείκνυται ὁ ὁρισμὸς δι' ἃς διαιρέσεως. Καὶ ἕξις μὲν οὐδὲν ἄτοπον· ἐν μὴ ἀεὶ δι' συλλογισμοῦ γινώσκειν, ἐπεὶ ἡ ἐπαγωγὴ χώ-

πρόθεσις in diuisione gd

παράλλαξις gd

ὑπόδρασις

Non est completa hominis diffo donec addas, intellectus & discipline caparx. Causam reddit doctissimus Cumstratius in hunc 2m. librum posteriorú. charta. 51.

Nó semp per syllogismú cognoscimus sed etiam p diffinitionē per resolutionē & diuisionem

Aff. υποθετικὸς

μονον ἀποδείκνυσι, καὶ γνῶσιν ἡμῖν ἐμποιεῖ τοῦ καθόλου δι' ἀφαιρετικῶν· ἀλλ' ὅμως δηλοῖ τί· ἤγουν, ὁ καθόλου συλλογισμὸν οὐ λέγει, ἢ οὐ δι' συλλογισμοῦ παιδεύσας ἐν ὁρισμόν ὁ λέγων καὶ ἐπισωμάτων αὐτὸν ἐκ διαιρέσεως, ὡς πᾶν ἐκ τῆν συμπεράσματων τῆν σωματικῶν οὐκ ἀπόδειξιν αὐτῷ· ἐάν τις εἴπῃ ὅτι τούτων ὄντων· ἤγουν, τῆν προτάσεων οὐσῶν, ἀνάγκη τοδὶ εἶναι· ἤγουν γενέσθαι, ὁ συμπέρασμα· οἷ), εἰ σωμάτειόν τις πλὴν σελλίλω ἐκλείπειν μέσον τὸ μὴ φωτίζειν· ἢ γενέσθαι βρονπλὴν δι' μέσου τὸ λόφου, οὔτε γὰρ ὁ λόφος αἴτιόν ἐστι τῆς βρονπῆς, οὔτε ὁ μὴ φωτίζειν αἴτιον τῆς ἐκλείψεως, ἀλλὰ ταύτης μέν, ἡ ἀντίφρᾶξις· τῆς δὲ βρονπῆς, ἡ ἀπόσβεσις τοῦ πυρός, ἔχει χώραν ὁ ἀκρατὴς ὁρᾶτὰν διατὶ ἐκλείπει, ἡ βρονπᾶ, οὕτω καὶ ἐνδὶ τῆν διαιρετικῶν ὅρων, ἤγουν τῶν ὁρισμῶν τῆν ἀπὸ διαιρέσεως δύρεθέντων· οἷ), εἰ ἐστιν ὁρισμὸς ἀνθρώπου, ὁ ζῶον θνητὸν ὑπόπουν δίπουν ἄπτερον, ἐξέστι, τῷ ἀκρατῆ ὁρᾶτὰν καθ' ἑκάστην πρόθεσιν· ἤγουν ὁ μῦθος πᾶν τοῦ ὁρισμοῦ· οἷ), διατὶ θνητὸν ἢ ὑπόπουν· ὁρᾶι γὰρ ὁ διαιρετικὸς καὶ λείπει ὡς οἴεται ὅτι πᾶν ζῶον θνητὸν ἢ ἀθάνατον· ὁ δὲ ἄνθρωπος θνητός, οὐκ ἀρ' ἀθάνατος· ἀλλ' ἐπεὶ ἀσυλλογίστως ταῦτα ἔλαβεν, ὁρᾶτησει διὰ τὶ θνητὸν ὁ ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἀθάνατον· ὁ δὲ τοιοῦτος ἅπας λόγος ὁ ἐπισωματειὰς ἀπὸ τῆς διαιρέσεως ὁρισμὸς οὐκ ἔστιν· εἰ γὰρ καὶ ἀπελείκνυτο ἀπὸ τῆς διαιρέσεως· ἀλλ' οὖν ὁ ὁρισμὸς συλλογισμὸς οὐ γίνεται· τοῦτ' ἐστιν, οὐ δι' συλλογισμοῦ ἐφωρέθη. Ἀλλ' ἀρ' ἀεὶ δῆλον καὶ ἀπολείξει τὸ τί ἐστιν· τὸ τί ἐστι κατ' οὐσίαν δηλοῖ· ἐν εἰδικὸν ὁρισμόν· οὗτος γὰρ μόνος παιδεύσας ἐν εἶδος ἑνὶ πλὴν οὐσίαν τοῦ ὁρισοῦ, ἔχων τὰς οὐσιώδεις διαφορὰς, ὡς ἐν ζῷον λογικὸν θνητόν· ἔστι γὰρ τὸ τί ἐστι καὶ ἐν ὁρισμὸν ἀποδώσαι, ἀλλ' οὐχὶ κατ' οὐσίαν· ἢ ἀλλ' οὐ δηλοῦται πλὴν φύσιν καὶ πλὴν οὐσίαν τοῦ ὁρισοῦ, δῆλα δ' ἀπὸ συμβεβηκότων σωίστασθαι· ὡς εἴ τις ἐποίησεν ἄνθρωπον ζῷον ἐπιστητικὸν, πολιτευόμενον, γραμματικόν· ἐξ ἕξεως δὲ λαβόντα· ὑπόθεσιν δὲ ἕξεως, μὴ νόει δῆλα ὑπόδρασιν συλλογισμοῦ, ἀλλὰ ὡς ὑπόθεσιν τινὰ λαβόντα· ὑπόθεσις ἐστὶν, ἵνα ἀνάγκη ἐν μανθάνοντα μὴ ἔχειν ὅπως ἔχει, ἀλλὰ λαβεῖν παρὰ τοῦ διδασκάλου· οἷον ἐστὶ τῆς γεωμετρίας ἀπὸ πανὸς σημείου, ἐνδὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν· καὶ ἐν ἐνδὶ πανὶ κέντρῳ, καὶ διαστήματι, ἐστὶ κύκλον ἀναγράψαι· λαμπρὸν ἐστὶ ὑπόθεσιν ἐν τι ἵνα εἶναι· ἤγουν ἐν ἔχειν ὁρισμὸν εἶδος, ὃ ἐκ τῆν ἰδίων τῆν οὐ τῷ τί ἐστι· ὁ γὰρ ὁρισμός, σωίστασθαι ἐξ ἰδίων τῆν οὐσιωδῶς ὑπαρχόντων τῷ ὁρισῷ· ὡς τὸ ζῶον λογικὸν θνητόν· ἐγγόμων γὰρ ἰδιά τινα, ἀλλ' οὐ συμβαλλόμενα εἰς πλὴν οὐσίαν τοῦ ὁρισοῦ· ὡς τὸ γελαστικὸν καὶ ὀρθοποδικὸν· ὥστε ὁρισμός ἐστι τοῦ ὁρισμοῦ λόγος ὁ ἐκ τῆν ἰδίων τῆν οὐ τῷ τί ἐστι συγκείμενος· πᾶσι δὲ, ἤγουν τὸ ζῶον πεζὸν δίπουν οὐ τῷ τί ἐστι μόνα· ἤγουν ἐκ τῆν ἰδίων ἐστὶ τῆν οὐ τῷ τί ἐστι. ἕξις τὸ συμπέρασμα. καὶ γὰρ ἕξις ἤγουν ὁ λόγος ὁ ἐκ τῆν ἰδίων τῆν οὐ τῷ τί ἐστι τὸ εἶναι ἐστιν· ἤγουν, ὁρισμὸς ἐκείνου τοῦ ὁρισμοῦ εἰ γοῦν τις πειράσεται δείξαι δι' συλλογισμοῦ τὸν ὁρισμὸν λάβοι μέσον ὅρον τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ, καὶ συλλοπεῖται οὕτω· τὸ ζῶον πεζὸν δίπουν, λόγος ἐστὶν ἐκ τῆν ἰδίων τῆν οὐ τῷ τί ἐστιν· ὁ δὲ λόγος ἐκ τῆν ἰδίων τῆν οὐ τῷ τί ἐστιν, ὁρισμός ἐστι· τὸ οὖ ἀρχὴ πάλιν ἔλαβε· ὁ γὰρ ἐζήτει, ἔλαβεν ὡς ὁμολογούμενον· τὸ γὰρ λέγειν ὅτι ζῶον πεζὸν δίπουν, λόγος ἐστὶν ἐκ τῆν ἰδίων τῆν οὐ τῷ τί ἐστιν, οὐδὲν ἄλλο λέγει, ἀλλ' ἢ ὁρισμός ἐστιν.

ΑΝΑΓΚΗ γὰρ δῆλα τὸ μέσου δείξαι.

Ἠ γοῦν ἀνάγκη λαβεῖν μέσον ὅρον, οὐ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ· ἀλλ' ἄλλο τι·

ΕΤΙ ὡς πᾶν οὐδ' οὐ συλλογισμῷ λαμβάνεται τί ἐστι τὸ συμλογίσθαι.

Κοινῶς ἐνῆκε πάντας τοὺς πόπους δι' ὧν ἐπειρῶντό τινες ἀποδεικνύειν τὸν ὁρισμόν, ὅτι τὸ οὐ αἰτεῖν ἢ τοῦτο τὸ· ἕξις δὲ τὸ ἐπιχείρημα αἰτίαν παιδεύσας, δι' ἣν οὐ κατὰ ταῦτα ἐπιχειρεῖν ἀποδεικνύειν τὸν ὁρισμόν, λαμβάνοντες μέσον ὅρον τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ φησὶ γοῦν, ὡς τοιοὶ οἱ πόποι εἰσὶ κατ' οὐσίαν τὰ ἀγνούμενα δῆλα ἢ μέν γένηται· ἢ γὰρ δῆλα τῆς διαιρετικῆς μεθόδου τὰ ἀγνούμενα γνώσκομεν, ἢ δι' ὁρισμοῦ, ἢ δι' ἀφαιρέσεως, ἢ δι' ἀναλύσεως, ἢ δῆλα συλλογισμοῦ· οὐ οὐδεμιᾷ γοῦν τῆν μεθόδων τούτων λαμβάνεται ὁ ὁρισμὸς τῆς μεθόδου ἐκείνης δι' οὗ τὸ ἀγνούμενον ἐγνωμεν ἔφασκε γοῦν τὸ διελέξαι ἕξις ὧδὶ ποσῶν τῆν μεθόδων, λαμβάνει μόνον πλὴν συλλογιστικὴν μέθοδον, καὶ φησὶν· ὡς πᾶν συλλογιζόμενοι ὡς ὁ ἄνθρωπος οὐσία, λαμβάνομεν μέσον ὅρον τὸ ζῶον καὶ φαμὲν, ὁ ἄνθρωπος ζῶον· τὸ ζῶον οὐσία· οὐ οὐδεμιᾷ δὲ τῆν δύο προτάσεων κεῖται ὁ συλλογισμὸς τοῦ ὁρισμοῦ, οὔτως οὐδὲ τὸν ἀποδεικνῶντα ὅτι τὸ δὲ ἐστιν ὁρισμὸς τοῦδε, δεῖ λαμβάνειν μέσον τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ.

ΑΙΕΙ γὰρ ὅλην ἡ μόρος ἢ πρότασις ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός. IV

Ἀπὸ τοῦ εἰπεῖν ὅλη, ἐδήλωσε πλὴν μείζονα πρότασιν, ὡς τοῦδε χομένου τοῦ ἐλαττονος ἀφ' ἧ τοῦ εἰπεῖν μόρος, ἐδήλωσε πλὴν ἐλάττονα τοῦδε χομένου τοῦ μείζονος· δύο γοῦν εἰσὶν αἱ προτάσεις ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς πράττεται· οὐ οὐδεμιᾷ γοῦν τῆν δύο ὁ ὁρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ κεῖται· ὅς τίς ἐστι λόγος, οὐ ὧ τε λήψεται τινῶν.

ΟΥΤΙΩΣ οὐδὲ τὸ τί ἐστιν εἶναι δεῖ εἶναι οὐ τῷ συλλογισμῷ· ἀλλὰ χωρὶς ἕξις τῆν κειμένων εἶναι· καὶ πρὸς τὸν ἀμφισβητοῦντα, εἰ συμλογίσαι ἢ μὴ ἕξις, ἀπαντᾷν· ὅτι ἕξις ἐστὶ ἐν συλ-

Aff. μέθοδον

τῶν Aff. ὡς πρὸς ἐκ

ἐλάττονα

Tonitrui causa extinctio ignis. Hoc ipse tradit et Eustratius eundem locum exponens. Lege aristotelem. 2o. h. meteo

Hypothesis qd sit pulchrū documetū

Quaedam propria nihil conferre ad substantiam diffiniti. ut visibile. rectiambulū

Diffinitionis diffinitio est. oratio cōposita ex his quae propriae praedicantur in qd

Modi per quos ignota cognoscimus

Diffinitio
Diuisio
Demonstratio
Resolutio
Syllogismus

Maiorē ꝓpositionē uocauit totam. Minorem autē partē

» λοπισμός. καὶ πῶς ἂν ὅτι οὐ τὸ τί ἐστιν εἶναι συλλελόγισται, ὅτι ναί. ἔστω γὰρ ἐκεῖνο ἡμῖν τὸ τί ἐστιν »
» εἶναι. ὥστε ἀνάγκη καὶ αὖθις τὸ τί συλλογισμὸς, ἢ τὸ τί ἐστιν εἶναι συλλελογίσθαί τι. »

Η" γων δὲ ὁρισμὸν τὸ ὁρισμοῦ, οὐκ ἔστιν καὶ λαμβάνεσθαι ἐν τῷ συλλογισμῷ τῷ δεικνύοντι, τόδε ὁρισμὸν εἶναι τόδε. ἀλλὰ χωρὶς ἔστω ἔστω. ἢ ἐν ὁρισμὸν τὸ ὁρισμοῦ, ἢ ἐν ὁρισμὸν τὸ συλλογισμοῦ, δεῖ εἶναι ἐκ τῶν κειμένων καὶ ληφθεισῶν προτάσεων. πῶς δὲ ἐν ἀμφοῖν τοῦτο τε καὶ οὐκ εἰσάμενον ὡς ἁπλῶς οὐ συλλογισμὸς, ἢ ὅτι οὐδὲ τότε ὁ ἀπέλιπεν ὁρισμός ἐστι τόδε ἅπαντων καὶ προσκέλλεσθαι ἔστω ὅτι ἁπλῶς συλλελόγισται. ἔστω γὰρ ἔστιν ὁ συλλογισμὸς, λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν, ἕτερόν τι τῶν κειμένων συμβαίνει διὰ τούτων εἶναι ὃ ἀνάγκης, ἢ ὅτι ἁπλῶς ἀπέλιπεν τόδε ὁρισμὸν εἶναι τόδε. ὁρισμὸς γὰρ ἔστι λόγος σύντομος δηλωτικὸς παιστῶν πλὴν φύσιν τοῦ πράγματος, ἀφ' ἧς τὴν οὐσιωδῶς ὑπαρχόντων αὐτῷ. ὥστε ἀνάγκη συλλογίζεσθαι καὶ αὖθις τὸ λαβεῖν τὸ τί ἐστι, καὶ ἐν ὁρισμὸν τοῦ συλλογισμοῦ ἀφαιρεῖσθαι, ὡς τόδε ἐστὶν ὁρισμὸς τοῦδε. αὖθις τὸ λαβεῖν ἐν ὁρισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ.

» ΚΑΝ ἔστω ἁπλῶς δεικνύῃ. οἷον εἰ τῷ ἡμιποδὶ ἐστὶ διαιρετῷ εἶναι. τῷ δὲ ἀντίκειται τῷ τῷ »
» ἀντίκειται εἶναι. ὅσοις ἐστὶ τί ἀντίκειται. τὸ δὲ ἀγαθὸν τῷ ἡμιποδὶ ἀντίκειται. καὶ τὸ ἀδιαίρετον τῷ διαιρε- »
» τῷ, ἔστιν ἄρα ταὐτὸ ἀγαθῷ εἶναι, τὸ ἀδιαιρέτῳ εἶναι. »

Ε" πειδὴ δέ τινες περιόντες συλλογισμοὺς ἁπλῶς δεικνύειν τόδε ὁρισμὸν εἶναι τόδε, ἐλέγχει καὶ αὐτοὺς ὡς τὸ ἀρχὴ αἰτούμενος. τίθησι δὲ παράδειγμα, τίς πῶς ἐστὶ συλλογισμοῦ ἐπειρῶντο δεικνύειν τὸν ὁρισμόν. ἐπειδὴ τὸ ἡμιὸν ἐστὶν ἀγαθόν ἐστιν ἀντίκειται, τὸν δὲ ἀντιτίων οἱ ὁρισμοὶ ἀντίκοι, ὡς τῷ μὲν λευκῷ τὸ χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως, ἐδείκνυον τὸ ἀγαθοῦ ὁρισμὸν εἶναι τὸ ἀδιαίρετον, οὕτως ἐστὶ ὁρισμὸς τὸ ἀδιαίρετον τοῦ καὶ τὸ μὲν ἡμιὸν λέγωσι διαιρετὸν, ὡς ὑπὸ βολὴ καὶ ἐκλείψει θεωρούμενον. ἡμιὸν γὰρ καὶ ἡ θρασύτης καὶ ἡ δειλία. τὸ δὲ ἀγαθὸν ἀδιαίρετον, διότι οὐ μεσότητι θεωρεῖται. ἡ δὲ μεσότης μία, τὸ δὲ οὐ διαίρετον τῷ δὲ ἀντίκειται, ἤγουν, τὸ ἀγαθὸν ὅτι τὸ εἶναι, καὶ οὐ ὁρισμὸς τὸ εἶναι ἀντίκοι, ἤγουν ἀδιαίρετον. οὗ ὅσοις γὰρ πράγμασιν ἐμφαίνεται ἀντίκοι ἀντίκειται, ἤγουν ἀντιότης τίς, τούτων καὶ οἱ ὁρισμοὶ ἀντίκοι.

» ΚΑΙ γὰρ ἀναιρεῖται τὸ ἀγαθὸν εἶναι, δείκνυσι. »

Η" ΤΟ οὐ τὸ ὅτι ἡμιποδὶ τὸ ἔστω συλλογισμοῦ. ὁ τὸ καὶ αὐτὸς τὸ ἀρχὴ αἰτεῖται. καὶ γὰρ ἀναιρεῖται τὸ ἀγαθὸν. ἤγουν ἐὰν τὸ ἔστω συλλογισμοῦ, δείκνυσι τὸ ἀδιαίρετον ὁρισμὸν εἶναι τὸ ἀγαθοῦ, λαβὼν τὸ τί ἐστιν εἶναι. ἤγουν ἐὰν ὁρισμὸν τὸ ἡμιοῦ, ὅπερ καὶ ἔστω ἄδηλόν ἐστι καὶ ἄγνωστον. πόθεν γὰρ δῆλον ὅτι τὸ διαιρετὸν ὁρισμὸς τοῦ ἡμιοῦ. ὁ γὰρ τὸ ἄδηλον δηλῷ τῷ ἀδήλου δείκνυσιν, τὸ αὐτὸς αἰτεῖται. καὶ τὰ πολλοὺς γὰρ τρόπους τὸ αὐτὸ ἀρχὴ αἰτεῖσθαι γίνεται.

» ΛΑΜΒΑΝΕΙ δεῖς τὸ δεῖξαι, τὸ τί ἐστιν εἶναι. ἕτερόν μὲν τοι ἐστω. καὶ γὰρ αὐ ταῖς ἀποδείξε- »
» σιν, ἔστι τόδε καὶ τῷδε, ἀλλὰ μὴ αὐτό. »

οὗτο λύσις ἐστὶν αὐτάσεως. ἴσως γάρ τις αὐέστι λέγων τὸ ἡμιὸν ἐν δεῖξαντα τὸ ἀδιαίρετον ὁρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ, ἐκ τοῦ λαβεῖν τὸ διαιρετὸν ὁρισμὸν τοῦ ἡμιοῦ. ἀρ' ἂν οὐ χρὴ λαβεῖν αὐ ταῖς ἀποδείξεσί τινα δ' ὧν ἀποδείξομεν τὸ ζητούμενον; λύων δ' ἂν πλὴν οὖσαν ταύτην φησί. λαμβάνειν χρὴ εἰς τὸ ἀποδείξαι τὸ τί ἐστιν εἶναι ἤγουν τὸ ἀδιαίρετον, ὁρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ τινα, πολλὰ οὐκ αὐτὸ τὸ προκείμενον καὶ ζητούμενον, ἀλλ' ἑτέρου τινα. νυνὶ δὲ αὐτὸς ἠτήσατο τὸ αὐ ἀρχὴ, διότι ἐπιχειρῶν δείξαι τὸ ἀδιαίρετον ὁρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ, οὐκ ἐτέρου τι λαβεῖν εἰς ἀπόδειξιν τούτου, ἀλλ' ἢ ἐν ὁρισμὸν τοῦ ἡμιοῦ. ὡς γὰρ ὁρισμὸς τοῦ ἀγαθοῦ ἐζητεῖτο εἰ τὸ ἀδιαίρετον ἐστὶν, οὕτω ζητεῖται καὶ ἀγνοεῖται, εἰ ὁ τοῦ ἡμιοῦ ὁρισμὸς ἐστὶ τὸ διαιρετόν. ἐν αὐ ἐν λόγον ἔχουσιν ἄμφω καὶ ἀναλογίαν, ἀφ' ὃ καὶ ἄμφω ἀγνοοῦνται. καὶ γὰρ αὐ ταῖς ἀποδείξεσιν αὐ αἷς ἀποδεικνύομεν ὡς τόδε τὸ πάθος ὑπάρχει τῷδε, λαμβάνομέν τι, πλὴν οὐκ αὐτὸ τὸ ζητούμενον.

» ΜΗ δὲ οὐ ὁ αὐτὸς λόγος, καὶ αὐτιστρέφει. πρὸς ἀμφοτέρους δὲ τόν τε ἡμιτὸ διαίρεσιν δεικνυ- »
» ντα, καὶ πρὸς ἐν οὕτω συλλογισμόν. »

Η" γων οὐδὲ πλὴν αὐπλὴν ἀναλογίαν ἔχει πρὸς τὸ ζητούμενον. οὐδὲ αὐτιστρέφει πρὸς αὐτό. τὸ δὲ ἀγαθὸν ἡμιὸν, καὶ πλὴν αὐπλὴν αὐτλογίαν ἔχει ὡς ἐδείξαμεν, καὶ αὐτιστρέφουσιν. ἤγουν δι' ἀλλήλων δείκνυται. ὡς γὰρ ἔδειξεν ἐν ὁρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἡμιοῦ, οὕτω καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἡμιοῦ δείξει, διὰ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀγαθοῦ. πρὸς ἀμφότερα δὲ, τόν τε δεικνύοντα τὸν ὁρισμὸν διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου, καὶ ἐν δεικνύοντα τὸν ὁρισμὸν διὰ δὲ τοῦ ὑφ' ἑτικοῦ συλλογισμοῦ.

» ΤΟ αὐτὸ ἀπόρημα. διατί ἔστιν ὁ ἄνθρωπος ζῶον δίπουν πεζόν. ἀλλ' οὐ ζῶον καὶ πεζόν. ἐκ γὰρ »
» τῶν λαμβανομένων, οὐδεμία ἀνάγκη δῆλον εἶναι γίνεσθαι τὸ ἡμιτηγορούμενον. »

Η" γων τὸ αὐτὸ ἀπορῶ μεν καὶ ζητοῦμεν. ὡς γὰρ ἐδεῖ τοῦ διαιρετικοῦ τοῦ ἰδίως μὲν καὶ ἰδίᾳ λαμβάνοντος, ὡς ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῶον. καὶ ἰδίᾳ τὸ πεζόν, καὶ ἰδίᾳ τὸ δίπουν. εἶτα τοῦτα καὶ ὁμοῦ ἡμιτηγορούμενος

τηγορῶν τὸς τῷ ἀνθρώπου, ζητοῦμεν διατί ἡμιτὸ τῷ ἀνθρώπου τὸ ζῶον πεζὸν δίπουν ὁμοῦ ἡμιτηγόρησε, καὶ οὐκ ἰδίως αὖ ἔφησεν. οὐ γὰρ πάντα τὰ ἰδίως ἡμιτηγορούμενα κατὰ ὁμοῦ δύνανται ἡμιτηγορεῖσθαι, οὕτω καὶ ἐνδὲ τῷ ἔστω ἑτικοῦ συλλογισμοῦ, τῷ ζωὴ ὄντος ἰδίᾳ μὲν καὶ ἰδίᾳ τὸ ὑπάρχοντα τῷ ὁρισῷ. εἶτα λαμβάνοντος ταῦτα καὶ ὁμοῦ, ζητοῦμεν τὸ διατὶ ταῦτα τῷ ὁμοῦ ἡμιτηγόρησε. δῆλον, εἰ τῷ ἡμικῷ φησὶν ὑπάρχει τὸ ἀδιάφθορον πρὸς ἕαυτὸ, τῷ ἀγαθῷ ὑπάρχει τὸ ἀδιαίρετον. καὶ εἰ τῷ ἡμικῷ τὸ παρὰ φύσιν, τῷ ἀγαθῷ τὸ ἡμιτὰ φύσιν. εἶτα καὶ ὁμοῦ ἐλάμβανον, ὅτι τῷ ἀγαθῷ δῆλον τὸ ἡμιτὰ φύσιν τὸ ἀδιάφθορον καὶ ἀδιαίρετον. ἐκ γὰρ τῶν λαμβανομένων ἰδίᾳ καὶ ἰδίᾳ, οὐδεμία ἀνάγκη ἐμφαίνεται, διὰ τί ὡς οὖ καὶ ὁμοῦ τῶν τα πάντα ἡμιτηγορήσουσι.

» ΑΛΛ' ὡς πρὸ αὐ ἄνθρωπος ὁ αὐτὸς εἴη καὶ μουσικὸς καὶ γραμματικός. Γῶς οὖν δὴ ὁ δεξιόμους »
» δείξει πλὴν οὐσίαν. ἢ τὸ τί ἐστιν. οὔτε γὰρ ὡς ἀποδεικνὺς ὑφ' ὁμολογουμένων, εἶναι δῆλον ποιήσει, ὅτι »
» ἀνάγκη ἐκείνων ὄντων, ἕτερόν τι εἶναι. ἀπόδειξις γὰρ ἔστω. »

Η" γων ὁ σωκράτης, ἰδίᾳ μὲν λέγεται μουσικὸς, καὶ ἰδίᾳ γραμματικός. ὁμοῦ δὲ ληφθέντα ἡμιτὸ τῷ σωκράτους, ἀληθῶς ἡμιτηγορήσεται. ὁρισμὸς δὲ αὐτῷ οὐκ ἔσεται. οὐδὲ γὰρ οὐσιώδη εἰσὶ ταῦτα, οὔτω καὶ ἰδίᾳ μὲν ὑπάρχει τῷ ἀγαθῷ τὸ ἡμιτὸ φύσιν, καὶ τὸ ἀδιάφθορον, καὶ τὸ ἀδιαίρετον. ὁμοῦ δὲ ληφθέντα ὡς ὁρισμὸς αὐτοῦ ἀδυνάτου. κἀν ἀληθῶς ἡμιτηγορῶντες ἡμιτ' αὐτοῦ. καὶ ἐ πεὶ οὔτε δι' ἑτικοῦ συλλογισμοῦ, οὔτε δι' ἀποδείξεως, οὔτε διὰ τῆς διαιρέσεως, οὔτε διὰ συλλογισμοῦ δῆλον ἀποδείξαι ἐν ὁρισμὸν, πῶς ὁρίζόμενος καὶ ἀποδιδοὺς ἐν ὁρισμὸν λείξει ὡς τόδε δῆλον οὐσία. ἤγουν, ὁ ὁρισμὸς τοῦδε. οὐσίαν δὲ ἐκάλεσε τὸ τί ἐστιν, ὡς δηλωτικὴν οὐσίας. οὔτε γὰρ ὡς ἀποδεικνὺς οὐ τοῦ τα τὸ ἀποδείξειν κοινωτάραν ὡς συλλογισμοῦ λαμβάνει. οὐ γὰρ φησι δῶσειν ἀποδείξαι, ἤγουν συλλογίσασθαι ὁμολογουμένων προτάσεων ὡς τόδε ἐστὶν ὁρισμὸς τοῦδε. οὐ γὰρ ἀνάγκη ἐξ ἐκείνων ὧν λαμβάνουσιν εἰς ἀπόδειξιν τὸ ὁρισμοῦ ἑτέρου τι συμπέρασμα, ἀλλὰ τὸ οὐ ἀρχὴ αἰτοῦνται. ἔστω γὰρ ἐστὶν ἀποδείξεως ἤγουν συλλογισμὸς, τὸ ἐκ τῶν ληφθέντων ἑτέρου τι συμπέρασμα.

» ΟΥΤΟ ὡς ἐπάνω δῆλον τῷ ἡμιποδίσαι, δήλων ὄντων, ὅτι πᾶν οὔτως. τῷ μηδὲν ἄλλως. οὐ γὰρ τί »
» ἐστὶ δείκνυσιν. ἀλλ' ὅτι ἢ ἐστὶν ἢ οὐκ ἔστι. τίς οὖν ἄλλος τρόπος λοιπός. οὐ γὰρ δὴ δείξει γε τῇ αἰσθήσει »
» ἢ τῷ δακτύλῳ. »

Η" γων, ἀλλ' οὐδὲ δῶσαν τὸ δείξαι τόνδε ὁρισμὸν τοῦδε δι' ἐπαγωγῆς. ἡ γὰρ ἐπαγωγὴ, τὸ καθόλου δείκνυσιν οὐ τῷ ἐπαγαγεῖν πάντα τὰ μέρη. καὶ μὴ δέ τις ἐάσαι, ὡς τὸ πᾶν ζῶον πλὴν ἡμιτὸ γένυ κινεῖ, δι' ἐπαγωγῆς δειχθήσεται, οὐ τῷ λαβεῖν πάντα τὰ εἴδη. ἤγουν, ἐν ἄνθρωπον ἐν ἵππον, καὶ τὰ λοιπά. ἀλλὰ μίαν ἀδυνάτου, τὰ καθ' ἡμιτὸ ἐλθεῖν δῆλα τὸ ἄπειρα εἶναι. καὶ δῆλα ἔστω οὐδὲ αὐτὸ ἔχει τὸ δῆλα ἀναγκαῖος ἀποδεικνύειν τὸ καθόλου. καὶ λοιπὸν εἰ μέλει τις δείξαι δι' ἐπαγωγῆς ἐν ὁρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀνάγκη λαβεῖν τοὺς ὁρισμοὺς οὓς ἐκάστου εἴδους οὕτω. τῆ βοός ἐστι τόδε. καὶ τοῦ ἵππου, τόδε. καὶ ἁπλῶς πάντων τῶν ἐσῶν. λοιπὸν λείπεται τὸ ἀνθρώπου ὁρισμὸν εἶναι τὸ ζῶον λογικὸν θνητόν. εἰ δὲ βούλει, ποιήσον ἐπαγωγὴν τῶν μερικῶν ἀνθρώπων. καὶ οὕτω σωάξεις τὸ ζῶον λογικὸν θνητὸν, εἶναι ὁρισμὸν πανὸς ἀνθρώπου. ἐπεὶ δὲ ἀδυνάτου τὰ καθ' ἕκαστα πάντα ἐπεξελθεῖν, ἵνα πεφρασήσωμεν δι' αὐτοῦ τὸ καθόλου. ἢ ἵνα πεφρασήσωμεν τοὺς ὁρισμοὺς πάντων τῶν ὁρισῶν, λοιπὸν ἀδυνάτου δι' ἐπαγωγῆς ἐν ὁρισμὸν λειχθῆναι [ἄλλως τε καὶ ἐπαγωγὴ οὐ δείκνυσι τί ἐστιν. ἤγουν οὐ πρᾶγμα. ἀλλ' ὅτι τόδε ἐστὶ τῷδε, ἢ οὐκ ἔστι. καὶ λοιπὸν ἡ καταφάσεων, ἢ ἀποφάσεων δείκνυσιν ἢ ἐπαγωγή. ὁ δὲ ὁρισμὸς, οὔτε καταφάσεων, οὔτε ἀποφάσεων, ὥστε οὐκ ἔστι δι' ἐπαγωγῆς δείξαι ἐν ὁρισμόν [ἀλλ' οὐδὲ δῆλα τῆς αἰσθήσεως ἔστι δῶσαν ἐν δείξαι ὁρισμὸν τοῦδε. δῆλον ἡ αἴσθησις, ἀντιληπτικὴ ἐστὶ τῶν μερικῶν. οὗ οἷς καὶ πολλὰ δάκτυλοι λοιπὸν μένουσιν, ὅτι καθ' ἕκαστα λέγω. ὁ δὲ ὁρισμὸς καθόλου.

» ΕΤΙ πῶς δείξει τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος. ἀνάγκη γὰρ ἐν εἰδέναι τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος ἢ ἄλλο ὁτιοῦν, »
» εἰδέναι καὶ ὅτι ἐστί. »

Δ εἰ ἔστω ὡς ἀδυνάτου ἐστὶν δι' ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ, ἢ δι' ἑτικοῦ, ἢ δι' ἐπαγωγῆς, ἢ δι' αἰσθήσεως δείξει ὡς τόδε ὁρισμός ἐστι τοῦδε, ἐπαποφαντικῶς νυνὶ σὺ τοῦθα προσφόρει ἐν λόγον πῶς οὖν φησι δείξει τίς τὸ τί ἐστιν, ἤγουν ἐν ὁρισμόν. αὐτὰ μόνον δείξει ὅτι ἔστιν, καὶ εἰ ἔστιν, ἔστι ὁρισμὸς τῶν μὴ ὄντων. εἰ γὰρ δείξει ὅτι τὸ ζῶον πεζὸν δίπουν, ὁρισμός ἐστι τῷ ἀνθρώπου, ἢ ἄλλου τινὸς πραγματος ὁρισμὸν, εἰ ἀγνοῶ ἡμιτὸ ὑποθέσιν ὅτι τὸ ἐστὶν ἀνθρώπου. ἤγουν εἰ ἀγνοῶ ὅτι ὅλως σὺ τοῖς οὖσι συγκαταθείμην ὁ ἄνθρωπος, λοιπὸν μὴ ὄν ἐστιν. ἐδείξας ἂν τῷ μὴ ὄντος ἐν ὁρισμόν. τῷ δὲ μὴ ὄντος, ὁρισμὸς οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ σωαπέδειξε ἔστω, ἤγουν τῷ ὁρισμῷ τῷ ἀνθρώπου καὶ ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος, συμβαίνει καὶ τὸ ὅτι ἔστι μὴ τὸ τί ἐστι διὰ τῆς ἀποδείξεως γινώσκειν.

» ΤΟ γὰρ μὴ ὂν οὐδὲις, οἶδεν ὅτι ἐστίν. »

Η" γων τὸ τί ἐστι. τοῦτ' ἔστιν ὁρισμὸς τῷ μὴ ὄντος μὴ ἔ. ὁρισμόν. ὁ ἀγγέλαφος μὴ ὄν ἐστιν, ἀλλ' ἔστιν ὁρισμὸν ἀποδοῦναι αὐτῷ, τὸ ζῶον ἐκ φρύγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον. λύων οὕτω πλὴν οὖσαν ἐπάγει.

Diffimitio qd?

Contrariorú & diffimitiones contrariæ

Cur malú dicitur diuisibile & bonú indiuisibile?

Petitio principij multis modis fit

ἐνίσημι & ἔνστασις qd?

instantia

Solo

ὁσίαν δὲ ἐκάλεσε τὸ τί ἐστιν

ἀπόδειξιν large sumpro syllogismo

Inductionis proba uitiosa & quæ

Impossibile ÷ diffimitioné inductioé demonstrari. neque item sensu.

Sensus singulatim apprehendit

Diffimitio neq: affirmationem neq: negationem significat

Diffimtio nominalis, fiue diffimtio nominis

Τί ἐστι. exímbetur p diffinitionem. at ὅτι ἐστὶ quòd sit, ἐστὶ p demóstrat.

ὂν. nonesse genus

Diffimtio nominalis

» Ἀλλὰ τί μὲν σημαίνει ὁ λόγος, ἢ τὸ ὄνομα, ὅταν εἴπω τραγέλαφος, τί δὲ ἔστι τραγέλαφος, ἀδύ-
» νατον εἰδέναι.

Ἐπεὶ καὶ τοῖς μὴ οὖσι κεῖνται ὀνόματα καὶ λόγοι ἐφορμιωτικοὶ τῆν ὀνομάτων, ἔστι τῷ μὲν, τῷ μὴ
ὄντι ὄνομα τὸ τραγέλαφος. λόγος δὲ αὐτῶ, τὸ ζῶον ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον. ἀλλὰ δὴ μὴ ὄν
τι ὄνομα τὸ ἴσωσκέλτανρος, λόγος αὐτοῦ ὀῆ ἴσωσ καὶ ταύρου συγκείμενον. ὁ τοιοῦτος οὖν λόγος,
τὸ ζῶον ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον, ἔστιν ὁρισμὸς ὀνοματώδης. οὐ γαρ φύσιν καὶ οὐσίαν καὶ
ὑπόστασιν παιεισᾶ τῶ τραγελάφου, ἀλλ' ἐφορμιωτικῆς ὄῆ τῶ τί σημαίνει τὸ τραγέλαφος ὄνομα,
ἢ ὁ λόγος ὁ λέγων ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον. τὸ δὲ ὄῆ τί ἐστιν ἡ φύσις ἢ ἡ αἰτία τῶ τραγελάφου,
ἀδιώατον εἰδέναι αὐτῦ πόστατον γαρ ὄῆ, καὶ ψιλῆς διανοίας ἀπόπλασμα.

» Ἀλλὰ μὴν εἰ δείξει τί ὄῆ, καὶ ὅτι ὄῆ, καὶ πῶς, τῷ αὐτῷ λόγῳ δείξει.

Ἢ γουν ὁ ὁρισμὸς, ἀδιώατον σωαποδειικνύεσθαι τούτῳ καὶ ὅτι ὄῆ. ὄῆλον δὲ φόρει πρὸς ὃν εἰσάγ-
ομεν, ὅτι σωαποδειικνύεται καὶ τῷ τί ὄῆ. πῶς γαρ διιωα ἦν τῷ αὐτῷ λόγῳ μὴ φόπῳ τῆς ἀποδεί-
ξεως διεκνύεαι; μὴ ὅτι ὄῆ, ἕτερα ὄντα ἀλλήλων. τὸ γὰρ ἑτέρων μὴ οἱ δόποι τῆ ἀποδείξεως ἑτέρου.
ὡς γὰρ ἔδειξεν ὅπισθεν, ὁ μὲν τί ὄῆ, παιείσαται δι' ὁρισμοῦ. ὁ δὲ ὅτι ὄῆ, καὶ τί ὄῆ, δι' ἀποδείξεως.

» Οὔτε γαρ ὁρισμὸς οἷόν τε δηλοῖ καὶ ἡ ἀπόδειξις.

Ἴσον ἑτέρου τι παιείσᾶ. ἡ φύσις δηλονότι τῶ πράγματος, καὶ ἡ ἀπόδειξις ἄλλο παιείσᾶ. ἤγουν, ὁ
μὲν ἑτέρου, ἡ δὲ ὅτι ὄῆ. ταυτὰ γαρ ζητοῦσι γαρ οἱ ἄνθρωποι ὅταν ἀπορῶσι, ἢ ὁ τραγέ-
λαφος. καὶ ὁ ἕτερα ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ ἀπόδειξις, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ παρ' αὐτῶν δειικνύμενα. ἤ-
γουν, ἢ ὅτι ὄῆ καὶ τὸ τί ὄῆ. πῶς ὄῆ διιωα δὲ ἢ δι' ὁρισμοῦ γνώσκειν καὶ τὸ ὅτι ὄῆ καὶ τὸ τί ὄῆν, ἢ
δι' ἀποδείξεως.

» Τὸ δὲ τί ἐστιν ἄνθρωπος. καὶ τὸ εἶναι ἄνθρωπον, ἄλλο.

Ἢ γουν τὸ ὅτι ὄῆν ἄνθρωπος, ἢ ἔστιν ἕτερα καὶ ἀλλήλων.

» Εἶτα καὶ δι' ἀποδείξεως φαμὲν ἀναγκαῖον εἶναι δείκνυσθαι ἅπαν ὅτι ὄῆν, εἰ μὴ οὐσία εἴη.

Δείκνυται ὅπισθεν ὡς ἀναγκαῖόν ὄῆν ἅπαν πρᾶγμα δείκνυσθαι, ὅτι ὄῆ δι' ἀποδείξεως, εἰ μὴ οὐσία
εἴη. αὐτὴ δὲ ἐστὶν ὁρισμὸς ἐπεὶ ὁρισμὸς οὐσίαν. τουτέστι, μόνον ὁ ὁρισμὸς οὐκ ἀποδείκνυεται δι' ἀποδείξεως.

» Τὸ δὲ εἶναι, οὐκ οὐσία οὐδενός. οὐ γὰρ γένος τὸ ὄν. ἀποδείξεις ἄρα ἔσται ὅτι ὄῆν.

Ἢ γουν εἰ ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὐσία οὐδενός. ἤγουν ὁρισμός τινος οὐκ ἔστιν. εἰ γαρ γένος οὐκ ἔστι τὸ ὄν, ἵνα κἂν
μόριον ὁρισμοῦ γένηται (οὐ γαρ τῷ ὁρισμῷ τὸ γένος μόριον ὄῆν αὐτοῦ) πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ ὁρισμός.
ὁ γαρ ὁρισμὸς, ἐκ γένους καὶ συσατικῶν διαφορῶν ὄῆν. τὸ δὲ ὄν, μία λέξις ὄῆν. ὅτι δὲ τὸ ὄν γένος
οὐκ ἔστι, δῆλον. ἐμαθες γαρ ὅτι τὸ ὄν ὁμωνύμως κατηγορεῖται κατὰ τὴν δέκα γενικωτάτων γε-
νῶν. τὰ γὰρ γένη συνωνύμως κατηγοροῦνται, καθ' ὧν κατηγοροῦνται. ἀποδείξεις ἄρα ὄῆν ἡ γνω-
ρίζουσα καὶ παιεισῶσα τὸ ὅτι ὄῆν. ὁρισμὸς δὲ οὐκ ἔστιν.

» Ὅτερ καὶ νῦν ποιοῦσιν αἱ ἐπισήμαι. τί μὲν γὰρ σημαίνει τὸ τείτωνον ἔλαβεν ὁ γεωμέτρης. ὅτι
δ' ἔστι δείκνυσι. τί οὖν δείξει ὁ ὁριζόμενος τί ὄῆν, ἢ τὸ τείτωνον.

Τί μὲν γὰρ σημαίνει τὸ τείτωνον ἔλαβεν ὁ γεωμέτρης, ὅτι δὲ ὄῆν δείκνυσι. μέχρι γαρ τῦ νῦν ὁρῶμεν
τοὺς ἐπισήμας, πῶ μουσικὴν καὶ πῶ γεωμετρείαν, καὶ τὰς λοιπὰς, δι' ἀποδείξεως γινωσκούσας
τὸ ὅτι ὄῆν. ὁ μὲν γὰρ γεωμέτρης, τί μὲν σημαίνει τὸ τείτωνον, ἔλαβε καὶ αὖθις ἀποδείξεως, δῆλ. τοῦ
ὀνοματώδους ὁρισμοῦ, φάσκων τὸ τείτωνον εἶναι σχῆμα ἐπίπεδον εὐθύγραμμον ἔχον τὰς βάσεις ἴσας. ὅτι δ' ἔστι τεί-
τωνον τὸ συσταθὲν καὶ καταγραφὲν, αὖθις τῆς δοθείσης εὐθείας δι' ἀποδείξεως παιεισᾶ. ζητεῖ γαρ ὁ
γεωμέτρης εἰ αὖθις τῆς δοθείσης εὐθείας ἔσται διιωα τείτωνον συσήσασθαι. καὶ εἰ αὖθις παντὶ δια-
σήματι, ἔστι κύκλον ὠδεγράψαι. ὁ γουν ὁριζόμενος καὶ τὸ ὁρισμὸν ἀποδιδοὺς τί αὖ ἀκείνει, ἢ πάν
τα παιείσησι τί ὄῆν τείτωνον καθὸ τείτωνον. ἤγουν, τί ὄῆν ἡ τῦ τειτώνου φύσις. ὁ γὰρ κυείως ὁρι-
σμὸς τῦ τειτώνου ὄῆ, σχῆμα ἐπίπεδον ἔχον τὰς βάσεις ἴσας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας.

» Εἰδὼς αὖ τίς ὁρισμῷ τί ὄῆν εἰ ὄῆν οὐκ εἴσεται. ἀλλ' ἀδιώατον.

Ἢ γουν, πῶ φύσιν τῦ πράγματος δι' ὁρισμοῦ, ἢ εἰ ἔστι τείτωνον, οὐκ εἴσεται δι' ὁρισμοῦ, ἀλλὰ δι' ἀπο
δείξεως, ἀλλὰ ὄῆν ἀδιώατον δείκνυται. ὁ δὲ εἶναι τί ὄῆν τείτωνον ὦ τῷ ἀγνοεῖν εἰ ἔστιν ὅλως
τείτωνον.

» Φανερὸν δὲ καὶ κατὰ τοὺς νῦν τόπους τῆν ὅρων, ὡς οὐ δείκνυουσιν οἱ ὁριζόμενοι ὅτι ὄῆν. εἰ
γὰρ καὶ ἔστιν ἐκ τῦ μέσου ἡ ἴσον, ἀλλὰ διατί ὄῆ ἡ ὁρισθά. καὶ διατὶ τῦτ' ἔστι κύκλος. εἴη γαρ ἂν καὶ
ὀρειχάλκου φαναι εἶναι αὐτόν. οὔτε γὰρ ὅτι διιωα ἦν εἶναι τὸ λεγόμενον προσδηλοῦσιν οἱ ὅροι. οὔτε
ὅτι ἐκεῖνο οὗ φασὶν εἶναι ὁρισμόν. ἀλλ' ἀεὶ ἐξεστι λέγειν τὸ διατί.

Ἢ γουν δηλοῦσι καὶ οἱ μέχρι τῦ νῦν ἀποδιδόμενοι ὁρισμοὶ τῆν πραγμάτων παρὰ τῶν σοφῶν, ὅτι οἱ ὁρι
ζόμενοι, οὐ ὅτι ὄῆν οὐκ ἀποδεικνύουσιν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τί ὄῆν. ἤγουν, πῶ φύσιν τῦ πράγματος ἐστὶ τὸ
μὴ ἔστιν ἐκ τῦ μέσου τὸ ἴσον, ὅῆν ὁρισμὸς τῦ κύκλου ὄῆν. ὁ κύκλος γαρ ὄῆ τί σχῆμα ἐπίπεδον οὗ ἡ ἐπι-

φάνεια

» Φανεὶα παντα γόῳ ἐπίσης τῦ κέντρου ἀφίστασι. ὁ δὲ κέντρον ὄῆ μόριον τῦ κύκλου. φησὶ γὰρ, εἰ καὶ
» ἔστί τι ἕτερον ὃ ἴσον ἀφέστασι τοῦ μέσου ἀφίστασθαι. ἤγουν ὁ ἐπίσης ἀφέστασι τῦ κέντρου ἀφίστασθαι. ἀλλ' οὐ τος
ὁ ὁρισμὸς, οὔτε δείκνυσι διατὶ ὁ ὁρισθὲν ὄῆν ἐπίσης ἀφέστασι τῦ κέντρου ἀφιστάμενον, οὔτε δείκνυσι διατὶ
ἔστιν. ἤγουν ὁ ὁρισμὸς τῦ κύκλου ἀφιστᾶ οὗτος. ὅσον γὰρ ἀφέστασι τοῦ ὁρισμοῦ οὐ δείκνυεται ὅτι τῦ κύ-
κλου ὄῆν οὗτος ὁ ὁρισμός. εἰη γὰρ ἂν ἴσως οὐ τῦ κύκλου, ἀλλὰ τῦ ὀρειχάλκου. ὃ δὲ ὀρείχαλκος, ἔστιν
εἶδος ὕλης μὴ νῦν ὁρισομένης. ἢ ὀρείχαλκός ὄῆν, ὁ λευκὸς χαλκός. ὡς ἡσίοδος ὦ τῆ ἀσπίδι φησίν.

» Ὡς εἰ πῶν κυνέας ὀρειχάλκοιο φαεινοῦ σὺν ἔθετο. οἱ γὰρ ὄροι οὐ προσδηλοῦσι καὶ παρεμφαίνουσιν,
ὅτι διιωα ἐν εἶναι τὸ λεγόμενον. ἤγουν τὸ ὁριζόμενον τοιοῦτον. ὅσον γὰρ ἀφέστασι τῦ ὁρισμοῦ τῦ ζώου, πε
ρὶ ὃ φάσκουσιν εἶναι τὸν ἄνθρωπον τοιοῦτον. οὔτε μὴν, ὅτι ὄῆ ἀναγκαῖον
» ἢ ἄνθρωπον δηλοῦν λέγεται εἶναι ὁρισμὸς οὗτος. ἀλλ' ἀεὶ ἔξεστι τῷ βουλομένῳ ὁρᾶν τὸ διατί.
ἤγουν, πόθεν δῆλον ὅτι τὸν ἄνθρωπον δηλοῖ. ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοιοῦτόν ὄῆν.

» Εἰ αὖκ ὁ ὁριζόμενος δείκνυσιν, ἢ τί ὄῆν. ἢ τί σημαίνει τοὔνομα, ἢ μὴ ὄῆ μηδὲ μῶς τὸ τί ὄῆν.

Ἢ γουν ὁ μὲν ὁρισμὸν ἀποδιδοὺς, ἢ τὸ τί ὄῆ παιεισᾶ. ἤγουν, πῶ φύσιν τῦ πράγματος, ἢ τὸ τί σημαίνει
τὸ ὄνομα. διττὸς γαρ ὁ ὁρισμός. ἢ ὁ πῶ οὐσίαν παιεισῶν, ἢ ὁ ἐφορμιωτικὸς τῦ ὀνόματος. εἰ γουν ὁ
ὁρισμὸς οὐκ ἔστι δηλωτικὸς τῦ τί ὄῆν, ἤγουν τῆς φύσεως τῦ πράγματος, ἐξωθεν δὲ προσληπτέον
τὸ δηλωτικὸν, ἵνα σαφὲς τὸ λεγόμενον ᾖ.

» Εἰ ἢ αὖ ὁ ὁρισμὸς λόγος ὀνόματι τὸ αὐτὸ σημαίνων. ἀλλ' ἄτοπον.

Ἢ γουν ὀνοματώδης, ἀλλ' ἄτοπόν ὄῆν τὸ διιωα ἐν ὁρισμὸν ὀνοματώδη εἶναι οὕτω γαρ ἔσται καὶ τῆν
μὴ ὄντων ὁρισμός. εἴγε τὰ μὴ ὄντα, ὀνόματα ἔχουσι καὶ ὁρισμοὺς ὀνοματώδεις, ἤγουν, παιεισῶν τὰς
ὅτι σημαίνει τὸ ὄνομα.

» Πρῶτον μὲν γαρ καὶ μὴ οὐσιῶν αὖ εἴη. καὶ τῆν μὴ ὄντων.

Τὸ μὴ οὐσιῶν καὶ μὴ ὄντων τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν.

» Σημαίνει γαρ ὄῆν καὶ τὰ μὴ ὄντα.

Ἢ γουν εἰσὶ καὶ τῆν μὴ ὄντων ὀνόματα ὀνοματωτικῶ ὄῆ, ὁ τραγέλαφος σημαντικὸν ὄνομα λέγεται, οὐχ
ὅτι σημαίνει φύσιν τινὰ, ἀλλ' ὅτι δηλοῖ σημαίνειν, καθὸ καὶ αἱ λέξεις ὄῆ ὧν σύγκεινται. ἤγουν ὁ τραγέ-
λαφος. τὸ τράγος καὶ ἔλαφος, φωναί εἰσι σημαντικαί. οὐδὲ μῶς δὲ τί σημαίνει τὸ ἐκ τούτων.

» Ἔτι πάντες οἱ λόγοι ὁρισμοὶ αὖ εἶεν. εἴη γὰρ αὖ ὄνομα δέ φαμεν ὃ φωνοῦν λόγῳ. ὥστε ὅρους αὖ δια-
» λεγοίμεθα πάντες, καὶ ἡ ἰλιὰς ὁρισμὸς αὖ εἴη. ἔτι οὐδεμίαν ἐπίσημη ἀποδείξεων αὖ ὅτι ἔδει τοῦτο
» μα, τουτὶ δηλοῖ. οὐ δι' οἱ ὁρισμοὶ τοίνυν ἔδει προσδηλοῦσιν.

Ἔτι ἕτερον ἄτοπον συμβαίνει, τὸ πάντας λόγους ἢ ὁρισμοὺς, ἐκ τῦ λέγειν ἐν ὁρισμὸν καὶ τὸ ὄνομα,
τουτὶ σημαίνειν. ἐμάθομεν γὰρ λόγῳ ὄῆ καὶ ὄνομα. οἷ), τῇ ποιήσει τῦ ὁμήρου τῇ λαμβανούσῃ τὸν οὐ ἰ-
λίῳ, ἔστιν ὄνομα ἰλιὰς. ὡς πῦρ τῇ λαμβανούσῃ τὸν τῦ ὀδυσσέως, ἔστιν ὄνομα καὶ ὀδύσσεια. μὴ δὲ αἱ γαρ
τε πάτερ ὄνομα, οὐχί. τὸ δὲ ἐάσκιθ' ἵεμ ταχείᾳ, τὸ προσακτικόν. τὸ δ' ὀνόματα σωεχωρήθη τοῦ
τὸ σημαίνειν τῶ ὁρισμῷ. καὶ ἔσται τὰ ὀνόματα ὁρισμοί. μὴ οἱ λόγοι οἷς τὰ ὀνόματα κεῖνται, ὁρι
σμοὶ καὶ αὐτοί. εἰγε προσφυῶς, καὶ αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τέθειται. προσφυῶς γαρ ὄῆ τῷ ἀνθρώ-
πῳ ὄῆν ὁ ὄνομα, ὄῆλ. ὁ ἀνω ἀθρεῖν. ὡσαύτως καὶ μόλοψ λέγεται. παρὰ τὸ μεμβρισμένω μὴ ὀπω
πον ἔχειν πῶ ὄπα. καὶ κατ' ἀναλογίαν εἴ τι λέγομεν, πᾶν ἔσται ὁρισμός. ἔτι οὐδ' ὁ ὄνομα ὄῆ. ὁ ἄνθρω-
πος, ἢ ὁ ἴσως λεγόμενον, οὐ δηλωμά ἀποδείξει ἀποδείκνυσιν ὅτι δηλοῖ ἐν ἄνθρωπον, ἢ ἐν ἴσον
πον, οὕτως οὐδ' οἱ ὁρισμοὶ προσδηλοῦσι καὶ ἐμφαίνουσιν εἰ τῆν δέ εἰσιν ὁρισμοὶ ὧν λέγονται, καὶ
οὐκ ἄλλως.

» Ἐκ μὲν τοίνυν τούτων, οὔτε ὁρισμὸς καὶ συλλογισμὸς φαίνεται τῶν ὂν, οὔτε τῶν τῦ συλλο-
» γισμὸς καὶ ὁρισμός. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι οὐδὲ ὁ ὁρισμὸς οὐδὲν οὔτε ἀποδείκνυσιν. οὔτε δείκνυσιν.

Ἐπανακεφαλαιούμενος πόθεν ὅλως εἴπε, φησὶν ἐκ τούτων ὧν εἴπομεν, δῆλον ὅτι οὐκ εἰσὶ τῶν τὰ ὁρι-
σμὸς καὶ συλλογισμός. ὧν γὰρ οἱ ὁρισμοὶ ἕτεροι, καὶ αὐτὰ ἕτερα. οὔτε μὲν ὁ αὐτὸ δείκνυται καὶ
ὅλῳ συλλογισμοῦ μὴ ὁρισμοῦ. οὔτε ὁ ὁρισμὸς ἀποδείκνυσί τι. ὅλῳ τῦ ἀποδείκνυσιν, ἐδήλωσε τὸν ἀπο
δεικτικὸν συλλογισμόν. ὅλῳ δὲ τῦ δείκνυσι, τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν.

» Οὔτε τὸ τί ὄῆν. οὐθ' ὁρισμῷ. οὔτ' ἀποδείξει ὄῆ γνῶναι. πάλιν δὲ σκεπτέον τὶ τούτων λέγεται
» καλῶς. καὶ τὶ οὐ καλῶς. καὶ τί ὄῆν ὁ ὁρισμός. καὶ τῦ τί ὄῆν αὖρα πῶς ὄῆν ἀπόδειξις καὶ ὁρισμός,
» ἢ οὐδαμῶς.

Ἀλλὰ δὲ σκεπτέον, τί τούτων λέγεται καλῶς. ἃ ἔλεγε ταῦτα ἦν. ὅτι ἀπόδειξις τῦ ὁρισμοῦ οὐ δύ-
νατοι γινέσθαι, καθὼς πῶς ἐπεχείρουν ἀποδείκνυειν. καὶ οὐ διιωα ἐν ὁ αὐτὸ καὶ δι' ὁρισμοῦ καὶ
ἀποδείξεως εἰδέναι. καὶ ὡς ὁρισμός, οὔτε δείκνυσιν, οὔτε ἀποδείκνυσιν (δεῖ οὖν φησιν ἐπισκέ-
ψασθαι εἰ καλῶς τοῦτα ἐρήκασιν, εἴτε καὶ μή. μέλλει γαρ δεῖξειν ὡς οὐ πάντη ἀληθὲς, ἢ ψευδὲς
ὄῆ, ὃ λέγειν ἀπόδειξιν ὁρισμοῦ εἶναι. Ἀλλὰ καθ' ὅτι μὲν ἀληθεύει, καθ' ὅτι δὲ ψεύδεται. πᾶς δὲ,

Orichalcú fiue orchalcus qd sit

Hesiodus

Diffinitio duplex uel exponés naturā rei uel nomē. Sed hæc posterior nō uera diffinitio ut statim patet

Tragelaphus qd

ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ ἀνω τρέπω unde

διέξομεν. μέλλει δὲ εἰ πεῖν καὶ τί ἐστιν ὁρισμός· ἐπεὶ γὰρ ἡ ζήτησις ἐστὶ περὶ αὐτοῦ ἐστιν, εἰ ἀπόδειξις αὐτοῦ ἐστι καὶ ὅτι πολλαχῶς ὁ ὁρισμός, ἀνάγκη εἰδέναι καὶ τί ἐστιν οὗτος. καὶ αὖ πάλ γε ὁ ὁρισμὸς συμβάλλεται τί εἰς τὴν ἀπόδειξιν, ἢ οὐδὲν μῶς.

» ΕΠΕΙ δ' ἔστιν ὡς ἔφαμεν τῶν ἓν τὸ εἰδέναι τί ἐστι. καὶ τὸ εἰδέναι τὸ αἴτιον τοῦ εἰ ἐστί. λόγος δὲ τοῦ-
» του ὅτι ἐστὶ τί αἴτιον. καὶ ἔστιν ἢ τὸ αὐτὸ, ἢ ἄλλο. καὶν ἄλλο, ἢ ἀδιάλειπτον ἢ οὐ ἀναπόδειπτον. εἰ τοίνυν
» ἐστὶν ἄλλο καὶ οὐ δέχεται ἀπόδειξαι, ἀνάγκη μέσον εἶναι τὸ αἴτιον. ἢ οὐ τῷ σχήματι τῷ πρώτῳ διέ-
» κνυσθαι. καθόλου τε γὰρ καὶ κατηγορικὸν τὸ διακρίνον. εἰς μὲν δὴ τρόπος αὐτὸν ὁ νῦν ὑπ' ἀσμέ-
» νος, τὸ δ' ἄλλον τὸ τί ἐστι διέκνυσθαι.

Α'' ΕΡΕΤΑΙ οὖν τοῦτο θεωρεῖν, πῶς ἐστι δυνατὸν ἀπόδειξιν γενέσθαι τοῦ ὁρισμοῦ. ἔστω δὲ σαφέστερος ὁ ἐφορμῶν οὗτος λόγος τῷ κειμένου γίνηται, θεωρητέον ποσαχῶς ὁ ὁρισμὸς ὁ γοῦ ὁρισμὸς, ἢ ὑ-
λικὸς ἐστὶν ὡς λαμβανόμενος ἐκ τῆς οὐσιωσούσης ὑπαρχόντων τῷ πράγματι. καὶ ὁ ὑλικὸς ἢ αὐτιστρέ-
φει, ἢ οὐκ αὐτιστρέφει. καὶ ἢ ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ ὁρισῷ ἢ ἕτερος. ὑλικὸς μὲν οὖν ὁρισμὸς αὐτιστρέφων, ὡ-
των ἐν τῷ ὁρισῷ ἐστὶ, ἡ ἄνθρωπος ἐστὶ, ζῷον ὀρθοπεδικὸν πτηνὸν, πλατυώνυχον γελαστικόν. μὴ
αὐτιστρέφων δὲ καὶ μὴ των ἐν τῷ ὁρισῷ, ἡ ζῷον μόνος ἐστὶ ζέσις τῆς θερμηφρήνου αἵματος. οὐ των ἐν δὲ
ἐστὶ τῷ ὁρισῷ, ἐπεὶ οὐκ αὐτιστρέφει. εἰ γὰρ αὐτιστρέφει, ἴσ' ἂν ὁ αὐτὸς. πᾶς γὰρ ζῷον μόνος, ζέσις τοῦ
θερμηφρήνου αἵματος. οὐ πᾶσα δὲ ζέσις, ζῷον μόνος ἐστὶ ζέσις τῆς θερμηφρήνου αἵματος. οἱ γὰρ πυρέττοντες ἔ-
χουσι μὲν ἡ θερμηφρήνον αἷμα ζέον. οὐ μὴν δὲ καὶ ζῷον μόνος ἐστὶ καὶ ὁ εἰδικὸς αὖθις, ἢ αὐτιστρέφει μὴ
των ἐστὶ τῷ ὁρισῷ, ὡς ἡ ἄνθρωπος ἐστὶ ζῷον λογικὸν θνητὸν, οὗτος γὰρ, ἢ πᾶσα τὰς διαφορὰς ἔ-
χει οὐσιώδεις καὶ εἰδοποιούς, ἢ μέσαι αὐτῶν ἔχει τῆς ὕλης· οἷ, ἡ θνητὸν, ἢ οὐκ αὐτιστρέφει. καὶ ὅλῳ τὸ
δὲ οὐ των ἐστὶ τῷ ὁρισῷ, ὡς ἐν ζῷον μόνος ἐστὶν ὀρεχτικὸν αὐτιλυπήσεως, πᾶσα γὰρ ζῷον μόνος ὀρέ-
ξιν αὐτιλυπήσεως οὐ ζῷον μόνον. εἰσὶ γὰρ τινὲς ὀρεχόμενοι καὶ τὰ διαίσιμα αὐτιλυπήσεως, ἡ ἐλθεῖν,
οὐ μὴν τό γε ζῷον μόνον, ἀλλ' ἡσυχάζοντες καὶ ἠρεμοῦντες, καὶ φιλίαν ἔχοντες καὶ οὗτοι μὲν οἱ ὀρε-
σμοὶ, ὅ, τε ὑλικὸς καὶ ὁ εἰδικὸς, οὐ κυρίως εἰσὶν ὁρισμοὶ, ἀλλὰ δυκολοῦντες εἶναι οὐκ εἰσὶ δέ. ὅθεν οὐδὲ
ἐν ἴδιον τοῦ ὁρισμοῦ ἔχουσιν. ἐγὼ γὰρ, ἡ αὐτιστρέφειν, καὶ ἡ αὐτὸ εἶναι τῷ ὁρισῷ. ὁ γοῦ κυρίως ὁρι-
σμὸς παντὸς πράγματος, ἐξ ὅτου οὐ φλοῖ. ἐπεὶ δὲ πρότερός ἐστιν ὁ εἰδικὸς τοῦ ὑλικοῦ, καθ' ὃ πρῶ-
τον ὁ ζῷον μόνος ὁρίγεται αὐτιλυπήσεως, εἰδ' οὕτω ζέει ἡ θερμηφρήνον αἷμα, ἔτι δὲ πᾶσα ἀπό-
δειξις ἐκ προτέρων γίνεται, ἀνάγκη τοῦ ὑλικοῦ ἀπόδειξιν γίνεσθαι διὰ μέσου τοῦ εἰδικοῦ οὕτως. ὁ
ζῷον μόνος ὁρίγεται αὐτιλυπήσει, οὗτος ζέει ἡ θερμηφρήνον αἷμα. ὁ ζῷον μόνος αἷμα ζέει ἡ περι-
κάρδιον αἷμα κυρίως δὲ ὁρισμὸς ἐστὶν ὧν ἀμφοτέρων. ἤγουν, τοῦ εἴδους τῆς ὕλης συγκείμενος. οἷ,
ζῷον μόνος ζέσις τοῦ θερμηφρήνου αἵματος διὰ ὄρεξιν αὐτιλυπήσεως, οὗ καὶ ἀπόδειξιν γίνεσθαι ἀδύ-
νατον. ἀλλὰ σαφέστερον ἐν κείμενοις. ἐπεὶ δὲ ἡ εἰδέναι ἡ τί ἐστι καὶ ἡ εἰδέναι ἡ τὸ αἴτιον τοῦ εἰ ἐστὶ ἡ
πρᾶγμα ταυτὰ εἶσι, ἡ γὰρ τί ἐστιν ὁρισμὸς ἐστὶν, ὁ δὲ ὁρισμὸς εἶδος, ἡ δὲ εἶδος αἴτιον, ἡ τί ἐστιν αὖρα
αἴτιον. ὁ γοῦ ὁρισμὸς δηλοῖ πῶς αἰτίαν τοῦ εἶτε ἐστὶ ἡ ζητούμενον πρᾶγμα ὑφεστὼς, εἴτε καὶ μή. πρὸς-
θετέον δὲ τοῦτο ἡ ἐγχωρεῖ γενέσθαι ἀπόδειξιν τοῦ ὁρισμοῦ· ἔστι δὲ ὅλον τοιοῦτον. εἰ ἡ τί ἐστιν αἰ-
τιόν ἐστιν, ἐγχωρεῖ εἶναι ἀπόδειξιν τοῦ ὁρισμοῦ· λόγος δὲ καὶ αἰτία τούτου, ἡ εἶναι ἀπόδειξιν τοῦ ὁ-
ρισμοῦ. διότι ἔστι τί. ἤγουν, ἔστι τίς ὁ εἰδικὸς ὁρισμὸς, ὡς αἴτιον ὢν τῷ μέσῳ λαμβανόμενος. καὶ ὅθεν,
ἡ αἴτιον, ἢ ἡ αὐτὸ ἐστὶν ἢ ἄλλο. ἤγουν, ἢ των ἐστὶ τῷ ὁρισμῷ ἢ ἕτερον. καὶ εἰ ἕτερον ἀποδεικτόν
ἐστιν ὡς ὑλικὸς ὁρισμός. ἢ ἀναπόδεικτον. ὡς ὁ εἰδικὸς. ὁ γοῦ ὑλικὸς ὁρισμὸς, ὀφὶ μέσου τοῦ εἰδικοῦ
ὑπάρχει τῷ ζυμῷ, ὅθεν καὶ ἀποδείκνυται. ὁ δὲ εἰδικὸς, ἀμέσως ὑπάρχει τῷ ζυμῷ. ὡς γὰρ ἔφαμεν,
ὁ ζῷον μόνος πρῶτον ὁρίγεται αὐτιλυπήσει. εἰθ' οὕτω ζέει ἡ θερμηφρήνον αἷμα αὐτοῦ. ἐκ δὲ τῶν
προτέρων ἡ ἀπόδειξις. εἰ τοίνυν ἡ αἴτιον. ἤγουν ὁ ὑλικὸς ὁρισμὸς ἕτερός ἐστι παρὰ τὸν ὁρισὸν, καὶ
εἰ δέχεται ἀποδείξαι αὐτὸν, ἀνάγκη μέσον λαβεῖν οὗ συλλογισμῷ ἡ αἴτιον. ἤγουν, ἡν εἰδικὸν ὁρι-
σμόν. καὶ εἰ πρώτῳ σχήματι συλλογισθῆναι, ὀφὶ ἡ εἶναι ἡ ἀποδεικνύμενον καὶ καθόλου καὶ κατη-
γορικὸν ἀποδεικνύμενον δὲ ἐστὶ, ἡ πᾶς ζυμὸς ζέσις τοῦ θερμηφρήνου αἵματος· εἰς μὲν δὴ τρόπος οὗτος
ὁ νῦν ὑπομενόμενος καὶ ἀποδοθείς, καθ' ὃν οὐ δέχεται ἡ τί ἐστιν. ἤγουν ἡν ὑλικὸν ὁρισμὸν, ἀποδείξαι δι'
ἄλλου ὁρισμοῦ τοῦ εἰδικοῦ.

» ΤΩΝ τε γὰρ τί ἐστιν, ἀνάγκη ἡ μέσον εἶναι τί ἐστι. καὶ τὴν ἰδίαν ἴδιον.

Η'' ἤγουν ὧδὶ τὴν συλλογισμῶν τὴν ἀποδεικνυόντων ἡ τί ἐστιν, ἤγουν ἡν ὁρισμὸν, ἀνάγκη εἶναι ἡν
μέσον ὁρισμόν· ὡς πρὸ καὶ ὧδὶ τὴν ἰδίαν ἴδιον. ἤγουν, ὡς πρὸ καὶ εἰ δείκνυσί τις ὅτι γελαστικὸν ἐστὶ
τῷ ἀνθρώπῳ, ἀνάγκη λαβεῖν μέσον ἴδιον. ἤγουν, ἡ ὀρθοπεδικὸν. ἢ ἡ λόγῳ χαίρειν.

» ΩΣΤΕ ἡ μὲν δείξει, ἡ δ' οὐ δείξει τὴν τί ἐστιν εἶναι τῷ αὐτῷ πράγματι.

Η'' ἤγουν ἐπεισὴ πολλοὶ ὁρισμοὶ εἰσὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ὁ μὲν, ὑλικὸς, ὁ δὲ εἰδικὸς, ἡν μὲν ἡ τί ἐστὶ
εἶναι. ἤγουν, ἄλλον μὲν ἡν ὁρισμὸν τοῦ πράγματος ἡν ὑλικὸν ἀποδείξει. ἡν δὲ, ἡν εἰδικὸν, οὐκ ἀπο-
δείξει ὀφὶ ἡ εἶναι ἄμεσον.

οὗτος

Diffinitionú quot sint modi

Diffinitio Materialis

Febricitantib⁹ feruet sanguis q est circa cor

Diffinitio formalis

Mortale in diffinitione hominis neq: substantiale esse differentiá neq: specificá sed materialem

Propria & uera diffᵒ una tm est unius rei non plures

Diffinitio causa÷ ostéditcur est uel no est ipsa res

Vna diffᵒ s. materialis demonstratur: altera s. formalem

Multæ diffinitiones ei⁹ de rei partim materialis partim formalis

Omnis iratus, cupidus est uindictæ
Omni cupido uindictæ, feruet sanguis circa cor
Ergo omni irato feruet sanguis circa cor

» ΟΥΤΟΣ μὲν οὖν ὁ τρόπος ὅτι οὐκ ἀποδείξεις, εἴρηται πρότερον. ἀλλ' ἔστι λογικὸς συλλο- »
» γισμὸς τοῦ τί ἐστιν. ὃν δὲ τρόπον ἐνδέχεται, λέγωμεν εἰπόντες πάλιν ὑφ' ἀρχῆς. ὡς πρὸ γὰρ ἡ διότι, »
» ζητοῦμεν ἔχοντες ἡ ὅτι. »

Κ ἀφ' οὗ ὁρισμοῦ γίνεσθαι ἀπόδειξιν ὑλικοῦ, ἐλείφαμεν ὀφὶ μέσου τοῦ εἰδικοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κυρίως ἀπό-
δειξις, δέδεικται πρότερον. αἰτεῖται γοῦν ἡ οὐ ἀρχή· ζητῶν γὰρ εἰ ἡ ζέσις τοῦ θερμηφρήνου αἵ-
ματος ὁρισμός ἐστι τοῦ ζυμοῦ. λαμβάνει δὲ εἰς ἀπόδειξιν ἕτερον ὁρισμὸν ἡν εἰδικὸν ζητουμένου. καὶ
αὖ πάλ ἐστὶ ὁρισμὸς ὅτι τοῦ ζυμοῦ, ἡ δὲ δι' ἀδήλων ἄδηλον δεικνύειν, οὐ αὐτὴ αἰτεῖσθαί ἐστι. λέγεσθω
γοῦν ὁ συλλογισμὸς οὗτος λογικὸς, ἀλλὰ μὴ ἀποδεικτικός. πολλὰ γὰρ ἔχει τοιαῦτα. οὐ μὲν ἡ
ὑφ' ὧνδέξεων συλλογίζεσθαι, ἔχει ἡ θερμηφρήνον αἷμα. ἡ δι' ἀποδείξεις ὑφ' ἀναγκαίων καὶ ἀληθῶν.
καὶ οὐκ ὑφ' ὧνδέξεων, ἄλλως τε οὐδὲ κυρίως ὁρισμὸν ἀπέδειξεν, ἀλλὰ δυκολοῦντος ζητήσωμεν δὲ πῶς
δυνατὸν ἀποδείξειν ὑλικοῦ ὁρισμοῦ εἰδικὸν, ἐπιόντες καὶ λαβόντες πάλιν, ἀφ' ὑφ' ἀρχῆς ἐζητή-
σαμεν. ἤγουν, τὸ ὅτι ἐστὶ καὶ ἡ διότι. καὶ ἡ ἔστι καὶ ἡ τί ἐστι φησὶ γοῦν ὅτι, ὡς πρῶτον ἔχον-
τες καὶ μαθόντες ὅτι ἡ σελήνη ἐκλείπει, ὕστερον ζητοῦμεν διὰ τί ἐκλείπει. ἤγουν, τίς ἡ αἰτία τού-
του. ἀδύνατον γὰρ ἡ διότι ζητεῖν πρότερον τὸ ὅτι.

» ΕΝΙΟΤΕ δὲ καὶ ἅμα δῆλα γίνεται. ἀλλ' οὔτι πρότερόν γε ἡ διότι δυνατὸν γνωρίζειν τὸ ὅτι, »
» δῆλον ὅτι ὁμοίως καὶ ἡ τί ἰῶ Ξ., οὐκ αὖθις τὸ ὅτι ἐστὶν· ἀδύνατον γὰρ εἰδέναι τί ἐστιν, ἀγνοοῦντας εἰ ἐστί. »

Ε' νοῖς γὰρ ἀποδεικνύω ἡ διότι ἐκλείπει αὐτὴ, ὀφὶ μέσου τοῦ αὐτιφάσκεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς σωμα
φαίνεται καὶ ὅτι ἐκλείπει οὕτως ἀδύνατον εἰδέναι τί ἐστιν, ἀγνοοῦντα ἡ εἰ ἔστιν· ἀδύνατον γὰρ
εἰδέναι τί ἐστιν ἄνθρωπος, ἀγνοοῦντας εἰ ἔστιν ὅλως· καὶ σωνεπιθεμητέον τοῖς συσι. προέταξε δὲ ὅτι
καὶ ἡ διότι τὴν λοιπὴν ὀφὶ ἡ εἶναι ἡ μὴν γνῶσει μόνον, ὡς σωΐθεται.

» ΤΟ δὲ ἐστὶν ὅτε μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ἔρχομεν. »

Τ οὐτό ἐστιν ὃ λέγει ἐπεὶ πρῶτον ἡ εἰ ἔστιν γνώσκομεν, εἶθ' οὕτω ἡ τί ἐστιν ὡς ἔρχομεν γνώσεως τοῦ ὅτι
ἐστὶν οὕτως ἔρχομεν γνώσεως, καὶ τὸ τί ἐστιν εἰ μὲν καθαρῶς γνῶσιν ἔρχομεν τὸ εἰ ἔστι, ἑῷον αὐτῷθεν πο
δηγηθῶμεν εἰς πῶ τὸ τί ἐστι γνῶσιν. εἰ δὲ ἀμυσοῶς, ἄζιωτελὴς ἡ μᾶν ἡ τὸ εἰ ἔστι γνῶσις γίνεται πρὸς
πῶ τὸ ἐστιν οὖ γοῦ τὸ λαμβανόμενα πάντα εἰς δῆλωσιν τοῦ εἰ ἔστιν, ὁμοτίμως παρεισῶσι πῶ ὑ-
παρξιν τῶ πράγματος, ἀλλὰ τὰ μὲν καθαρῶς παρεισῶσι, τὰ δὲ ἀμυσοῶς. ἤγουν τὸ εἰ ἔστι γνῶσις,
ἡ ἀπό τινων συμβεβηκότων γίνεται, ἡ ἀφὸ τὴν οὐσιωσούσης ὑπαρχόντων τῷ πράγματι καὶ πάντα
μὲν τὴν συμβεβηκότων γνωρίζουσι ἡ πρᾶγμα ὅτι ἐστὶν ἀμυσοῶς· ὡς αὐτοῦ ὄντα, καὶ μὴ ἄλλο τι-
νός. καὶν οὐσιώδη, οὐκ εἰσὶν ὡς ἡ ὀρθοπεδικὸν ἡμερον φύσει καὶ ἡ γελαστικόν. τὰ δὲ συμβε-
βηκότα οὐδ' ὅλως παρεισῶσι πρᾶγμα ὡς μὴ ὢν αὐτῷ θεωρούμενα μόνῳ, ἀλλὰ ὧ σὺν ἄλλοις πολ-
λοῖς· ὡς ἡ λευκὸν, ἡ μέλαν, ἡ καθίζειν· ὁ γοῦ ἀφὸ συμβεβηκότων ἐπιχειρῶν γνῶναι ἡ εἰ ἔστιν, ἡ οὐδ'
ὅλως ἴδοι γνώσκει καὶ λοιπὸν οὐδὲ ἡ τί ἐστι γνῶσει. ἡ ἀμυσοῶς πῶ τοῦ εἰ ἔστιν ἔχει γνῶσιν. καὶ εἰ
ἴδοι, καὶ πῶ τοῦ τί ἐστι γνῶσιν ἀμυσοῶς ἔξειμεν δὲ ἀφὸ τὴν οὐσιωσούσης ὑπαρχόντων γνωρίζομεν ἡ εἰ
ἔστιν, ἐπειδὴ τὰ μὲν αὐτῶν οἱ πολέσοι θεωρεῖται, καὶ ποῤῥῶ τόν εἰσιν, ὡς ἡ οὐσία, ἡ ἐμψυχον· 1
τὰ δὲ ἐλάττοσι θεωροῦσι ται καὶ ἐγγυτάτω εἰσίν· ὡς ἡ ζῷον, ἡ λογικόν· τὰ δὲ οἱ μόνοις αὐτοῖς θεω- 2
ροῦσι ται ὡς ἡ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. εἰ μὲν ἀφὸ τὴν οὐσιωσούσης ὑπαρχόντων καὶ ποῤῥῶ ὄντων· 3
ὡς κοινοτάτων γνωρίζομεν ἡ εἰ ἔστιν ἀμυσοῶς καὶ πῶ γνῶσιν ἐκ τούτων ἔχομεν. ὅθεν οὐδὲ ῥᾳ-
δίαν, πῶ τὸ τί ἐστι γνῶσιν ἔχομεν. οἱ ἀφὸ τὴν οὐσιωσούσης ὑπαρχόντων τὴν ἐπιτάτων ἡ αὐτῷ μόνῳ
ὑπαρχόντων πῶ τοῦ εἶναι γνῶσιν ἔχομεν ὅθεν οὐδὲ ῥᾳδίως αὖ ὁδηγηθῶμεν καὶ ἐς καθαρὰν γνῶ-
σιν τοῦ τί ἐστι.

» ΟΤΕ δ' ἔχοντές τι τοῦ αὐτοῦ πράγματος· οἷ ἔρομεν, ὅτι φόφος τὴς νεφῶν. καὶ ἔκλειμεν ὅτι »
» σβήνοις τοῦ φωτός. καὶ ἄνθρωπον ὅτι ζῷόν τι. καὶ ψυχὴν, ὅτι αὐ ἑαυ ἡ κινοῦ· ὅστε μὲν οὖν κα- »
» τὰ συμβεβηκὸς οἴδαμεν ὅτι ἐστὶν, ἀλλ' οὐκ ἄλον μηδαμῶς ἔχειν πρὸς ἡ τί ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ὅτι ἐστὶν ἴσμεν. »
» ἡ δὲ ζητεῖν τί ἐστι μὴ ἔχοντας ὅτι ἐστὶ, μηδὲν ζητεῖν ἐστί. »

Η' γοῦν, ποτὲ ἔχομεν γνῶσιν τοῦ πράγματος ἀφὸ τὴν οὐσιωσούσης ὑπαρχόντων αὐτῷ. καὶ πρῶτον μὲν
τί ἦν σι παραδείγματα, πῶς ἐπιγίνεται ἡ μᾶν γνῶσις τοῦ εἰ ἔστιν ἀφὸ τὴν οὐσιωσούσης ὑπαρχόντων
αὐτῷ. εἰ γοῦν γνῶσιν ἔχομεν τοῦ εἰ ἔστι βροντὴ ἐκ τοῦ γίνεσθαι φόφον νεφῶν, καὶ πάλιν εἰ γνώσκο-
μεν εἰ ἔστιν ἔκλειψις, ἀφὸ τοῦ σβήνσιν γίνεσθαι φωτός. καὶ ἡν ἄνθρωπον γνώσκομεν, ἀφὸ τοῦ εἶναι
ζῷον. καὶ πῶ ψυχὴν ἀφὸ τοῦ αὐπῶ οὖσαν κινοῦσαν ἑαυπῶ, ἑῷον ἀφὸ τούτων ἔχομεν ὁδηγίαν εἰς ἡ
γνῶναι τί ἐστιν ἕκαστον αὐτῶν. τὸ δὲ γνώσκειν ἡ εἰ ἔστιν ἀφὸ συμβεβηκότων παραδείγματα ταῦτα.
οἷον, γνωρίζομεν βροντὴν εἶναι, ἀφὸ τὸ γίνεσθαι, καὶ εἶναί τινας ἐμβροντήτους ἀφὸ τὸ φόφου. ἐμ-
βροντητοι δέ ἐσιν, οἱ ἡ νοῦ ἀποτελέσμ ἧς ἀφὸ τὸ φόφου. καὶ ὅτι ἔστιν ἔκλειψις γνώσκομεν, ὅτι
ἀφανὴς ἐμφαίνεται σελήνη, παντάπασιν οὖσα, καὶ μὴ ἀφὸ νέφους ἐπισκοτουμένη. καὶ ἀπὸ
ἔστιν ἐκ τοῦ πρὸς παθητικὸν Ξ., ἡ μᾶλλον πτικὸν ψυχὴν εἶναι γνωρίζομεν, ὀφὶ ἡ ἔμψυχον σῶμα με-

Per incerta in certũ demonstrare est pessime principium Logicus syllogismus

Non potest sciri an quaeri τὸ διότι priusquá τὸ ὅτι

τοῦ ἐ ὅτι γνῶσις uel a quibusdam accidentiu fit uel a substantiali

ἐμβρόντητοι gd.

Hæc duo uerba reor, esse superflua & expungenda, turbant. n. sensum totũ. g finem illis est obscurius. uel lege ἐνδεέστερα pro ὀφειλόμενα

ται μείβειν ἐκ τόπου εἰς τόπον, μή τινος ἔξωθεν κινοῦντος αὐτό. ἐπεὶ οὖν ἐν τῇ τοιούτων ἔχομεν ἡμῖν γνῶσιν τῷ εἰ ἔστιν, οὐλ' ὅλως, ἢ μᾶν πάσεισθε αὖ, ὦ ἄνδρες οὐδὲ πῇ τῷ ὅτι γνῶσιν ἔχομεν.

» ΚΑΘ' ὅσων δ' ἔχομέν τι ῥᾴδιον· ὥστε ὡς ἔχομεν ὅτι ἔστιν, οὕτως ἔχομεν καὶ πρὸς τὸ τί ἐστιν· ὧν οὖν ἔχομέν τι τὸ τί ἐστιν, ἔστω πρῶτον μὲν ὧδε, ἐκλειψις, ἐφ' οὗ τὸ ἀ· σελλίνη, ἐφ' οὗ γ· ἀντίφραξις γῆς, ἐφ' οὗ β· τὸ μὲν οὖν πότερον ἐκλείπει ἢ οὔ, τὸ β ζητεῖν ἐστίν· τὸ δ' ἐστὶ δ' οὐδὲν διαφέρει ζητεῖν, ἢ εἰ ἔστι λόγος αὐτῷ· καὶ ἐὰν ᾖ ἔστιν, καὶ κενὸν φαμὲν εἶναι.

Ε Ἐπῶν ὅτι ὡς ἔχομεν γνώσεως πρῶτον τὸ τί ἐστιν, καὶ τὸ ὅτι ἐστίν, οὕτως ἔχομεν καὶ πρὸς τὸ τί ἐστιν, ἢ διότι γνῶσιν· καὶ ὅτι εἰ μὲν ἀπομνημονεύμασιν γνώσκομεν τὸ εἰ ἔστιν, ἢ τὸ ὅτι ἐστίν, ἀμυσρὰν καὶ πρὸς περὶ τούτου γνῶσιν ἔχομεν· ὅτι καὶ ἀγνοοῦντες τὸ τί ἐστι, τὸ διατί ζητοῦμεν· εἰ δὲ ἀρχὰ οὐσιωδῶν αἰτίων γνώσεις πρῶτα, ἅμα τούτοις συναναφανεῖται, καὶ ἡ τοῦ τί ἐστι καὶ διατί γνῶσις· καὶ παραλείγματα τούτων τίθησι πρῶτον μὲν, ὅταν τὸ αἴτιον οὐσιῶδες· εἰθ' οὕτω καὶ ὅτι συμβεβηκός· καὶ φησὶν ἐφ' ὧν πραγμάτων αἰτιατῶν λαμβάνομεν τὸ προσεχὲς τούτων αἴτιον καὶ οὐσιῶδες, ὅτι καθαρὰ πρὸς τὸ τί ἐστι γνῶσιν ἔχομεν, ἢ τοῦ ὅτι ἐστίν. ἔχομέν τι καὶ τοῦ τί ἐστιν, ἤγουν ἔχομεν (ὡς ἀναφαίνομεν μέλλω καὶ πρὸς γνῶσιν τοῦ τί ἐστι τῇ τοῦ εἰ ἐστι γνώσει) τὸ μὲν οὖν ζητεῖν αὐτὸ τὸ εἰ ἐστι ἐκλείπει ἡ σελλίνη ἢ οὔ, οὐκ ἄλλο τί ἐστιν, ἀλλ' ἢ τὸ β· ἤγουν ὁ μέσος ὅρος αἴτιος ἐστὶ τῆς ἐκλείψεως τῆς σελλίνης. ἤγουν αὐτὴ ἀντίφραξις· τὸ δὲ ζητεῖν εἰ τὸ β ἐστὶν αἴτιον τῆς ἐκλείψεως, οὐδὲν διαφέρει τοῦ ζητεῖν, εἰ τὸ β ἐστὶ λόγος καὶ ὅρισμὸς αὐτοῦ τοῦ μείζονος ὅρου· ἤγουν τῆς ἐκλείψεως· καὶ εἰ ἔστιν, ἤγουν, ἡ ἀντίφραξίς ἐστιν ὅρισμος τοῦ ἀρχικένου φαμὲν εἶναι· ἤγουν ἐγωμεν διὰ τούτου τοῦ β, ὅτι ἔστιν ἔκλειψις· ὁρᾷς ὅπως ἅμα ἐγνωσκε καὶ τὸ εἰ ἔστι, καὶ τὸ διατί ἐστι· σελλίνη εἰ καὶ τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἐστιν ὧδε τὴν οὐσίαν θεωρεῖται· οἷ. εἰ ἔστι νοῦς· καὶ τί ἐστι νοῦς· τὸ δὲ ὅτι καὶ διατί, ὧδε πασῶν τὴν οὐ ἐπόρῳ θεωρουμένων ζητεῖται· ὡσὴ ἐκλειψις ὑπάρχει τῇ σελλίνῃ ἀλλ' ἐπεὶ σκοπὸς ἐστὶ τῷ ἀριστοτέλει πῶς ἔστιν ἀπόδειξις τοῦ τί ἐστιν· ἢ δ' ἀπόδειξις, ὧδε πασῶν θεωρεῖται τὴν οὐ ἄλλως θεωρουμένων καὶ ὑφεστώτων, οὐ μόνοι ὧδε τὴν οὐσιῶν ἀδιάφορον ἡγεῖται λαμβάνειν τὸ εἰ ἔστιν ὧδε τὸ ὅτι ἐστὶ, καὶ τὸ τί ἐστιν ὧδε τὸ διατί, ὁμῶ τὸ ὧδε τὴν αὐτῶν καὶ τὰ τέσσαρα θεωρεῖσθαι· παραλειγματίζονται γὰρ ὧδε τῆς ἐκλείψεως· εἴ τις οὖ μὲν τῇ σελλίνῃ θεωρεμένης, ζητεῖται ἐὰν αὐτῆς τὸ ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ διατί· εἰ δὲ χωρήσεις ταύτην τῆς σελλίνης, θεωρήσεις ἐὰν αὐτῆς τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἐστιν.

Η' ποτέρα σ' τῆς ἀντιφάσεως ἐστὶν ὁ λόγος· πότερον τὸ ἔχειν δύο ὀρθὰς, ἢ τοῦ μὴ ἔχειν· ὅταν » δ' ὕβρωμεν, ἅμα τὸ, ὅτι καὶ τὸ διότι ἴσμεν, ὧν ὁμῶ μέσων ἦ. »

Θ ὅτερον, τὸ ἔχειν δύο ὀρθὰς, ἢ τὸ μὴ ἔχειν· ὅταν δ' ὕβρωμεν, ἅμα τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι ἴσμεν. ἀντίφασιν ἐποίων, ἐδήλωσεν ἢ καταφασιν, ἢ ἀποφασιν· μᾶλλον γὰρ ταῦτα τῆς ἀντιφάσεως. καὶ πάλιν εἰ ζητοῦμεν εἰ ἔστι τις αἰτία τῆς ἀντιφάσεως ὧδε ζητοῦμεν· ἆρα ἔστι αἰτία τῷ τελείωνοι ἔχειν τὰς ζ εἰς γωνίας ὀρθαῖς ἴσας, ἢ τῷ μὴ ἔχειν πάντας οὕτως· πάντως δὲ τῆς καταφάσεως. καὶ ἔστιν ἡ αἰτία τῆς ἀποφάσεως· τῷ γὰρ μὴ ὄντος, αἰτίας οὐκ ἔστιν· αἰτία δὲ ἔστι τῆς καταφάσεως, τῷ ἔχειν τὰς ζ εἰς γωνίαν, δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς ἴσας. Ἐὰν δὲ ὕβρωμεν πῶς αἰτίαν, ἅμα ἐγνωμεν καὶ τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι· γίνεται δὲ τούτων ἡ γνῶσις ἅμα, ἐὰν ἡ ἀποδεδομένον, ὅτι τῇ σελλίνῃ ὑπάρχει τὸ ἐκλείπειν, καὶ τῷ τελείωνῳ δύο ὀρθαὶ ὧδε μέσων, αἰτίων ὄντων μόνον τοῦ συμπεράσματος, ἀλλὰ καὶ τοῦ πράγματος· ἤγουν οὐσιωδῶν αἰτίων.

» ΕΙ ΔΕ' μή, τὸ ὅτι· τὸ διότι δὲ, οὔ· σελλίνη, γ· ἐκλειψις α· τὸ παυσελλίνου σκιᾶ μὴ δυνάσθαι » ποιεῖν μηδενὸς ἡμῶν μεταξὺ ὄντος φανεροῦ, ἐφ' οὗ β· εἰ τοίνυν τῷ γ ὑπάρχει τὸ β τὸ μὴ δυνάσθαι » ποιεῖν σκιᾶ, μηδενὸς μεταξὺ ἡμῶν ὄντος· τούτῳ δὲ τὸ α τὸ ἐκλελοιπέναι· ὅτι μὲν ἐκλείπει, δῆλον· » διότι δ' οὕπω· καὶ ὅτι μὲν ἔκλειψίς ἐστιν, ἴσμεν· τί δὲ ἐστιν, οὐκ ἴσμεν· δῆλον δ' ὅντος ὅτι τὸ α τῷ γ ὑ- » πάρχει ἀλλὰ διὰ τί ὑπάρχει, τὸ ζητεῖν τὸ β· τί ἐστι.

Ε Ἰ δὲ τὸ μέσον οὐκ ἔστιν αἴτιον οὐσιῶδες, καὶ διὰ ὅδε τὸ μὲν συμπεράσματός ἐστιν αἴτιον· τὸ δὲ πράγ- » ματος οὐ τὸ ὅτι μόνον γινώσκομεν· τὸ δὲ τί ἐστι γνοῦμεν.

» ΟΤΕΡΟΝ ἀντίφραξις· ἡ σοφὴ τῆς σελλίνης· ἡ ἀπόσβεσις τοῦ φωτός· ὅδε δ' ἐστὶν ὁ λόγος » τοῦ ἑτέρου ἄκρου· οἷ. ἐν τούτοις τοῖς α· ἔστι γὰρ ἡ ἔκλειψις, ἀντίφραξις γῆς· τί ἐστι βροντή, πυ- » ρὸς ἀπόσβεσις σὺν νέφει· διατὶ βροντᾷ διὰ τὸ ἀποσβέννυσθαι τὸ πῦρ σὺν τῷ νέφει· νέφος, γ· βροντή, » α· ἀπόσβεσις πυρὸς, τὸ β· τῷ δὴ γ τῷ νέφει ὑπάρχει τὸ β· ἀποσβέννυται γὰρ σὺν αὐτῷ τὸ πῦρ· » τούτῳ δὲ τὸ α λόφος· καὶ ἔστι γε λόγος τὸ β, τοῦ α τοῦ πρώτου ἄκρου.

Ι αὗται παραλείγματά εἰσι τῆς ἐκλείψεως· ἡ δ' ἀπόσβεσις τοῦ πυρὸς ἡ βροντή· ἔστι γὰρ ὕδωρ χόμε- νος τοῦ βεβαιῶσαι εἰ ὁ μέσος ὅρος αἴτιόν ἐστιν οὐσιῶδες, ἅμα γινώσκομεν τὸ ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ διότι· οἷς συνα ναφαίνεται καὶ ἡ τί ἐστι γνῶσις, ἐλάβε ταῦτα παραλείγματα· εἰ δὲ καὶ τελέως αἰτίαν ἔλαβε τῆς ἐκλειψεως, μὴ θαυμάσῃς· οὕτω γὰρ φανεροῦ ὄντος ὅπως ἡ ἔκλειψις γίνεται, λαμβάνει πολλὰ τὰ αἴτια, ἵν' ἐκ τῶν πολλῶν τὸ κρεῖττον ἐκλέξηται· ἐώθασι γὰρ οἱ ζητοῦντες περί τινος αἰτίου, λαμ- βάνειν

βάνειν ὅσα εἰκὸς ὑπάρχειν εἶναι αὐτὸ τοῦτο· εἴτε ἐκλέγεται τὸ κρεῖττον αὐτῶν, ἔλεγόν τινος πῶς ἔκλειψεν ἡ κατασκοφλὼ τῆς σελλίνης· τὸ γὰρ μέσον αὐτῆς τὸ πρὸς ἡμᾶς, ἔλεγον εἶναι πε- φωτισμένον ὑπὸ τῆν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου ὑπὸ τὴν γῆν ὄντος· τὸ δὲ μέσον αὐτῆς τὸ πρὸς οὐρανόν, εἶναι ἀφώτιστον, ὅπερ καὶ προφόμενον πρὸς ἡμᾶς ποιεῖ πῶς ἔκλειψιν· πρότερον δὲ ἐκτίθεται τὸν ὁρισμὸν τῆς βροντῆς ἡ τῆς ἐκλείψεως· εἶτα ποιεῖται πῶς ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ σελλίνη ἐκλείπει, ἢ ὅτι νέφος ἐστὶν ἡ βροντή, ἢ ὁ λόφος. ἵν' ἔχων τὸν ὁρισμοὺς ἑκάτερον ῥᾷον νοήσεις, πῶς τὸ τί ἐστι θηρᾶσαι, καὶ ὑφ' ὁρισμὸν ἀγάγεσθαι διὰ τῆς ἀποδείξεως· ἔστω δὲ, ἤγουν ὁ μὲν ὅρος ὅτι ὁ λόγος καὶ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἑτέ- » ρου ἄκρου, τοῦ μείζονος τοῦ πρώτου. »

Α Ν δὲ πάλιν τοῦτον ἄλλο μέσον εἴη, ἐκ τῶν παραλοίπων ἔσται λόγων. »

Τ οὐτο λέγει, ὅτι εἰ πολλάκις ὁ μέσος ὅρος οὐ τῇ ἀποδείξει οὐ λυφθῇ ὁρισμὸς, πῶς εὑρεθήσεται ὁρισ- μὸς τοῦ μείζονος. δῆλ, εἴ τις ἀποδεικνύων ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐσία δι' μέσου τοῦ ζώου, ὁρισμὸν οὐκ ἔλαβε. καὶ παραδίδωσι κανόνα, πῶς οὐ τῇ τοιαύτῃ ἀποδείξει εὑρήσεις τὸν ὁρισμούς. καὶ φησὶν· ἐπεὶ δὴ καὶ αἱ δύο προτάσεις ἔμμεσοί εἰσι. πρὸς ἀπόδειξιν μὲν τῆς ἐλαττόνος λάβε, ἡ οὐσία ἔμψυχος αἰ- θητική, ὁ ἄνθρωπος ὁρισμὸς τοῦ ζώου. οἱ δὲ τῇ ἀποδείξει τῆς μείζονος, λάβε μέσον ὅρον τὸ αὐτὸ μόρ- δεκτι- κὸν εἶναι τῶν οἰκείων ὁ ἴδιόν ἄνθρωπος τῆς οὐσίας.

» Ω Σ μὲν τοίνυν λαμβάνεται τὸ τί ἐστι καὶ γίνεται γνῶσιμον, εἴρηται· ὥστε συλλογισμὸς μὲν » τοῦ τί ἐστιν οὐ γίνεται· οὐλ' ἀποδείξις· δῆλον μέν τοι ὅτι συλλογισμοῦ ὢν δ' ἀποδείξεως· ὥστ' οὐτ' αὖθις » ἀποδείξεώς ἐστι γνῶναι τὸ τί ἐστιν, οὐ ἐστιν αἴτιον ἄλλο· οὐτ' ἔστιν ἀποδείξις αὐτοῦ· ὡς πρὸ καὶ ἐν τοῖς δια » πορήμασιν εἴπομεν.

Η' γουν, πῶς τὸ τί ἐστι καὶ ὁ ὁρισμὸς δι' ἀποδείξεως γνώσκεται εἴρηται· λειπνύων γὰρ ὅτι ἡ ἔκλειψις ὑπάρχει τῇ σελλίνῃ, ἐν τῇ ἀποδείξει ταύτης ὁ μέσος εὑρίσκεται ὁρισμὸς τῆς ἐκλείψεως· ὥστε συλλογισμὸς μὲν τοῦ τί ἐστιν οὐ γίνεται, οὐλ' ἀπόδειξις. ἤγουν συμπέρασμα ἀποδείξεως, ὁρισμὸς οὐ γίνεται· ὡσπερ ἔστιν ἀπόδειξις τὸ ὁρισμοῦ καὶ οὐκ ἔστιν. ἀπόδειξις μὲν ἐστὶν αὐτῷ, ὡς εὑρισκομένου δι' ἀποδείξεως· ὁ γὰρ μέσος ὅρος, ὁρισμὸς τοῦ μείζονος ἐστὶν· ἀπόδειξις δὲ οὐκ ἔστιν αὐτῷ διότι συμπέρα- σμα οὐ γίνεται δι' ἀποδείξεως.

» ΕΣΤΙ δὲ τῶν μὲν ἑτέρου τι αἴτιον· τῶν δ' οὐκ ἔστιν· ὥστε δῆλον ὅτι καὶ τῶν τί ἐστι, τὰ μὲν, ἅμε- » ρῆ καὶ ἀρχαί εἰσιν· ἃ καὶ εἶναι, καὶ τί ἐστιν ὑπὸ θέσεως δεῖ, ἢ ἄλλον τρόπον φανερὰ ποιῆσαι. »

Ε' πί τινων πραγμάτων αἰτιατῶν, ἃ ἕτερον αἴτιόν ἐστι τοῦ αἰτίου· εἰσὶ γὰρ τινα αἰτία, ἃ ὕστερον ἔπον) ἤγουν μιῶν προτέρων αἰτίων τινῶν προσεχῶς ὑπαρχόντων τῷ αἰτιατῷ τὸ ἐκλείψεως· οἷ, ἀφώτι σον γένοιτο πῶς σελλίνῃ, αἴτιόν ἐστι τῆς σελλίνης ἀλλ' ὕστερον ἐπακολουθῶ· προηγεῖται δὲ τούτου ἡ ἀντίφραξις· πρῶτον γὰρ ἡ σελλίνη ἀντιφράττεται ὑπὸ τῆς γῆς καὶ ἐκλείπει· εἶθ' οὕτως ἐπακο λουθεῖ τὸ ἀφώτιστον εἶναι τοῦτον· ὥσαύτως δὲ καὶ τῷ τῆς βροντῆς ὕστερον ἐπακολουθεῖ ὁ λόφος, πρότερον ἀποσβέσεως πυρὸς γλυομένης οὐ νέφει· ἤγουν μετάφραξις, ἢ πρὸς ὅτι αἰτία ἑτέρα ὑπὸ αὐτὸ αἰτίου· μιᾶ ἐκλειψις τῆς σελλίνης· καὶ ἡ ἀποσβέσεις τοῦ πυρὸς, ἑτέρα ὅτι παρὰ πῶν βροντῶν, μιᾶ ἡ ζέ σις τοῦ ὑδατοειδοῦς ἀέρος ἑτέρα τοῦ ξυμοῦ· τινὰ δὲ ἑτέρα οὐκ εἰσὶ τοῦ αἰτιατοῦ αἴτια, ἀλλὰ τοῦ τά- ὡς ἢ ζώου λογικοῦ θνητοῦ καὶ ὑπὸ· ὡστε ἑτέρων μὲν αἰτιατῶν ὅτι ἡ αἴτιον ἑτέρου παρ' αὐτὰ, ἐ πί τινων δὲ αἰτιατῶ, ἡ αἴτιον οὐκ ἔστιν ἑτέρου, ἀλλὰ τοῦ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῦ τα δὲ λέγει ἵνα δείξῃ ὡς οὐ πᾶς ὁρισμὸς· ἤγουν, οὐ πᾶν αἴτιον δι' ἀποδείξεως οὐρίσκεται· οὐδὲ πᾶς ὁρισμὸς γίνεται συμπέρασμα· ἀλλ' ὅσοι μὲν τῶν ὁρισμῶν ἀμέσως ὑπάρχουσι τοῖς ὁριστοῖς καὶ αἰτιατοῖς, ὡς ἡ ἀντίφραξις τῆς γῆς, ἀμέσως ὑπάρχει τῇ ἐκλείψει· καὶ ἡ ἀπόσβεσις τοῦ πυρὸς, τῇ βροντῇ· καὶ ἡ ὄρεξις αὐ πλυπήσεως ὧ ξυμῷ, οὗτοι αἰτίαι εἰσὶν αἱ τινῶν ἀναποδείκτοι, καὶ ἀνάγκη τι θέμεθα καὶ ὡς ὁμολογουμένως λαμ- βάνομεν ταύτας, ἢ ζητοῦμεν ἐπ' αὐτῶν τὸ εἰ ἔστιν ἢ τί ἐστιν οἱ τοιοῦτοι ὁρισμοὶ ἀναποδείκτοι εἰσι· συμ περάσματα γὰρ οὐ γίνονται ἀποδείξεως· γνώσκοντες δὲ καὶ τὸν ἄλλον τρόπον, ἤγουν δι' ἐπαγωγῆς· ἢ δι' ἀποδείξεως· οἷ γὰρ ταῖς ἀποδείξεσιν οὐρίσκεται ὁ μέσος ὅρος, ὁρισμὸς τοῦ μείζονος.

» ΟΤΕΡ αὐριθμητικὸς φησὶ· καὶ γάρ τί ἐστι πῶ μονάδα· ἐστὶ δὲ τί ἐστιν· τῶν δ' ἐχόν- » των μέσον· καὶ ὧν ἐστί τι ἕτερον αἴτιον τῆς οὐσίας, ἔστι δ' ἀποδείξεως (ὡς πρὸ εἴπομεν) δηλῶσαι, μὴ » τὸ τί ἐστι ἀποδεικνύοντας.

Ε' πεὶ γὰρ αὐρχὴν ἔχει πῶν μονάδα, ὡς ὁμολογούμενον τοῦτον λαμβάνει· καὶ ὅτι ἐστὶ καὶ τί ἐστιν· ἔστι δὲ μονὰς καθ' ἓν ἑκαστον τῶν ὄντων οὐ λέγονται· ἐπὶ δὲ τῶν ὁρισῶν καὶ αἰτιατῶν τῶν ἐχόντων τὸ μέ- σον, ἤγουν τὸ αἴτιον ἕτερον τ' οὐσίας· ἢ ἀμέσως θεωρούμενον οὐ τῷ ὑποκειμένῳ ἐστὶ δηλῶσαι, ἢ δεῖ ξαι τὸ τί ἐστι τῆς ἐκλείψεως, ὡς ἐπὶ ἀλλ' ἔμεσος ἢ δι' ὅδε λήψῃ μέσον ὅρον τ' σελλίνης ἢ τῆς σε ρήσεως τ' φωτός, πῶ ἀντίφραξιν τ' γῆς· ἢ λοιπὸν ὁρίσκει ἡ ἀντίφραξις, ὁρισμὸς τ' ἐκλείψεως.

» ΟΡΙΣΜΟΣ δ' ἐπεὶ λέγονται εἶναι λόγος τοῦ τί ἐστι, φανερὸν ὅτι ὁ μή τις ἔστω λόγος τοῦ τί » σημαίνει τὸ ὄνομα· ἢ λόγος ἕτερος ὀνοματώδης· οἷ τό, τι σημαίνει τί ἐστιν ἢ τὸ εἰτωνοι.

Esse demonstrationé syllogismum diffinitionis & reó

Quæda causæ diuersæ ab effectib quæda eædem

μονάδος diffinitio

Ο εἴρεται δὲ ὁρισμὸν οὐ τοῦθ' ἁπλῶς καὶ φησὶν, ὡς ὁρισμός ἐστι λόγος τοῦ τί ἐστιν· οὐ τοίνυν πάντα τὰ εἴδη τοῦ ὁρισμοῦ ἐμπεδείληπται· καὶ αὖθις ὀνομαστὸς ὁρισμός· καὶ οὗτος γάρ ἐστι λόγος τοῦ τί ἐστιν· ἤγουν, δηλωτικὸς τῆς φύσεως τοῦ πράγματος· ὁ δὲ ὀνομαστὸς ὁρισμὸς, λόγος ἐστὶ τοῦ τί ἐστιν· ἤγουν, ἐφ' ᾧ μόνῳ τινὸς τοῦ ὀνόματος· μεθ' ὃ δὲ ὁρίσασθαι τὸν ὁρισμὸν, λέγει καὶ τὰ σημαινόμενα τοῦ ὁρισμοῦ· καὶ φησὶν· ἀλλ' ὁ μὲν ὁρισμὸς λέγεται ὀνομαστὸς ὃς καὶ ἔστι λόγος τοῦ τί σημαίνει τὸ ὄνομα· ἢ εἰπεῖν βούλει, εἰπεῖν ἕξιν λόγου ὀνομαστὸν· τοῦτο γὰρ εἰσιν· οἷ παρεισέρχεται σημαίνει τὸ ὄνομα τοῦ ἰσοπλεύρου καὶ ἰσογωνίου· ὁ γὰρ εἰπὼν τετράγωνόν ἐστι χωρίον ἴσον τετραγώνοις ἰσογωνίοις συνισταμένοις, λόγον εἶπεν ὀνομαστόν.

Triangulus figura est ex tribus angulis cõstans diffinitio est nominalis & ab accidentibus

ΟΤΕΡ ἔχοντες τί ἐστι, ζητῶμεν διαπί ἐστι· χαλεπὸν δ' οὕτως ἐστὶ λαβεῖν ἃ μὴ ἴσμεν ὅτι ἐστὶν· ἢ δι' αἰτίας εἰρῆσθαι πρόσταξιν τῆς χαλεπότητος, ὅτι οὐδὲ ἐστὶν ἢ μὴ, ἴσμεν.

Η γουν δι' ὧν ὀνομαστὸν ὁρισμὸν μαθόντες ὡς ἔστι τετράγωνον, ζητοῦμεν καὶ δι' ἃ ποίαν αἰτίαν τὸ τετράγωνον ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας· χαλεπὸν δὲ ἐστὶ λαβεῖν καὶ μαθεῖν οὕτως ἤγουν ἀφ' τοῦ ὀνοματώδους· ἢ δι' αἰτίας δῆλη, καὶ προειρημένη· εἰ γὰρ ὡς ὅταν τις γνώσηται ἀφ' συμβεβηκότων τί ὅτι ἐστὶν, οὐδὲ γνώσεται αὐτὸ, ὁ ὀνοματώδης ὁρισμὸς, συμβεβηκότος ἐστὶν ὁρισμός· καὶ δι' ἃ οὕτε ἐὰν ἔστι τετράγωνον γνώσηται, οὔτε ἐὰν μή ἐστιν ἀφ' τούτου.

Ν ΑΛΛ' ἢ κατὰ συμβεβηκός.

Τ ουτέστιν, οὐκ ἐγνωμεν γνῶσιν τῆς φύσεως τοῦ τετραγώνου ὡς τετράγωνον· ἤγουν ἀφ' τὴν οὐσιωδῶς ὑπαρχόντων αὐτῷ· ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκὸς ἕξιν γνώσηται· ἤγουν ἀφ' συμβεβηκότος δηλονότι τοῦ ὀνόματος· τὰ γὰρ ὀνόματα δέσει τουτέστιν, ἀβ' ἑπινοίας ἀνθρώπων ἐστί· παρὰ τὴν φύσεως δεδημιούργηται· καὶ διὰ ἕξιν παρὰ μὲν τὴν ἑλλήνων, ἄνθρωπος λέγεται· παρὰ δὲ τὴν λατίνων, ἄλλως· καὶ παρὰ τὴν πέρσων ἄλλως· τὰ δὲ θέσει, συμβεβηκότα.

Nomina ad placitum imposita sunt rebus, no a natura indita

ΛΟΓΟΣ δὲ ἐστὶ δηχῶς· ὁ μὲν σωκράτης, ὡς πρὸ ἡ ἰλιάς.

Η γουν, κατὰ δύο τρόπους λέγεται εἰς ὁ λόγος· καὶ γὰρ τῷ σωκράτης ἐστὶ λέγεται καὶ πολλοὶ ὦσι, καὶ πολλὰ πράγματα σημαίνωσιν· διὰ σωκράτης ἄνθρωπός ἐστι, καὶ πολλάκις λέγεται, καὶ αὖτις τελῶν φησὶ κατὰ ἕξιν· ἐν τόπον· καὶ πλὴ ἰλιάδα, ἤγουν πλὴ συγγραφὴν πάλιν τοῦ ὁμήρου, εἴποι τὶς λόγον εἶναι τῷ σωκράτης· ἀβ' ἔχομεν γὰρ τῆς ἐννοίας ἀλλήλων καὶ εἷς λόγος τῷ σωκράτης ὁ κοῦσι· διὰ γὰρ τὴν ἰλιάδα, τὸ ὅλον βιβλίον ἐδήλωσεν ὡς διαλαμβανόν ἅπαντα τὴν ἰλιάδα γνωμῶν.

» Ο ΔΕ τῷ σὺν καθ' αὑτὸ δηλοῖ μὴ κατὰ συμβεβηκός· εἰς μὲν δὴ ὅρος ἐστὶν ὅρου, ὁ ἑρμῆς· ἄλλος δ' ἐστὶν ἕρος, λόγος ὁ δηλῶν διαπί ἐστιν· ὥστε ὁ μὲν πρότερος, σημαίνει μὲν, λείπουσι δ' οὔ· ὁ δ' ὕστερος, φανερὸν ὅτι ἔστει· διὰ ἀπόδειξις τοῦ τί ἐστι τῇ θέσει διαφόρων τῆς ἀποδείξεως.

Η γουν λέγεται εἰς λόγος καὶ ὁ ἐδηλῶς ὁρισμὸς, ὁ σὺν καθ' αὑτὸ δηλῶν οὐ κατὰ συμβεβηκός· ὡς ὁ θυμός ἐστιν ὄρεξις ἀπτιλυπήσεως· οὗτος γὰρ καὶ ὁ ἐν κατηγορούμενον σὺν ἔχει· εἰ γὰρ καὶ δύο εἰσὶ τὰ ὀνόματα ὁ ὄρεξις ἀπτιλυπήσεως· ἀβ' ὧν ὁ κατηγορούμενος, ἀλλ' οὐκ ἐστὶν ὡς συμβεβηκὸς ὁ ὃς πράγματος ἢ καθ' ἑνὸς κατηγορεῖται· ἤγουν, τὸ δὲ μὴ· ἢ οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖ), ἀλλὰ καθ' αὑτό· εἰς γουν ἐστὶν ὁ τοιοῦτος λόγος καθ' αὑτὸ ὡς ἢ ἐν κατηγορούμενον ἔχων σὺν, ἢ ἐν ὑποκείμενον· ἢ δὲ πρότασις ἡ λέγουσα σωκράτης φιλόσοφός ἐστιν, εἰς μὲν λόγος λέγεται ἢ αὐτὴ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· διότι τὰβ' ὧν σύγκειται ὑποκείμενος ἢ ὁ κατηγορούμενος, ἕτερά εἰσιν ἐπισημαντικὰ ἄλλων καὶ ἄλλων· ὁ μὲν γὰρ ἐστιν, ὑπαρξίν δηλοῖ· ὁ δὲ φιλόσοφος, συμβεβηκός· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ λέγεται εἷς, καθ' ὃ συμβαίνει σὺν τῷ σωκράτη φιλόσοφον ἰσαρεῖσθαι· εἰς μὲν δὴ ὁρισμός ἐστι τοῦ ὅρου κυρίως, ὁ λόγος σὺν καθ' αὑτὸς ὁ κατηγορῶν μὴ κατὰ συμβεβηκός· ἄλλος δὲ ὁρισμὸς τοῦ ὅρου ἐστὶ λόγος ὁ δηλῶν διαπί ἐστιν· ἤγουν, ὁ ἔχων πλὴ αἰτίαν τοῦ πράγματος ἅμα καὶ ὁ αὐτικτόν· διὸς ἐστὶν ὁ σύντομος ὁρισμός· ὃς καὶ κυρίως ὁρισμός ἐστι καὶ τέλειος, ὃς μὴ αὐτιστρέφων πρὸς τὸ ὁρισθὲν, ὡς καὶ τοῦτο πρὸς ὃν ἐκείνου· οἷον ἐστὶ, τὸ θυμός ἐστι ζέσις τοῦ περιπεφραγμένου αἵματος διὰ ὄρεξιν ἀπτιλυπήσεως· οὗτος γὰρ οὐκ ἐστὶ καὶ ὁ αὐτικτόν· ἤγουν ἡ ζέσις τοῦ περιπεφραγμένου αἵματος· καὶ ὁ αἴτιον τῆς ζέσεως· οἷ, τὸ ὄρεξιν ἀπτιλυπήσεως ὡς τὸ μὲν πρότερος ὁ ἐδηλῶς, σημαίνει μὲν πλὴ φύσιν τοῦ πράγματος· λείπουσι δ' οὔ· ἤγουν, ἀποδείξεις δ' οὐκ ἔστι· ἤγουν, οὐχ ὁμοίως ἐστὶ τῇ ἀποδείξει· οὐ γὰρ τῇ ἀποδείξει, καὶ τὸ αἴτιον καὶ τὸ αὐτικτὸν λαμβάνεται· ὁ δὲ ῥηθεὶς ὁρισμὸς, τὸ αἴτιον μόνον ἔχει· ὁ δ' ὕστερος ὁρισμὸς ὁ λέγων θυμός ἐστι ζέσις τοῦ περιπεφραγμένου αἵματος διὰ ὄρεξιν ἀπτιλυπήσεως, λόγος δηλῶν διαπί ἐστιν, ἔστιν οἷον ἀποδείξεις τοῦ τί ἐστιν· ἤγουν ἐοικὼς τῇ ἀποδείξει, καὶ οἷον ἐν ὁρισμοῖς ἀποδεικνύων· διαφέρει δὲ τῆς ἀποδείξεως κατὰ πλὴ θέσιν· οὐ μὲν γὰρ τῇ ἀποδείξει, πρόκειται τὸ αἴτιον· εἰθ' οὗτος ἐπάγεται ὡς συμπέρασμα τὸ αἰτιατόν· οἷον, ὁ θυμούμενος, ὀρέγεται ἀπτιλυπεῖσθαι· τῷ ὀρεγομένῳ ἀπτιλυπεῖσθαι, ζέει τὸ περιπεφραγμένον αἷμα, τῷ θυμουμένῳ ἄρα, ζέει τὸ περιπεφραγμένον αἷμα· καὶ πάλιν, οὐ νέφει πῦρ ἀποσβεννύμενον· ἀποσβεννυμένου δὲ πυρὸς, κάπνος γίνεται· οὐ τῷ νέφει ἄρα κάπνος γίνεται· ἤγουν βροντή· ὁ δὲ τῷ ὁρισμῷ τὴν σωθέντων,

Ομnis iratus cupidus, est inducta
Omni cupido inducta feruet circa cor
Omni irato feruet circa cor sagu sanguis
In nube ignis extinguitur
Igne extincto fragor fit
In nube fragor fit. 7. tonitruũ

Ταυλός. & hinc & sæpe alias pro ὁ αὐλός. 1. idé

των, ἀνάπαλιν κεῖνται· τὸ μὲν αἴτιον, πρῶτον· τὸ δ' αἴτιον, ὕστερον· διὸ, τὸ θυμός ἐστι, ζέσις τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος διὰ ὄρεξιν ἀπτιλυπήσεως· καὶ βροντή ἐστι, φόβος ἀποσβεννυμένου πυρὸς ἐν νέφει.

Η ὥστε ὁ αὐτὸς τρόπος, κατὰ ἄλλον μὲν τρόπον λέγεται ὁρισμός· ἤγουν, εἰ ἔχει τὸ αἴτιον πρῶτον, τὸ δ' αἴτιον ὕστερον· ὡσὶ δὲ, ἤγουν κατὰ ἄλλον τρόπον λέγεται ἀπόδειξις συνεχὴς, εἰ πὸ τὸ αἴτιον κεῖται πρῶτον τὸ δ' αἰτιατὸν ὕστερον· εἶπε δὲ τὸ συνεχὴς, διότι ἡ ἀπόδειξις τὸ παν λείπουσι· ἔστιν δὲ, οὐ μόνῳ τῷ πρώτῳ σχήματι λείπουσι· οὐ δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι, συνεχὴς καὶ κατ' ὀλίγειαν κεῖνται οἱ ὅροι· καὶ οὐχ ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἢ ἐν τῷ τελέτῳ, ὁ μέσος ἔξω κεῖται τῶν ἄκρων.

In prima figura termini ponuntur cõtinui & recto ordine

» ΔΙΑΦΕΡΕΙ γὰρ εἰπεῖν, διαπί βροντή· ὁρεῖ γὰρ οὕτω μὲν, διότι ἀποσβεννυται τὸ πῦρ ἐν τοῖς νέφεσι· τί δ' ἐστὶ βροντή, φόβος ἀφοσβεννυμένου πυρὸς ἐν τοῖς νέφεσι· ὥστε ὁ αὐτὸς λόγος ἄλλον τρόπον λέγεται· καὶ ὡσὶ μὲν ἀπόδειξις συνεχὴς· ὡσὶ δὲ, ὁρισμός. ἔτι τὸ ἐστὶ ὅρος βροντῆς, φόβος ἐν νέφεσι· ἔστιν δ' ἐστὶ τῆς τοῦ τί ἐστιν ἀποδείξεως συμπέρασμα.

Δια μὲν τοῦ διαπί, ἐδήλωσε πλὴ ἀπόδειξιν· ὅτι δὲ τοῦ τί ἐστι, φανερὸν ποιεῖ· διαφέρειν ταύτην τοῦ ὁρισμοῦ, ὅτι πλὴ θέσιν τοῦ αἰτίου, καὶ αἰτιατοῦ ἐστὶ τὸ ἐστὶν ὁρισμὸς τῆς βροντῆς ὑλικὸς, ὁ λέγων φόβος ἐν νέφεσι· ἔστιν δὲ γένεται, συμπέρασμα ἀποδείξεως· καὶ ἔστιν ὁ τοιοῦτος ὁρισμὸς ἀποδεικτικὸς, ὅτι μέσου τοῦ ἐδικοῦ ὁρισμοῦ.

» Ο ΔΕ τὴν ἀμέσων ὁρισμὸς, θέσις ἐστὶ τοῦ τί ἐστιν ἀναπόδεικτος.

Ο ὁ δὲ ὁρισμὸς ὁ ἐδικὸς, ὃς καὶ ἀμέσως ὑπάρχει τῷ ὁρισθῷ, θέσις ἐστὶ δηλωτικὴ τοῦ τί ἐστι· ἤγουν, τῆς οὐσίας τοῦ πράγματος ἀναπόδεικτος ἡ γὰρ ἄμεσος πρόταστις διαιρεῖται εἰς τὰ ἀξιώματα, καὶ εἰς πλὴ θέσιν· ἡ δὲ θέσις, ὡς φθάσαντες εἴπομεν, διαιρεῖται εἰς πλὴ ὑπόθεσιν καὶ θέσιν.

Propositio immediata dividitur in axioma siue dignitatem & in thesin

» ΕΣΤΙΝ οὖν ὁρισμὸς εἷς μὲν, λόγος τοῦ τί ἐστιν ἀναπόδεικτος· εἷς δὲ, συλλογισμός τοῦ τί ἐστι, πλὴ θέσει διαφέρων τῆς ἀποδείξεως· τρίτος δὲ, τῆς τοῦ τί ἐστιν ἀποδείξεως συμπέρασμα.

Ν ὡς ἀπαρειθμεῖται τοῦ σημαινόμενα τοῦ ὁρισμοῦ· καὶ φησὶν εἷς μὲν ἐστὶ ὁρισμὸς, λόγος δηλωτικὸς, τουτέστι ὁ πράγματος ἀναπόδεικτος· οἷός ἐστιν ὁ ἐδικὸς· εἰς δὲ ἐστὶν, ἤγουν ἐστὶ τρόπος συλλογισμός, τουτέστι, διαφέρων τῆς ἀποδείξεως τῇ πλὴ θέσει· ἤγουν τῇ θέσει· οἷός ἐστιν ὁ σύνθετος· τρίτος δ' ἐστὶν ὁρισμὸς ὁ ὑλικὸς, ὃς καὶ ἀποδεικνύουσι, καὶ συμπέρασμα τῆς ἀποδείξεως γίνεται· τουτέστιν, ὃς τις ἐστὶ μὴ ἀποδεικτικὸς, ἀποδεικνύουσι δὲ μέσου τοῦ ἐδικοῦ.

» ΦΑΝΕΡΟΝ οὖν ἐκ τῶν ἑρμηνειῶν, καὶ πῶς ἐστὶ τὸ τί ἐστιν ἀπόδειξις· καὶ πῶς οὐκ ἔστι· καὶ πόσων ἐστὶ, καὶ τίνων οὐκ ἔστιν· ἔτι δὲ ὁρισμὸς ποσαχῶς τε λέγεται, καὶ πῶς ὁ τί ἐστι δείκνυσιν· ἢ πῶς οὔ· καὶ τίνων ἐστὶ· καὶ τίνων οὔ· ἔτι δὲ πρὸς ἀπόδειξιν πῶς ἔχει· καὶ πῶς οὐδέχεται τὸ αὐτὸ εἶναι· καὶ πῶς οὐκ οὐδέχεται.

Repetitio antedictorum egregia

Ν ὡς ἀκριβολογίαν φιλότεχνος ὢν εἴρηκε· φανερὸν οὖν ἐστὶ πῶς ἐστὶν ἀπόδειξις τοῦ ὁρισμοῦ, καὶ πῶς οὐκ ἔστιν· ἤγουν ἀποδεικτικὸς μὲν ἐστὶν ὁ ἐδικὸς ὁρισμὸς· ἤγουν, ὅτι τῆς ἀποδείξεως ἐμφανόμενος· μέσος γὰρ κεῖται ὁρισμὸς ὢν τοῦ μείζονος ὅρου· ἀπόδειξις δὲ οὐκ ἔστιν αὐτὸς, καθ' ὃ συμπέρασμα οὐ γίνεται εἰπὼν ὁ τί ἐστι δείκνυσιν· ἤγουν, ὁ μὲν ὁρισμὸς δείκνυσι φύσιν πράγματος καὶ πῶς οὐ δείκνυσιν· ἤγουν, οὐ δείκνυσι δὲ πάθος ὑπάρχον τινὶ καὶ μόνῳ καὶ τίνων ἐστὶν ὁρισμὸς τὴν ἀπλῶν, νοῦ καὶ ψυχῆς· τίνων δὲ οὐκ ἔστι, τὴν σωθέντων· ἔτι δὲ πῶς ὁ σύνθετος ὁρισμὸς ἔχει πρὸς πλὴ ἀπόδειξιν· ἤγουν, κατὰ τί διαφέρει αὐτοῦ καὶ πῶς τὸ αὐτοῦ καὶ οὐδὲ χεται εἶναι ὁρισμὸν, καὶ πῶς οὐκ οὐδέχεται εἶναι ὁρισμὸν ἀλλ' ἀπόδειξιν. διὸ τῆς ἐκλείψεως ἐστὶν ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις ἄλλως· εἰ μὲν γὰρ χωρίσεις πλὴ ἔκλειψιν τῆς σελήνης τῇ ἐπινοίᾳ, δηλώσεις ταύτην δι' ὁρισμοῦ· εἰ δὲ οὐ τῇ σελήνῃ θεωρεῖς ταύτην δι' ἀποδείξεως, δηλώσεις ὅτι ἐστὶν οὐ αὐτῇ.

» ΕΠΕΙ δὲ ἐπίσταται διόμεθα ὅταν εἰδῶμεν πλὴ αἰτίαν· αἰτίαι δὲ τέσσαρες· μέσα μὲν, ἐν τί ἐστιν εἶναι, μέσα δὲ, ἐν τίνων ὄντων, ἀνάγκη τοῦτ' εἶναι· ἔσχατα δὲ, ἢ τὶ πρῶτον ἐκίνησε· τεταρτη δὲ ἐν τίνος οὕνεκα, πάσχει αὐτὰ διὰ τὸ μέσου δείκνυται.

Causæ 4. & quæ

Α ἰπιὰ εἰσι τέσσαρα· ἐδικὴν, ποιητικὴν, ὑλικὴν, καὶ τελικὴν· τότε γοῦν λεγόμεθα ἐπίστασθαι τὸ πρᾶγμα, ὅταν γινώσκωμεν πλὴ αἰτίαν δι' ἣν ἐστιν· εἴτε πλὴ ὑλικὴν αὐτῆς αἰτίαν, εἴτε πλὴ ἐδικὴν, εἴτε τίνα τὴν ἄλλων· εἰ δὲ τὸ εἰπεῖν ἐδικὴν αἴτιον, εἶπε ἐν τί ἐστιν εἶναι· ἢ γὰρ τί ἐστιν εἶναι, ὁρισμός ἐστιν οὐσιώδης· ὁ δὲ οὐσιώδης ὁρισμὸς, ἐδικὴν αἴτιόν ἐστιν, ὡς ἐν εἶδος ἢ πλὴ οὐσίαν παιεισῶν τὸ πράγματος· ἐν τί ἐστιν ἀρα εἶναι, ἐδικὴν αἴτιόν ἐστιν εἰ δὲ τὸ εἰπεῖν ὑλικὴν, εἶπε ἐν τίνων ὄντων πάσχει ἐξ εἶναι· ἤγουν, ἐν εἶδος· ἐν δὲ τίνων ἐντων, παιεισᾶ πλὴ ὕλην· οὐ χρεία γοῦν γινόμεθα τ' ὕλης ὀφ' πλὴ ὑπόθεσιν τὸ εἴδους· αὐτὴ γὰρ καθ' αὑτὴν ἡ ὕλη ἐν ἀναγκαῖον οὐκ ἔχει, ἀλλὰ ὀφ' ἐν εἶδος· οὐ χρεία οὖν γινόμεθα τὴν ὑλικὴν· ἤγουν λίθων καὶ ξύλων, ὡς αὐ ἐκ τῶν ἐν τῆς οἰκίας εἶδος· καὶ πάλιν οὐ χρεία γινόμεθα τῆς συμμετρίας τὴν θερμῶν, καὶ τὴν ψυχρῶν, καὶ τὴν ὑγρῶν, καὶ τὴν ξηρῶν· ὡς αὖ ἐν τῆς ὑγείας εἶδος ἐκ ἡ μείζων τόδον· δὲ καὶ αἰτιόν ἐστιν, ὁ πρῶτος ἐκίνησεν· ἤγουν, ἐν ποιητικὴν αἴτιον· ὡς ὁ πατὴρ ποιητικὴν αἰτιόν ἐστὶ τοῦ παιδός, ὡς πρῶτον ἐν σπέρμα κατὰ βα-

Diffinitionem esse simplicium nõ cõpositorum

Tum arbitramur causas scire res cũ eorũ causas cognoscimus

Causæ. 4. & quæ

Diff. substantiali causa formalis est ut potę quę reddit causam formã & substantiam rei

Diffinitio composita p̃ prie diff. & perfecta & quæ conuertitur cum diffinito

In demõstratione proponitur causa, deinde in conclusione subijcit causatu

Omnes 4. causæ inueniuntur media in demonstratione

λων· ὃ τῇ μὴ βραδαίνειν δὲ τὸ ἐπεῖν τελικὴν αἰτίαν, εἴτε τὸ τίνος ἕνεκα· ὃ ὕδωρ ἐπίνει τις· ὁ γὰρ θεμέλιος καὶ οἱ τοῖχοι, χάριν τῆς οἰκίας γίγνονται· τελικὴν γὰρ τούτων αἰτίαν τὸ εἶδος τῆς οἰκίας· παῦσαι γάρ, αἱ τέσσαρες αὗται αἰτίαι, ὅλῳ τῷ μέσῳ λειπόμεναι, ἢ γραμμαῖς, ὡς μέσοι ὅροι λαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ἀποδείξεσι, καὶ διείσηκασι. καὶ σωληνῶται διὰ τῆς ἀποδείξεως.

ΤΟΥΤΟ δ' οὖν ὄντος τοῦ αἰτίαν εἶναι. μιᾶς μὲν προτάσεως ληφθείσης, οὐκ ἔστι· δυοῖν δὲ, τοὐλάχιστον. ἔστω δ' ἔστιν ὅταν, οὐ μέσον ἔχωσι. τούτου οὖν ὄντος, ἀνάγκη τὸ συμπέρασμα εἶναι, ἄλλον δὲ καὶ ᾧ δι' ὅτι ὀρθή ἡ οὐ ἡ μηνοκλίῳ. τίνος ὄντος, ὀρθὴ ἔστω δὴ ὀρθή, ἐφ' ἧς ᾱ· ἡ μέσεια δυοῖν ὀρθαίν, ἐφ' ἧς β· ἡ οὐ ἡ μηνοκλίῳ, ἐφ' ἧς γ· τῷ δὴ τὸ ᾱ πλὴν ὀρθὴν ὑπάρχειν τῷ γ τῇ οὐ τῷ ἡ μηνοκλίῳ, αἴτιον τὸ β· αὕτη μὲν γὰρ τῇ ᾱ ἴση· ἡ δὲ τὸ γ, τῇ β· δύο γὰρ ὀρθῶν ἡ μέσεια· τῷ β οὖν ὄντος ἡ μέσος δύο ὀρθῶν, τὸ ᾱ τῷ γ ὑπάρχει.

παρειλημμένος τὰ τέσσαρα αἴτια καὶ ἐπὶ πάντων ἑνὸς τούτων μέζον ὅρον οὐ τῇ ἀποδείξει λαμβάνεσθαι, καὶ δείξασ' ὅτι ἐνδέχεται τὸ αὐτοῦ, νῦν δείκνυσι καὶ τὰ λοιπὰ, μέσα γίνεσθαι οὐ ταῖς ἀποδείξεσι δι' παραδειγμάτων. καὶ προτίθεται τὸ ὑλικὸν αἴτιον, ὃ ἐδήλωσεν ἀρχὴ τὸ ἐπεῖν· οὗ ὄντος, τοῦ ἀνάγκη εἶναι. εἰ γὰρ μὴ ὅτι ἡ ὕλη τὸ ἀναγκαῖον ἔχει δι' ὃ πῶς τὸ εἶδος ὑπάρχει· ἀναγκαῖον γὰρ οἱ λίθοι καὶ τὰ ξύλα, δι' ὃ τὸ εἶδος τῆς οἰκίας φέρεσθαι δέ, δεῖ, ἑαυτὸν φησὶν ὅταν μου ἀκούσῃς λέγοντος ὅτι οὗ ὄντος, ἀνάγκη τοῦ εἶναι. ἤγουν τὸ συμπέρασμα, μὴ ἰόντι τὸ οὗ ὄντος μίαν πρότασιν· ἀδύνατον γὰρ ἐκ μιᾶς προτάσεως συμπέρασμα γίνεσθαι ἀλλ' ἐκ δύο τοὐλάχιστον· καὶ λοιπὸν τὸ οὗ δεῖ δηλοῖ τὸ μέσον· οὗτος γὰρ μέσου ληφθέντος, ἀνάγκη συμπέρασμα γενέσθαι. τὸ γὰρ μέζον δεῖ τὸ σωληνόν τοὺς προτάσεις, καὶ αἴτιον τὸ συμπεράσματος. πῶς γὰρ μέσος καὶ ὑλικὸν αἴτιον, ὡς οἱ συλλογισμῷ λέγεται. εἰ γὰρ προτάσεις, ὕλης λόγον ἐπέχουσιν οἱ τῷ συλλογισμῷ· ὥσπερ καὶ τὸ συμπέρασμα εἴδους. ὁ δὲ μέσος, αἴτιος δεῖ τῆς συμπλοκῆς τῶν προτάσεων λοιπὸν καὶ αὖ ὡς λόγον ἐπέχει, ἀλλ' οἱ συλλογισμῷ· τὸ δὲ πράγματος ἡ ὑλικὸν αἴτιον ἔστω τὸ μέσον, ἢ εἰδικὸν, ἢ ἑτερόν τι πιθανῶς γοῦν οἱ τοῦθα λαμβάνει τὸν μέζον, ὑλικὸν αἴτιον τοῦ πράγματος. ὃ δεῖ ἡ μέσεια τῶν δύο ὀρθῶν. αἱ γὰρ δύο ὀρθαὶ γωνίαι, ὡς ὅλον τί δεῖ διαιρούμενον εἰς δύο μέρη· ἤγουν ἡμισύματα. ὧν ἕκαστον ὅλον δεῖν ὀρθὴ γωνία· ὥστε τὸ ἡμέσεια δύο ὀρθῶν μέρος ὄν, ὡς ὑλικὸν αἴτιον λαμβάνεσθαι. καὶ ὁ μὲν εὐκλείδης οὐ τῷ τελείῳ τῆς γωμετρείας δείκνυσι, πῶς ἡ οὐ τῷ ἡμικυκλίῳ γωνία ὀρθὴ δεῖ· καὶ ἐπεὶ δυνατὸν δεῖ παρασῆσαι δεῖν τοῖς ἀγωμετρήταις ὧν ἐκεῖνος εἴρηκε, φέρε ἡμεῖς ἐκλαβώμεθα δεῖν ὅσον αὐτῇ τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ πρὸς γράφει κύκλον, τὸ βγ· δ· καὶ μέσον ἄγει διάμετρον εἰς δύο ἡμικύκλια· ἓν κύκλον διαιροῦσιν πῶς βγ· ἄγει δὲ καὶ ἀπ' ἄκρου τοῦ βδ εἶναι πῶς γα, ὡσὶ τῆς βδ· ἐπεὶ δὲ δύθεία ἐπ' δύθείαν σταθεῖσα, δύο ὀρθὰς γωνίας ποιεῖ· ἡ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας. λοιπὸν ἡ οὐ ἡ μηνοκλίῳ γωνία ἥ ἡ αβ γ, ἢ ἡ γαδ, ἡ μέσεις εἰσὶ τῶν δύο ὀρθῶν. τὸ γὰρ οὐ τῶν δύο ἡ μέσου. δῆλον τοῦ γοῦν ὡς ἡ οὐ ἡ μηνοκλίῳ γωνία δεῖν ὀρθὴ, ὅτι μέζου τοῦ ἡ μέσεια δύο ὀρθῶν, τίνος ὄντος ὀρθὴ· τίνος ὄντος αἴτιον, ἡ οὐ ἡ μηνοκλίῳ γωνία ὀρθὴ τῷ β· δῆλον ὅτι· τὸ γὰρ β, ἤγουν ἡ ἡ μέσεια τῶν δύο ὀρθῶν, αἴτιόν δεῖ τῷ ᾱ ἤγουν πῶς ὀρθὴν, τῷ γ εἶναι. ἤγουν πῶς οὐ ἡ μηνοκλίῳ γωνία.

ΤΟΥΤΟ δ' ὧν ἡ μηνοκλίῳ ὀρθὴν εἶναι· δεῖν δὲ τοῦτον δεῖ τῷ τί ὧν εἶναι, τῷ δεῖν σημαίνειν τὸν λόγον.

ΤΟΥΤΟ δ' ὧν, ἤγουν ἡ οὐ ἡ μηνοκλίῳ ὀρθὴν τῷ ἡ μέσει τῶν δύο ὀρθῶν. δεῖν δὲ, ἤγουν ἡ ὀρθὴν, τοῦτον δεῖ τῷ τί ὧν εἶναι. ἤγουν τῷ ὁρισμῷ αὐτῆς. ὁ γὰρ λόγος καὶ ὁ ὁρισμὸς αὐτὸ δεῖν σημαίνει πῶς ὀρθήν. τοῦτον γὰρ δεῖ ὁρισμὸς ὁ κυρίως, καὶ τὸν ὁρισόν· ὁ γὰρ ὄνομα ὁρισμὸς δεῖ ὁλοσχερῶς. ὁ δὲ ὁρισμὸς, ὄνομα ὑζηπολωμένον.

ΑΛΛΑ μὲν καὶ τὸ τί ὧν εἶναι αἴτιον δείκνυται τὸ μέσον· τὸ δὲ διατὶ ὁ μηδικὸς πόλεμος ἐγένετο ἀθλωαίοις· τίς αἰτία τὸ πολεμεῖσθαι ἀθλωαίους. ὅτι τοὺς σάρισις μετ' ὀρετρειέων εἰς ἔβαλον· δεῖν γὰρ ἐκεινὴν πρῶτον. πόλεμος ἐφ' οὓς ᾱ· προτόδους εἰσβαλεῖν β, ἀθλωαίοις γ· ὑπάρχει δὴ τὸ ϛ τῷ γ· τὸ προτόδους ἐμβαλεῖν τοῖς ἀθλωαίοις· τὸ δὲ ᾱ, τῷ β· φλεμύσι γοῦν τοῖς προτόδους ἀδικήσασιν· ὑπάρχει αὖρα τῷ μὲν β τὸ ᾱ τὸ πολεμεῖσθαι τοῖς προτόδους αὖρεσι. δεῖν δὲ τὸ β, τῷ γ· ἤτοι τοῖς ἀθλωαίοις· προτόδους γὰρ ἤρξεν. μέσον αὖρα καὶ οὐ τοῦθα τὸ αἴτιον τὸ πρῶτον κινῆσον.

ἩΓΟΥΝ ἀλλὰ μὲν καὶ ὁ ὑλικὸς ὅρισμὸς δείκνυται μέζος λαμβανόμενος, οὐ τῇ ἀποδείξει τὸ μέσον· οὐ τοῦθα τὸ τὸ, ὡς παρέλκον λοιπὸν ἔστω δὲ διατὶ οἱ μήδοι τοῖς ἀθλωαίοις ἐπολέμησεν, δεῖν ζητεῖ τίς δεῖ ἡ ποιητικὴ αἰτία τὸ πολεμεῖσθαι τοὺς ἀθλωαίους τοὺς τὴν μήδων. καὶ οὐ τοῦθα μέλλει δείξαι, ὅτι ποιητικὸν αἴτιον μέζον οὐ τῇ ἀποδείξει λαμβάνεται· ποιητικὸν δὲ αἴτιον τὸ πολέμου δεῖ, τὸ δοῦ ἀθλωαίους πρῶτους μετ' ὀρετρειέων εἰσβαλεῖν εἰς σάρισις· ἔστι δὲ ἡ ἱστορία τοιαύτη· αἱ σάρισις ἡ πόλις, ἔστω τελὸς ὧν τοῖς μήδοις· οἱ δ' ἀθλωαίοι μᾶλλον τῶν ὀρετρειέων, τοῦτον ἐφιλιόρκησαν· καὶ διὰ δεῖν οἱ μήδοι ἠγανάκτησαν τῶν ἀθλωαίων, πόλεμον ἐκίνησαν.

ΟΥ ΣΩΝ δὲ αἴτιον τὸ οὗ ἕνεκά τινος· οἷον διατὶ περιπατεῖ, ὅπως ὑπάμῃ· διατὶ οἰκία δεῖν, ὅπως σώ-

Ex una propositione impossibile sequi conclusionem sed ad minimum e duabus

Medium colligat conclusi propositiones & causa est conclusionis

Euclides

Propositiones materiæ tocum habent in syllogismo & conclusio formæ. Medium autem causa est connexionis propositionum.

To. το. redundat

Causa expeditionis medorum contra athenienses

+ ſſ. συμπεπλεγμένος uel συμπεπλεγμένος sed tralatio latina priori correctionem fauet. cōpacta uertens

In forte legendum ὑλικόν ut paulo ante dixit. omne medium materiale causam appellari quantum ad syllogismum colligat propositiones quæ uicem materiæ repræsentant.

λ Τὴν σωτηρία puto dicere ſſe est. n. medium quod & ipse ſcutum confirmat

ſſ. ἐπὶ δὲ

+ ſſ. ἔχω ut in textu

ζηται τὰ συμβῶν· ἡ μὲν οὗ ἕνεκα τῷ ὑγιαίνειν· ἡ δ' οὗ ἕνεκα τῷ σώζεσθαι· διατὶ δὲ ἀπὸ λείπουσι λεῖ πεῖν· καὶ οὗ ἕνεκα τίνος λεῖ, οὐδὲν διαφέρει· ὁρίσαιτος δ' ἀπὸ λείποντος γ· ἡ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, ἐφ' οὗ β· ἡ ὑγιαίνειν, ἐφ' οὗ ᾱ. ἔστω δὴ τῷ ἀπὸ λείπουσι πεῖν· ὑπάρχειν ἡ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς κοιλίας.

ΟΣΩΝ δὲ πραγμάτων δεῖ τὸ οὗ ἕνεκά τινος αἴτιον, ἤγουν τὸ τελικὸν αἴτιον· τοιαῦτά ἐστιν οἷα μέλλει ἐπεῖν· λεῖ γὰρ προσθῶναι τὸ τοιαῦτά ἐστι, πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ λόγου· οἷ), διατὶ βαδιπατεῖ ἀποδείπνου ὁ σωκράτης, ἵνα ὑγιαίνῃ. δεῖν δεῖ τὸ τελικὸν αἴτιον. ἡ διατὶ οἰκία δεῖ, ὅπως σωτηρῶνται τὰ συμβῶν. καὶ αὖ τὸ τελικὸν αἴτιον. τὸ δὲ ὁρῶται διατὶ λεῖ βαδιπατεῖν, τοῦτον τῷ λέγειν, τίνος οὗ ἕνεκα λεῖ πεῖν· ἤγουν ζήτησίς δεῖ οὗ τοῦθα τὸ τελικοῦ αἰτίου. καὶ δόλου γοῦ ὁ ὁρῶτος τὸ διατὶ, ζητεῖ αἰτίαν ἡ ὑλικὴν, ἢ ποιητικὴν, ἢ ἄλλου τινά· οὗ ταῦθα δὲ ζητεῖ τελικὴν τὸ βρῶμα τὸ πρῶτον οὗ τῷ σώματι κεῖνται τῆς γαστρός· ἤγουν οὗ τῷ στομάχῳ. καὶ διαδεῖν ἀναγκαῖον βαδιπατεῖν μικὰ λεῖπουν, ἵνα ἧττο πλὴν γαστρὸς ἧττο χαλασῶσιν. οὗ ταύτην δὲ ἀξιολογώτερον πεπεῖσθαι. καὶ οὕτω διοριζόμενον τὸ ὅλον σώματος. εἰ δὲ οὗ τῷ στόματι τῆς γαστρὸς ἐμβραδύουσιν ἄπεπτα μείονται, ἢ συσπῶνται. ὅθεν καὶ δυσωδίαι γίνονται οἱ τοῖς στόμασι τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὀρυγαὶ ὀξώδεις ἢ κνισώδεις· καὶ νόσειν οὗ τοῦθα συμβαίνει· ἐν ἀνθρώπῳ ἐπειδὴ δυσμενεχυμένως πῶς ὁ συλλογισμὸς παρὰ τῶν αἰτιοτελεῖται δεῖται. ὀφθῆναι δεῖν προσαφθῶσωμεν, ἵνα μὴ δυσχερές τι καὶ πρόζοντες οὗ τῇ τὸ κειμένου ὑζηπόσει ἐφοδίρωμεν τοῖς σκύβεσι λεῖ σωτηρίαν· χρεία σκέπης, τοῖς σκύβεσιν αὖρα χρεία σκέπης· ἤγουν οἰκία, ἐλάττων ὅρος τὸ σκύβη. μέζων ὅρος ἡ χρεία σκέπης· καὶ πάλιν τῷ σωκράτει λεῖ τὸ ὑγιαίνειν. ᾧ δὲ λεῖ τὸ ὑπάνειν, ἡ ἀπὸ λείπου βαδιπατεῖν· τῷ σωκράτει αὖρα ὑπάρχει, ἡ ἀπὸ λείπου βαδιπατεῖν· ὅρα πῶς καὶ ὧδὶ τούτου τοῦ συλλογισμοῦ ὁ μέζος ὅρος δεῖ τὸ τελικὸν αἴτιον· ἤγουν ἡ ὑγιεία, καὶ ὧδὶ τοῦ προτόδου μέσος ὅρος ἡ σωτηρία· εἶτα προσυλλογίζεται πῶς μέζονα πρότασιν μεταλλάξασ' τοὺς ὅρους τῆς μέζονος προτάσεως, ἡ λαβὼν μέζονα ὅρον ἡ ὑγιαίνειν. ἡ δὲ ἀπὸ λείπου βαδιπατεῖ, ἐλάττονα ἡ γ· μεταλλάξε δὲ τοὺς ὅρους δεῖ ἡ ταυτίζεσθαι. τοῦτον γοῦν δεῖ ὁ ἀπὸ λείπου βαδιπατεῖ, τῷ ὑγιαίνειν. ὥσπερ καὶ ὧδὶ τοῦ γλαυκικοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐπεὶ δὲ ταυτίζονται, διάφορόν δεῖ ἡ βάτερον αὐτῶν λαβεῖν, ἢ ἧττο κείμενον, ἢ κατηγορούμενον· μέσον ὅρον λαμβάνει ἡ β· ἤγουν ἡ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς γαστρός· οὐχὶ τελικὸς ὁρισμὸς τῆς ὑγείας· ἀλλὰ εἰδικός. ὑγεία δὲ λέγει, οὐχὶ τῆς κατὰ δόλου, ἀλλὰ τῆς ἐκ δοφῆς γλυκυμόνης· τῆς δὲ κατὰ δόλου ὑγείας ὁρισμὸς δεῖ συμμετρία τῶν ποσοτήτων χυμῶν τῷ ὑγιαίνειν ᾱ, ἤγουν μέζονα ὅρον ἧττος τις ἀπορήσει, εἰ τῷ ὑγιαίνειν τελικὸν αἴτιον δεῖ ἡ ἀπὸ λείπουν βαδιπατεῖν· προέκειτο δὲ αὐτῷ λεῖ ᾱ, ὡς καὶ τὸ τελικὸν αἴτιον λαμβάνεται μέζος ὅρος οὗ τῇ ἀποδείξει, πᾶς οὗ ταῦθα μέζονα ὅρον ἐλάμβανε ἡ ὑγιαίνειν καὶ φαμὲν, ὡς δεῖν προσυλλογισμὸς δεῖ τῆς μείζονος προτάσεως τοῦ συλλογισμοῦ. οὗ γὰρ τῷ συλλογισμῷ, μέσος ὅρος κεῖται τὸ ὑγιαίνειν ἧ δ' ἔτω δή, αὐτὶ τοῦ κατηγορείσθω λοιπέον.

ΚΑΙ δεῖν ὑγιεινόν. δοκεῖ γὰρ ὑπάρχειν τῷ βαδιπατεῖν τῷ γ· τὸ β μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία. τούτῳ δὲ τὸ ᾱ τὸ ὑγιεινόν.

ΚΑΙ δεῖν, ἤγουν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία ὑπάρχειν ὑγιεινόν δοκεῖ γὰρ, ἤγουν παρὰ πάντων ὁμολογεῖται ὅρισμος εἶναι τῆς ὑγείας, τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία.

ΤΙ δῶν αἴτιον τῷ γ τοῦ τὸ ᾱ ὑπάρχειν. τὸ οὗ ἕνεκα, τὸ β. δεῖν δεῖ ὅτιν ὥσπερ ἐκείνου λόγος. τὸ ᾱ οὕτως ἀποδοθήσεται. διατὶ δὲ τὸ ϛ τῷ γ ὅτι τοῦτ' ὅτι τὸ ὑγιαίνειν, τὸ οὕτως ἔχειν.

ΟΥΤΩΣΙ τὸ ὑγιεινόν. ὃ ὡς τελικὸν αἴτιον ἔκειτο οὗ τῷ συλλογισμῷ ὑπάρχειν τοῦ γ, ἤγουν τῷ βαδιπατεῖν, καὶ φησὶν ὡς τὸ ᾱ, ἤγουν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία. δεῖν δὲ, ἤγουν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν ὅτιν, ὡς πῶς ὁρισμὸς ἐκείνου· ἤγουν τῆς ὑγείας. καὶ γὰρ οὕτως ἀποδειχθήσεται τὸ ᾱ. ἤγουν εἴ τις μέλλει ἀποδώσειν ὁρισμὸν τοῦ ᾱ. ἤγουν τοῦ ὑγιεινοῦ, δεῖν ἀποδώσει τὸ μὴ ἐπιπολάζειν. διατὶ δὲ τὸ β τῷ γ ὅτιν. ὡσπερ ἔλειξε τὸ ὑγιεινὸν ὑπάρχειν τῷ γ, ἤγουν τῷ ἀπὸ λείπουν βαδιπατεῖν διὰ μέζου τοῦ β, τοῦ μὴ ἐπιπολάζειν δηλονότι τὰ σιτία ὑπάρχειν τῷ γ· ἤγουν τὸ ἀπὸ λείπουν βαδιπατεῖν, διὰ μέσου τοῦ ᾱ. ἤγουν τοῦ ὑγιεινοῦ· τὰ γὰρ τοιαῦτα, δι' ἀλλήλων δείκνυται· τοιαῦτα δὲ ὡς εἰπεῖν πρῶτον, ἡ ἀπὸ λείπουν βαδιπατεῖν καὶ τὸ ὑγιαίνειν, ὡσπερ τὸ ἐκλείπειν πῶς σελλῶν δείξει τὸν διὰ τῆς ἀντιφράσεως· καὶ ὅτι ἡ συλλογὴ αὐτιφρατέται διὰ τῆς ἐκλείψεως· σελλῶν ὅταν ἡ ἀποδειξις γένηται, διὰ τοῦ πρώτου αἴτιου ὅτιν ἡ κυρίως ἀποδειξις. ὅταν δὲ διὰ τοῦ αἰτιατοῦ δειχθῇ τὸ αἴτιον, ἀποδειξις μὲν γίνεται, οὐ κυρίως δέ. διὰ δύο γὰρ μέρου καὶ ἐκπώσιν ἔχει ἀποδείξεως.

ΔΕΙ δὲ μεταλαμβάνειν τοὺς λόγους, καὶ οὕτως ἑκάστα μᾶλλον φανεῖται.

ἩΓΟΥΝ, τοὺ συλλογισμούς· ἐπεὶ γοῦ διέτετο τοὺς συλλογισμοὺς ἢ οὐκ ἰδίᾳ· ἔτετο τὸν συλλογισμὸν, ἰδίᾳ δὲ τὸν προσυλλογισμὸν τῆς μείζονος προτάσεως, φησὶ λάβε τοὺ ἰδίᾳ, ἢ οὕτως ἑκάστα σαφὴ γένηται.

ΑΙ δὲ γενέσεις αὖ πάλιν οὗ ταῦθα καὶ ὧδὶ τὴν κατὰ κίνησιν αἰτίων. ἐκεῖ μὲν γὰρ τὸ μέσον

Stomachus .i. os uentriculi

Oportet post cibum moueri ad bonam ciborū digestionē alias multa incōmoda sequuntur.

Prosyllogismus & prosyllogizare est maiorem propositionem

Sanitatis generalis sumptæ diffo

Dubitatio

Solo

Quæ sunt eadē & conuertuntur, a se metipsis mutuo demōstrantur. Demonstr tn priori est qndo p causam demonstratur effectus. Quando autem fit è contrario demonstratio etiam sed impropria

δηλ γλνέσθαι πρῶτον. οὗ ταῦθα δὲ τὸ γ΄ τὸ ἔσχατον· τελθ τοῦ, δὲ, τὸ οὗ οὕ ἕνεκα.

ὅτε πρὸς τῆς τοῦ κειμένου ἐξηγήσεως ποδὲ αὐτομάτου καὶ τύχης μικρόν τι φιλοσοφήσωμεν, ἵνα μὴ ἡ ἀκολουθία τῆς τοῦ κειμένου ἐξηγήσεως ἐκκρούηται. τὸ αὐτόματον θεωρεῖται οὐ τοῖς κατὰ τὴν φύσεως γινομένοις, οὕτως. ὁ γὰρ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς φύσεως ἀποβαίνων ἀεὶ ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς ὕλης, ἤγουν τῆς οὐ αὐτῷ βαρύτητος, κεκίνηται καὶ κατὰ φύσιν καὶ παλαβεῖν τὸν οἰκεῖον τόπον. οἰκεῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῶν βαρέων ὁ κάτω, ὡς πῦρ καὶ τῶν κούφων ὁ ἄνω. κατὰ λαβὼν οὖν τὸν κάτω τόπον, ἔστη τῆς κινήσεως. τὸ γὰρ σκοπὸν τοῦτον τέλος τῆς οὐ τῷ λίθῳ φύσεως οὐ χάειν αὐτὴν ἔξω ἐκείνου ὄντα, τὸν ἐν οἰκείῳ τόπον καταλαβεῖν. καὶ λέγεται ἔξω φυσικόν. εἰ δὲ που ὁ λίθος κατὰ λαβὼν τὸν κάτω χῶρον, ἐπιτήδειος εἰς καθόραν γένοιτο οὐ τῷ ποδὶ αἰρεῖσθαι τῷ κατὰ τύχην ἔχειν ὄχας καὶ τεθραυνῶσθαι, ἔξω αὐτὸν ἐς καθόραν ἐπιτήδειον γενόμενα, λέγεται αὐτόματον, ὡς αὐτομάτην γενόμενον καὶ οὐ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς φύσεως. ἡ δὲ τύχη θεωρεῖται οὐ τοῖς κατὰ προαίρεσιν γινομένοις, καὶ οὐ τοῖς κατὰ διάνοιαν. ἤγουν, τοῖς κατὰ τέχνην γινομένοις· τὰ γὰρ τεχνητὰ πάντα, δι' ὕλην οἰκίαν, ἐκ τέχνης ἔχει τὸ γένεσιν· αἱ δὲ τέχναι ὄχ ἐπινοίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐφεύρηται. κατὰ προαίρεσιν δὲ λέγεται, τὸ λούσασθαι· τὸ εἰς ἀγορὰν κατελθεῖν· ἡ ἀπλῶς ὅσα ἐκ τῆς προαιρέσεως πρὸ γένεσιν ἔσχεν. εἰ γοῦν τις ἐρήτησατο τὸ λούσασθαι καὶ τοῦτο χρεὼν ἐβάδιζε, ἔξω' ὅτι τέλος προαιρετικόν· ὃ γὰρ προηρήσατο, καὶ εἰς τέλος ἐκβέβηκεν· εἰ δὲ κατὰ χόμενος εἰς τὸ βαλανεῖον εἰ ἔτυχε χρεωφελέτη τινὶ καὶ ἔλαβεν ὃ ἔδωκεν αὐτῷ χρέιν σκανέου, ἔξω τὸ λαβεῖν τὸ σκάνειον, λέγεται τυχηρὸν καὶ τύχη, ὡς παρὰ τὸν σκοπὸν τῆς προαιρέσεως γινόμενον. ἄλλο γὰρ προθεμένης τῆς προαιρέσεως, ἤγουν τὸ λούσασθαι ἔξω ἀπέβη· ὁμοίως δὲ καὶ οὐ τοῖς ἀπὸ τέχνης γινομένοις, ἡ τύχη θεωρεῖται· οἷ ἡ ὑγίεια ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς τέχνης γίνεται, καὶ τέλος αὐτῆς ὕδιν· ὡσαύτως καὶ ἡ σωτηρία τῆς νηὸς, τέλος τῆς κυβερνητικῆς· εἰ μὲν οὖν ἡ ὑγίεια ἐπιγίνηται τῷ νοσοῦντι, ἐκ τῆν προσφόρων φαρμάκων παρὰ τοῦ ἰατροῦ, τέλος λέγεται τεχνητόν· τῆς γὰρ ὑγείας, ἡ τέχνη ἐσχολάζετο. εἰ δὲ πυρέτων τις ἢ δυσεντερίας ὑπὸ βολικῶς, προσηγάγετο ἑαυτῷ ὕδωρ ψυχρὸν ὃ δὲ πῶ τῆς δυσεντερίας, οὐ τοῦτο ἡ σωτηρία τῆς νόσου καὶ ὑγεία λαβεῖν, οὐ τεχνητὸν λέγω τότε ἡ ὑγεία, ἀλλὰ τυχηρὸν καὶ τύχη· ὡσαύτως, καὶ ὁ κυβερνήτης· εἰ μὲν ἀπὸ τῆς κυβερνητικῆς τέχνης σωτηρίαν ἐπάξει τῇ κλυδωνιζομένῃ νηΐ, τότε ἡ σωτηρία τῆς νηὸς κατὰ σκοπὸν τῆς τέχνης προβάσα, λέγεται τεχνητὸν τέλος. εἰ δὲ πολλάκις ὁ κυβερνήτης ἀπέκαμε πρὸς πῶ ἐγειρομένῳ θάλασσαν, ἢ τὸ μὲν ἱστίον ἐχιόθη παρὰ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου, καὶ τὸ πηδάλιον διέῤῥαγη, τὸ δὲ πολοῖον φερόμενον ἄτερ κυβερνήσεως παρὰ τῶν κυμάτων, εἰς λιμένα κατέντησε καὶ διεσώθη, τότε ἡ τῆς νηὸς σωτηρία τυχηρὰ λέγεται καὶ οὐκ ἀπὸ τέχνης. λέγεται δὲ καὶ ἡ τύχη αὐτόματον, ὡς καὶ αὐτὴ μάτην καὶ πῶ σύσασιν ἔχουσα, καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς προαιρέσεως, ἡ τῆς τέχνης· ὥστε πολὺ τυχηρὸν, ἔστι καὶ αὐτόματον· οὐ πολὺ δὲ αὐτόματον, ἔστι καὶ τυχηρόν· κατὰ πολικώτερον οὖσα τὸ αὐτόματον τῆς τέχνης· ἀλλ' ἀρκτέον τῆς ὑζηγήσεως τοῦ κειμένου. Αἱ δὲ γλνέσεις, ἀναπαλιν οὐ ταυθα. ὁδὲ μὲν τοῦ αὐτοῦθα, ἐδήλωσε τὰ τελικὰ αἴτια. ὁδὲ δὲ τῶν ἐκ τῆν κατὰ κίνησιν αἰτίων, ἐδήλωσε τὰ φυσικά· γένεσιν δὲ λέγει πῶ τάξιν, κατὰ χρόνον τῶν αἰτίου καὶ τῶν αἰτιατοῦ· ὠνόμασε δὲ πῶ τάξιν τοιαύτην γένεσιν, διότι ταῦθ' τάξεως γινομένων πραγμάτων θεωρεῖ· καὶ διαδηλοῖ πῶ τάξιν, γένεσιν εἰρηκέναι φησὶ γοῦν ὡς αἱ γλνέσεις, ἤγουν τὰ αἴτια τὰ τελικὰ καὶ ποιητικά, ἀπαναπαλιν ἐχουσιν οὐ τῇ ἀκολουθήσει· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὡδὶ τῶν ποιητικῶν δεῖ προγλνέσθαι τὸ μέσον, ἤγουν τὸ ποιητικὸν αἴτιον, ὃ μέσος ὅρος κεῖται οὐ τῇ ἀποδείξει. εἰ θ' οὕτω γλνέσθαι τὸ γ΄· ἤγουν, τὸ ἔσχατον οὐ τῷ γ΄ κείμενον· οὐ γὰρ τῷ γ΄, κεῖται ἀθηναῖοι. μέσον δὲ, τὸ προτόδους εἰς σάρξεις μετ' ὄρεξεως ἐσόβαλεῖν. μείζων δὲ ὅρος, ὁ μηδενὸς πόλεμος πρῶτον οὖν γένοιτ' ἂν μέσον· εἰ θ' οὕτως ἐπακολουθήσει τὸ γ΄. ἤγουν, τὸ οὐ ἀθλωσίους πολεμεῖσθαι ⟨ὃ⟩ τῇ μηδωσὶ οὐ ταυθα, ἤγουν ὡδὶ τῶν τελικῶν αἰτίων, πρῶτον γένοιτ' ἂν τὸ κείμενον οὐ τῷ ἐσχάτῳ ὅρῳ. ἤγουν τὸ γ΄. κεῖται δὲ τὸ ἀπὸ δεῖπνου ποδὶ περιπατῆσαι· τὸ σωκράτην. εἰ θ' ὕσδρον γένοιτ' ἂν καὶ τὸ οὗ οὕ ἕνεκα. ἤγουν τὸ τελικὸν αἴτιον. ἡ ὑγεία γὰρ αὕτη κεῖται μέσος ὅρος οὐ τῇ ἀποδείξει.

ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ δὲ τὸ αὐτὸ καὶ οὗ οὕ ἕνεκά τινος εἶναι, καὶ ὑζ ἀνάγκης.

ν ταυθα ὁ ἀριστοτέλης ἄλλο θεώρημα λέγει. μὴ ἀκριβολογούμενος δὲ, αὐτὸ τὸ εἰπεῖν οὗ οὕ ἕνεκα, εἶτουν οὗ οὕ ἕνεκά τινος· ἑτέρα γὰρ ἀλλήλων εἰσὶ τὸ οὗ οὕ ἕνεκα, καὶ τὸ οὗ οὕ ἕνεκά τινος. οὗ οὕ ἕνεκα γὰρ τινος λέγεται, πάντα τὰ πρὸ τέλους γλνόμενα. ἀφορῶντα δὲ πρὸς ἀπόλοτ'ηα τὸ τέλους, ὡς ὁ θεμέλιος, οἱ τοῖχοι, καὶ ὁ ὄροφος, οὗ οὕ ἕνεκα τὸ τέλος εἰσὶ τῆς οἰκίας· οὗ δὲ οὗ οὕ ἕνεκα λέγεται, τὸ τελικὸν αἴτιον· ἤγουν ἡ οἰκία. χρέιν γὰρ τῆς οἰκίας, προεγένοντο τοῖχοι καὶ θεμέλιοι ὑζ ἀνάγκης δὲ νόει τὸ ὑλικὸν αἴτιον, ὁδὲ τὸ

Casus considerat in his quæ fiunt a natura sed præter naturæ scopum

Fortuna in quibus considerat

Electio qd

Electionis finis lauari

Fortuna est casus. nó autem è contrario

Generationé appellat ordinem secundú tépo causæ & causati. nota pro his quæ postea sequuntur.

Indulgentiæ coarguit aristoteles

οὗ ἕνεκά τινος D a
& οὗ ἕνεκα

ἐξ ἀνάγκης. ἢ. τὸ ὑλικὸν αἴτιον. & cur sic dicatur

α. ff. κατ' ἰχεσθαι

ιι. ff. Τύχης

ſ. lauari. ut paulo post sequitur

πῶ ὕλῃ ἀναγκαίαν λέγεσθαι. ἀναγκαῖα γοῦν οἱ λίθοι, καὶ τὰ ξύλα καὶ οἱ πλίνθοι, ἃ ὕλη εἰσὶ τῆ οἰκίας· ὁδὲ ὁ οὐ χρείας τούτων γίνεσθαι ἦν οἰκοδομήσαντα οἰκίαν. φησὶν γοῦν, ὡς οὐ δέχεται ὁ αὐτὸ καὶ οὐ πρᾶγμα διέκρυσθαι, καὶ ὁδὲ τὸ οὗ οὕ ἕνεκά τινος, ἤγουν τὸ τελικοῦ αἰτίου. καὶ ὑζ ἀνάγκης. ἤγουν ὁδὲ τὸ ὑλικοῦ αἰτίου.

ΟΙΟΝ ὁδὲ τί δήποτε ὁδὲ τὸ λαμπῆρος ὁ φῶς. καὶ γὰρ ὑζ ἀνάγκης διόρχεται ὁ μικρομερέστερον ὁδὲ τὴν μειζόνων πόρων, εἰπερ φῶς γίνεται ὁ διϊὼν. καὶ οὗ ἕνεκά τινος ὅπως μὴ πάθωμεν. λαμπῆρα δὲ νόει ἢ τὰ ὑέλια, ἃ ὁδὲ τῆς γυαλεμπλαστικῆς τέχνης ἐπιτήδευται τοῖς οἰκίαις χρέιν τοῦ τῷ φωτίζεσθαι ταῦτας, ἢ ὁ ἐκ δόρας λεπτῆς κατασκευαζόμενον ὑζ ἐπινοίας τὴν ἀνθρώπων, χρέιν τῷ μὴ τοῖς λίθοις προσκρούειν, τὸν νύκτωρ βαδίζοντας. ἢ γοῦν δόρα καὶ τὰ ὑέλια φυσικά εἰσιν. ὧν τῶν πόρους ἡ φύσις, μεγάλους πεποίηκε. τεχνικὰ δὲ εἰσὶ τὰ γυαλεμπλαστικά, οἷς οὐ τίθεται τὰ ὑέλια. ὡσαύτως καὶ ὁ κατασκευαζόμενον ἐκ τῆς δόρας. ὁ δὲ πῦρ λίαν δεῖ λεπτομερέστατον. εἰ γὰρ γοῦν ὁρῶιτο διατί, ὁδὲ τὴν λαμπῆρων ὁ φῶς διόρχεται, ὁρῶμεν ὑζ ἀνάγκης, ἤγουν ὑλικὴν αἰτίαν. ὁ πῦρ λεπτομερέστερον ὂν διόρχεται ὁδὲ τὸ οὐ τῷ ἀδήλων πόρων μειζόνων ὄντων. εἶπε δὲ καὶ εἰ ποδ' φῶς γίνεται ὁ διϊὼν, διότι οὐ πρόκειται αὐτῷ διδάξαι πῶς ὁδὲ τὴν λαμπήρων ὁ φωτίζουσα πῦρ διόρχεται. καὶ διαδηλοῖ οὐδ' ἀκριβολογεῖται τίς δεῖν ἡ αἰτία οὗ ἕνεκά τινος δὲ, ἤγουν τελικὴν αἰτίαν, ὁρῶμεν, ὁ μὴ προσπαίειν νύκτωρ τοῖς λίθοις. καὶ ἐνδὴ τούτων μὲν, ἡ μὲν ὑλικὴ αἰτία, ἀπεδόθη φυσική. ἡ δὲ τελικὴ, τεχνητή. ἐπὶ πλῶν δὲ ἑτέρων καὶ τὰ δύο αἰτία ἀποδίδονται φυσικά. οἷ, διατὶ οἱ ἐμπρόσθιοι ὀδόντες ὀξεῖς εἰσι, καὶ ὁρῶμεν ὑλικὴν αἰτίαν φυσικὴν, ὁ ἐκλεπτομερέστερον ὕλης γεγένθαι πῶ αὐτῶν σύστασιν. ἢ ὁδὲ ὁ οὐ τῇ φατνώσει καὶ τῇ αὔῳ καὶ τῇ κατὰ τὴν ἐμπροσθία λεπτομερὲς εἶναι ὁ ὀδοῦς, ὑζ οὗ οἱ ἐμπρόσθιοι ὀδόντες φύονται. τελικὴν δὲ αἰτίαν ὁρῶμεν φυσικὴν, ὁ διαιρῶν τὰ σιτία.

ΑΡΑ οὖν εἰ εἶναι οὐ δέχεται. καὶ γλνέσθαι οὐ δέχεται. ὡς ποδ' εἰ βρωτὰ ἀποσβεννυμένου τοῦ πυρὸς, ἀνάγκη σίζειν καὶ ψοφεῖν. καὶ ὡς ποδ' οἱ πυθαγόρειοί φασιν ἀτελῆς οὖενα τοῖς οὐ τῷ ταράτῳ ὅπως φοβῶνται. πολέσται δὲ τοιαῦτά ὄζι καὶ μάλιστα οὐ τοῖς κατὰ φύσιν σωιζαμένοις καὶ σωεστῶσιν.

Τὰ πράγματα, ἢ ὃν τα εἰσὶν ἢ πνόμενα. ὃν τα δὲ λέγεται, τὰ κατ' ὁλοκληρίαν σωεστῶτα. ἤγουν, ὧν τὰ μόρια ὑφεστήκασιν ἅμα. οἷ, ἄνθρωπος. λίθος. ξύλον. γινόμενα δὲ λέγεται, τὰ μὴ κατ' ὁλοκληρίαν σωεστῶτα. ἀλλὰ κατὰ μόρος. ὧν ὅσον μὲν μόρος αὐτῶν παρελήλυθε διέφθαρται. ὅσον δὲ οὔπω γέγονεν, οὔπω ὄζι. μόνον δὲ ἔχει τὸ εἶναι κατὰ τὸ σωεστὸς τὸ νῦν. οἷόν ὄζιν ἡ ἡμέρα καὶ ὁ ἀτών. οὔτε γὰρ τὰ μόρια τῆς ἡμέρας τὰ πάντα ἅμα σωεστήκασιν, ἀλλ' ὅσον γίνονται ⟨διαφθείρουσιν⟩ ἡ ἅμα τῇ συμπληρώσει τῆς ὅλης ἡμέρας, οὐδὲν μόρος αὐτῆς ἐπιμένει. ὡσαύτως δὲ καὶ ὠὸν τὸ ἀτώνος γίνεται. ζητῶ γοῦν, ἆρα ὡς ποδ' ὠὸν τὸν ὄντων τὴν κατ' ὁλοκλήρειαν τὴν ὑφεστώτων πραγμάτων ἀποδίδοθαι καὶ ὕλικὸν, αἴτια καὶ τελικὸν γινόμενον δὲ πρᾶγμά ὄζι καὶ ἡ ⟨ἐρευτὴ⟩, ὁδὲ τὸ κατὰ μέρος σωίσασθαι. καὶ διέκρυσιν (ὡς ἀπὸ τοῦ παραδείγματος) ὅτι καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀποδίδονται καὶ ὑλικὸν αἴτια καὶ τελικὸν. οἷ, πρὸς ἂν ζητοῦνται εἰ βρωτὰ· ὁρᾶς ὑλικὴν αἴτιον, τὸ ἀποσβεννύσθαι τὸ πῦρ. οἱ δὲ πυθαγόρειοι τελικὸν αἴτιον ἀποδίδοσι τῆς βρώσεως, τὸ ὁδὲ τὸ λόφου ἂν δία ἐπιπτελεῖν καὶ φοβεῖν αὖ οὐ τῷ ταράτῳ τινὰ σύ. πολέσται δὲ τοιαῦτα ὑρήσεις οὐ τοῖς φυσικοῖς, ἐφ' ὧν ἀποδίδονται καὶ ὑλικὸν καὶ τελικὸν αἴτια. ἐπὶ δὲ φυσικοῦ, ὁδὲ τὰ τεχνητὰ ὑζ ὧν καὶ παραδείγματα προείρηται τοῦ λαμπῆρος.

Η΄ ΜΕΝ γὰρ οὗ ἕνεκά του ποιεῖ φύσις· ἢ δὲ ὑζ ἀνάγκης· ἢ δ' ἀνάγκη, διττή· ἡ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν καὶ πῶ ὁρμῶ· ἢ βιαία, ἢ παρὰ πῶ ὁρμῶ· ὡς ποδ' ὁ λίθος ὑζ ἀνάγκης καὶ ἄω καὶ κάτω φέρεται, ἀλλ' οὐ ὁδὲ πῶ αὐτῶ ἀνάγκῳ.

Τῶ αἰτίαν οὐ ταῦθα ἀποδίδωσι δι' ὧν οὐ τοῖς φυσικοῖς πράγμασι, δύο αἰτίας ἀποδίδωσιν. ὑλικὸν, καὶ τελικόν. καὶ φησὶν, ἐπειδὴ ἔνιαι τῶν φυσικῶν πραγμάτων ὑζ ὕλης καὶ εἴδους σύγκειται, λέγεται δὲ καὶ ὁ οὗ ἕνεκά του, ἤγουν ὁ οὗ οὕ ἕνεκα φύσις. λέγεται καὶ τὰ ὑζ ἀνάγκης, ἤγουν ἡ ὑλικὴ αἰτία. ὡσὶ δὲ τῶν φυσικῶν πραγμάτων, ὁ εἶδος καὶ τὸ τέλος τοῦ τά· ὁ γὰρ ἄνθρωπος, εἶδος μὲν λέγεται κατὰ τοὺς ὁρισμούς, ἐπιτίθεν παρὰ τῆς φύσεως τὴν ὕλην, ἤγουν τοῖς κατὰ μέρος οὖσι, οἷς μὴ ἔχουσι μηδέν τι εἶδος. εἴτε ἄνθρωπου, εἴτε ἵππου, εἴτ' ἄλλου τινός, ἀλλ' ἀμόρφοις οὖσι. διεμόρφωσε ταύτην κατ' ἄνθρωπον εἰργάσατο. ὁ αὐτὸ δὲ εἶδος τὸ ἀνθρώπου λέγεται καὶ τέλος. οὐ γὰρ μάτην ἡ φύσις ἐκίνει τὰ κατὰ μέρος, καὶ σ' αὐτὰ ταῦτα ἐποίει. ἀλλ' ἵνα γένοιντο ἐπιτήδεια, εἰς ⟨ὑ⟩ποδοχὴν τὸ ἀνθρωπείου εἴδους. ἀλλ' ἐπανιτέον εἰς πῶ τὸ λόγου σωέχειαν. ἐπεὶ πᾶν πρᾶγμα φυσικὸν καὶ εἶδος ἔχει ὃ καὶ τέλος ὄζι καὶ λέγεται. σωίσασθαι δὲ καὶ ὑζ ὕλης, ταύτου χρέιν ἀποδίδαμεν οὐ τῷ εἰς ζήτησιν προκεῖσθαι τι τὴν φυσικῶν πραγμάτων, καὶ ὑλικὸν αἴτιον, ἢ τελικόν. ἵνα δ' ἀμφοτέρων τὴν αἰτίων παρασήσωμεν τὰ μόρια ὑζ ὧν σωέστηκεν. ἤγουν πῶ

ὑέλια. milgu uedri ras

γυαλεμπλαστικὴ τέχνη

Aduerte cur utpiter tonet secundú pythagoreos

Singulæ res naturales ex forma & materia constant

Materia dicit Natura & ité causa finalis dicitur natura, quæ in rebus naturalib) forma & finis idem est. homo enim forma dicitur & cur

ὁ ἀτών D

ſ. ff. ὕλη

ſ. ff. ἀποστόδαι

ſ. ff. κατὰ ζήν

ὕλλω καὶ ὁ εἶδος ἐπεὶ δὲ ἐκπάλεσε πλὴ ὕλλω ἀνάγκλω, διαιρεῖ ὁ ἀναγκαῖον εἰς πλὴ κατὰ φύσιν
ὁρμλὼ καὶ κίνησιν καὶ εἰς πλὴ βίαν παρὰ πλὴ ὁρμλὼ, καὶ εἰς πλὴ παρὰ φύσιν κίνησιν. οὗ δὲ τὸ δίας
πραγματείας αὐτοῦ, διαιρεῖ ὁ ἀναγκαῖον εἰς ὁ ἁπλῶς καὶ κυρίως ἀναγκαῖον. ἁ οὐ τεύθεν παρέ-
λειπε καὶ κυρίως μὴ ἀναγκαῖον λέγεται, ὁ ἀπολύτως λεγόμενον, καὶ αὖθι προσδιορισμοῦ. διόν
βλι ὁ ἀνάγκαιον πλὴ ὕλλω κινεῖσθαι, καὶ ὁ, ἀνάγκη ἡμόραν γίνεσθαι, ὥσβρ γὴν ὄντος τῆ ἡλίου.
καὶ ἁπλῶς ὁ κυρίως ἀναγκαῖον, ὡδὶ τὴν ἀϊδίων λέγεται ὡδὶ δὲ τὴν οὐ γενέσει καὶ φθορᾷ
πραγμάτων, λέγεται ὁ ἀναγκαῖον ὑξ ὑπο θέσεως, καὶ μετὰ προσδιορισμοῦ, καὶ προσθήκης τι-
νὸς, ὡς ὁ ἀνάγκη ἦν ἄνθρωπον ἀναπνεῖν, ἔστ ἂν ζῆ· ἁπλῶς γοῦ ζῆν οὐ δυνάσεται εἶπεῖν, ὅτι ὁ
μὴ ἀεὶ εἶναι ἦν ἄνθρωπον ὡς ὁ λίθος ὑξ ἀνάγκης κινεῖται, καὶ κάω καὶ κάτω, ἀλλ' οὐ βλὶ πλὴ αὖ-
πλὴ αἰτίαν. ἦ ὡς ἀλλ' οὐχὶ καθ' ὃ σημαινόμενον τὸ ἀναγκαῖον. οὐ γοῦ ἄνω καὶ κάτω κινεῖται καὶ τὰ
φύσιν, ἢ παρὰ φύσιν, ἀλλὰ καὶ κάτω μὲν κινεῖται καὶ τὰ φύσιν. ἦ ὡς ὁ, καὶ τὰ πλὴ προσυῦσαν αὐτῷ
φυσικλὼ ὕλλω πλὴ βαρύτητα. καὶ τὰ φύσιν γοῦ λέγεται, ὅταν ὑξ ἑαυτῆ τὶ κινεῖται καὶ τὰ πλὴ
προσυῦσαν αὐτῷ ὕλλω. ἡ γοῦ βαρύτης ὄβιν αἰτία τῆς εἰς ὁ κάτω αὐτῆ κινήσεως, ὥσπβρ καὶ τοῦ
πυρὸς ἡ καυφότης, αἰτία ὄβι τῆς εἰς ὁ ἄνω αὐτῆ κινήσεως. παρὰ φύσιν δὲ, καὶ βιαίως κίνησίς ὄβι, ἡ
μὴ ἀφ' τῆς αὐσίνης φυσικῆς δυνάμεως καὶ ὕλης αὐ δεδομένη, ἀλλ' ἐκ τῆν ἐξωθεν. ὅταν γοῦ ὁ λίθος
ἄνω φορῆται παρά τινος ἑτέρου οὗ κεκίνηται. καὶ οὐκ ἐκ τῆς ἰδίας φύσεως.

» ΕΝ δὲ τοῖς ἀφ' διανοίας, τὰ μὲν οὐδέ ποτε ἀφ' τῆ αὐτομάτου ἢ πάρεσι. δίον οἰκία ἢ ἀσορία.

Η' γοων τοῖς τεχνητοῖς πράγμασι μὴ προσεῖναι τοῖς, οὐδέ ποτε ὁ αὐτόματον. οὐ γοῦ ὄβι δυνατὸν ὁν ἀσ-
ορίαν τοιῶν καὶ τὰ μαλάττοντα ὁν χαλκὸν καὶ σφυδάζοντα ἀσορίαν τὰ ποιῆσαι, ἀφ' τυχεῖν τῆ
σκοποῦ καὶ ποιῆσαι ἄλλοτι. ὥσαύτως οὐδὲ ὁ οἰκοδόμος σκοπὸν θέμενος οἰκίαν ποιῆσαι, ἀποτύχη
ποτὲ τοῦ σκοποῦ.

» ΟΥ Δ' ὑξ ἀνάγκης.

Α' νάγκλω ὡς εἰπομεν λέγει πλὴ ὕλλω. ὕλη δὲ τῆ ἀσορίαν τοιῶν ὁ χαλκός. τῆς δὲ οἰκίας, οἱ λίθοι καὶ
τὰ ξύλα. φησὶ γοῶν, ὅτι οἱ λίθοι καὶ τὰ ξύλα, οὐ κατὰ πλὴ φυσικλὼ αὐτῶν δυνάμεν δυνάσεται κι-
νῆσαι καὶ ἀποτελέσαι οἰκίαν, εἰ μὴ παρὰ τῆ οἰκοδόμου κινησθῶσιν, συναρμόσαν σύν θεσίν σχήσεν.

» ΑΛΛ' εὔενό του. τὰ δὲ καὶ ἀφ' τύχης. δίον ὑγίεια καὶ σωτηρία. μάλιστα δὲ ὁ ὅσοις ὁ δέχεται ἡ
ὧδε καὶ ἄλλως ὅταν μὴ ἀφ' τύχης ἡ γένεσις ἡ. ὥστε ὁ τέλος ἀγαθὸν εὔενό του γίνεται. καὶ ἡ φύ-
σει ἢ τέχνη. ἀφ' τύχης δ' οὐδὲν εὔενό του γίνεται.

Η' γοων ἀλλὰ κινοῶ ται ταῦτα παρὰ τῆ τεχνήτου, εὔενο τῆ γενέσθαι οἰκίαν, ἢ ἀσορίαν τὰ, ἢ ἕτε-
ρόν τι, ὁ σκοπι μοῦ ται τον τέλος ἔθετο. ὡδὶ μὲν οὖν τῆν τεχνητῶν, καὶ τῶν προαιρετῶν ὁ αὐτόμα
τον χώραν οὐκ ἔχει. ἀλλ' ὡδὶ τῆν φυσικῶν μόνων. τὸ δὲ ἀφ' διανοίας. ἦγοων ἐπὶ πινων, καὶ τεχνη-
τῶν πραγμάτων, ἔχει χώραν ὁ ἀφ' τύχης. εἰσὶ γοῦ τινὸς τέχναι σχολαστικαὶ, ὡς ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ κυ
βερνητικὴ. ἐκ γοῦ τῆν οὕρων καὶ τῆν διαχωρημάτων καὶ τῆς σφυγμικῆς κινήσεως, ἢ τῆς τῆ προ
σώπου χροιᾶς, καὶ τῆς δυσπνοίας, καὶ τῆς δυσπνοίας, σοχέζεται ὁν νοσοῦντα, εἰ τε ὑγείαν ἕξει, εἴ
τε καὶ μὴ· ἢ διαζῆσ πολλάκις ἐπὶ τυγχάνει τῆ σκοποῦ, ποιῶν τὰ δέ· τῆς τέχνης πάντα διαπαρ-
τόμενα. πολλάκις δὲ καὶ ἀποτυγχάνει δέ· ὁ δυνάζεπτον τῆν σωμάτων, καὶ πλὴ ποικίλλω μεταβο
λλὼ καὶ ἀλλοίωσιν αὐτῶν· αὕτη γοῶν ἡ ὑγεία, οὐ μόνον γλυκάσται ἐκ τέχνης ἰατρικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ
τύχης. ὥσαύτως δὲ ἡ κυβερνητικὴ, σοχεστικὴ λέγεται. διότι ἐκ τῆς κατὰ σοχάσεως τῆς ἀπατολῆς
τῆν ἄστρων καὶ τῆν ἀέρων, σωτηρίαν ἐμποιεῖ τῆ νηΐ. διὸ καὶ ἀποτυγχάνειεν ὅταν οἷς γοῶ τῆν τε-
χνῶν, ἢ καὶ τῆν τεχνητῶν πραγμάτων οὐδὲ χεται καὶ ᾧ δὲ εἶναι, ἦγοων ἐπὶ τυχίαν τὸ τέλους γί-
νεσθαι. καὶ ἄλλως, ἦγοων ἀποτυχίαν, ὅταν ἡ γένεσις ᾖ μὴ ἀφ' τύχης· ἦγοων, ὅταν ὁ τέλος οὐκ ἀπο-
τύχης γένηται ἀλλ' ἀφ' τέχνης, τό τε ὄβι ὁ τέλος ἀγαθὸν, καὶ εὔενό του γινόμενον· ἦγοων, τελι-
κὸν αἴτιον· ἡ γοῦ ἀφ' τύχης γινομένη ὑγεία, ἢ σωτηρία τῆς νεὼς, τελικὸν αἴτιον λέγεται.

» ΤΟ' αὐ· ἀ δ' αἴτιόν ὄβι τοῖς γινομένοις· ᾗ τοῖς γεγενημένοις καὶ τοῖς ἐσομένοις, ὅπβρ ᾗ τοῖς οὖσι.

Δ εἰ ἔσ ὡς ἔστ ὁ αὐ· ὁ πρᾶγμα διὰ ἓξαι ὃ διαφόρων αἰτίων, νῶ μετα βαίνει εἰς ἕτερόν τι θεώρη-
μα. ὅτι ὁ αἴτιον ἀνάγκη σω ἐξαλλάττεσθαι τῷ προκειμένῳ ζητήματι. καὶ ποικίλεσθαι μὲν κα-
τὰ ὁν χρόνον· μὴ μέντοι γε, καὶ κατὰ ὁ εἶδος· ἀλλὰ μένων μὲν τῷ εἴδει ἀμεταβλητον, ὥσπβρ καὶ
ὁ προκείμενον ζήτημα. τῷ δὲ ζητήματος σω ἐξαλλαττομένου κατὰ ὁν χρόνον, σω ἐξαλλάττεται καὶ
ὁ αἴτιον· δίον, αἰτία ὄβι τῷ κρυσάλου, ἡ τῷ ὕδατος πῆξις ὃ δέ· παντελῆ σδήσιν τῷ θερμοῦ. εἰ μὲν οὖν
προτεθῇ ὁ ζήτημα κατὰ σὲ τὸν χρόνον, ἀποδοθήσεται καὶ ὁ αἴτιον αὐτῷ κατὰ ὁν σὲ τὸν. εἰ δὲ γινόμενόν ὄβι ὁ πρᾶγμα, καὶ ὁ αἴτιον γινόμενον ἀποδοθήσεται· καὶ εἰ γελυκμένον ὁ προ-
κείμενον, ἢ ἐσόμενον, καὶ ὁ αἴτιον τοιοῦτον ἀποδοθήσεται· δίον, διατὶ κρύσταλός ὄβι, διότι πῆγυται
ὁ ὕδωρ ὃ δέ· παντελῆ ἔκλειψιν τῷ θερμοῦ· καὶ ὡδὶ τῆν ἄλλων ὡσαύτως.

» ΤΟ' γοῦ μέσον, αἴτιον· σπλὼ τοῖς μὲν οὖσιν, ὅτι· τοῖς δὲ γινομένοις, γινόμενον· τοῖς δὲ γεγενημένοις,

Necessariú propriè, m rebus sempiterms dr

Necessariú ex hypotheſi m rebus generabilib? & corruptilib?

Motus ſecundú naturá

Motus præternaturá

Cōiectatiuæ artes quæ ducantur in gbus hīt locú fortuna. in aljs autem artificialibus nullꝰ eſt locus fortunæ

1. αὐτοῦ ſ. προ hic nota

λ puto deeſſe negationē & etiam ſi refragetur tralatio latina

» γελυκμένον. τοῖς δὲ ἐσομένοις, ἐσόμενον. δίον διατὶ γέγονεν ἔκλειψις, διότι οὐ μέσῳ γέγονεν ἡ γῆ· γίνε- »
» ται δὲ, διότι γίνεται. ἔσται δὲ, διότι ἔσται οὐ μέσῳ. καὶ ἔστ δὲ, ὅτι βλὶ τί βλὶ κρύσταλλος· ἐλλήφθω δὴ »
» ὅτι ὕδωρ πεπηγός· ὕδωρ ἐφ' οὗ γ· πεπηγὸς ἐφ' οὗ α· αἴτιον ὁ μέσον ἐφ' οὗ β, ἔκλειψις θερμοῦ παν- »
» τελής· ὑπάρχει δὴ τῷ γ ὁ β· τούτῳ δὲ ὁ πεπηγέναι ὁ ἐφ' οὗ α· γίνεται δὲ κρύσταλλος, γινομένου τῆ »
» β· γεγένηται δὲ, γελυκμένου· ἔσται δὲ, ἐσομένου. »

Κ αὶ γοῦ ὁ μέσον αἴτιον, αἴτιον καὶ τῆν ὄντων, καὶ τῆν λεγόντων, καὶ τῆν λεγόντων, ὁ αὐτὸ ὄβι κα-
τὰ ὁ εἶδος, καὶ ἐ τῷ χρόνῳ διαλάπτεται.

» ΤΟ' μὲν οὖν οὕτως αἴτιον. καὶ οὐ αἴτιον, ἅμα γίνεται. ὅταν γίνηται. καὶ ἔστιν, ὅταν ᾖ. καὶ ὡδὶ »
» τῆ γεγονέναι καὶ ἔσεσθαι ὡσαύτως. »

Γ ὁρὶ αἰτίου λέγει ὁ τοῦθα ἐδιλοῦ, ὅπβρ ἅμα ὄβι τῷ αἰτιατῷ. καὶ ὑξ ἀνάγκης γίνεται ἀκολούθησις
τῆ τε αἰτίου καὶ αἰτιατῆ, ὅθεν αὖ τις ἀρξῆται. ἦγοων, εἴ τε ἀφ' τῆ αἰτίου, εἴ τε ἀφ' τῆ αἰτιατῆ. αὐ-
τιστρέφουσι γοῦ πρὸς ἄλληλα. εἰ γοῦ ὁ ὕδωρ πέπηγε δι' ἔκλειψιν τῆ θερμοῦ, ἀνάγκη καὶ κρύσα-
λον γελυκθαι. ᾗ εἰ ἀκολούθησις τῆ αἰτίου καὶ τῆ αἰτιατῆ γίνεται, ὅθεν αὖ τις ἀρξῆται εἴτε ἀφ'
τῆ αἰτίου εἴτε ἀφ' τῆ αἰτιατῆ· ἀλλ' οὖν διαφορά ὄβιν ὁ αὐτοῖς αὐτῆ· εἰ μὲν γὰρ τῆ αἰτίου τε θέντος,
ἕπεται ὁ αἰτιατὸν, ἔστ κυρίως ἀπόδειξις. διότι ἡ ἀπόδειξις, ἐκ προτέρων καὶ αἰτίων γίνεται. εἰ δὲ
τε θέντος τῆ αἰτιατῆ ἕπεται ὁ αἴτιον, γίνεται τεκμηρίωσις ἀπόδειξις ἐκ τῆν ὑστέρων. ἡ καὶ ἀλλο-
τρίου μέρους φόρει ἀπόδειξιν, ὡς ταύτης ἐκπίπτουσι δείδαχε καὶ πρότερον ὠδὶ τῆ εἰδικοῦ αἰ-
τίου, διότι ἀρχὴ ἐρρήθη εἶναι ἄμεσος. ἦγοων πρότασις. ἡ διότι οὐ τῷ παρόντι βιβλίῳ, ὠδὶ τῆ εἰ-
δικοῦ αἰτίου ζητοῦμεν. εἴτε δυνατὸν ἀπόδειξις αὐτῆ γενέσθαι εἴτε καὶ μή.

» ΕΓΓΥ δὲ τῆν μὴ ἅμα, ἀρ' ὄβιν οὐ τῷ συνεχεῖ χρόνῳ. »

Α ἰτία λέγει μὴ ἅμα ἂν τα τοῖς αἰτιατοῖς· ἀλλὰ προηγούμενα αὐτῶν κατὰ ὁν χρόνον, ὁ ὑλικὸν, καὶ
ποιητικὸν· καὶ γοῦ οἱ λίθοι, καὶ τὰ ξύλα, ὑλικὰ αἰτία εἰσὶ πρὸ ὑπάρχοντα τῆς οἰκίας, καὶ τὰ τέσ-
σαρα στοιχεῖα τῆν σωμάτων· ὁ δὲ σωφρονίσκος, ποιητικὸν αἴτιον ὑπάρχει τῆ σωκράτους. ᾗ ἡ τῆς ἐλεύ
θης ἀρέπαγή, ποιητικὸν αἰτίον ὄβι προηγούμενον τῆ αἰτιατῆ, τῆς τῆ Ἰλίου δηλονότι κατασκαφῆς.
ὡδὶ γοῶ τῆν τοιούτων αἰτίων τῆν μὴ ἅμα ὑπαρχόντων τοῖς αἰτιατοῖς, οὐ γίνεται ἀναγκαία ἡ ἀκο
λούθησις, ὅθεν αὖ τις ἀρξῆται. εἰ μὲν ἀφ' τῆ προτέρου τῆ αἰτίᾳ ἀρξέται τις, οὐκ ὑξ ἀνάγκης ἀκο
λουθήσει καὶ ὁ αἰτιατὸν, ὃ ὄβιν ὕσδρον. οὐ γοῦ εἰ οἱ λίθοι καὶ τὰ ξύλα εἰσὶν, αὐτάγκη καὶ οἰκίαν εἶναι·
οὐδὲ εἰ σωφρονίσκος ὄβιν, ἀνάγκη καὶ ὁν σωκράτην εἶναι. ἀλλὰ θεωρητέον καὶ ὁ κείμενον. ὡδὶ δὲ
τῆν αἰτίων τῆν μὴ ἅμα θεωρουμένων τοῖς αἰτιατοῖς. ἦγοων τῆ ὑλικοῦ καὶ τῆ ποιητικοῦ.

» ΩΣΓΕΡ δοκεῖ ἡ μὲν ἄλλα ἀλλων αἴτιον εἶναι· τῆ δὲ γελυκθαι ἕτδρον γελυόμενον· καὶ τῆ ἕσεσθαι »
» ἑτδρον ἐσόμενον, καὶ τῆ γίνεσθαι δὲ ἐπὶ ἔμπροσθεν ἐγένετο. »

Η' γοων ὥσπβρ καὶ ἡμεῖς δοξάζομεν, ταῦτα μὴ ἅμα τοῖς αἰτιατοῖς θεωρεῖσθαι. ζητοῦμεν ἀρ' ὄβιν οὐ
τῷ συνεχεῖ χρόνῳ ὄβιν γελυκθαι, ἦγοων οἰκίαν, ἕτδρον ἀποδοῶναι αἴτιον γελυόμενον. ἦγοων ἐ εἶναι
λίθους καὶ ξύλα. καὶ τῆς ἐσομένης οἰκίας, ἑτδρον ἐσόμενον αἴτιον· ἦγοων, ἐσόμενα λίθους καὶ ξύ-
λα, καὶ τῆ γίνεσθαι οἰκίαν αἴτιόν ὄβιν εἴτι ἔμπροσθεν ἐγένετο· ἦγοων, ἢ τὰ προηγούμενα τε, εἴτε τοι-
χου εἴτε θεμέλια, εἴτε λίθους, εἴτε ξύλα εἴποι τις· πῶς δὲ γένεσις καὶ κίνησις οὐ χρόνῳ ὄβιν. ὁ δὲ χρό
νος ὄβι συνεχὴς οὕτω, διότι μέσον ὄβι κινήσεως. οὕτως, ἦγοων μεσούμενος· ἦγοων τῆ ἡλίου ἡ τις κύ-
κλῳ γίνεται· ἡ δὲ κύκλῳ κίνησις, συνεχὴς ὄβι καὶ ἀδιάκοπος. ἡ δὲ κατ' εὐθεῖαν κίνησις, διακόπτεται.
ὁ γοῦ κινούμενον κατ' εὐθεῖαν κινεῖται, ἔστ' αὖ κατα λάβῃ ὁν οἰκεῖον τόπον. εἰθ' οὕτως ἠρεμεῖ· κατ' εὐ-
θεῖαν δὲ κίνησις ὄβιν, ἥτε ἄνω καὶ κάτω κινεῖται γοῦ ὁ πῦρ ἔστ' αὖ κατα λάβῃ ὁν ἀϊδρα, εἶτα ἠρε
μεῖ· καὶ ὁ λίθος κινεῖται κάτω ἔστ αὖ κατα λάβῃ ὁν γῆν.

» ΕΣΤΙ δὲ ἀφ' τῆ ὕσδρου γεγονότος ὁ συλλογισμός· ἀρχὴ δὲ καὶ τούτων τὰ γεγονότα· διὸ ᾗ ὡδὶ »
» τῆ γινομένων ὡζεύτως· ἀφ' δὲ τῆ προτέρου οὐκ ἔστιν· δίον ἐ πεὶ τόδε γέγονεν, ὅτι ὁ Ἰλὺσδρον γέγονε· »
Τ αὖται ἀπορήσας, φησὶν· εἰ ᾗ ὁ προγλυέσδρον ἀνάγκη πρῶτον ὑπάρχειν τῆ αἰτιατῆ, ὡδὶ τῆς τῶν
πραγμάτων γλυέσεως. πρῶτον γοῦ δεῖ εἶναι ὁν σωφρονίσκον, εἶτ ὑξ αὐτοῦ ὁν σωκράτην γλυέ-
σθαι. καὶ πρῶτον λίθους καὶ ξύλα, εἶθ' οὕτως οἰκίαν· ἐ γοῶ καὶ ὡδὶ τῆς τῆν πραγμάτων γλυέ-
σεως, ἀνάγκη προῦ πάρχειν τὰ αἴτια τῆν αἰτιατῶν, ἀλλ' ὅταν ὁ τῷ συλλογισμῷ δεῖ προλαμβά-
νειν τὰ ὕσδρα. ἵν' οὕτως ὑξ ἀνάγκης ἐπακολουθήσῃ ὁ πρότερον· εἰ γοῦ ἀρξέται τις ἀφ' τῆ προ-
τέρου, ἢ τῆ ὑσδρα ἀκολούθησις ὑξ ἀνάγκης οὐ γίνεται. ἔστ δὴ ὁ συλλογισμὸς ἀρχόμενος ἀφ' τῆ ὑσε
ρου γεγονότος, ἵν' οὕτως ὑξ ἀνάγκης ἔλθηται ὁ πρότερον· πάλιν μὲν ὁ συλλογισμῷ, ἀφ' τῆ ὕσδρου
ἀρχόμεθα. ἀλλ' οὐδεὶς οἴεται δεῖ ἕσεσθαι τὸ ὕσδρον αἴτιον εἶναι τῆ προτέρου. καὶ γὰ καὶ τούτων τῶν
αἰτιατῶν, ὡδὶ τῆν γεγονότων συλλογιζόμενοι, ἀφ' τῆ ὑσδρου ἀρχόμεθα, οὕτω καὶ ὡδὶ τῆν γινομέ-
νων καὶ ἐσομένων συλλογιζόμενοι, ἀφ' τῆ ὑσδρου ὀφείλομεν ἀρχεσθαι. ἀφ' δὲ τῆ προτέρου εἴ τις
ἀρξέται, οὐκ ὑξ ἀνάγκης ἔλθηται καὶ ὁ ὕσδρον. δίον ἐ πεὶ τόδε γέγονεν, ἦγοων ὁ σωφρονίσκος, ἀνάγ-

Motus circularis incer ſanter fit nec geſcit n quá· ſicut motus in re Motus καὶ ὑξ ἀνάγκην ꝯ

Demóſtratio uera
Demonſtratio cōne ſtiuaris

Cauſæ quæ nó ſunt ſim cum cauſato · ſ. mate rialis & efficiens

καὶ καὶ τόδε γενέσθαι. ἤγουν ἦν σωκράτην.

» ΚΑΙ ὧδὶ τῆ ἔσεσθαι ὡσαύτως.

Ἤγουν, ἐκ τῆ ὑστέρου αὐτῆ συλλογισμοῦ· οἷ εἰ σωκράτης ἔστι, ἷς ἀνάγκης ἔστι καὶ σωφρονίσκος.

» ΟΥ̓ΤΕ γὰρ ἀόριστον οὐθ' ὁριωθέντος ἔστι τῆ χρόνου· ὥστ' ἐπεὶ τῆτ' ἀληθὲς εἰπεῖν γεγονέναι, ἢ
» δ' ἀληθὲς εἰπεῖν γεγονέναι ἦ ὕστερον· ὧ γὰρ τῷ μεταξύ, ψεύδοιτο ἔσται ἦ εἰπεῖν ἔστιν, ἤδη θατέρου
» γεγονότος.

Γ υμνάζει ἦν λόγον ὧδὶ τῆν γεγονότων, καὶ ⸗σοτήτησι γεγονότα καὶ ἦν σωκράτην καὶ ἦν σωφρονίσκον· καὶ φησὶν, εἰ ἐφ' ὧν ἦ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν γενέσθαι, ἀεὶ τῆν ὑστέρων δεῖ ἀρ⸗χεσθαι· εἰ γὰρ ὁ σωκράτης ἐγένετο, ἀνάγκη καὶ ἦν σωφρονίσκον γενέσθαι. ἀεὶ δὲ τῆ προτέρου εἰ ἀρ⸗χετέ τις, δῆξει μὲν ἀληθεύειν ὁ ὕστερ λέγων, δεῖ· ἦ μὴ ἐπακολουθεῖν ἦ ὑστέρου, τῆ προτέρου τ⸗ἐνητος. ἀλλ' οὐ καθ' αὑτὸ ἀληθεύει, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός. καθὸ γὰρ ἄπειρα ἦ πρᾶγμα καὶ ἐγένετο, δῆκει ἀληθεύειν ὁ ἀεὶ τῆ προτέρου ἀρχόμενος· εἰ γὰρ μὴ δεῖ πῶ ἀπόβαινον ἀληθὲς ὧδε οὗτος, ἔ⸗δοκεῖ ἀεὶ ἀληθεύειν, εἴτε ὡρισμένος κεῖται ὁ χρόνος, εἴτε ἀόριστος, καθ' ὃν μὲν πῶ γένεσιν τῆ σωφρονίσκου ⸗σὸ σὲ νέα, ἢ μὲν δῆκα, ἢ εἴκοσι χρόνας ἦν σωκράτην· ἢ εἰ βούλει ἀορίστως εἰπέ· ὅτι μὲν πα⸗ρασκαμῶ χρόνων, ὁ σωκράτης ἐγένετο. εἰ γὰρ ὧδε καθ' αὑτὸ ἀληθεύει ὁ λέτων μὲν πῶ γένεσιν τῆ σω⸗φρονίσκου γενέσθαι ἦν σωκράτην, ἀληθεύει καὶ ὅτ⸗ἐ λέτων καὶ ὅ τῷ μεταξύ χρόνῳ τῆ ὡρισμένε χρόνου· ἀλλὰ μὲν οὐκ ἀληθεύει· εἴτε γὰρ ὁ χρόνος ὡριωθείη εἴτε ἀόριστος ληφθῆ καθ' ὃν ὁ σωκράτης ἐγέ⸗νετο μὲν πῶ γένεσιν τῆ σωφρονίσκου, οὐκ ἔστιν ἀληθὲς εἰπεῖν, ὡς ἐπεὶ ὁ σωφρονίσκος ἐγένετο, ἀλη⸗θὲς γεγονέναι καὶ ἦ ὕστερον· ἤγουν ἦν σωκράτην, ἤδη θατέρου γεγονότος· ἤγουν ὅτε ἦν σωκράτην, ἦν ἦ σωφρονίσκον.

» Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ὧδὶ τῆ ἐσομένου· οὐδ' ἐπεὶ τόδε γένοιτ', ἦ ἔσται· ἦ γὰρ μέσου, ὁ μόνον
» δεῖ εἶναι· τῆν γενομένων, γενόμενον· τῆν ἐσομένων, ἐσόμενον· τῆν πνομένων, γινόμενον· τῆν ὄντων,
» ὄν· τῆ δὲ γένοιτ' καὶ τῆ ἔσται, οὐκ αὖθις τε εἶναι ὁ μόνον.

Κ αὶ γὰρ ὧδὶ τούτων, οὐ δεῖ ἀρχὴ τῆν πρώτων τῆν γεγονότων ἄρ⸗χεσθαι· οὐ γὰρ ἐπεὶ γέγονε σωφρονί⸗σκος, ἷς ἀνάγκης ἔστι σωκράτης· ἀλλὰ τοὐναντίον ἀρχὴ τῆ ὑστέρου· ἤγουν τῆ ἐσομένου ἀρκτέον· οὕ⸗τω γὰρ ἀκολουθήσει ἷς ἀνάγκης ἦ προγεγονός· οἷ), εἰ καταδικάφη ἦ ἥλιον, ἷς ἀνάγκης ἦ ἐλεύη ἦρ⸗πάγη· ἦ μέσον· ἤγουν ἦ αἴτιον, ὁ μόνον δεῖ εἶναι τῷ αἰτιατῷ· ἤγουν, ὁ μόνον τῆν γεγονότων
» πραγμάτων, καὶ ἦ αἴτιον ἔστι γινόμενον, καὶ καθεξῆς· ὧδὶ δὲ τῆ γεγονέναι καὶ τῆ ἔσται, οὐκ οἶδέ⸗χεται εἶναι τι ὁ μόνον· ἦ γὰρ γεγονὸς πῶς ἔσται τῷ ἐσομένῳ ὁ μόνον· εἶγε ἦ μὴ, παρελήλυθ⸗τος δῆ χρόνου· ἦ δὲ, μέλοντος.

» ΕΤΙ οὔτε ἀόριστον οἷδέχεται εἶναι ἦν χρόνον ἦν μεταξύ, οὔτε ὡρισμένον· ψεύσῃς γὰρ ἔσται ἦ
» εἰπεῖν τῷ τῷ μεταξύ.

Μ ετὰ ἦ γενέσθαι γὰρ ἦν σωφρονίσκον, εἴτε ὡρισμένον τινὰ χρόνον λάβοις, ὡς μετὰ δέκα ἔσται χρό⸗νους ὁ σωκράτης γινόμενος, εἴτε καὶ ἀόριστον λάβοις, ἦν χρόνον, ὡς μετὰ παρασκαμῶ χρόνων ἔσται ὁ σωκράτης, ψεύδεται ὁ λέτων τῷ τῷ μεταξὺ χρόνῳ τῆν εἴκοσιν ἔσται ὁ σωκράτης.

» ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΟΝ δὲ τί ἦ σωέχον, ὥστε μετὰ ἦ γεγονέναι, ἦ γίνεσθαι ὑπάρχειν τῷ τοῖς
» πράγμασιν· ἢ δῆλον ὅτι οὐκ ἔστιν ἐ χόμενον γεγονότος γινόμενον· οὐδὲ γὰρ γινόμενον γινομένου· πρᾶτα
» γὰρ καὶ ἄτομα.

Τ ὸ προκείμενον ζήτημα, τοῖς ὧδὶ κινήσεώς δῆν οἰκειότ⸗ερον· οἷθα καὶ ὡλατὺ τ⸗ερον ὧδὶ τῆς γενέ⸗σεως διαλαμβάνει, οἷ τῷ τεπάρτῳ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως· οἷ ταῦθα δὲ μικρόν τι παρεκβὰς, ἀφ' ὧν ἔλαβε παραδίδωσι πῶ τῆν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν ἀκολούθησιν· καὶ ἐ πειδὴ διαφέρειν ἔλεγε τὰ αἴτια καθ' ἓν χρόνον, ἢ γ' ὡς ὄντα καὶ ἀποδίδοντα τὰ αἴτια, ἢ ὡς γεγονότα, καὶ τὰ ἑξῆς· ἐ πειδὴ μετὰ πῶ τῆν αἰτίων τῆν τοιούτων γένεσιν τὰ αἰτιατὰ ὁρῶμεν γινόμενα· διὰ μετὰ πῶ γένεσιν σω⸗φρονίσκου ὁρῶμεν ὕσδορ ἐ πακολουθοῦσαν καὶ πῶ τῆ σωκράτους γένεσιν· ἢ μετὰ πῶ γένεσιν τῆς ἅρ⸗παγῆς τῆς ἑλαίας, ἐ πακολουθοῦσαν πῶ γένεσιν τῆς καταδικαφῆς τῆ ἡλίου. ζητεῖ πότερον αἱ γε⸗νέσεις τῆν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν σωεχεῖς εἰσιν· ὡς ἦ μετὰ ἦ γενέσθαι ἦν σωφρονίσκον, ἐ πακο⸗λουθεῖν ἦ γενέσθαι ἦν σωκράτην, οὗ τοῖς πράγμασι τοῖς οἷ γενέσει καὶ φθορᾷ οὖσι· ἔστι δὴ ἦ συ⸗νέχον αὐτοῖς ἤγουν, ἔστι τις ὅρος καθ' ὃν σωεχίζονται αἱ δύο αὗται γενέσεις, τῆ αἰτίου φημὶ καὶ τῆ αἰτιατοῦ. οἷ ῥᾳδίως τήσει γοῦν ἦν λόγον προαγαγόντος, μετὰ σφοδρότητος πῶ ἀποφᾶναι οὐ παραδέχε⸗ται λέτων, ἢ δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι τίς ὅρος σωεχίζων ταύτας τὰς γενέσεις· καὶ καταδικάζει οὕτως· τὰ πρᾶτα οὐ σωεχίζονται· πρᾶσε δὲ τῆς γραμμῆς ἡ σιγμὴ· σιγμὴ γοῦν σιγμὴ οὐ σωε⸗χίζεται, οὐδὲ ἷς ἔχε⸗ται· σωέχειαν γὰρ φαμὲν ὧν τὰ πρᾶτα ἅμα· εἰ γοῦν αἱ σιγμαὶ ὡς πρᾶτα, ἀμερῆς εἰσι καὶ ἀδιαίρετοι, εἰ σώσομεν ταύτας ἔχε⸗σθαι ἀλλήλων καὶ σωεχίζεσθαι, σωεχὴς δέ ἐ⸗στιν ὧν τὰ πρᾶτα ἔχει, ἦ δὲ πρᾶσε ἕτερον τῆ οὐ ἷς πρᾶσε, ἔσται ἀρκὴ σιγμὴ μεμερισμένη καὶ διαιρετὴ,

Ρ ιμέτ⸗ύ ⸗έ ⸗ποτιμίσιλε ⸗ǫm probet⸗.

διαιρετὴ, εἷς τε ἦ πρᾶσε, καὶ εἰς ἦ πρᾶτα τούμενον δι' αὐτοῦ, ὃ πρᾶτον τοῦτο τῷ τῷ ἐπιχειρήματι χρώμενος, δείκνυσιν ἀδιαίρετον εἶναι γινόμενον πρᾶγμα καὶ μήπω τελειωθὲν καὶ ἀπαρτηθέν· καὶ ἦ οἰκεῖον εἶδος λαβὸν ἐχόμενον εἶναι καὶ συνεχὲς τῷ γεγονότι· πῶς γὰρ ἡ τῆ σωκράτους γέ⸗νεσις ἔσται συνεχὴς τῇ τῆ σωφρονίσκου· ὁ μὲν γὰρ σωφρονίσκος γέγονεν· ὁ δὲ σωκράτης ὡς γινόμενον ἔτι κυοφορεῖται, οὐ τῇ μήτρᾳ τῆς μητρός· ἦ οὖν γεγονὸς, πρᾶσε δῆλόν καὶ ἀμερές· πῶς οὖν ἦ πέ⸗ρασε συνεχωθήσεται τῷ πνομένῳ· εἰ γὰρ δώσομεν συνεχίζεσθαι τοῦτῳ, ἔξει ἦ γεγονὸς ὃ δῆλόν πέ⸗ρασε, ἔτερον πρᾶσε πρᾶτούμενον ὑπ' αὐτῆ· καὶ ἔσται διαιρετὸν καὶ μεμερισμένον ἦ πρᾶσε, ὡς καὶ ὧδὶ τῆν σιγμῶν δέδεικται· εἰ γοῦν δύο γεγονότα ἀδιάκατον συνεχίζεσθαι ἀλλήλοις, πρᾶτα γὰρ εἰσιν ὡς εἶπομεν· εἰ γοῦν τὰ ὁ μόνα οὐ συνεχίζονται, πῶς συνεχωθήσεται ἦ γινόμε⸗νον τῷ γεγονότι· καὶ τοῦτο, μὴ ὁ μόνον ὂν αὐτοῦ· ἀλλὰ ῥητέον πῶς ἦ γεγονὸς δῆλόν πρᾶσε καὶ ἦ κίνημα· ὡς γὰρ τῆς κινήσεως, γινομένη ἡ ἀκαιρεμαία καὶ βραχυτάτη παύλα, τῆς γινομένης οἰκείας· ἔστι δὲ ἡ ἀθρόα ἀπαρτησις τῆς ὅλης οἰκείας, καὶ λέγεται γεγονός· καὶ ἔστι πρᾶσε τῆς γενέσεως.

» Ὥ ΣΠΕΡ οὖν οὐδὲ σιγμαί εἰσιν ἀλλήλων ἐχόμεναι, οὐδὲ γινόμενα· ἄμφω γὰρ ἀδιαίρετα· οὐδὲ
» δὴ γινόμενον γεγενημένου δῆλόν ἐστιν· ἦ μὲν γὰρ γινόμενον, διαιρετόν· ἦ δὲ γεγονὸς ἀδιαίρετον· ὥσ⸗
» πρᾶ οὖν γραμμὴ πρὸς σιγμὴν ἔχει, οὕτω ἦ γινόμενον πρὸς ἦ γεγονός· οὐ πάρεστι γὰρ ἄπειρα γεγο⸗
» νότα οὐ τῷ γινομένῳ· μᾶλλον δὲ φανερῶς οἷ τοῖς καθόλου ὧδὶ κινήσεως δείκνυται πῶ τούτων.

Δ ιὰ τούτων καταδικάζει πῶς γεγονὸς γεγονότι οὐ συνεχίζει· ἡ φησὶν, ἡ σιγμὴ ἦ γεγονὸς, πα⸗ρὰ τὰ εἰσι καὶ τὰ ἀναλογίαν· ὡς γὰρ ἡ σιγμὴ πρᾶσε τῆς γραμμῆς, ἡ ἔστιν ἀμερὲς ἡ ἀδιαίρετον, οὕτω καὶ ἦ γεγονὸς, πρᾶσε δῆλόν τῆς γενέσεως, καὶ ἔστιν ἀμερὲς καὶ ἀδιαίρετον· ὡς γοῦν αἱ σιγμαὶ ἀλλήλαις οὐ συνεχίζονται, οὕτως οὐδὲ δύο γεγονότε συνεχωθήσονται· ἄμφω γὰρ ἡ σιγμὴ καὶ ἦ γεγονὸς, ὡς πρᾶτά εἰσιν ἀδιαίρετα, οὕτως οὐδὲ ἦ γινόμενον συνεχωθήσεται τῷ γινομένῳ, δῆλόν πῶ αὐτῶ αἰ⸗τίαν· πρᾶσε γὰρ καὶ ἀδιαίρετον ἦ γεγονός· μᾶλλον δὲ φανερῶς οἷ τοῖς καθόλου ὧδὶ γενέσεως, καὶ γεγονότων οὐ ταῦθ' ἁμυδρῶς ἐρήκαμεν· ἡ ὅσον ἦκεν ἡμῖν ὧδὶ πῶ παρεῦσαν πραγματείαν. καθόλου δὲ καὶ πλατύτ⸗ερον εἴπομεν ὧδὶ αὐτῶν οὐ τῇ φυσικῇ ἀκροάσει, οὐ ᾗ διδάσκει καθόλου ὧδὶ πάσης κινήσεως· εἶδός γὰρ κινήσεως ἡ γένεσις.

» ΓΕΡΙ μὲν οὖν τῆ πῶς αὖ ἐφεξῆς γινομένης τῆς γενέσεως ἔχοι ἦ μέσον ἦ αἴτιον, εἰλήφθω
» ὧδὶ τοσοῦτον. redundat

Ο ὐ μάτην ἐδίδαξεν ὁ ἀριστοτέλης τὰ αἴτια καὶ τὰ αἰτιατὰ (τὰ μὴ ἅμα ὑπάρχοντα καὶ τὰς γενέσεις αὐτῶν, ἤγουν πῶ σωφρονίσκου καὶ πῶ σωκράτους μὴ συνεχεῖς εἶναι, ἀλλ' ἵνα δείξῃ τούτοις, ἐφε⸗ξῆς οὔσας· εἰ γὰρ συνεχεῖς ἦσαν, τὰ αἴτια τοῖς αἰτιατοῖς οὐκ ἀμέσως ἠκολούθησεν, οὔτε μὲν ἡ γένε⸗σις τῇ γενέσει ἀλλ' ἐξ ἀπείρου, μεταξὺ τούτων ὧν λαβὼν μέσα, καὶ οὐδέποτε ἔσηι ἡ τομὴ τῆν προ⸗τάσεων· ἐξ ἀπείρου δὲ ἐμμέσων, ἀπόδειξις γίνεται· ἐπεὶ δὲ ὡς γενέσεις τῆν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν ἐφεξῆς εἰ⸗σι, τὰ δ' ἐφεξῆς ἄμεσα, αἱ δ' ἀποδείξεις ἷς ἀμέσων, λοιπὸν αὖρα τοῖς αἰτιατοῖς τεθῆσιν, ἷς ἀνάγκης ἀμέσως ἐπέσται τὰ αἴτια· καὶ γὰρ ὧδὶ τῆν πραγμάτων προσάπτουσαι γενέσεις, τῆν αἰτίων, τῶν γενέσεων τῆν αἰτιατῶν· πρῶτος γοῦν ὁ σωφρονίσκος γέγονεν, εἶθ' οὕτως ὁ σωκράτης· καὶ πρῶτός ὁ θε μέλιος, εἶτα ἡ οἰκία· ἀλλ' ὁ συλλογισμῷ πρῶτον ὀφείλει λαβεῖν πῶ τῆ αἰτίατῆ γένεσιν, ἵν' οὕτως ἷς ἀνάγκης ἕψοιτο ἦ τῆ αἰτίου γένεσις· εἰ γοῦν σωκράτης γέγονεν, ἷς ἀνάγκης καὶ σωφρονίσκος· ἐφε⸗ξῆς δὲ φαμὲν, ὧν οὐ μεταξὺ οὐδὲν δῆλόν ἐστιν ὁμολογεῖν· οἷ), ὁ σωκράτης ἐφεξῆς ἐστάναι τῷ πλάτωνι ῥη⸗θήσεται· εἰ μὴ μεταξὺ αὐτοῖν, μήτε ἄνθρωπος ἐστήκει, μήτε ἵππος, μήτε ἄλλο τί ὁμολογεῖν αὐτοῖς· εἰ δέ τις ὁρᾷ καὶ μὴ μεταξὺ αὐτῶν ἀήρ δῆλόν, οὐ φήσομεν λόγον ἐν ἐφεξῆς ἀναφέρειν· οὐδὲ γὰρ ὁ ἀὴρ ὁμολογεῖ δῆλόν αὐτοῖς· ὁ γὰρ ἀὴρ, οὐκ ἀνάγκη τόδε γένος ἦ ζῷον, ἀλλ' τόδε πῶ οὐσίαν πῶ ἄψυ⸗χον· ὧδὶ μὲν οὖν τῆ πᾶς ἦ μέσον, ἤγουν ἦ αἴτιον ἔχοι ὧδὶ τῆ γενέσεως ἐφεξῆς οὐσῶν καὶ οὐ συνεχῶν, ἐ πὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· ἤγεν, ὅσον αὐήκει τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ, εἴρομεν· ἀρκεῖ δ' ἐκ τούτων γνῶ⸗ναι, ὡς ἐμμέσως τὰ αἴτια τοῖς αἰτιατοῖς ἕπεται· οἷ δὲ τῇ φυσικῇ, πολλαχόθεν ὧδὶ αὐτῆ διδάξει·

» ΑΝΑΓΚΗ γὰρ καὶ οὐ τούτοις ἦ πρῶτον καὶ ἦ μέσον ἄμεσα εἶναι· οἷον ἦ α γέγονεν· ἐπεὶ ἦ
» γ γέγονεν· ὕσδερον δὲ ἦ γ γέγονεν· ἔμπροσθεν δὲ ἦ α· ἀρχὴ δὲ ἦ γ, δῆλόν ἐστιν ἦ ἔσ⸗χατον τῆ νῦν εἶναι· ὃ
» δῆλ ἀρχὴ τῆ χρόνου· τὸ δὲ γ γέγονεν εἰ ἦ δ γέγονε· τῆ δὴ δ γενομένου, ἀνάγκη, ἦ α γεγονέναι·
» αἴτιον δὲ ἦ γ· τῆ γὰρ δ γενομένου, ἀνάγκη ἦ γ γεγονέναι· τῆ δὲ γ γεγονότος, ἀνάγκη πρότερον
» ἦ α γεγονέναι.

Η ̓γουν τοῖς αἰτίοις καὶ αἰτιατοῖς τοῖς μὴ ἅμα οὖσι, ἦ μέσον· ἤγουν ἦ αἰτιατόν· καὶ ἦ α, ἤγουν ἦ αἴ⸗τιον ἄμεσα εἶναι· λάβε γὰρ ἦ α αἴτιον· ἤγουν θεμέλιον· ἦ δὲ γ ἦ μέσον, αἰτιατόν· ἤγουν τοῖ⸗χον· ἦ δὲ δ, ἦν ἐλάπτονα ὄρον, οἰκίαν· ἀμέσως γοῦν ἐ πακολουθεῖ τῇ γενέσει τοῦ τοίχου, ἡ τοῦ θεμελίου γένεσις· καὶ τῇ τῆς οἰκίας, ἡ τοῦ τοίχου· οἷον, ἐπεὶ ἦ γ γέγονεν, ἷς ἀνάγκης καὶ ἦ α ἐγένετο· ὡς οὖ συλλογισμῷ δὲ ἐλήφθη πρῶτον ἦ γ· εἶτα ἦ α· ὧδὶ δὲ τῆς γενέσεως τῆν πραγμά⸗

Ioan. Gram. in post. anal. m

⸗ρ. ἀμέσως ut paulo post

m. ⸗ρ. πεφάσθαι? vel πεφηνῶν?

Causæ & causata ἐφε⸗ φῆς. ⸗σοι συνεχῆ

Τὰ ἐφεξῆς ἅμα ⸗σ

Causatis positis, nece⸗ ⸗sse est ut immediate causæ sequ̓ntur

ꝑ rebus præcedut cæ sequ̓tur causata. m⸗ syllogismo è contrario

ἐφεξῆς dicuntur ea inter quæ nihil est eiu⸗dem generis

ὧδὶ τῆ γενέσεως ἐφεξῆ ὄντων καὶ ⸗σοι συνεχῶν videtur ꝓ ἐφεξῆς est contiguũ ut dicũt. sũ⸗ ⸗ exẽs autẽ continuũ

των, πρῶτον ἐγένετο τὸ Α. ἔστα τὸ Γ. αὐτὴ δὲ τῆ Γ, ὀφείλ τὸ ἐπὶ τὸ δρον τῆ νῦν εἶναι· ὥστε ἡ γραμμὴ διαιρεῖται τῆ στιγμῆ· ἡ τις στιγμὴ, καθ' ἣν ἡ διαίρεσις τῆς γραμμῆς γέγονε, τοῦδε τοῦ τμήματος γέγονε τέλος, αὐτὴ δὲ τοῦδε τοῦ τμήματος, οὕτω καὶ ὁ χρόνος διαιρεῖται ζωνεχὴς ὤν, καὶ τὰ τὸ νῦν· χρόνον δὲ νοεῖ καὶ πῶς ἡμῖραν αὐτήν· τῆς γοῦν ἡμέρας γιγομένης καὶ τὰ συνέχειαν, ὅπου αὖ καὶ οὗ ὧν μέρει τῆς ἡμέρας συνοήσης τὸ νῦν, διὰ τὸ διαιρεῖς ταύτην εἰς δύο τμήματα· καὶ ἔστι τὸ νῦν, τοῦ μὴ παρελθόντος μέρους τῆς ἡμέρας τέλος· αὐτὴ δὲ τῆ μή πω γεγονότων μερῶν αὐτῆς. εἰ γοῦν καὶ αἱ γενέσεις τῆ πραγμάτων οὐ χρόνῳ εἰσίν, ἀλλ' ὁ μὲν χρόνος ἔχει τὸ συνεχές, ὀφείλ τὸ ἀεὶκίνητον τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως. αἱ δὲ γενέσεις τῆ πραγμάτων ὡς οὐ χρόνῳ θεωρούμεναι, δυκοῦσιν μὲν καὶ αὗται συνεχεῖς, ὀφείλ τὸ εἶναι τὸν χρόνον συνεχῆ, οὐκ εἰσὶ δὲ. δηλοῖ γοῦν ἀπὸ ἀλλήλων· καὶ ὀφείλον ὅτι ἡ τοῦ σωφρονίσκου γένεσις πρώτη γέγονεν· εἶθ' οὕτως ἐπικολουθήσασι καὶ ἡ τοῦ σωκράτους· ἡ πρώτος ὁ Θεμέλιος. ἔστα ὁ τοίχος· ἐφεξῆς γοῦν εἰσι τὰ δὲ ἐφεξῆς, διηρημένα. ἡ ὧδὶ τῆ γενέσεων γοῦν, δὴ, ὡς ὧδὶ τῆς οἰκοδομήσεως τὸ ὕστερον γεγονὸς ἐπίζει τῷ νεῳ, δὴ ὁ τοίχος· πόῤῥω δὲ τοῦ νεῳ τούτου καθ' ὃ ὁ τοίχος ἀπήρτισται, ἡ τοῦ Θεμελίου γένεσίς ἐστι· καὶ διαφέρει πρῶτον οὐ συλλογισμῷ τὸ γ λαμβάνειν. ἐὰν ἔλθωτε τοῦτο τῷ δ'· ὡς γοῦν τὸ νεῳ. τέλος ὂν τοῦ παρελθόντος χρόνου, εἰσάγει ἐξ ἀνάγκης καὶ τὰ γεγονότα μόρια τοῦ παρελθόντος χρόνου, οὕτω καὶ ὁ τοίχος ὁ κατὰ τὸ νεῳ ἀπηρτισμένος, τέλος ἐστὶ τῶν προγεγονῶν γενέσεων. τοῦ δὲ τέλους τοιούτος, ἕξις ἀνάγκη συνεισάγεσθαι καὶ τὸ πρὸ τοῦ τέλους. αὐτὴν δὲ λητέον οὐ συλλογισμῷ τὸ γ, ὀφείλ τὸ ἐπίζειν τῷ νεῳ. ὅπερ νεῳ, αὐτὴ μὲν ἐστὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου, τέλος δὲ τοῦ παρελθόντος.

ΟΥΤΩ δὲ λαμβάνοντι τὸ μέσον, ἥκιστα τοιόν δυ εἰς ἄμεσον.

γοῦν εἰ λαμβάνεις οὐ συλλογισμῷ πρῶτον τὸ ὕστερον, ἐξ ἀνάγκης τὸ πρῶτον ἔλθοτε ἀμέσως. ἀμέσως γὰρ ἀκολουθεῖ τῆ γενέσει τοῦ τοίχου ὁ Θεμέλιος. καὶ τῆ γενέσει τῆς οἰκίας, ἡ τοῦ τοίχου· εἰ δέ που οὐκ ἀμέσως τοῖς αἰτιατοῖς ἐπακολουθοῦσι τὰ αἴτια, δεῖ λαμβάνειν τὰ μέσα τούτων· καὶ οὕτω τοῖς εἰς ἄμεσον προτάσεις. οἷον εἰ λάβοι τίς τὸ Α ἀπότμησιν λίθου, τὸ δὲ Γ Θεμέλιον, τὸ δὲ Δ οἰκίαν, ἀμέσως τοῖς αἰτιατοῖς οὐκ ἐπακολουθοῦσι τὰ αἴτια· εἰ δὲ λάβοι με μεταξὺ τῆς μείζονος προτάσεως πῶ ὀρυγὴν τῆς ἐλάττονος, μέσον τὸν τοίχον, δῦρον τὰς ἀμέσους προτάσεις.

Ἡ ἀεὶ παρεμπεσεῖται ὀφείλ τὸ ἄπειρον. οὐ γὰρ δῦσι ἐχόμενον γενομένου γεγονότος, ὡς πρὸ ἐλήλυθε· Ε ἰ πῶν ὅτι εἰς ἀμέσους προτάσεις καταντῶμεν, τῆ λήψει τῆν μέσων, τῆς τε μείζονος καὶ ἐλάττονος προτάσεως, προσίθετο, τὸ δὲ ἀεὶ παρεμπεσεῖται αἰ ὁρῶσι πόνοιαι τινὰ, ἴσως ἄν τις ὑπέλαβε μὴ εἰς ἀμέσους ποτὲ καταντᾶσαι προτάσεις, τὰ αἴτια καὶ τὰ αἰτιατὰ, ὀφείλ τὰ οὐ χρόνῳ εἶναι ταῦτα· ἦν δὲ χρόνου ζωνεχὴ· τὸ δὲ ζωνεχὲς, ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν. καὶ τῆ ληφθέντος ἀεὶ χρόνου δῦσι ἐπινοεῖν ἕτερον χρόνον. διαίρει φησὶν ἡ δόξει ὀφείλ πῶ ἀπείρων τῆ χρόνου ὧδὶ ἔχει ὀφείλ τὸ συνεχὲς εἶναι, συνεχῆ εἶναι καὶ τὰ αἴτια καὶ τὰ αἰτιατὰ, καὶ τοὺς τούτων γενέσεις. καὶ ἀεὶ δῶμεν τὸ ἐπ' ἄπειρον λαμβάνειν τούτων μέσα διαιρῶν γοῦν πῶ ὑπόνοιαν ταύτην φησὶν, εἰ καὶ ὁ χρόνος συνεχὴς, καὶ διαιρεῖ ἐπ' ἄπειρον διαιρετός. ἀλλὰ τὰ οὐ αὐτῷ πράγματα, συνεχῆ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ διῃρημένα. δῆλοι γὰρ ὅτι τὸ γεγονὸς, οὐκ ἔχεται καὶ οὐ συνέχεται τῷ γεγονότι. ἐπεὶ δὲ ὁ συλλογισμὸς οὐ κατὰ τὸν χρόνον γίνεται, ἀλλὰ κατὰ τὰ πράγματα, οὐδὲν ἀποδεικνύεται τὸ λαμβάνειν ἀμέσους προτάσεις οὐ ταῖς ἀποδείξεσι, κἂν ὁ χρόνος δῦσι συνεχὴς.

Α Λ Λ' ἀρξαθαί γε ὅμως ἀνάγκη ἀφὸ τοῦ μέσου καὶ ἀφὸ τοῦ νεῳ πρώτου.

Η' κἂν δείκνυται ἀμέσους εἶναι τὰς γενέσεις τῆν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν, ἀλλ' οὖν οὐ συλλογισμῷ δεῖ ἄρχεσθαι ἀφὸ τοῦ πρώτου τοῦ ἐπίζοντος τῷ νεῳ· καὶ οὕτως ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθήσει καὶ τὸ προγεγονός.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ ὧδὶ τοῦ ἔσται. εἰ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἔσται τὸ Δ, ἀνάγκη πρότερον ἀληθὲς εἰπεῖν· ὅτι τὸ Α ἔσται. τούτου δ' αἴτιον τὸ Γ· εἰ μὲν γὰρ τὸ Δ ἔσται, πρότερον τὸ Γ ἔσται· εἰ δὲ τὸ Γ ἔσται, πρότερον τὸ Α ἔσται.

Ω' σπερ ὧδὶ τῆν γεγονότων ἀφὸ τῆν ὑστέρων ἀρχὴ συλλογιζόμενος, οὕτω καὶ ὧδὶ τῆν ἐσομένων ἀφὸ τῆν ὑστέρων δεῖ ἀρχεσθαι, ἵν' ἐπακολουθήσῃ τὸ πρῶτον· εἰ γὰρ ἔσται οἰκία, ἔσται τοῖχος· καὶ εἰ τοῖχος, ἔσται καὶ Θεμέλιος.

ΟΜΟΙΩΣ δ' ἄπειρος ἡ τομὴ καὶ οὐ τούτοις· οὐ γὰρ δῦσι ἐσόμενα ἐχόμενα ἀλλήλων· αὐτὴ δὲ καὶ οὐ τούτοις ἄμεσος λητέα.

Ι ομὴ τῆς προτάσεως δῦσι ὁ μέσος ὅρος. εἰ γὰρ ληφθῇ πρότασις ὡς ὁ ἄνθρωπος ζῷόν δῦσιν, ἐπεὶ ἔμμεσός δῦσι αὕτη, λαβὼν μεῖζον τὸ λογικὸν, διαιρήσεις αὐτὸ εἰς δύο. ὁμοίως γοῦν καὶ οὐ τοῖς ἀμέσοις καὶ αἰτιατοῖς, δῦσιν ἡ τομὴ τῆν προτάσεων ἐπ' ἄπειρον γίνεσθαι ὀφείλ πῶ τοῦ μέσου λῆψιν, ὀφείλ τὸ οὐ χρόνῳ εἶναι ταῦτα. ἔστι δὲ συνεχῆ, ἀλλ' οὐκ ἔστιν. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν αὐτῶν αἱ προτάσεις ἄμεσοι· ὡς γὰρ τὰ γεγονότα οὐ συνεχίζοντα, οὕτως οὐδὲ τὸ ἐσόμενον ἔχεται καὶ συνεχίζεται.

Homo est animal, mediatá esse propositioné non immediatam

ζεται ἐσομένῳ, ἀλλὰ διήρηται· καὶ ὀφείλ ἔστιν εἰσὶ καὶ τὰ ἐσόμενα αὐτῶν ἢ αὐτιατὰ ἄμεσα· δεῖ γοῦν οὖ τούτοις τοῖς ἐσομένοις, αὐτὴν καὶ πρότασιν δῦναι ἄμεσον.

» Ἔχει δὲ οὕτως ὧδὶ τῆν ὁρῶν. εἰ γέγονεν οἰκία, ἀνάγκη τετμῆσθαι λίθους, καὶ γεγενῆσθαι τὸ διατί, ὅτι ἀνάγκη Θεμέλιον γεγενῆσθαι, εἴπερ καὶ οἰκίαν γεγονέναι. εἰ δὲ Θεμέλιον, πρότερον γεγενῆσθαι λίθους ἀνάγκη. πάλιν εἰ ἔστα οἰκία, ὡσαύτως πρότερον ἔσονται τοῖχοι. δεῖ δὲ καὶ ὀφείλ τὸ μέσου ὁμοίως. ἔστα γὰρ Θεμέλιον πρότερον.

Γ αράλειλεγμα ὅτι τὸ λεγόμενον ὧδὶ τῆν στοιχείων, νεῳ καὶ ὧδὶ τῆν ὁρῶν αὐτῶν. ἥνωσι τὰ προηγημένων παραλειλεγματίζει ταῦτα· καὶ πρῶτα μὲν τίθησι παράλειλεγμα τῆν γεγονότων· εἶτα τῆν ἐσομένων.

» Ἐπεὶ δ' ὁρῶμεν οὐ τοῖς γινομένοις κύκλῳ τινὰ γένεσιν οὖσαν οὐ δέχεται εἶναι, εἴπερ ἔστι ποιητὰ ἀλλήλοις τὸ μέσον καὶ οἱ ἄκροι. οὐ γὰρ τούτοις τὸ αὐτιατὸν φύσει δεῖλειπται δεῖ εἶναι οὐ τοῖς πρώτοις, ὅτι αὐτιατὸν φύσει τὸ συμπέρασμα. τὸ δὲ κύκλῳ, εἶναι δεῖ τῆν ὁρῶν φαίνεται ὧδὶ δεβεβγμένης τῆς γῆς, ἀνάγκη ἀτμίδα γίνεσθαι. τούτου δὲ γινομένου, νέφος. τούτου δὲ γινομένου, ὕδωρ. τούτου δὲ γινομένου, ἀνάγκη βρέχεσθαι πῶ γῆν. εἶναι δεῖ ὧδὶ ἀφ' ἧς. ὥστε κύκλῳ ὧδὶ ἐλήλυθεν. οὗτος γὰρ αὐτῶν ὁ τουοῦτος ὢν τος, ἑτέρου δεῖ· κἀκείνου, ἄλλο· καὶ τούτου τὸ πρῶτος.

Ε' δείξειν ὧδὶ τῆν μὴ ἄμα ὄντων αἰτίων καὶ αἰτιατῶν, ὅπως τοῦ ὑστέρου προληφθέντος οὐ συλλογισμῷ ἀμέσως, τὸ αἴτιον ἕπεται· ἐπεὶ δὲ οὐ τοῖς φυσικοῖς παραλείγμασι τοῖς γινομένοις (γινόμενα δὲ λέγει, τὰ μὴ ὄντα καὶ ὕστερα καθ' ὁλοληρίαν, ἀλλὰ ἔχοντα τὸ ἐῖναι οὐ τῷ ἀεὶ τοιαῦτα γίνεσθαι) καὶ τὰ ἄλλους καὶ ἄλλους καιρούς, ὁρῶμεν κύκλῳ τινὰ γένεσιν. καὶ ἐπεὶ κύκλῳ γίνεται ἡ γένεσις, οὐδέχεται τῶν ἄκρους ὅρους καὶ τὸ ἐν μέσῳ τούτων, ἀλλήλοις συνέπεσθαι· οὐ γὰρ τούτοις τοῖς ὅροις ὑφιστάζουσι καὶ αὐτιστρέφουσιν, ἡ κύκλῳ δεῖξις γίνεται. καὶ λοιπὸν τόδον, καὶ πρότοδον, οὐ τοῖς δευτέροις τῆν προτέρων δέδειλται, ὅπως τὰ συμπέρασματα αὐτιστρέφασιν εἰς τὰς προτάσεις, καὶ εἰς τὰ συμπεράσματα οὐ τῷ συμβαίνειν ὅρους ἀλλαχῇ ὑφιστάζοντας. ποτὲ γὰρ τὸ συμπέρασμα γίνεται αἰτιατὸν, ποτὲ δὲ αἴτιον· ἡ αἱ προτάσεις αἰτιατικαί. ὧδὶ δὲ τῆν ἔρων τῆν φυσικῶν τῆν καθ' ἑκάστην γινομένων, ὅτι τὸ ποιοῦν πῶ κύκλῳ γένεσιν, τὸ λαμβάνειν τοὺς γενέσεις ὑφιστανούσας καὶ αὐτιστρεφούσας ἀλλήλαις, καὶ πῶ αὐτῶ μέσαν οὖσαν, καὶ αἴτιαν καὶ αἰτιατῶ, οἵαν αὖ καὶ λῆψιν δεῖ, βεβρεγμένης τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ ἥλιος ὡς αἴτιον ἀνάγκη ἀτμίδας ἐκγῆς αὐξάνεσθαι, ἥλιος αἰτιατὸν. τούτου δὲ γινομένου, ἡ νεφῶν ὑγρωθέντος τῆς αὐξανομένης ἀτμίδος τῆς γῆς ἐπέκεινα τῆ ἡλίου αὐτοῦ κλάσεως, πάσχουσις γίνεται τοιαύτης. πασχωσθέντος δὲ καὶ τοιαύτης, νέφος γίνεται. νέφους δὲ γινομένου, ὕδωρ συνίσταται. ἃ δὲ ὕδωρ συστάθεν μὴ δυνάμενον μένειν ἄνω ὡς βαρὺ, πάλιν κάτω φέρεται, καὶ συμβαίνει βεβρέχθαι πῶ γῆν. ἥλιον αἴτιον ὑφ' αὑτῆς ληφθέν, αἰτιατὸν νεῳ γέγονε καὶ κύκλῳ ὧδὶ ἐλθὸν· ὡς γὰρ ὁ κύκλος ἀφ' οὗ σημείου αὐτῆς ἤρξατο, εἰς τὸ αὐτὸ κατέληγει, οὕτω καὶ ὧδὶ τοῦτων ὧν εἴπομεν. ἀφ' οὗ ἠρξάμεθα εἰς τὸ αὐτὸ κατελήξαμεν. ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἄλλου τινὸς ὧν εἴπομεν αὐξάμενοι, εἰς τὸ αὐτὸ κατελήξαμεν· ἀφ' οὗ ἠρξάμεθα εἰς τὸ αὐτὸ κατελήξεις, ὡς κύκλῳ τῆς γενέσεως οὔσης. ὀφείλ, νέφους γινομένου, ὕδωρ γίνεται. ὕδατος γινομένου, ἡ γῆ βέβρεκται· ταύτης δὲ βρεχείσης, ἀτμὶς ἀναδίδοται. αὐτὴ δὲ, εἰς νέφος συνίσταται.

» Ε' στι δ' οἷα μὲν γινόμενα κατ' ὅλου· ἀεί τε γὰρ καὶ ὧδὶ πανταχῆ ἡ ἔχει ἡ γίνεται· τὰ δὲ ἀεὶ μὲν οὕτως ἐπὶ τὸ πολὺ δέ· ὀφείλ οὐ πᾶς ἄνθρωπος ἀῤῥῶ, τὸ γένειον τελοῦται, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· τῶν δὴ τοιούτων, ἀνάγκη καὶ τὸ μέσον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι. εἰ γὰρ τὸ Α κατὰ τοῦ Β κατ' ὅλου κατηγορεῖται, καὶ ἔστι κατὰ τοῦ Γ κατ' ὅλου, ἀνάγκη καὶ τὸ Α κατὰ τοῦ Γ, ἀεὶ καὶ ὧδὶ πανταχῆ κατ' ὅλου κατηγορεῖσθαι. ἔστι γὰρ ὅτε ὁ κατ' ὅλου, καὶ ἐπὶ πανταχῆ καὶ ἀεὶ· ἀλλ' ὑπέκειτο ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ἀνάγκη ἄρα καὶ τὸ μέσον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι. ἐφ' οὗ τὸ Β. ἔσονται τοίνυν καὶ τῆν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀρχαὶ ἄμεσοι. ὅσαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὕτως ὄντων ἢ γίνεται.

Γ άλιν διαφορὰ πειρασίδωσι τῆν οὐ τοῖς ἀποδείξεσι μέσων λαμβανομένων, καὶ φησίν· ὡς ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ἢ ἀεὶ ἐστὶ καὶ ἀνάγκαῖα, ἢ γινόμενα· ἥνωσι ὡς ἐπὶ τὸ πολύ ἐστιν, ἢ γινόμενα. εἰ δὲ τὸ προκείμενον εἰς ἀπόλειξιν τοῦ ἐν οὐρανῷ κύκλῳ κινεῖσθαι, λητέον μέσον τὸν νοῦν μεμεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀεὶ γινομένου, παραλειγμα ἔστω ὅδε· οἷον εἰ ζητεῖται. διατὶ μεταξὺ τὸ Θέρος μετόπωρον γίνεται, λητέον μέσον ὅρον τὸ, ἐν ἡλίου φέρεσθαι εἰς τὰ αὐτικείμενα τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκήσεως. ἥνωσι γοῦν τὰ αὐτικείμενα μέρη τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκήσεως, καὶ φερόμενον τούτου τὸ κλίμα, μετόπωρον γίνεται. δύο γοῦν εἴρηκεν ὁ ἀριστοτέλης ἀεὶ οὕτως ἐχόντα καὶ ἀεὶ γινόμενα· καὶ πῶ μὲν κύκλῳ κίνησιν τοῦ οὐρανίου σώματος ὀφείλ τὸ ἀδιάκοπον εἶναι καὶ συνεχῆ, ἢ πῶ τοῦ ἡλίου, ἢ τινὸς ἀστέρος, ἀεὶ οὕτως ἔχει λέγομεν· ὅσον δὲ ἡ γένεσις διακοπὴν τινα ἔχειν ὡς μεῖζον τὸ Θέρος μετόπωρον.

γινόμενα quæ habent esse in fieri nó in fo cta esse. contingunt in rebus naturalibus in ḡbus uidetur esse circularis quædá ḡneratio

Quomodo fiant nubes & imbres

Res aut sunt semp & necessariæ · aut ut plurimum.

Linea diuiditur in púcto. quod est finis præcedentis sectionis & initium sequentis · sic & tempus diuiditur in nunc .i. νῦν

Et si tempi in quo generationes rerú fiunt fit cótinuú propter sempiternú motum solis ac obiacentes rerú ui de generationes rerú ui de antur esse continuæ, nó tamen sunt. Quid generatio .5. chpr. 8.

Ἰὰ ἐφεξῆς, διημεμεσημένα

Dubitatio

Solo

Scitio propositionis est medius terminus

Exempla eorú quæ fere fic contingunt fed non femper

Causa priorú in barba

καθόλου ſ modo accipiendú hic

Mediú causa eſt completionis duarú propoſitionú quia in maiore ſubijcitur, in minore prædicatur.

Repetitio antecedentiú

Diffinitiones 4 diffinitionis

Numeri partim ſunt primi & incompoſiti. partim ſecundi & compoſiti

Vnitas non eſt numerus

καὶ μιᾶς δύο, τριμόων. καὶ μιᾶς ἁρμονίας, ἕκαρ. ἀεὶ δὲ οὕτω γίνεται. πᾶσα τὰ λεγόμενα ἀεὶ γινόμενα τῷ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παραλειγμάτων, δύο. οἷ, εἰ πρόκειται εἰς ἀπόδειξιν διατὶ ὁ γάνεσις τῆς ἀρρένος τεχρῶται, δύο. χορ οὐκ ἀεὶ γίνεται. ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὁρῶμεν χορ τινα ἀρρένα ἄγρι καὶ γήρως μηδεμίαν τείχωσιν οὐ τῷ πώγωνι ἔχοντας. λάβε μέσον ὅρον, ἡλικίαν γλυκομένου τῆς ἄρρενος, λιγνώδη καὶ ἀκτινώδην ἀναξυρίσιν ἐκ τῶν πώγωνος ἀναδίδοσθαι, ἢ τις ἀπογενᾶ πλὴν τείχωσιν. ὁ δὲ καθόλου οὐ ταύτῃ, ἀπὸ τῆς ὕλης ἀνάγκης καὶ ἀεὶ καὶ καθ' ὃ πανταχοῦ ἐκλιπτέον ὡς οὐ τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ εἴρηται. τῶν δὴ τοιούτων τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πραγμάτων λιπτέον καὶ ἐν μέσῳ ὅρον ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ὅτι δὲ δεῖ εἶναι ἐν μέσῳ οὐ τούτοις τοιούτοις, δηλοῖ συμβαίνει δὴ τῆς εἰς ἄδυνατον ἀπαγωγῆς. ἔστω χορ συλλογισμὸς συμπεράσματος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, δηλ. μέσου τῷ β, ᾧ γ. καὶ ἐγὼ μὲν λέγω ὅτι καὶ ᾧ β, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐλλιπέτω. εἰ δέ τις ἀντιπίπτει, ἔστω ᾧ β ὁ μέσος τῷ ἀεὶ καὶ ᾧ ἀνάγκης ὄντων. ἐπεὶ δὲ ὁ μέσος ἀπτίος ὅτι τῆς συμπλοκῆς τῶν δύο προτάσεων, δηλ. ᾧ ὠδὶ μὲν τῆς μείζονος ληπτέον καθόλου, ὠδὶ δὲ τῆς ἐλάττονος καθηγορεῖσθαι, ἀνάγκη καὶ τὰς προτάσεις εἶναι ἀναγκαίων. εἰ δὲ οὐ ταῦτα ἀναγκαῖα. ἔστω καὶ ᾧ αγ, συμπέρασμα. ἀδύνατον δὲ οὕτω ᾧ οὐ συμπέρασμα ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ἐπεὶ δὲ ᾧ ἀδύνατον σωήχθη δηλ. τῷ καθόλου εἶναι ᾧ β ἀναγκαῖον, λοιπὸν αὖρα ἀνάγκη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι ᾧ ϛ. οὕτω μὲν οὖν ὠδὶ συνάγωγὴ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἐλείφθη, ὅτι τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πραγμάτων ἀποδεικνυμένων, ἔστι καὶ ὁ μέσος ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

ΓΩΣ μὲν οὖν ᾧ τί ὄντος εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται. καὶ τίνα τρόπον ὄντων ἀποδείξεις ἢ ὁρισμὸς ὄντων αὐτῶν ἢ οὐκ ἔστιν, εἴρηται πρόσθεν.

ητήσεως ὁπόθεν πολλὰ τοῦ ὁρισμοῦ, ἐπεὶ ἥυρισκε τὸν ὁρισμὸν μὲν μόνον μέσον ὅρον ἀποδείξεσι λαμβανόμενον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα αἴτια, ᾧ τελικὸν. ᾧ ποιητικόν. καὶ ᾧ ὑλικὸν, τούτου χάριν ἐδίδαξε καὶ ὠδὶ τῶν ἄλλων αἰτίων, ὅπως μέσοι ὅροι λαμβάνονται. καὶ καθ' τί ἀλλήλων διαφέρουσι. καὶ πῶς οὐ συλλογισμῷ ἡ ἀκολούθησις οὐ αὐτοῖς γίνεται. καὶ μᾶς πῶς συμβαλλόμενον τούτων, πάλιν ἀναφέρει εἰς τὸν συλλογισμόν. καὶ ἀνάκεφαλαιωσάμενος, ἐπὶ τὸ ὠδὶ αὐτοῦ. ἔτι προστίθησι καὶ ἕτερα, ἃ ἔστιν ὠδὶ ὁρισμοῦ. πῶς μὲν οὖν ᾧ τί ὄντος, καὶ ὁ ὁρισμὸς εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται. ῥηθὲς ὅροι οὐ τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ λαμβάνονται. οὐ τίνι γοῦν τῶν τελείων ὅρων τέτακται ὁ ὁρισμός, εἴρηται ὅτι ὡς μέσος ὅρος λαμβάνεται. καὶ τίνα τρόπον ὄντων ἀποδείξεις αὐτοῦ. ἀποδείξεις μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. ὡς μὴ γνωμένου συμπεράσματος ἀποδείξεως. ἔστι δὲ καθόλου σωζηθῆναι ἐκ τῆς ἀποδείξεως καὶ τίνα τρόπον ὄντων ὁρισμὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστι, τέτταρσι τρόποις ὁρισμοὺς τῶν ὁρισμοῦ ἀποδέδωκεν εἷς μὲν ὁ λέγων, ὁρισμὸς ὄντος λόγος ἐφ' ὁμωνύμου τυπικὸς τῷ τί σημαίνει ᾧ ὄνομα, ὃς καὶ ὀνοματώδης λέγεται. ἕτερος, τῷ τί ὄντων ἀναπόδεικτος καὶ ἄλλος συμπεράσματος τῆς τῷ τί ὄντων ἀποδείξεως. τέταρτος δὲ καὶ οὗτος συλλογισμὸς τῷ τί ὄντος, πλὴν σει διαφέρων τῆς ἀποδείξεως. τεσσάρων οἷν ὁρισμῶν τῶν ὁρισμοῦ ἀποδοθέντων. ὁ μὲν εἷς, ὀνοματώδης, οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς τῶν ὁρισμοῦ. οὐ δὲ ῥεῖς εἰσιν ὁρισμοὶ αὐτοῦ. ἀλλὰ πρῶτον ὠδὶ ἀριθμοῦ ἓν δύοδος ἡ μᾶν ὁ λόγος οὐ τοῖς ἐμπροσθεν γένηται. τῶν ἀριθμῶν, οἱ μὲν εἰσι πρῶτοι καὶ ἀσύνθετοι. οἱ δὲ, δύτδροι καὶ σύνθετοι. καὶ δύτδρος μὲν καὶ σύνθετός ὅτιν ὁ δηκαιέξ. διαιρεῖται χορ εἰς μέγιστα μόρια καὶ τὰ δι χοτομίαν, τὰ ὀκτώ, καὶ ὀκτώ. διαιρεῖται δὲ καὶ εἰς ἐλάττονα μόρια τὰ τέσσαρα τεζάκις. ὁ γοῦν δηκαιέξ, σύνθετος μὲν ὅτιν ὡς συγκείμενος ἐκ δύο ὀκτάδων. δύτδρος δέ ὅτι τῶν τέσσαρα ὡς μερῶν τος αὐτὸν τεζάκις. ὁ γοῦν μεζόων, πρῶτόν ὅτι τῶν μερῶν μιᾶν. καὶ ὁ ἑνέα δύτδρος καὶ σύνθετός ὅτι. καθ' τί γὰρ δι χοτομίαν, εἰς δύο μέγιστα μόρια διηρέθη. ἤγουν τέσσαρα, καὶ πέντε, ᾧ ἓν καὶ σωτέθη. διαιρήσεις δὲ αὖν εἰς ἐλάττονα μόρια τὰς ῥεῖς τεζάδας. ὁγοῦν ἑνέα, δύτδρός ὅτι τῶν τείτου τῶν μερῶν τος αὐτὸν τεσσάκις. ὁ δὲ ἑπτά, λέγεται πρῶτος καὶ σύνθετος. πρῶτος μὲν, δηλ. ᾧ μὴ ἔχειν ἀριθμόν τινα μερῶν τα αὐτὸν καθ' πολλαπλασιασμόν. σύνθετος δέ, ὡς διαιρούμενος εἰς δύο μέγιστα μόρια, τὰ τέτα καὶ τέσσαρα, ᾧ ἓν καὶ σωτέθη. τοιοῦτός ὅτι καὶ ὁ ὀκτώ. πρῶτος καὶ σύνθετος, ὁ τείτος. πρῶτος μὲν, ὡς μὴ ἔχων ἀριθμὸν μερῶν τα αὐτὸν, εἰ μὴ μόνον τὴν μονάδα τεσσάκις λαμβανομένην, ἤ τις οὐδ' ἀριθμός ὅτι. οὔτε μὲν σύγκειται ἐκ δύο ἀριθμῶν. ἐκ δυάδος γὰρ καὶ μονάδος σύγκειται. ἀλλὰ καὶ ἡ δυάς, πρώτη καὶ ἀσύνθετος ὅτι.

ΓΩΣ δὲ δεῖ διηρῆσθαι τὰ ὂν τῷ τί ὄντος καθηγορούμενα, νῦν λέγομεν. ὑπ' δὴ ὑπαρχόντων ἀεὶ ἑνώσῃ, οἷα ἐπεκτείνει ἐπὶ πλέον, οὐ μὲν τοι ἔξω τῶν γένους. λέγω δὲ ἐπὶ πλέον ὑπάρχειν, ὃ ϛ ὑπάρχει μὲν ἑνώσῃ καθ' ὅλου. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἄλλῳ. οἷον ἔστι τί ὃ πάσῃ ῥιάδι ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ μὴ ῥιάδι. ὥσπερ ᾧ ὂν ὑπάρχει τῇ ῥιάδι. ἀλλὰ καὶ μὴ ἀριθμῷ. ἀλλὰ καὶ ᾧ ὠδὶ τόν ὑπάρχει τὲ πάσῃ ῥιάδι. καὶ ἐπὶ πλέον ὑπάρχει. καὶ γὰρ τῇ πενταδὶ ὑπάρχει. ἀλλ' οὐκ ἔξω τῶν γένους. ᾗ μὴ γὰρ πενταδὶς, ἀριθμός. οὐδὲν δὲ ἔξω ἀριθμοῦ, ὠδὶ πόν. τὰ δὴ τοιοῦτον λιπτέον μέχρι τούτου ὡς τοσαῦτα ληφθῇ, πρῶτον ὧν ἑνώσιν μὲν, ἐπὶ πλέον ὑπάρξει. ἅπαντα δὲ μὴ ἐπὶ πλέον. ταύτην γὰρ ἀνάγκη

» ἀνάγκη οὐσίαν εἶναι τῶν πραγμάτος. οἷον ῥιάδι ὑπάρχει πόσῃ, ἀριθμὸς ᾧ ὠδὶ πόν. ᾧ πρῶτον
» ἀμφοτέρως, καὶ ὡς μὴ μεῤῥεῖσθαι ἀριθμῷ, καὶ ὡς μὴ συγκεῖσθαι ὕλῃ ἀριθμῶν. ὅτιν τοίνυν ἡδὴ
» ὅτιν ἡ ῥιάς, ἀριθμὸς ὠδὶ πός.
κ αὶ χορ ὁ ὁρισμὸς οὐ τῷ τί ὄντι καθηγορεῖται τῶν ὁρισμοῦ. τίνα καθηγορούμενα τῶν ὁρισμοῦ μὴ ἐνυπάρχοντα καὶ ἐπὶ πλέον ὄντα τῶν γένους, ὑφ' οὗ ᾧ ὁρισὸν ἀνάγκη εἶναι. οἷ, ἔστω ὁρισὸν ἡ ῥιάς. καὶ καθηγορεῖσθω καθ' αὐτῆς ᾧ ὄν, οὐ τῷ τί ὄντι. ᾧ ὄν οὖν ὅτιν ὑπὸρ βαίνει ἐν ἀριθμόν, ᾧ γένος τῆς ῥιάδος. οὐ χορ μόνον ᾧ ὂν καθηγορεῖται τῆς τετράδος, καὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν, ἀλλὰ καὶ νοῦ, ᾗ ψυχῆς, ᾗ ἀνθρώπου, ἃ ἀριθμοὶ οὐκ εἰσί. καθηγορεῖται τῆς τετράδος οὐ τῷ τί ὄντι καὶ ᾧ ὠδὶ πόν, ὅπερ οὐκ ἐπὶ πλέον θεωρεῖται τῶν ἀριθμοῦ, ἀλλὰ καθηγορεῖται τῶν οὗ ᾗς ὂν τῶν ἀριθμοῦ. οἷ, ῥιάδος, πενταδὸς, ἑπτάδος. ἔστω δὲ πρόκειται τὸ ὁρισὸν, καὶ μέλλεις δύρειν ἐν ὁρισμὸν αὐτῶν, δηλ. σε λαμβάνειν πάντων οὗ τῷ τί ὄντι καθηγορουμένων τῶν ὁρισμοῦ. ἀεί. ἤγουν, ὕλῃ ἀνάγκης. μὴ μόνοις ἔξω τῶν γένους. καὶ ἐπὶ πλέον αὐτοῦ θεωρούμενα, ὑφ' ὃ ᾧ ὁρισὸν ἀνάγκη εἶναι. λέγω δὲ ἐπὶ πλέον τῶν γένους εἶναι καὶ ὑπὸρ βαίνειν, τούτου μὲν ὠδὶ διορισμοῦ ὅσα ἐνυπάρχει μὲν ὁρισὰ καθόλου ὑπάρχουσιν. ἤγουν, ὕλῃ ἀνάγκης. οὐ μόνοι γε ἐκείνῳ μόνῳ εἰσὶν ἀλλὰ καὶ ἄλλοις. τὰ δὴ τοιαῦτα ταὶ ἐπὶ πλέον ὄντα τῶν ὁρισοῦ μὴ ὑπὸρ βαίνοντα δὲ ᾧ γένος αὐτῶν, ᾗ οὐ τῷ τί ὄντι καθηγορούμενα ἐπὶ πλέον, τοσαῦτα πρῶτα. μέχρις οὗ ὕλῃ σωθῇ ᾧ σύνθημα τῶν μερῶν πάντων τῷ ὁρισμῷ. ἐνυπάρχοντα μὲν χορ μέρος τῶν ὁρισμοῦ ἐπὶ πλέον ὄντα τῶν ὁρισοῦ. ὁμοῦ δὲ πάντα σωθέντα, μόνον παρεισῶσι ᾧ ὁρισὸν καὶ οὐκ ἐπὶ πλέον αὐτῶν θεωρεῖται. τοιοῦτον μὲν χορ πῶς σύνθεσιν τῶν μερῶν τῶν ὁρισμοῦ, πῶς οὐ τῷ τί ὄντι καθηγορουμένων τῶν ὁρισοῦ, ἀνάγκη οὐσίαν εἶναι. καὶ ὁρισμὸς τῶν ὁρισοῦ πράγματος ὡς ὕλῃ σίζουσιν αὐτῷ καὶ αὐτισυφέρουσιν.
» ΓΡΩΤΟΣ καὶ ὡδὶ πρῶτος. τούτων χορ ἑνώσιν, τὰ μὲν καὶ τοῖς καθ' τί ὄντος, πάσιν ὑπάρχει.
» ᾧ δὲ τελευταῖον, καὶ τῇ συλλαβῇ. πάντα δὲ οὐδέν.
Η' γουν καὶ τὰ ἀμφότερα πρῶτος. ὡς μήτε ὕλῃ ἀριθμῶν συγκείμενος, μήτε ὕλῃ ἀριθμῶν μεριούμενος. ᾧ δὲ τελευταῖον, ᾧ καὶ ἀμφότερα πρῶτον.
» ΕΠΕΙ δεδήλωται ἡμῖν οὐ τοῖς ἄνω, ὅτι ἀναγκαῖα μὲν ὄντα τὰ οὐ τῷ τί ὄντι καθηγορούμενα.
Ε' λειφθω ὡς εἰ λάβοι τὶς πάντα τὰ οὐ τῷ τί ὄντι καθηγορούμενα τῶν ὁρισοῦ, καὶ σωθήσει πάντα ὡς ὕλῃ σαθῆναι τῷ ὁρισῷ, ἀπαρτήσω ἐν ὁρισμόν. ὅτι δὲ τὰ οὐ τῷ τί ὄντι ληφθέντα εἰς ἀπάρτησιν τῶν ὁρισοῦ ὕλῃ ἀνάγκης ὑπάρχουσι τῷ ὁρισῷ, οὕτως ἐλείφθη. μέλλει δὲ λείφθαι συλλογιζόμενος οὐ πρώτῳ σχήματι οὕτω. τὰ οὐ τῷ τί ὄντι πάντα καθόλου καθηγορεῖται οὗ καθηγορεῖται. τὰ δὲ καθόλου καθηγορούμενα ἀναγκαῖα, τὰ οὐ τῷ τί ὄντι ἀρχὰ πάντα ἀναγκαῖα.
» ΤΑ καθόλου δὲ, ἀναγκαῖα. τῇ δὲ ῥιάδι ὡ ἐφ' οὗ ἄλλου οὔτω λαμβάνεται οὐ τῷ τί ὄντι τὰ λαμ
» βανόμενα, οὕτως ὕλῃ ἀνάγκης μὲν ἂν εἴη, ῥιὰς ταῦτα ὅτι δ' οὐσία, ἐκ τῶνδε δῆλον. ἀνάγκη χορ εἰ
» μὴ ἔστιν ὡ ῥιάδι εἶναι, οἷ γένος τί εἶναι ἔστιν. ἢ ὠνομασμένον ἢ ἀώνυμον. ἔστω τοίνυν ἐπὶ πλέον
» ἢ τῇ ῥιάδι ὑπάρχον. ἔστω κείσθω χορ τοιοῦτον εἶναι ᾧ γένος, ὥστε ὑπάρχειν καὶ τὰ δύα μεν ὠδὶ
» πλέον. εἰ τοίνυν μηδὲν ὑπάρχει ἄλλῳ ἢ τοῖς ἀτόμοις ῥιάσι, τῷτ' ἂν εἴη ῥιάδ' εἶναι. ἔστω κείσθω γὰρ
» καὶ ἔστιν ἡ οὐσία ἢ ἑκάστου εἶναι, ἢ ὡδὶ τοῖς ἀτόμοις ἕκαστος τοιαύτη καθηγορία.
Τ ὸ δὲ, αὐτὶ τῷ χορ. τὰ χορ καθόλου ἀναγκαῖα. τῇ δὲ ῥιάδι. ἤγουν οὐ τῷ ὁρισμῷ τῆς ῥιάδος, ᾗ ἐφ' οὗ ἄλλου. ἤγουν καὶ ἑτέρου τινὸς ὁρισοῦ ἀνθρώπου λαμβάνεται πάντα τὰ οὐ τῷ τί ὄντι, οὕτως ὡς οὐσιωδῶς καὶ ὕλῃ ἀνάγκης ἂν εἴη ῥιὰς τοιαῦτα. ᾧ πρῶτον ἀριθμὸς πρῶτος καθ' τὰ ἀμφότερα. ὅτι δὲ ἕκαστον οὐσία καὶ ὁρισμός ὅτι τῆς ῥιάδος, ἐκ τῶνδε δῆλον. καὶ γὰρ ᾧ εἶναι τῆς ῥιάδος, ἤγουν ὁ ὁρισμὸς, οὕτως εἴη. ἤγουν εἰ μὴ ὁρισμός ὅτιν αὐτῆς ᾧ ἀριθμὸς πρῶτος, καὶ τὰ λοιπά, ἔσαι γένος ἢ ὠνομασμένον, ἢ ἀώνυμον. μόνοι χορ οἱ ὁρισμοὶ καὶ τὰ γένη καθηγορούμενα τῶν οὗ τῷ τί ὄντι καθ' ὧν καθηγορεῖται. εἰ γοῦν ᾧ ἀριθμὸς πρῶτος καθ' ἅμφω ὁρισμὸς τῆς ῥιάδος οὐκ ἔστιν. ὠνομασμένον γένος ὅτι ᾧ δι' ὀνόματος σὺς δηλούμενον. οἷ ζῷον, ἀριθμὸς, χρῶμα. ἀδύνυμον δὲ γένος ὅτι ᾧ δηλ. δύο, ἢ μὴ πλειόνων ὀνομάτων δηλούμενον. οἷ ζῷον λογικὸν θνητόν. εἰ γοῦν ὁ ἀποδοθεὶς ὁρισμὸς γένος ὅτιν, ἐπὶ πλέον ἂν εἴη τῆς ῥιάδος. ἤγουν, οὐκ αὐτὸ μόνον παρεισᾷ, ἀλλὰ καὶ ἕτερον τινὰ
κείσθω χορ. ἤγουν, λιπτέον ὡς ὁ μολογούμενον ὡς τοιοῦτόν ὅτι ᾧ γένος καθ' τὰ δύα μεν. ἤγουν, δύα ἀμει ἐπὶ πλέον καθηγορούμενον ᾧ οὗ λέγεται γένος εἶναι. οἷ γένος λέγεται τῶ ἀνθρώπου ᾧ ζῷον. ἀλλὰ δύα μει ἐμποδίζει καὶ ἴσων καὶ βοῦ. καὶ λοιπὸν ὡς ἐπὶ πλέον οὖν τῶ ἀνθρώπου. εἰ τοίνυν ὁ ῥηθεὶς λόγος οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει, ἀλλ' ἢ μόνον ταῖς ἀτόμοις ῥιάσι ταῖς μβρικαῖς. λοιπὸν ᾧ εἶναι καὶ ὁ ὁρισμὸς τῆς τετράδος, ὅπερ ὅτιν. κείσθω χορ καὶ λιπτέον ὡς ὁ μολογούμενον καὶ ὅπερ. ὅτι ἡ οὐσία καὶ ὁ ὁρισμὸς ἑνός ἐστιν, ἢ καθηγορία ἢ ἑκάστη ἢ καθ' τὰ ἀτόμων θεωρουμένη, πῶν κοινὸ ᾧ εἶδος ὄντων. οὗ ὁ ὁρισμὸς ἀποδόθη. οἷον ᾧ ζῷον λογικὸν θνητόν ᾧ ὁρισμὸς ἐν τῶ ἀνθρώπου, ἕκαστον καθηγορεῖται καθ' μόνον τῶν μβρικῶν ἀνθρώπων.

ΩΣΤΕ ὁμοίως καὶ ἄλλῳ ὁτῳοῦν τῶν οὕτω λεγομένων, ᾧ αὐτῷ εἶναι ἔσται.
ΚΑΙ οὐ μόνον ὧδε τῆς τετράδος εὑρήσεις οὖσαν ᾧ ὁρισμόν, ἀλλ' ὁμοίως καὶ ὧδε ἄλλου ὁτουοῦν πράγματος, ἔσται ᾧ εἶναι καὶ ὁ ὁρισμὸς αὐτῷ ἀεὶ τῆν οὕτω λεγομένων. ἤγουν, ἀεὶ τῆν οὖ τῷ τί ὄντι ἡγουμένων ἢ ῥέοντος ἐπὶ πάντων δὲ αὐτῶν ἀφαιρῶν εὑρήσεις τῆν οὕτω λεγομένην· εἰ δὲ πῆς φησὶν, πῶς φησὶν ὁ ἀριστοτέλης, ὡς ὁρισμὸς συγκεῖται ἐκ πάντων τῆν οὖ τῷ τί ὄντι· κεῖται μὴ ἐφάσκων ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν ᾧ ὁρισμὸν συγκεῖσθαι. αἱ δὲ διαφοραὶ, οὐ τῷ ὁποῖόν τί ὄντι ἡγουμένων τοῦ εἴδους λαμβάνονται χωρὶς τοῦ γένους· εἰ δὲ μέρη τοῦ γένους λαμβάνονται, οὐκέτι λέγονται διαφοραὶ, ἀλλὰ γένη ἀνώνυμα. τὰ δὲ γένη, οὐ τῷ τί ὄντι ἡγουμένων τοῦ εἴδους λαμβάνονται· ἀλλὰ αὐτοῖς καθ' αὑτοὺς λαμβανόμενα χωρὶς τοῦ γένους· εἰ δὲ μέρη τοῦ γένους λαμβάνονται, οὐκέτι γένη ἀνώνυμα. τὰ δὲ γένη, οὐ τῷ τί ὄντι ἡγουμένων τοῦ εἴδους λαμβάνονται· μετὰ δὲ τὸ ζῷον λαμβάνεται, εἴδη γένη ἀνώνυμα.

ΧΡΗ δὲ ὅταν ὅλόν τι πραγματεύηται τις, διελεῖν ᾧ γένος εἰς τὰ ἄτομα τῷ εἴδει, τὰ πρῶτα· οἷ ἀριθμὸν εἰς τετράδα καὶ δυάδα· εἶθ' οὕτως ἐκείνων ὁρισμοὺς πειρᾶσθαι λαμβάνειν· οἷον διαιρεῖσθαι γραμμῆς καὶ κύκλου καὶ ὀρθῆς γωνίας.
ΟΛΟΝ νόει ᾧ γένος ὡς οὐ ταῖς πέντε φωναῖς εἴρηται· μέρη δὲ αὐτοῦ τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτατα· ἄτομα τῷ εἴδει λέγονται τὰ εἰδικώτατα εἴδη, ὅλῳ ᾧ μὴ τέμνεσθαι, ἢ εἰς διαφοράς, ἢ εἰς εἴδη τῆν μερικῶν. πλῆν τοι γε ἄτομα λέγονται τῷ ἀριθμῷ· ὁ σωκράτης γε ἄτομόν τί ὄν καὶ οὐ τῷ ἀριθμῷ· ὁ δὲ καθόλου ἄνθρωπος, ἄτομόν τί ὄν κατὰ ᾧ εἶδος· οὐ γε τῷ εἴδει ἔσται, κἂν εἰς πολλὰ μέρη διαιρῆται παραδοὺς οὖν μέθοδον σὺ τῆς εὑρήσεις τοὺς ὁρισμοὺς τῆν εἰδικωτάτων εἰδῶν, νεῦ παραδῶσον ἑτέραν σὺ τῆς εὑρήσεις τοὺς ὁρισμοὺς τῆν γενῶν· ἐστὶ δὲ τοιαύτη ἡ μέθοδος· λάμβανε φησὶ καὶ διαίρει ᾧ γένος εἰς τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτατα· οἷ πῶ γραμμῶ ὡς γένος διαίρεις πῶ εὐθεῖαν γραμμῶ, εἰς πῶ καθολικῆς, καὶ εἰς πῶ ἑλικοειδῆ, πῶ καμπύλῃ λεγομένῃ. εἶτα λάβε τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῶν, καὶ ὁ μέρος εὑρήσεις τοῦ ὁρισμοῦ κοινῶς θεωρούμενον ἐν πᾶσι τοῖς εἴδεσι, τοῦτ' ἔστιν ὁρισμὸς τοῦ γένους. ἤγουν τῆς γραμμῆς· οἷ γραμμὴ εὐθεῖά ἐστι μήκους ἀπλατοῦς, οὗ τὰ μέρη τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ· περιφορεῖς δὲ ἔστι μήκους ἀπλατοῦς, οὗ αἱ ἀφ' τὸ κέντρου πρὸς πῶ περιφέρειαν ἐκβαλλόμεναι εὐθεῖαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσί· καμπύλον δὲ ἔστι μήκους ἀπλατοῦς ὑφ' εὐθείαν γραμμῆς καὶ περιφερῆς συγκείμενον. ἐπεὶ γοῦν οὐ τούτοις πᾶσι κοινῶς θεωρεῖται ᾧ μήκος ἀπλατές, τοῦτ' ἔστιν ὁρισμὸς τοῦ γένους· καὶ πάλιν ὁ ἀριθμὸς, γένος δυάδος καὶ τετράδος· ἔστι γοῦν διάδος ὁρισμὸς, πλῆθος μονάδων κατὰ διχοτομίαν, εἰς ἀεὶ ἴσα διαιρούμενον· δυὰς δέ ἔστι, πλῆθος μονάδων εἰς ἴσα διαιρούμενον· ἐπεὶ γοῦν ᾧ πλῆθος τῆν μονάδων οὐ ἀμφοτέροις ἔστι κοινὸν, ἔστι τοῦτ' λοιπὸν, ὁρισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ· ὅταν δέ τις πραγματεύηται ᾧ ὅλον, ἤγουν πειρᾶται λαβεῖν ὁρισμὸν τοῦ γένους, διελεῖν ᾧ γένος οὗ ᾧ ὅλον ὁρισμὸν διὰ εὑρεῖν εἰς τὰ ἄτομα τῷ εἴδει. οἷ, πῶ γωνίαν, εἰς πῶ ὀρθῶ γωνίαν καὶ εἰς πῶ ὀξεῖαν, καὶ εἰς πῶ ἀμβλεῖαν· ὀρθὴ γωνία ἔστι, κλίσις εὐθείας γραμμῆς, ἐπ' εὐθείας γραμμῆς, ἐφ' εὐθείας κατὰ τὰ κάθετον· ἀμβλεῖα δὲ, κλίσις εὐθείας γραμμῆς, μὴ κατὰ κάθετον ποιοῦσα γωνίαν μείζονα ὀρθῆς· ἐπεὶ γοῦν καὶ τούτοις κοινόν ἔστι ᾧ κλίσις γραμμῆς ἐπ' εὐθείας γραμμῆς, τοῦτ' ἔστιν ὁρισμὸς τῆς γωνίας.
ΜΕΤΑ δὲ τοῦτο λαμβάνοντα τί ᾧ γένος· οἷ πότερον τῆν ῥοῶν ἢ τῆν ποιῶν.
ΗΓΟΥΝ μετὰ ᾧ διορῆσαι ᾧ γένος εἰς εἴδη ἐκ τῆν ὁρισμῶν αὐτῶν λαβεῖν ᾧ κοινῶς οἱ αὐτοῖς θεωρούμενον ὡς πῦρ ᾧ μῆκος ἀπλατὲς ἐλάζομεν· δεῖ δὲ λαβεῖν καὶ ᾧ γένος ὑφ' ὃ ἀνάγεται ἡ γραμμή· ἔστι δὲ ᾧ ποσόν· μέξαι οὖν ᾧ κοινὸν τῆν εἰδῶν τοῦτ' ἔστι μετὰ τοῦ σκοποῦ· καὶ ἐπεὶ, γραμμή ἔστι ποσὸν μῆκος ἀπλατές· ἐπί τινων δὲ εὑρήσεις γένος πῶ ποιότητα τι· ἢ ἄλλῳ τινὰ τῆν κατηγοριῶν.
ΤΑ ἴδια πάθη θεωρεῖν, ὅλῳ τῆν κοινῶν πρώτων.
ΤΑ κοινῶς θεωρούμενα πάθη οὐ τοῖς εἴδεσιν ἴδιά εἰσι τοῦ γένους, ἃ καὶ σωίζωσι ᾧ ὁρισμὸν αὐτόν· τὰ γοῦν ἴδια πάθη τοῦ γένους, ἀρχὴ τῆν κοινῶν εὑρίσκονται παθῶν τῆν οὐ τοῖς εἴδεσι θεωρουμένων. ἔστι δὲ πρώτων, οὕτω νόει· ὡς ταῦτα τὰ κοινὰ πάθη πρῶτα θεωροῦται οὐ τοῖς εἴδεσι· ὅλῳ δὲ τὰ εἴδη, ὕστερον ὑπάρχουσι καὶ τοῖς γένεσι.
ΤΟΙΣ γὰρ ζωτιθεμένοις ἐκ τῆν ἀτόμων τὰ συμβαίνοντα, ἐκ τῆν ὁρισμῶν ἔσται δῆλα· ὅλῳ ᾧ ἀρχὴν εἶναι πάντων ᾧ ὁρισμὸν, καὶ ᾧ ἄπλουν, ᾗ τοῖς ἀπλοῖς καθ' αὑτὰ ὑπάρχειν τὰ συμβαίνοντα μόνοις, τοῖς δ' ἄλλοις, κατ' ἐκείνα.
ΗΓΟΥΝ, τῆν εἰδικωτάτων εἰδῶν· εἴπομεν γὰρ ᾧ γένος ὅλον εἶναι ἐκ μερῶν τῆν εἰδῶν συγκείμενον, ἔσται δῆλα ἐκ τῆν ὁρισμῶν τῆν εἰδῶν τὰ συμβαίνοντα· ἤγουν, τὰ ἴδια πάθη τῆν γενῶν οἱ ὁρισμοὶ αὐτῶν. ὅλῳ ᾧ ἀρχὴν εἶναι πάντων ᾧ ὁρισμὸν καὶ ᾧ ἄπλουν· ἀπλῶς νόει τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτατα· μέρη γὰρ εἰσὶ τοῦ ὅλου γένους· ᾧ δὲ μέρος, ἀπλούστερον τοῦ ὅλου· ὁ γοῦν ὁρισμὸς τῆν εἰδῶν, καὶ αὐτὰ τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτατα, ἃ καὶ ἄπλα εἶπεν ἀρχαὶ λαμβάνονται ἡμῖν, ποδηγοῦσι εἰς εὑρεσιν τῶν ὁρισμῶν τῆν γενῶν· ἀρχὰ γὰρ λέγεται πᾶν ἄπλουν τοῦ σύνθετου· καὶ ᾧ δι' οὗ ὁδηγούμεθα εἰς εὕρεσίν τινος τὰ γοῦν πάθη τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἀπλοῖς, ἤγουν τοῖς εἰδικωτάτοις εἴδεσι κατὰ ἑαυτὰ καὶ

Dubitatio

ζολο. & documentu egregium de differétijs

Genera anonyma quæ sint.

ἄτομα τῷ ὅρῳ. 1. species ima. ἄτομα δὲ τῷ ἀριθμῷ. 1. Socrates. Plato.

ἑλικοφόλης linea. 1. obliqua. ἡ καμπύλη.

Linea recta.

Linea circularis

Linea curua

Angulus rectus

Angulus obtusus

Propriæ passiones generis, a cómunibus passionibus in speciebus considerantur

ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ. 91

τὰ καὶ πρώτοις καὶ μόνοις ὑπάρχουσι τοῖς γένεσι θεωρεῖται· ἤγουν ἐκείνα· ἤγουν ἐκείνα τὰ εἴδη.
ΑΙ δὲ διαιρέσεις αἱ κατὰ τὰς διαφορὰς, χρήσιμοί εἰσιν εἰς ᾧ οὕτω μετιέναι· ὡς μού τοι δοκοῦσιν, εἴρηται οὐ τοῖς πρότερον· χρήσιμοι δ' αὖ εἶεν αἱ διαιρέσεις οὗτοι μόνον ᾧ δεικτέον ᾧ συλλογίζεσθαι ᾧ τί ὄντι. ρῶτον μὲν οὐ τοῖς ἀναλυτικοῖς, καὶ οὐ τούτῳ τῷ βιβλίῳ δεύτερον δὲ διαίρεσιν ὡς ἄσυντελῆ καὶ ἄχρηστον εἰς πῶ εὕρεσιν τῆν ὁρισμῶν, ἀλλ' εἴ τις τοῦτον μεταχειρίσαιτο ὡς μέλλει εἰπεῖν οὗτος οὐ μὲν τοιγε οἱ περὶ πλάτωνα τοῦτον μεταχειρίζονται· ᾧ λέγειν διαιρέσεις κατὰ τὰς διαφορὰς, ἢ τῶν διαφορῶν, τοῦτόν ἔστι· τὰ γὰρ γένη διαιροῦσι τοῦτο εἰς τὰ εἰδικώτατα, ὅλῳ μέσων τῆν διαφορῶν χρήσιμοι οὖν εἰσιν αἱ διαιρέσεις εἰς τοὺς ὁρισμοὺς, οὐ τῷ οὕτω μετιέναι τούτους ὡς μέλλει εἰπεῖν· πῶς μέν τοι λεκτέον οἱ περὶ πλάτωνα τοὺς ὁρισμοὺς ἀπὸ τῆν διαιρέσεων, εἴρηται πρότερον· χρήσιμοι δ' αὖ εἶεν αἱ διαιρέσεις οὔτω πῶς ᾧ συλλογίζεσθαι, ᾗ σωζόμεναι τὰ μέρη τὰ οὐ τῷ τί ὄντι· ἤγουν ὕλῃ ὧν ὁ ὁρισμὸς σύγκειται. ὁ γὰρ ὁρισμὸς, ἐκ γένους ᾗ διαφορῶν. οὕτω δὲ ἐκ τῆς διαιρέσεως δείκνυται.
ΚΑΙ τοι δύσκολον αὖ οὐδέν· ἀλλ' ὕλῃ λαμβάνειν ἅπαντα ὡς πρὸ ὕλῃ ἀρχὴν ἐλάμβανέ τις αὖθις τῆς διαιρέσεως.
ΕΙπὼν ᾧ χρήσιμον τῆς διαιρέσεως, διασύρει πάλιν ἐν πλάτωνα ὡς λέγοντα, ὅλῳ τῆς διαιρέσεως συλλογίζεσθαι, καὶ ἀποπλεκνύειν τὰ μέρη τοῦ ὁρισμοῦ τὰ οὐ τοῖς ὁρισταῖς θεωρούμενα. καίτοι δύσκολον· ᾧ διαίρεσις οὐδὲν συλλογιστικῶς ἀποπλεκνύει τὰ μέρη τοῦ ὁρισμοῦ, ὑπάρχειν τοῖς ὁρισταῖς· ἀλλ' αὐτεῖσθαι ᾧ οὐ ἀρχῆ, καὶ λαβεῖν ὕλῃς ἅπαντων, ἤγουν ὁμολογουμένως, ὥσπερ ἐὰ ὕλῃ ἀρχῆς ἐλάμβανέ τις αὐτὰ αὖθις διαιρέσεως. ὡς γὰρ οὔτος οὐκ ἀποπλεκνύει, οὐδ' ἐκείνος.
ΔΙΑΦΕΡΕΙ δέ τι ᾧ πρῶτον καὶ ὕστερον τῆν κατηγορουμένων κατηγορεῖσθαι· οἷ ἐπεὶ ζῷον ἔμβρυον σ' ἔφω, ἢ σ' ποιον ζῷον ἔμβρυον. ἐὰ γὰρ ἅπαν ἐκ δύο ὕλῃ, καὶ οὕτι ᾧ ζῷον ἔμβρυον· καὶ πάλιν ἐκ τούτου καὶ τῆς διαφορᾶς, ἄνθρωπος.
ΕΝταῦθα λέγει ᾧ χρήσιμον τῆς διαιρέσεως. πρῶτον λέγει τὰς καθόλου διαφορὰς, τὰς περιεχούσας· ὕστερον δὲ, τὰς περιεχομένας· ὡς ᾧ λογικὸν περιέχει ᾧ θνητὸν, καὶ ᾧ ζῷον ᾧ δίπουν συμβάλλεται οὖν ᾗ διαίρεσις εἰς ᾧ εἰδέναι ποίαι τῆν διαφορῶν εἰσι καθολικῶτεραι, καὶ ποῖαι μερικώτεραι. ἵν' ὑπάρχῃ ᾧ τῷ ὁρισμῷ πρῶτον λαμβάνωνται αἱ καθόλου, καὶ μετὰ ταῦτα αἱ μερικαί. οὐ μερικὴ γὰρ διαφορά ἔστι λαβεῖν ἄλλῳ μὲν τῆν καθόλου διαφορῶν πρώτην, ἄλλῳ δ' ὑστέραν· οἷ, ὁ μὲν εἰπὼν ᾧ ἄνθρωπον ζῷον ἔμβρυον δίπουν, καθόλου εἴρηκεν· ὁ δὲ εἰπὼν δίπουν ζῷον ἔμβρυον, ἀδιανόητα εἴρηκε· δίπουσι γὰρ ὑπόνοιαν, ὅτι εἰσί τινα δίποδα ἄξια οὐκ εἰσίν· ἀεὶ γοῦν ἀλόγιστον κέκτηνται διαφορὰν, μερικωτέρους τοὺς προτεθέντας κειμένους· οἷ, τῷ ζῴῳ λογικῷ προστεθέντα ᾗ τῷ θνητῷ διαφορᾷ, ἐμφρίκτους ποιεῖ· ἐπεὶ οὖν καὶ ᾧ δίπουν πρόκειται τῷ ζῴῳ, δοκεῖ καθόλου πρότερον εἶναι τούτους εἰς ᾧ αὐτὸ εἶδος γὰρ ἅπαν ἐκ δύο ὕλῃν, ἐπιχείρημα ἐκ τῆς ἥττονος καὶ φησίν· εἰ γὰρ ὁ ὁρισμὸς συγκεῖται, ἐκ δύο μόνων σωίζεται· ὅτιον, ᾧ ζῷον ἔμβρυον, λεπτέον ὡς οὐ τι ἤγουν ὡς γένος αὐανύμον· ᾧ δὲ δίπουν, ὡς διαφορά· καὶ πάλιν ἐκ τούτου· ἤγουν, ἐκ τῆς ὡς γένος ληφθέντος τῆς ζῴου ἔμβρυον καὶ μιᾶς διαφορᾶς τῆς δίποδος σωίζεται ὁ ὁρισμὸς τῆς ἀνθρώπου.
ΗΓΟΥΝ ὅτι δή ποτε ὕλῃ ᾧ οὐ γινόμενον ἀναγκαῖον διελόμενον αὐτεῖσθαι·
ΗΓΟΥΝ εἴτε ἑτέρου τινος ὁρισοῦ ἀναγκαίου αὐτεῖσθαι τί ᾧ ἀρχὴ ἦν διαλεγόμενον· ἤγουν, ἦν ἀρχὴ τῆς διαιρέσεως τοῦτο λαμβάνοντα.
ΕΤΙ πρὸς ᾧ μηδὲν παραλιπεῖν οὐ τῷ τί ὄντι, οὕτω μόνως οὐ δέχεται.
ΕΤι χρησιμεύει ᾗ διαίρεσις πρὸς ᾧ μηδέν τι παραλεῖψαι ἀφ' τῆν διαφορῶν τὸ οὐ τῷ τί ὄντι· ἤγουν τῆν σωιτελουσῶν εἰς ᾧ ὁρισμὸν οὕτω μόνως· ἤγουν, ἀφ' τῆς διαιρέσεως.
ΟΤΑΝ γὰρ ᾧ πρῶτον ληφθῇ γένος, ἀφ' οὗ τῆν κάτωθεν τινὰ διαιρέσεων λαμβανῇ, οὐκ ἐμπέσεται ἅπαν εἰς τοῦτο· οἷον οὐ πᾶν ζῷον ἢ ὁλόπτερον, ἢ ἀλεξόπτερον· ἀλλὰ πλῆν ζῴων ἅπαν τοῦτο γὰρ διαφορὰ, αὐτὸ πρώτη δὲ διαφορά ἔστι ζῴου, εἰς ὃ ἅπαν ζῷον ἐμπίπτει· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστου, ᾗ τῆν ἔξω γενῶν· ᾗ τῶ αὐτὸ· οἷον ὄρνιθος εἰς ὃ ἅπας ὄρνις· ᾗ ἰχθύος εἰς ὃ ἅπας ἰχθύς.
ΠΡῶτον γένος λάβε ᾧ ζῷον· αὖθις διαφορᾶς ἐκφερόμενον· ᾧ δὲ μέσῃ διαφορᾶς ἐκφερόμενον ᾧ ζῷον· ἤγουν ἔμβρυον, πρῶτον γένος οὐκ ἔστ' ὅλῳ ᾧ ἀνάγκαιον αὐ ᾧ ἁπλῶς ζῷον· οἷον, τοῦ κόρακος, οὐ πρῶτον γένος ἔστι ᾧ ζῷον πλῆν, ἀλλὰ ᾧ ζῷον· οὐδὲ τῆς ἀνθρώπου ᾧ ζῷον λογικὸν, ἀλλὰ ᾧ ζῷον· οὗτωθα δὲ μέλλει παραδοῦναι πῶς αὖ χρήσιμον γινώσκειν, εἰ ὁ διαιρῶν κατ' ἐλειψε διαφορὰς, καὶ φησίν· εἰ μὲν ληφθῇ ᾧ πρῶτον γένος οὗ τῇ διαιρέσει, ἤγουν ᾧ ζῷον μὴ διαιρεθῇ εἰς τὰς προσεχεῖς διαφορὰς, ᾧ πεζὸν, καὶ ᾧ πλῆν, καὶ τὸ νυκτὸν, ἀναγκαῖον πάντα τὰ εἴδη τῆς ζῴου, εἰς οὗ τοῦτον ἐμπίπτειν· εἰ δὲ οὐ λάβῃς πάντας τὰς διαφορὰς οὗ τῷ διαιρεῖν, τὰς καὶ προσεχεῖς οὔσας τῆς ζῴου, ἀλλ' ἑτέρας τινὰς διαφορὰς αὖ τῆς ζῴου οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ τινὸς τῆν προσεχῶν διαφορῶν τῆς ζῴου, οὐκ ἐμπεσοῦνται τὰ εἴδη πάντα τοῦ ζῴου εἰς ταύτας τὰς διαφορὰς· εἰ δὲ διαιρεθῇ ᾧ ζῷον εἰς τὸ ὁλόπτερον»

Differétiæ uniuersale & continentes &c. ut ratiale continet mortale & pedestre cótinet bipes

γένος ἀνώνυμον

Primú genus

11. Significat quod in alijs commentarijs poetarū & oratorum solet dici. ἄλλως quod dicitur quando ad priorē expositionem additur alia. Inuenies idē ipsum in facie sequente

καὶ εἰς τὸ ἀχλόπτερον, οὐ πᾶν εἶδος τοῦ ζώου εἰς ταῦτας ἐμπίπτει. ὁ γὰρ ἄνθρωπος, καὶ ὁ ἵππος, οὔτε ὁλόπτερά εἰσιν, οὔτε ἀχλόπτερα, καὶ ἄλλον ὅτι τὸ ὁλόπτερον καὶ ἀχλόπτερον, οὐκ εἰσὶ προσεχεῖς διαφοραὶ τοῦ ζώου, ἀλλὰ τοῦ πλωτοῦ. ὁλόπτερα δὲ λέγεται, ἢ τὰ ὑμενόπτερα, ὡς αἱ νυκτερίδες, ἢ τὰ καλλόπτερα, ὡς οἱ τέττιγες, καὶ αἰμάτειαι εἰς τὸ αὐτόθροον. δὲ καὶ πρῶτον ληφθὲν γένος. ἐὰν μὲν ὁ διαιρῶν λαμβάνῃ οὐ τὰς προσεχεῖς μὲν διαφορὰς τοῦ ζώου. ἀλλὰ τινὰς τῶν διαιρέσεων τῶν ὑπ' ἐκείνων, ἤγουν τινὰς τῶν διαφορῶν τῶν ἐκ τῆς διαιρέσεως ἐφ' ὑψηρεθεισῶν, καὶ ὑπ' ἐκείνων οὐσῶν τῶν προσεχῶς διαφορῶν τοῦ ζώου, οἷαί εἰσι τὸ ὁλόπτερον καὶ ἀχλόπτερον, οὐκ ἄν ποτε εἴδος τοῦ ζώου ἐμπεσεῖται εἰς ταῦτα, ἀλλὰ πάντα τὰ πλωτὰ ζῶα ἐμπίπτουσιν εἰς ταῦτας τὰς διαφορὰς· τὸ γὰρ πτηνοῦ ζώου εἶδος διαφορᾶι αὐτοῦ οὐ τοῦ ζώου. πρώτη καὶ προσεχὴς διαφορὰ ἐστὶ τοῦ ζώου, εἰς ἣν ἐμπίπτει πάντα τὰ εἴδη τοῦ ζώου. Σημειωτέον δὲ ὅτι, αὐτὴ τὸ εἶναι διαφορὰς, εἴπε διαφοραὶ· πᾶν γὰρ γένος εἰς δύο διαφορὰς τοὐλάχιστον διαιρεῖται. ὁμοίως καὶ ὧδε ἑκάστου τῶν ἄλλων, ἔλαβεν εἰς παράστασιν τῆς διαιρέσεως τοῦ γένους τοῦ ζώου, καὶ φησίν· εἰ δὲ βούλει, λάβε καὶ ἕτερόν τι γένος εἴτε τὸ ἐκεῖνο τοῦ ζώου θεωρούμενον, εἴτε οὐ τόδε· ἐκεῖνο μὲν τοῦ ζώου ἐστὶ γένος ὁ ἄνθρωπος, ἢ ὁ φυτὸν ὁ αὐτοδιηρημένον τῷ ζῴῳ. ἐμψυχα γὰρ τὰ φυτὰ, ἀναίσθητα δὲ· γένος δὲ ὑπ' αὐτὸ ὁ ζῷον ἀναγόμενον λάβε πλὴν ὄρνιθα. δῆλον οὖν λάβοις γένος, εἰ μὲν διαιρήσεις τὰς προσεχεῖς αὐτῷ διαφορὰς, πάντα τὰ ὑπ' αὐτὸ εἴδη ἐμπεσοῦται εἰς αὐτάς. εἰ δὲ τὰς προσεχεῖς οὐ διαιρήσεις, ἀλλ' εἰς ἑτέρας διαφορὰς κατὰ μὲν οὖσας τῆς προσεχοῦς οὐκ ἐμπεσοῦται, τὰ ὑπ' αὐτὸ εἴδη δράσᾳ.

» ΟΥΤΩ μὲν οὖν βαδίζοντι, ἔστιν εἰδέναι, ὅτι οὐδὲν παραλέλειπται· ἄλλως δὲ, καὶ παραλιπεῖν ἀναγκαῖον καὶ μὴ εἰδέναι. οὐδὲν δὲ δεῖ ἐν ὁριζομένου μὴ διαιρούμενον, ἅπαντα εἰδέναι τὰ ὄντα· καὶ τοι ἀδυνάτου φασὶν εἶναι τινοῦ τὰς διαφορὰς εἰδέναι, τὰς πρὸς ἕκαστον, μὴ εἰδότα ἕκαστον.

Ἤγουν τούτῳ τῷ κανόνι χρώμενος καὶ τῷ διαιρεῖν, ἔχεις ἐξ αὐτοῦ γνῶναι εἰ παρέλειψαί τινας τῶν προσεχῶν διαφορῶν τοῦ γένους. ἄλλως δὲ διαιρῶν καὶ οὐ κατὰ τὸν κανόνα, δῆλον ὡς ἀνάγκης παραλήψεις τὰς διαφορὰς. καὶ οὐ μόνον ὅτι παρέλειψας οὐδὲν δὲ δεῖ ἐν ὁριζομένου καὶ διαιρουμένου δῆλον λέγειν ἀναιρῶν τὸν λόγους, δι' ὧν μετέχειρε ὁ συνουσιαστὴς ἀναιρῆσαι καὶ πῶς διαίρεσις καὶ τοῦ ὁρισμούς. ἐπεχείρει γὰρ οὕτω δεικνύειν καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἀποδοῦναι ὁρισμὸν τινός. λέγων ὡς ὁ θέλων δι' ὁρισμοῦ παραστῆσαι πῶς φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἢ τοῦ ἵππου, ἢ ἄλλου τινὸς, ὀφείλει γινώσκειν πάντα τὰ ὄντα, καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν καθ' ἃς διαφέρουσιν ἀλλήλων. οὕτω γὰρ παύεται ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, ἢ τοῦ ἵππου, ἢ ἄλλου τινὸς, οὐ τῷ χωρίζεσθαι τὴν ἄλλων πάντων· τῷ δὴ χωρίζόμενον, διὰ τινων διαφορῶν δεῖ χωρίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀδυνάτου πάντα τὰ ὄντα γνῶσκειν, ἢ τὰς διαφορὰς αὐτῶν, λοιπὸν δι' ὁρισμοῦ παραστῆναι τι ἀδυνάτου.

» ΑΝΕΥ δὲ τῶν διαφορῶν, οὐκ εἶναι ἔφασκον εἰδέναι.

Ἤγουν, οὐκ ἔστι δυνατὸν τινὰ εἰδέναι ἔφασκον ὁρισμὸν μὴ εἰδότα τὰς διαφορὰς καθ' ἃς διαφέρει τῶν ἄλλων πάντων.

» ΟΥ γὰρ μὴ διαφέρει, τοῦτον εἶναι τοῦτο. οὐ δὲ διαφέρει, ἕτερον τοῦτου.

Ἤγουν, εἰ μή ἐστί τις διαφορὰ δι' ἧς διαφέρει ὁ Θεαίτητος τοῦ Θέωνος, ἔσονται αὐτὰ καὶ ἄμφω ταὐτὰ καὶ οἱ αὐτοί· ἢ εἰ βούλει, λάβε Ἵππον, καὶ βοῦν, εἰς παράδειγμα. τῶν δὲ ἑτέρων πραγμάτων ὡς λίθου καὶ ἀνθρώπου, εἰσὶ διαφοραί. καθ' ἃς ἀλλήλων διακέκριται.

» ΓΡΩΤΟΝ μὲν οὖν ὄρος, φησὶ, οὐ γὰρ κατὰ πάσαν διαφορὰν ἕτερον. πολλαὶ γὰρ διαφοραὶ ὑπάρχουσι τοῖς αὐτοῖς τῷ εἴδει, ἀλλ' οὐ κατ' οὐσίαν· οὐδὲ καθ' αὐτά.

Πρώτα λέγονται τὰ εἴδη τὰ ἐλάχιστα τὰ. ἃ ἐπελαζόμεθα ὑφηγήσασθαι, ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ. διότι ὁ ἀεὶ τῶν ἡγησάμενα αἰτίων ἐπὶ τὰ γένη καὶ τὰ ἀνάλυσιν, πρώτων εἰς τὰ ἐλάχιστα εἴδη καὶ ταῦτα.

» ἐὰν οὕτω προβαίνει καὶ ἐπὶ τὰ ὑπερκείμενα τούτων. Πρῶτον μὲν οὖν ὄρος φησὶ. εἰ πάντων τῶν λόγους δι' ὧν ὁ συνουσιαστὴς ἀναίρεσε τοὺς ὁρισμοὺς καὶ τὰς διαιρέσεις, ἵνα πρὸς ἀναίρεσιν χωρεῖ οὗτος ἕκαστον τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ παῖς ὁ ὁριζόμενος, ἢ διαιρῶν, ἀναγκαίως ἔχει πάντα γινώσκειν τὰ ὄντα, καὶ κατὰ τί ἀλλήλων διαφέρουσιν. εἰ γὰρ ὁ ὁρισμὸς χωρίζει τὸ πρᾶγμα ἀπὸ πάντων τῶν ὄντων, ἀνάγκη γινώσκειν τὸν διαιρεζόμενον τὰς διαφορὰς καθ' ἃς ἕκαστον τῶν ὄντων ἕτερον τοῦ ὁρισμοῦ ὅτι. πᾶν γὰρ τὸ διαφέρον τινὸς ἕτερόν ὅτιν ἐκείνου. καὶ πρῶτον μὲν ἐλέγχει ὄρος φησὶν ὁ ὁρισμοὺς καὶ τὰς διαιρέσεις, γνῶναι βούλεται ὁ ἀναίρεσις σημαινόμενα· οὐ γὰρ κατὰ πάσαν διαφορὰν ἕτερα κείνοντα εἶναι τὰ πράγματα, ἀλλὰ κατὰ μόναν εἶναι τὰς οὐσιώδεις. δι', ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος εἰσὶν ἕτερα ὡς διαφέροντα ἀλλήλων, οὐσιώδεσι διαφοραῖς διαφέρουσιν ἀλλήλων, ὁ Θεαίτητος καὶ ὁ Θέων, κατὰ τὸ μὲν λευκὸς, ὁ δὲ μέλας· ἢ ὁ μὲν φαλακρὸς, ὁ δὲ κομήτης. ἀλλὰ ἕτεροι οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ οἱ αὐτοὶ τῷ εἶναι. συμβεβηκότα δὲ ἐστὶ κατὰ τὸ διαφέρουσιν ἀλλ' οὐκ οὐσιώδη.

» ΕΙΤΑ ὅταν λάβῃ τὰ αὐτικείμενα καὶ πῶς διαφορά. καὶ ὅτι πᾶν ἐμπίπτει εἰ ταῦθ' ἡ εἰ ταὐθ' ἕν καὶ λάβῃ οὗ θατέρῳ τὸ ζητούμενον εἶναι, καὶ ὅσον γινώσκῃ, οὐδὲν, διαφέρει εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι ἐφ' ὅσον

ὡν ἡ διαιρῶν

» ἐφ' ὅσων κατηγορεῖται τὰ ἄλλων αἱ διαφοραί.

ΤΟΥΤΟ ἐπιχείρημά ὅστιν ἀναιρετικὸν τοῦ λόγου τοῦ συνουσιάστου. λέγοντος, ὡς ἀνάγκη τὸν ὁριζόμενον εἰδέναι πάντα τὰ ὄντα καὶ τὰς τούτων διαφορὰς, καθ' ἃς διαφέρουσι τοῦ ὁριστοῦ· αὐτικείμενα λέγει τὰς αὐτικειμένας διαφορὰς οἰκείως, ἀλλ' οὐχὶ διαφορὰς, διότι καὶ ἄμφω ἐστὶ πῶς διαφορὰ ἀλλήλων τὰ. καὶ ὡς ἔπος ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις αἱ αὐτιφατικῶς αὐτικείμεναι εἰ καὶ δύο εἰσὶν, ἀλλ' ὅν οὖν ὄνομα ἔχουσι τὴν καταφάσεως αὐτάφασις, οὕτω καὶ οἱ δύο ὅροι οἱ αὐτικείμενοι. ἤγουν, τὸ λογικὸν, καὶ τὸ ἄλογον, οἷς ἐπονόμασται διαφορὰ λέγεται ὡς ἐπὶ ταύτην αὐαγόμενα εἴτε τὸ ὅταν λάβῃ τις τὸ γένος καὶ διαιρῇ ὄρος εἰς τὰ αὐτικείμενα, ἃ καὶ ἐκάλεσε διαφοράς, καὶ λάβῃ ὅτι πᾶν πρᾶγμα αὐάγκη πίπτειν εἰ ταῦθα, ἤγουν, ἐπὶ τὸ λογικὸν, ἢ τὸ ἄλογον· καὶ λάβῃ τὸ ζητούμενον, ἤγουν τὸ προκείμενον εἰς τὸ θεωρῆσαι εἰ θατέρῳ εἶναι, ἤγουν ἐπὶ τὸ λογικὸν. καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅτι λογικὸς, γινώσκει ἄκρως βάσ συλογιζόμενος οὕτως. ὁ ἄνθρωπος τὸ χωρὶς ἢ ἐπιστήμης ἐπιστητὸν ἐστὶ πᾶς ὁ ἐπιστητὸς τὸ χωρὶς καὶ ἐπιστήμης λογικός· ὁ ἄνθρωπος ἄρα λογικός. οὐδὲν διαφέρει ἤγουν, συμβάλλεται οὖ τῷ εἰδέναι εἴτε καὶ μὴ· ὧδε τινῶν καὶ ἄλλων οἷον· αἱ διαφοραὶ αὗται· ἤγουν, ὁ λογικὸν καὶ ἄλογον θεωρῶν τοιοῦτος, εἰ μέλλων ὁρίσασθαι τὸν ἄνθρωπον, λάβῃς ὅτι ὅτι ζῴων· πᾶν δὲ ζῷον, ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον· λάβῃς δὲ τὸν ἄνθρωπον εἶναι λογικὸν, σοφιστὸν ὅτι γινώσκειν εἰ καὶ πάντα τὰ ὄντα, ἐπὶ τὸ λογικὸν ἐμπίπτει ἢ ἄλογον.

» ΦΑΝΕΡΟΝ γὰρ ὅτι αὖ οὕτω βαδίζων ἔλαβε εἰς ταῦτα ὧν μηκέτι ὅτι διαφορὰ, ἔξει τὸν λόγον τῆς οὐσίας.

Ἤγουν, ὁ διαιρέσεως κατὰ διαιρούμενος καὶ διαιρῶν αὖθις τὸ λογικὸν εἰς τὸ θνητὸν, εἰς τὸ νοῦ μὴ ἐπιστήμης, κατανήσεις εἰς τοιαῦτα ὧν μή ὅτι διαφορά. ἤγουν, ὅπερ οὐ δυνάτου διαιρεθῆναι εἰς ἕτερα διαφορὰς οἷόν ὅτι τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, ἔξεις ἐκ τῶν διαιρεθεισῶν διαφορῶν, ἐπιζωπάξαι τὸν λόγον καὶ τὸν ὁρισμὸν τῆς προκειμένης οὐσίας εἰς τὸ ὁρισθῆναι.

» ΤΟ δ' ἅπαν, ἐμπίπτειν εἰς πᾶν διαίρεσιν αὖ ἢ αὐτικείμενα. ὧν μή ὅτι μεταξύ, οὐκ αἴτημα. ἀάγκη γὰρ ἅπαν, οὗ θατέρῳ αὐτῶν εἶναι, εἴπερ ἐκείνου διαφορὰ ἔσται.

Ἀναιρέσεως τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ συνουσιάστου, δι' ὧν οὗτος κατέσκευάζε μὴ εἶναι ὁρισμὸν μήτε διαίρεσιν, ἐπειδὴ καὶ αὖθις ἐκ διαιρέσεως λέγει ἐπισυνάγεσθαι τοὺς ὁρισμούς, ἵνα αὖθις διέσυρε λέγων μὴ ὄρος ἀνάγκης ἐκ διαιρέσεως συνάγεσθαι τὰ μέρη τοῦ ὁρισμοῦ, ἀλλ' αἰτεῖσθαι ἐν οὐ ἀρχῇ, ἵνα μήτις διασύρῃ αὖθις ὡς τοῖς αὐτοῖς τοῦτο πίπτοντα, καὶ αἰτούμενον ἐν οὐ ἀρχῇ οὐ τῷ συνάγειν τὰ μέρη τοῦ ὁρισμοῦ ἐκ τῆς διαιρέσεως, πῶς ὑπόθεσιν ταύτην θεραπεύσῃ. καὶ λέγει μή ἐν οὐ ἀρχῇ αἰτεῖσθαι ἐν λέγοντα ἐν ἄνθρωπον. ἢ ζῷον ἐν λογικὸν ἀάγεσθαι, ἢ ζῷον ἐν ἄλογον. ἀλλὰ μᾶλλον λογικὸν ὄντι ὄρος ἀναγκαῖον. ὁ γὰρ ἄνθρωπος, ζῷον θατέρου τούτων ἐμπίπτοντος δὲ ἐν ἀάγκης οὐ τούτῳ θεωρεῖται, δῆλον. αἱ αὐτικείμεναι διαφοραὶ ἐν λογικὸν καὶ ἐν ἄλογον, ἰδιάζουσι ταῖς αὐτιφατικῶς αὐτικειμέναις· τῶν ἐν γὰρ ἐν λέγειν λογικὸν καὶ οὐ λογικὸν ἐστὶν ἤγουν ὧδε τὸν αὐτιφατικῶς αὐτικειμένων, ὄρος ἀνάγκης θάτερον ἀληθεύειν ὧδε ἐκάστου τῶν ὄντων, ζῷον θάτερον τούτων ὑποπεσεῖται. ἐν δὲ αἴτημα ὄρος ἀνάγκης οὐκ ἔστι· αἴτημα δὲ λέγεται, ὃ οὐ γινώσκει ὁ μανθάνων ὁμολογεῖν, ἀλλὰ ἀκούει νεωστὶ πρώτως τὸ διδασκάλου ὄρος λέγοντος. ὅτι, εἰ ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος. αἰτεῖται ὄρος ἐν διδάσκαλον δεῖξαι ὄρος. καὶ λοιπὸν κείται παρὰ τῇ ὀρθῇ τοῦ μανθάνοντος δέξασθαι τὸ, εἴτε μὴ· καὶ οὐκ ὄρος ἀνάγκης ἔχει ἐν ὄρος δέξασθαι εἰκότως δὲ προσέθηκε ἐν, ὡς μή ὅτι μεταξύ. εἰ γὰρ ἐμεσοῦσι τὸ αὐτικείμενα. ὅτι, ἐν λόγον καὶ ἐν μέλαν, οὐκ ὄρος ἀνάγκης πᾶν πρᾶγμα, ἢ λόγον ἔσται ἢ μέλαν· ἀλλ' οὐ δέχεται μηδέτερον τούτων εἶναι. ἀλλ' εἶναι ὡχρὸν, ἢ φαιὸν, ἢ ξανθόν. ἐν δὲ πᾶν ἐκείνου διαφορὰ ἔσαι πρόκειται, ἵνα δείξῃ ἐαὐ τὰ αὐτικείμενα προσεχεῖς διαφοραὶ εἰσι τῶν ζῴων, ὡς ἐν πεζὸν, πτηνὸν, καὶ νηκτὸν, ὄρος ἀνάγκης εἰς θάτερον ἐμπίπτει ἕκαστον τῶν ὄντων. εἰ δὲ οὐκ εἰσὶ διαφοραὶ τοῦ ζῴου, ἀλλὰ τινὸς τῶν κατωτέρω αὐτοῦ, ὡς ἐν ὁλόπτερον, ἢ ἀχλόπτερον, σωτὰ τοσαῦτα οὕτω συμβαίσεις ἐν λόγον. εἰ πᾶν ἀάγκη γὰρ ἔσαι, ἐν ἅπαν ἐμπίπτειν εἰς πᾶν διαίρεσιν, ἢ πλεῖον αὐτὶ τοῦ ἅπαν ἐμπίπτειν εἰς τὰς αὐτικειμένας διαφορὰς, τὰς ἐκ τῆς διαιρέσεως ὁρισαμένας.

» ΕΙΣ δὲ κατασκευάζειν ὅρον ὅλῳ τῶν διαιρέσεων, τελεῖν δεῖ χαίρεσθαι, τὸ λαβεῖν τὰ κατηγορούμενα οὖ τῷ τί ὅστι. καὶ τοῦτα τάξαι τί πρῶτον ἢ δεύτερον, ἢ ὅτι τοῦτα πάντα.

Ἐπὶ τινων δὲ αὐτιγράφων κεῖται ὅλῳ τῶν θέσεων. ἐπὶ τινων δὲ, ὅλῳ τῶν διαιρέσεων. λέγονται τὰ καὶ αἱ αὐτικείμεναι διαφοραὶ θέσεις. κατὰ τὸ ἐκείνων τῶν ὄντων, ὑφ' ὧν οὐτῶν τιθέται ἀνάγκαῖον διελεῖσθαι πῶς ἠρᾶται ὁ ὁρισμὸς, καὶ κατὰ τί χρησιμεύει ἡ διαίρεσις εἰς τοὺς ὁρισμούς, νῦν ζητεῖ πῶς ὅτι δυνατὸν κατασκευάζειν καὶ διεκνύειν ἐν ὁρισμὸν ἔχειν ἐν ἀνεπίληπτον, ἅτε τέλειον ὄντα καὶ μήτε πολέον τοῦ δέοντος ἔχοντά τι, μήτε ἐλλεῖπον. εἰ δὲ κατασκευάζειν μὴ οὐ συλλογίζεσθαι ἢ ἀποδεικνύειν, εἰκότως. οὐ γὰρ πᾶς ὁ κατασκευάζων τί ὅλῳ συλλογισμοῦ, ἢ δι' ἀποδείξεως δεῖ κατα-

διαφέρ. ἢ. συμβαλλεῖ

Differentiæ oppositæ æquipollent contradictoriæ oppositis

Petitio, quando dicimus petitio principii fit.

Differentiæ oppositæ dicuntur etiá theses

Nó q aliqd astruit, sēp p syllogismū astruit, aut demonstrationē, sed q̄ndoq: etiá p diffinitionē uel analysin

σκευάζει, ἀλλὰ γίνεται καὶ ἀρχὴ ἀναλύσεως ἡ διαιρέσεως. ἐπεὶ δὲ οὗτος ἔλεγεν τὸν ὁρισμὸς μήτε συλλογίζεσθαι μήτε ἀποδείκνυσθαι, ἔφαμεν ὅτι ἀναλύσεως χορὶς ἔφησαν βούλεσθαι τὸν ὁρισμόν. ἀρχὴ γὰρ τῆς ὁρισμῶν τῆς καθ' ἕκαστα βούλονται οἱ ὁρισμοὶ τὴν ἐναντιώτατον. καὶ οἱ ὁρισμοὶ τὴν γενῶν. ἀρχὴ τρεῖς δεῖ σχολάζεσθαι, αὐτὴ τὸ τρία δεῖ παρατηρεῖν. εἰ μὲν λαμβάνει τὸ τῷ ὁρισμῷ, τὰ καθηγορούμενα καθ' ὅλου οὐ τῷ τί ἐστιν ἡγοῦμαι, οὐσιωδῶς· εἰ δέ τις ἔτι ἐρωτᾷ μὴ μὲν ὁ ὁρισμὸς ἐκ διαφορῶν συνίσταται. αἱ δὲ διαφοραὶ οὐ τῷ ὁποῖόν τί ἐστι καθηγοροῦνται, πῶς οὖν ταῦθα λέγει τὰ μέρη τοῦ ὁρισμοῦ οὐ τῷ τί ἐστι καθηγορεῖσθαι; ἐρούμεν πρὸς αὐτὸν ὁ πολλάκις εἰρήκαμεν. ὅτι αἱ διαφοραὶ συνειλημμέναι τῷ γένει, οὐκέτι εἰσὶ διαφοραί, ἀλλὰ γένη ἀδιαίρετα. δεύτερον δὲ καὶ ταῦτα τὰ καθολικώτερα πρῶτα. τὰ δὲ μερικώτερα, μετ' αὐτά. οὕτω γὰρ δύνατον ἔσται τοῖς μέρεσι τὸν ὁρισμὸν καὶ τέλειον, ὅτι πάντα τὰ οὐ τῷ ὁρισμῷ συλλαμβάνοντα οὐσιώδη, μόνῳ τῷ ὁρισῷ ἐφαρμόζουσιν.

ΕΣΤΙ δὲ τούτων οὐ πρῶτον, ὃ δὴ τῷ δύνασθαι ὡς πρὸς πρὸς τὸ συμβεβηκὸς συλλογίσασθαι ὅτι ὑπάρχει. καὶ ὃ δὴ τῷ γένους καθασκευάζει. τὸ δὲ τρίτον ὡς δεῖ, ἔστω ἐὰν τὸ πρῶτον λάβῃ. δεύτερον δὲ ἔστω, ἐὰν ληφθῇ ὃ πάσιν ἀκολουθεῖ. ἐκεῖνο δέ, μὴ πάντα. ἀνάγκη γὰρ εἶναί τι τοιοῦτον. ληφθέντος δὲ τούτου, ἤδη ἐνδέχεται τὴν καθ' ὁποιονοῦν τρόπον. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πρώτων ἔστω.

σέων ὡς τέσσαρά εἰσι διαλεκτικὰ προβλήματα. γένος, ὅσα συνυπάρχοντα καὶ αἱ διαφοραὶ (ἐμαθόν γὰρ ὡς αὗται συμπεφθᾶσαι τῷ γένει, οὐκ ἔτι διαφοραί εἰσιν, ἀλλὰ γένη ἀδιάφορα) ὅρος, εἰδικὸν, καὶ καθ' ὅλου συμβεβηκός. οὐ γὰρ ταύς λέξεσιν, ἢ τοδὶ γένους ἐστὶν ἡ ζήτησις, οἷον, εἰ τόδε τοῦδε γένος ἐστὶν, ἢ τοδὶ ὅρου, ἢ τοδὶ ἴδιόν, ἢ τοδὶ συμβεβηκός, καὶ αὐτίκα καὶ τόπους καὶ ἀφορμὰς ἐπιχειρημάτων παρέδωκεν, ἰδίᾳ καὶ ἰδίᾳ τοδὶ αὐτῶν. δι' ὧν τις καθασκευάσει, ὅτι τόδε γένος ἐστὶ τοῦδε. ἢ ὅρισμὸς, ἢ εἶδος. ἐπεὶ δὲ οὐ τοῖς ὁρισμοῖς πρῶτον κεῖται τὸ γένος, δεῖσε προαποδεικνύειν ὅτι γένος ἐστὶ τὸ προηγούμενον τὴν ἄλλων μερῶν τοῦ ὁρισμοῦ, καὶ οὐχὶ ὁμώνυμος φωνή. ἔστι δὲ οὗ παρατήρημα ἀφ' τούτων τὴν ἄλλων δεῖ. τὸ διώασθαι καθασκευάζειν τὸ πρῶτον κείμενον οὐ τῷ ὁρισμῷ. ἤγουν τὸ γένος. ὅτι ὑπάρχει γένος. δεῖξαι δὲ ἔστιν καὶ δεῖ τὸ γένους. ἤγουν, δεῖ τὴν ἐπιχειρημάτων, δι' ὧν καθασκευάζοντες καὶ δεικνύοντες. ὅτι γένη εἰσὶν ὡς πρὸς ἐστὶ συλλογίζεσθαι, καὶ ἀφελεικνύειν, ὅτι συμβέβηκε τῷδε δεῖ τὴν ἐπιχειρημάτων τὴν συμβαλλομένων πρὸς τὸ συμβεβηκός. ἤγουν, πρὸς ἀπόδειξιν τὸ συμβεβηκότος. μᾶλλον δὲ ἐστὶ τὸ προηγούμενον οὐ τῷ ὁρισμῷ γένος ἐστὶ, δεῖσε τὰ ἄλλα μέρη αὐτὸ διώκτως. διώκτως δὲ τάξει αὐτὰ, ἐὰν μᾶλλον τὸ γένος ζήσῃς τὸ πρῶτον τῶν ἄλλων. πρῶτον δέ ἐστι τὸ ἑπόμενον πᾶσι τοῖς μετ' ἐκεῖνο κειμένοις. οὐ μόνον δὲ καὶ ἀνάπαλιν ἐκεῖνα τούτῳ ἕπονται. τὰ γὰρ καθόλου ἕπονται τοῖς μερικωτέροις. οὐ μὴν δὲ τὰ μερικώτερα τοῖς καθόλου. διὸ τὸν μὲν τρίτον τῶν καθόλου τὸ μετ' αὐτὸ, καὶ ἑπόμενον αὐτοῖς, οὐ μὴν δὲ τὰ τοιαῦτα τὸ τέταρτον. ὡς ἐπὶ ζώου λογικοῦ θνητοῦ, καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ. μᾶλλον τὸ γένος, ἤγουν τὸ ζῷον, πρῶτον κεῖται τὸ λογικὸν ὡς ἑπόμενον τῷ θνητῷ. οὐ μόνον δὲ καὶ τὸ θνητὸν ἕπεται αὐτῷ. ὥστε οὕτως δὲ καὶ τὸν θνητὸν ἀκολουθεῖ, τῷ νοῦ ἢ ἐπιστήμης δεκτικοῦ. οὐ μὴν δὲ καὶ τοὐναντίον συμβαίνει.

» ΚΑΙ τρίτον, τὸ τὴν ἐχομένων ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἐχόμενον τὴν ἄλλων πρώτου
» ἔσται. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τὴν ἄλλων.

ΗΓΟΥΝ τὸ πρῶτον τὴν ἐφεξῆς.

» ΟΤΙ δι' ἅπαντα τοῦτο, φανερὸν ἐκ τοῦ λαβεῖν τό, τε πρῶτον καὶ διαίρεσιν. ὅτι ἅπαν ἢ τόδε
» ἢ, τόδε, ὑπάρχει δὲ, τόδε. καὶ πάλιν τούτου ὅλου πάλιν διαφορά. δὲ τελευταίου, μηκέτι εἶναι διά
» φορά. ἢ καὶ διῄρηται μετὰ τὰς τελευταίας διαφορὰς, τὸ σύνολον μὴ διαφόρειν εἶδος.

ΤΟΥΤΟ δέ ἐστι τὸ τρίτον παρατήρημα. δεῖξαι δὲ ὅτι τοῦτο πάντα τὰ μέρη τοῦ ὁρισμοῦ ἐφαρμόζουσι τῷ ὁρισμῷ μόνῳ, καὶ οὐκ ἔστιν τινὶ ἐκ τοῦ λαβεῖν τὸ πρῶτον, ἤγουν γένος καὶ διαίρεσιν καὶ διαιρήσει αὐτό. ἔστω δὲ τὸ ζῷον εἰς τὰς αὐτικειμένας διαφορὰς, τὸ θνητὸν φημὶ καὶ τὸ ἀθάνατον. καὶ εἴποις πάντ' ἢ ζῷον λογικὸν ἀθάνατον. ὃ δὲ ἄνθρωπος ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστιν οὐκ ἄρ' δὲ εἰς τὰς αὐτικειμένας διαφορὰς, οὐκ ἄρ' ὀνόματι διαφορὰν ἔφημεν. καὶ ἔδειξε δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἀπίθανον. εἶτα λάβε καὶ θνητοῦ διαφοράν, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. ἔστι γοῦν ἡ διαίρεσις ἄχρι τούτου. τελευταίαν γοῦν φημὶ διαφορὰν, πλὴν μηκέτι εἰς διαφορὰν ἑτέραν δύναμιν διαιρεθῆναι. οἷόν ἐστι, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. οὕτως ἀπέρτισται ὁ τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμὸς, ὡς αὐτῷ μόνῳ ὑπάρχων καὶ μὴ ἑτέρῳ τινί. ἢ εἰ μὲν λάβῃς ὅτι εἰσί τινα ζῷα λογικὰ θνητὰ, ἤγουν φύσεις τινὲς αὐτομαθεῖς. ἤγουν μὴ ἀφ' διδάσκαλίας ἐχούσας τὰς ἐπιστήμας, καὶ τέχνας, ἀλλ' αὐτοδίδακτους οὔσας ἔξω τῆς φύσεως, οἷος λέγεται εἶναι ὁ ἱπποκένταυρος, ἢ ὁ σάτυρος, ἢ πάνες τινές. λέγεται δὲ καὶ παρὰ τῷ πλάτωνι εὑρεθῆναι σῶμα νηρηΐδος νεκρὸν ἐξῆς μόνον. εἰ μὲν οὖν τοιαῦται φύσεις εἰσὶν, ἀναγκαίως προσκεῖται τῷ

Quomodo panalysim inuenientur diffinitiones

Diffinitio singularium nota cũ aliq; ẽustrati doceat singularia diffiniri no posse. Lege. i. sequente

Dubitatio

Solo

Quo hic præceptum ptes diffinitioms præducendas esse in qd. cũ in differentiæ præducet in qle.

Quadruplicia esse dialectica problemata

Genericа

Diffinitiua

Specialia

Per accidens

Differentiæ simul sumptæ cum genere nó sunt iam differentiæ sed genera anonyma atq; ideo præducantur nó in quale sed in quid,

Quare ad complementũ diffinitionis hominis addat intellectus & disciplinæ capax.

Nereidis corpus extinctũ & projectum apud platonem. hæc omnia etiam apud ẽustratium inuenies

Ergo diffinitio Socratis animal rationale mortale

ὁρισμῷ τῷ ἀνθρώπου, ἢ, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, αὐτὸ διαλέλυκεν τὸν ἄνθρωπον ἐκείνων. ὁ γὰρ ἄνθρωπος ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστιν, ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτόν ἐστιν ἔχων τὸ τέχνῃ καὶ τὸ ἐπιστήμῃ, ἀλλὰ παρὰ διδασκάλου ταύτην λαβών. εἰ δὲ οὐκ εἰσὶ φύσεις τοιαῦται, ἀθροῖσον κεῖται οὐ τῷ ὁρισμῷ. αὐτὸ γὰρ ἐπεὶ ἦν ἄνθρωπον εἶναι ζῷον λογικὸν θνητόν. καὶ οὕτω μὴν καὶ τὰ συμβαίνοντα οἱ ὁρισμοὶ τὴν ἐδικωτάτων ἐσῶν. ἐπεὶ δὲ ἔχρησεν ἄλλα εἴδη ὑπάλληλα, παραδίδωσί σοι, πῶς καὶ συμβάσεις καὶ δεῖ ὁρισμοὺς αὐτῶν. τὸ δὴ δεῖσε προσέθηκε, ἢ, ἢ καὶ δύνῃς μὲν τῆς τελευταίας διαφορᾶς. εἰ γὰρ πρόκειται καὶ τὰ συμβάσεσιν ἐν ὁρισμοὶ τὸ ζῷον. ὃ πρῶτ ὅτι ἡ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ, δεῖσε λαβεῖν τὸ γένος. ἤγουν, πλὴν οὐσίαν διαιρήσει αὐτὴν, εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον. καὶ εἰπεῖν πᾶν πρᾶγμα, ἢ ἔμψυχόν ἐστιν ἢ ἄψυχον. τὸ δὲ ζῷον, οὐσία ἔμψυχός ἐστι. τὸ πάλιν διαιρήσει πλὴν οὐσίαν πλὴν ἔμψυχον, εἰς τὸ αἰσθητικὸν καὶ ἀναίσθητον. πᾶν δὲ αἰσθητικὸν ἐστιν ἢ ἀναίσθητον. τὸ δὲ ζῷον, οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. εἰ γοῦν καὶ τί αἰσθητικὸν δύνατται αὖθις διαιρεθῆναι εἰς τὸ ζῷον, εἰς τὸ ζωόφυτον, ἀλλὰ δεῖ σῆσαι πλὴν διαίρεσιν ἄχρι τοῦ αἰσθητικοῦ, ὡς δ' αὐτῶς ἀπαρτιθέντος τοῦ ὁρισμοῦ τῷ ζῴου. ὅτι δὲ ἀπηρτίσθη ὁ ὁρισμὸς τοῦ ζῴου, ἤγουν τὸ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ, ληφθέντος αὐτῷ τοῦ ὅλου μέχρι τῆς τελευταίας διαφορᾶς, τουτέστι τοῦ αἰσθητικοῦ. μὴ διαφόρειν δὲ οὐ τῷ εἴδει. τουτέστιν, οὐχὶ ὅλος οὗτος ὁ ὁρισμὸς ὁ ῥηθεὶς ἐπιτελέον ἐστὶ τοῦ ζῴου ὡς δηλῶν ἕτερα εἴδη. ἀλλὰ μόνον τὸ ζῴον δηλοῖ καὶ οὐ διαφόρει αὐτὸ. ἤγουν, οὐκ ἐπιτελέον ἐστὶν αὐτοῦ.

» ΔΗΛΟΝ γὰρ ὅτι οὔτε τελέιον προσκειται. πάντα γὰρ, οὐ τῷ τί ἐστιν εἴληπται τούτων, οὔτε
» ἀπολείπει οὐδέν. ἢ γὰρ γένος. ἢ διαφορὰ ἀθροῖσον. γένος μὲν οὖν, τό, τε πρῶτον καὶ μέχρι τῆς διαφορῶν
» ἐστὶν προσλαμβανόμενον. αἱ διαφοραὶ δὲ πᾶσαι ἔχουται. οὐ γὰρ ἔτι ἐστὶν ὑπόδρα εἶδος γ' ἀν διέφορε
» τελευταίον. ἐστὶν δ' εἴρηται μὴ διαφόρειν.

ΗΓΟΥΝ, οὐ καθόλου τί καὶ μὴ συμβαλλόμενον εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ συμβεβηκὸς, ἐκ τοῦ πάντα λαβεῖν οὐ τῷ ὁρισμῷ τὰ οὐ τῷ τί ἐστιν ἤγουν, τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα τῷ ὁρισῷ. καὶ τέλειον τούτων καὶ καθ' ἑπίκεινα, οὐκ ἔλαβε συμβεβηκός τι. ἀλλ' οὐδὲ ἀφελείπει τί ἤγουν, ἐλλιπὴς ἐστὶν ὁ ὁρισμός. ἐ γ' ὁρισμὸς, ἐκ γένους καὶ διαφορῶν. εἰ γοῦν καθ' ἓν εἶδος τὴν μερῶς τοῦ ὁρισμοῦ, ἢ γένος ἐστὶν ἢ διαφορά. τὸ γένος οὐ καθ' ἓν εἶδος. πρῶτον γ' κεῖται οὐ τῷ ὁρισμῷ. οὐ ταῖς διαφοραῖς σωειλημμέναι. ἀλλ' οὐδὲ διαφορά ἐστι τὸ καθ' ἓν εἶδος. πᾶσαι γ' αἱ διαφοραὶ ἔχουτο. ἤγουν, ἐληφθήσεσθον. οὐ γὰρ ἔστι καθ' ἓν εἶδος ἀφαιρεθεῖσα ἡ ὑπόδρα διαφορά. οἷόν ἐστι, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν. εἰ γὰρ τὸ τελευταῖον. ἤγουν, ἡ τελευταία αὕτη φθορὰ καθ' ἓν εἶδος, διέφορεν αὐ τοῦ ὁρισμοῦ, τὸ ζῷον λογικὸν θνητὸν οὐ τῷ εἴδει. ἤγουν, οὐκέτι ἐδήλου μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ ἂς ἐπομένας φύσεις αὐτομαθεῖς.

ΖΗΤΕΙΝ δὲ δεῖ ἐπιλέγοντα ὧδε τὰ ὅμοια καὶ ἀδιάφορα. πρῶτον, τί ἅπαντα τῶν ἐν ἓν
» σιν, εἶτα πάλιν ἐφ' ἑτέρους ἃ οὐ τῷ τῶν τῷ μὲν γένει ἐκείνοις. εἰσὶ δὲ αὐτοῖς μὲν, τὰ τὸ τῷ εἴδει.
» ἐκείνων δέ, ἑτέρα. ὅταν δὲ ὧδε τούτων λιφθῇ τί πάντα τῶν ἐν, καὶ ὧδε τὴν ἄλλων ὁμοίως, ὧδε
» τὴν ἐλλιμενίων σκοπεῖν πάλιν, ἐ τῶν ἐν, ἕως ἂν εἰς ἓν ἔλθῃ λόγον. οὗτος γὰρ ἔσται τοῦ πράγ-
» ματος ὁρισμός.

ΕΙ πῶν ὡς δεῖ διῃρῆσθαι τοὺς ὁρισμοὺς τῶν τε ἐδικωτάτων εἰδῶν, καὶ τὴν γενῶν ὕλῃ ἀναλύσεως. αἱ γὰρ κοινότητες τὴν μερικῶν ὁρισμοί εἰσι τὴν ἐδικωτάτων εἰδῶν, καὶ αἱ τὴν ἐδικωτάτων κοινότητες, ὁ ὁρισμοὶ τὴν γενῶν. ἔτι πραγματευόμενος ὁ τὸ ὁρισμοῦ αὖθις πίλην πῶν. ἐπεὶ ὁ ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν σύγκειται, ὁ δὲ γένος κοινὸν, ἅτε οὐ πολλοῖς θεωρούμενον, ἐπειδὴ μὴ αὐ ὁμώνυμα φωναὶ δοκοῦσιν εἶναι κοιναὶ δεῖ ὁ ὧδε πλειόνων λαμβάνεσθαι, ἵνα μή τις πλανηθεὶς λάβῃ πλὴν ὁμώνυμον φωνῶ ὡς γένος οὐ τῷ ὁρισμῷ, παραδίδωσι μέθοδον δι' ἧς ἔχῃς γινώσκειν ὁ ποῖον κοινὸν ὡς γένος ὄν. λάβε τοὺς μερικοὺς ἀνθρώπους, ἔστω τοὺς αὐτῶν ὁρισμοὺς, καὶ ποίησον μίαν συζυγίαν σωκράτην, πλάτωνα, καὶ ἀλκιβιάδην. καὶ ἴδε καθ' τί λέγονται οἱ αὐτοὶ τῷ εἴδει. καὶ εὑρήσεις πάντως, καθ' ὃ ζῷον λογικὸν θνητόν, καὶ τὰ ἑξῆς. λάβε πάλιν ἑτέραν συζυγίαν μερικῶν ἵππων. δί), καὶ γράψαι ἑαυτόν, καὶ ἑτέρους μερικοὺς ἵππους. καὶ ἴδε ταῦτα καθ' τί λέγονται καθ' ὃ δηλονότι ζῷα θνητὰ χρεμετιστικά. εἰ δὲ βούλει καὶ γράψαι καὶ ἑτέραν συζυγίαν μερικῶν τινῶν. ἤγουν βοῶν. καὶ ἴδε εἰ κοινόν ἐστι ἐν οἷς τοῖς ὁρισμοῖς τούτων, καὶ εἰ εὑρήσεις κοινότητά τινα, ἔχεις ἐν ζητούμενον. εἰ δὲ οὐχ εὑρήσεις, ἀνάβασμε ἐς τὰ εἴδη τὰ ἐδικώτατα. καὶ μὴ λάβε ἄνθρωπον, ἵππον, καὶ βοῦν. εἶτα καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ κοινόν τι, οἷς τοῖς ὁρισμοῖς τούτων εὑρίσκεται ἐν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική, φαμὲν δή ἐν ἀνθρώπου οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικὸν λογικὸν, ἐν δ' ἵππου οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικὸν χρεμετιστικὸν, ὧδε δὲ τοῦ ζῴου, ἔχομεν ἐν μυκητικὸν, ἐν δὲ κοινὸν ὄνομα ἐστὶν μόνον, ἀλλὰ πρᾶγμα σημαῖνον καὶ οὐσίαν καὶ ἐν ζῷον, λοιπὸν ἆρα ἐν ζῷον, οὐκ ἔστιν ὁμώνυμος φωνὴ ἀλλὰ γένος. ἐπεὶ δὲ ἡ μεγαλοψυχία κοινὸν τί ἐστι, καὶ οὐ πολλοῖς θεωρούμενον εὑρήσεις αὐτὴν μὴ γένος οὖσαν, ἀλλ' ὁμώνυμον φωνῶ δεῖ τῆς δηλωθείσης

Communitates singulariũ melius hic uocauit qm̃ superficie præcedente diffinitione singularia nó possũt diffiniri, ẽustratio auctore

Methodus perquã possimus cognoscere quo nam comune sit genus nó uox homonyma

Achilles
Aiax
Alcibiades

μεθόδου. λάβε γοῦν τινας μβρικοὺς οἷς ἡ μεγαλοψυχία ἐμφαίνεται. οἷον, ἀχιλλέα, αἴαντα. καὶ ἀλκιβιάδην. καὶ ἴδε κατὰ τί λέγονται οὗτοι μεγαλόψυχοι, σὺ δὲ μὴ αὐτὸς ἐνθυμοῦ. εἶτα λάβε καὶ ἑτέραν συστοιχίαν μβρικῶν μεγαλοψύχων. οἵ τινές αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους κατὰ μεγαλόψυχοι. κατὰ γοῦν τὴν αὐτὴν τρόπον τῆς μεγαλοψυχίας, μεγαλόψυχοι οὗτοι, ἕτεροι δὲ ἄλλως τε καὶ τῶν λοιπῶν. εἶτα ἴδε κατὰ τί λέγονται μεγαλόψυχοι, κατὰ τὸ διαφόρως ἔχειν τὴ ἁπλῶς τοῖς δυσπραγίαις, καὶ δυσπραγίας ἐκ τῆς τύχης. οὔτε γὰρ δύτυχοῦντες ἠλάζονα δύοντο, οὔτ' αὖ διὰ δυσπραγοῦντες ἐλυσιθύμουν, ἀλλ' οἱ αὐτοὶ ἔμενον. καὶ λάβε τοὺς δύο τούτους ὁρισμοὺς τῆς μεγαλοψυχίας. καὶ ἐπεὶ οὐ ἀμφοῖν τούτοιν οὐδὲ μία κοινότης ἐμφαίνεται, λοιπὸν αὐτὰ ἡ μεγαλοψυχία ἡ οὐ τούτοις κοινῶς θεωρουμένη ὁμώνυμος φωνή ἐστιν. εἰ γὰρ ἓν γένος, πάντως καὶ ὑπὸ τοῦτο ἓν κοινώνοιμ ἀλλήλοις κατὰ τινας κοινότητας ἀλλὰ θεωρητέον καὶ τὸ κείμενον. λέγε δὲ ζητεῖν, εἰ τὸ οὐ τοῖς ὁρισμοῖς ὡς γένος λαμβανόμενον, εἴτε ὁμώνυμος φωνὴ ἦ, εἴτε γένος, τὸ ὁριζόμενον λαβόντα πρῶτον μβρικόν τινα, οἷμαι καὶ ἀδιάφορα κατ' εἴδος. καὶ ἐπιβλέπειν κατὰ τί ἅπαντα ταῦτα μβρικά ἐστι καὶ κοινωνοῦντα ἀλλήλοις. οἱ γὰρ μβρικοὶ ἄνθρωποι, ὁμοιοί εἰσι καὶ ἀδιάφοροι κατὰ τὸ εἶδος. ἤγουν, κατὰ τὸ ἄνθρωποι. εἶτα πάλιν λάβε ἕτερα μβρικά. ἤγουν, μβρικοὺς ἵππους, οἳ εἰσὶ καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος, ὑφ' ὃ καὶ ἐκεῖνοι οἱ μβρικοὶ ἀνήγοντο ἄνθρωποι. εἰσὶ δὲ οἱ ἵπποι τοιοῦτοι ἑαυτοῖς κατὰ τὸ εἶδος κατὰ τὸ ἵπποι. ἕτεροι δὲ κατὰ τὸ εἶδος ἐκείνων τῶν μβρικῶν ἀνθρώπων. ὅταν δὲ ἴδῃ τούτων. ἤγουν, τῆς συστοιχίας τῶν ἀνθρώπων τῶν μβρικῶν καὶ τῶν ἵππων κοινόν τι ληφθῇ καὶ εὑρεθῇ κατὰ τὸ πάντα ταῦτα ταὐτά ἐστιν, ἔχεις καὶ τὸ ζητούμενον ὅτι καὶ σὺ τούτοις κοινόν τι γένος ὄντα. εἰ δ' οὐκ ἂν σὺ τούτοις εὑρήσεις κοινόν τι, δεῖ σε βλέπειν ἐὰν ἄλλα τινὰ εἰλημμένα. ἤγουν, τὰ εἰδικώτατα τὰ εἴδη. ἤγουν, ἄνθρωπον, ἵππον, καὶ βοῦν, καὶ σκοπεῖν σε πάλιν εἰ ταῦτα καὶ κοινόν τί ἐστιν ἐν τούτοις. καὶ ἐὰν εὕρῃς, καὶ τοῦτο εἰς ἕνα λόγον. ὥσπερ ἐὰν τὸ ἄνθρωπου, ἵππου, καὶ βοὸς κατατεθῶμεν εἰς τὴ οὐσίαν ἔμψυχος ἀλόγητικὴ, ἔστι ταῦτα ὁρισμὸς τῶν πραγμάτων. ἤγουν τῶν γένους. καὶ σύροῦ λοιπὸν ἐκ τούτων ὡς γένος ἔστι τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῶ ἀνθρώπου ληφθέν.

ΕΑΝ δὲ μὴ βαδίζῃς οὕτω, ἀλλ' εἰς δύο ἢ πλείω, δῆλον ὅτι οὐκ ἀν εἴη ἓν τὸ ἐζητούμενον, ἀλλὰ πλείω. οἷον λέγω εἰ τί ἔστι μεγαλοψυχία ζητῶμεν, σκεπτέον ἐπὶ πινων μεγαλοψύχων οὓς ἴσμεν, τί ἔχουσιν οἱ πάντες ἢ τοιοῦτοι. οἷον εἰ ἀλκιβιάδης μεγαλόψυχος. ἢ ὁ Αχιλλεύς, καὶ ὁ αἴας, τί οἱ ἅπαντες, ἢ μὴ αὐέχεσθαι ὑβριζόμενοι. ὁ μὲν γὰρ ἐπολέμησεν. ὁ δὲ, ἐμίωσεν. ὁ δ' ἀπέκτεινεν ἑαυτόν. πάλιν ἐφ' ἑτέρων οἷον λυσάνορου ἢ Σωκράτους. εἰ δὴ ἡ ἀδιάφορος εἶναι δύτυχοῦντες μὴ ἀτυχοῦντες. ταῦτα δύο λαβών, σκοπῶ τί ἐν αὐτῷ ἔχουσιν, ἢ τε ἀπάθεια ἡ πρὸς τὰς τύχας, καὶ ἡ μὴ ὑπὸ μονὴ ἀτιμαζομένων. εἰ δὲ μηδὲν, δύο εἴδη αὖ εἴη τῆς μεγαλοψυχίας. αἰεὶ δ' ἔστι πᾶς ὅρος κατὰ τοῦ. οὐ γὰρ τινὶ ὀφθαλμῷ λέγει τὸ ὑγιεινὸν ὁ ἰατρὸς, ἀλλ' ἢ παντὶ ἢ εἰλεῖ ἀφορίζων. ὁρᾶν τε, τὸ κατὰ τὸ ὁρισμὸν ὁρίσασθαι ἢ τὸ κατὰ τοῦ. διὸ δεῖ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ ὁρισμὸν ἐπὶ τὰ κατὰ τοῦ μεταβαίνειν. καὶ γὰρ αἱ ὁμωνυμίαι λανθάνουσι μᾶλλον ἐν τοῖς κατὰ τοῦ, ἢ ἐν τοῖς ἀδιαφόροις.

ἤγουν, ἐὰν μὴ κατὰ τὴν τῆσδε μὲν εἰς οἷα λόγον κοινὸν ὡς ἐφ' ὧν θεωρεῖται ἡ μεγαλοψυχία. ἀλλ' εἰς δύο λόγους ἑτέρους πάντῃ ἀλλήλων, ἢ εἰς πλείους. ἤγουν, εἰς δεῖς ἢ εἰς τέσσαρας. εἶγε καὶ αἱ συστοιχίαι τῶν μβρικῶν δεῖς, ἢ καὶ τέσσαρες ληφθεῖεν, δῆλον ὡς τὸ ζητούμενον εἰς γένος ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὔ τι. ἤγουν γένος ἀλλὰ πλείων. ἤγουν, ὁμώνυμος φωνὴ διάφορα πράγματα σημαίνουσα. οἷον, εἰ ζητοῦμεν τί ἔστι μεγαλοψυχία. ἤγουν, ὡς γένος ἔστιν. εἰ τε ὁμώνυμος φωνή ἐστι δ' ὅτι πᾶς ὅρος κατὰ τοῦ. ἐπειδὴ ἔλεγεν ἐκ τῆς κατὰ τὸ ὁρισθῆναι δύνασθαι τοὺς ὁρισμοὺς, τῆς εἰδικωτάτων κατὰ τοῦ ὄντων. αἱ γὰρ κοινότητες τῆς μβρικῶν, ὁρισμοὶ τῆς κατὰ τοῦ εἰσὶ, καὶ ἐκ τῶν εἰδικωτάτων δύνασθαι τοὺς ὁρισμοὺς τῆς γένων. ἴσως ἂν τις ὑπενόησεν εἶναι τῶν μβρικῶν κυείως τοὺς ὁρισμούς. ὃ δὲ τὰ μβρικὰ, ἐφαρμόζειν καὶ τοῖς κατὰ τοῦ. ἀναιρῶν οὖν πᾶν ὑπόνοιαν τοιάυτην, φησί. πᾶς ὁρισμὸς τῶν κατὰ τοῦ ὄντων κυείως. καὶ ὄχι δῆλον ἐκ τῶν τεχνῶν. λέγε γὰρ ἰατρὸς ὁριζόμενος τὸ ὑγιεινὸν ὀφθαλμῷ ὑγιεινὸν ὁρίζεται, ἀλλὰ παντὶ ὀφθαλμῷ τὸ ὑγιεινόν ἢ εἰλεῖ ἀφορίσας. ἤγουν, ἢ τὸ ὑγιεινὸν τῷ οὖ τῷ ἀνθρώπῳ ὀφθαλμοῦ ὄντων δὲ τὸ κατὰ ἕνα λόγον ὁρίσασθαι. ἤγουν, τὸν ὁρισμὸν ἐκλέγεσθαι ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ὁρισθῆναι. κατὰ τὸ ὁρισθῆναι δὲ νόει, ἢ τὰ μβρικὰ, ἢ τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτατα. παρὰ τὸ ἐκλέγειν ὄχι ἀπὸ τῶ κατὰ τοῦ. διὸ δεῖ μεταβαίνειν καὶ μεταΐγειν τοὺς ὁρισμοὺς ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ ὁρισθῆναι ἐπὶ τὰ κατὰ τοῦ. ἐφαρμόττουν γὰρ τῷ τοῦ. εἶτα λέγει καὶ πῶς αἰτίαν, διὰ τὸ ἐκ τῶν κατὰ τὸ ὁρισθῆναι ἐκλεγόμενα τοὺς ὁρισμοὺς, καὶ φησὶν, ὁ ὁρισμὸς σαφὴς ὀφείλει εἶναι. εἰ δὲ ὁμώνυμος λέξις κεῖται ὁ τῷ ὁρισμῷ ἢ παροῦσα ὁμώνυμος, ἀσαφὴν φωνὴν ἐν ὁρισμοῦ. καὶ ἐπεὶ τοῖς κατὰ τὸ ὁρισθῆναι ὁμώνυμον μία οὐ παρεμπίπτει, οὐδ' ἔστι πολλαπλασιάζειν ἐξ αὐτῶν. αἰσθητὰ γὰρ ὄντα, καὶ ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν ἐμπίπτοντα, σαφεῖς ποιοῦσι τοὺς διαφόρας τῶν ὁρισθέντων φύσεων. οὐ δὲ τοῖς κατὰ τοῦ παρενοχλεῖ ἀεὶ ἡ ὁμωνυμία, καὶ ἀμφιβολίαν οὐ ἡ μὲν εἰσάγει καὶ ἀσαφείαν, εἰ τε τόδε τι σημαίνει ἥδε ἡ λέξις, εἴ τε καὶ μή. τὰ γὰρ κατὰ τοῦ, διανοητά. οὐ δὲ τοῖς διανοητοῖς, οὐ κατ' αἴσθησιν σὺ ὁρᾶ γοῦν μοι, ἀλλὰ κατὰ διάνοιαν, ἢ κατὰ δόξαν, σὺ δὲ μὴ

Omnis diffo uniuersalium non singularium

κατ' εἰκασίαν qd.

Diffo perspicua debet cẽ & propterea uoce omni homonyma carere

In singulariꝫ numqm est homonymia & cur

11. ff. 26 aff. tini

παρεμπίπτειν οὐ τοῖς κατὰ τὸ ὁρισθῆναι πᾶσι ὁμώνυμίαι, διαβάζει ἐπεισάγεται ὁ ὁρισμὸς, ἐκ τῆς κατὰ τὸ ὁρισθῆναι ἀφορᾶν καὶ ἐκφέρεσθαι ἀδιάφορα, ὡς μὴ διαφέροντα κατὰ τὸ εἶδος.

ΩΣΠΕΡ ΔΕ οὐ ταῖς ἀποδείξεσι δεῖ τόγε συλλογίσασθαι ὑπάρχειν, οὕτω καὶ οὐ τοῖς ὅροις ἀσαφές.

ΕΤΕΡΟΝ δὲ θεώρημα ὑφεγόμενον τῆς ἑτέρου θεωρήματος. ὥσπερ γὰρ φησιν οὐ ταῖς ἀποδείξεσι παρακολουθεῖ ὁ συλλογισμὸς, γένος γὰρ αὐτῶν ὁ συλλογισμός. τὰ δὲ γένη ἔπονται τοῖς εἴδεσιν. ὥσπερ οὖν οὐ δυνατὸν ἀποδείξειν γενέσθαι χωρὶς συλλογισμοῦ, οὕτως οὐδὲ ὁρισμὸν δυνατὸν γενέσθαι ἄνευ τοῦ σαφοῦς. ἕπεται γὰρ ἡ σαφήνεια τοῖς ὁρισμοῖς. εἰ γοῦν ὁ σκοπὸς τῆς ὁρισοῦ ὅτι ἡ παρασκευὴ τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων εἰ ἀσαφὴς ἔστι, πῶς δηλώσει τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων.

ΤΟΥΤΟ δ' ἔστι, ἐὰν δῇς τὴν κατὰ ἕνα λόγον ἐρημλύων ἢ, ἢ οὐ ἕνα λόγον γένει ὁρίζεσθαι χωρὶς. οἷον ὁμοίου μὴ πᾶν. ἀλλὰ οὐ χρώμασι καὶ σχήμασι. καὶ ὀξὺ ἢ οὐ φωνῇ.

Causa perspicuitatis quæ requritur in ffa diffinitionib

Ἤγουν, ἢ εἶναι σαφῆ τὸν ὁρισμὸν, ἐπισωπάγεις οὐκοῦν οὐχὶ ἀφὸ τῆς κατὰ τὸ ὅλου, ἀλλ' ἀφὸ τῆς κατὰ τὸ ἓν λόγον ἐρημένων, ἤγουν ἐκ τῶ ὁρίσασθαι οὗ, κατὰ ἕνα λόγον τῆς μβρικῶν. εἶτα λαβεῖν πῶς κοινωνίαν κατὰ ταύτην κοινωνοῦσιν τοῦτα. αὕτη γὰρ ἡ κοινωνία ὄντως, ὁρισμὸς τῆς κατὰ τὸ ὅλα. οἷ), πρόκειται ὁρίσασθαι ὃ ὁμοίου, ἐπεὶ τῶ ὁμοίου γένος ἔστιν ἡ ποιότης. μὴ ταυτὸν δεξῃ ἐκ τῆ κατὰ τὸ ὅλα, ἤγουν τὴ ποιότητος, εὑρεῖν ἐν ὁρισμῷ τῶ ὁμοίου. ἀλλὰ λάμβανε ἰδίᾳ, καὶ ἰδίᾳ τὰ οὐ ἐνώσῳ γένει θεωρούμενα εἴδη. καὶ ὅρα μὴ λέγει οὕτως κατὰ τὸ ὅλου. ὃ δὲ σαφὲς ποιῶν ἐν λεγόμενον ἔλαττον οὐ γένος ἐν ὁμοιον. καὶ ἐπ' αὐτῶ γυμνάζω ἐν λόγου. εἰ τὰ δεῖ σε ὁρίζεσθαι ἕνα τὸν εἶδος ὂν ἐν ὁμοιον ἀγόμενον. μὴ ἐν μὴ εὑρῃς οὐ τοῖς ὁρισμοῖς αὐτῆ κοινόν τι, δῆλον ὅτι ὁρισμὸς τῶ ὁμοίου. ὡς γένος διαιρεῖται εἰς τὰ οὐ χρώμασιν ὅμοια, μὴ εἰς τὰ οὐ σχήμασιν. ὅμοια γοῦν εἰσι τὰ οὐ χρώμασι τὰ τῶ αὐτῶ κατ' εἴδος μετέχοντα χρώματος. ὡς αὖ τις εἴποι τὸν χόνα, μὴ ἐν ἀμμῶδιον, καὶ ἐν χάλα, ὅμοια λευκά. ὅμοια δέ εἰσι οὐ σχήμασι τὰ τῶ αὐτῶ κατ' εἴδος μετέχοντα σχήματος. οἷ), ἐν κατὰ γραφεῖς τείχη τείχους, ταῦτα γοῦν ὅμοιά εἰσιν ἐν ὁμοίου τείχους. ὁμνύω ἀμφοῖν τούτοιν τοῖν ὁρισμοῖν, κοινὸν δύρεῖσκεται ἐν τῶ αὐτῶ κατ' εἶδος μετέχειν. ὃ δὴν ὁρισμὸς τῆς γένους τῶ ὁμοίου δηλονότι καὶ ὀξὺ ἐν οὐ φωνῇ. ἐν ὀξὺ παραδείγματα ἔστι τῆς ὁμωνύμου φωνῆς. ἔστι γοῦν ἐν ὀξὺ κοινόν τι διαρρύμενον ἐν ὁμωνύμου φωνῇ, εἰς ἐν ὀξὺ ἐν οὐ τοῖς κυμοῖς ὀείσατο δ' αὖτις ἐν μὲν οὐ τῇ φωνῇ βαρὺ αὐτίκειται. ἐν δὲ οὐ τοῖς κυμοῖς ὀξύ, ὅπως ὡς αὐτίκειται ὁ ἀμβλὺς κυμὸς ὀξεῖ ὡ κυμὸν λέγομεν, ἐν θάττον ἀκαδιδόμενον, καὶ ἀλλοιούμενον, καὶ πεπόμενον ἀμβλὺ δὲ, ἐν βραδέως ἀκαδιδόμενον, καὶ ἀλλοιούμενον. ἐπεὶ γοῦν οὐ τοῖς δυσὶ τούτοις ὁρισμοῖς τῆς ἐσθῶν τὸ ὀξέως κοινόν τι οὐχ εὑρῆται, ὁμώνυμος φωνὴ ἔστι ἐν ὀξύ. οὕτω δεῖ εὑρίσκειν τοὺς ὁρισμοὺς ἐκ τῆς κατὰ τὸ ὁρισθῆναι. καὶ βαδίζειν καὶ ἀναγειν αὐτὰ ἐπὶ τὸ κοινόν. ἤγουν ἐν κατὰ τὸ ὅλου.

Chrymus acutus
Chrymus lentus

ΚΑΙ οὕτως ἐπὶ τὸ κοινὸν βαδίζειν, δύλαβούμενον μὴ ὁμωνυμία σὲ τύχῃ.

ff. ἐντύχοι

Οὕτω δὲ βαδίσεον ἐν ὁρισζόμενον ἀφὸ τῶν κατὰ τὸ ὁρισθῆναι ἐπὶ τὸ κοινὸν δύλαβούμενον, μήπως ἐν τύχοιμ ὁμωνυμίαι περόμενος ἐκ τῆς κατὰ τὸ ὅλου δύρεῖσκειν τοὺς ὁρισμούς. οὐ τοῖς κατὰ τὸ ὅλα ἦν ὡς εἴρηκεν, ὁμωνυμίαι λαμβάνει παρεμπίπτουσα.

ΕΙ δὲ μὴ, διαλέγεσθαι δεῖ μεταφοραῖς, δῆλον ὅτι οὐδὲ ὁρίζεσθαι οὔτε μεταφοραῖς, οὔτε ὅσοις λέγεται μεταφοραῖς. διαλέγεσθαι γοῦν ἀνάγκη ἔστι μεταφοραῖς.

Tropi qsint

Μεταφορικὰ λέξεις λέγονται αἱ ξοπαὶ, αἱ κυείως μὲν τόδε σημαίνουσι. μεταφέρονται δὲ παρ' ἡμῶν ἐπ' ἄλλο τι σημαινόμενον. οἷ), ὁ μύανσρος. καὶ σιέ παρνον. εἰσὶ δὲ καὶ τινὲς λέξεις κατὰ ὁμοιότητα, καὶ ἀναλογίαν ἔχουσι πρὸς τὸν πόδας τὸ ζώου. ὡς γὰρ οὐ τοῖς ζώοις, τῷ ἀνθρώπῳ μέρος τὸ σώματος ὑποδεδεῖσθαι καὶ αὐέχεται ὑπὸ τὴν ποδῶν, οὕτω καὶ ἡ κλίνη αὐέχεται ὑπὸ τῶ ποδῶν αὐτῆς. αὐτὴ δὲ τὸ εἰπεῖν τὰς λέξεις τὰς κατὰ ὁμωνυμίαν καὶ ἀναλογίαν ἀναφορὰς οἷόν, εἰπεῖν ὁ ὦν λέγεται ἐπεὶ γοῦν αἱ μεταφορικαὶ λέξεις, ἤγουν αἱ ξοπαὶ καὶ αἱ κατὰ τὸ μοιότητες ἀσάφειαν ἐμποιοῦσιν, διὰ τοῦτο ἔχει ὁ ὁριζόμενος μὴ χρᾶσθαι τοιαύτοις λέξεσιν. εἰ γὰρ οὐ τοῖς διαλέξεσιν ὁ προσδιαλεγόμενος οὐ χρᾶται τοιαύτοις λεξεσιν, πολλῷ μᾶλλον ὁ ὁριζόμενος ταύτοις οὐ χρήσεται. ἔστι γὰρ ἀνάγκη ποτὲ, καὶ ἐν προσδιαλεγόμενον, μεταφοραῖς χρῆσθαι. εἴ τε ἡ πᾶται, οὐ κατέχεται. σωσυδάζων γὰρ νικῆσαι δεῖ τὴν τοιούτων λόγων, σωσυδεῖ συγχέαι πῶς διάλεξιν, μὴ ἀσαφῆ βρᾶχέσθαι. οὕθα γὰρ μάχη, ἐκεῖ καὶ ἡ πᾶται νίκη. ὁ δὲ ὁριζόμενος, ἐπεὶ οὐκ ὁρίζεται οὐδὲ πρὸς νίκῳ ἀφορᾷ. ἀλλὰ σωσυδάζει μᾶλλον γνῶσιμον ποιῆσαι τὸ ὁρισθὲν, οὐδὲ ἀνάγκῳ ἔχει τοιαύτοις λέξεσι χρᾶσθαι, ἵνα μὴ ἀσάφειαν μᾶλλον ἐμποιήσῃ.

ΠΡΟΣ δὲ τὸ ἔχειν τὰ προβλήματα, ἐκλέγειν δεῖ τάς τε αὐατομὰς, καὶ τὰς διαιρέσεις. οὕτω τὸ ἐκλέγειν, ἔστω τι πέμενον τὸ γένος τὸ κοινὸν ἁπάντων. οἷ) εἰ ζῶα εἴη τὰ τε θεωρημένα, ποῖα παντὶ ζῴῳ ὑπάρχει. ληφθέντων δὲ τούτων, πάλιν τὴν λοιπῶν τῷ πρώτῳ ποῖα παντὶ ἕπεται. οἷον εἰ ἔστιν ὄρνις, ποῖα παντὶ ἕπεται ὄρνι. θι. καὶ οὕτως ἀεὶ τῷ ἑνὶ τὰ τε. δῆλον γὰρ ὅτι ἐξομεν ἤδη λέ-

11. ff. 26a

» γειν· ἐν δὲ τῷ διὰτί ὑπάρχει τὰ ἑπόμενα τοῖς ⸂κατὰ⸃ τὸ κοινόν· οἷ διὰτι ἀνθρώπῳ ἢ ἵππῳ ὑπάρχει· ἔστω δή
» ζῷον, ἐφ' οὗ ἄ· ἐν δὲ β, τὰ ἑπόμενα παντὶ ζῴῳ· ἐφ' ὧν δὲ γ· δῆλ· ε· τὰ τινὰ ζῷα· δῆλον δή, διὰτι τὸ ⸂ζ⸃
» ὑπάρχει τῷ δ· δῆλ· γὰρ τὸ α· ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις· καὶ ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁ αὐτὸς λόγος.

Ε' τόδυο θεώρημα, οὗ ᾧ παραδίδωσι, πόθεν μέλλει δώσειν τὰ μέζω καὶ τὰ αἴτια τῶν προκειμένων
προβλημάτων εἰς ἀπόδειξιν· ἐν δὲ λέγειν, αὐτὶ τοῦ ἐκλέγειν καὶ συνάγειν ἐκλιπεῖν· ⸂πρὸς δὲ⸃ ἐν-
χειν τὰ αἴτια, ἤγουν δι' ὧν ἀποδείκνυνται τὰ προβλήματα, δεῖ ἐκλέγειν ταῦτα ἀφ' ὧν ἀφ'
ὧν ἀπατομῶν καὶ τῶν διαιρέσεων· εἰ δὲ κεκρύφατο τὰ αἴτια, δεῖ ἐκλέγειν ταῦτα ἀφ' ὧν ἀπατο-
μῶν· καὶ γὰρ ἀπατομῆς γινομένης ἀνθρώπου, δύσεις ἐν οὐ πολλῶν πρώτων ὀλίγον συγκει-
νόμενον πρὸς τὸν ἄλλους χυμούς· αἷμα δηλονότι, φλέγμα, καὶ ξανθὴν χολήν· εἰ δὲ ἀπατέμεις ⸂σοῦ⸃,
δύσεις αὖθις τόσα μὲν κοιλίαν ἔχοντα· πρῶτον μὲν ἐν λεγόμενον στόμαχον, εἰς ὃν προτρόπον τὰ
βρόματα φέρονται· μετ' αὐτὸν δὲ ἕν ἕλιγμα· εἰς ὃν φέρόμενα ἀκατέχεται· τρίτη δὲ ἡ λεγομένη
ἴλιγγος, ὡς αὐξάνουσα καὶ συμπέσουζα τὰ βρώματα· τετάρτη δὲ ἥ λεγομένη κοιλία· πέπεψαι δὲ κοιλίαν ἀκούων, τέτταρα κοιλώματα νόει καὶ ⸂δοχὰς⸃ τῶν βρωμά-
των· ἐν ὅλῳ τῷ σώματι τῆς κοιλίας θεωρούμενα εἰ πρόκειται πρόβλημα διὰτί ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνε-
ται· ἢ ὁ ἵππος, ἢ ὁ βοῦς, ἢ κινεῖται· ἢ ἄλλοτι εἶδος, δεῖ σε ⸂λαβεῖν⸃ καὶ λαβεῖν τὸ κοινὸν γένος αὐ-
τῶν, ἤγουν τὸ ζῷον· εἶτα τὸ αὐτὸ τῶν προβλήματος τὰ τεθεωρημένα καὶ ⸂ὡ⸃ αὐτῷ ζῴα εἶσιν, εἴ τε ἐκ τῆς
διαιρέσεως, οἵρε ποῖα ἔστεται τῷ ζῴῳ· λέγων, τὸ ζῷον οὐσία· πᾶσα οὐσία ἔμψυχος ἢ ἄψυχος· τὸ δὲ
ζῷον ἔμψυχον· καὶ πάλιν, τὸ ζῷον, ἢ αἰσθητικὸν, ἢ αἰσθητόν· τὸ δὲ ζῷον αἰσθητικὸν· καὶ πάλιν τὸ
αἰσθητικὸν, ἢ κινεῖται κατὰ τόπον ἢ ἀκίνητόν ἐστιν· ὡς τὰ ὀστρεα· ἐπεὶ γοῦν ταῦτα ἑπόν⸃ τῷ ζῴῳ,
δεῖξεις ὅτι τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ κινεῖσθαι, ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τοῖς λοιποῖς, ὅλῳ μέσου τοῦ
ζῴου· ληφθέντων δὲ τούτων τῶν ἑπομένων τῷ ζῴῳ, πάλιν ἐπὶ τῶν λοιπῶν τὸ αὐτὸ ποιητέον, καὶ
ἐκλεκτέον ἐκ τῆς διαιρέσεως τὰ ἑπόμενα τῷ πρώτῳ· ἤγουν τὰ προσεχῶς ⸂κατὰ κείμενα τῷ ζῴῳ·⸃
οἷόν ἐστιν ὁ ὄρνις· ὁ εἶδος μέν ἐστι τῶ πτηνοῦ ζῴου, γένος δὲ τῶν εἰκοτάτων εἰδῶν αὐτῶ· ἤγουν κόρα-
κος, ἰδρακος, καὶ τῶν λοιπῶν· εἰ γοῦν πρόκειται πρόβλημα διὰτί ὁ ἀετὸς ὀκτόπδορον, ἢ ὁ κόρακ⸃,
λάβε τὸ γένος αὐτῶν, ἤν ὄρνιν· ἔστω δὲ τὰ ἑπόμενα τῷ ὄρνι, ἅτι ἐκ τῆς διαιρέσεως· καὶ ἐπεὶ, ὁ ὄρνις
πτηνὸν ζῷόν ἐστι· τὸ δὲ πτηνὸν ζῷον, ἢ ὁλόπδορον, ἢ ὀκτόπδορον· διρύσ' οὖν ἐκ τῆς διαιρέσεως, τὸ ὀκ-
τόπδορον ἑπόμενον τῷ ὄρνι, ἅτι, καὶ συλλόγισαι οὕτως· ὁ ἀετὸς ὄρνις ἐστί· τῷ δὲ ὄρνι, ἅτι ὑπάρχει τὸ ὀκ-
τόπδορον, ὁ ἀετὸς ἄρα ὀκτόπδορον· οὕτως οὖν ἀεὶ δύσεσθαι τὰ αἴτια οὐ τῷ παραλαμβάνειν τὰ ἐγ-
γύτατα· ἤγουν, τὰ προσεχῆ εἴδη τῷ γένει, ὡς ὧδι τὸ ὄρνι, ἅτος παραδείγματίσεται· οὕτω γοῦν
ποιοῦντες, ἐξόμεν λέγειν καὶ ἐκλέγειν τὰ αἴτια καὶ τὰ μέσα· διὸ τὰ ἑπόμενα τοῖς ⸂κατὰ⸃ τὸ κοινόν,
ἤγουν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ τοῖς ἀπαγομένοις ⸂κατὰ⸃ τὸ κοινόν, ἤγουν τὸ ζῷον, ἀποδείκνυνται· τὸ δὲ
λιπτέον μέσον ὅρον· ὅ ὅτι ζῷον· τὸ δὲ β, μείζονα αὐτῷ κατὰ γράφονται τὰ ἑπόμενα· τὰ δὲ δ'· ε· γ', ἐ-
λάττονα· ἤγουν ἄνθρωπος, ἢ ἵππος, ἢ βοῦς.

» ΝΥΝ μὲν οὖν κατὰ τὸ παραδεδομένα κοινὰ ὀνόματα λέγομεν· δεῖ δὲ μὴ μόνον ὧδι τούτων
» στοχεῖν, ἀλλὰ καὶ αὖ ἄλλό τι ὀφθῇ κοινὸν ὑπάρχον ἐκλαμβάνοντα· εἶτα τίσι τῶδ' ἀκολουθεῖ· καὶ
» ποῖα τούτῳ ἕπεται· οἷ τοῖς κέρατα ἔχουσι, ἢ ἔχειν ἐλίνον· ἢ ἀμφόδοντα εἶναι· πάλιν ἢ κέ-
» ρατα ἔχειν, τίσιν ἕπεται· δῆλον γὰρ διὰτι ἐκείνοις ὑπάρξει ἢ ἐρημικόν· δῆλ· γὰρ ἢ κέρατα ἔχειν ὑ-
» πάρξει· Ε' τι δ' ἄλλος τρόπος δεῖ κατὰ τὸ αὐάλογον ἐκλέγειν· οὐ γὰρ λαθεῖν οὐκ ἔστι ὁ αὐὸ ὁ δεῖ κα λέ-
» ξαι σκοπεῖν· καὶ ἀπορίαν· καὶ ὁσῳῶ· ἔστι δ' ἑπόμενα καὶ τούτοις ὡς ἁπλῶς μᾶς τινος φύσεως τῆς τοι-
» αύτης οὔσης·

Ε' πεὶ δὲ τῶν γενῶν τὰ μὲν ὀνόματα ἔχομεν ἀφ' ὧ παλαιῶν φιλοσόφων· τὰ δὲ, παρ' ἐκείνων οὐκ ἐνο-
ματοθετήθη, δεῖ δὲ ἡμᾶς ὀνοματοθετεῖν αὐτὰ, καὶ χρᾶσθαι τῇ αὐτῇ μεθόδῳ τῶν ἑπομένων
αὐτοῖς· τοῖς παρ' ἡμῶν ὀνοματοθετεῖσιν, ἢ ἢ ὧδι τῶν ὠνομασμένων γενῶν χρώμεθα· ἢ καὶ οὕτως·
ἐπεὶ δὴ τὰ γένη ἢ ὠνομασμένα εἰσὶν, ὡς τὰ δι' οὗ ὁς ὀνόματος δηλούμενα, ἢ ἀσύνυμα, ὡς τὰ ὅλῳ λόγου
δηλούμενα καὶ οὐ δι' ὀνόματος· οἷ), ἢ κέρατα ἔχειν, γένος ἀσύνυμόν ἐστιν· δεῖ γοῦν φησι καὶ ὧδι τῶν
τοιούτων γενῶν τὰ ἑπόμενα αὐτοῖς λαμβάνειν οὕτως, ὡς καὶ ὧδι τῶν ὠνομασμένων γενῶν· εἰ προ-
τεθῇ πρόβλημα διὰτι ὁ βοῦς ἐλίνους ἔχει, ἢ ἀμφόδους οὐκ ἔστι, δεῖ σε λαβεῖν ⸂τὸ γένος· οἰκειότερον δὲ⸃
εἰπεῖν πάθος τί ⸂τὸ κέρατα ἔχειν· εἶτα σκόπει, τίσιν ἕπεται τοῦτο· ἤγουν, βοΐ, αἰξί, προβάτοις, ᾗ
ἐτέροις τοιούτοις· εἶτα σκόπει τὰ ἑπόμενα τοῖς κέρατα ἔχουσι· καὶ ἔστι ⸂τὸ μὴ ἀμφόδους⸃, τὸ ἐχειν
ἐλίνον· ταῦτα δὲ γνοίης, ἐκ τῶν αὐτομῶν· καὶ οὕτω λάβε μέσον ὅρον τὸ κέρατα ἔχουσιν· καὶ συλ-
λόγισαι, ὁ βοῦς κέρατα ἔχει· τὸ δὲ ἔχον κέρατα ἐλίνον ἔχει, ὁ βοῦς ἄρα ἐλίνον ἔχει· ἔστι δ' ἄλλος τρό-
πος δεῖ κατὰ τὸ αὐάλογον ἐκλέγειν τὰ ἑπόμενα τοῖς εἴδεσιν· ὅταν ἐσὶ διαφορά τινα ὡς τοσοῦτον καὶ
ἢ ἀκινησία· καὶ τὸ ὁσῳῶ πῶς αὐτῷ χρεία ἀφορίζουσα τὰ οὐ τοῖς ζῴοις· ἐπεὶ δὴ ἔστι δυνατὸν δ' ὧδε
ὀνόματος τοῦτο δηλῶσαι, αὐάλογον ταῦτα ⸂κατὰ⸃ τὸ αὐάλογον καὶ ἔστι ⸂ἓν⸃ ὡς κοινὸν ὄνομα δη-

Bilis atra exigua præ aliis tribus humoribꝰ sanguine. Pituita. bile flaua

In boue. 4. inuentre recessus. Stomachꝰ Cchimus Cmystrum Cytos

Genus duplex uel ὠνομασμένον uel ἀνώνυμον & qd sit utrumq;

λωτικὸν τούτων ἁπάντων· καὶ προτεθῇ πρόβλημα διὰτι ἡ σαρξ τῆς σηπίας δρειδεται, καὶ τί τὸ
αἴτιον· τὸ τοῦτον ⸂κατὰ⸃σκευάζων ὑγραίνουσιν καὶ μαλακίζω, λάβε μέζον τὸ αὐάλογον τῇ σηπίᾳ καὶ ἐπὶ
ἀὸν λόγον ἔχει· ὁ ὅτου πρὸς τὸ σάρκα τῶ ἀνθρώπου· ὑπόρρεισικὸν γοῦν ὄζιν αὐτῆς, μαλακῆς οὔ-
σης, καὶ ἡ ἄκανθα πρὸς τὸ τὴν ἰχθύων, ⸂κατὰ δρείδει γοῦν⸃ ταύτην, οὕτω καὶ ὁ σηπίου ὑπόρρειδει πρὸ
σάρκα τῆς σηπίας, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον· ἐπὶ δ' ἄλλος τρόπος ὄζι κατὰ τὸ αὐάλογον ἐκλέγειν τὰ ἑ-
πόμενα τοῖς εἴδεσι· λαζόντες γοῦν μέσου ὅρον τὸ αὐάλογον, τοῖς εἴδεσι τὰ ἑπόμενα ἀφορίζομεν, οἷς θεω-
ρεῖται τὸ αὐάλογον· αὐθρώπῳ ἰχθύϊ καὶ σηπίᾳ· οὗ γοῦν ὄζιν ὡς ὄγομα δηλωτικὸν τῆς ἀκάνθης καὶ τῶ
λοιπῶν· ἢ διαφόρ⸃ ὡς κοινὸν ὄνομα αὐτῶν τι θέμεν τὸ αὐάλογον· ⸂ἔστι δ' ἑπόμενα καὶ τούτοις ὡς ἁπλῶ⸃
μᾶς τινος φύσεως· ἤγουν ἔστι καὶ ἑπόμενα δύρεν καὶ οὐ τοῖς τοιούτοις· ἤγουν τῇ σηπίᾳ τῇ ἀκάνθῃ, ἢ
τῷ ὀσφρῆν⸃ τῆς τοιαύτης φύσεως· ἤγουν τῆς αὐαλογίας· ὁ ⸂κατὰ δείδειν⸃ πῶ σαρκὶ, ὡς ἁπλῶς φύσεώς
τινος· ὡς γὰρ τοῖς κερατοφόροις ὡς φύσις τίς ὄζι κοινὴ τὸ κέρατα ἔχειν, οὕτω καὶ τὸ αὐάλογον δοκεῖ·
οἷ) φύσις τίς εἶναι δηλωτικὴ τῶ σηπίου ἢ τῶν λοιπῶν.

» ΤΑ δ' αὐτὰ προβλήματά ὄζι, τὰ μὲν τῷ τὸ αὐὸ μέζον ἔχειν, οἷ) ὅτι πάντα αὐτιπόρισεται·
» τούτων δ' οὐσία τῷ γένει ταυτὰ, ὁσα ἔχει διαφορὰς τῶν ἄλλων ἢ ἄλλως εἶναι· οἷ) διὰτι ἦχεῖ, ἢ διά-
» τι ἐμφαίνεται· καὶ διατί ἴσις· ἅπαντα γοῦν ταῦτα τὸ αὐὸ προβλημά ὄζι τῷ γένει· πάντα γοῦν
» αὐάκλασις· ἀλλ' εἶδει ἕτερα· τὰ δὲ τῷ τὸ μέσον ⸂κατὰ τὸ ἕτερον μέσον εἶναι⸃, διαφόρει τῶν προ-
» βλημάτων·

Ε' πεισὴ τῶν προβλημάτων τὰ μὲν εἰσιν ἕτερα, τὰ δὲ ταυτὸ, τὰ μὲν ὅταν ἕτερα ὡς ἥλα παρῆκει· ἕτερα γοῦν προβλήματά εἰσιν, ὧν καὶ τὰ ⸂κατὰ κείμενα καὶ τὰ κατηγορούμενα⸃, καὶ τὰ μέσα,
ἤγουν τὰ αἴτια εἰσὶν ἕτερα· οἷ), τὸ μὲν, διατὶ ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται, μέζον χρὴ αἴτιόν ὄζι τὸ ζῷον· τὸ
δὲ διατὶ ὁ ἰχθὺς οὐκ αἰσθάνεται, μέσον καὶ αἴτιόν ὄζι τὸ μὴ πνεύμονα ἔχειν· ⸂ταῦτα δὲ προβλήματα λέ-
γεται, ὧν τὸ μέσον τουτὸν ὄζι καὶ κατὰ τὰ κατηγορούμενα καὶ τὰ ⸂κατὰ κείμενα ὡσαύτως ἕτερα⸃· οἷόν,
διατὶ οὐ χειμῶνι ῥᾴον πέπτομεν καὶ διατὶ κοιμώμενοι πυκνὸν αἰσθανόμεθα· καὶ διατὶ τὰ φρέατα οὐ
χειμῶνι θερμά εἰσιν· ἤγουν, τὰ ὕδατα τὰ οὐ τοῖς φρέασι· ταῦτα γοῦν τὰ τέλα προβλήματα κατ'
ἕτερά εἰσι κατὰ τὰ ⸂κατὰ κείμενα, καὶ κατηγορούμενα⸃, ἀλλ' οὖν τὸ αἴτιον αὐτῶν πάντων οὐ ὄζι κατ'
εἶδος· ἔστι δὲ καὶ ἡ αὐτιπαράστασις, καὶ συζολὴ τῶ θερμοῦ· πέπτομεν γοῦν ῥᾴον οὐ χειμῶνι, δῆλ· τὸ πυ-
κνοῦσθαι οὖν τοῖς σώμασι πόρους, ⸂κατὰ τῆς τῶ ἀραιότητος⸃, ἤγουν τῶ ἀέρος ψυχροῦ· πυκνω-
θέντων δὲ τῶν πόρων, συσέλλεται τὸ ἐν τῷ μὲν ἔμφυτον θερμὸν, καὶ εἰς βάθος διαδύει τῶν τῶ
σώματος τοῦ ἔσω· καὶ ἐπεὶ ἐκ τοῦ οὐκ ἔστι διαχεόμενον δῆλ· τῶν τῶ σώματος πόρων· πολλαπλασιάζε-
ται τὸ ἐν τῷ καὶ θολεῖσον γίνεται· πολὺ δὲ ὂν, ῥᾴον διώκεται τὰ βρώματα κατατρέφεσθαι καὶ πέτ-
πειν· ὡσαύτως καὶ τὰ οὐ τοῖς φρέασιν ὕδατα θερμά ὄζιν οὐ χειμῶνι, δῆλ· τὸ αὐτιπαδιίστασθαι τῇ συ-
σέλλεσθαι, καὶ εἰς τὸν κεθμῶνα τῆς γῆς, διεσδύειν τὸ θερμὸν, δῆλ· πῶ τῶ ἄρρος ψυχρότητα·
πυκνὸν δὲ ἀπαπυέομεν κοιμώμενοι, δῆλ· τὸ ζῷον χρῆζειν τῆς εἰσπνοῆς τῆς ἐκ τῶ ἀέρος δῆλ· κατὰ ψυ-
ξὶν τῶν οὖν τῇ κατρδίᾳ ἐμφύτου θερμοῦ, ἵνα μὴ μέσον ἄκρατον τὸ θερμὸν κατασφλέξῃ τὸ ζῷον· ἐπεὶ γὰρ
οὖ πνοὸς γίνεται δῆλ· τὸ ἐπὶ πωματίζεσθαι πῶ κατρδίαν δῆλ· τῆν ἐκ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὰ γομῶν πα-
χέων ἀτμῶν, ἢ δὲ ἐπὶ πωμάτησις τῆς κατρδίας· ἢ δῆλ· αὐτῶν γνωμεύη συσέλλει οὖν αὐτὴ τὸ θερμοῦ,
καὶ οὐκ ἐᾷ ἀνω φέρεσθαι· συσελλόμενον δὲ, πολλαπλασιάζεται καὶ ὁραστικὸν γίνεται· ἵνα μὴ
ἐκφλογωθῇ τὰ τῶ ζῴου οὐ πρὸς ⸂κατὰ⸃ τῆς τῶ θερμοῦ καυστικῆς δυνάμεως, τούτου χάριν πυκνὰ τὸν
οὐ πρὸς ἄρρα εἰσπνέομεν οὐ τῷ τῶ ὕπνου καιρῷ, ἵνα δῆλ· τῆς ψυχρότητος κολαθῇ τὸ ἐμφύτου θερμοῦ
καυστικὸν καὶ ἄμεζον, καὶ πρὸς συμμετρίαν ἔλθῃ· ταῦτα γοῦν λέγεται· ταῦτα τὰ ῥηθέντα πρὸ
βλήματα οὐ τῷ ἔχειν τὸ αὐὸ μέζον· ἤγουν, αἴτιον κατὰ τὸ εἶδος· αἴτιον γὰρ ταῦτα ἔχουσι πῶ τῶ
θερμοῦ αὐτιπαράστασιν καὶ συζολήν· πινὰ δὲ τῶν προβλημάτων τούτων καὶ ἕτερα εἰσι κατὰ τὰ
⸂κατὰ κείμενα καὶ κατηγορούμενα⸃, ἀλλ' οὖν ταυτὰ λέγονται τῷ γένει· δῆλ· τὸ καὶ οὐ αὐτοῖς αἴτια
καὶ μέσα· ἕτερα μὲν εἶναι τῷ εἴδει, ταυτὰ δὲ τῷ γένει· ἐκείνα δὲ λέγεται αἴτια ταυτὰ τῷ γένει,
ὅσα ἔχουσι διαφοράς· ἤγουν, ὅσα διαφέρουσι τῷ εἴδει, τῷ ἄλλως καὶ ἄλλως εἶναι· ἤγουν, τὸ οὐ ἄλ-
λοις καὶ ἄλλοις ⸂κατὰ κειμένοις θεωρεῖσθαι, καὶ κατὰ ἄλλους καὶ ἄλλους τρόπους γίνεσθαι· εἰσὶ γὰρ τῷ
γένει ταυτὰ οἷον, διατὶ γίνεται ἡ ἠχώ· καὶ διατὶ ἐμφαίνεται· ἤγουν, διατὶ οὐ τοῖς κατόπτροις ὁρῶ-
μεν ἑαυτούς· καὶ διατὶ ἡ εἰς σωίσταται· πάντα γὰρ ταῦτα τὰ τέλα προβλήματα, τὸ αὐτό· ἤγουν,
οὐ τῷ γένει λέγεται προβλήματα εἶναι· πάντα γοῦν ταῦτα αἴτια ἔχουσι πῶ αὐταναάκλασιν, ἢ
τις ὡς γένος θεωρεῖται οὐ τούτοις πᾶσι· καλῶ δὲ καὶ τὰ τέλα οὐ τῷ γένει εἰσὶ, δῆλ· τὸ καὶ τὸ αὐ
τοῖς αἴτια, οὐ τῷ γένει εἶναι, ἀλλ' οἷον ταῦτα τὰ αἴτια ἕτερα τῷ εἴδει εἰσὶ δῆλ· τὸ οὐ ἄλλοις καὶ ἄλ-
λοις ⸂κατὰ κειμένοις θεωρεῖσθαι πῶ αὐταναάκλασιν· ὧδι μὲν γὰρ τῆς ἠχοῦς αὐταναάκλασις γίνεται τῶ
ἄρρος· ὧδι δὲ τῆς ἰριδος, αὐταναάκλασις τῶν τῶ ἡλίου ἀκτίνων· ὧδι δὲ τῆς ἐμφάσεως τῆς οὐ κατό-
πτροις, αὐταναάκλασις γίνεται τῶν ἀκτίνων τῶν ὄψεων· ἀλλὰ ῥητέον ταῦτα λεπομερέστερον· ἢ μὲν

Altera ꝓblemata quæ Cadé ꝓblemata quæ

In meme crebri ꝛ spiramus & cur. ñ

Cur in meme digeri mus facili)

Poros in corpore hi mano agnoscit hic phlopon? in expo sitione autē in libꝝ de generatioē & ñ teritu derdet ille

Aqua puteorū cur ca lida in hieme

ut uident hæc uerba
superfluere.

Echò quo pacto fiat

ἠχῶ γίνεται οὕτως, ἡ ἐκφώνησις πρόσφορος γενήσεται ἐὰν προσεχὴς ἀέρα, ὀξὺ τῆς ἐκφωνήσεως. καὶ ἐγκατεγράφει οἱ αὐτῷ ὁ διωρυόμενος. ἡ δὲ προσεχὴς, οὕτως ὁρᾶ. ἀπὸ γενήσεται ἐὰν ἐφεξῆς αὐτῷ ὄντα ἀέρα· ἐγκατεγράφων οἱ αὐτῷ, κατεγράφησαν. καὶ οὕτω ἐὰν ἐφεξῆς. καὶ οὕτω κατὰ διαδοχὴν τὴν ἐφεξῆς ἀέρων γενήσεται καὶ κατεγραφότα δεχομένων κατὰ τὸ ἀκέραιον, οἱ ἐφεξῆς ἀέρες γενήσονται, ὅταν προσπέσωσιν οἱ τινι κοιλώματι ἐκπεφευγότες ἔχοντος, αὐτὰ ἀνακλῶντος καὶ αὐτὰ ἀναστρέφοντες αὖθις πρὸς τὰς ἡμετέρας ἀκοὰς ἔχοντες σῶμα, ἃ οἱ αὐτοῖς κατεγράφησαν· δὲ κατόπτρους ὁρῶμεν ἑαυτούς, λείοις οὖσι καὶ σφόδρα καὶ λαμπροῖς· διὰ γοῦν ἀκτίνων τὴν ὄψιν, αἱ ἐκ τῆς ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἁφὴ χόμεναι τοῦ ὁρᾶν δυνάμεν ἔχουσαι, προσπίπτουσι τῷ κατόπτρῳ λείῳ ὄντι καὶ σφόδρα καὶ λαμπρῷ, καὶ αὐτὰ ἀνακλῶμεναι ποιοῦσιν ἡμᾶς ὁρᾶν ἑαυτούς. ὡς πρὸ αὖ καὶ ὁ ὢν τῷ σύρακι ξίφος σφόδρα τινὶ ὢ τυχὸν σώματι, πάσχει τινὰ αὐτοανάκλασιν μετὰ σφοδρότητος αὐτῷ ἐμπεσόν· διὰ δὲ τῆς ἰσχνότητος οὕτως· ὅταν μετείσατις πύκνωσις ἢ νεφῶν γένηται ὡς δυνάσθαι σφοδρίζειν, ἢ καὶ ὑετὸν ἢ τοῦ ἡλίου λάμποντος, τότε αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες προσπεσοῦσαι τοῖς σφοδρίζουσι νέφεσιν, ἢ καὶ ὑετῷ, αὐτὰ ἀνακλῶντες κατὰ κύκλον· ἐπεὶ καὶ ὁ σφαιρισθεὶς σώματι ἢ τοῦ ἡλίου κίνησις γένεται, καὶ οὕτως ὁ τῆς ἰσχνότητος κύκλος σωίσταται. τὰ δὲ τὴν προβλημάτων λέγοντες ταυτὰ, ὀξὺ ὁ ἄπτιον καὶ μέσον τοῦ ἑτέρου, ὁμοῦ ἑτέρου μέσον ἀναφορέσθαι. μέλλων δὲ ἐπεῖν ὅτι ταυτά εἰσι τὰ τοιαῦτα προβλήματα, ταυτὰ μὲν οὐκ εἶπεν, ἀλλ' ὅτι διαφέρουσι καὶ ἕτερα εἰσιν· εἶδεα δὲ μὴ ἕτερα ταῦτα εἰπεῖν ἢ διαφέροντα, ἀλλὰ μᾶλλον ταυτά· διότι οὐδὲ ζητεῖ εἰ ταῦθα τίνα εἰσὶ τὰ ἕτερα προβλήματα, ἀλλὰ τίνα ταυτά καὶ λέγομεν, ἐπειδὴ τὴν προβλημάτων τούτων ἐφ' ὧν ὁ αἴτιον θατέρου ὁμοῦ θατέρου ὁ αἴτιον θατέρου ἀναφέρεται. ὡς ἢ δοκεῖν οὐτεῦθεν ὁ ἀπορία λακτον ἔχειν τὰ προβλήματα τὰ τοιαῦτα, ὀξὺ ὄντα ἀναγκαίως πῶς διαφορὰ αὐτῶν εἰπεῖν.

» ΟΙΟΝ διαπόνελος φθίνοντος τοῦ μηνὸς μᾶλλον ῥᾳδίως διότι χειμερινώτερος φθίνων· καὶ διατὶ χειμερινώτερος φθίνων, διότι ἡ σελήνη ἀπολείπει. ταῦτα γὰρ οὕτως ἔχει πρὸς ἄλληλα.

Μ ὧν λέγεται ὁ χρονικὸν διάστημα δι' ὅσου ἤτε γένεσις τῆς σελήνης, καὶ φωτιλότητος τῆς εὐξήσεως ἢ μείωσις γίνεται οἷον, διατὶ μᾶλλον ῥᾳδίως ὁ νέλος τοῦ μηνὸς φθίνοντος· ἤγουν ἐλαττουμένου, καὶ πρὸς τέλος ἀγομένου, ἢ ἀποδίδαμεν αἰτίαν, ὁ ἐν καιρὸν τότε χειμερινώτερον γίνεσθαι. λέγοντες· ὁ νέλος μᾶλλον ῥᾳδίως ὅτε καιρὸς χειμερινώτερος γίνεται. χειμερινώτερος δὲ καιρὸς γίνεται, φθίνοντος τοῦ μηνὸς ὁ καιρὸς ἄρα χειμερινώτερος γίνεται φθίνοντος τοῦ μηνὸς ὁ νέλος ἄρα μᾶλλον ῥᾳδίως φθίνοντος τοῦ μηνός· καὶ πάλιν, ἕτερον πρόβλημα· καὶ διατὶ χειμερινώτερος ὁ καιρὸς γίνεται φθίνοντος τοῦ μηνός· καὶ ἀποδίδαμεν αἰτίαν πῶς τῆς σελήνης ἐκλειπούσης· λέγοντες, χειμερινώτερος ὁ καιρὸς γίνεται, ἐκλειπούσης τῆς σελήνης. ἐκλείπει δὲ αὖτη φθίνοντος τοῦ μηνὸς, ὁ καιρὸς ἄρα χειμερινώτερος γίνεται φθίνοντος τοῦ μηνός. ὅρα ὅπως ὁ αἴτιον τοῦ πρώτου προβλήματος, ἀπεδείχθη μᾶλλον ὀξὺ τοῦ αἰτίου τοῦ δευτέρου προβλήματος. καὶ πάλιν, ἕτερον πρόβλημα παρασιωπηθὲν μὲν παρὰ τὸ ἀριστοτέλους, ἐμπίπτον δὲ καὶ αὐτὸ ὑξ ἀνάγκης ὂν, διατὶ ἐκλείπει ἡ σελήνη φθίνοντος τοῦ μηνός· καὶ φαμὲν αἴτιον τούτου ὁ σωσελοῦσαι πῶς σελήνῳ τῷ ἡλίῳ. ἡ γὰρ σελήνη ἐκλείπει τῷ σωσελοῦσαι τῷ ἡλίῳ, σωσελοῦσι δὲ τῷ ἡλίῳ φθίνοντος τοῦ μηνὸς, ἡ σελήνη αὖτε ἐκλείπει φθίνοντος τοῦ μηνός· ταῦτα γοῦν τὰ τρία προβλήματα ταυτὰ εἰσι, ὀξὺ ὁ αἴτιον τῶν πράγματος κατασκευάζεσθαι ὁμοῦ αἰτίου τοῦ δευτέρου· ὁ δὲ τοῦ δευτέρου αἴτιον, κατασκευάζεται ὁμοῦ τοῦ αἰτίου τοῦ τρίτου· ἐπεὶ γὰρ ἡ σελήνη ὁ φῶς αὐτὸ τοῦ ἡλίου δέχεται πανσέληνος οὖσα, καὶ πολὺ ὁ φῶς ὑξ ἐκείνου δεχομένη, ἔχει καὶ πλείονα θρόμοτητα· ὑφ' ἧς θρόμοτητος αἱ ὁ τῷ αὐτῷ ἀτμισώλεις αὐξησις μᾶσεις διαλύονται, καὶ κατωκρος ὁ ἀὴρ ὄθιν· ἐπὰν δὲ φθίνηται ἡ σελήνη, ὀλίγην λοιπὸν ἔχει θρόμοτητα· ὅσον γὰρ ἐλαττοῦται ὁ φῶς αὐτῆς, τοσοῦτον ἐλαττοῦται καὶ ὁ αὐτὴ θρόμον· καὶ ἐλαττωθὲν, οὐ δυνάται διαλύειν τὰς ἀτμισώλεις αὐξησις μᾶσεις, καὶ συνίστανται λοιπὸν αὖται καὶ πυκνοῦνται, καὶ ὑετοὺς ἀποργάζονται, καὶ κατωκρος καὶ οἱ ποταμοὶ μᾶλλον ῥέουσι τότε· ταῦτα γὰρ τὰ αἴτια οὕτως ἔχει πρὸς θάτερον, θάτερον ὁμοῦ θατέρου κατασκευάζεσθαι· ἤγουν, ὁ πρῶτον ὁμοῦ τοῦ δευτέρου, καὶ ὀξὺ ὁμοῦ τοῦ τρίτου.

» ΓΕΡΙ δὲ αἰτίου καὶ οὐ αἴτιον· ἀφρήσειον αὖτις. ὁρᾶ ὅτε ὑπάρχει ὁ αἰτιατὸν, καὶ ὁ αἴτιον ὑπάρχει· ὡς πρὸ εἰ φυλορρόει ἢ ἐκλείπει· καὶ ὁ αἴτιον τοῦ ἐκλείπειν ἡ φυλορρόειν ἔσται, οἷον εἰ ὀξὺ
» ὄθιν ὁ γλαυκὸς ἔχειν τὰ φύλλα· ὁ δ' ἐκλείπειν, τὸ πῶς γὴν οἱ μέσῳ εἶναι. εἰ γὰρ μὴ ὑπάρχει, ἀλλό
» τι ἔσται ὁ αἴτιον αὐτῶν. εἴτε ὁ αἴτιον ὑπάρχει ἅμα καὶ ὁ αἰτιατὸν· οἷον εἰ οἱ μέσῳ ἡ γὴ, ἐκλείπει. ἢ εἰ
» γλαυκὸν φυλλον, φυλορρόει· εἰ δὲ οὕτως, ἅμα αὖ εἴη καὶ δεικνύοιτο δι' ἄλληλων, ἔσω γὰρ ὁ φυλορ-
» ρόειν, ἐφ' οὗ α. ὁ δὲ γλαυκόφυλλον, ἐφ' οὗ β. ἄμπελος δὲ, ἐφ' οὗ γ. εἰ δὴ τῷ β ὑπάρχει ὁ α. πᾶν γὰρ
» γλαυκόφυλλον φυλορρόει· τῷ δὲ γ ὑπάρχει ὁ β. πᾶσα γὰρ ἄμπελος γλαυκόφυλλος, τῷ γ ὑπάρ-
» χει ὁ α. καὶ πᾶσα ἄμπελος φυλορρόει. αἴτιον δὲ ὁ β ὁ μέσον. ἀλλὰ καὶ ὅτι γλαυκόφυλλον ἡ ἄμ-
» πελος,

Cur in speculis videamus ipsos

Radios videndi facultatem habentes exoculis meis egredi

Iridis causa

Dubitatio

Solo

μὴν Lunæ circuitus

Nilus quó luna minuit uberior fluit & cur

Cur defimente luna hiems est frigdior. & humidior.

Luna radijs suis a sole acceptis calfacit aera

ἀτμισώσις ἀναξυμάσεις

» πελος, ἔστι δι' ὃ φυλορρόειν ἀποδείξαι. ἔστω γὰρ ὁ μὲν Δ γλαυκόφυλλον ὁ δὲ Ε ὁ φυλλορ- »
» ρόειν. ἄμπελος δὲ, ἐφ' οὗ ζ. τῷ δὴ ζ, ὑπάρχει ὁ Ε. φυλορρόει γὰρ πᾶσα ἄμπελος· τῷ δὲ Ε, »
» ὁ Δ ἄπαν γὰρ ὁ φυλορρόουν, γλαυκόφυλλον· πᾶσα ἄρα ἄμπελος, γλαυκόφυλλον· αἴτιον δὲ »
» ὁ φυλορρόειν. »

Ε' τρον καὶ ἐξῆς θεώρημα· ἐπειδὴ γὰρ ὅπωδεν ἔστι δι' αἰτίων τε καὶ αἰτιατῶν ἔλεγε, τὴν τε ἅμα ὄντων, καὶ τὴν μὴ τοιούτων, καὶ πῶς ἡ ἀκολούθησις ἐδείκνυτο τούτων ὑξ ἀνάγκης γίνεται, ἀπορέσαι τινὰς κινεῖ ἔστι τούτων νεῦ. ἐὰν ὦδι τὴν ἅμα ὄντων αἰτίων καὶ αἰτιατῶν ὄντος τοῦ αἰτίου, ὑξ ἀνάγκης ὄθι ὁ αἰτιατὸν, καὶ ὄντος αἰτιατοῦ, ὑξ ἀνάγκης ὄθι ὁ αἰτιατὸν. διον, εἰ τὸ ἐκλείπειν πῶς σελήνιλω αἴτιον ὄθι ὁ οἱ μέσῳ εἶναι πῶς γὴν, καὶ τοῦ φυλορρόειν ὁ γλαυκόφυλλον. εἰ δὲν ὄντος τοῦ γλαυκόφυλλου μέσου, ἀποδείκνυται τὸ δένδρα φυλορρόειν. καὶ δι' ὃ τοῦ φυλορρόειν ὁ γλαυκόφυλλον, ἀποδείκνυται τὰ δένδρα γλαυκόφυλλα εἶναι. λοιπὸν ἀδύνατον ἀπόδειξιν διαταῦτα γλυέσθαι. εἰ γὰρ τινὰ εἰσι δι' ἀλλήλων δεικνύμενα, κύκλωσιν ποιοῦσιν, ἡ τις ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ μὴ ἄμα εἰσὶν αἴτια καὶ αἰτιατὰ, συμβαίνει ὄντος τοῦ αἴτιου, ὑξ ἀνάγκης εἰσάγεσθαι ὁ αἰτιατὸν. ὄντος δὲ τοῦ αἰτιατοῦ, οὐκ ὑξ ἀνάγκης εἰσάγεται ὁ αἴτιον ὄθιν ὁ ζωοτεθεί. διον, ὁ πῦρ ὄθιν αἴτιον τῆς τέφρας καὶ τοῦ καπνοῦ. ἀλλ' οὐκ ἅμα εἰσὶ ὁ αἰτία· ὁ ἐν καὶ ὁ αἴτιον· ἀλλὰ πρῶτον μὲν γίνεται πῦρ· εἶτα ἐπακολουθεῖ ὕδρον ἡ τέφρα καὶ ὁ καπνός· καὶ πάλιν τοῦ πῶς ἄμπελον φυλορρόειν· αἰτίου ὄθι ὁ πήγνυσθαι ὁ οἱ τῷ ὀχείνῳ ὑγρόν· ὄθιν γοῦν ὁ παράλειγμα, κρεῖττόν ὄθι τοῦ τεθνᾶτος παραλείγματος κατὰ λόθω ὠδὶ τοῦ πυρός· οὗτος μὲν οὖν τοῦ αἰτίου, ἤγουν τοῦ πήγνυσθαι ὁ οἱ τῷ ὀχείνῳ ὑγρὸν, ὑξ ἀνάγκης ἕπεται ὁ τὰ δένδρα φυλορρόειν· οὐκ ὑξ ἀνάγκης δὲ ὑπῆρχεν αἴτιον· ἤγουν, ἡ τοῦ ὑγροῦ πῆξις· ἀλλ' ἔστω τι αἴτιον ὁ γλαυκόφυλλον καὶ ἔστι, ὁ ῥυτιδοῦσθαι τὰ φύλλα· εἰ γοῦν, ὁ τὰ δένδρα φυλορρόειν δείκνυται διὰ τοῦ πήγνυσθαι ὁ ὑγρὸν καὶ ῥυτιδοῦσθαι τὰ φύλλα, λοιπὸν οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις οὐκ ἔστι· πᾶσα γὰρ ἀπόδειξις, δι' οὗ ὁς αἰτίου μέσου γίνεται· οὐ γὰρ τῇ ἀποδείξει ἐμάθομεν ὅτι ὁ μέσος ὅρος ὅρισμός ὄθι τοῦ μείζονος· ὁ δὲ ὅρισμος ἐνῆκεν τρόγματος ἔστιν, οὐ τος οὖρα ἐνῆκτο δώθω ἡ ἀπορία ἔχει· ὁ ἰσχυρόν εἰ γὰρ μὴ ὑπάρχει ἀλλ' ὅτι ἔσται· ἡ γὰρ οὐ τος τοῦ αἰτιατοῦ, ἤγουν, τὸ τὰ δένδρα φυλορρόειν, οὐκ ὑπάρχει αἴτιον ὁ πρῶτον ζωοτεθεί· ἤγουν, ὁ πήγνυσθαι ὁ ἐν ὁ πὸν, ἐκτὸ οὐ τι ἔστι ὁ αἴτιον αὐτοῦ· ἤγουν, ὁ ῥυτιδοῦσθαι τὰ φύλλα· καὶ λοιπὸν ὀξὺ δύο αἴτιων, φαίνεται ἀποδείκνυσθαι ὁ τὰ δένδρα φυλορρόειν, οὐ ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν εἰ δὲ ὁ αἴτιον ἅμα καὶ αἰτιατὸν ὑπάρχει, λοιπὸν δι' ἀλλήλων δείκνυται· ἡ δὲ διάλληλος δείξις, ἀπόδειξις οὐκ ἔστι. δεικθήσεται γὰρ καὶ ὁ αἴτιος ὁ ἐν ὁ πὸν ὁ πῶς ἅμπελον φυλορρόειν, ὀξὺ μέσου τοῦ γλαυκόφυλλου ὄντος· καὶ αὖθις ὁ αἴτιον· ἤγουν, ὅτι ἡ ἄμπελος γλαυκόφυλλος ὀξὺ μέσου τοῦ αἰτιατοῦ· ἤγουν, τοῦ φυλορρόειν.

» ΕΙ ΔΕ μὴ οἷόν τε εἶναι ἄλληλων· ὁ γὰρ αἴτιον πρότερον οὐ αἴτιον· καὶ τοῦ μὲν ἐκλεί »
» πειν αἴτιον, ὁ οἱ μέσῳ πῶς γὴν εἶναι· τοῦ δὲ οἱ μέσῳ πῶς γὴν εἶναι, οὐκ αἴτιον ὁ ἐκλείπειν· εἰ οὖν ἡ μὲν »
» ὀξὺ τοῦ αἰτίου ἀποδείξεις, τοῦ διατί· ἡ δὲ μὴ ὀξὺ τοῦ αὐτός, τοῦ ὅτι· ὅτι μὲν οἱ μέσῳ οἶδε διότι, δ' οὗ· ὅτι δ' οὐ »
» ὁ ἐκλείπειν αἴτιον τοῦ οἱ μέσῳ· ἀλλὰ δῆλον τοῦ ἐκλείπειν, φανερόν· οἱ γὰρ τῷ λόγῳ τῷ τοῦ ἐκλεί »
» πειν οὐ ὑπάρχει ὁ οἱ μέσῳ· ὥστε δῆλον ὅτι ὀξὺ τούτου ἐκείνο γνωείζεται· ἀλλ' οὐ δι' ἐκείνου. »

Δ εἰξασ' ἐνάτερον δώθω πῶς ἀπορίαν ὁ ἰσχυρὸν ἔχουσιν. νεῦ ἐ πάγει πῶς λύσιν αὐτῆς λέγων, ὡς οὐ δι' ἀλλήλων οἱ τοῦθα ἀποδείξεις γίνεται· εἰ γὰρ καὶ ὁ αἴτιον καὶ ὁ αἰτιατὸν ὁ μόχρονά εἰσιν, καὶ κατὰ τὸν χρόνον θάτερον θατέρου οὐ προηγεῖται· ἅμα γὰρ ἐπιοεῖ ὁ αἴτιον ὁ οἱ μέσῳ εἶναι πῶς γὴν· καὶ ὑξ ὧν σωεισάγεται καὶ ὁ αἰτιατὸν, ἤγουν, ὁ ἐκλείπειν πῶς σελήνιλω· ἀλλ' οἷον τῇ φύσει καὶ τῇ ἐπιοίᾳ καὶ τῷ λόγῳ, ὁ αἴτιον προηγεῖται τοῦ αἰτιατοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς πρῶτον ἐπινοοῦμεν ὁ οἱ μέσῳ εἶναι πῶς γὴν. εἶθ' ὕδρον, ὁ ἐκλείπειν πῶς σελήνιλω. ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις πρῶτον γινώσκει ὁ αἴτιον· εἶθ' οὕτω, ὁ αἰτιατόν. καὶ ἐ πεῖ προηγεῖται ὁ αἴτιον τοῦ αἰτιατοῦ, εἰ μὲν ὁ συλλογισμὸς γένηται ὅτι ἐκλείπει ἡ σελήνη, ὑξ ὅτι φυλορρόει τὰ δένδρα, ὀξὺ μέσου τοῦ αἰτίου· ἤγουν, τοῦ οἱ μέσῳ εἶναι πῶς γὴν, καὶ ὁ ὑγρὸν πήγνυσθαι, γίνεται κυρίως ἀπόδειξις. αὕτη γὰρ ὑξ αἰτίων καὶ προτέρων γίνεται· εἰ δὲ ὁ συλλογισμὸς προσβᾶ ὀξὺ μέσου τ' αἰτιατ', ἀπόδειξις οὐκ ἔστι ζωοτεθεί, ἀλλὰ τεκμηριώδης συλλογισμός· ἐκ τ' ὑστέρου γ' ὁ τὸ πρῶτον τεκμαιρόμεθα· ἐ γὰρ οὐκ οἱ δέχεται αἴτιαν ἀλλήλων εἶναι τὸ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν, ἀεὶ γὰρ τὸ αἴτιον πρότερον τ' αἰτιατ'· εἶτα ἀναιρήσας πῶς ἀπόδειξιν τοῦ λόγου, πάλιν ἐπάγει. ἡ μὲν ἀπόδειξις ἡ ὀξὺ τοῦ αἰτίου, τοῦ διότι ὄθι· ἤγουν, πῶς αἰτίαν τοῦ πράγματος ἀποδίδωσιν· ἡ δὲ ὀξὺ τοῦ αἰτιατοῦ ἀπόδειξις, οὐκ ἔστι τ' διότι συλλογισμός. ἤγουν, οὐ δείκνυσι πῶς αἰτίαν τ' πράγματος, ἀλλὰ μόνον τὸ ὅτι συνάγεται ὀξὺ πῶς ἀπόδειξιν τ' λόγου ἐλλειπικῶς λαμβάνει ἔξωθεν, οὐδὲν ἄτοπον δι' ἀλλήλων δείκνυσθαι· ἀλλ' ὅτε μὲν ὁ συλλογισμὸς ὀξὺ τοῦ αἰτίου γίνεται, ἀπόδειξις ὄθι κυρίως· ὅτε δὲ ὀξὺ τοῦ αἰτιατοῦ, ἀπόδειξις κυρίως οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τεκμηριώδης συλλογισμός· ὅτι δὲ ὁ ἐκλείπειν αἴτιον ὄθι τ' οἱ μέσῳ πῶς γὴν εἶναι, ἀλλὰ ὁ οἱ μέσῳ εἶναι πῶς γὴν

Quæstio pulchra

Circularis ratio cir tio nō est demōstra

Cur arbores frondē mittant

Omnis demonstratiō unū dūtaxat medium habet. 1. causam

In demōstratiōe medium est diff.° maiore extremitatis

Causa prior causato tempore sed natura cogitatione & ratione

Si syllogismi medium sit causatū, nō causa nō ÷ demonstratio sed syllogismus cōclusiuus

Nō ÷ absurdū p causam monstrari effectū & effectū causam. Sed interest quod priori modo ÷ demōstratio secundo modo syllogismus cōclusiuus.

αἴτιον τῷ ἐκλείπειν, φανερὸν ἐκ τῶνδε. τὸ γὰρ αἴτια εἰ τῷ ὁρισμῷ λαμβάνοντες τὴν αἰτιατῶν. καὶ ὁ μὲν λοιπὸν εἶναι πλὴ γῆν ὁ τῷ ὁρισμῷ λαμβάνεται τῆς ἐκλείψεως. ἔκλειψις γάρ ἐστι σελλώνης, σύγχυσις φωτὸς δι' ἀντίφραξιν τῆς γῆς. οὐ μὴν δὲ ὁ τῷ ὁρισμῷ τὸ ὑπὸ μέσῳ εἶναι πλὴ γῆς λαμβάνεται ἡ ἔκλειψις.

Ἢ οὐ δέχεται οὐδὲ πλείω αἴτια εἶναι. καὶ γὰρ εἰ ἐστὶ καὶ πλειόνων καὶ πεπερασμένα πρώτων, ἔστω ἃ α β πρώτῳ ὑπάρχοντα, καὶ τῷ γ ἄλλῳ πρώτῳ. καὶ ταῦτα τοῖς δ ε. ὑπάρξει αὖρα ἃ τοῖς δ ε. αἴτιον δὲ τῷ μὲν δ γ, ἃ β. τῷ δὲ ε, ἃ γ. ὥστε τῶν μὲν αἰτίας ὑπάρχοντος, ἀνάγκη καὶ πρᾶγμα ὑπάρχειν. τῶν δὲ πραγμάτος ὑπάρχοντος, οὐκ ἀνάγκη πάντ' ὁ αὖ ἢ αἴτιον. ἀλλ' αἴτιον μὲν, οὐ μέντοι πάντως εἰ ἀεὶ καὶ ἁπλοῦ. ἃ δὲ πρόβλημά ἐστι. καὶ ἃ αἴτιον ὅλον τί. καὶ οὐ αἴτιον, καὶ ἁπλοῦ. οἷ. ἃ φυλορρόειν ὅλῳ τινὶ ἀφωρισμένῳ, καὶ εἴδη αὐτῷ ἢ, καὶ τοῖσδε καὶ ἁπλοῦ. καὶ φυτοῖς. ἢ τοῖσδε φυτοῖς. ὥστε καὶ ἃ μέσον, ἴσον δεῖ εἶναι ἀεὶ τούτων μὴ οὗ αἴτιον. καὶ αὐτισρέφειν. οἷ. διατὶ τὸ δένδρον φυλλορρόει. εἰ δὴ ὅλῳ πῆξιν τῷ ὑγρῷ, εἴτε φυλλορρόει δένδρον, δεῖ ὑπάρχειν πῆξιν. εἴτε πῆξις ὑπάρχει μὴ ὁτωοῦν ἀλλὰ δένδρῳ, φυλλορρόει.

Λύσας ἃ ἄπορον καὶ εἰ πῶν μὴ ἀλόγως ἀπόλειξιν γίνεσθαι, ὅταν ἃ αἴτιον ἅμα καὶ ἃ αἰτιατόν εἰσιν. ἀλλὰ ἃν μὲν συλλογισμὸν ἃν ὅλῳ μέσου τῷ αὐτῷ κυρίως εἶναι ἀπόδειξιν καὶ τῷ διότι. ἃν δὲ ὅλῳ τῷ αἰτιατῷ τε καὶ μᾶλλον εἶναι συλλογισμὸν, νῦν ἐπάγει καὶ ἐστὶν ἃν λύσιν ὅτι ὅταν μὲν ὅλῳ τῷ αἴτιον γένηται ὁ συλλογισμὸς, ὧν ἀνάγκης ἔσται ἃ αἰτιατόν. καὶ κυρίως ἀπόδειξις γίνεται. ὅταν δὲ ἃ αἴτια ἃν μέσον λαμφθῇ, κατ' ὧν ἀνάγκης ἔσται ἃ αἰτιατόν. οἷ. ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι. ἃ ζῷον οὗ κατ' ὧν ἀνάγκη ἐστὶ λογικόν. ἀλλ' οὐδὲν κωλύει ἢ λογικὸν εἶναι, ἢ ἄλογον. ἤγουν, οὐδὲν κωλύει πλείω αἴτια εἶναι τοῦ αὐτοῦ πράγματος. καὶ γὰρ ἃ αὖ ἃ ζῷον κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων μέσων, πρώτως. ἤγουν ἀμέσως. καὶ γὰρ ἃ ἃ ἃ ζῷον κατηγορεῖται τῶν λογικῶν πρώτως καὶ ἀμέσως. καὶ κατὰ τῶν γ ἀμέσως. καὶ ταῦτα ἃ β καὶ ἃ γ, κατηγορουμένων τῶν δ ε ἀμέσως. ὑπάρξει αὖρα ἃ ἃ τῶν δ ε. αἴτιον δὲ τῷ μὲν ἃ ἃ εἶναι τῷ δ ε, ἃ β. ἃ δὲ γ, τῷ δὲ ἃ ὑπάρχειν τῷ ε. ὥστε τῶν μὲν αἰτίου ὑπάρχοντος, ἢ τῶν λογικῶν, ἢ τῶν ἀλόγου, ἀνάγκη καὶ ἃ πράγμα ὑπάρχειν ἃ ζῷον. τῶν δὲ πραγμάτος τῶν ζῴου ληφθέντος μέσου, οὐκ ἐξ ἀνάγκης εἰσάγουσι παῦν αἴτιον. ἤγουν, καὶ ἃ λογικὸν καὶ ἃ ἄλογον. ἀλλ' αἴτιον μὲν οὐ εἰσάγουσι. παῦν δὲ ἤγουν τὰ δὲ δύο αἴτια οὐδὲ μοῦ ἔ ποιγατον ὧν ταύτην πλὴ λύσιν, ἃ παρέσκευαν πάλιν αὐτὴ ἐπικρίνων κρείττονα εἶναι πλὴ ἐτέραν. ἐλέγχει δὲ ταύτην, ἔχουσαν οὕτως. οὐκ ἀποδεικτικῶς ἀποδείκνυται ἡ προτέρα λύσις, ὅτι ἃ παῦσαν ἀπόλειξιν καὶ ὅλου γίνεσθαι. ὁ γὰρ ἀποδεικνύων ἃ ζῷον ὑπάρχειν τοῖς ὑπ' αὐ ἃ εἴδεσι, καὶ ὅλου καὶ κατὰ παντῶν τὴν εἰσῶν ἔσχε δείκνυσιν. οἷ. ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἵππος, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, κινητικά ἐστι, καὶ κατ' ὄρεξιν καὶ κατὰ τόπον ζῷα. ὁ ἄνθρωπος αὖρα, ὁ ἵππος, καὶ τὰ λοιπὰ ζῷα. σὺ τοῦθα δὲ καὶ ὅλου ἡ ἀπόδειξις οὐ γίνεται, ἀλλὰ κατὰ μόρος. καὶ οὐ διὰ τῷ αὐτῷ μέσου, ἀλλὰ δι' ἄλλων. ἀλλ' ἐποιεῖπέον ἃ κείμενον ἢ εἰ ἀεὶ παῦν πρόβλημα ἀποδεικτικῶν καὶ ὅλου ἔστι, ἀνάγκη καὶ ἃ αἴτιον ὅλον εἶναί τι. ἤγουν, καὶ ὅλου, μὴ ἃ αἰτιατὸν οὗ ἔστιν αἴτιον. οἷον, ἃ φυλορρόειν ὅλῳ τινί. ἤγουν καὶ ὅλου ἀφωρισμένον ἔστι, καὶ κατηγορούμενον. καὶ γὰρ τὰ εἴδη αὐτῷ, ἤγουν τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ διάφορά εἰσιν, ἀλλ' οὖν καὶ τοῖς τέτταρσιν. ἤγουν παῖσι τοῖς φυτοῖς. ἤγουν, τοῖς δένδροις τοῖς πλατυφύλλοις. ὥστε καὶ ἃ μέσον, ἤγουν ἃ αἴτιον, ἴσον δεῖ εἶναι ἀεὶ τούτων, ἢ τῶν δένδρων ἢ τῶν φυτῶν. ἤγουν, καὶ ὅλου μὴ κατὰ τούτων παίντων κατηγορεῖται ἐπίσης τῷ μείζονι. ὅρα ἃ φυλορρόειν, ὡς αἴτιόν ἐστιν. αὐτισρέφειν γὰρ ὀφείλει μὴ ὑγιαίζειν ἃ μέσον, ἤγουν ἃ αἴτιον. πρὸς ἃν μείζονα ὅρον ἃ αἰτιατὸν. εἰ γὰρ τὸ φυλορρόειν αἴτιόν ἐστιν ἢ τῷ ὑγροῦ πῆξις, ἀνάγκη καὶ τῷ φυλορρόειν εἶναι, μὴ τῷ πήγνυσθαι, ἃ ὑγρόν. καὶ εἰ πήγνυται ἃ ὑγρὸν, ἀνάγκη εἶναι καὶ ἃ φυλορρόειν. πῆξιν δὲ λέγει ὑγροῦ, οὐχ ὁ τυχόντως. ἤγουν τῷ τυχόντος. οὐ γὰρ εἰ πήξει ἃ σὺ τῷ ποταμῷ ὑγρὸν, ἀνάγκη καὶ τὰ δένδρα φυλορρόησαι, ἀλλ' ἡ πῆξις τῷ ὑγροῦ τῷ σὺ τοῖς δένδροις, ἐπαίγει καὶ ἃ φυλορρόειν.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ δ' οὐ δέχεται μὴ ἃ αὐτὸ αἴτιον εἶναι τῷ αὐτῷ πᾶσιν. ἀλλ' ἑτέρου. ἢ οὗ. ἢ εἰ δ' ἀεὶ κατὰ αὐτὸ ἃ ἀποδέλεκται, καὶ μὴ κατὰ σημεῖον ἢ κατὰ συμβεβηκὸς, οὐχ οἷόν τε. ὁ γὰρ λόγος τῷ ἄκρου, ἃ μέσου ὄντι. εἰ δὲ μὴ οὕτως, οὐ δέχεται.

Μετα βαίνει εἰς ἕτερον θεώρημα, καὶ ζητεῖ εἰ οὐ δέχεται τῷ αὐτῷ καὶ οὐδὲ πράγματος, ἤγουν τῷ τὸ δένδρα φυλλορρόειν, εἶναι ἃ αὐτὸ καὶ οὐ αἴτιον, ἢ ἕτερον καὶ ἕτερον. ἤγουν, εἰ οὐ δέχεται οὐ αἴτιον εἶναι ἢ πολλὰ τῷ αὐτῷ πράγματος, καὶ φησὶν. ὡς εἰ μὲν κατὰ αὐτὸ ἃ αἴτιον ὑπάρχει τῷ αἰτιατῷ. ἀνάγκη εἶναι οὐ οἷον, αἴτιον τῷ φυλλορρόειν, ἃ πήγνυσθαι κατὰ αὐτὸ ἃν ὁπόν. εἶτα λέγει καὶ πλὴ αἰτίαν πῶς εἰ κατὰ αὐτὸ αἴτιον ὁρισμός ἐστι τῷ αἰτιατοῦ. ὁ δὲ ὁρισμός, ἐνδέχεται πράγματος εἶναι ἐστι, καὶ διαφέρει καὶ τῆς συλλογιακῆς ἐκλείψεως ἃ κατὰ αὐτὸ αἴτιον οὐ ἔστιν ἡ αὐτίφραξις τῆς γῆς. εἰ δὲ ἃ ἀποδοθεὶς αἴτιον κατὰ σημεῖόν ἐστιν ἢ κατὰ συμβεβηκὸς. οὐ δέχεται πολλὰ αἴτια εἶναι τῷ αὐτῷ. οἷ τῷ πυρὸς σημεῖά εἰσιν ὁ καπνὸς καὶ ἡ τέφρα. καὶ λέγω οὐ τοῦθα πῦρ εἶναι, λαβὼν μέσον ὅρος ἢ πλὴ

γιγνόν· deesse λο

Quomodo constet terram esse in medio esse causam eclipseos. nó autem eclipsin esse causam ut terra sit in medio.

Sol° altera.

Rationale & irrationale causæ, Animal causatú

An sit una causa unius & eiusdem rei an plures

γιγνόν· inchoans· determens· pronuncians·

ἢ πλὴ τέφραν ἢ ἓν καπνοῦ. τῷ δὲ καὶ τὰ συμβεβηκὸς παράδειγμα ἔστω ὅδε. τὰ δένδρα φυλλορροεῖ, ὅτι ῥυτιδοῦνται τὰ φύλλα αὐτῶν. ἢ λευκαίνονται, ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος λογικὸν ζῷόν ἐστι, διότι γελαστικὸν θνητὸν ὑπάρχει. εἰ δὲ μὴ, οὕτως οὐ δέχεται. ἤγουν, εἰ οὐδαμῆ ἔστι ἃ αἴτιον καὶ αὖ ἃ, καὶ αἰτιατέφον πρὸς ἃ αἰτιατὸν, οὐ δέχεται οὕτως εἶναι πολλὰ τὰ αἴτια.

ΕΣΤΙ δὲ καὶ οὐ αἴτιον. καὶ ὡς σκοπεῖν καὶ τὰ συμβεβηκὸς. οὐ μὴν δοκεῖ προβλήματα εἶναι. εἰ δὲ μὴ, ὁμοίως ἕξει ἃ μέσον, εἰ μὴν ὁ μοῦνυμα, ὁ μοῦνυμον ἃ μέσον. εἰ δ' ὡς οὐ γένει, ὁμοίως ἕξει.

Αὖτη δὲ εἰ πεῖν αἰτιατὸν, εἶτεν οὐ αἴτιον. αὐτὴ δὲ τὸ εἰ πεῖν ἐλάττονι ὅρου, εἴπερ ὡ. ἤγουν, ὡ τινι τῷ ἐλάττονι ὁρῳ ὑπάρχει ἃ μεῖζον ἄκρου δι' ἃ μέσου αὐτός τινός. παραδίδωσι γοῦν ὅτι τὰ ἄκρα εἰσὶ συμβεβηκότα, καὶ κατηγορεῖται ὁ μείζων ὅρος τῶν ἐλάττονος κατὰ συμβεβηκὸς, ἀνάγκη καὶ ἃ μέσον εἶναι συμβεβηκὸς. εἰ δὲ τὰ ἄκρα εἰσὶν οὐσίαι, καὶ τὰ μέσα ἐξ ἀνάγκης εἰσὶν οὐσίαι. καὶ εἰ ἃ μείζον ἄκρου γένος τῶν ἐλάττονος, καὶ ἃ μέσον γένος τῶν ἐλάττονος. ἢ εἰ ἃ μεῖζον ὁ μοῦνύ μως κατηγορεῖται τῶν ἐλάττονος, καὶ ὁ μέσος οὕτω κατηγορήσουσι κατ' αὐτῶν. ἔστι γοῦν σκοπεῖν, εἰ συμβεβηκὸς ἐστι ἃ οὐ αἴτιον. ἤγουν, ἃ αἰτιατὸν. καὶ εἰ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖται τῶν ἐλάττονος, καὶ ὁ μέσος οὕτω κατηγορήσουσι κατ' αὐτῶν. ~~ἔστι γοῦν σκοπεῖν, εἰ συμβεβηκὸς ἐστι ἃ οὐ αἴτιον. ἤγουν, ἃ αἰτιατὸν. ἢ εἰ κατὰ συμβεβηκὸς κατηγορεῖται τῶν ἐλάττονος~~, ὡ τινι οὐ υπάρχει. οὐ μὴν δοκεῖ πρόβλημα εἶναι ἀποδεικτικὸν. εἰ καὶ ἃ μεῖζον κατὰ συμβεβηκὸς ἐστι, καὶ ἃ μέσον τῶν ἐλάττονος κατηγορούμενον. εἰ δὲ μὴ, οὐ δοκεῖ ὁ ταυτόν ἐστι ἃ εἰ δοκεῖ πρόβλημα εἶναι, λοιπὸν καὶ ἃ μέσον ἔσται συμβεβηκὸς ὁμοίων, τῷ μείζονι καὶ εἰ ἃ μεῖζον ὡς οὐ γένει ἐστὶν, ἤγουν γένος τῶν ἐλάττονος, καὶ ἃ μέσον γένος ἔσται τῶν ἐλάττονος.

ΟΙΟΝ διατὶ καὶ ἀλλαξ αὐάλογον ἔχουσι. ἄλλο γὰρ αἴτιον οὐ γραμμαῖς. καὶ ἀριθμοῖς καὶ ἃ αὐτό γε. ἢ μὲν γραμμαὶ, ἄλλο. ἢ δ' ἔλαττον αὔξησιν τοιαυδί, ἃ αὐτὸ οὕτως ἐὰν δὲ πάντων.

Τοῦτο παράδειγμά ἐστι τῶ μείζονος ὡς γένους ληφθέντος. καὶ λαμβάνει ὡς μεῖζον ἃ μεῖζον ἄκρου. ἃ, ἐὰν τέσσαρα τινὰ ἀπάλογον ἔχωσι, καὶ ἀναλλαξ αὐάλογον ἔχουσι, δεῖξαι θεωρεῖται ἐὰν πολλῶν ἤγουν, γραμμῶν ἀριθμῶν καὶ ἄλλων μεγεθῶν, ἔστι γε τοιοῦτον λαπτέον σώδεκα, καὶ ἓξ, καὶ ἓν μὲν μείζονα, καὶ λοῦσι πρόλογον. ἓν δὲ ἐλάττονα ὑπόλογον. καὶ ὀκτὼ, καὶ τέτταρα, ἢ εἰ πὲ ὡς ὁ πρόλογος πρὸς τὸ ὑπόλογον. ἤγουν ὁ λώδεκα πρὸς τὸν ἓξ, ἢ ὁ πρόλογος πρὸς τὸν ὑπόλογον, φησὶ πρὸς ἓν τέσσαρα, τὸν δὶ πλασίονα λόγον ἔχουσι. ἢ ἀναλλαξ αὐάλογον ἔξουσιν. ἤγουν, ὡς ὁ πρόλογος πρὸς τὸν ὑπόλογον, ἢ ὁ ὑπόλογος, πρὸς τὸν πρόλογον. τὸν τὲ ἡμίολιον ἔχουσι. ἢ λοιπὸν ἢ τὸ αἴτιον τὸ μέσον, γένος ὀφείλει εἶ., ὅπερ δεῖ τὸ ἰσάκις ἴσον. ὅπερ ἄλλο μὲν καὶ ἄλλο δεῖ, καὶ δὲ οὐ ἄλλοις ἢ ἄλλοις κεῖσθαι μέσοις θεωρεῖται. ἤγουν, οὐ γραμμαῖς, καὶ ἀριθμοῖς. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ οὐ δεῖ καὶ τὸν ἑαυτοῦ λόγον. ἰσάκις γὰρ ἴσα λέγουσι, τὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντα. τὸ γοῦν τοιοῦτον, τὸ ἰσάκις ἴσον, ἢ μὲν γραμμαὶ, ἤγουν, καὶ δὲ οὐ γραμμαῖς θεωρεῖται καὶ ἀριθμοῖς, ἔστιν ἄλλο καὶ ἄλλο. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ οὐ καὶ δὲ ἔχει τοιαυδὶ αὔξησιν. ἤγουν, καὶ δὲ τῆς εἰς τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἐὰν πάντων. καὶ οἱ μὲν ἀριθμητικοὶ ἰσάκις ἴσον λέγουσιν ἀριθμὸν, τὸν δεκαὲξ, ὡς χρυσώμενον ἃ ἀριθμοῦ τῶ τέσσαρα, εἰς αὐτὸν πολλαπλασιαζομένου πρὸς ἑαυτόν. οὐ τοῦθα δὲ ἰσάκις ἴσους λέγει ἀριθμούς, τοὺ ἔχοντας τὸν αὐτὸν λόγον. εἰ πὲ γοῦν ὁ β. ὁ ἢ. ὁ δ'. ἰσάκις ἰσάκις εἰσὶν ἀριθμοί. ἤγουν τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντες, ἰσάκις ἴσοι ἀριθμοί. ἢ ἀναλλαξ αὐάλογον ἔχουσιν. ὁ ἵ β γοῦν ἢ ὁ ε. ὁ ἢ ἢ ὁ δ'. ἀναλλαξ αὐάλογον ἔχουσι.

ΤΟΥ δ' ὁμοίου εἶναι χρῶμα χρώματι. καὶ σχῆμα σχήματι.

Τὸ ὅμοιον ὁ μοῦνυμος φαντὸν ἐστι. καὶ λαμβάνει ὡς εἰς παράδειγμα τῶ προβλήματος τῶ ἔχοντος τὸ μεῖζον ἄκρον ὁ μοῦνυμον. ἢ τὸ μὲν ἐὰν τέσσαρά τινα ἀναλλαξ ἔχωσι, καὶ ἀναλλαξ αὐάλογον ἔχουσιν, ἐλήφθη ὡς γένος. διότι εἰ ἢ τὸ οὐ διαφόροις εἴδεσι θεωρεῖται γραμμαῖς τε ἢ ἀριθμοῖς ἢ ἄλλοις τισὶν, ἀλλ' ὁρισμὸς αὐτὸς εἰς ἐστὶ, τὸ ἰσάκις ἴσους λ. τὸν ἀριθμούς. τὸ δὲ ὅμοιον, οὐ τοιοῦτόν ἐστιν. εἰ γὰρ καὶ θεωρεῖται τὸ ὅμοιον οὐ διαφόροις εἴδεσιν. ἤγουν χρώμασί τε καὶ σχήμασιν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν ἢ οὐκ λόγον. ἀλλὰ κατὰ ἄλλον τρόπον σχήματι γοῦν λέγουσι. οἷον εἰ κατὰ γραμμαῖς δύο τετράωνα, ὅμοια τοῦτα ῥηθήσουσι. εἰ γε τὰς πλευρὰς ἀνάλογους ἔχουσι, καὶ τὰς γωνίας ἴσας. χρώματι δὲ ὅμοια λέγουσι κατὰ ἄλλον λόγον. οἷον, τὸ οὐ τῇ χιόνι λευκόν. καὶ τὸ οὐ τῷ μύρτῳ ὅμοια λέγουσι, ὅτι τὸ ἴσον τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κρίνεσθαι καὶ αὐτὰ λαμβάνεσθαι.

ΑΛΛΟ ἄλλῳ. ὁ μοῦνυμον γοῦν τὸ ὅμοιον οὐδὲ τούτων. σὺθα μὲν γοῦν ἴσως τὸ ἀνάλογον ἔχειν τὰς πλευρὰς, καὶ ἴσας τὰς γωνίας. τὸ πλὴ αἴσθησιν μίαν εἶναι. ἤτι ἄλλο τοιοῦτον. τὸ δὲ κατὰ ἀναλογίαν τὰ αὐτὰ, καὶ τὸ μέσον ἕξει κατὰ ἀναλογίαν.

Ἢ γοῦν ἄλλο τετράωνον ῥηθήσεται ὅμοιον ἄλλῳ τετράωνῳ κατ' ὃν λόγον ἔπομεν. ὡσαύτως καὶ ἄλλο χρῶμα ῥηθήσεται ὅμοιον ἄλλῳ χρώματι. τὸ γοῦν ὅμοιον, τὸ ἐὰν τούτων θεωρούμενον. ἤγουν τῇ χρωμάτων, καὶ τῇ σχημάτων, ὁ μοῦνυ μόν ἐστι, ὅτι τὸ κατὰ ἄλλον καὶ ἄλλον λόγον λέγεσθαι τὰ σχήματα καὶ τὰ χρώματα ὅμοια. σὺθα μὲν γοῦν ἐὰν τῇ σχημάτων ὅμοια λέγουσι τετράωνα, τὰ

πρόλογος ὑπόλογος

Aequaleter æqualia

ἔχοντα τὰς πλευρὰς ἀνάλογον. ἤγουν, ἀναλόγους. ὅμοιαι δὲ λέγονται λευμαὶ ὧν αἱ γωνίαι τῶν γωνιῶν, ταῖς ἔχουσαι πλὴν αὐτῶν ἴσαι ἑκατέρα ἑκατέρᾳ· καὶ αἱ περὶ τὰς ἴσας γωνίας πλευραὶ ἀνάλογον. εἰ μὲν οὖν ἄκρον ὄντι τοῦ αὐτοῦ εἶναι καὶ τὰ ἀναλογίαν, κατὰ τὸ μέσον καὶ τὰ ἀναλογίαν ὄντι. οἷον καὶ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὁ ἵππος, καὶ ἡ σκηπία, ταῦτα λέγονται καὶ τὰ ἀναλογίαν. ἤγουν καὶ τὸ μὴ λογίζεσθαι, καθ' ὃν τρόπον ὁ ἄνθρωπος οὐ λυγίζεται, οὔτε ὑπὸ τῆν ὀσφῦν δρεπόμενος, ἡν αὐχένα καὶ ἡ σκηπία καὶ ὁ ἵππος οὐ λυγίζονται, οὐ τῷ πλὴν μὲν ὑπερεῖσθαι ἕως τοῦ σκηπίου, ἡν δὲ, ἕως τῆς ἀκμόνης· καὶ τὸ μέσον δὲ ἀνάγκη εἶναι καὶ τὰ ἀναλογίαν. ἤγουν τὸ ὀρέσματα ἔχειν. ἔστι δὲ καὶ ὁ συλλογισμὸς τοιοῦτος. ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὁ ἵππος, καὶ ἡ σκηπία, ὀρέσματα ἔχουσι. τὰ ὀρέσματα ἔχοντα, οὐ λυγίζονται, ὁ ἄνθρωπος ἄρα, καὶ οἱ ἵππος, καὶ ἡ σκηπία, οὐ λυγίζονται.

» ΕΧΕΙ δ' οὕτω ὅλῳ τὸ παρακολουθεῖν τὸ αἴτιον ἀλλήλοις· καὶ οὐ αἴτιον, καὶ ᾧ αἴτιον· καθ' ἕκαστον μὲν τοι λαμβανόντι, τὸ οὐ αἴτιον ὡδὶ πλέον. οἷ. τὸ πεῖσμον ἵστας τὰς ἔξω ὡδὶ πλέον ἢ πρῶτον ἢ πεζάτωνον, ἅπασι δὲ τὸ πίσης. ὅσα γὰρ τὸ πεῖσμον ὀρθαῖς ἴσας τὰς ἔξω, καὶ τὸ μέσον ὁμοίως. ἔστι δὲ τὸ μέσον λόγος τοῦ πρώτου ἄκρου. διὸ πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι διορισμοῦ γίνονται. οἷ. τὸ φυλλορροεῖν ἅμα ἀκολουθεῖ τῇ ἀμπέλῳ καὶ ὑπάρχει. καὶ συκῇ καὶ ὑπάρχει, ἀλλ' οὐ πάντων, ἀλλ' ἴσων. εἰ δὴ λάβοις τὸ πρῶτον μέσον, λόγος τοῦ φυλλορροεῖν ὄντι. ἔστι δὲ πρῶτον μὴ ὡδὶ θάτερα μέσον, ὅτι τοιαδὶ ἅπαντα. ἔστι τοίνυν τὸ μέσον, ὅτι ὁ ὅπος πήγνυσι, ἤπερ ἄλλο τοιοῦτον. τί δ' ἐστὶ τὸ φυλλορροεῖν, τὸ πήγνυσθαι ὁ οὖ αἴτιον δηλοῖ τὸ μεῖζον ἄκρον. τὸ δὲ ᾧ τὸ αἴτιον τὸ ἔλαττον. ἑτέρα δέσις ἡ ὡρημένα· ἐπεὶ γὰρ ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς ἓξ ὅρους ἔχει, παραδίδωσιν αὐτὸν τοῦθα, πῶς οἱ ἓξ ὅροι ἀλλήλοις ἀκολουθοῦσι καὶ φησὶν ὅτι, εἰ μὲν αὐτῷ τῷ ἐλάττονι, ὅρῳ λάβῃς πάντα τὰ ὑπὸ τὰ μεῖζον ἄκρον ἔσονται καὶ οἱ ἓξ ὅροι ἡμῖν ὅλου ὅροι, καὶ ὑβρισάζοντες, καὶ ἀντιστρέφοντες. εἰ δὲ αὐτῷ τῷ ἐλάττονι λάβῃς αὐτί τι εἴδους τὴν ὑπὸ τὸ μεῖζον ἀναγομένων ἀποδείξεις οὐ γίνεται. οὐ γὰρ ὑβρισάζει ὁ ἐλάττων τῷ μέσῳ, ἢ τῷ μείζονι. σκεπτέον δὲ καὶ τὸ κείμενον. τῷ μὲν οὖν λαμβάνοντι αὐτῷ τῷ ἐλάττονι ὅρῳ ἡμῖν δέκατος. ἤγουν, αὐτί τι εἴδους ὄντι τὸ οὗ αἴτιον. ἤγουν, τὸ μεῖζον ἄκρον ὡδὶ πλέον τὸ ἐλάττονος. οἷ), ἔστω μεῖζον ἄκρον, τὸ ἔχειν τὰς φρὰς γωνίας τὰς ἔξω, ἴσας πεζάσιν ὀρθαῖς. δέσις γοῦν θεωρεῖται καὶ ὡδὶ τῶν τετραγώνων, καὶ πεζατώνων. εἰ γοῦν λάβῃς ἐλάττονα ὅρον τετράγωνον μόνον, ἢ πεζάτωνον, ἔστιν ὁ μείζων ὅρος ὡδὶ πλέον καὶ ἡμιολικὸν τρόπος αὐτῶ. εἰ δὲ λάβῃς καὶ τετράγωνον μὴ πεζάτωνον ὁμοῦ οὐ πᾶσι τοῖς συσὶν, ἐπ' ἴσων θεωρεῖται καὶ ὑβρισάζει ὁ μείζων. ὅσα γὰρ εἴδη σχημάτων ἔχουσι τὰς ὀκτὼ γωνίας ἴσας πεζάσιν ὀρθαῖς, ἐλήφθησαν οὐ τῷ ἐλάττονι. καὶ λοιπὸν ὑβρισάζουσι τῷ μείζονι. καὶ ὁ μέσον ὁμοίως ὑβρισάζει ἀμφοῖν τοῖν ἄκροιν. ἔστι δὲ καὶ συσὶ ταῖς ἑφεξῆς ἴσας ἔχειν τὰς οὐ ὅρους ἕξ ἀνισάσι. ἔστι δὲ καὶ μέσον ὁ συσὶ ταῖς ἑφεξῆς ἴσας εἶναι, ὁρισμὸς τοῦ πρώτου ἄκρου. ἤγουν, τοῦ πεζάσιν ὀρθαῖς ἴσας. διὸ καὶ ἐπιστῆμαι πᾶσαι γίνονται ὅλῳ μέσου ὁρισμοῦ. ἑκάστη γὰρ ἐπιστήμη τὰς ἀποδείξεις ποιεῖ, ὅλῳ μέσου ὁρισμοῦ. κρεῖττον δὲ νοῆσαι οὕτως. πᾶσαι ἄρα ἐπιστῆμαι ἢ γνώσεις γίνονται ὅλῳ μέσου ὁρισμοῦ. οἷον, τὸ φυλλορροεῖν ἀκολουθεῖ μὲν ἰδίᾳ τῇ ἀμπέλῳ, ὡδὶ πλέον δέ ὅτι καὶ ἡμιολικόν τρόπον αὐτῆς. ἀκολουθεῖ δὲ καὶ τῇ συκῇ. καὶ ὑπάρχει καὶ ὡδὶ πλέον ὄντι αὐτῆς. ἀλλ' ἐπὶ πάντα λη φθῶσιν ὁμοῦ τὰ ὑποπίπτοντα τῷ φυλλορροεῖν, ὑβρισάζουσιν αὐτῷ. πρῶτον μὲν λέγει, τὸ πήγνυσθαι ἐν ὑπόνῳ, ὅπερ ὄντι ὅρος τοῦ φυλλορροεῖν. ἔστι γοῦν τὸ πρῶτον μεῖζον ὡδὶ θάτερα τὰ ἄκρα. πρὸς μὲν μεῖζον ἄκρον τὸ φυλλορροεῖν, πρῶτον ὄντι τοῦ πήγνυσθαι ἐν ὑπόνῳ. πρὸς δὲ τὸ ἔλαττον ἄκρον πλὴ συκῆν καὶ πλὴ ἄμπελον, πρῶτον μεῖζον ὄντι καὶ ἐπίζυγον αὐτῇ. ἤγουν τὸ πλατύφυλλον. πρὸς γοῦν τὸ ἔλαττον ἄκρον, πρῶτον μέσον ὄντι καὶ ἐπίζυγον τὰ τοιαδὶ ἅπαντα. ἤγουν τὸ πλατύφυλλον εἶναι. τούτου δὲ τοῦ πλατυφύλλου καὶ τοῦ μείζονος ἄκρου, μεῖζον ὄντι, ὁ ὅπος πήγνυται. εἶπε δὲ τὸ ἢ τοιοῦτον δι', διότι οὐ προέκειτο αὐτῷ ἀκριβολογεῖσθαι νυνί, τίς ὄντι ὁρισμὸς τοῦ φυλλορροεῖν.

» ΤΟΝ σὺ τῇ σωμάτει τοῦ στέρματος ὁπόν.

Σ πρῦμα λέγεται τὸ ἄκρον, τοῦ ὀχάνου, καθ' ὃ σωμάπτεται τῷ φύλλῳ. στέρμα δὲ λέγεται τὸ ἄκρον ὅλῳ τὸ ἐγκεῖσθαι τὸ αὐτῷ πλὴ στερματικῶ ἀρχὴν καὶ δυάμειν, ὑφ' ἧς φύεται τὸ φύλλον.

» ΕΡΙ δὲ τῆν σχημάτων ᾧ δὲ ἀποδώσει ζητῆσι πλὴ παρακολούθησιν τοῦ αὐτοῦ καὶ οὐ αἴτιον. ἔστω τὸ ᾧ τῷ β ὑπάρχον παντὶ. τὸ δὲ ἐναντίον τῆν δ', ὡδὶ πλέον δέ. τὸ μὲν δὴ β καθόλου αἰεὶ τοῖς δ· ἔστω γὰρ λέγω καθόλου. ὃ μὴ αὐτιστρέφει.

Ε' πὶ δὲ τῆν πραγμάτων φησὶν ἐλείξαμεν πῶς οἱ ὅροι οὐ ταῖς ἀποδείξεσιν ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις. λείξομεν δὲ καὶ ἐπὶ σχημάτων στοιχειωδέστερον ἐπὶ πλέον δέ. ἤγουν τὸ β καθολικώτερόν ὄντι τοῦ δ'. οὐ γὰρ μόνον τὸν ἐλέφαντα καὶ πλὴ ἔλαφον ὑπάρχει· ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπον καὶ ἵππον. καὶ ταῦτα καὶ ἄχολά εἰσιν. τὸ καθόλου ὄντι δ' τὸν. τὸ μὲν αὐτιστρέφον, τόδ' οὐκ αὐτιστρέφον· καθόλου μὲν καὶ μὴ αὐτιστρέφον, ὡς τὸ ζῷον καθ' ὑπεροχὴν τοῦ καθ' ἑκάστου. καὶ τὸ μὲν ζῷον, παντὶ ἀνθρώπῳ ὄντι· ὁ δὲ ἄνθρωπος, παντὶ ζῴῳ οὐκ ἔστι.

» ΠΡΩΤΟΝ δὲ καθόλου, ᾧ ἕκαστον μὲν μὴ αὐτιστρέφει. ἅπαντα δὲ αὐτιστρέφει τῇ μὴ παρεκτείνει τοῖς

» νει. τοῖς δὴ δ' αἴτιον τὸ α, τὸ β· δεῖ αὖθ τὸ α ὡδὶ πλέον τὸ β παρεκτείνειν.

Η' γουν κυείως καὶ τῇ ἀποδείξει χρήσιμον, ᾧ τινι οὖ μᾶλ λιφθὲν τῆν ὑπ' αὐτὸ, οὐκ αὐτιστρέφει πρὸς αὐτό. οἷ. τὸ πήγνυσθαι ἐν ὑπόνῳ, ὑπάρχει μὲν τῇ ἀμπέλῳ, οὐ μὲν δὲ καὶ αὐτιστρέφει. ἅπαντα δὲ ὁμοῦ συλλιφθέντα τὰ πλατύφυλλα, ὑβρισάζουσι τῷ πήγνυσθαι ἐν ὑπόνῳ, καὶ αὐτιστρέφουσι καὶ παρεκτείνουσιν. ἤγουν, σωρεξισάζουσι. ὅλῳ μέσου γοῦν τὸ β τὸ α ὑπάρχει, πᾶσι τοῖς κειμένοις οὐ τῷ δ'. ἐπεὶ δὲ τὸ β ἅπαν ὄν, οὐκ ὀφείλει ὑβρισάζειν τῷ αὐτατῷ, ἤγουν τῷ α, ὅλῳ τὸ μὴ διάλληλον δέξιν γίνεσθαι, ὡς ὕπισθεν εἴπομεν, ἀνάγκη τὸ α παρεκτείνειν, καὶ ὡδὶ πλέον εἶναι τὸ β.

» ΕΙ δὲ μὴ, τί μᾶλλον ἔστω αἴτιον εἶναι τοῦ ἐκείνου, εἰ δὴ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ε τὸ α, ἔστω τι ἐκεῖνα οὐ
» ἅπαντα ἄλλο τὸ β. εἰ γὰρ μὴ, πῶς ἔσται εἰπεῖν ὅτι ᾧ τὸ ε τὸ α παντί. ᾧ δὲ τὸ α οὐ παντὶ τὸ ε. διατί
» γοῦν οὐκ ἔστω τί αἴτιον. οἷον τὸ α ὑπάρχει πᾶσι τοῖς δ'.

Ε ἰ γὰρ μή ὅτιν ἐπὶ πλέον αὐτῷ, τί μᾶλλον. ἤγουν οὐδὲν μᾶλλον δέξει τὸ ε ἔστω αἴτιον ἐκείνου τοῦ α. δῆλα
» τοι γοῦν τὸ α γινέσθαι αἴτιον τοῦ β. τοῦ γοῦν ὑβρισάζοντα ἀλλήλων αἴτια γίνονται. εἰ γοῦν τὸ α ὡδὶ
» πλέον ὑπάρχει τοῦ β, ὑπάρξει αὖθ πᾶσι τοῖς ε καθ' ὧν τὸ β οὐ λέγεται.

» Α λ λ' αὖθ καὶ τὸ ε ἔστω τί οὗ, ἐπισκέψασθαι δὴ δέξει, καὶ ἔστω τὸ γ. οὐ δέχεται δὴ τοῦ αὐτοῦ
» πλέον αἴτιον εἶναι. ἀλλ' ἅ τοῖς αὐτοῖς τῷ εἶλει. οἷον τοῦ μακρόβια εἶναι τὰ μὲν πεζάποδα, τὸ μὴ ἔχειν
» χολὴ. τὰ δὲ πλωᾶ, τὸ ξηρὰ εἶναι ἢ ἑτρόπον τι. εἰ δὲ εἰς τὸ ἄτομον μὴ διῄρεις ὁρῶντες. καὶ μὴ μόνον
» οὗ τὸ μέσον, ἀλλ' εἰς πλέω, καὶ τὰ αἴτια πλέω. πότερον δ' αἴτιον τῆν μέσων τὸ πρὸς τὸ καθόλου
» πρῶτον; ἢ τὸ πρὸς τὸ καθέκαστον, τοῖς καθέκαστον. δῆλον δὴ ὅτι τὰ ἐπὶ πλατα ἐκφέρω ᾧ αἴτιον. τοῦ
» γοῦν τὸ πρῶτον ἐστὶ τὸ καθόλου ὑπάρχειν, δέξει αἴτιον. οἷον τῷ δ', τὸ γ τοῦ τὸ α ὑπάρχειν, αἴτιον.
» τῷ μὲν οὖν δ' τὸ γ αἴτιον τοῦ, τὸ α. τῷ δὲ γ, τὸ β. τούτῳ δὲ αὐτό.

Η' γουν, ἔσται τί αἴτιον ἄλλο τῷ β. καὶ ἑτρόπον, ἤγουν τὸ γ. δ' οὐ γ, ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ οὗ τῷ ε τῷ α. ἀλλ
» λὰ δῆλ μέσου τῷ β, καὶ ταῦτα ἐπισωάπου ταῦ. πῶς ἔσται ᾧ ἀὖθ πλέον τὸ ε. οὐ παντί ὅτιν ᾧ.
ἤγουν παντὶ τῷ α. διατὶ γοῦ οὐκ ἔσται τί αἴτιον μεταξὺ τὸ α καὶ ε, ἑτρόπου τοῦ β. οἷον, τὸ α δέξει πᾶσι
τοῖς δ'. ἤγουν, ὡς πρὸ τὸ ε αὐτὸν δέξει τὸ α ὑπάρχειν τοῖς δ', διατὶ οὐκ ἔσται τί αἴτιον δ' οὗ τὸ α ὑπάρ
ξει τοῖς ε. αὐτὶ δὲ τὸ ε ἐπεὶ τί αἴτιον. εἶπε τί οὗ. ἐπισκεπτέον δὲ τί ὅτιν ᾧ αἴτιον τὸ αε. καὶ ἔστω τὸ γ. οὐ
δέχεται οὕτω τὸ αὐτοῦ, τὸ α πλέω αἴτια εἶναι, τὸ β ἢ τὸ γ. ἀλλ' οὐ τοῖς αὐτοῖς τῷ εἶλει. τὰ γὰρ κέ
μενα οὐ τῷ δ', καὶ τὰ οὐ τῷ ε, ἑτρόπα ἐσὶν ἀλλήλων καὶ τὰ ᾗ εἴδους. τὰ μὲν γοῦ δ', εἰσὶ πεζά. τὰ δὲ ε,
πλωᾶ. εἰς δὲ τὸ ἄτομον μὴ διῄρεις. οὗ μὲν τοῖς προσεχῶς ἐρημένοις, ἐλάμβανεν αἴτιον μέσου, τὸ β, ἢ
τὸ γ. ἤγουν, τὸ ἄχολον καὶ τὸ ξηρὸν, μὴ αὐτιστρέφοντα πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον. μὴ ἢ αὐτῷ ὑβρισάζοντα.
νυνὶ δὲ λαμβάνει τὸ β αἴτιον αὐτιστρέφον πρὸς τὸ α. καὶ φησὶν, ἐαὐ τὸ β τὸ ἄτιον, καὶ τὸ α τὸ αἴτια
τὸν αὐτιστρέφουσιν, οὐκ ὀφείλουσι δὲ ὁ μέσος ὁρίζεσθαι, καθάπερ τὰ εἰς τὰ ἄτομα. ἤγουν τὰ εἴδη τὰ εἰδικώ
τατα. οὕτως μὲν δ' αὐτὸ τὸ μέσου, ὁ μείζων καθάπερ τὰ εἰς τὰ ἄτομα. ἤγουν, εἰς τὰ εἴδη τὰ εἰδικώτα
τα. ὑβρισάζουσι δὲ ἀνάγκης δεῖ ἢ ἑτρόπον μέσον, ἵνα δ' αὐτὸ καὶ τὸ α. ἢ τὸ β ὑπάρχῃ, τοῖς δ'. ἤγουν, εἰ τὸ α τὸ φυλ
λορροεῖν καὶ τὸ β αἴτιον, ἤγουν τὸ πήγνυσθαι ἐν ὑπόνῳ, οὗ καθ' ὧν τῶσιν ἁμέσως πρὸς τὰ ἄτομα, ἀνάγ
κη εἶναι ἑτρόπον μέσον τὸ γ, τὸ πλατύφυλλον, δι' οὗ ἀμφω ἐπισωαφθήσεται. καὶ εἰ μὴ τὸ αἴτιον
καὶ τὸ μέσον οὗ μόνον ὅτιν, ἤγουν τὸ β, ἀλλ' ἔστι καὶ ἑτρόπον μέσον, ἤγουν τὸ γ ὡδὶ ἐχόμενον τοῦ
β, πότερον, ἤγουν ποῖον αὐτῶ τὸ δύο μέσον ὑπάρχει αἴτιον, τὸ τὸ α ὑπάρχειν τοῖς καθέκαστα. δῆλον
δή. δέξει ἡ λύσις τοῦ ζητήματος. φησὶ γοῦ ὅτι τὰ ἐπὶ πλατα ὄντα μέσα τοῦ καθέκαστα, ὧν ὅτιν αἴ
τιον προσεχῶς τὸ γ. τοῦ δ' τὸ πρῶτον τοῦ καθόλου νοητέον τὸ β. δέξει δ' τὸ β ἐρημικῶς ὅπισθεν
πρῶτον πρὸς τὸ καθόλου, ἤγουν τὸ α, νυνὶ λέγει αὖθ πρῶτον τοῦ καθόλου, ὡς τοῦ τὸν εἶναι
τὸ τοῦ πρός. ζητήσεις οὖν ποῖον ἀπὸ τῶν δύο μέσων ὑπάρχει αἴτιον, τοῦ τὸ α τοῖς δ' ὑπάρχειν,
ἐπάγει πλὴ τοῦ ζητήματος λύσιν, ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν. φησὶ τί, εἰ τὸ β ὁρισμὸς ὢν τοῦ α, ἐπι
σωάπτεται τοῖς δ' ὅλῳ μέσου τοῦ γ, ἀνάγκη καὶ τὸ ὁρισμὸν, ἤγουν τὸ α, ὅλῳ μέσου τοῦ γ ὑπάρχειν
τοῖς δ'. τὸ μὲν δὴ γ ὅτιν αἴτιον, τοῦ τὸ α ὑπάρχειν τοῖς δ'. τὸ δὲ β πάλιν αἴτιόν ὅτιν, τοῦ τὸ α ὑπάρ
χειν τῷ γ. αὖθ δὲ τὸ ε ὅτιν αἴτιον, τοῦ τὸ α ὑπάρχειν τούτῳ τῷ ε ἁμέσως, καὶ οὐ δι' ἄλλου τινὸς αἰ
τίου. τὸ γοῦ β ὁρισμὸς ὅτι τοῦ α. ὁ δὲ εἰδικὸς ὁρισμὸς, αὐτὴ ὅτιν ἄμεσος καὶ αὐτὸ πόδειικτος.

» ΠΕΡΙ μὲν οὖν συλλογισμοῦ τῆ ἀποδείξεως, τί τε ἑκάτερόν ὅτι, τῇ πῶς γίνεται. φανερόν. ἅμα τῇ
» καὶ ὡδὶ ἐπισήμης ἀποδεικτικῆς. ταῦτον γοῦ ὅτι. ὡδὶ δὲ τῶν αὐχῶν, πῶς τε γίνονται γνώσιμοι,
» καὶ τίς ἡ γνωρίζουσα ἕξις, οὗ τοῦθά ὅτι δῆλον προσαποδόσασι, πρῶτον. ὅτι μὲν οὖν οὐκ οἶδέ τε
» ἐπίσασθαι δι' ἀποδείξεως μὴ γινώσκοντι τὰς πρώτας αὐχὰς τὰς ἁμέσους, εἴρηται πρότερον. τῶν
» δ' ἁμέσων πλὴ γνῶσιν. καὶ πότερον ἡ αὐτὴ ὅτιν ἢ οὐχ ἡ αὐτὴ, διαπορήσειεν αὖτις. καὶ πότερον ἐπι
» σήμη ἑκατέρου, ἢ οὔ. ἡ τοῦ μὲν, ἐπισήμη. τοῦ δὲ ὑπόνοιά τι γένος. καὶ πότερον οὐκ οἰοῦσαι αἱ ἕξεις ἐγ
» γίνονται, ἢ οἰοῦσαι λελήθασιν.

Ο" τι μὲν οὖν ἡ ἀπόδειξις λέγεται αὐτὴ ἡ σὺ ὀργεία καθ' ὃ σὺ ὀργοῦμεν καὶ ἀποδεικνύομεν. ἀποδεικτι

Ἐξ αἴτιον. Maior extremi

Ὧ αἴτιον. Minor extremi

Scientiæ omnes fiunt mediante diffinitione pro medio

στέρμα

ἀποδείξεις ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη

Prima principia & immediatae propositiones ideé

Vnde habeamus principiorũ cognitionem.

καὶ δὲ ἐπιστήμη ἔστιν, ἢ τῇ ψυχῇ ἡμῶν οὐ οὔσα ἔξις αὐτῆς, ὗ ἧς προβαίνειν ἢ ὑπάρχειν, εἴρηται πῇ πρότερον· ἐπεὶ γοῦν φησιν καθ' αὑτὸ προσδεῖν τοὺς μὴ ἀποδείξεως διδάξαι καὶ ἀναποδείκτους εἶναι τὰς ἀρχάς· ἀποδείξεως δὲ ὁ συλλογισμὸς τῶν συλλογισμῶν, καὶ τί ὁ τῆς ἀποδείξεως, καὶ πῶς γίνεται ἡ ἀποδείξις, ὅτι ἐκ προτάσεων ἀμέσων καὶ καθ' αὑτὸ καὶ πρώτων, πάλιν μὲν οὖν πῶς διδασκαλίαν τῶν μὴ ἀποδείξεως ἐπιδράνομεν, λέπεται· ἡ νῦν καὶ μὴ μὴν τῶν ἀρχῶν αὐτῆς διδάξαιτ' ἐπομένως εἶναι τὰς ἀμέσους προτάσεις. καὶ καθ' αὑτὸ καὶ πρώτας· λέγω δὲ ἐπεὶν πῶς γίνονται γνώριμοι αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως. καὶ τίς ἐστιν ἡ ἕξις καὶ ἡ ἐπιστήμη ἡ γνωρίζουσα καὶ ποιησῶσα ταύτας· λέγω δὲ μικρόν τι πρῶτον ἀπορήσαι περὶ αὐτῶν· καὶ ὅτι μὲν ἀδύνατον γίνεσθαι ἀπόδειξιν, εἰ μὴ γνώσονται τὰς πρώτας ἀρχάς· ἤγουν, τὰς ἀμέσους προτάσεις ὗ ὧν σωίστανται, εἴρηται πρότερον· πότερον δὲ ξητοῦμεν, πόθεν ἔχομεν πῶ γνῶσιν τῶν ἀμέσων τούτων προτάσεων· καὶ πότερον ἡ γνῶσις τῶν ἀμέσων προτάσεων ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ γνώσει τῇ ἐπιπνομένῃ ἡμῖν δι' ἀποδείξεως, ἢ ἑτέρα· καὶ πότερον ἡ ἐκ τοῦ γνῶσις ἢ δι' ἀποδείξεως γινομένη καὶ ἡ τῶν ἀρχῶν γνῶσις ὡσεὶς οὖ γένος αὐτὰ γίνεται πῶ ἐπιστήμων. ἡ τῷ μὲν, ἤγουν τῆς ἀποδείξεως, γένος ἡ ἐπιστήμη ἐστί· τῷ δὲ, ἤγουν τῆς γνώσεως τῶν ἀρχῶν γένος ἐστὶν, οὐχ ἡ ἐπιστήμη, ἀλλ' ἑτέρόν τι· καὶ πότερον αἱ ἕξεις καθ' ἃς γνώσονται τὰς ἀρχὰς οὐκ οὖσαι ἡμῖν ἐγγίνονται καὶ συμφυτοί, ὕστερον ἐγίνοντο ἡμῖν ἐκμαθήσεώς τινος· ἢ οὔσεισιν ἡμῖν ἐγγινόμεναι· μανθάνουσι δὲ ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν οὔ ἡμῖν· καὶ ἀγνοοῦντες διαπελοῦμεν, ὅτι πάντας ἔχομεν.

» ΕΙ μὲν δὴ ἔχομεν αὐτάς, ἄτοπον· συμβαίνει γὰρ ἀκριβεστέρας ἔχοντας γνώσεις ἀποδείξεως, λανθάνειν· εἰ δὲ λαμβάνομεν μὴ ἔχοντες πρότερον, πῶς ἂν γνωρίζοιμεν καὶ μανθάνοιμεν ἐκ μὴ προϋπαρχούσης γνώσεως· ἀδύνατον γάρ ὥσπερ καὶ ἐν τῇ ἀποδείξεως ἐλέγομεν. φανερὸν τοίνυν ὅτι οὔτε ἔχειν δεῖόν τε, οὔτ' ἀγνοοῦσι μὴ μηδεμίαν ἔχουσιν ἕξιν ἐγγίνεσθαι· ἀνάγκη ἄρα ἔχειν μέν τινα δύναμιν, μὴ τοιαύτην δ' ἔχειν ἢ ὥστε τούτων τιμιωτέρα καὶ τὰκρίβειαν.

ὡς γὰρ οὐκ ἄτοπον ἐν ἀγνοεῖν ὁ ἔλεγομεν· καὶ συμβαίνει λανθάνειν ἡμᾶς ὅτι ἔχομεν τὰς γνώσεις τῶν ἀρχῶν, αἱ ἀκριβέστεραι τῶν ἀποδείξεών εἰσιν· ἡ μὲν γὰρ ἀπόδειξις, ἐπιστήμη ἐστὶν ὗ ἐστόλων ἐν πρᾶγμα ἀποδεικνύουσα· ἡ δὲ γνῶσις, τῶν ἀρχῶν κρείττων ἐστὶν ἢ κατὰ ἀπόδειξιν. ἤγουν οὐ δι' ἀποδείξεως γίνεται, ἀλλὰ ἀκριβεστέρα ἐστὶ ταύτης καὶ τιμιωτέρα. εἰ δὲ μὴ ἔχοντες τὰς ἕξεις καθ' ἃς γνώσομεν τὰς ἀρχὰς ἐκφύσεως, λαμβάνομεν δὲ αὐτὰς ὕστερον ἐκμαθήσεως· ἐπειδὴ πᾶσα μάθησις, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως, ἀδύνατόν ἐστιν ἄλλων τινὰ προσθέναι καὶ αὐξηθῆναι τῶν ἀρχῶν, ὗ ὧν ἐστὶν ὁδηγῆσαι πρὸς γνῶσιν τῶν ἀρχῶν· ἀδύνατον γὰρ ὥσπερ καὶ ἐλέγομεν ὗ ἀρχῆς καὶ τῇ ἀποδείξει, μάθησιν γενέσθαι διδασκαλίαν ἄνευ προϋπαρχούσης γνώσεως ταῦτα προφθάσας, ἐπάγει, φανερὸν ὅτι οὐ δυνατὸν ἔχειν αὐτὰς ἐγγινομένας μὴ συμφύτους· οὔτε μὴν ἀγνοοῦσιν ἡμῖν αὐτάς· καὶ μηδεμίαν ἕξιν καὶ γνῶσιν αὐτῶν ἔχουσιν, ἔστι δυνατὸν ἐπίνεσθαι πῶ μάθησιν αὐτῶν ὕστερον· καὶ λοιπὸν ἐπεὶ οὔτε ταύτας συμφύτους ἔχομεν· οὔτε μὴ ἔχοντες δυνάμεθα ὕστερον ταύτας μαθεῖν· ἀνάγκη τινὰ λοιπὸν ἔχειν δύναμιν ψυχικήν, ἐπιχορηγοῦσαν ἡμῖν ἀφορμὰς πρὸς γνῶσιν αὐτῶν· ἡ δὲ δύναμις αὕτη, οὐκέτι τιμιωτέρα καὶ ἀκριβεστέρα τῆς γνώσεως τῶν ἀρχῶν. καὶ ὗ ὧν αὐτῆς ἀφορμὰς λαβόντες ταῦτα γνώσομεν.

» ΦΑΙΝΕΤΑΙ δὲ ὅσον ὑπάρχον πᾶσι τοῖς ζώοις· ἔχει γὰρ δύναμιν σύμφυτον κριτικήν, ἣν καλοῦσιν αἴσθησιν· αἰσθήσεως δ' αἴσθησις, τοῖς μὲν τῶν ζώων ἐγγίνεται μονὴ τῶ αἰσθήματος· τοῖς δ' οὐκ ἐγγίνεται· ὅσοις μὲν οὖν μὴ ἐγγίνεται, ἢ ὅλως, ἢ ὡσεὶ ἃ μὴ ἐγγίνεται, οὐκ ἔστι τούτοις γνῶσις ἔξω τῶ αἰσθάνεσθαι· οἷς δὲ οὐκ ἔστιν αἰσθανομένοις ἔχειν τί τῇ ψυχῇ.

Ε ἐπὶ τῶν ὅτι ἔχομεν τινὰ δύναμιν σύμφυτον, λέγει νῦν τίς ἐστιν αὕτη· καὶ φησὶν ὅτι αἰσθητικὴ δύναμίς ἐστιν, ἣ τις οὐ πᾶσι τοῖς ζώοις θεωρεῖται καὶ οὐκ οὐ ἀνθρώποις μόνοις· καὶ γὰρ καὶ τὰ ζῶα ἔχουσι πῶ δύναμιν ταύτην πῶ αἰσθητικῶ σύμφυτον· πῶ κριτικῶ οὖσαν καὶ ἀντιληπτικῶ τῶν αἰσθητῶν· φαίνῶ καὶ οὐ πᾶσι ζώοις ἡ δύναμις αὕτη θεωρεῖται· ἀλλ' οἷόν τινὰ μὲν τῶν ζώων, οὐ μόνον αἰσθάνονται, ἀλλ' ἐκτυποῦσθαι καὶ ἐγματτράφεται οὐ αὐτοῖς ὁ τύπος τῆς αἰσθητοῦ· τινὰ δὲ αἰσθάνονται μὲν, οὐ μὴν δὲ ἐκτύπωσις τῶ αἰσθήματος οὐ αὐτοῖς· ἀλλ' ἔστ' ἀφόρωσιν, ἢ ἀκούωσιν ἐπιγινώσκουσιν οἷον αὐτό· ἐπὰν δὲ πόρρω τῶ αἰσθήματος γένωνται, παντελῆ ἄγνοιαν ἔχουσι τούτου· οἷον οἱ σκώληκες, καὶ αἱ μῦαι, καὶ αἱ βῦλαί· οὐ τούτοις. γὰρ ἡ ἐπιμονὴ τῶ αἰσθήματος καὶ ἡ ἐκτύπωσις, οὐκ ἐπιμένει· ὅθεν καὶ τοὺς μῦας ἔθλη τίς καὶ τῶν σκώληκας, ὗ ἐλαθόντας τοῦ τόπου οὐ ὦ ἐμφολεύουσι, τῇδε κἀκεῖσε πορεύεσθαι καὶ πλανωμένους, ὡς μὴ γνώσκοντας πάλιν ποσῆ ὅθεν ὗ ἦλθον· οὐ τισι δὲ τῶν ζώων, οὐκ ἔστιν ἐπιμονὴ αἰσθήματος, ἀλλ' ἀμυδρά τις καὶ βραχεῖα, ὗ ἧ καὶ φαντασικὴν ἔχειν ὀλίγον οὐ ὧ ἐγκαταγράφεσθαι καὶ οὐ τυποῦσθαι τὰ αἰσθήματα· οἷον αἱ κλῶσαι, καὶ οἱ μύρμηκοι, αἰσθάνονται μὲν τῶν φώνων τῶν λεγόντων· ἀμυδρὰ δέ τις οὐ τύπωσις τούτων οὐ αὐτοῖς ἐγγίνεται· καὶ διαθέσεις ἀπομιμοῦνται τοὺς φώνας τῶν ἀνθρώπων, ἢ καὶ ἄλλων ζώων, πλὴν οὐ καθαρῶς· οὐ τισι δὲ ἔστιν ἐπιμονὴ καθαρὰ τῶ αἰσθήματος, ὗ ἧ καὶ

De Sensus potentia in mutis animantibus & de diuersa eorũ participatione eius sensus.

Picae
Psittaci

In phantastico circumscribũtur & imprimuntur sensa. 1.

+ fl. ἐκτυποῦσθαι?

1. fl. τύπος. ex cussratio & statim ante praecessit ἐκτυποῦσθαι? & legitur ἐκτύπωσις

1. fl. ὁδὸς πλατεῖα

καὶ καθαρώτερον φαντασικὴν ἔχειν· οἷόν οἱ ἄνθρωποι. ἀλλὰ καὶ τινὰ ζῶα· οἷόν αἱ μέλισσαι καὶ αἱ σφῆκες καὶ οἱ ὄνοι. πολλάκις γὰρ ταῦτα ἐκτοπίζοντες τὴν φωλεὸν, καὶ σύμβλων, διάσημα τελῶν ἢ καὶ τεσσάρων ἡμερῶν, καὶ πάλιν νοσοῦσιν, ὅθεν ἦλθον. ἀλλὰ καὶ ὄνος ἀπὸ τοῦ καὶ συντυχὼν βοηθύνῳ, καὶ ἐμπεσὼν ἄπαξ οὐ αὐτῷ καὶ πολὺν χρόνον συμβαίνει μετὰ παρέλθουσιν χρόνου οὐκ ὀλίγου διέρχεσθαι πῶ πρὸς βόθωνα ἄγουσιν, οὐδὲ ποτὲ δὲ καλῶς εἰσὶ ταύτην ἀπὸ παθεῖν καὶ σωληνοτόμους ἡ ἄλλα θεωρητέον καὶ ἐν κείμενον· τισὶ μὲν τῶν ζώων γίνεται μονὴ τῶ αἰσθήματος, ἢ ἀπὸ μὴ ἐπίνεται· ἢ ἐπίνεται μὲν μονὴ τῶν αἰσθημάτων, ἀπὸ δὲ οὐ μνήμην ἐποίησεν αἰσθήματα. οὐμὲν δὲ καθαρὰ, ἀλλ' ἀμυδρά τις τοῖς τοιούτοις ζώοις ἔξω τῶ αἰσθάνεσθαι γνῶσις οὐκ ἔστιν· ἤγουν τῶ αἰσθήματος πόρρω τῆς αἰσθήσεως αὐτῶν γινομένου, οὐκ ἔχουσι γνῶναι καὶ ἀναλαβέσθαι ὅτι εἰδόν ποτε, ἢ ἤκουσάν τι· οἷς δὲ ἔστιν αἰσθανομένοις μονὴ τῶ αἰσθήματος· ἤγουν, οἷ τισι δὲ αἰσθανομένοις ζωὴ τῷ εἶναι οὐ αὐτοῖς πῶ μονῶ· ἔτι καὶ ἔχουσιν οὐ τῇ ψυχῇ οὗτι· ἤγουν, φαίνεται μέν τινα ἐπιζωπύρουζα τὰ ὅμοια τῶν αἰσθημάτων ὧν ἔχουσι πῶ αἴσθησιν· οἷ, ὡδὶ ἀνθρώπων εἶδόν ποτε, ὡς ὁ σωκράτης ἐλέβορον πιὼν, χολῶ ἐκένωσε· δῆλον εἶδον καὶ ὡδὶ τῶ σκλάτωνος· τούτων τὰ αἰσθήματα, τῇ φαντασίᾳ σώζεται· εἶτα μετὰ παρεμβολῶ τινος καιροῦ ἰσῶν ἐλέβορον, ἐφάνη ἐπισωπάλαι δῆλον ὅτι πῶ ὁμοιότητα· καὶ τὸ δῆλον καὶ ὡδὶ τῶ σκλάτωνος· τούτων τὰ αἰσθήματα, τῇ φαντασίᾳ σώζεται· εἶτα μετὰ παρεμβολῶ τινος καιροῦ ἰσῶν ἐλέβορον, ἐφάνη ἐπισωπάλαι δῆλον ὅτι εἶδ

ΟΙΟΝ ϖ μάχη ζοπῆς γλυμμένης, οἷος ταύτος, ἕτερος ἔση· εἰϑ' ἕτερος, ἕως ὧδ' αὖ χὴν ἦλϑον. η
Δ ικὰ τοῦ τῷ παραλείγματος παιεισϑ', πῶς ἐπισωάγεται ἡμῖν ϖ ἡϑ. ϑλου ἐκ τῆς αἰσϑήσεως. ὧ φησὶν, ἔσωζεν ὡς ϖ λόγῳ παραλείγματος ἐμαχόμην ἀσώροβδ', πόλεμον ἠρτ' ϖαντίων συγκροτήσαντες. οἱ καὶ ζαπέντες διεστόρεσαν, καὶ ϖ τεῦϑεν διελύϑη ὁ πόλεμος. ἐπὶ τε ἐις τὴν φυλάδων ἀλλ-
κὼ ϖ δυσάμενος παλιννοήσας ἐκ τῆς φυγῆς, ἠρτὰ πρόσωπον ἔση τὴν ϖαντίων· εἰ ταὶ ἕτερος ἦ φυλάδων ἔσεσϑαι ἴσων ἰσῶν τάνται, σωμῆλϑε τούτῳ εἰς ϐοήϑειαν· καὶ ἔσεσϑε ἕκαστος τὴν φυλάδων ποιήσας, ἔσηϑαι αὖ, ὅτις καὶ οἱ ἑκὼν εἰς μάχην πὼ πρόϖλω διαφθορεῖσϑαι· ὡς γοῶ ἐπὶ τῆς μάχης διαφθορέσης σωέβη πάλιν συσῆσαι ταύτην, ἐκ τῶ ἐπισωαχϑῶαι ἦν ἠϑ' οἷα τὴν φυγόντων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς γίγνον. τὴν γοῦ ἀλότων δωάμεων τῆς ψυχῆς, ἵν μοῦ λέτω καὶ ἐπὶ ἵν μέαν ἐπικρατησάντων τῆς λογικῆς ψυχῆς, σωέβη φθορῖῶαι πὼ τῶ ἡϑ. ϑλου γνῶσιν πὼ σ' αὐτῷ οὐ-
ϑεν. εἶτε ἐκ τῆς αἰσϑήσεως οἷος αἰσϑήματος σ' τυπωϑέντος σ' τῇ φαντασίᾳ, ὡ οὗ, ὅτις ἐ τόδου τοιοῦ τοῦ, καὶ οὔτω πολλῶν αἰσϑημάτων ἐπισωαχϑέντων, μνῆμαι πολλαὶ γίνονται· ἐκ δὲ τὴν μνημῶν ἐμπειρία μία· ἐκ δὲ τῆς ἐμπειρίας, ὃ ἐ πάγεται αὖ, ὅτις τῇ ψυχῇ, ἡ τῶ ἡϑ. ϑλου γνῶσις. η
Η δὲ ψυχὴ ὑπάρχει τοιαύτη οὖσα οἷα δωάσϑαι πάσχειν ἔσεσϑε. η
Η γοῶν ἡ λογικὴ ψυχὴ πάσχει ἔσεσϑε, ὃ ἐκ τὴν πολλῶν μνημῶν ἐπισωάγειν ϖ ἡϑ. ϑλου. η
Ο δὲ ἐλέχϑη μὲν πάλαι, οὐ σαφῶς δ' ἐλέχϑη, πάλιν εἴπωμεν. η
Ε ἰπὼν ὅτι ϖ ἡϑ. ϑλος ἐκ τὴν αἰσϑημάτων ἐπισωάγεται ἀσαφῶς ἔσεσϑε ἔμ ϑεν ἔ τι πάλιν διασαφῆ. η
ΣΤΑΝΤΟΣ γοῦ τὴν ἀδιαφόρων οὖσ', πρῶτον μὲν σ' τῇ ψυχῇ ἡϑ. ϑλου. καὶ γὰ αἰσϑάνεται η
μὲν ϖ ἡϑ. ϑλος ὃν. ἡ δ' αἴσϑησις τῶ ἡϑ. ϑλου ἔση, οἷον ἀνϑρώπου, ἀλλ' οὐ καλλίου ἀνϑρώπου, πάλιν σ' η
τούτοις ἴσεται, ἕως αὖ τὰ ἀμόρφ ἔχῃ, καὶ τὰ ἡϑ. ϑλου. οἷον τοιονδὶ ζῶον ἕως ζῶον. καὶ σ' τούτῳ η
ὡσαύτως. η
Α διάφορα λέγει καὶ τὰ ἠρτ' εἴδος ὄντα, ἀδιάφορα καὶ ὅμοια. ὡς ὁ σωκράτης καὶ ὁ ϖλάτων. ζῶα γὰ ἄμφω. καὶ ὡς ἐπισωάγεται ϖ εἶδος ϖ εἰδικώτατον ἐκ τὴν μορικῶν, οὕπως αὖ, ὅτις ϖ γένος ἐκ τῶν εἰδῶν. καὶ διασαφεῖ πῶς ἔσεσϑε γίνεται ἡ αἴσϑησις σ' ὁρῶσα, ὡς μόρ τι· τὰ μορικὰ ἀδιάφορα ἠρτ' εἴδος, ἃ παξ ϖ σ' ἔσεσϑε αἴσϑημα ἔσησεν σ' τῇ φαντασίᾳ καὶ σ' ετύπωσεν, οὐ μόνον ἔχον ἀπόμορξιν ἰδιωμάτων καὶ συμβεϐηκότων τινῶν, ὑϕ' ὧν τὰ μορικὰ σωίστεται, καὶ γνωρίζονται, ἀλλὰ καὶ ἀπομάσεταί τι τῶ ἡϑ. ϑλου. ἡ ϑλος δ' ἔστιν ἡ κοινότης, καϑ' ἣν κοινωνοῦσιν πάντα τὰ μορικὰ· οἷ-
γοῶν ἀνϑρωποι, ϖ ζῶον ϖ λογικὸν ϖ ϑνητὸν κοινὰ ἔχουσιν. ἡ γοῶν αἴσϑησις ἰδιότης ἐστὶν ϖ σωκρά-
τους καὶ ἀλκιϐιάδου καὶ ἀπομόρξασα μετὰ τῶν μορικῶν ἰδιωμάτων τὴν σ' αὐτοῖς. μορικὰ δὲ ἰδιώ-
ματά εἰσιν, ϖ μὲν ἴδιον εἶναι κομήτην καὶ λευκόν· ϖ δὲ, μὴ τοιοῦτον, καί τι τῶν σ' αὐτοῖς θεωρου-
μένων κοινῶν. ἤγουν, ἡ ὅτι ζῷά εἰσιν, ἢ ὅτι λογικά, ἢ τί τοιοῦτον παρέστημε ἔσεσϑε πρῶτος τῇ φαν-
τασίᾳ. ὃ πρῶτον αἴσθημα σ' τυπωϑὲν σ' αὐτῇ ἐποίησε τῇ ψυχῇ, καὶ γνῶσίν τινα ἀμυσοβαϑῆ τῶ ἡϑ.
ϑλου. ὡσαύτως καὶ ϖ δεύτερον αἴσθημα. καὶ ϖ τρίτον καὶ τέταρτον ὅμοια ὄντα καὶ μεῖζα τῶν
ἰδιωμάτων, καὶ συμϐεϐηκότων τῶν σ' τοῖς μορικοῖς ἔχουτά τι καὶ τῶν σ' αὐτοῖς κοινωνιῶν σ' τυ-
πωϑέντα· καὶ τοῦτα τῇ φαντασίᾳ ἐποίησε τῇ ψυχῇ, καὶ γνῶσιν τῶ ἡϑ. ϑλου. ⸢Η αἴσθησις γὰ, η
οὐ μόνον ἀντιλαμϐάνεται τῶν ἡϑ. ϑικῶν. ἤγουν τῶν συμϐεϐηκότων, καὶ ἰδιοτήτων, ὑϕ' ὧν τὰ με η
ϑικὰ σωεστήκασιν, ἀλλὰ καὶ τῶ ἡϑ. ϑλου ἀνϑρώπου, ἤγουν ἀλλὰ καὶ τινῶν ὑϕ' ὧν ὁ ἡϑ. ϑλου ἀνϑρώ-
πος σωίστεται, ἀλλ' οὐ ἡϑ. ϑλίου ἀνϑρώπου. ἤγουν, ἀλλ' οὐκ ἀντιλαμϐάνεται μόνων τῶν σωεστώ- η
των τῶν μορικῶν ἀνϑρώπων· ἀλλὰ καὶ τινῶν τῶν τῶ ἡϑ. ϑλου. οἷον ὅτι λογικά εἰσι τὰ ὁρώμενα ἢ ὅτι
ϑνητά, ἢ ὅτι ζῷά, πάλιν σ' τούτοις ἴσεται. σ' ὸς οὖν αἰσθήματος σ' τυπωϑέντος σ' τῇ ψυχῇ ἕτε
καὶ δύο καὶ τεσσάρων, καὶ πεντάρων καὶ ἄλλων πολλῶν, ἐχόντων καὶ τινὰ ἀπόμορξιν τῶ ἡϑ. ϑλου ὡς
εἴπομεν. οἷον ἡ αἴσθησις ὁρώσα ϖ ἡϑ. ϑλιαν, πρῶτον ἔσεσϑε κείνει ὡς ζῶον τοιονδὶ. οἷον, λελευκωμέ-
νον, καὶ τετρεχωμένον. εἶτα ἡϑ. ϑικὸν κείνει ἔσεσϑε καὶ ζῶον εἶναι. καὶ μεῖζα τοῦτα, ζῶον
τοιόνδε. ἤγουν λογικόν. καὶ σ' τούτῳ ὡσαύτως. ἤγουν καὶ κείνασα ἔσεσϑε ζῶον λογικόν, ὕστερον ἐπι-
γινώσκει ἔσεσϑε, ὡς ϑνητόν. καὶ οὕτω ἠρτὰ προκοπὴν προϐαίνουσα, ἐπισωάγει τελέως ϖ κοινὸν
καὶ ἡϑ. ϑλου ἀνϑρώπου σ' τῇ ψυχῇ.
ΔΗΛΟΝ δὴ ὅτι ἡ μὲν τὰ πρῶτα ἐπαγωγὴ γωρίζειν ἀναγκαῖον. καὶ γὰρ καὶ αἴσθησις οὕτω η
ϖ ἡϑ. ϑλου ἐμποιεῖ ⸢ἐπεὶ δὲ τὴν τοιαύτην διάνοιαν ἔξεως αἷς ἀληϑεύομεν. αἱ μὲν ἀεὶ ἀληϑεῖς εἰσιν· αἱ η
δὲ ἐπιδέχονται ϖ ψεῦδος· οἷον δόξα καὶ λογισμός· ἀλλὰ ϖ ἡ μὲν ἀεὶ ἐπιστήμη καὶ νοῦς· καὶ οὐδὲν ἐπιστή- η
μης ἀκριϐέστερον ἄλλο γένος ἢ νοῦς. η
Γ ρῶτα λέγει τὰς ἀρχάς· ἤγουν τὰς ἀμέσους προτάσεις, αἷ τινες γωρίζονται καὶ ζωάγονται τῇ η
ψυχῇ. ὑϕ' ἃ παιτῶγας ὡς γὰρ σ' τῇ ἀπειτῶγῇ γνώσιμον ϖ ἡϑ. ϑλου ὅλῳ τῶν μορικῶν, οὕτω καὶ η
ὁ νοῦς ἐπιζωάγει ϖ ἡϑ. ϑλου, ἢ τὰς ἀμέσους προτάσεις, ἢ καὶ τὸν ὁρισμούς ⸢ἐπειδὴ δὲ τῶν πάρα η
πλὼ διάνοιαν ἕξεων αἱ μὲν ἀναπόδεικτοι ὡς ϑρεπτικὴ καὶ αὐξητικὴ, αἱ δὲ εἰσι η

Prima principia. 1. immediate propositiões

Potentiæ animæ rrationales. Vegetatiua & augmetatiua

Diuisio facultatú animæ pulchra. ta. plena tamé errori bus librarij

rrationales animæ poté tiæ ira & cupiditas

Aureú documentú

Phantasiæ uis magna

καθόλυ gd

ΙΙΙ ſſ. ἐπαγωγῆς · ſ. ſſ. ἐπαγωγή · ∴ ſſ. πάντη

ſſ. πρὶ. ſſ. ut in rpsa lectione areist.

δέ εἰσι λόγῳ ἐπιποϑεῖς, ὡς θυμὸς καὶ ἐπιθυμία, αἱ δὲ εἰσι λογικαί ⸢καὶ τῶν λογικῶν, αἱ μὲν εἰσιν
ἀεὶ ἀληϑεῖς, ὡς νοῦς καὶ ἐπιστήμη. αἱ δὲ εἰσι ποτὲ μὲν ἀληϑεῖς, ὡς ἡ δόξα καὶ ὁ λογισμός. αἱ δὲ εἰσι λο
γικαί, ὧ αἷς οὔτε ϖ ψεῦδος ἠρῶεῖται, οὔτε ϖ ἀληθὲς, ὡς ἡ αἴσθησις καὶ ἡ φαντασία. λογισμὸν δὲ
λέγει ϖ νοῦν ϖ πρακτικὸν ϖ δυάμει νοῦν λεγόμενον. ὃς λογίσει, καὶ κείσει, καὶ ὀρεξάσει, ἡ
θυποβάλλει τὰ πράγματα. ὁ γοῦν νοῦς κυρίως λέγεται νοῦς, ὅταν ϖοῖ τὰ ἀεὶ καὶ ἀσαύτως ἔ-
χοντα σ' ὁρᾷ. ἃ κυρίως αὐτῷ, πρὸς νόησιν ὑπόκειται, ᾗ νήσῃ ϖοῖ τὰ σ' γένεσει καὶ φθορᾷ τὰ *
σ' ϐοή, καὶ ἀπορρέῃ, καὶ μυείας μεταϐολάς τυγχάνοντα ϖοῖ τὰ πρακτὰ τοῦτα καὶ πολιτικὰ
πράγματα. ἃ σ' δέχεται γενέσθαι καὶ μὴ γενέσθαι, τότε λογισμὸς καὶ νοῦς πρακτικός. λογίζεται
γοῦ καὶ κρίνει, ὡς εἰ μὲν τόδε ποιήσομεν ἡμῖν κέναισιν τὴν σ' ὀχλοῦντων χυμῶν, οὐκ αὖ νόσῳ ϖοῖ πε-
πέσιμι. εἰ δ' οἷόν ἐς νόσον ϐυρεῖαν ἐμπεσεῖν μοι γένηται, ἔξεις γοῦ πάραλλον διαίαν. φάσκει δὲ τοὺς
δυσάμεις τῆς λογικῆς ψυχῆς ϖῶν τινές, ϖοτὲ μὲν ἀληθεύουσι ϖοτὲ δὲ ψεύδονται, ὡς ἡ δόξα καὶ ὁ λο
γισμός· αἱ δὲ εἰσιν ἀληθεῖς, ὡς ὁ νοῦς καὶ ἡ ἐπιστήμη οὐδὲ γένος ἄλλο, ἤγουν εἶδος ἀκριϐέστερον καὶ τι- η
μιώτερόν ὄσιν ἐπιστήμης οὐδὲ γένος ἄλλο, ἤγουν εἶδος ἀκριϐέστερον εἰλήφασι τὰ πράγματα πα
Α ἱ δ' ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως γωρίζονται ἐπιστήμη δ' ἅπασα μεϑ' λόγου ὄσι τ' ἀρχῶν. ἐπι η
στήμη μὲν οὖν αὖ εἴη. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀληθέστερον σ' δέχεται εἶναι ἐπιστήμης, ἢ νοῦς, νοῦς αὖ εἴη τῆς ἀρ- η
χῶν. ἐκ τε τούτων σκοπῆσαι, καὶ ὅτι ἀποδείξεως ἀρχὰ, οὐκ ἀπόδειξις. ὥστ' οὐδὲ ἐπιστήμης ἐπιστήμη. η
εἰ οὖν μηδὲν ἄλλο παρὰ ἐπιστήμην ἔχομεν γένος ἀληθές, νοῦς αὖ εἴη ἐπιστήμης ἀρχή· καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ η
τῆς ἀρχῆς εἴη αὖ. εἰ δὲ ποῖσαι, ὁμοίως ἔχει πρὸς ϖ ἄπαυ πράγμα. η
Γ νωσει μὲν τόδε δ' εἰσὶ τόδε ϖ ἀποδείξεως ὅλῳ τῆς ἐπιστήμης. ἤγουν τῆς ἀποδείξεως. ϖ γοῦ ἀποδεί-
κνυ, ἀποδέδεικται καὶ γνῶσιν γόνε ὅλῳ τῆν ἀρχῶν. ἄπαξ μὲν ἐπιστήμη καὶ ἀπόδειξις ὅλῳ
λόγου γίνεται· ἤγουν, συλλογισμοῦ. ἐπεὶ δὲ σ' ταῖς λογικαῖς δυσάμεσι τῆς ψυχῆς ἀληθέστερόν εἰσι
τῆν ἄλλων, ἡ ἐπιστήμη καὶ ὁ νοῦς. ἐὰν οὖν ἡ ἐπιστήμη ἡ δ' ἀποδείξεως γνωμόνη, οὐ δυνάτεται ἀσφάλε-
ξαι τὰς προτάσεις, ἤγουν τὰς ἀρχάς, ὅϑ. ϖ μὴ δεῖναι δυνάϖ λαϐεῖν ἀρχαειδέστερα τούτων ὑϕ'
ὧν ὁ συλλογισμὸς προϐαίνει. νοῦς ἄρα εἴη, ὁ τὰς ἀρχὰς πιώσκων. ἡ γὰ δόξα καὶ ὁ συλλογισμὸς πε-
ρὶ τὰ σ' δεχόμενα γίνεται. καὶ ποτὲ μὲν ἀληθεύοντες, ποτὲ δὲ ψευδόμενα, πῶς αὖ δυάμεν τὸ γνωρί-
ζειν καὶ γνώσκειν τὰς ἀμέσους προτάσεις ἀεὶ ἀληθεῖς οὔσας. τοῖς οὖν γνωσθεῖσιν ἐκ τούτων ὧν εἴπο
μεν, ἔστιν ἰδεῖν ὅτι ὥσπαρ τῆς ἀποδείξεως οὐκ ἀπόδειξίς ἐστιν, ἀλλ' ἡ ἄμεσος πρότασις, οὕτως οὐδ' ἡ ἐ-
πιστήμη καὶ ἡ ἀποδείξεως ἐστὶν ἀρχὴ καὶ τῆς γνώσεως τῆν ἀρχῶν, ἀλλ' ὁ νοῦς. εἰ γοῦν μηδὲν η
ἄλλο γένος, ἤγουν εἶδος γνώσεως τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀποδείξεώς ἐστιν ἀληθέστερον· η
ἀλλ' ὁ νοῦς μόνος· τοῦτ' ἔστιν, εἰ μηδεμία τῆς λογικῆς ψυχῆς ἕξις, καϑ' ἃς ἀληθεύομεν η
ἐστὶν ἀληθέστερον, ἀλλ' ἡ ὁ νοῦς μόνος· ~~τοῦτ' ἔστιν εἰ μηδεμία τῆς λογικῆς ψυ-~~
~~χῆς, καϑ' ἃς ἀληθεύομεν ἐστὶν ἀληθέστερον ἕτερον· ἀλλ' ἡ ὁ νοῦς μό-~~
~~νος,~~ νοῦς ἄρα εἴη ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς γνώσεως τῆν
ἀρχῶν· καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς γνώσεως τῆς ἀρχῆς, ἤγουν
τῶν ἀμέσων προτάσεων· ἡ δὲ πᾶσα ἐπιστήμη ἡ
δ' ἀποδείξεως, γινώσκει τὰ πράγματα
ἐπιστητά· ἤγουν ὡς ὁ νοῦς γινώσκει
τὰς ἀρχὰς τῆς ἀποδείξεως,
γινώσκει τὰ ἐπιστητὰ
πράγματα καὶ
ἀποδει-
κτά.

II. ſſ. ἀρχῆς

Rationalium animæ fa
cultatú quædá ſemp
uerae ut opinio &
tocinatio. ahae in gb
neq: uerú conſideta
neq: falsum ut ſenſ
& phantaſia

λογισμὸς gd
νοῦς πρακτικὸς
νοῦς proprie

Quèadmodú demonſtr
tionis nó ÷ demóſtratu
ſed immediata propo
ſitio. 1. pncipiú ſcn
q: ſic ipſius principi
& cognitionis princip
ora ~~ē~~ eſt aliud prem
piú aut ſcientia aut
demonſtra ~~ē~~ qm νοῦς

nideturdeeſſe
δύσις ἡ ϖοιησημη. confirmat
q: hoc Euſtratius in eande cú

Φιλοπόνου, τῆν εἰς ϖ δεύτερον τῆν ὑστέρων ἀναλυτικῶν ὁριστοτέλους, τέλος. philopono ſententia deſines

δόξα μὴ ἐπαινέσῃ χθιτες τῶϑεῶ
πάντων σωτῆρος ἡ μὴ δοξάσῃ
τῶν ἐάων

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΞΗΓΗΣΙΣ, ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

Α ζητούμενά ἐστιν ἴσα τῷ ἀριθμῷ, ὅσα πρότερον ἐπιστάμεθα. ζητοῦμεν δὲ τέτταρα. τὸ ὅτι. τὸ διότι. εἰ ἔστι. τί ἐστιν.

Ὅτι φύσει πρότερον τὸ εἰ ἔστι τοῦ ὅτι ἐστίν· ὁ γὰρ τὸ ὅτι ὑπάρχει τόδε τῷδε ζητῶν, ὡς ὁμολογούμενον ἤδη εἶναι τὸ ὑποκείμενον, τοῦδε οὐ ζητεῖ, εἰ ὑπάρχει αὐτῷ τί, ἢ μή· ὅσα πρότερον ἐπιστάμεθα, αὐτὰ τοῦτ', ὅσων ἐπιστήμῃ λαμβάνομεν. οὐ γὰρ ἃ ἤδη ἐπιστάμεθα ταῦτα ζητοῦμεν, ἀλλὰ ἃ γνῶναι θέλομεν.

Ὅταν μὲν γὰρ πότερον τόδε, ἢ τόδε ζητῶμεν εἰς ἀριθμὸν ἰόντες. οἷον, πότερον ἐκλείπει ὁ ἥλιος ἢ οὔ, τὸ ὅτι ζητοῦμεν· σημεῖον δὲ τούτου, ἀφέντες γὰρ ὅτι ἐκλείπει, προσιόντες ἐκλείπει, ἐπειδὴ ἐκλείπει, οὐ ζητοῦμεν πότερον. ὅταν δὲ εἰδῶμεν τὸ ὅτι, τὸ διότι ζητοῦμεν. οἷον, εἰδότες ὅτι ἐκλείπει, καὶ ὅτι κινεῖται ἡ γῆ, τὸ διότι ἐκλείπει, ἢ διότι κινεῖται ζητοῦμεν.

Ὅτι τέτταρα τὰ ζητούμενα ἃ ἀφέντες γινώσκομεν. εἰ ἔστι. τί ἐστιν. ὅτι ἐστί, διότι ἐστίν. εἰ γὰρ μὴ οὐσίαν μὴ τὸ ὑπάρξειν τινὸς ζητοῦμεν ἁπλῶς. εἰ ἔστιν, ἢ μὴ γνόντες δ' ὅτι ἐστί, τὸ τί ἐστι ζητοῦμεν ἢ τὸ ὑπάρχον τινὶ κατηγορούμενον. τουτέστι, πότερον τόδε, ἢ τόδε ζητοῦμεν (οἷ), πότερον ἐκλείπει ὁ ἥλιος, ἢ οὔ) τὸ ὅ, τί ἐστι ζητοῦμεν. μαθόντες δὲ τὸ ὅτι, τότε τὸ διότι ζητοῦμεν, καὶ τὸ αἰτίαν τούτων οὖσαν τῶν τεττάρων, τὸ μὲν εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἐστιν, οἷς τοῖς ἁπλοῖς καὶ ἀσυμπλόκοις ζητοῦμεν. τὸ δὲ ὅτι καὶ τὸ διότι, οἷς τοῖς συμπεπλεγμένοις. τουτέστιν, εἰ ὑπάρχει τί τινι, ἢ μὴ ὑπάρχει. οὐ πάσεως δὲ τούτων τοῖς ζητήσεσι, τὸ μέσον ζητεῖται. ἡ τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα ζητούμενά τινα ὄντα, καὶ αὐτὰ τῇ τῶν ζητουμένων διαιρέσει τὴν ὕλην ἐρημένην ὑπάγεται. πάντα γὰρ τάττεται ἀπὸ τοῦ γένους, καὶ τοῦ ἰδίου, καὶ τοῦ συμβεβηκότος, καὶ τοῦ ὁρισμοῦ, οἷ τῷ εἶδει τὴν ζητουμένων τῷ ὅτι ἐστί. δύο γάρ τινα λαβόντες ὧδε πάντων αὐτῶν ζητοῦμεν. εἰ ἔστιν ὁρισμὸς τόδε τόδε.

ΤΑΥΤΑ μὲν δὴ οὕτως. ἄλλα δ' ἄλλον τρόπον ζητοῦμεν. οἷ, εἰ ἔστιν, ἢ μὴ ἔστι κέντανρος, ἢ θεός. μὲν γὰρ ζητῶν εἰ κένταυρός ἐστιν, ἁπλῶς ζητεῖ τοῦδε τῆς τοῦ κενταύρου ὑπάρξεως, καὶ εἴτε ἔστι εἴτε ἔστιν· ὁ δὲ ζητῶν εἰ κένταυρος λευκός ἐστιν, οὐκέτι ἁπλῶς οὐδενὸς πράγματος ποιεῖται τὸ ζήτησιν, ἀλλὰ τὸ ὅτι ζητεῖ, ἀριθμόν τινα τῆς ζητουμένων ἔχων.

ΤΟ δὲ εἰ ἔστιν, ἢ μὴ, ἁπλῶς λέγω. ἀλλ' οὐκ εἰ λευκός, ἢ μή. γνόντες δ' ὅ, τί ἐστι, τί ἐστι ζητοῦμεν. οἷον, τί οὖν ἐστι θεός, ἢ τί ἐστιν ἄνθρωπος. ἃ μὲν οὖν ζητοῦμεν, καὶ ἃ εὑρόντες ἴσμεν, ταῦτα καὶ τοσαῦτά ἐστιν. ζητοῦμεν δὲ ὅταν μὲν ζητῶμεν, τὸ ὅτι, ἢ τὸ εἰ ἔστιν ἁπλῶς.

Εἰπὼν τὸ εἰ ἔστι, τὸ ἁπλῶς προσέθηκε, διακρίνων αὐτοῦ πρὸς διαφορὰν πρὸς τὸ ὅτι ἔστιν. ὃ εἶπεν οὐ αριθμῷ καὶ οὐχ ἁπλῶς.

ΑΡ' ἔστι μέσον αὐτῷ ἢ οὐκ ἔστιν.

Ὅταν μὲν ὅ, τί ἐστι καὶ εἰ ἔστι ζητῶμεν, εἰ ἔστι μέσον ζητοῦμεν. τὸ δὲ διότι ἐστὶ καὶ τί ἐστι, τότε τὸ μέσον ζητοῦμεν.

ΟΤΑΝ δὲ γνόντες ἢ τὸ ὅτι, ἢ τὸ εἰ ἔστιν, ἢ τὸ ὡδὶ μόρους, ἢ τὸ ἁπλῶς, πάλιν τὸ διατὶ ζητῶμεν, ἢ τὸ τί ἐστι, τότε ζητοῦμεν τὸ μέσον.

Πάλιν πῶς διαφορὰν τοῦ ὅτι ἐστὶ καὶ τοῦ εἰ ἔστιν, ἐδήλωσεν οὐ τῇ προσθέσει τοῦ ὡδὶ μόρους, ἢ ἁπλῶς. ὁ μὲν γὰρ ζητῶν τοῦδε τῆς οὐσίας τινός, οἷον, ἆρ' ἔστι κενὸν ἁπλῶς, τοῦδε τοῦ ἀσωμάτου πράγματος οὐδὲν ὄντος, πῶς ζήτησιν ποιεῖται. ὁ δὲ τὸ ὅτι ζητῶν, μεμβρισμά ἐστιν ἁπλοῦν πῶς ζήτησιν ἔχει. διὸ οὖν τὸ ὡδὶ μόρους εἶπε τὸ μεμβρισμένον, ὃ εἶπεν οὐ αρχὴ εἰς ἀριθμὸν ἰόντες, ἢ ὡδὶ μόρους. ὅτι ὁ ζητῶν εἰ τόδε τῷδε ὑπάρχει, ζητεῖ εἰ ὅσον τούτου τί ἐστιν. ὁ γὰρ ζητῶν εἰ ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι, ζητεῖ εἰ τὸ ζῷον τί τῷ ἀνθρώπῳ ἐστί. καὶ γὰρ τὸ γένος τί ἐστιν, οὐ ἐστι γένος ἀλλὰ καὶ ὁ ζητῶν φύσει εἰ ἡ χὼν λευκή, ζητεῖ εἰ τῆς χιόνος τί λευκόν ἐστι. καὶ γὰρ τὸ συμβεβηκός ἐκείνου. ἀλλὰ καὶ ὁ ζητῶν εἰ ἡ σελήνη ἐκλείπει, ζητεῖ εἰ τί τῆς σελήνης ἐστὶν ἔκλειψις. εἰ γὰρ πάθος ἐστὶν αὐτῆς.

ΛΕΓΩ δὲ τὸ ὅτι, ἢ τὸ εἰ ἔστιν ὡδὶ μόρους, καὶ ἁπλῶς.

Ὅτι τὸ ὅτι ἢ ὡδὶ μόρους ἢ ἁπλῶς. καὶ τὸ μὲν ὡδὶ μόρους, τὸ ὅ, τί ἐστι ζητεῖ. τὸ δὲ ἁπλῶς, τὸ εἰ ἔστιν.

ΕΠΙ μόρους μὲν, ἆρ' ἐκλείπει ἡ σελήνη, ἢ αὔξεται; ἐὰν γάρ τι, ἢ μή τι, οὐ τοιούτοις ζητοῦμεν. ἁπλῶς δὲ, εἰ ἔστιν ἢ μὴ, σελήνη, ἢ νύξ. συμβαίνει οὖν τὰ ἀπίστους τοὺς ζητήσει ζητεῖν, ἢ εἰ ἔστι τί μέσον, ἢ τί ἐστι τὸ μέσον.

Ὅτι οὐ τοῖς τέτταρσι ζητήσεσι τὸ αἴτιον ζητεῖται, ὅπερ μέσον ἐστίν. ἀλλ' ὡδὶ μὲν τῷ ὅτι ἐστί, καὶ εἰ ἔστι, τὸ αἴτιον ζητεῖται. ὡδὶ δὲ τῷ τί ἐστι καὶ διατί ἐστι, τί τὸ αἴτιον.

ὅτι, διότι. Quæstio

ὅτι ἐστί
τί ἐστι

ὅτι ἐστί qd sit

Dialectica problemata & medium quæruntur in quæstiombus eorum

ὅτι ἐστί
ὅτι ἐστί

ὅτι ἐστί nè q ἐστι me
si est mediú quæra
at διότι ἐστὶ καὶ
τί ἐστι quod sit me
diú

Genus, qdda est
eius, cuius ÷ gen)

In ὅτι ἐστὶν nè q ἐστιν
causam quærimus
In τί ἐστιν & διὰ
τί ἐστιν. quæ ná sit
causa quærimus

ΤΟ μὲν γὰρ ἄτοπον, ὃ μέσον. οὐκ ἄπασι δὲ δεῖ ζητεῖται, ἆρ' ἐνδέχεται ἢ οὐ; μετὰ ταῦτα γνόντες ὅτι ἔστι τί, τί οὖν ἐστὶ ζητῶμεν. ἦ γὰρ ἄτοπον τὸ εἶναι μὴ τοδὶ, ἢ τοδὶ, ἁπλῶς τοῦτο οὐσίαν. ἢ ὃ μὴ ἁπλῶς, ἀλλὰ τί τῷ καθ' αὑτὸ, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς ὃ μέν ἐστι. λέγω δὲ ὃ μὲν ἁπλῶς, τὸ λευκὸν κείμενον. οἷον, σελήνη, ἢ γῆ, ἢ ἥλιον, ἢ τρίγωνον. ὃ δέ τί, ἐκλείπειν, ἰσόπλευρα, ἰσοσκελῆ. εἰ οὖ μέσῳ ἢ μή.

ΟΤΙ τί καὶ ὅτι τῷ τί ἐστιν. ὃ ἐδήλωσε δηλῶν τῷ εἰπεῖν, ὃ γὰρ ἄτοπον τῷ εἶναι μὴ τοδὶ, ἢ τοδὶ, ἀλλ' ἁπλῶς τοῦτο οὐσίαν. καὶ πάλιν ὅτι τῷ διατί ἐστιν. ὃ καὶ αὖ ἐδήλωσε δηλῶν τῷ εἰπεῖν, ἢ ὃ μὴ ἁπλῶς, ἀλλὰ τί τῷ καθ' αὑτὸ, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς, ὃ τί ἐστι ὃ ἄτοπον ζητεῖται. ἢ τῷ εἶναι ἁπλῶς ὃ πρᾶγμα, ἢ τῷ ὑπάρχειν ὃ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. ἁπλῶς δὲ λέγει, ὃ λευκὸν κείμενον. οὐχ ἁπλῶς δὲ, ἄλλα τινὰ ὄντα τὰ συμβεβηκότα τε, καὶ κατηγορούμενα.

ΕΝ ἅπασι γὰρ τούτοις φανερόν ἐστιν, ὅτι τὸ αὐτό ἐστι, καὶ τί ἐστι, καὶ διατί ἐστι. τί ἔστιν ἔκλειψις, σέληνος φώτος ἀφὴ σελήνης, λευκὸν γῆς αὐτιφράξεως. διατί ἐστιν ἔκλειψις, ἢ διατὶ ἐκλείπει ἡ σελήνη, ὅλῳ δὲ ἐκλείπειν τὸ φῶς αὐτιφραττούσης τῆς γῆς. τί ἐστι συμφωνία, λόγος ἀριθμῶν, οὗ ὀξεῖ, ἢ βαρεῖ. διατὶ συμφωνεῖ τὸ ὀξὺ τῷ βαρεῖ, ὅλῳ δὲ λόγον ἔχειν ἀριθμῶν, τὸ ὀξεῖ καὶ τὸ βαρύ.

Ε᾽ν ἅπασι φησὶ τούτοις, ἀλλ' οὐ τῷ καθ' αὑτὰ ὄντων, ἀλλὰ τῷ ἄλλοις ὑπαρχόντων, φανερὸν εἶναι ὅτι παντὸν ἐστὶ καθ' αὑτῶν, τὸ τί ἐστι καὶ τὸ διατί ἐστι. καὶ διείκνυσιν αὐτὸ οὐκ ἔχον τῷ ὁρισμῷ τῷ ἑαυτοῦ αὐτῶν. ὅτε μὲν τὸ τί ἐστι, ποτὲ δὲ τὸ διατί ἐστι προστιθεὶς, καὶ διείκνυς ἐφαρμόζον αὐτῷ καὶ τὸ διατί ἐστιν. εἰ δὲ τὸ διατί ἐστιν ἐφαρμόζει τῷ τί ἐστιν, εἴη ἂν καὶ ἡ τῷ τί ἐστι ζήτησις, ὅταν εἰς τὸ διὰ μέσου ἐλθεῖν τῷ διατί ἐστι παραλαμβάνηται, ὅταν μὴ αὐτῷ παρὰ λαμβάνηται αὐτίαιτο μόνον, οὐ δὲ τῷ ἄλλῳ ἄλλῳ ὑπάρχει, ἀλλὰ δι' ὃ ἔστιν ἐστὶ.

ΑΡ' ἐστὶ συμφωνεῖν τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρύ; ἆρ' ἔστιν οὗ ἀριθμοῖς ὁ λόγος αὐτῶν.

Δ εἰ ἔξω ἐνόησεν τῷ οὐ ἄλλοις ὑπαρχόντων τὸ τί ἐστι, καὶ ἄτοπον εἶναι αὐτὸ ὑπάρχειν τινί. καὶ ὅλως τῷ εἶναι, ἐξῆς παράλειγμα παρατίθεται τῷ εἰ ἐστὶ ζητήματα, διείκνυσιν ὅτι εἰ ἔστι τί ζητῶν, ζητεῖ ἐν μέσῳ ἐστὶ τί αὐτῷ, ὃ ἄτοπόν ἐστιν αὐτῷ τῷ εἶναι. ὃ δὲ αὐτὸς λόγος, καὶ ὧδε τῷ ὅτι ἐστὶν. ὃ γὰρ ζητῶν, ἆρα ἔστι συμφωνεῖν τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρὺ, ζητεῖ μὲν εἰ ἔστι συμφωνία, ὀξέος, καὶ βαρέος. ἔστι δὲ ὃ ζητεῖ, ἆρ' ἔστιν οὗ ἀριθμῷ ὁ λόγος, ὁ λόγος καὶ αἴτιος τῷ συμφωνεῖν τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρὺ γίνεται. ὧν ἀμφοτέρων μὲν οὖν, καὶ οὗ τῷ εἰ ἔστι, καὶ οὗ τῷ ὅτι ἐστὶ, τὸ ζητούμενόν ἐστιν, εἰ ἔστι τί μέσον ἢ αἴτιον. ἀλλὰ ὧδὶ μὲν τῷ ὅτι ἐστὶ, ζητῶμεν εἰ ἔστιν αἴτιον ὄρος ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχει. ὧδὶ δὲ τῷ εἰ ἔστιν, εἰ ἔστι τὸ αὐτὸ ὄρος αἴτιον. καὶ ὃ ὑπάρχει αὐτὸ, τῶν ὄντων τί ἐστι, καὶ αὐτό ἐστι.

ΛΑΒΟΝΤΕΣ δὲ ὅτι ἐστὶ. τί οὖν ἐστιν ὁ λόγος. ὅτι δὲ ἔστι τῷ μεῖζον ἡ ζήτησις, δῆλοι ὅσων τὸ μέσον ἀληθές.

Τ ὸ τῷ μέσου πρὸ ζήτησιν εἶναι οὐ πᾶσι τοῖς ζητουμένοις. οὐ οἷς μὲν ζητῶμεν, εἰ ἔστι τί μέσον. οὐ οἷς δὲ τί ἐστιν, ἢ διατί ἐστιν εἰ γὰρ ἔστιν, πᾶσα ζήτησις ὑπάρχει. καὶ γὰρ ὃ ὅτι, ἔστω τὸ εἰ ἔστι πιστοῦται, ἀφ' τούτων, ὧν τὸ μέσον ἀληθές ἐστιν. ὧδὶ τούτων γὰρ μὴ ἀληθανόμενοι μὲν τῷ μέσῳ, καὶ τὸ ὅτι ἐστὶ, καὶ τὸ διατί ἐστι ζητοῦμεν. ὁμοίως καὶ τὸ τί ἐστιν. ἀληθανόμενοι δὲ, οὐδὲν αὖ ἐζητοῦμεν ἔτι. ἐκ γὰρ τῶν πολλάκις τῇ ἀληθείᾳ φανερῶν, ἢ διαφανῶν καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ ὁμοιότητα, ἀθροίζεται τὰ καθόλου.

ΖΗΤΟΥΜΕΝ γὰρ μὴ ἠσθημένοι, οἷον τῆς ἐκλείψεως, εἰ ἔστιν, ἢ μή. εἰ δὲ ἠσθόμεθα ὧδὶ τῆς σελήνης, οὐκ αὖ ἐζητοῦμεν, οὔτ' εἰ γένεται, οὔτ' εἰ διατί. ἀλλ' ἅμα δῆλον ἦν αὖ ἐκ τῆς αἰσθάνεσθαι, καὶ τὸ καθόλου ἀληθὲς μὲν ἐγένετο εἰδέναι. ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις, ὅτι νῦν ἐκλείπει. ἐκ δὲ τούτου, τὸ καθόλου αὖ ἐγένετο. ὥσπερ λέγομεν τὸ τί ἐστιν εἰδέναι, παντὸν ἐστὶ καὶ τὸ διατί ἐστι. δῆλον δὲ ἢ ἀπλῶς, καὶ μὴ τῷ ὑπαρχόντων τί, ἢ τῷ ὑπαρχόντων. οἷον ὅτι δύο ὀρθαὶ, ἢ ὅτι μεῖζον, ἢ ἔλαττον.

Ο᾽τι παντὸν ἐστὶ τὸ τί ἐστιν εἰδέναι, καὶ τὸ διατί ἐστὶ μὴ μονόλυσις ἢ τῷ διατί, καθόλου καὶ κοινῶς ὧδὶ αὐτῷ λέγει, ὅτι διττὴ ἡ καθόλου τῷ διατί ζήτησις. ἡ γὰρ ἀπλῶς ζήτησις καὶ οὐκ οὖ ὑπάρξει ἄλλου, ἀλλ' ὡς ὧδὶ τῆς τί ἐστι ζητήσεως, ἢ τῶν ὑπαρχόντων τινὶ, τὸ διατὶ ζητεῖται. ὥσπερ ἐφ' ὧν παρέθετο παραδειγμάτων. διατὶ δύο ὀρθαῖς τὸ τρίγωνον ἴσον. ἢ διατὶ ἡ ἴρις οὐ μεῖζον ἢ μικυκλίου. ἆρ' ἔστιν ἁπλῶς, καὶ μὴ τῷ ὑπαρχόντων τί. ἔοικε δὲ τούτων λέγειν, ὅτι καὶ ὧδὶ τῷ ἁπλῶς τὸ τί ἐστιν αἴτιον ἐστιν αὐτοῖς εἶναι. οἷον, τί ἐστὶ τρίγωνον. ἆρ' ἔστιν αἴτιον τῷ εἶναι τῷ τετράγωνῳ.

ΟΤΙ μὲν οὖν πάντα τὰ ζητούμενά ἐστι μέσου ζήτησις, δῆλον. ἡ δὲ τὸ τί ἐστι διείκνυται, καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀπαγωγῆς, καὶ τί ἐστιν ὁρισμὸς, καὶ τίνων, εἴπωμεν διαπορήσαντες πρῶτον ὧδὶ αὐτῶν. ἀρχὴ δ' ἔστω τῶν μελλόντων, ἥπερ ἐστὶν οἰκειοτάτη τῶν ἐρωμένων λόγων.

Μ έλλει γὰρ προσλαβὼν ζητεῖν, εἰ ἐστὶ τί ἐστι καὶ ὁ ὁρισμὸς διείκνυται διὰ συλλογισμοῦ. οἰκείων δὲ τούτῳ, τὸ ὧδὶ οὗ νῦν ἀπορεῖ. ὃ ἐστιν, εἰ οἷόν τε τὸ αὐτὸ τί ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ, καὶ διὰ ὁρισμοῦ καὶ διὰ ἀποδείξεως εἰδέναι, ὡς πᾶν τὸ διὰ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν γινωσκόμενον, καὶ διὰ τοῦ ἑτέρου γινώσκεσθαι ἅμα

ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ. 103

δυνατὸν ἆρα δὲ καὶ τὸ αὐτὸ προσήκειν, ὅτι οὐδόξου τινὸς τοῦ αὐτοῦ γνῶσιν ἡμᾶς ἔχειν. κατ' ἄλλο μὲν, διὰ ὁρισμοῦ. κατ' ἄλλο δὲ, δι' ἀποδείξεως. τῷ γὰρ τετρώνου τί μὲν ἐστι, δι' ὁρισμοῦ γνῶσιν ἐλάμβανον. ὅτι δὲ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς γωνίας, δι' ἀποδείξεως. ἀλλ' οὐ πᾶσὶ τούτων ἡ ζήτησις. ἀλλ' εἰ ἐνδέχεται τούτων καὶ δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως ἐστὶ γνώσκειν.

ΑΓΟΡΗΣΕΙΕ γὰρ αὖ τις. ἆρ' ἐστὶ τὸ αὐτὸ, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ, ὁρισμῷ εἰδέναι καὶ ἀποδείξει, ἢ ἀδύνατον.

Ο᾽τι μὴ πᾶν τὸ συλλογισμῷ διειλεγμένον, καὶ δι' ὁρισμοῦ διείκνυται. οἱ μὲν γὰρ ὁρισμοὶ, καθόλου καὶ καταφατικοί. οἱ δὲ συλλογισμοὶ, οἱ μὲν, τῷ διὰ τοῦ τρίτου σχήματι, σφηνικοί. οἱ δὲ τῷ τετάρτῳ, μυρικοί.

Ο᾽ μὲν γὰρ ὁρισμὸς τῷ τί ἐστιν εἰδέναι δοκεῖ. τὸ δὲ τί ἐστιν ἅπαν, καθόλου καὶ κατηγορικόν. συλλογισμοὶ δ' εἰσὶν, οἱ μὲν σφηνικοὶ, οἱ δ' οὐ καθόλου. οἷον, οἱ μὲν τῷ διὰ τοῦ τρίτου σχήματι, σφηνικοὶ παντες. οἱ δὲ τῷ τετάρτῳ οὐ καθόλου. εἶτα οὐδὲ τῷ τῷ πρώτῳ σχήματι καταφορικῶν ἁπάντων ἐστὶν ὁρισμός. οἷον ὅτι πᾶν τετρώνου, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει.

Γ αῦ τετρώνου, πᾶς αὖ τὸς ἁρεῖς γωνίας, δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς ἴσας ἔχον τὰς γωνίας, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει. πᾶν ἄρα τετρώνου, τὰς αὖ τὸς ἁρεῖς γωνίας, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει.

ΤΟΥΤΟΥ δὲ λόγος, ὅτι τὸ ἐπίστασθαι ὅτι ἀπολελυκτικῶς, τὸ ἀποδείξειν ἔχειν.

Ο᾽τι μὴ οἷόν τε τὸ αὐτὸ κατὰ τὸ αὐτὸ, ὁρισμῷ τε καὶ ἀποδείξει εἰδέναι. μὴ δ' ἔστι τούτων ὧν ἀπόδειξίς ἐστι, δι' ὁρισμοῦ γνῶσις.

Ω᾽στ' εἰ ὧδὶ τῶν τοιούτων ἀπόδειξίς ἐστι, δῆλον ὅτι οὐκ ἀεὶ ἐν αὐτῶν καὶ ὁρισμός. ἐπίσταντο γὰρ αὖ τις καὶ κατὰ τὸν ὁρισμὸν, οὐκ ἔχων τὴν ἀπόδειξιν. οὐδὲν γὰρ κωλύει μὴ ἅμα ἔχειν. ἡμῶν δὲ πίστις, καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. οὐδὲν γὰρ πώποτε ὁρισάμενοι ἐγνωμεν, οὔτε τῷ καθ' αὑτὸ ὑπαρχόντων, οὔτε τῷ συμβεβηκότων. ἔτι εἰ ὁ ὁρισμὸς οὐσίας τινὸς γνωρισμός. πάντα γε τοιαῦτα, φανερὸν ὅτι οὐκ οὐσίαι. ὅτι μὲν τοίνυν οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς ἅπαντος οὐδὲ καὶ ἀπόδειξις, δῆλον. τίνι δὲ οὐ ὁ ὁρισμὸς, ἀρχαὶ πάντων τὰς ἀποδείξεις ὄντι, ἢ οὔ;

Δ εῖξαι ὅτι μὴ ὄντι οὐκ ἀποδείξεις ἐστὶ τῷ ὁρισμὸς, νῦν αὐτὸς ἐψεύσατο διείκνυσιν, ὡς οὐ καθόλου δείκνυσιν, ὅτι οὐ ὄντι ἀποδείξις, τούτου οὐκ ἔστιν ὁρισμός. καίτοι δῆλον τῷ εἰπεῖν, ἵνα μὴ δὲ πίστις ᾖ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. οὐδὲν γὰρ πώποτε ὁρισάμενοι ἐγνωμεν, οὔτε τῷ καθ' αὑτὸ ὑπαρχόντων, οὔτε τῷ συμβεβηκότων καθόλου, δοκεῖ πεποικέναι τὸν λόγον. ἔστι δὲ ὁ αὐτὸς ψεῦσμα, διείκνυσιν ὅτι μὴ δὲ παντὸς οὗ ὁ ὁρισμὸς, τούτου καὶ ἀπόδειξις. ὧδὶ δὲ τούτοις ἀποδείξει, ὅτι μηδόλως κατὰ τὸ αὐτὸ, τί ἐστι δι' ἀποδείξεως, καὶ δι' ὅρου εἰδέναι. ὁ γὰρ ὁρισμὸς, οὐδὲν ἄλλῳ ἄλλο ὑπάρχον δείκνυσιν, οὔτε τῷ καθ' αὑτὸ, οὔτε τῷ κατὰ συμβεβηκὸς ὢν ὁ συλλογισμὸς δεικτικός.

ΕΙΣ μὲν δὴ λόγος, καὶ ὧδὶ τοῦτο ὁ αὐτός. τῷ γὰρ οἶδ' ἢ οἶ, μία ἐπιστήμη. ὥστ' εἴπερ τὸ ἐπίστασθαι τὸ ἀποδεικτὸν ἐστὶ, τὸ πῶς ἀποδείξειν ἔχειν, συμβήσεται τί ἀδύνατον.

Ο᾽τι μὴ οἷόν τε τῷ αὐτῷ ἐπιστήμῳ ἔχειν, δι' ἀποδείξεώς τε καὶ ὁρισμοῦ. εἰ γὰρ τὸ ἀποδεικτικοῦ ἐπιστήμη ἡ δι' ἀποδείξεως γνῶσις. εἰ εἴη πᾶν τὸ δι' ὁρισμοῦ γνωστὸν, καὶ δι' ἀποδείξεως, ἀποδεικτικὴν μὲν αὖ εἴη. οὗ δ' ὅρισται δι' αὐτοῦ, καὶ χωρὶς ἀποδείξεως εἰδέναι, ἔχοντα αὐτῷ τὸν ὁρισμόν. ἐπεὶ δὴ καὶ ἡ δι' ὁρισμοῦ γνῶσις, ἐπιστήμη ἐστὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων ἀποδεικτοὶ. οἱ δὲ ὁρισμοὶ, ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων.

Ο᾽ γὰρ τὸν ὁρισμὸν ἔχων αὖθις τῆς ἀποδείξεως, ἐπίσταται. ἔτι αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων ὁρισμοί. ὧν ὅτι οὐκ ἔσονται ἀποδείξεις, δέδεικται ἔμπροσθεν. ἢ ἔσονται αἱ ἀρχαὶ ἀποδεικτοί. καὶ τῶν ἀρχῶν αἱ ἀρχαὶ, καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον βαδιεῖται. ἢ τὰ πρῶτα, ὁρισμοὶ ἔσονται αὖ ἀποδεικτικοί. ἀλλ' ἀρχαὶ μὴ παντὸς τοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τινὸς, τῷ αὐτῷ δῆλον ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. ἢ ἀδύνατον. οὐ γὰρ δῆλον ἀποδείξεις, οὐδ' ὁρισμός. ὁρισμὸς μὲν γὰρ, τοῦ τί ἐστι καὶ οὐσίας. αἱ δ' ἀποδείξεις πάσας, φαίνονται λαμβάνουσι τὸ τί ἐστιν. οἷον αἱ μαθηματικαί. τί μονὰς, καὶ τί τὸ περισσὸν, ἢ αἱ ἄλλαι ὁμοίως. ἔτι πάσαις ἀποδείξεις, τί κατά τινος δείκνυσιν. οἷον τί ἐστιν, ἢ οὐκ ἔστιν. οὐ δὲ τῷ ὁρισμῷ, οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου κατηγορεῖται. οἷον, οὔτε τὸ ζῷον κατὰ τοῦ δίποδος, οὔτε ἵππος κατὰ τοῦ ζῴου. οὐδὲ δὴ κατὰ τοῦ ἐπιπέδου τὸ σχῆμα. οὐδὲ ὁ σχῆμα ἐπιπέδου. ἔτι ἕτερον τὸ τί ἐστι, καὶ τὸ ὅτι ἐστὶ δηλῶσαι. ὁ μὲν οὖν ὁρισμὸς, τί ἐστι δηλοῖ. ἡ δὲ ἀπόδειξις, ὅτι ἔστι τόδε κατὰ τοῦδε, ἢ οὐκ ἔστι.

Ρ ᾴον τὸν ἐλέγξαι, ὅτι ἕτερόν ἐστιν ἥ, τε ἀπόδειξις, καὶ ἡ δι' ὁρισμοῦ γνῶσις. νῦν δὲ προσεπιδείκνυσιν, ὅτι οὐ ἔστιν ἀποδεικτὸς, ὃ τι μηδόλως ἐστὶν ἀποδεικτικὴ ἡ ὁριστική. ἐφ' ὡς μὲν γὰρ τοῖς πρώτοις κειμένοις, ἕτερόν μὲν ἐστὶν ἀποδεικτικὴ μέν τοι καὶ αὐτή.

Ε᾽τέρου δὲ ἕτερόν ἀπόδειξις, ἐὰν μὴ ὡς μέρος ᾖ τί τῆς ὅλης. δεῖ δὲ λέγω, ὅτι δείκνυται, τὸ ἰσοσκελὲς δυσὶν ὀρθαῖς ἴσον, εἰ πᾶν τετρώνου δείκνυται. μέρος γὰρ ἐστὶ καθόλου. τοῦτο δὲ πρὸς ἄλληλα, οὐκ ἔχει οὕτω, τὸ ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ τί ἐστιν. οὐ γὰρ ἐστὶ θατέρου θάτερον μέρος. φανερὸν αὖ ὅτι

Ὀξύδοξον · contrarium τῷ παράδοξον ἠγάτο

Diffinitiones semper sunt affirmatiuæ & uniuersales.

Quid?

Si est aliqd quærunt

Sive τὸ τί ἐστιν & τὸ διατί ἐστι idem ea

Quæstione τὸ διατί duplicem esse.

Prin nõ esse maiore se mi circulo

οὔτε οὖ ὁρισμὸς, τούτου πάντως ἀπόδειξις· οὔτε οὖ ἀπόδειξις, τούτου πάντως ὁρισμός. ὥστε ὅλως τῶ αὐτῶ οὐδενὸς οἷόν τε ἔσται ἄμφω ἔχειν. ὥστε δῆλον, ὡς οὐδὲ ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις, οὔτε τὸ αὐτὸ εἶη, οὔτε θάτερον οἷόν τε θατέρου. καὶ γὰρ αὖ τὰ ἐναντία κείμενα ὁμοίως ἔχει. πάντα μὲν οὖν μέχρι τούτου διαπορήσω. τῶ δὲ τί ἐστι, πότερόν ἐστι συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ἢ οὐκ ἔστι καθάπερ νῦν ὁ λόγος ὑπέθετο.

Ο' τὸ δὲ δεῖξαι ὅτι ἀδύνατον ἀπόδειξιν ὁρισμοῦ γενέσθαι, δοκεῖ πως ἤδη καὶ ὑφ' ἡμῶν προειρημένων δεδεῖχθαι. ὅτι γὰρ μηδενὸς τῶ αὐτῶ δι' ὁρισμοῦ τε καὶ ἀποδείξεως, ἡ λέξις προεῖπεν. ὅτι οὐ γαρ ἐστιν ἀπόδειξις οὗ ὁρισμός. ὁ μὲν γὰρ ὁρισμὸς, τῶ τί ἐστι καὶ οὐσίαν· ἡ δὲ ἀπόδειξις, τῶ ὅτι ἐστὶν ἀλλ' οὐ τῶ τί ἐστι· καὶ ὁ μὲν ὁρισμὸς, λέξις τῆς οὐσίας· αἱ δ' ἀποδείξεις οὐ πᾶσαν οὐσίαν δεικνύουσι· μὴ ὅτι ὁ μὲν ὁρισμὸς, ἀρχὴ ἀποδείξεως· ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ἀποδείξεως, οὐκ ἀποδεικτική γε ἡ δὴ τοῦτο ὑγιή, οὐκ ἂν εἴη ὁρισμοῦ ἀπόδειξις. εἴποτε γὰρ τοῦτῳ ἐκεῖνο ὅτι εἰ καὶ διά τινων ἐπιχειρήσεων δοκεῖ πως καὶ αὐτὸ δεδεῖχθαι, ἀλλ' ἄλλο ἔσται τὸ πρόβλημα ἐκείνων, καὶ ἄλλης λέξεως δεόμεθα. ἔστω ἐκείνων μὲν ὑφ' ἓξιητέτο, εἰ τῶ αὐτῶ δυνατὸν γνῶσις, καὶ δι' ἀποδείξεως καὶ δι' ὁρισμοῦ γίνεσθαι. νυνὶ δ' εἰ ἔστιν ὁρισμόν τινος δι' ἀποδείξεως δεδεῖχθαι ὑπάρχοντα αὐτῷ.

Ο' ΜΕΝ γὰρ συλλογισμὸς, τί καὶ κατά τινος δείκνυσι δηλῶ τὸ μέσον. ὁ δὲ τί ἐστιν, ἰδιόν τε, καὶ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται.

Ο' τὸ τῶ τί ἐστιν οὐκ ἔστι συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξις. ὅτι ὁ ὁρισμὸς, ἰδιόν ἐστιν οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. ὁ ὑφ' ἁπλῶς ἰδιον, συμβεβηκὸς καὶ οὐκ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον.

ΤΑΥΤΑ δ' ἀνάγκη ἀντιστρέφειν· εἰ γὰρ ὁ ἀ τῶ γ ἰδιον, δῆλον ὅτι καὶ τῶ β· καὶ ἐνδέχ τῶ γ. ὥστε πάντα ἀλλήλων· ἀλλὰ μὴν καὶ εἰ ὁ ἀ οὐ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει παντὶ τῷ β· καὶ καθόλου ὁ β παντὸς τῶ γ, οὐ τῷ τί ἐστι λέγεται, ἀνάγκη καὶ ὁ ἀ οὐ τῷ τί ἐστι τῶ γ λέγεσθαι· εἰ δὲ μὴ οὕτω τις λήψεται διαλύσας, οὐκ ἀνάγκη ἔσται ὁ ἀ τῶ γ, κατηγορεῖσθαι οὐ τῷ τί ἐστιν· εἰ ὁ μὲν ἀ τῶ β, οὐ τῷ τί ἐστι. μὴ κατηγόσθω δὲ ὁ β οὐ τῷ τί ἐστι. ὁ γὰρ τί ἐστιν, ἄμφω ταῦτα ἔξει, ἔσται αὖρα καὶ ὁ β κατὰ τῶ γ ὁ τί ἐστιν.

εἰ ἔσα ὅτι δεῖ οὐ ἀμφοτέρας ταῖς προτάσεσιν εἶναι ὁ τί ἐστι, τουτέστι ὁ ὁρισμὸν, ἐπίνευμε, ὁ τί ἐστιν, ἄμφω ταῦτα ἔχει· τῶ δὲ, αὖτι τῶ δὴ χρησάμενος. ἔστι δὲ ὁ λεγόμενον, ὅτι ὁ δὴ τί ἐστιν ἄμφω ταῦτα ἔξει τό, τε ἀβ, καὶ ὁ βγ· δῆλον ὅτι. οὐ γὰρ μόνη ἡ ἀβ πρόταση, ἀλλὰ καὶ ἡ βγ ἔξει ὁ τί ἐστι. δείξασ' δὲ ταῦτα, ὁ ἐπόμενον αὐτοῖς ἄτοπον, ἐπιφέρει λέγων. εἰ δὴ ὁ τί ἐστιν ἄμφω ταῦτα ἔχει ἐνδέχ τῶ μέσου, ἔστω πρότερον ὁ τί ἐστιν εἶναι ὅτι μὲν ὁ τί ἐστιν αὖτὸ τῶ τί ἐστιν εἶναι καὶ τῶ ὁρισμοῦ ἐλάμβανεν, ἐδήλωσε δὲ τῶ προστιθέναι τῷ τί ἐστι, ὁ τί ἐστιν εἶναι ὁ γὰρ οὐ οὐ τῷ τί ἐστιν, ὡς ὁ τί ἐστιν εἶναι κατηγορούμενον, δεῖ οὐ ἀμφοτέρας ἐλήφθαι ταῖς προτάσεσιν. ἀλλ' εἰ ἔξει τὸ ἀ πρῶτον ὁρισμὸς δῆλ. τῶ β, εἰ δῆλ. τοῦτον δεικνύοιτο τῶ γ ὁρισμὸς ἂν. καὶ ἔσται μὲν οὕτω ἄτοπον. εἰ μὲν γὰρ ὁ β ἄλλο τῶ γ, ὁ ἀ πλειόνων ὁρισμὸς αὖ εἴη, ὅπερ ἀδύνατον. εἰ δὲ ταυτὸν ἐστι τὸ β τῷ γ, τὸ οὐ αρχὴ λήψεται. βουλόμενος γὰρ αὐτὸ δεῖξαι ὃν ὁρισμὸν τῶ γ, λαμβάνει αὐτὸ ὁρισμὸν εἶναι τῶ β, ὅτι ταυτὸν τῷ γ ὡς δρᾶ ὅ ἐπι ἐμφέρον βουλόμενος δεῖξαι ὅτι ὁρισμοῦ ἀπόδειξίς ἐστιν, ἐλαβε χωρὶς ἀποδείξεως, τὰ τῶ β ὁρισμὸν εἶναι. εἴποτε μὲν οὖν καὶ τοῦτο. ὁ δὲ δεικνυσιν ὅτι τὸ ἀ ἀποδεικνὺς, οὗ βούλεται δ' ἀποδείξεως τὸν ὁρισμὸν λαβὲν, τούτου χωρὶς ἀποδείξεως, εἶναι τινα ὁρισμὸν λαμβάνει. εἰ γὰρ λήψεται τὸ ἀ κατὰ τῶ β ὡς ὁρισμὸν, καὶ οὐ τῷ τί ἐστιν εἶναι, καὶ τὸ β ὁμοίως τῶ γ ὁρισμὸν, δῆλον ὅτι καὶ τῶ β ὁρισμόν τινα καὶ λόγον λήψεται οὐ ὑφ' ἕξει τὸ ὁ τῶ γ τί ἐστιν εἶναι. δῆλον δ' ἐβούλετο δεῖξαι τὸ τί ἐστιν εἶναι τῶ γ δι' ἀποδείξεως δεικνύμενον. ὁ οὖν βούλεται δείξαι, ἔλαβε· λαμβάνει γὰρ τὸ β τῶ γ ὁρισμὸν εἶναι.

Ει δὴ τὸ τί ἐστι καὶ τὸ τί ἐστιν εἶναι ἄμφω ἔχει ἐνδέχ τῶ μέσου, ἔστω πρότερον, τὸ τί ἐστιν εἶναι. ὅλως δ' εἰ ἔστι δεῖξαι τί ἐστιν ἄνθρωπος, τὸ δὲ ἀ τὸ τί ἐστιν, εἴτε ζῶον δ' πον, εἴτ' ἄλλο τι· εἰ τοίνυν συλλογιεῖται, ἀνάγκη κατὰ τῶ β, τὸ ἀ παντὸς κατηγορεῖσθαι. τούτου δ' ἔσται ἄλλος λόγος μέσος. ὥστε καὶ τῶτ' ἔσται τί ἐστιν ἄνθρωπος.

Η'' δεῖ δ' ἔσται ἄλλος λόγος μέσος, ὁ δι' ὃ μενος δείξαι, ὅτι τὸ β τῶ γ ὁρισμὸς ἐστιν. ἢ τούτου δ' ἔσται ἄλλος λόγος, τουτέστι, τῶ β ἔσται ἄλλος ὁρισμὸς, καὶ τῶ γ ἔσται ὁρισμός.

ΛΑΜΒΑ'ΝΕΙ οὖν ὁ δεῖ δεῖξαι. καὶ γὰρ τὸ β ἐστὶ τί ἐστιν ἄνθρωπος. δεῖ δὲ οὐ ταῖς δυσὶ προτάσεσι καὶ τοῖς πρώτοις καὶ ἀμέσοις συνοπτεῖν. μάλιστα γὰρ φανερὸν τὸ λεγόμενον γίνεται.

Ο'' τὸ δεῖ ἐκ δεμιᾶς καὶ λαβόντας δύο προτάσεις ἀμέσους, ἐπισκοπεῖν τὸ δεδειγμένον ὡδὶ τῶ στοιχείων αὐτῶν. οὕτω γὰρ μάλιστα φανερὸν γένοιτο τὸ λεγόμενον ὑφ' ἓτερόμενον ὡδὶ τῆς προτάσεων ἡ τῆς ὕλης, ὅτι δεῖ ἄμφω τὰς προτάσεις, οὐ τῷ τί ἐστιν εἶναι κατηγορεῖσθαι.

Οι' μὲν οὖν δῆλ. τῶ αὐτισχέφειν δεικνύντες τί ἐστι ψυχὴ, ἢ τί ἐστιν ἄνθρωπος, ἢ ἄλλο ὁτιοῦ τῶν ὄντων, τὸ ὑφ' ἀρχῆς αὐτοῦ ἐστι. ὅτι οἱ δῆλ. τῶ αὐτισχέφειν δεικνύντες τὸ τί ἐστι, τὸ ὑφ' ἀρχῆς αὐτοῦ·

Subaudiendu ÷ Scriendu uel notandú uel ahqdhmius modi. ut alias solet hæc particula usurpari

γιπορήσω

Demonstratio est τὲ ὅτι ἐστὶν & non τὲ τί ἐστιν

Diffimtio proprium est in eo quod qd est prædicatú. reliqú autem proprium accidens est nec in eo q; qd est prædicatú

Ariſtotelem capere τὸ τί ἐστιν pro τί ἦν εἶναι & diffimtione

Πορίσ'. uel ahqd ſimile reponendum

ται. διὸ εἴ τις ἀξιώσειε ψυχὴν εἶναι τὸ αὐτὸ ἑαυτῷ, αἴτιον τῶ ξιῶ· δεῖον δ' ἀριθμὸν αὐτὸν ἑαυτὸν κινοῦντα. ἀνάγκη δὴ αἰτῆσαι πῶ ψυχὴ, ὅπερ ἀριθμὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν κινοῦντα, οὕτως ὡς τὸ αὐτὸ ὄν· οὐ γὰρ εἰ ἀκολουθεῖ τὸ ἀ τῶ β, καὶ δεῖον τῷ γ, ἔσται τῷ γ τῷ α, ὁ τί ἐστιν εἶναι. ἀλλ' ἀλλ' ἐκ τοῦ εἶναι μόνον. οὐδ' εἰ ἔστι τὸ α ὅπερ τί, καὶ κατὰ τὸ β κατηγορεῖται παντός. καὶ γὰρ τῷ ζῴῳ εἶναι κατηγορεῖται, καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι. ἀλλ' ἐκ τῷ πάντα τῶ ἀνθρώπῳ εἶναι, ἢ ζῴῳ εἶναι· ὥσπερ καὶ πάντα ἄνθρωπον ζῷον εἶναι, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὥστε αὖ εἶναι. αὖ μὲν οὖν οὕτω λάβῃ, οὐ συλλογιεῖται ὅτι τὸ α ἔστι τῶ γ· τὸ τί ἐστιν εἶναι καὶ ἡ οὐσία· ἐὰν δὲ οὕτω λάβῃ, πρότερον ἔσται ἐλήφθω τῷ γ· τί ἐστιν εἶναι τὸ β. ὥστε οὐκ ἀποδείξεται. τὸ γὰρ οὐ ἀρχὴ, εἴληφεν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἡ δῆλ. τὴν διαιρέσεων ὁδὸς συλλογίζεται, καθάπερ οὐ τῇ ἀναλύσει τῇ ταῦτα τὰ χρήματα εἰρηται.

Ο'' τι οὐδὲ δῆλ. τῆς διαιρετικῆς μεθόδου δῆλ. συλλογισμοῦ δείκνυται ὁ ὁρισμός. ὅτι μὴ δὲ συλλογίζεται ὁ διαιρέσει χρώμενος· οὐ μὲν γὰρ τῷ συλλογισμῷ τε δέντων τινῶν, ἐξ ἀνάγκης ἔπεται τὸ δ' ἐκείνων δεικνυμένων· ἐνδὲ τῆς διαιρέσεως, οὐδὲν μοῦ τοῖς τεθεῖσί τε καὶ ληφθεῖσιν, ἐξ ἀνάγκης ἔπεται τὸ δεικνύμενον· ὥσπερ γὰρ ὁ ἐπακτικῶς τί δείκνυς, λαμβάνει μὲν τινὰ δι' ὧν δείκνυσι τί πειρᾶται, οὐ μὲν συλλογίζεται. διότι μὴ ἐξ ἀνάγκης τοῖς ληφθεῖσιν ἔπεται τὸ δεικνύμενον, οὕτω καὶ ὧδὶ τῆς διαιρέσεως ἔχει. οὐ γὰρ δεῖ τὸ δῆλ. συλλοπισμοῦ δεικνύμενον συμπέρασμα δρᾶστόθαι. καὶ τῷ συγχωρεῖσθαι ὑπό τινων τί θεῖσθαι. καὶ οὐκέτι συλλογισμὸς συμπέρασμα. ἐξ ἀνάγκης γὰρ δεῖ ἔπεσθαι.

ΟΥ'ΔΑΜΟΥ γὰρ ἀνάγκη γίνεται τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι τῶν δ' ὄντων. οὐδ' ὁ διαιρῶν, ἀλλ' ὡς πᾶσ οὐδ' ὁ ἐπάντων ἀποδείκνυσιν. οὐ γὰρ δεῖ τῷ συμπέρασμα δρᾶστόθαι. οὐδὲ τῷ δοῦναι εἶναι· ἀλλὰ ἀνάγκη εἶναι ἐκείνων ὄντων κἂν μὴ φῇ ὁ ἀερκεινούμενος· οὐδὲ ἄνθρωπος ζῷον, ἢ ἄψυχον· εἴτ' ἔλαβε ζῷον, οὐ συμλελόγισται. πάλιν ἅπαν ζῷον, ἢ πεζὸν, ἢ οὔσορον, ἔλαβε πεζόν· καὶ ὁ εἶναι ὁ αὖ θρωπον, ὁ ὅλον ζῷον πεζὸν, οὐκ ἀνάγκη ἐκ τῆν ἐρημιῶν, ἀλλὰ λαμβάνει καὶ δεῖον. ὁ γὰρ εἰ ἰδία ἐκ τῶν ἀληθῆς ὡδὶ τῶ ἀνθρώπου, ἤδη καὶ ἅμα ἀνάγκη ὡς ὧδὶ τῶ σκυτέως ἢ τῶ ἀγαθοῦ, οὗ δῆ ὡδὶ δρᾶμιωείασ' δεῖλεικται. καὶ αὖ ὁ δὲ αὖ τῶ προῖῶν μνημονεύει.

ΔΙΑΦΕ'ΡΕΙ δὲ οὐδὲν, ὧδὶ πολῶν, ἢ ὁλίγων οὕτω ποιεῖν. ὁ αὖ γὰρ ὁ ὁρισμὸς ἀσυλλόγιστος μὲν ἦν καὶ ἡ χρῆσις γίνεται τοῖς οὕτω μεταβάσι. καὶ τῆν οὐ δεχομένων συλλογισθῆναι. τί γὰρ κωλύει δεῖον ἀληθῆς μὲν εἶναι ὁ παῦ κατὰ τῶ ἀνθρώπου. μὴ μοί τοι πῶ σωῤῥεῖν αὐτῶν ὁρισμὸν εἶναι τῶ ἀνθρώπου προσθεῖναι τῷ οὐ τῇ τῶ ζῴου διαιρέσει, ὁ ἄρρεν ἢ ὁ θῆλυ λαβεῖν, ἢ ἄλλω τινὰ οὐ αντίθεσιν κατὰ πῶ ὕλλω, ἢ κατὰ τί συμβεβηκὸς οὖσαν, ἀλλ' οὐ κατ' εἶδος ἀφεῖναι, εἰ ὁ ζῶον εἰς πεζόν. τό μοι καὶ σῦσορον· οὗτος γὰρ ὁ πεζὸν παρέλιπεν. ἐνδέχ βεβηκέναι δὲ εἰ ὁ ζῶον εἰς δ' πουν, καὶ πολύπουν ἐνδέχ βῆ ὁ πεζόν.

ΤΑΥ'ΤΑ μὲν οὖν παρείεται μὲν, οὐδ' ἔχεται δὲ λῦσαι τῷ λαμβάνειν οὐ τῷ τί ἐστι πάντα. καὶ ὁ ἐφεξῆς τῇ διαιρέσει ποιεῖν αὐτούμενον ὁ πρῶτον, καὶ μηδὲν παραλιπεῖν. δεῖον δὲ ἀναγκαῖον, εἰ ἅπαν εἰς πῶ διαίρεσιν ἐμπίπτει, καὶ μηδὲν ἐλλείπει. δεῖον δ' ἀναγκαῖον. ἄτομον γὰρ ἤδη δεῖ εἶναι.

Ε'' στι δὲ μὴ ἐμπίπτοντα εἰς πάλιν πῶ διαίρεσιν τὰ γένη, ὅσα ἀνωτόρω ὧδὶ. τὰ δ' ἄτομα εἴδη εἰς πάλιν ἐμπίπτει πῶ διαίρεσιν, οἷ ὁ ἄνθρωπος.

ΑΛΛΑ' συλλογισμὸς ὁμοῖως οὐκ ἔστιν. ἀλλ' εἴποτε ἄλλον τρόπον γνωρίζειν ποιεῖ καὶ δεῖον μὲν οὐδὲν ἄτοπον. οὐδὲ γὰρ ὁ ἐπάντων ἴσως ἀποδείκνυσιν, ἀλλ' ὁμοῖως δῆλοί τί.

Ο'' τι δεῖ καὶ μὴ συλλογίζεται ἡ διαιρετικὴ μέθοδος, ἀλλὰ κατὰ ἄλλον τρόπον γνωρίζειν ποιεῖ, ὡς καὶ ἡ ἐπαγωγή. εἰ καὶ μὴ ἀποδείκνυσιν, ἀλλ' ὁμοῖως δῆλοί τί.

ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟ'Ν δ' οὐ λέγει, ὁ ἐκ τῆς διαιρέσεως ἐκλέγων τὸν ὁρισμόν.

Ο'' τι ὁ ἐκ τῆς διαιρέσεως τὸν ὁρισμὸν σωτιθεὶς καὶ λαμβάνων, οὐ συλλογίζεται· δῆλ. δὲ παραβολῆς δείκνυσιν.

ΩΣΠΕΡ γὰρ ἐν τοῖς συμπεράσμασι τοῖς ἀπὸ τῆν μέσων, ἐάν τις εἴπῃ ὅτι τούτων ὄντων, ἀνάγ-

Diuiſione utente nó ſyllogizare

αὐτοῦ. i. hic

Et ſi methodus diuiſiua nó ſyllogizat, aliqua tamẽ modo cognoſcere facit ut inductio. Et ſi nõ demonſtrat nihilominus ahqd oſtendit ac ſignificat.

παβολὴ. i. exemplú

Quod prædicatur in qd de alio & eius substantiam significat diffinitio eius est

καὶ τοδὶ εἶναι, οἷόν τε ὂν ὁρωτῆσαι, διατὶ οὐκοῦν ὁ ὢν τοῖς διαιρετικοῖς ὅροις, τί ἐστιν ἄνθρωπος, ζῷον θνητὸν ὑπόπουν, δίπουν, ἄπτερον· διατὶ παρ' ἑκάστην προάθεσιν· ὁρᾷ γὰρ καὶ διαίρει τῇ διαιρέσει, ὡς οἴεται, ὅτι πᾶν, ἢ θνητὸν, ἢ ἀθάνατον. ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος ἅπας, οὐκ ἔστιν ὁρισμός· ὥστε εἰ καὶ ἀπεδείκνυτο τῇ διαιρέσει, ἀλλ' ὅμως ὁρισμὸς, οὐ συλλογισμὸς γίνεται· ἀλλ' αὖρα ἐστὶ καὶ ἀφαίρεξαι ἃ τί ἐστι κατ' οὐσίαν.

ΖΗΤΕῖ εἰ διόν τε ὂν ὁρισμὸν δεῖ διὰ συλλογισμοῦ τι καὶ δείκνυσθαι· ὂν δὲ ὁρισμὸν, ἃ τί ἐστι κατ' οὐσίαν εἶπε· δεῖ πρὸς τῷ σὺ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαί τινος καὶ πῶς οὐσίαν σημαίνον αὐτό, ὁρισμός ἐστιν ἐκείνου. ὁ γὰρ ὁρισμὸς, ἡ ἐνέργεια οὐσία καὶ ἃ εἶναι δεῖ διὰ συλλογισμοῦ· ἀλλὰ δῆλα τῷ διὰ τινὰ, καὶ τούτοις πρὸς πῶ δείξει χρήσασθαι. ἔστι δ' ὃ λαμβάνει καὶ διὰ τί ἐστι τὸ ὂν ἐκ τοῦ τί ἐστιν ἰδίων λόγων, ὁρισμὸν εἶναι· τοῦτ' ἔστι, ὂν ἐκ τῶν τί ἐστι κατηγορουμένων ἰδίων λόγων, τοῦτον ὁρισμὸν εἶναι· ὅτι εἶναι τὸ τί ἐστιν ὁρισμὸν διὰ τί ἐστι δεῖ, ἀλλὰ οὐκ ἀποδείκνυσιν· ᾧ εἰ προσληφθείη ὅδε τὸδε, ἴδιός ἐστι λόγος, ἐκ τῶν σὺ τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων σωμάτων τ' αὖ, τόδε τὸδε αὖρα ὁρισμὸς ἐστιν· ἀλλὰ πάλιν ὁ σὺ ἀρχῇ αἰτεῖται· τοῦ ὂν ἐν λαμβάνει ὂν μέσον τῷ μείζονι· οὐδὲν γὰρ διαφέρει εἰπεῖν τόδε τὸδε ἐκ τῶν σὺ τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων ἴδιόν ἐστι, τὸδε εἰπεῖν τόδε τὸδε ὁρισμός ἐστι· δείκνυσι δέ τι ἢ ἄλλο ἄτοπον, ἢ τοιαύτη δείξει ἑπόμενον· ὅτι γὰρ μὴ ὑπόθεσις σὺ τῷ συλλογισμῷ, δῆλον τῷ λαμβάνειν.

ΕΞ ὑποθέσεως δὲ λαβόντα, ὃ μὲν τί ἐστιν εἶναι, ὃ ἐκ τῶν σὺ τῷ τί ἐστιν ἴδιον· τοῦτο δ' ἐστὶ, σὺ τῷ τί ἐστι μόνα, καὶ ἴδιον ὂν πᾶν· δεῖ γὰρ ἐστιν ἐκείνῳ, ἢ πάλιν εἰλῆφε ὂ τί ἐστιν εἶναι ἢ σὺ τούτῳ· ἀναγκαῖον γὰρ δῆλα τὸ μέσον δείξαι.

ΕΤΙ ὡσπερ οὐδὲ σὺ συλλογισμῷ λαμβάνεται τί ἐστι συλλελογίσθαι· ἀεὶ γὰρ ὅλη, ἢ μέρος ἢ πρότασις δεῖ ὧν ὁ συλλογισμὸς, οὕτως οὐδὲ ὂ τί ἐστιν εἶναι, δεῖ σὺ εἶναι σὺ τῷ συλλογισμῷ, ἀλλὰ χωρὶς τὴν κειμένων εἶναι. καὶ πῶς ὂν ἀμφισβητοῦντα, εἰ συλλελόγισται τι, ἢ μὴ δεῖ ἄπαντα· τάχ' ὅτι δεῖ γ' ὧν συλλογισμός. καὶ πρὸς ὂν ὅτι, οὐ τὸ τί ἐστιν εἶναι συλλελόγισται, ὅτι ναί· δεῖ γ' ἐκεῖτο ἢ μὲν, τὸ τί ἐστιν εἶναι· ὥστε ἀναγκαῖον καὶ αὖθις τὸ τί, συλλογισμὸς ἦν κατὰ τὸ τί ἐστιν εἶναι συλλελογίσθαι· ἢ τὸ τί ἐστιν εἶναι συλλελογίσθαι τί· κεῖται δὲ διὰ συλλογισμοῦ δεῖ διὰ τοῦτο· ἐπεὶ τὸ μὲν ἁπλῶς ἐστὶ τὸ διαιρετῷ εἶναι, τῷ διαιρετῷ εἶναι· τὸ δ' ἐναντίῳ τῷ ἐναντίῳ εἶναι, ὅσοις ἐστὶ τί ἐναντίον· τὸ δ' ἄλλως, τῷ κοινῷ ἐναντίον· καὶ τὸ ἀδιαίρετον, τῷ διαιρετῷ· ἔστιν αὖρα τῷ ἀγαθῷ εἶναι, τὸ διαιρετῷ εἶναι· καὶ γὰρ ἐν ταῦθα λαβὼν τὸ τί ἐστιν εἶναι δείκνυσιν.

ΟΥ̓ τι μὴ δὲ ὁ διὰ τί κατηγορικῶς δείκνυσθαι καὶ συλλογίζεσθαι πειρώμενος ὁρισμὸς, ὃ βούλεται ποιεῖ· τὸ γὰρ δεῖ διὰ συλλογισμοῦ λέγει· καὶ γὰρ ἡ τοιαύτη δείξις, τὸ ἐν αὖρᾳ λήψεται. ἄλλων γάρ τις δείξαι ὅτι δεῖ ἀποδείξεως ὁρισμὸς δείκνυται, εἰς πῶ αὐτῷ τούτου δείξιν, ὁρισμόν τινος λαμβάνει ἄνευ ἀποδείξεως· ὃν εἰ πάλιν βούλοιτο δείξαι δεῖ διὰ συλλογισμοῦ, οὐκ ἄλλως δείξει, ἢ δεῖ τὸ πάλιν ὁρισμὸν τινὸς αἰτήσασθαι καὶ λαβεῖν· καὶ τούτου γε οὖ ἐν ὁρισμὸν δοκεῖ δεῖ τούτου δ' ἐλεγχέναι· λαβὼν γὰρ ὅτι τὸ ἀγαθοῦ ὁρισμός ἐστι τὸ ἀδιαίρετον, οὕτω πάλιν δείξει τὸ κοινοῦ λόγον ἔντα τὸ διαιρετὸν, διάλληλον αὖρα.

ΛΑΜΒΑΝΕΙ δὲ εἰς τὸ δεῖξαι τὸ τί ἐστιν εἶναι, ἕτερον μέν τι ἔστω. καὶ γὰρ σὺ τοῖς ἀποδείξεσιν, ὅτι ἔστι τόδε κατὰ τόδε, ἀλλὰ μὴ αὐτὸ, μὴ δὲ οὗ, ὁ αὐτὸς λόγος καὶ αὐτισφέφει.

ΟΥ̓τος τίν, εἰς πῶ δεῖξιν τὸ τί ἐστιν εἶναι καὶ τὸ ὁρισμοῦ, ἕτερόν τι λαμβάνει ὃ οὐ κεχώρισται. δεῖ γὰρ τινὸς ληφθέντος μέσου ἑτέρου τὸ τί ἐστιν ὧν τὸ συμπέρασμα ὁρᾶν, ὁ συλλογισμός· καὶ ἐκ προτάσεων τινῶν ὃς ἐδήλωσεν εἰ πῶν καὶ γὰρ σὺ ταῖς ἀποδείξεσιν ὅτι ἔστι τόδε κατὰ τόδε λαμβάνεται· τοῦτ' ἔστι, πρότασις· οὐ μὲν αὐτὸ ὃ δεῖ δεῖξαι, ἢ ὃ τῷ αὐτῷ ὅτι ἐστὶ τῷ δείκνυμι· ἢ αὐτισφέφει αὐτῷ· ὃ γὰρ τοιοῦτόν τι λαμβανόν, ὃ σὺ αὐτὸ ἐστὶ τοῦτο λαμβανόντων πρὸς ἄλλο.

ΑΛΛΩΣ τε, ἐπεὶ καὶ ἀμφοτέρους ὁμοίως δεῖται δείξεως· πρὸς ἀμφοτέρους δὲ, τόν τε κατὰ διαίρεσιν δείκνυντα, καὶ πρὸς ὃν οὕτω συλλογισμῷ, ὃ αὐτὸ ἔστω ἀπόρημα· διατί ἔστιν ἄνθρωπος, ζῷον, δίπουν, πτερόν, ἀλλ' οὐ ζῷον καὶ πτερόν· ἓν γὰρ τὴν λαμβανομένων, οὐδεμία ἀνάγκη ἔστιν ἓν εἶναι ἃ τί ἐστι νενοῆσθαι· ὃ καὶ κατηγορούμενον· ἀλλ' ὡς πρὸς ἄνθρωπος ὁ αὐτὸς ἓν μουσικὸς καὶ γραμματικός· πῶς οὖν καὶ δὴ ὁ ὁριζόμενος δείξει πῶ οὐσίαν, ἢ ὃ τί ἐστιν.

ΟΥ̓τι οὐχ οἷόν τέ ἐστιν ὂν ὁρισμὸν δεῖξαι, οὔτε δι' ἀποδείξεως καὶ συλλογισμοῦ, οὔτε δι' ἐπαγωγῆς, οὔτε δι' αἰσθήσεως. ὁ μὲν γὰρ ἀποδεικνὺς τί καὶ συλλογιζόμενος δεῖ ὁμολογουμένων τινῶν, δῆλον ποιεῖ, ὃ δι' αὐτῶν δεῖ ἀνάγκης δεικνύμενον· ὁ δὲ ὁριζόμενος οὐ λαβὼν τινὰ δι' αὐτῶν· δείκνυσιν δεῖ ἀνάγκης

ὄντα· ὂν δὲ δεικνύμενον ὁρισμόν· καὶ ἔτι δείκνυται, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁρισμοῦ ἀπόδειξις· ἀλλ' οὐδὲ δι' ἐπαγωγῆς· ἢ γὰρ ἐπαγωγὴ, δεῖ τῷ καθ' ἕκαστα φανερῶν ὄντων, ἐν καθόλου πιστοῦται. ὁ δὲ ὁριζόμενος, οὐχ οὕτω δείκνυσιν ὁρισμόν· καὶ ὁ μὲν ἐπαγωγὴ χρώμενος, δείκνυσι τὸ ὅτι ἐστὶν, ἢ ὅτι οὐκ ἔστιν, ἐκ τῶν λεγθέντων· ὁ δὲ ὁριζόμενος, οὐχ ὅτι ἐστὶν, ἀλλὰ τί ἐστιν ἢ οὐκ ἔστιν προστίθεται δείξαι. ὅτι δὲ μὴ δεῖ διὰ αἰσθήσεως ἐστὶ δῆλα ὁρισμὸν, πρόδηλον· οὐδὲ γὰρ διὰ αἰσθήσεως ὅλως, οὔτε ὁρισμὸς, οὔτε ὂν ὁρισμὸν, εἴ γε καθόλου ὡς δείξει ἅμα τῷ ἀκινήτῳ εἰπεῖν, δῆλον ἐστὶν ὁρισμὸς· ὡς δῆλον ἐστὶ γλυκὺ, ἢ τι ἄλλο τῶν αἰσθητῶν.

ΟΥ̓ΤΕ γὰρ ὡς ἀποδεικνὺς δεῖ ὁμολογουμένων εἶναι δῆλον ποιήσει· ὅτι ἀνάγκη ἐκείνων ὄντων, ἔτερόν τι εἶναι· ἀποδείξεις γὰρ ἔδει· οὐθ' ὡς ἐπάγων δεῖ τῷ καθ' ἕκαστα δῆλων ὄντων· ὅτι πᾶν οὕτως τῷ μηδὲν ἄλλως· οὐ γὰρ τί ἐστι δείκνυσιν, ἀλλ' ὅτι ἢ ἔστιν ἢ οὐκ ἔστι· τίς οὖν ἄλλος τρόπος λοιπός· οὐ γὰρ δὴ δείξει γε τῇ αἰσθήσει, ἢ τῷ σκιτύλῳ· ἔτι πῶς δείξει τὸ τί ἐστιν. ἀνάγκη γὰρ ἓν εἰδέναι τί ἐστιν ἄνθρωπος, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν εἰδέναι, καὶ ὅτι ἔστι. τὸ γὰρ μὴ ὄν, οὐδεὶς οἶδεν ὅτι ἐστὶν· ἀλλὰ τὸ μὲν σημαίνει ὁ λόγος, ἢ τὸ ὄνομα· ὅταν εἴπω τραγέλαφον· τί δὲ ἐστι τραγέλαφος, ἀδύνατον εἰδέναι.

ΚΑΘΟΛΟΥ δὲ παντὸς, πῶς ὅλως ἐστὶ τί ἐστι δείξαι· εἰ γὰρ δεῖ μὲν πῶ τὸ τί ἐστὶ δείξειν τῇ τὸ ὅτι ἐστὶ συμπεπερᾶνθαι· ταῦτα δὲ, ἑτέρα ἀλλήλων· οὔτε δι' ὁρισμοῦ, οὔτε ἡ ἀποδεικτικὴ, μία ἔσται ἐπιστήμη ἐστὶν· οὐκ ἀνάγκη τὸ τί ἐστι καὶ τὸ ὁρισμοῦ δείξαι· ταῦτα δ' ἐδήλωσεν εἰπὼν ἀλλὰ μὴν εἰ δείξει τί ἐστι καὶ ὅτι ἐστὶ, πῶς τῷ αὐτῷ λόγῳ δείξει· εἰ πᾶν γὰρ ἄμφω δεῖ γνωρίζεσθαι, μετὰ ταῦτα ζητεῖ, πῶς δι' ἑνὸς λόγου ἀμφότερα δεικθεῖη διαφόρων ὄντα.

ΑΛΛΑ μὴν εἰ δείξει τί ἐστι, καὶ ὅτι ἐστὶ, πῶς τῷ αὐτῷ λόγῳ δείξει· ἔτε γὰρ ὁρισμὸς οὐ τι δηλοῖ καὶ ἡ ἀποδείξεις· ἐν δὲ τί ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ ἐν εἶναι ἄνθρωπον, ἄλλο· εἶτα μὴ δι' ἀποδείξεως φαμὲν, ἀναγκαῖον εἶναι δείκνυσθαι ἅπαν ὅτι ἐστὶν, εἰ μὴ οὐσία εἴη, τόδε εἶναι οὐκ οὐσίαν οὐδενί· οὐ γὰρ γένος ἐν· ἀποδείξεις αὖρα ἔσται ὅτι ἐστὶν, ὅπερ καὶ νῦν ποιοῦσιν αἱ ἐπιστῆμαι.

Τὸ γὰρ ἄλλο ἄλλῳ ὑπάρχον, δεῖ συλλογισμοῦ δείκνυται· ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ οὐσία ἑκάστου ὑπάρχει ἐκείνῳ, οὗ ἐστι· καὶ δύναταί τις καὶ ἐπὶ τὸ ὁρισμοῦ ἀκούειν ὅτι ἔστι, διακεῖσθαι προσέθηκε, ἐν εἰ μὴ οὐσία εἴη· τουτέστιν, εἰ μὴ ὁρισμὸς εἴη· μόνον γὰρ τὴν ὅτι ὑπάρχει ὁ ὁρισμὸς ὑπάρχον, οὐ δείκνυται δι' ἀποδείξεως· ἐν εἶναι τινι ᾧ ὑπάρχειν, οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς τινός· δῆλόν εἶναι τί ἀποδείκνυς, ἐν ὁρισμὸν αὐτῷ δείκνυσιν· οὐδενὸς γὰρ ὁρισμὸς ἐν εἶναι· οὐδὲ γὰρ γένος ὅλως ἐν ὂν καὶ ἐν εἶναι μία φύσις, ὡς δύναται καὶ μόρος ὁρισμοῦ εἶναι· τοιοῦτον γὰρ ἐν γένος· ὁ γὰρ ὁρισμὸς, μᾶς φύσεώς ἐστι δηλωτικός· καὶ τὸ εἶναι τί αὖρα ἀποδείξεις ἔσται· οὐκ αὖρα ὁριζόμενος ἐν εἶναι, δεῖ ὁρίζεται δείξει δεῖ τὸ ὁρισμοῦ· ἀποδείξεις γὰρ τούτου δεικτική.

ΤΙ ΜΕΝ ΓΑΡ σημαίνει ἐν τετράγωνον, ἔλαβεν ὁ γεωμέτρης· ὅτι δὲ ἐστι, δείκνυσι· τί οὖν δείξει ὁ ὁριζόμενος τί ἐστιν, ἢ ἐν τετράγωνον· εἰσὶν αὖρα τίς ὁρισμῷ τί ἐστιν εἰ ἔστιν οὐκ ἔσται, ἀλλ' ἀδύνατον.

ΑΒΩΝ ὅτι ἀποδείξις ἐστὶ τὸ ὅτι ἐστὶ δεικτική· ἔχων δὲ ὅτι καὶ ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ ἀποδείξις ἐνὸς πράγματος αὐτῶν τί ἐστιν ἑπτὰ τούτοις λέγει· τί οὖν δείξει ὁ ὁριζόμενος, τί ἐστὶν ἐν τετράγωνον, ἢ ὃ ἴσον ἐστὶ· τί οὖν δείκνυσιν ὁ ὁριζόμενος, καὶ ἐν τί ἐστιν ἀποδιδοὺς τινός, ἢ ἐν τί ἐστιν ἐκεῖνο ὃ ὁρίζεται· ὁ γὰρ ἐν τρίγωνον ὁριζόμενος τί ἐστι, ἐν τρίγωνον λέγει, ἀλλ' οὐχ ὅτι ἐστὶν· ἄλλο γὰρ ἐκεῖνο καὶ δι' ἀποδείξεως δείκνυμενον, καὶ ἐν ἀκολουθοῦν ἄτοπον ἐπιφέρει· ὃ αὖρα τίς ὁρισμῷ οἶδεν, ὅτι ἔστι δεῖ οὐκ εἴσεται· ἄλλη γὰρ ἡ δεῖ δείκνυσα· δεῖ δ' ἀδύνατον ὃ μὴ οἶδέ, τις εἰ ἔστι, δεῖ τί ἐστιν εἰδέναι.

ΦΑΝΕΡΟΝ δὲ καὶ κατὰ τοὺς νῦν τρόπους τοὺς ὅρων, ὡς οὐ δείκνυσιν οἱ ὁριζόμενοι ὅτι ἐστίν· εἰ γὰρ καὶ ἔστιν ἐκ τῶν μέσου τί ἴσον, ἀλλὰ διατί ἐστι τὸ ὁρισθὲν, καὶ διατί τοῦτ' ἔστι κύκλος· εἴη γὰρ ἂν καὶ ὀρειχάλκου φαίη εἶναι αὐτόν· οὔτε γὰρ ὅτι δύναται ἐν εἶναι τὸ λεγόμενον, ὃ προσάγουσιν οἱ ὅροι· οὔτε ὅτι ἐκεῖνο οὗ φασιν εἶναι ὁρισμόν.

Δ" τι μὴ τοῦ ὅτι ἐστὶ τὸ ὁρισθὲν, ὁ ὁρισμὸς ἐστὶ δεικτικός· εἰ γὰρ καὶ σὺ ὑπάρξει, ἔστιν οὗ ὁ ὁρισμὸς ἀποδέδωται· ἀλλ' ὅ γε ὁρισμὸς, τὸ ἐν αὐτοῦ δείκνυσιν· οὐ γὰρ σὺ σημαίνεται σὺ τῷ ὁρισμῷ αἰτία τίς, διὰ τί ἐστὶ ἐστὶν οὗ ὁρισμὸν τίς ἀποδέδωκεν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ διατί ἐστι ἐστὶν κύκλος.

ΑΛΛΑ εἰ ἔξεστι λέγειν τὸ διατί· εἰ αὖρα ὁ ὁριζόμενος δείκνυσιν, ἢ τί ἐστιν, ἢ τί σημαίνει τοὔνομα· εἰ μή ἐστι μηδαμῶς τοῦ τί ἐστιν, εἴη αὖ ὁ ὁρισμὸς λόγος ὀνόματι τὸ αὐτὸ σημαίνων, ἀλλ' ἄτοπον· πρῶτον μὲν γὰρ καὶ μὴ οὐσιῶν αὖ εἴη, καὶ τῶν μὴ ὄντων· σημαίνειν γὰρ ἐστὶ καὶ τὰ μὴ ὄντα.

Δ εἴρηται ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ὁρισμὸς τοῦ εἶναι τὸ πρᾶγμα τὸ ὁρισθὲν, δείκτικῶς τε καὶ γνωστικῶς λαμβάνει, ὡς ἐπόμενον ὄντος τὸ μὴ εἶναι ἐν ὁρισμὸν πράγματός τινος δηλωτικὸν, ἀλλὰ τὸ λαμβανομένου τί σημαίνει τὸ λεγόμενον· ὃς εἶναι αὐτὸν λόγον, ἑνόματι τῷ ἐν σημαίνοντα· εἰ γὰρ δεῖ μὲν τὸ ἐν ὁριζόμενον, ἢ τί ἐστὶ τὸ πρᾶγμα δεικνύναι, ἢ τί σημαίνει τοὔνομα λέγειν· οὐ δείκνυσι δὲ τί ἐστὶ τὸ πρᾶγμα

De inductione

Diffinitio unius naturæ est significatiua.

Demonstr° ostensiua τοῦ ὅτι ἐστί

In diffinitione nõ redditur causa

δηλωτικὸς ἢ γνωστικός

τῷ πῶ ἀρχὴν μὴ εἶναι δι' ὁρισμοῦ εἰδέναι ὅτι ἔστι, ᾗ καὶ λειπόμενον ἂν εἴη μιμητικὸς λόγος τοῦ τί σημαίνει τοὔνομα, ὅπερ ἄτοπον δείκνυσιν.

ΕΤΙ πάντες οἱ λόγοι ὁρισμοὶ αὐτῶν. ἅπαν γὰρ ὄνομα δέεται, ἀλλ' ὁ ποίῳ οὖν λόγῳ. ὥστε ὅρους ἀπλοῦς μεταβαίνειν πάντες. καὶ ἡ ἰλιὰς, ὁρισμὸς ἂν εἴη. ἔτι οὐδὲ μία ἀπόδειξις ἂν ὅτι ἔστι τοῦτο τοὔνομα, τουτ' ἔστι δηλοῖ. οὐδ' οἱ ὁρισμοὶ τοίνυν ἔστι προσδηλοῦσιν.

Εἰ δ' ὁρισμὸς λόγος ὀνόματι τῳ ἢν σημαίνει. μὴ δῖον τε δ' ἀποδείξαι, ὅτι ἔστι τοῦτο ᾧ ὄνομα ἔστι δηλοῖ. δείσει γὰρ μὴ σημαίνῃ τὰ ὀνόματα οὐκ ἀνάγκη τινί· οὐδ' ἀπὸ τούτου ᾧ, τῷ ὄνομα ἔστι σημαίνειν, τίσιν τινὰ ἔχοιμεν. οὐδ' οἱ ὁρισμοὶ τοίνυν ἔστι προσδηλοῦσι, τῷ εἶναι ἕκαστον αὐτῶν δηλωτικὸν τοῦ σημαινομένου ἁπλῶς τοῦδε τοῦ ὀνόματος.

ΕΚ μὲν τούτων τοίνυν, οὔτε ὁ ὁρισμὸς, οὔτε ὁ συλλογισμὸς φαίνεται τοῦ ἐν ὅλῳ, ἔστ' ἂν τοῦ συλλογισμὸς καὶ ὁρισμός. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι οὔτε ὁρισμὸς οὐδὲν, οὔτε ἀποδείκνυσιν, οὔτε δείκνυσιν, οὔτε τῷ ἐν τί ἔστιν, οὐδ' ὁρισμῷ οὔτ' ἀποδείξει ἔστι γνῶναι.

Τ ἀδιορίστως δ' αὖ ἀνάγκη φαίνεσθαι οὕτω, ὅτι τε μὴ τοῦ ἐνὸς συλλογισμὸς καὶ ὁρισμός. ὁ γὰρ αὐτὸς ἀεὶ λόγος ἔλαβεν. ἄλλος γὰρ ἑκατέρου αὐτῶν λόγος. καὶ ὅτι μὴ τοῦ αὐτοῦ συλλογισμός τε καὶ ὁρισμός. ἔστι γὰρ ὁ μὲν, τοῦ τί ἔστιν. ὁ δὲ τοῦ ὅτι ἔστιν. ἃ πρῶτα ἐδείχθη δηλοῦντα τοῦ μήτε τῷ δηλοῦ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι, δι' ὁρισμοῦ δείκνυσθαι. μήτε οὖ ἔστιν ὁρισμὸς, ἔστιν καὶ δηλοῦ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι. ἀλλὰ καὶ ὅτι μήτε ὁ ὁρισμὸς αὐτὸς, ἢ ἀποδείκνυσί, τι, ἢ ὅλως δείκνυσιν. οὔτε γὰρ εἶναι τὸ πρᾶγμα ἀποδείκνυσιν, οὐδ' ὅτι ἐκείνου ἔστιν οὐ ἀποδίδοται δείκνυσι. διὸ, οὐ δι' ὁρισμοῦ ὅτι γνῶναι, ὅτι τόδε τόδε ὁρισμός. οὐδὲν γὰρ δείκνυσιν ὁ ὁρισμὸς, οὔτε ἀποδείξει. ἐπεὶ μὴ ἔστιν ἀπόδειξις τοῦ τί ἔστιν, ὡς δέδεικται. πόθεν γὰρ τοῦ ὅτι ἔστι.

ΓΑΛΙΝ δὲ σκεπτέον ὅτι τούτων λέγεται καλῶς, καὶ τί ἔστιν ὁ ὁρισμός. καὶ τοῦ τί ἔστιν αὖ πῶς ἔστιν ἀπόδειξις καὶ ὁρισμός, ἢ οὐδαμῶς.

Ο ὕτε γὰρ ἐν μὴ δυνάσθαι ἐν αὐτῷ δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως γνώσεσθαι, πάντη καλῶς εἴρηται. οὔτε τὸ μὴ ὅλως εἶναι τινὰ δέξιν ὁρισμοῦ ὡς ὀρθῶς.

ΕΠΕΙ δ' ἔστιν ὡς ἔφαμεν τοῦ τὸ εἰδέναι τί ἔστι, καὶ τὸ εἰδέναι τὸ αἴτιον τοῦ τί ἔστιν.

Ε πειρᾶσθαι προῶτον δείξαι ὅτι ἔστιν ὁρισμὸν ἀποδείξαι δι' ὁρισμοῦ. συγχωροῦντες δ' εἰς πῶ ἀπόδειξιν τοῖς προδεδειγμένοις αὐτῷ. δέδεικται γὰρ πρὸς ὀλίγου δι' ὧν εἴπεν. οἷ ἅπασι γὰρ τούτοις φανερόν ἔστιν, ὅτι τοῦτό τί ἔστι, τὸ τί ἔστι καὶ τὸ διατί ἔστιν. ἐδείχθη γὰρ δι' ἀμέσου τοῦτου ὅτι ὁ τὸ τί ἔστι καὶ τὸν ὁρισμὸν ζητῶν, ἀπαίτιον ζητεῖ. ὁ γὰρ ὁρισμὸς ἐνδέχεται, καὶ ἄπτιον τοῦτο δὴ τὸ προσδηλοῦν. ἐὰν δ' ἐν ὁρισμὸν τινὸς εἰδῶσι, καὶ ἄπτιον οἴδε. τὸ δὲ ἐν ὁρισμὸν τινὸς εἰδότα, εἰδέναι τὸ ἄπτιον αὐτῷ τῷ εἶναι. τοῦτο γὰρ σημαίνει αὐτῷ τὸ ἄπτιον τοῦ τί ἔστι. δέδεικται γὰρ ἐκεῖ. τὸ γὰρ τὸ τί ἔστι ζήτησις, αἰτίαν ζήτησις. δῶ δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ εἰρῆκέναι τοῦ δυνάσθαι ὁρισμὸν διεξελθεῖν δι' συλλογισμοῦ. καὶ εἰ μὴ αὖ ἡ πρὸς αὐτὰς, οὐκ ὁλόκληρος, ἀλλ' ἐλλιπῶς εἰρημένη. ἐπεὶ δ' ἔστιν ὡς ἔφαμεν τοῦτο τὸ εἰδέναι τί ἔστι, καὶ τὸ εἰδέναι τὸ ἄπτιον τοῦ τί ἔστι. λείπει γὰρ αὖ αὐτῷ τὸ οἷόν τε δι' συλλογισμοῦ τὸ τί ἔστιν εἶναι δείκνυσθαι. ἐπεὶ τοίνυν ὁ ὁρισμὸς ἄπτιον, ἢ τοῦ τὸ ἐν ἔστι τούτου ἄπτιον, ἢ ἄλλο αὐτοῦ. τὸν γὰρ αἰτίων τὰ μὲν τοῦ τί ἔστιν ἐκείνων, οἷς ἔστιν αἴτια, ὁλόκληρον αὐτῶν δηλοῦντα πῶ οὐσίαν. τοῦ γὰρ ἐν ἄνθρωπον ζῷον πεζὸν δίπουν εἶναι, οὐκ ἄλλο τὸ αἴτιον παρ' αὐτὸ τοῦτο. καὶ ὅλως ὁ ἐνόντων οἰκείος.

» ΛΟΓΟΣ δὲ τούτου, ὅτι ἔστι τί αἴτιον. καὶ ἔστιν, ἢ τοῦ τὸ, ἢ ἄλλο. καὶν εἴη ἄλλο, ἢ ἀποδεικτικὸν, ἢ ἀναποδείκτον. ἐὰ τοίνυν ἔστιν ἄλλο καὶ σὺ δέχεται ἀποδείξαι, ἀνάγκη μέσον εἶναι τὸ αἴτιον. καὶ σὺ τῷ ἡμᾶτι τῷ πρώτῳ δείκνυσθαι. καθόλου τε γὰ καὶ καθηγούμενον τὸ δεικνύμενον.

Δ ωάτερα τὸ καὶ ἔστιν, ἢ τοῦ τὸ, ἢ ἄλλο εἰρηκέναι, οὐχ ὡς συγχωροῦν εἶναι τὸ αὐτὸ αὖ τὸ αἴτιον. δοκεῖ γὰρ ἄλλο εἶναι τὸ αἴτιον, καὶ τὸ οὗ ἔστιν αἴτιον σὺ πάσιν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ὁλοκλήρῳ χρήσασθαι διαιρέσει. καὶ εἰ ἂν τὸ ἐν τοίνυν ἔστιν ἄλλο ἐπενωγμένον, σημαντικὸν τοῦ ὀφείλειν τὸ αἴτιον ἄλλο εἶναι.

» ΕΙΣ μὲν τοίνυν τρόπος αὖ εἴη, ὃ νῦν ὑπῆρχε σοί, τὸ δι' ἄλλου τὸ τί ἔστι δείκνυσθαι. τῶν τε γὰρ τί ἔστιν, ἀνάγκη τὸ μέσον εἶναι τί ἔστι, καὶ τὴν ἰδίων ἴδιον. ὥστε τὸ μὲν, δείξει, τὸ δ' οὐ δείξει, τὴν τί ἐστὶν εἶναι τῷ αὐτῷ πράγματι. οὗτος μὲν οὖν ὁ τρόπος, ὅτι οὐκ ἂν εἴη ἀποδείξεις, εἴρηται πρότερον. ἀλλ' ἔστι λογικὸς συλλογισμὸς τοῦ τί ἔστιν. ὃν δὲ τρόπον σὺ δέχεται, λέγωμεν, ἐπόντες πάλιν ὑπ' ἀρχῆς.

Λ ογικὸν συλλογισμὸν, ἢν μὴ ἀποδεικτικὸν, ἀλλὰ διαλεκτικόν τε ᾗ δι' ὑπὸ ἔνδοξων συμπέρασμα εἰπεῖν. θὲ λέγειν. εἰ πῶν δὲ πῶ τοιαύτην δείξιν λογικὸν εἶναι, ἀλλ' οὐκ ἀποδεικτικῶ, ἐξῆς προσθέσθαι ζητῆσαι εἰ ὅλως σὺ δέχεται, πῶς καὶ τίνα τρόπον. καὶ ὑπομνήσας ἡμᾶς τὴν κατ' ἀρχὰς ἐρημιῶν, ἀποδείξεων κατὰ πῶ πρὸς αὐτὰ ἀκόλουθον, ὅτι ἀπόδειξιν οὐχ οἷόν τε ὁρισμοῦ γενέσθαι. ἔστι μὲν τοι δι' ἀποδείξεως τρόπον τινὰ ὁρισμὸν εὑρεῖν. καὶ ἔστιν δι' ὧν ἡ πορημενόν, πῶς οἷόν τε δείκνυσθαι τὸ τί ἐστὶν εἶναι. μέλλων δὲ πῶδε τοῦτον ζητεῖν τε καὶ λέγειν, πρῶτον ἡμᾶς τὴν κατ' ἀρχὰς ἐρημιῶν ἀναμνήσει, χρήσιμον αὐτῷ πρὸς πῶ τῆς προκειμένου θεωρίαν ἐσομένων. διὸ καὶ προσέθηκε, ἐπόντες

ἡ. ἀνῷῦ

Diffinitio est tῦ τί ἐστι
Syllogismus autem tῦ ὅτι ἐστί

De diffinitione nota

Diff°. causa est. & q nouit diffinitionẽ alicuius rei causam eius nouit

De Causis. nota.

syllogismus logicus. 1. non demonstrationis sed dialecticus & q fit ex probabilib9

ἐπόντες πάλιν ὑξ ἀρχῆς.

» ΩΣΠΕΡ γὰρ ᾗ διότι ζητοῦμεν ἔχοντες ᾗ ὅτι. οἷ ὅτε δὲ καὶ ἅμα δῆλα γίνεται. ἀλλ' οὔτι πρότερόν γε ᾗ διότι δυνατὸν γνωρίσαι, τῷ ὅτι δηλονότι, ὁμοίως καὶ ᾗ τί ἐστὶν εἶναι, οὐκ ἄνευ τῷ εἰ ἔστιν. ἀδύνατον γὰρ εἰδέναι τί ἐστιν, ἀγνοοῦντα εἰ ἔστιν.

Ο τι ὡς πῶ ᾗ ὅτι τῷ διότι προγινώσκεται, οὕτω καὶ ᾗ εἰ ἔστι τῷ τί ἐστι. οἷ ὅτε δὲ καὶ ἅμα δῆλα γίνεται. οὐ μὴν ἔμπαλιν.

» ΤΟ δ' εἰ ἔστιν, ὅτε μὲν καθ' συμβεβηκὸς ἔχομεν. ὅτε δ' ἔχοντές τι τῷ αὐτοῦ πράγματος. οἷον, βροντὴν, ὅτι φόρος τίς νεφῶν. καὶ ἔκλειψιν, ὅτι σβέσις τίς φωτός. καὶ ἄνθρωπον, ὅτι ζῷόν τι. καὶ ψυχήν, ὅτι αὐξᾷ ἑαυτὸ κινοῦν. ὅσα μὲν δὴ καθ' συμβεβηκὸς οἴδαμεν ὅτι ἔστιν ἀναγκαῖον μηδαμοῦ ἔχειν πρὸς ᾗ τί ἐστιν. οὐδὲν γὰρ ὅτι ἐστὶν ἴσμεν. ᾗ δὲ ζητεῖν τί ἐστι μὴ ἔχοντας ὅτι ἐστί.

Λ αβὼν δ' ἐπειδὴ πῶ τῷ τί ἐστὶ γνῶσιν τῇ γνώσει τῷ εἶναι ᾗ πρᾶγμα, μεθ' τοῦτο πῶς τῇ τῷ εἶναι ᾗ πρᾶγμα γνώσει, ἐπεται μὴ ᾗ τῷ τί ἐστι γνῶσις ᾗ πλάκις, ὡς πρὸ καὶ ᾗ τῷ διατί ἐστι τῇ τῷ ὅτι ἐστὶ γνῶσει δείκνυσι. πῶ γὰρ ὑπάρξειν τῷ πράγματος τῷδε οὐ λῶ ᾗ ζήτησις. εἰ ἔστι ποτὲ μὲν ἀφ' συμβεβηκότων, ποτὲ δ' ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῷ λαβόντες ἔχομεν. καὶ ᾗ μὲν ἀφ' συμβεβηκότων γνῶσις τῆς τῷ πράγματος ὑπάρξεως, οὐδὲν πρὸς πῶ γνῶσιν τῷ τί ἐστι ᾗ πρᾶγμα σῶ τελεῖ. ᾗ δὲ ἀφ' τῶν αὐτῶν τῷ πράγματι ὑπαρχόντων γνῶσις, τῷ εἶναι αὐτῷ, ἀφορμὴ καὶ ὁδός ἐστι τῆς τῷ τί ἐστι γνώσεως. καὶ ὡς αὖ ἔχομεν πρὸς πῶ ἀφ' τῶν ὑπαρχόντων καθ' αὐτὰ καὶ ὄντων τινῶν τε καὶ μορίων τῷ ζητουμένου πράγματος εἰ ἔστι γνῶσις, οὐκ ἔχομεν καὶ πρὸς πῶ τῷ τί ἐστι. ἀφ' μὲν γὰρ τῶν κοινοτέρων εἰδότες ὅτι ἔστι φορῶ τορῶ τῷ εἶναι τί ἐστὶν εἰσόμεθα. ὅτι μὴ δ' ὅτι ἐστὶν ἴσμεν ἀκριβῶς τε ᾗ προσηκόντως. εἰ δ' ἀφ' τῶν ἰδίων καὶ οἰκείων αὐτῷ τῇ τῷ εἶναι αὐτῷ γνῶσιν ἔχομεν, εἴημεν ἂν καὶ πῶ τῷ τί ἐστι γνῶσιν ἔχοντες, ᾗ σχεδόν ὄντες.

» ΚΑΘ' ὅσων ᾗ ἔχομέν τι ῥᾴδιον. ὥστε ὡς ἔχομεν ὅτι ἐστὶν, οὕτως ἔχομεν καὶ πρὸς τί ἐστιν.

Ω ν δὲ ἔχομεν πῶ γνῶσιν τῷ εἶναι ᾗ ἔχειν τί αὐτῷ τῶν οἷ τῇ οὐσίᾳ ὑπαρχόντων αὐτοῖς, ῥᾴδιον τῷ τί ἐστι ζητῆσαί τε καὶ εὑρεσιν.

» ΩΝ μὲν οὖν ἔχομέν, τί τῷ τί ἐστιν, ἔστω πρῶτον μὲν ᾧδε. ἐκλειψις, ἐφ' οὗ ἀ. σελήνη, ἐφ' οὗ γ. αὐτίφρα ἐξ γῆς, ἐφ' οὗ β. ᾗ μὲν οὖν πότερον, ἐκλέπει, ᾗ οὔ, ᾗ β ζητεῖν ἐστιν. ἀρ' ἔστιν ᾗ οὔ; ῥᾴδιον δὲ, οὐδὲν διαφθείρει ζητεῖν. ᾗ δ' ἔστιν ὁ λόγος αὐτῷ. καὶ ἐὰν ᾗ ῥᾴδιον, καὶκεῖνο φαμὲν εἶναι. ᾗ ποτέρα σ' τῆς αὐτιφάσεως ὁ λόγος.

Γ ότερον τῷ ἔχειν δύο ὀρθὰς, ᾗ τῷ μὴ ἔχειν. τὸ δ' ἐρημίαν γνωσεμεύτερα βούλεται ὧδι τὴν παραδειγμάτων ποιῆσαι, καὶ δείξαι πῶς μὲν ᾗ τῷ εἶναι διοικεῖ ἀπόδειξις. γνῶσις γὰρ ὅτι. πῶς δὲ τί ἐστὶν οὐ ἀποδείξει λαμβάνεται, καὶ πῶς εἰς ἀφ' συμβεβηκότων ᾗ τῷ ὅτι ἐστὶ γνῶσις ἐστὶν, οὐδὲν αὐτῇ σῶ τελεῖ πρὸς πῶ τί ἐστὶν εὕρεσιν. καὶ πρῶτον μὲν λαμβάνει παραδείγματα, ὧν πῶ γνῶσιν τοῦ εἶναι, ἐκ τῆς οὐσίας καὶ ἀφ' τὴν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων αὐτῇ ποιούμεθα. εἶτα λήψεται καὶ τὴν οὐκ ἀφ' τῆς οὐσίας, καὶ δείξει πότε ᾗ τοῦ εἶναι ἀπόδειξις, δῆλ. τῆς τοῦ τί ἐστὶν εἶναι γνώσεως γίνεται. καὶ πῶς μὲν εἰδότες ᾗ ὅτι ἐστὶν, ἅμα ἴσμεν καὶ ᾗ τί ἐστι. πῶς δὲ ᾗ μὲν ὅτι ἐστὶ γνωσόμεθα δῆλ. συλλογισμοῦ. οὐδέ πω δὲ γνωρίμων ἔχομεν ᾗ τί ἐστὶ δόκει δέ μοι ὁ μὲν σῶ δεσμὸς, ἐκ πολλοῦ τοῦ κεῖσθαι. ἵνα ᾗ ὧν οἷς ἔχομεν τοῦ ὅτι ἐστὶ γνῶσιν, διά τινος τῆν οἷ τῷ τί ἐστὶ καὶ τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν ὄντων, ἔσω πρῶτον δειγνύμενον καὶ ἐχέπω οὔ. ὧν γὰρ φησιν ἔχομεν οἷ τῇ τοῦ εἶναι γνώσει, πολὺ ἔχομεν ᾗ τί ἐστιν. ἔσω παραδειγτικῶν ὁ παρατίθεται.

» ΟΤΑΝ δ' ὑπάρωμεν, ἅμα ᾗ ὅτι, κᾗ ᾗ διότι ἴσμεν αὖ διαμέσου ᾗ. εἰ ᾗ μὴ ᾗ ὅτι, ᾗ διότι ᾗ οὔ. σελήνη, γ. ἔκλειψις, α. ᾗ ποιν σελήνης σκιᾷ μὴ δύναται ποιεῖν μηδενὸς ἡμῶν μεταξὺ ὄντος φανεροῦ, ἐφ' οὗ β.

Ο ὅταν δ' ὑπάρωμεν, ἅμα ᾗ ὅτι καὶ ᾗ διότι. ὧν μὲν προσέθηκε ᾗ αὖ δῆλ. μέσων ᾗ δηλωτικῶν, τοῦ αὖ δι' οἰκείων καὶ αἰτίων, μὴ τοῦ συμπεράσματος μόνου, ἀλλὰ καὶ τοῦ πράγματος. τοῦτα γὰρ κυρίως μέσα. ᾗ γὰ δῆλ. τοιούτων μέσων, ἃ καὶ κυρίως ὄντι μέσα, γνῶσις τοῦ ὅτι ἐστὶ, καὶ τοῦ διατί ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τοῦ τί ἐστι γνῶσις ἐστὶν ὡς ὁρᾶι. ὁ γὰρ τοιοῦτος ὁρισμὸς ἐστὶ τοῦ ἑτέρου τῶν ἄκρων. εἰ δὲ μὴ, δῆλ. μέσου τοιούτου, εἰ δὲ μὴ δι' αὐτοῦ ἀλλὰ διά τινος συμβεβηκότος. ἔχομεν γὰρ γνῶσιν τοῦ τῷ ἑτέρῳ ἄκρῳ ᾗ ἑτέρου ὑπάρχει μόνον, ᾗ ὅτι ἐστὶν, εἰσόμεθα. οὐκέτι δὲ ᾗ διατί ἐστὶν, οὐδὲ ᾗν ὁρισμὸν ἔξομεν.

» ΕΙ τοίνυν τῷ γ ὑπάρχει ᾗ β ᾗ μὴ δύναθαι ποιεῖν σκιᾶ μηδενὸς ἡμῶν μεταξὺ ὄντος τούτῳ δὲ ᾗ α ἐκλελοιπέναι. ὅτι μὲν ἐκλείπει, δῆλον. διότι δ' οὔπω. καὶ ὅτι μὲν ἐστὶν ἔκλειψις, ἴσμεν. τί δὲ ἐστὶν οὐκ ἴσμεν.

Σ ὴ αὖ καταλληλότερον ἡ ἔκλειψις ἔχοι, αὐτὴ τοῦ, τοίνυν, ᾗ εἰ γὰρ τῷ γ ὑπάρχοι ᾗ β. τούτῳ δῆλ. ἀκολουθεῖ τῷ εἰ δὲ μὴ ᾗ ὅτι, τὸ διότι ᾗ οὔ.

» ΔΗΛΟΥ δ' ὄντος ὅτι τὸ α τῷ γ ὑπάρχει, ἀλλὰ διατί ὑπάρχει τὸ ζητεῖν τὸ β τί ἐστι. πότερον, ᾗ αὐτίφραξις, ᾗ σχοφὴ τῆς σελήνης, ᾗ ἀπόσβεσις τοῦ φωτός. ἔστιν δ' ἐστὶν ὁ λόγος τ' ἐ τοῦ ἀ ἄκρου. οἷον

ἡ. ἰσῦλν ut in ppso aristotelis textu

Prius oti qm διότι & τὸ ἐστὶ qm τί ἐστι & quomodo simul sint nisi qm tñ è

μεν · communia su ppfluit

Media proprie & ure media sunt quae nõ tantum conclusionis causa sint sed & rei ipsius

Τοίνυν ἀντὶ τῆς ἔστ

» τούτοις ἀ. ἔστι γὰρ ἐκλειψις, αὐτὴ φερεξις τοῦ γῆς. τί ὄντι βροντή, πυρὸς ἀποσβεσις οὐνέφει. δια-
» τί βροντᾷ, δηλ. ὁ ἀποσβεννυσθαι ὁ πῦρ ὑπὸ τῶ νέφει. νέφος, γ. βροντή, ἀ. ἀποσβεσις πυρὸς, ὁ γ.
» τῷ δὴ γ τῶ νέφει, ὑπάρχει ὁ β. ἀποσβεννυται γαρ ὑπ' αὐτῶ ὁ πῦρ. τούτῳ δὲ, ὁ ἀ. νόφος. καὶ
» ἔστι γε λόγος ὁ γ, τὸ ἀ τοῦ πρώτου ἄκρου. αὖ δὲ πάλιν τούτου ἄλλο μέσον, εἴη, ἐκ τῶν παραλοίπων
» ἔσται λόγων. ὡς μὲν τοίνυν λαμβάνεται ὁ τί ὄντι, καὶ γίνεται γνῶσει μὲν εἰρηται.

Ε ΠΕΙ πολλάκις τοῦ μὲν διὰτι δοκεῖ γίνεσθαι συλλογισμὸς τῷ ἐν μέσον ὅρον τὴν ἀιτίαν ὑπαρχόντων λαμβάνεσθαι. οὐ μὴν ἀναπόδεικτον ἔσται ὁ ἐν μέσον ὅρον μὴ εἶναι ὁρισμὸν τοῦ ἑτέρου τῶν ἄκρων. μὴ δὲ πῶ κυρίαν αἰτίαν εἶναι, ὅταν φησὶ τοιοῦτον ὁ μέσον ληφθῇ, ὡς ἔστι καὶ ἔσται ἀποδεικτὸν εἶναι, ἐκ τῶν λοιπῶν. ἃ καὶ αὐτὰ καθ' αὑτὰ ὑπάρχει αὐτῷ· καὶ μέρη πῶς ὄντι αὐτοῦ, χρὴ μέσον ὅρον λαμβάνοντας ἀποδεικνύναι πῶ πρότασιν. ὅταν μὲν γὰρ ὁρισμὸς εἴη ὁ εἰλημμένον τοῦ μείζονος ἄκρου, ἀμέσος τε καὶ ἀναπόδεικτος ὄντι ἡ πρότασις ἐκείνη. οὐ γὰρ δίον τε μέσον ὅρον εὑρόντα τινὰ, ἀποδείξαι ὁ ἐν ὁρισμόν. δέδεικται γὰρ ὅτι ὁρισμοῦ ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν. ὅταν δ' ᾖ μὲν ἐκ τῆς οὐσίας ὁ μέσος ὅρος, μηδέπω δ' ὁρισμὸς ὢν ἐκ τῶν λοιπῶν καὶ παραλελειμμένων. φησὶ δὲ, ἵνα καὶ αὐτὰ καθ' αὑτὰ ὑπάρχῃ τῷ λειπομένῳ. καὶ ἔστιν αὐτῷ προσεχὲς ὂν ἐν μέσον ὅρον λαμβάνοντας, λειπομένως, μέχρις ἂν ὁρισμὸς γένηται ὁ μέσον τοῦ κατηγορουμένου. τότε γὰρ ἄμεσος ἡ πρότασις καὶ ἀναπόδεικτος.

» ΩΣΤΕ συλλογισμὸς μὲν τοῦ τί ὄντι οὐ γίνεται, οὐδὲ ἀπόδειξις. δῆλον μέν τοι, διὰ συλλογισμοῦ
» καὶ δι' ἀποδείξεως. ὥστ' οὔτ' αὖθις τῆς ἀποδείξεως ὄντι γνῶσις ὁ τί ὄντι οὔ ὄντι αἴτιον ἄλλο, οὔτε ἔστιν
» ἀπόδειξις αὐτοῦ.

Ο ΤΙ ἀπόδειξις μὲν οὐκ ἔστι τοῦ τί ὂν εἶναι. γίνεται δὲ γνῶσις οὐ τῆ τοῦ ὅτι ὄντι, διὰ τῆς αἰτίας ἀποδείξει, ἢ τις ὄντι καὶ κυρίως ἀπόδειξις. ἡ γὰρ προσεχὴς αἰτία καὶ ἡ πρώτη καὶ οἰκεία, τῆς τοῦ ὅτι ἀποδείξεως, διὰ τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τοῦ τί ὂν εἶναι δείκνυται. διὸ καὶ ἀπόδειξις μὲν, οὐκ ἔστι τοῦ τί ὄντι, οὐδὲ συλλογισμός. δῆλον μοί τοι γίνεται διὰ ἀποδείξεως. ἀποδεικνύντες γὰρ ὁ ὅτι ὄντι διὰ τοῦ τί ὂν εἶναι τοῦ κατηγορουμένου ὅρου, πῶ ἀπόδειξιν οὐ τῷ συμπεράσματι ποιούμεθα. ἔστι δὲ γίνεται, ἐφ' ὧν τὰ αἴτια, ἄλλο ὄντι τῶν αἰτιατῶν καὶ ἀποδεικτῶν. ἐφ' ὧν δὲ τὰ αὐτὰ αἴτια τοῖς αἰτιατοῖς, τοῦτα ἀναπόδεικτα. διὸ οὐκέτι ἐνδέχεται τούτων, ἡ τοῦ διὰτι ζήτησις τε καὶ εὕρεσις ὄντι, καὶ τοῦ τί ὂν εἶναι. ὅτι πῶ ἀρχὴν μὴ δεῖ ζητεῖν οὐ τούτοις ὁ διὰτι ὄντι. ἔστι γὰρ, τό, τε πρᾶγμα ἢ ὁ αἴτιον αὐτὸ, ἐφ' ὧν ὁ ὁρισμὸς λαμβάνεται τοῦ προκειμένου πράγματος. τοῦ γὰρ ἀνθρώπου αἴτιον, ὁ ζῶον πεζὸν δίπουν, τοῦτο ἐν ὂν αὐτῷ· διὸ οὐκέτι τούτου, ἄλλο τί ἔν. ἀλλ' οὐδὲ ἀποδείξις πάλιν ὄντι, τοῦ τί ὄντι.

» ΩΣΠΕΡ καὶ οὐ τοῖς διαπορήμασιν εἴπομεν.

Ω ΣΠΕΡ καὶ οὐ τοῖς ἔμπροσθεν ἀποριθεῖσιν ἐρρήθη. τινῶν ὁ τί ὂν εἶναι, διὰ ἀποδείξεως δυρίσκεται, ἢ καὶ γνωρίζεται. οἷς γὰρ τῆς ὑπάρξεως, ἑτέρου τί ὄντι αἴτιον· οἷς δὲ οὐκ ἔστιν αἴτιον, τούτων οὐδὲ ὁ ὁρισμὸς διὰ ἀποδείξεως γνώσκεται.

» ΕΣΤΙ δὲ τῆ μὲν ἑτέρου τι αἴτιον, τῆ δ' οὐκ ἔστιν· ὥστε δῆλον ὅτι καὶ τῆ τί ὄντι, τὰ μὲν, ἄμεσα καὶ αρχαί εἰσιν· ἃ καὶ εἶναι, τὸ τί ὄντι ὑποθέσθαι δεῖ, ἢ ἄλλον τρόπον φανερὰ ποιῆσαι, ὅπερ ὁ ἀριθμητικὸς ποιεῖ· καὶ γὰρ τί ὄντι ἡνὶ μονάδα ὑποθέτεται, καὶ ὅτι ὄντι· τῆ δὲ ἐχόντων μέσον, καὶ ὧν ὄντι τι ἕτερον αἴτιον τῆς οὐσίας, ἔστι δι' ἀποδείξεως, ὡς πρότερον εἴπομεν δηλοῦσαι, μὴ ὁ τί ὄντι ἀποδεικνύντας.

Δ εἰ δὲ ὅτι οὐ τῆ τοῦ ὅτι ὄντι χρῆς αἰτίαν διείξει, καὶ ἡ τοῦ τί ὄντι γνῶσίς τε καὶ εὕρεσις γίνεται. εἰ πῶν δὲ ὑποθέσθαι χρὴ ὄντι καὶ οὐκ ἔστιν αἴτιον ἄλλο· ἐφ' ὧν γὰρ ἀποδεικτὸν ὁ ὅτι ὄντι, καὶ αἴτιόν τι ἔχουσιν ἀεὶ μὲν γὰρ τινῶν, ὁ εἶναι καὶ ὁ ὅτι ὄντι, ἀποδεικτόν τε ὄντι καὶ διὰ μέσου αἰτίου δείκνυται. ἐπὶ δὲ ἴων δ' αὐτ ἀποδεικτὸν ὄντι. τὰ γὰρ πρῶτα ὅτι ὄντι, οὐκ ἀποδείκνυται. πῶ αὐτῶ φησὶν ἐπιστασθαι ταύτην διαφοράν, καὶ τῆ τί ὄντι καὶ τῆ ὁρισμῶν. ὧν μὲν γὰρ αὐτῶν, οὐκ ἐστὶν ἀποδείξει ληφθήσεσθαι, ἀλλ' ἁπλῶς τὰ ὧν ἐστὶν οἷς εἶσιν, οὐ δι' ἀποδείξεως ὄντα δείκνυται· ὧν δ' οὐκ ἀποδείξει ληφθήσεσθαι, ὅταν τὰ ὧν ἐστὶν οἱ ὁρισμοὶ ὅτι ὄντι ἀποδείκνυ. οἱ δὲ μέσοι ὅροι δι' ὧν ἀποδείκνυσι, ἔσονται ὁρισμοὶ αὐτῶν.

» ΟΡΙΣΜΟΣ δ' ἐπειδὴ λέγεται εἶναι λόγος τοῦ τί ὄντι, φανερὸν, ὅτι ὁ μὲν τῆς ὄντι λόγος, τοῦ
» τί σημαίνει ὁ κυρίως ὄνομα, ἢ λόγος ἑτέρος ὀνοματώδης. οἷον, τί σημαίνει * τί ὄντι τετράγωνον. ὄνπερ ἔ-
» χοντες ὅ ὄντι, ζητοῦμεν διὰτι ὄντι. χαλεπὸν δ' οὕτως ὄντι λαβεῖν ἃ μὴ ἴσμεν ὅτι ὄντι. ἢ δ' αἴτια, εἴρηται
» πρότερον τῆς χαλεπότητος. ὅτι οὐ δ' ἐστὶν, ἢ μὴ, ἴσμεν, ἀλλ' ἢ καὶ τὰ συμβεβηκότα.

Γ ὅσα χῶς ὁ ὁρισμὸς λέγεται, καὶ ποῦ ποίου τὰ δεδειγμένα εἴρηται, δείκνυσί τε ἢ λέγει. ὡς δὲ οἷς προσῆκτο, καὶ ὅσον εἰπεῖν· τότε τί ὄντι ὁρισμὸς καὶ ὢν. ἐπεὶ οὖν ὁρισμὸς λέγεται λόγος τοῦ τί ὄντι, πολεοναχῶς ὄντι ἀκούσομεν. ἡ γὰρ τί ὄντι καὶ ὁ τί σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τις ἡ οὐσία τοῦ πράγματος, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναι δηλοῖ. ὥστε καὶ ὁ ὁρισμὸς τῶν πολεοναχῶς λεγομένων ἔσται λόγος. ἡ γὰρ τοῦ τί ὄντι, ἔσται αὖ καὶ ὁ δηλωτικὸς λόγος, τοῦ τί σημαίνει τοὔνομα. ᾧ ἴσον ὄντι, καὶ ὁ διὰ τοῦδε τοῦ θεμιστίου

Diff°. multipliciter dicit

» θεμιστίου τῇ λέξει μόνῃ διαφορὸν αὐτοῦ, ὁ ἡ λόγος ἑτέρος ὀνοματώδης. τουτέστι, τῶν ἐν τῷ ὀνόματι
» σημαίνων λόγος. καὶ ἑτέρος τοῦ τὸ οὐσίαν δηλοῦντος. οὗ καὶ ἔχοντες φησὶν ὁ λόγον ὁ ὀνοματώδη,
» ἢ ὁ λόγον ὁ δηλοῦντα ὁ τί σημαίνει τοὔνομα, ζητοῦμεν ὅτι ὁ διὰτι ὄντι. ὁ γὰρ τοῦ Διτιούου λό-
» γος ἔχων ὅτι ὁ γ. τετράγωνον τυγχάνει σημαίνον, ὀνοματώδη λόγον ἔχει, καὶ δηλοῦντα τί σημαίνει τοὔ-
» νομα. ἔτι γὰρ ζητεῖται ἐκεῖ τὸ διὰτι ὄντι ὁ τοιοῦτον λόγον. χαλεπὸν δ' φησὶν εἶναι λαβεῖν πῶ αἰτίαν τοῦ εἶναι, ὃ ἀγνοεῖ τί ὅτι ὄντι. δύσκολον δὲ καὶ ἀδύνατον, ὁρισμὸν μὴ ἐξ αἰτίας τινὸς λαβεῖν τοῦτον, ὃ μὴ οἶδε τίς ὅτι ἔστι πῶ αὐχήν. ἄδηλον δὲ ἐκ τούτων ὄντι. διότι ἡ τοιαύτη γνῶσις, τοῦ ὅτι ὄντι, οὐκ συμβεβηκότος γίνεται.

» ΛΟΓΟΣ δ' ἐστὶ ὄντι διχῶς. ὁ μὲν σημαντικὸς ὡς πρὸς ἡ ἰλιάς. ὁ δὲ ὁ οὐ καθ' αὑτὸ ὁς δηλοῖ, μὴ καὶ τὰ
» συμβεβηκότα. ἐστὶ μὲν δὴ ὅρος ὄντι ὅρου ὁ ἀριθμητικὸς. ἄλλος δ' ἐστὶν ὅρος. λόγος ὁ δηλῶν διὰτι ὄντι. ὥστε
» ὁ μὲν πρότερος, σημαίνει μὲν, δείκνυσι δ' οὔ. ὁ δὲ ὕστερος, φανερὸν ὅτι ἔσται, διὰ ἀποδείξεως τοῦ τί ὄντι,
» τῇ θέσει διαφορὰν τῆς ἀποδείξεως.

Τ αὐτὰ δὲ μέσῳ εἰρηκὼς οὐδείκνυμενος τοῦδε τοῦ ὁρισμοῦ, ὅτι λόγον αὐτὸν οὐκ εἶναι δεῖ, ὃ σημαίνει, ἀλλὰ τὸ οὐ καθ' αὑτὸ ὁς δηλοῖ μὴ καὶ τὰ συμβεβηκότα. οὐ γὰρ εἰς ὁ λόγος ὁ οὗ ἔχων τὸ κεῖμενον, καὶ οὗ τὸ κατηγορούμενον, συμβεβηκότα μὲν τοι ἄμφω. οὐδὲ ὁ συμβεβηκὸς οὐσίας κατηγορῶν, εἰς κυρίως λόγος. εἰ οὖν πρότασις μία, οὐ γὰρ μίαν φύσιν σημαίνει. δηλ. τούτης δὲ τῆς λέξεως παραιτοῦτο αὐτὸν τοιοῦτον ὁρισμὸν, ὀνόματι τοῦτον σημαίνοντα. σημαίνει γὰρ εἰς εἶναι δύο τινα.

» ΔΙΑΦΕΡΕΙ γὰρ εἰπεῖν διὰτι βροντή, καὶ τί ὄντι βροντή. ὁρᾷ ὁ μὲν, διότι, ἀποσβεννυτοτε
» τὸ πῦρ ὑπὸ τοῖς νέφεσι. τί δ' ἐστὶ βροντή, νόφος ἀποσβεννυμένου πυρὸς οὐνέφεσιν. ὥστε ὁ αὐτὸς λό-
» γος, ἀλλὰ πρόπον λέγεται. καὶ ὡσῆ μὲν, ἀπόδειξις συνεχὴς, ὡσῆ δὲ ὁρισμός. ἔτι δ' ἐστὶν ὅρος βρον-
» τῆς, νόφος οὐνέφεσι. ἔστι δ' ἐστὶ, τῆς τοῦ τί ὄντι ἀποδείξεως συμπέρασμα. ὁ ἢ τῆν ἀμέσων ὁρισμὸς,
» θέσει ὄντι τοῦ τί ὄντι ἀναπόδεικτος. ἔστιν οὖν ὁρισμὸς, εἰς μὲν λόγος τοῦ τί ὄντι ἀναπόδεικτος. εἰς ἢ συλ-
» λογισμὸς τοῦ τί ὄντι, πῶς ἔστι διαφόρων τῆς ἀποδείξεως. ρ. οὕτω

Ο μὲν διὰτι λέγων, πῶ αἰτίαν λέγει τοῦ συμπεράσματος οὕτω δ' ἡ ἀπόδειξις γίνεται. ὁ δὲ λέγων τί ὄντι βροντή, σωμάτων ὡς οὐκ ἀλόγων, λέγει ὁ συμπέρασμα μὲν τῆς αἰτίας. δεῖ γὰρ αἴτιον τοῦ μὴ ἀποδείξιν ἁπλῶς εἶναι. τῇ γὰρ θέσει διαφόρων τῆς ἀποδείξεως. ἐν γὰρ οὐ ἐν λόγῳ, ἄλλως μὲν δείξόμενοι λέγομεν. ἄλλως δ' ἀποδεικνύντες ἀποδεικνύντες γὰρ βροντή ὄντι πυρὸς ἀποσβεσις οὐνέφει, ἢ ἀποσβεσις πυρὸς οὐνέφει, νόφος ὄντι οὐνέφει. αὖγε βροντή ὄντι, νόφος οὐνέφει. ἢ σωιέροντες οὕτω. βροντή ὄντι δηλ. ἀποσβεσιν πυρὸς οὐνέφει νόφος. δειξόμενοι δὲ λέγομεν, βροντὴν εἶναι, νόφον οὐνέφει δηλ. πυρὸς ἀποσβεσιν. τῶν ἐν μὲν λέγοντες, δι' ἀμφοτέρων τῆν λόγων. οὐ μὲν ὁμοίως. ἀλλ' οὐ μὲν τῷ ὁρισμῷ, πῶ αἰτίαν καὶ ἐν μέσον ὅρον ὕστερον πιθανότες. οὐ δὲ τῇ ἀποδείξει, μέσον τε ἢ πρὸ τοῦ συμπεράσματος ἀπόδειξιν δὲ συνεχῆ ἔφη, ἢ ὅτι οὐ πρώτῳ σχήματι. τὰ γὰρ οὐ τούτῳ συνεχῆ, πῶ πάλιν καὶ πῶ ἀκόλουθον ἦταν λαμβάνει, τῷ ἐν μέσον μὴ ἔξω τῆν ἄκρων, ἀλλὰ μεταξὺ κεῖσθαι, ἢ συνεχῆ, ὅτι μὴ διῃρημένης εἰς προτάσεις, ἀλλ' ὑφ' οὗ ἀξιωθεγμένης. ὁ γὰρ λέγων λόγος διὰ ὁ ἀποσβεννυσθαι ὁ πῦρ οὐ τοῖς νέφεσιν, ὁ ἐπινόμενος οὐ αὐτοῖς νόφος, βροντὴ ὄντι, οὐκ ἔχει διῃρημένον ἐν λόγον εἰς τὰς προτάσεις. οὐδὲ διὰ ἐν μέσον λαμβανόμενον. ἀλλὰ συνεχεῖς εἴρηκε τοὺς ὅρους.

» ΤΡΙΤΟΣ δὲ, τῆς τοῦ τί ὄντι ἀποδείξεως συμπέρασμα.

Τ ὡς μὲν ὄντι τοῦ τί ὄντι ἀπόδειξις, ὅτι λαμβάνεται οὐκ ἀποδείξει, οὐκ ἔστι δ' αὐτοῦ. ὥστε ἀποδείξιν αὐτοῦ εἶναι, ἢ ὅτι τοῦ μὲν, ὡς συμπέρασμα ὁρισμοῦ ὄντι. τοῦ δ' ὡς ἀποδείξεως οὐκ ἔστι, καὶ τίνων ὄντι οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις. τῆν μὲν γὰρ αἰτίας λαμβανομένων, οἱ τῆς ἀποδείξεως διαφόρουσι θέσει, καὶ τῆν ἀναποδείκτων θέσεων. διοί εἰσιν οἱ τῆν ἀμέσων ὁρισμοί, οὐχ οἷόν τε ἀπόδειξιν εἶναι. οὐδὲ τῆν κατὰ τὸ εἶδος καὶ πῶ αἰτίαν. τῆν δ' ὡς συμπέρασμα ὄντων ὁρισμῶν, ἔστιν ἀπόδειξις. ἔστι δ' ὁρισμὸς, ποσαχῶς λέγεται, ὅτι τετραχῶς. καὶ πῶς ὁ τί ὄντι δείκνυσι, καὶ πῶς οὐ. ὡς μὲν γὰρ οὐ ἀποδείξει λαμβανόμενος, δείκνυσιν. ὡς δὲ δι' ἀποδείξεως δεικνύμενος, οὐ δείκνυσι. καὶ τίνων, ὅτι τῆν μὲν ἀπλῶν ὄντι, τῆν δὲ συνθέτων οὐκ ἔστιν. ὁ γὰρ ὁρισμὸς, λόγος οὐ καθ' αὑτὸ ὁς δηλῶν. ἢ ὅτι οὐκ ἔστι μὲν τῆν ἀναποδείκτων θέσεων, τῆν ἄλλων ὄντι. ἔτι δὲ πῶς ἀπόδειξιν πῶς ἔχει, ὅτι θέσει διαφόρων τῆς ἀποδείξεως. καὶ ὅτι ὁ μὲν δείκνυται δι' ἀποδείξεως. οὐκέτι δι' ὁρισμοῦ. καὶ ἐμπαλιν. ἢ ὅτι ὁρισμὸς ἀποδείξει τοῦ ἐν τῇ θέσει διαφόρων.

» ΦΑΝΕΡΟΝ οὖν ἐκ τῆν εἰρημένων, καὶ πῶς ὄντι τοῦ τί ὄντι ἀπόδειξις καὶ πῶς οὐκ ἔστι. καὶ τί-
» νων ὄντι, καὶ τίνων οὐκ ἔστιν. ἔτι δ' ὁρισμὸς ποσαχῶς τε λέγεται, καὶ πῶς ὁ τί ὄντι δείκνυσι, καὶ
» πῶς οὔ. καὶ τίνων ὄντι, καὶ τίνων οὔ. ἔτι δὲ πῶς ἀπόδειξιν ἢ ἔχει. ἢ πῶς οὐ δέχεται τοῦ αὐτοῦ εἶναι,
» καὶ πῶς οὐκ οὐ δέχεται. ἐπεὶ δ' ἐπίσασθαι οἰόμεθα, ὅταν εἰσῶμεν πῶ αἰτίαν. αἰτίαι δὲ τέτταρες·
» μία μὲν ὁ τί ὂν εἶναι. μία δὲ, ὁ τίνων ὄντων ἀνάγκη τόδ' εἶναι. ἑτέρα δὲ, ἢ τις πρώτου ἐκείνης
» ὢν. τετάρτη δὲ, ὁ τίνος ἕνεκα.

Ca quorú causæ eædé sunt cú causatis in demo strabilia sunt

Quare demonstrat vnem dixit cõtinuã. σωεχῆ. notandum hoc.

Diffo. qdmultiplicitercdicitur

Ο τι τεσσαρχῶς τοῦ αὐτίου λεγομένου, εἰδικοῦ, ποιητικοῦ, τελικοῦ, δυνάμει ὁ μέσος ὅρος ἀφ' ἑκάστου τούτων τέσσαρα λαμβανέσθω, οἷ τῇ τοῦ διατί γνώσει τε, καὶ ἀποδείξει, ἢ τις μάλιστα ἐπιστήμη ὄφ.

ΓΑΣΑΙ αὗται, ὅτι τοῦ μέσου λειπομένου. τό, τε γὰρ οὗτος, τοδὶ ἀνάγκη εἶναι, μιᾶς μὲν προτάσεως ληφθείσης, οὐκ ἔστι· δυοῖν δὲ τοὐλάχιστον. ὅρος δ' ἔστιν, ὅταν μὲν μέσον ἔχωσι. τοῦτου οὕτω τοῦδε ληφθέντος, ἡ συμπεράσμα ἀνάγκη εἶναι. δῆλον δὲ καὶ ὅτε. ὅτι πρὸς ὀρθὴν· ἐὰν δὲ μὴ μηκυκλίῳ τινὸς ὄντος ὀρθῆ· ἔστω δὴ ὀρθὴ, ἐφ' ἧς α. ἡ μέσεια δυοῖν ὀρθαῖν, ἐφ' ἧς β. ἡ δὲ ἡ μηκυκλίῳ, ἐφ' ἧς γ. τῷ δὴ ἀ πρὸς ὀρθὴν ὑπάρχειν τῷ γ πρὸς οὗ τῷ ἡ μηκυκλίῳ, αἴτιον ἡ β. αὕτη μὲν γὰρ τῇ α ἴσῃ· ἡ δὲ, ἡ γ, τῇ β.

f. τοῦτ' ἔς;

Υο γὰρ ὀρθῶν ἡ μέσεια· πάσας τὰς αἰτίας φησὶ ὅτι τοῦ μέσου λειπομένου, τὸ τί ἐστι λαμβάνεσθαι ὅτι τοῦ μέσου. οὐ γὰρ αἱ αἰτίαι ὅτι τοῦ μέσου ἀποδείκνυνται, ἀλλὰ λαμβανόμεναι ὅτι τοῦ μέσου, καὶ μέσοι ὅροι γινόμεναι, οἷ τοῖς ἀποδείξεσι δείκνυνται, ὡς ἐδείχθη ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ τί ἐστιν εἶναι αἰτίας· ὅτι τοῦ τινος ὄντος ὅρος ἦν, ἐδήλωσε τὸν τρόπον τῆς αἰτίας, ὅτι πρὸς ὡς ὕλην αἰτίαν ζητεῖ. τὸ δὲ συμπεράσματος, τοῦ πρὸς οἷ ἡ μηκυκλίῳ γωνία ὀρθὴ εἶναι, αἴτιον ὡς ὕλη ἡ μέσος ὅρος ληφθείς, ὁ δύο ὀρθῶν ἡ μέσεια. δείκνυται δὲ καὶ ὅτε ὁ τῷ τέτρω τῶν βυκλείδου στοιχείων· οὐχ ὅτι δὲ ὕλη τοῦ πρὸς οἷ ἡ μηκυκλίῳ γωνία ὀρθὴν εἶναι, ὁ ἡ μέσεια δύο ὀρθῶν λέγει· ἀλλ' ὅτι ὅτε ληφθεὶ τοὺς δύο προτάσεις ἐποίησαν, αὗ ὕλαι εἰσὶ τοῦ συλλογισμοῦ· ὡς συλλογισμοῦ οὕτω ὕλη, ἀλλ' οὐχ ὡς τοῦ ὀρθὴν εἶναι πρὸς οἷ ἡ μηκυκλίῳ. ὅτε γὰρ μᾶλλον ὡς τοῦ τί ἐστιν εἶναι, αἴτιον εἶναι ὁ ἡ μέσεια εἶναι δύο ὀρθῶν. εἰ λόγον τις ὅτε τῆς ὀρθῆς ἀποδιδοίη.

ΤΟΥ β οὖν ὄντος ἡ μέσος, δύο ὀρθῶν ὁ β τῷ γ ὑπάρχει. ὅτε δ' ἐστὶν ὡ οἷ ἡ μηκυκλίῳ ὀρθὴν εἶναι. ὅτε δὲ, τουτοῦ ὄντι ὁ τί ἐστιν εἶναι τῷ ὅτε σημαίνειν ὁ λόγον. ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ τί ἐστιν εἶναι, αἴτιον δ' εἶναι τοῦ μέσον ὄν. ὁ δὲ διατὶ ὁ μηδικὸς πόλεμος ἐγένετο ἀθηναίοις· τίς αἰτία τοῦ πολεμεῖσθαι ἀθηναίους· ὅτι οἱ σάρδεις μετ' ὀρτέτεών οὐ ἔβαλλον. ὅτε γὰρ ἐκίνησε πρῶτον. πόλεμος, ἐφ' οὗ ὁ α. προετρόπους εἰσβάλλειν, β. ἀθηναῖοι ὁ γ· ὑπάρχει δὴ ὁ β τῷ γ, ὁ προετρόποις ἐμβάλλειν τοῖς ἀθηναίοις. ὁ δὲ α τῷ β. πολεμοῦσι γὰρ τοῖς προτέρον ἀδικήσασιν, ὑπάρχει οὖν τῷ μὲν β ὁ α, πολεμεῖσθαι τοῖς προετρόποις αὖ ἔρεσα. ὅτε δὲ β, τοῖς ἀθηναίοις· προετροποι γὰρ ἦρξαν· μέσον οὖν καὶ οὗτοι ὁ αἴτιον, οἷ οἷς αἴτιον ὁ πρῶτον κινῆσαι.

Medius terminus duas propositiones cõgluti nans materiæ uicẽ hꝫ in syllogismo

Ο τι ὁ μέσος ὅρος οὗτος ὁ τοῖς δύο προτάσεις ποιῶν, ἢ διαζεύξας ὡς ὕλη οἷ τῷ συλλογισμῷ αἴτιος ὤν, καὶ ἴσος ὢν τῷ α. ἐπεὶ ὁ ἴσος τινὶ ὀνόματι λόγος, ὅρισμος ἐκείνου εἶναι δοκεῖ· καὶ τοῦτ' ὅτε ὁ σημαινόμενόν φησιν, εἴη ἂν ὅρισμος, καὶ τί ἐστιν εἶναι τῷ κατηγορουμένου οὐ τῷ συμπεράσματι, σημαίνει ἡ ὀρθὴ λέγειν, οὐ τίς ἡ οὐσία αὐτῆς. ἐστὶ γὰρ τί τοῦ ὁρισμοῦ σημαινόμενον καὶ τοιοῦτον. ὁ γὰρ λέγων ὅρισμός ἐστιν, ἡ δύο ὀρθῶν ἡ μέσεια, τί σημαίνει ἡ ὀρθὴ λέγοι ἂν· οὐ τί ἐστιν εἰδική, ὁ μέσος ὅρος. καὶ διὸ αἴτιος τῆς δύο προτάσεων, ἐστὶ ὕλικῶς αἰτίαν ἔχει δηλονότι. καὶ τἄλλα μέν, ὡς ὕλη αἴτιος ἔσται· καὶ τἄλλα δὲ ὡς εἶδος, ἢ ποιητικόν, ἢ τελικὸν αἴτιον. εἰ γὰρ καὶ πάντας τοὺς τρόπους τοῦ αἰτίου μέσος λαμβάνεται ὡς δείκνυσι. καὶ διὸ ἐν δ' ἀναληφθήτω μέσος εἶναι, αἴτιός ἐστι τῆς δύο προτάσεων· εἰ μὴ καὶ διὸ ἐν δ' ἀναληφθήτω μέσος εἶναι, αἴτιος ἐστὶ τῆς δύο προτάσεων· ἐν δὲ καὶ διὸ ἐν δ' ἀναληφθήτω μέσος εἶναι, αἴτιος ἐστὶ τῆς δύο προτάσεων· εἰ μὴ καὶ διὸ ἐν δ' ἀναληφθήτω μέσος εἶναι, αἴτιος ἐστὶ τῆς δύο προτάσεων· ἐν δὲ

γινομένοις φύσει τῆ δ' ἀπὸ διανοίας. ὧν ἀνάγκης μὲν, οὐδὲν γίνεται· ἡ γὰρ αὐτόματον, ἢ τύχη· ἀπὸ τύχης, οὔτε μὲν αὐτῶν ἐπιδέχεται· οὔτε δ' οὖσι τούτων δείκνυσιν, ὅτι ἀπὸ συνήθους τοῦ ποιεῖν, οὔτε τῆ φύσει ὄντι, καὶ ὃ τῆ διανοίᾳ· τὰ δὲ καὶ ἀπὸ τύχης [ὄντι ὑγίεια καὶ σωτηρία· εἰ]πὼν τὰ μὲν ἀπὸ διανοίας γινόμενα μᾶλλον γίνεσθαι ἀπὸ τύχης, τὰ δὲ γίνεσθαι, παρὰ ὃ ὅτι καθόλου, οὐ ὃς ἀπὸ διανοίας τὰ καὶ ἀπὸ διανοίας καὶ ἀπὸ τύχης γίνεσθαι, λέγει. τῆ γὰρ κατὰ τέχνην γινομένων, ὅσα συδέχεται οὕτω, καὶ οὕτω γίνεσθαι· τοῦτ' ἔστι, καὶ κατὰ πλὴν βούλησιν τῆ τέχνη τοῦ, καὶ παρὰ ταύτην, οὐ τούτοις ἀπὸ διανοίας τε καὶ ἀπὸ τύχης γίνεσθαι· εἰσὶ τοιαῦται τῆ τέχνῃ, αἱ σχολαστικαί. αὗται δὲ ἁπλῶς τοιαῦτα κατὰ γίνονται, ὡς συδέχεται ποτε καὶ ἀπὸ τύχης ἢ γένεσις ἢ· ὥστε ἀπὸ μὴ εἶναι ἀφορισμὰς καὶ προόηλα, οἷς τε χρῶνται, καὶ συδὲ τὰ οὕτως συδεχόμενα, καὶ οὕτω καὶ μὴ, καὶ ἡ τύχη ὄζιν, ὅταν μὴ κατὰ πλὴν βούλησιν τῆ τέχνη τοῦ γένηται, καὶ ὅτι ἀπὸ συνήθους τοῦ, ἢ φύσει, ἢ τέχνη. οὐ μὲν ἀπὸ τύχης.

ΜΑΛΙΣΤΑ δὲ συ ὅσοις συδέχεται, καὶ ὧδε καὶ ἄλλως. ὅταν μὴ ἀπὸ τύχης ἡ γένεσις ἢ· ὥστε ἀπὸ τέλος ἀγαθοῦ, ἀπὸ τοῦ γίνεται· καὶ ἡ φύσει, ἢ τέχνη. ἀπὸ τύχης δὲ, οὐδὲν ἀπὸ τοῦ γίνεται· ἐν γὰρ τοῖς συδεχομένοις, καὶ οὕτω καὶ μὴ οὕτως, οὐ τοῖς ἀπὸ τύχης γινομένοις, ἀλλ' ὅσα συδέχεται ταῦτα κατὰ τέχνην, ἀπὸ τούτοις συδέχεται ταυτὰ καὶ ἀπὸ διανοίας, καὶ κατὰ τέχνην καὶ ἀπὸ τύχης γίνεσθαι· ὅταν γὰρ τῷ γινομένῳ κατὰ πλὴν τέχνην, ἄλλοτι ἀπαντήσῃ παρὰ ὃ οὐ ἕνεκα ἐγένετο. συ δὲ τοῖς τοιούτοις, ὅταν μὴ ἀπὸ τύχης γένηται τὸ γινόμενον τοῦ ἕνεκά του καὶ ἀπὸ διανοίας γίνεται.

ΤΟ δὲ καθ' αὑτὸν ὄζι τοῖς γινομένοις, καὶ τοῖς γενομένοις, καὶ τοῖς ἐσομένοις· ὅπερ καὶ συ τοῖς οὖσι. τὸ γὰρ μέσον αἴτιον. τοῦτο δ' ἐστὶν ὅτι· τοῖς μὲν οὖσιν ὄν. τοῖς δὲ γινομένοις γινόμενον, τοῖς δὲ γενομένοις, γενόμενον, τοῖς δὲ ἐσομένοις, ἐσόμενον· οἷον, διατὶ γέγονε ἔκλειψις, διότι συ μέσῳ γέγονεν ἡ γῆ· γίνεται δὲ, διότι γίνεται· ἔσται δὲ, διότι ἔσται συ μέσῳ· καὶ ἔστι δὲ, διότι ὄζι· τί ὄζι κεράστλλος, ἐπὶ λήθου δή, ὅτι ὕδωρ πεπηγός· ὕδωρ δὲ ἐφ' οὗ γ· πεπηγὸς ἐφ' οὗ δ· αἴτιον δὲ μέσον ἐφ' οὗ β, ἔκλειψις θδ· μοῦ παντελής· ὑπάρχει δὴ τῷ γ δὲ β· τοῦτῳ δὲ τὸ πεπηγέναι, ἐφ' οὗ ἀ· γίνεται δὲ κεράστλλος γενομένου τὸ β· γέγονεν δὲ, γεγενημένου· ἔσται δὲ, ἐσομένου.

Ὁ αὐτὸ φησιν, αἴτιον εἶναι διὰ τῶ εἶδος· ἔδος γὰρ οὐ διὰ τῆ λέξει τοῖς γινομένοις, τὸ γίνεσθαι, καὶ τοῖς γεγονόσι, τὸ γεγονέναι. καὶ τοῖς ἐσομένοις, τὸ ἔσεσθαι. καὶ τοῖς οὖσι τὸ εἶναι· ὄζιν αἴτιον. ἀλλὰ τοῖς μὲν γεγονόσι γεγονὸς ἀπὸ αὐτό· τοῖς δὲ γινομένοις γινόμενον· τοῖς δὲ ἐσομένοις ἐσόμενον, ὡς ὅπερ τοῖς οὖσιν ὄν· ὡς ὅπερ καὶ τοῖς οὖσι· οὐ γὰρ ὡς ὅπερ πρόκειται· ὁ γὰρ τοῖς οὖσι, ἔδος καὶ κεκίνησις, ὁμοίως καὶ τὸ ἐν χρόνῳ ἀκολουθεῖ [εἰπὼν δὲ καὶ ἀπὸ αἴτιον εἶναι, πῶς ἀπὸ, ὅτι οὐ τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ τῷ εἴδει, ἐδήλωσεν εἰπὼν, ἁπλῶ τοῖς μὲν οὖσιν ὄν, τοῖς δὲ γινομένοις, γινόμενον, τοῖς δ' ἐσομένοις ἐσόμενον· ἰσοχρονεῖ γὰρ τὸ αἴτιον τῷ αἰτιατῷ· οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ αὐτὸ κατ' ἀριθμὸν, ἀλλὰ εἶναι· τὸ καὶ ἔσεσθαι· εἰκότως δὲ συναιρεῖ ταυτὰ κατὰ τοὺς χρόνους, τὰ κυρίως αἴτια τοῖς αἰτιατοῖς· ἅμα γὰρ τῆ φύσει ὡς πρός τι· ὥστ' ἀδιάστατον, οὗτος τὸ αἴτιον, μὴ καὶ τὸ αἰτιατὸν εἶναι, εἰ αἴτιον λαμβάνοιτο, καὶ μὴ ὃ ὄζιν αἴτιον [τῆ μὴ ἅμα, σώζοιτ' ἂν τό, τε μηδὲν ἀναιτίως γίνεσθαι, καὶ τὸ μὴ πάντα ἐξ ἀνάγκης, ὃ ἔθοντό τινες ὡς ἐπόμενον· τῷ μηδὲν ἀναιτίως γίνεσθαι κατ' ἄλλον ἢ μὴν ἀνάγκης ἀκολουθεῖν ἢ μὴν, λαμβανόντων. ὧν καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς μὲν ἔδειξεν εἰπών, ἐν τῷ γίνεται ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀναγκαῖον εἶναι· εἰ γὰρ τὸ ὕδωρ, ἐξ ἀνάγκης τὸ πῶ ἀνάγκης ἀκολουθεῖν ἢ μὴν, λαμβανόντων. ὧν καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς μὲν ἔδειξεν εἰπών, ἐν τῷ γίνεται ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀναγκαῖον εἶναι· εἰ γὰρ τὸ ὕδωρ, ἐξ ἀνάγκης τὸ πρότερον· καὶ νεῦσις δὲ τὸ αὐτὸ λέγει. ὅτι ἐκ τῆ ὑποθέσεως ἀρχόμενον σώζεται· τὸ τῆ μὲν γεγονότων γεγονός· καὶ τὸ αἴτιον εἶναι· τῆ δ' ἐσομένων ἐσόμενον· οὐκέτι μοί τοι εἰ τὸ α καὶ τὸ β· ὅτι μὴ πάντως ὄντι τὸ α, ἔσεται τὸ καὶ αἰτίῳ εἶναι·

ΤΟ μὲν οὖν οὕτως αἴτιον· καὶ οὗ αἴτιον, ἅμα γίνεται, ὅταν γίνηται· καὶ ἔστιν, ὅταν ᾖ· καὶ ὧδε τῷ γεγονέναι καὶ ἔσεσθαι ὡσαύτως·

Ἀνάγκη πάντα τὰ αἴτια καὶ τὰ αἰτιατὰ συνυπάρχειν ἀλλήλοις· ἐὰν τὰ κατ' ὀργειαν ὄντα αἴτια λαμβάνηται· τοῦτο γὰρ καὶ κυρίως αἴτια, καὶ συνυπάρχοντα ἐξ ἀνάγκης τοῖς ὁμοίως λαμβανομένοις αἰτιατοῖς· αἴτια γὰρ τὰ μὲν δυνάμει ὄζι, τὰ δ' ἐνεργείᾳ, τὰ δὲ τῷ πεποιηκέναι· ὡς δ' ἔχει τὰ αἴτια, οὕτως ἔχει καὶ τὰ αἰτιατά.

ΕΠΙ δὲ τῆ μὴ ἅμα, ἀρ' ἔστιν οὐ τῷ συνεχεῖ χρόνῳ ὡς ὅπερ δοκεῖ ἢ μὲν, ἄλλα ἄλλων αἴτια εἶναι; οἷον τῷ δὲ γλυέσθαι, ἑτέρου γλυόμενον. καὶ τῷ ἐσεσθαι, ἑτέρου ἐσόμενον, καὶ τῷ γίνεσθαι δὲ, ἔτι ἔμπροσθεν ἐγένετο· ἔστι δὲ ἀρχὴ τῷ ὕστερον γεγονότος ὁ συλλογισμός.

ὡς ἡ κατὰ τὸν χρόνους ἀκολουθία σώζεται, ἐφ' ὧν μὴ συνυπάρχειν δοκεῖ, μὴ δὲ σύγχρονον τὸ αἴτιον τῷ αἰτιατῷ· ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτῶν, πρῶτον εἶναι· τὸ δὲ, δεύτερον· δοκεῖ γὰρ εἶναί τινα καὶ οὕτως αἴτια· ὅπερ δ' ἔδειξεν, οὐ οἷς τὸ πρῶτον γεγονὸς δοκεῖ, τῷ μετ' αὐτὸν εἶναι· δείκνυσι δ' ὅτι μή ὄζι πάντως τὸ πρῶτον γεγονὸς αἴτιον τινὶ τῆ μετ' αὐτό· λαμβάνει δὲ πάντας τοὺς χρόνους καθ' οὓς δύναται τὸ πρῶτον

τὸ πρῶτον μετ' αὐτὸ, αἴτιον λαμβάνεσθαι, συμβαλομένοις ἔνιοις· πῶς τῆς ἀκολουθίας λαμβανομένης, δύναται ἀληθὲς εἶναι τὸ πρῶτον τῆ μετ' αὐτὸν αἴτιον εἶναι· ἐπεὶ δὲ πάντως ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις τὸ αἴτιον, καὶ τὸ αἰτιατόν. τῶν δὲ γενέσθαι ἕτερον γενόμενον, αὖτη τῶ, τοῦτου δὲ γινομένου, ἕτερον πρὸς αὖτῶ γινόμενον, ὡς ἄμφω ἐπὶ τῆ γεγονότων εἶναι· οὐ μὴν καὶ ἅμα, ὡς πρὸ τὸ β ἄμφω ἐπὶ τῆ ἐσομένων· καὶ τὸ γ ἄμφω ἐπὶ τῆ γινομένων. τοιοῦτος γὰρ καὶ τῶ γίνεσθαι, δεῖ τι ἔμπροσθεν ἐγένετο. γράφεται δὲ καὶ τῶ γίνεσθαι τῷ ὄζει γεγονέναι· δεῖ δ' τοῦτον ἐλήφθη ποτὲ μὲν ἐπὶ τῶ παρελήλυθότος χρόνου ἀμφότερα, τό, τε αἴτιον καὶ τὸ αἰτιατὸν, ποτὲ δ' ἐπὶ τῶ μέλλοντος· σώζεται δ' ἐπὶ τούτων ἡ ἀκολουθία· ἐὰν ἀπὸ τῆ ὑστέρων γένηται καὶ τῆ αἰτιατῶν·

ΑΡΧΗ δὲ καὶ τούτων τὰ γεγονότα· διὸ καὶ ἐπὶ τῆ γινομένων ὡσαύτως· ἀπὸ δὲ τῶ προτέρου οὐκ ἔστιν· οἷον, ἐπεὶ τόδε γέγονεν, ὅτι τόδε ὕστερον γέγονε, καὶ ἐπὶ τῶ ἔσεσθαι ὡσαύτως· οὔτε γὰρ ἀορίστου, οὔτε ὡρισμένου ἔσται τῶ χρόνου· ὥστ' ἐπὶ τῶτ' ἀληθὲς ἐπεὶν γεγονέναι· τόδ' ἀληθὲς ἐπεὶν γεγονέναι τὸ ὕστερον· οὐ γὰρ τῷ μεταξὺ, ψεῦδος ἔσται τὸ ἐπεὶν εἶδος, ἤδη θατέρου γεγονότος· ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶ ἐσομένου· οὐδ' ἐπεὶ τόδε γέγονε, τόδε ἔσται· τὸ γὰρ μέσον, ὁ μόγονον δεῖ εἶναι· τῆ γινομένων γινόμενον· τῆ δ' ἐσομένων ἐσόμενον· τῆ γινομένων γινόμενον· τῆ ὄντων, ὄν· τῶ δὲ γέγονε καὶ τῶ ἔσται, οὐκ ἐνδέχεται εἶναι ὁ μόγονον.

Ὅτι ἐπὶ τῆ γεγονότων οὐκ ἀναγκαία ἡ ἀρχὴ τῶ πρώτου γεγονότος αὐρχὴ τῆς ἀκολουθίας, ἐπὶ τὸ μετ' αὐτὸ καὶ δι' αὐτὸ γεγονὸς εἶναι· ὥσπερ ἐπὶ τῶ αὐτὸν ἀληθὲς, τὸ γεγονέναι, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶτῶ, πάντως ἀληθὲς τὸ καὶ αὐτὸ γεγονέναι· οὔτε αὖ ὡρίσθαι δεῖ ἐν χρόνῳ λέγομεν, οὔτ' αὖ ἀορίστως· οὐδὲ ἐπεὶ τῶ πρώτου γεγονότος, οἷον, τῶ Θεμιστοκλείου, πλὴν οὐκέτι μηδέπω γεγονέναι· οὕτω δ' οὐκ ἀκολουθήσει τὸ αἴτιον τῷ αἰτιατῷ· εἰ γὰρ ὄζιν οὐκ ἀληθὲς τὸ εἰ γέγονε τὸ αἴτιον, γεγονέναι καὶ τὸ αἰτιατόν· οὐ γὰρ τῷ μεταξὺ χρόνῳ εἰ ᾧ τὸ μὲν ἕτερον γέγονεν, οἷον ὁ Θεμιστοκλῆς· τὸ δὲ ἕτερον οὔ, ὡς ἡ οἰκία, οὐκ ἔστιν ἀληθῶς εἰπεῖν, ὅτι ἐπεὶ Θεμιστοκλῆς γέγονε, καὶ οἰκία γέγονεν· τὸ γὰρ γεγονέναι λεγόμενον, τὸ μήπω γεγονὸς οὐκ ἀληθὲς· ὥστε συγχωρήσει τῷ αἰτιατῷ τὸ αἴτιον. οὕτω λαμβανομένης τῆ ἀκολουθίας, διὰ τί δὲ τὸ ὡς ἐπεὶ ὄζιν ἀληθὲς, τοῖς πρὸ αὐτῶ συμπίπτειν· ἐπὶ γὰρ οὔτε ἀορίστου, οὔτε ὡρισμένου ἔσται χρόνου· ὃ ἐδήλωσε, διὰ τῶ, ὡς δ' ἐπὶ τῆ γεγονότων ψεῦδος ἡ ἀκολουθήσις, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆ ἐσομένων· οὐ γὰρ ἀληθὲς ἐπὶ τῆ λεγομένων ἔσται ἀεί· ὅτι εἰ τὸ ἔστιν, καὶ τὸ μετ' αὐτό· οὐδὲ ἐπεὶ τόδε γέγονε, τόδε ἔσται· καὶ λέγει τοῦτον τὸ αἴτιον, ὃ καὶ τῆ φθαστόντων ὄζιν αἴτιον· ὅτι τὸ μέσον δεῖ, τουτέστι τὸ αἴτιον, τὸ κυρίως αἴτιον τοιοῦτον ᾧ πάντως τὸ αἰτιατὸν συνυπάρχει, ὁ μόγονον εἶναι τῷ αἰτιατῷ· τουτέστι, τῶ αὐτῶ χρόνου, καὶ συνυπάρχει καὶ ὁμοῦ γίνεται.

ΕΤΙ οὐδὲ ἀόριστον ἐνδέχεται εἶναι τὸν χρόνον τὸν μεταξύ, οὐδ' ὡρισμένον. ψεῦδος γὰρ ἔσται τὸ ἐπεὶν τὸ μεταξὺ ἐπισκεπτέον ἡ ἔτι τὸ σωθέν· ὥστε μετὰ τὸ γεγονέναι, τὸ γίνεσθαι ὑπάρχειν οὐ τοῖς πράγμασιν· ἢ δῆλον ὅτι οὐκ ἔστιν ἐναντίον γεγονότος γινόμενον· οὐδὲ γὰρ γενόμενον γενόμενον· πρᾶγμα γὰρ καὶ ἄτομα· ὡς πρὸ οὖν οὐδὲ στιγμαὶ εἰσιν ἀλλήλων οὐδὲ χρόνοι· ἄμφω γὰρ ἀδιαίρετα· ἀδὲ δή τι γινόμενον γενενημένον ὄζι· τοῦτο· τὸ μὲν ἡ γινόμενον, διαιρετόν· τὸ δὲ γεγονὸς, ἀδιαίρετον. ἐπεὶ εἰ μὴ ὄζ ἀνάγκης ἔπεται τοῖς πρώτοις τὰ δεύτερα· μή ἐστι τὸ πρῶτον γινόμενον καὶ αἴτιόν τινος ἐσόμενον· ὄζι. ποῖαν αἰτίαν μετὰ τὰ πρῶτα γίνεται τινὰ, καὶ ἔστι συνέχεια αὐτῶν· ὥστε μετὰ τὸ γεγονέναι τὸ δή τι φθορᾶς εἰπεῖν θορὸς, γίνεται μετόπωρον· καὶ μὴ διαλείπει, εἴγε μή ὄζι τὸ θέρος αἴτιον τῶ μετοπώρου· συ μὲν οὖν τῷ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως ξητῶν δεῖν, φυσικῶ αὐτῶ πῶ αἰτίαν ἀποδέδωκεν· ὅτι ἡ τῶ σωμάτους αἰδίος τοδεῖ φορὰ αἰτία τῶ πῶ γένεσιν συνεῖρειν· οἷσθα δὲ ὅσα μόνον λύσαι τὸ ἀπορούμενον λέγει. φησὶ γὰρ ὅτι οὐδὲ πῶ αὐρχήν ὄζι συνεχῆ τὰ γινόμενα τοῖς γεγονόσιν· οὐ γὰρ εἰ ὁ χρόνος ὁ πᾶς συνεχὴς ἑαυτῷ, ἤδη καὶ ὁ τούτων χρόνος· συ ᾧ γὰρ ταῦτα συνεχής· ὥστ' εἰ μὴ εἴη ἔδος, οὐδ' ἂν αἴτια· αὐτῶ δὲ ὄντος, ἐπιζητοῦ τὸ· ὅτι οἷον μή ὄζιν ἐν χρόνῳ καὶ συνεχῆ τὰ γεγονότα τοῖς γινομένοις, δείκνυσι· δείξας πρῶτον, ὅτι μὴ δὲ τὰ γεγονότα ἀλλήλοις ὄζι συνεχῆ· εἰ μὲν ἀεὶ γεγονὸς, ἢ δὲ μετ' αὐτὸ, ὅτι ὄζ τὰ γεγονότα, οὐκ ἔστι συνεχῆ ἀλλήλοις, παρείσησι ὄζ τῶ πᾶν ἢ γεγονὸς, ὅτε πρῶτον γέγονε μὴ συ χρόνῳ, ἀλλ' συ πρᾶγμα χρόνῳ γέγονε· ἢ μὲν γὰρ γινόμενον πᾶν, συ χρόνῳ γίνεται· ἢ δὲ γεγονὸς, συ πρᾶγμα χρόνῳ· ἔστιν δ' ὄζι τὸ νῦν· ὃ ἀδιαίρετον· δείκνυται δ' ταῦτα συ τῆ φυσικῆ ἀκροάσει· εἰδὴ συνεχῆ μὲν τῶν τὰ συ χρόνῳ, ὧν ὁ χρόνος ἕνεκά· τὰ δ' συ ὅς τὰ γεγονότα γέγονε, οὔτε χρόνος· πρᾶγμα γὰρ χρόνων καὶ οὐ χρόνοι, οὔτε συνεχῆ· οὐδὲν γὰρ συνεχὲς, ὧν ἀδιαίρετων, οὐδ' ἐν τὰ γεγονότα συνεχῆ ἀλλήλοις εἶναι· ὡς γὰρ ἐκτιμῶν, οὐκ οἷόν τε συνεχὲς γενέσθαι, οὕτως οὐδὲ ἐκ τῆ συ ὅς τὰ γεγονότα· δείξας δὲ ὅτι τὰ γεγονότα οὐκ οἷόν τε εἶναι συνεχῆ ἀλλήλοις ἐξῆς δείκνυσιν, ὅτι μὴ δὲ γεγονὸς τὸ γινόμενον συνεχὲς οἷόν τ' εἶναι· τὸ μὲν γὰρ γεγονὸς, συ ἀδιαιρέτῳ γέγονεν· συ γὰρ τῷ νῦν· τὸ δὲ γινόμενον, συ διαιρετῷ· συ χρόνῳ γὰρ· οὐκ οἷόν τε δὲ συνεχὲς εἶναι διαιρέτ᾽ ἐν, ἀδιαιρέτῳ· συνεχῆ γὰρ ταῦτα, ὧν ὅρος κοινός· τὸ δ' ἀδιαίρετον οὐδὲν ἔχον κοινὸν, ἔξει πρός τι.

Quædá posse fieri simul & ex mente & a fortuna

Stochastice artes inde sunt coniecturales

Codé tempore sunt causa & causatú

Causa triplex ÷, actu ſ. & potentia & τῶ πεποιηκέναι

Causa proprie causa semp subsegitur cau tum simul & eodem tempore.

Arist. in π. 1. de tano περὶ φυσικῆς ἀκροάσει

ΩΣΠΕΡ οὖν γραμμὴ πρὸς στιγμὴν ἔχει, οὕτω καὶ γινόμενον πρὸς τὸ γενόμενος. οὐ γὰρ ἔστιν ἄπειρα γενόμενα, οὐ τῷ γινομένῳ μᾶλλον δὲ φανερῶς οὐ τοῖς ποιήσεσιν ἀεὶ λεχθῆναι ταῦτα τούτων.

Ε ν τοῖς τελευταίοις τέτρασι λόγοις τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως. εἴρηται γὰρ οὐ ἐν ἐκείνοις, τίνα τὰ συνεχῆ, τίνα τὰ ἐχόμενα, τίνα τὰ ἑφεξῆς, τίνα χωρὶς, τίνα ἅμα. ἀλλὰ καὶ πῶς αἰτίαν οὐ ἐκείνοις ἀποδίδωκε, τῷ πῶς γίνεσθαι συνείρειν.

ΓΕΡΙ μὲν οὖν τοῦ πῶς ἂν ἑφεξῆς γινομένης τῆς γενέσεως εἴχομεν· τὸ μὲν οὖν αἴτιον, ὡδὶ τοσοῦτον ἐλήφθω· ἀνάγκη γὰρ καὶ οὐ τούτοις τὸ μέσον καὶ τὸ πρῶτον, ἅμεσα εἶναι. οἷ, τὸ ἀ γένεσιν, ἐπεὶ τὸ γ γένεσιν, ὕστερον δὲ τὸ γ· γένεσις. πρῶτον δὲ τὸ ἀ· ἀρχὴ γὰρ τὸ γ, οἷς· τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ νῦν εἶναι, ὅ ἐστιν ἀρχὴ τοῦ χρόνου. τὸ δὲ γ γένεσις, εἰ τὸ δ γένεσις. τοῦ δὴ δ γνομένου, ἀνάγκη τὸ ἀ γεγονέναι. αἴτιον δὲ τὸ γ. τοῦ γὰρ δ γενομένου, ἀνάγκη τὸ γ γεγονέναι. τοῦ δὲ γ γεγονότος, ἀνάγκη πρότερον τὸ ἀ γεγονέναι.

ΟΥΚΕΙ ΤΕ πῶς συνεχοῦς γινομένης τῆς γενέσεως, ἀλλ' ἑφεξῆς. ἔλειπε γὰρ ὅτι μὴ συνεχής. πῶς δὴ τὸ μέσον ἔχει, ὃ καὶ αἴτιον τῆς τοῦ ἄκρου συναπτῆς, οὐ τοῖς ἑφεξῆς γινόμενον εἴρηκε. τουτέστι, πῶς λαμβανόμενον, μέσον τε, καὶ αἴτιον αὖ εἴη, τοῦ τε πράγματος. καὶ τοῦ συμπεράσματος. ὅτι ἀπὸ τῶν ὑσδρῶν λαμβανόντων αὐτῶν πῶ ἀκολουθεῖ. τουτέστιν, ἀναγκαῖον καὶ οὐ τούτοις εἰ οὕτω λαμβάνοιτο, ἡ ἀκολουθεῖ πρὸ τοῦ λαμβανομένου τοῦ αἰτιατοῦ, τὸ μὲν τοῦ ὑσδρου αἴτιον εἶναι. τὸ δὲ προσχὼς αἴτιον, καὶ τὸ οὐ αἴτιον, ἅμεσα. ὕστερον δὲ ὅτι συνυπάρχουσιν ἀλλήλοις, τό, τε αἴτιον, καὶ τὸ αἰτιατόν. ὅτι δὲ πρῶτον εἰ εἶη τὸ ὕσδρον γενόμενος τῆς γὰρ ἀκολουθεῖ πρῶτον γίνεται, ἐδήλωσεν εἰπών, ἀρχὴ δὲ τὸ γ. ὕστερον γὰρ ἥμισυ εἶναι τὸ ὕσδρον γενόμενος, ἀρχὴν αὖ τὸ εἶπε, δηλῶν τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ νῦν.

ΟΥΤΩ δὲ λαμβάνοντι τὸ μέσον, ἴσως ταύτου εἰς ἄμεσον· ἢ ἀεὶ παρεμπεσεῖται δηλῶν τὸ ἄπειρον. οὐ γὰρ ἔστιν ἐχόμενον γενομένου γενόμενον, ὡς πρὸ ἐλέχθη· ἀλλὰ ἀρξαμένου γε, ὅμως ἀνάγκη καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν πρώτου.

Ο ὕφησι πῶ ἀκολουθεῖν ἡ πῶθεν λαμβάνεσθαι καὶ τὸ μέσον. καὶ αἴτιον προσλυέσθον τι δέ τι· ὅτι πάλιν τῇ δ γ, εἰ μέσον τί ἄλλο λάβωμεν, ἔσται συμπέρασμα. τὸ γδ· ὃ ὧ πρότερον προστέθω. ὧ οὕτω δὴ ἀεὶ τῇ λαμβανομένων πρότερον οὐ τῇ ἀκολουθεῖ. τὸ μὲν τί μεταξὺ γενομένου, οὕτων λαμβανόντων ἡ μᾶλλ. ἢ τοι ἐπὶ ταύτου ἴσται τὸ τοῦ μέσου λῆψις, εἰς ἄμεσον ἀκολουθεῖ. ἢ ἀεὶ καὶ ἐπ' ἄπειρον ἔσται. πάλιν τῶν γενομένων μέσον τί γενομένου λαμβάνειν. ὅσον μὲν οὖν ὡδὶ τῷ χρόνῳ ἀεὶ ἔσται μέσον τί, πάντων δύο γενομένων. τῷ γὰρ πᾶν τὸ γενομένου, οὐ τῷ νῦν γενομένου. πάντων δὲ τῇ νῦν μεταξὺ, χρόνος ἐπ' ἄπειρόν ἐστι διαιρετός. πάντων ἔσται τῇ γενομένων μεταξὺ δυνατὸν λαβεῖν. ἐπεὶ δὲ μὴ ἀνάγκη οὐ παντὶ τῷ χρόνῳ γενομένου τί, ἢ γίνεται. οὐ γὰρ συνεχῆ τὰ γινόμενα ὡς ἐλέχθη, ἔσται τινὰ καὶ ἄμεσα γενόμενα λαβεῖν. ὧν μεταξὺ μὲν τοῦ γενομένου χρόνος ἔσται οὐ μέν καὶ γενομένου τί μεταξὺ, ὡς εἶναι αὐτὰ ἑφεξῆς ἀλλήλοις, μηδενὸς αὐτῇ γενομένου μεταξύ. οὔτε οἷόν τε ἔσται ἄμεσα γενόμενα λαβεῖν. αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως ἡ κατὰ πῶ ἀκολουθεῖν πῶ προειρημένῳ ἔσονται. καὶ ἔσται ἡ ἀρχὴ ἀφ' ἧ τοῦ ἑαυτοῦ νῦν γενομένου. αὖθις δὲ ταῦτ' μὲν τοῦ ἄμεσά τινα ληφθήσεται, μεσὰ δὲ τελευταῖον μὲν γενομένου. πρῶτον δὲ λαμβάνεις οὐ διαβεβαιούμενος· ὅτι μοί τι ἔσται δὲ πρῶτον ληφθήσεται, ὃ οὔτω μέσον ἔσται, τῷ μηδὲν μηδέπω γενομένου μετ' αὖθις, ὃ πρὸ τούτου αὖ λάμβανε, ὅσα πάντως ἔσεσθαι λέγων. δὲ γὰρ τῷ νῦν οὐκ ἔστω τὸ πλησίον· μεθ' ὃ οὐδὲν γένοιτο, πρῶτον καὶ ἀρχὴ καὶ ἄμεσον.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ, καὶ ὡδὶ τοῦ ἔσται· εἰ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἔσται δ, ἀνάγκη πρότερον ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι δ ἔσται· τούτου δὲ αἴτιον δ γ· εἰ μὲν γὰρ δ ἔσται, πρότερον δ γ ἔσται· εἰ δὲ γ ἔσται πρότερον, δ ἔσται ὁμοίως. ἄπειρος δὲ ἡ τομὴ καὶ οὐ τούτοις. οὐ γὰρ ἔστιν ἐσόμενα, ἐχόμενα ἀλλήλων· ἀρχὴ δὲ καὶ οὐ τούτοις ἄμεσος ληπτέα. ἔχει δ οὕτω καὶ ὡδὶ τῶν ὁρίων. εἰ γέγονεν οἰκία, ἀνάγκη τετμῆσθαι λίθους. καὶ γεγονέναι, εἰ πρὸ καὶ οἰκίαν γεγονέναι. εἰ δὲ Θεμέλιον, πρότερον λίθους γεγονέναι, ἀνάγκη πάλιν ἔσται οἰκία. ὡσαύτως, πρότερον ἔσονται τοῖ χι. δεικνύουσι δ ὅδε τὸ μέσου ὁμοίως. ἔσται γὰρ Θεμέλιος πρότερον.

ΩΣ ὡδὶ τῶν γενομένων ἔχει, κατὰ τὸ μὴ εἶναι συνεχῆ ἀλλήλοις τὰ γενόμενα. ἀλλ' εἶναι πάντων τῶν γενομένων μεταξὺ χρόνων, ὡς ἐπ' ἄπειρον ἔσαι διαιρετός. συνεχὴς γὰρ οὕτος καὶ ὡδὶ τῶν ἐσομένων. οὐδὲ γὰρ τὰ ἐσόμενα συνεχῆ ἀλλήλοις. καὶ γὰρ τὸ ἐσόμενον οὐ ἀτόμῳ, ὡς καὶ τὸ γενόμενος. γένεσις μὲν γὰρ οὐ χρόνῳ. παύεται δὲ τὸ γενομένου, καὶ γενομένος εἶναι οὐ ἀτόμῳ. εἶναι δὴ καὶ μεταξὺ τούτων χρόνος, ἐπ' ἄπειρον διαιρετός. λεῖ δ' ὡδὶ τῶν ἐσομένων καὶ τῶν ἐπ' ἐκείνων, συλλογισμοῦ ἀρχὴν λαμβάνειν ἀμέσους προτάσεις. οὐ γὰρ εἰ πάντων τῶν ἐσομένων χρόνος μεταξὺ, ἤδη καὶ τῶν ἐσομένων, ἐσόμενόν τι, ὡς πρὸ οὐδὲ τῶν γενομένων γενομένος. ἢ ἄμεσον ἀρχὴ εἰπεῖν, αὐτὸ τοῦ ἐχατόν τι

Simul sunt adinuicé causa & causatum.

Res genita in tempore quidem genita est. cessat autem a fiendo ut tum loquar in atomo .i. in instanti

ὁρίζονται ἐσόμενον, ἀφ' οὗ ἡ ἀπόδοσις ἐπὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐσόμενα, ἢ ἀρχὴ ἄμεσος· λητπέα αὐτοῦ πρότασίς τις χωρὶς μέσου, ἢ τις ἔστιν ἀρχὴ τοῦ συλλογισμοῦ. λείκνυσι δὲ πῶ εἰρημένῳ ἀκολουθεῖν οὕτως ἔχουσιν. καὶ ὡδὶ τῶν ὁρῶν τε καὶ πραγμάτων, τῶν τε ἐφ' ἡμῖν γιγομένων, καὶ τῶν ἐσομένων.

ΕΓΕΙ ἢ ὁρῶμεν οὐ τοῖς γινομένοις κύκλῳ τινὰ γένεσιν οὖσαν, οὐδὲ δέχεται ἔξω εἶναι ἑαυτὸν τὸ ἀλλήλοις τὸ μέσον καὶ οἱ ἄκροι. οὐ γὰρ τούτοις τὸ αὐτιστρέφειν ἔστι. δέλεικται δὲ ἔξω οὐ τοῖς πρώτοις, ὅτι αὐτιστρέφει τὰ συμπεράσματα. τὸ δὲ κύκλῳ ἔξω· ἔστιν. ὡδὶ δὲ τῶν ὁρῶν, φαίνεται ὡδέ. βεβρεγμένης τῆς γῆς, ἀνάγκη ἀτμίδα γενέσθαι. τούτου δὲ γενομένου, νέφος. τούτου δὲ γενομένου, ὕσωρ. τούτου δὲ γενομένου, ἀνάγκη βεβρέχθαι πῶ γῆν. ἔξω δὲ ἰῶ τὸ ἀρχῆς· ὥστε κύκλῳ τε ἐληλυθέναι.

Ε ἰ πῶν τίνα μὲν τάξιν ἔχει τὸ αἴτιον οὐ τοῖς κυρίοις αἰτίοις, ἃ καὶ ὁ μόγονα εἶπε, τίνα δὲ οὐ τοῖς ἑφεξῆς γίνεται, καὶ διέξεισ' ἐπιμαρτυρούμενα τὰ διειλεγμένα καὶ ὡδὶ τῶν ὁρῶν, ἐπεὶ ὡδὶ τῶν ὁρῶν ἡ τῶν γινομένων ὄντων ἐστὶν αἴτια καὶ οὐ τούτοις τὸ αὐτιστρέφειν ὡς μὴ μόνῳ τῷ ὑσδρῷ ἐπεσθαι τὸ πρὸ αὐτῷ γίνεσθαι, ἀλλὰ ἡ τὸ ἀ τὸ μετ' αὐτὸ κύκλῳ γιγνῆ γένεσις, τίνων λέγει. ὡδὶ τούτων τίνα διώρισται αὐτιστρέφειν ὡς ἀλλήλων αἴτια γίνεται. καὶ ἐφ' ὧν ἡ κύκλῳ γένεσις γὰρ. ὅτι δὲ τούτων αἴτιον τὸ ἐπίσης αὐτὰ εἶναι καὶ αὐτιστρέφειν, διείκνυσι. τὸ γὰρ εἰπεῖν ἔπειτο ἀλλήλοις, τὸ μέν οἱ ἄκροι, τὸ ἐπίσης αὐτῶν εἶναι καὶ αὐτιστρέφειν δηλοῖ. ὡδὶ μὲν γὰρ τῆς οἰκίας καὶ τῆν λίθων οὐκ αὐτιστρέφει. οὐ γὰρ εἰ ἔστε τοῦ τὴν γένεσιν τῆς οἰκίας ἢ τὴν λίθων παρασκευὴ, ἢ γένεσις τῆς οἰκίας. ἀλλ' οὐδ' ὡδὶ τῶν ὁμογόνων ὡς ἕφλων αἰτίων. οὐ γὰρ εἰ τῆς γῆς αὐτὴ φθορὰ εἰς, τῆς ἐκλείψεως, ἡδὶ καὶ ἡ ἔκλειψις αἰτία τῆς αὐτιφθορᾶς τῆς γῆς. φησὶ δὲ γίνεσθαι πῶ κύκλῳ διέξιν, καὶ πῶ αὐτιστροφῶ τῶν αἰτιῶν, ἐφ' ὧν ἔστι τοῦ ἀλλήλοις οἱ ὅροι τῷ συλλογισμοῦ, ἐπίσης ὄντες. καὶ ἄλλοτε ἄλλου τε καὶ αἰτίου τιθεμένου.

ΕΝΟΣ γ' αὐτῶν ὁτουοῦν ὄντος, ἑτέρου δέ τ. καὶ κείνου, ἄλλο. καὶ τούτου τὸ πρῶτον. ἔστι δ' οἷα μὲν γινόμενα καθόλου. ἀεί τε γ' καὶ ὡδὶ παντὸς οὕτως, ἢ ἔχει, ἢ γίνεται. τὰ δὲ ἀεὶ μὲν οὕτω, ὡς ἐπὶ τοπολύ. οἷον, οὐ πᾶς ἀρρὴν τὸ γένειον τεθρύπται ἀνθρώπος, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τοπολὺ εἶναι. εἰ γ' τὸ ἀ καθόλου καὶ τὸ μὴ τὸ β καθόλου καὶ τὸ γ καθόλου, ἀνάγκη καὶ τὸ ἀ καὶ τὸ γ, ἀεὶ καὶ ὡδὶ παντὸς καὶ τὸ μὴ τὸ β καθόλου. ἔστω γὰρ ὅτι τὸ καθόλου, τὸ ὡδὶ παντὶ καὶ ἀεί. ἀλλ' ὑπέκειτο ὡς ἐπὶ τοπολὺ εἶναι, ἀνάγκη αὖ καὶ τὸ μέσον, ὡς ἐπὶ τοπολὺ εἶναι τὸ ἐφ' οὗ τὸ β. ἔσονται τοίνυν καὶ τῶν ἐπὶ τοπολὺ ἀρχαὶ ἄμεσοι, ὅσαι ὡς ἐπὶ τοπολὺ οὕτως ἔχει, ἢ γίνεται.

εἰέναι δὲ ὡδὶ τῶν γινομένων, ἐφ' ὧν μήτε πῶ ἀκολουθεῖν ὑπὸ τῶν ὑσδρῶν ἀρχομένων. ἐφ' ὧν δὲ μὴ ἀρχὴ τῶν πρώτων ὡς ὡδὶ τῶν κύκλῳ γινομένων πῶ αἰτίαν τὸ διαφόρων ἀκολουθεῖν ἡσάων, ἔοικε δηλοῦν τούτων λέγειν. ἐπεὶ γ' τὰ μὲν τῶν γινομένων καθόλου γίνεται, ὃ ὑπηγούμενος εἶπεν· ἀεί τε γὰρ καὶ ὡδὶ παντὸς, οὕτως, ἢ ἔχει, ἢ γίνεται. τοιοῦτον γ' τὸ καθόλου. τὰ δὲ ἀεὶ μὲν οὕτω, ὡς ἐπὶ τοπολὺ δὲ τοιαῦτα γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν γινομένων καὶ κατὰ φύσιν. οὐ μὲν τοῖς ἀναγκαίως γινομένοις, ἀκολουθεῖ τὸ μὲ μετ' αὐτό. οὐκ ἔτι δ' οὐ τοῖς οὐδεχομένοις. ἀλλ' ἐπὶ τούτων ἡ ἐκ τῶν ὑσδρῶν ὑγιὴς ἀκολουθία, ὡς-πδρ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν κατὰ τέχνῃ γινομένων. τῶν δὴ οὐδεχομένων συμπεράσματων οὐ τοῖς ἀποδείξεσιν, ἀνάγκη καὶ τὸ μέσον οὐ δεχόμενον εἶναι. εἰ γὰρ ἄμφω εἶεν καθόλου αἱ προτάσεις, τουτέστιν ἀναγκαῖαι, πάντως εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον. ὑπόκειται δ' οὐ δεχόμενον εἶναι. ὡς δ' ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἅμεσοί τινές εἰσιν ἀρχαὶ συλλογισμοῖ καὶ προτάσεις. οὐ γὰρ οἷόν τ' ἐπ' ἄπειρον τινῶν τὰ μέσα λαμβάνεσθαι. οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν οὐδεχομένων τε καὶ ὡς ἐπὶ τοπολὺ, ἔσονταί τινες ἄμεσοι προτάσεις, ἀρχὴν ἔχουσαι τὸ ὡς ἐπὶ τοπολὺ ἢ εἶναι, ἢ γίνεσθαι.

ΓΩΣ μὲν οὖν τὸ τί ἔστιν εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται.

Τ ουτέστιν, οὐ τοῖς ὅροις λαμβάνεται, τοῖς ὑφ' ὧν ὁ συλλογισμός. εἴρηκε τί, ὅτι μέσος ὅρος οὗτος, οὐ τοῖς ἀποδείξεσι λαμβάνεται. ἢ αὐτὸ τὸ εἰς τοὺς ὁρισμούς. οἱ γὰρ διαφέροντες ὁρισμοὶ τῆς ἀποδείξεως, καὶ τὸ τί ἔστι τὸ πράγματος, τουτέστι, τὸ εἶναι τὸ πράγμα λαμβάνει, ὃ δὴ τὸ πῶ αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως αὐτὸ λαμβάνειν.

ΚΑΙ τίνα χρόνον ἀπόδειξις, ἢ ὁρισμός ἔστιν αὐτὸ, ἢ οὐκ ἔστιν, εἴρηται πρότερον.

Τ οὐ τί ἰῶ εἶναι δηλονότι λεικτικὸν, καὶ αὖθις εἴρηται πρότερον. ἀπόδειξις μὲν γὰρ ἀπολῶς δέλεικται, ὅτι μή ἔστι τί ἔστιν. ὅτι δ' οὐ ἀποδείξει λαμβάνεται, καὶ δι' ἀποδείξεως γνωρίζεται, ἀλλὰ καὶ ὁρισμὸς αὐτὸ. ὁ μὲν λέγων λόγος, ὃ δηλῶν τί σημαίνει τοὔνομα, οὐκ ἔστι τῆν ἄλλων σημαινόμενον. κυριώτατος μὲν ἰῶ ὅρος τὸ ὅρου λόγος, ὁ δεῖσει τῆς ἀποδείξεως διαφέρων. δηλῶ γὰρ τὸ πῶ αἰτίαν λαμβάνειν τῆς ὑπάρξεως τὸ πράγματος, καὶ τὸ εἶναι τὸ πράγμα εἰ δείκνυε πῶς. ἤδη δὲ, καὶ τὸ ὡς ἀρχὴ ἀποδείξεως καὶ ὡς συμπέρασμάτος. καὶ γὰρ παῦτα, ὁρισμοί πως τὸ τί ἰῶ εἶναι.

ΓΩΣ δὲ δεῖ διορίσαι τὰ οὐ τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα, νῦν λέγομεν. τῷ δὴ ὑπαρχόντων ἀεὶ ἐνόησω, οἷα ἐπεκτείνει ἐπὶ πλέον. εἰ μὲν τοιοῦτον ἔξω τὸ γένους. λέτω δὴ ἐπὶ πλέον ὑπάρχειν, ὅσα ὑπάρχει, μὲν ἐνόησω καθόλου. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἄλλῳ. οἷόν ἔστιν, ὃ πάσῃ τετράδι ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ μὴ τετράδι.

Τὰ κυρίως αἴτια ὁ μόγονα

Circularis mostrati

» ὡς πρὸ τοῦ ὑπάρχει τῇ τετράδι, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀριθμῷ· ἀλλὰ τὸ πρότερον, ὑπάρχει τε πάσῃ τετράδι, »
» καὶ ἔτι πλέον ὑπάρχει. καὶ γὰρ τῇ πενταδὶ ὑπάρχει, ἀλλ' οὐκ ἔξω τῶν γόνους. ἢ μὲν γὰρ πεντὰς, »
» ἀριθμός. οὐθενὶ δὲ ἔξω ἀριθμοῦ πρότερόν. »

Quoniam diffᵒ demóstrari negat, tradit nobis methodú inueniendi diffinitionem cuiushbet rei

Μ ἐπόθουν ἡμᾶς παραδίδωσι, δι' ἧς δυνησόμεθα τε καὶ διαίρεσιν δωσομένῳ ἐν ἑκάστου τῶν ξητουμένων ὁρισμόν. ἐπεὶ μὴ οἷόν τε δι' ἀποδείξεως αὐτὸν δεικνύναι· καὶ ἐπεὶ ὁ ὁρισμὸς ἐκ τῶν οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων, τουτέστι τῶν οὐ τῇ οὐσίᾳ πῶς δυνησόμεθα, λαμβάνειν τὰ χρήσιμα πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἑκάστου, λέγει τῶν δὴ ὑπαρχόντων τισὶ, τὰ μὲν τισὶ μόνοις ὑπαρχόντων ὡς μοναδὶ ἢ αὐξήσει καὶ τέλος· καὶ στιγμῇ, ἢ μέγεθος· τὰ δὲ καὶ τούτοις ἢ ἄλλοις ἢ ἐπιπλέον ἐστὶ τεκτεύεται. καὶ τῶν ἐπιπλέον ἐστὶ τεκτευομένων, τὰ μὲν οὐκ ὑπάρχει τοῦ γένους ἢ ἐκείνου, οὗ βουλόμεθα δεῖν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα λαβεῖν· τὰ δὲ καὶ ἐνδέχεται ἐπεκτείνεται. οὐ γὰρ ὁμοίως ὑπάρχει, ἢ τῷ ἀνθρώπῳ, τότε ζῷον καὶ ἢ λευκόν· ἢ τῶν δὴ κατὰ μέρος κατηγορουμένων, ὅσα ἐπιπλέον λεγόμενα τοῦ προκειμένου μὴ ἐπιπλέον τῷ γένους αὐτῷ ἐπεκτείνεται. ταῦτα λαμβάνοντες, πῶς τῆς οὐσίας ἐστὶν αὐτῷ, καὶ τῷ τί ἰῷ εἶναι δηλωτικά· τῶν γὰρ ἐπιπλέον κατηγορουμένων τινῶν, οὕτως. μὴ μόνοι ἐκβαινόντων ἢ γένος, ἢ οὗ ᾧ ἔστιν, οὐ ἢ πλέον κατηγορούμενον ἐλλείπει, ἀλλ' ἀφθῇ ταῦτα, ὧν ἕκαστον ἐπιπλέον μὲν τῷ ὁριζομένου ἐστί· πάντα δὲ ἅμα μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχει τῷ ὁριζομένῳ ἐκείνου, πλὴν οὐσίαν αὐτῷ σημαίνει. καὶ ἔτι ἀν ὁρισμὸς, ὁ ἐκ τῶν κατηγορουμένων τε καὶ κοινῶν ἰδίου τι ἀποτελῶν.

Quid ÷ diffinitio

» ΤΑ δὴ τοιαῦτα, λαμπέον μέχρι τούτου, ἕως τοσαῦτα λαφθῇ· πρῶτον ὧν ἕκαστον μὴ, ἐπιπλέον »
» ὑπάρξει· ἅπαντα δὲ μὴ ἐπιπλέον· τοιαύτην γὰρ ἀδάμην οὐσίαν εἶναι τῷ πράγματος· οἷον τετράδι »
» ὑπάρχει πάσῃ, ἀριθμὸς· ἢ πρῶτον ἀμφοτερόθεν· καὶ ὡς μὴ μεῖζόν ἐστιν ἀριθμῷ· καὶ ὡς »
» μὴ συνιέναι ἰδίᾳ ἀριθμῶν· ἔστιν τοίνυν ἤδη δύο ἢ τετὰς, ἀριθμὸς πρότερος, πρῶτος ἢ ὡδὶ πρῶ »
» τος· τούτων δὴ ἕκαστον, τὰ μὲν, τοῖς πρότερος πάσιν ὑπάρχει· ἢ δὲ τελευταῖον, καὶ τῇ δυάδι· πάν »
» τα γὰ οὐθενί· ἐπεὶ δὲ δεδήλωται ἡμῖν οἷ τοῖς ἄνω, ὅτι ἀναγκαῖα μοί δύο τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμε »
» να, τὰ κατὰ μέρος δὲ ἀναγκαῖα, τῇ δὲ τετράδι καὶ ἐφ' οὗ ἄλλου οὕτω λαμβάνεται οὐ τῷ τί ἐστι τὰ λαμ »
» βανόμενα, οὕτως ἰδίᾳ ἀνάγκης μὲν οὐ ἕνεκα ταῦτα. »

Non est necesse bonum immutare aristotelis lectionẽ, sed sumere. δὲ. pro γὰρ. Sicut e contrario sepe immemies τὸ γὰρ ab eo ipse pari pro non. δὲ. quod omnes eius interpretes notant.

» ῥῶτον μὲν δεικνυσιν, ὅτι ἐκ τῶν οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων συμπιπτόντων λόγος, ἀναγκαίως ὑ »
» πάρχει τῷ ζητουμένῳ· δεύτερον δὲ, ὅτι καὶ ὁρισμός ἐστιν αὐτῷ· λέγει δ' αὖ τὸ, ταῦτα, κατὰ μέρος »
» δ' ἀναγκαῖα γεγράφθαι· τὰ κατὰ μέρος γὰρ ἀναγκαῖα· ὡς γὰρ αἴτιον τῷ τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορού »
» μενα ἀναγκαῖα εἶναι παρέλαβεν, ἐπεὶ τὰ κατὰ μέρος ἀναγκαῖα εἶναι· τότε γὰρ τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατη »
» γορούμενα, κατὰ μέρος κατηγορεῖσθαι, φανερὸν τῷ δεδεῖχθαι ἐν τῷ πρώτου βιβλίου· ὁ καὶ αὖθις »
» ἔστιν ἐν τῷ, ἐπεὶ δὲ δέδεικται ἡμῖν οἷ τοῖς ἄνω, ὃ καὶ αὖθις οὕτως εἴρηται, δεικτικὸν αὖ ἐστι τῷ πλὴν »
» πρώτην πρόσασιν εἶναι τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα κατὰ μέρος ἀναγκαῖα. εἴρηται μὲν καὶ αὖθις »
» οὐ τῷ πρώτῳ. καὶ οὐ τούτῳ δὲ πρὸς ὀλίγου εἴρηκεν οὕτω. ἔστιν γὰρ ὁ κατὰ μέρος, ἐν ᾧδὶ παντὶ καὶ »
» ἀεί. ἐστὶ δ' αὖ οὐ πρώτῳ σχήματι συναγόμενον, ὁ τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, ἀναγκαῖα εἶναι δι' »
» μέσου τοῦ κατὰ μέρος. »

» ΟΤΙ δὲ οὐσία, ἐκ τῶνδε δῆλον· ἀνάγκη γὰ εἰ μὴ ἔστιν ἰῷ, τετράδι εἶναι· οἷον γένος τί εἶναι τοῦ- »
» το, ἢ ὀνομασμένον· ἢ ἀνώνυμον· ἔσται τοίνυν ἐπιπλέον, ἢ τῇ τετράδι ὑπάρχον· ἔστω κείσθω γὰ τοιοῦ »
» τον εἶναι τὸ γένος, ὥστε ὑπάρχειν κατὰ δυνάμειν ἐπιπλέον. »

Quædá genera anonyma sunt & oratione significantur.

Ε πειδὴ μηδέπω αὐτάρκες πρὸς τὸ εἶναι ὁρισμὸν τὸ οὐ τῷ τί ἐστι καὶ ᾧ ἀνάγκης κατηγορούμενον, ἢ ἔστιν ἔστω, ἐκείνα δείκνυσιν, ὅτι καὶ οὐσία, καὶ ὁρισμὸς ὁ εἰρημένος λόγος. εἰ γὰρ μή ἐστιν ὁρισμὸς, καὶ κατηγορεῖται δ' οὐ τῷ τί ἐστιν, εἴη ἂν γένος· τὸ γὰρ ἴδιον, οὐκ οὐ τῷ τί ἐστιν, εἴγε συμβεβηκὸς τῷ λόγῳ. εἰ μό τι ὄνομα εἴη ἐπιτεταγμένον, εἴη ἂν ὠνομασμένον τὸ γένος. εἰ δὲ μὴ εἴη δ' ὀνόματος δηλούμενον, ἀνώνυμον ἂν γένη, ἀλλ' ἀνώνυμα κατὰ μέρος γὰρ ὅταν γένος μετὰ διαφορῶν τινῶν κατηγορεῖται, καὶ μὴ ἢ ὁρισμὸς αὐτῷ, γένος αὐτῷ γίνεται ὁ προειρημένος λόγος· καὶ ἐπὶ πλειόνων κατηγορουμένων εἰδῶν, καὶ οὐ τῆς ῥιάδος μόνον· τὰ γὰρ γένη, ἐπιπλέον τῶν εἰδείων· εἰ δ' ἐὰ καὶ μὴ ἀεὶ σὺ ὀργεία, κατὰ γε δύναμειν ἀεί, ἀλλὰ μᾶλλον οὐδενὶ ὑπάρχει ἄλλῳ τὰ προειρημένα, ἢ τοῖς ἀτόμοις τελείοις· οὐσία οὖν τὰ προειρημένα τῆς ῥιάδος· ὁ γὰρ κατὰ μηδενὸς ἄλλου κατηγορεῖται, ἢ κατὰ τῶν ἀτόμων τῶν ἔστω ἢ εἰδῶν, καὶ κατὰ πάντων αὐτῶν, οὕτως ὡς οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, ἢ θρισμενὸν ἐκ τῶν ἐπιπλέον οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων τῶν εἰδῶν, ὑφ' ὃ τὰ ἄτομα, ἔστιν τὸ εἴδους τὸ κατὰ τῶν ἀτόμων ὁρισμός ἐστι. τῷ δὲ ἔστω κείσθω, αὖ τὸ κείσθω, καὶ ὁμολογείσθω κέχρηται. οὐ γὰρ ἀμφισβητεῖ κατ' αὐτοῦ.

» ΕΙ τοίνυν μηδενὶ ὑπάρχει ἄλλῳ, ἢ τοῖς ἀτόμοις ῥιάσι, τοῦτ' αὐ εἴη ἂν ῥιάδι εἶναι. ἔστω κείσθω »
» γὰρ καὶ ἔστιν ἡ οὐσία ἡ ἑκάστου εἶναι, ἢ ἐπὶ τοῖς ἀτόμοις ἕκαστος τοιαύτη κατηγορεῖα· ὥστε ὁμοίως »

» καὶ ἄλλῳ ὁτῳοῦν τῶν οὕτω διειρθμένων, ἢ αὐτὸ εἶναι ἔστιν. »

ἐπαλλήλου

Γ πορράψασ πλὴ μέθοδον πλὴ ὁριστικὴν ὧδὶ ἀτόμων εἰδῶν, ἵνα λείξασ ὁρισμὸν ὄντα παντὸς εἴδους »
ἀτόμων λόγον ὡς ἥθροισται ἐκ τοιούτων, ἃ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, κατὰ μόνων τῶν ἔστω ἢ εἰ- »
δος ἀτόμων· καὶ πιστωσάμενος ἢ εἶναι τὸ προκειμένου ὁρισμὸν ἢν εἰρημένον λόγον, ἐκ τῶ κατὰ »
μόνου αὐτῷ, οὗ κατηγορεῖσθαι τῶν ἀτόμων τῶν ὑπ' ἐκεῖνο, καὶ λείκνυσι καὶ ὁ τῶν γενῶν ὁρισμὸς, »
ἀφ' τῶν ἔστω ἢ γένος εἰλῶν. οὗ ὡς ἐστὶ τῷ γένει διαίρεσις ταῦτα· ἐπεὶ γὰρ ὁρισμοὶ, οὐ μόνον »
ἀτόμων εἰσὶν εἰλῶν, ἀλλὰ καὶ γενῶν, πῶς δυνησόμεθα καὶ τῶν γενῶν ὁρισμοὺς, ὧν εἰσὶ γενῶν »
ὁρισμοὶ διαίρεσιν, τὰ δὲ αὐτὰ πρῶτά τε εἴδη καὶ ἄτομα, ἐκ παραλλήλου εἶπε.

» ΧΡΗ δὲ ὅταν ὅλον τι πραγματεύηται πῖς διελεῖν ἢ γένος εἰς τὰ ἄτομα τῷ εἰδίει τὰ πρῶτα· »
» διὶ, ἀριθμὸν, εἰς τετράδα· ἢθ' οὕτως ἐκείνων ὁρισμοὺς πειρᾶσθαι λαμβάνειν. οἷον, δίθεσμος γραμμῆς, »
» κύκλου καὶ ἐριθῆς τωνίας· μεῖζα δὲ ἔστω λαβόντα, τί ἢ γένος· οἷον, πότερον τῶν ποσῶν, ἢ τῶν »
» ποιῶν τὰ ἴδια πάθη θεωρεῖν δεῖ τῶν κοινῶν τρόπων· τοῖς γὰρ συμπιπτομένοις ἐκ τῶν ἀτόμων, τὰ »
» συμβαίνοντα ἐκ τῶν ὁρισμῶν ἔσται δῆλα, δεῖ· ἢ ἀρχὴν εἶναι πάντων ἢν ὁρισμόν· ἢ ἄπλοῦ, »
» καὶ τοῖς ἀπλοῖς καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν τὰ συμβαίνοντα, μόνοις· τοῖς δ' ἄλλοις κατ' ἐκείνα. »

De Methodo diuisionis

Ο τι δεῖ τῶν ὁρισμῶν τῶν ἔστω ἢ γένος πρώτων καὶ ἀτόμων εἰδῶν, διορίσομεν ἢν τῶ γένους ὁρι- »
σμόν· πρῶτον μὲν αὐτῶ ἢ γένος λαμβάνοντες· ἔχει γὰρ γένος, εἴ γε ὁριστόν ἐστιν· ἐπεὶ τε, ὅστε κοινῶς »
ὑπάρχει οἷ τοῖς ὁρισμοῖς τῶν ἀτόμων αὐτῶ εἰδῶν. ἀφ' κοινὰ πάντων τῶν ἔστω ἢ γένος, ἄτομόν »
ἐστιν εἰδῶν· μηδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει ταῦτα, συμπληροῖ ἢν τῶ γένους αὐτῶν ὁρισμόν· ὡς γὰρ ὁ μόνον »
τῶν οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορουμένων τῶν ἔστω ἢ εἶδος ἀτόμων, ἔστιν ὁρισμὸς τῶ εἰδους, οὕτω καὶ ὁ »
μόνως πᾶσι τοῖς ὑπὸ ἢ γένος ἀτόμοις εἴδεσιν ὑπάρχει, οὐ τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατηγορούμενα ταῦτα, »
πλὴ οὐσίαν συμπληροῖ τῶ γένους αὐτῶν.

» ΑΙ δὲ διαιρέσεις αἱ κατὰ τὰς διαφορὰς, χρήσιμοί εἰσιν εἰς ἢ οὕτω μετιέναι· ὡς μοί τοι δεικνύου- »
» σιν, εἰρηται οὖ τοῖς πρόσθεν· χρήσιμοι δ' αὖ εἶεν ὧδε μόνον, πρὸς ἢ συλλογίζεσθαι ἢ τί ἐστι· καίτοι »
» δόξειεν ἂν οὐδὲν, ἀλλ' οὐδὺς λαμβάνειν ἅπαντες, ὡς πρὸ ἂν εἰ δεῖ ἀρχῆς ἐλάμβανέ τις αὖθ τῆς δια- »
» ῥέσεως· διαφέρει δέ τι ἢ πρῶτον καὶ ὕστερον τῶν κατηγορουμένων κατηγορεῖσθαι· οἷον εἰ πεῖν ζῷον »
» ἥμερον ἢ ἄγριον, ἢ δίπουν, ἢ δίπουν ζῷον ἥμερον ἢ ἄγριον. »

De Methodo diuisionis

Ε ἰ πῶν τί ἐστιν ὁρισμὸς, καὶ πῶς ἑκάστου τε δεῖ δεῖξαι, ἐφεξῆς λέγει πρὸ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου· καὶ »
διείκνυσιν αὐτῆς ἢ χρήσιμον πρὸς πλὴ εἴρεσιν τῶ ὁρισμοῦ. πρὸς γὰ ἢ λαμβάνειν τὰ κατὰ μέρος τε καὶ »
κατὰ μέρος αὐτὰ κατηγορούμενα ἐπιπλέον, ἐξ ὧν ἀθροίζομένων τε καὶ συμπιπτόντων, ἢ ἴδιος οὐσία τῶ προ »
κειμένου δηλοῦται· ἐκ δὴ τῆς διαιρέσεως τῆς κατὰ διαφορὰς τῶ γένους οὐ εἰδός τι ὁρίσασθαι ζητῶ- »
μεν, τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα ληφόμενα τῶ προκειμένου χρήσιμοι δ' αἱ διαιρέσεις, εἰ καὶ μηδὲν »
δεικνύουσι συλλογιστικῶς πρὸς ἢ ἀθροίζειν ἐξ αὐτῶν ἃ τί ἐστι καὶ ἢν ὁρισμόν. ἔστιν γὰ εἶπε ἢ συλ- »
λογίζεσθαι· χρήσιμοι δὲ καὶ πρὸς πλὴ τάξιν τῶν οὐ τοῖς ὁρισμοῖς λαμβανομένων, καὶ πρὸς ἢ μη- »
δὲν παραλείπειν. »

Vtilitas diuisionis

» ΕΙ γὰρ ἅπαν ἐκ δύο ἐστὶ, καὶ οὗ τι ἢ ζῷον ἥμερον· καὶ πάλιν ἐκ τούτου καὶ τῆς διαφορᾶς, ὁ »
» ἄνθρωπος. »

Petere aliqd dicitur assumere illud nõ demonstratum

Τ ουτέστιν, εἰ κατὰ πλὴ διαίρεσιν ἅπαν ἢ ἐκ τῆς διαιρέσεως λαμβανόμενον, καὶ σωτιθέμενον, τῷ δι- »
ρημένῳ, οὗ τι γίνεται, καὶ ζῷος τῷ μετ' αὐτό· καὶ ἐκ τούτου τῷ γινομένου, ἐκ τῆς συνθέσεως ἢ διαί »
ρεσις γίνεται· δῆλον ὡς ἀεὶ ἢ δυτδρὰ διαίρεσις, εἰς ἐλάττω ἔσται· καὶ οὐκ ἔστι πρῶτον ἢ ἐπ' ἔλαττον »
ὄν, τῷ ἐπιπλέον ὄντος οὗ τῇ συνθέσει τῶν εἰλημμένων· ἐπεὶ δ' ἢ διαφορὰ κατ' αὐτὸ λαμβανο- »
μένη, οὐ δοκεῖ οὗ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι, διαφέρει συνθετῷ αὐτὸ τῷ τεμνομένῳ, οὗ τι εἴτε »
γίνεσθαι· καὶ οὕτως, οὗ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι, ἢ οὗ τούτῳ γίνεσθαι γενοῦς τῷ μετ' αὐτό, καὶ πά- »
λιν διαιρεῖσθαι· διὸ χρήσιμος ἢ διαίρεσις, πλὴ τάξιν τινὰ τὴν δεικνύουσα· ἀεὶ γὰρ ὁ διαιρούμενον τοῦ »
ἐκ τῆς διαιρέσεως γνωμόνου, πρῶτον ληφθήσεται. »

» ΗΟΤΙ δή ποτέ ἐστιν ἢ ἐπινόμενον, ἀναγκαῖον διελόμενον αὐτεῖσθαι· ἔτι πρὸς ἢ μηδὲν παρα- »
» λιπεῖν τῶν οὗ τῷ τί ἐστιν, οὕτω μόνως οἷόν τε ἔχειν. »

Petere aliqd dicitur assumere illud nõ demonstratum

Α νάγκη πρῶτον διελόμενον αὐτεῖσθαι, καὶ λαμβάνειν ἐκ τῆς διαιρέσεως, ἢ οὗ τῷ τί ἐστι κα- »
τηγορούμενον τῶ προκειμένου· ἢ γὰρ μὴ δι' ἀποδείξεως λαμβάνειν, αὐτεῖσθαι λέγει. »

» ΟΤΑΝ γὰρ ἢ πρῶτον ληφθῇ γένος· αὖ μὲν τῶν κατ' ἄλλην τινὰ διαιρέσεων λαμβάνῃ, οὐκ ἔμπε »
» σεῖται ἅπαν εἰς ζῷον· οἷον, οὐ πτῆνον ζῷον, ἢ ὁλόπτερον, ἢ ὀλιγόπτερον, ἀλλὰ πλωτὸν ζῷον ἅπαν· τού- »
» του γὰρ διαφορὰ αὕτη· πρῶτη δ' ἐστὶ ζώου, εἰς ὃ ἅπαν ζῷον ἐμπίπτει. »

Δ εἰ δὲ ὅτι πρὸς πλὴ τάξιν τῶν οὗ τῷ ὁρισμῷ λαμβανομένων ἑκάστου χρήσιμος ἢ διαίρεσις, καὶ πρὸς »
ἢ μηδὲν φησὶ παραλιφθῆναι τῶν ὀφειλόντων οὗ τῷ ὁρισμῷ παραλιφθῆναί τε ἢ τεθῆναι, χρή- »
σιμον εἶναι πλὴ διαίρεσιν· κατὰ δὲ τὰς οἰκείας ἢ προσεχεῖς ἑκάστῳ γένει διαφορὰς γίνεται τῇ διαι-

ρέσει, οὐδὲν παραλιμφθήσεται. οἰκεῖαι δὲ καὶ προσεχεῖς τῷ διαιρουμένῳ γένει διαφοραὶ, ἐξ ἃς πᾶν τὸ διαιρούμενον γένος ἐμπίπτει. εἰ γὰρ μὴ προσεχεῖς αὐτῷ λαμβάνοιντο διαφοραὶ, πολλὰ ἂν παρελείποιτο. ἔλεγε δὲ τίνος οἰκεῖαι καὶ προσεχεῖς διαφοραὶ, καὶ τίνος οὐκ οἰκεῖαι. διʼ ἃς καὶ παραλείπεται τινὰ διὰ τὸ παράδειγμα τος.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ τὴν ἄλλων ἐκάστου, καὶ τὴν ἔξω γενῶν, καὶ τὴν ὑφʼ αὑτό· οἷον, ὄρνιθος εἰς ἱππος ὄρνις· καὶ ἰχθύος, εἰς ἱππος ἰχθύς· οὕτω μὲν οὖν βαδίζων τί ἐστιν εὑρήσει, ὅτι οὐδὲν παραλέπεται.

ἔξω γένη, ἢ τὰ αὐτοτρόπως καὶ κοινότροπα αὐτῇ τῇ ζώου οὐ μεμιμήσατο, ἢ ἔξω, τὰ ἕτερα καὶ κεχωρισμένα τῇ ζώου καὶ τῆς οὐσίας· ὧν εἴη ἂν τὰ ἄλλως ἠτιμωρίας, ἢ τὴν ἔξω καὶ τὴν ὑφʼ αὑτά. αὐτὴ δὲ καὶ μὴ ὑπαλλήλων ὄντων ἀλλὰ κεχωρισμένων καὶ μὴ ὑπαλλήλων. τοιαῦτα δέ, ἥτε ὄρνις, καὶ ὁ ἰχθύς.

ΑΝΑΛΑΣΣ δὲ καὶ παραλιπεῖν ἀναγκαῖον, καὶ μὴ εἰδέναι.

ἴτε παρελέλειπται, εἴτε μὴ· ἢ οὐ διορίζεσθαι δυνάτεται, οὐλʼ ἔχειν πῶς κατὰ τὴν ὁρισμῶν γνῶσιν.

ΟΥΔΕΝ δὲ λᾶ ἐν ὁριζόμενον καὶ διαιρούμενον, ἅπαν τα εἰδέναι τὰ ὄντα· καίτοι ἀδυνάτον φαίνοι τινὸς εἶναι τὰς διαφορὰς εἰδέναι τὰς πρὸς ἕκαστον, μὴ εἰδότα ἕκαστον. ἄδυ δὲ τὴν διαφορῶν οὐκ εἶναι ἕκαστον εἰδέναι. εἰ γὰρ μὴ διαφδρεῖ ταῦτ᾽ ἐν εἶναι τοῦτο. οὗ δὲ διαφδρεῖ ἕτερον τούτου.

Σ πευσόμεθα ταύτην πῶς δόξαν δύνηται εἶναι λέγει πῶς ὅτι ἀδυνάτον ἔστιν ὁρίζεσθαί, τι τὴν ὄντων, μὴ πάντα τὰ ὄντα εἰδότα. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ, πιθανότητά τινα πίθησιν αὐτήν. ἔστι γὰρ ὁ λόγος ὁ δοκῶν οἰόμενος λελυκωμένα, τοιοῦτος. δεῖ ἐν ὁριζόμενον τί εἰδέναι, πῶς πρὸς τὰ διαφδρον τα αὐτῇ πάντα διαφοραί. οὗ μὲν γὰρ μὴ διαφδρεῖ τί, τούτῳ ταυτόν ἔστιν. οὗ δὲ διαφδρεῖ, ἕτερον. ἐν δὲ ὁριζόμενόν τι ὡς διαφδρον τὴν ἄλλων, δεῖ εἰδέναι αὐτῇ τὰς διαφορὰς, αἷς τὴν ἄλλων διαφδρει. μὴ γὰρ εἰδὼς τις ἕξει καὶ ἐ τὸν ἕτερον τοῦ ἐν ἡγήσεται. οὕτω δʼ οὐδὲ ἀποδώσει πῶς οἰκείαν τινὸς οὐσίαν· αὖ γʼ οὕτω τύχῃ, οὐδεὶ κωλύει ἐν ἀποδιδόμενον λόγον, κοινὸν εἶναι καὶ ἄλλων πιῶν. ἀλλὰ μὲν ἀδυάτον πῶς πρός τινα διαφορὰν τινὸς εἰδέναι, μὴ εἰδότα καὶ ἑκάστα, ὡς τὸ προκείμενον διαφδρει. δεῖ αρχ πάντα εἰδέναι ἐν ὁριζόμενόν τι. καὶ γὰρ τούτῳ ὁρίζεται ὁ ὁριζόμενος. πῶς γὰρ αὖ αὐτὸ ὁρίζεται καὶ τἆλλα πάντα· ὧν ὡς ἕτερον ὄν, αὐτὸ ὁρίζεται. ὅτι δὲ μὴ ὑγιὴς ὁ λόγος οὗτος, μὴ δʼ ἀνάγκη ἐν ὁριζόμενόν τι, πάντα τὰ ὄντα εἰδέναι, δείκνυσι.

ΓΡΩΤΟΝ μὲν οὖν ψεῦδος. εἰ γὰρ κατὰ πᾶσαν διαφορὰν ἕτερον. πολλαὶ γὰρ διαφοραὶ ὑπάρχουσι τοῖς αὐτοῖς τῷ εἴδει. ἀλλʼ οὐ κατʼ οὐσίαν οὐδὲ καθʼ αὑτό.

Ο ὐκ εἴ τι τινὸς διαφδρει, ἕτερον ἐστὶν αὐτοῦ ἐκείνου. ἐ γὰρ ἕτερόν τινος, οὐ κατὰ πᾶσαν διαφορὰν ἕτερον. πολλὰ γὰρ ὁμοιοῦται ὄντα ἀλλήλοις, διαφδρει ἀλλήλων. καὶ οὐχ ὑγιὲς ἁπλῶς ἐ τὰ διαφέροντα ἀλλήλων, ἕτερα εἶναι. ἀλλὰ δεῖ προσκεῖσθαι ἐ κατʼ οὐσίαν. τὰ γὰρ κατʼ οὐσίαν καὶ διαφορὰν εἰδοποιὸν διαφδροντα, ἕτερα αὐ τὰ καθʼ ὧν τινα αὖν. ἐπεὶ κατὰ τὰ συμβεβικότα, μυρία διαφορὰ ἂν τοῖς ὁμοιδίσιν. ἀλλʼ οὐ δεῖ ἕστ᾽ ἕτερα ἀλλήλων, καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν, καὶ ἡ οὐσία ἕτερα.

ΕΙΤΑ ὅταν λάβῃ τὰ αὐτικείμενα κατὰ πῶν διαφορὰν, καὶ ὅτι πᾶν ἐμπίπτει, ἂν ταῦθα, ἢ οὐ ταῦθα, καὶ λάβῃ ἂν θατέρῳ ἐ ζητούμενον εἶναι, καὶ ἕστ᾽ γνῶσιν, οὐδὲν διαφδρει εἰδέναι, ἢ μὴ εἰδέναι, ἐφʼ ὅσων κατηγοροῦνται ἄλλων αἱ διαφοραί. φανερὸν δὲ ὅτι αὐ οὕτω βαδίζων ἐλθῇ εἰς ταῦτα ὧν μηκέτι δεῖ διαφορᾷ, ἕξει ἐν λόγον τῆς οὐσίας.

Ο ἵτι μὴ πάντα ἀναγκαῖον εἰδέναι ἐν ὁριζόμενόν τι καὶ διαιρούμενον, προσχώμενον τῇ διαιρετικῇ· ὅταν γὰρ λάβῃ ἂν τῇ διαίρεσει τὰ αὐτικείμενα κατὰ τὰς διαφορὰς, λάβῃ δʼ οὕτω τὰ αὐτικείμενα, ὡς πάντα ἐμπίπτειν τὰ ὑπὸ τὸ γένος, τὸ διῃρημένον, ἂν τῷ ἑτέρῳ τῇ αὐτιδιῃρημένων. γνώσεται δʼ ἤδη καὶ τὸ ζητούμενον, ἂν ποτέρῳ ἕστ᾽ λήψεται, κἂν μὴ γνωσθῇ πόσας καὶ τίνας δεῖ τὰ ὑπὸ τὰς αὐτιδιῃρημένας διαφορὰς. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ εἰδέναι πόσας καὶ τίνα τὰ ἄλογα δεῖ, γνώσεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος λογικὸν, ἀλλʼ ἐκ τοῦ εἰδέναι ἂν τίνι δεῖ τὸ εἶναι λογικῷ, τὸ αὐτὸ τρόπον καὶ ἐπὶ τὴν ἄλλων διαφορῶν. αὖ γὰρ οὕτω προϊὼν κατὰ πῶν διαίρεσιν πῶς εἰς τὰ αὐτικείμενα πυκνίλιν ἐλθῇ εἰς ταῦτα ὧν μηκέτι δεῖ διαφορᾷ. τοιαῦτα δὲ δεῖ τὰ ἄτομα εἴδη, δῆλον ὡς ὁρισμὸς ἐκ τῆς συνθέσεως τὴν διαφορῶν, ἂν ἂς ἔλαβεν εἶναι, ἐ ζητούμενον ἔξει, οὐκ εἰδὼς τίνα καὶ πόσα δεῖ τὰ ἂν τοῖς αὐτικειμένοις διαφοράς.

ΤΟ δὲ ἅπαν ἐμπίπτειν εἰς πῶν διαίρεσιν, αὖ ἢ αὐτικείμενα. ὧν μή δεῖ μεταξύ, οὐκ ἄτμον.

Ο ὐ γὰρ ἐκ τοῦ εἰδέναι πάντα τὰ τὴν ζώων γένη, γνώσεται γίνεται ἐ πᾶν ζῷον. ἢ λογικὸν, ἢ ἄλογον, ἀλλʼ ἐκ τοῦ εἰδέναι, ὅτι μηδὲν δεῖ τούτων μεταξύ.

ΑΝΑΓΚΗ γὰρ ἅπαν, ἂν θατέρῳ αὐτῶν εἶναι, εἴπερ ἐκείνου διαφερᾷ ἔσται.

ΤΟΥΤΟ οὖν αὐτῶς προσέθηκε. διώρατται γὰρ ἄμεσος μὲν ἡ διαίρεσις γινομένη, μὴ οἰκεία δὲ τῷ προκειμένῳ γένει. ἐ γὰρ ὁλόπτερον καὶ χλόπτερον, εἰ καὶ ἄμεσα ἀνθ᾽ ζώου πτηνοῦ, ἀλλʼ οὐκέτι τῷ ζώῳ οἰκεῖα.

σιν τε πάντα πάντα τὰ ζῶα καθελήλεται τῷ μὴ ζώου οἰκεῖα.

ΕΙΣ δὲ ἐ κατασκευάζειν ὅρον ὅλῃ τὴν διαιρέσεων, τεσῶν δεῖ σχάζεσθαι. τὸ λαβεῖν τὰ κατηγορούμενα αὐ τῷ τί ἐστι, καὶ τοῦτο τάξαι, τί πρῶτον ἢ δεύτερον, ἢ ὅτι ταῦτα πάντα. ἔστι δὲ τούτων, οὗ πρῶτον, ὅλῃ τὸ δυνάσθαι ὡς ἁπλῶς πρὸς ἐ συμβεβικὸς συλλογίσασθαι ὅτι ὑπάρχει, καὶ ὅλῃ τὸ γένους κατασκευάσαι. ἐ δὲ τάξει ὡς δεῖ, ἔσται ἐαὶ ἐ πρῶτον λάβῃ. ἔσται δʼ ἔσται, ἐαὶ λοιφθῇ ὁ πᾶσαν ἀκολουθεῖ, ἐκείῳ δὲ μὴ πάντα. ἀνάγκη γὰρ εἶναί τι τοιοῦτον. λιφθέντος δὲ τούτου ἤδη, ὡδὶ τὴν κατʼ αὐτὸς ὅρος. δεύτερον γὰρ τὴν ἄλλων πρῶτον ἔσται. καὶ τρίτον, ἐ τὴν ἐχομένων. ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ αὐτοῦ, ἐ ἐχόμενον τὴν ἄλλων πρῶτον ἔσται. ὁμοίως δὲ καὶ ὡδὶ τὴν ἄλλως.

Ε ἰ πῶν ὅτι χρήσιμος ἡ διαιρετικὴ μέθοδος πρὸς πῶ τὴν ὁρισμῶν ἀπόδοσιν εἰ καὶ μὴ πρὸς συλλογισμὸν, νῶν λέγει τίνα χρὴ παραφυλάττειν τε καὶ λαμβάνειν ἐν βουλόμενον ὅλῃ τὴν διαιρέσεως κατασκευάζειν ὁρισμόν. κατασκευάζειν δὲ ὅρον, οὐ ἐ ἀποδεικνύναι φησὶν. οὐδὲ γὰρ ζῶν ἀποδέξαι ὅρον. οὐδὲ γὰρ πᾶν εἴ τι κατασκευάζεται, δεῖσε καὶ ἀποδείκνυται. κατασκευάσαι οὖν, ἐ ῥᾴδιον τε καὶ σωθῆναι, καὶ ἀποδοῦναι εἰπεῖν. ἐ δὲ ὅλῃ τὴν διαιρέσεως προσέθηκεν, εἰσὶ γὰρ τινὸς ἀποδιδόμενοι ὅροι οὐκ ἐκδιαιρέσεως, ὡς οἱ τὴν πρώτων γενῶν. οὐ γὰρ οἷόν τε τῶν τούτων λόγους ἐκδιαιρέσεως ἀποδοῦναι, εἴγε καὶ αὐτοὶ ὅροι. ἴδιον δέ φησι δεῖ σχάζεσθαι, τῶν ὅλῃ τῆς διαιρέσεως κατασκευάζοντάς τε καὶ ἀποδιδόντας τῶν ὅρους, ἅμα τῷ λαβεῖν τὰ κατηγορούμενα αὐ τῷ τί ἐστι. ταῦτα δʼ ἔστι τό, τε γένος, καὶ αἱ διαφοραὶ, δύο τῆς τούτων τάξεως. τίθεται καὶ τί βγ. ὅτι πάντα ταῦτα ζωτιθέντα, ὁρισμός ἐστι τῶ προκειμένου. καὶ οὔτε αὖ δεῖ τί, οὔτε καθελήλυθε.

ΟΤΙ δʼ ἅπαντα ταῦτα, φανερὸν ἐκ τῶ λαβεῖν, τό, τε πρῶτον κατὰ διαίρεσιν. ὅτι ἅπαν, ἢ τόδε τόδε ζῶον. ὑπάρχει δὲ τόδε καὶ πάλιν τούτου ὅλου πῶ διαφορά.

Ο ὅτι πάντα ταῦτα τὰ εἰλημμένα τε οὕτως αὖ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα, καὶ τεταγμένα οὕτως, ὡς τὰ πρῶτα τοῖς μετὰ ταῦτα ἕπεσθαι, ὁρισμός ἐστι τῶ προκειμένου.

ΤΟΥ δὲ τελευταίου μηκέτι εἶναι διαφοράν. ἢ καὶ αὖθις μετὰ πῶ τελευταίαν διαφορὰν, τοῦ σωλου μὴ διαφδρειν εἶπεν. ὅλον γὰρ ὅτι οὔτε πολεῖον προσκεῖται. πάντα γὰρ αὖ τῷ τί ἐστι εἰλημμένα ταύτων, οὔτε ἀπολέπει οὐθέν.

Τ ὸ μὲν πρῶτον ἐρήθην, αἱρμόζει ὡδὶ μόνων τὴν ἀτόμων εἰδῶν. ταῦτα γὰρ οὐκέτι διαφορᾶς διαιρεῖται. ἀδιάφορα γὰρ κατʼ εἶδος. ἐ δὲ δεύτερον ἐρήθην, κοινότροπόν ἐστιν. οὐ γὰρ μόνον ὡδὶ τὴν ἀτόμων εἰδῶν αἱρμόζει, ἀλλὰ καὶ ὡδὶ τὴν ὁριστῶν γενῶν. εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα εἴη τίς τὴν εἰλημμένων καὶ συνπεθειμένων τῷ πρώτῳ γένει διαφορὰ διαιρετική. ἀλλʼ οὖν αὖ ἰῶ ὁ βουλόμεθα ὁρίσασθαι. καὶ ὁ ἀποδεδομένος λόγος ταῦτ᾽ ἐν τῷ εἶδει, οὐκέτι διελοῦμεν.

Η γὰρ γένος ἢ διαφορὰ αὖ εἴη. γένος μὲν οὖν, τό, τε πρῶτον, καὶ μετὰ τὴν διαφορῶν ἕστ᾽ προσλαμβανόμενον. αἱ διαφοραὶ δὲ πᾶσαι ἔχουσαι. οὐ γὰρ ἔτι εἰσὶν ὕσδραι. εἶδει γὰρ αὖ, διέφδρε ἐ τὰ λοιπαῖα τούτων, οὔτε ἀπολέπει οὐθέν.

Ο τι οὐδὲ τέτρον τούτων λείπει, ἐ πάντα κατὰ πῶ σωέχειαν τῆς τὴν γενῶν διαιρέσεως ἐληφθαι, τό, τε γὰρ πρῶτον γένος ἰῶ· ἢ ἕστ᾽ μετὰ τὴν διαφορῶν συλλαμβανόμενον, μέχρι τῆς τελευταίας ἐποίει γένει. δεῖ γὰρ ἐ διαιρούμενον, ὡς γένος διαιρεῖσθαι. διὸ γένος μὲν οὐ λείπει. ἀλλὰ μὲν, οὐδὲ διαφορὰ τίς. πάσχει γὰρ κατὰ πῶ τάξιν εἰσὶν ἐληλεμμέναι, ὡς μηδεμίαν ἡμᾶς ὑπερβεβικέναι. ἀλλὰ μὲν, οὐδὲ ὑσδέρα τίς ὀφείλουσα προστεθεῖναι παρείκται. οὐ γὰρ αὖ ἔτι ἰῶ τοῦ ἐν, κατʼ εἶδός τε ὁριστὸν καὶ ὁ ὅρος, εἰ ἔτι ἐλειπέ τις διαφορά. ἀλλʼ ἰῶ αὖ ὁ ἀποδιδόμενος λόγος, γένους τινὸς τῦ ὁρισοῦ, οὐκ αὖτῦ τούτου ὁ ὁριζόμεθα. ἐ γένος δὲ τῦ οἰκείου εἴδους ἕτερον, καὶ διαφδρον τῷ εἶδει. ὧν γὰρ διαφδροντες οἱ ὁρισμοὶ, ταῦτα τῷ εἴδει ἕτερα. ἐκειτο δʼ ἡμῖν μηδὲν κατʼ εἴδος, ὁ ἀποδιδόμενος λόγος διαφδρειν τῦ ὁριζόμεθα.

ΖΗΤΕΙΝ δὲ δεῖ ἐπιβλέποντα, ὡδὶ τὰ ὅμοια καὶ ἀδιάφορα. πρῶτον τί ἅπαντα ταῦτ᾽ ἐν ἔχουσιν. ἔπειτα πάλιν ἐφʼ ἑτέροις, ἃ αὖ τῷ ταῦτῷ μὲν γένει ἐκείνοις. εἰσὶ δὲ αὐτοῖς μὲν, ταῦτα τῷ εἶδει, ἐκείνων δὲ ἕτερα. ὅταν ᾖ ὡδὶ τούτων ληφθῇ τί ἅπαντα ταῦτ᾽ ἐν, καὶ ὡδὶ τὴν ἄλλων ὁμοίως. ὡδὶ τὰ εἰλημμένων πάλιν σκοπεῖν εἰ ταῦτ᾽ ἐν, ἕως αὖ εἰς οἷα ἐλθῇ λόγον. οὗτος γὰρ ἔσται τῦ πράγματος ὁρισμός. ἐαὶ δὲ μὴ βαδίζῃ εἰς οἷα, ἀλλʼ εἰς δύο ἢ πολέω, δῆλον ὅτι οὐκ αὖ εἴη οἷ τι εἶναι ἐ ζητούμενον, ἀλλὰ πολέω. οἷον, λέγω εἰ τί δεῖ μεγαλοψυχίᾳ ζητῦμεν, σκεπτέον ὡδὶ τὰ μεγαλοψύχων. οὓς ἴσμεν τί ἔχουσιν οἷ, πάντες οἱ τοιοῦτοι. οἷ) εἰ ἀλκιβιάδης μεγαλόψυχος ἢ ὁ ἀχιλλεύς, καὶ ὁ αἴας, οἷς ἐχόμενοι ἂν εἴποιεν οἷ ἅπαντες, ἐ μὴ αἰσχυνθεῖεν ὑβριζόμενοι. ὁ μὲν γὰρ, ἐπολέμησεν. ὁ δὲ, ἐμίμησεν. ὁ δʼ ἀπέκτεινεν ἑαυτόν. πάλιν ἐφʼ ἑτέρων. οἷ), λυσάνδρου, ἢ σωκράτους, ἕως τῶν πολιτῶν ἀτιμαζομένων.

Ε ἰ πῶν δὲ μέσου καθʼ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου, καὶ δεῖξαι ἐ ἀπʼ αὐτῆς πρὸς τὸν ὁρισμοὺς χρήσιμον, ἐ πάνεισιν ὡδὶ τὰ πρότερον εἰρημένα. ἰῶ δʼ ὅτι ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τὴν κατὰ ἐ γένος ἀτόμων εἰ-

καλλασκιάζει. ἢ δύρᾶν. σωτῆρα. ἀ ποδοῦναι

Scire hominé esse ál rõale nó in alia re có sistit quam in eo ut sci amus in quo est esse rationale animal.

Cns · cõmune nomen non tamẽ res

ση σῶν, διὰ τὸν τῆς γένους ὁρισμὸν λαμβάνειν. ἔστι γάρ, τοῖς γὰρ σωτικοῖς ἓν τὴν ἀτόμων τὸ συμβαίνοντα, ἐκ τῶν ὁρισμῶν ἔστιν δῆλα· ἐκείνοις γὰρ σωματικὰ πάντα τοῦτα, καὶ διὰ ταῦτα πάντως τῷ προειρημένῳ τρόπῳ χρώμενος πρὸς τὸν τῆς κοινῶν ὁρισμούς. καὶ τὰ ζῷων μὲν φαντασίαν ἔχοντα, οὐκ ὄντα δὲ γένη γνωρίζειν οἷοί τ' ἐσόμεθα. ἔστι γάρ τινα, ἃ δηλοῖ κοινοῦ τινος ὀνόματος τετυχηκέναι δοκεῖ εἶναι ὁμώνυμα· ὥσπερ τὸ ὂν κοινὸν μὲν ὄνομα, οὐκέτι δὲ καὶ πρᾶγμα. ὁμοίως καὶ τὸ ἀγαθόν, οὐδεὶ δὴ ὡς γένος τί τούτων ἂν ὁριζόμενος λαμβάνειν, ὅπως οἷόν τε δι' ὧν σώσομεθα φυλάττεσθαι, ὀφθῇ τούτων διδάσκει, καὶ πῶς εὑρήσομεν τὸ ζῷων ὁρισμὸν ἀφ' τὴν ἑαυτῶν. ὃ καὶ οὐ τοῖς ἐπάνω φθάσει εἰρηκέναι· καὶ πάντων γὰρ αὐχμηλὴ ἡ εὕρεσις τῶν ὁρισμῶν, καθὰ γέγραφε.

» ΕΙ δὲ μηδὲν δύο ἀεὶ ἕδη εἴη τῆς μεγαλοψυχίας·

Τ οὐ τοῦτ' ἔπεν, οὐχ ὡς ἕδη γένους λαμβάνων· οὕτω γὰρ ἂν καὶ ἡ μεγαλοψυχία γένος ἰῶν ἕδη ἔχουσα δύο, ἀλλ' ὅτι ὁμώνυμος ἡ μεγαλοψυχία.

» ΑΙΕΙ δ' ἔστι πᾶς ὅρος καθόλου· οὐ γὰρ τινὶ ὀφθαλμῷ λέγει ὁ ὑγιεινὸν ὁ ἰατρός· ἀλλ' ἢ παντί, ἢ ἕδηλον ἀφορίσας.

Α Φορίσας ὅσα παρακολουθεῖ τοῖς ὁρισμοῖς, καὶ ὧν δεῖ σχολάζεσθαι τὸν ὁρίζομένους λέγει.

» ΡΑΟΝ τε τὸ καθόλου ποιῆσαι ὁρίσασθαι, ἢ τὸ καθόλου· διὸ δεῖ ἀφ' τὴν καθόλου ποιῆσαι, ὡδὶ τὸ καθόλου μεταβαίνειν.

Κ αθόλου λέγει, οὐ τὸ τί καὶ τὸ οὕτως ἄτομον, μαχόμενα γὰρ αὐ λέγῃ τοῖς προειρημένοις, ἀλλὰ τὸ ἄτομον εἴδος· ἐδόκει γὰρ οὐ τοῖς ὁρίζουσι τὸ καθόλου ποιῆσαι. ὡς γὰρ ὁρίζειν καὶ καθόλου ποιῆσαι οὐκ ἀσαφῶς· ὃ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν, ἢ οὐ τοῖς διαφόροις· τὰ γὰρ μηκέτι εἰς εἴδη διαιρούμενα, ἀδιάφορα καθόλου τὰ τοὺς κυρίως λεγομένους διαφορὰς. ῥᾴδιον δ' ὁρίζεσθαι τὸ ἄτομον εἶδος καθόλου λεγόμενον, φανερώτερα τούτου τὴν εἰδῶν, ὧν τὸ γένος καθόλου λέγεται. ἀφ' ἃ δὲ τῆς τὴν λεγόμενων κοινότητος, ἐλέγχει ἀθροιζόμενος ὁρισμὸς τὴν καθόλου λεγομένων ἤδη, γνωσει μᾶλλον οἱ τὴν εἰδῶν ὁρισμοί, ἢ οἱ τὴν γενῶν, ἀφ' τὴν εἰδῶν, χρὴ μεταβαίνειν ἐπὶ τὸν τὴν γενῶν ὁρισμόν, καθ' ὃν εἰρηται τρόπον, οὐκ ἀπαθῶν διαιρούμενος, ἀλλὰ καθάπερ ἔμπροσθεν σωματικούς.

» ΚΑΙ γὰρ αἱ ὁμωνυμίαι, λανθάνουσι μᾶλλον οἷς τοῖς καθόλου, ἢ οἷς τοῖς ἀδιαφόροις.

Τ ῷ γὰρ φανερώτερα εἶναι τὰ τοῖς ἀτόμοις εἴδεσιν ἐγγὺς κείμενα, ῥᾳδία γνωσθῆναι ἢ καθ' αὐτὰ ὁμωνυμία· ἐπὶ τοίνυν δεῖ μὴ ὁριζομένους φυλάττεσθαι τὰς ὁμωνυμίας· δύφυλακτότερα δ' οἷς τοῖς εἴδεσι· καὶ διὰ τοῦτ' αὖθις ἀφ' τὴν εἰδῶν, χρὴ πάλιν ἀρχὴν τὴν ὁρισμῶν ποιεῖσθαι.

» ΩΣΠΕΡ τε οἷς τοῖς ἀποδείξεσι δεῖ τόπῳ συλλελογίσθαι ὑπάρχειν, οὕτω καὶ οἷς τοῖς ὅροις τὸ σαφές· δεῖ δ' ἔστω ἐὰν διὰ τὴν καθόλου ποιῆσαι ἑρμηνεύων, ἢ τὸ οὐ ἐνδέχεσθαι γένει ὁριζεσθαι χωρὶς· οἷον, τὸ ὁμοίων μὴ ἅπαν, ἀλλὰ τὸ οὗ χρώμασιν ἢ σχήμασι, καὶ τὸ ὀξὺ τὸ οὗ τῇ φωνῇ.

Non potest demonstratio esse sine syllogismo

Οτι ὡς πᾶσι οὐ ταῖς ἀποδείξεσι πάντως προηγεῖται τὸ συλλογίσασθαι, οὐ γὰρ οἷόν τε ἀπόδειξιν ἀσυλλόγιστος εἶναι, οὕτω καὶ οὐ τοῖς ὁρισμοῖς δεῖ εἶναι τὸ σαφές. οὐ γὰρ ἔστιν ὁρισμὸς, ὁ μὴ ἀφῆς λόγος, εἰ γε ἐπαγέλλεται ὁ ὁρισμὸς, γνώσει μὲν ποιῆσαι τῷ ζητουμένῳ τί ἔστι.

Diffo quæ nó ÷ dilucida diffinitio nó est.

» ΚΑΙ οὕτως ὡδὶ τὸ κοινὸν βασίζειν βύλαβούμενον μὴ ὁμωνυμίᾳ οὐ τύχῃ. εἰ δὲ μή, διαλέγεσθαι δεῖ μεταφορᾶς, δῆλον ὅτι οὐδ' ὁρίζεσθαι, οὔτε μεταφορᾶς, οὔτε ὅσα λέγεται μεταφορᾶς· διαλέγεσθαι γὰρ ἀνάγκη ἔστιν μεταφορᾶς.

Οτι οὐ δεῖ πειράσθαι ὁμωνύμου τινὸς ὁρισμὸν ἀποδιδόναι. ὡδὶ τούτοις λέγει πρὸς ἀφέλειαν σωτελεῖν, καὶ τὸ δῆλον κυρίων ὀνομάτων τοὺς ὁρισμοὺς ἀποδιδόναι, καὶ μὴ χρῆσθαι μεταφορᾶς, μὴ δὲ ζοπικοῖς ὀνόμασιν. ἀφελείας γὰρ αἴτια τὰ τοιαῦτα, ὡδὶ πολλαχοῦ ἐφορμόζεσθαι δυσκολίας· διαλέγεσθαι δέ φησι τὸ διαλεκτικῶς ὁμιλεῖν.

» ΓΡΟΣ δὲ τὸ ἔχειν τὰ προβλήματα, ἐκλέγειν δεῖ τάς τε αὐτομολὰς ἢ τὰς διαιρέσεις. οὕτω δ' ἔκλέγειν ἀφορισθέντων τὸ γένος τὸ κοινὸν ἁπάντων· οἷον εἰ ζῷα εἴη τὰ πτηνὰ, πεζὰ, παντὶ ζῴῳ ὑπάρχει· ἔως τοῦ, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις· καὶ ἀεὶ ὡδὶ τὴν ἑαυτῶν, ὁ αὐτὸς λόγος.

Problemata dicere qd.

Γ υμναδίδωσιν ἡμῖν δῆλα τούτων μεθόδου, δι' ἧς δυνησόμεθα εἰς τὸ λέγειν τὰ προβλήματα. λέγειν δὲ προβλήματά ἐστι, τό, τε αὐτὸ σωτικὰ εἶναι δυνάσθαι καὶ προσάλλειν, καὶ τὸ τὰς αἰτίας αὐτῶν ἀποδιδόναι. ἐφ' οὗ καὶ νῦν αὐτὸς τὸ λέγειν κέχρηται· ὡδὶ γὰρ τοῦ λέγειν τὰς αἰτίας τὴν ζητουμένων, ὡς καὶ πρόσθεν δηλώσει. λέγει γὰρ προβλήματα, οἷς ζητεῖται τὸ διατί, ἢ δι' οὗ παρασκευάζομεν τόπου· ἢ ὅ ἅμα ἀμφότερα δείκνυμεν· καὶ ἡ εὕρεσις τῶν προβλημάτων, καὶ ἡ εὕρεσις τῆς αἰτίας. ἔστι δ' αὐτῷ πολλὰ βιβλία τοιούτων προβλημάτων· πῶς οὖν δυνησόμεθα τὸ πῶς αἰτίαν οὐ

Confutatur opinio q̃dã

τοῖς προσαλλομένοις ἀποδιδόναι, οὐ γράφει· οὐ γὰρ ὡδὶ ὁρισμῶν ἔστιν ἃ λέγει νῦν, ὡς φήσιν τινός.

» ΝΥΝ μὲν οὖν κατὰ τὰ παραδιδόμενα κοινὰ ὀνόματα λέγομεν· δεῖ δὲ μόνον ὡδὶ τούτων σκοπεῖν,

» πεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν τι ἄλλο ὀφθῇ ὑπάρχον κοινὸν ἐκλαμβάνοντα. εἶτα πάσι τοῦτ' ἀκολουθεῖ, καὶ πᾶσι τούτῳ ἕπεται. οἷον, τοῖς κέρατα ἔχουσι, φ ἔχειν ἐλάχιστον. φ μὴ ἀμφάδοντα εἶναι. πάλιν φ κέρατα ἔχειν, πᾶσιν ἕπεται. δῆλον γὰρ διατὶ ἐκείνοις ὑπάρξει φ εἰρημένον. δῆλ. γὰρ φ κέρατα ἔχειν, ὑπάρξει ἔως τοῦ, ἔστι δ' ἑπόμενα καὶ τούτοις, ὥσπερ μᾶς τινος φύσεως τῆς τοιαύτης οὔσης.

Φ ησὶ μὴ μόνον ὡδὶ τὴν κοινῶν καὶ οἷ, τι ἐχόντων ὄνομα κατηγορούμενον, χρήσιμον εἶναι πρὸ τοσειρημένου ἐκλογὴν, πρὸς πολὺ τῆς οἷ τοῖς προβλήμασιν αἰτίας ἀπόδοσιν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὧν οὐκ ἔστι μέσα καὶ ταῦτ' ἐν τῷ κοινῷ, κατὰ ἀναλογίαν δὲ πολὺ ταυτότητα ἔχει. τὰ γὰρ διαφέροντα καὶ οἷ διαφέρουσιν ὄντα, ὅταν πολὺ αὖ πολὺ ἀναλογίαν ἔχῃ, πάντα τοῖς οἷ οἷς ἔστι κοινὰ πως καὶ αὐτὰ γίνεται. οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν. οὐδὲν γὰρ κοινὸν ἔστι τὴν ἐχόντων σημεῖον, καὶ ὅσων, καὶ ἄσημα ἔστιν, ὡδὶ τὴν κέρατα ἐχόντων, οἷον τὸ κερασφόρον. ἀλλ' ἀναλογίᾳ τὸ οἷ ἐφ' αὐτῶν λαμβάνεται. οὐ γὰρ λόγον ἔχει τὸ ὅσων οἷ τοῖς τὴν ζῴων ἕως ποσοῖ, ὥσπερ οἷ μὲν ἰχθύσιν ἄσημα ἔστιν. οὐ δὲ σημεῖα, τὸ σημεῖον· ἕκαστον γὰρ αὐτῶν οἷ ἐνδέχεσθαι τὴν οἷ οἷς ἔστιν ὁρισμα τί ἔστι.

» ΤΑ δ' αὐτὰ προβλήματά ἐστι· τὰ μὲν, τὰ αὐτὰ μέσον ἔχειν. οἷον ὅτι πάντα αὐτὰ πρὸς ἴσα. τούτων δ' αἴτιαι, τῷ γένει ταυτά, ὅσας ἔχει διαφορὰς τὴν ἄλλων, ἢ ἄλλας εἶναι· οἷον, διατὶ ἧκεῖ, ἢ διατὶ ἐμφαίνεται. καὶ διατὶ εἰς ἄπαντα γὰρ τοῦτο, τὸ αὐτὸ πρόβλημά ἐστι τῷ γένει. πάντα γὰρ αὐτὰ κλασις, ἀλλ' ἔλαττον τὰ δὲ μέσον ἴσα τὸ ἑτέρου μέσον εἶναι, διαφορὰ τὴν προβλημάτων. οἷον, διατὶ ὁ νεῖλος φθίνοντος μᾶλλον ῥεῖ, διότι χειμερινώτερος φθίνων. καὶ διατὶ χειμερινώτερος φθίνων, διότι ἡ σελήνη αὐξανομένου ταῦτα γὰρ οὕτως ἔχει πρὸς ἄλληλα.

Γ οἷα τὰ αὐτὰ προβλήματα. ὅτι ἢ ὧν τὸ αὐτὸ αἴτιον καὶ μέσον ἐστί. καὶ ἔστιν ἡ τῷ γένει μόνῳ τοῦτον ἔστιν, ἢ καὶ τῷ γένει καὶ τῷ ἔλαττον τοῦτον ἐστί, ἢ ὧν τὸ αἴτιον, ἴσον τὸ ἑτέρου αἰτίου ἐστί. τουτέστι, τὸ αὐτὸ ἑτέρου αἴτιον ἴσον τὸ αὐτὸ ἑτέρου αἰτίου ἐστί. τίθησι δ' ἑξῆς, καὶ τὸ κατὰ ἀναλογίαν. δῆλ. τούτων διδάσκει ἡμᾶς, πῶς γνωσόμεθα ὅσα ταυτὰ ὄντα ἀλλήλοις προβλήματα μὴ δυνᾷ, δῆλ. τὸ ὡδὶ διαφόρου ὕλης δραστάσθαι, ὡς δυνάσθαι πρὸς οἷ αὐτῶν δυπορήσαντας τῆς αἰτίας, ἔχειν καὶ πρὸς τὴν ἄλλων ὁμοίως λέγειν. Θεόφραστος δὲ, καὶ ἐπραγματεύσατο πρὸς τῆς συναπωγῆς τὴν ὁμοίως προβλημάτων. ὁρίστο τέλης δὲ νῦν διδάσκει, τίνι κεινοῦμεν τὰ ταυτὰ ἀλλήλοις προβλήματα. λέγει δὴ διχῶς ταυτὰ εἶναι προβλήματα ἀλλήλοις· ἢ τὸ, τὸ αὐτὸ μέσον ἔχειν· οἷον, ὅτι πάντα αὐτὰ πρὸς ἴσα. ἔστι δὲ εἰ ὡδὶ τὴν τοιούτων προβλημάτων κοινὸν μέσον, ἢ τὸ θερμοῦ αὐτὰ πρὸς ἴσα. οἷον διατὶ χειμώνος μᾶλλον πέπομεν· διατὶ καθεύδοντες, πυκνὸν αἷμα πέπομεν· διατὶ αἱ πηγαὶ τὸ χειμῶνος θερμότεραι· πάντων γὰρ τούτων αἴτιον τὸ αὐτὸ, ἢ τὸ θερμοῦ αὐτὰ πρὸς ἴσα ὅσ, ὃ καὶ μέσος ὅρος ἔστι· διὰ τούτων πάλιν τὴν δῆλ. τὸ, τὸν αὐτὸν μέσον ἔχειν τὸ αὐτῶν, ὃν τινὰ ὑποδιαιρεῖσιν ποιεῖται τινά. πρὸς δὲ τὸν νῦν εἰπεῖν· ὅταν καθ' ὃν καὶ αὐτὸς, τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις προβλήματα γίνεται. τὴν γὰρ τὸ αὐτὸ αἴτιόν τε καὶ μέσον ἐχόντων, τὰ μὲν τῷ γένει τὰ αὐτὰ ἔστι, οὐκέτι δὲ καὶ τῷ ἔλαττον· τὰ δὲ πρὸς τῷ γένει καὶ τῷ ἔλαττον τὰ αὐτά ἐστι,

» ΓΕΡΙ δὲ αἰτίου καὶ οὐ αἰτίου, ἀπορήσειεν ἄν τις. ἆρα ὅτε ὑπάρχει τὸ αἴτιον τὸ, καὶ τὸ αἴτιον ὑπάρχει. ὡς πᾶν εἰ φυλλορροεῖ ἢ ἐκλείπει, καὶ τὸ αἴτιον, ἢ φυλλορροεῖν ἔστω. οἷον, εἰ ἔστιν ἔστι τὸ ἔχειν τὰ φύλλα· τὸ δ' ἐκλείπειν, τῷ πολὺ γῆν οἰκεῖν. εἰ γὰρ μὴ ὑπάρχει ἄλλο τί ἔστιν αἴτιον αὐτῶν· εἴτε τὸ αἴτιον ὑπάρχει ἅμα καὶ τὸ αἰτιατόν. οἷον εἰ οἰκεῖ μέσῳ ἡ γῆ, ἐκλείπει· ἢ εἰ πλατύφυλλον φυλλορροεῖ· εἰ δὲ οὕτως ἅμα καὶ εἴη, καὶ λευκὸν εἴη τὸ δ' ἀλλήλων. ἔστω γὰρ τὸ φυλλορροεῖν, ἐφ' οὗ α, τὸ δὲ πλατύφυλλον, ἐφ' οὗ β. ἄμπελος δὲ, ἐφ' οὗ γ. εἰ δὴ τῷ β ὑπάρχει τὸ α. παῦν γὰρ πλατύφυλλον φυλλορροεῖ· τῷ δὲ γ ὑπάρχει τὸ β· πᾶσα γὰρ ἄμπελος πλατύφυλλος, τῷ γ ὑπάρχει τὸ α. ἡ παῦσα ἄμπελος φυλλορροεῖ.

Η δὴ μὲν πρὸ τοῦ συνυπάρχειν τὰ αἴτια τοῖς αἰτιατοῖς εἶπεν. ἔλειξε γὰρ τὴν μὲν ὄντων, ὄντα. τὴν δὲ γενομένων, γενόμενα. τὴν δὲ ἐσομένων, ἐσόμενα, καὶ τὴν γινομένων γινόμενα, τὰ αἴτια. νῦν δὲ ἀποσείαν τινὰ ποιεῖ τοιαύτην, ἢ πρὸ αὐτοῦ κεῖται καὶ δέλεκται, ὅτι τὸ αἴτιον μέσος ὅρος ἐστὶν οἱ ἀποδείξει. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅσον ὁμολογοῦμεν, ὅτι ὄντος τοῦ μέσου, πᾶσα ἀνάγκη καὶ τὸ συμπέρασμα εἶναι· ὥστ' ὄντος τοῦ αἰτίου, καὶ τὸ αἰτιατόν. ὅπερ ἐστὶ, τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον ἦ. τούτου κειμένου ζητεῖ, εἰ αὐτῷ ἕπεται ὡς καὶ τὸ αἴτιατὸν ὄντος ὁπερ ἐστὶν ὁ συμπέρασμα, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ αἴτιον εἶναι, ἢ ὡς μεσοῦντος ἢ ἀπορεία, ὅτι εἰ μὲν μὴ σωυ πάρχει τὸ αἰτιατῷ ὄντι, τὸ θεῷ αὐτὸ καὶ ληφθὲν αἴτιον, ἄλλο ἀν αὐτὸ καὶ οὐκ ἐκείνῳ αἴτιον εἴη. δεῖ γὰρ ὄντος τὸ αἰτιατὸ, εἶναι τὸ αἴτιον. διὸ ἔστιν ὅτε ἔστιν. εἰ δὲ συνυπάρχοι, κύκλῳ ἡ δέξις ἔσται. καὶ ἔσται τὸ αὐτῷ, ποτὲ μὲν αἴτιον, ποτὲ δὲ αἰτιατόν.

» ΕΙ δὲ μὴ οἷόν τε δέχεσθαι αἴτια εἶναι ἀλλήλων. τὸ γὰρ αἴτιον, πρότερον οὐ αἴτιον. καὶ τὸ μὲν ἐκλείπειν αἴτιον, τὸ οἷ μέσῳ πολὺ γῆν εἶναι. τὸ δὲ οἷ μέσῳ πολὺ γῆν εἶναι, οὐκ αἴτιον τὸ ἐκλείπειν.

Ο τι εἰ μὴ οἷόν τε δέχεσθαι αἴτια εἶναι ἀλλήλοις· τὸ γὰρ αἴτιον πρότερόν ἐστιν οὗ αἰτιόν ἐστιν εἰ καὶ μὴ τῷ χρόνῳ, ἀλλὰ τῇ ἐπινοίᾳ. καὶ τὸ μὲν ἐκλείπειν πολὺ σελλίῳ αἴτιον ὁμολογεῖται, τὸ οἷ μέσῳ εἶναι

Theophrastus

Dubitatio

Causa p̃ causato & si non tempore saltẽ cogitatione

πλὼ γὴν· τῷ δ' οὐ μέσῳ πλὼ γὴν εἶναι, οὐκ αἴτιον ἀπ ἐκλείπειν.

» ΚΑΙ εἰ μὲν διὰ τὸ αἴτιόν ἡ ἀπόδειξις, τὸ διατί· εἰ δὲ μή, διὰ τὸ αἴτιόν, τὸ ὅτι δηλονότι ἡ ἑτέρα ἡ
» λεῖξις ἡ ἀπ αἴτιον σωμάχουσα, οὐ διὰ τὸ αἴτιόν γίνεται. ὅτι γὰρ οὐ μέσῳ ὄντι ἡ γὴ, δῆλον διὰ τῆς ἐκλεί ἡ
» ψεως. διότι δὲ, οὐ. ὥστε οὐ δι' ἀλλήλων ἀπελείκνυωτο. ἡ γὰρ ἀπόδειξις, δι' αἴτιον.

Τ αὐτα εἰ πὼν, καὶ λύ ζας πὼ δοκοῦζιν ἐπιφέρεσθαι ἀπορίαν, καὶ μόνας τῷ σωμπάρχειν ᾧ αἰτιατῷ,
ἀπ αἴτιον ἔλειξεν ὄζ ἐτοί μου ἐληφόμαι λαβεῖν ἐπέσθαι μὲν τῷ αἰτίῳ ἀπ αἰτιατόν· εἰ δὲ μὴ καὶ τῷ
αἰτιατῷ ἐποιτο, καὶ σωμπάρχει ἀπ αἴτιον, ἄλλο ἔσα ζ αὐτῷ αἴτιον. ἢ μὴ ἀπ κείμενον τό, τε αἰτια-
πὸν καὶ ἀπ σμπέρασμα. ἐπὰν μέσῳ τινὶ καὶ αἰτίῳ πάντως εἶναι. ὃ ἐδύνατο ἐπενεχθῆναι τῇ λεί-
ψει ἐκείνῃ, ὥζε ⸌ποφέρει καὶ πειρᾶται λέγειν· ἢ οὐ δέχεται οὕτως τελείως αἴτια εἶναι. αὖ γὰρ οὐ δέ
χεται ὥζε ὄζ ἀνάγκης αὐτισφέρει τῷ αἰτιατῷ ἀπ αἴτιον, ᾧ τε ἦν τι, εἰ πετο· πάντως μὲν γὰρ, αἰτίῳ
τινὶ αὐτισφέρει ἀπ αἰτιατὸν, ἀμὼ πάντως τόδε δι' οὗ ἐλείχθη, εἰ δίον τε ἦ αὐτῷ τελείῳ αἴτια εἶναι.
ἐνόησῳ μὲν γὰρ τῇ αἰτίων μέσον ληφθούτι, ὄζ ἀνάγκης ἀκολουθήσει ἀπ συμπέρασμά τε καὶ ἀπ αἰ-
τιατόν· ἔστιν ὄζ ἀνάγκης ἤδη καὶ τόδε, καὶ ἀπ αἴτιον ἔσαι, τῷ δύνασθαι καὶ ἄλλο αἴτιον εἶναι αὐτῷ.
ἐγὼ τελείῳ τῷ αὐτῷ αἴτια. ἀπορήσας δὲ μήποτ αὖρα οὐ δέχεται τῷ αὐτῷ τελείῳ αἴτια εἶναι, ἐξῆς τί
θησι, πῶς δύνα ἀν ἀπ αὐτὸ καὶ διαφόρους αἰτίασ ὑπάρχειν. τελείῳ δὲ τούτου λείκνυσι μὴ σωί
ζεσθαι, ὅτι τῷ αὐτῷ τελείῳ αἴτια οἷόν τε λέγειν εἶναι.

» ΟΤΙ μὲν οὐ μέσῳ οἶδε. διότι δ' οὔ. ὅτι δ' οὐ ἀπ ἐκλείπειν αἴτιον τὸ οὐ μέσῳ. ἀλλὰ ⸌δοξ τῷ ἐκλέ Η
» πειν, φανερόν. οὐ γὰρ τῷ λόγῳ τῷ τῷ ἐκλείπειν οὐ ὑπάρχει ἀπ μέσῳ. ὥστε δῆλον ὅτι δι' τούτου ἐ
» κεῖνο γνωείζεται, ἀλλ' οὐ ⸌δοξ δι' ἐκείνου.

Ε εἰ ἀπ μὲν δι' οὗ τινος ἐστὶν εἶναι καὶ ἡ οὐσία γνωείζεται αἴτιον. ἀπ δὲ μὴ οὕτως ἔχον, οὐκ αἴτιον. τούτων δὲ
ἀπ μὲν ἕτερον, δι' τὸ ἑτέρου γνωείζεται. οὐκέτι δὲ καὶ ἀπάλιν. οὐκ αὖ ὡς αἴτια ἀλλήλων αὐτι
σφέροντα.

» Η ΕΝδέχεται οὕτως τελείῳ αἴτια εἶναι. καὶ γὰρ ἐ ἔστ ἀπ αὐτὸ τελειόνων καὶ τιμορεῖσθαι πρώτως, Η
» ἔσω ἀπ α τῷ β πρώτῳ ὑπάρχον. καὶ τῷ γ ἄλλῳ πρώτῳ. καὶ ταῦτα τοῖς δ ε. ὑπάρξει αὖρα ἀπ α Η
» τοῖς δ ε. αἴτιον δὲ τῷ μὲν δ ἀπ β. τῷ δὲ ε, ἀπ γ. ὥστε τῷ μὲν αἰτίου ὑπάρχοντος, ἀνάγκη ἀπ πρᾶγ Η
» μα ὑπάρχειν. τῷ δὲ πράγματος ὑπάρχοντος, οὐκ ἀνάγκη παῦν ὁ αὖ ἦ αἴτιον. ἀλλ' αἴτιον μὲν, ἀ μόνοι Η
» πὼν, ἢ εἰ ἀεὶ καθόλου ἀπ πρόβλημά ἐστι, καὶ ἀπ αἴτιον, ὅλον τί, καὶ οὐ αἴτιον καθόλου.

Α πορήσας μήποτε οὐ δέχεται τῷ αὐτῷ τελείῳ αἴτια εἶναι, δῆλον καθὰ ἀν αὐτὸν τρόπον, τῷ αἰτίου,
τίθησι πῶς δύνα ἀπ αὐτὸ, καθὰ τελείους αἰτίασ ὑπάρχειν τελείοσι. διὰ τούτου λείκνυς καὶ συ
νίσας, ὅτι τῷ αὐτῷ τελείῳ αἴτια οἷόν τε λέγειν εἶναι. εἰ γὰρ ⸌δοξ αὐτὸ τελείοσιν ὑπάρχει, τελείους
αἰτίας εἰσί. ᾗ τῷ αὐτῷ τελείῳ αἴτια οἷόν τε εἶναι, ὅτι μὴ τῷ αὐτῷ ἀπ αὐτὸ τελειόνων αἴτιον ὑπάρ
χειν, οἷόν τε λείκνυσι λαμβάνει δὲ εἰς πὼ ἀναίρεσιν αὐτῷ, ὅτι ἀεὶ ἀπ πρόβλημα καθόλου ἐστίν. οὐ γὰρ
τούτῳ δὲ ὑπάρχειν τί. ἢ αἰτίαι οὐ τοῖς προβλήμασι ζητεῖται. ἀλλὰ τούτοις δὲ, καθόλου ὑπάρχειν, ᾗ
οἷόν τε ὑπάρχειν. ὁ δ' πὼ αἰτίαν ζητῶν, τῷ, ἀ ζῷον καθὰ ζῷόν ἐστιν ὑπάρχει τισί, κοινῷ τινα αἰτίαν
ζητεῖ, καθὰ ᾗ ὠ παῦσιν οἷς ὑπάρχει. ὑπάρχει δὲ ἀπ αἴτιον καὶ οὐ αἴτιον. ⸌δοξ δ' ἐστὶ ἀπ αἰτία ἀπ ἀπ καθόλου
ἄμφω ὑπάρχειν τινί, ᾧ ὑπάρχει τε καὶ ᾧ ἐστιν, οἷα ἀπ ὑπάρχειν. καὶ διαφόρως πρώτων μὲν καὶ καθ' αὖ
ἀπ ὑπάρχει ᾧ κοινῷ τε καὶ τῷ γένει, εἰ γένος τί ἔη ὁμοίως ἑκατόρου αὐτῶν. ἔπειτα δὲ πὼ αὐτὸ πὼ
αἰτίαν, καὶ τοῖς εἴδεσι παῦσιν αὐτῷ, ἐφ' ὧν ἀπ αἰτία ἐστὶν, καὶ ἀπ αἴτιόν τε, καὶ μέσον αὐτισφέρει. πλέ
ξασα δ' ἐφ' ὧν ἀπ αἰτία ἐστὶν, ὧδὶ τούτων πάντων καὶ ἀπ αἴτιον αὖ ἔλε, ἀπ δύναθαι ἢ αὐτῷ τελείῳ
αἴτια εἶναι, καθὰ ἀπ ἐν ἑρμηνόν χρόσον. εἰ γὰρ ἄλλο μὲν ἔη αἴτιον τοῦ ᾧ α ἀπ δ' ὑπάρχειν. οἷον, ἀπ β,
ὡς ἔλαβον. ἄλλο ᾧ πάλιν τοῦ τῷ ε, ἀπ α ὑπάρχειν, οἷον ἀπ γ, οὐκ ἐφ' ὧν ἀπ α καθὰ συμβέβηκεν, ὅπερ ὄζι
ἀπ αἰτία ἀπ, ὧδὶ τούτων καθόλου καὶ ἀπ αἴτιον καθὰ συμβέβηκεν. οὕτω δ' αἴτιον ἔσαι ἀπ ἀποδεδο
μένου τοῦ οὐ τῷ προβλήματι ζητουμένου.

» ΠΟΤΕΡΟΝ δ' οὐ δέχεται μὴ ἀπ αὐτὸ αἴτιον εἶναι τοῦ αὐτοῦ παῦσιν, ἀλλ' ἕτερον, ἢ οὔ. Η
Δ εἰ ἔξασ ὅτι τῷ αὐτῷ ἀπ αὐτὸ, οὐχ οἷόν τε ὀδὲ τελειόνων ὑπάρχειν αἴτιον. ἀπ γὰρ καθόλου ᾧ πρώτῳ
ὑπάρχει, οὐδὲ τούτῳ ὀδὲ τούτου, καὶ ἐνόησῳ τῇ ⸌δοξ ὄζι, ὃ παρέθετο παράδειγμα πῶς ἀπ δύ
ναθαι ἀπ αὐτὸ τελείοσι τισὶν ὑπάρχει διαφόρων αἰτίαν ζητεῖ πῶς ἔχει, καὶ εἰ οἷόν τε ⸌δοξ. οἷον, εἰ
ἀπ ζῷον δι' ἄλλου μὲν μέσου ἄνθρωπο, δι' ἄλλου δ' ἀστῷ λειπνύει ὑπάρχειν τί. τοῦ γὰρ ἀπ ζῷον ὑ
πάρχειν οἷς ὑπάρχει, ὀδὲ τελείῳ εἶναι τὰ αἴτια. τοῖς μὲν γὰρ, ἀπ πλωύσι. τοῖς δὲ, ἀπ πεζόλς.
τοῖς δὲ, ἀπ εὐυσόμοι. λύων δὴ ⸌δοξ καὶ ἀπ διπλοῦν τοῦ αἰτίου οὐ λειπνύμενος. οὐ γὰρ πάντως ἀπ τὸ συμ
περάσματος αἴτιον, καὶ τοῦ πράγματός ὄζιν αἴτιον. ⸌δοξ δὴ λειπνύς, λέγει. ὅτι εἰ μὲν καθ' αὖτο ἀπο
δέλεικται, τουτέστιν ἡ διὰ τοῦ αἰτίου, ὃ τοῦ πράγματός ὄζι αἴτιον, ἡ δείξις ἔη γνωμόνη, τὸ αὐτὸ αἴτι
ον ἀνάγκη ὧδὶ πάντων λαμβάνεσθαι, οἷς δείκνυται ⸌δοξ ὑπάρχον, οὐ πὼ αἰτίαν παρέθετο λῶ
ἔλειξεν ἤδη. ὁρισμὸς γὰρ τοῦ ἄκρου ὄζι τοῦ κατηγορουμένου, καὶ τοῖς τελείοσιν ὑπάρχοντος ἡ αἰτία

Non omnino causa cōclusionis est causa rei

δι' ἧς δείκνυται καὶ οὗτος ὁ μέσος ὅρος. ἡ γὰρ τοιαύτη αἰτία κατὰ κοινόν τι καὶ ταὐτὸν ἐν τοῖς τελεί-
οσιν ὑπάρχει. εἰ δὲ μὴ ἔστι ἀποδεικνύμενον διὰ τοῦ αἰτίου, ἀλλὰ διὰ σημείου, ἢ διὰ συμβεβηκότος μέσου
λαμβανομένου, οὐδέχεται ἄλλο δι' ἄλλου ἀπ αὐτὸ ὑπάρχον δείκνυσθαι.

» Η εἰ μὲν καθ' αὑτὸ ἀποδέλεικται καὶ μὴ κατὰ σημεῖον, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς, οὐκ οἷόν τε. ὁ γὰρ λό Η
» γος τοῦ ἄκρου, ἐ μέσου ὄζιν. εἰ δὲ μὴ οὕτως οὐ δέχεται. ἔστι δὲ καὶ οὗ αἴτιον, καὶ ᾧ σκοπεῖν κατὰ συμ Η
» βεβηκός. οὗ μὲν δοκεῖ πρόβλήματα εἶναι. Η

Γ ὁ σημεῖον ἀεὶ τῷ πράγματι παρακολουθεῖ. ἀπ δὲ συμβεβηκὸς, δύνατται καὶ ἐξαίφνιον.

» ΕΙ δὲ μὴ, ὁμοίως ἕξει ἐ μέσον. εἰ μὲν ὁ μώνυμα, ὁ μώνυμον ἐ μέσον. εἰ δ' ὡς οὐ γένει, ὁμοίως ἕξει. Η
» διὰ διατὶ καὶ οὐ ἄλλα ἀνάλογον. ἄλλο γὰρ αἴτιον οὐ γραμμαῖς, καὶ ἀριθμοῖς. καὶ ἀπ αὐτό γε, ἢ μὲν Η
» γραμμαὶ, ἄλλο. ἢ δ' ἔχον αὔξησιν τοιανδὶ, ἀπ αὐτό. Η

Ε εἰ δὲ μὴ καθ' αὑτὸ ἔη ἀποδεικνύμενον, ἢ μὴ δι' ἃ τῇ καθ' αὑτὸ ὑπαρχόντων, ὁμοίως ἕξει ἀπ μέσον, Η
ὡς αὖ ἔχη καὶ ἀπ οὗ ἡ αἰτία ζητεῖται. ⸌δοξ δὲ προσέθηκεν. ἐπειδὴ ἔλειξεν, ὅτι μὴ ἀπ αἴτιον δύνα ται
μὴ καθ' αὑτὸ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς, σημεῖον λαμβάνεσθαι. καὶ ἀπ οὗ αἴτιον καὶ ᾧ ὦν. ἐπὰν δ' ὅτι Η
μὴ δοκεῖ τὰ τοιαῦτα προβλήματα, προσέθηκε. καὶ εἰ δὲ μή. αὐτὶ τοῦ εἰ δὲ μὴ ταὐτὸ ζητοῖτο ὡς προ Η
βλήματα, ὁμοίως ἕξει ἀπ μέσον, καὶ μὴ ὡς ὁμώνυμον οὖ, ἀπ αἰτία ἐν, τοιοῦτον ἔσται καὶ ἀπ αἴτιον.
αὖ δὲ ὡς οὐ τῷ γένει, καὶ ἀπ αἴτιον τοιοῦτον. ὁμοίως καὶ ἐ κατὰ ἀνάλογον.

» ΕΧΕΙ δ' οὕτω, δῆλ. ἀπ παρακολουθεῖν ἀπ αἴτιον ἀλλήλοις. καὶ οὗ αἴτιον, καὶ ᾧ αἴτιον. Η

Τ ὁ μὲν ἔχει δ' οὕτω ἀπ παρακολουθεῖν ἔφην, αὐτὶ τοῦ ἔχει δὲ οὕτω, ἐδεῖ τοῦ παρακολουθεῖν. τῷ δὲ πα- παρακολουθεῖν
ρακολουθεῖν, αὐτὶ τοῦ αὐτισφέφειν κέχρηται. ἀπ δὲ καθ' ἑτέραν λέξεως, τοιοῦτον ἔχει δὲ οὕτω
ἀπ παρακολουθεῖν ἀλλήλοις ἀπ αἴτιον καὶ οὗ αἴτιον, καὶ ᾧ αἴτιον. ἔστι δὲ ὁ μὲν ᾧ αἴτιον, ἀπ ⸌δοξ κεί-
μενον. ἀπ δὲ οὗ αἴτιον, ἀπ τούτῳ ὑπάρχον. λέγει δὲ ταῦτα, ἐδεῖ τῇ οὐ τοῖς ἀποδείξεσιν αἰτίων. ἐ-
πὼν δ' οὐ τοῖς πρὸ τούτου, ὅτι ἀπ τῶ πράγματος, ἀλλὰ μὴ ἀπ τῶ συμπεράσματος, ἀλλ' ὡς αἴτιον,
καὶ ἀπ οὗ αἴτιον αὐτὰ κολουθεῖν ἀλλήλοις τῷ εἶναι ἀπ αἴτιον, ὁρισμὸν τῶ αἰτιατῶ. φθάσει τε γὰρ οὐ
τοῖς ἔμπροσθεν ἐρικῶς ⸌δοξ. καὶ νῦν δ' ὁρᾶ. τούτῳ γὰρ χρῆται πρὸς πὼ δείξειν, τῶ μὲν δύνα ασθαι
ἀπ αὐτὸ τελείοσι δῆλ. αἰτίασ διαφόρους ὑπάρχον δείκνυσθαι ἀποδεικτικῶς χρησάμενος ἢ κατὰ ἀπ πὼ
θόλου τινός, τό, τε αἴτιον, καὶ ἀπ αἰτία ἀπ ἐν κατηγορεῖται, νῦν λέγει πότε καὶ ἀπ οὐ τό, τε αἰτία ἀπ ἐν ἢ
ἀπ αἴτιον καθ' αὑτὸ κατηγορεῖσθαι, αὐτισφέφει ἐκείνοις, τῷ τε αἰτίῳ καὶ τῷ αἰτιατῷ. δὺ γὰρ ὅρους
αὐτισφέφει ἐφ' ὧν καὶ ἡ κύκλω δείξις γίνεται.

» ΚΑ Θ' ἕκαστον μὲν λαβόν τι ἀπ οὗ αἴτιον ἐπὶ πλέον· δῖ, ἀπ τέταρσιν ἴσας τὰς ἔξω ἐπὶ πλέον, ἢ Η
» ἧττον ἢ τελάττονα· ἄπαισι δ' ἐπίσης· ὅσα γὰρ τέλασιν ὁρθαῖς ἴσας τὰς ἔξω καὶ ἀπ μέσον ὁμοίως. Η

Θ ὅτι αὐτα κολουθεῖ καὶ αὐτισφέφει ἀπ αἴτιον, καὶ ἀπ οὗ αἴτιον, καὶ ἀπ ᾧ αἴτιον. ὅπερ ὄζιν ὁ ⸌δοξ κέμε
νος ὅρος, οὐκ ἀεί· ἀλλ' εἰ μὲν κατηγόρεσθος ἐδὸς λαμβάσοιμον ἦν ⸌δοξ κείμενον ὅρον, οὐ πὼ αἰτίαν τῷ ὑ-
πάρχειν τί αὐτῷ ζητοῖμεν, ἐπὶ πλέον ἔσαι οὗ τῆς ὑπάρξεως ἀπ αἴτιον ζητοῖμεν. τουτέστι ἀπ κατηγο-
ρούμενον, ὅρος αὖ ᾧ προβλήματι. εἰ ᾗ πάντα ληφθῇ τοῖς ὑπάρχει ἀπ κατηγορούμενον, ἐπίσης ἔσαι,
ὅ, τε ⸌δοξ κείμενος ὅρος, καὶ ὁ κατηγορούμενος, καὶ ἀπ μέσον τε αἴτιον ὁμοίως ἕξει. ὡς γὰρ ἔχει ἀπ κατ-
ηγορούμενον πρὸς ἀπ ⸌δοξ κείμενον, οὕτω καὶ ἀπ αἴτιον. ὁρισμὸς γὰρ ἀπ αἴτιον δείκνυται τῷ κατηγο-
ρουμένῳ. πρῶτον δὲ μέσον φησὶ, ἀπ προσεχὲς αἴτιον τῷ κατηγορουμένῳ, οὐ μηκέτι ἄλλο μέσον ὄζιν,
ὃ καὶ αὐτὸ πρῶτον ἄκρον εἶπεν.

» ΕΣΤΙ δὲ τὸ μέσον, λόγος τῷ πρώτου ἄκρου. διὸ πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι, δι' ὁρισμοῦ γίνονται. Η

Δ ἀ⸌δοξ καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι, δι' ὁρισμοῦ γίνονται· πᾶσαι γὰρ ἀποδεικνύουσι τὰ κατ' αὐτούς. αἱ
δ' ἀποδείξεις, δῆλ. τῶ αἰτίου. δι' αἴτιον. λόγος καὶ ὁρισμὸς τῷ πρώτου ἄκρου. τοῖς γὰρ τῇ πρώ-
των ὁρισμοῖς, χρῶνται πρὸς τὰς τῇ μεταταύτα ἀποδείξεις.

» ΟΙΟΝ ἀπ φυλλορροεῖν, ἀμ' ἀκολουθεῖ τῇ ἀμπέλῳ καὶ ὑπάρχει. Η

Δ ἰδάσκει πῶς ἀπ πρῶτον μέσον, τῷ πρώτου ἄκρου ὁρισμός ὄζι. καὶ διατὶ προσέθηκε τῷ μέσῳ ἀπ α,
τοῖς γὰρ φυλλορροῦσι πᾶσι, ἀπ φυλλορροεῖν δῆλ. δύο μέσων ὑπάρχον δείκνυται. διὰ τε τῷ θάλατ-
τ φύλλου, καὶ δῆλ. τῷ πήγνυσθαι τὸ ὑγρόν. καὶ ἔστι προσεχὲς. τῷ μὲν ⸌δοξ κειμένῳ, μέσον τὸ θαλα-
τύφυλλον. ὃ ὧδὶ θατδλου πρῶτον, μέσον ἔπε. τὸ δὲ κατηγορούμενον τὸ φυλλορρεῖν, ἢ πῆξις τῷ ὑ-
γροῦ. ὅπερ καὶ ὁρισμός ὄζι τῷ κατηγορουμένου. καὶ πρῶτον μέσον, ὡς ἐγγύτατον τῆς κατηγορείας
καὶ αἰτία καὶ ὁρισμὸς αὐτῷ ὄν. κάτωθεν δ' αὖ χρωμένῳ ἀπ τῷ ⸌δοξ κειμένου πρῶτον μέσον τὸ κοι-
νὸν ὧδὶ πάντων τῇ τοιούτων. ⸌δοξ δ' ἐστὶ τὸ θαλατύφυλλον. ⸌δοξ γὰρ δηλοῖ, τὸ ὁποῖά ὄζι τὰ φυλ
λορροοῦντα. ⸌δοξ δὲ πάλιν, τῷ κοινοῦ καὶ τὸ φυλλορροεῖν μέσον, τὸ πήγνυσθαι τὸ ὑγρόν. ὅτι ἐστὶν
αἰτία καὶ ὁρισμὸς τῷ φυλλορροεῖν.

» ΕΤΙ δὲ τῇ σχημάτων ὧδὶ ἀποδώσει, ζητῆσι πὼ παρακολούθησιν τῷ αἰτίου. καὶ αἴτιον ἔτω. ἀπ Η
» α τῷ β ὑπάρχον παντί. ἀπ δὲ β ἐνόησῳ, τῇ ἐπὶ πλέον δὲ τῷ ε. ἀπ μὲν β, κατὰ ὅλα αὖ ἔη τοῖς δ' γ α.

» ὅλῳ γὰρ λέγω καθόλου ὃ μὴ αὐτιστρέφει.

Ι ἴσμεν δὲ τὴν τοῦ ὅρου ἀκολουθίαν τῇ τοῦ καθόλου, οἷς ὁ πρὸ τοῦ πράγματος αἴτιον λαμβάνεται. ὃ καὶ ὁρισμὸς ἦν τοῦ τί ἐστι τῷ πρώτῳ καθηγορεῖσθαι. καὶ τίνος μὲν αὐτιστρέφουσι τὴν ἴσην κεκλῶσαν τῷ τε αὐτίῳ καὶ τῷ αὐτιατῷ. τίνος δ' οὔ. ἐπὶ οὐ ὅλον δείκνυσιν ὡδὶ ὅρων τε καὶ συλλογισμῶν τῇ ἐκθέσει τὴν ὅρων. γνωριμώτερον καὶ πιστότερον ποιῶν τὸ δεικνύμενον.

» ΑΠΑΝΤΑ δὲ, αὐτιστρέφει καὶ παρεκτείνει.

Τ ουτέστι, ὅλῳ γὰρ λέγων νῦν καθόλου. τῷ γὰρ καθόλου καθηγορουμένῳ, ἐπὶ μὲν ἐπίσης ὅλον ὃ καὶ αὐτιστρέφει. ὃ ἔστι πρῶτον δὲ καθόλου. ὡς ἕκαστον μὲν, οὐκ αὐτιστρέφει. ἅπαντα δ' αὐτιστρέφει. τὸ τοῦ ὅλου, ὃ μὴ ὅλῳ μέσου τινὸς ἀλλὰ πρώτου καθηγορεῖται. ἐπὶ δὲ μὴ ἐπίσης, καθ' αὑτὸ μὲν, οὐ μὴν πρώτως. ἀλλὰ ὅλῳ μέσου.

» ΔΕΙ αρα ἐπιπολέον τῷ β. παρεκτείνει δὲ, μή τι μᾶλλον αἴτιον ἔσται ὅλον ἐκείνου.

Τ ουτέστιν, εἰ δὲ ἐπιπολέον ἐπὶ ἃ τῷ β καθηγορεῖται, οὐκέτι αὐτὸν αἴτιον αὐτῷ. τί γὰρ μᾶλλον ὅλον, ἢ ἄλλο τι δι' οὗ καὶ αὐτῷ τῷ δ καθηγορεῖται καὶ ἄλλων τινῶν, παρὰ τὰ ὧν ἐπὶ β καθηγορεῖται. καὶ πῶς ὅλον ἔχει, ἐξῆς δείκνυσιν.

» ΕΙ δὲ μὴ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ε ἐπὶ α, ἔσται τί ἐκείνα αὐ ἅπαντα ἄλλο τῷ ζ.

Ο' λέγει τοιοῦτόν ἐστιν. εἰ ἐπὶ α μὴ μόνον τοῖς δ πᾶσιν ὑπάρχει. οἷς ὑπάρχον ἐδείχθη ὅλῳ τῷ β, ἀλλὰ μὴ τοῖς ε ἔσται πάντα τὰ ε, ἀλλὰ τῷ β. δῆλον ὅτι οὐκ ἐπὶ β. ἐπὶ γὰρ ἃ καθ' ὧν μόνων τὴν δ καθηγορεῖται. εἰ γὰρ μὴ ἔξω πίπτειν τῷ β τὰ ε, οὐκέτ' αὖ ἐπιπολέον εἴη ἐπὶ α ἐλλιμμένον τὴν τε ε καὶ τῶν δ. εἰ εἴη τὰ αὐτὰ τὰ ε τοῖς δ ὄντα πάντα ἐπὶ β. ὃ ἔλειξεν ἐπὶ πόν. εἰ γὰρ μή πως ἔσται ἐπεῖν. ὅτι τῷ ε ἐπὶ α παντί. ᾧ δὲ ἐπὶ α, οὐ παντὶ ἐπὶ ε. οὔτω γὰρ γίνεται ἐπιπολέον ἐπὶ τὸ ε. ἐὰν δὲ μὴ ε τῷ α παντί, μηκέτι δὲ καὶ αὐτιστρέφει. ὅλῳ δ' ἔσται, αὖ πολέοσιν αὖ ὑπάρχον, ἢ ἐπὶ β. αὖ δ' μόνων ὧν ἐπὶ α καθηγορεῖται ἐπίσης, ἔσται τῷ α τοῖς ὧν καθηγορεῖται ὄντων ἐπὶ β. ὥστε μὴ τῷ α ἐπὶ ε παντὶ ὁμοίως, ὡς καὶ ὠδὶ τῷ δ. εἰ δὲ ἐπὶ πῶν δὲ ὅλῳ καὶ λείξασ' ὅτι μὴ ἐπὶ β ἐπὶ ε ἔσται, ἐπιφέρει. διὰτι γὰρ οὐκ ἔσται τί αἴτιον οἷον ἐπὶ α τῷ ε. ὃ ἴσον ὅλῳ, τῷ διὰτι γὰρ οὐκ ἔσται τί τῷ καὶ ἐπὶ α τοῖς ε ὑπάρχει αἴτιόν τι. ὥσπερ καὶ τούτοις δ ὑπάρχον αὖ ἐπὶ αἴτιον. ὧν γὰρ ἐπὶ β. ὅλῳ δὲ λέγει, ὑβηγούμενος ὃ ἔφασκε καὶ πῶς αἰτίαν ἀποδίδωσι, τῷ εἰ δὲ μήτι μᾶλλον αἴτιον ἔσται ὅλον ἐκείνου. εἰ γὰρ καὶ τοῖς ε ἐπὶ α ὑπάρχει ἄλλοις οὖσι τῶν δ, καὶ τούτοις δι' αἴτίου τινὸς ὑπάρξει. ἦν γὰρ οἷον ἐπὶ α τῷ δ εἶπεν, αὐτὸ τὸ ποιόν. καὶ ὅτε ἐπὶ α τοῖς δ ὑπάρχει ἐλείκνυτο. ὑπάρχειν γὰρ ἐλείκνυτο, ὅλῳ μέσου ε, ᾧ ἐπίνευσε. ἅμα αρα καὶ τὰ ε ἔσται τί οἷ. ὁμοίως αρα καὶ ἐπὶ ἔσται τί οἷ. τουτέστιν, ὑφ' οἷ τι καὶ οἷ καθ' ὧν φησὶ τῶν καθηγορουμένων ἔσαι. ὡς ἵν' τὰ δ ἐπὶ β, ἐδείχθη τὰ ε ἐπὶ οἷ. ὅλῳ δὲ ἐπισκεψώμεθα καὶ ὑρῶμεν ὅτι ὀρθόν ἐστιν, ἔσται ἐκείνῳ πάλιν αἴτιον τῷ α τοῖς ε ὑπάρχειν, ἔσω ἐπὶ γ ὅλῳ, ὑ πᾶσι τοῖς ε ὑπάρχει. αὐτῷ δὲ παντὶ, ἐπὶ α.

» ΑΛΛ' αρα καὶ ἐπὶ ε, ἔσται τί οἷ.

Δ εἰξασ' ὅτι ἐπιπολέον λεγομένου τῷ καθηγορουμένου ὃ οὐκ ἀδυάτον αὖ συλλογισμῷ ὅλῳ πολεόνων αἰτίων τε καὶ μέσων, σωπάσεται αὖ πρὸς διαφόροις καθ' ἕδος ὑπάρχον, ἐπιφέρει ὅτι οὐδέν ἐστι τῷ αὐτῷ αἴτια πολέα εἶναι. ἀλλ' οὐ τῷ αὐτῷ τῷ εἶδει. δι' ἄλλου γὰρ αἴτιον ἡ οὐσία ζῴου. καὶ δι' ἄλλου, λίθου. ὅλῳ δ' ὧδὶ μὲν τὴν αὖ συλλογισμῷ αἰτίων τῷ συμπεράσματος, ἐφ' ὧν νῦν ποιεῖται. ἐν λόγον οἷόν τε. εἶπε γὰρ αὖ ὅλῳ συμβεβηκότων καὶ σημείων ὁ συλλογισμὸς γίνεται. ὧδὶ δὲ τὴν ἀποδείξεων καὶ τὴν δι' αἰτίου συλλογισμῶν, οὐκ οἷόν τε ὃν ἐλείχθη. ὡς γὰρ ἐπὶ τοιοῦτον αἴτιον, ὁρισμὸς τῷ καθηγορουμένου. ὃς καὶ τοῖς καθ' ἕδος διαφόρουσιν, ὁ αὐτὸς αἴτιον τῷ ἐπὶ γένος αὐτοῖς ὑπάρχειν. καὶ γὰρ ἵππῳ καὶ ἀνθρώπῳ, ἐπὶ ζῷον ὅλῳ τῷ αἰσθητικοῦ ἀποδεικτικῶς.

» ΤΑ μὲν τε ζῴποδα, τῷ μὴ ἔχειν χολὴν. τὰ δ' ἵππωλα, ἐπὶ ξηρὰ εἶναι ἢ ἑτερόν τι.

Ε' ζσαι οὖν ὁ μακρόβιον πολεοναχῶς λεγόμενον. ὧν γὰρ τῆς ὑπάρξεως αἴτια, πολέα, ταῦτα πολεοναχῶς λέγεται. εἶγε ὁ αἴτιον, ὁρισμὸς ὅλῳ τῷ αἴτια τῷ. οὐ γὰρ πολέα αἴτια, τούτου καὶ λόγοι πολέοις. οὐχ ὡς τούτου δηλωτικοί. οὐ δὲ πολέους λόγους οὗτοι, ὅλῳ τὴν πολεοναχῶς λεγομένων.

» ΕΙ δ' ἐς ὁ ἄτομον μὴ ὀυθὺς ὁρχον ται. καὶ μὴ μόνον οὗ ὁ μέσον ἀλλὰ πολέα. μὴ τὰ αὐτὰ πολέα.

Τ ἀ γὰρ μέσα αἴτια ὡς οὗ συλλογισμῷ. οὔτω δὲ καὶ πολέους ἔσονται συλλογισμοὶ καὶ ἐξεταύτην πῶ τάξιν τὰ μέσα προσάλληλα, ὡ ἔχων ὅτε δι' οἷος ἐδείκνυτο μέσου, ὁ συμπέρασμα ὁ μέσον πρὸς ὁ καθηγορούμενον. τὰ γὰρ ἑπόμενα, τὴν μέσων τε καὶ αἰτίων καθηγορουμένων τάξιν ἔχει. καὶ ἐπὶ πολέον δυάμενα λέγεσθαι. οἷον οὐσία. ἐμψυχον. αἰσθητικόν. πεζόν. λογικόν. ἄνθρωπος.

» Εἰ δ' ἐς ὁ ἄτομον μὴ ὀυθὺς ὁρχον ται. καὶ μὴ μόνον οὗ ὁ μέσον ἀλλὰ πολέα, καὶ τὰ αὐτὰ πολέα. τι ὧν συμπερασμάτων πολέα ὅλῳ τὰ μέσα. ὁ ἐγγύτατον ἑκάστῳ αἴτιον, ὅλῳ καθόλου αὐτῷ ὑπάρχει. ἐπῶν γὰρ ἐφ' ὧν πολέα τὰ μέσα ὅτι καὶ τὰ αἴτια πολέα. ὅσα γὰρ τὰ μέσα

σα, ζητεῖ ἑξῆς. ὧν συμπερασμάτων, πολέα ὅλῳ τὰ μέσα, πότερον αὐτῶν ὅλῳ μᾶλλον αἴτιον ἐ πρὸς ὁ καθόλου πρῶτον. τουτέστι, ἐν πρώτου κατηγορούμενον ὅρον. καθ' οὗ λιφθὲν ἐ πρώτου κατηγορούμενον, πῶ πρώτην καθόλου, πρότασιν ποιεῖ, ἢ ἐ πρώτου ἔλαττον καὶ ἧσσον κείκυνον, ὃ ἄτομον εἶπεν. ἢ τοι ὡς ἀληθὲς ὂν ἄτομον, ἢ ἄτομον εἶδος. ἐ δὲ τοῖς καθόλου λέγοι ἄν, αὐτὰ τῷ, τῷ, πρῶτον καθόλου ὑπάρχει τοῖς καθ' ἕκαστον φησὶ δ' ὅτι ἐ ἐπὶ πλέον ἐκάστῳ αἴτιον, ὅλῳ καθόλου αὐτῷ ὑπάρχει καὶ προστίθησι πῶ αἰτίαν. τῷ γὰρ πρῶτον λέγων πρῶτον ὃ εἶπεν ἄτομον μὴ ἔλαττον ἧσσον κείμενον, ὅλῳ δὲ ὅλῳ ὑπὸ ἐν ἄορον μὴ καθόλου εἶναι ἐ προσοχὲς αὐτῷ μέσον αἴτιον. ᾧ γὰρ δ γ αἴτιον, τῷ ᾧ β αὐτῷ ὑπάρχειν. διὸ τῷ μὲν τῷ δ τῷ α ὑπάρχειν, ἐ γ αἴτιον. ὅλῳ γὰρ αὐτῷ προσοχές. τῷ δὲ πάλιν τῷ γ ἐ α ὑπάρχειν ἐ β. πάλιν γὰρ τῷ γ ἐ β προσοχές. ᾧ δ' γε β ἐ α, οὐκέτι δι' ἄλλου μέσου εἰ ἄμεσον εἴη. ὅλῳ γὰρ εἶπε ὅλῳ τούτου. ᾧ δὲ ἐ αὐτό. εἰ γὰρ ὅλῳ ὁρισμὸς αὐτῷ, οὐκέτι αὐ ᾧ δι' ἄλλου μέσου ὑπάρχει.

» ΠΕΡΙ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως. τί τε ἑκάστου ὅλῳ, καὶ πῶς γίνεται, φανερόν. ἅμα δὲ, καὶ πολλὰ ἐπισήμης ἀποδεικτικῆς. των ἐν γὰρ ὅλῳ.

Τ ὁ ἀποδεικτικὸν τῇ ἐπισήμῃ προσθήκεν. ἐ πεὶ κοινόν τι ἐπισήμη καὶ κατ' ἄλλων καθηγορεῖται. οὐκέτι δὲ τῆς ὁρισικῆς πραγματείας πολλῆς ἢ αὐτῆς, οὗ τούτῳ ἐν λόγον πεποίηται, ἐμνημόνευσεν ἰδίᾳ. ἐ πεὶ καὶ αὐτὴ πρὸς πῶ τῶν ἀποδείξεων γένεσίν τε καὶ σύστασιν συντελεῖ. πολλὰ δ' ὁρισμῶν προηγουμένως οὐ ᾧ ζ τῆς μιᾶς τὰ φυσικὰ λέγει. ἢ γὰρ κυριωτάτη ἀπόδειξις. ἢ ὅλῳ τὸ διατὶ δείκνυται. ὅλῳ τὸ ὁρισμοῦ τῷ καθηγορουμένου ἄκρου γινομένη.

» ΠΕΡΙ δὲ τῶν ἀρχῶν, πῶς τε γίνονται γνώριμοι. καὶ τίς ἡ γνωριζούσα ἕξις, ἐν τούτῳ δὲ ὅλῳ δῆλον.

Ε ξῆς ζητεῖ πολλὰ τὴν ἀρχῶν τὴν ἀποδεικτικῶν. αὖται δ' εἰσὶν, αἱ ἄμεσοι πρῶται προτάσεις, πῶς τε γίνονται γνώριμοι, ἐ πεὶ μὴ ὅλῳ ἀποδείξεως καὶ συλλογισμοῦ. ᾗ τίς ἕξις, ἢ δυάμεως τῆς ψυχῆς ὄντων ἡ γνωριζούσα αὐτάς.

» ΑΝΑΓΚΗ αρα ἔχειν μὲν τινα δυάμειν. μὴ τοιαύτην δ' ἔχειν, ἢ ἔσται τούτῳ κυριωτέρα καὶ ἀκείβειαν.

Λ ὧν πῶ ἀπορίαν ᾧ μὴ ἐκλυέσεως ἡμᾶς ἔχειν πῶ γνῶσιν τὴν ἀρχῶν, ὡς ἀτόπως συγχωρεῖ πῶς ὕστερον αὖ πῶ ἀναλαμβάνομεν, πειρᾶται λέγειν. καὶ ἐ πεὶ ἀδυάτου μὴ προῦπαρχούσης τινὸς γνώσεως μάθησιν τινὰ γενέσθαι. ἄτοπον δὲ καὶ τῶν ἀρχῶν, ἀεί τινας ἀρχὰς εἶναι μᾶλλον γνωρίμους ἐ μᾶς ταύτας, πῶς καὶ οὖ παρούσης τινὸς μὲν γνώσεως, ἢ τῆν ἀρχῶν ὕστερον ἐγίνεται γνῶσις. μὴ οὐκ ἄπειρα δεῖσι πρόεισι λέγων. ἀνάγκη γὰρ ἔχειν μέν τινα δυάμειν ἡμᾶς προῦπαρχουσαν τῆς τῆν ἀρχῶν γνώσεως, ἀφ' ἧς ἡ γνῶσις ἡ τούτων γίνεται. ἀδυάτου γὰρ ἄλλως. μὴ τοιαύτην δ' εἶναι ταύτην ἢ ἔσται τούτων τιμιωτέρα, ᾧ ἀκριβεστέρα εἶναι. ὡς πρὸ δεῖν ἡ τῆς ἀρχῶν τῆς ἐπισήμης γνῶσις τιμιωτέρα τῆν μετ' αὐτῶν, καὶ δι' ἐκείνων γίνεται γνῶσις. ἡ μὲν γὰρ τοιαύτη ἀρχὴ δι' ἧς τι δείκνυται, κυριωτέρα πρὸς γνῶσιν, ἢ ἀκριβεστέρα τῶ δι' ἐκείνης γνωμοσύνη γνωρίμου. ἢ δ' οὕτως ὅσα ἀρχὴ, ὡς δυάμις τις ἐστὶ βεβλημένη, καὶ ὕλης λόγον ἐπέχουσα πρὸς τὰ ζωιστάμενα ὑᾧ αὐτῆς τε καὶ ἐπ' αὐτῇ, οὐκ ἔστιν ἀκριβεστέρα τῶ ἐ αὐτῇ γνωμοῦ τε καὶ σωιστομένου. οὐδὲ καθ' ὅσον τιμιωτέρα. οὐ γὰρ ἀκριβέστερον ἐ ἀτελὲς τῶ τελείου. ὅτι μὴ δὲ ἡ ὕλη τῶ εἴδους.

» ΕΝ οἷς δ' ἐστὶν. ἢ αἰσθανομένοις ἔχειν τί οἷ τῇ ψυχῇ.

Ο' τι οἷ οἷς δυάμις ὅλῳ τῶ φυλάττειν τε ἐ αἴσθημα, καὶ μεμνῆσθαι καὶ ἔχειν τί οἷ τῇ ψυχῇ, αἰσθομένοις μεῖ πῶ αἴσθησιν. ἔστι δ' ἃ ἢ ὡς οἷ τι οἷ τῇ ψυχῇ φυλάττειν. οἷά τ' ὅλῳ τὰ ἐκ τῆν πολλῶν ἢ ὁμοίως κατ' αἴσθησιν οἷ γὰρ καὶ λογικά ὅλῳ. οἷ δὲ οἷς γὰρ πολέα γε ὧσιν τῶ κατὰ πῶ αἴσθησιν πάθους. τὰ μὲν ἐκ τῆς τῆν πολέων αἰσθητῶν μνήμης τε μόνης, κατὰ λόγον κτῶνται, τά δ' οὔ. κατὰ διαφορὰ γὰρ τῆς δεχομένης ψυχῆς ἐ αἴσθησις, οἰκεία τῆς κατασκευῆ γίνεται ἐκ τῶν ἀτόπων αἰσθητῶν μνημῶν. ἐκ μὲν γὰρ τῶ αἰσθήματος ἢ τῆς μονῆς τῶ κατ' οὐσίαν αἰσθητῶ, μνήμη τε ἢ φαντασία. ἔστι δ' ἡ φαντασία, κίνησις τῆς τῆς ψυχῆς ὑπὸ τῶ ἀφ' τῆς αἰσθήσεως μείναντος. οἷον γὰρ αἴσθησις τῷ τοῦδέ τι ᾧ ἐγκατα λείμματι τούτῳ (ὃ ἢ φαντασὸν κατ' λέγει?) ἐ πιβάλλουσα ἡ ψυχὴ ἡ φαντασική, ἀλλοίαν ποιεῖ πως. ὡς ἡ αἴσθησις ᾧ αἰσθητῷ, οὐ τι ἐκτὸς ᾧ ὅταν μὴ ὡς πρότερον ὁραθῇ τι, ἢ ὁμοίως ἐπιβάλλει, ὁμοίως μέμνηται. ἡ δ' ἕξις ἢ αὐτὴ λῆψις, ἢ ὡς εἰκόνος αὖ τῷ ἢ ὁμοιόματος γνωμοσύνη μνήμη. ἡ δὲ μὴ ὡς τοιαύτη μὴ δὲ συναναφορὰ ἐκείνα ἢ ὁμοίωμα ἐ πὸ τῶν φαντασία ἐ τοιαύτη. ἐκέτι ἢ μνήμη.

» ΕΚ δὲ ἐμπειρίας ἠρεμησάντος τῶ καθόλου αὖ τῇ ψυχῇ τῶ ἑνὸς παρὰ τὰ πολλὰ. ὃ αὖ ἐν ἅπασιν ἐκείνοις ἐκείνοις ἐ αὖ ἐ, τὸ τῆς ἀρχῆς ἐπισήμης.

Η ρεμήσαντος τῶ καθόλου, αὖτι τῶ κατὰ τούτου τοῦ ἢ ὡσαύτως αὖ τῶ μείναντος τε, ἢ νοηθέντος. καὶ μὴ ὡς ἐ πὶ πολλὰ πῶ μεταίβασιν ἔχοντος, ἀλλ' ὡς αὖ ὃς μείναντος αὖ τῇ ψυχῇ. τόδ' ὅλῳ ἐ καθόλου, ὑβηγημένος. ἐ γὰρ ὂν ἐ πὶ ποῖσι τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ τοιοῖς κατὰ πῶ ὁμοίοτητα καὶ ταυτότητα, πῶ αὖ αὐτῇ λιφθείσαν αὖ τῇ ψυχῇ. ἔστιν ὅλῳ τὸ καθόλου. ὃ κατὰ ὅλου, τὴν ἀρχὴ καὶ ἐπιστήμης γίνεται. ἡ μὲν γὰρ ἐμπειρία, ἀπαγής ὅλῳ. ἡ δὲ κατὰ ὅλου ῥοπῆ, πεπηγυῖά τε καὶ ὠδὶ ταυτὸ τῷ μοῦσα, καὶ ἐκ τῆς τῆν ὑᾧ αἰσθησίν τε καὶ μνήμην ἐλθόντων ὁμοιότητος. ἢ τῆς ὠδὶ τούτοις ἐμπειρίας, πειρ-

ἐν τῷ ζ τῆς μετὰ τὰ φυσικά.

Immediatæ primæ propositiones sunt ὑρὰ principia

Phantasiæ diff°

Phantaston

Memoria — D^a

Phantasia

Τὸ καθόλου qd?

ἐμπειρία ἀπαγὴς ὅλῳ.

·π.εξ.π.

π π. ἀτόμων

π π. ἐν τοῖς ὅλοις

4 π. αὐτοῖς

λη-ψιν ὁμοίαν ποιουμένη· καὶ τὴν ὁμοίων μὲν τούτοις. οὐκ ἐληλυθότων δὲ εἰς αἴσθησιν. ὡς οὐ τῇ, καὶ τούτοις πάντων ἐχόντων ἡ αὐτὸ πῶ ἀρχὴ τῶ ὁμοίου ὠδὶ ἢ ὅμοιον μεταίβασιν· ὥσθ' γένεσιν μὲν οὖσα. τουτέστι, ὥσθ' γνωτόν τε καὶ ποιητὴν οὖσα· ποιητὸν δ' οὐχ ἁπλῶς ἀλλ' ἢ μὲν ποιητὸν ὅτι τέχνης ἀρχή· αὖ δὲ ὥσθ' ἢ ὂν ἤτοι λέγη, ὥσθ' ἀγένητον καὶ ἀΐδιον καὶ οὐκ οὐ γινέσει πῶ ἐπιστήμιν· ἐλείχθη γὰρ, ὅτι αἱ ἐπιστήμαι καὶ ἀπολείξεις, ὥσθ' ἀΐδιαι· ἢ μᾶλλον οὐ αὖ λέγη, οὐ ὡς ὄντος ἢ αὐτὴ λῆψις ἐγένετο. οὐχ ὡς ὑφ' ἡμῶν γινομένη· ἢ γὰρ ἀρχὴ τῶ τοιούτου ἐκ τῆς μνήμης τε καὶ ἐμπειρίας· τῶ καθόλου μόνη ἐπιστήμης ἀρχή· καὶ γὰρ φυσικὴ ἐπιστήμη. καίτοι ὥσθ' τὰ κινούμενα οὖσα καὶ ὥσθ' γένεσιν ἁπλῶς γίνεται· ἢ μὲν γὰρ τέχνη, ὥσθ' ἢ ὑφ' ἡμῶν γινόμενον. διὸ καὶ ἡ ἀρχὴ τῶ εἶναι αὐτὰ οὐ ἡ μέν. ἡ δ' ἐπιστήμη, ὥσθ' τὰ ὑφ' ἡμῶν γινόμενα, ἀλλ' αὐτά.

» Η΄ Δε᾽ ψυχὴ ὑπάρχει τοιαύτη οὖσα, οἵαν δυνάσθαι παίχειν ζῆσαι. m

Ο ὕπω καὶ οὐ τῇ ψυχῇ συμβαίνει τῇ λογικῇ πῶ δυνάμιν ἐχούσῃ τῆς τοιαύτης οὐ αὐτῇ τάσεως. ἐκ μὲν τῆν αἰσθητῶν παρεχρέοντων καὶ ἄλλοτε ἄλλων γινομένων, μνήμης γινομένης καὶ ἐμπειρίας ἐκ τῆς μνήμης, ὠδὶ ταύτῃ τάσις τῶ ὠδὶ ταύτῃ τῇ ἐμπειρίᾳ καθόλου, ἔπειτα ἄλλου ὁμοίου. ᾗ οὕτως ὠδὶ m
η καθόλου καὶ πῶ ἀρχήν, ἢ ἀρχὴ τῆν τοιούτων τάσεων ᾗ ὥσθ' ἀληλεμένων πρόοδος ἐφ' ὅλως, ἐπ' ἀρ- n
χὼ ἦλθον· ἤτοι ὠδὶ τῆν οὐ τῇ ψυχῇ νοουμένων τε καὶ ἀθροιζομένων εἶπεν· ἡ γὰρ ὠδὶ τοῖς αἰσθητοῖς η
καθόλου σωίτεσίς τε καὶ τάσις, καὶ ἡ ὠδὶ τοῖς πρώτοις καθόλου λῆψις τῆς ἀρχῆς, καὶ τῶ πρώ του κοινὴ λῆψις· ἢ ἀρχίω καὶ οὐ τῷ στρατοπέδῳ εἶπας, ἐν ἀριθμόν· καὶ πῶ τάσιν τε καὶ παρά- ταξιν τῶ πανηρς στρατοπέδου. λέγει δ' ἐπιτηδειότητα καὶ δυνάμιν πῶ ψυχὼ ἔχειν, τῶ δυνάσθαι φυλάττειν τὰ ἐκ τῆν αἰσθητῶν πάθη.

» Ο΄ δ' ἐλέγχη μὲν πάλαι οὐ ζεφῶς δ' ἐλέγχη, πάλιν εἰπωμεν. τάντος γὰρ τῆν ἀδιαφόρων οὖσ, m
» πρῶτον μὲν οὐ τῇ ψυχῇ καθόλου.

Ο΄ τε ἔλεγχυ ἐκ δ' ἐμπειράσαντος ἤρεμίζειν τῶ καθόλου οὐ τῇ ψυχῇ.

» ΚΑΙ γὰρ αἰσθάνεται μὲν ὁ καθόλου. ἡ δ' αἴσθησις, τῶ καθόλου ἔστιν· οἷον ἀνθρώπου, ἀλλ' οὐ m
» καλλίου ἀνθρώπου, πάλιν οὐ τούτοις ἴσασιν. m

Λ έγει πῶ αἴσθησιν, αἰσθάνεσθαι μὲν ὧν αἰσθάνηται καὶ ὠδὶ τῆν καθόλου. τῆν γὰρ οὐ τοῖς καθ- m
όλου δὲ ὅτι ἡ μὲν τὰ πρῶτα ἐπαγωγῆ γνωρίζειν ἀναγκαῖον· καὶ γὰρ καὶ αἴσθησις οὕτω ὁ καθόλου ἐμ m
ποιεῖ· ἐπεὶ δὲ τ᾽ ὠδὶ πῶ διανοίαν ἕξεων ἀρς ἀληθεύομεν. αἱ μὲν ἀεὶ ἀληθεῖς εἰσιν. αἱ δὲ ἐπιδέχονται m
ὁ ψεῦδος. οἷ δόξα ἡ λογισμός· ἀληθῆ δ' ἀεὶ ἐπιστήμη ἡ νοῦς. καὶ οὐδὲν ἐπιστήμης ἀκριβέστερον ἄλλο m
γένος ἢ νοῦς. αἱ δ' ἀρχαὶ τ᾽ ἀποδείξεων γνωριμώτεραι. ἐπιστήμη δ' ἅπασα μετὰ λόγου ἔστ᾽ ἀρ- m
χῶν· ἐπιστήμη μὲν οὖν ἂν εἴη. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀληθὲς ἔσται σοι ἐπιστήμης, ἢ νοῦς, νοῦς ἂν εἴη τῶν m
ἀρχῶν. ἐκτὸς τούτων σκοπούσι, ἡ ὅτι ἀποδείξεως ἀρχή, οὐκ ἀπόδειξις. ὥστ᾽ οὐδὲ ἐπιστήμης ἐπιστήμη. m
εἰ οὖν μηδὲν ἄλλο παρὰ ἐπιστήμην ἔχομεν γένος ἀληθές, νοῦς ἂν εἴη ἐπιστήμης ἀρχή. m

Ε΄ πὶ δὲ τ᾽ ὠδὶ πῶ διανοίαν ἕξεων ὅτι οὐ τῇ δόξῃ ἀποδείξεως γνῶσις, ἡ αὐτὴ ἔστιν ἡ τ᾽ ἀρχῶν γνῶσις· ᾗ ὅτι ὁ νοῦς ἔστιν ὁ τὰς ἀρχὰς γινώσκων τ᾽ ἐπιστήμης ὅτι οὗτος τ᾽ οὐ ἡ μὲν νοῦ διήθη, τῶ μὴ θεωρητικὸ· τῶ δ', πρακτικὸ· ᾗ οὗτος τ᾽ μὴ πρακτικὸ, π᾽ τὰ οἷόν τε χόμενα ᾗ ἄλλως ἔχειν. τ᾽ δ' θεωρητικὸ, π᾽ τὰ ἀΐ- δια, ᾗ ἀεὶ ὁμοίως ἔχοντα. τ᾽ μὲ πρακτικὰ νοῦ, δυνάμις· ἡ τε δόξαστικὴ ᾗ ἡ λογιστική· τ᾽ δὲ θεωρητικὸ· ἡ τε νοητικὴ, ᾗ ἡ ἐπιστημονικὴ ἕξις· αἱ μὲν τῶ πρακτικὰ, ἀεὶ ἀληθεύουσιν· αἱ δὲ τῶ θεωρητικὰ, ἀεὶ· αἱ γὰρ αἰσθήσεις ἄλλως ἀληθεῖς· οὐ καθ' αὑτὰ ἔστιν· ἔλεγε γὰρ ἴδιον τῆς λογικῆς ψυχῆς.

ΚΑΙ ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς ἀρχῆς εἴη ἂν· εἰ δὲ πᾶσα, ὁμοίως ἔχει πρὸς ἅπαν πρᾶγμα. n

Ε ἰπὼν ἀρχὼ ἐπιστήμης ἡ νοῦς ἐστί· ἔχων δὲ ᾗ ἀρχὰς τ᾽ ἐπιστ᾽ τὰς ἀμέσους προτάσεις, λέγει. ὅτι ἡ μὲν ἀρχὴ τ᾽ ἐπιστήμης εἴη ἂν τ᾽ ἀρχῆς γνῶσις. ἡ δὲ πᾶσα ἐπιστήμη, πανηρς τῶ ἐπιστ᾽ τῶ· ὡς γὰρ ἡ ἀρ χὴ πρὸς πῶ ἀρχίω, οὕτω ἡ πᾶν οὖ ἡ ἀρχή, πρὸς ἅπαν πρᾶγμα οὗ τ᾽ ἀρχῆς ὧν ἡ τ᾽ ἐπιστήμης ἀρ χὴ γνωστική τε καὶ θεωρητική· ὅτι ἡ δόξα ἔστιν ὑπόληψις ἄνευ ἀποδείξεως· διὸ καὶ ἀβέβαιος· καὶ ὁ λογισμὸς δὲ ἅπαξ ταῦτα πολλάκις, τῷ μὴ δι' πῶ ὕλῳ ὠδὶ ὧν. καὶ ἔστιν αἰσθάνεσθαι πῶ ἀκριβῆ γνῶσιν· ὠδὶ γὰρ τὰ οἰκεῖα χόμενα, ὠδὶ ὧν καὶ ἡ βούλεσθαι.

Ανωνύμου ὑπομνήσεως, τῶν εἰς τὸ δεύτερον τῶν τοπίκων ἀριστοτέλους, τέλος.

ω πλ. οῦ

ΔΙΑΦΟΡΑΙ, ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΧΟΛΙΚΑΣ ΤΑΥΤΑΣ ΑΓΡΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ, ΑΣ ΕΝ ΕΤΕΡΩι ΕΥΡΟΜΕΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩι.

3.a. *ἔστιν τέλος ὄντ τῆς λογικῆς πραγματείας· φημὲ δὲ ὁ λόγος, ὁ ὠδὶ ἀποδείξεως· τὰ δ' ἄλλα λο γικὰ συγράμματα. *ἵν' οὕτω δι' ἐκείνων ὁδῷ καὶ ἐπὶ ταύτην ὡς τέλος τῶν ἄλλων βαδίσωμεν.

3.b. *καὶ ἄλλως, δέος πρινὴ ἀλη θὲς γνῶναι. *ἡ μὲν γὰρ ἐκ τῶ διδασκάλου προϊοῦσα ὠδὶ ἦν μαθητῶ οὐ ὄργανα, καλέϊται διδασκαλία· ἡ δὲ ὠδὶ αὐτὸν ἦν μαθητῶ γινομένη οὐ ὄργανα, ἤτοι πάθος, μάθησις προσαγορεύεται. *οἷον, ὅτι ἔστιν λευκὸν ὄντ· ἡ γὰρ. *διανοεῖ καὶ χορηγεῖ ἡ- μῖν πῶ ὁδόν.

4.a. *ἀλλὰ τὰ ἀπλῶς τῆς ἀποδεικτικῆς.

4.b. *ὡσαύτως καὶ ζητοῦσιν ἡ μὲν εἰ κενόν ἐστιν.

5.a. *ἀδύνατον γὰρ εἰδέναι τί, ὅτι ἐστὶν ἂν μὴ εἰδότα τί σημαίνει· οὐ μὲν εἰδότα ὅτι ἐστίν, ἀγνοεῖν οἰδέ- χεται ἂν τί σημαίνει· ἔπειτα ἂν τί σημαίνει. *εἰρηκε μὲν δηλῶς δι' ἀναγκαῖον προγινώσκειν. ἐπό- των δὲ οὖν τόπους τῶ προγινώσκειν, ζῆς εἶναι τούτους φησίν, ὅτι τὰ μὲν, ὅτι ἐστὶ προϋπολαμβάνειν ἀναγκαῖον· τὰ δὲ, τί ἐν λεγόμενον ξυνιέναι δεῖ. καὶ δηλῶ, *ἐν μὲν ἅπασι, ἢ φῆσαι, ἢ ἀποφῆσαι ἀληθές ἐστι. ἔστιν παράδειγμα τῶ ἀξιώματος ἐστιν, οὗ ᾧ δεῖ προγινώσκεσθαι μόνον ἐν ὅτι ἐστὶν ἀληθές.

6.a. *ἕκαστον αὐτῶν εἰς δύο ἴσας τέμνουσι· τὰ αὖ ἁπλᾶ σύνθετα τὰ ὑπ' αὐτῶν γινόμενα, ἴσας ἀλλήλοις εἰσίν. ὥστε ἐν γε, ἢ τετράτωνον, δισταλάσιόν ἐστι, τῶ ἀβ· τετρατώνου. ἐν δὲ γε, ἢ τετράτωνον, τετραπλάσιόν ἐστι τῶ αβ, δγ· τετρατώνου. ἐν αὖ δγ, ζθ τετράτωνον, ὅ- περ ἀνεγράφη, ἀφ' τῆς αδ διαμέτρου, δισταλάσιόν ἐστι τῶ αβ, δγ· τετρατώνου, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. *ὅτι τελείων ἐστίν. εἰ δὲ μὴ ἦλει τε ὅτι ζίτωνον, οὐδὲ ὅτι τοὺς λύο. *ἐπισκήπτει. *οὕτω δὲ πάντας ἀνθρώπους, τῷ καθόλου ἴσμεν, οὐ δὲ καθ' ἕκαστα μόρος ἀγνοοῦμεν. *ὥστε δυνατὸν τῇ δι' ἀδυνάτου δεί ξει εἰδότα ἐν θεώρημα, ἀγνοεῖν τῇ ἐπ' ὀυθείαι. *οὕτως ἐστὶν ἐν γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνω- ρίζοντα. ἔστιν ἁπλῶς μὲν τῷ πρώτῳ τρόπῳ, καθ' ὃν γνωρίζομεν, τί καὶ πρότερον αὐτὸ ἔστιν ἐγνωκότες. τῶν δὲ, μὴ ἅμα λαμβάνοντα τὴν γνῶσιν, ἔστιν πρὸς ἓν δι' ὀυτέρου τρόπου ἁπλῶς μὲν οὖν. *ὃ τινι χαίρει εἶπεν, αὐτὸ τὸ ὃ τινι ἡ μικυκλίω.

6.b. *τοῦτ' ἐν γ' δῆλον ὅτι δυνάμει. *ὁ δὲ νοῦς οὕτως· ὅτι μὲν πᾶν τρίτωνον. *ἐν ᾧ τῷ ἡ μικυκλίῳ ἡ- γνόει. *εἰπὼν ὅτι ναί, καὶ τὸ ἐξῆς, οὐχ οὕτω δὲ ἐπιλυσόμεθα. *τίθησιν οὖν ὁ ἀριστοτέλης, πρῶ- τον μὲν ἀπορίαν, εἶτα μὲν ἐκείνων δυκοῦσιν ἐπίλυσιν, καὶ οὕτω μὲν ἑαυτό.

7.a. *καὶ ὅτι ἰᾷ ὁμολογουμένων προτάσεων ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς γίνεται. *οὐχ ὡς ἐκ τῶ- δους τῆς ἀποδείξεως, ὠδὶ μὲν γενικῶ ἐπιστήμω μετὴλθεν, ἀλλ' ὡς ὠδὶ τό· *ἐν ἀπλῶς δὲ οὐ ταῦ- θα, αὐτὶ τῶ κυρίως. οὐχ ὡς πάντων δὲ τῆν παρὰ πῶ ἐπιστημονικῶ γνῶσιν, σοφιστικῶν ὄντων αὐτὶ διέσειλε. *ὧν μερικὸς ὁ αὐτός. *οἷον, νομίζουσί τινὲς ὅτι διαφέρει λαοὺς κεκλῆσθαι, ᾗ· ἐν μὲν δυνατὸν ἀλίσκεσθαι, ἐν δὲ ἀδύνατον· ἀλλ' ἐν μὲν ἀληθὲς ἐν δὲ ψεῦδος. ᾗ

10.b. *ὅτι μὲν γὰρ ὁ ὁρισμὸς ἥσσις μέσ᾽ ἐστίν, οὐκέτι δὲ ὑπόθεσις, δῆλον ἐστὶ καὶ ἐκ τούτων. ὅτι μὲν ἥσσις ἐστί, δῆλον, εἴγε τι ἥμεθα ἄνον μὲν εἰ τύχοι. *ὡς δ᾽ἐπὶ τοῦ κάτω φημὶ τὸ τοιοῦτον ὑπάρχει.

11.a. *ὥστε οὐδὲ ἡ μείζων ἔχει τὸ ὁμολογεῖσθαι· οὐδὲ γὰρ καθόλου ἀληθής· μὴ οὖσα δὲ καθόλου καὶ ἀσυλλόγιστον ποιεῖ τὸ σχῆμα, εἰ καὶ κρεῖττόν ἐστιν, ἢ καὶ τὰ ἀπόδειξιν διακένοιτο, ὡς αἱ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν τε, καὶ ἀξιωμάτων εἰσί· καὶ δῆλον ἐκ τούτων. *πάναντία λέγειν. *ἀλλὰ μὴν καὶ εἰδέναι αὐάγκη, δι᾽ ἃς μὴ τὸ συμπέρασμα λέγει εἰδέναι. *καὶν δὲ πιστευόντων ἀκούωμεν, ἔχεται διανοίας ἡ λέξις τοιαύτης. εἰ μήτις τῶν πιστευόντων. *ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄντος, καὶ καταskευάζοιτο δὴ καὶ ὅδε, ὅτι τί, οὐ δι᾽ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄντος γίνεσθαι. οὐ μόνον *οὐδ᾽ἀὸ τοῦ τούτου σωαγόμενον συμπέρασμα ἀμετάπτωτον εἴη. οὐ μόνον διὰ τὰς αἰτίας.

11.b. οἷ τοῖς προβλήμασι. *οἷ τούτοις εἰ μὴ ἐλείπομεν πῶς οἴνοιαι τοῦ ⟨κειμένου πράγματος οὐδ᾽ ἀὸ ἐστίν, ἢ μή. *οἱ πῶς ἀπόδειξιν αἱρουμένοις.

12.a. *τῇ ἥσει τοῦ ἡγουμένου, τὸ ἑπόμενον σωεισάγειν. *οὕτως οἷον ἐλέγεσθαι, καὶ τὸν πάντα ἀποδεικτὸν εἶναι λέγοντας, καὶ τὸν πάντα ἀναπόδεικτα εἶναι ⟨κατηγορουμένους, αὐὸς τὸ ἀληθὲς ὑπαγορεύει. *καταskευάζοντες, ὃν ἕπομεν τρόπον.

12.b. *θέασο οὖσά σ᾽. *ὡς πρὸς τὸν αἱρουμένους πῶς ἀπόδειξιν τῷ· *ἀφαιρέσεως ὁ νοῦς αὐτός. *ἧς αὐὸς ἀρχή ἐστιν πρῶτον. *τοῦτ᾽ἔστιν γίνεσθαι.

13.a. *εἰ μέν τοι ἐκ τοῦ ὠχρὸς εἶναι πῶς γυναῖκα καταskευάζοιτο ὅτι τέτοκε, λυτὸν ὄντος τοῦ σημείου. *πῶς τοιαύτην φήσομεν. ἀλλὰ ὅλον. *οὐκ ἀρ᾽οἷά ἐστιν ἡ δι᾽ἐπαγωγῆς ἀπόδειξις. *δείκνυμεν τὰ καθ᾽ὑὸ μέρος ἀπειλημμένοις ζῶα καὶ ὅλα τοῦ μορίου ὄντα καθόλου, καταskευάζοντες ἐκ τοῦ ὑστάτου τῶν πρώτων. *ὡς εἴπομεν, εἰς διὰ τριῶν ἄτοπον. *δηλονότι καὶ τῆς ἐπάνω. *καὶ οὕτω πῶς λοιπὴν, ὡς συμπεράσματι κέχρηται.

13.b. καὶ παράλειμμα σωεπινοοῦμεν. *τοῦ οὖν β᾽ὄντος ἀὸ ἃ λέγειν, ἰδοὺ πάλιν, ἐπὶ σαφέστερον ὑπομνήσατο ἀὸ αὖ σαφῶς λέγων.

14.a. *πῶς δὲ αὖτις τροφὴν αὖτῆς διέξει δυνάμεθα οὕτω· ἀὸ γαλαστικὴν, καὶ τ᾽οὐδενὸς λίθου. ἀὸ γαλαστικὴν, καὶ τὰ παντὸς ἀνθρώπου. ἡ δὲ αὖτις τροφὴ, οὕτως. ὁ λίθος.

14.b. *τὴν προτάσεων ὠδὶ μόρους οὐ σωάξομεν πῶς λοιπήν. ἐτὸ δέ φημι, ὅτι ὡς πρὸ ἐφ᾽ὧν ἔθηκεν αὐ τῷ πρώτῳ σχήματι παραδείγματον ὁ ἀριστοτέλης, ὁμῶ ἀὸ ὑβισάζοντας λαβεῖν τοὺς ὅρους, καί τοι τῆς καθόλου καὶ καταφατικῆς μὴ πρὸς ἑαυτὴν αὖτιστρεφούσης. ὁμοίως ὡς εἶπον ὁμῶ ἀὸ ὑβισάζειν τοὺς ὅρους, σωεχώρει αὖτιστρέφειν πρὸς ἑαυτήν. πῶς καταφατικὴ· ἡ οὖσα μὴ ἄτοπον, καὶ ὠδὶ τῆς ἡμίσου σχήματος. *ὅπερ ὡς αὐ ταῖς μέρεσιν ἐδήλωσεν. *ὁ μηδὲν ὅλως λαβεῖν τοῦ ⟨κειμένου καθ᾽ οὗ καταγορεῖται ὁ καταγορούμενος. ὁμοίως ἡ ἀὸ τοῦ μηδενὸς, ὁ μηδὲν ὅλως λαβεῖν τῶ ὑποκειμένῳ.

15.a. *παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχοντος. *οἷ, τῇ μὲν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ζῶον συγχωροῦμεν, ὅτι ἡ παντὶ, καὶ ἀεὶ ὑπάρχει· τῇ δὲ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος διαλέγεται, οὐκέτι συγχωροῦμεν. οὐδὲ φήσομεν ὠδὶ τούτου, ὅτι δεῖ παντὶ *καὶ ἰσέσθ᾽ὅτι, οὐκ ἔστι τῆς γραμμῆς κυρίως ἀὸ λεγόμενον. οὐ πάνυ γ᾽ὃ οἰκείως ἐρῆσθαι. οὔτε γὰρ ὧν γραμμὴ ἡ στιγμὴ ὑπάρχει. *καὶ δῆλον ὅτι, οὐ ἀὸ τμῆμα τοῦ κύκλου αὐὸ καλεῖται ⟨περιφέρεια, ἀλλὰ μᾶλλον ἡμιπύλον κλιθείη κυρίως ἐκεῖνο, ἢ ⟨περιφέρεια. *ἔχει δ᾽ἴσως ἀσάφειαν ἡ λέξις, ἰὼ καταskόσωμεν ἔσ᾽ἐν ζόπον· φησὶ γὰρ, καὶ ὁσοις τῶν οὐ ὑπαρχόντων οὐ αὐτοῖς, αὐτὰ οὐ τῷ λόγῳ ὑπάρχουσι, τῷ τί ἐστι δηλοῦτι. πῶς δὲ ἀσάφειαν οὐκ ἐποίησε, τοῖς αὐτοῖς. διὸ αὐτὰ τούτου, ἀὸ πισὶ παραλάβωμεν· καὶ σαφὴς γένεται ὁ λόγος ἔχων οὕτω. καὶ ὁσοις.

15.b. *διὸς ἐστὶν ὁ ζ᾽. καὶ ὁ ιά. ⟨μόνης γ᾽ μονάδος καὶ κοινοῦμένου μεροῦ ται. ὅτι δὲ οὐχ ὡς φησι. *δῆλον ὅτι οὐ τῷ ὁρισμῷ τῆς ⟨περιφερείας καὶ τῆς εὐθείας. οὔτε σὶ ἀριθμὸς, οὐ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν· ὅτι δὲ οὐ τῷ ὁρισμῷ τῆς ἰσοσκελοῦς, καὶ ἑτερομήκους πῶς γραμμῶν ὡς ⟨κειμένων οὐ παραλαμβάνομεν, σαφές. οὔτε γὰρ ὑπόκειται τούτοις ἡ γραμμὴ, ἀλλὰ ἀὸ σχῆμα. καὶ εἰσὶ πάθη, οὐ τῆς γραμμῆς. ἀλλὰ τοῦ σχήματος, ὥστε καὶ τούτοις δηλονότι, ἀὸν ἀριθμὸν ⟨κεῖσθαι βούλεται. *φημὶ τοίνυν, ὅτι ὅσα τῶν ἀχωρίστων συμβεβηκότων, μᾶλλον καὶ τῇ αὐτῇ φύσει ὡς ὁρισμοῖς ὑπάρχει, καὶ οὐδεμιᾷ ἄλλῃ.

16.a. *καὶ ἀεί. ὑᾷ ἀνάγκης γοῦν εἰσὶν ὑπαρχόντων καὶ ἀεὶ, οὔτε γοῦν, *ὃς καὶ ⟨ὠδὶ τὰ ἄτομα μάλιστα καταγίνεται. *καὶ ἀὸ ὑᾷ ἀνάγκης, καὶ ἀεὶ καὶ οὐ τῷ θάτερον τῶν μορίων, ὠδὶ πάντων.

16.b. *δυνάμει γὰρ ⟨δεῖ⟩ φησιν, ὅτι εἰ καὶ πάντα ἡμῖν τὰ καθ᾽εθισμένα, τῶν ὑᾷ ἀνάγκης εἰσὶν ὑπαρχόντων, ἀλλὰ τὰ ὠδὶ τῶν ἀπλῶς ἐπισητῶν· τουτέστι, τῶν κυρίως ἐπισητῶν, τὰ παραλαμβανόμενα εἰς προτάσεις, τοιαῦτά ἐστιν, ὡς οὐ ὑπάρχειν τοῖς καθ᾽ηγορουμένοις, ἢ οὐ ὑπάρχειν· οὐ αὐτοῖς τὰ καθ᾽ηγορούμενα· δῆλ᾽ τούτων δὴ δύο ζόπους τῶν προτάσεων ἐκάτερους σημαίων, τοῦτο δ᾽ἐλειπτον ὑᾷ ἀνάγκης τε ὄντα, καὶ καθ᾽αὐτὰ ὑπάρχοντα. ὑᾷ ἀναγκαίων αὖν προτάσεων, αἱ ἀποδείξεις. ὅπερ δὲ εἶπον δῆλ᾽ τῷ οὐ ὑπάρχειν καὶ οὐ ὑπάρχεσθαι, δὴν προτάσεις δύο ζόπους τῶν καθ᾽αὐὸ σημαίνει.

ὸ σημαίνει· δῆλ᾽ μὲν γὰρ τῷ οὐ ὑπάρχειν, ὸν πρῶτον. ἐπειδὴ γὰρ ἕκαστον οὐ τῷ ἰδίῳ ὁρισμῷ ἔχει ὸ εἶναι, καὶ ἔστ᾽ἐκεῖνο, δῆλ᾽ ὅτι εἶπεν οὐ ὑπάρχειν ὸ ⟨κειμένου τοῖς καθηγορουμένοις. οἷ, ὸν ἀνθρώπου οὐ τῷ ζῴῳ, καὶ λογικῷ, καὶ θνητῷ, ἃ καθ᾽αὐὸ καθηγορεῖται, διότι ὸ εἶναι οὐ τούτοις τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ ἐπεὶ αὖτικειμένως ἔχειν ὁ διὰ τριῶν ζόπος τῷ πρότερῳ, ὸ ⟨κειμένου εἰς ὸν ἑαυτὸ ὁρισμὸν παρελάμβανε ὸν καθηγορούμενον. διὰ δὲ τοῦ διὰ τριῶν, ὸ καθηγορούμενον εἰς ὸν ἑαυτὸ ὁρισμὸν, παρελάμβανε ὸ ⟨κειμένου, διαλῦσαι ἐπὼν ὠδὶ τὸ πρότερον ζόπον. ὸ οὐ ὑπάρχειν, ὠδὶ τοῦ διὰ τριῶν ἔπε ὸ οὐ ὑπάρχεσθαι ὸ καθηγορούμενον, οὐ τῷ ⟨κειμένῳ. ὠδὶ γὰρ τούτου, δῆλ᾽ ὸ ⟨κειμένου βέλτιον καθηγορούμενον. δῆλ᾽ γὰρ ὸν ἀριθμὸν, ὑπάρχει ὸ αὖτὸν, ἢ ⟨περιττόν· καὶ διαλῦσαι ἐστὶν αὐὸ οὐ ὑπάρχεσθαι οὐ τῷ ⟨κειμένῳ. τουτέστιν, οὐ ἐκείνῳ ὸ εἶναί τε ἔχειν καὶ σώζεσθαι. Οὐ γὰρ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν, ἢ ἀπλῶς, ἢ τὰ αὐτικείμενα.

» Τὸ μὲν ἀπλῶς, ἐπὶ τῶν. *οὐδὲ γὰρ τῶν ὑᾷ ἀφαιρέσεως βέλτιον λαμβανομένων, *ἀνάγκη ὸ ἐτέρου τῶν αὐαντίων, ὑπάρχειν ἐπὶ τῶν δεκτικῶν. οἷ.

17.b. *πῶς ἐκπύρωσις, τῇ οὐσίας, καὶ ἀφθαρσίαν τοῦ κόσμου εἶναι. *πῶς ἐκπύρωσις τῇ οὐσίας ὰ πεναντίαν ἴσην ἔχοι. *τετραχοῦ γὰρ, δῆλον συμβαίνει προσκυβληθείσης μιᾶς πολυρᾶς. καὶ καθ᾽αὐὸ καὶ ἡ αὐτό. ταῦτα δὲ ἐκπαραλλήλου. *καὶ γὰρ ὡς πρὸ εἰ ὸ σκαληνὸν ἰὼ μόνον ζίτωνον. εἶτα ἐπὶ τούτου ἐλείπομεν ὅτι.

18.a. *ὅταν ἡ μὲν τι κοινόν. οἷον, ὡς ἔχει ὁ ὀκτὼ πρὸς ὸν λβ᾽, οὕτως ἔχει καὶ ὁ δύο, πρὸς ὸν ὀκτώ· ἡ πάλιν, ὡς ἔχει ὁ ὀκτὼ ἐπὶ ὸν λβ᾽, οὕτως ἔχει ἡ δ᾽ πρὸς ὸν ιδ᾽. *ἀποδείξεως, ἐπὶ τῶν ὑᾷ ἀφαιρέσεως λαμβανομένων δείκνυμένης. *ἀποδεικτικῶ. *ἐπὶ τούτου τῶν τετρώνου, λέγω δὴ τῶ ἰσοσκελοῦς, ὡς οὐ μόρια ὅλων ὑπάρχει. τουτέστι ὸ ἰσοσκελὲς ζίτωνον, οὐ τῷ καθόλου. καὶ ἀπλῶς ζίτωνον, ἐφ᾽ οὗ ἀποδείκνυται.

18.b. *δῆλ᾽ τούτων ἐκπίθεται. Ἰσέον δὲ ὅτι τοῖς ⟨κειμένοις, οὐ τῇ αὐτῇ πάρεισ᾽ ἐχρήσατο, οἷς πρὸ ὑᾷ ἔθετο ⟨κειμένοις, τὸ τῶ πρώτου, καὶ δευτέρου, καὶ ζίτου. ὸ ᾧ προκείμενον παράδειγμα τῶ ζίτου ὅλου ζόπου. *αἱ ἐκβαλλόμεναι ἐπ᾽ ἄπειρον ἐφ᾽ ἑκάτερα τὰ μόρια ἐπὶ οὐδέτερα συμπίπτουσιν. ἐὰν οὖν τις. *οὐ κοινῶς καταγορούμενον. *οὐ τινι τῷ κοινῷ *νωῦ ὸ μὴ καθόλου, οὕτω δείκνυται. *οἱ δεῖ⟩ δηλονότι κοινῶς αὐτοῖς ὑπάρχον ἐπιθεωροῦντες.

19.a. *ἀλλ᾽οὔ τινος πρώτων τούτων, ἀλλὰ τῶ τετρώνου πρώτου. *οὔτε γὰρ οὖν ὧν ζίτωνον. οἷον, ἰσοσκελὲς, ἰσοσκελεῖ ὑπῆρχε ὸ σύμπωμα. οὔτε πᾶσιν ἅμα, ἢ ἐκείνᾳ βέλτιον ὑπάρχει. *ἰ⟨σοπλεύρῳ.

19.b. *σύμπωμα. καὶ ἐκείνου βέλτιον καθόλου ἡ ἀπόδειξις. ἀφαιρεθέντος γὰρ τῶ χαλκοῦ, καὶ τῶ ἰ⟨σοσκελοῦς, καὶ τῶ ἔχειν πρὸ ἡμερον, ἀφωρίσθη δὲ τῶ τετρώνου, μενεῖ οὐ τῷ ζιτώνῳ ὸ σύμπωμα. τούτου δὲ ἀναιρεθέντος. *Εἰ οὖν βέλτιον ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη ὑᾷ ἀναγκαίων αρχῶν· δεῖ⟩ τὴν ἡγουμένων ὸ πρότερον.

20.a. *ὁ δὲ μὴ καθ᾽ὸ συμβεβηκὸς ὑπάρχει ὑᾷ ἀνάγκης ὑπάρχει, αὖρα καθ᾽αὐὸ ὑπάρχει, ὸ μὴ καθ᾽ὸ συμβεβηκὸς ὑπάρχον· εἴρηται αὖρα, τὰ ὑᾷ ἀνάγκης ὑπάρχοντα καθ᾽αὐὸ ὑπάρχει. *τὰ δὲ καθ᾽αὐὸ ὑπάρχοντα αἰτίαις τοῖς πράγμασι, φανερὸν ὅτι. *γίνεται ὁ μέσος ὅρος, ὸ αἰτίαις καθηγορῶν καὶ τῆς αὐτῆς τοῖς ἀποδείξεσι, καὶ τῶν καθ᾽αὐὸ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων γινέσθω πρῶτον. ἡ μὲν ⟨κειμενικὴ συμβολὴ, οὕτως. εἰ ἡ ἀποδείξεις ὑᾷ ἀναγκαίων αὐτῆς μέσου. τὰ δὲ καθ᾽αὐὸ μόνα αἰτίαις ἐστίν. *καὶ τὰ καθ᾽αὐὸ αἰτίαις. Τὰ μὲν γὰρ σὶ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει τοῦ τέτ, τὰ καθηγορούμενα τοῖς ⟨κειμένοις. διὰ ἰὼ τὰ καθ᾽ὸ πρότερον ζόπον. Τὰ δ᾽ αὐτὰ σὶ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει τοῖς καθηγορουμένοις αὐτῶν. τοῦτα δηλονότι τὰ ⟨κειμένα, ἅπερ σὶ τῷ τί ἐστι παραλαμβάνεται τῶν καθ᾽αὐτῶν καθηγορουμένων, ὡς σὶ τῷ ὁρισμῷ τῆς αρτίου, ὁ ἀριθμὸς, ὃς παραλαμβάνεται καθηγορούμενος, καθ᾽ὸ τῆς αρτίου. ὧν θάτερον. *ὅτι ἡ ἀπόδειξις ὑᾷ ἀναγκαίων ἐστὶ, πρότασεων, βέλτιοσιν ἐπιχειρήμασι καταskευάζει. ὧν.

20.b. *ὡς ἀποδεικτικὴ πρότασις. *καὶ τίνην πῶς αὖδοξον. *ἰὼ ἔλειπ ὸν ἐπιστήμονα πάντως ἔχειν, οὐκοῦν ἀποδεικνύναι ἐλέγοντο. *πᾶσαι ἐπιστήμη. οἷον, ἡ γεωμετρία. ἡ ἡ ἀστρονομία. ἡ ἑνότης τῶν καθ᾽ὸ μόρος. οὐκ αὖρα τὶς ἔχων ἐπιστήμη, *σοφιστικῶς ⟨σὸ τῶν σημαινομένων ὠδὶ τοὺς φωνὰς μεταβαίνοντος τοῦ λόγου. *διότι μὴ δῆλ᾽ πῶ αὐτῶν ἀπόδειξιν, ὸ εἶναι αὐτῶν πρότερον, καὶ αὖρα χοειδέστερον, τούτων ἐπιστήμονδε λεγόμεθα, πρὶν ὸν λόγον αὐτῶν γνῶμεν. Εἰ ἡ δ᾽ αὖ, ὥστε ὸ ἃ καθ᾽ τὰ τοῦ γ᾽ ὑᾷ ἀνάγκης ὑπάρχειν.

21.a. *Ἐπὶ εἴτις μὴ οἶδέ νω ἔχων ὸν λόγον σωζόμενον, σωζομένου τοῦ πράγματος. *εἰ καὶ ⟨σὸ δόμενα ὸ σὶ δεχόμενον.

21.b. *ἐκ προτάσεων μοί τοι σὶ δεχομένων. ἐκ μὲν οὖν σὶ δεχομένων προτάσεων, ἀναγκαῖον συναγαγεῖν συμπέρασμα, δῶμα ὸν, καθάπερ ἐδείξαμεν. ὥσπερ καί.

21.a. *ὸ δὲ οὔτε διότι οὔτε ὅτι. τουτέστιν, ὅτι οὔτε ὸ ὅτι ἀποδεικτὸν ἔσται, οὔτε ὸ διότι. καὶ γ᾽ ἐφεξῆς δῆλ᾽, ὅτι τῶν συλλογισμῶν. *οὐ οὐκ ἔστιν, ἄλλο αἰτιώτερον παρελάβομεν σὶ τῷ συλλογισμῷ,

δεῖσθαι ἄμεσον. *ἀπάγμενον ἢ ἐπὶ ἄλλο σχῆμα ἐπὶ ἄλλο σχῆμα τὸ κείμενον. *ἔστω μὲν γὰρ ἡμιπύρου ὁ πῦρ.

23.a. *τῶν σφαιροειδοῦς. *σχῆμα τῶν σφαῖραν ἔχειν. καὶ δοκοῦσιν ἐκ τῶν τοιούτων συλλογίζεσθαι. *ὥστε ἀ-
ειθμητικῶν, ἢ φυσικῶν, ἐκ γεωμετρικῶν, προτάσεις λαμβάνουσι διαφόρους. *εἰ καὶ μὴ κυρίως ὑ-
πάρχει τοῖς ἀριθμοῖς. *προϊὼν μέντοι διορθώσει τὸν λόγον, ὡς ἀρίστου ὄντος, οὐδὲ ἀξιώματος τοῖς
αὐτοῖς χρήσονται αἱ διάφοροι ἐπιστῆμαι. λέγων γὰρ ὁ γεωμέτρης ὅτι, τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλή-
λοις εἰσὶν ἴσα.

23.b. *προτάσεις. *καὶ ἀεὶ οὕτω πάσης.

24.a. *εἰ δὲ τοῖς αὐτοῖς ἀποδείξεσι δεῖται φησὶν ἡ γεωμετρία, ἀλλὰ πρότερον θεωρήματα ἀρχὰς
καὶ προτάσεις ποιεῖ τῇ διαιρέσει. *ὁμοίως ὅτι οὐδὲ οἱ δύο κύβοι κύβος, γεωμετρεῖσθαι ἀποδείξει,
στερεομετρεῖσθαι δὲ μᾶλλον. γεωμετρία μὲν γὰρ, ὅταν τὰ ἐπίπεδα ἔχει· στερεομετρία δὲ, ὅταν τὰ στε-
ρεά· ἢ δὲ οἱ δύο κύβοι εἰς κύβος, τοιοῦτον. φησὶ πῶς οἷόν τε τῶν δύο κύβους ὄντα κύβον ποιῆσαι. ἢ καὶ
πῶς πολυεδρύλλητον ἱστορίαν αἰνίττεται. ἀθηναίοις γὰρ λοιμώξασιν, ἐχρησεν ὁ θεὸς ἅπαλλαγήσε-
σθαι τοῦ λοιμοῦ, εἰ τὸν βωμὸν διπλασιάσωσιν. ὧν δὲ οὗτος κύβος. οἱ δὲ, λαβόντες ἕτερον κύβον ἴσον
ἐπιτεθείκασι τῷ βωμῷ. τοῦ λοιμοῦ δὲ μὴ παυσαμένου, ἔχρησεν ὁ θεὸς μὴ πεποιηκέναι αὐτοῖς ὃ προ-
στεταχέναι. ὁ μὲν γὰρ, διπλασιάσαι τὸν βωμὸν, οἱ δὲ, κύβον ἀπὸ κύβου ἐπιθεῖναι· μὴ ἥλιον πῶς ἁπλά-
πωνα λέγοντες, πῶς ἀπὸ τὸν κύβον διπλασιάσειεν. ὁ δὲ πλάτων πῶς αὐτοὺς φησιν, ἔοικεν μὲν ὀνει-
δίζειν ὁ θεὸς, ὡς ἀμελοῦσι γεωμετρίας. πῶς δὲ τοῦ κύβου διπλασιασθῆναι φησιν, εἰ δύο εὐθείας
δύο μέσας, ἀνάλογον εὑρεῖν. ὡς ἔοικε τοῖς μαθηταῖς προσεβάλλετο. καίτοι τοῦ γε
τῶν μαθητῶν, ἀπὸ τῆς τούτων εὑρέσεως γεγράφασιν. ὁ μὲν γὰρ γεωμέτρης ἔλειξεν, ὅτι χρὶν εὐ-
θείαν ἀνάλογον οὐσῶν, ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν χρίτην, οὕτω τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. οὐ μὴν τοι παραδέδωκε μέθοδον, πῶς ἂν δύο εὐθεῖαι, δύο μέσαι ἀνάλογον
εὑρεθεῖεν. οὐ δῆτα τοῖς ἐπιπέδοις ἀπλῶς ἔλειξεν, ὅτι ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν χρίτην, οὕτω τὸ ἀπὸ
τῆς πρώτης τετράγωνον, πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. ὅσον, ἔστωσαν δύο εὐθεῖαι ἀνάλογον. ἡ μὲν, ᾱ. ἡ δὲ, γ̄. ἡ δὲ, δ̄. ὡς γὰρ ἔχει ἡ τὴν ὀκτὼ πρὸς τὴν τετράδων, διπλασίων γάρ ἐστιν, οὕτως ἔχει καὶ ἡ
τῆς δ̄ πρὸς τὴν β̄. διπλασίων γὰρ καὶ αὕτη. καὶ διαφέρ ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν χρίτην,
ἡ τὴν ὀκτὼ πρὸς τὴν δύο. ἔστι γὰρ τετραπλασίων, οὕτως ἔχει καὶ ὁ ἀπὸ τῆς πρώτης τετράτω-
νον. ὅπερ ἐστὶ δ̄, πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας, ὅπερ ἐστὶν ιϛ̄. ἔχει οὖν τὸ τὴν ξδ̄ πρὸς τὸ τὴν ιϛ̄, τὸν
τετράπλασίονα λόγον. τετραπλασίων δέ ἐστι, καὶ ἡ πρώτη τῆς γ̄ τῆς, ἡ τὴν η πρὸς τὴν δύο. οὕτω μὲν
οὖν ὡ τοῖς ἐπιπέδοις ἔλειξεν. ὡ δὲ τοῖς στερεοῖς, τὸ ἡμιολικὸν τρόπον. ὅτι ὡς ἔστιν ἡ πρώτη πρὸς τὴν χρίτην,
οὕτω τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης δυνάμει τετράγωνον, πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. τούτων οὖν οὕτως
ἐχόντων, εἰ εὑρεθεῖσαι δύο εὐθεῖαι δύο, δύο μέσαι ἀνάλογον, ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν τετάρτην, οὕτως
ἔξει τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης, πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. δυείσκεται δὲ τὸν λόγον εἶδος. οἷον λέγω κεί-
σθω δύο εὐθεῖαι, δύο μέσας ἀνάλογον προσευρεῖν. ἔστωσαν δὲ αἱ δοθεῖσαι δύο αἱ ᾱβ̄, β̄γ̄, ὧν
δεῖ δύο μέσας, ἀνάλογον προσευρεῖν. ἐκβεβλήθωσαν αἱ β̄ᾱ, β̄γ̄, ἐπὶ τὰ ξ̄η̄. καὶ συμπεπληρώ-
σθω τὸ β̄δ̄ ἑρετοτώνιον. καὶ ἤχθω διάμετρος, ἡ ᾱγ̄. καὶ ἐπὶ τὴν ᾱγ̄, γεγράφθω ἡμικύκλιον, τὸ ᾱδ̄,
ε̄γ̄. καὶ ὀρθὴ τῷ δ̄ σημείου ἤχθω εὐθεῖα, ἡ ζ̄η̄. καὶ οὕτως, ὡς τε πλ ζ̄η̄ ἴσην εἶναι τῇ ε̄η̄. λέγω οὖν ὅτι
αἱ δύο αἱ γᾱ, ᾱζ̄, τῇ δοθείσῃ τῇ ᾱβ̄, β̄γ̄ μέσαι ἀνάλογον εἰσίν. ἐπεὶ γὰρ ἴση ἐστὶν ἡ ζδ̄ τῇ ε̄η̄, κοινὴ δὲ ἡ
δε̄· ἴση ἀρα ἐστὶν, ἡ ζε̄, τῇ δη̄. ἴσον ἀρα τὸ ἀπὸ τῆς δη̄, με̄· ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν β̄η̄, η̄γ̄, ὡς σὺ τοῖς
ὑμικυκλίοις ἀποδέδεικται. ὁ δὲ ὑπὸ τῆς ε̄ζ̄, ζδ̄, ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῆς β̄ζ̄, ζᾱ. καὶ ἐπεὶ δέδει-
κται σὺ τῷ τετραγεσκαιδεκάτῳ τῶν ἑκτου τῶν στοιχείων, ὅτι τῆς ἴσων καὶ ἰσογωνίων παραλλη-
λογράμμων, ἀντιπεπόνθασιν αἱ πλευραὶ αἱ περὶ τὰς ἴσας γωνίας, ὡς ἔστιν ἡ β̄ζ̄, πρὸς τὴν β̄η̄, οὕτως
ἡ γη̄ πρὸς τὴν ᾱζ̄. ἀλλ' ὡς ἡ β̄ζ̄, πρὸς τὴν β̄η̄, οὕτως ἡ τε ξᾱ, πρὸς τὴν ᾱδ̄, καὶ ἡ γ̄δ̄, πρὸς τὴν γη̄.
καὶ ὡς ἄρα ἡ γδ̄ πρὸς τὴν γη̄ λαμβάνει, οὕτως ἥ, τε γη̄, πρὸς τὴν ᾱξ̄· ἡ δὲ γᾱ, πρὸς τὴν β̄γ̄· δύο ἄρα
δοθεισῶν εὐθειῶν τῶν ᾱβ̄, ε̄γ̄, εὕρηται δύο μέσαι ἀνάλογον, αἱ γη̄, ξᾱ. ἄλλως. ὀργανικῶς τόδε ἐκθή-
σόμεθα γραφῶ, καθάφησιν παρμενίων, ἀπολλωνίου τῶν πέργαίου· ἔστωσαν αἱ δοθεῖσαι δύο εὐθεῖαι, αἱ
ᾱβ̄. γβ̄· καὶ ἔστω διπλασίων ἡ ᾱβ̄, τῆς γ̄ε̄· ὧν δεῖ δύο μέσας ἀνάλογον προσευρεῖν. καὶ συμπεπλη-
ρώσθω τὸ ᾱγ παραλληλόγραμμον ἑρετοτώνιον. καὶ ἤχθωσαν διαπώνιοι, αἱ ᾱγ, βδ̄. καὶ ἐκβεβλήσθω
ὧν αἱ βᾱ, β̄γ̄, ὡδὶ τὰ ζη̄. καὶ ὀρθὴ τῷ δ̄ σημείου ἐφημόσθω, ἡ ζη̄ εὐθεῖα. ὡς τε ἴσην γεῖσθαι πλ ε̄ζ̄,
τῇ ε̄η̄. λέγω οὖν ὅτι, τῶν αε̄ γ̄ε̄ εὐθειῶν, δύο μέσαι ἀνάλογον εἰσὶν, αἱ γη̄, αζ̄· ἤχθω γὰρ ἀπὸ τῶν ε̄
ὡδὶ πλ̄ β̄γ̄ εὐθεῖαν, παραλλήλως τῇ εθ̄, κ̄β̄. καὶ ἐπεὶ ἰσοσκελὲς ῥίτωνόν ἐστι τὸ ε̄β̄γ̄, καὶ πρὸς
ὀρθὰς τῇ β̄γ̄ ἡ εθ̄, ἴσον ἀρα ἡ β̄θ̄, τῇ θγ̄. ἐπεὶ οὖν ἡ β̄γ̄ τέτμηται καὶ τὰ σ̄ θ̄ διχῇ. πρόσκειται δὲ αὐ
τῆς ὑπ' εὐθεῖαν, ἡ γη̄. ὁ ἄρα ὑπὸ τῶν β̄η̄, η̄γ̄, μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς θγ̄, ἴσον ἐστὶ τῷ ἀπὸ τ' θη̄, κοινὸν προσκεί-
σθω τὸ ἀπὸ εθ̄. ὁ ἄρα ὑπὸ τῶν ε̄η̄, η̄γ̄, μετὰ τῶν ἀπὸ τῶν γθ̄, θε̄, ἴσον τοῖς ἀπὸ τῶν εθ̄, θη̄. ἀλλὰ τοῖς μὲν
ἀπὸ γθ̄ θε̄, ἴσον ὁ ἀπὸ γε̄· τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν εθ̄, θη̄, ἴσον ὁ ἀπὸ εη̄· καὶ ὁ ὑπὸ τῶν β̄η̄, η̄γ̄ ἄρα, μετὰ

τοῦ ἀπὸ τῆς γε̄, ἴσον ὁ ἀπὸ εη̄. διὰ ταῦτα δή, καὶ ὁ ὑπὸ τῶν β̄ζ̄, ζᾱ, μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς αε̄, ἴσον τῷ
ἀπὸ εζ̄· ἴση δὲ ἡ εζ̄, τῇ εη̄. καὶ ὁ ὑπὸ τῶν β̄η̄, η̄γ̄ ἄρα, μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς αε̄, ἴσον τῷ ἀπὸ εζ̄. ἴση δὲ
ἡ εζ̄, τῇ εη̄. καὶ ὁ ὑπὸ τῶν β̄η̄, εγ̄· ὅρα μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς γε̄, ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν β̄ζ̄, ζᾱ, μετὰ
τοῦ ἀπὸ τῆς αε̄· ἀλλὰ ὁ ἀπὸ τῆς εγ̄, ἴσον τῷ ἀπὸ εᾱ, ἴσῃ γὰρ. λοιπὸν ἄρα ὁ ὑπὸ τῶν β̄η̄, η̄γ̄, ἴσον
ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν β̄ζ̄, ζᾱ. καὶ ἐπεὶ δέδεικται σὺ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τοῦ ἕκτου, ὅτι τῆς ἴσων
καὶ ἰσογωνίων παραλληλογράμμων αὐτιπεπόνθασιν αἱ πλευραὶ αἱ περὶ τὰς ἴσας γωνίας, αἱ περὶ τὰς ἴσας γωνίας. ἐστὶν
ἄρα ὡς ἡ β̄ζ̄ πρὸς πλ̄ β̄η̄, οὕτως ἡ γη̄, πρὸς πλ̄ αζ̄, ἀλλ' ὡς ἡ β̄ζ̄ πρὸς πλ̄ β̄η̄, οὕτως ἥ, τε ξᾱ, πρὸς
πλ̄ αδ̄. καὶ ἡ γδ̄, πρὸς πλ̄ γη̄. καὶ ὡς ἄρα ἡ δγ̄ πρὸς πλ̄ γη̄, οὕτως ἡ γη̄, πρὸς πλ̄ αζ̄. καὶ ἡ αζ̄,
πρὸς πλ̄ αδ̄. καὶ ἐστὶ τῇ μὲν αγ̄, ἴσον ἡ ᾱβ̄. τῇ δὲ αδ̄, ἴση ἡ ϛγ̄. καὶ ὡς ἄρα ἡ ᾱβ πρὸς πλ̄ γη̄, οὕτως ἡ
ηγ̄, πρὸς πλ̄ αζ̄. καὶ ἡ αζ̄, πρὸς πλ̄ ϛγ̄· δύο ἄρα δοθεισῶν εὐθειῶν, τῶν ᾱβ̄, β̄γ̄, εὕρηται δύο μέ
σαι ἀνάλογον, αἱ γη̄ ξᾱ. πῶς δὲ διὰ τοῦ ἑρετοτώνου ἐφέξει, ἔστωσαν δύο εὐθεῖαι, αἱ ᾱ, β̄. καὶ
ἔστω διπλασίων ἡ ᾱ, τῆς β̄. ἡ ἐλλήφθω τῶν ᾱ, β̄, δύο μέσαι ἀνάλογον, αἱ γ̄, δ̄, ὥστε εἶναι πλ̄
ᾱ, ὡδὶ πλ̄ γ̄ πρὸς πλ̄ δ̄, ἡ πλ̄ δ̄, πρὸς πλ̄ β̄, λέγω δὴ ὅτι διπλάσιόν ἐστι τὸ ἀπὸ τῆς γ̄, τοῦ ἀπὸ
τῆς ᾱ. ἐπεὶ ἡ ᾱ πρὸς πλ̄ β̄, τετραπλασίονα λόγον ἔχει, ἢ περ ἡ ᾱ πρὸς πλ̄ γ̄. τὰ γὰρ ὅμοια σχήματα πρὸς
ἄλληλα, σὺ τετραπλασίονι λόγῳ ἐστὶν ὧν αἱ ὁμόλογοι πλευραί. ἐστιν ἄρα ὡς ἡ ᾱ πρὸς πλ̄ β̄, οὕτω τὸ
ἀπὸ τῆς ᾱ πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς γ̄· διπλασίων δὲ ἡ ᾱ τῆς β̄, διπλάσιον ἄρα καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ᾱ τοῦ ἀπὸ τῆς
γ̄. οὐδὲ ἔτι ὑπάρχει ταῖς γραμμαῖς, μὴ γραμμαῖς.

24.b. *ἀποδεικτική. *δῆλον δὲ λεκτέον. *πάντως αἰσθητὸν ἐπεται τὸ συμπέρασμα, οὐκ ἄρα σὺ δέχεται.

25.a. *ὅπερ ὑπάρχει σωκράτει. *ὄχλι χάω, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς, ὅπερ ὑπάρχει σωκράτει. *αὐ-
τῷ ὄντι, ἤτοι τὸ κατ' ὀλου φησὶν, ἐπί τε τῶν κατὰ παντός τουτέστιν, *παντὸς δὲ ἀνθρώπου τὸ ζῷον. εἰ
οὕτω φησὶ κατ' ὅλου τῶν κατὰ σὺ τοῦθα παραδιδομένα, λέγοι ἄν, οὐ πρώτως τὸ ζῷον κατηγορεῖ-
ται. ὅπερ δὲ ὄντι τὸ αἰσθητικὸν κατὰ παντὸς τοῦ τούτου τὸ ζῷον. ἐπεὶ οὖν ὡδὶ τούτου κυρίως ἡ ἀπό-
δειξις ὅτι ζῷον, διαφέρει λέγοιτο ἂν καὶ ὡδὶ σωκράτους λεύκου ὄντα, ὅτι ζῷον. τὸ δὲ πότε καὶ πῶς,
ὠζύτερος ὡς καὶ σὺ τῇ ἑτέρᾳ γραφῇ νοητέον. τουτέστιν, ὡδὶ σωκράτους οὐ κατ' ὄλου τὸ ζῷον, ἀλλὰ
ποτὲ καὶ πῶς, ἀλλ' οὕτως ὡς πρὸς κατὰ συμβεβηκός. διωσὰ μὲν οὖν πλ̄ φθορὰ πλ̄ πρότασιν, καὶ
κατὰ συμβεβηκὸς, τῷ ὅτι λαβεῖν. *ὅσον μὲν γὰρ αὐτῶν οὔπω ἔφθαρται, δέδεται ὅσα δὲ ἔφθα
ρται. *κατὰ ἀλήθειαν. *οὐ κατ' ὄλου γάρ ἐστιν ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι καὶ οἱ γεννώμενοι ἄνθρω-
ποι ζῷά εἰσι, καὶ οἱ γεννησόμενοι. οὐ γάρ εἰσιν οὔτε οἱ γεννώμενοι, οὔτε οἱ γεννησόμενοι. ἀλλ' ὅτι νῦν οἱ
ὄντες ἄνθρωποι, πάντες ζῷά εἰσιν. *ἄπτιον δὲ τῆς ὕλης ὁ εἶδος. ὄλῃ γὰρ ὁ τοιόνδε εἶδος, καὶ ἡ τοιά-
δε ὕλη δέδεται.

25.b. *ὡς γὰρ οὐκ ἔστι κατὰ τὸ ὁρισθὲν εἶδος ὥστε ἐπεῖν γελαστικὸν, οὕτως ἐπεῖν καὶ δίπουν, ἢ χρε
σιμὸν. *κατὰ τὰ μυριοκόσια. *τὰς ἀποδείξεις. ἀλλ' ὡστεὶ ἢ μυρίαι ἦσαν πλ̄ αὐ
τίφραξιν τῆς γῆς ἐκλιμπάνουσι. πανὸν οὖν ἀποδειξιν φαμὲν, κυρίως, πλ̄ ὡδὶ τῆς ἐκλείψεως
τῶν ἡλίου τε καὶ τῆς σελήνης, διότι οὔτε ὡς ὡδὶ τῆς δε τῆς ἐκλείψεως, οὔτε ὡς ὁὸς ὄντος τῶν ἡλίου,
καὶ μιᾶς σελήνης, ποιούμεθα τὰς ἀποδείξεις. ὥστε οὐ τῆσδε τῆς ἐκλείψεως δέδεται ἡ ἀπόδειξις, ἀλλὰ
ἁπλῶς ἐκλείψεως τῆς κατὰ τὰς αὐτάς. *ἐλέγομεν εἶναι πλ̄ ἀποδειξιν τῷ ἐν αὐτῷ κατ' ὄλου
ἀποδείκνυσθαι. ἐν αὐτῷ μὴ ὡδὶ τῷ παραλλησίσαν. *παντὸς φησὶν ἐγραφομένου ἐν τῷ κύκλῳ δύθυ-
γράμμου σχήματος, μείζων δέδεται ὁ κύκλος· τῶν δὲ πολυγραφομένων, ἐλάττων· ἐγράφαζε δὲ λέγω ἐν κύ
κλῳ δύθυγραμμον, ἐν αὐτῷ τῶν κύκλου γραφόμενον. πολυγράφεσθαι δὲ, ἐκτὸς· ἀλλὰ καὶ ἐν με-
ταξὺ τῶν τε ἐγραφομένου καὶ πολυγραφομένου δύθυγράμμου, γραφόμενον δύθύγραμμον σχῆμα,
τῶν μὲν πολυγραφομένου δέδεται ἔλαττον, τῶν δὲ ἐγραφομένου μείζον· τὰ δὲ τῶν αὐτῶν μείζονα καὶ ἐλάτ-
τονα, ἴσα ἀλλήλοις δέδεται, ὁ κύκλος ἄρα, ἴσος δέδεται τῷ μεταξὺ γραφομένῳ δύθυγράμμῳ, τῶν τε ἐγρα-
φομένου καὶ πολυγραφομένου. ἔχομεν δὲ παντὶ δοθέντι δύθυγράμμῳ ἴσον τετράπωνον συστήσασθαι
τῷ κύκλῳ, ἴναι ἴσον τετράπωνόν δέδεται ποιήσασθαι. ὁ μὲν οὖν ἀλέξανδρος οὕτως ἔλεγε δὲ ὁ φιλόσοφος
πρόκλος ἐν αὐτῷ διδάσκαλον, ἐπισκήπτειν τῇ ἀλεξάνδρου ἰζηγήσει. ὅτι εἰ οὕτως ἐπετράπωνισεν ὁ
βρύσων ἐν κύκλον, σωεξῆρεχε τῷ αὐτιφῶντος τετράπωνισμῷ. τῷ γὰρ μεταξὺ τῶν ἐγραφομένου καὶ
πολυγραφομένου δύθυγράμμου γραφόμενον σχῆμα, ἐφαρμόζειν τῇ τῶν κύκλου πολυφορέᾳ, ἔδεσ-
καὶ ὁ αὐτιφῶν ἐποίει, ἕως οὗ ἐφήρμοσεν ὡς ἐκείνες ἔλεγλον, δύθεῖαν πολυφορέᾳ, ὅπερ ἀδύνατον. ἐρ-
ρηται δὲ πολὺ τοῦτον σὺ ταῖς φυσικαῖς· οὐκ ἂν οὖν ὁ ἀριστοτέλης ἐν βρύσωνος τετράπωνισμὸν, ὡς ἕτε-
ρον οὔπω παρὰ ἐν αὐτιφῶντος παρειτίθει, εἴ γε οὕτως ὁ βρύσων ἐτετράπωνισεν. ἐγὼ δὲ φησὶν ὁ πρό-
κλος, καὶ ἐν ἀξίωμα ψεύδες εἶναι λέγω. οὐ γὰρ ἀληθὲς ἐν τὰ τῶν αὐτῶν μείζονα, καὶ ἐλάττονα, ταῦ-
τα ἴσα εἶναι ἀλλήλοις. πῶ γοῦν δικαίως, μείζονα μὲν εἶναι τῆν ὀκτὼ, ἐλάττονα δὲ τῆν δώδεκα.
ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ὠιέα, ἴσα δέδεται. ἐπειδὴ τῆν αὐτῶν, τῶν τε δώδεκα καὶ τῶν ὀκτὼ, καὶ μείζονά δέδεται
καὶ ἐλάττονα. οὐκ ἄρα καὶ τῶν αὐτοῦ, ἐν μεταξὺ, τῶν τε ἐγραφομένου καὶ τῶν πολυγραφομένου, μεί-

Alexander
Proclus
Antiphon
Proclus

Proclus
Contra proclum

Noster præceptor. Ammonium designat.

ζονα εἶναι καὶ ἐλάττονα, διαιρῶν καὶ ὁ κύκλος καὶ ὁ μεταξὺ τῆς τε ἐπιφανείας καὶ τῆς τοῦ ἐγγραφομένου τριγώνου, ἤδη δὴ τούτων καὶ ἀλλήλοις ἴσην εἶναι, εἰ μή τις ὅπερ ἤδη εἴρηται καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν φῶνταν, ὁ μεταξὺ τῆς ἐγγραφομένου καὶ τοῦ περιγραφομένου, τριγώνου μείζονα εἶναι, ἐφαρμόζειν φησὶ τῷ κύκλῳ, ὅπερ ἴδιόν ἀδύνατον· οὐδέποτε γὰρ εὐθεῖα τοῦ περιφερείας ἐφαρμόζει ὁ οἷον πρόκλος ἔλεγε τετραγωνίζειν τὸν βρύσωνα, τὸν τρόπον ἔδειν. παντὸς φησι τοῦ ἐγγραφομένου τριγώνου, μείζων ἴδιόν ὁ κύκλος. τῆς δὲ περιγραφομένου, ἐλάττων. οὗ δέ ἴδιον μεῖζον καὶ ἔλαττον, τούτου ἔστι καὶ ἴσον. ἔστι δὲ ποτὲ μεῖζον καὶ ἔλαττον τριγώνου τοῦ κύκλου, ἔστιν ἄρα αὐτῷ καὶ ἴσον καὶ πρὸς τὰ πρόκλου δέ ἴδιον ἐκεῖνο εἰπεῖν, ὅτι εἰ οὕτως ὁ βρύσων ἠπατᾶτο τὸν κύκλον τετραγωνισμόν, οὐδὲ ἠπατᾶτο ἂν ὅλως, ἀλλὰ τὸ ἀφ' ἧς ἤρξατο. οὐδὲ γὰρ οἱ τὸν κύκλον τετραγωνίζοντες, ἔδειν ἐλήφασιν, εἰ οἶδά τί ἴδιον τῷ κύκλῳ ἴσον τετράγωνον εἶναι, ἀλλ' ὡς οἰόμενοι ὅτι οἷόν τε δέχεται εἶναι, οὕτως ἐπειρῶντο τετράγωνον ἴσον τῷ κύκλῳ γινομένῳ. τὸ δὲ νεῦσις παρὰ τὸν πρόκλου λεχθὲν, ὡς ἔλεγεν ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος, ὅτι μὴ οἷόν τε δέχεται ἴσον εἶναι τῷ κύκλῳ τετράγωνον, εἰ ὅπερ ἀπὸ καὶ ἔδειν συγχωρηθείη, ἔλεγεν. οὐ μὴν δὲ καὶ κατέγραφεν ἴσον τῷ κύκλῳ τετράγωνον· οὐδὲ πῶς ἂν ἔδειν γένοιτο ἐδίδαξεν, ὅπερ ποιῆσαι βούλονται, οἱ τὸν κύκλον τετραγωνίζοντες, καὶ ὁ ἀριστοτέλης ὡς ἀπὸ τετραγωνιζόντος τὸν κύκλον ἀπὸ τοῦ βρύσωνος, εἰ καὶ μὴ γεωμετρικῶς οὕτως εἶπεν. ὥστε οὐδὲ ἡ πρόκλου ὑπόληψις, προσφυὴς εἶναι φαίνεται. εἰ δέ τις καὶ συγχωρήσαι οὕτω τὸν βρύσωνα κατασκευάζειν, πρὸς αὐτὸν ἴδιον αὐτεῖπεῖν. ὅτι ἐμοὶ μὲν τὴν ὁμολογῶν, ἀληθὴς ἴδιον ὁ λόγος. ὅτι οὐ ἴδιον μεῖζον καὶ ἔλαττον, τούτου ἴδιον καὶ ἴσον. ἐμοὶ μὲν τοι τὴν ἀπομοιογενῶν, οὐκέτι ἀληθὴς δέδεικνυται οὗτος παρὰ τῷ γεωμέτρῃ, ὅτι ἐμοὶ τῷ ἡμικυκλίου ὁ γβ, ἢ ἀπ' ἄκρου τῆς διαμέτρου τῆς γβ, πρὸς ὀρθὰς ἀγομένη εὐθεῖα ἡ αγ, πάντως ἐκὸς μὲν πίπτει τοῦ κύκλου. τὴν δὲ δύο τοιαῦτα τὴν γινομένων ⟨ὑπὸ⟩ τῆς τοῦ φορέσεως καὶ τῆς διαμέτρου, καὶ ἔτι ⟨ὑπὸ⟩ τῆς πρὸς ὀρθὰς ἀχθείσης, καὶ τῆς τοῦ φορέσεως, λέγω δὲ τῆς τε ἐκὸς τῆς ⟨ὑπὸ⟩ αγ, καὶ τῆς οὖσης γβ, ἡ μὲν ἐκὸς, ποίσης ὀξείας τοιαῦτα δυθυγράμμου, ἐλάττων ἴδιον· ἡ δὲ οὖσα, ποίσης ὀξείας τοιαῦτα δυθυγράμμου μείζων ἴδιον· καὶ ἰδοὺ σὺ τοῦθα τῆς αὐτῆς ὀξείας δυθυγράμμου τοιαῦτα, μείζονα καὶ ἐλάττονα δέδεικότες, ἵνα μὴ ὑρεῖν οὐκ ἀδύνατα ποιῶμεθα, ὅτι ὁ μοχλὸς εἶναι τὰ μεγέθη ὑπὸ εὐθείας γὰρ καὶ τοιαῦτα φορέσεως, ὑπόκειται αἱ προκείμεναι τοιαῦται, ὡς καὶ κερατοειδὲς καλοῦσι· καὶ ὁ παράδοξον, ὅτι καὶ τῆς ἐκὸς τοιαῦτα ἐπ' ἄπειρον αὐξῆσθαι δύναμένης, καὶ μειωθῆναι τῆς αὐτὸς. καὶ ὑμπαλιν τῆς οὖσης ἐπ' ἄπειρον αὐξεσθαι δύναμένης, μειῶσθαι δὲ τῆς ἐκὸς, οὔτε ἡ ἐκὸς αὐξομένη ἐπ' ἄπειρον, ἴσον ποτὲ γένηται τῇ ὀξείᾳ τοιαῦτα δυθυγράμμῳ· ἀλλὰ εἰ ἔσται πᾶσι μείζων, οὔτε ἡ οὖσα ἐπ' ἄπειρον αὐξομένη, τῇ ὀρθῇ ποτὲ γένηται ἴσον· αὐξόμεθα δὲ πὼ μὲν ἐκὸς τοιαῦτα, ἐλάττονα σὺχε, καθ' ὃ ζ σημεῖον· καὶ κέντρῳ μὲν τῷ ζ, διαστήματι δὲ, τῷ ζγ, κύκλον γράφω· οὗ ἡμικύκλιον, ὁ γη ἤυξηται· καὶ πάλιν οὐδὲν ἧττον πᾶσι ὀξείας ἔστιν ἐλάττων, ὡς ἐν εἰρημένον λόγῳ· ὧδε παν ὁς γὰ κύκλου, ἀφῃρῆσθαι τὸ διάστημα τῷ γεωμέτρῃ καθ' ὃ ἐν αὐτῷ δὲ τρόπον πάλιν, πὼ τῆς οὖσης κύκλου διάμετρον τε μὼν, καὶ ἐλάττονα κύκλον ἐγράψασα, καὶ ἔσται ἐπ' ἄπειρον ποιήσας, ἀεὶ μὲν αὐξῳ πὼ ἐκὸς, μειῶ δὲ πὼ αὐτὸς· καὶ οὔτε ἡ ἐκὸς γένηται ποτὲ τῇ ἴσῃ, δυθείᾳ δυθυγράμμῳ, οὔτε ἡ αὐτὸς· ἀλλ' ἡ μὲν οὖσα, ἀεὶ ἔσται ἐλάττων· ἡ δὲ ἐκὸς, ἀεὶ μείζων. οὔτε μὼν, πὼ ἐκὸς αὐξω, μειῶ δὲ πὼ αὐτὸς· ἀφ' ἁπαλιν δὲ, αὐξω μὲν πὼ αὐτὸς, μειῶ δὲ πὼ ἐκὸς, μείζονα κύκλους ⟨ὑπὸ⟩γράφων, ἔδειν ἐν δόπον· ἐκβάλλω γὰρ πὼ γβ διάμετρον ἐπ' δυθείᾳ· ὧδε ἐκ τὸ ε. καὶ κέντρῳ μὲν τῷ β, διαστήματι δὲ, τῷ βγ κύκλον γράφω· οὗ ἡμικύκλιον ἐκ τὸ γζε. καὶ δῆλον ὅτι ἐκ τὸ γζε ἡμικύκλιον, οὖσης πεσεῖται τῆς αγ δυθείᾳ, ὁ δὲ ἐκλείψει ὅτι ἡ ἀπ' ἄκρου τῆς διαμέτρου πρὸς ὀρθὰς ἀγομένη, πάντως ἐκὸς πίπτει τοῦ κύκλου. ὅτι δὲ οὐδὲ μέρόν τι τοῦ ἡμικυκλίου τοῦ ἐκὸς τοῦ γζε, ἐφάπτεται μερίου τινὸς τοῦ οὖσης ἡμικυκλίου τοῦ γβ, δῆλον οὕτω θεν. εἰ γὰρ ἅπτεται ἀχὲ τοῦ σημείου καθ' ὃ ἐφαρμόζουσιν οἱ τύχοι τοῦ η, ἐπιζύχθωσαν ὧδε τὰ κέντρα τὴν κύκλων, τό, τε β, καὶ τὸ θ, ἡ ηε, ηθ, δυθεῖαι· ἐπεὶ οὖν τὸ θ σημεῖον κέντρον ἴδιον τοῦ οὖσης ἡμικυκλίου, ἴση ἴδιον ἡ θη, τῇ θγ· πάλιν ἐπεὶ τὸ β κέντρον ἴδιον τοῦ ἐκὸς ἡμικυκλίου τοῦ γζε, ἴση ἴδιον ἡ εβ, τῇ βγ· ἀλλὰ ἡ βθ, καὶ ἡ γθ, ἴσαι εἰσὶ τῇ θη· ἡ ἀρα ηθ, ἴση ἴδιον τοῖς βθ, θγ· τεταμένου ἀρα τοῦ ηθβ, αἱ δύο ⟨ὑπὸ⟩ βαὶ ηθ βθ, τῇ μιᾷ τῇ ηβ, ἴσαι εἰσὶν, ὅπερ ἀδύνατον· οὐκ ἀρα ἐφαρμόζει μέρος τί τοῦ ἐκὸς κύκλου μόρει τινὶ τοῦ οὖσης κύκλος, πὼ ⟨ὑπὸ⟩ αγ ἡμικυκλίου. μὴ οὕτως ἐπ' ἄπειρον τῷ αὐτῷ δόξῃ ἐκὸς γράφων κύκλους, ἐπ' ἄπειρον μὲν πὼ ἐκὸς γωνίαν μειῶ, αὐξῳ δὲ πὼ αὐτὸς· καὶ οὐδέποτε δὴ ἡ οὖσα αὐξομένη, ἴση γένηται τῇ ὀρθῇ· ἀλλ' ἀεὶ ποίσης ὀξείας δυθυγράμμου, μείων γίνεται. εἰ τοίνυν δέδεικται ὅτι οἷόν τε δέχεται ὅτι οἷόν τε δέχεται τοῦ αὐτοῦ, μεῖζον μοί τι καὶ ἔλαττον εἶναι. οὐκέτι δὲ καὶ ἴσον δῆλ· πὼ ἀνομοιότητα τὴν μεγεθῶν, καθὼς ἀρα ὁ βρύσων ἐλάμβανεν, ὅτι εἰ μεῖζον τοῦ κύκλου ὅδε τοῦ ἐγγραφόμενον δυθύγραμμον, καὶ ἔλαττον τοῦ ἐγγραφομένου· ἔστιν ἀρα καὶ ἴσον τοῦ μεταξὺ τοῦ τε ἐγγραφομένου καὶ τοῦ περιγραφομένου. ἀνόμοια γὰρ καὶ ταῦτα τὰ μεγέθη· λέγω δὴ τὸ δυθύγραμμον τῷ κύκλῳ. ὥστε οὔτε ἴσα ἔστω. κατὰ κοινόν τε γὰρ λεκτὸν οἱ τοιοῦτοι λόγοι.

36.b. *τὸ γὰρ οὗ ἴδιον μεῖζον καὶ ἔλαττον, τούτου εἶναι καὶ ἴσον, ὗ οὗ ἐδύκει λεκτὸν εἶναι ἐν τοῖς κύκλου τετραγωνισμὸν ὁ βρύσων, οὐκ ἴδιον γεωμετρεῖσθαι, ἀλλὰ κοινὸν καὶ ἄλλων τοιούτων. καὶ μᾶλλον διαλεκτικῆς, τὸ τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι, καὶ οὐ γεωμετρεῖσθαι· διότι μὴ ἐκ τῶν γεωμετρικῶν. *ἐπισκῆψαι τῶν ἀρχῶν· οἷον, λέγουσιν, ὅτι τῶ ζιτώνου αἱ ῥᾶες τοῦ ἰσοπλεύρου δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, ἐκβαλὼν μίαν τῶν πλευρῶν· καὶ λέγεσθαι ὅτι αἱ δύο ὀρθαὶ, ἥτε οὖσα καὶ ἡ ἐκὸς ταύτης, ταῖς ἐφεξῆς τε σι ταῖς οὖσης ἴσαι εἰσὶν, ὡς γίνεσθαι συλλογισμὸν τοιοῦτον· αἱ ῥᾶες τῶ ζιτώνου τοῦ ἰσοπλεύρου τῶν πλευρῶν προσκληθείσης, δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς ἴσαι εἰσί. δύο δὲ αἱ ἐφεξῆς, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν. αἱ ῥᾶες ἄρα τῶ ζιτώνου τοῦ ἰσοπλεύρου τῶν πλευρῶν, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσί· ὅτι δὲ αἱ ἐφεξῆς, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶ, δείκνυται ἐκ τῶ δύο τοὺς ἐφεξῆς, ἢ ἴσας δυσὶν ὀρθαῖς εἶναι. πόθεν δὲ ὅτι δύο αἱ ἐφεξῆς, ἢ ἴσαι δυσὶν ὀρθαῖς, ἢ ὀρθαί εἰσιν, ἐκ τῶ ὅρου τὴν ὀρθῶν γνώσιμον· ὅτι ἐκ τοῦ δύθεῖαι ἐπὶ δύθεῖαν σταθεῖσα, τοὺς ἐφεξῆς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ, ὀρθὴν ἑκατέρᾳ τὴν ἴσων γωνιῶν δέδεικται οὕτω εἰς τοῦ ὅρους ἰὼ τοὺς ἀρχὰς τῆς γεωμετρίας, οὐκέτι πόρρωθεν ζητοῦμεν. ἀλλ' ἔχομεν ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν, ὁ ζιτώνου ἀποδεικτικόν. *εἰ καὶ τοῦτό φησιν ὑπάρχειν ὁ κατηγορούμενος τῷ ⟨ὑπὸ⟩ κειμένῳ καὶ κεῖνό φησι, ὧδε οὖ προσχώρεσε. τοιοῦτοι ὁ ζιτώνου δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει· ἀνάγκη ὁ μέσον δὴ οὗ δέδεικται, οὐ τῇ αὐτῇ συνεχείᾳ εἶναι τὴν ἄκρων. ἔστι δὲ μέσος ὅρος, ὁ τὰς ἐφεξῆς δύο γωνίας τῶ ζιτώνου, ζισὶ ταῖς οὖσης ἴσας εἶναι. ταῖς γὰρ ζισὶ τῶ ζιτώνου καθ' αὐτὸ ὑπάρχει, ὁ δύο τὰς ἐφεξῆς ἴσας εἶναι αὐταῖς. καὶ πάλιν δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς καθ' αὐτὸ ὑπάρχει, ὁ δυσὶ ταῖς ὀρθαῖς ἴσας εἶναι. μᾶλλον δὲ εἰ ὅτι δύο ὀρθαί εἰσιν ὡς ὁ ὁρισμὸς τὴν ὀρθῶν ἔδειξε, καλῶς ἄρα εἴρηται, ὅτι εἰ ὁ κατηγορούμενος οὖ τῷ προβλήματι καθ' αὐτὸ ὑπάρχει τῷ ⟨ὑπὸ⟩ κειμένῳ, πάντως καὶ ὁ μέσος οὖ τῇ αὐτῇ συνεχείᾳ ἔσται τὴν ἄκρων. ὅτι δὲ καὶ πρότερον, αὐτάρκως ἀποδέδεικται. *δῆλ ὅτι σύμφωνος ἡ δῆλ δ' μουσικῆς. *ὃ δὲ δῆλ ὅτι.

37.a. *ἵνα μή τις νομίσῃ, ὅτι τὰ δῆλ τὴν ἀρχῶν τῆς αὐτοτρίτω ἀποδεικνύμενα, οὐκ ἀποδείκνυται διότι μὴ ὑπ' οἰκείων ἀρχῶν, διαιρῶν φησιν. *ἐπ' ἀμφοτέρας ἡ ἀπόδειξις γίνεται. *ἀποδείκνυται, ἀλλ' ὅμως αὐτὴ ἡ ἀριθμητική, *καὶ ἀρμονίαι αὐταί εἰσι. *ἄλλων ἐπισημῶν ἀρχὰς ἀποδεικνύουσι, πάντων κοινὴ ἀρχή· καὶ ἐκείνη τέχνη τεχνῶν αὐτὴ, καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, ἡ τις ὑπ'.

*ὥστε ταῖς τῆς γεωμετρίας, πὼ μηχανικῷ χρήσασθαι, ἡ πὼ ὀπτικῷ· καὶ ταῖς τῆς ἀριθμητικῆς, πὼ ἀρμονικῷ. *εἰ γὰρ δέδεικται δεῖν, μὴ μόνον ἀληθὲς εἶναι τὸ προκειμένου ἀποδεικτικοῦ. διαιρῶν δὲ μὲν πρῶτον ἀξίωμα καὶ ὁ δεύτερον, καὶ τὰ ἑφεξῆς, ἀληθῶς μὲν συλλελόγισται, οὐ μὲν ἀποδεικτικῶς.

37.b. *ἐσὶν ἀρχαί· οἷ, γεωμετρίας ἀρχὴ, ὁ σημεῖον, ἡ γραμμή, καὶ τὰ λοιπά. ὅτι ὃ ἀμβλὲς ὁ σημεῖον ἡ ἡ γραμμὴ ἐφ' οὗ διαστᾶν οὐ γεωμετρίας ὄδει δείξαι, *ὁ ὀλικώτερον μὲν γὰρ, εἰς δύο διαιρέται, οἷσις ἡ ἀπόδειξις. *καὶ ὁ ὅτι δεῖ προειλῆφθαι χρή. ὁ μὲν τοι δυθυ καὶ ὁ βίτωνον, παραλειπόμενα δεῖ τὴν ζητουμένων· εἴπομεν δὲ οὗ τοῖς ἔμπροσθεν, ὡς γίνεται ποτὲ καὶ ὁ δυθυ, καὶ ὁ βίτωνον ζητούμενον. ὅτι γὰρ καὶ δεδομένον οὐ δέχεται εἶναι, ὁμοίως εἴρηται. *ἐπί τινων δὲ οὐ λαμβάνεται. *διαιρῶν καὶ πρότερον μὲν, ἐμνήσθη τὴν βίτωνου· οἷ, τί μονὰς, ἢ τί δυθυ· ἢ τί ζίτωνον, ⟨ὑπὸ⟩ λείγματος τινὸς, ἅμα τὴν τε λαμβανομένων, καὶ τὴν λειπομένων, ἐφεξῆς. *τὸ λόγου προχειρίζεται ὁ ἀξίωμα, ἀλλ' ὡς ὧδε μόνων μεγεθῶν. ὡσαύτως, καὶ ὧδε τὴν λοιπῶν ἀξιωμάτων πάντων. ὁμοίως γὰρ καὶ ὁ ἀειθμητικῆς. τῷ αὐτῷ κεχρημένος.

38.a. *ἀλλὰ κατὰ μόνον ὁ ὄνομα. *ἀλλὰ λείπουσιν εἰ ἢ ἀνάλογον, ὅτι καὶ ⟨ὑπὸ⟩ ἀναλόγων μεγεθῶν. *οὐ ἀρχῆ.

38.b. *ὁ μὲν οὖν φιλόσοφος, οὕτως ἔλεγε. ὁ δὲ ἀλέξανδρον, μᾶλλον μὲν εἶναι δῆλον λέγειν ὁ ἀειθμόν, ἢ τί ὁ δὲ, ὁ ψυχρὸν καὶ θερμόν. οὐ μὲν πὼ ἀληθειαν οὕτως ἔχειν. σαφέστερον γὰρ ὁ ψυχρὸν καὶ θερμὸν, ἢ ἄλλο, τι τὴν φυσικῶν, ἢ πᾶν ὁ ἀριθμός. διὸ ὁ μὲν φυσικὸς, οὐχ ὁρίζεται τί ὁ ψυχρὸν, ἢ τί ὁ θερμὸν, ὁ δὲ δῆλα εἶναι ταῦτα ἐκ τῆς σύγκρισιν· ὁ μοί τοι ἀριθμητικὸς ὁρίζεται, τί ὄδει ἀριθμὸς καὶ τί μονάς. ὅτι ἀριθμὸς μὲν ὄδει, ὁ ἐκ μονάδων συγκείμενον πλήθος· μονὰς δὲ, καθ' ὃ ἕκαστον τὴν ὄντων, οὐ λέγεται. *μὴ λανθανέτω τί σημαίνει, αὐ ἡ δῆλα. *καὶ ὁ τί σημαίνει, ἐπί τινων ἐπισημῶν. *εἰ δὲ καὶ χρήζει ταῦτα ἐπιστάσεως τινος, ἀλλ' οὖν ἀληθῆ τέ εἰσι καὶ τῷ ὀλίγου ἐπιβλέψαντι. *ταῦτα κωλοῦσαι κυρίως ⟨ὑπὸ⟩ θέσεις, καὶ τὸ τοιούτου εἰσὶν εἴδους.

39.a. *ὅσαι δὲ δοκοῦσαι τῷ προσδιαλεγομένῳ ἀληθεῖς μέν εἰσιν, ἀποδείξεως δὲ δέονται, καὶ ἐπεξόδ-

Nota documentum

χασίας· ωλείονος, οὕτως πρὸς ἣν μανθάνονται εἰσὶ μὴ ὑποθέσεις, οὐ μὴν κυρίως, οἷ οἱ ὅροι τούτων χαρ ὅσοι μή. *οὐ θεωρήματι λέγοντες. *κατὰ τὴν φύσιν τῦ πράγματος ἀπαιτέλλων, τότε ὁρισμός ἐστιν οὐχ ὑπόθεσις. οὐκέτι μὴν τοι ἡ ὑπόθεσις, πάντως καὶ ὁρισμός ἐστιν. οἷ ὅτι τὰ ἀντία ὑπ ἀλλήλων, ὑπόθεσις μὲν, οὐκέτι δὲ καὶ ὁρισμός. *ὑπόθεσις μὲν, οὐχ ὁρισμός ἐστιν. ἡ δυνατῶν τι προσδιαλεγομένῳ. *κένζω. *οἷον ψευδεῖς ὡς ὑπέτο τις τὴν ωδὲ δημόκειτον συγχωρῆσαι αὐτῷ. ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ τὰ ἄτομα, ἡ τὴν ωδὲ ἀναξαγόραν εἴ τις, ὅτι αἱ ὁμοιομέρειαι. *ὀρθὴν ἔχον γωνίαν. ὀξυπτώνιον δὲ, ὃ ὀξεῖαν ἔχον γωνίαν.

29.b. *ὃ ὠδὶ παντός. ἢ πῶ κατάφασιν εἶναι, ἢ πῶ ἀπόφασιν, οὕτω πάντως.

30.a. *ἀλλὰ πρὸς ἰῶνοεῖ. οὐδὲ χαρ, εἰ οὐ τῷ ἀββακίῳ λάξοι ποδιαίαν πῶ ποδιαίαν, ἀλλ' εἰ τύχοι σκυτυλαίαν, ὡς ὠδὶ μὴ ποδιαίας φαίνεται τὰς ἀποδείξεις, ἀλλὰ τὰ κατὰ πῶ αὐτῶ νόησιν. *κατὰ γεροῦσιν. *πρώτου τῶ ωεκειμένου. *ὅσον φασὶ ὁ εἶδος φθορὰ τὴν πολλῶν ζώων, οἱ τὰς ἰδέας εἰσάγοντες. *τὴν παρ' αὐτῶ ἐρημείων εἰς πῶ ωδὲ τὴν ἰδέων εἰσάγειν οὐσίαν.

30.b. *ἐπί τε τῶ χρυσείου, καὶ τῶ θαλαττίου, καὶ ἀργῴου, καὶ τῶ φιλοσόφου. *μή τι γε καὶ ἀπόδειξις. *οὐ κινεῖται μὲν χαρ κατ' ὅλον αὐτὸν, ὡς ἐν ὅλον ἀμείβειν τόπον. κινεῖται δὲ, κατὰ τὰ μέρη τὰ ἐπί τε τῶ κόσμου ὁ αὐτὸ· ὥστ' ἀίδιος κόσμος δοκεῖ εἶναι. καὶ ἐπ' ἄλλων ωλείστων ὁ αὐτό. καὶ διαζεῦξαι ἐπί τινων συμπεραίνοντες πῶ κατάφασιν, δι' αὐτὸ ἔσον ἀναγκαζόμεθα. *ὡς διωκᾶσθαι ἐπ' αὐτῶ καὶ πῶ ἀπόφασιν κατά, τι ἀληθεύειν, προστίθεμεν τῷ συμπεράσματι. καὶ τί λέγω χρησιμεύσειν ἡμῖν εἰς ὁ συμπέρασμα. *αὐτὸ χαρ ὁ αὐτόν, καὶ σωαληθεύειν ὠδὶ αὐτῶν ἀνάγκη πάζειν πῶ αὐτίφασιν.

31.a. *αἱρέσιν ἀπόφασιν κατὰλοῦμεν, ὃ οὐ τῷ ωδὲ δρμιωέα. *ἀλλ' ἀεὶ καὶ διωατὸν ἔσον οὕτω χρήζεσθαι. ἀλλ' οὐδὲν λυσιτελήσει ἡμῖν. *ἐφ' ᾧ χρώμεθα συλλογισμῷ. *ἀποφάσκεται. τουτέστιν, ἐὰν ὠδὶ τῶ μείζονος ὅρου χρησώμεθα τῷ ἀξιώματι. *χρήζεσθαι τὸ ἐλλιμμένα. ἐπεὶ δὲ ὁ τῆς αὐτιφάσεως ἀξίωμα μόνως οὐ τῷ μείζονι τὴν ὅρων λαμβανέσθαι δικαίως, οὕτος χαρ ἔστιν ὁ ὅλῳ τῶ μέσου ἀποδεικνύμενος, εἴ γε τῷ ἀξιώματι.

31.b. *ὥστε οὐ δεῖ ὁ μέσον, αὐτό ἔστι καὶ μὴ αὐτὸ, πῶς ὁ συμπέρασμα οὐδὲν διαφέρει. ὅτι οὐδὲν ἡμῖν λυσιτελήσει πρὸς ὁ συμπέρασμα, ὁ οὕτω λαμβάνειν. *ἐφ' ὅσον αὐτῶ καὶ δεῖται. δεῖται δὲ ἐπί τινων ωβεβλημένων αὐτῆ. *οὐ σχολὴ ἡμῖν προσοριτέον, καὶ ἀληθῶς διαλέγεσθαι. *τινῶν. οὐκοῦν κατελάβεσθε. καὶ ἔστιν αὖ κατάληψις καὶ καθ' ὑμᾶς, ὅπερ δι' ἀποδείξεως. ἢ βούλεσθε αὖ λέγειν· ἐπερ ὡς κε χρημοίη ἐνώσῃ ἐπιστήμη τῷ ἀξιώματι τῆς αὐτιφάσεως, οὐχ ὡς κατὰ τοῦ αὐτῆ κέχρηται, ἀλλὰ μορίων, ὅσον αὐτῆ χρήσιμον· τουτέστιν, ὠδὶ μόνου τῶ ωεκειμένου αὐτῆ γένος· πῶς πάλιν οἱ ταῦθά φησιν.

32.a. *τὰ προκείμενα ἀποδείκνυσι ταῦτα ταῖς ἐπιστήμαις, ἀλλ' ἰδίᾳ ἑνώσῃ, καὶ ἡ διαλεκτικὴ πάσαις ἐπικοινωνεῖ· τοῖς πασῶν χαρ ἀξιώματα κέχρηται, ἐπειδὴ ωδὲ πάντων συλλογίζεται. *ὅτι κατὰ μίαν γωνίαν εἰ τριθεὶη χόρτος, ἢ ἕτερον· ἀφεὶς δὲ ἄλογον ζῶον κατ' αὐτῶ, ἢ ἄνθρωπον ἀφ' τῶ ἑτέρου πόρατος τῆς οὐθείας· οἷ, εἰ τριθὲν εἴη οὗθαβ, δῆλον ὅτι ἀφ' τῆς μᾶς οὐθείας τῆς αβ, ἥξει ὠδὶ ὁ τριθὲν, καὶ οὐ δι' τὴν δύο, οὔτω προφανὲς τὰς δύο ωλυρὰς τῆς λοιπῆς μείζους εἶναι. πῶ σώτομον γ' ἥξει. καὶ ἡ διαλεκτικὴ πάσαις. *σωάγουσι ὁ αὐτό. δι' μὲν τῶ ἑτέρου μορίου ἐκ τῶ ἀδωνάτου ἐπ' οὐθείας. δι' δὲ τῶ ἑτέρου, τῇ δι' ἀδωνάτου. οἷ, ὁ ὅτι ἡ διάμεσος, ἀσύμμετρος τῇ ωλυρᾷ. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι σύμμετρος τῇ ωλυρᾷ ωβεβλημένος ἔσον, καὶ διελέξασ' αὐτῷ ἀδωνάτον τι ἑπόμενον, οὕτως αὖ ὁ αἱρεῖ· ἐπειδὴ χαρ ὠδὶ παντὸς, ἢ ἡ κατάφασις, ἢ ἡ ἀπόφασις, τῶ ἑτέρου μορίου ἀναιρεθέντος, ὁ λοιπὸν ἔσται ἀληθὲς ἀνάγκη. ἢ οὐ ἔσον οὕτω οἱ ταῦθά φησιν, ὅτι οὐκ οἶδέχεται δι' ἑκατέρου μορίου ὁ αὐτὸ σωαχθῆναι, δι' μὲν τῶ ἑτέρου ἐπ' οὐθείας, δι' δὲ τῶ λοιποῦ, δι' ἀδωνάτου. ἀλλ' ὅτι τῷ αὐτῷ τρόπῳ. *καὶ ἐκ τῶ μὴ εἶναι ἀθανάτον. καὶ τί θαυμαστὸν, ὁπότε καὶ ἑνώσῃ ἑκατέρου τῶν μορίων τῆς αὐτιφάσεως κατασκευάζει ὁ διαλεκτικός.

32.b. *παντὶ γαρ προῦπῆρεν, ὅτι οὐκ ἔχει ωδὲ ὅτι. *ἐκ τῆς οἰκείας ἐπιστήμης. *ἐπιστημονικὴν, οὐ δι' ἐκ προτάσεώς τινος, δι' ὧν ὁ κατὰ ἑνώσῃν ἐπιστήμιν. *ὡς καὶ προτάσιν ἐπιστημονικῶν ὁρωτᾷ, ἤτοι ἀπόφασιν. αἱ δὲ προτάσεις. *δεῖ χαρ καὶ τὰς τῆς ωβεβκειμένης εἰδέναι ἐπιστήμας. *δεῖκνυται τὰ τῆς ωβεβκείμενης εἰ οὕτω μέλει ἐπιστήμων. *οἷον, εἰ γεωμέτρης ἐστὶν, οὐχ ὑφέξει λόγον.

33.a. *τῶν λόγους, τῶν ωδὲ τὴν στοιχείων. *ὀφθαλμίασ' εἰ τύχοι ὁρωτέον, ἢ τὴν φυσικῶν ἀρχῶν ἢ ῥητέον· καὶ θεωρέσασ φυσικῆς ἔχεται. οἷον, εἰ τύχοι, πῶς ἔλκεται ἡ ζοφὴ κατὰ ἑνώσιν μόριον.

33.a. *ἐὰ δὲ τῆς ἐπάνω τὰ τῆς ωβεβκείμενης λέγειν θεωρήματα, οὐκέτι ἔχει χώραν ἡ ἐρημεία πραγεία. τὰς χαρ ἰδίασ' ἀρχάς. *ὅπερ οἱ τῷ. *ὃ ὁ ναὶ μόνον, ἢ ὁ οὐ ἀποκείνεσθαι. διὸ καὶ διαφέρει ὁρώτησις πύσματος. *ἀλλ' ὡς ἑτέρασ τέχνης. *τὴν ἄλλων ὑπαλλήλων. *εἰ πολυχωρήτου τα-

τοῦ ὄσι τὴν ἴσων ωδὶ μερῶν χημάτων, ἢ τὰς ἀφ' τῶ κέντρου ἴσας ἔχει, ἀφικειτέον, εἰ μὴ τοι καλλίση εἴη τὴν γραμμῶν ἡ ωδιφορέα, εἴ τις αὐτοίη, οὐκ ἀποκειτέον πρὸς ὅσον, οὔτε πρὸς πᾶν αὖ ἀποκειτέον. οὐδὲ χαρ ωδὶ μουσικοῦ ἀποκείνεται ὁ γεωμέτρης, οὔτε πάν ωδὶ ἐνοῖσιν. *ἐὰ δὲ μὴ ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν τῷ γεωμέτρῃ διαλέξεται, οὐ καλῶς· οἷον, ζητεῖται. *δυείσκειν, καλῶς αὐτοῦτος, δυῆναι αὐτοῖς, οἷς μὴ συγχωρήσουσι γεωμέτραι.

33.b. *ὃ δὲ οὖ ὄσι μεῖζον καὶ ἔλαττον ἀσυμμετρίας, τούτου ὄσι καὶ ἴσον. οὗτοι μὲν οὖν, καλῶς πρὸς γεωμέτρῃ διαλέγονται. ὁ μὲν τοι ἰωαννικράτης τετραγωνίσας τὸν μηνίσκους, οὐ καλῶς, οὐδὲ ἐκ τῆς γεωμετρικῶν ἀρχῶν. ἡ δὲ ἁμαρτία τούτου, καθ' ὃ μὲν ὠδὶ μόρους, καὶ ὠδὶ παντὸς ἥξίου. δῆλον δὲ, ὅτι οὐκ ἐλέγχει γεωμέτρῃ. *ὥστε ἐκάτερον, ωδὲ τὴν οἰκείαν ὁρωτητέον, καὶ οὐχὶ ἐν ἀγεωμετρήτου ωδὲ γεωμετείασ διαλεκτέον. οὐ χαρ ἴσασιν οἱ αὐτεπιστήμονες κρίνειν τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμασ'. *καὶ εἰ εἶεν. *τὰ γεωμετρικὰ, καὶ τὰ μουσικὰ ὄσιν ὁρωτήματα. πάλιν δὲ, τῆς κατὰ διάθεσιν ἀγνοίασ'. *κατὰ γεωμετρικῶν. πότερον οὖν τούτων μᾶλλον γεωμετρικόν ὄσιν ἁμάρτημα, ὁ κατὰ πῶ ὕλων ἡμαρτημένος συλλογισμὸς, ἢ ὁ κατὰ ἐ εἶδος. ωδὲ ἄφησιν, ὡς πρὸ ὁ αὖθμον.

*οὐ χαρ οἶδε προσῆκον ὄσον γεωμετρεῖα. ἢ ὁ γεωμετρικὸν μὲν, διεσταμμένως δὲ, ὡς εἴ τις λέγοι τὰς παραλλήλους συμπίπτειν. ὄσον χαρ πῆ μὲν γεωμετρικὸν, καθότι ὅλως γεωμετρικὸν, αἱ παραλλήλοι, καὶ ὁ συμπίπτειν. ἀγεωμέτρητον δὲ, καθότι καλῶς τὰς παραλλήλους συμπίπτειν φησὶν, ὡς πρὸ καὶ ἐν σίχῳ ἐν καθ' ὑθμον, αὖθμον φαμὲν, καὶ ζαγῳδὸν ἐν καθ' φωνὲν, ἄφωνον. καὶ ἔστ ὄσον, τῆς κατὰ διάθεσιν ἀγνοίασ'. τοιούτης δὲ διτῆς οὔσης, ψευδῆ χαρ ὡς εἴπομεν σωάγεται, ἤτοι παρὰ πῶ ἁμαρτίαν τῆς ὕλης, ἢ παρὰ πῶ ἀσυλλόγιστον συμπλοκὴν τῶν προτάσεων, φαίνεται ὅτι οὐ γεωμετρίας τὰ ψευδέα, ἀεὶ παρὰ πῶ τῆς ὕλης ἁμαρτίαν γίνονται, ψευδῆς λαμβάνοντος τὸ γεωμέτρου τὰς προτάσεις, καὶ οὕτω ψευδὲς συμπέρασμα σωάγοντος. οὐκ αὖ δὲ σύρῃς οὐ γεωμετρίαν, πῶ ὕλων μὲν ἀληθῆ, ὁ δὲ συμπέρασμα, ἀσυλλόγιστον. ἀλλὰ μόνως ἡ ὕλη ἀσυλλόγιστος. παραλογισμὸν οὐ γεωμετρίαν ὁ χῆμα ἁμαρ μμετρίαν μὲν πῶ ὑλλω μὲν ἀληθῆ, ὁ δὲ παραλογισμὸν οὐ γεωμετρίαν ὁ χῆμα ἁμαρ

Φυσικῶν αὐσορῶν. καλεῖ δὲ ἀριστοτέλης, κοινῶς μὲν ἀμφότερα, ἁμαρτίασ'. ἰδίως δὲ πῶ παρὰ ὁ χῆμα ἁμαρτίαν, παραλογισμόν. ἐπεὶ οὐχ οὗτοι ὡς οὐ συλλογιστικῶν λόγων γίνονται. πῶ δὲ παρὰ πῶ ὕλω, αὐὸ ἔσον ἁμαρτίαν. Καὶ παρ' ἑνώσιν ἐπιστήμω, τὰ κατὰ πῶ κατ' γνοιαν πῶ ποιασ.

34.a. *διτῆς οὔσης τῆς ἀγνοίασ' ὡς πρὸ εἴπομεν καὶ αὐὸν ωλατύτερον ἐφεξῆς δρᾶν, τῆς μὲν κατὰ ἀπόφασιν, τῆς δὲ κατὰ διάθεσιν, κατὰ ποίαν ἄγνοιαν οὐ ἑνώσῃ ἐπιστήμη, ὁρωτήματα λέγομεν ἀγεωμέτρητα εἶναι, ἢ ἀνάρτημα. καὶ ὠδὶ τὴν λοιπῶν ὁμοίως. εἰ πῶν δὲ παρ' ἑνώσιν ἐπιστήμω, ὡς ὠδὶ παραλείγματος ὠδὶ μᾶς εἴτε, ὁ γεωμετρικόν ὄσιν. οὐκ εἶπε δὲ ἀγεωμέτρητα, ἀλλὰ γεωμετρικόν. δεῖ οὖν ὁ ὅλον σωελόντας ἀκούειν, κατὰ ἄγνοιαν γεωμετρικόν ὄσιν ὅπερ ἴσον ὄσι, τῷ ἀγεωμέτρητα. *ὁ ἀγεωμέτρητον, κατὰ ἐν εἰρημένου τρόπου. πότερον οὖν φησὶν ὄσι ἀγεωμέτρητον ὁρώτημα, ὁ κατὰ πῶ ἄγνοιαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν αὐτικειμένων, τουτέστιν, ὁ κατὰ πῶ διάθεσιν ἀγνοίαν γινόμενος συλλογισμὸς ἐκ ψευδῶν προτάσεων, αὗται χαρ ἀληθείαι ταῖς ἀληθέσιν, ἢ ὁ παραλογισμός. τουτέστιν, ὁ παρὰ πῶ ἁμαρτίαν τῶ χήματος, ὃν οὐδὲ συλλογισμὸν εἶπε, δι' ὃ μὴ ἐρωᾶσθαι ὁ χῆμα. κατὰ τὸ κοινοῦ δέ, ὁ κατὰ πῶ ἄγνοιαν. ἢ ὁ κατὰ πῶ ἄγνοιαν παραλογισμός.

*κατὰ γεωμετρίαν δὲ, ἢ ὑπ ἄλλης τέχνης· ὁρωτήματα κατὰ ἀπόφασιν· τὰ δὲ ἀπ' αὐτῆς ψευδῆ, κατὰ διάθεσιν· τὰ κατὰ ποίαν οὖν ἀγεωμέτρητα. ἐφεξῆς δὲ τὰ παραδείγματα τούτων τίθησι.

Τὸ δὲ τὰς παραλλήλους συμπίπτειν οἴεσθαι, γεωμετρικόν πως, καὶ ἀγεωμέτρητον ἄλλον τρόπον. ἤτοι ἔσον φησὶν, ὅτι ὁ τὰς παραλλήλους συμπίπτειν οἴεσθαι, κατά τι μὲν γεωμετρικόν ὄσι, ὁ τὸν ὅρους ἔχειν ἀγεωμετρίασ'. ἀγεωμέτρητον δὲ, ὁ ψευδεῖς λαμβάνειν. ἢ ὅπερ καὶ μᾶλλον, ὁ ἄλλον τρόπον αὐτιδιαζέλλει, τῶ ἑτέρου τρόπου τῆς ἀγνοίασ', ὁ κατὰ ἀπόφασιν, ωδὲ οὐ ἤδη εἴπε. καὶ τὰ ἐφεξῆς δὲ ἐπαγόμενα τούτης ἔχεται τῆς νοήσεως. διτῆν χαρ ἔσον φησὶν, ὡς πρὸ ὁ αὖθμον, ὁ ἀγεωμέτρητον δηλονότι διτῆν, ὡς πρὸ καὶ ὁ αὖθμον. ἢ ὁ μηδόλως ἔχειν, ὡς πρὸ ὁ σημεῖον αὖθμον, οἷον καὶ ὁ μουσικῶν ὄσιν ὁρώτημα ἀγεωμέτρητον, ἢ ὁ φαύλως ἔχειν, ὡς πρὸ ὁ κυκλοειδὴς μόσσιχος, αὖθμος. καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν ψευδέα, ἀγεωμέτρητα ἐκ ψευδῶν προτάσεων συνηγμένα, οὐ μὴν ἀσυλλόγιστος. ὅτι χαρ ωδὲ τὴν τοιούτων φησὶ, δι' ὧν ἐπήγαγεν ἐδήλωσε. Καὶ ἡ ἄγνοια αὕτη καὶ ἡ ἐν τῶν τοιούτων ἀρχῶν. *αὕτη ἡ εἰρημένη, ὁ φαύλως ἔχειν. φαύλως δὲ, ὁ ὑπ ἀρχῶν οὐκ ἀληθῶν· τουτέστι προτάσεων, ἢ τῆς καὶ σαντία ὄσι τῇ ἀληθεῖ. σαντίαι χαρ αἱ ψευδεῖς ὑπ ἀρχῶν οὐκ ἀληθῶν· τουτέστι προτάσεων. ἢ τῆς καὶ σαντία ὄσι τῇ ἀληθεῖ. σαντίαι χαρ αἱ ψευδεῖς ὑπ ἀρχῶν οὐκ ἀληθῶν· τουτέστι προτάσεων, ἢ τῆς καὶ σαντία ὄσι τῇ ἀληθεῖ. σαντίαι χαρ αἱ ψευδεῖς ὑπ ἀρχῶν οὐκ ἀληθῶν· τουτέστι προτάσεων. οὕτω δὲ καὶ αὐωτόρω ἐν ἐν ψευδοῦς ὕλης, συλλογισμὸν ἐνοῖσει· καὶ πρότερον ὁ κατὰ πῶ ἄγνοιαν συλλογισμός. ὁ ἐκ τῶν αὐτικειμένων συλλογισμός. εἰπὼν ὅτι

ἐπιστήμας, ἔστιν ἐπισωπᾶσθαι ἔξωθεν ἕτερα, ἐν οἷς τὴν ἠδη διεισκομιδῶν, ἕτερα διείσκονται. ἀ δὲ καὶ εἴδει εἰς ἄπειρον, ὡς πρὸς ἡμᾶς δῆλον ὅτι οὐκ οὕτως. *κατὰ τὸ γ καὶ κατὰ τὸ ε. *ἐφεξῆς
» οὖν διαιρετέον μέλλων, ἐν μὲν ᾧ τὸ δ κατηγορεῖ. εἶδος δὲ, τὸ ε. καὶ οὕτω ἐν ᾧ τὸ ε. *ὁριτ-
» ὸς ἀριθμὸς ποσός, ἐφ' οὗ β. ἀόριστος ἀδιαίρετος ἀριθμός, ἐφ' οὗ γ. ὡρισμένος ἀδιαίρετος, οἷ, ὁ τέλε-
» ὁ πέντε, καὶ οἱ ὅμοιοι· καὶ ἔστιν αὖτιος ποσὸς ἀριθμός, ἐφ' οὗ δ. πάλιν ἐν δ ἀόριστος αὖτιος. ὁ
αὖτιος ἀριθμὸς ἐφ' οὗ ε. ὡρισμένος αὖτιος, οἷον ὁ ἑξ. ἐν ὁ οὕτω, καὶ οἱ λοιποί. ἐν δὲ ὅτι διαφέρει τὴ
ἐν δ ὅτι ἐπίσασθαι ἐν προκειμένου, ἔστι δὲ τούτων δύ' εἶδεα, τί διαφέρουσιν, οἱ ἐν ὅτι κατασκευάζον-
τες συλλογισμοί, τὴν ἐν διότι κατασκευαζόντων. φησὶν οὖν ὅτι καθ' αὑτὰ μὲν τρόπον διαφέρουσι, τῷ
ἐν μὲν ὅτι κατασκευάζοντα, ἑτέρα εἶναι ἐπιστήμης· ἐν δὲ ἐν διότι, τουτέστι τὴν αἰτίαν τοῦ
πράγματος, ἑτέρα· παύτα δὲ πῶς ἔχει, ἐφεξῆς λέγει. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, τῷ ὅτι. καὶ ὅλως τῆς αὐ-
τῆς μὲν ἐπιστήμης ἐστὶν εὑρεῖν, καὶ ἐν ᾧ ὅτι καὶ ἐν ᾧ διότι κατασκευάζοντα. διαφέρουσι δὲ οὗτοι,
οἱ ὅλῃ τῆς αὐτῆς λέγω ἐπιστήμης, κατὰ δύο τρόπους. καθ' αὑτὰ μὲν, ὅτι ὁ μὲν ἐν διότι κατασκευά-
ζων, ὅλῳ ἀμέσων προτάσεων συμπεραίνεται· ἡ γὰρ αἰτία τοῦ πράγματος, καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν καὶ προσεχῶς. οἱ δὲ ἐν ἐμέσων προτάσεων συλλογισμοί, τῷ ὅτι εἰσὶν· οἱ ὅτι τὰ νότια ἄστρα,
θᾶττον δύνουσι τὴν βορείων.

37.a. *τῷ δὲ ὅτι, οὐ γὰρ λέγονται οὐ διατὶ ἐκλείπει ἡ σελήνη, ἀλλ' ὅτι ἀπλῶς. *εἴτε γὰρ τοιῶσδε φω-
τίζοιτο ὡσπερ ἐμφαίνεται, πάντως καὶ σφαιροειδὴς ἔσται· εἴτε σφαιροειδὴς ἔστι, πάντως καὶ τοι-
ῶσδε φωτίζεται. ἐφ' ὧν οὖν. *ὅτι μὲν σφαιροειδὴ σελήνην διαγινώσκεται ἐκ τῆς φωτισμῶν. καὶ
τοι. *κατὰ δύο τρόπους ἀπόλειξις. *ὅτι καὶ ἔμπαλιν· τῷ μὲν αἰτιατῷ ὄντος, πάντως καὶ ὁ αἴτιος·
οὐ πάντως δὲ τῷ αἰτίου, καὶ ὁ αἰτιατόν. οἷον, τῷ μὲν προτέρου. *αἴτια εἶναι, *ὥστε ἐὰν τού-
των, τουτέστιν ἐκ τῶν αἰτιατῶν.

37.b. *ἄλλο δὲ μὴ δι' ἀμέσων μόν. *ὁ δὲ διότι δύο λόγοι κατὰ διαφέρει, ἐν ὅτι τῷ διότι, ὅτι ἐὰν ἀμφο-
τέρων μὲν ἄμεσοι αἱ προτάσεις· αὐτισυζευγνύντων δέ. *οὐ γὰρ ἔστιν αἴτιον τῷ ἑνὸς εἶναι αὐτῶν, ἐν
μὴ σίλβειν. αἰτιατὸν ἐν δὲ μᾶλλον. *ὡς ταυτόν ὄντα. ἐπεὶ ταυτόν ὄντι τῇ φύσει μόνῃ διαφέρον, ἐν τὸ
ἑνὸς ὄντα μὴ σίλβειν.

38.a. *πρὸς ἐν αἰτιατὸν, ὅταν μὲν ἐν αὐταίτιον γνωσιμώτερον ᾖ. αὐταίτιατὸν δέ φησιν ἐν αἰτιατόν. γνωσι-
μώτερον δὲ, τουτέστιν ὅτι τῷ αἰτιατῷ ὄντος, πάντως αὐάγκη εἶναι ἐν αἴτιον. ὡσπερ ἐν τῷ συμπε-
ράσματι. οἱ ἄλλῳ, αἰτιατόν.

38.b. *τῷ μέσῳ σχήματι. *μὲν ἐν μὴ ζῷον, ἐπόμενον ἢ τομὴ ἀναπνεῖν. *ἔστι δὲ φλογὸς. ἰδοὺ γὰρ φη
μι οὕτως, οἱ τῇ ὑπὸ τὸ ὀρθήν.

39.a. *φησὶν, αὐτὶ τῶν τοῖς σελὴ διεσκόσι. καὶ ὑγιαντικὸν τούτου, ἐν ἐπιφερόμενον ἔλεγε. ἔστι γὰρ
φησιν λέγω ἐν καθ' ὑπερβολήν, ἐν ἀποσβέσαντα ἐν μέσου ὄρου τῆς προσεχοῦς αἰτίας· οὕτως ἔστι τοῦ
τόδι. *αἰτίας ἔχοιεν, ἐν λέγειν, ὅτι ἔοικε τὰ πόρρω αἴτια τοῖς πόρρωθεν αἰτίοις. ἀλλ' ὅπερ καὶ ὁ
Θεμίστιός φησι. τουτέστιν, οἱ τοῖς ἐκ τῶν ἀοριστοτέρων καὶ ἐκ ἀοριστοτέρας λαμβανομένοις. *ἐπῶν ὅτι ἐν
ὅτι διαφέρει, καὶ ἐν διότι ἐπίσασθαι, πρῶτον μὲν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστήμῃ, ἐν ταύθα πῶς ἀποδίδωσιν ἐ-
ποιήσατο ἐπῶν, ἄλλον δὲ τρόπον ἐν δι' ἄλλης ἐπιστήμης θεωρεῖν· ὅθεν οὕτω φησίν.

39.b. *σημεῖον, ἐτέραι αὐθεῖαι προσβάλλουσι σὺν τῷ ὁρατῷ αἱ βγ, βδ, ἀποτελοῦσιν ἕτερον· ἔστιν οὖν
ὑπὸ τῶν θεωρεμένων, ἡ μηχανική, τῶν ἐκείνῃ δεδειγμένοις, ὡς ἀρχαῖς καὶ αἰτίοις κεχρημένη· τῶν
θεωρεμένων. τῶν συλλογισμούς. *ὁ εἰδὼς ὅτι οὐδεμία. *ὑπολάβοι αὐ ὅτι νύξ, μὴ ἐπισήσας ἤτοι τῷ
καθόλου. *ἐν καθόλου λόγον εἰδῆται. *καὶ ὅλῃ ἔστι καὶ πρὸς αὐτὸ δυνάμει δι' ἀπεπισταίαν τὸ κα-
τὰ μέρος, καὶ διότι τὰ νοτιώτερα θᾶττον δύνουσιν.

40.a. *ἴσῃ τάξουσα· ἐν μὲν τὴς ἴσην αὕτη ἡ ἐπιστήμη, καὶ ὑπὸ ποίαν τὴν ἐπιστημῶν τελεῖ, οὐκέτι φη
σὶν· ὁ μόνος τοι πρόκλος ἔλεγε πῶς κατοπτεικῶ δηλοῖ αὐτόν φησιν. *ὅπως τὰ συμβαίνοντα φη-
σὶ τοῖς ὄψεσι καὶ κέχρηται. *φυσικοῦ εἰδέναι. διατὶ μόνος τοιαῦτα γίνεται, κατοπτεικοῦ. ὁ δὲ
κατοπτεικὸς, οὕτως ἔχει πρὸς ἐν ὁπτικόν. *τοῦδὶ τῆς τῶν ὄψεων ἀνακλάσεως διαλέγεται, ὡς
ἐκκατόπτρων τινῶν τῶν φαντασιῶν ἀνακλωμένων. τοιοῦτος δὲ ὁ κατοπτεικὸς, τοῦδὶ τῶν ἐν τοῖς κα-
τόπτροις, ὑπὸ τῆς τῶν ὄψεων ἀνακλάσεως συμβαίνουσι διαλεγόμενος. *τῶν γραμμάτων συζευπου
λωτότερα τῶν ἐπιμήκων εἰσίν. *αἴτιον δὲ τούτου, ἐν μὴ παρακεῖσθαι σῶμα, τὸ ὑγιαίνοντα τῶν
μερῶν, ἀλλὰ πόρρω. καὶ διαζεύξει συνεραίνειν. *αἰτίας λέγει· λέγω δὴ τὰ τριγώνια τῆς σελήνης
σχήματα, καὶ τὰ τοιαῦτα αἴτια.

40.b. *οἷον γεωμετρικά. *ὑπὸ ἄλλου καὶ ἄλλο σημεῖον. *λαμβάνοντας μέσον ὅρον. ἕως οὗ ἀγάγωμεν
εἰς τὰς ἀμέσους προτάσεις. οὐχ οἷόν τε δι' ἄλλου σχήματος εἶδος φαίνεται, ἢ ὅλῃ τὸ πρώτου. *ὁ δὲ
καθόλου, οὐχ οἷόν τε διότι. *φθάσῃ προτάσεις. καὶ γὰρ ἀποφατικῶ δῆλη δείξαι. οὐδὲν δεήσε-
ται τοῦ καθόλου σχήματος. ἢ γὰρ αὐτόθεν.

ἀπὸ δύο ὄντα ἐν ἀγεωμέτρητον ὁρώτημα, ὥσπερ ἐν αὐτὸ ἀριθμὸν, ἢ ἐν μηδόλως ἔχον, ἢ φαύλως ἔχον· ἔστι
δὲ πῶς ἀπὸ δύο φαύλως ἔχον, ἐν ἐκ τῶν ἐναντίων αὐτῶν ταῖς ἀληθέσι, ἐν ἕτερον τόπον, ἐν
κατὰ πλῆθος ἁμαρτίαν τοῦ σήματος, παντελῶς ἐκφεύγει γεωμετρεῖσθαι. διότι ὡς εἶπον, οὐδὲν ψευδέ-
» ειον εἰ γεωμετρεῖσθαι σωπᾶσθαι, παρὰ πῶς ἁμαρτίαν τοῦ σήματος. ἐν δὲ τοῖς μαθήμασιν, οὐκ ἔστιν
» ὁμοίως ὁ παραλογισμός.

34.b. *ὁ μέσος κατηγορούμενος. *ἐπ' ἄλλο μεταφέρουσα, παραλογιεῖται. ἐὰν δέ τις ἐπανδρῆται
αὐτῷ, τί δὲ τὰ ἐπὶ κύκλος. *οὐ γὰρ ἐφαρμόζουσιν αὐτὸ, τῷ τοῦ κύκλου ὁρισμῷ, ᾧ ἔχουσιν οἱ τῆς
ψυχῆς κύκλον δέ φησι τὰ ἐπὶ, ἤτοι τὰ ἐπιγράμματα τὰ οὕτω πεποιημένα, ὡς μὴ πάντως εἶναι ἀ-
κολουθίαν τοῦ ἀδιαστάτου πρὸς ἐν πρῶτον, καὶ τοῦ τέλους πρὸς ἐν ἀδιάστατον καὶ ἐφεξῆς, ἀλ
λὰ δυνάσθαι ἐν αὐὲν ἴσχυν.

35.a. *οὕτω γὰρ λέγεται ἡ ἐπαπωγὴ τὰ ἐπὶ πρόσφορόντας, ὡς οὐκ εἶεν. *εἰ μή ὅτι καθόλου, διότι
ἐκ τῆς καθόλου. *εἰ μή ὅτι καθόλου. *τὰ ἐπὶ σῆμα, λέγουσι μηδὲν ἕπος σῆμα, πρότασις γί-
νεται ἡ ὑπόστασις λεγόντων, οὐδὲν ἕπος σῆμα, πρὸς κύκλος σῆμα, οὐδὲν ἕπος κύκλος. καὶ ὁ μὲν φιλόσο
φος. *διότερ πῶς ἀκριβῆ τῷ χωρίου ὑφήγησιν, ὑπερτίθεμαι. ὡς καὶ τῷ ὑφηγητῇ οὐ τυχόν. *κυ-
ρίως μὲν γὰρ κατὰ ἀλήθειαν οὐ τούτοις, οὐδὲ συλλογισμὸς αὖ εἴη. ἀλλὰ δύο προτάσεις διεστασμέ-
ναι πρὸς ἀλλήλας. *καὶ οὐχ ἕπεται ἐ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. οὔτε ὁ ἄνθρωπος τῷ λίθῳ, οὔτε ἔμπαλιν
ὅλῳ· ἐν μὴ εἶναι ὁ μογλιὴ. ὡς πρὸ φησιν. οἱ καὶ ὁ καινὸς ἐποίει σοφιστής. ὡς οὐ δέχεται αὐτισυζεύξειν
τότε ἐν κατηγορούμενον εἰς ἐν κεῖμενον, ὑγιὲς ἔσται ἐ σῆμα. οἱ ἐ ἐπιστήμης.

35.b. *καλεῖται, ὁ ἐ αὐτὸ δίς, ἢ πολλάκις λαμβανόμενον. οἱ, ὡς ὁ δύο πρὸς τέσσαρα, ὅπερ τέσσαρα πρὸς
ὀκτώ. καὶ ὡς διπλάσια πρὸς τετράκις, ὅπερ τετράκις πρὸς ὀκτὼ, ἡμιόλιος ὡς δύο πρὸς ὀκτὼ,
οὕτω διπλάσια πρὸς ὀκτακαίδεκα, ἐπιμόριος δὲ, ὁ ἔχων ἐ ὅλον, καὶ μόριον αὐτῷ. οἷον, ὁ δία τῷ δύο
ἐπιμόριος. ἔχει γὰρ αὐτὸν καὶ ἐ ἥμισυ αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν πολλαπλασίων, ἢ διπλασίων ἔστιν, ἢ δι-
πλασίων. καὶ ἐφεξῆς. ὁ δὲ ἐπιμόριος, ἡμιόλιος εἰ τύχοι, ἢ καὶ ἐπίδιτος, ἢ ἐπιτέταρτος. καὶ ὅπως
οὖν ἄλλως ποιοῦσι δὲ καὶ οἱ παρ' ἀλεξάνδρῳ λεχθέντες ἀριθμοί. ὁ γὰρ δία τῷ δύο, ἡμιόλιός ἔστιν,
ὡς πρὸ καὶ ὁ διακόσια, τῷ διακόσια· ἄλλως τε οὐδὲ κατὰ τὸν ἐπιμορίους ἀριθμοὺς κατὰ σωέχειαν αὐ-
ξήσεται τάξεσα. οὐ μὴν οὕτω ἴσως πολλαπλασίονα ἀναλογίαν λέγουσα, πῶς ἐν αὐτὸν λόγον ἔχου
σαν. τί ἐν ἀλέξανδρον μικρὸν ὀπίσω κατηπτικόν, ἐν ἐπιμόριον ἀριθμὸν ἐπόντα πολλαπλάσιον,
ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς ἀγνοήσας οὐ τοῦθα ἀγνόημα. ἰδοὺ ἐν πέντε τῷ δία ἐπιμόριον ἔπας, ἐπιμοῦ
οὖντα τῷ γένει, ἢ τῷ εἴλει ἐπισήμορῆ· ἐ δὲ σήμοιρον ἐπεῖσε, οὐκ ἐφυσώπησεν ἐπισήμορῆ ἐν πέντε
τῷ δία ἐπεῖν· ὁ μὲν οὖν ἀλέξανδρος οὕτω πρόκλος δὲ ἐ χωρίον οὕτως ὑφηγεῖτο, ὡς ὁ φιλόσοφος
ἔλεγεν. ἔλεγε δὲ ἐφεξῆς δεῖν ἐκκεῖσθαι πολλαπλασίονα ἀριθμούς, τῷ αὐτῷ διπλασίονι λόγῳ ὑπάρ-
χοντας ἀλλήλων. οἷον, ἐ ἃ τὰ β. δ. ἢ ις. λβ. καὶ ἐφεξῆς ἀεὶ, τὸν διπλασίονα καὶ λέγειν, ὅτι ὡς
αὖ πρὸς δύο, οὕτω καὶ δύο πρὸς τέσσαρα. καὶ τέσσαρα πρὸς ὀκτὼ, καὶ ὀκτὼ πρὸς δεκαέξ. καὶ δε-
καεξ πρὸς διάκοντα δύο, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. τάχιστα γὰρ ἡ τοιαύτη αὔξεται ἀναλογία, ἢ κατὰ τὸν
πολλαπλασίονα λόγους. ὑδὶ μὲν τοι τὴν ἐπιμορίων οὐχ οὕτως. οὐ γὰρ ὡς ὁ δύο πρὸς δία ἔχει, οὕ
τως ἔστιν ἐφεξῆς εὑρεῖν, ὁ δία πρὸς τίνα ἔχει μᾶλλον, κἀκεῖνο πρὸς ἄλλον. ἀλλ' οὐ ταύθα καὶ με-
δύον δεῖ, πῶς ἔστι μιᾷ μεθόλῳ εὑρεῖν εἰ τύχοι τοὺς ἐπὶ τοὺς ἀριθμοὺς, ἢ ἡ μολίους. οὓς παραδίδω
σιν οἱ νικόμαχος. Οἷον καὶ ὁ καινὸς ἐφίει. ὅτι ἐ πῦρ. *ἐπῶν ὅτι, καὶ ὁ καινὸς οὗτος σοφιστὴς ἦν,
ὃς ἔλεγε ἐ πῦρ οὐ πολλαπλασίονι ἀναλογίᾳ χωνεύεσθαι, ἢ αὔξεσθαι. ἔστι κατασκευάζειν οὐ διότε-
ρῳ σήματι, ἐκ ἑνὸς ἢ καταφατικῶν. Καὶ γὰρ ἐ πῦρ, ταχὺ χωνεύεται, καὶ αὔτη ἡ ἐλάττων πρότα
σις. καὶ αὔτη ἡ ἀναλογία ἡ πολλαπλασία, δῆλον ὅτι ταχὺ χωνεύεται. οὗτος δὲ οὐκ ἔσται συλλογι-
σμός. αἱ δύο γὰρ εἰσὶ κατάφατικαὶ, οὐ διότερῳ σήματι, Αλλ' εἰ τῇ ταχίστῃ ἀναλογίᾳ ἔπεται ἡ
πολλαπλάσιος. τουτέστιν, Σχόλιον, *ὅτι ῥᾴων ἡ ἀνάλυσις. Καλῶς πῶς ἀνάλυσιν καὶ πῶς συν-
θεσιν πῶς γεωμετρικῶ οὐκ ἤκειβώσω. ἀνάλυσις γὰρ ἔστι παρὰ τοῖς γεωμέτραις, ὅταν ἐ ζητούμενον
λάβῃς ὁ μολογούμενον. εἶτα ὅλῃ τὴν ἀκολούθων κατανεύσῃς εἶς τι ἀληθὲς καὶ ὁ μολογούμενον. ὁ
δὴ ἀληθὲς καὶ ὁμολογούμενον λαβὼν, καὶ τὰ τούτῳ ἀκόλουθα, καταντᾷς ὑδὶ πῶς τὸ ζητουμένου
κατάληξιν, ἢ κατάληψιν. καὶ ἔστι δ' ἔστι σωθεσις.

36.a. *ἔστι ἀναγωγὴ, μεταξὺ τῶν ὅρους ἐστὶ πίπτοντα, ἐπειδὴ οὐκ ἄμεσοι αἱ προτάσεις. οἷον, ὁ ἄνθρω-
πος, λαλεῖ· ἐ λαλοῦν κινεῖται, ἐ κινούμενον αὖκ ζῷον. *ἀεὶ γὰρ τοῖς ἀνερεθέσι θεωρήμασιν οἱ τοῖς
ἐπιστήμαις,

41.a. *καὶ οὐ κατ' ἄλλο ἡ ἀπόφασις.

41.b. *εἶδος ἀσάγκαστον. *παραλειγμάτων. *πῶς ἐγχωρεῖ νεῦ μὴν οὐκ εἴρηκεν. ἐφεξῆς δὲ ἐπιδήσει. *ὡσπερ ὤτω γίνεται σήματι, ὡς πρὸ ἐφεξῆς. *καὶ πάλιν οὐσίαν, οἷον μακρὸν βαρὺ, αὐτὸς γὰρ ἐπαλλάττουσιν αἱ συζυγίαι. κοιναὶ γὰρ αὐτῶν κατηγορεῖται γένη. δῆλον οὖν ὅτι ἐπαλλαττουσῶν φησιν, ὅτι οὐδέχεται. *καὶ ἀποφήσομεν ὡς τινος ὄρου τῇ ἐκεῖ ἄλλως συστοιχίᾳ.

42.a. *τοῦ ἑνὸς τῷ ἑβδομικοῦ. *ἡ ἀπόφασις ἡ. ἢ γὰρ εἴτε τῷ μὴν ἀ παντὶ, τῷ δὲ β οὐδενὶ, εἴτε ἐμπαλιν, δι' ἀμφοτέρων δυνάμεν συναγαγεῖν. *ἀπόφασις. εἴτε γὰρ τῷ ἀ παντί. *ἡ ἀπόφασις. *ὡς τε μήτε τὸ τῷ ἀ εἶναι, μήτε τὸ τῷ β, ἀμφοτέρως ποιήσει ἀποφατικῶς τὰς προτάσεις. καὶ οὕτως ἀσυλλόγιστος γενήσεται ἡ συμπλοκή. *διαιρεῖ δὲ πῶς κατὰ διάθεσιν ἄγνοιαν λέγεται δὲ κατὰ διάθεσιν ἄγνοια, τῇ ἀληθεῖ γνώσει ἡ αὐτικειμένη ψευδής. *ὁ ἔχων. καὶ οἵεται εἰδέναι ἃ πατημένος. *οὕτως ἔστι καὶ ψευδῶς κατάφασιν ἢ ἀποφάσιεν ἀμέσως. δοῖ, εἰ ἀληθὲς εἴη ἃ μὴ ὑπάρχειν πῶ οὐσίαν μηδενὶ ποιῷ ἢ τίς ἐστιν ἀπόφασις ἄμεσος, ἔστω ψευδὴς ἄμεσος κατάφασις ἡ λέγουσα, ἡ οὐσίᾳ παντὶ ποιῷ ὑπάρχει.

42.b. *ἄμφω μὲν οὖν ψευδεῖς καὶ καθόλου. ὅτε ὁ μέσος ὅρος, οὗ λαμβανέις εἰς πῶ τὸ συλλογισμοῦ γένεσιν, ἀλλότριος παντελῶς ἢ τῶν ἄκρων. *οὐ τῷ διαιρέτῳ τῶν πρώτων ἀναλυτικῶν διηρθρωμένως ἐδήλωσε. *πᾶν ζῷον. *οὐ πᾶν ζῷον. *γένει ἐλήφθησαν καὶ ὁ ἐλάττων ὅρος, καὶ ὁ μείζων. *καὶ δῆλον ὅτι οὔτε ἰβιστίζειν.

43.a. *ἐὰν ἄμεσος ἡ ἡ ἀπόφασις, ἡ αὐτικειμένη ταύτῃ κατάφασις, ἐδείχθη συλλογισμοῦ γένοιτο, λήψεται. *γένοιτο ὁ παραλογισμός. *ἢ μὲν γὰρ β ἀδύνατον εἶναι οὐ ὅλῳ τινὶ ἑνὶ ὑπάρχον τῶν ἑρμηνειῶν ἀποδέικνυσιν. ὅτι οὖν ἐὰν οὐ δέχηται ἢν μέσον μὴ καθόλου κατηγορεῖσθαι. καθόλου τῷ β δῆλον. εἰ γὰρ πρώτως καὶ ἀμέσως ἀποφάσιετο ὁ ἀ τῷ β, οὐκοῦν οὐδέχεται ἢ β ὑπό τι ἄλλο εἶναι. οὐκέτι γὰρ αὐ ἀμέσως ἢ ἀ τῷ β κατηγορεῖτο, ἀλλὰ δι' μέσου ἐκείνου, ὑφ' ὃ αὖ ἠνεγκτο καὶ ἢ β. τὸ δὲ ἀ, οὐκ ἀνάγκη πᾶσι τοῖς οὖσιν εἶναι καθόλου. ὅτι οὐ δέχεται καὶ ἢ ἀ μηδενὶ τῶν γ ὑπάρχειν. εἰ μὲν γὰρ ἓν τι γενικώτατον γένος κατὰ πάντων τῶν ὄντων, καὶ ἔστω ἐλήφαμεν πρὸς τῷ ἀ, οὐκ οἶόν τε ἓν ἐκείνῳ μὴ πάντως τὸ κατάφασει παραλαμβάνεσθαι. οὐ γὰρ αὖ ἐλήφθη μέσον, τὸ πάντως τὸ ἐκείνῳ ἓν. καὶ ἐκείνο κατὰ παντὸς αὐτῷ κατηγορεῖτο. ἐπεισὴ δὲ οὐδέν ἐστι τοιοῦτον, οὐδέχεται ἄλλο τέον λαμβάνεσθαι ἢν μέσον, καὶ οὕτως οὐ κατηγορήσεται αὐτῷ ὁ μείζων. δοῖμαι ὅτι λέγει. τὸ δὲ ἀ γ, ἐγχωρεῖ. δοῖ εἰ ἢ ἀ καὶ τῷ γ καὶ τῷ β ὑπάρχει ἀτόμως.

43.b. *ἀμέσως ὑπάρχειν. ὁμοίως οὖν οὐδὲ ἢ γ. *ταῦτα ἀλλήλων κατάφασιν. *ὁ γ' εἰ μὲν σῶμα εἴη, ἀμέσως αὐτῷ κατηγορεῖται ἢ ἀ. *λάβοι. οἷον ὁ μείζων.

44.a. *μέσον λιπτέον. λέγω δὴ ἢ ἀσώματον, μέσος ἔσται. *ὑπαρχόντως ἄμφω λήψεται ψευδεῖς. *ἐπί τι δὲ ψευδῶς. *λάβοιμεν. μηδὲν δὲ ἴῳ ἐν τῷ παντὶ πῖ τοὺς οὐσίας. *τί κοινὸν γένος τῶν ὄντων.

44.b. *μείζονα ἔσται ἢν μέσον. *κατὰ πῶ ὕλιν μόνον ἢ ψευδὴς λαμβάνων. *ἀληθῶς. τῷ δὲ ἀφαίρεσις ἐστιν.

45.a. αἱ αὐτικείμεναι ἀληθεῖς αἱ καθόλου ἐστίν. ὥστε εἰ ἢ γ. *ἀλλὰ καὶν μηδενὶ μὲν λογικῷ παντὶ δὲ ζῴῳ. οὖρα δὲ οὐδέχεται πῶ μὲν ἐτέραν καθόλου ψευδῆ εἶναι, πῶ δὲ ἑτέραν ἐπί τι; λέγω ὅτι. *τῷ δὲ β οὐδενὶ, ἡ μὲν καταφατική, *ἢ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων.

46.a. *ἀληθῶς μὲν οὐδενὶ τῷ λογικῷ ἢ ἄλογον. ἐπί τι δὲ ψευδῶς, παντὶ ζῴῳ. οὕτω μὲν ἂν τῆς ἐλάττονος ἀποφατικῆς οὔσης. *εἰ γὰρ ἢ γ τῷ ἀ παντί. ἢ δὲ ἀ τῷ β παντί, καὶ ἢ γ τῷ β παντὶ ὑπάρξει. ἐπεὶ ἢ ἀ. *παντὶ μὲν ζῴῳ, οὐδενὶ δὲ λογικῷ. *ἢ γ τινὶ τῶν β. ἐὰν οὖν. *ἐρωτικῶς δὲ ὅτι ἢ ταῖς τὰς ἐμμέσους λήψονται προτάσεις, ἢ ταῖς τὰς ἀμέσους, νῦν μετέρχεται εἰς ἢ διάθεσι, πῶς γίνονται καὶ ταῖς τὰς ἐμμέσους προτάσεις. καὶ οὐ μὲν τοῖς ἀμέσοις, πρότερον παραδίδωκε τὸν κατηγορικοὺς τῶν ἀπάντων συλλογισμούς. ἢ μηδενὶ ὑπάρχειν, παντὶ ὑπάρχειν λέγοντας. νῦν δὲ πρώτους, τοὺς ἀποφατικοὺς παραδίδωσι, ἢ παντὶ ὑπάρχειν, μηδενὶ ὑπάρχειν λέγοντας. *εἰ γὰρ θελήσομεν διεξιέναι οὐσίαν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, δῆλ. μέσου τοῦ ζῴου. χρήσεται δὲ ὁ ἀπαντῶν εἰς ἢ διεξιέναι, οὐδενὶ ἀνθρώπῳ οὐσία ὑπάρχει, τῷ αὐτῷ μέσῳ ὁρᾶν. μηδενὶ μὲν ζῴῳ ὑπάρχειν πῶ οὐσίαν. ἢ τίς ἐστιν ὅλη ψευδὴς. ζῷον δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ. *ἀληθὲς σωμάτων συμπράσματι. *οὐ μεταλάλεται. *ὅ, τε τῆς ἀπάτης καὶ ὁ ἢ ἀληθὲς σωμάτων. *οὐ δέχεται μὴ ἀμφοτέρων ψευδεῖς καθόλου λαβεῖν. *εἰ ἢ ἔμψυχον.

46.b. *ἢ ἔχουσιν. ὥστε πῶ μείζον ἀποφατικῶ γενέσθαι.

47.a. *καθόλου τόδον. *πλείοσιν ὑπάρχοντος τῷ δ, ἢ καταφατικῶς. *μηδενὶ ὑπαρχέτω. λέγω ὅτι οὐδὲ ἀλλήλοις ὑπάρχουσι ἢ βδ οὐ διὰ τόδε σχήματι. καὶ ὅροι τούτων, ζῷον, ἄνθρωπος, λίθος. ἀλλὰ καὶ ἀμφοτέρων καθόλου κατηγορεῖσθω τί. οἷον, ζῷον, καὶ ἀνθρώπου καὶ ἵππου. καὶ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶς. ζῷον, λίθου καὶ ξύλου. καὶ δῆλον ὅτι, οὔτε ἄνθρωπος, καὶ ἵππος ὑπάρχουσιν ἀλλήλοις, οὔτε

οὔτε λίθος, καὶ ξύλον. *ἢ προκείμενον οὐ τούτοις δῆλ διεξιέναι. ὅτι εἴ τις αἴσθησις ἐκλέλοιπεν. οἷον, τὴν μὲν ἀκουστῶν, ἔστιν αὐθμονικὴν ἐπιστήμην. τῇ δὲ ὁρατῶν, γεωμετρία καὶ ἀστρονομία. ἡ δὲ αὐθμητικὴ, χωρὶς ἓν πασῶν, εἴληπται τῇ αἴσθήσεων. τῇ γοῦν κοινῶν αἰσθητῶν, ὁ αὐθμὸς. εἰ τοίνυν αἴ ἐπιστήμαι ἅπασαι τὰ καθ' αὐτὸ τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρχοντα κατηγόνται, δῆλον ὅτι, εἴπερ τίς αἴσθησις ἡμῶν ἐκλέλοιπεν. αἰσθητῶν μὲν τινων ἐτέρων παρὰ τὰ νεῦ ἡμῶν ἐγνωσμένα. αἰσθήσεως δὲ μὴ οὔσης τῆς τούτων γνωστικῆς, πάντως ἀνάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλελοιπέναι. ὥσπερ εἰ τύχοι εἰ μὴ ἔχομεν πῶ ἀκουστικῶ αἰσθησιν. *δυνάμεως τῇ χυμῶν.

47.b. *ἐκείνοις τοῖς αἰσθητοῖς, οἷς ἡ αἴσθησις ἐκλέλοιπεν. *καὶ πῶ οὖ ἐκείνῳ βύταξίαν. *οὐκ ἐκ τῆς αἰσθητῶν λαμβάνει πῶ τὴν πραγμάτων γνῶσιν ἡ ψυχή. *δοῖ, λεγόντων ἡμῶν ὡς εἰ ἦσαν ἓν δύο μεγέθη ἴσα ἔχοντα ἀφ' δύο πηχῶν, εἴη δὲ καὶ τέτον τῷ οἷ τὴν ἑρμηνείαν ἴσον πάντως δήπου τοῦτο καὶ τῷ ἑτοίμῳ ἔστω ἴσον. ὁμοίως καὶ ὅτι ἐὰν ἀφ' ἴσων. *ἢ πῶ ἐπιφάνειαν, ἢ τὴν τοιούτων τί ἕτερον. *μᾶλλον γὰρ ἔστιν πιστεύομεν ἐπαχθεῖσι δῆλ τῆς αἰσθητῶν. *ἐπῶν γὰρ ἀδύνατον τὰ καθόλου θεωρῆσαι μὴ δι' ἐπαγωγῆς, ἔστα ἔστιν κατασκευάσας δῆλ τῶν ἑξῆς. *αὐτῶν αὐτιλαπτικῶ.

48.a. *εἴτε γὰρ εἰσὶν ἄμεσοι προτάσεις, ἀνάγκη μὴ ἐπ' ἄπειρον τὰς ἀποδείξεις προϊέναι *τούτων γὰρ καὶ χρήζει εἰς ἢ προκείμενον. *εἰσὶν αἱ ἐλλιμματικαὶ προτάσεις.

48.b. *ἢ ἢ ὧδε ἢ κατηγορεῖσθαι. *εἶναι τὰς κατηγορείας. *μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν. *ὑφεσηκός. εἶπε κατηγορεῖσθαι αὐτῷ. *οἷον κεῖσθω κέμενον εἴη ἢ α. ἵνα λάβωμεν.

49.a. *μέσων αὖ οἷον, φθάσαι τότε. *καὶ τῷ ἐφ' ἑτέρου. πρώτου λέγω δὴ τῷ γνωσικωτάτου, ἀμέσως τί κεῖσθαι. *εἰ γὰρ παντὸς τῷ ληφθέντος εἶναί τι, ὃ ἀμέσως δυνατὸν κατηγορεῖσθαι. δῆλον δήπου. *καὶ ἔστιν ἀπόδειξις. *δεῖ ἀποδεῖξαι. καὶ πάλιν ἢ ληφθὲν εἰς πῶ ἀπόδειξιν ἐκείνου. *διεκνύτω ὅτι οὐχ ὑπάρχει ἢ α τῷ δ.

49.b. *τῷ ἢ ὑπάρχοντος. *ἀποφάσκεται παντὸς τῷ β ἢ α. ἐπὶ δὲ τῶν αὐτιστρεφόντων οὐχ ὁμοίως ἔχει. *αὐτιστραφεισῶν γὰρ τῶν κατηγορειῶν, ἢ ἔχατον κεῖσθω κέμενον. *ποιούμεθα πῶ κατηγορείαν. *τὰ τοιαῦτα καλεῖ κατηγορείαν.

50.a. *ἰσάκις πῶ πρόσθον. εἰ γοῦν. *οὐδαμῆ ἄμφω. ὅτι δὲ τῶν ἄκρων. *ἀπὸ τοῦ ἢ μὴ ἀστρικώτατον, οὔτε ἡ ἡμετέρα. *καὶ ἀποδεικτικώτερα. *μὴ δῆλ τῶν μέσων πάντων ὁλοσχερῶς. δυόντες αὖ ἢ πάντα ἐκείνα ἀποδείκνυσι. δι' οὗ γοῦν μὴ ὁλοσχερῶς. *οὕτως οὐδὲ τῶν ἄκρων ὅρων οἰκειοτάτων ὄντων. *οὐ πρὸ οὗ πάρεισι τὸ ὀργάνα ὄντα τὰ μεταξὺ ἄπειρα. *οἰεῖσθαι. τὰ μεταξὺ δὲ, ἄπειρα εἶναι. καὶ ἔστιν ὅτι οὐδέποτε ἐλήφαμεν ἀπὸ. *ἢ βδ, γε. αὐξόμενοι δὲ ἀπὸ τῶ ἀ, μέχρι τῶ δ. ἀνάγκη οὖρα ἄπειρα εἶναι τὰ μεταξύ. δυνατὸν δὲ καὶ δι' ἀμέσων.

50.b. *πρώτου οὐχ ὑπάρχουσιν, ἐκείνο πρὸς ἢ πρόσθον. *εἰς ἕκατόν τι καὶ μόνως κεῖσθω κέμενον κατὰ ταξιν. *ἄπειρα λοιπὸν αἱ δύο κεῖσθω σεις εἶχον. οὐδὲ πω μὴν τοι ἐλήλεκται. ἀξιοῖ οὖν νῦν ὡς ἀδύνατον ὄν, συγχωρηθῆναι αὐτῷ. *ἀλλ' ἑτέρου πρόσθον, οἷ τῷ ε. *ἀμέσως ἀποφῆσαι ἢ α, ἀλλ' εἰ τῷ ληφθέντος ἑτέρου οὐχ ὑπάρχει, ἀνάγκη πάσας τῶν ἀποφάσεων ἐπ' ἄπειρον προϊούσων, καὶ τὰς κατάφασεις ἐπ' ἄπειρον προϊέναι. δεῖ δὲ ὑπόκειται ἀδύνατον. ὥστε οὐδὲ τοὺς ἀποφάσεις, οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον προϊέναι. οὐ γὰρ ἂν προτέρως ἀποφάσκοιτο ὁ μείζων, εἴπερ τῷ ἐλάττονος οὕτος πάντως κατάφατικῶς κατηγορηθήσεται. ὥσπερ ὅλῃ μέσου τούτου ἀποφάσκεται τῷ ἐλάττονος ὁ μείζων. Τοῦ μὲν τοίνυν.

51.a. *ὁδὸς, τοῦτ' ἐστὶν αἱ ἀποφάσεις. ἄμεσος γὰρ ἀπόφασις αὕτη ἐστίν, ὅταν τῷ καθολικωτάτου γένους ἀποφάσκηται ὁ μείζων ὅρος. τοιοῦτον δὲ ἀνάγκη εἶναι ἐν μέσον. ἵσταμένης λοιπὸν τῆ καταφάσεως, ἔσται καὶ ἡ ἀπόφασις. πάλιν. *χρεμετιστικόν. διὸ οὖν χρεμετιστικὸν, παντὶ μὲν ἵππῳ. *δύναμαι μὲν εἰ καθολικώτερον τῷ χρεμετιστικοῦ λάβω μέσον ὅρον, οἷ ἀθητικὸν, λέξαι ὡσπερ καὶ ποιήσαμεν. δύναμαι δὲ καὶ καθολικώτερον μέσον ὅρον. οὐδενὶ, μὴ σωπᾶν χρεμετιστικόν.

51.b. *εἰ κατὰ δύναται, ἀποφάσιν ἐμμέσων διεξιέναι, δι' ἃς κατάφασεως. *οἷόν τῳ πῶ ἐλάττονα. *λέγω δὲ τῷ ἀψύχου. οἷον, λίθον, ἄψυχον. ζῷον παντὶ λίθῳ. ζῷον, οὐδενὶ λίθῳ. *ὁ πρῶτος, ὡδὶ καθόλου πρόεισι.

52.a. *ἐὰν ἄπειρον εἶναι τὰς κατηγορείας, καθόλου προφανὲς ἅπασι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν. *ἢ οὔ. καὶ μέχρι ποσοῦ, οὐ ῥᾴδιον σωιδεῖν. *ὡδὶ τῷ εἶναί τὰ κατ' οὐσίαν ἑκάστῳ κοινά τε καὶ ἴδια ὑπάρχοντα, ἵβ ὧν οἱ ὁρισμοί. ἄλλως δὲ λογικῶ πάλιν ἔφασκε λέγειν τόν. *πάλιν δῆλ τὴν οἰκείων ἑκάστου ὁρισμῶν παραλαμβάνοντας τό, τε γένος ἑκάστου, καὶ πῶ διαφοράν. ἐ τοίνυν ἐπ' ἄπειρον ἀθεισι. *ἢ φαλακρὸν ἐκεῖνο λευκὸν βδι. *οὐ κατηγορεῖται δέ. διότι οὐκ ἂν λέγοι τίς συμβεβηκὸς συμβεβηκότος κατηγορεῖσθαι. διαιροῦμεν οὖν ἢ μόριον εἶδος δι' ἃ.

52.b. *προελθεῖν. *κατηγορεῖν. τούτου δὲ οὐδὲ ἐμνήσθη πρότερον. *ἢ δὲ λέγειν. *ἑπόμενον εἶναι ἢ ξύλον. εἶδος γὰρ ἀδύνατον. ἀλλ' ὅτι ἡ οὐσία ἓν. *οὐχ ὡς πρὸ φησιν ὅταν φῶμεν ἢν μουσικὴν λευκὴν,

εἶναι, ἀλλ' ὅτι ⸀τῷ κεῖσθαι φαμὲν τῷ λευκῷ, ὅπερ συμβέβηκεν εἶναι μουσικόν. καὶ ὀλίγ' ὕστερ· ἡ δὲ μουσικὴ λευκὴ εἶναι λέγομεν κατὰ συμβεβηκός. *οὐ τοῖς αὐτοῖς τὴν πρόσ τι λόγοις. *καὶ ἐπὼν διὰ δὲ ὀνόματος ἐτήσαι, ἔσω δὲ μὲν ἁπλῶς κατηγορεῖν· δὲ, ἢ μηδὲ ὅλως κατηγορεῖν, ἢ κατὰ συμβεβηκός.

53.a. *πάντα τὰ ὄντα οὐσίᾳ αὐτῶν αὐτοῖς ἔχει, ἢ οὔ, ἢ πρός τι. ὅταν δὲ πρότερον ὁρᾷς τόδε, ἢ οὔ. καὶ ὁρῷν οὖρα καὶ αὐτὶ πάχει, ἢ οὔ. *ἢ συμβέβηκε, συμβεβηκός τι ἀποδείκνυσιν. *τῇ οὐσίᾳ τῆς γῆς, τῷ τοιούτου σήματος, ἀλλ' ὡς ἁπλῶς. *ὧν γῆ, καὶ τὰ αὐτὰ αὐτοῖς αὐτῶν συμβέβηκε. *ἔχει δέ τινα ἡ λέξις ἀκατάλληλα. ἔτι τὰ μὲν οἷον οὐσίαν σημαίνοντα· φησὶ δῆλον ὅτι τῶν κατηγορουμένων, ὅσα οὐσίαν σημαίνει, ὅπερ ἐκεῖνο, ἢ ὅπερ ἐκεῖνό τι σημαίνει καθ' οὗ κατηγορεῖται. δόξει γὰρ λέγειν ὅτι ὁ κατηγορούμενον, ὅπερ ὁ ⸀τὸ κείμενόν ὄντι. τοιοῦτον δὲ ἐπεὶ βούλεται. ὅτι ὁ ⸀τὸ κείμενον, ὅπερ ὁ κατηγορούμενόν ὄντι. οὕτως οἷον κατὰ τὸν πρὸ λέξιν. ἔτι τὰ καθ' οὗ κατηγορεῖται, » τὰ οὐσίαν σημαίνοντα. Ἀλλὰ ζῷον ἴσως, ὅπερ γὰρ ζῷόν ἐστιν ἄνθρωπος. τοῦτ' ἔστιν, ὁ ἄνθρωπος ὅπερ ζῷόν ὄντι. ὁ δὲ ἴσως, ἐκ ἀμφιβάλλων, ἀλλ' ἐπειδὴ μὴ πρόκειται τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα τῷ ἀν- » θρώπῳ κατὰ λέγειν. Ὅσα δὲ μὴ οὐσίαν σημαίνει, δῆλον κατά τινος ⸀τὸ κειμένου κατηγορεῖσθαι καὶ » μὴ εἶναί τι λευκὸν, ὃ οὐκ ἔστ' ὂν, λευκὸν ὄντι. καὶ δόξει' φησὶν ⸀τὸ κεῖσθω.

53.b. *σωμάτως αὐτὶ τῷ οὗ ⸀τὸ κειμένῳ λαμβάνει. *εἶναι γὰρ φασὶ πάντων τὴν πραγμάτων ἰδέαν ὑφηγήσασθαι. *κοινὸν, ἢ ἴσον, οὐχ ὅπερ ὁ κοινόν ὄντι. οὐδὲ ὅπερ ὁ ἴσον, ἀλλ' ἐπιμέμικται ἡ αὐχῷ, καὶ τῷ αὐίσῳ. *φησὶ τὰ γὰρ εἴδη χαίρεπα τὰ ἐτίσματα. *τὰ προδιαφθαρήματα τὰ πιθανῶς ὄντα τὰ αὐαγκαῖα. δοκιμασίαν ἔσεκεν τῆς ἀπηχίσεως τὴν χρησῶν γινόμενα. ὥστε νῦν ἔλεγεν. οἱ αὐτὴν τὴν ἰδεῶν λόγοι. *αὐτὴν τὰ τοιαῦτα εἴδη. ὥστε τοῦτο φάσκοντες μὴ οἷόν τε εἶναι καθ' αὐτὰ ὑφίστασθαι, ἀλλὰ πάντων. *διαῤῥήδην καὶ αὐτὸς ὁ ἀριστοτέλης παντα χοῦ ⸀τοιαῦτα αὐτὸς γὰρ ὄντι ὁ λέγων οὐ τοῖς μετά. *καθόλου ⸀τὴν ὑμῶν ἐστὶν εἰδῶν, καὶ εἴδους.

54.a. *τὰ εἴδη ὑπετίθετο ὁ ⸀τὸ πλάτων. οὐκ ἂν ποτε πρὸς ⸀τόδε αὐέστ ὁ ἀριστοτέλης, παντα χοῦ ὁ αὐτὸς τοῦτα λέγων. καὶ ἐπεσημειοῦτο δὲ αὐτὸ ⸀τόδε, ὅτι. *οὐ τοῖς κατὰ κοῦ αὐτὸ νοῦσιν. οὐ γὰ τοῖς. *ἐλέγχους. ἱστορεῖται δὲ ὅτι. *καὶ ⸀τόδε τὸ λευκοῦ. ὥστε πάλιν ἐπειδή. *καὶ τὸ λευκὸν αὐάγκη τὸ ξύλου οὐσιωδῶς κατηγορεῖσθαι.

54.b. *ἐαὶ γὰρ τὸ ζῷου γένος τὸ ἔμψυχον ζῷον. ἔστι δέ. *ὅτι ὧδὶ τὸ αὖω ἴσασι ταῦτα πάντως αἱ κατηγο- » ρίαι, φθαύουσαι εἰς τὰ γενικώτατα τὰ γένη. Οὐδὲ τὸ ζῷον κατ' ἀνθρώπου. ⸀τόδε δὲ κατὰ τὰ καλλίου. » ὅτι καὶ ὧδὶ τὸ κατὰ τὸ ἴσασι ταῦτα. τὰ γὰρ ἄτομα, οὐδενὸς ἑτέρου κατηγορουῶ ταῦτα. Τὸ μὲν γὰ οὐσίαν » ἅπαξαπλῶς ἔστιν ἐείσασθαι τοιαύτην.

55.a. *ὥστε εἰ ἐπ' ἄπειρον αἱ κατηγορίαι, αὐάγκη οὐσίαν τινὰ ὁρίζομένους, τοὺς ἐπ' ἄπειρον αὐτῇ κα- τηγορουμένους διεξελθεῖν. ⸀τόδε δὲ ἀδύνατον. *καὶ πρῶτον γε ἔλεγεν ὅτι τὰ οὐ τῷ τί ὄντι. *οὐκ ἴσασι τί σημαίνει, μὴ τὸ τοῦ γένος εἰδότες. καὶ ⸀τόδε ἐπ' ἄπειρον.

55.b. *⸀τὸ κειμένου· σωτόμως διείκνυσιν. *οὐ ἐνόησε πεπιδασμένα πρὸς ἰέναι, ἄπειρα πάλιν σὺν ἔβαινεν εἶναι τὰ κατὰ τῆς οὐσίας. *⸀τόδε οἷον προσέθηκεν, οὐχ ὅτι εἰ μὴ οἷ. *παραλαμβανόμενα.

56.a. *αὐτίαν ὄντι ἀπόδοσις τὴν προειρημένων. λέγω δὴ τῷ κατηγορεῖσθαι ἀλλήλων τὰ συμβεβηκό- » τα. εἴ γε οἷ μόνον ὄντι τοῖς συμβεβηκόσιν ὑποκείμενον ψεύδεσθαι δυνατόν. Οὐδὲν γὰρ τὴν τοιούτων τί » ἧμεν εἶναι. *τείπηχυ ἡ δεξιόν ἦ. Οὔτ' εἰς ἡ αὖω αὖρχαῖ καθ' οὗς κατηγορεῖται, ἢ κατὰ ⸀πλειό- νων. ὁμῶ μὲν τούτων ἔλειξεν, ὅτι οὐχ οἷόν τε. *ἴσασι εἰς τί ἔχατον, καθ' οὗ οὐδὲν ἔτδρον. *καίτοι ἔλειξε καὶ ⸀τὸ αὐρχῇ, ὅτι ἔστιν ἀπόλειξις. ὥστε οὐ δοκεῖ.

56.b. *μὴ δέ ὄντι τι καὶ ἁπλῶς ἀπολέξαι μηδεμιᾷ ⸀τόδε ἥσει χρησάμενον. *φανερόν.

57.a. *πάλιν ἐ τῷ ⸀πλείτῳ λόγῳ τὸ πρώτου σὺν πάρξει, τό, τε ⸀πλεῖον καὶ ὁ ἀειθμός. ὁμοίως. *προϊόντα τὰ κατὰ ἐν διάστασιν ῥόπου τῷ καθ' αὖω ὑπάρχοντα. *ἄπειρον. ὥστε οὐδὲν ἄτοπον.

57.b. *ἐ γὰρ ἄπειρα ὑπάρχειν τῷ οἷ, τῷ οἷ φησι τῷ ⸀τὸ κειμένῳ, ὡς διείξομεν. *μήτε ἐ ⸀τὸ ἄπει- ρον πρόεισιν. *ἐ τὴν ἄρθρων. τουτέστι τὴν ὅσα ὑπάρχει καθ' αὖω τοῖς πράγμασι. τουτέστιν ἀπόδει- » ξις. *ὅσα τε γὰρ οἷ ἐκείνοις ὑπάρχει οἷ τῷ τί ὄντι. ὁ πρῶτος ῥόπος ταῦτά φησι καθ' αὐτὰ λέγε- σθαι, ὅσα οἷ ἐκείνοις λέγεται καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν, οἷ τῷ τί ὄντι αὐτοῖς ὑπάρχει. οἷον ἀνθρώπῳ ἐ » ζῷον, οἷ τῷ τί ὄντι. καὶ οἷς αὐτὰ οἷ τῷ τί ὄντι ὑπάρχουσιν αὐτοῖς. ὁ δεύτερος ῥόπος. καὶ παῦτά φησι καθ' αὐτὰ λέγεσθαι, οἷς αὐτὰ τὰ οἷς οἷ ὑπάρχειν λέγεται καθ' αὐτά. τουτέστι τὰ ⸀τὸ κείμενα αὐτοῖς, οἷ τῷ τί ὄντι ὑπάρχουσιν αὐτοῖς. οἷ), ἢ ἐ οἷς ὑπάρχει καθ' αὖω τῷ σημῷ, οἷ τῷ τί ὄντι ὑπάρ- » χει αὐτῷ τῷ σημῷ. Οἷον, τῷ ἀειθμῷ. *τὸ αὐτὸ παραλαμβάνεται. *εἰ γὰρ ⸀τόδε εἴη φησίν, ὑπο- θώμεθα ὑπάρχειν τῷ ⸀πλείτῳ, οἷ) πρῶτον. πρῶτον δέ φασιν ἀειθμόν, ἐν μονάδι μεζούμενον.

58.a. *⸀πλείοσιν ὑπάρχει, τῷ τεῖκ· τῷ πέν τε· τῷ ἕπτα, καὶ ἄλλοις μυρίοις. διαῤῥῆ οὖν εἴποι

ἐποι αὖ τις. *πάντα ὑπάρχειν καὶ κείνοις πᾶσι ἐν ἀειθμῷ. *ἐ β̄ ὑπάρχει καὶ ἐ β̄ τῷ γ̄. ἐ ᾱ ῷ γ̄ ὑπάρξει. εἰ οἷον. *τῷ αὐτῷ δυσὶν ὑπάρχῃ.

58.b. *ἐ θυμὸν κατὰ παυὸς τὸ λογικοῦ κατηγορεῖται. ὅτε ἐ λογικὸν, κατὰ παυὸς τὸ θυμοῦ. τῦ- το δέ. *ἐ δὲ ἐπιφόρημενον ᾗ, ὡς τινα τὴν αὐτιγράφων ἔχει, ᾗ γὰ τετώνῳ ὑπάρχει σαφὲς ἐ λε γόμενον. ὑπάρχει γὰρ τῷ ἰσοσκελεῖ, καὶ τῷ σκαληνῷ, ἐ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τὰς γωνίας, οὐχ ᾗ ἰσοσκελὲς, ταύτῃ γὰρ τὰς πρὸς τῇ βάσει ἴσας ἔχει. οὐ μὴν δύο ὀρθαῖς ἴσας ἔχει. ἀλλ' οὐδὲ ᾗ σκα ληνὸν, ἀλλ' ᾗ τετρώνων ἐπίπεδον. κατά τι οἷον κοινὸν ἐ τετρώνων ὑπάρχει αὐτοῖς, ἐ δυσὶν ὀρ- θαῖς ἴσας ἔχειν. εἰ δὲ ἐῖν σχῆμά τι προπεπερασμένον ἐ σχῆμα. διθείας οὖν πάσως καὶ ἐγκλιτέον ἐ τὶ, ἀόριστον οὖν μόριον. λέγει γὰρ ᾧ τινι σχήματι. ὅτε δὲ δῆλον, τετρώνῳ ὑπάρχει αὐτοῖς ἐ ἐρι- μένον. *καὶ τούτου πῶς διείξειν, αὐ τοῖς συμμίκτοις ὕλῃ. ἐθέμην ἐηγερήμασι. τοῦτο δὲ οὐκ ἀεί. *κατη γορουμένοις. ἵνα καὶ τὰ ἄτομα καθ' ὧν οἱ ὅροι κατηγορῶνται.

59.a. *μέσου ὅρου τῶ λογικοῦ παρεκτὸς μέσου. ἤτοι οἷον φησι. *ὁ πρῶτος, οὕτω καὶ αὖ τῷ συλλο- γισμῷ. *τῶ μείζονος ἅμα καὶ τῶ ἐλάττονος, ἀλλ' ὁ ῥόπος ἔτυχε κατηφατικῶς ὁ μέζων.

59.b. *ἄλλως αὖ κατασκῆσαι ⸀τόδε, ἐ μὴ ἐ ἔξω. *μὴ ἀμείβειν ἐν μέζον. *καὶ αὖ τί λέγει αὖ συλλο- γισμῷ ἀ αὖ, προσέθηκεν ὅτι τὰς ἀμέσους προτάσεις. *ὀγδόῳ μόρει τῶ κερατίου.

60.a. *ὅτι οἷον ἡ ὧδὶ μόρους βελτίων, τε χόθεν πειρᾶται κατασκευάζειν. εἰ γὰρ φησιν ἡ καθ' αὖ- ἐ ἀπόλειξις τῆς κατ' ἄλλο βελτίων καὶ πρέζουσα ἀπολείξει. καθ' αὖ- ἐ δὲ ἡ μόρικὴν λεικνύουσα, κρείττων αὖεῖν ἡ μόρικὴ, καὶ ἀπολείξει πρέπουζα μᾶλλον τῆς καθόλου. ὅτι καθ' αὐτὸ ἡ ὧδὶ μόρους, δῆλον, ὅτι γὰρ φησιν, ὁ κορύσιος μουσικός ὄντι λεικνύς τις, καθ' αὖ- ἐ μᾶλλον λείκνυσιν. ἢ ὁ λεικνύων ὅτι ὁ ἄνθρωπος μουσικός ὄντι. οὐ γὰρ.

60.b. *ἀλυτῶδα δὲ, εἰ τὰ καθόλου φησὶ μή ὄντι ἀλλ' οἷ ἐ πινοίᾳ μόνῃ. *τείτη ἀφορία, ὅτι βελ- τίων ἀπόλειξις. *ἀλλ' ἔστ μὲν ἑτῶδα τὶς οὐσία κοινή. ἀλλ' αὐτὴ οὐ χωριστὴ καὶ καθ' ἑαυτὴν ὑφεση- κυῖα. *καὶ ὧδὶ τοῖς μόρικοῖς ἔχη πῶ ὑπαρξίν. *διείξεις ⸀τόδε τὸ μὴ ὄντος ὡς ὄντος διεκνύου- σα. *μὴ ὂν εἶναι ὑπὸ πίθησι ὕλῃ τὴν ἐπαγομένων. προϊόντες γὰρ φησι διεκνύουσιν, ὡς ⸀τόδε ⸀τὸ ἀδόλογον.

61.a. *λαμβάνουσι καὶ ἁπλῶς. *πῶ λέγουζων, πῶ μὲν κατὰ μόρος καθ' αὖ- ἐ ἀποδεικνυῶσι, πῶ δὲ καθόλου, κατ' ἄλλο. ὕλῃ. γὰρ πῶ ὧδὶ μόρους. ἐπεὶ οὖν εἰς δύο διείλε τὸν λόγους. ὁ γὰρ ἡ- μᾶς εἰς δύο διείλομεν, ὡὖ ἐς συμπεπλεγμένως προσήκαλυ. *ὅπερ ἤδη εἴρων, ὕλῃ ⸀τόδε' φησὶν. ὅτι ὁ ἕτερος λόγος, τουτέστιν, ὁ.

61.b. *πῶ μόρικῶ εἶναι ἐ καθ' αὐτό.

62.a. *συμπτώματα τῷ καθόλου καθ' αὖ- ἐ ὑπάρχει.

62.b. *ἀπόδοσίς ὄντι. εἰδοποιὸν γὰρ τὸ ὀὐτυγράμμου σχήματος. *εἰ γὰρ ὅδε μᾶλλόν ὄντι τόδε φιλόσο- φος, καὶ οὗ ὄντι μᾶλλον φιλόσοφος, καὶ κεῖνός ὄντι αὐτὸς μᾶλλον φιλόσοφος. ὥστε καὶ τά.

63.a. *ἡ καθόλου αὖρα, ἕλαττόν αὖ εἴη. καθολικωτέραν δέ.

63.b. *καὶ τὸ δ̄ ἐφεξῆς ἅπαν ἐ κατηγορούμενον ἐπὶ τὸ δ̄, γνωσειμώτερον. γνωσειμώτε- ρον γὰρ ὅτι. *τῆς ὅτι ἐ ἀ τῷ ⸀τὸ, ὕλῃ τὸ δ̄. *κρείττων ἡ ὑβ ἐλαττόνων μέσων ὅρων καὶ προτά- σεων, τῆς ὕλῃ ⸀πλειόνων.

64.a. *ἀλλ' οἷον καταστατικήν. *ἐνώσου ὅρων εἰς τὰ πάλιν *τῶ γ̄, ἀνάγκη λαβεῖν ὅτι ἐ ᾱ, οὐδενὶ τῷ γ̄ ὑπάρχει. ἐ δὲ γ̄, παντὶ τῷ β̄ ὑπάρχει. *τῷ γ̄ ὕλῃ μέσου τὸ δ̄, ἀνάγκη ἐ ᾱ μηδε- νὶ τῷ δ̄ ὑπάρχειν. *ἐ β̄ παντὶ τῷ δ̄. ἐ δ̄ παντὶ τῷ γ̄, ἐ γ̄ παντὶ τῷ β̄. ἐ ᾱ αὖρα, οὐδενὶ τῷ, β̄. ὥστε ἡ μόν.

64.b. *ἀπόφασις αὖρχή, ἀλλὰ καὶ ἄμεσος κατα φατική· τάως οἷον ⸀τόδε εἰλήφθω. *ἐ εἶναι τὸ μὴ εἶναι φησι. τουτέστι, πῶ ἔξιν τῆς δῦνήσεως. καὶ ὅλως, ἡ μὴ γνῶναί τι. οὐδὲ γὰρ τούτου ἀπόφασιν γνῶναι δυνάμεθα. *ἐς βύλόσως ἐ πιφθόνουσι τοῖς σὺν τοῦθα ἐρημένοις οἱ ὑβηγηταί. *καὶ τὴν προ- πάσεων, ἡ ὕλῃ πῶ μείζονα, ἡ ὕλῃ πῶ ἐλάττονα, ἡ καὶ δι' ἀμφοτόρασ. ἐ μὲν οἷον σχῆμα, ὑγιές. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ μείζων πρότασις ἡ δ̄, ἀληθὴς εἶναι ὑπόκειται.

65.a. *⸀τὸ κοῦ. *⸀τὸ θετικοῦ. *⸀τὸ θετικὸς. *οὐδενὶ αὖρα αὐθρώπῳ λίθος ὑπάρχει. εἰ δὲ ἀποφατικόν. *καταφατική τε καὶ ἐλάττων ἔσται ὅπερ εἰπομεν. διάφορος δέ.

65.b. *καὶ ἐ β̄ τῷ γ̄ παντί. καὶ μεῖζον ⸀τόδε ψεῦδος καὶ ἀδύνατον, σωαχθέν, ὕλῃ τό. *βύλόσως οἱ ὑβηγηταί, τοῦτο τὸ ὄντι. ἔστι μὲν τοι ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ ἀριστοτέλους ⸀τόδε. » ἐ χρόπον. ὅτι ἂν χρό- πον. *ἀναιρῶμεν, ὡς ὁ τὸ συμπεράσματος πρότερον ἀληθῶς ἔχειν. οἷ), ἔστω. *τῇ ᾱ β̄. καὶ παύ- την ἀποδείξει βουλόμενος. *λέγω οὖν ὅτι ἐ μὲν ὑπάρχειν ἐ ᾱ τῷ β̄, οὐ παντὶ λέγει ὑπάρχειν, ἀλλὰ τινί. τὰς γὰρ ὑπαρχούσας ὁ ἀριστοτέλης, ἴσοδυναμεῖν ταῖς μόρικαῖς φησι. ἐ δὲ ἐ β̄ παν τὶ τῷ γ̄ ὑπάρχειν λαμβάνει. οὐκ ὡς ἐλάττονα προότασιν, ἀλλ' ὡς μείζονα, ἵνα νοήσωμεν αὐτὸ αὖω-

Hæc emendatio quæ hic est prima in facie prima lectionis, est tertia emendatio.

ἢ ἐν μεταπτώσει. ἁπλῶς γὰρ μόνου παραλείγματος εἵνεκεν, τῇ ληφθείσῃ ἐχρήσατο προτάσει. οὐ μὴν ἵνα καὶ πλὴν αὐτῆς μείνῃ τάξιν φυλάττουσα, ἀλλ' ὡς ἔτυχεν, ἵνα νοήσωμεν αὐτὴν μεταπτωτὸν. οὐ γὰρ ἴσως ἐστὶν ἀρίστοτέλης, πρῶτον καὶ μόνον τὰς μεθόδους τὰς λογικὰς παραδεδωκώτα, τηλικοῦτον ἁμαρτεῖν ἁμάρτημα, ἀλλ' ὅπερ εἶπον, μόνου παραλείγματος εἵνεκεν, οὕτως ἔλαβε τὰς προτάσεις. ἐπεὶ πολλάκις καὶ σὺ στοιχεῖον, αὐτὴ προτάσεως παραλαμβάνει, ὡς εἴπομεν
» ἔμπροσθεν. Οὕτω μὴν οὖν ληφθέντων. *τὰς γὰρ ἀπροσδιορίστους. Σχόλιον εἰς τὸ αὐτό. οὐκ οἶδα πού ἔστιν φησὶν. τὰς ἀπροσδιορίστους οἶδα λέγειν αὐτὴν τὰς μοριακὰς ἰσοδυναμεῖν. *εἶτα ἐπισυνάπτει τοῦτο, πλὴν βγ̃ πρότασιν, καθόλου καταφατικὴν οὖσαν. καὶ δοκεῖ μὴν, ὡς ἐλάττονα λαμβάνειν πλὴν βγ̃ εἶναι, τῇδε τοιαύτῃ εἰ μὴ ὡς ἔχει θέσεως ἀκούειν, ἀλλ' ὑπερβιβάζειν, καὶ αὖθις τρίτην τιθέναι.
» Τοῦτο δ' ἔστω γνώριμον.
66.a. *οὐκ ἔστι συλλογισμὸς ἐὰν ἐκ μιᾶς προτάσεως συλλογισμὸς οὐ γίνηται. *ἴσως δὲ αἱ τοιαῦται ἀπόφασιν ὧν ὁ μείζων ὅρος τῷ μέσῳ καθόλου πλὴν αὐτισυλλογιστικῶς. ὧν δὲ ἐλάττονος ἀρνητικὴ μείζων πρότασις. οἷον δὲ, καθόλου τὸ μὴ ἐστὶν ἀνθρώπου τῆς ἐλάττονος. οἷ ἢ καὶ ὁ μείζων, μοριακὸς τρόπος ἐστίν. Αἱ δὲ ἀβ, καὶ ἀγ̃ *ὑπάρχειν μὲν, τὸ δὲ ἀληθὲς ἀναιροῦσι. καὶ ὑλικαί.
66.b. *ἤδη γὰρ λοιπὸν μετὰ τῆς ὕλης πλὴν θεωρίαν τῆς κινουμένης σφαίρας. *ἐν ἥλιον. οὐχ οὕτως ὁ αὐτίστερνος μαθηματικῶν αὐτὸς ἀποδείκνυσιν, ἀλλὰ τὸ ἀπόσημα ὃ ἀπέχει ὁ ἥλιος ἀπὸ τῆς γῆς, τῆς ἀποστήματος οὗ ἀπέχει ἡ σελήνη ἀπὸ τῆς γῆς, μεῖζον μέν ἐστιν, ἢ ὁκτωκαιδεκαπλάσιον. ἔλαττον δὲ, ἢ εἰκοσαπλάσιον.
67.a. *ἔστρον ἐστὶ τὸ ἄθετον, ἢ στρόφησις τινὸς καὶ ἀπόφασις τίς. οὐ μὴν θέσις τίς. ἐπειδὴ γοῦν.
67.b. *μέσον ὅρον, τὸ βγ̃ καλεῖ δὲ τὸ μὲν αγ̃. *ἔξω δέ ἐστιν ὁ ἑτῶς. ἵνα τούτῳ ὦ τῷ τῆς κινήσεως μόρια λοιπὸν ἡ τῇ ἥρι μίαν γίνηται τὸ κινούμενον. ὅλον δέ.
68.a. *πρὸς ἀκαιρεσίαν. καὶ ἀριθμητικὴ καταγίνεται. *ἢ τὸν λόγον οὓς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ τοῖς αὐξμονίαις αἱ χορδαὶ καὶ τὰ ὅμοια, οὐκ ἔστιν αἰσθήσεως. *προσβάλλει. ὁ μὴν τοι λόγος.
68.b. *ἐπεὶ μή ἐστι μετὰ τῆς αἰτίας ἐκείνας γνῶναι, ὅτι τὸ μὴ δεῖναί τι αὐτῶν. *καὶ πολλάκις, ὡς αὖ οὕτως ἐκ τῶν πολλάκις καὶ τῆς αἰσθήσεως ἐγνωσμένων. *ὑέλου δέ ἐστι συμβαίνει, μὴ ὁρωμένης δέ. καίτοι ἡ αἴσθησις, τὸ νῦν μόνον εἶδε.
69.a. *ἕως αὖ ἴσως ἁπλῶς λαβὼν. ἐκ δὲ τῶν κειμένων ὧδε.
70.a. *καταφάσκεσθαι. ἢ καὶ πάντων ὡς ἐπὶ τοῦ τέτου. *καὶ κεῖνο δέ ἐστιν εἰπεῖν, ὡς ἐφαρμόττειν φησὶ τὸ ἁπλῶς καταγορεύεσθαι, καὶ κεῖσθαι θάτερον θατέρῳ.
70.b. *σὺ συμπεράσματι. εἶτα τὸ ᾱ τῷ γ̄.
71.a. *γὰρ ἀμέσου φησὶ προσληφθείσης. *πλὴν ὅτι τὸ ζῷον οὐσία, πεινύμεθα. *ὅτι σωκράτης καὶ τὸ τί οὐσία. *ἀλλ' οὐδὲ σὺ τοῖς δέκα κατηγορίαις ἔστιν ἰδεῖν ἔξω. *διαιρουμένων ἀμέσως τὸ γένος καὶ κατηγορεῖται.
71.b. *ἄλλη μέν τοι πρὸς ἄλλο θεώρημα χρησίμη. εἰσὶ γὰρ αἱ ἀρχαὶ τυχόν. *καὶ οὗ αὖ τοι ὑπὸ ἀσάγκης διαφοροι τῷ γένει. *τοιούτης γὰρ βούλεται πλὴν ἐπιστήμην διακεῖναι. *καὶ τοῦτο δὲ ἐπιστήμη ἔστιν. ἡ δὲ ἐπιστήμη, καὶ τὰ ἀδύνατα ἄλλως ἔχειν. τὰ αὖ ἀδύνατα ἄλλως ἔχειν, ἀδύνατα εἴη αὖ ἄλλως ἔχειν. ὅπερ.
72.a. *γίνονται. καὶ καλεῖ ταύτην ἐπιστήμην. λέγω δὴ πλὴν ἀκατάληπτον, πλὴν ὅτι αὖθις τῷ διότι. ὁμοίως δέ. *ἵνα εἴπῃ πλὴν ὀλίγ̃ συλλογισμῶν ἐπιστήμην καὶ δόξαν. τὴν δὲ ὄντων.
72.b. *ὁμοίως ἄμεσός ἐστι πρότασις οὐ δόξος. καὶ ὁμολογούμενον.
73.a. *ἀπορήσας ὅτι οὐ δέχεται τῷ αὐτῷ δόξαν εἶναι καὶ ἐπιστήμην πῶς οὐχὶ ταυτὸν ἐπιστήμη καὶ δόξα, νῦν οὐ τούτοις τὸν λόγον, καὶ τῆς ἀποριάσ πλὴν λύσιν ἐπιτίθησι. καὶ φησὶν, ὅτι οὕτως οὐ δέχεται τῷ αὐτῷ δόξαν καὶ ἐπιστήμην, ὡς πρὸ καὶ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ δόξαν τῷ αὐτῷ οὐ δέχεται εἶναι. πρόδηλον. *καὶ δόξαν τῷ αὐτῷ εἶναι οὐ δέχεται. *οὐ μὴν καὶ τῷ τοὺς αὐτούς.
73.b. *εἶναι λέγειν τὸν σωκράτην. ταυτὸν δέ ἐστιν εἰπεῖν μὴ, εἶναι μὴ ἄνθρωπον. ἔστι δέ ἐστι τὸ ἀδύνατον εἶναι, μὴ εἶναι ἄνθρωπον. εἰ δὲ δόξα, ὡς οὐ δέχεσθαι καὶ μὴ εἶναι ἄνθρωπον. τοιαύτη οὖν.
74.a. *ἀπένευμεν. οὐδὲ γὰρ οὐ τῷ τοιούτῳ ἐστίν. *ὅμβρος αὖ καὶ ὄζα. καὶ τὴν διοσημειῶν. *νῦν δὲ καὶ σοφίαν, ἤτοι ταυτὸν πάμπαν, ἢ εἴ τις ἀκριβέστερον διελεῖν βούλοιτο. *πλὴν φύσιν αὐτῆς ἔχειν. δὲ τὸ μηδὲν εἴδους ἔχειν. ὅσα οὖν ἐστίν. *καὶ μᾶλλον διάδηλα τὰ λοιπὰ τῶν ἄκρων. οὕτω δή. *ἢ πρὶν ἀσαφῆ καὶ ἄγνωστα εἶναι ἐδόκει. *ἵνα δέχεται σκέψασθαι, ἢ εὕρεσις τούτου γένηται.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.

a b c d e f g h i k l m n o p q.

Omnes sunt quaterniones, præter q duernionem.

Venetiis, in Aedibus hæredum Aldi Manutii Romani,
& Andreæ Asulani Soceri, Mense Decembri.
M. D. XXXIIII.

ΕΙΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Εὐσρατίοιο πόνος τάδε πρωτοέσροιο νικαίης·
Κρύψεν ἀριστοτέλους ἀσκφείης σξ ἀνελίασων.
τῶ, τε κτήνατο κῆνος ἀναλυτικῶν σὺν λοίσθω.
Ἐνθακεν ἀμφὶ μέσου καὶ ὅριο πυνθάνεσθαι·
τόσσου μέχρι προήκων, ὅφρ' ἀποδείξει ἐώκει·

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

Alexander

Contra Alexandrū & alios recentiores interpretes.

Τ ΟΝ σκοπὸν τῆς πραγματείας τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν ὑποθέσεων ἀναλυτικῶν τῆς ἀριστοτέλους, καθὰ καὶ τοῦ ὁρισμοῦ φησὶν ὁ ἀλέξανδρος εἰρῆκεν· ἐπειδὴ γὰρ φησὶ δύο λόγοι τῆς μεθόδου λόγου μὴ διαφοίασ', θεωρείασ', ὁ μὲν, ὁ τοῦ ὁρισμοῦ ὁ ἦ, ὁ δ' ἀποδείξεως, περὶ ἐπιστήμης ἐστὶν ὑπὲρ ἀρχῆς προσθέμενος. μὴ πῶ ἀπόδειξιν παραδοὺς πρότερον, τί τέ ἐστι μὴ πῶς γίνεται, νῦν δηλοῖ. καὶ περὶ ὁρισμῶν μὴ ἔστιν δὲ πᾶσι τῶν μεταγενεσρόων ὑφηγητῶν, περὶ τῆς τοῦ ὅρου καταστάσεως ἔφασαν οὐτοῦθα δεῖ ἀριστοτέλει προκεῖσθαι· δοκεῖ ἢ ταῦτα πρὸς μὲν ἐπιγραφὴν ἁμαρτάνειν. εἰ μὲν οὖν τοῦτο αὐτῷ ὁ σκοπὸς, ἔδει μὴ ἀναλυτικῶ πῶ πραγματείαν ἀλλ' ὁρισμῶ ἐπιγράφειν. ἢ περὶ ὅρου. ἢ ἄλλως πῶς· ὡς αὐτῷ ὁ σκοπῶ μὴ ἡ ἐπιγραφὴ σωζοίσ· νῦν δ' αἱ μὲν ἐπιστήμαι αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλοις ἀντιδιήρηνται. λέγω δὲ ἀναλυτικῶ τε μὴ ὁρισμῶ· μὴ ἕτεραι ἀλλήλων τῷ εἶδει εἰσίν. αἱ δὲ τῆς ἑτέρας παραδόσεις πῶ ἑτέραν ἐπιγράφειν, δόξειεν ἄν, ἴσως ἄλογον· οὐδὲ ἔοικεν ἢ ὄλογον, ὅτι ἐπειδὴ μὴ ἀσαφῶς περὶ ὅρου παραδίδωσι ἀλλ' ὅσον αὐτῷ κεῖται πρὸς ἀπόδειξιν, τούτου εἵνεκεν ἀναλυτικῶ καὶ ἔδοξε τῷ βιβλίον ἐπιγράψαι. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ παύτα λέγων, ὃ παρεῖσηται αὐτόθεν ἐν λόγῳ, πῶς τοσοῦτον αὐτῷ δοκεῖ περὶ ὅρου παραδίδοσθαι, ὅσον αὐτῷ κεῖται τῇ ἀποδείξει· οὔτε γὰρ ἔδοξε ἐκ τούτου παρεῖσθαι, οὔτε μὲν ὅτι τοσοῦτον αὐτῷ δοκεῖ παραδίδοσθαι ἐπεῖται, οὐδ' οὕτως ἔδει ἀναλυτικῶ πῶ περὶ τοῦ ὅρου ἐπιγράφειν παράδοσιν, ὅτι καὶ τὰ πῶ χρείαν τῷ ἀναλυτικῆς γίνεσθαι. ἀλλ' ἐν αὐτῷ μᾶλλον τῷ προκειμένου ἐχρῆν ὀνομασθῆναι τὸ βιβλίον· ἐπεὶ μὴ πολλὰς πραγματείασ διῄρισται ἐν ἑτέρᾳ ἀποφερομένασ ἐν ἐκείναις συμβαλλομένασ. ἀλλ' οὐκ ἐν ἐκείναις ὀνομαζομένασ, εἰς ἃς συμβάλλον· ἀλλ' ἐκ τῶν καθ' ἑαυτὰς προκειμένων αὐταῖς· ὡς ἐπὶ παντὸς ἐν αἷς ἐπιγράφεται πραγματειῶν, ἐν προκειμένων σκοπὸν περιέχειν οὐ δοκεῖ ἐπαγέλλονται τί οὖν ἑροῦμεν. ἢ ὅτι ἐπειδὴ περὶ ἀποδείξεως καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς οὐ τοῖς ὑποθέσεσιν ἀναλυτικοῖς ἡ πρόθεσις ἐστίν, οὐ μὲν ἐν πρὸ τούτου βιβλίῳ, τό τε εἶναι ἀπόδειξιν μὴ τί εἶναι ἀπόδειξιν παραδόσκειν· ἔτι τε, ὀλίγα τίνων γίνεται· μὴ τί τ' ἄλλων διαφέρει συλλογισμῶν· μὴ ὅτι οὐ μὲν τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς, ὁ μέσος τὸ συμπεράσματος αἴτιος οὐδὲ μὴ τοῦ πράγματος· οὗ δὲ ἐν ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ, δεῖ ἐν μέσον, μὴ τοῦ πράγματος εἶναι αἴτιον μὴ μόνον τοῦ συμπεράσματος· ἔδει δὲ ἐν ἀνάγκης μὴ περὶ τοῦ μέσου διδάξαι· μὴ γνωρίζειν ὅσοις ἐστὶ τὸ ὀφείλει· μὴ πῶς τοῦ πράγματος αἴτιός ἐστι, ὀλίγ ἔδοξε οἱ ἐν παρόντι βιβλίῳ, ἰδίαν διδασκαλίαν περὶ τοῦ μέσου ποιεῖσθαι. λειπνυὸς δ' ἐν ἀρχῆς τοῦ βιβλίου, ὅτι ἀναγκαῖον τοῦτο τῷ πρᾶγμα πῶ ἀποδείξιν μέσου εἰπεῖν. ὁ γὰρ περὶ τῷ τεττάρων ζητημάτων λόγος ὃν τοῦ βιβλίου καθηγόμενος δοκεῖ ποιεῖσθαι, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ καταστοχασμὸν τοῦ δεῖν τῷ μέσου ζητεῖν· μὴ ἐν ἐστόσει ὡς αὐτῷ, μετ' ἐπιστήμης μὴ οὗτος οὐ τῇ ἀποδείξει παραλαμβάνειν. τεττάρων γὰρ ὄντων καθόλου τῷ ζητουμένων, οὐ ἑνὸς τοῦτ' ὡς αὐτῷ παραδίδωσι, περὶ τοῦ μέσου ἐστὶ ζήτησις· μὴ ἐπεὶ οὕτως ἀναγκαῖός ἐστι ὁ μέσος ὡς οὐ παντὶ ζητήματι τούτου ἓ· πῶ ζήτησιν, ἔδει περὶ αὐτοῦ καθόλου παραδίδωσι μὲν δὴ περὶ ὅρου. ἀλλὰ καθὰ συμβεβηκός. οὐ γὰρ ἡ ὅρος. ἀλλ' ἡ μέσος τῆς ἀποδείξεως· τῷ μὲν ἢ ὅρου ἡ ὅρος, οὐ δὲ ζητα τῆς μεταβατικῆς φύσιν πραγματείασ διδάσκει· οὐ τοῦθα δὲ, οὐχ ἡ ὅρος. ἀλλ' ἡ αἴτιος· ὁ μέσος οὐ τῇ ἀποδείξει ἐστί· ὡς δὴ μὴ τῷ λοιπῶν αἰτίων· τοῦ ποιητικοῦ λέγω τοῦ ὑλικοῦ μὴ τοῦ τελικοῦ· τῷ τούτῳ γὰρ ἔχ ἅπτεσθαι, ἀλλ' ἡ μέσου ἐν ἀποδείξει παραλαμβάνον διδάσκει οὐ τοῦθα δεῖ περὶ τοῦ δὲ ἀναλυτικῷ συλλογισμῷ μέσου οὐ τοῦθα παραδίδοσθαι· μέρος δὲ μὴ αὐτῆ ἡ διδασκαλία τῆς ἀναλυτικῆς, ὀλίγ ἔδοξε μὴ προσφυῶς ἀναλυτικῶ ἐπιγράψαι. τοῦθα δὲ δῆλον μὴ τῷ παρὰ ἀλεξάνδρου λεγόμενον, τῷ τοσοῦτον διδάσκειν περὶ τοῦ ὅρου, ὅσον αὐτῷ κεῖται τῇ ἀποδεικτικῇ· ἐπεὶ γὰρ ὡς περὶ μέσου οὐ τῇ ἀποδείξει λαμβανομένου καθόλου τῷ, οὐ τοῦθα παραδίδοται, οἰκείως αὐτῇ παραδίδοται. καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτ' ἐστὶ δεῖ. καὶν φόρου ἡ μὴ φόρους τῆς τούτου καθόλου παραδίδωσι, τούτου εἵνεκα ἔδοξε φρεῖ. ἵνα ἔχωμεν τῷ ἀποδεικτικῶν μέσον, ἐπιστημονικῶς διῃρημένον μὴ ἀσυμβόλου. ἐπεὶ δὲ ἔδοξε τοῖς παλαιοῖς ὑφηγητοῖς παραλείπειν τίνος εἵνεκεν ἀναλυτικῶ ἡ ἀποδεικτικὴ ὀνομάζεται, χρὴ μὴ περὶ τούτου προθεῖναι. ἢ ὅτι οἱ τοῖς προτάδοις ἀναλυτικοῖς παρὰ τοῖς ὑφηγηταῖς πεμφθὴ ἀπόδοσις, ἐκείνοις μὲν ἴσως ἀρμόσει· τῇ δὲ γε ἀποδεικτικῇ, οὐδαμῶς. οὐ γὰρ ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη ἀτελεσθρα τῆς εἰς τὰ σχήματα ἀναγωγῆς τῷ συλλογισμῶν ἑκάστου, ἵν' ὑφ' ἑκείνης μὴ αὐτὴ ὀνομάζηται. εἴγε μὴ τέλος ἡ ἀποδείξις τῷ τοῦ αὐτῆς ὑπὸ πασῶν περὶ τῶν συλλογισμῶν παραδόσεων. μὴ ὅτι μὴ οὖν ὁ ἀριστοτέλης μαρτυρεῖ ἐν πρώτης αὐτῆς ἀρχῆς, καθόλου πῶ σκέλευ εἰπὼν περὶ τε ἀποδείξεως καὶ ἀναλυτικῆς· μὴ ἐπιστήμης ἢ συλλογισμοῦ ἀποδεικτικῆς τί οὖν φαμὲν τῆς ἀναλύσεως ὄνομα, ἐπὶ τ' ἀπίων ἔοικε τεθεῖσθαι ἀφ' τ' ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπὶ τὰς ἀρχάς. ὡς καὶ αὐτὸ

Quae sint tractata in priore libro posteriorū analyticorum

In aliis syllogismis medii causam esse conclusionis nō rei, in demonstrativo autē utrius q:

Agitur in hoc lib. de causa simitudé sed p accidens nō quatenus, diffo: sed quatenus medium

Analytica quę inscribatur hoc opus. pro Alexander chyra traditio

χάλυσις qd?

ἀναλύειν qd?

Analysis tripliciter dicitur 1 2 3

Qua analysi utatur aristoteles in posterioribus a qua analytica dicta sint ./

Methodi .4. p qs fit oīs disciplina scribibus & qp fit offm cui libet

A qua analysi uocetur apodictice scientia analytica . Nota

Priora analytica unde sic dicta

Nō est demonstratio sine diffinitione . neq: diffinitio sine analysi . Ergo non est demonstratio sine analysi recte ergo analytica appellata est ipsa demonstratio

Plato

Non probatur aristotelis opinio platonis facientis diffinitiones ex diuisionibus .

Medium demōstrationis diffinitio est .

Causa formalis in demōstrationibus ut plurimū medium est

Causa materialis pessima omniū causarū ut pote obscura & tenebrosa . Sola ergo formalis uera ÷ & legitima causa substātiarū nobis ueram earū cognitionem nobis præstans .

τοῦ ὅμοιά φησι. ἀνάλυσις γάρ ἐστι, ἡ εἰς τὰ αἴτια καὶ εἰς τὰ πρότερα λύσις τῶν ἀποδεικνυμένων· ἡ δὲ αὐτῶν ἀποτέλουμένων· ἡ τύχοι μετὰ φορικῶς ἐλληπται ἀφὸ τῆς ἀποδημίας· ἡ ἀναφερόντες εἰς τὰ οἰκεῖα· ὁ δὲ ἐκ τῆς παιδιᾶς ἀποδημήσας· εἶτα ὑποστρέφων ὅθεν ὥρμησεν ἐλήλυθεν, ἀναλύειν λέγεται· ὥσπερ δὲ ὁ, τε ὅρισμὸς, ἥ τε ἀπόδειξις, ἥ τε διαίρεσις πολλαχῶς λέγεται, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνάλυσις· ἔστι μὲν γὰρ ἀνάλυσις, ἡ ἀφὸ τῶν ὅρων εἰς τὰ ἀκροτελῆ ὧν ἐστι συνεστηκὸς ὡς ἐκ στοιχείων ἔστι δὲ τῶν συλλογισμῶν ἀνάλυσις εἰς τὰ σχήματα· ὡς εἰς ἀρχὰς πάντως ἢ τοι καθόλου τεχνικοὺς ἢ ἐπιστημονικούς· ἡ ἐτέρα αὖ θέσις, ὡς εἰς στοιχεῖα τὰς προτάσεις ἡ τῶν ὅρους ὧν πρῶτ' συντέθειν ἔστι ἀνάλυσις· ἡ ἡ ἀφὸ τῶν μερικωτέρων ἐπὶ τὰ καθολικώτερα· ἡ ἀφὸ τῶν καθέκαστα ἐπὶ τὰ ὑπερκείμενα γένη· ἢ ἡ χρῆσις τοῦ ὁ ἀριστοτέλης οὐ δῶ προκειμένῳ βιβλίῳ· δι' αὐτῆς βουλόμενον τὸν ὁρισμὸς προσδεπόμενος· ὡς τῶν κοινῶς βουλομένων λόγος τοῖς ὁμοειδέσι τοῖς καθέκαστα ὁρισμὸν ἢ τὸ εἴδους· ἡ τῶν κοινῶς βουλομένων λόγον τοῖς ὁμογενέσιν εἴδεσιν, ὁρισμὸν ὑπάρχειν τοῦ γένους· ἧν ἡ τῶν διαιρετικῆς ὑπόθεσιν· ὡς ἔχουσι ἡ ἐκείνη ἡ ἀσφαλέστερον τῶν ὁρισμοὺς θεραπεῦ δυναμοίλω· ἔστι ἡ γνωστοῦ πηὸς ἀνάλυσις εἰς τὰς ἀρχὰς ἡ τὰ αὐτικ· ὅθεν ὁ ἢ· ἔχει ἡ ὁ γινώσκεαζ· καθ' οὗ δὴ τόπον ἡ ἀποδεικτική, ἀναλυτικὴ ὀνομάζεται· ἐπεὶ τ' ὡς ἐπὶ πᾶν ὕδ ἀναλύσεως ἡ μὲν αὐχὴ ταύτης βούλεται· ἀφὸ τῶν ἡ μὲν προτέρων αὐτοῦσιν ἐπὶ τὰ τῇ φύσει πρότερα. τουτέστι τῶν αἰτιατῶν ἐπὶ τὰ αἴτια· ὅθ' ἕκαστ αὐτὴ τε ἀναλυτικὴ ὀνομάζεται, ἡ ὁ καθ' αὐτὸ συλλογισμὸς, ἀναλυτικὸς· ὅτι τ' ἡ συλλογὴ ὕδ αὐτιφορέξεως τῆς γῆς ἐλείπει, ἐκ τῆ ὑδῶν ἐπὶ τὰ πρότερα καὶ οἰκότερα, γινωσίζομεν· ἡ τότε πὸ ἀπόδειξιν συνιέναμεν· ὅτι μὲν τ' ἐκλείπει, αἰσθήσει γινώσκεζ· ἡ δὲ τούτου αἴτιον, ὕσδρον βούλόμενος ἡ διανοια, πὸ τούτου ἐπισκέπτεται συνίσησιν· ἡ συλλογὴ ἐκλείπει· ἡ ἐκλεῖπον αὐτιφράττει· ἡ συλλογὴ αὖρα αὐτιφράττει· ὅθεν ἀνάλυσις ἐκ τῆ αἰτιατῶν ἰοῦσα εἰδῆ τὰ αἴτια· εἶτα ἡ ἀποδείξεις ἐκ τῆν αἰτίων εἰδῆ τὰ αἰτιατὰ ἡ· ποιοῦσα· ἡ συλλογὴ αὐτιφράττει· ἡ αὐτιφράττομενον ἐκλείπει· ἡ συλλογὴ αὖρα ἐκλείπει· πάλιν ἡ γῆ σείεται· σειομένης αὐτῆς, πνεύματ' ἐν τοῖς κοιλώμασιν ἡ σήραγξιν αὐτῆς ἀφοκλείεται· ὁ τῇ γῆ αὖρα πνεύμα ἀφοκλείεται· ὅθεν ἀνάλυσις· εἶται ἀπόδειξις· ὁ τῇ γῆ πνεῦμα ἀποκλείῃ· πνεύματος ἀποκλειομένου, σεισμὸς γίνεζ· ὁ γῆ αὖρα σεισμὸς γίνεζ· ἧ δὴ δῖᾳ τούτην πὸ αἰτίαν ἀναλυτικὴ ἡ ἀποδεικτικὴ ὀνομάζεται, ἡ ἐπειδὴ ὁ κύριος ἄπαν ὁ τῇ ἀποδείξει ὁ μέσος ἔχει· οὗτος δὲ ὅταν ὁ λόγος ἡ τοῦ ἵνα ἢ· τὸ πράγματος, ὅθεν δ' ἕκ ἀναλύσεως ὑπόθεσιν ὡς οὐκ πεπερασῖ ὁδός, ὅθ' ἕκαστ ἀναλυτικὴ ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπωνόμασται· ὅθ' ὁ ἕκ ἀναλύσεως πρώτης προβαίνειν τε ἡ σωίσταζ· οὐ γὰ ἂν ἀποδείξεις, εἰ μὴ ὅρος· οὐκ ἂν δ' ὅρος, εἰ μὴ ἀνάλυσις· καθ' ὡς ὁ ἀριστοτέλης φησίν· οὐκ ἂν οὖρα ἀποδείξεις, εἰ μὴ ἀνάλυσις εἴη· δι' ἃ πᾶς ἡ οὕτως ὡς τὰ μὲν, πρότερα ἀναλυτικά, ὅθ' πὸ πρότερα αἰτίων οὕτως ὠνόμασται· ὡς τελεοτέρα· οὖσης παρ' αὐτῆς θεωρίας, ἢ εἰς τὰ σχήματα τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσεως· ὁ δὲ πὸ τούτου βιβλίον. ὅθ' πὸ διότερα· ὡς ὕδ ἀναλύσεως τ' αρχῶν ὑρισκομένων τῆς ἀποδείξεως καθὼς εἴρηται· ὁ προκειμένου δὲ βιβλίου οὐπω ἐπιγέγραπται, ἐπειδὴ καθ' ὅλ τὸ μέσου μὲν διάστασις τῆς ἀποδείξεως· ἔστις, ὁ τῇ πῶ λόγος ὕδ'. οὗτος δὲ, ὅθ' τῆς ἀφὸ τῶν περιεχομένων ὧν τὰ περιέχοντα ἀπόδου ὑρίσκεται· ὡς ὕδ' προοῖῶν ἀριστοτέλης ἑρεῖ· ὅθεν δὲ ὕδ' ὁ τρόπος ἀναλύσεως· ἡ οὕτως ἐπιθέσεως τ' βιβλίων τουτωνί, οἰκείας αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς ἀποδέδωται· ἴσως δὲ ἡ ὕδ' αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς σύδείκνυ· ὁ μὴ συναρέσκεσθ τοῖς ἐπιχειροῦσιν ἀπογλυναῖ τὸν ὁρισμοὺς ἐκ τῶν διαιρέσεων· καθ' ὡς ἐποίουν οἱ τ' πλάτωνα· ὡς ἀκριβεστέρας οὔσης καὶ ἀπλουστέρας τῆς ἀναλύσεως, εἰς ὁ ἀπογλυναῖ τὸν μέσους τῶν ἀποδείξεων τ' παρ' ὧν αἰτίων καὶ τὰ ἀριστοτέλη, καθ' ὃ τὸ εἰδικὸν ὁ πλεῖστος λόγος αὐτῷ ὢν τοῦ δ' ὅτι καὶ ὅθεν ὁ τοῖς ἀποδείξεσι μέσον ὡς ὧδε ὁ πλεῖστον παραλαμβάνεται· ὁ μὲν γὰ ὕλικὸν, χεῖρον τῶν αἰτίων· ἡ ἡ ἐκ τούτου γνῶσις, ἀκριβεστέρα· συμπαρόμαρτυρεῖ ἐχουσά ὁ τῆς τοιαύτης αἰτίας· ἀχλυώδες τε ἡ ἀβέβαιον· ὁ δὲ γε ποιητικὸν καὶ ὁ τελικὸν, ἡ ἀμφω ὕβήκεται τὸ ὅτι αἴτια, ἥ ποτε τούτ' θάτερον ἔχεται, τῶν ὁ τῷ εἶναι ἐστι· ὅθεν δὲ ὁ τέλος· μόνον δὲ ὁ εἶδος, ἀεί τε οἰκεῖον καὶ τελειωτικὸν τῆς οὐσίας τὸ πράγματος· καὶ πὸ γνῶσιν αὐτὸ καθαρὰν παρέχομενον· δι' ὅθεν καὶ αἱ τελέους τ' ἀποδείξεων, ὅθεν μέσων παραλαμβάνουσι πλεστάρων δὲ ἡ τ' μεθόδου οὐσῶν καὶ τὰ γένος, δι' ὧν πάσα διδασκαλία ἡ μάθησις ἐπιστημονικὴ πορίζηνε), ὁ ἐρισικὴς τε, ἡ ἀποδεικτικὴς· διαιρετικὴς τε, ἡ ἀναλυτικὴς, οὐκ ἂν δικαίως πορίζοιμεν, ὁ τῷ πεῖ ἀποδείξεως λέγεσθ· ὁ ἐρισμοῦ, ἐπεὶ ἀφλῶς πεῖ τ' πλεστάρων τί τέ ἐσι, ἡ διατί· τί τὸ ἐ ἔργον ἐνόησῳ, ἡ πῶς πρὸς ἀλλήλαο ἔχουσι· ἁπάντ τοι μέθοδοι μὲν ἐσιν ὀνοματικαί· δι' ὧν ὁ αὐθρώπινος νοῦς, τὰ οἰκεῖα καταλαμβάνει ζητήματα· ὑρεῖν δὲ, ἵν' ὧσιν ὁδοὶ δ' ὧν ἡ τῷ αὐτοῦ πρὸς πῶ τ' ἀφανῶν ὑρεσιν ἔργον δέ ὅτι τ' μὲν ὁρεστικῆς, ἐ πῶ ἰδίαν οὐσίαν τῷ προκειμένου δηλοῦν τῆς ἡ ἀποδεικτικῆς, ἐ δεικνύειν τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα, ὅθ' τῶν αἰτίων μέσων τοῖς οἰκείοις ὑποκειμένοις ὑπάρχοντα· τῆς δὲ ἀναλυτικῆς, ἐ ἐκ τῶν

// ἢ· λόγω

σωαρέσκεσθαι τοῖς assentiri his

∴ ἢ· αὐτοῖς

□ ἢ· ἐστι

ἐ ἐκ τῶν ἀτόμων τὸ καὶ καθ' ἕκαστον, ἀναγάγειν ἐδὶ τὰ εἰδικώτατα· καὶ ἀφ' τῶν εἰδικωτάτων ἐδὶ τὰ ὑπάλληλα· ἡ ἀφλῶς ἀφ' τῆ ὑδῶν τὸ ἡ ὑποκειμένων, ἐπὶ τὸ πρότερα ἡ καθηγερούμενα· φλλῶν δ' ὄντ' σημαινομένων διαιρέσεώς τε, ἡ ἀναλύσεως, οὔτοι μόνα κυρίως εἰσὶν αἱ εἰρημέναι· ὡς ἡ εἰς τὸν ὁρισμοὺς σωτελοῦσαι ἡ εἰς τὰς ἀποδείξεις· ἃς ἀριστοτέλης ἐν ᾧ προκειμένῳ παρελαμβάνει βιβλίῳ· εἰς πὸ τ' ὁρισμῶν ὕρεσιν· ἀμφοτέρας μὲν λέγων σωτελεῖν εἰς αὐτήν· πὸ δὲ γε ἀνάλυσιν τ' διαιρέσεως προτιθέμενος τὰ μὲν δὴ τ' τεσσάρων ἐνέσης ἔργα τὰ δ' λοιπὰ δ' αὖ, εἰ μὴ πῶς πρὸς ἀλλήλαο ἔχουσιν ἐρεῖν· ἔχει γὰ ἀμφισβήτησιν πότερον αὐχικαί εἰσι πᾶσαι τῆς ὁρεστικῆς ἡ τῆς ἀποδεικτικῆς αἱ λοιπαί· ἐπεὶ δ' αὖτ' ὁρῶμεν ὑρεσκομένους τὸν ὁρισμοὺς, ἡ ὕδρ μὲν, οὐχί· ὡς ὑπαρτίδες ὄντ' ἐκείνης ὑπόκειν)· ὡς πρὸ εἰ διακονοῦσι αὐτοῖς· ἡ ᾧ ἐπισήμονι λόγῳ πὸ ὑβ ἐκείνων προσγινομένῳ τοῖς πράγμασι προετοιμάζουσι εὐδοποίησιν· ἐ μὲν γ' ὡς αἴτιαι πρὸς τὴν ἐκείνων αὖτοι, αὐτοτελεῖς αὖ ἦσαν καθ' ἑαυτὰς ἡ οὐ πρὸς ἐκείναο ἀναφερόμεναι· ναὶ δὲ πρὸς ἐκείναο, αὐτοῖς ὄντ' ἀφορίζεις ἰδίαν· ὡς πρὸ αὖ ἐποιήσαμεν πὸ πρισικὸν, καὶ μετὰ λικὸν, πρὸς πὸ χρυσοχοικὸν ἡ τεκτονικὸν· οὐδ' γονεῖς αὐτοῖς τοὺς ὕλαο ἀποτελούσας· τὰ δ' γένη, ὕλαι τ' ὁρισμῶν. ἃ πρὸ δὴ ἀδιαίρετα ὄντα περαλαβοῦσα ἡ διαίρεσις· διαιρεῖ τοῖς διαφοραῖς· ἡ ἐπιτήδεια πρὸς πὸ τ' ὁρισμῶν σχηματίσειν ἀπορράζει)· ἐ τοιαῦτα χωόμενα, ἡ ὁρεστικὴ δεξαμενὴ ἡ πὸ προσηκόντων αὐτοῖς τάξιν προσθέσεως ἡ σύνθεσιν, τῶν ὁρισμοὺς ἀπορράζεται· ὡσαύτως ἡ ἀναλυτικὴ ἄνεισι μὲν ἀφ' τ' ἀτόμων ἐδὶ τὰ εἰδικώτατα· ἡ ἀπὸ τούτ' ἐδὶ τὰ ὑπ' αὐτὰ γένη· ἡ αὖ ὁρίσκει ἀφ' τὰ τοῖς ὑποκειμένοις κοινά· καὶ πῶ τὰ προτίθεσι τῇ ὁρεστικῇ· ἡ δὲ, λαβοῦσα ἡ σωθέσας προσηκόντως, τὰ μὲν τοῖς ἡσθέναστα κοινὰ, ὁρισμοὺς τῶν εἰδῶν ἀπορράζεται· πῶν χωῶν δὲ αὖ, δι' ὁρισμοὺς ποιεῖ, τὰ κοινὰ τοῖς εἴδεσιν· ὡς εἰ ἀφέλοι τις ἀφ' τῆς διαιρετικῆς ἡ τῆς ἀναλυτικῆς· ἐ πρὸς τὸν ὁρισμοὺς ἀποβλέπειν καὶ πρὸς τούτους λυσιτελεῖν, ἀτελὲς τε ἔσονθ, ἡ, ἡ οὐδ' ὅλως ἡ ἐπιβρεχὺ χρησιμεύουσι. αὖ τοι μὲν δὴ οὕτως ἡ δὲ γε ὁρεστικὴ, ἡ καθ' ἑαυτήν τε αὐτοτελὴς ὄντ' τὰς οὐσίαο τ' πραγμάτ' πορίζουσι· σωίσησι δὲ ἡ πὸ ἀποδεικτικὸν, ἐ μέσον ἡ αὐτίον αὐτῆ παρέχουσι· οὐ χωρὶς, ἀποδείξιν γενέσθαι ἀδύνατον· ἐ κύριος δ' ἅπαν τῆ ὁρεστικῆ, ὁ λόγος ἀποδίδωσι· μετὰ δ' αὐτὴν, τὴν ἀποδείξιν χωρὶ δεῖαι· ὡς δ' αὖτ' ἀσφαίνουζον· τὰς δὲ λοιπὰς, ὑπουργοὺς τούτ' κρίνει ἡ ὑπερέπιδας· τ' μὲν ὁρεστικῆς, προηγουμένως· δι' ἃ μέσης δ' αὐτῆς καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς· ἡ δὲ ὁρεστικὴ τῆς ἀποδεικτικῆς προηγεῖται· ἔτι ἡ μὲν, τὰς οὐσίαο τ' πραγμάτ' ἡ δὲ, τὰ ἑπόμενα αὐτοῖς ἀποδίδωσι· ὡς δ' ἡ ἐστίαι πρὸς τὰ ἑπόμενα, οὕτως ἡ ὁρεστικὴ πρὸς πὸ ἀποδεικτικὸν· οὐ καθ' δ' ἡ ὁμαι καὶ καθ' τὸ πολὺ τούτ' δρεῖν, ἀλλὰ τ' πάρεργα ἀλλ' οὐ πολέους ἡ καὶ ἐλάτους αἱ κοιναὶ τῆς διδασκαλίαο· καὶ τῆς μαθήσεως μέθοδοι· ἡ δ' τὰς οὐσίαο ἐπισημονικῶς μαθεῖν δῖᾳ τὰ τούτους ἑπόμενα· πρὸς μὲν δὴ τὰς οὐσίαο, τῇ ὁρεστικῇ χρώμεθα· ἐκ δὲ τ' δηλωτικῶν τὸ, τί ἐδ εἶναι λόγων εἰς ἕνοιαν τ' ἐφ' μοίων δ' ἰόμενοι, πὸ ἀποδεικτικὸν εἰς πὸ τοιοῦτ' κατασκευὸν παραλαμβάσομεν· ἐπεὶ δὲ ὕλης δεῖ τῇ ὁρεστικῇ πρὸς πὸ τ' τελεσμῶν ἀποπλήρωσιν, ἐπιχορηγοῦσι τοῦτην, ἥτε διαίρεσις καὶ ἡ ἀνάλυσις· ἐπεὶ δ' οἱ ὁρισμοὶ, ἡ τ' εἰδικωτάτ' ἡ τῶν ὑπαλλήλων εἰσὶν· ἡ ἀνωθεν ἡ κάτωθεν τοὺς τοὺς θηρεύομεν, ἤγουν ἡ ἀφ' τ', πρότερον ἡ ἀφ' τ', ὑσδρον· ἀφ' μὲν οὖν τῆν πρότερ' ον πὸ θήραν μετίοντες τῆν ὁρεστικὴν τε καὶ ἀποδεικτικὴν· δι' δὲ ταύτας, διαιρετικὴ τε ἡ ἀναλυτικὴ ἡ ὁ πον δὲ ὁ βιβλίου χρήσιμον, οὐδὲ τέτ' ἄδηλον, τοῖς τε πρὸ αὐτὸ ἐγνωκόσι ὁ χρήσιμον· εἰ δ' ἡ ἐπίσημον, ψυχῆς λογικῆς τελειωτικὴν· προάγουσα ταύτην εἰς πὸ ᾠκείαν αὐτ' αὖ ὑγίειαν· ἐπίσημη δ', συλλογισμὸς, ὁ δι' μέσου, αἰτίου τῆ πράγματος δ' μόνου τῆ συμπεράσματος· ὁ δὲ μέσος οὐ πρόχειρος, ὑβ ἀνάγκης ἔδει μεθόδου πρὸς πὸ μέσου ὑρεσιν· τοῦτην δὴ παραδιδοὺς σ' ταυθοῖ, τέλειον πόνην ἡ ἀσφαλέστ' τ' ἀποδείξεως ἡ ἐπίσημης λόγον ἀπομαθήσει· τῆ καιριωτάτου δ' αὖ ὄντος ἐλέγετο· εἰ μὴ τὰ ἐν τούθα παραδεδομένα ἐκτὸς τοῦτο ὁ γνώσιον ὁ ἡ ὅλ' ἄλλα τ' ἐωυτοῦ ζητεῖαζ παραλείπ) περιτόν δῖ ὑβεπάρχειν τοῦτον.

» ΤΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ δῖᾳ ἴσα ἐν ἀριθμῷ, ὅσα πρ' ἐπίσαμεθα. (τάξειν. »

Τ ῶ αἰτίαν τῆς τῶν ζητουμένων ἐντυθοῖ παραλήψεως καὶ διδασκαλίαο, ἤδη μὲν προλαβόντες ἀποδεδώκαμεν, ὡς ἡ μὲν ἔδοξεν οἰκείαν ὅτι μάλιστα, καὶ τοῖς προκειμένοις ἁρμόδιον· τῷ γ' βουλομένῳ μετὰ πὸ ἀκριβῆ τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπισήμης παράδοσιν διδάξαι· ἀναγκαίαν παρασκευὴν τῆ ἐπισημονικῆ θεωρίᾳ πὸ ἀδὲ τούτου ὑβέτασιν· ἔσται δὲ λείκνυσθαι μάλιστα, ἐ ὧ παντὶ φανεὶ ζητήματα τῆ μέσου εἶναι πὸ ζήτησιν· οὕτω δὲ ἀναγκαῖα δῖᾳ ἡ κ. ἰόλα π' τῶν ζητημάτ' παρόδοσις· ἐπεὶ δὲ ἡ ἄλλη τις τοῖς παλαιοτάτοις ὑβεγκεῖσθαι δοκεῖ παραδόσις, λεῖ μὴ δ' ἐκείνην παραλιπεῖν· ὅσα τ' ἐλείπετο τὰ αἴτια ἀποδοῦναι, τοσοῦτον ἡ τῆ ζητουμένου λόγος ἀναγκαῖος ἀναφαίνεσθαι· μάλιστα δὲ ἡ ἐν ἐχομένοις τῆς διανοίαο κ. θησαμένης, ὅταν ἡ τ' αἰτίων ἀπόδοσις γίνηται ἐφ' ὅσον δῖ· ἡ τ' αὐτίων ἀπόδοσις ἐλλιπὴς ἦ), ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ταῖς ψυχαῖς ἡ ἐπίσημη ἀνέχεις ἐπιδίδοται.

Τὰ ζητούμενά δῖᾳ ἴσα ἐν ἀριθμῷ, ὅσα πρ' ἐπίσαμεθα. »

// hoc dicit qa in aliis syllogismis Medium est causa tantum conclusionis . in demonstratione & conclusionis & rei . auctore philopono in hunc ipsum . 2^m librum in ipso statim initio

□ δῖ· ἢ·

// ἢ· ἀνέχεσθαι

ρας

Aristoteles in præsenti uolumine summit διαίρεσιν & analysin ad diffinitionis inuentionē . præstantē analysin diuisionis

Quomodo diuisio seruit inuentionī diffinitionis

Sigs subtrahat diuisionem & analysi minimū quod prebēt diffinitionis inuentiōi aut prorsus nullū aut parū utiles erūt

Diffinitionis offm

Diffinitionis anteit demonstrationē . nā hæc substātias rerū illa accidentia mōstrat

Cur .4. tantū methodi & neq: pauciores neq: plures

Scientiæ diff^o

Mediū nō ÷ facile inuentu

Quanto plures causæ afferuntur tāto firmior est scientia illius rei cui sunt causæ .

Quare mitiũ faciat Aristoteles a quæsitis

Quid ÷ simplex & qd compositum . infra

Quod quæsitũ ÷ & postea cognitum differunt si cui problema & cõclusio

Quæstio

Solº

Quæsita numero . 4 .

Si est

Quid est

Si nest aliqd illi

Quare nest aliqd illi

Mos aristotelis incipere à cõpositis . i . prioribus & notioribus nobis & redire ad simplicia . i . priora & notiora natæ

Simplicia esse . si est ; quid est ? Composita autem Si nest hoc huic ?

Quatuor illas quæstiones scibiles alio modo uocat

Esse aliud alij

Quare esse aliud alij

Esse aliqd

Quid sit aliqd

Diuisio ex q constat numerus . 4 . quæstionũ

Quum interrogamus causam quærimus . interrogationi p diffinitionem respondetur . diffº autẽ forma ÷

ℓ. ſ. ποῖς, ſ. ζητήσιν

Quid est huic . n . m

ℓ. ſ. aristoteles præponit hoc ÷ prius ponit composita ꝗm simplicia

τί ἐστι

ὅτι

διότι

ει ἐστιν

ὅτι

διότι

καὶ

Γερεὶ ὁρισμοῦ προβέμενος εἰ πεῖν ἐφ' ὁπόσον, οὐκ ἀπροηγουμένως π αὐτὸ ἀλλὰ δι' ἄλλο φανερὸν ἀπόδειξιν ὡς ἔφην τοῦτο πρότερον, ἐπεὶ ὁ ὁρισμὸς ἐν ᾧ, τί ἐστι . ἡ δὲ τί ἐστι, ζητούμενον, καθόλου δ' ἐστὶ τὰ ζητούμενα καὶ τίς ἡ τούτ διαφορὰ πρὸς ἄλληλα . ἴ' ἐκ πάντης ἡ μὲν ἡ τί ἐστι ζητουμένων ποσότης σχήλη γελῶσι τοιαῦτα . καὶ ἐστὶν μὲν, ἀκολούθως τοῖς πρὸ ἡμῶν οὐδὲν δ' ἧττον ἡ δι' ἄλλο ἀπόδειξιν οὐ περὶ τ ζητουμένων λόγος ἀναγκαῖος ἐστι . εἴ πῃ δ' ἐν ᾗ αὐτῶν, καὶ ὁ διατί ἐστι . ὅπερ τοῖς ἀποδεικτικοῖς ἐστὶ αἴρων μεθόδου, ἐν τ ζητουμένων λόγον κεκίνηκε . λείπει γοῦ προϊόντων, ὡς οὐδὲν ἐκ τούτων τοῦτον διαπέφυγε πάντ ἐπισήμην. ὡς καὶ πάλιν ἐπισήμην ἐς αὐτὸ αὐαφέρεσθαι . εἰ γὰ τοῖς ζητουμένοις ἐσαίρεμα τὰ ἐν ἐπισήμη γ νόμενα, ἡ ἑκάστου τ ζητουμένων, τοῦτ ἐν ᾧ ὑποκειμένῳ ὁ ἐκ τῆς κατ' αὐτὸ ζητήσεως βουλευόμενον, ἐὰ ἡ λόγῳ διώκηκε, πάντα δὲ τὰ ζητούμενα ὑπὸ πάντ ἀπόδειξιν αὐαφέρεται ὡς πρόϊόντος τοῦ λόγου φανήσεται, ὥστ αὐτὸ αὖρα ἡ τὰ οὐκ ἐπισήμη γινόμενα . ὥστε ἡ πᾶσα ἐπισήμη ἴσαίρεμα ἂν φύσει τὰ ζητούμενα, τοῖς εἰς ἐπισήμην ὁρίζομένοις . ζητοῦμεν γοῦν, ἵν' εὑρίσκομεν τοῦτο . ἐν δὲ εἰ πεῖν, ἵνα γνῶμεν . ἐὰν οὖν ὡς ζητούμενον ἐν ἀρχῆς προβλῆθῃ, εἶεν τελευταῖον εὑρεθὲ, εἰ γνῶσει γίνεται ἡ ἐπισήμη τοῖς ζητήμασιν . ὡς π. τοῦτο ἐν ᾧ ὑποκειμένῳ ὁ ζητούμενον πρότερον ἡ ὕστερον γνωσκόμενον . τῷ λόγῳ δὲ διαφέρειν μόνον ὡς ζητούμενόν τε ἡ γνωσκόμενον . ὥστ ἡ μὲν ἀναγκαῖον ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐστὶ ἐν ᾧ ὑποκειμένῳ ὁ ζητούμενον τε ἡ γνωσκόμενον . ὥστ ἡ πρόβλημα ἡ συμπέρασμα . ἡ μὲν ὥστ ἐπὶ τ ζητουμένων κατ' αἴσθησιν, οὐκ ἐν ᾧ ἀνάγκης οὐ εὑρέσει ὁ ζητῶν εὑρεῖν θησαυρὸν, ἐν ᾧ ἀνάγκης εὑρέσει θησαυρὸν, οὐδ' ὁ ζητ οἰκέτην ὁραστέτην, ἐν ᾧ ἀνάγκης εὑρέσει τ ἀποφαίνοντά τ αὐτῆς ὁ ζητῶν γνῶναί τί, ἐν ᾧ ἀνάγκης εὑρέσει ὁ ζητούμενον . ὁ γοῦ τετραγωνισμὸς τοῦ κύκλου, ἐζήτηται μὲν παρὰ πολλοῖς . οὔπω δὲ εὕρηται . ὥστ ἐν ᾧ ἐσαίζειν ἀναγκαῖον ἐστὶ καὶ τὸ λόγον ζητουμένοις, ἃ ἐπισάμεθα ἡ οὐκ οὕτως οὐδ' ἀρεστοτέλης ἴσα φησὶν ἡ κατ' ἄρεθμὸν τοῖς ζητουμένοις, ἃ ἐπισάμεθα, ἵνα καθέκαστον μεζούμενα, ἀλλήλοις ἐν ᾧ ἐσαίζοιεν, ὥστε ζητοῦμεν ἡ ὅσα ἐπισάμεθα . ἀλλ' ὅτι ὅσα κατὰ γένος ἐστὶ τὰ ἐν ᾧ ζητοῦσιν προβαλλόμενα, τοσαῦτά ἐστι καὶ τὰ σὶ ἐπισήμη γινόμενα . ἡ ὅτι τέσσαρα κατ' ἀριθμὸν τοσαῦτα, καὶ εἶναι ζητοῦντες ἂν περί τινος, ἢ ἔστι ἐκείνο ζητοῦμεν . ἢ τί ἐστι . ἢ εἰ ὑπάρχει ἁπλῶς τί . ἢ διότι ὑπάρχει ἁπλῶς τί . ὅτι δὲ τοσαῦτα καὶ οὔτε πλείω οὔτε ἐλάττω, σήλον τίθησιν ἐκ τ διαιρέσεως . ἅπαντα ἐστὶ ταῦτα τὰ ἐκθέμενος πρότερον, πεποίηται δὲ πᾶν ἐκθεσιν, ἀρ' τ σωθεῖσ αὖ λόγῳ καὶ ἀνάγκη ἐκ τ διαιρέσεως . ἅπαντα ἐστὶ ταῦτα τὰ ἐκθέμενος πρότερον, πεποίηται δὲ πᾶν ἔ

διατί ὅτι, διαλεκτικὴν πρόβλημα. ἡ μὲν, ὅτι ἀπλοῦν ὄτι οὐδὲν ἢ τοιοῦτον, διαλεκτικὴν πρόβλημα· οὐ γὰρ αὖ μόνῳ τῷ τρόπῳ προτάσεως διέφερεν ἀμφότερα δὲ, ὅτι τούτων οὐδέτερον προβαλλόμενον, δίδωσι τῷ ἀποκειμένῳ ὡς ἐλέγχῳ ὃ βούλεται τῆς αὐτῆς φάσεως μόριον· ἐπιστήμης γὰρ οὐκ ἔνεκεν ἀλλ' οὐκ ἐλέγχου χάριν πυνθάνεται. ὁ πῶς αἰτίαν τῶν ζητουμένων ἐπιστημονικῶς μετιών.

» ΤΑ ζητούμενά ὄντι ἴσα ἐν ἀριθμῷ ὅσα περ ἐπιστάμεθα.

ΕΠΕΙ ὁ νοῦς ὁ ἀνθρώπινος ἀτελὴς ὄντι ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἐκ τῶν δυνάμει προβαίνειν εἰς πῶς οὐ δράγειαν, δίδ. ὅσον καὶ ἐκ ζητήσεως τὸ γνωστὸν, εἰς ὕρεσιν αὐτὸ παραγίνεται. τὰ γένη τοίνυν τῶν ζητουμένων, τοσαῦτα ὄντι, ὅσα καὶ τὰ τῶν γνωστικομένων. οὐδεὶς γὰρ ἂν ὁ νοῦς τῆς τὸ γνωστὸν γνώσεως, ζητεῖ· καὶ ὕρων, ἐκεῖνο ὕρηκεν ὃ ἐζήτηκεν· ἢ δὴ ἁπλῶς ἐστὶν εἶναι ζητήσας, ἐστὶν ὕρηκεν, ἢ ἐστὶν εἶναι, ἢ ὑπάρχειν τί τινι· ἢ ἐκ διατὶ ὑπάρχει τί τινί· δόξεις δ' ἂν, δίδ. τὸ ἀδήλου δεικνύναι ἐξ ἀδήλων ὁ ὁρίσατέλης. ἀδήλου γὰρ οὔσης τῆς τε τῶν ζητουμένων τῆς τε τῶν γνωστικομένων φύσεως, ἔοικε πῶς ἐτόδαν δίδ. τῆς ἐτόδαν δεικνύναι· οὗ ἐστὶ δὲ ὅσον ἀληθές. οὐ γὰρ ἔλαβεν οὐδὲ τόδαν ὁμολογουμένω ποσότητα· ἵνα δ' ἐξ ἐκείνης πῶς ἐτόδαν δεικνύναι· ἀλλ' ἀμφοῖν ἀδήλων οὐσῶν. ὅσον μόνον εἶπεν· ὅτι δεῖ εἶναι ἰσάριθμα ἀλλήλοις, τὰ ζητούμενα καὶ τὰ οὗ ἐπιστήμη πόρισμα· ὥσθ' ὁ τόδαν οὐν τῆς ποσότητος δεδειγμένος, σαφῶς ἀποδεδειγμένω. εἶναι καὶ πῶς τὴν ἐτόδαν αὐτῇ· διὸ μὴ ἐπάγει.

» ΖΗΤΟΥΜΕΝ δὲ τέτταρα· ὅτι· διότι· εἰ ἐστί· τί ἐστί.

ΗΜΕΙΝ ἀπαριθμησις αὕτη τὴν ζητουμένων. ὅτι δὲ τοσαῦτα καὶ οὔτε πλείονα οὔτε ἐλάττονα ἡ κατὰ γένος ὄντι τὰ ζητούμενα, ἤδη δείκνυσι τῇ διαιρετικῇ μεθόδῳ χρώμενος· τί δὲ τούτων ἕκαστον δηλοῖ, ἅπερ ὡς ὀνόματα τοῖς τῶν ζητουμένων ἔθετο γένεσι, λόγους αὐτ' ὀνομάτων λαβών, ἤδη εἴρηται. εἰρήσεται δ' εἰσέτι καὶ τὰ μόρια πῶς λέγειν ἐπεξιούσιν.

» ΟΤΑΝ μὲν γὰρ τόδε ἢ τόδε ζητῶμεν εἰς ἀριθμὸν οἷ Ἕλληνες. δῆλ. πότερον ἐκλείπει ὁ ἥλιος ἢ οὔ, ἢ ὅτι ζητοῦμεν.

ΔΗΛΟΝ ἤδη ποιεῖται ἡ προτεθὲν λέγω δὲ πῶς τὴν ζητουμένων ποσότητα· χρῆται δὲ καὶ παραλείγματι καθ' ἑκάστων· ἄτων δ' αὖθ' πῶς διδασκαλίαν πρὸς ἡ σαφέστερον. ὅταν μὲν γὰρ φήσιν τόδε ἢ τόδε ζητοῦμεν εἰς ἀριθμὸν οἷ Ἕλληνες. τουτέστι ὅταν τί σωΘετον προδῶμεν πρόβλημα· ἤγουν ἄλλο ἄλλο ὑπάρχειν δηλοῦν. τῶν δ' ἐπεὶ κατηγορούμενον καὶ κατηγορούμενον· ὅσον γὰρ ὄντι, ἐς ἀριθμὸν ἀθροῦντες· ἡ γὰρ ἀπλοῦν, μοναδικὸν ὄντι· ἡ δὲ μονὰς, οὐκ ἀριθμός· πλῆθος δὲ ἡ δυὰς, δίδ. ὅσον ἡ δυάς· ὅταν οὖν πῶς ζητῆσιν οἱ πολῖται καὶ ἀριθμῷ Θέμενος· τῶν τὸν ἢ ἐπεῖν οὐ σωΘετον κατηγορουμένου καὶ κατακειμένου ποιήσωντες, οὕτω προφέρομεν, καὶ ἐπάγει εὐθὺς ἡ παράλειγμα· οἷ πότερον ἐκλείπει ὁ ἥλιος, ἢ οὔ, ἄλλο γὰρ τῷ λόγῳ ἥλιος· καὶ ἄλλο ἐκλείπειν, τοῦτα τοίνυν δύο πράγματα ὄντα ἀλλήλων ἑτέρα λαβόντες, οὐ οἱ σωτῆΘεμεν προβλήματι· καὶ ζητοῦμεν εἰ ὑπάρχει θατέρῳ θάτερον ἢ μή· ὅταν οὖν φησιοὕτω ποιῶμεν, ἡ ὅτι ζητοῦμεν· ὅτι δὲ ὅσον οὕτως ἔχει· καὶ τοιαύτη ὅτι οἵαν ἐπόμεν ἡ τῆς ἐκλείψεως τὸ ἡλίου ζήτησις ἤδε, δῆλον ποιεῖται δίδ. τὸ ἐπιφερόμενον.

» ΣΗΜΕΙΟΝ δὲ τούτου ὁρῶντες γὰρ ὅτι ἐκλείπει πεπαύμεθα καὶ ἐὰν ἐξ ἀρχῆς εἰδῶμεν ὅτι
» ἐκλείπει, οὐ ζητοῦμεν πότερον.

ΟΤΙ φησὶ τόδε τὸ εἰ ὑπάρχει ἄλλῳ ἡ ἑρμηνεία τῆ τὸ ἐκλείπειν τὸ ἥλιον ζήτησις, δῆλον ἐκ τῶν περὶ αὐτὸ ἐπισήμης. εἴτε γὰρ μέσα ζητήσαι, ἢ γνῶσις αὐτὸ ἡμῖν παραγένηται, πεπαύμεθα τῆς ζητήσεως. εἴτε καὶ αὖθι ζητήσεως τύχωμεν εἰδότες ὅτι ἐκλείπει, οὐκ ἂν ποτε ζητήσαιμεν τόδε αὐτὸ εἰ ὃν ἢ γνῶσις αὐτὸ, ἢ παύει προλαβοῦσα πῶς ζήτησιν καὶ οὐκ ἐᾷ ζητεῖν. ἢ οὐδὲ πῶς ἀρχὴν καταλιμπάνει γίνεσθαι ταύτην εἰ πρὸ ταύτης τύχη ὑπάρχουσα, δῆλον ὅτι ἡ ἄγνοια αὐτὸ ἐναίθησει γινομένη, ποιεῖ πῶς ζήτησιν· ἔστι ἄρα γένος ζητήματος περὶ τὸ ὑπάρχειν ἄλλῳ ἄλλο πνόμενον καὶ ἡ ἐπιχείρησις αὐτῷ ἐκ τῶν ἐναντίου γεγένηται.

» ΟΤΙ δὲ ἐσῶμεν ὁ ὅτι, τότε ἐστὶ διότι ζητοῦμεν.

ΕΠΙ ἐστὶ λαβύτερον μεταβαίνει πρόβλημα ὁμογενὲς ὂν καὶ αὐτὸ, τῷ προτάτῳ· ὅτι γε ἀμφω σύνθετα. ἢ εἰς ἀριθμὸν ὡς εἴρηκεν αὐτὸς ἐπιθέμενα. διαφέρον δ' ἐκείνου, ὅτι ἐκεῖνο μὲν, ἐν ἁπλῶς εἶναι τῷδε τόδε ἐζήτει· ὅσον δὲ, ὡς ἐταίζει ἐν, διατί· τουτέστι πῶς αἰτίαν τὸ ὑπάρχειν ἑτέρῳ ἕτερον. ὅπερ γίνεται, ὅταν ἐν μὲν ὑπάρχειν ἑτέρῳ γνώσιμον. ἢ ὡς αἰσθήσεως παλαιόντες, ἢ ἀπὸ λόγου τινός. ἀγνοοῦμεν δὲ πῶς αἰτίαν δίδ. ὑπάρχει· καὶ ἔστι ἐκεῖνο, τοῦτου φύσει πρότερον· ὅσον δὲ ἐκείνου ἐπιστημονικώτερον. ἀγνοουμένου γὰρ εἰ ὑπάρχει ὅλως τῷδε τόδε, δῆλον ὅτι οὐ ζητεῖν διότι ὑπάρχει. ἵνα μὴ λέγω καὶ ὅτι ἡμῖν λόγῳ, ἐν ὅτι τὸ διότι προσβύτερον· τῇ δὲ φύσει ἀνάπαλιν· τελειότερα γὰρ ἢ μετὰ τὰς αἰτίας γνῶσις. τὰ δὲ τελειότερα, φύσει πρότερα. καὶ ἐν αὐτῷ, τὸ δι' αὐτὸ, πρότερον· κἂν τῶν ἀεὶ σωΘέντων ἄλλήλων ταῦτα βούλησθ'. ὅταν δὲ ἐκείνο δῆλον ἢ μὴν ᾖ, ἀγνοῆται δὲ διατί, τότε ἤδη ὅσον ζητεῖν ἔχει καιρόν· ποιήσει δὲ ἐν λόγον σαφέστερον, ἐπενεχθεὶς ἐν παράλειγμα.

::cf. πεπαύμεθα ὅτι

De dialecticis problematis pulchrum

Intellectus iam inde ab initio imperfectus, ut pote a potentia procedens ad actum ex disputatione & disputatione noti quaerunt ad cognitionem ignoti

Dubitatio

Solutio

Simplex solutarum est & unum

Vnitas nó ÷ numerus

Dualitas pluralitas ÷

τὸ ὅτι natura prius τὸ διότι. At τὸ διότι scientificum magis quam τὸ ὅτι.

Cognitio rei cú cognitione causae perfectior quam sine illa

» ΟΙΟΝ εἰδότες ὅτι ἐκλείπει, καὶ ὅτι κινεῖται ἡ γῆ, καὶ διότι ἐκλείπει, ἢ διότι κινεῖ; ζητοῦμεν
Γ νόντες δὲ ὅτι ἐπεὶ γῆν ὄντα, ἐν ἥλιον συμβαίνει σκιαὶ μὴ ποιεῖν, ἢ αἰθερίαν οὖσης μὴ ἐράθεται φῶς αὐτῷ ὄντος ὑπὸ γῆν ἄγνωμεν ὅτι ἐκλείπει· ἢ οὐκέτι τοῦδε τούτου μαθεῖν δεόμεθα· διὸ οὐδὲ ζητοῦμεν εἴγε δι' γνώσεως σκέψεαι καὶ πρὸς μάθησιν πᾶσα λογικὴ ζήτησις· ἀγνοοῦντες δὲ πῶς αἰτίαν δι' ὧν ὅσον· ὅτι ζητοῦμεν τοῦδε αὐτῆς ἵν' οἷ ἐπίσημη τῶν πραγμάτων γνώμεθα· ἢ αὖ καὶ ἐὰν τὸ κινεῖσθαι πῶς γῆν· ὅταν ὅτι παλμὸς αὐτῆς καὶ ζόμος τῆς γίνεται γνῶμεν, οὐκέτι τοῦδε τούτου ζητεῖν χρείαν ἔχομεν· ἀλλὰ ζητοῦμεν διατὶ ὅσον γίνεται. καὶ ὅσον γίνεται ἢ μὲν, δίδ. τὸν λόγῳ ζωὴ ἢ ψυχή· καὶ λόγος ἐνόησε ἢ αἴτιον· ὡς γοῦ ἐν λόγον ἑαυτῇ σύμφυτον ἔχουσα, ζητεῖ τοὺς λόγους τῆ τοῦ λόγου· ἵνα μὴ τούτων λειπομένη, τῆς οἰκείας οὐ δέοιτο τελειότητος· ὥστε ἡ πρὸς ἐπισήμην ὄρεξις τῆ ψυχῆ, τῆς οἰκείας ὅσι ἔφεσις τελειότητος. καὶ οἷ κατὰ φύσιν ἔχοντες πάντα, φύσει τοῦ τῆς ὀρέγονται· οἱ δ' ἄλλως διακείμενοι ὡς ἔχειν αὐτὸ πρὸς ἐπισήμην· διεξάφαται καὶ διέφθορασι· ἀγνοοῦντες ὡς καὶ Ἡσιόδ τῆς πρώτης καὶ ἰσίνης ἀπόντων αἰτίας· οὐτοῦ ἕνεκα φερόντων τὰς ἐλέγχοντας· δίδ. γοῦ τῶν προσεχόντων λόγων καὶ συγχωρούντων, ἀναφέρεσθαι πρὸς τὴν ψυχὴν πρὸς ἡ πάντων ἐπέκεινα. εἰ οὖν πρὸς τούτοις ὁ κλάζουσι πῶς καὶ ἀναδύονται. χαλεπὸν γὰρ πρὸς ἡ πρώτου καὶ ἀναποδολικῶτατον ἀναχωρῆσαι δυνήσονται· ὡς πρὸ οὖν ἡ πρόσδον προβλημα δῆλον τεθεικεν ἐκ τῆς παραλείγματος, οὕτω δὴ καὶ ὅσον ἡ μετ' ἐκεῖνο· ὡς εἶναι δῆλον καὶ ἐκ τῆν ἰδίᾳ τούτῳ παραλειγμάτων, ὡς ἔστι καὶ τοιοῦτον γένος προβλήματος ὕσδρον.

» ΤΑΥΤΑ μὲν οὕτως· οἷα δ' ἄλλον τρόπον ζητοῦμεν· δῆλ. εἰ ἔστιν, ἢ μὴ ἔστι κένταυρος ἢ Θεός.
Ε ἐπὶ τῶν ἀπλῶν καὶ σωΘέσει καὶ σὺ ἀριθμῷ προβλημάτων, ἰδίᾳ τὰ ἁπλᾶ προεῖσιν· οὐχ ὡς φύσιν ὄντα πρότερα, προτάξασ' ἐκεῖνα. ἀλλ' ἀφ' τῶν ἡμῖν ἐμφεσδῶν καὶ γνωσιμωτέρων ἀρξάμενος.
Η τοιαῦτα γοῦ τὰ σωΘετα, συμπεράνων οὕτω τὰ ἑρμηνεία, φησὶν τοῦτα μὲν οὕτως· ἡ οὕτω ταῦτα μὲν, τοιᾶτον ἔχει δόκον· ζητήσεως· ἀπλῆ τὸ, ἄλλο ὑπάρχειν ἄλλο, πραγματευόμενα. ἢ μὲν, ἁπλῶς ἢ δὲ, διατί· ἐπὶ ἄλλον τρόπον· τουτέστιν εἰσὶ δὲ προβλήματα ἑτέρα οὐ σωΘετὰ ἔχοντα, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐζευγόμενα. ἀλλὰ τρόπον ἑτέρον ἢ τέρα ἁπλότητα, καὶ μονάδα μόνῳ ἔχοντα πράγματος. οἷ δὲ οὐκ ἔστι ἢ εἶναι ὡς προσκατηγορούμενον. ἀλλ' αὐτὸ ἔστιν κατηγορούμενον. ὅσον ἐπῶν, ἐπάγει παράλειγμα δόπου ζητήσεως ἑτέρου παρὰ δὲ προλαβόντας. δῆλ. εἰ ἔστιν ἢ μὴ ἔστιν κένταυρος ἢ Θεός· τοιαῦτα παραλαβὼν καὶ κατακείμενα ὧν ἢ εἶναι· ἢ γνώσεται· τὸ μὲν, ὡς μὴ ὄντος μηδαμῶς· τὸ δὲ ὄντος ἢ γνῶσις· τὸ δὲ, ὡς καὶ ὄντος· καὶ οὕτω μὴ ὄντος. ἕλει γοῦ τοιαῦτα παραλαβεῖν εἰς πόρισμα τοῦ τοιούτου ζητήματος, οἷ οἷς εἰ ὅλως δεῖ· ἢ πρᾶγμα, ἢ ζήτησις. ἐπεὶ δὲ, δοκεῖ πως ἢ πρῶτον πρόβλημα τοιοῦτον εἶναι· ἔοικε γοῦ κἀκεῖ καὶ τὸ εἶναι εἶναι ἢ ζήτησις. δῆλ. ἢ ζητεῖσθαι· εἰ ἢ κατηγορούμενόν δεῖ τῷ κατακειμένῳ, πῶς διαφορὰν δύθυς ἐπιφέρει λέγων.

» ΤΟ δ' εἰ ἔστιν ἢ μὴ, ἁπλῶς λέγω· οὐκ εἰ λευκὸς εἰ μή.
Τ οὐτέστιν οὕτω λέγω· ἢ εἰ ἔστιν, ἵνα κατακείμενον λάβῃ ὡς εἰ ἔστι λευκὸς ἢ μὴ ἔστι λευκός. ὅσον γὰρ οὐ καὶ τὸ δεῖ αὐτῆς δεῖ τὸ ὑποκειμένου. οὐδ' ἁπλοῦν ἢ ζήτημα, ἀλλὰ συΘετόν τε καὶ πρός τινος ἄλλου. εἴπερ ὑπάρχει αὐτῷ. ἀλλ' ἁπλῶς λέγω· τουτέστιν αὐτὸ ἢ ὑποκείμενον λαμβάνω ἁπλῶς· καὶ ζητῶ εἰ ἔστιν ἢ μὴ, τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι οὐ προσκατηγορῶν· ὡς εἶναι ταύτην ἑτέραν τῷ γένει ζήτησιν. καὶ γίνεσθαι δῆλον ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῇ παραλείγματος, ὡς ἔστι καὶ τοιοῦτο γένος ζητήματος.

» ΓΝΟΝΤΕΣ δ' ὅτι ἔστι, τί ἔστι ζητοῦμεν· δῆλ. τί οὖν ἔστι Θεός. ἢ τί ἔστι ἄνθρωπος.
Ο ρᾶς, ὅτε μὲν πῆ τῆς ἐστιν ὅλως ἢ ζήτημα ἦν. ἢν κένταυρον, ἢ μηδαμῆ τι μηδαμῶς ὄν, παρείληφεν εἰς παράλειγμα· ὡς οἷόν ζητεῖν ἢ πῆ μὴ ὄντος ὅλως, εἰ ἔστι· μήποτε ὄν, πῶς ἢ μεταβάλλειν διαπέφυγε γνῶσιν, ἢ δύκῃ μὴ ὄν, ἐν ὂν μὲν, μὴ γνωσκόμενον δὲ, ἢ ζημιωσώμεν πῶς γνῶσιν αὐτῆς· ὅταν δὲ περὶ τῆς τί ἔστι; οὐκέτι τί τοιοῦτον εἰς μέσον παρήκαγεν· ὡς μὴ ὄντος ὅλως ζητεῖν· ἐν τί ἔστι. γνόντες δ' ὅτι ἔστι, τί ἔστι ζητοῦμεν. δῆλον ἐστὶν, ἅμα καὶ πῶς τάξιν ἀναγκαίως τὴν δύο τούτων προβλημάτων μεταθέσθαι. τότε γὰρ φησὶ ζητοῦμεν ἐν τί ἔστι. ὅταν εἰ ἔστι γνωσόμεθα. ὡς ἐκείνου ἀγνοουμένου οὐδὲν ἧττον ὂν δῆλον ζητεῖν· δέον ἀρχὰ δῆλον ἐκείνου προτεταχέναι ἐν πρόβλημα.

» ΑΜΕΝ οὖν ζητοῦμεν καὶ ἃ ὑρόντες ἴσμεν, ταῦτα καὶ τοξεύτά ἔστι.
Τ οὐτο τὴν εἰρημένων συμπέρασμα ὡς ἤδη ἀπαρτισθείσης τῆς διαιρέσεως καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκπεφασμένης τῆν ζητουμένων κατ' ἐπισήμην καὶ ὑρεσιομενίων ποσότητος. ἃ προβάλλεται μὲν ἐξ ἀρχῆς τέτταρα εἰ πῶς εἶναι καὶ τούτων ἐνώσου ἃ παρείλεσε πῶς κλῆσιν· εἶται δὲ καὶ ἀπέλειξε τῇ διαιρέσει συμπαθέκων τὰ παραλείγματα· καὶ δίδ. μὲν τῆς, ἀναγκαίαν λειπὺς ποσότητος. δίδ. δὲ τὴν, οὐ ἀρχῇ ποιῶν τὰ λειπύμενα πόσα τε καὶ τίνα ἔστι· ἢ γοῦ φησιν εἰ ἄλλῳ ἄλλο ὑπάρχει ζητοῦμεν ἁπλῶς· ὡς τῷ ἡλίῳ πῶς ἐκλειψιν· ἢ διότι ἄλλῳ ἄλλο ὑπάρχει· ὡς ᾗ, διότι τῷ ἡλίῳ ἡ ἔκλειψις, ἢ ᾗ κινεῖσθαι τὴν γῆν· ἢ εἰ ἔστι τί ἁπλῶς ἢ μή· οἷον εἰ ἔστι κένταυρος ἢ Θεός. ἀλλ' οὐχὶ ἐ λευκὸς ἢ μή· ἢ δεῖ ἐδόντες ἤγουν ᾗ εἶναι ἁπλῶς, τί ἔστι ζητοῦμεν· δίον τί ἔστι Θεός· ἢ τί ἔστι ἄνθρωπος· καὶ οὕτω τὰ παρα

r Eustrat. in post. anal. aa iiii

ἁπλῆ. videt desiderari

μηδαμῆ μηδαμῶς ὢν ἔστι κένταυρος

Vita cú ratione, anima. & ratio civilibet rei est causa

Deus prima est & communis omniú causa

Deus est ὑπόνοια sine μὴ ὄν.

ωστε ει

και τα γένος διορίσκεται ἃ ζητῶμεν· καὶ ἃ ἐκ τῆς ζητήσεως διορόντες γνωσόμεθα ὡς ἔστιν ἑκάστου τὰ ζητούμενα τοῖς γνωσκομένοις, καὶ εἶναι ταῦτα ἀλλήλοις τῷ αὐτὸ κεμένῳ ταυτά· τῷ λόγῳ δὲ διαφόρον τα ὡς ζητούμενά τε καὶ γνωσκόμενα.

ΖΗΤΟΥΜΕΝ δέ, ὅταν μὲν ζητῶμεν τὸ ὅτι ἢ τὸ εἰ ἔστιν ἁπλῶς, αὖρα ὕδατι μέσον αὐτῆς, ἢ οὐκ ἔστιν. ἰαφορᾶς χρησάμενος τῇ σωμ.θέσει καὶ τῇ ἀπλότητι, τέσσαρα τὰ πάντα κατὰ γένος ζητήματα ἐδειξε. δύο μὲν τῇ σωμ.θέσει προσαφορίσας. δύο δὲ τῇ ἁπλότητι. διαφόροντα ἀλλήλων τὰ μὲν σύνθετα, ὅτι τὸ μὲν, τὸ εἶναι τῷδε τόδε τὸ δέ, διότι εἶναι τῷδε τόδε ζητεῖ. τὰ δὲ ἁπλᾶ, ὅτι τὸ μὲν, τὸ εἶναι, τὸ δὲ, τί εἶναι. νῦν δ' ὡς ἐν ἐπιφωνίζων ἐπὶ ἁπλοῦ τὰ εἰρημένα, φησὶν ὅτι πάντων ὄντων τῶν προβλημάτων ὡς εἴρηται, ταῦτα ὅτι τὰ ἐπὶ τούτων ζητούμενα. ἐπὶ μὲν τῆς ὕλης, τὸ, εἰ ἔστι τις αἰτία τοῦ πράγματος. ἢ τὸ εἶναι κατὰ αὐτὸ, ἢ τὸ εἶναι οὐ ἑτέρῳ. ἐπὶ δὲ τῆς ὕλης, τίς ἡ αἰτία τοῦ εἶναι τὸ πρᾶγμα ἢ κατὰ ἑαυτὸ ἢ οὐ ἑτέρῳ. ἃ δὴ προβαίνει ζητουμένα τοῦ εἶναι ἢ ἁπλῶς ἢ πῆ. τοῦτο τὸ εἶναι ἢ κατὰ ἑαυτὸ ἢ οὐ ἑτέρῳ. ἃ δὴ προβαίνει ζητουμένα τοῦ εἶναι ἢ ἁπλῶς ἢ πῆ. τοῦτο τὸ εἶναι ἢ κατὰ ἑαυτὸ ἢ οὐ ἑτέρῳ. καθ' ἑαυτὸ μὲν, ὡς τὸ ἐπὶ σελήνῃ ἐκλείπειν. ὁπόταν γὰρ ζητῶμεν εἰ ἔστι κενον, εἰ ἔστι κένταυρος, εἰ ἔστι τούτοις αἰτία τίς τῷ εἶναι ζητοῦμεν. διόροντες δὲ ὅτι ἔστιν αἰτία τῷ εἶναι αὐτοῖς, τίς ὅτιν αὕτη ζητῶμεν· ὅπερ ὅτι τὸ, τί ὅτιν, ὁμοίως πάλιν ὁπόταν ζητῶμεν εἰ ἐκλείπει ἡ σελήνη, εἰ ἔστιν αὐτῇ αἰτία τίς τῷ ἐκλείπειν ζητῶμεν· διόροντες δὲ ὅτι ἔστι τίς αὐτῇ αἰτία τῷ συμπτώματος. ζητῶμεν τίς ὅτιν αὐτῇ. ὅπερ δ' ὅτι, τὸ διὰ τί ὅτιν οὐκ ἀπὸ τόπου δόξειεν αὐτὸς λέγειν, εἶναι μὲν καὶ ταῦτα οὕτως ὡς εἴρηται. ποιεῖσθαι δὲ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, τὴν προβλημάτων διαίρεσιν ἀνὰ τριστόλλιν πῶς αἰτίαν παραλαμβάνοντα. καὶ κατὰ μὲν τὸ διάφορον τῆς τῷ μέσου ζητήσεως, διάφορα καὶ τὰ ζητήματα γίνεσθαι φάσκοντα. ὡς οὖ μὲν τῷ, ὅτι καὶ εἰ ἔστι, ζητουμένου τῷ μέσου τὸ καὶ αὐτίου εἰ ὅλως ἔστιν. οὗ δὲ τῷ, τί καὶ διότι, τί ὅτιν' ὅτι. διὸ καὶ κατὰ ταύτην πῶς ἐπὶ βολὴν, φ, ὅτι καὶ φ, εἰ ἔστιν, εἰς οὗ συνέταξεν. ὡς ἀμφω ζητοῦντα φ, εἶναι αὐτίον ἀλλήλων διαφόροντα, τῷ, φ μὲν, τῷ εἶναι ἁπλῶς αὐτίου ζητεῖν. φ δὲ, τῷ εἶναι τί οὗ ἕτερόν. φ δὲ τί, τῷ διὰτι συνέζυξεν ὡς ἀμφοῖν τούτοιν, τίς ἡ αὐτία ζητοῦντων, φανερὸν ὅτι καὶ ὅτι τὸ εἶναι αὐτίον τῷ εἶναι· ἢ οὐ μόριον. διαφόρων δὲ ἀλλήλων καὶ ταῦτα κατὰ φ ἁπλῶς ἢ οὐ μόριον τὸ αὐτὸ, ὡς τοῖς διαφόροις ὅποις τῆς διαιρέσεως, βεβαιοτόραν γίνεσθαι πῶς τῶν ζητημάτων ποσότητα. δύο οὖν ἔοικεν οὐ τοῦτο τῷ κατορθοῦν, ἅμα μὲν, διὰ τῆς διαιρέσεως σαφηνίζειν τὸ ποδὶ τῆν ζητημάτων προειρημένα, οὐ τῷ φάσκειν καὶ τίνα ὅτιν ἃ περ δι' αὐτῶν ζητεῖται μὴ διόρισκεται, ἢ ὁμοίως ἐστὶν αἰτία τῷ εἶναι τι, καὶ τίς αὕτη ἔστιν, ἢ ἁπλῶς ἢ οὐ μόριον, ἅμα δὲ, καὶ βεβαιοτόραν ποιεῖσθαι πῶς τῆν ζητουμένων προσότητα, ὅτῳ τῷ, καὶ ἑκάστῳ τῆς διαιρέσεως, εἰς ὅλωσιν ὁρᾶσθαι ταῦτα. ὅπερ ὅτι, καὶ ἐπ' ἀλλήλων μὴ ποιεῖ. ἀλλὰ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν συλλογισμῶν ὡσαύτως ποιεῖ. ὁ μὲν γὰρ τῆς τῷ μέσου θέσεως πῶς τούτων διείκνυσι προσότητα, ὁ δὲ ὅτῳ τῷ τοῖς ὅροις ἑπομένων καὶ οἷς ἕπονται, καὶ τῆν ἀλλοτείων. ὁ τὸ δὲ, ἑτόρως ὡς ἔστιν σύμφωνον ὅτῳ πολλῶν λόπον ὡς ὀργάνων, ἀδύμενον αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ τάληθὲς. καθάπερ καὶ κεῖνος ἐπὶ τοῖς προτόροις ἀναλυτικοῖς ποδὶ τοῖς ποσότητος τῆν ἀριθμάτων ἀποδείξεων, τελουτεῖον φησὶν τῷ τὰ φησὶν ἵνα διείξῃ πάσῃ ἐπιστημονικῷ μεθόδου, τῆς ἀποδεικτικῆς ὑπερτιθεὶ εἰ χρὴ πᾶσα ἐπιστήμη ἐκ ζητήσεως αὐρισμοῦ εἰς πῶ ὕρεσιν πρόεισι. πᾶν δὲ τὸ ζητουμένον τε καὶ ὑρισμόμενον, εἰς τέσσαρα τὰ εἰρημένα ἀνάγκη τιεῖ. τῆν δὲ τεττάρων ἕκαστον τούτων πῶ αἰτίαν ζητεῖ τὸ πράγματος. ἢ δὲ αἰτία, τὸ μέσον ἔστι. τὸ δὲ μέσον εἰς τὸ συλλογισμὸν καὶ πῶ ἀπόδειξιν σωτελεῖ, πᾶσα αὖρα ἐπιστήμη, εἰς τὸν συλλογισμὸν καὶ πῶ ἀπόδειξιν σωτελεῖ καὶ ὅτῳ ταύτην ἔστι. ζητῶμεν δὲ ὅταν ζητῶμεν τὸ ὅτι ὅτι τὸ εἰ ἔστιν ἁπλῶς, ἆρ' ἔστι μέσον αὐτῷ, ἢ οὐκ ἔστι. τῆς δὴ τοιαύτης αὖρ' ὁμολογούμενος διαιρέσεως δι' ἧς βεβαιοτόραν πῶ τῆν ζητουμένων ποιεῖται ποσότητα. ὡς καὶ τὰ διαφόρους ἐπιβολὰς πῶ αὐτῶ αὖρ' ὁδῶν ὁμολογούμενος καὶ μηδαμῆ μηδαμῶς διαφωνοῦσιν πρὸς ἑαυτὸν, φησὶν ὅτι ἐπειδὴ πάσας ζήτησις ζητουμένων τινός ὅτι. τί ὅτιν ὁ ζητεῖται οὐ τῷ, ὅτι καὶ εἰ ἔστιν, ἢ πάντως, ὅτι ἆρ' ὅτι μέσον τῷ προκειμένου, ἢ οὐκ ἔστι. μέσον δὲ λέγει, τὸ αἴτιον τῷ εἶναι ἢ τόδέ τι ἄπλῶς, ἢ τῷ δέ τινι ἑτόρῳ τι. καὶ οὕτως εἰς οὐ τάττει, τὸ ὅτι καὶ τὸ, εἰ ἔστι. καὶ διαμφότορα τὸ, ἆρ' ἔστι μέσον αὐτῷ ἢ οὐκ ἔστι, ζητῶσι. καὶ εἰσὶν οὐ τῷ γένει κατὰ γε ὅδον διαφόρουσι πῶ ἀλλήλων. ὅτι μὲν, ἁπλῶς ζητεῖ οὐ τι πρᾶγμα λαβόν. καὶ εἴτις αὐτῷ αἰτία τῷ εἶναι ὅτι, ζητοῦ. τὸ δὲ, οὐχ ἁπλῶς ἀλλὰ κατὰ σωμ.θεσιν. ὡς δύο λαμβάνον πράγματα καὶ ζητοῦ εἰ ἔστι τίς αἰτία τῷ εἶναι θατέρῳ θάτερον.

ΟΤΑΝ δὲ γνόντες ἢ τὸ ὅτι ἢ τὸ εἰ ἔστιν ἢ τὸ ἐπὶ μόρους ἢ τὸ ἁπλῶς, πάλιν τὸ διατὶ ζητῶμεν ἢ τὸ τί ὅτι, τότε ζητῶμεν τί τὸ μέσον.

ἐρικῶς τὸ ἐπὶ τῆν δύο ζητημάτων ζητεῖται τῶτε ὅτι καὶ τοῦ εἰ ἔστιν, ἅπερ εἰς οὐ ἔτα ἔχω ὡς κοινωνοῦντα ἀλλήλοις τῆς διαφορᾶς τῷ ζητεῖν εἰ ἔστι τίς αἰτία τῷ εἶναι, διαφόροντα δὲ ἀλλήλων αὐτῆς καὶ δύο πώμασι, τῷ, τὸ μὲν ποδὶ οὗ ὁ ζητεῖν τὸ ἢ. καθ' ἑαυτὸ καὶ ἔστις αἰτία τούτου αὐτῷ ὅτι, τὸ δὲ ἢ δύο. ἔστις αἰτία τῷ ἢ. θατέρῳ θάτερον. νῦν μεταβαίνει ἐπὶ τὰ ἕτερα. καὶ φησὶν ὅτι ὁπόταν ταῦτα

ἐπιβολὰς. rationes, argumenta. ἐπιχεί ρήσεις

ἐκ ἀπὸ βόπου. i. nõ abre & intempestiue.

κατορθοῦν. dirigere. rectius disponere

ἄλλων. i. in alijs libris

ζητούμενα

iii

τα γνωσθῆ. καὶ οὐκ ἢ χρεία ἔτι ζητεῖν ἢ ἐπὶ τῶ σωμ.θέτου προβλήματος ἐκείτου, εἰ τῷδε τόδε ὑπάρχει. ἢ ἐπὶ τῶ ἁπλοῦ, ὡς εἰ τόδε ἁπλῶς ἔστι. ὡς δῆλον ὂν ὅτι γε ἀμφοτόροις αἴτιόν ἔστι τὸ μὲν, τῶ οὐ ἑτόρῳ εἶναι. τὸ δὲ, τῶ καθ' αὐτὸ εἶναι, καὶ ζητῶμεν πάλιν τὸ, διατὶ μέν ἔστι, ἐπὶ τῶ σωμ.θέτου· τὸ δὲ τί ὅτιν, ἐπὶ τῶ ἁπλοῦ, τότε ζητοῦμεν τί τὸ αἴτιον ἢ τοι τὸ μέσον ὅτιν ἕτερον δέ ὅτιν, τὸ, οὕτως ἢ ἐκείνως ζητεῖν. εἶχε καὶ ἕτερα ὅτιν ἀλλήλων τὸ ζητεῖν εἰ ἔστι τόδε τί ὅτιν τόδε. τούτων δὲ ἐπεῖν, τὸ κοινὸν καὶ τὸ ἴδιον. καὶ τὸ συμπεχυμένον καὶ ὡρισμένον. ὥστε καὶ οὕτω, τὰ πάντα τὰ πάντα ζητήματα διείκνυσθαι· πῆτε τῶ ἁπλοῦ καὶ σωμ.θέτου διαφορᾷ, καὶ τῇ τῶ ζητεῖν τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τὸ αἴτιον καὶ τὸ μέσον.

ΛΕΓΩ δὲ τὸ, ὅτι ὅτι, ἐπὶ μόρους καὶ ἁπλῶς.

ἐκείνων εἰσὶ τὰ πραγματικὰ οὕτω πῶ τῶν προβλημάτων διαφορά· ἤγουν τῶ, ὅτι καὶ τῶ, εἰ ἔστι καὶ μὴ μόνον θεωρούμεθα οἱ τοῖς ὀνόμασι. οὐ γὰρ ἂν εἰ ὄρος λοῦ, δύο ἐλέγοντο εἶναι προβλήματα, μὴ καὶ τοῖς πράγμασι διαφόροντα. ἄμφω μὲν γὰρ, εἰ ἔστι μέσον καὶ αἴτιον ζητοῦσιν. ὡς ἀμφοτόροις ἀρμόττειν. εἰ ἔστι. καὶ γίνεσθαι ὅταν οὐ τούτῳ καὶ ὀνόματι ταῦτα κοινωνοῦσι καὶ πράγματι. διαφόρουσι δὲ ἀλλήλων, ὅτι τὸ μὲν, ἐπὶ μόρους τὸ εἰ ἔστι λαμβάνει, τὸ δὲ ἁπλῶς ἐπὶ μόρους μὲν ὀνομάζων, τὸ ἐκ δύο ὅρων ἕκατο κειμένου καὶ κατὰ γένος μόνου συμπέσοντος προβλήμα ἁπλῶς δὲ, τὸ ἁπλοῦν ἔχον ὅρον, μᾶλλ τῶ, ἔστι ῥήματος, ὅπερ καὶ οὐ ἐκείνῳ προσέκειτο τὸ λόγον ἀπαρτίζειν. ἐπὶ μέρους δὲ λέγει ἐκεῖνο. ἢ ὅτι εἰς δύο μερίζεται πράγματα, ὅτῳ ὅσον γάρ τι σύγκειται καὶ μερίζεται εἰς τοσοῦτα. ὡς εἶναι τὸ ἐπὶ μόρους, ἀντὶ τῶ μεμερισμένως. ὡς φησὶν Ἀλέξανδρος. ὅπερ ἀρχόμενος τῶ βιβλίου ἀορθρολόγητον εἴρηκεν. ἢ ὡς αὐτὸς ἰῇ τοῦτό φησιν, ὅτι ἑ ζητῶν εἰ τὸδε τόδε ὑπάρχει, εἰ τόδε τῶδε τί ὅτιν ζητεῖ. οἷον ἐ γένος τῶδε· ὡς εἰ ὁ ἄνθρωπος, ζῶον. ἢ συμβεβηκὸς τῶδε· ὡς ἢ χλὼν λευκή· ἢ εἰ πάθος τῶδε ἔστι. ἢ ἡ σελήνη ἐκλείπει. καὶ δὲ δεῖ καὶ ζῶον εἰπεῖν. καὶ δόλου τὰ πράγματα ὅσου σωτίθεται, χωρὶς πῶς ὁ μερικῶτρόν. ἢ γὰρ καθόλικωτάτη οὐσία· τῆς σωματικῆς αὐτῆς σωτεθείσης διαφορᾶς, μερικῶτρα γίνεται. καὶ ἔτι τῆς τῶ ἐμψύχου. καὶ ἔτι τῆς τῶ ἀνθρωπικοῦ. ἰῇ τῆς τῶ λογικοῦ ἔτι καὶ μᾶλλον τῆς τῶ θνητῶ. ὡς καὶ μέχρι τῆν ἀτόμων χωρῶν καὶ καθ' ἕκαστα, τῆν ἰδιοτήτων προστιθεμένων, ἵνα ὧν, τῆν ἀτόμων τε καὶ καθ' ἕκαστα σωτεθήκων ἕκαστον. εἰ δὲ βούλει ἰῇ ὁ οὐ καθ' ἑαυτὸ μὲν μόνον, κοινότρον· τῷ ὄντι δὲ σωθρόχρονον. μερικῶτρον. καὶ ὁ ὄν. πρὸ τῶ καθ' ἕκαστον, κοινότρον. μᾶλλ τῆς ζωῆς, μερικῶτρον. καὶ αὕτη, πρὸ νοῦ μᾶλλ νοῦ. ἰῇ οὗτος, πρὸ ψυχῆς καὶ μετὰ ψυχῆς. καὶ ἑξῆς οὕτως ὅλῳ ὅσῳ ποιν ταχοῦ παρ' αὐτῷ τε ἀριστοτέλει καὶ σαλάπωνι. καὶ τοῖς ἄλλοις Σοφοῖς, ὁ ἁπλῶς, ὡδὶ τῆν ἁπλῶν καὶ ὁ, πῆ, ὡδὶ τῆν σωμ.θέτων λαμβάνεται.

ΕΠΙ μόρους μὲν, ἆρα ἐκλείπει ἡ σελήνη, ἢ αὔξεται.

ἔτι ζητεσθῆα ποιεῖ καὶ ὅλῳ παραδείγμα πάντων τὰ εἰρημένα. ζητοῦντες γὰρ εἰ ἐκλείπει ἡ σελήνη, εἰ ἔστι τί αἴτιον τῷ ἐκλείπειν τῇ σελήνῃ ζητοῦμεν. ὁμοίως δὲ τῷ εἰ αὔξεται, ζητοῦμεν εἰ ἔστι τί αἴτιον τῇ σελλῇ, τῷ αὔξειν.

ΕΙ ΓΑΡ ἔστι τί ἢ μὴ ἔστι τι, οὐ τοῖς τοιούτοις ζητοῦμεν.

ν τοῖς τοιούτοις φησὶ προβλήμασι, τὸ εἰ ἔστι μὲν ἢ μὴ ἔστι ζητοῦμεν. οὐμὲν δὲ ἁπλῶς ὡδὶ τῷ κατὰ κειμένου. ἀλλ' εἰ τί οὐ αὐτῷ. ἰῇ ὅλῳ δῆλον οὐ μόρει λέγομεν ὡς περί τινος τῆν οὐ αὐτῷ ζητοῦντες. οὐχ ἁπλῶς ὡδὶ αὐτῷ ὑποκειμένου τῷ ληφθέντος τινός, πολλὰ ἴσως ἰῇ διαφορᾶ οὐ δέχεται θεωρεῖσθαι ὡδὶ αὐτό. ὡδὶ αὖ ζητοῦντος τινὸς ζητοῦντες, μερικῶτρον καὶ οὐχ ἁπλῶς πῶ ὡδὶ τῷ κατὰ κειμένου ποιούμεθα ζήτησιν. ἴσως γὰρ εἰ τύχῃ ἡ σελλὴ. ὡδὶ ταύτης οὐ δέχεται ζητῆσαι πολλά. οἷ ἡ ἀλμαιωνική ὅτι· ἡ φῶς, εἰ ἴδιον ἔχει, ἢ τὸ ἐκ τῶ ἡλίου δέχεται τῆν φωτισμῶν τὰ διάφορα σχήματα. πῶ ἐκλειπεῖν· τὰ τοιαῦτα. ὡδὶ ταύτης μὲν οὖν ζητοῦντες, ἁπλῶς πῶ ὡδὶ αὐτῆς ποιούμεθα ζήτησιν. ὅρῳ τινος δὲ τῆν οὐ αὐτῇ μερικῶς ὡς τί ζητοῦντες οὐ αὐτῇ, καὶ οὐχ ἁπλῶς ὡδὶ αὐτῆς, ἀλλὰ πῆ. ἐπὶ δὲ ὡς ὅρῳ πῶ οὐσίαν ἁπλῶς λέγομεν ὅτι· ἡ δὲ λευκὴν καὶ ἡ φρόνησιν καὶ ἡ καθόλου, ὅσα οὐ τῇ οὐσίᾳ καὶ ὡδὶ αὐτῷ, πῆ καὶ τινὰ ὄντα, ὡς μὴ ἁρμοττούσης αὐτοῖς ἁπλῶς τῆς ὀνότητος. ἀλλ' ἢ μόνον ὅλῳ ἡ εἶναί τι τῶ ὄντος αὐτοῦ, οἷον ποιότητος, ποσότητος, πηλικότητος, ἐνεργείας. πάθη, ἄλλό τι τοιοῦτον, ἐν αὐτὸν ὅσον ὅταν ζητῶμεν ὅρῳ τινος ἡ, εἰ ἔστιν αὐτὸ ἢ τί ὅτι; τότε ἁπλῶς ζητοῦμεν ὅρῳ αὐτῶ. ὅταν δὲ ὡδὶ τῆν οὐ αὐτῷ ἢ ὡδὶ αὐτὸ τινός, τότε οὐχ ἁπλῶς ζητοῦμεν ὡδὶ αὐτῶ ἀλλ' οὐ μόρει.

ΑΡΑΣΣ δ' εἰ ἔστιν ἢ μὴ, σελλὴν ἢ νύξ.

ΤΟΥΤΟ ἐκ τῆ εἰρημένων σαφές· ἰῇ οὐ ἁπλέονος λόγου δεόμενον πρὸς σαφήνειαν. παραλείγματα δὲ θεὶς τῶ σωμ.θέτου ζητήματος τὰ εἰρημένα, τί φησιν τοῦτα τῶ ἁπλοῦ. ἢ, εἰ ἔστι σελλὴν ἢ νύξ· ὡς ὅπερ δὲ ἐκεῖ ἐκλεῖψιν σελλῆς καὶ αὔξησιν, ὡς συγγενῆ ἀλλήλοις ὧ ὅπερ αὐτὸ καὶ ἄμφω ζητεῖσθαι παρὲ λαβε, καὶ ὡδὶ μέρους τὸ ζήτημα καὶ τὸν ὀνόματος, ὡς οὐχ ἁπλῶς ἀλλ' οὐ μέρει πῶ ὅπερ σελλῆς εἰσέγοντα ζήτησιν, οὕτω καὶ τοῦθα ὡς κοινωνοῦντα ἀλλήλοις σελλῆ καὶ νυκτὶ, ὡς παράδειγμα

τῶν μερους

Alexander

Qui quærit an hic insit hoc, Quæri an hoc sit huius

Apud Aristotelé & platoné & alios philosophos ubiq: ἁπλ sumitur p simplicibus & πῆ p cõpositis

Quærentes an luna deficiat, an sit aliqua causa defectus lunæ quærimus

Substantiam simpliciter uocamus ens albũ autẽ & currere & huius modi accidentia secũdum ens, & quæ dentia

ἐπὶ μόρους appellat problema constans ex subiecto & prædicato. ἁπλῶς autẽ appellat unu tantum habens subterminũ adiecto uerbo. est. cã affectionis. colligitur hinc, propositionẽ deus est. Hõ ÷ & alias hanc compares nõ constare ex subiecto & prædicato.

τῷ ἀπλῶς ζητουμένου παρέθετο εἰς ἀρχὴν χωρὶς νυκτὸς ἡ σελήνη. καὶ οὐ νυκτὶ φαίνεται αὐτῇ.

ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ἄρα σοὶ ἀπάσεως τοῖς ζητήσεσι ζητεῖν, ἢ εἴ ἐστι τὸ μέσον. ἢ τί ὄντι τὸ μέσον.

ὁρι τὴν ζητημάτων ιδ. Ὅλου εἰπὼν ὁπόσα κατὰ γένος εἰσὶ, καὶ πρότερον μὲν, ὡς ἔχουσι διαφορὰν πρὸς ἄλληλα. ἔπειτα καὶ δι' ἐτέρας ἐπιβολῆς πῶς τούτων διείλεσε ποσότητα. καὶ τί τὲ ζητῆσαι τούτων ἕκαστον. πρὸς δὲ καὶ τί κοινὸν πρὸς ἄλληλα καὶ διάφορον ἔχουσιν εἰρηκὼς, ἐπεὶ σὺ τῇ λόγῳ διαιρέσει τὸ μέσον εἶναι αὐτοῖς τὸ ζητούμενον εἴληφε. καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς δῆλον ἐλείφε, καθ' ἑκάστου γένος τῆν ζητημάτων ἐπεξιών, ὡ δῆλ. τῆν παραλειγμάτων αὖ λόγους πισούμενος, ἐπάγει μὲν τοῖς ῥηθεῖσι συμπέρασμα. λέγων ὅτι συμβαίνει ἄρα σοὶ πάσεως τοῖς ζητήσεσι ζητεῖν εἰ ἔστι τί μέσον. ἢ τί ὄντι τὸ μέσον. δῆλον γὰρ ἤδη γέγονε δι' ἃ εἰρημένων, ὡς οὐδὲν ἄλλο ζητεῖται σοὶ τοῖς προβλήμασι, ἢ τὸ μέσον. ἢ ἔστι ὅρος, ἢ τί ὄντι. εἴτε ἁπλῶς εἴτε πῆ. ὡς εἰς δύο σωμερούμενα τὰ προβλήματα, εἰς τέ πῆ ἀρχαῖς διὰ τὸ ἀπλοῦ καὶ σωθέτου διαφορᾶς εἶται τῇ ἐπαγωγῇ μὴ αὐτικούμενος, δείκνυσι τὸ αὐτὸ ᾗ δῆλ. συλλογισμοῦ σὺ πρώτῳ σχήματι ὅρος σωάπων. σὺ πάσεως τοῖς ζητήσεσι φησὶ τὸ αἴτιον ζητεῖται. τὸ δὲ αἴτιον, τὸ μέσον ἐστί. σὺ ἁπάσεως ἄρα ταῖς ζητήσεσι, τὸ μέσον ζητεῖται. ὅτι δὲ τὸ αἴτιον ὄντι τὸ ζητούμενον, πισοῦται πάλιν ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. τὸ γὰρ ζητεῖν ἄρα ἐκλείπει, ἢ σελλύη, τῶν τόν ὄντι τῷ ἄρα ὄντι αἴτιόν τι τὸ ἐκλείπειν αὐτήν, ἢ οὖ. ὅταν δὲ γνῶμεν ὅτι ἔστι τὸ αἴτιον, τότε ζητῶμεν τί ὅρος ὄντι. καὶ ἔστι ἐκείνο μὲν, τὸ ὅτι ἐστὶ. ὅρος δὲ, τὸ, διότι ὄντι. τὸ αὐτὸ δὴ καὶ ὡδὶ τῆν ἀπλῶς ἢ οὐ τοῦ χωρὶς μὴ τοῦδέ ἢ τοῦδέ ζητῶμεν. ἀλλ' ἁπλῶς πῶς οὐσίαν καὶ τὸ ἀεὶ κέμενον. οἷον εἰ ἔστι σελλύη ἢ γῆ. ἢ ἥλιος. ἢ τετράγωνος. καὶ τε μὴ ἁπλῶς πῶς οὐσίαν ἀλλά τι τῆν ὡδὶ τῇ οὐσίᾳ. εἴτε καθ' αὑτό τι εἴτε καὶ καθ' ἕτερα. ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς, τὸ αἴτιον τὸ εἶναι τὸ προκείμενον, τὸ μέσον ἔστι, οἷον καθ' αὑτὸ μὲν ὡδὶ τῆς σελλύης, τὸ σφαιρικὸν. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, πῶς ἐκλειψιν. ὡσαύτως καὶ ὡδὶ τὸ ἡλίου. ὡδὶ δὲ τῆς γῆς καθ' αὑτὸ μὲν, τὸ μέσα εἶναι. κατὰ γὰ πῶς κατὰ φύσιν, φορᾶν, καὶ ὁ τόπος ὁ κατὰ φύσιν. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, τὸ ἀλοθητόν. ὅτι δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ταῦτα εἴρηται, δῆλον. τὰ γὰρ καθ' αὑτὰ, καὶ ἀεί. ὧν τε τὰ μὴ ἀεὶ, οὐδὲ καθ' αὑτά. οὔτε δὲ ὁ ἥλιος ἢ ἡ σελλύη, ἐκλείπειν ἀεὶ, ἀλλὰ ποτέ. καὶ γίνεται τοῦτα ποτὲ τοῖς ὑπὸ κεμένοις κατὰ τῷ ἀπογίνεσθαι, οὐδὲν αὐτοῖς λυμαίνεται, εἰ μὴ καὶ τελεώτερα τούτῳ, τῆν τοιούτων συμπαθημάτων ἀπαλλαττόμενα, ἀλλὰ καὶ τὸ σὺ φαντασίᾳ εἶναι τὰ σχήματα ἢ σὺ αἰσθήσει τὰ χρώματα, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτον, οὔτε ἀεὶ αὐτοῖς ὄντι, οὐδὲ αὐτά τι πάσχει σὺ φαντασίᾳ τὸ σὺ αἰσθήσει γινόμενα. ὡς μὴ δὲ αὖτ' εἶναι κυρίως τί πάθος ἢ εἶδος. ἢ ἕξιν ἢ σὺ δύναμιν, ἢ τί τοιοῦτον, τὸ σὺ φαντασίᾳ ἢ αἰσθήσει γίνεσθαι. ἀλλὰ τῆν φαντασμένων ἢ αἰσθανομένων. ἐπεὶ δὲ τὸν ὁρισμὸν, μέσον καὶ αἴτιον εἴρηκεν, ὅτι μὲν αἴτιον, εἰπεῖν οὐκ ἠξίωσεν. ὡς δῆλον ὄν, ὅτι εἶδός. τὸ δὲ εἶδος, αἴτιον τῷ, ἐκ τούτου καὶ ὑποκειμένου τινός. ὅτι δὲ μέσον σὺ συλλογισμῷ.ληφθῆναι σὐδέχεται, δείκνυσι ὡς εἰσὶ λαβὼν, μὴ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα, ἀλλ' σὺ ἑτέρῳ τὸ εἶναι ἔχοντα. δῆλ ἐκλειψιν. συμφωνίαν ἅπασι γὰρ φησὶ τοῖς τοιούτοις, τὸ αὐτὸ ὄντι τὸ, τί ὄντι ᾗ τὸ, διότι ὄντι. τὸ αὐτὸ τῷ κεμένῳ ἀλλ' οὐ τῷ τρόπῳ τῆς λήψεως. ἄλλως γὰρ ὡς τί ὄντι λαμβάνεται, καὶ ἄλλως ὡς διότι ὄντι. τὸ μὲν γὰρ, ὡς καθ' αὑτὸ λαμβανομένου τῷ ὁρισμοῦ καὶ σὺ ἁπλῶ ζητουμένου προβλήματι, ἐστὶν ὅλως τί ὄντι. τὸ δὲ, ὡς σὺ ἑτέρῳ ὄντος. ᾗ διότι σὺ αὐτῷ ἐστὶ. τὸ δὲ τὸ αὐτὸ τῷ κεμένῳ σὺ τοῖς σὺ ἄλλῳ ὑπάρχουσι, καὶ δῆλ. ἀποδείξεως γινώσκεσθαι φύσιν ἔχουσι τὸ τί ὄντι καὶ διότι ὄντι, δῆλον γίνεται ὁρισμοῦ προβαίνοντος αὐτῶν. καὶ λαμβανομένου τῷ μέσου πῶς πῶς ἀπόδειξιν τῷ διότι σὺ ἑτέρῳ ἐστί. τί γὰρ ὄντι ἐκλειψις. σελήνης φωτὸς ἀφὸ σελλύης κεμένου γῆς αὐτιφράξεως καὶ διότι ἡ σελλύη ἐκλείπειν. δῆλ. τὸ ἀποκλείπειν τὸ φῶς ἀπ' αὐτῆς, αὐτιφραττούσης τῆς γῆς. καὶ αὖθις ὡδὶ τῆς συμφωνίας. τί ὄντι συμφωνία. λόγος ἀριθμῶν σὺ ὀξεῖ καὶ βαρεῖ. διατὶ συμφωνεῖ τόδε τι ὀξὺ ὂν τῷ λοφῷ ἢ τῇ φωνῇ, πρὸς ἕτερόν τι βαρύ. δῆλ. τὸ, λόγον ἔχειν ἀριθμῶν, τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρύ. τῶν τε δὴ, καὶ καθ' ἕκαστα τρόπους τῆν ζητημάτων ζητεῖσθαι σὐδέχεται. εἰ πρότερον μὲν καθ' ἑαυτὰ λάβωμεν. εἰ εἰσί. ἢ τί εἰσιν. ἔπειτα ὡς σὺ ἑτέρῳ ἔχοντα τὸ εἶναι τὰ κεμένα. ζητοῦντες εἰ τοιάδε τινά ἐσιν. οἷον ἆρ' ὄντι συμφωνία σὺ ὀξέσι. καὶ βαρέσι, ἢ ἆρ' ὄντι σὺ ἀριθμοῖς ὁ λόγος αὐτῆ, λαβόντες δὲ τὸ εἶναι, τίς ὄντι ὁ λόγος οὗτος ζητήσωμεν. δεῖ. ὅτι ἐπίτριτος. ὡς ὡδὶ τῷ δὶς, τεσσάρων. ἢ ἡμιόλιος, ὡς ὡδὶ τῷ δὶς, πέντε, ἢ διπλάσιος, ὡς ὡδὶ τῷ δὶς, ποσῶν. ἢ τετραπλάσιος, ὡς ὡδὶ τῷ, δὶς δὶς, ποσῶν. ἀεὶ δὲ δὴ καὶ ὡδὶ τῆς ἐκλείψεως. ἆρ' ὄντι ἔκλειψις; καὶ τί ὄντι ἔκλειψις. ὅταν δὲ τὰ κεμένα τούτοις λαβόντες, εἰ τούτοις ταῦτα ὑπάρχει ζητῶμεν, τότε πρῶτον μὲν, ἢ, ὅτι ταῦτα ὄντι σὺ τούτοις ζητῶμεν. τῶν δὲ ἐπεῖν ὡς ἐκεῖνα τούτοις πεποίωται. οἷον ἡ ὀξὺ καὶ ἡ βαρὺ, τῇ συμφωνίᾳ. καὶ ἡ σελλύη τῇ ἐκλείψει. δεῖ δὲ λαβόντες, ζητῶμεν ἢ, διότι καὶ ἕτερόν δ' τι τούτων λεγόμενον σῶα ἀναφαίνεται, οὐδὲν ἧττον τυγχάνον ἀναγκαῖον. ὅτι τὲ ὡσαύτως καὶ ποσαχῶς μάλιστα τῇ ὡδὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης διδασκαλίας, καὶ ὁ ὡδὶ τῶ ὅρου λόγος παραλαμβάνεται. εἰ γὰρ ἡ μὲν καὶ αἴτιον οὐ τῶ συμπεράσματος μόνον ἀλλὰ δὴ καὶ τῶ πράγματος, ἀναγκαίως σὺ τῇ ἀποδείξει παραλαμβάνεται (τοιοῦτον δὲ καὶ ὁ ὅρος) ἀναγκαῖον καὶ ὡδὶ

ῥῆ. ἐπιστήμης. ut in mitto faciei sequentis

ὅρου ἀποδιδῶσαι γὰρ ὡδὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης διδάξαντα. καὶ τοσοῦτον, ὅσον τῇ ἀποδείξει συμβάλλεται. αἱ μὲν γὰρ κοιναὶ ἔννοιαι τῷ ὑπάρχουσαι ἀπὸ τῆς ἀμάτων, οὐδεμιᾶς δέονται βασάνου οὐδὲ λόγου τινός. ἢ ὅσον βραχέσι τινὸς παρακλήσεσι ὥστε αὐτεγερεῖ τε καὶ ἀνακαλεῖ ἡ ἐμνεκαλυμμένον καὶ βεβισμένον ὡ ἢ μὲν τῆς νοερᾶς δυνάμεως ἐμπύρευμα. οἱ δὲ γε ὅροι, ἐπιστήμης δέονται καὶ βασάνου ἐλέγχους καὶ πραγματείας οὐ τῆς τυχούσης, ἵνα δῆλοι γένωνται, καὶ τὰς ὅρου τῆν οὐσίαν. οἵ ἐαυτῆν παραστήσωσι. διαζῆν ὡδὶ ἐκείνων δίχα σημαλίσασθαι οὐκ ἔλαττον τῷ ὡδὶ ἀποδείξεως εἰσομιλῶ. ὡδὶ δέ γε τῆς τῆν ὅρων θεωρίας, καὶ μάλιστα ἀναγκαίως αὖ τῷ ὡδὶ τῆς ἀποδείξεως λόγῳ ὁ ὡδὶ τῶ ὅρου συντέτακται. καὶ ἵνα ζῆν καὶ ὁ ἀριστοτέλης σαφῆ ἐξῇ τοῦτον σὐ ἐκεῖνα ἐν ὡδὶ τῶ μέσου καὶ αἰτίου λόγου εἰς μέσον προσῆγετο. μήποτε δὲ δῆλ. ζῆν ὡδὶ ὄρα ἀναγκαίως εἶναι εἰπεῖν, διότι καὶ ὡδὶ τῶ μέσου καθάπερ ἔδει αὐτῆς εἴρηται.

ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ οὖν σοὶ ἁπάσεως τῆς ζητήσεσι ζητεῖν, εἰ ἔστι τὸ μέσον. ἢ τί ὄντι τὸ μέσον.

Συμπεραίνει τὰ εἰρημένα. ὅτι μὲν οὖν ἁπλῶς ἢ μὲν οὖν εἴρηται, ὡς σὺ πᾶσιν τοῖς ζητήμασι τὸ μέσον ζητεῖται. καθὼς ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς δῆλον γέγονεν. ἕκαστον γὰρ λαβόντες ζήτημα. καὶ τούτου παράδειγμα θέμενοι, ἐγνώκαμεν ὅτι τὸ μέσον ὄντι σὺ αὐτῷ τῷ ζητουμένου. ἢ εἰ ἔστι, ἢ τί ὄντι. ὡς σωαιρεῖσθαι δέοντα πρότερον εἰς δύο τὸ πᾶν τὰ προβλήματα. εἴς τε τὸ, εἰ ἔστι τὸ μέσον. καὶ τί ὄντι τὸ μέσον. καὶ ἔπειτα τούτων εἰς δύο αὖθις διαιρεῖσθαι ἑκάτερον. εἰς τε ἁπλοῦ καὶ τὸ σύ. ἔτι τοῦ ὡς εἶναι οὕτως προβαίνουσιν πῶς διαίρεσιν. πᾶν ζήτημα, ἢ εἰ ἔστι ζητεῖ, ἢ τί ὄντι. καὶ τὸ εἰ ἔστι, ἢ τὸ, ὅτι ὄντι, ἢ εἰ ἔστιν ἁπλῶς. καὶ αὖθις. τὸ τί ἐστι. ἢ τὸ, διότι ὄντι. ἢ τὸ, τί ὄντι ἁπλῶς καὶ τοῦτο γίνεται σαφῆ ἐκ τῆν εἰρημένων παραδειγμάτων. εἶται ἐπάγει, καὶ συλλογισμὸν εἰς δέξειν τὸ αὐτό. τῆς ἐπαγωγῆς μὴ αὐτικούμενος.

ΤΟ ΜΕΝ ΟΥΝ αἴτιον, τὸ μέσον. σὺ ἁπάσεως δὲ, δεῖ ζητεῖται. ἆρ' ἐκλείπει; ἆρ' ὄντι αἴτιον, ἢ σὺ μὲν ταῦτα γνόντες ὅτι ἔστι τί, τί οὖν τῶτ' ὄντι ζητῶμεν.

Τὸν συλλογισμὸν ὅπως σὺ πρώτῳ γίνεται σχήματι, ἐπέμνει καὶ σαφῆς ᾗ ἐκείνων ὁ λόγος ὄντι, ἀλλ' οὐ δὲ τὸ παράδειγμα, λόγου δέεται. σαφὲς καὶ αὖτὸ ὡδὶ ὂν ἐκ τῆν εἰρημένων. σὺ γὰρ τῷ ζητεῖν φησὶν αὖτὸ ἐκλείπει, δεῖν ζητῶμεν. ἆρα ἔστι τί αἴτιον τῆς ἐκλείψεως, ἢ οὔ. ἐπίτηδες δὲ ἐκλείπειν χωρὶς τοῦ κεμένου ἔλαβεν, ὡς αὖτὸ πιθεῖς τοῦ κεμένου. δῶμα δὲ. ὃν ὡς ὁρεῖ πρόῤῥιζα. τὸ μὲν σὺ ἑτέρῳ ἔχοντα τὸ εἶναι, τοῦ ἢ τοῦ ὠνόμασε. τὸ δὲ τοῦ κεμένου. ἀπλῶς δὲ τοῦ ὄντα αἴτιον φησὶ τῆς εἶναι ἢ τί τῆν μὴ σὺ ἑτέροις ἐχόντων τὸ εἶναι ἀλλὰ τῆν ἁπλῶς ὄντων. τῶν δὲ ἐπεῖν τῆν οὐσιῶν. ἢ καὶ τῆν μὴ ἁπλῶς ὄντων. ἀλλὰ τί τῆν σὺ ἑτέροις, τὸ αἴτιον φησὶ τῆς εἶναι ἢ ἐκείνων τί ἢ τούτων, τὸ μέσον ἔστι. λέγω δὲ ταῦτα, τὸ ἐνθελεσίστι ἐπιβεβαιούμενος. ὅτι πάντα χρὴ τὸ αἴτιον ὄντι τὸ μέσον. ἐπεὶ δὲ τῆν σὺ ἑτέροις θεωρουμένων τὰ μὲν, καθ' αὑτό ὄντι. ὡς τὸ ᾗ ὡδὶ τὸν σὺ ἀριθμῷ καὶ ἀρτίων. τὰ δὲ, ἁπλῶς συμβέβηκεν ὡς τὸ λευκὸν καὶ τὸ βαδίζειν, τούτου σὺ ἕνεκα καὶ παῦτα διέξειλεν. ὡδὶ πάντων τὸ τοιοῦτον κρατεῖν διϊσχυριζόμενος. λέγω δὲ τὸ εἶναι τὸ αἴτιον τὸ μέσον. (ἀφῃρίζων δὲ τὸ τοιοῦτον, ἐπάγει.

ΛΕΓΩ δὲ τὸ μὲν ἁπλῶς, τὸ κεμένον. οἷον σελλύην. ἢ γῆν. ἢ ἥλιον. ἢ τετράγωνον. τὸ δὲ τι, ἔκλειψιν. ἰσότητα. ἀνισότητα, εἰ σὺ μέσῳ ἢ μή.

Δι' ἁπάντων ἐκλείψεων τὸ εἰρημένον διασαφεῖ. σελλύην μὲν καὶ γῆν καὶ ἥλιον καὶ τετράγωνον, κεμένα λαμβάνων καθ' ἑαυτὰ θεωρούμενα. εἶπε. οὐσία δοκεῖ τὸ τετράγωνον, μαθηματικὴ εἰς ζία τὰ τὸ ὂν τε δηλοῦται, εἰς αἰσθητὰ. νοητά. διανοητά. ὧν διανοητῶν ὄντι ἢ ζίων. εἰ τὰ μὴ φαντασόν, ἀλλὰ διανοητῶς τὰ ὡδὶ αὐτῶ ὄντα τε ζόμενα τε θεωρεῖται. ἔκλειψιν δὲ καὶ ἰσότητα καὶ ἀνισότητα καὶ τὸ σὺ μέσῳ εἶναι ἢ μὴ, ὡς σὺ ἐκείνοις τὸ εἶναι ἔχοντα. καὶ ἔστι ἢ μὲν ἔκλειψις, συμπτώματι ἴσως σὺ ἡλίῳ ἢ σελλύη γινόμενον. καὶ δῆλ. δεῖν τοῖς συμβεβηκόσιν ἁπλῶς. σωτασσόμενον. ἰσότητα δὲ τῆν δύο ὀρθῶν σὺ φιαύνῳ, τοῖς καθ' αὑτό. ὡς καὶ τὸ ἔχειν τὰς δύο τῶν γωνίας ἀνίσης τῇ μιᾷ. παντὸς ὄντος μεταλαμβανομένου. τὸ γὰρ μεῖζον ἀνίσων τῷ οὖ ὄντι μεῖζον. ὁμοίως καθ' αὑτὸ τῇ γῇ, τὸ σὺ μέσῳ εἶναι τῶ παντὸς, καθ' ἕκαστα εἴρηται. εἰ πῶν δὲ τὸ δὲ τί, αὐτὸ ἔθηκε μὲν δεῖν πρὸς τὸ, ἁπλῶς. σὺ ἔφηνε δὲ, τὰ μὴ καθ' αὑτὰ πῶς ὑ πάσχοντα ἔχοντα.

ΕΝ ἅπασι δὲ τούτοις, φανερόν ὄντι ὅτι τὸ αὐτὸ ὄντι καὶ τὸ τί ὄντι καὶ τὸ διότι ὄντι.

∴ ῥῆ. πρ

α. ſ. luna. terra. ſole triangulo

∥. ῥῆ. ἀγνῶους

De cõmunib⁹ animi conceptiõnib⁹ No

Omnis quæstio quæ or modus cõtinet

Causa essendi, medium est ἁπλῶς ὄντα subst. πῆ ὄντα accidētia

Cntia omnia in tres partes diuidūtur.

Triangulus subst. videtur mathematica

In omnibus quæstionib⁹ cõtingit quærere. Si est aliquod medium vel qd ∴ medium. & nihil aliud quæritur

Causa est quæ quærit in omnibus quæstionib⁹ nam quũ dicimus. Num qd luna deficit. hoc dicimus. Num qd aliq̃ ca est lunæ ut deficiat

ὅτι ὄντι

διότι ὄντι

Diffinitionẽ medium & causam dixit

Quæ nõ sunt p se sed habent esse in alio, in his idem esse τί ὄντι καὶ τὸ διότι ὄντι. Idẽ dico, subiecto, nõ modo acceptionis.

In diffinitione necessario sumitur tale medium quod sit causa nõ modo conclusionis sed etiam rei. & tale mediũ est diffinitio

Ε' πειδὴ αὐτοδρῴ εἰς παράδειγμα τὴν τεσσάρων προβλημάτων, πλὴν ἐλελυμένη ἐλήφθη· καὶ ἐπ' αὐτῆς τὸν τρόπον τούτων λόγον ἐγύμνασεν, οὗ θᾶττον ἔλεγεν, οὐ πᾶσι δὲ δῆλον γενέσθαι. ἆρ' ἐλλείπει; ἆρ' ἔστι τί ἄλλο, ἢ οὔ· καὶ τὰ ἑξῆς· ᾗ δὲ ἐλλείπειν, οὐ τὴν καθ' αὐτό δῆλον ἐστὶν ὑπόληψιν. ἀλλ' ὡς ἐ τόξῳ ἔχει ἡ εἶναι, ἔλαβε δὲ ἓξ ἢ πέντε κείμενα τέ τινα, καὶ οὐ αὐτοῖς οὐδὲν θεωρούμενα ἐ τόδε. ὡς ἀδιάφορον ὄν, εἴτε ὠδὶ οὐσίαν εἴτε ἐπισυμβεβηκότων, ἢν καθ' τὴν ζητημάτων λόγον γυμνάζει τὶς, ἐδόκει δὲ μὴ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστι, οἰκεῖον ταῖς οὐσίαις εἶναι. ὡς κυρίως οὖσι· καὶ ὑπολαμβάνοις καθ' αὐτό· ἡ δὲ ὅτι ἔστι, ἢ τοι ὑπάρχει τῷδε τόδε· καὶ διότι ὑπάρχει τῷδε τόδε, τοῖς οὐ ἐ τόδοις ἢ εἶναι ἐχρῆν· ἔστιν οὖν τοῦθ' ἃ καὶ τὰ συμβάλλειν δοκεῖ· ὡς οὐδὲν ἄτοπον, εἰ καὶ ὠδὶ τὴν συμβεβηκότων, ζητήσωμεν ἅπαντα. οὐ ἄρα σοὶ τούτοις τοῖς προσεχῶς ἀπειλημμένοις. ἄπορ τόδέ τι ἔλεγεν· ὡς τῇ ὂν τούτων ἑκάστου καὶ οὐχ ἁπλῶς· οἷ ἐνδέχεται· ἰσότητι. ἀνισότητι. τῷ ἐμμέσῳ ἢ μή; οὐ ἄρα σοι τοῦτοις φανερόν ἐστι, ὅτι ἡ αὐτό ἐστι καὶ ἡ διάτι ἐστι. ταῦτ' ἂν γὰρ ἐστὶ τὸν αὐτὸν τῷ κατὰ κείμενον τῷ λόγῳ δὲ διαφέρει ᾗ τῷ τρόπῳ τῆς χρήσεως καθὰ καὶ οὐ τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ ἔλεγεν ἐν ὁρισμοῖς ἀπόδειξίν εἶναι τῆ διαφέσει διαφέρουσαν. ὅσῳ δὲ λέγει, οὐ θᾶττον τὴν οὐσιῶν πάντως· ἀλλὰ θᾶττον ὧν ἡ ἀπόδειξις· ταῦτα δὲ ἐστὶ ὡς ἐν πλείοσι καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα. οἷ ἐστε δὲ, καὶ ἀεὶ ὡς ἐπὶ πλείονος τὸ δὲ ᾗ τὸ ἐστὶ οὐ τεῦθεν, ὅτι πάντα τὰ ζητήματα, τῇ ἀποδεικτικῇ, ἐπιστήμῃ δῆλα τοῦ ἀπόδειξιν εἶναι· ὡς οἰκεῖον εἶναι τῇ θᾶττον τούτου προθέσει, καὶ ἐν θᾶττον τούτων εἰπεῖν· εἰ γε μέλλοι ἐστὶ τούτων ἡ ζήτησις. ἐν δὲ μέσῳ, ἐν αἴτιον· καὶ αἴτιον τῶν πράγματος οὐ μόνον τῶν συμπεράσματος. ὅπερ τῇ ἀποδεικτικῇ, οἰκειότατον. λέγω δὲ, ἐν, τοιοῦτον παραλαμβάνειν ἐν μέσοις· ὅτι δὲ ἐν αὐτό ἐστὶ ἐν τούτοις ἐν, τί ἐστι καὶ διότι ἐστὶ, δῆλον ποιεῖ δῆλ τὴν παρειλημμένων. μηδὲν λαμβάνων καθ' ἕκαστον ὑφεστός· ἀλλ' ἐκ μόνων ἐν θᾶττον ἐ τόδοις ἐχόντων ἐ εἶναι, ἐν λόγον ἀποδεικτόν.

Τί ἐστιν ἐκλειψις. σύγκρισις φωτὸς ὑπὸ σελλώνης κατὰ γῆς αὐτιφράξεως.

Τ οὗτο ὁρισμός. εἶτα ἀπόδειξις μέσῳ χρωμένη τῷ ὁρισμῷ.

» ΔΙΑΤΙ ἐστιν ἐκλειψις. ἢ διατὶ ἐκλείπει ἡ σελλώνη. δῆλ. ἀπολείπειν τὸ φῶς, αὐτιφραττούσης τῆς γῆς.

Ε' οικε δὴ οἷ τοῖς τοιούτοις, ἃ ἐ ἔστι καὶ τί ἐστι, ὑπουργὰ εἶναι τῇ, διότι ἐστί. ἐν μέσῳ ὁρίσκοντα· καὶ τῇ ἀποδείξει δῆλον παρέχοντα. ἐ μήτις τῶν τα φαίη γίνεσθαι τῆς ἀποδείξεως καὶ παραίτιακ. ὡς οὐ τῇ χορηγοῦντα πλὴ ἀφορμὴ τῆς ὑπάρξεως. εἴτε οὖν οὕτως εἴτε ἐκείνως, ὡς οἰκεῖα ταῦτα τῷ ὀρχῆς σκοπῷ ὄν· ὠδὶ τοῖς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης πρόσεστο, οὕτως οἰ ταυθοῖ παρασκευάζοντα δοκεῖ δὲ τῇ ἀποδεικτικῇ ἐπιστήμῃ διαιρετικῷ καὶ ὁριστικῷ ἀνάφορον. καὶ αὐτῆ τοῦ τοιούτου ὑπολαμβάνοις ἐ τόδε ἐστὶ καὶ τί ἐστιν ἐκ τῶν τιθεῖς, ἐρωτᾶν τα δί. εἰ καὶ οἷ ἐ τόδοις οὕτω τοῦ παραλαμβάνοντα. οἷ οἷς μὴ χώραν ἔχει ἡ καθ' ὅλων ἀποδεικνύειν ὄντων ἐ ἐπιστήμη.

Τί ἐστι συμφωνία λόγος ἀριθμῶν οὐ ὀξεῖ καὶ βαρεῖ. διατὶ συμφωνεῖ ἡ ὀξὺ τῷ βαρεῖ. δῆλ. ὁ λόγον ἔχειν ἀριθμῶν ἡ ὀξὺ καὶ ἡ βαρύ.

Τ ᾧ τῆς ἐκλείψεως παρειλήμματι μὴ ἀρκέμενος; καὶ ἡ καθ' συμφωνίαν προσίθησιν· ὡς κἂν τούτῳ δῆλον γινομένου ὡσαύτως, τῷ, ἡ αὐτὸ εἶναι ἡ, τί ἐστι καὶ διότι ἐστὶ, ἀποτελεῖ πλὴ ἀπόδειξιν.

» ΑΡΕ'ΣΤΙ συμφωνεῖν ἡ ὀξὺ καὶ ἡ βαρύ. ἆρ' ἐστὶν οὐ ἀριθμοῖς ὁ λόγος αὐτῶν; λαβόντες δ' ὅτι ἐστὶν, τίς οὖν ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῶν.

Ε' πειδὴ πλὴ μὲν ἐλελειμμένην πολλάκις εἰς παράδειγμα εἴληφε· πλὴ δὲ συμφωνίαν ὥσπερ κανόν τινων παρασκευάζομεν, τούτου χάριν τὰ τέσσαρα καὶ ἐπ' αὐτῆς γυμνάζει προβλήματα. ἐ δὲ τίς οὖν ὁ λόγος, ἐλλιπῶς τελευταῖον εἰσήνεγκεν. ἀκουομένου τῷ, ζητῆμεν. Α πορήσειε δ' ἄν τις· εἰ ἄρα τὰ προβλήματα. ἃ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστι, πῶς καὶ ἐ τόδε αὐτῶν, ἐν μέσον εἶναι φησὶν ἐν ζητούμενον· ὁ γὰρ μέσος, ἄκρων ὅτι μέσος. τὰ δὲ ἄκρα, ἀλλήλων ἑ τόδε. ὅπου δὲ οὐ τι καὶ τοῦτον, πῶς τούτου ἐστὶ τί μέσον. ὠδὶ μὲν γὰρ τῷ, ὅτι καὶ διότι, σωμάτων ὄντων ζητημάτων, καὶ ἑ τόδε ἀλλήλων ἐλόντων ἡ, οὗ ᾧ τε καὶ ὅ, καὶ μέσος παραλαμβάνεται. εἰς οὗ δ' αὐτὸ σωμάτων τὰ ἑ τόδε. ὠδὶ δὲ τὴν ἀπολῶν, οὐδὲ μὴν τοῖς χώρα τῷ μέσῳ λείπεται. πῶς ἂν ὠδὶ τὴν ἀπολῶν, ἐν μέσον εἶναι ἐν ζητούμενον εἰρῆται. Ἢ οὐκ ὡς ὠδὶ πάντων μέσον ὄντος τῷ ζητουμένου, ἔδει εἰρῆται. ἀλλ' ὡς αἰτίου μὲν ὠδὶ πάντων· δῶ κατὰ δὲ ὄντος τῷ αἰτίου, μέσου γίνεσθαι. οὐχὶ καὶ ὠδὶ τὴν ἀπολῶν ἀλλ' ὠδὶ τὴν σωμάτων μόνων. ὡς γὰρ αἰτίου ζητουμένου τῷ ὄρου ὠδὶ τῷ, εἰ ἔστι καὶ τί ἐστι, ὠδὶ τούτων ὁρισθέντα, λαβεῖν αὐτὸν ὡς μέσον ὠδὶ τῷ, διατί ἐστι, δῶ κατόν. ὡς ἐκεῖ μὲν εἶναι αὐτὸν σύμφυγα μὲν αἴτιον. δῶ κάμει δὲ μέσον. ὠδὶ δὲ τῷ, διότι, σύμφυγα ἄμφω καὶ μέσον καὶ αἴτιον· μεταξὺ γὰρ οὐτινοσοῦν πράγματος ἡ τῷ ἰδίᾳ αὐτῷ τί ἐστι, εἶναι τι οὐκ οἶδ' ἔχεται. εἰ δὲ καὶ ἰῶ, καὶ ἐκεῖνο αὖ ἰῶ ἃ ζητούμενον· ἔχει τῷ μέσου ἡ ζήτησις ἀλλ' οὐχὶ ἃ τῷ πράγματος τί ἐστι· νῦν δὲ ἔδει ζητεῖσθαι λέγομεν. ἀλλ' οὐδ' αὖ ὑπῆρχεν ἀπολοῦ ἃ προβλήμα, εἰ οὕτως ἀπ' ἀλλήλων διίστατο, ἃ πράγμά τε, καὶ ἃ αὐτὸ ἴδιον τί ἐστι, ὡς καίτι μέσον αὐτὴν ὑρίσκεσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐφ' ὧν ζητημάτων ἀπόδειξις, ὠδὶ τούτων ἡ μέσον,

Diffimitio, demonstratio est. Sed dispositiué differunt

De quibus demostratio ÷ maiore ex parte sunt accidetia nasaun non nunqm etiam simpliciter accidetia

Dubitatio

Solo

In quibus quaestionibus est demonstratio ibi est & medium & e contrario

ἐφ' ὧν δ' οὐχί, οὐδὲ μέσον, εἰκὸς ὠδὶ μὲν τῷ, ὅτι καὶ διότι· μέσου ἐπεὶ καὶ ἀπόδειξις· ὡς οἱ τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ ἐμάθομεν. ὠδὶ δὲ τὴν ἄλλων, οὐχί. καθάπερ προϊόντος δῆλον γενήσεται· ὅταν ὅτι οὐκ ἔστι τῷ, τί ἐστὶ, ἀπόδειξις, δείκνυται. πῶς δὲ καὶ ὅλως ἄτοπον φήσομεν ὠδὶ τὴν ἀπολῶν ζητημάτων; οὕτως ὡς ὄρον, εἴγε οὐκ ἄλλο παρ' ἐκεῖνο ἐσόμεθ', τί ἐστι· ὡς μὴ δὲ καθ' ὁμοίαν τῷ ὄρου, καθ' οὗ ὅρος ἐστί. ἐ γὰρ ἄτοπον, τινός ἐστιν αἴτιον· ὅταν δὲ ὁ ὅρος οὐκ ἔστι τῷ ὁρισοῦ ἕτερον. ἡ μόνον ὅσον ἐπεξηγεῖσθαι ὡς λόγον ἡ, οὐ λόγος ἐστὶ, πῶς αἴτιον ὑρίσκομεν καὶ αἰτιᾶν οἱ τοῖς τοιούτοις ἡ ὠδὶ μὲν τὴν ἀπολῶν οὐσιῶν ὄντων ὡς μὴ εἶναι ἄλλο καὶ ἄλλο οἱ τοῖς τοιούτοις ἡ, τῷδε εἶναι ἢ τόδε εἶναι. ὠδὶ δὲ τὴν σωμάτων καὶ μὲν ὕλης θεωρουμένων εἰσῶν, ἐ τόδος ὁ λόγος ἀποδιδόμενος. καὶ ἄλλο τὴ ὕλη σωμάτων θεωρούμενος. ψυχὴ μὲν γὰρ εἶναι καὶ ψυχὴ, ἡ αὐτό. καὶ νοῦ· ἀνθρώπου δὲ καὶ ἀνθρώπῳ, ἴσως οὐχὶ. διὸ καὶ αἴτιον ὠδὶ τούτων ὁ ὅρος λέγοιτ' ἄν· ὡς εἶδος ὧν εἰς πλὴ δι' ἑαυτὸ ἄτομον ἡ κατὰ κείμενον τελειότητα. εἰ καὶ μὴ ᾖ ἡρῆσθαι ἴσως δ' ἦν ἀλλὰ σωμάτων τῷ, οὐ ὄντι αἴτιον ὄντος δι' αὐτὸ τοῦ ἀριστοτέλης πρὸς ἡν προκειμένου σκοπὸν, ταῦτα μεταχειρίζεσθαι· ἐ πεὶ γὰρ ὠδὶ ἀποδείξεως λέγων, μόνα τὰ δι' ὅτου τοῦτο ζητήματα ὑπάγεσθαι εἰρήκει. ὡς τῷ, ὅτι εἶναι εἰ πὼν καὶ τῷ διότι ἀποδείξειν. ὑπελείπετο δὲ ἐ, εἰ ἔστι καὶ τί ἐστι, ἵνα μὴ δύξειν ἢ ἐλλιπῆ καὶ ὥσπερ ἐξ ἡμισείας· πλὴ διδασκαλίαν ποιήσασθαι. ἡ χώραν ἑτέρας ἐπισήμας παρέχειν εἰς πλὴ ζητουμένων τοῖς ἄλλοις ζητήμασι δύρεσιν. οἷ τυγχάνει διαιρετικῇ ἡ ἀναλυτικῇ. ἡ εἶναι δύρεσιν οὖσαν καὶ τί ἐστιν, ἐπειράθη καὶ τοῦτα ὑδεῖσθαι τῇ ἀποδεικτικῇ· ὡς μέσον ζητοῦντα καὶ αὐτὰ καὶ τοῖς κατ' ἐκεῖνο καθ' ὑπουργοῦντα τὰ ζητήμασι. μὴ γυμνάζει ἐν λόγον ὠδὶ τὴν μὴ καθ' αὐτό, ἀλλ' ὡ ἑτέροις ὑφεστηκότων. ἐφ' ὧν καὶ ὁ λόγος σύζεσθαι δῶ κατ' ὡς ἐγχωροῦν ὠδὶ τούτων ἐκάστου, τὰ τόσα ρα ζητήματα παρεισάγεσθαι. καθάπερ καὶ τὰ παρ' αὐτῆ πορείσει παρειλήμματα εἰ ἔστι ἐκλειψις· τί ἐστι, ὅτι ἐστὶ, καὶ διότι ἐστὶ. καὶ ὠδὶ τῆς συμφωνίας· ὡσαύτως εἰπὼν γοῦν καὶ πλὴ ἀποδεικτικὴν ἐπιστήμην πάντα τὰ ζητήματα ἀναφέρεσθαι, ἐπειδὴ πᾶν ὠδὶ τὴν ὡ ἑτέρους ἐχόντων ἐ εἶναι ἐν λόγον διοσθύμενον ὑρίσκε, τούτου ἐ ἐκεῖ οἱ τοῖς τοιούτοις μόνοις αὖ ἐν ᾖ ἡ τοσοῦτον. εἰ δὲ καὶ πλὴ συλλογιστικὴν ἐλήφθη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ οἱ τούτοις πλὴ γυμνασίαν τὴν προβλημάτων πεποίηκεν. ὡς μήτε τῷ εἶναι μήτε τῷ τί ἐστιν εἶναι τούτων, ἀναφέρεσθαι δυναμένων τῇ ἀποδεικτικῇ ἐπιστήμῃ μήτις ἀπλῶς βούλοιτο λέγειν, ὡς ἅπαντ' ὁρισμὸς, δυνάμενα μέσος λαμβάνεσθαι οὗ συλλογισμῷ, καὶ ἐ εἶναι, δι' ἑαυτῷ ἀποδεικνύειν, ἡ ὁρισθῆ. οἷ ὅτι τί ἐστι ἄνθρωπος. ζῷον πεζὸν δίπουν· ἡ διότι ἐστὶ ἄνθρωπος. ὅτι ἐστὶ ζῷον πεζὸν δίπουν. ἀλλὰ δῆλον ἐστὶ, αὐὸ δι' ἑαυτῷ δεικνύναι. οὐδὲν γοῦν ἐ τόδον ἀνθρώπου, ἡ ζῷον πεζὸν δίπουν. οὐδ' αὖ ὁ ζῷον πεζὸν δίπουν, ἄλλο, ἡ ἄνθρωπος. καὶ οὕτω λέγοντες, οὐδὲν ἐ τόδον φαμὲν, ἡ ὅτι διότι ἐστὶ ἄνθρωπος, διότι ἐστὶ ἄνθρωπος ἐπειτα, τὴν καθαὼ συμβεβηκότων ἐ τόδοις τοὺς ἀποδείξεις εἶναι ἐμάθομεν οὐ τὴν καθαὼτὰ ἡ εἶναι ἐχόντων. πρὸς δὲ τούτοις εἰ καὶ ἐ τόδα ἀλλήλων εἶναι σώσωμεν ἐν ὁρισμὸν καὶ ἡ ὁρισὸν, ὠδὶ αὐτιφερόντων, πῶς οὐχὶ δι' ἀλλήλων ἀποδειχθείσεται, καὶ ἔσται ἀλλήλων αἰτίᾳ καὶ πρῶτα καὶ ὕστερα ἀ ὅπερ ἄτοπον.

» Ο'ΤΙ δ' ἔστι τὸ μέσον ἡ ζήτησις, δῆλοι ὅσον ἡ μέσον αἰθητόν.

Γ ροτίθεται ἡ αὐὴ καὶ ἐκ τῆς αὐαγγέλου δείξαι. λέγω δὴ ἡ τὸ μέσου εἶναι πλὴ ζήτησιν οἱ τοῖς ζητήμασιν ἅπασιν. ἐ πεὶ δὲ μὴ τοῦ ἡ ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις, μὴ δ' ἐπιστητόν τε καὶ αἰσθητὴν τοῦτο τῷ λόγῳ εἰσὶ, καὶ οὐκ ἰῶ ἁπλῶς αἰσθητόν τι λαβεῖν πρὸς πλὴ προκειμένῳ αὐαγγέλιαν, πῆ αἰσθητή τι παραλαμβάνοις· ἡ γὰρ πλὴ σελλώνῳ κατὰ τῆς γῆς αὐτιφράξεσθαι, αἰσθητὴν μὲν τῇ ἑαυτὸ φύσει ὡς πεφυκὸς ὁράσει καταλαμβάνεσθαι, ἡ μὲν δὲ οὐκ αἰσθητὴν, δῆλ. ἡ μὴ εἶναι ὠδὶ τῆς σελλώνης. ὥσπερ καὶ ἡ οὗ τῷ βυθῷ ὄστρακον. νῷ γὰρ ἐπεὶ μὴ ἐσμεν ὠδὶ τῆς σελλώνης, διαπερ οὐκ αἰσθανόμεθα αὐτιφραττούσης τῆς γῆς. καὶ δῆλ. ἔδει ζητεῖσθαι εἰ ἐκλείπει ἡ σελλώνη. εἰ δ' ἐσμὲν ἐπ' αὐτῆς, οὐκ αἰσθησόμεθα εἰ ἔστι, πλὴ ἔκλειψιν ἐζητήσαμεν. ὁρῶντες πλὴ αὐτιφέροντα ἴσως ὥσπερ οὖν ὁρῶντες πλὴ αὐτιφέροντα οὐ ζητεῖν πλὴ ἔκλειψιν, ὡς αἰτίαν αὐτῆς γινώσκοντες, οὕτω πλὴ ἔκλειψιν εἰ ἔστι ζητοῦντες, πλὴ αἰτίαν ζητοῦμεν αὐτῆς. ἡ τίς ὅτιν, ἡ αὐτιφέρεις οὐ ἔδει δὲ φησὶ λέγομεν. ὅτι εἰ ὠδὶ τῆς σελλώνης ἦμεν, ταῦτην αὖ ὑπῆρχεν ἡ μὲν ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις. ὡς ἐν μέσον ἔχουσιν αἰσθητόν. καὶ δι' αὐτὸ σωάγουσι ἐν συμπέρασμα αἰσθητὸν ὂν καὶ αὐτό. ἔδει γὰρ οὐ αὐτίον τοῖς προτάδοις. οὐ οἷς ἐ τόδε αἱ ἀλλήλων ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις ἐλέγκυτο. ἀλλ' ὅτι ταῦτα μὲν καὶ ἄμφω αὖ ἰῶ αἰσθητά. ἀφ' ὧν δὲ τ' ἀποδείκνυται ἐκλείψεων ὅπως γίνονται, ἐ ἀπόλουθον ἔχομεν αὖ οὐ ἡ μὲν ἐκ τούτων ἀποτικτόμενον. ἐ μὲν γὰρ ἐδύναμεν ἐ νῷ οὕτως ἔχειν, αἰσθήσεως, ἐ δ' ἀπῆν ὡς οὕτως ἔχειν ἐδύναμεν, ἐπιστήμης ἔδει εἰπὼν, ἐ πουν λαμβάνει πάλιν ἐν ταῦτὸ τί ἐστι καὶ διότι ἐστὶ λόγον· καὶ φησὶν ὁ καὶ πρότερον. ὅτι τῇ τῷ ἐστὶ γνώσει, καὶ ἡ τῷ, διότι ἐστὶ ἐπιστήμη σωθήσεται. ὁ γὰρ εἰδὼς τί ἐστι ἐκλειψις, οἶδε καὶ διότι ἐστὶ ἐκλειψις· αὐὸ λαμβάνων ἐ, τί ἐστι, μέσον οἱ τῷ ἀποδίδοναι ἡ διότι ἐστὶ. ὡς πρότερον εἴρηται. ἔδει δὲ εἴτε ὠδὶ τῶν καθαὼ ὑ παρχόντων. οἷ ἥλιον· σελλώνης. γῆς· τεττάρων. ἡ ὠδὶ τὴν οἱ ἐ τόδοις θεωρουμένων. οἷ ἐκλείψεως. κινήσεως. δύο ὀρθῶν ἔδει δ' οἷμαι λέγειν αὐὸν, οὐχ ὅτι καὶ ἐπ' ἀμφοῖν εἶναι ἔδει δῶ κα-

In diffimitioé in quantum ÷ diffimitio nisi ÷ prædicatio. nec n. diffo prædicatio de diffinito

Eximia Obseruatio

In omnibus quaestionibus, medij ÷ quaestio

Quærentes an sit eclipsis, causam ipsius eclipsis quærimus. & qm pbet

Τί ἐστι & διότι ἐστὶ coeunt [illegible] Nã q nouit quid sit eclipsis nouit etiá quare sit eclipsis. —.

τται. Ἵνα καὶ ἐὰν τὴν ὑφεστῶτων ᾖ θαυμαστὸν, μέσος ὁρισμὸς λαμβάνεται τῷ ἀπλῶς ὑπάρχειν αὐτά· ἀλλ' ὡς οὐ τοῖς ἀναλυτικοῖς ἐὰν τῆς μίξεως τῷ ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος ἔλεγε, δεῖν καὶ τοῦθα ποιεῖ· καὶκεῖ γὰρ εἴρηκε μὲν ὅτι [illegible] ἢ τῷ πρότασις οὐ πρώτων ἀλλὰ τοιοῦτον ἔστιν· καὶ ὁ συμπέρασμα· εἰ μὲν ἀναγκαίκ, ἀναγκαῖον· εἰ δὲ ὑπάρχουσα, ὑπάρχον· παραλείγματα δ' τῷ μὲν ὑπάρχειν, ἐπὶ δὲ παντὸς γοῦ οὐθα δεῖσθαι σωλήνα ἔλεγε· τῷ δὲ ἀναγκαίκ, οὐχί· ἐπεὶ οὐδὲ μοῦ ἰῶ δύρεῖν ὁ ἀπλῶς ἀναγκαῖον, ἐκ τῆς τῷ ὑπάρχοντος καὶ τῷ ἀναγκαίου μίξεως σωναγόμενον· τοιοῦτόν τι κἀνταυθοῦθα ποιεῖ· βουληθεὶς γὰρ καὶ ὁ εἰ ἔστι καὶ τί ὄστι λέγεσθαι τῇ ἀποδεικτικῇ, ἐπεὶ δεῖσθαι ὠδὶ μὲν τὴν ἡμᾶσθαι ὁ συμβεβηκότων ἐτέρων, διὸ δύμενον δύρισκειν. ὠδὶ δέ γε τὴν ὑφεστῶτων ἡμᾶσθαι αὐτά, οὐχί. ὠδὶ μὲν ἐκείνων, ἐλλειπεῖ δεῖσθαι ἀποβαίνον καὶ οὐ τοῖς πράγμασι· τῶν τε δὲ παρῆκε μέχρι τῷ λόγου. ὅτι δ' ἔστι τῷ μέσου ἡ ζήτησις, δηλοῖ ὅσον ὁ μέσον αἰθητόν. ὅτι φησὶν ὠδὶ τὴν ζητημάτων οὐδὲν ἑτέρων ἢ ὁ μέσον ζητοῦμεν, δῆλον ὅτι δεῖσθαι ἀφ' τὴν τῇ ἑαυτῇ φύσει αἰθητὴν ὑπαρχόντων· κἂν ἡμεῖς ὀξὺ ὁ πόρρω εἶναι ἐκείνων, οὐ τῇ αἰσθήσει καταλαμβάνομεν ὅπως γίνονται.

» ΖΗΤΟΥΜΕΝ γὰρ μὴ ἠσθημένοι· οἵ τῆς ἐκλείψεως, εἰ ἔστιν ἢ μή.

Δ ἰατδεῖσθαι γὰρ φησὶ καὶ ζητεῖμεν, διότι οὐκ αἰσθανόμεθα. ἐπεὶ γὰρ αἰσθητὸν ὁ πρᾶγμα δεῖσθαι τῇ ἑαυτοῦ φύσει, οὐκ ἂν, εἰ ζητοῦμεν εἰ τὸ αἰσθητὸν ἠσθανόμεθα. ἀλλ' ὅτι οὐκ αἰσθανόμεθα, δῆλ. δεῖσθαι συμβαίνει ζητεῖν ἡμᾶς.

» ΕΙ ΔΗΜΟΝ ὠδὶ τῆς σελλώνης, οὐκ ἂν εἰ ζητεῖμεν οὔτ' εἰ γίνεται, οὔτε διότι.

Δ ἰατὶ δὲ φησὶν οὐκ αἰσθανόμεθα, διότι πόρρω τῆς σελλώνης ἐσμεν· ἢ ὁ πάθος συμβαίνει ὁ τῆς ἐκλείψεως. εἰ γὰρ ἦμεν ἐπ' αὐτῆς, οὐκ ἂν εἰ ζητεῖμεν οὔτ' εἰ γίνεται, οὔτε διατί. οὐ γὰρ ἂν ἦλθον ἐκ τοῦ αἰσθάνεσθαι πλὴ ὁ τὰ ἐλλείψεις ὅτι ἡ τῆς γῆς, οὐ μέσῳ τῷ ἡλίου καὶ τῆς σελλώνης παρέμπωσις, πλὴ σέρησιν αὐτῇ τῷ φωτὸς ἀποβαίζεται, οὐκ ἄν, οὐδεμίαν χρείαν ζητήσεως εἴχομεν· οὔτε εἰ γίνεται, οὔτε διότι γίνεται. τῶν δὲ εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἔστι, οὔτε διότι ὄστι. ὡς γὰρ ὠδὶ τὴν οὐ τῷ γίνεσθαι ὁ εἶναι ἐλόντων ὁ, γίνεται οὕτως ὠδὶ τὴν οὐ τῷ εἶναι, ὁ ἔστι. καὶ σωάγει τέως οὐ τῷ αὐτῷ ὁ εἰ ἔστι καὶ ὅτι ἔστι. καθὰ καὶ προλαβὼν σωήλθε τῶν τε εἰς οὗ. ὁ γὰρ εἰ ἔστι οὐ ταῦθα καὶ ὁ, εἰ γίνεται, σωαναφαινόμενον ἔχει καὶ ὁ, εἰ ὑπάρχει τῷδε τόδε· ὡς ὧδὶ ὑπάρχοντος οὐ ἑτέρῳ τῷ λόγου νομοῦσθαι νάψει δὲ καὶ τῷ, τί ὄστι, ὁ διατί ὄστι. μᾶλλον δὲ ἤδη καὶ τῶν τε σωήλθε οὐθα ἔλεγεν ὅτι ὁ αὐτό ὄστι ὁ τί ὄστι καὶ ὁ, διότι ὄστι. ὡς εἶναι δῆλον ὠδὶ τὴν πεταύρων, ὅτι ὁ μέσον ὄστι ὁ ζητούμενον τοῦ ἐνεκα προκειμένῳ παραλείγματι τὰ τέσσαρα προβλήματα παιεισὲ ὁ μέσον ζητοῦ τα. ὁ γὰρ εἰ γίνεται ἔκλειψις καθ' ἑαυτὸ μὲν θεωρούμενον, εἰ ἔστιν αἴτιόν τι τῇ ἐκλέψει ζητεῖται δὲ εἰ τῇ σελλώνῃ γίνεται ἔκλειψις λαμβθῇ· ὁ εἰ ὑπάρχει τῷδε τόδε παρείσησι· ζητοῦ εἰ ἔστι τι αἴτιον καὶ μέζον τῇ σελλώνῃ τῇ ἐκλείπειν ὡσαύτως καὶ ὁ, τί ὄστι ἔκλειψις οὕτω μὲν θεωρούμενον, ἀσαφῶς· ζητοῦ τίς αἰτία τῇ ἐκλείπειν ἐστί τί ὄστι τῇ σελλώνῃ. αἴτιον τῇ ἐκλείπειν ληφθῇ, οὐ ὁ δεῖσθαι ἐστί ὁ, διότι ὄστι. δηλονότι γὰρ τῇ, ὅτι ἐκλέπει ζητεῖται ὁ, διότι. καὶ ὁ αἴτιον ἤτοι ὁ μέσον ὡς εἶναι ἐκ τῇ παραλείγματος δῆλον, ὅτι οὐ πᾶσι τοῖς ζητήμασι ὁ μέσον ὄστι ὁ ζητούμενον οὕτω μὲν ὠδὶ τῆς σελλώνης καὶ ὡρῶμεν αὐτὴν, αὐτιφραπομένῳ τῷ τῆς γῆς, οὐκ ἂν ἐζητήσαμεν οὔτε εἰ ἔστι ἔκλειψις, οὔτε τί ὄστι. εἰδότες ἐκ τῆς αἰσθήσεως· καὶ ὅτι σκήσιν ὄστι φῶς ὁ τῷ γῆς αὐτιφράξεως γινομένη· ὁμοίως οὐκ ἂν, ἐζητήσαμεν οὔτε εἰ ὑπάρχει τῇ σελλώνῃ· οὔτε διότι ὑπάρχει· ὅτι τὸ ὑπάρχει αὐτῇ αἰσθανόμενοι, καὶ ὅτι ὀξὺ γῆς αὐτιφράξειν ὑπάρχει.

» ΑΛΛ' ἅμα δῆλον ὧδ' αὖ.

Τ οὐτό φησιν· ὅτι οὐκ ἂν, ὧδ' ζήτησις ἦν πράγματος ὁ τῇ αἰσθήσει καταλαμβάνεται· ἀλλὰ δῆλον ἂν ἦν ὧδ' ἅμα τῷ προβαλεῖν πλὴ αἴσθησιν· ὡς εἶναι ὁ ἅμα, αὐτὶ τῷ, ἀθρόον· ὡς ἀχρόνως τῇ τῆς ὅλεως προσβολῇ γινωσκόμενον· καὶ μηδεμιᾶς χρῄζον ζητήσεως ὁποῖον εἶναι· τι δυκεῖ, καὶ ὁ οὐ αρχαῖς τῷ πρὸ τούτου βιβλίου λεγόμενον· οὗθα ὧδὶ τὴν διαφόρων τρόπων φησὶ τῆς γνωρίσεως, ὁ ἅμα ἐπαγόμενος ἐγνώρισεν. οἷόν γ' φησὶ δεῖσθαι ὁ τόπος ἢ μάθησις ἔστι· καὶ ὁξὺ τῷ μέσου, ὁ ἔχε τον γνωρίζεται. ὅσα ἤδη τὴν καὶ ἐνέκησε τυγχάνει ὄντα καὶ μὴ καθ' αὑτὰ κειμένου τινός· τὴν γὰρ καὶ ἐνέκησε πλὴ μάθησιν, ἀσαφὲς καὶ ἀθρόως τισὶ προσβολαῖς καὶ μάλισα ὧν ὀξὺ τῆς ὁράσεως ἢ καὶ πάλιν ἁφῆς, δηλόμεθα, καὶ οὐ ὀξὺ ζητήσεως τινός [illegible] τα εἰ πὼν, ἐπεσὴ ἤδετο ἑαυτῷ σύνταξιν ἑαυτῷ διδόντος ὑπόνοιαν· σὺ μὲν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ, ἑτέρα ἀλλήλων φήσαντος ἐπίσημα καὶ αἰσθήσιν. οὗ τῷθα δὲ εἰς τὸν ἐν τρόπον τινὰ [illegible] ἀγοντος αὐτὰς, ὡς ἐπισὴν πρᾶγμα πλὴ ἐκλειψιν, αἰσθὴν ἐὰν εἶναι οὐ δηλοῦσθαι ἐρηκότος, λύων πλὴ σύσκιον φησίν.

» ΕΚ ΓΑΡ τῷ αἰσθάνεσθαι, καὶ ὁ καθόλου ἀδ', ἐγένετο ἢ μὲν εἰδέναι· ἢ μὲν γὰρ αἴσθησις, ὅτι νυνὶ ἢ

» αὐτιφράξει· καὶ γὰρ δῆλον ὅτι νυνὶ ἐκλείπει.

Ο ὑ γὰρ δεῖσθαι φησι λέγομεν· ὅτι αἰσθητὴ οὖσα ἡ καθόλου ἐκλειψις, ἡ αὐτὴ καὶ ἐπιστητή ὄστιν· ἀλλ' ὅτι

ἡ μὲν αἴσθησις, τῷ νυνὶ αὐτιφράττειν. τουτέστι, τῆς νυνὶ γινομένης ἐκλείψεως, πλὴ νυνὶ αὐτίφραξιν, αἰτίαν ὑπάρχειν. εἶτα τῷ νοῦ οὐ τοῦ δεῖν ἐλινφότος πρόφασιν. καὶ ὁ καθόλου οὐ ἑαυτῷ λαμβανόμενος· ὡς καθόλου πάσης ἐκλείψεως τῆς σελλώνης ἐκ τῆς ἐπὶ προσθήσεως τῆς γῆς γινομένης, ἡ ἐπίσημη ἀρτελεῖται. ὁ γὰρ τοιοῦτον ἀκούων, καθόλου· λέγω δὲ ὁ λογικῶς λαμβανόμενον, ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα πλὴ ἀποχώνησιν δέχεται. διὸ, καὶ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ὑσδρογλυὲς ὀνομάζεται. καὶ οὕτως ὁ ἀληθὴν, ἐπισὴν γίνεται. οὐκ ὡς τόδε οὐδ' ὡς νυνὶ· ἀλλ' ὡς ἁπλῶς ἢ ἀεί· τὸν δὲ εἰπεῖν, ἐκ τῆς καθόλου μεταπεσόν. Ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις, ὅτι νυνὶ αὐτιφράττει. καὶ γὰρ δῆλον ὅτι νυνὶ ἐκλείπει· καὶ ταυσκιάζει πῶς ἐκ τῆς αἰσθάνεσθαι ὁ καθόλου γίνεται. ἔτι δὲ ἡ πῶς τοῦδε τῷ αὐτῷ γνῶσιν ἐστὶν οὗ ἐπισήμη καὶ αἴσθησις ἔχουσαι, ἀλλήλων διαλυόχεται. ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις φησὶ, τῷ νυνὶ γίνεσθαι, καὶ τικὴ ὄστι καὶ πλὴ αὐτιφρεξιν καὶ πῶς ἐκλειψιν.

» ΕΚ δὲ τούτου, ὁ καθόλου αὖ ἐγένετο.

Η ὥσων ἐκ τῷ νυνὶ πάλιν καὶ πάλιν γινομένου, ἡ τῷ καθόλου αὖ ἐγένετο οὐσία. δεῖσθαι δὲ ὄστι ἐπισήμη. ὅτι δὲ τοῦ καθόλου γινώσκομεν διότι γίνεται. τῶν δὲ, ἡ διότι ὄστι· ὡς τὸ αὐτὸ μὲν γινώσκειν οὐ τοῖς τοιούτοις, ἐπισήμῃ καὶ αἴσθησιν. ἄλλως δὲ καὶ ἄλλως. ἤγουν πλὴ μὲν καθολικῶς. πλὴ δὲ, μοβρικῶς. καὶ πλὴ μὲν, ὅτι ἁπλῶς. πλὴ δὲ, ὅτι νυνὶ. ἢ ὡσὶ. ἢ τί τοιοῦτον οὐ τῶν. ὁ δὲ ὁ ἐκλεῖπον ἢ αὐτιφράττον· εἰ καὶ ἴσως οὕτως ἀπὸ τῆς λέξεως φαίνεται. ἀλλὰ ὁ μὲν, σελλώνη. ὁ ὄ, γῆ· ἢ ὁ μὲν, ἥλιος. ὁ δὲ, σελλώνη.

» ΩΣΤΕΡ οὖν λέγομεν ὁ, τί ὄστιν εἰδέναι, τῶν τόν ὄστι καὶ διότι ὄστι.

Ι ὡς μὲν οὖν δόξειεν τῶν λογεῖν. εἰ πὼν μὲν καὶ πρὸ ὀλίγου τῶν ὁ εἶναι ὁ, τί ὄστι καὶ διότι ὄστι καὶ οὐδὲις νυνὶ ὁ οὐ ὁ πρόσθεσις. οὐκ ἔστι δὲ ὧδὶ τόν· ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχ παροῦσι λόγῳ εἰσήνεκται. ἐπεὶ γοῦ εἰ πὼν ὅτι οὐ τοῖς ζητήμασι τὸ μέσου ὄστι ἡ ζήτησις, λέξει δεῖσθαι καὶ ἐκ τῆς ἀναγκαίου προέθετο, ἔλει δὲ δεῖσθαι καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων προβλημάτων δῆλον γενέσθαι, σωεῖλε μὲν οὐ τῷτῷ, ὁ εἰ ἔστι καὶ ὅτι ὄστι, πρότερον. σωαιρεῖ δὲ νυνὶ καὶ ὁ, τί καὶ ὁ, διατί. ὡς ἐπὶ θατέρου γινομένου δῆλον τῷ εἶναι τῷ μέσου πλὴ ζήτησιν, δῆλον δεῖσθαι γίνεσθαι καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρου.

» ΤΟΥΤΟ δὴ ἁπλῶς καὶ μὴ τῶν ὑπαρχόντων παντὶ, ἢ τῶν ὑπαρχόντων.

Α ἁπλῶς λέγει καὶ μὴ τῶν ὑπαρχόντων, τὰ καθαυτὰ ὡς πολλάκις εἴρηται. λεῖ γὰ σωεξακούεσθαι τῷ, ὑπαρχόντων ὁ οὐ ἑτέροις· ὡς εἶναι ὁ ὅλον οὕτως. δεῖσθαι δὴ ἁπλῶς καὶ μὴ τῶν οὐ ἑτέροις ὑπαρχόντων, ἢ τῶν οὐ ἑτέροις ὑπαρχόντων ἐστί. δὲ ὁ λεγόμενον, τοιοῦτον. δεῖσθαι δὲ ὁ διότι ὄστι καὶ τί ὄστι, ἢ τί τῶν καθαυτὸ ὑπαρχόντων, ἢ τί τῶν οὐ ἑτέροις ὑπαρχόντων ἐστί. διατί γοῦ ὄστι ζητοῦμεν· ἢ τί ὄστιν ἢ τί τούτων ἢ τί ἐκείνων.

» ΟΙΟΝ ὅτι σύζυγές ἐστι, ἢ ὅτι μέζον ἢ ἔλαττον.

Γ ωραλείγματα τῶν οὐ ἑτέροις θεωρουμένων τίθησι τὸ τα· ἀγγὺ σύζυγές ἐστι, οὐ τῷ τετραγώνῳ· καὶ ὁ μέζον καὶ ἔλαττον, ἢ καθὸ τῷ τετραγώνου καὶ αὐτὸ νοῦ, λεγόμενοι ἀποδείκνυται οὕτω ὅτι αἱ σύζυγές τῷ τετραγώνου πλευραὶ, τῆς λοιπῆς μείζους ἐσὶ πάντη μετὰ λαμβανόμεναι· καὶ καθ' ἑαυτὰ πλὴ ἡ μία, ἐλάττων τῶν δυοῖν ἢ ὡς καθόλου τινός· οἷον εἰ εἰδὸς· ὅτι μείζων οὐκ ἔστιν ἢ μικυκλίου ἀλλ' ἢ ἐλάττων, ἢ ἴσον οὐκ ἔστιν δὲ τῶν ὁ ἁπλῶς εἶναι ὁ, τί ὄστι καὶ διότι ὄστι· ἀλλὰ ὁ εἰδέναι τοῦτο, εἶναι τοῦτο· ὡς σωεχούσιν οὐ τοῦθα τῷ ἀμφοῖν τοῖνεἰδέσιν· οὕτω γὰρ λεῖ νοεῖν καὶ ὁ πρότερον· ὅτι γε ἀλλήλων ἑτέρα ὁρισμὸς καὶ ἀποδείξεις ὡς καὶ ἐφεξῆς δειχθήσεται σωζέχειν δὲ ἀλλήλαις φησὶ νῦν γνῶσιν τῆ, τί ὄστι καὶ διότι ὄστι ὁ τῶν ὁρισμὸν ἀφ' οὗ δίδομεν ὁρᾶσθαι, ἐστὶ λαβεῖν μέσου ὡς αἴτιον τοῦ πράγματος οὐχὶ μόνον τῷ συμπράσματος, καὶ ποιῆσαι ἀπόδειξιν. καὶ ὁξὺ ἐπὶ τῶν οὐ ἑτέροις θεωρῆσθαι συμβεβηκότων, ἢ καθὸ, ἢ ὅτι τῷ ἁπλῶς· ὡς τὰ ληφθέντα δηλοῖ παραλείγματα. αἱ δύο ὀρθαὶ, καὶ ὁ μέζον ἢ ἔλαττον τῶν γὰρ οὐ ἑτέροις τουτί.

» ΟΤΙ μὲν οὖν πάντα τὰ ζητούμενα μέσου τῆς ζήτησις ὄστι, δῆλον· πῶς δὲ ὁ, τί ὄστι δείκνυται.

» καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναγωγῆς· καὶ τί ὄστιν ὁρισμὸς καὶ τίνων, εἴπωμεν· διαπορήσαντες πρῶτον ὧδὶ

» αὐτῶν.

Τ ὃν ὧδὶ τῶν τεσσάρων προβλημάτων λόγον ἴσωνεν ὡς παρελθὼς, ἐφ' ἑτέρου θεώρημα μέτεισιν· ἀκολούθως τοῖς εἰωγμοῖς ὑπὲ τάξαν ὧδὶ τὸ ὁρισμοῦ· ἐπεὶ γοῦ πλὴ καθ' ἑπισήμην ζήτησιν ἄπαξεν, ὧδὶ μέσου εἴρηκεν. εἴρηκε δ' ὅτι οὐ ὃς ὁρισμὸς ὄστι τῷ αὐτῷ ἢ ἀπόδειξις, οὐ τοῖς τοιούτοις ὁ αὐτό ὄστι ὁ τί ὄστι καὶ διότι ὄστιν, ὡς σωιούσιν ἀμφοῖν οὐ τούτοις τοῖν γνῶσιν, τῆς τε δ' ὁρισμοῦ καὶ τῆς δ' ἀποδείξεως, ἐκὼς ἰῶ οἷν ἡνιναὶ τινὰ, ἐς τῶν ὁ φύσιν αὐτῶν ὁρισμὸν ἀπόδειξιν. ὡς εἶναι μέαν καὶ πλὴ αὐτὴν ἐπισήμῃ ὁρισμικὴ τε καὶ ἀποδεικτικὴ. δ' αὖ τῷ ἀνάγκης μετ' ἐκεῖνα δύ· δὺς ὁ ὧδὶ ὁρισμοῦ λόγος παρ' αὐτῷ ἐπιφέρεται· οὐ ὡ δείκνυσι μὲν ἡ δεῖσθαι αὐτὸ· ὅτι ἐ τόδον ὄστι ὁ, δ' ὁρισμοῦ τί εἰδέναι, καὶ ἐ τόδον ὁ, δ' ἀποδείξεως· καὶ ὡς οὐ τῶν ὁ ἐπισάμεθα δ' ὁρισμοῦ καὶ ἀποδείξεως· ἀλλὰ τῷ μὲν, πλὴ οὐσίαν τῷ πράγματος· τῇ δὲ, ὁ ἐ τόδον οὐ ἐ τόδῳ ὑπάρχειν· καὶν ὧδὶ

Ex sensu ipso, m uersale fit

Scientia & sensus quo differant

ἐκλιπον ἀντιφράττοι

Iris non est minor semicirculo, sed a æqualis aut mino

Diuersa esse diffin tione & demostrat nem, sed aliqndo c currere utriusq; cognitionem

Nó esse idé diffinita né & demóstratio neq; scíri idé pill & quo distent

Vniuersale illud quod mens concipit ex multis sensibus. ὡσὶ τοῖς πολλοῖς ἡ ὑστεροζυὲς dicitur.

τῆ αὐτῆ εἶη ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ὁμῶ μὲν τὸ, ᾗ, τί ἐστιν αὐτὸ γνωστικωμεν. ὁμῶ δὲ τῆς, ᾗ, οὐ ἕτερόν ὑπάρχειν αὐτοῖς ἀπόδειξιν δὲ, καὶ πῶς ὁρισμὸς δείκνυσι τοῦτο. καὶ τίνι τρόπῳ αὐτὰ ἐκ τῶν ἀποδείξεων. ἀπόδειξιν δὲ τί ἐστι ὁρισμὸς καὶ τίνων. πότερον τῶν ὄντων ἁπάντων, ἢ τῶν μέν, τῶν δ' οὔ. ὡς εἶναι τὰ περὶ τοῦ ἑνὸς ἐν τῷ παρόντι παραδιδόμενα, τέσσαρα· τὰ πάντα κεφάλαια· τέως δὲ πρότερον, ἀνδρὸς τοῦ προτέρου· ὅτι πρῶτον ὡς ἀπροϋπάρχοντα παρεισάτων, ἀρχὴν οἰκειοτάτην εἶναι φησὶ τῶν ἀνδρὶ τοῦ ὅρου μελλόντων ζητεῖσθαι. λέγει γὰρ πρότερον φανερῶσαι ὅτι ἄλλο τί ἐστι ὁρισμὸς παρὰ τὴν ἀπόδειξιν· ἢ ἑτέρου ὁρισμὸν, ἀποδεικτικῆς. καὶ ὡς οὐ κατὰ ταὐτὸν ἀμφοῖν τε καὶ ἑκατέρου· καὶ οὔτω ζητῆσαι ἰδίως ἀνδρὶ τοῦ ὁρισμοῦ· ὡς πρὸς γὰρ εἰ ἀμφίβολον γένοιτο εἰ πάντων ἡ ἕτερον ψυχή τε καὶ νοῦς· καὶ ἔλεγε λόγους τινὰς ἀποδιδόναι ἀνδρὶ τοῦ νοῦ· δεῖν τί ἐστι νοῦς· ἢ τίς ἡ αὐτοῦ οἰκεία αὐθέγεια· καὶ ὅτι τελειοῦται τῇ τῶν νοητῶν θεωρία· καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀναγκαῖον ἴσως πρότερον διασαφῆσαι αὐτὴν τῆς οὐσίας τῆς ψυχικῆς· καὶ λέξαι ὡς ἕτερόν ἐστι τῇ φύσει ὁ νοῦς, τῆς ψυχῆς· καὶ οὕτως εἰπεῖν τὰ ἀνδρὶ αὐτοῦ ὀφειλόμενα λέγεσθαι ἵνα μή τις ἀδιανοησία τοῖς ἀνδρὶ αὐτοῦ λεγομένοις ἔπειτα, τῆς διανοίας συγχεομένης καὶ τὰ αὐτὰ λέγεσθαι οἰομένης καὶ περὶ τῆς ψυχῆς, ἃ δὴ καὶ πρὸς τὸν νοῦν λέγεται· καὶ ἀνδρὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως ἃ διαφέρονται τῇ φύσει τὸ αὐτὰ δοκεῖ πάσιν ὑπάρχειν, ᾗ αὐτὰ δὴ καὶ πρὸς τὸ ὁρισμοῦ ἀναγκαῖον ποιεῖν· τῷ, ὑπόνοιαν μὲν δόξαι τινὰ ἂν αὐτὰ εἶναι τῇ ἀποδείξει, ἕτερον δὲ τῇ ἀληθείᾳ ἔχειν εἰδότι. καὶ πρὸς αὐτὸ ἰδίαν τινὰ παραδιδόναι μέλλοντι. θεωρίαν δὲ λείκνυσι δεῖν ἐκ τοῦ ὄντος, ἕτερα ἀλλήλων εἶναι ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν· ἀλλ' ἕτερα ἅπαντα· οἷς ἔοικε, ᾗ, ἕτερα εἶναι ταῦτα ἀλλήλων· ᾗ γὰρ ἕτερον μᾶλλον ἀμφοῖν προχειρίζόμενος πρότερον. λέγει δὴ ᾗ γνωστόν· καὶ λείκνυσιν ὡς ἕτερον μά βδι ᾗ ὁρισμὸς τοῦ ὁρου· ἕτερον δὲ ᾗ ὁρισμὸς τῆς ἀποδείξεως γνωστικόμενον, δίδωσι δὲ τοῦτο νοεῖν ὡς καὶ ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ἀναγκαίως ἀλλήλων ἕτερα· ᾗ γὰρ ἐπιστήμη, ἐπιστητοῦ ἐπιστήμη· καὶ εἴπερ ἐστὶν ᾗ αὐτὴ τῇ ἀποδεικτικῇ ἡ ὁρισμὸς, ἴσως ἂν καὶ ᾗ γνωστὸν ἀμφοῖν ὑπαναγκαίως τοῦτο· εἰ δὲ τὰ ἐπιστητὰ διάφορα, καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἄρα διάφοροι ἀλλήλων ᾗ ἕτεραι· ὅτι δὲ τὰ ἐπιστητὰ ἕτερα, αὐτὰ τὰ πράγματα μεταχειρίζόμενος λείκνυσιν· ὁρισμῷ μὲν γὰρ γνωστὸν, ᾗ τί ἐστιν ἕκαστον· ἀπόδειξιν δὲ, ὅτι ὑπάρχει τι τοῖς ὑποκειμένοις· καὶ ἔστιν ὁ μὲν ὁρισμὸς λόγος ἁπλοῦς· ἡ δὲ ἀπόδειξις συμπέρασμα· καὶ ὁ μὲν ὁρισμὸς ἁπλῆ ὑπόθεσις· ἡ δὲ ἀπόδειξις πλείους· καὶ ὁ μὲν ὁρισμὸς ἀμέσων ἀρχῶν· ἡ δὲ ἀπόδειξις μέσων· καὶ ὁ μὲν ὁρισμὸς ἀναπόδεικτος· ἡ δὲ ἀπόδειξις ἀποδεικτική

πάντες· οἱ δ' ἐν τῷ τρίτῳ, οὐ καθόλου.

Α'' Αλλο προτεθεῖσθαι δοκεῖ, καὶ ἄλλο δείκνυσθαι. δοῦλ γὰρ τὸ, εἰ τὸν ἥλιον ὁρίζον καὶ ἀπόλειπτον, ἐὰν μὴ, ἡ ζήτησις λύεται. νῦν δὲ, ὅτι ἕτερον ὁ ὅρος, ὅρος· καὶ ἕτερον ὁ συλλογισμός, συλλογισμός δῆλον· ἀλλ' εἰ καὶ ἕτερον ὄντα ἐστὶν ἐκείνου, ὅμως φύρει γε ἐς τὸν τόπον· ἐπεὶ γοῦν τις συλλογισμὸς ἦ ἀπόδειξις, δείκνυσι τοῦτο ἁπλῶς ὅτι ἕτερον καθόλου συλλογισμὸν καὶ ὁρισμόν, συλλογισμός τε καὶ ὁρισμός, ὡς μηδαμῇ κοινωνεῖν ἀλλήλοις τῷ εἶδει, δεδειγμένον ἔσται ὅτι καὶ ἀποδεικτὸν καὶ ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξις καὶ ὁρισμός ἀλλήλων ἕτερα. ὡς γένεσθαι τὸν λόγον οὕτως ἐπὶ τῆς μονικοῦ τόπου ὡς καθολικοῦ τόπου· ἔοικε δὲ καὶ καθ' αὐτὸ πρὸς ἀλλήλους συλλογισμὸν εἶναι τῷ ὁρισμῷ ἡ διαφορά· δι' ἐκεῖνον δὲ, καὶ πρὸς τὸ ἀποδείκνυσθαι ὡς πρὸ οὗ εἰ τόπος ἕτερα προὔκειτο δείξαι ἀλλήλων κύκλον καὶ σκαληνοῦ, οἰκειότερον αὐτῷ, ὃ καὶ ἐπὶ μονικοῦ τόπου ἕτερα δείξαι ἀλλήλων κύκλον καὶ ζῳγώνου, καὶ ἐκείνοις ἂν ὡς ἕτερόν τῆς σκαληνοῦ καὶ τοῦ κύκλου σωκαταδείκνυτο, τῶν ἀν δὴ καὶ ταύθα γόνυε· τὸ συλλογισμὸς ἀποδειχθεύτος ἁπλῶς, ὅτι ἕτερον καθ' αὐτὸ ἐστὶ τοῦ εἴδους ὅτι τοῦ ὁρισμοῦ, καὶ ὅτι ἡ ἀπόδειξις ὡσαύτως ἔχει, συναποδέδειχται. ὁ μὲν γὰρ ὁρισμὸς φησι, τοῦ τί ἐστι δοκεῖ· ὁ, δοκεῖ οὐ ταύθα, οὐ καθ' ὁ ἀμφίβολον· ἀλλ' ὅτι κοινή τις δόξα καὶ οἰκεία τοῦ ὁρισμοῦ, τὸ εἶναι αὐτὸν δηλωτικὸν τοῦ, τί ἐστι. τοῦτο τοίνυν τῆς ἰδίας οὐσίας τοῦ ὁρισμοῦ· ὁ δὲ τί ἐστιν ἄπειρον, καθόλου καὶ καθ' ὑποκειμένου· οἱ γὰρ κυρίως ὅροι, καθ' ὑποκειμένου εἰσὶ ἀεὶ πάντες· οἱ δὲ ἀποφατικοί, οὐκ ὅροι κυρίως· οὐ γὰρ τί ἐστὶ ἀλλὰ τί οὐκ ἔστι δηλοῦσιν· οἱ δὲ συλλογισμοί, οὐ πάντες τοιοῦτοι· οὐκ ἄρα ἁπλῶς συλλογισμὸν καὶ ὅρισον, ταυτόν· καὶ τόως μὲν ἄτοπα δείκνυται μὴ εἶναι ἁπλῶς ἔστι δὲ ἡ διέξοδος οὕτω πως ἀναλυσιν δεχομένη· πῶς ὁρισμός, τόδε, τί ἐστι δοκεῖ· πῶν ἦ, τί ἐστι καθόλου καὶ καθ' ὑποκειμένου· πῶς οὖν ὅρος, καθόλου καὶ καθ' ὑποκειμένου· οὗτος πρῶτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. εἶτα ἕτερον λαβόντες, οὐ διαυτόρῳ σχήματι συλλογιζόμεθα. πῶς ὅρος, καθόλου καθ' ὑποκειμένου· οὐ πῶς συλλογισμὸς καθόλου καὶ καθ' ὑποκειμένου. οὐ πῶς ἄρα συλλογισμὸς, ὅρος· καὶ ἔστι οὗτος τρίτος τρόπος τοῦ διὰ τοῦ σχήματος· ὅτι δὲ οὐ πῶς συλλογισμὸς καθόλου καὶ καθ' ὑποκειμένου, ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς δείκνυσιν· οἱ γὰρ οὐ τῷ διὰ τοῦ φησὶ πάντες ἀποφατικοί· οἱ δ' ἐν τῷ τρίτῳ πάντες, μερικοί εἰσι τε ἐπεὶ μὴ καθόλου ἔδειξεν ἢ ὅτι οὐδὲν συλλογισμὸν ὁρισμὸν, ἢ ὅτι οὐδεὶς συλλογισμὸς ὁρισμός, ὃ ποιήσαι προὔκειτο, προστιθησιν ὁ ὑπόλοιπον· ἐδείχθη γὰρ τόως ὅτι οὔτε τὰ ἀποφατικὰ, οὔτε τὰ μερικῶς συλλογιστὰ, ὁρισταὶ εἰσι· οὐ δ' οἱ τοιοῦτοι συλλογισμοὶ ὁρισμοί· ὑπελήφθη δὲ μόνα τὰ καθόλου καὶ καταφατικά· λέγει δὲ τοῦτο τὴν ὁρισμῶν ἕτερα ἡ συλλογισμοῦ· ᾧ δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ εἴρηκεν, μὴ δυνατὸν εἰδέναι τὸ αὐτὸ ὁρισμῷ καὶ ἀποδείξει, ὅτι κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο οἰκεῖον τοῦτο· οἷον τί μὲν ἐστι ζῳγώνου ἰσοπλεύρου, ὁρισμῷ οἶδεμεν· ὅτι τὸ τοὺς ἴσας πλευρὰς ἴσους ἀλλήλαις ἔχον· ὅτι δὲ δύο κύκλων ἀλλήλους τῇ ὀξᾷ τῶν κέντρων ἀπόντων τεμνόντων καὶ πῶς αὐτῶν διάμεσον ἐχόντων, τὸ ἐκ τῆς διαμέτρου καὶ τῶν ἑκατέρῳ τῶν κύκλων ἀπὸ τῆς ἁφῆς ἴσῃ τὰ κέντρον ἀγομένων οὐθείων συγκείμενον τρίγωνον, ἰσόπλευρόν ἐστι, δι' ἀποδείξεως γνώσκομεν· ἕτερον δὲ ἐστὸν ἐκείνου· ἐκεῖνο μὲν γὰρ, τὸ τί ἐστι δηλοῖ· τὸ ἰσόπλευρον τρίγωνον· ἐστὸν δὲ, τὸ, διότι τὸ ὠδὶ ἢ ὁπουοῦν οὕτω γραφόμενον, ἰσόπλευρον τρίγωνόν ἐστι.

» ΕΙΤΑ οὐδὲ τῇ οἱ τῷ πρώτῳ σχήματι καθ' ὑποκειμένων ἀπάντων ἐστὶν ὁρισμός· οἷον ὅτι πᾶν ζῳ-
» γωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει.

Ο' μὲν οὖν τὰ ἀποφατικὰ καὶ τὰ μερικὰ ὁρισμῷ οὐχ ὑπόκειται, ἤδη εἴρηκε· λέγει δὲ νῦν, καὶ ὅτι τῇ καθόλου καὶ καταφατικῶν ἄρ' μόνῳ τῷ πρώτῳ σχήματι ὅρον ἀπαίτεσθαι πέφυκε· λέγει δ' ὅτι οὐδὲ τούτων, ἁπάντων ἐστὶ ὁρισμός· τῇ μὲν γὰρ ἀπλῶν, ἔσται· οἷον ἐπὶ ἐλάττονος· ἰσόπλευρον, ἢ μικυλίου· εἰ καὶ μὴ καθ' αὐτὸ καθόλου καὶ ἀπόδειξις· τῇ δὲ σωπέτων, οὐδαμῶς· ὁ γὰρ δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας εἶναι τὰς ζῳγωνίας τοῦ τετράνου, ὅτι συλλογισμοῦ μὲν καὶ ἀποδείξεως ὑπαίνεται· οὐδαμῶς δ' ὁρίζεται· οὐδ' ἄλλο τῇ σωπέτων οὐδέν.

Γ ὡς οὖν πρότερον ἔφασκον ὅτι πάντων ἐστὶν εἰδέναι τὸ τί ἐστι καὶ διότι ἐστὶ· ἐπὶ μὲν ἔστι τινὰ, ἀπόδειξιν διατὶ μὲν ἐστὶ, ἔστιν εἰδέναι· τὸ δὲ, οὐχί· ὅτι δὲ μὴ εἶναι ἐστὶ καθ' αὐτὸ ἀποδοῦναι τὸ τί ἐστι· ὡς ἐπὶ τὸ τῆς εἰρημένου ἔχει, καὶ ἐπὶ τελείων ἐστὶ τέρων· οἷον ἐστὶ καὶ τὸ ἐκ δύο ὀρθῶν δύο τριγώνων ἰσοπλεύρων ἴσας ἔχειν ἑκατέρᾳ ἑκατέρᾳ· ἔχει δὲ καὶ γωνίαν γωνίᾳ τῷ ἴσην πῶς ἀπὸ τῶν ἴσων τριγώνων ἀφελόντα ἴσων, καὶ πῶς βάσιν τῇ βάσει ἴσην ἔξει· καὶ τὸ τρίτον τῷ τετράνῳ ἴσον ἔσται· καὶ αἱ λοιπαὶ γωνίαι ταῖς λοιπαῖς γωνίαις ἴσαι ἔσονται.

Η'' οὐ δ' ὀρθῶς οὕτως ἐλέγετο· ὅτι ὠδὶ τῇ οἱ ἑτέρῳ ὄντων ἀπάντων, ταυτόν ἐστιν εἰδέναι· τὸ, διότι ἐστὶ καὶ τί ἐστι. ἀλλὰ τοῦ μὲν τί ἐστι τῇ εἰδήσει, σωπρέχειν καὶ πῶς τὸ διότι ἐστί· οὐμὼ δὲ ἁπλῶς μὴ τῇ τὸ διότι ἐστὶ, πῶς τὸ τί ἐστιν εἰσὶ γὰρ καθ' ὑπογερούμενα καὶ ἁπλῶς καὶ σώθετα δι' ἀποδείξεως πραυνόμενα· ὠδὶ μὲν ἢ τῇ ἁπλῶς, σωσραμῶ τοι ἄμφω ἀλλήλοις ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. ὠδὶ δὲ τῇ σωπέτων, ἀπόδειξις μὲν ἔσται ὁρισμὸς δ' οὐχί.

Quædá predicata esse simplicia, quædam composita p demonstratione ostensa. Quoꝝ in simplicibus concurrit ~~notio et~~ demóstratio & ~~syllogis~~ diff° in cõpositis nõ concurrunt

ὅτι· quare. cur.

quæ sint prædicata simplicia. ut in fine hui⁹ pagine

» ΤΟΥ'ΤΟΥ δὲ λόγος, ὅτι τὸ ἐπίστασθαι δεῖ ἀποδεικτικῶς, τὸ ἀποδείξειν ἔχειν· ὥστ' εἰ ὠδὶ τῇ
» τοιούτων ἀποδείξεί ἐστι, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη αὐτῇ καὶ ὁρισμός. ἐπίστατο γὰρ ἄν τις καὶ καθ' ἕτε-
» ρον ὁρισμὸν, οὐκ ἔχων πῶς ἀποδείξειν.

Γ ρόσθεν μὲν ἐκ τῆς τῶν γνωστῶν διαφορᾶς, κατ' εἶδος ἀπ' ἀλλήλων δίστα τὰς γνώσεις ὁρισικῶ τε καὶ ἀποδεικτικῶ· ἐν τῇ μερικωτέρων τὸν λόγον πιστούμενος· νῦν δὲ καθολικῶς τὸν λόγον τῆς διαφορᾶς τῶν γνωστῶν ἀποδίδωσιν, τὰς γνώσεις αὐτὰς μετοχετευόμενος ἔκειτο γὰρ οὐ πρὸ τούτου βιβλίῳ, ὅτι ἐστὶν ἐπίστασθαι ἀποδεικτικῶς, ὃ ἔχειν ἀποδείξειν· εἰ τοίνυν ἀποδεικτικῶς τὰ ἀποδεικτὰ ἐπιστάμεθα, ἀποδείξειν ἔχοντες αὐτὰ ἐπιστάμεθα· εἰ δὲ τοῦτο καὶ δι' ὁρισμοῦ ἐπιστάμεθα, συμβήσεται τἀὐτὰ ἐπίστασθαι ἀποδείξειν μὴ ἔχοντες ἀλλ' ὁρισμόν· ὅπερ ἐναντίον τῶν ἐξ ἀρχῆς κειμένων ἐστί. οὐκ ἄρα δι' ὁρισμοῦ τὰ ἀποδεικτὰ ἢ ἀποδεικτὰ ἀλλὰ δι' ἀποδείξεως μόνης γνώσεται. ὁρᾶ δὲ ὅτι ἀεὶ μὲν τῶν ὑστέρων καὶ αἰτιατῶν, ὠδὶ πῶς τῶν προτέρων καὶ αἰτίων αἰσθόμενοι γνῶσιν, ἀεὶ τῶν πολλῶν εἰς οὗ ἀφορῶμεθα. κατὰ μόρους πῶς τὸ αἰτίου γνῶσιν συνάγοντες τὴν ἐξ αὐτῶ· ὅταν δὲ ἀεὶ τὴν πρώτων καὶ αἰτίων ἡ προόδος γίνηται, ἀεὶ ἀπολιν ἀεὶ τὸ οἷος γνώσεσθαι τὰ πολλά· καὶ ἔστιν οὐ μόνον ὠδὶ τῶν λογικῶν καὶ ὁμωνύμων, ἀλλὰ καὶ ὠδὶ τῶν φυσικῶς τε καὶ θεολογικῶς θεωρουμένων, ἔστιν διῤῥῆνῶς γὰρ οὐ ταύθα ἐν τῇ κατ' εἶδος συναθροίσματων· ἀ τῷ συλλογισμῷ καὶ τῇ ἀποδείξει σωνάγεται, πῶς δυνάμεν τῆς συλλογιστικῆς καὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἐπέγωμεν, ᾗ αὖθις ἐκ τῶν κατ' εἴδος ὁρισμῶν, ὁποία ἡ ὁρισικὴ ὁδὶ μέθοδος· οὕτως ἐκ τῆς κατ' εἴδος τῶν φυσικῶν ἰδιότητος ἡ φυσικὴ ὁδὶ, καὶ πῶς γνῶσιν ἁπλῶς τῆς φύσεως ἀναλόμεθα· ὅτι τὸ αὐχὴ τις ἡ τοῦτ' οἰκείας διοικοῦσα λαμβανόντες, ᾗ τῆς αὐτῆ ὁδὶ· καὶ ἔτι ἐκ τῶν κατ' εἴδος δημιουργῶν λόγων, ὠδὶ πῶς πρώτην καὶ μίαν αἰτίαν τὴν γνομόνων ᾗ ὄντων αὐφορόμεθα. οἷ δὲ πάντων κατὰ λαμβανόντες προϊσταμένων· εἰς ὃ τὸ λυτικὸν πᾶν ἀναλυρούμενον ἴσα τοῦ· καὶ οὐ τοῦδε τοῦδε προσῆκεν ἀνάπαλιν ἀφὸ τῆ αἰτίων ὠδὶ τὰ ἀφ' αὐτῶν· καὶ ὡς πρὸ μιᾶς ἐπιστήμης κοινῆς τῆς συλλογιστικῆς τε ᾗ ἀποδεικτικῆς πάντα κατὰ μέρος τε ᾗ εἶδος τὰ συμπεράσματα προέισι· ᾗ ἀφὸ τῶν οἷος γένους τὰ ἀφ' αὐτῶ, οὕτως ἀφὸ τῆς μιᾶς τε καὶ κοινῆς φύσεως, πάντα κατὰ μέρος τε καὶ εἶδος τὰ ἀφ' αὐτῆς· καὶ ἀφὸ οἷος ᾗ τῶν αὐτῶν αἰτίου τῶν πρώτου, πάντα κατὰ μέρος τε καὶ εἶδος τὰ ἀφ' αὐτῶν· καὶ κοινῇ ὁ μοίτης ὠδὶ τε τὴν λογικῶν καὶ φυσικῶν καὶ θείων, ἀλλα ἄλλων διείσκεσθαι αἰτιώτερα καὶ καθολικώτερα· ἀφὸ τῶν ὑστέρων, ὠδὶ τὰ πρότερα αἰτίου των ἢ μᾶλλον· καὶ ἄλλα ἄλλων αἰτιατά τε καὶ μερικώτερα, ἀφὸ τὴν πρωτέρων, κατιόντων ὠδὶ τὰ ὕστερα ἀλλα πολὺ μὲν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν καὶ πολὺ ὅλου καὶ μόρου καὶ ὅπως οἰκείως ἐπί τε λογικῶν καὶ φυσικῶν καὶ θείων παῦται λαμβανέτωσαν, οἳ ἑτέροις εἰρηται πλατικώτερόν τε καὶ ἀκριβέστερον· νῦν δὲ ἰτέον ὠδὶ τὰ προκείμενα.

» ΟΥ'ΔΕΝ γὰρ κωλύει μὴ ἅμα ἔχειν.

Ω'' Πρὸς τινος λέγοντος πρὸς αὐτὸν ὅτι καὶ τὶς ἡ αὐάγκη τῆς ἀποδεικτικῶς τὸ ἀποδειξειν ἐπίστασθαι χωρὶς ἀποδείξεως· εἰ γὰρ τὸ αὐτὸ ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν ἔστιν, ἐπίστατο ἂν τις ἔχων αὐτῆς καὶ ὁρισμὸν καὶ πῶς ἀποδείξειν· φησὶ πρὸς τὸν οὕτω λέγοντα, ὅτι οὐδὲν κωλύει μὴ ἔχειν ἅμα τῇ αὐτῇ τὸν τε ὁρισμὸν καὶ πῶς ἀποδείξειν· εἰ δὲ ἔχοντα γὰρ τὸν ὁρισμὸν ἔχοντά τινα μόνον, εἰδέναι ὅτι ὅλῳ μόνου αὐτῆ χωρὶς ἀποδείξεως· ὥστε ἔστι ἐπίστασθαί τι ἀποδεικτικῶς, καὶ ἔχοντα ἀποδείξειν· ὅπερ οὐκ ὑπέκειτο. Απορήσειε δ' ἂν τις πρὸς ταῦτα· ὡς ἕτερόν ἐστι ἀποδεικτικῶς ἐπίστασθαι καὶ ἕτερον τὸ, ὁρισικῶς· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ δι' ἀποδείξεως ἐπίστασθαι· τὸ δὲ δι' ὁρισμοῦ· ὁ οὖν πῶς ἀποδείξειν ἔχων, ἐπίστατο ἀποδεικτικῶς· ὁ δὲ τὸν ὁρισμὸν, ὁρισικῶς· καὶ αὖπαλιν ὁ ὁρισικῶς ἐπιστάμενος, ἔχει τὸν ὁρισμὸν· ὁ δὲ ἀποδεικτικῶς, πῶς ἀποδείξειν· εἰ οὖν τὸ αὐτὸ ὑπεθέμεθα ἐπιστὸν εἶναι ὁρισμῷ καὶ ἀποδείξει, ὃ τὸν ὁρισμὸν ἔχων, ὁρισικῶς οὐκ ἀποδεικτικῶς ἐπίσταται· καὶ οὐδὲν ἔσται ἄτοπον οὕτως· εἰ μὴ καὶ μᾶλλον ὁρᾷ τις ἄτοπον, τὸν ἔχοντα τὸν ὁρισμὸν οὐχὶ πῶς ἀποδείξειν, ἀποδεικτικῶς λέγειν ἐπίστασθαι· ἑτέρων οὖν ἀλλήλων ὁρισμοῦ τε καὶ ἀποδείξεως· οὐ γὰρ εἰκὸς λογον δὴ τοῦ καὶ ἀποδεικτικὸν τὸ ὁρισὸν, ἀποδεικτικῶς λέγειν ἐπίστασθαι, τὸν ὅλῳ μόνου τῷ ὁρισμοῦ αὐτὸ ἐπισταμένον. Η'' οὐκ οἶδ' ἔχεται τὸ ἀποδεικτὸν ἄλλως ἢ ἀποδεικτῶς ἐπίστασθαι· ὡς μὴ δὲ αὐτὸ ὁρισὸν τε εἶναι ἁπλῶς καὶ ἀποδεικτόν· κἂν γὰρ καὶ τὸ αὐτὸ τῷ ἐστὸ κειμένῳ ποτὲ, ἀλλὰ τῷ λόγῳ δίοισει ἑπίνοίᾳ μὲν ἓν ὁρισὸν, οἷ ὁρῆγα δὲ ἀποδεικτόν· τῷ γὰρ ὅτι καὶ διότι, ἡ ἀπόδειξις· ὁ δὲ ὅρος, τῷ, τί ἐστι καὶ τῶν μὲν οἱ ἑτέροις ἐκεῖνα· τὴν δὲ καθαυτὰ θεωρουμένων ἐστὶ τί ἐστὶ τὸν οὖν τι ταῦτ' ἐστὶ λαμβανόντων ὅρῳ τε ἐστὸ καὶ ἀποδείξει δίωκόμενον τὴν οἱ ἑτέρῳ ὑφιστάμενόν ὄν, ὅτερ ἐπίνοίᾳ μὲν τῷ ὑποκειμένου χωρεζόμενον ὁρισθήσεται· ὡς οἱ ἑτέρῳ δὲ ὄν, ἀποδειχθήσεται· ὁ τοίνυν ἐστὶ ἀποδεικτὸν γνοὺς ὡς οἱ ἑτέρῳ ὄν, ἀποδεικτικῶς αὐτὸ ἐγνωκε· ὅτερ δὲ ἐστὶ καθ' ὡς ἡ ἀποδείξις αὐτῷ πῶ γνῶσιν παρέσησιν· τοιγαροῦν εἰ καὶ ὁ ὁρισμὸς οὕτως αὐτὸ ἀποδίδωσι, ἀποδεικτικῶς αὐτῷ πῶ γνῶσιν παρέχεται· ὥστε ἔσται γνῶναι δι' ὁρισμοῦ ἀποδεικτικῶς τὸ ἀποδεικτὸν

Dubitatio solo

Dubitatio solo notanda

et si aliqd sit ide demóstrabile et diffimbile, erit hoc subiecto ratu tamé different

ὅτι· quia. quare.

ἰσὸν, χωρὶς ἀποδείξεως. ἀλλ' οὐχ οὕτως ὑπέκειτο τὸ οὗ ἀποδεικτικῶς λέγειν εἰδέναι, ὅσον ὅτι ἔστι, καὶ ὅτι ἡ ἀποδείξεως γνῶσις γίνεται. ὅσον δὲ ὅτι, καὶ τὸ οὗ ἐστὶν εἶναι. ὅσον δ' οὐκ ἀνάγκη τὸν αὐτὸν ἀποδείξεως. ὁ δὲ γε ὅρος, οὐχ οὕτως. ἀλλ' ὡς καθ' ἑαυτὸ παραδίδωσιν ἐπιφορὰ διττῶν τῷ ὑποκειμένου, τὸ ἑτέρῳ ἑπεῖναι τοιοῦνδε ἢ μὴ ὁρισικὴ, ὡς καθ' ἑαυτὸ λαμβάνει τὸ οὗ ἑτέρῳ. ἢ δὲ ἀποδεικτικὴ ὡς ἐν τῷδε, ᾧ μὴ ἐκείνως αὐτὸ γνώσκειν, ὁρισικῶς ὅτι γνώσκειν. τὸ δ' οὕτως, ἀποδεικτικῶς. ὡς παντὸν εἶναι λέγειν ὅπου τινὰ ἀποδεικτικῶς τε εἰδέναι, καὶ ἀποδεικτικὸν εἰδέναι. καὶ ὁρισὸν μὴ ὁρισικῶς ὡσαύτως.

» ΙΚΑΝΗ δὲ πίστις ὅτι ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. οὐδὲν γὰρ πώ ποτε ὁρίζεσθαι ἔγνωσαν οὔτε τῶν καθ' » ἕκαστα ὑπαρχόντων, οὔτε τῶν συμβεβηκότων.

κ αἱ ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα μέσων ἀποδείκνυσι τὸ προκείμενον. τὰ μὲν γὰρ ἀποδεικνύμενα εἰσὶ, τὰ δὲ ἑτέροις ὑπάρχοντα ἢ καθ' αὑτὰ ἢ συμβεβηκότα. ὡς τῷ τετράγωνῳ αἱ δύο ὀρθαὶ, καὶ τῇ σελήνῃ ἡ ἔκλειψις. ἐπεὶ ὅτι οὖν φησι. καὶ δέκατον καὶ οὐδὲν ἀριθμεῖσθαι ὧν ὁρισμῷ γνωσκόμενον καὶ τοι ὅτι γνωρίζομεν τί τῶν δι' ἀποδείξεως γνωσκομένων, ἐκ τοῦ ὁρίσασθαι. οἷον τὸ ἰσόπλευρον τρίγωνον. ἀλλ' οὐ καθ' ὃ αὐτὸ ὡς πρὸ ἔφη τε. τί μὴν γὰρ ἰσόπλευρον τρίγωνον, ἔστι γνῶναι δι' ὁρισμοῦ· ὅτι δὲ τόδε τὸ οὕτω διαγραφὲν ὡς σὺ τοῖς ἀποδείξεσι διαγράφεται ἰσόπλευρον τρίγωνον ὅτι, οὐκέτι. καθ' αὑτὸ μὲν γὰρ, ὁρίζεται ὡς σὺ ἑτέρῳ δέ, ἀποδείκνυται. καὶ ὁ μὲν ὁρισμὸς, τοῦ τί ἐστι· ἡ δὲ ἀπόδειξις, τὸ, τῷδε τόδε ὑπάρχειν παρεῖσηται. ἱκανῶ δὲ πίστιν καὶ πλὴν ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς ὠνόμασαν, ὡς καὶ τῶν ἄλλων μᾶλ' ἱκανῶν οὐσῶν ἐκ τοῦ λόγου. ἱκανῆς δὲ καὶ ταύτης ὡς ἐκ τῆς συναγωγέως παρεισώσης ἡ ἀληθές.

» ΕΤΙ εἰ ὁ ὁρισμὸς οὐσίας τινὸς γνωρισμός. τὰ δὲ τοιαῦτα φανερὸν ὅτι οὐκ οὐσίαι.

κ αἱ αὐτεῦθεν αὖ τις γνοίη φησὶ ἕτερα εἶναι τὰ ἀλλήλων τῷ ὁρισμῷ καὶ τὰ τῇ ἀποδείξει. ἔστω κείμενα· ὁ μὲν γὰρ ὁρισμὸς, οὐσίαν παρεῖσηται. καθὰ καὶ ἐν τῷ τοῦδε αὐτοῦ λόγῳ δηλώσειν τὰς τῶν κειμένου φύσεως πράγματος. ἡ δὲ φύσις ἐνίοτε, οὐσία ὄντων αὐτῶν. οὐδεμία δὲ οὐσία ὄντων ἀποδείξεως συμπεράνεται. ἀλλ' ἢ, ἀλλως ἄλλο ὑπάρχειν ἢ καθ' αὑτὸ, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ τοι καὶ συμβεβηκότων εἰσὶν ὁρισμοί. ὡς τὸ λευκὸν ὁρίζόμεθα. χρῶμα λέγοντες εἶναι διακριτικὸν ὄψεως. καὶ πολλαχῶς ἕτερα. ἀλλ' οὐκ ὀρθῶς τὰ ἀποδείξεως παρεισήσειν. ὅπερ ἡ αὐτὸ οὐσία ὄντων ἀποδείκνυται. ἀλλ' ἢ τὸ εἶδος αὐτὸ παρεισήσειν. ὅπερ ἡ αὐτὸ οὐσία ὄντων ἀποδείκνυται. ἀλλ' οὐκ ἀπλῶς δὲ οὐσίαν, ἀλλὰ τινὸς ἐστὶ γνωρισμὸν εἶναι τὸν ὁρισμόν. ὡς μὴ μόνον τὴν εἰσῶν καὶ ὕλων τῆς πρώτης οὐσίας ὁρισμῷ ὑποβαλλομένων, ἀλλὰ δὴ καὶ συμβεβηκότων. ὡς πάντως μὲν τὸν ὁρισμὸν, δοίη τινὰ δηλοῦν ἤτοι εἰδός τι καθ' ὅ ἐστιν ὄντως. ὅσον δὲ, ἢ οὐ ταῖς οὐσίαις ἢ οὐ τοῖς συμβεβηκόσιν ἔστι δὲ ὁ λόγος τοιοῦτος. ὁρισμὸς, οὐσίας τινὸς γνωρισμός. οὐδὲν τῶν ὑπὸ τῆς ἀποδείξεως γνωσκομένων οὐσία ἐστὶ. οὐδὲν ἄρα τῶν ὑπὸ τῆς ἀποδείξεως γνωσκομένων ὁρισμῷ γνώσκεται. δοκεῖ δὲ ἐλλιπὴς μὴ ἐπενεχθέντος τοῦ συμπεράσματος.

» ΟΤΙ μὲν τοίνυν οὐκ ἔστι ὁρισμὸς ἅπαντος οὗπερ καὶ ἀπόδειξις, δῆλον. τί δ' οὖ ὁ ὁρισμὸς. ἆρα » παντὸς ἀποδείξις ὅτι, ἢ οὔ.

Δ εἰ ἆρα μὴ ἔστιν εἶναι πᾶν τὸ ἀποδεικτὸν ὁρισόν. μὴ δ' ἔστιν εἶναι πᾶν ὁρίζεσθαι ὅπως καὶ δι' ἀποδείξεως περαίνεται, δεικνυσιν ἤδη καὶ τὸ τούτου ὠπίσχοφον. μὴ δ' ἔστιν εἶναι πᾶν τὸ ὁρισὸν, ὅσον καὶ ἀποδεικτόν. μὴ δ' ἀποδείξει πεφαίνεσθαι πᾶν τὸ δι' ὅρου γνωσκόμενον. δῆλωσον δή τὸ ἔστιν εἶναι, ἀποκείνεται τὸ μὴ εἶναι. εἶτα τῇ τούτου δείξει ἐπιχειρεῖ. λέγω δὲ, τῷ μὴ εἶναι παντὸς ἀπόδειξιν οὗ καὶ ὁρισμός ἐστι.

» ΕΙ ΣΙ μὲν δὴ λόγος καὶ περὶ τούτου ὁ αὐτός. τῷ γὰρ οὗ ὅτι ἢ οὗ, μέχρ ἐπίσημ. ὥστε εἰ πᾶν τὸ ἐπίστα- » σθαι τὸ ἀποδεικτὸν, ἔστι τὸ πῶς ἀποδείξει ἔχειν, συμβήσεται τι ἀδύνατον.

Δ ἰσοφόρων φησὶ λόγων καὶ ὄντων ἀνελκυόντων, εἰς ὅτι τούτων, ὃς καὶ ἰδίᾳ τῷ προτόδου προβλήματος εἰλήπται. τὸ αὐτὸ μὴ τούτῳ ἀνελκυὸς ὑποτιθέμενος πόμενον ἄτοπον. εἶται ἐπάγει τῷ τί οὖ ἢ οὗ, μέχρ ἐπίσημ. ἢ γοῦν ἔστι οὗ καὶ τὸ αὐτὸ ἐπίσημον καὶ κατ' ἐπίνοιαν καὶ κατ' οὐσίαν λαμβανόμενον καθ' ὃ ὄν ὅτι. τοῦτο τόσι κατὰ τί οὖν ζόπον αὐτῷ τῆς γνώσεως, μίαν ἕξει καὶ πῶς ἐπίσημον. καὶ οὐκ ἀδέχεται κατὰ τὸ αὐτὸ, δυσὶν ἐπίσημος εἶναι ἐπίσημον ὄντος θεὶς, ἐπάγει καὶ ἐτέρου οὗ ἀρχὴς ὑπέκειτο. ὄντος δὲ ὅτι, τὸ μὲν γὰρ ἐπίσταθαι τὸ ἀποδεικτὸν, τὸ ἔχειν πῶς ἀπόδειξιν εἶναι ὑπέκειτο. τὸ δὲ ἐπίσταθαι τὸ ὁρισὸν, τὸ ἔχειν τὸν ὅρον εἶναι οὐδαμῆ ὑπετέθει, τοῦτον ἐνεκα οὗ ὑπετέθη, εἴληπται. τάχα δὲ καὶ δι' ὄντος τέθεται ἐν τοιαῦτ τὸ, τοῦ ἑνὸς ἢ οὗ μίαν εἶναι ἐπίσημον ὡς ἀφορὴν αὐτὰ μόζον ἐπίσης τοῖς προβλήμασι. εἰ γοῦν ὄντος, οὔτε τοῦ ἀποδεικτοῦ ἢ ἀποδεικτὸν, ὅρος ἔσται, οὔτε τοῦ ὁρισοῦ ἢ ὁρισὸν ἀποδείξεις.

» ΕΤΙ αἱ αὐταὶ τῶν ἀποδείξεων, ὁρισμοί. ὧν ὅτι οὐκ ἔστιν αἱ ἀποδείξεις δῆλον πρότερον.

» Ο τι αἱ αὐταὶ τῇ ἐπίσημον τε καὶ ἀποδείξεων αἱ ἀποδεικτοί εἰσιν, οὗ τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ δέδει- κται. ἐπεὶ οὖν οἱ ὁρισμοὶ αὐταὶ, δῆλον ὅτι καὶ αἱ ἀποδεικτοί. δέδεικνυσι δὲ καὶ τοῦδε.

» Η ΓΑΡ ἔσονται φάσκον, αἱ αὐταὶ ἀποδεικταὶ, καὶ τῶν αὐτῶν αὐταὶ, καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον βα- » δίζεται, ἢ τὰ πρῶτα, ὁρισμοὶ ἔσονται ἀναπόδεικτοι.

Δ ωμάμει δὲ λέγων. ὅτι ἢ οὐκ ἔσται ἐπίσημη, ἢ τῶν ὁρισμῶν ἅπ ἔσται ἀποδείξεις. ἀλλὰ τὸ μὲν εἶναι ἐπίσημον, ἀδιάστατον. τὴν αὐτὰ ὁρισμῶν, οὐκ ἔστιν ἀποδείξεις. εἰ γὰρ οἱ ὁρισμοὶ αὐταὶ. ἔστι δὲ τούτων ἀποδείξεις. ἔστι αὖτε τῶν καθ' ἕκαστα ἀποδεικτῶν ὁρισμοὶ, ἔσονται καὶ ἀναπόδεικτοι. δῆλον δὲ καὶ τοῦδε. εἰ γὰρ ἔστιν ἀποδείξεις ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα, οὐκ ἔσται ἐπίσημον. ἀλλὰ δῆλον ἀδιάστατον. καὶ ἀναπόδεικτοι ἄρα οἱ ὁρισμοί. ὡς πρὸ δὲ ἐκ ἄλλης αὐτῆς ἀναγωγέως τὸ, ἢ ἔσονται αὐταὶ καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ κατὰ διαίρεσιν τοῦ λόγου προβαίνοντος. τὸ δὲ ἢ τὰ πρῶτα ὁρισμοὶ ἔσονται καὶ ἀναπόδεικτοι, οὕτω δεῖ λέγειν. ἢ τὰ πρῶτα τῶν τε δι' ἐπείνων οἱ ὁρισμοὶ, ἔσονται καὶ ἀναπόδεικτοι. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἀδυνάτου γλυέσθαι πῶς ἐπιχείρησιν. τὸ μὲν γὰρ ὅτι τὸ ὁρισὸν, οὐκ ἔστι ἀποδεικτόν. παῦται δὲ πρὸ τοῦ ὄρος εἴρηται. ἀλλ' ἐπεὶ ὁ ὅρος τε καὶ τὸ ὁρισὸν αὐτίστρεφει πρὸς ἄλληλα. εἰ τὸ ὁρισὸν ἢ ὁρισὸν ἀποδεικτόν, δῆλον ὅτι καὶ ὁ ὅρος ἔστι ᾧ ὅρῳ τοῦτ τί ὅτι δῆλον ποιοῦσι. ὡς τῇ ἀποδείξει τὸ, ᾧδε τόδε ὑπάρχειν πρὸ αἰεὶ τοῦτο. τὸ δὲ τί ὅτι, τῶν τοῦ ᾧ ὅρῳ. ὥσθ' ὁ τοῦτ τί ὅτι λέγων εἶναι ἀποδεικτὸν, τὸν ὅρον φησὶν εἶναι ἀποδεικτόν.

οὗ γὰρ ὡς πρὸ σὺ τῇ ἀποδείξει ἕτερόν τι τῆς κειμένων ἰδίᾳ αὐάγκης συμβαίνει ἐκ τῆς κειμένων, ὥστε καὶ ὅρος ἕτερόν τι ἰδίᾳ ἕτερου ἢ ἕτερον ἀποβαίνον πραεισήσει. ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶδος ὅτι καὶ τὸ τί ὅτι τὸ δὴ λούμενον ὅπερ οὐκ ἕτερόν τι παρὰ τὸν ὅρου ὅτι. ὅρος γὰρ ἐφ' ἑνὸς, ὁ καθ' οὐσίαν λόγος καὶ τὸ εἶδος ὅτι. ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς περὶ ταῦτα ἀπορίας ἢ διαφορὰ δεικνυται. νῦν μὲν γὰρ τοὺς ὅρους γνώσκομεν ἀπλῶς ὡς ἀμέσως τοῖς πράγμασι ἐπιβάλλοντες. διανοίᾳ δὲ, τὰ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα. μέσοις τοῖς ὅροις χρώμενοι. ἐπεὶ ἡ ἁπλῶς. νοῦς μὲν, τ' ὄντος ἢ ὂν ὅτι, γνωστικός. νῷχι δὲ καθ' ἑαυτὸ ὡς διανοία, τ' τοῦ ὄντος ἐμφάσεων. ὁρισὶ δὲ, οὐ μόνον οἱ ὁρισμοὶ ἀλλὰ καὶ ποιαι σύνοιαι ἤτοι τὰ ἀξιώματα καὶ εἴτι ἕτερον ἄμεσον. ὡς τὰς ἐπίσημας ὁρίζονται καὶ μέχρις ἑαυτῶν ἰσῶν ἔσται τῷ αὐτῷ.

» ΑΛΛ οὐκ εἰ μὴ πάντος τοῦ αὐτοῦ ἀλλὰ τινος τοῦ αὐτοῦ.

κ ἀδόλου μὲν δὴ ὅτι οὐκ ἔστι παντὸς οὗ ὁρισμὸς, καὶ ἀπόδειξις, καὶ αὖ πάλιν εἴρηται. μή ποτε οὖν δέχε- ται τινὸς εἶναί ποτε τῷ αὐτοῦ καθ' αὐτὸ, ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν. ἔστι δὲ καὶ ὅσον ἀδιάστατον, ὡς δεικθήσεται. πᾶς μὲν γὰρ ὁρισμὸς, τί ὅτι δηλοῖ ὅπερ ὄντος ἐστὶν ἡ οὐσία τοῦ πράγματος. οὐδεμία δὲ, ἀπόδειξις, τὸ τί ὅτι δείκνυσιν. ἀλλὰ ὅσον ὁμολογούμενον λαμβάνουσι πόζει καὶ αὐρχὴ οἰκείαν τίθενται. τὶ γὰρ μοιὰς καὶ τί τοδὶ τόνδε, ἢ ἀριθμητικὴ ὅσον τίθεται. καὶ γεωμετρία, τί σημεῖον καὶ τί γραμμή.

» πλὴν ἀπόδειξιν ὅπερ ἀδιάστατον. οὐχ αὖτε πάντος οὗ ὁρισμὸς, τούτου καὶ ἀπόδειξις. ἴσως δὲ ἡ τῷ γὰρ » ὄντος ἢ οὗ μέσα ἐπίσημη, οὐχ ὡς λῆμμα προτέτακται, ἀλλ' ὡς καταπεφασκηκὸν τῷ, ἡ ἐπίσταθαι ἡ ἀποδεικτὸν, εἶναι ἡ ἔχειν πῶς ἀπόδειξιν ἐπειδὴ γὰρ κυρίως ἐπίσημόν τινας τοὺς δύο δέχεται ὁρισικῷ τε καὶ ἀποδεικτικῷ, ὡς θεόφραστος μυρτυρεῖ καὶ ἀλέξανδρος. φησὶ δ' ὅτι οὐκ ἀδέχεται τοῦ αὐτοῦ ἢ οὗ, ὁρισμὸν εἶναι καὶ ἀπόδειξιν. διὸ οὔτε ὁρισὸν ἢ οὗ ἄνευ ὁρισμοῦ γνωσὸν ἔστι, οὔτε ἀποδεικτὸν, ἄνευ ἀποδείξεως τοῦτον. δὲ οὕτως ἔχοντος, οὔτε παντὸς οὗ ἀπόδειξις, ἔστι καὶ ὅρος, οὔτε παντὸς οὗ ὅρος, ἔστι καὶ ἀπόδειξις. εἰ δ' ἔστιν ὅτε δι' ὁρισμοῦ μόνου ἡ ἀποδεικτὸν ἐπισάμενος, ἄνευ τῆς ἀποδείξεως εἴσεται ἡ ἀποδεικτὸν, ὅ, τε δι' ἀποδείξεως μόνης ἡ ὁρισὸν, ἄνευ ὁρισμοῦ ἡ ὁρισὸν εἴσεται. διαδέχεται καὶ οὕτως ἐπίσταμενον. ὥστ' ἐπεὶ ἡ ἐπίσταται ἡ ἀποδεικτὸν καὶ ἔχει. ὡς ἐπομένου δ' εἶναι μίαν ἐπίσημον τοῦ εἶδος ἢ οὗ, ἡ ταὐτὸν εἶναι τὸ ἐπίσταθαι ἡ ἀποδεικτὸν, τῷ ἔχειν πῶς ἀπόδειξιν. εἰ δὲ καὶ ὡς λῆμμα τὶς ἄμφω τοῦτ τὶ λήψεται προτεταγμένα, πρὸς ἄμφω τὸ ἄτοπον ἕλεται. ἐπεὶ γὰρ παντὸς οὗ ἀπόδειξις, τούτου καὶ ὅρος, οὔτε μίαν ἐπίσημον τοῦ ἑνὸς, ἢ οὗ. ἀλλὰ δύο ἔτ' ἀναλλήλων καὶ μὴ ὧδ' ἀλλήλοις τε ταγμένα ὅρος καὶ ἀπόδειξις, οὔτε παντὸν ἔσται τὸ εἰδέναι τὸ ἀποδεικτὸν, τῷ ἔχειν πῶς ἀπόδειξιν. εἴσεται γὰρ τὸ ἀποδεικτὸν, ἔχων τὸν ὁρισμόν. δι' μόνου τοῦ ὅρου μὴ ἔχων πῶς ἀπόδειξιν. οὕτω δὲ πρότερόν μὲν ἤρμοσται ἐπεὶ ὅτε μὴ παντὸς ἔλεγεν οὐ ἀπόδειξις, τούτου καὶ ὅρον εἶναι. νῦν δὲ τὸ αὐτὰ πάλιν ἔλει. ἐπεὶ καὶ αὐτίστροφον τὸ προκείμενον. ὅτι εἰ παντὸς οὗ ὅρος τούτου καὶ ἀπόδειξις, συμβήσεται τὸ ὁρισὸν ἐπίσταθαι δίχα ὅρου δι' μόνης τῆς ἀποδείξεως. ἀλλ' ἐπεὶ μὴ οὕτως ἀλλ' ἐκείνως ὑπέκειτο, τὸ μὲν γὰρ ἐπίσταθαι τὸ ἀποδεικτὸν, τὸ ἔχειν πῶς ἀπόδειξιν εἶναι ὑπέκειτο. τὸ δὲ ἐπίσταθαι τὸ ὁρισὸν, τὸ ἔχειν τὸν ὅρον εἶναι οὐδαμῆ ὑπετέθει, τούτου ἕνεκα οὗ ὑπετέθη, εἴληπται. τάχα δὲ καὶ δι' ὄντος τέθεται ἐν τοιαῦτ τὸ, τοῦ ἑνὸς ἢ οὗ μίαν εἶναι ἐπίσημον ὡς ἀφορὴν αὐτὰ μόζον ἐπίσης τοῖς προβλήμασι. εἰ γοῦν ὄντος, οὔτε τοῦ ἀποδεικτοῦ ἢ ἀποδεικτὸν, ὅρος ἔσται, οὔτε τοῦ ὁρισοῦ ἢ ὁρισὸν ἀποδείξεις.

» ΕΤΙ αἱ αὐταὶ τῶν ἀποδείξεων, ὁρισμοί. ὧν ὅτι οὐκ ἔσονται ἀποδείξεις δῆλον πρότερον.

» Ο τι αἱ αὐταὶ τῇ ἐπίσημον τε καὶ ἀποδείξεων αἱ ἀποδεικτοί εἰσιν, οὗ τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ δέδει- κται. ἐπεὶ οὖν οἱ ὁρισμοὶ αὐταὶ, δῆλον ὅτι καὶ αἱ ἀποδεικτοί. δέδεικνυσι δὲ καὶ τοῦδε.

» Η ΓΑΡ ἔσονται φάσκον, αἱ αὐταὶ ἀποδεικταὶ, καὶ τῶν αὐτῶν αὐταὶ, καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον βα- » δίζεται, ἢ τὰ πρῶτα, ὁρισμοὶ ἔσονται καὶ ἀναπόδεικτοι.

Δ ωμάμει δὲ λέγων. ὅτι ἢ οὐκ ἔσται ἐπίσημη, ἢ τῶν ὁρισμῶν ἅπ ἔσται ἀποδείξεις. ἀλλὰ τὸ μὲν εἶναι ἐπίσημον, ἀδιάστατον. τὴν αὐτὰ ὁρισμῶν, οὐκ ἔστιν ἀποδείξεις. εἰ γοῦν οἱ ὁρισμοὶ αὐταὶ. ἔστι δὲ τούτων ἀποδείξεις. ἔστι αὖτε τῶν καθ' ἕκαστα ἀποδεικτῶν ὁρισμοὶ, ἔσονται καὶ ἀναπόδεικτοι. δῆλον δὲ καὶ τοῦδε. εἰ γὰρ ἔστιν ἀποδείξεις ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα, οὐκ ἔσται ἐπίσημον. ἀλλὰ δῆλον ἀδιάστατον. καὶ ἀναπόδεικτοι ἄρα οἱ ὁρισμοί. ὡς πρὸ δὲ ἐκ ἄλλης αὐτῆς ἀναγωγέως τὸ, ἢ ἔσονται αὐταὶ καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ κατὰ διαίρεσιν τοῦ λόγου προβαίνοντος. τὸ δὲ ἢ τὰ πρῶτα ὁρισμοὶ ἔσονται καὶ ἀναπόδεικτοι, οὕτω δεῖ λέγειν. ἢ τὰ πρῶτα τῶν τε δι' ἐπείνων οἱ ὁρισμοὶ, ἔσονται καὶ ἀναπόδεικτοι. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἀδυνάτου γλυέσθαι πῶς ἐπιχείρησιν. τὸ μὲν γὰρ ὅτι τὸ ὁρισὸν, οὐκ ἔστι ἀποδεικτόν. παῦται δὲ πρὸ τοῦ ὅρος εἴρηται. ἀλλ' ἐπεὶ ὁ ὅρος τε καὶ τὸ ὁρισὸν αὐτίστρεφει πρὸς ἄλληλα. εἰ τὸ ὁρισὸν ἢ ὁρισὸν ἀποδεικτόν, δῆλον ὅτι καὶ ὁ ὅρος ἔστι ᾧ ὅρῳ τοῦτ τί ὅτι δῆλον ποιοῦσι. ὡς τῇ ἀποδείξει τὸ, ᾧδε τόδε ὑπάρχειν πρὸ αἰεὶ τοῦτο. τὸ δὲ τί ὅτι, τῶν τοῦ ᾧ ὅρῳ. ὥσθ' ὁ τοῦτ τί ὅτι λέγων εἶναι ἀποδεικτὸν, τὸν ὅρον φησὶν εἶναι ἀποδεικτόν.

οὗ γὰρ ὡς πρὸ σὺ τῇ ἀποδείξει ἕτερόν τι τῆς κειμένων ἰδίᾳ αὐάγκης συμβαίνει ἐκ τῆς κειμένων, ὥστε καὶ ὅρος ἕτερόν τι ἰδίᾳ ἕτερου ἢ ἕτερον ἀποβαίνον πραεισήσει. ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶδος ὅτι καὶ τὸ τί ὅτι τὸ δὴ λούμενον ὅπερ οὐκ ἕτερόν τι παρὰ τὸν ὅρου ὅτι. ὅρος γὰρ ἐφ' ἑνὸς, ὁ καθ' οὐσίαν λόγος καὶ τὸ εἶδος ὅτι. ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς περὶ ταῦτα ἀπορίας ἢ διαφορὰ δεικνυται. νῦν μὲν γὰρ τοὺς ὅρους γνώσκομεν ἀπλῶς ὡς ἀμέσως τοῖς πράγμασι ἐπιβάλλοντες. διανοίᾳ δὲ, τὰ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα. μέσοις τοῖς ὅροις χρώμενοι. ἐπεὶ ἡ ἁπλῶς. νοῦς μὲν, τ' ὄντος ἢ ὂν ὅτι, γνωστικός. νῷχι δὲ καθ' ἑαυτὸ ὡς διανοία, τ' τοῦ ὄντος ἐμφάσεων. ὁρισὶ δὲ, οὐ μόνον οἱ ὁρισμοὶ ἀλλὰ καὶ ποιαι σύνοιαι ἤτοι τὰ ἀξιώματα καὶ εἴτι ἕτερον ἄμεσον. ὡς τὰς ἐπίσημας ὁρίζονται καὶ μέχρις ἑαυτῶν ἰσῶν ἔσται τῷ αὐτῷ.

» ΑΛΛ οὐκ εἰ μὴ πάντος τοῦ αὐτοῦ ἀλλὰ τινος τοῦ αὐτοῦ.

κ ἀδόλου μὲν δὴ ὅτι οὐκ ἔστι παντὸς οὗ ὁρισμὸς, καὶ ἀπόδειξις, καὶ αὖ πάλιν εἴρηται. μή ποτε οὖν δέχε- ται τινὸς εἶναί ποτε τῷ αὐτοῦ καθ' αὐτὸ, ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν. ἔστι δὲ καὶ ὅσον ἀδιάστατον, ὡς δεικθήσεται. πᾶς μὲν γὰρ ὁρισμὸς, τί ὅτι δηλοῖ ὅπερ ὄντος ἐστὶν ἡ οὐσία τοῦ πράγματος. οὐδεμία δὲ, ἀπόδειξις, τὸ τί ὅτι δείκνυσιν. ἀλλὰ ὅσον ὁμολογούμενον λαμβάνουσι πόζει καὶ αὐρχὴ οἰκείαν τίθενται. τὶ γὰρ μοιὰς καὶ τί τοδὶ τόνδε, ἢ ἀριθμητικὴ ὅσον τίθεται. καὶ γεωμετρία, τί σημεῖον καὶ τί γραμμή.

11.ſf.ξξ.uel διὰ nt.τ̄. uerſu.12.

Quædá p demóſtratio nem cognita hcet etiá diffimitione ſcire, ſed diuerſo modo. Repete quæ de hac re dicta fu erút charta p̄xima

Quid ſit diff°
Quid ſit natura cuiuslibet rei

λῆμμα Theophraſtus Alexander

Diffimitiones p̄nci pia eé ſcietiarꝝ & demóſtrationum eé.

Vel nó eé ſcietiá, uel diffimitio nó eſt demonſtrabilis

Diffimitio & diffin tum cõuertúntur

Τί ἐστι. idé. quod diffimitio

Dª. inter demonſtr tionẽ & diffimitio

Diffimitio qd

Neq: quod diffimi demonſtratur, n q: e contrario qu demonſtrat diffi

Nulla demóſtratio qd eſt. móſtrat, ſed illud tanqua cofeſ aſſumit

διπλόης

Quod demonstrat definitio simplex est, quæ autē demonstratio compositū & duplex & prædicatum de subiecto exhibet quod nō facit diffō.

καὶ αἱ λοιπαὶ μαθηματικαὶ ὡσαύτως. ἔτι τῷ μὲν ὁρῳ, ἀσφαλοῦν τὸ δηλούμενον. ὃ δὲ ἡ ἀπόδειξις δείκνυσι, σύνθετον ἤδη καὶ διπλόης ἐχόμενον. πάσας μὲν γὰρ ἀπόδειξις, ἔστιν δὲ τοῦτο τι καὶ κατασκευάζει. ἢ καὶ τηρούμενον κατὰ ὑποκειμένῳ δείκνυσιν ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον. ἀλλὰ μὴν δὲ ὁ ὁρισμὸς ἕτερόν τι καὶ τηρούμενον καὶ ἕτερα τινὸς ὑποκειμένῳ παρίστησι. οὐ γὰρ ζῷον πεζὸν δίπουν ὁρισμῷ τῷ ἀνθρώπου, οὔτε τὸ ζῷον καὶ τηρεῖται τῷ δίποδος, οὔτε τὸ δίπουν τῷ ζῴου. ἁπλοῦν καὶ τῷ σχήματι ἐπίπεδον ὂν πάσας γραμμὰς εὐθείας ἔχοντι, καὶ τὰ ἑξῆς, ὁρισμῷ ὄντι τῷ κύκλου, οὔτε τὸ σχῆμα καὶ τῷ ἐπιπέδου καὶ τηρεῖται, οὔτε τὸ ἐπίπεδον καὶ τῷ σχήματος. οὔτε γὰρ τὸ σχῆμα ἐπίπεδόν ἐστι, οὔτε τὸ ἐπίπεδον, σχῆμα ἔτι ἐκ τῶν ζητουμένων καὶ ἐν ἐπιστήμῃ γνωρίμων διαφορᾶς. ὁ μὲν γὰρ ὁρισμὸς τὸ τί ἐστι ζητεῖ καὶ διορίσκει. καὶ τὸ ὕτω αὐτῷ δηλούμενον, τὸ τί ἐστι. τῇ δὲ ἀποδείξει τὸ ζητούμενον, τὸ ὅτι ἐστὶ ἢ οὐκ ἔστι. ἤγουν τὸ ὑπάρχειν τῷδε τόδε ἢ μὴ ὑπάρχειν. ἕτερον δὲ καὶ τὸ γένος τὸ τί ἐστι καὶ ὅτι ἐστί. καὶ ἕως οὗ τῶν ζητουμένων ἐξετάσει ἐκπέφανται, εἰ οὖν ἕτερα τοῦτο, καὶ αἱ πρὸς αὐτὰ ἄγουσαι ἐπιστῆμαι ἕτεραι. καὶ οὐκ ἂν δέχοιτο μίαν καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι τὸ, τί ἐστιν ἢ ὅτι ἐστί. οὔτε ὁρῶν οὔτε ἀποδείκνυσιν. ἐπεὶ καὶ τηδόλου ἕτερα ἐπιστήμη ἐστί καὶ τοῦ οὐδέποτε ἐστὶ τὸ αὐτό, διαφόρους ἐπιστήμας εἶναι δεικνύμενον. ἀλλ' ὅταν ἡ μὲν μέρος. ἡ δὲ ὅλον ἐστί. ὡς πρὸ τοῦ τὰς δείς τῶν ἀπὸ δυσὶν ἔχειν ἴσας ὀρθαῖς, καὶ τὴν τοῦ ζιτώνου ἐπιστήμην καὶ τὴν τοῦ σκαλινοῦ ἀποδείκνυται. ἀλλὰ μέρος τοῦ ζιτώνου τὸ σκαλινόν. καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ὡσαύτως. ἀλλ' οὐκ οὕτως ἔχει πρὸς ἄλληλα ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. οὔτε γὰρ μέρος, οὔτε ὅλον θατέρου θατέρου ὡσαύτως οὐδὲ τὸ, ὅτι καὶ τί ἐστι. οὐδὲ μὴν αὖτε οὔτε τηδόλου οὔτε ἐν μέρει ταυτὸ καὶ ὡσαύτως τῷ ὁρισμῷ καὶ τῇ ἀποδείξει δηλούμενον. οὐδὲ ταυτὸν ὅλως ὁρισθὲν καὶ ἀποδειχτόν. ἐκ δὲ τούτων δῆλον. οὐ δὲ ταυτὸν ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. ἀλλ' οὐδ' ὡς ὅλον καὶ μέρος πρὸς ἄλληλα. εἶχε γὰρ ἂν ὁμοίως καὶ τοὺς ὑποκείμενα.

» Ἀλλ' ἆρα εἰ μὴ παντὸς τοῦ αὐτοῦ ἀλλά τινος τοῦ αὐτοῦ, ἔστιν ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ἢ ἀδύνατον. ἐπεὶ γὰρ ἐστὶ ἀπόδειξις οὐ ὁρισμός. ὁρισμὸς μὲν γὰρ, τοῦ τί ἐστι. καὶ οὐσίας. αἱ δὲ λύσ ἀποδείξεις πάσχει, φαίνεται ὑποτιθέμεναι καὶ λαμβάνουσαι τὸ τί ἐστι. οἷον αἱ μαθηματικαὶ τί μονὰς, καὶ τί τὸ εὐθύγραμμον. καὶ αἱ ἄλλαι ὁμοίως.

Ι ἀεὶ καὶ τηδόλου προβαλλόμενος ἀποφάσεις ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ζητημάτων. ἐπί τε τοῦ εἰ ἔστιν τὸ ἀποδείξει γνῶσον, οἷον καὶ ὁρῳ. καὶ ἐνδὶ τοῦ, καὶ πάλιν. καὶ ἀπλῶν ὡς καὶ τηδόλου αὐτοῖς, μεταβαίνει ἐνδὶ μερίκλιν. καὶ ζητεῖ εἰ ἐνδέχεται ὁρῳ γνῶσιν τί εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ἀποδείξει ἐπιστητόν. ὡς καὶ τῆς ἐνδὶ μόρους ἀναιρουμένης, δῆλον εἶναι ὡς οὐδ' ὅλως τὸ αὐτὸ τί ὁρισμῷ καὶ ἀποδείξει δυνατὸν ἐπίστασθαι. καὶ τοι ἐκ τῶν εἰρημένων δέδεικται, ὡς καὶ τηδόλου ἀδύνατον ἐν ταυτῷ συμβαίνειν τὰς ἐπιστήμας ἀμφω. ὡς τὸ αὐτὸ καὶ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀμφοτέρων γνώσεσθαι ἐκ τοῦδε ὑπάρχοντος δ' ἂν ὡς ἐπ' ἄλλου παρὰ τὸ καθόλου προβλήματος, καὶ ταῦτα λέγεται φησὶν οὖν, ὡς ἀδύνατον τῇ δεῖξαι ὅτι, ἵν' εἰδῇ τινὸς τῷ αὐτῷ ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξιν. καὶ δεῖξαι δῆλον ποιεῖται, ἐκ τῶν, εἰς ζήτησιν προτιθέμενον τῷ ὁρῳ. ὅπερ ἐστί, τὸ τί ἐστι καὶ ἡ οὐσία. ὁ μὲν γὰρ ὁρος, δεῖξαι καὶ ζητεῖ καὶ δείκνυσι. λέγω δὲ, τὸ τί ἐστι τῇ πῶ οὐσίαν. αἱ δ' ἀποδείξεις οὐχί. ἀλλ' εὐθὺς αὖ, αὐτῷ χρήσονται, οὐχ ὡς ζητούμενον αὐτὸ προτιθέασιν, ἀλλ' ὑποτιθέντες μὴ λαμβάνουσιν ὡς ὁμολογούμενον προβαίνει δὲ οὕτως ἐπιχείρησις. πᾶς ὁρισμὸς, τῷ τί ἐστι καὶ τῆς οὐσίας. οὐδεμία ἀπόδειξις τῷ τί ἐστι καὶ τῆς οὐσίας ἐστί. οὐδεμία ἄρα ἀπόδειξις οὗ ὁρισμός. ἔστι δὲ οὗτος ὁ τρόπος δεύτερος τῷ δευτέρου σχήματος πιστοῦται δὴ πῶ ἀποφατικῶ προτάσιν ἐκ τῆς παντὸς. εἰ πάν γὰρ ὅτι φαίνονται πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις ὑποτιθέμεναι μὴ λαμβάνουσαι τὸ, τί ἐστι, ἐνδὶ τὰ καθόλου παρέπεμψε πῶ διαφοραν. ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ φανερὰ ὁμοια. ἃ μὴ εἰς μέσον παράγει λέγων. δῆλαι μαθηματικαί. οὐ ταύτας γὰρ εἶσι κυρίως αἱ ἀποδείξεις. ὡς τὰ καθ' αὐτὸ συμβεβηκότα ζητοῦσι τοῖς μεγέθεσι καὶ τοῖς ἀριθμοῖς. τί γὰρ μονὰς καὶ τί τρίγωνον. ἢ ἀριθμητικὴ οὐκ ἀποδείκνυσιν ἀλλ' ὑποτίθεται καὶ λαμβάνει. ὡς ἡ γεωμετρία, τί σημεῖον καὶ τί γραμμή καὶ τί ἐπιφάνεια. καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. δῆλα μὲν δὴ ἐστὶ δείκνυται, ὧν οἷς ἔλεγε πρὸ τοῦ, ὅτι εἰ οἱ ὁρισμοὶ ἀρχαί. καὶ αἱ ἀρχαὶ ἀναπόδεικτοι. εἰ δὲ μή, εἰς ἄπειρον βαδιεῖται. τῶν ἀρχῶν ἀρχὰς ἀεὶ ζητοῦντων ἢ μάτην.

» Ἔτι πᾶσα ἀπόδειξις, τί καθ' τινος δείκνυσιν. οἷον ὅτι ἐστὶ ἢ οὐκ ἔστι. οὐ δὲ τῷ ὁρισμῷ, οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου καθηγορεῖται.

Ε κ τοῦ καθ' τὸν ὅρον ζητουμένου πῶ προτέραν ποιησάμενος ἐπιχείρησιν, ἕτερον τὸ δι' ὅρου ἐπιστητὸν, τῷ δ' ἀποδείξεως ἔλειξε. ναῦ δ' ἀπάλιν τιθησιν. τὸ γὰρ τῇ ἀποδείξει ζητούμενον εἰς μέσον παραλαβών, ἀλλ' ὅτι τῆς καθ' τὸν ὅρον γνώσεως τὸ, ἀσφαλὲς ἐπιστητὸν δείκνυσιν. ὡς ἔστιν τὸ μὲν πρὸ τούτου ἐπιχείρημα, τῇ δευτέρᾳ αἱρέσει ζητήσει οὗ ἢ ἐζητεῖτο εἰ οὖ ὁρισμὸς, τούτου πάντως ἀποδείξις. τὸ δὲ νῦν λεγόμενον, τῇ προτέρᾳ. οὗ ἢ ἐζητεῖτο. πάντως οὗ ἀποδείξις τούτου καὶ ὁρισμός ἐστί δὲ ὁ συλλογισμὸς, τοιοῦτος. πᾶσα ἀπόδειξις, τί καθ' τινος δείκνυσι. καὶ οὗτος δὴ τοῦ αὐτοῦ ἢ σχήματος καὶ τρόπου. τὰ δὲ λοιπὰ τῆς λέξεως, σαφῆ ἐκ τῶν προειρημένων ποιεῖ αὐτῷ.

Ἐπ

Demonstrationes proprie & peculiariter sunt mathematicæ.

// aliud .n. est quærere an omnis homo sit animal aliud an alqs | ασωματον ira ζη. nota modum loquendi | λέ. videtur deesse

» Ἔτι ἔτερον τὸ τί ἐστι ἢ ὅτι ἐστί, λέξεις. ὁ μὲν οὖν ὁρισμὸς, τί ἐστι δηλοῖ. ἡ δὲ ἀπόδειξις, ὅτι ἐστὶ τόδε κατὰ τῶδε ἢ οὐκ ἔστι, ἕτερον δὲ ἑκάτερα ἀπόδειξις ἐὰν μὴ ὡς μόρος ἢ τι τῆς ὅλης. λέγω δὲ λέγω, ὅτι δείκνυται τὸ ἰσοσκελὲς διὸ ὀρθαῖς, εἰ πᾶν δίπουν δείκνυται. μέρος γάρ. καὶ δι' ὅλου ταῦτα δὲ πρὸς ἄλληλα οὐκ ἔχει οὕτως, ὃ ὅτι ἐστί. καὶ τί ἐστιν. οὐ γὰρ ἐστὶ θατέρου θάτερον ὂν μέρος.

Ε ν μὲν τοῖς πρὸ τούτου συνῆν ἐπιχειρήμασιν, ἓν ἅπαν ἐνῆν τὸ, τε τῷ ὁρισμῷ καὶ τῇ ἀποδείξει δεικνύμενον. καὶ ἐκ τῆς αὐτῶν ἑτερότητος τοὺς τοῦδε αὐτοὺς ἐπισήμας ἔλειξεν, ὡς ἑτερότητος δ' ἴδιον ἐστί. ἀλλ' οὐχ ἥδε πεῖρ. ἡ τῆσδε, ἡ αὐτάπαλιν. ναῦ ἢ ἀμφότερον ὁμοῦ παράλληλα τίθησιν. καὶ ἔτερα εἶναι λαβὼν παρὰ τῆς συναγείρας αὐτῆς τὰ ἑκατέρα προκείμενα, ἑτέρα ἀλλήλων καὶ τὰς τοῦδε ἐπισήμας ἐκ τούτου δείκνυσι. καὶ τοι δοκεῖ εἰ μὴ ἕξις εἶναι ἡ προκείμενον ὑπαρχῆς. ἵν' αἱ ἀποδείξεις καὶ ἐπισῆμαι ἀλλήλων φανῶσιν ἕτεραι. ἀλλ' ἵνα ὅτι οὐ ταυ ἡ καὶ ἓν ἑκάτερα ἐπιστόν. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἵν' ἐπιβολὴν λέξῃ τῶν αὐτῶν ἑτερότητος πρὸς ἀλλήλα. ὡς τοῦτον ἑτέρα. ὡς πῶ αὐτῶν ἑτερότητα αἰτίαν εἶναι καὶ ταῖς περὶ αὐτὰ ἐπισήμαις. οὕτω πεποίηκεν. ἔπειτα εἰ αἱ ἐπισῆμαι ἀλλήλων ἕτερα οὖσαι δείκνυται, ἕκαστον ὑπαναγκης ἑτέρα ἀλλήλων εἶναι καὶ τὰ ἐπιστά. αἱ γὰρ ἐπισῆμαι, ἐπιστῶν ἐπισῆμαι. καὶ ὡς πρὸ ἂν οὐδέχεται ἀληθήσεις ἑτέρα. καὶ τὰ εἴδη. ταυ ἡ καὶ οἷ ἓν ἴδιον ἀληθῆν, οὕτως οὐδὲ ἐπισῆμαι, ἐπιστόν. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ἔξω λέγομεν εἶναι ἡ, προηγουμένως τῷ λόγῳ προκείμενον. ἵ' ἀνάλη ἡ δύκειν οὐ εἶναι καὶ ταυ ἡ ὁρισμὸν καὶ ἀποδείξιν. καὶ ἐπισήμαν ὁρισμικῶ τε καὶ ἀποδεικτικῶ. ἔδοξε γὰρ ἀν ἔξω, τοῖς ἀκούουσι τούτου λέγοντος οὗ οἷς περὶ τῶν ζητουμένων ἐδόξασε, ταυ ἡ εἶναι ἡ, τί ἐστι καὶ διότι ἐστί. διὸ καὶ ἡ λόγον συμβολῆρων, ταυτὶ σωσπάρασεν ἐπίτηδες. ὡς ἕτερα ἀποδείξεις τῷ τί ἐστι, τῆς τῷ, ὅτι ἐστί. προσκείσθω καὶ τέταρτον, ἵνα δείξῃ ὅτι αὐτίως φέρει ταῦτα πρὸς ἄλληλα καὶ δι' ἀλλήλων δείκνυται. καὶ ἐὰ ἕτερα ταῦτα, καὶ αἱ ἐπισῆμαι αὐτῶν ἕτεραι. καὶ ἐὰ ἕτεραι αἱ ἐπισῆμαι, ἕτερα καὶ αὐτά. φησὶ οὖν ὅτι ἑτερόν ἐστι δείξαι τί ἐστι καὶ ἕτερον ὅτι ἐστί. ὁ μὲν δὴ ὁρισμὸς, τί ἐστι δείκνυσιν. ἡ δὲ ἀπόδειξις, ὅτι ἐστὶ τόδε κατὰ τοῦδε ἢ οὐκ ἔστι. καὶ συμπεραίνει ὅτι ὁ ὁρισμὸς ἄρχα καὶ ἡ ἀπόδειξις, ἑτέρα ἀλλήλων δείκνυσιν. ὁ παρῆκεν ὡς δῆλον. παρέσπασε δὲ σπαλινῶ οὖσαν πῶ ἑτερότητα τῶ δι' ἀποδείξεως δείκνυμένου, πρὸς ὃ δι' ὅρου. εἶχε δ' ἂν μὲν, ἀσφαλοῦν δείκνυσι καὶ κατάφατικὸν ἀεί. ἡ δὲ, σύνθετον καὶ οὐκ ἀεὶ κατάφατικόν. ἀλλὰ καὶ ἀποφατικὸν ἐστὶ οὗ. ταῦτα γὰρ δῆλα οὕτω ἐκ τῶ, ὅτι ἐστὶ τόδε κατὰ τῶδε ἢ οὐκ ἔστιν. Ἕτερον δὲ ἕτερα ἀπόδειξις ἐὰν μὴ ὡς μόρος ἢ τι τῆς ὅλης.

Ἔ ποι δ' ἂν τις δείκνυσθαι μὲν καὶ τὸ προκείμενον. ὅτι ἕτερα ἀλλήλων ἡ δι' ὅρου δεικνύμενον καὶ δι' ἀποδείξεως. εἰ καὶ φαίνεται παρεικὼς ὁ συμπεράσμα. ἀπαφαίνεσθαι δ' ὡς πρὸ πόρισμα καὶ ἡ, ἑτέρα ἀλλήλων εἶναι τὰς ἐπισήμας. ὅπερ οὐδὲν ἧττον ἐὰ μὴ μᾶλλον προέκειτο. καὶ τὰ κοινοῦ δὲ τῷ ὀνόματι τῆς ἀποδείξεως κέχρηται. ἐπί τε τῶ ὁρισμοῦ, καὶ τῆς ἀποδείξεως. ἃ δὲ ἐὰν μὴ ὡς μόρος ἢ τι τῆς ὅλης. αὖ ἃ δὲ τῶν ἑξῆς σαφηνίζει. ὁ γὰρ ἰσοσκελὲς, εἶδός τῶ τετραώνου δῆλ. καὶ γένος ὁ ζίτωνον τῶ ἰσοσκελοῦς. ὅλον δὲ τὸ γένος καὶ μόρος ὁ εἶδος ὡς πρὸς τὸ γένος. εἰ γὰρ καὶ μὴ πᾶν, εἴ τι ὅλον ἔστιν καὶ γένος δῆλ, ἀλλ' ἀληθὲς ὁ, ὁ γένος εἶναί πως ὅλον. ὥστε καθαυ ὁ μὲν ἀπόδειξις ἄλλη ἄλλου. ἐ δὲ τιθῆ ὡς ὅλον καὶ μόρος, συμβαίη ἂν ἐνδὶ τούτων πῶ αὐτῶ εἶναι ἀπόδειξιν. ὡς τῆς τῶ ὅλου ἀποδείξεως καὶ ὁ μόρος τῶδε κρούσης ἔστιν οὖν, ὡς ὅταν τις προσηνέχθη πρὸς ὁ, ἕτερον δ' ἕτερα ἀπόδειξις. λέγω δὲ ἡ τῶ ἰσοσκελοῦς καὶ τῶ τετραώνου παραπωγή. ἡ λύεται δῆλ τοῦ συμβεβηκέναι ὅλον εἶναι καὶ μόρος ἐφ' ὧν ἡ αὐτὰ ἀπόδειξις γίνεται. καθαυ μὲν, οὐσα τῶ ὅλου. δ' ἐκείνο δὲ, καὶ τῶ μόρους. ταῦτα δὲ φησι πρὸς ἄλληλα οὐκ ἔχει οὕτως ὁ ὅτι ἐστὶ καὶ τί ἐστι. οὐ γὰρ ἐστὶ θάτερον θατέρου μόρος. ἀλλ' ἕτερά τε ἐστί, καὶ μὴ τεταγμένα, ὡς ἄλληλα.

» Φανερὸν οὖν ὅτι οὔτε οὐ ὁρισμὸς, τούτου παντὸς ἀπόδειξις, οὔτε οὗ ἀπόδειξις, τούτου παντὸς ὁρισμός. ὥστε ὅλως τῷ αὐτῷ οὐδενὸς οὐ δέχεται ἄμφω ἔχειν.

Ε πειδὴ δ' ἅλα μὲν ἐ, μὴ παντὸς οὗ ὁρισμὸς, τούτου εἶναι καὶ ἀπόδειξιν ἔλειξε. καὶ αὖ ἀπάλιν. ἰδία δ' αὖ ἧς ἐ μηδενὸς, δῆλ δὲ καὶ τοὺς πρὸ τούτων συμπλῆρων λόγους καὶ πῶ ἐνδὶ τούτοις φέρων καὶ τάσιν, τὰ δύο εἰρηκε συμπεράσματα. τό, τε μὴ παντὸς. καὶ ἐ, ἁπλῶς μηδενός ἐ δὲ, ὡς τε ὅλως τῷ αὐτῷ οὐδενὸς οὐ δέχεται ἄμφω ἔχειν. δῆλ δηλοῖ. ὅτι ἀδύνατον. ὅλως ἔχειν οὗ ὁς τινος τῷ αὐτοῦ, ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν.

» Ὥστε δῆλον ὡς οὐ δ' ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. οὔτε ἀὐ ἀὐ εἴη, οὔτε θάτερον οὐ θατέρῳ. καὶ γὰρ αὐτὰ λόγου κείμενα ὁμοίως ἔχει.

Τ ἀμὲν εἰρημένα δύο συμπεράσματα, ὡς μόρος καὶ ὅλον ὑπῆρχε πρὸς ἄλληλα. ἡ γὰρ ἐνδὶ μόρους ἀπόφανσις, μόρος τῆς καθόλου φ' ὧν τε τέτακται. ὡς μόρος ὄντος τῷ τινὸς, τῷ ἀπλῶς. ὁ δὲ νῦν, τοὐναντίον ὂν ἐπ' ἐκείνοις, ἐ τηδεν πάντη ἐκείνων δῆλ. ἐκ τῶν εἰρημένων ἀναφαινόμενον καὶ αὐτό. ὡς οὔτε ταυ ἡ ὁρισμὸς ἡ ἀπόδειξις, οὔτε οὕτως ἔχει πρὸς ἄλληλα, ὡς ὁ μὲν εἶναι μόρος ὁ δ' ὅλον. ὥστε γὰρ δῆλοι, ὁ, οὔτε θάτερον οὐ θατέρῳ. ὡς γὰρ ἔχει τὰ ἐπιστητὰ πρὸς ἄλληλα, οὕτως ἡ αἱ ἐπισῆμαι.

Dubitare & dubitanter dicere proprie dialectici est. & si nō semper dubitat dialecticus sed ubi fieri potest dubitat. ubi fieri negt non dubitat

Quattuor quæstiones de diffinitione

λήμματα. i. Supposita & concessa. subiicit. n. τούτων τοίνυν περὶ τῶν λημμάτων

An sit syllogismus & demonstratio qua probetur hanc diffinitionem conuenire huic rei? & respōdēt nō ee.

Si diffinitiones sint principia demōstrationis non potest demonstratio probare sua principia

Syllogismus aliquid de aliquo ostendit p aliq medium

Medium est quod continget extrema p se ipsum

Diffinitionis qd sit propriū.

Homo. Animal rationale mortale.

Oportet Medium esse diffinitum maioris extremitatis & diffinitionē minoris ut in conclusione maior extremitas sit diff

ΤΑΥΤΑ μὲν οὖν μέχρι τοῦδε διηπορήσθω. κ

αἱ τῶν λόγου αὐτῷ μενος τὸ τοῦδε τῷ εἰ τοῦ ἐν ὁρισμῷ καὶ ἀποδείξει πυνθάνεσθαι δεῖ, καὶ εἰ τοῦτον ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξίς δεῖ. καὶ νῦν συμβληρῶν, ὡς ἀπορητικῶς τὰ εἰρημένα εἰπών, ἐν λόγῳ ἡσθήσειν. ὅτι μή πω τοῦδε τῆς προτεθέντων ἀποδεικτικῶς εἴρηκεν. ἀλλ' ἐπιχειρηματικῶς τε καὶ ἀπορηματικῶς. τούτων δὲ εἰπεῖν, λογικῶς τε καὶ διαλεκτικῶς. ὁ γὰρ ἀπορῶν, τῷ διαλεκτικοῦ οἰκεῖα τοῦτον. ἔστι λογισμῶν αὐτικειμένων μάχη, ἢ ἀπορία. τοῦτο δὲ διαλεκτικοῦ. ὡς ἐφ' ἑκάτερα περιφυῆτος ἐπιχειρεῖν. ὥστε ὁ διαλεκτικῶς λέγειν, ἀπορητικῶς δεῖ λέγειν. καὶ δεῖ ἐκείνῳ αὐτιστρέφει καὶ οὐ δεῖ φαμὲν ὅτι ἐνδέχεται πάντων ὁ διαλεκτικὸς ἐπιχειρεῖν ἐφ' ἑκατέρα δύνασθαι. ἀλλ' ὡς ἴδιόν αὐτοῦ δεῖ δεῖ. καὶ ἐφ' ὧν μὲν οὐ δέχεται, ποιεῖ δεῖ. ἐφ' ὧν δὲ μή, οὔ. ἐνδέχεται γὰρ τῆς ἐπιστημονικῶν τε καὶ ἀναγκαίων, χωρεῖ μὲν ἐπιχειρεῖν διαλεκτικῶς. ἐνδοκοῦντων τινῶν τὰ αὐτὰ συμπεράνεσθαι τοῖς ἀποδεικτικῶς συμπεραινομένοις. τὰ δ' ἐκείνοις αὐτικείμενα, οὐδὰ μῶς. ὅμως μέν τοι καὶ ἐνδέχεται λογικαὶ ἐπιχειρήσεις, ῥηθεῖσαι αὖ, λογικαί τε καὶ ἀπορητικαί. ὡς κατὰ μὲν χρόνον τῆς διαλεκτικοῦ ἐκ τῶν δοκούντων τῷ ἀποκειμένῳ, προβαίνουσι. τοῖς δὲ λόγοι περὶ τινων λεγόμενοι λογικῶς, τῆς ἀποδεικτικῶν εἶσιν ἔτι σε. οἷς μηδὲν ἐκ τῶν αὐτικειμένων δεῖ ἰχυρότερον ἀλλ' οὐδ' ἴσον κατὰ τὸ δύνασθαι. ὁπόσοι λόγοι, τοῖς μὴ καλοῖς περὶ ἀθανασίας τῆς λογικῆς ψυχῆς εἴρηται. λ

ΤΟΥ δὲ τί ἐστι. πότερον ἔστι συλλογισμὸς ἢ ἀπόδειξις, ἢ οὐκ ἔστι καθάπερ νῦν ὁ λόγος ὑπέθετο. ἐπαπορεῖ τοῦτο περὶ ὁρισμοῦ ζητῆσαι προσέθετο πῶς ὁ τί ἐστι δείκνυται τῆς ὁ δόξος τῆς αὐτῆς ἀναγωγῆς πῶς συλλογισμὸν καὶ ἀπόδειξιν τί ἐστι ὁρισμός καὶ τῶν. ἀναμείναι δὲ μικρὸν ἐν περὶ τοῦ τῶν ἑάσας λόγον, ἀναγκαίως μετέβη ἰδεῖν ζήτησιν ἔτδοαν. οἷ ἢ ἐζητεῖτο, εἰ τοῦ ὁ μὴ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰδέναι οὐ δέχεται δ' ὁρισμοῦ καὶ δ' ἀποδείξεως ἵνα ἐκ τούτου φανείη εἰ τοῦ ἐν ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. τῆ γὰρ οὖσ ἢ οὔ, ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. πῶς δὲ δεῖ ἀναγκαῖον ἐστι τοὺς περὶ τὸ ὅρου ζητήσουσιν. ἐπεὶ δὴ πολλὰ περὶ ἀποδείξεως εἴρηται, ἔμελλε δὲ καὶ περὶ ὅρου λέγεσθαι ἔτδοα, ἀναγκαῖον ἐν εἰδέναι περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ οὗς τὰ λεγόμενα, ὡς ἐν ὑπονοῆσαι ἐκ τῆς λόγου οὐ αὐτῆς εἴρηκε προλαβών. ὅτι τοῦτον ἐστι ὁ τί ἐστι εἰδέναι καὶ δι' τί ἐστι. ἢ περὶ ἑτέρου ἐστί. ὥσπερ εἰ περὶ ζῴου ἐλέγετό τι να πρότερον, εἰ τα δὲ περὶ φυτοῦ ἕτερα, ἐκείθι δὲ ἄμφω ζῴου, κἀντεῦθεν ὑπόνοια ἐδόθη τε μή ποτε ἐν ἐστι ἄμφω, ὡς καὶ ἀμφοῖν αἰρμόζειν τὰ ἰδία περὶ ἑκατέρου λεγόμενα, αὐ γκαῖον αὖ ἐν πῶ τούτων δηλῶσαι διαφοράν. καὶ ὡς ἀλλήλων ἄμφω αἱ φύσεις διεστήκασιν ὧν ται. ἵν' ἔτι δῆλον, ὡς καὶ οἱ ἴδιοι ἑκατέρου λόγοι, ἐκείνῳ μόνῳ, αἰρμόζουσιν οὐπερ εἰσὶν ἴδιοι. εἰ καί τινας ἴσας ἔχουσι κοινοὺς ἢ ἀμφοτέροις αἰρμόζοντας. τοίνυν μετὰ τὸ ἱκανῶς περὶ τῶν προειρημένων διαπορῆσαι, πρὸ τῆς προτεθέντων ζητεῖν ἀπαρχὴ ταῦ καὶ πρῶτον περὶ τοῦ εἰ ἐστι τί ἐστι, συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξίς ὁ καὶ οὐ τῆ ἀπαιρεθμήσει τῶν περὶ τὸ ὅρου μελλόντων ζητεῖσθαι, προτέτακται. ζητεῖ δέ, εἰ ἔστι τὸ ὁρισμοῦ συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ὅσον αὖ τὸ συμπεράνεσθαι ὅσα, ὅτι οὐδὲ ὁ λόγος, τοῦδε τὸ πράγματος ἐστὶ ὁρισμός. καὶ δείκνυσι ὅσον ἀδύνατον οὐκ ἦκυσε δὲ τῆ περὶ τούτου ζητήσει λυσιτελεῖν ἔοικε τὰ περὶ τῆς προλαβόντων ῥηθέντα. καὶ δὴ καὶ αὖ ὁ λόγος ἐν ἐστι ὁρισμὸν ὁ καθάπερ νῦν ὑπέθετο. οὐ συμικρὰς γὰρ ἐμφάσεις ἔχει τὰ εἰρημένα πρὸς τὸ μὴ ἓν ὁρισμὸν ὅλῃ τῆς ἀποδείξεως συμπεράνεσθαι. εἰ γὰρ αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεων οἱ ὁρισμοί, πῶς αὐ αἱ ἀποδείξεις σφετέρας ἀρχὰς ἀποδείξαιεν. καὶ εἰ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων οἱ ὁρισμοί, πῶς καὶ ὑσθαι αὐτῶν ἔσονται. τὸ γὰρ συμπεράνασθαι, τῆς αὖ τὸ περαίνοσθαι ἀποδείξεως ὕστερον. ἀλλ' οὐδὲ ἅμα ἄμφω, εἴπερ καὶ ὅσον δῆσειεν, ὡς ἐπὶ τῶν τε καὶ ἐπιστήμη. αἱ γὰρ ἀρχαὶ, τῆ ὑπ' αὐτὰς πρότεραι. καὶ εἰ ἀρχὰς ὄντας τοὺς ὁρισμοὺς ἀποδείξαιεν, ἐπ' ἄπειρον ἔσται ἢ ἀνόδος. κἀντεῦθεν ἀμαθηματικαὶ τῆ ἐπιστημῶν οὐκ ἔσονται. ὅρ λοιπὸν ὡς καὶ ὅλῃ τοῦ τα ἀναγκαῖον ἵν' ἐκεῖνα προυπορῆσθαι πρότερον οὕτω δύο τίθεσι λήμματα. οἷ μὲν, ᾧ συλλογισμῷ ἔτδοαν δὲ τῷ ὅρῳ ἐπόμενον. φησὶ γὰρ ὅτι ὁ συλλογισμὸς, τί κατὰ τινος δείκνυσι ὅλῃ τῷ μέσου. παντὸς δὲ καὶ ἡ ἀποδείξεις. ἐδόθη γὰρ ἡ ἀποδείξεις τῷ συλλογισμοῦ. πᾶν γὰρ συμπέρασμα, τί κατά τινος ἔχει λεγόμενον, κατηγορούμενον κατὰ λόγον κεμιλίῳ, ἤτοι κατὰ φατικῶς, ἤτε ἀποφατικῶς. ἔστι δὲ καὶ μέσος ὁ δι' αὐτὸ ταῦτα σωμάτων ἀεὶ οἷ, ὥστε οὕτω ὁ ἴδιον τῷ συλλογισμοῦ, ἤδη δὲ καὶ τῆ ἀποδείξει ὑπ ἀναγκαίως ὑπάρχον τῷ δὲ ὁρισμοῦ, ὅτι πᾶς ὅρος, ἴδιον τέ ὅτι καὶ οἱ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι τῷ ὁρισμοῦ. κοινωνῶν τῷ μὲν ἁπλῶς ἰδίῳ, κατὰ ὁ αὐτισχέφειν τοῖς δὲ κατηγορουμένοις οὐσιωδῶς, οἷον γένεσι, καὶ διαφοραῖς ὅτε μετὰ τῷ γένους λαμβανόμενον κατὰ ὁ οἱ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι τῷ ὁρισμοῦ. διαφόρων δὲ ἑκατέρου ᾧ κοινωνεῖ πρὸς θάτερον. ὥστε τοίνυν προειλημμένων, ἐπάγει. ὡς ἐισώσομεν ἐν ὁρισμὸν ἀποδείκνυσθαι, δεῖ ῥῆσις ὅρους λαμφθῆναι. μείζω καὶ μέσον καὶ ἐλάττονα. ὥστε γὰρ ἐλλιπεῖ τῆ ἀποδείξει ὑπ ἀναγκαίως προσόν, ὡς ἔδει συλλογισμοῦ ἐστι οὖν καὶ ὁ ἐλάττων ὅρος, ὁ ὁρισμός. ὁ δὲ μείζων, ὁ ὁρισμός. οὕτω γὰρ πρόκειται δεῖξαι. ὅτι ὅδε ὁ λόγος, τοῦδε τῆς πράγματος ὁρισμὸς δείκνυσι δεῖ τοίνυν φησὶ μὴ ἐν μέσον, ὁρισμὸν μὲν τῆ ἐλάττονος ὁρισὸν δὲ τὸ μείζονος εἶναι. ἵνα ὅλῃ μέσου τοῦτου, ὁ μείζων συναχθῇ τῷ ἐλάσσονι. ὅτι

ὁρισμὸς αὐτῆ ὅδε καὶ γυμνάζει ἐν λόγον ὧδε τοιχείων ὡς ἔδος αὐτῷ. εἰ γὰρ ἀ τῷ γ ἴδιον ὡς ὁρισμὸς αὐτῆ, δῆλον ὅτι καὶ τῷ ξ καὶ ὅσον τῷ γ. ὡς εἶναι πάντα ἀλλήλων. ἤγουν αὐτισχέφειν πάντα πρὸς ἄλληλα. καὶ ἐν ὅσον ἐκείνου ὁρισμόν. καὶ ἐκείνο, τοῦτου ὁρισόν. ἄλλως γὰρ οὐκ ἔστι ἀναγκαῖος, ἐπόμενον ἐν συμπεράσμα, ἵν' εἴη ὁ μείζων, ὁρισμὸς τῆ ἐλάττονος. εἰ μὴ διαπλῆ τῆ ὅρων ἢ λῆψις γένηται. οὐ γὰρ ἀπλῶς ὑπάρχειν ζητῆμεν ἐν μείζονα τῷ ἐλάττονι, ἀλλὰ ἐν, ὡς ὅρον ὑπάρχειν. οὐκ ἂν δὲ οὕτως ὑπάρχοι, εἰ μὴ καὶ τῷ μέσῳ οὕτως εἴη. καὶ ὁ μέσον ὡσαύτως τῷ ἐλάττονι. γὰρ οὕτως ἢ οὕτως ὑπάρχειν λέγωσθαι τῶδε τόδε, κατὰ χρόνον δεῖ λεγόμενον. καὶ οὗ πᾶν ἀπ' χρόνου αἱ προτάσεις ἀμφω οὐχὶ τυγχάνουσι, τῷ αὐτῷ δεῖ ὑπάρχειν καὶ ὁ συμπεράσμα. ὡς μὴ εἰσδέχεσθαι τῆς μιᾶς οὔσης ἀμοιοζόπου τῆ ἑτέρᾳ. ἄλλως ἔχειν ὁ συμπεράσμα. ἀλλ' ἢ τῆ χείρονι εἰ σεθαι. ἤγουν, τῆ ἀπλῶς, καὶ μὴ ὡς ὅρον ἐχούσῃ ἐν κατηγορούμενον τῷ κεμιλίῳ ὑπάρχοντα. ὡς δέον ἅπαν τα χοῦ τῆ χείρονι τὴν προτάσεων ὁ συμπέρασμα εἰ σεθαι. ὅπου αὐτῆ ὁ χείρονι εἶναι πρόσεσιν. εἴτε κατὰ ποσόν. εἴτε κατὰ ποιόν. εἴτε κατὰ τοῦ χρόνου. γὰρ ἀριστοτέλης ἁπλῶς τῆς μείζονος λέγει ἀναγκαῖον, ὡς αὐτῆ ἐπωλῶν τὸ συμπεράσματος κἀν εἴη ἡ ἐλάττων ὑπάρχουσα, οὐδενὶ ἀρεσκεῖ μετ αὐτόν. ὡς οὐχ οὕτως ἐγνωρισμένῳ ὧν τοῖς πράγμασι δεῖ τοίνυν καὶ ὁ α τῷ β ὅρον εἶναι. καὶ ὁ β τῷ γ. καὶ οὕτως ἔστι ὁ ἄρος τῷ γ ἴδιωμον δὲ ὁ λεγόμενον κατὰ τῆ πραγμάτων, ἵν' εἴη καὶ ἐκ τούτων δῆλον, ὅτι μὴ ἐσ' ἀμφοτέρων ἀναγκαῖον εἶναι τῆ διαστημάτων ὁ, τί ἐστι, εἰ μέλλει ὁ ὁρισμὸς ἀποδείκνυσθαι ἔστω ὁ α, οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. ὁ β, ζῷον. ὁ γ, ἄνθρωπος. οὐ δὴ ὁρισμὸς τῷ ἀνθρώπου ὁ, οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ ἔστιν. ἀλλὰ κατηγορήσεται μὲν, οὐκ ὡς ὅρος δὲ. ἐπεὶ μὴ δὲ ἴδιον. μὴ δὲ αὐτισχέφει. ἐλάττων δὲ ὁ ὅρον ἴδιον εἶναι οὐ τῷ τί ἐστι. καὶ οὕτω μὲν μὴ ἐχούσης τῆς ἐλάττονος ὁ, τί ἐστι ἔστω δὴ ὁ αὖ πάλιν. καὶ ὁ μὲν α, οὐσία. ὁ δὲ β, οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. ὁ δὲ γ, ζῷον. οὐ δὴ ἔστιν ἡ οὐσία, ὅρος τῷ ζῴου πάλιν ἔστων μὲν ὁρισμοὺ ἄμφω. οὐ μὲν ἀλλήλων τε ἴδια καὶ τῷ ἐλάττονος. οὐ δ' οὕτως ὁ προκείμενον συναχθήσεται ἔστω γὰρ ὁ μὲν α, οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. ὁ δὲ β, ζῷον πεζὸν δίπουν. ὁ δὲ γ, ἄνθρωπος. ὁ ὧν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική, κατηγορήσεται μὲν τῷ γ οὐ μὲν ἔστιν ὅρος αὐτῷ. οὐδὲ ἴδιον δῆλον αὖ καὶ ἐκ τούτων ὅτι δεῖ τὰ οὐ ἀμφοτέροις ταῖς προτάσεσιν, ὅρους εἶναι τούτων ὧν κατηγορουμένου, εἰ δ' ἀποδείξεως δοθείσης μὴ ἐν ὅρον οὐρίσκεσθαι. ἀλλ' ἐ ταῦθ' οὕτως ἔχει, πῶς τῆς ἀποδείξεως ἔστι ὁ τί ἐστι λαμβανόμενον ὡς μέσος ὅρος. εἰ γὰρ ὁρισμοὶ τὰ οὐ ταῖς προτάσεσιν ἄμφω κατηγορούμενα, ἐν μὲν μείζονα ὅρον ἔστι λέγειν ὡς δῆλ μέσου τινὸς σωμάχεται. ὧδε δὲ τῷ μέσου, οὐδὲν ὅλως ἔστιν εἰπεῖν. ἢ ὅτι αὐτόθεν ὅρος δεῖ λαμβανόμενος τῷ ἐλαττῷ ὁ πρῶ ῷ ὁ ζητούμενον ὧδε δὲ καὶ ὧδε τῆ πραγμάτων δείκνυσι. ὁ γὰρ μὲν ἤτοι ὁ ὁρισὸν, ἐν ἀνθρωπον ἡμῶν. ὁ δ' α ἤτοι ἐν τοῦδε αὐτῷ ἀποδειχθῆναι ζητούμενον ὁρισμὸν ὁ ζῷον δίπουν. εἰθ' ὅτις ἑτέρου βούλοιτο. εἰ οὖν ὁ β μέσον λαβών, ὃ ζῷον δίπουν κατὰ τοῦ α ἤτοι ὁ ζῷον δίπουν ἢ ἄλλό τι κατὰ τῆ γ τῷ ἀνθρώπου μέλλει σωμάχειν, ἔστι δ' ὁ α ζῷον δίπουν κατὰ τοῦ β κατηγόρου μένου. ὡς μὴ ὂν ἄλλως ἢ δι' αὐτῷ ἐκεῖνο κατὰ τῆ γ τῷ ἀνθρώπου συναγαγεῖν. ἔστι δὲ καὶ ὁ β, λόγος τις ἑτέρος μέσος ἀμφοῖν τὴν ἄκρων τι ἡμῶν. καὶ δ' ἑαυτῷ ταῦτα σωμάτων ἐν ἔστιν ἀρα κἀκεῖνο ἤτοι ὁ ζ, τί ἐστιν ἀνθρώπος καὶ ἰδιοῦ ὧδε τῷ μέσου, τοῦ ὧν δὲ ἑαυτῷ ὧδε τῷ κατηγορουμένου ὧν τῆ ἐλάττονι, προτάσει, λαμβάνεται ὁ ζητούμενον. ὁ γὰρ ὁρισμὸς ἐζητεῖτο. εἴληπται δὲ οὗτος αὐτόθεν τῷ ἀνθρώπου κατηγορούμενος. μᾶλλον δὲ καὶ οὗτος κυρίως ὅρος, μὴ δι' μέσου τινὸς ἀλλ' αὐτῆς δι' ἑαυτῷ παντῶν πῶ οὐσίαν τῷ πράγματος. ἐπεὶ δὲ ἀποδείξις προηγουμένως μὲν, ἡ ἐκ πρώτων καὶ ἀμέσων συνισαμένη, λέγομεν δὲ ἀποδείξιν, καὶ κείνῳ πῶ ἐκ τοιούτων συνισαμένῳ ἃ ἐκ πρώτων καὶ αὐτοπολείκτων ἀποδείκνυται, ὧδε τῷ ὁρισμοῦ εἰ μέλλει τις φιλεῖσθαι ἀποδείξιν πρῶτα δεῖ ὁρισμοῦ τε καὶ ὁρισοῦ, οὐδὲν ὑδέχεται εἶναι. ὥστ' ἐπεὶ ἐν μέσον ὁρισμὸν εἶναι δεῖ λαβεῖν τῆ ἐλάττονος, δεῖ ὁρισὸν ἀμέσως κατηγορεῖσθαι. καὶ τοῦτου αὖθις ἐν μείζονα. ἄλλως τε ἐπὶ τὰ καθαυτὰ συμβεβηκότα τῷ δεῖ πρώτων καὶ ἀμέσων ἀποδείκνυται, φωμὲν μᾶλλον ἐν, τί ἐστι παντὸς οὐτινοσοῦν ἐν ἀποδείκνυται, δεῖ τοιούτων ἀποδειχθήσεται, παντὸς οὐτινοσοῦν ἑτέρου οἰκεῖόν τι τὸν ὑπάρχον τῷ πράγματι γίνεται δὲ καὶ ὃ λέγομεν φανερώτερον, εἰ οὕτως ποιήσωμεν. δῆλον γὰρ ἐστιν οὕτως ὅτι ὁ δεῖ δεῖξαι, ὅσον λαμβανόμενον. εἰ γὰρ ζῷον λοπὸν θνητὸν εἰ τύχοι μέσον ληψόμεθα, καὶ οὐκ ἀμέσως ὅσον τῷ ἀνθρώπου κατηγορήσομεν, ἀλλά τι ληψόμεθα μεταξύ, δι' ὃ γνωρισθήσεται αὖτις ὅτι οὐκ αὐτόθεν ἐν ζητούμενον ἐλπίσαι. ἀλλ' οὐδὲ μὰν χρεία τοῦ γνωρισμοῦ πρὸς τὸ κατηγορεῖσθαι τῷ ἀνθρώπου τὸ αὐτῷ τί ἐστι. οὐδ' ἑτέρου τινὸς εἰς ὅσον δεῖ. ὁ δὲ ἀμφισβητοῦσι καὶ οἱ αὐτισχέφοντας λόγους πρὸς ἀλλήλους λαμβάνοντες, κἀντεῦθεν ὁρισμὸν ἀποδείκνυσθαι οἰόμενοι. τὸ γὰρ ἀρχὰς γὰρ αὐτοῖς ταῦ καὶ οὗτοι. λαμβάνοντες ὡς ὁμολογούμενον. τὸ ζητούμενον. οἷ ὥστε τῷ ἐποίει ξενοκράτης. δεῖξαι γὰρ βουλόμενος εἶναι πῶ ψυχὴν, ἀριθμὸν αὐτὸ ἐαυτὸν κινοῦντα, ἔλαβε πρότερον εἶναι πῶ ψυχὴν, ὃ, αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τῷ ζῆν.

Modus in propositionibus qd sit.

Conclusioné seq pe roré propositione semp & ubiq:

Cōtra Aristotelē in prioribus

α. S. animata sēsib
β. Animal
γ. Homo.

α. Substantia
β. Sa anima. sensi
γ. Animal

α. Sa anima. sensi
β. āl pedestre. bip
γ. Homo.

Demonstratio propdicitur quæ fit ex primis & immediatis. Nihilominus dicitur etiam demōstratio quæ fit ab illis q constituuntur ex primis & immediatis Hoc idē tradit phlo ponus. in primū p orū analyticorum

Xeno cra tes

ut in hoc syllogismo Omne animal rationale mortale ÷ animal bipes Omnis homo est animal rationale mortale Ergo omnis homo est animal bipes

Diastemata appellat propositiones imitatione Aristotelis in prioribꝰ causam reddit phloponus ibi

ἔστιν δ' οὐδεὶς ὁρισμὸς ἀριθμὸν αὐτὸν ἑαυτὸν κινοῦντα. οὕτως οὖν ποιῶν, ὑβ' αὑτὸν καὶ πρότερον λαμβάνων, εἰς ἄπειρον ἀεὶ προτρέψει. ἔτι δὲ ἡ ψυχὴ πρὸς τὸ αὐτὸ αἴτιον τοῦ ζῆν, τοῦτον δέ ἐστι τὸν νοῦν. καὶ τοῦτον δέ ἐστι λαβεῖν κατὰ τοῦτο τὸ, ἀριθμὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν κινοῦντα, καὶ κατὰ τῆς ψυχῆς· ὥστε καὶ ὅταν ἐλάμβανε τὸ, ἀριθμὸν αὐτὸν αὐτὸν κινοῦντα, κατὰ τὸ αὐτοῦ αὐτοῦ ἑαυτῷ τῷ ζῷῳ κατὰ τῆς ψυχῆς ἐλάμβανον. ᾧ δὲ τὸ, οὐ ἀρχή· εἰ ἡ ψυχὴ ἀριθμός ἐστιν αὐτὸς αὐτὸν κινῶν· ὥστε δῆλον ὅτι τὸ οὐ ἀρχὴ εἴλημφεν. εἰ δὲ μὴ αὐτισχέφει τὸ, ἀριθμὸς αὐτὸν ἑαυτὸν κινῶν, πρὸς τὸ, αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῷῳ, ἀλλ' ἔστασαν ἁπλῶς, καὶ ὅσον οὐδὲν διὰ τὴν ψυχὴν, οὐκ ἔστι τὸ, ἀριθμὸς αὐτὸς αὐτὸν κινῶν, ὅτι τί ἐστιν ἐστὶν τῇ ψυχῇ· ἀλλ' ἄλλη δέ ἐστιν εἰπεῖν μόνον ὅτι ἡ ψυχὴ ἀριθμὸς αὐτὸς αὐτὸν κινῶν. οὐ μὴν δὲ καὶ ὁρισμός ἐστιν αὐτῆς ὅσον· οὐ προέκειτο δὲ διελεῖν τὸ, μόνον ὑπάρχειν ἀλλὰ τὸ, καὶ οὕτως ὑπάρχειν. ἢ τοι ὡς ὁρισμόν. καὶ οὐ μόνον ὡδὶ τούτων τὴν εἰρημένων· ἀλλὰ καὶ ὡδὶ πάντων ἁπλῶς, οὕτως ἔξει· γὰρ τὸ ἀ ὁρισμὸς τοῦ β, καὶ ὅσον τοῦ γ· ἔστι δὲ ἀ ὁρισμὸς τοῦ γ· καὶ μήτε τοῦ οὕτω τὸ οὐ ἀρχὴ· τὸν δὲ τὸ γ εἰ αὐτισχέφει πρὸς ἄλληλα, τοῦτο· καὶ τοῦτον δέ ἐστι λαβεῖν τὸ ἀ κατὰ τοῦ β καὶ κατὰ τοῦ γ· ὡς τε ὅταν ἐλαμβάνομεν τὸ ἀ κατὰ τοῦ β, καὶ κατὰ τοῦ γ ἐλαμβάνομεν. αὐτισχεφόντων ἀλλήλοις τὸν β γ· καὶ οὕτως ἡτούμεθα τὸ οὐ ἀρχή· οὐ γὰρ ὡς τὸ τυχόντα τὸν αὐτισχεφόντων, τὸ β γ λαμβάνομεν. ἀλλ' ὡς ὁρισμόν τε καὶ ὁριστόν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὸ β ὁρισμὸν ὄντα κατὰ τοῦ γ λαμβάνομεν, τὸ οὐ ἀρχὴ αὐτοῦμεθα· εἰ ὡς ὁρισμόν, τοῦ γ· τὸ β κατηγορούμενον· ζητοῦμεν γὰρ ὁρισμοῦ τοῦ γ, εἰλήφαμεν τὸ β ὁρισμὸς τοῦ γ· εἰ δὲ μὴ ὡς ὁρισμόν ἀλλ' ὡς ἀκολουθοῦντα ἁπλῶς λαμβάνοντες, τὸ μὲν α, τῷ β τὸ δὲ β, τῷ γ οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς τὸ α τοῦ γ· ἀλλ' ἔστι μόνον αὐτῷ, καὶ ὅσον οὐ μόνον ὡδὶ τὴν οὐσίαν λεικνύω καὶ σ' ἐτόδω ἐλόντων τὸ εἶναι ὁρισμὸν, ἀλλὰ καὶ ὡδὶ τὴν οὐσιῶν καὶ οὐσιωδῶς λεγομένων κατά τινων. ὧν ἕκαστον, ὁ ποδ τί εἶναι λέγεται καὶ αὐτὸ καὶ τὸ, αὐτῷ ὅσον κείμενον, ὁ ποδ ἐκεῖνο τί ἐστιν. οὐ γὰρ πολὺ τὸ οὐσιωδῶς λεγόμενον κατά τινος, καὶ τί ἐστι ἐκεῖνό ἐστι. χαλεπὴ δ' αὐτὸ τὸ μὴ ὡς μέρος ὂν οὗ τινι, καὶ χωρὶς τοῦ, οὗ ᾧ ἐστι μὴ εἶναι δυνάμενον· τί δὲ ἐστιν ὁ Φιλεμί· τὸ γὰρ ζῷον οὐσιῶδές ἐστιν, ὁ ποδ τί ἐστι. ἔστιν οὐσία· ἢ γὰρ οὐσία, τί καὶ τὸ τί οὐσία. τὴν δ' ἄλλων οὐδὲν ἐστί, ὅσα ὡδὶ πῶς οὐσίαν· ἀλλ' ἡ ποιὸν ἢ ποσὸν ἢ τὶς ἄλλη τὴν κατηγορεῶν· ὁ, τε οὖν λόγος τοῦ ζῴου κατηγορεῖται καὶ τοῦ ἄνθρωπου· καὶ ὁ λόγος δὲ τοῦ ζῴου, κατὰ τοῦ λόγου τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλ' οὔτε ὁ λόγος τοῦ ζῴου ὁρισμός ἐστι τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε τὸ ζῷον, οὐδὲ οὐ ἐστὶν οὔτε τὸ ζῷον καὶ ὁ ἄνθρωπος, οὔτε ὁ λόγος τοῦ ζῴου καὶ ὁ λόγος τοῦ ἀνθρώπου· οὔτε ἐπὶ ὁ λόγος τοῦ ζῴου, τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει τὸ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ζῴου καὶ τὸ ζῷον, τῷ τε λόγῳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁρισμοί· εἰ γὰρ καὶ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἰδίᾳ· ὑπέκειτο δ' ὑβ' ἀρχῆς ἄμφω ἔχειν τὸν ὁρισμόν ἃ οὖν οὐ τῷ ὡδὶ ὁρισμοῦ συλλογισμῷ λαμβάνει τὶς κατηγορούμενα, ἢ ὡς ὁρισμοὺς κατηγορούμενα τοῦτα λήψεται καθ' αὑτό· εἰ μὲν οὖν ἢ λήψεται, οὐδὲ ὁρισμὸν εἶναι τὸ ἀ τοῦ γ συμπεράνει· εἰ δὲ λήψεται, τὸ οὐ ἀρχὴ αἰτήσεται· πρὸς τὴν ἀποδείξεως εἴληφῶς τὸ ζητούμενον, λέγω δὴ τὸ εἶναι ὁρισμὸν τοῦ γ τὸ α. ἀμφοτέρως δὲ ἀνάγκη μὴ ἀποδεδεῖχθαι τὸν ὁρισμὸν τοῦ τί ἐστι, πότερον ἐστὶ συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξις, ἢ οὔ. καθάπερ νῦν ὁ λόγος ὑπέκειτο. τὸ πρότερον δὲ τῶν προβλημάτων ὧν ὡδὶ ὁρισμοῦ ζητήσει ὑπέκειτο. εἰ ἔστιν ἀπόδειξις ὁρισμὸς ἢ οὐκ ἔστι. ἐπεὶ δὲ λεικνύων σύναγωγός ἐστὶ τὰ ἀλλήλων εἶναι ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν, ᾗ ἑτέρα τὰ ὑπὸ τούτων λεικνύμενα, οὐ δῆλον πῶς τάξει· ἄλλο εἶναι παρὰ τί ἐστι, τῇ ἀποδείξει λεικνύμενος ἔλαθεν, ὅτε ἔλεγεν ὅτι ὁρισμὸς μὲν, τί ἐστι λείκνυσι· δὲ διὸ τί ἐστιν ἡ ἀπόδειξις, δῆλον ὅσον εἰ πῶν ἢ οὐκ ἔστι. καὶ φήσας ὁρισμοῦ εἶναι ἀπόδειξιν, ἐπέγνω καθάπερ νῦν ὁ λόγος ὑπέκειτο. ὁπότε γὰρ ἔλεγε μὴ τὸ τί ἐστιν εἶναι, ἀλλὰ τὸ διότι ἐστὶ πῶς ἀπόδειξιν, μὴ ἀποδείκνυσθαι πάντως ἂν ὁρισμὸν ὑπέκειτο. εἰ γε ἑτέρα γένη ζητημάτων ἦ μὴ ὑπάλληλα τε τυγχάνοντα καὶ τί ἐστι καὶ διότι ἐστίν· τὸ δὲ διότι ἐστὶν ἀπόδειξις οὖσα οὐχὶ τὸ τί ἐστι, πῶς ἂν ὁρισμὸν ἀποδείξει ὄντα τὸ τί ἐστιν οὐκ ἂν δὲ ἀλλοτρίως τοῦ ἂν εἶναι τῷ προτρέπῳ ζῆν τὸ πρόβλημα δόξειεν, ὥστε καὶ δεῖσθαι πως δῆλα δὴ λεικνύειν τὸ νῦν προκείμενον, διὰ τίνων ἐπιχειρήσεως, ἃς ὡδὶ τὸ προλαβόντος παρέλαθεν. δεῖ ὁρισμοῦ μὲν, τὸ πῶ οὐσίαν λεικνῦσαι. ἀποδείξεως δ' οὐχ ἁπλῶς τὸ ὑποτίθεσθαι μὲν αὐτὸ, ὅλῳ δ' αὐτῆς ἄλλο τι λεικνύειν· καὶ ὅτι αὐχὴ ἀποδείξεως ὁ ὁρισμός, ἡ δὲ αὐχὴ, ἀναπόδεικτος, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐζητεῖτο, εἰ τὸ αὐτὸ γινώσκειν τὸν ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως δῶ κατόν· νῦν δὲ ζητεῖται, εἰ ἔστιν ἀποδεῖξαι τὸν ὁρισμόν, ὅτι ἐκείνου ὅδε ὁρισμός, οὗ ὁρισμὸς εἶναι λέγεται. διὸ τὸ, ζῷον λογικὸν θνητόν· ὅτι ὁρισμός τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ· ἕτερον δὲ δεῖ τὸ ζητεῖν εἰ πῶς τὸ αὐτὸ ἄμφω φέρουσιν, καὶ εἰ θάτερον κεῖται τοῦ ἑτέρου λεικνύεται.

ΟΜΕΝ γὰρ συλλογισμὸς, τί κατά τινος λείκνυσι δῆλα τὸ μέσου, τὸ δὲ τί ἐστιν, ἴδιόν τε καὶ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται· τοῦτο δ' ἀνάγκη αὐτισχέφειν. ἀλλ' ὅτι τοῦτο τὸ ἐστι λήμματα καθάπερ εἴρηται πρότερον, ἃ δὴ ὑβ' ἀνάγκης εἴληφε, χρήσιμα αὐτὸ τὸ ἔπομενα πρὸς τὸ ἀνασκευάσαι τὸν λέγοντα λόγον τὸν ὁρισμὸν ἀποδείκνυσθαι· ὅσων δὲ λεῖ πρὸς σαφήνειαν τῆς λέξεως, ταῦτα εἴρηται πρότερον. τὸ δὲ τοῦτο δὲ καὶ τοῦτο δὲ ἀνάγκη αὐτισχέφειν, δι' ἃ ὡς ἐστὶν ἐκλαβεῖν. ἢ γὰρ τούτοις συμπέρασι διὰ, ἢ τοῖς ἐφεξῆς ἐπιφερομένοις· εἰ μὲν οὖν τούτοις, τὸ διότι δὸν λήμματος ἐστὶ μόνος· ὡς ἀναγκαῖον ὂν αὐτισχέφειν τὸ οὐ τῷ τί ἐστι καὶ ἰδίᾳ· ὡς γὰρ εἴρηται, πολλὰ μὲν οὐ τῷ τί ἐστι καὶ οὐκ αὐτισχέφει· ὡς τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραί· πολλὰ δὲ αὐτισχέφει ἀλλ' οὐκ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται ὡς τὰ ἀπλῶς ἴδια· οἱ δὲ ὁρισμοὶ ἄμφω ἔχοντες τό, τε οὐ τῷ, τί ἐστι λέγεσθαι καθ' ὧν λέγονται· τό, τε ἴδιον εἶναι, τὴν μὲν, πῶδε, τὴν δὲ, πῶδε δηλοῦσα καὶ δῆλον μὲν ἐκ τοῦ εἰπεῖν ἴδιον εἶναι ἐν ὁρισμοῦ, ὅτι καὶ αὐτισχέφει· ὅμως προσῆκτο καὶ ὧδε ὡς ἐπισημαινόμενος· ἔστι γὰρ χρήσιμον τοῖς ἑξῆς καὶ εἰ οὕτως πῶς τοῦ λόγου ληψόμεθα σύνταξιν, ἐὰν γὰρ ἀ τοῦ χ ἴδιον ἐφεξῆς λεγόμενον, οὐχ ὡς κατὰ σκοπὸς πρὸς τὸ προλαβὸν ἐπιφερόμενος, ἐν γὰρ ἔξει σύδεσμον· ἀλλ' ὡς ἐκείνου μὲν τοῦ λόγου ἀπηρτισμένου, ἀῶ ἄλλης δὲ αὐχῆς ἐτόδου ἐπαγομένου, ἐν ὑβ' αὐτὸ τοῦτο, δὲ· ἢ αὐτὸ τοῦτο δὴ, ὡς ὡδὶ πληρωματικὸν ἔχοντος· εἰ δὲ μέχρι τοῦ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται τὰ λήμματα ἀπαρτίζοιτο, εἴη ἄν, ἐν, ταῦτα δ' ἀνάγκη αὐτισχέφειν. τοιαύτης οὖν οὔσης ἐχόμενον· ὡς τὰ μὲν λήμματα οὕτως. τοῦτο δὲ τὰ εἰς κατὰ σκοπὸν καὶ ἀποδιδοὺς τὸ ὁρισμοῦ λαμβανόμενα, ἀνάγκη τοιαῦτα εἶναι οἷα καὶ αὐτισχέφειν πρὸς ἄλληλα· εἶτα ἑξῆς κατὰ σκοπὸν ἐπαγόμενον.

ΕΙ ΓΑΡ ἐστὶν ἀ τοῦ γ ἴδιον, δῆλον ὅτι καὶ τοῦ β· καὶ ὅσον τοῦ γ· ὥστε πάντα ἀλλήλων.

ΑΝΤΙΣΤΡΕΦΟΥΣΙ φησὶ πρὸς ἀλλήλους πάντες οἱ ὅροι οἱ οὐ τῇ ἀποδείξει τοῦ τί ἐστι λαμβανόμενοι· εἰ γὰρ ἐστὶν ἀ ὁ μείζων ὅρος, οὕτως κατὰ τοῦ γ σημάνουσι τοῦ ἐλάττου, ὡς ἴδιον οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον, καὶ αἱ προτάσεις ἄμφω τοιαύτης ἕξουσι κατηγορίας· καὶ τὰ οὐ αὐτοῖς ἀμφοτέρως κατηγορούμενα ὡς ἴδια ἀλλήλων καὶ οὐ τῷ τί ἐστιν ἔσονται· καὶ οὕτως ἔσται πάντα ἀλλήλων ὡς πρὸς ἄλληλα αὐτισχέφοντα.

ΑΛΛΑ μὴν καὶ εἰ ἐστὶν ἀ οὐ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει παντὶ τῷ β· καὶ καθ' ὅλου ἐστὶ β παντὸς τοῦ γ οὐ τῷ τί ἐστι λέγεται, ἀνάγκη καὶ ἐστὶν ἀ οὐ τῷ τί ἐστι τοῦ γ λέγεσθαι.

ΩΣΠΕΡ ἀπευθύνασθαι τὸν λόγον τῆς τοῦ ὁρισμοῦ ἀποδείξεως, ὡς οὗτος προσλαμβάνει ὀφειλούσης, ἵνα οἱ ὅροι ἄμφω τὰ κατηγορούμενα εἴη, ἐν μὲν οὐ τῇ μείζονι τόδ' οὐ τῇ ἐλάττονι, καὶ τὰ ἴδια αὐτισχέφει πρὸς ἄλληλα, τελέκει νῦν πῶ δῆλον ἀποδείξειν ὑβ' ὁρισμῶν δύο καὶ οὐδὲ ὁρισμοῦ πῶ σύστασιν ἐχόντων. καὶ ἔστι τὸ λεγόμενον, τοιοῦτον· λοιπὸν εἰ τὸ ἀ ὁρισμὸς τοῦ ε, καὶ τὸ β τοῦ γ, ἀνάγκης τὸ ἀ ὁρισμὸν εἶναι τοῦ γ· τὸ γὰρ οὐ τῷ τί ἐστιν ὑπάρχειν τὸ ἀ παντὶ τῷ β, τὸ, ὁρισμὸν εἶναι αὐτοῦ ἔστι. καὶ τὸ λέγεσθαι καθόλου τὸ β παντὸς τοῦ γ οὐ τῷ, τί ἐστι, τὸ, ὡς ὁρισμὸν αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι ἐστιν. ὡς καὶ τὸ ἀ τοῦ γ οὐ τῷ τί ἐστιν λέγεσθαι ὁπόθ' ἐστὶ τὸ συμπέρασμα.

ΕΙ ΔΕ μὴ οὕτω τις λήψεται διελὼν, οὐκ ἀνάγκη ἔστι τὸ ἀ τοῦ γ κατηγορεῖσθαι οὐ τῷ τί ἐστιν· εἰ δὲ μὴ ἀ τοῦ β οὐ τῷ τί ἐστι. μὴ καθ' ὅσον δὲ τὸ β οὐ τῷ τί ἐστι.

Εἰ μέλλει φησὶν ἀναγκαίως τὸ τί ἐστι καὶ ὁ ὁρισμὸς κατὰ συλλογιστικὴν οὕτω σχῆμα συνάγεσθαι, ὡς μείζων δεῖ μέσου συναπόμενος τῷ ἐλάττονι, δεῖ καὶ ἄμφω τί ἐστι καὶ ὁρισμοὺς λαμβάνειν. τὸν τε μείζω καὶ ἐν μέσον· εἰ γὰρ τις μὴ οὕτως λήψεται διελὼν, τουτέστι διελὴ ὁρισάμενος, ἤτοι δύο ὅρους ἐφεξῆς λαβὼν οὔτε τῇ μείζονι καὶ τῇ ἐλάττονι προτάσει, ἄλλως οὐκ ἔστι συναγαγεῖν ὑβ' ἀνάγκης τὸ τί ἐστιν· οὐδὲ ἀποδειχθήσεται τὸ ἀ ὁ μείζων ὅρος, κατὰ τοῦ ἐλάττονος οὐ τῷ τί ἐστι καὶ ὡς ὁρισμὸς αὐτοῦ κατηγορούμενος· οἷον εἰ μὲν ἀ κατηγορεῖται τοῦ β οὐ τῷ τί ἐστιν, ἤγουν ὡς ὁρισμός. εἰ δὲ β καθ' ὅσον ἀλλ, λέγοιτο, μὴ οὐ τῷ τί ἐστι λέγεται. τουτέστι τὸ δὲ β ὅπερ ἐστὶ τὸ μέσον, λέγοιτο μὲν κατὰ τοῦ ἐλάττονος ὅπερ ἐστὶ τὸ γ· μὴ μέντοι γε οὐ τῷ τί ἐστιν, ἤγουν οὐ τάξει τοῦ τί ἐστι, τοῦ ἂν δὲ εἰ πεῖν ὡς τί ἐστι τὴ ὡς ὁρισμός· εἴρηται δ' ἡμῖν πρότερον, ὅτι ὡς ἅπερ οὐ τοῖς μεῖζον πρόσεστι, ἢ τοῦ αὐτοῦ τόπου ἀλλ' ἀμφοτέρως εἶναι, ἵνα μὴ τὸ συμπέρασμα ὁμοίως τόπον αὐτοῖς συναχθήσεται, ἢ εἰ χείρονος ἢ ἑτέρα τόπου, τῇ τοῦ χείρονος ἕλεγεται, ἢ μηκέτι ὑβ' ἀμφοῖν ἐστιν· ὡς ὡδὶ τὸ μὴ κατὰ τὸν ὁρισμὸν σύνδεσμον, ἀλλὰ τοῦ μηδέν, ἢ μὴ παντὸς ὑβ' ἀνάγκης· τῇ δὲ κρείττονα τόπον ἔχούσῃ, οὐδέποτε μόνη κατὰ τὸν δόπον ἔπεται τὸ συμπέρασμα· ἵνα μὴ κρεῖττον τοῦ αὐτοῦ τὸ αἴτιον τὸ ἀεὶ γένηται, τῆς προτάσεως φημὶ τὸ συμπέρασμα ἔχον αὐτὸν τόπον καὶ ὡδὶ τούτων ἕξει· δύο γὰρ προτάσεων οὐσῶν ὑβ' ὧν ὁ ὁρισμὸς μέλλει κατὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἀποδείκνυσθαι, ἢ ἄμφω ἕξουσιν ὁρισμοὺς τὰ κατηγορούμενα, ἢ τῇ μὴ ὁρισμὸν ἐχούσῃ τὸ συμπέρασμα ἕλεγεται· ἢ ἀμφοτέρων μεθέξει· εἰ μὲν οὖν οὐ ἀμφοτέρας ὁρισμοὺς ἕξει κατηγορούμενον τὰ κατηγορούμενα, ἔσται· ὅπερ ὁ λέγομεν· εἰ δ' ἡ ἑτέρα μὴ ἕξει, ταύτῃ ἕλεγεται ὡς χείρονι· αὕτη γὰρ χείρων τῆς ἐχούσης· εἰ δὲ μὴ ἁπλῶς ὁρισμὸς ἀλλὰ πῇ· ἀποδεικνύμενον ὡς οὐ ἀμφοτέρας ἐπόμενον, οὐδ' ὅτιος ὁρισμός· δεῖ αὖτα ἀμφοτέρας ἔχειν τὸ τί ἐστι τὰ κατηγορούμενα, εἰ μέλλοι ὁρισμὸς ἀποδείκνυσθαι ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

ΤΟ ΔΕ τί ἐστιν, ἄμφω ταῦτα ἔξει· ἔστιν οὖν καὶ ὁ ε καὶ τὸ γ ὁ τί ἐστι.

Τὸ δὲ οὐ τοῦθ', ἢ αὐτὸ τοῦτο, ἢ αὐτὸ τὸ δι· εἰ μὴ αὐτὸ τοῦτο, ἐπὶ πλέον ἔσται τὸ λεγόμενον ἐπὶ βεβαίωσις·

Diffinitio utrúq; hñt dici in qđ de qđ dicitur, & prius esse

ἀφ' αὑτὸ τοῦ ε vel ἀφ' αὑτὸ τοῦ ο

De propositionib) modalibus Notándú cũ nõ sequatur cõclusio propositioné meliorẽ modú habẽtem.

ἀφ' αὑτὸ τοῦ ε ἢ ἀφ' αὑτὸ τοῦ ο

ἡ οὐσία, τί· ἢ τὸ τί

οὐσία· i· Substantia

est, quid: & Quid

est substantia. Nullu autem aliorú quae in ca substantiá sunt, sed quale, aut quantu aut alia huiusmodi praedicatio

Animal & diffinitio animalis praedicatur de homine & diffinitio animalis praedicatur de diffinitione hominis. Sed nõ idcirco diffinitio animalis erit diffo hominis. neq; idem erũt aut animal & homo aut diffo animalis & diffo hominis

Principiú petere vel quod est in principio, est ante demonstrationẽ tanqm cõfessum assumere quod est in quaestione.

ἀναιρεῖν· refellere confutare.

δεῖ ὅτι δεῖ λέγειν ἔχειν ἄμφω ἢ τὸν ὅρους ἢ τὰ διαιρήματα, ἢ τί ἐστιν. εἰ δὲ αὐτὸ τοῦτο, δῆλον, ὡς συμπέρασμα ἐστὶν ὃ λεγόμενον. λοιπὸν, ἔξω ἄμφω ἢ, τί ἐστιν· ἐφ' ᾧ ἐπιφέρεται ἔστω ἀρχὴ ἡ β κατὰ τοῦ γ· τὸ τί ἐστι. ἡ μὲν γὰρ α ὅτι ὁρισμὸς, οὐδὲ λόγου δεῖ πρὸς πρότασιν. ἔστω γὰρ βάσις, ὡς ὁρισμὸς κατὰ τοῦ ἐλάττονος λέγεσθαι, καὶ εἶναι ζητούμενον καὶ ἀποδεικνύμενον. εἰ οὖν μὴ ὅλως ὁρισμὸς, πῶς ἔσται τοῦτο ὁρισμός; ἔστω δὴ καὶ ἡ μέσον ὁρισμός, ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν δέχεται ὁρισικῶς λέγεσθαι ἡ α κατὰ τοῦ γ.

ΕΙ ΔΗ ἡ τί ἐστιν ἢ τὸ τί ἦν εἶναι ἄμφω ἔχει, οἷόν τε μέσον ὅρος ἔστω πρότερον ἢ τί ἦν εἶναι. τι μὲν τοίνυν, δυοῖν δεῖ τοῖς προτάσεσιν ὁρισμοῖς ᾗ ὧν ὁ ὁρισμὸς ἀποδειχθήσεται, ὡς εἶναι ὁρισμὸν ἢν μείζω τε καὶ ἢν μέσον τῶν ὅρων, ἐπὶ ἄμφω εἰσὶν, οἱ ἐν τοῖς προτάσεσι κατηγορούμενοι ἐν πρώτῳ σχήματι, οὗ ᾧ μόνῳ λαβεῖν ἀπόδειξιν ἐνδέχεται ὁρισμοῦ. εἰ ἐπὶ ἐνδέχεται, ὡς κατα-φατικοῦ καὶ κατὰ μηδὲν ὀφείλοντος ᾗ ἀναγκαίως σωμάτων δεῖ κεῖσθαι δείκνυται ἡ κατὰ ὡς ᾗ ὑπάρχει δὲ νῦν ἐπὶ τούτων ἀναγκαίως τῇ τοῦ ὁρισμοῦ ἀποδείξει ἅπαν τοὐμφοῖν, δυοῖν δὲ τὸ τί ἐστιν ὁρισμοῦ ἀποδείξιν γενέσθαι. λέγει οὖν ὅτι εἰ ἄμφω τὰ διαιρήματα ἢ τί ἐστιν ἔχει κατὰ τὰ κατηγορούμενα, ἔστω πρὸς τῆς ἀποδείξεως ὁρισμὸς ἐν μέσῳ λαμβανόμενος. ὁρισμὸν γὰρ ζητοῦμεν δι' ἀποδείξεως δῆλον κατὰ τοῦ ἐλάττονος σωματός. εἰ οὖν λάβομεν ἐν μέσῳ, ὁρισμὸν ὑπάρχοντα τοῦ ἐλάττονος, ἐλπὶς ἦδη πρὸς τῆς ἀποδείξεως ἐν ζητουμένου. καὶ ἐνδεχέτω εἰσιέναι ἀποδείξις. ἐπεὶ γὰρ δέδεικται ὅτι δεῖ ἄμφω ὁρισμοὺς εἶναι ἐν μείζω τε καὶ ἐν μέσον. εἰ μὲ λλοι ὁ ὁρισμὸς ἀποδείκνυσθαι. ὅταν ὁ μέσος ὁρισικῶς ληφθῇ κατὰ τοῦ ἐλάττονος ὃς ἐν ὁριστὸν ἦν, ἰδοὺ ἐν ζητούμενον· οὐ γὰρ ὡς δῆλον ὄν, οὔτε ἐδεικνύετο ὁρισμὸς ἦν ἀποδείξει ζητήσει αὐτὸ ὁρισμόν, ἐνδεχέτω γε, δῆλον ζητεῖν. εἰ οὖν δῆλον, οὐ ζητοῦμεν, εἰ δὲ ζητοῦμεν, οὐ δῆλον. πῶς οὖν ὁ ζητεῖ τοῦ, ὡς δῆλον λαμβάνομεν οὐδὲ δεῖ αὖ ἐν ἀποδείξει τοὺς ὁρισμοὺς, οὐ τῇ ἀποδείξει τοῦ ὁρισμοῦ ἀλλὰ δέδεικται ὅτι ἀδύνατον χωρεῖ τοῦ, οὕτως λαβεῖν, ἀποδείξει ὁρισμόν. οὐκ ἀρχὴ ἐνδέχεται ὁρισμοῦ ἀποδείξιν γενέσθαι; ἔστι δὲ λόγῳ θεωρητικῶς οὕτω συλλογιζόμενον ἐν προκείμενον εἰ ὁρισμὸς ἀποδείξις ἔσται, δεῖ ἐν μείζονα ᾖ ἐν μέσον ὡς ὁρισμοῦ κατηγορεῖσθαι ὧν κατηγορουμένου. εἰ ἐδεῖ, ἐν οὐ ἀρχὴ αἰτεῖσθαι συμβήσεται. εἰ ὁρισμοῦ ἀρχὴ ἀποδείξεις ἔσται, ἐν οὐ ἀρχὴ αἰτεῖσθαι συμβήσεται. οὗ θα δὲ ἐν οὐκ ἀρχὴ, αἰτεῖται οὐκ ἔστιν ἀποδείξις. εἰ ὁρισμὸς ἀρχὴ ἀποδείξεις ἔσται τοῦ ὁρισμοῦ οὐκ ἔσται ἀποδείξις. ὡς αὐτοφάσκειν πρὸς ἑαυτὸν δεῖ τι δήλων. τῶν δὲ σωνημμένων ἀμφοῖν, ἐν μὲν ἤδη δέδεικται. ἐν δὲ καὶ δέδεικται καὶ δεδειχθήσεται.

ΟΛΩΣ τε εἰ ἔστι δεῖξαι ἐν τί ἐστιν ἄνθρωπος, ἔστω ἐν γ ἄνθρωπος· ἐν δὲ α, ἐν τί ἐστιν. εἶτε ζῷον δίπουν, εἴτε ἄλλό τι εἰ τοίνυν συλλογιζόμεθα, ἀνάγκη κατὰ τοῦ β ἐν α παντὸς κατηγορεῖσθαι. τούτου δ' ἔστιν ἄλλος λόγος μέσος. ὡς τε καὶ ἐστὶν ἔστω τί ἐστιν ἄνθρωπος. λαμβάνει οὖν ὁ δεῖ δεῖξαι. καὶ ἐν ἐν β ἔστι τί ἐστιν ἄνθρωπος.

ΑΦΕΣΘΑΙ δὲ ἐπὶ δεῖξαι ἐν προκείμενον βούλεται· διὸ καὶ ἐπὶ τῆς πραγμάτων ἐν λόγου μεταχειρίζεται· καὶ ἐν τῷ τοῦ γ τόπῳ ὅπερ ἐστὶν ὁ τοῦ ὁρῶν ἔχοντος, ἤτοι ἐν ὁρισθῆναι προκείμενον, ἐν ἄνθρωπον τί ἐστιν· ἐν δὲ τῷ τοῦ α τόπῳ ὃς τις μέζων ὑπῆρχε τῶν ὁρῶν, ὁρισμὸν τινά· οἷ ἐν, ζῷον δίπουν· ἢ ἄλλο ὅτις βούλοιτο. ὅπερ καὶ ὀφείλει δεῖξαι μέσου τινὸς ὡς ὁρισμὸς κατὰ τοῦ ἀνθρώπου λεγόμενον τούτων οὕτως ἐχόντων, εἰ συλλογιεῖται φησί τις, ἀνάγκη ἐν μέσον τοιοῦτον ληφθῆναι, ὡς κατὰ παντὸς αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι ἐν μείζονα. κατηγορουμένου γὰρ κατὰ φατικὸν ἐν ζητούμενον ὄν, τοιούτου δ' ἔσται ἄλλος λόγος μέσος· τοῦ τί ἐστι τούτου δὲ τοῦ β, ἔσται ἄλλος ὁρισμός· ὃς ὀφείλει μέζος εἶναι τῶν δύο ἄκρων. τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τοῦ ὁρισοῦ· οὐ τοῦ β ἐσόμενος ὁρισμὸς πάντως ἵνα ἐν β ἐρίζηται, ἀλλ' αὐτ' αὐτοῦ οὐ τῷ μέσῳ κεισόμενος. ἵνα δὲ ἔῃ ἐν τοῦτο σαφέστερον, οὕτως εἰπωμεν· οἷον εἰ ἀπὸ γενεμημένων τοῖς ἄκροις πραγμάτων τινῶν· ὡς εἶναι τοῦ μὲν γ ἐν ἄνθρωπον· τοῦ δὲ α, ζῷον πεζὸν δίπουν, φησὶ δεῖ καὶ τῷ β ἀποδιδόναι ἐν οἰκεῖον. ὃ καὶ αὐτὸ ὅρος ἔσται· ὡς ἐστὶν καὶ τοῦ β λόγον ἄλλον αὐτοῦ μέσῳ κείμενον· καὶ δι' ἑαυτοῦ τὰ ἄκρα συνάγοντα. εἰρῆσθαι γὰρ πολλάκις καὶ ἀποδέδεικται, ὅτι τὰ αὐτὰ ἀμφοῖν κατηγορούμενα τοῖς προτάσεσιν οὐ τῇ ἀποδείξει τοῦ ὁρισμοῦ, ὡς ὁρισμοὺς δεῖ κατηγορεῖσθαι ὧν κατηγορουμένου. κἂν γὰρ ὁρισμοὶ ὦσιν, οὐ κατηγορεῖται τὸ δὲ ὁρισμοὶ, οὐκ αὐτὸ δέδεικται ἐν ὁρισμὸν συναγαγεῖν ᾗ αὐτῷ· δι' εἰ ἐν μὲν ἀεὶ οὐσίᾳ ἐμψυχος ἀνθρωπίνη ὁρισμὸς ὂν τοῦ ζῴου. ἐν δὲ β, ζῷον πεζὸν δίπουν. ἐν δὲ γ, ἄνθρωπος κατηγορεῖται μὲν γὰρ τοῦ, ζῷον πεζὸν δίπουν, ἐν, οὐσίᾳ ἐμψυχος ἀνθρωπίνη· ἀλλ' οὐχ ὡς ὁρισμὸς αὐτοῦ· ὅτι μὴ δεῖ δῆλον αὐτὸ· διὸ, οὐδὲ ὡς ὁρισμὸς κατὰ τοῦ ἀνθρώπου συνάγεται· ἢ οὖν οὕτως ὡς εἴρηται ἐν, τούτου δὲ ἔσται ἄλλος λόγος μέσος, νοήσομεν, ὡς εἶναι ἐν, τούτου τοῦδε τοῦ β λεγόμενον, ἢ ἐν, τούτου, πρὸς ἐν α ἀποδώσομεν· ὡς εἶναι ἐν λεγόμενον, ὅτι ἔστω δὲ μέσος ὅρος ᾗ λόγος λαμβανόμενος ἄλλος τοῦ α· ἢ γοῦν ἄλλος παρὰ ἐν α· ὡς

Si possibile est diffinitionē demonstrari, in prima figura possibile est nō alias.

Nota hæc uerba oīa quæ maxime propositum ꝓpicuū reddunt.

Si manifestū est, non quærimus. Si quærimus nō est manifestum.

Hypothetico syllogismo colligitur diffinitione non posse demōstrari

Γ. ἄνθρωπος
α. ζῷον δίπουν

Si quæsitum est utrum ex tale affirmatiuū. tales debent & propositiones

. r. & si essent diffinitiones, nō tamē prædicarentur ut diffinitiones illorū de quibus prædicantur nō liceret ex eis concludere diffinitionem. Hoc autem dicit ga potest esse aliqua oratio diffinitiua & prædicari de aliquo subiecto & tamē nō ÷ diffō illi⁹ neq: prædicatur de illo ut diffinitio. ut patet

τε καὶ ἔστιν ἔστω τί ἐστιν ἄνθρωπος πεζὸν δίπουν καὶ ἐν μέσον λόγος ἐστί· καὶ ὡς λόγος ὀφείλει τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι, δεῖ ἔστω καὶ αὐτῷ τί ἐστιν κατὰ λέγεσθαι καὶ αὐτισχέφειν πρὸς αὐτό· ὥστε ἔσται κἀκεῖνο ὁρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου· καὶ οὕτως πρὸς τῆς ἀποδείξεως λαμβανέτω τοι ἐν τῇ ἐλάττονι, προτάσει ὃ δεῖ ἦν προσκειται· ἐν γὰρ β ἤτοι ἐν μέσον, τί ἐστιν ἄνθρωπος ἐστι· τοῦτό τ' ἐστὶν, ὁρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐστί. ζητοῦντες οὖν ὁρισμὸν ἀποδείξαι τοῦ ἀνθρώπου, ἐλάβομεν ὁρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. ὅπερ ἀλλότριον ἀποδείξεως ἦν ἐπὶ πτηδες μὲν ἐστι δεῖν εἶναι ὁρισμὸν καὶ ἐν μέζω. οὐ μὲν καὶ ἐλλιφὲς ὁρισμὸν οὐ τῷ μέσῳ· αὐτόθεν παρεμφαίνων πῶς ἀτοπίαν· ὡς τοῦ ἐν ὂν λαβεῖν ὁρισμὸν ἐν μέσον, καὶ ἐν οὐκ ἀρχὴ αἰτήσασθαι.

ΔΕΙ δ' οὐ ταῖς δυσὶ προτάσεσι καὶ τοῖς πρώτοις καὶ ἀμέσοις σκοπεῖν. μάλιστα γὰρ φανερὸν ἐν λεγόμενον γίνεται.

ΟΥΤΩ παρέλειπται εἶναι ἔοικε ἐν πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰς προτάσεις ζητοῦντας ἀποδείξαι ἐν ὁρισμόν· ἐπεὶ γὰρ τῷ ὁρισῷ οὐδέχεται τινα ἐπεσθαι ὡς ἀπλῶς ἴδια, ὧν καὶ αὐτῶν οἱ λαμβανόμενοι ὁρισμοὶ κατηγορήσουσι καὶ αὖ ἐν κατ' αὐτῶν δῆλ· ἐν ἀντισχέφειν πρὸς ἄλληλα, ἐν τῷ ἓν οὐδέχεται μεταξὺ τὴν λαμβανομένων ἴδια λαμβάνεσθαι. ὡς γίνεσθαι τελείω τὸ τὴν δύο προτάσεις, καὶ τὰ κατηγορούμενα μὴ ἀμέσως κατηγορεῖσθαι, δῆλ ἔστιν φησὶν ὅτι δεῖ μὴ οὕτω ποιεῖν. ἀλλὰ δύο μόνας λαμβάνειν προτάσεις, οὗ ἂς οἱ ὁρισμοὶ κεῖνται. ἵν' ἅμα μὲν ἐν τῆς ἀποδείξεως φυλάττοιτο ἴδιον, τῷ ἀμέσως κατηγορεῖσθαι τὰ κατηγορούμενα ὧν κατηγορῶ ται, ἅμα δὲ εἴη καὶ ἐν λεγόμενον, δῦσκλοτον· τὸ γὰρ ἴδια μεταξὺ λαμβανόμενα, ἀλλοφυὲς ἂν, τῷ τελεῖθαι τὴν προτάσεων ἐν λεγόμενα ἀποδιαίοιτο ἐπροσκέοιτο δεῖξαι ἐν, ζῷον πεζὸν δίπουν, κατὰ τοῦ ἀνθρώπου· μέσον δὲ τούτων λαμβάνεται ἐν, ζῷον λογικὸν θνητὸν ἐν μεῖζα τῆς ἀποδείξεως μελλούσης οὐ τούτῳ συμπεπλέκεσθαι. εἰ οὐ ἐν ζῷον πεζὸν δίπουν λαμβάνει τις κατὰ τοῦ ζῴου λογικοῦ θνητοῦ. καὶ ἔστιν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου· καὶ οὕτως ἐπιφέρει ἐν συμπέρασμα· ἀλλὰ μεταξὺ τυγχάνει τὴν δύο ὁρισμῶν, λαμβάνει ἐν γελαστικὸν· καὶ μεταξὺ τοῦ ἑτέρου ὁρισμοῦ καὶ τοῦ ὁρισοῦ, ἐν ὀρθοτομητικὸν. ᾗ οὕτως συνάγει ἐν συμπέρασμα· ἢ ἴσως τῶν μὲν ὁρισμοὺς, ἀμέσως λήψεται· δήσει δέ τι μεταξὺ τοῦ μέσου καὶ τοῦ ἐσχάτου. τοιαῦτα δ' ἂν τις ζητοίη πειρώμενος ἐκφυγεῖν ἐν αἰτεῖσθαι ἐν οὐκ ἀρχὴ. καὶ δῆλ ἔστιν λαμβανῶν μεῖζον τί τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τοῦ ὁρισοῦ. καὶ ἔστιν κατηγορητικὸν τί καὶ ἴδιον. ἵν' οὖν δῆλον κατηγορῆσθαι πῶς ἀπόδειξιν. οὐ δεῖ οὖν οὕτως· ὁ γὰρ τοῦ τοιοῦτος, ἅμα τὸ τῆς ἀποδείξεως ἴδιον ἀφαιρεῖ τοι μὴ ἀμέσως λαμβανόμενα κατηγορούμενα τὰ κατηγορούμενα, καί τοι μηδενὸς μέσου δεόμενα, ἅμα τε τελείωσε τὴν δύο λαμβανῶν προτάσεις, ἐμποδίζοι ἂν, φανερὸν πῶς ἀτοπίαν. ἵν' οὖν φησὶ φανερὸν ἢ ᾗ σαφέστερον ἐν λεγόμενον· δυσὶ μόναις χρηστέον προτάσεσιν. ὅπερ ἂν, γένοιτο, ἀμέσων γινομένων τὴν κατηγορημάτων· οὖν οὕτω λεκτέον, ἢ ὡς φησιν ὁ ἀλέξανδρος, ὅτι χρὴ δύο προτιθεμένους προτάσεις ἀμέσους, ἐν πραγμάτων σκοπεῖν ἐν λεγόμενον· τότε γοῦν ἐσται φανερὸν τοῦτο, ἐν ὅλης ὕλης βαινόμενον. εἰ δὲ καὶ ἄλλως πῶς ἐνδεχέται τοῦτων καὶ τὴν προλαβοῦσαν ἐκείνος φησὶ τὰ ἐκείνου τῆς ὕλης βαίνοντα ἀπαλεγέσθω· δοκεῖ γοῦν ἐνδιδόναι χωρεῖν ἀνάγκης τοῖς ἀλλοτρίοις μηκύνειν.

ΟΙ μὲν δὴ ὅλῃ τῇ αὐτισχέφειν λείκνυσθαι τὸ τί ἐστιν ψυχὴ ἢ τί ἐστιν ἄνθρωπος· ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν ὄντων, ἐν ὧ ἀρχῆς αἰτοῦσθαι· οἷον εἴτις ἀξιώσειε ψυχὴν εἶναι ἐν, αὐτὸ ἐαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν. ἔστιν δ' ἀριθμὸν αὐτὸν ἐαυτὸν κινοῦντα· ἀνάγκη γὰρ αἰτεῖσθαι πῶς ψυχὴν ὅπερ ἀριθμὸν εἶναι αὐτὸν ἐαυτὸν κινοῦντα. οὕτως ὡς ἐν αὐτὸ ὄν.

Ω αὐτῷ φησὶν ὑπόκειται ἁμαρτήματι, καὶ οἱ αὐτισχέφοντας λόγους πρὸς ἀλλήλους λαμβάνοντες, καὶ δῆλ τούτου δείκνυσιν ὁρισμὸν κατὰ τινος ὁρισοῦ ὁμόμενος· καὶ οὗτοι γὰρ ζητεῖται λεχθῆναι, ὡς ὁμολογούμενον οὐ ταῖς προτάσεσι λαμβάνουσι δεῖ δὲ μεταχειρίζει ἐν λόγον πρὸς ἐν ἀφέσθαι, οὕτω λέγοντας καὶ οἱ δῆλ τὸ αὐτισχέφειν δείκνυτες τί ἐστι τόδε καὶ τῷδε, ἐν ᾗ ἀρχῆς αἰτοῦσθαι· καὶ παραλήμμα τὸ λόγου, ὃ ἐξωκρᾶτης· οὗτος γὰρ τὴν ψυχὴν ἀριθμὸν κινοῦσα ἐαυτὸν ἐν ἀποδείξαι προσθήσεως ὡς ὁρισμὸν αὐτῆς ἔσται ἐν λόγον κατηγορούμενον ἔχουσαν, ἕτερον λόγον μέσον παρελάβε· ἐν, αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν· τούτους γὰρ οὖν δύο λόγους λαβὼν αὐτισχέφοντας πρὸς ἀλλήλους, ᾗ ἐν ἕτερον αὖ, ἐστι πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτισχέφοντα, οὕτως ἐδεῖ ποιεῖν τὴν ἀπόδειξιν. οἷον ἡ ψυχὴ, αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν. καὶ ἐν, αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, ψυχή. πάλιν δ' ἔστι αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, ἀριθμὸς κινῶν αὐτὸς ἑαυτὸν· ᾗ ἔστι ἀριθμὸς κινῶν αὐτὸς ἑαυτὸν, αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν· εἶτα ἐν συλλογισμὸν συνετίθεσθ ἡ ψυχὴ, αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν. ἐν, αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, ἀριθμὸς αὐτὸς ἑαυτὸν κινῶν· οὕτως οὖν ποιῶν, ἅμα μὲν ἔλαβεν ὁρισμὸν ψυχῆς, ἐν, αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν ὅπερ ὧν ζητούμενον, ἅμα δ' ἐπεὶ δὴ αὐτισχέφουσι, καὶ ταῦτ' ἐν ἐν, αὐτὸ αὐτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, καὶ ἐν, ἀριθμὸν κινοῦντα ἑαυτὸν ἔλαβεν. οὐ τῷ λέγειν πῶς ψυχὴν αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, ἐν ᾗ ἀρχῆς ἤτησατο· ᾗ ἀρχῆς γὰρ ὧν, εἰ ἡ ψυχὴ ἀριθμὸς,

Xenocrates

Xenocratis syllogismus

11. πρ. ἐσθ' ὅτι

Videtur hic & mante dictis appellare simpliciter proprium ut est una exgnq: nocibus proprium, ad differentiam diffinitionis quam ubiq: etiam appellat propriū, sed videtur diffinitio esse proprium compositū & complexe nō simpliciter.

αὐ᾽ὸς ἑαυ᾽ὸν νενῶ᾽κε τοῦτο δὲ τοιοῦτόν ἐστι λέγειν οἷον ἡ ψυχὴ ἐστὶν ἡ αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν· ὥστε λέγων οἷον ψυχὴν ἐστὶν ἡ αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, αὐτὸ μόνον αὐτὸν ἑαυτὸν νενοήκατε ἔλεγεν. ὅσπερ δ᾽ ἴσως ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ λέγειν αὐτὰ οἷον ψυχὴν ἐστὶν ἡ αὐτὸ ἑαυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἐλάμβανε δὲ οὕτως ὡς ἡ αὐτὸ ὄν, ὅσπερ σημαίνει· ὅτι οὕτως ὡς ὁρισμὸν ἀντιστρέφοντά τε καὶ οὐ τῷ τί ἐστιν αὐτοῦ λεγόμενον. ὁ γὰρ οὕτως ἔχων λόγος, ἐστὶν αὐτό ἐστι τῷ ὁρισῷ.

ΟΥ ΓΑΡ εἰ ἀκολουθεῖ ἐστὶν ἃ τῷ β καὶ ὅσπερ τῷ γ, ἔσται τῷ γ ἐστὶν ἃ ἐστὶ τί ἐστιν εἶναι· ἀλλ᾽ ἀληθὲς ἐστὶν εἰπεῖν ἔσται μόνον.

Ε ἡ μὲν γὰρ ὁρισμὸν φησὶ βούλεσθαι ἀποδείξαι, τοιαῦτα δεῖ εἶναι τὰ λαμβανόμενα, ὡς ἀλλήλοις ἀντιστρέφειν καὶ εἶναι ταυτά· εἰ δ᾽ ὡς ἁπλῶς ἑπόμενα, οὐκ ἔσται ὁ μείζων, τὸ ἐλάττονος ὁρισμός. οὐ δ᾽ ἔσται αὐτῷ ἐστὶν ἡ τί ἐστιν· ἀλλὰ μόνον ἔσται αὐτῷ ἀληθῶς ἁπτηγορούμενον· ἢ οὕτως. ἴσως μὲν γάρ, εἰ αὐτὸ τις ἀκολουθήσει σὺ τοῖς ἠληθεσιν· ὡς τὸν τε μείζω τῷ μέσῳ ἕπεσθαι καὶ ὅσπερ τῷ ἐλάττονι· καὶ ὅλῳ ὅσπερ καὶ ἐν μείζων· ἀλλ᾽ οὐ ὅλῳ ὅσπερ ἡ ἀνάγκης καὶ ὁρισμὸς ἔσται τὸ ἐλάττονος· ἀλλὰ κατηγορηθήσεται μόνον ἀληθὲς αὐτό· ἢ καὶ ἐπόντος. ὡς πρός τινος ἐπόντος. εἰ δὲ οἱ ληφθέντες λόγοι, πρός τε ἀλλήλους καὶ τὸ ὁρισὸν οὕτως ἔχουσιν, εἴτε καὶ ἐκεῖνον ἕπεσθαι θατέρῳ θάτερον, ἐν μείζονα τῷ μέσῳ· καὶ ἐν μέσον τῷ ὁρισῷ, τί πρὸς ὅσπερ ὁρᾶις, φησὶν αὐ᾽ὸς πρὸς ἃ λέγονται. ὡς οὐκ ἀρκεῖ τὸ ἕπεσθαι μόνον, πρὸς τὸ εἶναι καὶ ὁρισμόν, ἀλλ᾽ ἔστι μόνον ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἔστι τόδε καὶ τόδε· οὐ μὴν καὶ ὡς ὁρισμός.

ΟΥ᾽ΔΕΙ ἔστι τὸ ἄ ὅπερ τί καὶ κατὰ τοῦ β κατηγορεῖται παντός. καὶ γὰρ τὸ ζῷον εἶναι, κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι· ἀληθὲς γὰ᾽ πᾶν τὸ, ἀνθρώπῳ εἶναι ζῷῳ εἶναι. ἀλλ᾽ οὐχ οὕτως ὥστε οὐκ εἶναι. ἐὰν μὴ δῶμεν μὴ οὕτω λάβῃ οὐ συλλογιστέον ὅτι τὸ ἃ ἐστὶ τοῦ γ τὸ τί ἐστιν εἶναι καὶ ἡ οὐσία. ἐὰν δὲ οὕτω λάβῃ, πρότερον ἔσται ἀληθῶς τῷ γ, ὅτι ἐστὶ τὸ τί ἐστιν εἶναι τὸ Β. ὥστ᾽ οὐκ ἀποδείκνυται. τὸ γὰρ οὐ ῥᾳδίᾳ ἐλήφθω.

Κ ατασκευάζει τὸ ἐρωτηθὲν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν. καὶ ὡδὶ τὴν οὐσίαν τὸν λόγον ὡς δυσδηλοτέρων προσχειρίζόμενος. τὴν γὰρ ἐπομένων ταῖς ὁρισθείσαις οὐσίαις, τὰ μὲν ἁπλῶς ἑπόμενα· τὰ δ᾽ ὡς συμπληρωτικὰ τῆς τῆν ὁρισῶν οὐσιῶν ὑπάρξεως. διὰ πρῶτον εἰσὶ τὰ γένη. λέγει τοίνυν ὅτι κἂν οὐσίαν τινὰ λάβῃς τὸν μείζονα ὅρον καὶ κατὰ τοῦ μέσου κατηγορήσεις πάντως, οὐ μὴν οὕτως ἵξῃ ἀνάγκης ἔσαι ὁρισμὸς, ὁ μείζων τοῦ ἐλάττονος· οὐδὲ γὰρ τὰ γένη αὐτὰ ὡς ὁρισμοὶ κατηγορεῖται ὧν κατηγορεῖται. οὐδὲ αὐτοὶ οἱ ὁρισμοὶ τὴν ὕλην, κατηγορούμενοι τὴν εἰδῶν καὶ τὴν ὁρισμῶν αὐτῶν, ὡς ὁρισμοὶ αὐτῶν κατηγορῶ ται. ἀληθεύουσι μὲν γὰρ λεγόμενοι κατ᾽ αὐτῶν· οὐ μέντοι γε πρὸς αὐτὰ αὐτὰ τοιοῦτοι εἰσὶν· οἵ ἐστιν ἡ ξῶον ἔστι μὲν ὅπερ τί τουτοῦτον οὐσία. καὶ οὐσιωδῶς οὐ κατὰ φύσιν κατηγορῆται κατηγορούμενον· καὶ ἡ ζῷῳ εἶναι, ἤτοι ὁ λόγος τοῦ ζῴου ὁ τοῦ τί ἐστιν εἶναι, κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι. ἤτοι κατὰ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου· πρὸν ἢ ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, οὐσία ἐμψυχος αἰσθητικὴ θνητόν. ὥσπερ καὶ ἡ ζῷον πανταχοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖται. πᾶς γὰρ ἄνθρωπος ζῷον· ἀλλ᾽ οὐκ οὕτως κατηγορεῖται ὁ λόγος ὁ τοῦ τί ἐστιν εἶναι τοῦ ζῴου, τοῦ ὁρισμοῦ. τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε οὐδὲ εἶναι· οὐδὲ γ᾽ αὐτὸ ἀντιστρέφει ὁ λόγος τοῦ ζῴου. οὔτε πρὸς ἅπαν ἄνθρωπον, οὔτε πρὸς ἅπαν ὁρισμὸν αὐτοῦ εἰ οὖν αἱ οὐσίαι καὶ τὰ οὐσιώδη λεγόμενα κατά τινων, οὐ δηλοῖ αὐτοῖς ἕπεσθαι καὶ αὐτῶν ἀληθῶς κατηγορεῖται, οὐ δὴ ὅσπερ ἐξ ἀνάγκης καὶ ταυτὰ ἐκείνοις ὄντα καὶ ὅροι αὐτῶν, ἀολλήγ᾽ ἀνάγκη ἕτερόν τι ἢ οὖν διαθέτ᾽ ἐλλιφὲ τὰ οὐσιώδη, ὡς ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν, ἢ ὡδὶ τὴν οὐσίαν ἐποιήσατο τὸν λόγον, ὡς τοῦδὶ τὴν ὁρισμῶν διδάσκων ὡς οὐκ ἀποδείκει ὑπόκειται. δόξει γὰρ ἀδ᾽, ἴσως τοῦδε τὸν συμβεβηκὸς λαβεῖν εἰς παράδειγμα τοῦδὶ τὴν ὁρισμὸν ἐν λόγον ποιούμενον τοίνυν ἵνα ἐν ὁρισμόν τις συλλογίσαιτο· λέγει οὖν λαβεῖν πρὸς ἀλλήλους αὐτιστρέφοντας ὅρους, πάλιν δὲ εἰ οὕτως λάβῃ, πρὸ τῆς ἀποδείξεως ἐζητούμενον λήψεται· ἐπεὶ οὖν ἐκατέρῳ ἁπτοπία τῆς ἕπεσθαι, οὐκ ἔστ᾽ ἐν ὁρισμὸν ἀποδείκνυσθαι. τὸν ἐν γὰρ δηλοῖ τὰ ἑξῆς λεγόμενα πρὸς πᾶσιν τούτοις φησὶν ὁ ἀλέξανδρος· ὅτι ἐπεὶ αὐτιστρέφουσιν, οὐδὲν αὐ᾽ ἦττον δεῖ τῷ ἑτέρου τὴν ὁρισμῶν, ὃ ἑτερος ἀποδείκνυσιν· καὶ οὕτως αὖ εἶεν δ᾽ ἀλλήλων δεικνύμενοι. ὅσπερ δ᾽ ἀλλότε τε οὐ ἀποδείξεως. ἀλλὰ καὶ ἄμφω οἱ ὁρισμοὶ ὁμοίως καὶ αὐτῶν ἐστὶ καὶ προλαμβάνουσι. οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρου ὁρισμὸν δὲ καὶ οὕτως· ὁ μὲν ὁρισμὸς πῶ οὐσίαν παρίστησιν. ἡ δὲ ἀπόδειξις τὰ ἑπόμενα, ἤτοι τὰ κατὰ συμβεβηκὸς τα σωίστησιν· προτέρα δὲ φύσει ἡ οὐσία τῆν ἐπομένων οὐτῆ· καὶ ὁ ὁρισμὸς ἀρχὴ, τῆς ἀποδείξεως καὶ αὖ ὅτις φύσει πρότερον ἐστὶν εἶναι ἁπλῶς, τὸ πῶς ἐστὶν καὶ συμβέβηκε ὅσπερ ἐκείνῳ· ἐστὶν ἄρα ὁ ὁρισμὸς ἀποδίδωσι. τὸ δὲ πῶς εἶναι, ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἐπίσταμεθα· ὡς δὲ ταῦτα ἔχει πρὸς ἄλληλα, οὕτως καὶ ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις ἀποδοῖη δ᾽ αἰτίας καὶ διαλύσεις πῶ αἰτίαν τοῦ μὴ τὸν ὁρισμὸν ὅλῳ συλλογισμὸν ἀποδείκνυσθαι. εἰ γὰρ ὁ νοῦς, τὰ εἴδη· εἰδὸς δὲ τὰ ὁ ὁρισμὸς, εἴη ἂν, ὁ ὁρισμὸς, ἀνάλογον ᾧ νῷ. ἐπεὶ δὲ καὶ οὐσία τῆς ψυχῆς, οὗ τῷ διανοεῖσθαι ὅτι· τὸ δὲ διανοεῖσθαι, τὸ συλλογίζεσθαι ὅτι, εἴη

χολῆ γὰρ · i · multo
mimus ·

Ἰοίτω · inceptiui · Nota

Ἐκ his quæ sequuntur substantias diffinitas quædá simpliciter sequuntur, alia autẽ ut completiua substantiarũ diffinitarũ existẽtiæ ut sunt genera

Ὅπερ τί hoc ÷ subst^a, & substantialiter prædicatũ de quo secundũ naturam prædicatur Nota pro physices ὅπερ ὅτι.

Recte Alexander

Alexãder

Diff^o substãm significat demonstratio autem sequentia illam siue ipse accidentia · Prior ÷ autem natura substa accidentib^). ergo prior ÷ diff^o demonstratioe & p consequẽs quod ÷ poste rius non potest demonstrare quod est prius ÷ /.

Διαποδακτικὸς syllogizare ÷ ergo διάποδα syllogizatio

αὖ᾽ὸ συλλογισμὸς, ἀνάλογον τῇ ψυχῇ· ὥστ᾽ ἐπεὶ ὁ νοῦς πρότερον τῆς ψυχῆς, καὶ ὁ ὁρισμὸς συλλογισμοῦ πρότερος· ὡς γὰρ ὁ νοῦς πρὸς ὁρισμὸν, καὶ ἡ ψυχὴ πρὸς συλλογισμόν· καὶ ἀπλῶς ὡς ὁ νοῦς πρὸς ψυχὴν, οὕτως ὁ ὁρισμὸς πρὸς συλλογισμόν. πρότερον δὲ ὁ νοῦς τῆς ψυχῆς καὶ αἴτιος· πρότερος αὖ καὶ ὁ ὁρισμὸς, τῆ συλλογισμοῦ καὶ αἴτιος· ὥστε ἡ αὐτὴ ὅρος συλλογισμοῦ· οὐκ ἀνάπαλιν. καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς ὁ συλλογισμὸς οὐκ ἐκ τοῦ συλλογισμοῦ ἡ ἀρχή·

» Α᾽ΛΛΑ᾽ μὴν οὐδ᾽ ἡ διὰ τῆν διαιρέσεων ὁδὸς συλλογίζεται, καθάπερ οὐ τῇ ἀναλύσει τῇ τοδὶ τὸ σχῆμα τὰ ὅρια τοῦ. οὐδὲ μοῦ γὰρ ἀνάγκη γίνεται ἐκ προτάγματα ἐκεῖνο εἶναι, τῶν δ᾽ ὄντων· ἀλλ᾽ ὡς πρότερον οὐ δ᾽ ἐπάντων ἀποδείκνυσιν· οὐ γὰρ δεῖ ἐκ συμπεράσματα ὁρᾶσθαι, οὐδὲ τῷ δῶναι εἶναι· ἀλλ᾽ ἀνάγκη εἶναι ἐκείνων ὄντων, κἂν μὴ φῇ ὁ ἀποκειμένος.

Ε᾽ πειδὴ τέσσαρες τῆς διδασκαλίας οἱ τόποι ἢ τ᾽ μαθήσεως ὁρισμός τε ἢ ἀποδεικτικὸς διαιρετικὸς ἢ ἀναλυτικός· ἐδείχθη δὲ τ᾽ ἀποδεικτικῆς πῶ ὁρισμικῶ οὐ μόνον ἐτόπαν, ἀλλὰ ἢ προτόπαν ἢ αὐχμικῶ· ἐμῶ ἢ κὠτ᾽ ἀποχλυνωσικόν· δεῖ τ᾽ ὁρισμὸν ἀποδείξει ὁ σωίολον ὑποκείμενον, ὠδὶ πῶ διαίρεσιν μεταξὲ ἔθηκε· μήποτε αὐχ ζητ᾽ ὅλῳ ταύτης οὖν ἐν ὁρισμὸν συλλογίζεσθαι καθὼς τισιν ἔδοξε· ἢ δείκνυσιν οὐ μόνον μὴ συλλογιζομένῳ ἐν ὁρισμὸν πῶ διαίρεσιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ἁπλῶς συλλογιζομένῳ. περὶ οὗ εἴρηκε μὲν καὶ σὺ τῷ τοδὶ δυσπόριστο προτάσεσι· δεῖ δὲ καὶ ταῦθα ἐφ᾽ ὅσον δεῖ πρὸς ἃ προκείμενον ἡμῶν ὁρᾶν ἄλλως ὁ δὴ ἢ μᾶλλον· ἐπειδὴ προέθετο δείξειν πῶς ἔχει πρὸς ἐν ὁρισμὸν ἡ ἀπόδειξις, καὶ ἔλειξε δεῖν μήτε, ἀποδείξει μήτε ὅλως συλλογισμῷ ὑπάρχοντος κείμενον, ἀλλ᾽ ἀρχικόν τινα ὂν τὸν τῆς ἀποδείξεως, εἰσὶ δὲ καὶ ἑτέροι παρὰ πῶ ἀπόδειξιν τρόποι δ᾽ ὧν δοκεῖ τι ἀποδείκνυσθαι, οἷ, ἢ διαίρεσις· ἢ ἐπαγωγή· οἱ ὑπάρχοντος λόγοι, καὶ ἕτις ἕτερος, μάλιστα δὲ οἱ διαιρέσει χρώμενοι, πρὸς ὁρισμῶν ἀρχὴ γένεσιν, δοκοῦσι τοδὶ ἐκάστου τῶ μορίων αὐτῆ συλλογίζεσθαι· καὶ οὔτω πάντα σωτιθέντες ὁμοῦ ἐν ὁρισμὸν ἀποτελεῖν, δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ δι᾽ ἁ τούτων ἀποδείξει ἡ ὅλως συλλογισμῶ ὁ ὁρισμὸς ὑπόκειται. οὔτε γὰρ ἡ διαίρεσις, οὔτ᾽ εἰ τις τῆν ναῦν εἰρημένων τρόπων συλλογίζεσθαι πέφυκε· ὅτι δὲ ἄλλα παρὰ πῶ ἀποδεικτικῶ τε καὶ συλλογιστικῶ, ἢ διαιρετικὴ δῆ· ἢ ὅτι ἢ δὲ οὐ συλλογίζεσθαι πέφυκε, δείκνυσιν ἐν ὁρισμὸν τῆ συλλογισμοῦ μεταχειριζόμενος· ὁ δ᾽ λόγος τῆ συλλογισμοῦ δῆ, ἢ, ἄλλων κειμένων, ἕτερόν τι αὐτοῖς ὀφ᾽ ἀνάγκης ἕπεσθαι οὗ μὴ ὄντος οὐ τῇ διαιρέσει, ἢ, ἕτερόν τε εἶναι παρὰ ἐν συλλογισμόν, καὶ ἢ μὴ συλλογίζεσθαι αὐτῶ, ἀποδείκνυται. ὁμοίως δὲ πῶ διαίρεσιν, τῶ ἑπόντι, ὅσον κατὰ ἢ μὴ ἀποδεικνύναι· καὶ γὰρ ὁ ἑπάντων, οὐδὲ μᾶ ἀνάγκη χρώμενος ἢ κατ᾽ ὅλου σωίστησιν· ἀλλὰ τῆ προσδιαλεγομένου διδάντος, συμπεράνειν δοκεῖ· οὐ γὰρ εἰ τόδε καὶ τόδε τῆν κατ᾽ ἐκείνου ὑπάρχει, ἀνάγκη καὶ ἀπλῶς οὕτως ἔχειν ἢ ὅσπερ κείμενον· ὥστε ἔξεσιν αὐτιπεῖν πρὸς ἢ κατ᾽ ὅλου ἐν προσδιαλεγόμενον· ἢ δ᾽ αὖ ἢ θεωρεῖται καὶ τοδὶ πῶ διαίρεσιν· ὁπότερον γὰρ τὸ ὂν ὧν ὁ τῆ ἀνθρώπου λόγος εἰ τύχοι σωίστασι διαιρῶν τὶς ἐκλέγοιτο, ὁρᾶιτ᾽ ἄν· αρ᾽ ὁ ἀνθρωπος ζῷον, ἢ ἄψυχον· εἶτα ἐ ζῷον λαμβάνει οὐ συλλογίζεται. ὅσπερ δὲ λαβεῖν, πάλιν διαιρεῖ· παῦν δὲ ζῷον, ἢ πεζὸν ἢ πτηνὸν ἢ νηκτόν· εἶτα λαμβάνει ἐ πεζόν· αὖθις δὲ διαιρεῖ ἐ ληφθὲν, εἰς ἄπουν καὶ δίπουν καὶ πολύπουν· καὶ σωτιθησιν ἐ ἄπουν· εἶναι λέγων ἐν ἄνθρωπον, ζῷον πεζὸν δίπουν· ἀλλ᾽ οὔτε ἕκαστον τῆ μορίων, οὔτε ἐ ἄπουν ἀκολουθεῖ ὧ ἀνάγκης· ἀλλὰ κἀκεῖνα καὶ ὅσπερ λαμβάνεται· ἀλλ᾽ οὐχ οὕτως ἔχει ὡδὶ τῷ συλλογισμοῦ ἐ συμπέρασμα· ἵν᾽ ἢ ὁρῶνται ἢ δίδῶνται, ἀλλ᾽ ὧ ἀνάγκης ἕπεται οὐσῶν τῆν προτάσεων· ὡς μὴ δὲ λέσθαι τῆς τῷ ἀποκειμένου ὁμολογεῖν· εἰ δὲ καὶ τινὲς μὲν τῆν ὁρισμῶν, ἐκπλεόνων τινὲς δὲ ὧ ἐλαττόνων σύγκεινται, οὐδὲ μέχ᾽ ὅσον εἰς ὅσπερ διαφορὰ· κἂν τε γὰρ πλεῖω ἢ τὰ εἰς πῶ σωίθεσιν τῷ ὁρισμοῦ λαμβανόμενα, ἐ αὖ᾽ὸ γίνεται τοσοῦτον δὲ ἀπέχει τῷ συλλογίζεσθαι ἢ διαίρεσις, ὡς σὺ μετιέντας αὖ᾽ὸῦ, ἀσυλλογίστως λαμβάνειν ἢ ἃ συλλογισθῆναι οὐδέχεται· οἷ, ἐ ἐν ἄνθρωπον εἶναι ζῷον, οὐδέχεται διαιρεῖσθαι ὅλῳ συλλογισμῷ· μέσῳ ληφθέντος τῷ αἰσθητικοῦ· τοῖς δὲ λοιποῦσιν ἐκδιαιρέσεως, ἀσυλλογίστως ἐλπίσαι· καὶ ὡδὶ ἄλλων ὅσπερ τὶς βούλοιτο πολλῶν· ἅπερ ἢ διαίρεσις μὴ, λαμβάνει· πέφυκε δὲ μέσου λαμβανομένου τινὸς, ὅλῳ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι· ἢ γὰρ διαίρεσις πᾶσαι δ᾽ ὁρᾶτε σῶς τε καὶ συγχωρήσεως προέισι· μισθοῦ ἐ ἀναγκαῖον ἐπάγουσαι· ἔτι δὲ, οὐκ εἰ ἰδία κατηγορεῖται, δῆλον ὅτι ἤδη καὶ ὁμοῦ· οὐ γὰρ εἰ σκυτεὺς καὶ ἀγαθὸς καὶ σκυτεὺς ἀγαθὸς ἔπεται, οὐ πᾶν κατηγορήματος σωήμα κατὰ τινος ἀληθῶς λεγόμενον, ὡς ὁρισμὸς κατ᾽ αὐτῆ λέγεται· ἀλλ᾽ οὐδέχεται καὶ ἄλλως κατηγορεῖσθαι· ἀγαθὸς γὰρ καὶ φιλόσοφος ὁ σωκράτης, καὶ ἀγαθὸς ὁ σωκράτης φιλόσοφος· ἀλλ᾽ οὐχ ὁρισμὸς σωκράτους, ἐ ἀγαθὸς φιλόσοφος· καὶ ἐ ἰσόπαλυρον, τείτωνον, οὐχ ὁρισμὸς δὲ τούτου, ἐ κατηγόρημα δ᾽ ὅσπερ κατὰ ἐ μὴ ἀποδεικνύναι· καὶ γὰρ ὁ ἑπάντων, οὐδὲ μᾶ ἀνάγκη χρώμενος ἐ κατ᾽ ὅλου σωίστησιν· ἀλλὰ τῆ προσδιαλεγομένου διδάντος, συμπεράνειν δοκεῖ· οὐ γὰρ εἰ τόδε καὶ τόδε τῆν κατ᾽ ἐκείνου ὑπάρχει, ἀνάγκη καὶ ἁπλῶς οὕτως ἔχειν ἐ ὅσπερ κείμενον· ὥστε ἔξεσιν αὐτιπεῖν πρὸς ἐ κατ᾽ ὅλου ἐν προσδιαλεγόμενον· ἐ δ᾽ αὖ᾽ὸ

Multimodi deceptionis uolenti ex diuisione constituere diffinitionem

Hyperbasis

Aphæresis

Prosthesis

Non satis ÷ adhuc ut sit diffinitio conuertibilis cum eo de quo dicitur

περιττόν

ἀπροσεξία inconsiderata

ἄτομος διαφορά qd.

Diuisio quomodo procedat

νᾶ ⸌ ὡσ δηναι αὖ ἐν οὐ πολλῷ τολάτει μὴ βάθει διαφορῶν πλὴ ἑαυτῶ ἐσυνεγμόν τα διαδοιεν τολά-
νης δὲ ῥόποι πολλοί· οἷ) ὑ πῤ βασις· ἀφαίρεσις· πρόθεσις ⸌ ὑπ̓ βασις μὲν οὖν ϛδιν, ὅτάν τις ᾖ τὰ
ᾖ βᾶ ϛος ἐλλίπη τί ἀϕ̓ τῶ γένους ᾖ κατιών· οἷ) εἰ ἦν ἄνθρωπον ὁρίζεσθαι πρόκειται· καὶ λάβη μὲν
ζῶον εἶναι αὐτόν· ζητεῖ δὲ, τῷ γένει προσθεῖναι τὰς διαφορὰς· μὴ ταύτας οὖρεῖν πειρᾶται τῇ δια-
ῥέσει· εἶτα τί μοι ᾖ ζῶον, εἰς ἄπουα καὶ πολύπουα· ὑπ̓ ῥβᾶς ᾖ πεζόν· ἔστι δὲ ὅσον ᾖ κατὰ ϕύσιν ὁρισμοῦ·
ὅτι μὴ ὁ σκοπὸς ϕυλάττεται τῶ ὁρίζεσθαι· σκοπὸς δὲ τῶ ὁρισμοῦ, ᾖ μηδὲν παραλιπεῖν τὴν συμ-
βολιρούντων πλὴ οὐσίαν τῶ ὁρισοῦ· ἀλλὰ πάντα ὀζελθεῖν· ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν δέχεται δηλωτικὸς
εἶναι λόγον ᾖν ὁρισμόν, τῆς ϕύσεως τῶ ⸌ ὠ κειμένου πράγματος ⸌ εἶτα μὲν λέγει τὰ δὲ παρα-
λείφει τὴν οὐ τῷ τί ϵδιν οὐ γὰρ αὐξει ᾖ αὐτισϕέρειν· ᾖ γὰρ αὖ, λόγος ἴω ᾖ τὸ ἴω εἶναι δηλῶν, ᾗ ἄ-
τομος μᾶλλ τῶ γένους διαφορά· οἷ) ᾖ ἀιδιητικὸν μᾶλλ τῆς οὐσίας· τῷ γὰρ ζῴω ἄτομον ᾖ ἀιδιητικόν·
ἐπεὶ καὶ αὐτισϕέρει· ᾗ ὧδε τῶ ἀνθρώπου ᾖ, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν μᾶλλ τῶ ζῴου· αὐτισϕέρου-
σι γὰρ τοῦτα καὶ οὐ τῷ τί ϵδιν· ἀλλ̓ οὐδ̓ ἐστὸν ᾖ τί ϵδιν· οὔτε ἐκεῖνο τῶ ζῴου, οὔτε ϵδτὸν τῶ ἀνθρώ-
που· ὅτι μὴ πλὴ οὐσίαν ἀπλῶς δηλοῖ· ἐπεὶ οὐ πᾶϛ ἔν πεῖξεισιν ἀϕαίρεσις δὲ, ὅταν μὴ τὰ ἀπλῶς ἑλ-
λείπει· μὴ πάσας τὰς διαφορὰς ἐκπιθέμενος· οἷ) ἐκ τί μοι ᾖ ζῶον εἰς πῖῶον μὴ νῦν ἦν, παραλιπὼν
ᾖ πεζόν· πάντως γὰρ ζῶον εἶναι ἦν ἄνθρωπον θέμενος, μιᾷ τὴν διαιρουσῶν ᾖ ζῴων διαφορῶν,
ἀναγκαισθήσεται ⸌ ὠ θέσθαι αὐτόν· καὶ οὕτω τὰ μὴ ὄντα τῷ ὁρισῷ, ὡ τῷ τί ϵδτι λήψεται· καὶ
οὐ τοι μὲν, οἱ δύο ῥόποι τῆς ἀπότητος· ὅ, τε κατὰ πλὴ ὑ πῤ βασιν καὶ ὁ κατὰ πλὴ ἐλλιψιν· ἡ δὲ πρόθε-
σις γίνεται, ὅταν τις ἐκ τῆν συμβληρωτικῶν τῆς οὐσίας, ᾗ σύ, ϑημα ποιησάμενος, προσθῆται
ἐπέκεινα· ὡς καί τι λαβεῖν τῆν μὴ κατὰ τὸ εἶδος ἀλλὰ κατὰ πλὴ ὕλιν ὑ παρχόντων τῷ ὁρισῷ· οἷον
ϵδτὶ ᾗ ἄῤῥεν καὶ ϑῆλυ· ᾗ τολατυώνυχον καὶ χαμψώνυχον· ᾗ ὀρθοδοντικὸν καὶ ⸌ πριστικὸν καὶ τὰ τοιαῦ-
τα· εἰσὶ δὲ καὶ ἕτερα τὰ κατὰ συμβεβηκὸς αὖ ὑπάρχοντα· οἷ) ᾗ λυπητόν· ᾗ γραμματικόν· εἰ οὖν
ζῴου πεζὸν δ̓ ποιω εἴπας μὴ ἀρκεσθῆ· ἀλλ̓ ἔτι προσθήσει λέγων τολατυώνυχον ἢ ὀρθοδοντικὸν ἢ
⸌ πριστικὸν ἢ τί τοιοῦτον, οὐ σημεῖον δὲ ἔδτι κατὰ τὸ ὁρισμοῦ· ἀδιανοήσαν τε ἐμποιοῦσα· ὡς δοκεῖν μὴ
αὐτισϕέρειν τῷ ἀνθρώπῳ ᾗ ζῴου πεζὸν δ̓ ποιω· ἀλλ̓ εἶναι κοινὸν καὶ ἑτέρῳ ὃ μὴ ὀρθοδοντικὸν πε-
⸌ πριστικὸν ϵδτὶν ἢ ὃ μὴ τολατυώνυχον· ἀλλὰ καὶ τολείω τῶ δέοντος ἔχων ὁ τοιοῦτος ὁρισμὸς, παρα-
βαίνει πλὴ σωτομίαν· καὶ ᾗ εἶναι ὄρος, καὶ οὕτως ἀπόλυσιν ⸌ ὥστε πρὸς συλλογίζεσθαι ᾖν ὁρι-
σμὸν, ἔτι καὶ ἐπισϕαλὴς ἐς πλὴ αὐτῶ εὕρεσιν ᾗ διαίρεσις· πολλοὺς ἔχουσα τοὺς τόπους τῆς ἀπότητος.
ϖοῦ δὲ τῆς τῆν ἄλλως συμβεβηκότων προσθήκης· οἷ), τῶ λυπικοῦ· τῶ γραμματικοῦ· τῆν τοιούτων, πε-
ριττὸν καὶ λέγειν ϵδτὶν· αἷ μὲν δὴ ἁμαρτίαι κατὰ ὡς ᾗ κατὰ λογικὸν οὐ τῇ διαιρέσει παρείρηται, αὖτοι εἰ-
σὶ τὶ δὴ ὀλῷ τοὺς ὡς ἄχρηστον ταύτην παρασκοπούμεθα, καὶ οὐδέποτε ὅλως παραλειπόμεθα·
ἢ χρὴ αὐτὴ δέσθαι τοὺτους παρατηρήσεις τινὰς, δἰ ὧν τῷ διαιρεῖν κατορθοῦντες ἐσόμεθα. εἰ γὰρ
ᾗ γένος ὂν ἀρχῆς αἰτησάμενοι ⸌ προῦργον γοῦ, ᾗ εἶδος λαβεῖν τοῖς διαίρεσιν προθεμένοις φοιτᾶσε-
σθαι μηδὲν μὴ τῆν συμβεβηκότων παραλειπόμεθα· ἀλλ̓ οὐσιώδη πάντα ἰὼ τῷ τί ϵδτι, καὶ ᾗ ἐφε-
ξῆς τῇ διαιρέσει τηρήσομεν· ὡς μὴ ὑ πῤ βᾶσιν μηδὲν κατὰ βάθος προϊόντας, μήτε μὴν παραλι-
πεῖν τί κατὰ τολάτος τῆν εἰς ἃ διαιρεῖται τῆν διαιρουμένων ἕκαστον, σὺν ἁρμοδίους τῆς ἀπότητος ὁ-
ρους ἀποφυξόμεθα. καὶ ᾗ χρήσιμον τῆς διαιρέσεως ἐξόμεν πόθεν· δὲ ᾗ μὴ ἐλλιπεῖν τι διαιρουμένης
ἐπιγνωσόμεθα, εἰ ἅπαν ὃ τῶ διαιρουμένου μετέχει, ἐμπίπτει πρὸς διαίρεσιν. αὐδρᾶνιόντων καὶ ζη-
τουμένων ἢ μὴν ἀκριβῶς, πάντα τὰ τῶ διαιρουμένου μετέχοντα, καὶ μηδὲν κατὰ λιμπανόντων
ὃ ἐν τῇ διαιρέσει ἐμπίπτον αὐαφάνεται, ὡς μηδὲν ἐλλείπειν· οὕτω γὰρ ποιουμένων ἢ μὴν, ἀναγκαίως
ἔσται αὖ ἐλλιπὴς ἡ διαίρεσις· καὶ δῆλον ἐκ τούτων, ὅτι οὔτε αὐξάντα τὰ κατὰ πλὴ διαίρεσιν ἐμπίπτον-
τα ἁμαρτήματα· οὔτε ἄχρηστος ἡ διαίρεσις· ἀλλὰ τὰ γνώμενα πταίσματα κατ̓ αὖτὴν, παρὰ πλὴ ἀ-
γνοιαν ἔπεται ἢ πλὴ ἀπροσξίαν τῆν διαιρουμένων· οὐ παρὰ πλὴ ϕύσιν τῆς ἐπιστήμης· ἀναγκαιότα-
τον δὲ ᾗ διαιρεῖν οὕτως· δεῖ γὰρ μέχρι τοσούτου προϊόντα πλὴ διαίρεσιν· μήτε τι τῆν εἰδῶν παραλεί-
πουσαν, μήτε τι τῆν μεταξὺ ὑ πῤ βαίνουσαν· μήτε τι τῆν ἐκ τῆς ὕλης λαμβανομένων ἢ τῆν ἄλλως
συμβεβηκότων προσιθέσαν· ἕως οὗ εἰς διαφορὰν κατανήσωμεν ἄτομον· ἄτομος δὲ λέγεται διαφο-
ρὰ, ἧς προσιθεμένης τῷ λοιπῷ τῆν οὐσιωδῶς ἐκλεγόντων σωματι, οὐ χρεὶα προσθήκης ἐτι· δῆ-
λον ᾗ δὴ ἐν ὅρου ἀπορισθῆναι· τὸ παντὸς σωματος πρὸς ᾗ ὁρισὸν ὀζισάζοντός τε καὶ αὐτισϕέ-
ροντος· ἄτομος δὲ λέγεται ἡ τοιαύτη διαφορά, οὐχ ὅτι αὐτὴ οὐ τέμνεσθαι δύναται· οὐδὲ γὰρ
γὰρ ποτε τοιαύτην εἶναι πλὴ ἐφάτην διαφοράν, οἵαν καὶ τέμνεσθαι ἐκλιφθεῖν κατ̓ ἑαυτήν· ἀλλ̓ ὅτι
ἐφάτη ϵδτὶν ὁρισικοῦ σωματος· δύο γὰρ ἅμα τῷ σωματι τελῶσαι τοὺς πρὸς αὐτῆς, ᾗ ὁρισὸν τί ϵδτι δη-
λοῦσα· καὶ μηκέτι δὲ ἔσθ̓ ὅσον δεομένη τομῆς ⸌ προκείσθω τῆν λεγομένων παράδειγμα, ὅπερ καὶ ἀρι
στοτέλης προλαβὼν εἰλήφε· καὶ ἔστω ᾗ ὁρισὸν, ἄνθρωπος· αὐτοῦμεθα τοὺτου γένος εἶναι ᾗ ζῷον· εἶ
διαιρούμεν εἰς πεζὸν πῖῶον καὶ ⸌ πτερωτόν· ὁ δὴ ἄνθρωπος, οὔτε πῖῶον, οὔτε νηκτόν ϵδτιν· ἀλλὰ πεζόν.
πάλιν ἐπεὶ οὖπω ὀζισάζει ᾗ ζῷον πεζὸν πρὸς ᾗν ἄνθρωπον, διαιρούμεν εἶδος εἰς ἄπουα καὶ δί-

⸌ Per interrogationem. i. Num propter has peccandi occasiones omittemus ut mutilem diuisionem nunqm ea usuri.

∴ ⸌ f. νηκτόν ϖως

Diuisio ex sit utilis ad inuentionē diffinitionis nō tamē syllogizat · neq: enim omnis modus noscendi ÷ syllogisticus

Inductio ex posterioribus probat porabolice

Demonstranti contradici non potest · inducenti potest

Medium in propositione mihi aliud quam causa

Causa tonitrui Nubes

Alexander

ϖως καὶ πολύπουν· ἐπεὶ οὖν οὔτε ἄπουν οὔτε πολύπουν ἄνθρωπος, ἔστιν ἄρα δίπουν· ἄτομος οὖν
ἔσθ̓ διαφορὰ ἐλλιπὰς· μὴ δομούσων ἢ μᾶλ̓ ἐσότι διαιρέσεως καὶ τομῆς ἐς ᾗ ὁρίσασθαι ᾗ προκείμε-
νον· ὅτι ᾗ πρὸς ἦν ὁρισὸν ἦν ἄνθρωπον, αὐτισϕέρειν ᾗ, ζῷον πεζὸν δίπουν· καίτοι ᾗ δίπουν κατ̓
ἔαν ᾗ ἐς τελέω διαιρεῖσθαι δῶ ἄτεα· τὰ μὲν δὴ κατὰ τῆς διαιρέσεως, οὔτω λύεται· ἀλλ̓ εἰ μὴ χρή
σιμος πρὸς ὁρισμοῦ οὕρεσιν ἡ διαίρεσις γίνεται ᾗν ὑ φηγημένον ϖρόπον προσαίνουσα, ἀλλ̓ ὅλως ὁ συλ
λογίζεται· οὐ γὰρ ἅπας ϖόπος γνωρίσεως, συλλογιστικὸς ϵδτι καὶ ἀποδεικτικός· ἰδοὺ γὰρ καὶ ὁ ἐπα-
γωγικὸς, γνωριστικὸς τῆς ϵδτι καὶ δηλωτικὸς· ἀλλ̓ οὐ διαϕέρει κατ̓ ἀποδεικτικὸς· ἀλλα καὶ πολὺ τοῦ
ἀποδεικτικοῦ δεικνύοντες· ὁ μὲν ⸌ ἐκ τῶν προτόρων δεικνύει τὰ ὑσθατα· ὁ δ̓ αὖ πάλιν ἐκ τ ὑσθάτων
τὰ πρότερα· ἐκ γὰρ τῶν μειζόνων ᾗ κατ̓ ἦλον· πίστοῦται ὁ ἐπάγων· καὶ ὁ μὲν ἀναγκαίως τοῖς προ-
τόροις κεῖμενοις, ἐπιϕέρει ᾗ ὑσθερον· ὁ δ̓ οὐκ ἀνάγκη ᾗ κατ̓ ἦλου οἷς ἐκτίθεται κατ̓ ἐνέργεια· ἡ πρὸς
μὲν ἦν, ὁ τὰ πρότερα ἔκμενος, αὐτεὶ πεῖν οὐκ ἔχει πρὸς ᾗ ἐπιϕερόμενον· πρὸς δὲ ἦν ἐ πάγοντα,
ἔχει· ὡσ ἴσως ϵδτὶ τὸ μὴ οὕτως ἔχον ὡς τὸ λοιπὸ, πλὴ τὸ κατ̓ ἦλου ἀπείρξει κατὰ τοῦτον ⸌ τὸν τρόπον καὶ ἡ
διαίρεσις· δῆλοι μὲν τι ἡ ᾗν ὁρισμὸν σωιστὰ κατὰ λόγον προβαίνουσα· ὁμῶς ᾗ λέγει συλλογισμὸν
ὁ ᾗν ὁρισμὸν λέγων· οὔτε γὰρ ὁ ζόρος δ̓ οὐ σωήκτεται συλλογισμὸς ϵδτι, οὔτε δὴ αὐτός· ἀλλ̓ ὡς πῤ τι
νων λεγομένων ἀποϕάσεων καὶ ᾗ· ὁ μὴ ἄμεσοι εἶναι δύναται ὁ δ̓ μέσων τινων συμπεραίνεσθαί
τε καὶ ἀποδείκνυσθαι· οὐλότως αὖ τις ὁρῶτήσῃ ᾗ διότι, οὕτως οὐ τοῖς ἀδιαιρέσως οὐρισκομένοις ὅ-
ροις· καὶ ἐσ̓ ἐκείνων ἴ τῶν ἐμμέσων λόγων, κἂν αὐτοὺς τις μόνους προϕέρῃ, κἂν τι λέγῃ ἑτέρου, ὃ
ὄντος, ἔστι καὶ τόδε, μὴ μὲν τοι μέσον ϵδτὶ ᾗ πρὸς ἐκείνου λεγόμενον ἢ γωγὴ ἄτιον, ὁρῶντ̓ αὖ τις ᾗ διότι·
οἷ) περὶ ἐκλείψεως σελήνης· ἢ ἔρουν τῆς, εἰ τις εἴποι ὅτι ἡ σελήνη ὀζέλιπεν· ἐπειδὴ ϵδτὶ ἀπόϕασις
ϵδτὶ δικ ἄμεσος, ἀλλὰ δυναμένη δἰ μέσου τινὸς συμπεραν θῆναί τε καὶ ἀποδειχθῆναι, ὁλόγος ϵδτιν ἐ-
ρωτᾶσθαι ᾗν λέγοντα, διατί ϵδτὶ ὃ λέγει· ἢ γωγὴ δἰ ποίαν αἰτίαν ὀζέλιπεν· ἐσαύτως ἔρουν τὴ
γένεσ. διατί· ἐκλείψει γὰρ μέσους καὶ αἰτίας καὶ ἀμϕοῖν τοῦτα· ἀλλὰ καὶ ἐ τῆς πανσελήνου οὔσης· εἰ ποτ̓ ὄ-
ντως ἐπεὶ δὴ σβήσεως ἐγένετο τοῦ ὀζέλιπε· τούτου μὲν ὄντος· εἶπε ταύτην ἐκλιπεῖν· οἷ)
τῆς σβήσεως οὔσης τοῦ φωτὸς ὦ πανσελήνῳ αὐτὴ ὀζέλιπεν· οὐμὲν ᾗ μέσον εἶπεν· ὥστε ϵδτὶ ὀρωτῆ-
σαι ᾗ διότι· ἢ εἶδος, ἢ εἰ τις εἴποι ὅτι σκιὰ μὴ ποιοῦσα ἐν πανσελήνῳ, ὀζέλιπεν· καὶ ταῦθα γὰρ ᾗ αὐ
τό· ὅτι ὄντος τοῦ μὴ ποιεῖν σκιὰ αὐτὴν ὦ πανσελήνῳ, ὀζέλιπεν· ἀλλ̓ οὐδὲ εἶδος αἴτιον· ὥστε ϵδτὶ ἢ ἐπὶ
πούτου ὀρῶτήσαι ᾗ διότι· ὡσαύτως ἡ ϕου ἡλιομένου αὖτω ἦν ἔρουν ϵδτὶ· ἔροιτ̓ αὖ τις ᾗ διότι· δἰ
ᾗ μὴ ᾗ μέσον ἐρῆσαι· ἢ γωγὴ ᾗ αἴτιον τῆ ϕου· ἔστι δὲ τῆς μὲν σελησιακῆς ἐκλείψεως, ἡ τῆς γῆς αὐτὴ
φραξις αἴτιον· τῆς δὲ βροντῆς, ᾗ ἀποσβεννυσῆς πῦρ σ̓ ἀπειλημμένον τοῖς νέφεσιν ἢ ἄν ϖοδεῖ τῶ τοιά
του λέγειν συμπεράσματος, ἢ ϖοδεῖ ὧν προηγουμένως μὲν προτάσεις· οὐμὲν ἡ ἀνελλιπὴς ϵδτιν ὁ συλ
λογισμός· οἷ) ἡ ψυχὴ ἀεικίνητος, ᾗ ἀεικίνητον ἀθάνατον· ἢ ψυχὴ ἀῤ ἀθάνατος· ἐν ταῦθα κ̓, λέγε) μὴ
τούτων ὄντων τόδ̓ τι εἶναι· οὐμὲν ᾗ προσκείσθω μέσον ἐλλιπεῖν· ὁ πῤ ϵδτὶ ὁ αὐτοκίνη
τον· ᾗ κ̓ ἀμέσως κατὰ τῆς ψυχῆς ᾗ ἀεικίνητον ϵδτιν· ἀλλὰ δἰ μέσου αὐτό· ἔστιν δ̓ ν καὶ ἐπὶ τούτου ἐρω-
τᾶσθαι ᾗ διότι· ἢ ὡς ϕησιν ὁ ἀλεξανδρεύς, περὶ τοιούτων αὖ, εἴη ὁ λόγος συμπεράσματος πῤ ἃ πῤ ἐν
ᾧ περὶ αὐκλώσεως συλλογισμῶν ἔθετο ᾗ σωσυρτῆ· ἀλλήλαις προηγησαμένων προτάσεων, αὐτὸς
ἐπόμενα· οἷον τῆς μὴ οὐσίας αὐαιρουμένης, δῆ αὐαιρεῖται καὶ ἡ ϑσία· τῶν μὴ ᾧν αὐαιρουμένων, αὐαιρεῖ
ᾗ ὅλον· τὰ μὴ ᾗν ἀρχ̓ τῆς οὐσίας οὐσίαι εἰσὶν· ἔστι δ̓ ν ἡ ἐπὶ τ τοιούτ̓ ὀρωτῆσαι ᾗ διότι· ὡς παραλε-
λειμμένου τῶ μέσου· ἡ ἐπ̓ ἐκείνων τῶν λόγων οἱ μὴ ἄμϕω τὰς προτάσεις λαμβάνουσιν, ἀλλὰ μόνης
μᾶς ληϕθείσης ἢ τῆς μείζονος ἢ τῆς ἐλάττονος, ἐπάγουσι ᾗ συμπέρασμα· οἷ) πᾶς ἄνθρ ζῷον πεζόν
ϵδτὶ· ᾗ σωκράτης ἄρα, ζῷον πεζόν ϵδτὶ· ἢ ὁ δεῖνα καὶ λλωπισῆς ϵδτὶ· μοι χὸς ἄρα· ἐ γὰρ ἐπὶ τούτ̓ ὁ μέσος, ὡς
μέσος ἐλλιπεῖν· κἂν μὴ μέσος ἔσῃ μὴ ἐλλιπεῖν· ἐ γὰρ πρὸς ἄμϕω τὰ ἄκρα σ̓ τοῖς προτάσεσιν ἐλλιπεῖν·
ὥστε ϵδτὶ μὴ ἐπὶ τούτων ἐρωτᾶσαι ᾗ διότι ᾗ λέγοι ἄν, ᾗ τ ὑποθετικῶν· οἷ) τ πρώτου ὄντος φασὶν ἔ-
ᾗ διότερον, ἀλλὰ μὲν ᾗ πρώτου μὴ ᾗ διότερον ἄρα, συμπέρασμα γὰρ ἐπὶ τούτ̓ ἐπάγω)· οὐμὲν
ᾗ δὴ δῆλον ᾗ διότι· ὃ ϵδτὶ ἐρωτᾶσθαι ἐπὶ τε τῶ σωημμένα καὶ ἐπὶ τῆς προσλήψεως· ὡς πῤ ἐπὶ τούτ̓
ἁπάντων, οὕτω, καὶ σ̓ τοῖς ὅροις ᾗ οὐρισκομένοις ἀποδιαιρέσεως· οἷον εἰ ἀπρδιόδους τί ϵδτιν ἄνος· ζῷον εἴ
πη θνητὸν ἢ ποτοωδῆ ποιω ἀπρδιόδους, ἔροιτ̓ αὖ τις κἀθέκαστον τούτων τῶν ὑ γένει προστιθεμένων εἰς
ᾗ ἀπαρτισιν ᾗν ὁρισμὸν, διότι· ᾗ μὲν γὰρ γένος, αὐτεὶ ταῦ μὴ δ̓ δῶ ταῦ· τὰ δ̓ ἄλλα τὰ ἐπὶ τούτω,
ὀρεῖ μὲν ὁ διαιρῶν καὶ δείξει τῇ διαιρέσει κατ̓ ὡς οἰόν ταῦ· οἷον ζῷον ᾗν ἄνθρωπον εἶναι λαζών·
ποῦν δὲ ζῷον, ᾗ θνητὸν ᾗν, ᾗ ἀθάνατον· καὶ ἐπεὶ οὐκ ἀθάνατος ὁ ἄνθρωπος, θνητὸν ἄῤ· ἔστ δ̓ ὀρωτῆσαι ᾗ
διότι· διατὶ οὐκ ἀθάνατον· ᾗ διατὶ εἰ μὴ ἀθάνατον, θνητὸν· καὶ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως ὥστε καὶ ἅπας
ὁ λόγος, οὕτω δῆλον εἰ ὁρισμὸς ϵδτι· κἂν ἀληθοῦν κατὰ τῶν ὑζῶν συμβαίνει· ἀλλ̓ ἔστ ἐρωτᾶσθαι
διότι ἔσθ̓ ὁρισμὸς· ὡς οὐκ ἀϑὺς, δῆλον οὐ ἐκ τῆς διαιρέσεως ὅτι ὁρισμός ϵδτι· δεῖ γὰρ λόγου τινὸς
πρὸς ἔσθ̓ ὅπερ ᾗν προέκειτο, δῆλον γένεσθαι· ὅτι εἰ καὶ ἐκ διαιρέσεως δῆλωσίν τινα ὁ ὁρισμὸς ἔχη
κεν, ἀλλ̓ οὐτε αὐτὸς συλλογισμός ϵδτιν, οὔτε συλλογιστικῶς ἀποδέδεικται·

Eustrat. in post. anal. cc

⸌ f. ἀϕικίνητον

ω. ⸌ f. ὑπόκειται ut infra chor. 19. in fine faciei. i.

⸌ f. ἄπτεσθαι

Τῆς μὲν οὐσίας ⸌ ἀναιρουμένης ϖῶς ἀναιρεῖται ἡ οὐσία τῶν μὴ ὡν ἀναιρουμένων, ἀναιρεῖται τὸ ὅλον τὰ μὴν ἀρχὰ τῆς ϖῶς οὐσία οὐσία.

⸌ f. ζῴων. uel sup. f. mit

Analytica unde ortum est ut dicerentur proora. Notandum.

Argumentu a maiori in negatiuis. A minori in affirmatiuis. A Simili in utrisq:

» Α᾽ΛΛΑ᾽ μὴν οὐδ᾽ ἡ ὅλη τῶν διαιρέσεων ὁδὸς συλλογίζεται «πωθάπερ οὐ τῇ ἀναλύσει τῇ περὶ
» τὰ σχήματα εἰρηται.

Ε Δεῖξε μὲν ὅλῃ τῶν προλαβόντων, ἄλλῳ τε εἶναι πρὸς ἀποδεικτικὴν τῆς ὁριστικῆς, καὶ ἐν ὁρισμὸν,
τῆς ἀποδείξεως ἕτερον. καὶ ἕτερα ἀλλήλων τὰ ὑφ᾽ ἑκατέρας δεικνύμενα. πρὸς τούτοις, ὅτι οὐκ
ἔστιν ἐν ὁρισμὸν ἀποδεικνυσθαι. ἢ ὅλως συλλογισμῷ συμπεραίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ τοῖς διαιρέσει ἐν ὁρι-
σμὸν ἐφιλεῖσουσιν, ἔμφασίν τινα ἡ μέθοδος παρεῖχε τοῦ, συλλογίζεσθαι δοκεῖν. ἐπιχειρεῖν νῦν.
ἅμα μὲν δεικνὺς, ὡς καὶ διαιρέσεως ἑτέραν ὄβιν ἡ ἀποδείξις. ἅμα δ᾽ ὅτι οὐδὲ διαιρέσει χρωμένους ἐς εὕ
ρεσιν ὁρισμοῦ, ἔστι συλλογίζεσθαι. διαπορῶν φησιν ὡς οὐδὲ ἡ ὁδὸς ἡ αὐτὴ περαίνεται τῇ διαιρέσει χρώ
μενοι πρὸς εὕρεσιν ὁρισμοῦ, συλλογίζει. μὴ τοῦ τούτου, εἶπεν μὲν αὐτῷ μὴ ὡς τῆς δυνάμεως προτάσεων
οὖσα ἀδενὴ ἀπεικάζει ἀποδείξει τὴν διαίρεσιν. λέγει δὲ μὴ νῦν ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν χρείαν. ἀλλὰ
πρὸς τὴν εἰπεῖν ὡ τοῖς ἀναλυτικοῖς, φησὶ τῇ ἀναλύσει τῇ περὶ τὰ σχήματα. ἐν ᾗ τὸ τελεωτάτου μέ-
ρους τῆς πραγματείας ἐκείνης, ὀνομάζει ὁ παν. μήποτε δὲ καὶ ὡ τινῶν ὁρισθέντες, οἱ ἰδίᾳ νομοὶ
πῶν αὐτῶν ἀπεδοῦσι τὸ, ἀναλυτικῶ ὀνομάζεσθαι, πῶν ὄντων συλλογισμοῦ ἀπλῶς πραγματείαν.

» ΟΥ᾽ ΔΑΜΟΥ γὰρ ἀνάγκη γίνεται τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι τῶν δὴ ὄντων.

Τ ὧν ὁρισμὸν τῷ συλλογισμοῦ προχειρίζεται. πρὸς τὸ διὰ ξαι μὴ συλλογιζομένῳ πῶν διαίρεσιν. ἢ φη-
σὶν ὅτι τῷ μὲν συλλογισμοῦ ἴδιον, τὸ, τινῶν ὄντων ὑβαναγκης ἕτερον ἑπεσθαι. ἡ δὲ διαίρεσις, οὐκ ἔχει
τὴν ὑβαναγκης ἑπόμενον, κειμένοις ποιόν. οὐκ ἄρχὴ ἡ διαίρεσις συλλογίζεται.

» Α᾽ΛΛ᾽ ὥσπερ οὐδ᾽ ὁ ἐπὶ τῶν ἀποδείκνυσι.

Τ ειῶν τούτων ἐπιχειρήσεων, τῆς ἐκ τῶ μᾶλλον. τῆς ἐκ τῶ ἧττον. τῆς ἐκ τῶ ὁμοίου, ἡ μὲν ἐκ τῶ μᾶλλον,
οὐ τοῖς ἀνασκευαῖς παρελαμβάνεται. ἡ δ᾽ ἐκ τῶ ἧττον, οὐ τοῖς κατασκευαῖς. ἡ δ᾽ ἐκ τῶ ὁμοίου, καὶ
οὐ τοῖς ἀνασκευαῖς καὶ οὐ τοῖς κατασκευαῖς εἰ γὰρ μᾶλλον δοκοῦ οὐκ ἔστιν; πολλοῦ γε, εἰ γὰρ
ἧττον. καὶ εἰ γὰρ ἧττον δοκοῦ ὄβι; πολλῷ μᾶλλον γε, μᾶλλον. μὴ εἰ γὰρ ὁμοίως ἔχον ὄβι οὐκ ἔστι, ὡζεύ-
τως γε ὁμοίως ὡς ὁμοίως οὖσι ἔχουσίν πως (κατ᾽ ὃ προκείμενον) τῇ διαιρέσει πῶν ἑπαγωγὴν οὐ-
τωθὰ πειρέληφεν. οὔτε γὰρ ἡ ἑπαγωγὴ ἀναγκαίως ἔχει τοῖς ληφθεῖσιν κατ᾽ ἐνίσας κατ᾽ ἀπόλυσ ἐπὶ
μονον, οὔτε μὴν ἡ διαίρεσις ἐν ἑαυτῇ μόνη τοῦ αὐτοδιωρισμένου, ἀναγκαίως ἑπάγει τινὰ ὅλῃ τῆς ἐκθέσεως, οὐ
τὴν αὐτοδιωρισμένων ὑπάγεσθαι τὸ προκείμενον.

» ΟΥ᾽ γὰρ δεῖ τὸ συμπέρασμα ὁρωτᾶν. οὐ δὲ τῷ δοκεῖν εἶναι. ἀλλὰ ἀνάγκη εἶναι ἐκείνων ὄντων.
» καὶ μὴ φῇ ὁ ἀποκεινόμενος. ἡ. ἐκλαβεῖν. ut fatet sequitem me

Τ ὸ μὴ χρῆναι τὸ συμπέρασμα ὁρωτᾶν, διὰ τοῦτ᾽ ὄβι ἐκβαλεῖν ἡ ἐν διαιροῦντα, ἢ ἐν ὑβ᾽ αὐτῶ τῶν λό
γους δεχόμενον. εἰ μὲν οὖν ἐν διαιροῦντα μὴ δεῖν ὁρωτᾶν φαίημεν, οὔτ᾽ ἂν τοιοῦτος ἡμῶν. οὐκ ὡς ὁρωτῶν-
τος αὐτοῦ. ἀλλ᾽ ὡς οὔτως ἀμφίβολα συμπεράνοντος. εἶγε καὶ συμπεραίνει αὐτὸν ὅλως φαίημεν. ὡς
ἐοικέναι τῷ ὁρωτῶντι ὅλῃ τὸ σωάγειν ἀβέβαια. ὡς γὰρ πρὸς ἐν ὁρωτῶντα δυνάται ὁ ἀποκεινό-
μενος. ὃ βούλεται μόειον τῆς αὐτιφάσεως ἀποκείνασθαι, οὕτω καὶ πρὸς ἐν οὕτω συμπεραίνοντα. εἰ
δὲ πρὸς ἐν τῶν λόγους δεχόμενον, οὕτω χρὴ νοεῖν τὸ μηδὲν ὁρωτᾶν τὸ συμπέρασμα. ἐπεὶ γὰρ ἀβε-
βαίου ὄντος οὗ τῇ διαιρέσει τὸ συμπέρασματος ὅλῃ. τὸ μὴ ἔχειν αὐάγκην τὸ ἑπεσθαι, ἔχει ἄδειαν ὁ
τῶν λόγους δεχόμενος, ἢ ὁρωτῆσαι τὸ διότι ἢ συγχωρῆσαι τὸ συμπέρασμον, ὅλῃ δεῖν φησιν ὡς οὐ χρὴ
οὕτως ἔχειν τὸ συλλογιστικῶς συναγόμενον. ὥστε ἄδειαν εἶναι φ προσδιαλεγομένῳ, ὃ βούλεται προ
ελέσθαι. ἢ ὁρωτῆσαι τὸ διότι. ἢ δυνάμει εἶναι κατὰ συγχώρησιν. ἀλλ᾽ οὔτως ἔχειν, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι
ὄντων τῶν τεθεμένων. ὡς εἶναι μηδένα λόγον τῆς τῷ προσδιαλεγομένου ἢ ὁμολογίασ ἢ ἀπαρνή-
σεως, ὁσονεὶς τὸ συμπέρασμα. ἐπειδὴ αἱ προτάσεις ἐτέθησαν.

» Α Ρ᾽ ὁ ἄνθρωπος ζῶον ἢ ἄψυχον. ἐᾶτ᾽ ἔλαβε ζῶον, οὐ συλλελόγισται. πάλιν ἅπαν ζῶον ἢ πεζὸν ἢ οὖν
» ὁρον. ἔλαβε πεζόν.

Γ αρχὴ λειγμα ἔδοξε δ᾽ οὐ ποιεῖσθαι τῶν διαίρεσιν ὡς προβαίνει καὶ ὡς ὁρωτᾶ τε μὴ συμπεραίνει. ἐκ
γὰρ τῶν προσεχεσδρου γένους ἀπείρχεται. αὐτό τε, μὴ τὸ παρ᾽ αὐτὸ αὐτοδιαιρούμενον ὁρωτήσασθαι, τὸ
μὲν ἀφῖνσι. τὸ δὲ λαμβάνει μηδεμίαν αὐάγκλω ἑπάγουσα. εἶτ᾽ αὖθις αὐτὸ ταῖς ὑπ᾽ αὐτὸ διαιρούσαι
διαφοραῖς, τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τούτ᾽ ποιεῖ. ὁρωτῶσα μὲν ἀπείρως λαμβανούσας δ᾽ ἰδίως βούλεται. οὐ
δι᾽ μόθον τὸ αὐάγκαιον παρέχουσα. ἀλλ᾽ αὐτόθεν λαμβανούσας δίον εἰ τὸν αὐτὸν δείξασθαι πρόκειται,
ἐπεὶ τῶ γένους ὁρωτᾶ πρότερον. ἆρ᾽ ὁ αὐτὸς ζῶον ὄβι ἢ ἄψυχον. εἶτα μηδενὸς γλυκομένου συλλογισμὸς,
λαμβάνει τὸ ζῶον. ἔδοξε γ᾽ ληφθὲν, ὑποδιαιρεῖ. ἆρα γ᾽ πεζὸν ζῶον ἢ πτηνὸν ἢ νῦσσον, εἶτα λαμ
βάνει τὸ πεζόν. οὐδ᾽ ἐπαυθοῖ αὐάγκλω ἑστῶσα πνά. μὴ ἴσως αὖ τις, οὐ περάλογον ἦ. πῶν λῆψιν φύ
σει. πῶν σ᾽ αἴρεσιν τῶ πράγματος ἔχουσιν. ἀλλ᾽ ἃ περὶ ἔδοξε συλλογιστικῶς ἐπάγειν τὸ συμπέρα-
σμα, ὅτι τὸ λαμβανόμενον σ᾽ αἴρεσις. εἰ μὴ ἔδοξε δοίημεν. καί τοι ἐκ ἐπὶ πάντ᾽ ἔδοξε. ἀλλ᾽ ἔστιν ἃ καὶ τῶ
γένους ἔχειν μὴ τ᾽ διαφορᾶν, πολλῶ ἀμφισβήτησιν. ὡς πρὸ ὅταν τῆς αἱρετὸ τὸ γένος ζητῇ. μὴ αἱ τῶ
τὸν ὅρον συμπληροῦσαι διαφοραί. μὴ ἐπ᾽ ἄλλων ὅτι πολλῶν ὕστις αὖ πῶν τοιαύτην δυνάμειαν.

καὶ
ἡ. πάλιν

ἀπορήσεις

» ΚΑΙ᾽ τὸ εἶναι τὸν ἄνθρωπον τὸ ὅλον ζῶον πεζὸν, οὐκ ἀνάγκη ἐκ τῶν κειμένων. ἀλλὰ λαμβά- »
» νει καὶ ἔδοξε. »

Ο ὑ μόνον φησὶ κατὰ μέρος ἀναλεγόμενος τὰ, ὑφ᾽ ὧν τὸ τί ὄβι σύγκειται, λαμβάνει ἐκείνων ἕκαστον μὴ
συλλογιζόμενος. ἀλλὰ καὶ τὸ ἅπαν ὁμοῦ σύνθημα, οὐκ ὑφ᾽ ἀνάγκης τοῖς εἰρημένοις κατὰ πῶν διαίρε-
σιν ἕπεται. ἀλλὰ καὶ ἔδοξε λαμβάνεται.

» ΔΙΑΦΕΡει δ᾽ οὐδὲν πολλῶν ἢ ὅλων ἔδοξε ποιεῖν. τὸ αὐτὸ γοῦν ὄβιν. »

Ε πειδὴ ὅλα ὧν ἐκ τὸ παράλειγμα ἐλήφθη. δύο γὰρ ἦσαν μόνα τὸ πεζὸν καὶ τὸ δίπουν, ἢ ὅλῃ τῶν
τα φησὶ. ὡς ἑτέρων δεόντων, ἢ ἀπλῶς μὴ καὶ διαφόρειν κἂν τὰ τελεῖα κἂν τὰ ἐλάττω. ἢ τὰ ἐκλε-
γέντα καὶ ἐν ὅρον ἀποτελοῦντα. τὸ αὐτὸ γίνεται ἐπί τε αὐτῶν καὶ τῶ ὑφ᾽ αὐτῶν συγκειμένου
ὁρισμοῦ. πάντα γὰρ λαμβάνεται. καὶ οὐδὲν ὄβιν ὁ συλλογιστικῶς συμπεραίνεται.

» ΑΣΥΛΛόγιστος μὲν οὖν ἡ χρῆσις γίνεται τοῖς οὕτω μεταδιώκουσι καὶ τῶν ἐνδεχομένων συλλογοδῆναι. ὠιχηρῶν. argu-
Ε τί δ᾽ αὐτὸ λείκνυσιν ἐκ τοῦ μᾶλλον ὠδιχηρῶν. τοσοῦτον γοῦν φησὶν ἡ διαίρεσις ἀπέχει τῶ συλλογίζε- mentans. unde
σθαι. ὥστε οἱ ταύτην μεπιόντες, οὐ μόνον τὰ πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι δυχώρειαν ἔχοντα πνὰ τῶν συμ- epicherema.
πληρούντων ἐν ὅρον, ἀλλὰ καὶ ὅσα ῥᾴω ὄβι πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι. καὶ ταῦτα ἀσυλλογίστως λαμ-
βάνεται. τοῖς γὰρ οὕτω μεπιοῦσι φησὶν ἤγουν τοῖς διαιρετικῶς πῶ εὕρεσιν τῶ ὁρισμοῦ μεταχειζο-
μένοις, ἀσυλλόγιστος ἡ χρῆσις γίνεται. καὶ ἐκείνων αὐτῶν τὴν δυνατῶν ὄντων συλλογοδῶσαι. δίον τὸ
ζῶον ὅλῃ μέσου τῶ ἀπλῶς συλλογοδῶσαι δυνάμενον, ἀσυλλογίστως λαμβάνεται. πάλιν τὸ δίπουν, ὅλῃ μέσου τῶ φύσει ὀρθός. ὁ ἄνθρωπος φύσει ὄρθιος. πάν τὸ, φύσει ὄρθιον, δίπουν. πᾶς οὖν
ἄνθρωπος, δίπους. λαμβάνεται δὲ καὶ τὸ δίπουν τοῖς διαιρετικῶς μεπιοῦσιν, ἀσυλλογίστως.

» Τί γὰρ κωλύει ἔδοξε ἀληθὲς μὲν εἶναι τὸ πᾶν κατὰ τῶ ἀνθρώπου. μὴ μὲν τοι τὸ τί ὄβι μὴ δὲ τὸ »
» τί ἦν εἶναι δηλοῦν. »

Τ ὸ, ὑφ᾽ οὗ τοῦθ᾽, αὐτὸ τῶ λε. οὐ τῶ προλαβόντος ἔδοξε κατασκευαστικόν. ἀλλ᾽ ἕτερον καθαπὲ ἐπιχεί- Τὸ γὰρ. ἀπὸ τοῦ,
ρημα. φησὶ δ᾽ ὅτι καὶ δοίημεν ἐν ληφθὸν τὰ λόγον κατὰ μέρος τὸ καὶ ἁπλῶς κατὰ τῶ προκειμένῳ ὅτι ἐστὶ λέγεσθαι. ἀλλ᾽ οὐδὲ μέν ἀνάγκη καὶ ὡς ὁρισμὸν κατ᾽ αὐτὸ λέγεσθαι. οὐ γὰρ πᾶς λόγος ἀληθὴς κατ᾽ αὐτὸ λεγόμενος, ἤδη ὁρισμός ὄβι ἐκείνου κατ᾽ ὃ πρὸ λέγεται. ἔστι γὰρ ἡ ἐκσυμβεβηκότων σω
θῆναι λόγον καὶ ἀληθῶς κατηγορῆσαι κατά τινος. ἔστι καὶ ἐκ τῶν τί ὄβι. μὴ μοί τοι ἡ αὐτιστρέφειν.
καὶ πολλαί εἰσι παρατηρήσεις παρὰ τὸν ὁρισμούς. ὧν καὶ φυλαττόμενον, οὐκ ἔστιν τὸ τί ὄβι ὁ σω
τεθεὶς λόγος. καὶ κατὰ τὸ ὁρισμοῦ ἀληθεύεται. ἡ. ὑπὸ βεβηκέναι ut patet paulo

» ΕΤΙ τί κωλύει προσθεῖναί τῇ ἀφελεῖν ἢ (ὑπὸ βεβηκέναι τῆς οὐσίας. post »

Δ ιῇ ὄβι ὁ ῥηθὲν ἐκλαβεῖν. ἢ γὰρ πρὸς ἐν ὁρισμὸν, ἢ πρὸς πῶ διαίρεσιν. εἰ μὲν πρὸς ἐν ὁρισμὸν,
ἔσται ἀπόδοσις πρὸς τὸ προσεχές. εἰ πῶ γὰρ τί κωλύει ἀληθῶς μὲν λέγεσθαι τὸν σωτὸν λόγον κατὰ τῶ ὁρισμοῦ, μὴ μοί τοι εἶναι αὐτὸν ἐν, τί ὄβι, τρόπους τινὰς, καθ᾽ οὓς ἔδοξε οὐ δέχεται
γίνεσθαι. ἢ τὸ προσθήκη τινὸς ἐκ τῆς ὕλης λαμβανομένου ἢ συμβεβηκότος ἀπλῶς ἐπιγινομένου τοῖς
οὐσιώδεσιν, ἀπείργει εἶναι ἐν λόγον οὐ τῷ τί ὄβι (οἷον εἰ τῷ ζῴῳ λογικῷ θνητῷ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δε-
κτικῷ, προστεθῇ ὁ χολατυώνυμον ἢ ὁ γελαστικὸν ἢ ὁ γραμματικὸν ἢ τί τοιοῦτον. δεῖ γὰρ ὁ τί ὄβι,
ἐκ τῶν οὐσιωδῶν τε συγκεῖσθαι καὶ ἐσδοποιητικῶν, ὅτι καὶ ἡ οὐσία, ὁ λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ὁ
εἰδὸς ὄβιν) ἢ ἀφαιρεθέντος τινὸς, ἐλλιπὴς ὁ ὅρος γίνεται καὶ οὐκ ἀπτιστρέφει πρὸς τὸ ὁρισὸν. οἷον εἴ
τις εἴπη ζῴου λογικὸν εἶναι ἐν ἄνθρωπον. ἀφελὼν τὸ λοιπόν. ἢ (ὑπὸ βὰς τῶν μεταξὺ οὐ ἢ χολεῖα,
οὐ πᾶσιν πῶ οὐσίαν ἐπέξεισιν. δίον εἴτις ὁρᾷ ἐν ἄνθρωπον εἶναι ζῶον νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. καὶ
ταῦτα μὲν, εἰ πρὸς ἐν ὁρισμὸν τὸ ῥηθὲν ἐκλαμβάνεται. ἐᾶ δὲ πρὸς πῶ διαίρεσιν, ἕτερον ἔσται (ὑπὸ
καθ᾽ ἑαυτὸ, καὶ οὕτω νοούμενον. τί δὲ κωλύει ὁρόπῳ τινὶ ἀπὸ τῆ ὕλης ἐμπεσεῖν ἐν διαιροῦντα. ἢ ὑφ᾽ ὕλης
λαμβανομένῳ διαφορᾶς ἢ καὶ συμβεβηκότων οἷ τῷ διαιρεῖν προστιθέντα, ἢ ἀφαιροῦντα τινὰ μὴ
μὴ ἐπεξιόντα κατὰ τὰς διαφορᾶς ἅπαντα εἰς ὅσα διαιρεῖται τὸ διαιρούμενον. ἢ τί τῶν μεταξὺ ὑ-
ποδεβαίουντα. ὧν θάτερον μὲν κατὰ τὸ ὅλον. θάτερον δὲ κατὰ τὸ βάθος τῆς διαιρέσεως πέφυκε
γίνεσθαι. δεῖ δὲ, τί, νοεῖν οἰκείως καθ᾽ ἕκαστον. ὡδὶ μὲν τῆς προσθέσεως. τί τῶν ἐκ τῆς ὕλης διαφο-
ρῶν ἢ τῶν ἁπλῶς συμβεβηκότων. ὡδὶ δὲ τῆς ἀφαιρέσεως καὶ (ὑπὸ βάσεως, τί τῆς οὐσίας τοῦτ᾽ τί
τῶν οὐσιωδῶν. ἃ καὶ οἰκείως τῷ ὁρισθῆ ἐκλεγόμενα, πῶν οὐσίαν αὐτὸ συμπληροῖ. δόξειε δ᾽ ἄν, ἄμ-
φω ταῦτα ἔδοξε τε καὶ τὸ πρὸ αὐτὸ, οὐ πρὸς τὸ προκείμενον εἰρῆσθαι. λέγω δή τὸ, τὸν ὁρισμὸν μὴ
δεικνύσθαι ὅλῃ συλλογισμοῦ. ἢ μὴ συλλογίζεσθαι πῶ διαίρεσιν. ἀλλὰ πρὸς τὸ τῶν συλλογισμοὺς ὅλῃ
τῶν διαιρέσεων ὑφίστασθαι.

» ΤΑΥΤΑ μὲν οὖν, παρείσθω μὲν, σὺ δέχεται δὲ λῦσαι τῷ διελθεῖν τὰ σὺ τῷ τί ὄβι πάντα. μὴ »
» τὸ ἐφεξῆς τῇ διαιρέσει ποιεῖν αὐτούμενον τὸ πρῶτον, καὶ μηδὲν παραλείπειν. »

Γ ὰ εἰρημένα φησὶ εἴτε κατὰ τὸν ὁρισμὸν ὡς τὸ πρῶτον εἰρῆ), εἴτε κατὰ πῶ διαίρεσιν ὡς τὸ δεύτερον,
καὶ τὰ λιμπάνεται μὲν ἤγουν παραχωρεῖται μὴ ἀφίεται γίνεσθαι, δ᾽ ἀπροσεξίαν ἢ καὶ ἐπίσημα-

Oportet diffinitionem sumi ex substantialib) & specificis

παραλειπόμενα

ἀνεπισημοσίωτα

σύνλω, τῷ διαιρεῖσθαι τος. ὅμως δὲ ἔστι ἄλυτα τὰ ἐνθύμηματα. οὐδ' ἀδύνατα τὰ ἁμαρτήματα. ἀλλ' ἐνδέχεται λύσεις ταῦτα καὶ θεραπεῦσαι. εἰ γὰρ διέλοι τίς ἑφεξῆς πάντα τὰ ἐν τῷ τί ἐστι, τῶν δὲ εἰπεῖν τὰ κατ' οὐσίαν κατηγορούμενα. ὡς μηδὲν παραλιπεῖν μήτε κατὰ πλάτος μήτε κατὰ βάθος, δεῖν τῶν ἐρημένων πλαισμάτων συμβήσει. διεῖ δὲ οὕτως ἀκούειν. ἢ, πάντα τὰ ἐν ᾧ τί ἐστιν. ἵν' εἴη πάντα τὰ διαιρούμενα οὐ τῷ τί ἐστι. ἃ τινὰ εἰσι τὰ ἐδιωτικά· μὴ μηδὲν μήτε ἀφ' ὕλης μήτε συμβεβηκός. ὡς ἢ· τὰ πάντα τοιαῦτα· μὴ μηδὲν παραλειφθῆναι τῶν τοιούτων. τοῖς δ' δύο παραπέλασαι τὰ ζῷα ἐπιδιωρθώσατο τὰ ἁμαρτήματα. τοῖς δὲ πάντα φησὶ οὐ τῷ τί ἐστι, οὐ δεῖ τὰ παρατεθέντα· ὡς τῶν διαφορῶν οὐ τῷ, ὁρᾶν οὖν τί ἐστι λεγομένων κατηγορεῖσθαι· τῷ γ' γένει σωτελημένου, οὐ τῷ τί ἐστι λέγοντ' μὴ αὐτοῦ. ἐπεὶ καὶ ἅπας ὁ ὁρισμὸς ἐκ τοῦ γένους καὶ αὐτῶν σωνισταμένος, ἐστὶ τί ἐστιν. κατὰ τὰ οὖν ἐν ὁρισμὸν δεῖ τοιαῦτα πάντα λαβεῖν ἅτινα ἐδιωτικά τε καὶ οὐ τῷ τί ἐστι· καὶ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν συμβαλομένων ἐν ὁρισμόν. κατά τε τὸ διαιρεῖσθαι ἐν αὐτῷ ποιεῖν. πάντ' γὰρ ἐν διαιρούμενον ἐν τῷ τί ἐστι· καὶ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν συμβεβηκότων ἐν ὁρισμόν. κατά τε τὸ διαιρεῖσθαι ἐν αὐτῷ ποιεῖν. ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ τί ἐστι τὰ διαιρούμενα ἐν τῷ τί ἐστι· καὶ ἐς πάντα διαιρεῖσθαι τὰ ὑπ' αὐτὸ ἀναγόμενα δεῖ μέσων τῶν διαφορῶν, ἐφ' αὐχένος μὲν γ' τὸ γένος, ἀπολουθεῖν αὐτεῖται τε, μὴ λαμβάνεται. εἶτα διαφορὰς προσγνομένης οὐσιώδους αὐτῷ μὴ εἰδοποιοῦ, τὸ ἀποτελούμενον εἶδος μὲν τῷ προτάξαι, γένος δ' τῷ ἑφεξῆς· μὴ ἅπαξ εἰς τὸ ἄτομον εἶδος ἔξομεν. ἤγουν τὸ λόγον ᾧ ὁρισθῆναι ἐφ' ἑκάστου

Ergo duplex est propriú. alterú quod prædicatur in quid. Alterú in qle. quod videlicet est accidens & convertitur cú eo cui ⫽ proprium

Cuiusq: speciei familiare genus & proprú est. ut hominis animal uirtutis habitus, geometriæ scientia

Supfluú esse in diffinendo diffinitionem diffinitionis sumere

πάσην τὸν ζητούμεν)

ὧν σωιελόντων ἀλλήλοις, ὡς ἐκμοῦν ὅλον, ἢ τί ὄντι ᾗ ὁ ὅρος σωίστατου. ἴδια δὲ παῦτα, οὐχ ὡς αὐτῆς ἐφόντα πρὸς τὸ εἶδος ἀκριβῶς ἑκάστου λέγεται. ἀλλ' ὡς οἰκεῖα αὐτῷ. καὶ μηδὲν ἧττον ἢ αὐτῷ καὶ ἑτέροις ἴσως ὠκείωται. ἐπεὶ καὶ ἑκάστου εἴδους ἢ γένος οἰκεῖον αὐτῷ καὶ ἴδιον. ὡς ἴδιον αὖου γένος, ἢ ζῷον καὶ ἀρετῆς ἕξις, ᾗ γεωμετρικὴς ἐπιστήμη. ᾗ ἄλλου ἄλλου μόνον δὲ οὕτως ἢν ὁρισμὸν ἀποδεικτέον λέγω, ἢ οὗ ἀρχὴ αὐτὸ εἶναι ἕτερον ἀπορεῖ ἀλλοῖριον ἀποδείξεως. ἀλλὰ καὶ ἢ χρήσιμον ἀναιρεῖ τῷ συλλογισμοῦ ὀργάνου ὄντος τοῖς ἐπιστήμαις. καὶ ἀεὶ σωτελοῦντος πρὸς ἕτερον ὡς τέλος. οὐ μὴν τῶν ἐκμοῦν ἕτερον σωάγει ᾧ τοῦτο εἶναι, ἀλλὰ διάφορα λαμβάνει αὐτά τε καὶ πρὸς ἄλληλα τὰ τιθέμενα καὶ πρὸς αὐτὸ ἢ συμπέρασμα. ὅτι δὲ ὅρος τῆς ὀξᾶ τῶν αὐτιστρεφόντων τῷ ὁρισμῷ ἀποδείξεως παραλειπότερον, δῆλον. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἄλλος ὁ μέσος λαμβανόμενος, ὁρισμὸς ὑπάρχειν ἐδόκει. ᾗ ἄλλος ὁ δ' ἐκείνου δεικνύμενος. οὗτος θα δὲ οὐκ ἄλλος ἀλλ' ὁ αὐτός. ἐν γὰρ ὁρισμὸν τῶδε, μέσον λαμβάνει. καὶ ἐν ὁρισμὸν τῶδε, δείκνυσιν ὁρισμὸν ὄντα αὐτῶδε. ὅτι δὲ καὶ πλεῖόν ἐ ἐν ὁρισμὸν τὸ ὁρισμοῦ, λαμβάνειν ὡ τῷ ὀρίζεσθαι, ἐκ τῆς πρὸς ἢν συλλογισμὸν δείκνυσιν ὁμοιότητος. ὡς τὸ συλλογίζομένους ἡμᾶς περί τινος οὗ χρεία ὄντι ἐν ὁρισμὸν τῶ συλλογισμοῦ λαμβάνειν, ἀλλὰ μόνον προτάσεις τιθέναι ἢ ἄμφω ἀναβολῆ, ἢ πῶ μὲν ἀναβόλου τὴν δ' ἐν μόρει, ᾗ οὕτως ἐπάγειν τεθείσας αὐτοῖς ἐν συμπέρασμα, ἐν δὲ ὅρον τῶ συλλογισμοῦ προσαναλογισμένους ἐλέγχοντας, μὴ παρεισάγειν μὲν ὄξον ὑπὲ τοῖς προτάσεσιν. ἀλλ' εἴπερ τις αὐτιλέγει, ὡς ἡμῖν ἐν ἴδιον τῶ συλλογισμοῦ οὐ τετήρηται, τότε παρέχειν εἰς μέσον ἐν ὁρισμὸν τῶ συλλογισμοῦ, ᾗ πείθειν ὅ ὠισάμενον, ὡς τετηρημένον ἅπαντα ἅπερ τῷ συλλογισμῷ ἐποφείλεται, ἄπω δὴ καὶ πῆ τῶ ὀρίζεσθαι ἐν ὅρον ἀποδεικνύειν, οὐδὲν ὄξει ἄλλο ἢ ὀρίζεσθαι. ἔστι χρεία τῶ παρεισάγειν εἰς μέσον ἐν ὅρον τῶ ὁρισμοῦ. ἀλλ' ἔγομεν μὴ ὄξον ὁμολογούμενον. ὁπόταν δὲ ὁρισαμένοις ἡμῖν αὖ ἴδιστό τις ὡς ἐ ἴδιον τῶ ὁρισμοῦ μὴ τηρήσασιν, τό τε χρῆαζ τῷ ὅρῳ τῶ ὁρισμοῦ. καὶ ἑαυτῶ δεικνύσαι ὄξον τετηρηκότας ᾧ τῷ ὀρίζεσθαι. ὅτι γε ἐ λέγειν ὡς οὗτος λόγος ὄντι ἐκ τῆν, ᾧ ὅ τί ὄντιν ἴδιον ᾗ ὅτι ὁ ἐκ τῶν ᾧ τῷ τί ὄντιν ἰδίων λόγος ὄντιν ὁρισμός, οὐδὲν ἄλλο ὄντι ἢ ἐν ὁρισμὸν παραλαμβάνει τῶ ὁρισμοῦ. ὁ γὰρ ὁρισμός, λόγος ὄντι ἐκ τῶν ἐν ᾧ τί ὄντιν ἰδίων. καὶ οὗτος μὲν ἄτερος ζητοῦ τος τῶν ὠνομασμένων ᾗ ὑποθέσεως, ἱκανῶς ἐλεγχθεὶς ὡς ὁρισμὸν δεικνύειν οὐ δύνατε. ὑποθετικὸς δὲ ὁ ἕτερος. ὡς καὶ οὕτω σι λογιζόμενος. τουτέστιν ᾗ ὑποθέσεως. ὅτι οὐδὲ αὐ ὡς διεκνύειν λέγων, ἱκανῶς ἐλεγχθεὶς ὡς ὁρισμοῦ μὴ τορθοῦν ἀποδείξιν δύνατε. καὶ γὰρ μὴ οὕτως ᾗ ὑποθέσεως λάβωμεν ὡς πρότερον εἰρήκαμεν, ἀλλὰ καθάπερ ἔωθε λέγεσθαι, οὐδὲ οὕτως ὁ ὁρισμὸς ἀποδείκνυται. ἀλλ' αὖ τὸ ᾗ ὑποθέσεως ἀρχὴς καὶ οὕτω ἐν ὁρισμὸν συλλογίζόμενος ἀναγκάζεται καὶ παραλείγματα τούτου ὡς ὁρισταὶ μὲν, καθόλου καὶ ἀγαθόν. ὡς ὁρισμοὶ δὲ διαιρετὸν καὶ ἀδιαίρετον. λέγομεν ᾗ ὅλου μὲν τὸ ἐξ ὧν ἐστὶν ἕν. τῷ δ' ἀντίῳ τὸ ἐξ ὧν ἐστὶν ἕν. ἔστι γὰρ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ καθ' ἑκάστου εἶναι, τὸ ἀντίῳ εἶναι τῷ καθ' ἑκάστου. τῷ δὲ ἀγαθῷ οὐχ, τὸ ἀδιαίρετῳ εἶναι. τὸ ἀντίκα γὰρ τὸ διαιρετὸν καὶ τὸ ἀδιαίρετον. πρῶτον μὲν οὖν ὁ λόγος οὐκ ἐπὶ πάντων ἀρκτήσει τῶν ὁρισῶν. ὥστε πάντα οὕτως ὀφείλεσθαι τὰ ἀντία περὶ τῶν αὐτίων ὑποτιθέσιν. ἀλλ' ἐπὶ μόνον οἷς αὐτιότης διέσκεται. ἐφ' ὧν δὲ οὐ. ἔπειτα κἂν ταῦθα ἴνα τὸ τί ἐστιν εἶναι λέξῃ, λαμβάνει τὸ τί ἐστιν εἶναι. εἰ δὲ καί τις ὀρθῶς ὡς ἕτερον λαμβάνων ἕτερον ἀποδείκνυσι, ὄξει δὲ οὐκ ἄτοπον. ἀλλὰ πρῶτον μὲν, οὐδ' αὖ δῆλον τὸ λαμβανόμενον. οὐδὲν ἧττον τῶ προκειμένου ζητούμενον. ἔπειτα εἰ καὶ αὖ δεῖ λέξαι, ὀξᾶ τῶ αὐτίς διεχθήσεται. ὡς εἶναι δ' ἀλλήλων ταῦτα διεκνύμενα. ὅπερ ἐπιστήμης ἀλλότριον. λαμβάνει τ' ἐφεξῆ μὲν αὐ τοῖς ἀποδείξεσι. καὶ τ' αὖ αὐτοῖς ἄλλο ἄλλου ᾗτηρεῖται. ὅπερ οὐκ ἀεὶ ἐν, εἰ μή τι αὖ αὐτοῖς ἐλαμβάνετο. οὕμιν αὖ τὸ ἐκεῖνο τὸ λαμβανόμενον ὁ λέξαι πρόκειται. ἀλλ' οὐδὲ οὗ ὁ αὐτὸς λόγος. ὡς αὐτιστρέφειν τοὺς λέξεις πρὸς ἀλλήλους τῶ τε ληφθέντος καὶ δ' ὃ ἐλήπται. ἀλλ' ἕτερόν τι ᾗ ἄλλως ἔχον. καὶ ὅτω τοὺς ᾗτηρεῖσθαι ποιεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐν, λαμβάνειν τοὺς προτάσεις. ἕτερον τὸ μέσον θεμένους τῶν ὅρων οὓς ἔχειν δεῖ τὸ συμπέρασμα. ὅπερ ἢ ἀμφοῖν ἔσται ᾗτηρουμένων ἢ ἀμφοῖν ὑποκείμενον ἢ τῶ μὲν ἕτως τῶ δ' ἐκείνως. ὅπερ δὴ καὶ πρὸς πλῦ τῶ ὁρισμοῦ ἀποδείξιν οἰκεῖόν τον. ὡς καθόλου ᾧ ὁρισῷ ᾗ οὗ ᾗτα φάσει ὑπάρχον τος τοῦτα μὲν ἂν πρὸς ἑκάτερον εἰρῆ ἢ τρόπον. καὶ νῶς δὲ πρός τε τὸ ἐκδιαιρέσει λέγον τα δεικνύειν τὸ ὁρισμὸν ᾗ ὑποθέσεως, ἔστιν ἐνταῦθ. ὡς δὲ μάχ ὄξει ἀνάγκη εἰ ᾗ καθ' οὗ τὰ ᾗτηγορούμενα ἀληθεύει ᾗτα τῶ ὁρισοῦ, ἤδη ᾗ τὸ ἐκ πάντ. ὡς ᾖ. δηλῶν δ' ὁ τί ὄξει αὐτό. ἔστ' ἢ ὁ ἐκδιαιρέσεως ἐκλεγξάμενος ᾧ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον ᾗ τὸ δίπουν ᾗ τὸ πεζόν, ἀνάγκην τινὰ ἐκ τῶ λαμβανομένων ἐφίσησιν, οὗ ᾖ. τὸ πᾶν ᾗτηγόρημα. ἀλλ' οὐ δέχεται ἴδια μόνα ᾗτηγορεῖσθαι ἕκαστον. ζῷον ᾗ πεζόν. ᾗ δίπουν. ἅμιλλ δὲ ᾗ ἅμα ὡς οὐ. ζῷον πεζὸν δίπουν. ὥσπερ εἰ ᾗ τὸ μὲν λέγομεν μουσικὸν ᾗ γραμματικόν. ἅπερ οὐκ ἐνδέχεται οὗ γίνεσθαι, ὅτε ὁ ὑποθετικῶς δεικνύων τὸ ὁρισμόν, εἰ τὸ αἰτεῖσθαι τὸ ὀξᾶ ἀρχὴς φυλαττόμενος, ἐκ ἀθρόον λαμβάνει τῶ ἀντίου τὸ ὁρισμόν. ἀλλὰ καθ' ἓν ὑπάρχειν τῷ ἀντίῳ τιθεὶς, τὸ ἀντίου ᾧ ληφθὲν τι ἀεὶ τῷ ἀντίῳ ὑπάρχειν συλλογίζοιτο, οὐκ ἔξει ἀποδοῦναι διότι ταῦτα ὡς εἰ σωτίθετου. ᾗ τί ὄξει ἀπορήσει

ἀπορήσει τῶ προκειμένου. οὐ δέχεται γὰρ ὡς πολλὰ μόνον ἰδίᾳ ἕκαστον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πολλὰ ὡς οὐ καθ' ἓν ὑποκειμένου καθ' ἓν ἀπορεῖσθαι. ὥστε αὐτῆς τοῦ ὅρου οὐκ ἀφορίζει. ἀλλὰ καὶ ὧδε τῶ καθ' ἓν ὑποκειμένου καθ' ἓν ἀπορεῖσθαι λέγοντος, ἢ αὐτό. οὐδὲ γὰρ οὗτος ἀποδώσει διότι ὁρισμὸς, ἢ ἐκ τῆν οὐ τῷ τί ὄξει ἰδίων. οὐδὲ πάλι ἑκάστου τῶ ᾗ ὧν σωιετέθη, διότι οὐ ᾧ τί ὄξιν ὁρᾶ. ἀλλ' ἑκατόν τε αὐτῆς τοῦ ᾧ τί ὄξει εἶναι. καὶ ἢ ἅπαν τί ὄξει ὡσαύτως.

ΑΛΛ' ἀρ' ἔξι ἀποδίδαι ἢ τί ὄξει καθ' οὐσίαν. ᾗ ὑποθέσεως δὲ λαβόντα ἢ μὴ τι ἰῶ εἶναι, ἢ ἐκ τῆν οὐ τῷ τί ὄξιν ἰδίων. πάλι δὲ, ἐκ τῆν οὐ τῷ τί ὄξει μόνα. καὶ ἴδιον ἢ πᾶν.

ὅτι μὲν φησὶν οὔτε ὁξᾶ τῶν αὐτιστρεφόντων οὔτε ὁξᾶ τῆς διαιρέσεως ἐν ὁρισμὸν οὐ δέχεται συλλογίζεσθαι, ᾗδη δῆλον ἐκ τῆν εἰρημένων ὄξι. μήποτε δὲ ἄλλον τόπον ὄξει ὄντα ποιεῖν. ὥστε θεμένους τί ὧν πρῶτον λῆμμα. καὶ τούτῳ ἕτερον προσαναφέροντας ὁμολογούμενον συμπεράνειν ἐν ὁρισμόν. ᾧ δὲ ὑποτιθέμενον λῆμμά ὄξι, ὅτι πᾶν ἢ ἐκ τῆν οὐ τῷ τί ὄξιν ἰδίων οὐ τινοσοῦν ὁρισοῦ συγκείμενον, ὄξιν ὁρισμὸς ὄξι. τοῦτο δὲ οὐ τῷ τί ὄξι μόνα καὶ ἴδιον ἢ πᾶν. καὶ συμπέρασμα. ὅτι πᾶσι αὐτὰ ὁρισμὸς ὄξιν αὐθρώπου ὁρισμὸς ἐν ἐξελθεῖν τὸ μέρη αὐτῆς ᾗ τί ὄξι καθ' οὐσίαν εἶναι. ὅτι ὄξιν ἀποδοῦναι ἢ τί ὄξι μὴ καθ' οὐσίαν. ἐκ τῆς ὕλης πιὰ ἢ ἐκ τῆν ἀπλῶς συμβεβηκότων. λαμβάνοντες ὡς ἰδίᾳ τῶν ὑπογραφῶν γίνεται. οἷ εἰ ἐν αὖου ἐπιμοιον ζῴου ὁρίζοιντο ἢ πανπτικὴν ἢ πανυγικὴν ἢ γελαστικήν. ἐκ γὰρ τῆς ὕλης αἱ τοιαῦται διαφοραὶ ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶ εἴδους ἐληφθήσαν. διὸ ἢ μὴ τί ὄξει, διʼ αὐτῶν ἀποδίδοται ἐπεὶ τῷ γένει σωάπτοντες, οὐ καθ' οὐσίαν δέ, ἐπεὶ μὴ ἐκ τῶ εἴδους εἰσί. ᾗ γὰρ εἴδους ἢ οὐσία ἑκάστου. καὶ εἰδητικὸν δεῖ εἶναι τὰς δηλώσας τῶ εἴδους λαμβανόμενα. ὡσαύτως ὁ τί ὄξει σωκράτης ἀποδίδους, ὅτι αὖθρ φαλακρὸς προκοίλιος σιμὸς ᾗ τὰ τοιαῦτα, τί μοι ὄξιν εἴπεν οὐ καθ' οὐσίαν δέ. ὅτι μηδὲν οὐσιῶδες ἐληφώ. ἐπεὶ δὲ νῦν οὐ περὶ τῆν οὕτως ἀποδιδομένων ὁ λόγος αὐτῷ, ἀλλὰ περὶ τῶ κυρίως ὁρισμοῦ, ὁξᾶ ὅτι φησὶν τί ὄξι καθ' οὐσίαν αὐτὶδιαστέλλων ἐν ὁρισμὸν ἀπὸ ἐκείνου. ὁρᾶ δὴ ἔστι φησὶ ἀποδίξαι ὅτι ὄξιν ἀφ' ὑποθέσεως δέ, τουτέστι μὴ καθ' ὅτιν τῶ προτέρων ὁρόμου ἀλλ' ᾗ ὑποθέσεως λαβόντας. ὡς αἱ καθ' ἓν τοὺς ἐπίσημα ᾗ ὑποθέσεως λαμβάνουσι. οἷ. ὡς ἐπὶ γεωμετρίας ᾗ τὸ δύο δυθεῖαι χωρίον οὐ περιέχουσι. καὶ ᾗ, ἀφ' ὅτου ᾗ σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν. καὶ τὸ, πανπτικὴν ᾗ ὁμοσήματι κύκλον περιγράφεσθαι. οὐχὶ καὶ γὰρ καὶ τοῦτα γεωμετρικὰ καὶ μὴ οὕτως ὡς τὰ ἀξιώματα ἔχουσιν. ὥστε ἀφ' ἑαυτῶν τοῦτα τοῦ μαθηματικοῦ μόνου προβάλλεσθαι ὡς ἐκεῖνα. ἀλλὰ περὶ τῶν διδασκαλῶν παραλαμβάνοντες δέχονται. ἀρ' οὖν ὄξι ὡς οὐ ὑποθέσεως τάξει λαβόντας εἶναι μὴ ᾗ τί ἰῶ εἶναι. τῶν τὸν δεῖ πεῖν ἐν ὁρισμοῖς ἐξ ὧν οὐ ᾧ τί ὄξι ἰδίων τοιοῦτος ἐκεῖνο εἶναι ἐν ὁρισμοῖν ᾗ συγκείμενον ἐκ τῶν οὐ ᾧ τί ὄξιν ἰδίων. ἤγουν ἐκ τῶν οἰκείων οὐσιωδῶν ᾗτηγορημάτων οὐ ποσοῦ ὁρισοῦ. οὐ γὰρ ἰδίων τοιούτων διὰ τὰ αὐτιστρέφοντα. ἀλλ' ἴδια οὐ ᾧ τί ὄξι. ᾗ ἴδιον γένος τῶ ὑποκειμένου φησὶ καὶ τὰς ἰδίας ὡσαῦτῶ διαφορὰς ἃ καὶ σωτεθέντα δεόντως ἴδιον ἢ πᾶν αὐτιστρέφειν ἀφορτελοῦσ τοῦτο δὲ ᾧ λήμματι καὶ τούτῳ τῇ ὑποθέσει προσλαμβάνεται ἕτερον ᾗ, ταῦτα δὲ οὐ ᾧ τί ὄξι μόνα καὶ ἴδιον ἢ πᾶν. ὄξει γὰρ ὄξι ἢ ἐλάπτων τῶ συλλογισμοῦ πρότασις. λέγεται ᾗ ὡς περὶ συμπερασμάτων τινῶν καὶ ἀλλήλοις σωτεθεμένων εἰς οἷς λόγου συμπεπλήρωσιν. ὅτι ταῦτα δὲ μόνα οὐ ᾧ τί ὄξιν. ἤτοι ὡς πάντων τῶν οὐ ᾧ τί ὄξι λέγεσθαι καθ' ὑποκειμένου δύνασθαι ἐκείνα συμπερασμάτων, καὶ μηδενὸς ὑπολειπομένου. εἰ γὰρ καὶ ἢ προσεχὴς γένος τῶ ὁρισοῦ καὶ τὰς προσεχεῖς αὐτῶ διαφορὰς λαμβάνοντες οὐ ᾧ ὁρισμῷ. ἔγομεν ἴσως λαβεῖν καὶ ἕτερα τῶν ληφθέντων ἐπέκεινα. ἃ ᾗ αὐτὰ οὐ ᾧ τί ὄξι τῶ ὁρισοῦ καθ' ὑποκειμένου δύνασθαι. ἀλλ' ὃν δύνασθαι κἀκεῖνα λαμβάνεται. ὡς τοῖς ληφθεῖσιν οὐ θεωρέμενα. ὁ γὰρ ζῷον οὐ ᾧ τί ὄξι καθ' ὧν ἀνθρώπου καθ' ὑποκειμένου ᾗτηγορεῖται. καὶ οὐσίαν ἔμψυχον ᾗ ἀθηπικὸν αὐτῶ καθ' ὑποκειμένου ᾗτηγόρηκεν. ὥστε πάντα ἐκεῖσε τὰ οὐ ᾧ τί ὄξιν ἐλήπται. τὰ μὲν δύνασθαι ἀλλ' οὐ δραστικά. ὡς τῷ ὅτε εἶναι τῶ ὁρισοῦ καὶ μηδὲν παραλελεῖφθαι τὰ προσεχῆ ἅπαντα ἐληπται. καὶ οὕτω ἢ, μόνα, ὡς καὶ μόνων ἀριθμῶν τῶν ληφθέντων δηλοῦν ᾗ τί ὄξι. καθ' ὑποκειμένου λεγόμενα. ἀλλὰ δεῖ καὶ ᾗ ἐκ πάντων αὐτιστρέφειν πρὸς ᾗ ὁρισοῦ ᾗ ὅτι ἐπεὶ ᾗ μείζων πρόταση εἶχε καθ' ὑποκειμένου μὲν ἐν ὁρισμοῦ ὑποκειμένων δὲ, ᾗ ἐκ τῶ οὐ ᾧ τί ὄξι ἰδίων, ὄξι δὲ ἐπεὶ ὅτι ταῦτα μόνα οὐ ᾧ τί ὄξι καὶ ἴδιον ᾗ πᾶν. τουτέστι ᾗ καθ' ἕκαστον ἴδιον ὡς οἰκεῖον γένος καὶ οἰκείαι διαφοραί. ᾗ ᾗ πᾶν ἴδιον, ὡς αὐτιστρέφῳ, εἰ γὰρ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων γένους τε ᾗ διαφορῶν ὁ λόγος σωέκειτο. οὐκ ἂν αὐτιστρεφοι, εἰ καὶ οὐ ᾧ τί ὄξι ἰῶ τὰ ληφθέντα. ᾗ γὰρ οὐσία ἔμψυχος ἀθηπικὴ, ἐκ τῶ οὐ ᾧ τί ὄξι μὲν, οὐ μόνον τῶ ζῴου ἀλλὰ καὶ τῶ αὐθρώπου, ᾗτηγορεῖται ᾗ καὶ τούτου οὐ ᾧ τί ὄξι ἑκάτερα τῶν καθ' ὑποκειμένου λεγομένων ὄξι καθ' ὧν ᾗτηγορεῖσθαι καὶ ταῦτα καὶ καθ' ὧν ᾗτηγορεῖται ὁμοίως ἀληθεύει. οἷ. ὡς ἐπὶ τῶν ζῴου, οὐ ᾧ τί ὄξι ἰδία ἀσαφῶς, τῷ ἢ αὐθρώπου, οὐ ᾧ τί ὄξι λέγεσθαι καθ' ὑποκειμένου ῥητέον ἔσται. ἀλλὰ δῆλ ᾗ ὁ ζῷον ἢ οὐ αὐτοδρίῳ ᾗ, ἰδίων, αὐτὶ τῶ ἰδιαστικῶν ᾖγουν ἰδιοποιῶν. ὡς τῇ ἑωυῦ σωθεσει, ἰδίου ᾧ ὑποκειμένῳ ᾗ πᾶν ᾗ αὐτιστρέφοι ἀφορτελούμενον. ὡς εἶναι ᾗ ἐν λόγον οὕτως πᾶν

ἀ ἅ. δυναμένων

ω ἅ. ὑποκάμενον

ὑποσημαίνει τὸ λῆμμα

Diffinitiones quæ sumuntur ab specie sed a materia descriptiones esse non diffinitiones. ut hi ⫽ al rectiambuli, l timgue. Risibile

Species ⫽ subsistatia unius cuiusq:

Specifica siue speciei oportet esse qu ad declarandam cie sumuntur

Hypothesis qd in scientijs. idem philoponus

Hypothesis Axiomata

In Categorijs

ἰδίων ἀντὶ τῶ ἰδιαστικῶν ἤγουν ἰδιοποιῶν

ὁ ἐκ τῶν τί ἐστι ποιούντων τὸ ἴδιον, ὁρισμός ἐστι, οὗτος ὁ λόγος, ἐκ τῆς οὐ τῷ τί ἐστι ἰδιοποιούμενος, οὗτος αὖπερ ὁ λόγος, ὁρισμός ἐστι· ὁ δὲ ὅρος γοῦν ἐστὶ τὸ εἶναι ἐκείνω, ἴσον ἐστὶ τῷ, τῶν τοῦ γοῦν ἐπόντες, τὸν ὁρισμὸν συλλελογισμεθα· ἐπεὶ ὅρος ἐστὶ τὸ εἶναι τῷ ὁρισῷ· ὅπερ ὁ λόγος δηλοῖ ὁ ἐκ τῆς οὐ τῷ τί ἐστι συγκείμενος. καὶ ἴδιος ὢν πρὸς αὐτὸ ἢ αὐτιστρέφων· ὡς περ ἐπίκοινός ἐστι τῆς μείζονος προτάσεως ὡς ὡμολῶς εἴληπται. ὅρος γοῦν ἐστὶ τὸ εἶναι ὑπτιοῦσθαι ὁρισμῷ, τὸ, ἐκ τῆς οὐ τῷ τί ἐστι ἰδίων.

ΗΓΑΛΙΝ εἴληφε τὸ τί ἦν εἶναι καὶ οὐ τούτῳ ἀνάγκη γοῦν ὅλῃ τῇ μέσου λέξει.

ἁλλ' ἴσως τὸ αὖ τὸ πόθεν ἀναπαύθαι ὁ δὴ καὶ προὔτεθον· ὁ γοῦν ταῦτα λέγων, ἔλαβε τὸ ζητούμενον καὶ οὐ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἢ ᾧ συλλογισμῷ. ὃ δὴ καὶ ὑπὸ τῆς πρώτης ἐλήφθη. τὸ γοῦν, τὸ δὲ οὐ τῷ τί ἐστι μόνα καὶ ἴδιον τὸ πᾶν, τῶν τόν ἐστι τῷ, τὸ δὲ ὁρισμός ἐστι. οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ ὁρισμὸς, ἢ ὁ ἐκ τῆς ἰδίων οὐ ᾧ, τί ἐστι πάντων ἴδιος λόγος. τὸ δὲ ἀναγκαῖον γοῦν ὅλῃ τῇ μέσου λέξει. τοιοῦτόν ἐστι· ὅτι τοῦτον μέζου ληφθέντος, ἀνάγκη ὅλῃ τοῦτον λέξει ὅτι ὁρισμός ἐστι. ὁ δὲ μέζος οὗτος οὐδὲν ἄλλο ἐστί, ἢ ὁ ζητούμενος ὁρισμός. ὥστε καὶ ταῦθα τὸ ὑπ' ἀρχὰς εἴληπται· δεῖ γοῦν προὐκειτο δείξαι αὐθρωπον. εἴποι δ' τις ὅτι τὸ, ζῷον πεζὸν δίπουν, τὰ οὐ ᾧ τί ἐστι μόνα, καὶ ἴδιος λόγος αὐθρώπου· πᾶν δὲ τὸ τοιοῦτον, τὸ τί ἐστιν εἶναι ἐστί. οὗτος αὖπερ ὁ λόγος τὸ τί ἐστιν εἶναι τὸ αὐθρώπου, τὸ ὑπ' ἀρχὰς ἠτήσατο. τὸ δ' ἐπεὶν ὅτι τὰ οὐ ᾧ τί ἐστι τὸ αὐθρώπου μόνα καὶ ἴδιος λόγος αὐτὸ· τοῦτον τόν ἐστιν ἐπεὶν ὁρισμὸν εἶναι αὐτό· ὡς εἶναι τὸν λόγον τοιοῦτον· τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν, ὁρισμός ἐστιν αὐθρώπου· πᾶς ὁρισμὸς τινός, ὁρισμός ἐστιν αὐτό· τὸ αὖπερ ζῷον πεζὸν δίπουν, ὁρισμός ἐστιν αὐθρώπου.

ΕΤΙ ὥσπερ οὐδ' ἐν συλλογισμῷ λαμβάνεται τί ἐστι τὸ συλλογίσασθαι ἀεὶ γοῦν ὅλη ἢ μέρος ἡ πρότασις ἧς ὢν ὁ συλλογισμός· οὕτως οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι δεῖ ἐνεῖναι οὐ ᾧ συλλογισμῷ· ἀλλὰ χωρὶς ὅρος τῆς κειμένων εἶναι· ἢ πρὸς τὸν ἀμφισβητοῦντα εἰ συμπελόγισται ἢ εἰ μή, ὅρος ἀπαντᾶν ὅτι ὅρος γοῦν ᾧ συλλογισμός· καὶ πρὸς τὸν, ὅτι οὐ τὸ τί ἦν εἶναι συμπελόγισται, ὅτι ναί. ὅρος τ' ἐκείνου ἢ μὴν τὸ τί ἦν εἶναι.

ὁ μὲν πρότερον αὐτίχμα, κοινὸν τοῖς προλαβοῦσι ζόποις ἐστί. ὅρος δ' ἴδιον τοῦ νῦν προκειμένου. ὥσπερ δὲ ἔγκλημα παρανομίας τινὸς κατὰ τὴν οὕτως ἐπιχειρούντων τὸν ὁρισμὸν συλλέγεσθαι, ἐπάγει τουτί· πολλοὶ γοῦν ζόποι ζητήσεως δ' ὧν μὴ γινωσκόμενά πᾶσι φθονεῖσθαι τοῦ· οἷον ζητοῦμεν καὶ ὅλῃ διαιρέσεως, καὶ δι' ἀναλύσεως καὶ δι' ἀποδείξεως. καὶ ἀπὸ ὅλῃ συλλογισμοῦ. καὶ τούτων ἑκάστη τὴν μεθόδων, ὅρος διαιρέσεις ἔχει πολλάς· πολλοὶ γοῦν διαιρέσεως ζόποι καὶ πολλοὶ ἀναλύσεως. καὶ συλλογισμοῦ ὡσαύτως πολλοί· ὅπερ οὖν ἀριστοτέλης ὡς ἀπὸ τοῦ συλλογισμοῦ κατὰ τὴν οὕτως τὸν ὁρισμὸν μετιόντων ἐπάγει ἔγκλημα· ὅρος καὶ ἀπὸ πάσης μεθόδου ζητητικῆς, ἐπαχθήσεται. οὔτε γὰρ διαιροῦντες, οὔτε ἀναλύοντες οὔτε τινι ἑτέρᾳ τῶν τοιούτων μεθόδων χρώμενοι πρὸς εὕρεσιν τινός, τὸν ὁρισμὸν τῆς μεθόδου ἐν ᾧ ζητεῖν, εἰς μέσον παραλαμβάνομεν. ἀλλὰ μόνον εἴτις ἐνίσται τὸ ὕστερον μεθ' ὃν τοῦ προκειμένου συμπλήρωσιν ὡς οὐ κατὰ τῇ μεθόδῳ κεχρήμεθα, τότε ἴσως χρεία τοῦ αὐτῆς ὁρισμοῦ· δι' οὗ δείξομεν ὅτι περ ἡμῖν τὸ κατὰ τῇ μεθόδῳ τετήρηται. ὃ οἷον οὐ δυνάμεθα μεθόλως ἐῶν δι' γίνεσθαι, πῶς ἐν τῇ ὁρισμῇ ποιοῦσιν ἴσμεν δὲ πῶ λέξιν· ὡς περ φησὶ δὲ ἐν τῷ συλλογίζεσθαι ὁ ὁρισμὸς λαμβάνεται τοῦ συλλογισμοῦ. ὅρος γοῦν ἐστὶ, τί ἐστι τὸ συλλογίζεσθαι) οὕτως οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι ἢ τοι ἐν ὁρισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ δεῖ λαμβάνειν ἐν ᾧ ὁρίζεσθαι. τὸ γοῦν ποιεῖν ὁρισμὸν ἢ διορίσειν ὁρισμόν, ὁρίζεσθαί ἐστι· ὅπερ ὁρμᾶζεσθαι πειρῶνται οἱ ὀλῇ τοῦ εἰρημένου ζρόπου ἐν ὁρισμῷ διορίσειν πειρώμενοι.

ΑΙΕΙ γ' ὅλῃ μέρος ἡ πρότασις ἧς ὢν ὁ συλλογισμός.

οὗτο δεικτικὸν ἐστι τοῦ μὴ λαμβάνεσθαι ἐν τῷ συλλογισμοῦ ὁρισμὸν ἐν τῷ συλλογίζεσθαι. εἰ γοῦν φησὶν ἐλαμβάνετο, ὧ αὖ ἀεὶ ἡ μείζων, ἢ ἐλάττων πρότασις τῆν διὸ ἧς ὢν ὁ συλλογισμὸς σύγκειται, ἐν ᾗ ἔλει κεῖσθαι ἐν αὐτοῦ ὁρισμόν. ἢ ὡρισμένον αὖ ὧ ζῷον· ποῦ ὀφείλει κεῖσθαι ὁ ὁρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ. εἴτε ἐν τῇ μείζονι, ὧ ὅλῳ φησὶν, εἴτε ἐν τῇ ἐλάττονι ὧ μέρος ἡμελεῖ· ὡς δέον εἶναι ἐν ἑκάτερα ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα. νῦν δ' οὐδέτερα μοῦ ζῷον πεζὸν δίπουν· οὐκ αὖπερ ὁ ὁρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ λαμβάνεται ἐν ᾧ συλλογίζεσθαι. οὐκ αὖπερ οὐδ' ἐν ᾧ συλλογισμῷ ᾧ ἐστὶ τοῦ ὅρου δεῖ ἐν ὅρον αὐτοῦ λαμβάνεσθαι· διὸ ἡ δὲ ἡ γραφὴ τίθεται. ἐνίοις μὲν γοῦν τῆν αὐτιγράφων, οὕτως θύρηται. οὕτως αὖπερ οὐδὲ ἐν τί ἐστιν εἶναι. ἐκείνος μὲν οὖν, ὧδε μίαν ἔχει δυσχέρειαν ἡ τῆς λέξεως σύνταξις. κατὰ δὲ τὴν λῆθ τοῦσαν θέσιν ἐν γοῦν, οὐκ ἀσυνάστην κεἰρῆσθαι τοῦ· ἀλλὰ παραπλήρωμα τὴν αὐτῆ τοῦ δηλονότι. ὡς εἶναι ἐν λόγον οὕτως οὕτω δὴ οὐδὲ ἐν τί ἐστιν εἶναι, λείπειν αἰ ἐν τῷ συλλογισμῷ. ἀλλ' εἶναι ἐν τί ἐστιν εἶναι τὸ συλλογισμοῦ, χωρὶς τὴν κειμένων· τουτέστι τὴν προτάσεων τὴν τεθεισῶν καὶ ὁμοῦ γραφεισῶν πρὸς ἐν ἀκόλουθήσει αὐταῖς ἐν ζητούμενον. καὶ ὡς περ πίνος ὁρᾶται μέλλοντος. εἰ δὲ μηδ' ὧδε ἐν μηδεμιᾷ τοῖς συλλογιζομένοις περί τινος, ὁ ὁρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ χρήσιμος, ἐν τῷ περὶ τοῦ συλλογιζομένου πράγματος συλλογίζεσθαι· φησὶν ὅτι ἕως ἔτι συλλογίζομεθα καὶ πῶ εἰς εὕρεσιν τοῦ ζητουμένου ὁδὸν συλλογιστικῶς ἰζανόμεν, οὐ χρεία τοῦ ὅρου ὅτι τοῦ συλλογισμοῦ.

μεζὰ

Ἰσότης c. confirmatio

Multos esse modos quæ rendi quæ nescimus

Diuisio

Analysis

Demonstratio

Syllogismus

Maiore propositione Aristoteles appellat, totum. Minorem autem partem.

Ἡ nó reddituum causæ & astrutum, sed completiuú ἀντὶ τοῦ συλλογ.

λέξιν. contextum

μεζὰ δὲ ἐν ἀπαρτιοθῆναί ἐν συλλογισμοῦ, εἴτις εἴη ἀμφισβητῶν, εἰ ὁ κανὼν ἡμῖν τετήρηται τοῦ συλλογισμοῦ, εἴτε μή, καθίσταται καὶ τότε πρόφορον δύκαίρως ἐν ὁρισμοὺς τοῦ συλλογισμοῦ. δεικνύντας ὡς συλλογίσμεθα. ὅρος γοῦν ὁ ὁρισμὸς τοῦ συλλογίζεσθαι ἅπαντες. ὃ ἡμεῖς πεποιήκαμεν· ἐν ᾧ χρὴ ποιεῖν καὶ οὐ τῷ ὁρίζεσθαι. εἴτε ὅλῃ συλλογισμοῦ ὅρος εἴτε ἄλλως τίς ἐκκαλυρεῖ. μετὰ δὲ τὸν ὁδὸν ἐκτελέσαι τὸν ἀναγκαῖον ἐν ἀπαρτισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ. εἴ τις εἴη φάσκων ὡς οὐ δὲ τί ἦν εἶναι δεῖ λεκται, τότε καιρὸς τῷ ὁρισμῷ χρῆσθαι τοῦ ὁρισμοῦ. δεικνύντας δ' αὐτοῦ, ὡς τὸ τί ἦν εἶναι ἐν δεῖ λεγμένου ὅτι. ὅρος γοῦν ἐστὶ ὁμολογεῖται ἐν τί ἦν εἶναι ὅλον αὖπερ ἐκ τῆν ἐρημιῶν, ὅτι οὔτε ἐν τοῦ συλλογισμοῦ ὅρον χρὴ παραλαμβάνειν οὐ τῷ συλλογίζεσθαι, οὔτε ἐν τοῦ ὅρου οὐ τῷ ὁρίζεσθαι· ἢ τοι ὁρισμὸν ἢ κατασκευάζειν προσθετέον δ' ὅτι οὔτε οὐ τῷ διαιρεῖν, ἐν τῆς διαιρέσεως· ἢ οὐ τῷ ἀναλύειν, ἐν τῆς ἀναλύσεως· ἢ ἴσως ἄλλης μεζόδου τινός, οὐ τῷ δ' αὐτῆς τί ζητεῖν.

ΚΑΝ ᾖ πρὸς θέσεως δὲ λείκνυσι. δῖ) εἰ τῷ κανκῷ ἐστὶ ἀγαθόν, διαιρετῷ εἶναι· τῷ δ' οὐ αντίῳ, ἐ τῷ οὐ αντίῳ εἶναι· ὅσοις ἐστὶ τί οὐ αντίον· ἐ δ' ἀγαθὸν τῷ κανκῷ οὐ αντίον· καὶ ἐ ἀδιαίρετον τῷ διαιρετῷ ἐστιν αὖπερ ἀγαθῷ εἶναι, ἐ ἀδιαίρετῳ εἶναι.

ἐπὶ τὸ ἕτερον μεταβαίνει ζόπον ἐν πρὸς θετικῶς πειρώμενον τοῦδὲ τὸ ὁρισμοῦ συλλογίζεσθαι ἢ οὕτως δύρεῖσκεν αὐτόν. καὶ πρότερον ἐκτίθησι παράλειγμα πῶς οὐδέχεται προχωρεῖν ἐν ὑπὸ θέσεως ἐν ὁρισμὸν λείκνυσθαι κανκὸ τοῦδε ἐν σημαινόμενον τῷ ὑπὸ πρὸς θέσεως. εἶτα δὲ ἀπελέγξει καὶ αὖθις ὡς οὐκ δύσοδύμενον τῷ δὲ κανκὸ ὑπὸ πρὸς θέσεως δὲ λείκνυσι, χρὴ σωεξακούειν ἐν, οὐ δ' οὕτως ἔξει ἁπλῶς· ἐν ὁρισμὸν λείκνυσι ἢ συλλογίζεσθ. εἶτα ἐν παράλειγμα δῖ) εἰ πρόκειται τὸ ἀγαθοῦ δύρεῖν ὁρισμόν· τούτῳ δ' ἔστιν

δὸ ἕτω τί λαμβαίνειν ἐὰς ⸗ λέξει ⸗ τὸν ὁρισμόν. ὥσπερ καὶ οὐ ταῖς ἀποδείξεσι γίνεται. ⸗ λω οὐ τοιοῦτα δεῖ μανθάνειν ὅτι ὁ ὑποθετικῶς συλλογιζόμενος ἐληφθήκεικε δὲ ⸗ ἐν ταὐτὸν λέγοντα, ἐκ ⸗ θεὶ οὐσίαν ὑρεῖν. ὅτων καὶ δοὺς αὐτῷ ⸗ οὐδὲχεσθαι ⸗ θεὶ τὸ ὁρισμοῦ συλλογίζεσθαι, ἐλέγχει αὐ ⸗ ἐν μὴ ὄντως δυνάμενον.

ΠΡΟΣ ἀμφοτέρους δὲ τόντε καὶτὰ διαίρεσιν διεκινοῦντας τῇ πρὸς ⸗ ἐν οὗτω συλλογισμόν, ⸗ αὐ- ⸗ ἀπόρημα. διότι ἔστιν ὁ ἄνθρωπος ζῶον δίπουν πεζὸν ἀλλ' οὐ ζῶον καὶ πεζόν. ἐκ γὰρ τῆν λαμβανομένων οὐδεμία ἀνάγκη σὺ γίνεσθαι ⸗ καὶτηγορούμενον. ἀλλ' ὥσπερ αὖ ἄνθρωπος ὁ αὐ ⸗ ἐστὶ μουσικὸς καὶ γραμματικός. ἀλλ' οὐχὶ καὶ σὺ πὲκ τούτων.

ΓΩΣ οὖν ὁριζόμενος, τὸν οὐσίαν δείξει καὶ ⸗ τί ἐστιν.

ΕΠΕΙ πολλαχῶς δείξεις καὶ πᾶσα ὑρεσις ζητουμένου τινὸς, ἢ ὅλῳ συλλογισμοῦ. λέγω δὲ συλλογισμοῦ ἀπλῶς· ἢ μὴ ἁπλῶς· ἢ δι' ἐπαγωγῆς· ἢ δι' ἀισθήσεως. δῆλον ὅτι καὶ ⸗ τὸ ὁρισμοῦ δείξεις καὶ ὑρεσις, ὅλῳ τούτων ἔσαι τινός· ὅλῳ μὲν οὖν συλλογισμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι δεῖξαι τὸν ⸗ πάντας τοὺς τρόπους μετιόντων ἡμῶν τούς τε ἁπλῶς καὶ μὴ ἁπλῶς συλλογιζομένους. οἷ οἷς ἅπασι δῆλον γένοιτο, ὡς οὐκ ἔστ ⸗ ἐν ὁρισμὸν συλλογίζεσθαι, ἤτοι πᾶ ἄνευ ὅλῳ συλλογισμοῦ, ὡς ὅδε ὁ λόγος τὸν δε τοῦ ὁρισμὸς ζῶον ⸗ τὸν ⸗ ἡμῶν ὅλου ζητοῦμεν, πᾶς ἄν τις δείσαιτο τί προσθέμενος, δείξει πλὴ οὐσίαν, ἢ γοῦν ⸗ τί ἐστι καὶ ⸗ ἐν ὁρισμόν. καὶ τῷ ὅλῳ συλλογισμοῦ δείξει, τὸν ἕτερους δύο τῆς δείξεως τρόπους σωιὰ πᾶ ⸗ ὁμεν, λέγω δὲ πλὴ ἐπαγωγὴν καὶ πλὴ ἀἰσθησιν. εἰ οἷ δέχεται ⸗ ζητοῦντες καὶτά τινα τὴν τρόπων τούτων τῆς δείξεως ἢ ὑρέσεως, ὑρίσκειν καὶ διεκινεῖν ⸗ ἐν ὁρισμόν. καίτοι δύρεσιν αὖ, ὅλῳ συλλογισμοῦ μάλιστα ⸗ ἐν ὁρισμόν· οἷ δ' ἐχεσθαι διεκινεῖσθαι τῷ καθόλου τὸ εἶναι καὶ τοῦδε καθόλου ⸗ ἐν ὁρισμόν· εἰ δὲ ὅλῳ τούτου οὐκ ⸗, πολλοῦ γε δεῖ δι' ἐπαγωγῆς ἢ αἰσθήσεως. ὧν ⸗ μὲν ἁπλῶς τοῦδε τὸ καθόλου ⸗ δὲ εἰ καὶ τοῦδε τὸ καθόλου ὅσως, ἀλλά γε ἐκ τῆν καθόλου ⸗ ἡμῶν οὕτως οὖν ὡς ἀποδεικνυὺς δείξει ἢ ὡς ὅλως συλλογίζομένος, εἴγε τῷ ἀποδεικνύειν καὶ ἁπλῶς τῷ συλλογίζομένῳ ⸗ πάντως ὁμολογούμενα δεῖ λαμβάνειν, καὶ οὕτω δῆλον ποιεῖν τὸ ζητούμενον. ὡς ἐκείνων ὄντων ⸗ ἀνάγκης εἶναι καὶ τόδε ⸗ τόδε τι ἐκείνων ὄν, ὅπερ οὐκ ἔστι ἰδεῖν τὸ ὁρισμοῦ γινόμενα καθ' ὅλῳ τοιούτων ὄντων δείξει ἢ ἁπλῶς ⸗ ἁπάντως· δῆλον δὴ ὡς ⸗ ἁπάντων· πρῶτον μὲν, ὅτι ὁ ⸗ ἁπάντων ἐκ τῆν καθόλου δῆλον ὄντων ὅτι οὕτως ἔχει πάντα οὐδὲν ἧττον ἢ ὡς ⸗ τὸδε, τὸ καθόλου πιστοῦται· καὶ δεῖ πάντας τοὺς ὅρους λαβεῖν, ὅτι ἕκαστος αὐτῶν, τῷ οἰκείου ἐστὶν ὁρισμοῦ, ἵνα καὶ καθόλου τὸν ὁρισμὸν οὕτως ἔχειν εἴπωμεν· ἀλλὰ τῷ τὸ αὐοίκειον πάσης δείξεως· τὸ μὲν, ὅτι δεῖξαι τὸν ὅρον ζητοῦντες, τοὺς ὅρους ἐλάβομεν· καὶ οὕτως τὸ αὐ ἀρχὴ ⸗ τησάμεθα καὶ δι' ἑαυτῆς ἐδείξαμεν τὸ ζητούμενον· οὐκ ἄρα ἐδείξαμεν· ⸗ γὰρ δῆλον ἦν, καὶ μάτην ⸗ ζήτησις καὶ ⸗ δείξις γίνοιτ, τῆν γὰρ σαφῶν δείξις οὐκ ἔστιν ὅτι πᾶ οὐδὲ ζήτησις, ⸗ ἄδηλον. καὶ πῶς δ' ἄδηλα τὸ ἄδηλον δείκνυσι· ἀλλὰ δὴ καὶ καθόλου ⸗ θέσα τὸν ὁρισμὸν τὸ αὐτὸ ποιήσει. ὥστε

× cf. πάντως ω cf. αὐτων

καὶ δι' ἀδήλων διεξιόντες ἐπεί τα εἰ τόνδε τὸν ὁρισμὸν ὅτι τῷδε τῷ ὁρισοῦ δεῖ δείξαι πρόκειται, πῶς δεῖ ἑτέρων ὁρισμῶν ἐπαγωγικῶς ⸗ ποιήσομεν. ἡ γὰρ ἐπαγωγὴ τὸ ζητούμενον καθόλου λαβοῦσα καθ' ⸗ ἕκαστα, οὕτως ⸗ καθόλου ζωίσκων· πῶς δὲ ὑφ' οἷα ὁρον ὁντινοῦν τῶν ἄλλους πάντας αὐάξομεν, οὐ νοήσει ἀμήχανον· ἔσται δὲ ὁ τρόπος οὗτος τῆς δείξεως, καθ' ⸗ θ' ἃ τὴν ὅρων ἕκαστον· ὥστε πάντες εἰς ἅπαντας ἀναχθήσονται· οὗ τί γένοιτ' ἂν γελοιότερον. εἰ δ' τις δρᾶ· ὡς ἕκαστον τῶν ⸗ ὁρισὸν εἶδος λαμβάνοντες ὡς οἷ αὐτὸς ἐν λόγον ὑποδεχόμενον, δῆλ τῆν καθ' ⸗ καὶ καθόλου τῷ ὁρισῷ ⸗ ἐν ὁρισμὸν ὑποκεῖσθαι διεκινοῦμεν, πρῶτον μὲν ⸗ ἀδύνατον οἷ οἷς ἡ ἡμῖν καὶ τῇ φύσει ἄπειρα τὰ καθ' ⸗ καὶ τῷδε, ⸗ δῆλον ὅτι καὶ παντί· ἔπειτα ἄλλο πρόβλημα καὶτὰ γένος, ὅτι δεῖ, καὶ ἕτερον τί ἐστιν· ἀλλ' ἡ ἐπαγωγὴ ⸗, ὅτι ἔστι καθόλου τόδε καὶτὸ τῷδε, ἐκ τῆν καθ' ⸗ καὶ διεκινησιν. οὐκ ἔτ' τί ἐστι καὶ σωΘέντα ⸗ καὶτηγορούμενον τίς δὴ λοιπὸς τρόπος τῆς τῷ τί ἐστι δείξεως. μήτοι γε ὁ δι' ἀἰσθήσεως, ἢ οὐ αὖτις δυσκινήσαιτο αὐ ⸗ ἐκτείνων πρὸς ⸗ ζητούμενον. καὶ οὕτως ἐκεῖνο ἢ ἑαυτῷ ἢ ἑτέρῳ ζητοῦντι δῆλον· ἀλλὰ τῆν καθ' ⸗ καθόλου ⸗ τὸ ὁρισμός· καὶ καθόλου προαγμάτων ⸗ τί ἐστιν· οὐκ αὖ τίς λόγος δείξεως ᾧ τί ἐστιν ὑπολείπεται. ὅλως δὲ πῶς τις δείξει ⸗ τί ἐστιν· αὐ ⸗ γὰρ ⸗, ὅλως ὑποΘέσθαι ⸗ ἐν ὁρισμὸν διεκινοῦσι, ἄτοπόν τι ἔχει ⸗ πόμενον οὐ μικρόν· εἴτε ἄνθρωπός ἐστιν· εἴτε τί ἄλλο οὖν ⸗ τί ἐστι διεκινοῦντες ἀλλ' ὧδε τῆν γνωσιμωλέων πρότερον ἴσωμεν ⸗ λεγόμενον· ἵν' οὕτω εἴσαι σαφέστερον. ἀνάγκη γὰρ ⸗ ἐν εἰδότα τί ἐστιν ἄνθρωπος ἢ τί ἕτερον, εἰδέναι καὶ ὅτι ἐστὶν ἁπλῶς, φύσει γὰρ πρότερον ⸗ εἶναι ἁπλῶς, τῷ τί εἶναι· ⸗ πεὶ καὶ ⸗ ὄν, τῷ τινὸς ὄντος πρότερον. κοινὸν μὲν γὰρ, ⸗ ἁπλῶς ἴδιον δὲ, ⸗ τί, διὸ οὖν εἶναι πρότερον· καὶ οὕτως τί εἶναι· ὁ εἰδὼς αὖ τί ἐστιν, ἆρ' ἀνάγκης καὶ ἁπλῶς οἶδεν ὅτι ἔστιν. εἰ δὲ μὴ, ⸗ μὴ ὄν, τί ἐστιν εἴσεται· ⸗ δὲ τί ἐστιν, εἰδὼς ⸗ οὖν εἰδὼς ἔσται, ⸗ ἕξει εἰδὼς ⸗ μὴ ὄν· ἅπερ ἄμφω ἄτοπα· ἔσται γὰρ ⸗ αὐ ⸗ κατὰ ⸗ αὐ ⸗, ὂν τὲ ὁ μοῦ καὶ μὴ ὄν· ἀλλ' ⸗ πεὶ καὶ ⸗ γένους ὁ ὁρισμὸς συστατικῶν τὲ διαφορῶν, ⸗ξει ⸗ μὴ ὄν, γένος καὶ διαφοράς· ἔστιν δὲ ἀδύνατον· οὐκ ἄρ' μὴ ⸗ὸν τί ἐστιν· ⸗ εἰδέναι ⸗ τί ἐστιν· ἀλλ' ⸗ σται μὲν τί σημαίνει τοῦτο, ὅτι ⸗ ὁρισμός· τί δ' ἐστὶν οὐκ ⸗ σται· ἢ ὡς ὅλως εἰδέναι ⸗ τί ἐστιν· καὶ οὐδὲν ἄτοπον· ⸗ πεὶ καὶ ὧδε τῆ μὴ ὄντος ⸗ ὀνομαζομένου δέ, ἴσμεν δὲ οὐδ' ὅτι ἐστὶν ⸗ πειδὴ οὐ δ' ἔστιν, οὕτε τί ἐστιν· οἷον τραγέλαφος τί μὲν σημαίνει, ἴσμεν οἷον ζῶόν τι γὰρ ⸗ κρόγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον ὄσον ⸗ τῷ ὀνόματος· τί δ' ἐστὶ τραγέλαφος, ⸗ δύνατον εἰδέναι δηλ. ⸗ μὴ εἰδέναι ὅτι ἐστὶν· οὐδὲ γὰρ ἐστὶν· οὕτω δὴ καὶ τί μὲν σημαίνει ὁ λόγος, ⸗σόμεθα· τί δ' ἔστιν οὗ ὁ λόγος, οὐκ ⸗σόμεθα ⸗ τῷ λόγου μὴ εἰδότες ὅτι ἐστίν· ὅσον μὲν οὖν πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲν τῷ μὴ ὄντος ἀπέοικε, ⸗ ὂν μὲν, ἀγνοούμενον δ' ἐστίν· ἔξει οὖν ὁ τοιοῦτος ὁρισμὸς, ⸗ν τῷ ὀνόματος λόγον. ὅπερ ἐστὶ τῷ μὴ ὄντος κεῖται· τί μὲν σημαίνει γνωσομένων ἢ μοῦ καὶ αὐ ⸗ ὡς ἐκείνο τοιοῦτον ἀγνοούμενον δὲ ⸗ δηλούμενον τί ἐστιν· ⸗πειδὴ οὐκ ἴσμεν ὅτι ἐστίν· ὡς ὅπερ οὖν ⸗ τῆν γνωσομένων, οὕτως ἔξει καὶ ⸗ τῆν διεκινουμένων· ὡς γ' ἐὼ ἐκείνων ἀνάγκη ⸗ ἐν εἰδότα τί ἐστι, σωειδέναι καὶ ὅτι ἐστίν, οὕτω καὶ ⸗ τούτων ἀνάγκη ⸗ ἐν διεκινῶσα τί ἐστι, σωδιεκινῶσα καὶ ὅτι ἐστίν· εἰ γὰρ διέξει τί ἐστιν, εἴσεται τί ἐστιν, εἰ δ' εἴσεται τί ἐστι, σωείσεται καὶ ὅτι ἐστίν· ὥστε καὶ σωεδιέκινυ τῷ τί ἐστι, ⸗ ὅτι ἐστίν· εἴτε ἐδιέκινυτο τί ἐστιν· εἰ δὲ μὴ, εἴσεται τὸ τί ἐστι μὴ εἰδὼς ὅτι ἐστίν· ὅπερ ἐδιέχθη ἀδύνατον· ἅμα αὖ τὸ τί ἐστι διέξει καὶ ὅτι ἐστίν· ἀλλὰ πῶς τῷ αὐτῷ λόγῳ διέξει καὶ ἄμφω. ὁ γὰρ ὁρισμὸς οὐ τι δηλοῖ. καὶ ⸗ ἡ ἀπόδειξις, οὐ· οὐχ οὗ δὲ τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος· ⸗ τὸ εἶναι ἄνθρωπον· ἀλλὰ ἀλλήλων ἕτερα. ὅτι τοίνυν οὐ ταυτὸ διέκινυται δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως καὶ ὅτι οὐ ταυ ⸗ ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις δέδεικται πρότερον ⸗ ὅτι δὲ ⸗ ὅτι ἐστὶ δι' ἀποδείξεως διέκινυται, δῆλον. πᾶν γὰρ δι' ἀποδείξεως διέκινυται· ⸗πλῶ τῆς οὐσίας ἤτοι τῷ τί ἐστι καὶ τῷ ὁρισμοῦ. τὸ δ' εἶναι, οὐκ ἔστιν οὐσία. ἤτοι τί ἐστι καὶ ὁρισμός. καὶ τοσοῦτον, ὅτι οὐδὲ γένος τοῦ· ἵνα καὶτ, μόρος ὁρισμοῦ γίνεσθαι δυνήσαι. εἰ γὰρ ⸗ γένος, ἢ μία ἂν, ⸗ τοῖς πᾶσι καθηγορεῖα· ἢ μία τῆν καθ' ⸗ καθόλου ἢ ⸗ μία τῆν διέκινυτο. νῦν δὲ τούτων οὐδέν. ἀλλὰ διέκινυται τὰ γένη· καὶ τοῖς διέκινυται τὸ ὂν ἐφήρμοκεν. οὐκ ἄρα γένος τὸ ὂν. ἀλλ' οὐδὲ τί ἐστιν· ⸗ γὰρ ἐκ γένους τὲ καὶ διαφορῶν. ⸗ οὕτω σωΘέντα τε ἂν, ⸗ ἐκ πολεμόνων ἢ, ὁμοίως. καὶ ὁμοίως ἂν, ⸗ οὖν καὶ τί ἐστιν, ⸗ ἂν· νῦν δὲ τούτων οὐδὲ τόδον· ἀλλὰ καὶ ἀπολωὸ καὶ τῆν διέκινυται κοινόν· ἅπερ ἔτ τε καὶ οὐκ ὑπολλὰ τέτακται· καὶ τὸ πρῶτον· αὐτοῖς καὶ τὸ ὕστερον. οὐκ ἄρα οὐσία τὸ ὄν· ⸗ πεὶ δὲ πᾶν ἀποδέδεικται ὁ μὴ οὐσία, καὶ τὸ ⸗ ἂν ἄρα ἀποδέδεικται. ὥστ' ἀπόδειξις τῷ ὅτι ἐστίν, οὐκ ἄρα ὁρισμός· δέδεικται γὰρ ἤδη διαπολεμόνων ὅτι οὐκ ἀπόδειξις, οὐδὲ καὶ ὁρισμὸς ⸗ τὸ τὸ αὐτό· δῆλον δὲ ὁ φαμὲν, καὶ ἐκ τῆν ⸗πισημῶν· πάσης γὰρ διέξεως προϋπομένου τῷ τί σημαίνει τόδε διέξειν προκείμενον, λαμβάνεται, ⸗ὅτι μὲν πρῶτον ⸗ὐδὲ παντὸς τῷ προσημαίνου· ⸗ τα διέκινυται εἰ ἔστιν ἐκείνο οἷον ὁ γωμέδρας, τί σημαίνει ζήτουν, λαβὼν, ὅτι τὸ ζᾶς τινὶ ἐχόν γλῶμα, ὅτι ἐστὶ ζᾶς, διέκινυσι δῆλ. συλλογισμοῦ ⸗δὴ τῆς δυθείσης αὐτὸ σωιστὰν ⸗ὥστε δῆλον ἐκ τούτου ὅτι συλλογισμῷ καὶ ⸗ποδείκει, τὸ, ὅτι ἐστὶ διέκινυται. λοιπὸν τί διέξει ὁ ⸗ποδιδοὺς ὁρισμῷ, τί ἐστιν· ⸗ δῆλον ὅτι, τὸ τείτωνον καὶ οὗτος· ἀλλ' ὁ μὲν ⸗ποδεικνὺς ὅτι ἐστὶν· ὁ δὲ ὁριζόμενος τί

De inductione. N

Tragelaphus qd sit

Omnia per demonstrationem ostenduntur præter substantiam hoc est. Quid- & diffinitionem.

Esse siue ens nō substantia neg: alium genus ullū.

Quod demōstratur non idē diffinitur nisi diuersa ratiōe

Demonstratione ostenditur ὅτι ἐστί. Diffinitione autē τί ἐστ

Diuisio quomodo pcedit

Omne rationale aut mortale aut immortale

Bona comparatio

Omnis demonstratio & omnis inuentio quæsitiuncuius, aut fit p syllogismum, aut p inductionem, aut per sensum.

Non per syllogismum

Non per inductionem

II. 2. p inductione, inductiue

ὄντων. ὡς ἰδίᾳ ἐκφέροντος, δι' ἰδίου εἴδους λείξεως λείκνυσι, δῆλον αρα ὅτι οὐχ ἕπεται. ᾧ εἰδότι δι' ὁρισμοῦ τί ὄντι, τὸ εἰδέναι καὶ ὅτι ὄντι· ὥστε εἰσῶς τί ὄντι, οὐκ εἴσεται εἰ ἔστι. ὁπερ ἀδύνατον. εἴσεται γὰρ τί ὄντι τὸ μὴ ὄν. ὅτι δ' ἔχει φανερὸν ἐπεξιοῦσι καὶ τοὺς ὅρους ἀναθέντες. ὡς γὰρ νῦν τούτους τιθέασιν οἱ ὁριζόμενοι, οὐδεὶς ἂν δύρεσι λείκνυσιν ὅτι ὄντι ὅλον· τὸ ἐν μέσῳ ἴσον ἀποδιδόασιν ὁριζόμενοι. ὅλῳ γὰρ, ἴσον παντὶ χρῶν ἀπέχειν ἀφ' τοῦ κέντρου πᾶν περιφέρειαν. οὕτω καὶ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ ὅτι ὄντι ὁ κύκλος λείκνυται. οὐδεμία γὰρ αἰτία τοῦ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ λόγῳ σημαίνεται. ἀλλ' οὐδὲ διότι τοῦτ' ὄντι κύκλος. ὅπερ ὁ ἀφορισθεὶς λόγος δηλοῖ. ὡς δυνατὸν ἦν καὶ πολὺ ἑτέρου τινὸς τοῦ τυχόντος εἰπεῖν. δυνατὸν γὰρ εἰ τύχοι καὶ ὀρειχάλκου φύσει ἦν τοιοῦτον ὑπάρχειν ὄρον. ἢ μὴ ὄντος ἴσως τινός· ἢ καὶ ὄντος μὲν μὴ κύκλου δέ. ὅλῳ δὲ μὴ ἀπάγκαιον τινὰ τῇ ἀποφάσει ἐμφαίνεσθαι τοῦ μὴ ἄλλου τινὸς ἀλλ' ἢ τοῦ κύκλου εἶναι αὐτόν. οἱ γὰρ ἀποδιδόμενοι ὅρους, οὔτε ὅτι δηλοῦσιν ὅτι δυνατὸν ὂν ὁ λεγόμενον· ἵν' ἅμα τῷ τί ὄντι καὶ τῷ εἶναι συναναφαίνηται; οὔτε τοῦτο τῶν ὁρισμῶν παιρεισῶσιν, ὅτι οὗτος ὁ ὁρισμὸς, τούτου ὄντι ὁ φησιν εἶναι αὐτὸν ὁρισμὸν οἱ ἀποδιδόντες αὐτόν. ἀλλ' ἔξεστι λέγειν τῷ βουλομένῳ ἐπαπορεῖν. διότι τοῦτ' ὄντι κύκλος. καὶ διότι ὄντι κύκλος· τῆς τοῦ ὁρισμοῦ ἀποδόσεως μηδετέραν δυναμένης ἴσαν τοῦτον τὴν ζητήσεων. ἐπεὶ οὖν ὁ ὁριζόμενος δυοῖν θάτερον ὕλῃ ἀγνοῦσι λείκνυσιν. ἢ τί ὄντι τὸ πρᾶγμα. ἢ τί σημαίνει τὸ ἐπ' αὐτῷ κείμενον ὄνομα; εἰ μηδὲ μοῦς τὸ τί ὄντι λείκνυσιν ὡς ὁ λόγος ἔλειξεν, λείκνυσιν οὐδ' ἁπλῶς τί σημαίνει τοιοῦτον. τὸ αὐτὸ ἄρα σημαίνοι ἂν, τῷ ὀνόματι. ὡς εἶναι τὸν ἐν ἀνθρώπου εἰπεῖν τὸ διάπυρον πλὴν ὅπερ καὶ ζῷον λογικὸν θνητὸν νοῦ μὴ ἐπιστήμης δεκτικόν. ἀλλὰ ὅτι ἄτοπον. πρῶτον μὲν γὰρ, ὅτι καὶ τῶν μὴ ὄντων εἴσιν ἂν ὁρισμοί· σημαίνειν γὰρ δι' ὀνομάτων ὄντι τὰ μὴ ὄντα· καὶ εἰ τῶν ἐν σημαίνειν ἐν ὁρισμὸν τῷ ὀνόματι δυϊνομον, ἔσονται καὶ τῶν μὴ ὄντων ὁρισμοί. καὶ τῶν ἐν ἔσται ὀνομάζειν τε καὶ ὁρίζεσθαι· ἔπειτα πάντες οἱ λόγοι, ὁρισμοὶ ἔσονται· οὐ μόνον ὅτι ἔστι ὄνομα δηλῶσαι ὅτωοῦν λόγῳ. καὶ εἰ τὸ ὄνομα τῶν ἐν σημαίνει τῷ ὁρισμῷ, εἴη ἂν, τὸ ὄνομα τῷ λόγῳ, τιθέμενον ὁρισμός. καὶ ὧδὶ τούτων τῷ ὁρισμῷ ὁ ὁρισὸν; ὁ ὀνομαζόμενος λόγος, ὁ αὐτὸς ἂν, εἴη τῷ ὀνόματι ᾧ ὀνόμασθαι ἤτοι τῷ ὁρισμῷ. εἰ μὲν οὖν πρᾶγμα ἦν, ἦν ἂν, καὶ ἕτερον ὡς ὁριστόν, ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος, οὐδὲν μᾶς ἕτερον· ὁρισμὸς ἄρα. ὥστε ἔσται πᾶς λόγος ὁρισμός. οὐ μόνον δὲ οὕτως. ἀλλὰ καὶ ἐπεὶ πᾶς λόγος ὕλῃ ὀνομάτων σύγκειται, ᾗ δὲ ὄνομα καὶ ὁ ὁρισμὸς τῶν ἐν σημαίνει, εἶεν ἂν, πάντες οἱ λόγοι ὁρισμοί. ὥστε καὶ βουλόμενοι καὶ πρὸς τὰ πάντες καὶ προσομιλοῦμενοι καὶ διηγούμενοι καὶ παντοίως λέγοντες, ὁρισμοὺς ἂν, διαλεγοίμεθα πάντες. καὶ ἡ πᾶσα ποίησις τῆς Ἰλιάδος, εἴη ἂν ὁρισμός· ἀλλὰ δὴ δεδόσθω ὁρισμὸν εἶναι τὸν ἐν ἐπεξηγούμενον λόγον. τί σημαίνει τὸ λεγόμενον ὄνομα. καὶ τῶν ἐν εἶναι τὸν ὁρισμόν, τῷ ἐπ' αὐτῷ κειμένῳ ὀνόματι. ᾗ οὐδὲ ὡδί· ὁ ὁρισμὸς δῆλος ἔσται τῷ δεῖν οὗ ὁ ὁρισμὸς εἶναι λέγεται. οὐ γὰρ δεῖν δῆλον ἐκ τῆς αὐτοῦ ἀποδόσεως γίνεται. μᾶλλον γοῦν ὡς ὅπερ οὐδεμία ἀποδιδόμενος ἀποδείξεις ἀποδείξεως αὖ, ὅτι δεῖν γε τοῦνομα τοῦτο τῷ πράγματος ὄντι δηλωτικὸν ἐφ' ᾧ τέθειται, οὕτως οὐδὲ οἱ ὁρισμοὶ δεῖν προσδηλοῦσιν. ἢ δὴ ὡς ὅπερ οὐδεμία ἀποδείξεις τῷ ὀνόματι ἔθετο. ὅτι τοῦτο ὁρισμὸς ὄντι οἷον ὡς ὅπερ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπος ὀνόματος οὐκ ἔστι δηλοῦν ὅτι τοῦτ' ὄντι καὶ οὐκ ἐπ' ὀρθῆς τινὸς οὐδὲ τις ἀνάγκη τῷ, τόδε σημαίνειν συναναφαίνεσθαι τῷ ὀνόματι; οὕτως οὐδ' ἐπὶ τοῦ λόγου τοῦ λέγοντος ζῷον πεζὸν δίπουν ὅτι τοῦτο ὁρισμός ὄντι ὅτι δὲ, οὐκ αὐτόθεν τῷ ὀνόματι τοιαύτη τίς ἀνάγκη συνεμφαίνεσθαι. οὔτε τις αὐτῷ ἀποδείξις ἔξωθεν, ὡς ᾗ ἀνάγκης δηλοῦσα τοῦτο τοῦ ὀνομαζομένου ὄντι, δῆλον ἂν τὸ συνᾠδὴν γὰρ τὸ ὀνόματος. ὅπερ οὐκ αὐτῷ, εἰ ᾗ ἀνάγκης τοῖς πράγμασιν ἔπετο. ἀλλὰ φύσει αὐτῷ, ἀλλὰ οὐδὲ ὁμωνυμίαι αὖ, ἦσαν ἐκ τούτων εἰς ἐκεῖνα μεταβαινόντων τὴν ὀνομάτων, εἰ ᾗ ἀνάγκης ἐκεῖνο τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα. οὐ γὰρ εἰ δέχεται δηλοῦν ἔτερος, ᾗ ἀνάγκης ἔσται δηλοῦν. ἡ γὰρ ᾗ ἀνάγκης οὐ τοῦτο δηλοῦν, οὐκ οὐδέχεται ἕτερος. καὶ ἡ αὐδεχόμενον ἕτερος, οὐκ ᾗ ἀνάγκης οὔτως. οὐκ αὐ οὖν σωτελέσῃ ἡ σημαίνειν ἐν λόγον ἡ αὐτῷ τῷ ὀνόματι, πρὸς ἡ ᾗ ἀνάγκης εἶναι τόδε ἐν ὁρισμὸν, οὗ καὶ ὁρισμὸς εἶναι λέγεται. εἰ μὴ ᾗ μᾶλλον αὖ ἀπαλιν ἐκ τῆς πρὸς τοιοῦτον ὁμοιότητος, τῷ τυχεῖν αὖ, καὶ αὖτὸς πρὸς αρμόσειεν ἂν δὲ ὅρου τοίνυν λέγειν προσῆκον πῶς δύρεσις εται, πᾶσαν πρότερον πλὴν ἂν δὲ τοῦτον τὸν ἀπαλιν ἀκήκομεν. καὶ τῶν εἰρημένων ἐλείξαμεν, μήτε ἐν ὁρισμὸν εἶναι ἐν αὖ ἐν τῷ συλλογισμῷ, μήτε τῶν ἡ ὑφ' ἑνὸς τοῦ εἰς γνῶσιν ὧν ὁμοῦ. ἀλλ' ἕτερον ἡ, συλλογισμῷ πᾶσαν ὁμοῦ. καὶ ἕτερον ἡ, ὁρισμῷ γνωριζόμενον. πρὸς δὲ, ὅτι ὁ ὁρισμὸς οὐ ᾧ ἀποδίδοσθαι, οὐδεμίαν ἀποδείξιν πρὸς δηλοῖ. ἀλλ' οὐδὲ λείξιν ἀπλῶς ὅτι ᾗ ἀνάγκης τόδε ὄντι ἐφ' ᾧ πᾶν καὶ ἀποδίδοται. ᾗ οὐ τί ὄντι. οὔτε ὁρισμῷ ὄντι γνῶναι; ἐπεὶ μηδεμία παρ' αὐτὸ πρὸς ἀνάγκη ἐπάγεται. ἵνα βεβαίως ὄντι καὶ ἀναγδιάστως ᾖ ἴσμεν. οὔτε δὲ ἀποδείξει. ἐπεὶ μηδενὶ λόγῳ συλλογισμοῦ. ἡ τί ὄντι ἔλλεπται τί δὴ ἐκ τούτων γέγονεν ἴσμεν. ᾗ τί ἐκ τῶν ἐπομένων ἐπιγνώσεται ἐπειδὴ ὁ ὅρος πλὴ φύσιν μιμεῖται εἰδοποιοῦσαν τὰ δεκτικὰ τῆν ἐδῶν, ἔλει ἐν περὶ ὁρισμοῦ, ἐπεὶν τι προσδέμενον ἐκ τῆς τούτου δύρέσεως, πλὴ φύσιν μιμήσασθαι. καὶ ὡς ὅπερ ἐκείνη λαμβάνουζα κεῖμενον οὐχ ἅπαν οἰκοιοῦται τῷ εἴλει· ἀλλὰ παῦν ἀποβαλοῦζα ἡ ποδὶ ἦν καὶ

Vnde dicatur αυτρωπ & non differre qui expomt rationem nominis tantum.

Nullá nominibus inesse necessitaté ut hoc uel illud significent. imposita. n. fuerunt ad placitum

Colligit quæ ante sparsim dixerat de diffinitione

ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ. 23

αὖ ἐπιτήδειον ὅσον προσφυὲς καὶ οἰκεῖόν ὄντι πρὸς πλὴ τῆ εἴδους παρυδοχὴν, ἔζεσε μᾶλλ πλὴ ἀποβολὴν τῆ ἀνοικείου καὶ ἀποσυβύσαν, δυναμορφοῖ τε καὶ τελεσιουργεῖ, οὕτω ποιῆζε καὶ αὐτὸν, πλὴν ὅσον ἀνοίκειον ὀρέξις καὶ λόγου πρὸς ὁρισμοῦ ἀφανέλεσιν. ἐμφασιν μὲν ἔχον οἰκειότητος. πολλῶν δὲ καὶ διαφερόντων πλὴ διαίρεσιν· ἡ ἐμφρόνων τῇ τελειώσει τῆ ὁρισμοῦ παρεισάμενον, ἔζεσε ἀποδέχεται τοῖς ἐλέγχοις ἀφανιζόμενον. εἰ δ' οὕτω κούφως τε καὶ ἀνεμποδίστως δύνῃ βολεῖν πρὸς ἐν τῆ ὁρισμοῦ ἀπαρτισμόν, καὶ ἐπεὶ ἡ μετρία διαίρεσις τῇ πρὸς τὸ σῶμα συνδέσει μὴ ἐμπόδιον πλὴ ἐκ τῆς γενέσεως ἀλλήλοιν τί πρὸ τῆ ὁμιλεῖν ἑαυτῇ ἐπεσάσατο, καὶ τοῦτ' ἦν δύρεσις ἄλλοθι τοῖς πολλαχοῦ ἀναγκάζεται, λείπον πρὸ τοῦ τὴν ἀναγκαίαν εἰς ἐπιστήμην λέγειν προσῆκον, πᾶν πρότερον ἀπόρρειν πρὸς πλὴ τῆς ἀληθοῦς ἀνεπιτήδειον. μόρφωσιν, καὶ οὕτως ἐκφόρειν αὐτῆς μετ' εὐχερείας ἀπόσης, πλὴ εἰδοποίησιν, μηδὲν ἔχουζαν τῶν ἀπόδες μὴ δὲ ἀσύμμετρον. μὴ δὲ τῇ ζοφώσει τῆ ψεύδους ἐσκοτούμενον. ἀλλ' εὐχρουν ἅπαν σύμμετρον. δύσωστε καὶ ἄλλως χρῆ ἄτοπον, τὸ τοιοῦτο μὲν καὶ σκυτέως καὶ τῶν ἄλλους ὅσοι τοιούτων τινῶν ποιητικῶν τεχνῶν αὐτολήπτορες, πολείσθαι πρόνοιαν τῆν σαφεστέρων δρῶν ποιουμένους, ἵν' ἀποκατασταθῶσιν εἰς τέλος. εὐκόσμως ἔχοντα, εὐδρόν μὲν καὶ διαίνειν πλὴ ὕλην πρότερον. εἶτ' ἀποφέρειν ὅσον ἔτι ποδὶ τὸν πολέλειπται. καὶ οὕτως εὐτέχνως ἀφανιεῖν τὰ δημιουργήματα. πλὴ τῆς φύσεως συμμετέραν ὡς ἔστι μεμούμενον. ἐφ' ὅσον δὴ ἐν κείμενον γένος ἐπιδέχεται πλὴ ἀκρίβειαν. τὰς δὲ φιλοσόφους καὶ σοφὰς ἐπισήμας, πολλοῦ καὶ φθόνου ἀχθεσθῶ τοῖς παρ' αὐτοῖς συγχωρεῖν παραδόσεσιν ἐπὶ μέγιστον.

ΓΩΣ οὖν δὴ ὁριζόμενος λείξει πλὴ οὐσίαν ἢ τί ὄντι· οὔτε γὰρ ὡς ἀποδεικνὺς ᾖ ὁμολογουμένων, δῆλον εἶναι ποιήσει ὅτι ἀνάγκη ἐκείνων ὄντων, ἐτέρου τι εἶναι· ἀπόδειξις γὰρ ἔζεσε. οὐθ' ὡς ἐπάγων ᾗ τῆ ἀφ' ἑκάστα, δῆλον ὄντων ὅτι πάντα οὕτως, τῷ μηδὲν ἄλλως, οὐ γὰρ τί ὄντι δείκνυσιν ἀλλ' ὅτι ἢ ἔστιν ἢ οὐκ ἔστι.

Δ εἰξασ' ἰκανῶς ὡς ᾗ τῆ προειρημένων ὡς κατ' οὐδένα τρόπον οἷόν τε συλλογιστικῶς ἐν ὁρισμοῖς ἀποδείκνυσθαι. νῦν δείκνυσιν ὡς οὐδὲ δι' ἐπαγωγῆς. ἀλλ' οὐδὲ δι' ἀληθείας. φησὶν οὖν ὅτι ἐπεὶ δὴ ἀποπέφανται ὡς οὐκ ἔστι δεῖξαι ᾗ συλλογισμοῦ ἐν ὁρισμοῖ, πῶς ὁ ὁριζόμενος, δείξει πλὴ οὐσίαν, εἰ τὰ ᾗ μὴ ὄντων τί οὐσίαν φησὶν, ἐπιφόρει ἢ ἐν τί ὄντι. παραδιαζόμενος γὰρ ὁ σωθεσεις οὐ ταῦθα. οὐ γὰρ ὡς ἄλλο οὖν, ἐπάγει ἐν, ἢ ἐν τί ὄντι. ἀλλ' ὡς ἐφ' ᾗ μὴ ὄντων τί οὐσίαν ὠνόμασεν ἤγουν ἐν τί ὄντι ἐπαναλαμβάνει δὲ καὶ πλὴ ἀποδείξιν ἵνα πάντας τοὺς τρόπους οὐ τοῦτῳ ζωνελῶν δ' ὧν οὐδέχεται τι δείκνυσθαι, ἐκ πάντων ἀποφήσῃ ἐν δυνάσθαι δείκνυσιν ἐν ὁρισμόν. οὔτε γὰρ φησὶ καὶ τὸν τόπον τῆς ἀποδείξεως δείξει. ὄζεσε δὲ ὄντι ἐν ὁμολογουμένων τινῶν ὄλον ποιεῖν ἕτερον, ὧν δὴ ὄντων, ἐκεῖνο ᾗ ἀνάγκης ἔστι. ἐν γὰρ οὕτω ποιεῖν, ἀποδείξις ὄντι δείκνυται δ' ὅτι δι' ἀποδείξεως ὁ ὁρισμὸς οὐ δείκνυται. δοκεῖ δὲ κοινὸν τόπον νῦν ἐν τῆς ἀποδείξεως λαβεῖν ὄνομα. αὐτὴ γὰρ τῷ εἰπεῖν ὡς συλλογιζόμενος, ὡς ἀποδεικνὺς ἔφησε. καὶ αὐτὴ τῷ εἰπεῖν ὄζεσε γὰρ συλλογισμοῦ ὄζεσε γὰρ ἀποδείξεως εἶπε. καὶ δῆλον ἀρχὴ τῷ ἰδίου ὃ ἔφησεν εἶναι τῆς ἀποδείξεως. ἐν γὰρ ᾗ ὁμολογουμένων τινῶν, ἕτερόν τι δῆλον ποιεῖν ὧν ὄντων ἐκεῖνο ὄζεσιν, οὐ τῆς ἀποδείξεως μόνης ἀλλ' ἁπλῶς τῷ συλλογισμοῦ. εἰ μή τις ὀρεῖ ἐν ἀναγκαῖον, οὐκ ἰδίᾳ τῷ συμπεράσματος μόνον ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ τῷ πράγματος, ᾗ ἀκούεσθαι ἠκαιῶς δὲ ἐπῶν ποδὶ τῆς ἀποδείξεως πρότερον, οὐδὲν λέγεται νῦν πολέον ποδὶ αὐτῆς. ἢ ὅσον ὅτι οὔτε δι' ἀποδείξεώς τις ἐν ὁρισμὸν δείξει. εἶτα ἐπῶν ὅτι οὔτε ὡς ἐπάγων, ἐπέξεισι ἐν τόπον τινὰ ὃν ἢ ἐπαγωγὴ γίνεται. δῆλον ὄντων τῆν ἠκαιῶσα ὅτι πάντα οὕτως ἔχει. ἤγουν ὅτι πάσιν ὑπάρχει ἐν ἠκατηγορούμενον. ὃ τῆ ἠκαθόλου ἠκατηγορεῖ ὁ δι' ἐπαγωγῆς πλὴ δείξειν ποιούμενος. τῷ μηδὲν ἄλλως. οὔτ' γὰρ ἄλλ. δὲς ἐν ἠκαθόλου. ἐαν γὰρ ὄζεσι τί τῆν ἐσὼ ἐν ἠκαθόλου ὃ μὴ οὔτως ἀλλ' ἄλλως, οὐκ ἀλλ. δὲς ἐν ἠκαθόλου. ὅτι δὲ οὐδ' ἡ ἐπαγωγὴ δείκνυσιν ἐν ὁρισμόν, δῆλον ὅτι ἄλλο μὲν ἐν εἶναι ἄλλο δὲ ἐν τί εἶναι. ἦν ἐ ἔπω σαφέστερον, ἄλλο μὲν ἐν, ἔζεσι τόδε καὶ οὐκ ἔστι τόδε. ἄλλο δὲ ἐν, τί ὄζεσι τόδε. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀπόφασις. ἐν δὲ τί ὄζεσιν οὐκ ἀπόφασις. ὁ δῆλον δ' ἐπαγωγῆς τί δείκνυσιν, ἀπόφασιν δείκνυσιν. ἐτέρου δὲ αὖτη ἠκατὰ γένος, τῶ τί ὄζεσιν. οὐκ αὐτὰ ἐν τί ὄζεσιν ἡ ἐπαγωγὴ δείκνυσι.

ΤΙΣ οὖν ἄλλος τρόπος λοιπός· οὐ γὰρ δὴ δείξει τῇ αἰσθήσει ἢ τῷ σκεπτύλῳ.

Ε πεί φησιν οὔτε δι' συλλογισμοῦ οὔτε δι' ἐπαγωγῆς ἐν τί ὄζεσι δείκνυται, τίς τρόπος δείξεως ζωλέλειπται. ἐρώτησις δὲ οὕτως, ὡς μηδενὸς ζωλελειμμένου. διὸ καὶ ἐπήνεγκεν· οὐ γὰρ δὴ δείξει γε τῇ αἰσθήσει ἢ τῷ σκεπτύλῳ. εἰ γὰρ φησιν οὕτοι οἱ τρόποι ὑπολελοίπασι τοῦ, ἀλλ' οὐδεμίαν πρόφασιν ἔχει τίς οἶν δηλαδὴ τούτων τινὸς ἐν τί ὄζεσι δείκνυσθαι. διὸ οὐδὲ λόγου τινὸς τούτους ἠξίωσεν.

Ε ΤΙ πῶς δείξει ἐν τί ὄζεσιν αὐθρωπος. ἀνάγκη γὰρ ἦν εἰδέναι ἐν τί ὄζεσιν αὐθρωπος ἢ ἄλλο ὁτιοῦν, εἰδέναι καὶ ὅτι ὄζεσι. ἐν γὰρ μὴ ὄν, οὐδεὶς οἶδε τί ὄζεσι.

Κ α δῆλον φησὶν οὐδ' ἐπιχειρεῖν δεῖ πλὴ ἀρχὴν, τῇ δείξει τῶ τί ὄζεσιν. ὃ γὰρ δείκνυσι τί ὄζεσιν, ὀφέλει συνδείκνυεν τῷ τί ὄζεσι, καὶ ὅτι ὄζεσιν ἐκεῖνο ὃ τί ὄζεσι δείκνυσιν. εἰ δὲ ὄζεσι, ἢ τῶν ἐν ἔστω ἐν πρᾶγμα. καὶ ἐν

Anima nostra clausa tenebris & carcere caeco

ποιητικαὶ τέχναι. 2. fabriles artes

Quod diffinitio demonstrari nequeat inductione aut sep

Demonstratio qd: late sumpta sit hic an non inde impm

ἀπόφασις qd

τί ἰῶ εἶναι αὐτῷ, ἢ ἕτρα. καὶ ὅτι μὲν ἕτρα, δῆλον· δέλεκται γοῦν ἤδη ὅτι, τῷ γένει, τῷ τί ἐστιν ἕτρον, οὐ μόνον ᾗ, ἐὰν ἔστιν ἀλλὰ καὶ ᾗ ὅτι ἐστί· πῶς δὲ τῷ αὐτῷ δύο τῆς διαιρέσεως, δύο διειλῆφθαι. εἰ δὲ μή ᾗ, ὅτι ἐστὶ τῷ τί ἐστι σημαίνεται, εἴσεται τί ἐστιν, ἀγνοῶν εἰ ὅλως ἐστὶ τὸ πρᾶγμα οὗ ᾗ τί ἐστιν ἀποδίδωσιν. ὥστε τὸ μὴ ὄν, τί ἐστιν εἴσεται ὅπερ ἄτοπον γυμνάζει δὲ ἐν λόγοις ἐκεῖ τὴν γνῶσιν μειόνων πρότερον. ἵνα ἐκ τῶν ἐναντίων, ὡς ἔχει τὸ λεγόμενον καὶ ἐκεῖ τὴν ζητουμένων γνῶσιν μεθα. εἰπὼν δὲ πῶς διαιρεῖται τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος ὡς ζητουμένου τοῦ τί ἐστι καθ' ὑπόθεσιν ποδὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιφέρει. ἀναγκαῖον γὰρ ἦν εἰδότα ᾗ, τί ἐστιν ἄνθρωπος ἢ ἄλλο ὁτιοῦν, εἰδέναι ὅτι ἐστί. δῆλον δὲ εἶπε ᾗ, ἄλλο ὁτιοῦν. ἵνα μὴ ἐκεῖ τοῦ ἀνθρώπου στοιχήσωμεν. ἀλλ' ἐκεῖ ποῖον ἦν λόγον ἐκτεθήκαμεν οὐ τὸ τί ἐστιν οἴδαμεν. ἀναγκαῖον δή φησι καὶ ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκεῖ ἄλλου οὑτινοσοῦν ἦν εἰδότα τὸ τί ἐστιν ἐκεῖνο, καὶ εἰδέναι ὅτι ἐστὶν ἐκεῖνο. εἰ γὰρ μὴ οἶδεν ὅλως ὅτι ἐστίν, οὐδὲ τί ἐστι ἴσεται. εἰ γὰρ μὴ ὄν, οὐδεὶς οἶδεν ὅτι ἐστί. οὐ γὰρ συνδέχεται φησὶν εἰδέναι τί ἐστι τινὰ, ᾗ μὴ ὄν. εἰ γὰρ σώσωμεν, ᾗ ἀγνοούμενον εἰ ἔστιν, εἰδέναι τί ἐστιν, εἴσεταί τις τί ἐστὶ ᾗ μὴ ὄν. ὅπερ ὅτι ἄτοπον δέλεκται πρότερον.

Ἀλλὰ τί μὲν σημαίνει ὁ λόγος ἢ ἡ ὄνομα, ὅταν εἴπω τραγέλαφος· τί δ' ἐστὶ τραγέλαφος ἀδύνατον εἰδέναι.

ἐπεὶ δὲ ὄνομα σημαντικὴ ὂν φωνὴ, δηλεῖ δὲ πρᾶγμα δηλοῦν ὡς ὀνομαζόμενον, καὶ ὁ ἐπεξηγηματικὸς αὐτῆς λόγος, ὁρισμός τις ἔσται, ἔστι δὲ ὄνόματα καὶ μὴ οὐσιν εἶναι, καὶ λόγους τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπεξηγηματικοὺς γίνεσθαι, εἰ πέν αὖ τις ἴσως πρὸς τὰ λεγόμενα· ὡς οὐδέχεται καὶ ἀγνοουμένου τοῦ, ὅτι ἐστὶ ᾗ πρᾶγμα, ᾗ τί ἐστι τοῦδε αὐτῆς ἀποδίδοσθαι. σημεῖον δὲ τούτου· καὶ γὰρ ὧδε τῶν μὴ ὄντων μὲν ὀνομαζομένων δὲ, ὅρος γίνεται. καὶ ᾗ τί ἐστι τοῦδε αὐτῶν ἀποδίδοται. ἰδοὺ γὰρ ὁ τραγέλαφος, οὐκ ἔστι μού. διαλεῖπε οὐδὲ εἶναι αὐτὸν ἀλλὰ μὴ εἶναι γνώσιμον. καὶ μὴ ὄντος δὲ αὐτοῦ, ὀνόματε αὐτοῦ λέγομεν, καὶ ὁρισμὸν ἀποδίδαμεν ἐφαρμόζοντα τῷ ὀνόματος· ἴσως ὅτι ζῶον ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον. δύο ἔχον κεφαλάς· πόδας δὲ ὁκτώ· ἢ ἄλλως πῶς. μᾶλλον δὲ ποιοῦσι φαντασίαν ἀπατήσασθαι πράγματος ὑπόστασιν ὅλως οὐκ ἔχον. ὥστε κἂ ὧδε ὄντος ἀγνοουμένου δὲ ὅτι ἐστὶ, δῆλον ἂν ἀποδοῦναι καὶ ὄνομα καὶ λόγον πρὸς οὓς ἂν οὕτω λέγοντα ποιεῖται τὴν αὐτήν θεσιν. ὅτι ὁ λόγος ὁ τοιοῦτος τουτέστιν ὁ ὀνοματῳδὴς καὶ ἡ ὄνομα ἡ τραγέλαφος ἡ τοῦ τοιούτου λόγου δῆλωμα δυόμενον, σημασίαν μὲν παρέχεται τινὸς ἀδιαίρετον δὲ εἶναι τί ἐστι τραγέλαφος. καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ ἀπὸ τοῦ δῆλωμα δύοντος αὐτὸ λόγου. καὶ γὰρ τί ἐστιν, ἐκγένους σύγκειται καὶ συσταπικῶν διαφορῶν. πῶς οὖν μὴ ὄντος τινὸς, γένος ἕξομεν καὶ συσταπικὰς διαφορὰς; ἔτι ἡ μὲν τί ἐστι, ἡ ἴδιον εἶναι, τοῦδε ἡ ἀπλῶς εἶναι. ὅπου οὖν ἡ ἀπλῶς εἶναι οὐκ ἔστιν οὐδὲ γνώσεται, πῶς ἡ ἴδιον, ἢ ἔσται ἡ γνωσθήσεται. εἰ δὲ μή, ἔσται ἡ ἐξ ἀρχῆς χωρὶς τῆς ἀρχῆς· καὶ ὑπ' ἀρχὴν, ἀνάρχον. καὶ ἡ ἡ ἀρχὴ ὑπ' αὐτὴν, ἡ ἄμφω ἀνάρχα. ἅπερ ἅπαντα ὅτι ἄτοπα καὶ ἀδύνατα, τί χρὴ λέγειν. οὐ μόνον ἅπαξ ἀναιρεῖν καὶ ἀκοσμίαν καὶ συγχυσιν ὧν τοῖς οὖσι φέρονται, ἀλλὰ καὶ εἰς ἡ μὴ ἐστὶν ὅλως χωρεῖν ἀναγκάζοντα. ἐλλιπῶς δὲ εἴρηται· ἡ, ἀλλὰ τί μὲν σημαίνει ὁ λόγος ἢ ἡ ὄνομα ὅταν εἴπω τραγέλαφον, δεῖ δὲ προσθεῖναι ἡ, δῆλα ἂν εἰδέναι. ὅταν γὰρ εἴπω τραγέλαφον ἢ ὅταν ἐφάρμοσιν ἡ ὁρισμὸν ὄνομα, φῶς ζῶον ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον, δῆλα ἂν εἰδέναι τί σημαίνει. τί δὲ ἐστιν, ἀδύνατον εἰδέναι. οὕτω καὶ ὅταν ᾖ μὲν ἡ πρᾶγμα ἀγνοῆται δὲ τί ἐστιν, ὀνόματος αὐτῷ λεγομένου. ᾗ λόγου ὀνοματῳδοῦς ἀποδιδομένου, τί μὲν σημαίνει ταῦτα εἰσόμεθα, τί δ' ἐστὶν ἐκεῖνο, οὐκ εἰσόμεθα. ἀλλ' εἰ σημαίνει τί, καὶ εἰσόμεθα, πῶς πάλιν ἐκ ἔστιν ὃ σημαίνει; συμβήσεται γὰρ οὐ ταυτῷ τότε, ὄνομα σημαίνειν καὶ μὴ σημαίνειν· καὶ ἡμᾶς εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι. ἢ ὡς ὅπερ ἡ μὴ ὄν, δεξασὸν οὐχ ὅτι ἐστὶν ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν, οὕτω καὶ ἡ ὧδε τὸ μὴ ὄντος ὄνομα, σημαίνει μὴ ὄν. καὶ ἡμεῖς ἴσμεν ὡσαύτως. οὐχ ὅτι ἐστὶν ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστι. δεῖ δὲ μὴ λαμβάνειν ὡς ὅταν ὧδε μὴ ὄντος ποτὲ ὄνομα κέμενον σημαίνειν δοκῇ, οὐ καθαυτὸ δεῖ ἀλλ' ἢ ἐκ σημαινόντων σωτέθειται. βλίτυρι μὲν γὰρ καὶ σμινδαλὸς καὶ τὰ τοιαῦτα, σημαίνει τε οὐδὲν καὶ οὐδὲ δοκεῖ. τραγέλαφος δ' ἐπεὶ ἐκ τοῦ, τράγος καὶ ἔλαφος ἅπερ ἐπί ὀνων κέται, ὅλη δεῖ φανταζόμενα σημασίαν παρέσχεται. φθόγγος δὲ φανταζόμενα ἐπεὶ μὴ καὶ πρᾶγμα οὔπω ἔχον βούλεσθαι τοῦ ὁρισμοῦ, οὐ ἡ τί ἐστι δηλοῖ πῶς γὰρ ἡ μὴ ὄν; ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τῶν σωτέθειται τοῦ ὅρου.

Ἀλλὰ μὴν εἰ δείξει ἡ, ὅτι ἐστὶ, καὶ πῶς τῷ αὐτῷ λόγῳ δείξει. ὅ, τε γὰρ ὁρισμὸς, οὗτι δηλοῖ καὶ ἡ ἀπόδειξις. ἡ δὲ τί ἐστιν ἄνθρωπος καὶ ἡ ἐστὶν ἄνθρωπος, ἄλλο.

ὅτι μὲν ἀναγκαῖον ἦν δεικνύται τὸ τί ἐστι σωδεικνύται τούτῳ καὶ ἡ, ὅτι ἐστὶ, δέδεικται. ὁ γὰρ ὧδε τῶν γνωστικομένων εἴρηται, αἰρῶσει ὅλως πάντως καὶ ὧδε τῶν δεικνυμένων. εἰ δέ τις ὁρᾷ ὅτι σωδεικνύσιν ὁ ἡ τί ἐστι δεικνύς, ἅμα αὐτῷ καὶ ἡ, ὅτι ἐστὶν, ἐτόδον ἄτοπον ἕλκεται. πῶς γὰρ οἷόν τε καὶ τῷ αὐτῷ λόγῳ, δύο δείξει κατὰ γένος ἀλλήλων διάφορα. ὅτε γὰρ ὁρισμὸς, οὗτι δηλοῖ καὶ ἡ ἀπόδειξις αὖθις οὗ. καὶ ὡς ἅπερ πρὸ δεικνύουσιν ἡ, ὅτι ἐστὶν ἀποδείκνυσιν. οὐκ οὖν δέχεται ὧδε αὐτῷ δηλοῦν καὶ ἡ, τί ἐστιν, οὕτως οὐδὲ ἦν ὁρισμὸν δεικνύται ἡ, τί ἐστιν, οὐδέχεται ὧδε αὐτῷ δεικνύειν καὶ ἡ, ὅτι

// Π. παρέχεται

Ἰδοὺ ὁ πολυβύλλυτος τραγέλαφος

Tragelaphus. i. hircocervus duo habens capita & octo pedes ex tragō & cervo compositum animal.

Hypostasis quid sit hinc discе

Τὸ τί ἐστι, τὸ ἰδιον εἶναι ὑπὸ τὸ ἁπλῶς εἶναι

Dubitatio solo

βλίτυρι σκινδαλός

ἐστὶ. εἰ μὲν γὰρ οὐ ἰῶ ἡ τί ἐστιν ἄνθρωπος καὶ ἡ εἶναι ἄνθρωπον, ἐδείκνυτο ἄν, καὶ οὗ λόγῳ. εἴτε ὁρισμῷ εἴτε ἀποδείξει. ἐπεὶ δὲ ἕτρα καὶ ταῦτα κατὰ γένος, οὐκ οὐδέχεται οὐ δειχθῆναι λόγῳ καὶ τῷ αὐτῷ.

Εἶτα καὶ δι' ἀποδείξεως φαμὲν ἀναγκαῖον εἶναι δείκνυσθαι ἅπαν ὅτι ἐστὶν ἢ μὴ οὐσία εἴη. ἡ εἶναι, οὐκ οὐσίας οὐδενί· οὐ γὰρ γένος ἡ ὂν. ἀποδείξεις ἄρ' ἔστι ὅτι ἐστί.

Δ ἐδείκνυτο πρότερον. ὅτι οὔτε ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ ἀπόδειξις ταυτὸν, οὔτε ἡ ἔξω τούτων ἀμφοῖν δεικνύμενον, ἡ αὐτό. ἀλλὰ μὴν ἔξω τῆς ἀποδείξεως ἀναγκαῖον πᾶν ὅτι ἐστὶ δείκνυσθαι. ἔστιν τῆς οὐσίας. ἤτοι τῷ τί ἐστιν. οὐκ ἄρχ ἡ, ὅτι ἐστὶν, ἔξω τῷ ὁρισμοῦ δείκνυται. εἰ γὰρ ἔσται δεικνύμενον ἡ, αὖ ἡ ὑπό τε τῷ ὁρισμοῦ καὶ τῆς ἀποδείξεως, καὶ ἡ αὖ ἡ ἔσται ὁρισμὸς ἢ ἀπόδειξις καί τοι ταῦτα ὅτι ἀδύνατα, δέδεικται πρότερον. ἀλλ' οὐδ' ἔχει τὸ εἶπεῖν ἡ εἶναι οὐσία, καὶ οὐ δείκνυται ἔξω τῷ ὁρισμοῦ ἐπεὶ οὐδὲ γένος. ἵνα κἂν, ὁρισμοῦ μόρος γένοιτο. ἀλλ' ὁμονύμως καὶ κατὰ πασῶν τῶν δηλουμένων κατηγορεῖται αὐτῶν. εἰ μὴ οὐσία ἡ εἶναι. πᾶν δὲ ὃ μὴ οὐσία ἀποδείξεις δείκνυται ἀποδείξεις αὖ ἡ, ὅτι ἐστὶ δείκνυται. πάλιν γὰρ οὐ τοῦθα δοκεῖ πῶ ἀπόδειξιν κοινότερον λαβεῖν αὐτὶ τοῦ συλλογισμοῦ. ἐπεὶ οὐκ ἐκ τῶν καθαυτὸ καὶ ἡ αὖ ἡ καὶ πρώτων καὶ αἰτίων τὸ συμπεράσματος, πᾶν δοκεῖ δείκνυσθαι ὃ μὴ οὐσία ἐστὶν ἢ ἐδὲ καὶ ὧδε τῶν καθαυτὸ συμβεβηκότων ἐκλαμβάνεθα τὰ λεγόμενα, καὶ ἀπλῶς τῶν, ὅλως δι' ἀποδείξεως δείκνυται, οὐκ ἀπλῶς τῷ συλλογισμῷ ἀλλὰ τῇ ἀποδείξει μόνῃ προσαρμόσει τὰ ῥήματα. καὶ ἔσται ὅλως τῷ προκειμένῳ σκοπῷ οἰκειότερον. ὅλη γὰρ πῶ ἀποδείξει, καὶ τὰ ἀποδεικτὰ, καὶ ὡς ἔχουσι πρὸς ἡ τί ἐστὶ, ἡ πρόθεσις αὐτῷ οὐ ταῦθα.

Ὅτερ καὶ νῦν ποιοῦσιν αἱ ἐπιστῆμαι. τί μὲν γὰρ σημαίνει ἡ τετράγωνον, ἔλαβον ὁ γεωμέτρης ὅτι ἐστὶ δείκνυσιν.

ὡς ὅλως οὐ πρὸς ἡ προσηκὸς ἀλλὰ πρὸς ἡ αὐτοτράφ. οὐ ᾧ ἔλεγεν. ὅτι ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ταῦτα δῆλωμα δυόντων λόγων, ἡ τί σημαίνει γνώσκομεν οὐ ἡ τί ἐστι. δῆλον γὰρ φησι ὅλως καὶ ἐκ τῶν ἐπιστημῶν· ὁ γὰρ γεωμέτρης ἐκ τοῦ, τετράγωνον ὀνόματος, οὐδὲν ἄλλο οἶδε πιφώσκεται ἡ τί σημαίνει. ὅτι ἡ ἔξω τετρᾶ ὠθειῶν ἰσοπλεύρου τι χωρίον. ὅλως δὲ λαβὼν ὅτι ἐστὶ τετράγωνον ἡ ὧδε τῆς δοθείσης εὐθείας γραφόμενον ἡ πῆ ἄλλη, δείκνυσι μήπω εἰδὼς ἡ τί ἐστιν. ἵνα μή τις ἔχῃ εἰπεῖν ὅτι ἡ τί ἐστι τετράγωνον μαθὼν πρότερον, ὅτι ἔστι μεδὲ ταῦτα δείκνυσι. καίτοι οὐ ἡ εἶναι ἀπλῶς ἡ τετράγωνον δείκνυσιν. ἀλλὰ ἡ, ὡσὶ ἡ ὧδε, ἡ δ' εἶναι ἀπλῶς, καὶ πρὸ τῆς ἀποδείξεως ἴσασιν. οὐ γὰρ αὖ, ἀπεδείκνυεν ὧδε, ἡ μὴ ἦλεε εἶναι ἀπλῶς· εἰ δὲ καὶ πρὸς ἡ προσηκὸς βούλοιτό τις ἀποδοῦναι ῥᾴδιον, οὕτως αὖ ἐκλήψοιτο. ὅτι δὲ ἡ ὅτι ἐστὶν ἀποδείξει δείκνυται, δηλοῦσι αἱ ἐπιστῆμαι. ὁ γὰρ γεωμέτρης μόνον λαβὼν τί σημαίνει τετράγωνον, ὅτι ἔστι τετράγωνον δείκνυσι δι' οὗ μοῦ καὶ πρὸς ἄμφω λαμβάνεσθαι. ἅμα τε δηλοῖ ἐκ τῶν ἐπιστημῶν, ὅτι ἐκ τῶν ὀνομάτων πῶ σημασίαν μόνῳ γνώσκομεν. ἅμα δ' ὅτι ἡ ὅτι ἐστὶ. δι' ἀποδείξεως δείκνυται.

Τί οὖν δείξει ὁ ὁριζόμενος. τί ἐστιν ἡ τετράγωνον. εἰσὼς αὖ τῆς ὁρισμῷ τί ἐστιν, εἰ ἔστιν οὐκ ἔσται ἀλλ' ἀδύνατον.

Ἐπεί φησι δέδεικται ἡ ὅτι ἐστὶν ἀποδείξει δεικνύμενον, δῆλον ὡς οὐχ ὁρισμῷ. ὁ οὖν ὁρισμὸς δεικνὺς ἡ τετράγωνον, τί λοιπὸν δείξει ἡ τί ἐστι. ἔξω δὲ πάντως, χωρεῖς τὸ ὅτι ἐστὶ δείξει. ἐκεῖνο γὰρ ἀποδείξει δείκνυται. ὥστε εἴσεται ὁρισμῷ τί ἐστιν. ἀγνοῶν εἰ ὅλως ἐστίν. ἀλλὰ ἔξω ἀδύνατον δέδεικται. ἡ μὴ ὄν γὰρ εἴσεται τί ἐστιν. εἰ γὰρ καὶ οὐ ἴσως, ἀλλ' ὧδε μὴ ὄν, ὅτι εἰ ἔστιν ἠγνόηται.

Φανερὸν δὲ καὶ κατὰ τοὺς νῦν τρόπους τὴν ὁρῶν, ὡς οὐ δείκνυόν σιν οἱ ὁριζόμενοι ὅτι ἔστι. τὰς ἀποδείξεις λέτων δείκνυσας ὅτι ἐστὶ, κἂν τοῦθεν ἔξω τὴν ὁρισμῶν ἀπαλλοτρίων, ὅλῃ ἡ μὴ τῶν ἐν εἶναι ἡ, τῷ ὁρισμῷ καὶ ἡ τῇ ἀποδείξει δείκνυμένων, τοὺς ἐπιστήμας ἐκέσε παρέθετο. ὡς τοῦ ὅτι ἐστὶ, ποιουμένας τοὺς ἀποδείξεις. νῦν δὲ ἡ τί ἐστὶ λέτων αὖθ' τινὲς προσδηλώσεως τοῦ ὅτι ἐστὶ παρὰ τῷ ὁρισμοῦ δείκνυσθαι, δῶν ὁρισμοὺς παρατίθεται. ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς δείκνυς ἡ προκείμενον. καθ' ὃν γὰρ νῦν ὁρίζονται οἱ ὁριζόμενοι, οὐ δείκνυσι φησὶ ἡ, ὅτι ἐστὶ τὸ δὲ νῦν ποιοῦσιν αἱ ἐπιστῆμαι πρότερον εἰ παῦ, καὶ αὖ, δῆς τῶν νῦν χόπους τὴν ὁρῶν, οὐχ ὡς τοὺς νῦν οὔσους, ἐπιστήμας ἢ τοῖς νῦν ὁροῖς ἐπιμεμφόμενος, οὕτω φησίν. ἀλλ' ὡς εἰπεῖν ἐπεικυόμενος. αἰ γὰρ τέως φησὶν ἄχρι νῦ νῶν ἐπιστῆμαι καὶ οἱ ἄχρι νῶν ὅροι, ὅτως ἔχουσιν ὡς ἡμεῖς λέγομεν. εἰ μή τις ἐν καινοτομῶν τοὺς ὁδοὺς. καὶ ἄλλους τόπους ἐπιτηδεύων τοὺς ἐπιστήμας τε καὶ τοὺς ὅρους.

Εἰ γὰρ καὶ ἔστι ἐκ τῶ μέσου τί ἴσον. ἀλλὰ δῆλόν ἐστι τὸ ὁρισθὸν. καὶ δῆλον τῶτ' ἐστὶν ὁ κύκλος εἴη γὰρ αὖ, καὶ ὁρικχάλκου εἶναι αὐτό.

Γ ροδέμενος δείξει ἐκ τῶν κεμένων ὅρων τὸ ἀρημένον· ὅτι οὔτε τὸ εἶναι τὸ πρᾶγμα προσημαίνεται τῷ ὅρῳ οὔτε δῆλον ὅτι ὁ ἀποδοθεὶς ὅρος, τῶδε ἐστὶν ἐφ' ᾧ ἀποδέδοται καὶ οὐκ ἐτόδον τινὸς, ὅρον τινὰ ἐς μέσον προτιθησιν τῷ κύκλῳ αἰρόμενον. οὕτως δ' ἐστὶ, τὸ ἐκ μέσου ἴσον. ταυτὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν, οὗ ἐκ τῶ κέντρου ἴσον ἀπέχει πάντα χόσ τῶν περιφέρεια. μέσον γὰρ ὧ τῷ κύκλῳ τὸ κέντρον ἐστί. φη-

πρόσεχές. proximū & statim ante præcedens

// Π. παρέχεται

σὶν οὖν. εἰ γοῦν κεῖ ὁ μολογουμένως ἔστι τί τοιοῦτον οἷ τοῖς οὖσιν ἐν τῇ μέσῃ οὐσίᾳ ἔστιν ὄντα, ἀλλ' ὅσον ἡμῖν τὸ πλῆ τῆ ὁρισμοῦ ἀπόδοσιν, ἔστιν ὁρῶν τῶν τῇ ὁρισθέντος, διότι ἔστι, καὶ διότι τῇ ἔστι κύκλος ὁ τὸ ὁρισμὸν τοῦτον ἐπιδέχεται. ὅθ' ὁ μηδεμίαν ἀνάγκην ἐκ τῆς τῇ ὁρισμοῦ ἀποδόσεως ἐμφαίνειν μήτε τῇ εἶναι τὸ πρᾶγμα, μήτε τῇ, ὡῇ εἶναι ἐν ὁρισμὸν καὶ οὐκ ἄλλου τινός· ἡ τοσοῦτον, ὥστε καὶ τῷ τυχόντι ἐφαρμόζειν αὐτόν. οἷον ὀρειχάλκῳ ἢ ἄλλῳ ὁτῳοῦν. ἢ ὄντι μὲν μὴ κύκλῳ δὲ ὄντι. ἢ μὴ δὲ ὄντι ὅλως ὅσον ἀφ' τῇ μὴ αἰτίαν ἐκ τῆς ἀποδόσεως ἐμφαίνεσθαι δι' ὧν τῇ κύκλου ἕτερα ἄλλου οὐκ ἔτ' ὄντα τινός. ὀρείχαλκον δ' οἱ μὲν εἶδος ὕλης εἶναι φασὶν οὕτω καλουμένης ἢ τῆς νῦν ἐρεύσης. Ὅμηρος δ' ἄλλοι δὲ ἐν λευκὸν χαλκόν· κέχρηται δὲ τῇ λέξει ἡσίοδος οὐ ἀσαφῶς· ὡς ἐπῶν, κυνημίδας ὀρειχάλκοιο φαεινοὺς δύσετο.

Orichalcus qd Hesiodus

» ΟΥΤΕ γὰρ ὅτι δυνατὸν εἶναι τὸ λεγόμενον προσδηλοῦσιν οἱ ὅροι· οὔτε ὅτι ἐκεῖνο οὗ φασὶν εἶναι
» ὁρισμόν.
Ο ὑδὲ τόδον γὰρ φησι τῶν δύο τούτων οἱ ὁρισμοὶ ἀποδιδόμενοι συνεμφαίνουσιν. οὔτε τὸ δυνάσθαι εἶναι τὸ πρᾶγμα ἐφ' ᾧ ἀποδίδονται, οὔτε ὅτι ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμά ἐστι μὴ οὐκ ἕτερόν τι οὖν ἂν ἀποδιδόμενον ὁρισμὸς εἶναι λέγουσιν· τὸ δὲ δυνατὸν εἶναι, ἢ ὁμωνύμως αὐτὸ τῇ ἀναγκαῖον εἴρηκεν, ἢ ὡς ἔφαν ὃν δυνάσθαι εἶναι· τὴν ὕλῃ ἀνάγκης εἶναι. ἴν' εἴη οὕτω νοούμενον· εἰ γὰρ οὐδ' ὅτι δυνατὸν ὅλως εἶναι συνεμφαίνεται τῷ ὅρῳ, πολλοῦ δεῖ, ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἐστί.
» Ἀλλ' ἀεὶ ἔξεστι λέγειν τὸ διατί.
Τ οσοῦτόν φησιν οὐ δηλοῦσί τι τῶν ἀιρημένων οἱ ὅροι, ὡς ὕλῃ εἶναι λέγειν ἀεὶ μεθ' πλῆ τῇ ὅρου ἀπόδοσιν ἐ διότι τοῦτ' ἔστι καὶ οὐκ ἄλλο τὸ ὑπὸ τῇ ὁρισμοῦ δηλούμενον. ἢ διότι ὅλως ἐστὶ· ἄπῃ· οὐκ ἀνέφετο ὁρῶν, εἰ ὁ ὁρισμὸς ἐκεῖνα ἐδήλωσε.
» ΕΙ οὖν ὁ ὁριζόμενος δείκνυσιν ἢ τί ἔστι ἢ τί σημαίνει τοὔνομα. εἰ μὴ ἔστιν οὐδαμῶς τῇ τί ἔστι, εἴη ἂν
» ὁρισμὸς λόγος ὀνόματι τὸ αὐτὸ σημαίνων ὁπῃοῦν ἄτοπον.
Α οιπὸν φησιν ἐπεὶ ὁ ὁρισμὸς δυσὶν θάτδρον δείκνυσιν ὀφείλει ἢ τί ἔστι τὸ πρᾶγμα ἢ τί σημαίνει τοὔνομα· μηδαμῶς δὲ δείκνυσι τὸ τί ἔστι τὸ πρᾶγμα ὡς ἔφημεν, μηνύει αὖτε τί σημαίνει τοὔνομα· ὥστε οὐδὲν ἄλλο ἔσται ὁ ὁρισμός, ἢ λόγος τὸ αὐτὸ δηλῶν τῷ ὀνόματι· ἀλλὰ δεῖ ἄτοπον ὡς διεξήσε ται. τῷ δὲ
» εἰ μὴ ἔστιν οὐδαμῶς τῇ τί ἔστι, δεῖ σωεξακούειν τὸ, δηλωτικὸς ἢ διεκπῃς.
» ΓΡΩΤΟΝ μὲν γὰ, καὶ μὴ οὐσιῶν αὖ εἴη καὶ τῶν μὴ ὄντων. σημαίνει γοῦν ἔστι καὶ τὰ μὴ ὄντα.
Π ολλῶν ἐπομένων ἀτόπων τῷ λέγοντι λόγῳ μηδέν τι πλέον τὸν ὁρισμὸν δηλοῦν τῇ ὀνόματος, πρῶτον ἔστω δεῖξαι· ὅτι γένοιτ' ἄν, καὶ τὰ μὴ ὄντα ὁρίζεσθαι· ἐπεὶ καὶ ὀνομάζειν ἔστι μὴ ὄντα· οἷον τράγελαφον, ὀνομάζομεν, καὶ ἐν ἰσοκενταύροις· ὧν σημαίνει μὲν τὰ ὀνόματα· οὐ μὴν τοιγε καὶ εἰσὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν σημαινόμενα· ἀλλ' ὀνόματί ἔστι πραγμάτων ὑφεστώτων ψιλά· ὥστε εἰ ταυτὰ σημαίνουσιν οἱ ὁρισμοὶ τοῖς ὀνόμασιν ἐπεὶ αὐτὰ ὀνομάζομεν, καὶ ὁρισμοὺς αὐτῶν ἀποδώσομεν· ἢ καὶ οἷ τῷ ὀνομάζειν αὐτὰ ὁριξόμεθα εἰ ταυτὸν ὁ ὁρισμὸς καὶ τὸ ὄνομα· καὶ τὰ πρόσθεν ἐλήλυθεν ἄτοπα· τὸ
» εἶναι τὸ τί ἔστι καὶ γινώσκεσθαι χωρὶς τῇ εἶναι ἁπλῶς· καὶ τὰ λοιπὰ τὰ δὲ μὴ οὐσιῶν καὶ τῶν μὴ
» ὄντων, ἐκπεφευγότων τὸ αὐτό· λαμβάνεται γὰρ οὐδέτερα ἢ οὐσία καὶ ἐπὶ τῇ ὄντος ἁπλῶς· τὸ δὲ σή
» μαίνει γὰρ ὅτι τὰ μὴ ὄντα, ἤγουν ὅτι γὰρ καὶ τοῖς μὴ οὖσι μὲν ἀναπλαττομένοις δὲ καὶ φαντασίαν
» καὶ ἐπίνοιαν, ὀνόματα τιθέναι σημαντικὰ ὁρισμοὺς δὲ τούτων οὐκ ἔστ' ἀποδοῦναι. εἰ γὰρ ἀεὶ, ὁρισμοὶ καὶ οἱ λόγοι οἱ τὰς τῶν κειμένων ὀνομάτων δηλοῦντες ἑτυμότητας. εἰσὶ δ' καὶ οὗτοι λόγοι τὰ αὐτὰ σημαίνοντες τοῖς ὀνόμασιν. ὅθ' ἔστιν ἔτι ὅτι ἄνθρωπός ἔστιν ὁ διαλθρῶν πλῆ ὄπτ. καὶ ἵππος ἔστω ὅδε, ὁ τοῖς ποσὶν ἑμονος ἢ ἱππάμενος. ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτ' ἐν οὖν τοι σημαίνουσι τοῖς ὀνόμασι, ὅμως οὐκ εἰσὶν ἁπλῶς ὁρισμοί. ὅτι μὴ δηλοῦσι πλῆ οὐσίαν ἐκείνων ὅσ ἐ τὰ ἤθεν τὰ ὀνόματα.

ἄνθρωπος. ἡ ἵππος unde dicuntur

» ΕΤΙ πάντες οἱ λόγοι, ὁρισμοὶ ἀὖ, εἰ ἐν εἴη γὰρ ἀὖ ὄνομα δέδαι ὁποιωοῦ λόγῳ· ὥστε ὅρους ἀὖ διαλεγοίμεθα πάντες. καὶ ἡ ἰλιὰς, ὁρισμὸς ἀὖ εἴη.
Ε τδρον ἄτοπον ἐπόμενον δείκνυσι τῷ λέγοντι λόγῳ τιν ἐν σημαίνειν ἓν ὁρισμὸν τῷ ὀνόματι. ὅθεν δ' ὅτι, φ, πάντας εἶναι τοὺς λόγους ὁρισμούς ἡμᾶς συμβυκῖει δὲ ὅθεν, ἐκ τῇ δυνατὸν εἶναι ὄνομα δέδαι λόγῳ παντί· ὅιον τὸ, εἰθ' ὡς ἡ βώοιμι. βίη τέ μοι ἐμαστέδος εἴη, ὀνομαθείη ἀὖ ὑχή. καὶ τὸ, τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες; πεῦσις· καὶ ἄλλος κλῆσις· καὶ ἄλλος προοίμιον ἢ ἄλλος διήγησις· ἐπεὶ οὖν φησιν ὀνόματα πᾶσι τὰ δὲ αὐτὰ σημαίνουσι τοῖς ὁρισμοῖς τὰ ὀνόματα, εἶεν ἂν πάντες οἱ λόγοι, ὁρισμοί· πῶς δὲ ἔδοξε συμβαίνει δόξειεν ἄν, ὡς πδρ αὐοίκειον. ἡ γὰρ ὑπόθεσις ἦν, τῶν ἰδίᾳ τοῖς πράγμασι κειμένους ὁρισμοὺς, ταυτὸν δηλοῦν τοῖς ὀνόμασι· νῦν δ' τοῖς ἁπλῶς λόγοις οὐχ ὡς ὁρισμοῖς τιθεῖς ὀνόματα, λέγει δὲ· τὸ κεῖσθαι αὐτοῖς ὀνόματα, ὁρισμοὺς εἶναι αὐτούς. καὶ δοκεῖ ἀναγκάλουθον. οἱ γὰρ τοιοῦτοι λόγοι, ὡς πράγματά τινα κεῖνται αὐτοῖς τὰ ὀνόματα. καὶ ἁμόνον ὀνόματα ἴδια, ἀλλα καὶ ἴδιους ὁρισμοὺς ἕκαστον εἶδος αὐτῶν ἐπιδέχεται. τίνα οὖν πρόφασιν ἔχει ταῦτα δηλεῖν αὐτοῦ τοῖς οἰκείοις ὀνόμασι· ἢ δεῖ εἶναι πάντας ὁρισμούς· ἢ οὐχ ἁπλῶς

Homer Homer

Dubitatio

Sol^o

Diffinitiones Nomina → δέ

Diffinitiones Orationes → δέ

ἔοικε δὲ

ἴ Videtur deesse negatio μή. uacharet precedente. f. 2. ἴλιὸν δ' ἀνοί ἤ φαν, τασι ἀνάπλασμα, πράγμασιν ὑπο ξασιν ὅλως οὐκ ἔχον

Οἱ ἢ τοι τοὶ λόγοι. Nota rectū sine appositō uerbi

ἐξ ὑποθέσεως ex hypothesi

ἔοικε δὲ τὴν ὀνομάτων λέγειν ἵνα καὶ αὐτὰ εἴπωμεν ἃ γλυκῶς τοῖς λόγοις τίθεται· ἀλλὰ περὶ τὴν ἰδίως τιθεμένων ὡς διαφορίζειν πλῆ πᾶσιν ὑποθέσιν. οἷον τί λέγομεν· ἔστ ὄνομα λόγου. ποίησις ἰσορία· συγγραφή· συλλογισμός· ἐ ποιητική. προοίμιον. διήγησις· ἀπόφανσις. βουλή. πρόσταξις. κλῆσις. πεῦσις· τὰ τοιαῦτα πάντα γλυκυτικῶ. ᾗ οὐ τῷδε ἢ τῷδε τῷ λόγῳ αὐτῷ τοῦτο· ἀλλὰ πᾶσιν τοῖς οὕτω χαμαὶ ζομένοις· καὶ οὕτω σημαίνουσιν ὡς ἔστω τόδε ἢ τόδε ἐ γένος, ἀνάγκαθαι. πλῆ βουλὴ τυχόν. ἢ πλῆ κλῆσιν. ἢ πλῆ συγγραφῆ. ἢ πλῆ ἰσορίαν. ἢ πλῆ ποίησιν. ἐ δὲ ἰλιὰς ὄνομα καὶ ὁδύσσεια ᾗ τὰ τοιαῦτα, ἰδίᾳ ὅτι ὀνόματι πλῆ πρόθεσιν τῇ βιβλίου οὐ βραχεῖ ἀφορίζοντα. τῶδε τὴν τοιούτων ὀνομάτων ἔοικε λέγειν ἄπῃ ἰδίᾳ ἑκάστῳ λόγῳ τί θέτται. ὅθ' ἔστιν γοῦν λέγει. εἴη γὰρ αὖ ὄνομα δέδαι ὁποιωοῦν λόγῳ. ὡς δυνατὸν ὂν ὁρισθέντος διαφόρου πλῆ δηλουμένῳ ἔστω τὸ λόγου παντὸς τὸ λεγομένου, προσδυὲς ὄνομα τίθεσθαι· ἐπεὶ οὖν φησι τῶν ἐν δηλοῦσιν οἱ ὁρισμοὶ τοῖς ὀνόμασι· τῶν δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τοῖς λόγοις οἷς οἰκείως τίθεται πλῆ αὐτῷ διαφόρως ἀφορίζοντα, εἶεν αὖ οἱ ὁρισμοὶ οἱ τοῖς τοιούτοις λόγοις ἀποδιδόμενοι, τῶν ἐν δηλοῦντες τοῖς λόγοις ἐφ' οἷς ἀπεδόθησαν. ὥστε εἶεν αὖ, καὶ οἱ λόγοι πάντες, ὁρισμοί· ὡς γὰρ ὀνόματα τίθεσθαι τοῖς λόγοις ἰδίᾳ δυνατὸν, οὕτω καὶ ὅρους ἐπ' αὐτοῖς ἀποδιδόναι δυνατόν· ὥστε ἐπεὶ τῇ ποιήσει τῇ ὁμήρου οὐ ᾗ τοιαῦτ' ἐστὶ τὰ οὐ τῇ ἰλίῳ πεπραγμένα ζωσί τε καὶ ἔλλησιν ἰλιὰς ἐπιτέθεται ὄνομα, δυνατὸν καὶ λόγον ἀποδοῦναι ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα σημαινόμενα ζωσί τε καὶ ἔλλησιν ἰλιὰς ἐπιτέθεται ὄνομα, δυνατὸν καὶ λόγον ἀποδοῦναι ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα σημανεῖ οὖν ὁ λόγος ὡς ἡ ὑπόθεσις, τῶν ἐν τῷ ὀνόματι· ἢ δὲ ὄνομα, τῶν ἐν τῷ λόγῳ παντὶ τῆς ποιήσεως. ὥστε καὶ ὁ λόγος ὁ ᾗ τὰ τοιαῦτα ὄνομα, τῶν ἐν τῷ λόγῳ παντὶ τῆς ποιήσεως. καὶ εἰ ἐκεῖνος ὁρισμός, καὶ ἡ ποίησις αὖθ' ὁρισμός. δυοῖν δ' λόγων σημαινόντων τῶν ἐν, εἰ ἄτδρος ὁρισμὸς, καὶ ὁ ἕτδρος· ὥστε δή, οὐ μόνον ἡ ἰλιὰς ἅπασιν ὁρισμὸς αὖ εἴη, ἀλλὰ καὶ ἡ ὁδύσσεια· ἐπεὶ καὶ αὐτὴ ὄνομα ἴδιον τίθεται. καὶ λόγος αὖ ἀποδοθείη αὐτῆς ᾗ τὰ τὸ ὄνομα. καὶ πάντες οἱ λόγοι ὡσαύτως. ἱστορίαι τε καὶ συγγραφαί δ' καὶ τε καὶ συμβουλαὶ καὶ ἐγκώμια· καὶ ὁρισμοὺς αὖ διαλεγοίμεθα ἑκάστοις· ἐπεὶ δυνατὸν τῷ ἑκάστου λόγῳ, ἴδιον τε θῆναι ὄνομα· καὶ λόγον δὲ ἀποδοθῆναι τὸ ἐν ᾗ τὰ τοιοῦτο. εἰ γὰρ καὶ μὴ ὡσαύτως τοῖς λόγοις δηλοῦσι τὰ κείμενα αὐτοῖς ὀνόματα, ἀλλ' οὖν γε ταυτὰ δηλοῦσιν ἐτδρως. τὰ μὲν γὰρ, ὁλοχερῶς· οἱ δὲ διδυκεινισμένως ἔστι δὲ διαπορῆσαι πρὸς τὰ οὕτω λεγόμενα· καὶ μὴν τὰ σημαντικὰ τῶν πραγμάτων ὀνόματα, ταυτὰ τοῖς λόγοις αὐτῶν σημαίνουσιν οἷον ᾗ τί ἔστι ἑκάστου δηλοῦσιν ὡς καὶ ὅσῳ ἀλλήλων ὁρίζεσθαι ἐν ὁρισμοῦ καὶ ᾗ ὄνομα. καὶ εἶναι μὲν ὁρισμὸν συμπλεκόμενον ᾗ ὄνομα. ὄνομα δ' αὖ ὃ ἐστὶ λεγόμενον ἐν ὁρισμόν. καί τοι λόγος ὁ λόγος οὐκ ὄνομα· καὶ ὄνομα οὐ λόγος· ᾗ ὄνομα ἀλλά γε ὅσῳ ᾗ τῶν ἐν τῆς δηλώσεως, ἀλλήλοις τὰ ἑαυτῶν αὐτοῖς διδόασιν ὀνόματα. πῶς οὖν νῦν ὡς ἄτοπον λέγεται, ᾗ ταυτὸν σημαίνειν τοὺς ὁρισμοὺς τοῖς ὀνόμασιν· ἐπεὶ ἢ σημαίνει τὰ ὀνόματα· ἢ οὔ· εἰ μὲν ἢ σημαίνει, μάτην ἐλλιπῶς. καὶ οὐκ ἔξει τέλος οὐ αἴτημα τεθεῖται· ἀλλὰ καὶ οἱ ὁρισμοὶ ὕῳ ὀνομάτων συγκείμενοι, ἀσήμαντοι ἔσονται. καὶ οὔτε ὀνόματος οὔτε ὅρου οἷ ὅρου καὶ τὰ ὀνόματα. οὐδ' ἔστιν οἷς πρὸς ἀλλήλους ᾗμεῖς τὰ πράγματα δηλώσομεν, εἰ μὴ δι' ὀνομάτων καὶ λόγων ᾗ ποιεῖν δυνάμεθα. ἀλλ' ἄτοπα ταῦτα. δηλοῖ ἄρα τί τὰ ὀνόματα. καὶ ἢ τὰ πράγματα ἃ δὴ καὶ τὴν ὁρισμῶν δηλοῦσθαι λέγεται, ἢ ἔστ' ἄπα παρ' αὐτά· καὶ εἰ μὲν ἔστ' ἄπα πάλιν καὶ οἱ ὁρισμοὶ ὕῳ ὀνομάτων συγκείμενοι, ἔστ' ἄπα σημανοῦσιν οὐχὶ τὰ πράγματα· οἷον εἰ ᾗ ζῷον οὐ πλῆ οὐσίαν τοῦ ζῴου σημαίνει· καὶ ᾗ λογικὸν οὐ τοῦ λογικοῦ· καὶ ᾗ θνητὸν οὐ τοῦ θνητοῦ· ἀλλ' ἕκαστον ἄλλο, οὐδὲ ὁ ἐκ τούτων συγκείμενος λόγος, πλῆ ἐκ τούτων σωΐθετον οὐσίαν δηλώσει ἀλλ' ἕτδρόν τι, ἄλλων δή τινων δεησόμεθα ἵνα ταῦτα δηλώσωμεν· καὶ ἡ φωνὴ οὖν ἀόριστος ἀνθρώπων ὑμάτων ἢ λόφων ἀγραμμάτων· καὶ εἰ μὲν τούτων, ἄμεινον οὐδὲν ἡμεῖσιν διακεισόμεθα· εἰ δὲ ἐκείνων, ὁμοίως κωφοῖς καὶ ἀλλήλοις ἐξόμεν. εἰ δὲ φωνῶν σὺ ἀνθρώπων, καὶ ἐπ' ἐκείνων ταὐτὸν ὀρισόμεθα· καὶ εἰς ἄπειρον· καὶ ὑπ' οὐδενὸς τὰ πράγματα σημανθήσεται· τί δ' ἄλλο ἐ μὴ ᾧ ἐφ' ᾧ κεῖται, δηλώσει ᾗ ὄνομα, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· πῶς δὲ καὶ οἱ ὅροι ἀποδίδονται, δρῶτωμεν οὖν μὲν τὴν ὀνομάτων τοῦ τί ἔστι· ἢ δηλοῦσιν ὡς ἐκεῖνο δηλοῦντων τὴν ὀνομάτων ἢ καὶ οἱ ὅροι τί ἔστι ἐπεῖσι. σωλλῶ ὅτι ἐπεὶ σωεμυκῶς καὶ ἀθρόως ᾗ ὄνομα, τὴν ὅρων εἰς ὕβάσωσιν καὶ διασάφησιν τῆς οὐσίας, δεόμεθα οὐδὲ ᾗ σημαίνει ταυτὸν ᾗ ἐν ὁρισμὸν καὶ ᾗ ὄνομα λέγεται ἁπλῶς· ἀλλ' ὁ μὲν ὁρισμὸς, καθαυτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ᾗ ὄνομα· ὅτι τεθεμένου ἐπί τινος, δηλοῖ ἐκφωνούμενον τοῖς σωΐθεσι ἔχουσι σωιοῦσαι τῆς ἐκφωνήσεως· ὅτι τόδε ὕβῖ ᾗ λεγόμενον, τῆς σωηθείσης ἀπαγούσης αὐτῶν πλῆ διάνοιαν πρὸς πλῆ τοῦ πράγματος σύνοιαν. εἰ γὰρ ὧδ' ἔθαυτὸ σημαντικὴν τὸ ὄντος τὸ ὄνομα ὡσπῃ δὴ καὶ ὁ ὁρισμὸς, οὐκ ἄν, καὶ μὴ οὖσιν ὀνόματα τέθειτο. οὐδ' ἀὖ πολλὰ τῷ αὐτῷ ὀνόματα ἔκειτο. οὐδὲ μὲν πολλοῖς πράγμασιν ὄνομα τὸ αὐτό· νῦν δὲ ὁρισμὸς μέντοι αὐτοῦ ᾗ κατὰ τὸ αὐτὸ, εἷς καὶ οὐ πολλοί· οἱ γὰρ καὶ διάφοροι εἰσὶν λόγοι τοῦ αὐτοῦ ἀποδίδονται· ἀλλ' εἰς ἐκεῖνο ὁ κυρίως ὁρισμός· ὃς τῷ γένει τῇ ἐδητικῶν σωῃρημένων διαφορῶν ἀποτελεῖται· ἐπεὶ καὶ φύσις μία καὶ εἶδος οὖ, ᾗ ἔστω τὸ λόγου δηλούμενον· ὀνόματα δὲ

Eustrat. in polt. anal.

ᾗ συμπεπλεγμένον. aut συμπεπλεγμένον

ᾗ ἔ

Dubitatio

Recte hoc

διάνοια ἔννοια → a D

Multæ orationes & diuersæ sæpe unam ré explicát. Proprie tamé uni rei una tantū est diffinitio. qm̄ natura una est & species una quā diffinit

ἀλλὰ τῷ αὐτῷ εἶναι οὐ δέχεται. ἀπὸ τινων μὲν παρεπομένων αὐτῷ τὸ τιθέμενα. ἐπὶ σης δὲ ἀλλήλοις δηλοῦται. ⁘ ⁘ κείμενον, τοῖς σωματώδεσ ἔχουσι τὴν ὀνομάτων. ἄνθρωπος γοῦ καὶ μέρος καὶ ὅρος, ⁘ αὐτό. ⁘ μὲν ὅτι ἄνω ἀθρεῖ ⁘ ὧπα. τὸ δ' ὅτι μεμέρισται πῶς ὄπα. ⁘ δ' ὅτι φθαρτός ἐστι καὶ ὄχ ἄλλων αὖ τις ἴσως ἐπομένων αὐτῷ δύρησει κείμενα ὀνόματα. ὁρισμὸς δ' ὁ κυρίως, ἐστ. ⁘ γοῦ ζῷον πεζὸν δίπουν ἐπεὶ ἐκ τῆν ὑλικῶν σύγκειται οὐ κυρίως. καὶ ⁘, ζῷον ἄπτερον ὑπόπουν δίπουν, ὡσαύτως. ⁘ δὲ ζῷον λογικὸν θνητὸν ὧδὶ τὰς ἐδικτικὰς ἔχει διαφορὰς, κυρίως ἐστὶν ὁρισμός. ἀλλὰ μὴ ὁρισμοῦ ὁ αὐτός, οὐκ ἂν ποτε τεθεὶη τοῖς διαφόροις κατ' εἶδος. ὄνομα δὲ ⁘ αὐτῷ πολλάκις τοῖς κατ' εἶδος διεστηκόσιν. ὡς κύων κατ' εἶδος. ἔστρος ὁ ἀστὴρ. καὶ ὁ χερσαῖος. καὶ ὁ θαλάττιος. ὅπερ οὐκ ἂν ὦ, εἰ κατὰ ⁘ τὰ ὀνόματα, ὥσπερ οἱ ὁρισμοὶ, ἐδήλουν τὰ πράγματα. καὶ μεταθεὶη αὖ τις ⁘ τοῦδε εἰς ἕτερον ὄνομα. ὁρισμὸν δ' οὐχ ἥκοι ἐκ τῆς τῆν ὀνομάτων δὲ ἑτυμότητος, κατὰ μάθοι αὖ τις, ὡς κατὰ συμβεβηκὸς δηλοῦσι τοῖς τῆν πραγμάτων οὐτότητας. ἐκ γοῦ τῆν παρεπομένων ταῖς φύσεσι λαμβανόμενα, ὧν ἐκείνων τε τοῖς ἐτυμότητος δέχεται. καὶ ἐκείνα κατὰ ⁘ δηλοῖ ἐπεὶ ἐλλεῖπει. ἐπεὶ οὖν κατὰ ⁘ τοῖς ὁρισμοῖς τῆν πραγμάτων ἡ δήλωσις. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τοῖς ὀνόμασι. καὶ τῆν ὄντων ὧν ἀνάγκη οἱ ὁρισμοί. ὀνόματα δὲ καὶ μὴ ὄντων ὄχι. καὶ ἄμεινόν ἐστι μὲν οἱ ὁρισμοί. μεταπίπτουσι δὲ τὰ ὀνόματα. καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα; πῶς οὐκ ἄτοπον, ἰσοδυναμεῖν λέγειν ἀεὶ τοῖς ὁρισμοῖς τὰ ὀνόματα. κἂν ὁρισμὸς δὲ ῥηθεὶη ⁘ ὄνομα, οὕτως ἂν, λέγοιτο ὡς κατὰ συμβεβηκὸς δηλοῦ ⁘ αὐτῷ ὅπερ ὁ ὁρισμὸς κατὰ αὐτό.

ΕΤΙ οὐδεμία ἀπολείεται ἂν, ὅτι ὅδε τοῦδε τοῦτὶ δηλοῖ. οὐδ' οἱ ὁρισμοὶ τοίνυν ὅδε προσδηλοῦσιν.

ΣΤΩ δή φησι καὶ τῶν ⁘ σημαινόντων ὁ ὁρισμὸς τῷ ὀνόματι. ὥσπερ οὖν οὐκ ἔστι ἀπόλειξις λειπνύουσα ὅτι τόδε ⁘ ὄνομα τῷδε τοῦ πράγματός ὅδε δηλωτικὸν, οὕτως οὐδ' ὁρισμοὶ ὅδε προσδηλοῦσιν. ἤτοι σωματοφαίνουσιν οἱ τοῖς ἀποδόσεσιν ὅτι ὅδε ὁ ὁρισμὸς, τοῦδε ὅδε ὁρισοῦ, καὶ οὐκ ἄλλου τινός. ὅτι δὲ οὐκ ἐνδέχεται εἶναι ἀπόλειξιν λειπνύουσαν ὅτι τοῦδε ὅδε τοῦ σημαινομένου ⁘ ὄνομα καὶ οὐκ ἄλλου; δῆλον ἐκ τῆ, κατὰ σωματώδεσι γὰρ εἶναι τὰ ὀνόματα, καὶ ἐκ τοῦ, πολλοῖς οἷ ἐστε κατ' εἶδος διαφέρουσι, ⁘ αὐτῷ κεῖσθαι ὄνομα. ὃν τρόπον ἔχουσι τὸ ⁘ μοῦνυμα. καὶ ἐκ τῆ, πολλὰ ὀνόματα τῷ αὐτῷ κεῖσθαι πράγματι. ὧν οὐδὲν ὑπῆρχεν ἄν, εἰ ἀπόλειξις ἦν, ὅτι τῆδε καὶ οὐκ ἑτέρου τοῦδε ⁘ ὄνομα. ὁ γοῦ τις ἐπίσταται, οὐ δυνα ⁘ ἄλλως ἔχειν. ὡς εἰρηται οἷ τῷ περὶ τούτου βιβλίῳ.

ΕΚ μὲν τοίνυν τούτων, οὔτε ὁρισμὸς καὶ συλλογισμὸς φαίνεται τῶν ⁘ ὄν; οὔτε τῶν τῆδε συλλογισμός τε καὶ ὁρισμός.

ΟΥΤΟ, συγκεφαλαίωσις τῆν εἰρημένων ὅδι. ὅτι δὲ οὐ τῶν ⁘ συλλογισμὸς καὶ ὁρισμὸς, ἔστι μὲν ἐξ ἀρχῆ τῆν ὁρισμῶν γνῶναι. ἄλλος γοῦ ἑκατέρου λόγος ὁ τί ἦν εἶναι δηλῶν. ἔλειξε δὲ καὶ αὖ ὅτι ἐλείκνυ μὴ τῶν τὸν ὂν ⁘ τῷ συλλογισμῷ καὶ ⁘, τῷ ὅρῳ λειπνύμενον. ὅτι γοῦ οὐ τῆδε αὐτοῦ συλλογισμὸς καὶ ὁρισμὸς, δέλειπται πολλαχῶς. καὶ ὅτι τοῦ μὲν ὅρου, ⁘ τί ὄχι τοῦ δὲ συλλογισμοῦ, ⁘, ὅτι ἔστι ἔλειξε γοῦ ὧδ' ἀρχῆς ὅτι οὐκ οἷ δέχεται ⁘ ὑφ' ἑτέρου τούτων λειπνύμενον, ⁘ τοῦ τέρου λείκνυσθαι.

ΠΡΟΣ δὲ τούτοις, οὔτε ὁρισμὸς οὐδὲν οὔτε ἀποδείκνυσιν οὔτε δείκνυσιν.

ΕΙ γοῦ οὔτε ⁘ εἶναι ⁘ πρᾶγμα οὗ ⁘ τί ἦν ἀποδίδοται ὁ ὁρισμὸς δείκνυσιν, οὔτε ὅτι ἐκείνου ὄχι ἐφ' ᾧ ἀποδίδοται. ἀλλ' οὔτε ⁘, τί ὄχι ⁘ ὁρισὸν ὡς αὐ ⁘ ἔφηκε, τί αὖ ἑτέρου δείκνυσιν ἄλλο δὲ οὐ τῆδε ἀποδεικνύσαι ⁘ δείκνυσθαι, καὶ ἀμφότερα τέθεικε. ⁘ μὲν γοῦ ⁘, ἐπιστημονικῶς τε καὶ αὐταναιδέως, καὶ ὅσα ὧδὶ ἀποδείξεως οἷ τῷ περὶ τούτου βιβλίῳ διώρισται, ⁘ δὲ δείκνυσθαι, ἔστι καὶ ἀπλῶς καὶ χωρὶς τῆν τοιούτων προσδιορισμῶν.

ΟΥΤΕ ⁘ τί ὄχι οὔθ' ὁρισμῷ οὔτε ἀποδείξει ὄχι γνῶναι.

ΔΕΙΚΤΕΟΝ καὶ τοῦτο. ὁρισμῷ μὲν μὴ δείκνυσθαι ⁘ τί ὄχι. οὔτε γοῦ οὔτ' ὁρισμὸς ἔστ' ὄχι ⁘ ἀποδοθὲν, ἐκ τῆς ἀποδόσεως δῆλον γίνεται, οὔτε ὅτι τούτου ὄχι, οὔτε ὅλως ὄχι ⁘ ὁρισθὲν, προσδηλοῦ τῷ ὁρισμῷ διαφέρει μὴ δὲ ⁘ τί ὄχι δείκνυσθαι ⁘ ἀποδείξει δέ, ὅτι ἀρχὴ ὁ ὅρος τῆς ἀποδείξεως. διὸ ὑπ' αὐτῆς οὐ δείκνυται. καὶ ἔτι ἕτερον ὧδὶ τούτων ἔρηται.

ΠΑΛΙΝ δὲ σκεπτέον τί τούτων λέγεται καλῶς, καὶ τί οὐ καλῶς. καὶ τί ὄχι ὁρισμός. καὶ τῷ τί ὄχι ἆρά πως ὄχι ⁘ ἀποδείξεις καὶ ὁρισμὸς, ἢ οὐδαμῶς.

ΤΑ εἰρημένα συγκεφαλαιωσάμενος, προστίθησι τὰ ἑξῆς. ὧδὶ ὧν εἰπεῖν τε καὶ δείξαι βούλεται. δρᾷ γοῦ πρῶτον μὲν, ὅτι οὐ πάντη καλῶς ἤτοι οὐκ ἀληθῶς ἔχει τὰ εἰρημένα, ἀλλ' ἔστιν οὗ διαπέπτωκεν. αὐτίκα ⁘ μὴ δύνασθαι ⁘ αὐτῷ δι' ὁρισμοῦ γινώσκεσθαι καὶ ⁘ ἀποδείξεως. ἔπειτα καὶ ⁘ μὴ δύνασθαι δείξιν ὁρισμοῦ γίνεσθαι ἢ ὅλως ὅλῳ συλλογισμοῦ γίνεσθαι. τούτων γοῦ ἑκάτερον,

ρον, ἁπλῶς μὲν λεγόμενον, οὐκ ἀληθές. πῆ δὲ λεγόμενον, ἀληθές. ὥσπερ δηλονότι καὶ τὸ τούτοις αὐτοῖς κείμενα. οὔτε γοῦ ⁘ δύνασθαι ⁘ αὐ ⁘ δι' ὁρισμοῦ γινώσκεσθαι καὶ δι' ἀποδείξεως, ἁπλῶς ἀληθές, οὔτε ⁘ μὴ δύνασθαι. ἀλλὰ πῆ ἑκάτερον. ὡς προϊοῦσι φανήσεται. ὡσαύτως καὶ δύνασθαι ⁘ μὴ δύνασθαι δείξιν ὁρισμοῦ γίνεσθαι. καὶ τούτων γοῦ πῆ ἀληθεύει ἑκάτερον ⁘ πῆ οὐκ ἀληθεύει. ὡς ἔσται καὶ ὅδε δῆλον. ὡσαύτως δὲ τούτοις, καὶ ⁘ δύνασθαι ὁρισμὸν δι' ὁρισμοῦ δείκνυσθαι. καὶ ὅδε γοῦ ὄχι μὲν οὔ ἔστι δι' ὅπη οὐ πάντη καλῶς τῆν οἷ μόρια ἀληθευόντων ὁ ἁπλῶς ἀποφαινόμενος ἢ ἐπιχειρῶν, πῆ μὲν καλῶς φησι. πῆ δ' οὐ καλῶς. ἐπεὶ δὲ ὧδὶ ὁρισμοῦ λόγος αὐτῷ κεκίνηται, πῆ τε διέστηκεν ἀποδείξεως καὶ πῆ ταύτη φαίνεται κοινωνῶν, ἆρα μὴ τί ὄχι ὁρισμὸς ἀποδοθῶσι. ὥσπερ καὶ πρόσθεν ὧδὶ ἀποδείξεως λέγων, τί ὄχι ἀπόλειξις ἀποδοθῶσι. καὶ πρὸ αὐτῆς ὧδὶ συλλογισμοῦ μέλλων λέγειν, τί ὄχι συλλογισμός. τῷ ὄντι γοῦ ἄτοπον καὶ τὰ πλάτωνα, λέγειν περί τινος, ἀγνοοῦντα ὧδὶ ὅτου λόγος ἐστὶ πρόσθεν ὅπως διεκινύσ ὡς οὐδὲ μῶς ὄχι ὁρισμοῦ ἀπόλειξις, τῶν τόπους ἐλάμβανε καθ' οὓς οὐκ ἐνδέχεται ⁘ ὁρισμὸν ἀποδείκνυσθαι. ἐπεί δ' ἔστι τίς. τόπος ἐκείνων ἕτερος, ᾧ ὁρισμὸν δι' ἀποδείξεως οἷ δέχεται γίνεσθαι, ἕτερον ἑξῆς παραδοὺς, ⁘ ὧδὶ τοῦ τοῦ λόγου τέλειον ἀπρᾳξίαν ἔσχε. πρόσθεν μὲν, πῶς οὐ γίνεται δείξεως, ἔπειτα δι' ὅπως γίνεται. καλῶς δ' οὖν πεποίηκεν ἵνα καὶ κατὰ προκοπὴν αὐτῷ ὁ λόγος προβαίνῃ μὴ κατὰ ὕφεσιν. καὶ κατὰ γένεσιν μὴ κατὰ φθοράν. ᾗ ἀποφάσεως ἐστὶ κατάφασις. καὶ τῷ μὴ ὄντος, εἰς ⁘ ὄν, ἀλλ' οὐκ ἀπόλιν. ἐπεὶ καὶ μεταίτιος πῶς φύσις, ἡ δείξις μέθοδος, ὡς ἐκείνη τοῦ ἐᾶσθαι τῇ ὕλῃ ἐφαρμόζουσα, τοῖς οἷ κινήσει οὐσίας ἀποτελεῖ, ὧν εἶναι αὐχεῖ λέγεται, οὕτως αὐτὴ τῷ γένει τὰς διαφορὰς προτιθεῖσα καὶ πῶς τῆν ὁρισῶν γνῶσιν οὕτω παρέχουσα. εἰ πῶν δὴ ταῦτα, τοὺς τόπους ἐκτίθεται καθ' οὓς ὁρισμὸν οὐ δέχεται δι' ἀποδείξεως γινώσκεσθαι. χωρὶς δὲ τοῖς προαποδεδειγμένοις. οὗ οἷς ἔλεγε τοῦ ⁘ εἶναι ⁘ εἰδέναι τί ὄχι. καὶ ⁘ εἰδέναι ⁘ αἴτιον τῷ εἰ ἔστιν. ἐλέγομεν γοῦ ὅτι ἐπεὶ εἶδός ὁ ὁρισμός. ⁘ δὲ εἶδος αἴτιον, δηλονότι καὶ ὁ ὁρισμὸς αἴτιον. αἴτιον δὲ τινος ἢ πάντως, τῷ εἶναι ⁘ πρᾶγμα οὗ ὁ ὁρισμὸς ὁρισμὸς ὄχι. αἰτίαν οὖν τῷ δύνασθαι ὁρισμὸν δι' ἄλλου τινὸς δείκνυσθαι, ταύτην ἀποδώσουσι ἐκπλαγέντες οὕτω προβαίνουσαν τὴν γοῦ ὡς ὁρισμῶν αἰτίαν φησὶ, ⁘ μὲν τῶν ὄχι ἐκείνῳ οὗ ὄχι αἴτιον. ⁘ δὲ ἐκείνου ἑτέρου ἐστὶ πάλιν ⁘ διαιρεῖ καὶ φησίν. ὅτι ⁘, ἕτερον, ἢ ἀδύνατον ⁘ ἀποδείκνυσθαι τοῦ εἰσὶ γοῦ τινὲς τῆν λόγων ὡς προϊοῦσιν ἐκ τῆν παραλειπομένων φανήσεται οἳ μὴ αὐτισυφοῦσι πρὸς ⁘ ὁρισὸν. διὸ καὶ δηλονότι ὡς ὁρισμοί ἀλλ' οὐ κυρίως εἰσί. καὶ τούτων οἱ μὲν ἐκ τῆς ὕλης οἱ δὲ ἐκ τῆ εἴδους λαμβάνοντες. ὅσοι μὲν οὖν ἐκ τῆς ὕλης λαμβάνοντες καὶ μὴ αὐτισυφοῦσιν, οὗτοι ἀπολεικτοὶ, ὁμῷ μέσων τῆν ἐκ τῆ εἴδους. ὅσοι δὲ ἐκ τῆ εἴδους, οὗτοι ἀδιαπόλεικτοι. ὁμῷ ⁘ μηδὲν αὐ τῆν καὶ τῆν ὁρισῶν διοίσειεθαι μέσον ἐᾶν οὖν ὁρισμὸς τοιοῦτος ἢ ὡς ἐκ τῆς ὕλης λαμβάνεσθαι καὶ μὴ αὐτισυφέρειν πρὸς ⁘ ὁρισὸν, ὁμῷ τοῦτο, ἄλλο μέν ἐστι τῆ ὁρισοῦ. δύνασθαι δὲ ὁμῷ μέσου δείκνυσθαι. λαφθέντος γοῦ μέσου τοῦ ἐκ τῆ εἴδους λαμβανομένου. ὃς καὶ αὐτὸς οὐκ αὐτισυφέρει μὲν πρὸς ⁘ ὁρισὸν, ἀμέσως δὲ οὐ πάρεχει αὐτῷ, γίνεται συλλογισμὸς οἷ πρώτῳ σχήματι. ὁρισμὸν σωτὰτου δι' ὁρισμοῦ, καὶ τοῦ ὁρισοῦ. ἐπεὶ καθόλου τε καὶ καταφατικὸν ⁘ δείκνυσθαι. ἔσχε δὲ οὐ ἄλλῳ οὐκ ἐδέχεται ἀλλ' ἢ ⁘ τῷ πρώτῳ σχήματι δείκνυσθαι τοῦτα τοίνυν οὕτως ἐχόντες, ποιήσωμεν ὁμῷ παραλειπόμενον ⁘ λόγον ⁘ φέρδρον. δηλόντες πρόσθεν ἀκεῖ βέβ ⁘ δρον τῆν γοῦ ἀποδιδομένων λόγων πρὸ τινων ὁρισῶν. οἱ μὲν ἐκ τῆν γενῶν εἰσι καὶ τῆν εἰδοποιῶν διαφορῶν σωτὰ μενοι. οἱ δὲ, ἐκ τῆν γενῶν μὲν ἴσως. οὐμὲν καὶ τῆν εἰδοποιῶν διαφορῶν. ἀλλ' ἐκ τῆν τῇ ὕλῃ προσόντων λαμβανόντων. οἷον ὁ μὲν ζῷον λεγικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν ⁘ ἄνθρωπον εἶναι λέγων, ἐκ τῆ εἴδους τὰς διαφορὰς εἰληφὼς, ἢ πάσας, ἢ τὰς πρώτας. ὁ δὲ λέγων ζῷον ὀρθοῦ ⁘ ὧδὶ ποδὸς πτηνὸν πλατυώνυχον γαλακτικὸν, ἐκ τῆν τῇ ὕλῃ προσόντων συντέθεται τοῦτον δ' αὖ ἔνιοι ἐκ τῶν, οἱ μὲν αὐτισυφέρουσι πρὸς ⁘ ὁρισὸν. ὡς οἱ εἰρημένοι ἀμφω. οἱ δὲ οὐκ αὐτισυφέρουσι. οἷον ὗς ὕλης μὲν λαμβανόμενος καὶ μὴ αὐτισυφέρων, ὁ ⁘ ἐν ᾗ μὲν ζέσιν εἶναι λέγων τῷ ὧδὶ πῶ καρδίαν αἵματος. ᾗ εἴδους δὲ καὶ μὴ αὐτισυφέρων, ὁ ⁘ ἐν ᾗ μὲν φάσιν ὄρεξιν αὐτιλυπήσεως. οὔτε γοῦ πᾶξε ζέσις τῷ ὧδὶ καρδίου αἵματος ᾗ μός ὄχι, ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ μηᾗ μουμένου τινός. ζέειν ⁘ ὧδὶ πῶ καρδίαν αἷμα. τῆν γοῦ ἐφ' ὑγροῖς πυρεσσόντων, ζέει ⁘ αἷμα ⁘ ὧδὶ καρδίαν, οὐμὴν καὶ ᾗ μουῶσαι ὁμῷ ἔσχε, οὔτε δὲ πᾶσα ὄρεξις αὐτιλυπήσεως, ᾗ μός. ἐνδέχεται γοῦ τινα αὐτιλυπήσεως ὀρεγόμενον, ὑρεμεῖν. καὶ μηδεμίαν ταραχὴν ⁘ μηδὲ μουῖν ᾗ μοῦ. οἷ γοῦ τοῖς προχειρίσεσι τῆν ὀρέξεων, ἢ κατὰ φαντασίαν γινομέναις ἢ κατ' εὐδρίγειαν, αἱ τῆν ⁘ κειμένων κινήσεις ἀφῶσαι γίνεσθαι. οὐμὲν καὶ ἐκ τῶν ἁπλῶς οἷ αὐτοῖς κεῖσθαι. ἀλλὰ δεῖ ἅμφω σωσθαμένῃ ἵνα θυμὸς γένηται κυρίως μὲν ᾗ ὁρισμοί, οἱ καὶ ἄμφω ἔχοντες. τό, τε ἐκ τῆ εἴδους λαμβάνεσθαι, καὶ ⁘ αὐτισυφέρειν. οἱ δὲ θατέρου τούτων λειπόμενοι, οὐ κυρίως. πολλοῦ γε δεῖν οἱ, ἀμφοῖν ⁘ μὲν ἂν ἐκ τῆ εἴδους καὶ μὴ αὐτισυφέρωσι τὸ ὁρισμὸν, ⁘ αὐτὸ φησὶν εἶναι ᾧ οὐ ἔστιν αἴτιος. ⁘ δὲ γε μὴ αὐτισυφέροιτο, ἕτερον.

Observatio pulchra

Maxime coniunctum diffinitioni ut sit ppu & in gd est, illius q̄ dr finitur.

Quæ diffinitiones demonstrentur.

Declaratus locus primi posteriorum

Syllogismus logicus qd

Alexander

Duæ diffinitiones unius rei uel plures esse possunt sed nō proprie

Diuisio tertiæ quæstionis

ὅτι
διότι
εἰ ἔστι
τί ἐστι

ἔστε ἐκ τοῦ εἴδους ἔστε ἐκ τῆς ὕλης ἐστί. καὶ τοι κἀκεῖνος, ὡς αἴτιον, ἑτέρου ἐστί τοῦ, οὐ ἔστιν αἴτιον. ἀλλ' ἐπεὶ περ αὐτισυζέφει καὶ ὑβιστίζει καὶ ἐ εἴδος παρεισήσιν, κατά γε τοῦτο, τοῦτο ἐν πρὸς ὃ αὐτισυζέφει καὶ ὑβιστίζει. ἢ ὡς μὲν ὄντος ἁπλῶς, ἑτέρου. ὡς δὲ τοδὲ ὄντος, τοῦτο ἐστί. καὶ τὰ γὰρ ἐν ὅρου, τῷ τόδε ὄντι, ἐν τί ἐστί. ὅτι δὲ οὐ τος μόνος κυρίως ὁ ὁρισμός, δῆλον. εἶναι γὰρ ἐκείνου τοῦ ὁρισμοῦ, ἐν ἴδιον εἶναι. καὶ οὐ τῷ τί ἐστί, οὐ ὁρισμός ἐστιν· οὐ γὰρ ἐστί τοῦτος οὐτος, ὁ μὴ οὕτως οὐκ ὁρισμόν. δῆλον μὲν δή, οὕτως. ἐν δ' ἐκ τῆς ὕλης καὶ μὴ αὐτισυζέφοντα, ἑτέρου τε φησίν. ἐπεὶ μὴ δὲ αὐτισυζέφει καὶ ἐμμεσον, ὡς ὅλῳ μέσου τοῦ ἐκ τοῦ εἴδους λαμβανομένου, ἀποδεικνύμενον. ἐν δ' ἐκ τοῦ εἴδους μὲν, μὴ μέντοι γε αὐτισυζέφοντα, ἑτέρου καὶ αὖ ἐν τοῦ, οὐ ἔστιν αἴτιον, ἄμεσον δὲ καὶ ὅλῳ δῆλον μὴ δὲ λειπνύμενον ὅτι γὰρ ὁ θυμὸς, ζέσις τοῦ ἁβρὶ καρδίου αἵματος, λειχθεὶν αὖ ὅλῳ μέσου τοῦ, ὄρεξις αὐτιλυπήσεως. ὅτι δὲ ὄρεξις αὐτιλυπήσεως, οὐκ αὖ λειχθεὶν ὅλῳ ἐκ μέσος εἶναι τῷ θυμῷ. δῆλον γὰρ προσηγέται ἐκείνο δὲ ἕπεται. πρότερον γὰρ ὀρέγεταί τις αὐτιλυπῆσαι, εἶτα ζέσθαι αὐτῷ τὸ ἁβρὶ καρδίου αἷμα. συνδίδοντος τῆ ὀρέξει καὶ ἡ ἀφ' ὁρμοῦ πρὸς αὐτα πόδοσιν. ὥστε ἐκεῖνο μὲν, οὐ ὅλῳ μέσου τινος ᾧ θυμῷ. δῆλον δὲ διαμέσου ἐκείνου δὲ καὶ ὁ τοιοῦτος ὁρισμός, συμπέρασμα ἀποδείξεως οὖ τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ ἐλέγετο. ὡς ὅλῳ μέσου τοῦ ἐκ τοῦ εἴδους λαμβανομένου καὶ κατά τινος σωναγόμενος. ἀνδὶ τὴν τοιούτων, λεῖ ἄμφω σωσραμεῖν. ἵν' αὐτισυζέφῃ καὶ ὁρισμὸς τέλειος γένηται· θυμὸς ἐστὶ ζέσις τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος δι' ὄρεξιν αὐτιλυπήσεως. ἰδίᾳ δ' ἕκαστος ὁρῴ, οὔτε αὐτισυζέφει ὡς ἔφηται, οὔτε κυρίως ὁρισμός ἐστιν. δεῖ μὲν οὖν πρόφασιν φησὶ τοῦ δείκνυσθαι τὸ τί ἐστι, δι' ἄλλου, ὄντος δηλονότι κἀκείνου τί ἐστι. ἀνάγκη γὰρ τὸ τί ἐστιν ἐ μέλλοι δείκνυσθαι, ὅλῳ μέσου τί ἐστι δείκνυσθαι. ὡς περ καὶ τὸ ἴδιον, ὅλῳ μέσου ἰδίου. ὡς τὸ μὲν εἶναι λεικτικὸν τὸ δὲ μή. δεῖ δὴ τὸν τόπον, τὸν δι' ὁρισμοῦ συλλογιζόμενον ὁρισμὸν, ἔφησε καὶ πρότερον καὶ ναὶ αὖ, ὅτις λέγει, μὴ εἶναι ἀπόδειξιν. ἐπεὶ, λαμβάνει ὁ βούλεται ἀποδεῖξαι. ὁρισμὸν γὰρ τινες δείξαι βουλόμενος, ὁρισμὸν αὐτοῦ λαμβάνει. ἀλλ' ἔτι φησὶ λογικὸς συλλογισμὸς τὸ, τί ἐστι. λογικὸν δὲ φησι συλλογισμὸν, τὸν ἐξ ἐνδόξων συλλογιζόμενον. ἢ ὅ τὸν οἰκειότερον αὐτῷ θατέρα, τὸν δείκνυσι τὸ μὲν ὅλῳ μέσου τινὸς τὸ ἕτερον καὶ τοῦ ἑτέρου τὴν ἄκρων. μὴ μέντοι γε φυλάττοντα καὶ τὰ εἰρημένα τῆς ἀποδείξεως παρατηρήματα. ἀλλ' εἰ μὲν τὸν αὐτὸν δείκνυσιν ὁρισμὸν οὐ καὶ προσλαμβανέ φησιν ὁ ἀλέξανδρος, τὸ αὐτὸ ἀρχὴ αἰτήσεται. εἰ δὲ ἄλλον μὲν λαμβάνει ἄλλον δὲ δείκνυσιν, οὐκ ἔτι αἰτήσει τὸ αὐτὸ ἀρχή. ἐπεὶ καὶ ὁ, ὑπάρχον τί τινι ἀποδεικνύς, ὑπάρχον λαμβάνων, ὑπάρχον ἀποδείκνυσιν. ἀλλ' οὐ διαφέρει τὸ αὐτὸ ἀρχὴ λαμβάνει. ἐπεὶ μὴ τὸ αὐτὸ ὑπάρχον, ὃ καὶ λαμβάνει. ἀλλ' ἕτερον μὲν λαμβάνει ἕτερον δὲ δείκνυσιν. ἀλλ' εἰ μὲν δύσκολον ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ ὁρισμοῦ βοῦλεν ἔσται ἄτοπον', ἄλλον δ' ἄλλου δείκνυσθαι. εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἐστὶ τοῦτο, ἐν τὸ αὐτὸ τὸ μὴ εἶναι ἀπόδειξιν φησὶ μὲν οὐδιδόντος ὅτι τῇ ἀπορίᾳ. καὶ τὸν ἀριστοτέλη λέγοντος μὴ κωλῶς εἰπεῖν, πῶς αἰτίαν, τὸ μὴ εἶναι δεῖξαι. τὸ τί ἐστὶ ἀποδείξειν, τὸ δ' ἑτέρου δείκνυσθαι τί ἐστιν, ἀλλ' εἶναι λογικὸν συλλογισμὸν, ὅτι ὃ ἐζήτησεν, εἴληφεν. ἔπειτα, οὐδ' αὖ, ὅλως εἴη περὶ ὅρου συλλογισμὸς, εἰ μὴ ἔστι μέσον λαβεῖν ὁρισμὸν, οὗ ὄντος τὸ ὁρισμοῦ. ὥστε οὐ μόνον οὐκ ἔσται ἀπόδειξις, ἀλλ' οὐδὲ λογικὸς συλλογισμὸς ὡς οὔτος φησι περὶ ὁρισμοῦ. ὅτι οὐκ ἔστι μέσον εὑρεῖν ἔγε τὴν τί ἐστι τὸ μέσον τί ἐστι. ἢ τὴν ἰδίων ἴδιον. ἀλλὰ καὶ δύο τί ἐστι τοῦ αὐτοῦ ὁμολόγηται. τοῦ γὰρ θυμοῦ τί ἐστι, ἑκάτερον. τό, τε ζέσις τοῦ περὶ καρδίου αἵματος, καὶ τὸ ὄρεξις αὐτιλυπήσεως. πῶς οὖν ὁρίσωμεν. ἢ ἴσως ὅτι κυρίως μὲν ὁρισμοὺς τοῦ αὐτοῦ τελείους εἶναι οὐκ ἀποδίδομεν. μὴ κυρίως δὲ, δίδομεν. αὖ ἐπεὶ τοίνυν ἀμφοῦ τοι μὲν σωτηρίμενοι, καὶ τοῦ εἴδος τοῦ θυμοῦ παρεστῶσι καὶ αὐτισυζέφουσιν· ἰδίᾳ δ' ἑκάτερος οὐχὶ, λογικὸς ἂν εἴη συλλογισμὸς, ὁ ὅλῳ τοῦ ἑτέρου πρὸ αἰνων τὸν ἕτερον. ὅτι μὴ ἄλλη δεῖ ὁρισμὸν ἀλλὰ δύο κῶν σωάγεσθαι καὶ ζητουμένου τίς ἐστι ὁρισμὸς τοῦ θυμοῦ, ὁρισμὸν εἰληφε τὸ θυμοῦ· οὐ γὰρ ἦδη δεδομένου ὅτι ὁρισμὸς τὸ ὄρεξις τῆς αὐτιλυπήσεως, ἡ ζήτησις γίγνοιτ' ἄν, τί ἐστιν ὁρισμὸς τὸ θυμοῦ. ἀλλὰ μήπω δῆλον ὄντος. τί ἐστι αὐτὸ ὁρισμός· ὥστε οὕτως ἀδήλου ὄντος τὸ πράγματος καὶ ζητουμένου, ὁ λαμβάνων ὁρισμὸν, ὃ ἐζήτησεν εἴληφεν, ὡς περ καὶ εἰ ἐζητεῖτο εἰ ἔστι τί ὑπάρχον, ὁ λαμβάνων ὑπάρχον· ὃ ἐζητεῖτο ἐλάμβανεν οὐ δεῖ μὲν οὖν ἀπὸ πόθεν φησὶ δ' οὐ ὁρισμὸν συλλογιστικὸς μὲν οὐκ ἀποδεικτικὸς δὲ, δύρεθῆναι δ' ἐδέχετο. καὶ ὁρισμὸν οὐκ ἄτοπ ὡς ἀλλὰ πανὸ ὁρισμόν. ἐπεὶ δὲ δ' ἀποδείξεως ἐζητεῖτο εἰ δυνατόν ἐστιν ὁρίσασθαι ὁρισμόν. καὶ δεῖ πρὸ τοῦ τί ἐστιν εἶναι καὶ ἴδιον, μεταβαίνει ἐφ' ἕτερον πόπον καὶ ὃν οὐ δέχεται φησὶ δ' ἀποδείξεως ὁρίσασθαι ὁρισμόν. ὡς μὴ δεῖν πρὸν ὅλῳ τῶν προτέρου μετεῖσι δὲ πάλιν τὰ ὑβ αὐτῆς περὶ τὴν τετάρων προβλημάτων παραδιδέγται. ὡς καὶ τῷ προκειμένῳ αὐτῷ χρησιμεύοντα. αὐτεται δὲ πάλιν ἀφ' τὴν ἡ μὲν γνῶσις μᾶτερον, ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ σωίζεται προβλήματα. λέτω δὲ, τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι. καὶ φησὶ αὐκολως τούτοις ἔχειν καὶ τὰ ἀπορα. ἤτοι τὸ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστι. ἀλλὰ διέλωμεν πρότερον πᾶν γὰρ ζήτημα, ἢ πράγμά τι ζητεῖ, ἢ αἰτίαν πράγματος καὶ πρᾶγμα ἢ

.ι. qué .ſ. paulo ante appellauit συμπέρασμα ἀποδείξεως

ἀλλ. γνωσιμωτέρων

ὡς καθ'

ωι ſt. ὁρισμούς ut paulo poſt patet

προσλάμβανε. ἀμφὶ τὸ προσελάμβανε

ιι ſt. αμαυρά. & pteta legi ἀφανέ.

πολυγούμενα

ιιι ſt. σύτην

ὡς καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον, ἢ ὡς οὐ ἑτέρου ἔχον τὸ εἶναι. καὶ αἰτίαν πράγματος ὡσαύτως. ἢ οὗτος καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον, ἢ οὐ ἑτέρου, τὸ εἶναι ἔχοντος. ὅταν μὲν οὖν ὡς ἑτέρου οὐ ἑτέρῳ ζητεῖται, τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι πρόβλημα γίνεται. τὸ μὲν τοῦ πράγματος ζητουμένου. τὸ δὲ τῆς αἰτίας αὐτοῦ. ὅταν δὲ ὡς καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον, τὸ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστι. τὸ μὲν καθ' αὐτοῦτο ζητουμένου τοῦ πράγματος. τὸ δὲ τῆς αἰτίας αὐτοῦ. ὥσπερ τοίνυν ἐν τοῖς προτέροις, οὐκ αὖ πῶς αἰτίαν ζητήσαιμεν τοῦ πράγματος, ἀγνοουμένου τοῦ εἶναι αὐτὸ, οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα τὸ τί ἐστιν ἀπολῶς καὶ ὡς πρὸ ἐκείνου ἅμα μὲν τὸ εἶναι καὶ τὸ τί ἐστιν ἀγνοούμενα ἀδύνατον, οὕτω καὶ ταῦθα ἅμα μὲν τὸ εἶναι καὶ τὸ τί ἐστιν, γνῶναι οὐ δέχεται. πρότερον δὲ τοῦ εἶναι τὸ τί ἐστιν, ἀδιανόητον. ἐπεὶ καὶ ἐκεῖ καὶ ταῦθα, δῆλον ὅτι καὶ ζητεῖν πῶς αἰτίαν τοῦ πράγματος, ἀγνοουμένου τοῦ εἶναι ὅλως αὐτό. εἰ γὰρ καὶ τὸ αἴτιον φύσει πρότερον τοῦ, οὐ ἔστιν αἴτιον, ἀλλὰ τῇ καθ' ἡμᾶς γνώσει ἐκ τῶν ἀτελῶν προβαινούσῃ ἐπὶ τὰ τέλεια, ἡ τοῦ εἶναι τὸ πράγμα γνῶσις πρόδηλον γίνεται πρότερον. εἰθ' οὕτως, καὶ ἡ τῆς αἰτίας αὐτοῦ. ἢ δὴ καὶ ἅμα σχεδὸν ποτε. ἀναπόλιν δὲ, οὐδέποτε. οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς πῶς αἰτίαν τινος ἐσῶσι, ὅτι αἰτία τούτου ἐστί, ζητήσει ποτὲ εἰ ἔστι ἐκεῖνο. ἐγχει καὶ ὅτε αὖ τὸ ζητεῖ. πῶς αἰτίαν αὖ τοῦ ζητεῖ, εἰ ἔστι τίς αἰτία τοῦ εἶναι αὐτό. εἶτε τὴν ἐ ἐτέροις δόξαν εἴτε τὴν καθ' αὐτὸ θεωρουμένων ἐστί. ὁρῶν δὲ ὅτι εἰ τίς αἰτία τοῦ εἶναι αὖ, ζητεῖ οὐ τοῦδε ἢ τις αὖτη ἐστί. οὐτω γὰρ ἂν ἀρχὴν εἴρηται. ἀλλ' οὖν γε ὡς περ μάτιον ζητεῖν πῶς ἰδίαν αἰτίαν τινὸς, ἀγνοουμένου εἰ ἔστι ὅλως αἰτία αὐτοῦ τούτων οὕτως ἐχόντων. ἐπεὶ ἡ εἰ ἔστι καὶ ἡ τούτου γνῶσις προηγέται τοῦ τί ἐστι καὶ τῆς αὐτοῦ γνώσεως. ὡς ἔχομεν παρασκευὴν οὐ τῇ τοῦ εἰ ἔστι γνώσει, οὕτω καὶ πρὸς τὸ τί ἐστι ποδηγούμεθα. εἰ μὲν ἀπόδοσιν ἐβεβαίωτον τινῶν καὶ ἀμιγῆ τῆς οὐσίας τοῦ ζητουμένου μέρη ἐστί, ἐ εἶναι αὐτὸ γνωσόμενοι, ἐπὶ πολλαῖς τε ἡ γνῶσις αὐτοῦ, καὶ ἐγγὺς σφόδρα τοῦ μὴ δεῖν γνῶσαι εἶναι. διὸ δὴ καὶ ἡ ἐκ τούτης τοῦ τί ἐστι ποτάληψις, ἀμυδρά τις καὶ ὡς ἐπιτείνουσα ἀφορᾶται δὲ ἐξ οὐσιωδῶν τινῶν καὶ ἀμιγῶν τῆς οὐσίας ἐστί τοῦ πράγματος πῶς τοῦ εἰ ἔστιν ἔχομεν γνῶσιν, ῥᾴον ἤδη ἐντεῦθεν καὶ πρὸς πῶς ἀλλήλη τοῦ τί ἐστι γνῶσιν ὁδὸν ποιούμεθα. οἷον εἰ ἐκλειπὲς βρον τῆς ζητουμένης ἢ τῆς ἐκλείψεως. τί τούτων ἐστὶν ἑκάτερον. αὐ ἐκλειπὲς τοῦ εἶναι αὐτὸ, οὕτως ἔχομεν γνώσεως. ὅτι μὲν ἀφορᾶς τῆς ἐστὶ νεφῶν. τοῦ δ' ὅτι φωνῆς σφήσις τις. ὡσαύτως καὶ ἄνθρωπον ὅτι ζῷον τί. καὶ ψυχῆν, ὅτι αὖ ἐν κυνοῦν. ἐπεὶ ταῦτα οὐσιώδη ἐστὶ τοῖς ληφθεῖσι, ῥᾴον ἀπὸ τούτων καὶ πρὸς τὸ τί ἐστιν ἐκβῆναι τούτων, ἐξόμεν. εἰ δὲ ἐκλειπὲς τῆς βρον τῆς μὲν, ὅτι τινὲς ἐμβρόντη τοι γίνονται. ἐκλειπὲς δὲ τῆς ἐκλείψεως τῆς σελήνης, ὅτι παντὸς ἐλλοῦς ὄσα καὶ νέφους μὴ ἐπίσκοτον μέν, ἀφανῶς φανὴς γίνεται. καὶ αὖ τῶν ἄλλων ὡσαύτως. ἐαν ἐκ τοιούτων εἶναι πῶς γνῶσιν ἔχωμεν, οὐδὲν αὖ τεῦθεν πρὸς τὸ τί ἐστι μεταβεβήκαμεν ἐστί. ὅτι μὴ δὲ αὐτὸ τὸ εἶναι γνώσεσθαι. ἐκ τοιούτων δοκοῦ γνώσεσθαι. τούτου δὲ μὴ πυνθανομένου ζητεῖν τὸ τί ἐστι, μὴ δὲ ζητεῖν ἐστί. καλῶς αὐτὰ εἴρηται ὅτι ὡς ἔχομεν καὶ περὶ τοῦ τί ἐστὶν εἶναι. οὐ πάντα δὲ, οὐδὲ τὰ ἀφ' τοῦ πράγματος λαμβανόμενα, ὁμότιμά ἐστι. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐγγυτέρω. τὰ δὲ πορρωτέρω. καὶ ἐκ τούτων πῶς ἐν ὁρισμὸν ποδηγία, τῇ αὖτ πῶς τὸ πράγμα οἰκειώσασθαι λόγον λαμβάνει τοίνυν παραδείγματα τῆ εἰρημένων. ἐν πρῶτον μὲν ἐφ' ὧν γνῶσις οὐσιώδης τοῦ ὅτι ἐστί. δι' ἧς καὶ εἰς τὸ τί ἐστι ποδηγούμεθα. εἶτα δὲ καὶ τῆς καθ' αὐτὸ συμβεβηκὸς τοῦ εἰ ἔστι γνώσεως λήψεται παράδειγμα. ἐν δείξει δὲ τούτου, ὡς οὐδὲν ἡ μὲν ἡ τοιαύτη γνῶσις πῶς ἐν ὁρισμὸν σωτελεῖ. τὸ δὲ παράδειγμα αὐτῷ τῆς τοῦ εἰ ἔστι γνώσεως, τῆς ἐχούσης τί τοῦ τί ἐστι, ἔστι τόδε. μείζονα ὅρον πῶ ἐκλειψιν πίθεται. ὃ περ ἐστὶ τὸ α. πῶ σελήνην ἐλάττονα ὃ περ ἐστὶ τὸ γ. μέσον, τῆς γῆς αὐτῆ φερεξιν. ὃ περ ἐστὶ τὸ β. ὅταν δὴ ζητῶμεν φησὶ πότερον ἐκλείπει ἢ οὔ, δεῖ περ ζητοῦμεν ἄρα ἐστὶ τὸ β. ἢ οὔ. τῶν τὸν δ' ἐπεὶν ἀρα ἐστὶν αἴτιόν τι τῆς ἐκλείψεως τῆς σελήνης, ἢ οὐ. ἐὰ μὲν ἢ τὸ αἴτιον, ἔστι δηλονότι καὶ τὸ αἰτιατόν. οὗτος γὰρ τοῦ τὸ β. ἐστὶ φερεξιν τῆς γῆς ἐστὶ τὸ α. πῶ σελήνην. ἐὰ δὲ μὴ ἐστὶν αἴτιον, ἔστι καὶ τὸ α. ὑβαναίμενος ὅπερ τὸ ἐκλείπειν ἐστί. λόγος γὰρ καὶ αἰτία τῆς ἐκλείψεως, ἢ τῆς γῆς ἐστὶ αὐτίφραξις. ἄμα οὖν οὐ τούτῳ ἤτε τοῦ εἶναι πῶ ἔκλειψιν γνῶσις γίνεται καὶ τοῦ αἰτίου αὐτῆς, δεῖ περ δὲ ἰῶ τὸ τί ἐστι. ὥστε οὕτως ἡ ἐπισημονικὴ τοῦ εἰ ἔστι γνῶσις, ἑαυτῇ τὸ τί ἐστι συμπαείσησι ἐπιφέρει καὶ ἕτερον παράδειγμα. τὸ ἔχειν δύο ὁρᾶς τὸ ῥίτωνος. δύο γὰρ οὐσῶν ἀποφάσεων αὐτικειμένων ἀλλήλαις καὶ τὰ αὐτίφασιν, ζητοῦμεν ὁποτέρα σ' τούτων ἐστὶν αἴτιον. πότερον τῆς λεγούσης ἔχειν δύο ὀρθὰς τὸ ῥίτωνος, ἢ τῆς λεγούσης μὴ ἔχειν. ὁρόντες οὖν τῆς λεγούσης ἔχειν τὸ αἴτιον, ἴσμεν ὅτι τὸ ἔχειν δύο ὀρθὰς, καὶ διότι ἔχει δύο ὀρθάς. ὄντος γὰρ τοῦ, δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς ἴσας εἶναι τὰς τοῦ ῥιτώνου γωνίας, τὸ αἴτιον ὁρῶμεν τοῦ εἶναι αὐτὰς, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας. ἅμα οὖν οὐ τούτῳ τῷ λόγῳ, τότε, ὅτι τί ἐστι καὶ διότι ἐστὶ λαμβάνομεν. καὶ ἴσως τὸ ἁβὺτερον παράδειγμα, οὗ ὅλῳ τὸ δυνάσθαι γνῶναι ὁρισμὸν δι' ἀποδείξεως, ἐλλιπῶς. ἀλλὰ πῶς τελείου τὸ οὐ δέχεσθαι ἅμα τὸ ὅτι μὴ τὸ διότι γνώσκεσθαι. ἔστι μὲν γὰρ δυνατὸν οὐ τελείως ὁρίσασθαι. οὐμὼ δ' ἀναγκαῖον ἴσως ὅπερ ὑβ-

ὅτι
διότι
εἰ ἔστι
τί ἐστι

Et si causa sit nata prior causato, tamen ratione intelligentiæ nostræ progrediens ab imperfecto ad perfecta cognitio existentiæ rei præcedit cognitionem causæ rei.

ἐμβρόντητοι

Sicut in nos habemus ad esse, sic ad quod esse?

α. ἔκλειψις
γ. σελήνη
β. γῆς ἀντίφραξις

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

Licere simul cognoscere τὸ ὅτι & τὸ διότι multis exemplis probatum.

εἰσὶ πεσεῖ, εἰς ὁρισμοῦ σωτελεῖν δύρεσιν ⟨ἢ δὴ καὶ πᾶν θα τὸ μέσον καὶ αἴτιον, ὁρισμόν τις ὁρεῖ ἔγκ-
ὁρβῆς γωνίας ἐστὸς ἴσην ὄρος· τί γορ ἴσην ὀρθὴ γωνία ἀποδίδοντες φαμεν· ὅταν ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς
ἐφεξῆς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ· ἢ καὶ οὕτως· ἡ γινομένη ἐκ τῆς ἵστασθαι εὐθεῖαν ἐπ' εὐθεῖαν, ὡς μὴ
τὰς ἐφεξῆς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιεῖν· ἔστιν οὖν τὸ β Ἡμεννοῖ τοι τῷ μέσῳ ποιούμεθα πρὸς ἃ
πόδειξιν· τῶ τεσσάρων αἱ δύρεις γωνίαι, δυσὶ τοῖς ἐφεξῆς ἴσαι εἰσί· δύο δ' ἐφεξῆς, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι
εἰσίν· τῶ τριγώνου αὖρας αἱ δύρεις γωνίαι δυσὶ τοῖς ἐφεξῆς ἴσαι εἰσίν· ἅμα οὖν τό, τε ὅτι ἔχομεν καὶ ὁ διό
τι· αὐτὸ δ' μέσον ἢ τῶν κυρίως μέσων· κυρίως δὲ μέσοι εἰσὶν, εἰ μὴ τῶ συμπράσματος μόνον ἀλλὰ καὶ
τῶ πράγματος αἴτιοι· ἔστιν δ' ὅταν, ὁ μὲν ὁ μέσος τοιοῦτος ᾖ, ὡς μὴ μόνον δι' ὃ, ἀ συλλογισμῷ λη
φθῆναι, ἀναγκαίως ἔχειν ἑπόμενον ᾧ συμπράσμα· ἀλλ' ὅτι καὶ αἴτιός ὅτι τῶ ἀκτηγορουμένου τῷ
συμπράσματι, εἴτε ὡς ὁρισμὸς αὐτοῦ, εἴτε ὡς ἄλλό τι τῶν αἰτίων· ὡς ἔστι ἰδεῖν τῶ ζητούμενον ἰδεῖν·
ᾧ γορ ὅταν βύθειαι ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσαι τὰς ἐφεξῆς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῶσιν ὀρθὰς ποιῶ ἡ δυσὶν ὀρθαῖς
ἴσας, αἰτίον ὅτι ὡς λόγος τῶ εἶναι τὰς ῥεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας, ᾧ γορ τί ὅτι τῆς ὀρθῆς
γωνίας ὅρος ὅτι· ᾧ γίνεσθαι ἐκ τοῦ ἵστασθαι εὐθεῖαν ἐπ' εὐθεῖαν· ἐὰν μή τις ὡς ὅλην ἡ ἀρχὴν τῆς γενή-
σεως αἰτίαν εἶπει· διὸ ᾧ, καὶ ποιεῖν λέγεσθαι, ὡς αὐτὰ θὰ βύθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν, ἤτοι δύο ὀρθὰς ἢ δυσὶν
ὀρθαῖς ἴσας τὰς ἐφεξῆς γωνίας ποιεῖ· ἀποδίδειξις γορ, οὐ μόνον ἡ μέσον ᾧ, ὡς εἶδος αἴτιον ἔχουσα,
ἀλλὰ καὶ ἡ τί ἄλλο τῶν αἰτίων· ὡς αὐριστοτέλης ὁρᾶ προϊών· πολλαχε δὲ, οὐ μόνον, τό, τε ὅτι ἔχομεν καὶ
ᾧ, διότι ἐκ τούτων, ἀλλὰ καὶ ᾧ, εἰ ἔστι καὶ τί ὅτι· ᾧ. διὸ μὲν γορ τῆν εἰ ἔστδ' ἐχόντων ᾧ εἶναι ὅτι
ᾧ ζητούμενον, σωθετῶν τε ᾧ πρόβλημα καὶ τῶ, ὅτι καὶ διότι, ᾧ. διὸ δὲ ὡς ἄδηλον· ἔτι ζητεῖται δὴ)
ἐκλειψις ἢ δύο ὀρθαί· καὶ διᾷ μέσου ὁρισμοῦ ᾧ εἶναι δείκνυται, τῶ εἰ ἔστι καὶ τί ὅτι· τὰ μὲν γορ
πρότδρον εἰρημένα ποδὶ τῶ σωτελεῖν πῶς γινόμενον τῶ εἰ ἔστι αὐ δὶ οὐσιωδῶν γίγνοιτο, πρὸς ᾧ τί ὅτι,
ᾧ· τὰ πάντων αἰρμόσει τῆν ὁριστῶν τῆν τε ὄντων καθαυτὰ, καὶ τῆν ᾧ ἐτδρόις ἐχόντων ᾧ εἶναι·
διαφέρει καὶ αὐκμὲν ἐκεῖσε τὰ παραλείγματα ἐλλιπῆ· ἔκλειψις· βροντή· αὐθρωπος· ψυχή· ᾧ
δ' ἀποδείξεως αὐαφαίνεσθαι ὁρισμὸν, οὐκ ἐπὶ πάντων ἀλλ' ἐπὶ μόνων τῆν ἐν ἑτέροις θεωρεμένων·
διὸ καὶ τοιαῦτα ἐν τῷ πρὸ τοῦ τόπου λόγῳ ἐλλιπῆ παραλείγματα· ἔκλειψις· βροντή· δύο ὀρθαὶ·
διαφέρει γορ καὶ ποτὲ μὲν, ὅτι ἔστι ποτὲ δὲ, εἰ ἔστι ἀνομάζειν ᾧ πρόβλημα· ᾧ μὲν δὴ πῶ σωθεωρη-
ᾧ δὲ δὴ ᾧ ζητεῖσθαι τῆν ἀκτηγορουμένου πῶ ὑπάρχειν μὲν τοίνυν φησὶ δὴ τοιούτων μέσων ὁ συλ
λογισμὸς γίγνοιτο μὴ μόνον αἰτίων ὄντων τῆν συμπράσματος ἀλλὰ καὶ τῆν πράγματος, ἀμφω τὰς
γνώσεις ἔχομεν· τὴν τε τῆν ὅτι, καὶ πῶ τῆν διότι· εἰ δὲ μὴ δὴ τούτων, ᾧ ὅτι μὲν, ᾧ διότι δ' οὔ ἔστων
γορ πάλιν οἱ μὲν ἄκροι, οἱ αὐτοί· σελήνη, γῆ· ἔκλειψις, ἁ· β δ' ἐστὶ μέσον, ᾧ οὐ παρεσελήνω· σκιὰν
μὴ ποιεῖν· μηδενὸς ἢ μέσον μεταξὺ ὄντος φανεροῦ· ὑπάρχει δὴ ᾧ μὲν γ, τῷ ἐλαττόνει ὄντι τῆ σελή
νῃ, ᾧ δὲ β ὁ μέσος· ᾧ μὴ δυνάσθαι σκιὰν ποιεῖν οὐ παρεσελήνω, μηδενὸς μεταξὺ ὄντος φανεροῦ·
τούτῳ δὲ ἤγουν τῷ β τῷ μέσῳ, ᾧ ἁ· ᾧ ἐκλελοιπέναι· ᾧ δὴ ἃ ὑπάρχει τῷ γ· ἤγουν ᾧ ἐκλελοιπέ-
ναι, τῆ σελήνῃ σωθῆκται μὲν δὴ καὶ ὡδὶ ᾧ συμπέρασμα· καὶ δῆλον γέγονεν ὅτι ἐκλέπει· οὐμὲν
δὲ καὶ διότι ἐκλείπει, ἐκ τούτου δῆλον· ὅτι ᾧ μὴ μέσον ληφθῆναι τῆ πράγματος αἴτιον· καὶ ὅτι
μὲν ἔκλειψίς ἐστι, ἴσμεν· ὅπερ ἐστὶ· τί δέ ἐστιν ἔκλειψις, οὐκ ἴσμεν· ὡς γορ εἴρηται, ὡς ἔχομεν
παρασκευῆς πρὸς ᾧ εἰ ἔστι, οὕτω καὶ πρὸς ᾧ τί ἐστι σθησόμεθα· ἐπεὶ οὖν παρακολουθήσωμεν τῇ συ
μβαίνον τῇ ἐκλείψει πρὸς τὸ γνῶναι ὅτι ἐστὶ αὐτὴ ἐλάττωμα, καὶ ἔστω μέσον ἡμῖν· τοῦτην
σωεπιβαίνωμεν, οὐδὲν δὲ οὐσιῶδες εἰς πῶ γνῶσιν τοῦ εἶναι αὐτῶ παρελάβομεν, διαφέρει γὰρ ἀνάγκης οὐδὲν εἰς γνῶσιν τοῦ τί ἐστι ὡδὶ γίγνεσθαι· οὐ δέ τι ἢ μᾶν ἡ ἀπόδειξις εἰς ἣν ὁρισμὸν σωετέλεσεν.
ὅταν τοίνυν οὕτως ἀτελῆ πῶ γνῶσιν ἔχωμεν τοῦ πράγματος οὗ ἄλλο παρ' αὐτὸ ᾧ αἴτιόν ἐστι, χώ-
ρα ἀποδείκνυται ζητεῖν διότι ἐστί· ᾧ δὲ ζητεῖν διότι ὑπάρχει οὗ ὅτι ὑπάρχει χωρὶς τῆς αἰτίας ἔ-
χομεν· οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ ᾧ ᾧ ζητεῖν τὸν μέσον τί ἐστι· οἷον ὡς ἐφ' οὗ πρὸ εἴπομεν παραδείγματος, σκιὰ γορ ὄντος ὅτι ἐκλείπει ἡ σελήνη ἐκ τοῦ οὐ παρεσελήνω σκιὰν μὴ γίνεσθαι μηδενὸς ὄντος μεταξὺ φα
νεροῦ· οἷον νέφους ἢ τινὸς ἄλλου, ἐπεὶ μὴ πῶ αἰτίαν ἔχομεν δι' ὃ ἐστὶν ὅτι, ζητοῦμεν ᾧ, διότι· ᾧ δὲ
ἐστὶν ζητεῖν, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ, ᾧ τὸ μέσον τί ἐστι ζητεῖν πότδρον αἴτιον τῆς ἐκλείψεως· πότδρον αὐτὴ φράξεις, ᾧ
σεφὴ τῆς σελήνης· ὡς τοῦ ᾧσφωτισμένου μέρους αὐτῆς, αὐασχαφέντος ὡδὶ θατδρα, καὶ τοῦ
ᾧφωτίσου, πρὸς ᾧμᾶς γεγονότος· ᾧ ἀπόσβεσιν τοῦ προσόντος αὐτῆ φωτός· ἐστὶν δ' ὅπερ αὐτὸς ἀ-
ποδῶ, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ, ᾧ λόγος καὶ ὁρισμὸς τοῦ ἑτδρου ἄκρου τῆν ᾧ τῷ συμπράσματι ἐλλιμμέ-
νων ᾧ γῆν τοῦ μείζονος· ὃς ἐστὶ ᾧ ἔκλειψις· ἐστὶ γορ ἔκλειψις, αὐτὴ φραξις ἀποδῶ γῆς· τὸ αὐτὸ δὴ ᾧ ἐπὶ
τῆς βροντῆς ἐρεῖς· ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὴ τ' ὂν ἑτέρῳ ὑπαμλόων ἐστὶ, οὐ γὰρ ᾧ νέφει· καὶ τῷ οὐ νέφει λό
φου τὸ αἴτιον, ἄλλο παρ' αὐτόν ἐστι, ὅταν ἴσμεν ὅτι ἐστὶ χωρὶς τῷ αἰτίου, ζητοῦμεν τὸ διότι· ᾧ ἔστω
ζητοῦντες, οὐδὲν ζητοῦμεν ἕτδρον, ᾧ τί ἐστι τὸ μέσον· καὶ τὸ, διότι ὁρῶντες, τὸν λόγον ὁρῶμεν ᾧ τὸ
ὁρισμὸν τῆς βροντῆς· διότι γὰρ ὁ λόφος οὐ τῷ νέφει γίνεται· ἤτοι διότι βροντή ἐστι· ὅτι τῷ ᾧ νέ-

Media quæ sint in demonstratione uere & propriemedia

Demonstratio est nó modo quæ habet medíū ut formá causá tem sed etiam ea quæ hꝫ quancunq: alia cám

ά. ἔκλαψις
β. ἐκ παρασελήνω σκι ἀν μὴ ποιῇ
γ. σελήνη.

Syllogismus in quo medium non ÷ causa rei, sed tantú ꝯclusioms

Causæ eclipsis lunæ

Tomitruú est extinctio igniꝫ in nube. Aristotelés 2. meteorꝯ

uidetur uacare

Luna plena nó iaci umbrá, est echpsis
Luna, hoc plenilunio non iacit umbrá
Ergo Luna patitur echpsin

ω ſſ. τὸ ut paulo post .1. mihil φει aliud est quam quærere quod nam sit mediú

λ deest καὶ αὐτῆς ut charta .30. fa.1. uersu ultimo

ων ſſ. ὄντος

φει ἀποσβεννυται· τί ὅτι βροντή· πυρὸς ἀπόσβεσις οὐ νέφει· πρὸς παράστασιν δὲ τῆ πράγματος
τελείωσιν λάβωμεν καὶ μὲν τῶν στοιχείων· ἵνα καὶ δῆλον ᾖ πως προβαίνει ᾧ πᾶν αἰτίαν ἔχουσι ἀπό-
δειξις· ἔστω γορ νέφος, γ· βροντή, α· ἀπόσβεσις πυρὸς, ᾧ β· οὗτος ὁ μέσος ὅτι, ὁ σωάπτων ᾧ α ᾧ ἂν μέ
ξονα τῷ ἐλάττονι ἄκρῳ τῷ γ ὑπάρχει δὴ τῷ γ τῷ νέφει, ᾧ β· ᾧ ἀποσβεννυσθαι πῦρ οὐ αὐτῷ·
τούτῳ δὲ, ᾧ α ὁ λόφος ἤτοι ᾧ βροντή· καὶ ἔστι τῷ λόφου ἤτοι τῆς βροντῆς λόγος καὶ ὁρισμός, ᾧ τοῦ
πυρὸς ἀπόσβεσις· ᾧ β τῷ α· ἤτοι ὁ μέσος, τῷ μείζονος ἄκρου ἔστι δὴ πάλιν λαμβανθαι ᾧ τί ὅτι, συ-
στατικὸν τῆς τῷ διατί ἀποδείξεως· καὶ ᾧ τῷ διότι ἀπόδειξις, μέσον ᾧ αἴτιον τῷ πράγματος ἔχου-
σα, προφανῆ γίνεται τῆς τῷ τί ὅτι γνώσεως· καὶ ἔτδρα μὲν ἀλλήλων ὁ ὁρισμὸς καὶ ᾧ τῷ διότι ἀ-
πόδειξις ἀπλῶς· ἀλλὰ σωζέχεται ἀλλήλοιν ταῦτα εἰ ὁτὲ· ὁπόταν ἰδὶ τῶν οἷ ἑτδλοις ὑπαρχόν-
των πῶ αἰτίαν ζητοῦντες, δι' ὧ τῷδε τόδε ὑπάρχει, ἐν τῷ τί ὧ εἶναι λόγον τῷ ἀκτηγορουμένου,
αἴτιον εὑρίσκομεν τῷ ὑπάρχειν οὗ τῷ ⟨ὑποκειμένῳ· ἀλλὰ νῦ ὁ ἐσῶς ἰδὶ τῆν τοιούτων ᾧ τί ὅτι, οἷδε
καὶ ᾧ διότι ὅτι· ὁ γορ ἐσῶς ᾧ τί ὧ εἶναι τῆς βροντῆς, ὅτι πυρὸς ἀπόσβεσις οὐ νέφει, οἷδεν οὐτος
καὶ ᾧ διότι ἐστὶ βροντή· δῆλ. γορ πῶ ἀπόσβεσιν τῷ πυρὸς οὐ τῷ νέφει οἱ μὲν ἂν κυρίως ὁρισμοὶ τῶν
ἀκτηγορουμένων, καὶ τοῖς ⟨ὑποκειμένοις ἀμέσως ὑπάρχουσι· καὶ μέσοι οὐ τοῖς ἀποδείξεσι λαμβα
νόμενοι· πῶ τῷ διότι ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν, ἀληθῆς τε συμπέρασμα καὶ ἀναγκαίου σωάγουσιν.
εἰ δὲ ποτε συμβαίη λόγον μὲν τῷ μείζονος ληφθῆναι· μὴ μὲν τοι μήτε ἐστὶν ἀμέσως ὑπάρχειν ᾧ ἐλάτ
τονι· μήτε μὲν ἀναγκαίων σωάγεσθαι συμπέρασμα, οὗτος ὁ λόγος οὐκ ἔστι τέλειος οὐδὲ κυρίως δεικ-
σμός· ὡς μὴ δὲ αὐτὶ σεφέρειν τῷ ὁρισῷ· μὴ δὲ ἐκ τῷ εἴδους ἀλλ' ἐκ τῆς ὕλης λαμβανέσθαι· καὶ ἔστι τος
ἐκ τῶν λόγων ἐκείνων· οἳ πινές εἰσι παραλελειμμοῖοι· τουτέστι τῷ τελείου λειπόμενοι καὶ προσῆκης
δεόμενοι· ὃς τυχόντες τελειοῖ τε καὶ αὐτὶσεφέροντες τοῖς ὁρισταῖς γίνονται· καὶν μέσοι ληφθεῖεν μὲν
πῶ τελείωσιν, πῶ τῷ διατί σωισταῖσιν ἀποδείξειν· ἀλλ' ἀληθῆς τε καὶ ἀναγκαίου σωάγουσιν συμπέρα
σμα· οἷον ὡς ἰδὶ τῷ ᾧυ μοῦσαι τίνα, οὐκ ἄμεσον πῶ ἐλάττω πρότασιν ἔλαφεν· οὐ γὰρ ἀμέσως ᾧ ᾧυ
μουμένῳ ᾖ ᾧυ μούμενός ὅτι· ᾧ ζεῖν ὑπάρχει ᾧ τοδικαρδίου αἵματος· ἀλλὰ διᾷ μέσου τοῦ, ὀρέγεσθαι αὐτὶ
λυπῆσαι· νῦ δῆλον ὅτι ὅπερ λεῖ προσῃτησαθαι ἵν' ἐκείνου ἔλαβ. ᾗδὲ ὡς θυμουμένῳ ἐκείνῳ ᾖ ὑπάρχει καὶν
ᾗ ὑπάρχειν ᾗ ποτε ᾖ, εἰ ἐκείνου μὴ προσῃτησαθ. ἔστι δὲ ὅπερ λόγος ἐκ τῷ εἴδους τ' ὀργῆς λαμβανόμενος.
καὶ ἀμέσως μὲν ᾧ ὑπαρχόντων τῷ θυμουμένῳ· οὐ μὴ τοι γε οὐδ' ἀμέσως αὐτὶσεφόντων πρὸς ἀν θυμόν.
ἀφ' οὗ δ' ἀλλήλοις σωτεθεμένων, τέλειός τε καὶ ἀναστρέφων ὁρισμὸς γίνεται· καὶ μέσος ληφθείς,
πῶ τῷ διότι ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῷ δεῖν ὀργισθῆναι τῷ ὑποκειμένῳ αὐτὶλυπῆσαι, ζεῖ ᾧ τοδικαρδίου αἵμα· πρὸς
ᾧ ὀργισθῆναι αὐτὶλυπῆσαι, ζεῖ ᾧ τοδικαρδίου αἷμα, θυμοῦται· ὁ δεῖναι ἀρα, θυμοῦται ὅταν ᾗ λό-
γου ληφθέντος ᾗ βγ πρότασις ᾗ τις ᾗ ἐλάττων ὅτι, ἑτδρου δεῖται μέσου, ὁ ληφθεὶς λόγος, οὐκ ἔστι
τέλειος ἀλλά τις τῶν παραλελειμμοίων καὶ ἀτελῶν· οὐδὲν δ' ἦττον τὰ ἐρημικὰ, καὶ ἰδὶ τῆς μείζο-
νος αἰρμόζει προτάσεως· ᾧ γορ θυμοῦσθαι, μεῖζον ἄκρον τι ἐθέμενον καὶ ὡς μέσου ᾗ τηρουμένου
τῆς τῷ τοδικαρδίου αἵματος ζέσεως, λειχθείη ἂν, διᾷ μέσου τῷ ὀρέγεσθαι αὐτὶλυπῆσαι ᾗ ζέσις τῷ
περικαρδίου αἵματος, διὰ ὀρεξιν αὐτὶλυπήσεως γίνεται· διὰ ὀρεξιν αὐτὶλυπήσεως γινομένη, θυμός ὅτι·
ᾗ ζέσις ἀρα τῷ τοδικαρδίου αἵματος, θυμός ὅτι· καὶ ἔστι λογικὸς ὅρου λόγος· διότι, οὐδ' ἀναγκαῖαι αἱ
προτάσεις· οὔτε γορ ὀργὴ ἀναγκαίως διὰ ὀρεξιν αὐτὶλυπήσεως ᾗ ζέσις αὐτὴ γίνεται ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ
διὰ ἕτδρου, οὔτε ᾗ ὄρεξις τινὶ αὐτὶλυπήσεως γίνεται θυμοῦται δ' ὑθύς· οὐδὲ γορ ὑθὺς ἀναγκαῖον,
ζεῖν αὐτῷ ᾧ τοδικαρδίον αἷμα· ἀλλ' ἐνδέχεται πῶ ὄρεξιν ἐκκρουόμενον ὑπὸ μὴ ἐνεργὰ πάρχον· καὶ
αὐτὸς ἐφ' ἀυ, πρὸς ᾧ θυμόν, ᾗ τῆς αὐτὶλυπήσεως ὄρεξις· καὶ ὁρισμὸς ὧ αὐτῷ τοῦ λοιποῦ μὴ
δυόμενος· ἐὰ ὑβαναγκης οὔσης τῆς ὀρέξεως ταύτης, ὑπῆρχε καὶ ὁ θυμός· ᾗ δὲ τοδὶ τούτου φησὶ ἀλέ-
ξανδρος, ὁρᾶσθαι πῶ λέξιν ἐπεξιόντες.

ΓΑΛΗΝ δὲ σκεπτέον τί τούτων λέγεται ᾗ ὡς, καὶ τί οὐ ᾗ ὡς· καὶ τί ὅτι ὁ ὁρισμός· καὶ τ'
τί ὅτι ἀρχ' πως ὅτι ἀποδείξεις καὶ ὁρισμὸς, ᾗ οὐδαμῶς.

ρότδρον μὲν, ἀπλῶς ἐλεκτέον ὅτι οὔτε οἷόν τε ᾧ αὐτὸ διὰ ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως ἐδέναι, οὔτε ὁρι
σμοῦ οὐ δέχεσθαι εἶναι ἀπόδειξιν· οὔτε μὲν ὁ ὁρισμὸς, ἀποδείκνυσί τι ἢ δείκνυσι· καὶ ὅλον ἀρ' τῶν ὑπ
θοῦ· δέξειεν ἄν, μήτε ὅλως λόγος τι νὰ οὐσιῶδη συλλογισμῷ δείκνυσθ, μήτε τόδον τινὰ ἀποδείξεως,
εἰς ὁρισμοῦ συμβαλόμενον οὖρεσιν· μήτε μὴν ὅλως δεικνύειν τί ᾧ ὅρος· ἐπεὶ δὲ καὶ λόγος ὅτι οὖρεῖν
οὐσιῶδη, συλλογισμῷ συμπεραινόμενον· καὶ διᾷ μέσου ἑτέρου λόγου, ᾧ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν δεικ-
νύμενον· οἷους αὐτὸς ἔφησεν εἶναι συμπεράσματα ἀποδείξεως· καὶ τόπος τις ὅτι ἀποδείξεως δι'
οὗπερ ὁρισμὸς αἰκφαίνεται· διᾷ ταῦτ' τὰ ἐρημικὰ τῆ μὲν, ἔχει ᾗ ὡς· πῆ δ', ᾗ· ὡς μὲν ᾧ ἔχει,
ὅτι τέλειος ὁρισμὸς, ἀποδείξει ἀν ὑποβάλλεται· νῦ ὅτι οὐκ ἔστ' ἐν ἀκριβεῖ ὁρισμὸν συμλογισμῷ συμ
περαίνεσθ· ᾗ ὡς δὲ, ὅτι ἡμᾶς δέναι τόδον πῶ ἀποδείξειν εἰς οὖρεσιν ὁρισμοῦ συμβαλλεσθ ἐρήκε·
νῦ ὅτι οὐδεὶς ὅλως λόγος, δι' οὗ ἐς, συλλογισμῷ συμπεραίνεται· διᾷ τ' ᾧ νῦν λεγομένων, φα
νήσε) ὅτι οὐ δέχεταί πως καὶ ἀμφω τοῦτα· νῦ ὅτι ὁρισμὸς, δύναταί πως εἶναι ἑαυτ' λεκτικός.

ſſ. ᾗ

Legendú comun
ἔτιμ. σταμένων

ω συλλογισμός· ſſ. Nam de logico syllogismo charta ab hac tertia dictú÷ fa. 2.

ά. Nubes
β. Tomitruú
γ. Extinctio igm

Syllogismus aliuꝫ in quo mediú est cau sa nón cōclusionis tātú sed etiam rei

Diffinitiones ꝓprię quæ sint

Diffinitiões impꝓpriæ

Diffinitio impfecta

Alexander

Diffinitiones quas appellauit aristo teles. ἀποδείξεις συμπεράσματα

Diffinitio ꝓfecta demonstrationi non subijcitur

ὅρισμοῦ δὲ ἦν λόγον ποιούμενος, ἀναγκαίως ἀποδώσει ἢ τί ἐστι ὁ ὁρισμός· ἢ πῶς οὐκ ἔχω λαμβάνειν. ἢ δὲ, ἢ τί ἐστι καθ' αὑτό πως ἐστὶ ἀπόδειξις ἢ ὁρισμὸς, ἢ οὐδαμῶς, σαφὲς ἐστὶ, ὅτι πρότερον μὲν, ἢ ἀπόδειξις ἢ ὁρισμὸς ἐλέγετο μηδαμῶς ἢ ἀποδείξειν ὁρισμοῦ. μήτε μὴν ὁ ὁρισμὸς δείκνυσί τι ὅλως· νῦν δὲ μέλλει δείκνυσθαι ἢ σφόδρα τις ἀποδείξεως ἐκφαντικὸς ὁρισμοῦ. ἢ ὅτι ὁ ὁρισμὸς, δείκνυσί πως ἢ τί ἐστι. ὡς καὶ δι' ἀμφοτέρων ἐνδέχεσθαί πως ἢ τί ἐστι δείκνυσθαι. διά τε ἀποδείξεως, καὶ δι' ὁρισμοῦ.

ΕΡΕΙ δ' ἐστὶν ὡς ἔφαμεν τοῦτο ἢ εἰδέναι τί ἐστι ἢ εἰδέναι τὸ αἴτιον τοῦ εἶναι· λόγος δὲ τούτου, ὅτι ἔστι τί αἴτιον· καὶ ἔστιν, ἢ τὸ αὐτὸ, ἢ ἄλλο κἂν εἰ ἄλλο, ἢ ἀποδείκτον ἢ ἀναπόδεικτον.

ΚΑΙ πρότερον εἰρήκειν ὅτι ὁ ὁρισμὸς, αἴτιον· εἶδός γάρ· εἰ οἷόν τε τί ἐστι, ὁρισμός. ὁ δὲ ὁρισμὸς, εἶδος· ἢ δὲ εἶδος, αἴτιον· ἢ τί ἐστι καθ' αὑτὸ, αἴτιον· αἴτιον δὲ τίνος; ἢ τοῦ εἶναι ἢ πράγματος τινός· οὗ ἀποδίδοται. εἴγε καὶ ἢ εἶναι ἐκδέχομαι, καὶ τὸ εἶδος· ὥστε τοῦτον ἢ εἰδέναι τί ἐστι καὶ ἢ εἰδέναι ἢ αἴτιον τοῦ εἶναι ἐστὶ προσήμενος οἷον εἰ τοῦτο, ὅτι διὰ τί ἐστι τὸ δεῖξαι ὅτι διὰ τοῦτο ἐστὶν, ἢ τοῦτο ἐστὶ τί αἴτιον· τοῦτ' ἔστιν, αἰτία τούτου, τοῦ τοῦτο εἶναι ἢ εἰδέναι τί ἐστι καὶ ἢ εἰδέναι ἢ αἴτιον τοῦ εἶναι ἐστὶ, ὅτι αἴτιον τί ἐστι ὁρισμὸς ὡς εἶδος ἢ λόγος. καὶ αἰτία τοῦ δύνασθαι δείκνυσθαι συλλογισμοῦ ὁρισμόν. καὶ εἰ οὕτω πῶς λέγειν ληφόμεθα, εἴη αὐτὴ πρὸς αὐτὴν, ἐλλιπής. ἢ, ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τί ἐστι ὡς ἔφαμεν τοῦτον ἢ εἰδέναι τί ἐστι καὶ ἢ εἰδέναι ἢ αἴτιον τοῦ εἶναι ἐστὶ. λέγω γὰρ προσθεῖναί τι, οἷόν τε ὅλῳ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι ἢ τί ἐστιν εἶναι. ἢ οὕτως ἐποίησε ἂν, ἢ, λόγος δὲ τούτου τοῦτ' ἔστιν, αἴτιον δὲ τούτου, τοῦ οὗτος αἰτίᾳ τοῦ τί ἐστι, δύνασθαι δείκνυσθαι ὅλῳ συλλογισμοῦ ὁρισμόν, ἢ τί ἐστι τί αἴτιον. ἢ οὕτως ἢ ἀπὸ τοῦ αἴτιον, ἢ τοῦ ἐν τῷ, οὗ ἐστιν αἴτιον, ἢ ἕτερόν τι· κἂν εἴη ἕτερον, ἢ ἀποδεικτὸν ἢ ἀναπόδεικτον· τοῦτ' ἔστιν, ἢ ἔμμεσον ἢ ἄμεσον. ὁ γὰρ ὅρος, αἴτιον ὤν, εἰ μὲν σὺ τῷ τί ἐστι καὶ ἴδιος ὡς ἀντιστρέφειν πρὸς ἃ ὁρίζουσι, ὁ αὐτὸς, πρὸς ἃ, οὗ ἐστιν αἴτιον· εἰ δ' οἷόν, ἕτερος· κἂν μὲν ἀμέσως εἴη αὐτῷ ὑπάρχων, ἀναπόδεικτος. εἰ δὲ διὰ μέσου, ἀποδεικτός· ὡς πρὸ τοῦ ἐστιν ὑδρὰν εἶναι τὴν ἁμαρτάδα καὶ ἐπὶ τῆς ἁμαρτάδος τὸ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν· ἢ γὰρ ζέσις τοῦ ποδικοῦ πυρὸς αἵματος, λόγος τίς ἐστι τοῦ ὑγροῦ, ἐκ τῆς ὕλης λαμβανόμενος. ἀλλ' οὐκ ἄμεσος· ὡς αὐτὸ ἔχων αἴτιον προηγούμενον ἕτερον· ὃ δὲ πρότερον γνῶναι. ἵνα αὖ ἐκείνῳ ἑπόμενον, ἔσται ὑγρόν. ἔστι δ' ἐκεῖνο, ἢ τῆς αὐτιλυπήσεως ὄρεξις· ἧς γλυκύτης, εἰ τοῦ οἰκείου πυρὸς αἵματος ζέσις ἐνέφανε, ὑγρὸς γίνεται. ὥστε διὰ καὶ ἀμφοῖν τούτοιν πρὸς ὑγροῦ γένεσιν· διὸ καὶ ὁμοῦ συμπίθεται, ὁρισμὸς τοῦ ὑγροῦ ἐστὶ τέλειος· οὐδέτερον δὲ καθ' ἑαυτό· ὥστε, αἴτια μὲν καὶ ἄμφω ὑγροῦ. ἀλλ' οὐ ταυτὰ τῷ, οὗ εἰσιν αἴτια, εἰ ἀλλήλων χωρίζοιντο· ὡς μὴ αὐτιστρέφοντα πρὸς ἃ ὁρισθέν. καὶ ἢ μὲν ὀξὺ μέσου θατέρου ὑπάρχον τῷ ὁρισθῆ· ἢ δὲ ἀμέσως· ἐκεῖνο μὲν ἂν ἀποδεικτὸν, ὀξὺ μέσου τούτου συμπεραινόμενον· οὗτος δὲ ἀναπόδεικτον ὡς οὐκ ἔχον μέσον δι' οὗ ἂν συλλογισθείη τοῦτο ὑπάρχον τοῖς ὁρισθεῖσι. εἰ μέν τοι εἰς ἀλλήλους συνελθοιεν, αὐτιστρέφει τὸ πρὸς ἃ ὁρισθέν, καὶ οὐκέτι ἄλλο τοῦ οὗ ἐστιν αἴτιον. ἀλλ' ἐκείνῳ τῶν τοίνυν ἢ αὐτὸ καὶ ὑδὴ βρονταῖς· ἢ χὸς τοῦ σὺν ἐνέφει ὑδρὰ καὶ πυρὸς ἀπόσβεσις. καὶ αὖτά πως ἄμφω τοῦ τε βρονταῖς· ἀλλὰ μὲν ἔμμεσον· ἢ ἦχος σὺν ἐνέφει· ἢ δὲ ἄμεσον τῷ πυρὸς ἢ ἀπόσβεσις. καὶ ἐκεῖνο διὰ τοῦτου δείκνυται· οὐδὲ τόδον δὲ, τέλειος ὁρισμὸς ὑδρὰ· διὸ ἢ ἄλλο ἐκεῖ τόδον τῷ, οὗ ἐστιν αἴτιον· αὖ ἰδία λαμβανόμενον. ὁμοῦ δὲ ὡς σὺν ἐλλιμπανόμενα, τέλειός τε ὁρισμὸς ὑδρὰ, καὶ τοῦ ἐν τῷ, οὗ ἐστιν αἴτιον· τοῦ ἐν γὰρ τῇ βρονταῖς, ὁ σὺν ἐνέφει ἦχος διὰ πυρὸς ἀπόσβεσιν· ἢ εἶναι δὲ ἄλλο ἢ αἴτιον καὶ οὗ ἐστιν αἴτιον, οὐκ ἰδίᾳ λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ πάθεσιν ἔσται πραγμάτων· οἷον ἢ ζῷον μέσον τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἀνθρώπου τιθέμενον, αἴτιον αὖ εἴη τοῦ εἶναι οὐσίαν ἢν ἄνθρωπον· ἀλλ' οὐ ταυτὸν τῇ οὐσίᾳ· ἀλλὰ καὶ τὸ, ζῷον εἶναι ἢν ἄνθρωπον, ἢ λογικὴν, αἴτιον· ἀλλ' οὐ ταυτὸν ὃ ζῷον ὑδὴ τῇ τοιαύτην οὖσαν αἰτίαν ἄπορ ἄλλα ἐστὶ τῇ, ὧν ἐστὶν αἴτια, εἰ δυείσκοιτό τι μέσον· ὡς μὴ ἀμέσως αὐτὰ τοῖς αἰτίαις τοῖς εἶναι, ταῦτα ἀποδεικτά· καὶ ἡ ἀπόδειξις, οὗ ὃ πρώτῳ σχήματι.

ΕΙ τοίνυν ἔστιν ἄλλο καὶ οἷόν τε δέχεσθαι ἀπόδειξαι, ἀναγκαῖον μέσον εἶναι ἢ αἴτιον. ὅτι οὐ τῷ σχήματι ὃ πρώτῳ δείκνυσθαι· καθάπερ τε γνωσθήσεται ὑστερογενῶς τοῦ δείκνυσθαι διασυλλογισμοῦ ὁρισμόν. καὶ εἰ οὕτω πῶς λέγειν ληφόμεθα, εἴη αὐτὴ πρὸς αὐτὴν, ἐλλιπής. ἢ, ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τί ἐστι ὡς ἔφαμεν τοῦτον ἢ εἰδέναι τί ἐστι καὶ ἢ εἰδέναι ἢ αἴτιον τοῦ εἶναι ἐστὶ. λέγω γὰρ προσθεῖναί τι, οἷόν τε ὅλῳ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι ἢ τί ἐστιν εἶναι. ἢ οὕτως ἐποίησε ἂν, ἢ, λόγος δὲ τούτου τοῦτ' ἔστιν, αἴτιον δὲ τούτου, τοῦ οὗτος αἰτίᾳ τοῦ τί ἐστι, δύνασθαι δείκνυσθαι ὅλῳ συλλογισμοῦ ὁρισμόν, ἢ τί ἐστι τί αἴτιον. ἢ οὕτως ἢ ἀπὸ τοῦ αἴτιον, ἢ τοῦ ἐν τῷ, οὗ ἐστιν αἴτιον, ἢ ἕτερόν τι· κἂν εἴη ἕτερον, ἢ ἀποδεικτὸν ἢ ἀναπόδεικτον· τοῦτ' ἔστιν, ἢ ἔμμεσον ἢ ἄμεσον. ὁ γὰρ ὅρος, αἴτιον ὤν, εἰ μὲν σὺ τῷ τί ἐστι καὶ ἴδιος ὡς ἀντιστρέφειν πρὸς ἃ ὁρίζουσι, ὁ αὐτὸς, πρὸς ἃ, οὗ ἐστιν αἴτιον· εἰ δ' οἷόν, ἕτερος· κἂν μὲν ἀμέσως εἴη αὐτῷ ὑπάρχων, ἀναπόδεικτος. εἰ δὲ διὰ μέσου, ἀποδεικτός· ὡς πρὸ τοῦ ἐστιν ὑδρὰν εἶναι τὴν ἁμαρτάδα καὶ ἐπὶ τῆς ἁμαρτάδος τὸ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν· ἢ γὰρ ζέσις τοῦ ποδικοῦ πυρὸς αἵματος, λόγος τίς ἐστι τοῦ ὑγροῦ, ἐκ τῆς ὕλης λαμβανόμενος. ἀλλ' οὐκ ἄμεσος· ὡς αὐτὸ ἔχων αἴτιον προηγούμενον ἕτερον· ὃ δὲ πρότερον γνῶναι. ἵνα αὖ ἐκείνῳ ἑπόμενον, ἔσται ὑγρόν. ἔστι δ' ἐκεῖνο, ἢ τῆς αὐτιλυπήσεως ὄρεξις· ἧς γλυκύτης, εἰ τοῦ οἰκείου πυρὸς αἵματος ζέσις ἐνέφανε, ὑγρὸς γίνεται. ὥστε διὰ καὶ ἀμφοῖν τούτοιν πρὸς ὑγρο

Dupliciter rem esse cognoscimus.

Cognitio reru imperfecta tum à substatialibus sumpta tũ ab accidentalibus.

Cognitio tẽ ὅτι quæ sumitur ab accidẽtibꝰ nihil confert ad cognitionem tẽ τί ἐστι

Cognitio ab accidẽtibꝰ non est cognitio. Nam ex alio genere aliud genus cognoscere non est scientifica cognitio neq: propria rei cognitio. Ab extrarijs autem rem noscere neque noscere est.

Quærere quid ÷ res ignorantes si est res non est quærere sed inepture & incassum laborare.

Pulcherrima distinctio cognitionis rerũ ab accidentibꝰ & a substantia · quarũ utraq: est bipartita.

ΤΟ δ' ἐ ἔστι, ποτὲ μὲν, κατὰ συμβεβηκὸς ἔχομεν. ποτὲ δ' ἔχοντές τι αὐτῶ τῶ πράγματος. οἷ-
βρον πὼ ὅτι λόφος τὶς νεφῶν. καὶ ἔκλειψις, ὅτι σβήσις τις φωτός. καὶ ἄνθρωπον, ὅτι ζῶον τί καὶ
ψυχὴν, αὐτὸ αὐτῶ κυροῦ.

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι ἀκολούθως τῆ τῶ ἐ ἔστι γνώσει καὶ ἡ τῶ τί ἐστιν ὕρισις γίνεται. τίθησιν ὑμᾶς ἀναγ-
καῖς καὶ τὰς διαφορὰς, τῆς τῶ ἐ ἔστι γνώσεως. καὶ φησὶν ὅτι διτ̃ὼς ἂν εἶναι τὸ πρᾶγμα γνῶσκο-
μεν. ἢ γὰρ ἀπό τινος συμβεβηκότος, ἢ αὐτὸ τῶ ἔχειν τί τῶ πράγματος αὐτοῦ. τουτέστιν, αὐτὸ τῶ κα-
τὰ λῦσιν δ' ἑξαθεῖ τινὰ, τῆς οὐσίας ἔχομεν λῶ αὐτῶ. τίθησιν δὲ καὶ παραλείγματα. ἐπειδὴ γὰρ
οὐχ ὁμοτιμέχ δεῖ τὴν κατ' οὐσίαν λαμβανομένων ἐπὶ πάντος. ἀλλὰ τὰ μὲν καθοριστόδον αὐτὸ παιεῖ-
σησιν. τὰ δὲ ἀμυδρότδον, ἀναλόγως ἢ ἐκ τούτων τὲ γνῶσις τῶ εἶναι τὸ πρᾶγμα προσγίνεται. καὶ
ἡ πρὸς τὸ τί ἰῶ εἶναι αὐτοῦ λυσιτέλεια. ὁ γοῦν λόφος τὴν νεφῶν, γένος δεῖ τῆς βροντῆς. καὶ τῶ
φωτὸς ἡ σβήσις, τῆς ἐκλείψεως. ἀλλ' ἐκ τῶ εἰδέναι τούτων ἕκαστον, οὐκ εὐθὺς καὶ τὸ τί ἰῶ ἦ γνωρί-
ζειν ἔχομεν. διότι μὴ δὲ τῶ εἶναι, γνῶσιν τελείαν ἔχομεν. ὁλοκλῆρὸς τὲ γὰρ ἡ γνῶσις τῶ, τί ζῶον
εἶναι ἐν ἀνθρωπον. ἅτε καὶ πλείοσιν οὖσα κοινὴ, κατ' οὐσίαν αὐτῶ διαφθροῦσιν. ὡς δὴ καὶ ἐ εἰδέ-
ναι πῶ τῆς ἐκλείψεως, μόνον ὅτι σβήσις φωτὸς γίνεται. κατὰ πολλοὺς γὰρ τρόπους λαβεῖν
γινομένω πὼ τῶ φωτὸς σβήσιν. κατὰ αὐτίφραξιν. κατὰ στροφὴ. κατὰ ἀπόσβεσιν. διαφέρει καὶ
οὕτω οἰκειότητα τὸ εἶναι πὼ ἔκλειψιν κατείληπται. ὡς τ' οὐδὲ πρὸς τὸ τί ἰῶ εἶναι εὐτύθως βουλ-
βουλώτητα ἔχομεν. τὸ αὐτὸ καὶ πῶδε βροντῆς. καὶ πῶδε ψυχῆς. ἵνα μὴ κατ' ἐνίαστον ἐπεξίωμεν. εἰ δὲ
τὸ ποῖος ὁ λόφος. καὶ τίνος προϋπῆρχεν μόνου αὐτὸς ἐπιζητεῖται. ὁμοίως δὲ καὶ πῶ σβήσιν τῶ φωτός. ἢ
ὅπως ἔχον τὸ τί ζῶον ὁ ἄνθρωπος, τὴν λοιπὴν διανλύσοχε. καὶ τ. ὡς ἔχουσα ἡ ψυχὴ τῶ ἰῶ, αὐτοκίνη-
τός δεῖ γνοίημεν, ἔξομεν βουλὺς ἐπομβλῶ καὶ πῶ γνῶσιν, τῶ τί ἰῶν. ἐκ μὲν οὖν τῆν οὐσιαλῶν, τὰ
ληφθέντα δεῖ παραλείγματα. ἀλλά γε κοινότδον. ὅθ' ὕστερον καὶ ἀμυδροτδέον πῶ τῶ ἰῶ γνῶ-
σιν παρέχοντα τὴν ἐιρημένων ἔκαστον. εἰ δέ σοι μέλλοι ἐὰν τούτων, καὶ τῆς ἀποσυμβεβηκότων τοῦ
εἶναι ἐπίσκεψιν λαβεῖν παραλείγματα, ἔξεις βροντῆς μὲν, τὸ ἐμβροντήτων πνὰς γίνεσθαι ἐκλεί-
ψεως δὲ, τὸ, σκιὰν οὖ παυσελώνῳ μὴ γίνεσθαι. μηδενὸς ὄντος μεταξὺ φανεροῦ. ἀνθρώπου δὲ, τὸ ὁμ
λητικὸν ὅθ' λόγου. ἢ ὀρχηστὴν τῷ σχήματι ἢ τί τοιοῦτον. ψυχῆς δὲ, τὸ, τόπους ἰζαμείβειν τὸ σῶμα τὸ ἐμ-
ψυχον. μηδενὸς αὐτὸ μυτοχλίζοντος ἔξωθεν.

ΟΣΑ μὲν οὖν κατὰ συμβεβηκὸς ἴσμεν, ἀναγκαῖον μηδαμῶς ἔχειν πρὸς τὸ τί ἐστι. οὐδὲ γὰρ ὅτι
ἐστὶ ἴσμεν τὸ δὲ ζητεῖν τί ἐστι μὴ ἔχοντας ὅτι ἐστὶ, μὴ δὲ ζητεῖν ἐστί.

Δ Ὑποτιθέναι δεῖν τὸν λόγον τῆς τῶ ἐ ἔστι γνῶσις φησὶ πῶς τούτων ἔχει ἑκάτδος, πρὸς πὼ τῶ τί ἐστιν
εἰδήσειν. ὅσων γὰρ πὼ γνῶσιν τῶ εἶναι ἀπό τινος ἔχομεν συμβεβηκότων, ἀναγκαίως οὐ τυθέως οὐδὲ-
μίαν λυσιτέλειαν πρὸς τὸ τί ἐστι τούτων ἐχόμεν τὸν δὲ εἰπεῖν, ἀδυνάτον ποδηγῆσθαι πρὸς τὸν
ὁρισμοὺς τὴν λεγομένων γνῶσκεσθαι, ἐκ τῆς κατὰ συμβεβηκὸς γνώσεως τὰ εἶναι αὐτὰ. καὶ τῆς
τοιαύτης γνώσεως τὰ παραλείγματα, ἤδη εἰρήκαμεν. ἐπὶ τὲ ἐπὶ πάντων δὲ τὸ ἀδυνατον, προστίθησιν. οὐδὲ
γὰρ ὅτι ἐστὶν ἴσμεν. τουτέστιν, αὐτὸ τῶ ἐ ἔστι οὐκ ἴσμεν οὐ γνῶσις, πρὸς τὸ τί ἐστιν ἡμῖν συμβάλλεσθ
ἐμελλε. πῶς οὖν ἂν αὐτῶ εἰς ἐκεῖνο ἐστὶ ὁδηγήσειν ἡμᾶς. τὸ γὰρ ἀπὸ συμβεβηκότος εἰδέναι τι, οὐδὲ
εἰδέναι ἐστὶν αὐτό. ἄλλου γάρ γένους τὸ συμβεβηκὸς, τῶ, ᾧ γε συμβέβηκεν. ἂν δ' ἑτέρου δὲ γένους ἑτέρου
γνῶναι, οὐκ ἔστι γνῶσις ἐπιστημονικὴ οὐδὲ οἰκεία τῶ πράγματος. τὸ δὲ ἀλλοτρίως γνώσκειν, οὐδὲ γι-
νώσκειν ἐστίν. ὡς πᾶν δὲ τὸ, οὕτω γνώσκειν, οὐδὲ γνώσκειν ἐστὶν, οὕτω τὸ ζητεῖν πρός τινος τί ἐστι μὴ
ἐιδότας τὸ εἶναι αὐτὸ, μὴ δὲ ζητεῖν ἐστί. ἀλλὰ μᾶλλον ἀγνοεῖν καὶ οἴεσθαι τε ποιεῖν ἃ κελεύει. ὁ δὲ τόπος
τοῦ τόπου, διέλωμεν πολλαπλῶν τὸ εἶναι γνῶσιν. ἢ γὰρ τὸ συμβεβηκότων, ἢ κατὰ συμβεβη-
κὸς, ἢ κατ' οὐσίαν γίνεται. καὶ τούτων ἑκάτδον, εἰς δύο διαιρεῖται. τὴν γὰρ συμβεβηκότων τὰ μὲν
γνῶσιν ἁπῶς τὴν τοιαυτῶν εἰσὶν. ὡς πᾶν τὸ ὁρίζεσθαι παιτὸ πνὸν. τὸ ἡμίσεον φύσει. τὸ γελα-
στικὸν τῶ ἀνθρώπου. τὰ δὲ παντελῶς ἀλλότρια. ὡς μὴ δὲ ὅλως γνωρισμόν τινα τὴν τοιαυτῶν παρέχοντα. ὡς τὸ λευκὸν. τὸ μέλαν. τὸ βαδίζειν. τὰ τοιαῦτα καὶ τ. κατ' οὐσίαν τὰ μὲν τοιαῦτα
σι κοινά. καὶ δὴ ὅσων τὸ προκειμένου πορρώτερα. τὰ δ' ἐλάττους καὶ δὴ ὅσων ἐπὶ πλέον ἢ μὴν ἧν
τὴν πάντα ἀλλοτρίων συμβεβηκότων, οὐδεμίαν ὅλως ὁδηγίαν ἔχομεν πρὸς πὼ τῶ τοιαυτῶν κειμέ-
νου κατάληψιν. καὶ οὐ αὐτῷ ὑφεσηκότα βούλοιντο. ἐκ δὲ τὴν διαιρέσεων, ἐξόμεν ἴσως. ἀλλὰ πάν
τη ἀσαφῆ τε καὶ ἀμυδρά. ἐκ δὲ τὴν κατ' οὐσίαν μὲν πορρώ δὲ, δὴ τὸ τοιαῦτα εἶναι κοινὰ, καθα-
ρώτερα μὲν ἐξόμεν γνῶσιν, ἢ ἐκ τὴν συμβεβηκότων. συγκεχυμένω δ' ἔτι καὶ ἀδιαίρετον. ἐκ
δὲ τὴν ἐπὶ τούτω, ὡφὴ τε ἤδη τῶ εἶναι τὸ πρᾶγμα κατάληψιν ἔχομεν, καὶ δὴ αὐτῆς ῥᾶον τὸ τί
ἐστὶν ἢ μὴν πῶδε γίνεται.

ΚΑΘ' ὅσων δ' ἔχομέν τι, ῥᾶον.

οὗτος ὁ ἔτερος τόπος ὅτι τῆς τῶ, εἰ ἔστι τὸ πρᾶγμα γνῶσεως. ὃς καὶ ἀλλαχῆς δεῖ πῶς τὸ τί ἐστι συμ-
βαλλόμενος. οὗτος δὲ δεῖ, ὁ ἀπὸ τὴν ἔχομέν ὧν αὐτῶ τῶ πράγματος. καθ' ὅσων γὰρ φησὶν ἔχομέν τι

ιιπ. μετοχλίζοντ̃ ⁂ π. ἐμβροντήτους

πραγματικῶς καὶ οἰκείως τοῖς γνωστοῖς πῶδε πὼ τῶ εἰ ἔστι γνῶσις, ῥᾶον ἂν δὴ τούτων ἢ μὴν δεῖ-
ξειν καὶ τὸ τί ἐστι.

ΩΣΤΕ ὡς ἔχομεν ὅτι ἐστὶν, οὕτως ἔχομεν καὶ πρὸς τὸ τί ἐστι.

Τ οὕτω, τὴν εἰρημένων ἐστὶν ὡς πρὸ ἐπὶ συμπράσματα. ἐπεὶ γὰρ πῶδε τῶ τί ἐστιν εἰ πεῖν προθέμενος εἰ συ-
δέχεται ἔστι κατά τινα τόπον δὴ ἀποδείξεως δύεσκεσθαι, εἴρηκεν ὅτι ὡς ἔχομεν πρὸς τὸ εἰ ἔστι πα
ρασκευῆς, οὕτως ἂν τὴν τοῦτον καὶ πρὸς πὼ τῶ τί ἐστιν ὕρισιν ποδηγούμεθα. καὶ ἔστι δὴ τὴν εἰρημέ-
νων ἔλεγεν. ἐπάγαγεν λοιπὸν τὸ συμπέρασμα. ὅτι ὡς ἔχομεν αὐτὰ τῆς τῶ εἶναι τὸ πρᾶγμα γνώ-
σεως, οὕτως ἔχομεν καὶ τῆς πρὸς τὸ τί ἐστιν ἐτοιμότητος. ἐν δὲ ὅρα ὅτι πολλάκις ἂν τούτοις, ἀδια-
φόρως ἐχρήσατο τῷ, ὅτι ἐστὶ καὶ εἰ ἔστι. δὴ τὸ, ὡδὶ τὴν ὧν ἑτέροις ὑπαρχόντων, δείξει μέλλειν τὸ
προκείμενον.

ΩΝ δ' ἔχομέν τι τῶ τί ἐστι, ἔστω πρῶτον μὲν ᾧδε. ἔκλειψις ἐφ' οὗ ἀ. σελλώνη ἐφ' οὗ γ. αὐτίφραξις
γῆς ἐφ' οὗ β. τὸ μὲν οὖν πότδρον ἐκλείπει ἢ οὔ, τὸ β ζητεῖν ἐστὶν αὐτὰ ἐστὶ, ἢ οὔ. ἔστω δ' οὐδὲν διαφέ-
ρει ζητεῖν, ἢ εἰ ἔστι λόγος αὐτῶ. καὶ ἐὰν ἢ ἔστω, καὶ ἐκεῖνο φαμὲν εἶναι.

Δ Ὑποτρόπους τῆς τῶ εἰ ἔστιν ἐνθυμήσεως γνώσεως, ὧν ἄτδος μὲν ἐλέγετο συμβάλλεσθαι πρὸς τὸ τί
ἐστι. ἄτδρος δ' οὐχὶ, γυμνάζει νῶ καὶ ἐὰν παραλείγματον τὸν λόγον. τίθησιν δὲ πρῶτον τὸν ἀλη-
θῆ τρόπον τῆς τῶ εἰ ἔστι γνώσεως. καὶ φησὶν ὧν δ' ἔχομέν τι τῶ τί ἐστι. καὶ τὰ ἑξῆς. ἔστι δὲ ὁ λεγόμε-
νον, τοιοῦτον. ὧν δὲ πραγμάτων ἅμα τῷ γνῶσκειν αὐτὰ ὅτι ἐστὶν, ἔχομέν τι καὶ τῶ τί ἐστιν ἤτοι τῶ ὁ-
ρισμοῦ, ἔστω ἐστὶ πρῶτον παράλειγμα οὗτον λεγόμενον, ὡς δ' ἀποδείξεως πὼ γνῶσιν γίνεσθαι.
μείζων ὄρος, ἔκλειψις, ἐφ' οὗ ᾗ ἀ στοιχεῖον τὰ πέπτει. σελλώνη, ἐλάττων ἐφ' οὗ γ. μέσος, γῆς αὐτίφρα-
ξις ἐφ' οὗ β. ὅταν οὖν ζητῶμεν πρότδρον ἐκλείπει ἢ σελλώνη ἢ οὔ, τὸ β ζητοῦμεν ἤτοι τὸ μέσον.
αὐτὰ ἐστιν ἢ οὔ. τὸ γὰρ ζητεῖν εἰ ἔστιν ἢ ἔκλειψις ἢ οὔ, ταυτὸν δεῖ τῶ ζητεῖν εἰ ἔστιν αἴτιον τῆς ἐκλείψεως
ἢ οὔ. καὶ ἐὰν ἢ τὸ αἴτιον ἐστὶ καὶ τὸ αἰτιατόν. καὶ δύρωμεν θάτδρον, ὑφεσηκὸς ἡδὺ καὶ θάτερον ἔχομεν.
καὶ ὅλου μὲν γὰρ ἴσως τὸ αἴτιον, ἅμα τῷ ἀλατῷ δεῖ. εἰ γὰρ ἅμα τὰ πρός τι, τῇ φύσει. ὡδὶ δὲ τὸ ὅρου
καὶ μάλιστα. ὡς μὴ οὖν μήτε τὸν ὅρον ἔχοις τὸ ὁρισθὲν, μήτε τὸ ὁρισθὲν, ἔχοις τὸν ὁρισμοῦ.

Η ποτδαο τῆς αὐτιφράξεως δεῖν ὁ λόγος πότδρον τῶ ἔχειν δύο ὀρθὰς, ἢ τῶ μὴ ἔχειν. ὅταν δὲ
δύρωμεν, ἅμα τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι ἴσμεν. οὐ δὴ μέσων ἦ.
ῥᾶτον εἰπὼν παράλειγμα δι' οὗ σαφὲς ἦν ἔλειξε. πῶς δὴ τῆς ἐχούσης μέσον τὸ αἴτιον ἀποδεί-
ξεως, ἅμα τό, τε εἶναι καὶ τὸ τί ἰῶ εἶναι κατὰ λαμβάνομεν, καὶ διάτδρον τίθησιν. ἔστι δὲ ἔστω ἡ εἰ
βούλει φησὶ, ὡδὶ τὰ τετάρτου. ζητοῦμεν γὰρ κατὰ τὴν αὐτιφράξεως δύο ἐχούσης ἀποφάσεις κατὰ
φασιν καὶ ἀπόφασιν, τὸ ἔχειν δύο ὀρθὰς καὶ τὸ μὴ ἔχειν, πότδρον τὴν δύο τούτων λόγος ἐστὶ καὶ αὐ-
τὰ. τῆς λεγούσης ἔχειν δύο ὀρθὰς, ἢ τῆς λεγούσης μὴ ἔχειν. τῆς γὰρ οὔσης ὁ λόγος, οὐ τῆς μὴ οὔσης. ἢ
ἧς λόγος ἐστὶ, ἐκείνη ἐστὶ. ἀλλ' ἐπεὶ μὴ προέκειτο τὸ, ὅτι καὶ τὸ διότι δύρεῖν, ἀλλὰ τὸ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστι,
καὶ πῶδε τούτων ἰῶ ὁ λόγος ἡμῖν, πῶς δυνατὸν ἐκ τῆς τῶ, πρότδρον ἀποδείξεως δύρεῖσκεσθαι
ὁρισμόν. ἀλλ' ἴσως ἐπεὶ καὶ πρότδρον τῇ τῶ ὅτι καὶ διότι γνώσει, πῶ τῶ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστιν ἀνά-
λογον ἔλεγεν. ὅτι ὡς πρὸ οἷόν τε ἅμα δῆλα γίνεται τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι, οὕτω καὶ τὸ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστιν,
εἰπὼν ὡδὶ θατδρου πᾶς γίνεται, εἴρηκε νῦν πῶς καὶ ὡδὶ τῶ ἑτδρου γίνεται. ἢ οὖν οὕτως, ἢ ἐπεὶ
τὸ ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἀναφαίνεσθαι ὁρισμὸν, οὐκ ὡδὶ τὴν ἀναθαυτὰ ὑφεσηκότων, ἀλλ' ὡδὶ τὴν οὐ
ἑτδροίς ἐχόντων τὸ εἶναι, πέφυκε γίνεσθαι. ἐφ' ὧν τό, τε εἰ ἔστιν ὅτι ἐστὶ, ἐστὶ. καὶ τὸ τί ἐστι, διότι ἐστὶ, καὶ
αὐτὰ πάλιν, διαφέρει οὕτως τὸν λόγον εἰρήκειν. καὶ ἔτι ἄτοπον δὲ, τὸν τὸν εἰρήκειν « διαφόρως ὡδὶ τού-
του τῷ ὅτι ἐστὶν αὐτὶ τὸ εἰ ἔστι καὶ τῷ διότι κατὰ τὸ τί ἐστι, κεχρημένος. ἐν δὲ αὖ δῆλα μέσων ἦ, κατὰ τὸ
δῆλα τὴν αἰτίων. οὐ μόνον τὸ συμπεράσματος, ἀλλὰ καὶ τὸ πραγματος. αὖ γὰρ μὴ δῆλα τοιούτων ἦ, τὸ
ὅτι μόνον ἀλλ' οὐδὲ καὶ τὸ διότι εἰσόμεθα. ὡς καὶ αὐτὸς φησὶν ἐφεξῆς.

ΕΙ δὲ μὴ, τὸ ὅτι τὸ διότι δ' οὐ σελλώνη γ. ἔκλειψις ἀ. τὸ παυσελώνῳ σκιὰν μὴ δυνάσθαι ποιεῖν
μηδενὸς ἡμῶν μεταξὺ ὄντος φανεροῦ, ἐφ' οὗ β. εἰ τοίνυν τῷ γ ὑπάρχει τὸ β. τὸ μὴ δυνάσθαι ποιεῖν
σκιὰν μηδενὸς μεταξὺ ἡμῶν ὄντος. τούτῳ δὲ, τὸ ἀ τὸ ἐκλελοιπέναι, ὅτι μὲν ἐκλείπει, δῆλον. διότι
δ' οὐ πω. καὶ ὅτι μὲν, ἔκλειψίς ἐστι, ἴσμεν. τί δ' ἐστὶν, οὐκ ἴσμεν.

Γ αραλείγματα δὲ μέσος τῆς ἀκριβοῦς τὴν ἀποδεικτῶν γνώσεως, δι' ἧς ἅμα τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι γνω
εἴζεται, ἢ τοῦ εἰ ἔστι γνωσιζομένου, καὶ τὸ τί ἰῶ εἶναι κατὰ λαμβάνεται, ἐπεὶ καὶ ἕτδρον ῥᾶδον
γνώσεως ὑπάρχειν εἴρηκεν τὸν ἀφ' οὗ συμβεβηκότος προβαίνοντα καθ' ὃν καὶ αὐτὸ τὸ ὅτι ἢ δι' τὸ εἰ ἔστι,
ἀμυδρῶς γνωρίζεται, οὔτε δὲ τὸ διότι οὔτε τὸ τί ἐστιν ἴζ αὐτοῦ δυνάμεθα καὶ τούτου νῦν
παράλειγμα τίθησιν. τὰ μὲν ἄκρα τιθεὶς τὰ αὐτὰ, ἕτδρον δὲ παραλαμβάνων τὸν μέσον ὃς τις ἐστὶ
τὸ συμβεβηκός. μέσον μὲν οὖν, καὶ αἴτιον, ἀλλὰ μόνου τοῦ συμπεράσματος οὐχὶ καὶ τοῦ πράγμα-
τος. πάλιν γὰρ ἔκλειψις καὶ τοῦθα τὸ α. σελλώνη τὸ γ. μέσον δὲ τὸ β. τὸ παυσελλώνῳ σκιὰν μὴ δύ-
νασθαι ποιεῖν, μηδενὸς ὄντος μεταξὺ ἐκείνης τε καὶ ἡμῶν. ὅτι μὲν οὖν ἐκλείπει, δῆλον φησί. διότι

ιιμηδενὸς ἢ μὴ οὔσης ⁂ π. ἀντιφάσεως

ℭ Nam si qd nubiú uel aliqd huius modi interciperet nobis illius lucem nõ esset argumentú illius defectꝰ non iaci umbra

Vt nos habemus ad an sit, sic nos habemus ad qd est

Indifferenter usus: sæpe aristoteles τὸ ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ εἰ ἔστι q. & τῖ. repetit uersu 16. a fine huius facieí

α. eclipsis
γ. Luna
β. interpositio terræ.

Quid quærimꝰ quærentes an sit eclipsis an non

Causa simul temporis cum causato est. Non ad aliquid simul natura sunt

Sicuti interim simul cognoscuntur τὸ ὅτι & τὸ διότι, sic & tiam τὸ εἰ ἔστι & τὸ τί ἐστι

Mediú quod ÷ causa conclusionis tantu non & rei ipsius

α. echpsis
γ. Luna
β. in plenilunio umbrá non iaci

Medíú causa conclusionis non rei

Impfecta eſt cognitio rei ubi causa illi? ignoratur.

Incerto medio, 1. causa multa possumus comiectare. ut reiectis falsis ad uerú puenamus medíú. quo inuento nihil aliud eſt quá inuentam eſſe diffimitioné alteri? extremitatis. 1. maioris ergo concurrut ut paulo poſt dicit τὸ ὅτι ἐ & τί ὄϛι.

ἢ οὖ. ὅσον γοῦν ἀφ' ἧς ληφθέντος μέσου, ἡ μὲν ἐκλείπειν. δῆλον γίνεται. οὐ μὴν δὲ καὶ ἡ αἰτία δι' ἣν ὄϛιν γίνεται. σκιᾶς γοῦν μὴ γινομένης, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι τὸ φῶς, οὔ ὄντος, σκιὰ ἐγίνετο ἢ μοῦν ἴσαμμόσω δ' τῷ φαντί. διότι δὲ ὄϛιν γίνεται ὅδ' ἀφ' οὗ ληφθέντος τόπου τῆς ἀφαιρέσεως, ἄδηλον. δῆλ. ἡ, μεῖον ληφθῆναι ὁ μόνου τοῦ συμπεράσματος οὐκ ἔτι δὲ καὶ τοῦ πράγματος αἴτιον. ὥστε καὶ ἡ μὲν εἶναι πῶ ἐκλειπεν, ἴσμεν ἐκ τούτου. τί δ' ὅδι ἡ ἐκλειψις, οὐκ ἴσμεν. ὁ πρ ἡμῖν προδηλότερον, ἐκ τοῦ, μέσον λαβεῖν ἡ τοῦ πράγματος αἴτιον. ἡ δ' διότι δ' οὔ πω, εἶπεν, ἐμφαίνων ὡς ἀτελὴς ἡ γνῶσις ὅδι οὖ, ἢ πρ οὐκ εἰλήφαμεν ἡ τὸ πράγματος αἴτιον. καὶ δεομένη ἔτι προβάσεως ἄχρις αὖ, ἀφικνοῦ ἐφθέη τὸ αἴτιον.

ΔΗΛΟΥ δ' ὄντος ὅτι τὸ ᾱ τῷ γ̄ ὑπάρχει. ἀλλὰ διότι, ὑπάρχει τὸ ζητεῖν, τὸ β̄ τί ὅδι. πότερον αὐτὴ φορὰ εἶξις, ἢ στροφὴ τῆς σελήνης ἢ ἀπόσβεσις. ὅδε δ' ὅδιν ὁ λόγος τοῦ ἑτέρου ἄκρου οἷ οὐ τούτοις ᾱ. ἔστι γοῦν ἔκλειψις, αὐτὴ φορὰ εἶξις ἐστὶ γῆς.

ἰὰ τὴν νεῦ λεγομένων, ἐπιβεβαιοῦ εἰσέτι τὸ, ὅδ' τῆς τοῦ διότι ἀποδείξεως, τὸ τί ὅδιν αὐκφαίνεσθ. προβαίνει δὲ ὁ λόγος αὐτῷ ἀφ' ἧς ζητήσεως τῆς αἰτίας. ὁπότων γοῦν φησὶ δῆλον ἢ τὸ εἶναι τὸ ᾱ τῷ γ̄, ἢν μείζονα τῷ ἐλάττονι, οἷ πῶ ἐκλειψιν τῇ σελήνῃ, τότε ἢ ζητεῖν καὶ λέγειν ἀλλὰ διότι ὑπάρχει, ὅδε δ' ὅδι, τὸ ζητεῖν τί ὅδι τὸ β̄. ἤγουν τὸ μεῖον τούτου τῷ αἴτιον, τί ὅδι. πότερον αὐτὴ φορὰ εἶξις, ἢ στροφὴ τῆς σελήνης ἢ ἀπόσβεσις. δῆλον δ' ὄντος ἔτι τοῦ μέσου, πολλὰ παραλαμβάνειν οἰδέχεται. ὅσα πρ ἐνίοις ὡς αἴτια λέγοι πῶδ' εἶναι. ὡς αὖ ἐκ τούτων τοιαῦτα ἐκλεγόμενοι, ἀποβαλώμεθα τὰ ἀλλότρια ὅδε δὲ παλυσιζόμενον, οὐδὲν ἄλλο ὅδιν, ἢ ὁ λόγος καὶ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἑτέρου ἄκρου. ἤτοι τοῦ μείζονος. οἷ ἰῶ οἱ τῷ προκειμένῳ τὸ ᾱ ἢ τοῦ ἐκλειψις. δύρεθέντος γοῦν τοῦ ἀληθοῦς αἴτιου ὁ ὁρισμὸς αὐαπέφανται. οὐδὲν γοῦν ὅδιν ἑτέρου ἡ σελήνης ἔκλειψις, ἢ αὐτίφραξις γῆς.

ΤΙ ὅδι βροντή. πυρὸς σὐνέφει ἀπόσβεσις. διότι βροντᾶ. δῆλ. τὸ ἀφοσβούνυσθαι τὸ πῦρ σὐ τῷ νέφει. νέφος γ̄. βροντὴ ᾱ. ἀπόσβεσις πυρός, τὸ δ̄. τῷ δὴ γ̄. τῷ νέφει ὑπάρχει τὸ β̄. ἀποσβούνυται ἢ σὐ αὐτῷ τῷ πῦρ. τοῦτῳ δὲ τὸ ᾱ νέφος. καὶ ἔστι γε λόγος τὸ β̄ τοῦ ᾱ τοῦ πρώτου ἄκρου.

πισκευλάδεται τοῖς παραλείψασι, δῆλ. ἐλείπων πισώσασθαι τὸ ἐρημούν. ὁ λοτιμούμενος. καὶ τί ἄρα μείζονα, πῶ βροντήν. ὡς ἐκεῖ πῶ ἔκλειψιν. ἐλάττω, τὸ νέφος. ὡς ἐκεῖ πῶ σελήνην. μέσον, τοῦ πυρὸς πῶ ἀπόσβεσιν ὡς ἐκεῖ πῶ αὐτίφραξιν. παιεισῶν καὶ δῆλ. τούτων, ὅπως ἀλλήλοιν συνδέχεται ἡ τοῦ διότι ὅδι ἀπόδοσις καὶ τοῦ τί ὅδι. ἰδία μοὶ τὸ ὁρισμὸν τῆς βροντῆς, ᾗ ἰδία πῶ ἀποδείξιν τίθησιν δῆλ. τὸ γλυφθαι σαφέστερον τὸ λεγόμενον. τί γοῦν ὅδι βροντή. ἢ δῆλον ὅτι πυρὸς ἀπόσβεσις σὐνέφει. λέγοντες δὲ διότι βροντή, φιλούμεθα πῶ ἀποδείξιν. καὶ κατηγορούμεν τὸ β̄ πῶ τοῦ πυρὸς ἀπόσβεσιν, τοῦ γ̄ τοῦ νέφους. ὡς σὺ αὐτῷ τοῦ πυρὸς ἀφοσβωνυμούου. τούτου δὲ τοῦ β̄ δηλονότι ἤτοι τῆς ἀποσβέσεως τ̄ πυρὸς, κατηγορούμεν τὸ ᾱ. ὅπ δ' ὅδι νέφος. ὡς εἶναι τὸν συλλογισμὸν οὕτως ἔχοντα. σὺ τῷ νέφει πῦρ ἀφοσβούνυται. σὺθα πῦρ ἀποσβούνυται, νέφος ὅδι. σὺ τῷ νέφει αὖα, νέφος ὅδι. καὶ ἰδοὺ πάλιν τὸ β̄ μέσος, ὁρισμὸς ὅδι τ̄ ᾱ τ̄ πρώτου ἄκρου. οὕτω γοῦν ἀπὸ δέδοται ὅτε ἐλέγομεν τί ὅδι βροντή. πυρὸς ἀπόσβεσις σὐνέφει. ἤγουν τ̄ νέφους ἢ τῆς βροντῆς, ἢ τοῦ πυρὸς ἀποσβέσεις. δῆλ. ὅδε γοῦν ὡδὶ πράγματος. σὺ ᾧ γνώσει μον ὑπῆρξε τὸ τί ὅδι, τὸν λόγον ἐγύμνασε. μετὰ τὸν ὁρισμὸν, ἐκληθέντος πῶ ἀπόδειξιν, ὡς αὖ δῆλον σὺ τεῦθεν γίνεται πῶς ὁ ὁρισμὸς σὺ τῷ διότι ὅδι καὶ τῇ ἀποδείξει μέσος παραλαμβάνεται, ὥστε καὶ οἷς ζητεῖται. τὸ τί ὅδι τῆν ἐχόντων σὲ τόδε τῷ εἶναι. ἀποδιδομένου τ̄ διότι ὅδι, καὶ αὐτῷ σωαναφαίνεσθαι δύνατει.

ΑΝ δὲ πάλιν τούτου ἄλλο μέσον ἢ, ἐκ τῆν παραλοίπων ἔστι λόγων.

Alexander

Causa gratificandi amicis susceptum esse hunc laborem ab Custratio

ντεῦθεν ὁρῶμεν ὡς ὑπεχόμεθα ἀποδὶ τούτου ἀκολούθως τῷ ἀλεξάνδρῳ. οὐ γὰρ παραιτητέον καὶ τῶν ἄλλων παραλαμβάνειν τὰ συμβαλλόμενα, καὶ τοῦτα φιλοσόφων ἀνδρῶν καὶ ποιησαμένων ὄρ-γον ἡ πρῶτον, πῶ τῆν ἀριστοτέλους συγγραμμάτων σαφήνειαν, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὡς ἡμεῖς σὲ παρόρ-γῳ δῆλ. πῶ τῆν ἐτείρων ἀξίωσιν, ἑαυτὸν εἰς ἣν παρόντα λόγον κατάγομεν. πολλοῦ δὲ τὰ τοιάδε τῷ αὐδρὸς εἰς μέσον παρεισαγόμενα, ἄμοιρα δέον ἔσται τῆς ἀφ' ἡμῶν προσθήκης, πῶς ἀκριβέσ-ραν τῷ προκειμένου διάγνωσιν. γὰρ προκείμενον ἀποδὶ τῷ ὁρισμοῦ. θεώρημα σὲ τοιοῦδε, ὅσον ἐπὶ τοῖς ὑπάρχειν διὰ ἀποδείξεως. καὶ ἔλειξε ὅδε ὡδὶ τῆν σὲ ἑτόροις ὑφισαμένων. ἅπερ ἀναγκαίως ἔπεται τοῖς ἐξ προκειμένοις. ἢ ὡς καὶ αὐτοῖς σὺ ὑπάρχοντα. ἢ ἴσως καὶ ὡς ἀναγκαίως ἐπιγνόμενα. ὥσπερ ἀὐδὶ τῆς σελήνης δῆλ. τῆς ἐκλείψεως. ὅταν οὖν ὅδε γένηται καθόλου ἡμᾶς σὐαγκης ὁ ἀριστοτέλης ἐδίδαξε, καὶ ἐ ἐστὶ ἅμα καὶ ἡ τί ὅδι, δῆλ. τῆς ἀποδείξεως γνοίη μεν, συμβαίνει σὲ ταῦτῳ τὰ τέσσαρα προβλήματα δείκνυσθαι. ἐ γοῦν τῆν σωδέτων τὸ διότι, ἢ τ̄ διότι ἀπόδειξις, σωΐδετός ὅδι. ὅταν τοίνυν ἡ, ὅτι δῆλ. μέσου αἰτίου γνωρίσωμεν, ἅμα ἡ ὅτι καὶ ἡ διότι γνωρίζομεν. ἡ δὲ διότι, δῆλ. μέσου αἰτίου ὡς εἰρηκε. τὸ δ' αἴτιον, λόγος ὅδι τῶ μείζονος ἄκρου. ὥς τε καὶ ἡ τί ὅδιν ἅμα ἐκείνοις ἔχομεν. ἀμήχανον δὲ, ἡ τί ὅδιν εἰδέναι, ἀγνοοῦντας εἰ ὅδι. τὰ τέσσαρα αὖα σὲ τῶν τῷ σωήκοτε προβλήματα σὲ τῇ τῶ ὅτι δῆλ. μέσου τῶ αἰτίου γνώσει. ὡς μὲν γοῦν ζω-

σωδαζηβέϊ τοῖς παραδόγμασι

. //. 1. medíú quoad sit diffimitio maioris extremitatis ut omne ál róale mortale eſt homo

Repetitio antedictorú

Quare animal eſt substantia? Quia eſt susceptiuú contrariorú admixtum.

Pars substantiæ hominis eſt animal

Quando assumptum fuerit diffimitio maioris extremitatis, immediata erit & indemonstrabilis propositio illi. neq; enim poteſt minori inter diffimitum & diffimitionē medium terminus perquē demonstremus diffimitionē illá eſſe diffimitionē illius

τοῦ ὁ ἡλίου ὅσον γοῦν ἀφ' ἧς ληφθέντος μέσου, ἡ μὲν ἐκλείπειν. δῆλον γίνεται. οὐ μὴν δὲ καὶ ἡ αἰτία δι' ἣν ὄϛιν γίνεται. σκιᾶς γοῦν μὴ γινομένης, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι τὸ φῶς, οὔ ὄντος, σκιὰ ἐγίνετο ἢ μοῦν ἴσαμμόσω δ' τῷ φαντί. διότι δὲ ὄϛιν γίνεται ὅδ' ἀφ' οὗ ληφθέντος τόπου τῆς ἀφαιρέσεως, ἄδηλον. δῆλ. ἡ, μεῖον ληφθῆναι ὁ μόνου τοῦ συμπεράσματος οὐκ ἔτι δὲ καὶ τοῦ πράγματος αἴτιον. ὥστε καὶ ἡ μὲν εἶναι πῶ ἐκλειψιν, ἴσμεν ἐκ τούτου. τί δ' ὅδιν ἡ ἐκλειψις, οὐκ ἴσμεν. ὁ πρ ἡμῖν προδηλότερον, ἐκ τοῦ, μέσον λαβεῖν ἡ τοῦ πράγματος αἴτιον. ἡ δ' διότι δ' οὔ πω, εἶπεν, ἐμφαίνων ὡς ἀτελὴς ἡ γνῶσις ὅδι οὖ, ἢ πρ οὐκ εἰλήφαμεν ἡ τὸ πράγματος αἴτιον. καὶ δεομένη ἔτι προβάσεως ἄχρις αὖ, ἀφικνοῦ ἐφθέη τὸ αἴτιον.

ΔΗΛΟΥ δ' ὄντος ὅτι τὸ ᾱ τῷ γ̄ ὑπάρχει. ἀλλὰ διότι, ὑπάρχει τὸ ζητεῖν, τὸ β̄ τί ὅδι. πότερον αὐτὴ φορὰ εἶξις, ἢ στροφὴ τῆς σελήνης ἢ ἀπόσβεσις. δῆλον δ' ὅδιν ὁ λόγος τοῦ ἑτέρου ἄκρου οἷ οὐ τούτοις ᾱ. ἔστι γοῦν ἔκλειψις, αὐτὴ φορὰ εἶξις ἐστὶ γῆς.

ἰὰ τὴν νεῦ λεγομένων, ἐπιβεβαιοῦ εἰσέτι τὸ, ὅδ' τῆς τοῦ διότι ἀποδείξεως, τὸ τί ὅδιν αὐκφαίνεσθ. προβαίνει δὲ ὁ λόγος αὐτῷ ἀφ' ἧς ζητήσεως τῆς αἰτίας. ὁπότων γοῦν φησὶ δῆλον ἢ τὸ εἶναι τὸ ᾱ τῷ γ̄, ἢν μείζονα τῷ ἐλάττονι, οἷ πῶ ἔκλειψιν τῇ σελήνῃ, τότε ἢ ζητεῖν καὶ λέγειν ἀλλὰ διότι ὑπάρχει, ὅδε δ' ὅδι, τὸ ζητεῖν τί ὅδι τὸ β̄. ἤγουν τὸ μεῖον τούτου τῷ αἴτιον, τί ὅδι. πότερον αὐτὴ φορὰ εἶξις, ἢ στροφὴ τῆς σελήνης ἢ ἀπόσβεσις. δῆλον δ' ὄντος ἔτι τοῦ μέσου, πολλὰ παραλαμβάνειν οἰδέχεται. ὅσα πρ ἐνίοις ὡς αἴτια λέγοι πῶδ' εἶναι. ὡς αὖ ἐκ τούτων τοιαῦτα ἐκλεγόμενοι, ἀποβαλώμεθα τὰ ἀλλότρια ὅδε δὲ παλυσιζόμενον, οὐδὲν ἄλλο ὅδιν, ἢ ὁ λόγος καὶ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἑτέρου ἄκρου. ἤτοι τοῦ μείζονος. οἷ ἰῶ οἱ τῷ προκειμένῳ τὸ ᾱ ἢ τοῦ ἐκλειψις. δύρεθέντος γοῦν τοῦ ἀληθοῦς αἴτιου ὁ ὁρισμὸς αὐαπέφανται. οὐδὲν γοῦν ὅδιν ἑτέρου ἡ σελήνης ἔκλειψις, ἢ αὐτίφραξις γῆς.

ΤΙ ὅδι βροντή. πυρὸς σὐνέφει ἀπόσβεσις. διότι βροντᾶ. δῆλ. τὸ ἀφοσβούνυσθαι τὸ πῦρ σὐ τῷ νέφει. νέφος γ̄. βροντὴ ᾱ. ἀπόσβεσις πυρός, τὸ δ̄. τῷ δὴ γ̄. τῷ νέφει ὑπάρχει τὸ β̄. ἀποσβούνυται ἢ σὐ αὐτῷ τῷ πῦρ. τοῦτῳ δὲ τὸ ᾱ νέφος. καὶ ἔστι γε λόγος τὸ β̄ τοῦ ᾱ τοῦ πρώτου ἄκρου.

πισκευλάδεται τοῖς παραλείψασι, δῆλ. ἐλείπων πισώσασθαι τὸ ἐρημούν. ὁ λοτιμούμενος. καὶ τί ἄρα μείζονα, πῶ βροντήν. ὡς ἐκεῖ πῶ ἔκλειψιν. ἐλάττω, τὸ νέφος. ὡς ἐκεῖ πῶ σελήνην. μέσον, τοῦ πυρὸς πῶ ἀπόσβεσιν ὡς ἐκεῖ πῶ αὐτίφραξιν. παιεισῶν καὶ δῆλ. τούτων, ὅπως ἀλλήλοιν συνδέχεται ἡ τοῦ διότι ὅδι ἀπόδοσις καὶ τοῦ τί ὅδι. ἰδία μοὶ τὸ ὁρισμὸν τῆς βροντῆς, ᾗ ἰδία πῶ ἀποδείξιν τίθησιν δῆλ. τὸ γλυφθαι σαφέστερον τὸ λεγόμενον. τί γοῦν ὅδι βροντή. ἢ δῆλον ὅτι πυρὸς ἀπόσβεσις σὐνέφει. λέγοντες δὲ διότι βροντή, φιλούμεθα πῶ ἀποδείξιν. καὶ κατηγορούμεν τὸ β̄ πῶ τοῦ πυρὸς ἀπόσβεσιν, τοῦ γ̄ τοῦ νέφους. ὡς σὺ αὐτῷ τοῦ πυρὸς ἀφοσβωνυμούου. τούτου δὲ τοῦ β̄ δηλονότι ἤτοι τῆς ἀποσβέσεως τ̄ πυρὸς, κατηγορούμεν τὸ ᾱ. ὅπ δ' ὅδι νέφος. ὡς εἶναι τὸν συλλογισμὸν οὕτως ἔχοντα. σὺ τῷ νέφει πῦρ ἀφοσβούνυται. σὺθα πῦρ ἀποσβούνυται, νέφος ὅδι. σὺ τῷ νέφει αὖα, νέφος ὅδι. καὶ ἰδοὺ πάλιν τὸ β̄ μέσος, ὁρισμὸς ὅδι τ̄ ᾱ τ̄ πρώτου ἄκρου. οὕτω γοῦν ἀπὸ δέδοται ὅτε ἐλέγομεν τί ὅδι βροντή. πυρὸς ἀπόσβεσις σὐνέφει. ἤγουν τ̄ νέφους ἢ τῆς βροντῆς, ἢ τοῦ πυρὸς ἀποσβέσεις. δῆλ. ὅδε γοῦν ὡδὶ πράγματος. σὺ ᾧ γνώσει μον ὑπῆρξε τὸ τί ὅδι, τὸν λόγον ἐγύμνασε. μετὰ τὸν ὁρισμὸν, ἐκληθέντος πῶ ἀπόδειξιν, ὡς αὖ δῆλον σὺ τεῦθεν γίνεται πῶς ὁ ὁρισμὸς σὺ τῷ διότι ὅδι καὶ τῇ ἀποδείξει μέσος παραλαμβάνεται, ὥστε καὶ οἷς ζητεῖται. τὸ τί ὅδι τῆν ἐχόντων σὲ τόδε τῷ εἶναι. ἀποδιδομένου τ̄ διότι ὅδι, καὶ αὐτῷ σωαναφαίνεσθαι δύνατει.

ΑΝ δὲ πάλιν τούτου ἄλλο μέσον ἢ, ἐκ τῆν παραλοίπων ἔστι λόγων.

ΩΣ μὲν τοίνυν λαμβάνεται τὸ τί ὅδι καὶ γίνεται γνώριμον, εἰρηται.

ΩΣ πρ τις τῆν ἐρημιῶν εἶναι συμβίβασε τὸ νῦν προκείμενον ἔοικεν. ἐπεὶ γοῦ πρότερον μὲν δ' ἴχνευσατο ἴσως, μὴ εἶναι ἀπόδειξιν ὁρισμοῦ, ἔπειτα τρόπον τινὰ, παραδέδωκε δ' οὗ σὲ δέχεται ὁρισμὸν δ' ἀφ' ἧς ἀποδείξεως βύρίσκεσθαι νῦν φησὶν ὡς οὐδ' πρ τῆν λόγων, τοῦ ἀληθοῦς διαπέπτωκε. συλλογισμὸς μὲν γ̄ καὶ ἀπόδειξις οὐκ ἔστι τοῦ τί ὅδιν, οὕτως ἵνα τις δείκνυσιν. οὗτος ὁ ὁρισμὸς, τοῦδε τοῦ ὁρισμοῦ ὁρισμός ὅδι. γίνεται μὲν τοι δῆλον, δι' ἀποδείξεως. οὐκ ἐὰδὶ πάντων δὲ ὅδιν τῆν ὁριστῶν. ἀλλ' ἐφ' ὧν ἡ αἴτιον, ἐ πρ οὗ ὅδιν αἴτιον. καὶ δεῖ ὑβεταίσει τί ἡ λεγομένου ὅδι. εἰσὶ γοῦ τινα ἅπ ἡγουμένων ἐπρ ων, αὐτὰ ἐ ἔστεται. οἷ αὐτίφραξις γῆς πρσῆν μένης, ἀφώτισος ἡ σελήνη γίνεται. πυρὸς σὐνέφει ἀφοσβωνυμούου, νέφος ἀφ' τελεῖται ὅπ πρ βροντή ὅδι. ἄλλο οὖν αὐτίφραξις

καὶ ἄλλο φωτὸς σημαίνει. ἄλλο πυρὸς ἀπόσβεσις, καὶ ἄλλο λύφος. ὡς εἶναι τὸν λόγον καὶ πλῶ αἰτίαν, ἕτερον τοῦ, οὗ αἰτίαν καὶ λόγος ἐστί. ὧδε τὴν τοιούτων μέσος ὅρος ὁ τῆ δι' αἰτίας ἀποδείξει. ᾗ μὲν οὖν αἴτιον λαμβανόμενον, ἅμα τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι παρασκευάζει δείκνυσθαι· καὶ τὸ εἰ ἔστι καὶ τί ἐστιν ὡς κυριολογῶ ἔλεγομεν. ἐφ' ὧν δὲ μὴ ἕτερον τὸ αἴτιον τοῦ οὗ ἐστιν αἴτιον, ὧδε τούτων, οὐκ ἔστι δυνατὸν τὸ ὅτι μὴ τοῦ αὐθρώπου καὶ τοῦ ζῴου λογικοῦ θνητοῦ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ· οὐ γάρ ἐστι παρὰ τὸν αὐθρωπον, ὁ ὁρισμὸς αὐτοῦ ἕτερον· δόξειε δ' ἄν, ἀπλῶς ὧδε τὴν καθ' ἑαυτὰ ὑπαρχόντων εἶναι κρατεῖν. εἰ γάρ καί τις τὴν οὐσίαν καθ' ἕκαστον κεμιλίου τινὸς διεκινύοιτο, μέχρι οὗ αἴτιον τοῦ τί ἐστιν λαμβανομένου αὐτῆς ὡς φησιν ὁ Ἀλέξανδρος. ἀλλ' οὐκ αὖ ἐπὶ ταῦτα κυρίως ἀπόδειξις· οὐ γάρ ἕτερον τὸ αὐτὸ τὸ αἴτιον, τοῦ οὗ ἐστιν αἴτιον· καὶ τὸ ὁ ἀρχὴ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὁ δι' μέσου τοῦ ὁρισμοῦ ἀποδείκνυσι τὸ αὐτὸ τοῦτο πειρώμενος. τὸ γάρ ζῷον καὶ τὸ αὐθρώπου σωμάτου ἐστὶ καὶ ψυχὴ ἔμψυχος αἰσθητική. ἀλλ' οὐχ ἕτερον τοῦ ζῴου· ὥστε αὐτὸ δι' αὐτοῦ τὸ ζῷον καὶ τοῦ αὐθρώπου σωμάτου. ταῦτα δ' ἴσως τὸ ὁ ἀρχὴ ἐφ' ὧν οὖν τὸ αἴτιον ἄλλο παρ' αὐτό, ὧδε τούτων, οὐκ ἀνάγκη ἀποδείκνυσθαι τὸ ὅτι μέσον τὸ αἴτιον οὐ τῆ τοῦ διότι ἀποδείκνυσθαι. ἀλλ' ὡς λαμβάνεσθαι. μὴν μέσον τὸ αἴτιον οὐ τῆ τοῦ διότι ἀποδείκνυσθαι. εἶναι δὲ ταῦτα, τὸν λόγον τὸ καὶ τὸν ὁρισμόν. ζητοῦμεν γὰρ διότι τόδε τῷδε ὑπάρχει, ὁ λόγος ζητεῖται. καὶ διότι ἔστιν ἀποδώσομεν, τὸν λόγον ἀποδώσομεν. διότι ἔστι ἔκλειψις. διότι γῆ αὐτόφωτος. τί ἐστιν ἔκλειψις· γῆς αὐτόφωτος, ἢ καὶ ὡς αὐτὰ πρότερον ἢ ὑπάρχειν ὅτι ὁρισμοῦ οὐκ ἔστι ἀπόδειξις. καὶ ὡς αὖ ὅτι δι' ἀποδείξεως γνωριζόμενα ἐστί, ἐφ' ὧν ἄλλο τὸ αἴτιον τό, τε γάρ διότι τὸ τοῖς τοιούτοις οἰκεῖος ζητεῖται. καὶ τὰ τοιαῦτα ἔστι τὰ κυρίως ἀποδείκτα. ἐφ' ὧν δὲ μὴ ἄλλα τὰ αἴτια παρ' αὐτὰ, οὔτε τὸ διότι προσφυὲς τούτοις, οὔτε κυρίως ἀπόδειξις γίνεται. μὴν γάρ διότι, αἰτίαν ἔστι ζήτησις. ἡ δὲ ἀπόδειξις, αἰτίας ἀπόδοσις. ἐφ' οὗ δὴ μὴ ἄλλο τὸ αἴτιον παρ' αὐτό, εἰ αἰτίαν ἀποδώσομεν, ἢ αὐτὸ ὧδε ἑαυτὸ ἀποδώσομεν. καὶ αὐτὸ δι' ἑαυτὸ δείξομεν, ἢ αὐτὸ ἑαυτὸ δι' ἀσκήσομεν. ὧν τὸ μὲν ἀδύνατον. τὸ δὲ δεῖν ἐπίσημον ἢ καὶ παντελῶς ἀσυλλόγιστον. ἑτέρου γάρ τε ὄντων, ἕτερόν τι τὴν κειμένων ἀναγκαῖον ἐστὶ τὰ κείμενα ἕτερα εἶναι ᾧ συλλογίζεσθαι. ὅταν δὲ οὐχ ἕτερον ᾖ τὸ αἴτιον, οὐδὲ συλλογίσασθαι ὅλως ἐστί. τούτου δὲ ἐν τῶν δὲ ἐν ὁρισμῷ καὶ κατά τινα χρόνον δι' ἀποδείξεως γνωρίμων γίνεσθαι, ἐπεὶ μὴ ὧδε πάντων τὴν ὁπωσοῦν ὁρισμῷ ἐχόντων βλωμένων, ὧδε πέφυκε γίνεσθαι. ἀλλ' ἔστιν ἐφ' ὧν μηδένα χρόνον εὑρεῖν, καθ' ὃν ἡ ἀπόδειξις πρὸς εὕρεσιν τοῦ τί ἐστιν σπουδαία γίνεται, τούτων πλῶ διαφορὰ παρὰ δύο σημαίνεται. ἐν μὲν λόγῳ καὶ τῷ διαίρεσιν καὶ φησίν· ὅτι τὴν πραγμάτων τὴν μὲν ἕτερόν τι ἐστὶν αἴτιον. τὴν δ' οὐκ ἔστιν ἕτερον· καθάπερ καὶ προλαβὼν εἶρηκε· τί τοῦ λόγου δηλοῦσι τοῦτο· ὅτι ὅσα μὲν ἔχει αἴτιον ἕτερον ἑαυτῶν, ταῦτα δεῖται καὶ ἀποδείκτα· ὅσα δὲ μή, ταῦτα οὐκ ἀποδείκτα· αἴτιον δὲ τὸ τοιοῦτον, ὁ προσεχές τε καὶ εἰδικὴν ὀνομάζει. ὥστε καὶ τὴν τί ἐστὶ καὶ τὴν ὁρισμῶν, οὐ τεύθεν λήψόμεθα πλῶ διαφοράν, τίνος τε δι' ἀποδείξεως γνωριζέσθαι δίδωσι, καὶ τίνος οὐχί. ὧν μὲν γάρ ὁρισταί, ἕτερον τὸ αἴτιον, ταῦτα ἀποδείκτα· τὴν δὲ ἀποδείκτων ὁρισταί, τούτων δῆλος ὁ ὁρισμὸς δι' ἀποδείξεως γίνεται. ἀποδείκνυμένου μὲν, τὸ εἶναι οὐτά· σωζομένου δὲ αὐτῷ καὶ τὸ τί ἐστι. ὅτι δὲ ἐστί τινα τοιαῦτα ὧν οὐκ ἔστι ἕτερον εὑρεῖν αἴτιον, δῆλον ἐκ τῆς ἀρχῆς ᾗ. τὴν ἐπισήμων ὧν οὐκ ἔστι ἕτερα πρότερα. ὧν καὶ ὁ εἶναι χωρὶς ἀποδείξεως λαμβάνεται. ἢ ἐπίσημον, ἢ ἐπαγωγῇ γνωριζόμενον. ἢ πίστει παραλαμβανόμενον· ἢ ἐμπειρίᾳ· ἢ ἄλλον τινὰ τόπον παραγινόμενον· ἀποδείξει δὲ ἢ συλλογισμῷ, οὐδαμῶς. εἰ γάρ μή, ἢ κύκλῳ ἔσται τὰ πάντα δεικνύμενα καὶ δι' ἀλλήλων· καὶ ἀλλήλων αὖτα καὶ αἴτιατὰ, καὶ αὐτὰ ἑαυτῶν ἔσθ' ἕτερα, ἢ εἰς ἄπειρον προήξει. ὧν ἐνδέχεται ἕτερον τὸ αἴτιον καὶ ἀναίρετικὸν ἐπίσημον, πολλάκις δείκνυται ἐστὶ αὖτα ἀναγκαῖα πρῶτα τινὰ ὧν οὐκ ἔστι ἀπόδειξις. διὰ τόπων ἕτερα ἡμῖν παραγινόμενα. ὧν οὐδέ τι αἴτιον εὑρίσκομεν τούτων ἕτερον· καὶ ὁρισμὸς αὐτῶν ἐπιδεικτικὸς ἔστιν ἀπόδειξις. ὧν ἐν ὁρισμὸν αὐτῆς, οὐχ ἕτερον αὐτῆς ἀποδώσομεν ἀλλὰ ἐν αὐτὸ ἐν αὐτῇ· μονάδα λέγω εἶναι καθ' ἓν ἕκαστον τὴν ὄντων οἷ λέγονται. καὶ ὁρᾶται οὐχ ὑπῆρξε τί ἕτερον ᾧ ἐστὶ εἶναι μονάδα ἑπικολούθησεν. ὡς πρὸ τυχὸν ἡ τὴν γραμμῶν πρὸς ἀλλήλας κλίσις καθ' ἣν ἔστον, ἵνα ὀρθὴ γένηται. ὃ καὶ αἴτιον ὂν καὶ λόγος τῆς ἐρωτῆς, ἕτερον αὐτῆς ἐστὶ· ὀρθὴ γάρ ἐστι γωνία, ὅταν βεβαίως ἐπὶ βεβαίαν σταθεῖσα, τὰς ἑφεξῆς γωνίας ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς μονάδος οὗτος. οὐ γάρ πρότερόν φύσει τι πάρεξ οὗτος τοῦ καθ' αὑτὸ οὐ τὴν ὄντων ἑνὸς λέγονται, αὐτῇ ἑνὸς ἐστί. ἀλλ' ἅμα τε αὐτὴ ἐστι, καὶ καθ' αὑτὸ οὐ τὴν ὄντων ἑνὸς λέγεται. διὸ οὐδ' ἔστι αὐτῆς τὸ τί ἐστί, ἕτερον· ὧν δὲ τὸ τί ἐστὶ ἕτερον αὐτῶν ἐστί, ἔστι ἀποδείκνυσθαι αὐτὰς, δηλῶσαι αὐτῶν δ' ἀποδείξεως τὸ τί ἐστι. μέσον αὖ τὸ τῇ ἀποδείξει λαμβάνοντας ὡς πρὸ εἴρηται. ἐπεὶ δὴ τοίνυν τινὲς μὲν τὴν δει-

μονᾶς, ἀποδείξει καθ' ἕκαστον τοῦτο, ὡς δι' αὐτῆς αὐχφαινόμενοι. τίνος δὲ, τοῖς ἀποδείξεσιν οἱ αὐτοὶ εἰσιν; ἢ δεῖ μόνη αὐτῶν διαφέρουσας τινὲς δὲ, μηδ' ἕτερον τούτων, ἀλλ' ὑπάρχειν τοῖς ὅσης, ἀπλῶς ἀποδείξεως, διαφορᾶς καθ' εἶδος λοιπὸν τὰ τῆς ὁρισμοῦ σημαινόμενα. ὧν δι' ὀνομάτων διαφορᾶς καθ' εἶδος τὰ σημαινόμενα, τὴν πολλαχῶς ἐκείνα λεγομένων ἐστί. δεῖ αὖτα ποσαχῶς τε ὁ ὁρισμὸς ἔστι τάττεται λέγεται. καὶ τί ἐστιν ἕκαστον τὴν ὑπ' αὐτῆς σημαινομένων ἐπεῖν. ἵνα καὶ οὗ τοῦ ἕνεκεν εἰσῴμεν τίνος τε δι' ἀποδείξεως ἀναφαίνονται, καὶ τίνος ἀποδείξει ὁμοίως ἔστι. καὶ τίνος ἀποδείξεως ἔσθ' ἕτερα. δῆλον γάρ ἐστι καὶ ἐξ αὐχῆς, τί ἐστιν ὁρισμὸς ἀποδοθῶσαι ὑπέκειτο. ὡς ἀναγκαῖον ὂν μαθεῖν τὰς καθ' εἶδος διαφορᾶς τὴν ὁρισμῶν. καὶ ὡς ἔχει πρὸς πλῶ ἀπόδειξιν ἑνὸς ἕκαστον. εἰ δὲ καὶ ὡς γένος εἴποις ἂν ὁρισμόν, εἰς τοσοῦτος διαιρεῖσθαι ἕκαστα, οὐδὲν ἧττον διὰ τοῦτο διαφόρει πρὸς ἄλληλα γνώσκειν. καὶ πῶς ἕκαστον ἔχει πρὸς πλῶ ἀπόδειξιν πρῶτον οὖν λόγον τῆς ὁρισμοῦ ὁλοχερέσθον ἀποδίδωσιν. λέγωσαι εἶναι φάσκων ὁρισμὸν, λόγου τῆς τί ἐστι. ὃς εἶναι φανερὸν ἐκ τούτου ὅτι ὅλῳ τῷ τοιούτῳ λόγῳ καθυποβάλλονται, πάντα ταῦτα, ὁρισμοὶ ὀνομάζονται. ὡς καὶ αὐτὸ ὀνομάζεσθαι ὁρισμὸν, ἂν μόνον δηλοῦται τί σημαίνει τοιοῦμα. καὶ δὴ λεγέσθω ὁ μὲν τις εἶναι ὁρισμὸς, λόγος τῆς, τί σημαίνει τοιοῦμα. ἢ ὅ ἐστιν ἐστὶ τούτῳ. λόγος ὀνοματώδης. οὗτος γάρ, ἑτέρος μὲν, τῇ λέξει, τῆς προλαβόντος, τῷδε πράγματι, ὁ αὐτός· ἀλλ' ἡ διαφόρει καθ' γε πλῶ σύνοιαν, λόγον ἐπεῖ, τί σημαίνει ὁ ὄνομα, καὶ λόγον ὀνοματώδη. ὀνοματώδης γάρ δῆλον, ὅτι πρὸς μάλιστα ἀφορᾷ πλῶ τῆς ὀνόματος βούλησιν. οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς φύσιν σημαινομένου τινὸς πράγματος. δεῖ ἔτι οὖ τῷ τί ἐστι τελείωσιν, ἀποδίδωσιν ὁ, τί σημαίνει τί ἐστὶ τελείωσιν καθ' πλῶ τῆς τελείωσιν ὀνομασίαν. ἢ τὸ λόγον φάσκωσιν. ἢ δεῖ γάρ ὁ τί ἐστι λέγεται. ἢ ὧδε τῆς τῆς πράγματος ὑπάρξεως, ἢ ὧδε τῆς τῆς ὀνόματος σημασίας ἔλεγον τες δή· ὁ ὁρισμὸν ἐστὶν ἢ εἰδότες ὅτι ἐστὶν σημαίνει ὁ ὄνομα, οὐκ αὐτάρκως ἔχομεν τῆς αἰτίας τῆς προκειμένου. οὐδὲ τῆς ἡ αἰτία αὐτῆς ἐστι, ὅσον ἀφ' τῆς λόγου τοῦ γνώσκομεν. οὔτε εἰ αἰτία ὅλως αὐτῆς καὶ λόγος ἐστί· ἀλλὰ ζητοῦμεν ἔτι αὐτὸ, εἴγε καὶ ὧδε μὴ ὄντων ἐστὶν ὑπάρχει ὀνόματα κέμενα. εἰς γνῶσιν δὲ καὶ ἐπίσημον ἐλθεῖν τῆς εἶναί τι, ἀφ' τοιούτου χρόνου, τὴν χαλεπωτάτων ἐστί. εἴρηται γάρ καὶ πρότερον ὅτι ἀφ' συμβεβηκότων πειρᾶσθαι εἰς ἐπίσημον ἰέναι τῆς πράγματος, χαλεπὸν ἐστι. γάρ οὕτως εἰδέναι ἀ πράγμα, μὴ δὲ εἰδέναι ἐστὶ ἔστιν ἔστι μή, ἢ μόνον καθ' συμβεβηκός, κυρίως δὲ καὶ καθ' αὑτὸ, οὐκ συμβέβηκε ὑπ' τῷ πράγματι, τοιᾶσδε φωνῆς σημαίνεσθαι· σημεῖον δὲ, οἱ δέχεται ὑπ' καὶ τοῦτο σημαίνεσθαι. ὃ δὲ οἱ δέχεται ὁπωσοῦν οἷ καὶ τῷ αὐτῷ εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, δῆλον συμβεβηκός. ἐπεὶ τοίνυν ἐκ τῆς ὀνοματοδόθυος λόγου, οὐδεμίαν δεῖν αἰτίαν εἰδέναι τῆς πράγματος. οὐδὲ εἰ ἔστ' ὅλως αἰτία ἴσμεν αὐτοῦ, ὅσον ἐκ τῆς τοιούτου λόγου. ὥστε οὐδ' εἰ ἔστ' ὅλως. δῆλον πρὸ κενόν τί μὲν σημαίνει, σωίεμεν. τυχὸν ἀναφῦ πιν' φύσιν ἢ οὕτω πῶς. οὐκ ἴσμεν δὲ ὅτι δεῖ· οὐ' ἔτι μᾶλλον διότι δεῖ· ἐπεὶ δὲ πλῶ ὁρισμῆς λέγομεν. εἰς δὲ λόγος ὁ ὁρισμὸς καὶ εἰς κυρίως ὁ σὺ δηλῶν. ὡς σωφέχειν τῷ λόγῳ ἀ πράγματος ἔστ δὲ καὶ ἄλλως εἰς λόγος, εἴτε ὁ συμβεβηκὸς συμβεβηκότος κατηγορῶν, εἴτε καὶ ὁ συμβεβηκὸς, οὐσίας. ὧν οὐδεὶς οὕτως εἰς ὡς ὁ ὁρισμός. ὅτι δὲ ἀλλήλων ἕτερα τὰ ὑπ' αὐτῆς δηλούμενα. ὡς μὴ ὧ τι εἶναι ἰδ αὐτῶν. καὶ πρότασις μὲν, μάχ. πράγματα δὲ ἕτερα. πολλοῦ γε δεῖν εἰς ὁ σωδέσμῳ εἰς. ὡς ὁ λέγων ἀ οὐ ποιεῖ ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν ἀναγκαίως παρήχθη ἡ ὧδε τῆς, ποσαχῶς ὁ εἰς λόγος λέγεται, ζήτησις. οὐδεὶς οὖν ἕτερος οὕτως εἰς, ὡς ὁ ὁρισμός. δῆλον οὐδὲ ὁρισμὸς τίς αὐτῶν. ἐπεὶ μὴ ὧ τι σημαίνετε ἐκ τῆς σωτηθέντων αὖ ἐν ὅπερ ἴδιον ὁρισμοῦ. ὥστ' οὐδὲ ἡ ἰλιὰς ὁρισμὸς εἰ καὶ λόγος εἰς ἐστι. ὅτι μὴ ἁπλῶς εἰς ἀλλὰ σωδέσμῳ οὐδὲν δὲ ἧττον τὰ ὧδε τῆς οἷος λόγου λεγόμενα, καὶ πρὸς ἀ δεῖξαι μὴ ὄντα ὁρισμὸν ἐν ὀνοματώδη λόγον λυσιτελεῖ. εἰ γάρ σώσομεν ἐν ὀνοματώδη λόγον δῆλον σημαίνειν τῶν ἐν τῷ ὀνόματι καὶ ὥα εἶναι, διαταῦτα εἶναι καὶ ὁρισμόν. ἐπεὶ τῇ ἡ ἰλιὰς ἤγουν ἡ ὁρίνσις ἀπαξ ἡ ὧδε ἴ' οἷ ἰλίῳ γεγονότων ὁμήρῳ ξυντεθεῖσα, λόγος τε εἷς ἐστι πῶς καὶ ἐν σύνδεσμον. ἔχουσι γὰρ ἀλλήλων αἱ ἀχιλλῶδαι πάθει καὶ τοῖς σωδέσμοις σωλώουσι. καὶ προσέτι, τῶν ἐν δηλοῖ τῷ ὀνόματι ὁ λόγος ἅπας. ὁ γὰρ ἀ, ἰλιὰς ὄνομα σημαίνει, ὅσον εἰς πλάτος πάθει δηλοῦσι ἡ ὁρίνσις, ἔστω ὁρισμὸς καὶ ἡ ἰλιάς. νεῦ δὲ οὐκ αὐτὸ τοῦτο πρὸς ἀ εἶναι ὁρισμὸν ἐν λόγον. ἀλλ' ὁ ἀληθὴς ὁρισμός, εἰς τε ἔστι ἁπλῶς, καὶ οἱ καθ' οἷος δηλοῖ, μὴ καὶ συμβεβηκός. κἂν γὰρ πολλὰ τυχὸν εἴη ὀνόματα ἐξ ὧν ὁ ὁρισμὸς σύγκειται, ἀλλ' ὧ τι ἐκ πάντων ἔστιν ὁ δηλούμενα. καὶ τὰ τῆς ὁρισμοῦ οἷος ὄντος καὶ αὐτῆς. καὶ οὐ καὶ τὰ συμβεβηκός, οὐ γὰρ συμβεβηκὸς ἀ τί ἐστι καθ' ἕτερον δίδοται. ὧν οὐδέτερον οὔτε ὀνοματώδης ἔχει λόγος, οὔτε ὁ σωδέσμῳ εἷς. οὔτε ὁ ἅπλως μὲν εἷς μὴ ὧν δὲ ὁρισμός. οὔτε γάρ τινα ὑπάρξιν πράγματος καθ' ἑτέρου δηλοῖ ὀνοματώδης. ἀλλὰ μόνον πλῶ λέξιν διασαφεῖ πόθεν ἐλήφθαι. οὔτε μὴ καὶ τὰ συμβεβηκός. ἀλλ' ἢ μᾶλλον καὶ τὰ συμβεβηκός. καὶ τὰ σωδηλῶ γὰρ τὰ ὀνόματα. ὁ τοίνυν τοιοῦτος λόγος, οὐκ ἀν, εἴη κυρίως ὁρισμὸς. καθ' ὡς ἀριστοτέλης πρότερόν τε εἴρηκε καὶ νεῦ δὲ ὑπέμνησεν. ἐπεὶ ἡ τοῖς μὴ οὖσι μὲν ὀνομαζομένοις δὲ, προσαρμόσειεν ἄν. καὶ ἔστω οὗτος ἐς ὅρος ὅρου μὴ κυρίως ἀποδιδόμενος μεταβᾶσι δ' ἐφ' ἑτέρα ἀποδόσεις αἱ τοῦ

Diffinitio qd sit & quot sint eius species

Τὸ τί ἐστι dupliciter dici

Ab accidétibus vt eo scientiam rei difficile

Accidens rei est significari ab hoc nel illo nomine

Vacui diff. nata in tactilib

Quot modis dicitur ὁ λόγος. i. una oratio

Ilias an sit diffinitio quis sit una oratio qnó÷ una simplicit sed cóiunctioé una

Alexander Quinta colligit substatia animata sensibilis÷ animal homo÷ Sa. animata sensibilis. ergo homo÷ animal petit principiū

Quæ nam sint quæ proprie demonstrantur

διότι causæ est ingsitio, demonstratio autem causæ est redditio

Diffinitioné quodá modo p demonstrationé notá fieri

τί ἐστι → Diffinitio D2

μονάς

Altera diffo diffinitionis

Quomodo prædictũ genus diffinitionis positione & situ tantum a demonstratione differat exemplo mostrat quod idé facit in fine huius facici

Analyticus syllogismus cur dicatur demonstratio dicit. 1. propter quod

Demonstratio συνεχής

Cur syllogismi primæ figuræ appellentur συνεχῆς

Diffinitio quæ dicitur συμπέρασμα τῆς τοῦ τί ἐστιν ἀποδείξεως

ἀπόδειξις τοῦ τί ἐστιν

Quare quædá diffinitiones dicantur conclusiones τῆς τοῦ τί ἐστιν ἀποδείξεως

Dion, cupit nindictam
Cupientis nindictã, feruet sanguis circa cor
Diom feruet sanguis circa cor

Dion minor extremitas. χορ
Cupere nindictam mediũ
feruere sanguiné circa cor Maior extremitas

ωω ff. ωι

τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν. 33

χορὸ ἀρχαὶ τῆ ἐπιστημῶν, πρώτου καὶ ἀναπόδεικτοι. τοῦδε ὧν οἱ ἀποδεδομένοι ὁρισμοὶ, οὔτε ἀποδείξεις εἰσὶ τῆ θέσει διαφόρουσαι ἀποδείξεως, οὔτε μὴν συμπέρασματα ἀποδείξεως. ἐπεὶ μὴ δὲ ἀποδείξεις εἰσὶν αὐτῶν μὴ ὄντα. ἀλλ' αὐτοῖ μᾶλλον αὐτὰ καὶ ἀποδείξεων. καὶ αἴτια ἑτέρων. οὐκ αἴτιατοῖ τινῶν. καὶ ἔστι ὁ τοιοῦτος ὁρισμὸς θέσις τῆ τί ἐστι, ἀσπλὴ καὶ χωρὶς ἀποδείξεως. ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τοῦ ὁρίσασθαι τῆν τοιούτων ὁρισμῶν, χωρὶς πᾶσης ἀποδείξεως λαμβάνεσθαί τε καὶ τίθεσθαι. ὡς χορὸ καὶ περὶ ὁλίγου εἰρηται, καὶ ὁ εἶναι καὶ ὁ τί ἐστιν τῆν ἀρχῶν, ὥστε τίθεται. ὅτι χορὸ ἐστι μονὰς καὶ τί ἐστι μονὰς, ὁ ἀριθμητικὸς ὥστε τίθεται. ὁ μοίως καὶ ὁ γεωμέτρης. ὅτι ἐστὶ γραμμὴ. καὶ τί ἐστι γραμμή. καὶ οὔτε αἰτίαν ἔχει ὁ λόγος ὁ λέπτος γραμμὴ ἐστι μῆκος ἀσπλατές. οὔτε συμπέρασμα ἐστὶ ἀποδείξεως. ὅτι μὴ ἔστι αἰτία τις ἀεικτικὴ τὸ εἶναι γραμμῶ, ἢ τόδε, τόδε εἶναι αὐτὴν. ἀλλὰ ὅρος ἐστὶ ἀρχὴ. καὶ τις βούλοιτο τόδε τι ἀείξαι ὅτι γραμμή ἐστι, ἐκείνῳ τῷ λόγῳ τῆς γραμμῆς προσχρήσεται. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ αἰτίαν τοῦδε λαμβανόντα ὁρισμοὺ, σωὶ θέσει ἐλέγομεν ἀμ αὐτοῦ καὶ αἰτιατόν. καὶ θέσει διαφόρουσα ἀποδείξεως. καὶ θάτερον μέρος τοῦ ἑτέρου χωρίζοντες. λέγω δὲ, ὁ αἰτιατὸν, τοῦ αἰτίου, ὁρισμοῦ τι σημαινόμενον, τοῦ προτέρου ἑτέρου ἀποδεδομένου, συμπέρασμα ὄντα λέγοντες ἀποδείξεως, τί θάτερον μέρος τούτου τοῦ ὁρισμοῦ, λέγω δὲ ὁ αἴτιον, ὀνομάσομεν. καὶ τίνι σημαινομένῳ σὺν τούξομεν. καθ' ἑαυτὸ καὶ ὄντα χωρίζοντες ἢ πάντως τοῖς ἀποδείκτοις τουτί ἐστι θέσεσιν. ὡς χορὸ ἐκείνων οὐδεμία ἐστὶ αἰτία οὐδ' ἀποδείξεις, οὕτω δηλονότι καὶ τούτων, ἢ χορὸ τῆς αὐτιλυπήσεως ὄρεξις, οὐδεμίαν ἔχει αἰτίαν ἑτέρων δι' ὃ ὑπάρξει τῷ θυμῷ. ὥσπερ οὐδὲ ἡ γῆς αὐτίφραξις. δι' ὃ τῆ σελήνη ἐκλείπει. καὶ ὧδε τῆν ἄλλων ὡσαύτως τοιούτοι καὶ οἱ τῆν οὐσιῶν ὁρισμοί. οὐδὲ χορὸ αὐτῶν δῶμα ἐστὶν, εἰς αἰτία ἀναγαγεῖν καὶ αἴτιον. οὐδ' ἄλλο οὐ ταῖς οὐσίαις ἐστὶν αἴτιον, τῷ, οὐ ὅτι αἴτιον. ἐπεὶ χορὸ οὐσία ἐμψυχος ἀληθητική, τῷ ζῴῳ τουτόν. ὡς καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶν ἔζῳον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. διὸ οὐδὲ κυρίως ἀπόδειξις ὅταν οὐσίαν καὶ τὸ οὐσίαν συμπέρασμα τις μέσῳ αἰτίᾳ χρησάμενος τῷ τὸ μείζονος ὁρισμῷ. δύξειε χορὸ ἂν, αἰτεῖσθαι ἐστὶν ἐν ἀρχῆ ὡς καὶ πρότερον εἰρηται. δεῖ δὴ ἀναλαβεῖν καὶ ἔζαειθμῆσασθαι τὰ εἰρημένα. ἐστὶ μὲν οὖν πρῶτον ληφθὲν τὸ ὁρισμοῦ σημαινόμενον, οὐ χρὴ σωαπεδεῖσθαι τοῖς λοιποῖς. ὅτι μὴ δὲ ὁρισμός ἐστι κυρίως ὁ σημαίνων τοῦνομα τῷ ὀνόματι λόγος. ὥστε λείπονται δὴ τελέως ἔτι εἰς μλί ἐν ἀρχῆ πρώτου τοῦ, ἔζαετον ῥηθὲν τος αὐτῷ μεθ' ὃς πρότερον μλί, θέσις εἴρηται τοῦ τί ἐστι ἀναπόδεικτος. ἀκολούθως τοῖς σὺν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς δὲ τῆς πραγματείας εἰρημένοις. ἐπεὶ χορὸ πλὴ ἄμεσον αὐχλὴ, εἰς θέσιν διελόντες ἢ ἀείλωμεν, πλὴ θέσιν οὐδεμίᾳ εἰς ὑπόθεσιν καὶ ὅρον διείλομεν. συμφώνως οὖν ἐκείνοις θέσιν καὶ ταύθα ὁρίζοντοιοῦτον ὁρισμὸν ὠνομάζομεν. οὐδεμίᾳ δὲ λεγόμενος λόγος τουτέστι, ἀναπόδεικτος. λόγοι μὲν χορὸ καὶ οἱ λοιποὶ δύο τοῦ τί ἐστι. ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς ἀναπόδεικτοι. ἀλλ' ὁ μὲν ἀποδείξει ὁ αὐτὸς μόνῃ τῇ θέσει διαφόρων ὡς εἴρηται. ὁ δὲ συμπέρασμα ἀποδείξεως. εἰς μλί δή, οὗτος ἑτέρος δ' αὖ θέσεις, ὁ οὐδεμίᾳ ἀναγέαι μλὶ καὶ καὶ τὸ πλὴ λῆσιν ὧν πρῶτον λαμβάνεται ὁρισμός. συλλογισμὸς δὲ ὧν δυνάμει καὶ ἀποδείξις. δῆλον δὲ, πᾶσαι μόνη διαφόρειν ἀποδείξεως. ὁ αὐτὸν οὐ ἑαυτῷ καὶ ὁ αἴτιαν ἐν τῷδε ἔχων ὡς δύνασθαι αὖ ἐν συλλογισμὸν γίνεσθαι ὑ παλλαττομένης τῆς θέσεως. εἷς τος δὲ καὶ τελευταῖος, ὃς αἴτιαν ἐν ὧν οὐ τῷ ὁρισμῷ τῷ διαφόρουσι θέσει μόνη τῆς ἀποδείξεως, συμπέρασμα γίνεται οὐ τῷ πλὴ θέσιν τοῦ τοιούτου ὅρου ἀλλὰ τῆ εἶναι καὶ ἀποδείξειν γίνεσθαι. ἐπεὶ χορὸ οἱ τοιοῦτοι ὁρισμοὶ ὕλης καὶ εἴδους ὑπάρχουσι σωὶ θετοι, αἰτιόν ἐστι ὁ εἶδος τῆς ὕλης. δῆλον δὲ καὶ τὸ τοιόνδε εἶδος, τοιάδε ἡ ὕλη τοιφυκὶ α δέχεσθαι αὐτό. καὶ ἔστι μέρος μλὶ τὸ ὁρισμοῦ, λόγος ἐκ τῆς ὕλης. μέρος δὲ, λόγος ἐκ τοῦ εἴδους. καὶ οὐ τῇ ἀποδείξει μέζον ὁ αἴτιον λαμβανόμενον σωάγει ὁ αἰτιατόν. ἤτοι ὁ ἐκ τοῦ εἴδους, ὁ ἐν τῆς ὕλης. εἰ μή τις ὁρᾷ καὶ ὡς ποιητικὸν εἶναι αἴτιον, ἀποσβεννύμενον πῦρ τοῦ φόρου τοῦ οὐ τοῖς νέφεσι. καὶ χῆν αὐτιφράξουσιν, τῆς τοῦ φωτὸς τῆς σελλώνης σβέσεως. καὶ ἐπ' ἄλλων οὕτω τι. ὡσπερ δὲ οὐ ταῦθα τοῦδε τῆν ὅρων λέγεται, ὡς οὐ τῷ πρώτῳ εἰρῆται μικρὸν τοῖς λέξεσιν οὐ ἀλλάττοντα. ἐκεῖ μλὶ χῆ, ἐν μλὶ εἰρηκεν ὅρον αὐχλὴν ἀποδείξεως ἔτι, δὲ ἀπόδειξιν θέσει διαφέρουσαν ἀποδείξεως. ἐν δὲ συμπέρασμά τι ἀποδείξεως. οὐ ταῦθα δὲ ἐν μλὶ θέσιν τοῦ τί ἐστι ἀναπόδεικτον. ἡ χῆ αὖ ἐν, λόγον τοῦ τί ἐστι ἀναπόδεικτον. ἡ χῆ αὐχλὴ τῆς ἀποδείξεως, ἀναπόδεικτος. ὑφ' ἑαυτὸν ἐν ἔχουσα πλὴ ἀπόδειξιν. οὐκ ὥστε κειμένη δὲ ἀποδείξει. ὅρος δὲ οὖσα, καὶ θέσις ἐστὶ καὶ λόγος τοῦ τί ἐστι. ἔστιν ἐν ἑτέρου, πῆ μλὶ λόγου δηλοῦσα τὸ τί ἐστι πῆ δὲ τοῦ τί ἐστι θέσει διαφέρουσα τῆς ἀποδείξεως. πῆ δὲ, συλλογισμὸν τοῦ τί ἐστι θέσει διαφέρουσα τῆς ἀποδείξεως. ἐν δὲ τί τον, τῆς τοῦ τί ἐστι ἀποδείξεως συμπέρασμα. ἀπὸ τουτὰ τοῖς οὐ τῷ πρώτῳ εἰρημένοις ἐστὶ διελὼν δὲ ἐν τῇ ἀποδείξει ἴσον δύναμοῦται ὁρισμόν. θάτερον μλὶ αὐτοῦ μέρος ὁ ἐκ τῆς ὕλης, συμπέρασμα ἐρῆκεν ἀποδείξεως. θάτερον δὲ, ἡ οὐ λιπεν. ἢ δῆλον, ὡς καὶ αὐ ἐν ὄντα θέσιν τοῦ τί ἐστι, ἀναπόδεικτον. ἀμέσω χορὸ ἡ ἀπόδειξις καὶ αὐτὸς τῷ ἐστὶ καὶ αὐτὸς τῷ ἐστὶ μλὶ ὑπάρχει ἐκ τοίνυν τῆν εἰρημένων φανερὸν γέγονεν. ὅτι οὐκ ἀποδείκνυται μλὶ οὕτως ὁρισμὸς, ὥστε διὰ ἀποδείξεως σωάγεσθαι αὐτὸν ἡ κατὰ τοῦ ὁρισμοῦ. καὶ δηλοῦσθαι δι' αὐτῆς ὅτι οὗτος ὁ ὁρισμὸς, τοῦδε τοῦ ὁρισμοῦ ὁρισμός ἐστι. καὶ ὅλως, οὐκ ἀληθεία

De principijs immediatis pulchra & de eorũ diffinitumbus & demóstratiombꝫ

De diffinitombus substantiarũ

Repetitio antecedentium

forma causa est materiæ. propter. n. talé formá talis materia apta nata est accipere illam.

Quæ hic de diffinitione dicta sunt, eadé in primo dicta fuerunt paru uerbis immutatis

συμπέρασμα ἀποδείξεως

Diffinitio æqualés demóstrationi

ὁρισμοῦ εἶναι ἀπόδειξιν· ὅτι δὲ οὐ τῷ δείκνυσθαι ὁ πρᾶγμα ὅτι ἐστί, δῆλόν ἐστιν· ἐνδέχεται γὰρ καὶ μὴ ὄντος τοῦ πράγματος ἀναφαίνεσθαι. καὶ ὅτι εἰσί τινες ὁρισμοὶ, ἤδεσι μόνη τῆς ἀποδείξεως διαφέροντες· ὡς καὶ συλλογισμοῖς ἐοικέναι τούτους πρόπον τινά, καίτοι ὄντες ἀπόδειξις ὁρισμοῦ. καὶ ὁρισμὸς ὁ αὐτὸς ἀποδείξει· ἔστι δὲ καὶ τίνες εἰσὶν ὁρισμοὶ ἐφ' ὧν ὁ ἐρημένον θεωρεῖται. οὐ γὰρ ὧδὶ πάντων ἔστιν ὅτι. ἀλλ' ἐπὶ μόνων ἐκείνων οἱ ἤδεσι μόνη τῆς ἀποδείξεως διαφέρουσιν· ἢ καὶ ὅτι εἰσὶν ὁρισμοὶ τινὲς οἱ δι' ἀποδείξεως συμπεραίνονται. τῶν μὲν γὰρ πλὴν αἰτίαν τοδὶ ἐχόντων ὁρισμῶν. καὶ τῶν ἀναποδείκτων θέσεων. ἔστι δὲ τῶν καθ' ἕδος μέσος ἢ πλὴν αἰτίαν λαμβανομένων, οὐκ ἔστι ἀπόδειξις. οὐ δὲ δι' ἀποδείξεως συμπεραίνονται. οἱ δὲ γε συμπεράσματά ἐσιν ἀποδείξεων. τούτων ὅτι μὲν ἀπόδειξις· οἱ γὰρ τοιοῦτοι, δι' ἀποδείξεως δείκνυνται. καὶ ἔστιν δὲ ὅλλον γένος. πολεχῶς ὁρισμὸς λέγεται. καὶ πρὸς τούτοις, πῶς ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ τί ἐστι δείκνυσι καὶ πῶς οὔ· ὡς μὲν γὰρ συναποδείξει μέσος τι θέμενος, δείκνυσιν· ὡς δὲ συμπέρασμα γινόμενος ἀποδείξεως, οὐ δείκνυσιν ἀλλὰ δείκνυται· ἢ ὅτι πολλῶν ὄντων σημαινομένων τὸ ὁρισμοῦ, οὐδεὶς ἄλλος δείκνυσιν ἢ μόνον ὁ ἤδεσι διαφόρων τῆς ἀποδείξεως. καὶ τίνων ἐστὶ ὁρισμὸς καὶ τίνων οὐκ ἔστι. τῶν μὲν γὰρ ἀπλῶν ἐστὶ ὁρισμὸς τῶν δὲ σὺν ἤδεσι, οὐχί. ὁ γὰρ ὁρισμὸς, λόγος ἐστὶ. οὗ καθ' ὃδε ὅλων μὴ κατὰ συμβεβηκός. ὥστ' ἔστι οὗ εἴη καθ' ἕαυτὸ μὴ μεριζόμενον διαφόρεις πῆσιν ἐξ ὧν οὐκ ἔστι μία τῆς φύσις, τούτου ἔστιν ὁρισμός. τὸ δὲ μὴ οὕτως ἔχοντος, οὐκ ἔστιν. ὁ γὰρ ἄνθρωπος ὧδὶ πως ἔχει, οὐκ ἔστιν ὁρίσασθαι καθαυτό. ἀλλ' ἢ ὡς πρόταση· πῶς τε ἔχει πρὸς ἀπόδειξιν. ὅτι θέσει διαφέρει τῆς ἀποδείξεως, ὁ μὲν αἰτίαν ὧδὶ ἔχων λόγος καὶ πῶς οὐ δέχεται τὸ αὐτὸ εἶναι ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν, καὶ πῶς οὐκ οὐ δέχεται. καὶ τὸ μὲν γὰρ εἶναι ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν, ὁ αὐτὸς, οὐκ οὐ δέχεται· ἄλλως δὲ καὶ ἄλλως ἑνὶ εἶναι ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν, οὐ δέχεται ἀν. οἷον σελήνης ἔκλειψιν· ἄλλως μὲν ὁριζόμεθα ἄλλως δὲ ἀποδείκνυμεν. τί ἐστι σελήνης ἔκλειψις· στέρησις φωτὸς ἀπὸ γῆς αὐτιφράξεως· ἡ σελήνη αὐτιφράττεται. ὁ αὐτιφραττόμενον ἐκλείπει ἡ σελήνη αὖρα ἐκλείπει. ὥστε διάφοροι οἱ πρόποι δι' ὧν ὁρίζεταί τε καὶ ἀποδείκνυται ἀλλ' οὐχ οἷς καὶ ὁ αὐτός.

Ὡς μὲν τοίνυν λαμβάνεται ὁ τί ἐστι καὶ ὁρίζεταί τε καὶ γνώριμον γίνεται, εἴρηται πρότερον· ὑπολόγους εἰπὼν αὐτικειμένως ἀλλήλοιν ὅσον πρὸς ὁ φαινόμενον. ὥσε μὲν, ὅτι οὐκ ἔστι ὁ τί ἐστι ἀποδείκνυσθαι. ἔτερον δ' ὅτι δι' ἀποδείξεως βουλεύσεται ὁ τί ἐστι. καὶ ἀμφοτέροις συσὰς, νεῦ ὡς πρὸ ἀπόφασιν ἐκφέρει τοῖς λεγομένοις· τίνα μὲν γὰρ φησι τρόπον λαμβάνεται ὁ τί ἐστι καὶ γνώριμον γίνεται, εἴρηται πρότερον. καὶ οὐκ εἶπεν ἀποδείκνυται ὁ τί ἐστι ἀλλὰ λαμβάνεται καὶ γνώριμον γίνεται. οὐ γὰρ πρὸ ἀγεται διὰ τῆς ἀποδείξεως σωμακόμενον. ἀλλὰ τῆς τῷ διότι ἀποδείξεως προβαινούσης, ἀναφαινόμενον αὐτὸ λαμβάνεται. ἢ γνωρίζεται ὅτι τούτου ἐστὶ ὁρισμὸς τῷ ζητουμένου. διὸ καὶ ἐποίγει.

Ὥστε συλλογισμὸς μὲν τῷ τί ἐστι, οὐ γίνεται οὐδὲ ἀποδείξις· ὅλον μέν τοι ὀφ συλλογισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως.

Εἰς δύο τῷ παρόντος λόγου διηρημένου. θάτερον μὲν αὐτῷ μέρος, τὴν, πρότερον εἰρημένων ἐστὶ πίκρισις. θάτερον δὲ, τὴν μετ' ἐκείνα ὡς πρὸ κατάθεσις· ὡς μήτ' ἐκείνα μήτε ταῦτα διαπίπτειν τῷ ἀληθοῦς. καθ' ὃν τρόπον ἐφ' ἑκατέρων τῶν μερῶν αὐδέχεται κρατεῖν πρὸ ἀληθειαν· ὡς γὰρ, φησὶν ἐκ τῶν εἰρημένων αὐαπέφαντται, συλλογισμὸν μὲν τῷ τί ἐστι οὐδένα ἔστι· εἰ δὲ μὴ συλλογισμὸς, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἀπόδειξις. ὀφ μά τοι συλλογισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως δῆλον ἐστι καὶ αὐαφαίνεται. τῆς γὰρ τῷ διότι ἀποδείξεως προβαινούσης οὕτως ἐκφαίνεται. εἶπον δὲ ὀφ συλλογισμοῦ, ἐπήγαγε καὶ ὀφ ἀποδείξεως. ὡς πρὸ ἐφ' ὧν ὁ συλλογισμοῦ ἢ τοι δι' ἀποδείξεως. οὐ γὰρ ὡς ἔτυχε καὶ ἐκ τῆν τυχόντων γινομένου συλλογισμοῦ, ὁ τί ἐστι αὐαφαίνεται. ἀλλ' ἀποδεικτικοῦ καὶ ὁ διότι παρεισιόντος τοδὶ τῷδε ὑπάρχει.

Ὥστ' οὐτ' ἄνευ ἀποδείξεως ἔστι γνῶναι ὁ τί ἐστι οὐ ἔστι αἴτιον ἄλλο. ἀλλ' οὔτε ἔστι ἀπόδειξις αὐτῷ. ὡς πρὸ καὶ οὐ τοῖς διαπορήμασιν εἴπομεν.

Νῦν μὲν φησι γίγνεσθαι ὡς τὰ μέγιστα ἡ ἀπόδειξις σωτελεῖ πρὸς ὁ τί ἐστι. καὶ τοσοῦτον, ὡς μὴ ἄνευ ταύτης εἶναι γνῶναι ὁ τί ἐστι. καὶ αὖθις ὅτι οὐκ ἔστι ἀπόδειξις τῷ τί ἐστι. ὡς τὴ τῷ ζητου διαφορᾷ, ἀλλήλοις τοὺς λόγους ἀμφοτέρους σωδέχεσθαί τε καὶ συμβιβάζεσθαι. οὐ γὰρ ἦν αὐτοῦ τρόπον ἄνευ τε ἀποδείξεως οὐκ ἔστι γνῶναι ὁ τί ἐστι καὶ οὐκ ἔστι ἀπόδειξις τῷ τί ἐστι. ἀλλ' ὡς μὲν συμπέρασμα δι' ἀποδείξεως σωκομενον, οὐκ ἔστι ἀποδεῖξαι ὁ τί ἐστι. ὡς δὲ τῆς ἀποδείξεως προβαινούσης αὐαφανόμενον, οὐκ ἔστι ἄνευ ταύτης γνῶναι ὁ τί ἐστι· ὥστε πρότερόν τε καλῶς ἐλέγετο μὴ εἶναι ὁ τί ἐστι ἀποδεικνυσθαι· ἢ ναῦ δὲ καλῶς ὁ πρὸς ἓν ὁρισμὸν τῶν ἀποδείξεως χρήσιμον παραδέδοται διαπορήματος ὃ, δῶ πρῶτον λόγους ὠνόμασε. διότι παντελῶς ἐδόκουν ἀλλήλων ἀλλοτριωτὸ ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξιν, καίτοι οἰκείωσιν σχεδὸν τὴν πρὸς ἀλλήλας ἔχοντα. ὡς μὴ ὁρισμὸν οἰόμενοι δι' ἀποδείξεως αὐαφαίνεσθαι. μὴ αὖθις ἦ. ὁ τί ἐστι, αὐρχὴν ἀποδείξεως εἶναι πῶν ὃ μὴ ἄνευ ἀποδείξεως ἦ. γνῶναι ὁ τί ἐστι, προσέθηκεν. ὃ δεῖ αἴτιον

ὁ τί ἐστιν ἄλλο. οὐ γὰρ πάντως οὐδὲ ὧδὶ πάντων ὁρισμοῦ ἀληθὲς, ὁ, μὴ ἄνευ ἀποδείξεως ὁ τί ἐστι γνῶναι. ἀλλ' οὐθὲ ἐστὶ αἴτιον ἄλλο. τοῦτ' ἔστιν οὐθὲ μὴ τοῦ ὄντος ὁ αἴτιον καὶ αἰτιατόν. ἤτοι ὁ ὁρισμὸς καὶ ὁ ὁρισθὲν. ἢ οὐ ᾧ ὁρισμῷ ἄλλο μὲν ἐστὶ αἴτιον ἄλλο δὲ αἰτιατόν. ὥσπερ ὧδὶ τῷ θυμοῦ καὶ τῆς ὀργῆς τῆς καὶ τῆς σελληνιακῆς ἐκλείψεως εἴρηται.

Ἔστι δὲ τῶν μὲν ἑτέρου τι αἴτιον τῆν δ' οὐκ ἔστιν· ὥστε δῆλον ὅτι καὶ τῶν τί ἐστι τὰ μὲν ἄμεσα ἀρχαί εἰσιν. ἃ καὶ εἶναι καὶ τί ἐστιν ὑπο θέσθαι δεῖ· ἢ ἄλλον τρόπον φανερὰ ποιῆσαι.

αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν τιμᾶ εἰσὶ τῷ, οὗ ἐστὶ αἴτιον ἄλλο. δεῖ γὰρ φησιν εἰδέναι ὅτι τῆν μὲν ἑτέρου τι ἐστὶν αἴτιον· τῆν δ' οὐκ ἔστι. τοῦτ' ἔστι δηλῶς ἐστὶ δειελεῖν τὰ αἰτιατὰ ἢ τὰ αἴτια· ὡς εἶναι τῶν αἰτίων τὰ μὲν πάντα τοῖς αἰτιατοῖς· τὰ δ' ἕτερα. καὶ εἴρηται ἤδη ἱκανῶς πρὸ τε τούτων καὶ τῶν ἑξῆς. τὸ δὲ, λόγος δὲ ἐστὶ δηλῶς, μεσεμβολιμά ἐστι. εἰς ἣν πρὸ τῷ ὅρου λόγου συμβαλλόμενον. ἐπεὶ γὰρ οὐα μὲν λόγου εἴρηκε ἓν ὀνόματι δοὺς· εἶτα καὶ οὐα λόγου ἔμελλε λέγειν ἓν δηλοῦται τὸ τί ἐστι. ἢ ἐφεξῆς ἑτέρους. ἔστι δὲ καὶ καθ' ἑτέρου τρόπον εἰς λόγος. ὡς σωδέσμῳ εἰς καὶ μὴ ὡς ὁρισμὸς, ὁ δι' οὗτ' ἀναγκαίως καὶ ποσαχῶς εἰς λόγος λέγεται, παρεδήλωσε. πρὸ δὲ τῆν ἄλλων οἰκεῖα μὴ πλείονος λόγου δεῖν ὡς ἱκανῶς εἰρημένων τῶν πρότερον.

Ἐπεὶ δ' ἐπίσταται οἰόμεθα ἕκαστον ὅταν εἰδῶμεν πῶν αἰτίαν. αἰτίας δὲ τέτταρας. μέα μὲν, τὸ τί ἦν εἶναι. μέα δὲ, τὸ, τίνων ὄντων ἀνάγκη τοῦτ' εἶναι. ἑτέραν δὲ, ἢ τὸ τί πρῶτον γράφεται ἐκίνησε ἐκίνησε. τετάρτη δὲ τὸ, τίνος ἕνεκα, ποῦσιν αὐτοῦ, δῆλον τῷ μέσου δείκνυσθαι.

Περὶ μὲν τῷ ὅρου ὅτι ἑτέρος ἀποδείξεως. καὶ ὅτι ἑτέρα μέθοδος ἡ ἀποδεικτικὴ, τῆς ὁριστικῆς. καὶ ὅτι ὅρος οὐκ ἀποδείκνυται μὲν οὐδέχεται δὲ ποτε ἀποδείξεως γινομένης, ὁρισμὸν τῇ ἀποδείξει συναναφαίνεσθαι. καὶ πότε ἔστιν καὶ ὧδὶ τίνων ἐστὶ, εἴρηται ἱκανῶς. ἐπεὶ δὲ δῆλον μέσου αἰτίου ἡ κυρίως ἀπόδειξις γίνεσθαι πέφυκεν. οὐ μόνον δὲ ὁ ὁρισμὸς, αἴτιον ἀλλ' ἔστι καὶ ἕτερα, ἀναγκαῖον ποδὶ πάντων ὧδὲ ἔχειν. ἀπορεῖ μηποτε μόνους τε καὶ τοὺς γένος ὁποσε ἢ τί ἐστὶ καὶ τὰ αἴτια καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦτο. ἢ εἴπον τοὺς ὅπως ὅτι ἕκαστον αὐτῶν μέζον ὅρον ἡμῖνους ποιῆσαι ἀπόδειξιν αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, τέσσαρες καὶ τοὺς γένος εἰσί. μέα μὲν, ἓν ἦν ἔστιν. ἢ τί ἓν εἶναι. ἤγουν ὁ ὁρισμὸς καὶ ὁ εἶδος μέα δὲ ἡ ὕλη ἓν δεῖ προυπάρχειν ἵνα ὁ οὖλον εἶδος αὐτῇ ὧδὶ γένηται. ἑτέρα δὲ, ὁ ποιητικόν. ὃ καὶ πῶς αὐχωρίζω τῆς ὧδὶ ὁ εἶναι μεταβολῆς ὧδὶ χορηγεῖ τῷ γινομένῳ. ἢ πῶν ὕλιν μεταβάλλον, ὁ δῶ ἀμεσεῖται πρὸς πῶ οὐ δύνεται. ἢ ὅπερ ἀποδέον ὁ ὑποκείμενον ἢ ἄλλως πῶς μεταβάλλον τὸ καὶ κινοῦν, ὁ εἶδος πρὸς ὃ πέφυκεν, οὐ αὐτῷ ποιεῖ ἀναφαίνεσθαι καὶ ὧδὶ τούτοις τετάρτην, ὁ τέλος οὗ ἕνεκα. ἢ ὧδὶ ὁ ἓν μεταβολὴ ἢ καὶ αὐὁ ὁ πρᾶγμα γίνεται ἢ δεῖ μὲν ἓν αἰτίαι, οὐ τοῖς ὡσπερ δὲ ὁ ὅρος τῆς τῷ διότι ἀποδείξεως προβαινούσης αὐαφαίνεται. μέσος οὐ αὐτῇ δυεισιόμενος, οὕτω καὶ τὰ λοιπὰ αἴτια. καὶ ὧδὲ μὲν τῷ τί ἐστι, εἴρηται ἱκανῶς πῶς δι' ἀποδείξεως δυεισκεται. ἑητέον δ' ἤδη καὶ ὧδὲ τῶν λοιπῶν πῶς καὶ αὐτοῖς φανερὰ ποτε γίνονται ἐκ τῷ λαμβάνεσθαι μέσους τοὺς ἀποδείξεσιν. τοίνυν πῶς καὶ αὐτόθεν ὀφ αὐτῆς δῆλον τῆς ἀποδείξεως. ὁπόταν γὰρ λέγωμεν ὅτι τούτου ὄντος, ἀνάγκη τόδε εἶναι, οὐ δῆλα τοὺς προτάσεις αὐ ἐστὶν ἀλλ' ἢ μᾶλλον δῆλα· ἓν μέσοις δυεξεισι λέγεσθαι. ὅτι προτάσεως μιᾶς οὔσης, οὐκ αὐεῖη ἀποδείξις. οὐ δὲ γὰρ συλλογισμός. τοὐλάχιστον δὲ, δύο εἶναι τοὺς ἀναγκαῖον. τῷ μέσου δὲ ὄντος οὗσ, οὐτως ὀφ ἀναγκαίως ἔχεται. ὁ συμπέρασμα ἐπεὶ οὖν ὁ ἀναγκαῖον οὐ τοῖς αἰτίοις τῷ ὑλικῷ πρὸς ἀλλήλους ἔχεται. ἐστὶν δὲ ὁ μέσος ἔχει τὸ συμπέρασματος ὧν αἴτιος. καὶ αὐτῆς τῆς τῆν προτάσεων πρὸς ἀλλήλας κοινωνίας τε καὶ συνδέσεως, εἴη οὐ ὡς πρὸ ὑλικῶν αἴτιον τῷ συλλογισμοῦ ἢ συλλογισμὸς ἐστὶ. καὶν πρὸς ὁ πρᾶγμα ἢ πρᾶγμα, καὶ ἄλλό τι γένος αἰτίας αἴτιός ποτε λέγωμεν ὁ τὸ ἀναγκαῖον δι' ἄλλο. ὁ μὲν ἁπλῶς τόδ' ὀφ ἐστὶ τοῦδε ἕνεκα. ὁ μὲν οὖν ἁπλῶς, ὑπάρχει τοῖς ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσι. ὁ δ' ὀφ ὑποθέσεως, ἢ τοῖς ὡ γίνεσί τε καὶ φθορὰ ποῖσι. διὸ καὶτ' ἐπ' ἐκείνων μὲν, αὐτὸ τὸ ἀναγκαῖον ἀεὶ τῶν ἡγουμένων πρὸς τὰ ἑπόμενα. καὶ αὖ πάλιν· τῆν γὰρ ἡγουμένων κινουμένων, ὀφ ἀναγκαίως κινεῖ καὶ τὰ ἑπόμενα. καὶ αὖ πάλιν· ὧδὶ δὲ πῶν ὡ γίνεσι, οὐχί. εἰ γὰρ ἔστι οἰκεῖα, ἀνάγκη εἶναι τόδε καὶ τόδε ὅδε φθορὰ πρὸς αὐτὴν· οὐμὲν οὖ καὶ τόδε, ὀφ ἀνάγκης καὶ οἰκεία. ὁ τοίνυν ὀφ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον, δύρεν δῆλα καὶν τοῖς συλλογισμοῖς καὶ τοῖς ἀποδείξεσι. πάλιν αὖ πάλιν. ἐκεῖ μὲν γὰρ εἰ ἔσται ὁ τέλος ἢ ὁ εἶδος, ἀνάγκη εἶναι τὰ πρὸς αὐτό. οὐμὲν εἰ ἐκείνα ὀφ ἀνάγκης καὶ ὅδε· οὐ ταῦθα δὲ, εἰ ὁ μέσος ἢ αἱ προτάσεις, ἀνάγκη καὶ ὁ συμπέρασμα. οὐμὲν εἰ ὅδε, ὀφ ἀνάγκης κἀκεῖνα. οὐ δέχεται γὰρ ἐκ φυσῶν ἄλλως πῶς συναχθῆναι συμπέρασμα. καὶ οὕτω μὲν ὁ μέσος, ὡς ὕλην αἴτιον λέγεται ὡς ἐφ' αὐτῷ τῷ συλλογισμοῦ καὶ τῆς ἀποδείξεως. διότι καὶ αὖθις ἡ ἀνάγκη τῷ ἐπεσθαι ὁ συμπέρασμα. ἐστὶ δὲ καὶ ὁ δῆλος ἀποδῶναι πῶς ποτε ὁ ὑλικὸν αἴτιον, μέσον οὐ τῇ ἀποδείξει λαμβάνεται. οἷον διότι φθορὰ τὰ ἡμέτερα σώματα· ὅτι ὀφ οὐαντίων συγκειται ἐκ γὰρ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ ὁ ἐηροῦ καὶ ὑγροῦ παῦτα δ' ἐναντία τὰ ἡμέτερα σώματα ὀφ οὐαντίων συγκειμένα, φθαρτά· τὰ ἡμέτερα ἄρα σώματα, φθαρτά· ὁ δὴ μέσον οὐ ταῦθα, ὑλικὸν δεῖ αἴτιον. ὀφ ὧν ὡς

Breuis repetitio antecedentium

Quae possint diffiniri & quae non possint & qd sit diffinitio

τὸ τί ἐστιν

Non ex quocunq; syllogismo aperitur & ostenditur τὸ τί ἐστι sed demonstratiuo & qui dicat causam cur hoc insit huic.

Quo pacto plurimum conducat demonstratio πρὸς τὸ τί ἐστιν adeo ut sine illa nequeat sciri τὸ τί ἐστιν & rursus non sit demonstratio τῦ τί ἐστι

Quorundá alia est causa. quorundam eadem cũ causato μεσεμβόλιμα

Diffinitio Diffinitio proprie dicta mediante causa fieri consuevit.

Causae. 4. quarum a est. qd ÷ esse. 2. diffinitio & forma Causa Materialis forma immaterialis

Quando dicimus hoc existente necesse ÷ hoc sequi nó de propositionibus id dicitur sed magis de medio

Necessariú duplex est. Alterũ simpliciter. Alterũ ex hypothesi.

Scire rem arbitramur cũ
ndo causam cognoscim?

Demonstratio propriè dicta mediũ terminũ habet causam rei

Τί ἐστιν ἤτοι τοῦ ὅτι

ὕλης τὰ ἡμέτερα σώματα, παῦται τοῖς ἐναντία ἔδει· πόλιν δὲ ὅτι ὁ χαλκὸς ὕδωρ ἢ διότι πολὺ ᾗ ἀδρῶς ἔχει· καὶ ἔστιν ἐκ τῆς ὕλης ἀποδεῖξαι. ὁ χαλκὸς, πολὺ ᾗ ἀδρῶς ἔχει· πᾶν γὰρ πολὺ ᾗ ἀδρῶς ὕδωρ. ὁ χαλκὸς αὖρα, ὕδωρ. τοῦδε δὲ τῶν λοιπῶν αἰτίων, ὁρῶμεν ἐξῆς πῶς λέξιν ἐπιδεχόμενα.

Ε πεὶ δ' ἐπίσταμεθα ὁ ἰόμενοι ὅταν εἰδῶμεν πῶς αἰτίαν.

πειδὴ πρῶτον εἴρηκεν ἥδη ὅτι ἡ κυρίως ἀπόδειξις μέσου ὅρου ἐν αἴτιον τοῦ πράγματος λαμβάνουσα, ἐκ τούτου τὸν ὁρισμὸν ἀναφαίνει, μέσον εἰ ταύτην τιθέμενον ὡς εἶδος ὄντα καὶ αἴτιον. ἵνα μήτις οἰηθεὶς ὅτι καὶ ἑτέρων ὄντων αἰτίων, μόνος ἐκ τούτων ὁ ὁρισμὸς, μέσος λαμβάνεσθαι πέφυκεν οἷ τοῖς ἀποδείξεσι. τὴν δὲ λοιπὴν οὐδὲν οἷ συλλογισμῷ λαμβάνεται μέσον ἡ ὁ λαμβάνων παρὰ τὸν ὅρον, μέσον αἴτιον ἕτερον, συλλογίζεται μὲν οὐκ ἀποδείκνυσι δὲ, διὰ ταῦτα προστίθησι, τέτταρα λέγων εἶναι τὰ αἴτια καὶ διὰ τί ἀποδίδοντες, ὥσπερ ὑμεῖς παισίν φησι τῶν αἰτίων οὐσῶν. τοῦ τί ἐστιν εἶναι. ἤτοι τῆς ἕδους. τῆς ὕλης. τῆς ποιητικοῦ. τῆς τελικοῦ, πᾶσαι αὗται, διὰ τῆς μέσου δείκνυται διὰ τῆς μέσου λαμβανόμενα οἷ τοῖς ἀποδείξεσιν ἀναφαίνονται. τῆς μέσου γὰρ ἀποδιδομένου πῆ μὲν οὕτως πῆ δ' ἑτέρως. διότι τόδε ἢ τόδε ἐστὶ, ἑκάστη αὐτῶν ἀναφαίνεται. ᾗ ὅπως μὲν ὧδε τῆς ὅρου ἔστιν γίνεται, εἴρηται ἱκανῶς. ἑπόμενα δὲ καὶ τοῦδε τῆς ὕλης σαφῆ παραδείγματα. εἰρήσεται δὲ καὶ τοῦδε τῶν λοιπῶν μετὰ τῶν προκειμένων σαφήνειαν.

» Ε πεὶ δ' ἐπίσταμεθα ὁ ἰόμενοι ὅταν εἰδῶμεν πῶς αἰτίαν. »

Κοινὴ φησὶ δεῖν οὐσία, ὅτι τότε ἐπίστασθαί τις ὅταν πῶς αἰτίαν εἰδῇ τοῦ πράγματος. ὡς μὴ ἄλλως εἶναι ἐπίστασθαι ἢ τῆς αἰτίας γινωσκομένης. εἰ δὲ τέτταρές αἱ αἰτίαι, κατὰ τοὺς τέτταρας διελθεῖν γίνεσθαι καὶ τοὺς ἐπισήμους. εἰσὶ δὲ οὗτοι, ὡς ἀπαριθμεῖται αὐτός· πρῶτον δὲ ᾗ εἰδικὴν καὶ ᾗ ὕλικὴν ἔτα ξει, ὡς σωτεταγμένα τῷ πράγματι. ᾗ δεῖ γνωρίμως τόδε. ᾗ δὲ εἶδος, τῆς ὕλης πρῶτον, ὅτι τὸ κρεῖττον αὐτῆς, καὶ ὅτι ἀφελέστερον καὶ φανότερον. δεῖ ἀφαιρέσεως γὰρ ἥδε καὶ αὐτοῦδεν κατὰ τὰ λαμβανόμενα. τὸ δὲ τελικοῦ, ᾗ ποιητικόν. ὅτι ᾗ μὲν πρὸ τὸ πράγματος. ᾗ ὃ τῇ ὑπάρξει τὸ πράγματος ἐπί τε τὴν φυσικὴν ἐπί τε τὴν τεχνικὴν ἐπακολουθεῖ· καὶ τῇ συνοίκειαν τὸ ποιοῦντος, τὸ ποιουμένου πρότερα καὶ ὕστερα δὲ αἰτίαι ταύτας ἀπαριθμεῖται. ᾗ ὀργανικὸν καὶ τὰ λιμπάνων καὶ ᾗ παραδειγματικὸν. δεῖ ᾗ πάντα γοῦν φυσικὰ εἶναι. πῶς δὲ φύσιν προσχρῶνται τοῖς κινητοῖς, οὐδενὶ ὡς ὀργάνῳ χρῆσθαι. οὐδὲ γε πρός τι ἀφορᾶν ὡς πρὸς προκείμενον καὶ προαιρούμενον ὀνομάζει δὲ ᾗ μὲν εἰδικὴν, τῷ εἶναι. ᾗ γὰρ τί καὶ ὁ οὐσιώδης λόγος τοῦ πράγματος, ᾗ εἶδός ἐστι· πῶς δὲ ὕλικὴν, τῶν ὄντων ἀνάγκη τοῦτ' εἶναι. ὡς δεῖ πῶς ἀναγκαίων χρείαν τῆς τῶν τοιούτων εἰδῶν σώσεως, ὑπαρχούσης αὐτῆς. ὥσπερ γὰρ εἰ ἔστι οἰκία, ἀνάγκη τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους εἶναι· καὶ ἁπλῶς ὡς ἂν αὕτη κατὰ τέχνην συνέστηκεν· ὡς οὐκ ἂν σώσαίσης, αὐτῆς εἰ μὴ ἐκεῖνα ἴοι, οὕτω καὶ εἰ ὑγεία ἔστι ἡ ἄνθρωπος ἢ τι τῶν φυσικῶν εἰδῶν ἕτερον, ἀνάγκη τὸ δὲ εἶναι ἢ ἔσεσθαι ὡς ὕλαν δεῖ ἧς ᾗ εἶδος ἔσται ἢ οἷ ἢ σώσαίσης ταύτης. δὲ ποιητικὸν, τί πρῶτον ἐκίνησεν· ὡς ἀκινήτου τῆς ὕλης οὔσης καὶ ἀδυνάτου κινθαυπῶ ἡ ὕλη δεῖ, δεόμενον δὲ τοῦ κινοῦντος καὶ πῶ ἐγκειμένῳ οἷ αὐτῇ δυνάμει ἐναλουμένου πρὸς σύστασιν καὶ τὸ εἶδος παραδεχόμενον. εἶδος δὲ δεῖ ᾗ ποιητικὸν· πᾶν γὰρ ᾗ εἰς ὅμοιον ἄγον πῶ δυνάμει καὶ οὐκ εἰς μόνῳ οἰκίαν, ποιητικὸν λέγεται· ὡς πρὸ ἡ ποιητικοὶ τέχναι, αἱ τοιαῦται· αἱ δὲ τῶ τοῦ τοιοῦτου οἰκίαν πεπαυμένης ὅμοιον ὑφισάμενον ἔχουσιν· οἷον τεκτονικὴ· χαλκευτικὴ· καὶ αἱ ταύταις ὅμοιαι. ὡς πρακτικαὶ αὖθις, αἱ πρᾶξιν μόνῳ τέλος οὐχὶ καὶ ὅμοιον ἔχουσαι· οἷον μουσικὴ καὶ ἰατρικὴ ᾗ τετάρτη αἰτία ἀφῆς διότι οὗ ἕνεκα ὀνομάζεται. οὗ ἕνεκα γὰρ τὸ τέλους δὲ δι' αὐτὸ γεγονός· δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν ὅτι αὖ πάλιν οἷ ταὐθὰ τῆς ὕλης καὶ τὸ εἶδους πῶ ἀκολουθήσει εἰλικφε τοῖς οἷ τοῖς φυσικοῖς πραγματείαις εἰρημένοις· οἷον οἷ τῇ τοῦδε γλυτσεως καὶ φθορᾶς· οἷ τῇ τοῦδε ζώων μορίων· καὶ ἄλλα οὗ, ἐκεῖ μὲν γὰρ εἰ ὁ εἶδος ἔστι φησὶ, ἀνάγκη πῶ ὕλαν εἶναι ἢ ἔσεσθαι· οἷον εἰ ὑγεία ἢ ἄνθρωπος, τὰ δὲ ζῶν ταῦτα ἢ οἷ οἷς· οὗτοῦθα δὲ πῶ ὕλαν δηλῶσαι βουλόμενος, τίνων ὄντων ἀνάγκη τοῦτ' εἶναι φησὶ· ὡς τῇ ὕλῃ δεῖ ἀνάγκης τὸ εἶδους ἑπομένου. ὥσπερ οὔτε αὖθι τῶν φυσικῶν ἰδεῖν δεῖ, οὔτε μὲν αὖθι τῶν τεχνικῶν· ἀλλ' ἀνάπαλιν ἡ ἀνάγκη ἀφ' τὸ εἴδους πρὸς πῶ ὕλαν εἰ γὰρ οἰκία, ᾗ λίθοι δεῖ ἀνάγκης καὶ ξύλα καὶ ὅσα πρὸς ᾗ εἶδος δεῖ. οὐμῶ καὶ ἀνάπαλιν, καὶ αὖθι τῆς ὑγείας· ᾗ τὸ ἀνθρώπου, ὡσαύτως ᾗ οἷ ταὐθὰ καὶ τὰ ἐν προκειμένου σκοπὸν οὕτως εἴρηκεν. ὡς ἔχει καὶ αὖθι τῆς ἀφορίσεως. τῶν γὰρ προτάσεων οὐσῶν, ἀνάγκη εἶναι καὶ ᾗ συμπέρασμα. οὐμῶ καὶ ἀνάπαλιν. ὡς καὶ πρότερον εἴρηται. καὶ πῶ ποιητικῶ δὲ αἰτίαν, οὐχ ἁπλῶς εἶπε τί ἐκίνησεν ἀλλὰ τί πρῶτον ἐκίνησε· ᾗ γὰρ κατὰ ῥᾳδίαν τῆς κινήσεως, ἐκεῖνο ᾗ ποιητικὸν δεῖ. ὡς πρὸ ἐφ' οὗτε αὐτὸς φησι παραλείγματος καὶ αὖθι πολλῶν ἄλλων εὑρεῖν δεῖ· ἵνα μὴ αὖθι πάντων δρῶ. τὸ γῆ μηνιθικοῦ κατ' Ἀθηναίων πολέμου, πολλαὶ ἴσως τὰ κινητικὰ· ἀλλ' ἐκεῖνο ᾗ ποιητικὸν αὐτό, ὃ κατὰ προηγήσεν ἐστὶ αἰτίας τ' κινήσεως. δεῖ δ' εἰς σαρδιεῖς Ἀθηναίους μετ' ὀρεστείων ἐμβαλεῖν. καὶ ὁ πατὴρ κατὰ Σαλῶν ἐστὶ ἑαυτῷ πῶ γονῶ πρῶτος κεκίνηκε καὶ ἀπαλλαγὴ τῶ κινοῦντος. τὰ δὲ μετ' ἐκεῖνον κινούμενα, εἴτε ἐκ· ἀλλ'

Cur ex. 4. causis priores posuit formalem & materialem. & formalé digniore éé materiali. & cur prius posuit ~~mat~~ efficientem q̃m finalé

Causas alias éé præter. 4. instrumentalem & exemplarem. & cur eas omisit Aristoteles. pulcherrimum documentum

Causá formalé aristotelis cur uocet. τί ἦν εἶναι

In expositione. 2. causa repugnare sibi arist.

In. 2. causis materiali & formali necessitatem a forma in materiam proficisci tam in naturalibus quam in artificialibus.

Causæ efficientes multæ possunt esse. sed illa ÷ uera & propria quæ primú agere incepit

Causa belli medici aduersus athenienses.

ἀπὸ Θεομένους

ρα. ἀλλ' οὐ ταῦτα ποιητικῶ τῆ τικτομένου. ἀλλ' ὁ πρῶτος κινήσας παντὸς. καὶ οὕτως ἀεὶ πάντων. δεῖ δεῖσε καὶ ἐν ἄλλοις ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, ᾗ ποιητικὸν εἴρηκεν· ὃ τοῦ δεῖ τῷ, τί πρῶτον ἐκίνησε πᾶσαι οἷν φησιν αὖται δεῖ· τῆ μέσου δείκνυται. τουτέστιν ὅτι οὐ μόνον ὁ ὁρισμὸς καὶ ἡ εἰδικὴ αἰτία ἐκ τῆ λαμβάνεσθαι μέσου οἷ τῇ ἀποδείξει ᾗ αἴτιον ἀναφαίνεται. ἀλλ' ἔστι καὶ τῶν λοιπῶν ἑκάστη ᾗ τόπον τοῦτον ἐκφαίνεσθαι. ὡς καὶ αὐτῶν ἑκάστη μέσου οἷ ταῖς ἀποδείξεσι λαμβανομένης.

» ΤΟ τε γὰρ οὐ ὄντος τὸ διὰ ἀνάγκη εἶναι μιᾶς μὲν προτάσεως ληφθείσης, οὐκ ἔστι. δυοῖν δὲ τοῦ λάχε » σον. δεῖσε δ' ἔστιν, ὅταν οἷ μέσον ἔχωσι.

Δ όξειε αὖ, τοῦδε τῶν προτάσεων δεῖσε λέγεσθαι· οἰκειότερον δὲ αὖ εἴη τοῦδε τῆ μέσου νοεῖσθαι· παραλειγμα μὲν γὰρ δεῖσε τῆ ὑλικοῦ τίθησιν αἰτίου. φησὶ δὲ ὡς πρὸ ἐφ' ᾧ μᾶλλον ἑαυτῶν· ὅτι ὁ ὅταν ἀκούσῃ λεγόντων ἡμῶν ὡς τοῦτου ὄντος ἀνάγκη ᾗ δι τί ἐστιν εἶναι, μὴ δεῖ τὰς προτάσεις δεῖσε νόει οὕτως οἰκείως ἐκφερόμενον· μιᾶς γὰρ οὔσης προτάσεως, οὐκ ἔστι γλυκέσθαι συμπέρασμα. ἀλλὰ τοῦλάχιστον δυοῖν οὐσῶν, ἑπέται. τοῦδε οὖ δὲ λέγομεν ὅτι τοῦτου ὄντος ἀνάγκη εἶναι ᾗ συμπέρασμα. ᾗ μέσον δεῖ. ὃ δεῖ οἷ εἶναι. καὶ ἀμφοτέρας οἷ οἷν δ' ἑαυτοῦ τὰς προτάσεις καὶ εἰς κοινωνίαν ἄγειν αὐτάς.

» ΕΝΟΣ οἷν τούτου ὄντος καὶ αἰτίου, καὶ ᾗ συμπέρασμα ἀναγκης δεῖ. »

Ω ς μὲν γὰρ οἷ, τὰς προτάσεις οὐ δι' ὡς δ' αἴτιον, ἀναγκης ἔχει ὡς αἰτίας ᾗ αὐτῷ ἑπόμενον ᾗ συμπέρασμα· ἔοικεν οἷν ἁπλῶς μέσος πᾶς κατὰ δεῖσε ᾗ λόγον, ὡς ὑλικὴν αἴτιον ὑπάρχειν οἷ τῷ συλλογισμῷ· δεῖσε γὰρ ἡ ποίσις ἀνάγκη τὸ συμπέρασματος πρόσεστιν. ἐπεὶ καὶ ταῖς προτάσεσιν αὐτοῖς δεῖν αἴτιος τὸ πρὸς ἀλλήλαο σωδεῖσθαι. ὥστε πρώτως ἡ δυνάμις καὶ ᾗ ἀναγκαῖον οἷ τούτῳ δεῖ. ᾧ δὲ τῶν αἰτίων ἡ δυνάμις καὶ ᾗ ἀναγκαῖον, δεῖσε ὑλικὴν δεῖ. οἷ τῷ συλλογισμῷ αὖρα ὃ μέσος ὡς ὑλικὴν δεῖν αἴτιον. ὥστε κἂν πρὸς ᾗ πρᾶγμα ἡ ὡς εἶδος ἡ ὡς τέλος ἡ καὶ ὡς ποιητικὸν αἴτιον ὁ ληφθεὶς δεῖ μέσος, ἀλλὰ τῷγε συλλογισμῷ, ὡς ὑλὴ δεῖν.

» ΔΗΛΟΝ δὲ καὶ ᾧδε. διότι ὀρθὴ ἡ οἷ ἡμικυκλίῳ γωνία. τίνος ὄντος ὀρθῆ.

Ο τι ὁ μέσος ὡς ὑλὴ δεῖ τῷ συμπέρασματι καὶ δεῖ παραλείγματος δείκνυσι. πῶ οἷ ἡμικυκλίῳ ἐγγεγραμμένῳ γωνίαν παραλαμβάνων. τίς μὲν οἷν ἡ οἷ ἡμικυκλίῳ γωνία καὶ ὅπως ὀρθὴ, οἷ τῷ ἴσῳ τῆ δυνκλείσθου στοιχείων δείκνυται ἀκριβῶς· ὀρθῶμεν δὲ αὖθι μικρὸν καὶ ἡμεῖς σαφηνείας οὕνεκα τῆ προκειμένων. ταύτης τοῖνυν οὐ ταὐθὰ ἡ τῆς ἀκριβείας φερούσης. δεῖ δὲ, παρ' δύκλειδη ταύτην διείσκεψιν· ἡμῖν δὲ εἶναι ἱκανὴ, εἰ τὰ προκείμενα ῥητὸν σαφηνίσομεν. ἐγγεγράφθω γὰρ κύκλος ὁ βγδε κέντρον ἔχων τὸ α. διάμετρος δὲ τῆ κύκλου, ἡ βδ. καὶ ἀπὸ τῆ γ τῇ βδ πρὸς ὀρθὰς ἤχθω ἡ γα. οἱ ἡμικυκλίῳ τοίνυν τῷ βγδ, γωνία ἐγγέγραπται ἡ ∠ βαγ. λέγω ὅτι ὀρθή ἐστι. ἐπεὶ γὰρ δύο αἱ βα αγ. ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶν, ἴση ἐστὶ καὶ ∠ αβγ τῇ ∠ αγβ

εἶναι καὶ ἐδικήν. ὡς μὲν γὰρ ἡ μουσ δύο ὀρθῶν, ὕλη τῶν δύο ὀρθῶν. ἐν γὰρ ὅλον, ἐκ τῶν ἰδίων ὡς ὕλης μορίων. ἐπεὶ τοίνυν δύο ἡ μεσότητα ἐλλιπῆ ὄντα δύο εἰσὶ δύο ὀρθαί, ὕλη ταῦτα πρὸς τὰς ὀρθὰς ὡς οἱ τὰ λαμβανομένα ἐκ δύο συγκείμενον. αὖθις δὲ ἐπεὶ ἐφεξῆς ἴσαι ἐλήφθησαν. εὐθεῖα εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα, ἔξω ἴσας γωνίας ποιεῖ. καὶ ἐπὶ τῶν ἐκλάβοιμεν ἐν ἡμῖν, τῷ ἔξω σημαίνειν τὸν λόγον, διτῶς νοήσομεν. ἢ γὰρ ἐν λόγῳ τῆς ὀρθῆς ἔξω σημαίνειν ἐν ἴσας εἶναι τὰς ἐφεξῆς, ἢ ἔξω σημαίνειν ἐν συλλογισμόν· ἤγουν παρεῖσιν ἐν ὁρισμὸν τῆς ὀρθῆς. δύο γὰρ ὀρθαὶ ἴσα λαμβάνων ὁ συλλογισμὸς τμήματα, ἐν τὰς ἐφεξῆς ἴσας εἶναι παρέσησιν. ἔξω δὲ ὅτι ἐν τί ἐστὶν εἶναι τῆς ὀρθῆς. οὗτος μὲν οὖν οὕτω ἐν παράλειγμα τῆς ὑλικοῦ αἰτίου ὑπέδετο. ὧδε τῆς ἀποδείξεως ἐν λόγον γυμνάσας. ἡμεῖς δὲ εἴρηται καὶ ὧδε πραγμάτων αὐτὴν παραλείγματα, σαφῶς πλὴν ὑλικῶς αἰτίαν παρεισῶντα.

» Ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ τί ἦν εἶναι αἴτιον δέλεκται ἐν μέσον.

Ἀναμμήσκει τὴν πρότερον ὧδε τοῦ ὅρου ἐρημένων. ὡς πρὸ εἰ λέγων· ἰδοὺ τοίνυν καὶ ἐν ὑλικὴν αἰτίαν μέσον λαμβάνομεν οἱ τῆ ἀποδείξει· καὶ τοσοῦτον, ὡς καὶ πάντα μέσον, ὕλης λόγον ἐπέχειν οἱ τῷ συλλογισμῷ· δέλεκται δὲ καὶ πρότερον πῶς ἐν τί ἦν εἶναι οἱ τῆ ἀποδείξει ἐκφαίνεται. αἰτίου γνωρίμου τῆς αὐτοῦ γνώσεως, τοῦ μέσου αὖ ἐν λαμβάνεσθαι· λέγεται δὴ εἰπεῖν ἐν ὧδε τὴν λοιπῶν τοῦτο ποιητικοῦ καὶ τοῦ τελικοῦ.

» Τὸ δὲ διότι ὁ μηδικὸς πόλεμος ἐγένετο Ἀθηναίοις· τίς ἡ αἰτία τοῦ πολεμεῖσθαι Ἀθηναίους.

Κ αὶ ἐν ποιητικὴν δὲ αἴτιον, ὁμοίως τοῖς εἰρημένοις μέσον οἱ ἀποδείξει λαμβάνεται· παράλειγμα τὸ τούτου ὁ μηδικὸς πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος. αἰτίαν ἔχων ἐν προκατάρξας τῆς μάχης Ἀθηναίους.

» Ὅτι εἰς σάρδεις μετ' ὀρτεσιέων οἰέβαλον.

Υ ποτε λοῦς γὰρ οὖσης πόλεως τοῖς μήδοις (οἰωνία, τῶν σαρδέων, αὐτοὶ μετ' ὀρτεσιέων ἐπενεχθέντες αὐτῆ, ἀρχὴν ἑαυτοῖς οἰκεῖον ἦν τῷ μηδικῷ πολέμου πεποιήκασιν. αἰτία οὖν τοῦ πολέμου, ἡ πρώτη κινήσασα· ἢ εἰς σάρδεις τῶν Ἀθηναίων μετ' ὀρτεσιέων ἐπιβολή· ἤτις καὶ ἀποδιδομένη διότι ὁ μηδικὸς πόλεμος Ἀθηναίοις ἐγένετο, μέσος ὅρος οἱ τῆ ἀποδείξει τοῦδε τοῦ πολέμου γίνεται. ἐλάττων ὅρος Ἀθηναῖοι· μέσος, ὁ πρῶτος οἰέβαλον· μείζων, ὁ πολεμεῖσθαι. καὶ τηνικαῦτα οὖν ὁ μέσος, ἢ ἐλάττονος· Ἀθηναῖοι, πρῶτοι οἰέβαλον· ὁ μείζων τοῦ μέσου· οἱ πρῶτοι ἐμβαλόντες, πολεμοῦνται· εἴτε συμπέρασμα Ἀθηναῖοι ἄρα πολεμοῦνται γ β α· πάλιν διότι κἀλλιστος ὁ κόσμος, ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἐδημιούργησε. γ ἐλάττων, ὁ κόσμος· β μέσος, ὁ θεὸς ἐδημιούργησεν· α μείζων, ὁ κάλλιστος κόσμον ὁ θεὸς ἐδημιούργησε. ὁ θεὸς ἐδημιούργησε, κάλλιστον ὅτι· ὁ κόσμος ἄρα κάλλιστος ὅτι· καὶ τοῦθα τοίνυν μέσον αἴτιον εἰλῆφθαι ἐν πρώτως κινῆσον ὅπερ ὅτι ἐν ποιητικὴν ἡ ἔνστασις ἐφ' ἧς καὶ οὐ διέτεινε τινὸς ὑβρίσεως.

» Οὗσον δὲ αἴτιον ἐν οὐσιῶν τινος. οἷον διότι ὧδε πατεῖ.

Ρ ητέον ἤδη καὶ ὧδε τῶν τελικοῦ· πῶς καὶ αὖ ἐν μέσον οἰκ ἀποδείξει λαμβανόμενον, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἀναφαίνεται· διότι γὰρ τόδε τῷδε ὄντα, ἐαὶ ἐν, οὐ οὐσιῶν ἀποδώσομεν, ἐν τέλος ἀποδώσομεν· οἷον διότι ὑγιείνα ἀφ' τῶν διὰ τοῦ ὧδε πατεῖ· ὅπως ὑγιαίνῃ. ἔξω τέλος ὄντα καὶ οὐ οὐσιῶν. οὐσιῶν γὰρ τῶν ὑγιαίνειν ὧδε πατεῖ· καὶ τέλος ὑγιαίνειν τῶν ὧδε πάτου ὄντα. ὑγιείνα ἀφ' τῶν διὰ τοῦ πατεῖ· ὁ ὧδε πατῶν ἀφ' τῶν διὰ τοῦ πατεῖν, ὑγιαίνει. ὑγιείνα αὖ ὑγιαίνει. γ β ἄρα πάλιν διότι ὄντα ἡ οἰκία, ὅπως οἱ οἰκοῦντες αὐτὴν, τοὺς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ ὧδε ἔχοντος βλάβας ἐκ κλινῶσιν. ἢ ὅπως τὰ σωθῆναι σώζωνται. οὐσιῶν γὰρ καὶ ἔξω τῶν μὴ βλάπτεσθαι ἐκ τοῦ ὧδε ἔχοντος καὶ τῶν τὰ σωθῆναι σώζεσθαι. ἐν γὰρ λέγειν ὅτι διότι ὧδε πατεῖ ἀφ' τοῦ διὰ τοῦ πατεῖν καὶ οὐσιῶν τινος διὰ τοῦ ὧδε πατεῖν, οὐδὲν ἦν τὰ διαφοίσειαν διαφόρετον· καὶ τῇ λέξει δὲ σημαινόμενον· ἔστι γὰρ τοιοῦτον ὁ λέγομεν· μετὰ πλὴν σοφιλῶ μηδὲ ποσσῶν κινουμένου τοῦ βεβρωκότος, συμβαίνει ἐπιπολάζειν οἱ τῷ σώματι τῆς λαγῶος τὰ σιτία· καὶ τοῦθεν μὴ πλὴν προσήκουσιν ἀλλοίωσιν δεχόμενα, φθείρεσθαί τε καὶ σήπεσθαι. καὶ τοῦθεν παρὰ φύσιν διατιθέναι ἐν σιτησάμενον· μεδίως δὲ βαδίζοντος αὐτοῦ καὶ μᾶλλον οἱ τόπῳ ἢ καὶ τῇ πλὴν διάθεσιν ἔχοντι, οἷον κύτει τῆς λαγῶος ἐκ τῶν σώματος αὐτῆς χαλῶντα τὰ σιτία· καὶ ἰὼν αὐτῆς καὶ τῶν χαλόμενα χυνιαῖον τόδον, τῷ μεταφέροντι σώματι δόξιμα γίνονται ἐλάττωσ· δή ὅρος, ὁ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· ὅπερ ὅτι ἐν γ β μέσος· ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· α μείζων· ἐν ὑγιαίνειν· ἐν ὧδε πατεῖν ἀφ' ὑπέρου, ποιεῖ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· ἐν ποιοῦν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, ὑγιεινόν· ἐν ὧδε πατεῖν ἄρα ἀφ' ὑπέρου ὑγιεινόν· ἢ οὐκ ἀκολούθως τῷ προκειμένῳ ἢ τοῦ συλλογισμοῦ γεγένηται ἔκθεσις· ἐν γὰρ τέλος ἡ ὑγεία· καὶ ταύτην ἐν μέσον ὅρον τεθῆναι· νῦν δὲ μείζων μὲν αὕτη· ἐν δὲ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, μέσος τέτακται· ἢ οὖν τοὺς ὅρους δεῖ μεταθεῖναι, ἢ ἕτερον θεῖναι λόγον· οἷ ᾧ μέσον, ἐν, ὡς οὐ οὐσιῶν τετύχετον αἴτιον· ἢ ἐγχωρεῖ, καὶ ἀμφότερα· τῷ δεῖν χρεία τοῦ ὑγιαίνειν· ᾧ χρεία τοῦ ὑγιαίνειν, ἔξω δεῖ ἀφ' ὑπέρου

δεῖ πίνου ὧδε πατεῖν· ἐν δεῖνα αὖ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· διότι δὲ τῷ χρήζοντι ὑγιαίνειν, δεῖ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· ὅτῳ ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία τῷ σώματι τῆς λαγῶος ἐν τούτῳ δεῖ ὧδε πατεῖν ἀφ' ὑπέρου, ᾧ ἄρα χρεία ὑγιαίνειν, τούτῳ δεῖ ὧδε πατεῖν ἀφ' ὑπέρου· μὲν οὖν πρότερον συλλογισμὸς, ἐν τελικὸν αἴτιον μέσον ἐλήφθη. ὁ δὲ νῦν μείζονα τούτου πρότασιν κατασκευάσας προσυλλογισμὸς, τί ἦν εἶναι καὶ εἶδος. ὡς αὐτός φησι προϊών. ἐν γὰρ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, λόγον τῷ ὑγιαίνειν λέγεσθαι· καὶ ἔστον λόγον εἰπεῖν ὅ ἐστον διότι σωκράτης σωφρονεῖ ξύκτας γυναικί· ὅτι παίδων ἐφίεται ὁ σωκράτης παίδων ἐφίεται· ὁ ἐφιέμενος παίδων γυναικὶ σωφρονεῖ ξύκτας· ὁ σωκράτης αὖ γυναικὶ σωφρονεῖ ξύκτας. τέλος γὰρ καὶ οὗ ἕνεκα ἡ συζυγία, ἐν τοῦ δοποιεῖν ὄντι.

» Ὅσον δὲ αἴτιον ἐν ἕνεκά τινος.

Ε λιπῶς ἔξω εἴρηται. ἔλειν γὰρ προσκεῖσθαι ἐν, ἔστι τοιαῦτα· ἵν' ἦ ὁ λόγος οὕτω· τὰ δὲ ἔχοντα οἱ τῆ ἀποδείξει αἴτιον μέσον ἐν οὗ ἕνεκα καὶ ἐν τέλος, τοιαῦτά εἰσιν.

» Οἷον διότι ὧδε πατεῖ· ὅπως ὑγιαίνῃ.

Ο ὕτω γὰρ ἐν μὲν ὑγιαίνειν, ἐν μέσον· ἐν ὧδε πατεῖν δέ, ἐν μεῖζον ἄκρον. δεῖ δὲ τούτῳ σιωπᾶσθαι ἐν ἐλάττον. ὅπερ ὅτι ὁ οἱ τῷ συμπεράσματι κεῖμενος· τυγὸν σωκράτης· ἢ ὀλέθρα· τῷ σωκράτει δεῖ τοῦ ὑγιαίνειν. ᾧ δεῖ τοῦ ὑγιαίνειν, δεῖ ἔξω ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· ἐν σωκράτην αὖ δεῖ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν.

» Διότι οἰκία ὅτι, ὅπως σώζηται τὰ σιμβύα.

Τ ὰ μὲν σιμβύα, ὁ ἐλάττων· ἐν σώζεσθαι, μέσος· μείζων, ἡ οἰκία· τοῖς σιμβύοις δεῖ σωτηρίαν· οἷς δεῖ σωτηρίαν, τούτοις δεῖ σιέπης τοῖς σιμβύοις αὖ δεῖ σιέπης ὅπερ ὅτι ἡ οἰκία.

» Τὸ μὲν οὗ ἕνεκα τοῦ ὑγιαίνειν· τὸ δ' ἕνεκα τοῦ σώζεσθαι.

Τ οὐτο παρασατικὴν ὅτι τῶν, ἀμφοτέρων εἶναι τελικὰ τὰ ἐλλιμοῖα μέσα καὶ αἰτία· τῶν μὲν ἐπ' ὧδε πατεῖν ἀφ' ὑπέρου, ἐν ὑγιαίνειν οὗ οὗ ἕνεκα καὶ τέλος· τῆς δὲ οἰκίας, ἡ σωτηρία.

» Διότι δὲ ἀφ' ὑπέρου δεῖ ὧδε πατεῖν καὶ ἕνεκά τινος δεῖν, οὐδὲν διαφέρει.

Ε πειδὴ ἐν οὗ ἕνεκα, παρεσήνατο προσθέμενος, οὐχ οὕτως ὡσὶ λέξεως οἱ τοῖς παραλείγμασιν εἴρηκεν ἀλλὰ διότι, ὁμῶ δεῖν προστιθῆσιν νῦν ὅτι οὐδὲν διαφέρει, τίνος ἕνεκα εἰπεῖν πλὴν αἰτίαν, ζητοῦντας ὡσὶ τῶν τοιούτων, καὶ διότι· εἴτε γὰρ διότι βρίτο τις ἀποδείκνυσι σωκράτης ὧδε πατεῖν· εἴτε τίνος οὕνεκα, ἡ ὑγιαίνειν οἰκείως ἀποδώσησεται· ἐν γὰρ διότι, κοινὴ ζήτησις ὡσὶ πάντων τῶν αἰτίων ὄντων.

» Περί ποτος ἀφ' ὑπέρου, γ· ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, ἐφ' οὗ β· ἐν ὑπαίνειν, ἐφ' οὗ α·

Ε λατύτερον ἔτι βούλεται εἰπεῖν ἐν αὐτὸ. λαμβάνει δὴ ἐλάττον μὲν ἄκρον, ὅπερ γ φησι, ἐν ἀφ' ὑπέρου πρίατον· μέσον δὲ β λέγει, ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· καὶ μείζον ὃ α, ἐν ὑγιαίνειν.

» Ἔστω δὴ τῷ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν, ὑπάρχον ἐν ποιοῦν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία οἱ τῷ σώ-
» ματι τῆς κοιλίας· καὶ ἔξω ὑγιεινόν· δοκεῖ γάρ.

Κ ατηγορεῖ δὴ φησι ἐν ποιεῖν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία ὅπερ ὅτι μέσον, τῶν ἐλάττονος· τῶν, ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· τούτου δὲ, ἐν ὑγιεινόν· δοκεῖ γὰρ φησι· τοῦτ' ἔστι ὁ μαλογεῖται ὅτι ὑγιεινόν ὄντι ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ σώματι τῆς κοιλίας.

» Υ πάρχει δὴ τῷ ὧδε πατεῖν τῷ γ· ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· τούτῳ δὲ, ἐν ἃ ὑγιεινόν·

Ε πεὶ προσεχῶς αὖθις τῶν στοιχείων τοῦτο ἐβέβαιτο, πάλιν ἔτι μᾶλλον τῶν στοιχείων ἐκτίθεται· ὅμῶ τῆς τῶν στοιχείων λήψεως ἑκάστου πλὴν οἰκείαν χώραν ἀποδιδούς· ὡς εἶναι ἐν πρὸς τῷ ἐλάττονι ἐν πρὸς ᾧ β, μέσον· ἐν πρὸς ᾧ α, μείζονα δοκεῖ δὲ τοῦτα πάντα, τῶν προσυλλογισμοῦ εἶναι· οὐ γὰρ οἱ τούτοις ἐν, οὐ οὗ ἕνεκα, μέσον τέθειται· ὁ προείκειτο. ὡς θ' ὁπότε ἔλεγλον ὅτι διότι ὧδε πατεῖν ὅπως ὑγιαίνει, τότε ἐν, οὐ οὗ ἕνεκα, μέσον ἐλάμβανε. καὶ ὧδε ὁ συλλογισμὸς, οὕτως ὡς καὶ πρότερον εἴπομεν. τῷ δεῖν δεῖ τοῦ ὑγιαίνειν. ᾧ δεῖ τοῦ ὑγιαίνειν, ἔξω δεῖ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· ἐν δεῖνα αὖ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· οὕτω θα ὁ προσυλλογισμός· ᾧ δεῖ ὑγιαίνειν, δεῖ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ σώματι τῆς κοιλίας· ᾧ δεῖ τούτου, ἔξω χρὴ ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν· οὗτος δὲ αὖ πάλιν εἴληφε τοὺς ὅρους. ὁ μᾶλλον ὠσπόλιν πλὴν ἀσάφειαν.

» Τί οὖν αἴτιον ᾧ γ τῷ ἐν ἃ ὑπάρχειν· ἐν οὗ ἕνεκα ἐν β· ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία.

Ο ὐκ ἀμέσως φησὶ τῷ ὧδε πατεῖν ἀφ' ὑπέρου ὅπερ γ ὄντι, ἐν ὑγιαίνειν ὑπάρχει ὅπερ α λαμβάνεται· καὶ τέλος ὄντι καὶ οὐ οὗ ἕνεκα τῆς ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατήσεως· ἀλλ' ἔχει τι αἴτιον μεταξὺ διὸ ὑπάρχει αὐτῷ τὸ οὖν ὄντι ἔξω, ἐν β· ὅπερ ὅτι ἐν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· διότι γὰρ ὑγιεινὸν ἐν ἀφ' ὑπέρου ὧδε πατεῖν ἔστις ὅρισται, ὁμῶ ἐν ποιεῖν μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ σώματι τῆς κοιλίας, ἀφ' ὧν νοούμεθα, δεῖ δὲ κατὰ ταύτην πλὴν ἐπιβολὴν, εἶναι ἐν ποιεῖν ἐν ἐξῆς.

Rectiangulidiff°

Causa belli medici ad uersus athenienses

γ. ἐλάττων
β. μέσος
α. μείζων

Ambulare post coenam salubre

Prodesse motum post cibū & maxime in loco declui. Notatamē debē motui inesse modum.

σόμα τῆς λαγῶς, infra charta sequente facie. 1. σόμα κοιλίας ipse aristoteles appellat. ἢ τῆς ἄνω κοιλίας inferior.

A coena oportet ambulare & cur

διότι qd significet

Cur expediat motus a coena

Prosyllogismus qd:

Prosyllogismus

Obscuritas aristotelis

ἐπιβολή

» ΤΟΥΤΟ δ' ἐστὶν ὡς πρὸ ἐκείνου λόγος. ἐπὶ γὰρ τὰ οὕτως ἀποδοθήσεται. π
Τ ὁ μὲν ὑγιαίνειν, ὡς τελικήν αἰτίαν ἀποδέδοται τὸ ἀφοδλείπνου πολυπραγμονεῖν· ὁ δὲ μὴ ἐπιπολάζειν, μέσον λαμβάνει τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ πολυπραγμονεῖν ἀπὸ λείπνου, καὶ κατὰ ποῖον γένος τῶν αἰτίων ἀποδίδοται; λέγει δή· ὅτι καὶ κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι· ὡσπερ γάρ τις λόγος ἐστὶ τοῦ ὑγιαίνειν, τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς κοιλίας· εἰ γὰρ καὶ μὴ καθόλου τῆς ὑγείας ἕνεκα ὁ λόγος, ἀλλά γε ταύτης τῆς ὑγείας ἕνεκα ἦν τὸ σῶμα οἷ τῶν σοφῶν μεταλαχεῖν, ἔστιν οὗτος ὁ λόγος· ὡσπερ γὰρ διάθεσις παρὰ φύσιν. ἄνθησις βλακικὸς ὑγείας παρέχουσα· ἐκ τοῦ ἀπεπέφθαι τὰ βεβρωμένα καὶ ἄλλά τινα παρακολουθεῖν· οἷον ὀρυγὰς δυσώδεις· ὀζώδεις· κνισώδεις· φυσήσεις· τενεσμεία· ἀκράτειας· τῷ τοιούτων, ἐπιπολάζειν, οὕτω καὶ μὴ ἐπιπολάζειν, διάθεσιν καὶ φύσιν· ἄνθησιν καὶ ὑποστάσεως ὑγείας παρέχουσα· ἐκ τοῦ, μηδὲν τῶν προειρημένων γίνεσθαι ἀλλὰ πάντα κατὰ φύσιν.

» ΤΟ γὰρ ἅ οὕτως ἀποδοθήσεται. π
Τ ουτέστιν ἐνδέχεται τοῦτον τὸν ὑγείαν οὕτως ὁρισθῆναι· ὡς σημαίνειν τὸν ὄνομα τοῦτον τῆς ὑγείας· καὶ ὃν ῥηθέντα λόγον· τί ἐστὶ καὶ κατὰ τὸν ζωφιλὸν ὑγεία τὸ ῥεφορμένου· ὃ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς κοιλίας· ὁρῶμεν δὲ καὶ ἑτέρως·

» ΤΟ γὰρ ἅ οὕτως ἀποδοθήσεται· διότι δὲ ὃ τῷ γ ἐστί· ὅτι τοῦτ' ἐστὶ τὸ ὑγιαίνειν· ὃ οὕτως ἔχειν. π
Κ ατασκευάζει πῶς ὁ λόγος τοῦ ὑγιαίνειν ὃ μὴ ἐπιπολάζειν ἐστί· καὶ φησί· ὃ γὰρ ἅ οὕτως ἀποδοθήσεται· ὁρωτήσωμεν τινος ὅτι ὃ δὲ βέλτιστον ὃ μὴ ἐπιπολάζειν διότι ὑπάρχει τῷ γ τῷ ἀφὸ λείπνου πολυπραγμονεῖν, ἔστιν πρὸς τοῦτο ἀποδώσομεν· ὅτι τοῦτ' ἐστὶ τὸ ὑγιαίνειν· ὃ οὕτως ἔχειν ὡς τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆ κοιλίας δὲ λεγόμενον ἐστὶ δεῖ ἔστιν εἰπεῖν σαφέστερον· δυνάμει ἔστιν λέγει· ὅτι ἀπεδόθη μὲν αἴτιον τῷ γ τῷ ἀφὸ λείπνου πολυπραγμονεῖν τὸ ἅ τὸ ὑγιαίνειν, ὃ μὴ ἐπιπολάζειν ὅπερ ἐστὶν ὃ β, ὡς λόγος καὶ τί ἐστι· ἀποδοθήσεται δ' αὖθις αἴτιον· τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τῷ πολυπραγμονεῖν, ὃ ὑγιαίνειν· τί γὰρ χρεία τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία ἵν' πολυπραγμονῶσι ἀφὸ λείπνου ὁρωτήσαντός τινος, ὁρῶμεν ὅτι ὅπως ὑγιαίνῃ· καὶ ἐπεὶ δ' ἀλλήλων ἔοικε λείπειν ὑγιαίνειν, ὅλῳ τὸ μὴ ἐπιπολάζειν· ὅλῳ τὸ ὑγιαίνειν φησὶν ὅτι οὐδὲν ἄτοπον· ἔστιν γὰρ ἐστὶ τὸ ὑγιαίνειν, ὃ οὕτως ἔχειν· ἤγουν λόγος τοῦ ὑπάρχειν, ὃ μὴ ἐπιπολάζειν ἐστί· ὡς αὐτιστρέφειν πρὸς ἀλλήλα· ἐφ' ὧν οὐδὲν ἄτοπον ὃ, δι' ἀλλήλων λείπειν· ὅλῳ γὰρ τῆς αὐτιφράξεως ἡ ἔκλειψις· καὶ ὅλῳ τῆς ἐκλήψεως ἡ αὐτίφραξις· καὶ ὅλῳ τῆς ἀφοσβέσεως τὸ πυρὸς ἐν τοῖς νέφεσιν, ἡ βροντή· καὶ ἀπάλιν· εἰ καὶ τὰ μὲν κατὰ πρῶτα μέζα τὰ δὲ κατὰ μέρη ἀποδείξεις εἰσί·

» ΔΕΙ δὲ μεταλαμβάνειν τοὺς λόγους· καὶ οὕτω μάλιστα ἔνοιξα φανεῖται. π
Ε πειδὴ ἀσαφῶς καὶ συγκεχυμένως τοὺς λόγους ἐποίησε· μὴ διελὼν ἰδίᾳ μὲν ὃν συλλογισμόν· ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ὃν ἔοικεν ὅρον τῷ συλλογισμοῦ καταλελοιπώς· ὡς δοκεῖν ὅσον ἐκ τῆν λεγομένων, οὐκ ἀπλοῦν ὑπάρχειν ὃ ἅπαν, συλλογισμόν· ἵνα μηδαμῆ εἶναι δῆλον ποῦ ὃ ὡς τέλος αἴτιον, μέσον ἔλαττον διαζεῦξαι φησὶν δεῖν εἶναι μεταλαβεῖν ὡδὶ ὃ σαφεστέρου τὰ εἰρημένα· διελόντας ἰδίᾳ· καὶ πρότερον μὲν, τοὺς ὅρους τῷ συλλογισμοῦ, εἰλικρότας· οἷς μέσον ἔστιν ὃ τελικὸν αἴτιον· ἔπειτα καὶ τὸν προσυλλογισμὸν ἐκθεμένους· οὗτοῦθεν γὰρ μᾶλλον ἔνοιξα φανερώτερα γένοιτο καὶ σαφέστερα· ὡς εἶναι γνώριμα πάντα· ἰδίᾳ μὲν τὰς προτάσεις τῷ συλλογισμοῦ καὶ τὸ ἐκ τούτων συμπέρασμα· ἴδια δὲ τὰς τῷ προσυλλογισμοῦ καὶ τὸ τούτοις ὑγιαίνειν ἐπόμενον· ταῦτα δὲ ἤδη ἡμεῖς πεποιήκαμεν· ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἄλλως πολὺ τούτων ἐπεῖν πῶ ἑαυτῆν διαφοίαν ἐκπεράζοντας· εἰ δυνατὸν ἐστὶ καὶ χρόνον ἕτερον πῶ τὴν προκειμένων φαίνεσθαι διαφοράν· καὶ δὴ λέγομεν· τί οὖν αἴτιον τῷ γ τῷ, τὸ ἅ ὑπάρχειν· τὸ οὖ οὕνεκα τὸ β τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· ὃ μὲν τῇ προλαβούσῃ ἐπιζεύξῃ, μέχρι τῷ, τὸ οὖ οὕνεκα, σίζοντες, τὸ ἑξῆς ὡς ἐν ἐπιφορᾶ ὁμοῦ· δυνατὸν δὲ ἡ εἰς τὸ ὑπάρχειν σίζειν· εἶτ' ἐπιφορεῖν ὡς οὗ τὸ ἑξῆς· ἵν' ᾖ οὕτω λεγόμενον· τί οὖν αἴτιον τῷ γ τῷ, τὸ ἅ ὑπάρχειν· μέχρι τούτου ἡ σιγμή· εἶτα τὸ ἑξῆς· τὸ οὖ οὕνεκα τὸ β τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· καὶ οὕτω τὰ στοιχεῖα οὗτοῦθεν ἑτέρως καὶ οὐκ ὡς πρότερον ληφθήσεται· οὐ γὰρ ὃ ἐχόμενον ἐκεῖ γ τὸ ἀφὸ λείπνου πολυπραγμονεῖν, ἔστιν κατὰ τοῦτο φήσομεν· ἀλλὰ τὸ κεῖσθαι κείμενον ὡς λείπει τὸ ὑγιαίνειν· οἷον εἰ τύχοι σωκράτην ἢ ἄλλον τινοῦ· ὁμοίως καὶ ἅ, οὐχ ὃ ἔλεγεν πρότερον τὸ ὑγιαίνειν ἀλλὰ τὸ ἀφὸ λείπνου πολυπραγμονεῖν· τί οὖν αἴτιον τῷ σωκράτει ὃ ὅτι ἐφ' ᾧ γ, τῷ ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ ἅ τὸ ἀφὸ λείπνου πολυπραγμονεῖν· τὸ οὖ οὕνεκα· ὅπερ ὅτι τὸ β· τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· ἄλλως γὰρ οὐδέ ἐστιν οὗ οὕνεκα εἶναι τὸ μὴ ἐπιπολάζειν· ἢ οὕτως ληφθῆ· οὗ γὰρ ἕνεκα τοῦ μὴ ἐπιπολάζειν, ὑγιαίνει ὁ ἀφὸ λείπνου πολυπραγμονῶν· ἀλλ' οὕνεκα τῷ μὴ ἐπιπολάζειν πολυπραγμονῶν ἀφὸ λείπνου ὁ δεῖνα ποιῶν.

» ΤΟΥΤΟ δέ ἐστιν ὡς πρὸ ἐκείνου λόγος· τὸ γὰρ ἅ οὕτως ἀποδοθήσεται. π
Γ άλιν τὸ ἅ πῶ ὑγείαν ὡς καθόλου τί ἦν εἶναι· πατέρων γὰρ ὄντων πραγμάτων· τῷ τινὸς κεῖσθαι κειμένου· τῷ

νου· τῷ πολυπραγμονεῖν ἀφὸ λείπνου· τῷ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία· τῆς ὑγείας· ἅτε καὶ δύο λαμβανομένων συλλογισμῶν· οὐχὶ καὶ στοιχεῖα λαμβάνει τέσσαρα· ἀλλὰ τρία μόνα· ἃ ἅ β γ· ὑβαναγκης οὖν ἀφὸ τοῦ ἑτέρου πράγματος μεταβαίνων εἰς ἕτερον, καὶ τὰ στοιχεῖα μεταλήψιν· ὡσπερ οὖν τινὸς ἑτέρου ὅτι οὐχὶ ὁ μὴ ἐπιπολάζειν ἔλεγες πρότερον μέσον ὡς οὐ οὕνεκα ἀλλὰ πῶ ὑγείαν· πῶς δ' αἰτίως ὁ μὴ ἐπιπολάζειν, οὐ οὕνεκα φής· ὅτι φησὶ τοῦτό ἐστιν ὡσπερ τις ὅρισμὸς τῆς ὑγείας· ὡς εἶναι τὸν ἐν ὑγείαν εἰπεῖν καὶ ὁ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς κοιλίας· πῶς δὲ ἐστὶν ἐστί, εἴρηται πρότερον.

» ΔΙΟΤΙ δὲ ὁ β τῷ γ ἐστί· ὅτι τοῦτ' ἐστὶ τὸ ὑγιαίνειν ὁ οὕτως ἔχειν. π
Τ ὸ δὲ πάλιν σταυθοῦ ὡς καὶ αὐτοτρόφῳ, ὁ μὴ ἐπιπολάζειν φησί· ὁ δὲ γ, ἦν σωκράτην ἢ ἄλλον τινοῦ· λέγει τοίνυν ὅτι ὡδὶ πῶ ὑγείαν μέσον ἐλάζομεν ὡς οὐ οὕνεκα καὶ τὸ σωκράτους κατηγορούμενον τῷ ἐλάττονος, πόθεν ἔξει ὁ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς μαζοὸς, ὁ κατὰ τὸ σωκράτους κατηγορεῖσθαι· δῆλον γὰρ δηλοῖ ὁ, διότι ὁ β τῷ γ ἐστί· διότι φησὶ, ὅτι τοῦτ' ἐστὶ τὸ ὑγιαίνειν ὁ οὕτως ἔχειν· δῆλον γὰρ ὁ λόγος ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι, τοῦ οὕτως ὑγιαίνειν ἐστί· τῷ μὲν γὰρ γένει, καὶ ὑγεία ἐστὶ καὶ ὁ οὕτως ἔχειν· καὶ διάθεσις κατὰ φύσιν συναγωγὴ οἰκεία· ἰδικῶς δὲ, τῆς τε ὑγείας· καὶ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς μαζοός·

» ΔΕΙ δὲ μεταλαμβάνειν τοὺς λόγους, καὶ οὕτω μᾶλλον ἔνοιξα φανεῖται. η
Ε πειδὴ ἀλλωσάλως τοὺς λόγους κατά τε τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ πράγματα εἰληφότος ἐπίδετο ἑαυτοῦ· δῆλον ἔδοξε ταῦτα φησὶ· δεῖ δὲ τοὺς λόγους ἄλλως λαμβάνειν καθόλου μέζον ὁ, οὗ οὕνεκα οὐ τῇ ἀφοδλείπει γίνεσθαι· ἢ οὕτω μᾶλλον φανεῖται πῶς γίνεται ὁ προέκειτο· οὗτε τῷ συλλογισμῷ προσφυοῦς τοὺς ὅρους ποιεῖται καὶ διωρμόσθω· καὶ οὐ τῷ προσυλλογισμῷ· καὶ οὕτω μᾶλλον φανεῖται ἕνοιξα· τοσοῦτόν πῶς τε τὸ οὗ οὕνεκα μέσον λαμβάνεται· καὶ πῶς ἡ δομοὴ πρότασις παρεμποδίσαι τινός, δῆλ προσυλλογισμοῦ διαληθήσεται· καὶ πῶς ὁ αὖτις τῆς ὑγείας ληφθεὶς λόγος καὶ αὖθις λεχθήσεται καὶ τῷ οὐ τῷ συλλογισμῷ ἐλάττονος· ταῦτα δὲ ἤδη πάντα γέγονεν· ἰδόμεν δὲ καὶ πῶς οὗταυθοῦ τῇ τάξει τῶν αἰτίων ὁ ἀριστοτέλης ἐχρήσατο· τὸ εἰδισμένον αὖτῷ τηρήσας καὶ νεῦ· ἀεὶ γὰρ τῷ λόγῳ φυσικώτερον χωρίσεως ἀφὸ τῶν χειρόνων τε καὶ ἀτελεστέρων ὡδὶ τοῦ κρείττω προβαίνει καὶ τελεώτερα· τοίνυν ταῦτ' ἐπὶ τοῦ ὅρου προδιήλθομεν εἰπεῖν ὑβ ἀρχάς, ταῦτ' ἐκείνου μὲν εἴρηκεν ὅσα εἴρηκεν· εἶτα μεταξὺ ὡδὶ πῶ τῶν λοιπῶν αἰτίων ἀπόδοσιν, ταῦτ' ὕλης προτίθεται ὡς τῆς τῶν ἄλλων εἴρηκε χείρονος· μᾶζε δ' αὖ πῶ, ταῦτ' τῷ ποιητικοῦ· ἐπεὶ δὲ τέλος, τῶν πάντων κρεῖττον ὡς τελεώτερον ᾗ τῷ ἐλάττῳ ὀρεκτῷ καὶ πρώτῳ ἀγαθῷ συμφέρον, δῆλ δεῖ καὶ ταῦτ' τούτου τελευταῖον εἴρηκεν·

» ΑΙ δὲ γλυέσεις, ἀπάλιν σταῦθα καὶ ὡδὶ τῶν κατὰ κίνησιν αἰτίων. π
Ε πειδὴ πρὸ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τῷ γινώσκειν, μιμεῖται τὸν τῶ παντὸς ποιητήν· ὡσπερ ἐκεῖνος παράκων τὰ πράγματα· ὡδὶ ταῖς αὐτῶν οὐσίαις προστίθησιν τὰ ἑπόμενα· ἐπιμορφάζων ὡσπερ τὰ ἤδη· καὶ οἷόν τι ἀνθος ἢ γάνος αὐτοῖς ἐφαπλῶν· ὡς αὖ εἴη μηδὲν τῶ ἀσκόλου τὸ ἐνώσω αὐξίσου ἢ κολλίσου λειπόμενα· δεῖ καὶ ἡμᾶς μεζὰ τὸ γνῶναι τὰς τῆν πραγμάτων οὐσίας, ὑβρδυνατὸν καὶ τὰ τούτοις ἑπόμενα· ἵνα οὕτως ἡμῖν ἀπελλιτὴς ὡς οὖ ἡ πρὸς τὸν δημιουργὸν ὑβομοίωσις γίγνοιτο· ταυτὸν δ' ἐπεῖν ἡ μετρία τελείωσις· ἄλλως γὰρ οὐκ οἶ τελειοῦσθαι τὰ διαυτρα, ἢ τῇ πρὸς τὰ ἐπέκεινα μιμήσει καὶ ὁμοιώσει· ταῦτ' δὴ καὶ νῦν σὺ τῷ ὡδὶ τῆν αὐτίων γίνεσθαι λόγω μαθόντες γὰρ ὅσα τε καὶ τίνα τὰ αἴτια· καὶ ἤδη κατ' εἶδος, ἕκαστον κατὰ λαβόντας αὐτῶν, ἀναγκαῖον ἔσεσθαι μαθεῖν καὶ ὡδὶ τῆν ἑπομένων αὐτοῖς· ὃ δὴ καὶ ἤδη πεπραγμένον ἡμῖν ὁ ἀριστοτέλης προτίθεται ᾗ πρότερον πῶ διαφορὰν τῆ ποιητικοῦ καὶ τῆ τελικοῦ· πῶς ἔχει τούτων ἑκάτερον πρὸς τὰ αὐτίατα κατὰ τὸν τῷ χρόνῳ πρότερόν τε καὶ ὕστερον· φησὶ δὴ ἀπάλιν ἔχειν τὰς γλυέσεις σταῦθα· τουτέστιν ὡδὶ τῆν τελικῶν· ὡδὶ τούτων γὰρ ἐλέγχῃ προσφάτως· καὶ ὡδὶ τῆν κατὰ κίνησιν αἰτίως τουτέστι τῆν ποιητικῶν, γένεσιν ὀνομάζων πῶ κατὰ τὸν χρόνον τῆν αἰτίων τὸ ἐν ὡς πρὸς τὸ αὐτίατον· ὡς ὡδὶ τῆν γνωμόνων ὑβ τὸν λόγον ποιούμενος, διάδηλον καὶ γένεσιν πῶ τοιαύτην τοῦ ἐν ὀνόμασε· φησὶν οὖν ὅτι ἀπάλιν οὕτω σὺ τε τοῖς τελικοῖς διείσκεται καὶ τοῖς ποιητικοῖς ἔχουσα· τὸ δὲ ποιητικὸν, ὠνόμασε κατὰ τὰ κίνησιν αἰτίαν· ὡς ὅπως ὀνομαδέν ταν ἡ ὑβ ἀρχῆς ὄθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως·

» ΕΚΕΙ ΜΕΝ γὰρ, τὸ μέσον δεῖ γλυέσθαι· πρῶτον σὺ ταῦθα δέ, τὸ γ τὸ ἔσχατον· τελευταῖος δὲ, τὸ οὗ οὕνεκα. π

» π μὲν γὰρ τῷ πρὸ τούτου φησὶν αἰτίου· ὅπερ ὡδὶ τὸ, ὄθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως· ἔδοξε γὰρ δηλοῖ τὸ, ἐκεῖ, δεῖ πρῶτον γλυέσθαι τὸ μέσον καὶ αἴτιον· εἶθ' οὕτως ἀκολουθήσει τὸ αἰτιατόν· σὺ ταῦθα δὲ ὡδὶ τῷ, οὗ οὕνεκα, τὸ ἔσχατον ἤτοι τὸ ἐλάττων ὅρος ὅπερ τὸ γ ἐστί, πρῶτον γίνεται· εἶθ' οὕτω, τὸ οὗ οὕνεκα ὁ τὸ μέζον ἐστί· οἷ ὡς ὡδὶ τῆν εἰρημένων παραλειγμάτων· ἐκεῖ μὲν γὰρ πρῶτον γέγονε τὸ ἀζηναίους εἰς σάρδεις μετ' ὀρετρειέων, ἐμβαλεῖν ὅπερ τὸ μέσον ἐστί· εἶθ' οὕτως αὐτοῖς ὁ μηδικὸς ἐπικολλήσῃ πό-

Mos aristotelis

κατὰ κίνησιν αἰτίων τοῦτ' ἐστὶ τὸ ποιητικὸν

γένεσιν ὀνομάζων τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῶν αἰτίων τάξιν ὡς πρὸς τὸ αἰτιατόν.

ἀλλωσάλως

ζοίνων

λεμος. ὅπερ ἐστὶν ἔλαττον. οὐ ταὐτὸν δὲ πρῶτον, ἀλλ' ὃ λείπουσι πάντες πλὴν ἑνός. ὅπερ ἐστὶ γ' ἕξις ἐλάττων, οὐ τῇ ἀποβλίττειν. εἶτα, ἀλλὰ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς κοιλίας· ἢ ὑγραίνειν ὅπερ ἐστὶ μέσον ὄντως οὐ σῶμα.

ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ δὲ ἀεὶ καὶ σῶμα πῦρ εἶναι καὶ ἀέρα ἀναγκαῖον. διὸ διότι δεῖται δεῖ τὸ λαμπῆρος ἀεὶ φῶς. καὶ γὰρ ἀναγκαῖον διὰ ἐλάττονος πορεύεσθαι ἀεὶ τὸ μικρομερέστερον δεῖ τῶν μειζόνων πόρων εἶναι ἀεί· διὸ καὶ τὸ πῦρ καὶ ἀέρα ἀεί φῶς γίνεσθαι τῷ διὰ σῶμα καὶ σώματα πάντα. ἔστι δὲ ἐνίοτε καὶ σώματα ἃ οὐκ ἔστι φῶς, οἷον ὅσα ὑγρὰ καὶ γεώδη.

Λόγος δὲ τοῦ αὐτοῦ θεώρημα. φησὶ δὲ ὅτι οὐδὲν ἐνδέχεται τὸ αὐτοῦ πράγματος καὶ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο ἀπόλειψιν, διάφορα κατ' εἴδος μέσα λιφθῆναι μὴ αἰτία. δεῖ· ὁ μὲν ἀναγκαῖος τὸ δι' ὃ οὐ ἕνεκα· ἦγον ὁ μὲν ὑλικὸν ὁ δὲ τελικόν· καὶ τούτου παράλειγμα πάθησιν, ὁ δεῖ εἶναι διὰ τὸ λαμπῆρος ὁ φῶς· ἀναγκαῖος τὸ γὰρ θεῖν ἐπεῖν· δεῖ διότι μεταλομβρῆς μὲν ὁ ὕελος δεῖ οὐ ὁ φανοῦν εἰ τύχῃ δορά· μικρομερὲς δὲ ὁ πῦρ· διὰ δεῖσι δεῖσι διὰ τὴν μεγάλων πόρων τὸ ὑέλου ἢ τῆς δορᾶς, ἢ τὸ πυρὸς μικρομέρεια· καὶ οὕτη θεῖν ἐκ τῆς ὕλης ἀπόδοσις· ὁ διὸ πως μὴ πλάσωμεν, δεῖ οὐ ἕνεκα· ἵνα γὰρ μὴ προσιόντες πλάσωμεν τοῖς οὐ ποσὶ κειμένοις, τούτου ἕνεκα τὸν λαμπῆρα ἐσόμεθα δεῖ τούτοις ὁ μὲν ἀναγκαῖος ἐκ τῆς φύσεως εἰλῆφθαι· ὁ, διὸς οὐ ἕνεκα ἐκ τῆς μετάβασις ἐπὶ τὸ κρείττω· τῇ γὰρ τῆν ὑλῶν ἰδιότητι, πρὸς ὁ λυσιτελῆ μᾶν ἐχρησάμεθα. ὥστε τοῖς μὲν σώμασιν ἢ τοιάδε σώματά ἐστι, καθαυτὸ μὲν ὁ ἐκ τῆς ὕλης κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ὁ ἐκ τοῦ τέλους. οὐ γὰρ καθαυτὸ διὰ δεῖσι δεῖσι ὁ λεπτομερέστερον διὰ τὴν μειζόνων πόρων, ἵνα ἡμεῖς μὴ προσιόντες πλάσωμεν. οὐδὲ μοῦ γὰρ ἡ φύσις δεῖ ἔχω σκοπὸν τῆς τοῦ φωτὸς διελύσεως, ἀλλ' ἡμεῖς ἑαυτοῖς δεῖ ἐπιτηδεύσαμεν. πρὸς ὃ βουλήθημεν κεχρημένοι τῇ τῆν σωμάτων φυσικῇ ἰδιότητι. τῇ ἡ μετάβασις διαιρεῖ καθαυτὸ μὲν, ὃ οὐ ἕνεκα· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, ὁ ἐκ τῆς ὕλης καθαυτὸ γὰρ ἡ μὰν ἵνα μὴ προσιόντες πλάσωμεν, ἢ τὸ λαμπῆρων χρῆσις ἐπιτηδεία, διὰ δεῖσι δεῖσι αὐτοῖς ἐχρησάμεθα. ὥστ' οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ τὸ ἀναγκαῖος καὶ τὸ οὗ ἕνεκα ἐλλιπῆναι. ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο. φανὸν δὲ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄμφω ἀποδοῦναι τὰς αἰτίας· δεῖ εἰ βούλει κατὰ τὴν φύσιν. διότι δὲ οἱ ἐμπρόσθιοι ὁδόντες ὀξεῖς· διότι ὑβ' ὁτέου φύονται λεπτοτάτῳ δεῖ ὑβ ἀναγκαῖος. καὶ ἵνα διαιρῶσιν πλὴν ζοφλώ. δεῖ οὐ ἕνεκα καὶ ὧδε τὴν οὐρανίων σωμάτων. διότι κύκλῳ κινεῖται· διότι οὔτε βαρὺ οὔτε κοῦφον ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῖς. δεῖ ὑβ ἀναγκαῖος· μὴ αὖ διὰ διότι νοῦν μεμείχται. δεῖ οὐ ἕνεκα διότι ἡ βάλος κατὰ φύσιν φέρεσθαι. διότι βαρὺ τὸ σῶμα αὐτῶν. δεῖ ὑβ ἀναγκαῖος. καὶ αὖ διὰ ἵνα φέρηται οἰκείου τόπου ὡς ἑαυτῆς τελειότητα κατὰ τὴν χώραν. δεῖ οὐ ἕνεκα· μὴ ἐλλείπῃ αὖ τις δύρει, πλὴν φύσιν· ὑβ ἀναγκαῖος τὸ καὶ ἕνεκά του ποιοῦσιν. ὅπως δὲ ἀναγκαῖον ἡ ὕλη ὧδε ὁμάσαι, οὐ τοῖς φυσικοῖς εἴρηται. ἐπί τε γὰρ τῆς φύσεως ἐπί τε τῆς τέχνης, ὑβ ἀναγκαῖος τῆς ὕλης δεῖ. ἵνα τοῦδε γένηται φυσικὸν οἷον ὀφθαλμοί ἢ ὁδόντες ἢ τί ἄλλο τῶν ὅλῳ ποιεῖν ἡ φύσις λέγεται, τοιάσδε δεῖ ἢ τοιάσδε τῆς ὕλης ὑβ ἀναγκαῖος. καὶ ἵνα τόδε ἢ τόδε τεχνικὸν, τοιάσδε ἢ τοιάσδε. ὅλως γὰρ διὰ τὴν ἡ φύσις. ἢ μὲν κατὰ πλὴν ὕλην καὶ πλὴν ἀναγκαῖον· ἢ δὲ κατὰ τὸ εἶδος. ὃ τῷ τέλει πολλάκις ταυτόν. καὶ ταῦτα οὐ τοῖς φυσικοῖς εἴρηται. ὀφθαλμοῦ τε γὰρ εἶδος τὸ ὁρᾶν. καὶ τέλος ὀφθαλμοῦ τὸ ὁρᾶν. διὰ γὰρ τοῦτο ὁ ὀφθαλμὸς· καὶ ὧπερ ἀκούειν ἀκούουσι. εἰ μήτις θεῖ τὸ διαφορᾶ, τὸ, ᾧ καὶ τὸ, οὗ· ὡς καὶ δεῖ οὐ τοῖς φυσικοῖς εἴρηται. διττὸν γὰρ τέλος· τὸ μὲν οὗ τὸ δὲ ᾧ· διὰ μὲν γὰρ τὸ ὁρᾶν οἱ ὀφθαλμοί σύνεκεν δὲ τῆς σωτηρίας τοῦ ζώου ὁρᾶσίς τε καὶ πᾶσα αἴσθησις· ὡς πῦρ καὶ ὧδε τὴν τεχνῶν· τέλος δὲ τὸ εἶδος ἑκάστου τὴν τεχνητῶν σκοπὶ μοῦ τοῦτον, ἢ χρεία τὴν ἀνθρώπων ἕνεκα, πάντα ἐκείνα γίνεται· ἐπεὶ οὖν ὕλη καὶ εἶδος οὐ τοῖς φυσικοῖς τε καὶ τεχνητοῖς ἀποδοῦσι τὸ μέσον, τὸ μὲν, ἀφ' τῆς κατὰ πλὴν ὕλην φύσεως· ποτὲ δὲ, ἀφ' τῆς κατὰ τὸ εἶδος ἢ τοῦ τὸ τέλος· ὃ δεῖ πῦρ ὡς γίνεται τῷ δίσιμα, διαδεῖ προσέθηκεν· ἐπειδὴ εἴρηκε μὲν αἰτίαν τὸ, δι' ὃ λαμπῆρος φαίνειν τὸ πῦρ, τὸ δεῖσι τὸ λεπτομερέστερον δι' τὴν μειζόνων πόρων· οὐ προσκειται δὲ νῦν ἀκριβολογεῖσθαι πρὸ τούτου· εἴτε δι' ἕτερόν τι γίνεται τὸ φῶς δι' τὴν λαμπῆρων· διαδεῖ οὕτως εἴρηκεν.

ΑΡΟΥΝ εἰ ἔστιν οὐδέχεται, καὶ γίνεσθαι οὐδέχεται· ὥσπερ εἰ βροντὴ ἀποσβεννυμένου μὲν τὸ πυρὸς ἀναγκαῖον εἶναι καὶ φοβεῖν· καὶ εἰ ὡς οἱ πυθαγόρειοι λέγουσιν ἀπειλῆς ἕνεκα τοῦ ταρτάρου. ὅπως φοβῶσι τοὺς.

ὧν πραγμάτων τὰ μὲν ὡς ὄντα θεωρεῖται τὰ δὲ ὡς γινόμενα· μηδαμῶς ἄλλως ἐστὶν ἔστιν, ἢ οὐ τῷ γίνεσθαι ἔχοντα· τοίνυν ἐστὶ τὸ διὰ τὴν αἰτίαν τὸ τε ὑλικοῦ λεγόμενον καὶ τὸ τελικοῦ ὡς οὐδέχεται τὸ διὰ τὸ αὐτὸ αἰτιατὸν ἄμφω, ἀποδοῦναι, ὡς ὧδε ὄντων γυμνάσεως πρότερον. γυμνάζειν ὧ καὶ ὡς ἐπὶ γινομένων· εἰ οὖν οὐδέχεται φησὶν εἶναι διάφορα αἴτια· ἤγουν ὑλικήν τε καὶ τελικήν, διὰ τὸ αὐτὸ ὄντος ἀποδιδόμενα, οὐδέχεται καὶ διὰ γινομένου τινός, διάφορα γινόμενα ἀποδοῦναι αἴτια· δεῖ διὰ τὴν βροντῶν· οὐ γὰρ ὡς ἀπαιρετιζόμενόν ὕστερα τοῦ βροντὴ κατὰ μικρὸν γινομένη, ἅμα τοῦ τε γίνεσθαι καὶ τὸ εἶναι παύεται· ὡς καὶ ἡμέρα καὶ νύξ.

Ergo appellat apparet ex exemplis Eustratij διότι. esse & interrogandi aduerbiũ & reddituũ causeas respondendo.

Τοίνυν in initio orationis

Poros admittit aristoteles in uitro uel corio

λαμπήρ. i. laterna ex uitro uel corio. alio nomine φανός ut statim subijcit

Causam materialem appellat ἐξ ἀναγκης & finalem οὗ ἕνεκα

Quare corpora coelestia circulariter moueatur

Multa naturá facere quorũ causa reddi potest duplex tũ materialis tum finalis

Cur materia uocetur ab Aristotele necessitas

Naturá duplicé esse tum secundũ materiam tum secundum formam

forma oculis uidere & forma auris audire

Pythagorei tonitrua minas iouis esse dicebant contra eos q sunt in tartaro ut timeant.

καὶ ὁ οὐ τῷ θεάρῳ ἄπωθεν. καὶ πολλὰ ἕτερα ἐστὶ κατὰ μέρος οὕτω γινόμενα. ὧν ὁ μὲν φθάσαν παρῆλθεν· ἐπεισὶ δ' ἕτερον μέχρι τῆς συμπληρώσεως. ὧν οὐδὲν ὃν θεωρεῖται ὡς ὑγιαίνοντος ἄνθρωπον ἔστιν φησὶ καὶ ἐπὶ τῆν τοιούτων τὰς δύο αἰτίας ἀποδιδόναι. διότι βροντᾶ ὅτι πῦρ ἀποσβεννύμενον οὐ τοῖς νέφεσι, σίζει τε καὶ λαφεῖ· δεῖ ἐκ τῆς αὐτάγκης, ταυτόν δι' ἃ εἶπεν ἐκ τῆς ὕλης· εἰ γὰρ διέβρεγεν γίνεσθαι, αὐτάγκη πῦρ οὐ τοῖς νέφεσιν εἶναι· καὶ δεῖ ἀποσβεννύμενον, σίζειν τε καὶ λαφεῖν· καὶ διότι βροντᾶ πάλιν· ἵνα οἱ οὐ τῷ ταραττόμενοι διὰ τούτων ἀπειλούμενοι φοβῶνται· τοῦτην δέ φησι τὴν αἰτίαν τῆν βροντῶν οἱ πυθαγόρειοι ἀποδίδοσαν, τούτου ἕνεκα λέγοντες τὰς βροντὰς γίνεσθαι παρὰ τῆς προσοίας· δῶμα δὲ καὶ ἀφ' τῆς ποιητικοῦ καὶ τῆς τελικοῦ· ὁ αὖ ἀποδιδῶμαι· διότι ὁ κόσμος σφαιροειδής· διότι τῆν σφαῖρα ἁπλουστάτων σχημάτων ἐστὶ τὸ σφαῖρα ἁπλούστατον· ἔτι δὲ ὁ ἀεὶ τῆς ἀριστοτέχνου ποιημένου, τῆν σχημάτων ἔχειν ὁ ἁπλούστατον, καὶ αὖ διὰ διότι τῆν ἰσοπλεμέρων σχημάτων ὁ κύκλος πολυχρονιώτατος.

ΓΛΕΙΣΤΑ δὲ τοιαῦτά ἐστι καὶ μάλιστα οὐ τοῖς κατὰ φύσιν συνισταμένοις καὶ συνεστῶσιν. πρὶ πολλὰ τοιαῦτα καὶ οὐ τοῖς κατὰ τέχνην καὶ οὐ τοῖς κατὰ φύσιν εἰσὶ, διαδεῖ οὕτως εἶπεν· ἔστι μὲν γὰρ καὶ οὐ ἀμφοτέροις δύρειν ἀλλὰ τοιαῦτα τοῖς γένεσιν· ἀλλὰ μάλιστα οὐ τοῖς κατὰ φύσιν. ὁ δ' πρότερον ἑρμηνεῖον παράλειγμα τῆ λαμπῆρων, τεχνικὴν ὑπ' τῆ σωμάτων φυσικῇ ἰδιότητι τῆς διανοίας κεχρημένης πρὸς ὁ, αὖτῇ βουλητόν· διὸ μὴ ὁ μὲν ἐκ τῆς αὐτάγκης αἴτιον, φυσικὸν ἐκεῖ ἀποδοτόν· ὁ δὲ ἐκ τοῦ τέλους, τεχνικόν· ἐπὶ δὲ τῆ φύσει συνισταμένων μὴ συνεστῶντων ὡς αὖ φησιν, ἄμφω φυσικά· λέγω δὲ συνισταμένα μὲν, τὰ γινόμενα· ὡς βροντὴ καὶ ὡς ἡμέρα· συνεστῶτα δὲ, τὰ ὄντα· ἤτοι καθ' ὁλοκληρίαν ὑφεστηκότα· ἀλλ' ἔχ' ὅπως ὄντα ὡς ἀεὶ μὴ ὄντα γένεσιν δὲ μὴ ἔχοντα.

Η ΜΕΝ γὰρ οὗ ἕνεκά του φυσικὴ φύσις· ἢ δ' ὑβ ἀναγκαίως.

Τ λῶ αἰτίαν ἀποδιδοὺς διότι ὑβ ἀμφοτέρων οἱ μέσοι λαμβάνεσθαι πεφύκασιν ἔκ τε τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἴδους ἤτοι τοῦ τέλους, οὕτω φησι. ἐπεὶ γὰρ φύσει ἀμφοτέρα ἥτε ὕλη καὶ ὁ εἶδος, δεῖ μὴ ἑκάτερον, ἀπόμοισάν τινα τῆς ποιήσεως ἀποφέρεσθαι. ὡς λῶ τὰ μὲν ὑβ αἰτίας τῆς ὕλης. τῆν ζοφερῶν. τὰ δ' ἐκ τοῦ εἴδους ἤτοι τοῦ τέλους.

» Η δ' ἀναγκαία διττή· ἡ μὲν κατὰ φύσιν καὶ πλὴν ὁρμὴν· ἡ δὲ βίαν καὶ παρὰ πλὴν ὁρμὴν. ὥσπερ λίθος ὑβ ἀναγκαίως καὶ ἄνω καὶ κάτω φέρεται. ἀλλ' οὐ διὰ πλὴν αὐτὴν ἀναγκαίαν.

Δ ἐπὶ λῶ φησι πλὴν ἀναγκαῖον εἶναι· πλὴν μὲν κατ' οὐσίαν· πλὴν δὲ κατὰ βίαν· ταυτόν δι' ἃ εἶπεν πλὴν μὲν κατὰ φύσιν πλὴν δὲ παρὰ φύσιν. ἄλλως δ' ταῦθα ἢ οὐ τοῖς ὧδε γένεσιν καὶ φθοραῖς καὶ οὐ ἄλλοις τῆν φυσικῶν, πλὴν ἀναγκαῖον διαιρῶν καὶ ἔοικεν οὐ ἐκείνοις μὲν, πλὴν κατὰ φύσιν διαιρεῖ ἀναγκαῖον εἰς πλὴν ἁπλῶς καὶ ὑβ ἁπλῶς θέσεως. οὐ ταῦθα δὲ πλὴν ἁπλῶς, εἰς πλὴν κατ' οὐσίαν ἢ εἰς πλὴν κατὰ βίαν· ἢ μὲν οὖν κατ' οὐσίαν, ἢ κατὰ φύσιν ὄντι· ἢ τις μὴ τελειωτικὴ τῆ ἁπλῶς κειμένης ἐστὶ κατὰ πλὴν φυσικὴν οὖσα τῆ πράγματος ὁρμὴν. καὶ ὡς πρὸ εἰ ὀρεξίν τε καὶ ἔφεσιν· ἢ ὃ παρὰ ταύτην, ὡς ταύτη αὐτὴ κειμένη. καὶ οὐ χρεία. ἐπὶ πρὸ ἡ ὕλη ἐνέχεσθαι σύμφυτος. ὥστ' οὐ παρὰ φύσιν. οὐδ' ἐξωθεν ὁδὲ βίαιος. ἀλλ'

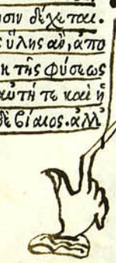

ga paulo ante dixerat καὶ δεῖ οὐ αὐτῶν πλὴν πρὸς ἐκεῖνο κίνησιν ἢ κατὰ φύσιν ἀναγκαῖον

forte κούφου

Ergo duo notat in materia. πρὸς τὸν τόπον & ἐκ τοῦ τόπου

Potest eius de rei causa efficiens & finalis reddi

σωιζάμενα ἢ ἐπὶ γίνομενα & σωιζῶντα quo differant

Τοῦ εἴδους ἤτοι τοῦ τέλους

Aristoteles discrepat a se ipso in malijs.

Materia siue necessitas duplex.

Quo modo materia dicatur hic esse actiua quũ sit proprium ei passibilem esse. pulchrũ documentũ

Graue, Leue. Siccum frigidum. forma sunt non materia.

Ex formis antiquorum materia fuerunt hi quae post ipsas secutae sunt pfectorib) cũ subiecto, neq; quã hoc turpis hypostasin misit ille praeexistere

δίονεἰ ἡ κατὰ τὸ ὁμιλῶ ἐνόησον· καὶ ὡς αὖ τις εἴπη, ἐκούσιους· ἄτε ἐκ τῆς οὐσίας οὖσας καὶ τῆς φυσικῆς ἐνόησον ἡ κατὰ συμβεβηκός· ἡ δὲ βίαιος, ἐξαίφνης καὶ παρὰ τοιαύτην ἐκείνης· διωίστασε δὲ οὐ μόνον ἡ κατὰ φύσιν ἀλλὰ καὶ ἐξαίφνης αὐτάγκη ἔχειν τὸ σύνεγκ τοῦ· ῥίπτασι γὰρ αὖ τὸς λίθον κατὰ λόγον πιὰ καὶ ἵνα τι αὐτῷ κατ᾽ ὄρεξιν ἀποβήσεται.

» ΕΝ δὲ τοῖς ἀπὸ διανοίας, τὰ μὲν οὐδέποτε ἀπὸ ταυτομάτου ὑπάρχει· οἷον οἰκία· αὐσρίας· οὐδ᾽ ὑπ᾽ αὐτάγκης ἀλλ᾽ ἕνεκά του.

» εἰῶν τούτων ὄντων ἐφεξῆς ὑφ᾽ ὧν τὰ γινόμενα, γίνεσθαι λέγεται· φύσεως· διανοίας· αὐτομάτου· ἡ μὲν φύσις εἴρηται ὅτι σύνεκά του· ἐστὶ δὲ καὶ ἡ διάνοια ὡσαύτως σύνεκά του τοιοῦσα· ἡ γὰρ ὄντος σύνεκα, ἡ φαινομένου ἀγαθοῦ· οὐδὲν δὲ ἀπὸ ταυτομάτου, σύνεκά του γίνεται· ἐπεὶ καὶ τοὐναντίον πῶς ἂν αὐτομάτως, τῷ σύνεκά του· ὡς δηλοῖ καὶ τοὔνομα· αὐτόματον γὰρ ὃ ἕτ᾽ αὐτομάτην ὄν· μάτην δὲ λέγεται εἶναι ἡ γίνεσθαι, ὧν μὴ πρὸς τέλος ἀφορᾷ· ἡ δὲ σύνεκά του, οὗ ἡ ὕπαρξις ἢ ἡ γένεσις πρός τι τέλος ἀφορᾷ· πῶς οὖν αὖ, εἴη ταυτομάτου πρὸς τέλος τὰ ἀφορῶν, καὶ μὴ πρὸς τέλος ἀφορῶν· ὥστε ἂν κατὰ τὸ ὁμιλοῦν μέσον, ὡδὶ μὲν τὴν ἀπὸ φύσεως καὶ ὡδὶ τὴν ἀπὸ διανοίας, ἔστι ζητεῖν καὶ ἀποδιδόναι· ὡδὶ δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, οὔτε ζητήσομεν, οὔτε ἀποδώσομεν· ἔστι μέν τοι καὶ αὐτόματον, συμπίπτον πολλάκις οἷς τοῖς ἀπὸ φύσεως καὶ οἷς τοῖς ἀπὸ διανοίας παρὰ τοὺς ὁμωνύμους· ὡς ποτὲ μὲν πῦρ φύσιν ἔχειν ἀρχὴν· ποτὲ δὲ πῦρ διάνοιαν· ὅσα μὲν οὖν αὐτομάτως οὐ τοῖς φύσει γινομένοις ἐπισυμβαίνει, αὐτόματα λέγεται ἁπλῶς· οἷ᾽ ἐλίθος ὑφ᾽ ὁρους ὑπὸρ κειμένου ὃς ὑπὸ πῦρ φυσικῶς κατενεχθεὶς βαρύτητα, εἰς κατάθορον ἐπιτήδειος γένηται· ὁ μὲν γὰρ φυσικὸς λόγος αὐτῷ δι᾽ ὃν κατενήνεκται, ἦν εἰς ἣν κάτω τόπον ἐλθεῖν· ἡ δὲ προσκατάθορον ἐπιτηδειότης, παρὰ μὲν σκοπὸν τὴν φύσεως αὐτῷ ἐπιγέγονεν· ἀποθραυσθέντων ἴσως αὐτῷ τινῶν ὀχθῶν ἢ τῷ κατιέναι· ὅσα δὲ τῶν αὐτομάτου τοῖς ἀπὸ διανοίας ἐπακολουθεῖ, ταῦτα λέγεται ἀπὸ τύχης· οἷ᾽ εἴ τις ὠνῆ ἢ λούσεσθαι ἀπίοι, τυχὸν ἂν ἀπέλαβε τὸ χρεωφειλέτην καὶ ἢ δάνειον ἀπῄτησεν· ὡς εἶναι διαφορὰν τοῦ αὐτομάτου καὶ τῆς τύχης· ὅτι μὲν γὰρ ἀπλῶς τὸ αὐτόματον καὶ ἀπὸ τύχης· ὅτι δὲ μὴ πάντως· ἐν δὲ μόνοις ἡ τύχη τοῖς κατὰ προαίρεσιν· πολλὰ μὲν τοι τὴν κατὰ προαίρεσιν γενόμενα καὶ ἀπὸ τύχης· οἷ᾽ ὑγεία· αὐτὴ γὰρ γίνεται μὲν νοσοῦντί τινι· καὶ ἀπὸ τέχνης ἰατρικῆς· διαίτης προσφορημένης καὶ φαρμάκων τὴν προσηκόντων· καὶ ὅλως ἄλλα τοῖς ἀσυλλήπτοις ἐπιτηδεύεται πρὸς τὸ τῆς σωτηρίας τέχνης κατόρθωσιν· γίνεται δὲ αὐτὴ καὶ ἀπὸ τύχης, ὅταν παρὰ τὸν σκοπὸν τὸ κατὰ προαίρεσιν γνωμόνου ἀκολουθήσει· οἷ᾽ εἴ τις νοσῶν, εἰς κῆρον μεταλάβοι ψυχροῦ ὕδατος μόνον ἡδέως· καὶ συμβαίνοι ἂν ὑγιὴς οἰηθεὶς τῆς νόσου ἀπαλλαγῆναι· τοιοῦτα δὲ συμβαίνει, οὐκ ἐπὶ πάντων ἀπὸ διανοίας· ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ὅσων οὐδέχεται πῶς διανοίαν ἀποτυγχάνειν· ὡς ἐπὶ τοὐναντίας πολλάκις τὸ σκοπὸν φθάνειν· τοιοῦτα δ᾽ εἰσὶν αὐτόματα καὶ πᾶσαι τέχναι· οἷον ἰατρικὴ· κυβερνητικὴ· ῥητορικὴ· καὶ αἱ τοιαῦται· οὐ γὰρ ὑπ᾽ ἀνάγκης οὔτε ὁ ἰατρὸς ὑγιάσει καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν τέχνην ἐπιτηδεύσει· οὔτε ὁ κυβερνήτης σώσει καὶ μηδὲν παραλίπη· οὔτε ὁ ῥήτωρ πείσει καὶ πάντα τὰ ποιήσῃ ὅσα ἡ τέχνη αὐτῷ ἔστι τὰ ποιῆσαι· καὶ οὐ παρὰ τὰς τέχνας, ἡ αὐτὰς τῆς ἀποτυχίας· ἀλλὰ παρὰ τὸ ὑποκείμενον· ἔσται δὴ ἡ ὑγεία σώματος καὶ σωτηρία νηός, ἀπὸ τύχης· οὐ μὴν οἰκία· οὐδὲ ναῦς· οὐδέ τι τοιοῦτον ἑτέρων· εἰ δὲ καὶ παίζοις τὰς τέχνας κοινωνεῖν τῆς τύχης δοίημεν, ἀλλ᾽ οὐ παίζομεν ἐπὶ σης· ἀλλ᾽ εἰ μάλλον αἱ ἀληθέσ[τ]ατοι· ἡ τοσοῦτον ἐνόησεν, ὅσον ἡ κατ᾽ αὐτὸ ὕλη πάσχει ἡ ἀσταθὲς· ἧττον δὲ σωματικαὶ μάλιστα· ὅθ᾽ ἡ μάλιστα αὐταῖς ἀσταθὲς τὸ ὑποκείμενον· ἧττον δὲ τοῖς ἀπὸ διανοίας τὰ μὲν οὐδέποτε ἀπὸ ταυτομάτου ὑπάρχει· ἧττον ὄντων τούτων ὡς εἰρηται κατὰ ποτὲ τὰ γινόμενα γίνεσθαι λέγεται· ἢ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ διάνοιαν ἢ κατά τι αὐτόματον, τὰ δ᾽ γινομένων κύρια ἡ φύσις αὖ, εἴη ἢ διάνοια· ὑφηρήσθω γὰρ ναῦ ἡ θεῖον ὡς ἄλλο λόγου ἢ οὗ τῶν πράγματος δεόμενον· πῦρ μὲν δὴ τὸ φύσεως ἐρικῶς, οὐδαμῆ ἐπ᾽ ἐκείνης πορεσινέγκε ἡ αὐτόματον, ἴσως ὅτι μηδὲν ἐδέξασθ᾽ ἧττον φύσει γινομένων, ἐκ ταυτομάτου γίνεσθαι ἁπλῶς· ἀλλὰ κατὰ λόγον τινὰ θείαν προνοίας ἢ φύσεως· καὶν γὰρ αὐτόματος ποτὲ δοκεῖ ἡ φυτὰ αὐαδίσθαι ἢ ζῶα ἐκπλήξεως αὐαφύεσθαι, ἀλλ᾽ οὐχ ἁπλῶς οὐ τοῦθοί ἡ αὐτόματον· ἀλλ᾽ ὅτι μὴ φαυδρὸς ἴσως ὁ λόγος ὅδε τῆς γλυεύσεως· ἁπλῶς δὲ ἡ μᾶλλ᾽ λόγου καὶ φύσει γεγένηται· τὴν δὴ μουργικῶν λόγων συμπαρομαρτοῦσιν ἀεὶ καὶ σοφῶν τῶν καὶ παρεγόντων οὐ τῇ ὑλῃ τὰ κατὰ τὰ λοιπὰ εἴδη· ὁ πηνίκα ἐπιτήδειον ἢ ξυσσκέμενον γένηται· μὴ δὲ τῆς τοῦ τοῦ ἐπιτηδειότητος ἃ πρὸ προνοίας γνωμοσύνης καὶ τῆς θείας δυνάμεως μηδὲν τῶν πεφυκότων ἢ σοφότων τῷ κατὰ λόγου προνοίας ἀποπεπόνων καὶ φύσεως· ὡς μιᾶς οὔσης ἁπάντων αὐρχῆς· ἧς ἅπαντα τάττε ὄντα τάττε γινόμενα ἤρτηται· ἀλλὰ μὴ ἐχουσῶν ἑτοῖαν τὴν ἀποτυξεων· κατὰ γὰρ ἡ ἀποτυξεις τῆς δὲ τινες φύσεως ὑπάρχει ἀποτυξεις, ἀλλ᾽ οὐχὶ καὶ κατὰ λόγου τῆς φύσεως· ὡδὶ δὲ τῆς διανοίας· νῦν φάσιν καὶ τὴν κατ᾽ αὐτὸ γινομένων, χώραν τῷ αὐτομάτῳ παρέχωσι τοῖς ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ὑπάρχειν· οὐδέποτε γὰρ οἰκία ἡ αὐσρίας ἀπὸ ταυτομάτου γένηται· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὑφ᾽ ἀνάγκης τινός· εἴτε κατὰ φύσιν φαίης εἴτε κατὰ βίαν αὐάγκιν· οὐ γὰρ

*

Ex tribus fiunt ea quæ fiunt. A natura A Mente A casu

Casus → Dª fortuna

Multa ex his quæ solet fieri p industriá & electionem fiunt p fortunam

frustratio finis non procedit ab arte sed à subiecto

In his quæ natura fiunt nihil fieri temere & casu ut arbores nasci & animalia ex putrefactione gigni.

Generationis ratio forte non est manifesta, nó sine ratione tame sed naturaliter fit, opificis rationibus semp comitantibus & agentib⁹ & producentib⁹ in materia debitas & congruentes formas quando subiectū aptum & dispositū fuerit

σομαχικαὶ τέχναι. bis

Quæcunq: fiunt à fortuna fiunt a casu sed nō e cōtrario

τῆς οἷ λίθοις ἢ ξύλοις φύσεως. ὥστε πῶς σφῶν κατὰ φύσιν κινούμενα κίνησιν, οἰκίαν ἀποτελέσει. οὔτε μὲν τῆς τοῦ λίθου ἢ τοῦ χαλκοῦ. ἵνα κινηθῆ τα κατὰ φύσιν, αὐσρίαστος γενήσονται, ἧσσον γὰρ αὖ, ἐκ τουτομάτου καὶ πάλιν αὐσρίαστος γινόμενοι· ὡς τῇ φυσικῇ τῶν σωμάτων κινήσεως· παρὰ τὸν σκοπὸν τῆ φύσεως ἐπακολουθοῦντος τοῦ ἡλματος· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αὖ, βιασθεὶς ὁ λίθος ἢ ὁ χαλκὸς εἰς πῶ παρὰ φύσιν ἑαυτοῦ κίνησιν, αὐσρίαστος σχῆμα προσλήψεται· ὡς καὶ ταῦθα εἶναι αὐτόματον παρὰ τὸν σκοπὸν γινομένοις τοῦ κινήσαντος. ἐπὶ δὲ καὶ ὧδὶ τῆς οἰκίας· ἀλλ᾽ ἀεὶ σύνεκά του. τουτέστι κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ κατασκευάζοντος τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι· ὡς τῆς κατὰ διάνοιαν ἀεὶ προθέσεως τέλος γίνεσθαι καὶ μηδέποτε ἄλλως· ἢ καὶ δεῖ σωθεξακούειν τῷ, ἀλλ᾽ σύνεκά του, ἢ, ὁρῶν κατ᾽ αὐτὸ· καὶ ἄγον πρὸς αὐτό· ἀπὸ διανοίας γὰρ ἡ ὕλη κινεῖται ἢ τοῦ κατὰ πῶ οἰκίαν εἴδους δεκτικόν· ἢ αὖ καὶ ὧδὶ τοῦ αὐσριάστου καὶ ὧδὶ τοιούτου.

» ΤΑ δὲ καὶ ἀπὸ τύχης· οἷον ὑγίεια καὶ σωτηρία. »

Ε ἰσὶ δ᾽ ἃ φησι τὴν ἀπὸ διανοίας, καὶ ἀπὸ τύχης ποτὲ γίνεται· οἷ ὑγεία καὶ σωτηρία· ἐπιτηδεύεται μὲν γὰρ καὶ ἰατρὸς πῶ ὑγείαν· ἢ κυβερνήτης πῶ σωτηρίαν τῆς νηός· καὶ κατορθοῦσιν ἑκάτερον κατὰ τὸ ἐγχωροῦν τῇ τέχνῃ· ἀλλ᾽ ἔστι τοῦτο καὶ ἀπὸ τύχης γίνεσθαι· εἰ δ᾽ ἀπὸ τύχης, καὶ ἀποτυγχάνειν· τί γὰρ ἡ τύχη; αὐτόματον· πιὼν τὸ γοῦν ὕδωρ τὶς δι᾽ ἃ μάλιστα ἡδονῆς, ὑγείας παρὰ τὸν σκοπὸν τῆς πόσεως τεύξεται· καὶ ναῦς κατὰ λειφθεῖσα κυβερνήτου χωρὶς, σωθεῖή ἂν, εἰς χωρίον φιλαύθρωπον· σῴθα μηδὲν μήτ᾽ αὐτῇ συμβαλεῖν δεινόν, μήτε μέλει τοῖς ἐμπλέουσι.

» ΜΑΛΙΣΤΑ δ᾽ οἷ᾽ ὅσοις σὺ δέχεται καὶ ὧδε καὶ ἄλλως ἔχειν· ὅταν μὴ ἀπὸ τύχης ἡ γένεσις ἢ. »

Τ οὗτο ὥσπερ κωλύει ὅδιν σὺ τίσι τῶν ἀπὸ διανοίας γνωμόνων, χώραν ἔχουσιν πῶ τύχην εἰδέναι ὀφείλομεν· ἴσως μὲν γὰρ φησι καὶ οἷ ἄλλοις τούτων, ἔστιν πῶ τύχην εὑρεῖν παρεισπίπτουσαν· ἀλλ᾽ ἀμυδρῶς καὶ ὡδὶ βραχύ· ἐφ᾽ ὅσον αὐτοῖς ἐπαίειν ἔχει ἡ ἐπιστήμη· καὶ τέκτων γὰρ ἴσως ἄλλο προθέμενος, ἄλλο τελευτῶν ἀποτελέσειε· καὶ σκυτεὺς καὶ χυλάς· ἢ τῆς ὕλης ἢ τῷ ὀργάνῳ ἢ τινος ἑτέρου πρὸς ἃ ἀρχὴς προτεθεὶν αὐτιπράξαντος· καὶ ἐπ᾽ ἄλλων πολλῶν ἀμυδρῶς πῶς πῶ τύχην παρεισμολῶν εὑρίσκομεν· μάλιστα δὲ καὶ ἐναργῶς οἷ τοῖς κατὰ τὰς σοφιστικὰς τέχνας σύνεστιν αὐτοί· οἷ εἰσιν οἷ ὅσοις οὐδέχεται. καὶ κατὰ τὸν αὐτῶν σκοπὸν καὶ οὐαντίως τῷ σκοπῷ, τοὺς ἀποβάσεις γίνεσθαι· σοφιστικοὶ γὰρ οὗτοι, ἡ δυσχεραίνουσι πρὸς ὅπῃ πῶ πρόθεσιν ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀσχολοῦσιν οἷ᾽ ὅτε· ὅθεν γὰρ ὅδιν ὁ φησιν οἷ ὅμοιος γὰρ τέχναις· ἢ οἷ ὅσοις κατὰ τὸ κειμένοις ὁ πότων μὴ ἀπὸ τύχης ἀλλ᾽ ὅταν αὐτοὶ οἱ τεχνίται τὸ τέλος ὡς αὐτοῖς οἰκεῖον προτίθενται, οὐδέχεται τότε καὶ ὧδε καὶ ἄλλως· τουτέστι κατὰ σκοπὸν καὶ οὐαντίως τῷ σκοπῷ ἀποβαίνειν τὰ τέλη, οἷ τούτοις μάλιστα χώραν ἔχει ἡ ἀπὸ τύχης· ἡ γὰρ ἄλλως ἢ ὡς ὁ σκοπὸς ἔχει τὸ ἀφοῦ ἢ ἀφὸς ὅδι, οὐδὲν ὅδιν ἐτέρου ἢ ἐαυτοῦ τῇ ὑγείᾳ· καὶ ὁ ἄλλως ἢ ὡς ὁ κυβερνήτης ἢ κυβερνήτης προτίθεῖ, οὐδὲν ὅδιν ἄλλο, ἢ ὁ οὐαντίον τῇ σωτηρίᾳ· ἢ ὁ, ἐτέρως ἢ ὡς ὁ ῥήτωρ ἢ ῥήτωρ σκοπεῖν, οὐδὲν ὅδιν ἄλλο, ἢ ὁ οὐαντίον τῷ πεισθῆναι· ὅπῃ ὅδιν ἢ ἀπείθεια.

» ΩΣΤΕ ὁ τέλος ἀγαθὸν οὗ ἕνεκά του γίνεται· καὶ ἡ φύσει ἡ τύχῃ. »

Τ ἀ μὲν οὕτως ἔχει τῶν αὐτιγράφων· τὰ δὲ οὕτως· ὧν δὲ ὁ τέλος ἀγαθόν, τὰ δι᾽ οὗτος· ὡς τ᾽ εἰ ὁ τέλος ἀγαθόν· ὁ φύσει δὲ πάντα πρὸς πῶ αὐτῷ οἰκειαν· ἔστι δὲ τοιοῦτον ὁ λεγόμενον· ὅτι οἷ ὅις τὴν γινομένων ἀγαθὸν ὑβαπάγκης ὁ τέλος ὅδι· ἢ καὶ ὡς ἐπὶ τοπολὺ οὗ ἕνεκά του τὰ πρὸς αὖ ὁ γινόμενα γίνεται· ὡς πῶ τύχην καὶ ὁ αὐτόματον οὐ τούτοις, ἢ μηδόλως ἔχειν χώραν, ἢ ἐφ᾽ ὅτι βραχὺ· ἀλλὰ φύσιν εἶναι ἢ τέχνῃ πῶ πρὸς ὁ ἀγαθὸν τέλος ἄγουσιν· ἐπεὶ γὰρ ἔλεγεν ἀνωτέρῳ· ὅτι ἐφ᾽ ὧν τὰ τύχη ἐναμφοτερίζει ὁ τέλος· ὡς τοὐναντία πολλάκις ἀποβαίνειν τῆς τοῦ τυχεῖ τοῦ προθέσεως· ἔστιν γὰρ ἰῶ ὁ, οὐδέχεται καὶ ὧδε καὶ ἄλλως ἔχειν· ὡδὶ τούτων μάλιστα καὶ ἀπὸ τῆς τύχης ὁ τέλος οὐδέχεται γίνεσθαι· ὁ πρὸς ἐκεῖνο αὐτικείμενον οὐ ταῦθα φησίν, ὅτι οὐ οἷς μὴ ὧδε καὶ ἄλλως οὐδέχεται ἀλλὰ πάντως ἀγαθὸν ὁ τέλος ὅδι, οὐ τούτοις ὁ αὐτόματον οὐκ ἔστι· ἀλλὰ πάντως οὗ ἕνεκά του ὁρᾶ ὁ ὁρῶν τὰ πρὸς αὐτὸ πάντα φρόντιστος· ὅθεν δὲ ὅδιν ἡ φύσεως ἢ τέχνης· τοῦ ἐν δὲ εἰπεῖν, διανοίας. πᾶσα γὰρ τέχνη καὶ πᾶσα ἐπιστήμη κατὰ διανοίαν ἐστὶ μὲν οὖν κατὰ πῶ πρώτην ῥηθεῖσαν γραμμῶ λαμβόμεθα ὁ ῥηθὲν, ἐλλιπέστερον ἔσται· ὡς δεῖ θαι προσθήκης οὐ διός· ἵν᾽ ἢ οὕτως· ὥστε ἐφ᾽ ὧν ὁ τέλος πάντως ἀγαθὸν, οὗ τούτοις οὗ ἕνεκά του γίνεται τὰ πρὸς ὁ τέλος γινόμενα· εἰ δὲ κατὰ πῶ διαυτοῦσαν καὶ τελείην, ἐλάττονος δεήσει προσθήκης· ὧν γὰρ ὁ τέλος πάντως ἀγαθὸν, καὶ εἰ ὁ τέλος πάντως ἀγαθὸν, οὗ ἕνεκά του γίνεται τὰ πρὸς ὁ τέλος· ἔστι δὲ καὶ κατ᾽ ἐπιστήμην εἰπεῖν· ὁ τέλος ἀγαθόν, ἵν᾽ ἢ οὕτως· ὥστε ὁ τέλος ἀγαθὸν οὗ ἕνεκά του γίνεται· λέγει τὶς φησιν ὅτι οὐκ ἐναμφοτερίζει ὁ τέλος. ἀλλὰ πάντως ἀγαθὸν ὅδι οὗ ἕνεκά του αὖ τὰ πρὸς ὁ τέλος· εἴτε οἷ εἴτε τελεῖα ὅδι· δύναται ἢ ὡς πόρισμα λέγεσθαι ἐκ τῆς ἐρημένων ἀναφαινόμενον· ἐπεὶ γὰρ ὁ αὐτόματον ὠδὶ τὴν ἐναμφοτερίζοντων ἔλεγε μάλιστα χώραν ἔχειν, δῆλον οὐ τεύθεν ὅτι ἐφ᾽ ὧν ἀγαθὸν πάντως ὁ τέλος ὡς μὴ τοιωύτων οὐδέχεται, ὡδὶ τούτων οὗ ἕνεκά του τὰ πρὸς ὁ τέλος· καὶ ἡ φύσις ἡ τέχνη ὅδιν ἢ ἄγουσα

Ex his sententia & ars, secundū metem

πόρισμα

πρὸς αὐτό. ᾗ δὲ ἀγαθὸν τέλος οὐσιῶδές τινος λέγεσθαι, λόγον οὐκ ἔχει· τὰ γὰρ πρὸς τὸ τέλος, οὐσιῶδές τινος. ᾗ δὲ τέλος, οὐχί· ἀλλ' οὐσιῶδες.

ΑΡΑ ΤΥΧΗΣ ΟΥΔΕΝ ΟΥΣΙΩΔΕΣ ΤΙΝΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ.

Εἰ πᾶν ὅτιπερ φύσεως ἢ τέχνης τὰ οὐσιῶδές τινος, λέγει νεῦσ ὅτι ἀπὸ τύχης οὐκ οὐδέν ἐστι τὸ οὐσιῶδές τινος γίνεσθαι· ἡ τύχη αὐτόματον· οὐδὲν δὲ οὐσιῶδες τινος ἀπ' αὐτομάτου. οὐδὲ γὰρ ἀπὸ τύχης αὖ φησι· πῶς δὲ ἐκ τοῦ αὐτομάτου οὐδέν οὐσιῶδές τινος γίνεται, εἴρηται πρότερον.

ΤΟ ΔΙ' ΑΥΤΟ ΑΙΤΙΟΝ ΟΤΙ ΤΟΙΣ ΓΝΩΜΟΝΙΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΓΕΓΕΝΗΜΕΝΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΣΟΜΕΝΟΙΣ ΟΠΟΤΕ ΗΜΙ ΤΟΙΣ ΟΥΣΙ. ᾗ γὰρ μέσον, αἴτιον.

ΕΠΕΙ ΔΙ' ΑΥΤΟ ΤΟΙΣ ΑΠΟΛΕΙΣΘΕΙΣΙ ΕΚ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΤΟΙΣ ΑΚΡΟΙΣ Ἡ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΟΥΘΕΝ ΑΥΤΟΥ, ΤΥΧΗ ΑΥΤΟΜΑΤΟΝ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΤΗΝ ὍΡΩΝ ΔΙΕΞΙΟΣΙ ΤΟΥΣ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ; λέγω δὲ ὁποίου αὐτοῦ, εἴδους ἢ τὸ μέσον καὶ αἴτιον, ᾗ ἔστι μὲν οὐ· ἔστι δ' ὅπου οὔσης μὲν οὕτω ἀναγκαίας τῆς μέσων ὡς ἀναγκαίως αὐτοῖς ἑπεσθαι καὶ τὰ αἰτιατά· ὧδε δὲ τούτων καὶ ἡ ἀκολούθησις ἀναγκαία γίνεται. ὁποτέρως θῶμεν αὐχμοῦσαν ἢ μὴ ὄν· εἴτε ἀπὸ τῆς αἰτίων εἴτε ἀπὸ τῆς αἰτιατῶν ὁποίου δεῖ ᾗ τί ἐστιν. ὅπερ δὴ οὐκ ἀμφιβάλλει τῷ αἰτιατῷ. ὡς εἶναι καὶ τὰ ἐν χρόνοις ἀλλήλοις ὁμόγονα ᾗ αἴτια· ἦν δὲ καὶ ᾗ αἴτιον· ἤγουν τοῖς γινομένοις γινόμενον. τοῖς γεγενημένοις γεγενημένον. τοῖς ἐσομένοις ἐσόμενον. καὶ τοῖς οὖσιν οὖν. οὐ γὰρ ἐνδέχεται ποτε ᾗ εἶδος, τῷ οὗ ἔστιν εἶδος χωρίζεσθαι καὶ τὰ πλὴν ὑπόστασιν. οἷον ἐπεὶ εἶδος τῆς σελήνης ἐκλείψεως, ᾗ οὐ μέσῳ αὐτῆς καὶ τῷ ἡλίου γεγονέναι πλὴ γῆν. εἰ μὲν πλὴ ἐκλειψιν ὡς γεγενῆσθαι λάβῃς. καὶ ᾗ οὐ μέσῳ γεγονέναι πλὴ γῆν, ἴσχ ἀναγκαίως ἂν, ὡς γεγονὸς λήψοιο· οὐ γὰρ ἄν, ἄλλως ἐκείνη γέγονεν, εἰ μὴ αὕτη οὐ μέσῳ γέγονεν· εἰ δ' ὡς γινομένῳ ἐκείνῃ, καὶ αὕτη ὡς γινομένῃ ληφθήσεται. ἄλλως γὰρ οὐκ οὐδέχεται ἐκλελοιπέναι ἐκλειψιν· εἰ μὴ καὶ ἡ γῆ οὐ μέσῳ γίνεται. καὶ ὧδε τῷ ἔσεσθαι δὲ καὶ ὧδε τῷ εἶναι, ὡσαύτως· ἦν αὖ ἐν δρόμῳ καὶ ἐπὶ τῷ κηρυκάλλου· εἰ γὰρ ὅτι κήρυκος, ὕσῳ πεπηγὸς ὀξὺ παντελῶς θορμοῦ ἐκλελοιπέναι· ᾗ ὕσῳ τῷ κηρυκάλλου· ἢ παντελῶς ὅτι ἐκλελοιπὸς τῷ θορμοῦ· ἔστιν οὖν καὶ ὧδε, τῷ οὗ ἔστιν εἶδους, ὁ μόγονον· γίνεται δὴ κήρυκος, ἐκλελοιπότος τῷ θορμοῦ παντελῶς· καὶ γέγονεν ἐκλελοιπότος. καὶ ἔσται ἐκλελοιφότος. ἔστι δὲ ὡς εἴρηται ὧδε τῶν οὕτως αἰτίων, καὶ ἀναγκαία ἡ ἀκολούθησις· ὁποτέρως θῶμεν αὐχμοῦσαν ἢ μὴν εἴτε ἀπὸ τῆς αἰτίου εἴτε ἀπὸ τοῦ αἰτιατῶν. εἴτε γὰρ οὐ μέσῳ ἡ γῆ, ἐκλελοιφὸς κοὐκ ἐκλελοιφός, ἡ γῆ οὐ μέσῳ. οὐδ' ᾗ οὐ δέχεται ποτε θάτερον θατέρᾳ ἢ χωρεῖς· μόνον δὲ διαφθορεῖ ὅτι ᾗ μὲν ὡς αἴτιον ᾗ δ' ὡς αἰτιατὸν, ἑπέτεται ἑκάτερον ἑκατέρῳ· ὡς ἢ ᾗ μὲν ἀποδιδόναι ἀσφαλῶς ᾗ δὲ τεχνικῶς· ὥστε δὲ μὴ ἅμα ὄντα ἀλλήλοις αἰτιατά τε καὶ αἴτια· ἀλλὰ τῶν αἰτιατῶν κατὰ χρόνον προηγεῖται τὰ αἴτια, πῶς ὁρίσωμεν ὧδε τὴν τοιούτων τοιαύτα δὲ πολλὰ ποιητικά τε καὶ ὑλικά· ὅτι μὲν γὰρ κατὰ τούτων ἄλλα ἄλλων αἴτια, σήλον· γεγενότων γεγενημένα. καὶ ἐσομένων ἐσόμενα. καὶ ἐσομένων γεγενημένα. καὶ γινομένων γεγενημένα. οὐ γὰρ οὐδέχεται ᾗ αὖ πάλιν· ἀλλ' οὐδὲ ᾗ μόγονα. εἰ γὰρ καὶ ἐσομένων ἐσόμενα λέγομεν, ἀλλ' εἰ καὶ μή πω ᾗ αἴτιον γενόμενον θεήσωμεν, ὅμως διὰ πρῶτον γενέσθαι, καὶ μετ' αὐτὸ, ᾗ αἰτιατόν. γινόμενα δ' ἔτι γινομένων ἤδη οὐδέχεται ἔσεσθαι αἴτια, οὐκ οὐδέχεται· ἐπεὶ δὴ τὴν τοιούτων, οὔθ' ὁποτέρως θῶμεν αὐχμοῦσιν οὔτε μὴν ἀπὸ τῆς προτέρων ἀναγκαία ἡ ἀκολούθησις· ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ὑστέρων ὧδε τὰ πρότερα, πολλῶ οὐχὶ καὶ τὰ ὕστερα, τὴν προτέρων αὐχμοί. ἀλλ' ἀπάλιν· οὐ γὰρ ἐπεὶ δὴ ἀναγκαῖον τοῖς λόγοις παρέχοντες, ἀπὸ τῆς ὑστέρων αὐχμόμεθα, διαφθορᾷ μὴ αὐχμοὶ τῶν προτέρων τὰ ὕστερα· ἀλλ' ἐπεὶ δὴ καὶ τοῖς οὐ γένεσιν οὐκ ἀεὶ ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεθ' τὴν αἰτίων ὑπάρξει τὰ αἰτιατὰ γίνεται· διαφθορᾷ ἢ τὴν ὑστέρων ἀκολούθησις, οὐκ ἀναγκαία· ὅτι πρὸς τὰ πρότερα. καὶ αὖ, ὅτι ὧδε τὰ ὕστερα τῶν προτέρων μὴ ὑπαρξάντων γένεσθαι οὐ φύσονται, διαφθορᾷ ἐκ τούτων οὐ τοῖς λόγοις αὐχμόμεθα· ἀναγκαῖον τοῖς λόγοις παρέχοντες· εἰ γὰρ οἰκία, τοῦ χοϊ· καὶ εἰ τοῦ χοϊ, θεμέλιοι· καὶ οἱ θεμέλιοι, ὄρυγμά· καὶ εἰ ὁ μηδικὸς ἀθηναίοις ἐπενίκησε πόλεμος, εἰς σάρδεις ἀθλοφόροι μετ' δρετείων οὐκ ἔβαλον· καὶ εἰ ὁ ἴλιον κατὰ βέβληται, ἔσσω ἀλεξάνδρου. ἑλοὺν ἀφήρπασεν· οὕτω γάρ, ὁ λόγος ἕξει· ἀναγκαῖον· οὐ μὴν εἰ καὶ αὖ πάλιν ἐπαμυν· καὶ ὧδε τὴν φυσικῶν δεομένων ὁμοίως· εἰ τέτοκε κατὰ λαγχὸς ἔχηκε· καὶ εἰ ἔξεσ, αὖσοὶ πεπλησίακεν· οὐχ οὕτω δ' ἀναγκαῖον, εἰ καὶ αὖ πάλιν· οὐδὲν δὲ διαφθορᾷ πρὸς ἔξεσ κἂν τε ὡρισμένον χρόνον κἂν τε ἀόριστον θεήσωμεν· ὥστε λέγειν ὅτι ἐπεὶ τόδε γέγονε λέτω δὲ ᾗ πρότερον, ἀληθὴς ἀναγκῆς, ὅτι καὶ ᾗ ὕσῳ γέγονε. κἂν τε γὰρ ὡρισμένον ἦν χρόνον. ὡς οἷόν τε μάλιστα· ἢ δέηται ἢ ἐπιστήσῃ ὅπως αὖ βούλοιο. κἂν τε ἀπλῶς λήψοιο, οὐκ ἔσται σοι ὁ λόγος ἀναγκαίος αὐχμοῦσιν ἀπὸ τῆς προτέρων ᾗ καὶ ὡς ὕσῳ γεγονὸς ᾗ ὕσῳ ἔσσω θώμεθα, ὅσον ᾗ καὶ βληθῆναι ᾗ ἴλιον μεθ' πλὴ αὐχμοῦσαν τῆς ἑλούσης· ἢ ᾗ πλὴ οἰκίαν γενέσθαι μεθ' πλὴ ὄρυγμὸν ἢ πλὴ τὴν θεμελίων καὶ βολλῶ, ἀλλὰ ἐν μεταξὺ χρόνον ἅπαντα οὗ ὅσῳ ᾗ μὲν προτέρου ἴσῳ, ᾗ δ' ὕσῳ οὔπω γέγονε, ψεύδοις ἴσῳ ᾗ ἐπεὶ γεγονέναι ᾗ ὕσῳ οὐδέ δ' αὖ τις ἴσως· ὅτι εἰ μὴ ὧδε γεγονὸς, οὐκ ἴσῳ ἀληθὲς εἰπεῖν ᾗ ἐσόμενον ὕσῳ τῶ προτέρου γεγονότος, ἀλλά γε ὡς ἐσόμενον ἀληθὲς ἴσῳ λέγειν ἐν μεταξὺ χρόνον ἅπαντα τοῦ· ἀλλ' οὐδὲ ὅσιον σωφρονίσκα γεγονότος, ἀληθὲς ἴσῳ λέγειν, ὅτι ἔσται σωκράτης· καὶ ὧδε φίλον ὅτι γέγονεν ὕσῳ. ἀλλ' οὐδὲ ἀληθές. δεῖ γὰρ εἶναι ᾗ μέσον καὶ αἴτιον, ᾗ μόγονον τῷ οὗ, ὧδε αἴτιον. ἤτοι ᾗ κατὰ ᾗ αὐ ᾗ εἶδος τῷ χρόνου λαμβανόμενον· ἵν' εἴη τῷ μὲν οὖν τος ᾗ αἴτιον οὗ. τῷ δὲ ἐσομένου ἐσόμενον· τῷ δὲ γεγενημένου, γεγενημένον. τῷ δὲ γινομένου γινόμενον ὥστε ὡξύτατος ἔχειν κατὰ ᾗ αὐ ᾗ εἶδος τῷ χρόνου λομ

ΤΟ μὲν οὖν οὕτως αἴτιον καὶ οὐ αἴτιον, ἅμα γίνεται. ὅταν γίνηται. καί ἐστιν, ὅταν ᾖ. καὶ ὧδε τῷ γεγονέναι καὶ ἔσεσθαι ὡσαύτως.

Συμπεραίνει τὰ εἰρημένα καὶ φησὶν ὅτι τὸ μὲν οὖν οὕτως αἴτιον ὡς εἰδικὸν, ἅμα τῷ αἰτιατῷ ἢ γίνεται ἢ ἔστιν ἢ γέγονεν. ἢ ἔσται μηδὲ μὼς αὐτῷ κατὰ τὸν χρόνον ὑβαλαπτόμενον.

ΕΤΙ δὲ τῇ μὴ ἅμα. ἆρ' ὄξιν οὐ τῷ συνεχεῖ χρόνῳ, ὡς πρὸ δυκεῖ ἡμῖν, ἀλλὰ ἄλλων αἴτια εἶναι. τῷ, τόδε γενέσθαι, ἕτερον γινόμενον. καὶ τοῦ ἔσεσθαι, ἕτερον ἐσόμενον. καὶ τῷ γίνεσθαι δὲ, ἐπὶ ἐμπροσθεν ἐγένετο.

Τὰ μὲν τοῖς αἰτιατοῖς κατὰ χρόνον συμβρέχοντα φησὶν, οὕτω. τί δ' αὖ ὧδὶ τὴν μὴ συμβρεχόντων ἀλλὰ κατὰ τὸν χρόνον προλαμβανόντων εἴρει τις. ὅπερ ὧδὶ τὴν ποιητικῶν τις ὑρήσει καὶ τὴν ὑλικῶν. οἷ. πρὸ τῷ σωκράτους ὁ σωφρονίσκος. ᾗ πρὸ τῆς οἰκίας. λίθοι καὶ ξύλα. ἆρα συμβρεχρῦς ὄντος τῷ χρόνου, ἔστιν οὖ τούτῳ εἶναι ἄλλα ἄλλων αἴτια, λέγω δὴ τῷ, τόδε γενέσθαι ἕτερον γινόμενον. οἷ. γινόμενον τὸν σωφρονίσκου. ἀντὶ τοῦ σωκράτους. οὐ γὰρ ἅμα τὸν σωκράτη καὶ τὸν σωφρονίσκον γενέσθαι, ἀλλὰ τὸν μὲν σωφρονίσκον ἐν μικρῷ ὕστερον, τὸν δὲ σωκράτη ἐν πολλῷ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν σωφρονίσκον ἐν μικρῷ ὕστερον τῆς οἰκίας γενέσθαι

τιατοῖς ἕσονται. ὅτι δὲ τοῖς λέγουσιν ἕπεται καὶ ἐκ τῆς προτάξεως ὡσαύτως ἀεὶ τῷ ἀκολουθήσειν γίνεσθαι κατὰ τὰς τοῦ χρόνου διαφοράς, δῆλον οὕτω. εἰ γὰρ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ τῷ αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν ἕπεται, ὁ μυχρόνως ἕξουσιν ἀλλήλοις. ταῦτα κατὰ τὰ γένεσίν τε καὶ ὕπαρξιν, ὡς γινομένων μὲν τῆς αἰτίας, καὶ τοῦ αἰτιατοῦ γενέσθαι. γεγονότων τε γεγονέναι. καὶ ἐσομένων ἔσεσθαι. καὶ ὄντων εἶναι. καὶ οὕτως ἕσται ἀλλήλοις ὁμόγονα. ἄπορ ὡς ἁπλῶς παρὰ τὰ ἀφ' ἑτέρου. πολλῶν ὁρμιῶν αἰτίων ὑλικῶν τε καὶ ποιητικῶν ἃ τῷ τῆς αἰτιατῶν ἐξ ἀνάγκης προσέλιφε γένεσίν τε καὶ ὕπαρξιν. οὐκ ἄρα δεῖ λέγειν ὡς ἐπὶ τῶν τοιούτων δεῖ καὶ ἐπὶ τῶν προτάξεων ἡ ἀκολούθησις.

» ΕΤΙ οὔτε ἀόριστον ἐνδέχεται εἶναι ἐν χρόνῳ ἐν μεταξύ, ἐξ οὗ ὡρισμένου. ψεῦδος ἔσται ἐπεῖν » ἐν τῷ μεταξύ.

Determinatú aut inde terminatú tempus qd significat. de q̃ supra

Ο ἴσον τι πρότερον ἐπὶ τῆς γενέσεως αἰτιατοῦ ἐπὶ τοῦ χρόνου εἴρηκε. τοιοῦτό τι καὶ νῦν ἐπὶ τῆς ἐσομένης φησί. καὶ τε γὰρ φησὶ ἀόριστον εἶναι μεταξὺ χρόνον ὅσον ἐσόμενον μέλει. καὶ τε ὡρισμένον. δέκα τυχὸν ἢ εἴκοσι ἢ ὁπόσους. ψεῦδος ἔσται λέγειν ὡς ἔπεται ἐξ ἀνάγκης τῷ γενόσθαι αἰτίῳ τὸ μὴ πω γενόμενον αἰτιατόν. οὐ γὰρ ἀναγκαῖα ἀλλ' ὡς ἐπὶ τοπολύ ἡ τῆς τοιούτων δεῖ ἀκολουθήσεις. καὶ ὁ μεταξὺ χρόνος ὅσ' ὅσου ἐστὶν ὕστερον, οὕπω γέγονε μὴ ἔχων τὸ ὕστερον, ψεῦδος ἔξει πρὸς τοῦτον πρὸς τὸ πρότερον ἀκολουθήσει. ἐξ οὗ γὰρ ἤρξατο ἐλεύθερος εἶναι τοῦ μεταξὺ ἐνίοτε τῆς τε αἰρέσεως τῆς τε ἰλίου, ψεῦδος ἂν λέγειν ἔσεσθαι τοῦτον. καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλων ὁμοίως τῶν ὡς ἐπὶ τοπολύ. πρὸς δὲ καὶ οὗτός φησι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἀναγκαίων κἂν οὕτω μεταξύ, ψεῦδος. ὅμως, μήπω ἀποβαίνειν τὸ ὕστερον, ἀλλὰ ὅμως τὸ ἀναγκαίως ἀποβαίνειν ὅτε δὴ ἀποβαίνει, αὐτίως ἔφει πρὸς ἄλληλα τὰ πρότερα καὶ τὰ ὕστερα. εἰ γὰρ οὐ κειρὶ γέγονεν ὁ ἥλιος, καὶ οὐ ταύρῳ ἔσται ἐξ ἀνάγκης. καὶ εἰ οὐ ταύρῳ γέγονε, δῆλον ὅτι οὐ κειρὶ πρότερον.

» ΕΤΙ σκεπτέον δὲ τί τὸ σωρέχον ὥστε μετὰ τὸ γεγονέναι, τὸ γίνεσθαι ὑπάρχειν οὐ τοῖς πράγμασι. Τ ὸ προκείμενον ζήτημα, τοῖς περὶ κινήσεως λόγοις ἴδιον οἰκειότερον. ἔνθα καὶ τελειότερον αὐτῷ ἢ ἐπὶ τούτου παραδίδοται. θεωρεῖα. ἐνταῦθα δ' ἐπὶ μικρὸν τὸ προκειμένου παρεκβάλων σκοπῶ, τὸν περὶ τούτου ποιεῖται λόγον. καὶ ἔστιν, διότι περὶ τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν παραδίδωσι ἀκολουθήσειν, χρόνου διαφορὰ θεωρουμένου ἐν αὐτοῖς εἰσήγαγεν. ὡς ἐπεῖν οὐ αὐτοῖς ὄντα καὶ γενόμενα. ἢ γινόμενα καὶ ἐσόμενα. καὶ ὕστερον γένεσιν διαδεχόμενα περὶ τῶν προτέρων. φησὶν οὖν ἐπειδὴ μετὰ τῶν τοιούτων αἰτίων γένεσιν, τὰ αἰτιατὰ ὁρᾶσθαι γινόμενα. πρότερον σωρεχῆς αἱ γενέσεις τῶν πρότερον καὶ τῶν ὕστερον, ὡς ἔχειν ὅρον τινὰ κοινὸν καθ' ὃν πρὸς ἀλλήλας σωρέπουσιν, καὶ τίς οὗτος ὁ σωρέχων ὅρος δεῖ; τοῦτό ἐστιν ὁ σωρεχὴς ἀλλήλαις τὰς γενέσεις εἶναι ποιῶν, τῇ ἑαυτῶν μεσιτείᾳ τε καὶ κοινότητι ὥστε καὶ ὑπάρχειν ἐν τοῖς γενητοῖς πράγμασι μετὰ τὸ γεγονέναι, ῥᾴθυς τὸ γίνεσθαι, μὴ δὲ μιᾶς μεταξὺ παρεμπιπτούσης διακοπῆς.

» Η' ὁλονότι οὐκ ἔστιν ἐνόμενον γεγονότος γινόμενον. οὐδὲ γὰρ γενόμενον γενομένου. πρᾶττα γὰρ » καὶ ἄτομα.

Σ φοβοτοίνυν πρὸς πᾶσι ξήτησιν ἅπαντα. οὐ χρὴ λέγειν ὅλως ζητεῖν τί ἐστι σωέχον τὰς γενέσεις δεῖ τὴν πρότερον καὶ τὴν ὕστερον. οὐδὲ γὰρ εἰσὶ σωεχεῖς. καὶ πῶς αὖ τι εἴη ἂν σωέχον αὐτάς. δῆλον γὰρ φησιν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐνόμενον γεγονότος γινόμενον. καὶ δεῖ ἐκ τῶν μᾶλλον καὶ τὰ σημαίνεται. εἰ γὰρ ἔδει φησὶν ἐνόμενα εἶναι ἀλλήλων, μᾶλλον ἔδει ἔχεσθαι τὰ γενόμενα ὡς συνεχῆ ἀλλήλοις. νυνὶ δὲ οὐδὲ ταῦτα, πολλοῦ ἄρα δεῖ ἐστὶ γενομένου τε καὶ ἐνομένου. δεῖ κατὰ οὖν ἐστὶν ἐνόμενα τὰ γενόμενα. πρᾶττα γὰρ φησι καὶ ἄτομα. ταῦτα δ' οὐκ ἔστιν ἐνόμενα ἵνα μὴ καὶ περάτων γένοιτο πρᾶττα. καὶ δεῖ εἰς ἄπειρον.

ἐκ τοῦ μᾶλλον. 1. ex gumentando à maiori

Continua sunt quorú fines sunt unú

Ὡ ΣΡΕΡ οὖν οὐδὲ σημαὶ εἰσὶν ἀλλήλων ἐνόμεναι. οὐδὲ ἐνυόμεναι. ἄμφω γὰρ ἀδιαίρετα. Κ τῇ ὁμοίᾳ ἐπιχείρησις. ὥσπερ γὰρ φησὶ τὰ σημεῖα οὐκ ἔχουσι ἀλλήλων, οὕτως οὐδὲ τὰ γενόμενα. ὅτι δὲ τὰ σημεῖα οὐκ ἔχουσι, δῆλον ἐκ τοῦ, ἅμυδρὰ εἶναι. ἐνόμενα γὰρ δεῖ ὧν τὰ πρᾶττα εἴη. εἰ οὖν ἔχουσι ἀλλήλων αἱ σημαὶ δεῖ τοῦτ' ἂς ἔχειν καὶ πρᾶττα. ἀλλ' οὐκ ἔχουσιν. οὐκ ἄρα ἔχουσι. ὁ αὖ καὶ ὧδε τῷ γενόσθαι. ὡς ἂν σημὴ πρᾶσθαι γραμμῆς. οὕτω τὸ γενόμενον, πρᾶσθαι δεῖ τῆς γενέσεως. ὃ ἢ πρᾶσθαι ἢ πρᾶσθαι, ἅμυδρὸν ἢ. ἅμυδρὴ οὖν αἱ σημαὶ μὴ τὰ ἐνυόμενα. ὥστ' οὐδ' ἀλλήλων ἐνόμενα.

» ΟΥΔΕ δὴ γινόμενον γενομένου δῆλον τὸ αὐτό.

Δ εἰ ἄρα πῶς ἀλλήλων οὐκ εἰσὶν ἐνόμενα τὰ ἐνυόμενα, τούτῳ πάλιν χρώμενος δείκνυσι πῶς οὐδὲ γινόμενον γενομένου. ὃ πᾶρ προείκητο. τὸ αὖ τὸ δ' φησὶν αἴτιον τὸ μὴ δὲ ταῦτα ἐχέσθαι. τὸ γὰρ ἅμερες τὸ ἐνυόμενον εἶναι, αἴτιον κἀκεῖ τὸ μὴ ἀλλήλων δύο γενομένα ἐχέσθαι. κἀνταῦθα τὸ μὴ ἐχέσθαι τὸ γενομένου καὶ τὸ γινόμενον.

» ΤΟ μὲν γὰρ γινόμενον, διαιρετόν. τὸ δὲ γεγονὸς, ἀδιαίρετον.

Τ ὸ μὲν γὰρ γινόμενον, ἐπὶ ἐκτάσει καὶ διαστήματι θεωρεῖται. καὶ ἐπιδέχεται διαίρεσιν. τὸ δὲ γεγονὸς πρᾶσθαι ὂν διαιρέσεως, οὔτε διάστασιν ἔχει, οὔτε διαίρεσιν ἐπιδέχεται. ἀλλ' ἅμυδρές δεῖ πούτη καὶ πέρασ.

redundat

ρασ. οὐχὶ αὐτὸ πρᾶττόμενον. τὴν δὲ πρᾶττομένων ἅπαντα τὰ ἐχόμενα.

» Ω ΣΤΕΡ οὖν γραμμὴ πρὸς στιγμὴν ἔχει, οὕτω τὸ γινόμενον πρὸς τὸ γεγονός. οὐ γὰρ ἔστι γοῦν ἄ- » περα γεγονότα οὐδ' γινομένω.

Ε τι καὶ ἐξ ὧν κατασκευαστικὴν δεῖ τῶν μὴ ἀλλήλων ἐχέσθαι τὸ γεγονὸς τὸ γινόμενον, ἐκ τῆς ἀναλογίας τῆς πρὸς πὼ στιγμὴν καὶ πὼ γραμμὴν. οὐ γὰρ λόγου ἔχει ἡ γραμμὴ πρὸς πὼ στιγμὴν, ὡς αὖ τὸ γινόμενον πρὸς τὸ γεγονός. καὶ ὥσπερ οὐ τῇ γραμμῇ ἀπείρους αὖ τις στιγμὰς λήψοιτο. ὅτι δὲ ἐπ' ἄπειρον διαιρετὸν ὑπάρχειν τὸ σωεχές, ᾗ εἶναι στιγμὴν λαμβάνειν καθ' ἑκάστην διαίρεσιν, οὕτω καὶ ἄπειρα ὑπάρχειν γεγονότα οὐ τῷ γινομένῳ. ὥσπερ οὖν γραμμῆς στιγμὴν ἔχεσθαι οὐκ ἐνδέχεται. οὕτως οὐδὲ γεγονὸς, γινομένου.

» ΜΑΛΛΟΝ δὲ φανερὸν ὡς οὐ τοῖς κατὰ τόπον οὐδὲ κινήσεως διὰ λεχθῆναι οὐδὲ τούτων. »

Ε υτυῦθα μὲν φησι πῶς τὰ ἄμυδρὰ ἐρεῖται. καὶ οὐδὲ μόνης ἰδίως τῆς γενέσεως. οὐ δὲ τοῖς τελευταίοις τέσσαρσι τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, κατὰ τόπον κινήσεως λέγοντες, φανερῶς ᾗ τῶν τοιούτων ὁδοῦ μὲν. καθαρεῖ καὶ ἀεὶ ὁλονότι πῶς οὐδὲ τούτων θεωρίαν παραδιδοῦντες. ὡς ᾗ πῶς οὐδὲ τούτων δίδασκαλίαν προῦργου ποιούμενοι. ὅτι γε νῦν κρυφίως ᾗ φανερῶς ὁ οὐδὲ τούτων λόγος ἡμῖν παρεδόθη. ὡς μὲν δὲ τὸ προκειμένου ὑπάρχον, σκοπεῖν οἰκειότητος ἕνεκα οὐ τοῦ διὰ νοεῖν ἐστί, » ἐπισκεπτέον δὲ τί ἐστι σωέχον, καὶ τὰ ἑξῆς, ὡς ἔπομεν, ᾗ ἐπεὶ εἴρηκεν ὡς οὐκ ἐξ ἀνάγκης οὐ τοῖς τοιούτοις ἕπεται τοῖς προτάξεσι τὰ ὕστερα, ἀπορεῖ πρὸς ἕκαστον ἦν λόγον ὅτι εἰ οὕτως ἔχει, τί λοιπόν ἐστι αἴτιον. τῷ, πῶ γένεσιν ἀδιάκοπον εἶναι. ᾗ ἀεὶ μεξὺ τὸ πρώτου γινόμενον, ἄλλο γίνεσθαι μετ' αὐτὸ ᾗ ἑξῆς οὕτω. ᾗ μηδέποτε διαλείπειν. μηδεμιᾶς οὔσης ἀνάγκης, ἐπαλλάττοις τοῖς προλαβοῦσι τὰ μετ' αὐτά. καὶ πρὸς ταῦτα μηδὲν εἰς λόγος ἐπενεγκὼν λύσεως, προστίθησιν τὰ ἑξῆς. ἐξ ὧν μᾶλλόν ἐστιν ἐπεῖν μὴ σωεχῆ εἶναι πῶ γένεσιν. ὅτι τὸ, τὸ πρᾶττο τῆς προτάξεως, μήτε τῇ ἀρχῇ σωάπτειν τῷ μετ' αὐτό, μήτε τινὶ μορίῳ αὐτῷ. ἀλλ' ὧν πρότερόν τινα γίνεσθαι καὶ μετὰ ταῦθ' ἕτερα, οὐ σωεχές. ὅτι τὰ ἐρημοσφαδόξειε δ' ἂν σωεχῆ εἶναι καὶ σωείρειν πῶ γένεσιν, ὅτι τὸ, οὐ χρόνῳ τοιοῦτον γίνεσθαι. καὶ ἐπὶ τῆς περιφορᾶς τῆς πανταχοῦ. ἅπερ ἅμφω σωεχῆ ὄντα, φαντασίαν ὡς εἰρηται σωεχείας καὶ τῇ γενέσει παρέχεται. καίτοι ἐκείνοις μὲν διακοπὴ οὐδαμῶς. διὸ καὶ σωείρει καὶ σωεχῆ δεῖ. τὰ μεταξὺ δὲ διαλείμματα, τοῖς προτάξεσι τὴν γνομένων, καὶ τοῖς μετέπειτα ἐναρχῆ δεῖ. διὸ οὐδὲ γένεσις αὐτὴν συνεχῆς δεῖ.

» ΓΕΡΙ μὲν οὖν τῆς, πῶς ἐφεξῆς γνομένης τῆς γενέσεως ἔχει τὸ μέσον αἴτιον, ὡδὶ τοσοῦτον » εἰλήφθω.

Ο' σον οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων, σωεχῆ μὲν οὐκ αὖ τις εἴποι πῶ γένεσιν. ἐφεξῆς δὲ γε. δῆλον τὸ μηδὲν μεταξὺ συγγενὲς τῷ αἰτίου θεωρεῖσθαι καὶ τῷ μετ' αὐτὸ αἰτιατῷ. ἐπεὶ καὶ οὐ τούτοις ἀνάγκη ἀμέσως ἀλλήλοις οὐδὲν εἶναι τὸ μέσον. τὸ πρώτου τῶν ἄκρων. ᾗ ἴσωμεν ἔξω ὧδὶ τῶν στοιχείων πρότερόν ὅπως γίνεται. ἔπειτα δὲ καὶ ὧδὶ τῶν πραγμάτων γυμνάζωμεν. ὅπως τὸ ἐκ τῶν ὑδρῶν ἀρχομένοις, ἀναγκαῖα ᾗ ἀκολούθησις γίνεται. ὧδὶ τῆς ὡς ἐκ ὀδόντος ἄμεσος ὧδὶ τῶν ἀνθρώπου. ἀναγκαία ᾗ ἀκολούθησις γίνεται. ὧδὶ τῆς ἀμέσως ἐκ τῶν ἀνθρώπου ἀρχομένοις,

ut euersu÷ illiu qm capta÷helena. & prei
tamen capta÷helena, postea aute excisu÷illiu

α αἴτιον
γ. αἰτιατόν

Syllogismus construitur sic. Audita forma helenæ a paride, rapta÷helena rapta helena iliú excisum÷, ergo audita forma helenæ iliú excisú est.

σὺ τοῖς τοιούτοις λαμβάνεσθαι. καὶ διαζεῦξαι μὴ δ' εἶναι ἀπόδειξιν ὧδὶ τῆι μὴ ἄμα ὄντων αἰτίων μὴ αἰτιατῶν. ἀλλ' ὧδὶ μόνων γίνεσθαι αὐτῶι ἐφ' ὧν μέσον ἐν τί ἰῶν εἶναι λαμβανεῖ ὅσιον ἐπεὶ συνεχὴς ὁ χρόνος σὺ ᾧ ἡ γυνὴ αὐσορὶ πεπλησίακε, τῶι χρόνωι σὺ ᾧ ἡκατὰ λαγχὸς ἔζωκε· ἢ ἡ γένεσις ἐκείνη, τῆι γλυέσει ταύτη, οὐκ ἔστι ἄμεσον ταῦτα ἀλλήλοις· ἀλλ' ἀεὶ δεῖ μεταξύ τι λαβεῖν. ὅθεν ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖν εἶναι· ἐν συνεχὲς ὡς εἴρηται, καὶ ἀεὶ διαλαθεῖ τι λαβεῖν μεταξὺ δύο νεῶν· μὴ μεταξὺ δύο γεγονότ'. εἰ ταὐθ' οὕτως εἶχε, μάτην αὐτῶι, ὥσπερ τῆι ζιῶν αἰτίων λόγος εἰς μέσον εἰσενήνεκται. ὡς μὴ τούτ' ἔμελλον οὐδὲν λαμβάνεσθαι μέσον· μὴ ἀπόδειξιν γίνεσθαι μεσάζοντος οὐ αὐτῆι ὡς τῶι τί ἰῶι εἶ, οὕτω μὴ τῶι λοιπῶν ἕνεκεν αἰτίων. εἰ γὰ μὴ ἔστ' ἄμεσον πρότασιν ἐπὶ τούτ' λαβεῖν, πῶς ἔσται ἀπόδειξις. εἰ γε ἐκ πρώτ' μὴ ἄμεσον ἡ ἀπόδειξις συνίσταζ πέφυκεν. ἄμεσος δὲ δεῖ, ἧς μὴ ἔστ' ἄλλη πρότερα. πῶς δ' οὖν ἔσται πρότασις ἧς τῆι ὅρων δεῖ τί λαβεῖν μεταξύ. ὅθ' ταῦτα πρῶτον μὲν γένεσιν μὴ οὖσαν ἔλαιξε συνεχῆ· δεῖ γὰρ αἴτιον ἐδόκει τῆι ἀεί τι μέσον λαμβάνεσθαι. νεῦ δ' αὖθις αὐτόθεν διείκνυσι· καὶ σὺ τοῖς τοιούτοις ἀμέσους προτάσεις λαμβάνεζ· φησὶ τοίνυν ὅτι ἀνάγκη καὶ σὺ τοῖς τοιούτοις τουτέστιν σὺ οἷς ἐν πρότερον καὶ ἐν ὕστερον, ἐν μέσον καὶ ἐν πρῶτον ἄμεσα εἶ· μέσον λέγων, ἐν τῶι εἶναι προσεχὲς αἴτιον· καὶ πρῶτον ἐν, τῆι μέσου αἴτιον· ὡς ἐκ τῆι ἐλάττου αἰρεῖ μοῦσι, ἔπεσθαι ἐν μέσον· καὶ τοῦτ' ἐφ' οἷς ἐν πρῶτον· ὅτε ἐν λόγον ὧδὶ ζριῶν ὅρων γιγνάζομεν. καὶ ὧδὶ πολεμίων δέ, ὡσαύτως· ἐκ τῆι ὑστέρων αἰρχομένοις, ἀεὶ τὰ πρότερα ἕπεται.

» ΟἿΟΝ ἐν ἀ γένονεν, ἐπεὶ ἐν γ' γένονεν· ὕστερον δὲ ἐν γ'. γένονεν ἔμπροσθεν δὲ ἐν ἀ.

Ε ἰπὼν ὅτι μὴ σὺ τούτοις ἄμεσοι αἱ προτάσεις ἀναγκης εἰσὶν ὡς μηδενὸς ἄλλου ὄντος μεταξὺ τῶ μέσου καὶ τῶ πρώτου· ἀλλ' αὖτῶ ὄντος ἐ πομιλίου ἀμέσως ἀναγκης τὸ πρώτου τῷ μέσῳ. αὖ ἀρχὴ τῆι μέσων τῆς αἰρχίου, ἐπὶ τῆι στοιχείων· ἐν λόγον γυμνάζει· ἐν ἀ γεγονέναι λέγων, ἐπεὶ ἐν γ' γένονε. ἐν μὲν γὰρ γ', τῶ ἀ ὕσδρον. ἐπεὶ καὶ αἰτιατόν. ἐν δὲ ἀ τῶ γ' πρότερον ἐπεὶ καὶ αἴτιον· ἀλλ' σὺ τῷ λόγῳ πρότερον εἶναι ἐν γ' πίθεται. ἵν' ἀναγκης ἐν ἀ ἀκολουθήσῃ.

» ΑἸΡΧΗ δὲ ἐν γ' ὅλῳ ἐν, ἐπὶ πρῶτον τῶ νεῶ εἶναι· ὅ δεῖ αἰρχὴ τῶ χρόνου.

Ε ἰ μὴ ἐν ἀ αἴτιον· καὶ ὅλῳ δεῖ φύσει πρότερον τῶ γ'· καὶ ἐν γ' αἰτιατὸν, καὶ ὅλῳ δεῖ φύσει ὕστερον τῶ ἀ, ἀλλ' σὺ τῆι τῆς προτάσεως λήψει, αἰρχὴ ἐν γ' λαμβανεῖ. ἵνα ἡ τῶ προτέρου ὕπαρξις ἀναγκης ἀκολουθήσῃ· μὴ ὃ αἴτιος ὑπέλαζεν αἴτιον αὖῷ ἦ. ὕστερήσει, δεῖ μᾶλλον αὖῷ αἴτιον τῶ προτάπτεζ γίνεζ. δεῖ δὲ δεῖ, ἐ ἐπὶς ἦ τῶ νεῶ ὅταν αἰρχὴ τῶ μέλλοντος χρόνε δεῖ· ἤγουν τῶ μετὰ πὼ γένεσιν τῶ γ'· ἐν ἢ γ' ἐπὶ τέρον ἂν τῶ νεῶ τούτου, διαζεῦξαι πρὸς τῶ ἀ λαμβανεῖ ὄντος ῥᾳδίωτερον τῶ νῦν.

» ΤΟ δὲ γ' γένονεν εἰ ἐν δ' γένονεν.

Ω σπερ δὲ ἐν γ' ὕστερον ὂν τῶ ἀ πρότερον ἐλήφθη αὐτοῦ· ἵν' αὐτῶι ἐν ἀ ἀκολουθήσῃ, οὕτω πάλιν τοῦ δ' ληφθέντος, ἀκολουθεῖ ἐν γ'. οὕτω δ' ἔσται ἐν ἀναγκαῖον καὶ ταῦθα· τοῦ δ' τεθέντος ἀκολουθεῖν ὃ γ'· ὡς ἤδη σημάναι καὶ συμπέρασμα· τοῦ δ' γενομένου, ἐν ἀ γεγονέναι μὴ ἔστ' ὃ ἅπας συλλογισμὸς, ὅτως τῶ δ' γενομένῳ, ἐν ἀ γένονε· τῶ γ' γενομένῳ, ἐν ἀ γένονε· τῶ δὴ δ' γενομένῳ, ἐν ἀ γένονεν. αἴτιον δὲ τῆς συναγωγῆς τῶδε τῶ συμπέρασματος· ἐν γ'· ὅλῳ γὰ μέσου τούτου, ἐν ἀ ὃ δ' ἠκολάθησεν.

ΟὝΤΩ δὲ λαμβάνοντι ἐν μέσον, σήσεταί που εἰς ἄμεσον· ἢ ἀεὶ παρεμπεσεῖται ὅλῳ ἐν ἄπειρον. μᾶς μὲν φησιν οὕτως ἐλάβομεν ὡς ἀμέσως ἐπομένων τῆι προτέρων τοῖς ὑσδρόις· κἀν εἰ μὴ ἀμέσως οὗ τοι δύθυς οἱ ὅροι, ἀλλ' οὕτω λαμβάνοντι τινὶ ἐν μέσον καὶ παρεμβάλλοντι ἀεὶ ἐν διελοσκόμενον, σήσεται που ἡ λῆψις εἰς ἄμεσον· ὡς μηκέτι δύρεῖσκεσθαι ἑτέρον ὃ παρεμβλησόμενον.

Η ΑἸΕΙ παρεμπεσεῖται ὅλῳ ἐν ἄπειρον· οὐ γὰρ δεῖ ἐ χόμενον γεγονὸς γεγονότος.

ΟΥ̓ΤΟ ἐπιδιόρθωσίς δεῖ τῶ ῥηθέντος· πῶς ἀεὶ παρεμπεσεῖται· ἐν ἀκείβειαν παραδιδοῦσα τῶ προκειμένου θεωρήματος· πῶς σὺδέχε πῶ τῶ μέσου ἵσταζ λῆψιν· καὶ πῶς οὐκ σὺδέχεται· εἰ πὼν ἀ ὅτι σήσεται που εἰς ἄμεσον, φησὶ νεῦ διορθούμενος, ἢ οὐ σήσε ἀπλῶς· ἀλλὰ καὶ τί μὲν, καὶ τί τι δὲ οὔ· καὶ τὰ μὲν χρόνον, ἀεὶ παρεμπεσεῖ τοί τι μέσον· ἢ οὐδέποτε σήσε εἰς ἄμεσον· ἐπεὶ γὰ συνεχὴς ὁ χρόνος· ἢ οὖν ἔστ' δύο νεῦ ἐφεξῆς ἀλλήλων ἐ χόμενα· ἀλλ' ἀεὶ δύο νεῦ μεταξύ, ἔστ λαβεῖν διάσημα· ὑπάρχει δὲ οὕτος συνεχὴς καὶ ἐπ' ἄπειρον διαιρετός· ὅλῳ ἐν ἄπειρον δεῖ, ἔσται ἀεί τι παρεμπίπτον μεταξὺ ὧν αἷς τις λήψιο· τῆι δὲ πραγμάτων οὐκ οὕτως ἐ χόντων ἀλλὰ διῖσαμένων ἀπ' ἀλλήλων τ' αἰτιατῶν ἢ αἰτίων. ἀνάγκη καὶ τὰ γε ταῦτα σῆναι πῶ λῆψιν· καὶ ἄμεσόν τι ὑρεῖν αἴτιον καὶ αἰτιατόν.

» ΑΛΛ' ἀρξάσθαί γε ὁμως ἀνάγκη ἀφ' τῶ μέσου καὶ ἀφ' τοῦ νεῶ πρώτου.

Τ ουτ' στιν εἰ καὶ ὅλῳ πῶ ἀπειρίαν τῆς τῶ συνεχοῦς διαιρέσεως ἀεί τι παρεμπίπτει, ἀλλ' ἢ τῆι αἰτίων καὶ αἰτιατῶν φύσις, ἀναγκάζει καὶ κατὰ χρόνον αἰρχὼ τινα ἥδεσθαι καὶ πῶ μείζονα πρόστασιν λαμβάνοντας ἀμέσων οὕτω κατὰ τὰ πράγματα, μὴ ἀφ' τῶ μείζονος ὅρου αἰρχεσθαι. ἵν' αὐτῷ ἐν μέσον ἐποιτο· οὐ γὰρ ἀναγκαία οὕτως ἡ ἀκολουθησις· ἀλλ' ἀφ' τῶ μέσου δεῖ· γὰρ ἀναγκαίως ἀκολουθήσει ἐν πρῶτον· λαμβανομούου δὲ τῶ ὑστέρου πρῶτον· ἐπεὶ σὺ χρέυω ἐν λαμβανόμενον, καὶ χρόνος αὐτῷ συμπεφήσεται· ὥστε εἶναι ἐν νεῶ, τῶ παρελθόντος προλαμβανόμενον· οἷον εἰ δημέλιοι γίνονται

α· β· ἐπί

Exemplú utile

Exemplú nota

ται, ἀνάγκη πρότερον ὀρυγὸν γεγονέναι· ἰδὺ ἐν πρῶτον ληφθεὶ, πρᾶγμα μὲν, ὁ θεμέλιος δεῖ· χρόνος δὲ, ἐν νεῶ γίνεσθαι· τῷ λαμβανομένῳ συνημμενόμενος ῥήματι· ἔστι δὲ τούτων πρότερα, τότε, γεγονέναι μὴ ὀρυγὴ· ἐν ἐκείνοις ληφθεῖσιν ἑπομένου ἦσεν ὁρεῖ τίς ἂν οὕτως εἰ οἰκία γέγονε, θεμέλιοι γεγόνασιν, εἰ θεμέλιοι γεγόνασι λίθοι ἐτμήθησαν· ἀναγκαῖον δὴ ἐν σωμμίσιον· ἀλλ' ἐκ ὧδ' ἀμέσων ἀμφοῖν· δεῖ τοίνυν τινὸς μέσου τ' θεμελίων μὴ τ' οἰκίας· ὅπερ δεῖ ἐν, τοί χρους γεγονέναι. οὐ ληφθέντος, ἔσται ὁ λόγος εἰς ἄμεσα· μὴ οὐκέ τι ἕτερον δεῖ· ὡς τε ἐν μὴ ἐπὶ τῶ χρόνου ἀεὶ παρεμπίπτει δεῖ· ἀπειρον τῆς τῶ συνεχοῦς διαιρέσεως, ἀλλ' ἐπεὶ τῶν πραγμάτων, οὐκ ἀεί· ἀλλ' ἐπὶ τούτων, ἔσται τοί που ἡ λῆψις εἰς ἄμεσον. καὶ ἡ λῆψις ἀεὶ ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀφ' τῶν ὑσδρων πρῶτον λαμβανομένων ἐν τῷ λόγῳ· ἵν' ἔξει ἐν ἀναγκαῖον ἡ ἀκολουθησις τινὰ δὲ τῶν αὐτιγράφων, ἀφ' μέσου ἔχει· ἀλλ' οὐχὶ ἀφ' τῶ μέσου· καὶ ἐν ἀφ' τῶ νεῶ πρώτου, διῳκῶς δεῖ νεῦσαι. ἢ γὰρ τῷ μέσῳ ἐν νεῶ προσάπτεται, ἢ τῷ ἐφ' ἑτέρῳ· ἢ ἔστι ἐν λεγόμενον, τοιοῦτον δεῖ μέσον ὑρεῖν τινὰ ὡρισμένον· καὶ αὐρχικὸν τόδε ὄν, θεῖναι καὶ πρότερον μὲν μείζονος· μὴ ὡς ὁ χρόνος πῶ ἀπειρίαν ἔχει· οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων ἐχόντων αὐτήν· ἢ ἐπὶ ἑκάτερον, αὐρχικὸν τόδε θεῖναι καὶ πρότερον· ὡς σὺ ᾧ λόγῳ τῶ μέσου μὲν προηγουμένου τῶ μείζονος· τῶ ἐφ' ἑτέρου δὲ προηγουμένου τῶ μέσου· ὃ, νεῦ ὠνόμασεν· ἐν γὰ νεῦ, ἑκάτερον τῆι πρὸς αὐτῶ δεῖ· ἢ καὶ ἐν νεῦ πρᾶγμα ἐπὶ τῆι ὁρῶν, ἐν ἀποβαῖ δεῖ τέλος· οὗ σένεκα τὰ πρὸς αὐτό. ὃ καὶ μένει τε ἢ δεῖ παρελθόντων ἴσως τῆι πρὸς αὐτό· οἷον ἡ οἰκία· ἐκ θεμελίων μὲν γὰ καὶ τοίχων καὶ στέγης, ἄλλό τι δεῖν οἰκία· ἀλλ' οὐχὶ θεμέλιοι ἢ στέγη ἢ τοῖ χοι· διὸ ἐκείνα μὲν χρόπον τινὰ, γέγονέ τε ἢ παρελήλυθεν· ἡ δὲ οἰκία νεῦ δεῖ· ἀφ' ἧς οὐρεσθαι πρώτης δεῖ· ἐν λόγον. ἵν' αἱαιρεχόντων ἡμῶν, ἐν γεγονέναι τὰ πρὸς αὐτὴς ἐ ἕπεται. οὕτω καὶ εἰ σωκράτης δεῖ, ἢ μή τις αὐτῶ τὸ τόκεν· εἰ δεῖ, καὶ τὰ γαστρὸς ἔχειν· εἰ δεῖ, σωφρονίσιω πεπαιδεύσακεν· εἰ δεῖ, σωφρονίσιος ὑπῆρξεν· εἰ σωκράτης ἄρα δεῖ σωφρονίσιος ὑπῆρξε· ἢ οὕτως ἀφ' τῶ νεῦ ὄντος ἀρξάμενοι, τὰ πρὸ αὐτῶ πάντα ἐπόμενα ἔχομεν.

» ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ ὧδὶ τῶ ἔσται. εἰ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἔσται ὁ δ', ἀνάγκη πρότερον ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἐν ἀ ἔσται. τούτου δ' αἴτιον ἐν γ'. εἰ μὲν γὰ ἐν δ' ἔσται, πρότερον ἐν γ' ἔσται· εἰ δὲ ἐν γ' ἔσται, πρότερον ἐν ἀ ἔσται.

Ε πεὶ ὡς ὧδὶ γεγονότων καὶ ὄντων ἐν λόγον ἐποίησε· λέγω δὲ ἐκ τῆι ὑσδρων γίνεσθαι ἀναγκαῖαν πῶ ἀκολουθήσιν ὧδὶ τῆι ὡς ἐπὶ τοπολύ· καθὰ δὴ καὶ ὧδὶ τῶ γεγονότος ἐποίησε λέγει δὴ ὅτι εἰ ἀληθὲς εἰπεῖν ἐν δ' ἔσται, ἀνάγκη πρότερον ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ἐν ἀ ἔσται. ἐπεὶ γὰρ ὕβ ἀναγκης μεῖ τῆς τῶ ἀ ὑπάρξεως ἵνα ἐν δ' ὑπάρξῃ. αὖ ἐν δ' ἔσεσθαι καὶ ἔστιν ἀληθὲς, ἀναγκαῖον ἔσεσθαι ἐν ἀ πρότερον· τῶ δὲ ἀναγκαίως οὕτως ἀκολουθεῖν τῆι μελλούσηι ὑπάρξει τῶ δ' πῶ τ' ἀ ὑπαρξιν, ἐν γ' δεῖν αἴτιον· τούτου γὰρ ἀεὶ προσεχῶς· τῶ δ' πρὸς ἐν ὑπάρξαι· ὅλῳ δὲ δεῖ, καὶ τῶ ἀ· ὡς μὴ δυναμένου τῶ γ' ὑπάρξαι ἐ μὴ ἐν ἀ ὑπάρξει πρότερον· ὥστε εἰ ἐν δ', ἐν γ'· εἰ ἐν γ', ἐν ἀ· εἰ ἐν δ' ἀρα, ἐν ἀ.

» ΟΜΟΙΩΣ δ' ἄπειρος ἡ τομὴ καὶ σὺ τούτοις. οὐ γὰρ δεῖν ἐσόμενα ἐ χόμενα ἀλλήλων· αὐρχὴ δὲ καὶ σὺ τούτοις ἄμεσος λῆψέα.

Ω σπερ φησὶν ὧδὶ τῶ γεγονότων ἐ λέγομεν· ὅτι ἐπὶ μὲν τῶ χρόνου, ἐῶ ἄπειρον ἡ διαίρεσις· καὶ ἀεί τι παρεμπίπτει μέσον· εἰ καθ' ἑαυτὸν τις ἐν χρόνον δίχε τῆν πραγμάτων λήψοιτο· κατὰ τῆν πραγμάτων δὲ λαμβανομένος· ἐ πεὶ μὴ καὶ τοῦτα ἀλλήλων ἔχοντα· λέγω δὲ τὰ γινόμενα· αἱ δὲ τούτων γλυέσεις· κατὰ τινα κοινὸν ὅρον ἀλλήλαις συνάπτουσιν, ὕβ ἀνάγκης ἔστιν ἄμεσα ἐπὶ τούτων λαβέν· τῶ μὲν ἡγούμενον· ἐν δ' ἑπόμενον· καὶ τούτοις ὁ χρόνος συνῶν, ὧδὶ δώσιν ὡς πρὸ ἑαυτόν· ἵνά τι καὶ ἐπ' αὐτῶ δόξαν τινὰ ἄμεσος ἡγούμενον καὶ ἑπόμενον λαμβάνεται· ἐν αὖ ἐν καὶ ἐπὶ τῆι ἐσομένων φαμέν· ὡς γὰρ τοῖς γλυέσεσι μὴ οὖσις συνεχέσι, φαντασίαν ὁ χρόνος συνεχέσας ἐκ τῶν, αὐτοῖς παρέπεσθαι δίδωσιν, οὕτως αὖ ἐν φαντασίαν ἀμεσότητος ὕβ αὐτῶν ἀναδέχεσθαι· ἀμέσων γὰρ γενέσεων πρὸς ἀλλήλας λαμβανομένων τοῖς ὑσδρον καὶ τοῖς πρότερον, φαντασίαν ἀμεσότητος καὶ ὁ ὕσδρος χρόνος πρὸς πῶ πρὸ αὐτῶ ἀναδέχεται· καὶ οὐδὲν δεῖν τῆι ἀποδείξει λυμαίνεται· εἰ μὴ κυρείως ὁ χρόνος ἄμεσος· οὐ γὰρ κατὰ ἐν χρόνον ἀλλὰ κατὰ τὰ σὺ αὐτῷ γινόμενα ἡ ἀπόδειξις.

» ΕΧΕΙ δ' οὕτως ἐπὶ τῆι ὁδῶν· εἰ γέγονεν οἰκία, ἀνάγκη τετμῆσθαι λίθους· καὶ γεγονέναι. δεῖν διότι, ὅτι ἀνάγκη θεμέλιον γεγονέναι εἰ πρῶτ καὶ οἰκίαν γεγονέναι· εἰ δὲ θεμέλιον, πρότερον λίθους γεγονέναι ἀνάγκη.

Ο πρ ὧδὶ τῆι στοιχείων πρότερον πεποίηκε καθολικῶ ποιούμενος πῶ παράδοσιν, δεῖν νεῦ καὶ ὧδὶ τῆι πραγμάτων οὕτως ἔχον, παρείσησιν· καὶ πρότερον ὡς σωδὶ γινόμενα φησίν. ἐπειτα ὡς

ωδὲ ἐσομένων. ὅπερ καὶ ἐν τοῖς στοιχείοις πεποίηκε· τὰ γενόμενα σαφῆ ὄντα ἐπὶ τὰ μηδέπω ἤδη ἀποβεβηκότα, καὶ τοῖς ἐσομένοις πῶς πίστιν παρέχεται δῆλον ἐκ τῶν στοιχείων ἐλέγομεν φησί, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων. καὶ ὅλον ἐκ τοῦ κατὰ τὰς τέχνας δρωμένων καὶ ἀποτελουμένων· ἔστω δὴ οἰκία ἐφ' οὗ δεῖ τετμῆσθαι λίθους, ἐφ' οὗ ἀ μέσον ᾖ γ· ὁ θεμέλιος· εἰ οὖν οἰκία γένοιτο, λίθοι τέτμηνται. οὗτοι οἱ δύο ἄκροι ἐλάττων, οἰκία μείζων, ᾗ τετμῆσθαι λίθους. διότι δὴ εἰ οἰκία γένοιτο, εὐχαίρως λίθοι τέτμηνται· καὶ τῇ γενέσει τῆς οἰκίας, ᾗ ἡ γένεσις τῶν λίθων ἐπικολουθήσουσα τυγχάνει· ἢ ἐπεὶν προενήσατο, ὅτι θεμέλιοι γένοιντο· εἰ δὲ ἕξις, καὶ λίθοι τέτμηνται· ὡς τοῖς μὲν πράγμασιν προηγεῖσθαι τῆς γενέσεως τῆς οἰκίας, πῶς τῇ θεμελίων γένεσιν· τοῦτο τῆς δ' αὖ ὕλης, πῶς γένεσιν τῆς τῶν λίθων τομῆς· ὅλῃ δὲ ᾗ ἀναγκαῖον τῷ λόγῳ· λαμβάνεσθαι τὰ ὕστερα προηγούμενα· καὶ τὰ πρότερα ὡς ἑπόμενα· καὶ οὕτως ἡ ἀπόδειξις ἔσται οἰκίας, θεμέλιος· εἰ ἕξις, λίθοι τέτμηνται· εἰ οἰκία αὖρα γένοιτο, λίθοι τέτμηνται· καὶ ἠρξάμεθα ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου καὶ ἐπὶ τὸ πρῶτον ὄντος τοῦ νεῦ· τουτέστιν ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν χρόνον ὑστέρου· καὶ οὕτω προϊόντες, ἀναγκαίαν εὑρόμεν γενομένην πῶς ἀκολουθήσειν· καὶ ὅλῃ τῷ ἐσομένου, ὡσαύτως. οὐ δεῖ γὰρ προσθεῖναι· τῆς ἕξεως περὶ τοῦ ἐσομένου λέξεως ὑπαρχούσης ἐφοῦς.

ΕΡΕΙ' δ' ὁρῶμεν οὐ τοῖς γνωμονίοις, κύκλῳ τινὰ γένεσιν ὄσαν, οὐδὲ ἔχοντας τοῦτ' εἶναι, εἴπερ ἕποιντο ἀλλήλοις ἡ μὲν καὶ οἱ ἄκροι· οὐ γὰρ τούτοις ἡ αὐτὴ ἕξις ἐφεῖναι κύκλῳ ὄσῃ. ἐρεῖ ἀκολουθήσεως τῆν ὁρῶν παραδιδοὺς, ἐπεὶ προλαβὼν ἔλεγεν· ὅτι ὧδὲ τῆν μὴ ἄμα, ἐκ τῶν ὑστέρων ἡ ἀκολούθησις ἀναγκαία οὐκ ἐκ τῶν προτέρων ὄσῃ· καὶ οὐ τούτοις προεχείριζε τὰ νῦν μοναχὰ ἑώρακε ἐπὶ τούτων τινὰ ἀλλήλων ὑπάρχοντα αἴτια· ἀλλήλων τὰ προηγούμενα καὶ ἀλλήλοις ἑπόμενα, νεῦ ὧδὲ τούτων φησίν· ὅτι οὐ τοῖς φύσει γνωμόνοις ἐσὶ τινὰ κύκλον μεμουμένα οὐ τῷ γίνεσθαι. ὡς γὰρ οὐ τῷ κύκλῳ ἡ αὐτὴ σημεῖον τέλος τε καὶ ἀρχή ὄσῃ, οὕτως οὐ τοῖς τοιούτοις ἡ αὐτὴ, τέλος καὶ ἀρχή· καὶ αἴτιον τοῦ αὐτοῦ καὶ αἴτια· ἢν γίνεται· εἰ καὶ μὴ κατ' ἀριθμὸν, ἀλλὰ κατ' εἴδος· ὡς καὶ πῶς ἀποδείξιν ἐπεσκυκλεῖσθαι· καὶ σπουδὰ κἀκεῖσε χρέφεσθαι ἀφ' ὁ αἴτιον ἐπὶ τὰ αἰτιατά· καὶ ἀφ' ὁ αἰτιατῶν ἐπὶ τὰ αἴτια· τότε οὖν φησὶ κύκλῳ γένεσις ὄσῃ, ὅταν ἀλλήλοις οἱ ὅροι ἐπῶνται· οἵτε ἄκροι, καὶ ὁ μέσος· οὐ γὰρ τοῖς οὕτως ἔχουσιν, ἔσται καὶ ἡ αὐτακολουθεῖν ἀλλήλοις· ἢ ἡ αὐτισχέφειν πρὸς ἀλλήλους ὡς ἐν κύκλῳ.

ΔΕΔεικται δὲ ἕξις οὐ τοῖς πρώτοις, ὅτι αὐτισχέφει τὰ συμπεράσματα.

Ε ν τῷ δ' ὀγδόῳ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν, ὡδὲ τῆς κύκλῳ παραδίδωκε δείξεως ὅπως γίνεται· καὶ ἔλεγε ταύτην ἐπὶ τῶν ὀβλιζόντων καὶ αὐτιπεπτηκότων γίνεσθαι· ὡς ἔχει τὰ δ ἴσα καὶ τὰ εἴδη ὧν ὄσῃ τὰ δ ἴσα· ἡ αὖ δὲ ὄσῃ καὶ ἐπὶ τῆν τοιούτων ἀ ἀλλήλοις ὄσῃ αἴτια· ὡς γὰρ ἐκεῖνων αὐτισχέφει τὰ συμπεράσματα ὡς αὐτιπεπτηκότα ἀλλήλων τὸν ὅρους, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλήλοις ὄντων αἰτίων ἡ αὐτισχέφη γίνεται· ὡς καὶ ἀλλήλοις ἀποδέπεσθαι.

ΤΟΥΤΟ δέ φησι ὄσῃ ἡ, κύκλῳ.

Τ ὸ δὲ οὐ ταὐθα αὐτὶ τοῦ γὰρ· τουτέστι ἡ γὰρ κύκλῳ καὶ ὀβ ἀλλήλων δείκνυσθαι, ὄσῃ· ἡ αὐτισχέφειν πρὸς ἀλλήλους τὸν ὅρους. αὐτισχεφόντων γὰρ τούτων, ἡ κύκλῳ δείξις ἀποτελεῖται· ἔσται δὲ ὅλον, καὶκ τῆν παραλειγμάτων.

ΕΓΙ δὲ τῆν ὅρων φαίνεται ᾠδε. Εβεβρεγμένης τῆς γῆς, ἀνάγκη ἀτμίδα γενέσθαι. τούτου δὲ γενομένου, νέφος· τούτου δὲ γενομένου, ὕσωρ· τούτου δὲ γενομένου. ἀνάγκη βεβρέχθαι πῶ γῆν. ὄσῃ δ' ἦν ἡ ὀβ αἰτίας· ὥστε κύκλῳ ὧδε ἐλήλυθε.

αφὲς ἡ λεγόμενον ἐπὶ παραλείγματος ποιεῖται. καὶ φησὶν ὅτι ἐπὶ τῆν ὅρων τῆς φύσεως, οὕτω γίνεται φανερόν· ὅτι ἐπὶ μὲν οὖν τῆν προτέρων ἀναλυτικῶν πῶ κύκλῳ δείξιν διδάσκων, λογικώτερον ἐτίθει τὰ παραλείγματα. σύνοηματικὰ λαμβάνων ἔδη καὶ ἴδια. σὺ τοῦθα δὲ ὡς εἴδος ἀποδείξεως ταύτην εἰς μέσον ἄγων, πραγματικώτερον ἐκ τῶ γινομένων αὐτῶ παείσησιν· πράγματα παρεισάγων ἀλλήλοις ἑπόμενα ἐκ τοῦ ὀβ ἀλλήλων γίνεσθαι καὶ ἀλλήλων εἶναι αἰτιατά τε καὶ αἴτια. γῆς γὰρ βραχείσης ὀβ ὑετοῦ, ἀτμὶς γίνεται. καὶ τοῦ δὲ ἀναχθείσης ἐπεκείνα τῆς τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου αὐτανακλάσεως, νέφος γίνεσθαι. τῶ δὲ νέφους παχυνομένου· ὕσωρ τούτου δὲ γενομένου, ἀνάγκη βεβρέχθαι πῶ γῆν βαρείας ὄντος τῶ ὕδατος καὶ ἄσω μένειν μὴ δυναμένου ὑπὸ γοῦν βεβρέχθαι πῶ γῆν πρότερον ληφθὲν ὡς αἴτιον, νεῶ αἰτίαν ὂν γέγονε. καὶ πάλιν αἰτίαν ὂν, αἴτιον γίνεται. ὡς ἐπεῖθαι τῷ μὲν πῶ γῆν βεβρέχθαι, πῶ ἀτμίδα· ταύτην δὲ, ὑπὸ νέφος· καὶ ταύτην ὑπὸ ὕσωρ. καὶ τοῦτο, ὑπὸ βραχεῖαν πῶ γῆν. καὶ ὁ ἰῶ πρῶτον, ἔσχατον γέγονε· καὶ οὕτω κύκλῳ, ὡς γίνεσθαι ἀρχὴ καὶ τέλος, ὑπὸ αὐτό.

ΕΝΟΣ γὰρ αὐτῶν ὁτουοῦν ὄντος, ἑτέρου ὄσῃ κἀκείνου, ἄλλο· καὶ τούτου, ὑπὸ πρῶτον.

πρὸ αὖ φησὶ λάβης ἐκ τούτων ἤδη ὄν, ἕπεται ἑτέρου· καὶ τούτου πάλιν ληφθέντος, ἄλλο· καὶ αὖθις τούτου ὄντος, ἀκολουθεῖ ὑπὸ πρῶτον ληφθὲν· ὡς ὅλον ὧδὲ τὸ παραλείγματος γέγονε· γίνεται δὴ ὧδὲ

Ι. Domus. Minor extá. Lapides cæsi. Maxć. fundamétú. Mediú

Quasdam res naturales circulum imitari quí gignuntur.

De Circulo. quando fiat

In prioribus analyticis de circulo ductum est.

δὲ. ἀντὶ τοῦ ἧς.

Quomodo ostendat circulum in. 2°. priorú aristot.

Z terra imbribus made facta uapor oritur. ex uapore sursum elato ultra refractione radiorú solis nubes coitur. Nube crassiore facta aqua fit aqua descendéte terrá" madefieri necesse est.

Pulcherrimú exemplú ad ostendendum circulum

II. ff. ταυτης

III. 2. ultra eam aeris regionẽ ad quã ptingere posset recíproca catio radiorú solis a terra

δὴ ὧδὲ τῶν τοιούτων καὶ ἡ ἀπόδειξις ἐκ τοῦτο ὧδεν ὄσῃ· πῶ ἐρεμούλω αὐτακολούθησιν· μάλιστα δὲ ὧδὲ τῆν οὐρανίων σωμάτων· ἐφ' ὧν καὶ ἀναγκαία ὄσῃ τὰ γινόμενα· καὶ οἰκειότερον ἐπ' ἐκείνων. ἥτε γὰρ κίνησις, κύκλῳ ἐσὰ ἐκείνων καὶ ἀναγκαία· καὶ ἡ δείξις, κύκλῳ ὡσαύτως καὶ ἀναγκαία.

ΕΣΤΙ δ' ἴνια μὲν γινόμενα κἀ ὅλου· ἀεί τε γὰρ καὶ ὧδὲ παντὸς, ἡ ἔχει ἡ γίνεται·

ἀλλ' ἄλλῳ τῷ μέσου διαφορὰν παραδίδωσιν· ἐκ τῆν ἔσω κειμένων πραγμάτων πρὸς γινομένῳ αὐτῷ· ὡς γὰρ τῆν πραγμάτων ἃ τῇ ἀποδείξει ὑπόκειται· τὰ μὲν ἀεὶ ὡσαύτως ὄσῃ ἡ γίνεται· τὰ δ' ὡς ἐπὶ τοπολὺ μὲν οὕτως· οὐ δέχεται δέ ποτε καὶ ἄλλως, οὕτω καὶ οἱ μέσοι· τῶν μὲν ἀεί, ἀεί· τῆν δ' ὡς ἐπὶ τοπολὺ, ὡς ἐπὶ τοπολύ· καὶ οὐκ οὐ δέχεται ἀεὶ ὄντος οὕτως, ἡ οὕτως ἀεὶ γινομένου πῶς συμπεράσματος, ἐν τούτου μέσου· ὡς ἐπὶ τοπολὺ οὕτως ἔχειν ἡ γίνεσθαι· ἡ αὖ δείξις ὡς ἐπὶ τοπολὺ τῶ πράγματος οὕτως γινομένου ἡ ἐχόντος, ἐν μέσον ἀεὶ ἔχειν τοιῶσδε ἡ γίνεσθαι· οἷον ἐν οὐρανίων σῶμα ἀεὶ κύκλῳ κινεῖται· διότι ὅτι νοῦς μεμεῖται· ἔστιν ὁ μέσος· καὶ ἔστ ὡσαύτως ἀεὶ ἔστιν τῶ ἀεὶ ὄντος παράδειγμα· ᾧ καὶ ὁ μέσος, ἀεί ὄσῃ· τῶ δὲ ἀεὶ γινομένου, ἀεὶ μετὰ ἐν θάτος μετόπωρον. διότι; διότι ὁ ἥλιος ὧδὲ τὰ αὐτικείμενα τότε τῆς κατ' ἡμᾶς οἰκήσεως ῥέπεται. ἔστιν οὐδέποτε ἄλλως ἔχει· τῶ δὲ ὡς ἐπὶ τοπολὺ, πῶς ἀθρόως ἀρῶ· ἐν γένειον τε χρῶται· διότι; ὅτι τυχὸν ξηροτάτω κράσεως γινομένης ἐν τῇ ἡλικίᾳ κατ' ἰῶ· ἐν τε χρῶσθαι ἐν γένειον πέφυκε γίνεσθαι, σπλεῖον καὶ ἡλιγγωώδης ἀθρόθυ μίασις γίνεται· τό, τε οἷον πραγμα ὡς ἐπὶ τοπολύ, καὶ αἱ ἀποδείξεις ποιοῦται· ΕΣΤΙ δ' ὅτε μὲν, πυόμενα κἀ ὅλου· ἀεί τε γὰρ καὶ ὧδὲ παντός. Τῶν γινομένων φησὶ τὰ μὲν ἀεὶ οὕτως ἔχει· τὰ δ' ἀεὶ οὕτως γίνεται· ἡ γὰρ οὐρανία κίνησις ἡ αὐτὴ μὲν οὖσα κατ' εἶδος, ἡ αὐτή ὄσῃ ἀεί· ἐ εἶναι δ' ἔχουσα οὐ τῷ γίνεσθαι, ἀεὶ γίνεται· ἀπὸ τοῦ παυσος γὰρ ὄσῃ· ἐπεὶ γὰρ ὄσῃ ἐν αὐτῇ ἐ πρότερον καὶ ἐ ὕστερον· καὶ οὐ ταὐτὸν οὐ αὐτῇ ἐ ἰῶ καὶ ἐ ἔσαι· ἀλλ' ἄλλο καὶ ἄλλο, γινομένη ὄσῃ καὶ οὐδέποτε οὖσα· ἀλλὰ συμπορδομένη τῷ χρόνῳ ὑφ' οὗ καὶ μεζῆται· οὐ τῷ γίνεσθαι ἐ εἶναι ἔχουσα· διαλείπει καὶ γένεσις ἀλλ' οὐκ ὄντος τῆς ὄσῃ· ὧδὲ τῆν ἐν κινήσει τοίνυν τῶν· ἐν δὲ ἐπεὶν ὧδὲ τῆν σύλλων καὶ φυσικῶν· ἐν ὧδὲ τῶ μέσου λόγους γυμνάζων κατὰ ἐ ἴδιον τῆς αὐτῆς διδασκαλίας· οὐκ ἀξιοῖ λέγειν ἐ ἀεὶ καὶ ὧδὲ παντὸς εἶναι· ἀλλ' ἡ ἔχειν ἡ γίνεσθαι· ἐ μὲν οὖν κύκλῳ κινεῖσθαι ὡς εἴρηται, ἀεὶ οὕτως ἔχει ὧδὲ παντὸς οὐρανίου σώματος· αὖτε γὰρ σφαῖραι πᾶσαι καὶ οἱ ἀστέρες ἅπαντες, οὕτως ἔχουσιν ἀεί· ἐ δὲ μεζὲ χειμῶνα γίνεσθαι ἔαρ καὶ μετὰ ἔαρ, θέρος· καὶ μεζὲ ὄσῃ μετόπωρον· ἡ αὖθις χειμῶνα καὶ μετὰ ὄσῃ, ἀεὶ γίνεται· ὁμοίως καὶ ἐ, ἀλλήλαισ νύκτα διαδέχεσθαι ἡ ἡμέραν· καὶ αὖτι παρεχωρεῖν ἀλλήλαις τῆς αὐξήσεως ἐπόσης· καὶ τὰ δὲ ἐλλησιασμοὺς καὶ τὰς ἀποστάσεις ἥλιου· καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀεὶ γίνεται· καὶ ἔστ ἐ μὲν ἔχει ἀεί, οἰκεῖον ὧδὲ τῆς οὐρανίας κινήσεως, ὅλῃ· ἐ σωεχὲς αὐτῆς καὶ ἀδιάκοπον· ἐ δὲ γίνεσθαι ἀεί, ὧδὲ τῶν λοιπῶν τῆν ἐρεμούντων. ὅλῃ· ἐ διακόπεσθαι μὲν διαδέχεσθαι δ' ἄλληλα· ἐπεὶ τοιαῦτ' ἐ μὲν εἶναι κυρίως ὧδὲ τῆν νοητῶν, ἅτε μηδὲν ἐχόντων ὕλωμα· ἀλλ' αὐτοενεργείων ὑπαρχόντων· ἐ δὲ γίνεσθαι, ὧδὲ τῶν ἀεὶ οὐ ὑλωμένων· ἃ τινά ὄσῃ τὰ σὺ γένεσει τε καὶ φθορᾷ· καὶ οὐ διλωκεῖ ῥύσει τυχόντα καὶ μεταβολῆ· τιθέμενος οὖτος ὡς πρὸς μετ' ἐξ τούτων φύσιν τινὰ τὰ οὐράνια σώματα· καὶ τὰ μὲν ἐ εἶναι, ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα· καὶ τὰ οὐ γένεσει τε καὶ φθορᾷ· καὶ οὐ διλωκεῖ ῥύσει τυχόντα·

γέσθω ⁘ ἄ ὁ μεῖζων ὅρος, ⁘ τοῦ ὅλου τῆ β τῆ μέσου· καὶ ⁘ β, ⁘ τοῦ ὅλου τῆ γ· ὁμοίως δὴ ἔσται καὶ ⁘ συμπέρασμα τοὺς προτάσεσιν· οὐ ⁘ τοὺς ⁘ ποιὸν τῶν προτάσεων μόνον, ἀλλὰ δὴ καὶ ⁘ τὸ πλῆθος· ὥστε καὶ ⁘ ἄ ⁘, τοῦ ὅλου τῆ γ· ἀλλ' ὑπῆκτο ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· πῶς οὖν ⁘ αὐ ⁘, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ καθ' αὑτό· καὶ ἀεί· δῆλον γὰρ ἀδυνάτου· ὥστε τὸ κἀκείνου ἀδυνάτου ᾧ τε. δεῖ τι ⁘ ἀδυνάτου ἄπολλύμενον· ὧν δὲ ⁘ ⁘, ⁘ λέγειν ⁘ μέσον ⁘ τοῦ ὅλου εἶναι, τῆ συμπεράσματος ὄντος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔσται αὖρα τῆ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, καὶ ὁ μέσος τοιοῦτος.

» ΕΣΟΝΤΑΙ τοίνυν ⁘ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὖρχαὶ ἄμεσοι· ὅσαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὕτως ἔχειν ἢ γίνεσθαι. η

Ε ἰ ὁ μέσος οὕτως ἔχει φησὶ δ' οὖ αἱ προτάσεις διωρθρωμένου τε ⁘ ἀπαρτίζοντες. δῆλον δ' ὅτι καὶ αἱ προτάσεις αἱ εἰς ἀπόδειξιν τῆ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προβλήματος παραλαμβανόμεναι, τοιαῦτες ἔσονται· ὡς καὶ τούτας ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεσθαι συλλογὰς δὲ λέγει τὰς προτάσεις, ὡς ἀμέσους τὸ καὶ ἀναποδείκτους· εἰ γὰρ μὴ ἐπ' ἄπειρον ἡ λῆψις τῆ μέσου ἀλλ' ἵσταται που, δῆλον ὅτι ἔσονται ἄμεσοι ἐφ' ὧν ἡ λῆψις τῆ μέσου ἵσταται.

» ΓΩΣ μὲν οὖν ⁘ τί ὄντι εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται. καὶ τίνα τρόπον ἀπόδειξις ἢ ὁρισμός ἐστιν αὐτῆ η

ρ ἢ οὐκ ἔστι, εἴρηται πρότερον. η

Τ ὧν αἰτίων τε τραχὺ διαιρουμένων. εἰς ὑλικὸν εἰδικὸν ποιητικὸν τε καὶ τελικόν· καὶ τούτων ἑκάστου μέσου λαμβανομένου καὶ τῆ ἀποδείξιν ἀπαρτίζοντος· ἐπεὶ ὁ ὅρος τῶν λοιπῶν μέσων, τῆ ἀποδείξει ὄντι αὐτομάτως τοῦ μάλιστα (ὡς ὑπ' ἀρχῆς εἴρηται) τούτου σ' ἕνεκα καὶ ⁘ τούτου λόγον, βελτίονα σὺ τῶ παρόντι βιβλίῳ ⁘ ποιήσεται. πρό τε τῶν λοιπῶν αἰτίων πολλαχῶς αὐτῆ εἰρημένως, καὶ νῦν αὖθις μετὰ ⁘ ἐπεὶν αὐτῆ τῶν αἰτίων ἁπάντων, ἰδίως αὐτῆ αὐτῆ προστιθεὶς ἑτέρᾳ ⁘ πειθὴ τοίνυν ἔλεγε πρότερον μήτε δι' ἀποδείξεως ⁘ ὅρον μήτε μὴν ὅλως διὰ συλλογισμοῦ· ἀλλ' οὐκ ἀποδείξει δυνήσεσθαι μέσον σὺ αὐτῆ λαμβανόμενον· ἔλεγε δέ τινος μεμφόμενος ἢ ὅτι ⁘ ὅρον δυνήσονται τῆ ἀποδείξει τὰ μάλιστα χρησιμεύοντα καὶ ὑπὸ τὰ λοιπὰ τῶν αἰτίων εἴδη οἰκειόντα τὸν τε καὶ αἰσθητικὸν τὸν τοῦ αὐτῆ ὑπάρχοντα, τοῦτον νῦν ἡμῖν μὲν ⁘ δόξαν παραδίδωσιν ἁπλῶς τε τὰ σὺ τῶ τί ὄντι καὶ τῆ συλλογισμὸν πάντως ⁘ διδάσκων· καὶ τῆς τούτων ποιᾶς σωτηρίας ⁘ ὅρον ἀποτελῶν, σὺ μὲν καὶ αὖθις ⁘ τῶν σὺ τῶ τί ὄντι καὶ συλλογισμῶν ὑπάρχοντα δ' ἔχοντα τὸ τί ἐστιν ὅλως πορεύεται ἄλλα, ⁘ πρὸς ⁘ τὸ κείμενον αὐτῆς ἐφεῖναι, μηδενὶ ἑτέρῳ ⁘ ἐκείνῳ ἐφαρμόζοντα· καὶ πῶς οὐσίαν ἐκείνου δηλοῦν τοῦ φησὶ τοίνυν ὅτι τῆ σὺ τῶ τί ὄντι καὶ συλλογισμῶν, τὰ μὲν οὕτως ἔχειν ὡς ⁘ γένος ὑποτείνειν εἰς ὃ ⁘ κείμενον ἀναφέρεται· τὰ δ' οὔτως, ὡς αὐτῆ ὑπάρχειν σὺ τὸ ὅλον εἰδικὰς ⁘ προκείμενον εἶη οὖ δεῖ ⁘ ὅρον δίρεῖν· ταύτης σὺ τῶ τί ὄντι, ⁘ ὃν τε καὶ ⁘ συλλογισμὸν καὶ συλλογεῖ· ἀλλὰ ⁘ μὲν ὄν, ὑπάρχει καὶ ἄλλοις ἃ μὴ ἀεὶ θμοί εἰσιν· ὥστε καὶ ὑποτείνειν ⁘ ἀεὶ θμὸν ὑφ' ὧν γένος ἀναφέρεται ⁘ τεὰς· ⁘ δὲ συλλογισμὸν οὐδενὶ ὁ μὴ ἀεὶ θμός ὄντι· ἐκείνα μὲν ὧν οὐκ ἐκλεκτέον ὅσα ⁘ γένος ὑποτείνει· ταῦτα δὲ γε ὅσα τῶ γένους ὄντα σὺ ⁘ς, σὺ τῶ τί ὄντι τῶ προκειμένου καὶ συλλογεῖται· αὐτῆ μὲν ὧδι ἧττον ὑπάρχοντα ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶ γένους· λειπτέον δὴ τὰ τοιαῦτα ὧδι τοσοῦτον, ἕως πρώτη γένηται συμβεβηκὸς ⁘ ἑκάστου μὲν μᾶλλον, ὧδι ἧττον ἔσται τῶ προκειμένου, οὐμὲν καὶ ⁘ ἅπαν σὺμβεβηκὸς πρώτην δὲ λέγει συμβεβηκὸς, εἰς ὃ προϊόντες, λόγον ἤδη ἕξομεν πρὸς ⁘ ὁρισόν, αὐτῆς ἐφεῖναι· ὡς ἔστιν ἕνα τε ἐπέκεινα ταύτης παρέλκοντα· αὐτάρκους οὔσης αὐτῆς, πρὸς ἀποδεῖξιν ὁρισμοῦ· οἷον ὧδι τῶ ἀνθρώπου· ἐκλεγόμεθα τὰ μὴ ⁘ ζῶον ὑποτείνοντα, τῆ ⁘ τῆ γορουμένων· ⁘ λογικὸν· ⁘ θνητόν· ⁘ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν· καὶ ταῦτα τῶ γένει συντιθέντες· ὅταν πάντα ἐπεξέλθωμεν, παραπινάμεθα πρώτως εἰς συμβεβηκὸς ἤτις πρὸς ⁘ ὁρισὸν αὐτῆς ἐφεῖναι· οὐκ ἔστι οὖν ἑτέρα προσθήκης δεόμεθα· ἵνα τυγὸν ⁘ γελαστικὸν ἢ ⁘ δίπουν ἢ τί ἄλλο τῶν ⁘ γορούμενων, σὺ τῶ τί ὄντι προστιθέν. Α παρήσεις δ' ἄν τις· πῶς τὰς διαφορὰς σὺ τῶ τί ὄντι ⁘ γορεῖσθαι φαμὲν, καὶ τοι διαφορούσας τὸ γένους μάλιστα, τῶ, ἐκείνου μὲν σὺ τῶ τί ὄντι· ταύτας δὲ σὺ τῶ ὁποῖόν τί ὄντι ⁘ γορεῖσθαι· ἢ αἱ διαφοραὶ καθ' ἑαυτὰς μὲν, ὡς ποιότητες λαμβάνονται. καὶ τῶ ὁποῖόν τί ὄντι ⁘ γορεῖσθαι· μετὰ δὲ τοῦ γένους συνειλημμέναι, χείρονές εἰσι, καὶ σὺ τῶ τί ὄντι λέγονται. ⁘ οὖν λογικὸν ὡς μὲν λογικότης, ποιότης ὄντι καὶ σὺ τῶ ὁποῖόν τί ὄντι τοῦ ἀνθρώπου ⁘ γορεῖται· λογικὸν γὰρ ζῶόν ὁ ἄνθρωπος ὡς μετέχων λογικότητος· ὡς καὶ λευκὸν ὁ κύκνος ὅτι μετέχει λευκότητος· ὡς δέ γε ζῶόν ⁘ λογικὸν, γένος ὄντι καὶ σὺ τῶ τί ὄντι λέγεται· τί ὄντι γὰρ ἄνθρωπος; τίνος ὄντος; ζῶντος, ὁ ζῶόν ἐστιν λογικὸν, οὐκ ἀπροσφυῶς ἀποκείμενον· καὶ ἑκάστη τῶν διαφορῶν οὕτως· ἐπεὶ καὶ ὁ ὁρισμὸς ⁘ γένος ἔχων τὰς διαφορὰς ὧν σύγκειται, οὐ πῆ μὲν σὺ τῶ τί ὄντι δῆλ· ⁘ γένος πῆ δὲ σὺ τῶ ὁποῖόν τί ὄντι δῆλ· τὰς διαφορὰς ἀποδίδοται· ἀλλ' ὅλως σὺ τῶ τί ὄντι· ὡς γένους οὔσης ἑκάστης διαφορᾶς· ἐπεὶ τῶ γένει συνειλημμέναι· πασῶν δὲ μετὰ τοῦ γένους, ὁρισμοῦ· ὡς τούτου οὔντος τοῦ εἴδους, ὃ ⁘ ἅπαν δηλοῖ πρῶτον συμβεβηκὸς τοίνυν ⁘ πρῶτον σύνθημα σὺ ⁘ τὰ προσθὲν γένει· πλὴν ἀεὶ τοῦ ἐκτικωτέρου ὧδι τὰ μεικώτερα, ἡ οὐσία ὄντι ὑπ' ἀνάγκης τοῦ πράγματος. ἐπεὶ γὰρ ἐκ τῶν σὺ τῶ τί ὄντι ⁘ γορουμένων συνέστηκε· μόνῳ τε αὖ μάζει τῷ πράγματι πρώτως, οὐδὲν ἄλλο ὄντι,

11. fortasse hoc additur in hominis diffinitione ad differentiá dæmonu q sunt animalia rationalia & mortalia. non tamē intellectus & scientiæ capacia. & autem dæmones mortales habes apud plutarchū in moralib)

Propositiones appellat ἀρχὰς &c.

Omnes .4. cæ possunt esse media in demonstrationibus. Sed inter cætera media maxime conuenit demonstrationibus diffinitio

Diffinitionis proprietas

Quæ prædicantur in qd quotuplicia sint

Prima compositionem qd appellet Aristotelis

Animal rationale mortale intellectus & disciplinæ susceptiuū. pfecta & hominis diffinitione cætera aute additamenta supuacanea esse.

Cur differetiæ dicatur prædicari in qd cū a genere potissimū eò differant quod genus prædicatur in qd ipsæ uero in quale.

5o1o

ἄλλο ὄντι, ἢ οὐσία τοῦ πράγματος. ᾧ μόνῳ ἐφαρμόζων σὺ τῶ τί ὄντι, ⁘ δὲ αὐτοῦ λόγος ὢν ἀποδίδοται· τοῦτο γὰρ ἴδια τῶ τί ὢν εἶναι. Ρῶς μὲν οὖν ⁘ τί ὄντι εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται. Μετὰ δὲ τοῦδε τῆς αἰτίας λόγου ἐπανελθεῖν βουλόμενος αὖθις εἰς ⁘ ὁρισμὸν, ἑτέρᾳ τε προσθήκῃ ⁘ τοῦδε αὖθις ἐφ' ὃς ⁘ πρότερον ἤρκει· μεῖζόν τε παραδοῦναι πῶς δεῖ διορίσειν τοὺς ὁρισμούς, ἐπαναλαμβάνει κεφαλαιωδῶς ὅσα ⁘ τοῦδε αὖθις φθάσας ἔλειξεν. ὅτι τε μέσος ὅρος οὗτος τίθεται σὺ τοὺς ἀποδείξεσι. καὶ ὅτι ἀπόδειξις μὲν οὐκ ἔστιν αὐτῆ· ὡς τε δείκνυσθαι δ' αὐτῆς, ὅτι οὗτος ὁ λόγος τῆδε τῆ πράγματος ὁρισμὸς ὄντι. καὶ τὰ συμβεβηκὸς δὲ αὐταφαίνεται σὺ τῇ ἀποδείξει, μέσον ὅρον λαμβανούσῃ ⁘ ὡς εἴδους τῆδε πράγματος αἴτιον. καὶ ὅτι ὁρισμὸς αὐτῆδε ὁ μὲν ⁘ τὰ τοῦδε λαμβανόμενος ἐν καὶ δόξειεν ἴσως τινὶ εἶναι ὁρισμὸς, ἀλλά γε οὐκ ἔστι καθ' ἀλήθειαν. ὁ δὲ καθ' αὑτὸν ὡρισμένος ὁρισμὸς ὄντι· ὅ, τε λέγων, λόγος τοῦ τί ὄντι αὐταπόδεικτος. καὶ ὁ λέγων, συλλογισμὸς τῆ τί ὄντι πῶσει διαφόρων τῆς ἀποδείξεως. καὶ ὁ λέγων, τῆς τῆ τί ὄντι ἀποδείξεως συμπέρασμα ⁘ δὲ πῶς ⁘ τί ὄντι εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται, δι' ἃς ὄντι ἐκλαβεῖν. ἢ γὰρ ὅτι σὺ τοῖς ὅροις τῆς ἀποδείξεως ⁘ τί ὄντι καὶ ὁ ὁρισμὸς τάττεται· καὶ ποῖος τόπος αὐτῷ ἀπονέμεται, καὶ εἴρηται ὅτι σὺ μέσῳ τάττεται. ἢ ὅτι πῶς τοὺς ὁρισμοὺς ὁρίζόμεθα. ⁘ γὰρ τί ὄντι, ὁ ὁρισμὸς ὄντι· καὶ ⁘ ἀποδίδοται ⁘ τί ὄντι εἰς τοὺς ὁρισμούς, οὐκ ἔστιν ἄλλο ἢ ὁρίζεσθαι τοὺς ὁρισμούς· καὶ δόξειεν ἄν, καθ' ταύτην πῶς ἐκδοχὴν, ὁ ἀριστοτέλης τοῦτο λογεῖν· διότι καὶ ἑξῆς ⁘ αὐ ⁘ λέγων φαίνεται· ⁘ γὰρ ἢ ὁρισμός ὄντι αὐτῆ ἢ οὐκ ἔστι, τῶν ⁘ν δυνάτων ταύτῳ· ἀλλ' ἔστιν ἐπεὶν ὥσπερ τῷ ἀθρόου ἐπαν, πῶς ⁘ τί ὄντι εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται, ἐφ' ᾧ μὲν ὄντι δῆλ· τῆ ἑξῆς ⁘ ῥηθέν· ἤγουν τινὰ τρόπον ἀποδείξεις ἢ ὁρισμός ὄντι αὐτῆ ἢ οὐκ ἔστι. ἵν' ἢ μὲν ἀποδείξεις, δῆλ· τοὺς συλλογιστικοὺς ὅρους λέγοιτο ὡς ἔστιν αὐτῆ ἀποδείξεις μέσου τι ἁμῶς τῆ ὁρισμοῦ, σὺ τοῖς ὅροις τῆς ἀποδείξεως. ὁρισμὸς δὲ αὐτῆ ὡς ἔστι μὲν καθ' ταὐτὸν τρόπους καὶ ⁘ ὃν οὐκ ἔστι.

» ΓΩΣ δὲ διῆ διῃρῆσθαι ταὐ σὺ τῶ τί ὄντι καὶ συλλογούμενα, νῦν λέγομεν. η

Ε ντεῦθεν ἡ πρόθεσις αὐτῷ, τῆ πῶς διῆ ὁρισμὸν διρίσειν· ἀναγκαῖον τὰ μάλιστα τῇ ἀποδείξει τυγχάνοντα ⁘ μὲν γὰρ ὁρισμοὺς, μεμῆσθαι πῶ φύσιν τοὺς οὐσίας τῆν πραγμάτων ἀποτελοῦσιν· ἡ δὲ ἀποδεικτικὴ, μεμῆσθαι πῶ φύσιν τὰ συμβεβηκότα τοῖς οὐσίαις ⁘ ὑπάρχουσιν· οὕτω δὴ προηγεῖσθαι τὸν ὁρισμοὺς, τῆν ἀποδείξεων. ὅθεν καὶ κυρίως καὶ καθ' αὑτὸ πρῶτον λόγον ἀποδείξις, ἡ διὰ μέσου τῆ ὅρου ⁘ καθ' αὑτὸ συμβεβηκὸς συμπεραίνουσα. ἡ δὲ παῦτης ἀπαλλαγὴ, καθ' ἑκάστου μέρα καὶ οὐκυρίως ἀποδείξεις προσφυῶς δὲ ἄλλον ⁘ διῃρῆσθαι τέθεται. ὡς γὰρ σὺ συγκεχυμένη τινὶ καὶ ἀφωρισμένῳ ὕλῃ τε καὶ σκευῇ τῆ ἐκ τῆς γλυφούσης ἀγωνία τὰ πράγματα συγκεκρύφατα. ἰχνηλατῶν δὲ ὁ νοῦς ἐκ τῆν τῇ αἰσθήσει ἢ καὶ ἄλλως λαπτῶν ὡς ἰχνῶν, πρὸς πῶ τῆν οὐσιῶν καθ' ἑκάστου ⁘ χεται· ⁘ τοῦ ὁρισμοῦ δὲ ἐπεὶν προδήμενος, ⁘ τῆν σὺ τῶ τί ὄντι καὶ ὁ ὁρισμὸς καὶ ⁘ γένος καθ' ἑαυ ⁘ καὶ μὴ διαφορᾷ μὲν τῆς γένους· ἀλλ' ὁ μὲν ὑγιάζει· τί δ' οὔ· ἐκείνα μὲν οὖν, μόνῃ τῆ ὁρισμοῦ. ὃ δ' ἐστὶ συγκείμενος ὑπ' αὐτῶν· διῃρῆσθαι οὖν τὰ γένη πρότερον, οὕτως ὑπ' αὐτῶν καὶ τὰ πρόσθεν ⁘ ὅλον διορίσομεν σωτιθέμενον· καὶ μεμῆσθαι οὐ τῶ φύσιν ἡ ἐπιστήμη. ἐκ τῆν ἀτελῶν τε καὶ κοινοτέρων ἰδὴ τὰ τελειότερα προϊοῦσιν καὶ εἰδικώτερον· αὐτὸν τε γὰρ ἡ φύσις σὺ τοῖς γλυφούσῃ, τῷ ὡς ὕλῃ πρωτοπτίθησιν ἀεὶ πρότερον ⁘ μετ' αὐτὸ ⁘ κείμενον· ἐπιφέρει δὲ καὶ τὰ προκοπὴν, ⁘ εἰδικώτερον· ἔστ' ἂν εἰς αὐτὸ τέλειον καὶ ταὐτήσῃ ⁘ προτεθέν· ἤτε ἐπιστήμη τὰ γλυφικότερα πρότερον διορίσουσα, ἰδὴ τὰ εἰδικώτερα πρόεισιν· ἔστ' ἂν τελευταῖον ⁘ τέλειον εἴδος καὶ ⁘ν λόγον ἀποδώσει τῆ προκειμένου.

» ΤΩΝ δὴ ὑπαρχόντων ἀεὶ ἐνώπιον ὡῶν ἐπεκτείνει ἐπὶ πλεῖον. οὐ μόνῃ τοι ἐξῶ τῆ γένους. »

Τ ὸ ἀεὶ σὺ ταὐτὰ, ὡς ⁘ ὑπ' ἀνάγκης διῆ νοεῖν. ὑπ' ἀνάγκης δὲ κυρίως ὑπάρχουσι, τὰ μήτε σὺ ὀρῳεία μήτε ἐπινοίᾳ χωρίζεσθαι δυνάμενα· ταῦτα δὲ ὄντι τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα· ταῦτα ⁘ δὲ ὄντι τὰ εἰς πῶ τῆς οὐσίας συμπλήρωσιν συμβαλλόμενα· ἢ καὶ αὖ ⁘ τὸ εἶδος τῆ πράγματος. τῆν γὰρ ἀεὶ καὶ τῆ τοῦ ὄντι πάντα οὕτω φησὶ τὰ οὕτως ὑπάρχοντα. ὑπ' ἰσάζοντα τὰ εἰς πρὸς ⁘ κείμενον· ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ ὑπ' τείνει καὶ ὧδι πλέον αὐτῆ ὄντι.

» ΛΕΓΩ δὲ ὧδι πλέον ὑπάρχειν, ὅσα ὑπάρχει μὲν ἑνώπιον καθόλου· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλα. »

Ε ρμὸν δίρει ⁘ ὧδι πλέον· ἐκεῖνά φησι λέγειν ἐπὶ πλέον, ὅσα ὑπάρχει μὲν καθόλου τισίν· οὐ μόνοις δὲ αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ ἑτέροις ἔξωθεν οὖσιν αὐτῶν· εἰ πῶν δὴ τοῦτα, διαίρεσιν τῆν ἐπὶ πλέον ποιεῖται· τιθεὶς ἐκ τῆν λεγομένων ὡφῆ παραδείγματα.

» ΟΙΟΝ ἔστι τί ὃ πάσῃ διαθῇ ὑπάρχει· ἀλλὰ καὶ μὴ διαθῇ. ὡς πδ' ⁘ ὂν ὑπάρχει τῇ διαθῇ ἀλλὰ καὶ μὴ ἀριθμῷ. » »

Δ ιαιρεῖ τὰ ὑπάρχοντα ἐπὶ πλέον, εἰς τὰ ἔξω τῆς γένους καὶ εἰς τὰ μὴ ἔξω πρότερον μὲν γ', εἰς τὰ ὑπὸ τείνοντα καὶ μὴ ὑπὸ τείνοντα πῶν διαίρεσιν σὺ ἐφανε. νῦν δὲ ⁘ διαιρεῖ τὰ ὑπὸ τείνοντα,

Repetitio antedictorum

Diffo imitatur naturam efficiente substatias rerum. Demostratio aute naturam apparentem accidentia rebus ipsis ad ornamentum. pulchrū documentum

Ex necessitate existentia quæ sint

ἐὰς τὰ ἔξω τῶ γένους καὶ μή. λαβὼν γὰρ πῶ τετράδα ὡς ὂν τοιοῦτον κείμενον, φησὶν αὐτῆ ὑπάρχειν τὸ ὄν. ἔστω δὲ ὑποκείμενον οὐ μόνον πῶ τετράδα, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος αὐτῆς τὸν ἀριθμόν. πολλὰ γὰρ ὄντα μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀριθμοί. οἷον ἄνθρωποι. ἵππος. ψυχή. νοῦς. τετράκυκλον. καὶ βαδιστέον ἐστὶν ἑξῆς.

ΑΛΛΑ καὶ τὸ βαδιστὸν ὑπάρχει τοῖς ποσὶν τετράδι. καὶ ἴσως μᾶλλον ὑπάρχει. καὶ γὰρ τῆ πεντάδι ὑπάρχει. ἀλλ' οὐκ ἔξω τῶ γένους. ἢ μὲν γὰρ πεντὰς, ἀριθμός. οὐδὲν δὲ ἔξω τῶ ἀριθμοῦ τὸ βαδιστόν. οὗτο παραλλαγμα τὴν ὠδὶ μᾶλλον μὲν τῶ ὑποκειμένου ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἔξω τοῦ γένους. εἰ γὰρ ἡ ἄλλοις ὑπάρχει μὴ τετάσιν οὖσι τὸ βαδιστὸν, οἷ πεντάδι. ἑβδομάδι. ἐννεάδι καὶ πολλοῖς ἄλλοις. ὅσοι οὐδέποτ' ἴσοι ὄντες ἀριθμὸν ἀλλ' εἰς ἀνίσα διαιρεῖσθαι πάντως πεφύκασιν, ἀλλὰ πάντα ἀριθμοὶ τοῦτο. καὶ οὐδὲν βαδιστὸν, ὃ μὴ ἀριθμός ἐστιν ἔχει δὲ ἀπορίαν εἰ καὶ μὴ πρὸς τὸ προκείμενον ἴσως. ἀλλ' οὐπῶ καθ' αὑτήν πῶς ὂν ὑπάρχειν τινὶ, ἀεὶ κατηγορεῖσθαί τινος λέγεται, ἢ δὴ καὶ τὸ ζῆν. οὐχὶ διαφέρει ταῦτα ἀλλήλων, ἀλλ' ἢ μόνῳ τῷ τῆς λέξεως σχήματι. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ ὅταν λέγωμεν ὂν ζῆν ὁ ἄνθρωπος, εἶτα τὸ ὂν ἀφελόντες ἔστιν ὁ ἄνθρωπος εἰπωμεν, οὐδὲν διοίσει. ὅπερ ἐπ' οὐδενὸς ἰδεῖν ἔστι τῶν λοιπῶν κατηγορημάτων. οὐ χὴ ταῦτον ἦν, ποσόν τε εἶναι σημαίνει καὶ εἶναι ἁπλῶς. οὐδὲ ποιόν οὐδέ τι τῶν ἄλλων. ὅταν οὖν οὕτω ἄνθρωπός ἐστι κατὰ τοῦ ἀνθρώπου λέγεται ἀληθὲς, ἐὰν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἀνθρώπου λέγεται ζῶον ἡμερον ἢ κατὰ συμβεβηκός; εἰ μὲν γὰρ κατὰ συμβεβηκός, οὐ δέχεται καὶ μὴ εἶναι. καὶ οὐδὲν, ἀφαιρούμενον, τῷ ὑποκειμένῳ λυμαίνεται. ὥσπερ καὶ ὂν τοῦτο τὸ τοιοῦτον, μὴ βαδιστὸν εἶναι οὐ δέχεται. καὶ εἰ μὴ βαδιστὸν, οὐ διαζῆν οὐκ ἔστιν ὃ κατ' οὐσίαν ζῆν. ἀλλ' εἰ ζῆν, ἔσται καὶ μὴ ὂν. καὶ ἡ αὐτὴ φάσις, ἀλλ' ἡ μὲν ἀληθὴς οὖσα τῶν τῷ κατ' ἄμφω τὰ μέρεα. εἰ δὲ τοῦτο ἀδιάφορα, ἢ ὡς γένος ἔσται ἢ ὡς διαφορὰ ἢ ὡς εἶδος τὸ εἶναι. καὶ τὸ ὄν, καὶ τὸ ζῆν κατὰ πάντων κατηγορούμενα. τοῦτο γὰρ τὰ οὐσιωδῶς κατηγορούμενα παραλέλυται. ἀλλ' εἰ μὲν ὡς γένος, κοινὸν ἔσαι γένος ἀπάντων. ἡ οὐ δεήσει πρῶται ἀρχαὶ, ἀλλὰ μία. ἀλλ' ἔρηται ὅτι δεήσει. καὶ οὐδὲν ἀπίσους κοινὸν, ἢ τοιοῦτόμα μόνον. τὸ ὂν τυγόν. ἢ τὸ εἷν. ἢ τί τοιοῦτον ἕτερον. εἰ δὲ μὴ γένος κοινὸν, πολλῶ γε μᾶλλον διαφορὰ ἢ εἶδος. ἐλάττω γὰρ ταῦτα. καὶ ἐπ' ἐλάττον τῶ γένους ἀμφότερα. πῶς οὖν ἀεὶ ἔξω, πάντων ἅμα κατηγορούμενον. λέγεται μὲν οὖν ὡς οὔτε γένος οὔτε τι τῶν τοιούτων τὸ ὄν, ἢ τὸ ζῆ. ἀλλ' οἰκείως κατηγορούμενον. καὶ ἔστι μὲν ἴσως ἀληθές. μέχρι δὲ τοσούτου λεγόμενον, ἔοικεν ὥσπερ τῷ ἀμβλώματι. μὴ τελείων παιδίων τὸ θεωρουμένου πῶ διάπλασιν καὶ πῶ μόρφωσιν. ἀεὶ δὴ προσθεῖναί τι τῷ λόγῳ πρὸς πῶ τελείωσιν. τὸ μὲν οὖν ἄπλως ὄν. καὶ οὐχ ὡς τόδε τι ὄν, καὶ κυρίως, ταύτην πῶ κλῆσιν ἔσχηκε. τῶν ἢ δεῖ ἕκαστον, οὐχ ὡς ἁπλῶς ὂν ἀλλ' ὡς τόδε ὄν. ἢ γοῦν τί. ἢ ποιόν. ἢ ποσόν. ἢ πρός τι. ἢ τίς ἄλλη τῶν κατηγοριῶν. καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὂν ἢ μὴ ὂν τούτων ἕκαστον. καθ' αὑτὸ ὄν, ὃ ζῆ, κατὰ τὰ λοιπὰ, οὐκ ἔστι, ἅπερ οὐκ ἔστι. τὸ γοῦν τί, ὡς οὐσίαν μᾶλλον ζῆν. οὐχὶ δὲ καὶ ὡς ποσὸν καθαυτὸ. οὐδ' ὡς ποιόν. ἢ τί ἄλλο. ἢ μήποθ' ὅτι κατὰ συμβεβηκός. τῷ, τί ἐκείνων ὢν τοῦτο τῷ σωθεῖσθαι αὐτῷ. πάντα δὴ ταῦτα ἐκ τοῦ πρῶτος ὄντος μετεσχηκότα τῆ τε εἶναι καὶ τῆ, ὄντα λέγεσθαι, οἰκείως ἑαυτῷ ἕκαστον αὐτῶν πῶ κλῆσιν ταύτην ἀπομερίζεται. τὸ μὲν ὡς οὐσία. τὸ δ' ὡς ποσόν. τὸ δ' ὡς ἄλλό τι. πᾶν γὰρ μετέχον, οἰκείως ἑαυτῷ μετέχει τῆς τῶ μετεχομένου φύσεως. οἰκείως οὖν ἕκαστον ἐφαρμοζόμενον τῷ ὄν καὶ τῷ εἶναι καὶ τῷ ζῆν, οἰκείως κατηγορούμενον λέγεται. ἡ οὔτε γένος. οὔτε εἶδος. οὔτε διαφορά. οὔτε ἴδιον. οὔτε συμβεβηκός. ἀναιρουμένου δὲ τῶ εἶναι ἀπό τινος αὐτῶν, ἀναιρεῖται ἡ οἰκεία αὐτῶ μετοχὴ καθ' ὃ τῶ ὄντος μετέσχηκεν. ὥστε καὶ αὖ τῷ ἀναγκαίως ἀναιρεῖται. τὸ εἶναι ἔχον, ᾧ τῷ μετέχειν τῶ ὄντος. οὐ ἀναιρουμένου, καὶ αὖ τῷ ἀναγκαίως σωζομένου. λέγεται δὲ ὁμωνύμως φωνὴ, οὐχ ὡς ἔτυχεν. ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ὁτουοῦν. οἷς μετουσία, οὐ μόνον φωνῆς τῆς αὐτῆς ἀλλὰ γε καὶ πράγματος. τὸ γὰρ ἰατρικὸν βιβλίον. καὶ φαρμακὸν. καὶ ὄργανον. καὶ διάστημα. καὶ γυμνάσιον, ἐκ τῶ αὐτῶ λεγόμενα τῆς ἰατρικῆς καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος πῶ ὑγείαν σωτήριον τανῦν, οὐκ ὀνόματος μόνον ἀλλήλοις ἀλλὰ καὶ πράγματος κεκοινώνηκεν. οἰκείως ἕκαστον ἑαυτῷ μετέχοντα τῆς ἰατρικῆς. ὧδε δὲ ὅτι καὶ ὁ αὐτὸς τοξικὸν καὶ βιὸς, μᾶλλον τὴν ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασι τὸ ὄν σωτέταξε δηλῶν, ὅτι οὐκ ὀνόματος μόνου κατὰ τὸ ὄν, ἀλλὰ καὶ πράγματος κεκοινώνηκε.

ΤΑ δὴ τοιαῦτα λεπτέον μέχρι τούτου, ἕως τοῦ τὰ ληφθὴν πρῶτον. ὃν ἕκαστον μὲν ὠδὶ βαδιστὸν ὑπάρξει ἅπαντα δὲ μὴ ὠδὶ βαδιστόν.

τὸ πάντα φησὶ τὰ ὑπάρχοντα λεῖ λαμβάνειν πρὸς πῶ τοῦ ὁρισμοῦ εὕρεσιν. οὐ γὰρ δὴ καὶ τὰ τοῦ γένους ἐστὶ κεῖνα. ἀλλ' ἢ ὅλως τοῦ γένους αὐτὸς. καὶ οὐδὲ πάντα ταῦτα ἀλλὰ μέχρι τοσούτου. ἕως οὗ τοσαῦτα ληφθῆ ὅσα αὐτάρκη ἐστὶ πρὸς τὸ ὑφισάσαι τῷ ὁρισῷ. ὡς οὐ ὁμοῦ πάντα λαμβανόμενα. εἰ καὶ καθ' ἕκαστον αὐτῶν, ὠδὶ βαδιστὸν αὐτοῦ ἐστὶ βαδιστὸν πῶ προσηκούσῃ τάξει λεῖ ποιεῖσθαι πῶ λῆψιν, ἐκ τῆ προτέρων ἀεὶ ὠδὶ τὰ ἑφεξῆς προϊόντας καὶ μηδὲν παραλείποντας. μέχρι δὲ τούτου προϊόντα, ἕως οὗ πρῶτον γένηται σύνθημα πρὸς τὸ κεῖσθαι ὑφισάζον. ὡδέχεται καὶ προσθήκης γινομένης, ἐκτὸς ὑφισάζειν τὸ συνεπιδεῖν. ἀλλὰ βαδιστὸν ἐστὶν ὑφὰν τὰς ἁπλῶς ὂν λόγον ὑφισάζοντα, εἰσέτι πρὸς τι δέναι.

Dubitatio eximia.

Non differre nisi tantū figura ipsa dictionis ὄν & ὄντι

Tria substantialiter prædicari. genus. Speciem. differentiam.

Solo

Quid est τὸ ὄν uel τὸ ὄντι

Vnus nomē homonymum esse. & cuiusmodi homonymū.

Differentiam substantialiter prædicari habetur in hac fa cie. & tamen diffa nō prædicat in qd sed in qle ut est in fine faciei sequentis ergo nō omnia substantialia prædicantur in qd neq: uidetur ce prædicari in qd & prædicari idem substantialiter.

πολλοῦ γε δεῖ. i. multo minus.

ΤΑΥΤΗΝ γὰρ ἀνάγκη οὐσίαν εἶναι τῶ πράγματος.

οὐ γένους γὰρ ληφθέντος καὶ τῆν ἄλλων κατὰ τοξεῖν ὅσα τοῦτῳ σωειλημμένα οὐ τῷ τί ἐστι τῶ ὑποκειμένου λέγεται οὐσιωδῶς αὐτῷ ὑπάρχοντα. ὡς εἶναι ἀπαν σωῆμα ἐξισάζον τῷ ὁρισῷ, τί ἄλλο δεῖ ἢ ὁρισμὸς ἐξαναγκης ἔσται.

ΟΙΟΝ τετράδι ὑπάρχει ποσὴ ἀριθμός. ἡ βαδιστόν. ἡ πρῶτον ἀμφοτερῶς. καὶ ὡς μὴ μεξῆ- σθαι ἀριθμῷ. καὶ ὡς μὴ συμκεῖσθαι ἐξ ἀριθμῶν. ἔστω τοίνυν ἤδη ἐστὶ τετράς. ἡ ἀριθμὸς βαδιστὸς πρῶτος. καὶ ὡδὶ πρῶτος.

ΕΣΤΩ δὴ φησὶ πάλιν ἡ τετρὰς εἰς παράδειγμα. τῶν τῆς γένους ὁ ἀριθμός. καὶ τὰ οὐσιώδης τῆ γένους ἐφεξῆς λαμβανόμενα τῆν καθαυτὸ ὑπαρχόντων αὐτῆ ἡ βαδιστόν. ἡ πρῶτον ἀμφοτερῶς. οἱ μὲν γὰρ αὐτοὶ πάντες ἀριθμοὶ, εἰς ἴσα διαμοιρεῖσθαι, καὶ μεξῆσθαι διὰ ἀντικεῖσθαι τῆν ἴσων εἰς ἃ διαιρῶν τε. ἢ δὶς ὧν ἑκάστου αὐτῶν τόδε ἢ τόδε, ἢ τρὶς ἢ τετράκις. ἢ ὅσαις ἑκάστου. καὶ δὴ ὅσον τόδε ἐστὶν ἑκάστου τῆ μεξῆσθαι ἑκάστου αὐτῶν. τῆν δὲ βαδιστῶν πάντως εἰς ἀνίσα διαιρουμένων κατὰ πῶ εἰς δύο τὰ μέγιστα πλησιότητα τομῶ, οἱ μὲν κατὰ τετράδαν τομὴν εἰς ἴσα τέμνεσθαι διὰ ἀντικεῖσθαι. ὡς ὁ ἐννέα. ὁ κατὰ πέντε. ὁ κατὰ κε. τῶν δὲ ἀδιαίρετον ὅλως τέμνεσθαι εἰς ἴσα. οἷος ἐστὶν ὁ πέντε. ὁ ἑπτά. ὁ ἑνδεκα. ὁ τρισκαιδέκα. ἐκείνοι μὲν οὖν, ἀδιάστατοι καὶ σωῆ δετοί εἰσι κατ' ἄμφω. καὶ ὡς ὑπ' ἀριθμοῦ ἢ ἀριθμῶν συγκείμενοι. καὶ ὡς ὑπ' ἀριθμοῦ ἢ ἀριθμῶν μεξῆσθαι διὰ ἀνίσοι. οἱ δὲ ὡς μὲν ὑπ' ἀριθμῶν συγκείμενοι, διάστατοι. ὡς δὲ μὴ ὑπ' ἀριθμοῦ ἢ ἀριθμῶν μεξῆσθαι διὰ ἀνίσοι, πρῶτοι εἰσὶν. ὁ δὲ τρία. πρῶτος κατ' ἄμφω. ὡς μήτε ὑπ' ἀριθμοῦ ἢ ἀριθμῶν συγκείμενος, μήτε ὑπαειρημοῦ ἢ ἀριθμῶν μεξούμενος. ἀλλὰ μόνον ἔχων μέξον τὸ κοινὸν πῶ μονάδα. ἐπεὶ δὲ δεῖ καὶ τῆ διάδι, τῆς μὲν τῶ βαδιστὸν εἶναι. ἐκείνων δὲ πάντων, τῶ κατ' ἄμφω πρῶτος εἶναι διώρισται.

ΤΟΥΤΟ τοίνυν ἤδη ἐστὶν ἡ τετρὰς. ἀριθμὸς βαδιστὸς πρῶτος. καὶ ὡδὶ πρῶτος. τούτων γὰρ ἕκαστον, τὰ μὲν καὶ τοῖς βαδιστοῖς ποσὶν ὑπάρχει. ἃ δὲ τελευταῖον, καὶ τῆ διάδι. πάντα δὲ οὐδενί. ἕκαστον ἰδίᾳ τῆν οὐσιωδῶς κατηγορουμένων τῆς διάδος λαβών. ἐπεὶ μέχρι τοσούτου προῆλθεν, ὡς διὰ πάντων ἰὼν ὁμοίως, ὑβισάζειν τῆ διάδι τὸ πᾶν κατηγόρημα. οἷόν τε τὰ πάντα. καὶ δεῖ εἶναι πῶ διάδα φησὶν. ἀριθμὸν βαδιστὸν πρῶτον καὶ ὡδὶ πρῶτον. ἤγουν κατ' ἄμφω τῶν τρόπους καθ' οὓς πρῶτος ἀριθμὸς λέγεται. κατά τε τὸ μὴ μεξῆσθαι ἀριθμῷ, καὶ μὴ συμκεῖσθαι ὑπ' ἀριθμοῦ. ὅτι δὲ δεῖ ἐστὶ διάς, κατασημαίνει φάσκων ὅτι οὐδενὶ ἑτέρῳ ὁ λόγος οὗτος. ἢ μόνη τῆ διάδι ἐφαρμόσει. ἑκάστου γὰρ τῆν ληφθέντων φησὶν ἰδία μὲν καθ' ἑαυτὸ λαμβανόμενον, τὰ μὲν καὶ τοῖς βαδιστοῖς ποσὶν ὑπάρχει. οἷ ὁ ἀριθμός. ἡ βαδιστόν. πάντες γὰρ οὗτοι, ἀριθμοὶ τέ εἰσι καὶ βαδιστοί. τινὲς δὲ καὶ πρῶτοι. ἀλλὰ καθ' αὑτὸ μὴ μεξῆσθαι ὑπ' ἀριθμοῦ. ὡς ὁ πέντε. ὁ ἑπτά. ὁ ἑνδεκα. καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι. κατὰ δὲ μὴ συμκεῖσθαι ὑβ ἀριθμῶν, οὐχί. σύγκεινται γὰρ ὁ μὲν ἐκ τῶ δύο καὶ γ. ὁ δὲ ἐκ τῶ γ καὶ δ. ἢ δύο καὶ πέντε. ὁ δὲ ἐκ τῶ πέντε καὶ ἕξ. ἢ ἄλλως πῶς καὶ οἱ ἑξῆς ὁμοίως. ὁ δὲ πρῶτον, οὔτως. ὡς μήτε μεξῆσθαι ἀριθμῷ, μήτε συμκεῖσθαι ὑβ ἀριθμοῦ ἢ ἀριθμῶν. τοῖς μὲν βαδιστοῖς, οὐχ ὑπάρχει. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν, ἄμφω ἔχει ταῦτα. ὑπάρχει δὲ τῆ διάδι. βαδιστὸν μὲν οὐχ ὑπάρχει. ὡς ἕκαστοι τε καὶ ὁ γ αὐτὸς. πρῶτη δὲ κατ' ἄμφω ἐστίν. ὡς ἐκ μονάδος τε συγκειμένη μόνης, καὶ ὑπ' αὐτῆς μόνης μεξουμένη. ἔστω δὲ ἴδιον ὁρισμοῦ τὸ ἐκ τῶν οὐσιωδῶν συγκείμενον, μηδενὶ ἑτέρῳ ἢ ἐκείνῳ ἐφαρμόζειν βαδιστὸν πρῶτον.

ΕΠΕΙ δὲ δεδήλωται ἢ μὲν οὐ τοῖς αὖθις ὅτι ἀναγκαῖα μοί ἐστι τὰ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα. ἐφοδον ἢ μὲν παρεσόμενος δῆλος τὰ οὐ τῷ τί ἐστι. θηρεύσομεν καὶ ἐν ὑβ αὐτῶν συγκείμενον λόγον εὑρήσομεν. ἐπεὶ μὴ ἐκανὸν τῷ ὁρισκομένῳ λόγῳ πρὸς τὸ εἶναι αὐτὸ ὁρισμὸν, τὸ οὐ τῷ τί ἐστι μόνον κατηγορεῖσθαι. οὐ γὰρ πᾶν τὸ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον ὁρισμός. ἀλλ' ἐστὶ καὶ ὁ γένος οὐ τῷ τί ἐστι, καθάπερ ἡ μὲν οὐ ταὐθ' παρεσόμενος δῆλον ὅτι οὐ διακεκινούμενα τὰ γένους τὸν ὁρισμόν. καὶ πρῶτον μοί φησιν ὅτι τὰ οὕτως ὁρισκόμενα, ἀναγκαῖά ἐστι. καὶ τοῦτο ὑπάρχει τὸ προκείμενον. οὐ τῷ τί ἐστι γὰρ κατηγορεῖσθαι. τὰ δὲ οὐ τῷ τί ἐστι, κατ' ἄμφω. τὰ κατ' ἄμφω δὲ καθ' αὑτὸ. καὶ ἡ αὐτὸ. ὅπου οὐ τῷ πρὸς τοῦτου βιβλίῳ τὸ κατ' ἄμφω ἀπεδίδοτο. τὰ δὲ καθ' αὑτὸ καὶ ἡ αὐτὸ, ἀναγκαῖα. τὰ οὐ τῷ τί ἐστιν ἄρα, ἀναγκαῖα. ὁπερ τοίνυν ἔστε ὠδὶ τετράδος ἔστε ἐπ' ἄλλου ὁτουοῦν τὰ οὕτως λαμβανόμενα ὥστε οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι ἀναγκαῖά ἐστιν, εἰη ἂν, ὑβ ἀναγκαίως ταῦτα τὸ κείμενον καὶ τῶς ἔχομεν ἤδη, ὅτι ὑβ ἀναγκαίως ταῦτα τῶ κειμένου κατηγορεῖται. ὅτι δὲ καὶ ἡ οὐσία καὶ ὁ ὁρισμὸς τῶ ὑποκειμένου ταῦτά ἐστιν, ἐκδιαιρέσεως δείκνυται. πᾶν τὸ οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον, ἢ ὁρισμὸς ἢ γένος ἐστίν. οὔτε γὰρ διαφορὰ οὔτε ἴδιον οὔτε μὴν συμβεβηκὸς οὐ τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. ἀλλ' ἢ μόνον γένος καὶ εἶδος. τὸ δὲ εἶδος καὶ ὁ ὅρος, ταυτόν. οὐ τῷ τί ἐστιν ἀρχὰ ὑβρισμένου κατηγορούμενον, ἢ γένος ἀὐεὶ ἢ ὁρισμός. ἢ εἰ γένος, ἢ ὠνομασμένον ἢ ἀνώνυμον. ὠνομασμένον δὲ λέγεται γένος, τὸ ὀνόματι διηλούμενον. ἤτοι φωνῆ οὐ σύρῳ καὶ σημαντικῆ μᾶλλον καὶ ἀπλῆ. λέγω γὰρ νῦν κοινῶς ὀνόματα, πάντα τὰ τοιαῦτα. ὡς ζῶον. ὁρισμὸς. πνεῖν. οὐ ὀργεῖν. ἀνώνυμον δὲ λέγεται, τὸ λόγῳ. οἷον

Genus uel est ὠνομασμένον uel ἀνώνυμον & utrumq infra in fine. fa

Duobus modis dici numerū primū

Proprium diffinitio mis est ut quū sit co posita ex substantiali bus nulli alij comi mat mis illi tantū de quo prædicat

Non sufficit ad hoc ut sit aliqua diff e prædicari in qd.

ἀναγκαῖα τὰ ζῶ τι τῷ τί ἐστι. καὶ τὰ ἐν τῶν τί ἐστι καθόλ καὶ τὰ καθόλ καὶ ταῦτο ἢ πᾶσ ἢ πᾶσ. ἢ ταῦτα ἀναγκαῖα ἐστί, τὰ ἐν τῶ τί ἐστι ἀε ἀναγκαῖα

Omne q prædicat in qd uel ÷ diff uel g mus.

Neq: differentia neq: propriū neq: accidens prædicatur in qd sed solū genus & species, & diffinitio & species est idē. q. solū genus & species diff prædicantur in quid. & nota speciem & diffinitionem esse idem pro his quæ annotata inuenies facie. 2. charta. 28

ζῶον λογικὸν. ἀριθμὸς ἄρα εἰδικός. καὶ τὸ τοιαῦτα γὰρ οὐ τῷ τί ἐστι μὲν λεγόμενα καθ' ὑπόκειται δὲ οὐ τὰ αὐτά. ἵνα καὶ ἐπίσημον ἔχωσι βάλλεσθαι δύνωνται. καὶ διὰ τί ἴσως οὐκ ἔχει ἰδίαν ὁρισμὸν, οὐδὲ ἀ, κοινὸν εἶναι ἀν ἀποδιδόμενον οὐσιώδης λόγος, τοῖς ὁμοειδέσι πᾶσι καὶ τῇ μοναδικῷ ὅτι, οὕτως ὁ ἄρα εἰδικὸς ὁρισμὸς ἀποδίδοται, ὡς καὶ τελείως ὑπῆρχον, πᾶσιν αὐμάζειν ἐπόντες πῶς ἄρα τῇ εἰδικωτάτων ἀνθρώπου ἐν ὅρον, λέγομεν ἤδη πῶς ὅρος καὶ ἄρα τῇ ὑπαλλήλων γενήσεται. ὅταν δή τις τοιοῦτο γένος πραγματεύσασθαι προθῆται, ἐν ὁρισμὸν αὐτὸ βουληθεὶς ἐφαρμόσαι. ἐπεὶ ἐ γένος ὅλον ἄρα τῇ εἰδῶν, χρὴ αὐ ἐν διελεῖν εἰς τὰ μέρη ἐ προτεθέν. τοῦτ' ἔστιν εἰς τὰ εἰδικώτατα. ἄπερ καὶ ἄτομα ἄρα, ὅμως ἐ μὴ εἰς εἴδη τέμνεσθαι δύνασθαι. καὶ πῶς τὰ τοῖς καθόλου. ὅμως ἐ, ταῦτα τὰ πρῶτον πῶ ἐκ τῇ καθ' ἕκαστα διχάσθαι καθ' ἃ πῶ ἡμέτεραν σύνοιαν σύγκεισιν. ἵνα θεωρεῖν τὰ ἴδια παθ' ἃ τὸ γένους. τοῦτ' ἔστι τὰ καθ' αὐτὸ ἰδίως τῷ γένει ὑπάρχοντα. ἀρ' τῇ κοινῶς πᾶσιν αὐ θεωρουμένων τοῖς εἴδεσι. τὰ γὰρ ἴδια τὸ γένους, κοινὰ τῇ ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν ἁπάντων ἄρα. τὰ γὰρ συμβαίνοντα τοῖς γένεσιν ἅπερ ὡς ὅλα ἐκ τῇ εἰδῶν ὡς ἐκμερῶν σύγκεινται, ἐκ τῇ ὁρισμῶν τῶν εἰδῶν δῆλα γίνεται. οἷον γὰρ, αὐχαί ἐστὶ τὸ γένους οἱ ὁρισμοὶ τῶν εἰδῶν. ἐπεὶ καὶ ἀπλοῦ ὡς πρὸς τὸ γένος τὸ εἴδος. καὶ ἐκ τῶν εἰδῶν ἔοικε τὸ γένος συγκεῖσθαι. μερῶν οὖν τῶν αὐτῶν ὅλου ὄντος. ὡς ἅπερ καὶ τὸ εἶδος, τῇ ἀτόμων ὅλων ἄρα ἐστί. καὶ ἄρ' ἐκείνων λαμβάνει πῶ σύστασιν. καὶ ὁ λόγον ἔχει πρὸς τὸ εἶδος τὰ ἄτομα, ἐν οὐ ἐν τὰ εἴδη πρὸς τὸ γένος. ἢ ὡς ἐκεῖ ἐκ τῇ ἀτόμων ὁ τῷ εἴδους ὁρισμὸς ὅτι ὁρισμὸς αὐτῷ ἄρα γνωρίζετο, τὰ κοινῶς ὑπάρχοντα πᾶσι καὶ τῷ τί ἐστι λεγόμενα καθ' ἁπάντων λαμβανόντων ἡμῶν, οὕτω κἀν ταῦθα τὰ κοινῶς πᾶσι τοῖς ὁμογενέσιν εἴδεσιν οὐχ ὑπάρχοντα οὐσιώδη καὶ τῷ τί ἐστι, τῷ γένους παῦθ' ὁρισμὸς αὐ εἴη. καὶ ὡς ἁπλῶς ἐκείνων ἀπλῶν ὄντων ὡς πρὸς τὰ εἴδη τὰ ὑπάρχοντα πᾶσιν ἐκείνοις μὲν καθ' αὐτὰ ὑπῆρχε, δ' ἐκείνα δὲ καὶ τῷ εἶναι, οὕτω κἀν ταῦθα τὰ πᾶσι κοινῶς τοῖς εἰδικωτάτοις ὑπάρχοντα. ἀπλοῖς οὖσιν ὡς πρὸς τὸ ὅλον γένος. ἅπερ καὶ μέρεσιν αὐτῷ καθ' αὐτὰ ὑπάρχει. ὁμῶς δὲ παῦτα καὶ τῷ γένει.

ΧΡΗ δ' ὅταν ὅλον τί πραγματεύηται τις διελεῖν τὸ γένος εἰς τὰ ἄτομα τῷ εἴδει τὰ πρῶτα. ὁρὶ μὲν τῷ εἴδους φησὶν ὅπως καθ' αὐτῷ ἀνθρώπου ἐν ὁρισμόν. ἤδη εἴρηται. ὅταν δὲ ὅλον τί πραγματεύηται τις. τοῦτ' ἔστιν ὅταν γένους ὁρισμὸν ἀποδῶναι πρόθηται. ἆρ' ἐστὶ γὰρ ὅτι τὸ πρὸς τὸ εἶδος ὅλον. τὸ γὰρ γένος ὅλον εἶναι ἐμαθόμεν. τὸ δὲ εἶδος, καὶ ὅλον καὶ μέρος. τὸ ἄτομον μέρος ὡσπερ οὖν ἐκεῖ τὰ μέρη ὡς φέσδρα ὑπῆρχον ἢ μέν. ἢ δὲ αὐτῶν εἰς ἐν ὁρισμὸν τῷ ὅλου ἀποδιηγούμεθα, οὕτω καὶ ταῦτα τὰ εἴδη σαφέσδρα τῇ γένων. ὡς δύο ὄντα μέσα τὰ ἄτομα. ἐπεὶ καὶ ἀεὶ τῇ οὐσιῶν, μᾶλλον οὐσία τὸ εἶδος τῷ γένους ἐστὶ γὰρ καὶ διάτορα τῇ ἀτόμων πάντα τὰ καθόλου ὡς δυνάμει πάντα. καὶ μέχρις ἐνὸς ἀτόμου ἢ καθόλου ἐστί, τὸ δ' ὁρίζεται εἶναι, οἷ τοῖς καθ' ἕκαστα λαμβανόμενα δέχεται. ἀλλὰ καὶ τὰ εἴδη τῇ γένων πρὸ τόρα. οὐ μόνον ὅτι αὐτοῖς ὑπόκειται. καὶ ἀνάλογον ἔχει πρὸς ταῦτα ὡς πρὸς τὰ εἴδη τὰ ἄτομα. ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ ὁρίζεται τῷ γένους τὰ εἴδη, τουτέστιν ἐπὶ πόρα τῷ, οὐδρίζεται εἶναι ὅταν γένος τῆς ὁρίζεσθαι πρόθηται. ὅπερ ὅλον ἐστί, χρὴ διελεῖν αὖ τὸ εἰς τὰ ἄτομα τῷ εἴδει. ἔστι γὰρ καὶ ἄτομα τῷ ἀριθμῷ. ἃ ἐστὶ τὰ καθ' ἕκαστα. ἐπὶ πῶν οὖν ἄτομα, ἐπὶν. γμε τῷ εἴδει. αὐτὸ διαφέλλων ταῦτα πρὸς τὰ καθ' ἕκαστα. ὡς καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς πεποίηκε λέγων ἁπλῶς δὲ τὰ ἄτομα καὶ τὸ ἀριθμῷ. καθ' ὑδένος λέγεται προσθήκη ἢ τὰ πρῶτα. ἐκ παραλλήλου λέγων τὸ αὐτὸ ἄτομα τῷ εἴδει. ἤτοι τὰ πρῶτα. λέγεται δὲ πρῶτα. ὅτι ἐκ τῇ καθ' ἕκαστα ἐδεῖ τὰ καθόλου ἀνίσοι, πρῶτα δ' ἴσως ἐστὶ τὰ εἰδικώτατα τοῖς γὰρ ὀνόματικοῖς καθόλου, ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα ἡ γένεσις. καὶ δ' ἴσως μᾶλλον τὰ καθ' ἕκαστα. τὰ ὡς εἰδικώτατα τὰ καθόλου ἐστὶ γινόμενα. ὥστε καὶ πρῶτα ὁ τοῖς καθόλου, τὰ εἰδικώτατα τὰ ἐστὶ. καὶ ὅτι πάντων ὄντων εἰδῶν τῶν καθόλου, τὰ ὕστατα πρῶτα εἴδη. διὸ καὶ εἰδικώτατα τὰ λέγεται. ὅτι δὲ πάντα εἴδη τὰ καθόλου, δῆλον. οὐ γὰρ ἀ, τῶν καθ' ἕκαστα, ὁ τῷ τί ἐστι γνωρίζετο. λόγοι γὰρ ἅπαντα ὀνόματικοὶ, τὰ τοιαῦτα. τὰ δ' οὕτως ἔχοντα, εἴδη. καὶ ὁ μεῖζον ὁ αὐτοῖς καὶ ὑποκείμενον, γένος ἢ τοῦ ὑπ' αὐτὸ καὶ ἐλάττονος.

ΟΙΟΝ ἀριθμῶν, εἰς τετράδα καὶ δυάδα.

οὗτο παραδείγμα ἐστὶ πρὸς σαφήνειαν τῷ, πῶς χρὴ λαβόντας τὸ γένος διελεῖν εἰς τὰ ὑπ' αὐτὸ εἰδικώτατα. γένος γὰρ ὁ ἀριθμός. ἡ δὲ τετράς, εἶδος αὐτῷ εἰδικώτατα.

ΕΙ ΘΕ οὕτως ὁρισμοὺς ἐκείνων πειρᾶσθαι λαμβάνειν. οἷον δυθείας γραμμῆς. καὶ κύκλου. καὶ ὀρθῆς γωνίας.

ἴσως δὲ καὶ ποιεῖν πῶ διαίρεσιν καὶ ὁδῷ τῷ παραδείγματος παρασήσας, λέγει καὶ τὸ ἑξῆς. ὅτι μετὰ τὸ οὕτως διελεῖν, ἐκτο τὸ διὰ πειρᾶσθαι λαμβάνειν τοὺς ὁρισμοὺς τῶν γενῶν. ἀρ' τῶν ὑπ' αὐτὰ ποδηγουμένους εἰδῶν. ἃ δὲ ἑξῆς λεγόμενα, οὐχ ὡς πρὸ εἰδῶν διὰ ὁμογενῶν δέχεσθαι. ἀλλὰ γραμμῆς μὲν εἴδη, δυθεῖαν καὶ κύκλον τὸ θεῖναι. γωνίας δὲ, ὀρθὴν καὶ ὀξεῖαν καὶ ἀμβλεῖαν. εἰ καὶ οὗτος συγχέας ἐπίπηδες, ἀσάφειαν ἐποίησε.

Diffinitionis indicium

Subſtantia ſpecierum impartilium eſt diffinitio ultimorum atomorum quae ſub ſe habet predicatio m gd.

Omnes logicae ſpecies & genera principium hnt a ſingularib) & in ms exiſtentia & entitas illorū eſt & p conſequēs diffimitio pulchrū documentum.

Quae diffiminuntur, ſpecies ſunt ſpecialiſſimae & ſubalternae. genera aute generaliſſima & indiuidua non diffiminuntur. & cur.

Species imae etiam atomę dicunt, qa ſe cari in ſpecies alias, n gucū

Diffimtiones ſpecior ueluti principia ſu generis

Species imae inter ur uerſalia primae dici tur. qa primū ex fin gularib) in coptatu ne nīa fiſtaſim ac piant. Nota.

Genus totū eſt. ſpe cies & totum & pars indiuidū pars ſo lum.

Species actiniores g nere, quia propinqo res ſimt ad hoc ut a tu ſint

Sunt indiuidua ſpe cie & indiuidua nu mero

Conſulto confunde re lectionē ariſtot lem ut fiat obſcur or

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα λαμβάνοντα τί ἐστι γένος, οἷον πρότερον τῆν ποσῶν ἢ τῶν ποιῶν καὶ ἴδια παθη θεωρεῖν ὀφείλει τῆν κοινῶν πρώτων.

πειδὴ φησι πᾶς ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ διαφορῶν σύγκειται. μᾶλλον δὲ ἐκ γένους εἰς τὰ ὑποκείμενα εἰδικὰ τοῦτα, προϊόντας εἰς ἃ, οἷον ὁρίσασθαι, δεῖ ἀναλέγεσθαι εἰς τὸ γένος ἢ τοι τὸ ποιητικὸν αἴτιον ὑφ' ὧν ἀνάγεται τὸ προκείμενον. μὴ ζητεῖν εἰ ποσόν ἐστιν ἢ ποιόν, ἢ ἄλλο τι τῆν δέκα πρώτων ἀρχῶν. καὶ οἷον λαβόντα κοινὸν ὃν πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτὸ, ζητεῖν καὶ τὰς ἰδίας διαφορὰς τὰ προκειμένου. ἃς πάθη ὠνόμασε, ὀφὲ δὲ ἑοικότως πάθεσι, τοῖς τῆν εἰδῶν συστατικὰς διαφορὰς, τοῖς γένεσιν ἐπιγένεσθαι καὶ τὰ εἴδη μετ' αὐτῶν συμπληροῦν. τὰ δὲ ἴδια τῶν γενῶν πάθη τοιοῦτοι τὰ καθαυτὰ τοῖς αὐτοῖς ὑπάρχοντα, πῶς ἂν θύραιμον ἄλλως, ἢ ὀφὲ τῆν κοινῶς ὑπαρχόντων τοῖς ὑπ' αὐτὰ εἴδεσι. τὰ γὰρ ἴδια τοῖς γένεσιν ὑπάρχοντα, οὐκ ἂν ἄλλως γένοιτο θύραιον, ἢ ὀφὲ τὸ θεωρεῖν τὰ κοινῶς τοῖς εἴδεσιν αὐτῶν οὐ ὑπάρχοντα. τὰ γὰρ κοινὰ τοῖς ὑπὸ τὸ γένος, ἴδια τῷ γένει. ὡς ὀφὲ τὸ κοινὸν, τοῖς τὸ κοινοῦ μετέχουσιν οὐ ὑπάρχοντα. δεῖ δὴ πρῶτον οὗ τοῖς εἴδεσι ταῦτα θεωρεῖν καὶεῖθεν ἐκ λεγομένους, τῷ γενικωτάτῳ προστιθέναι αὐτά. καὶ οὕτως, ἑκάστου τῶν καὶεῖνα, ὁ τὸ προκειμένου γένος ὁρισμὸς, ὑρεῖν ὅτι ταῦτα συμπληρούμενος οἷον ἐὰ γραμμὴ εἴη τὸ γένος τὸ εἰς τὸ ὁρισθῆναι προκείμενον, ταύτην δεῖ διελεῖν, εἰς τὰ ὑπ' αὐτὴν εἰδικώτατα. πάντα δεῖ, διθεῖα καὶ τοδιφόρητος καὶ ἑλίξεται τὸ γένος λαβεῖν, ὑφ' ὃν ἀνάγεται ἡ γραμμή. ὀφὲ δὲ δεῖ τὸ ποσόν. μᾶλλον δὲ ταῦτα τῶν τῆν εἰδῶν τούτων ὁρισμοὺς θεωρήσαντα, ἴδειν τι τούτοις πᾶσι κοινὸν ὃ τοῖς ὁρισμοῖς ἐγκεῖται. οἷον, τί δεῖν διθεῖα γραμμή. μῆκος ἀπλατὲς οὗ τὰ μέσα, τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ. τί τοδιφόρητος γραμμή. μῆκος ἀπλατὲς πρὸς ὅπερ ἀφ' ἑνὸς σημείου τῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ κειμένων, πάσαι αἱ προσπίπτουσαι διθεῖαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσίν. ἢ ἵνα εἴη κοινότερον, μῆκος ἀπλατὲς οὗ τὰ μέσα, ὑπ' ἀλλήλων ἀνεπιπροόδητα. ἢ ὅπως ἄλλως. τί κεκλασμένη γραμμή. μῆκος ἀπλατὲς ὀφὲ διθείας καὶ τοδιφόρειας συγκείμενον. ἰδοὺ οὖν αἱ πᾶσι τοῖς τῆν εἰδῶν τούτων ὁρισμοῖς, κοινοὶ κεῖται τὸ, μῆκος ἀπλατές. ὅθεν τῷ γενικωτάτῳ προσθέντες, τὸν ὁρισμὸν τῆς γραμμῆς ἐξομεν. ποσὸν μῆκος ἀπλατὲς πλὶ γραμμὴ εἶναι λέγοντες.

ΤΟΙΣ γὰρ σωτικοῖς ἐκ τῆν ἀτόμων τὰ συμβαίνοντα, ἐκ τῆν ὁρισμῶν ἔσται δῆλα. ὀφὲ τὸ, ἀρχὴν εἶναι πάντων, τὸν ὁρισμὸν καὶ τὸ ἀπλοῦν.

ωτικοῖς μὲν οὖν, τὰ γένη φησὶν ἄτομα δὲ, τὰ εἰδικώτατα. ἃ οὐκ ἔστιν ἔτι εἰς ἕδη τεμεῖν. λέγει οὖν ἐκ τῶν εἰδῶν ὡς μερῶν τὰ γένη ὅλα σωτικὰ θεᾶσθαι. τὰ οὖν συμβαίνοντα φησὶ τοῖς ὅλοις ἢ τοι τοῖς γένεσι τοῖς ἐκ τῆν ἀτόμων εἰδῶν σωτικοῖς, ἐκ τῆν μερῶν ἢ τοι τῆν εἰδῶν ἔσται δῆλα. ὅθεν δὲ καὶ τα συμβαστικὸν ὅτι τῷ, ὀφὲ τῆν κοινῶν τοῖς εἴδεσι, τὰ ἴδια τοῖς γένεσι καθαυτὰ ὑπάρχοντα θεωρεῖσθαι. τοῦτου δὲ αὖθις αἰτία, ἡ, παντὸς τοῦ ὁρισμοὺς τῆν εἰδῶν, ἀρχὰς καὶ αἰτίας εἶναι τοῖς γένεσι. καὶ τὰ ἀπλᾶ τοιγαροῦν τὰ εἴδη, αἰτία εἶναι τῆς συστάσεως ἢ γνωρίσεως τῆν γενῶν. ἅπαξ γὰρ μέρη τὰ εἴδη εἰπὼν τῆν γενῶν. καὶ ἐκ τῆν εἰδῶν ὡς μερῶν τὰ γένη ὡς ὅλα σωτίστασθαι, ὀφὲ τοῦτο ὅθεν πρῶτον αἴτια τὰ εἴδη ὡς ἀπλοῦστατα τῆν γενῶν ὡς ἐξ αὐτῶν συγκειμένων παραδίδους. ἀπλειόνων δὲ τῆν εἰδῶν ὄντων τῆν ὑφ' ἓν γένος ἀναγομένων. καὶ πλειόνων ὁρισμῶν λαμβανομένων ἐς γένους σὸς χαρακτήρισιν, ἓν ἀριθμὸν οὗτος αὐτὸς τρέπε δ' ἀσαφείαν. ἀρχὴν εἶναι ἓν ὁρισμὸν τοῦ εἴδους, εἰπὼν, πάντων τῆν γενῶν. ἓν μὲν ὁρισμὸν οὐκ ἰκὸς τὰ δὲ γένη πλειθωτικῶς προσενήνοχε. ὀφὲ τῷ εἰπεῖν πάντων. σὺ δὲ οὔτω νόει. ὅτι παντὸς οὗ οἱ ὁρισμοὶ τῆν εἰδῶν, ἀρχαί εἰσι καὶ αἰτίαι τοῖς γένεσι ᾧ ὡς ἔρηται. καὶ τὰ ἀπλᾶ ἢ τοι τὰ εἴδη. γνωρισικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς τῆν γενῶν ὡς μερῶν ὅλων. εἰ καὶ ὡδὶ ὁ κυρίως τρόπον ἓν λόγου ἀνάγει. τὴ αἰτίαν κοινῶ ἀποδίδωσι τῷ, τὰ συμβαίνοντα τοῖς γένεσιν, ἐκ τῆν ὁρισμῶν τῆν εἰδῶν δῆλα γίνεσθαι. ἡ δὲ αἰτία, ὁ ὠδὶ πάντων ἀρχὴν εἶναι ἓν ὁρισμὸν. καὶ ὁ ἀπλοῦς. ἀρχὴν τῷ σωτέτου. ἐπεὶ οὖν τὰ εἴδη καὶ ὁρισμοὶ τῇ ἀπλοῦς ἐκείνοις ἐκ λεγομένους, τῷ γενικωτάτῳ προστιθέναι αὐτά. καὶ οὕτως, ἑκάστου τῶν καὶεῖνα, ὁ τὸ προκειμένου γένος ὁρισμὸς, ὑρεῖν ὅτι ταῦτα συμπληρούμενος οἷον ἐὰ γραμμὴ εἴη τὸ γένος τὸ εἰς τὸ ὁρισθῆναι προκείμενον, ταύτην δεῖ διελεῖν, εἰς τὰ ὑπ' αὐτὴν εἰδικώτατα. πάντα δεῖ, διθεῖα καὶ τοδιφόρητος καὶ ἑλίξεται τὸ γένος λαβεῖν, ὑφ' ὃν ἀνάγεται ἡ γραμμή. ὀφὲ δὲ δεῖ τὸ ποσόν. μᾶλλον δὲ ταῦτα τῶν τῆν εἰδῶν τούτων ὁρισμοὺς θεωρήσαντα, ἴδειν τι τούτοις πᾶσι κοινὸν ὃ τοῖς ὁρισμοῖς ἐγκεῖται. οἷον, τί δεῖν διθεῖα γραμμή. μῆκος ἀπλατὲς οὗ τὰ μέσα, τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ. τί τοδιφόρητος γραμμή. μῆκος ἀπλατὲς πρὸς ὅπερ ἀφ' ἑνὸς σημείου τῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ κειμένων, πάσαι αἱ προσπίπτουσαι διθεῖαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσίν. ἢ ἵνα εἴη κοινότερον, μῆκος ἀπλατὲς οὗ τὰ μέσα, ὑπ' ἀλλήλων ἀνεπιπροόδητα. ἢ ὅπως ἄλλως. τί κεκλασμένη γραμμή. μῆκος ἀπλατὲς ὀφὲ διθείας καὶ τοδιφόρειας συγκείμενον. ἰδοὺ οὖν αἱ πᾶσι τοῖς τῆν εἰδῶν τούτων ὁρισμοῖς, κοινοὶ κεῖται τὸ, μῆκος ἀπλατές. ὅθεν τῷ γενικωτάτῳ προσθέντες, τὸν ὁρισμὸν τῆς γραμμῆς ἐξομεν. ποσὸν μῆκος ἀπλατὲς πλὶ γραμμὴ εἶναι λέγοντες.

ΚΑΙ τοῖς ἀπλοῖς, καθαυτὰ ὑπάρχειν τὰ συμβαίνοντα μόνοις τοῖς δ' ἄλλοις κατ' ἐκείνα. λλὰ τίς οὖν αὐτὴ αἰτία τῷ εἰρημένου. λέγει δὲ ὅτι καὶ διαδίδει ἐκ τῆν ὁρισμῶν τῆν εἰδῶν τὰ καθαυτὰ τῆς γένεσι ὑπάρχοντα γνωρίζεται. διότι τὰ συμβαίνοντα τοῖς εἴδεσι, καθ' ἑαυτὰ ἔχει τὰ εἴδη. τοῖς δὲ γένεσι, ὀφὲ τὰ εἴδη τῶν τὰ ὑπάρχει. ὅθεν δὲ ἔοικε τῷ λεγομένῳ οὗ τῷ πρώτῳ τῷ καθὲ ψυχῆς. ὁ γὰρ ζῷον ἐν καθόλου ἢ οὐδὲν ὄν ἢ ὕστερον. τὰ γὰρ καθ' ἑκάστα οὐ φθαρτὰ ὄντα, τοῦτό ἐστι μὴ κυρίως ὄντα εἶναι λέγεται. τὰ δὲ καθόλου πάντα ἀϊδιά ὄντα, ἀληθῶς ἔχει ἐν εἶναι. διὸ μᾶλλον αἱ τοιαῦται οὐσίαι πρῶται οὐσίαι καὶ κυρίως καὶ μάλιστα, τὰ καθ' ἑκάστα οὐ καὶ τὴν γένεσιν ἔφθαρται. ἀληθῶς δὲ ἔχει τὸ εἶναι. διὸ μᾶλλον

εἰ ἴσως ἐπιλίπῃ ἢ βοῦς ἢ τί τῶν ὑπ' αὐτὸν εἰδῶν ἕτερον· ὡς ποδ οὐδὲ ἓξ ζῷον πλεῖον δίποδος ὁ ἄνθρωπος· σωκράτους ἐπιλιποῦντος ἢ σκληποῦ. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ οὕτω καθόλου ὡς ὀνόματι· οὐ τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι αὐτεργεῖν, οὐδ' ἀδυνατεῖν τὸ ὑπ' αὐτὸν καὶ καθηγορεῖσθαι αὐτῶν· εἰ τι ἐπιλίπῃ τῶν ὑπ' αὐτά, κενολόβωτος καὶ κατὰ τὸ λεῖψαν, ἐκείνου μὴ δυναμένου καθηγορούμενα λέγοντος δὲ τὰ τοιαῦτα, ὅλα καθ' αὑτὸ τοῖς μορίοσιν· ὡς αὐτοῖς ὑπ' αὐτά, θεωρούμενα ὅλα καθ' αὑτὸ οἰκείους αὐτῶν λόγους. οὐ γὰρ ὡς πούς ἢ χεὶρ, οὕτω τὸ γένος, ὅλον πρὸς τὸ εἶδος, ἢ τὸ εἶδος πρὸς τὸ καθέκαστα· ἀλλ' ὡς ὅλων ἑαυτῶν, μετὰ διδόντα τοῖς ὑπ' αὐτά· καὶ ὅλα αὐτοῖς θεωρούμενα.

» Αἱ δὲ διαιρέσεις αἱ κατὰ τὰς διαφορὰς, χρήσιμοί εἰσιν εἰς τὸ οὗτος μεταπίπτειν.

Plato

Plato docebat diuisionē necessariam esse methodū inuestionis diffinitionum. & quæ sit illius utilitas. pulchrum documentum

Η μὲν τῆς ὑλικοῦ τῶν ὁρισμῶν μέθοδος, παρακέκραται ἱκανῶς ὡς πρὸς πᾶν παρούσαν χρείαν. ἐπεὶ δὲ οἱ περὶ πλάτωνα πᾶν διαίρεσιν ἀναγκαίαν ἐτίθετο μέθοδον τῆς τῶν ὁρισμῶν εὑρέσεως, δέον ἰδεῖν πῶς καὶ τοῖς συνῳ ἡ διαίρεσις συντελεῖ πρὸς τὴν τῶν γενῶν διαίρεσιν τὴν διὰ τῶν διαφορῶν πιόμενοι διαιρέσεις, οὕτω λειπνύουσιν· ὡς μηδὲν συλλογιστικῶς συμπεραίνουσι. ἀλλὰ τὰ μὲν γένη λαμβάνουσι ὡς ὁμολογούμενα· τῶν δὲ ἀντικειμένων διαφορῶν, πᾶν μὲν ἀποφάσκουσι· πᾶν δὲ τοῦτο αὐτικειμένως, ἐκ τῆς αἱρέσεως ἐκείνης εἰσάγουσι. καθ' ἃ καὶ οἱ τῶν προτέρων ἕρμηται ἀσφαλεστικοῖς· ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ παρόντι βιβλίῳ· μόνον δὲ χρησιμεύουσι πρὸς τὸ συλλέγειν τὰ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα τῷ προκειμένῳ πράγματι οὐ ζητοῦμεν ἀποδοῦναι τὸν ὁρισμόν, ὃς ἐστὶν ὁ τοῦ εἶναι λόγος σωστικὸς. οὐ μὴν τοιγε ἀποδεικτικῶς· ἀλλ' ὡς εἴρηται. ὡς εἶναι πᾶν δοκοῦσιν λέγειν, ἐκ τῆς διαιρέσεως γίνεσθαι. τοιαύτην οἶαν καὶ βοῦς λαμβάνειν ἅπαντα τὰ δοκοῦντα λέγειν, εἴτε δὴ καὶ μετὰ πᾶν διαίρεσιν· ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς διαιρέσεως ὑπάρχης ἐλάμβανε ταῦτα, εἴτε δὴ καὶ μετὰ πᾶν διαίρεσιν· ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς διαιρέσεως ὑπάρχης ἐλάμβανε ταῦτα· εἴτε δὴ καὶ μετὰ πᾶν διαίρεσιν· ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς διαιρέσεως ὑπάρχης ἐλάμβανε ταῦτα,

φόπερα ἀποδίδωσθαι ᾗ, ἀναγκαῖον διελόμενον αὐτεῖσθαι. ὡς ἔστιν ὁ λεγόμενος, τοιοῦτον. ὅτι κἂν ἐκ δύο μόνων ὁ ὁρισμὸς ἀπαρτίζοιτο ὡς ὅτι ἐλαχίστων. κἂν τὰ δύο, ὡς γένος αὐδύνυμον ᾗ. καὶ δεῖ προσθεῖναι τούτοις ἕτερον εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ ὁρισμοῦ, οὐδὲ μὴν ὡς ἄλλως προβλῶαι τῇ διαιρέσει γένοιτο, εἰ μή γε αὐτήσεται.

» ΕΤΙ πρὸς ᾗ μηδὲν παραλιπεῖν ἐν τῷ τί ἐστι, οὕτως μόνως οἷόν τε.

Τ οὔτε ἕτερόν ἐστι τῆς διαιρέσεως χρήσιμον. ἐπεὶ γὰρ ἐκλεγομένους τὰ μόρια τοῦ ὁρισμοῦ, δεῖ πάντα διελεῖν αὐελλιπῶς τὰ τοῦ τί ἐστι κατηγορούμενα. καὶ ἐκ τούτων συνθεῖναι τὸν ὁρισμόν, φησὶ δεῖν μὴ ἀθ᾽ ἅλλως χρὴ ἔσθαι, ἢ διὰ τῆς διαιρέσεως εἶναι καὶ κοινόν τινα διαιρετὴν παρασθῆσιν πρὸς τὸ μηδὲν ἡμᾶς ἐκφυγεῖν τῶν τοῦ τί ἐστι κατηγορουμένων. οὐ γὰρ ὡς ἔτυχε δεῖν δυνάμεθα κατορθοῦν.

» ΚΑΝ γὰρ τὸ πρῶτον λιφθῇ γένος. ἀθ᾽ μὲν τῶν κάτω δέν τινα διαιρέσεων λαμβάνῃ, οὐκ ἐμπεσεῖται ἅπαν εἰς δεῖν. οἷον οὐ πᾶν ζῷον ἢ ὁλόπεδον ἢ χερόπεδον.

Quid sit genus primu & cur ita dicatur.

Animal pedestre, uel animal uolatile genus est sed nō primum.

ὁλόπεδον, χερόπεδον

Γ ρῶτον γένος φησὶ τὸ τῶν διαφορῶν πασῶν τὸν μετ᾽ αὐτὸ, κατὰ κείμενον. ἐπεὶ γένος, καὶ τὸν ἑφεξῆς ἕκαστον μετὰ τὸ πρῶτον συγκείμενον. ἕως οὗ τῷ ἀτόμῳ εἴδει ὑφίστηται τὸ συμπέρασμα. ᾗ γὰρ ζῷον πεζόν. ἢ ἔξον πτηνόν, γένος δέν ἀλλ᾽ οὐ ᾗ πρῶτον ἀνθρώπου ἢ κέρακος. ἀλλὰ ᾗ ζῷον δέν ᾗ πρῶτον. ὅταν οὖν φησὶ τὸ πρῶτον γένος λάβωμεν, ἓν ὁρισμόν τινος τῶν ὑπ᾽ αὐτὸ εἰδῶν συστήσαι βουλόμενοι, πῶς ἐπιγνωσόμεθα, ἐὰν μηδὲν παραλιμπάνωμεν. τοῦτό ἐστι τὸ μετ᾽ αὐτὸ δῆθεν παραλαμβάνομεν. καὶ οὐχὶ τὸ τούτων κάτω ἕκαστον ἐμπίπτειν ἢ μή, ἐς τὰ ὡς διαιρετικὰ αὐτοῦ λαμβανόμενα. εἰ γὰρ μή, τὸ δῆθεν μετ᾽ αὐτὸ τὸ λαμβάνειν ἀλλὰ τὸ κάτω δεῖν, οὐκ ἐμπεσεῖται ἅπαν εἰς τὰ εἰλημμένα, ᾗ διαιρούμενον. οἷον εἴ τις ᾗ ζῷον εἰς ὁλόπεδον διαιρήσει καὶ χερόπεδον. οὐ γὰρ πᾶν δέν ἐστι ἢ ἐκεῖνο, ζῷον. ἀλλ᾽ ἔστι ἔξω τούτων, τὸ ζῷον. οὔπερ τούτων μηδέτερον. ὥστ᾽ οὐ τῶν ἐφεξῆς, τὰ εἰλημμένα. ἀλλὰ τῶν κάτω δεῖν. δέδεικται. ὅτι αὖ τῶν κάτω δεῖν τινα διαιρέσεων λαμβάνῃ, οὐκ ἐμπεσεῖται ἅπαν εἰς δεῖν. κάτω δὲ τοίνυν δέν ἐστιν ὅτι αὖ τῶν κάτω πρὸς τῷ προσεχῆ τῷ γένει. καὶ αὐτῇ μᾶλλον αὐμοζούσας οὐ γὰρ τῷ γένει πῶς δὲ οἰκείως ἔστε ᾗ μὴ ἐμπεσεῖσθαι εἰς δεῖν. μὴ εἰς οἰ γνομένης τῆς διαιρέσεως ἀλλ᾽ εἰς δύο τοὐλάχιστον. ἢ κατὰ τὸν ᾗ τόπον τῆς διαιρέσεως ᾗ οἰκεῖον εἴληφεν. εἰ γὰρ, καὶ ἐλλείπῃ οὐ τὸ, εἰς ἃ διαιρεῖται ᾗ διαιρούμενον, ἀλλ᾽ ὁ τόπος εἰς κατ᾽ οὐ ᾗ διαίρεσις εἴληπται. οἷον ὡς ἔστιν ᾗ ζῷον κατὰ τὰ μόρια διαιρήσει τῶν ὑπ᾽ αὐτὸ εἰδῶν εἰς ὑπόπτωσιν καὶ ἄπτωσιν. ᾗ κατὰ πῶν τῶν τόπων διαφοράς, οἷς διατείβουσιν. ὡς ἐπὶ λέγομεν καὶ χερσαῖα καὶ οὐδρα. ᾗ κατὰ τὸν τόπον τῆς μεταβάσεως. ὡς πλωὸν φαμὲν καὶ πεζὸν καὶ νυκτόν. ᾗ καὶ ὅτι μία ᾗ αὐτὶ θεσις. κἂν οἱ ὅροι διάφοροι.

» ΑΛΛΑ πλωὸν ζῷον ἅπαν τούτου γοῦν διαφορὰ αὐτῶν.

Ο λόπεδον μὲν φησὶν ᾗ χερόπεδον, οὐχὶ πᾶν ζῷον ἁπλῶς. πλωὸν δὲ ζῷον ἅπαν, ᾗ ὁλόπεδον ᾗ χερόπεδον. ὡς τῆς διαφορᾶς ταύτης, τὸ πλωοῦ ζῴου οὔσης ἀλλ᾽ οὐχὶ τὸ ἁπλῶς.

πλωον ὁλόπεδον χερόπεδον

» ΓΡΩΤΗ δὲ διαφορά ἐστι ζῴου, εἰς ὃ ἅπαν ζῷον ἐμπίπτει.

Η μὲν ἐνθεῖσα φησὶ διαφορὰ, οὐ τὸ ζῴου ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ πλωοῦ. ὅπερ ἐστὶ τὸ ζῷον ἐστίν. ἐκείνη δέ ἐστι προηγουμένως καὶ κυρίως διαφορὰ τὸ ζῴου, εἰς ὃ ἅπαν αὖ διαιρεῖται. ὡς μηδὲν αὐτοῦ εἶναι παντὸς ἑκτός. εἴτε κατὰ τὸν τόπους ἐστὶν ὡς εἴρηται πρότερον, εἴτε κατὰ τὰ μόρια τῆς εἰδῶν. εἴτε κατά τι ἄλλο. ὅπερ ἡ μὲν τῶ πλωοῦ, μετὰ τῆς αὐτῷ αὐτιδιῃρημένων ἤτοι τῶ νηκτῶ καὶ πεζοῦ ἔχει, πᾶν τὸ ἐς αὐτὸ τῶ ζῴου ἐμπίπτοντος. ἡ δὲ τῶ ὁλοπέδου καὶ χερόπεδου, οὐχί. αἱ δὲ τὰ κάτω ᾗ ζῷον διαιροῦσιν εἰς ἕτερα, εἰσὶ μὲν πως καὶ αὗται τῶ ζῴου διαφοραί. διαφέρει γὰρ ζῷον ζῴου, τῷ ᾗ μὲν ὁλόπεδον εἶναι, ᾗ δὲ χερόπεδον. τῆ γοῦν ὑπ᾽ ἄλληλα τεταγμένων, οὐδὲν κωλύει τὰς αὐτὰς εἶναι διαφοράς. ἀλλὰ διαφόρου καὶ διαμέσων τῆ ὑπ᾽ αὐτὸ εἰδῶν.

» ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ τὴν ἄλλων ἑκάστων καὶ τὴν ἔξωθεν καὶ τὴν ὑπ᾽ αὐτό. δῆλον, ὅτι εἰς ὃ ἅπας ὄρνις καὶ ἰχθύς, εἰς ὃ ἅπας ἰχθύς.

Ω σπερ οὖν τῶ ζῴου φησὶν ἔχειν ὅτι χρὴ τὰς πρώτας αὐτῶ λαμβάνειν διαφοράς. καὶ ταύτας τοιαύτας οὔσας ἐπιγνώσεσθαι, ἐκ τῶ, πᾶν εἰς αὐτὰς ἐμπίπτειν τὸν διαιρούμενον, οὕτω καὶ τὴν ἄλλων ἑκάστου ἔχουσιν αἱ διαφοραί. εἴτε τὴν ὑπ᾽ αὐτὸ ἔξω τῶ ζῴου, εἴτε τὴν ὑπ᾽ αὐτὸ οἷον ἔξω τῶ ζῴου, πάντε ὑπὸ αὐτὸ, ὡς τὸ ἔμψυχον, καὶ αὐτιδιῃρημένα αὐτῷ ὡς τὸ φυτόν. ὥσπερ οὖν ὄντως, τὰ ὑπὸ ἐκάστου ἔμψυχον τὸ γὰρ διαφορὰ, εἰς ὃ ἅπαν ἐμπίπτει τὸ ἔμψυχον, καὶ φυτῶ ὡσαύτως. καὶ πάλιν ὄρνιθος καὶ ἰχθύος ὁμοίως.

» ΟΥΤΩΣ μὲν οὖν βαδίζοντι, ἔστιν εἰδέναι ὅτι οὐδὲν παραλέλειπται. ἄλλως δὲ καὶ παραλιπεῖν

α. ἡ. ἀέρια

χερόπεδον

» πεῖν αὐαγκαῖον καὶ μὴ εἰδέναι.

Ε αὖ οὕτω φησὶ γίνεται. καὶ τὰς πρώτας ἀεὶ διαφορὰς τῶ διαιρουμένου λαμβάνῃ τις. ὁδῷ βαδίζων εἰς εὕρεσιν τοῦ ὁρισμοῦ, δυνήσεται εἰδέναι. ὡς οὐδὲν τῶν οὐ τῷ τί ἐστι παραλέλειπται. εἰ δὲ μὴ οὕτως ἀλλ᾽ ἄλλως ποιήσει, αὐαγκαῖόν ἐστι καὶ παραλιπεῖν τί τῶν οὐ τῷ τί ἐστι καὶ μὴ εἰδέναι ὅτι παραλέλειπεν. εἰ γὰρ ᾔδει ὅτι παραλέλειπται, ἐγνώκει ἄν, ὅτι οὐδὲ τὰς οἰκείας καὶ πρώτας ἐλήφει τῶ διαιρουμένου διαφορᾶς. τὰς δὲ μὴ πρώτας ὡς πρώτας λαβὼν καὶ τὰς μὴ οἰκείας, δῆλον ὅτι καὶ ὅτι παραλέλειπται ἠγνόηκε. μήποτε δὲ οὐδὲ δεῖν ἐκ τῶ δύ᾽ ἦσε εἰς παράσασιν ἔλαβε τῶ χρησίμου τῆς διαιρέσεως. ἀλλ᾽ ἵνα δείξῃ ὅτι οὐδ᾽ εἰς δεῖν ἀπολῶς συντελεῖ ἡ διαίρεσις. λέγει δὲ, μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἀνηκόντων τῷ ὁρισμῷ. ἀλλ᾽ ὁ τόπος τῆς τῶν διαφορῶν λήψεως. καὶ τοι εἰ τὰς ἁμαρτίας τῶν μετιόντων κακῶς, ταύτης ἐπιστήμας προσάγομεν, πόθεν διαβλητέον ἔσται. εἰσὶ γὰρ ἐν πάσαις οἱ αὐεπιστήμονες αὐτὰς μετὰ χόμενοι. ὡσπερ καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν τῶν συλλογισμῶν, οἱ ἀσυλλογίστως συλλογιζόμενοι. καθόλου γοῦν, ἐν καιρῷ τόπου μετιέναι, τῆς ἐπιστήμης. δὲ παρὰ τόπον, παραλογόν τε καὶ αὐεπίστημον.

» ΟΥΔΕΝ δὲ δεῖ τὸν ὁριζόμενόν τε καὶ διαιρούμενον, ἅπαντα εἰδέναι τὰ ὄντα. καίτοι ἀδυνάτον φασὶ πᾶσιν εἶναι τὰς διαφορὰς εἰδέναι τοῖς πρὸς ἕκαστον, μὴ εἰδόσι ἕκαστον.

Γ ερὶ μὲν ὅρου πῶς τε ληπτέον καὶ ὅπως αὐτῷ ἡ διαίρεσις συντελεῖ, εἴρηται. ἐπεὶ δὲ συνέστηκεν πιθανόν τινα λόγον εἰσαγαγεῖν ἔοικε, δοὺς λύσιν ὁρισκόμενος ἐπειρᾶτο αὐτελεῖν, καὶ δείξαι ἀδύνατον τὸ ὁρίζεσθαι, χρὴ μὴ παρελθεῖν τὸν λόγον αὐεπισκόπητον. ὡς πρὸ τι προσκόμμα κείμενον εἰς ἐμποδισμὸν τῆς κατὰ τὴν ἐπιστήμην προόδου. ἀλλ᾽ ἐρέλειν ἐκμέσου, τοῖς ἐκ τῆς ἀληθείας ἐλέγχοις σκοπὸς φησὶ τὸ ὁρίζεσθαι, τὴν ἰδίαν οὐσίαν παρασῆσαι τὸ ὁρισθῆ. δεῖν δ᾽ οὐκ ἀεί, ἄλλως γένοιτο, εἰ μὴ τις αὐτὸ, τῷ λόγῳ, τὴν λοιπῶν διασήσειν. οὐκ ἀεὶ δὲ διασήσει, ἢ τὰς διαφορὰς εἰδὼς τὰς πρὸς ἕκαστα. ἢ κἀεὶ δὲ τὰς διαφορὰς εἰδὼς τὰς πρὸς ἕκαστα, ἐὰν μὴ εἰδέναι ἕκαστον. ὥσθ᾽ οὐ τι ὁρίσοιτό τις, εἰδέναι ἁπάντων δέον ἕκαστον. ὅτι δ᾽ αὐαγκαῖον εἰδέναι τὰς διαφορὰς τὰς πρὸς ἕκαστον τῶ προκειμένου ἢ ὁρίζεσθαι τὸν ὁρισμὸν διῆσαν αὐτὸ τὴν ἄλλων ἐλέγοντα, δῆλον. εἰ γὰρ μὴ ἔστι διαφορὰ πρὸς ἕκαστον, οὐδὲν διαφέρει πρὸς ἕκαστον. διαφορὰ γὰρ διαφέρει τὸ διαφέρον. εἰ δὲ μὴ διαφέρει πρὸς ἕκαστον, ταυτὸν ἐκάστῳ. ἀλλὰ μὴν, ἕτερόν ἐστι καθ᾽ ἑαυτὸ διαφορά. εἰ δ᾽ ἔστι, δεῖ ταύτην εἰδέναι. ἄλλως γὰρ, οὐδ᾽ ὅτι διαίρεσιν ἔσται ταῦτα λόγου ἀποδώσει ἄν, αὐτῷ τὴν ἄλλων χωρίζοντα. ἵνα αὖ τι ὁρισθῇ, δεῖ πάντα εἰδέναι οὗτος μὲν ὁ λόγος συνεισῆσιν δ᾽ οὐ ἐδόκει αἱρεῖν ὁ ὁρίζεσθαι κατὰ τὸ πρῶτον μὲν δεῖν σεσωρισμένον. ὅτι ὁμωνύμων οὐδὲν πῶς τῶ διαφέρειν φανλῶς, ἀπλῶς ἐλάμβανον. οὔτε γὰρ τὸ κατά τινος διάφορον, οὐδὲν τῷ εἶδει ταυτὸν, οὔτε τὸ κατά τι διάφορον, ἅμα ἀόριστος τῷ εἶδει ἕτερον. τοῖς γὰρ αὐτοῖς τῷ εἴδει, πολλὰς ὁρῶμεν οὔσας διαφορὰς πρὸς ἄλληλα. δηλαδὴ τὰς μὴ κατὰ τὸ ἀλλά γε κατὰ συμβεβηκός. ὡσπερ τῇ τοῖς ἑτέροις τῷ εἴδει, κοινωνίασ᾽ τοιαύτας πολλάς. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῷ γένει σύνιστε. λευκὸς γὰρ ἕτερος καὶ λίθος καὶ ἄνθρωπος. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιοῦτα τοῖς ἑτέροις ἐστὶ ταυτὰ ὑπάρχοντα. πρῶτον γὰρ δὴ συνεισῆσιν δεῖν ἁμαρτήμα. ἔπειτα μὴ αὐαγκαῖον ὃ παρεισάγει, σὺ τοῦθ᾽ ἑλέγχεται. ὅταν γὰρ ὁ τὸ οὐ τῷ τί ἐστιν ἐκλεγόμενος, διαιρῶν τὸ γένος, τὰς αὐτικειμένας διαφορὰς λήψοιτο, καὶ ὅτι πᾶν τὸ προκείμενον ἢ εἰς τήνδε τὴν αὐτικειμένων ἐμπίπτει ἢ εἰς τήνδε. καὶ δεῖν γινώσκει, οὐδὲν διαφέρει πρὸς δεῖν, εἴτε οἶδεν εἴτε μὴ οἶδεν, ἐφ᾽ ὅσον ἄλλων ἢ αὐτῆ ἡ διαφορὰ ἢ αὐτῇ αὐτικειμένη λέγεται. οἷον ζητουμένου τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, διελόντες τὸ ζῷον εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον. καὶ λαβὼν ὅτι κἀκεῖ τὸ λογικὸν ἅπας ὁ ἄνθρωπος. καὶ γνοὺς δεῖν, οὐδὲν διαφέρει εἴτε οἶδεν εἴτε μὴ, ἐφ᾽ ὅσον ἄλλων παρὰ τὸν ἄνθρωπον, ἢ τὸ λογικὸν ἢ τὸ ἄλογον λέγεται. αρκεῖ γὰρ αὐτῷ πρὸς τὸ προκείμενον, εἰδέναι τόσως κἀκεῖ τὸ λογικὸν ἅπας ἄνθρωπος. φανερὸν γὰρ ὄντι καὶ οὐδὲ μιᾶς δεόμενον ἀποδείξεως. ὅτι ἐαυτῆς οὕτω προϊὼν κατευνήσῃ εἰς τοιαῦτα ἃ τὸ πᾶν σύστημα τῆν ἐκλεγέσεων διαφορῶν ἐπιδέχονται μεῖζε τῶ γένους. καὶ οὐδεμία διαφορὰ κατ᾽ εἴδος αὐτοῖς ὄντι, δῦρε τὸν οἰκεῖον τῶ ζητουμένου ὁρισμόν. ταῦτα δ᾽ εἰσὶ, τὰ κἀκεῖ τὸν ὁρισμὸν ἄτομα. ἢ δὴ οὕτως, ἢ ὁπότων ἄλλῳ βαδίζων σὺ τῷ ταῖς διαφοραῖς συλλέγειν κατευνήσῃ εἰς τοιοῦτον ὥστε τὸ ἅπαν αὐτιχερέφειν πρὸς τὸ προκείμενον, ἐξεῖ ἤδη τὸν ὁρισμὸν αὐτῷ ἀλλ᾽ οὐδὲ δεῖν λέγειν οἱ κἀκεῖ συνεισῆσιν ἐξουσιν. ὅτι τὸ αὐτικειμένων οὗτος τῆν κατὰ τὴν διαιρεσιν λαμβανομένων διαφορῶν λέγειν ὅτι εἰς θάτερον τῆν αὐτικειμένων ἐμπίπτει τὸ ζητούμενον, αἴτημά ἐστιν. ὃ αὐαγκαῖον γοῦν δεῖν ἐστιν. εἰ γοῦν αἱ προσοικεῖς τῷ διαιρουμένου καὶ οἰκεῖαι διαφοραὶ λαμβάνονται, οὐκ οἶδέχεται μὴ εἰς θάτερον τῆν αὐτικειμένων ἐμπίπτειν τὸ προκείμενον. καὶ ἔστι δεῖν οὐκ αἴτημα ἀλλ᾽ ἀξίωμα. εἴπερ μὴ καὶ τὸ, θάτερον μέρος ὃ αὐαγκαῖον ἀληθεύειν τῆς αὐτιφάσεως, αἴτημα φαίη τις. ὅτι γε καὶ αἱ τῆν διαιρέσεων ἀκολουθήσουσαι, κατὰ τὸ αὐτίφασιν γίνονται. ὡς τῆς οὐσίας, εἰς σῶμά τε καὶ ἀσώματον. καὶ τοῦ σώ-

Eustrat. in post. anal. gg ii

αὐτοῦ. ᾗ.

Speusippum perstringit & auctor fuit huius opinionis teste eudemo referente innominato interprete

l. ᾗ. καθάπερ. ut statim repetit

Speusippg imposs bile dicebat ée diffi nitre gd

Speusippus προόσκομμα

Quæstio

Solo cōtra speu sippū & p. ratio

Secunda ratio cōtra speusippum

ἀξίωμα a
αἴτημα D

Diuisiones dulgeti factæ p contradictionem fiunt

Privationes sumptae æqpollent negationib

ματος αὖθις, εἰς ἔμψυχόν τε καὶ ἄψυχον. καὶ ἑξῆς ὁμοίως. αἰ γὰρ λαμβανόμεναι στερήσεις, ἰσοδυναμοῦσι ταῖς ἀποφάσεσιν. οὐδὲν δὲ δεῖ ἐν ὁρισμοῖς καὶ διαιρούμενον, ἅπαντα εἰδέναι τὰ ὄντα. παραδοὺς μὲν οὖν πῶς χρὴ τῆς θήρας τὸ ὁρισμοῦ μέγεθος. ἔτι τε διδάξας ὅπως εἰς αὐτὸν ἡ διαίρεσις συντελεῖ, ζήτησιν τινὰ λύει κατά τε τῆς διαιρέσεως καὶ τὸ ὅρου κεκινημένην. ἵνα μὴ κενὸς μοχθῇ τις ἀναιρῶν καὶ ἄμφω βουλόμενος. ἵνα γὰρ τις φησὶν ἐκεῖνος διαιρῶν ἐν ὅρον συστήσαται, δεῖ εἶδος πάντα εἰδέναι. εἶδος δὲ ἀδιαίρετον. ὥστε καὶ ἡ διαιρεῖν καὶ ὁρίζεσθαι. πρὸς ὃ πρὸ φιλόσοφος ἀντιπέφηνεν ὅτι οὐκ ἔστι χρεία τῆς ἀπείρων γνώσεως τῷ ὁρίζομένῳ ἢ διαιρουμένῳ. καὶ εἶδος δείκνυσι ἐφεξῆς. πρότερον ἐν λόγον ἐκθέμενος, δι' οὗ ἀσυσίστως ἀναιρεῖν ἐπειρᾶτο καὶ ὁρισμῶν καὶ διαίρεσιν.

Speusippe

» ΚΑΙ ΤΟΙ, ἀδιαίρετον φασί τινὲς εἶναι, τὰς διαφορὰς εἰδέναι τὰς πρὸς ἕκαστον, μὴ εἰδότα ἕκαστον.

Hæ meæ sententiæ non sunt

Hᾶς μὲν φησιν οὕτω λέγομεν. ἀλλ' εἰσί τινες οἱ φασιν ἀδιαίρετον εἶναι εἰδέναι τὰς διαφορὰς ἃς ἔχει τὸ προκείμενον εἰς τὸ ὁρίζεσθαι πρὸς ἕκαστον τὴν παρ' αὐτὸ ὄντων αὐτοῦ τὸ εἰδέναι ἕκαστον. πᾶν γὰρ τὸ διαφέρον τινὸς, διαφορᾷ τινὶ διαφέρει. εἰ οὖν ὁ ὁρισμὸς διίστησι τὸ ὁριστὸν τὴν ἄλλων ἁπάντων τὴ παρ' αὐτὸ, δεῖ αὖ τὸ διαφέρειν ἐκείνων ἑκάστου. καὶ ἐπεὶ τὸ διαφέρον, διαφέροντος διαφέρει, διαφέρει καὶ τὸ ὁριστοῦ, τὴν ἁπάντων ἕκαστον. τὸ δὲ διαφέρον, διαφορᾷ διαφέρει. δεῖ αὖτε εἰδέναι καὶ τὰς ἑκάστου τὴν ὄντων διαφορὰς, καθ' ἃς ἕκαστον τὸ ὁριστοῦ διαφέρει. ὁ δὲ τὰς διαφορὰς τινὸς εἰδὼς, οἶδε καὶ πῶς οὐσίαν ἐκείνου. ὁ αὖτε τὸ ὁριζόμενος, οἶδε καὶ τὰς διαφορὰς αὐτοῦ τὰς πρὸς ἕκαστον τὴν ἄλλων καὶ ἑκάστου τὰς πρὸς αὐτὸ καὶ ἕκαστον ἐκείνων.

» ΑΝΕΥ δὲ τὴν διαφορῶν, οὐκ εἶναι ἕκαστον εἰδέναι. οὐ γὰρ μὴ διαφέρει, τοῦτον εἶναι τοῦτο.

» οὐδὲ διαφέρει, ἕτερον τοῦτου.

Τοῦτο κατασκευαστικὸν ὂν τῆ, ἀναγκαῖον εἶναι τὰς διαφορὰς εἰδέναι τὰς πρὸς ἕκαστον. οἷς διαφέρει ἕκαστον, τὸ προκείμενον ὁριστόν. τὸ δὲ ἕκαστον, ἀντὶ τοῦ μὴ τὴν παρὰ τὸ ὁριστὸν εἰπεῖν. οὗ τοῦθα δέ, τὸ ὁριστὸν αὐτὸ λέγει. ἕκαστον γὰρ φησι ὁριστὸν, οὐκ ἔστιν εἰδέναι μὴ εἰδότα τὰς διαφορὰς, καθ' ἃς τὴν ἄλλων διαφέρει. πρὸς ὃ γὰρ μὴ ἔχει διαφορά τινα καθ' ἣν διαφέρει ἐκείνου, ταὐτὸν ἐκείνῳ ἐστὶν. ὥσπερ αὖ, τὸ πρὸς ὃ διαφορὰ ἔχει τινὰ καθ' ἣν διαφέρει ἐκείνου, ἕτερόν ἐστιν ἐκείνου. ἵνα δὲ εἰδέναι ἵν' εἰδῶμεν ὅτι διαφέρει. εἰ δὲ μὴ ἐκείνῳ ἴσμεν, οὐδ' ὅτι διαφέρει εἰσόμεθα ἀλλὰ ταὐτὸν ἐκείνῳ εἶναι πληρώμεθα. ῥητέον δὲ καὶ ἑτέρως. καίτοι ἀδιαίρετον φασί τινες εἶναι τὰς διαφορὰς εἰδέναι τὰς πρὸς ἕκαστον, μὴ εἰδότα ἕκαστον, φασὶν οἱ τοιοῦτοι ἀσυσίαστον. ὅτι ἀδιαίρετον τὰς πρὸς ἕκαστον τὴν ὄντων εἰδέναι διαφορὰς τὸ ὁριστοῦ, εἰ μὴ καὶ ἕκαστον ἐκείνων εἰδείη τις. οὐ γὰρ δυνατὸν εἰδέναι εἰ διαφέρει τόδε τόδε, εἰ μὴ καὶ ἄμφω γινώσκει τις. εἰ γὰρ τόδε, μὲν οἶδε τόδε δὲ ἀγνοεῖ, οὐκ ἔστι ταῦτα εἰ ἀλλήλων διαφέρουσιν. ἴσως μὲν γὰρ διαφέρουσιν. ἀλλ' ἐκεῖνος ἀγνοεῖ ᾧ διάφορον, μὴ εἰδὼς καὶ ἀμφότερα. εἰ γὰρ εἴδωμεν μὲν, οἶδε σωκράτην δὲ ἀγνοῶν, οὐκ οἶδε εἰ ἄμφω οὗτοι ἀλλήλων διαλωφόχατον. εἰ μὴ καὶ τινα σοχασμόν. καὶ τὰ ἀκείβειαν δὲ, οὔ. Ἄνευ δὲ τὴν διαφορῶν, οὐκ εἶναι ἕκαστον εἰδέναι. οὐ γὰρ μὴ διαφέρει, ταὐτὸν ἐκείνου τοῦτο. οὐ δὲ διαφέρει, ἕτερον τοῦτου. Ἀλλ' εἰ οἶδε φησὶν ἕκαστον, οἶδε καὶ τὰς προσούσας αὐτῷ διαφορὰς. εἰ γὰρ μὴ οἶδε τὰς ἑκάστου τὴν ὄντων διαφορὰς καθ' ἃς τοῦ ὁριστοῦ διαφέρει, οὐδ' εἰ διαφέρει οἶδεν. ἀγνοῶν δὲ εἰ διαφέρει, οὐκ οἶσε εἶναι ταὐτόν. οὐ γὰρ μὴ διαφέρει τί, ταὐτὸν τούτῳ ἐστὶν. ὡσπερ καὶ οὐ διαφέρει, ἕτερον τοῦτου. πᾶσα γὰρ διαφορὰ, ἕτερόν τινος ἐστίν. ἐπεὶ τοίνυν ἀγνοεῖ πῶς διαφέρει, οὐκ οἶδεν εἰ διαφέρει. εἰ δὲ μὴ οἶδεν εἰ διαφέρει, ὅσον ἐκ καὶ ταὐτόν, οὐκ ἔσονται ἕτερα ἀλλήλων. εἰ δὲ μὴ ἕτερα, ταὐτά. ἵνα οὖν ὁ ὁριστὸν, ἡ ὁριστὸν ἔσονται. τοῦτ' ἐστὶ τὴν ἄλλων διέστηκε καὶ διάφορόν ἐστιν. ὃ τῷ ὁρισμῷ σκοπὸς ἐστὶ, δεῖ τὴν ἄλλων εἰδέναι ἕκαστον καὶ τὰς ἑκάστου διαφοράς. ἀλλὰ δεῖ ἀδιαίρετον, ἀδιαίρετον αὖτε καὶ ὁριστὸν εἶναι.

Si enim nouí chorem, Socraté autẽ nó noui nescio an differant

Non est alterũ natura sicd differt simpliciter

Differentiæ partim sunt substantiales partim accidẽtales

» ΠΡΩΤΟΝ μὲν οὖν, δεῖ ψεύδεσθαι. οὐ γὰρ κατὰ πᾶσαν διαφορὰν ἕτερον. πολλαὶ γὰρ διαφοραὶ ὑπάρχουσι τοῖς αὐτοῖς τῷ εἶδει. ἀλλ' οὐ κατ' οὐσίαν οὐδὲ καθαυτά.

Ἕτερόν πρὸς ὃ προσοχὲς ἅπαν τὰ ὡς κακῶς εἰπόντος σωκράτους, ἕτερον εἶναι τῇ φύσει, ὃ διαφόρων ἁπλῶς. ἔστι γὰρ πολλὰ ἀλλήλοις τῷ εἶδει ταυτά. διαφορὰς ἔχοντα. ἀλλ' οὐ δι' αὐτάς, ἀλλήλων τῷ εἶδει ἕτερά ἐστι. διὰ δὲ μὴ οὐσιώδεις εἶναι τὰς διαφορὰς, ἀλλὰ συμβεβηκότα. ὥστε τὸ πρῶτον τῷ λόγῳ μέμψεως ἄξιον. ὡς πῶς διάφορον φωνῶ ὁμώνυμον μόνον οὖσαν, ἀπλῶς παρεισάγοντι.

» ΕΙΤΑ ὅταν λάβῃ τὰ αὐτικείμενα καὶ πῶς διαφορᾶ. καὶ ὅτι πᾶν ἐμπίπτει σὺ ταὐθαὶ σὺ ταὐθα. καὶ λάβῃ σὺ θατέρῳ ᾧ ζητούμενον εἶναι καὶ δεῖ γινώσκειν. οὐδὲν διαφέρει εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι ἐφ' ὅσοιν κατηγορεῖται ἀλλήλων αἱ διαφοραί.

Τὸ μὲν

Τῷ μὲν προλαβὸν, μικρὸν τὸ λόγου καθίκετο. παρὰ πῶν ἀκρίβειαν ἔχοντα παρεκτείνων αὐτόν. ἡ δὲ νῦν, τελέως αὐτὸν ἐπλήρωσε. σαφήσιν δὲ ὑβαρχὴς ἐρημένου. ὅτι οὐδὲν δεῖ ἐν ὁριζόμενον καὶ διαιρούμενον, ἅπαντα εἰδέναι τὰ ὄντα. ὅταν γὰρ φησὶ ὁδὸ τῆς διαιρέσεως δεῖ ζόμενος λάβῃ τὰ ἀντιδιημεμένα ἀλλήλοις ἀεὶ τὸ γένους κατιῶν, ᾗ ἐφ' ᾗ μὲν δύει τινὰ φησὶν αὐτικείμενα. ὑγοῦν πῶν διαφορᾶ πάλιν γὰρ σὺ ταυ. δεῖ σὺ κακῶς διαφορᾶ ἔρηκεν οὕτως ὡς πρὸ αὐτῇ φασιν λέγομεν σὺ κακῶς τὸν μαχομένους δύο ἀποφαντικοὺς λόγους κατὰ πῶν διαίρεσιν τὸ ψεύδους τὸ ᾗ τῆς ἀληθείας, οὕτω καὶ ταῦτα διαφορὰ, οἱ δύο ὀνόμαζον τες ὅροι καθ' οὓς ἀλλήλων τὰ ἐκ τὸ αὐτὸ γένος εἴδη διαιρούμενα διαφέρουσι. μάλιστ' ὅτι καὶ κατὰ αὐτίφασιν αἱ ἀκρεβέσθαι τὴν διαιρέσεων γίνονται. καὶ ὅλως ὡς τὰ αὐτιφατικῶς αὐτικείμενα εἰς σὺ στοιχειοῦντες αὐτίφασιν λέγομεν, οὕτω καὶ διαφορᾶ ὡς ἓν, τὰ ἐν τῇ διαιρέσει αὐτιδιαιρούμενα τὸν οὖν ταύτην λάβῃ, λήψεται δὲ καὶ ὅδε. ὅτι πᾶν ᾧ ὁδὸ ᾧ προκείμενον ὁριστὸν, ἢ σὺ τούτῳ τῷ μέρει ἢ σὺ ἑνείνῳ ἐμπίπτει. τοῦτ' ἐστὶ ὅτι οὐκ οἶδε τὸν μηδετέρῳ τὴν ληφθέντων ὅρων, ᾧ ζητούμενον εἶναι. ἀλλ' ἀναγκαῖον ὁδὸ κεῖσθαι θατέρῳ. εἰδ' ὡρισμένως ὅτι σὺ τῷδε ἔστι. καὶ ὅδε οἶδεν ἀκριβῶς ἐκ τῆς διαιρέσεως. τότε οὐκ ἔχει οὐδὲ μίαν ἀπορίαν καὶ κεῖνο εἰδέναι, ὅσων καὶ ἄλλων αἱ διαφοραὶ κατηγορεῖται αἱ αὐτιδιημεμέναι ἐκείναις ἃς ἔληφεν. ἀλλ' ἀδιάφορόν ἐστιν αὐτῷ ὡς πρὸς ᾧ προκείμενον, εἴτε οἶδε ὅδε εἴτε μή. αὖθις γὰρ αὖθις πρὸς πῶ πρόθεσιν τὸ ὡρίσασθαι ᾧ ζητούμενον, εἰδέναι ὅτι σὺ τῇδε τῇ διαφορᾷ καὶ οὐκ σὺ τῇ αὐτικειμένῃ αὐτῇ πᾶν αὖ ᾧ σὺ δεῖ ἔχειν. οἷόν τινα ἄνθρωπον προθέμενός τις ὁρίζασθαι, ᾗ ζήμενος ᾧ γένος. λέγω δὲ ᾧ ζῷον. λάβῃ ᾧ λογικὸν καὶ ᾧ ἄλογον αὐτικειμένα ἀλλήλαις διαφορᾶς. καθ' ἃς ᾧ γένος ὅδε διαιρεῖται. καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἢ σὺ τῷ λογικῷ ἢ ἐν τῷ ἀλόγῳ ὑπάρχει. εἶτα, ὅτι ἅπας σὺ τῷ λογικῷ. καὶ ὅδε γνώσκει ἀκριβῶς ἐκ τὸ καὶ τὸν λόγου αὖ ἐν σὺ ὀργὴν τέγνασ καὶ ἐπιστήμασ ἐπιτηδεύοντα. οὐδὲν διαφέρει αὐτῷ πρὸς ᾧ, ἐν ἄνθρωπον ὁρίσασθαι, εἴτε οἶδεν εἴτε μή, ἐφ' ὅσοιν καὶ ἄλλων εἰσὶν αὖται αἱ διαφοραὶ ᾧ λογικὸν καὶ ᾧ ἄλογον. καὶ ὡδὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

» ΦΑΝΕΡΟΝ γὰρ ὅτι αὖ οὕτω βαδίζων ἐλήφθη ἐς τοῦτα ὧν μηκέτι ὄδι διαφορᾷ, ἕξει ἐν λόγον τῆς οὐσίασ.

Ὅρον τῇ διαιρέσει ἐκ τούτου τίθησιν. μέχρι πόσου προβαίνειν ὀφέλᾳ. καὶ οὕτως ἀκριτίζειν ἐν ὁρισμόν. ὡς μηδενὸς δεῖσθαι πρὸ αὐτοῦ τὸ ὡρίσασθαι τὸ προκείμενον. οὕτω γὰρ βαδίζων φησὶν, ὁ προθέμενός τι ὁρίσασθαι. αὖθις ἐφ' ἑκάστην ἐλήφθη διαφορᾶ, ἧς προστεθοίσης τοῖς ἄλλοις. οὐκέτι εἰς εἶδει διαφόροντα ἡ διαίρεσις γίνεσθαι δυνάσται, ἕξει ἤδη ἐν ὁρισμὸν τὸ προκειμένου. οἷον ἐπεὶ ἄνθρωπος ζῷον πεζὸν, ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον. ἄλογον αὖται λογικὸν ὁ ἄνθρωπος. ἀλλὰ μὴν ἄλογον οὐκ ἔστι. λογικὸν αὖται. ὅδε δὲ δῆλον, ἐκ τῆ τέχνας αὐτῶν χρῆσθαι καὶ ἐπιστήμαις. ποῦν δὲ λογικὸν ἢ θνητὸν ἢ ἀθανάτου. ἀλλὰ μὴν ἀθανάτου οὐκ ἔστι. θνητὸν αὖται. ᾧ δὴ ἅπαν, διελεῖν πειράσῃ. λέγω δὲ, ᾧ ζῷον λογικὸν θνητόν. καὶ εἰ μὴ εἰς διαφόρονται κατ' εἴδος διαιρεῖται γοῦν ᾧ ἐφ' ᾗ διαφορᾷ, ᾧ θνητόν. οἱ ὥσπερ φασί τινες ᾧ, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν. καὶ ᾧ αὐτόματα δεξ. οἷον παρεισάγουσι θεοὺς μονιάδα φύσεις πλὴν θνητὰς. ποῦν δὲ τὸν καὶ ἰσοκενεταύρους καὶ τοιαῦθ' ἕτερα. καὶ φασὶ καὶ ᾧ πλάτωνα, νηρηΐδος σῶμα δύρηκέναι νεκρὸν ἐρριμένον. καὶ εἰ μὲν ταῦτα ὄδι, ἐφ' ᾗ διαφορᾷ ᾧ, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν. ὡς κἀκείνων ὄντων ζῴων λογικῶν θνητῶν. αὐτομαθῶν δὲ. καὶ τούτῳ τῆς ἀνθρώπων φύσεως διαφερόντων εἰ δὲ μὴ, ἐφ' ᾗ τέσσι ᾧ θνητὸν διαφορᾷ. ᾧ γὰρ ὧδὶ τούτων ὄβακελεῖν, οὐ τὸ παρόντος λόγου ὄδι. ἀλλὰ ὅδε μὲν, ὡδὶ τὴν εἰδικωτάτων μόνων. κοινὸν δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ ταῦτα γένεσι, ᾧ αὐτισχέφειν τὸν λόγου. ὅταν δ' εἰς τοιαύτην κατανεῖσθαι ἡ ὁδὸ τῆς διαιρέσεως πρόοδος, ὥστε ᾧ πᾶν αὐτισχέφειν πρὸς τὸν ζητούμενον, ἐφ' ᾗ αὐτὴν. ᾗ ὁ λόγος τῆς οὐσίασ ὁ ὁρισμὸς. ᾧ γὰρ ἐπέκεινα, ταῦτ' ἔτι καὶ ἀδιάλειπτον. ἴσως δὲ, καὶ ἀδιαιρέτου.

Plato

Τὸ δ' ἅπαν ἐμπίπτειν εἰς πῶ αἵρεσιν αὖ ἡ αὐτικείμενα ὧν μὴ ἔστι μεταξύ, οὐκ αἴτημα. αὐάγκη γὰρ ἅπαν ἐν θατέρῳ αὐτῇ εἶναι ἑκάτερ ἐκείνου διαφορᾷ ὄδι.

πεὶ ἐν ταῖς διαιρέσεσιν, ἀκαπολείκτως θάτερον μὲν τὴν αὐτικειμένων ἀπαγορεύομεν τὸ ζητουμένου καθ' ὁμολογοῦμεν δὲ αὐτὸ θάτερον, ἐνίοις ὧ ὁδὸ λαβεῖν τινα ὡς αἴτημά ὄδι ᾗ λῆψις αὕτη τῆς καθ' ὁμολογίας αὐκπόλεκτος. καθ' ὃ μὴ αὖθις ἐώκει λέγειν ἀλλὰ τὸ δι' ὧν φησὶν ὅτι οὐ οὕτως αὐτικειμένῳ ἀλλ' ᾧ γένος διαιρῆσαι διαφορᾶ ὡς μὴ εἶναί τι αὐτῷ μεταξύ, ἀλλ' ἰσοδυναμεῖν αὐτιφάσει τὰ λαμβανόμενα, ᾧ λέγειν ὅτι πᾶν ᾧ προκείμενον εἶδος, εἰς πῶ διαίρεσιν τοιάνδε ἐμπίπτει ὡς θατέρῳ μερίῳ τοιάνδε ὑποκεῖσθαι μὴ ἐκφύγειν ἀμφοτέρα, οὐκ ἔστιν αἴτημα. εἴτε ᾧ μὲν αἴτημα ἐπεὶ δὲ αὐτομένου ὄδι, ᾗ μὴ δῶσαι. ἐν τοῦθα δ' ἐπὶ τῆς διαιρέσεως, αὐαγκαῖόν ὄδι ἐν ᾧδε ᾧ ζητούμενον εἶδος, εἴπερ ἐκείνα τοῦτ' ἐστὶ τὴν διημένα γένος προσοχὲς εἰσὶν αἱ ληφθεῖσαι διαφορᾶι μὴ τὸ αὐτὸ τινος. ὥσπερ ᾗ ζῷον ἐπὶ τὸ ζῷα, ᾧ ὁλόπεζον μὴ χηλόπεζον. εἰ δ' τοιαύτας διαφορᾶς, λήψοιτό τις, ἐκ αὐάγκη πᾶν ᾧ ὑπὸ ᾧ γένος εἶδος, ᾗ ὑπὸ πῶν τὴν ᾗ ὑπὸ τῶν τιν. εἰ ᾗ τὰς προσοχὲς, αὐάγκη. ὄβλος ὄδι ὁ ἀεὶ στοιχὰς ἐν τούτοις, ἐνδεχομένως τὴν κατὰ τὴν διαιρέσεως τὴν μᾶλλον πρότερον ἐπιδέξατο. μὴ στοιχάζειν

Exemplũ

In quo consistit hominem esse rationale animal

Rationalis hóm

Cur ad cópletá hominis diffinitionẽ accipiatur intellectus & disciplinæ capax

Dæmones mortales habes apud platonem & alios

Plato nereidem extinctam & cadauer proiectum uidit

Τὸ αἴτημα ἐστὶ τῶ αἰτήσεως ὄδι, ᾗ μὴ δοῦναι

Videtur deesse negatio. &

Δι. ἐπὶ. sequ. n. alterũ ἐστὶ

μενος πρὸς αὐτήν. ὅς γε δή, οὐ μόνον ὅπως ὄντι χρήσιμος πρὸς τὸ θεωρητικὸν, παραδίδωσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς καθ' αὑτὰς αὐτῆς θέσεις γυμνάζοντα τὸν διαλύεσθαι.

» ΕΙΣ δὲ τὸ κατασκευάζειν ὅρον δεῖ τὴν διαιρέσεων, τελέων δεῖ σχολάζεσθαι. »

ο' πως μὲν δὴ δεῖ τὴν διαιρέσεων ἐλεκτέον τὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα· καὶ μέχρι πόσου δεῖ προϊέναι ἐκλεγομένους εἴρηται. πόσα δὲ δεῖ παρατηρεῖν ἐν τῷ κατασκευάζειν ὅρον διὰ διαιρέσεως, λεκτέον νυνί. ἔστι δὲ τεῖα ταῦτα· ἢ, πάντα τὰ ἐκλεγόμενα οὐσιάδη εἶναι καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα· ἀλλὰ μηδέν τι συμβεβηκὸς ἢ ταῦτα τοῦ γένους· ὡς εἶναι πρότερα, τὰ φύσει πρότερα τομικα· καὶ μετ' αὐτὰ, τὰ δευτέρα· καὶ ἔτι ἢ, πάντα εἶναι ταῦτα, ἢν ὁρισόν. ὡς μήτε ὑπερβάλλειν ἐν ὅρον, μήτε ἐλλείπειν ἐκείνου τοῦδε οὐ ἀποδίδοται· ἢ μὲν δὴ πρῶτον, ἵνα μήτε αὐτὰ τὰ οὐσιωδῶν τινὸς, συμβεβηκός τι λανθάνωμεν ὂν τῷ ὅρῳ· μήτε πάντα παρειληφότες τὰ ἐν τῷ τί ἐστι τῷ συμβεβηκός τι προσθῶμεν· ἢ μὲν γοῦν, οὐ μόνον ἀοίκειον, ἀλλὰ καὶ ἀφελοῦσι οὐδὲν γοῦν ἐν τῷ τί ἐστι, ὃ μὴ προκειμένου συστατικὸν ἔστι καὶ συμπληρωτικὸν τῆς οὐσίας αὐτῆς, οὐδὲν δὲ τοιοῦτον ὃ ἂν δέχεσθαι ὁτιοῦν· ἢ καὶ τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν· ἢ δὲ ἵνα μὴ ὁ ὅρος ὑβρίσῃ ἐν τῷ ὁρισῷ· ἀλλ' ἐᾶν ἕκαστον τῷ πράγματι κἂν ὑπερβάλληται τοῖς λέξεσιν· ἢ δὲ ἵνα μὴ ὁ ὅρος οὐκ ὑβρισῇ ἐν τῷ ὁρισῷ, ἀλλὰ καὶ ἐᾶν ἕκαστον τὰ λεγόμενα· ἢ δὲ τρίτον, ἵνα μὴ ὁ ὅρος οὐκ ὑβρισῇ ἢ πρὸς τὸ ὁρισόν

Generis diuisiuæ differentiæ sunt specierú constitutiuæ

διαφοραῖς. καὶ τι θέντες τὸ προκείμενον, οὐκ ἤδη οὐ αὐτῷ θεωροῦμεν μᾶλλον διαφορὰ. τὰ γὰρ τῶν γένους διαιρετικά, τῶν εἰδῶν συστατικά. καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως. ἔως δὲ, εἰς τελευταίαν διαφορὰν καταντήσωμεν. ἡ δὲ τελευταία ἔδη διαφορὰ, μεθ' ἣν οὐκ ἔστι εἰς εἴδη τὸ παν σύνθημα διελεῖν. τηνικαῦτα γὰρ ὁ τῶν εἰδικωτάτων ἔσται ὁρισμὸς ὃν ἡμῖν προτέθειται. παραλείγματα δὲ τούτου τὰ τῆς ἐφεξῆς, εἴρηται πρότερον.

Duplex est ultima differentia

Ἢ καὶ αὖθις μετὰ τὴν τελευταίαν διαφορᾶς τὸ συνόλου, μὴ διαφόρειν εἶδει ἔτι. οὗτο δέ ἐστιν ὃ ἐλέγομεν καὶ τοῖς μὴ εἰδικωτάτοις ἀριθμῷ εἶναι τελευταίαν γὰρ διαφορὰν, διττῶς λέγεται. ἢ μὲν ἁπλῶς. ἢ ἡ πρός τι καὶ ἁπλῶς μὲν μεθ' ἣν οὐκ ἔστι διαφορά. καὶ ἐπ' ἔδη οὐκ ἔστι διελεῖν. ὥστε δῆλον, νοῦ μὴ ἐπισήμης δεκτικόν. τούτῳ διαφόρων τῷ γελαστικοῦ, ὅτι ἔστιν μὲν, ἐκ τῆς ὕλης ἐκείνο δὲ ἐκ τῶν εἰδῶν λαμβάνεται. τοιοῦτον ἐπὶ τῶν τετιμένου τὸ ἔχειν δύο ὀρθάς. μὴ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ, ἐπὶ ἄλλων καὶ ἄλλων εὕρηται ἐν τῶν διαφορᾶν ὄντα εἰδοποιοῖ, ὅτι ἐκ τῶν εἰδῶν λαμβάνονται. καὶ ἐπὶ σαφῶς ἁπλῶς. ἀλλ' ὡς διαφοραὶ ἔχοντι καὶ μόνῳ εἶδει εἶναι, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἤδη πρός τι δὲ τελευταία διαφορὰ ἡ δύο μὲν διαιρεῖσθαι ὡς ἔχουσα μετ' αὐτὸν διαφοράς. τελευταία δὲ λέγεται, ὡς πρὸς τὸ ὁρισθέν. ἐφ' ᾧ μᾶλλον τὴν πρὸ αὐτῆς λαμβάνεται. ἐν τῷ τί ἐστιν εἶναι λόγον αὐτῷ συμπληροῦσα. καὶ τέλειον ποιοῦσα αὐτὸν, ὡς μηκέτι δεῖσθαι μετ' αὐτὸν προσθήκης τινὸς εἰς τὸ αὐτοτρέφειν πρὸς τὸ προκείμενον. καὶ ἡ μὲν ἁπλῶς τελευταία διαφορὰ, οὐ μόνοις αὐτὸ, δύρεθεῖη εἰδικωτάτοις. ἡ δὲ πρός τι τελευταία, καὶ οὐ μὴ εἰδικωτάτοις. τὸ γὰρ αἰσθητὸν, ἢ ὡς πυθὸς τὸ κατὰ τόπον μεταβατικὸν, διαφορὰ ὂν τῷ ζῴῳ συστατικὴ, αὐτῷ μὲν τελευταία ἔδη ἐστὶν. ὡς μηκέτι μετ' αὐτὸν προσθήκης δεομένου τὸ λόγου, εἰς παράστασιν τῆς οὐσίας τοῦ ζῴου. ἔχει γὰρ μέχρι ἑτέρας διαφορᾶς μετ' αὐτὸν, δι' ὧν διαιρεθεῖσα δυνατὴ ἦν ἐκείνως ὡς πρότερον εἰρηται, τὸ τέλειον εἶναι τὸν ὁρισμὸν ἐσόμενα, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπου ἐστὶ, ζῷον εἶναι λογικόν. τὸ γὰρ ζῷον λογικὸν χωρεῖ τοῦ θνητοῦ, εἶδει καὶ τοῦ θνητοῦ διανεμόχειν. ὡς δὴ καὶ τὸ ζῷον εἴ τις ἀποδώσοιτο οὐσίαν ἔμψυχον. ἡ γὰρ οὐσία ἔμψυχος χωρεῖ τοῦ ἀλόγητικοῦ, εἶδει διοίσει τῆς καὶ ἀλόγητικῆς. ἐπεὶ δὲ τὸ τελευταῖον ἥνωκε τὴ ἐχούσῃ διαφορᾷ, τῷ λοιπῷ συνεμβάλη λόγῳ. ἢ τὸ, ἐχούσης ληφθὲν ὅπερ ἐστὶ τὸ σύνολον, οὐδὲν διαφόρειν εἴρηται τοῦ ζητουμένου, οὐδέν τι ἀπολείπει τῷ λόγῳ.

ΖΗΤΕΙΝ, ΔΕ δεῖ ἐπιβλέποντα ἀεὶ τὰ ὅμοια καὶ ἀδιάφορα, πρῶτον τί ἅπαντα τῶν ἐν ἐχουσιν.

Εἶτ' ἐπεὶ τῆς τῶν ὁρισμῶν ἀναιρέσεως πρότερον λέγοντες, δύμεθοδώτερόν πως τῆς διαιρέσεως ἡ ἀσφαλέστερον τρόπον ἐν ὅλῃ τῆς ἀναλύσεως εἴπομεν. τὰ κοινῶς οὖ πᾶσι τοῖς ὁμοειδέσι καθ' ἕκαστα δύεισιόμενα, λόγους εἶναι τῶν ταῦτα πάντων ἐχόντων εἰδῶν λέγοντες. καὶ τὰ κοινῶς τοῖς ὁμογενέσιν ἀτόμοις εἴδεσιν, ὁρισμοὺς τῶν ταῦτα πάντων ἐχόντων γενῶν, δεῖ σκοπεῖν οὖ ταῖς τοιαύταις ζητήσεσι, μήποτε τὸ κοινὸν οὐ τὰ ἄτομα εἴδη μετέχηκεν, οὐ γένος ἐστὶν ἀλλὰ φανῇ τῆς ὁμώνυμος. δεῖ γὰρ καὶ τούτου

Quando in diffinitione nihil cé superfluú sequimur.

In diffinitione nihil aliud sumi nisi genus & differentiam.

Aduertendú nú cómune illud cuius participant species imæ genus sit an nox æquoca?

καὶ τούτου εἴδεναι διαφορὰ. καὶ καίνοια ἔχειν τῆς διαιρέσεως. οὐ γὰρ ἡ τυχοῦσα τελεία, ἢ ὁ γένος ἁπλῶς ἡγεῖσθαι ὁμώνυμον. ἢ ἀπὸ παλιν γένος εἶναι, ὅταν ἡ ὁμωνύμως τι κατὰ τινων λεγόμενον. ἢ δὲ σκέψις ἔσται δῆλον ἐν δόποι γὰρ τὰ ἄτομα εἴδη καθ' ἕκαστον ὄντων, διελεῖν τοῦθε πεποίηκασθαι πλὴ αὐχήν. καὶ διελεῖν τί τὰ ὑφ' ὧν ὁτιοῦν εἶδος τῶν αὐτῶν κοινωνούντων ὀνόματος καθ' ἕκαστα κοινὸν ἔχουσι. ἐν αὖθις δὲ ποιῆσαι καὶ ἐφ' ἑτέρων ὁμοειδῶν καθ' ἕκαστα. ἃ ἐν τοιαῦτ' ἔχον εἶδος, καὶ αὖ ἐν τῶν αὐτῶν κεκοινώνηκεν ὀνόματος. οὗ δὴ καὶ ἐν τοιαῦτ' ἔχον εἶδος τὰ πρότερα ἐκτεθὲν τὰ ὁμοειδῆ καθ' ἕκαστα. ὡς εἶναι καὶ ταῦτα πρὸς ἄλληλα μᾶλλον, καὶ εἶδος τουτὶ ἐκείνων ἢ ἑτέρα. ἰδεῖν τὸ κατὰ τούτων τί κοινὸν ἔχουσι. καὶ ἕτερον εἶδος τύχοι τῶν αὐτῶν τοῖς προλαβοῦσιν ὀνόματος μετέχον, σκοπεῖν ὁμοίως καὶ τὰ πρὸς ἔδη καθ' ἕκαστα τί των ἐν ἔχουσι τούτων δὴ γινομένων, ὁ τῶν τί ἐστιν εἶναι λόγος ἑκάστου τῶν εἰδῶν εὕρηται. καθὰ δὴ καὶ πρότερον ποιεῖν πρὸς τὰ ἤδη τοιαρωοῦ διὰ σκοπεῖν τοῦδε τῶν εἰδῶν. εἰ καὶ αὐτοῖς τί ὑπάρχει των τούτων. καὶ πάλιν. ἕως δὲ, εἰς οὗ τινα ὅρισμὸν τοῖς ληφθεῖσιν ἀπαισιν εἴδεσι κοινὸν καταντήσωμεν. εἰ μὴ ὅλως οὕτω ποιοῦσι λόγος τῆς κοινοῦ ὑρεθῇ τοῖς ληφθεῖσιν εἴδεσιν, οὗτος τὸ ὁρισμὸς ἔσται τῶν γένους. οὗ καὶ τῶν ὀνόματος καὶ τῶν λόγου πάντα τὰ εἴδη μετέχοντα. κἀκεῖνο τῶν εἰδῶν ἔσται γένος. εἰ δὲ μὴ εἰς οὖν λόγον τὰ εἴδη καταντᾷ τὰ κοινὰ αὐτοῖς ἅπασιν ἀλλ' εἰς πλείονας καὶ διαφόρους, οὐκ ἔστι γένος οὗ εἶναι τὸ κοινὸν τοῖς ἔδεσιν. οὐδὲ ταῦτα τῷ γένει οὖ ἀλλὰ πλείω. οὕτως δὴ ποιοῦντες, οὐ μόνον τῶν τε ἀτόμων εἰδῶν ἢ τῶν εἴδη ταῦτα χωρεῖ λόγους ἕξομεν ὑρίσασθαι, αὐχόμενοι κάπτωθεν καὶ ἀφ' ἑτέρων γνώσεως τοῦδε ἢ μὲν ἀλλὰ καὶ ὁμώνυμος ἐστὶν ἡμῖν ἡ γνῶσις. ἢ δὲ ἀπὸ τῶν γένους ἐστὶν ἡμῖν ἡ γνῶσις. ἢ δὲ ἀπὸ τῶν κοινῶν. ἐάν τις ἐν ὁμώνυμος καὶ οὐ γένος ἐστὶ κοινὸν, ἑάν οὕτως, ἢ διαιροῦντες, τὸ γένος ἀπάθωμεν γνώσεως ἔξομεν. ἔστω δὴ μεγαλοψυχία, τῶν προκειμένου παράδειγμα. καὶ λητέον μεγαλοψύχους καθ' ἕκαστα. οἷον τουτονὶ τὶ ἀλλήλοις ἔχουσιν. οἷον ἀλκιβιάδην καὶ ἀχιλλέα καὶ αἴαντα. οὗτοι τοίνυν, μεγαλόψυχοι ὡμολόγηνται εἶναι. ὅτι μὴ ἴσως ἔχοντο ὑβριζόμενοι. ἀλλ' ἀλκιβιάδης μὲν ὕβριν ἀποσειόμενος, ἐβολέμησεν. ἀχιλλεὺς δὲ ὕβριν ἀμωσόμενος, ἐμιλύσε. καὶ ἀχαιῶν καὶ τα πονομιῶν, οὐ πρὸ ἐμάχησεν. αἴας δὲ ὕβριν μὴ φέρων, ἑαυτὸν ἀπέκτεινε. πάλιν ἐφ' ἑτέρων καθέκαστα ὑβριτάξωμεν δὴ καὶ αὐτοὶ μεγαλόψυχοι ἔχουσιν. ἔστω δὴ, ἐφ' διάφορος ἔχειν αὐτὸν δύτυχοῦντας καὶ δύσχωροῦντας. τοῦτο μὲν, τῶν εἰδῶν ὁρισμοὶ ἐσόμενοι ἐκ τῶν καθέκαστα. τὸ, τὰ ἁπλῶς ἔχειν ἀδιὰ τὰς καὶ τὰς τύχας διαφορὰς, καὶ ἐν μὴ φέρειν ὑβριζομένους λαβὼν οὖν τοῦτα τὰ δύο, σκοπῶ τὶ κοινὸν ἔχουσι καὶ ἐπεὶ μηδὲν τούτοις κοινὸν, ἔστι ἄν, εἶδη μεγαλοψυχίας δύο. ἀλλήλων καὶ καθ' γένος ἕτερα. καὶ ἡ μεγαλοψυχία κοινὸν τούτοις, ὡς ὄνομα. καὶ τούτοις, ὀνόματι μόνον ἐν τοῦτ' ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τῆς οὐσίαν λόγῳ τῷ κατ' ὄνομα δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν ὅτι τῶν ἐν καθ' εἶδος καὶ ἕτερον, οὐ καθ' τὰ ὑπόκειμενα ὑπὸ τῷ προαιρεῖσθαι εἴληπται. ἀλλὰ καθ' τὸ ξητούμενον. ἀλκιβιάδης μὲν καὶ ἀχιλλεὺς καὶ αἴας λυσιόνοῳ καὶ σωκράτει καὶ διογένει, ἡ μὲν ἀνθρώποι, κατ' εἶδος οἱ αὐτοί. ἡ δὲ μεγαλόψυχοι, ἕτεροι. ὃ δὴ καὶ ἐν τὸ ξητούμενον. μηδεὶς δὲ οἰέσθω τῶν ἀνθρώπου εἶναι τὸν ὁρισμοὺς, ὅτι ἐκ τῶν καθέκαστα τούτους ἠρεύρομεν. οὐδὲ γὰρ ἔστι τῶν ἀνθρώπου εἶναι ὁρισμὸν, ἡ καθέκαστα. διότι ἄπειρα. τὰ δὲ ἄπειρον, ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν. ὥστ' οὐδὲ ὁρισμός. εἶδος γὰρ οὕτως ἐπιστήμης ἔστιν. ἄπειρα δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀλλὰ τῷ φθείρεσθαι ταῦτα καὶ γίνεσθαι ἑτέρα ἄλλως τε ἐπεὶ οὐχὶ τῶν ἀπλῶν καὶ ἀΰλων εἰδῶν ὁρισμοὶ σὺ τοῦδε παραδίδονται ἀλλὰ τῶν συνθέτων τὰ καὶ σύλων. ταῦτα δὲ σὺ τοῖς καθέκαστα θεωρούμενα, σὺ διωκεῖ ῥύσει καὶ μεταβολῇ γίνεται, πῶς σὺ τούτοις ὅρῳ οὐκ βλητέον εἶναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν φυσικώτερον εἴρηται ἔστι δ' ἐπεῖν τίθετο λογικώτερον. ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τῇ γνώσει τῶν εἰδῶν τελειοῦσθαι πέφυκε. μεμιμούμενος τοῦτ', ἐν τὰ εἴδη πεφύγοντα. τῶν γὰρ καθ' ἕκαστα ἀδιὰ τὰς ἀπείρους τὰ κρείττονα μέμνησις. διὰ δὲ τὰ γνῶσι, καὶ πάλιν ἔσται καὶ προσθῇ τῷ γνώσιμον ἐν αὐτοῖς προσαρμόζοιτο. ὡς οὖν σύλῳ οὖσῃ τῇ αἰσθήσει τὰ καθέκαστα γνώσιμα ὅτι σύλα, οὕτως ἀΰλῳ ὄντι, τῷ νῷ, τὰ καθόλου γνώσιμα καθαυτὰ, ὅτι ἄΰλα τῇ μὲν οὖν δημιουργικῇ γνώσει, ἡ τῶν πραγμάτων ὑντότης ἕπεται. διὸ καὶ τῷ θελῆσαι μόνον, πάντα παράγειν ὁ δημιουργὸς λέγεται. τῇ δὲ καθ' ἡμᾶς γνώσει, ἐ δεῖ ζεσθαι ἕπεται δ' αὖ τὶς ὧδε καὶ λογικώτερον. οἱ ὁρισμοὶ, ἐκ τῶν ἀρχῶν τὸ ὁρισθὲν. αἱ δ' ἀρχαὶ τῶν καθέκαστα ἡ καθέκαστα, συμβεβηκότα. ἄρ' οὖ τοῖς ὁμοειδέσι κοινῶς διείσηται ἅπασιν, οὐ τὰ καθέκαστα ταῦτα ἀλλὰ τὸ κοινοῦ. διότητες. ᾧ δὲ ἀθροισμα, οὐκ αὖ ἐπ' ἄλλου πνὸς διρεθεῖη, ταῦτα τοῦσδ', τῶν καθέκαστα. τὰ δὲ τοιαῦτα, ἀβέβαια καὶ οὐκ ἀναγκαῖα. πῶς οὖν ἔσται τῶν τοιούτων ἐπιστήμη ἀλλ' εἰ καὶ τῶν καθόλου εἰδῶν ὁρισμοί, οὐ διαδῆς καὶ τὰ καθολικώτερα, ἔσται δύσεισότερα. ἐπ' ἄτομον εἶδος, ῥᾷον ὁρίσασθαι ἢ ἐπ' ἐλαιόνων εἰδῶν λεγόμενον. τὰ γὰρ κοινῶς ὑπάρχοντα πᾶσι τοῖς ἄτομον εἶδος καθέκαστα, ἐκ τῆς σὺ ἀγγείας ὑπάρχοντα γνώσιμα, ἐν τῶν καθ' ἑκάστου εἴδους λόγον, δῆλον παρεῖσηται. ὡς ἐπὶ καὶ πρότερον εἴρηται, ἐκ μὲν τῶν καθέκαστα, ἐν τῶν ἀτόμου εἴδους ὅρον σωτίθεμον. ἐκ δὲ τῶν εἰδῶν, ἐν τῶν γένους. ὡς οὖν δύδηλότερα τῶν εἰδῶν, τὰ καθέκαστα, οὕτω τὰ εἴδη, τῶν γένων. ὅτι δύδυς μᾶλλον τὰ καθέκαστα. ὥστε ἐν ὁρισμὸν δηρύσειν βούλομενον, ἀναλυτικῇ μᾶλλον χρη-

Exemplum

Idé uel diuersú species non debet attendi secundum subiectam in exemplo, sed secundum quæsitum

Singularium nó esse diffinitionem

Diffinitio speciesscientiæ

Individua infimi esse intelligendum est nó actu sed quibus corruptis alteraoriantur

Infiniti nó ÷ scientia

Et si uniuersalium nó est diffinitio non ideo magis uniuersalia facilius diffiuntur.

Secuti singularia sunotiora speciebꝰ fi& generibꝰ notiores species

Vtilior ad inuentionẽ diffimtioms analytice quam diuisio. & patet ex hoc loco analytice esse surfum ascensionẽ

Qui impossibilia aggrediatur frustra laborat

Homonymú nõ potest diffimiri & cur:

σέων. ἀφ' ὧν γὰρ ἡ ηφ. Ἡ ἀνία πρὸς τὰ ηφ. Ὅλου ἀδιόντα, ἡ διαιρετικὴ βλάπτει· καὶ αἱ ὁμωνυμίαι πολλῆς αὐτοῖς βλάβης γινόμεναι τοῖς πρότερον μεμυημένοις ὁρίζεσθαι, ἤτοι ἀπὸ τῆς ηφ. Ἡ ἀνίας ἀνιόντων ἢ μόνων ἢ ηφ. Τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀπῶσθαι ἐπ' αὐτά· εἰ γάρ τι κοινὸν ηφ. Τ' οὐσίαν ἢ μὴ, τοῖς ηφ. Ἡ ἀνίας, δῆλον ἐκ τῆς ὑπαρχείας· δῆλ. ἢ μὲν εἴη τί κοινὸν, οὐχ ὁ μόνυμον μον ἦν ηφ. Τ' αὐτῶν λεγόμενον· ἀλλ' εἶδος ἢ γένος τοῦτον. εἰ δὲ μηδέν, ὀνόματος αὐτοῖς κοινωνία ἀλλ' οὐχὶ ᾗ τῆς φύσεως· ὅτι δ' ἡ ὁμωνυμία λανθάνουσα βλαβὰς αἰτία γίνεται, δῆλον· εἰ γάρ τις ἦν ὁμώνυμον ὡς τί σημαίνειν οἰόμενος ἐπιχειρεῖ ὁρίζεσθαι ἀδυνάτοις πᾶσιν ἐπιχειρεῖ· ὁ δὲ ἀδυνάτοις ἐπιχειρῶν, ματαιοπονεῖ· ὁ δὲ ματαιοπονῶν, βιάζεται· ἢ βλαπτόμενοι· εἰ μὲν ἀκουσίως, βιάζεται. εἰ δὲ ἑκουσίως, βλαπτόμενοι ὅτι μ' οὐκ οἰ' ὀρθῶς· ὁ γὰρ ἐξ ὁρισμὸς, μίαν φύσιν δηλοῖ· τὰ δὲ ὑπὸ τῆς ὁμωνύμου φωνῆς δηλούμενα, οὐ μίαν δηλοῖ φύσιν· τὰ ὑπὸ τῆς ὁμωνύμου ἄρα φωνῆς δηλούμενα, οὐκ ὁρισμῷ οὐκ ὁρίζεται.

ΖΗΤΕΙΝ δὲ δεῖ ἐπιβλέποντα ἀεὶ τὰ ὅμοια ᾗ ἀδιάφορα, πρῶτον τί ἅπαντα τὰν ὄντων ἐχουσι. χρησιμώτερον δ' ἂν ἦν ἡμῖν πρότερον πρὸς τὴν τῶν ὁρισμῶν ὕφεσιν, νῦν αὐτὸ ἀναλυτικῶς τῆς διαιρετικῆς. ἔστω δὲ καὶ νῦν διαίρεσιν εἰς ὅσα χρήσιμός ἐστιν ἐπειπὼν, καὶ μεταξύ τινὰς παραδοὺς παρατηρήσεις ἃς δεῖ παραφυλάττεσθαι τοὺς βουλομένους ὁρίζεσθαι ὀρθῶς τὴν διαίρεσιν, νῦν καὶ παραλαβὼν ὁμωνύμων μέν φησιν ἃς δεῖ βλαβεῖσθαι ἐν ὁριζόμενον, ὡς βλαβὲν ἐμποιούσας οὐ μικράν· παρέστησιν δὲ ὡς καὶ πρὸς τὰ τούτοις μὴ λανθάνειν, ὁρῶντι ἕξομεν ἀναλύοντες ἢ πῇ διαιρούμενοι· λέγει τοιγαροῦν ὅτι δεῖ ζητεῖν πρῶτον τὸ ὄρου, σκοπὸν τινα καὶ ὅρον μετὰ τὴν λοιπὴν τὴν εἰρημένων. εἴη γὰρ ἂν καὶ ὅρον, τινὰ τοιαύτη τις παρατήρησις ἀφ' τὴν ηφ. Ἡ ἀνίας πῶς ἀρχὴν ἔχουσα. δῆλ. ἢ, οἰ τεῦθεν ἔχειν ἢ ὁρῶν καὶ δύνατόν ἐστιν. δεῖ γὰρ φησιν ἐπιβλέπειν, μήποτε ἢ κοινὸν, φωνὴ τις εἴη ὁμώνυμος. πρῶτα δ' ἀν, ἀκεβασώμεθα, ἀφ' τὴν ὁμοίων καὶ ἀδιαφόρων ὁρμόμενοι· λαμβάνοντες μὲν τινὰ τὴν ηφ. Ἡ ἀνίας, ὁμοειδῆ ἀλλήλοις εἶναι ὁμολογούμενα πρῶτον· σκοπῶμεν δὲ, τί ἅπαντα ταῦτα κοινὸν ἔχουσι· ταῦτα γὰρ λέγει ὅμοια καὶ ἀδιάφορα· ἢ γὰρ τὰ μηδὲν ἀλλήλων διαλλάττοντα ηφ. Τ' εἴδος. ἢ δὲ σκέψεις, ὡς πρὸς γένους. ἢ τις καὶ μάλιστα δυσχερὴς δῆλ. ἢ ἀφ' ὧν ἐς προσλαμβανούσας, εἰ ἀφ' τὴν ηφ. Ἡ ἀνίας δέχοιτο πῶς ἀρχήν. εἰ γὰρ μὴ εἴδος ἢ κοινὸν τοῖς ηφ. Ἡ ἀνίας, δῆλον δ' ὑπάγωσιν· οἱ εἴ τις θείτο ὄνομα ἱμάτιον ἀθρώπῳ καὶ ἵππῳ· ὅτι μὴ ἔστιν ὡς εἶδος, κοινὸν ἢ ἱμάτιον τῷδε τῷ ἵππῳ ᾗ τῷδε τῷ ἀθρώπῳ, δῆλον αὐτόθεν· δῆλ. ἢ δῆλον εἶναι καὶ ὅτι τόδε ὁ ἵππος καὶ ὅδε ὁ ἄθρωπος, οὐδὲν ηφ. Τ' εἶδος, ἀλλήλοις κεκοινωνήκασιν· καὶ ἡ γνῶσις, ἀφ' αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως, δεῖ δὴ πρῶτον θέναι, τινὰ τὴν ηφ. Ἡ ἀνίαν ἀλλήλων οὖσα ηφ. Τ' εἶδος ἀδιάφορα.

ΕΙΤΑ πάλιν ἐφ' ἑτέρois ἃ οἰ' τῶν τῷ μὲν γένει ἐκείνοις· εἰσὶ δ' αὐτοῖς μὲν, ταῦτα τῷ εἴδει ἐκείνων δ' ἑτέρα.

Μ ε. Θόφησι λάβωμεν τινὰ ὁμοειδῆ· καὶ τί ἐ κοινὸν ἐκείνοις δύρήσομεν ηφ. Τ' ὃ καὶ ὁμοειδῆ λέγονται, πάλιν ἐ αὖ ἐ καὶ ἐφ' ἑτέροις ποιητέον. ἅπερ τὰ διαφορὰ δῆλόν ὅτι, ἔχουσι μὲν ἐ αὖ ἐ ἑαυτῶν ηφ. Τ' ἐπιφορούμενον ὅπερ δὴ καὶ ἐκεῖνα εἶχον τὰ πρότερα. ὃ καὶ ζητεῖται εἴτε ὡς γένος δεῖ ηφ. Τ' ἐπιφορούμενον, εἴτε ὡς ὁμώνυμος φωνὴ ᾗ τούτοις καὶ ἐκείνοις κοινόν δεῖν ὡς εἶναι τὰ διαφορὰ ταῦτα, ἀλλήλοις μὲν ταῦτα ηφ. Τ' εἴδος. τῆς δὲ προτέρων ἐκείνων, ἑτέρα.

ΟΤΑΝ δ' ἀεὶ τούτων ληφθῇ τί, πάντα ταῦτ' ἐν καὶ ἀεὶ τῆς ἄλλων ὁμοίως, ἀεὶ τῆς εἰλημμένων πάλιν σκοπεῖν εἰ ταὐτόν. ἕως ἂν εἰς οὐκ ἐλλιπῆ λαβῶν· οὗτος γὰρ δεῖ τ' πράγματος ὁρισμός. ἐ πῶν ἀεὶ μᾶς καὶ διαφορᾶς τῆς ὁμοειδῶν συστοιχίας, τὸ αὐτὸ κοινωνίαν ὀνόματος ἀεὶ οὖ ζητεῖται εἴτε ὡς ὄνομα μόνον κοινὸν δεῖν εἴτε καὶ ὡς φύσεις τίς· ἐ αὐτὸ φησι διὰ ποιεῖν· καὶ ἐπιτείνει τινός· εἰ καὶ ἀλλάττα ἐπ' ὁμοειδῆ μὲν πρὸς ἄλληλα καὶ ηφ. Τ' εἶδος ἀδιάφορα· ἐκείνων δ' ἑτέρα· κοινωνοῦντα μέν τοι καὶ ταῦτα τῷ κοινοῦ ἐκείνου τοῖς προτέροις ὀνόματος· ὅταν γὰρ φησι καὶ ἀεὶ τούτων τῆς διαιρῶν ληφθῇ τι των ἐν ηφ. Τὰ πάντα· ὡς ηφ. Τ' ἐκεῖνο εἶναι καὶ ταῦτα πρὸς ἄλληλα ἀδιάφορα· καὶ ἀεὶ τῆς ἄλλων ἐ αὖ ἐ, τουτέστι τῆς, πρότερον εἰλημμένων· ὡς εἶναι τάττε πρότερα, πρὸς ἄλληλα ηφ. Τ' εἶδος τωνταί· τάττε διαφορὰ, ὡσαύτως· πάλιν δεῖ καὶ ἀεὶ τῆς ηφ. Τὰ τελεῖν τάξιν εἰλημμένων, σκοπεῖν ἐ αὖ ἐ, εἰ τῶν ἐν οἰ' τούτοις τὸ καὶ οἰ' ἐκείνοις πρᾶγμα δεῖν οἰνούμενον· ἀλλ' οὐχὶ ὄνομα μόνον κοινὸν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα· καὶ ταῦτα δεῖ ποιεῖν, ἕως τὰ ληφθέντα πάντα, εἰς οἷα ηφ. Τ' αὐτὸν ὁρισμὸν, κοινὸν τοῖς πᾶσιν ὑπάρχοντα· εἰ γάρ τις διρεθείη λόγος κοινὸς τοῖς ἅπασι ηφ. Τ' ἐ κοινὸν ὄνομα ὃ ηφ. Τ' ἐ πάντων ἐπιφέρεται, ἀποδιδόμενος τοῖς πᾶσιν, οὗτος ἔσται τῆς πράγματος ὁρισμὸς οὐ ηφ. Τ' ἐ πάντα κεκοινωνήκασιν· ὡς εἶναι γένος ἐκείνο σωσωνύμως ηφ. Τ' ἐ πάντων τῶν εἰλημμένων λεγόμενον· κἀν εἴδος ἄλλο μὲν ἐ ὠδὶ τῆ πρώτων, ἄλλο δὲ ἐ ὠδὶ τῆς διαιρῶν, ἕτερον δὲ ἐ ὠδὶ τῆς ἐσχάτων ἓν θεωρούμενον.

ΕΑΝ δὲ μὴ βαδίζει εἰς οἷα ἀλλ' εἰς δύο ἢ πλείω, δῆλον ὅτι εἴη ἂν, ὅτι εἴη ἂν· ἐ ζητούμενον, ἀλλ' πλείω· αὖ δέ φησι τὰ λαμβανόμενα μὴ εἰς ἕνα ποιῆ λόγον ἐν ᾧ λαμβάνεσθαι, ἀλλ' εἰς δύο· εἰ δύο αἱ λήψεις

τῆς συζυγιῶν εἴη ἂν, ἢ καὶ εἰς πλείους. εἰ πλείους δίον τυχὸν εἰς ζεῖς ἢ τέτταρας· εἰ καὶ αἱ συζυγίαι τοσαῦται, δῆλον αὖ τεῦθεν δῆλόν ὅτι, οὐκ οἰ' τι πρᾶγμα δεῖ ἐ ζητούμενον ὡς κοινόν· τί δεῖν. εἴτε γένος εἴτε μή· ἀλλὰ πλείω μὲν πράγματα· φωνὴ δὲ μία κοινὴ τοῖς πλείοσιν.

ΟΙΟΝ λέγω· εἰ τί δεῖ μεγαλοψυχία ζητοῦ μὲν σκεπτέον ἐπί τινων μεγαλοψύχων οὓς ἴσμεν, τί ἔχουσιν οἱ πάντες ἢ τοιοῦτοι· οἷον εἰ ἀλκιβιάδης μεγαλόψυχος ἦν ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Αἴας, τί οἱ ἅπαντες· ὁ μὲν ἀνέχεσθαι ὑβριζόμενοι· ὁ μὲν γὰρ ἐπολέμησεν· ὁ δ' ἐμίσησεν· ὁ δ' ἀπέκτεινεν ἑαυτόν. ροτέθηκε τῆς ἐρημίου παράδειγμα πλὴ μεγαλοψυχίαν· καὶ ἔστ φησὶ ἐ ὠδὶ πλείόνων κοινὸν, αὐτὴν. καὶ ζητητέον τί δεῖν αὐτὴ τοῖς ἐφ' ὧν λέγεται· ἤτοι, πῶς αὐτῶν ηφ. Τ' ἐ ὑπάρχει. ἴνα εἰ μὲν κοινὸν λόγον ὑρίσωμεν ἁρμόζοντα πᾶσι τοῖς μετέχουσι τῆς τῆς μεγαλοψυχίας ὀνόματος, τοῖς μὲν ὑπ' ἄλλο τι πλείονα εἴδος τοῖς δὲ ὑφ' ἕτερον, γένος αὐτὴν εἶπωμεν κοινὸν εἶναι δι' ὧν, γνοίημεν αὐτὴν ὄνομα μόνον οὖσαν κοινὸν τοῖς ἅπασι, καὶ πῶς κοινωνίαν αὐτῶν, ηφ. Τ' τοιοῦτον μόνον, οὐ μὴν καὶ ηφ. Τ' ἐν λόγον ἐν ηφ. Τ' τοιοῦτον ἄρα δὲ ἐ ὠδὶ τῆς ηφ. Ἡ ἀνίας ηφ. Ὧς παραδέδοται· καὶ λεπτέον τινὰς ἃς ἴσμεν μεγαλοψύχους. τί ἔχουσι πάντες ηφ. Τὸ μεγαλόψυχοι. διον ἀλκιβιάδην καὶ Ἀχιλλέα καὶ Αἴαντα· οὗτοι γὰρ ηφ. Ἡ ἀνίας ὄντες, μεγαλόψυχοι εἶναι παραδέδονται· τί τοίνυν ἅπαντες οὗτοι ἔχουσι ηφ. Τὸ μεγαλόψυχοι· ἔχουσι δέ, ἐ μὴ ἀνέχεσθαι ὑβριζόμενοι. ὁ μὲν γὰρ ἀλκιβιάδης ὑβριωθεὶς καὶ μὴ ἀνεχόμενος, ἐπολέμησε τοῖς ὑβρίσασιν· ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐ αὖ ἐ πάθων, ηφ. Τ' τῆ ὑβρικότος ἐμίσησε· καὶ τὴν ὁμοφύλων οὐ προεμάχησεν· ὁ δὲ Αἴας τῆς ὕβρεως μὴ ἀνεχόμενος, ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν· εἰσὶ τοιαῦτοι ἀδιάφοροι ηφ. Τ' ἐ μὴ ἀνέχεσθαι ὑβριζόμενος. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς μεγαλοψυχίας, ὥσπερ ὁμοειδῆς σκοπῶμεν δὴ πάλιν καὶ ἐφ' ἑτέρων. οἷον Λυσάνορα καὶ Σωκράτους καὶ Διογένους· καὶ οὗτοι γὰρ μεγαλόψυχοι παραδέδονται· ἀλλ' οὐχὶ ηφ. Τ' ἐ αὖ ἐ, ὅτι μὴ ἐ ὠδὶ ἔχοντο ὑβριζόμενοι· ἀλλ' ἐ, ἀδιαφόρως ἔχειν πρὸς τὰς τύχας. ὡς μήτε ταῖς δυπραγίαις ἐπαίρεσθαι, μήτε ηφ. Τ' ἐπὶ πᾶσιν ταῖς δυσπραγίαις.

ΤΑΥΤΑ δύο λαβὼν, σκοπῶ τί ἐ αὖ ἐ ἔχουσιν ἤτε ἀπάθεια ἢ πρὸς τὰς τύχας, καὶ ἡ μὴ ὑπομονὴ ἀτιμαζομένων. εἰ δὲ μηδέν, εἴδη αὖ, εἴη τῆς μεγαλοψυχίας.

Λ αβὼν φησιν ἀφ' τὴν ηφ. Ἡ ἀνίας, δύο τῆς μεγαλοψυχίας εἴδη ταῦτα· τό, τε πρὸς τὰς τύχας ἀδιάφορόν τε καὶ ἀπαθὲς, καὶ ἐ πρὸς τὰς ὕβρεις αὖ ~ μόνητον, σκοπῶ τί κοινὸν ἔχουσιν. ὑβρίσθω τοίνυν ὅτι οὐδὲν· οὐ μόνον ηφ. Τ' εἶδος καὶ γένος, ἀλλ' οὐδὲ ηφ. Τὰς δυνάμεις ὑφ' ὧν πρόβαίνουσιν. ἡ μὲν γὰρ, ηφ. Τὸ λόγου δεῖν ἡ δὲ ηφ. Τὸ θυμοειδοῦς ἐπικράτειαν. ἀποφαίνομαι οὕτω, ὅτι δύο εἴδη τῆς μεγαλοψυχίας δεῖν ἀλλήλων ἑτέρα πάντη· μὴ γένους κοινωνοῦντα οἷός. ὧν γὰρ αὖ, καὶ λόγος αὐτοῖς ὁ τῆς γένους κοινός· νῦν δ' οὐκ ἔστιν· ὥσθ' ὁμώνυμον ηφ. Τ' αὐτῶν ἐ τῆς μεγαλοψυχίας ὄνομα λέγεται.

ΑΕΙ δ' δεῖ πᾶς ὅρος ηφ. Ὅλου· οὐ γὰρ τινὶ ὀφθαλμῷ λέγει ἐ ὑγιαίνειν ὁ ἰατρός· ἀλλ' ἢ πάντες ἢ εἶδει ἀφορίσας.

Ε πεὶ πρόσθεν ἔλεγεν ὡς ἐκ τῆς ηφ. Ἡ ἀνίας τοὺς ὅρους τοῖς ηφ. Ὅλου ἀποδιδόαμεν, εἰκὸς ἴσως λαβεῖν τινα μήποτε προσήκουσαν ὡς τῆς ηφ. Ἡ ἀνίας οἱ ὅροι εἰσὶ· καὶ δι' αὐτὰ, καὶ τοῖς αὐτὰ ἔχουσιν ἐφαρμόζοσι· διαζεῖ δὲ ταύτην αὐαιρῶν πλὴ ὑπόνοιαν, πρὸς τί ἄρα ἐστὶν τὸ οἰ' τοῦθα λεγόμενα· οὐ χρὴ φάσκειν ~ εῖν δεῖ τὰ ἐρημένα, ὅτι τῆς ηφ. Ἡ ἀνίας ποτὲ οἱ ὅροι εἰσὶν· ἀεὶ δ' πᾶς ὅρος ηφ. Ὅλου· καὶ ζεῖ διείκνυσιν ἀφ' τὴν τῶν ὧν· ἐ γὰρ ὀφθαλμῷ ὑγιεινὸν ὁ ἰατρὸς ὁρίζόμενος, οὐ ἐ, τινὶ ὀφθαλμῷ ὑγιεινὸν ὁρίζεται· ἀλλ' ὁ πάντες, ἢ εἶδει ἀφορίσας· ἐπεὶ γὰρ ἐ ηφ. Ὅλου διῃρῆσθαι ἐστὶν· ἢ ἐ ηφ. Τὰ ταγμένον καὶ οἰ' πᾶσι τοῖς ηφ. Ἡ ἀνίας θεωρούμενον· ἢ ἐ ὑβ ἀφαιρέσεως καὶ ηφ. Τ' οὐσίαν λαμβανόμενον, ὁ ὁριζόμενος, ἢ ἐκεῖνο λαμβάνει ὃ οἰ' πάντα θεωρεῖ τὸ ηφ. Ἡ ἀνίας, ἢ ὃ ηφ. Τ' πλὴ οὐσίαν λαμβάνεται. ἀλλ' οὐχὶ ἐ, οἰ' τινι τῆ ηφ. Ἡ ἀνίας· ᾗδε γὰρ τὸ πρὸ τῆ πολλῶν οἷός καὶ ηφ. Ὅλου, οὐκ οἰκεῖον πλὴ λέγειν· οὐδὲ γὰρ συμβαίνει ᾗδε τὸ τοιοῦτον ηφ. Ὅλου ὁ λόγος πρόκειται ἔστι καὶ ἄλλως εἰπεῖν ἐ, πάντας ἢ εἶδει ἀφορίσας· εἰ μὲν γὰρ μὴ ὁμώνυμός ἐστι φωνὴ ἐ προκείμενον· ἀλ' οἰ' τι σημαινόμενον τῆς φωνῆς ὃ οἰ' πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς μετέχουσι τῆ ὀνόματος, πάντ' ἀπλῶς ἀφορίξεται· ἐ δὲ ἔστιν ὁμώνυμον ἐ ληφθέν, οἰ' εἶδος ἀφορίσας, τούτου ηφ. Ὅλου ἐν ὁρισμὸν ἀποδίδωσιν.

ΡΑΟΝ τὸ ἐ ηφ. Ἡ ἀνίαν ὁρίσασθαι, ἢ ἐ ηφ. Ὅλου· διὸ δεῖ ἀφ' τὴν ηφ. Ἡ ἀνίας ᾗδε ἐ ηφ. Ὅλου μετα βαίνειν.

Κ α. Ἡ ἀνίαν σὺ ταῦθα, οὐ ἐ ὃ αὐτῷ ἀριθμῷ ἔοικε λέγειν· ἀλλὰ ἐ εἶδος ἐ εἰδικώτατον· φησὶ τοίνυν ὅπερ καὶ πρότερον ἐρηκεν· ὅτι ἐ εἰδικώτατον ὁρίζεσθαι ῥᾴον δεῖν ἢ ὅπερ ἐ γένος· ὡς εἶναι τοιαύτην τὴ λόγου πλὴ οἰκειαν· ὅτι ὅσοι πρόκειται τί τῆς ὑπαλλήλων ὁρίζεσθαι, πλὴ ῥᾴονα ὁδὸν καὶ βαθυστόραν πρὸς ζεῖν, ἑλοὺ ἐποίησαν τῆς ὑπ' αὐτὸ εἰδικωτάτων εἰσῶν ὁριζόμενος πρότερον· καὶ οὕτως ἐξεις ὑβ αὐτῶν ἐν ὁρισμὸν τῆ ηφ. Ὅλου καὶ ~ αὐτὰ γένους· ὃ γὰρ κοινὸν τούτοις ἅπασι, λόγος

καταταγμένον. forte relqt augmentú ut itaret concursum duarũ triú. τ.

Legendú comunẽtim

ἔσται δῆλον τῷ γένους. καὶ ἐπεὶ ῥᾴων αὕτη ἡ ὁδός ἐστι, δεῖ ἀφ' ἧς ἡμεῖς ἐδείξαμεν ἰέναι τὰ ἡμῖν δόξαντα μεταβαίνειν. ὁ δὲ τρόπος οὗτος ἡμέτερος, νοεῖται μὲν καὶ πρότερον τῇ εἰδῶν λεγόμενον. ὅτι δεῖ τὴν εἰδῶν εἶναι τὸν λόγον τὰ γένη ὁρίζομένους, μεταβαίνειν ἐκ τούτων, ἰέναι τὰ γένη. νοεῖται καὶ πρότερον τῇ, ᾧ τῷ ἀριθμῷ. καὶ γὰρ ἀφ' τούτων ἡμῖν ἐστὶ τὰ εἴδη ἡμῖν τὰ ἀναλύσιν αὐτῶν χόμενα τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῶν διηρθρώντες. καὶ ἀφ' τὴν εἰδῶν αὖθις ἰέναι τὰ γένη λέγει δὲ ταῦτα, διότι ἀνωτέρω εἴρηκε ἡμῖν τὸ λόγου παίνται εἶναι ἀεὶ ὁρισμόν. ἵνα γὰρ μὴ δέῃ σαλεύειν ὁ λόγος ἐν τῆς ἀναλύσεως χρήσιμον, διὰ τοῦτο πάλιν τοῦτην ἐπισωίσησιν. ὅτι δεῖ καὶ ἡμῖν τὸ λόγου οἱ ὁρισμοί, ἀλλά γε ῥᾴων οὕτως ἐκ τῆς ἡμῖν τὸ εὕρεσις γίνεται.

ΚΑΙ γὰρ αἱ ὁμωνυμίαι, λανθάνουσι μᾶλλον σὺν τοῖς ἡμῖν τὸ λόγου ἢ σὺν τοῖς ἀδιαφόροις αἱ ἡμῖν τὰ ἄλλο δέ φησιν, ἀνυσιμώτερόν ἐστιν εἰς τὸν ὁρισμοὺς ἡ ἀνάλυσις. ἐπεὶ γὰρ αἱ ὁμωνυμίαι πολλαὶ τὸ ποιοῦσαι, λέγων τοῖς ὁρισμοῖς ἐμποδίζουσιν, βέλαιον τέον αὐτὰς εἰπεῖν τοὺς ὡς μάλιστα. οὗτοι δὲ μᾶλλον αὐτὰ λαθόσιν ἐν τοῖς γένεσιν ἢ σὺν τοῖς εἴδεσι. καὶ σὺν τοῖς ἡμῖν τὸ λόγου ἢ τοῖς ἡμῖν τὰ εἴδη ἡμῖν. πῶς μὲν οὖν τινι ζῴῳ ὅτι τὰ ἡμῖν τὰ εἴδη ἀθήσει ὄντα λανθάνει, δῆλα ἐκ τῆς σὺν αργείαν ἐστίν, εἴτε μιᾶς τινὸς κοινωνοῦσιν φύσεως καθ' ἣν ὀνομαφόρεται, εἴτε διάφορα ἡμῖν τὰ τοῖς φύσεις ἐστίν. ὥστε καὶ τὰ εἰδικὰ τὰ τοιαῦτα ὑπάρχοντα μᾶλλα τὰ ἡμῖν τὰ εἴδη ἡμῖν, τῆν γενῶν ἐστὶν ὑδυκλότερα ὡς ἔχει τοῦτο τὸ, ὁμώνυμα εἶναι ἢ μή. ἴδε γὰρ ὅτι καὶ ἐν τοῖς γένεσιν ὁμωνυμία, ἐκ τῆς πρὸς τὰ εἴδη ἀναφορᾶς γινομένη. διαφέρει γὰρ ὁμωνύμως ζῷον, ὅτε ἄνθρωπος καὶ ἡ γεγραμμένον. διότι καὶ ἄνθρωπος ὁμωνύμως ὡς τε καὶ ἡμῖν τὰ ἐστὶ κρείττον ἐστὶ καὶ ἀσφαλέστερον ἀφ' τῆν ἡμῖν τὰ εἴδη ἡμῖν μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ ἡμῖν τὰ ἡμῖν τῶν πῶν ἄτερα ποιουμένους τῆν ὁρισμῶν. κἂν μὴ λάθῃ· ἡ δὲ ἡ ἡμῖν τὰ εἴδη ἡμῖν, τὸ τοιούτου τὸ ἡμῖν τὰ ἡμῖν τὸ λόγου σαφέστερόν τε καὶ γνωριμώτερον ἡμῖν. ὁ δὲ ἡμῖν τὰ ἡμῖν τὰ εἴδη ἡμῖν, συμπεχύθαι μὲν ἡμῖν τὰ ἡμῖν τὰ λόγου τὰ λεῖστον καὶ μάλιστα ποιοῦσιν ἀμφισβητήσεις. ἔστι δὲ καὶ ἡμῖν τὰ εἴδη ἡμῖν τὰ ἡμῖν τὰ ἡμῖν τὰ

κ αὶ ὅσῳ πρὸς ἀφιλοσοφίαν ἧττον τελευτᾷ ὁ παράπτωμα· αἰσχρὰ μεταφορὰ καὶ τὰ μεταφορικῶς λεγόμενα πάντα, ἀσάφειαν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις πεφύκασιν· διὸν αἰσχυντέον καὶ λέξεις. καὶ ναὶ μὰ ὁμοίως τοῦτό τινες καὶ ἀναλόγως λεγόμενα. ὥσπερ ἐκνεύρισις λέγομεν, πλὴν ἀφορητότατα ἐπὶ τῆς ψυχῆς. ἐκμεταφορᾶς τὴν ζώων ὀσφῦν ἐκκοπέντων ἢ ὑβριζομένων, πάρεσις ἐπιλέγεται· καὶ κεραίαν τὸ πλοίου φαμὲν, ὀξὺ δὲ οἰκείως κέρατι ζώου. ἢ πόδας σκιόεντας λέγομεν, τὰ ἔσχατα καὶ αὖ χρῶντα τὰ ἀῶθεν, ὀξὺ δὲ ἀναλογίᾳ τοῖς ποσὶν ἐσχάτοις οὖσι τῶν ζώων καὶ αὖ χρῶντα τὰ λοιπὰ μέρη· ὥσπερ ἐπόντος τινὸς ὅτι μὴ μίαν οὖσαν ἢ τὰς διαλέξεσι παραλαμβάνομεν μεταφοράς, ὀξὺ δὲ τὸ ἐπήνεγκεν· ὅτι ἀνάγκης τινὸς ἐπιπεμπούσης, διαλεγόμεθα μεταφοράς· ἡ δὲ ἀνάγκη ἐστὶν, ὁπόταν μὴ τῶν προσδιαλεγομένων σεσυῶσι, πλὴν ἥ γε ἀνάγκη οὐ φορτικὸν· ἢ τις ἀνάγκη, τοῖς ὀφειλομένοις οὐ προσεστιν· οὐ γὰρ νίκης οὗτοι, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας αὐτὴ πεποίληται. ἐκεῖ μὲν γὰρ, πάλιν ἡ μάχη καὶ νίκης ἔφεσις· ἐνταῦθα δὲ τέλος, οὐσία καὶ ἀληθείας ὕφεσις.

» ΓΡΟΣ ΔΕ᾽ ὃ ἔχειν τὰ προβλήματα ἐκλέγειν, δεῖ τάς τε ἀνατομὰς καὶ τὰς διαιρέσεις, οὕτω διαλέγειν.

ο ἱκεῖον καὶ ὄφελος τῇ περὶ τὴς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης διδασκαλίᾳ, τόπους παραδοῦναι τινὰς, ὅθ᾽ ὧν δυνησόμεθα ἀποδιδόναι τὰ αἴτια· οἷς προβλήμασι φυσικοῖς, ὁ διότι ἀπορουμεν περὶ τὴν τελευτὴν· περὶ γὰρ τὴν μαθηματικῶν, ὀλίγαι ἴσως αἱ πίστεις προσφέρονται· ὀξὺ δὲ μηδ᾽ εἶναι πολλοὺς οἱ περὶ αὐτὰ καταγίνονται· τὴν πολλῶν μηδ᾽ εἰς οὐσιαν ὁρμόντων αὐτῶν· μηδ᾽ ἐπὶ ὅλως τοιαῦτ᾽ ὄντι τινα γνωσκόντων· ἀλλ᾽ ἐμήπου τί φυσικῶς ἐπομένων τισὶ, μαθηματικῆς θεωρίας συμβῆ τινος ἔχεσθαι· περὶ ὧν ὁρωτώμενοι, ἀνάγκλιτ ἔξομεν συμμέτρους φρίεσθαι τὰς ἀποκρίσεις· διὸν περὶ ἱερεῖος· διότι οὕτως σχηματίζεσθαι ἢ χρωματίζεται· περὶ ὄψεως· καὶ ἑτέρων τοιούτων. τὰ δὲ πλείω τὴν φυσικῶν, φυσικὰς ἔχει καὶ τὰς τῶν αἰτίων ἀποδόσεις. περὶ ὧν ναὶ θεωρήσει τὰς πεύσεις ποιούμεθα· τὴς ψυχῆς ὡς οἰκείου αὐτῆς καὶ συσσωμένου λόγου ζητούσης δι᾽ ὧν ἕκαστα γίνεται· ἔστι οὖν ὁ ἔχειν λόγους ἀποδιδόναι· ὅτε δὲ διότι, πρὸ τίνος τῶν φυσικῶν ὁρωτώμεθα, χρήσιμοι ὅτι μάλιστα αἱ διαιρέσεις τὸ καὶ ἀνατομαί. οὗθα μὲν γὰρ ἐμφανῆ τὰ πράγματα πρόκειται, αἱ διαιρέσεις ἱκαναὶ πρὸς ὁ διρίσασθαι τε καὶ ἀποδιδόναι τὸν μέσους. οὗθα δὲ εἰς βάθος ἄφοκε κρύφατται, ὡς οὐ τοῖς ζώοις ὄντι ἰδεῖν πολλὰ τῶν μορίων οὐδὲν κρυπτόμενα, σὺ ταῦθα ἀναγκαῖον ὄντι οὐ πείρα τῶν ἀνατομῶν εἶναι· ἐν τοῖς αἰτίαις ἀποδιδόναι βουλόμενον. δεῖ δὴ οὕτω ποιεῖν. ἑαυτὸν πρὸς τὰ τοιαῦτα προβλήματα ἐπιμάζοντας ἐφ᾽ γένος πρῶτον ἐν κοινὸν ὄντι θεᾶσθαι ὃ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς εἴδεσιν. ἐφ᾽ ὧν ζητῶμεν αἰτίας ἀποδιδόναι τινῶν οὐ θεωρουμένων αὐτοῖς. καὶ ὁρᾶν τί παντὶ τῷ γένει ἐκείνῳ ἕπεται. οἷον εἰ ζῶα εἴη οὐ οἷς ζητῶμεν αἰτίας ἀποδοῦναι τὴν ὑπαρχόντων αὐτοῖς, ἐν ζῴων ὄντων θεμιλόους, ζητεῖν τί παντὶ ζῴῳ ὑπάρχει· καὶ ταῦθ᾽ ἑτοίμους εἶναι εἴ τις περὶ τὴν ἑαυτῶν τινὸς πύθοιτο διότι τόδε ὑπάρχει αὐτῷ, μέσον ὅρος ἐν γένος τιθέναι· δι᾽ οὗ λέγοντας ὑπάρχειν τῷ εἴδει ἐν καθ᾽ ὁμοιρουμενοι. οἷον ἐπεὶ παντὶ ζῴῳ ὑπάρχει ἐν αἰσθάνεσθαι φύσει· ἐν ἐκ τόπου εἰς τόπον μεταβαίνειν· εἴ τις ὁρῶτο διότι ἄνθρωπος αἰσθάνεται, διότι ζῷον ἔστιν ἀποκεινούμεθα. καὶ διότι ἀφ᾽ τόπου εἰς τόπον μεταβαίνει, ὡξυγύτως καὶ ἐφεξῆς πάλιν τῷ γένους, ἐν αὖ ποιήσομεν. ἐν προσεχὲς αὐτῷ λαβόντες εἶδος· καὶ τί αὐτῷ παντὶ ζητήσαντες ἕπεται. κἂν τις πάλιν αὖ τῷ ὁρᾶν ται· διότι τῷδέ τινι τῶν ὑπ᾽ ἐκεῖνο εἰδῶν, ἐν ἑπόμενον ὑπάρχει, ἐν γένος αἴτιον ἀποδώσομεν. οἷον ἐπεὶ ὄρνιθι παντὶ ἐν χαλκόπτερον· εἴ τις ὁρῶτο διότι ἀλεκτρυὼν χαλκόπτερον, διότι ὄρνις ἀποκεινούμεθα· καὶ οὕτως ὧδε πάντων ποιήσομεν μηδὲν αὖ τῷ διαιρεῖν ὑπὸ βαίνοντες· ἀλλὰ πάντα λαμβάνοντες καθ᾽ ἑαυτά· καὶ ἐφ᾽ οἷς ἐνώσου πάλιν διαίσιαν οὕτω γυμνάζοντες. οὕτω γὰρ ποιοῦντες, ἑξόμεν ἤδη λέγειν διότι ὑπάρχει τοῖς ζῷον ἐν γένος, τὰ τῷ γένει ἑπόμενα· καὶ ἁπλῶς διότι τοῖς ζῷον ἐν κοινὸν, τὰ ἑπόμενα τῷ κοινῷ· καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τῶν διαιρέσεων· ἐκ δὲ τῶν ἀνατομῶν· οἷον ὅτι πᾶν ζῷον ὑγροῦ καὶ ξηροῦ· ἐπεὶ οὖν ἔστιν παντὶ ζῴῳ ἕπεται· τῷ ὑπάρχειν τινὶ τῶν τῷ ζῴου εἰδῶν, ἐν, παντὶ τῷ ζῴῳ ἑπόμενον, μέσον καὶ αἴτιον ἐν ζῴων λαμβάνομεθα. καὶ ἐπεὶ παντὶ ζῴῳ ἰχθύϊ ἐν μὴ ἔχειν πνεύμονα ἕπεται, τῷ ὑπάρχειν τινὶ ἰχθύϊ οἷον γλαυκίσκῳ, ἐν μὴ ἔχειν πνεύμονα, μέσον ὄντι καὶ αἴτιον ἕ ἰχθύϊ· διότι ὁ ἄνθρωπος ἐκ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ· διότι ζῷον· ἢ διότι ζῷον· ἢ διότι χαίνις οὐκ ἔχει πνεύμονα· διότι ἰχθύς ἐστι. ταῦτα μὲν οὖν εἰρήκαμεν, ὡς φῆς παράδειγμα καὶ ἅπασι γνώσεσθαι ἐν ζῴων λαβόντες. οὗ καὶ ἐν ὄνομα καὶ ὁ λόγος, σὴλα τοῖς ἅπασιν· ὡς δὴ καὶ πάντων τῶν ὑπ᾽ αὐτὸ ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ἢ τῶν ἀσωμάτων ἢ καὶ μηδὲν ὡς ὀνομαζόμενον. ἐφ᾽ οὗ ἴσως καὶ ὄνοματος θέτησου δεήσει. ἢ ἢ μὴ ὄνοματι ἀλλὰ λόγῳ δηλούμενον· ἢ καὶ μὴ γένος ἀλλά τι πάθος πολεῖσιν ἐκφύσεως ὑπάρχον κοινὸν, τῇ διαιρέσει καὶ τῇ ἀνατομῇ χρωμένους ὡς εἴρηται· καὶ ἀεὶ τὰ ἑπόμενα πάντα τῷ κοινῷ ζητοῦντας· καὶ τῷ ὑπάρχειν τοῦτα τοῖς ὑπ᾽ ἐκεῖνο, μέσον ἐκείνου καὶ αἴτιον τιθεμένους. οἷον ᾗ, κέρατα ἔχειν. ὧδε γὰρ καὶ ἐλάφῳ καὶ αἰγὶ καὶ βοῒ καὶ προβάτῳ· δεῖ γὰρ καὶ τοῦτο λαβεῖν τὰ ἑπόμενα· καὶ τίσι τῷδε τὸ ἕπεται· καὶ ὧδε μέσον ἀποδιδόναι τῷ ὑπάρχειν τὰ αὐτῷ τῷ καθόλου ἑπόμενα, τοῖς, οἷς αὖ ἕπε-

ἐκνεύρισις gd:
κληρία τοῦ πλοίου
ἔφεσις νίκης .1. desiderium
De Iride
De Visu
ἀλεκτρυὼν χαλκόπτερον
ἐμήπου

τεται. τῷ μὲν γὰρ κερασφόρῳ ἕπεται, ᾧ ἔχειν ἐχίνου· καὶ ᾧ μὴ εἶναι ἀμφόδοντα· ᾧ δὲ μὴ ἔχειν κέρατα, τοῖς ἐρημικοῖς. διότι οὖν βοῒ ἢ τῶν ἄλλων τῶν ἐρημικῶν τινὶ, ᾧ ἔχειν ἐχίνου ἢ ᾧ μὴ ἀμφόδοντα, διότι κέρατα ἔχει· πάλιν τῷ ἀχόλῳ ἕπεται ᾧ μακρόβιον· τῷ δ᾽ ἀνθρώπῳ ᾧ ἀχόλον· διότι τοίνυν μακρόβιον ἄνθρωπος, διότι ἀχόλον· ὀξὺ δὲ λέγομεν, οὐχ ὅτι πάντη χολὴς ἐσδύεται· ἀλλ᾽ ὡς ὀλιγόχολον· ἔστι οὖν ᾧ πρῶτον τινι προστιθέμενον, ᾧ ὀλίγον δηλοῖ ὡς γραμματικῷ τινὶ δι᾽ παρχόδεται. πρὸς γὰρ τὸν ἐτόδους χυμοὺς οὐ πέπεται ᾧ χολὰς παρατιθέμενον, πλείστον ὄντα ἐλάττω ται ἔστι καὶ τρίτος τρόπος τῆς τοῦ μέσου ὑρέσεως· οὗτος δὲ ὅτι, ᾧ ἀνάλογον· ἄλλο γὰρ ὅτι ᾧ ὡς γένος κοινόν· ἄλλο ᾧ, ὡς συμβεβηκός τε καὶ πάθος· καὶ ἑτόδον ᾧ ἀνάλογον. οἷον τῇ σηπίᾳ ᾧ σήπιον· τῷ ἰχθύϊ ἢ ἄκανθα. ἵππῳ καὶ βοῒ καὶ τοῖς τοιούτοις, ᾧ ὀστοῦ. ἀνάλογον γὰρ ὡς ᾧ ὀστοῦ οὕτως ἔχουσιν, οὕτω ᾧ σήπιον οὕτω τῇ σηπίᾳ. καὶ οὕτως τοῖς ἰχθύσιν ἢ ἄκανθα. ὁρεστικὸν γὰρ τῇ τῆς σαρκὸς μαλακότητι, τούτων ἐκάστου ἕπεται οὖν ὡς γένος, τί ὀνομάζει κοινὸν τούτοις ἐσόμενον οὐκ ἔχομεν, ᾧ ἀνάλογον τιθέμεν. καὶ ὡς πρῶτον γένος οὗ τὰ ὁμώνυμα λέγομεν, οὕτω καὶ ταῦτα οὗ φαμὲν καὶ ᾧ ἀνάλογον· καὶ ὡς πρῶτον ἐκεῖ ᾧ γένος μέσον τιθέμεν τῷ εἶναι τῷ κατηγορούμενον, οὕτως οὗ ταῦθα ᾧ ἀνάλογον· καὶ ὡς πρῶτον ἐκεῖ ᾧ μὲν γένος τοῖς εἴδεσιν ἕπεται. ᾧ δὲ παντὶ τῷ γένει ὑπάρχον, τῷ γένει ἑπόμενον ὀξὺ μέσου αὖ τῷ ὑπάρχει τῶν εἰδῶν ἑκάστῳ, οὕτω καὶ ταῦθα. ᾧ μὲν ἀνάλογον, τοῖς οὗ οἷς θεωρεῖται εἴδεσιν ἕπεται. ᾧ δὲ ὑπάρχον παντὶ τῷ, ἀνάλογον, ὀξὺ μέσου τῷ, ἀνάλογον πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς εἴδεσιν. ἔστι δὲ ᾧ οὐ τοῖς ἐρημικοῖς ἑπόμενον παντὶ τῷ ἀνάλογον, ᾧ πλὴν σάρκα ὁρᾶσθαι. παντὶ γὰρ τῷ ἔχοντι τί τοιοῦτον ἢ σήπιον ἢ ἄκανθα ἢ ὀστοῦ, ἢ σάρκ ὁρᾶσθαι ται ὀξὺ δὲ ᾧ ἀνάλογον· διότι τῇ σηπίᾳ. ἢ σάρκ ὁρᾶσθαι. διότι σήπιον αὐτῇ πρόσεστι. ᾧ, ἀνάλογον ὡς καὶ ἄκανθ. καὶ ὧδε τῶν λοιπῶν, οὕτως τοίνυν οὗ μὲν τοῖς κατὰ γένος κοινωνοῦσιν, αἱ διαιρέσεις ἕστηται οἰκειότοδον· οὗ δὲ τοῖς κατὰ πάθος καὶ ᾧ ἀνάλογον, αἱ ἀνατομαί.

» ΓΡΟΣ ΔΕ᾽ ᾧ ἐκλέγειν ἔχειν τὰ προβλήματα, δεῖ τάς τε ἀνατομὰς καὶ τὰς διαιρέσεις οὕτω διαλέγειν.

Ε πειδὴ συχνῶς οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἀλλήλους προβλήματα φυσικὰ προτιθέασιν αἰτίαν ζητοῦντες τῶδε, τόδε τῷδε ὑπάρχειν ὧν ἀποδιδομένων ἀπόδειξις γίνεται, μέθοδον ἢ μὲν οὗ ταῦθα παραδώσομεν τῆς δυνατὸν μέσων οὗ τοῖς τοιαύτοις τῆς διότι ὁρωτήσεσιν· ἔστι δὲ μέθοδος, τετρίᾱ· ἢ γὰρ ἀφ᾽ γένους ἢ ἀφ᾽ πάθους. ἢ ἀφ᾽ τῶ, ἀνάλογον ὡς ᾧ γένους λαμβανομένου τῷδε, τόδε τῷδε ὑπάρχειν, ᾧ πάθους. ᾧ τῶ, ἀνάλογον· πῶς δὲ τούτων ἕκαστον ἔσται, ὁ λόγος δηλώσει· λέγει τοίνυν ὅτι πρὸς ᾧ ἐκλέγειν. τουτέστι πρὸς ᾧ ἐκφράζειν καὶ αἰτιολογεῖν τὰ προστιθέμενα προβλήματα, δεῖ διαλέγειν. τουτέστι αὖθις δυνατὰς τὰς τε ἀνατομὰς καὶ τὰς διαιρέσεις· ὡς δύπορίαν ἐχούσας ᾗ μὲν τῆς τοῦ μέσου ἀποδόσεως.

» ΥΠΟΤΙΘΕΜΕΝΟΝ ᾧ γένος ᾧ κοινὸν ἁπάντων. οἷον εἰ ζῶα εἴη τὰ τε θεωρημένα, ποῖα παντὶ ζῴῳ ὑπάρχει.

Ε ἰπὼν ὅτι αἱ ἀνατομαὶ καὶ αἱ διαιρέσεις εἰς δύπορίαν τῶ μέσου συμβάλλονται οὐ τοῖς προτιθεμένοις προβλήμασι, ὅθεν τὸ διδάσκει πῶς ἔστι, καὶ ἅμα τῶν ἐρημικοὺς τρόπους παραδίδωσι καὶ πρῶτον ἐν ἀφ᾽ τῶ γένους. εἰς οὗ καὶ μάλιστα ᾗ διαίρεσις σωτελῆ· σταφέσδρος γὰρ οὕτος ᾗ μὲν· καὶ τῶν λοιπῶν δύμαθέσδρος. καὶ δεῖ ἀφ᾽ τῶν τοιούτων ἀπορεχθαι ἐν διδάσκονται. προσδοποιεῖν δυναμένων καὶ τῆς ἕξης γίνεσθαι προτιθεμένου τοίνυν προβλήματος οὗ ᾧ ζητεῖται διότι τόδε τῷδε ὑπάρχει· δεῖ ᾧ γένος θεᾶσθαι ᾧ κοινὸν αὐτῷ τὸ τῷ κατὰ μέσῳ οὗ τῷ προβλήματι, καὶ τοῖς ὁμωνύμοις αὐτῷ ἔθεσι. καὶ ὕβεται ξέσθω ποῖα καθόλου τούτῳ τῷ γένει ὑπάρχει. ὡς τῷ, τῷ προκειμένῳ ἔδει καὶ πᾶσι τοῖς ὁμωνύμοις αὐτῷ, ὑπάρχουσι, ὀξὺ μέσου τῷ γένους αὐτοῖς ὑπάρχοντος. ἐκ τὰ τίθησι καὶ παράδειγμα.

» ΟΙΟΝ εἰ ζῶα εἴη τὰ τε θεωρημένα, ποῖα παντὶ ζῴῳ ὑπάρχει.

Ε ἰ ζῶα εἴη φησὶ τάτε οὗ τῷ προβλήματι κατὰ κείμενα καὶ τὰ τούτῳ ὁμωνύμ· ἐπεὶ γὰρ ὡς ἰδεῖ εἴδους ἐν λόγον παραδίδωσιν· οὐκ ἔστι δέποτε οὗ εἴδος κατὰ ᾧ γένος ἀλλὰ πλέω ἀεὶ, ὀξὺ δεῖ καὶ οὕτω πληθωτικῶς παρεισάγει τὰ εἴδη οἷον φάσκων. εἰ ὡς ἰδεῖ ζῴων πῶς θεωρίαν ποιούμεθα· ἢ εἴδος τῶ ζῴου παραλαμβάνομεν κατὰ κείμενον οὗ τῷ προβλήματι καὶ ζητοῦμεν διότι ὑπάρχει αὐτῷ τί, ὃ καὶ τοῖς ὁμοειδέσιν οὐ θεωρεῖται· οὗ γὰρ τοῖς τοιούτοις προβλήμασι, δεῖ ᾧ γένος κατὰ θεᾶσθαι· καὶ ὑρεῖν ἐκ τῆς διαιρέσεως, ποῖα τῷ γένει παντὶ ἕπεται· ὡς εἶναι καὶ ᾧ οὗ τῷ προκειμένῳ προβλήματι κατηγορούμενον, οὗ ὕβ ἐκείνων. ὃ ἑπόμενον τῷ γένει παντὶ, ὕβ ἀνάγκης καὶ τῶν εἰδῶν ἑκάστῳ ὑπάρξει ὀξὺ μέσου τῶ γένους. ὑρόντες γὰρ ἐκ τῆς διαιρέσεως ὅτι ᾧ ἀισθητικὸν ἢ ᾧ κατὰ τόπον οἰκοθεν μεταβατικὸν· ἢ κατὰ ὄρεξιν κινητικὸν, παντὶ τῷ ζῴῳ ἕπεται, ἐξόμεν πρὸς ἐν ὁρωτῶντα διότι τούτων τί τινὶ τῶν κατὰ ᾧ ζῴων εἰδῶν ὑπάρχει, πλὴ αἰτίαν ἀποδοῦναι ᾧ γένος μέσον τιθέμενος.

ἐκνεύρισις gd:
κληρία τοῦ πλοίου
ἔφεσις νίκης .1. desiderium
De Iride
De Visu
ἀλεκτρυὼν χαλκόπτερον
ἐμήπου

.scribi debet· a· Nam qa· a· in numero elementory significat primum ideo pro .a· πρῶτον .i· primum posuerunt· tribulo errore

ut in aliis

ex utraq; parte hns dentes

ἔχινος . Aristotel de nata animaliū

est quolo .a· addi tum in compositis significat parum ut grámatici tradu

fellis minimū in h mimb· ideo simu est homo

Analogum ossi· σή πιον ἐν τῇ σηπίᾳ

Methodus triplex qm inuenamus mediū quo solum problemata nobis proposita.

τοίνυν· initiatiuū

» ΛΗΦΘΕΝΤΩΝ δὲ τούτων, πάλιν τὴν λοιπὴν τῷ πρώτῳ ποῖα ἕπεται παντί· οἷον εἰ ἔδος
» ὄρνις, ποῖα παντὶ ἕπεται ὄρνι. ἢ καὶ οὕτως ἀεὶ τὸ ἐπὶ τοῦτον.

Ε Εἰ μὴ δύθυς φησὶν εἰς εἰδικώτατα τὸ γένος διαιρεῖται· ἀλλ' ἔστι τινὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς εἰδικωτάτων. αὐτῆς μὲν ὄντα εἴδη. ἐκείνων δὲ γένη· διὰ ποῖα δὴ διαίρεσιν προβαίνοντα, τὰ προσεχῆ αὐτῆς εἴδη λαμβάνειν. καὶ δύσκολον μὴ τὰ τούτοις ἀκόλουθα ἑπόμενα. ἃ καὶ αὐτὰ, αὖτις ἕξει τὸ γένη τῆς ὑπάρχειν τοῖς αὐτῶν εἴδεσι. λαβόντες γὰρ τὸ ζῷον· καὶ δύροντες τὰ τούτῳ ἑπόμενα πάντα, διαιροῦμεν εἶδος εἰς τὰ, αὐτῷ προσεχέστατα. ἐπεὶ καὶ ταῦτα γένη ἑτέρων. καὶ ὡς πρὸ ἐπ' ἐκείνου πεποιήκαμεν, ζητοῦμεν καὶ ἰδεῖ τούτων· ποῖα τούτων ἐνόντα παντὶ ἕπεται. καὶ ἔσται ἡμῖν τούτων ἕνεκα τὸ, καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν ἑνόντα ὑπάρχειν τῇ αὐτῷ ἑπομένῳ ἕνεκα. οἷον εἰ ὄρνις δεῖ τὸ, τῷ ζῴῳ προσεχὲς εἶδος, ποῖα, ὄρνι, δὴ παντὶ ἕπεται. ὧν ἕνεκα τὸ μέσον τῆς ὄρνιθος, ἀετῷ τε ὑπάρξει καὶ ἰβύκαι καὶ κορώνῃ καὶ τὴν λοιπῶν εἰδῶν ἑνόντα τῆς ὄρνιθος.

» ΔΗΛΟΝ γὰρ ὅτι ἔξομεν ἤδη λέγειν διότι ὑπάρχει τὰ ἑπόμενα τοῖς ἄνω τὸ κοινόν. διὰ διότι
» ἀνθρώπῳ ἢ ἵππῳ ὑπάρχει.

Ε' αὖ οὕτω φησὶ ποιώμεν καὶ κατὰ διαίρεσιν προϊόντες ἐκλεγόμεθα ἀεὶ τὰ ὧν τοῖς γένεσιν ἑπόμενα, δῆλον ὅτι βυπορήσομεν αἰτίων καὶ μέσων. δι' οὓς τοῖς εἴδεσι ὑπάρχει τὰ τοῖς γένεσι κατὰ τὸ μέσον ἑπόμενα. κοινὸν δὲ λέγει, τὸ γένος, καὶ τὰ ἄνω τὸ κοινόν, τὰ εἴδη. διότι γὰρ τοῖς εἴδεσιν ὑπάρχει τὰ τῷ γένει ἑπόμενα, λέγειν ἔξομεν ἐκ τῆς εἰρημένης μεθόδου· τὸ γένος μέσον τιθέμενοι τὴν τε ἀλόγῳ καὶ τὴν ἑπομένων αὐτῷ. διότι γὰρ ἀνθρώπῳ ἢ ἵππῳ καὶ τοῖς ἄνω τὸ ζῷον ἀκολούθως ὑπάρχει τὰ τῷ ζῴῳ ἑπόμενα, λέγειν ἔξομεν τὸ ζῷον μέσον λαμβάνοντες.

» ΕΣΤΩ δὴ ζῷον, ἐφ' οὗ α. τὶ δὲ β, τὰ ἑπόμενα παντὶ τῷ ζῴῳ. ἐφ' ὧν δὲ γ δ ε, τὰ τινὰ ζῷα.
» δῆλον δὴ διότι τὸ β ὑπάρχει τῷ δ. δῆλ. γὰρ τὸ α.

Γ αρκεῖ δ' ἴσως καὶ ἐν τοιχείοις τὸ εἰρημένον. δῆλον καὶ οὐ πιθανὸν, τὸ μὴ δυνατὸν εἶναι πλὴ παραδέδομένων τοιούτων μέθοδον. καὶ ἔστω φησὶ τὸ γένος δίπουν τὸ ζῷον, ἐφ' οὗ α. τὰ δὲ ἑπόμενα τῷ ζῴῳ α ζητοῦμεν διότι τοῖς αὐτῆς ὑπάρχουσιν εἴδεσι, τὸ β. τὰ δὲ εἴδη τῆς ζῴου, τὰ γ δ ε. διότι οὖν τῷ δ. ἤτοι τῷ εἴδει τῷ δὲ τῆς ζῴου, ὑπάρχει τὸ β τὰ ἑπόμενα τῷ ζῴῳ. φανερὸν γὰρ ὅτιν ὅτι δῆλ. τὸ α τοῦτ' ἔστι τὸ ζῷον. ἔστι δὴ μέσον τὸ α. μεῖζον ἄκρον τὸ β. ἔλαττον, τὸ δ.

» ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις.

Ε' πεὶ τὸ δ λαβὼν αὖθι τῆς τῆς διότι ἀποδόσεως ὡς ἐφ' ὡσοῦν εἴδους τὸν λόγον πεποίηκε, δῆλ. ὅτι οὕτως ἐπήνεγκεν. ὡς γὰρ αὖθι τῆς δ φησὶν, ὁμοίως καὶ αὖθι τῆς γ καὶ αὖθι τῆς ε.

» ΚΑΙ αἱ ἀεὶ αὖθι τὴν ἄλλων ὁ αὐτὸς λόγος.

Τ ὸ αὐτὸ φησὶν αὖμόσει καὶ αὖθι τὴν ἄλλων γενῶν καὶ εἰδῶν καὶ τὴν ἑπομένων ἀεὶ γὰρ τὸ γένος μέσον τιθέντες, τὰ τούτῳ ἑπόμενα κατὰ τὴν αὐτῶν εἰδῶν συνάξομεν. διατὶ δὲ ὡς πρὸς εἴδους ὑποκειμένου τὸ τῷ προβλήματι καὶ οὐθ' ὡς πρὸς γένους οὔτε μὴν ὡς ἀτόμου τὸν λόγον πεποίηκεν.

Dubitatio Solo

Η' ὅτι οὐ πρὸς ἄτομον μόν· ἐπεὶ τὴν κατὰ τόπον ἡ ἐπιστήμη οὐ τὴν κατὰ χρόνον. πρὸς δὲ γένους οὐχί. πρὸς εἶδος γὰρ, καὶ τὸ γενικώτατον. εἶδος δὲ ἀρχὴ καὶ κατηγορούμενον. καὶ οὔτε ὑφ' ἕτερον, οὔτε διαιρωμεν. ἀλλὰ διαιρούμενον. ὥστ' οὐδὲ ἑπόμενόν τι μᾶλλον πολλῶν ἑτέρων ἔχον ὑπάρχον αὐτῷ. οὔτε κοινόν τι αὐτῷ καὶ ἑτέροις, δι' οὗ μέσου ὑπάρξει αὐτῷ τὸ ἑπόμενον. οὕτω δὲ ἐκ τῆς διαιρέσεως τὰ κοινὰ τῷ γένει δύρήσομεν. εἰ γὰρ εἴη τυχὸν πρὸς ζῴων ἡ θεωρία, πλὴ οὐσιωδῶς ἐλάττους εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον. καὶ τὸ ζῷον δύρήσομεν εἰς τὸ ἔμψυχον. εἶτα πλὴ οὐσίαν πλὴ ἔμψυχον, εἰς τὸ αἰσθητικὸν καὶ τὸ ἀναίσθητον. καὶ τὸ τῷ αἰσθητικῷ τὸ ζῷον δύρήσομεν. ἢ εἰς τὸ κατὰ ὁρμὴν καὶ ὄρεξιν κινητικὸν καὶ μή. κἂν τῷ οὕτω κινητικῷ τὸ ζῷον ἔσται. καὶ οὕτως δύρόντες τὰ, παντὶ τῷ προκειμένῳ γένει ἑπόμενα, δι' αὐτῆς μέσου, καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸ εἴδεσιν ὑπάρχει ταυτὶ φήσομεν· τὸν δὲ καὶ διὰ τὴν προσεχῶν εἰδῶν τοῦ γένους ποιεῖν.

» ΝΥΝ μὲν οὖν κατὰ τὰ παραδεδομένα κοινὰ ὀνόματα λέγομεν.

Τ οῦτο δι' ἣν ὡς ὄντι ἐλαβεῖν. ἢ γὰρ ὡς τῷ αὐτῷ συνεχὲς μόνον. οὐ μὴν δὲ μὴ τῆς κατὰ τόπον ἔχομεν, ἀλλ' ἢ ἄλλῳ αἰτίᾳ ἀπὸ τῆς. διεῖ δὲ μὴ μόνον διὰ τούτων σκοπεῖν· μὴ ἔστι οὕτω νοούμενον. ὅτι ταῦτα δὲ λέγομεν ὡς διὰ γενῶν. ὧν ὀνόματα παρὰ τῶν πρὸ ἡμῶν διορισμένα παραδεδομένα. κοινὰ δ' ὀνόματα, τὰ γενικὰ φησιν· ὡς ἐλλείπειν τὸν λόγῳ. ὅτι τὸ αὐτὸ κἂν μὴ ᾖ ὀνόματα κείμενα τοῖς γένεσιν, ἀλλ' ἡμᾶς δεῖ ὀνοματοθετεῖν· ἢ ἴσως λόγοι ὧσιν αὐτ' ὀνομάτων τοῖς γένεσι κείμενοι· ὡς δεῖν μὴ διὰ τοιούτων, ἐκπαιρέσεων ἢ αὐτομοῶν ἴσως διορίσειν τὰ πρώτῃ τῷ γένει ἑπόμενα· μὴ δὲ μέσου τῆς γένους ταῦτα κατὰ τὴν ὑπ' αὐτὸ συνάγειν εἰδῶν. ἢ δι' ὧν οὕτως, ἢ ὅτι μέχρι μὴ τούτου, διὰ τὴν παραδεδομένων ἑρμηνειῶν κοινῶν ὡς γενῶν· ἃ καὶ συνήθη ἐσὶ τοῖς πᾶσιν, ὅτι κοινὰ δύσι· πλὴ διὰ αὐτῶν σύνοιαν, ὡς κοινῶν τοῖς ὑπ' αὐτὰ πᾶσιν εἴδεσιν, ἔχουσιν ἅπαντες, οἷς λογικῆς θεωρίας ὁ πρόσωπον ἐξέρει ἐλθεῖν ἐγχέτο. καὶ ἐφεξῆς εἶναι ἦν διαίρετον χώρον τῆς τῆς αἰτίου καὶ μέσου δύρέσεως.

Ν. ff. διέλωμεν

» ΔΕΙ δὲ μὴ μόνον διὰ τούτων σκοπεῖν· ἀλλὰ μὴ καὶ ἄλλο τι φθὴ ὑπάρχον κοινὸν ἐκλαμβάνοντα,
» εἶτα τίσι τῆς τ' ἀκολουθεῖ καὶ ποῖα τούτῳ ἕπεται.

Ο' περ φησὶν διὰ τῶν γενῶν πεποιήκαμεν· μέσα τιθέντες αὐτὰ τὴν τε καθόλου ἑπομένων αὐτῷ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὰ εἰδῶν, ἃ μόνον διὰ τούτων δεῖ ποιεῖν· ἀλλὰ κἄν τι κοινὸν ἕτερον φανῇ παλαιόσιν ὑπάρχον εἶδος. ὃ περ οὐκ ὡς γένος ἔχει, ἀλλ' ὡς συμβεβηκός τι μὴ πάθος, διεῖ μὴ εἶδος ἐκλαμβάνοντα· ἤτοι ἐκτιθέμενον ὡς περ μὴ γένος ἐκτίθεται. ζητεῖν καὶ διὰ τούτου τίσι εἶδος ἀκολουθεῖ καὶ τίνα τούτῳ ἕπεται· ὡς εἶναι καὶ εἶδος μέσον τὴν, οἷς τε ἕπεται, καὶ τῶν ἑπομένων αὐτῷ· τίθησιν δὲ καὶ παράδειγμα.

» ΟΙΟΝ τοῖς κέρατα ἔχουσι, τὸ ἔχειν ἐλίνους. τὸ μὴ ἀμφόδοντα ἢ· πάλιν τὸ κέρατα ἔχειν, τίσιν ἕπεται.

Ε σω φησὶ τὸ ὑπάρχον παλαίοσιν οὐχ ὡς γένος ἀλλ' ὡς συμβεβηκός τι μὴ πάθος, τὸ ἔχειν κέρατα· ὑπάρχει εἶδος, βουσὶ καὶ αἰξὶ καὶ προβάτοις. τούτῳ δὴ ἕπεται τὸ ἔχειν ἐλίνους. τὸ μὴ ἀμφόδοντα εἶναι. εἰ δή τις δρῴτο διότι βουσὶ καὶ προβάτοις μὴ αἰξὶν ὑπάρχει τὸ ἔχειν ἐλίνους ἢ τὸ μὴ ἀμφόδοντα εἶναι, δῆλ. τὸ ἔχειν κέρατα φήσομεν.

» ΕΤΙ δ' ἄλλος τρόπος δεῖ κατὰ τὸ ἀνάλογον ἐκφέρειν.

Ε στι φησὶ καὶ ζῆτος τῆς λόγος τῆ ἐκφέρειν καὶ αἰτιολογεῖν· τὰ προβλήματα, ἑτέρος παρὰ τοὺς προειρημένους· οὗτος δ' ἐστὶ, ὁ κατὰ τὸ ἀνάλογον.

» ΕΝ γὰρ λαβεῖν οὐκ ἔστ τὸ αὐτὸ ὃ διεῖ κατὰ τέσσαι σήπιον καὶ ἀκόν. δης καὶ ὀστοῦν.

Ο ποῖος δὲ τρόπος δεῖ οὗτος, ὁπόταν ᾖ τι ἓν τισι διαφόροις κατ' εἴδος θεωρούμενον. καὶ ἓν μὲν οὐκ ἔστι κατὰ τὸ ὄνομα καὶ λόγον τὸ κατ' οὔνομα. ἵν' ᾖ καὶ ὡς γένος κοινὸν τοῖς αὐτῆς μετέχουσιν εἴδεσιν· ἔχει δὲ τὸ ἓν καὶ τὸ κοινὸν, κατὰ ἀνάλογον τινά. ὡς περ τὸ σήπιον καὶ τὸ ὀστοῦν καὶ ἄκανθα. τούτων γὰρ τὸ μὲν σηπία, τὸ δ' ἰχθύσι. τὸ δ' ἵππωσι καὶ βουσὶ καὶ ὄνοις καὶ πολλοῖς ζῴοις ἑτέροις ὑπάρχον κατὰ ἀνάλογον τὸ τῶν ἔχουσιν. οὐ γὰρ λόγον ἔχει ἓν σηπία τὸ σήπιον, τὸν αὐτὸν ἢ ἄκανθα ἐν ἰχθύϊ· καὶ ἐν ἵππῳ καὶ βοΐ τὸ ὀστοῦν. ὀρεκτικὸν γὰρ ἔσται τῆ τῆς σαρκὸς μαλακότητι.

» ΕΣΤΑΙ δὴ ἑπόμενον τούτοις ὡς περ μιᾶς τινὸς φύσεως τῆς τοιαύτης οὔσης.

Ε πεὶ δὴ φησὶ τοῖς ζῴοις τὸ διὰ μέσου τῆ, ἀνάλογον· ὡς περ μιᾶς τινος φύσεως τούτου ὄντος τῆ πράγματος λέγω δὴ τῆ, ἀνάλογον· ὡς γὰρ ἐν ἐκείνοις τὸ γένος ἢ τὸ πολλοστὸν ἓν τι κοινὸν ὑπάρχον τοῖς αὐτῆ μετέχουσιν εἴδεσιν ἐπεχορήσει· οὕτω καὶ τοῦθα τὸ ἀνάλογον τὰ αὐτῷ ἑπόμενα χορηγεῖ τοῖς αὐτῆ μετέχουσι. κἂν τις δρῴτατο διότι τῇ σηπίᾳ χαρὰ δρᾶσθαι, ἢ τῷ ἰχθύϊ ἢ τῷ ἵππῳ, δῆλ. τὸ σήπιον. δῆλ. πλὴ ἄκανθαν δῆλ. τὸ ὀστοῦν δρῶμεν.

» ΤΑ δ' αὐτὰ προβλήματά ἐστι τὸ μὲν τῷ τὸ αὐτὸ μέσον ἔχειν. οἷον ὅτι πάντα αὐτιπερίστασις.

Ε πεὶ δὲ ὁ μέσος δεῖ ὁ τὰ προβλήματα σωίστων. ὡς αἴτιος αὐτοῖς τῆς ὑπάρξεως, ἢ τὸ ταυτὸ εἶναι ταῦτα καὶ ἕτερα, αὖτις αὖ συσήσειεν. ὡς αὐτῷ ἑπομένων αὐτῶν, κατὰ τὸ ταυτόν τε καὶ ἕτεροι· ὡς αὖτις ἔχει κατὰ δεῖν, οὕτως ἐχόντων καὶ αὐτῶν ταυτὰ τοίνυν τὰ προβλήματα τεσσάρων· ἢ τῷ, τὸ αὐτὸ ἔχειν μέσον καὶ αἴτιον, καὶ εἶδος διχῶς. ἢ γὰρ εἶδει ταυτὸν τὸ μέσον, ἢ γένει. καὶ τεῖτα ταυτὸ πῇ, ὅταν τὸ αὐτὸ μέσον ἔχοντά τινα προβλήματα, μὴ ὡσαύτως ἔχη πρὸς αὐτό· ἀλλὰ τὸ μὲν προσεχῶς ἔχη μέσου καὶ αἴτιον αὐτό· τὸ δὲ πόρρω. ἤτοι τὸ μὲν ἀμέσως· τὸ δὲ δι' μέσου ἑτέρου τινός. ἐπὶ πων δὲ τούτων καὶ τὰ παραδείγματα· διότι οἱ χειμώνι ῥᾶον πέπομεν· διότι κοιμώμενοι, πυκνὸν ἀναπνέομεν· διότι χειμῶνος αἰπήγαι, θᾶρ μόνδαι· ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις διαφόροντα τῷ ἕτερα ἔχειν τὰ κατηγορούμενα καὶ τὰ ἄνω κείμενα, τὸ ταυτὰ ἀλλήλοις ἢ ἔχει, τῷ τὸ αὐτὸ μέσον ἔχειν· πάντων δὲ τούτων μέσον καὶ αἴτιον, ἡ τῆ θᾶρ μοῦ αὐτιπερίστασις. ὅπερ ταυτὸν τῷ εἶδει ὄν, ταυτὰ τῷ εἶδει ποιεῖ καὶ τὰ προβλήματα ὧν δεῖ μέσον μὴ αἴτιον πάλιν διότι ἡ χώ. καὶ διότι ἔκφασις ἐν τοῖς κατὰ πέροις γίνεται· μὴ διότι εἰς τὴν ταῦτα γὰρ πάντα, δι' αὐτανάκλασιν· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἡ αὐτιπερίστασις τῆ αὐτῆ ὧν εἴδους τῆ θᾶρ μοῦ· ἐν ταῦθα δι' ἡ αὐτανάκλασις, ἑτέρων τῷ εἶδει. τῆ θᾶρ ὄρος καὶ τῆς ὅλεως μὴ τῶν ἀκτίνων· ὥστ' οὐ τῷ εἶδει ἀλλὰ τῷ γένει ἡ αὐτή. καὶ τὰ προβλήματα. ὡσαύτως τῆ δὲ δί του τόπου τῆς τ' προβλημάτων ταυτότητος ὁ νέηλος παράδειγμα. μᾶλλον ῥᾴων τῆ μινὸς φθίνοντος· ἔστι δὴ τὸ πρόβλημα· διότι ὁ νέηλος μᾶλλον ῥᾴει τῆ μηνὸς φθίνοντος· διότι χειμεριώτερος φθίνων ὁ μιώ. ἔστιν τὸ προσεχὲς μέσον τῆ, τὸ νέηλον μᾶλλον ῥᾴειν τῆ μηνὸς φθίνοντος· τούτου δ' ἔστι πάλιν ἕτερον αἴτιον· διότι δὲ χειμεριώτερος φθίνων ὁ μιώ· διότι ἐλαίπει· δύο τοίνυν προβλήματα τὸ, διότι ὁ νέηλος ῥᾴει μᾶλλον φθίνοντος τῆ μινὸς. καὶ διότι χειμεριώτερος φθίνων ὁ μιώ. ὧν θάτερον, τῆ ἑτέρου μέσου ὄν, ὑφ' ἕτερον δεῖ μέσου καὶ αἴτιον· τὸ πλὴ σελλιῶ ἀπολείπειν φθίνουσιν· ἕτερα δὴ ἀλλήλων καὶ ταῦτα· τῷ ἕτερα ἔχειν τὰ κατηγορούμενα καὶ τὰ ὑποκείμενα. ταυτὰ δ' αὖ, εἴη, ὅτι ὑφ' οἷς ἂν πρώτων μέσον ἀνάγκη τεῖναι. καὶ τὸ μὲν προσεχῶς· τὸ δὲ δι' μέσου.

» ΤΑ δ' αὐτὰ προβλήματά δεῖ· τὰ μὲν τῷ, τὸ αὐτὸ μέσον ἔχειν· οἷον ὅτι πάντα αὐτιπερίστασις.
Τοῦτο ἕτερον τῆ τῆ μέσου θεώρημα κἂν γὰρ τῆ τ' προβλημάτων δοκεῖ ζητεῖν κατὰ πόσους τόπους

α. ff. ταυτόλης

Cormigera animalia echinú hint & cambidentia sunt.

Medium est quod problemata conficit. quod causa est existentiae illorú & ut sint eadé uel diuersa.

Dormientes crebro respiramus

Antiperistasis
πχώ
ἔκφασις ἐν τοῖς κατὰ τόπους
τόπους

Plato

Quare magnetis lapis uel electrum uel o1 xysa attrahat. 1. cucurbitula m usu medicinae

ταῦτά ἐσιν· ἀλλά γε δεῖ τὸ μέσον μᾶλλον αἴ, ὃ λογον εἶη τοῦ τα ἐκδέχεσθαι· πῶς ἐκ τῆς τούτου τοῦτο τητος, ἡ τοῦ τότης καὶ τοῖς προβλήμασι γίνεται· οὕτω γὰρ αἰ, καὶ ὁ λόγος σωεχὴς φαίνοιτο.

φησὶ τοίνυν ὅτι τὰ αὐτὰ προβλήματα λέγονται καθ' ἕνα μὲν τρόπον, ὅταν ἀφ' ἑνὸς μέσου ἔχωσιν· ἕτερα γὰρ ὄντα ἀλλήλων τοῖς ὅροις ἀξ ὧν πρὸς σύγκεινται, τῇ τοῦ μέσου τοῦτο τητι εἰς ταὐτὸν ἄγοντα. καὶ παράδειγμα τίθησιν τὸ αὐτὶ περίστασιν· πολλὰ γὰρ δεῖ προβλήματα ὑπὸ τοῦτην κεῖσθαι αἰτίαν ἀναφερόμενα· οἷον διότι ἡ μαγνῆτις λίθος ἕλκει· ἢ διὰ τὴν ψυχρότητα· ἢ διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν· γὰρ ἀέρος αἰτίαν τούτων ἁπάντων ὁ σολάτων ἀποδίδωσιν· καὶ ἔστι τὸ μέσον ἁπάντων τούτων, τῷ εἴδει ταὐτόν· ἡ τοῦ ἀδρὸς αὐτιπερίστασις· διὸ καὶ αὐτὰ τῷ εἴδει ταὐτά·

ΤΟΥΤΩΝ δὲ ἔνια τῷ γένει ταὐτά· ὅσα ἔχει διαφορὰς τῷ ἀλλήλων ἢ ἄλλως εἶναι· οἷον διότι ἡ- χεῖ, ἢ διότι ἐμφαίνεται· καὶ διότι ἴεις· ἅπαντα γὰρ ταῦτα, τῷ αὐτῷ πρόβλημά ἐστι γένει· πάντα γὰρ αὐάκλασις· ἀλλ' εἴδει ἕτερα.

ΟὐΤΟ σιαίρεσίς ἐστι τοῦ εἰρημένου ἑνὸς τόπου τῆς τῶν προβλημάτων ταυτότητος· τῷ γὰρ αὐτῷ μέσον, ἢ εἴδει ἐστὶ ἢ γένει ταυτόν· εἴδει μὲν, ὡς τὸ εἰρημένον· γένει δὲ ὡς τὸ λεχθησόμενον· λέγει γοῦν ὅτι τούτων τῶν προβλημάτων τὰ ἐχόντων τὸ αὐτὸ μέσον, ἐνίοτε οὐ τῷ εἴδει ἀλλὰ τῷ γένει ταυτόν ἐστι· ταῦτα δέ ἐστι, ὅσων ἡ ἄλλων ἐστὶ καὶ ἄλλων πάθος τί τὸ μέσον· ἡ τόπος τίς ὑπέστι παρηλλαγμένος· ἄλλων μὲν, ὡς ἐπὶ τῆς ἠχοῦς· καὶ τῆς ἐμφάσεως τῆν καὶ τόπερον· καὶ τῆς ἴεισος· ἅπαντα γὰρ ταῦτα δι' αὐτὸ ἀνάκλασιν γίνεται· μὴ αὐτὸ ἀνάκλασις τούτων τὸ μέσον· ἀλλὰ διαφόρων· τῷ εἴδει ἐπὶ μὲν γὰρ ἠχοῦς, ὁ ἀὴρ ἀνακλᾶ). σολητόμενος πρότερον ὑπὸ τῶν φωνούντος· εἶτα σδρεῖς προσπίπτων σώμασι καὶ ἀνακλώμενος· οἷον λίθοις ἢ ἄλλοις τισίν· ὧν δὲ τῶν ἐμφάσεων· αἱ ἐκπεμπόμεναι τῶν ὄψεων ἀκτῖνες· αἱ τινες ἀφὸ τῆν λείων σωμάτων ἀνακλώμεναι ἐαυτῶν τὸ ὁρᾶν ποιοῦσι μὴ τὰ παρακείμενα σώματα, σῶν τὰς ὄψεις τοῖς καθ' ὑπόπτρους προσάλλοντας· ὧν δὲ τῆς ἴεισος, τῶν τῶν ἡλίων ἀκτίνων ἢ αὐτανάκλασις· ἀνακλώμεναι γὰρ, καὶ ἐφεξῆς καθ' ὅλου σροιζούσας ἢ μὴ ὑετοβόλους νεφέλας προσπίπτουσαι, πλὴν τῆς ἴεισος ἐμφασιν ἀποτελοῦσιν· ἐπεὶ οὖν ὧν ἡ αὐάκλασις εἶδει ἕτερα σδέξειν αὐ καὶ ἡ ἀνάκλασις οὐ τῷ εἴδει πάσαι ἡ αὐτή· ἀλλὰ τῷ μὲν γένει, αἱ αὐτοὶ τῷ δὲ εἴδει, ἕτεραι· καὶ τὰ προβλήματα τοίνυν ὧν τοιοῦτος ὁ μέσος, ᾧ μὲν γένει ἑξουσι τὸν αὐτὸν τῷ δὲ εἴδει ἕσονται ἕτερα· ὥσπερ δὴ καὶ τὰ εἰρημένα· πάντα μὲν δὴ ἀνάκλασις ὡς δι' ἀνάκλασιν γινόμενα· ἀλλ' ἐπεὶ καθ' εἴδος ἕτερα ὧν ἡ ἀνάκλασις, διαδεῖ μὴ τὰ προβλήματα οὕτως ἕτερα· ἐπὶ τῶν δὲ ᾧ, ἄλλων ἢ ἄλλως ἔχ· τῷ μὲν, ἄλλων ἔχ· παραδείγματα τέθεικε· τῷ ὑ ἄλλως, οὐχί· ἢ ἴσως ὡς πρὸς ἄμφω οὐκοῦν δεῖ τέθεικε· τό, τε ἄλλων, μὴ ἀ ἄλλως· ἄλλως δὲ ὄψεων· ἄλλως φωτός· καὶ ἄλλως ἀκτίνων· ἢ λίαν ἀνάκλασις·

ΤΑ δὲ τῷ μέσον ἐστὶ τὸ ἕτερον μέσον εἶναι διαφόρων τῆν προβλημάτων.

ΟΙΟΝ διότι ὁ νέλος φθίνοντος τῆ μηνὸς μᾶλλον ῥεῖ· διότι χειμερινώτερος φθίνων ὁ μηνός· διότι χειμερινώτερος, διότι ἡ σελήνη ἀπολείπει· ταῦτα γὰρ οὔτως ἔχει πρὸς ἄλληλα.

αρά δὲ γε καὶ τὸ τείτου χρόνου τῆς τῆν προβλημάτων τοιούτητος· μῶν δὲ φησι, ὁ χρονικὸν διάσημα· δι' ὅσου ἡ σελήνη αὔξει τε καὶ μειοῦται· ἔστι δὲ φθίνων ὁ μὴν, μᾶλλον δὲ ἐλάττου μέσου τῆ φωτὸς τῆς σελήνης· τῆ μὲν οὖν νέλον μᾶλλον ῥεῖν τῆ μηνὸς φθίνοντος, ὁ, χειμερινώτερον εἶναι ὁ μῶν φθίνοντα, μέσον μὴ αἴτιον· τούτου δὲ αὖθις, ὁ πῶς σελήνων ἀπολείπειν· οὕτω γὰρ ἔχει ταῦτα πρὸς ἄλληλα, ὡς ὁ μέσον τῆ προτρόου προβλήματος, ὑπὸ μέσον εἶναι τῆ δευτέρας τῆς σελήνης ἐκλειψούσης, ψυχρότερον γὰρ καὶ δι' ὃ ὁ ἀὴρ ποιοῦσι τὸ διάσημα γίνεται· καὶ διαδεῖν ψυχρότερον· διὸ τῆς ὑγρότητος τοῦ σολεονα ζούσης, ἐπεται μᾶλλον ῥεῖν καὶ ὁ νέλος· ὁ ποτα μὴν ποτὲ δὲ καὶ φίλα εἴη τοῦτα προβλήματα ἐφεξῆς ὑ παίλληλα· διότι ὁ νέλος μᾶλλον ῥεῖ τῆ μηνὸς φθίνοντος· διότι χειμερινώτερος φθίνων ὁ μὴν· μὴ διότι δεῖν· δι' ὃ καὶ πῶς σελήνων ἀπολείπειν· καὶ διότι δεῖν· διότι τῷ ἡλίῳ σωοδεύει· καὶ ἐοῦ πάντα εἰς ἓν· ὁ πρῶτον αὐαζόμενα μέσον μὴ αἴτιον· καὶ δι' ἐκεῖνο ἀλλήλοις σωίστι· ἡ γὰρ σελήνη τῷ ἡλίῳ σωοδεύουσα, ὁ μὲν πρὸς αὖ ἐν μόρος φωτίζεται· ὁ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἀφώτιστος γίνεται· καὶ διαδεῖν ἐκλείπει· ἐκλειπούσης δὲ ταύτης, χειμερινώτερος φθίνων γίνεται· ἐκ τούτου δὲ πάλιν, ῥεῖ τότε μᾶλλον ὁ νέλος·

ΓΕΡΙ δὲ αἰτίου καὶ αἴτιον.

Α ξιον δὲ ζητῆσαι πρῶτον αἰτίου καὶ οὗ ἐστιν αἴτιον· πῶς πρὸς ἄλληλα πρῶτον ὁ ἔπεσθαι ἔχουσι· λέγει δὲ αἴτιον

Dubitatio

Sol.o

μὴν· intercalú tépo ris quo luna augetur & minuitur.

Ὑφίσταν ὁ μὴν qd?

Curr minus. fl. defmẽte mense magis fluat

De causa & causato, q modo se consequãtur

ἄιτιον μὲν, ὁ μέσον· οὐ δὲ αἴτιον, ὁ μεῖζον ἄκρον· πότερον δὴ ἔπεται τοῦτα ἀλλήλοις, ὡς θατερὸν ὄντος, εἶναι ὁ ἕτερον, καὶ αὖ πάλιν· ἢ τῆ μέσου μὲν ὄντος, ὄντι ὁ μεῖζον· τῆ δὲ μείζονος ὄντος, οὐκ ἀνάγκη καὶ ὁ μέσον εἶναι· οἷ ἐ πήγνυται ὁ ὀπός, φυλλορροεῖ τὰ δένδρα· καὶ ἐ φυλλορροεῖ, πήγνυται· καὶ ἐὰ γὰ ὦ μέσῳ, ἐκλείπει ἡ σελήνη· καὶ ἡ ἐκλείπει, ὦ μέσῳ ἡ γῆ· ἢ θατέρου μὲν τῷ ἑτέρῳ ἔπεται· τῷ μέσῳ ὁ ἄκρον· αὖ πάλιν δ' οὔ. ἔχει γὰρ ἀπειρίαν ὁ λόγος· εἰ μὲν γὰρ ὄντος τῆ αἰτιατῆ οὐκ ἔστι καὶ ὁ αἴτιον ἀξ ἀνάγκης, ἔσται ἑ τέρου ὄντος· εἰ γὰρ ἄμεσον, οὐ προβλημα· εἰ δὲ προβλημα, ἔξει μέσον ἀεί· καὶ ἡ δεῖξις, ἡ ἑ τέρου· εἰ μὲν οὖν δεῖξις ἀεί, ἔσται ἀξ ἀνάγκης ὄντος τῆ αἰτιατῆ, καὶ ὁ αἴτιον· εἰ δὲ μή, οὐ ὁ αὐὸ ἔξει ἀεί· ὥστ' οὐκ ἀπολῶς ὁ αἴτιον αἴτιον, ἀλλὰ πῆ· δεῖξις δ' οὖν ἐπίσημη· ὁ γὰρ πῆ μὲν οὕτω, πῆ δ' ἄλλως, οὐ τρόπῃς οὐδ' ὁρος· εἰ δ' ἔστιν ὄντος τῆ αἰτιατῆ καὶ ὁ αἴτιον ἅμα αὖ ἐὰν ἄμφω τοῦτό· καὶ διεκνύοιτ' ἂν δι' ἀλλήλων· καὶ οὐδὲ τῆ' αὖ, ἐπίσημη δόξειεν εἶναι· τῷ ὁ αὐὸ τῆ αὐτῆ αἴτιον ἅμα εἶναι καὶ αἰτιατόν· καὶ πρῶτον καὶ ὕσδερον· καὶ διεκνύον καὶ διεκνύμενον·

Ἢ οὐχ ὡζεῦτος ἐνῳ τὸ δος τὴν συλλογισμῶν· ἀλλ' ὁ μὲν δι' ἀ προτάδου καὶ αἰτίου καὶ διαδεῖξις ἀπόδειξις τῆ διατί· ὁ δὲ δι' ἀ τῆ ὑσδάου καὶ αἰτιατῆ· καὶ διαδεῖξις, τῆ ὅτι οὐ τῆ διότι· καὶ δεῖξις δῆλον, ἐκ τῶν, ὁ μὲν σὺ τῷ λόγῳ, τῆ τί ἐω εἶναι θατέρου λαμβάνεσθαι· τὸ δι' ὃ τῷ τῆ ἑ τέρου οὐχί· ὁ μὲν γὰρ μέσῳ εἶναι πῶ γῆν, σὺ τῷ λόγῳ τῆς ἐκλείψεως· καὶ πάλιν δι' οὗ· ὡς καὶ σὺ τῷ λόγῳ τῆ φυλλορροεῖν, ὁ πήγνυσθαι· ἐν ὁ πόν· οὐχὶ δι' σὺ τῷ τοῦτο ἐκεῖνο μήποτε δὲ σὺ δέχεται τῆ αὐτῆ σδ. εἶναι τὰ μέσα καὶ αἴτια· σδ. ἐω οὐχὶ τῷ αὐτῷ· ἄλῳ γε μὲω καὶ ἄλῳ σδ. κειμέν. εἰ γὰρ τι εἴη σδ. εἰόνων πρῶτος τουτέστι ἀμέσως καὶ πηγνύμενον, δύναιτ' ἂν δι' ἄ μέσων τούτων καὶ τὰ σδ. εἰόνων σδ. αἴτια· σδ. μὲν, δι' ἃ δὲ καὶ τὰ δε· πῆ δὲ δι' ἃ τῆ ἑ τέρου καθ' ἑ τέρου· εἰ γὰρ ὁ α τῷ β καὶ τῷ γ πρώτοις ὑπάρχει· εἴτα ὁ β πρώτῳ τῷ δ' καὶ ὁ γ τῷ ε, ἔσται ὁ α δι' ἃ μὲν τὸ β, τῷ δ'· δι' ἃ δὲ τὸ γ, τῷ ε· ὥσπερ ὁ ζῶον ὑπάρχει πρώτοις τῷ λογικῷ καὶ τῷ ἀλόγῳ· τούτων δὲ ὁ μὲν τῷ ἀνθρώπῳ, ὁ δὲ τῷ ἵππῳ· ὑπάρχει οὖν ὁ ζῶον δι' ἃ μὲν τὸ λογικοῦ, τῷ ἀνθρώπῳ· δι' ἃ δὲ τὸ ἀλόγου, τῷ ἵππῳ· τοίνυν τὸ μὲν αἰτίου ὑπάρχοντος ὑπάρχει ὁ πρᾶγμα ἀξ ἀνάγκης· τὸ δὲ πράγματος ὑπάρχοντος, ἔσται μὲν ἀνάγκη αἴτιον· οὐ μὴν δὲ ἅπαν· τῷ γὰρ λογικοῦ ὑπάρχοντος τῷ ἀνθρώπῳ, ἀνάγκη καὶ ὁ ζῶον ὑπάρχειν αὐτῷ· τῷ δὲ ζῴου ὑπάρχοντος τῷ ἀνθρώπῳ, ὁ λογικὸν μὲν ὑπάρξει αὐτῷ οὐ μὴν δὲ καὶ ὁ ἄλογον· τούτου δ' ἕνεκα ἄμφω αἴτια· δι' ὧν ὑπάρχειν ἐλέγετο σδ. εἰόσιν· ἀλλ' οὐχ οὕτως αἰ ἐπίσημαι· τό, τε γὰρ μεῖζον ἄκρον, ἢ ὅλου καὶ ὁ ἔλαττον ὡσαύτως· ὥστε δὴ καὶ ὁ μέσον, ὅσον λᾶ εἶναι μὴ τούτοις σωεπεκτείνεσθαι· κἂν εἶλεῖ ἢ διαφθόρωσι τὰ ὁμοῦ ὁ μεῖζον, πᾶσι τούτοις χῶ καὶ ὁ μέσον σωεπεκτείνεσθαι· οὐ γὰρ πῆ μὲν ἢ κατὰ τὸ δὲ τὸν ὁμοῦ ὁ μεῖζον, ἡ ἀπόδειξις γίνεται· ἀλλὰ καὶ πάντων ἁπλῶς· οὐ γὰρ πῆ μὲν ἢ κατὰ τὸ ἴσον σδ. δύρου αἰ δύο ὀρθαί, πῆ δὲ κατὰ τὸ σκαληνοῦ, πῆ δὲ κατὰ τὸ ἰσοσκελοῦς ἀποδείκνυται· ἀλλὰ κατὰ τὸ τειῶνου ἁπλῶς· ἢ οὐχ ἧ ἄλλο τι· ἀλλ' ἧ γε τριῶνον· ὥστε καὶ ὁ μέσον, τοιοῦτον εἶναι δεῖ· ἢ τειῶνον, ὑπάρχον τῷ τριῶνῳ· καὶ καθόλου κατὰ τὸ τειῶνου τὰς δύο πρὰς ὀρθὰς, καὶ εἴδη τὸ τριῶνου ὑπάρχειν σδ. εἰόνα, καὶ κατὰ τούτων πάντων κατηγορεῖσθαι ἢ τειῶνόν ἐστιν· εἰ γὰρ μὴ ὁ μέσον, ἴσον τῷ πρώτῳ ἐστίν· ὡς ἐκείνῳ εἰς τὰ εἴδη πάντα τὰ ὑπ' ἐκεῖνο σωεπεκτείνεσθαι, οὐκ ἔσται καθόλου παντὶ τῷ ὑπ' ἐκεῖνο, ἐκείνου αἴτιον· εἰ δὲ ἔστιν, οὐδὲ ἐπίσημη οὐδὲ ἀπόδειξις καθόλου· γὰρ ἡ ἐπίσημη· καὶ ἡ τόδε τι ὁ σδ. κείμενον, κατ' αὐτὸ ὁ μεῖζον ὅλῳ τῆ μέσου σωάγουσα· οἷον τῆ τειῶνου ἢ τειῶνον, τὰς δύο ὀρθάς· τῆν φυτῶν ἢ φυτά· ἢ ἁπλῶς, ἢ τοιάδε· οἷον σδατὶ φυλλον, ὁ φυλλορροεῖν· ὥστε καὶ αἰτιῳ ὁ αἴτιον, πᾶσι ὁ αἰτιατόν· καὶ τοῖς ὑπ' ἐκεῖνο πᾶσιν, ἐ πίσης ἐκείνῳ ὑπάρξει· εἰ γὰρ ἐφεξῆς, δύο ὀρθαί· ἐφεξῆς· καὶ εἰ φυλλορροεῖ, πήγνυται ὁ ὀπός· καὶ ἐ πήγνυται, φυλλορροεῖ· σδ. μὴ ἐπὶ τῆν τυχόντων ὁ πήγνυσθαι· ἀλλ' ὡς ἐπὶ δένδρων· οὐ γὰρ εἰ καὶ ὁ σὺ τῷ ποτα μῷ ὑγρὸν πήγνυται, ὁ φυλλορροεῖ ἔσται· ἀλλ' εἰ ὁ σὺ τοῖς δένδροις· ἐπεὶ δὲ πρότερον μὲν, οὐ δέχεσθαι εἰρηται μὴ εἶναι ὁ αὐὸ πᾶσιν αἴτιον τῷ αὐτῷ· καὶ ὅρους παρεισάγεσθαι προσῆκέ τε οἷς ἔδοξε τεθεωρῆκέναι· ὡς ἐπὶ ζῴου καὶ ἀνθρώπου καὶ ἵππου· τῷ μὲν γὰρ ἀνθρώπῳ, τῷ ζῴου, ὁ λοιπὸν αἴτιον· τῷ δὲ ἵππῳ, ὁ ἄλογον· αὖθις δὲ εἰ πομεν ὅτι ὁ αὐὸ δεῖ εἶναι ὁ μέσον· δι' ὃ, καὶ ὁ μεῖζον, ὅλον τὶ εἶναι· καὶ ὁ ἔλαττον, ὡζεύτως· καὶ συμπαρεκτείνεσθαι μὲν ὁ μεῖζον καὶ ὑβισύεσθαι πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτό· ὁμοίως δ' ἔχειν καὶ ὁ μέσον· λόγον τὸ ὂν καὶ ὅρον τῆ μείζονος· καὶ αὐτῷ τε ὑβισάζον τῷ μείζονι, καὶ τοῖς ὑπ' ἐκεῖνο πᾶσιν· ἐπεὶ οὖν οὕτως εἰρηται· καὶ δοκεῖ ἐγὼ ἔχειν τὴν λόγων ἐνόητρον, ὁ αὐὸ δεῖ ζητητέον· εἰ ἐνδέχεται ποτε ἄλλο καὶ ἄλλο εἶναι αἴτιον τῆ αὐτῆ, πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτό· καὶ ποτε ἐνδέχεται καὶ ποτε οὔ· οὕτως γὰρ τὴν εἰρημένων λόγων ἐνόητρος ὁ οἰκείαν ἀπολαβὼν, οὐδεμίαν ἡμῖν παρέξει ἀμφιβολίαν ποιῶν· ἐ μὲν κατὰ τὸν ἀκείβη λόγον τῆς ἀπολειπτικῆς ἐπιστήμης ὁ λόγος προβαίνοι· ὡς καθαὼ τὸ ἀπόδειξιν γίνεσθαι αἰτίου λαμβανομένου, μὴ μόνον τῆ συμπεράσματος ἀλλὰ δὴ καὶ τῆ πράγματος, οὐκ ἐνδέχεται ὅλως ἄλλο

Causa. 1. Medii Causatum. 1. Maior extremitas

Quæstio pulchra

Sol.o

Num plures esse possint causæ & mediæ eiusdem rei sed non inesse eidem subiecto sed alij & alij

Si fieri potest ut alia & alia sint causæ eiusdem rei omnium quæ continet subiectum

Τοίνυν inceptiuum. bis

καὶ ἄλλο εἶναι τὸ αἴτιον. ἀλλ' ὁ δεύτερος κρατήσει τὴν λόγων. εἰ δὲ καθαυτὸ ἀλλὰ κατά τι σημεῖον ἢ συμβεβηκὸς ἡ λέξις γέγοιτο, οὐ δέχεται ἄλλο καὶ ἄλλο λαμβάνεσθαι αἴτιον. ὥσπερ τῆς τοῦ πυρὸς ὑπάρξεως ἑτέρῳ μὲν τέφραν. ἄλλῳ δὲ καπνὸν. καὶ τοῦ φυλλορροεῖν ἄλλῳ μὲν τῶν δένδρων, τῷ φύτισθαι. ἄλλῳ δὲ τὸ λευκαίνεσθαι. ἔστι γοῦν καὶ κατὰ συμβεβηκὸς θεωρεῖν, ἄλλο ἄλλῳ ὑπάρχειν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀποδεικτικὰ προβλήματα τὰ τοιαῦτα. εἰ δὲ καὶ ὅσα διήμεν, ὁμοίως ἕξει τῷ μείζονι. τουτέστιν εἰ μὲν τὸ μεῖζον ἄκρον ὡς γένος τινὸς κατηγορεῖται τὴν ὑπ' αὐτὸ, καὶ τὸ μέσον, ὡς γένος ἔσται κατὰ τοῦ αὐτοῦ. εἰ δὲ ὁμωνύμως κατὰ τὴν ὑπ' αὐτὸ λέγεται, καὶ τὸ μέσον ὁμοίως ἕξει. οἷον ἔστω πρόβλημα, τὸ διότι ὁ ἄνθρωπος ζῶον. ἐπὶ τί ἀνθρώπου ἢ ἀλόγου β τῷ γ πρὸς τὸ δ. ἔστω γοῦν καὶ τὰ γράμματα καὶ τὰ ἀριθμοῖς θεωρούμενα, ἄλλοτε ἕτερα, καὶ τὸ αὐτό. ἢ μὲν γὰρ τῶν ἑτέρων κατ' εἴδος, ἕτερον κατ' εἶδος. ἡ δὲ τῶν τῷ αὐτῷ γένει, κατὰ γένος ταυτόν. καὶ ὡς ἔχει τὸ α πρὸς τὸ β τῷ γ πρὸς τὸ δ. ἔστω γοῦν καὶ τὰ γράμματα καὶ τὰ ἀριθμοῖς θεωρούμενα, ἄλλοτε ἕτερα, καὶ τὸ αὐτό. ἢ μὲν γὰρ τῶν ἑτέρων κατ' εἶ

μὴ κατὰ τῶδε, ποτὲ δὲ κατὰ τοῦδε τῆ ὑπ' αὐτὸ ἐν τοῖς κατὰ τὰς ἐπιστήμας προβλήμασι τὸ μεῖζον ἄκρον παραλαμβάνεται. ἀλλὰ κατὰ πάντων ἁπλῶς. οἷον εἰ τὸ φυλλορροεῖν τῷ μεῖζον, οὐ ποτε μὲν κατὰ τῶδε τῆ φυλλορροεῖν πεφυκότων δένδρων, ποτὲ δὲ κατὰ τῶδε παραλαμβάνεται. ἀλλ' ἁπλῶς κατὰ παντὸς τοῦ τοιοῦδε δένδρου. κἂν εἴδη ᾖ τοῦ τοιοῦδε δένδρου διαφορα, καὶ κατὰ τούτων κατὰ πάλου λαμβάνεται, ἢ κατὰ τὸ δένδρον εἰ ὧδὶ πάντων δένδρων ὑπάρχει· ἢ κατὰ τὸ τοιάδε δένδρα. εἰ μὴ ὧδὶ πάντων ἀλλ' ἢ τῆ τοιῶνδε. οἷον τῆ φελατυφύλλων· ὥστε καὶ τὸ αἴτιον. οὐκ ἐν μορίοις ληφθήσεται. ἀλλὰ κατὰ τὸ ὅλου καὶ ὡς πᾶσιν αρμόσι κατὰ ὧν τὸ μεῖζον καὶ αἴτιαν τὸ ὅλῳ μεῖζον. ἴσως αρα ἔσται τὸ μέσον καὶ αἴτιον, τῷ αἰτιατῷ τε καὶ μείζονι· ὡς αὐτὸς ἔφην πρὸς αὐτὸ· ἄλλως γαρ οὐκ ὑπάρξει πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτό· οὐδ' ἔσται κατὰ τὸ ὅλου· οὐδ' ἐπιστημονικὸς αἴτιος.

Causam & causatú ad æquari & conuerti inter se.

frondi perdas esse arbores propter cõpressionem humidi

Lauro. oliuæ & huius modi arbori nõ decidere frondes q̃a humidum illoru pmque est & nõ facile cõstringitur.

ΟΙΟΝ διότι τὸ δένδρα φυλλορροεῖ. εἰ δὴ διὰ τὴν ὑγροῦ. ἔστε φυλλορροεῖ δένδρα, δεῖ ὑπάρχειν τὴν ὑγροῦ· ἔστε τὴν ὑπάρχει μὴ ὁτωοῦ ἀλλὰ δένδρω φυλλορροεῖν.

Conjecturalis syllogism & demonstratio nõ primo modo sed secundo gradu & ueluti nothan

ὁρᾶς δὲ ὅτι καὶ τὴν τῶν ἀδιαιρέτων καὶ αὐτιστρέφειν πρὸς ἄλληλα τὸ αἴτιαν καὶ τὸ αἴτιον. εἰ γαρ τῷ φυλλορροεῖν τὸ δένδρα φησὶν αἰτίαν ἀποδίδοται ἡ πῆξις τῷ ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ· ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑπάρχοντος θατέρου, ὑπάρχειν καὶ θάτερον. καὶ θάτερον, θάτερον· τῷ φυλλορρεῖν δένδρον, πλὴν πῆξιν· καὶ τῆς πήξεως, τὸ φυλλορροεῖν· τὸ δὲ μὴ ὁτωοῦν ἀλλὰ δένδρω, εἴρηκε διὰ τὴν ἀκρίβειαν. οὐ γαρ τῷ τυχόντι ὑπάρχουσης πήξεως, τὸ φυλλορρεῖν ὑπάρχει· ἀλλὰ τῷ δένδρῳ, καὶ τούτῳ, οὐ τῷ τυχόντι. ὥστε καὶ μὴ ὑπάρχοντος θατέρου ὁτουοῦν, οὐδὲ θάτερον· καὶ τῆ δένδρων γαρ οὐκ ὑπάρχει πῆξις τῷ ὑγροῦ, οὐδὲ τὸ φυλλορρεῖν· καὶ οἷς οὐχὶ τὸ φυλλορρεῖν· οὐ δὲ πῆξις· ἐλαία γαρ καὶ δάφνη, καὶ τοῖς τοιούτοις ἐπεὶ μὴ θάτερον, οὐδὲ θάτερον· καὶ αὐάπαλιν· τὸ γαρ ἐν τούτοις ὑγρὸν ἐπεὶ ὀλίγῳ πῶς εἶναι οὐ τελέως πήγνυται, οὐδὲ φυλλορροῦσι· καὶ ἐπεὶ μὴ δέδρα, οὐδὲ κένον· ἐστὶν γὰρ κένον μὲν, ὡς ἠγούμενόν τε καὶ αἴτιον· δέδρα δὲ, ὡς αἰτιατὸν καὶ ἑπόμενον· καὶ ἀπὸ ἐκείνου μὲν ὁ λόγος, ἀπὸ δὲ ληξις· ἀφ' ἧς δὲ τούτου, τετμημενῶς συλλογισμός· καὶ οὐ πρώτως ἀλλὰ διὰ δυοῖν πρώτως ἀποδείξεις· καὶ ὅλως αρχὰ ἔχει ἡ προτάσεως ἀπάντησις.

ΠΡΟΤΕΡΟΝ δὲ ἐνδέχεται μὴ τὸ αὐτὸ αἴτιον εἶναι τῷ αὐτῷ πάσιν· ἀλλ' ἕτερον, ἢ οὔ. ἐπεὶ οὐκοῦν ἐν τοῖς πράγμασιν φαίνεται καθὰ πρότερον εἴρηται τὸ αὐτὸ διὰ μέσου ἄλλου ἢ ἄλλου κατὰ ἄλλου σωμαχόμενον· αὐτὸ δεῖον ζητεῖν· εἰ καὶ διὰ δέχεται ἐν τοῖς ἐπιστήμαις γίνεσθαι. τοῦτό ἐστι εἰ κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον προβαίνει τῆς ἀποδείξεως, τὸ τοιοῦτον πότερον οὕτω φησὶν ἐνδέχεται μὴ τὸ αὐτὸ· ἀλλὰ καὶ ἄλλο μέσον αἴτιον εἶναι τοῦ αὐτοῦ αἰτιατοῦ τε καὶ μείζονος τοῖς ὑπὸ τὸ μεῖζον πᾶσιν· ἀλλ' ἕτερον μὲν τούτῳ ἕτερον δ' ἑτέρῳ. ὡς ὧδὶ τοῦ ζώου· ἐλέγετο. τῆ μὲν διὰ μέσου τοῦ λογικοῦ, κατὰ τοῦ ἀνθρώπου πρᾶγμονομούσῃ· τῆ δὲ διὰ μέσου τοῦ λογικοῦ, κατὰ τοῦ ἵππου ἢ κυνὸς ἢ τινὸς ἄλλου τῆ τοιούτου, ἢ οὗ· ὅταν μὲν οὕτω δέχεσθαι γίνεσθαι κατὰ τὸν ἀπλῶς συλλογισμὸν, εἴρηται. καὶ ἀληθές ἐστιν· ὅτι δὲ οὐκ ἔστι κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον τῆς ἀποδείξεως, δεῖκνυσιν.

ΗΝΕΙ μὲν καθαυτὸ ἀποδέλειπται καὶ μὴ κατὰ σημεῖον ἢ συμβεβηκὸς, οὐκ ἴδιόν τε ὁ γαρ λόγος τοῦ ἄκρου, τὸ μέσον ἐστίν.

ποκείνεται πρὸς πίστευσιν ὡς ἡ μὲν κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον προσέβηκεν ἡ ἀπόδειξις. ἀλλ' οὐ τετμημενῶς τίς συλλογισμὸς γέγονεν ἐκ τῶν ὑστέρων λειπόντων τὸ πρότερον. ἢ συμβεβηκός τι μέσον παρείληπται, οὐκ ἴδιόν τε ὄντος γενέσθαι, ἵνα πολλοί τε ὦσι μέσοι καὶ πολλὰ συμπεράσματα σωάγηται, κατὰ διαφόρων ἐλαττόνων πεφυκότος τοῦ μείζονος, ἀλλ' εἷς τε ᾖ ἀσύγκυκλος, ὁ μέσος· καὶ εἷς ἐλάττων ὡς πρὸς ὁ μείζων, καὶ οὐ ἀεὶ τὸ σωαγόμενον συμπεράσμα. τοῦτο δὲ αἴτιον, ὅτι τὸ μέσον, λόγος ἐστὶ τοῦ ἄκρου. ὁ δὲ λόγος ἑνὸς ἑνός ἐστι καὶ ἑαυτός· εἰ δὲ μὴ καθαυτὸ ἡ ἀποδείξεις γέγονεν ἀλλὰ κατὰ σημεῖον ἢ συμβεβηκὸς, οὐδέχεται καὶ διαφόρους μέσους λαβεῖν, καὶ διαφόρους ἐλάττονος. κἂν τοιοῦτον σωαγαγεῖν καὶ διαφορα συμπεράσματα. κατὰ σημεῖον μὲν, εἴ τις πῦρ ὑπάρξαι τετμήρεται, ὅτι τέφρα· ἢ ὑπάρχειν, ὅτι καπνός· τάττε γαρ μέσα, διαφορα· τέφρα τε καὶ καπνός. καὶ τὸ σωαγόμενον, διαφόρως σωάγεται. τὸ μὲν γαρ ὑπάρξαι τόδὶ ὑπάρχειν. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, ὡς εἰ διὰ μὲν τοῦ θαλατυωνύχου, κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶον διὰ δὲ τοῦ μονωνύχου, κατὰ τοῦ ἵππου σωάξομεν· ἢ διὰ τοῦ γελαστικοῦ, κατὰ τοῦ ἀνθρώπου· διὰ δὲ τοῦ χρεμετιστικοῦ, κατὰ τοῦ ἵππου· ἀλλὰ πῶς διὰ τοῦ λογικοῦ καὶ ἀλόγου, κατὰ διαφόρων τὸ ζῶον σωάγεται. ἢ οὐδὲ ταὐτὸ οὐσία τῷ ζῴῳ τὸ λογικὸν ζῶον· ἐ καθαυτὸ τῆς ὁρᾶ, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον τοῦ καθαυτὸ, ἀλλὰ κατὰ τὸν ὅλου τρόπον· ὡς γρυποτης καὶ σιμότης ῥινί· καὶ ὡς ἀριθμῷ, τὸ ἀδιαίρετον καὶ τὸ αὐτίον. ὡς οὖ δέχεται τῷ ζῴῳ τούτων ἑκάτερον καὶ ὑπάρχειν ᾗ μὴ ὑπάρχειν· ὃ ἀδὲ τοῦ συμβεβηκότος λεγόμενον ἀποδέδοται. ὥστ' οὐδὲ ἀπόδειξις, οὐ διὰ μέσον τοιοῦτον παραλαμβάνεται.

ΕΣΤΙ δὲ καὶ οὗ αἴτιον μὴ ᾧ σκοπεῖν κατὰ συμβεβηκός. οὐ μὴν δοκεῖ προβλήματα εἶναι. εἰ δὲ

ἑαυτὸς. pro ὁ αὐτὸς
.i. idẽ. notandũ misi sit menda.

Non esse substantialia animali rationale & irrationale. nota

μὴ, ὁμοίως ἕξει τὸ μέσον. εἰ μὲν ὁ μώνυμα, ὁ μώνυμον τὸ μέσον. εἰ δ' ὡς γένη, ὁμοίως ἕξει.

Ε ἴ κατὰ ὧδὶ τῆ ἀπολειπτικῶν φησι προβλημάτων καθαυτό τε ὁ μείζων τῷ ἐλάττονι ὑπάρχει καὶ ὁ μέσος, λόγος τοῦ μείζονος, ἀλλ' ἔστι τινὰ προβλήματα οὐ οἷς δεῖ κατανοεῖν καὶ τὸ, οὗ αἴτιον τὸ μέσον. τουτέστι τὸ μεῖζον ἄκρον. καὶ τὸ, ᾧ αἴτιον τὸ μέσον δεῖ, τοῦ μείζονος. τουτέστι τὸ ἐλάττον. κατὰ συμβεβηκὸς ἀλλήλοις σωάγεται. ἀλλ' οὐ δοκεῖ τὰ τοιαῦτα προβλήματα εἶναι. εἰ δὲ μὴ δοκεῖ, τῶν ἄν ὑπείπειν εἰ δὲ δοκεῖ. ὁμοίως ἕξει καὶ ὁ μέσος ὡς ἔχει ὁ μείζων πρὸς τὸν ἐλάττονα. εἰ μὲν ὡς γένος ἂν τὸ ἐλάττονος, οὕτως οὐκ ἔστι καθαυτό, καὶ ὁ μέσος ὡς γένος δεῖ. εἰ δ' ὁ μώνυμος φανὴ, καὶ ὁ μέσος ὡσαύτως.

ἀλλὰ ῥητέον ἐπὶ σαφέστερον. ὅταν δρωτωμένου τὸ διότι, μὴ κυρίως αἴτιον ἀποδοίη τίς ἀλλά τι τῶ καθαυτὸ συμβεβηκὸς, οὐ δοκεῖ τὰ τοιαῦτα, προβλήματα εἶναι ἀποδεικτά· τότε γαρ ἀποδεικνυν ὁ προβλημα γίνεται, ὅταν ὁ λόγος τοῦ μείζονος, μέσος παραλαμβάνηται· καὶ τὸ συμβεβηκὸς δὲ τὸ τοιαῦτα λέγει, ὡς μὴ καθαυτὸ τῆς αἰτίας ἀποδίδωσιν. οἷον εἴ τις φαίη διότι ἡ σελήνη ἐκλείπει, ὅτι ἀσκιος· οὐ παν σελήνῳ δεῖ. δῆλον γὰρ, οὐ λόγος τοῦ ἐκλείπειν δεῖ. ἀλλά τι συμβεβηκός. οὐδὲ αἴτιον· ἀλλὰ σημεῖον τι καὶ παρακολούθημα. ἢ ὅτι διότι ἡ σελήνη φυλορροεῖ, ὅτι λύκη δεῖ. οὐ γαρ ὁ λύκην, λόγος δεῖ τοῦ φυλορροεῖν· οὐδέ τι τῶν τοιούτων οὐδὲν εἰ δὲ καὶ δόξει φησὶ τὰ τοιαῦτα, εἶναι προβλήματα, ὁμοίως ἕξει τὸ μέσον τοῖς ἄκροις· εἰ μὲν ὁ μώνυμον μον (τουτέστι καθ' ὁ μώνυμα μίαν ἀλλήλοις ζωόντα) ὁ μώνυμον καὶ τὸ μέσον· εἰ δ' ὡς γένος· τουτέστι κατὰ γνικὴν οὐσίαν κοινωνοῦντα, γένος ἔσται καὶ τὸ μέσον, τῶ ἐλάττονος· οὐ γαρ ἔσται πάντως ἀμφω γένη πρὸς ἄλληλα τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἐλάττον· δεῖ δὲ λέγει, ὡς πρὸς τὸ εἰρηνικὸν ἀνὴρ λόγιν ἀποτεινάμενος· οὗ ᾧ ἔλεγε διαφόρως εἶναι μέσους ἄλλῳ ἐλάττονι ὄν αὐτὸν συναγοντας μείζονα.

ΟΙΟΝ διότι καὶ αἱ ἀλλαξ ἀνάλογα· ἄλλο γαρ αἴτιον, οὐ γραμμαῖς καὶ ἀριθμοῖς καὶ τὸ αὐτό γε ἢ μὲν γραμμαὶ, ἄλλο· ἢ δ' ἔχουσι σχῆσιν τοιανδὶ, τὸ αὐτό· οὕτως ὧδὶ πάντων.

Τ οὗτο τῶ, ὡς γένος δεῖ παράδειγμα. γνικῶς γὰρ οὐ διαφορεῖς κατ' εἴδος δεῖ θεωρούμενον. οὐ τε γραμμαῖς, καὶ οὐ ἀριθμοῖς, τὸ, ἐαὐ τέσσαρ' ἄπλα ἀνάλογα ᾖ, πρῶτον πρὸς δεύτερον· καὶ τρίτον πρὸς τέταρτον, καὶ ἀνάλλαξ ἀνάλογον. ὡς πρῶτον πρὸς τρίτον, οὕτω δεύτερον πρὸς τέταρτον. τοίνυν τὸ, ἀνάλλαξ ἀνάλογον, τὸ μεῖζόν δεῖ. τὸ δ' ἐλάττον γραμμαὶ ἢ ἀριθμοί· τὸ δὲ μέσον, διὰ δύρεϊν· ἔστι δὲ τὸ ἴσως πολλαπλάσιον· ὡς οἷον τὸ, ἀνάλλαξ ἀνάλογον, γένος οἷον διαφορεῖς κατ' εἴδος ὑπάρχον γραμμαῖς τε καὶ ἀριθμοῖς, οὕτω καὶ τὸ, ἰσάκις πολλαπλάσιον· δῆλον τοιαρούν, ἄλλο τί δεῖ, καὶ τὸ αὐτό· ἢ μὲν γραμμαὶ ᾗ ἀριθμοὶ ἄλλο καὶ ἄλλο· ἢ δὲ ἰσάκις πολλαπλάσιον, τὸ αὐτό. δῆλον γαρ δεῖ τὸ, ἢ δ' ἔχον σῶξεσιν τοιανδὶ· τουτέστι ἢ οὕτως ὑπρέχον. ἤγουν ἰσάκις· ποιότης γαρ ὑπροχῆς δεῖ, τὸ ἰσάκις πολλαπλασιάζεσθαι. ἔστι γαρ καὶ ἀνισάκις τὰς ὑπροχὰς γίνεσθαι. τὸ δὲ ἰσάκις δεῖν, ὅταν αἱ ὑπεροχαὶ τῆ πολλότων πρὸς τῶν ἔλαττόνους, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον γίνωνται· ὡς πρῶτ' ὁ ἢ πρὸς τὸ δ'. καὶ ὁ ιβ πρὸς τὸν ε. καὶ ἀνάλλαξ· ὡς ὁ ἢ πρὸς τὸν ιβ, οὕτως ὁ δ' πρὸς τὸν ε. ἡ μὲν ὑπεροχὴ γαρ ὁ λόγος οὐ ἀμφοτέρους· ὡς πρότερος, διαφορος· ἀλλὰ γαρ λόγος δεῖ, λόγος τῶ ἡγουμένου ὡς ἡγουμένου πρὸς τὸν ἡγούμενον ὡς ἑπόμενον· καὶ τῶ ἑπομένου ὡς ἡγουμένου, πρὸς τὸν ἑπόμενον ὡς ἑπόμενον. διότι ἐαὐ ἀριθμοὶ τέσσαρ' ἀνάλογον ὦσι, καὶ ἀνάλλαξ ἀνάλογον δεῖ, διότι ἰσάκις εἰσὶ πολλαπλάσια. ὁ ᾶ πρὸς τὸν ς'. καὶ ὁ γ' πρὸς τὸν δ'. ἢ ἰσάκις ἐπιμόριοι, ἢ τινὰ ἄλλον λόγον. διότι γαρ ἰσάκις εἰσὶν ὑπρέχοντες τῆ πολλότων οἱ πρότεροι, διαφορος· καὶ ἀνάλλαξ ἀνάλογόν δεῖν. ἔστι τοίνυν καὶ τὸ μέσον, ὡς γένος. τὸ γαρ ἰσάκις πολλαπλάσιον, ἐπί τε ἀριθμῶν καὶ μεγεθῶν δεῖν. ἀ ὁμογενῆ ὄντα, κατ' εἴδος ἀλλήλων διαιρωῶσαι· οὕτω καὶ ἐφ' ὧν ἐλέγομεν πρότερον. τὸ λογικὸν ζῶον καὶ τὸ ἄλογον ζῶον· δι' ὧν μέσων, τὸ ἀπλῶς ζῶον κατὰ τῶ ἀνθρώπου καὶ κατὰ τῶ ἵππου σωήγετο. τὸ γὰρ λογικὸν ζῶον, γένος τῶ ἀνθρώπου. ἐπεὶ καὶ τὸ μεῖζον ὅπῳ ᾗ τὸ ζῶον· καὶ τὸ ἄλογον, τῶ ἵππου ὡσαύτως. τὸ δὲ οὕτως ὡδὶ πάντων, δῆλον ὅτι ὡς πῳ ὡδὶ τούτων, γένους ὄντος τῶ μείζονος, γένος καὶ τὸ μεῖζον δεῖ, οὕτως ὡδὶ πάντων.

» ΤΟΥ δ' ὅμοιον εἶναι χρῶμα χρώματι καὶ σχῆμα σχήματι ἄλλο ἄλλῳ. ὁ μώνυμον γαρ τὸ ὅμοιον
» ὡδὶ τούτων, οἷα μὲν γαρ ἴσως τὸ ἀνάλογον ἔχειν τὰς πλευρὰς καὶ ἴσας τὰς γωνίας. ὡδὶ δὲ χρώ-
» μάτων· τὸ πῶ αἰσθήσιν μίαν εἶναι ἢ τί ἄλλο τοιοῦτον.

Σ αφηνίσας ἤδη δῆλα τῶ παραλείγματος τὸ, εἰ ὡς γένος τὸ μεῖζον ᾗ τὸ μεῖζον ὡς γένος ὑπάρχει, ποιεῖ τὸ αὐτὸ, ὡδὶ τῶ, εἰ ὁ μώνυμον τὸ μεῖζον, καὶ τὸ μεῖζον ὁμοίως. καὶ ἔστι δῆλον τὸ ὅμοιον. τὸ γαρ ὅμοιον, καὶ οὐ σχήματι ὑπάρχει καὶ οὐ χρώμασιν· ἀλλ' οὐκ ἔξει λόγον οἷα τὸ ὅμοιον, ὡς οὐ ἀμφοτέροις αὐξάσει τοῖς γένεσιν· ὡς ἐκεῖ τὸ οὐκαλλαξ ἀνάλογον. ὁ γαρ λόγος τούτου, ὁ αὐτὸς· κἂν ὡδὶ μεγεθῶν ληφθῆ κἂν ἐπ' ἀριθμῶν, κἂν ἐπ' ἄλλων ὧν τινωνοῦν. τῶ δὲ ὁμοίου, οὐχί· ἄλλο γαρ ὅμοιον τὸ ἐν σχήμασι καὶ ἄλλο τὸ οὐ χρώμασι. διαφορος· καὶ οὗτός φησιν· ὅτι τῶ δὲ λέγεσθαι ὅμοιον ἢ χρῶμα χρώματι καὶ σχῆμα σχήματι ἄλλο δεῖ καὶ ἄλλο σημαινόμενον οὐ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ἐπὶ κειμένῳ. ἄλλο γὰρ οὐ τῷ γένει τῶ

πρὸ λόγων ὑπολόγους

ὑπομόριοι

Non esse ueras demõstrationes ubi nõ reperitur uera causa rei propositæ sed accidens aliquod.

σημαινόμενον τῶ ὁμοίου, καὶ ἄλλο ὃ τῷ γένει τῆ χρώματος. καὶ οὐκέτι ἓν αὐτὸν ἀποδοῦναι λόγον ὃς ἐφαρμόσει ὃ ἀμφοτέροις τοῖς ὁμοίοις. ὥστε ὁ μάνυμον ἂν εἴη τούτων ἓ ὅμοιον. ἔστι μὲν γὰρ τὴν σχημάτων ἡ ὁμοιότης ὅτι, ὅταν ἀνάλογον ἒν τὴν πλευρῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὴν γωνιῶν ἰσότης τὰ τῆ σχήματος, πρὸς τόδε. ἔστι δὲ τὴν χρωμάτων ὁμοιότης ὅτι, ὃ κατὰ μᾶς αἰσθήσεως κείσεται προσδηκε δὲ ἐκεῖ μέν, ὃ, ἴσως. οὐ ταὐτὰ δέ, ὃ, ἡ τί ἄλλο. ὅτι οὐ προσκειτο νῦν τοῦτ' ἔστι τούτων ἀκριβολογεῖσθαι. ἐπεὶ οὖν ὃ μᾶλλον, οὐ τούτῳ ὁ μάνυμον μᾶλλον. ἔστις δρῶ πόμενος διότι ὅμοιον χρῶμα χρώματι καὶ σχῆμα σχήματι ἀσφαλείνοτο, ἢ οὐκ ἔξει λόγον ὃν ὡς μέζον καὶ ἄπτον ἀποδώσει, ἢ ἕξει, ὁ μάνυμος ἔσται φωνὴ ὃ ἀποδιδόμενον. ὡς εἶναι οὖθα μᾶλλον γένος ὃ μεῖζον, ὃ μέσον οὐκ οὖτε καὶ οὐ. οὐκ οὖ μᾶλλον, τῷ εἶδει. οὐ δὲ αὖθις, τῷ γένει. οὖθα δὲ ὁ μάνυμον μὲν ὃ μεῖζον, πάντως οὐκ οὖ ὃ μέσον.

ΤΑ δὲ κατὰ ἀναλογίαν τὰ αὐτὰ, καὶ ὃ γένος ἔξει κατὰ ἀναλογίαν.

ΤΩΝ κατηγορουμένων πᾶσι ὅτι κατὰ ἀναλογίαν τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχοντα. ὡς πρὸς ἄνθρωπῳ καὶ ἵππῳ καὶ ἰχθύϊ καὶ σηπία, ὃ μὴ λυπίζεσθαι. τὰ δὴ τοιαῦτα, κατὰ ἀναλογίαν ἔξει καὶ ὃ μέσον. κατὰ πόλου μὲν οὖν λαμβανόμενα, καὶ κατὰ πόλου ἔξει τὰ μέσου πλὴ ἀπόδοσιν. κατὰ μόρος δὲ, καὶ ὃ μέσον ἔξει κατὰ μόρος. οἷον διότι τὰ μὴ λυγιζόμενα τὴν ζώων, ἃ λυπίζεται. διότι δρέπσματα ἔχει. κατὰ μόρος δὲ, διότι ἄνθρωπος καὶ ἵππος ἢ τὰ τοιαῦτα οὐ λυπίζεται. διότι ὀστᾶ ἔχει. διότι ἰχθύς. διότι ἀκανθώδης ἔχει. διότι σηπία. διότι σηπίον ἔχει. ταῦτα δὴ πάντα, ἀνάλογον. ὃ αὖ ὃ μὴ λυπίζεσθαι, οὐ γένει οὐκ εἶδει ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν. καὶ ὃ αἴτιον τούτου, ἀνάλογον. φῶλος τοίνυν ὃ μεῖζον καὶ καθ' αὖ ὑπάρχει τῷ ἐλάττονι, ἢ κατὰ συμβεβηκός. καὶ ὃ καθ' αὖ, ἢ προσεχὲς ἢ πόρρω. καὶ ὃ κατὰ συμβεβηκός, ἢ κατὰ πάθος ἢ κατὰ ἀναλογίαν. εἰ μὲν οὖν καθ' αὖ καὶ προσεχῶς, καὶ ὃ αἴτιον ἔξει τοιοῦτον. λόγον ὃν τῶ μείζονος καὶ αὐτισχέφου πρὸς αὐτό. καὶ οὐδέποτε ἄλλο καὶ ἄλλο ἀλλ' ἀεὶ ὃ αὐτό. διότι ἡ σελήνη ἐκλείπει. ὅτι ἡ γῆ ὃ μέσῳ. οὐδέποτε γὰρ ἄλλο ἔσαι ὃ αἴτιον. ὃ γὰρ εἶναι πῶ σελλίῳ ὃ μέσῳ, οὐ τῆς αὐτῆς αἴτιον ἐκλείψεως ἀλλ' ἑτέρας. καὶ ἔσται ἴσως ἔδεσ τῶ ὁ μανύμου παράλειγμα. ὁ μανύμως γὰρ ἡ ἔκλειψις καὶ οὐ ἡλίῳ ἢ οὐ σελλίῳ. διὸ ἢ ὃ μέσον τούτοις, ὁ μάνυμον. ἡ αὐτιφραξις. ἄλλο γὰρ ἔσται λόγος ἐκλείψεως σελήνης. ἄλλος ἡλίσ. ἐκεῖ μὲν γὰρ ὃ, γῆν ἐν μέσῳ γίνεσθαι αὐτῆς τε καὶ ἡλίου. ἐντοῦθα δέ, ὃ σελλίῳ γίνεσθαι μέσον ἡλίου τε καὶ ἡμετέρων ὄψεων. εἰ δὲ καθεαυ ὃ μᾶλλον, ὃ μεῖζον τῷ ἐλάττονι. οὐ προσεχὲς δέ, οὐδέχεται τελείω εἶναι τὰ μέσα. ὡς πρὸ ὃ ζῶον οὐ προσεχὲς ὂν ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ, ὃ λογικὸν ἔξει αἴτιον, καὶ ὃ ἄλογον. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ κατὰ συμβεβηκός. διότι βοῦς καὶ κριὸς καὶ χίμαιρος, ἑλίνον ἔχει. διότι κέρατα ἔχει. καὶ διότι μονάδοντά δέστι συμβεβηκὸς δὲ φαμεν οὐ ταὐτὰ, ὃ ἀχώριστον καὶ κατὰ πόλου ἐπόμενον. καὶ ἔδεσ μὲν κατὰ πάθος, ἔδεσ δὲ, κατὰ χώσιν δέστι ὃ κατὰ ἀναλογίαν ἀπολουθεῖ οὐ πάντα εἰρηται. ὁ μοί τοι ἀριστοτέλης οὐ ταὐτὰ. ὃ προσεχὲς καθεαυ ὃ μόνον, ὡνόμασε καθεαυτό. τὰ δ' ἄλλα, κατὰ συμβεβηκός. ἢ ἴσως ὃ, εἰ δὲ μή, οὐ πρὸς ὃ προσεχὲς ὃ οὐ μιλώ. ἀλλὰ πρὸς ὃ αὐωτρόω ὃ, ὁ γὰρ λόγος τῆ ἄκρου.

ΕΧΕΙ δ' οὕτως ὃ παρακολουθεῖν ἀλλήλοις ὃ αἴτιον καὶ οὗ αἴτιον καὶ ᾧ αἴτιον. καὶ ἕκαστον μὲν λαμβανόντι ὃ, οὗ αἴτιον, εὐθὺ πλέον.

ὡς δ' αὖ, εἴπομεν ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις τὸν τρεῖς ὅρους τῆ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ. ἤγουν ἓν μέζον δὴ καὶ αἰτιός δέστι, καὶ ὃ μείζονος δέστιν αἴτιον ὃ μέσον καὶ ἓν ἐλάττω. ᾧ δὴ αἴτιον τῆ κατηγορουμένῳ ἤτοι τῆ μείζονος, ὃ μέσον δέστι. ἐπεὶ γὰρ πῶς μὲν λαμβανόμενα, αὐτακολουθεῖ ταῦτα ἀλλήλοις, ὡς ὑβισάζοντα. πῶς δ' αὖ δῆς, λέπεται ὃ ἐλάττων, τῆ μέσου τε καὶ τῆ μείζονος. καὶ τοῦθεν ἔργεται τῷ λειπομένῳ ἢ πρὸς τοὺ ἐπόρρεχοντος ὅρους αὐτακολουθησις, διὰ μὴ δεῖσθαι παρεκλιπεῖν. ἀλλ' εἰπεῖν πότε τούτων ἐκάστοτον γίνεται. ἐπεὶ γὰρ καὶ ὃ ἐλάττων ἄκρον, καθόλου δέστι. ὡς πρὸ καὶ ὃ μεῖζον καὶ ὃ μέσον αὐτόγε μὲν καθεαυτὸν λαμβάνεις τὰ ὑπ' αὐτὸ λήψεσθαι τῶν δύο τῆ μέσου τε λέτω, καὶ τῆ μείζονος. εἰ δὲ πάντα ὁμοῦ, ὑβισάσει αὐτῶν καὶ αὐτακολουθήσει, ὡς ὑβισάζωσοῖ ἔτω μεῖζον ἄκρον, ὃ εἶναι τὰς ἔξω γωνίασ τέτταρσιν ὀρθαῖς ἴσας ἐπ' ἐλάττον τε δέστι, καὶ αὐτακολουθεῖν οὐ δυνήσεται. εἰ δ' ὁμοῦ καὶ τὰ τετρώνου καὶ τετράτωνου, ὑβισάζοσί τε ἀλλήλοις οἱ ὅροι, καὶ αὐτισχέφουσι. τί δέ δέστι ὃ φαμὲν. ὅτι τέτταρσιν ὀρθαῖς ἴσας τὰς ἔξω γωνίασ, ἐπὶ μὲν τῆ τετρώνου, ἐπεὶ προεκβαλλομένης μιᾶς πλευρᾶς, ἡ ἐκτὸς γωνία τῆ ἐγκτὸς γωνίασ τῆ τριγώνου, δυσὶ ταῖς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον ἴσα δέστι καὶ αὖ, δις τῆ τριγώνου αἱ ἓξ γωνίαι, δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν. ἐπὶ δὲ τῆ τετράτωνου τὰς τρεῖς προεκβάλλης πλευρᾶς, ἑκάστη τὴν ἐκτὸς γωνίαν, δυσὶ ταῖς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον ἴσῃ δέστι. ὡς τὰ αἱ ἐκτὸς γωνίαι, δι πλασίους τὴν ἐντὸς ἔσονται. καὶ ἐπεὶ αἱ ἐντὸς τῆ τριγώνου γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσίν, αἱ ἐκτὸς αὖθις, τέτταρσιν ὀρθαῖς ἴσαι ἔσονται. ἐπὶ δὲ τῆ τετρώνου. ἐπεὶ ὃ τετράτωνον ἰσόπλευρόν τε δέστι καὶ ὀρθογώνιον. ἐκβαλλομένης ἑκάστης πλευρᾶς, δύο ὀρθαὶ ἐφεξῆς ἔσονται καθ' ἑκάστην ἐκβολήν. ὡς εἶναι πάσας τὰς ὀρθὰς γωνίασ, ὀκτώ. αἱ δὲ μὲν, τέτταρασ. ἐντὸς δὲ τέτταρασ,

λυγίζεσθαι

ῥάσματα

Quot modis maior extremitas misit minori

Animal non est continuum hominis & equo sed rationale & irrationale habet causam per quam inest homini & equo

Accidens dicimus hic inseparabile & universaliter sequens

τέτταρασ, ὑβισάσει δὴ καὶ ὃ μέζος τοῖς ἄκροις ὑβ ἀνάγκης. λόγος γοὺρ δέστιν ὡς καὶ πρόσθεν ἔρηται, τῆ πρώτου ἄκρου. διαδέδεσ δὴ καὶ δι' ὁρισμοῦ τοῖς ἐπισήμασ γινομένασ δυείσημοις ἔστω δὴ καὶ παράλειγμα σὺ αργύτερον, δι' οὗ ὃ ἑρμηνεύον τοῦδε τὴν ὅρων ἐπιγνωσόμεθα καθαρώτερον. ὃ γὰρ φυλλορροεῖν, ἀμπέλῳ μὲν ἀκολουθοῦσ, ὑπάρχει. καὶ συνῆ ὁμοίως. καὶ ἐνώπιον τὴν φυλλορροεῖν πεφυκότων δένδρων. πρὸς πάντα δὲ ὁμοῦ λαμβανόμενον, οὐχ ὑπάρχει ἀλλ' ὑβισάζει ὡς αὐτὸς καὶ ὃ μέζον. δεῖσ δέστι, ὃ πήγνυσθαι ἓν ὁπόν. τοῖς γὰρ πλατυφύλλοις πᾶσι πήγνυται ὁ ὁπός. καὶ οἷς πήγνυται ὁ ὁπός, πάντα πλατύφυλλα. τὰ δὲ φυλλορροοῦντα πάντα πλατύφυλλά δέστι, καὶ τὰ πλατύφυλλα πάντα φυλλορροεῖ. ὅταν οὖν τι κατηγορῆται λάβης, τέσσαρσι ὅροι ἔσονται. δύο μέζοι καὶ δύο ἄκροι. οἷον εἰ συκῆ λάβοις, ἢ συκῆ πλατύφυλλος. ᾧ πλατυφύλλῳ, πήγνυται ὁ ὁπός. ᾧ πήγνυται ὁ ὁπός, δεῖσ φυλλορροεῖ. ἡ συκῆ ἄρα φυλλορροεῖ. τούτων δὲ δύο μέσων, ὁ μὲν τῷ ἐλάττονι δέστιν. ὃ δὲ τῷ μείζονι προσεχής. εἰ λάβοις οὖν ἓν πρῶτον μέσον ὃς τῷ μείζονι προσεχὴς δέστι, λόγος ἔστιν αὐτῷ. ὃ γὰρ πήγνυσθαι ἓν ὁπόν, λόγος δέστι τῆ φυλλορροεῖν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἓ φυλλορροεῖν δέστιν, ἢ ὃ πήγνυσθαι ἓν σὺ τῆ συωάζει τῆ σπέρματος ὁπόν. ὡς γὰρ τῆς σελλιωακῆς ἐκλείψεως λόγος δέστιν ἡ τῆς γῆς αὐτιφραξις, οὕτως καὶ τῆ φυλλορροεῖν, ὃ πήγνυσθαι ἓν ὁπόν. σπέρμα δὲ λέτω, ὃ ἔσχατον μέσον τῆ ὀχάνου ὑβ οὗ ὃ φύλλον ἀναδίδοται πλὴ αὐχμίν. σπέρμα δὲ δεῖσ ὀνόμασεν, διότι καὶ δυνάμει σὺ αὐτῷ καὶ σπερματικῶς πλὴ αὐχμίν, ὃ φύλλον ἅπαν ἔχεται καὶ πρὸ τῆ φυῆναι. καὶ ἄλλως δὲ τὰ ἐμφυλλιζόμενα τὴν δένδρων σωζεται μονοῦ τῆ ὁμματος ὑβ οὗ βλάσῃ μέλλει ἀναδίδοσθαι ἢ σὺ τὸ μέσον εἰς ἕτερον δένδρον ὑβ οὗ ἴσον ἕτερον τοιοῦτον ἀποτέτμηται, ὁμοίως ἐκφύεται τῷ, ὑβ οὗ ὃ σὺ τὸ μέσον ἀποτέτμηται. ἢ καιρὸν φρᾶσι δέστι δὴ κἀκεῖνο. ὡς σπέρματος σὺ δὴ γοῦτος τῆ σὺ τὸ μέσου.

ΕΧΕΙ δ' οὕτω παρακολουθεῖν ἀλλήλοις ὃ αἴτιον καὶ οὐκ αἴτιον καὶ ᾧ αἴτιον. καὶ ἕκαστον μὲν λαμβανόντι ὃ, οὗ αἴτιον, εὐθὺ πλέον.

ΟΙΟΝ ὃ, τέτταρσιν ἴσας τὰς ἔξω, εὐθὺ πλέον ἢ τεττώνων ἢ τετράτωνον. ἅπασι δ' ἐπ' ἴσον. ὅσα γοὺρ τέτταρσιν ὀρθαῖς ἴσας τὰς ἔξω, καὶ ὃ μέσον ὁμοίως.

ΑΠΟΛΕΙΨΜΑ τὸ ἑρμηνεύον ἔστω γοὺρ φησι μεῖζον μὲν, ὃ ἔχειν τὰς ἔξω γωνίασ τέτταρσιν ὀρθαῖς ἴσας. ἐλάττον δὲ, καθ' ὧν δεῖσ φέρεται. οἷον τεττώνων καὶ τετράτωνον. τῆ μὲν οὖν τριτώνου μόνου ἰδίαν τῆ τετραπώνου, εὐθὺ πλέον. πρὸς πάντα δ' ὁμοῦ, ὑβισάζει. τί δέ δέστι ὃ ἔχειν τὰς ἔξω γωνίασ τέτταρσιν ἴσας. καὶ πῶς δεῖσ εὐθὺ τριτώνου καὶ ἐπὶ τετραπώνου, ἐρηται πρόσθεν. εἰ γὰρ λάβοις ἅπαντα καθ' ὧν δεῖσ' δέστιν, ὑβισάζει πρὸς αὐτὸ, ὃ καὶ τῆ μείζονος. καὶ οὐχ ὑπάρχει. καὶ ὃ μέσον ὁμοίως. τοῦτ' ἔστιν ὡς ὃ μεῖζον, καὶ ὃ μέσον. ἐπεὶ γοὺρ λόγος ὃ μέσον τῆ μείζονος, αὐτισχέφει πρὸς αὐτό. ὥστε ὧν εὐθὺ πλέον ἐκεῖνοι, καὶ δεῖσ' ὅτις δ' ἐκεῖνο ἐπ' ἴσον, καὶ δεῖσ' ἐπ' ἴσον.

ΕΣΤΙ δὲ ὃ μέσον, λόγος τῆ πρώτου ἄκρου. διὸ πᾶσοι αἰεὶ ἐπισήμαι, δι' ὁρισμοῦ γίνεται.

Τὸ μέσον φησὶν ὃ καὶ αἴτιον, λόγος δέστι τῆ πρώτου ἄκρου τοῦτ' ἔστι τῆ μείζονος. τοῦτ' ἔστι, ὁρισμός. ὥστε καὶ πᾶσα γνῶσις ἐπισήμονική, δι' ὃ μέσου ὁρισμοῦ γίνεται.

ΟΙΟΝ ὃ φυλλορροεῖν ἅμα ἀκολουθεῖν τῆ ἀμπέλῳ καὶ ὑπάρχει. καὶ συνῆ καὶ ὑπάρχει. ἀλλ' οὐ πάντων. ἀλλ' ἴσον.

ἰὰ παραλείγματος σαφωνίζει ὃ ἑρμηνεύον. τοῦτ' ἔστι ὃ, λόγον εἶναι ὃ μέσον τῆ μείζονος. σὺ ταυτῷ δὲ, καὶ ὃ πρόσθεν ἔφησε πρὸ τῆ μείζονος. δεῖσ δὲ ἰῶ ὃ, ἐ μὲν ἁπλῶσ λήψῃ τὰ μᾶλλον τῆ ἐλάττονος, ὑπάρχει αὐτῆ ὃ μεῖζον ἐ δι' ὁμοῦ πᾶν τοὐλαττον, ὑβισάζει ὃ μεῖζον πρὸς αὐτὸ. ἔστω γοὺρ ὃ φυλλορροεῖν ὃ μεῖζον. δεῖσ πρὸς μὲν πλὴ ἄμπελον ἰδίᾳ λήψῃ, ἀκολουθεῖ τε ἅμα, καὶ ὑπάρχει. καὶ πρὸς πλὴ συκῆν, ὡσαύτως. ἀπλῶς δὲ πρὸς πᾶν ὃ φυλλορροοῦν, οὐχ ὑπάρχει. ἀλλ' ἴσον αὐτῷ δέστι. καὶ εἰ ὄνομά τις θεῖ ὃ κοινὸν ὃ πᾶσιν ἐφαρμόσει τοῖς φυλλορροοῦσιν, ἴσον ἐκείνῳ ἔσαι ὃ φυλλορροεῖν.

ΕΙ δὴ λάβοις ὃ πρῶτον μέζον, λόγος. τῆ φυλλορροεῖν δέστιν. ἔσαι γοὺρ πρῶτον μὲν ἰδίᾳ θατέρου

ὄχανον inquit hesychius ὁ τῆς ἀσπίδος πόρπαξ ἢ ὁ δεσμὸς ἢ ὅπου ἐμβάλλει τὰς τελαμῶνας. & statim ὀχάνοις δὲ ὁμοίως ἀπὸ τοῦ σωματος, ὅθεν ἢ ὀχυρά ζῆ

Omnibus latifrondibus comprimitur succus

Quid sit marborib frondes abijcere

σπέρμα marboribus gd.

ὀχάνου

ἐμφυλλιόμενα τῶν δένδρων

Μεδιὸν i. causa, definitio : maioris extremitatis. itaq; ostensibilis cognitio mediante definitione fit.

φυλλορροῆν maior extremitas

πήγνυσθαι ὁπόν. medium ut in nostro huius faciei

» μβρους, ὅτι τοιαδὶ ἅπαντα. εἶτα τούτου μέσον, ὅτι ὁ ὁπὸς πήγνυται. ἢ τί ἄλλο τοιοῦτον. τί δὲ ὅτι ἡ »
» φυλλορρόειν, ἡ πήγνυσθαι ἐν αὐτῇ σωμάτων ὁπόν.

Ε ἰ ηϙ. Ἠκούσαμεν λαμβάνοντες ἀπὸ μὲν τὸ ἐλάττονος, τὸ παρὰ τὸ ὅρου γίνονται. δύο ἄκροι καὶ δύο μέσοι. ὅτι δὲ ἐν ἀμπέλῳ λάβοις ἐλαπὸν ἄκρον. καὶ μεῖζον μὲν φυλλορρόειν, μέσον δ' ὄντα, προσοχὴς μὲν τῷ φυλλορρόειν, ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν. προσοχὴς δὲ τῇ ἀμπέλῳ, ἡ θλατύφυλλον πρῶτον οὕτω μέσον ὅτι, ἡ, τῷ μείζονι προσοχές. δύο τρίτον δὲ μέσον, ἡ, τῷ ἐλάττονι ἡ, οὕτω πρῶτον μέσον φησὶ, λόγος ὅτι τῷ φυλλορρόειν· ἀρχομένῳ μὲν γὰρ ὡς ἀεὶ τὸ ἐλάττονος, πρῶτον ἔστω μέσον ὡς πρὸς ἡ ἐλαπὸν, ὅτι τοιαδὶ ἅπαντα. τοῦτο τί θλατύφυλλα. ἢ ἄλλο τι ὁ κοινὸν ἔστω τοῖς ηϙ τὰ μόρια φυλλορρόουσι· τούτου δὲ εὐδηλος καὶ τῷ μείζονος μέσον, ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν ἢ ἄλλό τι τοιοῦτον. αἰτίαν δ' ἴλως μὴ λόγον τῷ φυλλορρόειν. ὡς εἶναι ἐν συλλογισμοῖ, οὕτως ἡ ἄμπελος θλατύφυλλος. πάντως τὸ θλατυφύλλου πήγνυται ὁ ὁπός. πᾶν ᾧ πήγνυται ὁ ὁπός, φυλλορρόεῖ· πᾶσα ἄρα ἄμπελος, φυλλορρόεῖ. εἰ δή τις ὁρίοιτο τί ὅτι ἡ φυλλορρόειν, ἡ πήγνυσθαι ἀραιρεινούμεθα ἐν αὐτῇ σωμάτων τῷ σώματος ὁπόν. ὁ γὰρ ὁπὸς οὗτος, ἅμα μὲν ῥέφει ἡ φύλλον ὑφ' τῷ ὀχαίνου καὶ θάλλειν ποιεῖ. ἅμα καὶ τῷ δένδρῳ αὖ ἡ πρὸς κολλᾶ. τούτου δὲ πήγνυμένου, οὐδὲ τὸν τούτων γίνεσθαι δύναται διὸ καὶ ἀπορρεῖ ἡ φύλλον.

» ΕΠΙ δὲ τῶν σχημάτων, ᾧ δὲ ἀκολουθήσει ζητῆσαι πῶς παρακολουθήσιν τὸ τε αἰτίου καὶ οὐ αἴτιον. »
Α λλὰ ῥητέον ἐπὶ ηϙ. Ἠθολικώτερον δὲ ἴσως τούτων ὧδὶ τοῖς στοιχείοις ἐν λόγου γυμνάζοντας· πῶς ἡ οὐκ οἶδε τε δύο τῷ αὐτῷ ὑπείσκεσθαι αἰτία. ἢ εἰ καὶ ὑπείσκοιτο, ἡ οὐ τῷ αὐτῷ αἰτία τῷ αὐτῷ· ἀλλὰ τῷ αὐτῷ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ. ἡ θάτερον τῶν αἰτίων ἀεὶ θάτερον ἔσται. εἰ μὲν γὰρ ἐν λόγος ἡ αἴτιον, τῷ, οὐ αἴτιον· ὃς δή καὶ κυρίως αἴτιον. ὡς μὴ μόνον εἶναι τῷ συμπεράσματος ἀλλὰ δή καὶ τῷ πράγματος, αὐτισχέφει τε πρὸς ἐκεῖνο καὶ ὑβρισάζει. καὶ οὐ ἔσται τότε τὸ αἴτιον. ἡ εἰ καὶ δύο, θάτερον ὑφ' θάτερον. ὥστε δὲ γίνεται, ὅταν μὴ ηϙ. Ἠθόλου λάφθῃ ἡ, ᾧ αἴτιον, ἡ αἴτιον ἡγοῦμαι ἡ ἐλαπὸν. ἀλλὰ τὸ ὑπ' αὐτῷ λαμβανομένου τινὸς ὡς ἐλάττονος, ἔσται μέσον αὐτῷ τὸ ἡ πρώτιστον αὐτῷ πρὸς ὡς, καὶ ἡ, προσοχὴς ὂν ἀεὶ τὸ μεῖζον δίον εἰ ἡ ἀεὶ ἡ, οὐ αἴτιον. ὃ δὲ αἴτιον, ἡ β. ᾧ δὲ αἴτιον ἡ γ. ἡ οὕτω ᾱ, παντὶ τῷ β. ἡ δὲ β ἡ ληφθεὶς τῷ ἀεὶ ἡ γ τινὶ, ὅτι μέσου ἔσται τῷ γ ἀ πρὸς ὡς. ὡς πρὸ ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν, ηϙ. κατὰ τῆς συκῆς. ὅτι γὰρ μέσου τῷ ἀπλῶς θλατυφύλλου ὑπάρχει τῇ συκῇ τινὶ οὔσῃ θλατυφύλλῳ, ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν. ἡ οὕτως ἔσονται μὲν, δύο αἴτια τῇ συκῇ τῷ φυλλορρόειν, ἀλλὰ θάτερον ἀεὶ θάτερον. ἀεὶ γὰρ ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν, ἡ θλατύφυλλον. ἡ γὰρ β ἑκάστῳ τῶν γ ὑπάρχον, ὧδὶ πλεῖον ὑπάρχει. καὶ ηϙ. Ἠθόλου αὖ εἴη ἡ β τοῖς γ. τοιοῦτον δὲ ηϙ. Ἠθόλου, οἷον μὴ αὐτισχέφειν δίτιον γὰρ ἡ ηϙ. Ἠθόλου. ἢ ἡ αὐτισχέφον, ὡς τῷ ζῴῳ ἡ ηϙ. Ἠθρωπῷ καὶ ὄρεξιν κινητικὸν, ἢ ἡ μὴ αὐτισχέφον. ὡς τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ζῴον. ἡ δὲ προσοχὴς τινὶ ηϙ. Ἠθόλου. τοῦτ' ἔστιν ᾧ ηϙ. Ἠκούσαμεν μὲν τῷ ἀεὶ ἡ ἀεὶ κείμενον, οὐκ αὐτισχέφει· ἅπαντα δὲ, αὐτισχέφει καὶ ὑβρισάζει. πᾶσι τοίνυν τοῖς ἀεὶ ἡ ὅ ὁπὸ ἐστὶ ἡ ἐλάττον ἄκρον, ἡ β ὅτι αἴτιον τῷ ᾱ. οἷον τῷ φυλλορρόειν πᾶσι τοῖς θλατυφύλλοις, αἴτιον ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν. οὕτω μὲν εἰ λόγος εἴη ἡ, οὐ αἴτιον, τῷ, οὐ αἴτιον· ἀλλὰ τέως μὴ ἦτω λόγος μὴ δ' αὐτισχεφέτω. ἀλλ' ἔστω ὧδὶ πλεῖον ἡ ᾱ τῷ β. ὅτι ἐν λέγονται λόγον ὅτι εἰ αὐτισχέφουσιν, ἀλλήλων ἔσονται αἴτια καὶ δι' ἀλλήλων διεκυίμενα. καίτοι ἡ διαφορὰ τῶν ἀποδείξεων εἴρηται πρότερον. ὡς ἡ μὲν αἴτιον ἔξει ἡ αἴτιον καὶ τῷ πράγματος. ἡ δὲ μόνου τοῦ συμπεράσματος. ὅμως δεδόσθω καὶ ἔστω ὧδὶ πλεῖον ἡ ᾱ τῷ β. ὑπαρχέτω δή ἡ ᾱ πᾶσι τοῖς ε. οἷς ἡ β οὐχ ὑπάρχει· πῶς γὰρ ἄλλως ἔσται ἐπεὶ ἡ ᾱ ὧδὶ πλεῖον ὑπάρχειν τῷ β. εἰ μὴ ἓν τινὰ ὅς ἡ μὲν ᾱ ὑπάρχει ἡ δὲ β, μή. ἔσται οὖν καὶ τὰ ε, τί οὖ ὡς πρὸ ἴσῳ καὶ τὰ δ. διότι δὲ οὐκ ἔστι τί αἴτιον τῷ ᾱ τοῖς ε. ἐπεὶ γὰρ πλεῖω τὰ ε. καὶ πάντων τούτων, ὡς ἑνὸς ἡ ᾱ ηϙ. κατηγορεῖται, ἀναγκαῖον εἶναί τι μέσον δι' οὗ ηϙ. αὐτῶν πρὸ ἄνεται. καὶ ὁ αὐτοῖς ὄντι αἴτιον αὐτῷ. ἴσωμεν δὴ ὅτι. καὶ ἔστω ἡ γ. ἀποπέφανται γοῦν ὅτι πλεῖω τῷ αὐτῷ εἶναι ἐνδέχεται αἴτια. ἀλλ' οὐ τοῖς αὐτοῖς τῷ εἶναι. ἀλλὰ τῷ μὲν δ, ἡ β. τῷ δὲ ε, ἡ γ. οἷον τοῦ μακρόβια εἶναι, τοῖς μὲν τετράποσι, ἡ μὴ ἔχειν χολήν, αἴτιον. τοῖς δὲ πλωσὶς, ἡ, ξηρὰ εἶναι. ἢ τί ἕτερον. εἰ δὲ καὶ τοιοῦτον εἴη ἡ μεῖον. οἷον αὐτισχέφειν πρὸς ἡ μεῖζον. οὐ μόνον δύνασις εἰς ἡ ἄτομον εἶδος ἡ τοῦ μέσου πρόοδος. ἀλλ' ἔστι μεταξὺ τοῦ, τε μέσου καὶ τοῦ ἀτόμου εἴδους, ἄλλό τι ὃ πολλαχοῦ ἔστι τότε ἡ λαμβανόμενον εἶδος, καὶ ὅσον τούτῳ αὐτισήκηται. καὶ τοῦθ' ἁπάντων πλεῖονα εἶναι τὸν μέσους καὶ οὐχ οἷα, δῆλον ὅτι πλεῖω ἢ τὰ αἴτια ἔσονται. οὐ γὰρ ἡ μὲν τῷ μέσων, αἴτιον ἔπεσι, τό δ' οὐχί. ἀλλ' ἄμφω αἴτια ὡς δή καὶ μέσα. ἀλλὰ ἡ μὲν τῷ μείζονι προσοχὲς ἡ δὲ ᾧ ἐλάττονι. καὶ ἔστω ἡ μὲν πρῶτον μέσον, τοῦ μείζονος αἴτιον τῷ διὸ τρίῳ. ἡ δὲ διὸ τρίον μεῖον, τοῦ μείζονος αἴτιον τῷ ἀμαχέτῳ. ὡς τοῦ φυλλορρόειν καὶ τῆς συκῆς μέσον, ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν. καὶ ἡ θλατύφυλλον. ὧν ἡ μὲν πήγνυσθαι ἐν ὁπόν, αἴτιον τῷ θλατυφύλλῳ τοῦ φυλλορρόειν· τῇ δὲ συκῇ, τούτου αὐτοῦ. ἡ θλατύφυλλον. καὶ τοσοῦτον αἴτιον ἡ

ἕκαστον καὶ ἑνώσῃ, τῇ αὐτισημημένων αὐτῷ, ἡ διὸ τρίον μέσον, ὡς καὶ μᾶλλον δεῖν εἶναι τούτοις τοῦ μείζονος αἴτιον, ἢ ἡ, τῷ μείζονι προσοχές. τῷ γὰρ πλείω ἀρχὴν ἀεὶ τὸ πρῶτον εἶναι τὰ ηϙ. Ἠκούσαμεν, δεῖν δεῖν αἴτιον τὸ προσοχὲς τοῖς ηϙ. Ἠκούσαμεν. οἷον εἰ ἡ ἀεὶ ἡ μεῖζον, ἡ δὲ ἕκαστον· ἡ δὲ β καὶ γ ἡ μὲν ἡ πρὸς τῷ μείζονι μέσον ἡ δὲ ἡ, τῷ ἐλάττῳ, ἡ γ ἀεὶ εἴη αἴτιον ἡ δὲ τῷ ᾱ.

» ΕΠΙ δὲ τῶν σχημάτων ᾧ δὲ ἀκολουθήσει ζητῆσαι πῶς παρακολουθήσιν τὸ τε αἰτίου καὶ οὐ αἴτιον. »
Ε πεὶ δὲ ὅλῃ τῶν παραδειγμάτων, μᾶλλον τόδαν πῶς παρέχθοιεν ποιήσασθαι ἔδοξε πῶς ὧδὶ τῆς ἀκολουθήσεως τῶν ὅρων τῆς ἀποδείξεως. κἀντεῦθεν παρελθεῖν ἡ ἴδιον τῆς λογικῆς θεωρίας, ὅλῃ δεῖν νῦν αὐτῇ ποιεῖσθαι ηϙ. Ἠολικῶ. τὰ κοινὰ στοιχεῖα παραλαμβάνων· τῶν γὰρ λογικῶν ἁπασῶν μεθόδων, ἴδιον διαιρετικῆς λέγω καὶ ἀναλυτικῆς· δεικτικῆς τε καὶ ἀποδεικτικῆς, ηϙ. Ἠολικοῦ θεωρεῖσθαι τὰς παραδόσεις. μηδὲν ἔχουσῶν ἴδιον ἀεὶ κείμενον. ἀλλὰ τὸν ὄντα ἁπλῶς. διὸ καὶ τῆς λογικῆς πραγματείας ἀρχόμενος, τὰ πρῶτα γένη τῶν ὄντος ἡμῶν ὑπέθετο. ἄλλον δ' ὅπου ἡ οὐ τῇ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματείᾳ. ἐκεῖ μὲν γὰρ, τὰς φύσεις τῶν ὑλῶν παραδίδωσιν. οὐ ταύθα δὲ, μόνας τὰς ἰδιότητας. ὡς δεῖν ὂν ἡμῶν τῇ λογικῇ θεωρίᾳ. ὡς αὖ, οὐ τούθ' ἕκαστον χαρακτηριζόντες τῶν ὑλῶν, ἔχοιμεν ἂν παραδεδομένους ηϙ. νόμους τῶν λογικῶν μεθόδων διαισθάνεσθαι. τῶν ὑλῶν τί προχειριζόμενος. δεόμεθα τί ὦ τούτοις, οὐ τῆς οὐσίας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν συμβεβηκότων. ἐπεὶ οὐ μόνον ὁριζόμεθα, ἀλλὰ καὶ ἀποδεικνύομεν. οὐ μόνον ὁ διότι, ἀλλὰ καὶ ὁ ὅτι. λέγοι τοίνυν ὅτι πραγματικῶς μὲν, οὕτως ἡ ἀκολουθήσις παραδέδοται. λογικῶς δὲ καὶ ὧδὶ τῶν σχημάτων τῶν λογικῶν, οὕτως ἀποδώσει τις τοῖς ζητοῦσι πῶς ἀκολουθήσιν τῶν ὅρων τὸ τε αἰτίου καὶ οὐ ἔστιν αἴτιον.

» ΕΣΤΩ ἡ ᾱ τῷ β ὑπάρχον παντὶ ἡ δὲ β, ἑνώσῳ τῶν σχ. ὧδὶ πλεῖον δέ. »
Μ ἐζον ἄκρον ἡ ᾱ τῶν ἡ. ὃ παντὶ φησὶν ὑπάρχειν τῷ ε. ὅπερ ἔστι ἡ μέσον καὶ αἴτιον σχ. δὲ τῶν ἡ. Ἠκούσαμεν εἰδὴ ἃ τῷ ἐλάττονι ἀεὶ ἔχεται. ὡς εἶναι ἡ σχ. μὲν ἡ ἐλαπτον. τὰ δὲ σχ. τοὺς ἀεὶ ἡ εἰδή. ὡς πρὸ εἰ ἡ θλατύφυλλον εἴπη τις ἐλαπτον. ἑνώσαν δὲ θλατύφυλλον, τὰ εἰδὴ τὰ ὑπὸ ἡ θλατύφυλλον. διαιρῶν καὶ οὕτως εἴρηκε. ἡ δὲ β, ἑνώσῳ τῶν σχ. τουτέστι ὁ δὲ μέσος, ἑνώσῳ εἰδῆ τῶν ἀεὶ ἡ ἐλαπτον. ὡς εἶναι καὶ ὧδὶ πλεῖον πρὸς ἑνώσαν αὐτῶν λαμβανομένων.

» ΤΟ μὲν δὴ ηϙ. Ἠολικοῦ. αὐεὶ τοῖς σχ. δεῖν γὰρ λέγω ηϙ. Ἠόλου, ὁ μὴ αὐτισχέφει. πρῶτον δὲ ηϙ. »
» Ἠόλου, ᾧ ἑνώσαν μὲν, μὴ αὐτισχέφει. ἅπαντα δὲ αὐτισχέφει καὶ παρεκτείνει. »
Τ ὸ μὲν δὴ β ὅπερ ἡ μέσον ὄντι, εἴη αὖ, τοῖς σχ. ἅπερ ὄντι τὰ ἀεὶ ἡ ἐλαπτον εἴδη ηϙ. Ἠόλου. λαμβάνει δὲ πρῶτα, ὡς πρὸς ἑνώσαν αὐτῶν τὸ μέσου λεγομένου. ὡς εἶναι καὶ ηϙ. Ἠόλου. καὶ οὕτω ηϙ. Ἠόλου, ὡς μὴ ὑβρισάζειν μὴ δ' αὐτισχέφειν. ἡ γὰρ ἰσαζόντως ηϙ. τὰ ὑπὸ τὸ πρώτου λεγόμενον, ἑνώσου τῶν πρώτων λεγομένων ἀεὶ ἡ εἶναι. οἷον εἰ ἡ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν, τὸ θλατυφύλλου ἐπ' ἴσου ηϙ. Ἠορούμενον, ἑνώσου τῶν ὑπ' αὐτῷ δένδρων ὧδὶ πλεῖον ὄντι. ἐκεῖνο δὲ φησὶν ὅτι πρῶτον ηϙ. Ἠόλου, ἤτοι προσοχὲς καὶ μέσως οὐ ηϙ. Ἠορεῖται ηϙ. Ἠορούμενον, πρὸς ὃ ἑνώσαν μὲν τῶν ἀεὶ ἡ ἀεὶ κείμενον ἑνόντι, μὴ αὐτισχέφει. ἅπαντα δὲ ὁμοῦ λάφθεῖται, καὶ αὐτισχέφει καὶ συνεπεκτείνεται. ἤτοι ὑβρισοῦ ταῖς. ὥστε γὰρ ὄντι ἡ παρεκτείνειν. ἑνώσαν γὰρ τῶν ἀεὶ ἡ ἐλαπτόν οἷον συκῇ. μὴ ἄμπελος. καὶ θλατύφυλλος. καὶ ἑνώσαν, λείπεται τὸ πήγνυσθαι ἐν ὁπόν. παντὶ δὲ ὁμοῦ, ὑβρισοῦ ταῖς.

» ΤΟΙΣ δὴ σχ. ἄπτον τὸ ᾱ ἡ β. διὸ αὖ ἡ ᾱ, ὧδὶ πλεῖον τὸ β παρεκτείνειν. εἰ δὲ μή, τί μᾶλλον »
» ἄπτον ἔσαι ὥστε ἐκεῖνον.
Μ ἐχοι μὲν τούτου, πῶς ἀκολουθήσιν παραδέδωκε τὸ μέσου καὶ τὸ ἐλάττονος. εἰπὼν ὅτι εἰ μὲν ηϙ. τὸ μόρος ὁ ἐλάττων λαμβάνεται, ἀκολουθεῖ τῶν μόρων αὐτὸ ἑνώσῳ ὁ μέσος καὶ ἔστιν ὧδὶ πλεῖον. καὶ διαστὸν οὐ σχ. αὐτισχέφει πρὸς αὐτὸν, ἑνώσου τῶν, οἷς ἕπεται. εἰ δὲ ὁμοῦ πάντα μὴ ηϙ. Ἠόλου λάφθῃ, ἡ ἐλάττων αὐτισχέφει τῷ μέσῳ. ὧδὶ δὲ τὸ μείζονος, οὐδὲν εἴρηκεν ἕτερον, ἢ μόνον, ὅτι παντὶ ὑπάρχει τῷ μέσῳ. νῦν δὲ βούλεται τοῦτο τὸ καὶ τὸ μέσου παραδοῦναι πῶς ἀκολουθήσιν. καὶ ζητεῖ εἰ ὧδὶ πλεῖον ὁ μείζων τὸ μέσου ἢ ὑβρισάζουσιν ἀλλήλοις καὶ αὐτισχέφουσι. καὶ εἰ πλεῖω αἴτια τὸ αὐτοῦ εἶναι ἐνδέχεται. καὶ ἐπεὶ καὶ πρότερον ἔφηται ὅτι λαμβάνεται καὶ μέσον ποτὲ, ἐπ' ἐλαττον ὂν τὸ μείζονος καὶ μὴ αὐτισχέφον. λαμβάνεται καὶ ἐπίσης καὶ αὐτισχέφει, παραδίδωσι πῶς ἐπ' ἀμφοῖν ἐνδέχεται δύο μέζους καὶ αἴτια εἶναι. ὅταν μὲν γὰρ μέσον λαμβάνηται μὴ ὂν λόγος τοῦ μείζονος, οὔτε αὐτισχέφει, καὶ δύο αἴτια τοῦ αὐτοῦ ὑβρίσκονται ἐκ τῶν ἀλλήλων ὄντα. ὡς μὴ διὸ τρίον εἶναι ἐνδέχεται ἐπὶ τρίον. ὅταν δὲ τὸ μέσον λόγος ἡ τοῦ μείζονος καὶ αὐτισχέφη τῷ μείζονι, κἂν δύο μέσα λάφθῃ, θάτερον ἐνδέχεται θάτερόν ὄντι. πῶς δὴ πρῶτον δεῖν παραδίδωσιν. ὅταν ὁ μέσος μὴ λόγος ἡ τὸ μείζονος. φησὶ τοίνυν ὅτι ἡ β, αἴτιόν ὄντι τὸ ᾱ τοῖς σχ. ἀλλ' εἰ δεῖν, δεῖ ἡ ᾱ ἐπὶ πλεῖον τοῦ β παρεκτείνειν. εἰ γὰρ μή, οὐδὲν ἧττον ἔσται τὸ ᾱ τὸ ε αἴτιον. ἡ τὸ β τὸ ᾱ. εἰ γὰρ ὑβρισάζουσιν ἀλλήλοις καὶ αὐτισχέφουσι, καὶ ἀλλήλας ἐνδέχεται ἡσσῶσθαι. καὶ ἀλλήλα μεσιτεύουσι. καὶ ἀλλήλων

Logicæ methodi .4
Dimissiua
Resolutiua
Diffinitiua
Demonstratiua

Syllogismus perfectus frondes defluere qd.

Duplex est uniuersale uel quod conuertitur uel quod nō conuertit

Ex demonstrationibus quædam habebunt causa, ut causam rei, altera ut causam conclusionis tantum, non rei.

ἔσονται αἴτιαι. καὶ οὐκ ἔστι δεῖξις ἀποδείξεις ἀλλὰ δείξεις δι' ἄλληλος. καὶ ἄρηται μὲν πρότερον ὅπως ἔσται δεῖξις· καὶ τί ὠδὶ τὴν αὐτιστρεφόντων αἱ ἀποδείξεις ἐκατέρωθεν γινόμεναι διαφέρουσι· καὶ ὅτι μὲν τὸ διότι· ἡ δὲ τὸ ὅτι· ἀλλὰ νῦν γε, ὡδὶ τὴν μὴ αὐτιστρεφόντων ὁ λόγος καὶ ὅπως τοιούτων ληφθέντων ὅρων· δύο αἴτια τῷ αὐτῷ δι' εἰσίσκεται.

» ΕΙ ΔΗ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ε· ἀ. ἔστω τι ἐκείνοις οἷ ἄπαντα ἄλλο τῷ β· εἰ δὴ μή, πῶς ἔσται
» ἐπεὶν ὅτι ᾧ· ἀ ε, ἀ παντί, ᾧ δὲ ἀ α, οὐ παντὶ ἀ ε· διότι γὰρ οὐκ ἔστι τί αἴτιον οἷον ᾧ ἀ ὑπάρχει
» τοῖς δ'. ἀλλ' οὐρανὸς καὶ τὰ ε ἐπὶ δὲ ἔσται τί οὗ, ἐπισκέψασθαι δεῖ δεῖξις καὶ ἔστω ἀ γ·

Ε' πεί φησι πᾶσι τοῖς ε ὑπάρχει· ὥσπερ τὰ δ' καὶ πολλὰ ἰῷ, καὶ εἰς οἷ συμβήκοτο· καὶ ᾧ ἀ αὐτοῖς ὑπῆρχε δι' τῷ β· οὔτω καὶ πάντων τὰ ε, πολλά τε ἔσται καὶ οἷ· καὶ ὑπάρχει αὐτοῖς ᾧ ἀ· καὶ ᾧ οἷ δεῖξις, ἄλλο ὅτι τῷ β· ἰῷ ἔλει ἐπεὶν ὅτι εἰ δὲ μή, πῶς ὠδὶ πλέον ἔσται ᾧ ἀ τῷ β· ὅπερ ἀσυλλόγιστον δι' τὴν εἰς ἄπειρον ἀναγωγήν· δεῖξις γὰρ ἔοικε προκεῖσθαι. οὐ μὲν φησιν οὕτως· ἀλλ' ὅτι εἰ δὲ μή, πῶς ἔσται εἰπεῖν ὅτι ὠδὶ πλέον τῷ ε ᾧ ἀ· δεῖξις γάρ ἐστιν ὃ φησιν· ὅτι πῶς ἔσται εἰπεῖν ὅτι ᾧ ᾧ ε ᾧ ἀ παντί· ᾧ δὲ ᾧ ἀ, οὐ παντὶ ᾧ ε· ἀλλ' εἰ καὶ ἑτέρα δόξει εἶναι δεῖξις ἐκείνου, ὅμως εἰς τὸν ᾧ φέρει· εἰ γὰρ μὴ ἑτέρα δόξει ἀλλήλων, οὔτε τῷ β οὔτε τῷ ε ὠδὶ πλέον ἔσται ᾧ ἀ. δὲ διότι γὰρ οὐκ ἔσται τί αἴτιον, ἀσαφές τι δηλῶ ἂν γὰρ συμβήσομεν μὴ κατὰ μίαν τινὰ τῶν ὅρων· οὐ γὰρ εἰς κατασκευήν τινος, ᾧ ῥηνὸν ἐπενεγκεῖν τε· ἔστω οὖν αὐτὴ τῷ δ πολλάκις οὕτω παρὰ τῷ ἀριστοτέλους λαμβανόμενον· πῶς οὖν φησιν οὐκ ἔσται τί αἴτιον τῷ ἀ τῷ ε· εἰ μὲν γὰρ τῶν ἐν ᾧ β ᾧ ε· ὡς ὅπερ ἀμέσως τῷ β ᾧ ἀ ὑπάρχει, ὑπῆρχεν οὖ, καὶ τῷ ε· καὶ δι' μέσου αὐτοῦ, τοῖς δ' ὡς καὶ δι' τῷ β· ἡ δὲ μεσὸς ᾧ ε ὑπῆρχον ἐπὶ πάντα ἐδόκει τῷ ε οἷς ὄντος καὶ οὐ πολλῶν· δι' τούτου κατὰ τὴν τελειότων ἐκείνων ἄλλων ὄντων παρὰ τὰ δ', σημήκατο κατ' ἐκείνων ᾧ ἀ. νῦν δὲ, οὔτε ᾧ ε τῷ β τῶν ἐν, καὶ πολλὰ ὄν, εἰς οἷ ὀρῶνται ὡς ὅπερ τὰ δ'. δεῖ αὖ τινὸς μέσου αὐτοῖς ὡς ὅπερ καὶ τοῖς δ' ἐδείκνυ· ἵνα δ' αὐτῷ ᾧ ἀ κατ' αὐτῷ κατηγορηθῇ· διαζεῦξαι δὴ καὶ ᾧ δ' εἰς μέσον παρήγαγεν· ἰδιομοιῶν αὐτῷ, ᾧ ε· ὡς ὅπερ γὰρ ἐκεῖνο πολλὰ ὄν, εἰς οἷ συμβήκετο, οὕτω καὶ ᾧ ε ἔστι τί οὗ ἐκπολλῶν ἐπισκέψασθαι δὴ δεῖξις· δεῖξις ἀπήκως εἴρηται κατ' ἔλλειψιν τῷ δεῖ· οὕτω γὰρ ἰῷ εἰπεῖν· δεῖ δὴ ἐπισκέψασθαι δεῖξις· ἡγοῦμαι ᾧ αἴτιον δεῖ ὑπάρχειν τί ὄν. καὶ ἔστω ᾧ γ· ὠδὶ μὲν τὴν ἐλαχίστων, ὡς πλείω ἐδὴ ὑπάρχοι μᾶλλον, τὰ δ' φησὶ καὶ τὰ ε· ὠδὶ δὲ τὴν μέσων ὡς οἰκείων, ᾧ β καὶ ᾧ γ.

» ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ δὴ τῷ αὐτῷ πλείω αἴτια εἶναι. ἀλλ' οὐ τοῖς αὐτοῖς τῷ ἕλλει· οἷον τῷ μακρόβια
» εἶναι· τὰ μὲν τετράποδα, τῷ μὴ ἔχειν χολώ· τὰ δὲ πλωά, τῷ ξηρὰ εἶναι ἢ ἑτέρου τι.

Α' ποπέφανται φησιν ἐν τὴν ἐρημιῶν, ὅτι ἐνδέχεται πλείω αἴτια εἶναι τῷ αὐτῷ· ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῷ αὐτῷ· οὐδέ τισι πλείοσι μὲν τῷ ἀριθμῷ, εἴδει δὲ τοῖς αὐτοῖς· οὐκ ἐνδέχεται ᾧ τὴν μέσων ὄντων ἑτέρων τῷ εἴδει καὶ μὴ τεταγμένων ὑπ' ἄλληλα, τὰ ἔχοντα εἶναι εἴδει τὰ αὐτά· πῶς παράλειγμα· τῷ γὰρ μακροβίᾳ εἶναι οἷος ὄντος, τοῖς μὲν τετράποσιν αἴτιον ᾧ μὴ ἔχειν χολώ· ἤτοι ᾧ ὀλιγόχολον εἶναι· τοῖς δὲ πλωοῖς, ᾧ ξηρὰ εἶναι· ἢ ἑτέρου τι εἶπε, δηλ. ᾧ μήνυσι ἀκριβολογεῖσθαι ὠδὶ τούτου· τῷ γὰρ οἱ τοῖς ζῴοις ἐμφύτῳ λεγομένῳ θερμῷ οἷῳ ᾧ ζωὴ σωέχεται, ὑγρότητος δεῖ πρὸς ἰσοφλῶ· οἷς οὖν ᾧ χολὴ πλεοναζεῖ θερμὴ οὖσα καὶ ξηρά, αὐαλίσκει ᾧ ὑγρόν· καὶ δηλ. δεῖξις τὰ τοιαῦτα βραχύβια γίνονται· οἷς δ' ᾧ χολὴ ἐλαττοῦται, αὐτέχει ᾧ ὑγρὸν ὠδὶ πλέον· ᾗ δηλ. δεῖξις εἰσὶ μακρόβια· ὡς ὅπερ ὠδὶ τῷ λύχνου εἰ λεπτὴ ᾧ θρυαλλὶς ἔστι ᾗ πλεοναζεῖ ᾧ ἔλαιον, αὐτέχειν ὠδὶ πλέον ᾧ πῦρ δῶ ἅπαντα· διαζεῦξαι καὶ τὰ φυτά, τὴν ζῴων μακροβιώτερα· ὡς τῆς ὑγρότητος οἷ αὐτοῖς ᾧ θερμὸν πλεονεκτούσης· ἴσως δὲ καὶ ᾧ ξηρὰ εἶναι, οὐ μικρὰ πρὸς πῶ ζῷων σωτελεῖ· εἰ γὰρ δεῖς αὐτοῖς ᾧ ξηρὸν ἀλλὰ μὴ πυρώδες ἔστι τοιοῦτον μὲν χρόνον, αὐαλίσκει ᾧ ὑγρόν· χωδὲς δὲ ὄν, δυσαπόβλητα συγκείμενα πᾶσι· ὠδὶ ὁ τούτου, οἷ τῷ ὠδὶ λυχνὸς καὶ ᾧ ὠδὶ αὐαθήσεως καὶ αὐαθητῶν ἐδηλώθη.

» ΕΙ ΔΕ εἰς ᾧ ἄτομον μὴ δύῃς ὁρᾶν ἔστι· καὶ μὴ μόνον οἷ ᾧ μέσον ἀλλ' εἰς πλείω. καὶ τὰ αἴ-
» τια πλείω.

Ε' ν μὲν τοῖς, προσεχῶς εἰρημένοις, μέσον ἐλάμβανε, ἐν τῷ πρώτῳ μὴ αὐτιστρέφοντα· ἤδη ᾗ μὴ ὠδὶ τὰ αὐτιστρέφοντα φησί· εἰ τοίνυν αὐτιστρέφοντα εἴη τὸ αἴτιον καὶ οὐ αἴτιον· καὶ μὴ δύῃς εἰς τὸ ἄτομον ὁρᾶν ἔστι ὅ, τε μέζος καὶ δι' αὐτὸ, ὁ μείζων· ὡς ὑβ ἀνάγκης πλείους μέσους παραλαμβάνεσθαι· εἰ γὰρ μὴ δύῃς εἰς τὰ ἄτομα εἴδη ὁ μέζος ἔστιν, ὑβ ἀνάγκης δεῖ καὶ ἑτέρου μέσου δι' οὗ τοῖς ἀτόμοις ὁ πρῶτος μέσος ὑπάρξει· καὶ οὕτως ἔσονται πλείω τὰ μέσα· ἀλλ' οὐχ οὕτως ὡς ἐκεῖ, ἵν' εἴη ἔξω ἀλλήλων· ἀλλὰ θάτερον ᾧ θάτερον· εἰ δὲ τὰ μέσα πλείω, δῆλον ὅτι καὶ τὰ αἴτια πλείω τὰ αὐτὰ γὰρ μέσα καὶ αἴτια.

» ΠΟΤΕΡΟΝ δ' αἴτιον τὴν μέσων· τὸ πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἢ πρὸς τὸ κατηγορεῖσθαι.
Τ οὗτος ἑτέρου πρὸς τὴν μέσων ζήτημα· ὅταν πλείους λαμβάνωνται ἄτομοι ὧν ᾧ τὸν ἑτέρου ὁ-

πλειόνων γὰρ φησιν ὄντων αἰτίων τοιούτων ἀναμεταξὺ τῷ μείζονος ὅρου καὶ τὴν κατηγορουμένου πότερον αὐτῶν ὄντων αἴτιον τοῖς κατηγορουμένοις, τῷ μείζονος· ἢ ἑπόμενον τῷ πρώτου ὅπερ ὄντος πρώτου, αὐχμηρῶν ἢ μὴν ἀπὸ τῷ μείζονος, ὅπερ κατηγόρου ὡς ὁμοίως, ἢ ἢ ὡς πρὸς τὸ κατηγορούμενον πρώτου. καὶ ἐπάγει πῶ λύσιν τῆς ἀπορίας.

» ΔΗΛΟΝ δὴ ὅτι τὰ ἑπόμενα ἐκείνῳ ᾧ αἴτια· τοῦ γὰρ ᾧ πρώτου ὄντος ᾧ κατηγόρου ὑπάρ-
» χειν, ὄντος αἴτιον.

Δ ῆλον δὴ φησιν ὅτι ἐκεῖνα ἔστιν αἴτια ἀεὶ τοῖς κατηγορουμένοις, ἀ ὧ ἑπόμενα τοῖς ὄντος ἐκείνῳ ᾧ αἴτιον λέγεται εἶναι ᾧ αἴτιον· τῷ δὴ ὅλως ὑβ ἀρχῆς ὄντος ᾧ μείζον εἶναι τὰ κατηγορούμενα, ὄντος ὄντος αἴτιον. ὄντος γὰρ ὡδὶ ἔχον προσεχῶς τὰ κατηγορούμενα, δι' ἑαυτῶ χορηγεῖ αὐτοῖς ᾧ κατηγόρου· ἀνάλογον τῇ τάξει τὴν εἰσῶν· ἀεὶ γὰρ τοῖς κατηγορουμένοις τὴν ὑπόστασιν, ἢ μετουσίαν τῷ ἀγαθοῦ, δηλ. τὴν προσεχῶς αὐτῶν προϊσταμένων, παρέχεται· οἱ τοῖς σώμασι, δηλ. τῆς φύσεως τῇ φύσει, δηλ. τῆς ψυχῆς τῇ ψυχῇ, δηλ. τῷ νοῦ· τοῦτῳ, δηλ. τῆς ζωῆς· τοῦτῃ, δηλ. τῷ ὄντος καθολικῶς δὲ εἶπε τὰ ἑπόμενα ἀν-
» λόγου μεθίστας ὡδὶ ᾧ κατηγόρου· ὅτι ἀεὶ οὕτως ἔχει.

» ΟΙΟΝ τῷ δ' ᾧ γ, τῷ ᾧ β ὑπάρχειν αἴτιον.

Τ οὗτος βεβαιοτέρου δεῖται τῷ, ᾧ προσεχῶς τοῖς κατηγορουμένοις αἴτιον εἶναι τῷ κατηγόρου· ἢ τοι τῷ μείζονος· ἢ μὴν φησι καὶ αὐτῷ τῷ β, ᾧ γ αἴτιον τοῖς κατηγορουμένοις· καὶ αὖ ᾧ πρῶτον μέζον, αἴτιαν ἔχειν τῆς οἷ τοῖς κατηγορουμένοις αὐτῷ ὑπάρξεως, ᾧ προσεχῶς τοῖς κατηγορουμένοις· ὡς οὐκ ἀνθ' ἑκείνου, ὑπάρχειν αὐτοῖς δυναμένου· οὐ γὰρ ἀνθ' τῷ πλάτυ φύλλου, ᾧ πήγνυσθαι ᾧ ὁπὸν τῇ συκῇ καὶ τῇ ἀμπέλῳ καὶ τοῖς ὁμοίοις· εἰ τοίνυν καὶ πρὸς ᾧ, αὖ ᾧ β ὑπάρχειν τοῖς δ' διὰ αἴτιόν τῷ γ, σχολῇ δ' ἀν ἔσται ᾧ ε τῷ α τοῖς δ' αἴτιον ᾗ ᾧ γ·

» ΤΩ μὲν οὖν δ' ᾧ γ αἴτιον τῷ α· τῷ β δὲ γ ᾧ β· τούτῳ δὲ αὐτό.

Τ οὐς ὅρους ἐκτίθησιν ἃ πάντας· ἵνα σαφὲς ἔτι γένηται τίς τίνι τίνος ὄντος αἴτιος· ὡ φησὶ τῷ μὲν δ' τοῖς κατηγορουμένοις εἴδεσι, ᾧ προσεχῶς αὐτῷ μέσον ὅπερ ᾧ γ ὄντι τῷ β· ὅπερ ὄντι ᾧ προσεχῶς τῷ μείζονι μέσον· τῷ δὲ γ αἴτιον τῷ α, ᾧ β· δηλ. γὰρ τῷ β ᾧ α τῷ γ· τούτῳ δὲ τῷ β, οὐκ ἔστι τί αἴτιον τῷ α· ἀλλ' αὐτό· ἢ αὐτὸ ᾧ α ὡς ἀφ' ἑαυτῷ ὑπάρχον τῷ β, ἢ αὐτῷ ᾧ β ὡς λόγος ὢν τῷ α· ὁ γὰρ λόγῳ τινός, οὐκ ἔχει ἑαυτῷ λόγον αὐτὸ ὄν· δ' οὗ ὑπάρξει αὐτῷ, ᾧ προσεχῶς αὐτό.

» ΠΕΡΙ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως τί τε ἑκάτερόν ὄντος καὶ πῶς γίνεται, φανερόν· ἅμα
» δὲ καὶ ὡδὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς τοῦ ἐν γὰρ ὄντι.

Γ ρὶ ὧν προεῖρηται, ἐδίδαξε· καὶ ὡδὶ ὧν ἐδίδαξε, σωεπέφανε· προεῖρηται γὰρ διδάξαι ὡδὶ συλλογισμοῦ τε καὶ ἀποδείξεως· τῆς μὲν ἀναλυτικῆς πραγματείας ἀρχόμενος· τῆς μὲν καθόλου ᾧ, τῷ δὲ δι' αὐτήν· καὶ οἷ μὲν τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς, ἵνα ὡς τήν τε οὐσίαν ᾗ πλὴ γένεσιν τῷ ἁπλῶς συλλογισμοῦ παρεδίδωκεν· οἷ δὲ τοῖς ὑστέροις τούτοις, πλὴ τῆς ἀποδείξεως οὐσίαν καὶ γένεσιν· ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης· τοῦτον γὰρ ὄντι· εἰ γὰρ καὶ τῷ λόγῳ διαλυόχετον ἀποδείξεις τε καὶ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη, ὡς ἐξ τε καὶ οὐ δύγειαι, ἀλλ' οἱ αὐτοὶ ὡδὶ ἀμφοῖν λόγοι τῆς παραδόσεως· οὐκ αὖ ὡδὶ ὁρισμοῦ οὐδ' οἷ τῷ διότι ᾧ ὑστέρῳ τὴν ὑστέραν ἡ προσῆκεν· ἀλλὰ ὡδὶ τὸ μέσου τὸ οἷ τῇ ἀποδείξει· ὃς ἐπεὶ λόγος ὄντι τῷ μείζονος, διαζεῦξαι καὶ ὁ ὁρισμὸς εἰς μέσον παρείληπται· εἰ γὰρ ἰῷ ὡδὶ ὁρισμοῦ ἁπλῶς ὁ λόγος αὐτῷ, σωεπέφανεν ἄν, καὶ ὡδὶ τούτου, ὡς ὡδὶ συλλογισμοῦ τε καὶ ἀποδείξεως· τοίνυν εἴτε συμπέφασμα τῶν ὁρίων εἴτε ἀπαγωγὴ φαλαίωσιν, τῶν ᾧ λέγειν ὄντι· ὡς γὰρ ὡδὶ ὧν ἀπέλειξε τοῦτο σωεπέφανεν, οὕτω καὶ ὡδὶ ὧν προεδίδαξε· τοῦτ' ἀπεκφαλαίωσατο· πρὸ τε συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως καὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἐν λόγου ἅπαντα καθόλου ᾧ ποιησάμενος.

» ΠΕΡΙ δὲ τὴν ἀρχῶν πῶς τε γίνονται γνώριμοι καὶ τίς ἡ γνωρίζουσα ἕξις, οὐ τυθὲν δῆλον
» προσαποδίδωσι πρώτου.

Γ ρὶ μὲν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, τῶν ἐν δὲ εἰ πεῖν ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης, εἴρηται ἤδη ἱκανῶς καὶ τὰ πλὴ ὑβ ἀρχῆς προσῆκεν. ἴνα δὲ καὶ ὡδὶ τούτων λόγος αὐτοτελὴς ἡ καὶ τῆς αὐταρκείας ἐχόμενος, προσκείσθω καὶ δεῖξις τοῖς εἰρημένοις· ἐπεὶ γὰρ ὑβ ἀρχῶν ἡ δι' ἀποδείξεως ἐπιστήμη, διὰ καὶ ὡδὶ τούτων εἰ πεῖν· τίς ἡ ἕξις ἢ πῶ τὰ γνωρίζουσα· ὅτι μὲν δὴ ἐς πλὴ ἀπόδειξιν διὰ τὴν ἀμέσων ἀρχῶν, καὶ αὖθι τῆς τούτων γνώσεως μὴ οἷόν τε ἄνευ ταύτην γίνεσθαι, εἴρηται πρότερον· ἔχει δὲ ἀποείασ' ὁ ὡδὶ τῆς τὴν ἀρχῶν γνώσεως λόγος. πρῶτον μὲν, εἰ ἡ αὐτὴ ὄντι γνῶσις τὴν τε ἀρχῶν, καὶ τὴν ὑβ αὐτῶν γινωσκομένων· ἢ ἑτέρα μὲν ἐκείνων, ἑτέρα δὲ τούτων· ὅτιν εἰ ἐπιστήμη ὄντι ἡ ἐκείνων, ἢ τούτων γνῶσις· ἢ τὴν μὲν ἐπιστήμη· τὴν δὲ ἑτέρου τι γένος γνώσεως δηλοῦτέρου· πότερον ὡς πρὸ πλὴ τῶν ἐν τὴν ἀρχῶν γινωσκομένων γνῶσιν οὐκ οἰόν τε προτέρους ἡμᾶς πεφυκέναι οὕτω καὶ ἕξις οὐκ οἰόν τε τὴν ἀρχῶν γνώσεως ἢ μᾶν ἐπίνεται, ἢ οὖσι μὲν οἷ ἡμῖν δύῃς ὑβ ἀρχῆς λανθάνει δ' ὄντος ἢ οὐκ

ἀπόδειξις διάλληλος ὧν ἀποδείξεις

ὁ γὰρ ἀνθ' τοῦ ὅτε· sæpe apud aristotelé inuenitur.

Ellipsis attica

μὴ ἔχειν χολώ· πόλιχόλον ἔχειν ἔοικε· πό habere prope est parrú habere, itaq: alterú pro altero sumitur.

De humore naturali & siccitate causis uitæ brevis uel longæ.

Hypostasis

Notandum hoc

Quid agatur in prioribus & posterioribus

ἀπόδειξις

ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη

Non fuisse propositi secundi posteriorú tractare de diffinitionibus sed de medio in demonstratione hinc patet

Dubitatio prima

Dubitatio secunda.

Habitus principiorú

Cognitio principiorum melior & exactior cognitione p demonstrationem quaesita

Animalibus cunctis sensus inest

μνήμη quasi μονή τις ζῴα

De facultatibus animae in brutis

Communes sententiae quomodo animis nostris ingenerentur

Plato

Dissensio inter Aristotelem platonē & Aristo de animae cognitione quomodo a principio nobis acquiratur.

ἐφιστάνομαι παύτην ἔχοντες· καίτοι δῆλον ἄτοπον, γνῶσιν ἔχοντας, ἀγνοεῖν ὅτι ἔχομεν, ἢ ἀγνοεῖν ὅτιγινώσκομεν, ἔχοντες ἢ παῦται, γνῶσιν ἀποδείξεως κρείττω τε ἢ ἀκριβεστέραν· εἰ δὲ μὴ τούτ' ἐγνώσιν ἔχοντες πρότερον, λαμβάνομεν παύτην ὕστερον, πῶς ἂν οἷόν τε ταύτην λαβεῖν ἐκ μὴ προϋπαρχούσης ἐπιστάσεως, ἢ τις ἡμῖν οὐσῶν, πρὸς πᾶν τούπων γνῶσιν λυσιτελήσει· δῆλον μ' ἀδυνάτον δ' ἐλέγκται ὅτε, ἀπόδειξιν ἀποδείξεως ἐλέγχοντος ταῦτα μοί δοκεῖ ἄπορ ἐζήτηται πρὸς τὴν ἀρχῶν· ἢ διὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἔστι τὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀπορεῖν, ἢ δ' ἀπορία πρὸς ταῦτα προσφυῶς ἅπαντ' ἂν ἔχοι· ἔστι δ' οὖν ἐκατέρωθεν ἄτοπον ἕτερα, καὶ ἔχειν ἡμᾶς εἰπόντις ὡς ἀρχὰς πῶ γνῶσιν αὐτῶν, καὶν ἀγνοῶσιν ἁπλῶς ὡς μηδεμίαν ἔχειν γνῶσιν ἔξιν, ἢ μὲν ἐπίνευθαι, οὐδὲ τόδ' ἂν, εἴη τούτων ἀληθές· ἀλλ' αὖ ἄγαν μὲν ἔχειν ἡμᾶς πρὸς τὴν τῶν ἀρχῶν γνῶσιν, δῶ ἀμέν τιν' ἀγωστικὼ· οὐ μὼν δὲ τοιαύτην, ὡς εἶναι τούτων ἐκείνω ἀκριβεστέραν· ὥστ' ἄπορ ἡ τῶν ἀρχῶν γνῶσις, ἀκριβεστέρα ὑπάρχει τῆς ἀποδείξεως. ἢ γὰρ αὖ, ἐκείνα ὑπῆρχον αὐχαί· τὰ δὲ τῆς ἀκριβεστέρας ἐκείνης γνώσεως γινωσκόμενα. καὶ δοκεῖ ἐκείνων αὖ, ἐζήτηται τὰ αὐτά· καὶ εἰς ἄπειρον οὕτως ὁ λόγος προίσαιεν· ὡς μήτε ἀρχὰς εἶναι μήτε ἀποδείξεις, ἀλλ' ὡς ἄπορ ἐκ τῆς χείρονος πρὸς τὸ κρεῖττον ἄπασιν γένεσις· καὶ αὖ τὸ ἀτελοῦς πρὸς τὸ τέλειον, οὕτως καὶ ἡ κατὰ τὸν ἄνθρωπον, ἐνέργειπικοῦ καὶ αὐξητικοῦ καὶ διαβλαστικοῦ· καὶ ἁπλῶς φυτικῆς δυνάμεων. ὧν δὴ ἡ πρώτη κατὰ βολὴ τῆς γονῆς, τῷ ζῴῳ πεμφθεῖσα· ἡ δὲ ἁπλῶς ζωτικὴ. ἐκ τούτης, εἰς λογικὴν καὶ ἀνθρωπικὴν τοιγαροῦν κοινὴ μὲν ζώοις ἅπασιν, αἴθησις, ὡς ἴδιος οὖσα τῶν ζῴου ἢ ζῴων δύσι· τῆν δὲ ζῴων τὰ μὲν μέχρι τούτης μεμόνηκε, μηδεμίαν γνωστικὴν ἐπέκεινα δυνάμειν ἔχοντα· ὡς δῆλαί τε καὶ μῆλαι καὶ ἐμπίδες καὶ κώνωπες· τοῖς δὲ καὶ μᾶλλον ἐγγίγνεται αἴθησις τὶς ἐπέκεινα ζῴῳ λείπεται· καὶ ἀπόντος τοῦ αἰσθήματος αὐτὴ παραμούσας καὶ ἐν τύπον ἐκείνας φυλάττουσα· ἡ δὴ καὶ μνήμη προσαγορεύεται, μονή τις οὖσα τῶν τῆς αἰσθήσεως ὁρῳμάτων· ἔστι δὲ καὶ τούτοις διαφορά· τὰ μὲν γὰρ, ἕξιν μόνον ἔχει τὸ εἰρημένον, ἐπέκεινα τῆς αἰσθήσεως· τοῖς δὲ πρὸς τούτῳ καὶ τὸ δύνασθαι σωμάτειν τὰ ὅμοια πρόσεστι· καὶ πρὸς τὸ καθόλου αὐάγεσθαι· δῖον ἐλέβορόν τις κωνωπικὸν μελαίνης χολῆς ἐγνώρισεν· ἅπαξ μὴ δὶς καὶ πολλάκις πεῖραν λαβών αὐτῶν δῆλα τῆς αἰσθήσεως· ἐν ὁσάκις ἰδὴ ἐλέβορον, ὁμοίως ἔχειν τοῖς ἀνθρώποις, τὸν νοῦν ὁρῶμενον ἀποφαίνεται· καὶ οὕτως αὐτῷ ἡ τοῦ καθόλου καταύνησις γίγνεται· τὰ μὲν δῶν μέχρι τῆς αἰσθήσεως ἱστάμενα, ἀτελεσδρᾶ ζῴων ἔστι· τὰ δὲ μὴ μένῃ πρὸς ταύτην ἔλεγχα, ἐκείνων δὲ τελεότερα· ὡς μὴ ἀπόντος τοῦ αἰσθητοῦ, τὸν τύπον αὐτῶ ἰδὴ πολὺ διασῴζοντα· τελεώτατα δ' ἔστιν, οἷς ἡ τοῦ ὁμοίου θεωρία τε καὶ διάκρισις. ὅθεν καὶ ὁ καθόλου ὁ αὐ τοῖς πολλοῖς τῇ ψυχῇ γίγνεται· ἐκ μὲν δῶν αἰσθήσεως καὶ τὰ δεσδρᾶ· οὗσης ἀπόσης γνώσεως, μνήμη· ἐκ δὲ μνήμης, ἐμπειρία· ἐκ γὰρ πολλῶν μνημῶν, ἡ ἐμπειρία σωίσταται· ἐκ δὲ ἐμπειρίας, ὁ καθόλου τῇ ψυχῇ πήγνυται καὶ σωίσταται· ὅπορ δῆλον ὁμοίου καὶ τοῦ ἑνὸς ὂν ἐν τοῖς πολλοῖς λέγεται. ὁ δὲ καθόλου, ἀρχὴ γίνεται τέχνης ἢ ἐπιστήμης· εἰ μὲν ἐν τοῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τέχνης· εἰ δ' ἐν τοῖς ἀεὶ ἔχουσιν ὡσαύτως, ἐπιστήμης. ὁ γὰρ καθόλου θεωρεῖται, οὔτε τοῖς ἀεὶ γινέσει καὶ φθορᾷ· καὶ οἷς μεθ' ὕλης τῆς ἀεὶ ἐξουσης ἢ ὑπαρξις. καὶ ἐν τοῖς ὡσαύτως ἀεὶ ἔχουσιν, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων μὲν, παιδὸν ὁ καθόλου ἢ πότε ἄλλως ἔχον· ἢ ὅπορ καθ' ἑαυτὸ πάντ' ἀεὶ ὑπάρχουσι τέλειαι ἕξεις τῆς τῆν ἀρχῶν γνώσεως, οὔτε μὴ οὖσαι, γίνεται ἀφ' ἄλλων γνωστικωτέρων ἕξεων· ὥσπορ αἱ ἀποδείξεις τῆν ἀρχῶν, γνωστικωτέρων οὐσῶν τῆν ἀποδείκτων. ἀλλ' ἀφ' χειρόνων ἕξεων γνωστικῶν αἵ πινές εἰσιν αἰσθήσεις, τῆς ψυχῆς ἐπ' αὐτὰς προκλινούσης ἀποτελοῦνται. ὡς εἶναί τι τοιοῦτον ὁ γινόμενον. ὥσπορ ὁ μάχη κροπῆς γινομένης, εἰς τὸ κραπέντος μόρους ἔστη. καὶ ἔστιν ἰδὼν ἕτερος, ἔστη κἀκεῖνος· εἶτ' οὖν ἕτερος. καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν ἦλθεν ὁ πόλεμος ἐπ' ἀρχήν. οἷος γὰρ τύπτοντος αἰσθήματος τῆς ψυχῆ. καὶ αὖ ἕτερος ὁμοίου ἐκείνῳ. καὶ τέτου ἔτι, ἡ τῆ κατὰ τὸν ἔννοια τῆ ψυχῆ ἴσα ταῦτα· καὶ ἀρχὴ ὡς ἔφηται γίνεται τέχνης καὶ ἐπιστήμης· τὰ γὰρ κατὰ τὸν, ἀρχὴ τούτων ἔστιν· ἐπεὶ καὶ ἰδὴ τῆν κοινῶν ἐννοιῶν, οὕτως γίνεται· γενόντες γὰρ αἰσθητοὶ ὅτι τόδε τῶνδε ἴσον· καὶ τόδε τῷ αὐτῷ, καὶ αὖ ἕτερον· καὶ τέταρτον ἴσως, ἢ ἀλλήλοις ἔννεα ἴσα τὰ πρὸς τὸ αὐτὸ ἴσα λέγομεν· καὶ πάλιν ὅτι ἰδὴ τῆδε, ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἀπόφασις· καὶ ἰδὴ τῆδε ὡζύτως· καὶ ἰδὴ τέτου τε καὶ τετάρτου, εἰς πᾶν κατὰ λόγον αὖθρ χόμεθα ἐννοιαν· οὕτως ἔχειν ἰδὴ πάντων ἀποφαινόμενοι· τούτου δὲ αἴτιον, ἡ τῆς ψυχῆς οὐσία· τοιαύτη γὰρ ὕστ' ὅπορ καὶ προκλῖναι πεφυκέναι ἀπὸ τῶν ἀτελοῦς πρὸς τὸ τέλειον· ἢ καὶ τῆν αἰσθητῶν παρόντων, τῆν ὁμοίων τούτων ἐπιλαμβάνεσθαι· τῇ μνήμῃ· ὁ καθόλου συλλέγουσα· καὶ ὁ πρᾶγμα, σαλάττων μὲν αὖ, εἴποι, αἰάμνησιν· λήθην μὲν παρούσης τῆς ψυχῆς ὡς ἐκείνος φησι, διὰ πᾶν εἰς πᾶν γένεσιν καθόδου· καὶ τὸ μικρὸν δὲ προϊόντης εἰς πᾶν τῶν ἐπιλανθάνεσθαι ἀλήθειαν διὰ τῆς καὶ τὸ πᾶν αἴσθησιν γνώσεως. ἀριστοτέλης δὲ, ἐκ τῶν, δυνάμει εἰς ὁ σωτηρία μεταβολὼ· δυνάμει λέγων τοὺς ἀνθρωπίνους ψυχὰς σύνειναι ἀνυποῦ ὑπ' ἀρχῆς· καὶ διὰ τῆν αἰσθημάτων προσέρχεσθαι εἰς σωτηρίαν· ἀλλ' ἀλλοτέρας μὲν δόξαις διαπτῶν καὶ ὡς ἔχουσιν

Ἐν τοῖς πολλοῖς

ἀληθεία· ἢ ψεύδους ὀχετάζειν σὺ τῷ παρόντι, σοφιστήν. οὐκ ἄχρηστ' ἴσως, λόγον προσθεῖναι τινὰ τῆ πράγματος ἐφαπτόμενον· σὺ τῆ τάξει τῆν εἰδῶν, τὰ προσεχῶς μετὰ τι, μετέχει φανότατον τοῦ, προσεχῶς πρὸ αὐτῶν· ἐπεὶ δῶν ἡ ψυχὴ προσεχῶς μετὰ νοῦ, μετέχει τῆ νοῦ μᾶλλον, ἢ πᾶρ τὰ πόρρω τῆ νοῦ· καὶ τούτου σὺ αὐτῆ ἀπηχήματα, αἱ κοιναὶ καὶ αὐτόπιστοι σὺνοιαι· δι' ὧν πᾶρ φόρει τινὰ πρὸς τὰς ἀμέσους τῆ νοῦ ἐπιβολὰς ἀπομίμησιν αἱ δὴ ἀρχῆς μὲν αὐτῆ, ὡς ἐμπυρεύματα σὺ αἰθάλη κεκρύφασται· τῆ ἐπιπρατείᾳ τῆν χειρόνων δυνάμεων συγχέομεναι· λέγω δὲ, τῆς φυτικῆς τε καὶ ζωτικῆς. δῆλα δ' ἐφανούσας ταύτας σὺ ὀργεῖν σὺ τῷ σώματι· γλυκυσιουχούς τε οὔσας· τῷ τε σώματι προσεχῶς χορηγούσας πῶ σύστασιν· καὶ δῶν ἐπιτήδειον πρὸς τὰς δι' αὐτῆ σὺ ὀργείας· παρασκευαζούσας τῆ κρείττονι· ὧν σὺ ὀργουσῶν ζωὴ σφοδρότητι, ἃ προσεκτείνεται ἑαυτῆ συμβαίνει τῆν λοιπικὴν, πρὸ τῆς ἐκείνων καταυρομένην ὁρᾶσθαι· ἔχουσας δὲ καὶ ἀπείρας ἔτι τῆς σὺταύθα θεωρείας καὶ πράξεως, καὶ ποδηγίας δεομένην· ἵν' ἐαυτῆ τ' ἐπιστήμη καὶ τοῖς ἐγκεκριμένοις σὺνοίαις προβάλλεται· ὡς ἔχειν μὲν ἀρχήθεν τοῖς κοιναῖς σὺνοίαις σὺ ἑαυτῆ· τοσοῦτον δὲ λείπεσθαι τῆς αὐτῶν προσκειμένης, ὅσον δεῖσθαί τινος τῆ, αὐτὴν εἰς ἐπίστασιν ἄγοντος· καὶ τὰ συρομένην πρὸς τῆς ῥύμης τοῦ χείρονος καὶ προσέχειν μὴ συγχωρούμενην οἷς κέκτηται. καὶν τις διδάσκων βραχύ τινα λόγον προβάλληται ὅσον σημαίνει τοῦδε αὐτῶν, δῆλος ὡς προειλήφασ' ὁ λεγόμενον, καὶ τὰ τί ἐστι· τοῖς γὰρ μὴ πεπτηρωμένοις ἀλλ' ἔχουσι καὶ φύσιν τῆς λογικῆς οὐσίας τὸ ἢ δυνάμεως μήπω τί τοῦδε τῆν ἀρχῶν σὺνοήσασιν. εἴτις ὀρᾶσ' ὁ ὅλον μεῖζον ἢ τὸ μέρος· ἢ τὰ ᾧ αὐτῷ ἴσα, ἢ ἀλλήλοις ἴσα· ἢ ὧδί πανταχῆ πράγματι, ἢ ὁ ἢ αὖ ὁ ἀληθεύει ἢ ὁ μὴ ἢ· καὶ ὅσα τοιαῦτα, οὐδὲ μαθεῖν τι ἐκ τοῦ λόγου οἰήσονται. ἀλλ' ὡς προειδότες δέξαιντ' ἄν, τὰ λεγόμενα· μόνης σὺ ἴστε τῆς κατὰ πῶ λέξιν σαφηνείας δρώμενοι. δῆλα δ' ἐν τῆν ὀνομάτων ἀσαφῶν ἤδεσιν οὔτε δῶν ὡς προϋπάρχουσαι τῆν σωμάτων αἱ ψυχαί, εἰς ἀνάμνησιν ὀρῶνται τῆν ἀρχῶν, οὔτε μὲν ὡς κατ' οὐσίαν ἐκ τῆς δυνάμεις ὁ σὺ ὀργεῖα προβαίνουσαι, εἰς γνῶσιν τῆν ἀμέσων προΐασι δῆλα· τῆν αἰσθήσεων· ἀλλ' ἔχουσι μὲν τούτας ἴσως τοῖς προσφυέσι σώμασιν εἰς ὁ εἶναι παρασκευόμεναι· σὺ προβάλλουσι δὲ, τῶν τῆς ἀλογίας τῆν χειρόνων κατακρατούμεναι· εἰς ἐπίστασιν δ' ὀρῶνται τούτων· καὶ ἢ ἀφ' αἰσθήσεως ἢ ἀφ' λόγου ποδηγούμεναι, ὥσπορ ὀρυπτιζόμεναι· ἀλλ' ἐπανελθωμεν ὅθεν παρεξέβημεν. πῶς δ' καθόλου ἐλέγομεν τῇ ψυχῇ πῶδιγίνεσθαι. οἱ γὰρ τῆν κατ' εἴδος διαφόρων προσβαλλούσης τῆς αἰσθήσεως, ἵστασθαι μὲν δεῖ πρῶτον σὺ τῇ ψυχῇ καθόλου· εἰ γὰρ ὁ καθ' ἑκάστην δῶν, ὃ τῇ αἰσθήσει ὑπόκειται, ἀλλὰ κατὰ ὁ σὺ αὐτῷ κοινόν, διὰ τῆς αἰσθήσεως τῇ ψυχῇ παραπέμπεται. καθόλου γὰρ ὁρωμένου, ἄνθρωπον ἢ ψυχὴ σὺ ἑαυτῇ παραδέχεται, ὃ πᾶρ κοινόν δῶν· ὥστε, σὺ αἰσθήσει μὲν ὁ καθόλου γίνεται, ὁ δὲ εἰς γνῶσιν τῆν λόγῳ ὀρῶμενον ὁ καθόλου δῶν· οὐ γὰρ καθόλου ἀλλ' ἀνθρώπου τοῦτου γνωσκομένου· ἢ ὅλως τῆ ἐκ τῆν καθόλου καὶ σὺ τῷ ἀριθμῷ, καθόλου, σὺ τούτοις πᾶσιν τοῖς εἴδεσι καθόλου, ἵστασθαι ἄλλό τι καθόλου· ὑφ' ὃ τὰ καθ' εἴδος καθόλου ἀνάγεται. καὶ μέχρι τοσοῦτου ἡ ἀνοδος καὶ ἡ τῆ καθόλου στάσις, ἕως αὖ, εἰς τι πρῶτον ἢ ἀνοδος σὴ τῆν ἀμφῶν καὶ καθόλου· ὃ πᾶρ δῶν ὁ γενικώτατον. ὁ αὖ καὶ ἐφ' ἑκάστης καθηγορεῖται· οἷον ἀφ' τινὸς ἀνθρώπου, εἰς ἀεὶ ὡς ἄνθρωπον· καὶ ἀφ' τοιουδὶ ζῴου, εἰς ζῷον· καὶ ἀφ' τοιουδὶ ἐμψύχου, εἰς ἔμψυχον· καὶ ἀφ' τοιασδὶ οὐσίας, εἰς οὐσίαν· ὁ αὖ ὁ ἰδὼ λευκοῦ· ὁ αὖ ὁ ἰδὼ ξυπτήχεος· καὶ ἰδὼ πάντων· ὥστε δῆλόν δῶν· ὅτι καὶ αἱ ἀρχαὶ, ἐπαγωγῇ γνωρίζονται· πᾶσα γὰρ ἡ ἀφ' τῆν καθόλου τῆ καθόλου σωματῇ, ἐπαγωγή δῶν· οὕτω γὰρ καὶ ἡ αἴθησις τὰ καθόλου ἐμποιεῖ, τὰ καθόλου τῇ ψυχῇ χορηγοῦσα· καὶ ὀρῶν αὐτῶν αὐτῇ πρὸς ὁ καθόλου διδοῦσα προσφασιν· τῶδε δῶν τῷδε ὄντος ἴσου καὶ τῶδε τῷ αὐτῷ· καὶ ῥίτου, καὶ τετάρτου, τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα, καὶ ἀλλήλοις εἶναι ἴσα καθόλου γνωρίζομεν· ὁμοίως τῶδε ὅλου ὄντος. καὶ τῶδε μέρους ἃ τῇ αἰσθήσει γνωρίμα· καὶ τῶ μὲν μείζονος τῶ ἐλάττονος, ἐκ τῆν αἰσθήσει γνωρίμων, ἐς γνῶσιν τῶ καθόλου ὁ ὅλον μεῖζον εἶναι τῶ μέρους, ἠίδμεν· καὶ οὕτω μὲν ἐπαγωγικῶς αἱ ἀρχαὶ γίνονται γνώσιμοι· ὑπόλοιπον δ' ἀΐδῆν λέγειν πῶς ἡ ἐξις καθ' ὧν αἱ ἀρχαὶ γνώσκονται· ἀλλ' ἐπεί πᾶρ ἡ διαφορά δῶν· καθ' ὧν ὁ ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπος σ' ὀρῶν πέφυκεν, ἴδωμεν τὰς ἀδιάστατος ἕξεις· τούτων δῶν, αἱ μὲν ἀεὶ ἀληθεῖς εἰσιν· αἱ δὲ ποτὲ, καὶ ψευδεῖς· ποτὲ μὲν δῶν ὁ ψεύδος εἰσι δεχόμεναι, δόξα καὶ λογισμός· ἄπορ ἄμφω μὲν, ἀδιάστατος· τῆν ἄλλο τε ἄλλως ἐχόντων. ἀλλ' ἡ μὲν ἐς θεωρείαν μόνῳ πολλάκις καταντᾷ πράξειν μὴ ἔχουσαν· ὁ δὲ συλλογισμός, εἰς πράξειν ἀεὶ ἀφορτείνεται· διὸ καὶ πρακτικὸς νοῦς ὀνομάζεται· αἱ δὲ ἀεὶ ἀληθεῖς, ἐπιστήμη δῶν· καὶ νοῦς ἐπεί δῶν κρείττων ἡ γνῶσις τῶν ἀρχῶν, εἴη ἄν, καὶ κρείττονος ἔξεως ἢ καὶ τὰ δόξαν καὶ λογισμόν· ὥστ' ἡ ἐπιστήμη ἢ νοῦς· ἄλλα πᾶσα ἐπιστήμη, μετὰ λόγου· ὥστ' ἐπιστήμη γνῶσις τῆν ἀρχῶν μετὰ λόγου· ἀλλὰ πᾶς λόγος ἐπιστημονικὸς, ἰῷ ἀρχῆς· ἔσονται δὴ ἀρχαὶ τῆν ἀρχῶν· ἢ οὕτω, πρῶτοι ἄν, ὁ λόγος ἐπ' ἄπειρον· λείπεται ἀρα κρείττονες ἢ καὶ ἐπιστήμην ἕξεως εἶναι πῶ γνῶσιν τῆν ἀρχῶν· κρείττων δὲ ἐπιστήμης γνωσικὴ

.ll. paulo post συλλογισμὸς appellat

λδ

w ff. ἀπομίμησιν

+ ff. ἄχρι

ἡ ψυχὴ προσεχῶς μετὰ τὸν νοῦν

φυτικὴ ζωτικὴ δυναμις

Principia inductio quarum

Quis habitus est per quē principia cognoscunt

Mens est secundū q homo in quantū homo operari cōsuevit

Habitus mentis qd semp ueri. Aliq̄ aliq̄ndo falsi. ut opīo & ratiocinatio. sēp autē uerī scientia & intellectus

Ratiocinatio, intellectus practicꝰ dr

ἕξις οὐκ ἔστιν ἄλλη ἢ νοῦς. νοῦς αὖρα γνωστικὸς τῆς ἀρχῆς· ἐπεὶ τὰ ἐπιστήμης ἀρχὰ οὐκ ἔστιν ἀποδείξεις. ἀλλ' ἕτερόν τι ἄρα ἀποδείξιν γινωσκόμενον· ὥστ' οὐδὲν ἐπιστήμης ἀρχὴ ἐπιστήμη. ἀλλ' ὑπὲρ ἐπιστήμην τὴν ἕτερον· οὐδὲ μείαν δέ τινα δυνάμιν σὺ ἑαυτοῖς ἔχομεν ἀληθευτικὴν ἄρα ἐπιστήμη, ἢ νοῦς· ὥστε νοῦς ἄν, εἰ ἐπιστήμης ἀρχή· καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης ἦν τις ὁ νοῦς ἕξις, εἴη ἂν, τῆν ἀρχῶν τῶν ἐπιστητῶν γνωστική· ἡ δὲ πᾶσα ἐπιστήμη, τῶν πανύτως ἐπιστητῶν. ὡς γὰρ ἡ ἀρχὴ πρὸς τὰς ἀρχὰς γνωστικὴ αὐτῶν οὖσα, οὕτω καὶ ἡ πᾶσα ἐπιστήμη, πρὸς πανύτως ἐπιστητόν. αὐτὸ γινωσκουσα. Ρηδὲ τῆν ἀρχῶν πῶς τε γίνονται γνώριμοι καὶ τίς ἡ γνωρίζουσα ἕξις, σὺ τεῦθεν δῆλον προαποδόσεται πρώτων. Επεὶ θεόν τι χρῆμα ἡ σοῦ τερκες· καὶ τοῦς ψυχὰς εἶπερ ἄλλό τι ζητούμενον χρὴ καὶ τῷ σοφὲ ἐπιστήμης λόγω ἕξιν παρεῖναι. ἦν δὲ ψυχαὶ καὶ τὸ πῶ σοφιστέον ἑαυτοῖς σωτεσήσωντο. μηδὲν αὐτῆς ἢ ψυχαὶ εἰσιν, οἰκειότερον οὖ ἔχουσαι. ὅ τι μὲν οὖν ἔστ ἀρχῆς ἡ ἐπιστήμη εἴρηται πρότερον· ἐκ γὰρ τῆν ἀρχῶν καὶ ἡ σοῦ καὶ πρώτων καὶ ἀμέσων καὶ αἰτίων τῶν συμπεράσματος. λέγω δὲ ζητῆσαι σοφὲ τῆν ἀρχῶν. τίνι τε χρόπῳ γνώριμοι γίνονται, καὶ τίς τῆς ψυχῆς ἕξις ἀφ' ἧς τοιάυτας γνωρίζειν πέφυκε. σοφὲ ἀποδείξεως γὰρ καὶ ἐπιστήμης ἐπόντες ἀποδεικτικῆς εἰς ἕξιν σὺ τῷ λόγῳ παρεήλθομεν, εἰκότως ἄν, ἀτελὴς οὔτος ἔδοξεν· ἄλλῳ τινί, τῆν αὐτῷ τι ἀρμοττόντων, καταλιπόντες. ἐπεὶ δ' ἀφορητικῶς ὁ λόγος προβαίνων, ἀφορμὴν αὐτῷ πρὸς δύποριαν παρέχεται· τῆν αἰτίαν τε τοῦ δεσμοῦ ἀνυσίσων. καὶ τεῦθεν πρὸς τὸ λύειν γνόμενος ἑτοιμότατος ἀφ' ἁπλῶς αὐτὸς ἀρίστοτέλης σὺ τῷ ἀβυσσῳ φησὶ τῆν μετὰ τὰ φυσικὰ, λέγ πρῶτον προαποδόσεται.

ΟΤΙ μὲν οὖν οὐκ ἐνδέχεται ἐπίστασθαι δι' ἀποδείξεως μὴ πνώστοντι τὰς πρώτας ἀρχὰς τὰς ἀμέσους, εἴρηται πρότερον. τῆν δ' ἀμέσων πῶς γνῶσιν. καὶ πότερον ἡ αὐτὴ ἕξις ἢ οὐχ ἡ αὐτὴ διαπορήσειεν ἄν τις καὶ πότερον ἔστ ἢ οὐκ ἔστι λελήθασιν.

Ε Κ τῆν σοφὲ ἀποδείξεως εἰρημένων, ἔχει ὁμολογούμενον ἡ μὴ, σὺ δέχεσθαι ἐπίστασθαι δι' ἀποδείξεως. εἰ μή τις ἐλεύσεται τὰς ἀρχὰς τὰς ἀμέσους. εἰ γὰρ ἐκ τῆν πρώτων καὶ ἀμέσων πᾶσα ἀπόδειξις, δῆλον τὰ προειρῆσθαι. εἰ γὰρ ταῦτα ἄδηλα, πῶς ἔξ ἀδήλων τι γένοιτο ἂν γνῶσις. ἀλλ' εἰ καὶ πᾶσα διδασκαλία καὶ μάθησις διανοητική, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. προϋπάρχουσι δ' αἱ ἀρχαὶ τῆς ἔξ αὐτῶν ἀποδείξεως. πῶς ἔστιν αὕτη, τῆς ἐκείνων μὴ προϋπούσης γνώσεως. τοῦτο οὖν οὕτω κειμένου, ἀπορεῖ ἑξῆς σοφὲ τῆς τῆν ἀμέσων γνώσεως, σὺ ὁ ταύτας ἀπορίας· τίς τε ἡ γνῶσις αὐτῶν. τοῦ τίς, τίς γνωστικὴ ἕξις τῆς ψυχῆς, καθ' ἣν αὐτοὶ γνώσκοντοι. καὶ ἔστε σὺ εἰσιν ἔξ ἀρχῆς σὺ ἡ μὲν, εἴτε μὴ οὖσαι ἐγίνοντο ἢ γὰρ πρώτη ἀπορία καὶ εἰς πολλὰ δὴ κεῖ διαιρεῖσθαι, ἀλλ' οὖν γε, μία δῆ καὶ ἡ αὐτὴ τῆν γὰρ ἀμέσων πῶς γνῶσιν ζητήσειεν ἂν τις, πότερον ἡ αὐτὴ ἕξει τῇ δ' ἀποδείξεως ἐπιστήμη, ἢ οὐχ ἡ αὐτὴ· καὶ λαβὼν ἅ, οὐχ ἡ αὐτὴ, ζητεῖ πάλιν. εἰ ἐπιστήμη ἕξιν ἡ ἀμφοῖν γνωστικὴ ἕξις, τῆν τε ἀρχῶν καὶ τῆν ἐξ αὐτῶν γινωσκομένων. ἢ γένος τί γνώσεως ἕτερον καὶ ἕτερον· σὺ δέχεται γὰρ διάφορα πράγματα ὑπὸ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ἀναφορεῖσθαι γνῶσιν. εἶναι μέν τοι ἀμφοτέρας ταύτας γένος τὰς αὐτάς· εἰ καὶ διαφέρουσιν ἀλλήλων τῷ εἶδει· οἷον ἀριθμῶν καὶ μεγεθῶν ἄλλη μὲν καὶ ἄλλη καθ' εἶδος ἡ γνῶσις· τῷ μέντοι γένει ἀμφω αἱ αὐταί· ἐπιστήμη γὰρ ἑκάτερα· οὕτω γὰρ καὶ αὖρις ἔφηκεν· ἢ τῷ μὲν ἐπιστήμη τῷ δ' ἑτέρου τι γένος· τοῦτο δ' ἢ τῷ μὲν ἐκ τῆν ἀρχῶν, ἐπιστήμη ἡ γένος τῆς γνώσεως. τῆν δὲ ἀρχῶν, ἑτέρου τῷ δὲ οὐκ ἐνδέχεται ἐπίστασθαι, προσέθηκε ἅ, δι' ἀποδείξεως. ἐπεὶ σὺ δέχεται καὶ ἄλλον τρόπον ἐπίστασθαι· δῆλ διαιρέσεως. δι' ἀναλύσεως. δι' ὁρισμοῦ. ἔστι δὲ ταῦτα πάντα, μία ἀπορία· εἰ ἡ αὐτὴ δῆ γνῶσις τῆν ἀρχῶν καὶ τῆν ἐξ αὐτῶν. καὶ εἰ ἑτέρα, καθ' ἕδος μόνον, ἢ καὶ καθ' γένος ἕτερα καὶ πῶς ἑτέραν ἀπορίαν ἐπάγει. πότερον γὰρ φησιν αἰ ἕξεις τῆς γνώσεως τῆν ἀρχῶν οὐκ ἐνοῦσαι πρότερον σὺ ἡμῖν, ἐγίνοντο ὕστερον, ἢ σὺ εἰσὶ μὲν, λελήθασι δὲ σὺ οὖσαι· ὅτι μὲν οὖν ἐφιστέον ὅλως σοφὲ αὐτῶν δῆλος ἐξ ἀρχῆς, δῆλον. ὅπως δὲ ἕξιν γίνεται. εἴτε ὀξὺ ἡ μὴ ἔχειν ὅλως αὐτάς· εἴτε ὀξὺ ἡ λελῆθέναι ἔχοντας ζητήσεως ἄξιον.

ΕΙ ΜΕΝ δὴ ἔχομεν αὐτὰς, ἄτοπον. συμβαίνει γὰρ ἀκριβεστέρας ἔχοντας γνώσεις ἀποδείξεως, λανθάνειν.

Ρ ρὸς ἡ προσεχὲς μόνον τῆς διαιρέσεως ἀπαντᾶ· πῶ διαπορῆσαι ἀπορίαν συμβέβηκεν ἡ μὲν γὰρ εἰ δὴ ἔχομεν ταύτας, ταυτὸν δῆλ τῷ εἰ σὺ οἶσθα λελήθασιν. ἄτοπον δή φησιν δῆλ, εἰ ἔχομεν τὰς ἀρχὰς σὺ ἑαυτοῖς, καὶ λανθάνουσιν ἡμᾶς σὺ ἡμῖν οὖσαι. τί δὲ ἄτοπόν δῆλ ἐπιφέρει. συμβαίνει γὰρ ἔχοντας ἡμᾶς γνώσεις, ἀγνοεῖν αὐτὰς ἐπιλανθανομένους. καὶ ταῦτα κρεῖττόν ὠῶν αὐτῶν ἢ καὶ τὰ ἀπόδειξιν. ἐκ γὰρ τούτων αἱ ἀποδείξεις ὡς δηλοτέρων τὰ καὶ γνωριμωτέρων. εἰ οὖν ἄτοπον, ἀποδείξιν ἔχοντας, ἀγνοεῖν ὅτι ἔχομεν, πολλῷ ἂν, εἴη ἄτοπώτερον. εἰ ἀγνοοῦμεν γνῶσιν ἔχοντες κρείττονα ἀποδείξεως.

ΕΙ δὲ

» ΕΙ δὲ λαμβάνομεν μὴ ἔχοντες πρότερον, πῶς ἂν, γνωρίζοιμεν καὶ μανθάνοιμεν, ἐκ μὴ προϋ-
» παρχούσης γνώσεως. ἀδύνατον γὰρ, ὥσπῦ καὶ ἐνδὲ τῆς ἀποδείξεως ἐλέγομεν.

Τ ὸ πρῶτον μῦθος ὅξιον τῆς διαιρέσεως· πρὸς ὃ καὶ αὖρις ἀπαντᾶ· ἀδύνατόν τι καὶ τοῦτῳ διελκυύων ἑπόμενον. εἰ γὰρ μὴ ἔχοντές φησι τὰς ἀρχὰς πρότερον ὕστερον ταύτας λαμβάνομεν, πῶς ταύτας γνώσκομεν καὶ μανθάνομεν, ἄνευ προϋπαρχούσης γνώσεως. κεῖται γὰρ ὅτι πᾶσα μάθησις, ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τὰς ἀρχὰς μανθάνομεν ὡς ἡ ὑπόθεσις, δεῖ προϋπάρχειν αὐτῶν γνῶσιν ἐπῦ. ἄλλως γὰρ ἀδύνατον ἁπλῶς ἐλέγομεν καὶ ἐνδὲ τῆς ἀποδείξεως. καὶ δεῖ πρὸ τῆν ἀρχῶν, ἐπῦ ἔχειν προγινωσκομένας ἀρχὰς· καὶ ἐπ' ἐκείνων ὁ αὐτὸς ἔσται λόγος. καὶ εἰς ἄπειρον. οὐκ ἄρ' οὐδὲ ἔξιν ἡμῖν ὑπάρξει.

» ΦΑΝΕΡΟΝ τοίνυν ὅτι οὔτ' ἔχειν οἷόν τε, οὔτε γε ἀγνοοῦσι μὴ μηδεμίαν ἔχουσιν ἕξιν, ἐπίνεσθαι.
» ἀνάγκη ἄρ' ἔχειν μέν τινα δύναμιν. μὴ τοιαύτην δ' ἔχειν, ἢ ἔστι τούτων τι μωτρὰν ἀκριβείαν.

Δ ύο ζητήσεις προβέμενος. μίαν μὲν, ποδὲ τῆ, καθ' ὃ γένος γνώσεως αἱ ἀρχαὶ πνώστον ταῖς. ἐπῦ-
τρὰν δὲ, εἰ ἐξ ἀρχῆς ἢ οὐ πῶ γνῶσιν τῆν ἀρχῶν ἔχομεν· μὴ ἐκ τρὰν ὄντων ἄτοπον ἑπόμενον τοῖς τῆς διαιρέσεως ταύτης λείεσθαι μέρεσι, πῶ μὲν πρώτην ζήτησιν σὺ τῷ παρόντι καταλιπών, πρὸς πῶ ἐπῦτρὰν ἐπιχειρεῖ. πῶ αὐτῇ προσκοῦσαν ἐπιφορῶν ἐπίλυσιν. πρὸς τὰς αἰτίασ τοίνυν ὕδυς ἀπαντᾶ τῆ τῆς ἀπορίας δεσμοῦ. ἐκ γὰρ τῆ λέγεσθαι ἄσφαλῶς ἔχειν τὰς ἀρχὰς ἢ μὴ, ἡ ἀπορία συνίστατο. ἐπεὶ οὖν οὕτω λέγουσιν ἄτοπόν τι ἐνδρῦσθαι ἔφατο, φανερὸν σὺ τεῦθεν ὅτι οὔτ' ἔχειν δυνατὸν ἀσφαλῶς ἐξ ἀρχῆς τὰς ἀρχὰς, οὔτε πάντα λῶς ἀγνοοῦσι. καὶ μηδεμίαν ἔχουσιν ἕξιν γνώσεως, ἐπίνεσθαι ταύτας ἢ μὲν. ἀλλ' ἀνάγκη ἔχειν μού τινα δύναμιν γνωστικὴν ἐξ ἧς προφάσις ἢ μὲν τῆς τ' ἀρχῶν γνώσεως γίνεται· οὐ μοί τοι γε τοιαύτην, ὥστ' εἶναι τι μωτρὰν αὐτῆ καταλείβειαν, τῆς τῆν ἀρχῶν γνώσεως.

» ΦΑΙΝΕΤΑΙ δὲ ὄξιόν γε, πᾶσιν ὑπάρχον τοῖς ζώοις. ἔχει γὰρ δύναμιν σύμφυτον κριτικὴν
» λῶ καλοῦσιν αἴσθησιν.

Ε ἰπῶν ὅτι οὐτ' ἔχειν δύναμιν τὰς ἀρχὰς ἐξ ἀρχῆς· οὔτε πάντη ἐσόρημόνοις γνώσεως προσγίνεσθαι τούτοις ἡ μέν. ὀξὺ ἡ, ἐνδρῦσθαι τι συμβαίνειν ἀδύνατον. ἀλλ' ἐκχείρονός τινος γνωστικῆς ἕξεως ἐξ ἧς πῶ τούτων προϊέναι γνῶσιν, λέγει νῦν τίς ἡ γνῶσις ἐκείνη ὄξί· ἐξ ἧς ὅλῳ προβαλόντες, εἰς πῶ τ' ἀρχῶν καταλῆξιν προσβλήσεσθαι. ὄξιον γὰρ φησὶ ὁ λέγομεν γνώσεως γένος, σὺ ποῖσι τοῖς ζώοις ὑπάρχον φαίνεται· πῶν τε γὰρ τὰ ζῶα ἢ ξῶα ὄξί, δύναμιν ἔχει οὐκ ἐπίκτητόν τινα οὐδὲ διδακτήν. ἀλλὰ συμπεφυκυῖαν καὶ ἐκφύσεως συμπαρομαρτοῦσαν αὐτοῖς. ὡς καὶ συμπληρωτικῶ ἐναι τῆς οὐσίασ αὐτῶν· καθ' ἣν ἡ διαφέρουσι τῆν φυτῶν. ἤτις κριτικὴ ὄξί πολλῶν ὅσων διαφορῶν. καλοῦσι δὲ ταύτην αἴσθησιν. οὕτω δὲ εἴπεν, ὡσπῦ ἄλλοις ἐπιγράφων πῶ αἰτίαν τῆς κλήσεως· ἵνα δείξῃ μὴ οἰκεῖόν τινα λέγων λόγον· ἀλλὰ τὸ κοινῆ λαμβανόμενον ὁμολογούμενον.

» ΕΝΟΥΣΗΣ δ' αἰσθήσεως, τοῖς μὲν τῆν ζώων ἐπίνεται μοίρη τῆ αἰσθήματος. τοῖς δ' οὐκ ἐπί-
» νεται. ὅσοις μὲν οὖν μὴ ἐπίνεται, ἢ ὅλως ἢ ποδὲ ἃ μὴ ἐπίνεται. οὐκ ἔστι τούτοις γνῶσις ἐξω τῆ αἰ-
» σθάνεσθαι. οἷς δὲ οὐκ ἔνεστιν αἰσθανομένοις ἔχειν σύτι σὺ τῇ ψυχῇ.

Ε κ τῆς χείρονος τῆν γνώσεων ἀπορξάμενος κοινῶς τοῖς ζώοις σὺν παρεχούσης· ὁλῷ προϊόντι ἐπί τε τὰ τελεώτερα τῆν ζώων καὶ τοὺς τελεωτέρους τῆν γνώσεων. διεκρυύων ἐν ἀνθρώπου, τελειότατον μὲν πῶ φύσιν ὡς σὺ τοῖς ζώοις, ὑπάρχοντα. ἐκ τῆς χείρονος δὲ καὶ ἀτελεστάτης τῆν γνώσεων, ἐνδὲ πῶ κρείττω καὶ τελείαν ὡς σὺ τούτοις, προϊόντι πάντα. καὶ πῶ γνῶσιν τῆν ἀρχῶν, ἐν φόπον, ὅξιον προσλαμβανόμενον. σὺ οὖσης γὰρ φησι τοῖς ζώοις πᾶσιν αἰσθήσεως. τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν τοιαύτην ἔχει φύσιν, ὡς ἐπίνεσθαι αὐτοῖς μονῶ τῆ αἰσθήματος. τὰ δὲ πρὸς ὅξιον οὐ πέφυκεν, ἀλλ' ἅμα τῷ αἰσθέσθαι παραζέχειν ἡ γνῶσις ἐξ αὐτῶν, μὴ ὑπομένουσα. καὶ ὅσοις μὲν μὴ ἐπίνεται ἡ μονὴ τῆ αἰσθήματος. ἢ καθόλου ὡσπῦ ἐνδὲ τῆν σκωλήκων ἔστιν ἰλύεν καὶ λευκῶν καὶ μυῶν. μηδεμίαν ἐχόντων μνῆ πῶ αἴσθησιν, παραμονῶ τῆ αἰσθήματος, ἢ ἀμυσρῶς· ὡσπῦ τινα τῆν ὀρυέων, φωνῶν μενῶν μονύει. ἃς καὶ μεμήκασι· καὶ τὰ ὑπὸ ζύγια, ὀστῶν. ὡς ἢ προσθυμεῖσθαι πρὸς αὐτὰς εἰ δῦ αὐτοῖς ἔχειν σὺναίσθησιν ἐφαύνοντο, ἢ ἐκκλίνειν ἐξ αὐτῶν εἰ μὴ δῦ, τούτοις οὐκ ἔστι γνῶσις ἐξω τῆ αἰσθήματος. ἢ εἰ ἔστιν, ἀμυσρά ὄξιν. ὡς ἐνδὲ τῆν ὀρυέων. καὶ τῆν ὑπὸ ζυγίων εἴπομεν. ἔστι δ' αὖ τῆν ζώων αἰσθανόμενα, ἔχουσιν ἔτι μᾶλλ πῶ αἴσθησιν, γνῶσιν τινά· καὶ ἀπόντος τῆ αἰσθητῆ, ἐν τύπον ἐκείνου σὺ ἑαυτοῖς ὑποδισώζονται.

» ΡΟΛΛΩΝ δὲ τοιούτων γινομένων, ἤδη διαφορά τις ἐπίνεται. ὥστε τοῖς μὲν γίνεσθαι λόγον
» ἐκ τῆς τῆν τοιούτων μνήμης· τοῖς δὲ μή.

Ω σπῦ ἐνδὲ τῆν αἰσθανομένων διαφορὰ ὑπῆρχεν. ὡς τὰ μὲν αὐτῶν ἔχειν μονῶ τῆ αἰσθήματος. τὰ δὲ μή. οὕτω καὶ ἐπὶ τῆν φυλαττόντων ἐν τύπον τῆ αἰσθήματος. καὶ τούτων γε τοῖς μὲν ἐπίνεται λό-

intellectus est habitus principiorú cognoscitiu

ἀφόν τι χρῆμα τὸ αὐταρκες

Dubitationes duæ

Possumus scire præter demonstrationé etiam alijs modis. s. diuisione, resolutione. diffinitioe

Sensus potentiam mu tarú differétiarú cognoscitiuá & iudicatiuam habere omnia animan tia quæ differút a plan tis. nó extrinsecꝰ quo sitam neq: doctrina accepta sed a natura

γος ἐκ τῆς τῶν πολλῶν ἀλοθημάτων παραμονῆς. τοῖς δ' οὐ. ὅσα γοῦ, τὰ τοῖς ἀλοθημοσίοις ὅμοια, δύνανται σωλάγειν τοῖς ἀλοθημόσιοις. καὶ ὁ κα. Ἡδόλου οὐ ἑαυτοῖς ἀποχλυναῖ, ταῦτα ἤδη τέλειά τε καὶ λοιπά. πλὴ τῶ ὁμοίου. Θεωρέαν τὲ καὶ διάκρισιν ὧν ἑαυτοῖς λαβεῖν δυνάμεναι. οὗ δέ φησι ἐπίνεσθαι λόγον, ὁ κα. Ἡδόλου οἶμαι δεῖ. τοῖς γὰ τελειοτέροις καὶ λογικοῖς, ἐκ τῆν πολλῶν ἀλοθημάτων μνημονευομένων, ὁ κα. Ἡδόλου ἐπίνεται. ὅπερ λόγος ἐστὶν οὐ τοῖς πολλοῖς καὶ κα. Ἡδήκασι θεωρούμενος. ὁ αὐ ὢν οὐ ποῖσι καὶ κοινῶς αὐτοῖς μετεχόμενος. ὁ δὲ ὢν οὐ ἐνόψω καὶ ὅμοιος καὶ ἀδιάφορος. ὅσα δὲ τῆν φυλαπτόντων δὺ τύπους τῆν ἀλοθημάτων, μὴ δυάνται ἔξω ποιεῖν, ταῦτ' ἀτελῆ τ' ἔστι καὶ ἄλογα.

ἐκ μὲν οὖν ἀλοθήσεως γίνεται μνήμη, ὥσπερ λέγομεν. ἐκ δὲ μνήμης πολλάκις τῶ αὐτῶ γινομούης, ἐμπειρία. αἱ γὰρ πολλαὶ μνῆμαι τῷ ἀριθμῷ, ἐμπειρία μία ἐστίν. ἐκ δ' ἐμπειρίαϲ, ἢ ἐκ παντὸϲ ἠρεμησάντοϲ τῶ κα. Ἡδόλου οὐ τῇ ψυχῇ, ἢ τῶ οὗ ὸς παρὰ τὰ πολλά. ὃ αὖ, οὐ ἅπασιν οὐ σὺν ἐκείνοις ἀ αὐτὸ, τέχνης ἀρχὴ καὶ ἐπιστήμης. ἐὰν μὲν ὠφελὶ γένεσιν, τέχνης. ἐὰν δὲ ὠφελὶ ἀ ὄν, ἐπιστήμης.

ὰϲ διαφορὰϲ τῆν γνώσεων ἐκ. Ἡμόνος. καὶ ταύτας ἀφ' τῆν μετεχόντων αὐτῶν παραστήσας. λέγω δὲ τῆν ζώων. ἐὰ γὰρ κα. τὰ τούτας διαφέρει τὸ ζῶα, δῆλον ὅτι καὶ αὖ τοῦ διάφοροι ἀλλήλων εἰσί, νοῦ ἐπὶ μόνου τῶ ἀνθρώπου λαμβάνει. καὶ παρίϲησι πῶϲ ἀφ' τῆϲ κα. ἀλοθήσεων γνώσεως ἀρξαμένοις ἡμῖν, μέχρι τῶ κα. Ἡδόλου ἡ προκοπὴ γίνεται. ἀ δὲ κα. Ἡδόλα ἐστίν, ἀρχὴ τῆϲ τέχνης καὶ τῆϲ ἐπιστήμηϲ. ὡϲ ἐνταῦα δῆλον ὅτι οὔτε σὺνεσίν ἐμὲν ἀφ' ἡμῶν αἱ ἀρχαί, τέλειοι γὰρ ἂν, ἡμῖν γενόμενοι, οὔτε ἀφ' γνωστικωτέραν τινὸϲ ἕξεωϲ ἐπίνοιαν ἡμῖν κα. τὰ μικρὸν ἀθροιζόμεναι ἀφ' μνήμηϲ τὸ καθ' ἀλοθήσεωϲ φαίνεται λαμβάνει τοίνυν τὰ εἰρημένα καὶ φησίν. ἐκ μὲν τῆϲ ἀλοθήσεωϲ γίνεσθαι πλὴ μνήμην ἔφην τὰ εἰρημένα πρότερον. μνήμης δὲ γινομένης πολλάκις τῶ αὐτοῦ ἀλοθήματοϲ, γίνεται ἐμπειρία. δῆλον δὲ εἰϲ ἀλοθησίν τιϲ ἐλθὼν, ὅτι τόδε ἐλέβορόϲ ἐϲτιν ἐνόψησε. καὶ μνήμην δύϲαϲ, καὶ πάλιν. καὶ πάλιν. ἐκ αὖ λαβὼν εἰϲ ἀλοθησιν, καὶ πλὴ μνήμην τηρήϲαϲ ἑνόϲ τῆν ὁμοίων. μίαν οὖ ἑαυτῷ συνεϲήϲατο ἐμπειρίαν. ἐκ τῆν πολλῶν συνυφαιρισμοῦσθαι μνημῶν. ὥϲπερ δὲ ἐκ πολλῶν μνημῶν τηρουμένων οὐ τῇ ψυχῇ ἡ ἐμπειρία ξυνέϲτηκεν, οὕτω τῆϲ ἐμπειρίαϲ σωσωσαμένηϲ καὶ προσαυξομένηϲ κα. τὰ πλὴ τῶ ὁμοίου ἀλοθησίν τε καὶ μνήμην, ὁ κα. Ἡδόλου πῆγνυται ἡ ὁρμὴ οὗτοι. οὐ τῇ ψυχῇ. ἔϲτι γὰρ ἓν ὃ φησιν ἐκ. Ἡ ἐμπειρίαϲ, ἢ ἐκ παντὸϲ ἠρεμήϲαντοϲ τῶ κα. Ἡδόλου οὐ τῇ ψυχῇ, τῶ οὗ ὸς παρὰ τὰ πολλά. ἠβούλετο γὰρ ἐπεὶν ὅτι ἐκ δ' ἐμπειρίαϲ, τέχνης ἀρχὴ καὶ ἐπιστήμης. ἐπεὶ δὲ ἀτελέϲτερόν ἐϲτι ἡ ἐμπειρία. καὶ οὐχ ἱκανὸν πῶϲ τέχνης καὶ ἐπιστήμης ἀρχὴν, διαφέρει προσέθηκεν. ἢ ἐκ παντὸϲ τῶ κα. Ἡδόλου, ἠρεμήϲαντοϲ. τουτέϲτιν ὅταν τοῦ καθόλου γένηται ἐν τῇ ψυχῇ. ἐπεὶ δὲ πολλαχῶϲ ὁ κα. Ἡδόλου. τότε γὰ πῶϲ τῆν πολλῶν. καὶ ὁ οὐ τοῖς πολλοῖς. διαφέρει ἠρεμῆϲαι ποῦ ποίου λέγει ὡϲὶ κα. Ἡδόλου. τῶ οὗ ὸς γοῦ φησι παρὰ τὰ πολλά. καὶ αὖ δῆτι ἔτι πῶϲ σαφήνειαν φαλείω, ὃ αὖ, οὐ ἅπασιν οὐ σὺν ἐκείνοις ὁ αὐτό. ἐκ γὰρ τῆϲ τῆν πολλῶν ἀλοθήσεωϲ καὶ μνήμηϲ, ἡ ἐμπειρία συνάγεται. ἐκ δὲ ταύτηϲ ὁ οὐ τοῖς πολλοῖς κα. Ἡδόλου. ὅπερ ἐϲτὶ τὸ τούτοις ἅπασιν ὁμοίων ὄν τι καὶ τοῦ ἓν, τέχνης ἀρχὴ καὶ ἐπιστήμης. ὁ γὰρ κα. Ἡδόλου ἐλέγομεν τῇ ψυχῇ, ἀρχὴ ὄν τέχνης καὶ ἐπιστήμης. τέχνην δέ φησιν ἡ πλὴ τοῦδε τὰ γινόμενα ὑφ' ἡμῶν. καὶ ἐπιστήμην, τὰ κατὰ τῆϲ φύϲεωϲ. οἷον ὅτι ὁ πέλεκυϲ, τμητικόϲ. ὁ δὲ ξύλον, τμητόν. καὶ ὁ ἐλέβοροϲ κα. θαρτικόϲ. ὁ δὲ ἄνθρωπον σῶμα, κα. θαρτόν. καὶ ὅσα οὐ τοῖς ὑφ' ἡμῶν θεωρῆται γινομένοις τὰ δ' κατὰ φύϲεωϲ γινόμενα, δῆλα. οἷς ἀρχαὶ τελείους. ὅτι ὁ ὅλον, τελεῖον τῶ μέϲοϲ. καὶ ὅτι τὰ ὀλὰ τῶ ἴϲου χρόνου ὁ ἴϲον διάϲτημα διὰ χρόνου, ἴϲοτα χῆ. καὶ ὅϲα τοιαῦτα. ἡ τέχνη μοὶ φησι πλὴ τοῦδε τὰ σύλα καὶ πλαϲτά. ἃ καὶ γένεϲιν ἔφηκεν. ἐπιστήμην δέ, πλὴ τοῦδε τὰ ἀεὶ ὡϲαύτωϲ ἔχοντα. ἃ καὶ οὐ ὠνόμαϲεν.

οὔτε δὴ οὖν πάρχουϲιν αἱ ἀφωριϲμέναι ἕξειϲ, οὔτ' ἐπ' ἄλλων ἕξεων γίνονται γνωϲτικωτέρων, ἀλλ' ἀφ' ἀλοθήσεωϲ. οἷον οὐ μάχηϲ ῥοπῆϲ γλυκυμόνης, οὐ ὸϲ τάντοϲ, ἑτέρου ἑτέροϲ. ἕωϲ ἐπ' ἀρχὴν ἦλθον.

ἡ τῆν ἐφημερῶν φησὶ δῆλον γίγνεϲθαι, ὅτι οὐδὲ τόδαν τῆν ἀϊδίων θέϲεων ἀναγκαῖον ὁμολογεῖν, ἀΐϲ τὰ ἄτοπα ἕπεται. οὔτε γὰρ εἰϲὶν οὐ ἡμῖν ἕξειϲ ἀφ' ἧϲ ἦλθον τῆν κα. Ἡδόλου καὶ τῆν ἀρχῶν, ἀφωριϲμέναι. ἤγουν σωεϲηκυῖαι μὴ σὺν γενέϲθαι ἀϊδίων τῆν κα. Ἡδόλου, οὔτε μὴ οὖϲαι, γίνονται ἀπό τινων ἑτέρων ἕξεων κρειττόνων τὲ καὶ γνωϲτικωτέρων. ὡϲπερ αἱ ἀφωριϲμέναι. ἀλλ' ἀφ' τῆϲ χείρονοϲ καὶ ϲυμφύτου τοῖϲ ζῴοιϲ αἰϲθήϲεωϲ ταῖϲ κα. τὰ μικρὸν προσθήκαιϲ καὶ ταῖϲ κα. τὰ μέροϲ γνώϲεϲιν, εἰϲ πλὴ τῶ ὁμοίου καὶ πρέϲιν τοῖϲ κα. Ἡδήκαϲι σὺν τοῦτοϲ τοιαύτῳ γνώϲιν γινομούης τῆϲ προκοπῆϲ. τίθηϲι δὲ καὶ παράδειγμα φύϲιν. ἐὰ μάχη ϲυμβαίνει ὁπότε ποτὲ γένηται. εἶτα εἰϲ τῆν φθυγόντων ϲῆ. καὶ ἐπ' αὐτῷ δ' ἑνὸϲ. καὶ ῥίπτοϲ. ἄλλοϲ. ἕωϲ πολλῶν τάντων, πάλιν ἐπ' ἀρχὴν ἦλθεν ἡ μάχη. τοιοῦτον γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ κα. Ἡδόλου γίνεται. κα. τὰ κρατεῖ τοῦ κατὰ τῆϲ ὁρμῆϲ ἡ ψυχὴ, τῆν ἀλόγων δυνάμεων. καὶ τῶν οὐ αὐτῇ λόγους, ἀνὴρ γίνοιτο φρόνιμοϲ, εἰ ὸϲ ὁ λῆφθέντοϲ αὐτῇ ἐκ τῆϲ αἰϲθήϲεωϲ, τῆν κα. Ἡδήκαϲι. καὶ ἐπ' αὐτῷ

1. ff. ἡ. cui nō longe post reddit̃ alterꝝ. ἡ

ff. λῆφθέντοϲ

ff. φθάϱῇ

αὐτῷ ἄλλου καὶ ἑξ'του ἑτέρου. καὶ τετάρτου αὖθις, οὕτω κα. τὰ μικρὸν ἡ τῶ κα. Ἡδόλου ϲάϲιϲ καὶ ϲυνέϲωϲις οὐ αὐτῇ γίνεται.

ἡ δὲ ψυχὴ ὑπάρχει τοιαύτη οὖϲα, οἵα δυνάϲθαι πάϲχειν ἔϲτιν.

οὗτο δὴ πῶϲ ἔϲτιν ἐκλαβεῖν. ἢ κα. τὰ κρεῖττον τῇ ψυχῇ. ἢ κα. τὰ κα. τὰ ϲέϲτον εἶ μὲν γὰρ ὡϲ πρὸϲ τοὺϲ μετ' αὐτὸ λιφθεῖν δυνάμειϲ, οὕτωϲ αὖ τιϲ ὁρᾷ. ὅτι ἡ ψυχὴ ἔϲτι τοιαύτη. ὡϲ δυνάϲθαι ἔϲτιν πάϲχειν ὁ οὐδεμία τῆν μετ' αὐτὸ δυνάμεων δύνατοι πάϲχειν. αὐτὴϲ γὰρ ἴδιον, ἀ, παραῤῥεόντων τῶν ἀλοθητῶν τὴν τύπων ἐπιλαμβάνεϲθαι. καὶ ταῖϲ κα. τὰ μικρὸν μνήμαιϲ, ϲυλλέγειν ἑαυτῇ καὶ ϲωιϲτὸν ἀ κα. Ἡδόλου. εἰ δὲ ὡϲ πρὸϲ τὰ ὑπὸ αὐτὸ, οὕτωϲ. οὐ γὰρ ταῖϲ λοιπαῖϲ οὐϲίαιϲ, ἡ ψυχῆϲ φύϲιϲ ἔϲτιν πάϲχειν δύνατοι μόνη, ὀξ ἄνευ ὀργάνου προὸν πάρουϲα εἰϲ οὐ ὀργείαν, καὶ ἐκ τῆν κα. τὰ δεϲέϲτερον καὶ ἀτελεϲτέρων αὐτῆϲ, προφάϲειϲ λαμβάνουϲα, πρὸϲ πλὴ προκοπήν, καὶ ἐκ τῆν ἐκείθεν πορεζομούων αὐτῇ, ἑαυτὸ ἀεγείρουϲα, μὴ δὺ οὐ ἑαυτῇ λόγουϲ παρακινοῦϲα. ὡϲ πρὸ οὖν, αἰτίαν ταύτην ἀποδέδωκε τῶ γινομένου, πλὴ τῆϲ ψυχῆϲ ἰδιότητοϲ.

ὃ δὲ ἐλέχθη μὲν πάλαι ἀϲαφῶϲ δὲ ἐλέχθη, πάλιν εἰ πωμον. τάντοϲ γὰρ. τῆν διαφόρων οὐϲῶν, πρῶτον μὲν οὐ τῇ ψυχῇ κα. Ἡδόλου. καὶ γὰρ αἰϲθανόμεναι μὲν ἃ κα. Ἡδήκαϲι. ἢ δ' ἀϊϲθήϲειϲ τῶ κα. Ἡδόλου ὄϲιν. οἷον ἀνθρώπου ἀλλ' οὐ καλλίου ἀνθρώπου. πάλιν οὐ τούτοιϲ ἴϲταται ἕωϲ αὖ, ταὐμοῦ ἡ ϲιν καὶ τὰ κα. Ἡδόλου. οἷον τοιουδὶ ζῴου ἕωϲ ζῴου. καὶ οὐ τούτῳ ὡϲαύτωϲ.

ὃ ὅπερ ἔλεγον πρότερον ὅτι ἐκ τῆν κα. Ἡδήκαϲι ἡ κα. Ἡδόλου αἱρεῖται. τῆϲ αἰϲθήϲεωϲ τῇ ψυχῇ οὐ δίδοϲθαι τὰϲ ἀφορμὰϲ, ὄϲον καὶ νεῶ ἐπεὶν ὑπάρχειν ἔϲται. ἴϲωϲ μὲν, ἀϲαφέϲτερον ἡν λόγον ϲοιούμενοϲ. εἰϲ ἡ ϲαφέϲτερον δὲ ἄτων πλὴ θεωρέαν, ὀξ τῆν νεῶ προϲτιθεμένων. τούτων γὰρ ἐλλειπόντων, ἀϲαφέϲτερον πρότερον ἡ θεώρημα γίγνεϲθαι τοῦ τοίνυν φησὶν οὐ ὸϲ τῆν ὁμοειδῶν, οὐ τῇ διανοίᾳ. ταῦτα γὰρ φησιν ἀδιάφορα. ὁ πόταν γοῦ φησὶ ϲῆ τῇ ψυχῇ τί τῆν κα. τ' εἴδοϲ ἀδιαφόρων. ἐκ τῆϲ αἰϲθητικῆϲ οὐ ὀργείαϲ αὐτῇ πεποιεϲμένων, πρῶτον οὐ αὐτῇ ἡ κα. Ἡδόλα προϲγίνεται. τότε γὰρ πρῶτον ἐκ τῆϲ οὐϲ, εἰϲ οὐ νοιαν ἀρξάμενα τῶ κοινοῦ ὀρέγεϲθαι. εἰ μὴ ὀλύϲ ἐκ τῆϲ οὐϲ, ὁ πωϲοῦν οὐ νοιαν τῶ κοινοῦ ἐλάμβανεν, ἔμονον αὖ, οὕτωϲ ἔχουϲα, ὡϲ εἰ μὴ ὅλωϲ ἔχω τί ἀφ' τῆϲ αἰϲθήϲεωϲ, εἰϲ πρόφαϲιν τῆϲ πρὸϲ ἡ κα. Ἡδόλου προκοπῆϲ. καὶ ἰὼ αὐτῇ ὠδὶ τῶ ἀδιαφόρου αἰϲθήματοϲ ἀρχή, καὶ εἰϲ ἐπ' αὐτοῦ. αὖ ἐπεζόνει ἡ αὐτό. καὶ ὠδὶ τῶ τεέτου καὶ ὠδὶ τῶ τετάρτου. ὡϲαύτωϲ καὶ ἐφεξῆϲ. οὐδέποτ' οὖ. οὕτωϲ εἰϲ ἡ κα. Ἡδόλου ἐλήλυθεν. ὥϲτε τάντοϲ οὐ ὸϲ τῆν κα. τ' εἴδοϲ ἀδιαφόρων, εἰ καὶ μήπω ἡ κα. Ἡδόλου ϲυνέϲη τέλεον, ἀλλ' ὃν ἔϲη πῶϲ οὐ μὴ ῥᾳ πρῶτην ἀρχὴν λαβούϲηϲ τῆϲ ψυχῆϲ, τῆϲ ὠδὶ αὐτῶ γνώϲεωϲ, ἐκ τῶ οὗϲ. δεῖ κα. τα ϲυβάζων, ἐ πάγειν καὶ γὰρ αἰϲθάνεται μὲν τῶ κα. Ἡδήκαϲι. τουτέϲτι καὶ γ' εἰϲ αἴϲθηϲιν μὲν καὶ εἰϲ γνῶϲιν αἰϲθητικὴν, ἡ κα. Ἡδήκαϲα ὀρέγεται. ἤγε μὲν αἰϲθήϲει τῶ κα. Ἡδόλου ὄϲι. τουτέϲτι, ἡ κα. τὰ πλὴ αἴϲθηϲιν γνῶϲιϲ τῶ κα. Ἡδόλου οὐ τῷ κα. Ἡδήκαϲι ἀντιλαμβάνεται. ϲωκράτουϲ γὰρ αἰϲθητῶ γνωϲκομένου, καὶ τῶ ἀνθρώπου ἡ αἴϲθηϲιϲ ϲυναντιλαμβάνεται. οὐκ ἀφαιροῦϲα αὐτὴν τῶ κα. Ἡδήκαϲα. ἀλλα ϲυγκεχυμένωϲ οὐ τῷ κα. Ἡδήκαϲι καὶ ὄϲιν γνωρίζουϲα. καὶ δῆλον ὅτι παραπέμπει ὄϲιν, τῷ οὐ τῇ ψυχῇ λόγῳ. οὐ γὰρ αἰ, εἰ μὴ αἴϲθηϲιϲ ἐγνώριζεν ὅλωϲ ἦν ἄνθρωπον, ἠδύνατο ἂν, ἡ ψυχὴ ὀξ τῆϲ κα. τ' αὐτὸ γνώϲεωϲ, εἰϲ πλὴ ἄνθρώπου ἰέναι γνῶϲιν, καὶ ἡ κα. Ἡδόλου ἀθροίζειν οὐ ἑαυτῇ. νεῶ δὲ ὄϲιν γίνεται αὐτῇ αἰϲθάνεται οὖϲα. καὶ ἡ αἴϲθηϲιϲ ῥόπον τινὰ τῶ κοινοῦ. εἰ καὶ μὴ ὡϲ κοινοῦ, ἀλλ' ὡϲ κα. Ἡδήκαϲα. ἢ μᾶλλον αὖ εἰ πῶϲ ὡϲ κοινοῦ ἢ ὡϲ κα. Ἡδήκαϲα αἰϲθάνεται τοῦ κα. Ἡδήκαϲι. εἰ γὰρ διακείναι ἡ αἴϲθηϲιϲ ἀπ' ἀλλήλων ἠδύνατο κα. Ἡδήκαϲα, ὡϲ κα. Ἡδήκαϲα αὖ, αὐτῶν αἰϲθάνεϲθαι ἐδύξεν νεῶ ἂ' ἀκείνου ἐπιβάλλει αὐτοῖϲ. καὶ ϲυγκεχυμένωϲ γνώϲκει αὐτὰ. σημεῖον δ' ὅτι καὶ τὰ παιδία πάντωϲ προϲαγορεύει πατρά. ϲὸν, ἀϲφαλῶϲ. καὶ μητρά. ὃν γυναῖκαϲ. ὡϲ κα. τ' αἴϲθηϲιν ὁρῶντα μόνον. καὶ μήπω διακεκριμένην ἐξιν τῆν ἑκάϲτου ἰδιωμάτων ἔχοντα. ὥϲτε ἡ αἴϲθηϲιϲ κα. λλὰ αἴϲθανομένη, οὐχ ὡϲ κα. λλίαν ὄϲιν γνωρίζει κα. τὰ πλὴ ἑαυτῆϲ δύναμιν ἀλλ' ὡϲ ἀνθρώπου. εἰ δὲ ἰὼ μὴ τῆϲ οὐϲίαϲ ἀλλὰ τῆν ϲυμβεβηκότων ἐφαπτομένη γνωρίζειν πέφυκεν. ἀλ' οὖν γ' οὐ διαφέρει τὸ κα. Ἡδήκαϲα ἡ κα. Ἡδήκαϲι αἰϲθάνεϲθαι, ϲυγκεχυμένωϲ αὐτὸ καὶ ἀδιακρίτωϲ γνωρίζουϲα κατὰ τῶ οὐ τῷ κα. Ἡδήκαϲι κοινοῦ, ἢ τῷ οὐ τῇ τ' εἴδοϲ ἀδιαφόρων. ἐφαπτομένη. οὐ πῶϲ γάρ τοϲ οὐ τῇ ψυχῇ, πρῶτον κα. Ἡδόλου. πάλιν οὐ τούτοιϲ φησὶν ἴϲταται ἕωϲ αὖ, ταὐμοῦ ἡ ϲιν καὶ τὰ κα. Ἡδόλου. οὐ τούτοιϲ τίϲι, τοῖϲ κατ' εἴδοϲ δηλονότι ἀδιαφόροιϲ. πάϲα γὰρ ὀξ αὐτῆϲ οὐ τῷ οὐϲί, εἰ ταὶ πολλὰ ϲυμάγουϲα, ἴϲταται οὐ αὐτοῖϲ. ὀξ τῆϲ μνήμηϲ πάντα οὐ ἑαυτῇ ὠδὶ φρόνουϲα. ἔϲτιν δὲ ποιεῖ παντα χοῦ καὶ οὐ πᾶϲι τοῖϲ ὁμοειδέϲι. τῆν κα. Ἡδήκαϲι αἰϲθημάτων τὸν τύπων οὐ τῇ μνήμῃ φρόνουϲα ἐϲηκότα ἕωϲ τὰ ἀμβῆϲαι καὶ τὰ κα. Ἡδόλου. τουτέϲτι τὰ κα. Ἡδόλου ἡ κοινὰ καὶ οὐ πᾶϲιν ὁμοια καὶ ἀδιάφορα, ϲῆ οὐ αὐτῇ. ἐνόϲου γὰρ ἑνὸϲ τὰ ἄτομα καὶ οὐ ἀριθμῷ, οὐ τῇ μνήμῃ ϲυνάγουϲα. καὶ ὁ ὅμοιον καὶ τῶν ἓν οὐ πᾶϲι κα. τανοοῦϲα, ὁ κα. Ἡδόλου ἴϲηϲιν οὐ ἑαυτῇ. εἶτα καὶ παράδειγμα φησὶ τοιουδὶ ζῴου, ἕωϲ ζῴου. καὶ οὐ τούτῳ ὡϲαύτωϲ. τοιουδὶ ζῴου εἶπειϲ αὖ, ὁ κα. Ἡ-

ἐπιβάλλει αὐτοῖϲ. 1. acce dit ad ea. uel perpit ea

Quæ sint & dici debeant animalia rationalia & irrationalia & unde hō nomen sortiantur

Multæ recordationes experimentū unū ÷

Ars est eorū quæ a nobis fiunt. Scientia eorum quæ fiunt à natura. uel ars eorū ÷ quæ circa materiam sunt quæ uocauit generationem. Scientia autem eorū quæ semp eodē modo sunt, quam uocat. ens.

Potentiæ siue facultates animæ irrationales obruunt animam & impediūt eius operationes à ratione ortas

Iò καθόλου multis modis dici

Vniuersale illud & ex multorū singulatim cognitione mente trā ceptū principiū est artis & scientiæ

Notanda hæc omnia de cognitione obtusa & hebete sensuum literis aureis

ΗΘΕΤΟΥ ΟΥ ΦΗΣΙ ΚΑΙ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΑ ΒΟΥΛΕΣΘΑΙ ΓΙΝΕΣΘΑΙ ΟΥΤΩ ΤΟΥΤΟ ΓΙΝΕΣΘΑΙ ΟΥΤΩ ΤΟΔΕ ΤΟΔΕ, ΤΗΙ ΜΕΝ ΗΜΙΝ ΕΩΣ ΤΟ ΑΠΛΩΣ ΖΩΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕΙ ΚΑΙ Ο ΗΜΙΟΛΙΟΥ ΣΗΙ ΚΑΙ ΟΥ ΤΟΥΤΩ ΩΣΑΥΤΩΣ. ΤΟΥΤΕΣΤΙ Ο ΑΥΤΟ ΠΟΙΕΙ ΗΙ ΟΥ ΤΩΙ ΑΠΛΩΣ ΖΩΩ Ο ΠΡΟ ΟΥ ΤΟΙΣ ΗΜΕΤΕΡΟΙΣ ΕΙΔΕΣΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΤΟΠΟΙΗΚΕ, Ο ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΟΥ ΤΟΙΣ ΗΜΕΤΕΡΟΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΠΟΙΕΙ. ΑΥΤΟ ΔΕ ΟΥ ΤΟΙΣ ΘΕΩΡΗΣΑΣΙ ΟΜΟΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟ ΕΣΤΙΝ, Η, ΩΥΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ ΕΣΤΙΝ ΟΥ ΕΑΥΤΗΙ. ΚΑΙ ΟΥΤΩΣ ΕΩΣΠΑΝΤΩΝ. ΕΩΣ ΕΩΣΠΡΩΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΑΦΑΧΗΣΗ. ΕΙ ΔΕ ΒΟΥΛΕΙ, ΚΑΙ ΕΤΕΡΩΣ ΕΚΛΗΨΟΜΕΘΑ Ο ΘΕΩΡΗΜΑ. Η, ΟΤΙ ΤΗΙ ΑΔΙΑΦΟΡΩΝ, ΜΗ ΠΟΤΕ ΤΗΙ ΕΝ ΑΡΙΘΜΩ, ΛΕΓΟΜΕΝΟΝ ΝΟΟΥΝΤΕΣ. ΑΛΛΑ ΠΟΤΕ ΤΗΙ ΕΙΔΕΙ. ΙΝ ΕΙΗ ΟΥΤΩΣ. ΠΑΝΤΟΣ ΓΑΡ ΠΡΩΤΟΥ ΚΑΙ ΟΥΣΙΩΔΟΥΣ ΑΡΧΗΣ ΟΥΣΗΣ ΤΗΙ ΕΙΔΕΙ ΟΥ ΤΗΙ ΨΥΧΗΙ, Α ΠΟΡ ΑΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΑ ΟΥ ΤΟΙΣ ΗΜΕΤΕΡΟΙΣ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ. ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΔΕ ΟΥ ΗΜΕΤΕΡΗΙ ΤΗΙ ΗΜΕΤΕΡΑ ΑΛΛΑ ΗΜΕΤΕΡΟΥ ΗΔΗ ΤΟΥ ΗΜΕΤΕΡΟΥ ΕΠΕΓΝΟΚΟΤΟΣ. ΕΙΤΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΟΡΜΩΜΕΝΟΥΣ ΠΩΣ Ο ΗΜΕΤΕΡΟΣ Ε ΓΙΝΕΤΑΙ. ΔΙΑ ΓΑΡ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΩΣ ΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΠΩΣ Ο ΗΜΕΤΕΡΟΣ ΕΓΓΙΝΕΤΑΙ. ΕΙ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΧΩΜΕΝΩΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΚΡΙΤΩΣ ΩΣ ΕΙΡΗΤΑΙ, ΠΑΛΙΝ ΟΥ ΤΟΥΤΟΙΣ ΙΣΤΕΟΝ. ΟΥ ΤΟΥΤΟΙΣ ΤΙΣΙ; ΤΟΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ. ΟΥΔΕ ΓΑΡ ΕΙ ΤΗΙ ΑΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΤΕΝΤΟΣ, ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΠΟΛΛΑ ΤΟΙΑΥΤΑ, ΔΙΩΡΙΣΘΗΣΕΙ ΟΥ ΤΟΙΣ ΗΜΕΤΕΡΟΙΣ. ΩΣ ΓΑΡ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΗΜΕΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΑΙ Ε ΤΕΡΩΝ, Η ΟΥ ΑΥΤΟΙΣ Ε ΣΤΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΝ, ΟΥΤΩΣ ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΒΑΛΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΛΛΩΝ Ο ΜΟΙΩΣ ΙΩΝ ΑΥΤΟΙΣ ΣΤΕΝΤΩΝ. Η ΟΥ ΤΟΥΤΟΙΣ Ε ΣΤΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΝ ΚΑΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΝ. ΚΑΙ ΕΦ ΕΝΟΣ ΤΗΙ ΕΙΔΕΙ, Η ΑΥΤΟ. ΑΠΑΞ ΓΑΡ ΕΙΣ ΓΝΩΣΙΝ ΕΛΘΟΥΣΑ ΚΑΙ Ο ΗΜΕΤΕΡΟΣ ΟΔΟΣ ΤΙΝΟΣ ΤΗΙ ΚΟΙΝΩΙ Η ΛΥΧΝΙ, ΟΞΥΤΗΤΑ ΠΡΟΣ ΠΛΗΙ ΤΟ ΒΑΡΟΣ ΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΝ Ο ΗΜΕΤΕΡΟΝ ΓΙΝΕΤΑΙ, ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΝ Ε ΣΤΙ ΣΩΙΣΑΙ Ε ΑΥΤΗΙ ΤΑ ΤΟΙΑΥΤΑ ΓΙΝΕΤΑΙ. ΩΣΠΕΡ ΟΥΝ ΣΤΑΣΙΣ ΟΥ ΤΟΙΣ ΗΜΕΤΕΡΟΙΣ ΕΙΔΕΣΙ ΓΕΓΟΝΕΝ, ΟΥΤΩ ΤΕΛΕΙΟΣΙΝ ΑΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΤΟΥΤΕΣΤΙ ΕΙΔΕΣΙΝ Α ΟΥ ΤΟΙΣ ΗΜΕΤΕΡΟΙΣ, ΚΟΙΝΑ ΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΔΙΑΦΟΡΑ. ΣΤΑΣΙΣ ΑΥΤΗΙΣ, ΠΑΛΙΝ Ι ΣΤΕΟΝ Η ΥΠΟΠΤΩΣ ΑΥΤΟΙ ΗΜΕΤΕΡΟΙ ΟΥ ΑΥΤΗΙ. ΚΑΙ ΕΣΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ, ΕΩΣ ΤΑΥΤΟΙΣ ΗΜΕΤΑ ΜΙΚΡΟΝ ΑΦΟΔΟΙΣ, ΣΗΙ ΤΑΣ ΠΑΝΤΗ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΑΙ ΚΑΙ ΗΜΕΤΕΡΟΛΙΚΩΤΑΤΑ. Α ΠΟΡ ΟΣΤΙ ΤΑ ΧΙΛΙΚΩΤΑΤΑ. ΚΑΙ ΕΣΤΙ ΟΥΤΩΣ Η ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ, ΤΟΙΣ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΕΡΗΜΕΙΟΙΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΟΝ. ΤΟΙΟΥΔΙ ΓΑΡ ΖΩΟΝ ΚΑΙ ΤΟΙΟΥΔΙ Η ΤΟΙΟΥΔΙ ΕΣΤΗΣΙΝ Ο Ε ΕΑΥΤΗΙ. ΟΙΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΚΑΙ Ι ΠΠΟΝ ΚΑΙ ΒΟΥΝ ΚΑΙ ΚΥΝΑ, ΕΩΣ ΖΩΟΝ. ΩΣ ΓΑΡ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ Η ΗΜΙΛΙΟΥ, ΚΑΙ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΣΤΕΝΤΩΝ, Ο ΗΜΙΟΛΙΟΥ Ε ΣΤΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ. ΚΑΙ ΒΑΛΙΟΥ ΚΑΙ ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΛΑΜΠΟΥ, Ο Ι ΠΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΔΕ ΚΑΙ ΤΟΔΕ ΚΥΝΟΣ, Ο ΚΥΝΟΣ, ΟΥΤΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ Ι ΠΠΟΥ ΚΑΙ ΘΟΟΣ ΣΤΕΝΤΩΝ, Ε ΣΤΙ Η ΖΩΟΝ. Η ΑΥΤΗΙΣ ΖΩΟΝ ΚΑΙ ΦΥΤΟΥ ΣΤΕΝΤΩΝ, Η ΟΥΣΙΑ. Ο ΠΟΡ ΑΜΦΙΣΒΗΤΕΣ ΟΥ ΤΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΝ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΝ ΟΥ ΠΑΣΙΝ ΤΟΙΣ ΥΠΟ ΑΥΤΟ Η ΘΕΩΡΟΥΜΕΝΟΥ. ΜΗΔΕΝ Ε ΧΟΝ ΑΥΤΙΔΙΗΡΗΜΕΝΟΝ ΑΥΤΩΙ. ΚΑΙ Ο ΗΜΗΣΑΣΗΝ ΤΗΙ ΗΜΗΤΗΓΕΙΩΝ, Η ΑΥΤΟ Ε ΕΣΤΑΙ.

ΔΗΛΟΝ ΔΗ ΟΤΙ Η ΜΕΝ ΤΑ ΠΡΩΤΑ Ε ΠΑΓΩΓΗΙ ΓΝΩΡΙΖΕΙΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ. ΚΑΙ ΓΑΡ ΚΑΙ Η ΑΙΣΘΗΣΙΣ, ΟΥΤΩΣ Ο ΗΜΙΟΛΙΟΥ Ε ΜΠΟΙΕΙ.

ΔΥΟΙΝ ΟΥΣΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΑ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΠΟΘΕΝ ΤΗΙ ΑΡΧΗΙ, ΠΩΣ ΤΕ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΓΝΩΡΙΜΑ. ΚΑΙ ΤΙΣ Η ΓΝΩΡΙΖΟΥΣΑ ΕΞΙΣ ΤΑ ΜΕΝ ΔΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΝΥΝ Ε ΡΗΜΕΝΑ, ΠΟΘΕΝ ΤΟΥ, ΠΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΓΝΩΡΙΜΑ ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΕΣ. Ε ΦΟΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΙΝΕΙ ΛΕΓΩΝ. Ο ΤΙ ΔΗΛΟΝ Ε ΣΤΙΝ, Ο ΤΙ Η ΔΟΠΟΣ ΗΜΙΝ ΟΥ ΔΕΝ ΑΙ ΑΡΧΑΙ ΜΗ Ε Ξ ΑΡΧΗΣ ΟΥΣΑΙ ΓΙΝΕΣΘΑΙ. ΓΝΩΡΙΜΟΙ, Ε ΠΑΓΩΓΗΙ ΓΑΡ Ε ΣΤΙΝ. Ε ΠΕΙ ΓΑΡ Η ΑΙΣΘΗΣΙΣ ΤΟΥ ΗΜΙΟΛΙΟΥ ΑΡΧΗΝ ΛΑΜΒΑΝΟΥΣΑ. Η ΔΕ ΑΙΣΘΗΣΙΣ ΤΗΙ ΗΜΙΟΛΙΩι, Ο ΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΗΜΙΟΛΙΟΥ ΓΝΩΡΙΣΕΩΣ, Ε Κ ΤΟΥ ΗΜΙΟΛΙΟΥ Ε ΣΤΙ. ΤΟ ΗΜΙΟΛΙΟΥ ΣΥΝΑΓΟΜΕΝΩΝ. ΤΟΥΤΟ ΔΕ Ε ΣΤΙΝ Ε ΠΑΓΩΓΗ ΓΝΩΡΙΖΕΙΝ ΕΦΗΤΑΙ, ΕΣΤΙ ΔΕ ΚΑΙ ΩΔΙ ΤΗΙ ΑΡΧΗΙ Ω, ΕΠΕΙΝ. ΩΣ ΓΑΡ Η ΗΜΙΟΛΙΟΥ Ε Κ ΤΟΥ ΗΜΙΟΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΟΥ ΛΑΒΟΥ ΤΗΙ ΩΔΙ ΑΡΧΗΝ, ΟΥ ΤΗ ΨΥΧΗ ΣΥΝΑΓΕΙΡΕΤΑΙ, ΟΥΤΩ ΚΑΙ ΑΙ ΑΡΧΑΙ. Ε Κ ΤΗΣ Ι ΔΙΕΝ Ο ΤΙ ΤΟΔΕ ΤΩΔΕ Ι ΣΟΝ. ΚΑΙ ΤΟΔΕ ΤΩ ΑΥΤΩ. ΚΑΙ ΤΟΔΕ, ΜΑΝΘΑΝΟΜΕΝ Ο ΤΙ ΤΟ ΤΩ ΑΥΤΩ Ι ΣΑ, ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΙΣ ΔΗΛΟΝ Ι ΣΑ. ΚΑΙ Ε Κ ΤΟΥ ΓΝΩΝΑΙ ΗΜΙΟΛΙΟΝ Ο ΤΙ ΩΔΙ ΤΟΔΕ Η ΦΑΣΙΣ Η Α ΠΟΦΑΣΙΣ ΑΛΗΘΗΣ, ΚΑΙ ΩΔΙ ΠΑΣΙΣ ΑΡΧΗΣ Η ΑΥΤΟ. ΩΣ ΤΕ ΤΑ ΠΡΩΤΑ, Ε ΠΑΓΩΓΗ Η ΔΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ. ΚΑΙ ΕΣΤΙ ΗΜΙΟΛΙΟΥ Ε ΠΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ ΓΝΩΡΙΣΙΣ. ΚΑΙ ΓΑΡ Η ΑΙΣΘΗΣΙΣ ΟΥΤΩ Η ΗΜΙΟΛΙΟΥ Ε ΜΠΟΙΕΙ. Ε ΠΑΓΩΓΗΙΚΩΣ ΓΑΡ ΦΗΣΙ ΚΑΙ Η ΑΙΣΘΗΣΙΣ Ε ΜΠΟΙΕΙ Η ΗΜΙΟΛΙΟΥ. Ε Κ ΤΗΣ ΗΜΙΟΛΙΟΥ Η ΗΜΙΣΤΑΣΙ Η ΗΜΙΟΛΙΟΥ ΣΥΝΙΣΤΑΣΘΑΙ ΠΟΙΟΥΣΑ.

ΕΓΕΙ ΤΗΙ ΩΔΙ ΠΩΙ ΔΙΑΝΟΙΑΙ Ε ΞΕΩΝ ΑΙΣ ΑΛΗΘΕΥΟΜΕΝ. ΑΙ ΜΕΝ ΑΕΙ ΑΛΗΘΕΙΣ Ε ΣΙΝ ΑΙ Δ Ε ΠΙΔΕΧΟΜΕΝΑΙ ΚΑΙ Η ΨΕΥΔΗΣ. ΟΙΟΝ ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΟΣ. ΑΛΛΗΘΗ Δ ΑΙΕΙ Ε ΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΝΟΥΣ. ΚΑΙ ΟΥΔΕΝ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ ΑΚΡΕΙΒΕΣΤΕΡΟΝ ΑΛΛΟ ΓΕΝΟΣ, Η ΝΟΥΣ.

ΟΡΙ ΤΕΟΝ ΔΙΑΥΤΟΡΟΥ ΟΥ ΠΥΘΕΣΘΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΝ ΔΙΟΡΙΣΑΣΘΑΙ. ΠΟΣΑ Η ΓΝΩΡΙΖΟΥΣΑ ΤΑΣ ΑΡΧΑΣ, Ε ΞΕΙΣ. ΚΑΙ ΔΕΙΚΝΥΣΙΝ Ο ΤΙ ΝΟΥΣ. ΠΡΟΕΙΣΙ Δ ΑΥΤΩι Ο ΛΟΓΟΣ ΗΜΙΝ ΤΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΝ ΦΗΣΙ ΓΑΡ Ο ΤΙ ΤΗΙ ΩΔΙ ΠΩΙ ΔΙΑΝΟΙΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ Ε ΞΕΩΝ ΤΩΝ Η ΜΕΝ ΑΠΕΙΝ ΑΛΗΘΕΥΤΙΚΩΝ. ΕΠΕΙΤΑ ΓΑΡ ΑΕΙ ΑΛΗΘΕΥΟΜΕΝ, ΤΑΣ ΓΝΩΣΤΙΚΑΣ Ε ΞΗΛΩΣΕ. ΔΙΑΣΕΛΛΩΝ ΑΥΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΟΡΕΚΤΙΚΩΝ ΑΥΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΜΕΝ, ΑΛΛΟΤΩΝ Δ Ε, ΛΕΓΕΤΩ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ. ΚΑΙ Ε Ι ΤΙΣ Ε ΣΤΙΝ Ε ΤΕΡΑ. ΑΥΤΟΙΣ ΓΑΡ ΟΥ ΤΟΔΕ ΤΙ ΔΙΑΝΟΙΑΙ ΩΣ ΗΜΙ ΤΟΙΣ ΑΛΟΓΟΙΣ ΣΥΝΟΥΣΙ. Ε ΚΕΙΝΑΙ Δ Ε ΜΟΝΑΙ ΤΟΔΕ ΤΙ ΔΙΑΝΟΙΑΙ. ΟΣΟΙ ΛΟΓΙΚΑΙ. ΚΑΙ Ε ΚΕΙΝΑΙ ΜΟΝΑΙ ΑΛΗΘΕΥΤΙΚΟΙ, ΟΣΟΙ ΓΝΩΣΤΙΚΑΙ. ΑΙ ΓΑΡ ΟΡΕΚΤΙΚΑΙ ΟΡΕΓΕΣΘΑΙ ΜΟΝΟΝ ΟΥ ΤΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΥΕΙΝ ΠΕΦΥΚΑΣΙΝ. ΑΥΤΑΙ Δ Ε Ε ΣΙΝ ΑΛΟΓΟΙ ΜΕΝ, ΟΥ ΜΟΙΩΣ ΚΑΙ Ε ΠΙΘΥΜΗΤΙΚΟΙ. ΛΟΓΙΚΑΙ Δ Ε, ΒΟΥΛΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΙ Δ Η ΤΟΔΕ ΠΩΙ ΔΙΑΝΟΙΑ. ΤΟΥΤΕΣΤΙ ΤΗΙ ΛΟΓΙΚΩΝ Ε ΞΕΩΝ. ΑΙΣ ΑΛΗΘΕΥΕΙΝ ΠΕΦΥΚΑΜΕΝ. Η ΓΟΥΜΕΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ. ΑΙ ΜΕΝ ΑΕΙ ΑΛΗΘΕΙΣ Ε ΣΙΝ. ΑΙ

Δ ΟΥΚ

Xanthus Balias
Ex uniuersali aliqua cognitione anima alias colligit uniuersales cognitiones acutior a prima facta

Equorum nomina — Balias, Xanthus, Lampus

Inductione comparat cognitio principiorú

Cognitioné principiorú eodem modo parari quo cognitio τ καθόλ. pat

Habitus meritis cognoscitiui. 7. ueraces. 7. fac. ꝓxima

Habitus appetitiui.

Habitus cognoscitiui irrationales. Sensus, phantasia & figs alius ÷ qui non sunt in mente ut in brutis. Rationales aute tm sunt in mente quę & sunt ueraces

Habitus appetitiui appetunt tm nō sunt ueraces. Hi aute sunt, irrationales, qlé ira & concupiscentia. Rationales aute uoluntas & electio

+ ff. τι

ι. ff. ε 7 η

Δ ΟΥΚ ΑΕΙ ΑΛΗΘΕΙΣ. ΑΛΛΑ ΠΑΡΑΔΕΧΟΝΤΑΙ ΠΟΤΕ ΚΑΙ Η ΨΕΥΔΗΣ. ΟΥΤΩΣ ΕΣΤΙ, ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΟΣ. Η ΜΕΝ ΤΟΙΝΥΝ ΤΑ ΘΕΩΡΗΤΑ ΕΧΟΥΣΑ. Ο Δ ΤΑ ΠΡΑΚΤΑ. ΟΣ ΤΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΝΟΥΣ ΛΕΓΕΤΑΙ. Ο ΥΔΕΝ ΟΥ Η ΜΕΝ ΛΟΓΟΣ ΤΑΤΕ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΕΩΝ ΟΡΓΕΤΙΖΩΝ ΚΑΙ ΛΟΠΙΖΟΜΕΝΟΣ. Η ΤΟΔΕ ΜΕΝ ΑΠΟΔΩΣΟΜΑΙΖΩΝ, ΤΟΔΕ Δ ΠΡΟΑΙΡΟΥΜΕΝΟΣ ΛΟΠΙΣΜΟΣ ΛΕΓΕΤΑΙ, ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΝΟΥΣ. Ο ΜΕΝ ΩΣ ΛΟΓΙΣΘΕΙΣ ΚΑΤΑΒΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΕΤΙΣΘΕΙΣ ΗΙ ΚΕΙΣΘΕ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ. ΤΟ Δ ΩΣ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΧΩΝ ΗΔΗ ΘΕΩΡΕΙΑΝ. ΕΙΣΙΝ ΟΥΝ ΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΑΜΦΩ ΑΥΤΟΙ ΤΟΔΕ ΤΑ ΟΥΔΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΣ ΕΧΕΙΝ. ΚΑΙ ΔΙΑΚΕΙΣΘΟΝ ΚΑΙ ΤΗΙ ΜΕΝ ΑΛΗΘΕΥΟΥΣΗι, ΤΗΙ Δ ΨΕΥΔΟΜΕΝΗι ΚΑΙ Η ΔΕ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ Ο ΝΟΥΣ, ΠΕΡΙ ΤΟΙΑΥΤΑ ΚΑΙ ΑΕΙ ΩΣΑΥΤΩΣ Ε ΧΟΝΤΑ ΗΜΕΤΕΡΑ ΓΕΝΟΜΕΝΑΙ, ΑΕΙ ΑΛΗΘΕΙΣ Ε ΣΙΝ ΤΗΙ ΜΕΝ ΟΥΝ ΤΗΙ ΑΛΗΘΕΥΟΥΣΩΝ ΟΥΔΕΜΙΑ ΑΝ Ε ΕΙΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ. ΕΙ ΓΑΡ Η Ε ΠΙΣΤΗΜΗ ΑΕΙ ΑΛΗΘΗΣ, ΠΩΣ ΑΝ, ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΗΣ Ε ΙΗ ΧΩΡΙΣΤΟΣ, Η ΠΗ ΑΛΗΘΗΣ Δ ΑΛΛ ΟΥΔΕ Ε ΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗ. ΑΙ ΓΑΡ ΑΡΧΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΓΝΩΣΕΙ ΜΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ ΔΕΙΞΕΩΣ ΕΣΤΑΙ. ΩΣΤ ΟΥΚ Ε ΣΤΑΙ ΤΟΥΤΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ Ε ΣΤΑΙ. Ε ΣΤΙ Υ ΑΝ, ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙ ΜΟΥ ΤΟΥΔΕ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ. ΑΛΛΑ ΗΙ Ε ΠΙΣΤΗΜΗ ΔΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΠΑΣΗΣ, ΜΕΣΗ ΛΟΓΟΥ, ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΑΡ ΤΙΣ Η ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΑΝΑΓΚΗ ΑΡΑ Τ ΓΕΝΟΣ ΓΝΩΣΕΩΣ Ε ΤΕΡΟΝ ΕΠΕΚΕΙΝΑ ΤΗΣ ΔΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ Ε ΙΝΑΙ ΤΩι ΓΝΩΣΕΙ ΘΗΣΟΜΕΝΟΙ ΑΙ ΑΡΧΑΙ. Ε ΠΕΙ Δ ΟΥΔΕΝ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ Ε ΠΕΚΕΙΝΑ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΝΟΥΝ ΕΣΤΙ ΓΕΝΟΣ ΓΝΩΣΕΩΣ. ΟΥΔΕΙΣ ΑΝ Δ ΕΙΗ ΟΥΤΩ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΑΣ ΓΝΩΣΤΙΚΑΣ Ε ΞΕΙΣ. ΩΣ ΜΗΔΕΝ ΑΛΛΟ ΔΥΕΙΣΙΕΣΘΑΙ ΤΟΥΤΟΝ ΤΗΝ ΤΟΥ ΤΟΝ ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ, Η ΤΗΝ ΤΟΥ ΤΟΝ ΝΟΥΝ. ΙΔΙΑ Δ ΠΡΟΣ ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΑΠΟΔΕΙΞΙΝ, ΟΥΤΩΣ. ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΓΑΡ ΦΗΣΙΝ ΑΡΧΗ, ΟΥΚ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ. ΑΛΛ ΑΛΛΗ ΔΗ ΤΟΙΑΥΤΗ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ. Ο ΠΕΡ Ε ΣΤΙ ΓΝΩΣΕΙ ΜΟΥ ΤΟΔΕ ΜΕΝ ΟΥ ΔΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ Δ Ε. ΩΣΤ ΟΥΔΕ Ε ΠΙΣΤΗΜΗ Ε ΣΤΑΙ ΑΡΧΗ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ. ΑΛΛ ΑΛΛΟ ΤΙ Υ ΠΟΡ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΝ. Ε ΣΤΙ Δ Ε ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΜΕΝ, Ο ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΣ. Ε ΠΙΣΤΗΜΗ Δ Ε, Η ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ Ε ΞΙΣ. ΗΙ ΩΙ Η Ε ΠΙΣΤΗΝ ΓΝΩΣΕΙ ΖΟΥΣΑ, ΟΤΙ ΤΕ ΗΝ ΛΟΓΟΥ ΑΠΕΤΕΙΤΟ ΤΟ, ΠΡΟΒΑΛΛΕΤΟ ΤΕ ΗΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙ Ε ΩΣ ΠΟΡ ΟΥΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΩΣ ΗΙ ΠΡΩΤΗΣ ΑΠΟ ΔΕΙΞΕΩΣ (ΑΥΤΗ Δ Ε ΕΣΤΙ Η ΑΜΕΣΟΣ ΧΩΜΟΥΣΗ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΣ) ΟΥΚ Ε ΣΤΙΝ Η ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ, ΟΥΤΩΣ ΟΥΔΕ ΤΗΣ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ Ε ΠΙΣΤΗΜΗ. Ε Ω Δ ΑΠΕΙΡΟΝ ΓΑΡ ΑΝ ΠΡΟΒΑΙΗ Η ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΕ ΚΑΙ Η Ε ΠΙΣΤΗΜΗ, ΕΙ ΕΣΤΙ ΔΟΞΑ ΛΟΙΠΟΝ ΕΣΤΑΙ, ΟΥΤΕ Η ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ Ε ΣΤΑΙ, ΟΥΤΕ Η Ε ΠΙΣΤΗΜΗ Ε Ι ΤΟΙΝΥΝ ΟΥΤΕ ΤΗΙ ΜΕΤΑ ΤΟΥΤΟ Η Ε ΠΙΣΤΗΜΗ Η Ε ΞΕΩΝ ΑΙ ΑΡΧΑΙ, ΟΥΤΕ ΤΗΣ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ ΑΥΤΗΣ, ΛΕΙΠΕΤΑΙ Ε ΠΕΚΕΙΝΑ ΤΙΝΟΣ Ε ΙΝΑΙ Ε Ξ ΕΩΣ. ΟΥΔΕ ΜΙΑΝ Δ Ε Ε Χ ΟΜΕΝ ΑΛΛΩ ΤΙΝΑ ΔΙΑ Ω ΑΜΕΝ ΑΛΗΘΕΥΤΙΚΗΝ ΓΝΩΣΙΚΗΝ, Η ΝΟΥΝ. ΩΣΤΕ ΝΟΥΣ ΑΝ, ΕΙΗ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ ΑΡΧΗ. ΚΑΙ Η ΜΕΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ Ε ΠΙΣΤΗΜΗΣ Η ΤΙΣ Ο ΝΟΥΣ Β ΣΤΙ, ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ Β ΣΤΙ ΓΝΩΣΙΚΗ. Η Δ ΠΑΣΑ Ε ΠΙΣΤΗΜΗ, Ο ΜΟΙΩΣ Ε ΧΕΙ ΠΡΟΣ Α ΠΑΝ Ο Ε ΠΙΣΤΗΝΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑ. Η ΓΟΥΜΕΝ Ε ΣΤΑΙ ΗΙ ΑΥΤΗ ΓΝΩΣΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ Ο Ε ΠΙΣΤΗΝΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ. ΩΣ ΓΑΡ Η ΑΡΧΗ ΤΟ Ε ΠΙΣΤΗΤΟΝ ΟΥΤΩ ΚΑΙ Η ΤΟΥ Ε ΠΙΣΤΗΤΟΥ ΓΝΩΣΙΣ ΟΥΚ ΑΥΤΟΘΕΝ. ΟΥΤΩΣ Η ΠΑΣΑ ΟΥΣΑ Ε ΠΙΣΤΗΜΗ, ΠΡΟΣ ΠΑΝ Ε ΞΕΙ Ο Ε ΠΙΣΤΗΝ Ο ΓΝΩΣΟΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΝ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ.

Habitus q sunt in mente rationales & ueraces. 1. cognoscitiui partis semp ueri sunt. part non semp. hi sunt opinio & ratiocinium

δόξα — λογισμος — D a

λογισμος q & πρακτικὸς νοῦς dicitur qd fit

Habitus circa necessaria & semper fic habentia semp ueri sunt. 1 scientia & intellect

ἀπόδειξις — ἐπιστήμη — D a

Demonstratio prima & propria est quæ immediate utitur principijs

a b c d e f g h i k l m n o p q.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii.

Omnes ſunt quaterniones, præter q & ii duerniones.

Venetiis, in ædibus hæredum Aldi Manutii Romani,
& Andreæ Aſulani ſoceri, Menſe Decembri,
M. D. XXXIIII.

AL
DVS.